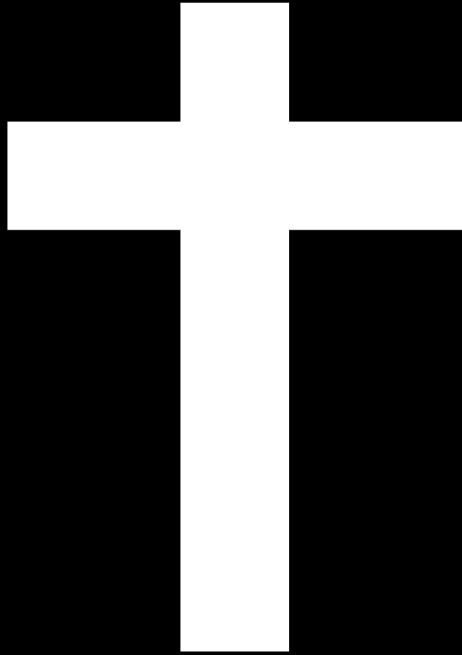

BIBOLO DABUŃ

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb

Contents

Bibolo Dabuŋ	1
Biŋ Tasam Êmuŋŋa	3
GENESIS	12
EKSODUS	80
LEWITIKUS	111
NAMBA	117
DAITERONOMI	132
JOSUA	158
GÔLIŊWAGA	169
RUT	186
SAMUELNÊ 1	191
SAMUELNÊ 2	224
KIŊNÊŋ 1	247
KIŊNÊŋ 2	273
MIŊ	291
ESRA	293
JOB	298
PESALEM	315
ŊACMÊTÊ TAU	449
JESAIA	452
JEREMIA	498
TANĪBOA	528
ESEKIEL	531
DANIEL	543
HOSEA	558
JOEL	564
AMOS	571
JONA	583
MIKA	586
HABAKUK	595
HAGAI	599
SAKARIA	602
MALEAKI	604
MATAI	608
MARKA	658
LUKA	689
JOAN	741
APOSTOLO	778
ROM	824
KORINTI 1	846
KORINTI 2	867
GALATA	881
EPESE	889
PILIPI	897
KOLOSO	903
TESALONIKI 1	908
TESALONIKI 2	913

TIMOTE 1	916
TIMOTE 2	922
TITI	927
PILEMON	930
JAKOBO	932
PETERE 1	938
PETERE 2	944
JOAN 1	948
JOAN 2	954
JOAN 3	955
JUDA	956
GEOC LASÊ	958
NAÊ TO NALÔ NAM	982

Bibolo Dabun

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Bibolo Dabun

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

© 1980, The Bible Society of Papua New Guinea

Print publication, 1980 by The Bible Society of Papua New Guinea

Web version

2015, Wycliffe Bible Translators, Inc.

www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share – to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *The Bible Society of Papua New Guinea* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice – For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating**. Na tu, **yu no ken senisim Tok**.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Table of Contents

page

Biñ Tasam Êmuñña

Sêpuc Bibolo tonec ñalêñ tenj kêtôm, tanj sêpuc aêacnêñ Binlênsêm Wakuc nanj atom. Aêac tec tasam ñapuc ñagec tonec gebe epenj nêñ kauc lasê e tajala katô kwananjenmanj.

Sêjam Binlênsêm Lanğwa ñabuku samob ôkwi tomalagenj ma sêpuc gêc Bibolo tonec atom. Ñam amboac tonec gebe Lau Israel lanğwa nêñ binjsu to nêñ om ma nêñ da to ñasakinj ñagôlinj gwalêkinj kepenj aêac lau galocña amboac lau Juda tau nê atom. Anôtô kêkêñ binj tonanñ ñai gêdênj lau têtêm tônênagenj gebe sejop. Binj amboac tonanñ tec lau-sêjalinj-binjwaga sêwi sinj gêcña. Dedec gêcña ñapucmêgenj atom. Sêpuc binj dambê kêtû ñapeleñ gêjô balinj, tê sêgeli gêcña nê su. Lau tenj embe taênj ênam sebe sêsam to sêjala binj, tê sêgeli gêcña nê, nanj sêkac Bibolo English me Tok Pisin me awenñña tenj ma sêsam.

Bibolo ñamêtê ñajamanô tenj gebe sêwa buku samob ñam sa dambêgenj ma sêpuc gêmujñ buku tau gêdênj-gêdênjenj. Go ñadênanñ tenj gêc gêwiñ Binlênsêm Wakucña, tanj tédênanñ binj ñatênagenj gêc awê solop.

Ñalôtêna kêkô minj to binj ñagêdô samob ñaô. Buku ñagêdô ñaê ma ñamôkêlatu to ñamadinj ñanamba embe ênêc ñalôtêna tenj ñalabu, nanj êkêñ puc aêac gebe sêpuc binj tau gêc buku tonanñ ñai gêwiñ.

Sêpuc môkêlatu ñanamba ec kapôênjenj kêkô gêdênj gasêña, tanj sêjac m binj tau nanj. Ñamadinj ñanamba gêc ñataliña amboac gêmujña kêtiam atom. Sêwi sinj ma sêpuc ñanamba ec saunj gêjô ñatalô madinñña / su. Ñanambagenj tec genj ñamadinj samob gêngic-gêngic. Embe talic namba luagêc êkô ñamadinj ñagêdô ñasawa, nanj epenj nêñ kauc lasê gebe binj samuc tagenj, tec sêjac gêngic atom, sêpuc ñamadinj luagêc me têtêac kêpi tagenj.

Binj ñagêdô, tanj aposolo to lau teto e kêtwa tau gêc nêñ buku gêdênj-gêdênjenj nanj, tasam gebe paralel gebe binj tau ñam me kêtwa tau. Anğa aêacnêñ Binlênsêm Wakuc ñamataña samob sêpuc paralel tau ñabuku ñaê dambê ma môkêlatu to ñamadinj ñanamba gêc ñatali kêtanônñ binj tau solop. Ñamêtê ñajam tonanñ sêwi sinj anğa Bibolo tonec ma sêsa lêtñ tenj. Sêpuc paralel gêc saite tau ñatali ñalabuñagenj. Ñapuc tenj gêwiñ atom. Aêac taunñ taênj ênam ma tasala namba, tê sêpuc gêc ñalabuña nê. Sêpuc paralel ñamôkêlatu ñanamba ec kapôênj, tec kêkô awê ñajam.

Ñatalô tenj amboac utitalata embe sêpuc ênêc êkwa binj ñalô tenj, nanj êkêñ puc aêac gebe sêwa ñalô tonanñ ñam sa sêpuc gêc saite tonanñ ñalabu me tatap ñalô tonanñ sa anğa buku ñatêku gêc ñaê to Ñalô ñam.

Ñamadinj ñagêdô kêsêp gandonj (...) ñalêlôm. Ñam amboac tonec gebe Lau-tetowaga lanğwa ñagêdô samob teto ñamadinj togandonj tonanñ gêc nêñ papiã gêwiñ atom, lau ñagêdôgenj teto gêc nêñ buku gêwiñ. Aêac embe tasam Mêtê, tanj tasam binj me ñalô, tê gandonj kêtapiñ tônñ nê êwiñmanñ, gebe gêwa binj tau ñam sa gêwiñ.

Embe atap ñatalô amboac tonec sa "...", go ajala gebe galoc kêsôm-binjwaga nê awa tau tonec, sêjac minj ênê minj ñaômagenj atom.

Anğa buku tonec ñatêku oc atap binj ñagêdô sa. Tenj Ñaê to Ñalô Ñam, tanj gêwa binj to ñalô ñagêdô ñam sa. Môkêlatu to ñamadinj Ñam, tanj tédênanñ gebe tatap lau to gênj ñagêdô-gêdô nêñ binj to ñam sa anğa ñamala, tê takac Bibolo tonec ñalêlôm ondóc-ondóc. Minjanô Ñatêm tédênanñ ñatênagenj. Tonanñ gêwa aêacnêñ kauc sa gebe gênj to minj ñajala samob, tanj kêsã-kêsã kêpi kinj to propete nêñ binj ñagêdô-gêdô nanj, kêtadaguc tau amboac ondóc.

Nom ñakatu Binlênsêm Lanğwa to Wakucña oc tatap sa amboac tonanjenj.

Aêac tandônñ taunñ e tajala Buku dabunñ tonec êtu tônñ ma takac nêñ Binlênsêm Lanğwa to Wakucña todanğe ma totêntac wapigenj êtôm bêcgenñmanñ. Apômtau Jesu gêlênñ binj aêac gebe "Mêtê tanj teto gêc nanj, amac apuc atu dôbgenj amoa abe anğônñ matem jali tenjenñ ñam jakêsêp binj tonanñ, ma binj tonanñ ñai gêwa aê ñam sagoc" (Joanñ 5:39). Lau tolau ñagêdô sêjam kolenj ñanô gebe Bibolo aêac taunñ awenñña êsêp aêac lemenñ. Tec tanam danğe Anôtô

gebe “Aômnêm binj kêtû ockainj ñadawen, ma ja tenj kêpô ñoc intêna” (Pes 119:105). Lanem to lambinj êndênj Apômtau Jesu Kilisi endenj tôngenj. Binjanô.

Nalôandanj

BUKU 70 KÊTU BUKU SAMUC TAGEN

NAÊ BIBOLO NAM

Ñaê Bibolo kêsêp Grik aweng. Êsêac sêsam buku tagen gebe biblos ma biblia buku ñagêdô me taêsam. Sejonj buku 66 sa ma sêsi kêpi tagenj gêc Bibolo ñalêlôm, tec sê ñaê biblia kêpi. Go lau Rom to lau ñamuña toê-toê sêsap ñaê tonanj tonj tec gelom-gelom lau kêtôm nom ñagamêngej gêja. Englis sêsam ña taunj aweng gebe Bible (Baibel) ma Jabêm aweng Bibolo. Ñaê tau tonanj kepej buku tagen, tanj sêjac buku taêsam sa gêc ñalêlôm nanj.

PAPIA NAMATAANÔ SAMOB GÊJANA

BINJ NALÔ TAU (TEXT)

Lau andanjenja teto Bibolo ñabuku ñagêdô samob ña Hebolai aweng ma luagêcgej ña Aramai aweng. Go teto Binjênsêm Wakuc ña Grik awenggej. Papia tobôc ñaôlic (parchment), nanj tetowaga ñamataña taunj lemenj teto binj kêsêp nanj, ñatenj mêngejom aêac atom, sêjaña samob. Ñam gebe papia lanjwa kêtû manê, tec lau têm tenja, tanj jasêsi tetowaga ñamataña nêj têmña nanj, teto binj tau gelom papia wakuc. Papia tanj teto Mêtê tau ñakôninja kêtiam-kêtiam nanjenj ñagêdô tec gêc ñapanj. Binjênsêm Wakuc ñapapia lanjwa tonanj tomalagenj tec sêc. Papia teto ña lemenjenja tonanj têtap ñagêdô sa anja monasteri, ñagêdô anja gamênj sawa ñaganjac ñalêlôm, ma ñagêdô anja pocgêsuj. Pocgêsuj tenj, tanj ñawae kêtôm gamênj samob gêja nanj, gêdênj 1947 ñapalê Arabianja tenj gejob noninj gêmoa Qumran (Kumran) ñalôc kêsî Gwêc Matêña. Enj gesom noninj gêbôm tenj e jagêdô lasê pocgêsuj tenj, tanj tetoc ku ñagêdô kêtû nanj. Papia toluj lanjwaanô taêsam gêc ku tau ñalêlôm. Lau teto Binjênsêm Lanjwa ñabuku ñagêdô kêsêp papia ñaluj tonanj gêja, go sêpoanec kêsêp ku gêja ma sêbaob auc, gocgo sêsinj ôkwi tokugenj kêtû pocgêsuj tonanj. Kêtû ñajala amboac 2,000 me, go têtap sa. Sêkênj jalau kwalam lanjwa sê dônj binj Hebolai awenja kêpi binj, tec sêpuc gêc aêacnênj Binjênsêm Lanjwa nec, tec sêlic gebe lulu kêtû tau ñajamgej. Ñabukugenj tec têtap ñagêdô sa todim-todim, mago Bibolo samuc, me Binjênsêm samuc tec têtap sa tosawa-tosawa. Papia ñapocgej to ñagêngic, ñagêdô ec kapôênj, ñagêdô saunanj amboac lemenj ñaja taêsam gelom aêac. Mago dedec gênj lenu-lenu tonanj ñatenj gêcña atomanô, sejonj samob sa tomalagenj, gebe gêjam kwalam lanjwa, tê kôm tau gêjac êsêac ñawae nê, sa gêdênj sêwaka Bibolo ñabinj ñalô tau sa e sêlic jakêtôm, tê ñatetowaga ñamataña teto nê. Lau tau sêjam kôm tonanj sêsinj sugenj tec sêmoa. Mêtê tê teto gêdênj andanjenj su nê, galoc gêc aêacña amboac tomalagenj kêtiam. Têtap papia teto ña lemenjenja lanjwaanô tonanj 1,000 to 1,000 sa, tec sêwaka Mêtê ñalo tau sa kêtû tôngac. Lau sêjam Bibolo ôkwi ña lau têm galocña awenj nec sêsap papia lanjwa ñabinj ñalô tau tonanj tôngenj.

BIBOLO GÊJAC LAU TAÊSAM LEMENJ NAWAE

BINJ TAU GELOM-GELOM

Ñamalac têtap sêpuc papia ña masine ñamêtê sa sebenj atom. Mêngejdênj jala

1 to 1500 lau teto papia kêtû taêsam ñamêtê tagenj gebe teto ña lemenjenj. Teto binj samob ñakôninja jagelom papia wakuc kêtiam-kêtiam, tec kêtû taêsam. Ñamêtê tenj gêc atom, tonanjenj, tec kêtû kôm kapôênjanô gêdênj lau-tetowaga. Ma gênj, tê teto binj tau kêsêp nê, keso-keso tau. Lau gamênj oc kêpiña sepej nêj binj ñalô kêsêp poc, me sêkôc ka dambê-dambê kêtû kêlêpê jateto ñatalô kêsêp nomku palê-palê. Lau gamênj ñagêdô sêmasanj nêj

kêlêpê tokainj-tokainj ma teto binj kêpi bôc ñaôlicgen me sêmasanj sinj ñasêbê kêtû nêj papia, nanj teto nêj binj kêsêp.

Lau gêmunja tônê teto binj ñamêtê amboac tec. Teto binj tomôkê-tomôkê kêsî taugenj kêpi papia ñalaunj ec kapôênj tenj e gêlôc. Daê dôj êpi sêpuc aêacnêj nuspaper ñamêtê, gebe tajala katôgenj. Go selom ñalaunj wakuc tenj teto e gêlôc. Sêgôm kêtôm tônêgenj. Teto-teto e sêjac dabinj, go sêsi ñalaunj tau samob gêdênj ñataligenj, sêjac têku-sêjac têku e kêtôm papia samuc tagenj balinj amboac meta tenj me luagêc. Papia balinj tonanj tec sêluj sa amboac lac tenj ma sêpoanec kêsêp gasuc me ku tenj gêja gebe ênêc langwa-langwa. Embe taênj ênam sebe sêsam, nanj têtainj lunj tau sa mênjsêjac lêtênj ma sêsam binj tau gêc êsêac lanjônêm ñajamgenj. Bibolo ñabuku samob nec gêmunjenj tolunj amboac tonanj.

Lau langwa gamênj ñagêdônja teto nêj binj gelom papia kêtôm aêacnêj buku galocja ñamêtê. Sêsam buku tau gebe Kodeks, ñam gebe papia me buku langwa teto ña lemenjenja. Sêkênj ñalaunj gêsac tau ñaô ma sêsi kêpi tagenj amboac buku galocja. Mêtê kêlainj tau, tec buku kainj tonanjenj kêlainj tau gêwinj-gêwinj. Judanênj lau mêtê tokauc, nanj kêtôm têm langwa samobgenj (B.C. kêtôm Before Christ ñam gebe gêdênj tanj Apômtau Jesu têna kêkôc enj gêmênj nom atomgenj nanj) teto-teto Binjênsêm Langwa kêsêp papia tolunj mênjgelom aêac nanj, ma moniki to lau, tanj têtôm têm ñasawa ñamuja tenj (Middle Ages, jala

500-1500) teto Bibolo samuc ñakônijnja kêtiam-kêtiam nanj, sêlic nêj kolenj tonanj kêtôm nêj sakinj gêdênj Anôtô tau, tec teto binj samob ñapepsawa to jagêdênjenj.

BIBOLO ÑABUKU TO BUKU SAMUC TAU ÑABINJ

BIBOLO ÑAMATA TÊLÊAC

Sêwa Bibolo ñabuku gêja mata têtêac kêtôm binj kainj têtêac, tanj kêjalijnj tau sa gêc awê anja Binjênsêm agêc ñalêlôm nanj (1) Minj, (2) Têdônj to sêlênj binjja, ma (3) Seoc binj lasênja.

Lau Hebolai langwa sêjac Binjênsêm Langwa gêngic ma têtênanj ñabuku kêtôm binj mata têtêac tonanj su. Sêkênj Binjsu (Tora), tanj tasam gebe Mosenê Buku Lemenjenj me Pentatoik (Buku tolunj 5) nanj, gêc ñamata. Êsêac sêsam Josua e jagêdênj Kinênj Buku sebe Propete Ñamataja nêj. Sêjac propete ñagêdô nêj minj gêjam buku tonanj ñai auc, tec sêsam amboac tonanj ma sêkênj kêsî Mosenê. Go Propete Ñamuja Jesaia e Maleaki nêj buku kêdaguc ñatonj tonanj. Jeremianê Tanj to Danielnê buku ac sêsam sêwinj tonj tonanj atom. Ma buku ñagêdô samob kêtû tonj tenj tauja, nanj sêkênj gêc ñamuja. Ac têtênanj amboac tanj kêtôm lau Juda tauj tetoc buku tau gêdênj-gêdênjenj sa nanj.

Dr. M. Luther gêsunj buku kainj tenj ñatonj gêc Binjênsêm Langwa to Wakuc ñasawa kêtû tonj tenj tauja. Enj kêsam buku tonanj gebe Apokripi. Ñaê tonanj Grik awenj, tanam ôkwi gebe Ñam kêsînj tau. Enj gêwa buku tau sa gebe “Buku nanj tatoc sa êtôm Bibolo ñabuku tau nanj atom, mago embe tasam, oc êmoasinj aêac ñajam êwinj”.

Apokripi tonanj gêc Bibolo Hebolai awenja atom. Mago sêkênj gêc Bibolo Grik to Rom awenja. Êsêac sêgalunj buku tonanj kêsêp buku ñagêdô ñalêlôm. Apokripi masi anja Hebolainênj Bibolo, tec Luther gêjac sa kêtû tonj tenj tauja. Bibolo Englis to awenj ñagêdô sêpuc gêc Binjênsêm agêc ñasawa ma ñagêdô masi.

BIBOLO ÑASÊBU SAUNJ TO SAUNANÔ ÑABINJ

Sêwa Bibolo kêkôc kêtôm ñamata kapôênjenjenj atom, sêjac gêngic-gêngic kêtôm ñasêbu saunj to saunanô nec gêwinj. Aêac tasam ñasêbu tonanj gebe Môkêlatu to Madinj. Tetowaga langwa tauj sêjac gêngic amboac galoc talic gêc nec kwananjenj atom. Lau gêmunja teto binj ñamêtê tenj. Ac teto binj ñalô to ñatalô kêsî-kêsî taugenj gêja, e ñalô me ñaê tenj kêkô awê amboac galoc nec atomanô. Englisnênj bisop tenj gêjac binj to minj samuc-samuc sa kêtû môkêlatu tenj tauja (1350) su. Go ñac Fransja tenj gêjac m ñamadinj kêtû ñamata gêdênj 1551. Enj gêgôm kêpi Binjênsêm Wakuc tenj, nanj enj kêpuc Grik to Rom awenj e kêkanônj tau nanj.

Gêjac biñ gêngic-gêngic kêtôm ñamadiñgen ma keto ñanamba gêja. Lau sêlic ñajam, tec malô acgom, go samob sêpuc nêñ Bibolo tomôkêlatu ma tonamadiñ kêtôm tôneñgen.

Ñalôtêna kapôên to saun, tañ kêkô biñ ñagêdô ñaô ma genj gêngic nan, lau langwa teto kwanan atom, lau galocña sêkênj gebe sênam lau-sêsamwaga sa.

ANÔTÔ GÊWIÑ NÊ LAU ÑAMIN

BIÑLÊNSÊM LANGWA ÑAM

Teto Biñlênsêm Langwa ñabuku ñamataña sa sebenj atom. Lau sêjac ñaminj samob tulu jagelom nêñ wakuc sêsôm gêc awenjen ñasawa baliñ e nêñgenj sêmoa acgom. Teto papia (toluñ) ñamataña gêdênj kinj Dawidi agêc Salomo nêñ têmeñgenj. Mago aêac embe taênj ênam dabe tandênanj Biñlênsêm Langwa ñabuku êtôm têm, tê teto-teto buku tau nê, oc danjôm ñawapac.

Lau Juda nêñ lau mêtê tokauc to nêñ biñsutau sejonj papia dabunj sa-sa sêjac m gêdênj jala 300 to 400 B.C. ñasawa, go sêkênj kêpi tagenj amboac sêgôm Mosenê Buku Lemenjênj nanj. Sêjac Biñlênsêm Langwa tau ñabuku sa nec gêbacnê gêdênj jala 200 A.D. (Anno Domini tonan kêtôm têm, tañ Apômtau Jesu gêmênj nom su nanj, me Apômtaunê jala). Aêac tec talic gebe sêkôc kôm tau sa e sêjac dabiñ nec, ñajala amboac 1,000 gêjaña acgom, go sêjac dabiñ.

Lau tau ñagêdô nêñ ñalêlôm gêja lu kêtû ñabuku ñagêdôña, tec biñsutau ñagêdô sêkac taun sa gêdênj jala 100 A.D. gebe sêsêm biñ tau êtu katô gebe Buku ondoc mênjêsêp Bibolo Hebolai awenja ñalêlôm êwiñ ma ondoc êsêp êwiñ atom. Samob sêlôc kêtû tône gebe Apokripi êsêp Bibolo ñalêlôm atom. Go sêsôm biñ ñalô tau ñabiñ e tomalagenj gêwiñ. Biñ tañ êsêac sêsôm kêtû tône nanj, Gôlôac Dabunj kêsô ñalabu. Amboac tonan ñalô Hebolai awenja, tañ êsêac sêwaka sa gêc nanj, kêtû Biñlênsêm Langwa ñanombanj e mênjgêdênj oc tonec. Lau teñ embe sênam Biñlênsêm ôkwi, oc têtênanj biñ tau tonanjenj.

BIÑLÊNSÊM LANGWA ÑABUKU TAU

Ñaê Biñlênsêm ñam kêsêp lau Rom awenj (Testament). Englis sêsam sebe Testament amboac tañ. Ñaê tau ñam gebe poac. Ñaê Biñlênsêm Langwa kepenj aêacnênj kauc lasê gebe Biñlênsêm Wakuc teñj gêc amboac tonan. Poac langwa ñam kêsêp poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdênj lau Israel anja lôc Sinai nanj. Poac tonan kêtû anô kêpi lau tau gêdênj tañ sêlôc kêtû tône gebe tañenj wamu êndênj Anôtônê Biñ, tec sêkênj bôc kêtû da gêdênj enj kêtû ñakamaclauñ (Biñsu ñapoac, Eks 24:7,8). Poac wakuc ñam kêsêp Anôtô gêjac mata nê moasiñ gêjac ñamalac tapaônjenj ñawae. Sêngônj matenj jali ñam kêsêp Jesu kêkênj tau kêtû da gêdênj Tama gêjô samob su. Lau tañ sêkênj gêwiñ enj nanj, Anôtô gêlic êsêac têtû lau gêdênj. (Moasiñ ñapoac.)

Ñaê Buku Miñña nê kêkwa buku samob, tañ sêjac Anôtô kêkalem Israel langwa nêñ abenji to gêwê ma kêwaka êsêac sa ñaminj gêjam auc nanj. Ac sê Mosenê ñaê kêpi buku ñamataña 5 nê, ñam kêsêp ñac tau nê koleñ gêwê lau tauña ñaminj gêjam sêga anja buku tau tône. Sêjac m buku tau kêpi Anôtô kêkênj undambê to nom ma ñamalac ñaminj. Ac sêjac Israelnênj biñ gêmunja ñaminj baliñgenj ma teto Anôtô gêjam êsêac kêsi ma gêwê êsêac sêwi Aiguptu siñ ñaminj e tomalagenj. Miñ tonan ñai kêgi poac, tañ Anôtô to nê lau sêmoatiñ gêdênj taun nanj, to Biñsu Lemenlu, tañ tonam kêlêlêc su nanj. Lau têtôm nom ñagamênjenj sênjô Biñsu 10 tonan ñawaegac. Go sêjac mata Mosenê Buku Lemenjenj teto Mose jakêkô lôc Nebo gêlic gamênj, nanj Anôtô gêjac mata gêdênj nê lau nasêmoa êtu têtê nanj, mago gêjac jao Mose tec jagêô lasê gamênj tau gêwiñ atom.

Josua to Gôlinwaga teto lau Israel nêñ miñ gêdênj tañ lau tau sêbiñ taun tône têtû lau-m kapôênj su atom nanj. Israelnênj siñsêlêc to nêñ laumata ma gôlinwaga towae sêjam gôlinj êsêac gêdênj ñasawa tône, tec ñaminj gêjam buku tonan ñai auc. Sêwaka Israelnênj gôlinj kinja sa ñaminj e Dawidi agêc Salomo sêboa gamênj tau sa kêtû kapôênj ma Israel kêpô lêtênj gêdênj ñac, tañ gêjô Salomo su nanj, gêwa gamênj tau kêkôc gêja luagêc kêtû Juda to Israel nêñ gamênj. Sêjac miñ biñ tonan ñai e jagêdênj lau Asiriaña sêku Israel tulu ma lau

Babilonja sêku Juda tulu nan. Lau-tetowaga sêpuc gêṅwapac tonan ṅai kêtap lau tau sa nan kêsêp êsêac tanenpêc gêdêṅ Anôtônê Biṅsuṅa. Esra agêc Nehemia teto lau Juda anḡa gamêṅ kapoacwalôṅa sêmu sêmêṅ mênșêkwê lôm dabuṅ sa anḡa Jerusalem ma sêjac m to sêboa Judanêṅ gamêṅ teṅ tauṅa sa kêtiam ṅaminṅ.

Buku Têdôn Biṅṅa to Sêga Wêṅa nê kêkwa tau atom, gebe biṅ, taṅ teto gêc buku tonan ṅai ṅalêlôm nan, kêtôm tau amboac onan teto gêc buku miṅṅa to seoc lasêṅa nan atom. Anḡa buku Job sêpuc Anôtônê biṅgêdêṅ ṅam. Anôtô eṅ ṅac gêdêṅ, ma amboac ondoc lau mansan ṅajam taêsam sêôc ṅandanṅ to gêmac ma gêṅwapac kêkôninṅ êsêac tōṅgeṅ. Biṅ tonan kêlênsônṅ lau kêtôm têm to nom ṅagamêṅgeṅ ṅapanṅ. Pesalem nec buku wêṅa teṅ. Mec 150 tonan ṅagêdô baliṅ ma ṅagêdô dambê. Lau mansan gêdêṅ-gêdêṅgeṅ teteṅ sêmoa nêṅ tauṅa me gôlôac sêjam kêtû nêṅ wê gêdêṅ sêlic nêṅ omṅa. Go Biṅgôlinṅ to ṅacmêtê Tau nê sejoṅ biṅ ṅalô to lêṅ ṅagôlinṅ ṅajam-ṅajam sa, taṅ sê kiṅ tokauc Salomo nê ṅaê kêpi. Wêmoakê nan ṅapalêo to ṅac têtac gêwiṅ tauṅṅa nêṅ wê. Sêlic wê tau kêtôm Anôtô têtac gêwiṅ ṅamalacṅa ṅadôndônṅ, tec sêkêṅ kêtû Bibolo ṅabuku teṅ gêwiṅ.

Aêac tatap Propetenêṅ Buku 16 sa gêc aêacnêṅ Bibolo. Sêwa buku tau kêkôc ma sêsam gebe propete kapôêṅ to sauṅ nêṅ. Propete Kapôêṅ nêṅ tonec gebe Jesaia agêc Jeremia ma Esekiel agêc Daniel nêṅ buku, ma Propete Sauṅ nêṅ tonec gebe Hosea e jagêdêṅ Maleaki. Sêsam buku tonan sebe Propete 12 nêṅ Buku gêwiṅ. Buku ṅadani tec sêsam sebe kapôêṅ, ma wapi sêsam sebe sauṅ. Propete tonan ṅai sêjam dôṅ nêṅ lau, tê sêmoa êsêac ṅalêlôm gêdêṅ tauṅ nêṅ têm nê, nêṅ lêṅ kêpi Anôtônê Biṅsu. Go êsêacnêṅ kôm teṅ tonec gêwiṅ gebe seoc biṅ lasê kêtôm Anôtô gêôc êsêac awenṅ sa ma gêgôm katunṅ kaiṅ teṅ kêsâ e sêlic gêṅ ṅakatu to dôṅ nan, tec sêsôm to teto. Propetenêṅ biṅ gelom aêac nec ṅalêṅ tonec gebe ac tauṅ me nêṅ kêpuctônṅwaga teto ṅalô, tê kêsâ-kêsâ êsêac awenṅsuṅ nê sa. Propete sêsôm lau ṅaôma to laumata nêṅ geo lasê gêdêṅ êsêac solopgeṅ ma sêjô êsêac gebe Anôtô ocgo êmêtôc to ênac êsêac ṅagêjô. Mago sêsôm biṅ tonanṅgeṅ atom, ac sêsôm Anôtô taê labu to taê walô nê lauṅa ṅajaenṅ lasê gêdêṅ êsêac gêc awê amboac tonanṅgeṅ gebe gêjac mata nê moasiṅ gêdêṅ samob, taṅ sêsap ênê poac, taṅ kêmoatiṅ gêdêṅ Israel tōṅ ma gebe lau tau sênaṅa atom nan. Sêsôm ṅajaenṅ tonec lasê gêdêṅ samob sêṅô gebe Anôtô oc ênam Israel to lau nomṅa pebenṅ kêsî êṅgôm ṅanô êsa amboac tonec gebe Eṅ êkêṅ Dawid wakuc teṅ mêṅêtu moasiṅ ṅakiṅ. Têm ṅamuṅa teṅ acgom, go Gôlôac Dabuṅ sêwa propetenêṅ biṅ ṅalô tonanṅ ṅam sa gebe kepeṅ Jesu Kilisi tau, gebe Mesia Dawidinê Latu eṅ.

JESU KILISI KÊTU LAU PEBENṅ SÊKÊṅ MATENṅ ENṅ ṅANANÔ

BIṅLÊNSÊM WAKUC ṅAM

Aposolo Paulu nê papia kêtû Biṅlênsêm Wakuc ṅabuku, taṅ eṅ keto gêmunṅ buku ṅagêdô samob su. Biṅ taṅ Apômtau kêsôm to gêṅ, taṅ eṅ gêgôm-gêgôm nan, lau sêjac ṅaminṅ gêc awenṅgeṅ gelom kêtôm malacgeṅ gêja. Sêsôm sêmoa ṅasawa baliṅ e ṅêṅgeṅ acgom, go lau ṅagêdô nêṅ ṅalêlôm kêkac êsêac ma teto miṅ tonanṅ ṅai sa. Kêtû tonanṅa tec teto Jesunê ṅawae ṅajam kêsêp papia gêja.

Teto Biṅlênsêm Wakuc ṅabuku ṅagêdô samob gêdêṅ jala 50 to 100 ṅasawa. Gêdêṅ têm tônê lau ṅagêdô teto buku gwalêkiṅ, nan sêkêṅ ṅalôtêna gêwa buku tau sa gebe ṅawae ṅajam me aposolonêṅ miṅ ma sêsakiṅ gêdêṅ gôlôac gêwiṅ, mago teto Jesu Kilisi nê ṅawae ṅajam to biṅ, taṅ aposolo têdônṅ nan, keso miṅ ṅanô tau, gebe sêgalunṅ kauc jaba kêsêp ṅalêlôm gêjam auc. Amboac taṅ tec kêtû kôm gêdêṅ Gôlôac Dabuṅ gebe sêpuc papia tonanṅ ṅai ṅam e sêmasuc buku dansanṅ ma sêjaliṅ Mêtê ṅawa ṅabuku taugenṅ sa ma sêkêṅ kêsêp Biṅlênsêm Wakuc. Kôm tonanṅ gêbacnê gêdêṅ jala 400. Laumata sêkac tauṅ sa ma sêsôm buku, taṅ êsêp Biṅlênsêm Wakuc nan, ṅabinṅ kêtû tōṅ. Sêsôm biṅ tau kêtû tōṅ tec gêc ṅapanṅ.

BIṅLÊNSÊM WAKUC ṅABUKU

Jesu Kilisi gêjam lau gêdên-gêdêngeŋ to ŋamalac gamêŋ-gamêŋ tapaôngeŋ kêsi, tec sêwaka biŋ tau sa gêc awêgeŋ anġa Biŋlênsêŋ Wakuc ŋabuku 27 ŋalêlôm.

Ŋawae Ŋajam aclê to Gêŋ Taŋ Aposolo Sêgôm Naŋ kêtû Biŋlênsêŋ Wakuc ŋabuku miŋŋa. Ŋawae Ŋajam ŋamataŋa têlêac, taŋ sê Matai agêc Marka ma Luka nêŋ ŋaê kêpi naŋ, ŋam kêsêp papia lau andanġeŋ teto ŋa lemeŋŋa ŋatoŋ tageŋ. Embe tasam Ŋawae Ŋajam tonanġ ma tapuc ŋam ŋapepgeŋ, oc tajala biŋ, naŋ tetowaga sebe sêwaka sa ênêc awê êndêŋ nêŋ lau-sêsamwaga. Go Ŋawae ŋajam kêtû aclêŋa gêjac têku biŋ, taŋ teto gêc ŋamataŋa têlêac naŋ. Joaŋ kêwaka biŋ tonec sa gebe Biŋ tajala Anôtô ŋamŋa ma gêŋ, taŋ taêŋ kêka anġa ênêŋa naŋ, samob ŋanô kêsa kêpi Jesu Kilisi sugac.

Luka keto Ŋawae Ŋajam kêtû têlêacŋa su, go gêjac êsêac, taŋ sêwaka Gôlôac Dabuŋ sa ma sêsôm Ŋawae Ŋajam kêlainġ tau kêtôm Romnêŋ gamêŋ samobgeŋ gêja naŋ, ŋamiŋ gêc Gêŋ Taŋ Aposolo Sêgôm Naŋ.

Biŋlênsêŋ Ŋabuku Têndônġ To Sêlêŋ Biŋŋa nec aposolonêŋ papia, taŋ teto gêdêŋ gôlôac to lau tageŋ-tageŋ naŋ. Papia tonanġ ŋatoŋ luagêc kêjaliŋ tau sa amboac tonec gebe Paulunê papia, taŋ gêjac gôlôac ŋagêdô ŋawae solopgeŋ naŋ, ma papia, taŋ gêjac gôlôac samob tapaôngeŋ ŋawae naŋ, tec sêsam sebe Papia Gôlôac Tapaôngeŋŋa.

Paulu keto nê papia gêjac gôlôac ŋawae solop ma gêwa takêŋ gêwiŋ Jesu Kilisi ŋam sa gêdêŋ êsêac tomalageŋ gêc papia tau ŋalêlôm. Lau buŋa sêsa nêŋ lêŋ jadêdac gêŋ, taŋ kêlênsônġ nêŋ kauc ma kêkêŋ wapac êsêac naŋ, tec sêjam kênac biŋ tau ŋam gêdêŋ eŋ. Go eŋ gêjô êsêac awenġ keto kêsêp nê papia ma kêsakiŋ gêdêŋ êsêac sêja. Gôlôac ŋamataŋa sêjam kôm Misionŋa jasêsôm Ŋawae Ŋajam kêtû tapa e biŋ jaba tokaiŋ-tokaiŋ kêpoa lasê ma gebe êmbôc Mêtê ŋalêŋ auc. Paulu tec gêjac siŋ ŋajaŋa gebe êkônġiŋ mêtê-geo tokaiŋ-tokaiŋ tôŋ. Eŋ gêjam talaŋ Jesu Kilisi nê Ŋawae Ŋajam ŋawa-tau gêdêŋ biŋ geo to lau geo samob nê, ŋalô dabuŋ teŋ anġa ênê papia gêdêŋ lau Galataŋa kêtôc gêc awê gebe “Anô acgom, aêac me anġela undambêŋa teŋ embe asôm ŋawae ŋajam teŋ lasê êndêŋ amac eso Ŋawae Ŋajam, taŋ aêac asôm lasê sugac naŋ, Anôtô oc êpuc boa eŋ” (Gal 1:8).

Petere agêc Joaŋ ma Jakobo agêc Juda to lau ŋagêdô teto Papia Gôlôac Tapaôngeŋŋa, taŋ gêjac gôlôac malac-malac samob ŋawae naŋ. Biŋ amboac tec gêc papia tonanġ ŋai gebe tawaka takêŋ gêwiŋ ŋawa tau sageŋ to tajop taunġ êndêŋ mêtê geo ma tatiŋ su to tasa lêŋ buŋa mansanġeŋ ma tanam nêŋ sakiŋ êndêŋ gôlôac buŋa to êndêŋ taunġ nêŋ gôlôac êpi kôm, tec gêjac aêac ŋawae nec, ma êndêŋ nêŋ lau, taŋ tamo a êsêac ŋalêlôm anġa nêŋ malacmôkê ma anġa taunġ nêŋ gamêŋ amboac tonanġeŋ naŋ.

Biŋlênsêŋ Wakuc ŋabuku Propeteŋa tageŋ tec gêc. Buku tau ŋaê gebe Biŋ Kilisi Geoc Lasê Gêdêŋ Joaŋŋa. Embe tanam dôŋ êpi propete Biŋlênsêŋ Lanġwaŋa nêŋ buku oc naêtôm tau atomanô. Sêjac m Geoc Lasê ŋa biŋ 7 gêdêŋ gôlôac Asia Saunġa, taŋ ketowaga kêkêli to gêlêŋ biŋ êsêac ma gêjac êsêac têntac tôŋ naŋ. Gêŋ naŋ eŋ katu kaiŋ teŋ kêsa jagêlic ŋakatu ma keto gêjam môkêlatu ŋamuŋa ŋagêdô auc naŋ, samob ŋam tageŋ tonec gebe Gôliŋwaga nomŋa sêgôm gêŋlêlôm gebe sêkônġiŋ Gôlôac Dabuŋ tôŋ, mago kêtû ŋamu Anôtô gêjam sa e kêku ŋacjo samob tulu. Joaŋ oc keto nê buku Geoc Biŋ Lasêŋa gêdêŋ ŋasawa teŋ kêdabiŋ jala 100. Biŋ tau gêjac gôlôac Asia Saunġa ŋawae gêdêŋ têm, taŋ sêjanda to sêlêsu êsêac naŋ.

ANÔTÔNÊ BIŋŋA AÊAC TAUNġ AWENġ

SÊJAM MÊTÊ ÔKWI

Kêtôm têm, taŋ Bibolo gêc naŋ, lau sêjam Anôtônê Biŋ Hebolai to Grik awenġa ôkwi ŋa lau gamêŋ ŋagêdô awenġ. Gêdêŋ jala 250-130 B.C. sêjam Biŋlênsêŋ Lanġwa ôkwi ŋa Grik awenġ. Biŋlênsêŋ Lanġwa tonanġ gêjac lau Juda gamêŋ Aiguptuŋa ŋawae, gebe sêsôm Grik awenġeŋ kêtû tôŋ êsêac. Lau mêtê tokauc 72 sêjam kôm tonanġ, tec sêsam Biŋlênsêŋ Lanġwa tonanġ gebe Septuagint. Ŋaê tau ŋam gebe 70 sêjam ôkwi. Biŋlênsêŋ Lanġwa Grik awenġa tonanġ kêtû lau buŋa ŋamataŋa nêŋ Bibolo. Mêtê wakuc kêlainġ tau kêtôm Romnêŋ gamêŋ

gêja e jagêô lasê êsêacnêḡ gamêḡbôm gêwiḡ, tec sêjam Bibolo samuc me ḡabuku ḡagêdô ôkwi ḡa lau-m towae ḡagêdô awenḡ gêwiḡ. Go gêdêḡ jala 400 A.D. Hieronimus gêjam Bibolo samuc ôkwi ḡa Rom tau awenḡ Latin. Bibolo tonanḡ ḡaê Vulgata (ḡam gebe kêtḡ tapa gêja). Katolik sêsap tōḡ e mēḡgêdêḡ galoc.

Wulfila kêtḡ lau Goten nêḡ bisop. Enḡ gêjam Bibolo ôkwi ḡa lau Serman awenḡ tenḡ kêtḡ ḡamata. Enḡ kêwaka alpapet (binḡ ḡatalô) wakuc sa acgom, go gêgôm. Mago ḡac tau gêjam Bibolo samucḡen ôkwi ma kêkêḡ kêsêp nê lau Goten lemenḡ atom. ḡam gebe lau tau sesegenḡ sebe sênac taunḡa. Amboac tonanḡ enḡ kêkêli sinḡ ḡaminḡ anḡa Binḡlênsêḡ Langwaḡa gebe êkêli êsêac êtu sênac sinḡa atom.

Sêjam Bibolo ôkwi ḡa lau-m wakuc awenḡ ḡakôm kapôêḡ nec, sêjac dabinḡ su atom tagenḡ. Sêgôm kôm tau sêmoa e mēḡgêdêḡ 1975 sêjam ḡabuku ḡagêdô ôkwi ḡa lau 1577 awenḡ, ma Bibolo samuc tau nec ḡa lau-m 261 ḡenḡ awenḡ. Binḡlênsêḡ Wakuc tec sêjam ôkwi ḡa lau-m 645 awenḡ su. Anḡa nom samuc nec lau gamêḡ-gamêḡ 3,000 sêsôm taunḡ awenḡ gêdêḡ-gêdêḡḡenḡ tec sêmoa.

SÊJAM BIBOLO ÔKWI ḡA BINḡ JABÊM

Binḡsu ḡamataḡa mēḡsêô lasê aêac gêdêḡ 1886. Anôtônê lau jaenḡ êsêac, tec taêḡ gêjam kêtḡ tōḡ gebe sêkalem lau Niuginiḡa sa têtḡ Anôtônê lau sêwiḡ. Sêboalec binḡ Jabêm sêmoagenḡ, mago sejonḡ ḡapalê sa sêsô lôm papia anḡa Simbanḡ ma têdōḡ êsêac. Binḡsu sêsôm binḡ Jabêm kêtḡ tōḡ êsêac ḡagec su acgom, go sêsôm Mêtê (Minḡ Dabunḡ) lasê kêtôm omḡenḡ ma têdōḡ lau lêḡa e êsêac ḡagêdô sêliḡ sanḡu. Lau bunḡa têtḡ taêsam ma gôlôac bunḡa sêwaka taunḡ sa kêtôm malacḡenḡ gêja. Go sêkwê lôm papia sa kêtḡ têndōḡ gôlôac saunḡa. Sêsam papia kêtḡ tōḡ êsêac, tec binḡsu sêjam Binḡlênsêḡ Langwa to Binḡlênsêḡ Wakuc ḡaminḡ ḡanôḡenḡ ôkwi kêtḡ Minḡ Dabunḡ. Malôḡenḡ acgom, go sêjam ḡawae ḡajam ḡagêdô ôkwi amboac taḡ ma sêpuc kêsêp Jaenḡḡam jalau sêsam-sêsam kêtôm nêḡ andugenḡ. Sêjam Mêtê ôkwi sêjam kôm tau sêsiḡ sugenḡ sêmoa e gêdêḡ 1924 sêpuc Binḡlênsêḡ Jabêm awenḡa ḡamataḡa anḡa London. Sêbêḡnôc sêmoa e 1935 sêpuc kêtiam (Stuttgart, Sermani). Sinḡ Kapôêḡ Ilḡa gêbacnê, go sêpuc Binḡlênsêḡ Wakuc tonanḡenḡ kêtiam gebe masi anḡa lau taêsam nêḡ. Gêdêḡ jala 1965 sêsuḡ kôm bêḡnôcḡa gêdêḡ lau tonḡ tenḡ. Ac sêjac dabinḡ kôm tau, tec sêpuc Binḡlênsêḡ Wakuc anḡa Hong Kong e gêbacnê gêdêḡ 1973.

Lau tonḡ tonanḡenḡ selom Binḡlênsêḡ Langwa ma sêjam Genesis ôkwi. Kristen Press Madang sêpuc Gêḡ Samob ḡam ḡabuku, Mosenê buku ḡamataḡa gêdêḡ 1970. Su go lau tonanḡenḡ selom Binḡlênsêḡ ḡabuku ḡagêdô gêwiḡ. Binḡsu ḡagêdô sêjam buku tagenḡ-tagenḡ ôkwi gêdêḡ ḡasawa tenḡ su, tec sebe sênac dabinḡ kôm tau. Lau tonḡ tagenḡ têtôm kôm kapôêḡanô tonanḡ atom, tec sêkalem lau tonḡ tenḡ sêkôc nêḡ kôm sa amboac tonanḡ. Sêjam kôm tau sêmoa e 1979 sêjac dabinḡ. Sêpuc Binḡlênsêḡ Langwa to Binḡlênsêḡ Wakuc anḡa Sydney, Australia ma sêsi lulu kêpi tagenḡ, tec Bibolo samuc kêsêp aêac lemenḡ gêdêḡ jala 1980.

BIBOLO ḡAKÔḡ ḡAKÔNIḡḡA

TANAM BIBOLO ÔKWI ḡAKÔNIḡḡA ḡAM

Embe sênam Bibolo ôkwi ḡa lau tenḡ awenḡ su, nanḡ dendec gacḡenḡ ênêcḡa atom. Sêkêḡ êtu kôm êndêḡ lau tenḡ sênam ôkwi êsêp ḡasawa êtiam-êtiam. ḡam gebe lau tenḡ awenḡ amboac binḡ Jabêm nec gêḡmatê tenḡ atom, gêḡ mata jali tenḡoc. Lau wakuc sêsôm binḡ tau têtôm lau langwa gêḡmunḡa sêsôm nanḡ ḡapanḡ atom. Sêwi binḡ ḡalô langwa ḡagêdô sinḡ ma sêsôm wakuc gêjô langwa su. Kêtḡ tonanḡa tec tanam Bibolo ôkwi êtôm binḡ, tê lau wakucḡenḡ sêsôm-sêsôm sêmoa nê. Embe danḡôm atom, lau wakuc oc sêpô lêna taunḡ e sêjala Mêtê naeo ma sebe sêḡô atom. Mêtê ḡanô tau nec, lau tenḡ sebe sêpô ôkwi atom, binḡ ḡalôḡenḡ tec tasôm êtu wakuc-êtu wakuc êjô langwa, tê tajala kwalec nê su. Go ḡam tenḡ gêwiḡ. Bibolo ḡakwalam langwa sêpuc ḡapapia andanḡenḡa ḡam sêmoa, tec têtap ḡalô wakuc ḡagêdô sa, tê sêkêḡ gêjô ḡakeso langwa su. Kêtḡ tonanḡa tec sêkêḡ ḡapuc amboac tonec gebe Bibolo tenḡ embe ênêc

êtom jala 30 me 50 su, nan taên ênam gebe tanam ôkwi ñakôniñña ten êtiam. Embe masi, lau ñagêdô oc sêjala sapu. Biñsu sêgôm kôm tonan kêpi Biñlênsêm Wakuc Jabêm awenña dim ñagêdô su, tec galoc ajala ñamgac.

ANDU TEN EMBE BIBOLO ÊNÊC ATOM, LAU TAU OC SÊMOA ÑAJAM ATOM. (Dr. M. Luther)

BIBOLO KÊLAIN TAU GÊMOA

Bibolo gêjac ñamalac peben ñawae, tec Gôlôac Dabuñ to lau buña kêtôm nom ñagamêngeñ sêbiñ taun tôn gebe sêmansañ Bibolo êlain tau ñalên. Lên tonan gêjac kôm têlêac ñawae. Tec gebe sêkên lau sênam Bibolo ôkwi ña lau gamêngeñ awen. Ten gebe sêmbaliñ nên mone êna gebe sêpuc Bibolo tau e ñaôli saunânôgeñ. Go ten gebe sêkên Bibolo naêo lasê lau tau. Baibel Sosaiti gejob kôm tonan. Sêjam kôm tau anña gamên amboac 100 tec sêmoa. Sêbiñ taun tôn, tec têtôm kôm kapôên tonan. Gôlôac Dabuñ to lau buña gamên ñagêdôña taun têtôm Bibolo ñakoleñ sênam ôkwi ma sêpuc to sênac sam êtu tapanña tonan atom, ñam gebe gêjac mone taêsam ñawae. Kêtu tonanña Baibel Sosaiti gamên tolêlômña sêjam Baibel Sosaiti gamên ñalêlôm sawanña sa, tec kôm tau kêsêlên ñajam. Baibel Sosaiti sêjam gôliñ kôm tau, tec sêjam Bibolo ôkwi to sêkên kêtu tapa sêgôm sêlêsucgêdôgeñ. Ñanamba ñagêdô tonec kêtôc gêc awê gêdên aêc

Sêjam Bibolo samuc me ñabuku ñagêdôgeñ ôkwi:

jala 1800 1860 1920 1976

awen jala 71 1900 299 1950 830 1960 1577 1975

Sêjac sam Bibolo samuc me ñabuku ñagêdôgeñ:

ñanamba 8 000 000 22 000 000 35 000 000 44 000 000

BIBOLO NEC BUKU TEN TAUN SAMUCGEN

ÑAMALAC AWEN KÊTU ANÔTÔNÊ BIN ÑASABAN

Bibolo nec buku ten, nan lau sêpuc to sêjam ôli ma sêsam-sêsam amboac buku ñagêdô nan. Mago buku ñagêdô samob kêtôm Bibolo nec atomanô. Bibolo nec buku taujala ten, tec sêsam sebe Buku Tau. Ñam amboac ondoc, tec sêsam Bibolo sebe Buku Tau, tañ ñamalac kêtôm nên têm to nên gamêngeñ sêsam-sêsam e nên ñalêlôm gêwiñ bin tau. Ma ñam amboac ondoc, tec Gôlôac Dabuñ toê-toê samobgeñ sêsô Bibolo ñalabu ma sêkên kêtu nên ñagôliñ. Embe takac Bibolo paliñpaliñgeñ, oc talic amboac buku ñagêdôña ten. Sêjac Anôtô kêkên undambê to nom ma gên, tê lau tentenlatu dêdac-dêdac nê ñamin. Miñ tau kêpi lau, nan sêngôn gêdên gêmun andanênña. Sejon lau langwa gamên tenña nên biñsu to ñagôliñ sêmoa sêwiñ taunña sa-sa. Aêc tasam bin tonan ñai e ñagêdô kêlênsôn aêacnên kauc to tapô lêna taungeñ. Bin tonan kêtu Bibolo ñabin taujala tau nec atom. Bin taujala nê asageñ.

Bibolo ñabin taujala tau tonec gebe Ñatetowaga sêjac ñamalac ma gên, tañ ac dêdac-dêdac nan, ñamin kêtôm sêlic Anôtô tau gêwê to gêjam gôliñ êsêac nangeñ. Lau-teto-Bibolowaga tônê lau, tañ Anôtô kêkam êsêac tôn nan. Ac sêlic Anôtô gêjam gôliñ nom to ñagên samob ma ñamalac to nên lên gêwiñ. Ênê bin kêtu tôn. En gêgôm samob ñanô kêsâ. Ac sêlic gêc awê gêdên êsêac, tec teto nên bin têtôm lau sêkên gêwiñ en to ôliñ andan enña. Ac sêjala Anôtô kêtu tôn amboac tonan, tec taên gêjam kêtu tôn gebe sêwê lau ñagêdô sêkên êwiñ en amboac tañ, me sebe sêpuc êsêacnên sêkên gêwiñ enña tôn. Êsêac sebe ñamalac samob sêjala bin tonec êtu katô gebe Sêmoa maten jali me sêmac êndu nê, ñam kêsêp Anôtônageñ, tañ gedec bin geo samob ma têtac têwiñ to gê bin tôn ñamadiñ masigen nan. Lau tañ teto Biñlênsêm Wakuc ñabuku nan, sêjala kêtu tôngeñ gebe Anôtô têtac gêwiñ ñamalacña mênkêtu awê kêpi Jesu Kilisi. Ñam gebe ac sêlic en kêsâ nê lên kêtôm ñac ten, tañ kêkên tau kêsô Anôtô ñalabu kêtu nê bin samobña samucgen nan. En gêmac êndu ma gêdi sa anña ñacmatênên, tec sêjala Anôtô kêtôm gebe êsuc ñamalacnên tañenpêc to nên têtôm ôkwi,

ma kêtôm gebe êkêli êsêac sêsa nêñ lêñ totêntac êpa sugen êtiam, ma kêtôm gebe êtôc sêngôn maten jali tengeñ êtu nêñ lêñ ñatêpôê naênêc awêgeñ êndêñ êsêac.

Lau taêsam sê tanen jaen, tan lau-teto-Bibolowaga sêsôm lasê gêdêñ êsêac nan, ma sêmêtoç nêñ lêñ kêtôm Mêtê tau sêjac ñawae. Ac sêñô to sêsam lau tonan nêñ bin to nêñ min kêtôm Anôtô kêsôm bin gêdêñ êsêac solopgeñ. Lau taêsam sêsae sêmoa gebe amboac tonan e mêngeñ galoc ñapan. Lau sêñô Mêtê e atên gêmô êsêac ma nêñ ñalêlôm kêtû malô to têtac kêpa su, ma kêkêli êsêac e sêjala gacgeñ gebe sêngôn nom nec ñaômagen atom.

Bibolo tau gêwa tau sa gebe Anôtônê Bin nec, aêac ñamalac nêñ kauc kêtôm gebe tapuc tôñ me dansen su nec atom. Propete sêsôm nêñ jaen lasê todim-todim sêjac m bin tau gebe “Apômtau awa tau tonec”, tec lau têm tônêña ñagêdô sêñô tonên ñalêlôm gêja lu-gêja lu kwanangen su. Aêac têtac lulu atomman. Apômtau Jesu kêsôm gêc Joañoê ñawae ñajam gebe “Aênoc mêtê kêtû tauc ñoc gêñ atom, ñac tan kêsakin aê gamên nan, nê gêñ. Ten embe taê ênam gebe êngôm Anôtônê Bin êtu tôñ, oc êjala ñoc mêtê ñam gebe anga Anôtônê me aê kasôm tauc ñoc bin” (7:16-17). Anôtô kêsôm bin anga Bibolo ñalêlôm nec, aêac tajala kêtû katô atom, tasô bin tau ñalabu ma dangôm ñanô êsa êpi tauñ nêñ lêñ acgom. Embe tanô Bibolo ñakalem e takên êwiñ Mêtê ma ôlin andan Anôtô tonên ñalêlôm taên êka en samucgeñ, oc tatap ñanô sa e daê taên todim-todim. Lau tê sêmoa sêmuñ aêac to onec sêmoa sêwiñ aêac nec, nêñ taêsam ñanô lasê sêjalagac gebe Bibolo buku taujala ten, ma aêac tauñ ocgo tajala amboac tonangen. Oc tajala Bibolo gebe Buku Tau, tan dangôn maten jali ñam kêsêp nan, tec kêlêlêc buku ñagêdô samob su binñanôgeñ.

Gêñ Samob Nam Nabuku

Naê Genesis nam gebe Nam me Namôkê. Buku tau gêjac undambê to nom nam namini ma gêwa namalacnêñ nam sa amboac tonanğen. Go kêpuc namalac sêgôm sec to sêoc gêñwapac anğa nom nec nam sa ma kêwaka Anôtô gêjam gôlin namalac tapaonğen nalen sa gêwin.

Aêac tawa buku namôkêlatu kêkôc gêja nasêbu kapôên luagêc gebe

1. Môkêlatu 1-11 gêwa undambê to nom nam sa ma gêjac min namalacnêñ lên andanğen. Aêac tatap Adam agêc Ewa ma Kain agêc Abel to Noa nêñ min sa ma tanô bu kêsun natêna to andu natêpôê soso balin anğa Babel namini amboac tonanğen.
2. Môkêlatu 12-50 gêjac min lau Israel nêñ mimi nêñ lên andanğen namini. Nêñ mimi namatana tau Abraham. En nac towae kêkên gêwin to tana wamu Anôtô. En latu Isak to dêbu Jakob nêñ min kédaguc. Jakob, tan nê nê ten gebe Israel nan, nê latu 12 têtû lau Israel nêñ gôlôac 12 nêñ namôkê. Êsêacnêñ ten Josep. Buku tau gêjac min ênê lên kêgêlucgen ma gêwa Jakob tonê gôlôac sênğon gamên Aiguptuna nam sa amboac tonanğen.

Binğanô, buku tonec gêjac min bin namalacna, mago buku tau namanô tau tonec gebe kêwaka kôm, tan Anôtô tau gêgôm nan, sa gêc awêgen. Gêjac m min tau gebe Anôtô kêkên undambê to nom, tan buku tau kêpuc min tau tôn nan. Ma gêjac dabin namini Anôtô gêjac mata bin gebe ênam jaom nê lau Israel enden tönğen.

Anôtô kêtû buku tonec nagôlin têna. En kêmetôc namalac to gêjac êsêac kêtû nêñ secna, en gêwê nê lau to gêjam êsêac sa ma en gêjam gôlin nê lau sêsa nêñ lên sêmoa nom nec.

Êsêac teto buku lanğwaanô tonec nam gebe sênac lau-m ten nêñ sêkên gêwin Anôtô namini gebe elom lau namuna ma êpuc êsêac tön e sêkên gêwin tau tonan mata jaligen ênêc êtôm tönêgen napan.

Anôtô kêkên undambê to nom

¹ Gêdên namatanô Anôtô kêkên undambê to nom.

² Nom tau sawa to nagêlên ma nakesec kêkôm gwêc namsêga auc ma Anôtônê Nalau kêlao gêmoa bu naô.

³ Ma Anôtô kêsôm gebe “Nawê êsa”, e nawê kêsa.

⁴ Anôtô gêlic nawê gebe najam. Ma Anôtô gêwa nawê to nakesec kêkôc.

⁵ Anôtô kêsam nawê gebe “Gelenğa” ma nakesec gebe “Gêbêcauc.” Tec gêbêcauc to gelenğa tonan kêtû bêc namatana.

⁶ Go Anôtô kêsôm gebe “Lênсан ten êniñ bu êngic ma êwa bu êkôc.”

⁷ Ma Anôtô kêmasan lénсан ma gêwa bu kêkôc, nagêdô kêpoac lénсан nalabu ma nagêdô kêpoac naô.

⁸ Ma Anôtô kêsam lénсан tau gebe “Umboñ.” Gêbêcauc to gelenğa tonan kêtû bêc kêtû luagêcna.

⁹ Go Anôtô kêsôm gebe “Bu, tan kêpoac umboñ nalabu nan, êlêc sa naêpoac tauna e gamên nakelen êsa.” Ma nanô kêsa.

¹⁰ Ma Anôtô kêsam gamên nakelen gebe “Nom” ma bu naton gebe “Gwêc.” Ma Anôtô gêlic gebe najam.

¹¹ Go Anôtô kêsôm gebe “Gên êlêc namatac anğa nom, gên tolaun tan êkên nawê êtôm nakaingen nan, ma ka tan sênam nanô êtôm nakaingen nan.” Ma nanô kêsa.

¹² Tec gên gêlêc namatac anğa nom, gên tolaun, tan kêkên nawê kêtôm nakaingen nan ma ka tan sêjam nanô kêtôm nakaingen nan. Ma Anôtô gêlic gebe najam.

¹³ Gêbêcauc to gelenğa tonan kêtû bêc kêtû têlêacna.

14 Go Anôtô kêsôm gebe “Ja ñanô sêkô umbonj ñalênsanj e sêwa gelenja to gêbêcauc êkôc ma têtû têtû to bêc ma jala ñabelo.

15 Ma ja ñanô sêkô umbonj ñalênsanj gebe sêpô nom ñawê êsa.” Ma ñanô kêsa.

16 Tec Anôtô kêkêj ja kapôêj luagêc, ja kapôêjsêga tenj gêjam gôlinj gelenja ma ec saun tenj gêjam gôlinj gêbêcauc ma utitalata sêwinj.

17 Ma Anôtô kêkêj gêj tau sêkô umbonj ñalênsanj gebe sêpô nom ñawê êsa,

18 gebe sênam gôlinj gelenja to gêbêcauc to sêwa ñawê to ñakesec êkôc. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

19 Gêbêcauc to gelenja tonanj kêtû bêc kêtû aclêja.

20 Go Anôtô kêsôm gebe “Bu to gwêc sêkôc gêj maten jalinj palac-palacgenj to moc sêlôp sêmoa nom to umbonj ñasawa,” e ñanô kêsa.

21 Tec Anôtô kêkêj gêjsêga gwêcja to gêj maten jali samob, tanj sêmoa bu to gwêc palac-palacgenj ma kêkêj moc tomagê tokainj-tokainj. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

22 Go Anôtô gêjam mec êsêac ma kêsôm gebe “Asu ñalatu ma atu taêsam e anam bu to gwêc auc ma moc têtû taêsam sêmoa nom.”

23 Gêbêcauc to gelenja tonanj kêtû bêc kêtû lemenj tenja.

24 Go Anôtô kêsôm gebe “Nom êkôc gêj maten jali tokainj-tokainj, gêj masinj ma gêj, tanj sêgalab to sêlêgenj nanj ma bôc salenja tokainj-tokainj.” Ma ñanô kêsa.

25 Tec Anôtô kêkêj bôc nomja tokainj-tokainj, gêj masinj tokainj-tokainj to gêj, tanj sêgalab to sêlê nanj, tokainj-tokainj. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

26 Go Anôtô kêsôm gebe “Takêj ñamalac têtôm aêac taunj katunj, têtôm aêac. Êsêac têtû i gwêcja to moc umbonj ñalabuja ma gêj masinj to bôc salenja samob ma gêj, tanj sêgalab to sêlêgenj samob, tanj sêmoa nom nanj ñatau.”

27 Ma Anôtô kêkêj ñamalac kêtôm enj tau katu, kêkêj enj kêtôm Anôtô katu solop. Enj kêkêj êsêagêc ñac to awê.

28 Ma Anôtô gêjam mec êsêagêc ma kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc. Nom êsô amac ñalabu. Ma atu i gwêcja to moc umbonj ñalabuja ma gêj maten jali samob, tanj sêmoa nom nanj, ñatau.”

29 Ma Anôtô kêsôm gebe “Alicgac, aê kakêj gêj tolaunj samob tanj kêkêj ñawê kêtôm ñakaingenj nanj to ka samob, tanj sêjam ñanô kêtôm ñakaingenj nanj, tec kêtû amacnêm gêj aninja.

30 Mago gêgwanj to gêj matac ñagêdô samob aê jakêj êndêj bôc nomja samob to êndêj moc umbonj ñalabuja samob ma gêj maten jali samob, tanj sêgalab to sêlê sêmoa nom nanj.” Ma ñanô kêsa.

31 Ma Anôtô kêsala gêj samob, tanj enj kêkêj nanj, ma gêlic gebe ñajamanô. Ma gêbêcauc to gelenja.

2

1 Amboac tonanj undambê to nom ñagêj maten jali totau-totau samob ñanô kêsa.

2 Ma Anôtô gêjac dabinj nê kolenj, tanj gêjam su nanj, gêdêj bêc lemenj tenj ñanô luagêcja ma kêlêwanj tau gêdêj bêc kêtû ñanô luagêcja kêtû kolenj samob, tanj gêgôm nanja.

3 Ma Anôtô gêjam mec bêc kêtû ñanô luagêcja to gêjam dabunj, gebe gêdêj bêc tonanj Anôtô kêlêwanj tau anja nê kolenj, tanj gêjam e gêjac dabinj nanj.

4 Anôtô kêkêj undambê to nom ñanô kêsa ñaminj tau tonec.

Bij Paradisja

Gêdêj tanj Apômtau Anôtô kêkêj nom to undambê

5 gêj tolaunj tenj kêpi atom to gêngaga tenj kêkô kôm atom tagenj gebe Apômtau Anôtô kêkêj kom kêsêp nom atom tagenj. Ma ñamalac tenj gebe êngaluñ nom popocja gêmoa atom.

6 Ma bu nom ñalêlômja kêlêni mênkêpi ma kêmalôm nom ñawambuc kêsa.

⁷ Gêdêñ tonañ Apômtau Anôtô kékôc nom anğa kôm ma kêlêsob ñamalac to gêju awajaô mata jaliña kêsô enj lususun, tec ñamalac kêtü gêñ mata jali.

⁸ Go Apômtau Anôtô kêsê kôm anğa Eden, tañ gêc gêmu kêsä gamêñ oc kêpiña nañ, ma ketoc ñamalac, tañ kêlêsob nañ, gêmöa kôm tau.

⁹ Ma Apômtau Anôtô kêkêñ ka kêpi anğa nom, ñakatu gêjac mataanô ñajam ma ñanô tau kêmoasiñ awasun. Ma ka danğôñ maten jaliña kêpi anğa kôm ñaluñ to ka tajala ñajam to secña amboac tonanğen.

¹⁰ Bu tenj ñamökê gêc Eden gebe êmalôm kôm tau. Anğa kôm ñalêlôm bu tonañ gêwa tau kékôc gêja ñasêli aclê.

¹¹ Ñasêli ñamata ñaê gebe Pison. Bu tonañ kêgi gamêñ Hawila, tañ gold gêc nañ,

¹² ma gamêñ tonañ ñagold ñajamanô. Katêkwi tonamalu ñajam ñaê gebe bedelium to pocawa kokoc ñaê gebe soham gêc gamêñ tonañ amboac tonanğen.

¹³ Bu ñasêli kêtü luagêcña ñaê gebe Gihon. Bu tonañ kêgi gamêñ Kus.

¹⁴ Bu ñasêli kêtü têlêcña ñaê gebe Hidekel, nañ kêpoac Asuria ñagamêñ oc kêpiña. Ma bu ñasêli kêtü aclêña ñaê gebe Euprat.

¹⁵ Apômtau Anôtô kékôc ñamalac ma ketoc enj gêmöa kôm Eden gebe ênam kôm êpi nom ma ejop kôm tau.

¹⁶ Ma Apômtau Anôtô kêjatu ñamalac ma kêsôm gebe “Kañanô peben, tañ kékô kôm nañ, ôniñmanj.

¹⁷ Mago kañanô tajala ñajam to secña ôniñ atom. Embe ôniñ kañanô tau, oc ômac êndu êndên bêc tonañ.”

¹⁸ Go Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Ñamalac taugen êmöa oc ñajam atom. Aê gabe jakênj kêpuctôño tenj êndên enj, tañ êtôm enj nañ.”

¹⁹ Tec Apômtau Anôtô kékôc nom ma kêmasañ bôc saleñña samob to moc umbonj ñalabuña totau-totau ma kêkêñ gêñ tau gêdên ñamalac ma gebe êñô ñaê, tañ ñamalac ê êpi gêñ totau-totau tonañ. Ma ñaê, tañ ñamalac gê kêpi gêñ totau-totau samob kêtômgenj nañ, tec kêtü êsêacnêñ ñaê.

²⁰ Ñamalac gê bôc malacña samob nêñ ñaê to kêsam moc umbonj ñalabuña nêñ ñaê ma bôc saleñña amboac tonañ, mago kêtap ñamalacnê kêpuctôño tenj gebe êtôm enj sa atom.

²¹ Tec Apômtau Anôtô gêgôm ñamalac tau gêc bêc e kêliñ tau siñ ma kékôc ênê ñabi tenj sa ma ñamêsôm gêôc ñamala auc.

²² Ñabi tañ Apômtau Anôtô kékôc anğa ñamalacnê nañ, enj kêmasañ kêtü awê ma kêkêñ gêdên ñamalac.

²³ Go ñamalac kêsôm gebe

“Kecgoc, galoc katap ñatêkwa anğa aêñoc sa ma ñamêsôm anğa aêñoc amboac tonañ.

Aê gabe jaê ênê ñaê gebe ‘Ñamalaco’ gebe sêkôc anğa ñamalacnê.”

²⁴ Kêtü tonanñña ñamalac êwi tama agêc têna siñ ma êsap nê awê tôñ ma êsêagêc têtü ôli tagenj.

²⁵ Ma ñaclagêco sêmöa ôliñ ñaôma ma majenj gêdênj taunj atom.

3

Ñamalac sêkac taunj su anğa Anôtônê

¹ Ma moacnê kauc ñagaô kêlêlêc bôc saleñña ñagêdô samob, tañ Apômtau Anôtô kêkêñ nañ nêñ su. Ma enj kêsôm gêdênj awê gebe “Anôtô oc kêsôm gebe ‘Aniñ kôm ñakananô tenj atom’ me.”

² Go awê kêsôm gêdênj moac gebe “Aêac aniñ kôm ñakananô,

³ tagenj ka, tañ kékô kôm ñaluñ nañ ñanô, tec Anôtô kêsôm gebe ‘Aniñ atom. Amoasac atom amboac tonañ gebe amac êndu atom.” ’

⁴ Tec moac kêsôm gêdênj awê gebe “Op, agêc oc amac êndu atomgoc.

⁵ Mago Anôtô kêjala gebe amagêc embe aniņ, go matemanô êpoa lasê ma atôm eņ tau ma ajala űajam to sec.”

⁶ Ma awê gêlic kaņanô ma taê gêjam gebe űalêwê űajam e gêjac mataanô űajam amboac tonanęę. Tec têtac gêboanę gebe êwa nê kauc sa ma kêkôc kaņanô tau mênęę, go kêkênę űagêdô gêdênę nê akweņ amboac tonanę, ma geņ.

⁷ Tec agêc materanô kêpoa lasê ma sêjala tauņ gebe ôlinę űaôma, tec sêginę kalaun mênșêkic kêtu nênę ladôm.

⁸ Oc kêtu luc acgom, go Apômtau Anôtô kêsêlênę gêmoa kômłlêlôm. Agêc sênô eņ ma űamalac agêc nê awê sêsiniņ tauņ sêsô ka, taņ sêkô kôm naņ, űalabu gebe Apômtau Anôtô êlic êsêagêc atom.

⁹ Go Apômtau Anôtô gêmôêc űamalac ma kêsôm gêdênę eņ gebe “Gômoa ondoc.”

¹⁰ Eņ kêsôm gebe “Aê gaņô aôm gômoa kôm űakicsêa e katêc tauc gebe aê ôlic űaôma tec kasiņ tauc.”

¹¹ Go Anôtô kêsôm gebe “Asa kêsôm gêdênę aôm gebe ôlim űaôma. Aôm goeņ kaņanô, taņ gajac jao gêdênę aôm gebe ôniņ atom naņ, me masi.”

¹² űamalac kêsôm gebe “Awê, taņ kôkênę gebe êwiņ aê naņ, kêkênę kaņanô tau gêdênę aê, tec gaeņ.”

¹³ Go Apômtau Anôtô kêsôm gêdênę awê gebe “Aôm gôgôm asageņ tonanę.” Awê gêjô eņ awa gebe “Moac kêtim aê, tec gaeņ.”

¹⁴ Ma Apômtau Anôtô kêsôm gêdênę moac gebe

“Aôm gôgôm tonanę,
tec japuc boa aôm êlêlêc bôc malacņa
to bôc saleņņa samob su.

Aôm ôkênę űa têmtac walôgeņ
ma ôniņ kekop e ômac êndu.

¹⁵ Ma aê gabe jakênę amagêc awê
to nêm wakuc akênę kisa êndênę taôm.
Eņ êka aôm mômêmapac popoc
ma aôm ôņac eņ êsêp agêbi.”

¹⁶ Eņ kêsôm gêdênę awê gebe
“Aê jakênę űandanę taêsam êndênę aôm êndênę noc ôkêkam űapalêņa.

Ôkôc űapalê tonandanę.

Aôm matam katu nêm akweņ,
mago eņ êtu nêm űatau.”

¹⁷ Ma eņ kêsôm gêdênę Adam gebe

“Aôm kôkênę taņam nêm awênê biņ

ma goeņ ka űanô,
taņ gajac jao gêdênę aôm
gebe ôniņ atom naņ.

Kêtu tonanęņa aê japuc boa nom êtu aômņa.

Ônam kôm ôim taôm sugenę êtôm bêc samob,
taņ ômoa naņ, go nom êlôm aôm.

¹⁸ Gêņ têkwa-têkwa to waônę êtu nêm kôm űanô
ma ôniņ űagênęgaga.

¹⁹ Ônam kôm towaenęę,

go ôtap mo sa
e ôtu nom êtiam
gebe aôm nêm űam gêc nom.

Aôm nom,
tec ômu ôndênę nom ôna êtiam.

²⁰ Ma ñamalac gê nê awênê ñaê gebe Ewa gebe eñ kêtú lau mater jali samob teneñi.

²¹ Ma Apômtau Anôtô kêmasaan bôc ñaôlic kêtú ñakwê ma kékêñ gédêñ ñamalac agêc nê awê sêsô.

²² Ma Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, ñamalac kêtôm aêac ma kêjala ñajam to sec. Galoc tec tajop eñ gebe êmêtôc lêma naêpip kañanô anga ka dangôñ mater jaliña ma êniñ e êmoa tengeñ nec atom.”

²³ Kêtú tonañña Apômtau Anôtô kêtin eñ su anga kôm Eden gebe êkaliñ nom, tañ kêtú ênê ñam nañ.

²⁴ Ma eñ kêmásuc ñamalac ma kékêñ kerub tosin ñaôsic-ôsic sêkô kôm Eden ñagamêñ oc kêpiña gebe sejop ka dangôñ mater jaliña ñaintêna. *

4

Kain agêc Abel

¹ Adam gêmóa gêwiñ nê awê Ewa e taê ma kékôc Kain. Ma eñ kêsôm gebe” Apômtau gêjam aê sa, tec kakôc latuc teñ.”

² Ma kékôc ñapalê teñ kêtiam, lasi Abel. Abel kêtú gejobwaga bôcña ma Kain gêjam kôm moña.

³ Têm ñagêdô gêjaña, tec Kain kékôc nê kôm ñanô kékêñ kêtú da gédêñ Apômtau.

⁴ Ma Abel kékôc bôc teñ anga nê bôc tau ñamêcgeñ, gêjac endu ma kékêñ ñalêsi kêtú da. Ma Apômtau gêlic Abel to nê da ñajam.

⁵ Mago gêlic Kain to nê da atom. Tec Kain têtac ñandan kêsá to lañôanô kébêlê.

⁶ Apômtau kêsôm gédêñ Kain gebe “Aôm têmtac ñandan to lañômanô kébêlê kêtú asageñña.

⁷ Biñ tau amboac tonec me masi gebe Aôm embe ôñgôm êndêñ, go ôsa lañômanô sa. Embe ôñgôm eso, go sec êndib aôm ênêc katamdêmôê. Sec mata katu aôm, mago aôm ôku sec tulumañ.”

⁸ Go Kain kêsôm gédêñ lasi Abel gebe “Tana kôm.” Agêc sêô lasê kôm su, go Kainnê ñalêlôm gêli sa ma gêjac lasi Abel êndu.

⁹ Go Apômtau kêsôm gédêñ Kain gebe “Lasim Abel gêmóa ondóc.” Eñ kêsôm gebe “Aê gajam kauc. Aê katu lasicnê gejobwaga me.”

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aôm gôgôm asageñ. Lasimnê dec awa gêmôêc anga nom kêpi gédêñ aê gêmêñ.

¹¹ Ma galoc aê japuc boa aôm anga nom, tañ gêña awasun ma gênôm lasimnê dec anga aôm lêmam nañ.

¹² Aôm embe ônam kôm, go êñgamin ñanô êndêñ aôm. Matam kanôñ ôsêlêñ ôñôñgeñ ônac laoc gamêñgeñ.”

¹³ Ma Kain kêsôm gédêñ Apômtau gebe “Ñoc keso ñagêjô kapôêñ kêlêlêc ôlicwalô su.

¹⁴ Gôlicgac me, galoc aôm kôtiñ aê su anga nom ma jasiñ tauc ôkwi anga lañômnêñña. Matoc kanôñ jasêlêñ ôñôñgeñ janac laoc gamêñgeñ ma lau, tañ têtap aê sa nañ, sênac aê êndu.”

¹⁵ Mago Apômtau kêsôm gédêñ eñ gebe “Amboac tonañ atom. Teñ embe ênac Kain êndu, nañ êtap ñagêjô êtôm dim 7ña sa.” Ma Apômtau kékêñ ñabelo teñ gédêñ Kain gebe ñac teñ embe êtap eñ sa, nañ ênac eñ êndu atom.

¹⁶ Amboac tonañ Kain kêtaiñ tau su anga Apômtau lañônêñña gêmóa gamêñ Nod, tañ gêc Eden ñagamêñ oc kêpiña nañ.

Kainnê wakuc

¹⁷ Kain gêmóa gêwiñ nê awê e taê ma kékôc Enok. Ma Kain kékêñ malac teñ sa ma eñ gê latu Enoknê ñaê kêpi malac tau.

* **3:24:** Adam ñam gebe ñamalac.

¹⁸ Enok latu Irad, Irad kêka Mehujael lasê, Mehujael kêka Metusael lasê ma Metusael kêka Lamek lasê.

¹⁹ Ma Lamek gêjam awê luagêc, tenj nê njaê gebe Ada ma tenj nê njaê gebe Sila.

²⁰ Ada kêkôc Jabal. Enj kêtû lau, tanj sêngônj becobo to sêmoa sêwiñ nêj bôc nanj, nêj mimi.

²¹ Lasi njaê gebe Jubal. Enj kêtû lau, tanj sêjac gêj wêña to lau-sêju-gasucwaga nêj mimi.

²² Ma Sila kêkôc gôlôac amboac tonanj, ênê njaê gebe Tubal-Kain. Enj kêtû lau-sêpac-kiwaga, tanj sêmasanj gêj nja ki kokoc to jejec nanj, nêj mimi. Tubal-Kain luo Nama.

²³ Ma Lamek kêsôm gêdêj nê awê luagêc gebe

“Ada agêc Sila, anjô aê aoc.

Lameknê awêlagêc, akêj tanjem njoc biñ.

Biñnanô, aê gajac njac tenj êndu gêjô njoc kamoc ma njapalê tenj gêjô njoc sêmmala.

²⁴ Tenj embe ênac Kain êndu, oc sêkêj njagêjô êtôm dim 7nja.

Mago tenj embe ênac aê, Lamek, nec êndu, oc sêkêj njagêjô êtôm dim 77nja.”

Setnê wakuc

²⁵ Ma Adam gêmoa gêwiñ nê awê kêtiam ma enj kêkôc latu tenj, tanj kêsam enj gebe Set, njam gebe “Anôtô kêkêj latuc tenj gêdêj aê gêjô Abel, tanj Kain gêjac enj êndu nanj su.”

²⁶ Ma Set kêka latu tenj lasê ma gê enj gebe Enos. Gêdêj têtôn tonanj lau awenj gêjac Apômtau kêtû njamata. * †

5

Njomalac njamatarja nêj dênanj

¹ Adamnê wakucnêj njadênanj tau tonec. Gêdêj tanj Anôtô kêkêj Adam nanj, kêkêj enj kêtôm enj tau.

² Enj kêkêj êsêagêc njac to awê ma gêjam mec êsêagêc. Ma gêdêj enj kêkêj êsêagêc nanj kêsam êsêagêc gebe “Njomalac.”

³ Gêdêj tanj Adamnê jala kêtû 130 nanj, kêka latu tenj lasê kêtôm enj ma kêtôm enj tau katu ma gê ênê njaê gebe Set.

⁴ Ma Adam kêka Set lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiñ ma kêka latuio to njac njagêdô lasê.

⁵ Adamnê jala kêtû 930, go gêmac êndu.

⁶ Gêdêj tanj Setnê jala kêtû 105 nanj, kêka latu Enos lasê.

⁷ Enj kêka Enos lasê su acgom, go gêmoa nom jala 807 gêwiñ ma kêka latuio to njac njagêdô lasê.

⁸ Amboac tonanj Setnê jala kêtû 912, go gêmac êndu.

⁹ Gêdêj tanj Enosnê jala kêtû 90 nanj, kêka Kenan lasê.

¹⁰ Enj kêka Kenan lasê su acgom, go gêmoa nom jala 815 gêwiñ ma kêka latuio to njac njagêdô lasê.

¹¹ Amboac tonanj Enosnê jala kêtû 905, go gêmac êndu.

¹² Gêdêj tanj Kenannê jala kêtû 70 nanj, kêka Mahalalel lasê.

¹³ Enj kêka Mahalalel lasê su acgom, go gêmoa nom jala 840 gêwiñ ma kêka latuio to njac njagêdô lasê.

¹⁴ Amboac tonanj Kenannê jala kêtû 910, go gêmac êndu.

¹⁵ Gêdêj tanj Mahalalelnê jala kêtû 65 nanj, kêka Jared lasê.

* **4:26:** Ewa njam gebe Gêj maten jali samob njamôkê. † **4:26:** Kerub têtû Anôtônê anjela tonj tenj.

16 En kêka Jared lasê su acgom, go gêmoa nom jala 830 gêwiņ ma kêka latuio to ņac ņagêdô lasê.

17 Amboac tonañ Mahalalelnê jala kêtú 895, go gêmác êndu.

18 Gêdêņ taņ Jarednê jala kêtú 162 naņ, kêka Enok lasê.

19 Jared kêka Enok lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiņ ma kêka latuio to ņac ņagêdô lasê.

20 Amboac tonañ Jarednê jala kêtú 962, go gêmác êndu.

21 Gêdêņ taņ Enoknê jala kêtú 65 naņ, kêka Metusala lasê.

22 Enok kêsa nê lêņ to Anôtôgeņ ma kêka Metusala lasê su acgom, go gêmoa nom jala 300 gêwiņ ma kêka latuio to ņac ņagêdô lasê.

23 Amboac tonañ Enoknê jala kêtú 365.

24 Enok kêsa nê lêņ to Anôtôgeņ e laņômê gebe Anôtô kêkôc eņ su.

25 Gêdêņ taņ Metusalanê jala kêtú 187 naņ, kêka Lamek lasê.

26 Metusala kêka Lamek lasê su acgom, go gêmoa nom jala 782 gêwiņ ma kêka latuio to ņac ņagêdô lasê.

27 Amboac tonañ Metusalanê jala kêtú 969, go gêmác êndu.

28 Gêdêņ taņ Lameknê jala kêtú 182 naņ, kêka latu teņ lasê.

29 En gê ênê ņae gebe Noa ma kêsôm gebe “Ñac tonec ênam aêac kêsi aņga nêņ koleņ to gêņwapac, taņ kêtap aêac lemeņ sa kêtú kôm, taņ Apômtau kêpuc boa naņņa.”

30 Lamek kêka Noa lasê su acgom, go gêmoa nom jala 595 gêwiņ ma kêka latuio to ņac ņagêdô lasê.

31 Amboac tonañ Lameknê jala kêtú 777, go gêmác êndu.

32 Gêdêņ taņ Noanê jala kêtú 500 naņ, kêka Sem agêc Ham ma Japet lasê.

6

Ñamalacnêņ sec gêjam sêga

1 Gêdêņ taņ ņamalac sêjac m gebe têtú taêsam aņga nom naņ, sêka latuņio lasê,

2 ma lau undambêņa sêlic ņamalac latuņio gebe ņajam, tec sêjaliņ nêņ lauo sa aņga êsêacnêņ ma sêjam.

3 Go Apômtau kêsôm gebe “Aêņoc Ñalau êmoa êwiņ ņamalac endeņ tôniaņ atom gebe eņ toôli nomņa tec ênê jala êtôm 120geņ.”

4 Gêdêņ têm, taņ lau undambêņa sêjam ņamalac latuņio e êsêac sêkôc ņapalê naņ, lau waso-waso kain teņ sêmoa nom. Ma gêdêņ têm, taņ kêdaguc naņ, amboac tonañgeņ. Lau ņaclai towae têm andañgeņanônia tau tonec.

5 Apômtau gêlic gebe ņamalacnêņ sec gêjam sêga aņga nom ma êsêac sêlao kêtú biņ secņa ņapaņ.

6 Ma Apômtau geņ oliņ gebe kêkêņ ņamalac sêmoa nom wagen e nê ņalêlôm ņawapacgosu.

7 Tec Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe janseņ ņamalac, taņ kakêņ naņ, su aņga nom, ņamalac to bôc ma gêņ, taņ sêgalabgeņ naņ, to moc umbon ņalabuņa gebe aêņoc ņalêlôm ņawapac kêtú gaim tauc su ņaômageņ kêtú êsêacņa.”

8 Mago Noa gêjac Apômtau mataanô ņajam.

Noa gêsô waņ

9 Noanê miņ tau tonec gebe Noa eņ ņac gêdêņ, biņ teņ kêtap eņ sa aņga nê lau ņalêlôm atom. Eņ kêsa nê lêņ toAnôtôgeņ.

10 Ma Noa kêka ņapaņ têlêac lasê, Sem agêc Ham ma Japet.

11 Mago Anôtô gêlic nom kêtú sec sugac ma biņ alôb-alôb gêjam nom auc.

12 Ma Anôtô kêtuc kêniņ nom ma gêlic gebe sec gêjam aucgeņ gebe gêņ maten jali samob aņga nom sêsa lêņ secgeņ.

¹³ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Noa gebe “Aê taêc gêjam kêtú têtj gebe janac gêtj materj jali samob nêtj lêtj pep tagen gebe ñamalacnêtj binj alób-alób gêjam nom samucgenj auc. Kêtú tonanña aê gabe jansenj êsêac tonomgenj su sênanña.

¹⁴ Ônsô wanj kapôtêñ tenj ña ka balanj. Ômansanj tobalêm-tobalêm ma openj sip anga dêmôtêña to lêtômña.

¹⁵ Ônsô wanj tau amboac tonec gebe ñalêsijn baliñ amboac saka 60, takôtçña amboac saka 10 ma ñaô amboac saka 6.

¹⁶ Ômansanj wanj tau ñasalôm ma katam kapôtêñ ênêc lêsijnña. Ôwa ñalêtôm êkôt êna denj têtêac, denj ñalabuña to denj êtu luagêcña ma denj êtu têtêacña.

¹⁷ Gôlicgac me, galoc aê jakêñ bu êsunj ñatêna êpoac nom gebe jansenj gêtj materj jali samob, tanj sêwê kainj awajaô mata jali anga umbonj ñalabu nanj, su sênanña, gêtj nomña samob sêmac êndu.

¹⁸ Mago aê gabe jamoatinj ñoc poac êndêñ aôm. Amboac tonanj ôsô wanj ñalêtôm ôna, aôm taôm to latômi ma nêma awê to lawamio wakuc sêwinj aôm.

¹⁹ Ma bôt samob to gêtj materj jali tokainj-tokainj nanj, ôkêñ luagêc-luagêc sêsô wanj sêna gebe sêmoa materj jali sêwinj aôm, ôkêñ kapoac tenj ma têna tenj.

²⁰ Moc tokainj-tokainj ma gêtj, tanj sêgalabgenj nanj, tokainj-tokainj ñaluagêc-luagêc sêsô wanj sêna sêwinj aôm gebe sêmoa materj jali.

²¹ Ma aôm ônac gêtj taniñña tokainj-tokainj sa, gebe êpuc aôm to êsêac samob têtj.”

²² Ma Noa gêgôm gêtj samob. Enj gêgôm kêtôm Anôtô kêjatu enj nanj solopgenj. * gebe “Ênam sa,” ma

7

Bu kêsunj ñatêna

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Noa gebe “Ôsô wanj ôna, aôm to nêma gôlôac samob gebe aê galic aôm amboac ñac gêdêñ gômoa aê lanôtçnêma anga lau tonanj ñalêtôm.

² Ôkôt bôt 7-7 anga bôt selec samob nêtj, kapoac to têna. Mago ôkôt bôt luagêc-luagêc anga bôt, tanj selec atom nanj, kapoac tenj ma têna tenj.

³ Moc umbonj ñalabuña amboac tonanj. Ôkôt 7-7 êtômgenj, kapoac to têna gebe sênac ñawê têtj anga nom.

⁴ Gebe bêc 7 ênanña acgom, go jakêñ kom ênac êtôm elenña 40 to êmbêcauc 40 ma gabe jansenj gêtj materj jali samob, tanj kakêñ nanj, su anga nom.”

⁵ Ma Noa gêgôm gêtj samob ñanô kêsâ kêtôm Apômtau kêjatu enj.

⁶ Noanê jala kêtú 600, go bu kêsunj ñatêna kêtap nom sa.

⁷ Ma Noa to latui ma nê awê to lawaio wakuc sêsô wanj sêja gebe sêc bu su.

⁸ Bôt selec to bôt selec atom ma moc to gêtj, tanj sêgalabgenj nanj, anga nom samob,

⁹ kapoac tenj to têna tenj sêsô wanj sêwinj Noa kêtôm Anôtô kêjatu nanj.

¹⁰ Bêc 7 gêjanña, go bu kêsunj ñatêna kêtap nom sa.

¹¹ Gêdêñ tanj Noanê jala kêtú 600 naajôtj luagêc ma ñabêc 17 nanj, bumata nom ñalêtômña samob kêpulu kêpi ma katam umbonña gêtêc su

¹² ma kom kêsêwa kêsêp nom gelenña 40 to gêbêcauc 40.

¹³ Gêdêñ bêc tonanj Noa to latui Sem agêc Ham ma Japet ma nê awê to lawaio wakuc têtêac sêwinj êsêac sêsô wanj sêja.

¹⁴ Êsêac ma bôt salenña tokainj-tokainj to bôt malacña tokainj-tokainj ma gêtj, tanj sêgalabgenj anga nom samob tokainj-tokainj to moc tokainj-tokainj, moc to gêtj tomagê samob,

¹⁵ gêtj samob tonanj ñai sêsô wanj sêwinj Noa, gêtj materj jalinña luagêc-luagêc.

* **6:22:** Noa ñam gêc awê samucgenj atom. Lau ñagêdô sêwa sa

16 Gêñ maten jaliña samob, kapoac ten to tēna ten sēsō wan kêtôm Anôtô kêjatu en. Ma Apômtau kêlai en auc.

17 Bu kēsuj ñatēna kêpoac nom gê tōngen kêtôm bêc 40 ma bu kēsuj kapôên ma kēsuj wan sa kêpigen jakêpoac.

18 Ma bu kēsuj kêpi-kêpi e gêjam sêga anga nom ma wan kêpoac bu ñaô.

19 Bu kēsuj ñatēna e gênôm lôc baliñ, tan kêkô umbon ñalabu nan auc samucgen.

20 Bu tan gênôm lôc ñatêpôê auc nan e amboac saka samuc tēlêac.

21 Tec gêñ maten jali, tan sēmoa nom nan, samob sējaña, moc ma bôc malacña to bôc saleñña ma gêñ samob, tan sêgalab to sêlêgen sêjam nom auc nan, ma ñamalac amboac tonanjen.

22 Gêñ samob, tan sēsê awen sēmoa masanjen nan, sêmac êndu.

23 Amboac tonan gesen gêñ maten jali, tan sēmoa nom nan su samob, ñamalac to bôc ma gêñ, tan sêgalab to sêlêgen nan to moc anga umbon ñalabu samobgen sējaña anga nom. Noa taugen gêmoa to êsêac, tan sêwiñ en sēmoa wan ñalêlôm.

24 Ma bu kēsuj ñatēna kêpoac nom kêtôm bêc 150. * luagêc. Ton ten tec sêsam gebe Bôc selec, ma ten sesam gebe Bôc ñatêmui. Bôc selec nêñ ñagêdô gebe domba to bulimakao. Bôc tonan êsêac sêkên têtú da, ma bôc selec tonanjen êsêac sen kêtú nêñ gwada. Bôc ñatêmui amboac bôc susu êsêac sên atom ma sêkên têtú da atom.

8

Bu kêtaiñ su

1 Ma Anôtô taê gêjam Noa ma bôc saleñña to malacña, tan sēmoa sêwiñ en sēmoa wan ñalêlôm nan. Ma Anôtô kêkên mu kêsêlên anga nom ma bu tau kêtaiñ su.

2 Ma bumata nom ñalêlômña to katam umbonña ñajaña kêsa. Kom gêjac kêtiam atom

3 ma bu kêtaiñ su anga nom. Bu kêpoac bêc 150, go kêtaiñ su

4 ma gêdên ajôn kêtú 7ña ñabêc 17 wan jagêlôc lôc Ararat.

5 Bu kêtaiñ-kêtaiñ e gêdên ajôn kêtú 10ña. Gêdên ajôn tonan ñabêc ñamataña lôc ñagêdô ñatêpôê mênkêpi.

6 Bêc 40 gējaña, go Noa gêlêc wan ñakatam saun, tan en kêmasan nan, su

7 ma kêkên aoco ten gêlôb kêsa gēja. Moc tonan gêlôb gēja-gêmu, gēja-gêmu e bu kêpa anga nom.

8 Ma Noa kêsâe e bêc 7, go kêkên balôsi ten gêlôb kêsa gēja gebe êlic bu oc kêtaiñ su anga nom me masi.

9 Mago balôsi kêtap ñamala êlêwan taun ten sa atom, tec gêlôb gêmu gêdên en gēja kêtiam, gebe bu gacgen kêpoac gêjam nom samucgen auc. Tec en kêmetôc lêma kêsa jakêkôc moc kêsô wan ñalêlôm gēja gêwiñ en.

10 Go kêsâe bêc 7 kêtiam, go kêkên balôsi tau gêlôb kêsa gēja kêtiam.

11 Gêdên kêtulala moc gêmu gêdên en gêmên ma kesenjen katêkwi ñalaun matak ten. Gêdên tonan Noa kêjala gebe bu kêtaiñ su anga nom.

12 En kêsâe bêc 7 kêtiam ma kêkên balôsi gêlôb kêsa gēja, mago gêmu gêdên en gêmên kêtiam atom.

13 Gêdên tan Noanê jala kêtú 601 ñaajôn ñamataña ñabêc ñamataña nan, bu kêpa anga nom. Tec Noa kêkac wan ñasalôm su e gêlic nom ñakelen kêsa.

14 Gêdên ajôn kêtú luagêcña ñabêc 27 nom ñakelen kêsa samucgen.

15 Go Anôtô kêsôm gêdên Noa gebe

16 “Ôwi wan siñ ôsa ôna, amagêc nêma awê ma latômi to lawamio wakuc sêwiñ aôm,

17 ma bôc samob, tan sêwiñ aôm nan, gêñ maten jaliña samob, moc to bôc ma gêñ, tan sêgalabgen sēmoa nom nan, samob, ôwi êsêac siñ sêwiñ aôm asa ana gebe seola nom auc ma sêsu ñalatu e têtú taêsam anga nom.”

* 7:24: Lau Israel sêwa bôc toê-toê samob kêkêc gēja ton

- 18 Ma Noa gêwiŋ nê latui to nê awê ma lawaio wakuc sêsa sêja
 19 ma bôc saleŋŋa to malacŋa samob, moc samob to gêŋ, taŋ sêgalabgeŋ sêmoa nom naŋ, samob tokaiŋ-tokaiŋ sêsa aŋga waŋ sêja.
 20 Ma Noa gêboa Apômtaunê altar teŋ sa ma kêkôc bôc selec ŋagêdô to moc selec ŋagêdô ma kêkêŋ kêtû daja gêsac altar ŋaô.
 21 Ma Apômtau gêŋu ŋamalu ŋajam ma kêsôm gêdêŋ tau gebe “Aê gabe japuc boa nom êtu ŋamalacŋa êtiam atomanô gebe ŋamalacnêŋ geo ŋapalêgeŋŋa tec gêc. Aê gabe jansen gêŋ mateŋ jali êtiam amboac gagôm su nê atom.
 22 Êtôm nom ŋatêm samob sêsê ŋawê ma sejoŋ ŋanô, malô to ŋandaŋ, ocêsa to komô, elen to êmbêc êjô tau êjô tau.”

9

Anôtô kêmoatiŋ poac gêdêŋ Noa

- 1 Ma Anôtô gêjam mec Noa to nê latui ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc.
 2 Mago bôc nomŋa samob to moc umbonŋ ŋalabuŋa samob ma gêŋ mateŋ jali, taŋ sêgalabgeŋ sêmoa nom naŋ, samob to i samob, taŋ sêmoa gwêc naŋ, têtêc amac to mateŋ golec êsa. Ma aê kakêŋ êsêac sêsêp amac lememe.
 3 Gêŋ mateŋ jaliŋa samob, taŋ sêmoa naŋ, têtû amacnêm gêŋ aniŋŋa. Aê kakêŋ gêŋ tolaŋŋ gêdêŋ amac su, tec gêŋ ŋagêdô samob amboac tonanŋeŋ.
 4 Tazeŋ aniŋ bôc ŋamêsôm tonê katugeŋ atom. Bôcnê katu tau gebe dec.
 5 Êtu amac taôm nême decŋa aê jaê biŋ ŋagêjôŋa tôŋ. Aê jaê biŋ ŋagêjôŋa tôŋ êpi bôc samob ma êpi ŋamalac. Aê jaê ŋamalacnêŋ katuŋ ŋabiŋ ŋagêjôŋa tôŋ êpi lau samob nêŋ lasitêwai amboac tonanŋeŋ.
 6 Teŋ embe êkêc ŋamalacnêŋ dec siŋ, naŋ ŋamalac sêkêc ênê dec siŋ êjô, gebe Anôtô kêkêŋ ŋamalac kêtôm tau katu.
 7 Amac tec aka gôlôac lasê to atu taêsam anam nom auc to atu nom ŋatau.”
 8 Go Anôtô kêsôm gêdêŋ Noa to nê latui, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, gebe
 9 “Alic acgom, aê tec jamoatiŋ poac êndêŋ amac to nême wakuc, taŋ sêndaŋguc naŋ,
 10 ma êndêŋ gêŋ mateŋ jali samob, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, êndêŋ moc to bôc malacŋa to saleŋŋa samob, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, êndêŋ gêŋ samob, taŋ sêsa aŋga waŋ sêmêŋ naŋ.
 11 Aê gabe jamoatiŋ poac êndêŋ amac gebe Bu êsuŋ ŋatêna teŋ enseŋ gêŋ mateŋ jali su êtiam atomanô ma bu êsuŋ ŋatêna teŋ enseŋ nom su êtiam atom amboac tonanŋeŋ.”
 12 Ma Anôtô kêsôm gebe “Poac, taŋ jamoatiŋ êndêŋ amac to gêŋ mateŋ jali, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, ŋabelo tonec ênêc teŋgeŋ ma teŋgeŋ gebe
 13 Jakêŋ ŋoc kasômbuc êkô tao ŋasawa êtu poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ nom naŋ, ŋabelo.
 14 Aê embe jakêŋ tao êkô nom ŋaô ma jalic kasômbuc ênsac tao ŋaô,
 15 go taêc ênam poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ amac to gêŋ mateŋ jali samob naŋ, ma bu êsa e êsuŋ ŋatêna enseŋ gêŋ mateŋ jali samob su êtiam atom.
 16 Kasômbuc embe ênsac tao ŋaô, go jasala gêŋ tau ma taêc ênam poac teŋgeŋŋa, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ gêŋ mateŋ jali samob, taŋ sêmoa nom naŋ.”
 17 Ma Anôtô kêsôm gêdêŋ Noa gebe “Poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ gêŋ mateŋ jali samob, taŋ sêmoa nom naŋ, ŋabelo tau tonec.”
 18 Noa latui, taŋ sêsa aŋga waŋ sêmêŋ naŋ, nêŋ ŋaê tonec gebe Sem agêc Ham ma Japet. Kanaan tama Ham.
 19 Noa latui têtêac tonanŋeŋ. Ma êsêac têtû lau nom samucgeŋŋa nêŋ ŋamôkê.
 20 Noa gêjam kôm kêpi nom kêtû ŋamata. Eŋ kêsê kôm wainŋa teŋ.
 21 Eŋ gênôm wain e kêjaŋiŋ eŋ ma gêc nê becobo toôli ŋaôma.
 22 Ma Kanaan tama Ham gêlic tama ôli ŋaôma ma kêsa jakêsôm biŋ tau gêdêŋ têtûwai.

²³ Go Sem agêc Japet sêkôc ñakwê tenj sêkêñ gêsac magiñm ma sêsêlêñ sênu taunjen jasêsanj tamenji ôli ñaôma auc. Agêc sêkac lanjônjanô ôkwi sebe sêlic tamenji ôli ñaôma atom.

²⁴ Gêdêñ tanj wain ñañaclai gêbacnê ma Noa gêdi sa nanj, enj gêñô binj, tanj ñac saunj gêgôm gêdêñ enj nanj,

²⁵ tec kêsôm gebe

“Aê japuc boa Kanaan,
enj êtu lasitêwainêñ sakinjwaganêñ gêñôma.”

²⁶ Enj kêsôm tenj gêwiñ gebe

“Apômtau, aêñoc Anôtô, ênam mec Sem
ma êñgôm Kanaan êtu ênê gêñôma.

²⁷ Anôtô êkêñ ñasawa êndêñ Japet
gebe êmoa êwiñ Sem anja nê becobo.

Mago Kanaan êtu ênê gêñôma.”

²⁸ Bu kêsunj ñatêna kêpa ma Noa gêmoa nom jala 350 gêwiñ.

²⁹ Noanê jala samob kêtû 950, go gêmac êndu.

10

Noanê wakuc nêñ dênanj

¹ Lau tonec têtû Noa latui Sem agêc Ham ma Japet nêñ wakuc. Êsêac saka gôlôac lasê gêdêñ tanj bu kêsunj ñatêna gêbacnê.

² Japet latui tonec Gomer, Magog, Madai, Jawan, Tubal, Mesek ma Tiras.

³ Gomer latui tonec Askenas, Ripat ma Togarma.

⁴ Jawan latui tonec Elisa, Tarsis, Kitim ma Dodanim.

⁵ Lau gwêcña sêsa anja lau tonanj nêñ. Lau tonec têtû Japetnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awenj gêdêñ-gêdêñgenj ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêñ-gêdêñgenj.

⁶ Ham latui tonec Kus, Aiguptu, Put ma Kanaan.

⁷ Kus latui tonec Seba, Hawila, Sabta, Rama ma Sabteka. Rama latui tonec Seba agêc Dedan.

⁸ Kus kêka Nimrod lasê, tanj kêtû nom ñaapômtau tonjaclai ñamataña.

⁹ Enj kêtû ñac lêma gwadaña towae gêmoa Apômtau lanjônêmña. Kêtû tonanña binjdêm lanjwa gêc gebe “Kêtôm Nimrod, tanj kêtû ñac lêma gwadaña towae gêmoa Apômtau lanjônêmña.”

¹⁰ Enj gêjac m nê gôlinj kinja anja Babel to Erek ma Akad, tanj gêc gamêñ Sinar.

¹¹ Enj gêwi gamêñ tonanj sinj ma gêja Asuria ma kêkwê malac Niniwe to Rehobot-Ir ma Kala

¹² ma malac tenj gêc Niniwe to Kala ñasawa ñaê gebe Resen, tanj kêtû malac kapôênj.

¹³ Aiguptu kêka Ludim, Ananim, Lehabim, Naptuhim,

¹⁴ Patrusim, Kasluhim, tanj kêtû Pilistinêñ mimi nanj, ma Kaptorim lasê.

¹⁵ Kanaan kêka nê ñacsêga Sidon agêc lasi Het lasê.

¹⁶ Enj kêtû lau gamêñ Jebus, Amor, Girgas,

¹⁷ Hib, Ark, Sin,

¹⁸ Arwad, Semar ma Hamatña tamenji. Kêtû ñamu gôlôac, tanj sêsa anja Kanaannê nanj sesewec.

¹⁹ Lau Kanaan nêñ gamêñ gêc Sidon gêmû kêsô gêdêñ Gerar ma Gasa to gêmû kêsô gêdêñ Sodom to Gomora ma Adma to Seboim e gêdêñ Lasa.

²⁰ Lau tonec têtû Hamnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awenj gêdêñ-gêdêñgenj ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêñ-gêdêñgenj.

²¹ Japet têwa Sem, tanj kêtû Ebernê gôlôac abenji nanj, kêka gôlôac lasê amboac tonanjenj.

²² Sem latui tonec Elam, Asur, Arpaksad, Lud ma Aram.

²³ Aram latui tonec Us, Hul, Geter ma Mas.

²⁴ Arpaksad kêka Sela lasê, ma Sela kêka Eber lasê.

²⁵ Eber kêka latui luagêc lasê, ñac tenj nê ñaê gebe Peleg, ñam gebe gêdêj ênê têt lau nomña sêwa tauj kêtôc, agêc lasi Joktan.

²⁶ Joktan kêka Almodad, Selep, Harsarmawet, Jera,

²⁷ Hadoram, Usal, Dikla,

²⁸ Obal, Abimael, Seba,

²⁹ Opir, Hawila ma Jobab lasê. Lau samob tonec Joktan latui êsêac.

³⁰ Êsêacnêj gamêj sêngônña gêc Mesa ma gêmu kêsô gêdêj Separ to gêdêj lôc dênanj, tanj kêtô gamêj oc kêpiña.

³¹ Lau tonec têtû Semnê wakuc têtôm nêj gamêj to awenj gêdêj-gêdêjenj ma têtôm nêj gôlôac to gôlôacmôkê gêdêj-gêdêjenj.

³² Noanê wakuc nêj gôlôac têtôm nêj ñam to gôlôacmôkê êsêac. Bu kêsuj ñatêna kêpa, tec êsêac têtû lau nomña samob nêj ñamôkê.

11

Ñamalac sêkwê andu baliñ tenj

¹ Lau nomña samob sêsôm binj awenj tagenj to ñalô tagenj.

² Gêdêj tanj êsêac dêdi anja gamêj oc kêpiña nanj, sêsêlêj e têtap gaboanj tenj sa gêc gamêj Sinar ma sêngôn tonanj.

³ Ma êsêac sêoc tauj gebe “Ajôc, tamansanj nomku têtê-têkê ma tapac e ñajanja êsa.” Ma êsêac sêkôc poc nomkuña gêjô poc anô ma sêkôc kolda kêtû sêsap poc tônña.

⁴ Go sêsôm gebe “Ajôc, takwê nêj malac tenj sa to andu baliñ tenj e ñatêpôê soso êpi undambê gebe tamboa nêj ñaê sa, gebe têtâ aêac salinj-salinj tanam nom samuc auc atom.”

⁵ Go Apômtau kêsêp gêmêj gebe êlic malac to andu soso, tanj ñamalac latuñi sêkwê sa nanj.

⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe “Kec, êsêac lau m tagenj ma samob sêsôm awenj tagenj. Ma kôm, tanj sêjac m nanj, oc sênac têtû ma gêj samob, tanj êsêac taênj ênam gebe sêngômña nanj, ñatej oc êkêj wapac êsêac atom.

⁷ Ajôc, tasêp tana ma tanjaluj êsêac awenj gebe sêjô tauj nêj binj sapu.”

⁸ Ma Apômtau kêtâ êsêac salinj-salinj e jasêjam nom samucgenj auc ma êsêac sêpô kôm sêkwê malac sanja sinj.

⁹ Kêtû tonanña sê malac tau ñaê gebe Babel, ñam gebe Apômtau kêgaluj lau nomña samob awenj anja ônê ma kêtâ êsêac salinj-salinj e sêjam nom samucgenj auc.

Semnê wakuc

¹⁰ Semnê wakuc tau tonec. Bu kêsuj ñatêna kêpa ma jala luagêc gêbacnê, go Semnê jala kêtû 100, ma kêka Arpaksad lasê.

¹¹ Arpaksad têtâ kêtôc enj su ma Sem gêmôa nom jala 500 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹² Arpaksadnê jala kêtû 35 ma kêka Sela lasê.

¹³ Sela têtâ kêtôc enj su ma Arpaksad gêmôa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹⁴ Selanê jala kêtû 30 ma kêka Eber lasê.

¹⁵ Eber têtâ kêtôc enj su ma Sela gêmôa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹⁶ Ebernê jala kêtû 34 ma kêka Peleg lasê.

¹⁷ Peleg têtâ kêtôc enj su ma Eber gêmôa nom jala 430 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹⁸ Pelegnê jala kêtû 30 ma kêka Reu lasê.

¹⁹ Reu têna kékôc enj su ma Peleg gêmôa nom jala 209 gêwiņ, go kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê.

²⁰ Reunê jala kêtû 32 ma kêka Serug lasê.

²¹ Serug têna kékôc enj su ma Reu gêmôa nom jala 207 gêwiņ, go kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê.

²² Serugnê jala kêtû 30 ma kêka Nahor lasê.

²³ Nahor têna kékôc enj su ma Serug gêmôa nom jala 200 gêwiņ, go kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê.

²⁴ Nahornê jala kêtû 29 ma kêka Tara lasê.

²⁵ Tara têna kékôc enj su ma Nahor gêmôa nom jala 119 gêwiņ, go kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê.

²⁶ Taranê jala kêtû 70 ma kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê.

Taranê wakuc

²⁷ Taranê wakuc tau tonec. Tara kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê. Ma Haran kêka Lot lasê.

²⁸ Haran gêmâc êndu gêmun tama Tara anġa nê malacmôkê Ur anġa Kaldea.

²⁹ Ma Abram agêc Nahor sêjam awê sa. Abramnê awênê ŋaê gebe Sarai, Nahornê awênê ŋaê gebe Milka, enj Haran latuo, Haran, taņ kêka Milka agêc Iska lasê naņ.

³⁰ Ma Sarai enj awê kapoac, enj kékôc ŋapalê teņ atom.

³¹ Tara kékôc latu Abram agêc dêbu Lot, naņ Haran latu ma lawao Sarai, latu Abram nê awê, ma êsêac sêwi Ur anġa Kaldea siņ gebe sêna gamêņ Kanaan. Mago gêdêņ taņ êsêac sêo lasê Haran naņ sêņġoņ tônê.

³² Taranê jala kêtû 205 ma Tara gêmâc êndu anġa Haran.

12

Anôtô kékalem Abram

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêņ Abram gebe “Ondec nêma gamêņ to nêma lau sêmoa ma tamamnê andu êkôņa ma ôna gamêņ, naņ aê gabe jatôc êndêņ aôm.

² Aê gabe jaņġôm aôm ôtu laum kapôeņ ma gabe janam mec aôm ma jaņġôm nêma ŋaê êtu kapôeņ gebe ôtu moasiņ ŋamôkê.

³ Aê gabe janam mec êsêac, taņ sênam mec aôm ma êsêac, taņ sêpuc boa aôm naņ, aê gabe japuc boa. Gôlôac nomņa samob têtâp mec ŋamoasiņ sa êtu aômņa.”

⁴ Amboac tonâņ Abram gêdi kêtôm Apômtau kêjatu enj, ma Lot gêdi gêwiņ enj. Gêdêņ taņ Abram gêwi Haran siņ naņ, nê jala kêtû 75.

⁵ Ma Abram kékôc nê awê Sarai to lasinê latu Lot ma nêņ waba samob, taņ têtâp sa naņ, ma lau, taņ têtû nêņ sakiņwaga anġa Haran naņ, ma dêdi gebe sêsêlêņ sêna gamêņ Kanaan. Ma gêdêņ taņ sêo lasê gamêņ Kanaan tau naņ,

⁶ Abram kêsêlêņ-kêsêlêņ e jagêo lasê malac Sikem to kamem, taņ kékô More naņ. Gêdêņ têtû tonâņ lau gamêņ Kanaan ŋa sêņġoņ gamêņ tau.

⁷ Go Apômtau geoc tau lasê gêdêņ Abram ma kêsôm gebe “Aê gabe jakêņ nom tonec êndêņ nêma wakuc.” Tec enj gêboa altar teņ sa gêdêņ Apômtau, taņ geoc tau lasê gêdêņ enj naņ.

⁸ Go enj gêdi kêpi lôc anġa Betel ŋagamêņ oc kêpiņa ma gê becobo kékô Betel, taņ gêc gamêņ oc kêsêpņa ma Ai, taņ gêc gamêņ oc kêpi ŋa naņ ŋasawa. Ma anġa tônê enj gêboa Apômtaunê altar teņ sa ma awa gêjac Apômtaunê ŋaê.

⁹ Ma Abram gêdi kêsêlêņ laņo gêlac Negebgeņ gêja.

Abram gêmôa Aiguptu

¹⁰ Ma tóbôm kêsa gamêņ tonâņ. Tec Abram kêsêp Aiguptu gêja gebe êsêlêņ-êsêlêņ êmoa tônê gebe tóbôm kapôeņ gêc gamêņ tau.

¹¹ Gêdêñ tañ kêdabiñ gebe êo lasê Aiguptu nañ, eñ kêsôm gêdêñ nê awê Sarai gebe “Aê kajala gebe aôm awê êjam.

¹² Lau Aiguptu embe sêlic aôm, go sêsôm gebe ‘Ênê awê tonec,’ go sênac aê êndu, ma oc sendec aôm ômoa.

¹³ Ôsôm gebe aêñoc luco aôm e sêlêwan aê êtu aômña.”

¹⁴ Gêdêñ tañ Abram gêo lasê Aiguptu nañ, Aiguptuwaga sêlic awê tau gebe awê êjam.

¹⁵ Paraonê laumata sêlic eñ ma sêlambiñ eñ ñanô gêdêñ Parao. Ma sêkôc awê tau sêsô Paraonê andu sêja.

¹⁶ Ma kêtú eñña Parao kêmoasiñ Abram ma kêkêñ domba to bulimakao ma donki kapoac ma sakiñwagao to ñac ma donki têna to kamele gêdêñ eñ.

¹⁷ Mago Apômtau gejon Parao to nê andu ña gêñwapac ñanôgeñ kêtú Abramnê awê Saraiña.

¹⁸ Tec Parao kêkalem Abram ma kêsôm gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondóc. Kêtú agenña kôsôm lasê gêdêñ aê gebe nêñ awê eñ nec atom.

¹⁹ Kêtú agenña aôm kôsôm gebe ‘Aê luco eñ,’ tec kakôc eñ kêtú ñoc awê. Amboac tonañ nêñ awê tau tonec, ôkôc eñ ma ôêc ôna.”

²⁰ Ma Parao kêjatu lau kêtú eñña gebe sêsêlêñ sêwiñ êsêagêc nê awê to ênê waba samob.

13

Abram agêc Lot nêñ biñ

¹ Ma Abram agêc nê awê tonêñ waba samob sêwi Aiguptu siñ sêmu sêja Negeb. Ma Lot gêwiñ êsêac.

² Abram kêtú ñac tolêlôm bôc ma silber to goldña.

³ Ma eñ kêsêlêñ-kêsêlêñ gêmoa Negeb e gêo lasê Betel e gêdêñ gamêñ, tañ gêmungeñ gê becobo kêsêp, gêc Betel ma Ai ñasawa nañ,

⁴ gêdêñ gamêñ, tañ gêboa altar sa. Go Abram awa gêjac Apômtaunê ñaê anga tônê. anga tônê.

⁵ Ma Lot, tañ gêwiñ Abram nañ, nê domba to bulimakao sêmoa ma nê becobo sêkô amboac tonañgeñ.

⁶ Ma gamêñ kêtôm gebe êsêagêc lulugeñ sêñgôn sêwiñ taunña atom, gebe êsêagêcnêñ waba to bôc taêsam ñanô gebe sêñgôn sêwiñ taunñ tec kêtôm atom.

⁷ Ma Abramnê bôc ñagejobwaga to Lotnê bôc ñagejobwaga awenñsun gêoc ka tau. Gêdêñ têt tonañ lau gamêñ Kanaan to Perisña sêñgôn gamêñ tonañ.

⁸ Go Abram kêsôm gêdêñ Lot gebe “Biñ awenñsun êoc ka taunña ênêc aêagêc ñasawa to agêcnêñ gejobwaga ñasawa atom gebe aêagêc ñam tagenñ.

⁹ Gamêñ samuc tonec gôlic atom me. Ôsu taôm su anga aê. Embe ôkôc gamêñ gasêña, go aê jana anônña. Embe ôkôc gamêñ anônña, go aê jana gasêñña.”

¹⁰ Ma Lot gêoc mataanô sa ma gêlic bu Jordan ñagaboañ gebe nom ñalêsi ñajam kêtôm Apômtaunê kôm tau, kêtôm gamêñ Aiguptu e gêdêñ Soar. Gêdêñ tonañ Apômtau gesen Sodom to Gomora su atom tagenñ.

¹¹ Tec Lot kêjaliñ bu Jordan ñagaboañ sa kêtú nê gamêñ ma Lot kêsêlêñ gêmu gêdêñ oc kêpiña gêja. Gêdêñ tonañ êsêagêc sêwa taunñ kêkôc.

¹² Abram gêñgôn gamêñ Kanaan ma Lot gêñgôn malac gaboañña ñasawa ma gêjam bebec e gêdêñ Sodom.

¹³ Mago lau Sodomña lau secanô ma sêgôm gêñ alôb-alôb gêdêñ Apômtau.

¹⁴ Lot kêsú tau su anga Abramnê, go Apômtau kêsôm gêdêñ Abram gebe “Ôc matamanô sa ma ôlic gamêñ samob, tañ kêgi aôm auc nañ, gêmu kêpi go gêmu kêsêp ma gêmu kêsô to gêmu kêsaña

¹⁵ gebe gamêñ samob tonañ, tañ gôlic nan, aê gabe jakêñ êndêñ aôm to nêñ wakuc êtu amacnêñ êndêñ tôngeñ.

¹⁶ Aê gabe jañgôm nêñ wakuc têtù taêsam amboac gañac gwêcña. Lau embe têtôm gebe sêsa gañac gwêcña ñanamba sa, go têtôm gebe sêsa nêñ wakucnêñ namba sa amboac tonañgeñ.

¹⁷ Ôndi ôsêlêñ e naôndêñ gamêñ ñamadiñ maken-makeñ, gebe aê gabe jakêñ êndêñ aôm.”

¹⁸ Tec Abram gêbuc nê bec sa ma jagêô lasê kamem anga Mamre, tañ kêkô Hebron ñagala nan, ma gê nê bec, go gêboa Apômtaunê altar teñ sa anga tônê.

14

Abram gêjam Lot sa

¹ Gêdêñ tañ Amrapel kêtù kiñ Sinarnã ma Ariok kêtù kiñ Elasarã ma Kedorlaomer kêtù kiñ Elarnã ma Tidal kêtù kiñ Goiimã nan,

² êsêac sêjac siñ gêdêñ Bera, tañ kêtù kiñ Sodomã ma Birsa, tañ kêtù kiñ Gomoraã ma Sinab, tañ kêtù kiñ Admaã ma Semeber, tañ kêtù kiñ Seboimã ma gêdêñ kiñ Belañã (ñaê teñ gebe Soar).

³ Êsêac samob sêpi tagen sêsêlêñ sêwê Sidim ñagaboañ (ñaê teñ gebe Gwêc Naton).

⁴ Êsêac sêsô Kedorlaomer ñalabu to sêjam sakin eñ jala 12 ma jala kêtù 13ña êsêac sêkac tauñ su.

⁵ Jala kêtù 14ña Kedorlaomer to kiñ, tañ sêwiñ eñ nan, sêmêñ ma sêkônin Repaim anga Asterot-Karnaim to Susim anga Ham ma Emim anga Sawe-Kiriataim

⁶ to lau gamêñ Hornã anga nêñ lôc Seir e gêdêñ El-Paran, tañ gêc kêsî gamêñ sawa nan.

⁷ Go sêkac tauñ ôkwi sêmu sêja En-Mispas (ñaê teñ gebe Kades) ma sêkônin lau Amalek nêñ gamêñ samob ma lau gamêñ Amorã, tañ sêñgôn Hasason-Tamar nan, amboac tonañgeñ.

⁸ Go kiñ Sodomã to kiñ Gomoraã ma kiñ Admaã to kiñ Seboimã ma kiñ Belañã (ñaê teñ gebe Soar) sêja ma sêdênan tauñ anga gaboañ Sidimã gebe sênac siñ.

⁹ Sênac siñ êndêñ Kedorlaomer, tañ kêtù kiñ Elarnã to Tidal, tañ kêtù kiñ Goiimã ma Amrapel, tañ kêtù kiñ Sinarnã to Ariok, tañ kêtù kiñ Elasarã. Kiñ aclê sêjac siñ gêdêñ kiñ lemeñ teñ.

¹⁰ Ma kolda ñagêsun gêjam gaboañ Sidimã auc. Ma gêdêñ tañ kiñ Sodom to Gomoraã sêc siñ nan, nêñ ñagêdô sêu tauñ sêsêp gêsun tonañ ma lau ñagêdô sêc sêpi lôc sêja.

¹¹ Tec ñacjo sêjanjo Sodom to Gomora nêñ waba to nêñ gêñ taniñã samob su ma sêc sêmu sêja nêñ gamêñ.

¹² Abramnê lasi latu Lot gêñgôn Sodom, tec êsêac sêkôc eñ tonê waba amboac tonañ ma sêc sêja. samob, tañ sêkôc su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gemu gêja amboac tonañgeñ.

¹³ Ma ñac teñ kêsêp siñ sawa jagêjac miñ gêdêñ ñac Ebolai Abram, tañ gêñgôn ñac gamêñ Amorã Mamre nê kamem ñagala. Mamre lasiagêc Eskol agêc Aner. Lau tonañ sêmoatin poac sêwiñ Abram gebe sênam tauñ sa.

¹⁴ Abram gêñô sêkôc latu tôn ñawae, go kêdênan nê siñwaga 318, tañ tenenji sêkôc êsêac têtù ênê sakinwaga nan, ma sêjanda êsêac e gêdêñ Dan.

¹⁵ Ma gêdêñ gêbêc eñ gêwa nê siñwaga kêkôc ma eñ to nê lau sêjac êsêac ma sêjanda êsêac e gêdêñ Hoba, tañ gêc Damaskus gêmu kêpiñã nan.

¹⁶ Eñ kêjanjo waba samob, tañ sêkôc su nan su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gêmu gêja amboac tonañgeñ.

Melkisedek gêjam mec Abram

¹⁷ Abram kêku Kedorlaomer to kiñ, tañ sêwiñ eñ nan, tulu ma gêmu gêja. Go kiñ Sodomã kêpuc eñ tontôn anga gaboañ Sawenã (ñaê teñ gebe Kiñnê Gaboan).

18 Ma kin Salemña, Melkisedek, kékôc polom to wain gêja. En kêtü Lôlôc Natau Anôtô nê dabunwaga.

19 Ma en gêjam mec en to kêsôm gebe
“Lôlôc Natau Anôtô, tañ kékêñ undambê to nom nañ,
ênam mec Abram.

20 Awen êôc Lôlôc Natau Anôtô,
tañ kékêñ nêñ nacjo sêsô aôm lêmam ñalabu.”

Ma Abram kékôc gêñ lemeñ lu-lemeñ lu ñatageñ-tageñ sa kékêñ gêdêñ en.

21 Ma kin Sodomña kêsôm gêdêñ Abram gebe” Ôkêñ ñamalacgeñ sêndêñ aê ma ôkôc waba êtu nêñ gêñ.”

22 Mago Abram kêsôm gêdêñ kin Sodomña gebe “Aê katôc lemoc gêdêñ Lôlôc Natau Apômtau Anôtô, tañ kékêñ undambê to nom nañ,

23 gebe jakôc aômnêm nia me lêkôñ me aômnêm gêñ ñateñ atomanô. Moae aôm ôsôm gebe ‘Aê kakêñ Abram kêtü ñac tolêlôm.’

24 Aê gabe jakôc gêñ teñ atom, mago gêñ tageñ tañ lau matak señ nañ to gêñ Aner agêc Eskol ma Mamre, tañ sêwiñ aê nañ, sêwê kain, tec sêkôc nêñ gêñmañ.” *

15

Anôtô kêmoañ poac gêdêñ Abram

1 sin tonañ gêbacnê, go Abram katu gêlic Apômtau ma awa gêjac en gebe “Abram, ôtêc taôm atom. Aê katu aômnêm lautuc. Moasin kapôñ êtap aôm sa.”

2 Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aôm gobe ôkêñ asageñ êndêñ aê. Aêñoc gôlôac masianô ma Elieser anga Damaskus êtu ñac oc êwê kain aêñoc gêñlênsêm.”

3 Ma Abram kêsôm gebe “Ôlic acgom, aôm kôkêñ gôlôac gêdêñ aê atom ma gêñôma teñ, tañ têna kékôc en anga ñoc andu nañ, oc êtu ñac êwê kain aêñoc gêñlênsêm.”

4 Mago Apômtaunê bin gêdêñ en gebe “Ñac tonec êwê kain nêñ gêñlênsêm atom, aôm latôm solop êtu ñac êwê kain nêñ gêñlênsêm.”

5 Go gêwê en kêsâ awê gêja ma kêsôm gebe “Matam endec umbon ma embe ôtôm gebe ôsa utitalata sa, go ôsa samañ.” Go kêsôm gêdêñ en gebe “Nêñ wakuc oc têtôm tonañ.”

6 Ma en kékêñ gêwiñ Apômtau, tec gêlic en ñac gêdêñ.

7 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ en gebe “Aê Apômtau, tañ kakôc aôm anga Ur Kaldeanña gebe jakêñ gamêñ tonec êndêñ aôm ôwê kain.”

8 Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jajala amboac ondoc gebe jawê kain gamêñ tau.”

9 En kêsôm gêdêñ en gebe “Ôkôc bulimakao têna ñajala kêtü têlêac to noniñ têna ñajala kêtü têlêac ma domba kapoac ñajala kêtü têlêac ma balôsi teñ to moñgôm ñalatu teñ, go ômôñ.”

10 Ma en kékôc gêñ samob tonañ ma kêsêlê kékôc gêja luagêc-luagêc ma kêdênañ makeñ-makeñ kêkanôñ tau, mago moc, tec kêsêlê atom.

11 Ma moc, tañ señ gêñ todec nañ, sêpôp sêsêp sebe sêniñ gwada, tec Abram gesoc.

12 Oc jakêsêp ma Abram gêc bêc e kêliñ tau sin ma nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgeñ to ñakesec kékôm en auc.

13 Go Apômtau kêsôm gêdêñ Abram gebe “Ôñô, ma ôjala êtu têtü gebe nêñ wakuc oc têtü lau jaba anga gamêñ, tañ êsêac tañ sêwê kain atom nañ, ma têtü gêñôma ma sêkôniñ êsêac êtôm jala 400.

14 Mago aê jamêtôc lau, tê sênam sakiñ êndêñ êsêac nê, go êsêac sêwi gamêñ tau sin towaba taêsam ñanô lasê.

* 14:24: Melkisedek ñam gebe Bin gêdêñ ñakiñ.

15 Mago aôm taôm tec ôndêñ tamami ôna tobiñmalôgen ma nêñ jala êtu taêsam acgom, go sênsuñ aôm.

16 Ma nêñ gôlôac ñatonñ têtú aclêña oc sêmu sêmêñ gamêñ tonec êtiam, gebe lau gamêñ Amorna nêñ alôb-alôb gêjac pep atom tagenñ.”

17 Oc jakêsêp ma gamêñ ñakesec kêsa, go ku tojadaunñ tenñ ma dawenñ tenñ gelom lasê gêmoa bôc tau ñasawa.

18 Gêdêñ bêc tonañ Apômtau kêmoatiñ poac gêdêñ Abram ma kêsôm gebe “Aê kakêñ gamêñ tonec gêdêñ nêñ wakuc su anña bu Aiguptuñña e gêdêñ bu kapôêñ Euprat,

19 gamêñ tanñ lau Ken to Kenis ma Kadmon

20 to Het ma Peris to Repairm

21 ma Amor to Kanaan ma Girgas to Jebus sêwê kainñ.”

16

Hagar agêc Ismael

1 Ma Abramñê awê Sarai kêkôc ñapalê tenñ atom. Ma êñê sakinñwagao Aiguptuñña tenñ gêmoa, nê ñaê gebe Hagar.

2 Ma Sarai kêsôm gêdêñ Abram gebe “Aôm gôlicgac gebe Apômtau kêgamiñ ñapalê gêdêñ aê gebe jakôc atom. Tec naômoa ôwiñ sakinñwagao, moae jatap ñoc ñapalê sa anña êñê.” Ma Abram kêkêñ tanña Sarai awa.

3 Abram gêmoa Kanaan jala 10 su, go Sarai kêkôc nê sakinñwagao Aiguptuñña Hagar ma kêkêñ gêdêñ nê akwenñ Abram gebe ênam êtu êñê awê.

4 Ma enñ gêmoa gêwiñ Hagar e kêkêkam ñapalê. Gêdêñ tanñ enñ kêsaê tau gebe taê nanñ, gêlic nê ñatauo ña matapanagenñ.

5 Ma Sarai kêsôm gêdêñ Abram gebe “Keso tec sêgôm gêdêñ aêma nec êpi aôm. Aê tauc kakêñ ñoc sakinñwagao kêsêp aôm lêmam. Ma galoc kêsaê tau gebe taê, tec gêlic aê ña matapanagenñ. Apômtau êmêtôc aêagêcnêñ binñ ñasawaña.”

6 Mago Abram kêsôm gêdêñ Sarai gebe “Ôlic acgom, nêñ sakinñwagao kêtú aômñnêñ gêñgac. Ôñgôm gêñ, tanñ taêm ênam nanñ, êndêñ enñ.” Ma Sarai kêkôninñ enñ, tec gêbôm gêja.

7 Apômtaunê anñela kêtap enñ sa gêñgônñ bumata, tanñ kêpoac gamêñ sawa nanñ, bumata tau kêpoac intêna Surnña.

8 Ma enñ kêsôm gebe “Sarainê sakinñwagao Hagar, aôm gômôêñ anña ondoc ma gobe ôna ondoc.” Enñ gêjô enñ awa gebe “Aê gabôm anña ñoc ñataunê tec gamêñ.”

9 Go Apômtaunê anñela kêsôm gêdêñ enñ gebe “Ômu ôndêñ nêñ ñatauo ôna êtiam naôsô enñ ñalabu.”

10 Apômtaunê anñela kêsôm gêdêñ enñ gêwiñ gebe “Aê gabe janngôm nêñ wakuc têtú taêsam e sêsa êsêac sa naeo.”

11 Ma Apômtaunê anñela kêsôm gêdêñ enñ gebe “Aôm taêm ma ôkôc ñapalê ñac. Ôê êñê ñaê gebe Ismael gebe Apômtau kêkêñ tanña nêñ gêñwapac.

12 Enñ êtu ñac tenñ, tanñ êtôm bôclai tenñ ma enñ lêma ejoñ lau samob ma lau samob lemenñ ejoñ enñ. Enñ oc êñgônñ êwiñ tawanñ atom.”

13 Hagar kêtú kênac tau gebe “Amboac ondoc, aê galic Anôtô, tanñ gêlic aê nanñ, binñanô anña tonec me masi.” Tec kêsam Apômtaunê ñaê gebe “Aôm Anôtô tomatamanô kainñ tenñ.”

14 Kêtú tonanñña lau sêsam bumata tonanñ gebe Ber-Lahai-Roi. Bumata tau kêpoac Kades to Bered ñasawa.

15 Ma Hagar kêkôc Abramñê latu tenñ ma Abram gê latu, tanñ Hagar kêkôc nanñ, nê ñaê gebe Ismael.

16 Gêdêñ tanñ Hagar kêkôc Ismael nanñ, Abramñê jala kêtú 86. * nanñ.”

* 16:16: Ber-Lahai-Roi ñam gebe “Ñac mata jali, tanñ gêlic aê

17

Anôtônê poac nabelo

¹ Gêdêñ tañ Abramnê jala kêtú 99 nañ, Apômtau geoc tau lasê gêdêñ eñ ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ñajaña natau Anôtô aê, ôsa ñoc lêñ ômansañ taôm ñapep.

² Ma aê gabe jamoatiñ poac teñ êndêñ aôm ma gabe jakêñ aômnêm wakuc têtú taêsam ñasec.”

³ Go Abram gêu tau lañôanô jagêdêñ nom ma Anôtô kêsôm gêdêñ eñ gebe

⁴ “Gôlicgac, ñoc poac tau tonec gebe jakêñ aôm ôtu gôlôacmôkê taêsam tamenji.

⁵ Sêsam aômnêm ñaê Abram êtiam atom, sêsam aôm gebe Abraham gebe aê kakêñ aôm kôtu gôlôacmôkê taêsam tamenji.

⁶ Aê gabe jakêñ aômnêm wakuc têtú taêsam ñasec ma nêm wakuc têtú gôlôacmôkê taêsam ma kiñ sêsa anğa aômnêm.

⁷ Aê jamoatiñ poac êndêñ aôm to nêm wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, nêñ gôlôac to gôlôac ma poac tau ênêc teñgeñ ma teñgeñ gebe aê jatu amac to nêm wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, nêm Anôtô.

⁸ Ma aê jakêñ gamêñ Kanaan, tañ aôm gômoa amboac ñac jaba nañ, samucgeñ êndêñ aôm to nêm wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, gebe êtu amacnêm enden tîngeñ ma aê jatu êsêacnêñ Anôtô.”

⁹ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Aôm to nêm wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, ma êsêacnêñ gôlôac to gôlôac ajop ñoc poac.

¹⁰ Aêñoc poac tau tonec gebe sêsa ñapalê ñac samob. Biñ tonañ kamoatiñ gêdêñ aôm to nêm wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, gebe ajopña.

¹¹ Sêsa amacnêm utimôlic. Poac, tañ kamoatiñ gêdêñ aôm nañ, nabelo tau tonañ.

¹² Ñapalê ñac teñ anğa aômnêm, tañ nê bêc êtu 8 nañ, sêsa eñ êtôm nêm gôlôacmôkêgeñ. Lau, tañ teneñi sêkôc anğa taôm nêm andu me ajam ôli ña mone anğa lau jaba nêñ, tañ sêsa anğa aômnêm ñawê atom nañ,

¹³ sêsa êsêagêc lulugeñ, ñac tañ têna kêkôc eñ anğa taôm nêm andu nañ, to ñac, tañ gôjam ôli ña mone nañ. Tec ñoc poac ênêc amac ôlim êtu poac teñgeñña.

¹⁴ Mago ñac samuc teñ, tañ sêsa utiôlic atom nañ, senseñ eñ su anğa ênê launêñ gebe eñ gêgôm ñoc poac popoc.”

¹⁵ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Aômnêm awê Sarai, nañ ôsam eñ gebe Sarai êtiam atom, ênê ñaê gebe Sara.

¹⁶ Aê gabe janam mec eñ e aôm ôtap latôm sa anğa ênê êwiñ. Aê gabe janam mec eñ e eñ êtu gôlôacmôkê teneñi ma lau to-m-to-m nêñ kiñ sêsa anğa ênêña.”

¹⁷ Ma Abraham gêu tau lañôanô jagêdêñ nom ma kêômac ma taê gêjam gêc taunja gebe “Aê ñamalacanô, tañ ñoc jala kêtú 100 sugac nañ, oc jaka ñapalê lasê me. Ma Sara, tañ nê jala kêtú 90 nañ, êkôc gôlôac me.”

¹⁸ Ma Abraham kêsôm gêdêñ Anôtô gebe “Ojae, Ismael êsa nê lêñ êmoa aôm lañômnêmñamañ.”

¹⁹ Mago Anôtô kêsôm gebe “Masi, nêm awê Sara oc êkôc nêm latôm teñ. Ôê ênê ñaê gebe Isak. Ma aê gabe jamoatiñ ñoc poac êndêñ eñ êtu poac ênêc teñgeñña êndêñ ênê wakuc, tañ sêndañguc eñ nañ.

²⁰ Ismaelnê biñ, tec gañô sugac. Gôlicgac me, aê janam mec eñ ma jakêñ gôlôac to gôlôac êndêñ eñ e têtú taêsam ñanô. Eñ êka kasêga 12 lasê ma aê gabe jakêñ eñ êtu laum kapôêñ.

²¹ Mago ñoc poac, tec gabe jamoatiñ êndêñ Isakgeñ. Sara êkôc eñ êndêñ jala ônê ñatêm amboac tonec.”

²² Anôtô kêsôm biñ gêdêñ Abraham su, go gêwi eñ siñ ma gêc kêpi gêja.

²³ Go Abraham kékôc latu Ismael to nê gêñôma samob, tañ teneñi sêkôc êsêac anğa ênê andu ma êsêac samob, tañ gêjam ôli ña mone nañ. Enj kékôc ñacwaga samob, tañ sêmoa sêwiñ enj anğa nê andu ma kêsâ nêñ utiñôlic gêdêñ bêc tônêgeñ kêtôm Anôtô kêjatu enj.

²⁴ Abrahamnê jala kêtû 99 ma sêsa enj.

²⁵ Latu Ismael nê jala kêtû 13 tec sêsa enj.

²⁶ Gêdêñ bêc tônêgeñ êsêac sêsa Abraham agêc latu Ismael,

²⁷ ma ñacwaga samob, tañ sêmoa ênê andu, lau, tañ teneñi sêkôc êsêac anğa andu tau to êsêac, tañ enj gêjam ôli ña mone anğa lau jaba nêñ nañ, sêsa êsêac sêwiñ enj. *

18

Anôtô gêjac mata Isak

¹ Ma Apômtau gêôc tau lasê gêdêñ Abraham anğa kamem Mamrenja. Abraham gêñgôn becobo ñasacgêdô gêdêñ oc kékô ñaluñ.

² Enj gêôc mataanô sa e gêlic lau têlêac sêkô enj lañônêmña. Enj gêlic êsêac ma kêlêti anğa becobo ñasacgêdô gêdêñ êsêac gêja. Enj gewec gêdêñ êsêac

³ ma kêsôm gebe “Ñoc apômtau, embe ôlic aê ñajam, go ôc lêlêc nêñ sakiñwaga atom.

⁴ Êsêac sêkôc bu sêmêñ gebe akwasin emkainj êsêpña, go alêwan taôm anğonj ajuñtêna,

⁵ go aê jakôc gêñ ñagec mênaniñ tekweñ êsa. Anin su acgom, go asêlêñ nêñ lêñ êtiam gebe mênâo lasê nêñ sakiñwaga sugac.” Ma êsêac sêsôm gebe “Ôñgôm amboac kôsôm.”

⁶ Ma Abraham kêlêti kêsô becobo ñalêlôm gêdêñ Sara gêja ma kêsôm gebe “Ôkôc polom laclu têlêac ôñgamuc ma ôpac ñagaôgeñ.”

⁷ Ma Abraham kêlêti gêdêñ bulimakao gêja, kékôc bulimakao ñalatu ñajam tonjalêsi ten ma kêkêñ gêdêñ sakiñwaga, tañ kêkacgeñ gebe eno matajajageñ.

⁸ Go kékôc su gêjac anô to su ñakana ñajam ma bulimakao, tañ enj kêmasañ nañ, ma kêkêñ gêdêñ êsêac. Êsêac señ geñ ma enj tau gêjam sakiñ êsêac gêmoa ajuñtêna.

⁹ Go êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe” Nêñ awê Sara gêmoa ondoc.” Ma enj kêsôm gebe “Tec gêmoa becobo ñalêlôm.”

¹⁰ Apômtau kêsôm gebe “Êndêñ ocêsa aê oc jamu jandêñ aôm jamêñ êtiam ma Sara oc êkôc latu tenj êndêñ têm tonañ.” Ma Sara kékô becobo ñakatam lêlômgeñ ma tañasunj gêjac.

¹¹ Mago Abraham agêc Sara têtû lauo ñanô to ñac sugac, nêñ jala têtû taêsam ma lauonêñ mêtê sêjam ôli ajônña gêwi Sara sinj su.

¹² Kêtû tonañña Sara kêômac kêêñgimgeñ ma kêsôm gêdêñ tau gebe “Aê kamêlinj sugac ma ñoc apômtau kêtû ñamalacanô su amboac tonañgeñ, tec aêagêc atu samuc taun amboac ondoc.”

¹³ Tec Apômtau kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Kêtû agenña Sara kêômac ma kêsôm gêdêñ tau gebe ‘Katu awêanô sugac, tec jakôc ñapalê amboac ondoc.’

¹⁴ Gêñwapac tenj gêc, tañ kêlêlêc Apômtau su me. Êndêñ ocêsa aê jamu jandêñ aôm jamêñ êtiam ma Sara oc êkôc latu êndêñ têm tonañ.”

¹⁵ Sara kêpa tau ma kêsôm gebe “Aê kaômac atom,” gebe kêtêc tau. Mago Apômtau kêsôm gebe “Magobe, kôomacgac.”

Abraham keteñ kêtû Sodomña

¹⁶ Go lau tau dêdi ma sêc sêja. Ma êsêac matenj gê Sodom. Ma Abraham kêsêlêñ gêwiñ êsêac gebe êkêñ êsêac anğa intêna.

¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê jansañ gêñ, tañ gabe jañgôm nañ, auc êndêñ Abraham oc êtôm me.

¹⁸ Kajalagac gebe Abraham êtu laum kapôñ to ñajaña, ma lau tom-tom samob têtap mec ñamoasinj sa anğa ênê,

* 17:27: Isak ñam gebe Enj kêômac.

¹⁹ gebe aê kajalin enj sa gebe êjatu nê latui to nê lau samob, taŋ sêndaŋguc enj naŋ, gebe sejob aêŋoc intêna ma sêŋgôm ŋoc biŋ ŋanô êsa to sêmêtôc lau naêndêŋgenj gebe aê jakêŋ gêŋ, taŋ gajac mata gêdêŋ Abraham naŋ, êndêŋ enj.”

²⁰ Go Apômtau kêsôm gebe “Ŋaonda kêpi Sodom to Gomora kêtû kapôêŋ ma êsêacnêŋ sec gêjam sêga.

²¹ Tec aê gabe jasêp jana jalic acgom, êsêac samob sêgôm kêtôm ŋaonda, taŋ gaŋô naŋ, me masi. Embe masi, mago gabe jajala.”

²² Ma lau tau sêsêlêŋ sepeŋ Sodom, mago Apômtau gacgenj kêkô gêwiŋ Abraham.

²³ Go Abraham kêtû gasuc ma kêsôm gebe “Aôm gobe onseŋ lau gêdêŋ to lau sec su êtômgenj biŋŋanô me.

²⁴ Embe lau gêdêŋ 50 sêŋgôn malac tau, oc gobe onseŋ malac su amboac tonanjenj me ôsuc malac ŋasec ôkwi êtu lau 50, taŋ sêŋgôn malac naŋŋa.

²⁵ Ônac jaê biŋ amboac tonan, aôm ôŋgôm gêŋ amboac tonec gebe onseŋ lau gêdêŋ sêwiŋ lau sec naŋ atom. Embe ôŋgôm, ŋacgêdêŋ oc êndac êtôm ŋac sec. Ônac jaê biŋ amboac tonan. Ŋac-kêmêtôc-nomwaga êmêtôc naêndêŋ-genjan.”

²⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê embe jatap lau gêdêŋ 50 sa sêŋgôn malac Sodom, oc jasuc malac samucgenj ŋabiŋ ôkwi êtu êsêacŋa.”

²⁷ Abraham gêjô enj awa gebe “Aêma katôm kekop to wao, mago katoc tauc sa gebe janam biŋgalôm jawiŋ Apômtau.

²⁸ Moae lau gêdêŋ 50 solop atom, moae lemeŋ teŋ masi. Aôm gobe onseŋ êsêac su êtu lemeŋ teŋ masiŋa me.” Ma enj kêsôm gebe “Aê embe jatap 45genj sa, oc jansenj êsêac su atom.”

²⁹ Abraham awa gêjac enj kêtiam ma kêsôm gebe “Moae ôtap 40genj sa anŋa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Êtu 40ŋa aê gabe jaŋgôm gêŋ tau ŋanô êsa atom.”

³⁰ Go Abraham kêsôm gebe “Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm biŋ teŋ êwiŋ. Moae ôtap 30genj sa anŋa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê embe jatap 30genj sa, oc jaŋgôm gêŋ tau ŋanô êsa atom.”

³¹ Abraham kêsôm gebe “Op, aê katoc tauc sa gebe janam biŋgalôm jawiŋ Apômtau, moae ôtap 20genj sa anŋa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê jansenj êsêac su atom êtu 20genjŋa.”

³² Go Abraham kêsôm gebe “O Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm biŋ tagenj tonec êwiŋ. Moae ôtap 10genj sa anŋa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê jansenj êsêac su atom êtu 10genjŋa.”

³³ Apômtau gêjam biŋgalôm gêwiŋ Abraham e su ma gêc gêja. Ma Abraham tau gêmu gêja nê gamêŋ.

19

Sodom to Gomora gêjana

¹ Ma anjela luagêc sêô lasê Sodom gêdêŋ kêtulala. Lot gêŋgôn malac ŋasacgêdô. Enj gêlic êsêagêc ma gêdi sa gebe êpuc êsêagêc tôŋtôn ma gewec lanjônô jagêdêŋ nom

² ma kêsôm gebe “O apômtauagêc, aê jateŋ amagêc gebe anam nêŋ lêŋ ôkwi api nêŋ sakiŋwaganê andu. Akwasinj emkainj to anêc bêc. Êndêŋ bêbêc kanucgenj, go andi ma asêlêŋ nêŋ intêna.” Mago êsêagêc sêsôm gebe” Masi, aêagêc anêc malacluŋ tonec.”

³ Mago enj kêkac êsêagêc ŋapanj, tec agêc sêjam nêŋ lêŋ ôkwi sêwiŋ enj sêpi ênê andu. Ma Lot kêmasanj moasinj gêdêŋ êsêagêc to kêpac polom ŋaluc ma agêc seŋ.

⁴ Êsêagêc sêc bêc atom tagenj ma ŋacwaga malacm, ŋacwaga anŋa Sodom tau, wakuc to lanŋwa sêwiŋ tauŋ. Lau samob tomalagenj sêgi andu tau auc.

⁵ Ma êsêac sêmôêc Lot ma sêsôm gebe “Ŋacwaga, taŋ sêô lasê aôm gêdêŋ gêbêc naŋ, sêmoa ondod. Ôkôc êsêagêc sêsa sêndêŋ aêac sêmênmanj gebe ajala êsêagêc.”

⁶ Go Lot kêsa gêdêŋ êsêac gêja gê katam gêc muŋa

⁷ ma kêsôm gebe “O lasitêwaiac, anŋôm sec amboac tonan atom.

⁸ Alicgac me, latucoagêc sêmoa, tañ sêjam kauc ñacwaga. Aê gabe jakêñ êsêagêc sêndêñ amac. Anğôm êsêagêc amboac têtac gêwiñ. Mago anğôm ñaclagêc tonañ sec atom, gebe êsêagêc sêsô ñoc salôm ñalabu sugac.”

⁹ Mago êsêac sêsôm gebe “Aôm ôêc su.” Ma sêsôm gebe “Ñac tonec gêô lasê amboac ñac jaba ma galoc ketoc tau sa gebe êtu ñac-êmêtôc-binwaga. Amboac tonañ, aêac anğôm aôm sec êlêlêc êsêagêc su.” Ma êsêac guluc-gulucgen sebe sêkôc Lot tônia ma sebe têtuc katam popoc.

¹⁰ Mago ñaclagêc sêmêtôc lemen ma sê Lot kêsô andu gêdêñ êsêagêc gêja ma sêsañ katam auc.

¹¹ Ma sêgôm ñacwaga saun to kapôên, tañ sêmoa katam dêmôênja nan, matenpec kêsasê e seso katam elêmê.

¹² Go ñaclu sêsôm gêdêñ Lot gebe “Aômnêm lau ñagêdô sêmoa tonec me masi. Aômnêm lawami to latômio ma nêm lau, ñagêdô, tañ sêmoa malac nan, ôwê êsêac awi malac tonec sinj.

¹³ Gebe aêagêc abe anseñ malac tonec su gebe Apômtau gêñô êsêacnêñ binj gêjam sêga ma kêsakiñ aêagêc gebe anseñ êsêac su.”

¹⁴ Ma Lot kêsasê gêja ma kêsôm gêdêñ lawai, tañ sebe sênam latuoagêc gebe “Ajôc, awi malac tonec sinj gebe Apômtau oc anseñ su.” Mago lawai sêlic enj amboac ñac kêsôm binj makic tenj.

¹⁵ Gêu bônia ma anela sêkac Lot ma sêsôm gebe “Ôndi, ôkôc nêm awê to latômioagêc, tañ sêmoa tonec nan, gebe ñagêjô, tañ êtap malac sa nan, anseñ aôm su ôwiñ atom.”

¹⁶ Lot kêlênagenj, tec ñaclu sêkam êsêagêc nê awê to latuoagêc lemenj gebe Apômtau gebe ênam êsêac sa ma sêwê enj gêwi malac sinj ma sêkênj enj kêlêwanj tau gêngônj malac ñamagê.

¹⁷ Êsêagêc sêkênj êsêac sêmoa awê ma sêsôm gebe “Ôêc ônam katôm kêsasê, ôkac taôm ôkwi atom to ôkô ôniñ awam anğasê gaboanj tonec atom. Ôêc ôpi lôc ôna gebe ônanja atom.”

¹⁸ Mago Lot kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “O apômtauagêc, masianô.

¹⁹ Amagêc amoasiñ nêm sakiñwaga ma taêm walô aê tec ajam aê kêsasê gebe janaña atom. Mago aê katôm gebe jaêc japi lôc atom. Gêñwapac oc êtap aê sa ma jamac êndu.

²⁰ Alic acgom, malac tônia gêc ñagala kêtôm gebe jaêc jana tônia, ma malac tau saunjanô. Ôlôc sa gebe jaêc jana tônia. Malac tau saunjanô atom me. Jaêc jana tônia, go jamoa matoc jali.”

²¹ Apômtau kêsôm gêdêñ enj gebe “Amboac tonañ, aê gabe jalôc sa ma jansenj malac, tañ kôsôm ñabinj nan, su atom.

²² bêc ôna tônia ñagaogenjanj. Aê janğôm gêñ tenj ñagaô atom e ô lasê malac tônia su acgom.” Kêtu tonañja sêsam malac ñaê gebe Soar.

²³ Oc kêpi kêpô nom ma Lot gêô lasê Soar.

²⁴ Go Apômtau kêkênj talao to ja anğasê undambê gêjac Sodom to Gomora anğasê Apômtaunê.

²⁵ Ma enj gesenj malac tonañ to gamênj gaboanj ma malac to ñalau pebenj to gêñ, tañ kêpi anğasê nom nanj.

²⁶ Mago Lotnê awê, tañ kêdaguc enj nan, kêkac tau ôkwi, tec kêtu pocgwêc.

²⁷ Ma bêbêc kanucgenj Abraham gêdi ma jakêsasê gamênj, tañ enj kêkô Apômtau lanjonêmnanj nanj,

²⁸ ma mata gê Sodom to Gomora ma gamênj gaboanjanj samob ma gêlic jadaunj kêpi amboac ja genj kôm.

²⁹ Gêdêñ tañ Anôtô gesenj malac gaboanjanj su nan, enj taê gêjam Abraham ma gêwê Lot gêc gamênj, tañ gêjanja nanj su. Binj tau kêsasê gêdêñ Anôtô gesenj malac, tañ Lot gêngônj nanj su.

Lau Moab to Amon ñam

³⁰ Ma Lot gêwi Soar sinj jakêpi lôc gêwiñ latuoagêc gebe enj kêtêc tau, tec gêwi Soar sinj. Ma enj gêwiñ latuoagêc jasênğônj pocgêsunj tenj.

³¹ Ma awêsêga kêsôm gêdêḅ awê sauḅ gebe “Tameḅi kêtḅ ḅamalacanô sugac ma ḅac teḅ gêmōa nom tonec atom gebe êmoa êwiḅ aêagêc amboac sêgôm-sêgôm kêtôm gamêḅgeḅ.

³² Ajôc, aêagêc takêḅ wain êndêḅ tameḅi ênôm e êjaḅiḅ eḅ, go tanêc dawḅ eḅ gebe nêḅ wakuc sêsa aḅga tameḅiḅ.”

³³ Tec gêdêḅ gêbêc sêkêḅ wain gêdêḅ tameḅi gênôm e kêjaḅiḅ eḅ. Ma awêsêga kêsô gêja gêc gêwiḅ tama. Gêc gêwiḅ eḅ ma gêdi sa, mago tama kêsaê atom.

³⁴ ḅagelêḅ awêsêga kêsôm gêdêḅ awê sauḅ gebe “Gêdêḅ gêbêc aê gaêc gawiḅ tamoc ma êndêḅ êmbêc takêḅ wain êndêḅ eḅ ênôm êtiam. Su, go aôm ôsô naônêc ôwiḅ eḅ gebe tatap nêḅ wakuc sa aḅga tameḅiḅ.”

³⁵ Tec gêdêḅ gêbêc sêkêḅ wain gêdêḅ tameḅi e kêjaḅiḅ eḅ kêtiam. Ma awê sauḅ gêdi jagêc gêwiḅ eḅ. Gêc gêwiḅ eḅ ma gêdi sa, mago tama kêsaê atom.

³⁶ Tec Lot latuoagêc lulugeḅ taêḅ aḅga tameḅiḅ.

³⁷ Ma awêsêga kêkôc ḅapalê ḅac ma gê ênê ḅaê gebe Moab. Eḅ kêtḅ lau Moab têm galocḅa nêḅ abeḅi.

³⁸ Ma awê sauḅ kêkôc ḅapalê ḅac amboac tonarḅeḅ ma gê ênê ḅaê gebe Ben-Ami. Eḅ kêtḅ lau gamêḅ Amonḅa têm galocḅa nêḅ abeḅi. * † ‡

20

Abraham agêc Abimelek nêḅ biḅ

¹ Abraham gêdi aḅga ônê kêsêlêḅ kepeḅ gamêḅ Negebgeḅ ma jagêḅgôḅ Kades to Sur ḅasawa. Eḅ gêmōa gamêḅ Gerar amboac ḅac jaba.

² Ma Abraham kêsôm kêpi nê awê Sara gebe “Aê luco eḅ.” Ma kiḅ Gerarḅa, Abimelek, kêsakiḅ lau gebe sêkôc Sara.

³ Mago gêdêḅ gêbêc Anôtô gêsḅḅ mê gêdêḅ Abimelek ma kêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Ôlic taôm, aôm ômac êndḅ êtu awê, taḅ aôm kôkôc naḅḅa, gebe ḅac teḅ nê awê eḅgoc.”

⁴ Mago Abimelek kêdabiḅ eḅ atom tagêḅ, tec kêsôm gebe “Apômtau, aôm gobe onseḅ lau tobiḅmê su me.

⁵ Abraham tau kêsôm gêdêḅ aê gebe ‘Aêḅoc luco eḅ.’ Ma awê tau kêsôm gebe ‘ḅoc lucḅac eḅ.’ Aê gagôm gêḅ tau toḅoc ḅalêlôm ḅaḅêḅ ma tolemoc selegêḅ.”

⁶ Go Anôtô kêsôm gêdêḅ eḅ gêdêḅ taḅ gêc mê naḅ, gebe “Aec, aê kajala gebe gôgôm gêḅ tau tonêm ḅalêlôm ḅaḅêḅgeḅ tec aê tauc gabôc aôm auc gebe ôḅgôm sec êndêḅ aê atom. Kêtḅ tonarḅa gajac jao aôm gebe ômoasac eḅ atom.

⁷ Amboac tonarḅ ôkêḅ Abrahamnê awê êmu êna gebe eḅ propete teḅ. Ma eḅ eteḅ êtu aômḅa gebe ômoa matam jaligeḅ. Mago aôm embe ôkêḅ eḅ êmu êna atom, go ôjala gebe ômac êndḅ biḅḅanôgeḅ, aôm to nêm lau samob.”

⁸ Gêdêḅ bêbêc kanucgeḅ Abimelek gêdi sa ma gêmôêc nê sakiḅwaga samob ma gêjac miḅ biḅ samob tonarḅ ḅai gêdêḅ êsêac e têtêc tauḅ ḅanô.

⁹ Go Abimelek kêkalem Abraham ma kêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Aôm gôgôm asageḅ gêdêḅ aê. Aê gagôm aôm sec amboac ondoc, tec kôsabi sec kapôḅêḅ kêpi aê to ḅoc gamêḅ kiḅḅa. Gêḅ, taḅ sêjac jao gebe dangôm atom naḅ, aôm gôgôm gêdêḅ aê.”

¹⁰ Ma Abimelek kêsôm gêdêḅ Abraham gebe “Aôm taêm gêjam biḅ amboac ondoc, tec gôgôm gêḅ amboac tonarḅ.”

¹¹ Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gajam kauc gebe lau gamêḅ tonecḅa têtêc Anôtô atom, tec êsêac sênac aê êndḅ êtu ḅoc awêḅa, tec gagôm gêḅ tau.

¹² Ma eḅ aêḅoc luco biḅḅanôgeḅ, gebe eḅ tamocnê latuo, mago tinocnê latuo atom. Ma eḅ kêtḅ ḅoc awê.

* 19:38: Soar ḅam gebe Gêḅ sauḅ. † 19:38: Moab ḅam gebe Aḅga tamocnê. ‡ 19:38: Ben-Ami ḅam gebe ḅoc tawan latu.

¹³ Gêdêñ tañ Anôtô kêkalem aê ma gawi tamocnê andu siñ nañ, kasôm gêdêñ enj gebe Aôm embe têtmac êwiñ aê, go ôwa aê ñam sa ma ôsôm êndêñ lau gamêñ samobña gebe 'Ñoc lucñac enj.' "

¹⁴ Go Abimelek kêkôc domba to bulimakao ma sakiñwagao to ñac ma kêkêñ gêdêñ Abraham ma kêkêñ Sara gêmu gêdêñ enj gêja.

¹⁵ Ma Abimelek kêsôm gebe "Gôlicgac, ñoc gamêñ gêc lañômnêmña, ôñgôn gamêñ, tañ gêjac matamanô ñajam nañ."

¹⁶ Ma kêsôm gêdêñ Sara gebe "Gôlicgac, aê kakêñ silber 1,000 gêdêñ lômñac gebe êwaka aôm waem sa êndêñ lau samob, tañ sêwiñ aôm nañ, ma sêlic aôm awê gêdêñ."

¹⁷ Go Abraham keten mec gêdêñ Anôtô ma Anôtô gêgôm Abimelek ôli ñajam kêsa ma gêgôm ênê awê to sakiñwagao ôlinj ñajam kêsa amboac tonanjenj gebe sêkôc gôlôac êtiam,

¹⁸ gebe Apômtau gêbôc lauo, tañ sêmoa Abimeleknê andu nañ, têtacelôm auc kêtû Abrahamnê awê Saraña.

21

Sara kêkôc Isak

¹ Apômtau kêtû ñaclej Sara amboac kêsôm su, ma gêgôm binj, tañ gêjac mata nañ, ñanô kêsa kêpi Sara.

² Abraham kêtû ñamalacanô su, go Sara taê ma kêkôc Abrahamnê latu-tenj gêdêñ noc, tañ Anôtô kêsam gêdêñ enj nañ.

³ Abraham gê latu, tañ kêka lasê ma Sara kêkôc enj nañ, nê ñaê gebe Isak.

⁴ Isaknê bêc kêtû 8 ma Abraham kêsa latu amboac Anôtô kêjatu enj nañ.

⁵ Abrahamnê jala kêtû 100 ma Isak mênjkêsa.

⁶ Ma Sara kêsôm gebe "Anôtô gêgôm aê kaômac. Lau, tañ sêñô binj tau ñawae, oc sêômac sêwiñ aê."

⁷ Ma enj kêsôm gebe "Asa oc kêjala kêtû tônj ma êsôm êndêñ Abraham gebe Sara oc êkêñ su êndêñ ñapalê dedec sênôm. Mago aê kakôc ênê latu gêdêñ tañ enj kêtû ñamalacanô sugac."

Têtin Hagar agêc Ismael su

⁸ Ma ñapalê kêtû kapôênj e gêwi tēnanê su siñ. Ma gêdêñ bêc Isak gêwi tēnanê su siñ nañ, Abraham geno moasiñ kapôênj.

⁹ Ma Sara gêlic awê Aiguptuña Hagar, nê latu, tañ Abraham kêka lasê nañ, gêjam dôa-dôa gêwiñ latu Isak.

¹⁰ Tec kêsôm gêdêñ Abraham gebe "Ôtinj sakiñwagao tonec nê latu su gebe sakiñwagao tonec nê latu êwê kainj gêñlênsêm êwiñ latuc Isak atom."

¹¹ Mago Abrahamnê ñalêlôm ñawapac kêtû latuña.

¹² Mago Anôtô kêsôm gêdêñ Abraham gebe "Nêm ñalêlôm ñawapac êtu ñapalê tau to nêm sakiñwagaona atom. Ôñgôm binj samob, tañ Sara kêsôm nañ, ñanô êsa gebe sêsam nêm wakucnêñ ñaê sêndançuc Isaknê ñaêgenj.

¹³ Ma aê jançôm sakiñwagaonê latunê wakuc têtû laum kapôênj tenj amboac tonan, gebe enj kêsa ança aômnmê."

¹⁴ Tec Abraham gêdi gêdêñ bêbêc kanucgenj ma kêkôc polom to bu kêsêp bôc ñaôlic ma kêkêñ gêdêñ Hagar gêôc gêwiñ ñapalê ma kêsakiñ enj gêja. Ma enj jakêlêsa gêmoa gamêñ sawa ança Ber-Seba.

¹⁵ Gêdêñ tañ bu kêpa ança bôc ñaôlic nañ, enj gêwi ñapalê siñ gêc gamêñ dani.

¹⁶ Ma enj jagêñgôn sic ança ñasawa kêtôm ñac talamña êpê nê sôb naêsêpña ma taê gêjam gebe "Aê jalic ñapalê êmac êndu êndêñ aê matocanô atom." Enj gêñgônj kêkanônj enj ma ñapalê awa kêpi ma kêtanj.

17 Anôtô gêñô ñapalê kêtaj ma Anôtônê anjela awa gêjac Hagar anja undambê ma kêsôm gédênj enj gebe “Asagenj gêgôm aôm, Hagar. Ôtêc taôm atom gebe Anôtô gêñô ñapalê awa anja gamênj nanj

18 Ôndi sa, ôsip enj sa ma ôkôc enj ñajaja gebe aê gabe jakênj enj êtu laum kapôênj tenj.”

19 Go Anôtô gêgôm enj mata gêlac e gêlic bumata tenj ma enj jakêkati bu kêsêp bôc ñaôlic ma kêkênj gédênj ñapalê gênôm.

20 Ma Anôtô gêwinj ñapalê ma enj kêtû kapôênj. Enj gêmoa gamênj sawa ma kêpê talam lêma kata sec.

21 Enj gêmoa gamênj sawa Paran ma têna kêkôc ênê awê tenj anja gamênj Aiguptu.

Abraham agêc Abimelek sêmoatiñ poac gédênj tauñ

22 Gédênj ñasawa tonaj Abimelek agêc nê sinwaganênj ñac ñamataña Pikol sêsôm gédênj Abraham gebe “Anôtô gêwinj aôm to nê m kôm samob.

23 Kêtû tonaj tec galoc ôtôc lêmam êndênj Anôtô matocanô jalic gebe ôngôm aê to ñoc wakuc me wakucnênj wakuc sec atom. Aê kamoasiñ aôm, amboac tonaj ôjô moasiñ tonaj êndênj aê to êndênj gamênj, taj mênjgômoa ñac jabanagenj nanj.”

24 Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gabe jatôc lemoc.”

25 Ma Abraham kêtôc biñ Abimelek kêtû bumata tenj, taj Abimeleknê sakiñwaga sêjanjo su nanja.

26 Ma Abimelek kêsôm gebe “Aê gajam kauc lau, taj sêgôm gêñ tonaj. Aôm kôsôm biñ tenj gédênj aê atom, ma aê ganjô biñ tenj atom e mênjgédênj galoc.”

27 Tec Abraham kêkôc domba to bulimakao ma kêkênj gédênj Abimelek ma ñac lu sêmoatiñ poac tenj gédênj tauñ.

28 Go Abraham kêkênj domba ñalatu 7 sêkô tauñja

29 tec Abimelek kêtû kênac Abraham gebe “Domba ñalatu 7, taj kôkênj sêkô tauñja nanj, ñam amboac ondoc.”

30 Enj kêsôm gebe “Ôkôc domba ñalatu 7 tonaj su anja lemoc ec têtû ñabelo êndênj aôm ôjala gebe aê tauc tec kakwê bumata tau.”

31 Kêtû tonaj sêsam gamênj tonaj gebe Ber-Seba gebe êsêagêc lulu têtôc lemenj.

32 Êsêagêc sêmoatiñ poac anja Ber-Seba su, go Abimelek agêc Pikol, ênê sinwaganênj ñac ñamataña, dêdi ma sêmu sêja Pilistinênj gamênj kêtiam.

33 Mago Abraham kêsê ka gamênj sawanja tenj ñaê gebe tamarisk anja Ber-Seba ma awa gêjac Apômtau Anôtô tenjenj nê ñaê.

34 Ma Abraham gêmoa Pilistinênj gamênj ñasawa ec ñênjenj. * †

22

Anôtô kêjatu Abraham gebe êkênj Isak êtu da

1 Gêñ samob tonaj su acgom, go Anôtô kêsaê Abraham ma awa gêjac enj gebe “Abraham.” Ma enj kêsôm gebe “Aê tec gamoa.”

2 Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôkôc nê m latôm tagenj Isak, taj têtmac gêwinj enj nanj, ma ôna gamênj Moria. Anja ônê ôkênj enj êtu daja anja lôc tenj ñatêpôê taj gabe jatôc êndênj aôm nanj.”

3 Tec Abraham gêdi gédênj bêbêc kanucgenj kêkôc nê donki mênjkêpô ômbinjak kêsêp. Enj kêkôc sakiñwaga wakuc luagêc sêwinj êsêagêc latu Isak. Enj gêga ka kêtû dajanja ma gêdi gêja gamênj, taj Anôtô kêsôm ñabiñ gédênj enj nanj.

4 Gédênj bêc kêtû têtêacña Abraham gêôc mataanô sa ma gêlic gamênj tau gêc jaêcgenj.

5 Go Abraham kêsôm gédênj nê sakiñwagaagêc gebe “Amoa tonec awinj donki. Aêagêc ñapalê ana ônê. Atenj mec su acgom, go amu amênj êtiam.”

* 21:34: Alic 17:19; Isak ñam gebe Enj kêômac. † 21:34: Ber-Seba ñam gebe Bumata têtôc lemenja.

⁶ Ma Abraham kékêñ ka dajaña gédênj latu Isak gêoc. Ma enj tau gegen ja ma kêmêgôm bôjañ. Ma agêc sêsêlênj sêwiñ tauñ sêja.

⁷ Ma Isak awa gêjac tama Abraham gebe “Tamoc.” Ma enj kêsôm gebe “Latucenec, aê tec gamoa.” Ma enj kêsôm gebe “Ja to ka tec gêc, mago domba dajaña gêmoa ondoc.”

⁸ Ma Abraham kêsôm gebe “Latucenec, Anôtô tau oc ênsuñ domba dajaña.” Ma agêc sêsêlênj sêwiñ tauñ sêja.

⁹ Agêc sêo lasê gamênj, tañ Anôtô kêsôm ñabinj gédênj enj nañ, ma Abraham gêboa altar sa ma gêjac pac ka. Go gêsô latu Isak tônia ma ketoc enj gêsac altar topac ñaô.

¹⁰ Go Abraham kêmêtôc lêma gebe êkôc bôjañ ma êmbuc latu.

¹¹ Mago Apômtaunê anjela gêmôêc enj anja undambê ma kêsôm gebe “Abraham, Abraham.” Ma enj gêlôc gebe “Aê tec gamoa.”

¹² Ma enj kêsôm gebe “Lêmam êndênj ñapalê atom ma ôngôm gênj tenj êndênj enj atom, gebe aê galic aôm kôtêc Anôtô ma kôgamiñ nêm latôm tagenj gédênj aê atom.”

¹³ Ma Abraham gêoc mataanô sa e gêlic domba kapoac tenj kékô enj dêmoêmu ñajabo gêjac kêsô odani. Tec Abraham gêja ma kékôc domba kapoac jakêkênj kêtü daja gêjô latu su.

¹⁴ Abraham kêsam gamênj tonanñ ñaê gebe “Apômtau gebe ênam sa êndênj ñanoc,” amboac sêsôm-sêsôm e mênjgédênj galoc gebe “Anja lôc Apômtau gebe ênam sa êndênj ñanocña.”

¹⁵ Go Apômtaunê anjela gêmôêc Abraham anja undambê kêtü dim luagêcña

¹⁶ ma kêsôm gebe “Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gôgôm tonanñ ma kôgamiñ nêm latôm nañ atom, tec katôc lemoc kêpi tauc gebe

¹⁷ janam mec aôm binñanôgenj, ma nêm wakuc têtü taêsam têtôm utitalata umbonñalabuña to têtôm ganjac gwêcña. Ma nêñ ñacjonênj malac ñasacgêdô êtü nêm wakucnênj.

¹⁸ Ma êtü nêm wakucña laum nomña samob têtap moasiñ sa kêtü tanjam wamu aêña.”

¹⁹ Amboac tonanñ Abraham gêmü gédênj nê sakiñwagaagêc gêja ma ac dêdi sêwiñ tauñ sêja Ber-Seba. Ma Abraham gênjgônj Ber-Seba kêtü têlê.

Nahornê wakuc

²⁰ Gênj samob tonanñ su acgom, go binj gédênj Abraham gebe “Gôlicgac, Milka kékôc gôlôac amboac tonanñ kêtü lasim Nahornja.”

²¹ Nacsêga Us agêc lasi Bus ma Kemuel, tañ kêtü Aram tama

²² ma Kesed, Haso, Pildas, Jidlap to Betuel

²³ Betuel kêtü Rebeka tama. Lau 8 tonanñ Milka kékôc gédênj Abraham lasi Nahor.

²⁴ Ma Milka anao, nê ñaê gebe Reuma, kékôc Teba, Gaham, Tahas to Maka.

23

Sara gêmâc êndü. Abraham gêjam ôli sêo

¹ Sara gêmâc e nê jala kêtü 127. Saranê jala tau tonanñ.

² Ma Sara gêmâc êndü anja Kiriât-Arba (ñaê tenj gebe Hebron) anja gamênj Kanaan. Ma Abraham kêsô gebe êpuc tanjiboa sa ma êtanj êtü Saranja.

³ Su, go Abraham gêdi gêwi nê ñacmatê sinj ma kêsôm gédênj lau gamênj Hetña gebe

⁴ “Aê ñac jaba to ñac ñasawaña mênjganjônj gawiñ amac. Akênj nêm gamênj tenj êndênj aê jawê kainj êtü gamênj sêôña gebe jansuñ ñoc ñacmatê ênêc.”

⁵ Lau gamênj Hetña sêjô Abraham awa gebe

⁶ “O apômtau, ôkênj tanjam ma binj. Aôm gômâc gôwiñ aêac amboac kasêga towae tenj. Ônsuñ nêm ñacmatê êsêp ma sêo ñajamanô tau. Aêacma ñac tenj êngamiñ nê sêo êndênj aôm me êkô aôm auc êtü ônsuñ nêm ñacmatê êsêpña atom.”

⁷ Abraham gêdi ma gewec gédênj lau gamênj Hetña, tañ têtü gamênj ñatau nañ.

⁸ Ma enj kêsôm gédênj êsêac gebe “Amac embe alic êtôm gebe jansuñ ñoc ñacmatê ênêc, go akênj tanjem ñoc binj ma atênj Sohar latu Epron ajô aê su

⁹ gebe êkêñ pocgêsun Mak-Pela, tañ kêtû ênê gêñ nañ, êndên aê. Gêsun tau gêc kêsi ênê kôm ñamadin. Aê jakêñ ñaôli samucgen êndên en jakô amac lanômnêmña ma en êkêñ êtu aêñoc gêñ êtu jansun ñacmatê sêsêpña.”

¹⁰ Mago Epron tau gêngôn gêwiñ lau gamêñ Hetña ma ñac Hetña Epron gêjô Abraham awa e lau Hetña tañ sêmên sêngôn malac ñasacgêdô nañ samob sêñô ma kêsôm gebe

¹¹ “O apômtau, masianô. Ôñô ñoc biñ. Aê jakêñ kôm to jakêñ ñapocgêsun, tañ gêc kôm tau nañ, ñaômagen êndên aôm. Aê kakô ñoc lau lanôñnêmña, tec jakêñ gêñ tau ñaômagen êndên aôm. Ônsun nêm ñacmatêmañ.”

¹² Go Abraham gewec gêdên gamêñ natau.

¹³ Ma en kêsôm gêdên Epron e gamêñ natau sêñô sêwiñ gebe “Aê jaten aôm gebe ôkên tañam aê. Aê jakêñ kôm ñaôli êndên aôm. Ôkôc ñaôli anga aê lemoc gebe jansun ñoc ñacmatê anga tonañ.”

¹⁴ Epron gêjô Abraham awa gebe

¹⁵ “O apômtau, ôñô ñoc biñ. Aêagêc tasôm biñ taêsam êpi gamêñ, tañ ñaôli amboac dôn silberña 400gen nañ, êtu agenña. Ônsun nêm ñacmatêmañ.”

¹⁶ Abraham gêlôc gêdên Epron. Ma Abraham gêjam dôn silber gêdên Epron, tañ en kêsam lau gamêñ Hetña sêñô nañ, dôn silberña 400. En gêjam dôn kêtôm lau-têtulugênwaga sêjam dôn gêdên taun.

¹⁷ Amboac tonañ Epronê kôm Mak-Pela, tañ gêc Mamre ñagamên gêmu oc kêpiña nañ, kôm to ñapocgêsun ma gêñkaiñ, tañ kêkô kôm ñagamên samucgen auc nañ,

¹⁸ kêtû Abrahamnê. Lau gamêñ Hetña samob, tañ sêô lasê ênê malac ñasacgêdô nañ, sêlic.

¹⁹ Su, go Abraham kêsun nê awê Sara kêsêp pocgêsun, tañ gêc kôm Mak-Pela nañ, gêc Mamre (ñaê ten gebe Hebron) ñagamên oc kêpiña anga gamêñ Kanaan.

²⁰ Lau gamêñ Hetña sêkên kôm to ñapocgêsun tonañ kêtû Abrahamnê gêñ gebe ênsun ñacmatê sêsêpña. * sacgêdô gêc intênagêsun. Gamêñ tonañ kêtû êsêacnên malen sêkac saña.

24

Isaknê miñ gêjam awêña

¹ Abraham kêtû ñamalacanô sugac ma nê jala kêtû taêsam. Ma Apômtau gêjam mec Abrahamnê gêñ samob.

² Ma Abraham kêsôm gêdên nê sakiñwaga ñamataña, tañ gejob ênê gêñ samob nañ, gebe “Ôkên lêmam êsô lambic

³ ma ôtôc lêmam êndên Apômtau, tañ kêtû undambê to nom ñaAnôtô nañ, gebe ôkên awê ten êndên latuc anga lau gamêñ Kanaanña, tañ gamoa êsêac ñaluñ nañ, nêñ ñapalêonên atom.

⁴ Aôm ôna ñoc malacmôkê ôndên ñoc lau naôkôc latuc Isak nê awê ten anga ônê.”

⁵ Ma sakiñwaga kêsôm gêdên en gebe “Amboac ondoc, awê tau embe endec ma êndançuc aê êmên gamêñ tonec atom, go jakôc latôm êmu êna gamêñ, tañ aôm gôwi siñ nañ, me.”

⁶ Abraham kêsôm gêdên en gebe “Ôlic taôm, ôkên latuc êna ônê atom.

⁷ Apômtau, Anôtô undambêña, tañ gêwê aê anga tamocnê andu ma anga ñoc gôlôacnên gamêñ nañ, gêjam biñgalôm gêwiñ aê ma kêtôc lêma gebe Aê gabe jakêñ gamêñ tonec êndên nêm wakuc. En oc êsakiñ nê anela êmuñ aôm ma aôm ôkôc latucnê awê ten anga ônê.

⁸ Mago awê tau embe endec ma êndançuc aôm atom, go biñ, tañ ôtôc lêmam nañ ênêcña. Mago ôkên latuc êmu êna ônê êtiam atom.”

* 23:20: Lau ñanô sêboa tunbôm kêgi nêñ malac auc. Sêmasañ

9 Go sakinwaga kékêñ lêma kêsô nê ñatau Abraham lambi ma kêtôc lêma gebe êñgôm ênê biñ ñanô êsa.

10 Go sakinwaga kékôc nê ñataunê kamele 10 to nê ñataunê gêlôn ma awa tokain-tokain ma gêdi gêja. En kêsêlêñ gêja Mesopotamia e gêo lasê Nahornê malac.

11 En kékêñ kamele sêlêwan tañ anja buman, tañ kêpoac malac ñagala nan, gêdêñ kêtula, gêdêñ têm, tañ lauo sêsa gebe têtê buña.

12 Ma en kêsôm gebe “O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, aê jaten aôm gebe ôlôc gebe jatap kôm ñanô sa ma ôwaka nêmtac gêwiñ ñoc ñatau Abrahamña sa.

13 Ôlic acgom, aê mênkakô bumata ñatali ma malacm latuñio oc sêsa mênjtê.

14 Ñapalêo, tañ jasôm biñ êndêñ en gebe ‘Ôlêwan ku gebe mênjanôm bu’ nan, embe êsôm gebe ‘Wacônôm ma jakêñ bu êndêñ nêmtac kamele sênôm amboac tonanjen,’ nan jajala gebe tecenec aôm kôjalij sa kêtû nêmtac ñacsakin Isakña. Biñ tonan êtu ñabelo êndêñ aê e jajala gebe kôwaka têtac gêwiñ ñoc ñatauña sa.”

15 En kêsôm biñ gêmoa, tec Rebeka kêsâ gêoc nê ku buña. En Betuel, tañ Abraham lasi Nahor nê awê Milka kékôc nan, latuo en.

16 Ñapalêo tau lanô ñajamanô, en awêtakin ten, nan kêtap ñac ten sa atom tagen. En kêsêp bumata jakêti bu su ma kêpi gêmên.

17 Go sakinwaga kêlêti gebe êpuc en tônjtôn ma kêsôm gebe “Aê gabe jaten aôm ôkêñ bu ñagec mênjanôm anja nêmtac ku.”

18 En kêsôm gebe “Ñoc ñatau, ônômman.” Ma seben kêlêwan ku kêsêp lêma ma kékêñ bu gêdêñ en gênôm.

19 Kékêñ bu gêdêñ en gênôm, go kêsôm gebe “Aê jatê bu mênjakêñ êndêñ nêmtac kamele sênôm e êoc êsêac tôn êwiñ.”

20 Amboac tonan en kékêc bu kêsêp bôcnên suc kêtê-kêtê bu gêja gêmu mênjkêkêñ gêdêñ kamele samob sênôm.

21 Ma ñac tau kêsala en ñabinmêgen gebe êjala Apômtau oc gêjam gôlij ênê lên me masi.

22 Kamele sênôm bu e kêtôm, go ñac kékôc gêlôn goldña ten, gold tau ñawapac kêtôm gold ñadôn ñamaken ma joc luagêc, tañ ñawapac kêtôm gold ñadôn 10ña

23 ma kêsôm gebe “Asanê latuo aôm. Ôsôm acgom, ñasawa gêc tamamnê andu êtôm aêc anêcña me masi.”

24 En gêjô en awa gebe “Milka agêc Nahor latuñi Betuel latuo aê.”

25 Ma kêsôm biñ ñagêdô gêdêñ en gêwiñ gebe “Oba to gêgwan taêsam tê gêc to gamên kêtôm gebe anêcña tê gêc.”

26 Ñac tau gewec ma awa gêoc Apômtau

27 e kêsôm gebe “Aê jalambij Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, tañ kégamin nê têtac gêwiñ to biñ ñanên gêdêñ ñoc ñatau atom. Ma Apômtau gêwê aê katôgen gadên ñoc ñataunê lasitêwainên andu.”

28 Ma ñapalêo kêlêti jagêjac min biñ tonan gêdêñ ténanê lau.

29 Rebekanê luñac ten gêmoa, ênê ñaê gebe Laban. Ma Laban kêlêti gêja bumata gêdêñ ñac tau.

30 En gêlic gêlôn to joc, tañ lu kêka nan, ma gênô biñ, lu kêsôm gebe Ñac tau kêsôm biñ amboac tonac gêdêñ aê. Tec en kêlêti gêdêñ ñac tau gêja ma kêtap en sa kékô bumata gêwiñ nê kamele.

31 Ma en kêsôm gebe “O ñatau, tañ Apômtau gêjam mec nan, kôkô awê kêtû asagenña. Ôsô ômônman, aê kamasan andu su to gamên kêtû kamelenña.”

32 Amboac tonan ñac tau kêsô andu gêja ma Laban kékôc kamelenên waba su ma kékêñ oba to gêgwan gêdêñ kamele. Go kékôc bu gebe Abrahamnê sakinwaga to nê lau sêkwasiñ enkain êsêpña,

³³ go sêkêñ gêñ taniñña gêdêñ sakinwaga gebe êniñ. Mago kêsôm gebe” Aê janiñ gêñ ten atom, aê jawa ñoc biñ sa êmuñ acgom.” Laban kêsôm gebe “Amboac tonañ ôsômmanj.”

³⁴ Tec enj gêwa tau sa gebe “Abrahamnê sakinwaga aê.

³⁵ Apômtau gêjam mec ñoc ñatau ñanôgeñ e kêtú kapôêñ. Enj kêkêñ domba to bulimakao ma silber to gold ma sakinwagao to ñac ma kamele to donki gêdêñ enj.

³⁶ Ma ñoc ñataunê awê Sara nê jala kêtú taêsam su ma kêkôc latu tenj ma ñoc ñatau kêkêñ gêñlênsêm samob gêdêñ enj gêwê kainj.

³⁷ Ma enj kêsôm gêdêñ aê gebe jatôc lemoc ma kêsôm gebe ‘Aôm ôkôc latucnê awê tenj anja lau Kanaanja, tanj aê gamoa nêñ gamêñ nanj, latuñionêñ atom,

³⁸ aôm ôndêñ tamocnê andu to ñoc lasitêwai ôna ma ôkôc latucnê awê tenj anja ônê.’

³⁹ Aê kasôm gêdêñ ñoc ñatau gebe ‘Awê embe êndanjuc aê atom, go amboac ondoc.’

⁴⁰ Tec enj kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Apômtau, tanj kasêlêñ gamoa enj lanjônêñ nanj, êsakinj nê anjela êwiñ aôm to ênam gôliñ nêñ lêñ e aôm ôkôc latucnê awê anja ñoc launêñ to anja tamocnê andu.

⁴¹ Embe ô lasê ñoc lasitêwai ma êsêac sêkêñ awê êndêñ aôm atom, go biñ, tanj kôtôc lêmam nanj ênêcña.’

⁴² “Ocsalô aê gaô lasê bumata ma kasôm gebe ‘O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô aôm, galoc ônam gôliñ ñoc lêñ, tec kasa nec.

⁴³ Ôlic aê, galoc kakô bumata. Ñapalêo, nanj êsa êmêñ gebe êtê bu ma jasôm biñ êndêñ enj gebe “Aê jatenj aôm ôkêñ bu ñagec anja nêñ ku mênjanôm,”

⁴⁴ ma embe êsôm êndêñ aê gebe “Ônômmanj, ma aê gabe jatê êndêñ nêñ kamele amboac tonanj,” nanj awê tecenanj êtu awê tanj Apômtau kêjalij enj sa kêtú ñoc ñataunê latuñja.’

⁴⁵ “Aê taêc gêjam biñ tonanj gêbacnê su atomgeñ, tec Rebeka kêsa gêmêñ gêôc nê ku jakêsêp bumata ma kêtê bu. Ma aê kasôm gêdêñ enj gebe ‘Ôkêñ bu mênjanôm.’

⁴⁶ Enj sebenj kêlêwanj ku su ma kêsôm gebe ‘Ônômmanj, ma aê gabe jakêñ bu êndêñ nêñ kamele sênôm amboac tonanjenj.’ Tec aê ganôm ma enj kêkêñ bu gêdêñ kamele sênôm amboac tonanj.

⁴⁷ Go aê katu kênac enj gebe’ Aôm asanê latuo.’ Enj kêsôm gebe ‘Nahor latu Betuel, tanj Milka kêkôc enj nanj, latuo aê.’ Tec aê kakêñ gêlôñ geñ kalenj enj lususuj ma kakêñ joc enj kêka.

⁴⁸ Go aê gawec ma aoc gêôc Apômtau ma kalambij Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, tanj gêwê aê kasa intêna solop e katap ñoc ñataunê lasinê latuo sa kêtú ênê latuñja.

⁴⁹ Ma galoc amac embe têmtac êwiñ ñoc ñatau ma atoc enj sa, go asôm ñawae êndêñ aê. Embe masi, go asôm amboac tonanjenj, ec jajala gebe anô ê aê me gasê ê aê.”

⁵⁰ Go Laban agêc Betuel sêjô enj awa gebe “Bij tonanj gêmêñ anja Apômtaunê. Aêac atôm gebe asôm bij ñajam me sec tenj êndêñ aôm atom.

⁵¹ Gôlicgac, Rebeka kêkô aôm lanjônêñ, ôkôc enj ôna ma ôkêñ enj êtu nêñ ñataunê latunê awê êtôm Apômtau kêsôm.”

⁵² Gêdêñ tanj Abrahamnê sakinwaga gêñô biñ tonanj nanj, enj gêu tau gêdêñ Apômtau.

⁵³ Ma sakinwaga kêkôc gêlôñ silber to gold ma ñakwê jakêkêñ gêdêñ Rebeka. Ma kêkêñ gêñ mata êjamgeñ gêdêñ luñac to têna amboac tonanjenj.

⁵⁴ Ma enj to nê lau, tanj sêwiñ enj nanj, senj to sênôm gêñ ma gêdêñ gêbêc tonanj sêc sêwiñ êsêac. Ñageleñ êsêac dêdi sa ma enj kêsôm gebe “Asakinj aê jamu jandêñ ñoc ñatau jana.”

⁵⁵ Mago têna agêc lu sêsôm gebe “Ôlôc gebe ñapalêo êmoa êwiñ aêac bêc ñagêdô amboac bêc 10 su, go aêc ana.”

⁵⁶ Tagenj enj kêsôm gebe “Akôc aê tôñ atom gebe Apômtau gêjam gôliñ ñoc lêñ. Asakinj aê, gebe jaêc jamu jandêñ ñoc ñatau jana.”

⁵⁷ Êsêac sêsôm gebe “Aêac amôc ñapalêo to atu kênac enj tau.”

58 Ma êsêac sêmôêc Rebeka ma sêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gobe ôwiñ ñac tonec me masi.” Enj kêsôm gebe “Aê gabe jawiñ.”

59 Tec êsêac sêkênj luñio agêc ênê jaomwagao to Abrahamnê sakiñwaga to nê lau sêja.

60 Ma êsêac sêjam mec Rebeka ma sêsôm gêdênj enj gebe “O awêenec, ôtu lau taêsam tenenji ma lau, tañ sêkênj kisa nêw wakuc nañ, nêñ malac êtu nêw wakucnênj.”

61 Go Rebeka to nê sakiñwagao dêdi ma sêpi kamele ma têdaguc ñac tau sêja. Amboac tonañ sakiñwaga kêkôc Rebeka ma gêc gêja.

62 Ma Isak gêja gamênj, tañ bumata Ber-Lahai-Roi kêpoac nañ, jagênjgônj gamênj Negeb.

63 Gêdênj kêtula tenj Isak kêsêlênj gêmoa kôm ñalêlôm gebe taê ênam nê binj ñagêdô e gêôc mataanô sa ma gêlic kamele sêmênj.

64 Ma Rebeka gêôc mataanô sa ma gêlic Isak. Tec kêsêp anga kamele

65 ma kêsôm gêdênj sakiñwaga gebe “Asa tê kêpuc aêac tônia tônia nê.” Sakiñwaga gêjô enj awa gebe “Ñoc ñatau tau tônia.” Tec enj kêkôc nê obo ma kêgêduc tau.

66 Ma sakiñwaga gêjac miñ binj samob, tañ gêgôm nañ, gêdênj Isak.

67 Go Isak gêwê Rebeka kêsô têna Sara nê becobo gêja ma kêkôc enj kêtú ênê awê ma têtac gêwiñ enj. Isak têna gêmác êndu, mago binj tonañ gêjam malô ênê ñalêlôm. * tonañ.

25

Abrahamnê wakuc, tañ Ketura kêkôc

1 Abraham gêjam awê tenj, ênê ñaê gebe Ketura.

2 Enj kêkôc Simran, Joksan, Medan, Midian, Isbak to Sua.

3 Joksan kêka Seba agêc Dedan lasê. Dedan latui lau Asurim to Letusim ma Leumim.

4 Midian latui tonec Epa, Eper, Hanok, Abida to Elda. Lau samob tonañ ñai têtú Keturanê gôlôac.

5 Ma Abraham gêwi nê gênj samob sinj gêdênj Isak.

6 Mago Abraham kêkênj awamata gêdênj nê lauo ñagêdô nêñ gôlôac ma kêsakiñ êsêac sêja gamênj oc kêpiña sêmoa jaêc latu Isak. Binj tonañ enj gêgôm gêdênj gêmoa mata jaligenj.

Abraham gêmác êndu to sêsunj enj

7 Abrahamnê bêc to jala gêmoaña kêtôm jala 175.

8 Ma katu gêwi Abraham sinj ma gêmác êndu. Abraham gêboa nê jala sa têtú taêsam ma kêtú ñamalac su e kêsaê gebe kêtôm enjgac. Tec Apômtau kêkalem enj jagêwiñ nê lau, tañ sêmác sêmuñ enj nañ.

9 Latuagêc Isak agêc Ismael sêsunj enj kêsêp pocgêsunj Mak-Pela, tañ gêc ñac gamênj Hetña Sohar latu Epronniê kôm gêc Mamre ñagamênj oc kêpiña nañ.

10 Kôm tonañ Abraham gêjam ôli su anga lau gamênj Hetña nêñ. Anga ônê sêsunj Abraham gêc gêwiñ nê awê Sara.

11 Abraham gêmác êndu ma Anôtô gêjam mec latu Isak. Isak tec gêmoa bumata Ber-Lahai-Roi ñagala.

Ismaelnê wakuc

12 Saranê sakiñwagao Aiguptuo Hagar latu Ismael, tañ Abraham kêka enj lasê nañ, nê wakuc tonec.

13 Ismael latu i nêñ ñaê tonec. Ac têtênaj ñaê kêtôm tenenji kêkôc êsêacña. Ismaelnê ñacsêga Nebajot ma Kedar, Adbel, Mibsam,

14 Misma, Duma, Masa,

15 Hadad, Tema, Jetur, Napis to Kedema.

16 Ismael latui tau tonañ ma êsêacnênj ñaê tau kêtôm nêñ malac to gamênj sênjgônja. Kasêga 12 têtôm nêñ gôlôacmôkê.

* 24:67: Lau ñanô nêñ mêtê sêsôm binj êtu tônia tenj

¹⁷ Ismaelnê jala gêmoa nomña tonec gebe 137. Katu gêwi enj sinj ma gêmac êndu jagêwinj nê lau.

¹⁸ Nê wakuc sêngônj gamênj Hawila to Sur, tañ gêc kêkanônj Aiguptu gêmu kêsô Asurianja nanj njasawa. Ac sêngônj sêwinj tawanj atom.

Esau agêc Jakob nênj binj

¹⁹ Abraham latu Isak nê wakuc tau tonec. Isak tama Abraham.

²⁰ Isaknê jala kêtû 40, go gêjam Rebeka kêtû ênê awê. Rebeka enj nâc Aram nja anja Mesopotamia Betuel latuo, nâc Aramña Laban nê luu.

²¹ Ma Isak ketenj mec gêdênj Apômtau kêtû nê awêña gebe enj awê kapoac tenj. Apômtau kêkênj taña ênê mec e ênê awê Rebeka taê.

²² Ôlinjbôm sêmônânj taunj sêmoa enj têtacclêlôm ma enj kêsôm gebe “Embe amboac tonanj, nanj jamoa êtu asagenja.” Tec gêja gebe êtu kênac Apômtau.

²³ Ma Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe
“Gôlôacmôkê luagêc sêmoa aôm têtacclêlôm
ma aôm ôkôc laum luagêc,
mago sêwa taunj êkôc.

Tenj toôliwalô êlêlêc tenj su
ma nâcsêga ênam sakinj nâcsaunj.”

²⁴ Gêdênj nanoc êkôc nâpalêña, tec kêkôc ôlinjbôm.

²⁵ Nâc nâmata, tañ kêsa nanj, kokoc ma ôlilu amuc-amuc, tec sê ênê nâê gebe Esau.

²⁶ Go lasi kêsa ma lêma kêkôc Esau agêbi tônj, tec sêsam enj gebe Jakob. Isaknê jala kêtû 60, tec tenenji kêkôc êsêagêc.

²⁷ Nâpalê têtû kapônj ma Esau kêtû nâc lêma gwadâña, tañ kêpê talam lêma kata gêjac laoc gamêngeñ. Ma Jakob kêtû nâc wapac to nanjênj, tañ gêngônj becobo.

²⁸ Isak têtac gêwinj Esau gebe enj geñ gwada gêjac nâwae. Mago Rebeka têtac gêwinj Jakob.

²⁹ Gêdênj nâsawa tenj Jakob geno gabab ma Esau anja kôm gêmênj totêkwa gêbacgeñ

³⁰ ma Esau kêsôm gêdênj Jakob gebe “Ôkênj gêñ kokoc tonanj sebenj êndênj aê mênjaninj gebe aê tekoc gêbac.” Kêtû tonanña sêsam enj gebe Edom.

³¹ Mago Jakob kêsôm gebe” Ôkênj nênj gêñlênsêm nâcsêgaña êndênj aê jawê kainj acgom.”

³² Esau kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê oc jamac êndu. Gêñlênsêm nâcsêgaña ênam aê sa amboac ondoc.”

³³ Jakob kêsôm gebe “Ôtôc lêmam êmunj acgom.” Ma enj kêtôc lêma ma kêkênj nê gêñlênsêm nâcsêgaña gêdênj Jakob gêwê kainj.

³⁴ Go Jakob kêkênj polom to gabab gêdênj enj. Ma enj geñ to gêñôm gêñ su, go gêdi ma gêc gêja. Tec Esau gêlic gêñlênsêm nâcsêgaña amboac gêñ nâoma. *

26

Isak gêmoa gamênj Gerar to Ber-Seba

¹ Ma tóbôm tenj kêsa anja gamênj tonanj. Tóbôm, tañ kêsa gêdênj Abrahamnê têm nanj, tenj. Ma Isak gêdênj Pilistinênj kinj Abimelek gêja Gerar.

² Ma Apômtau geoc tau lasê gêdênj enj ma kêsôm gebe “Ôsêp Aiguptu ôna atom. Ômoa gamênj, tañ jasôm nâbinj êndênj aôm nanjenj.

³ amoa gamênj tau amboac nâc jaba ma aê gabe jawinj aôm to janam mec aôm. Aê gabe jakênj gamênj tonanj samob êndênj aôm to nênj wakuc ma gabe janjôm binj, tañ katôc lemoc gêdênj tamam Abraham nanj nanô êsa.

⁴ Aê gabe janjôm nênj wakuc têtû taêsam nanô lasê têtôm utitalata umbonja ma gabe jakênj gamênj samob tonanj nâi êndênj nênj wakuc ma laum nomña samob têtap nênj wakucnênj mec nâmoasinj sa,

* 25:34: Edom nânj gebe Kokoc.

⁵ gebe Abraham tañja wamu aê aoc ma kêmasañ ñoc ñagôlinj to ñoc biñsu ma ñoc binj to ñoc jatu.”

⁶ Tec Isak gêmoa Gerar.

⁷ Gêdêñ tañ lau malac tonañña têtù kênac enj kêtù nê awêña nanj, enj kêsôm gebe “Aê luco enj,” gebe enj kêtêc tau, tec kêsôm gebe “Aêñoc awê enj” atom. Enj taê gêjam gebe Moae lau gamêñ tonecña sênac aê êndu êtu Rebekaña, gebe enj awê ñajam.

⁸ Enj gêmoa gamêñ tau ñasawa ec baliñ su, tec bêc tenj Pilistinêñ kinj Abimelek kêtuc kêninj kêsa katam saunj ma gêlic Isak kêtù samuc Rebeka.

⁹ Tec Abimelek gêmôêc Isak ma kêsôm gebe “Amboac ondoci, enj aômniêm awêgoc. Aôm kôsôm gebe aôm lômo enj nanj amboac ondoci.” Isak kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê gaboc moae jamac êndu êtu enja.”

¹⁰ Abimelek kêsôm gebe “Aôm gôgôm aêac amboac ondoci. Aêñoc launêñ tenj embe êmoa êwiñ nêniêm awê, go aômniêm keso ñagêjô êtap aêac sa.”

¹¹ Tec Abimelek gêjac biñsu lau samob gebe “Lau, tañ sêmoasac ñac tonec me nê awê nanj, sênac êsêac êndu.”

¹² Ma Isak kêsê gêñ kêsêp gamêñ tonañ ma gêjam ñanô kêlêlêc ñêñgenj su. Apômtau gêjam mec enj,

¹³ tec ñac tau kêtù ñac tolêlôm ma nê awa kêtù kapôênj e kêsâlê enj auc.

¹⁴ Ênê domba to bulimakao taêsam sêmoa ma sakinjwaga gwalêkinj. Pilisti sêlic e têtac sec.

¹⁵ Bumata samob, tañ tamanê sakinjwaga sêkwê gêdêñ tama Abraham nê têtã nanj, Pilisti sêsunj auc ma sêkêñ nom kêsêp.

¹⁶ Ma Abimelek kêsôm gêdêñ Isak gebe “Ôêc ôna gebe aôm kôtu ñaclai ñatau kôlêlêc aêac su.”

¹⁷ Amboac tonañ Isak gêwl gamêñ ônê sinj jagêjam bec anja gaboan Gerar ma gêngônj tônê.

¹⁸ Ma Isak kêgawê bumata, tañ sêkwê gêdêñ tama Abraham nê têtã nanj sa kêtiam. Abraham gêmac êndu, tec Pilisti sêsunj bumata tonañ auc. Ma enj gê ñaê, tañ tama Abraham gê su nanj sa kêtiam.

¹⁹ Mago gêdêñ tañ Isaknê sakinjwaga sêkwê bumata anja gaboan e têtã bu sa nanj,

²⁰ gejobwaga bôcña anja Gerar sêsôm Isaknê gejobwaga bôcña gebe “Bu tonec aêacma.” Tec enj kêsam bumata tau gebe “Esek,” gebe êsêac sêsôm enj.

²¹ Ma êsêac sêkwê bumata tenj kêtiam ma sêsôm tauñ kêtù bu tonañña amboac tonañgenj. Tec enj kêsam bumata tau gebe “Sitna.”

²² Ma enj gêwi gamêñ tônê sinj ma kêkwê bumata wakuc tenj. Êsêac sêsôm tauñ kêtù bu tonañña atom, tec kêsam ñaê gebe “Rehobot,” + ma kêsôm gebe “Galoc Apômtau kêkêñ ñasawa gêdêñ aêac gebe tatu taêsam anja gamêñ tau.”

²³ Anja ônê Isak jakêpi Ber-Seba.

²⁴ Ma Apômtau geoc tau lasê gêdêñ enj gêdêñ gêbêc tonañ ma kêsôm gebe “Tamam Abraham nê Anôtô aê. Ôtêc taôm atom gebe aê jawiñ aôm ma gabe janam mec aôm to jakêñ nêniêm wakuc têtù taêsam kêtù ñoc sakinjwaga Abrahamña.”

²⁵ Ma Isak gêboa altar tenj sa ma awa gêjac Apômtaunê ñaê, go gê becobo. Ma Isaknê sakinjwaga sêkwê bumata tenj.

Isak agêc Abimelek sêmoatinj poac

²⁶ Go Abimelek anja Gerar gêdêñ enj gêja. Nê ñac Ausat to nê sinjwaganêñ ñac ñamataña Pikol sêwiñ enj.

²⁷ Isak kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac têtãtac gedec aê, tec ajanda aê anja nêniêm gamêñ ma galoc amêñ kêtù agenja.”

28 Êsêac sêsôm gebe “Aêac alic gêc awêgeŋ gebe Apômtau gêwiŋ aôm, tec taêŋ gêjam gebe awiŋ aôm ma tatôc lemeŋ ma tamoatiŋ poac êndêŋ taunŋ,

29 gebe aôm ôngôm aêac sec atom êtôm aêac amoasac aôm atom ma agôm aôm ŋajamgeŋ e asakiŋ aôm tobiŋmalôgeŋ gôêc gômôêŋ. Apômtaunê mec kêpi aôm sugac.”

30 Tec Isak geno moasiŋ gêdêŋ êsêac seŋ to sênôm.

31 Gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ ac dêdi ma têtôc lemeŋ gêdêŋ taunŋ ma Isak kejoŋ êsêac ma êsêac seboŋ taunŋ tobiŋmalôgeŋ.

32 Gêdêŋ bêc tonanŋ Isaknê sakiŋwaga dêdêŋ eŋ sêja ma sêkêŋ ŋawae gêdêŋ eŋ kêtû bumata, taŋ sêkwê nanŋa, ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aêac atap bu sa.”

33 Eŋ kêsam bumata tau gebe “Siba,” ŋam gebe Tatôc lemeŋ. Kêtû tonanŋa malac ŋaê gebe Ber-Seba e mêngeêdêŋ galoc.

34 Esaunê jala kêtû 40 ma eŋ gêjam ŋac gamêŋ Hetŋa Beri nê latuo Judit to ŋac Hetŋa Elon nê latuo Basemat têtû ênê awê agêc.

35 Ma êsêagêc sêgôm Isak agêc Rebeka nêŋ ŋalêlôm ŋawapac sec. * † ‡ §

27

Jakob gêjam geŋgeŋ tamanê mec

1 Isak kêtû ŋamalacanô ma mataanô kêtû waô e gêlic gamêŋ kêtôm atom. Gêdêŋ tonanŋ eŋ gêmôêc nê ŋacsêga Esau ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Latucenec.” Ma eŋ gêjô eŋ awa gebe “Aê tec gamoa.”

2 Ma eŋ kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê katu ŋamalacanô sugac ma gajam kauc ŋoc bêc jamac ênduŋa.

3 Tec ôkôc nêŋ waba gwadaŋa, nêŋ talam to sôb naôtap gwada sa anŋa saleŋ êtu aêŋa

4 ma ômansaŋ gêŋ tau êtôm aê têtac êwiŋ, go ôkôc mênjaniŋ gebe janam mec aôm su acgom, go jamac êndu.”

5 Ma Rebeka taŋasaŋ gêjac biŋ, taŋ Isak kêsôm gêdêŋ latu Esau nanŋ. Esau gêja saleŋ kêtû êkôc gwadaŋa su acgom,

6 go Rebeka kêsôm gêdêŋ latu Jakob gebe “Aê gaŋô tamam kêsôm biŋ gêdêŋ têwam Esau gebe

7 ‘Ôkôc gwada êtu aêŋa, mênômansaŋ gêŋ tau gebe janiŋ ma janam mec aôm êmuŋ jakô Apômtau laŋônêmŋa, go jamac êndu.’

8 Kêtû tonanŋa, latucenec, taŋam wamu ŋoc biŋ, tec jajatu aôm nec.

9 Ôna ôkôc noniŋ ŋalatu kapoac luagêc anŋa ŋatoŋ mênjamansaŋ tamamnê gêŋ êtôm têtac êwiŋ

10 ma ôkêŋ êndêŋ tamam êniŋ gebe ênam mec aôm êmuŋ, go êmac êndu.”

11 Mago Jakob kêsôm gêdêŋ têna Rebeka gebe “Aôm gôlic gebe teoc Esau eŋ ŋac ôlilu amuc-amuc, mago aê ôlic selec.

12 Moae tamoc êmoasac aê e ênsaê gebe kasau eŋ ma êpuc boa aê êjô mec su.”

13 Têna kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Latucenec, biŋ êpuc boa aômŋa êpi aê. Aôm taŋam wamu ŋoc biŋ naôkôc gêŋ tau ômôêŋ.”

14 Tec eŋ gêja ma kêkôc gêŋ luagêc jakêkêŋ gêdêŋ têna. Ma têna kêmasaŋ gêŋ kêtôm tama têtac gêwiŋ.

15 Go Rebeka kêkôc ŋacsêga Esau nê ŋakwê omŋa, taŋ gêc tênanê andu nanŋ, ma kêkêŋ gêdêŋ ŋac sauŋ Jakob kêsô.

16 Ma kêkwa Jakob lêma to gêsutêkwa auc ŋa noniŋ ŋaôlic.

17 Go kêkêŋ gwada to polom, taŋ eŋ kêmasaŋ nanŋ, kêsêp latu Jakob lêma.

* 26:35: Esek ŋam gebe Kisa. † 26:35: Sitna ŋam gebe Siŋ. ‡ 26:35: + Rehobot ŋam gebe ŋasawa. § 26:35: Ber-Seba ŋam gebe Bumata têtôc lemeŋ. Alic 21:31.

18 Ma enj kêsô gêdênj tama jakêsôm gebe “Tamoc.” Ma enj kêsôm gebe “Aê tec gamoa. Latucenec, aôm asa.”

19 Jakob kêsôm gêdênj tama gebe “Nêm nacsêga Esau aê. Aê gagôm biñ, tañ kôsôm gêdênj aê nañ, ñanô kêsâ. Galoc ôndi sa ma ôniñ ñoc gwada gebe ônam mec aê.”

20 Mago Isak kêsôm gêdênj latu gebe “Latucenec, amboac ondoc, tec kôtap gwada sa sebeñ.” Enj gêjô enj awa gebe “Ñam gebe Apômtau, aômnêm Anôtô tau, kêkênj gêdênj aê.” Go Isak kêsôm gêdênj Jakob gebe

21 “Latucenec, ômôênmanj, gebe jamoasac aôm e jajala gebe latuc Esau aôm biññanô me masi.”

22 Tec Jakob jakêsa tama Isak ñagala. Enj kêmoasac enj ma kêsôm gebe “Awam kêtôm Jakob awa, mago lêmam kêtôm Esau lêma.”

23 Ma enj kêjala enj atom gebe lêma amuc-amuc kêtôm têwa Esau lêma, tec gêjam mec enj.

24 Enj kêsôm gebe “Aôm latuc Esau biññanô me masi.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê tau tonec.”

25 Go enj kêsôm gebe “Ôkênj gênj êndênj aê mênjaniñ latucnê gwada ma janam mec aôm.” Tec enj kêkênj gênj gêdênj enj genj ma kêkênj wain gêdênj enj gênôm.

26 Go tama Isak kêsôm gêdênj enj gebe “Latucenec, mênjôtu gasuc ma ôlêsoj aê.”

27 Ma enj kêtû gasuc to kêlêsoj enj. Ma Isak gênj ênê ñakwê ñamalû ma gêjam mec enj to kêsôm gebe

“Gôlicgac me, latucnê ñamalû
kêtôm kôm, tañ Apômtau gêjam mec nañ,
ñamalû gêjam sañiñ.

28 Anôtô êkênj maniñ umbonña êsêlô êpi aôm
to nom ñalêsi ma polom to wain ñanô lasê.

29 Enj êkênj tentenlatu sênâm sakiñ aôm
to laum sewec êndênj aôm.

Ôtu lasiminênj ñatau
to tênâm latui sewec êndênj aôm.

Aê japuc boa lau, tañ sêpuc boa aôm
to janam mec êsêac, tañ sênâm mec aôm.”

30 Isak gêjam mec Jakob su ma Jakob gêwi tama Isak siñ dambêgenj, ma têwa Esau anja salenj gêmênj.

31 Enj kêmasañ nê gwada amboac tonañ ma kêkênj gêdênj tama. Ma enj kêsôm gêdênj tama gebe “O tamoc, ôndi sa ma ôniñ latômnê gwada gebe ônam mec aê.”

32 Tama Isak kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm asa.” Enj gêjô enj awa gebe “Aôm latôm nacsêga aê, Esau.”

33 Go Isak kêtakê ñanôgenj ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm gômôênj atomgenj ma asa kêtap gwada sa to kêkênj gêdênj aê gaenj ma gajam mec enj su. Biññanô, mec kêpi enj sugac, oc êwê kaiñ.”

34 Esau gênjô tamanê biñ tonañ ma kêwakic to kêtanj lasê ma kêsôm gêdênj tama gebe “O tamoc, ônam mec aê amboac tonañgenjmanj.”

35 Mago enj kêsôm gebe “Lasim gêmênj kêbôli tau kêpi aôm ma kêjanjo aômnêm mec su.”

36 Ma Esau kêsôm gebe “Ac sê ênê ñaê gebe Jakob jagêdênjgenj gebe enj kêsau aê kêtû dim luagêc sugac. Enj kêjanjo ñoc gênjlênsêm nacsêgana ma galoc enj kêjanjo ñoc mec su gêwiñ.” Go enj kêsôm gebe “Aôm kôgamiñ mec tenj kêtû aênja me masi.”

37 Isak gêjô Esau awa gebe “Ôlic acgom, aê kakênj enj kêtû nêm ñatau ma kakênj lasii samob gêdênj enj gebe têtû ênê sakiñwaga ma kakênj polom to wain gêdênj enj gêwê kaiñ. O latucenec, aê janam aôm sa ña gênj amboac ondoc.”

38 Esau kêsôm gêdênj tama gebe “O tamoc, aômnêm mec tagenjenj gêc me masi. O tamoc, ônam mec aê amboac tonañgenjmanj.” Ma Esau gêoc awa sa ma kêtanj lasê.

³⁹ Go tama Isak gêjô en awa gebe
 “Malam ôngôŋŋa ênêc jaêc kôm tonjalêsi
 to gamêŋ manij umbonŋa êsêlô êsêpŋa.

⁴⁰ Nêm sinj êlôm aôm
 ma ônam sakinj lasim.
 Mago embe ôngôm ôtu wakac,
 go bêc teŋ ônsaic ênê sakinj su
 êkônij aôm tôŋ êtiam atom.

Isak kêsakinj Jakob gêja Haran

⁴¹ Galoc Esau têtac gedec Jakob kêtû mec, taŋ kêtap sa anŋa tamanê nanŋa. Ma Esau kêsôm gêdêŋ tau gebe “Bêc tatanj taŋjboa êtu tamocŋa kêdabiŋ. Su, go janac lasic Jakob êndu.”

⁴² Rebeka gêŋô latusêga Esau nê binj tonanŋ naboŋa, tec kêsakinj binj gêdêŋ ŋac saunj Jakob ma kêkalem en ma kêsôm gêdêŋ en gebe “Ôlic acgom, têwam Esau gebe êkac kamocgôc. En gebe ênac aôm êndu, tec kêkic aôm nêmbinj.

⁴³ Kêtû tonanŋa, latucenec, taŋam wamu aê aoc. Ôndi ôêc ôndêŋ lucŋac Laban ôna Haran.

⁴⁴ Ômoa ôwiŋ en têm ŋagêdô e têwamnê ŋalêlôm êtu malô

⁴⁵ e têtac ŋandanj êôŋ su ma êlij binj, taŋ gôgôm gêdêŋ en nanj sinj, ocgo jasakinj binj êwac gebe ômu ômôêŋ. Êtu asagenŋa amagêc lulugenj ananŋa awi aê sinj êndêŋ bêc tagenj.”

⁴⁶ Ma Rebeka kêsôm gêdêŋ Isak gebe “Aê ôlic ŋakam kêtû lau gamêŋ Hetŋa nêŋ lauonŋa. Jakob embe ênam lau Hetŋa nêŋ awê teŋ êwiŋ êtôm laocoagêc, awê teŋ anŋa lau gamêŋ tonecŋa nêŋ, go aê jamoa nom êtu agenŋa.”

28

Jakob gêdi gêja gamêŋbôm

¹ Go Isak gêmôêc Jakob ma gêjam mec en, go kêjatu en ma kêsôm gebe “Ônam awê gamêŋ Kanaanŋa teŋ êtu nêmbinj awê atomanô.

² Ôndi ôêc ôna Mesopotamia ôndêŋ tênam tama Betuel nê andu ma ônam awê teŋ anŋa tênamnê luŋac Laban nê latuionêŋ.

³ Njanŋa ŋatau Anôtô ênam mec aôm gebe ôtap gôlôac wakuc sa e ôtu taêsam ma ôtu lau tom-tôm.

⁴ Enj êkêŋ Abrahamnê mec ŋanô êndêŋ aôm to nêmbinj wakuc, gebe nom, taŋ Anôtô kêkêŋ gêdêŋ Abraham ma aôm gômoa amboac ŋac jaba nanj, êtu aôm nêmbinj gêŋ.”

⁵ Amboac tonanŋ Isak kêsakinj Jakob gêja Mesopotamia gêdêŋ ŋac Aramŋa Betuel latu Laban, Esau agêc Jakob teneŋj Rebeka nê luŋac.

Esau gêjam awê teŋ

⁶ Esau gêlic gebe Isak gêjam mec Jakob ma kêsakinj en gêja Mesopotamia gebe ênam awê anŋa ônê ma gêdêŋ taŋ gêjam mec en nanj, kêjatu en gebe “Ônam awê gamêŋ Kanaan ŋa teŋ êtu nêmbinj awê atomanô,”

⁷ ma Jakob taŋa wamu tama agêc têna ma gêc gêja Mesopotamia.

⁸ Tec Esau kêjala gebe tama Isak gêlic lauo gamêŋ Kanaanŋa ŋajam atom

⁹ ma Esau gêdêŋ Ismael gêja ma gêjam Abraham latu Ismael latuo, Nebajot luo Mahalat kêtû ênê awê gêwiŋ awêlu, taŋ enj gêjam su nanj.

Jakob gêc mé anŋa Betel

¹⁰ Jakob gêdi anŋa Ber-Seba kêsêlêŋ kepeŋ Haran gêja

¹¹ e kêsa ŋasawa teŋ jagêc gebe oc kêsêp su. Enj kêkôc poc, taŋ sêc gamêŋ tonanŋ nanj, ŋatenj gedêŋ kêtû nê kwalim ma kêsa tau sic gebe ênêc bêc.

12 Ma gêc mê gebe têcwale teñ kêkô nom ma ñatêpôê jadinjen undambê. Ma Anôtônê anjela sêpi-sêsêp sêmoa têc.

13 Ma gêlic Apômtau kêkô têcônja ma kêsôm gebe “Apômtau, tamamagêc Abraham agêc Isak nêñ Anôtô aê. Nom, tañ gôêc nañ, aê gabe jakêñ êndên aôm to nêñ wakuc.

14 Ma aôm nêñ wakuc oc ñanô lasê têtôm ganjac gwêcña ma sêlainj taun sêmu gamên oc kêsêp to oc kêpi ma gamên gêmu kêsêp to gêmu kêpiña sêna ma aôm to nêñ wakuc nêñ mec ñamoasinj êmoasinj gôlôac to gôlôac êtôm nom ñagamênjenj êna.

15 Gôlicgac me, aê gawin aôm ma gabe jajop aôm êtôm nêñ lênj ôsanja samobgenj ma gabe jawê aôm e ômu ômôênj gamênj tonec êtiam, gebe aê jawi aôm sinj atom e janjom binj, tañ gajac mata gêdênj aôm nañ ñanô êsa acgom.”

16 Jakob gêc bêc e mata gêlac ma kêsôm gebe “Binjanôgenj, Apômtau gêmoa gamênj tonecgoc ma aê gajam kauc.”

17 Ma enj kêtêc tau ma kêsôm gebe “Gamênj tonec gamênj dabunhoc. Anôtô tau nê andu ma undambê ñasacgêdô tonec.”

18 Gêdênj bêbêc kanucgenj Jakob gêdi sa ma gêjac poc, tañ gedênj kêtû nê kwalim nañ, sa kêkô kêtû ñabelo ma kêkêc niptêkwi kêpi poc tau.

19 Enj kêsam gamênj tau ñaê gebe Betel. Gêmunjenj sêsam malac tonan ñaê gebe Lus.

20 Ma Jakob gêjac mata binj amboac tonec gebe “Anôtô embe êwinj aê ma ejop aê anja intêna, tec jasa nec, ma êkênj mo aê janinj to ñakwê aê jasônja êndênj aê

21 e jaô lasê tamocnê andu tobinjalôgenj êtiam, go Apômtau êtu ñoc Anôtô.

22 Poc tonec gajac sa kêkô kêtû ñabelo êtu Anôtônê andu. Ma gênj samob, tañ aôm ôkênj êndênj aê nañ, aê jakêñ gênj 10-10 ñatenj ñanô-teñ ñanô êtômgenj êmu êndênj aôm êwac.” *

29

Jakob gêjam sakinj Laban gêjô Rahel agêc Lea

1 Go Jakob gêdi ma kêsêlênj e gêô lasê lau oc kêpiña nêñ gamênj.

2 Mata geso gamênj, tec gêlic bumata teñ kêpoac kôm ma domba tonj têlêac sêc ñagala gebe domba têtap nêñ bu sa anja bumata tau. Poc kapôênj kêgadê bumata tau.

3 Domba ñatonj samob embe sêpi tagenj su, go ñagejobwaga sêôc poc su anja bumata ma sêkênj bu êndênj domba sênôm. Su, go sêkênj poc êmu ñamala naênjandê bu auc êtiam.

4 Ma Jakob kêsôm gêdênj êsêac gebe “O ñoc lasitêwaiac, amac anja ondoc.” Êsêac sêsôm gebe “Aêac anja Haran.”

5 Enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac ajala Nahor latu Laban me masi.” Êsêac sêsôm gebe “Aêac ajala enjac.”

6 Enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Enj gêmoa ñajam me masi.” Êsêac sêsôm gebe “Gêmoa ñajam. Ôlic enj latuo Rahel gêmênj gêwinj domba.”

7 Enj kêsôm gebe “Amboac ondoc, oc kêkô ñalun, tec bôc sêsô sapa sêna atomgenj, akênj bu êndênj êsêac, go aêc ana gebe sêninj gêgwanmanj.”

8 Mago êsêac sêsôm gebe “Aêac atôm atom tagenj. Domba ñatonj samob sêpi tagenj acgom, go aôc poc su anja bumata ma akênj bu êndênj domba sênôm.”

9 Enj gêjam binjalôm gêwinj êsêac gêmoa, ma Rahel gêô lasê gêwinj tamanê domba gebe enj gejob êsêac.

10 Jakob gêlic sa lanjwa Laban nê latuo Rahel to nê domba, go gêja gêôc poc su anja bumata ma kêkênj bu gêdênj sa lanjwa Laban nê domba sênôm.

11 Go Jakob kêlêsoj Rahel ma kêtanj lasê.

12 Go Jakob gêwa tau sa gêdênj Rahel gebe “Tamamnê gôlôacnênj teñ aê, gebe tinoc Rebeka.” Tec Rahel kêlêti jakêsôm ñawae gêdênj tama.

* 28:22: Betel ñam gebe Anôtônê andu.

13 Laban gêñô luu latu Jakob ñawae ma kêlêti gebe êkôc enj sa. Enj kêmbôênj to kêlêsoj enj, go gêwê enj kêso nê andu. Jakob gêjac nê lêñ samob ñaminj gêdênj Laban

14 ma Laban kêsoj gêdênj enj gebe “Binñanô, aênoc ñatê ñagêdô aôm.” Ma Jakob gêmoea gêwiñ enj ajônj tenj.

15 Go Laban kêsoj gêdênj Jakob gebe “Aôm anja ñoc gôlôacnênj, tec ônam sakinj aê ñaôma me. Ôsojmanj, jakênj ñagêjô amboac ondoc êndênj aôm êjô nêj kôm.”

16 Ma Labannê latuoagêc sêmoea, awêsêganê ñaê gebe Lea ma awê saunj nê gebe Rahel.

17 Lea lanñanô tutuc, mago Rahel ôli to lanñanô latu-latu.

18 Ma Jakob têtac gêwiñ Rahel, tec enj kêsoj gebe “Aê gabe janam sakinj aôm jala 7 êjô latômo saunj Rahel su.”

19 Laban kêsoj gebe “Jakênj enj êndênj aôm oc ñajam êlêlêc jakênj enj êndênj ñac jaba tenj su. Amboac tonanj ômoa ôwiñ aê.”

20 Tec Jakob gêjam sakinj jala 7 kêtuj Rahelña. Enj têtac gêwiñ enj ñanô, tec gêlic ñasawa tonanj kêtôm bêc luagêcgenj.

21 Go Jakob kêsoj gêdênj Laban gebe “Ôkênj ñoc awê êndênj aê gebe jamoea jawiñ enj gebe ñoc têm gêbacnê.”

22 Ma Laban kêkalem lau malacña samob sêpi tagenj ma geno moasinj tenj.

23 Mago gêdênj kêtulala enj kêkôc latuo Lea ma gêwê enj gêdênj Jakob gebe êmoa êwiñ enj.

24 (Laban kêkênj nê sakinjwagao Silpa gêdênj latuo Lea gebe ênam sakinj enj.)

25 Ma gêdênj bêbêcgenj Jakob gêlic gebe Lea. Ma enj kêsoj gêdênj Laban gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Aê gajam sakinj aôm kêtuj Rahel ña atom me. Aôm kôsau aê kêtuj asagenña.”

26 Laban gêjô enj awa gebe “Aêacma mêtê gebe awê saunj ênam ñac êmunj awêsêga nec gêc atom.

27 Agêc amoea awiñ taôm e woke tonoc êmbacnê, go aêac akênj awê tenj êndênj aôm êwiñ. Ma aôm ônam sakinj aê jala 7 êtiam êjô awê tau.”

28 Jakob gêlic ñajam ma agêc sêmoea sêwiñ taunj e woke tau gêbacnê, go Laban kêkênj latuo Rahel gêdênj enj gêjam.

29 (Laban kêkênj nê sakinjwagao Bilha gêdênj latuo Rahel gebe ênam sakinj enj.)

30 Ma Jakob gêmoea gêwiñ Rahel amboac tonanjenj ma têtac gêwiñ Rahel kêlêlêc Lea su. Ma enj gêjam sakinj Laban jala 7 gêwiñ.

Jakobnê wakuc

31 Apômtau gêlic gebe Jakob têtac gedec Lea, tec kêkênj enj kêkêkam ñapalê. Mago Rahel enj awê kapoac.

32 Ma Lea taê ma kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Ruben gebe enj kêsoj gebe” Apômtau mata gê ñoc gênj wapac ma galoc ñoc akwenj oc têtac êwiñ aê.”

33 Enj taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj ma kêsoj gebe “Apômtau gêñô su gebe têtac gedec aê, tec kêkênj latuc tonoc gêwiñ.” Ma gê ênê ñaê gebe Simeon.

34 Enj taê-kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj ma kêsoj gebe “Galoc ñoc akwenj êsap aê tônj gebe aê kakôc ênê latui têtêac.” Kêtuj tonanña enj gê ênê ñaê gebe Lewi.

35 Ma enj taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj ma kêsoj gebe “Galoc aê gabe jalambiñ Apômtau.” Kêtuj tonanña enj gê ênê ñaê gebe Juda. Go kêkôc gôlôac kêtiam atom. *

30

1 Rahel kêsaê gebe enj oc êkôc ñapalê êjô Jakob atom, tec gêjam lêmunj têtawo ma kêsoj gêdênj Jakob gebe “Ôka ñoc gôlôac lasê. Embe masi, oc jamac êndu.”

2 Jakob têtac ñandanj kêsa gêdênj Rahel ma kêsoj gêdênj enj gebe “Aê gajô Anôtô su me. Enj kêgaminj têtac lêtôm ñanjanô gêdênj aôm.”

* 29:35: Lau tonanj sêlic nêñ om awê to ñacña woke samuc tenj.

³ Go enj kêsôm gebe “Noc sakinwagao Bilha tonec. Ômoa ôwiñ enj gebe êkôc ñapalê êngôn aê labucm gebe jatap latuc tenj sa anja ênê.”

⁴ Tec kêkênj nê sakinwagao Bilha gêdênj Jakob kêtú ênê awê ma Jakob gêmoa gêwiñ enj.

⁵ Ma Bilha taê e kêkôc ñapalê ñac gêjô Jakob.

⁶ Go Rahel kêsôm gebe “Anôtô kêmêtôc aê ma kêkênj taña aê aoc, tec kêkênj latuc gêdênj aê.” Kêtú tonañña enj gê ênê ñaê gebe Dan.

⁷ Ma Rahelnê sakinwagao Bilha taê kêtiam ma kêkôc latu kêtú luagêcña gêjô Jakob.

⁸ Ma Rahel kêsôm gebe “Aêagêc teoco amônaj tañj ñajanagenj e kaku enj tulu.” Tec gê ñapalênê ñaê gebe Naptali.

⁹ Lea kêsâê gebe oc êkôc gôlôac êtiam atom, tec kêkôc nê sakinwagao Silpa ma kêkênj enj gêdênj Jakob kêtú ênê awê.

¹⁰ Ma Leanê sakinwagao Silpa kêkôc latu tenj gêjô Jakob.

¹¹ Ma Lea kêsôm gebe “Aê katap ñoc ñajam sa.” Ma gê ênê ñaê gebe Gad.

¹² Go Leanê sakinwagao Silpa kêkôc latu kêtú luagêcña gêjô Jakob.

¹³ Ma Lea kêsôm gebe “Aê gamoa totêtac wapigenj. Binñanô, lauo sêlambin aê.” Tec gê ênê ñaê gebe Aser.

¹⁴ Gêdênj têm sejonj kôm ñanô saña nanj, Ruben gêja kôm ma kêtap kañanô ñagêdô sa, tañ lauo kapoac sêkôc êtu sêkêkam ñapalêña. Enj kêkênj gêdênj têna Lea. Ma Rahel kêsôm gêdênj Lea gebe “Ôkênj latômnê kañanô êndênj aêmanj.”

¹⁵ Ma Lea kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm kôjanjo ñoc akwenj su, nec gôlic amboac gênj ñaôma me. Ma galoc gobe ôkôc latucnê ka ñanô su amboac tonañgenj me.” Ma Rahel kêsôm gebe “Amboac tonaj êmbêc tonec êmoa êwiñ aôm êjô latômnê ka ñanô.”

¹⁶ Gêdênj kêtula Jakob gêmu gêmênj anja kôm ma Lea kêpuc enj tôniañ ma kêsôm gebe “Ôndênj aê ômôênmanj gebe aê gajam ôli aôm ña latucnê ka ñanô.” Tec gêmoa gêwiñ enj gêdênj gêbêc tonaj.

¹⁷ Ma Anôtô kêkênj taña Lea e taê ma kêkôc latu kêtú lemenj tenja gêjô Jakob.

¹⁸ Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kêkênj latuc tenj gêdênj aê gêjô aê kakênj ñoc sakinwagao gêdênj ñoc akwenj.” Ma gê ênê ñaê gebe Isakar.

¹⁹ Go Lea taê kêtiam ma kêkôc latu kêtú 6ña gêjô Jakob.

²⁰ Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kêkênj gênj ñajam gêdênj aê. Galoc ñoc akwenj etoc aê sa gebe aê kakôc latuci 6 gêjô enj.” Ma enj gê ênê ñaê gebe Sebulon.

²¹ Tonaj su, go enj kêkôc latuo tenj ma gê ênê ñaê gebe Dina.

²² Go Anôtô taê gêjam Rahel ma kêkênj taña enj ma gêlôc sa gebe êkôc ñapalê.

²³ Enj taê ma kêkôc ñapalê ma kêsôm gebe “Anôtô gesenj ñoc binj majocña su,”

²⁴ ma gê ênê ñaê gebe Josep ma kêsôm gebe “Apômtau êkênj latuc tenj mênjêwiñ.”

Jakob kêmasaanj binj gêdênj Laban

²⁵ Rahel kêkôc Josep su, go Jakob kêsôm gêdênj Laban gebe “Ôsakinj aê jamu jana ñoc malac to ñoc gamênj.

²⁶ Ôkênj ñoc lauo to ñoc gôlôac êndênj aê gebe aê gajam sakinj aôm kêtú êsêacña. Ôlôc, go jaêc jana. Aôm kôjala sakinj, tañ gajam gêdênj aôm nanjac.”

²⁷ Ma Laban kêsôm gêdênj enj gebe “Ôlic aê ñajammanj. Aê kapuc kapoac ma katap sa gebe Apômtau gêjam mec aê kêtú aômña.

²⁸ Ôsam nêm ñaôli ma aê gabe jakênj êndênj aôm.”

²⁹ Ma Jakob kêsôm gêdênj enj gebe “Taôm kôjala sakinj, tañ gajam nanj, ma gôlic nêm bulimakao to bôc ñagêdô sêmoa ñalênj gêdênj aê gajob êsêacña,

³⁰ gebe luagêcgenj sêmoa gêdênj aê gamênj atomgenj ma galoc têtú taêsam, ma Apômtau gêjam mec aôm gêdênj ñasawa, tañ aê gamoa gawinj aôm nanj. Mago galoc amboac ondoc. Aê janam kôm janam tauc ñoc gôlôac sa êndênj ondocgenj.”

³¹ Ma Laban kêsôm gebe “Amboac tonan aê jakên asagen êndên aôm.” Ma Jakob gêjô en awa gebe “Ôkên gên ten êndên aê atom. Aôm embe ôlôc êndên noc bin tonec, go aê jatu gejobwaga ma jajop nêmbôc êtiam.

³² Galoc aê janac nêmbôc peben kêsî ma jajalin bôc ôlin komokom to tictêla-tictêla samob sa ma domba jejec to nonin komokom to tictêla-tictêla amboac tonanjen ma gên tonan têtû noc nâoli.

³³ Êtu namu bin tonec êwaka aê sa gebe aê nac gêdên gebe Aôm embe ômôên gebe ônac noc nâoli kêsî ma ôlic nonin, tan ôlin komokom to tictêla-tictêla atom to domba, tan jejec atom nan naten, go ôlic aê amboac nac genjen.”

³⁴ Laban kêsôm gebe “Najam, amboac tonan nêmbin êtu tôj.”

³⁵ Mago gêdên bêc tecenan Laban kêkôc nonin kapoac talô-talô to tictêla-tictêla ma nonin têna ôlin komokom to tictêla-tictêla samob su, samob, tan ôlin sêpsêp nagec gêc nan, to domba jejec samob amboac tonan ma kêkên gêdên latui sejop.

³⁶ Ma gêc gêja e intêna nasawa kêtôm bêc têlêac gen êsêagêc Jakob kêsî ma Jakob gejob Labannê bôc ngêdôgen.

³⁷ Go Jakob kêkôc kalatu anga kalelon to otic ma kaopo ma geben nâolic natalô tictêla-tictêla.

³⁸ En kêkôc kalatu, tan kêmasan su nan, jaketoc kêkô busawa, kêkô suc, tan bôc sêmên sênôm bu kêsêpna nan, kêkô bôc lanônênma solop. Go gêdên noc sênôm buja bôc sêgêli tauj sêmoa.

³⁹ Bôc sêgêli tauj sêmoa sêkanôn gamên, tan kalatu sêkô nan, tec sêsu nalatu ôlin talô-talô to komokom ma tictêla-tictêla.

⁴⁰ Domba tonan sêmoa taujja ma Jakob kêkên bôc ngêdô lanôn gêdên bôc ôlin komokom to tictêla-tictêla, tan sêmoa Labannê bôc naton nalêlôm nan. Ma en kêjalij tau nê bôc naton ngêdô sa ma kêkên nê gên sêwinj Labannê atom.

⁴¹ Embe bôc toôlinwalô sêngêli tauj, go Jakob naetoc kalatu ênêc bôc lanônênma êsêp suc nalêlôm gebe sêlic kalatu ma sêngêli tauj.

⁴² Mago embe bôc toôlinj secsec, go naetoc kalatu êkô atom. Kêtu tonanja bôc toôlinj secsec têtû Labannê ma bôc toôlinwalô têtû Jakobnê.

⁴³ Tec nac tau kêtû nac tolêlôm ma kêtap nê bôc ma sakinwagao to nac ma kamele to donki taêsam sa.

31

Jakob gêwi Laban sinj

¹ Ma Jakob gêjô Laban latui sêsôm-sêsôm gêdên tauj gebe “Jakob kêjanjo tameninê gên samob su. Anja tameninê gên en kêtap waba taêsam sa e kêtû nac tolêlôm.”

² Ma Jakob kêsâê Laban lanônân e gêlic kêtôm gêmunjen kêtiam atom.

³ Tec Apômtau kêsôm gêdên Jakob gebe” Ômu tamami to nêmbawan nê gamên ôna ma aê oc jawin aôm.”

⁴ Ma Jakob kêsakin bin gêja ma gêmôêc Rahel agêc Lea sêmên kôm, tan nê bôc sêmoa nan,

⁵ ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Aê galic tamemi lanônân amboac ten, en gêlic aê najam amboac gêmunja kêtiam atom. Mago tamocnê Anôtô gêmoa gêwinj aê.

⁶ Amagêc ajala gebe gajam sakin tamemi tonoc nâclai samucjen.

⁷ Mago tamemi kêsau aê ma gêjam noc nâoli ôkwi kêtû dim 10. Mago Anôtô kêkô en auc gebe êngôm aê sec atom.

⁸ Gêdên tan en kêsôm gebe ‘Bôc toôlinj komokom têtû nêmbin nâoli’ nan, bôc samob sêsu nalatu toôlinj komokom. Ma gêdên tan en kêsôm gebe ‘Bôc toôlinj tictêla-tictêla têtû nêmbin nâoli’ nan, bôc samob sêsu nalatu toôlinj tictêla-tictêlagen.

⁹ Amboac tonan Anôtô kêkôc bôc su anja tameminê ma kêkên gêdên aê.

10 “Gêdêḡ tēm taḡ bôc sêgêli taunḡa naḡ, aê gaôc matocanô sa ma gaêc mê teḡ ma galic noniḡ kapoac, taḡ sêgêli noniḡ tēna naḡ, ôliḡ komokom to tictêla-tictêla ma talô-talô.

11 Go Anôtônê aḡela awa gêjac aê gêdêḡ taḡ gaêc mê gaêc naḡ, gebe ‘Jakob.’ Ma aê kasôm gebe ‘Aê tec gamoa.’

12 Ma eḡ kêsôm gebe ‘Ôc matamanô sa ma ôlic. Noniḡ kapoac samob, taḡ sêgêli noniḡ tēna naḡ, ôliḡ komokom to tictêla-tictêla ma talô-talô gebe aê galic gêḡ samob, taḡ Laban gêgôm gêdêḡ aôm naḡ.

13 Aê Anôtô, tec gaoc tauc lasê gêdêḡ aôm aḡa Betel naḡ, gêdêḡ taḡ aôm goeḡ oso poc ma gôjac mata biḡ gêdêḡ aê naḡ. Galoc ôndi ôwi gamêḡ tonec siḡ ma ômu ôna gamêḡ, taḡ tēnam kêkôc aômḡa naḡ.’ ”

14 Ma Rahel agêc Lea sêjô eḡ awa gebe” Aêagêc awê kaiḡ gêḡ ḡagêdô to gêḡlênsêm ḡagêdô gêc tamemainê andu me.

15 Eḡ gêlic aêagêc amboac lauo jaba. Eḡ kêtulu aêagêc ma kêjaiḡ awa, taḡ gêjô aêagêc naḡ, su.

16 Waba samob, taḡ Anôtô kêkôc su aḡa tamemainê naḡ, kêtû aêagêc to ma gôlôac ma gêḡ. Kêtû tonanḡa ôḡgôm biḡ samob, taḡ Anôtô kêsôm gêdêḡ aôm naḡ, ḡanô êsamaḡ.”

17 Tec Jakob gêdi ma kêkêḡ latui to nê lauo sêḡgônḡ kamele ḡaô.

18 Ma eḡ gêwê nê bôc to gêḡ matenḡ jali samob, taḡ kêtap sa naḡ, bôc samob, taḡ têtû ênê gêḡ gêdêḡ eḡ gêmoa Mesopotamia naḡ, gebe êndêḡ tama Isak êna gamêḡ Kanaan.

19 Laban gêja gebe êkapiḡ domba ḡaôlilu. Ma Rahel gêjam geḡgeḡ tamanê anôtô gwam.

20 Ma Jakob gêwê ḡac Aramḡa Laban auc gebe kêkêḡ tau êc êna nec ḡawae teḡ gêdêḡ eḡ atom.

21 Eḡ gêc tonê waba samobgeḡ gêja, go gêdi jagelom bu Euprat ma kêsêlêḡ lanô gêlac gamêḡ lôcḡa Gilead.

Laban kêjanda Jakob

22 Bêc têlêac gêjaḡa, go sêsôm gêdêḡ Laban gebe Jakob gêc gêja.

23 Tec eḡ kejoḡ nê tawanḡ sêwiḡ eḡ ma kêjanda Jakob bêc 7 e gê eḡ tônḡ aḡa gamêḡ lôcḡa Gilead.

24 Mago gêdêḡ gêbêc Anôtô jagêsuḡ mê gêdêḡ ḡac Aramḡa Laban ma kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Ôlic taôm, ôsôm biḡ ḡajam me sec êndêḡ Jakob atom.”

25 Ma Laban kêka lêlêc Jakob. Jakob gê nê becobo kêkô lôc ma Laban to nê tawanḡ jasêlêwanḡ taunḡ sêmoa gamêḡ lôcḡa Gilead.

26 Ma Laban kêsôm gêdêḡ Jakob gebe “Aôm gôgôm asageḡ, tec gôwê aê auc ma kôjanḡo latucoagêc su amboac siḡwaga sêjanḡo ḡacjo, taḡ sêku êsêac tulu naḡ su.

27 Kêtû asageḡḡa aôm gôwê aê auc ma gôêc kelecgeḡ gômôêḡ. Aê gabe jambonḡ aôm ḡa wê to onḡ ma dauc, mago aôm kôsôm biḡ teḡ gêdêḡ aê atom.

28 Ma kêtû asageḡḡa aôm godec gebe jalêsoḡp latucoagêc to dêbuci alijanô atom. Aôm gôgôm gêḡ meloc.

29 Aê katôm gebe janḡôm aôm sec. Mago tamamnê Anôtô kêsôm biḡ gêdêḡ aê gêdêḡ gêbêc tonanḡ gebe ‘Ôlic taôm, ôsôm biḡ ḡajam me sec teḡ êndêḡ Jakob atom.’

30 Ma galoc aôm gôêc gômôêḡ gebe gôjam awam su tamamnê anduḡa. Mago kêtû asageḡḡa aôm gôjam geḡgeḡ aêḡoc anôtôi gwam.”

31 Jakob gêjô Laban awa gebe “Aê katêc tauc gaboc aôm ôjanḡo latômio su aḡa aêḡoc.

32 Aôm embe ôtap nêḡ anôtôi gwam sa aḡa ḡac teḡ nê, naḡ oc êmoa mata jali atom. Aêacnêḡ tawanḡ sêmoa, tec ômbêlêḡ ḡoc waba e ôtap nêḡ gêḡ sa ma ôkôc êsêac sêlic.” Jakob gêḡô Rahel gêjam geḡgeḡ gêḡ tau ḡawae atom.

33 Amboac tonanḡ Laban kêsô Jakobnê bec gêja ma kêsô Leanê bec ma kêsô sakiḡwagao luagêc nêḡ bec amboac tonanḡeḡ, mago kêtap gêḡ tau sa atom. Go kêsa aḡa Leanê bec jakêsô Rahelnê.

³⁴ Ma Rahel kêkôc anôtôi gwam tau jakêsiñ ôkwi gêc kamelenêñ waba lau sêngônñ ñaôña ñalêlôm ma eñ tau gêngônñ ñaô. Ma Laban kêbêlêm bec ñagêñlêlôm samob ma kêtap gêñ tau sa atom.

³⁵ Ma Rahel kêsôm gêdêñ tama gebe “O ñoc ñatau, aê gadi sa kakô aôm lañômnêm jakatôm atom, tec têtac ñandanñ êndêñ aê atom, gebe kakôc ajônñ.” Tec gesom-gesom, mago kêtap anôtôi gwam tau sa atom.

³⁶ Go Jakob têtac ñandanñ kêsa ma kêsôm Laban. Ma Jakob kêsôm gêdêñ Laban gebe “Aê gagôm sec amboac ondoci. Aê gagôm keso ondoci tec kôjanda aê gômônêñ nec.

³⁷ Aôm kôbêlêm ñoc waba samob. Aôm kôtap nêm waba ondoci sa. Otoc gêñ tau ênêc awêgeñ êndêñ aêñoc tawanñ to aômnêm tawanñ lañônêm gebe sêlic ma sêmêtôc aêagêcnêñ biñ.

³⁸ Aê gamoa gawiñ aôm jala 20. Nêm domba têna to noniñ têna sêjam ñalatu su atom ma aê gaenñ domba kapoaci teñ anña nêm domba ñatonñ atom.

³⁹ Gêñ, tañ kêam sec sêkac gêngici nañ, aê kakêñ gêdêñ aôm gebe ôlic nañ atom, aê tauci gajô anña aêñoc. Aôm kôkaci aê gebe jajô gêñ samob, tañ sêjam geñgeñ gêdêñ ocsalô ma ônê, tañ sêjam geñgeñ gêdêñ gêbêc nañ amboaci tonanñgeñ.

⁴⁰ Aê gamoa amboaci tonanñ. Gêdêñ ocsalô oc kêpaci aê êndu ma gêdêñ gêbêc malo gêjam aê. Ma bêc gedeci matocanô.

⁴¹ Jala 20 aê gamoa gawiñ aôm anña nêm andu. Aê gajam sakiñ aôm jala 14 gêjô latômoagêc. Ma jala 6 gêjô nêm bôc. Mago aôm gôjam ñoc ñaôli ôkwi kêtu dim 10.

⁴² Tamocnê Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê kêtêc tau ñamôkê embe êmoa êwiñ aê atom, go aôm ôsakiñ aê tolemoci sawageñ jana. Anôtô gêlic ñoc gêñwapaci to lemoci ñakôm ma kêmetôc nêm biñ gêdêñ gêbêc toneci.”

Jakob agêc Laban sêmoatiñ poaci

⁴³ Go Laban gêjô eñ awa ma kêsôm gêdêñ Jakob gebe “Lauo toneci aêñoc latucio, gôlôaci tau aêñoc gôlôaci, bôci ñatonñ aêñoc bôci ñatonñ ma gêñ samob, tañ aôm gôlici nañ, aêñoc gêngoci. Mago ocsalô toneci aê janngôm asageñ êndêñ latucio me êndêñ nêñ gôlôaci, tañ êsêaci sêkôci nañ.

⁴⁴ Ajôci, aêagêci tamoatiñ poaci teñ. Poaci tau êtu ñabelo êwa aêagêci saña teñ.”

⁴⁵ Tec Jakob kêkôci poc teñ jagêjac sa kêkô kêtu ñabelo.

⁴⁶ Ma Jakob kêsôm gêdêñ nê tawanñ gebe “Ajonñ poc sa.” Ma êsêaci sêkôci poc ma sêboa sa kêtu tonñ teñ. Ma êsêaci señ gêñ sêngônñ poc tau ñaô.

⁴⁷ Laban kêsam tonñ tau gebe Jegar-Sahaduta, mago Jakob kêsam gêñ tau gebe Galed.

⁴⁸ Laban kêsôm gebe “Tonñ tonanñ kêtu ñabelo êwa aêagêci saña êkô ñasawa.” Kêtu tonanña eñ kêsam gêñ tau gebe Galed,

⁴⁹ ma alê poc gebe Mispa gebe eñ kêsôm gebe “Aêagêci embe tamoa jaêci taunñ, go Apômtau ejopi aêagêci.

⁵⁰ Aôm embe ôtu kaseci aê latucio me ônam lauo ñagêdô mênşêwiñ latucio, nañ ôlici katômanñ gebe ñamalaci teñ tec mênşêwiñ aêagêci atom nec, mago Anôtô oc êjala gebe gejob aêagêci.”

⁵¹ Go Laban kêsôm gêdêñ Jakob gebe “Ôlici tonñ to alê poc toneci, tañ aê gajaci sa kêkô aêagêci ñasawa nañ.

⁵² Tonñ tau to alê poc toneci êtu ñabelo gebe aê janngêli tonñ toneci wacjalom nêm gamênñ atom, ma aôm ôngêli tonñ to alê poc toneci mênjolom aêñoc gamênñ êtu ôngôm aê secña atom.

⁵³ Abrahamnê Anôtô to Nahornê Anôtô ma agêci tamenjinê Anôtô êtu ñaci-mêtôcwaga êkô aêagêci ñasawa.” Ma Jakob kêtôci lêma gêdêñ tama Isak nê kêtêc tau ñamôkê.

⁵⁴ Ma Jakob kêkêñ da teñ anña lôci tonanñ ma kêkalem nê tawanñ gebe sêniñ polom. Ma êsêaci señ polom ma sêmoa lôci tau gêdêñ gêbêci samuci tonanñ.

⁵⁵ Gêdêñ bêbêc kanucgen Laban gêdi ma kêlêsoþ dêbui to latuio alinãno to gêjam mec êsêac. Go gêwi êsêac sin ma gêmu gêja nê gamêñ. * †

32

Jakob kêmasañ tau gebe êndac Esau

¹ Ma Jakob kêkôc nê lêñ sa amboac tonañ. Ma Anôtônê añela dêdac eñ.

² Jakob gêlic êsêac ma kêsôm gebe “Anôtônê sinwaga êsêac.” Tec kêsam gamêñ tau ñaê gebe Mahanaim.

³ Go Jakob kêsakin nê lau jaen sêmunj dêdêñ têwa Esau sêja, tañ gêñgôn Edomnê gamêñ Seir.

⁴ Ma eñ kêjatu êsêac gebe “Asôm êndêñ ñoc ñatau Esau amboac tonec gebe Aômnêm sakinwaga Jakob kêsôm binj tonec gebe Aê gamoa gawin Laban e mênghêdêñ galoc.

⁵ Ma aê katap bulimakao to donki ma bôc ñaton ma sakinwagao to ñac sa. Ma galoc kakêñ jaen gêdêñ ñoc ñatau gebe ôlic aê ñajamña.”

⁶ Lau jaenña sêmu dêdêñ Jakob sêja ma sêsôm gebe “Aêac aô lasê têwam Esau. Eñ gêdi gebe êpuc aôm tôñtôn to lau 400 sêwin eñ.”

⁷ Tec Jakob kêtakê ñanô ma gêmoa tonjalêlôm ñatutucgen ma gêwa lau, tañ sêwin eñ nan, ma bôc ñaton to bulimakao ma kamele kêkôc gêja ton luagêc.

⁸ Eñ taê gêjam gêc tauña gebe “Esau embe êndac tonj ten ma ensen su, go tonj ten gacgen sêc sêna.”

⁹ Ma Jakob kêsôm gebe “O tamoc Abraham nê Anôtô ma tamoc Isak nê Anôtô, o Apômtau, aôm kôsôm gêdêñ aê gebe ‘Ômu ôna nêmm gamêñ to nêmm gôlôac ma aê gabe jamoasin aôm.’

¹⁰ Aê gêñ ñaôma nec katôm nêmm moasin to nêmm binj ñañêñ, tañ kôkêñ gêdêñ nêmm sakinwaga aê nan atom. Aê galom bu Jordan tonec tec kamêgôm ñoc tôcgen ma galoc katu ton luagêc.

¹¹ Aê jatenj aôm gebe ônam aê kêsi êndêñ teoc Esau lêma, gebe aê katêc eñ. Moae êmêñ e ênac aêac samob êndu, ensen tenenji to nêñ gôlôac êtômgenj.

¹² Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê gabe jamoasin aôm to jakêñ nêmm wakuc têtôm ganac gwêcña, tañ lau tenj sêsa sa têtôm atom.’ ”

¹³ Ma eñ gêmoa ôñê gêdêñ gêbêc tonañ ma kêkôc nê gêñ samob, tañ kêtap sa nan, ñagêdô su gebe êwi sinj êndêñ têwa Esau ñaôma.

¹⁴ Eñ kêkôc noninj têna 200 to kapoac 20 ma domba 200 to kapoac 20,

¹⁵ ma kamela 30 tonêñ ñalatugenj, tañ sênôm su nan, bulimakao tana 40 to kapoac 10, donki têna 20 to kapoac 10.

¹⁶ Bôc totonj-tononj tonañ eñ kakêñ sêsêp sakinwaga lemenj gêdêñ-gêdêñgenj ma kêsôm gêdêñ nê sakinwaga gebe “Amac amunj aê ma akêñ ñasawa êsi tau êninj tonj êndêñ-êndêñgenjña êñgic êtômgenj.”

¹⁷ Eñ kêjatu ñac ñamataña gebe “Teoc Esau embe êndac aôm ma êtu kênac aôm gebe ‘Aômnêm ñatau asa. Aôm ôna ondoc. Gêñ, tañ gêmunj aôm nan asanê,’

¹⁸ go ôsôm gebe ‘Êsêac têtû nêmm sakinwaga Jakobnê gêñ. Eñ gebe êkêñ gêñ tau êndêñ ñoc ñatau Esau ñaômagenj. Eñ tau kêdaguc aêac.’ ”

¹⁹ Eñ kêjatu binj tonañgenj gêdêñ ñac kêtû luagêcña to têtêacña ma êsêac samob, tañ têtêdaguc bôc ñatonj gêdêñ-gêdêñgenj nan. “Amac embe andac Esau, go asôm binj tagenj tonañgenj êndêñ eñ

²⁰ ma asôm tenj tonec êwinj gebe ‘Nêmm sakinwaga Jakob kêdaguc aêac.’ ” Jakob taê gêjam gebe “Aê jaê wama eñ ña gêñ, tañ gabe jakêñ ñaômagenj êndêñ eñ nan, êmunj acgom, go jalic eñ lanõanô êtu ñamu. Moae êkôc aê sa.”

* **31:55:** Jegar-Sahaduta ñam gebe Tonj tañ kêtû ñabelo. † **31:55:** Galed tonec Ebolai awenj ñam gebe Tonj tañ kêtû ñabelo.

²¹ Tec gêñ, tañ gebe êkêñ ñaômagenj êndêñ Esau nañ, kêsêlêñ gêmuj enj ma enj tau gêmoa bec ñamala gêdêñ gêbêc tonañ.

Jakob agêc ñac teñ sêmônanj taunj anja Peniel

²² Gêdêñ gêbêc tonanjenj Jakob gêdi ma kêkôc nê awêagêc to nê sakinjwagaoagêc ma nê gôlôac 11 gebe selom buselenj Jabok.

²³ Enj kêkôc êsêac ma kêsakinj êsêac selom bu tonê gêñ ñagêdô amboac tonanjenj.

²⁴ Ma enj taugenj gêmoa ñamakenj. Ma ñac teñ jaagêc sêmônanj taunj e gêu bônj.

²⁵ Gêdêñ tañ ñac tau gêlic gebe oc êku Jakob tulu êtôm atom nañ, kêtap Jakob kêsêp magi e magi kêsû gêdêñ agêc sêmônanj taunj sêmoa nañ.

²⁶ Ma enj kêsôm gebe “Ôwi aê sinj gebe gêu bônjac.” Mago Jakob kêsôm gebe “Aê jawi aôm sinj atom e ônam mec aê êmunj acgom.”

²⁷ Ma ñac tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Nêm ñaê amboac ondóc.” Ma enj kêsôm gebe “Jakob.”

²⁸ Go enj kêsôm gebe “Sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aôm gebe Israel, gebe aôm gôjac sinj gêdêñ Anôtô to ñamalac ma kôku êsêac tulu.”

²⁹ Ma Jakob kêtû kênac enj gebe “Ôsam nêm ñaê êndêñ aê.” Mago enj kêsôm gebe “Aôm kôtu kênac ñoc ñaê kêtû asagenja.” Ma enj gêjam mec Jakob anja tônê.

³⁰ Go Jakob kêsam gamêñ tau ñaê gebe Peniel ma kêsôm gebe “Aê lanjôcanô gêdêñ Anôtô lanjôanô ma gacgenj gamoa tomatoc jaligenj.”

³¹ Gêdêñ tañ kêka lêlêc Peniel nañ, oc kêpi. Ma enj kêka gwecgenj gêja kêtû maginja.

³² Kêtû tonanjanj lau Israel senj bôc ñalabu atom e mênjgêdêñ galoc gebe ñac tau kêtap Jakob kêsêp magi.

33

Jakob agêc Esau sê wama taunj

¹ Ma Jakob gêôc mataanô sa e gêlic Esau to lau 400 sêwinj enj sêmêñ. Tec enj gêjac sam nê gôlôac gêdêñ Lea agêc Rahel to sakinjwagao luagêc.

² Ma enj kêkêñ sakinjwagaoagêc to nêñ gôlôac sêkô ñamata. Lea to nê gôlôac têdaguc, ma Rahel agêc Josep sêkô êsêac samob ñamu.

³ Enj tau gêwê êsêac ac têtû oloñ-oloñ sêja. Enj gewec e jakêtap labôc kêtû dim 7 e jagêjac têwa sa.

⁴ Mago Esau kêlêti gêdêñ enj jagêlô enj tônj to kêmboêñ enj kêsêp gêsutêkwa, ma kêlêsoj enj alianô. Ma agêc têtanj.

⁵ Gêdêñ tañ Esau gêôc mataanô sa e gêlic lauo to gôlôac nañ, enj kêsôm gebe “Asa lau, tec sêwinj aôm.” Ma Jakob kêsôm gebe “Gôlôac, tañ Anôtô kêkêñ êsêac kêtû êmoasinj nêm sakinjwaganja nañ.”

⁶ Ma sakinjwagaoagêc to nêñ gôlôac mênjtêdabinj ma sewec.

⁷ Go Lea to nê gôlôac mênjtêdabinj ma sewec amboac tonanjenj. Gocgo Josep agêc Rahel mênjtêdabinj ma sewec têtû ñamu.

⁸ Ma Esau kêsôm gebe “Aôm taêm gêjam binj amboac ondóc kêpi toñ kapôêñ, tañ gadac nañ.” Jakob gêjô enj awa gebe “Aê gabe ñoc ñatau êlic aê ñajamja.”

⁹ Mago Esau kêsôm gebe “O lasicenec, aêñoc gêñ kêtôm aê. Ôkôc nêm gêñmanj.”

¹⁰ Jakob kêsôm gebe “O masi. Aôm embe ôlic aê ñajam, go ôkôc gêñ tonanjanj anja aêñoc gebe aê galic lanjômanô e kêtôm galic Anôtô tau lanjôanô gebe aôm kôkôc aê sa ñajamgenj.

¹¹ Aê jatenj aôm gebe ôkôc gêñ, tañ kakêñ gêdêñ aôm gêwac nañ, gebe Anôtô kêmoasinj aê ñanôgenj ma kakoc ñoc gêñ kêtôm aê su.” Enj kêpinjkap Esau amboac tonanjanj e kêkôc gêñ tau su.

¹² Go Esau kêsôm gebe “Ajôc, dandimanj ma tasêlêñ. Aê jasêlêñ jamuj aôm.”

¹³ Ma Jakob kêsôm gebe “O ñoc ñatau, aôm gôlicgac gebe gôlôac têtú kapôên su atom ma aê gaê go domba to bulimakao tonjalatu nañ. Embe sensoc êsêac sêsêlên ec baliñ sênghôm bêc tagen, ñatonj samucgenj oc sênaña.

¹⁴ Amboac tonañ, ñoc ñatau, ôsêlênj ômuñ aêac. Aê jawê bulimakao malô-malôgenj jandanjuc êtôm bôc to gôlôac ñasec-ñasec sêkênj aê e wacjao lasê ñoc ñataunê gamênj Seir.”

¹⁵ Tec Esau kasôm gebe “Aê jawi lau, tañ sêwiñ aê nañ, ñagêdô siñ sêwiñ aôm.” Mago enj kasôm gebe “Sêwiñ aêac êtu agenña. Ñoc ñatau, embe ôlic aê ñajam, go êtôm.”

¹⁶ Tec Esau kêkac tau ôkwi gêdênj bêc tonanjenj gêmu gêja Seir kêtiam.

¹⁷ Ma Jakob kêsêlênj jagêo lasê Sukot ma kêkwê nê andu tenj, ma gêjam bec kêtú nê bôcña. Kêtu tonanña enj kêsam gamênj tau gebe Sukot.

¹⁸ Go Jakob toôli samucgenj gêo lasê malac Sikem, tañ gêc gamênj Kanaan nañ. Enj kêsêlênj anja Mesopotamia gêmênj ma gêjam nê bec kêkô malac ñamagê.

¹⁹ Ma enj gêjam ôli nom, tañ nê bec kakô nañ, anja Sikem tama Hamor latuinênj. Enj gêjam ôli ña mone 100.

²⁰ Anja tonañ enj gêboa altar tenj sa ma kêsam altar tau gebe Anôtô, Israelnênj Anôtô enj.

*

34

Sij kêsá Sikem

¹ Bêc tenj Lea latuo Dina, tañ Jakob kêka lasê nañ, kêsêlênj gebe êlic lauo gamênj tonanña.

² Ma ñac gamênj Hibña tenj, tañ kêtú gamênj ñatau nañ, Hamor latu Sikem, gêlic enj ma gêlô enj tônia ma gêmoa gêwiñ enj e gêgôm enj kêtú sec.

³ Mago nê ñalêlôm kêsap Jakob latuo Dina tônia. Enj têtac gêwiñ ñapalêo tau ma kêsôm biñ ñajamgenj gêdênj enj.

⁴ Tec Sikem kêsôm gêdênj tama Hamor gebe “Ômansañ biñ gebe ñapalêo tonañ êtu ñoc awê.”

⁵ Ma Jakob gêñô gebe enj gêgôm latuo Dina kêtú sec. Tagenj latui sejop bôc sêmoa kôm, tec Jakob gêjam tau tônia e êsêac sêmu sêmênj acgom.

⁶ Ma Sikem tama Hamor gêdênj Jakob gêja gebe ênam biñgalôm êwiñ enj.

⁷ Jakob latui anja kôm sêmênj ma sênô biñ tau ñawae e gegenj êsêac sa ma têtac ñandanj ñanô gebe Sikem gêgôm sec gêdênj Israel ma gêmoa gêwiñ Jakob latuo, gebe lau tenj sênghôm gênj amboac tonañ atomanô.

⁸ Mago Hamor gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac ma kêsôm gebe “Latucnê ñalêlôm gêwiñ latômo samucgenj, tec gabe jatenj aôm ôkênj enj êndênj enj êtu êna awê.

⁹ Tanam taunmanj. Amac akênj latômio êndênj aêac ma akôc aêac latunio êjô.

¹⁰ Amoa awiñ aêac atu têlê. Ma gamênj êtu amacnêm gamênj. Amoa gamênj tau ma atulu gênj e atu lau tolêlôm.”

¹¹ Ma Sikem kêsôm biñ gêdênj awê tama to lui gebe “Alic aê ênac matemanô ñajammanj. Ma gêñ samob, tañ atenj anja aênoc nañ, aê gabe jakênj êndênj amac.

¹² Amac embe ajatu ñaôli kapôênj sec to awalaunj, oc jakênj êtôm tê ajatu nêgenj. Tagenj akênj ñapalêo tau êtu ñoc awê.”

¹³ Jakob latui sêjô Sikem agêc tama Hamor awenj sêbanac biñgenj gebe enj gêgôm lunjio Dina kêtú sec.

¹⁴ Êsêac sêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Aêac atôm atom gebe akênj lunjio êndênj ñac samuc tenj, tañ sêsa enj atom nañ. Biñ amboac tonañ êngôm aêac majenj.

¹⁵ Anghôm biñ tonec êtu tônia êmuñ acgom, gebe asa nêm ñacwaga samob e amac mênjatôm aêac acgom, go aêac alôc êndênj nêm biñ

¹⁶ ma akênj latunio êndênj amac ma aêac akôc amac latômio to amoa awiñ e tatu laum tagenj.

* **33:20:** Sukot ñam gebe Bec.

17 Mago amac embe akênj tanjem ma biñ ma asa taôm atom, go aêac akôc latuñio su ma aêc ana.”

18 Êsêacnênj biñ tonañ kêmoasiñ Hamor agêc Hamor latu Sikem.

19 Ma ñac wakuc tau gêgôm gênj tau ñanô kêsã sebenj gebe eñ têtac gêwiñ Jakob latuo. Ñac tau nê gôlôac tetoc eñ sa kêlêlêc nêñ lau ñagêdô su.

20 Ma Hamor agêc latu Sikem sêô lasê nêñ malac ñasacgêdô ma sêjam biñgalôm sêwiñ ñacwaga malacña ma sêsôm gebe

21 “Lau tonañ sê sêlêb gêdênj aêac, Amboac tonañ alôc gebe sêmoa aêacnênj gamênj ma têtulu gênmañ. Alic acgom, gamênj tau kapôênj kêtôm êsêac sênjgônña. Aêac tanam êsêac latuñio ma takênj nêñ latuñio êndênj êsêac sênam.

22 Tagenj êsêac oc sêmoa aêac ñaluj tatu laum tagenj atom, aêac talôc sa gebe êsêacnênj biñ tecenec êtu tônj acgom gebe Tasa nêñ ñacwaga samob êtôm êsêac sêsa tauñ nañ.

23 Ma êsêacnênj bulimakao to waba ma bôc samob oc têtû aêacnênj atom me. Tagenj tecenec gebe talôc êndênj êsêacnênj biñ, go êsêac sêmoa sêwiñ aêac.”

24 Ma êsêac samob, tañ sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nañ, sêkênj tanenj Hamor agêc latu Sikem nêñ biñ. Ma sêsa ñacwaga samob, tañ sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nañ.

25 Gêdênj ñabêc kêtû têlêac kamoc kêtuj êsêac. Tec Jakob latuagêc Simeon agêc Lewi, Dinanê luñacagêc, sêkôc nêñ siñ ma kelecgenj sêja malac jasêjac ñacwaga samob êndu.

26 Êsêac sêjac Hamor agêc latu Sikem ña siñ amboac tonanjenj, ma sêkôc Dina su anja Sikemnê andu ma sêc sêja.

27 Ma Jakob latui sêjac lau gêmãc ma sêjanjo waba malac tonanña su gebe êsêac sêgôm luñio kêtû sec.

28 Êsêac sêjanjo nêñ domba to bulimakao ma donki ma gênj, tañ sêmoa malaclêlôm to kôm nañ su.

29 Êsêac sêkôc waba samob ma nêñ gôlôac ñasec-ñasec samob to nêñ lau ma sêwê êsêac sêc sêja ma sêjam genjenj gênj samob, tañ gêc nêñ andu nañ.

30 Ma Jakob kêsôm gêdênj Simeon agêc Lewi gebe “Amagêc akalem gênj togêjô kêpi aê, gebe êngôm lau gamênj tonanña, lau Kanaan to Perisña, têtac sec êndênj aê êtu amacña. Aênjoc lau luagêcgenjoc. Êsêac embe sêmbiñ tauñ tônj êtu sênac siñ êndênj aênja, oc sensenj aê tauc to ñoc gôlôac samucgenj su tanaña.”

31 Mago êsêagêc sêjô eñ awa gebe “Eñ êngôm luñio amboac mockaiño tenj me.”

35

Anôtô gêjam mec Jakob anja Betel

1 Anôtô kêsôm gêdênj Jakob gebe “Ajôc, ôndi ôpi Betel ôna naônjônj ônê ma ômboa altar tenj sa êndênj Anôtô, tañ geoc tau lasê gêdênj aôm gêdênj tañ gôc têwam Esau su nañ.”

2 Tec Jakob kêsôm gêdênj nê gôlôac to lau samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, gebe “Awi anôtôi gwam, tañ sêc amacña nañ, siñ to akwasinj nêñ ñatêmui samob su ma asô nêñ ñakwê wakuc.

3 Su, go aêac dandi tapi Betel tana. Ma aê jamboa altar sa êndênj Anôtô, tañ kêkênj taña aê gêdênj bêc, tañ gamoa tonjoc ñalêlôm ñatutucgenj ma mênjgêwiñ aê anja intêna samob, tañ aê kasa nañ.”

4 Go êsêac sêkênj anôtôi gwam samob, tañ sêc êsêacña nañ, gêdênj Jakob to salasa, tañ genj kalenj tanenjlauñ nañ, ma Jakob kêsuj gênj tau auc gêc kamem, tañ kêkô Sikem ñagala nañ ñalabu.

5 Go êsêac dêdi. Ma Anôtô gêgôm lau malac ñamagê-magêña samob têtêc tauñ e sêjanda Jakob latui atom.

6 Ma Jakob to nê lau samob sêô lasê Lus (Betel tau tonañ), tañ gêc gamênj Kanaanña.

⁷ Ma anġa t n  enġ g boa altar tenġ sa ma k sam gam nġ tau gebe “El-Betel,” gebe An t  geoc tau las  g d nġ enġ anġa t n  g d nġ tanġ enġ g c t wa su nanġ.

⁸ Ma Rebekan  jaomwagao Debora g mac  ndu ma s sunġ enġ g c kamem, tanġ k k  Betel  alabu nanġ,  aajuġ. Ma  s ac s sam ka tau gebe “Kamem Tanġiboa.”

⁹ Ma An t  geoc tau las  g d nġ Jakob kêtiam g d nġ tanġ enġ anġa Mesopotamia g m nġ nanġ g jam mec enġ.

¹⁰ Ma An t  k s m g d nġ enġ gebe “Aômnêm  a  Jakob, mago s sam a m gebe Jakob  tiam atom, s sam aômnêm  a  gebe Israel.” Tec s sam enġ gebe Israel.

¹¹ Ma An t  k s m g d nġ enġ gebe “ aja a  atau An t  a .  ka g l ac las  e t tu lau taêsam. Laum kap nġ tenġ ma lau to -to  s sa anġa a mn m. Ma kinġ s sa anġa a mn m amboac tonanġenġ.

¹² Nom, tanġ kak nġ g d nġ Abraham ag c Isak nanġ, a  gabe jak nġ êndênġ a m to gabe jak nġ nom tau êndênġ n m wakuc, tanġ s sa s ndanġguc a m nanġ.”

¹³ Go An t  g wi gam nġ, tanġ g jam binġal m g d nġ enġ nanġ, sinġ k pi l l c g ja.

¹⁴ Ma Jakob k sunġ al  tenġ sa k tu  abelo k k  gam nġ, tanġ An t  g jam binġal m g d nġ enġ nanġ. Al  poc tau enġ k k c wain k pi k tu da ma k k c nipt kwi k pi.

¹⁵ Ma Jakob k sam gam nġ An t  g jam binġal m g wiġ enġa tau gebe Betel.

Rahel g mac  ndu

¹⁶ Go  s ac d di anġa Betel. Ac s s l nġ t dabinġ Eprat ma  pal  k tuġ Rahel secan .

¹⁷ G d nġ tanġ  andanġ k tuġ enġ  an  nanġ,  n  jaomwagao k s m g d nġ enġ gebe “ t c ta m atom. A m  k c  pal   ac tenġ  tiam.”

¹⁸ Mago g d nġ tanġ k dabinġ gebe awa  tu damb  ma  mac  ndu nanġ, enġ g   n   a  gebe Benoni. Mago n  tama k sam enġ gebe Benjamin.

¹⁹ Ma Rahel g mac  ndu. Ac s sunġ enġ g c intêna Eprat a ( a  tenġ gebe Betlehem)  atali.

²⁰ Ma Jakob k sunġ al  poc tenġ k k  s o  a . Al  tau k tu Raheln  s o  abelo, tanġ k k  e g d nġ galoc.

²¹ Go Israel g di ma g jam n  bec k k  andu soso Eder a  amakenġ.

Jakobn  wakuc

²² G d nġ tanġ Jakob g nġg nġ gam nġ  n  nanġ, Ruben g ja g moa g wiġ t nan  anao Bilha. Ma Jakob g n  binġ tau  awae.

Jakob latui 12.

²³ Lea latui gebe Ruben (Jakobn   acs ga), Simeon, Lewi, Juda, Isakar ma Sebulon.

²⁴ Rahel latu gebe Josep ag c Benjamin.

²⁵ Raheln  sakinġwagao Bilha latui gebe Dan ag c Naptali.

²⁶ Lean  sakinġwagao Silpa latui gebe Gad ag c Aser. Jakob latui tau tonanġ, tenenġi s k c  s ac anġa Mesopotamia.

Isak g mac  ndu

²⁷ Ma Jakob g o las  tama Isak anġa Mamre (me Kiriati-Arba,  a  tenġ gebe Hebron) Abraham ag c Isak n nġ gam nġ sêmoaña.

²⁸ Isakn  jala k tu 180.

²⁹ Ma katu g wi enġ sinġ e g mac  ndu, go s k nġ enġ g c g wiġ n  lau. Enġ k tu  amalacan  su ma  n  jala g bacn  tomalagenġ. Ma latuagêc Esau ag c Jakob s sunġ enġ. * † ‡

36

Esaun  wakuc

¹ Esau (n   a  tenġ gebe Edom) n  wakuc tau tonec.

* **35:29:** El-Betel  am gebe An t  tanġ g moa Betel. † **35:29:** Benoni  am gebe  oc  andanġ latu. ‡ **35:29:** Benjamin  am gebe Moasinġ latu.

² Esau gêjam lauo anġa lau gamêñ Kanaanña latuñio nêñ. Ñac gamêñ Hetña Elon latuo Ada ma Ana latuo Oholibama. Ana eñ ñac gamêñ Hibña Sibeon latu.

³ Ma Ismael latuo Basemat, Nebajot luo eñ.

⁴ Ma Ada kêkôc Esau latu Elipas ma-Basemat kêkôc Reuel.

⁵ Ma Oholibama kêkôc Jeus, Jalam ma Kora. Esau latui tau tonañ, tañ tenenñi sêkôc êsêac anġa gamêñ Kanaan.

⁶ Go Esau kejoñ nê lauo ma latuio to ñac ma nê lau samob, nê bulimakao to nê bôc samob ma nê waba, tañ kêtap sa gêdêñ tañ eñ gêmoa gamêñ Kanaan nañ, ma gêc lasi Jakob su gêja gamêñ jaêc.

⁷ Gebe êsêagêcnêñ waba taêsam ñasec, tec êsêagêc têtôm gebe sêmoa sêwiñ taun atom ma gamêñ, tañ êsêagêc sêmoa nañ, kêtôm gebe êlôm nêñ bôc atom.

⁸ Kêtu tonanña Esau jagêñgôn gamêñ lôcña Seir. (Esaunê ñaê teñ gebe Edom.)

⁹ Lau Edom tamenñi Esau, tañ gêñgôn gamêñ lôcña Seir nañ, nê wakuc tau tonec.

¹⁰ Esau latui nêñ ñaê tau tonec gebe Esaunê awê Ada latu Elipas, Esaunê awê Basemat latu Reuel.

¹¹ Elipas latui Teman, Omar, Sepo, Gatam ma Kenas.

¹² (Esau latu Elipas nê awê teñ gebe Timna. Eñ kêkôc Elipas latu Amalek.) Esaunê awê Ada latui tau tonañ.

¹³ Reuel latui tau tonec gebe Nahat, Sera, Sama ma Misa. Esaunê awê Basemat latui tau tonañ.

¹⁴ Esaunê awê Sibeon latu Ana latuo Oholibama nê latui tonec. Eñ kêkôc Esau latui Jeus, Jalam ma Kora.

¹⁵ Esau latuinêñ kasêga tonec. Esaunê ñacsêga Elipas latui tonec gebe kasêga Teman, Omar, Sepo, Kenas,

¹⁶ Kora, Gatam ma Amalek. Elipasnê kasêga êsêac, tañ sêñgôn gamêñ Edom. Ada latui êsêac.

¹⁷ Esau latu Reuel latui tonec gebe kasêga Nahat, Sera, Sama ma Misa. Reuelnê kasêga êsêac, tañ sêñgôn gamêñ Edom. Esaunê awê Basemat latui êsêac.

¹⁸ Esaunê awê Oholibama latui tonec gebe Jeus, Jalam ma Kora. Esaunê awê Ana latuo Oholibama kêkôc kasêga tonañ.

¹⁹ Esau (nê ñaê teñ gebe Edom) latui to nêñ kasêga tonañ.

Seirné wakuc

²⁰ Ñac gamêñ Hornña Seir latui, tañ sêñgôn gamêñ tonañ nañ, tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

²¹ Dison, Eser ma Disan. Seir latui êsêac, tañ têtû lau gamêñ Hornña nêñ kasêga anġa gamêñ Edom.

²² Lotan latui tau tonec gebe Hori agêc Heman. Lotan luo Timna.

²³ Sobal latui tau tonec gebe Alwan, Manahat, Ebal, Sepo ma Onam.

²⁴ Sibeon latui tau tonec gebe Aia agêc Ana. Eñ Ana, tañ katap bumata ñandan sa gêdêñ tañ gejob tama Sibeon nê donki anġa gamêñ sawa.

²⁵ Ananê gôlôac tonec gebe Dison agêc Oholibama, Ana latuo.

²⁶ Dison latui tonec gebe Hemdan, Esban, Itran ma Keran.

²⁷ Eser latui tonec gebe Bilan, Sawan ma Akan.

²⁸ Disan latui tonec gebe Us agêc Aran.

²⁹ Lau gamêñ Hornña nêñ kasêga tau tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

³⁰ Dison, Eser ma Disan. Lau gamêñ Hornña nêñ kasêga tonañ têtôm êsêacnêñ gôlôac anġa gamêñ Seir.

Kiñ Edomña

³¹ Kiñ, tañ sêjam gôliñ gamêñ Edom gêdêñ têtû, tañ kiñ teñ gêjam gôliñ lau Israel atom tagen nañ, tau tonec.

³² Beor latu Bela gêjam gôlinj Edom. Ênê malac ñaê gebe Dinhaba.

³³ Bela gêmác êndu ma Sera anja Bosra latu Jobab gêjam gôlinj gêjô enj su.

³⁴ Jobab gêmác êndu ma Husam anja lau Teman nênj gamênj gêjam gôlinj gêjô enj su.

³⁵ Husam gêmác êndu ma Bedad, tanj kêku Midian tulu anja Moabnênj gamênj nanj, latu Hadad gêjam gôlinj gêjô enj su. Ênê malac ñaê gebe Awit.

³⁶ Hadad gêmác andu ma Samla anja Masreka gêjam gôlinj gêjô enj su.

³⁷ Samla gêmác êndu ma Saul anja Rehobot, tanj gêc bu Euprat ñatali nanj, gêjam gôlinj gêjô enj su.

³⁸ Saul gêmác êndu ma Akbor latu Bal-Hanan gêjam gôlinj gêjô enj su.

³⁹ Akbor latu Bal-Hanan gêmác êndu ma Hadar gêjam gôlinj gêjô enj su. Ênê malac ñaê Pau. Ênê awênê ñaê Mehetabel. Enj Mesahab latuo Matred nê latuo.

⁴⁰ Esaunê kasêganênj ñaê tau tonec têtôm nênj gôlôac to nênj gamênj sêngôñña. Kasêga Timna, Alwa, Jetet,

⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon,

⁴² Kenas, Teman, Mibsar,

⁴³ Magdiel, Iram. Edom (ñaê tenj gebe Esau, tanj kêtú Edom tama) nê kasêga tonanj kêtôm nênj gamênj sêngôñña anja taunj nênj nom.

37

Josep to têtawai

¹ Jakob gêngôñ gamênj Kanaan, gamênj, tanj tama gêngôñ amboac ñac jaba nanj.

² Jakobnê gôlôacnênj minj tau tonec.

Josepnê jala kêtú 17. Enj gejob bôc gamoa gêwinj têtawai. Enj ñapalê matacgenj gêmoa gêwinj tamanê lauo Bilha agêc Silpa nênj latunji. Ma Josep kêdônj êsêacnênj binj keso gêdênj tamenji.

³ Ma Jakob têtac gêwinj Josep kêlêlêc nê gôlôac ñagêdô su, gebe enj gêlic enj amboac latu, tanj kêka enj lasê gêdênj kêtú ñamalacanô su. Ma enj kêsú êna ñakwê baliñ tenj tonjalêma.

⁴ Mago gêdênj tanj têtawai sêlic gebe tamenji têtac gêwinj enj kêlêlêc latui ñagêdô samob su nanj, êsêac têtac sec gêdênj enj ma sêsôm binj malô tenj gêdênj enj atom.

⁵ Gêdênj ñasawa tenj Josep gêc mê tenj. Enj gajac minj binj tau gêdênj têtawai ma êsêac têtac sec ñanôgenj gêdênj enj.

⁶ Enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Akênj tanjem mê, tanj aê gaêc nanj.

⁷ Aêac tajac lagic polom tonjakainj tamoa kôm, tec aêñoc lagic gêjac sa jakêkô ma amacnêm mênjsêgi aêñoc auc ma sewec gêdênj ñoc lagic.”

⁸ Têtawai sêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gobe ônam gôlinj aêac ma ôtu aêacma kinj me.” Ma êsêac têtac sec samucgenj gêdênj enj kêtú ênê ma to binjña.

⁹ Go enj gêc mê tenj kêtiam ma jagêjac minj gêdênj têtawai ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê gaêc mê tenj kêtiam. Oc to alônj ma utitalata 11 sewec gêdênj aê.”

¹⁰ Binj tonanj enj gêjac minj gêdênj tama to têtawai. Tec tama gec binj enj ma kêsôm gêdênj enj gebe “Mê, tanj aôm gôêc nanj, ñam amboac ondóc. Aêagêc tênám to têtawai wacapônj aenjudc êndênj aôm binjñanôgenj me.”

¹¹ Ma têtawai sêjam lêmunj enj, mago tama taê gêjam binj tau gêc nê ñalêlôm.

Lau Aiguptu sêjam ôli Josep

¹² Ma têtawai jasejop tamenjinê bôc sêmoa Sikem ñagala.

¹³ Ma Israel kêsôm gêdênj Josep gebe “Aôm gôlicgac me, têtawai sejop bôc sêmoa Sikem. Ômônj acgom, aê gabe jasakinj aôm ôndênj êsêac ôna.” Ma Josep kêsôm gêdênj enj gebe “Aê tec gamoa.”

¹⁴ Tec enj kêsôm gêdênj enj gebe “Galoc ôna ma ônac têtawai to bôc kêsú ma ômu ômônj ôkênj ñawae êndênj aê.” Tec kêsakinj enj anja gaboanj Hebronña e jagêô lasê Sikem.

15 Ma ñac teñ kêtap eñ sa geo gêmôa kôm ñalêlôm. Ma ñac tau kêtú kênac eñ gebe “Aôm gosom asagenj.”

16 Eñ kêsôm gebe “Aê gasom teoci. Ôsôm êndênj aêmanj, êsêac sejob bôc sêmôa ondóc.”

17 Ma ñac tau kêsôm gebe “Êsêac sêc sêja gebe aê ganô êsêac sêsôm gebe ‘Taêc tana Dotanmanj.’ ” Tec Josep kêdaguc têtawai e jakêtap êsêac sa sêmôa Dotan.

18 Êsêac sêlic eñ kêsá jaêcgenj, mênjkêdabinj êsêac atom tagenj, ma ac sêkic ênê binj gebe sênac eñ êndú.

19 Êsêac sêsôm gêdênj taunj gebe “Op, mê ñatau gêmênjac.

20 Ajôc, tanac eñ êndumanj ma tambalinj eñ êsêp sê teñ, go tasôm gebe bôc sec teñ genj eñ su ma talic ênê mê ñanô acgom.”

21 Mago Ruben gênô binj tau ma gebe ênam eñ kêsá anja êsêac lemenj, tec kêsôm gebe “Dansenj eñ su atom.”

22 Ma Ruben kêsôm gêdênj êsêac gebe “Akêc dec sinj atom, naambalinj eñ êsêp sê tônê êmôa gamênj sawa, mago lememe êpi eñ atom.” Eñ gebe ênam eñ sa anja êsêac lemenj e êsakinj eñ êmu êndênj tama êna êtiam, tec kêsôm binj tonanj.

23 Gêdênj tanj Josep mênjgêo lasê têtawai nanj, êsêac sêkwalec ênê ñakwê balinj su, ñakwê balinj tau, tanj eñ kêsô nanj tonalêma,

24 ma sêkôc eñ tônj jasêbalinj eñ kêsêp sê teñ gêja. Sê tau ñakelenj, bu kêpoac ñalêlôm atom.

25 Go êsêac sênjgônj sic gebe sêninj gênj. Ac sêôc matenjanô sa e sêlic lau Ismael pom teñ anja Gilead tonênj kamele sêmênj, tanj sejob katêkwi to gênjmalu ma niptêkwi sebe sêsêp Aiguptu sêna.

26 Go Juda kêsôm gêdênj nê lasitêtawai gebe “Aêac embe tanac lasinj êndú to tasinj ênê dec ôkwi, oc tatap ñanô amboac ondóc sa.

27 Ajôc, takênj eñ êndênj lau Ismael sênam ôli eñ ma aêac lemenj êpi eñ atom gebe eñ kêtú aêac lasinj. Aêacnênj dec tagenj.” Ma ênê lasitêtawai sêkênj tanenj eñ.

28 Ma têtulu-gênjwaga anja Midian sêsêlênj sêôc lêlêc êsêac. Go Josep têtawai sê eñ sa anja sêlêlôm ma sêkênj eñ gêdênj lau Ismael sêjam ôli eñ ña silber ñadônj 20. Ma êsêac sêkôc Josep sêja Aiguptu.

29 Ma Ruben gêmu gêja sê e gêlic Josep jaôb tagenj, tec kêkac nê ñakwê gênjgic

30 ma gêmu gêdênj lasii jakêsôm gebe “Ñapalê malamê. Ma aê, aê oc jaêc jasa ondóc jana.”

31 Go êsêac sêkôc Josepnê ñakwê jasêjac noninj teñ êndú ma sêsac ñakwê tau tônj kêsêp ñadec.

32 Ma êsêac sêsakinj ñakwê balinj tonalêma ma sêkênj gêdênj tamenj ma sêsôm gebe “Aêac atap gênj tonec sa. Ôlic acgom, latômnê ñakwê me masi.”

33 Ma eñ kêjala gênj tau ma kêsôm gebe “Latucnê ñakwêgoc. Bôc sec teñ kêkac Josep popoc ma genj eñ binjanôgenj.”

34 Go Jakob kêkac nê ñakwê gênjgic ma kêsô talu kêtú nê ñakwê ma kêtanj latu ñatanjiboa gêmôa bêc taêsam.

35 Latuio to ñac samob dêdi sebe sênam malô-malô eñ, mago eñ gedec gebe sênam malô eñ ma kêsôm gebe “Masi, aê totanjiboagenj jasêp lamboam jawinj latuc jana.” Tama kêtanj-kêtanj eñ amboac tonanj.

36 Kêtanj gêmôa ma lau Midianja sêkênj Josep gêdênj Potipar anja Aiguptu gêjam ôli eñ. Eñ Paraonê gejobwagasêga teñ, tanj kêtú lau sinjwaga nêj laumata. * sêsô ñakwê lanjgwa me talu.

38

Juda agêc Tamar nêj binj

* 37:36: Lau ñanô embe têtap gênjwapac sa, go têtap tanjiboa ma

1 Gêdêñ ñasawa tonañ Juda gêwi nê lasitêwai siñ-ma jakêsap ñac gamêñ Adulamña tenj tòn, nê ñaê gebe Hira.

2 Anja ônê Juda gêlic ñac gamêñ Kanaanja Sua latuo. Enj gêjam enj kêtú ênê awê ma gêmoea gêwiñ enj.

3 Ma enj kékêkam ñapalê e kékôc latu tenj. Ma enj gê ênê ñaê gebe Er.

4 Go enj kékêkam ñapalê tenj kêtiam e kékôc latu tenj ma gê ênê ñaê gebe Onan.

5 Ma kékôc latu tenj kêtiam ma gê ênê ñaê gebe Sela. Gêdêñ tanj kékôc Sela nanj, enj gêmoea Kesib.

6 Ma Juda kêjaliñ awê tenj sa ma kékêñ gêdêñ ñacsêga Er. Ênê ñaê gebe Tamar.

7 Mago Juda latu ñacsêga Er gêjac Apômtau mataanô ñajam atom, tec Apômtau gesen enj su.

8 Go Juda kêsôm gêdêñ Onan gebe “Ôndêñ têwamnê awê ôna ma ônam enj ôjô têwam ma ôkêñ ñawê ajô têwam su.”

9 Mago Onan kêjala gebe ñapalê oc têtú ênê atom, tec gêdêñ tanj enj gêmoea gêwiñ têwanê awê nanj, kékêc sulu kêsêp nom gebe têwa êtap wakuc sa atom.

10 Mago Apômtau gêlic gêñ, tanj enj gêgôm nanj, ñajam atom ma gesen enj su amboac tonanj.

11 Go Juda kêsôm gêdêñ lawao Tamar gebe “Ôñgôn tamamnê andu amboac awêruc tenj e latuc Sela êtu kapôên acgom.” Gebe enj kêtêc tau gebe moae Sela êmac êndu amboac tonanj êtôm têwaagêc. Amboac tonanj Tamar gêja gêñgôn tamanê andu.

12 Jala ñagêdô gêjaña acgom, go Sua latuo, tanj Juda gêjam nanj, gêmac êndu. Gêdêñ tanj Juda kékac kaukauc su nanj, êsêagêc nê ñac Hira anja Adulam sêpi Timna dêdêñ nê lau sêkapiñ-domba-ñaôliluwaga sêja.

13 Ma êsêac sêsôm gêdêñ Tamar gebe “Lawam kêpi Timna gêja gebe êkapiñ nê domba ñaôlilu.”

14 Tec enj kékac nê abec su ma gi tau auc ña obo lala ma gêñgôn Enaim ñasacgêdô, tanj gêc intêna Timnaña nanj. Enj gêlic Sela kêtú kapôên su, mago sêkêñ enj kêtú ênê awê su atom tagenj.

15 Gêdêñ tanj Juda gêlic enj nanj, gêjam kauc gebe awê mockaiño tenj, gebe gêsanj lanjôanô auc.

16 Enj gelom gêdêñ enj gêja intêna ñamakenj jakêsôm gebe “Ômôên, aê gabe jamoa jawiñ aôm.” Gebe enj kêjala atom gebe lawao. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm embe ômoa ôwiñ aê, go ôkêñ asagenj êndêñ aê êjô.”

17 Enj kêsôm gebe “Aê gabe jasakiñ noniñ kapoac ñalatu anja bôc ñatonj êndêñ aôm.” Ma enj kêsôm gebe “Aôm gobe ôkêñ kamaclaun tenj êndêñ aê e êndêñ ñanoc ôsakiñ gêñ taunja me masi.”

18 Enj kêsôm gebe “Aê jakêñ asagenj êtu kamaclaun êndêñ aôm.” Enj gêjô enj awa gebe “Ôkêñ nêñ ñatalô êwa aôm saña, tanj sepenj kêsêp ki nanj, tonalêkôngeñ ma nêñ tôc, tanj kômêgôm nanj, êndêñ aê.” Tec enj kékêñ gêñ tau gêdêñ enj ma gêmoea gêwiñ enj e taê.

19 Go awê tau gêdi ma gêc gêja. Ma enj kékac nê obo lala su ma gêjam abec kêtiam.

20 Ma Juda kêsakiñ nê ñac anja Adulam kékôc noniñ ñalatu gêja gebe êkôc kamaclaun anja awênê êmu êmênj, mago kêtap enj sa atom.

21 Tec enj kêtú kênac lau malacña gebe “Awê mockaiño, tanj gêñgôn intêna Enaimña ñatali nanj, gêmoea ondoc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Awê mockaiño tenj gêmoea tonec atom.”

22 Tec enj gêmu gêdêñ Juda jakêsôm gebe “Aê katap enj sa atom ma lau malacña sêsôm gebe awê mockaiño tenj gêmoea tonec atom.”

23 Ma Juda gêjô enj awa gebe “Amboac tonanj êkôc gêñ tau êtu ênê gêñmanj, gebe lau sêômac aê atom. Aôm gôlicgac gebe aê kasakiñ noniñ ñalatu gêja su, mago aôm kôtap enj sa atom.”

²⁴ Njasawa amboac ajôn têlêac gêjaña, tec sêjac miñ gêdên Juda gebe “Lawamo Tamar gêgôm gêñ mockainoña e galoc kêkêkam ñapalê gêmôa.” Ma Juda kêsôm gebe “Akôc enj êsa êna ma akên ja êniñ enj.”

²⁵ Ma êsêac sêwê enj kêsâ gêja, tec enj kêsakinj binj gêdên lawa gebe “Ñac, tañ kêtû gêñ tonañ ñatau nanj, kêtû ñapalê tama.” Ma enj kêsôm gebe “Ôsala gêñ tau ñapepgeñ. Njalô êwa ñatau sanja, tañ sepeñ kêsêp ki nanj tonjalêkôn ma tôc nec ñatau asa.”

²⁶ Ma Juda kêjala gêñ tau ma kêsôm lasê gebe “Enj awê gêdên kêlêlêc aê su gebe aê kakên latuc Sela gêdên enj atom.” Ma enj gêmôa gêwiñ enj kêtiam atom.

²⁷ Gêdên enj êkôc ñapalê ñanoc nanj kêkôc ôlinbôm.

²⁸ Gêdên tañ ñapalê kêtuj enj gêmôa nanj, ñapalê teñ kêkênj lêma kêsâ gêmênj. Ma jaomwagao kêkôc lêkônj kokoc ma kêkic tônj kêpi ñapalê lêma ma kêsôm gebe “Tonec gêo lasê kêtû ñamata.”

²⁹ Mago enj kêtaiñ lêma su ma ñac teñ kêsâ gêmênj ma jaomwagao kêsôm gebe “Aôm gôc nêñ intêna gêñgicgac.” Tec sê ênê ñaê gebe Peres.

³⁰ Go lasi kêdaguc tolêkônj kokoc gêc lêma, ma sê ênê ñaê gebe Sera.

39

Josep gêjam sakinj Potipar

¹ Ma êsêac sêkôc Josep sêsêp Aiguptu sêja ma Paraonê kasêga teñ, ñac Aiguptuñ Potipar, tañ gejob sinjwaga tonj teñ nanj, gêjam ôli enj anja lau Ismael, tañ sêkôc enj gêja ôné nanj nêñ.

² Apômtau gêwiñ Josep, tec gêjam kôm samob tonjanôgeñ gamoa nê ñatau, ñac Aiguptuñ, nê andu.

³ Ma ênê ñatau gêlic gebe Apômtau gêwiñ enj ma kêmoasinj enj, tec gêgôm gêñ samob ñapep sawa.

⁴ Kêtû tonañña enj gêlic enj ñajam ma kêkênj enj kêtû tau nê sakinjwaga ma enj gêgôm enj kêtû ênê andu ñagejobwagasêga ma kêkênj enj gejob ênê waba samob.

⁵ Gêdênj têm tañ enj kêkênj enj kêtû andu to êna waba samob ñagejobwagasêga nanj, Apômtau gêjam mec ñac Aiguptuñ nê andu kêtû Josepñ. Apômtau gêjam mec ênê waba samob anja andu to kôm kêtômgeñ.

⁶ Kêtû tonañña enj kêkênj gêñ samob kêsêp Josep lêma ma taê kêka engeñ, gê go tau kêtû nê gêñ ñagêdôña atomanô, nê gêñ êniñña tagenj, tec tau gejob.

Josep enj ñac ñajam ma ñac tolanô.

⁷ Têm ñagêdô gêjaña, tec ênê ñataunê awa mata ola Josep ma kêsôm gebe “Mênônêc ôwiñ aê.”

⁸ Mago enj gedec ma kêsôm gêdênj nê ñataunê awê gebe “Ôlic acgom, ñoc ñatau taê kêka aêgeñ ma gê go tau nê andu ñagêñlêlôm teñña atom ma enj kêkênj gêñ samob kêsêp aê lemoc.

⁹ Enj ñac kapôênj kêlêlêc aê anja andu tonec atom ma kêgaminj gêñ teñ gêdênj aê atom, aôm taômgeñ gebe aôm kôtu ênê awê. Tec aê jangôm gêñ alôb-alôb kapôênj tonec ma jangôm sec êndênj Anôtô êtu asageñña.”

¹⁰ Enj kêsôm binj gêdênj Josep katôm bêcgeñ, mago enj kêkênj taña awê atom ma gêc to gêmôa gêwiñ enj atom.

¹¹ Bêc teñ Josep jakêsô andu gebe ênam nê kôm ma ñac teñ gêmôa andu ñalêlôm gêwiñ atom.

¹² Tec awê gê ênê ñakwê tônj ma kêsôm gebe “Ônêc ôwiñ aê.” Mago enj gêwi nê ñakwê sinj kêsêp enj lêma ma gêc kasa anja andu gêja.

¹³ Ma gêdênj tañ awê gêlic enj gawi nê ñakwê sinj kêsêp enj lêma ma gêc kêsâ anja andu gêja nanj,

14 en gêmôêc nê sakinwaga ma kêsôm gédênj êsêac gebe” Alic acgom, ñoc ñatau kékênj ñac Ebolainja tenj gêmoa gêwiñ aêac gebe êngôm aêac majenj êsa. Enj kêsô gédênj aê gamênj gebe ênêc êwiñ aê. Mago aê gamôêc aoc kapôênj.

15 Enj gênô aê kawakic to gamôêc, tec gedec nê ñakwê gécña ma géc kêsã anja andu gêja.”

16 Go awê ketoc Josepnê ñakwê géc gêwiñ enj e nê ñatau gêmu gamênj.

17 Ma enj gajac miñ binj tonanjenj gédênj enj ma kêsôm gebe “Sakinwaga Ebolainja, tanj kôkênj enj gêmoa gêwiñ aêac nanj, kêsô gamênj gebe anjôm aê majoc êsa.

18 Mago gédênj tanj aê kawakic to gamôêc nanj, enj gedec nê ñakwê gécña ma géc kêsã anja andu gêja.”

19 Ênê ñatau gênô binj, tanj nê awê kasôm gédênj enj nanj, gebe “Aômnêm sakinwaga gégôm aê amboac tonanj,” tec enj têtac ñandanj kêsã.

20 Ma enj kékôc Josep gêja ma kêbalinj enj kêsêp kapoacwalô, gamênj, tanj kinjê lau kapoacwalôwaga sêngônj nanj. Ma enj gêngônj kapoacwalô tonanj.

21 Mago Apômtau gêwiñ Josep e lau têtac gêwiñ enj ma kapoacwalô ñagejobwaga gêlic enj ñajam.

22 Ma kapoacwalô ñagejobwaga kékênj lau kapoacwalôña samob, tanj sêngônj kapoacwalô nanj, sêsêp Josep lêma. Ma kôm samob, tanj sêgôm nanj, enj kêtû ñatau.

23 Kapoacwalô ñagejobwaga gê go tau kêtû kôm, tanj kêsêp Josep lêma nanja, atomanô, gebe Apômtau gêwiñ Josep ma kêmoasiñ ênê kôm samob e ñapep sawa.

40

Josep gêwa lau kapoacwalôña nêj mê ñam sa

1 Tonanj su, ma têm ñagêdô gêjanja acgom, go kinj Aiguptunja nê ñac kêpip wain ñanôña to nê ñac kêpac polomña sêgôm keso tenj gédênj nêj ñatau, kinj Aiguptunja tau.

2 Ma Parao têtac ñandanj gédênj nê laumata luagêc tonec, gédênj laumata wainja to laumata polomña

3 ma enj kékênj êsêagêc sêsô sinjwaganênj kapitainê andu gebe sejopña. Andu kapoacwalôña tau, nanj Josep gêngônj nanj.

4 Ma sinjwaganênj kapitai kékênj Josep gêjam sakinj êsêagêc. Ma êsêagêc sêngônj kapoacwalô ñasawa ec tenj.

5 Ma gédênj gêbêc tagenj êsêagêc lulugenj sêc ma tenj-kinj Aiguptunja nê ñac kêpip wain ñanôña agêc ñac kêpac polomña, tanj sêngônj kapoacwalô nanj — agêc sêc nêj mê keso tau ma agêc lulugenj nêj ma ñam keso tau amboac tonanjenj.

6 Gédênj bêbêcgenj Josep gédênj êsêagêc gêja ma gêlic êsêagêc semoa tonênj ñalêlôm ñawapacgenj.

7 Ma enj kêtû kênac Paraonê laumata, tanj sêngônj ênê ñataunê andu sêwiñ enj gebe sejop êsêacña nanj, gebe “Agêc lanjômanô bêlê-bêlê kêtû asagenja.”

8 Agêc sêsôm gédênj enj gebe “Aêagêc aêc mê ma ñac êwa mê ñam sanja tenj gêmoa atom.” Ma Josep kêsôm gédênj êsêagêc gebe “Kôm dawa ma sanja gêjac Anôtô ñawae. Anac miñ mê tau êndênj aêmanj.”

9 Go laumata wainja gêjac miñ nê mê gédênj Josep ma kêsôm gédênj enj gebe “Aê gaêc mê ma galic wain ñamôkê tenj kékô.

10 Wain ñamôkê tau ñalaka têlêac kékô. Ma gênj tau kêpô katôm e ñaola kêsã sebenj ma gêjam ñanô.

11 Aê kakôc Paraonê laclu. Go kakôc wain ñanô ma kapip ma katêwiñ ñatêkwi kêsap Paraonê laclu ma kakênj laclu tau kêsêp Parao lêma.”

12 Ma Josep kêsôm gédênj enj gebe “Mê tonanj ñam amboac tonec gebe ñalaka têlêac kêtôm bêc têlêac.

¹³ Bêc têtêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têtêlam sa ma êkên aôm ônam sakin en êtiam. Aôm ôkên laclu êsêp Parao lêma êtiam êtôm gôgôm gêdên têt, tañ kôtu ênê ñac kêpip wain ñanôña nañ.

¹⁴ Mago aôm embe ômoa ñajam, go taêm ênam aê. Taêm walô aê ma ôkên aê ñawae andan Parao ma ônam aê sa gebe jawi andu tonec sin.

¹⁵ Gebe êsêac sêjam genjen aê anga Ebolainên gamên, ma aê gagôm gên sec ten anga gamên tonec kêtôm gebe sêmbalin aê jasêp gêsunña atom.”

¹⁶ Laumata polomña gênô gebe gêwa mê ñam sa ñajamgen, tec kêsôm gêdên Josep gebe “Aê gaêc ma ten amboac tonanjen. Aê kakuc gadob polomña têtêac.

¹⁷ Ma gên tokain-tokain, tañ sêpac kêtû Paraonña nañ, kêsêp gadob ñaôña. Mago moc mênseñ gên anga gadob, tañ aê kakuc nañ.”

¹⁸ Ma Josep gêjô en awa gebe “Ñam amboac tonec gebe Gadob têtêac kêtôm bêc têtêac.

¹⁹ Bêc têtêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têtêlam sa gebe êkên aôm ônkalen ka ten ma moc sêkac nêm ñamêsôm.

²⁰ Bêc kêtû têtêacña kêtû Paraonê bêc têtêna kêtêc enña, tec geno moasin gêdên nê sakinwaga samob ma kêsâ ñac kêpip wain ñanôña agêc ñac kêpac polomña tenbelen sa gêdên nê sakinwaga.

²¹ En kêtêc sakin wainña gêdên ñac kêpip wain ñanôña gêtê kain kêtiam, tec kêtêc laclu kêsêp Parao lêma.

²² Mago en kêtêc ñac kêpac polomña genkalen ka kêtôm Josep gêwa sa gêdên êsêagêc su nañ.

²³ Tagen ñac kêpip wain ñanôña taê gêtam Josep atom, kêtin en sin gacgen.

41

Josep gêwa Paraonê mê ñam sa

¹ Jala samuc luagêc gêtana ma Parao gêt mê gebe kêtê bu Nil ñatali

² ma gêtic bulimakao ñajam to têtôp ñajam 7 sêpi anga bu Nil mênseñ sin ñalauñ sêmoa.

³ Gocgo bulimakao sec toôlin ñasan kain ten 7 sêpi anga bu Nil têtadaguc êsêac mênseñkê sêwin bulimakao ñagêdô sêmoa bu Nil ñatali.

⁴ Ma bulimakao sec toôlin ñasan têtangôn bulimakao ñajam to têtôp ñajam tau su e Parao mata gêtac.

⁵ Ma en kêtin tau sin kêtiam e gêt mê kêtû luagêcña gebe Mopolom ten ñakain tagen gêtam ñanô ñajam to kesewec kapôtên 7.

⁶ Su, go gêtic ñanô sec to ñapaôma 7 mênkêpi, tañ mu anga oc kêtina kêtêsan nañ.

⁷ Go ñanô sec kêtangôn ñanô ñajam to kapôtên 7 tau su e Parao mata gêtac ma kêsâ gebe gêt mê.

⁸ Gêdên bêbêc en gamoa tonê ñalêlôm ñawapacgen. Kêtû tonanña en kêsakin bin gêdên lau seoc bin lasêwaga to gêdên lau tokauc samob, tañ sêmoa Aiguptu nañ, gebe sêmên ma gêtac min nê mê gêdên êsêac. Mago êsêacnên ñac ten kêtôm gebe êwa mê ñam sa êndên Parao atom.

⁹ Gêdên tonan go ñac kêpip wain ñanôña kêsôm gêdên Parao gebe “Ocsalô tonec aê taêc gêtam ñoc keso.

¹⁰ Gêdên tañ Parao têtac ñandan gêdên nê sakinwaga ma kêtêc aêagêc ñac polomña anjôn sinwaganên kapitainê andu gebe sejob aêagêcña nañ,

¹¹ aêagêc aêc ma gêdên gêtêc tagen ma aêagêcma ma keso tau to ñam keso tau amboac tonanjen.

¹² Ñacsenom Ebolainña ten gêtangôn gêtin aêagêc. En kêtû sinwaganên kapitainê sakinwaga ten. Aêagêc ajac min ma ma gêdên en ma en gêwa mê ñam sa gêdên aêagêc. En gêwa sa gêdên aêagêc gêdên-gêdênjen katôm ma ma tau.

13 Ma binj tau, tanj gêwa sa gêdênj aêagêc nanj, njanô kêsa. Sêsunj njoc sakinj gêdênj aê kêtiam ma sêkênj njac kêpac polomnja genjkalenj ka.”

14 Tec Parao kêsakinj lau gebe sêmôêc Josep. Êsêac sêkôc enj sebenj sa anja gêsunj. Enj kêkalinj tau ma kêsô njakwê wakuc sa su acgom, go kêsô jakêkô Parao lanjônêm.

15 Tec Parao kêsôm gêdênj Josep gebe “Aê gaêc ma tenj ma njamalac tenj kêtôm gebe êwa ma tau njam sanja gamoa atom. Mago aê ganjô aôm njawae gebe aôm embe ônjô ma tenj, go ôtôm gebe ôwa njam sa solop.”

16 Josep gêjô Parao awa gebe “Binj amboac tonanj gêc aênja atom. Anôtô tau êjô aôm awam ma awa nêm ma sa njajamgenj.”

17 Go Parao kasôm gêdênj Josep gebe “Aê gaêc ma gebe kakô bu Nil njatali

18 ma bulimakao njajam to têtôp njajam 7 sêpi anja bu Nil mênjsenj sinj njalauj sêkô.

19 Ma bulimakao 7 kêtiam sêpi têdaguc êsêac. Êsêac ôlinj njasanj to sec ma njatêkwa njâoma. Aê galic gênj tenj amboac tonanj sêmoa Aiguptunênj gamênj atomanô.

20 Ma bulimakao ôlinj njasanj to sec gacgenj tédanjgônj bulimakao njamatanja 7, tanj têtôp njajam nanj su.

21 Mago gêdênj tanj tédanjgônj êsêac su nanj, talic êsêac amboac tédanjgônj gênj tenj atom, ôlinj njasanj njâomagenj sêmoa katôm gêmunja. E matoc gêlac.

22 Ma aê gaêc ma tenj kêtiam nanj galic mopolom njakainj tagenj gêjam njanô 7. Njanô tau njajam to kapôênj.

23 Ma galic njanô 7 gêuc mênjkêpi kêdaguc. Gênj tau kê mêlinj ma njapaôma to mu anja oc kêpija kêlêsanj.

24 Ma njanô njapaôma kédanjgônj njanô njajam 7. Aê gajac minj binj tonanj gêdênj lau-seoc-binj-lasêwaga, mago êsêacnênj njac tenj kêtôm gebe awa ma tau njam sa atom.”

25 Ma Josep kêsôm gêdênj Parao gebe “O Parao, nêm mê luagêc tau njam tagenj. Anôtô geoc binj, tanj enj gebe êngôm nanj, lasê gêdênj aôm.

26 Bulimakao njajam 7 to polom njanô njajam 7 têtôm jala 7. Ma lulu tau njam tagenj.

27 Ma bulimakao njatêkwa njâoma to sec 7, tanj mênjsêpi têdaguc êsêac nanj, têtôm jala 7. Njanô 7 njapaôma to mu anja oc kêpija kêlêsanj atôm jala 7 totôbôm amboac tonanj.

28 Amboac kasôm gêdênj aôm su gebe Anôtô kêtôc gênj, tanj gebe êngôm nanj, gêdênj aôm.

29 alic acgom, galoc jala 7 tomoasu ênêc Aiguptu njagamênj samucgenj.

30 Mago tonanj su, go jala totôbôm 7 mênjêsa ma êsêac salinj têm moasunja sinj samucgenj anja Aiguptu. Tôbôm enjenj gamênj su.

31 Ma êsêac sênam kauc moasu anja gamênj tau atu tôbôm, tanj mênjêsa êndanjguc nanja, ma tôbôm tau oc anam sêga.

32 Aôm gôêc mê kêtû dim luagêc njam gebe Anôtô taê gêjam binj tau kêtû tônj sugac, ma saunjenj, go Anôtô êngôm gênj tau njanô êsa.

33 Amboac tonanj galoc aôm ôjalinj njac wapac ma njac tokauc tenj sa ma ôkênj enj ênam gôlinj gamênj Aiguptu.

34 Aôm ôkênj gejobwaga êtôm gamênj samobgenj. Êndênj jala tomoasu 7 tonanj lau embe têtap polom talu lemenj tenj-lemenj tenj sa, go sêkôc talu tagenj-tagenj su anja êsêacnênj atôm gamênj Aiguptunja samob.

35 Ôjatu gebe sênac polom sasa êndênj jala njajam, tanj mênjêsa nanj, ma sênac polom tau tônj sênam aôm lanjôm. Sejonj polom njanô samob sêpi malacsêgagenj êna ma sejop tônj.

36 Gênj masê tonanj ênêc e êlôm lau gamênj tonanjêna êndênj jala totôbôm 7, tanj mênjêsa anja Aiguptu nanj, gebe tôbôm enjenj gamênj tau popoc atom.”

Josep kêtû gôlinjwaga Aiguptunja

37 Parao to nê sakinjwaga samob sênjô binj tonanj njajam.

38 Ma Parao kêsôm gêdênj nê sakinjwaga gebe “Aêac oc tatap njac, tanj Anôtônê Njalau gêjam enj auc kêtôm njac tonec nanj, tenj sa me masi.”

³⁹ Tec Parao kasôm gêdêḡ Josep gebe “Anôtô kêtôc gêḡ samob tonañ gêdêḡ aôm, kêtú tonañḡa ḡac wapac ma ḡac tokauc teḡ kêtôm aôm gamoa atom.

⁴⁰ Aôm ôtu ḡoc andu ḡatau ma ḡoc lau samob taḡeḡ wamu aômḡnêḡ biḡ. Lêpônḡ kiḡḡa taḡeḡ êkêḡ aê jalêlêc aôm su.”

⁴¹ Go Parao kêsôm gêdêḡ Josep gebe “Ôlic acgom, aê kakêḡ aôm kôtu gamêḡ Aiguptuḡa samucgeḡ ḡatau.”

⁴² Ma Parao kêkôc nê riḡ tonjatalô êwa eḡ saḡa mênkêkêḡ gêdêḡ Josep kêka. Eḡ kakêḡ ḡakwê ḡajam-ḡajam gêdêḡ eḡ kêsô ma kêkêḡ kapoacwalô gold eḡ gênônḡ.

⁴³ Go kêkêḡ eḡ gêḡgônḡ nê kareta kêtú luagêcḡa ma êsêac sêmôêc sêsêlêḡ sêmuḡ gebe “Apônḡ aemduc.” Amboac tonañ Parao kêkêḡ eḡ kêtú gamêḡ Aiguptuḡa samucgeḡ ḡatau.

⁴⁴ Ma Parao kêsôm gêdêḡ Josep gebe “Aê Parao, mago ḡac teḡ aḡḡa gamêḡ Aiguptuḡa ênam kôm teḡ me êḡgôm gêḡ teḡ êôc lêlêc aôm atom.”

⁴⁵ Ma Parao kêsam Josepnê ḡaê gebe Sapenat-Panea. Ma eḡ kêkêḡ dabuḡwaga aḡḡa On Potipera latuo Asenat gêdêḡ eḡ gêjam kêtú ênê awê. Su, go Josep gêwi Parao siḡ ma gêjac gamêḡ Aiguptuḡa kêsî.

⁴⁶ Gêdêḡ taḡ Josepnê jala kêtú 30 naḡ, eḡ kêkôc kôm anam sakiḡ kiḡ Aiguptuḡa Parao sa. Ma Josep gêwi Parao siḡ ma gêjac laoc gamêḡ Aiguptuḡa.

⁴⁷ Gêdêḡ jala tomoasu 7 naḡ kôm gêjam ḡanô taêsam.

⁴⁸ Ma eḡ keḡonḡ jala tomoasu 7 ḡapolom samob sa aḡḡa gamêḡ Aiguptuḡa to gêjac gêḡ tau sa kêkô kêtôm malacsêgagēḡ. Eḡ gêjac kôm, taḡ kêḡi malac auc kêtômḡeḡ naḡ, ḡaḡḡanô sa kêkô malac gêdêḡ-gêdêḡgeḡ.

⁴⁹ Tec Josep gêjac polom taêsam sa kêtôm gaḡac gwêcḡa. Eḡ gedec gebe ênam dôḡ to êsa gêḡ tau sa atom gebe ḡamalac teḡ kêtôm gebe ênam dôḡ to êsa gêḡ amboac tonañ ḡai sa nec atomanô.

⁵⁰ Jala tôbômḡa gêô lasê atom taḡeḡ ma Josep kêka ḡapalê luagêc lasê. Dabuḡwaga Onḡa Potipera latuo Asenat kêkôc êsêagêc.

⁵¹ Josep gê ḡacsêganê ḡaê gebe Manase ma kêsôm gebe “Gaê ênê ḡaê Manase gebe Anôtô gêgôm aê kaliḡ ḡoc gêḡwapac to tamocnê andu ḡagôlôac samob siḡ.”

⁵² Gê ḡac kêtú luagêcḡa nê ḡaê gebe Epraim gebe “Anôtô kêkêḡ gôlôac gêdêḡ aê aḡḡa gamêḡ ḡoc gêḡwapacḡa.”

⁵³ Jala tomoasu 7, taḡ gêc gamêḡ Aiguptuḡa naḡ, mênḡgêjac pep

⁵⁴ ma jala totôbôm 7 mênkêsa kêtôm Josep kêsôm naḡ. Ma tôbôm gêjam gamêḡ ḡagêdô samob auc, aḡḡa gamêḡ Aiguptuḡa taḡeḡ, tec têtap nêḡ polom sa.

⁵⁵ Gêdêḡ taḡ lau Aiguptuḡa sêôc tôbôm naḡ, lau têtatḡ polom gêdêḡ Parao. Ma Parao kêsôm gêdêḡ lau Aiguptuḡa samob gebe “Andêḡ Josep ana ma biḡ samob, taḡ eḡ êsôm naḡ aḡgôm.”

⁵⁶ Ma gêdêḡ taḡ tôbôm gêjam gamêḡ samucgeḡ auc naḡ, Josep gêlêc katam su andu gêḡ ḡanônḡa ma kêkêḡ gêḡ gêdêḡ lau Aiguptuḡa sêjam ôli gebe tôbôm kapôêḡ gêc gamêḡ Aiguptuḡa amboac tonañgeḡ.

⁵⁷ Tôbôm gêjam sêga, tec lau gamêḡ pebeḡḡa sêja Aiguptu sebe sênam ôli polom aḡḡa Josepnê, gebe tôbôm kapôêḡ gêjam nom ḡagamêḡ samob auc. * jali. † tetoc oc sa kêtú nêḡ anôtô jaba.

42

Josep têwai sêsêp Aiguptu sebe sênam ôli polom

¹ Gêdêḡ taḡ Jakob gêḡô polom gêc Aiguptu ḡawae naḡ, eḡ kêsôm gêdêḡ latui gebe “Matemanô gêdêḡ-gêdêḡ taôm kêtú asagēḡḡa.”

* **41:57:** Sapenat-Panea ḡam gebe Anôtô kêsôm gebe eḡ gêmoa mata † **41:57:** On kêtú lau Aiguptu nêḡ malac dabuḡ towae. Êsêac

² Ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê ganô ñawae gebe polom gêc Aiguptu. Asêp ana ma anam ôli nêñ polom anja tônê gebe tamoa maten jali ma tamac êndu atom.”

³ Amboac tonan Josep têwai 10 sêsêp sêja sebe sênam ôli polom anja Aiguptu.

⁴ Mago Jakob kêsakin Josep lasi Benjamin gêwiñ atom gebe enj kêtêc gebe gêñwapac êtap enj sa.

⁵ Amboac tonan Israel latui sêo lasê sebe sênam ôli polom, sêmoa lau ñagêdô, tanj sêmên nan, ñalêlôm gebe tôbôm gêjam gamên Kanaanja auc samucgenj.

⁶ Ma Josep kêtû ñacgôlinjsêga gamên tonanja. Enj tau kêkên polom gêdên lau gamên samobnja sêjam ôli. Ma Josep têwai sêo lasê jatêtap labôc sêc enj lanônêmña.

⁷ Josep gêlic têwai e kêjala êsêac, mago enj gêgôm êsêac amboac lau jaba ma kêsaic binj êsêac. Enj kêsôm gebe “Amac anja ondoc amênj.” Êsêac sêsôm gebe “Anja gamên Kanaanja, abe anam ôli mo.”

⁸ Josep kêjala têwai, mago êsêac sêjam kauc enj.

⁹ Ma Josep taê gêjam mê, tanj enj gêc kêpi êsêac nan, ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Kêmsecwaga amac, tec amênj abe alic gamên kwananjenj.”

¹⁰ Êsêac sêsôm gêdên enj gebe “O apômtau, masianô, nêñ sakinwaga aêac tec amênj abe anam ôli mo.

¹¹ Ñac tagen latui aêac samob. Aêac lau mansan. Aômnêm sakinwaga atu kêmsecwaga atom.”

¹² Enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Masianô, amac amênj abe alic gamên kwananjenj.”

¹³ Ma êsêac sêsôm gebe “Aômnêm sakinwaga aêac lasitêwai 12, ñac Kanaanja tenj latui aêac. Ñac saun gacgenj gêmoa gêwiñ tamemai ma tenj gêjanja.”

¹⁴ Tec Josep kêsôm gêdên êsêac gebe “Amboac tê kasôm gêdên amac su nê gebe Amac kêmsecwaga.

¹⁵ Aê gabe jansaê amac êpi binj tonec ma jasôm binjanô êtu Parao gêmoanja gebe amac oc awi gamên tonec sinj atom e amacnêm lasimi saun êo lasê tonec êwiñ acgom.

¹⁶ Asakin amacnêm tenj gebe êkôc lasimi êmên ma amac ñagêdô anjônj kapoacwalô acgom. Aê gabe jansaê amacnêm binj e jajala gebe amac lau binjanônja me masi. Embe masi, go aê jasôm êtu Parao gêmoanja gebe kêmsecwaga amacgoc.”

¹⁷ Go kêkên êsêac samob sênjônj kapoacwalô bêc têlêac.

¹⁸ Ñabêc kêtû têlêacnja go Josep kêsôm gêdên êsêac gebe “Anjôm tonec, go amoa matem jali gebe aê katêc Anôtô.

¹⁹ Amac embe lau mansan, go awi nêñ tenj sinj ênjônj kapoacwalô êjô amac ma amac ñagêdô akôc polom andên nêñ gôlôac ana gebe mo êjô êsêac êndu atom.

²⁰ Ma akôc lasimi saun andên aê amênj, go amacnêm binj êwaka tau sa gebe binjanô ec amac êndu atom.” Ma êsêac sêgôm amboac tonan.

²¹ Go êsêac sêsôm gêdên taun gebe “Binjanôgoc, gên tanj dagôm gêdên lasinji nan ñagêjô tonec. Aêac talic enj gêmoa tonalêlôm ôluñ-ôluñgenj ma keten aêac, mago takên tanjen enj atom. Kêtû tonanja gêñwapac tonec kêtap aêac sa jagêdênjenj.”

²² Ma Ruben gêjô êsêac awen gebe “Aê tec kasôm gêdên amac gebe anjôm ñapalê sec atom. Nec kasôm me masi. Mago amac abe akên tanjem atom. Kêtû tonanja ênê dec ñagêjô kêpi aêac galoc.”

²³ Êsêac sêjam kauc gebe Josep gêjô êsêac awen atom gebe ñac ênam binj ôkwiña tenj kêkô êsêac ñasawa.

²⁴ Ma enj gêbuc dêmôê êsêac ma kêtan. Kêtan su ma gêmu jagêjam binjalôm gêdên êsêac kêtiam. Ma enj kêkôc Simeon anja êsêacnênj ma gêsô enj tônj ma ac sêlic.

Josep têwai sêmu sêja Kanaan

²⁵ Go kêjatu gebe polom êsêp êsêacnênj talu e mênjêc êtômgenj to nêñ ñaôli êmu êna êtiam ma sêkênj gênj êpuc êsêac tônj anja intênanja êndênj êsêac êwiñ. Ma sêgôm amboac tonan.

²⁶ Go êsêac sêpô nêñ polom gêsac donki ñaô ma sêc sêja.

²⁷ Ma gêdêñ tañ êsêacnêñ teñ gêjac nê talu lêtêñ gebe êkêñ gêñ êndêñ nê donki êniñ ança gamêñ sênêcña nan, gêlic nê bôlêñ gêc taluawa

²⁸ ma kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Sêkêñ bôlêñ gêmu gêmêñ, onec gêc ñoc taluawa.” Sêlic e katun gêjaña, ma têtênêp ma sêsôm gebe “Ojae, Anôtô gêgôm asagen gêdêñ aêac.”

²⁹ Gêdêñ tañ sêô lasê dêdêñ tamenji Jakob ança gamêñ Kanaan ña nan, ac sêjac miñ biñ samob, tañ kêtap êsêac sa nan, gêdêñ en ma sêsôm gebe

³⁰ “Ñac, tañ kêtû gamêñ tônê ñatau nan, kêsaiç biñ aêac ma geboc aêac atu gamêñ tau ñakêmsewaga.

³¹ Mago aêac asôm gêdêñ en gebe ‘Aêac kêmsecwaga atom, aêac lau mansañ.

³² Aêac lasitêwai 12, tamemai latui. Ñac teñ gêjaña ma ñac saun gacgen gêñgôn gêwiñ tamemai gêmoa Kanaan.’

³³ Mago ñac, tê kêtû gamêñ ñatau nê, kêsôm gêdêñ aêac gebe ‘Aê jajala amac lau mansañ êndêñ tonec gebe awi nêñ teñ siñ êmoa êwiñ aê ma akôc polom andêñ nêñ gôlôac ana, gebe tôbôm gêc.

³⁴ Akôc lasimi saun andêñ aê amêñ, go jajala amac gebe lau mansañ ma kêmsecwaga amac atom. Su, go jakêñ nêñ lasitêwa êmu êndêñ amac êtiam ma amac atôm gebe atulu gêñ amoa gamêñ tonec.’”

³⁵ Gêdêñ tañ êsêac sêjac nêñ talu lêtêñ nan, samob sêlic nêñ bôlêñ tosabañ-tosabañ kêsêp nêñ talu gêdêñ-gêdêñgen. Êsêac to tamenji sêlic nêñ bôlêñ tosabañ-tosabañ ma têtêc taun.

³⁶ Ma tamenji Jakob kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac ajañgo ñoc gôlôac su. Josep gêjaña, Simeon gêjaña, ma galoc abe akôc Benjamin su êwiñ. Biñ samob tonañ kêpi aêgen.”

³⁷ Tec Ruben kêsôm gêdêñ tama gebe “Ôkêñ en êsêp aê lemoc, aê jakôc en jamu jandêñ aôm jamêñ. Aê embe jakôc en jamu jamêñ atom, go ônac ñoc latucagêc êndu.”

³⁸ Mago en kêsôm gebe “Latuc êsêp êwiñ amac atom gebe têwa gêmâc êndu su ma en taugen tec gêmoa. Gêñ wapac embe êtap en sa ança intêna, tañ abe asêlêñ nan, go amac akêñ aê tomôdêgen jasêp lamboam toñoc ñalêlôm ñawapacgen jana.”

43

Josepnê lasitêwai sêsêp Aiguptu kêtû luagêcña

¹ Tôbôm kapôên kêkônin gamêñ tôñ ñanôgen.

² Êsêac sen polom, tañ sêkôc ança Aiguptu nan, e gêbacnê su, go tamenji kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amu ana êtiam gebe anam ôli aêacnêñ mo ñagêdô.”

³ Tec Juda kêsôm gêdêñ en gebe “Ñac tonañ kêjatu aêac ñajaña ma kêsôm gebe ‘Amac alic aê lañôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’

⁴ Aôm embe ôsakin lasinji êwiñ aêac, go asêp naanam ôli nêñ mo.

⁵ Embe ôsakin en êwiñ atom, go aêac asêp atom gebe ñac tau kêsôm gêgêñ aêac gebe ‘Amac alic aê lañôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’”

⁶ Israel kêsôm gebe “Amac agôm aê sec ma asôm lasimi ñawae gêdêñ ñac tau kêtû asagenña.”

⁷ Êsêac sêjô en awa gebe “Ñac tau kêkip aêac to ma gôlôac ñam sa ñapep ma kêsôm gebe ‘Tamemi gacgen gêñgôn mata jali me masi. Amacnêñ lasitêwai teñ gêñgôn me masi.’ Biñ, tañ aêac ajac miñ gêdêñ en nan, gêjô kênac tonanjen. Aêac ajala biñ, tê en kêsôm kêdaguc gebe ‘Akôc lasimi andêñ aê amêñ’ nê, kwananjen amboac ondogen.”

⁸ Ma Juda kêsôm gêdêñ tama Israel gebe “Ôsakin ñapalê tau êwiñ aê, go andi ma asêlêñ gebe tamoa maten jali ma aôm to aêac ma nêñ gôlôac ñasec-ñasec amboac tonanjen, tamac êndu atom.

⁹ Aê jatu lautuc en, ma en ê lamu aê. Ôtu kênac en êndêñ aê lemoc. Aê embe jakôc en jamu jawac to jakêñ en êkô aôm lañômniñ atom, go jawê biñ tonañ ñakain enden tôñgen.

10 Binjanô, aêac embe tajain têm atom, oc aêac amu amêñ wanêcgeñ su.”

11 Go tamenñ Israel kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Embe amboac tonañ, nañ anğôm amboac tec gebe Akôc gamêñ tonecña ñagêñ mata êjamgeñ êsêp nêñ talu ma ajon êndêñ ñac tônê awi sinj êndêñ eñ ñaômagen, amboac gêñmalu ñagec, to lêp ñagec, ma ka ñagêdô ñatêkwi, ma kaña to lanip.

12 Ma akôc bôlêñ luagêc êwiñ tau. Bôlêñ, tañ sêkêñ gêc nêñ taluawa nañ, akôc amu ana amboac tonanğen. Oc moae sêgôm kêgôlinğ.

13 Akôc lasimi amboac tonañ ma andi amu andêñ ñac tau ana.

14 Embe akô ñac tau lanğônêñ, go ñajaña ñatau Anôtô taê walô amac gebe êsakin nêñ lasitêwai teñ agêc Benjamin sêwiñ amac sêmu sêmêñ. Ma aêma nec embe jamoa togôlôacmêgeñ, go jamoa amboac tonañ.”

15 Kêsôm su, go lau tau sêkôc gêñ sêkêñ ñaômagenña to sêkôc bôlêñ luagêc gêwiñ tau ma Benjamin gêwiñ. Ac dêdi ma sêsêp Aiguptu sêja ma sêkô Josep lanğônêñ.

16 Josep gêlic Benjamin gêwiñ êsêac, tec kêsôm gêdêñ gejobwaga anduña gebe “Ôwê lau tonec sêsô andu sêna. Ôñgun bôc teñ ma ono gebe lau tonec sêniñ gêñ sêwiñ aê êndêñ ocsalô tonec.”

17 Ñac tau gêgôm kêtôm Josep kêjatu nañ ma gêwê lau sêsô Josepnê andu sêja.

18 Ac sêkêñ lau tau sêsô Josepnê andu, tec têtêc taun ma sêsôm gebe “Êsêac sêkôc aêac tasô tonec kêtû ñaôli, tañ sêkêñ kêsêp aêacnêñ talu gêdêñ tamêñ kêtû ñamata nañña. Êsêac sebe sênac sinj êndêñ aêac e sêku aêac tulu ma sêkôninğ aêac tatu gêñôma to sêjanğo aêacnêñ donki su.”

19 Ma êsêac têtû gasuc dêdêñ ñac, tañ gejob Josepnê andu nañ, ma sêjam binğalôm sêwiñ eñ sêkô andu ñasacgêdô

20 ma sêsôm gebe “O ma apômtau, aêac asêp amêñ têm teñ sugac gebe anam ôli mo.

21 Gêdêñ tañ aêac aô lasê gamêñ aninğ awenğña ma ajac ma talu lêtêñ nañ, atap ma bôlêñ sa tomalagenğ gêc taluawa gêdêñ-gêdêñgeñ. Tec aêac akôc gêñ tau amu amêñ kêtiam.

22 Ma aêac akôc bôlêñ ñagêdô gêwiñ amboac tonañ abe anam ôli mo. Aêac ajam kauc ñac, tañ kêkêñ ma bôlêñ kêsêp ma talu.”

23 Eñ gêjô êsêac awenğ gebe “Atêc taôm atom. Nêñ Anôtô to tameminê Anôtô oc kêkêñ awa kêsêp nêñ talu. Aê tec katap nêñ bôlêñ sa sugac.” Ma eñ kêkôc Simeon gêdêñ êsêac gêja.

24 Go eñ gêwê lau tau sêsô Josepnê andu sêja ma kêkêñ bu gêdêñ êsêac gebe sêkwasiñ enkañ ma kêkêñ gêñ gêdêñ nêñ donki señ.

25 Êsêac sêñô ñawae gebe sêniñ gêñ anğa tônê, tec sêmasañ gêñ, tañ sebe sêkêñ ñaômagen nañ, ma sêsaê Josep gebe êô lasê êndêñ ocsalô.

26 Gêdêñ tañ Josep gêô lasê nê andu nañ, êsêac sêkôc gêñ, tañ sêmasañ nañ, jasêsô dêdêñ eñ ma têtap labôc sêc eñ akainğña.

27 Mago eñ awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe “Tamemi lanğwa, tañ ajac ênê minğ gêdêñ aê nañ, gêmoa ñajam me masi. Eñ gêmoa mata jali me masi.”

28 Êsêac sêjô eñ awa gebe “Aômñêñ sakinğwaga, aêac tamemai gêmoa ñajam. Eñ gêñğônğ mata jaligenğ.” Ma êsêac sewec to têtap labôc.

29 Eñ mata gedec ma gêlic lasi Benjamin, eñ tau tênanê latu teñ ma kêsôm gebe “Lasimi saunğ, tañ ajac ênê minğ gêdêñ aê nañ, tau tonec me.” Go kêsôm gêdêñ eñ gebe “Latucenec, Anôtô êmoasiñ aôm.”

30 Go Josep kêkacgeñ gebe êwi êsêac sinğ gebe nê ñalêlôm gêjam awa su lasi ma kêdabinğ gebe êtañ lasê. Eñ jakêsô nê balêñ teñ ma kêtañ gêmoa tônê.

31 Eñ kêkwasiñ lanğwanô su, go kêsa gêja. Eñ kêpuc tau tônğ ma kêsôm gebe “Akôc gêñ taniñña amêñmañ.”

³² Êsêac sêjam sakin en taunja to êsêac taunja ma lau Aiguptu, tañ sen gêñ sêwiñ en nañ, taunja amboac tonanjen, gebe lau Aiguptu nêñ jao kêkô gebe sêniñ gêñ sêwiñ lau Ebolai atom. Gêñ tonan lau Aiguptu sêlic amboac gêñ alôb-alôb.

³³ Ma Josep têwai to lasi sêngôn en nêmnja. Nacsêga gêngôn mala, tañ gêjac en nawae nañ, ma nac saun gêngôn mala, tañ gêjac en nawae. Ma lau tau sêsala taun e sêjac lemen.

³⁴ Sêkên gêñ taniñja gêdên êsêac anga Josepnê tebo, mago sêkên gêñ taniñja gêdên Benjamin kêlêlêc êsêac nagêdô nêñ su. Êsêac nagêdô têtap laclu tagen sa ma Benjamin kêtap nê laclu lemen ten sa. Ma êsêac sênôm sêwiñ en e têtac najam kêsa.

44

Josep kêsaê nê têwai to lasi

¹ Go Josep kêjatu nê andu nagejobwaga gebe “Ôkên polom êsêp lau tau nêñ talu e mênêc êtôm sêmbalanja ma ôkên êsêacnên bôlên ênêc taluawa.

² Mago noc laclu silber nañ ôkên ênêc nac saun nê taluawa êwiñ ênê bôlên polomja.” Ma en gêgôm kêtôm Josep kêsôm gêdên en nañ.

³ Gêu bôn acgom, go sêkên êsêac to nêñ donki sêja.

⁴ Êsêac sêwi malac siñ saunjen ma nasawa kêtû baliñ atom tagen, tec Josep kêsôm gêdên nê andu nagejobwaga gebe “Ajôc, ôjanda lau tau. Embe ôê êsêac tôñ, go ôsôm êndên êsêac gebe ‘Amac akên sec gêjô najam kêtû agenja. Amac ajam genjen aênoc laclu silber nec kêtû agenja.

⁵ Noc natau gênôm gêñ kêsêp gêñ tau tonan to kêpuc kapoac na gêñ tonan. Amac agôm gêñ tonan, tec agôm keso nanô.’”

⁶ En gêôc lêlêc êsêac ma jakêsôm biñ tonanjen gêdên êsêac.

⁷ Êsêac sêjô en awa gebe “Aêacma apômtau kêsôm biñ amboac tonan kêtû asagenja. Biñ amboac tonan ênac jaê nêñ sakinwaga aêac. Biñ amboac tonan aêac oc angom atom.

⁸ Ôlic acgom, bôlên, tañ aêac atap sa gêc ma taluawa nañ, aêac akôc amu amên anga gamên Kanaan akên gêdên aôm, tec aêac anam genjen silber me gold anga nêñ nataunê andu amboac ondoc.

⁹ Aôm embe ôtap gêñ tau sa anga nêñ sakinwaganên ten nê, nañ êmac êndu ma aêac nagêdô atu ma apômtaunê sakinwaga amboac tonanjen.”

¹⁰ Ma en kêsôm gebe “Amboac tonan, biñ, tañ asôm su nañ, êtu tôñ. Nac, nañ jatap gêñ tau sa anga ênê nañ, êtu noc gêñôma, ma amac nagêdô aêc ana tobiñmêgen.”

¹¹ Go gaôgen êsêac samob sêlêwan nêñ talu ma sêjac nêñ talu lêtên.

¹² Ma en kêbêlêm talu gêjac m anga nacsêganê e gêdên nac saun nê. Ma kêtap laclu tau sa gêc Benjaminnê talu.

¹³ Ma êsêac sêkac nêñ nakwê gêngic e sêkên talu gêsac nêñ donki naô kêtiam ma sêmu sêja malac.

¹⁴ Juda to nê lasitêwai sêô lasê Josepnê andu ma nac tau gacgen gêmoa. Ma êsêac têtap labôc sêc en akainja.

¹⁵ Josep kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac agôm gêñ amboac ondoc. Amac ajam kauc gebe nac amboac aê oc Japuc gêñ nam jatôm atom me.”

¹⁶ Ma Juda kêsôm gebe “Aêac asôm biñ ondoc êndên noc apômtau. Aim awensun su êtu agenja. Aêac awaka taun sa amboac ondoc. Anôtô kêkip nêñ sakinwaga aêac ma keso sa sugac. Gôlicgac, aêac atu noc apômtaunê gêñôma, aêac to en, tañ têtap laclu sa gêc enja nañ, amboac tonan.”

¹⁷ Mago Josep kêsôm gebe “Biñ amboac tonan ênac jaê aê. Nac tagen, tañ têtap laclu sa gêc enja nanjen êtu noc gêñôma. Mago amac nagêdô, amac aêc tobiñmalôgen andên tamemi ana.”

Juda gebe ênam Benjamin kêsi

18 Tec Juda gédêñ enj gêja ma kêsôm gebe “O apômtau, aê gabe jatenj aôm gebe nêñ sakiñwaga aê jasôm binj tenj êsô ñoc ñatau tanjasuñ ma têtac ñandanj êndêñ nêñ sakiñwaga atom, gebe aôm kôtôm Parao tau.

19 Ñoc apômtau kêtú kênac nê sakiñwaga gebe ‘Amac tamemi me lasimi tenj gêmoa me masi.’

20 Ma aêac asôm gédêñ ñoc ñatau gebe ‘Tamemai gêmoa, enj kêtú ñamalacanô sugac, ma lasinji saun tenj gêmoa, tanj enj kêka lasê gédêñ kêtú ñamalacanô su nanj. Ñac tau têwa gêmác êndú su, tec enj taugenj gêmoa, ténanê gôlôac ñagêdô masi. Ma tama têtac gêwiñ enj.’

21 Go aôm kôsôm gédêñ nêñ sakiñwaga gebe ‘Akôc enj asêp amêñ gebe matocanô êpi enj.’

22 Aêac asôm gédêñ ñoc apômtau gebe ‘Ñapalê tau kêtôm gebe êwi tama sinj atom. Embe êwi tama sinj, oc tama êmac êndú.’

23 Go aôm kôsôm gédêñ nêñ sakiñwaga gebe ‘Lasimi saun embe êwiñ amac êsêp êmêñ atom, oc alic aê lanjôc êtiam atom.’

24 Gédêñ tanj adêñ nêñ sakiñwaga, tamoc tau, amu aja nanj, ajac minj ñoc apômtaunê binj gédêñ enj gêñô.

25 Ma gédêñ tanj tamemai kêsôm gebe ‘Ana êtiam, gebe anam ôli aêacnêñ gêñ ñagec’ nanj,

26 aêac asôm gebe ‘Aêac asêp ana atôm atom. Embe lasinji saunj êsêlêñ êwiñ aêac, go asêp ana, gebe aêac oc alic ñac tau lanjôanô atôm atom, e lasinji saunj êwiñ aêac acgom.’

27 Go nêñ sakiñwaga, aê tamoc, kêsôm gédêñ aêac gebe ‘Taôm ajalagac gebe ñoc awê kêkôc ñoc ñapalê luagêcgenj.

28 Tenj gêwi aê sinj e kasôm gebe Binjanô, gêñ tenj kêkac enj popocgenj ma aê galic enj kêtiam atom e mênjgêdêñ galoc.

29 Amac embe akôc ñac tonec su anja aêñoc amboac tonanjenj ma gêñwapac êtap enj sa, go akêñ aê tomôdêgenj jasêp lamboam jana tonjoc ñalêlôm ñawapacgenj.’

30 Kêtú tonanña aê embe jaô lasê nêñ sakiñwaga, aê tamoc, ma ñapalê, tanj kêtú enj gêñgônj mata jali ñamôkê nanj, êwiñ aêac atom,

31 enj embe êlic ñapalê mênjêwiñ aêac atom, oc êmac êndú. Ma nêñ sakiñwaga aêac akêñ nêñ sakiñwaga, aêac tamemai, tomôdêgenj êsêp lamboam êna tonjalêlôm ñawapacgenj.

32 Gebe nêñ sakiñwaga aê kasôm gédêñ tamoc gebe jatu ñapalê tonec nêñ lautuc ma enj ê lamu aê. Ma kasôm gebe Aê embe jakôc enj jamu jandêñ aôm jawac atom, go jawê binj tonanñ jakainj endenj tônjenj.

33 Kêtú tonanña tec galoc jatenj aôm gebe nêñ sakiñwaga aê jatu ñoc apômtaunê gêñôma jamoa tonec jajô ñapalê tau su. Ma ondec ñapalê tau êwiñ têwai êmu ênamanj.

34 Gebe ñapalê tau embe êwiñ aê atom nec, oc jamu jandêñ tamoc jana amboac ondoc. Aê katêc tauc gabe jalic gêñwapac, nanj êtap tamoc sa nanj jawinj atom.”

45

Josep gêwa tau sa

1 Ma Josep kêkô lau samob lanjôñnêñña e kêpuc tau tônj jageo. Tec enj gêmôêc gebe “Lau samob sêwi aê sinj sêsa sêna.” Amboac tonanñ gédêñ tanj Josep gêwa tau sa gédêñ lasitêwai nanj, lau tenj sêmoa sêwiñ êsêac atom.

2 Ma enj kêtanj lasê e lau Aiguptu sêñô ma Paraonê lau sêñô ñawae amboac tonanjenj.

3 Ma Josep kêsôm gédêñ nêñ lasitêwai gebe “Aê Josep. Tamoc gêñgônj mata jali me masi.” Mago lasitêwai sêjô enj awa kêtôm atom, gebe enj kêtakê êsêac ñanôgenj.

4 Tec Josep kêsôm gédêñ nêñ lasitêwai gebe “Atu gasuc aêmanj.” Ma êsêac dêdêñ enj sêja. Ma enj kêsôm gebe “Lasimi aê Josep, tanj akêñ aê gadêñ lau Aiguptu sêjam ôli aê.

5 Mago galoc têtac ñawapac atom to amoa tonêñ ñalêlôm ñatutuc êtu akêñ aê gadêñ lau tonec sêjam ôli aêña atom, gebe Anôtô kêsakinj aê gamuñ amac gebe ênam amac kêsî anjgônj matem jali.

⁶ Tôbôm gêc gamêñ tau jala luagêc su. Ma jala lemeñ teñ gacgeñ gêc tañ lau sêsap nom ma sejoñ kôm ñanô sa atom.

⁷ Ma Anôtô kêsakiñ aê gamuñ amac gebe janam amacnêm ñagêdô kêsi anğa nom ma jajop lau taêsam sêngôn maten jali êtu amacña.

⁸ Kêtu tonanğa amac asakiñ aê gamêñ tonec atom, Anôtô taugen. En kêkêñ aê katu Parao tama to ênê andu ñatau ma gamêñ Aiguptuña samob ñagôlinwaga.

⁹ Andi ñagaôgeñ. Andêñ tamoc api ana ma asôm êndêñ en gebe ‘Latôm Josep kêsôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêkêñ aê katu gamêñ Aiguptuña samob ñatau. Ôsêp ôndêñ aê ômôêñ ma ônam gamêñ tôñ atom.

¹⁰ Aôm ôngôn gamêñ Gosen ma ômoa aê ñagala, aôm to nêm gôlôac ma nêm gôlôacnêñ gôlôac ma nêm domba to bulimakao ma gêñ samob, tañ kêtü aômnêm nan.

¹¹ Aê gabe janam aôm sa anğa tonec e aôm to nêm lau ma gêñ samob, tañ kêtü aômnêm nan, apô lêna taôm êtu gêñ tenğa atom, gebe tôbôm ênêc jala lemeñ teñ êwiñ.’

¹² Ma galoc amac matemanô alic to lasic Benjamin mataanô gêlic amboac tonanğen gebe aê tauc aocsuñ kasôm biñ gêdêñ amac.

¹³ Anac miñ ñoc ñawasi anğa gamêñ Aiguptuña to gêñ, tañ alic nan, ñawae êndêñ tamoc. Andi ñagaôgeñ ma akôc tamoc êsêp gamêñ tonec êmêñ.”

¹⁴ Ma agêc lasi Benjamin sêmbôêñ tauñ ma têtan kêpi tauñ.

¹⁵ Ma en kêlêsoñ têtai samob ma kêmbôêñ êsêac to kêtan. Su, go lasitêwai sêjam biñgalôm sêwiñ en.

¹⁶ Gêdêñ tañ sêñô ñawae anğa Paraonê andu gebe Josepnê lasitêwai sêmêñ nan, Parao to nê sakiñwaga sêñô ñajamgeñ.

¹⁷ Ma Parao kêsôm gêdêñ Josep gebe “Ôsôm êndêñ nêm lasitêwai gebe Anğôm amboac tonec gebe akêñ nêm waba ênsac nêm bôc ñaô ma amu ana gamêñ Kanaan.

¹⁸ Ma akôc tamemi to nêm gôlôac samob andêñ aê amêñ ma aê gabe jakêñ Aiguptu ñagamêñ ñajamanô tau êndêñ amac gebe aniñ nom tonanğen ñajalêsi.

¹⁹ Ôjatu êsêac amboac tonec êwiñ gebe Anğôm tonec gebe Akôc kareta anğa gamêñ Aiguptuña êtu nêm ñasec-ñasec to nêm lauonğa ma akôc tamemi amêñman.

²⁰ Ma taêm walô nêm waba anduñ atom, gebe Aiguptu ñagamêñ ñajamanô tau êtu amacnêm.”

²¹ Ma Israel latui sêgôm kêtôm tonanğen, go Josep kêkêñ kareta gêdêñ êsêac kêtôm Paraonê jatu ma kêkêñ mo gebe êpuc êsêac tôñ anğa intênanğa.

²² En kêkêñ ñakwê omña tagen-tagen gêdêñ êsêac samob kêtômgeñ, Benjamin taugen tec kêkêñ silber ñadôn 300 to ñakwê omña lemeñ teñ gêdêñ en.

²³ En kêsakiñ gêñ amboac tonec gêdêñ tama gêja gebe donki kapoac 10 togêñ mata êjam Aiguptuña ma donki têna 10 topolom ma mo to gêñ taniñğa êtu êpuc tama tôñ anğa intênanğa.

²⁴ Go kêsakiñ lasitêwai sêja ma gêdêñ tañ kêkam êsêac lemeñ nan, kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Asôm taôm anğa intêna atom.”

²⁵ Tec êsêac sêwi Aiguptu siñ sêpi gamêñ Kanaan jasêo lasê dêdêñ tamenñ Jakob.

²⁶ Ma êsêac sêjac miñ gêdêñ en gebe “Josep gêngôn mata jali ma en kêtü gamêñ Aiguptuña samob ñagôlinwaga.” Mago têtac kêkac en atom, gebe en kêkêñ gêwiñ êsêac atom.

²⁷ Mago gêdêñ tañ sêjac miñ Josepnê biñ samob, tañ kêsôm gêdêñ êsêac nan, gêdêñ en ma gêdêñ tañ en gêlic kareta, tañ Josep kêsakiñ gebe êkôc enğa nan, tec tamenñ Jakob têtac kêpô su ma nê ñalêlôm gêdi sa kêtiam.

²⁸ Ma Israel kêsôm gebe “Kêtômğac. Latuc Josep gêngôn mata jali. Aê gabe najalic en acgom, go jamac êndü.”

46

Jakob langwa kêsêp Aiguptu gêja

¹ Amboac tonan Israel gêdi ma kêkôc nê gêj samob gêwiñ gêja. En gêo lasê Ber-Seba ma kêkêj da gêdêj tama Isak nê Anôtô.

² Ma gêdêj gêbêc Anôtô geoc tau lasê gêdêj Israel ma gêjam biñgalôm gêdêj en ma kêsôm gebe “Jakob, Jakob.” Ma en kêsôm gebe “Aê tec gamoa.”

³ Go en kêsôm gebe “Aê Anôtô, tamamnê Anôtô aê. Ôsêp Aiguptu ôna tonêm ñalêlôm ñatutuc atom, gebe aê gabe jañgôm aôm ôtu laum kapôêj ten anga ônê.

⁴ Aê gabe jasêp Aiguptu jawiñ aôm. Ma aê gabe jakêj aôm ômu ôpi ômôêj êtiam ma Josep lêma êmbaob aôm matamgasi.”

⁵ Go Jakob gêdi anga Ber-Seba. Ma Israel latui sêkêj tamenji Jakob to nê ñasec-ñasec ma nêj lauo sêpi kareta, tañ Parao kêsakiñ kêtû êkôc enja.

⁶ Êsêac sêkôc nêj bôc to waba, tañ têtap sa anga Kanaan nañ, ma sêo lasê Aiguptu, Jakob to nê gôlôac samucgen sêwiñ en.

⁷ En kêkôc latui to latuio sêwiñ en ma dêbui to dêbuio to nêj wakuc samob sêwiñ en sêja Aiguptu.

⁸ Israelnê wakuc, tañ sêo lasê Aiguptu nañ, nêj ñaê tau tonec gebe Jakob to nê latui. Jakobnê ñacsêga Ruben

⁹ to Ruben latui Hanok, Palu, Hesron ma Karmi.

¹⁰ Simeon latui Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar ma Saul, awê Kanaanja ten latu en.

¹¹ Lewi latui Gerson, Kohat ma Merari.

¹² Juda latui Er, Onan, Sela, Peres ma Sera (mago Er agêc Onan sêmac êndu anga gamêj Kanaan). Ma Peres latui Hesron agêc Hamul.

¹³ Isakar latui Tola, Puwa, lob ma Simron.

¹⁴ Sebulon latui Sered, Elon ma Jalel.

¹⁵ (Lea latui tau tonan, tañ Jakob kêka lasê anga Mesopotamia sêwiñ latuo Dina. Êsêac latuñio to ñac samob sêpi tagen têtôm 33.)

¹⁶ Gad latui Sipion, Hagi, Suni, Esbon, Eri, Arodi ma Areli.

¹⁷ Aser latui Imna, Iswa, Iswi, Beria ma luñjo Sera. Ma Beria latui Heber agêc Malkiel.

¹⁸ (Silpa latui tau tonan. Laban kêkêj en gêdêj latuo Lea. Ma Jakob kêka êsêac lasê, lau 16 sêpi tagen.)

¹⁹ Jakobnê awê Rahel latui Josep agêc Benjamin.

²⁰ Ma anga gamêj Aiguptu Josep kêka Manase agêc Epraim lasê, tañ dabunwaga Onja Potipera latuo Asenat kêkôc nañ.

²¹ Ma Benjamin latui Bela, Beker, Asbel, Gera, Naman, Ehi, Ros, Mupim, Hupim ma Ard.

²² (Rahel latui tau tonan, tañ Jakob kêka lasê, lau 14 sêpi tagen.)

²³ Dan latu Husim.

²⁴ Naptali latui Jasel, Guni, Jeser ma Silem.

²⁵ (Bilha, tañ Laban kêkêj gêdêj latuo Rahel nañ, latui tonan, tañ Jakob kêka lasê, lau 7 sêpi tagen.)

²⁶ Jakobnê lau samob, tañ sêo lasê Aiguptu nañ, ma sêsa anga en tau nê sêpi tagen 66, mago Jakob latuinêj lauo sêwiñ namba tonan atom.

²⁷ Ma Josep latui tañ kêka lasê anga Aiguptu nañ, luagêc, tec lau samob anga Jakobnê gôlôac, tañ sêo lasê Aiguptu nañ, sêpi tagen 70.

²⁸ Jakob kêsakiñ Juda gêdêj Josep gêmuj en gebe eten Josep êo lasê Gosen êmuñ. Ma êsêac sêo lasê gamêj Gosen.

²⁹ Go Josep kêmasañ nê kareta ma kêpi gêja gebe êpuc tama Israel tôntôn anga gamên Gosen. Ma gêdên tañ en gêlic tama nañ, kêmboên en kêsêp gêsutêkwa ma kêtaj ñasawa baliñ gêsac en gêsutêkwa.

³⁰ Israel kêsôm gêdên Josep gebe “Galoc gabe jamac êndu gebe aê galic lanômanô ma kajala gebe gôngôn matam jali.”

³¹ Josep kêsôm gêdên lasitêwai to gêdên tamanê lau gebe “Aê gabe japi jakên amac ñawae êndên Parao ma jasôm êndên en gebe ‘Ñoc lasitêwai to tamocnê lau, tañ sêmoa gamên Kanaan nañ, dêdên aê sêmên su.

³² Lau tau gejobwaga bôcña gebe êsêac sengeñ bulimakao ma sêkôc nêñ domba to bulimakao ma nêñ gên ñagêdô samob sêmên.’

³³ Parao embe êkalem amac ma êtu kênac amac gebe ‘Amacnêm kôm amboac ondoc,’

³⁴ go asôm gebe ‘Aômnêm sakiñwaga aêac angeñ bulimakao gêdên aêac ñapalêgeñ e mêngêdên galoc, atôm tamemai.’ Asôm bin tonañ ec êlôc gebe amoa gamên Gosen gebe lau Aiguptuñ sêlic gejobwaga bôcña samob amboac gên alôb-alôb.”

47

Jakob langwa kêtôc tau gêdên Parao

¹ Amboac tonañ Josep kêsô jakêkên ñawae gêdên Parao ma kêsôm gebe “Tamoc to ñoc lasitêwai ma nêñ domba to bulimakao ma nêñ gên samob sêmên anga gamên Kanaan jasêngôn gamên Gosen.”

² En kêkôc têwai lemeñ teñ sêwiñ en ma kêtôc êsêac gêdên Parao.

³ Parao kêsôm gêdên en têwai gebe “Amac ajam kôm amboac ondoc.” Ma êsêac sêsôm gêdên Parao gebe “Nêm sakiñwaga aêac ajop dombageñ atôm tamemai.”

⁴ Go êsêac sêsôm gêdên Parao gebe “Aêac amên gebe amoa gamên tonec amboac lau jaba gebe nêm sakiñwaga aêac ma gamên alôm ma dombaña teñ gêc gamên Kanaan atom gebe tôbôm gêjam gamên auc samucgeñ. Tec aêac aten aôm gebe ôlôc gebe nêm sakiñwaga aêac anğôn gamên Gosenmañ.”

⁵ Go Parao kêsôm gêdên Josep gebe “Tamam to nêm lasitêwai dêdên aôm sêwac.

⁶ Gamên Aiguptuñ kêtû aômnêm gên. Ôjaliñ gamên ñajamanô teñ sa ma ôkên êndên tamam to nêm lasitêwai sêngôn. Ôkên êsêac sêngôn gamên Gosenmañ. Ma aôm embe ôlic lau tokauc anga êsêacnên, go ôkên êsêac sejop ñoc bulimakao sêwiñ.”

⁷ Josep gêwê tama jakêkên gêdên Parao ma Jakob gêjam mec Parao.

⁸ Ma Parao kêtû kênac Jakob gebe “Aômnêm jala tendocgeñ.”

⁹ Jakob gêjô Parao awa gebe “Jala, tañ gamoa nom amboac ñac jaba teñ nañ 130. Jala, tañ gamoa nom ñatêm tau dambê to ñawapac ma taêsam kêtôm tamocinên jala sêmoa nom amboac lau jabaña nañ atom.”

¹⁰ Ma Jakob gêjam mec Parao ma gêwi en siñ kêsa gêja.

¹¹ Go Josep kêkên gamên gêdên tama to nê lasitêwai gebe sêngônña ma kêkên nom gêdên êsêac kêtû êsêacnên gên anga gamên Aiguptuñ, kêkên nom ñajamanô tau gêdên êsêac anga gamên Rameses kêtôm Parao kêtatu.

¹² Ma Josep gêlôm tama to nê lasitêwai ma tamanê lau samob kêtôm êsêacnên gôlôacnên nambageñ.

Josep gêjam gôlin Aiguptu

¹³ Mo teñ gêc gamên samuc tonañ atom, gebe tôbôm kapôên sec e mo gêjô lau gamên Aiguptu to Kanaanña êndu.

¹⁴ Ma Josep kejon awa, tañ gêc gamên Aiguptu to Kanaanña nañ, samob sa gêjô polom, tañ lau sêjam ôli nañ. Ma Josep kêkên ñawae kêsô Paraonê andu.

15 Ma gédênj tanj awa samob gêbacnê anja gamênj Aiguptu to gamênj Kanaan nanj, lau Aiguptu samob dédênj Josep sêja ma sêsôm gebe “Ôkênj mo êndênj aêac. Aêac amac êndu anêc aôm lanjômnmênja êtu agenja, gebe ma awa gêbacnê.”

16 Ma Josep kêsôm gebe “Amacnêm awa embe êmbacnê, go akênj nêmbôc ma aê gabe jakênj mo êndênj amac êjô nêmbôc.”

17 Tec êsêac sêkênj nêmbôc gédênj Josep ma enj kékênj mo gêjô hos to bulimakao ma domba to donki. Tec gédênj jala tonanj enj gêlôm êsêac na mo gêjô nêmbôc samob.

18 Jala tonanj gêbacnê, tec gédênj jala kêtû luagêcna êsêac sêmu dédênj enj jasêsôm gédênj enj gebe “Aêac asinj binj tonec ôkwi êndênj ma njatau atôm atom gebe awa gêbacnê ma bôc njatonj kêtû ma njataunê gênj sugac. Amboac tonanj ma gênj akênj êndênj ma njatauja tenj gêc atom, aêac ôlinj to ma nom tagenj.

19 Aêac to ma nom ananja anêc aôm lanjômnmênja êtu agenja. Ônam ôli aêac to ma nom ma ôkênj mo êjô, go aêac to ma nom anam sakinj êndênj Parao. Ôkênj polom njawê êndênj aêac gebe anjônj matenj jali ma amac êndu atom ma aêacma nom êtu gasanj atom.”

20 Amboac tonanj Josep gêjam ôli nom samob anja Aiguptu kêtû Paraonê gênj, gebe lau Aiguptuja samob sêkênj nêmbôc gédênj enj gêjam ôli gebe tôbôm kapôênj sec gêc, tec nom tau kêtû Paraonê gênj.

21 Mago lau tau tec kékênj êsêac têtû gênjôma anja Aiguptu njamadinj njamakenj e gédênj njamakenj.

22 Dabuñwaga tauñgenj nêmbôc nom tec gêjam ôli atom, gebe dabuñwaga têtap nêmbôc njawê sa anja Paraonê, tec njawê tau, tanj Parao kékênj gédênj êsêac nanj, gêlôm êsêac. Kêtû tonanja êsêac sêkênj nêmbôc nom gédênj enj gêjam ôli atom.

23 Ma Josep kêsôm gédênj lau gebe “Amboac tonanj, ocsalô tonec aê gajam ôli amac to nêmbôc nom atu Paraonê gênjgac. Galoc akôc polom njawê tonec ma asê êsêp kômmanj.

24 Mago kôm njanô tau awa êkôc êna tonj lemenj tenj ma akênj tonj tenj êndênj Parao. Tonj aclê êtu amacnêm gebe asê êsêp kôm wakuc ma aninj êtu amac to nêmbôc gôlôac ma nêmbôc njasec-njasec nêmbôc mo.”

25 Êsêac sêsôm gebe “Aôm gôjam aêac sa anjônj matenj jali. Ma njatau, embe ôlic aêac njajam, go anam sakinj Parao anêc njawaegenj.”

26 Tec Josep kékênj binj tonanj kêtû njagôlinj tenj gêc e mênjgédênj galoc gêjam gôlinj lau Aiguptuja nêmbôc nom gebe sêwa kôm njanô êkôc êna tonj lemenj tenj ma sêkênj njatenj êndênj Parao. Dabuñwaga tauñgenj nêmbôc nom kêtû Paraonê gênj atom.

Jakob lanjwa kêmasanj binj kêtû tauja

27 Amboac tonanj Israel sêngônj gamênj Aiguptu njagamênj Gosen. Ac sêngônj têtû têtê ma sêka gôlôac lasê e têtû taêsam njanô lasê.

28 Ma Jakob gêngônj gamênj Aiguptu jala 17 e ênê jala kêtû 147.

29 Israelnê noc êmac ênduja kêdabinj nanj enj kêkalem latu Josep ma kêsôm gédênj enj gebe “Aôm embe ôlic aê njajam, go ôkênj lêmam êsô lambic ma ôsôm êtu tônj gebe ômansanj aê njapen ma totêmtac êwinjenj gebe ônsunj aê anja Aiguptu atom.

30 Mago ôkênj aê janêc jawinj tamoci. Ômbalanj aê anja Aiguptu naônsunj aê anja nêmbôc sêô.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê gabe janjôm êtôm binj, tanj kôsôm nanjenj.”

31 Ma Israel kêsôm gebe “Ôtôc lêmam.” Ma Josep kêtôc lêmam. Go Israel gewec gédênj nêmbôc njagêdô mômêpacnja.

48

Jakob lanjwa gêjam mec Josep latuagêc

1 Tonanj su acgom, go sêkênj njawae gédênj Josep gebe “Ôlic acgom, tamam gêmac gêc.” Tec enj kékôc latuagêc Manase agêc Epraim sêwinj enj jasêô lasê Jakob.

² Ma sêkênj ηawae gêdênj Jakob gebe “Latôm Josep gêdênj aôm gêwac.” Go Israel kêpuc tau tôn ma gêdi gêngônj nê mê.

³ Ma Jakob kêsôm gêdênj Josep gebe “Najana ηatau Anôtô geoc tau lasê gêdênj aê anja Lus, tanj gêc gamênj Kanaan nan, to gêjam mec aê

⁴ ma kêsôm gêdênj aê gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakênj aôm ôka gôlôac lasê e têtû lau taêsam. Aê gabe janjôm aôm ôtu laum kapôênj ma jakênj gamênj tonec êndênj nêw wakuc êtu nêj gênj endênj tônjgenj.’

⁵ Ma galoc latômagêc, tanj kôka êsêagêc lasê anja Aiguptu gêdênj tanj aê gamênj Aiguptu atomjgenj nan, têtû aênjoc. Epraim agêc Manase têtû aênjoc kêtôm Ruben agêc Simeon.

⁶ Gôlôac, tanj kôka lasê têdaguc êsêagêc nan, têtû aômnm, ma êsêac sêwê kainj gênjlênsêm sêwijn tewenjagêc.

⁷ Gêdênj aê gawi Mesopotamia sinj gaô lasê Kanaan nanj Rahel gêmacc êndu anja intêna, tanj kêdabinj Eprat ma aê kasuj enj anja intêna Epratja ηatali,” ηaê tenj gebe Betlehem.

⁸ Israel gêlic Josep latuagêc ma kêsôm gebe “Asagêc tonec.”

⁹ Josep gêjô tama awa gebe “Aê latucagêc, tanj Anôtô kêkênj gêdênj aê anja tonec.” Go Israel kêsôm gebe “Ôkôc êsêagêc têtû gasuc sêmênjmanj gebe janam mec êsêagêc.”

¹⁰ Israel kêtû ηamalacanô su tec mataanô kêtû waô e gêlic gamênj amboac gêmunnja atom. Ma Josep gêwê êsêagêc dêdênj enj sêja, ma enj kêlêsoj êsêagêc alinjanô ma kêmbôênj êsêagêc.

¹¹ Go Israel kêsôm gêdênj Josep gebe “Aê gaboc oc jalic aôm lanjômanô êtiam atom, mago galoc Anôtô kêkênj aê galic aômnm gôlôac amboac tonanjgenj.”

¹² Go Josep kêkam êsêagêc sa anja ênê labum ma gewec e lanjôanô jagêdênj nom.

¹³ Ma Josep kêkam êsêagêc, kêkam Epraim ηa lêma anônja, tanj kêkanônj Israel lêma gasênja to Manase ηa lêma gasênja, tanj kêkanônj Israel lêma anônja ma gêwê êsêagêc têtû gasuc enj.

¹⁴ Mago Israel gêjac lêma keso tau ma kêmêtôc lêma anônja jagêtu gêsac ηac sauj Epraim môkêapac ma lêma gasênja gêsac Manase môkêapac. Manase enj ηacsêga.

¹⁵ Ma enj gêjam mec Josep ma kêsôm gebe “Anôtô, tanj tamocagêc Abraham agêc Isak sêsa nêj lênj sêmoa enj lanjônênja, Anôtô, tanj kêtû ηoc ηacgejob gêdênj ηoc bêc samob e mênjgêdênj galoc,

¹⁶ anjela, tanj gêjam aê kêsi gêdênj gênjwapac samob nan, ênam mec ηapalêagêc gebe ηoc ηaê to tamocagêc Abraham agêc Isak nêj ηaê elom-elom anja êsêagêcnênj e têtû taêsam ma seola nom ηagamênj auc.”

¹⁷ Josep gêlic gebe tama gêtu lêma anônja gêsac Epraim môkêapac e keso ênê ηalêlôm, tec kêkôc tama lêma anja Epraim môkêapac gebe naênsac Manase môkêapac.

¹⁸ Ma Josep kêsôm gêdênj tama gebe “O tamoc, amboac tonanj atom. ηac tonec ηacsêga, tec u lêmam anônja ênsac enj môkêapac.”

¹⁹ Mago tama gedec ma kêsôm gebe “Aê kajala, latucenec, aê kajalagac. ηac tonec oc êtu laum amboac tonanj ma êtu kapôênj, mago lasi êtu kapôênj êlêlêc enj ma ênê wakuc têtû laum taêsam.”

²⁰ Tec gêjam mec êsêagêc gêdênj bêc tonanj ma kêsôm gebe” Lau Israel sêsam amagêcnêm ηaê gebe sênam mec tauj ma sêsôm gebe’ Anôtô êngôm aôm ôtôm Epraim agêc Manase.’ ” Kêsôm amboac tonanj tec ketoc Epraim sa kêlêlêc Manase.

²¹ Go Israel kêsôm gêdênj Josep gebe “Ôlic acgom, galoc jamac êndu, mago Anôtô êwijn amac ma êkênj amac aô lasê tameminênj gamênj êtiam.

²² Ma aê jatoc aôm sa êlêlêc nêw lasitêwai su ma jakênj gamênj ηabau, tanj kajanjgo su anja lau gamênj Amornja nêj ηa ηoc sinj to talam nanj êndênj aôm.”

¹ Go Jakob kêkalem latui ma kêsôm gebe “Akac taôm sa api tagen gebe jasôm biñ, tañ êtap amac sa êndên tèm, tañ gêc nêm ña nañ, lasê êndên amac.

² “Jakob latuiac, akac taôm sa ma akên tañem tamemi Israel awa.

³ “Ruben, aôm kôtu ñoc ñacsêga, ñoc ñaclai to ñoc ôlicwalô ñamêc. Ñac ñamata waenja to ñac ñamata ñaclaiña.

⁴ Aômnêm lêñ êtôm bu, tañ gêc ñasamac nañ, tec ôtu ñac ñamata atom gebe aôm kôpi tamamnê mê ma gôgôm mê, tañ aôm kôpi nañ, kêtú sec.

⁵ “Simon agêc Lewi êsêagêc lasitêwai. Êsêagêcnên siñ kêtú ñaclai sec ñawaba.

⁶ O ñoc katuc, naô lasê êsêacnên sêkac sa atom. O ñoc ñalêlôm, ôwiñ êsêacnên lau atom gebe êsêac embe têtac ñandañ, go sênac ñamalac êndu.

⁷ Aê japuc boa nên têtac ñandañ, gebe têtac ñandañ ñawaôboa to nên ñalêlôm kêmoatiñ ñajaña. Aê gabe jawa êsêac êkôc aña Jakobnê gamên ma jata êsêac salin-salin aña Israel.

⁸ “O Juda, lasitêwai oc sêlambiñ aôm. Aôm lêmam êkam ñacjo êndên gêsutêkwa. Tamam latui oc sewec êndên aôm.

⁹ Juda kêtôm lewe ñalatu. O latucenec, aôm kôjanjo gên, tec gêlôm aôm kôtu kapôên. En kêluñ tau jakêlêwan tau amboac lewe, kêtôm lewe têna ten. Asa gebe ensoc en êndi sa.

¹⁰ Kiñnê gêbôm oc endec Juda atom ma tôc gôliñña endec asawa atom e elom ñac, tañ gêjac gên tau ñawae nañ, ma tenterlatu oc tañen wamu êndên en.

¹¹ En kêkô nê donki tônia kêpi wain ñamôkê to nê donki ñalatu kêpi wain ñalaka. En kêkwasiñ nê obo kêsêp wain to nê ñakwê kêsêp wain ñanô ñatekwi.

¹² Wain gêgôm mataanô ñawasi kêsa ma su gêgôm luluj kêtú sêp.

¹³ “Sebulon êngôn gwêctali. En êtu wan ñasêcluj to ênê ñamadiñ ênêc e naêndên Sidon.

¹⁴ “Isakar en ñatêkwa kêtôm donki, tañ jakêlêwan tau gêmoea domba ñalêlôm.

¹⁵ En gêlic gebe mala lêwanña ñajam

to gamêj tau têtac kêsa lanɣwagej,
tec eɲ gewec gebe êôc gêj wapac
ma kêtû gêjôma gêjam kôm e kêkônij eɲ.

16 “Dan êmêtôc nê lau
amboac Israelnêj gôlôacnêj tonj tenj.

17 Dan êtu moac tenj, tanj gêc intêna,
êtu moacwêm, tanj kêkêj gêjac intêna ɲataligenj nanj,
ma êɲac hos êsêp agêsu e ɲac,
tanj gêjgônj hos ɲaô nanj, embenj êsêp muɲa êna.

18 O Apômtau, aê gaônj aôm gebe ônam aê kêsi.

19 “Sêjanɣowaga sêjanda Gad,
mago eɲ êjanda êsêac êjô.

20 “Asernê mo tonjalêsi ɲajam
ma êmansaɲ gêj êtôm kinj sênij.

21 “Naptali kêtôm mojawâ, tanj kêlêti ɲagaôgenj nanj.
Binj ɲajam kêsa eɲ awasuɲ.

22 “Josep kêtôm ka wakuc, tanj gêjam ɲanô,
ka wakuc, tanj gêjam ɲanô ma kêkô bumata nanj,
ênê ɲalaka jagê gêsac tunbôm.

23 Sinwaga totalam sêlênsônj eɲ
to sêpê nêj sôb ma sêjac sinj gêdêj eɲ.

24 Mago ênê talam ɲajaɲa
ma eɲ lêma kata
gebe Jakobnê ɲajaɲa ɲatau gêjam eɲ sa
to ɲacgejob, lau Israel nêj poclabu, kêpuc eɲ tôj.

25 Tamamnê Anôtô ênam aôm sa
to ɲajaɲa ɲatau Anôtô ênam mec aôm
êkêj mec ɲamoasiɲ aɲga undambê ôɲa
to mec ɲamoasiɲ aɲga ɲagêdimbob, tanj kêpoac ɲalabuɲa nanj,
ma mec ɲamoasiɲ, tanj kêsa su to têtacclêlôm nanj.

26 Tamamnê mec ɲamoasiɲ tolêlôm-tolêlôm
kêlêlêc lôc tenjenɲa ɲamec ɲamoasiɲ su,
kêlêlêc gamêj ɲabau lanɣwa sec ɲamoasiɲ.
Gêj tonanj ɲai ênsac Josep môkêapac ɲaô,
ênsac ɲac, tanj gêmôa jaêc lasitêwai nanj ɲaô.

27 “Benjamin kêtôm kêam sec, tanj kêkac gêj gêjgic-gêjgic nanj.

Êndêj bêbêcgenj eɲ êndanɣônj nê gwada
ma êndêj êtula ênac sam gêj, tanj kêjanɣo nanj.”

28 Israelnêj gôlôac 12 tau tonanj. Ma binj, tanj tamenj kêsôm gêdêj êsêac nanj tonanj. Ma
eɲ gêjam mec êsêac, eɲ gêjam mec êsêac gêdêj-gêdêjenj ɲa mec gêdêj-gêdêjenj.

Jakob lanɣwa gêmâc êndu ma sêsuɲ eɲ

29 Ma eɲ kêjatu êsêac to kêsôm gêdêj êsêac gebe “Anôtô embe êkalem aê najawij ɲoc lau,
go ansuɲ aê jawij tamoci aɲga pocgêsuɲ, tanj gêc ɲac gamêj Hetɲa Epron nê kôm,

30 aɲga pocgêsuɲ, tanj gêc kôm Mak-Pela gêmu kêsô Mamrenj aɲga gamêj Kanaan, kôm,
tanj Abraham gêjam ôli aɲga ɲac gamêj Hetɲa Epron nê gebe êtu gamêj sêônj.

³¹ Anğa ônê êsêac sêsun Abraham agêc nê awê Sara. Anğa ônê êsêac sêsun Isak agêc nê awê Rebeka. Anğa ônê aê kasun Lea.

³² Kôm to pocgêsun, tan gêc nalêlôm nan, êsêac sêjam ôli anğa lau gamên Hetja nêj.”

³³ Jakob kêjatu bin tonan naj gêdên latui e gêbacnê, go Anôtô kêkalem en jagêwin nê lau. En gê akain kêpi mê ma gêwi katu sin.

50

¹ Go Josep gêu tau gêsac tama lanđanô ñaô ma kêtan kêpi en to kêlêso en.

² Ma Josep kêjatu dokta, tan têtú ênê sakinwaga nan, gebe sêmansan tama. Tec dokta sen oso Israelnê ñawêlêlan.

³ Ac sêjam bêc 40, gebe kôm taniñ oso ñawêlêlanña kêtôm ñasawa amboac tonan. Ma lau Aiguptu têtan tanjiboa kêtôm bêc 70 kêtú enña.

⁴ Têm tanjiboaña gêbacnê, go Josep kêsôm bin gêdên Paraonê gôlôac gebe “Amac embe alic aê ñajam, go jaten amac gebe amansan bin êndên Parao ma asôm gebe

⁵ “Tamoc kêsôm gebe Kêdabin gebe jamac êndu, tec ônsun aê jasêp ñoc sêô, tan kasap kêsêp poc anğa gamên Kanaanña. Tec katôc lemoc gêdên tamoc gebe janğôm ñanô êsa. Kêtu tonanña aê jaten aôm gebe ôlôc gebe japi najansun tamoc, go jamu jamên êtiam.”

⁶ Ma Parao gêjô en awa gebe “Ôpi ôna, ônsun tamam amboac kôtôc lêmam gêdên en.”

⁷ Tec Josep kêpi gêja gebe ênsun tama, ma Paraonê sakinwaga samob to ênê gejobwaga anduña ma gamên Aiguptu ñagejobwaga samob sêpi sêwin en sêja.

⁸ Ma Josepnê andu ñagôlôac to nê lasitêwai ma tamanê andu ñagôlôac sêwin amboac tonan, tagen nêj gôlôac ñasec-ñasec ma nêj bulimakao to domba tec gacgen sêwi sin sêmoa gamên Gosen.

⁹ Kareta to lau tohos sêpi sêwin en sêja amboac tonan. Lau tau tônê nêj ton kapôđanô.

¹⁰ Gêdên tan sêô lasê polom ñamala Atadña, tan gêc bu Jordan ñamaken ônêña nan, êsêac sêpuc tanjiboa sa ma têtan ñanô tonên ñalêlôm ñawapacgen. Josep kêmasan bin gebe lau têtan tanjiboa êtôm bêc 7 êtu tamaña.

¹¹ Ma malacm tau, lau gamên Kanaanña, sênô tanjiboa kêpi anğa polom ñamala Atadña ma sêsôm gebe “Lau Aiguptu têtan tanjiboa kapôđen anğa ônê.” Tec sê gamên tau ñaê gebe Abel-Misraim. Gamên tau gêc bu Jordan ñamaken ônêña.

¹² Tec Jakob latui sêgôm bin, tan en kêjatu êsêac nan, kêtú anô

¹³ gebe latui sêbalan en sêja gamên Kanaan ma sêsun en kêsêp pocgêsun, tan gêc kôm Mak-Pela ñalêlôm, tan gêc gêmu kêsô Mamreña. Abraham gêjam ôli pocgêsun tau tokômgen anğa ñac gamên Hetja Epron nê gebe êtu ênê gamên sêôña.

¹⁴ Josep kêsun tama su, go en to nê lasitêwai ma lau samob, tan sêpi sêwin en sêja gebe sênsun tamaña nan, sêmu sêja Aiguptu kêtiam.

Josep kêsuc têwainên bin ôkwi

¹⁵ Josepnê lasitêwai sêlic gebe tamenj gêmac êndu su, tec sêsôm gebe “Moae Josep êkên kisa aêac ma êkên ñagêjô êjô sec samob, tan dagôm gêdên en nan.”

¹⁶ Amboac tonan êsêac sêsakin bin gêdên Josep gêja ma sêsôm gebe “Kêdabin gebe tamam êmac êndu, tec kêkên jatu tonec gebe

¹⁷ Asôm êndên Josep gebe ‘Aê jaten aôm êtu têwamiña gebe êsêac sêgôm aôm sec. Mago ôsuc êsêacnên keso to sec ôkwiman.’ Ma galoc aêac aten aôm gebe ôsuc tamamnê Anôtônê sakinwaga aêac ma keso ôkwi.” Gêdên tan sêsôm bin gêdên en sêmoa nan, Josep tau kêtan.

¹⁸ Têwai samob dêdên en sêja jasêu tauñ sêc en lanđônemña ma sêsôm gebe “Gôlicgac me, aêac atu nêj sakinwaga.”

¹⁹ Mago Josep kêsôm gêdên êsêac gebe “Atêc taôm atom. Aê jajô Anôtô su me.

²⁰ Amac abe anğôm aê sec, mago Anôtô gêjam keso tau ôkwi kêtû moasiñ. Eñ gebe êngôm gêñ tônê gebe lau taêsam sêngôn maten jali amboac talic gêdêñ galoc.

²¹ Amboac tañ, atêc taôm atom, aê gabe janam amac to nêñ ñasec-ñasec sa.” Eñ gêjam malô êsêac amboac tonañ ma gêjac êsêac têtac tôn.

Josep gêmac êndu

²² Amboac tonañ Josep to tamanê gôlôac sêngôn Aiguptu ma Josepnê jala kêtû 110.

²³ Ma Josep gêlic Epraim latui to dêbui, ma Manase latu Makir nê gôlôac, teneñi sêkôc êsêac sêngôn Josepnê labum.

²⁴ Ma Josep kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Kêdabiñ gebe jamac êndu. Mago Anôtô ênam amac kêsî ma êwê amac awi gamêñ tonec siñ e aô lasê gamêñ, tañ Anôtô gêc lêma sa ma kêsôm kêtû tôn gebe êtu Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ nañ.”

²⁵ Go Josep awa gêjac Israel latui gebe têtôc lemeñ ma kêsôm gebe “Anôtô embe ênam amac kêsî, go ambalañ ñoc ñatêkwa anğa tonec api ana.”

²⁶ Tec Josep gêmac êndu, nê jala kêtû 110, ma êsêac señ oso ênê ñawêlêlañ ma sêkêñ eñ kêsêp wañ anğa Aiguptu. *

* 50:26: Abel-Misraim ñam gebe Aiguptunêñ tañjboa.

Eksodus

LAU ISRAEL SÊWI AIGUPTU SIŅ NAMIŅ NABUKU

Naê Eksodus nam gebe Sêwi siŅ. SêjaliŅ naê tau sa gebe namiŅ samob kepenj IsraelnêŅ miŅ towae kapôêŅanô tagen gebe sêwi gamêŅ AiguptuŅa siŅ, taŅ kêkôniŅ êsêac têtŅ têtŅ lau gêŅôma sêŅgôŅ naŅ.

Buku tau namiŅ gêwa tau kêkôc gêja nasêbu têlêac.

1. Môkêlatu 1-18 Anôtô kêgaboac lau Ebolai su aŅga kolenj gêŅômaŅa ma gêwê êsêac jasêô lasê Lôc Sinai.
2. Môkêlatu 19-24 Anôtô kêmoatiŅ nê poac gêdêŅ lau Israel kêkêŅ biŅsu to űagôliŅ gêdêŅ êsêac gebe sêsa nêŅ lêŅ to sênam gôliŅ tauŅ ma sêlic nêŅ-om sêsô biŅ tau űalabugenj.
3. Môkêlatu 25-40 Lau Israel sêkwê nêŅ gamêŅ sênam sakiŅ AnôtôŅa teŅ sa ma sêjac Lômbec űagêŅlêlôm sakiŅŅa sa, go biŅsu űagêdô gêdêŅ dabuŅwaga sejop ma gêdêŅ lau Israel sêlic Anôtônê om êtôm sakiŅ dabuŅ.

Mago miŅ űanô tau, taŅ buku tonec gêwa sa naŅ, tonec gebe Anôtô kêgaboac nê lau su aŅga sakiŅ gêŅômaŅa ma gêbiŅ êsêac têtŅ têtŅ lau-m teŅ, taŅ sêkêŅ mateŅ têtŅ to lêŅ nêmaŅa totêntac kêpa sugen naŅ.

űamalac taŅ nê miŅ gêjam sêga aŅga buku tau naŅ Mose. űac tau taŅ Anôtô kêjaliŅ eŅ sa gebe êwê nê lau sêwi Aiguptu siŅ naŅ. Mose kêtŅ űamalac tapaôŅgenj nêŅ űac towae kapôêŅ teŅ.

Buku tau űabiŅ, taŅ lau gamêŅ-gamêŅ samob sêŅô űawae su naŅ, BiŅsu Lemenju, taŅ sêpuc gêc môkêlatu 20 naŅ.

Gêűwapac, taŅ kêtap lau Israel sa aŅga Aiguptu naŅ

¹ Israel latui, taŅ sêja Aiguptu sêwiŅ Jakob naŅ, nêŅ naê tonec. Êsêac samob sêja tonêŅ gôlôacgenj.

² Ruben agêc Simeon ma Lewi agêc Juda,

³ ma Isakar agêc Sebulon ma Benjamin,

⁴ ac to Dan agêc Naptali ma Gad agêc Aser.

⁵ (Jakobnê gôlôac samob sêpi tagen lau 70.) Josep tau gêmoa Aiguptu kwananjenj.

⁶ Sêmoa acgom, go Josep tau to nê lasitêwai ma nêŅ gôlôac samob sêmac êndu.

⁷ Mago lau Israel nêŅ wakuc sêka gôlôac lasê e têtŅ taêsam űanô. Êsêac űalêlêma atom, sesewec toűaclaigenj e sêjam gamêŅ tau auc.

⁸ GêdêŅ tonan kiŅ wakuc mênkêsa aŅga Aiguptu. űac tau gêjam kauc Josep.

⁹ EŅ kêsôm gêdêŅ nê lau gebe “Alic acgom, lau Israel têtŅ taêsam űanô ma sesewec toűaclai sêlêlêc aêac sugoc.

¹⁰ Ajôc, danôm nêŅ gêŅ tokaucgenj gebe têtŅ taêsam sêlêlêc aêac atom. Embe siŅ êsa, oc moae sêwiŅ aêacnêŅ űacjo ma sênac siŅ êndêŅ aêac e sêwi aêacnêŅ gamêŅ siŅ ma sêc sêna.”

¹¹ KêtŅ tonanŅa êsêac sêkêŅ gejobwaga kômŅa gebe sêkôniŅ lau Israel űa kôm űawapac. Tec lau Israel sêkwê malac Piton to Rameses sa. Malac luagêc tonan kêtŅ Paraonê malac ênac kôm űanô saŅa.

¹² Lau Aiguptu sêkôniŅ lau Israel têtŅ űanôgenj, mago êsêac têtŅ taêsam űanô e sêjam gamêŅ auc. Tec lau Aiguptu têtêc lau Israel űanôgenj.

¹³ Amboac tonan lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sênam kôm kapoacwalôŅa.

¹⁴ Êsêac sejon lau Israel űa kôm űawapacgosu. Lau Israel sêkwê andu űa poc, taŅ sêmasan űa nomku naŅ, to kolda ma sêjam kôm tokôm. Lau Aiguptu sêkac êsêac gebe sênam kôm samob tonan űai toűaôli masigenj.

¹⁵ Go kiñ Aiguptuñja kêsôm biñ gêdêñ lau Ebolai nêñ jaomwagao. Awê tenj nê ñaê gebe Sipra ma tenj nê ñaê Pua.

¹⁶ Enj kêsôm gebe “Amagêc embe anam Ebolainêñ lauo sa êndêñ têm sêkôc ñapalêña, go ajop ñapep. Awê tenj embe êkôc ñapalê ñac, nañ anac êndu. Embe êkôc awê, go andec êmoa.”

¹⁷ Mago jaomwagaoagêc têtêc Anôtô, tec sêgôm kiñ Aiguptuñja nê biñ ñanô kêsâ atom, agêc dedec ñapalê ñac sêmoa maten jali amboac tonanjen.

¹⁸ Tec kiñ Aiguptuñja kêkalem jaomwagaoagêc ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Amagêc adec ñapalê ñac sêmoa maten jali kêtû asagenña.”

¹⁹ Jaomwagaoagêc sêsôm gêdêñ Parao gebe “Ebolainêñ lauo têtôm lauo Aiguptuñja atom. Êsêac ôlinjalô kainj tenj. Jaomwagao sêô lasê dêdêñ êsêac atomgenj ma sêkôc ñapalê su.”

²⁰ Anôtô kêmoasinj jaomwagao ma lau Israel têtû taêsam ma sesewec tonjaclaigenj.

²¹ Jaomwagao têtêc Anôtô, tec Anôtô kêkêñ gôlôac gêdêñ êsêac.

²² Go Parao kêjatu nê lau samob gebe “Ñapalê ñac samob, tañ Ebolainêñ lauo sêkôc nañ, ambalinj samob sinj sêsêp bu Nil sêna, ma ñapalêogenj tec andec sêmoa.”

2

Mose têna kêkôc enj

¹ Ñac tenj anja Lewinê gôlôac gêjam awê tenj. Awê tau anja Lewinê gôlôac amboac tonan.

² Awê tau taê ma kêkôc ñapalê ñac tenj. Enj gêlic gebe ñapalê tau ñajam, tec kêsinj enj ôkwi kêtôm ajônj têlêac.

³ Gêdêñ tañ têna kêtôm gebe êsinj enj ôkwi êtiam atom nañ, enj kêkôc katapa, tañ sêmasan ña talu nañ, ma kepenj sib, go kêkêñ ñapalê tau kêsêp ma ketoc katapa tau kêkô bu Nil ñatali ñasinj ñalêlôm.

⁴ Ñapalê luo kêkô ec jaêc saunjenj, gebe êlic gêñ ondoc oc êtap ñapalê tau sa.

⁵ Gêdêñ tonan Parao latuo mêngêô lasê gebe êlinj bu. Ênê sakinjwagao sêsêlêñ sêmoa butali. Awê tau gêlic katapa kêkô sinj ñalêlôm, go kêsakinj nê sakinjwagao tenj gebe êkôc gêñ tau.

⁶ Parao latuo kêkac baob sa e gêlic ñapalê tenj. Ñapalê tau kêtanj, tec taê walô enj ma kêsôm gebe “Ebolainêñ ñapalê tenj tonec.”

⁷ Tec ñapalê luo jakesôm gêdêñ Parao latuo gebe “Amboac ondoc, aê najamôêc Ebolainêñ lasulawê tenj gebe êkêñ su ñapalê tau ênôm êtu aômña me masi.”

⁸ Parao latuo kêsôm gêdêñ enj gebe “Ônamanj.” Tec ñapalê luo gêja jagêmoêc ñapalê tau têna.

⁹ Go Parao latuo kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôkôc ñapalê tonec ma ôkêñ su êndêñ enj êtu aêña. Aê oc jakêñ ñaôli êndêñ aôm êjô nêñ kôm.” Tec awê tau kêkôc ñapalê ma gêlôm enj.

¹⁰ Gêdêñ tañ ñapalê tau kêtû kapôêñ su nañ, têna kejonj enj gêdêñ Parao latuo gêja. Ma enj kêkôc ñapalê tau su kêtû ênê latu ma kêsôm gebe “Aê gaê enj sa anja bu,” tec gê ênê ñaê gebe Mose.

Mose gêc gêja Midian

¹¹ Mose kêtû kapôêñ su ma bêc tenj enj gêja gebe êlic nê lau ma gêlic kôm ñawapac, tañ kêkôninj êsêac tônj nañ. Ma gêlic ñac Aiguptuñja tenj gêjac Ebolai tenj. Enj Mosenê launêñ tenj.

¹² Mose mata geso gamêñ e gêlic tenj gêmôa atom, tec gêjac ñac Aiguptuñja tau êndu ma kêgawê ganac ma kêsunj enj.

¹³ Ñabêbêc Mose kêsa gêdêñ nê lau gêja kêtiam ma gêlic Ebolai luagêc sêjac taunj. Ma enj kêsôm gêdêñ ñac, tañ gêgôm keso nañ, gebe “Gôjac nêñ ñac kêtû asagenña.”

14 Mago ñac tau gêjô enj awa gebe “Asa kêkêñ aôm kôtu aêacma gôlinwaga to mêtôcwaga. Oc gobe ônac aê êndu amboac gôjac Aiguptu tau nañ me.” Go Mose kêtakê ma taê gêjam gebe “Binñanô, binj tau ñapuc kêsa sugac.”

15 Gêdêñ tañ Parao gêñô ñawae nañ, enj gêgôm gêñlêlôm gebe ênac Mose êndu.

Mago Mose gêc Parao su jagêmoa gamêñ Midianña. Ma enj jagêñgôn bumata teñ.

16 Ma dabuñwaga Midianña nê latuio 7 sêmoa. Êsêac sêsa jasêkati bu jasêsêwa kêsêp suc, gebe tameninê domba sênôm.

17 Mago gejobwaga bôcña sêmêñ ma têtin êsêac su. Tec Mose gêdi jagêjam êsêac sa ma kêkêñ bu gêdêñ nêñ domba sênôm.

18 Su, go êsêac dêdêñ tamenj Reuel sêja, ma enj kêsôm gebe “Amboac ondoc, tec ocsalô tonec amu amêñ ñagaôgeñ nec.”

19 Êsêac sêsôm gebe “Ñac Aiguptuñ tañ gêjam aêac sa anja gejobwaga bôcña ma kêkati bu gêjô aêac su jakêkêñ gêdêñ domba sênôm.”

20 Go tamenj kêsôm gêdêñ latuio gebe “Enj gêmoa ondoc. Adec ñac tau kêkô tônê kêtú asageñña. Amôêc enj gebe êniñ gêñ êwiñ aêacmañ.”

21 Mose gêlic kêtôm gebe êmoa êwiñ Reuel, tec ñac tau kêkêñ latuo Sipora gêdêñ Mose gêjam.

22 Awê tau kêkôc ñapalê teñ, ma Mose kêsôm gebe “Aê katu ñacleñ gamoa gamêñ jaba.” Tec gê ênê ñaê gebe Gerson.

23 Ñasawa baliñ tonañ gêbacnê ma kinj Aiguptuñ gêmac êndu. Mago lau Israel señ olinj tañ kêtú nêñ kôm ñawapacña ma sêmôêc gebe Anôtô ênam êsêac sa. Ma êsêacnêñ tanjiboa kêtú kôm ñawapacña kêpi gêdêñ Anôtô gêja.

24 Ma Anôtô kêkêñ taña nêñ olinj tau ma taê gêjam poac, tañ kêmoatinj gêdêñ Abraham agêc Isak ma Jakob.

25 Ma Anôtô gêlic lau Israel ma kêwaka tau sa gêdêñ êsêac.

3

Anôtô kêkalem Mose

1 Ma Mose gejob lawa dabuñwaga Midianña Jetro nê domba. Enj gêwê domba kêsa gamêñ sawa kêsêlêñ ec ñêñgeñ e gêô lasê Anôtônê lôc Horeb.

2 Ma Anôtônê anjela geoc tau lasê gêdêñ enj ña jawaô. Ja ñawaô tau kêsa gamêñdani ñalêlôm. Mose gêlic ja kêsa gamêñdani, mago ja geñ gamêñdani tau su atom.

3 Ma Mose kêsôm gebe “Aê gabe jana najalic gêñsêga tonec. Ja geñ gamêñdani su atom ñam amboac ondoc.”

4 Apômtau gêlic enj kêdabinj gamêñdani gebe êlic ñam, tec Anôtô gêmôêc gêdêñ enj anja gamêñdani gebe “Mose, Mose.” Ma enj gêjô enj awa gebe “Aê tec gamoa.”

5 Go Anôtô kêsôm gebe “Ôtu gasuc ômôêñ atom. Ônu nêñ atapa su anja amtapa gebe gamêñ, tañ aôm kôkô nañ, nom dabuñ.”

6 Ma kêsôm teñ gêwiñ gebe “Tamamnê Anôtô aê, ma Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aêgoc.” Mose gêsaj lanñanô auc gebe kêtêc tau, gebe êlic Anôtô atom.

7 Go Apômtau kêsôm gebe “Aê galic ñoc lau sêmoa jageo ñanô anja Aiguptu. Aê ganjô êsêac sêmôêc kêtú nêñ gejobwaga kapoacwalôña sêlêsu êsêacña. Binñanô, aê kajala êsêacnêñ ñandanj.

8 Aê kasêp gamêñ gebe janam êsêac kêsi anja lau Aiguptu lemeñ ma jawê êsêac sêwi gamêñ tonañ sinj nasêpi gamêñ ñajam to kapôêñ teñ. Anja gamêñ tau tônê su to lêp keselenj. Galoc lau Kanaan to Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus sêñgôn gamêñ tau.

9 Aê ganjô lau Israel nêñ tanj manjêsô aê tanjocsuñ ma galic lau Aiguptu sejoñ êsêac ñanô.

¹⁰ Amboac tonañ aê gabe jasakiñ aôm ôndêñ Parao ôna gebe ôwê ñoc lau Israel sêwi Aiguptu siñ.”

¹¹ Mago Mose kêsôm gêdêñ Anôtô gebe “Aê asa, tec jandêñ Parao jana ma jawê lau Israel sêwi Aiguptu siñ nec.”

¹² Anôtô gêjô enj awa gebe “Aê oc jawiñ aôm. Ma gabe jakêñ ñabelo tonec êndêñ aôm gebe ôjala, gebe aê tauc tec kasakiñ aôm. Ñabelo tau tonec gebe Êndêñ tañ ôwê lau sêwi Aiguptu siñ su nañ, oc anam sakiñ Anôtô anja lôc tonec.”

¹³ Go Mose kêsôm gêdêñ Anôtô gebe “Embe jandêñ lau Israel jana ma jasôm êndêñ êsêac gebe ‘Tameminêñ Anôtô kêsakiñ aê tec gamêñ,’ ma êsêac embe têtù kênac aê gebe ‘Ênê ñaê amboac ondoc,’ oc jasôm amboac ondoc êndêñ êsêac.”

¹⁴ Go Anôtô kêsôm gêdêñ Mose gebe “Aêñoc ñaê gebe Aê-Gamoa-Amboac-Gamoa.” Ma Anôtô kêsôm teñ gêwiñ gebe “Ôsôm biñ tonec êndêñ lau Israel gebe ‘Aê-Gamoa kêsakiñ aê’ tec gadêñ amac gamêñ.”

¹⁵ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Mose gêwiñ gebe “Ôsôm êndêñ lau Israel gebe ‘Apômtau, amac tameminêñ Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô kêsakiñ aê gadêñ amac gamêñ.’ Ñaê tonec kêtù ñoc ñaê teñgenj ma teñgenja ma gôlôac to gôlôac wakuc samob awenj ênac aê ña ñaê tonecgenj.

¹⁶ Ôna ma ôkalem lau Israel nêñ laumata sa sêpi tagenj, go ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Apômtau, amac tameminêñ Anôtô, geoc tau lasê gêdêñ aê. Enj Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ Anôtô. Ma enj kêsôm gêdêñ aê gebe “Aê gajac amac kêsî ma galic gêñ samob, tañ lau Aiguptu sêgôm gêdêñ amac nañ.

¹⁷ Tec aê taêc gêjam kêtù tôñ gebe jawê amac awi gêñwapac Aiguptuñ siñ ma aô lasê lau Kanaan to lau Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus nêñ gamêñ. Anja gamêñ tônê su to lêp keselenj.”

¹⁸ Lau Israel nêñ laumata oc sêkêñ tañenj nêñ biñ ma sêwiñ aôm andêñ kiñ Aiguptuñ ana ma asôm êndêñ enj gebe ‘Apômtau, Ebolainêñ Anôtô, mêngejam biñgalôm gêwiñ aêac, tec galoc atenj aôm gebe ôwi aêac siñ gebe asêlêñ bêc têlêac asa gamêñ sawa ana ma akêñ da êndêñ aêacma Apômtau Anôtô.’

¹⁹ Aê kajalagac gebe kiñ Aiguptuñ oc êwi amac siñ atom e ñaclai teñ êkac enj acgom.

²⁰ Amboac tonañ aê oc jamêtôc lemoc to janac Aiguptu ña gêñtalô tokaiñ-tokaiñ anja gamêñ tau. Gêñtalô tau êmbacnê acgom, go êwi amac siñ ana.

²¹ Aê janngôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam ma embe ana, go ana tolemem sawagenj atom.

²² Amacnêñ lauo samob êndêñ-êndêñgenj tetenj nêñ lauo sackapoac gêdêñ taunja to lauo, tañ sêngôn andu tagenj sêwiñ taun nañ, gebe sêkêñ gêlôn silber to goldña ma ñakwê êndêñ êsêac. Ma amac akêñ nêñ latômio to ñac sêsô to sênôn gêñ tau. Amboac tonañ ajango gêñ su anja lau Aiguptuñ.”

4

¹ Go Mose gêjô enj awa gebe “Mago lau Israel embe sêkêñ êwiñ aê atom to sêkêñ tañenj ñoc biñ atom ma sêsôm êndêñ aê gebe ‘Apômtau geoc tau lasê gêdêñ aôm atom,’ go janngôm amboac ondoc.”

² Apômtau kêtù kênac enj gebe “Aôm lêmam kômêgôm asagenj.” Ma Mose gêjô enj awa gebe “Kamêgôm tôc.”

³ Go Apômtau kêsôm gebe “Ômbaliñ naênêc nom.” Ma Mose kêbaliñ tôc jagêc nom e kêtù moac. Ma kêtakê e gênu tau su.

⁴ Mago Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ômêtôc lêmam ma ômêngôm moac ñalêñuc.” Tec enj kêmetôc lêma ma kêmetôc moac tôñ jakêtu tôc kêtiam kêsêp enj lêma.

⁵ Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôngôm amboac tonañ e sêkêñ êwiñ gebe Apômtau eñ êsêac tameninêñ Anôtô. Eñ Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô geoc tau lasê gêdêñ aôm.”

⁶ Go Apômtau kêsôm biñ ñagêdô gêdêñ eñ gebe “Ônsêmuñ lêmam êsô nêñ ñakwê.” Eñ kêsêmuñ lêma kêsô ma gêdêñ tañ kêtaiñ sa kêtiam nañ, gêlic gebe kamocbôm gêjac têc lêma auc e kêtû sêp kêtôm labi.

⁷ Go Apômtau kêsôm gebe “Ônsêmuñ lêmam êmu êsô nêñ ñakwê êtiam.” Tec Mose kêsêmuñ lêma gêmu kêsô nê ñakwê kêtiam, Ma gêdêñ tañ kêtaiñ sa kêtiam nañ, gêlic gebe ñajam kêsa kêtôm ôli ñagêdô.

⁸ Ma Anôtô kêsôm gebe “Êsêac embe sêkêñ êwiñ aôm atom ma gêñtalô ñamataña embe ênam êsêac ôkwi atom, go sêkêñ êwiñ gêñtalô êtu luagêcña.

⁹ Ma êsêac embe sêkêñ êwiñ gêñtalô luagêc tonañ to sêkêñ tañeñ nêñ biñ atom, go ôkati bu aña bu Nil ma mênôkêc êsêp nom, go bu, tañ ôkati aña bu Nil nañ, oc êtu dec ênêc nom.”

¹⁰ Mago Mose kêsôm gêdêñ Apômtau gebe “Oe, ñoc Apômtau, aê aoc sob atom. Gêmuñgeñ aê gamoa amboac tonañ ma galoc kôsôm biñ gêdêñ aê, tañ katu nêñ sakinwaga nañ, mago aoc sob kêsa atom amboac tonañgeñ. Aê kasôm biñ malô-malô to imbeloc ñawapac sec.”

¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Asa kêkêñ ñamalac awasuñ. Asa kêkêñ eñ awamê me tañasuñbic me gêlic gamêñ me matapec. Aê Apômtau kakêñ atom me.

¹² Amboac tonañ ôna ma aê jawiñ aôm to janam aôm awam sa ma jandôn biñ ôsômña êndêñ aôm.”

¹³ Mago Mose kêsôm gebe “O Apômtau, aê jateñ aôm gebe ôsakin lau teñ.”

¹⁴ Go Apômtau têtac ñandañ kêsa gêdêñ Mose ma kêsôm gebe “Têwam Aron aña Lewinê gôlôac gêmoa atom me. Aê kajala eñ awa sob. Ôlic acgom, eñ gêdi kêpuc aôm tônñtôn gêmêñ. Eñ embe êlic aôm, oc têtac ñajam êsa ñanô.

¹⁵ Amboac tonañ ônam biñgalôm êndêñ eñ ma ôwa nêñ biñ sa êndêñ eñ gebe êsôm lasê. Ma aê gabe jawiñ amagêc to janam amagêc awen sa ma jandôn gêñ ôngômña êndêñ aôm.

¹⁶ Eñ êjô aôm su êsôm biñ êndêñ lau ma êtu aôm awam. Ma eñ êlic aôm amboac Anôtô.

¹⁷ Ma aôm ômêngôm tôc tonec gebe ôngôm gêñtalôña.”

Mose gêmu gêja Aiguptu

¹⁸ Ma Mose gêmu gêdêñ lawa Jetro gêja jakêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê jateñ aôm gebe ôlôc sa ma aê jamu jandêñ ñoc lau jana Aiguptu najalic êsêac sêmoa maten jali me masi.” Ma Jetro kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôêc tobiñmalôgeñ ôna.”

¹⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose aña Midian gebe “Ômu ôna Aiguptu gebe lau samob, tañ sebe senseñ aôm nañ, sêmac êndu su.”

²⁰ Amboac tonañ Mose kêkêc nê awê to latu ma kêkêñ êsêagêc sêngôn donki teñ ñaô ma gêja gamêñ Aiguptuña. Ma eñ kêmêgôm Anôtônê tôc.

²¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôlic acgom, aôm embe ô lasê Aiguptu, go ôngôm gêñtalô samob, tañ kakêñ ñaclai gêdêñ aôm gebe ôngômña nañ, ôkô Parao lañônêmña. Mago aê oc jañgôm ênê ñalêlôm ñadani êsa, gebe êwi lau siñ atom.

²² Go aôm ôsôm êndêñ Parao gebe ‘Apômtaunê biñ tau tonec gebe Ñoc latuc ñacsêga tau Israel,

²³ ma aê jasôm êndêñ aôm gebe “Ôwi latuc siñ gebe naênam sakin aê.” Ôlic acgom, embe ondec ma ôwi eñ siñ atom, go jansen aôm latôm ñacsêga su.’ ”

²⁴ Êsêac sêsêlêñ sêmoa intêna e sêô lasê gamêñ sênêc bêcña teñ. Ma Apômtau gêdac Mose aña tônê ma kêsaê gebe ênac eñ êndu.

²⁵ Go Sipora kêkêc bôjañ poc ñagaôgeñ ma kêsa latu utiôlic jakêmoasac Mosenê lambi ña ñaôlic tau tonañ ma kêsôm gebe “Biñjanô, aôm kôtu ñoc ñac-gebe-ênam-awêwaga todec.”

²⁶ Go Apômtau gêwi enj sinj gêmoa mata jali. Gêdêñ tonañ awê tau kêlêwiñ binj sêsa launja gebe “Ñac-gebe-ênam-awêwaga todec.”

²⁷ Apômtau kêsôm gêdêñ Aron gebe “Ôpuc Mose tônia tônia ôsa gamêñ sawa ôna.” Tec enj gêja ma gêdac Mose anja Anôtônê lôc ma kêlêsoñ enj alianô.

²⁸ Go Mose gêjac minj binj samob, tanj Apômtau kêsôm gêdêñ tanj kêsakinj enj nanj, to gêñtalô samob, tanj Apômtau kêjatu enj gebe êngômña.

²⁹ Go Mose agêc Aron sêja ma sêkalem lau Israel nêñ laumata samob sa sêpi tagen.

³⁰ Ma Aron kêsôm binj samob, tanj Apômtau kêsôm gêdêñ Mose nanj, ma gêgôm gêñtalô lau sêlic.

³¹ Ma lau tau sêkêñ gêwiñ. Gêdêñ tanj sêñô ñawae gebe Apômtau kêtù ñaclenj lau Israel ma gêlic êsêacnêñ gêñwapac nanj, êsêac sewec ma tetenj mec.

5

Mose agêc Aron sêkô Parao lanjônêmña

¹ Tônia su, go Mose agêc Aron dêdêñ Parao sêja ma sêsôm gebe “Apômtau, Israelnêñ Anôtô, nê binj tonec gebe ‘Ôwi ñoc lau sinj gebe sêlic nêñ om tenj anja gamêñ sawa êtu tetoc aê saña.’ ”

² Mago Parao gêjô êsêagêc awenj gebe “Apômtau tau asa, tec jakêñ tanjoc enj ma jawi Israel sinj. Aê gajam kauc Apômtau tonanj, ma aê gadec gebe jawi Israel sinj.”

³ Go êsêagêc sêsôm gebe “Ebolainêñ Anôtô gêjam binjalôm gêwiñ aêagêc, tec atenj aôm gebe ôwi aêac sinj. Aêac asa gamêñ sawa ana asêlêñ bêc têtêacgenj ma akêñ da êndêñ Apômtau, aêacma Anôtô. Embe masi, oc êsêp êndêñ aêac êmêñ ña kole to sinj.”

⁴ Mago Parao kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Mose agêc Aron, amagêc abe akôc lau su anja nêñ kôm kêtù asagenña. Aec su andêñ nêm kolenj ana.”

⁵ Ma Parao kêsôm tenj gebe “Agêc alic acgom, galoc lau tau têtù taêsam su, ma amagêc abe akô êsêac auc anja nêñ kôm ma akêñ êsêac sêlêwanj tauñ.”

⁶ Gêdêñ bêc tonanjenj Parao kêjatu lausêlêsuwaga to gejobwaga gebe

⁷ “Akêñ oba êndêñ lau amboac agôm nanj, êtiam atom. Êsêac tauñ nasejonj oba gebe sêmansañ nomku têtê-têtê.

⁸ Mago nomku têtê-têtê ñanamba, tanj sêmasañ kêtôm bêcgenj nanj, êkôgenj, êtu saunj atom, gebe êsêac ojomtêna, tec sêmôêc gebe ‘Ôwi aêac sinj gebe akêñ da êndêñ aêacma Anôtô.’

⁹ Akêñ kôm ñawapac êkôninj lau tonanj e ênam êsêac auc ma têtap nêñ ñasawa sêkêñ tanjenj binj agwa-agwanja sa atom.”

¹⁰ Amboac tonanj lau-sêlêsuwaga to launêñ gejobwaga sêsa sêja ma sêjac minj gêdêñ lau gebe “Parao kêsôm binj tonec gebe ‘Aê jakêñ oba êndêñ amac êtiam atom.

¹¹ Galoc amac taôm naajonj oba anja gamêñ, tanj atap oba saña nanj. Mago nomku têtê-têtê, tanj amac oc amansañ nanj, ñanamba êtu saunj atom, êtôm namba lanjwa.’ ”

¹² Amboac tonanj lau sêlêlêñ sêjam gamêñ Aiguptu samucgenj auc, gebe sejonj oba êtu sêmansañ nomku têtê-têtêña.

¹³ Lausêlêsuwaga sêkac êsêac ma sêsôm gebe “Anam nêm kôm êtôm bêcgenja e atap nomku têtê-têtê ñanamba sa êtôm namba, tanj atap sa gêdêñ têm sêkêñ oba gêdêñ amacña nanj.”

¹⁴ Paraonê lausêlêsuwaga sêjac launêñ gejobwaga, tanj êsêac sêjalinj sa gebe sejonj tauñ nêñ lau nanj, ma têtù kênac êsêac gebe “Gêdêñ ocsalô tonec amac atap kôm ñanô sa kêtôm gêmunja atom, nec ñam amboac ondodoc.”

¹⁵ Go lau Israel nêñ gejobwaga dêdêñ Parao sêja ma têtanj gebe “Amboac ondodoc aôm gôgôm aêac, tanj atu nêm sakinjwaga nanj, amboac tonanj.

16 Êsêac sêkên oba tenj gêdênj nê m sakinwaga atom, mago sêjatu gebe ‘Amansaŋ nomku têkê-têkê.’ Ma galoc ôlic, êsêac sêjac nê m sakinwaga gêwiŋ. Njakeso gêc aôm taôm nê m launjaŋen.”

17 Mago enj kêsôm gebe “Amac ojomtêna, amac ojomtêna. Kêtu tonanŋa amac asôm gebe ‘Ôwi aêac siŋ gebe akênj da êndênj Apômtau.’

18 Aêc su, anam nê m kôm. Ac sêkênj oba êndênj amac atom, mago amac amansaŋ nomku têkê-têkê ŋanamba êtôm gêmuŋŋa.”

19 Lau Israel nêj gejobwaga sêmoa jageo ŋanô kêt u jatu tonecŋa gebe “Ajop taôm, gebe nomku têkê-têkê ŋanamba êtôm bêcgeŋŋa êtu sauŋ atom.”

20 Gejobwaga sêsa anŋa Paraonê andu sêja ma têt ap Mose agêc Aron sa. Êsêagêc sêônj êsêac sêmoa.

21 Ma gejobwaga sêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Apômtau mata ê amagêc e êmêtôc amagêc, gebe amagêc agôm Parao to nê lau têtac gedec aêac ma akênj siŋ kêsêp êsêac lemeŋ, gebe sênac aêac êndu.”

Mosenê mec

22 Go Mose kêkac tau ôkwi kêtiam gêmu gêdênj Apômtau gêja ma kêsôm gebe “O Apômtau, amboac ond oc tec gôgôm lau tonec sec. Aôm kôsakinj aê gamêj kêt u asageŋŋa.

23 Aê kasô gadênj Parao gaja ma kasôm biŋ gajam aôm lanôm, mago enj gêjô e gêgôm lau tonec sec, ma aôm tec gôjam nê m lau kêsi atomanô.”

6

1 Mago Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Galoc aôm oc ôlic gêj, taŋ aê gabe jaŋgôm êndênj Parao nanj. Enj oc êkac êsêac tonjaclaigenj gebe sêwi gamêj siŋ, ma êjanda êsêac tonjaclaigenj gebe sêwi ênê gamêj siŋ.”

Anôtô kêkalem Mose ŋakôninŋa

2 Ma Anôtô kêsôm gêdênj Mose gebe “Aê Apômtau.

3 Aê gaoc tauc lasê gêdênj Abraham agêc Isak ma Jakob gebe Njaniniŋ Njatau aê, mago aê kawaka tauc sa gêdênj êsêac ŋa ŋoc ŋaê Aê-Gamoa-Amboac-Gamoa nec atom.

4 Aê kamoatiŋ poac gêdênj êsêac gebe jakênj gamêj Kanaan êndênj êsêac. Gamêj tau, taŋ êsêac sêmoa têtôm lau jabageŋ nanj.

5 Ma aê ganô lau Israel, taŋ lau Aiguptu sêlêsu êsêac ŋa kôm ŋawapac nanj, nêj tanjiboa ma taêc gêjam ŋoc poac.

6 Kêt u tonanŋa ôsôm êndênj lau Israel gebe ‘Aê Apômtau tau. Aê gabe jaê amac sa anŋa Aiguptunêj kôm ŋawapac, taŋ kêkôninj amac nanj, to jaŋgamboac amac su anŋa êsêacnêj sakinj gêjômaŋa ma jamêtôc lemoc gebe janam amac sa to jaŋgôm gêjnsêga gebe jamêtôc êsêac.

7 Aê gabe jakôc amac sa atu ŋoc lau ma gabe jatu nê m Anôtô. Amac ajalamaŋ gebe aê Apômtau, amacnê m Anôtô, taŋ gaê amac sa anŋa Aiguptunêj kôm ŋawapac.

8 Aê gabe jawê amac aô lasê gamêj, taŋ katôc lemoc gebe jakênj êndênj Abraham agêc Isak ma Jakob. Aê gabe jakênj gamêj tau êndênj amac êtu amacnê m nom. Aê Apômtau oc jaŋgôm.’ ”

9 Mose kêsôm biŋ tonanj gêdênj lau Israel, mago êsêac sêkênj tanenj Mosenê biŋ atom, gebe nêj ŋalêlôm popoc ma kôm tau ŋawapacgosu.

10 Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

11 “Ôsô naôsôm êndênj Aiguptunêj kiŋ Parao gebe êlôc ma lau Israel sêwi ênê gamêj siŋ.”

12 Mago Mose kêsôm gêdênj Apômtau gebe “Ôlic acgom, lau Israel sêkênj tanenj ŋoc biŋ atom, ma Parao oc êkênj tanja aê, taŋ aocsuŋ ŋawapac nanj, amboac ond oc.”

¹³ Go Apômtau gêjam biñgalôm gêwiñ Mose agêc Aron ma kêjatu êsêagêc gebe sêsôm êndên lau Israel to êndên Aiguptunên kin Parao gebe agêc awê lau Israel sêwi gamên Aiguptuña siñ.

6:14-27 Namadiñ tonec kêkip Mose agêc Aron nêñ ñam sa. Êsêagêc sêsa anğa Lewinê gôlôac. Aronnê wakuc ñagêdô nêñ ñaê kêsêp ñamadiñ tonec gêwiñ.

Anôtônê Jatu gêdên Mose agêc Aron

²⁸ Gêdên bêc, tañ Apômtau kêsôm biñ gêdên Mose anğa gamên Aiguptuña nañ,

²⁹ Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Aê Apômtau tau. Ôsôm biñ samob, tañ aê jasôm êndên aôm nañ êndên Aiguptunên kin Parao.”

³⁰ Mago Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe “Ôlic acgom, aê aocsuñ ñawapac, tec Parao oc êkên taña aê amboac ondoc.”

7

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôlic acgom, aê jakên aôm ôtu Paraonê anôtô ma têwam Aron êtu nêñ propete.

² Aôm ôsôm biñ samob, tañ aê jajatu nañ, êndên Aron, ma eñ êsôm êndên Parao, gebe êlôc gebe lau Israel sêwi ênê gamên siñ sêc sêna.

³ Mago aê gabe jañgôm Paraonê ñalêlôm ñadani êsa. Aê oc jañgôm gêñtalô to gêñsêga taêsam anğa gamên Aiguptuña,

⁴ tagen Parao oc êkên taña amagêcnêñ biñ atom. Go aê lemoc êpi Aiguptu ma ñoc toñ, ñoc lau Israel tau tonañ, sêwi gamên Aiguptuña siñ, ma jañgôm gêñsêga gebe jamêtôc lau Aiguptu.

⁵ Aê embe jamêtôc lemoc gebe janac Aiguptu ma jawê lau Israel sa anğa êsêac ñalêlôm, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.”

⁶ Ma Mose agêc Aron tañen wamu ma sêgôm biñ kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc.

⁷ Gêdên tañ sêsôm biñ gêdên Parao nañ, Mosenê jala kêtu 80 ma Aronnê kêtu 83.

Aronnê tôc

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron gebe

⁹ “Parao embe êsôm êndên amagêc gebe ‘Awaka taôm sa ña gêñtalô ten,’ go ôsôm êndên Aron gebe ‘Ôkôc nêñ tôc ma ômbaliñ naênêc Parao lañônêmña gebe êtu moac.’ ”

¹⁰ Amboac tonañ Mose agêc Aron dêdên Parao sêja ma sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc. Aron kêbaliñ nê tôc jagêc Parao to nê sakiñwaga lañônêmña e tôc tau kêtu moac.

¹¹ Go Parao kêkalem lau tokauc ma lau mectomañña, ma Aiguptunên lau mectomañña tonañ nêñ ñaclai kain ten, tec sêgôm gêñtalô tônê amboac tonanjen.

¹² Êsêac samob gêdên-gêdêngeñ sêbaliñ nêñ tôc jagêc nom e kêtu moac. Mago Aronnê tôc kêdanğon êsêacnên tôc samob su.

¹³ Mago Paraonê ñalêlôm ñadani ñapan, tec kêkên taña êsêagêcnên biñ atom, kêtôm Apômtau kêsôm lasê kwananjen.

Bu kêtu dec ñagêñwapac

¹⁴ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Paraonê ñalêlôm ñadani kêsagac, eñ gedec gebe êwi lau siñ.

¹⁵ Bêbêcgeñ Parao êsa bu êna, go aôm ôndên eñ ôna ma ônsaê eñ ôkô butali. Ômênğôm tôc, tañ gêjam tau ôkwi kêtu moac nañ.

¹⁶ Go ôsôm êndên eñ gebe ‘Apômtau, Ebolainên Anôtô, kêsakiñ aê gadên aôm gamên. Eñ kêsôm gebe “Ôwi ñoc lau siñ sêna, gebe sênam sakiñ aê anğa gamên sawa, mago ôlic acgom, aôm tañam wamu atom tagen.’ ”

¹⁷ Apômtau kêsôm teŋ amboac tonec gebe “Ôlic acgom, aê janac bu, taŋ kêpoac bu Nil naŋ, ŋa tôc, taŋ kamêgôm naŋ, ma bu ênam tau ôkwi êtu dec. Biŋ tau êwaka aê sa e ôjala gebe aê Apômtau.

¹⁸ Ma i aŋga Nil oc sêmac êndu ma bu Nil tau ŋabu ŋasu êsa ma lau Aiguptu oc sendec bu ma sênôm atom.” ’ ’

¹⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôsôm êndêŋ Aron gebe ‘Ôkôc nêŋm tôc ma ômêtôc lêmam êndêŋ bu Aiguptuŋa samob, êndêŋ bu, taŋ keselen naŋ, to êndêŋ busawa ma bu ŋaton to bu saboac, gebe bu samob ênam tau ôkwi êtu dec aŋga gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ. Bu êtu dec aŋga suc to kupoc amboac tonanŋeŋ.’ ”

²⁰ Mose agêc Aron sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu. Aron gêôc tôc sa ma gi bu, taŋ kêpoac bu Nil naŋ, Parao to nê sakiŋwaga samob sêlic. Ma bu samob, taŋ kêpoac bu Nil naŋ, gêjam tau ôkwi kêtû dec.

²¹ Ma i, taŋ sêmoa bu Nil naŋ, sêmac êndu, ma bu Nil ŋasu kêsa e lau Aiguptu têtôm gebe sênôm bu aŋga bu Nil êtiam atom. Dec gêjam gamêŋ Aiguptuŋa samucgeŋ auc.

²² Mago lau mectomaŋ Aiguptuŋa sêgôm gêŋ tônê amboac tonanŋeŋ ŋa nêŋ ŋaclai kaiŋ teŋ. Amboac tonanŋeŋ Parao nê ŋalêlôm ŋadani gedeneŋ tônŋeŋ ma eŋ kêkêŋ taŋa êsêagêcnêŋ biŋ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananŋeŋ.

²³ Parao kêkac tau ôkwi kêsô nê andu gêja ma biŋ tonanŋeŋ gêgôm nê ŋalêlôm ŋawapac kêsa atom.

²⁴ Ma lau Aiguptu samob sêgawê bu sênômŋa sêmoa bu Nil ŋatali, gebe êsêac têtôm gebe sênôm bu Nil atom.

²⁵ Apômtau gi bu Nil ma gêŋwapac tau gêc bêc 7.

8

Ôpoac ŋagêŋwapac

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôsô ôndêŋ Parao ôna ma ôsôm êndêŋ eŋ gebe ‘Apômtaunê biŋ tau tonec gebe “Ôwi ŋoc lau siŋ, gebe nasênam sakiŋ aê.

² Mago embe ondec ma ôwi êsêac siŋ atom, go jakêŋ ôpoac sêlênsôn nêŋ gamêŋ samucgeŋ.

³ Ôpoac sênam bu Nil auc. Êsêac sêpi nêŋ andu ma sêsô nêŋ balêŋm bêcŋa ma sêŋêc nêŋ mê. Êsêac sêpi nêŋ sakiŋwaga to nêŋ lau samob nêŋ andu. Êsêac sêsô nêŋ ki apac polomŋa ŋalêlôm to sêŋêc nêŋ suc aŋgaluŋ polomŋa.

⁴ Ôpoac oc sêŋgalab sêpi aôm to sêpi nêŋ lau ma nêŋ sakiŋwaga samob.” ’ ’

⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôsôm êndêŋ Aron gebe ‘Ômêtôc lêmam to nêŋm tôc êndêŋ bu to busawa ma bu ŋaton ma ôkêŋ ôpoac sênam gamêŋ Aiguptuŋa auc.’ ”

⁶ Amboac tonanŋeŋ Aron kêmetôc lêma gêdêŋ Aiguptu ŋabu samob ma ôpoac sêpi e sêjam gamêŋ Aiguptuŋa auc.

⁷ Mago lau mectomaŋŋa sêgôm gêŋ tônê ŋa nêŋ ŋaclai kaiŋ teŋ ma sêkêŋ ôpoac sêpi gamêŋ Aiguptuŋa sêmêŋ amboac tonanŋeŋ.

⁸ Go Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe “Ateŋ Apômtau gebe êkôc ôpoac su aŋga aê to ŋoc lau ma jawi lau siŋ nasêkêŋ da êndêŋ Apômtau.”

⁹ Mose kêsôm gêdêŋ Parao gebe “Aê jateŋ aôm gebe taôm ôsam bêc ôpoac sêwi aôm to nêŋ andu samob siŋŋa, go jateŋ êtu aôm to nêŋ sakiŋwaga ma nêŋ lauŋa. Ma ôpoac oc sêmoa bu Nil tageŋ.”

¹⁰ Ma Parao kêsôm gebe “Elenŋa.” Mose kêsôm gebe “Biŋ, taŋ aôm kêsôm naŋ, oc ŋanô êsa, ec ôjala gebe ŋac teŋ kêtôm Apômtau, aêacma Anôtô, gêmoa atomanô.

¹¹ Ôpoac oc sêwi aôm to nêŋ andu ma nêŋ sakiŋwaga to nêŋ lau samob siŋ. Êsêac oc sêmoa bu Nil tageŋ.”

¹² Go Mose agêc Aron sêwi Parao siñ, ma Mose awa gêjac Apômtau kêtû ôpoacña, kêtôm tan en kêmasañ biñ gêwiñ Parao nañ.

¹³ Ma Apômtau gêgôm kêtôm Mosenê biñ. Ôpoac sêmac êndu anga andu to malaclun ma kôm.

¹⁴ Ma êsêac sêboa ôpoac sa toton-toton e ñasu kêpôn popoc gêjam gamên samucgen auc.

¹⁵ Mago gêdên tan Parao kêsaê gebe gêñwapac kêlêwan en nañ, en gêgôm nê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkên taña êsêagêcnên biñ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananjen.

Kawan ñagêñwapac

¹⁶ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsôm êndên Aron gebe ‘Ômêtôc nêm tôc ma ôi nom ñakekop e êtu kawan ênam gamên Aiguptuña samucgen auc.’ ”

¹⁷ Ma êsêagêc sêgôm amboac tonan. Aron kêmetôc lêma tonê tôc ma gi nom ñakekop, ma kawan kêpi e gêñac ñamalac to bôc. Nom ñakekop samucgen kêtû kawan gêjam gamên Aiguptuña auc samucgen.

¹⁸ Lau mectomanña sêsaê gebe sêkên kawan amboac tonan ña nêñ ñaclai kain ten, mago sêgôm têtôm atom. Amboac tonan kawan gêjac têt ñamalac to bôc auc.

¹⁹ Ma lau mectomanña sêsôm gêdên Parao gebe “Anôtônê lêma ñakôm tonec.” Mago Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkên taña êsêagêcnên biñ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananjen.

Danguc ñagêñwapac

²⁰ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôndi sa êndên bêbêc kanucgen ma ônsaê Parao êsa bu êna, go êsôm êndên en gebe ‘Apômtaunê biñ tau tonec gebe “Ôwi ñoc lau siñ, gebe nasênam sakin aê.

²¹ Ôlic acgom, embe ôwi ñoc lau siñ atom, go jasakin danguc êpi aôm to nêm sakinwaga ma nêm lau ma êsô nêm andu amboac tonan. Ma danguc tolêsôb-tolêsôb ênam lau Aiguptu nêñ andu auc ma ênac têt nom, tan ñamalac sêmoa nañ, auc amboac tonanjen.

²² Êndên bêc tonan aê jañgôm gamên Gosen amboac ten. Ñoc lau sêmoa gamên tonan, tec danguc ten êmoa atom e ôjala gebe aê Apômtau gamoa gamên tau ñalêlôm.

²³ Amboac tonan aê jawa ñoc lau to nêm lau êkôc. Biñ tonan êsa êndên elenña.” ’ ’ ”

²⁴ Ma Apômtau gêgôm biñ tonan ñanô kêsa. Danguc tolêsôb-tolêsôb kêsô Parao to nê sakinwaga nêñ andu. Ma gamên Aiguptuña samucgen kêtap danguc ñagêñwapac sa.

²⁵ Go Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe “Ajôc, akên da êndên nêm Anôtô anga gamên tonec.”

²⁶ Mago Mose kêsôm gebe “Biñ amboac tonan oc êtôm atom, gebe gên, tan aêac oc akên êtu da êndên Apômtau, aêacma Anôtô, nañ, lau Aiguptu sêlic amboac gên alôb-alôb. Ma aêac embe akên gên, tan lau Aiguptu sêlic amboac gên alôb-alôb nañ, êtu da êsêac sêlic, oc têtuc aêac ña poc êndu atom me.

²⁷ Aêac asêlên êtôm bêc têtêac asa gamên sawa ana, go akên da êndên Apômtau, aêacma Anôtô, êtôm en tau kêjatu aêac nañ.”

²⁸ Tec Parao kêsôm gebe “Aê jawi amac siñ naakên da êndên Apômtau, amacnêm Anôtô, anga gamên sawa. Tagen amac ana jaêcgen atom. Awem ênac Apômtau êtu aênja.”

²⁹ Go Mose kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê jawi aôm siñ jasa najaten mec êndên Apômtau gebe elenña danguc tolêsôb-tolêsôb êwi Parao to nê sakinwaga ma nê lau siñ. Tagen aôm ônsau aêac êtiam atom ma ôngamiñ lau gebe sêkên da êndên Apômtau nec atom.”

³⁰ Ma Mose kêsa anga Paraonê jaketen mec gêdên Apômtau.

³¹ Ma Apômtau gêgôm biñ, tan Mose keten nañ, ñanô kêsa ma kêkôc danguc tolêsôb-tolêsôb su anga Parao to nê sakinwaga ma nê lau nêñ. Danguc ten gêmoa kêtiam atom.

³² Mago Parao gêgôm nê ñalêlôm ñadani kêsa kêtiam ma gêwi lau siñ atom.

9

Bôc têtap gêñwapac sa

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôsô ôndêñ Parao ôna ma ôsôm êndêñ eñ gebe ‘Apômtau, Ebolainêñ Anôtô, nê biñ tau tonec gebe “Ôwi ñoc lau siñ, gebe nasênam sakiñ aê.

² Ôlic acgom aôm embe ondec gebe ôwi êsêac siñ ma ôkôc êsêac tôñ ñapañ,

³ go Apômtau lêma ênac aômnêm bôc, tañ sêmoa kôm nañ, hos to donki ma kamele to bulimakao ma domba. Samob têtap gêmac sec kaiñ teñ sa.

⁴ Ma Apômtau êwa lau Israel to Aiguptu nêñ bôc êkêc, ma lau Israel nêñ bôc teñ êmac êndu atom.” ’ ”

⁵ Ma Apômtau kêkêñ noc ma kêsôm gebe “Elenña Apômtau gebe êngôm biñ tau ñanô êsa anga gamêñ tonec.”

⁶ Ma gelenña Apômtau gêgôm gêñ tau. Lau Aiguptu nêñ bôc samob sêmac êndu, mago lau Israel nêñ bôc teñ gêmac êndu atom.

⁷ Ma Parao kêsakiñ lau gebe sênac lau Israel nêñ bôc kêsi ma êsêac sêlic gebe nêñ bôc teñ gêmac êndu atom. Mago Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma gêwi lau siñ atom.

Kamocmatu ñagêñwapac

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose agêc Aron gebe “Akôc ñagasi anga ki ano gêñña êsêp amagêc lemema ma Mose êpalip gêñ tau êpi umbon ma Parao êlic.

⁹ Ñagasi tau oc ênam tau ôkwi êtu kekop ênam gamêñ Aiguptuña samucgeñ auc e êngôm kamocmatu ênam ñamalac to bôc nêñ ôlin auc anga gamêñ Aiguptuña samucgeñ, ma kamocmatu tau êu lasê e êtu kamoc.”

¹⁰ Amboac tonañ êsêagêc sêkôc ñagasi tau ma sêkô Parao lañônêmña. Ma Mose kêpalip kêpi umbon e ñamalac to bôc têtap kamocmatu sa, tec kamocmatu tau gêu lasê e kêtù kamoc.

¹¹ Lau mectomañña têtôm gebe sêkô Mose lañônêmña atom, gebe kamocmatu gêjam êsêac auc kêtôm gêjam lau Aiguptu ñagêdô samob auc.

¹² Mago Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkêñ taña êsêagêcnêñ biñ atom kêtôm Apômtau kêsôm gêdêñ Mose kwananげñ.

Kompoc ñagêñwapac

¹³ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôndi êndêñ elen bêbêc kanucgeñ ma ôkô Parao lañônêmña ma ôsôm êndêñ eñ gebe ‘Apômtau, Ebolainêñ Anôtô, nê biñ tau tonec gebe “Ôwi ñoc lau siñ gebe nasênam sakiñ aê.

¹⁴ Gebe galoc aê oc jasakiñ ñoc gêñwapac samob êkônin nêm ñalêlôm to nêm sakiñwaga ma nêm lau e ôjala, gebe ñac teñ kêtôm aê gêmoa nom atomanô.

¹⁵ Wanêcgeñ aê embe jaôc lemoc sa ma janac aôm to nêm lau ña gêmac sec, oc galoc amac anañ anga nom su.

¹⁶ Mago aê gasen aôm su atom, gebe jatôc ñoc ñaclai êndêñ aôm ma janğôm ñoc ñaê ñawae êsa êtu tapa anga nom samucgeñ.

¹⁷ Aôm kotoc taôm sa gêdêñ ñoc lau ñapañ ma gôwi êsêac siñ atom.

¹⁸ Ôlic acgom, elenña ñaockatu amboac tonec aê jakêñ kompoc ênac kapôênanô. Gêdêñ têm, tañ Aiguptu kêsa e mênğêdêñ galoc kompoc amboac tonañ gêjac kêsêp Aiguptu atomanô.

¹⁹ Amboac tonañ ôsakiñ ñawae gebe nêm bôc samob to gêñ samob, tañ gêmoa kôm nañ, sêlamu gadê teñ, gebe kompoc oc ênac ñamalac to bôc samob, tañ sêmoa kôm ma nêñ gadê masi nañ, sêmac êndu.” ’ ”

²⁰ Go Paraonê sakiñwaga ñagêdô, tañ têtêc Apômtaunê biñ nañ, sêkêñ nêñ gêñôma to nêñ bôc sêc jasêlamu nêñ andu.

²¹ Mago êsêac, tañ Apômtaunê biñ kepeñ nêñ ñalêlôm atom nañ, dedec nêñ gêñôma to nêñ bôc gacgeñ sêmoa kôm.

²² Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ômêtôtê lêmam êndêñ undambê gebe kompoc ênac êpi ñamalac to bôc ma gêñ kômña anğa gamêñ Aiguptuña samucgeñ.”

²³ Go Mose kêmêtôtê lêma totôtê gêdêñ undambê, ma Apômtau kêkêñ wapap to kompoc gêjac ma ôsic kêkac kêsêp nom gêmêñ. Ma Apômtau kêkêñ kompoc gêjac gamêñ Aiguptuña.

²⁴ Kompoc gêjac ma ôsic kêkac gê tânggeñ kêsêp kompoc ñalêlôm. Gêdêñ têm samob, tañ ñamalac Aiguptuña sêbiñ tauñ têtù têtù lau-m kapôêñ nañ, kompoc kapôêñanô amboac tonañ gêjac atomanô.

²⁵ Kompoc kêtuc gêñ samob, tañ gêmoa kôm nañ, anğa gamêñ Aiguptuña samucgeñ. Gêjac ñamalac to bôc kêtômgeñ ma gêjac gêñ kômña samob to kêtuc ka samob, tañ kêkô kôm nañ, tulu.

²⁶ Gamêñ Gosen tagen, tañ lau Israel sêngôñ nañ, tec kompoc kêsêp atom.

²⁷ Go Parao kêsakiñ biñ gêdêñ Mose agêc Aron gebe sêmêñ ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Aê gagôm sec gêdêñ ñasawa tonec. Apômtau eñ ñac gêdêñ ma aê to ñoc lau agôm gêñ keso.

²⁸ Ateñ Apômtau gebe wapap to kompoc êmbacnê, gêjac kêtômngac. Aê gabe jawi amac siñ ana, amac oc amoa tonec baliñanô atom.”

²⁹ Mose kêsôm gêdêñ eñ gebe “Êndêñ tañ jawi malac siñ su, go jalam lemoc êndêñ Apômtau, ma wapap êmbacnê ma kompoc ênac êtiam atom, ec ôjala gebe Apômtau kêtù nom ñatau.

³⁰ Mago aê kajala gebe aôm to nêm sakiñwaga atêc Apômtau Anôtô atom tagen.”

³¹ (Kompoc gesen gêñ kômña, tañ kêtù gagwen nañ su,

³² gêñ kômña ñagêdô, tañ kêpoa atom tagen nañ, gêjaña atom.)

³³ Amboac tonañ Mose kêsa anğa Paraonê jagêwi malac siñ ma gêlam lêma gêdêñ Apômtau, tec wapap to kompoc gêbacnê, ma kom kêsêwa kêsêp nom kêtiam atom.

³⁴ Gêdêñ tañ Parao gêlic gebe kom to kompoc ma wapap gêbacnê nañ, eñ gêgôm sec kêtiam ma eñ tau to nê sakiñwaga sêgôm nêñ ñalêlôm ñadani kêsa.

³⁵ Amboac tonañ Paraonê ñalêlôm ñadani ma gêwi lau Israel siñ atom kêtôm Mose kêsôm kwananğen gêjam Apômtau awa.

10

Wagô ñagêñwapac

¹ Su, go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôsô ôndêñ Parao ôna gebe aê gagôm eñ to nê sakiñwaga nêñ ñalêlôm ñadani kêsa gebe jatôtê ñoc gêñtalô tonec ñai êndêñ êsêac

² ma gagôm gêñ tau gebe aôm ônac miñ êndêñ latômi ma dêbômi sêñô aê gagôm lau Aiguptu têtù meloc to gagôm gêñsêga kaiñ teñ anğa êsêacnêñ gebe amac ajala gebe aê Apômtau tau.”

³ Amboac tonañ Mose agêc Aron sêsô dêdêñ Parao sêja ma sêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, Ebolainêñ Anôtô, nê biñ tau tonec gebe ‘Aôm gobe ônac jao taôm e êndêñ ondocgeñ, go ômbu taôm êndêñ aê. Ôwi ñoc lau siñ gebe nasênam sakiñ aê.

⁴ Ôlic acgom, aôm embe ondec ma ôwi ñoc lau siñ atom, go elenña aê jakêñ wagô êsa nêm gamêñ.

⁵ Gêñ tau ênac têtê nom auc e talic nom sapu. Wagô êniñ gêñ, tañ kompoc gesen su atom nañ, to êniñ nêm ka samob, tañ kêkô kôm nañ.

⁶ Gêñ tau êpi aôm to nêm sakiñwaga ma lau Aiguptu samob nêñ andu e êlôtê. Gêdêñ têm, tañ tamamî to dêbômi sêngôñ gamêñ tonec e mênğêdêñ galoc êsêac sêlic gêñ amboac tonañ teñ atomanô.’ ” Go Mose kêkac tau ôkwi ma kêsa gêja.

7 Ma Paraonê sakin waga sêsôm gêdên enj gebe “Ñac tonec êtu aêac tamoa jageo ñamôkê e endenj ondogenj. Ôwi lau tau sinjan nasênam sakin Apômtau, êsêacnênj Anôtô. Aiguptu gêjaña nec aômnmê kauc kêsa atom me.”

8 Amboac tonanj êsêac sêkôc Mose agêc Aron sêmu dêdênj Parao sêja, ma Parao kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Ana anam sakin Apômtau, amacnêm Anôtômanj. Mago asa lau oc sêna.”

9 Ma Mose kêsôm gebe “Aêac oc ana toma lau wakuc ma lau ñanô, toma latunjo to ñac ma toma bulimakao to domba, gebe aêac alic Apômtaunê om.”

10 Parao kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Apômtau êwiñ amacmanj, mago aê jawi amac tonêm lauo ma nêm gôlôac ñasec-ñasec sinj atom. Binj tonec gêc awê, gebe amac taêm gêjam binj sec gêc nêm ñalêlôm.

11 Masianô. Amac ñacwaga taômgenj ana ma anam sakin Apômtau, gebe binj tonec tec abe anjôm.” Ma sesoc êsêagêc sêsa anja Parao sêja.

12 Go Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ômêtôc lêmam êpi gamênj Aiguptuña gebe wagô êsa gamênj Aiguptuña êmênj ma êniñ gênj tolaunj samob, tanj kompoc gesenj su atom nanj.”

13 Amboac tonanj Mose kêmêtôc nê tôc kêpi gamênj Aiguptuña ma Apômtau kêkênj mu kêsêlênj anja gamênj oc kêpiña kêsa gamênj tau gêdênj oc samuc tonanj ma gêbêc samuc tonanj. Ma ñageleñ mu tau kejonj wagô gêmênj.

14 Ma wagô gêjam nom Aiguptuña auc samucgenj ma gêjac têc gamênj Aiguptuña auc samucgenj. Lau tenj sêlic wagô totonj-totonj amboac tonanj su atomanô me oc sêlic tenj êtiam atom amboac tonanjenj.

15 Gênj tau gêjac têc nom auc samucgenj e jecôma ma genj gamênj ñagênj matac samob to kananô, tanj kompoc gesenj su atom nanj, e gêbacnê Ka to gênj kômña anja gamênj Aiguptuña ñalaunj gêjaña samucgenj.

16 Go Parao kêkalem Mose agêc Aron kêkacgenj ma kêsôm gebe “Aê gagôm sec gêdênj Apômtau, amacnêm Anôtô, ma gêdênj amagêc.

17 Tec galoc gabe jatenj amagêc gebe asuc ñoc sec ôkwi tagenj tecenec êwiñ, gebe atenj Apômtau, amacnêm Anôtô, ma êkôc gêñwapac tonec su anja aê, gebe jananja atom.”

18 Go Mose kêsa anja Paraonê jaketenj Apômtau.

19 Ma Apômtau gêjam mu ôkwi e kêsêlênj kapôênj kêsa anja gamênj oc kêsêpña. Mu tonanj kejonj wagô sa ma kêbaliñ kêsêp Gwêckoc gêja e wagô tenj gêmoa gamênj Aiguptuña kêtiam atom.

20 Mago Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma enj gêwi lau Israel sinj atom.

Gêsunjbôm ñagênwapac

21 Go Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe” Ômêtôc lêmam êpi umbonj gebe gêsunjbôm êkôm gamênj Aiguptuña auc e lau têtôm gebe sêmoasac gêsunjbôm tau.”

22 Ma Mose kêmêtôc lêma kêpi umbonj e gêsunjbôm ñadani sec kêkôm gamênj Aiguptuña samucgenj auc kêtôm bêc têlêac.

23 Lau Aiguptu sêlic taunj sapu ma dêdi anja malenj atom kêtôm bêc têlêac. Mago lau Israel samob têtap ñawê sa anja nêñ gamênj.

24 Go Parao kêkalem Mose ma kêsôm gebe “Anam sakin Apômtau. Nêm ñapalêo to ñac sêwiñ amac, tagenj nêm bulimakao to domba gacgenj sêmoa tonec.”

25 Mago Mose kêsôm gebe “Amboac tonanj aôm taôm ôkênj bôc gebe akênj êtu da to daja êndênj Apômtau, aêacma Anôtô.

26 Aêacma bulimakao samob sêwiñ aêacmanj, ñatenj êmoa tonec atom, gebe aêac ajaliñ ñagêdô sa êtu anam sakin Apômtau, aêacma Anôtôña. Aêac ajam kauc anam sakin Apômtau ña gênj ondod. Aêac aô lasê gamênj tau su acgom, go ajala.”

27 Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma enj gêwi êsêac sinj atom.

²⁸ Go Parao kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôêc su. Ôlic taôm gebe ôlic aê lanjôcanô êtiam atom. Êndêñ bêc ôlic aê lanjôcanô êtiamña, aôm oc ômac êndu.”

²⁹ Mose kêsôm gebe” Aôm kôsômgac. Aê oc jalic aôm lanjômanô êtiam atom.”

11

Namêc samob sêmac êndu ñapuc

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Aê gabe jakêñ gêñwapac tagenjen êwiñ êkônin Parao to Aiguptu. Tonec êmbacnê, go êwi amac sinj. Embe êwi amac sinj, go êjanda amac aêc gacgen ana.

² Galoc ôsôm êndêñ nêñ lau gebe ñacwaga samob teten nêñ lau sacgêdô gêdêñ tauñña to lauo samob teten nêñ lauo sacgêdô gêdêñ tauñña gebe sêkêñ gêlôñ silber to gold êndêñ êsêac.”

³ Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam. Ma Mose tau amboac tonan. Paraonê sakinwaga to lau tau sêlic en amboac ñac towae kapôên anja gamêñ Aiguptuña.

⁴ Ma Mose kêsôm gebe “Apômtaunê binj tau tonec gebe Êndêñ êmbêc êna lugen, go aê jasêlêñ janac laoc gamêñ Aiguptuña.

⁵ Ma gamêñ Aiguptuña ñagêñ ñamêc samob sêmac êndu. Janac m anja Paraonê ñacsêga, tanj oc êngôn Paraonê lèpôn kinña nan, e êndêñ sakinwagao, tanj kêlêsa polom popoc nan, nê ñacsêga. Ma bôc ñamêc samob sêmac êndu amboac tonanjen.

⁶ Lau oc têtanj tanjboa kapôênanô amboac têtanj gêmunña atom ma oc têtanj êtiam amboac tonec atomanô.

⁷ Mago lau Israel amboac tenj. Kêam tenj oc êkêñ Iêsu ñamalac to bôc atom, gebe ajala Apômtau gêwa lau Aiguptu to lau Israel kêkôc.

⁸ Go nêñ sakinwaga samob tonan sêsêp sêndêñ aê sêmên ma sewec êndêñ aê ma sêsôm gebe ‘Ôkôc taôm sa ma nêñ lau samob sêndanjuc aôm.’ Su, go jawi gamêñ sinj.” Ma Mose kêsoma anja Paraonê totêtac ñandanj kapôênjenj gêja.

⁹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Parao oc êkêñ tanja aômñên binj atom e aênjoc gêñtalô êtu taêsam anja gamêñ Aiguptu acgom.”

¹⁰ Mose agêc Aron sêgôm gêñtalô samob tonan ñai sêkô Parao lanjônênña. Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsoma ma gêwi lau Israel sinj anja nê gamêñ atom.

12

Binj Pasanja

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose agêc Aron anja gamêñ Aiguptuña gebe

² “Ajôn tonec êtu nêñ ajôn samob ñamata. Amac anac m nêñ Jala ña ajôn ñamata tonan.

³ Asôm êndêñ Israelnênj gôlôac gebe Êndêñ ajôn tonec ñabêc 10 ñacwaga samob sêkôc domba ñalatu tagen-tagenj êtôm nêñ gôlôacmôkêgenj, sêkôc domba tagen-tagenj êtôm andujen.

⁴ Ma lau andu tenña embe nêñ tonj saun, nanj têtôm gebe sêniñ domba ñalatu tenj e êmbacnê atom, go êsêac to lau, tanj sêngôn mênbanj tauñ nanj, sêpi tagen, ec têtôm gebe sêniñ domba ñalatu tau. Lau tau nêñ namba êtôm gebe sêniñ domba ñalatu tenj e êmbacnê.

⁵ Aômñên domba ñalatu tau ñageo tenj ênêc atomanô. Ôkôc kapoac tenj ñajala tagenj. Ôkôc domba me noniñ ñalatu tenj.

⁶ Ajop bôc ñalatu tau e êndêñ ajôn tonec ñabêc 14. Êndêñ ñabêc tonan ñaêtula Israelnênj gôlôac samob sêmbuc nêñ domba ñalatu êtômgenj.

⁷ Go sêkôc ñadec ñagêdô nasênsê êpi andu, tanj sêngôn ma sêniñ gên nanj, ñasaginjtêkwa sacgêdônja to kagêbôc.

⁸ Êsêac sêpac domba ma sêniñ êndêñ êmbêc tonan êwiñ polom ñaluc to gêñgaga ñamakic.

⁹ Aniñ bôc tau matac atom ma ano êsêp ku, go aniñ atom amboac tonanğen. Apacgen ma aniñ. Apac samucgen, ñamôkê to ñaakain ma ñatê.

¹⁰ Ma andec ñapopoc ênêc e elenğa lasê atom. Ñagêdô embe ênêc, go akêñ ja êniñ su.

¹¹ Aniñ gêñ tau ñalêñ amboac tonec gebe Ajandin nêñ ômbinğap to asô atapa ma amênğôm tôc ma aniñ gêñ ñagaôgen. Moasiñ tonan kêtü Apômtaunê Pasa.

¹² Êndên êmbêc tonan aê jasêlên janac laoc gamên Aiguptuña ma janac gêñ ñamêc samob êndü, ñamalac ma bôc. Ma aê jamêtôc Aiguptunên anôtôi samob. Aê Apômtau.

¹³ Dec, tañ ansê êpi nêñ andu nan, êtu amacnêñ ñabelo. Embe jalic, oc jaôc lêlêc amac. Êndên tañ janac Aiguptu nan, gênwapac teñ êpi amac to enseñ amac su atom.

¹⁴ “Bêc tonan êtu amacnêñ bêc taêm ênamğa ma amac alic bêc tau amboac Apômtaunê om teñ. Bin tonan êtu amacnêñ gôlôac to nêñ gôlôac nêñ ñagôlin teñ ênêc enden tônğen.

¹⁵ Amac aniñ polom ñaluc êtôm bêc 7. Êndên bêc ñamataña amac akôc jist su anğa nêñ andu, gebe ñac teñ embe êniñ polom tojist êndên bêc ñamataña to bêc êtu 7ña ñasawa, nan têtin eñ su anğa Israelnên.

¹⁶ Êndên bêc ñamataña gôlôac dabuñ sêkac sa. Ma êndên bêc êtu 7ña gôlôac dabuñ sêkac sa êtiam. Êndên bêc tonan lau teñ sênam kôm atom, kôm amansañ gêñ aniññañ tagen, tec êtôm gebe anam.

¹⁷ Ma amac matem êndin Om Polom Ñalucña ñapep, gebe êndên bêc tonanğen aê jawê amacnêñ ton samob sêwi Aiguptu sin, tec amacnêñ gôlôac to nêñ gôlôac maten êndin bêc tonan êtu nêñ om. Bin tonan êtu ñagôlin teñgenğa teñ.

¹⁸ Êndên ajôn ñamataña ñabêc 14 ñaêtula amac aniñ polom ñaluc ñapan e êndên ajôn tonan ñabêc 21 ñaêtula.

¹⁹ Êndên bêc 7 tonan jist ñagec ênêc amacnêñ andu atom. Ñac jaba teñ me Israel taun nêñ ñac teñ embe êniñ polom tojist, nan têtin eñ su anğa Israelnên gôlôac.

²⁰ Aniñ gêñ tojist teñ atom, aniñ polom ñalucgen anğa nêñ andu samob.”

²¹ Go Mose kêkalem Israelnên laumata samob ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Ajalin domba ñalatu sa êtôm nêñ gôlôacgen ma ambuc domba Pasaña.

²² Akôc sôbolec ôndôc teñ ma asac tônğ êsêp dec, tañ êpoac laclu nan, go ansê ñadec êpi kagêbôc to saginğêkwa sacğêdôña. Amacnêñ teñ êsa nêñ andu ñasacğêdô êna atom e elenğa lasê.

²³ Gebe Apômtau êsêlên ênac laoc gamên gebe ênac Aiguptu. Embe êlic dec anğa kagêbôc to saginğêkwa sacğêdôña, go êoc lêlêc sacğêdô tonan ma êkô anğela sinğa auc gebe êsô nêñ andu êna ma ênac amac atom.

²⁴ Sakiñ tonan amac matem êndin êtu ñagôlin teñgenğa teñ êndên amac to nêñ gôlôac wakuc.

²⁵ Ma amac embe aô lasê gamên, tañ Apômtau gebe êkên êndên amac amboac gêjac mata su nan, go ajop sakiñ dabuñ tonan.

²⁶ Ma amacnêñ gôlôac embe têtü kênac amac gebe ‘Sakiñ dabuñ tau ñam amboac ondoc,’

²⁷ go asôm êndên êsêac gebe ‘Pasa ñada, tañ akên êndên Apômtau nan tonec. Da tau ñam gebe Eñ gêc lêlêc lau Israel nêñ andu anğa Aiguptu. Gêdên tañ gêjac Aiguptu nan, eñ gêjam aêacnên andu kêsi.’ ” Ma lau sewec to teten mec gêdên Apômtau.

²⁸ Go lau Israel sêja ma sêğôm bin, tañ Apômtau kêjatu gêdên Mose agêc Aron nan, ñanô kêsa.

Gênwapac ñamuña. Ñamêc sêmac êndü

²⁹ Gêdên gêbêcauc gêja lu Apômtau gêjac launên ñacsêga samob êndü anğa gamên Aiguptuña. Eñ gêjac Paraonê ñacsêga, tañ êwê kain ênê lêpôn kinğa to ñac kapoacwalôña, tañ gênğôn gêsun kapoacwalôña nan, nê ñacsêga ma bôc ñamêc samob.

³⁰ Ma Parao to nê sakinwaga ma lau Aiguptu samob dêdi sa gêdên gêbêc ma tanjiboa kapôên kêpi anga Aiguptu gebe ñacmatê sêc kêtôm andu samobgenj.

³¹ Ma gêdên gêbêc tonanjen Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Andi ma aêc ana. Amagêc to lau Israel awi ñoc lau sinj. Aêc su naanam sakin Apômtau amboac asôm.

³² Akôc nêmba to bulimakao sêwiñ amac êtôm asôm ma ana. Ma atên Apômtau gebe ênam mec aê amboac tonanjenj.”

³³ Lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sêwi gamên sinj ñagaôgenj gebe sêsôm gebe “Êsêac embe sêwi aêc sinj atom, go aêc samob tamac êndu.”

³⁴ Amboac tonanj lau Israel sêsabanj nêñ suc topolom ñaluc matac kêsêp nêñ ñakwê ma sêbic sa sebe sêsêlênj.

³⁵ Lau Israel sêgôm kêtôm Mose kêsôm gêdên êsêac ma tetên Aiguptu, tec sêkênj gêlôn silber to gold ma ñakwê gêdên êsêac.

³⁶ Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam e sêkênj gên, tanj Israel tetên nanj, gêdên êsêac. Tec lau Israel sêjanjo gên su anga lau Aiguptu nêñ.

Lau Israel sêwi Aiguptu sinj

³⁷ Ma lau Israel dêdi anga Rameses sêsêlênj sêja Sukot. Êsêacnênj namba amboac 600,000, mago sêsa lau to nêñ gôlôac sa sêwiñ atom.

³⁸ Ma lau jaba taêsam sêwiñ êsêac, ma domba to bulimakao totonj-totonj sêwiñ amboac tonanjenj.

³⁹ Ma lau Israel sêkôc polom matac, tanj sêmasanj anga Aiguptu nanj, anga nêñ suc ma sêpac polom ñaluc. Polom tau ñaluc gebe lau Aiguptu sesoc êsêac, tec nêñ ñasawa sêkênj jist êsêpna masi. Êsêac sêmasanj gênj sêninj anga intênanja gêwiñ atom amboac tonanjenj.

⁴⁰ Lau Israel sêngônj Aiguptu kêtôm jala 430.

⁴¹ Ma gêdên bêc jala 430 gêbacnêña solopgenj Apômtaunê lau samob sêwi gamên Aiguptunja sinj.

⁴² Gêdên gêbêc tonanj Apômtau gêjam jali ma gêwê êsêac sêsa anga Aiguptu sêja. Kêtu tonanja lau Israel nêñ gôlôac to nêñ gôlôac samob sênam jali êndênj êmbêc tonanj ma taênj ênam Apômtau.

12:43–13:16 Anja ñasêbu tonec binjsu sêlic om Pasa to om Polom ñalucnja ñapepna gêc. Binjsu ñagêdô kêkanônj lau Israel nêñ ñapalê ñamêc to nêñ bôc kapoac ñamêc Anôtô gêwa sa gêdên êsêac gebe ñamêc tau têtû ênê gênj.

13

Tao majanj to tao ja

¹⁷ Gêdên tanj Parao gêwi lau Israel sinj nanj, Anôtô gêwê êsêac sêsa lau Pilisti nêñ gamên ñaintêna atom. Intêna tau tonanj dambê, mago Anôtô taê gêjam gebe lau embe sêndac sinj, oc moae sêkac tauñ ôkwi sêmu sêna Aiguptu êtiam.

¹⁸ Tec Anôtô gêwê lau sêsa intêna gamênj sawanja sepenj Gwêckoc sêja. Lau Israel dêdi anga Aiguptu tonênj laukasapgenj.

¹⁹ Ma Mose kêkôc Josepnê ñatêkwa gêwiñ kêtôm Josep kêtôc lêma ma kêmasanj binj gêdên lau Israel gebe “Anôtô oc ênam amac kêsi. Êndênj tonanj amac akôc ñoc ñatêkwa anja tonec êwiñj.”

²⁰ Ma êsêac sêwi Sukot sinj jasê bec anja Etam, tanj gêc gamênj sawa ñamagê nanj.

²¹ Ma Apômtau kêsêlênj gêmunj êsêac gêmoa tao majanj ñalêlôm gêdênj ocsalô gebe êwê êsêac ma gêdênj gêbêc gêmoa tao ja ñalêlôm gebe êpô êsêac e têtôm gebe sêsêlênj êndênj ocsalô ma êndênj êmbêc.

²² Tao majanj kêsêlênj gêmunj gêdênj ocsalô ma tao ja gêdênj gêbêc ñapanjenj.

14

Lau Israel selom Gwêckoc

¹ Go Apômtau kêsôm gédên Mose gebe

² “Ôsôm êndên lau Israel gebe sêkac taun ôkwi sêmu sêna Pihahirot nasê bec anga gamên, tañ gêc Migdol to gwêc ñasawa êkanôn Balsepo nañ. Aê bec êkanôn malac tonañ angnôn gwêctaligenj.

³ Parao oc taê ênam gebe lau Israel sêlêsa sêmoa ma gamên sawa oc kêlênsôn êsêac.

⁴ Go aê jañgôm Paraonê ñalêlôm ñadani êsa e êjanda êsêac. Go jaku Parao to nê sinwaga samob tulu e ñoc ñawasi êsa. Ma lau Aiguptu oc sêjala gebe aê Apômtau.” Ma êsêac sêgôm amboac tonañ.

⁵ Gédên tañ sêjac miñ gédên kin Aiguptuñ gebe lau Israel sêc sêja nañ, Parao to nê sinwaga nêñ ñalêlôm gêjam tau ôkwi ma taên gêjam binj tenj kêpi Israel. Ma êsêac sêsôm gebe “Aêac dagôm asagenj tonec, tec dawî Israel sinj e sêjam sakinj aêac kêtiam atom.”

⁶ Amboac tonañ Parao kêjatu gebe sêmansañ kareta sinjña ma kejonj nê sinwaga sa sêwinj enj.

⁷ Enj kêkôc kareta sinjña 600, tañ tau kêjalinj sa nañ, to kareta ñagêdô samob, tañ kêtap sa anga Aiguptu nañ, ma kêkêñ sinwaganênj laumata sêpi kareta tonañ kêtômgenj.

⁸ Ma Apômtau gêgôm kin Aiguptuñ Parao nê ñalêlôm ñadani kêsa e kêjanda lau Israel, tañ sêsa anga Aiguptu sêja toôlinj kêpigenj.

⁹ Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Aiguptunênj hos to kareta ma lau, tañ sêngônj hos ñaô nañ, to sinwaga samob jasêoc lêlêc lau Israel, tañ sê nêñ bec sêngônj gwêctaligenj anga Pihahirot kêkanôn Balsepo.

¹⁰ Gédên tañ Parao kêdabinj êsêac nañ, lau Israel sêoc matenjanô sa ma sêlic lau Aiguptu sêsêlênj sepenj êsêacgenj, ma êsêac têtêc taun ñanô. Ma lau Israel têtatj gédên Apômtau.

¹¹ Ma êsêac sêsôm gédên Mose gebe “Amboac ondoc, sêo masi anga gamênj Aiguptuñ, tec gôwê aêac asa amênj gebe amac êndu anga gamênj sawa nec me. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc, tec gôwê aêac awi Aiguptu sinj nec.

¹² Aêac amoa Aiguptugenj, tec asôm binj tonec gédênj aôm gebe ‘Ondec aêac, aêac abe anam sakinj lau Aiguptu.’ Anam sakinj Aiguptu tec ñajam kêlêlêc amac êndu anga gamênj sawañja su. Aêac asôm binj tonañ atom me.”

¹³ Ma Mose kêsôm gédênj lau gebe “Atêc taôm atom, akô ñajañja, go alic Apômtau ênam amac kêsi ñakôm, tañ gebe ênam êndênj ocsalô tonec êtu amacña nañ. Lau Aiguptu, tañ ocsalô tonec alic êsêac nañ, oc alic êsêac êtiam atom.

¹⁴ Apômtau oc ênac sinj êjô amac su ma amac taôm amoa gamênj êmacgenj.”

¹⁵ Go Apômtau kêsôm gédênj Mose gebe “Aôm gômôêc aê kêtû asagenjña. Ôsôm êndênj lau Israel gebe sêndi sêsêlênj.

¹⁶ Ôc nêñ tôc sa to ômêtôc lêmam êsa gwêc ma ôwa êkôc gebe lau Israel sêsêp ma sêsêlênj gamênj kelenjenj.

¹⁷ Ma aê jañgôm lau Aiguptu nêñ ñalêlôm ñadani êsa e sêsêp sêndanjguc êsêac, go jañgôm ñoc ñawasi êsa jaku Parao to nê sinwaga samob ma nê kareta to lau, tañ sêngônj hos ñaô nañ tulu.

¹⁸ Aê embe jañgôm ñoc ñawasi êsa jaku Parao to nê kareta ma nê lau, tañ sêngônj hos ñaô nañ, tulu su, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.”

¹⁹ Go Anôtônê anjela, tañ kêsêlênj gêmuj lau Israel nêñ tonj nañ, gêwi mala sinj jakêdaguc êsêac. Ma tao majañj gêwi nêñña sinj jakêkô êsêac dêmôênjmuña,

²⁰ ma genj lau Aiguptu nêñ tonj to Israelnênj tonj gêngic. Ma tao majañj tau kêkêñ gêsunjbôm ma tonj luagêc têtatj taun sa atom gédênj gêbêcauc samuc tonañ.

²¹ Go Mose kêmetôc lêma kêsa gwêc ma Apômtau kêkêñ mu gêbuc anga gamênj oc kêpinj gédênj gêbêc samuc tonañ ma gêgôm gwêc ñakelenj kêsa. Enj gêwa gwêc kêkôc,

²² ma lau Israel sêsêp gwêc ñalêlôm jasêsêlêñ sêmoa gamêñ ñakelen. Ma gwêc tau gêlêc sa kêtôm tunbôm kêkô maken-maken.

²³ Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Paraonê hos samob to nê kareta sinña ma nê lau, tañ sêngôn hos ñaô nañ, têdaguc êsêac sêsêp gwêc ñalêlôm sêja.

²⁴ Gêu bôn kêsâ ma Apômtau, tañ gêmôa tao majan to tao ja ñalêlôm nañ, kêtuc kênin kêsêp lau Aiguptu nêñ ton ma kêlênsôn êsêac.

²⁵ Enj gêbôc nêñ kareta auc e kareta kêsêlêñ ñawapac sec. Tec lau Aiguptu sêsôm gebe “Taêc lau Israel suman, gebe Apômtau tau gêjac sinj gêdêñ aêac gêjô êsêac.”

²⁶ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ômêtôc lêmam êsa gwêc gebe gwêc êjô tau mala ma ênsalê lau Aiguptu to nêñ kareta sinña ma nêñ lau sêngôn hos ñaôña auc.”

²⁷ Amboac tonan Mose kêmêtôc lêma kêsâ gwêc, tec gêdêñ gelen mata gwêc gêjô tau mala kêtiam. Lau Aiguptu, tañ sêc su nañ, sêlêti sêsêp gwêc ñalêlôm ma Apômtau kêkêñ gwêc kêsâlê lau Aiguptu auc.

²⁸ Gwêc gêjô tau mala ma kêmakop Paraonê kareta to lau sêngôn hos ñaôña ma nê ton samob, tañ têdaguc lau Israel sêsêp gwêc sêja nañ. Êsêacnêñ tenj gêmôa kêtiam atom.

²⁹ Mago lau Israel sêsêp gwêc jasêsêlêñ sêmoa gamêñ ñakelen. Gwêc tau gêlêc sa kêtôm tunbôm kêkô maken-maken.

³⁰ Gêdêñ bêc tonan Apômtau gêjam lau Israel kêsî anga lau Aiguptu lemen ñalêñ tonan. Ma lau Israel sêlic lau Aiguptu nêñ ñacmatê sêc ambêô.

³¹ Ma lau Israel sêlic kôm kapônê, tañ Apômtau gêjam gêdêñ tañ gesen lau Aiguptu su nañ, e têtêc Apômtau. Ma êsêac sêkêñ gêwiñ Apômtau to nê sakinwaga Mose.

15

¹ Go Mose to lau Israel sêjam wê tonec gêdêñ Apômtau gebe

“Aê gabe janam wê êndêñ Apômtau, gebe enj kêwaka nê ñawasi sa. Enj kêbaliñ hos to lau sêngôn ñaôña sêsêp gwêc sêja.

² Apômtau kêtû ñoc ñaclaimôkê to ñoc wê ñam.

Enj kêtû moasiñ ênam aê kêsîña.

Aênoc Anôtô enjoc, tec gabe jalambiñ enj.

Enj kêtû tamocnê Anôtô, tec gabe jatoc enj sa.

³ Apômtau enj siñsêlêc lanjwa.

Ênê ñaê gebe Apômtau.

⁴ “Enj kêbaliñ Paraonê kareta to nê siñwaga sêsêp gwêc sêja.

Ma siñwaga, tañ Parao kêjaliñ sa nañ, sênôm Gwêckoc su sêjaña.

⁵ Gwêc ñadembom kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gêdimbob amboac poc.

⁶ O Apômtau, aôm lêmam anôña kêwaka ñaclai sa,

O Apômtau, aôm lêmam anôña kêtuc ñacjo popoc.

⁷ Aôm ñaniniñ to ñawasi ñatau kôku nêñ sonjo-sonjo tulu.

Aôm têtmac ñandan kêsâ, tec genj êsêac amboac ja genj oba.

⁸ Aôm gôju awamjaô kêsâ ma gwêc gêlêc tau sa

e kêkô kêtôm tunbôm

ma gwêc ñadimdani tau ñajaña kêsâ kêkô.

⁹ Ñacjo kêsôm gebe ‘Aê jajanda e jaôc lêlêc êsêac.

Aê janac sam waba, tañ jajango anga êsêacnêñ nañ,

ma matoc katu gêñ tenj êtiam atom.

Aê jambuc ñoc sinj sa ma lemoc enjenj êsêac su.’

¹⁰ Aôm nêñ mu gêbuc e gwêc kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gwêc kapôên sêja têtôm ki gênê.

11 “O Apômtau, anôtôinêḡ asa kêtôm aôm.
Asa ḡaniniḡ to dabuḡ ma gêgôm gêḡsêga tonḡaclai
to gêgôm gêḡtalô kaiḡ teḡ kêtôm aôm.

12 Aôm kômêtôc lêmam anôḡja
ma nom kêdanḡḡê êsêac.

13 “Aôm gôwê lau, taḡ kôjaliḡ sa naḡ, totêmtac gêwiḡ teḡḡeḡḡa,
Aôm gôwê êsêac ḡa nêḡ ḡaclai sêô lasê nêḡ gamêḡ dabuḡ.

14 Lau tomôkê-tomôkê sêḡô ḡawae e têtêḡp.

Lau, taḡ sêḡḡôḡ Pilistinêḡ gamêḡ naḡ, sêḡmoa tonêḡ ḡalêlôm ôluḡ-ôluḡḡeḡ.

15 Gêdêḡ têḡ tonḡ lau Edom nêḡ kasêga têtakê,
lau Moab nêḡ laumata têtêḡp,
ma lau samob, taḡ sêḡḡôḡ Kanaan naḡ, nêḡ ḡalêlôm kêtḡ palê.

16 Êsêac têtakê ma têtêc tauḡ ḡanô.

O Apômtau, aôm lêmam ḡaḡaclai gêgôm êsêac aweḡmê kêsa têtôm poc
e aômḡnêḡ lau sêôc lêlêc êsêac,
e lau, taḡ aôm gôjam gôliḡ naḡ, sêôc lêlêc êsêac.

17 Aôm gobe ôwê êsêac e ôsa êsêac sêsêp aôm taôm nêḡ lôc.

O Apômtau, aôm ôsa êsêac sêsêp nom, taḡ kêtḡ nêḡ gamêḡ naḡ.

O Apômtau, gamêḡ tonḡ êtu nêḡ lôḡ dabuḡ, taḡ lêmam kêmasaḡ naḡ.

18 Apômtau êtu kiḡ teḡḡeḡ ma teḡḡeḡ.”

19 Paraoḡê hos to nê kareta ma lau sêḡḡôḡ hos ḡaôḡja sêsêp gwêc sêja, mago Apômtau
kêkêḡ gwêc gêḡô tau mala jakêḡmakop êsêac auc. Ma lau Israel sêsêlêḡ sêḡmoa gamêḡ ḡakelenḡ
sêḡmoa gwêc lêlômḡeḡ sêja.

20 Go Aron luo, Miriam, taḡ kêtḡ teḡ naḡ, kêkôc oḡ saḡḡ teḡ ma lauo samob têdaguc eḡ
toḡḡeḡ ma têtê wê.

21 Ma Miriam gêjam wê gêdêḡ êsêac gebe
Anam wê êḡdêḡ Apômtau, gebe eḡ kêwaka nê ḡawasi sa,
Eḡ kêbaliḡ hos to lau sêḡḡôḡ ḡaôḡja sêsêp gwêc sêja.

Mara ḡabu ḡamakic

22 Go Mose kêjatu lau Israel gebe sêḡḡdi aḡḡa Gwêckoc ma gêwê êsêac sepeḡ gamêḡ sawa
Suruḡa. Êsêac sêsêlêḡ bêc têlêac sêḡmoa gamêḡ sawa ma têtap bu teḡ sa atom.

23 Gêdêḡ taḡ sêô lasê Mara naḡ, êsêac têtôm gebe sêḡḡm bu Maraḡa atom, gebe bu tau
ḡamakic. Gamêḡ tau ḡaê Mara ḡam gebe Bu ḡamakic.

24 Ma lau sêli aweḡ sa gêdêḡ Mose ma sêsôm gebe “Aêac anôm asageḡ.”

25 Ma eḡ gêmôêc gêdêḡ Apômtau. Ma Apômtau kêtôc ka teḡ gêdêḡ eḡ. Mose kêbaliḡ ka
tau kêsêp bu ma bu tau ḡaluc kêsa.

Aḡḡa tônê Apômtau kêkêḡ ḡaḡôliḡ to jatu gêdêḡ êsêac ma kêsaê êsêac.

26 Eḡ kêsôm gebe “Aôm embe taḡam wamu Apômtau, aômḡnêḡ Anôtô, nê awa ma ôḡḡôm
êḡ ḡaḡôliḡ êtu tônḡ, go jakêḡ gêḡmac, taḡ kakêḡ gêdêḡ lau Aiguptu naḡ, ḡateḡ êḡḡôm aôm
atom, gebe aê Apômtau, taḡ gaḡôm aôm ôlim ḡajam kêsa naḡ.”

27 Go êsêac jasêô lasê Elim. Bumata 12 kêpoac gamêḡ tonḡ ma nip 70 kêkô. Ma êsêac
sê nêḡ bec sêḡmoa bu ḡagala.

16

Anôtô kêkêḡ mana

¹ Êsêac dêdi anġa Elim ma Israelnêġ ġôlôac samob sêo lasê gamêġ sawa Sin, taġ ġêc Elim to Sinai ŋasawa. Êsêac sêwi Aiguptu siġ ma sêmoa gamêġ sawa e têtap ajôġ kêtû luagêcġa ŋabêc 15 sa, ma sêo lasê gamêġ tonanġ.

² Ma Israelnêġ ġôlôac samob sêli awenġ sa ġêdêġ Mose agêc Aron anġa gamêġ sawa

³ ma sêsôm ġêdêġ êsêagêc ġebe “Aêac abe Apômtau lêma ensenġ aêac su anġa gamêġ Aiguptuġamanġ. ġêdêġ tonanġ aêacma ku togwada kêkô to anġôġ moasu ŋaô. Amagêc awê aêac asa gamêġ sawa amêġ ġebe mo êġô aêac samob êndu.”

⁴ Go Apômtau kêsôm ġêdêġ Mose ġebe “Ôlic acgom, aê ġabe jakêġ polom êndêġ amac anġa undambê amboac kom. Ma lau sêsa sêna to seġon polom êtôm bêcġenġa êndêġ bêc samob, ġebe jansaê êsêac ġebe sêmoa ŋoc biġsu ŋalabu me masi.

⁵ Êndêġ bêc êtu 6ġa embe sêmansanġ polom, taġ seġon sa nanġ, oc polom bêc tagenġa tau êtu taêsam êtôm bêc luagêcġa.”

⁶ Go Mose agêc Aron sêsôm ġêdêġ lau Israel samob ġebe “Êndêġ êtula amac oc ajala ġebe Apômtau ġêwê amac asa anġa gamêġ Aiguptuġa amêġ.

⁷ Ma êndêġ elenġ bêbêc amac oc alic Apômtaunê ŋawasi, ġebe enġ ġêġô amac ali awem sa ġêdêġ enġ tau, ġebe aêagêc asa, tec ali awem sa ġêdêġ aêagêc.”

⁸ Ma Mose kêsôm ġebe “Êndêġ êtula Apômtau êkêġ gwada êndêġ amac aninġ, ma êndêġ elenġ bêbêc êkêġ amac anġôġ moasu ŋaô. ġebe Apômtau tau ġêġô amac ali awem sa ġêdêġ enġ. Aêagêc asa. Amac ali awem sa ġêdêġ aêagêc atom, ali awem sa ġêdêġ Apômtau.”

⁹ Go Mose kêsôm ġêdêġ Aron ġebe “Ôsôm êndêġ lau Israel nêġ ġôlôac samob ġebe ‘Amêġ atu ġasuc andêġ Apômtau amêġ, ġebe enġ ġêġô amac ali awem sa sugac.’ ”

¹⁰ Ma ġêdêġ taġ Aron kêsôm biġ ġêdêġ lau Israel nêġ ġôlôac nanġ, êsêac sêkac taunġ ôkwi ġêdêġ gamêġ sawa ma sêlic Apômtaunê ŋawasi ġeoc tau lasê ŋa tao tenġ.

¹¹ Ma Apômtau kêsôm ġêdêġ Mose ġebe

¹² “Aê ġanġô lau Israel sêli awenġ sa. Ôsôm êndêġ êsêac ġebe ‘Êndêġ êtula amac oc aninġ gwada ma êndêġ elenġ bêbêc anġôġ moasu ŋaô. ġocġo ajala ġebe Apômtau, amacnêġ Anôtô, aê.’ ”

¹³ ġêdêġ kêtula kêm̄bico mên̄sêsa e sêġam gamêġ, taġ bec kêkô nanġ, auc. Ma ġêdêġ bêbêcġenġ maninġ ġêġam gamêġ tau auc.

¹⁴ Maninġ ġê su acgom, go ġêġ ŋasec-ŋasec to kuku kêtôm mêcġauc ġêc nom.

¹⁵ Lau Israel sêlic ġêġ tau ma sêsôm ġêdêġ taunġ ġebe “Tonec asagenġ.” ġebe êsêac sêġam kauc ġêġ tau. Ma Mose kêsôm ġêdêġ êsêac ġebe “Polom, taġ Apômtau kêkêġ ġêdêġ amac ġebe aninġ nanġ, tonec.

¹⁶ Ma Apômtau tau kêġatu biġ amboac tonec ġebe ‘Amac samob êndêġ-êndêġenġ aġon ġêġ sa êtôm amac aninġa. Aġon lita luagêc sa êtôm ŋacanôġenġ. Amboac tonanġ asa lau, taġ sêġġôġ amacnêġ bec sêwiġ amac nanġ sa, go aġon sa êtôm namba tau tonanġenġ.’ ”

¹⁷ Ma lau Israel sêġôm kêtôm tonanġ. Lau ŋagêdô seġon ec kapôêġ, ŋagêdô seġon ec ŋagec.

¹⁸ Mago ġêdêġ taġ sêġam dôġ ġêġ tau ŋa dôġ laclu nanġ, ŋac taġ keġon ec kapôêġ nanġ, kêkôc kêlêlêc laclu tenġ su atom, ma ŋac, taġ keġon ec ŋagec nanġ, kêpô lêna atom. Êsêac samob seġon sa kêtôm êsêac sêniġa solopġenġ.

¹⁹ Ma Mose kêsôm ġêdêġ êsêac ġebe “Ŋac tenġ êkêġ ŋagêdô ênêc e elenġa atom.”

²⁰ Mago êsêac sêkêġ taġenġ enġ atom. Lau ŋagêdô tetoc ŋapopoc ġêc e ġelenġa, tec ġêġ tau kêtû sec ma têmoa ġêġam auc ma ŋasu kêsâ. Ma Mose têtac ŋandanġ kêsâ ġêdêġ êsêac.

²¹ Kêtôm bêbêcġenġ samob êsêac seġon ġêġ tau sa e kêtôm êsêac ġebe sêniġanġenġ. Mago ġêdêġ taġ oc ŋandanġ kêsâ nanġ, ġêġ tau ġêwê.

²² ġêdêġ ŋabêc kêtû 6ġa êsêac seġon polom kêtôm bêc luagêcġa. Êsêac seġon laclu luagêc-luagêc kêtôm ŋacanôġenġ. Ma ġôlôacnêġ laumata dêdêġ Mose ġasêġac ŋaminġ ġêdêġ enġ.

²³ Ma enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Binj tonec Apômtau kêjatu gebe ‘Elenja bêc talêwan tauñja tenj. Bêc tau kêtû Apômtaunê sabat dabunj. Gêñ tañ amac abe apac nanj, apacmanj. Ma gêñ, tañ amac abe ano nanj, anomanj. Ma gêñ ñagêdô, tañ gacgenj gêc nanj, ênêc e elenja acgom.’”

²⁴ Amboac tonanj êsêac dedenj gêñ ñagêdô gêc e gelenja, kêtôm Mose kêjatu êsêac. Ma gêñ tau kêtû sec atom ma têmoa kêsêp atom.

²⁵ Mose kêsôm gebe “Ocsalô aninj gêñ tau gebe ocsalô kêtû Apômtaunê sabat. Ocsalô amac oc atap gêñ tenj sa anja kôm atom.

²⁶ Ajonj gêñ tau sa êtôm bêc 6, mago êndênj bêc êtu 7ña, tañ êtu sabat nanj, oc atap gêñ tenj sa atom.”

²⁷ Gêdênj bêc kêtû 7ña lau ñagêdô sêsa sêja sebe sejonj gêñ tau, mago têtap gêñ tenj sa atom.

²⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Amac adec ñoc jatu to binjsu ma asô ñalabu atom e êndênj ondogenj.

²⁹ Ôlic acgom, aê Apômtau kakênj sabat gêdênj amac. Kêtû tonanj kakênj polom kêtôm bêc luagêc gêdênj bêc kêtû 6ña. Êndênj bêc êtu 7ña amacnêm lau samob sêngôñ nêñ malenjenj. Ñac tenj êwi nê mala sinj atom.”

³⁰ Amboac tonanj lau sêlêwanj taunj gêdênj bêc kêtû 7ña.

³¹ Ma lau Israel sêsam gêñ tau gebe Mana. Gêñ tau sêpsêp kêtôm mêcgauc ma ñasaê kêtôm polom tolêp.

³² Ma Mose kêsôm gebe “Apômtau kêjatu binj tonec gebe ‘Akôc gêñ tau laclu tenj ma amansanj ênêc gebe nêñ gôlôac ñamuña sêlic polom, tañ kakênj gêdênj amac aenj anja gamênj sawa gêdênj tañ gawê amac asa anja gamênj Aiguptuña amênj nanj.’”

³³ Ma Mose kêsôm gêdênj Aron gebe “Ôkôc ku tenj ma ôkênj mana laclu tenj êsêp ma otoc ku tau êkô Apômtau lanjônêmña gebe ênêc e nêñ gôlôac ñamuña sêlic amboac tonanjgenj.”

³⁴ Amboac tonanj Aron ketoc ku tau kêkô katapa poacña ñanêmña gebe ênêc kêtôm tañ Apômtau kêjatu gêdênj Mose nanj.

³⁵ Ma lau Israel senj mana tau kêtôm jala 40 e sêo lasê gamênj, tañ ñamalac sêngôñ nanj. Êsêac senj mana e sêo lasê gamênj Kanaan ñamadinj.

³⁶ (Dônj sêjam dônj gêñ ñakelenja gêdênj têt tonanj kêkôc kêtôm 20 lita.)

17

Bu kêsapoc

¹ Lau Israel nêñ gôlôacmôkê samob dêdi anja gamênj sawa Sin. Êsêac sêsêlênj ma sêlêwanj taunj tosawa-tosawa kêtôm Apômtaunê jatu e sê nêñ bec anja Repidim. Mago bu gebe lau sênômña masi.

² Kêtû tonanj êsêac sêli awenj sa gêdênj Mose ma sêsôm gebe “Ôkênj bu êndênj aêac anôm.” Ma Mose kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac ali awem sa gêdênj aê kêtû asagenja. Amac asaê Apômtau kêtû asagenja.”

³ Ma bu gêjô lau anja tônê, tec sêli awenj sa gêdênj Mose ma sêsôm gebe “Aôm gôwê aêac asa anja Aiguptu mênjasa tonec gebe bu êjô aêac to ma gôlôac ma bulimakao samob êndu kêtû asagenja.”

⁴ Amboac tonanj Mose gêmôêc gêdênj Apômtau gebe “Aê jangôm lau tonec amboac ondod. Saunjenj, go têtuc aê ña poc êndu.”

⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ôkôc lau Israel nêñ laumata ñagêdô ma asêlênj aôc lêlêc’ lau naamunj. Ômênjgôm tôc, tañ kôkôc gêdênj gôjac bu Nil nanj, ma ôsêlênj.

⁶ Ôlic acgom, aê jakô aôm ñamata anja poc kapôênj Horebña ma aôm ônac poc tau, go bu êsa gebe lau sênôm.” Mose gêgôm amboac tonanj, ma lau Israel nêñ laumata sêlic.

⁷ Enj gê gamênj tonanj ñaê gebe Masa to Meriba, ñam gebe sêli awenj sa gêdênj Mose to sêsaê Apômtau ña binj, tañ sêsôm gebe “Apômtau gêmôa gêwiñ aêac me masi.

Lau Israel sêjac sinj gêdên lau Amelek

⁸ Go lau Amelek sêo lasê ma sêjac sinj gêdên lau Israel anja Repidim.

⁹ Ma Mose kêsôm gêdên Josua gebe “Ôjaliñ lau sa ma elen bêbêc asêlên naanac sinj êndên lau Amelek. Aê tauc jamênngôm Anôtônê tôc najakô gamênj naba.”

¹⁰ Amboac tonan Josua gêgôm binj, tanj Mose kêsôm gêdên en nanj, nanô kêsa ma gêjac sinj gêdên lau Amelek. Ma Mose agêc Aron ma Hur jasêpi gamênj naba tau sêja.

¹¹ Gêdên tanj Mose gêoc lêma sa nanj, lau Israel sêjac lau Amelek napanj. Mago gêdên tanj Mose kêlêwanj lêma nasawa nageôdô nanj, lau Amelek sêjac lau Israel.

¹² Mago Mose lêma gêmâc. Amboac tonan tec Aron agêc Hur sêkôc poc tenj mênjsêkênj Mose gênngônj nêo, go êsêagêc sêsip enj lêma sa. Nac tenj kêkô namakenj ma tenj kêkô namakenj. Tec sêoc Mose lêma tönj nanjêngej e oc jakêsêp.

¹³ Ma Josua gesenj Amelek to nê lau su na sinj namata.

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Oto binj tonec êsêp buku tenj, gebe lau taênj ênam ma ôndônj êndên Josua e êtu tönj enj, gebe aê jansenj lau Amelek nênj waenj anja umbonj nalabu su ênanja samucgej.”

¹⁵ Ma Mose gêboa altar tenj sa ma kêsam nêa gebe “Apômtau kêtü njoc gêbôm,”

¹⁶ ma kêsôm gebe” Lemenj êndên Apômtaunê gêbôm. Apômtaunê sinj oc ênêc gôlôac togôlôacgej êtu lau Amalekna.”

18

Mosenê lawa Jetro gêwa lênj tenj sa gêdên enj, tec Mose kêjalijn lau nanjênj nageôdô sa têtü mêtôcwaga gebe sêmansanj to sêmêtôc launênj binj nasawanja.

19

Lau Israel sêmoa Lôc Sinai nalabu

¹ Lau Israel sêwi gamênj Aiguptunja sinj e najaônj kêtü têlêac, go sêo lasê gamênj sawa Sinainja.

² Êsêac dêdi anja Repidim ma sêsêlênj e sêo lasê gamênj sawa Sinainja ma sê nênj bec anja gamênj sawa tonanj sênngônj sêkanônj lôc tau.

³ Ma Mose kêpi lôc gêdên Anôtô gêja. Ma Apômtau awa gêjac enj anja lôc ma kêsôm gebe “Ôsôm binj amboac tonec êndên Jakobnê gôlôac to ôkênj njawae êndên lau Israel gebe

⁴ Amac taôm alic gênj, tanj gagôm gêdên lau Aiguptu. Amac alic, gebe aê kabalanj amac amboac momboanj kêbalanj nalatu sênngônj nê magê nêo, ma kajonj amac adênj aê amênj.

⁵ Amboac tonanj amac embe tanjem wamu aê aoc ma ajop njoc poac, go atu aê tauc njoc gênj anja lau nomnja samob nênj, gebe nom samucgej njatau aê.

⁶ Amac oc atu njoc gamênj kinja nadabunwaga to atu njoc lau dabunj m tenj. Binj tau tonanj aôm ôsôm êndên lau Israel.”

⁷ Amboac tonanj Mose gêdên lau gêja ma gêmôêc êsêacnênj laumata ma kêkênj binj samob, tanj Apômtau kêjatu enj nanj, njawae gêdênj êsêac.

⁸ Go lau samob sêlôc selengej ma sêsôm gebe “Binj samob, tanj Apômtau kêsôm nanj, aêac abe anngôm nanô êsa.” Ma Mose gêjac minj launênj binj tonanj gêdênj Apômtau.

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ôlic acgom, aê jandênj aôm jawac jamoa tao majanj nalêlôm. Ma embe jasôm binj êndênj aôm, go lau sênjô ma sêkênj êwinj aôm endenj töngej.”

Ma Mose gêjac minj launênj binj gêdênj Apômtau.

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ôndênj lau ôna ma ôsôm êndênj êsêac gebe sênam dabunj taunj êndênj galoc ma elenja. Êsêac sêkwasinj nênj njakwê,

¹¹ ma êndênj bêc êtu têlêacnja êsêac sêmansanj taunj e êmbacnê, gebe êndênj bêc êtu têlêacnja tonanj aê Apômtau jasêp lôc Sinai jawac ma lau samob sêlic.

12 Ônac belo êngi lôc auc êtu madiņ ma ôsôm êndêņ lau gebe 'Ajop taôm gebe api lôc tau atom ma amoasac ņamadiņ tau atom. ņac, taņ êmoasac lôc naņ, senseņ eņ su ênaņ.

13 Lau teņ lemeņ sêmoasac eņ atom. Êsêac oc têtuc eņ ņa poc me sêpê eņ êndu. Bôc me ņamalac, taņ sêmoasac lôc naņ, sêmoa atom, sênaņ.' Êndêņ taņ dauc êtaņ ê tôn baliņgeņ naņ, êsêac sêpi lôc sêmêņ."

14 Amboac tonañ Mose kêsêp aņga lôc gêdêņ lau gêja ma kêsôm gêdêņ êsêac, gebe sênam dabuņ tauņ. Ma êsêac sêkwasiņ nêņ ņakwê.

15 Ma eņ kêsôm gêdêņ lau gebe "Amansaņ taôm e êmbacnê êndêņ bêc êtu têlêacņa ma andambiņ lauo atom."

16 Gêdêņ bêc kêtú têlêacņa ņabêbêcgeņ naņ, wapap gêjac to ôsic kêkac ma tao majañ teņ kêkôm lôc auc. Ma dauc kêtaņ kapôêņ e lau samob, taņ sêņgôn gamêņ becņa naņ têtênêp.

17 Go Mose gêwê lau sêsa aņga gamêņ becņa sêja gebe sêpuc Anôtô tôn̄tôn̄. Ma êsêac sêkô lôc tau ņalabu.

18 Jadauņ kêkôm lôc Sinai auc gebe Apôm̄tau kêsêp lôc gêmêņ gêmoa ja ņalêlôm. Ma jadauņ kêpi kêtôm ja geņ oba ma lôc kêwiwic tau ņasec.

19 Dauc kêtaņ kêtú kapôêņ-kêtú kapôêņ e ņadiņdiņ sec. Ma Mose kêsôm biņ, go Anôtô gêjô eņ awa ņa wapap.

20 Ma Apôm̄tau kêsêp lôc Sinai ņatêpôê gêmêņ. Ma Apôm̄tau gêmôêc Mose gebe êpi lôc ņatêpôê êna, ma Mose kêpi gêja.

21 Ma Apôm̄tau kêsôm gêdêņ Mose gebe "Ôsêp ôndêņ lau naôkêņ puc êsêac gebe sêņgêli ņamadiņ êtu sêlic aêņa nec atom. Embe sêņgôm, oc taêsam sênaņ.

22 Ma ôsôm êndêņ dabuņwaga, taņ sêndambiņ aê naņ, gebe sênam dabuņ tauņ amboac tonañgeņ. Embe masi, go aê janac êsêac êwiņ."

23 Ma Mose kêsôm gêdêņ Apôm̄tau gebe" Lau tau têtôm gebe sêpi lôc Sinai atom, gebe aôm kôjatu gebe 'Anac belo aņgi lôc auc êtu madiņ ma anam dabuņ lôc tau.' "

24 Ma Apôm̄tau kêsôm gêdêņ eņ gebe "Ôsêp ôna ma ôkôc Aron agêc api amêņ êtiam. Mago dabuņwaga to lau sêņgêli ņamadiņ êtu sêpi sêndêņ aê sêmêņņa nec atom. Embe sêņgôm, go janac êsêac."

25 Amboac tonañ Mose kêsêp gêdêņ lau jakêkêņ ņawae gêdêņ êsêac.

20

Biņsu lemeņ lu

1 Ma Apôm̄tau kêsôm biņ samob tonec ņai gebe

2 "Apôm̄tau, aôm̄nê̄m Anôtô, aê. Aê gawê aôm̄ kôsa aņga gamêņ Aiguptuņa gômôêņ, kôsa aņga andu gêņômaņa.

3 "Ônam sakiņ anôtôi jaba êwiņ atom, ônam sakiņ aê taucgeņ.

4 "Ôņgôm gêņ, taņ gêmoa undambê me gêmoa nom me gêmoa bu, taņ kêpoac nom ņalêlôm naņ, ņateņ ņakatu ênam gêņ tau laņô atom.

5 Owec êndêņ gwam tonañ to ônam sakiņ gêņ tau atom, gebe aê Apôm̄tau, aôm̄nê̄m Anôtô, gajob ņoc lau gebe têtac êwiņ aê taucgeņ nec. Aê jakêņ lau, taņ têtac gedec aê naņ, nêņ geo ņagêjô êpi êsêac latuņi to dêbuņi ma abeņi.

6 Mago aê jakêņ moasiņ êndêņ lau, taņ têtac gêwiņ aê to sêmasañ aêņoc biņsu naņ, nêņ gôlôac to gôlôac ņêņgeņ êna.

7 "Ôjaiņ Apôm̄tau, aôm̄nê̄m Anôtô, nê ņaê atom gebe Apôm̄tau oc êmêtôc ņac, taņ êjaiņ ênê ņaê naņ.

8 "Taêm ênam sabat gebe dabuņ ma ômansañ ņapep.

9 Êndêņ bêc 6 aôm̄ ônam kôm to ôņgôm nê̄m gêņ samob.

10 Mago béc êtu 7na êtu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê sabat. Êndên béc tonan aôm ônam kôm ten atomanô. Aôm to nêm latômio to nac ma nêm sakinwagao to nac ma nêm bulimakao to lau jaba, tan sêngôn sêwiñ aôm nan, anam kôm ten atom amboac tonanjen.

11 Gebe gédên béc 6 Apômtau kékên undambê to nom ma gwêc to nagên samob, tan sêmoa mater jali nan. Ma gédên béc kêtú 7na nan, en kélêwan tau. Kêtu tonanña Apômtau gêjam mec sabat tau ma gêjam dabun.

12 “Otoc tamam agêc tênam sa, gebe ômoa nasawa baliñ anga gamên, tan Apômtau, aômnêm Anôtô, êkên êndên aôm nan.

13 “Ônac namalac êndu atom.

14 “Ôngôm gên mockaino to mockainña atom.

15 “Ônam genjen atom.

16 “Ônga bin êpi lau wacban aôm atom.

17 “Matam katu lau wacban aôm nêñ andu atom. Matam katu lau wacban aôm nêñ awê to sakinwagao to nac ma bulimakao to donki ma gên nagêdô ten atom.”

Lau têtêc tauñ

18 Lau samob sêsac wapap gêjac to ôsic kékac ma dauc kêtan nakicsêa to jadaun kêsá lôc tau ma têtêc tauñ e têtênêp ma sêkô jaêcgen.

19 Ma êsêac sêsôm gédên Mose gebe “Aôm taôm ôsôm bin êndên aêc ma aêc akên tanjen. Anôtô embe êsôm bin êndên aêc, oc amac êndu.”

20 Ma Mose kêsôm gédên lau gebe “Atêc taôm atom, gebe Anôtô gêmên gebe ênsac amac, ec taêm ênam bin atêc enña napan gebe anôm sec atom.”

21 Gédên tan Mose kêtú gasuc tao majan, tan Anôtô gêmoa nalêlôm nan, lau sêkô jaêcgen.

20:22–23:33 Biñsu to nagôlin nagêdô kêsêp nasêbu tonec. Biñsu nagêdô kêmasan launên lên sêmoasin nêñ lau jaban êsêacña napep. Biñsu nagêdô gêwa lên tamêtôc lau, tan sêgôm sec tokain-tokain nan, jagêdênjenña sa. Nagôlin nagêdô kêkanôn lau-sêmêtôc-binwaganên kôm. Nagêdô kêmasan lên tajô launên gên, tan dagôm kêtú sec nanña. Ma nagêdô kêjatu om nasakin to sakin om toê-toê, tan lau Israel sêlic kêtôm jalagen nanña.

24

Sêmoatin poac kêtú tôn

1 Ma Apômtau kêsôm gédên Mose gebe “Amagêc Aron ma Nadab agêc Abihu ma Israelnên laumata 70 api andên aê amên ma atên mec akô jaêcgen.

2 Mose taugen êtu gasuc aê. Lau nagêdô têtú gasuc atom ma lau sêpi sêwiñ en sêmên atom.”

3 Go Mose gédên lau gêja ma kékên Apômtaunê biñsu to nagôlin samob nawae gédên êsêac. Ma lau samob sêlôc sa awen tagen gebe “Bin samob, tan Apômtau kêsôm nan, aêc abe anôm nanô êsa.”

4 Ma Mose keto Apômtaunê bin samob sa. Ma gédên bêbêc kanucgen en gêdi sa ma gêboa altar ten sa kêkô lôc nalabu ma gêjac alê poc 12 sa kêtôm lau Israel nêñ gôlôacmôkê 12.

5 Go en kêjatu lau Israel nêñ lau wakuc nagêdô gebe sêkên daja ma sêmbuc bulimakao kapoac wakuc ma sêkên têtú dawama êndên Apômtau.

6 Nâdec namaken Mose kékên kêsêp laclu ten. Nâdec namaken en kêpalip kêpi altar.

7 Go kêkôc poac nabuku ma kêsam lasê gédên lau sêñô. Ma êsêac sêsôm gebe” Bin samob, tan Apômtau kêjatu nan, aêc abe anôm nanô êsa ma tanjen wamu bin tau.”

8 Go Mose kêkôc dec, tan kêpoac laclu nan, jakêpalip kêpi lau ma kêsôm gebe “Alic acgom, poac, tan Apômtau kêmoatin gédên amac kêdaguc bin samob tonan nai nan, nâdec tau tonec.”

9 Go Mose agêc Aron ma Nadab agêc Abihu to Israelnên laumata 70 sêpi lôc sêja,

¹⁰ ma êsêac sêlic Israelnêj Anôtô. Ma gamêj, tañ ej kêkô nan, amboac masac pocawa ma ñakêj kêngosus kêtôm undambê tau.

¹¹ Ma Apômtau lêma gêjac lau Israel nêj kasêga tonan atom. Êsêac sêlic Anôtô ma sen to sênôm gêj.

Mose gêmoa lôc Sinai

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôpi lôc ôndêj aê mênôôj ômoa tonec acgom. Aê gabe jakêj poc tapa tau êndêj aôm. Aê kato biñsu to jatu kêsêp gebe lau sêjala.”

¹³ Amboac tonan Mose gêdi tonê sakinwaga Josua ma sêpi Anôtônê lôc sêja.

¹⁴ Ma Mose kêsôm gêdêj laumata gebe “Amoa tonec e aêagêc amu amêj êtiam. Aron agêc Hur sêmoa sêwiñ amac. Ñac ten nê biñ ten embe êlênsôn, go êndêj êsêagêc êna.”

¹⁵ Go Mose kêpi lôc gêja ma tao kêkôm lôc tau auc.

¹⁶ Apômtaunê ñawasi kêsêp lôc gêmên, ma tao kêkôm lôc tau auc kêtôm bêc 6. Gêdêj bêc kêtû 7ña Apômtau awa gêjac Mose kêsâ anga tao ñalêlôm.

¹⁷ Gêdêj tonan lau Israel sêlic Apômtaunê ñawasi kêtôm ja ñawaô gêlan-gêlan anga lôc ñatêpôê.

¹⁸ Ma Mose kêsô tao ñalêlôm jakêpi lôc. Ma ej gêmoa lôc kêtôm gelenja 40 ma gêbêcauc 40.

25

25:1–31:17 Ñasêbu tonec gêwa Lômbec ñadôn to ñakôm ma ñagênjêlôm samob sa. Gêwa sakin dabuñ ñawaba ma dabuñwaganêj ñakwê to gêlôn sa. Ñagôlin sênâmec dabuñwagaña kêsêp ñasawa tonan amboac tonanjen. Biñ tonan kêtatu da to takis tokain-tokain. Gêj samob tonan ñai gebe ênam lau Israel sa gebe sêkwê nêj Lômbec to sênâc Lôm tau ñagênjêlôm sa ma sêlic nêj om êtôm ñagôlinjen.

31

Bulimakao ñakatu

¹⁸ Apômtau gêjac dabiñ nê biñ gêdêj Mose anga lôc su, go kêkêj biñsu ñatabele luagêc, poc tapa luagêc, tañ Anôtô tau lêma keto biñ kêsêp nan.

32

¹ Gêdêj tañ lau sêlic gebe Mose kêsêp anga lôc gêmên atom e ñênjen nan, êsêac sêkac tauñ sa sêgi Aron auc ma sêsôm gêdêj ej gebe “Ajôc, ômansañ ma anôtô ten, gebe êsêlênj êmuñ aêac. Aêac ajam kauc asagenj gêgôm Mose, ñac tau, tañ gêwê aêac anga Aiguptu amên nan.”

² Ma Aron kêsôm gêdêj êsêac gebe “Akôc nêm lauo ma latômio to ñac nêj salasa gold su ma ajoñ andêj aê amên.”

³ Amboac tonan lau samob sêkôc salasa gold su ma sejoñ dêdêj Aron sêja.

⁴ Ma ej kêkôc gold tau su anga êsêac lemen ma kêpac kêsêp ku e gêwê ma gêgôm bulimakao ñalatu ñakatu ten. Go êsêac sêsôm gebe “O Israel, nêm anôtô, tañ gêwê aôm anga gamên Aiguptuña gômôên nan, tau tonec.”

⁵ Aron gêlic gên tonan, go gêboa altar ten kêkô ñakatu tau lanônêmña ma kêsôm gebe “Elenja aêac talic om tatoc Apômtau saña ten.”

⁶ Ma êsêac dêdi gêdêj bêbêc kanucjen ma sêkênj daja to dawama. Ma lau sênjôn sic sen to sênôm gêj ma dêdi sa sebe sênjôm dôa-dôa.

⁷ Go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôsêp ôna, gebe nêm lau, tañ gôwê anga Aiguptu sêmên nan, sêgôm tauñ têtû sec.

⁸ Êsêac sêkac tauñ su seben anga intêna, tañ kajatu êsêac gebe sêsaña nan. Êsêac sêmasaan bulimakao ñalatu ñakatu ten ña gold, tañ gêwê nan, ma tetên mec to sêkênj da gêdêj gên

tau ma sêsôm gebe 'O Israel, aômnêm anôtô, tañ gêwê aôm anğa Aiguptu gômôên nañ, tau tonec.' ”

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Aê galic lau tonañ ma kajala êsêac gebe lau gêsuntêkwa ñatorñ sec.

¹⁰ Amboac tonañ ôwi aê siñ jamoa ñoc taunja, gebe aê têtac ñandanñ ñaja êkwanam êsêac. Tagnañ aôm, tec jakên aôm ôtu lau-m kapôên.”

¹¹ Mago Mose ketenñ nê Apômtau Anôtô gebe “O Apômtau, êtu agenña aôm têtac ñandanñ ñaja enesenñ nêm lau, tañ gôwê êsêac tonjaclai kapôênñ ma lêmam ñajanañ sêsa anğa gamênñ Aiguptunañ sêmênñ nañ su.

¹² Amboac ondoc lau Aiguptu oc sêsôm gebe 'Kec, en kêsau êsêacgoc. En gêwê êsêac sêsa sêja, gebe ênac êsêac êndu anğa lôc to enesenñ êsêac su anğa nom ñagamênñ samob.' Tec ôwi aôm têtac ñandanñ kapôênñ siñ ma ônam nêm ñalêlôm ôkwi ma ôngôm sec, tañ gobe ôngôm êndênñ nêm lau nañ atom.

¹³ Taêm ênam nêm sakinwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Aôm kôtôc lêmam kêpi aôm taôm ma kôsôm gêdênñ êsêac gebe 'Aê gabe jakênñ nêm wakuc têtutu taêsam têtôm utitalata umbonñ ñalabuña, ma gamênñ samob, tañ gajac mata gêdênñ amac nañ, aê gabe jakênñ êndênñ nêm wakuc êtu êsêacnênñ nomlênsêm endenñ tôngeñ.' ”

¹⁴ Amboac tonañ tec Apômtau gêjam nê ñalêlôm ôkwi ma gêgôm sec, tañ gebe êngôm êndênñ nê lau nañ atom.

¹⁵ Go Mose kêkac tau ôkwi ma kêsêp anğa lôc gêja. En kêkôc biñsu ñapoc tapa luagêc. Apômtau keto biñ kêsêp poc tapa makenñ-makenñ, keto kêsêp ñamakenñ nêmña to munja kêtôm taugenñ.

¹⁶ Anôtô tau gêjam poc tapa tonañ ñakôm, ma biñ tau Anôtô keto. En tau kepenñ ñatalô kêsêp poc tapa.

¹⁷ Gêdênñ tañ Josua gênô lau sêjam lasê ñakicsêa nañ, en kêsôm gêdênñ Mose gebe “Siñ ñakicsêa kêpi anğa gamênñ becña.”

¹⁸ Mago Mose kêsôm gebe “Tonec wê siñ atom, ma ñacjo sêku êsêac tulu ñatanjiboa atom amboac tonanğenñ. Têtê wê ñaonda tec ganô.”

¹⁹ En kêdabinñ gamênñ becña ma gêlic bulimakao ñakatu to lau têtê wê, tec sep tagenñ Mose têtac ñandanñ kêsâ ma kêbaliñ poc tapa siñ e popoc anğa lôc ñalabu.

²⁰ Ma en kêkôc bulimakao ñakatu, tañ êsêac sêmasañ nañ, ma kêkênñ ja genñ to kêlêsim popoc, go kêpalip ñataê kêsêp bu ma kêkênñ gêdênñ lau Israel sênôm.

²¹ Go Mose kêsôm gêdênñ Aron gebe “Lau tonañ sêgôm asagenñ gêdênñ aôm, tec gôgôm êsêac sêwê kainñ sec kapôênñ amboac tonañ.”

²² Aron kêsôm gebe “O ñatau, têtac ñandanñ êsa atom. Aôm taôm kôjala gebe lau tonañ taênñ gêjam secgenñ.

²³ Êsêac sêsôm gêdênñ aê gebe 'Ajôc, ômansañ ma anôtô tenñ, gebe êsêlênñ êmunñ aêac nañ. Aêac ajam kauc asagenñ gêgôm Mose, ñac tau, tañ gêwê aêac anğa Aiguptu amênñ nañ.'

²⁴ Ma aê kasôm gêdênñ êsêac gebe 'Lau samob, tañ nêñ gold gêc nañ, sêkôc su.' Tec êsêac sêkênñ gêdênñ aê, ma aê kabaliñ kêpi ja gêja ma bulimakao ñakatu tonañ mênkêsâ.”

²⁵ Mose gêlic gebe lau têtutu meloc ma sesenñ ñagôliñ su, gebe Aron gêlôc sa, gebe sêsa lênñ amboac tonañ e nêñ ñacjo sêmajec êsêac,

²⁶ tec en jakêkô gamênñ becña ñasacgêdô ma gêmôêc gebe “Asa lau sêsap Apômtau tônñ. Asa andênñ aê amênñ.” Ma Lewinê wakuc samob sêkac sa dêdênñ Mose sêja.

²⁷ Ma en kêsôm gêdênñ êsêac gebe “Apômtau, Israelnênñ Anôtô, nê biñ tau tonec gebe Amac samob ajandinñ ômbiñkap tosiñ, go asêlênñ ana-amênñ-ana-amênñ anğa gamênñ becña ñasacgêdô ñasawa ma anac nêm lasitêwai to nêm lau ôlim andañ ma lau wacbañ amacña êndu.”

²⁸ Lewinê wakuc sêgôm kêtôm Mosenê biñ kêjatu êsêac. Ma gêdênñ bêc tonañ lau amboac 3,000 sêjana.

²⁹ Ma Mose kêsôm gebe” Ocsalô tonec amac akêñ latômi to nêñ lasitêwai sêjô mec dabunwagaña gebe anam sakinj Apômtau, gebe eñ ênam mec amac êndên bêc tonec.”

³⁰ Nageleñ Mose kêsôm gêdên lau gebe “Amac agôm sec kapôên. Galoc aê gabe japi jandên Apômtau jana. Moae jatôm gebe jaê wama eñ, gebe êsuc nêñ sec ôkwi.”

³¹ Amboac tonañ Mose gêmu gêdên Apômtau gêja ma kêsôm gebe “Ojae, lau tonañ sêgôm sec kapôênanô. Êsêac sêmasañ nêñ anôtô jaba ña gold.

³² Mago galoc aê jateñ aôm, gebe ôsuc êsêacnêñ sec ôkwi. Embe masi, go jateñ aôm, gebe onsenj ñoc ñaê anga nêñ buku, tañ koto nañ, su.”

³³ Apômtau gêjô Mose awa gebe” Lau samob, tañ sêgôm sec gêdên aê nañ, oc jansenj êsêacnêñ ñaê anga ñoc buku su.

³⁴ Galoc ôna ma ôwê lau sêna gamêñ, tañ kasôm ñabinj gêdên aôm nañ. Ôlic acgom, ñoc anjela êsêlêñ êmunj aôm. Mago êndên ñanoc janac êsêac kêsina, oc jakêñ ñagêjô êjô nêñ sec.”

³⁵ Ma Apômtau kêkêñ gêmec sec teñ gêdên lau kêtú tetenj mec gêdên bulimakao ñalatu, tañ Aron kêmasaan nañ.

33

Jatu sêwi gamêñ sinja

¹ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe” Ôndi, ôwi gamêñ tonec sinj, aôm to lau, tañ gôwê êsêac sêsa anga gamêñ Aiguptuña sêmênj nañ. Asêlêñ e aô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gêdên Abraham agêc Isak ma Jakob ma kasôm gebe ‘Aê gabe jakêñ nom tonec êndên nêñ wakuc.’

² Aê gabe jasakiñ ñoc anjela teñ êsêlêñ êmunj aôm ma jajanda lau Kanaan to Amor ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus gebe sêwi gamêñ tau sinj.

³ Api gamêñ, tañ su to lêp keselenj nañ. Mago aê tauc japi jawinj amac atom. Embe jawinj amac, oc moae jansenj amac su anga intêna ananja, gebe amac lau gêsômtekwa ñatonj.”

⁴ Gêdên tañ lau sêñô binj ñawapac tonañ nañ, êsêac têtanj lasê ma ñac teñ gêjam gêlônj tau atom,

⁵ gebe Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsôm êndên lau Israel gebe ‘Amac lau gêsômtekwa ñatonj. Aê embe japi jawinj amac êndên ñasawa dambêgenj oc janac amac eb tagenj ananja. Amboac tonañ akôc nêñ gêlônj su, ec jajala gebe aê janngôm amac amboac ondoc.’”

⁶ Amboac tonañ lau Israel sêkôc nêñ gêlônj su anga lôc Horeb ma sêsêlêñ ñaômagenj.

Becobo sêkac saña

⁷ Ma Mose kêkôc becobo elêmê ma gê bec tau kêkô jaêc gamêñ, tañ bec ñagêdô kêkô nañ. Eñ kêsam becobo tau gebe Becobo takac saña. Lau teñ embe sensom Apômtau, go sêsa sêna becobo sêkac taunj saña, tañ kêkô jaêc gamêñ, tañ bec ñagêdô kêkô nañ.

⁸ Elêmê embe Mose êsa êndên becobo tau êna, go lau samob sêndi sa sêkô nêñ bec ñakatom ma matenj êndinj Mose ñapanj e êsô becobo ñalêlôm êna.

⁹ Mose embe êsô becobo ñalêlôm êna su, go tao majanj êsêp êmênj êkô becobo tau ñasacgêdô. Ma Apômtau ênam binjalôm êwinj Mose.

¹⁰ Lau embe sêlic tao majanj êsêp êmênj êkô becobo tau ñasacgêdô, go samob sêndi ma tetenj mec êndên Apômtau anga nêñ bec ñasacgêdô êndên-êndênjenj.

¹¹ Amboac tonañ Apômtau gêjam binjalôm gêwinj Mose agêc lanjônjanô gêdên taunj amboac ñac teñ, tañ gêjam binjalôm gêwinj nê ñac ôli andanj enja. Ma gêdên tañ Mose gêmu gêja gamêñ, tañ becobo ñagêdô kêkô nañ, nê sakinjwaga gêwi becobo tau sinj atom. Ñac wakuc tau Nun latu Josua.

Apômtau gêjac mata gebe êmoa êwinj lau

12 Go Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe “Ôlic acgom, aôm taôm kôsôm gêdên aê gebe ‘Ôwê lau tonec sêpi sêna.’ Mago aôm kôsam ñac, tañ gobe ôsakiñ êwiñ aê nañ, nê ñaê lasê gêdên aê atom. Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê kajala aômnmê ñaê ma aôm gôjac matocanô ñajam.

13 Amboac tonañ galoc aê jateñ aôm gebe aê embe janac matamanô ñajam, go ôtôc nê intêna êndên aê e jajala aôm êtu tôñ ma janac matamanô ñajam. Ma taêm ênam tonec êwiñ gebe lau-m tonec têtû aômnmê laugac.”

14 Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê tauc oc jasêlên jawiñ aôm ma jakên aôm ôlêwan taôm.”

15 Ma Mose kêsôm gêdên en gebe “Aôm taôm embe ôsêlên ôwiñ aêac atom, go ôsakiñ aêac awi gamên tonec siñ ma api ana atom.

16 Aôm embe ôsêlên ôwiñ aêac atom, go ajala amboac ondoc gebe aê to ñoc lau ajac aôm matamanô ñajam. Aôm embe ôsêlên ôwiñ aêac, go êwaka aê to nê lau sa êndên lau nomña ñagêdô samob.”

17 Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Biñ tecenañ, tañ aôm kôsôm nañ, aê oc janngôm ñanô êsa, gebe aôm gôjac aê matocanô ñajam ma aê kajala aômnmê ñaê sugac.”

18 Mose kêsôm gebe “Aê jateñ aôm gebe oc nê ñawasi lasê êndên aê.”

19 Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe jakên ñoc ñawasi êô lasê aôm lanngômnmê ma jasôm ñoc ñaê lasê êndên aôm ôñô. Ñoc ñaê gebe Apômtau. Ma oc jamoasiñ ñac, tañ gabe jamoasiñ en nañ, to taêc walô ñac, tañ gabe taêc walô en nañ.”

20 Ma kêsôm teñ gebe “Mago aôm ôtôm gebe ôlic aê lanngocanô atom, gebe ñac, tañ êlic aê nañ, oc êmoa mata jali atom.”

21 Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, ñasawa teñ tec gêc kêdabiñ aê. Ôpi mênôkô poc kapôên ñaô.

22 Ma êndên aôm ôkô poc ñasawa ma janngandê aôm auc ña lemoc e jaôc lêlêc aôm su acgom,

23 go jakôc lemoc su e ôlic dêmôectêkwa, mago ôlic lanngocanô atom.”

34

Poc tapa kêtû luagêcña

1 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôpa poc tapa luagêc êtôm ñamataña, go jato biñ, tañ kato kêsêp poc tapa ñamataña, tê kôtuc popoc nê, êsêp poc tapa tonec amboac tonanjen.

2 Ômansañ taôm êndên elen bêbêcgen. Ma elen bêbêcgen ôpi lôc Sinai ômôên ma ôtôc taôm êndên aê anga lôc tau ñatêpôê.

3 Ñac teñ êpi êwiñ aôm atom ma teñ êmoa lôc ñagala atom. Domba to bulimakao sêniñ gêgwan sêmoa lôc ñagala atom amboac tonanjen.”

4 Amboac tonañ Mose kêpa poc tapa luagêc kêtôm poc tapa ñamataña. Ma gêdên bêbêc kanucgen en gêdi jakêpi lôc Sinai kêtôm Apômtau kêjatu en, ma kêkôc poc tapa luagêc gêwiñ.

5 Ma Apômtau kêsêp gêmên gêmôa tao ñalêlôm e kêkô jaban Mose. Ma Mose awa gêjac Apômtaunê ñaê.

6 Go Apômtau jakêlêlêc en gêja ma gêmôêc gebe “Apômtau, Apômtau, en Anôtô, moasiñ to taê walô ñatau, en têtac ñandan seben atom. En ñac tolêlôm têtac gêwiñ ñamalacña to ñac biññanôña.

7 En têtac gêwiñ lau 1,000 to 1,000 to kêsuc êsêacnên geo to sêgêli biñña ma sec ôkwi. Mago en kêmetôc lau geo amboac tonanjen ma kêkên tamenji sêgêli biñ ñagêjô kêpi latunji to dêbuñi ma abenji to nên gôlôac.”

8 Go Mose gewec seben to keten mec gêdên Apômtau

⁹ ma kêsôm gebe “O Apômtau, aê embe janac aôm matamanô njam, go jatenj noc Apômtau aôm, gebe ôsêlênj ômoa aêac njalêlôm ôwiņ. Biņjanô, êsêac lau gêsuntêkwa njatonj, mago ôsuc aêac agêli biņ to ma sec ôkwi ma ôkôc aêac sa atu nê m gêņ.”

Poac njakôniņja

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê jamoatiņ poac tenj. Aê oc jangôm gêntalô nê m lau samob sêlic. Gêntalô amboac tonec kêsa anja nom njagamêņ to anja lau-m tenj atomanô. Ma lau samob, taņ sêwiņ aôm naņ, oc sêlic gêņ, taņ Apômtau êngôm naņ. Ma gêņ, taņ gabe jangôm êndêņ aôm naņ, gêņsêga kainj tenj.

¹¹ “Ojop biņ, tec galoc jajatu aôm nec. Ôlic acgom, aê jajanda lau Amor to Kanaan ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus sêc sêna.

¹² Ôlic taôm gebe ômoatiņ poac ôwiņ lau, taņ sêngôņ gamêņ aôm ô lasêņa naņ atom. Embe ôngôm, go êtu nê m lakô.

¹³ Ônsêlô êsêacnêņ altar su to ôsap nêņ alê poc tulu ma ôtuc nêņ anôtônê njakatu popoc.

¹⁴ Aôm otenj mec êndêņ anôtô jaba tenj atom, gebe Apômtau enj Anôtô, taņ gêjam lêmuņ nê lau gebe têntac êwiņ enj taugenj naņ. Ênê njê gebe Aê gajob noc lau têntac gêwiņ aêņa.

¹⁵ Ôlic taôm, gebe ômoatiņ poac ôwiņ lau gamêņ tônêņa atom. Êsêac embe sêngôm mockainja êndêņ nêņ anôtô to sêkêņ da êndêņ nêņ anôtô, oc moae sêkalem aôm gebe ôniņ da ôwiņ êsêac,

¹⁶ ma aôm oc moae ôjaliņ nêņ latuņio sa gebe sênam latômi. Ma êsêac latuņio embe sêngôm mockainjo êndêņ nêņ anôtô, oc sêlêtôm aôm latômi gebe sêngôm mockainj êndêņ êsêacnêņ anôtô amboac tonanjenj.

¹⁷ “Ôpac ki êwê ma ômansaņ anôtô jaba atom.

¹⁸ “Ôlic Om Polom Njalucņa njapep. Êndêņ bêc 7 aôm ôniņ polom njaluc êtôm kajatu aôm naņ. Ôniņ êndêņ njanoc. taņ kakêņ gêdêņ aôm naņ, êndêņ ajôņ Abib, gebe gêdêņ ajôņ Abib tau tonan aôm gôwi Aiguptu siņ.

¹⁹ Namêc samob têt u aênoc gêņ, aôm nê m bôc kapoac njamêc samob, nê m bulimakao to domba kapoac njamêc.

²⁰ Donki njamêc, naņ ônac da nj domba njalatu. Embe ondec gebe ônac da gêņ tau atom, go ôpôņ gêsutêkwa tulu. Ma ônac da nê m latômi njamêc samob. Ma njac tenj êô lasê aê tolêma sawa atom.

²¹ “Ônam kôm êndêņ bêc 6, mago êndêņ bêc êtu 7ņa ôlêwanj taôm. Ôlêwanj taôm êndêņ bêc tonan êndêņ tê m ôkac nom ôkwiņa ma êndêņ tê m ojôņ kôm njanô saņa amboac tonanjenj.

²² Aôm ôlic Om Wokenja êndêņ noc ôniņ gêņ lasêņa. Ma êndêņ jala njabêc njamuņa aôm ôlic Om Ojôņ Kôm njanô saņa.

²³ Nê m njacwaga samob sêô lasê sêkô aê Apômtau Anôtô, taņ katu Israelnêņ Anôtô naņ, lanjôcnêmņa êtu dim têlêac êtôm jalagenj.

²⁴ Aê oc jajanda lau tomôkê-tomôkê sêc su ma aê jangôm nê m gamêņ esewec êtu kapôêņ. Ma êndêņ taņ ôpi ôna ô lasê ôkô aê Apômtau, aôm nê m Anôtô, lanjôcnêmņa êtu dim têlêac êtôm jalagenj naņ, njac tenj oc êjanjo nê m gamêņ su atom.

²⁵ “Ôkêņ polom tojist êwiņ daja njadec atom. Ma Om Pasa njada njagêdô ênêc e elenja atom.

²⁶ Ôkôc nê m kôm njamêc njajamanô tau ôndêņ aê Apômtau, aôm nê m Anôtô, njoc andu ôna. Ono domba njalatu nj tênanê su atom.”

²⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêņ Mose gebe “Oto biņ tonan sa gebe biņ tonan kêt u poac, taņ kamoatiņ gêdêņ aôm to Israel naņ, njagôliņ.”

²⁸ Ma Mose gêmoa gêwiņ Apômtau geleņja 40 ma gêbêcauc 40. Enj genj mo atom to gênôm bu atom. Ma enj keto poac njabiņ kêsêp poc tapa, enj keto biņsu lemeņ lu.

Mose kêsêp anja lôc gêmêņ

²⁹ Gêdêñ tañ Mose kêsêp anğa lôc Sinai gêmêñ nan, eñ kêkôc biñsu ñapoc tapa luagêc. Ma gêdêñ tañ eñ kêsêp anğa lôc gêmêñ nan, kêjala tau gebe lañôanô ñawasi kainñ teñ nec atom. Eñ lañôanô ñawasi kainñ teñ tonanñ ñam gebe eñ gêjam biñgalôm gêwiñ Apômtau.

³⁰ Gêdêñ tañ Aron to lau Israel samob sêlic Mose nan, tec sêlic lañôanô ñawasi kainñ teñ ma têtêc gebe nasêndambinñ eñ atom.

³¹ Mago Mose kêkalem êsêac, tec Aron to gôlôacnêñ laumata samob sêmu dêdêñ eñ sêja, ma Mose gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac.

³² Tonanñ su, go lau Israel samob têtù gasuc eñ ma eñ kêkêñ biñsu samob, tañ Apômtau kêsôm gêdêñ eñ anğa lôc Sinai nan, gêdêñ êsêac.

³³ Mose kêsôm biñ gêdêñ êsêac su, go kêkêñ obo lala teñ gêsanñ lañôanô auc

³⁴ Kêtôm têm samob, tañ Mose kêsô bec gêdêñ Apômtau gêja gebe ênam biñgalôm êwiñ eñ nan, eñ kêkac obo lala su e gêmu kêsa kêtiam. Ma gêdêñ tañ kêsa gêmêñ nan, eñ gêjac minñ biñ, tañ Apômtau kêjatu nan, gêdêñ lau Israel.

³⁵ Ma lau Israel sêlic Mose lañôanô gebe ñawasi kainñ teñ. Go Mose gêsanñ lañôanô auc ña obo lala ñapanñ e gêmu kêsô gêja kêtiam gebe ênam biñgalôm êwiñ Apômtau.

35

35:1–40:16 Lau Israel sêkêñ nêñ da gebe sêkwê Lômbec sa ma sêmansañ Lômbec ñagêñlêlôm. Kôm tau kêsêlêñ kêtôm Anôtô kêjatu gêdêñ Mose gebe sêkwê Lômbec tau sa ma sênac kawî.

40

Sêkwê lômbec sa

¹⁷ Gêdêñ jala kêtù luagêcña ñaajônñ ñamataña ñabêc ñamataña êsêac sêkwê lômbec tau sa.

¹⁸ Mose kêkwê lômbec sa. Eñ kêkêñ nombanñ to kêmasanñ saginjtêkwa ma kêkêñ budenñ gêsac ñaô ma kêkwê alê ñalêlômña.

¹⁹ Go gê obo kêpi lômbec tau ma kêmasanñ obo teñ gêsac ñaô kêtù salôm, kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

²⁰ Go Mose kêkôc poc tapa ma kêkêñ kêsêp katapa poacña. Su, go kêmasanñ katapa ñata ma kêkêñ ñagadê gêsac katapa tau ñaô.

²¹ Ma eñ kêkôc katapa kêsô lômbec gêja ma kêkêñ obo baliñ genkaleñ gêsanñ katapa poacña auc, kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

²² Go ketoc tebo kêkô bec sêkac taunñ saña. Tebo tau kêkô obo baliñ nêmnña kêkanônñ gamêñ gêmu kêpiña,

²³ ma kédênanñ polom, tañ sêkêñ gêdêñ Apômtau kêtù da nanñ, gêsac tebo ñaô, kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

²⁴ Ma eñ ketoc jakainñ kêkô bec sêkac taunñ saña ñalêlôm, kêkô tebo ñamakenñ kêkanônñ lômbec ñagamêñ gêmu kêsêpña,

²⁵ go kêkêñ ja ñalêsi kêkô Apômtau lañônêmnña, kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

²⁶ Go ketoc altar gold kêkô obo baliñ ñalêlôm anğa bec sêkac taunñ saña tau.

²⁷ Go kêkêñ ja genñ gêñ ñamalu, tañ gêsac altar ñaô nanñ, kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

²⁸ Go kêkêñ obo baliñ genkaleñ lômbec ñasacgêdô.

²⁹ Ma ketoc altar dajaña kêkô bec sêkac taunñ saña tau ñakatam nêmnña ma kêkêñ daja to da gêñ kêpuc ñamalac ôlinñ tônña gêsac ñaô, kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

³⁰ Go ketoc laclu kapôênñ kêkô bec sêkac taunñ saña to altar ñasawa ma kêkêñ bu kêsêp êtu sêkwasiñ lemenñ to enkainñ ña bu tau tonanñ.

³¹ Mose ma Aron to latui sêkwasiñ lemenñ to enkainñ ña bu tau tonanñ.

³² Kêtôm têm samob, tañ êsêac sêsô bec sêkac taunñ saña to sêndambinñ altarnña nanñ, sêkwasiñ taunñ, kêtôm Apômtau kêjatu Mose.

³³ Ma enj gêjac balan malaclun to lômbec ma altar auc ma kêkêñ obo genkaleñ malaclun ñasacgêdô amboac tonañ. Tec Mose gêjac dabiñ nê kôm tau.

Tao gêsañ lômbec auc

³⁴ Go tao gêsañ bec sêkac tauñ saña auc ma Apômtaunê ñawasi gêjam lômbec ñalêlôm auc.

³⁵ Ma Mose kêtôm gebe êsô bec sêkac tauñ saña êna atom, gebe tao kêkôm auc ma Apômtaunê ñawasi gêjam lômbec ñalêlôm auc.

³⁶ Kêtôm têm samob, tañ lau Israel sêsêlêñ sêmoa intêna nañ, tao embe êôñ sa anga lômbec, go êsêac sêndi ma sêsêlêñ.

³⁷ Mago tao embe êôñ sa atom, go sêndi sêsêlêñ atom, sêôñ e tao êôñ sa acgom.

³⁸ Kêtôm têm samob, tañ lau Israel sêsêlêñ sêmoa intêna nañ, Apômtaunê tao kêkôm lômbec auc gêdêñ gelenña, ma ja gêjam tao auc gêdêñ gêbêc. Israelnêñ gôlôac samob sêlic.

Lewitikus SÊJAM SAKIN ANÔTÔ NANAGÔLIN

Lewitikus nec dabunwaga, tañ sêsa anga Lewinê gôlôac nañ, taun nêñ buku. Nabin ñagêdô tec kepen dabunwaga tau solop, go nabin ñagêdô kêpi nêñ sakin tokain-tokain nañ. Kôm tonec gêjac dabunwaga tonan ñawae gebe sêlic lau Israel langwa tônê nêñ om ma têndôñ Anôtônê bin êndên lau tau gebe sêsa nêñ lêt to awen êc Anôtô sêsô bin tau ñalabugen.

Bin Anôtô dabunña kêtû ñalôtênasêga gêjam gôlin buku tau gêjam aucgen. Amboac tonan ñagôlin tonec gêdên Anôtônê lau Israel gebe sêlic nêñ om to sêsa nêñ lêt ñañên, ec sêmbin taun têt tamin Israelnên Anôtô Dabun tau enden têtgen.

Buku tau ñasêbu lemen teñ gebe

1. Mòkêlatu 1-7 Bin su da to dajaña.
2. Mòkêlatu 8-10 Sêjam mec Aron to latui gebe sênam kôm dabunwagaña ñamin.
3. Mòkêlatu 11-15 ñagôlin lau sên gôn seletça to sênam dabun taunña.
4. Mòkêlatu 16 Omsêga Wama ñagôlin.
5. Mòkêlatu 17-27 ñagôlin gêdên lau gebe sêsa nêñ lêt to sêlic nêñ om sênam dabun taun ñapep.

Ñalô towae, tañ kêsêp buku tonec ñalêlôm nañ, teto gêc 19:18. Apômtau Jesu kêsam ñalô tau gebe Bin su kêtû luagêcña, tañ kêtôm bin su kapôên ñamataña. Bin su tau gebe “Têmtac êwin lau wacbañ aôm amboac têtmac gêwin taôm.”

1:1-15:33 Bin su, tañ gêjam gôlin lau Israel nêñ sakin omña ma nêñ lêt sêkên da to dajaña nañ, kêsêp mòkêlatu 1-7. Êsêac sêjam mec Aron to latuagêc ñamin kêsêp mòkêlatu 8-10. Mòkêlatu 11-14 gêwa bin tatu selet to bin ñatêmuiña sa. Bôc, tañ lau Israel têtôm gebe sêniñ to bôc, tañ sêjac jao gebe sêniñ atom nañ, nêñ ñaê kêsêp mòkêlatu tonan amboac tonan gen. Bin ñagêdô gêwa lau, tañ sêkôc ñapalê nañ, nêñ lêt têt seletça sa. Ma bin su ñagêdô kêkanôn lau tokamocbôm ma gêwa êsêacnên lêt têtôc taun êndên dabunwaga ma dabunwaganên kôm sêwaka lau tonan saña sa.

16

Omsêga Pasaña

¹ Gêdên Aronnê latuagêc sêmac êndu kêtû sêkên daja dabun atomña gêdên Apômtau, en kêsôm gêdên Mose gebe

² “Ôsôm êndên têtam Aron gebe en êsô gamên dabunânô, tañ obo balin gêsaj auc nañ, êna palin-palin gen atom gebe gamên tonan aê maloc, tañ gaoc tauc lasê ña tao gêsac poac ñakatapa, lêtôn taê labuña, ñaô, gebe êmac êndu atom.

³ En êsô gamên dabunânô tau ñalên tagen tonec gebe êkôc bulimakao kapoac wakuc ten êtu dawamaña to domba kapoac ten êtu dajaña êna.

⁴ En êlin bu su acgom, go êsô ñakwê kwalam-kwalam balin ma ñakwê akainña kwalam-kwalam dambê. En êjandin ômbin kap kwalam-kwalam ma embec obo gasuc. Gên samob tonan tec kêtû ñakwê dabun tau.

⁵ Ma en êkôc nonin kapoac luagêc anga lau Israel nêñ êtu dawama ma domba kapoac ten êtu daja.

⁶ “Ma Aron êkên bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu en taun ma ê wama tau to nê gôlôac su acgom.

⁷ Go en êkôc nonin luagêc tonan naetoc lulugen êkô Apômtau lanônên anga becobo ñakatam dêmônêña.

⁸ Anğa tonañ enj êpuc kapoac êpi noniñ luagêc tau, tenj êtu Apômtauña ma tenj êtu Asaselña.

⁹ Go Aron êkên noniñ tanj kêpuc kapoac kêtù Apômtauña nanj êtu dawama.

¹⁰ Mago noniñ, tanj kêpuc kapoac jakêsêp Asaselña nanj, enj êkôc tomata jaligenj ma etoc êkô Apômtau lanônêmña, go êsa sakinj asuc sec ôkwiña êpi enj ma êjanda noniñ tau êsa gamênj sawa êndênj Asasel êna.

¹¹ “Aron êkên bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu enj tau to nê gôlôacña nêj secña, enj ênac bulimakao tonañ êtu dawama êtu enj tauña.

¹² Go êkôc ja ñalana anğa Apômtaunê altar naêkênj êsêp laclu tenj ma êngainj gêñmalu, tanj sêlênsim popoc nanj, lêma luagêc êkôc êmênj gamênj dabuñanô tau.

¹³ Anğa Apômtaunê lanônêmña enj êkênj gêñmalu tau êpi ja ma gêñmalu ñajadaunj ênam lêpônj taê labuña auc gebe êmac êndu atom.

¹⁴ Ma enj êkôc bulimakao kapoac ñadec ñagêdô ma êpalip êpi lêpônj ñagadê to katapa poacña nêmña ña nê lêma latu êtu dim 7.

¹⁵ “Tonañ su acgom, go êmbuc noniñ, tanj êtu da ensenj launênj secña nanj, ma êkôc ñadec êsô gamênj dabuñanô tau êna ma êpalip êpi katapa poacña ñagadê to nêmña êtôm tê enj gêgôm ña bulimakao kapoac ñadec su nê.

¹⁶ Enj êngôm amboac tonañ tec enj ê wama êtu gamênj dabuñ ma lau Israel nêj ñatêmui to nêj sêgêli biñsu ma nêj sec samobña. Ma êngôm amboac tonanjenj êtu becobo poacña, tanj gacgenj kêkô êsêacnênj môm ñalêlôm nanj.

¹⁷ Ñac tenj êmoa becobo ñalêlôm êndênj tanj enj êsô gamênj dabuñanô e êsa êmênj ma ênac da tau to nê gôlôac ma lau Israel samob nanj, atom.

¹⁸ Go enj êsa êndênj altar, tanj kêkô Apômtau lanônêmña nanj, êna ma ênac da êtu altar tauña ma enj êkôc dec ñagêdô anğa bulimakao to noniñ nêj ma ênsê êpi altar ñajabo ênam aucgenj.

¹⁹ Ma êpalip dec ñagêdô êpi altar tau êtu dim 7 ña nê lêma latu gebe êngôm gênj tau êtu selec to dabuñ ma ensenj lau Israel nêj ñatêmui su.

Noniñ kapoac gêôc sec sa

²⁰ “Êndênj tanj enj ênac da gamênj dabuñ to becobo poacña ma altar êmbacnê nanj, go enj êkôc noniñ mata jali tau êmênj.

²¹ Go Aron êkên nê lêma lulugenj ênsac noniñ mata jali tau mômêapac ñaô ma êsôm keso samob, tanj lau Israel sêgôm to sêgêliña ma nêj sec samob nanj, lasê ma êkênj êpi noniñ mômêapac. Go ñac, tanj kêmasanj tau su kwananjenj nanj, êwê noniñ tau êc êsa gamênj sawa êna.

²² Noniñ tau êôc êsêacnênj sec samob êpi tau êna gamênj gasanj tenj ma (ñac tau) esoc noniñ tau anğa gamênj sawa.

²³ “Go Aron êsô becobo poacña ñalêlôm êna ma êkôc ñakwê kwalam-kwalam, tanj enj kêsô sa gêdênj tanj kêsô gamênj dabuñanô gêja nanj, su ma êkênj ênêc tonañ.

²⁴ Ma enj êlij bu anğa gamênj dabuñ ñabalêm tenj ma êsô taunê ñakwê ma êsa êmênj, go êkênj daja êtu enj tau to lauña ma ê wama tau to lau samob.

²⁵ Ma ñalêsi da êjô launênj secña enj êkênj ja êniñ anğa altar tau.

²⁶ Ma ñac, tanj êwê noniñ êndênj Asasel êna nanj, êkwasiñ nê ñakwê ma êlij bu su acgom, go êmu êsô malac êmênj êtiam.

²⁷ Ma bulimakao to noniñ, tanj êtu da êjô secña nanj, nêj dec, tanj sêkôc sêsô gamênj dabuñanô tau sêna gebe ê wama nanj, nêj ñaôlic to ñamêsôm ma ñatêkwa sêmbaliñ êsa malac ñamagê êna ma sêkênj ja êniñ su.

²⁸ Ma ñac, tanj êkênj ja êniñ gênj tau nanj, êkwasiñ nê ñakwê ma êlij bu su acgom, go êmu êsô malac êmênj êtiam.

Sêlic om sê wama êsêacña ñalênj

29 “Ma tonec êtu ñagôliñ ênêc endenñ tòngeñña tenñ êndênñ amac gebe êndênñ ajônñ êtu 7 ñabêc 10 amac taôm to lau jaba, tañ sêmoa sêwiñ amac nanñ, anam dabuñ taôm ma anam kôm tenñ atom.

30 Gebe êndênñ bêc tonanñ oc sê wama amac gebe atu selec. Nêm sec ênaña ma atu selec samucgeñ akô Apômtau lanônêm.

31 Om tonanñ êtu amacnêm Omsêga anam dabuñ taômña tenñ. Tonanñ êtu ñagôliñ ênêc endenñ tòngeñña tenñ.

32 Ma sakinñ daê wamaña gêjac dabuñwaga, tañ senñ oso to sêjam mec enñ gebe êjô tama su nanñ, ñawae. Enñ êsô ñakwê kwalam-kwalam, tañ kêtú ñakwê dabuñ nanñ.

33 Ma ê wama êtu gamênñ dabuñ to becobo ma altarña ma êngôm êtu dabuñwaga to gôlôac ñalau samobña êwiñ amboac tonanñgeñ.

34 Lênñ tonanñ êtu amacnêm ñagôliñ ênêc endenñ tòngeñña tenñ gebe asa sakinñ wamaña êtu lau Israel nênñ sec samobña êtu dim tagenñ êtôm jalagenñ.”

Ma Mose gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu enñ.

17:1–18:30 Biñsu tañ kêsêp môkêlatu tonanñ nanñ, kêjatu lau gebe sêkênñ nênñ da anña lôm dabuñ taugenñ. Biñsu ñagêdô gêjac jao gebe lau sênôm dec to sêninñ bôc ñamêsôm todecgeñ. Biñsu tañ kêsêp môkêlatu 18 nanñ, gêwa lauo to ñac nênñ lênñ sêmoa sêwiñ taunña sa ma gêjac jao nênñ lênñ mockainña ñagêdô.

19

Biñsu dabuñ to gêdênña

1 Ma Apômtau kêsôm gêdênñ Mose gebe

2 “Ôsôm êndênñ gôlôac Israel ñalau samob gebe amac atu lau dabuñ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, aê tauc dabuñ.

3 Amac samob êtôm ñacanôgeñ atoc tenemi to tamemi sa ma taêm ênam om gebe dabuñ ma amansanñ ñapep, gebe Apômtau, nêm Anôtô aê.

4 Amac akac taôm ôkwi andênñ anôtô gwam ana atom. Ma apac ki êwê ma amansanñ anôtô jaba tenñ atom, gebe Apômtau, nêm Anôtô aê.

5 “Embe akênñ da danje êndênñ Apômtau, go akênñ ñalênñ gebe ênac Apômtau mataanô ñajamgeñ.

6 Êndênñ bêc, tañ akênñ da tau nanñ, to bêc, tañ êndançuc nanñ, aninñ da tau e êmbacnê. Gênñ ñagêdô-gêdô, tañ ênêc e êndênñ bêc êtu têlêac nanñ, ja êninñ su.

7 Ma embe aninñ êndênñ bêc êtu têlêac, nanñ oc êtu gênñ genñ ma oc ênac aê matocanô ñajam atom.

8 Ma tenñ embe êninñ, oc êtu tôp êndênñ enñ gebe enñ gêgôm Apômtaunê gênñ dabuñ tenñ kêtú sec, ma senseñ enñ su anña nê lau nênñ.

9 “Ma êndênñ tañ amacnêm gamênñ ñakôm ñanô êsa nanñ, go anac sa e êndênñ kôm ñamadinñ samucgeñ atom, ma ajonñ gênñ ñasalinñ-salinñ sa êtu ñamu atom.

10 Anña nêm kôm wainña amboac tonanñgeñ ajonñ gênñ ñasalinñsalinñ ma akôc ñanô, tañ kêsêlô kêsêp nom nanñ, sa atom. Awi sinñ êndênñ lau ñalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnêm Anôtô aê.

11 “Anam genñgeñ atom, ma anam launênñ bôlênñ auc atom to ansau auc lau atom.

12 Atôc lemem ansau anam aê lanôc ma ançôm amacnêm Anôtônê ñaê êtu sec ña lênñ amboac tonanñ atom gebe Apômtau aê.

13 “Akôninñ nêm lau wacbanñ amacña ma ajanço nênñ gênñ su atom. Ançaminñ nêm sakinñwaga nê ñaôli kômña e êndênñ ñaeleñ atom.

14 Apuc boa ñac tañasunñbic to akênñ gênñ tenñ êmbôc ñac matapec nê intêna auc atom. Atêc nêm Anôtô, gebe Apômtau aê.

15 “Amêtôc biñ eso atom. Ma ambu lau ñalêlôm sawa ma atoc lau tolêlôm sa êlêlêc atom, mago amêtôc nêm lau wacbanñ amac ña biñgêdênñgeñ.

16 Ônga binj êpi nê m lau atom. Ma embe ôkô mêtôcwaga lanjônê m nanj ôkic nê m nac wacbanj aôm nê binj ôwi nj atom gebe Apômtau aê.

17 “Têmtac endec lasitêwa atom, awa binj sa êndênj nac wacbanj amac gebe awê kainj sec êtu enja atom.

18 Ôkênj njagêjô ma ôê têmtac njandanj êndênj taômnê m lau tenj tô nj atom, mago têmtac êwi nj lau wacbanj aôm amboac têmtac gêwi nj taôm, gebe Apômtau aê.

19 “Ajop aênoc njagôlinj tonec gebe akênj bôc kainj luagêc sêngêli tau nj atom. Ma apalip njawê kainj luagêc êsêp kôm tagenj atom, ma asô njakwê, tanj sêwa nj gam kainj luagêc kêsêp taulêlôm nanj atom.

20 “Embe nac tenj ênêc êwi nj awê tenj, tanj sê enj gêdênj nac tenj gebe ênam ôli êtu ênê gênômao, mago gêjam ôli su me sêwi enj sinj su atom tagenj nanj, go akênj njagêjô, mago êsêagêc sêmac êndu lulugenj atom, gebe sêwi awê sinj kêt u taunê njatauo su atom tagenj.

21 Mago nac tau êkôc domba kapoac tenj êna becobo njakatam gebe êkênj êtu datôp êndênj Apômtau êtu enj tauja.

22 Ma dabunwaga ê wama nac tau nj domba kapoac datôpja tonanj êkô Apômtau lanjônê m êtu sec, tanj enj gêgôm nanja. Ma Anôtô oc êsuc sec, tanj nac tau gêgôm nanj, ôkwi.

23 “Êndênj tanj asô gamênj tau ma asê ka njanô aninja tokainj-tokainj nanj, go alic njanô tau amboac gênj selec êtôm aninja atom e jala têlêac êmbacnê acgom.

24 Ma êndênj jala êtu aclê njanô samob êtu gênj dabun ma êtu da lambinja êndênj Apômtau.

25 Mago êndênj jala êtu lemenjenj aninj kanjano tau gebe ênam njanô taêsam êndênj jala samob, tanj êndanjuc nanj. Apômtau, amacnê m Anôtô aê.

26 “Aninj gênj todec tenj atomanô. Aoc binj lasê to anjôm mectomanj atom.

27 Akapinj nê m môtêmlau nj su anja môtêmapac atom ma êm njasaô êtu dambê atom.

28 Asa nê m ôlim êtu njacmatêna me anac bô tenj êpi taôm ôlim atom gebe Apômtau aê.

29 “Ôkênj latômo êtu awê mockainjo gebe mockainj ênam gamênj auc e sec ênam sêga anja gamênj tau atom.

30 Taêm ênam njoc om gebe dabun ma ômansanj njapep ma otoc njoc andu dabun sa gebe Apômtau aê.

31 “Naandênj lau, tanj sêkalem lau katun nanj, to lau mectomanja ana atom. Embe anjôm oc anjôm amac selec njapalinj gebe Apômtau, amacnê m Anôtô aê.

32 “Ôndi sa êtu nac tomôdêna to otoc njamalacanô sa ma ôtêc aômnê m Anôtô gebe Apômtau aê.

33 “Embe nac jaba tenj êmoa êwi nj aôm anja nê m gamênj, go ôtu kasec enj atom.

34 Nac jaba êmoa êwi nj aôm êtôm nê m lasitêwa tenj ma aôm têmtac êwi nj enj amboac têmtac gêwi nj taôm, gebe amac taôm atu lau jaba gêmunja anja gamênj Aiguptu, gebe Apômtau, amacnê m Anôtô aê.

35 “Amêtôc lau eso atom. Anam dô nj gênj balin to njawapac ma taêsamja ôkwi gebe ansau lau atom.

36 Nê m dô nj gêdênj ênêc êtu gênj njawapacja ma gadob to laclu anam dô nj gênj êsêpja nanj, solop amboac tonanjenj gebe Apômtau, amacnê m Anôtô, tanj gawê amac anja gamênj Aiguptu amênj nanj, aê.

37 Ma ajop njoc njagôlinj to njoc jatu samob ma anjôm njanô êsa gebe Apômtau aê.”

20:1–22:33 Môtêlatu tonanj njabinjsu gebe ênam lau to dabunwaga sa e têt u lau dabun njanô.

23

Om njagôlinj

¹ Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

² “Ôsôm êndên lau Israel gebe Apômtaunê om toê-toê, tañ amac asam gebe dabuñ ma akac taôm sa nañ, tonec.

³ Anam nê m kôm êtôm bêc 6, mago êndên bêc êtu 7 êtu bêc lêwanña ñanô akac saña dabuñ teñ. Anam kôm teñ atom. Bêc tonañ êtu Apômtau tau nê om anga nê m gamên samob.

⁴ Bêc tonec kêt u Apômtaunê om toê-toê, tañ eñ kêkên nañ. Akalem lau sa êndên ñanoc gebe akac taôm sa ma alic om dabuñ tau.

Omsêga Pasa

⁵ “Êndên ajôn ñamataña ñabêc 14 ñaêtulala nañ alic Apômtaunê Om Pasa.

⁶ Ma êndên ajôn tonanğen ñabêc 15 alic Apômtaunê om Polom Njalucña. Êndên bêc 7 anin polom ñaluc.

⁷ Êndên bêc ñamataña tonañ akac sa to alic om dabuñ. Anam kôm teñ atom.

⁸ Mago akên daja êndên Apômtau êtôm bêc 7 tonañ ma êndên bêc êtu 7 oc alic om dabuñ teñ êtiam ma anam kôm atom.”

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe

¹⁰ “Ôsôm êndên lau Israel gebe êndên tañ aê lasê gamên tau, tañ aê jakên êndên amac ma anin gên lasê nañ, go amac akên kôm ñanô ñamêc êndên dabuñwaga

¹¹ ma eñ ênsuñ nê m gên tonañ êndên Apômtau êna gebe eñ êlic amac ñajam. Sabat su ma ñaeleñ dabuñwaga êngôm gên tau.

¹² Ma êndên bêc, tañ ansuñ nê m gên tonañ nañ, akên domba ñalatu kapoac ñajam teñ ñajala tagenña êtu daja êndên Apômtau êwiñ.

¹³ Ma akên da kelen tonec êwiñ gebe polom matac êtôm gên 10 ñaluagêc sênğaluñ êwiñ katêkwi êtu daja êndên Apômtau gebe êñu ñamalu ñajam ma akên wain ñatêkwi kekec teñ êwiñ êtu da.

¹⁴ Anin polom matac ma sigob me kêsôcña teñ anga kôm wakuc atomanô e êndên bêc, tañ amac akên nê m da êndên nê m Anôtô su acgom. Bin tonañ êtu ñagôlin ênêc enden tônğenña teñ êndên gôlôac to gôlôac êtôm nê m gamênğen.”

Om Tajon Kôm Njanô Saña

¹⁵ “Sabat, tañ amac akên da onañ su nañ, ñaeleñ go asa woke sa e êtôm woke samuc 7.

¹⁶ Asa bêc 50 sa e êtap bêc, tañ êndanğuc Sabat êtu 7 nañ sa, go akên da polom wakucña teñ êndên Apômtau.

¹⁷ Akôc polom sigob luagêc anga nê m andu amên gebe êtu da. Sêmansañ polom tonañ ña polom matac ñajam ma sêpac ña jist êtu kôm ñanô ñamêc êndên Apômtau.

¹⁸ “Ma akên domba ñalatu ñajam 7 ñajala tagen ma bulimakao kapoac wakuc teñ ma domba kapoac luagêc êwiñ polom tonañ êtu daja êndên Apômtau. Êwiñ da gên kômña to da gên têkwiña oc êtu daja, tañ ñamalu ênac Apômtau mataanô ñajam nañ.

¹⁹ Ma akên nonin kapoac teñ êtu da êjô secña to domba ñalatu kapoac luagêc, tañ ñajala tagen nañ, êtu dawamaña teñ.

²⁰ Ma dabuñwaga ênsuñ gên tonañ êwiñ polom ñamêc êtu da daiñdaiñ êndên Apômtau êwiñ domba ñalatu luagêc. Gên tau êtu Apômtaunê gên ma dabuñwaga êwê kaiñ.

²¹ Êndên bêc tau amac akac taôm sa gebe êtu om dabuñ ma anam kôm kapôên atom. Tonañ êtu ñagôlin ênêc enden tônğenña teñ êtu nê m wakucña êtôm amacnê m gamên samob.

²² “Ma êndên tañ amac anac nê m kôm ñanô sa nañ, go anac sa e êndên kôm ñamadin samucğen atom, ma ajon gên ñasalin-salin sa êtu ñamu atom. Awi sin êndên lau ñalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnê m Anôtô aê.”

Om Jala Wakucña

²³ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe

24 “Ôsôm êndênj lau Israel gebe ajônj êtu 7 ñabêc ñamataña êtu bêc lêwanña ñanô tenj êndênj amac. Akac sa ma alic om dabunj tau toôndugenj.

25 Anam kôm tenj atom, mago akênj da kelenj tenj êndênj Apômtau.”

Omsêga Wama

26 Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

27 “Ajônj êtu 7 tonanj ñabêc 10 êtu bêc Omsêga Wamaña. Êtu bêc dabunj, tanj amac akac taôm sa ma anam dabunj mo to akênj daja êndênj Apômtau nanj.

28 Ma anam kôm êndênj bêc tonanj atom gebe bêc Omsêga Wamaña, ma sê wama amac êndênj Apômtau, amacnêm Anôtô.

29 Gebe tenj embe ênam dabunj mo êndênj bêc tonanj atom, oc senseñ enj su anja nê lau nêñ.

30 Ma tenj embe ênam kôm êndênj bêc tonanj, aê oc jansenj enj su anja nê lau nêñ amboac tonanjenj.

31 Anam kôm tenj atom. Tonanj êtu ñagôlinj ênêc endenj tôngenña tenj êndênj amacnêm wakuc samob êtôm gamênjenj.

32 Bêc tonanj êtu bêc lêwanña ñanô tenj êndênj amac ma anam dabunj mo. Alic om tau anac m êndênj ajônj tonanj ñabêc 9 ñaêtulala, ma amansañ nêm sabbat e naêndênj ñabêc 10 ñaêtulala.”

Om Bec

33 Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

34 “Ôsôm êndênj lau Israel gebe Êndênj ajônj tonanjenj ñabêc 15 êtu Apômtaunê om sêsam gebe Om Bec. Alic om tonanj êtôm bêc 7.

35 Êndênj bêc ñamataña akac taôm sa gebe alic om dabunj tenj. Anam kôm tenj atom.

36 Êndênj bêc 7 tonanj akênj daja êndênj Apômtau. Ma êndênj bêc êtu 8 amac akac taôm sa gebe alic om dabunj tenj êtiam ma akênj daja tenj êndênj Apômtau. Bêc tonanj êtu bêc dabunj akac saña, tec anam kôm tenj atom.

37 “Apômtaunê om toê-toê tau tonanj, tanj amac asôm lasê gebe akac sa ma anam sakinj Apômtau gebe akênj daja to da kelenj ma da têkwi. Da samob tonanj akênj êndênj Apômtau êtôm ñanoc solopjenj.

38 Alic om tonanj naêwinj Apômtaunê sabbat to êwinj nêm gênj ñagêdô, tanj ajac mata ma akênj kêtû nêm ñalêlôm kêkac amacña gebe akênj êndênj Apômtau nanj.”

Binj Om Becña ñagêdô kêtiam

39 “Êndênj ajônj 7 ñabêc 15 embe anac nêm kôm ñanô samob sa êmbacnê nanj, alic Apômtaunê om êtôm bêc 7. Bêc ñamataña êtu bêc lêwanña ñanô tenj ma bêc êtu 8 amboac tonanjenj.

40 Êndênj bêc ñamataña amac ajonj ka ñanô ñajam-ñajam to tômtôm ñalauñ ma lêsô ma atu samuc amoa Apômtau, amacnêm Anôtô, lanônêm êtôm bêc 7.

41 Alic Apômtaunê om êtôm bêc 7 êtôm jalagenj. Tonanj êtu ñagôlinj ênêc endenj tôngenña tenj êndênj nêm wakuc samob. Alic om tau êndênj ajônj êtu 7ña.

42 Anjônj bec êtôm bêc 7 tonanj. Lau Israel ñanô samob sênjgônj becjenj.

43 Gebe nêm wakuc to nêñ wakuc sêjala gebe aê kakênj lau Israel sênjgônj bec gêdênj tanj aê kakôc êsêac sêsa anja gamênj Aiguptuña sêmênj nanj. Apômtau, amacnêm Anôtô aê.”

44 Amboac tonanj Mose kêkênj om, tanj Apômtau kêjatu nanj, ñawae gêdênj lau Israel.

24:1-27:34 Binjsu tokainj-tokainj kêsêp môkêlatu tonanj. Binjsu ñagêdô kêmasañ sakinj omña, ñagêdô kêmetôc lau, tanj sêsôm binj alôb-alôb, ñagêdô kêjatu lau gebe sêsa nêñ lênj bisnis to kômña ñapep ma sênjgônj sêwinj tauñ tomêtêgenj, ñagêdô kêmetôc lau, tanj tanjenpêc gêdênj Anôtônê binjsu nanj ma ñagêdô kêmasañ lênj tatôc lemenj ma tanac mata gênj êndênj Anôtôña.

Namba

LAU ISRAEL SÊMOA GAMÊŋ SAWA NAMIN

Buku Namba tonec gêjac miŋ lau Israel nêŋ lêŋ, taŋ sêsêlêŋ gêdêŋ taŋ sêwi lôc Sinai siŋ e jasêo lasê gamêŋ tê Anôtô gêjac mata gebe êkêŋ êndêŋ êsêac nê, ŋamadiŋ gêmu oc kêpiŋa naŋ. Têm ŋasawa tau kêdabiŋ jala 40. Buku tonec ŋaê kêkanôŋ miŋ towae, taŋ kêsêp buku tau naŋ. Mose kêsa lau Israel sa aŋga lôc Sinai gêmuŋ êsêac dêdi aŋga tônê. Ma eŋ kêsa êsêac sa kêtiam aŋga Moabnêŋ gamêŋ, taŋ gêc bu Jordan ŋamakeŋ gêmu oc kêpiŋa naŋ. Êsêac sêwi lôc Sinai siŋ ma sêsêlêŋ sepeŋ Moab sebeŋ atom. Êsêac sêo lasê gamêŋ Kades-Barnea, taŋ gêc Kanaan ŋamadiŋ gêmu kêsêpŋa naŋ. Êsêac sebe selom ŋamadiŋ tau e nasêsa Kanaan, mago têtôm atom, tec sêmoa gamêŋ tônê jala taêsam. Kêtu ŋamu êsêac sêwi Kades Barnea siŋ jasêo lasê bu Jordan ŋagamêŋ gêmu oc kêpiŋa ma lau ŋamakeŋ sêŋgôŋ tonan têtû wakac ma ŋagêdô sêmasaŋ taŋ gebe selom bu nasêsa gamêŋ Kanaan gebe sêŋgôŋŋa.

Buku Nambaŋa tau gêjac miŋ lau, taŋ gêŋwapac gêgôm êsêac ma sêmoa tonêŋ ŋalêlôm ŋagogo to ŋatutucgeŋ kêsêp ŋasawa elêmê naŋ, nêŋ miŋ. Êsêac sêli awen sa gêdêŋ Anôtô to gêdêŋ Mose, taŋ Anôtô tau kêjaliŋ eŋ sa gebe êwê êsêac naŋ, amboac tonanŋeŋ. Miŋ tau gêwa sa gebe Anôtônê lau têtû palê to taŋeŋpêc, mago Anôtô gejob êsêac ŋapep to ŋaŋêŋgeŋ ma gêwa Mose sa gebe eŋ kêtu môsi kêsêp ŋasawa, mago gêjam sakiŋ Anôtô to nê lau ŋaŋêŋgeŋ.

1:1-6:21 Miŋ taŋ kêsêp môkêlatu tonec naŋ, tau tonec: Mose kêsa lau Israel sa aŋga lôc Sinai. Biŋsu ŋagêdô gêwa lau Lewi nêŋ kôm, taŋ gêjac êsêac ŋawae naŋ, sa tomalagenŋ. Biŋsu ŋagêdô kêtôc Anôtônê lau nêŋ lêŋ têtû dabuŋŋa.

6

Mec dabuŋsêga ênam mec gôlôacŋa

²² Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

²³ “Ôsôm biŋ êndêŋ Aron to latui gebe Anam mec lau Israel ma asôm amboac tonec gebe

²⁴ ‘Apômtau ênam mec aôm ma ejop aôm.

²⁵ Apômtau êkêŋ laŋôanô êpô aôm ma taê labu aôm.

²⁶ Apômtau êsa laŋôanô sa êndêŋ aôm ma êkêŋ têtmtac êtu malô’

²⁷ “Êsêac sêkêŋ ŋoc ŋaê ênsac lau Israel ŋaô, go aê gabe janam mec êsêac.”

7:1-9:14 ŋasêbu tonec kêkêŋ da, taŋ lau sêkêŋ gebe sênam sakiŋ omŋa sa aŋga Lômbec naŋ, ŋawae gêdêŋ êsêac. Lêŋ sênam mec lau Lewi êtu sakiŋ dabuŋŋa ma miŋ lau seŋ Pasa aŋga lôc Sinaiŋa kêsêp môkêlatu tonec amboac tonanŋeŋ.

9

Tao kêkô lômbec ŋaô

¹⁵ Gêdêŋ bêc, taŋ sêkwê lômbec tau sa naŋ, tao majan mênkêgadê Anôtônê biŋsu ŋabec tau. Ma gêdêŋ kêtula tao mênkêkô andu ŋaô amboac ja e gelenŋa.

¹⁶ Tao majan kêgadê andu gêdêŋ ocsalô ma tao ja kêkô ŋaô gêdêŋ gêbêc gêjô tau-gêjô tau ŋapanŋ.

¹⁷ Tao embe êoŋ sa aŋga lômbec, go lau Israel sêndi. Ma embe naêsêp gamêŋ teŋ, go lau Israel sê nêŋ bec aŋga tonanŋ.

¹⁸ Apômtaunê biŋ kêjatu lau Israel, gebe sêndi ma Apômtaunê biŋ kêjatu êsêac, gebe sê nêŋ bec. Êsêac sêmoa gamêŋ tau êtôm bêc, taŋ tao êŋgandê lômbec auc naŋ.

¹⁹ Tao embe êngandê lômbec auc bêc taêsam, go lau Israel sêsô Apômtaunê biñ ñalabu ma sêndi atom.

²⁰ Ñasawa ñagêdô tao kêgadê lômbec auc bêc gwalêkiñ atom, tec êsêac sêmoa gamêñ tau kêtôm Apômtaunê biñ kêjatu ma dêdi kêtôm Apômtaunê jatu.

²¹ Ñasawa ñagêdô tao kêkô gêdên kêtula e gêdên bêbêcgeñ ma gêdên tañ gêôn sa gêdên bêbêcgeñ nañ, êsêac dêdi. Me tao embe gacgeñ êkô êndên ocsalô teñ ma êmbêc teñ, ma embe êôn sa êndên tonañ, go sêndi amboac tonanğen.

²² Tao embe êngandê lômbec auc bêc luagêc me ajôn samuc teñ me ñasawa baliñ ec, go lau Israel sêmoa gamêñ tau ma sêndi atom. Mago tao embe êôn sa, nañ êsêac sêndi amboac tonanğen.

²³ Êsêac sê nêñ bec kêtôm Apômtaunê jatu ma dêdi kêtôm Apômtaunê jatu. Êsêac sêsô Apômtaunê biñ ñalabu kêtôm Apômtaunê jatu, tañ Mose kêsôm lasê nañ.

10:1-32 Lau Israel dêdi anğa lôc Sinai ma sêwi gamêñ sawa siñ ma sepeñ gamêñ, tañ Anôtô gêjac mata gebe êkên êndên êsêac ñamiñ kêsêp ñasawa tonec.

10

Lau Israel sêli awen sa anğa gamêñ sawa

³³ Amboac tonañ êsêac dêdi anğa Apômtaunê lôc ma sêsêlên bêc têlêac ma Apômtaunê katapa poacña kêsêlên bêc têlêac gêmun êsêac gebe têtac gamêñ sêlêwan taunğa teñ sa.

³⁴ Kêtôm têm samob, tañ êsêac dêdi nañ, Apômtaunê tao kêkô êsêac ñaô gêdên ocsalô.

³⁵ Gêdên tañ sêbalan katapa poacña sa nañ, Mose kêsôm gebe “O Apômtau, ôndimanğ, ma nêñ ñacjo sêc êliñ-êliñ ma êsêac, tañ têtac gedec aôm nañ, sêc su anğa lanğômnêmña.”

³⁶ Ma gêdên tañ sêlêwan katapa kêkô nañ, Mose kêsôm gebe “O Apômtau, ômu ôndên lau Israel nêñ toñ 1,000 to 1,000 ômôên.”

11

¹ Ma lau sêli awen sa kêtû gên masiña jakêsô Apômtau tanğasunğ. Apômtau gênô biñ tau e têtac ñandanğ kêsâ. Ma Apômtaunê ja gelom anğa êsêac ñalêlôm e geñ gamêñ, tañ sê bec kêsêpna nañ, ñamagê su.

² Go lau têtanğ gêdên Mose ma Mose ketenğ Apômtau, tec ja gêmâc.

³ Êsêac sêsam gamêñ tonañ gebe Tabera gebe Apômtaunê ja gelom anğa êsêac ñalêlôm.

⁴ Lau jaba, tañ sêwiñ lau Israel nañ, têtû meloc gwada ma lau Israel têtanğ kêtiam amboac tonanğenğ ma sêsôm gebe “Ojae, asa êkên gwada êndên aêac taniñ.

⁵ Aêac taênğ gêjam i, tañ taenğ ñaômagenğ anğa gamêñ Aiguptunğa nañ, ma katim to melenğ ma laki to anian ma lomboc.

⁶ Mago galoc nêñ ôliñwalô gêbacnê. Gên ñajam teñ gêc atom. Matenğ gê mana tagenğ.”

⁷ Mana tau kêtôm mêcgauc ma ñalanô kêtôm uc ñatêkwi, tañ ñajanağ kêsâ nañ.

⁸ Lau sêsêlên-sêsêlên ma sejonğ gên tau sa jasêlêsa popoc me sepeñ kêsêp tonğtonğ. Go seno kêsêp ku ma sêpac polom tapa-tapa. Gên tau ñasaê kêtôm polom tapa-tapa, tañ sêpac ña ñalêsi nañ.

⁹ Gêdên gêbêc maniñ kêsêp nêñ gamêñ becña ma mana kêsêp gêwiñ.

¹⁰ Mose gênô launênğ gôlôac têtanğ gêdên-gêdêngeñ sênğôn nêñ bec ñasacgêdô, tec Apômtau têtac ñandanğ kêsâ ñanô ma Mose gêlic sec amboac tonanğenğ.

¹¹ Go Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe “Aôm gôgôm nêñ sakiñwaga sec kêtû asagenğna. Ma aê gajac matamanô ñajam atom kêtû asagenğna, tec kôkên lau samob tonec nêñ gênğwapac kêkôninğ aê.

¹² Aê kakêkam lau samob tonañ e kakôc êsêac me, tec aôm kôsôm gêdên aê gebe ‘Ôsip êsêac sa êtôm jaomwagao kêsip ñapalê dedec, tañ gênôm su nañ, ma ôkên êsêac sêna gamêñ, tañ aê katôc lemoc, gebe jakên êndên tamenğ nañ.’ Amboac tonañ me.

13 Aê jakôc gwada anġa ondoc, gebe jakêñ êndêñ lau tonec sêniñ. Êsêac têtariġ gêdêñ aê ma sêsôm gebe ‘Ôkêñ gwada êndêñ aêac aniñmañ.’

14 Aê taucgeñ jaôc lau samob tonariġ nêñ gêñwapac jatôm atom, gebe ñawapac sec.

15 Mago aôm embe taêm ênam gebe ôñgôm aê amboac tonariġ, nañgo ônac aê êndu, go jajala gebe gajac matamanô ñajam ma jalic gêñwapac, tañ êtap aê sa nañ, atom.”

16 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôjaliñ ñoc lau 70 sa anġa lau Israel nêñ laumata, tañ kôjala êsêac têtariġ launêñ laumata to gejobwaga. Ôwê êsêac sêna lômbec ma ôndênañ êsêac sêkô tônê sêwiñ aôm.

17 Su, go aê jasêp jawac ma janam biñgalôm jawiñ aôm. Go jakôc ñalau, tañ kêpi aôm nañ, ñagêdo su ma jakêñ elom êsêac ma êsêac sêoc launêñ gêñwapac sêwiñ aôm, gebe aôm taômgeñ ôc gêñwapac tau êtiam atom.

18 “Go ôsôm êndêñ lau gebe ‘Anam dabuñ taôm êtu elenña, go atap gwada sa, gebe amac atañ kêsô Apômtau tañasuñ gebe “Asa oc êkêñ gwada êndêñ aêac aniñ. Anġa Aiguptu tec amoa ñajamgen.” Kêtu tonariġna Apômtau êkêñ gwada êndêñ amac aniñ.

19 Eñ êkêñ gwada bêc tagen me luagêc me lemen teñ me 10 me 20 atom,

20 amac aniñ gwada ajôn samuc teñ e ôlim ñakam êsa ma nêñ ñalêlôm êli amac. Biñ tonariġ êtap amac sa gebe atiñ Apômtau, tec gêmoa gêwiñ amac nec, su ma atañ to asôm gêdêñ eñ gebe “Aêac awi Aiguptu siñ kêtu asagenña.” ’ ’ ”

21 Ma Mose kêsôm gebe “Aê gamoa gawiñ siñwaga 600,000 ma aôm kôsôm gebe ‘Aê oc jakêñ gwada êndêñ amac aniñ êtôm ajôn samuc teñ.’

22 Êsêac sêmbuc domba to bulimakao e êtôm êsêac me. Me i gwêcña samob sêpi tagen, go êtôm êsêac me.”

23 Mago Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Amboac ondoc, Apômtau lêma kêtu dambê me. Galoc aôm oc ôlic gebe ñoc biñ, tañ gajac mata gêdêñ aôm nañ, oc ñanô me masi.”

Sêkêñ laumata 70 sêjam Mose sa

24 Go Mose kêsa gêja ma kêsôm Apômtaunê biñ gêdêñ lau, ma kêjaliñ lau 70 sa anġa lau Israel nêñ laumata ma kêdênañ êsêac sêkô sêgi lômbec auc.

25 Su, go Apômtau kêsêp gêmêñ totaogen mênkêsôm biñ gêdêñ Mose ma kêkôc ñalau, tañ kêpi Mose nañ, ñagêdô su, ma kêkêñ gelom laumata 70. Ñalau gelom êsêac e sep tagen seoc biñ lasê ñapañ.

26 Ma ñac luagêc gacgeñ sêmoa gamêñ becña. Ñac teñ nê ñaê Eldad, ma teñ nê Medad. Ma ñalau gelom êsêagêc gêwiñ. Êsêagêcnêñ ñaê kêsêp laumatanêñ ñaêmôkê gêwiñ, tagen êsêagêc sêsa lômbec sêja sêwiñ atom. Mago êsêagêc seoc biñ lasê sêmoa gamêñ becña.

27 Ma ñapalê teñ kêlêti gêdêñ Mose gêja ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Eldad agêc Medad seoc biñ lasê sêmoa gamêñ becña.”

28 Go Mosenê sakiñwaga Nun latu Josua, tañ Mose kêjaliñ eñ sa gêwiñ laumata nañ, kêsôm gebe “O ñoc ñatau Mose, ônac jao biñ tau êndêñ êsêagêc.”

29 Mago Mose kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm gobe ômêtôc êsêagêc ôjô aê su me. Aê gabe Apômtau êkêñ nê Ñalau êpi nê lau samob e samob seoc biñ lasê.”

30 Su, go Mose to lau Israel nêñ laumata sêmu sêja gamêñ kêtiam.

Kêmbico

31 Go Apômtau kêkêñ mu kêsêlêñ ma kejoñ kêmbico anġa gwêc gêmêñ. Mu tau kêpalip kêmbico kêsêp gamêñ becña e gêjam gamêñ, tañ kêgi gamêñ becña nañ, auc samucgeñ. Lau embe sêsêlêñ oc samuc teñ sêmu sêsa me oc samuc teñ sêmu sêsô, oc têtariġ kêmbico sa ñapañ. Kêmbico sêñgôn tañ ñaô-ñao e ñadani kêtôm kêdabiñ meta samuc teñ luagêc.

32 Tec lau dêdi gêdêñ bêc tonariġ ma sejoñ kêmbico oc samuc ma gêbêc samuc ma ñagelen oc samucgeñ kêtiam. Lau, tañ sejoñ sêjac ñawae atom nañ, têtariġ gadob 10 sa. Êsêac têtariġ gêñ tau e gêjam nañ gamêñ becña auc gebe ñakelen êsa.

³³ Êsêac sêsac gwada tau e têtangôn su atom, ma Apômtau têtac nandan kêsâ gêdên lau tau, tec gêjac êsêac na gêmac kapôên ten.

³⁴ Kêtu tonan na sêsam gamên tonan gebe Kibrot-Hatawa, gebe sêsun lau maten katu gwada na anga tonan.

³⁵ Êsêac dêdi anga Kibrot-Hatawa ma sêlêlên sêja Hasarot. Ma êsêac sêmoa Hasarot tau.

12

¹ Miriam agêc Aron sêli awen sa gêdên Mose kêtu awê Kusna, tan en gêjam kêtu nê awê nan, gebe en gêjam awê Kusna ten.

² Ma êsêagêc sêsôm gebe “Apômtau kêsôm bin gêdên Mose taugen bin nanô me masi. En kêsôm gêdên aêagêc gêwin atom me.” Ma Apômtau gênô bin tau.

³ Mose en nac malô kêlêlêc lau samob, tan sêmoa nom nagamên nan, su.

⁴ Ma nagaôgen Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron ma Miriam gebe “Amac lau têlêac asa andên becobo takac sanâ ana.” Ma êsêac têlêac sêsa awê sêja.

⁵ Ma Apômtau kêsêp totaogen mênkêkô becobo nakatam ma gêmôêc Aron agêc Miriam, go êsêagêc sêsa jatêtu gasuc en.

⁶ Go en kêsôm gebe “Anô aênoc bin. Embe propete ten êmoa amac nalêlôm, go aê Apômtau jaoc tauc lasê êndên en na gên nakatu ma janam bin galôm jawin en na mê.

⁷ Mago lên jaoc tauc lasê êndên noc sakin waga Mose êtôm tonan atom. Aê kakên en gebe ejop aênoc andu nagên lêlôm samob.

⁸ Aêagêc ajam bin galôm aoc taun ma awen kasi. Aê kasôm bin gêc awêgen ma kasi bin ten ôkwi atom. En gêlic Apômtau kêpi nanô. Kêtu asagen na amagêc atêc taôm atom ma asôm bin kêpi noc sakin waga Mose.”

12:9-16 Miriam gêli awa sa gêdên Mose ma nagêjô kêtap en sa namîn.

13

Mose kêsakin kelen waga 12 sêja Kanaan

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe

² “Osakin lau gebe sêkên kelen gamên Kanaan, tan gabe jakên êndên lau Israel nan. Ôsakin nên laumata tagen-tagen êtôm tameninên gôlôacmôkêgen.”

³ Amboac tonan Mose kêdaguc Apômtaunê jatu ma kêsakin lau, tan têtû lau Israel nên laumata nan, dêdi anga gamên sawa Paran sêja.

13:4-24 Kelen waga, tan sêja Kanaan nan, nên naê kêsêp namadin tonec. Ma Mose kêjatu kôm gêdên êsêac.

Kelen waga sêmu sêmên

²⁵ Êsêac sêkên kelen gamên tau kêtôm bêc 40 su, go sêmu sêja kêtiam.

²⁶ Êsêac sêsêlên e sêo lasê dêdên Mose agêc Aron ma lau Israel nên gôlôac samob anga Kades, tan gêc gamên sawa Taran nan. Êsêac sêjac min nên bin gêdên êsêac to gôlôac samob ma têtoc gamên tau nakananô gêdên êsêac.

²⁷ Ma êsêac sêjac min gêdên Mose ma sêsôm gebe “Aêac jaaô lasê gamên tau kêtôm aôm kôsakin aêac. Gamên tau gamên, tan su to lêp keselen nan. Ma gamên tau nakananô tonec.

²⁸ Mago lau, tan sêngôn gamên tau nan, lau naja na ma tunbôm kêgi nên malac kapôên auc. Ma ten, aêac alic Anaknê wakuc.

²⁹ Lau Amalek sêngôn gamên Negeb, lau Het to Jebus ma Amor sêngôn lôc ma lau Kanaan sêngôn gwêclêndan to bu Jordan natali.”

³⁰ Mago Kaleb gêjam malô launên nalêlôm kêkô Mose lanônem na ma kêsôm gebe “Aêac tapi gamên tau seben tana ma tajan go gamên su, gebe aêac tatôm gebe taku gamên tau tulu.”

³¹ Go lau, tañ sêpi gamêñ tau sêwiñ enj sêja nañ, sêsôm gebe “Aêac tatôm gebe tapi dandêñ lau tônê tana atom, gebe êsêac lau ñajaña sec sêlêlêc aêac su.”

³² Êsêac sêgôliñ biñ kêpi gamêñ, tañ jasekelenj nañ, ma sêsôm gêdêñ lau Israel gebe “Gamêñ, tañ aêac ajac laoc to akelenj nañ, gamêñ kainj tej, tañ gesenj lau gamêñ taña su. Ma lau samob, tañ alic anga gamêñ nañ, lau waso-waso sec.

³³ Ma aêac alic lau ñadambê kapôênj sec anga tônê. Lau tau Anaknê lau. Ma aêac asaê tañ gebe saunjanô atôm wagô, ma êsêac sêlic aêac saunjanô atôm wagô amboac tonanjenj.”

14

Lau sêli awen sa gêdêñ Apômtau

¹ Go lau samob sêpuc tanjiboa sa ma têtanj gêdêñ gêbêc samuc tonanj.

² Ma lau Israel samob sêli awen sa gêdêñ Mose agêc Aron ma samob sêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Ojae, aêac tamac êndu anga Aiguptumanj me tamac êndu anga gamêñ sawa tonecmanj.

³ Apômtau gebe êwê aêac natasa gamêñ tônê êtu agenja. Enj gebe sinj ensenj aêac su to ñacjo sêjanjo aêacnêñ lauo to gôlôac ñasec-ñasec me. Aêac embe tamu tana Aiguptu, oc êmoasinj aêac êlêlêc su atom me.”

⁴ Go sêsôm gêdêñ tañ gebe “Aêac tajalinj nêñ laumata tej sa ma tamu tana Aiguptu.”

⁵ Go Mose agêc Aron sêu tañ e lanôñanô jagêdêñ nom lau Israel nêñ gôlôac samob sêlic.

⁶ Ma Nun latu Josua agêc Jepune latu Kaleb, ñaclagêc, tañ sekelenj gamêñ tau sêwiñ lau ñagêdô nañ, sêkac nêñ ñakwê gêñgic

⁷ ma sêsôm gêdêñ lau Israel nêñ gôlôac samob gebe “Gamêñ, tañ aêac ajac laoc ma akelenj nañ, gamêñ ñajamanô.

⁸ Apômtau embe êlic aêac ñajam, go êwê aêac tasa gamêñ tau tana ma êkêñ êndêñ aêac. Su to lêp keselenj ñamala tônê.

⁹ Tagenj ali awem sa êndêñ Apômtau atom, ma atêc lau gamêñ tônêña atom, gebe êsêac oc têtû aêacnêñ mo ma nêñ lamu gêc su anga êsêacnêñ. Ma Apômtau gêmoa gêwiñ aêac. Atêc êsêac atom.”

¹⁰ Ma gôlôac samob sêsôm sebe têtuc êsêagêc ña poc êndu.

Go Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê gêdêñ lau Israel samob anga lômbec.

¹¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Aê gagôm gêñtalô anga êsêacnêñ, mago lau tau lanôñ gelo aê ñapanj to sêkêñ gêwiñ aê atom nec, sebe sêngôm e êndêñ ondocgenj.

¹² Aê gabe jakôninj êsêac ña kole to jansenj êsêac su ma jakêñ aôm ôtu lau-m kapôênj to ñaclai ôlêlêc êsêac su.”

¹³ Mago Mose kêsôm gêdêñ Apômtau gebe “Lau Aiguptu oc sêñô ñawae gebe aôm gôwê lau tonec tonaclaigenj sêsa anga êsêacnêñ sêmênj.

¹⁴ Êsêac oc sêsôm biñ tau ñawae êndêñ lau, tañ sêngônj gamêñ tônê nañ. O Apômtau, êsêac sêñô ñawae gebe aôm taôm gômoa lau tonec ñalêlôm ma goc taôm lasê gêdêñ êsêac sêlic ña matenjanô. Êsêac sêñô gebe nêñ tao kêkô lau Israel ñaô ma nêñ tao majanj kêsêlêñ gêwiñ êsêac gêdêñ ocsalô to tao ja gêdêñ gêbêc.

¹⁵ Embe onsenj lau tonec su wenj tagenj êtôm ñac tagenj, go lau tomôkê-tomôkê, tañ sêñô aôm ñawae nañ, oc sêsôm gebe

¹⁶ ‘Kec, Apômtau gêjac mata gamêñ gêdêñ lau Israel ma kêtôc lêma gebe êkêñ gamêñ tau êndêñ êsêac, mago enj kêtôm atom, gebe êwê êsêac nasêsa gamêñ tau, tec gesenj êsêac su anga gamêñ sawa.’

¹⁷ O Apômtau, galoc aê jatenj aôm gebe ôwa nêñ ñaclai sa êtôm biñ, tañ taôm kôsôm nañ gebe

18 ‘Apômtau enj gê binj tônj ma nê têtac gêwiñ tenjenjña njatêku masi. Enj kêsuc launênj sec to sêgêli binjña ôkwi. Mago enj oc êlic binj njagêjôña sinj samucgenj atom. Enj oc êkênj tamenjinênj sec njagêjô êndênj latunji to dêbuñi ma abenji.’

19 Aê jatenj aôm, ôsuc lau tonec nênj sec ôkwi êtu nênj têtac gêwiñ tenjenj kapôênjña ma êtu kôsuc lau tonec nênj binj ôkwi gêdênj tanj sêwi Aiguptu sinj e mênjgêdênj galoc nanjña.”

Apômtau kêmêtôc lau Israel

20 Apômtau kêsôm gebe “Aê oc kasuc êsêacnênj binj ôkwi kêtôm nênj binj.

21 Mago aê gamoa matoc jali ma aênjoc njawasi oc ênam nom njagamênj samob auc, tec jasôm binjnanôgenj gebe

22 Lau samob, tanj sêlic njoc njawasi to njoc gêntalô, tê gagôm anjga Aiguptu to gamênj sawa nê, ma sêsaê aê kêtû dim 10 su to sênjô aê aoc atom nanj,

23 oc sêlic gamênj, tanj gajac mata gêdênj tamenji to katôc lemoc gebe têtap sa nanj, atom. Ma lau samob, tanj lanjônj gelo aê nanj, oc nasêô lasê gamênj tau atom.

24 Mago njoc sakinjwaga Kaleb gêwê kainj njalau kainj tenj ma enj tanjña wamu aê njapep sawa. Kêtû tonanjña aê gabe jawê enj êsô gamênj, tanj enj jakêsa su nanj êna, ma gamênj tau êtu ênê wakuc nênj gamênj.

25 Galoc lau Amalek to Kanaan sênjgônj gaboanj, tec elenjña andi ma akac taôm ôkwi amu asa gamênj sawa asêlênj asa intêna Gwêckocjña ana.”

26 Ma Apômtau kêsôm binj gêdênj Mose agêc Aron gebe

27 “Gôlôac sec tonec sêli awenj sa êndênj aê e êndênj ondocgenj. Aê ganjô lau Israel nênj binj sêli awenj sanj, tanj sêgôm gêdênj aê nanj.

28 Ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau kêsôm gebe ‘Aê gamoa matoc jali, tec jasôm binjnanô. Aê gabe janjgôm amacnênj binj, tanj ganjô amac asôm kêsô aê tanjocsunj nanj, njanô êsa.

29 Amac samob, tanj nênj jala kêtû 20 su ma ali awem sa gêdênj aê nanj, nênj ôlim ê su anjga gamênj sawa.

30 Binjnanô, amac asa gamênj, tanj katôc lemoc gebe anjgônj nanj, atom. Jepune latu Kaleb agêc Nun latu Josua taunjenj nasêô lasê.

31 Ma nênj gôlôac njasec-njasec, tanj asôm gebe njacjo oc sêjanjgo êsêac su nanj, tec jawê êsêac nasêsa gamênj tau e sêlic gamênj, tanj amac adec nanj.

32 Amac taôm nênj njawêlêlanj oc ênanj anjga gamênj sawa tonec.

33 Ma amac latômi sejop bôc sêmoa gamênj sawa êtôm jala 40 ma sêôc amacnênj tanjempêc njagêjô e amac samob aê su anjga gamênj sawa.

34 Amac akelenj gamênj tau kêtôm bêc 40, tec aôc nênj keso njagêjô êtôm jala 40. Jala tenj êjô bêc tenj e nênj kauc êsa êpi gênjwapac, tanj njam kêsêp gawi amac sinjña nanj.’

35 Aê Apômtau kasôm binj tonec. Binjnanô, binj tonec oc janjgôm njanô êsa êndênj gôlôac sec, tanj sêboa taunj sa gêdênj aê. Anjga gamênj sawa tonec êsêac samob oc sênanjña ma samob oc sêmac êndu anjga tonec.”

Kelenjwaga 10, tanj sêkênj gêwiñ atom nanj, sêmac êndu

36 Mago lau, tanj Mose kêsakinj êsêac gebe sekelenj gamênj ma sêmu sêmênj e sêgôlinj binj sec kêpi gamênj tau ma sêli gôlôac samob nênj njalêlôm sa gêdênj Mose nanj,

37 lau tau, tanj sêgôlinj binj sec kêpi gamênj tau nanj, sêmac êndu sep tagenj, gebe Apômtau gêjac êsêac.

38 Lau, tanj sêja gebe sekelenj gamênj nanj, samob sêmac êndu, Nun latu Josua agêc Jepune latu Kaleb taunjenj tec sêmoa matenj jali.

Njacjo sêku lau Israel tulu anjga Horma

39 Mose gêjac minj binj tonanj gêdênj lau Israel samob, go êsêac têtanj tanjiboa kapôênj.

40 Ma gêdênj gelenj mata êsêac dêdi jasêpi lôc njatêpôê ma sêsôm gebe “Ôlic acgom, aêac tec amoa ma abe api gamênj, tanj Apômtau gêjac mata gêdênj aêac nanj, gebe aêac agôm sec.”

⁴¹ Mago Mose kêsôm gebe “Amac abe angêli Apômtaunê biñ êtu asagenja. Amac oc atôm atom.

⁴² Api ana atom, nê m nãço oc sênac amac, gebe Apômtau gêmoa gêwiñ amac atom.

⁴³ Oc andac lau Amalek to Kanaan ma nêñ siñ enseñ amac su, gebe amac akac taôm su anja Apômtaunê, tec Apômtau êmoa êwiñ amac atom.”

⁴⁴ Mago êsêac tetoc tauñ sa ñanôgeñ, tec sêpi lôc ñatêpôê sêja, tagen Apômtaunê katapa poacña ma Mose sêwi gamêñ becña siñ atom.

⁴⁵ Go lau Amalek to Kanaan, tañ sêngôn gamêñ lôcña nañ, sêsêp mênșêku êsêac tulu ma sêjanda êsêac êliñ-êliñ e jagêdêñ Horma.

15:1–19:22 Da to daja ñabiñsu ñagêdô gêc mômêlatu tonec ñalêlôm. Biñsu ñagêdô gêwa dabuñwaga to lau Lewi nêñ kôm sa ma kêjatu lau gebe sêpuc êsêac tôn. Biñsu ñagêdô kêmasañ lau, tañ sêmoasac ñacmatê teñ e têtôm gebe sêlic om sêwiñ gôlôac atom nañ, nêñ lêñ têtú selec êtiamña. Ma miñ teñ kêsêp mômêlatu tonec gêwiñ gebe Kora gêli awa sa gêdêñ Mose agêc Aron ma kêtap ñagêjô sa.

20

Bu kêsã anja poc

¹ Gêdêñ ajôn ñamataña lau Israel nêñ gôlôac samob sêô lasê gamêñ sawa Sin ma lau sêlêwan tauñ sêngôn Kades. Ma Miriam gêmãc êndu ma sêsuñ en anja tônê.

² Ma gôlôacnêñ bu masi, tec sêkãc sa jasêli awen sa gêdêñ Mose agêc Aron.

³ Ma lau sêôc gêdô Mose ma sêsôm gebe “Ojae, aêac anaña awiñ ma lasitêwai, tañ Apômtau gêjac êsêac nañmañ.

⁴ Amagêc awê Apômtaunê gôlôac mênjaô lasê gamêñ sawa tonec gebe aêac amac êndu toma bulimakaogen êtu asagenja.

⁵ Amagêc awê aêac awi Aiguptu siñ e aô lasê gamêñ sec tonec kêtu asagenja. Aêac atôm gebe asê gêñ teñ atom. Jambô to wain ma aiñ masi. ma bu anômña masi amboac tonanjen.”

⁶ Go Mose agêc Aron sêwi gôlôac siñ sêja lômbec ñasacgêdô ma sêu tauñ lanônjanô jagêdêñ nom. Go Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê gêdêñ êsêagêc.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe

⁸ “Ôkôc nê m tôc ma amagêc têwã Aron akac gôlôac sa sêpi tagen. Go ôsôm biñ êndêñ poc ôkô êsêac lanônjnê m gebe poc êkêñ bu. Amboac tonan ôngôm bu êsa anja poc êtu êsêacña ma ôkêñ êndêñ gôlôac to nêñ bulimakao sênôm.”

⁹ Ma Mose kêkôc tôc, tañ gêc Apômtaunê gamêñ nañ, kêtôm Apômtau kêjatu en.

¹⁰ Go Mose agêc Aron sêkãc gôlôac sa sêpi tagen sêkô sêwiñ poc ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac gêsôm têkwa-ñatonwaga, anô acgom. Aêac oc atôm gebe angôm bu êsa anja poc ma akêñ êndêñ amac me masi.”

¹¹ Go Mose gêôc lêma sa ma gêjac poc ña nê tôc kêtu dim luagêc, ma bu kapôêñ kêsã, ma gôlôac to nêñ bulimakao sênôm e kêtôm.

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose agêc Aron gebe “Amagêc akêñ gêwiñ aê atom to awa aê sa e lau Israel sêlic aê amboac ñac dabuñ atom, tec amagêc awê gôlôac tonec e nasêsa gamêñ, tañ kakêñ gêdêñ êsêac nañ, atom.”

¹³ Bu tonec bu Meriba, gebe lau Israel sêli awen sa gêdêñ Apômtau, ma en gêwa tau sa gebe en ñac dabuñ.

Lau Edom sêjac jao nêñ gamêñ gêdêñ lau Israel

¹⁴ Go Mose kêsakiñ lau jaenja anja Kades dêdêñ kiñ Edomña sêja, ma sêsôm gebe “Aôm lasim Israel gebe êsôm êndêñ aôm gebe Aôm kôjala gêñwapac samob, tañ kêtap aêac sa nanjac.

¹⁵ Aêac tamemai sêsêp Aiguptu sêja ma angôn Aiguptu ñasawa baliñ. Mago lau Aiguptu sêgôm aêac toma tamemai sec.

¹⁶ Tec aêac awenj gêjac Apômtau ma enj kêkêj taŋa aêac awenj to kêsakinj anjela tenj. Anjela tau gêwê aêac asa anjga Aiguptu amêj. Ma galoc aêac anjgôn malac Kades, taŋ gêc nêj gamêj ŋamadij nanj.

¹⁷ Ma galoc aêac atenj, gebe ôlôc ma aêac asô nêj gamêj awac. Aêac oc asa nêj kôm moŋa to kôm wainjga atom ma anôm bu anjga bumata atom. Aêac oc asêlêj amoa intênasêgagenj. Aêac oc awi intêna sinj amu anôŋa me gasêjga atom e aô lasê nêj gamêj ŋamadij ônêjga.”

¹⁸ Mago Edom kêsôm gêdêj enj gebe “Ôsa ŋoc gamêj ômôêj atom. Embe ôsa ômôêj, oc ôndac aêjoc sinj.”

¹⁹ Ma lau Israel sêsôm gêdêj enj gebe “Aêac asêlêj amoa intênasêgagenj. Ma aêac to ma bulimakao embe anôm nêj bu, oc anam ôli bu tau. Aêac abe atenj tagenj tonec, gebe asêlêj amoa intênasêgagenj e aô lasê ŋamadij ônêjga.”

²⁰ Mago enj kêsôm gebe “Aôm ôsa tonec ômôêj atom.” Ma Edomnê lau taêsam sêsa dêdêj êsêac sêja tonjaganjagenj.

²¹ Amboac tonanj Edom gedec ma gêlôc, gebe lau Israel sêsa nêj gamêjŋagenj sêna atom, tec lau Israel sêjac jaê enj.

Aron gêmac êndu anjga lôc Horeb

²² Lau Israel to nêj gôlôac samobgenj sêsêlêj e sêo lasê lôc Horeb.

²³ Anjga lôc Horeb, taŋ kêkô lau Edom nêj gamêj ŋamadij nanj, Apômtau kêsôm gêdêj Mose agêc Aron gebe

²⁴ “Aron naêwiŋ nê lau, gebe enj êsa gamêj, taŋ kakêj gêdêj lau Israel nanj, atom. Enj êsa atom gebe amagêc ali awem sa to taŋempêc gêdêj ŋoc jatu anjga bu Meriba.

²⁵ Amboac tonanj ôkôc Aron agêc latu Eleasar ma ôwê êsêagêc sêpi lôc Horeb sêna.

²⁶ Go ôkwalec Aronnê ŋakwê su ma ôkêj êndêj latu Eleasar êsô sa. Ma Aron êmac êndu anjga tônê naêwiŋ nê lau.”

²⁷ Mose gêgôm Apômtaunê jatu ŋanô kêsa ma êsêac sêpi lôc Horeb sêja ma gôlôac samob sêlic.

²⁸ Ma Mose kêkwalec Aronnê ŋakwê su ma kêkêj gêdêj ênê latu Eleasar kêsô sa. Go Aron gêmac êndu anjga lôc ônê. Ma Mose agêc Eleasar sêsêp anjga lôc sêmêj.

²⁹ Gêdêj taŋ gôlôac samob sêlic gebe Aron gêmac êndu nanj, lau Israel nêj gôlôac samob têtanj taŋjiboa kêtuj enjga kêtôm bêc 30.

21

Lau Kanaan sêjac sinj gêdêj lau Israel

¹ Gêdêj tonanj ŋac Kanaanja tenj kêtuj kinj Aradja. Enj gêŋgôn gamêj Negeb. Enj gêjô, gebe lau Israel sêsêlêj sêsa intêna anjga Atarimja sêmêj, tec gêjac sinj gêdêj Israel, ma kêkôc lau Israel ŋagêdô tôn jakêkêj êsêac sêŋgônj kapoacwalô.

² Go lau Israel têtôc lemenj gêdêj Apômtau ma sêsôm gebe “Aôm embe ôkêj lau tônê sêsêp aêac lemenj, oc ansej êsêacnêj malac samob su samucgenj.”

³ Apômtau kêkêj taŋa lau Israel awenj ma gêwi lau Kanaan sinj sêsêp êsêac lemenj. Tec lau Israel sesenj êsêac tonêj malac samob su ma sêsam gamêj tau gebe Horma.

Moac Naclai

⁴ Lau Israel dêdi anjga lôc Horeb ma sêsêlêj sepej Gwêckoc sebe sênac jaê gamêj Edom. Êsêac sêsêlêj sêmoa intêna e lau ôlinj ŋakam kêsa.

⁵ Êsêac sêli awenj sa gêdêj Apômtau agêc Mose gebe “Amagêc awê aêac awi Aiguptu sinj gebe amac êndu anjga gamêj sawa kêtuj agenjga. Gebe mo to bu masi anjga tonec ma aêac ôlinj ŋakam gêj ŋasêpam, taŋ aenj amoa nanj.”

⁶ Go Apômtau kêsakiñ moac ñaclai gêdêñ lau. Moac tau sêñac lau Israel e taêsam sêmac êndu.

⁷ Ma êsêac dêdêñ Mose jasêsôm gebe “Aêac agôm sec gebe ali awen sa gêdêñ amagêc Apômtau. Oten Apômtau, gebe êkôc moac su ança aêacma.” Amboac tonan Mose keten Apômtau kêtû lauña.

⁸ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ômansan moac ñaclai ten ñakatu ma ôjac sa naêkô. Ma lau samob, tan moac gêñac êsêac nan, embe maten ê moacki tau, nan sêmoa maten jali.”

⁹ Amboac tonan Mose kêmasan moacki ten ma gêjac sa jakêkô. Ma moac embe êñac ñac ten, go ñac tau mata ê moacki tau ma êmoa mata jali.

21:10-35 ñamadiñ tonec kêsa gamêñ to malac samob, tan lau Israel sêo lasê gêdêñ tan sêsêlêñ sêmoa gamêñ sawa nan sa. *

22

Balak kêkalem Bileam

¹ Go lau Israel dêdi jasê nêñ becobo kêkô Moabnêñ gaboan ança Jordan ñamaken ônêña kêkanôn malac Jeriko.

² Ma Sipor latu Balak gêlic gêñ samob, tan lau Israel sêgôm gêdêñ lau Amor nan.

³ Ma lau Moab têtêc lau Israel gebe lau taêsam ñasec ma êsêac sêmoa tonêñ ñalêlôm ñatutuc kêlêlêc su kêtû lau Israelña.

⁴ Ma êsêac sêsôm gêdêñ lau Midian nêñ laumata gebe “Ojae, galoc lau Israel nêñ ton kapôn oc sêniñ gêñ samob, tan gêc aêacña nan, su amboac bulimakao sen gêgwan ança kôm.” Ma Sipor latu Balak kêtû lau Moab nêñ kin gêdêñ ñasawa tonan.

⁵ Ma en kêsakiñ lau jaenña gêdêñ Beor latu Bileam, tan gêngôn malac Petor, tan gêc gamêñ Amaña ança bu Euprat ñatali. Lau jaenña sebe sêkalem en ma sêsôm gêdêñ en gebe “Ôlic acgom, lau-m ten sêwi Aiguptu sin sêmên sêjam gamêñ auc samucgen mênsgôn sêkanôn aêac.

⁶ Amboac tonan ômôn seben mênôpuc boa lau tônê êtu aêña, gebe lau tau ñajaña sêlêlêc aê su. Embe ôpuc boa êsêac, oc moae jatôm, gebe jaku êsêac tulu ma jajanda êsêac e sêwi gamêñ sin, gebe aê kajalagac aôm embe ônam mec ñac ten, oc êtap mec ñanô sa, ma embe ôpuc boa ñac ten, oc êtap kôpuc boa ñanân sa amboac tonanjen.”

⁷ Ma lau Moab to lau Midian nêñ laumata dêdi ma sêkôc ñaôli Bileam eoc bin lasêña gêwiñ. Êsêac jasêo lasê dêdêñ Bileam ma sêsôm Balaknê bin gêdêñ en.

⁸ Ma en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Anêc awiñ aê êndên êmbêc tonec, go jasôm bin êndên amac êtôm Apômtau êsôm êndên aê.” Tec lau Moab nêñ kasêga sêmoa sêwiñ Bileam.

⁹ Ma Anôtô gêdêñ Bileam jakêsôm gebe “Asa lau sêmoa sêwiñ aôm.”

¹⁰ Bileam kêsôm gêdêñ Anôtô gebe “Sipor latu Balak, lau Moab nêñ kin, kêsakiñ bin ten gêdêñ aê gebe

¹¹ ‘Ôlic acgom lau-m ten sêwi Aiguptu sin sêmên sêjam gamêñ auc samucgen. Amboac tonan ômôn mênôpuc boa êsêac, moae jatôm, gebe janac sin êndên êsêac ma jajanda êsêac e sêwi gamêñ sin.’ ”

¹² Mago Anôtô kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Ôsêlêñ ôwiñ êsêac atom ma ôpuc boa lau tau atom amboac tonanjen, gebe aê gajam mec êsêac su.”

¹³ Gêdêñ bêbêcgen Bileam gêdi sa ma kêsôm gêdêñ Balaknê kasêga gebe “Aêc amu ana nêñ gamêñ êtiam, gebe Apômtau gedec gebe aê jasêlêñ jawiñ amac.”

¹⁴ Go lau Moab nêñ kasêga dêdi jasêo lasê gêdêñ Balak ma sêsôm gebe “Bileam gedec gebe êsêlêñ êwiñ aêac êmên.”

* 21:9: Horma ñam gebe sesen sêjanja.

15 Tec Balak kêsakinj kasêga ñagêdô kêtiam. Êsêac lau taêsam to lau towae sêlêlêc lau ñamataña su.

16 Êsêac sêo lasê dêdêñ Bileam ma sêsôm gêdêñ enj gebe “Sipor latu Balak kêsôm binj tonec gebe ‘Ôndêñ aê ômôêñmanj, gêñ tenj êkô aôm auc atom.

17 Aê gabe jatoc aôm sa ñanôgeñ ma janjôm binj samob, tanj aôm ôsôm êndêñ aê nanj, ñanô êsa. Amboac tonanj ômôêñ mênjôpuc boa lau tônê.’ ”

18 Mago Bileam gêjô Balaknê sakinjwaga awenj gebe “Silber to gold êsô Balaknê andu e mênjêc gebe êkêñ êndêñ aê, mago jatôm gebe janjêli aênoc Apômtau Anôtô nê binj ñagec atomanô.

19 Tagenj anêc awinj aê êndêñ êmbêc tonec, gebe jajala binj ñagêdô, tanj Apômtau oc êsôm êndêñ aê nanj.”

20 Ma gêdêñ gêbêc Anôtô gêdêñ Bileam jakêsôm gêdêñ enj gebe “Lau tonanj sêmêñ gebe sêkôc aôm me. Amboac tonanj ôndi ma ôsêlêñ ôwiñ êsêac. Mago ôngôm binj, tanj aê jajatu aôm nanjenj, ñanô êsa.”

Añela ma Bileamnê donki

21 Amboac tonanj Bileam gêdi gêdêñ bêbêc kanucgenj. Enj kêpô ômbinjak kêsêp nê donki ma kêsêlêñ gêwiñ lau Moab nêñ kasêga.

22 Mago Apômtau têtac ñandanj kêsâ gêdêñ enj gebe enj gêdi gêja. Ma Apômtaunê añela kêkô intêna auc enj, tanj gêngôñ donki ñaô ma nê sakinjwaga luagêc sêsêlêñ sêwiñ enj nanj.

23 Donki gêlic Apômtaunê añela kêkô intêna auc ma añela kêmêgôm sinj ñamata tenj. Tec donki gêwi intêna sinj ma kêsêlêñ kêsêp kômmlêlôm. Tec Bileam gêjac enj gebe êmu êsa intêna êna êtiam.

24 Go Apômtaunê añela jakêkô intêna gasuc-gasuc, tanj kêsâ kôm wainja ñalêlôm nanj, gebe tunjôm kêkô intêna makenj-makenj.

25 Donki gêlic Apômtaunê añela, tec jagêjac tunjôm ñamakenj e kêkapiñ Bileam akainj tøj tamij tunjôm, tec Bileam gêjac enj kêtiam.

26 Go Apômtaunê añela gêmuj gêja kêkô gamêñ, tanj intêna ñasawa kêtû sauñ nanj, ma ñasawa tenj gebe donki êmônij êsa anô me gasêña gêc atom.

27 Donki gêlic Apômtaunê añela, go gêu tau kêsêp jagêc. Ma Bileam têtac ñandanj kêsâ ma gêjac donki ña nê têtac.

28 Go Apômtau gêña donki awasuj ma kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aê gagôm asagenj gêdêñ aôm, tec gôjac aê kêtû dim têtêac nec.”

29 Bileam kêsôm gêdêñ donki gebe “Aê gajac aôm gebe gôjam ôwê gêdêñ aê. Aê gabe embe jakôc sinj tenj êsêp lemoc, oc janac aôm tomatêgenj.”

30 Go donki kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aê katu nêm donki, tanj gêngôñ ñaô gedenj tøjgenj e mênjgêdêñ galoc me masi. Aênoc mêtê gebe janjôm aôm kwalec amboac tonec me.” Ma enj kêsôm gebe “Masi.”

31 Go Apômtau gêgôm Bileam mataanô kêpoa lasê e gêlic Apômtaunê añela kêkô intêna to lêma kêmêgôm sinj ñamata. Ma enj gewec to gêu tau jagêc lanjânô gêdêñ nom.

32 Go Apômtaunê añela kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôjac nêm donki kêtû dim têtêac kêtû agenja. Ôlic acgom, aê tec gamêñ gebe jakô aôm auc, gebe aê galic aôm kôsâ intêna keso.

33 Donki gêlic aê ma gêjac jaê aê kêtû dim têtêac. Embe ênac jaê aê atom, oc janac aôm êndu binjñanôgeñ, ma donki tau oc êmoa mata jali.”

34 Go Bileam kêsôm gêdêñ Apômtaunê añela gebe “Aê gagôm sec. Aê gajam kauc gebe kôkô intêna auc aê atom, Amboac tonanj embe ôlic sec, nanjo jamu jana êtiam.”

35 Go Apômtaunê añela kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôsêlêñ ôwiñ lau tau. Mago ôsôm binj tagenj, tanj aê oc jajatu aôm nanjenj.” Amboac tonanj Bileam kêsêlêñ gêwiñ Balaknê kasêga.

Bileam agêc Balak

³⁶ Balak gêñô Bileam gêmên ñawae, tec gêdi kêpuc enj têtôtôn gêja Moabnê malac, tañ gêc bu Amon ñatali anja gamên tau ñamadin jaécgenj nañ.

³⁷ Balak kêsôm gédên Bileam gebe “Aôm gôdên aê gômôên atom kêtú asagenja. Aê kakên jaen to kakalem aôm atom me. Aôm gobe aê oc katôm gebe jatoc aôm sa atom me.”

³⁸ Bileam gêjô enj awa gebe “Ôlic acgom, aê tec gadên aôm gamênjac. Mago aê oc katôm gebe jasôm binj me masi. Aê oc jasôm binj tagen, tañ Anôtô êkên êsêp aocsunjanen, lasê.”

³⁹ Go Bileam kêsêlên gêwiñ Balak e sêô lasê Kiriati-Husot.

⁴⁰ Ma Balak kékên bulimakao to domba kêtú da ma kêsakinj ñagêdô gédên Bileam to kasêga, tañ sêmoa sêwiñ enj nañ.

⁴¹ Ma gédên bêbêcgenj Balak kékôc Bileam jakêpi Bamot-Bal. Anja ôñê enj gêlic lau Israel nêñ gamên becña ñagêdôgenj.

23

¹ Ma Bileam kêsôm gédên Balak gebe “Ômboa altar 7 sa êtu aêña, go ôkên-bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7 êndên aê.”

² Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma agêc sêkên bulimakao kapoac tenj ma domba kapoac tenj kêtú daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgenj.

³ Ma Bileam kêsôm gédên Balak gebe “Ôkô ôwiñ nêñ daja, ma aê gabe jana. Moae Apômtau oc mênêlic aê. Ma binj, tañ enj êtôc êndên aê nañ, oc janac minj êndên aôm.” Go enj kêpi lôc sawa tenj gêja.

Bileam gêjam mec lau Israel

⁴ Ma Anôtô mênêlic Bileam ma Bileam kêsôm gédên enj gebe “Aê gaboa altar 7 sa ma kakên bulimakao kapoac tenj ma domba kapoac tenj kêtú daja gêsac altar 7 ñaô kêtômgenj.”

⁵ Ma Apômtau kékên binj kêsêp Bileam awasunj su, go kêsôm gédên enj gebe “Ômu ôndên Balak ôna ma ôsôm binj tonec êndên enj.”

⁶ Go Bileam gêmu gédên Balak gêja ma Balak to lau Moab nêñ kasêga samob sêkô sêwiñ êñê daja.

⁷ Go Bileam gêôc awa sa ma kêsôm gebe
“Lau Moab nêñ kinj Balak kékôc aê anja lôc oc kêpinja Aram gamên ma kêsôm gebe
'Ômôên ôpuc boa Jakob êtu aêña.
Ômôên ônac jatu Israel.’

⁸ Mago aê japuc boa ñac, tañ Anôtô kêpuc boa enj atom nañ, amboac ondocgenj.

⁹ Gebe aê kakô lôc ñatêpôê ma galic enj,
kakô gamên ñabau ma matoc gê enj.
Lau-m tenj, tê sêngôn nêñ ñasawa tenj tauñña nê,
sedec gebe sêngôn sêwiñ lau samuc.

¹⁰ Asa kêtôm gebe êsa Jakobnê kekop sa.
Asa kêtôm gebe êsa Israelnê lau ñatoñ sa.
Aê jamac êndu jatôm lau gédên
ma janac dabinj ñoc lênj êtôm êsêac sêjac dabinj nêñmanj.”

¹¹ Go Balak kêsôm gédên Bileam gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Ôlic acgom, aê kakên binj aôm gebe ôpuc boa ñoc ñacjo, mago galoc aôm gôjam mec êsêac.”

¹² Bileam gêjô enj awa gebe “Amboac ondoc, aê tañoc wamu ma jasôm binj, tañ Apômtau kékên kêsêp aê aocsunjanen, atom me.”

¹³ Balak kêsôm gédên enj gebe “Mênôwiñ aê ma aêagêc tana gamên tenj. Anja ôñê aôm oc ôlic Israel, mago ôlic samucgenj atom, ôlic ñagêdô, tañ mênkêsi aêacña nanjen. Ma anja tônê ôpuc boa êsêac êtu aêña.”

14 Ma enj gêwê Bileam kêpi dibwaganêñ kôm, tañ gêc lôc Pisga ñatêpôê nan, gêja. Go enj gêboa altar 7 sa ma kêkêñ bulimakao kapoac teñ ma domba kapoac teñ kêtù daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgenj.

15 Go Bileam kêsôm gêdêñ Balak gebe “Ôkô ôwiñ nêm daja, ma aê najalic Apômtau anja lôc ñamakerñ ônêña.”

16 Ma Apômtau mênghêlic Bileam ma kêkêñ biñ kêsêp enj awasunj ma kêsôm gebe “Ômu ôndêñ Balak ôna ma ôsôm biñ tonec.”

17 Go Bileam gêmu gêdêñ Balak gêja ma Balak to lau Moab nêñ kasêga samob sêkô sêwiñ ênê daja. Ma Balak kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau kêsôm biñ amboac ondoc.”

18 Go Bileam gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe

“O Balak, ôndi ma ôñô biñ.

O Sipor latu, ôkêñ tañam aê.

19 Anôtô enj ñamalac atom, gebe ênsau biñdansañ.

Enj ñamalac teñ latu atom, gebe ênam nê biñ ôkwi.

Biñ, tañ enj kêsôm nan, gêgôm kêtù anô atom me.

Biñ, tañ enj gêjac mata nan, gêgôm ñanô kêsa atom me.

20 Ôlic acgom, enj kêjatu aê gebe janam mec.

Enj gêjam mec su, tec katôm, gebe janam mec tau ôkwi atom.

21 Gêñwapac teñ gêc Jakob ñalêlôm atom,

ma ñakeso teñ gêc Israel ñalêlôm atom amboac tonanjenj.

Nê Anôtô gêmôa gêwiñ enj

ma lasê kêtañ kêtù ênê kiñña.

22 Anôtô, tañ gêwê enj gêwi Aiguptu sinj nan,

kêkêñ ñaclai gêdêñ enj kêtôm bôcgabuñ ñajabo.

23 Biñ beñña teñ kêtôm gebe ensenj Jakob atom,

ma biñ sêpuc boaña teñ ensenj Israel atom.

Galoc sêsôm kêpi Jakob to Israel gebe

‘Anôtô gêgôm gêñsêga kainj teñ.’

24 Alic lau tau acgom. Êsêac têtôm lewe têna gêdi sa.

Êsêac têtôm lewe kêpuc tau gêdi kêkô.

Enj êlêwanj tau atom e êniñ gwada su

ma ênôm gwada, tañ gêjac nan, ñadec.”

25 Go Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aôm kôpuc boa êsêac atom, tec ônam mec êsêac atom amboac tonanjenj.”

26 Bileam gêjô enj awa ma kêsôm gêdêñ Balak gebe “Biñ samob, tañ Anôtô kêjatu nan, aê oc janğôm ñanô êsa. Aê kasôm biñ tonec gêdêñ aôm me masi.”

27 Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Ômôênj acgom, aê gabe jawê aôm ôna gamênj teñ. Moae Anôtô oc êlic ñajam gebe aôm ôpuc boa êsêac êtu aêña anja ônê.”

28 Go Balak gêwê Bileam kêpi lôc Peor ñatêpôê gêja. Anja ônê enj gêlic gamênj sawa.

29 Ma Bileam kêsôm gêdêñ Balak gebe “Ômboa altar 7 sa êndêñ aê anja tonec ma ôkôc bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7.”

30 Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma kêkêñ bulimakao kapoac teñ to domba kapoac teñ kêtù daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgenj.

24

1 Bileam gêlic gebe Apômtau gêlic ñajam, gebe ênam mec Israel, tec gêja kêtôm têm ñagêdô gebe êtap puc saña atom. Enj lanğanô gêdêñ gamênj sawagenj.

2 Enj gêôc mataanô sa ma gêlic Israel sênğônj totonj-totonj têtôm nêñ gôlôacmôkêgenj. Ma Anôtônê Ñalau mênjkêpi enj,

³ go gêoc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe
 “Beor latu Bileam, ñac, tañ mata gêlac nañ, nê biñ tonec.
⁴ Ñac, tañ gêñô Anôtônê biñ to gêlic gêñ, tañ Ñaniniñ Ñatau geoc lasê
 ma gêu tau jagêc tomata gêmôbgeñ atom nañ, nê biñ tonec.
⁵ O Jakob, nê m becobo e ñajamanô.
 O Israel, nê m gamêñ gôñgôñña e ñajam êndu,
⁶ kêtôm gaboañ tapa baliñ,
 kêtôm kôm, tañ gêc bugala nañ,
 kêtôm môsê, tañ Apômtau kêsê nañ,
 kêtôm kaseda aña bu ñatali.
⁷ Êsêacnêñ kôm moña êpô lêna bu atom,
 gebe bu oc êpoac kôm ñalêlôm.
 Êsêacnêñ kiñ kapôêñ kêlêlêc Agag su
 ma tetoc ênê gôliñ kiñña ñawae sa êlêlêc su.
⁸ Anôtô, tañ gêwê eñ gêwi Aiguptu siñ nañ,
 kêkêñ ñaclai gêdêñ eñ kêtôm bôcgabuñ tojabo.
 Eñ oc êndanğôñ lau tomôkê-tomôkê, tañ têtû ênê ñacjo nañ,
 ma oc êtuc nêñ ñatêkwa e popoc-popocgeñ,
 ma nê sôb oc eseney nêñ ñacjo.
⁹ Eñ kêluñ tau gêc kêtôm lewe,
 kêtôm lewe têna. Asa gebe êkalom e êndi sa.
 Ma ñac, tañ êpuc boa aôm nañ, êtap êpuc boa aôm ñagêjô sa.”
¹⁰ Go Balak têtac ñandan kêsâ gêdêñ Bileam, tec kêtuc lêma kêpi tau ma kêsôm gêdêñ
 Bileam gebe “Aê kakalem aôm, gebe ôpuc boa ñoc ñacjo, mago aôm gôjam mec êsêac kêtû
 dim têlêac.
¹¹ Ôêc su, ômu ôna nê m gamêñ. Aê gabe jatoc aôm sa, mago Apômtau tau kêgamiñ aôm
 waem.”
¹² Bileam gêjô eñ awa gebe “Aê kasôm gêdêñ nê m lau jaenña, tañ kôsakiñ dêdêñ aê sêmêñ
 nañ, su gebe
¹³ ‘Silber to gold embe êsô Balaknê andu e mênêc, gebe êkêñ êndêñ aê, mago jatôm gebe
 jañgêli Apômtaunê biñ atom. Aê oc jañgôm sec to ñajam êtôm ñoc ñalêlôm êkac aêña jatôm
 atom amboac tonanğeñ. Aê jasôm biñ tagen, tañ Apômtau kêsôm nanğeñ.’
¹⁴ Ma galoc jamu jandêñ ñoc lau jana êtiam. Amboac tonanğ omôêñ gebe jasôm biñ, tañ
 lau tônê sênğôm êndêñ nê m lau êtu ñamu nañ, lasê êndêñ aôm.”
¹⁵ Ma Bileam gêoc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe
 “Beor latu Bileam, ñac, tañ mata gêlac nañ, nê biñ tonec.
¹⁶ Ñac, tañ gêñô Anôtônê biñ to kêjala Lôlôc Ñatau nê kauc ma gêlic gêñ,
 tañ Ñaniniñ Ñatau geoc lasê nañ,
 e gêu tau jagêc tomata gêmôbgeñ atom nañ, nê biñ tonec.
¹⁷ Aê galic ñac tau, mago gêmoa galoc atom.
 Matoc gê eñ, mago gêmoa ñagala atom.
 Utitalata teñ oc mênêpi aña Jakobnê,
 ma tôc gôliñña teñ mênêsa aña Israelnê.
 Ma tôc tau êtuc lau Moab teñbelen
 to êku Set latui samob tulu.
¹⁸ Gamêñ Edom oc êtu ênê gêñ,
 ma eñ êjanğo nê ñacjo Seir nêñ gamêñ su,
 ma Israelnê ñaclai êsa.
¹⁹ Jakob ênam gôliñ nê ñacjo ma ensey lau,
 tañ sêsêp siñ sawa nañ su.”

²⁰ Gêdêñ tañ Bileam gêlic lau Amalek nañ, gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tonec gebe
 “Amalek kêtû lau tomôkê-tomôkê samob nêñ ñamata,
 mago êtu ñamu eñ oc ênaña.”

²¹ Gêdêñ tañ eñ gêlic lau Kain nañ, eñ gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tonec gebe
 “O Kain, nêñ gamêñ, tañ gôñgôñ nañ, ñajaña.
 Aôm gôjac nêñ sac gêsac poc kapôêñ ñaô.

²² Mago ñacjo oc senseñ Kain su.
 Têm kédabiñ, go lau Asur sêwê aôm naôñgôñ kapoacwalô.”

²³ Bileam gêôc awa sa kêtiam ma kêsôm nê biñ tonec gebe
 “Ojae, Anôtô embe êñgôm biñ tonec ñanô êsa,
 asa oc êmoa mata jali.

²⁴ Wañ oc êmêñ anğa Kitim, ma êsêac oc sêkônin Asur to Eber tônia.
 Ma êsêac oc sênaña amboac tonanğen.”

²⁵ Go Bileam gêdi ma gêc gêmu gêja nê gamêñ. Ma Balak gêc kêsa nê intênaña gêja
 amboac tonanğen.

25:1–27:11 Năsêbu tonec ñaminğ amboac tonec gebe Anôtô kêpuc boa sakinğ Balğa ma
 kêkênğ ñagêjô gêdêñ lau, tañ sêjam sakinğ anôtô jaba tonanğ. Mose kêsa lau Israel nêñ
 ñacwaga toôlinğ walônia sa ma gêjac sam nom, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ lau Israel nañ,
 gêdêñ gôlôacmôkê kêtôm ñacwaga tonanğ nêñ nambagenğ. *

27

Mose kêjalinğ Josua sa gebe êjô eñ su

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôpi lôc Abarim ônamañ ma ôsala gamêñ, tañ
 kakênğ gêdêñ lau Israel nañ.

¹³ Embe ôlic gamêñ tau su, go naôwinğ nêñ lau amboac têwam Aron jagêwinğ êsêac.

¹⁴ Biñ tonec êtap amagêc sa gebe tañempêc anğa gamêñ sawa Sin. Gôlôac sêli awenğ sa
 gêdêñ aê, ma amagêc akô êsêac lañônênma ma awa aê sa anğa bu gebe aê ñac dabuñ nec
 atom.” Bu tau bu Meriba anğa gamêñ sawa Sin ñamalac Kades.

¹⁵ Ma Mose kêsôm gêdêñ Apômtau gebe

¹⁶ “Aê jateñ Apômtau, gên matenğ jali samob nêñ awenğaô ñaAnôtô, gebe êjalinğ ñac teñ sa
 gebe ênam gôlinğ gôlôac.

¹⁷ Ñac tau êsô-êsa êmuñ êsêac ma êwê êsêac sêsô-sêsa, gebe Apômtaunê gôlôac tau têtôm
 toñ dombaña, tañ ñacgejob masi nañ, atom.”

¹⁸ Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôkôc Nun latu Josua. Eñ ñac toÑalau ma u lêmam
 ênsac eñ.

¹⁹ Ôwê eñ naêkô dabuñwaga Eleasar to gôlôac samob lañônênma ma ôsakinğ eñ lau samob
 sêlic.

²⁰ Ôkênğ nêñ ñaclai ñagêdô elom eñ, gebe lau Israel nêñ gôlôac samob tañeñ wamu eñ.

²¹ Eñ naêkô dabuñwaga Eleasar lañônênma gebe êtu kênac Urim gebe êtap Apômtaunê taê
 gêjam sa. Josua êjatu ma Israel nêñ gôlôac samob sêsô-sêsa sêwinğ eñ.”

²² Mose gêgôm biñ, tañ Apômtau kêjatu nañ, ñanô kêsa ma kêkôc Josua to gêwê eñ jakêkô
 dabuñwaga Eleasar to gôlôac samob lañônênma

²³ ma gêu lêma gêsac eñ to kêsakinğ eñ kêtôm Apômtau kêsôm gêjam Mose awa.

28:1–36:13 Biñ tokainğ-tokainğ kêsêp môkêlatu tonec. Biñ teñ gebe da to daja, tañ gêjac
 om to têm toê-toê ñawae nañ. Biñ teñ kêkanônia lauonênğ lênğ têtôc lemenğa. Môkêlatu teñ
 gêjac minğ kêpi Israel sêjac sinğ gêdêñ lau Midian ma sêku êsêac tulunğa. Ruben agêc Gad
 nêñ gôlôac ma Manasenê gôlôac ñamakenğ têtû wakac anğa bu Jordan ñagamênğ gêmu oc
 kêpiña ñaminğ kêsêp môkêlatu teñ. Môkêlatu teñ kêsa gamêñ to malac, tañ lau Israel sêô

* 24:25: Agag, ôlic Sam 1. 15:8-33.

lasê to sêlêwan taun gêdê sêwi Aiguptu sin e sê lasê gamê Kanaan nan, sa tomalagen. Môkêlatu ñagêdô gêwa gamê Kanaan ñamadin sa ma kêmasan lê sênac sam nom êndê gôlôacmôkê ñagêdô. Bin ñamuña kêmasan bin sêmêto laun to bin nomlênsêmña.*

* 27:23: Urim kêtû lau Israel nêj kapoac.

Daiteronomi

BINJSU NAKŌNINŶA NABUKU

GêdêŶ taŶ lau Israel nêŶ intêna gamêŶ sawaŶa kêdabiŶ gebe ênac pep naŶ, êsêac sêô lasê lau Moab nêŶ gamêŶ ma sêmoa tonan. Êsêac sêsaê gebe selom bu Jordan ma nasêsa gamêŶ Kanaan ma sêjaŶgo su. GêdêŶ Ŷasawa tonan Mose gêjac binjsu to gêjam mêtê nê lau ma ênê biŶ tonan kêsêp buku Daiteronomi tonec.

Buku tau Ŷasêbu aclê gêc awê gebe

1. Mŏkêlatu 1-4 Mose gêjac miŶ kêpi gêŶsêga, taŶ lau Israel sêsaê gêdêŶ taŶ sêwi Aiguptu siŶ e mêŶsêsa MoabnêŶ gamêŶ naŶ. EŶ gêjac binjsu nê lau gebe taêŶ ênam Anŏtŏ gêwê êsêac aŶga gamêŶ sawa tec taŶeŶ wamu eŶ to sêso eŶ Ŷalabu.
2. Mŏkêlatu 5-28 Mose gêwa binjsu lemeŶlu ŶakŏniŶŶa sa. EŶ gêlêŶ biŶ lau kêtu binjsu ŶamataŶa ma gêjac binjsu lau gebe sênam sakiŶ Apŏmtau taugen. EŶ taê gêjam binjsu toê-toê Ŷagêdŏ, taŶ ênam gŏliŶ lau Israel nêŶ lêŶ aŶga gamêŶ. taŶ Anŏtŏ gêjac mata gêdêŶ êsêac naŶ, amboac tonanŶeŶ.
3. Mŏkêlatu 29-30 Mose gêlêŶ biŶ lau gebe taêŶ ênam poac, taŶ Anŏtŏ kêmoatiŶ gêdêŶ êsêac naŶ, Ŷam ma kêjatu êsêac gebe sêlŏc êtu tŏŶ gebe sêŶgŏm biŶ tau Ŷanŏ êsa.
4. Mŏkêlatu 31-34 Mose gêjam mec Josua gebe êjŏ eŶ su ma êtu Anŏtŏnê lau nêŶ kasêga. Mose gêjam wê teŶ ma kêlambiŶ Anŏtŏ gebe eŶ Ŷac ŶaŶêŶgosu. Su, go gêjam mec IsraelnêŶ gŏlŏacmŏkê ma gêmac êndu aŶga MoabnêŶ gamêŶ, taŶ gêc bu Jordan ŶagamêŶ gêmu oc kêpiŶa.

Buku tau Ŷalŏtêna towae tonec gebe Anŏtŏ têtac gêwiŶ nê lau, taŶ kêjaliŶ êsêac sa naŶ, ma gêjam êsêac sa to gêjam mec êsêac. Nê lau taêŶ ênam biŶ tonan ma têtac êwiŶ to taŶeŶ wamu eŶ gebe sêmoa mateŶ jali ma têtap Anŏtŏnê moasiŶ sa ŶapaŶ.

ŶamadiŶ towae tau gêc 6:4-6. Apŏmtau Jesu kêsam Ŷalŏ dabuŶ tonec gebe Binjsu kapŏêŶ kêlêlêc Ŷagêdŏ su. Binjsu tau gebe “Têmtac êwiŶ Apŏmtau, aŏmnêm Anŏtŏ, tonêm Ŷalêlŏm samuc ma nêm katŏm samuc ma nêm Ŷaclai samuc êwiŶ eŶŶeŶ (Mat 22:37).”

Mose kêsŏm Apŏmtaunê biŶ, taŶ gêjac mata aŶga Horeb naŶ, lasê kêtiam

¹ BiŶ tonec Mose kêsŏm gêdêŶ lau Israel samob aŶga Jordan ŶamakeŶ ŏnêŶa gêdêŶ taŶ sêmoa gamêŶ sawa Araba, taŶ gêc gamêŶ Paran to Topel ma Laban to Hesarot ma Disahab Ŷasawa kêkanŏŶ gamêŶ Sup naŶ.

² TasêlêŶ aŶga lŏc Horeb tasa intêna lŏc SeirŶa e taŏ lasê malac Kades-Barnea Ŷasawa kêtŏm bêc 11.

³ Ma gêdêŶ jala kêtu 40 ŶaajŏŶ 11 Ŷabêc ŶamataŶa Mose kêsŏm biŶ samob, taŶ Apŏmtau kêjatu eŶ naŶ, lasê gêdêŶ lau Israel.

⁴ GêdêŶ taŶ Apŏmtau kêku kiŶ AmorŶa Sihon, taŶ gêŶgŏŶ Hesbon ma kiŶ BasanŶa Og, taŶ gêŶgŏŶ Astarot to EdriŶa naŶ, tulu.

⁵ AŶga gamêŶ MoabŶa, taŶ gêc Jordan ŶamakeŶ ŏnêŶa naŶ, Mose gêjac m gebe êwa binjsu tonec sa gebe

⁶ “Apŏmtau, aêacnêŶ Anŏtŏ, kêsŏm gêdêŶ aêac aŶga lŏc Horeb gebe ‘Amac amoa lŏc tonec kêtŏmgac.

⁷ Andi ma anac têku nêm lêŶ êtiam ma asêlêŶ ana lau Amor nêŶ gamêŶ Ŷabau to êndêŶ êsêacnêŶ lau jabaŶŶa, taŶ sêŶgŏŶ Araba ma gamêŶ Ŷabau to gaboan ma Negeb to gwêctali ma gamêŶ Kanaan to Lebanon e êndêŶ bu kapŏêŶ Euprat naŶ.

⁸ Alic acgom, aê kakêŶ nom tonan gêdêŶ amac sugac. Asŏ ana ma akŏc ma awê kaiŶ nom, taŶ Apŏmtau kêtŏc lêma ma gêjac mata gêdêŶ amac tamemi, gêdêŶ Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkêŶ êndêŶ êsêac to nêŶ wakuc, taŶ têndaŶguc êsêac naŶ.’ ”

1:9–3:39 Mose taê gêjam gêjsêga ñagêdô, tañ kêsa gêdêñ tañ lau Israel sêwi lôc Sinai sin jasêwê sêmoa gamêñ sawa nañ.

4

Mose gêjac biñsu lau Israel gebe tañeñ wamu Anôtônê biñ

¹ Go Mose kêsôm kêtiam gebe “O Israel, galoc akêñ tañem ñagôlinj to biñsu, tañ jandôn êndêñ amac nañ, ma aņgôm ñanô êsa gebe amoa matem jali ma asa gamêñ, tañ Apômtau, amac tameminêñ Anôtô gebe êkêñ êndêñ amac nañ, ana ma awê kainj gamêñ tau êtu nêñ gamêñ.

² Anac têku biñ, tañ aê kajatu amac nañ ñateñ atom to akôc ñalô teñ su atom amboac tonañgeñ. Aņgôm Apômtau, amacnêñ Anôtô, nê biñsu, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa.

³ Amac taôm alic gêñ, tañ Apômtau gêgôm aņga Bal-Peor naņgac. Lau samob, tañ sêsap Bal aņga Peorña tônia nañ, Apômtau, amacnêñ Anôtô gesen êsêac su aņga amac ñalêlôm.

⁴ Mago amac, tañ asap Apômtau, amacnêñ Anôtô, tônia ñajaña nañ, tec amoa matem jali e mêngeđêñ galoc.

⁵ Alic acgom, aê kadôn ñagôlinj to biñsu gêdêñ amac kêtôm Apômtau, aêñoc Anôtô, kêjatu aê, gebe amac aņgôm ñanô êsa aņga gamêñ, tañ oc asa gebe awê kainj êtu amacnêñ gamêñ nañ.

⁶ Amboac tonañ ajop biñsu tau ñapep ma aņgôm ñanô êsa, gebe biñsu tonañ êwaka amacnêñ kauc to nêñ ajala mêtêña sa êndêñ tentenlatu sêlic. Êsêac embe sênô ñagôlinj samob tonañ ñai, oc sêsôm gebe ‘Lau-m kapôêñ tonañ êsêac lau tokauc ma lau sêjala mêtêña biññanôgoc.’

⁷ Biññanô, lau-m kapôêñ ondoc oc nêñ anôtô gêmoa êsêac ñagala kêtôm Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gêmoa aêac ñagala gêdêñ têm samob, tañ awenj gêjac en nañ.

⁸ Ma lau-m kapôêñ ondoc oc têtap ñagôlinj to biñsu gêdêñ sa, kêtôm biñsu samob, tañ ocsalô tonec kakêñ gêdêñ amac nañ.

Israel taêñ ênam biñ samob, tañ kêsa aņga lôc Horeb nañ

⁹ “Mago ôlic taôm to ojop katôm ñapep. Ôlinj biñ, tañ gôlic ña matamanô nañ, sinj atom, ma taêm ênam biñ tonañ êtôm bêc ômoa matam jaliña samob. Ônac miñ biñ tau êndêñ nêñ gôlôac to nêñ gôlôacnêñ gôlôac.

¹⁰ Gêdêñ bêc, tañ kôkô Apômtau, aômñem Anôtô, lañônemña aņga Horeb nañ, Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôkac lau sa dêndêñ aê sêmêñ gebe jakêñ êsêac sênô ñoc biñ ma jandôn êsêac gebe têtêc aê êtôm bêc samob, tañ sêmoa matenj jali aņga nom nañ, ma têndôn biñ tau êndêñ nêñ gôlôac amboac tonañgeñ.’

¹¹ Ma amac tec atu gasuc jaakô lôc ñalabu. Ma ja gelom aņga lôc tau e jagêdêñ undambê, tañ ñakesec to tao ma gêsunbôm kêkôm auc nañ.

¹² Go Apômtau awa kêsa gêdêñ amac aņga ja ñalêlôm. Amac aņô biñ ñakicsêa, mago alic ñanô atom, aņô awagenj.

¹³ Ma enj geoc nê poac lasê gêdêñ amac ma kêjatu amac, gebe ajop. Poac tau biñsu 10, tañ enj keto kêsêp poc tapa luagêc.

¹⁴ Ma Apômtau kêjatu aê gêdêñ bêc tonañ gebe jandôn ñagôlinj to biñsu êndêñ amac, gebe aņgôm biñ tau ñanô êsa aņga gamêñ, tañ oc asa ana nañ, gebe awê kainj êtu amacnêñ gamêñ.

Lau Israel sejop tañ êndêñ anôtôi jaba

¹⁵ “Amboac tonañ ajop taôm ñapep. Gêdêñ bêc, tañ Apômtau awa kêsa gêdêñ amac aņga ja ñalêlôm aņga Horeb nañ, amac alic ñanô teñ atom.

¹⁶ Amboac tonañ alic taôm gebe aņgôm biñ alôb-alôb ma asap gêñ tokainj-tokainj ñakatu êtu taômña atom. Asap gwam ñac me awê ñakatu atom.

17 Asap bôc nomña to moc, tañ gêlôb gêmoa umbonj ñalabu nanj, ñatenj ñakatu atom.

18 Asap gêñ, tañ kêgalab gêmoa nom nanj, to i, tañ gêmoa bu nom ñalêlômña nanj, ñatenj ñakatu atom.

19 Ma embe ôc matamanô sa e ôlic oc to ajônj ma utitalata ma undambê ñagêlônj samob, go êlêtôm aôm e otenj mec to ônam sakinj gêñ tau atom. Apômtau, aômnêm Anôtô, kêkêñ gêñ tau gêdêñ lau samob, tañ sêmoa umbonj ñalabu nanj, sêwê kainj.

20 Mago Apômtau kêkôc amac ma gêwê amac asa anja Aiguptu, tañ kêtunj amac kêtôm ja geñ ki gêwê nanj, amêñ, gebe atu enj taugenj nê lau, kêtôm tañ amoa e gêdêñ galoc.

21 Ma Apômtau têtac ñandanj gêdêñ aê kêtû amacña. Enj kêtôc lêma ma kêsôm kêtû tôñ gebe aê jalom bu Jordan atom ma jasa gamêñ ñajam, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkêñ êndêñ amac êtu nêm nomlênsêm nanj atom.

22 Tec aê jamac êndu anja gamêñ tonec, jalom Jordan atom. Amac taômgenj alom e awê kainj gamêñ ñajam tau êtu amacnêm gamêñ.

23 Amboac tonanj ajop taôm ma alinj poac, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêmoatinj gêdêñ amac nanj, sinj atom. Asap gêñ tokainj-tokainj ñakatu atom, Apômtau, amacnêm Anôtô, gêjac jao gebe anjôm atom.

24 Gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, enj ja êndanjac gêñña, enj Anôtô, tañ gêjam lêmunj nê gêñ, gebe têtac êwinj enj taugenj.

25 “Amac embe akac gôlôac to gôlôacnêñ gôlôac lasê to atu wakac anja gamêñ tônê ma embe asap gêñ tokainj-tokainj ñakatu êtu gwam to anjôm gêñ, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, êlic amboac gêñ alôb-alôb nanj, e êngôm enj têtac ñandanj êsa,

26 go ocsalô tonec jakalem lau undambê to nom sêñô gebe amac malemmê wenj tagenj anja gamêñ, tañ êtu amacnêm gamêñ êndêñ tañ alom bu Jordan nanj. Amac oc amoa gamêñ tau ñasawa balinj atom, oc anaña samucgenj.

27 Ma Apômtau êsa amac êlinj-êlinj asêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm. Ma amac, tañ Apômtau kêpalip amac asêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm nanj, nêm lau ñapopocgenj oc gacgenj sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñasawa.

28 Ma anja tônê oc anam sakinj anôtôi, tañ ñamalac lemenj sêsap kêsêp ka to poc nanj. Anôtôi tonanj sêlic gamêñ atom, sêñô binj atom, senj gêñ atom, sêñu gêñ ñamalu atom.

29 Mago anja lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm aôm oc onsom Apômtau, aômnêm Anôtô. Ma aôm embe onsom enj tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, oc ôtap enj sa.

30 Êndêñ bêc ñamu embe gêñwapac samob êpi aôm e ôpô lêna ñanô, go ômu ôndêñ Apômtau, aômnêm Anôtô, ôna ma tañjam wamu enj awa.

31 Gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, enj Anôtô taê walônja. Enj oc êwi aôm sinj to ensenj aôm su ma êlinj poac, tañ kêmoatinj gêdêñ tamemi to kêtôc lêma nanj, sinj atom.

32 “Ôkip têm, tañ gêjaña su to gêmunj aôm nanj, ñabinj sa acgom. Ônac m êndêñ bêc Anôtô kêkêñ ñamalac sêmoa nom nanj ma ôtu kênac lau, tañ sêngônj umbonj ñalabu ñamakenj tonecña e êndêñ ñamakenj tônêña nanj, gebe gêñsêga amboac tonec oc kêsa ma lau sêñô binj tenj amboac tonec ñawae su me masi.

33 Lau-m tenj sêñô Anôtô awa kêsa anja ja ñalêlôm gêmêñ kêtôm aôm gônjô, ma sêmoa matenj jali me.

34 Me anôtô tenj gêmoa, tañ kêsaê gebe naêjanjo lau-m tenj su anja lau-m tenj ñalêlôm êtu enj taunja ma kêsaê êsêac to gêgôm gêñtalô ma gêñsêga to gêjac sinj ña lêma ñajanja, tañ kêmetôc nanj, ma kêtakê êsêac ña gêñwapac kainj tenj kêtôm Apômtau, amacnêm Anôtô, gêgôm kêtû amacña anja Aiguptu, amac taôm matemanô alic nanj, me.

35 Enj kêtôc binj samob tonanj gêdêñ aôm, gebe ôjala gebe Apômtau enj Anôtô binjñanôgenj, ma anôtô tenj gêmoa gêwinj atomanô.

36 Enj kêkêñ aôm gônjô enj awa kêsa anja undambê gebe êndônj aôm ma kêkêñ aôm gôlic ênê ja kapônj anja nom to gônjô ênê binj kêsa anja ja ñalêlôm.

³⁷ Enj têtac gêwiņ aôm tamami to kêjaliņ êsêacnêņ wakuc sa, ma gêwê aôm kôsa anġa Aiguptu gômôêņ. Enj tau gêmoa gêwiņ aôm ma gêgôm gêņ tonanġa nê ñaclai kapôêņ.

³⁸ Enj kêjanda lau-m kapôêņ-kapôêņ to ñajana sêlêlêc aôm su gêmuj aôm, gebe êwê aôm ôsa êsêacnêņ gamêņ ôna ma êkêņ gamêņ tau êtu nê nomlênsêm, kêtôm tec gêc galoc nec.

³⁹ Amboac tonanġa ocsalô tonec ôjala ma taêm ênam biņ tau ênêc nê ñalêlômgenġe gebe Apômtau taugenġe enj undambê to nom ñaAnôtô. Anôtô tenġe gêmoa atom.

⁴⁰ Kêtu tonanġa aôm ôņgôm ênê ñagôliņ to biņsu, taņ ocsalô tonec kajatu aôm nanġe, ñanô êsa gebe aôm to nê gôlôac, taņ sêndanġuc aôm nanġe, amoa ñajam to anġôņ ñasawa ñêņgenġe anġa gamêņ, taņ Apômtau, aôm nê Anôtô, êkêņ êndêņ aôm endenġe tônġenġe nanġe.”

4:41–5:33 *Ñasêbu tonec teto malac, nanġe sêsam têt u malac sê lamunġa anġa Jordan ñamakenġe oc kêpiņa nanġe, ñaê, go têtênanġe Biņsu Lemenġu ñakôninġa kêtiam (alic Eksodus 20).*

6

Biņsu towae

¹ Go Mose kêsôm gebe “Biņsu to ñagôliņ ma jatu tau, taņ Apômtau, amacnê Anôtô kêjatu aê, gebe jandônġe êndêņ amac gebe anġôm ñanô êsa anġa gamêņ, taņ alom ana gebe awê kainġe êtu amacnê gamêņ nanġe, tonec.

² Gebe aôm ma latômi to dêbômi atêc Apômtau, aôm nê Anôtô, ma anġôm biņsu to ñagôliņ samob, taņ kajatu amac nanġe, ñanô êsa êndêņ nê têm amoa matem jaliņa, gebe anġôņ ñasawa ñêņgenġe anġa nom.

³ Amboac tonanġe amac lau Israel, anô biņsu tau to anġôm ñanô êsa ñapep, gebe amoa ñajamgenġe ma atu taêsam anġa gamêņ, taņ su to lêp keselenġe nanġe, êtôm taņ amac tameminêņ Anôtô gêjac mata gêdêņ amac nanġe.

⁴ “O Israel, ôkêņ taņammaņ. Apômtau, aêacnê Anôtô, enj Apômtau tagenġe.

⁵ Têmtac êwiņ Apômtau, aôm nê Anôtô, tonê ñalêlôm samuc ma nê katôm samuc ma nê ñaclai samuc.

⁶ Ma oto biņ, tec galoc jajatu aôm nec, êsêp nê ñalêlôm.

⁷ Ôndônġe biņ tau êndêņ nê gôlôac ma embe ôlêwanġe taôm ôņgônġe nê andu me ôsêlêņ ômoa intêna me êndêņ noc ônêc bêc to ôndi sanġa nanġe, ôsôm biņ tau ñakôninġa amboac tonanġenġe.

⁸ Ôkic biņ tau tônġe êpi lêmam êtu ñabelo to ombec biņ tau êtôm ñatalô.

⁹ Oto biņ tau êpi nê andu ñasaginġetêkwa sacgêdônġa to êpi nê katam tau.

¹⁰ “Êndêņ taņ Apômtau, aôm nê Anôtô, êwê aôm naô lasê gamêņ, taņ enj kêtôc lêma gêdêņ tamami Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkêņ êndêņ aôm nanġe, ma êkêņ malac kapôêņ to ñajam, taņ aôm kôkwê atom nanġe,

¹¹ ma êkêņ andu toawa tokainġe-tokainġe, taņ aôm kotoc gêc andu tau atom nanġe, ma êkêņ kôm wain to katêkwiņa, taņ aôm kôsê atom nanġe, ma êndêņ taņ ôniņ gêņ tau e êôc aôm tônġe nanġe,

¹² Ojop taôm gebe ôliņ Apômtau siņ atom, gebe enj tec gêwê aôm kôsa anġa gamêņ Aiguptunġa, taņ kêtôm andu kapoacwalônġa nanġe, gômôêņ.

¹³ Ôtêc Apômtau, aôm nê Anôtô, to ônam sakinġe enj ma ôtôc lêmam ña ênê ñaê.

¹⁴ Andanġuc lau tomôkê-tomôkê, taņ sêgi amac auc nanġe, nê anôtôi jaba atom,

¹⁵ gebe Apômtau, amacnê Anôtô, taņ gêmoa amac ñalêlôm nanġe, gêjam lêmunġe nê lau, gebe têtac êwiņ enj taugenġe. Embe andanġuc anôtôi jaba, oc Apômtau, amacnê Anôtô, têtac ñandanġe êsa êndêņ amac e ensenġe amac su ananġa anġa nom.

¹⁶ “Ansaê Apômtau, amacnê Anôtô, amboac asaê enj anġa Masa nec atom.

¹⁷ Anġôm Apômtau, amacnê Anôtô, nê biņsu to ñagôliņ ma jatu, taņ kêjatu amac nanġe, ñanô êsa.

18 Ma ôngôm gêñ gêdên to ñajam ênac Apômtau mataanôgeñ ômoa ñajamgeñ ma ôsa gamêñ ñajam ôna gebe ôwê kainj êtu aômnêm gamêñ êtôm Apômtau kêtôc lêma, gebe êkêñ êndên tamami.

19 Enj êjanda nêm ñacjo êmuñ aôm êtôm enj tau gêjac mata.

20 “Embe latôm êtu kênac aôm êtu ñamu gebe ‘Biñsu to ñagôlinj ma jatu, tañ Apômtau, aêacnêñ Anôtô, kêjatu amac nañ, ñam amboac ondoc,’

21 go ôsôm êndên latôm gebe ‘Aêac atu Paraonê sakinwaga, ma Apômtau gêwê aêac ña lêma ñajaña asa anja Aiguptu amên.

22 Ma Apômtau kêtôc gêñtalô to gêñsêga kapôên, tañ kêtakê lau Aiguptu ma Parao to nê gôlôac samob gêdên aêac matenânô alic.

23 Mago enj gêwê aêac asa anja ônê amên, gebe êkêñ aêac naaô lasê gamêñ, tañ kêtôc lêma gêdên tamenj, gebe êkêñ êndên aêac nañ.

24 Ma Apômtau kêjatu aêac gebe dañgôm ênê biñsu samob tonec ñai ñanô êsa to tatêc Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gebe tamoa ñajam ñapanj ma enj ejop aêac tamoa matenj jali êtôm tec galoc tamoa nec.

25 Ma aêac embe dañgôm biñsu samob tonanñ ñanô êsa e ñapepgeñ takô Apômtau, aêacnêñ Anôtô, lanjônêmña êtôm tec kêjatu aêac nec, go tatu lau gêdên.’

7

Anôtônê lau dabun

1 “Êndên tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êwê aôm ô lasê gamêñ, tañ galoc kopenj gômoa nañ, gebe ôwê kainj êtu aômnêm gamêñ nañ, enj oc êjanda lau tomôkê-tomôkê êmuñ aôm. Enj êjanda lau-m 7, tañ nêñ namba to ñaclai kêlêlêc aômnêm su nañ, lau Het to Girgas ma Amor to Kanaan ma Peres to Hib ma Jebus.

2 Ma êndên tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêñ êsêac sêsêp aôm lêmam ma aôm ôku êsêac tulu nañ, onsenj êsêac su samucgeñ sênaña. Ômoatiñ poac ôwiñ êsêac to taêm walô êsêac atomanô.

3 Ômansañ biñ awê to ñac sênam taunña ôwiñ êsêac atom. Ôkêñ latômio sênam êsêac latunji atom to ôkôc êsêac latunjo sênam aôm latômi atom.

4 Gebe êsêac oc sênam latômi ôkwi e sêndañguc aê êtiam atom ma sênam sakinj anôtôi jaba. Embe amboac tonanñ, go Apômtau têtac ñandanñ êsa êndên amac e ensenj amac su anaña sebenj.

5 Anjôm êsêac amboac tonec gebe ansenj nêñ altar su to atuc nêñ alêpoc popoc ma asap nêñ gwam tulu to akêñ nêñ anôtôi jaba nêñ ñakatu êsa ja êniñ su.

6 “Gebe amac atu Apômtau, amacnêm Anôtô, nê lau dabun. Apômtau, amacnêm Anôtô, kêjalij amac sa anja lau tomôkê-tomôkê nomña samob, gebe atu enj taugenj nê lau.

7 Apômtau têtac gêwiñ amac to kêjalij amac sa kêtû nêm namba kapôênj kêlêlêc lau-m ñagêdô nêñ suna nec atom. Masi, amacnêm namba sauñanô kêlêlêc lau tomôkê-tomôkê samob nêñ su.

8 Apômtau gêwê amac ña lêma ñajaña asa amên ma kêgaboac amac su anja andu kapoacwalôña to anja kinj Aiguptunja Parao lêma, gebe enj têtac gêwiñ amac ma gêgôm biñ, tañ kêtôc lêma gêdên amac tamemi nañ, ñanô kêsa.

9 Amboac tonanñ ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, enj Anôtô ñanô. Enj Anôtô ñanênj, tañ kêsap nê poac tôñ ma têtac gêwiñ êsêac, tañ têtac gêwiñ enj ma sêmansañ ênê biñsu nañ, oc êmoasiñ êsêac gôlôac to gôlôac ñêngeñ êna.

10 Mago Anôtô êkêñ ñagêjô êndên êsêac, tañ têtac gedec enj nañ, êpi êsêac taunñ ôlinj ma ensenj êsêac su. Enj ê lau, tañ têtac gedec enj nañ, nêñ biñ tôñ atom. Masigoc, êkêñ ñagêjô êpi êsêac taunñ ôlinj solopgeñ.

11 Amboac tonanñ ôngôm biñsu to ñagôlinj ma jatu, tañ galoc kajatu aôm nañ, ñanô êsamañ.

Anôtô ênam mec lau tanjê wamuja

¹² “Anjô to anjom ngôlinj tonanj njanô esa, ma Apômtau, amacnêm Anôtô, êsap poac tau tøj to têtac êwiñ amac êtôm kêtôc lêma gêdêj tamemi.

¹³ Eñ oc têtac êwiñ aôm ma ênam mec aôm to êngôm aôm ôtu taêsam. Eñ ênam mec aôm ôlim njanô to nêm nom njanô amboac polom to wain ma katêkwi. Eñ ênam mec nêm bulimakao têtta taêsam to domba njalatu amboac tonanj. Eñ êngôm gêj tau anja gamêj, tanj kêtôc lêma gêdêj tamamî, gebe êkêj êndêj aôm nanj.

¹⁴ Eñ ênam mec aôm êlêlêc lau-m njagêdô samob su. Nêm njacwaga samob sêka gôlôac lasê to nêm lauo kapoac tej sêmoa atom. Ma nêm bulimakao samob sêsu njalatu amboac tonanj.

¹⁵ Apômtau gebe êmbalanj gêmac tokainj-tokainj auc êndêj aôm ma lau Aiguptu nêj gêmac, tanj ajala kêtta tøj nanj, njatej êtap aôm sa atom. Ma Apômtau ênac lau samob, tanj têtac gedec aôm nanj, nj gêmac tau tonanj.

¹⁶ Aôm onsej lau-m samob, tanj Apômtau, aôm nêm Anôtô, êkêj êsêp aôm lêmam nanj, su. Taêm walô êsêac atom to ônam sakinj nêj anôtôi atom amboac tonanj, gebe oc êtu lakô ênac aôm nja.

¹⁷ “Aôm moae ôsôm êndêj taôm gebe ‘Lau-m tonec nêj namba kêlêlêc aêjoc su, oc jajanda êsêac amboac ondocgej.’

¹⁸ Ôtêc êsêac atom. Taêm ênam gêj, tanj Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêgôm gêdêj Parao to gamêj Aiguptunja samucgej nanj.

¹⁹ Taêm ênam gêjwapac to gêjsêga ma gêjtalô, tanj matamanô gôlic nanj, ma taêm ênam Apômtau, aôm nêm Anôtô, lêma njanja, tanj kêmêtôc ma gêwê aôm kôsa gômôêj nanj. Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êngôm lau-m samob, tanj aôm kôtêc êsêac nanj, êtôm tonanj.

²⁰ Ma eñ êngôm gêj tej êlêlêc su êwiñ, eñ êsakinj banic kapôêj-kapôêj êndêj êsêac e ensej lau njapoc, tanj gacgej sêmoa to sêsinj tauj êndêj aôm nanj, su amboac tonanj.

²¹ Ôtêc êsêac atom, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêmoa aôm njalêlôm. Eñ Anôtô kapôêj ma kainj tej.

²² Ma Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êtij lau-m tonanj su malô-malô êmuñ aôm. Aôm oc ôtôm gebe onsej êsêac su sep tagenj atom. Embe ôngôm, oc bôc salenja têtta taêsam ma sêkêj wapac aôm.

²³ Mago Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êkêj êsêac sêsêp aôm lêmam ma êlênsônj êsêac e nêj meloco esa ma sênanja.

²⁴ Eñ oc êkêj êsêacnêj kinj sêsêp aôm lêmam ma aôm onsej êsêacnêj njâ su anja nom. Nac tej êtôm gebe êkô aôm auc atom e onsej êsêac samob su.

²⁵ Ôkêj êsêacnêj anôtôi gwam ja êniñ su. Matam katu silber to gold, tanj kêtta njakatu tau njagêlôn nanj, ma ôkôc su atom, gebe oc êtu lakô ênac aôm nja, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêlic gêj tonanj amboac gêj alôb-alôb.

²⁶ Ôkêj gêj alôb-alôb êsô nêm andu êna atom. Apômtau kêpuc boa gêj tau ma eñ oc êpuc boa aôm amboac tonanj. Ôlic gêj tau amboac gêj njatêmui to alôb-alôb, gebe Apômtau kêpuc boa gêj tau su.

8

Lau Israel têtta nêj gamêj njam sa

¹ “Ajop njapep gebe anjom binjsu samob, tanj galoc kajatu amac nanj, njanô esa, gebe amoa matem jali to atu taêsam ma asa gamêj, tanj Apômtau, amacnêm Anôtô, kêtôc lêma gebe êkêj êndêj tamemi nanj, e awê kainj gamêj tau êtu amacnêm gamêj.

² Ma taêm ênam intêna samob, tanj Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêwê aôm gêdêj tanj gômoa gamêj sawa kêtôm jala 40 nanj, gebe êkôninj aôm to ênsâê aôm e êjala binj, tanj gêc nêm njalêlôm nanj, ma êjala aôm oc ôngôm ênê binjsu njanô esa me masi.

³ Enj kékôninj aôm to kékênj mo gêjô aôm, go kékênj mana, tañ aôm gôjam kauc nañ, gédênj aôm goenj. Aôm tamami sêjam kauc mana amboac tonanjenj. Enj gégôm gênj tonanj, gebe ôjala gebe mo tagenj gêôc ñamalac tôñ atom. Biñ samob, tañ kêsã anja Apômtau awa nanjenj, tec gêôc ñamalac tôñ.

⁴ Gédênj jala 40 tonanj aômñêm ñakwê, tañ kôsô nañ, kêtú manê atom ma amkainj kêtinj atom amboac tonanjenj.

⁵ Amboac tonanj ôjala ênêc nêm ñalêlômgenj, gebe Apômtau, aômñêm Anôtô, kêmêtôc aôm kêtôm ñac tej kêmêtôc latu.

⁶ Tec ôngôm Apômtau, aômñêm Anôtô, nê biñsu ñanô êsa ma ôsa ênê lênj to ôtêc enjenj.

⁷ Biññanô, Apômtau, aômñêm Anôtô, gêwê aôm, gebe naô lasê gamênj ñajam tej. Bu to bumata kêpoac gamênj tau, ma bu kêpulu anja gaboanj to lôc.

⁸ Gênj tokainj-tokainj gêjam ñanô ñajam anja nom tau. Polom to jañgom ma wain to jambô ma ainj to katêkwi ma lêp.

⁹ Anja gamênj tonanj aôm ôniñ polom e êôc aôm tôñ ma ôpô lêna gênj tej atom. Gamênj tau ñapoc gédênj ki jejec ma aôm oc ôkwê ki kokoc anja gamênj tau ñalôc.

¹⁰ Aôm ôniñ gênj e êôc aôm tôñ ma ôlambinj Apômtau, aômñêm Anôtô, gebe kékênj gamênj ñajam gédênj aôm.

Lau Israel sejob taunj gebe sêlinj nêñ Anôtô siñ atom

¹¹ “Ojop taôm gebe ôlinj Apômtau, aômñêm Anôtô, siñ atom. Amboac tonanj ôngôm ênê biñsu to ñagôlinj ma jatu, tañ galoc kajatu aôm nañ, ñanô êsa.

¹² Aôm embe ôniñ gênj e êôc aôm tôñ to ôngônj andu ñajam, tañ kôkwê nañ,

¹³ ma embe nêm bulimakao to domba ñatonj têtú taêsam ma nêm silber to gold êtu kapôênj to nêm gênj samob êtu taêsam,

¹⁴ go nêm ñalêlôm etoc tau sa e ôlinj Apômtau, aômñêm Anôtô, siñ atom, gebe enj tec gêwê aôm kôsã anja Aiguptu, tañ kêtú andu kapoacwalôña nañ, gômôênj.

¹⁵ Enj gêwê aôm golom-golom gamênj sawa kapôênj to kainj tej. Moac ñaclai to alidêbu sêmoa gamênj tau ma bu masi e nom gêôc kékôc-kékôc. Mago enj kékênj bu kêsã poctêmui aôm gônôm.

¹⁶ Enj gêlôm aôm anja gamênj sawa ña mana, tañ tamami sêjam kauc nañ, gebe êkôninj to ênsaê aôm, ma êmoasiñ aôm êtu ñamu.

¹⁷ Ôlic taôm gebe ôsôm biñ tonec ênêc nêm ñalêlôm gebe Aênjoc ñaclai to lemoc ñajana kékênj aê katu ñac tolêlôm, nec atom.

¹⁸ Taêm ênam Apômtau, aômñêm Anôtô, gebe enj tec kékênj ñaclai gédênj aôm, tec kôtu ñac tolêlôm. Enj gégôm gênj tau gebe êngôm poac, tañ kêmoatinj gédênj tamami nañ, ñanô êsa amboac asaê galoc.

¹⁹ Galoc aê jakênj puc aôm, gebe aôm embe ôlinj Apômtau, aômñêm Anôtô, siñ to ôndanjuc anôtôi jaba ma ônam sakinj êsêac to otenj mec êndênj êsêac, go ônaña biññanôgenj.

²⁰ Aôm embe tañam wamu Apômtau, aômñêm Anôtô, awa atom, oc ônaña ôtôm lau tomôkê-tomôkê, tañ Apômtau kêsêlênj gêmuj aôm ma gesenj êsêac su nañ.

9

Apômtau oc enseñ bu-m Kanaanja su

¹ “O Israel, ôñô acgom, galoc aôm gobe olom bu Jordan gebe naôsa gamênj tau ma ôjanda lau tomôkê-tomôkê kapôênj to ñajana sêlêlêc aôm su ma ôku malac kapôênj totunjbôm balinj, tañ ñatêpôê jadinjenj undambê nañ, tulu.

² Oc ôjanda lau Anakim. Aôm kôjala êsêac gebe lau-m kapôênj to lau waso-waso. Aôm gônô lau sêsôm biñ kêpi êsêac gebe ‘Asa oc êtôm gebe êkô ñajana êtu Anak latuinja.’

³ Amboac tonan galoc ôjala, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, elom êmuḡ aôm. En kêtôm ja, taḡ kêdaḡac gēḡ naḡ. En êsêlêḡ êmuḡ aôm ma enseḡ êsêac su to êku êsêac tulu, tec aôm ôjanda êsêac to onseḡ êsêac su sebeḡ êtôm Apômtau, aômnêm Anôtô, gēḡac mata gêdêḡ aôm.

⁴ “Êndêḡ taḡ Apômtau, aômnêm Anôtô, êsêlêḡ êmuḡ aôm ma êjanda êsêac su naḡ, ôsôm biḡ tonec ênêc nêḡ ḡalêlôm gebe Apômtau kêkêḡ gamêḡ tonec kêtu aêacnêḡ gamêḡ gêjô aêacnêḡ ḡajam nec atom. Apômtau êsêlêḡ êmuḡ aôm to êjanda lau-m tonan su êtu êsêacnêḡ secḡa.

⁵ Aôm ôsa gamêḡ tonec e êtu aômnêm gamêḡ êtu nêḡ biḡ gêdêḡḡa me êtu nêḡ ḡalêlôm ḡakêḡkêḡḡa atom, masianô. Apômtau, aômnêm Anôtô, êsêlêḡ êmuḡ aôm ma êjanda lau-m tonan êtu êsêacnêḡ secḡa. Ma teḡ, en gebe êḡḡôm biḡ, taḡ kêtôc lêḡa gêdêḡ tamami Abraham agêc Isak ma Jakob naḡ, ḡjanô êsa.

Lau Israel sêli aweḡ sa aḡḡa lôc Horeb

⁶ “Amboac tonan ôjala gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêḡ gamêḡ ḡajam tonec êtu aômnêm gamêḡ êtu nêḡ biḡ gêdêḡḡa atom, gebe aôm ḡac gêsômtêkwa ḡatoḡ.

⁷ Taêm ênam ma ôliḡ siḡ atom, gebe gôgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, têtac ḡandaḡ kêsa aḡḡa gamêḡ sawaḡa. Gêdêḡ taḡ awi Aiguptu siḡ e mêḡaô lasê gamêḡ tonec naḡ, ali awem sa gêdêḡ Apômtau ḡapaḡ.

⁸ Amac agôm Apômtau têtac ḡandaḡ kêsa aḡḡa lôc Horeb e têtac ḡandaḡ ḡjanô ma gebe enseḡ amac su.

⁹ Aê kapi lôc gaja gebe jakôc poc tapa. Poc tapa tau poac, taḡ Apômtau kêmoatiḡ gêdêḡ amac naḡ, ḡapoc tapa. Aê gamoa lôc geleḡḡa 40 to gêbêcauc 40 ma gaen to ganôm gêḡ teḡ atom.

¹⁰ Ma Apômtau kêkêḡ poc tapa luagêc tonan gêdêḡ aê. Anôtô tau lêḡa keto biḡ kêsêp. En keto biḡ samob, taḡ kêsôm gêdêḡ amac kêsa aḡḡa ja ḡalêlôm gêmêḡ gêdêḡ bêc, taḡ akac sa amoa lôc naḡ.

¹¹ Geleḡḡa 40 to gêbêcauc 40 gêbacnê, go Apômtau kêkêḡ poc tapa luagêc, taḡ kêtu poac tau ḡapoc tapa naḡ, gêdêḡ aê.

¹² Go Apômtau kêsôm gêdêḡ aê gebe ‘Ajôc, ôndi, ôsêp sebeḡ ôna, gebe nêḡ lau, taḡ gôwê êsêac aḡḡa Aiguptu sêmêḡ naḡ, sêgôm sec. Êsêac sêwi intêna, taḡ aê kajatu êsêac gebe sêsa naḡ, siḡ sebeḡ. Êsêac sêpac ki gêwê ma sêmasaḡ nêḡ ḡakatu teḡ.’

¹³ “Ma Apômtau kêsôm biḡ teḡ gêwiḡ gêdêḡ aê gebe ‘Aê galic lau tônê ma kajala êsêac gebe lau gêsunḡtêkwa ḡatoḡ sec.

¹⁴ Ôwi aê siḡ gebe jansenḡ êsêac tonêḡ ḡaêgeḡ su aḡḡa umbonḡ ḡalabu. Go jakêḡ aôm ôtu lau-m kapôêḡ to ḡajaḡa ôlêlêc êsêac su.’

¹⁵ Amboac tonan aê kasêp aḡḡa lôc gamêḡ, ma ja kêsa lôc tau. Ma aê kakôc poac ḡapoc tapa luagêc ḡa lemoc lulugeḡ.

¹⁶ Go galic gêḡ tau. Amac agôm sec gêdêḡ Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac apac ki gêwê ma amasaḡ nêḡ bulimakao ḡalatu ḡakatu to awi intêna, taḡ Apômtau kêjatu amac gebe asaḡa naḡ, siḡ sebeḡ.

¹⁷ Tec aê kakôc poc tapa luagêc tau ḡa lemoc lulugeḡ ma kabaliḡ gêḡ tau siḡ e gêḡac popoc gêc amac laḡômnêmḡa.

¹⁸ Go aê gau tau gaêc Apômtau laḡônêmḡa geleḡ 40 to gêbêcauc 40 kêtôm gagôm gêdêḡ ḡasawa teḡ su. Aê gaen to ganôm gêḡ teḡ atom kêtu amacnêm sec samob, taḡ agôm naḡḡa. Amac asa lêḡ, taḡ gêḡac Apômtau mataanô ḡajam atomanô naḡ, e agôm en têtac ḡandaḡ kêsa.

¹⁹ Gebe aê katêc Apômtaunê têtac ḡandaḡ to têtac kêbôli auc gêdêḡ amacḡa, taḡ kêkac en gebe enseḡ amac su naḡ. Mago Apômtau kêkêḡ taḡa aê gêdêḡ ḡasawa tonan kêtiam.

²⁰ Ma Apômtau têtac ḡandaḡ gêdêḡ Aron gêwiḡ ma gebe enseḡ en su amboac tonanḡen. Tec gêdêḡ ḡasawa tonan kateḡ en kêtu Aronḡa gêwiḡ.

²¹ Go aê kakôc bulimakao ñalatu, amac lememe ñakôm sec tonañ ma kakêñ ja geñ, go katuc popoc ma kalêsime e kêtôm kekop, ma kapalip ñakekop tau kêsêp bu, tañ keselen añga lôc kêsêp gêmêñ nañ.

²² “Añga Tabera to Masa ma Kibrot-Hatawa amac agôm Apômtau têtac ñandan kêsá amboac tonañgeñ.

²³ Ma gêdêñ tañ Apômtau kêsakiñ amac añga Kades-Barnea nañ, kêsôm gebe ‘Api ana ma akôc gamêñ, tañ kakêñ gêdêñ amac, gebe êtu amacnêm gamêñ nañ,’ amac ali awem sa gêdêñ Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñsu ma akêñ gêwiñ eñ to tañem wamu eñ awa atom.

²⁴ Aê kajala amac ali awem sa gêdêñ Apômtau wanêcgeñ e mêngeñ galoc.

²⁵ Amboac tonañ aê gau tauc gaêc Apômtau lanônêmña kêtôm gelenña 40 to gêbêcauc 40, gebe Apômtau kêsôm, gebe oc enseñ amac su.

²⁶ Ma aê kateñ mec gêdêñ Apômtau gebe ‘O Apômtau Anôtô, onseñ nêm lau to nêm gêñlênsêm su atom. Aôm gôjam êsêac kêsí ña nêm ñaclai kapôêñ to gôwê êsêac ña lêmam ñajaña sêsa añga Aiguptu sêmêñ.

²⁷ Taêm ênam nêm sakiñwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Matam ê lau tonañ nêñ gêsuntêkwa ñatonñ to nêñ geo ma nêñ sec atom,

²⁸ gebe lau añga gamêñ, tañ aôm gôwê aêac asa amêñ nañ, oc sêsôm gebe “Êsêacnêñ Anôtô kêtôm, gebe êwê êsêac nasêo lasê gamêñ, tañ gêjac mata gêdêñ êsêac nañ, atom. Eñ têtac gedec êsêac, tec gêwê êsêac sêsa gamêñ sawa sêja, gebe ênac êsêac êndu añga tônê.”

²⁹ Mago êsêac têtú nêm lau to nêm gêñlênsêm sugac. Aôm kômêtoç lêmam ma gôwê êsêac ña nêm ñaclai kapôêñ sêsa sêmêñ.’

10

Apômtau kêmasañ poc tapa kêtú luagêcña

¹ “Gêdêñ ñasawa tonañ Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôpa poc tapa luagêc êtôm ñamataña, go ôpi lôc ôndêñ aê ômôêñ ma ômansañ katapa teñ ña ka.

² Ma aê gabe jato biñ, tañ kato kêsêp poc tapa ñamataña, tê gôjac popoc nê, êsêp poc tapa tau su, go ôkêñ êsêp katapa tau.’

³ Tec aê kamasañ katapa ña kalelonñ ma kapa poc tapa luagêc kêtôm ñamataña, go kakôc poc tapa luagêc tau ña lemoc ma kapi lôc gaja.

⁴ Ma eñ keto biñ kêsêp poc tapa tonañ kêtôm keto kêsêp poc tapa ñamataña. Apômtau keto biñsu 10, tañ kêsôm gêdêñ amac kêsá añga ja ñalêlôm gêmêñ gêdêñ tañ akac sa amoa lôc nañ. Keto su, go kêkêñ gêdêñ aê.

⁵ Go kakac tauc ôkwi ma kasêp añga lôc gamêñ e kakêñ poc tapa luagêc kêsêp katapa, tañ kamasañ nañ. Poc tapa gêc katapa gêc, kêtôm Apômtau kêjatu aê.”

⁶ (Lau Israel dêdi añga Berot-Bene-Jakan sêsêlêñ sêja jasêsa Mosera. Añga tônê Aron gêmec êndu.

⁷ Añga tônê êsêac dêdi jasêsa Gudgoda. Añga Gudgoda êsêac dêdi jasêsa Jotbata, añga gamêñ tonañ bu ñagêdô kêpoac.

⁸ Gêdêñ ñasawa tonañ Apômtau kêjaliñ Lewinê gôlôacmôkê sa, gebe sêmbalanñ Apômtaunê katapa poacña ma sêkô Apômtau lanônêmña to sênam sakiñ eñ ma sênam mec lau ña ênê ñaê. Kôm tonañ êsêac sêjam e mêngeñ galoc.

⁹ Kêtú tonañña Lewi gêwê kainñ nom to gêñlênsêm gêwiñ nê lasitêwai atom. Apômtau tau kêtú nê gêñlênsêm kêtôm Apômtau, aôm nêm Anôtô, tau kêsôm gêdêñ eñ.)

¹⁰ “Aê gamoa lôc gelenña 40 to gêbêcauc 40 kêtôm ñamataña ma Apômtau kêkêñ taña aê gêdêñ ñasawa tonañ kêtiam. Apômtau gebe enseñ aôm su atom.

11 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôndi, ôsêlêñ ômunj lau tonec gebe sêsa gamêñ, tanj katôc lemoc gêdêñ êsêac tamenji, gebe jakêñ êndêñ êsêac nanj, ma gamêñ tau êtu êsêacnêñ gamêñ.’

Gêñ, tanj Anôtô taê kêka gebe Israel sêngôm nanj

12 “O Israel, galoc Apômtau, aômnêm Anôtô, taê kêka gêñ ondoci anja aômnêm. Eñ taê kêka tagenj tonec gebe ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ôsa ênê lêñ samob, têmtac êwiñ enj ma ônam sakinj Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc

13 ma ômansanj Apômtaunê binjsu to ñagôlinj, tanj galoc kajatu aôm nanj, êtu tônia gebe ômoa ñajamgenj.

14 Ôlic acgom, Apômtau, aômnêm Anôtô, kêtû undambê to undambê ñaundambê ma nom to gêñ nomña samob ñatau.

15 Mago Apômtau kêkêñ nê ñalêlôm gêdêñ tamamigenj to têtac gêwiñ êsêacgenj. Ma enj kêjalij êsêacnêñ wakuc, amac taômgenj, sa anja lau tomôkê-tomôkê samob nêñ e mênjgêdêñ galoc.

16 Amboac tonanj anam taôm ôkwi e nêm ñalêlôm êtu selec ma awi gêsôm têtakwa ñatonj sinmanj.

17 Gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, enj anôtôinêñ Anôtô to apômtaunêñ Apômtau. Eñ Anôtô kapôênj ma ñajanja kainj tenj. Eñ kêpuc openj lau atom to gedec lau sêjac papac enj ña nêñ awa.

18 Eñ kêmetôc mosêbu to awêtuc nêñ binj solopgenj. Eñ têtac gêwiñ ñac jaba ma kêkêñ mo to ñakwê gêdêñ enj.

19 Amboac tonanj têmtac êwiñ lau jaba amboac tonangenj, gebe amac amoa amboac lau jaba gêdêñ tanj anjônj gamêñ Aiguptunja nanj.

20 Ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ônam sakinj enj to ôsap enj tônia ma otoc lêmam ôsam enj taugenj nê ñaê.

21 Eñ kêtû aômnêm lambinj ñam. Eñ kêtû aômnêm Anôtô, tanj gêgôm gêñsêga kainj tenj nanj, matamanô gôlic.

22 Aôm tamamî sêsêp Aiguptu sêja, êsêac lau 70genj. Ma galoc Apômtau, aômnêm Anôtô, kêkêñ aôm kôtu taêsam amboac utitalata undambêña.”

11: 1-32 Mose gêlêñ binj lau Israel gebe sêlinj Anôtônê gêñsêga ñamoasinj sinj atom. Ma enj gêwa sa gêdêñ êsêac gebe êsêac embe tanjenj wamu Anôtô oc têtac ênê moasinj toê-toê sa.

12

Sênam sakinj Anôtô anja ñamala tagenjenj

1 Go Mose kêsôm gebe “Binjsu to ñagôlinj gebe anjôm ñanô êsa anja gamêñ, tanj Apômtau, amac tamemi nêñ Anôtô, kêkêñ gêdêñ amac awê kainj nanj, tau tonec. Ajop binj tau êndêñ bêc samob, tanj amac amoa matem jali anja nom nanj.

2 Ansenj tentenlatui, tanj amac oc aku tulu nanj, nêñ gamêñ sêjam sakinj nêñ anôtôi jabanja anja lôc ñatêpôê to ñabau ma ajuntêna su samucgenj binjanô.

3 Akac nêñ altar su ma atuc nêñ alê popoc to akêñ ja êniñ nêñ ñakatu Aseranja ma amakinj nêñ anôtôi nêñ ñakatu to ansenj êsêacnêñ ñaê su anja gamêñ tonanj.

4 Amac anjôm êndêñ Apômtau, nêm Anôtô kêtôm êsêac sêgôm nanj, atom.

5 Mago amac oc andêñ gamêñ, tanj Apômtau, êjalij sa êtu amacnêm gôlôacmôkê samob nêñ nanj, gebe êtu ênê ñaê ñamala.

6 Andêñ gamêñ tonangenj ajonj nêm daja to da ñagêdô ma nêm gêñ lemenlu-lemenlu ñatagenj-tagenj ñada to nêm da samob, tanj abe akêñ nanj, ma da danje to da tôpña ma da bôc ñamêc samobña ana.

⁷ Ma anġa tonanġ amac aninġ ġeġ amoa Apômtau, nêmt Anôtô lanġônêmta to atu samuc to nêmt ġôlôacġa êtu ġeġ samobġa, taġ agôm ma Apômtau ġeġam mec amac naġ.

⁸ Anġôm ġeġ tau êtôm aêac dagôm ġêdêġ ocsalô tonec nec atom, ġebe amac samob agôm nêmt ġeġ kêtôm taôm taêm ġeġam to alic ġajam naġ.

⁹ ġebe amac jaalêwanġ taôm to atap nêmt nomlênsêmt, taġ Apômtau, nêmt Anôtô ġebe êkêġ êndêġ amac naġ, sa su atom tagenġ.

¹⁰ Mago embe alom bu Jordan ma anġônġ ġamêġ, taġ Apômtau, nêmt Anôtô êkêġ êndêġ amac awê kainġ naġ, ma enseġ amacnêmt ġacġo samob, taġ sêġġi amac auc naġ, su ġebe alêwanġ taôm e amoa towamagenġ.

¹¹ ġo akôc nêmt ġeġ samob, taġ kajatu amac naġ, amêġ ġamêġ tau, taġ Apômtau, nêmt Anôtô, êjalinġ sa ġebe êtu ênê ġaê ġamala naġ. Akôc nêmt daja to da ġagêdô ma nêmt ġeġ lemenġlu-lemenġlu ġatagenġ-tagenġ ġada to nêmt da, taġ ġalêlôm êkac amac ġebe akêġ naġ, to da, taġ akêġ êtu danġe to tôp anac mata êndêġ Apômtau naġ.

¹² Ma amac to nêmt latômio to ġac ma nêmt sakinġwagao to ġac ma lau Lewi, taġ sêġġônġ nêmt malac, mago sêwê kainġ nomlênsêmt sêwinġ amac atom naġ atu samuc Apômtau, amacnêmt Anôtô.

¹³ Oġop taôm ġebe ôkêġ nêmt daja anġa ġamêġ, taġ ôlic naġ palinġ-palinġenġ atom.

¹⁴ Ôkêġ nêmt daja anġa ġamêġ tagenġ, taġ Apômtau oc êjalinġ sa anġa nêmt ġôlôacmôkê nêġ tenġ. Anġa tonanġ amac akêġ nêmt daja ma anġôm ġeġ samob, taġ kajatu amac naġ, ġanô êsa.

¹⁵ “Mago aôm ôtôm ġebe ômbuc to ôninġ ġamêsôm anġa nêmt malac samob êndêġ-êndêġenġ êtôm nêmt ġalêlôm êkac aômġa ma êtôm moasinġ, taġ Apômtau, nêmt Anôtô kêkêġ ġêdêġ aôm. Lau selec to selec atom naġ lulugenġ têtôm ġebe sêninġ tonanġ amboac noninġ salenġa to moġawa.

¹⁶ Tagenġ dec tec ôninġ atom, ôkêc sinġ êsêp nom amboac kôkêc bu sinġ.

¹⁷ Aôm ôninġ polom ma ônôm wain to katêkwi lemenġlu-lemenġlu ġatagenġ-tagenġ anġa nêmt malac atom. Ma ôninġ bulimakao to domba ġamêc ma da danġe to da, taġ nêmt ġalêlôm êkac aômġa ġebe ôkêġ naġ, ma ġeġ ġagêdô, taġ ġobe ôkêġ êtu da naġ, anġa nêmt malac atom amboac tonanġenġ.

¹⁸ Mago aôm to nêmt latômio to ġac ma nêmt sakinġwagao to ġac ma ġac Lewi, taġ êġġônġ nêmt malac êwinġ aôm naġ, aninġ amoa Apômtau, nêmt Anôtô lanġônêmt anġa ġamêġ, taġ Apômtau, nêmt Anôtô êjalinġ sa ma amac atu samuc amoa Apômtau, nêmt Anôtô lanġônêmta êtu lememe ġakôm ġanôġa.

¹⁹ Aġop taôm ġebe alinġ nêmt ġac Lewi sinġ êndêġ ġasawa samucġenġ, taġ amoa nêmt ġamêġ naġ atom.

²⁰ “Apômtau, nêmt Anôtô embe êkêġ ġamêġ esewec êtu kapôêġ êtôm enġ ġeġac mata ġêdêġ aôm ma bôc êġô aôm e ôsôm ġebe ‘Aê ġabe ġaninġ bôc,’ naġ ôninġ êtôm ġalêlôm êkac aômġa.

²¹ Mago ġamêġ, taġ Apômtau, nêmt Anôtô êjalinġ sa ġebe ênê ġaê ênêc anġa tonanġ naġ, ênêc ġaêcġenġ êlêlêc aôm, ġo aôm taôm ôtôm ġebe ômbuc nêmt bôc tenġ, taġ Apômtau êkêġ êndêġ aôm êtôm aê kajatu aôm naġ. Ma aôm ôtôm ġebe ôninġ anġa taôm nêmt malac êtôm nêmt ġalêlôm êkac aômġa.

²² Ôninġ amboac sêninġ noninġ salenġa to moġawa. Lau selec me selec atom lulugenġ têtôm ġebe sêninġ.

²³ Mago oġop ġebe ôninġ dec êwinġ atom ġebe tamoa matenġ ġali ġam kêsêp dec ġalêlôm, tec ôninġ matenġ ġali ġam êwinġ ġamêsôm atom.

²⁴ Ôninġ atom, ôkêc sinġ amboac tasêwa bu sinġ êsêp nom.

²⁵ Ôninġ atom. Embe ôġġôm ġeġ, taġ ênac Apômtau mataanô ġajam, ġo aôm to nêmt wakuc amoa ġajam.

²⁶ Mago ġeġ, taġ aôm ġôġac mata ma ġôġam dabunġ ġêdêġ Apômtau naġ, aôm ôkôc ôna ġamêġ, taġ Apômtau êjalinġ sa naġ.

²⁷ Ma ôkêñ nêñ daja ñamêsôm to dec êñsac Apômtau, nêñ Anôtô nê altar ñaô. Dec tau oc sêkêc êpi Apômtau, nêñ Anôtô nê altar, mago ñamêsôm tau aôm ôtôm gebe ôñiñ.

²⁸ Mago ojop taôm to ôkêñ tañam biñ samob, tañ kajatu aôm nañ ñapep. Embe ôñgôm gêñ samob, tañ Apômtau, nêñ Anôtô êlic to êñac eñ mataanô ñajam nañ, go aôm to nêñ wakuc amoa ñajam ñapangeñ.”

Jao kêtú lau samuc nêñ sakiñ anôtôï jabaña

²⁹ “Êñdêñ tañ Apômtau, nêñ Anôtô, enseñ tentenlatui êmuñ aôm aña gamêñ, tañ aôm ôsêlêñ ôsa gebe ôku êsêac tulu nañ, ma êñdêñ tañ aôm ôku êsêac tulu ma ôñgôm nêñ gamêñ nañ,

³⁰ go ojop taôm gebe lakô, tañ gêjac êsêac nañ, êñac aôm atom. Apômtau êku êsêac tulu êmuñ aôm, tec ôtêku êsêac ma ôkip êsêacnêñ anôtôï jaba ñam sa atom. Mago asôm biñ tonec gebe ‘Lau tonañ sêjam sakiñ nêñ anôtôï amboac ondoc. Aê gabe jañgôm êtôm êsêac sêgôm nê atom.’

³¹ Ôñgôm tonañ êñdêñ Apômtau, nêñ Anôtô atom. Êsêac sêgôm gebe gêñ samob, tañ Apômtau, nêñ Anôtô têtac gedec ma gêlic amboac gêñ alôb-alôb nañ, gêdêñ nêñ anôtôï jabaña. Êsêac sêkêñ nêñ latuñio to ñac ja geñ kêtú tetoc nêñ anôtôï jaba saña su.

³² Gêñ samob, tañ aê kajatu aôm gebe ôñgôm nañ, ôñgôm ñanô êsa ñapepgeñ. Ôñac têku biñ teñ ma onseñ biñ teñ su atomanô.

13

¹ “Embe propete teñ êñdi sa aña amac ñalêlôm me ñac teñ, tañ gêc mê nañ, êtôc gêñsêga me gêñtalô teñ êñdêñ aôm

² ma gêñsêga to gêñtalô, tañ eñ kêtôc gêdêñ aôm nañ ñanô êsa ma eñ embe êsôm gebe ‘Tandañguc anôtôï jaba ñagêdô ma tanam sakiñ êsêac’, tañ ajam kauc êsêac gêmuñ nañ,

³ go ôkêñ tañam propete me ñac tañ gêc mê tonañ nê biñ atomanô, gebe Apômtau, amacnêñ Anôtô kêsâe amac e ajala gebe têtac gêwiñ Apômtau, nêñ Anôtô tonêñ ñalêlôm samuc ma nêñ katôm samuc me masi.

⁴ Andañguc Apômtau, nêñ Anôtô ma atêc eñ to ajop êñê biñsu ma tañem wamu êñê awa to anam sakiñ eñ ma asap eñ tônia.

⁵ Mago propete me ñac, tañ gêc mê tonañ êñmac êñdu gebe eñ gêli nêñ ñalêlôm sa gêdêñ Apômtau, amacnêñ Anôtô, tañ kêtôc amac su aña gamêñ Aiguptuña ma gêjam aôm kêsî aña andu kapoacwalônia nañ, ma eñ kêtêli aôm gebe ôwi lêñ tau, tañ Apômtau, nêñ Anôtô kêtatu aôm gebe ôsa nañ siñ. Amboac tonañ aôm onseñ sec, tañ gêc amac ñalêlôm nañ su.

⁶ “Lasim, tênam latu me nêñ latômo to ñac me nêñ awê, tañ têtac gêwiñ eñ nañ, me nêñ ñac teñ, tañ gôlic eñ amboac taômñêñ ñatê ñagêdô nañ embe êlêtôm aôm kelecgeñ ma êsôm gebe ‘Tana ma tanam sakiñ anôtôï jaba mañ’

⁷ lau tañ sêñgôm sêgi aôm auc sêñgôm dambê me jaêc me sêmoa nom ñamakeñ tonec me ôñê nañ, nêñ anôtôï ñagêdô, tañ aôm me nêñ tamamî sêjam kauc nañ,

⁸ go ôkêñ êwiñ eñ me ôkêñ tañam eñ me taêm walô eñ me ôñam eñ kêsî me ôñsa eñ auc atom,

⁹ mago ôñac eñ êñdumañ. Aôm lêmam êpi eñ êtu ñamata gebe eñ êñmac êñdu ma lau samob sêñac eñ sêwiñ.

¹⁰ Ôtuc eñ êñdu ña poc gebe eñ kêsâe gebe êkac aôm su aña Apômtau, nêñ Anôtô, tañ kêtôc aôm kôsâ aña gamêñ Aiguptuña, aña andu kapoacwalônia nañ.

¹¹ Go lau Israel samob sêñô biñ tonañ e têtêc tauñ gebe sêñgôm gêñ teñ amboac tonañ aña amac ñalêlôm êtiam atomanô.”

13:12–18:13 Biñsu to ñagôliñ, tañ êñam gôliñ lau Israel nêñ lêñ nomña to nêñ sakiñ omña nañ, ñakôniaña kêsêp môkêlatu tonec.

18

Anôtô gêjac mata propete tenj amboac Mose. Propete nanô to propete dansan

¹⁴ “Go Mose kêsôm gebe “Lau tanj aôm ôkôc nêj gamêj su nanj, samob sêkêj tanjêj gêdêj lau-seoc-bij-lasêwaga to mectomanj, mago Apômtau, nêj Anôtô, kêkêj gêwiñ gebe ôngôm gêj amboac tonanj atom.

¹⁵ Apômtau, nêj Anôtô, oc êñu nêj propete tenj sa anja nêj lasitêwai nêj êtôm aê. Akêj tanj emmanj.

¹⁶ Bij tonanj aôm taôm kotej anja Apômtau, aôm nêj Anôtô nêj gêdêj noc akac sanja anja lôc Horeb. Aôm kêsôm gebe ‘Aê gabe janô Apômtau, aêñoc Anôtô, nêj awa êtiam atom to jalic ja kapôêj tonec êtiam atom, gebe jamac êndu atom.’

¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêj aê gebe ‘Bij samob, tanj êsêac sêsôm nanj, sêsôm jagêdêjengej.

¹⁸ Aê oc janu êsêacnêj propete tenj sa anja nêj lasitêwai nêj êtôm aôm, ma jakêj ñoc bij êsêp enj awasun ma êsôm bij samob, tanj jajatu enj nanj, êndêj êsêac sêñô.

¹⁹ Ma lau samob, tanj sêkêj tanjêj aêñoc bij, tanj enj oc êsôm ênam aê aoc nanj atom, aê tauc oc jajatu êsêac gebe sêwa nêj bij sa.

²⁰ Mago propete tenj embe êsôm bij, tanj kajatu nanj atom ênam aê aoc, me êsôm bij ênam anôtô jaba awen nanj, propete tonanj enj êmac êndu ênanja.’

²¹ Aôm embe taêm ênam ênêc nêj ñalêlômgenj gebe ‘Aêac tajala bij, tanj Apômtau kêsôm atom nanj, êpi asagenj’,

²² go anô acgom, propete tenj embe êsôm bij ênam Apômtau awa, mago bij tau êtu anô me êtu tôj atom, go ajala gebe bij tonanj Apômtau kêsôm atom. Propete amboac tonanj ketoc tau sa, tec ôtêc enj atom.”

19:1-14 Mose kêjatu nêj lau gebe sêjalij malac ñagêdô sa anja Kanaan êtu malac lamunja. Lau tanj sêjac ñamalac tenj êndu, mago sêgôm amboac lêlêgenj nanj têtôm gebe sê lamu malac tonanj ma lau-sêkac-kamocgôcwaga têtôm gebe sênac êsêac êjô atom.

19

Lau-sêwa-bij-sawaga nêj ñagôlij

¹⁵ Go Mose kêsôm gebe “Ñac tenj embe êngôm sec tenj ma êtap ñakeso to geo tenj sa, go ñac-gêwa-bij-sawaga tagenjenj êtôm atom gebe enj taugenj êwa bij tonanj sa. Ñac luagêc me têlêac, tanj sêñô to sêlic gêj tau sêwiñ nanj, sêpuc bij tau tôj amboac tonanjenj acgom.

¹⁶ Embe ñac-êwa-bij-sawaga alôb-alôb tenj êndi sa ma ênga bij tenj êpi ñac tenj gebe kêgêli bij su,

¹⁷ go ñac tobij lulugenj mênjsêkô Apômtau lanjônêj ma dabunwaga agêc mêtôcwaga, tanj sênam kôm êndêj bêc tonanj nanj, sêwiñ êsêagêc.

¹⁸ Lau mêtôcwaga sêkip bij sa ñapepenj ma ñac-gêwa-bij-sawaga embe ñac dansan tenj ma ênga bij eso,

¹⁹ go amac anjôm gêj, tanj enj taê gêjam gebe êngôm êndêj nêj lasitêwa nanj, êpi enj taugenj ma onsenj gêj sec, tanj gêc amac ñalêlôm nanj, su amboac tonanjenj.

²⁰ Ma lau ñagêdô sêñô ma têtêc tauj gebe sêngôm gêj sec tenj amboac tonanj ênêc amac ñalêlôm êtiam atom.

²¹ Têmtac êtu lêsi atom. Ñamalac êjô ñamalac. Mataanô êjô mataanô. Ma lulunj êjô lulunj to lêma êjô lêma ma akainj êjô akainj.”

20:1-23:20 Bij su ñagêdô ñakônijja kêsêp môkêlatu tonec. Bij su ñagêdô kêkanônj bij sijja, ñagêdô kêmasanj bij gêñlênsêmja, ñagêdô gêwa lauo to ñac nêj lêj sêmoa sêwiñ tauj tonêj ñalêlôm ñawagenja sa.

24

Lauo to ñac nêj bij sêwi tauj sijja

¹ “Nac tenj embe ênam awê sa ma êmoa êwiñ enj e awê tau ênac nac mataanô njam atom, gebe kêtap awênê keso kainj tenj sa, nanj eto papia sêwi tauñ sinja tenj ma êkêñ êsêp awê tau lêma to êsakinj enj êwi ênê andu sinj.

² Ma awê tau embe êwi nacnê andu sinj ma ênam nac wakuc tenj,

³ ma nac wakuc tau embe endec enj to eto papia sêwi tauñ sinja ma êkêñ êsêp awê tau lêma to êsakinj enj êwi ênê andu sinj amboac tonanj, me nac wakuc, tanj gêjam enj kêtû nê awê nanj, embe êmac êndu,

⁴ go awênê akwenj namatana, tanj kêsakinj enj gêc gêja nanj, ênam awê tau êtu nê awê êtiam atom, gebe awê kêtû sec su. Apômtau gêlic gêñ amboac tonanj kêtôm gêñ alôb-alôb. Anjôm gamêñ, tanj Apômtau, amacnê Anôtô, kêkêñ gêdêñ amac kêtû nê nomlênsêma nanj, êtu sec atom.

⁵ “Nac, tanj gêjam awê wakucgenj nanj, ênac sinj êwiñ sinjwaga to êwê kainj kôm gôlôacna tenj atom. Enj êmoa naôma jala samuc tenj, gebe êsêagêc nê awê, tanj gêjam nanj, têtû samuc tauñ.

⁶ “Aôm embe ôkêñ gêñ tenj êndêñ nac tenj êtu ênê tôp, nanj ôkôc ênê poc êlai polomja êtu kamaclaunj atom. Embe ônjôm amboac tonanj, oc ôkôc ênê gêñ, tanj êpuc enj tôñ gebe êmoa mata jali nanj su.

⁷ “Nac tenj embe êjango nac Israelna tenj su ma êkêñ enj êtu gêñôma me êkêñ lau sênam ôli enj, nanj enj êmac êndu. Ônjôm amboac tonanj gebe onsenj lêñ sec tonanj su anja nêma njalêlôm.

⁸ “Embe kamocbôm ênjôm aôm, nanj ojop taôm gebe ôndañguc binj samob, tanj dabunwaga sêsôm êndêñ aôm nanj. Ônjôm êsêacnêñ binj nanj êsa tomalagenj êtôm njagôlinj, tanj aê kakêñ gêdêñ êsêac nanj.

⁹ Taêm ênam gêñ, tanj Apômtau, nêma Anôtô, gêgôm gêdêñ Miriam gêdêñ tanj amac asa anja Aiguptu amêñ nanj.

Binjsu njagêdô

¹⁰ “Aômnêma nac wachanj aômna embe êpô lêna gêñ tenj ma etenj aôm, gebe ônam enj sa e tau êtap gêñ sa gebe êkêñ êjô gêñ, tanj kêkôc anja aômnêma nanj, go ôpi ênê andu ôna ma ôkôc tôp njakamaclaunj atom.

¹¹ Ôkô oloñgenj, ma nac, tanj ketenj gêñ anja aômnêma nanj, êkôc kamaclaunj êndêñ aôm êwac.

¹² Enj embe nac njalêlôm sawa ma êkêñ nê njakwê êtu kamaclaunj, go ônêc bêc tonjakwê tau atom.

¹³ Êndêñ tanj oc naêsêp nanj, ôkêñ ênê kamaclaunj êmu êndêñ enj êna, gebe ênêc bêc tonê njakwêgenj ma ênam mec aôm. Embe ônjôm amboac tonanj, go Apômtau, aômnêma Anôtô, êlic aôm amboac nac gêdêñ.

¹⁴ “Ôkôninj sakinjwaga njalêlôm sawa, tanj kêpô lêna gêñ ma gêjam kôm kêtû naôlinja nanj, atom. Sakinjwaga tau embe nêma lasitêwa tenj, me nac jaba tenj, tanj gêñgônj nêma malac nanj, ôkôninj enj atom.

¹⁵ Oc êsêp atomgenj, ma ôkêñ naôli êndêñ enj êjô ênê kôm bêc tonanjanja su. Gebe enj nac njalêlôm sawa, tec kêkêñ mata naôli tau. Embe ônjôm atom, oc enj awa ênac Apômtau êtu aômna e aôm ôwê kainj sec.

¹⁶ “Lau sênac tamenji êndu sêjô latunji nêñ geo atom ma sênac latunji êndu sêjô tamenjinêñ geo atom. Lau sênac lau êndu êtu tauñ nêñ secnagenj.

¹⁷ “Ônam njagôlinj mêtôcna ôkwi êndêñ tanj ômêtôc nac jaba to mosêbu nanj atom ma ôkôc awêtucnê njakwê êtu kamaclaunj atom.

¹⁸ Taêm ênam acgom, anja gamêñ Aiguptunja aôm kêtû gêñôma e Apômtau, aômnêma Anôtô, gêjam aôm kêsi anja tônê. Kêtû tonanjanja aê kajatu aôm, gebe ônjôm binj tonec nanj êsa.

19 “Aôm embe ônac kôm ñanô sa ma ôliñ polom logic teñ siñ êkô kôm, go ômu ôna gebe ôkôc gêñ tau atom. Gêñ tau êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gêñ, gebe Apômtau, aômñêm Anôtô, ênam mec aôm to lêmam ñakôm samob.

20 Ma embe okolon katêkwi ñalêwê su, go okolon ñakôniñña êtiam atom. Kañanô ñagêdô tonan êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gêñ.

21 Ma embe ojon wain ñalêwê anga kôm wainña sa, go amboac tonanñen, ojon ñakôniñña êtiam atom. Ñanô ñagêdô tonan êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gêñ.

22 Taêm ênam acgom, anga Aiguptu aôm kôtu gêñôma, kêtú tonanña aê kajatu aôm, gebe ôngôm biñ tonec ñanô êsa.

25

1 “Embe ñac luagêc nêñ biñ teñ êlênsôn, go sêna sêmêtôc biñ ñamala, ma mêtôcwaga sêmêtôc êsêagêc. Êsêac sêwi ñac tobiñ masi siñ ma sêkên ñagêjô êndên ñac tobiñ.

2 Mêtôcwaga embe êlic êtôm gebe ñac tobiñ êtap ñandan sa, go êsôm êndên ñac tau, gebe êtap labôc ênêc en lañônêmña ma si en ña sêm êtôm ênê keso.

3 Mêtôcwaga êlôc sa gebe si en êtu dim 40, si en êlêlêc dim 40 su atom. Embe si en êlêlêc dim 40 su, go sêngôm aôm lasim tonan maja êsa.

4 “Akic bulimakao kapoac, tañ kêka polom ñanô gêmoa nan, awasun auc atom.

Lasi ênam têwanê awêtuc ñabiñsu

5 “Lasitêwai ñagêdô embe sêngôn andu tagen ma teñ embe latu masi ma êmac êndu, go ñac gêmac nê awêtuc ênam ñac jaba gamên teñña atom. Nê akwen lasi êmoa êwiñ en e ênam en êtu nê awê êjô têwa su.

6 Awê tau embe êkôc latu ñacsêga, go ñapalê tau êwê kain awênê akwen ñamataña, tañ gêmac êndu nan, nê ñaê, gebe ênê ñaê êmbacnê anga lau Israel nêñ atom.

7 Ma lasi embe endec ma ênam têwanê awêtuc atom, go têwanê awêtuc êna malacgêdô sêmêtôc biñña ma êsôm êndên laumata gebe ‘Ñoc akwen lasi gedec, gebe têwanê ñaê ênêc teñen anga lau Israel nêñ. En gedec gebe ênam aê êjô têwa su.’

8 Go laumata malacña sêmôêc ñac tau to sêlên biñ en, ma en embe êkô ñajaña ma êsôm gebe ‘Aê gadec gebe janam awê tonec,’

9 go têwanê awêtuc êndên en êna anga laumata lañônêmña ma ênu atapa su anga ñac tau akain to êkasôp êpi en lañônô ma êsôm gebe ‘Biñ amboac tonan danngôm êndên lau samob, tañ sendec gebe sêkwê tewenine andu sa nan.’

10 Lau Israel sê ñac amboac tonan nê gôlôacnên ñaê gebe ‘Ñac, tañ sênu atapa su nan, nê gôlôac.’

Biñsu ñagêdô

11 “Embe ñac luagêc sênac taun sêmoa ma ñac teñ nê awê ênsaê gebe ênam nê akwen kêsi anga nê soño-soño nê ma êkôc ñac tau utianô tôn,

12 go taêm walô en atom, ôndim ênê lêma êngic beb tagen.

13 “Kidêbu kain luagêc, ñawapac to ñagaô, ênêc nêñ atali ñalêlôm atom.

14 Ôkên dôñ tanam dôñ gêñña kain luagêc saun to kapônêñ ênêc nêñ andu atom.

15 Ôkôc kidêbu ñanô to jagêdên ma dôñ ñanô to jagêdên gebe aôm ômoa matam jali balingen anga gamên, tañ Apômtau, nêñ Anôtô, kêkên gêdên aôm nan.

16 Apômtau têtac gedec lau samob, tañ sêgôm gêñ dansen ma sêsau lau nan.

Jatu gebe sêkên ñagêjô êndên lau Amalek

17 “Taêm ênam gêñ, tañ lau Amalek sêgôm gêdên aôm gêdên tañ kôsa anga Aiguptu gômônên nan.

18 Êsêac têtêc Anôtô atom ma sêjac siñ gêdên aôm gêdên tañ aôm têkwam gêbac ma ôlim walô masi nan, ma sêjac nêñ lau samob, tañ sênu taun su-su sêmoa ñamu nan êndu.

¹⁹ Amboac tonañ êndên tañ Apômtau, nêrn Anôtô, êlêwan aôm anğa nêrn ñacjo, tañ sêngôn sêngi aôm nan ma êkên aôm ôngôn nom êtu têlê, tañ en gêjac mata gêdên aôm gebe êtu nêrn lênsêm nan, go onsen Amalek su e ñamôkê êmakop gebe ñamalac ten taê ênam êsêac êtiam atomanô. Ôlin bin tonañ sin atomanô. * ñawapacña.

26

Sênin mo lasê to sêkên kôm ñanô ten ñanô-ten ñanô ñagôlin

¹ “Êndên tañ ô lasê gamên tau, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe êkên êndên aôm êtu nêrn nomlênsêm nan, ma êndên tañ gamên tau êtu aômnêm gamên su e ôngôn ôtu wakac nan,

² ôkôc kôm ñanô samob ñamêc ñagêdô, tañ ojon sa anğa nêrn gamên, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkên êndên aôm nan, ma ôkên êsêp gadob ten. Go ôna gamên, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êjalîn sa, gebe êtu ênê ñaê ñamala nan,

³ ma ôndên dabunwaga, tañ sakîn bêc tonanğa ênac en ñawae nan, ôna ma ôsôm êndên en gebe ‘Aê mênğaô lasê gamên, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdên aêac tamenji gebe êkên êndên aêac nan.’

⁴ Go dabunwaga êkôc gadob su anğa lêmam ma etoc ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, nê altar ñanêmña.

⁵ “Go ôc awam sa ma ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô, lanônêmña gebe ‘Aê tamoc en ñac Aramña, tañ kêsêlên gêjac laoc gamêngeñ. En kêsêp Aiguptu jagêmoa gamên tau amboac ñac jaba ten, nê lau luagêcgeñ. Ma anğa tônê en kêtû lau-m kapôn to ñajanja ma nê lau têtû taêsam.

⁶ Mago lau Aiguptu sêgôm aêac kwalec to sêkônin aêac tôn ma sejon aêac ña kolen ñawapac ñanô.

⁷ Go tamêc gêdên Apômtau, aêac tamenjinên Anôtô, ma Apômtau kêkên taña aêac awen. En gêlic aêac tamoa jageo to tajam kolen ñawapac ma sêkônin aêac.

⁸ Go Apômtau kêmêtôc lêma ñajanja to gêwê aêac dawî Aiguptu sin. En gêgôm gên kain ten kêtakê lau ma gêgôm gên talô to gênsêga.

⁹ Ma en gêwê aêac taô lasê gamên tonec ma kêkên gamên tau, tañ su to lêp keselen nan, gêdên aêac.

¹⁰ Ma galoc, o Apômtau, aê kakôc nom, tañ aôm kôkên gêdên aê nan, ñakôm ñanô ñamêc gamên.’ Go otoc gên tau ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, lanônêmña ma oten mec êndên Apômtau, aômnêm Anôtô.

¹¹ Ma aôm to Lewinê gôlôac ma lau jaba, tañ sêmoa sêwin aôm nan, atu samuc gên ñajam samob, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêkên gêdên amac to nêrn gôlôac samob nan.

¹² “Êtôm jala têlêac-têlêacgeñ aôm ôkôc gên 10-10 ñatagen-tagen sa ma ôkên êtu da. Embe ôkên da tonañ su êndên Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc, tañ sêngôn nêrn malac nan, sênin e êoc êsêac tôn,

¹³ go ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô lanônêmña gebe ‘Aê kakôc gên dabun samob su anğa ñoc andu ma kakên gêdên Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc kêtôm nêrn bin su samob, tañ kôjatu aê nan. Aê kagêli nêrn bin su ten atom to kalîn ñaten sin atom amboac tonangeñ.

¹⁴ Gêdên tañ gaoc wapac kêtû ñacmatênja nan, gaen gên tau ñaten atom. Gêdên tañ gamoa selec atom nan, kakôc gên ten su atom. Ma kakên gên tau ñaten kêtû da gêdên lau ñanô katun atom amboac tonangeñ. Aê tañoc wamu Apômtau, aênoc Anôtô, awa ma gagôm gên samob, kêtôm tañ aôm kôjatu aê nangeñ.

* 25:19: Kidêbu lau ñanô nêrn ñaê kêtû dôn tanam dôn gên

¹⁵ Ôtuc kêniņ aņga nêmandu dabuņ undambêņa ma matam ê aêac ma ônam mec nêmandu Israel to nom, taņ kôkêņ gêdêņ aêac naņ, kêtôm kôtôc lêmam gêdêņ aêac tamemai. Kôkêņ gamêņ, taņ su to lêp keseleņ naņ.

Apômtaunê lau dabuņ

¹⁶ “Ocsalô tonec Apômtau, aômnêmandu Anôtô, kêjatu aôm gebe ôņgôm biņsu to ñagôliņ tonec ñanô êsa, tec ojop taôm gebe ôņgôm biņ tau ñanô êsa tonêmandu ñalêlôm samuc ma nêmandu katôm samuc.

¹⁷ Ocsalô tonec aôm kôsôm kêtutô, gebe Apômtau kêtutô aômnêmandu Anôtô ma aôm gobe ôsa ênê lêņ to ôņgôm ênê biņsu to ñagôliņ ma jatu ñanô êsa ma taņam wamu eņ awa.

¹⁸ Ma ocsalô tonec Apômtau kêsôm kêtutô, gebe amac atu lau, ênê laugac kêtôm gêjac mata gêdêņ amac, ma aņgôm ênê biņsu samob ñanô êsa.

¹⁹ Eņ oc etoc amac sa alêlêc lau tomôkê-tomôkê samob, taņ eņ kêkêņ naņ, su e sêlambiņ amac to sêsôm amac waem lasê ma tetoc amac sa. Ma amac atu Apômtau, amacnêmandu Anôtô, nê lau dabuņ êtôm eņ kêsôm su.”

27:1–29:29 Biņ kêpuc boaņa ñagêdô kêsêp ñasêbu tonec. Biņsu kêpuc boa lau, taņ taņeņpêc gêdêņ Apômtaunê biņ naņ. Lau amboac tonañ têtap nêņ ñagêjô sa. Mago lau taņeņ wamuņa têtap moasiņ sa aņga Apômtaunê. Môkêlatu 29 gêjac miņ poac, taņ Anôtô kêmoatiņ gêdêņ nê lau aņga Moabnêņ gamêņ kêtiam naņ.

30

Lêņ, taņ lau Israel sêsa e Apômtau ênam mec êsêac naņ

¹ Go Mose kêsôm kêtiam gebe “Êndêņ taņ biņ Anôtô ênam mec to êpuc boa amacņa, taņ kakêņ gêc amac laņômnêmandu naņ, ñanô êsa êpi amac, ma amac embe taêm ênam biņ tau aņga gamêņ, taņ Apômtau, aômnêmandu Anôtô, êjanda amac naņ, amoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm,

² ma amac to nêmandu gôlôac amu andêņ Apômtau ana to taņem wamu eņ awa ma aņgôm biņ samob, taņ ocsalô tonec kajatu amac naņ, ñanô êsa tonêmandu ñalêlôm samuc ma nêmandu katôm samuc,

³ go Apômtau, amacnêmandu Anôtô, ênam nêmandu kapoacwalô ôkwi to taê walô amac. Eņ êsa amac êliņ-êliņ amoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm ma oc ênac amac sa aņga lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm e api tageņ êtiam.

⁴ Apômtau, amacnêmandu Anôtô, embe êsa amac êliņ-êliņ e naêndêņ umbonj ñamadiņ, oc ênac amac sa ma êkôc amac aņga ônê êtiam.

⁵ Go Apômtau, amacnêmandu Anôtô, êwê amac e aô lasê gamêņ, taņ tamemi sêwê kaiņ naņ, gebe êtu amacnêmandu gamêņ êtiam. Ma eņ oc êmoasiņ amac êlêlêc su to êņgôm amac atu taêsam alêlêc tamemi su.

⁶ Ma Apômtau, aômnêmandu Anôtô, oc ênam nêmandu ñalêlôm to nêmandu wakucnêņ ñalêlôm ôkwi êtu selec e têtmac êwiņ Apômtau, aômnêmandu Anôtô, tonêmandu ñalêlôm samuc ma nêmandu katôm samuc, gebe ômoa matam jali.

⁷ Ma Apômtau, aômnêmandu Anôtô, oc êsôm biņ êpuc boaņa tonañ êpi nêmandu ñacjo to nêmandu soņo-soņo, taņ sêjanda aôm naņ.

⁸ Ma aôm oc taņam wamu Apômtau awa êtiam ma ôņgôm ênê biņsu samob, taņ ocsalô kajatu aôm naņ, ñanô êsa.

⁹⁻¹⁰ Aôm embe taņam wamu Apômtau, aômnêmandu Anôtô, awa to ôņgôm ênê biņsu to ñagôliņ, taņ teto gêc biņsu ñabuku tonec naņ, ñanô êsa, ma embe ônam taôm ôkwi êndêņ Apômtau, aômnêmandu Anôtô, tonêmandu ñalêlôm samuc ma nêmandu katôm samuc, go Apômtau, aômnêmandu Anôtô, êmoasiņ lêmam ñakôm êlêlêc ñêņgeņ su. Eņ êmoasiņ nêmandu wakuc to êmoasiņ nêmandu bulimakao e têtutô taêsam. Ma nêmandu nom ênam ñanô êlêlêc su. Gebe Apômtau êtu samuc aôm êtiam, tec ênsêwa moasiņ êpi aôm êtôm kêtutô samuc tamami.

11 “Gebe biñsu, tañ ocsalô tonec kajatu aôm nañ, ñawapac ñanô kêlêlêc aôm su atom me gêc jaêc aôm atom.

12 Gêc undambê atom, gebe aôm ôsôm gebe’ Asa êpi undambê êna êjô aêac su naêkôc biñ tau êndên aêac êmên, gebe añô to aņgôm ñanô êsa.’

13 Me gêc gwêc ñamakenj ônêña atom, gebe aôm ôsôm gebe ‘Asa elom gwêc êjô aêac su naêkôc biñ tau êndên aêac êmên, gebe añô to aņgôm ñanô êsa.’

14 Masianô, biñ tau gêc aôm ñagala, gêc aôm awamsuñ ma nêma ñalêlôm, tec kôtôm gebe ôņgôm ñanô êsa.

15 “Ôlic acgom, ocsalô tonec aê katoc ôņgôn matam jali to moasiñ ma ômac êndu to gên sec gêc aôm lañômnêmña.

16 Aôm embe têmtac êwiñ Apômtau, aômnmê Anôtô, to ôsa ênê lêñ ma ôņgôm ênê biñsu to ñagôliñ ma jatu ñanô êsa, oc êwa aôm sa gebe tañam wamu Apômtau, aômnmê Anôtô, nê biñsu, tañ ocsalô aê kajatu aôm nañ. Embe amboac tonañ, go ômoa matam jali to ôtu taêsam ma Apômtau, aômnmê Anôtô, oc ênam mec aôm aņga gamên, tañ ôsa ôna, gebe ôwê kainj êtu aômnmê gamên nañ.

17 Mago aômnmê ñalêlôm embe eo gala ma embe ôkên tañam eñ atom, ôwi eñ siñ ma oteñ mec to ônam sakinj êndên anôtôi jaba,

18 oc ocsalô tonec aê jasôm êndên aôm, gebe oc ônaña. Aôm oc ômoa matam jali to ôņgôn gamên, tañ olom Jordan ma ôsa ôna, gebe êtu aômnmê gamên nañ, ñêngeñ atom.

19 Ocsalô tonec aê jakalem undambê to nom gebe sêlic to sênô biñ sêwiñ, gebe sêwa aê sa. Aê katoc ômoa matam jali to ômac êndu ma biñ janam mec to japuc boa aômña gêc aôm lañômnêmña. Amboac tonañ ôjaliñ ômoa matam jaliña sa, gebe aôm to nêma wakuc amoa matem jali,

20 ma têmtac êwiñ Apômtau, aômnmê Anôtô, to tañam wamu eñ awa ma ôsap eñ tôñ. Biñ tonañ kêtú ômoa matam jali to ôņgôn ñêngeñ aņga gamên, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdên tamami Abraham agêc Isak ma Jakob, gebe êkên êndên êsêac nañ, ñam.”

31

Josua êjô Mose su

1 Mose kêsôm biñ tonañ gêdên lau Israel samob su,

2 go kêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Ocsalô tonec aênoc jala kêtôm 120. Aênoc lêñ galoc gêbacnê ma katôm gebe jasô-jasa êtiam atom. Apômtau kêsôm gêdên aê gebe ‘Aôm oc olom bu Jordan ôna atom.’

3 Apômtau, aômnmê Anôtô, tau oc elom êmuñ aôm. Eñ êsêlêñ êmuñ aôm ma enseñ lau tomôkê-tomôkê tonec su, gebe ôjaņgo êsêacnêñ gamên su. Ma Josua oc elom êtu nêma ñamata kêtôm Apômtau kêsôm su.

4 Ma Apômtau êņgôm êsêac êtôm gêgôm lau Amor nêñ kinj Sihon agêc Og to nêñ gamên gêdên tañ gesenj êsêac su nañ.

5 Apômtau êkên êsêac sêsêp amac lemema ma amac aņgôm gên êtôm biñsu samob, tañ kajatu amac nañ, êndên êsêac.

6 Akô ñajaña totêmtac êpa sugen. Atêc taôm atom ma matem golec êtu êsêacña atom, gebe Apômtau, amacnêma Anôtô, oc êwiñ amac. Eñ êwi amac siñ atom ma êtaiñ tau su aņga amacnêma atom.”

7 Go Mose kêkalem Josua mênkêsôm gêdên eñ kêkô lau Israel samob lañôñnêmña gebe “Ôkô ñajaña totêmtac êpa sugen, gebe aôm ôwiñ lau tonec asa gamên, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdên êsêac tamenji, gebe êkên êndên êsêac nañ ana. Ma aôm ôkên êsêac têtú gamên ñatau.

8 Apômtau tau êsêlêñ êmuñ aôm. En oc êmoa êwiñ aôm. Eñ oc êwi aôm siñ atom ma êtaiñ tau su aņga aôm atom. Ôtêc taôm atom ma ôtakê atom.”

⁹ Ma Mose keto biñsu tonec sa ma kékêñ biñ tau gédêñ Lewi latui, tañ têtü dabunwaga ma sêbalañ Apômtaunê katapa poacña nan, to gédêñ lau Israel nêñ laumata samob.

¹⁰⁻¹¹ Ma Mose kêjatu êsêac gebe “Êtôm jala êtu 7ña samob, êndêñ jala, tañ amac angamboac gêñôma su nan, asam biñsu tonec lasê êndêñ lau Israel samob sêñô. Asam lasê êndêñ Om Lômbecña, êndêñ tañ lau Israel samob sêkac sa sêkô Apômtau lanjônêmña anga gamêñ, tañ eñ oc êjaliñ sa nan.

¹² Ôkac lau samob sa, lauo to ñacwaga ma gôlôac sauñ to lau jaba, tañ sêñgôñ nêñ malac nan, gebe sêñô biñ tau êtu tôñ êsêac e têtêc Apômtau, amacnêñ Anôtô, ma sejop taun gebe sêñgôm biñsu tonec ñabiñ samob ñanô êsa.

¹³ Êsêacnêñ gôlôac sauñ, tañ oc sênam kauc biñsu nan, sêñô amboac tonañ ma êndôñ êsêac gebe têtêc Apômtau, amacnêñ Anôtô, êtu tôñ êtôm têm samob, tañ anjôñ gamêñ, tañ oc alom Jordan ma naasa, gebe êtu nêñ gamêñ nan.”

Apômtau kédôñ biñ ñamuña gédêñ Mose

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gédêñ Mose gebe “Ôlic acgom, nêñ bêc ômac ênduña kédabiñgac. Ômôc Josua ma agêc naakô bec akac saña ñalêlôm, gebe jakêñ kôm êndêñ eñ.”

¹⁵ Tec Mose agêc Josua jasêkô bec sêkac saña ñalêlôm ma Apômtau, geoc tau lasê anga bec gêmoa tao ñalêlôm. Tao tau kékô bec tau ñasacgêdô.

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gédêñ Mose gebe “Ôlic acgom, noc kédabiñ gebe ônêc ôwiñ tamami. Ma lau tonec oc sêñdi to sêñgôm mockaiñ êndêñ anôtôi jaba anga gamêñ, tañ oc sêsa sêna nan. Êsêac sêwi aê siñ ma sênac ñoc poac, tañ kamoatiñ gédêñ êsêac nan, popoc.

¹⁷ Êndêñ bêc tônê aê têtac ñandanê êsa êndêñ êsêac. Aê oc jawi êsêac siñ to jansañ lanjôcanô auc êndêñ êsêac e sênaña. Sec to gêñwapac tokaiñ-tokaiñ êtap êsêac sa ma êndêñ bêc tônê êsêac sêsôm gebe ‘Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gêmoa gêwiñ aêac atom, tec gêñwapac samob tonec kêpi aêac.’

¹⁸ Biññanôgeñ, êndêñ bêc tônê aê jansañ lanjôcanô auc êtu sec samob, tañ êsêac sêñgôm nanña, gebe êsêac oc sênam taun ôkwi dêndêñ anôtôi jaba sêna.

¹⁹ Amboac tonañ galoc oto wê tonec sa ma ôndôn wê tau êndêñ lau Israel. Ôkêñ êsêp êsêac awenñsuñ ma wê tau êwa aê sa êndêñ lau Israel.

²⁰ Aê oc jakêñ êsêac sêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gebe jakêñ êndêñ êsêac tamenji, gamêñ, tañ su to lêp keselen nan. Êsêac oc sêniñ gêñ e êôc êsêac tôñ ma têtôp e nêñ ñadambê kapôñ-kapôñ acgom, go sênam taun ôkwi dêndêñ anôtôi jaba sêna ma sênam sakiñ êsêac. Ma têtin aê su to sênac aêñoc poac popoc.

²¹ Êndêñ tañ sec to gêñwapac êpi êsêac nan, wê tonec ênam malô êsêac ma êwa aê sa. Wê tau ênêc nêñ wakuc awenñgeñ ma sêliñ siñ atom. Biññanô, aê kakêñ êsêac jasêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc, gebe jakêñ êndêñ êsêac nan atomgeñ, ma kajala biñ, tañ êsêac taêñ gêjam gêc nêñ ñalêlôm nan.”

²² Amboac tonañ gédêñ bêc tonanñgeñ Mose keto wê tau sa ma kédôñ gédêñ lau Israel.

²³ Ma Apômtau kêsakiñ Nun latu Josua ma kêsôm gebe “Ôkô ñajaña to têtac êpa sugen, gebe aôm oc ôwê Israel latui nasêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gebe jakêñ êndêñ êsêac nan. Aê oc jawiñ aôm.”

²⁴ Gédêñ tañ Mose keto biñsu tonec ñabiñ kêsêp buku tenj e gêjac dabiñ su nan,

²⁵ eñ kêjatu lau Lewi, tañ sêbalañ Apômtaunê katapa poacña nan, gebe

²⁶ “Akôc biñsu ñabuku tonec ma atoc ênêc êsi Apômtaunê katapa poacña, gebe êwa aê sa êndêñ amac.

²⁷ Gebe aê kajala amacnêñ ali awem sa to gêsômtêkwa ñatorñ. Alic acgom, galoc aê gamoa matoc jali gawiñ amac, mago ali awem sa gédêñ Apômtau. Ma embe jamac êndu, oc anjôm taêsam êlêlêc.

²⁸ Akalem nê m gôlôacmôkê ñalaumata to nê m kasêga, gebe jasôm biñ tonec êsô êsêac tanenşun ma jakalem undambê to nom gebe sêñô sêwiñ, ec sêwa aê sa.

²⁹ Aê kajalagac, gebe aê jamac êndu su ma amac oc anğôm sec anac ñawaegen to awi lêñ, tañ kajatu amac, gebe asa nañ siñ. Go êtu ñamu gêñwapac êtap amac sa, gebe anğôm gêñ, tañ ênac Apômtau mataanô ñajam atom nañ. Amac lememe ñakôm oc êñgôm eñ têtac ñandañ êsa.”

Mosenê wê

³⁰ Go Mose kêsôm wê tonec ñabiñ kêsô lau Israel samob, tañ sêkac sa nañ, tanenşun e gêbacnê.

32

¹ “O undambêac, akêñ tanem, aê gabe jasôm biñ, ma nom êñô aê aoc.

² Ñoc mêtê, tañ kadôñ nañ, êsêp amboac kom, ñoc biñ êsêp êmêñ amboac maniñ, êtôm kom, tañ kêmalôm nom to kêsêli gêgwañ.

³ Gebe aê oc jasôm Apômtaunê ñaê lasê. Atoc aêacnêñ Anôtô samañ.

⁴ “Eñ poctêna. Eñ gêjam nê kôm ñajam êndugen, gebe nê lêñ samob jagêdêñ. Eñ Anôtô ñañêñ ma nê keso masi, eñ ñac gêdêñ to ñakêñkêñ.

⁵ Êsêac, tañ têtú ênê gôlôac nañ, sêgôm eñ sec ñanô.

Êsêac lau sec to geo.

⁶ O amac lau meloc to kaucmêac, amac ajam danje Apômtau ña lêñ amboac tonañ me. Amac tamemi eñ, tañ kêkêñ amac nañ, atom me. Eñ kêsêsôb to kêmasañ amac atom me.

⁷ Taêm ênam têm andanğenña, asala jala, tañ gôlôac to gôlôac sêmoa nañ.

Ôtu kênac tamam ma eñ oc êwa sa êndêñ aôm.

Ôtu kênac nê m lau ñanô, go sênac miñ êndêñ aôm.

⁸ Gêdêñ tañ Lôlôc Ñatau kêkêñ nomlênsê m gêdêñ lau tomôkê-tomôkê samob, gêdêñ tañ eñ gêwa ñamalac latuñi kêkôc nañ, eñ kêmasañ lau nomña samob nêñ gamên ñamadin kêtôm Anôtônê añela nêñ namba.

⁹ Mago Apômtau tau tec gêwê kain lau tonñ teñ taña, Jakob kêtú ênê gêñlênsê m.

¹⁰ “Eñ kêtap Jakob sa anğa gamêñ sawa gêñgôn gamêñbôm ñakicsêa ñalêlôm, tec kêkwa eñ auc to gêlôm eñ ma gejob eñ kêtôm tau nê matalakôp.

¹¹ Eñ kelelo amboac momboañ gejob ñalatu kêkô êsêac ñaô.

Eñ gêlam nê magê gebe êpuc Jakob tôn, ma kêsip eñ sa ña nê magê.

12 Apômtau taugen gêwê en,
anôtô jaba ten gêwin en atom.

13 En gêwê en kêpi nom ñagamên ñabau
ma kêkên kôm ñanô gédên en gen.
En kêkên lêp kêsâ anğa poc en kêlib
to kêkên ñalêsi kêsâ anğa poctêmui.

14 En kêkên su gêjac anô anğa bulimakao
ma su ñakana anğa domba ma ñalêsi anğa domba ñalatu to domba kapoacña.
En kêkên bulimakao gamên Basanña to nonin
ma polom ñajam êndu.
Ma kêkên wain ñanô ñatêkwi kêtû wain aôm gônôm.

15 “Amboac tonan Jakob gen gên e gêôc en tôn.
Mago Jesurun kêtôp ma kêtû kapôên to ôli kêpi.
Aôm kôtôp ma kôtû kapôên ma ôlim ñawasi.
Go gêwi Anôtô, tan kêkên en nan, sin
to kêsû nê poctêna, tan gêjam en kêsî nan, susu.

16 Êsêac sêsap anôtôi jaba tôn, tec bin tonec gêli ênê ñalêlôm sa e gêjam lêmun êsêac.
Êsêac sêgôm gên alôb-alôb tonan, tec sêlakoc en.

17 Êsêac sêkên da gédên ñalau sec, sêkên gédên Anôtô tau atom,
sêkên gédên anôtô jaba, tan êsêac sêjala atom nan,
sêkên gédên anôtôi wakuc, tan galocgen dêdi sa nan.
Amac tamemi têtêc êsêac atomanô.

18 Aôm taêm gêjam poc, tan kêka aôm lasê nan, atom.
Aôm kôlin Anôtô, tan kêtû aôm tamam nan sin.

19 “Apômtau gêlic bin tonec tec kêtin êsêac su,
gebe en latuio to ñac sêgôm en têtac ñandan kêsâ.

20 Ma en kêsôm gebe ‘Aê gabe jansañ lanôcanô auc êndên êsêac,
ma jansaê gên amboac ondoc oc êtap êsêac sa êtu ñamu.
Gebe êsêac lau geo,

êsêac têtôm ñapalê, tan sêmoa ñanên atom nan.

21 Êsêac sêli ñoc ñalêlôm sa, tec gajam lêmun êsêac
kêtû gên, tan anôtô atom nanña.

Êsêac sêlakoc aê ña nêñ gwam.

Amboac tonan aê oc jali nêñ ñalêlôm sa e sênam lêmun aê
êtu lau, tan têtû ñoc lau atom nanña.

Aê oc jalakoc êsêac ña lau-m meloc ten.

22 Gebe aênoc têtac ñandan kêtun ja ten gelom,
ma ja tau gelom e gédên lamboam ñalêlôm
ma kêkwanam nom to nom ñagên samob
to kêtun lôc ñamôkê gelom.

23 “ ‘Aê oc jamboac gênwapac êpi êsêac ênsac gênwapac ñaô
ma japê ñoc sôb samob êpi êsêac.

24 Mo êjô êsêac êndu

ma gêmac ôlin ñandanña to gêmac sec gelom-gelomña ensen êsêac su.
Aê oc jaskin bôc salenña tolunlun kain ten êndên êsêac,
to gên, tan kêgalab gêmoa nom nan, ñamalic.

25 Sin oc ensen lau, tan sêmoa awê nan, su

Ma lau, tañ semoa balêm ñalêlôm nañ, têtakê e sêmac êndu.
Awêtakiñ to ñacsenjom ma ñapalê dedec to lau tomôdê samob oc sênaña.

²⁶ Aê gabe jasôm gebe “Aê gabe japa êsêac êliñ-êliñ,
ma lau nomña taêñ ênam êsêac êtiam atom.”

²⁷ Mago aê katêc ñacjonêñ tetoc taun saña,
gebe moae êsêacnêñ ñacjonêñ kauc êsa atom.
ma taêñ ênam gebe “Aêac lemeñ aku êsêac tulu,
Apômtau gêgôm tonañ atom.” ’

²⁸ “Gebe êsêac lau teñ, tañ nêñ jala masi nañ,
ma sêjala gêñ teñ atomanô.

²⁹ Embe nêñ kauc ênêc, oc sêjala biñ tonec ñam
ma nêñ kauc êsa êpi gêñ, tañ oc êtap êsêac sa êtu ñamu nañ.

³⁰ Lau tau nêñ poctêna embe êkêñ êsêac dêndêñ lau sênam ôli atom,
ma Apômtau embe êwi êsêac siñ atom,
oc ñac tageñ êjanda êsêacnêñ lau 1,000 amboac ondoc,
ma ñac luagêc têtakê nêñ lau 10,000 e sêc su amboac ondoc.

³¹ Gebe êsêacnêñ poctêna kêtôm aêacnêñ Poctêna atom,
aêacnêñ ñacjo taun sêwa biñ tonec sa.

³² Gebe êsêacnêñ wainmôkê ñam kêsêp wainmôkê Sodomña,
gêmêñ aña kôm Gomoraña.

Êsêacnêñ wain ñanô ñamalic sec,
ma ñanô tau ñamakic ñanô.

³³ Êsêacnêñ wain kêtôm moac ñamalic,
kêtôm moacwêm ñaawasulu sec.

³⁴ “Biñ amboac tonañ kêsiniñ tau gêc aêña
ma kalai auc gêc ñoc balêm awamataña atom me.

³⁵ Êndêñ tañ êsêac sêka selelec nañ,
aê taucgeñ oc jakac kamocgôc to jakêñ ñagêjô êndêñ êsêac,
gebe bêc êsêac sênañaña kêdabiñgac,
gêñ enseñ êsêac suña kêlêti gêmêñ

³⁶ Biññanô, Apômtau oc êmêtôc nê lau naêndêñgeñ
ma eñ taê walô nê sakiñwaga.

Eñ gêlic gebe nêñ ñaclai samob gêbacnê
ma nêñ lau kapôêñ to saun samob gêbacnê.

³⁷ Go eñ oc êsôm gebe ‘Êsêacnêñ anôtôi sêmoa ondoc,
poctêna, tañ êsêac sêlamu nañ, kêkô ondoc.

³⁸ Asa geñ êsêacnêñ da ñañalêsi
to gênôm êsêacnêñ da, tañ sêkêc siñ nañ, ñawain.

Êsêac sêndi sa to sênam amac samañ,
êsêac têtû amacnêm lamumañ.

³⁹ “ ‘Galoc alicgac, gebe aê, aê tauc tonec tec Apômtau,
ma anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê atomanô.

Aê tec janac lau êndu ma aê jañu lau sa sêmoa maten jali.
Aê janac lau e kamoc êsa ma aê jañgôm kamoc emo.

Ñac teñ oc êtôm, gebe ênam lau sa aña lemoc gêmoa atom.

⁴⁰ Biññanô, aê jatôc lemoc êpi undambê
ma jasôm gebe Aê tec jamoa teñgeñ,

41 embe jauc ñoc siñ ñaôsic-ôsic ñamata êsa
ma embe jakôc kôm mêtôcña sa,
go jakac kamocgôc êndên ñoc ñacjo
ma jakên ñagêjô êndên lau têtac gedec aêña.

42 Aê jakên dec êjañij ñoc sôb
ma ñoc siñ êndanğôñ gwada.

Dec tau êmên anğa lau, tañ sêjac êsêac êndu to lau kapoacwalôña nêñ,
oc êmên anğa ñacjonên siñsêlêc mômêñapac.’

43 “O amac lau tomôkê-tomôkê samob, alambij ênê lau,
gebe eñ êkên ñagêjô êjô nê sakiñwaganên dec
to êkac nê ñacjonên kamocgôc
ma eñ êngôm nê launên gamên êtu selec.”

44 Mose agêc Nun latu Josua sêô lasê ma sêsôm wê tonec ñabij samob lasê gêdên lau sênô.

45 Ma gêdên tañ Mose gêjac mata nê bij tonan gêdên lau Israel nan,

46 kêsôm gêdên êsêac gebe “Bij samob, tañ galoc gawa sa gêdên amac nan, ênêc nê
ñalêlôm, ma ajatu nê gôlôac, gebe sênğôm biñsu tonec ñabij samob ñanô êsa ñapepgeñ,

47 gebe bij tau êtu bij ñaôma atom, bij tau kêtü amac amoa matem jali ñamôkê. Ma bij
tonec êngôm amac anğôn ñêngeñ anğa gamên, tañ êtu amacnê gamên êndên tañ alom bu
Jordan su nan.”

Apômtau kêtôc gamên Kanaan gêdên Mose

48 Gêdên bêc tonanğeñ Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe

49 “Ôpi gamên lôcña Abarim ñalôc Nebo, tañ kêkô lau Moab nêñ gamên kêkanôn malac
Jeriko ôna ma ôsala gamên Kanaan, tañ jakên êndên lau Israel gebe êtu nêñ gamên nan.

50 Su, go ômac êndu anğa lôc, tañ ôpi ôna nan, naôwiñ nêñ lau ôtôm têwam Aron gêmac
êndu anğa lôc Horeb jagêwiñ nê lau.

51 Bij tonan kêtap amagêc sa gebe akên gêwiñ aê kwalec amoa lau Israel ñalêlôm anğa
gamên sawa Sin gêdên tañ anğôn bu Meribat-Kades nan, ma awaka aê sa gêdên lau Israel,
gebe aê ñac dabuñ nec atom.

52 Ômoa jaêcgeñ ma ôlic gamên tau, mago naôsa gamên, tañ jakên êndên lau Israel nan
atom.” * lau nomña tomôkê-tomôkê samob nêñ gejobwaga gêdên-gêdêngeñ. †

33

Mose gêjam mec Israelnên gôlôac

1 Mec, tañ Anôtônê ñac Mose gêjam mec lau Israel nan, tonec. Mec tau kêtü ênê awamu.

2 Eñ kêsôm gebe

“Apômtau gêmên anğa Sinai.

Eñ kêpi mênkêpô aêac anğa Seir.

Ênê ñawê kêsä anğa lôc Paran.

Eñ mênğêô lasê anğa Meribat-Kades

to ja ñawaô kêsä eñ lêma anôña.

3 Biññanô, eñ têtac gêwiñ nê lau,

nê lau dabuñ samob sêsêp eñ lêma.

Êsêac sêpuc aôm wañam

to sêsêlên tédaguc nêñ bij.

4 Mose kêkên biñsu gêdên aêac.

* 32:52: Lau ñanô sêkên gêwiñ gebe anğela tagen-tagen têtü † 32:52: Jesurun-Jakobnê ñaê tenj.

Biņsu tau kētu gôlôac Jakobņa nêņ biņlênsêm.

⁵ Gêdêņ taņ launêņ laumata sêkac
to Israelnêņ gôlôac samob sêpi tagen naņ,
Apômtau kētu kiņ aņga Jesurun.

⁶ “Ruben êmoa mata jali, eņ êmac êndu atom,
ma nê siņwaganêņ namba êtu sauņ atom.”

⁷ Biņ tonec Mose kêsôm kêpi Juda gebe
“O Apômtau, ôkêņ taņam Juda awa
ma ôwê eņ naêô lasê êndêņ nê lau.
Aôm lêmam ênac siņ êjô eņ
to ônam eņ sa aņga nê ñacjonêņ.”

⁸ Ma eņ kêsôm biņ tonec kêpi Lewi gebe
“Ôkêņ nêm Tumim to nêm Urim êndêņ Lewi.
Eņ ñac, taņ gêjac matamanô ñajam naņ.
Aôm kôsaê eņ aņga Masa

to gôjac siņ gôwiņ eņ aņga bu Meribaņa.
⁹ Ñac tau kêsôm kêpi têna agêc tama gebe
‘Aê kajala êsêagêc atom’.

Eņ gêlic nê lasitêwai atom
ma gêjam kauc nê latuio to ñac.
Biņņanô, êsêac mateņ gêdiņ nêm biņ
to sejop nêm poac.

¹⁰ Êsêac oc sêndôn nêm ñagôliņ êndêņ Jakob
ma nêm biņsu êndêņ Israel.

Êsêac sêkêņ gêņ ñamalu êndêņ aôm ôņu
to tetoc daja ênsac nêm altar ñaô.

¹¹ O Apômtau, ônam mec ênê waba samob
ma ôkôc eņ lêma ñakôm sa.

Ôtuc ênê ñacjo to lau, taņ sêkêņ kisa eņ naņ, magiņ êsu,
gebe sêndi sa êtiam atom.”

¹² Ma kêsôm biņ tonec kêpi Benjamin gebe
“Ñac Apômtau têtac gêwiņ eņņa,
eņ gêņgôn tomalô.

Lôlôc Ñatau ejop eņ êtôm bêcgeņ,
go êņgôn ênê lôc ñadeņ êwiņ eņ.”

¹³ Ma kêsôm biņ tonec kêpi Josep gebe
“Apômtau ênam mec ênê nom

ña ñanô ñajam, taņ êsêp aņga undambê
ma êpi aņga nom ñalêlôm naņ.

¹⁴ Oc êpô kôm e ênam ñanô ñajamanô,
ma ñanô esewec ñajam êtôm ajôngeņ.

¹⁵ Lôc lanğwa sec êkêņ kôm ñanô ñajam êndu
to gamêņ ñabau teņgeņña ênam ñanô êlêlêc su.

¹⁶ Nom to ñagêņ samob êkêņ ñanô ñajam-ñajam,
ma ñac, taņ gêmoa gamêņ dani naņ, êlic Josep ñajam.

Biņ samob tonañ ñai ñanô êsa êpi Josep,
êpi ñac, taņ kētu nê lasitêwainêņ kasêga naņ, nê sunsun ñaô.

¹⁷ Nê bulimakao kapoac ñamêc kêtap ñawasi sa

ma ênê jabo kêtôm bulimakao salenja nê.
Enj êsuc lau tomôkê-tomôkê na jabo tonan
e naëndên nom namadin.

Epraimnê lau 10,000 to 10,000 tau tonan,
ma Manasenê lau 1,000 to 1,000 tau tonan.”

¹⁸ Ma kêsôm binj tonec kêpi Sebulon gebe
“O Sebulon, têmtac najam êsa êtu nêmlên lagajana
Ma aôm Isakar, têmtac najam êsa êtu nêmlên becoboja.

¹⁹ Êsêac sêkalem lau tomôkê-tomôkê sêpi êsêacnên lôc sêna.
Anja tônê oc sêkên da gêdên,
gebe êsêac sejon gwêc najênlêlôm totau-totau najawamata,
to ganac najawamata, tan kêsijn tau nan sa.”

²⁰ Ma kêsôm binj tonec kêpi Gad gebe
“Aê aoc êoc nac, tan kêkên najasawa gêdên Gad.
Gad kêluj tau kêtôm lewe,
enj kêkac gên najêma to namôkêapac gêngic.

²¹ Enj kêjalijn gamên najamanô sa kêtû tauja.
Enj gêlic kasêganê nomlênsêm gêc kêtû enja.
Enj jagêwinj launên laumata
ma gejob, gebe Apômtaunê mêtôc êtu anô
to ênê binj êtu tônj êpi Israel.”

²² Ma kêsôm binj tonec kêpi Dan gebe
“Dan kêtôm lewe najatu,
tan gêboanj kêsa anja Basan gêmên nanj.”

²³ Ma kêsôm binj tonec kêpi Naptali gebe
“O Naptali, moasijn gêjam sêga anja aômnmê
to Apômtaunê mec gêjam aôm auc.
Aôm ôwê kainj bugêjactonj to gamên gêmu kêsêpja.”

²⁴ Ma kêsôm binj tonec kêpi Aser gebe
“Aser kêtû Israel latuinên nac, tan kêtap mec sa kêlêlêc nanj.
Nê lasitêwai têmtac êwinj enj najanomanj,
ma enj êsac akainj tônj êsêp najêsi.

²⁵ Sênsô tunj aôm auc na ki jejec to kokoc,
ma nêmlên najalai ênana atom e ômac êndu.

²⁶ “O Jesurun, nac tenj kêtôm Anôtô, tan gêngônj tao najô tonê najawasi
me kêlêti gêmôa undambê gebe ênam aôm sanja nanj, gêmôa atom.

²⁷ Anôtô taugenj kêtû nêmlên lamuanô,
enj kêsip aôm sa na lêma tenjenja.
Enj kêtinj najaco su gêmuja aôm
ma kêsôm gebe Onsenj sumanj.

²⁸ Tec Israel gêngônj tomalô,
Jakobnê bumata êpoac tauja
anja gamên, tan gêjam najanô polom to wain.
Binjanô, ênê undambê kêpalip manijn kêsêp gêmênj.

²⁹ O Israel, aê aoc êoc aôm. Asa kêtôm aôm.
Apômtau tau gêjam aôm sa.
Enj kêtû lautuc gêjam aôm kêsina
to sinj êku nêmlên najaco tuluja,
Nêmlên najaco sêlê aôm to sênac papac aôm,

ma aôm ôsêlêñ ômoa êsêacnêñ lôc ñaô.” * † ‡ tañ sêlac wañ kêtù têtulu gêñña.

34

Mose gêmac êndu

¹ Ma Mose gêdi anga gaboan Moabña jakêpi lôc Nebo ñatêpôê Pisga, tañ kêkô kêkanôn Jeriko nan. Ma Apômtau kêtôc gamêñ samob gêdêñ en anga Gilead e jagêdêñ Dan,

² kêtôc Naptalinê gamêñ samob to Epraim agêc Manase nêñ gamêñ ma Judanê gamêñ samob e gêdêñ gwêc oc kêsêpña,

³ ma kêtôc gamêñ Negeb to gaboan Jerikonña e jagêdêñ Soar gêdêñ en. Jeriko tau kêtù malac nipña.

⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ en gebe “Gamêñ tonec tec katôc lemoc ma kasôm gêdêñ Abraham agêc Isak ma Jakob gebe ‘Aê oc jakêñ gamêñ tau tonec êndêñ nêñ wakuc,’ nan gamêñ tau tonec. Aê kakêñ matamanô gôlic gamêñ tau su, mago aôm taôm oc naôsa tônê atom.”

⁵ Amboac tonan Apômtaunê sakinwaga Mose tau gêmac êndu anga gamêñ Moabña kêtôm Apômtaunê biñ.

⁶ Ma Apômtau kêsun en gêc gaboan, tañ gêc gamêñ Moabña nan, kêkanôn Bet-Peor, mago ñac teñ kêjala ênê sêô atom e mênghêdêñ galoc.

⁷ Mosenê jala 120, go gêmac êndu. En mataanô kêtù waô atom, ma ôliwalô gêjaña atom.

⁸ Ma lau Israel têtan tañiboa kêtù Mosenña sêmoa gaboan Moabña kêtôm bêc 30, go bêc têtan tañiboa kêtù Mosenña gêbacnê.

⁹ Ma ñalau tokauc tatu mêtê tauñña gêjam Nun latu Josua auc, gebe Mose gêu lêma gêsac en. Amboac tonan lau Israel tañen wamu en ma sêgôm biñ, tañ Apômtau kêjatu Mose nan, ñanô kêsâ.

¹⁰ Ma propete teñ gêdi sa anga Israel kêtôm Mose, tañ êsêagêc Apômtau lanônñanô gêdêñ tauñ nan, atom e mênghêdêñ galoc.

¹¹ Teñ gêgôm gêñsêga to gêñtalô kêtôm Mose, tañ Apômtau kêsakin en gebe êngôm anga gamêñ Aiguptunña êndêñ Parao ma ênê sakinwaga to ênê gamêñ samob nan atom.

¹² Ma ñac teñ gêwê kain Mosenê ñaclai to ñajaña ma nê gêñsêga kain teñ, tañ Mose gêgôm anga lau Israel samob lanônñemña nan atom.

* 33:29: Israelnêñ ñaê teñ. † 33:29: Tumim to Urim Israelnêñ kapoac ñaê. ‡ 33:29: Sebulon ñac êlac wañña. Njalô “lagaja” kêpi lau,

Josua

Josua gêwê lau Israel gêjô Mose su jasêku lau Kanaan tulu ma sêjanjo gamêñ tau su naminj gêc buku, tec sê Josuanê ñaê kêpi nec ñalêlôm.

Buku tau ñasêbu kapôêñ têlêac gebe

1. Mòkêlatu 1-12 Lau Israel selom bu Jordan jasêsa Kanaan ma sêkôc nom tau su anja malacm nêñ.
2. Mòkêlatu 13-22 Lau Israel sêpuc kapoac gebe gôlôacmòkê ñagêdô 9 to Manasenê gôlôac ñamakenj têtap nêñ nom sa anja gamêñ, tañ gêc bu Jordan ñamakenj gêmu oc kêsêpñan.
3. Mòkêlatu 23-24 Josua kêsâê gebe nê noc êwi nom siñña kêdabinj, tec kêkalem lau Israel sêkac sa ma gêlêñ binj êsêac kêtû dim luagêc. Lau Israel sêsôm kêtû tôñ kêtiam gebe sejop Anôtônê poac ma sênam sakinj enj taugenj endenj tôñgenj.

Lau Israel sêmasañ tauñ gebe sêsa gamêñ Kanaan sêna

¹ Apômtaunê sakinjwaga Mose gêmac êndu su, go Apômtau kêsôm binj gêdêñ Mosenê sakinjwaga Nun latu Josua gebe

² “Ñoc sakinjwaga Mose gêmac êndu, amboac tonañ ôndi olom bu Jordan tonec. Lau samob sêwiñ aôm, ma naaô lasê gamêñ, tañ galoc jakêñ êndêñ lau Israel nanj.

³ Gamêñ samob, tañ emtapa aka nanj, aê jakêñ êndêñ amac êtôm gajac mata gêdêñ Mose.

⁴ Gamêñ samob, tañ gêc gamêñ sawa to lôc Lebanon ma bu kapôêñ Euprat, tañ kêtû lau Het nêñ gamêñ nanj, e gêdêñ gwêc kapôêñ, tañ kêpoac gêmu oc kêsêpñan nanj ñasawa, gamêñ samob tonañ êtu amacnêm nom.

⁵ Êtôm têm ômoa matam jalinj nanj, ñac tenj êtôm gebe êkô aôm auc atom. Aê jamoa jawiñ aôm êtôm gamoa gawiñ Mose. Aê oc janjgaminj tauc êndêñ aôm to jawi aôm siñ atom.

⁶ Ôkô ñajaña totêmtac êpa sugenj, gebe aôm taômgenj ôkêñ lau tonec sêwê kainj gamêñ, tañ katôc lemoc gêdêñ êsêac tamenj gebe jakêñ êndêñ êsêacñan nanj.

⁷ Amboac tonañ ôkô ñajaña totêmtac êpa sugenj ma ojop taôm gebe ôñgôm binjsu samob, tañ ñoc sakinjwaga Mose kêjatu aôm nanj, ñanô êsa. Ôwi binjsu tau siñ ma o sic ômu anô me gasêña atom, ec ôtap nêm lêñ ñanô ñajam sa.

⁸ Binjsu ñabuku ñabinj ênêc aôm awamsunj ñapanjenj. Taêm ênam binj tau ênêc nêm ñalêlôm êtôm elenj to êmbêc, ec ôñgôm binj samob, tañ teto gêc buku tau nanj, ñanô êsa tomalagenj. Embe ôñgôm amboac tonañ, go ôsa nêm lêñ e ônac dabinj ñapep ma ôtap nêm lêñ ñanô ñajam sa.

⁹ Aê kajatu aôm gebe ôkô ñajaña totêmtac êpa sugenj. Ôtêc taôm atom ma katôm ôluñ-ôluñ atom, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êmoa êwiñ aôm êtôm lêñ samob, tañ ôsa ôna nanj.”

¹⁰ Go Josua kêjatu launêñ kasêga gebe

¹¹ “Asa gamêñ becña ana ma ajatu lau gebe ‘Amansañ nêm gêñ aninña gebe êpuc amac tôñ anja intêna. Bêc têlêac ênaña acgom, go alom bu Jordan tonec naakôc nom, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkêñ êndêñ amac nanj su, gebe êtu amacnêm gamêñ.’ ”

¹² Go Josua kêsôm gêdêñ lau Ruben to Gad ma lau Manase ñamakenj gebe

¹³ “Taêm ênam binj, tañ Apômtaunê sakinjwaga Mose kêjatu amac nanj, gebe ‘Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êkêñ gamêñ alêwanj taômña êndêñ amac, ma gebe êkêñ nom tonec êndêñ amac.’

¹⁴ Amacnêm lauo to nêm gôlôac ñasec-ñasec ma nêm bulimakao sêmoa gamêñ, tañ Mose kêkêñ gêdêñ amac gêc bu Jordan ñamakenj tonecñan nanj. Mago amacnêm lau ñaclai sêja laukasap sa naselom bu sêmuñ nêm lasitêwai ma sênam êsêac sa

¹⁵ e Apômtau êkêñ nêñ lasitêwai sêlêwan taun têtôm amac ma sêngôn têtû wakac ança gamêñ, tañ Apômtau êkêñ êndêñ êsêac nañ. Su, go amac amu amêñ nom, tañ kêtû amacnêñ gamêñ nañ. Apômtaunê sakinwaga Mose kêkêñ gamêñ, tañ gêc bu Jordan ñamakeñ gêmu oc kêpiña nañ, gêdêñ amac.”

¹⁶ Ma êsêac sêjô Josua awa gebe” Bin samob, tañ kôjatu aêac nañ, aêac abe ançôm ñanô êsa, ma asa gamêñ samob, tañ ôsakin aêac nañ ana.

¹⁷ Aêac tañeñ wamu aôm êtôm tañeñ wamu Mosenê bin samob. Bin tagen tonec gebe Apômtau, aômñêñ Anôtô êmoa êwiñ aôm êtôm gêmoa gêwiñ Mose.

¹⁸ Lau samob, tañ sêli awen sa êndêñ aômñêñ jatu to tañeñpêc aômñêñ bin, tañ ôjatu êsêac nañ, oc sênac êsêac êndu. Bin tagen tonec gebe ôkô ñajaña ma têtac êpa su.”

2

Josua kêsakin kelenwaga sêja Jeriko

¹ Go Nun latu Josua kêsakin ñac luagêc kelecgen ança gamêñ Sitim, gebe sêkêñ kelen gamêñ. Eñ kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Ajôc, amagêc akêñ kelen gamêñ to malac Jeriko amboac tonanjen.” Ma êsêagêc sêja jasêo lasê mockaino ten nê andu ma sêngôn tônê. Awê tau nê ñaê gebe Rahab.

² Ma lau sêkêñ ñawae gêdêñ kin Jerikonça ma sêsôm gebe “Ôlic acgom, gêdêñ gêbêc lau Israel nêñ lau ñagêdô sêo lasê tonec gebe sêlic gamêñ.”

³ Go kin Jerikonça kêsakin lau dêdêñ Rahab jasêsôm gebe “Ôkêñ lau, tañ sêpi nêñ andu dêdêñ aôm sêwac nañ, sêsa sêmêñ. Êsêac sêmêñ gebe sêkêñ kelen gamêñ.”

⁴ Mago awê kêkôc ñaclagêc sa jakêsin êsêagêc ôkwi ma kêsôm gebe “Binñanô, lau dêdêñ aê sêmêñ, mago aê gajam kauc êsêac sêmêñ ança ondoc.

⁵ Gêdêñ tañ gamêñ ñakesec kêsâ ma kêdabin gebe sênsañ malac ñakatam auc nañ, lau tau sêc sêja. Gamêñ tañ êsêac sêja nañ, aê gajam kauc. Andançuc êsêac ñagaôgen, oc aê êsêac tôn.”

⁶ Mago awê tau gêwê êsêagêc sêpi salôm ñaô jakêsin êsêagêc sêc mê ñalaun, tañ en kêtâ gêc salôm ñaô nañ ñalêlôm.

⁷ Amboac tonañ lau tau têdaguc êsêagêc sêsa intêna Jordança sêja e jadêdêñ buselen. Lau tonañ sêwi malac sin, ma sêsan katam auc.

⁸ Ñaclagêc tau sêc bêc atom tagen ma awê kêpi salôm gêdêñ êsêagêc gêja

⁹ ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Aê kajalagac gebe Apômtau kêkêñ gamêñ tonec gêdêñ amac, ma aêac samob atêc amac, ma lau gamêñ tonecña nêñ ñalêlôm kêtû palê sugac.

¹⁰ Gebe aêac anô ñawae, gebe Apômtau kêkêñ Gwêckoc kêtû kelen kêtû amacña gêdêñ tañ awi Aiguptu sin nañ. Ma anô gêñ, tañ agôm gêdêñ lau Amor nêñ kin luagêc Sihon agêc Og ança Jordan ñamakeñ ônêña. Amac asen êsêagêc su samucgen.

¹¹ Gêdêñ ñasawa, tañ aêac anô bin tonañ nañ, aêacma ñalêlôm kêtû palê kêtû amacña, ma ñajaña ten gêc lau ten kêtiam atom, gebe Apômtau, amacnêñ Anôtô, en undambê lolôcña ma nom eloñña ñaAnôtô.

¹² Amboac tonañ atôc lememe êndêñ Apômtau ma asôm êndêñ aê gebe taêm walô tamocnê gôlôac êtôm aê tauc taêc walô amagêc. Ma akêñ ñabelo ñanô ten êndêñ aê.

¹³ Aôc lememe tôn êndêñ tinoc agêc tamoc ma lasicio to ñac ma êsêacnêñ lau samob, ma anam aêac sa gebe amac êndu atom.”

¹⁴ Ma ñaclagêc sêsôm gêdêñ en gebe “Amac embe aoc aêagêcma bin tonec lasê atom, go aêagêc anac da amac. Êndêñ tañ Apômtau êkêñ gamêñ tau êndêñ aêac nañ, taên walô amac to amoasin amac.”

¹⁵ Go awê tau kêlêwan êsêagêc ña lêpoa sêsêp katam saun, gebe nê andu kêtû tunbôm malacña gêwiñ, tec tunbôm kêtû ênê andu.

¹⁶ Ma enj kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Api lôc ana, gebe sêjandawaga têtap amagêc sa atom. Asin taôm amoa tônê êtôm bêc têtêac e sêjandawaga sêmu sêmên su acgom, go amagêc asa nê intêna ana.”

¹⁷⁻¹⁸ Go ñaclagêc sêsôm gêdêñ enj gebe “Ôlic acgom, êndên tañ aêac asa gamên tonec amên nañ, ômoatinj gam kokoc tonec enkaleñ katam saun, tañ kôlêwanj aêagêc asêp amên nañ. Ma tênam agêc tamam to lômi ma tamamnê gôlôac samob sêpi tagen anja nê andu. Embe ôngôm tonec atom, go binj, tañ aôm kôsôm gebe atôc lemenj êpi nañ, ênsêlô.”

¹⁹ Ñac tenj embe êwi nê andu sinj êsa intêna êna, nañ enj tau êwê nê dec ñakaiñ, aêac atom. Mago ñac tenj, tañ êmoa andu ñalêlôm êwinj aôm nañ, embe êtap gênwapac sa, go aêac awê ênê dec ñakaiñ.

²⁰ Ma aôm embe ôsôm aêagêcma binj tonanj lasê, go binj, tañ aôm kôsôm gebe aêagêc atôc lemenj êpi nañ ênsêlô.”

²¹ Ma awê tau kêsôm gebe “Binj tañ asôm su nañ, ñanô êsa.” Go kêsakinj êsêagêc gebe sêc sêna, tec êsêagêc sêwi enj sinj ma sêja. Ma enj tau kêmoatinj gam kokoc genkaleñ katam saun tau.

²² Êsêagêc sêwi awê tau sinj jasêpi lôc ma sêmoa tônê kêtôm bêc têtêac e sêjandawaga sêmu sêja. Sêjandawaga sesom gamên, tañ gêc intêna makenj-makenj nañ, mago têtap lau tenj sa atom.

²³ Go ñaclagêc sêsêp anja lôc sêmên kêtiam jaselom bu ma sêlê lasê dêdêñ Nun latu Josua, go sêjac minj binj samob, tañ kêtap êsêagêc sa nañ, gêdêñ enj.

²⁴ Ma sêsôm gêdêñ Josua gebe “Apômtau kêkêñ gamên samob kêsêp aêac lemenj binjanôgenj. Ma binj tenj, lau gamên tauña samob sêmoa tonên ñalêlôm ñatutucgenj kêtû aêacña.”

3

Lau Israel selom bu Jordan

¹ Gêdêñ bêbêc kanucgenj Josua gêdi ma gêwi Sitim sinj ma lau Israel samob sêwinj enj. Êsêac sêlê lasê bu Jordan ma sê becobo anja tônê, selom sebenj atom.

² Bêc têtêac gêbacnê, go sinjwaganênj laumata sêsêlêñ sêmoa gamên becña ñalêlôm

³ ma sêjatu lau gebe “Amac embe alic Apômtau, amacnê Anôtô, nê katapa poacña, tañ lau Lewi nêñ dabunwaga sêmbalanj nañ, go andi ma andanguc katapa tau,

⁴ ec ajala intêna, tañ asa nañ, gebe amac asa intêna tonec kwananjenj atom. Mago ñasawa êniñ katapa to amac êngic. Ñasawa tau amboac saka 500. Andambinj katapa tau atom.”

⁵ Ma Josua kêsôm gêdêñ lau gebe “Anam dabun taôm, gebe elenja Apômtau gebe êngôm gêntalô anja amac ñalêlôm.”

⁶ Ma Josua kêsôm gêdêñ dabunwaga gebe “Aôc katapa poacña sa ma asêlêñ amunj.” Tec êsêac sêlê katapa poacña tau sa ma sêsêlêñ sêmunj lau.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe “Ocsalô aê gabe jatoc aôm sa lau Israel samob sêlic e sêjala gebe aê oc jamoa jawinj aôm êtôm gamoa gawinj Mose.

⁸ Ma aôm ôjatu dabunwaga, tañ sêmbalanj katapa poacña nañ, gebe ‘Êndên tañ aô lasê Jordan ñatali nañ, akô ñanjênjenj anja bu ñalêlôm.’”

⁹ Go Josua kêsôm gêdêñ lau Israel gebe “Ajôc, atu gasuc amên, ma akênj tanjem Apômtau, amacnê Anôtô, nê binj.”

¹⁰ Ma Josua kêsôm gebe “Binj tonec êwa sa êndênj amac gebe Anôtô mata jali gêmoa gêwinj amac ma enj êsêlêñ êmunj amac ma êjanda lau Kanaan to Het ma lau Hiw to Peris ma lau Girgas to Amor ma Jebus binjanôgenj.

¹¹ Alic acgom, Apômtau, tañ kêtû nom samucgenj ñatau nañ, nê katapa poacña elom bu Jordan êmunj amac.

12 Ma galoc ajalinj lau 12 sa anja Israelnêj gôlôacmôkênêj, nac tagen-tagenj êtôm gôlôacmôkêgenj.

13 Ma êndênj tanj lau dabunj, tanj sêmbalanj Apômtau, nom samucgenj njatau, nê katapa nanj, sêu enjapa êsêp bu Jordan, go bu tau enselenj êtiam atom êpoac ma bumôkê êlêc sa naêkô amboac lênsanj tenj.”

14 Amboac tonanj gêdênj tanj lau dêdi anja nêj becobo sebe selom bu Jordan nanj, dabunwaga sêbalanj katapa poacnja sêmunj lau.

15 Ma gêdênj tanj dabunwaga, tanj sêbalanj katapa nanj, sêo lasê Jordan ma gêdênj tanj lausabalanj-katapawaga tau sêu enjkainj kêsêp bu, tanj kêsâlê Jordan njatali auc gêdênj têm sêjac kôm njanô sanja nanj,

16 bumôkê gêlêc sa jakêsunj tônj kêkô Jaêcgenj amboac lênsanj kêkanônj malac Adam, tanj gêc Sareta njagala nanj. Ma bu aênja, tanj kêsa gwêc Arabanja, tanj sêsam tenj gebe Gwêcmatê nanj, kêpa samucgenj. Ma lau selom sêsêp gamênj, tanj kêkanônj Jeriko nanj.

17 Ma gêdênj tanj lau Israel samob sêsêlênj sêmoa gamênj kelenjenj jasêpi bumakenj nanj, dabunwaga, tanj sêbalanj katapa poacnja nanj, sêkô gamênj njakelenj anja bu Jordan njaluñ e lau samob selom bu Jordan gêbacnê.

4

Poc 12, nanj sêkôc anja Jordan

1 Lau samob selom bu Jordan jasêpi su acgom, go Apômtau kêsôm gêdênj Josua gebe

2 “Ôjalinj lau 12 sa anja launêj, nac tagen-tagenj êtôm gôlôacmôkêgenj,

3 ma ôjatu êsêac gebe ‘Akôc poc 12 anja Jordan njaluñ tonec, akôc anja gamênj, tanj dabunwaga enjapa sêka nanj, ma akôc poc tau amênj bumakenj ma atoc poc tau êkô gamênj, tanj êmbêc anêc nanj.’ ”

4 Go Josua kêkalem lau 12 tau anja lau Israel nêj, tanj kêjalinj sa nanj, nac tagen-tagenj kêtôm gôlôacmôkêgenj.

5 Ma Josua kêsôm gêdênj êsêac gebe “Asêlênj naamunj Apômtau, amacnê m Anôtô, nê katapa êsêp bu Jordan njaluñgenj ma aôc poc tagen-tagenj êtômgenj ma poc tau njanamba êtôm Israelnêj gôlôacmôkê.

6 Poc tonanj êtu njabelo êkô amac njalêlôm. Ma embe nê m njapalêo to nac têtû kênac amac êtu njamu gebe ‘Poc tonec gebe êwa asagenj sa êndênj amac,’

7 go anac minj êndênj êsêac gebe Bu Jordan gêlêc sa ma kêkênj njasawa gêdênj Apômtaunê katapa poacnja. Gêdênj tanj katapa tau gelom Jordan nanj, njabu gêlêc sa. Tec poc tonec êtu njabelo tenjenja êndênj lau Israel.”

8 Ma lau tau sêgôm binj, tanj Josua kêjatu nanj, njanô kêsa ma sêkôc poc 12 anja Jordan njaluñgenj kêtôm lau Israel nêj gôlôacmôkênêj tonj, kêtôm tanj Apômtau kêsôm gêdênj Josua nanj. Ma êsêac sêôc poc tau selom jasêpi gamênj, tanj sebe sênêc nanj, ma tetoc poc tau sêngônj tonanj.

9 Ma Josua gêboa poc 12 sa kêkô Jordan njaluñgenj anja gamênj, tanj dabunwaga sêbalanj Apômtaunê katapa ma enjapa sêka nanj, ma poc tau kêkô tônê e mênjgêdênj galoc.

10 Ma Apômtau kêjatu Josua gebe êsôm binj, tanj Mose kêjatu Josua nanj, êndênj lau Israel. Ma dabunwaga, tanj sêbalanj katapa nanj, gacgenj sêkô Jordan njaluñgenj e binj samob, tanj Apômtau kêjatu Josua nanj, njanô kêsa.

Ma lau selom sêkac taunjenj sêja bumakenj.

11 Ma gêdênj tanj lau samob selom jasêpi njamakenj su nanj, Apômtaunê katapa to dabunwaga selom amboac tonanjenj sêmunj lau.

12 Rubennê wakuc ma Gadnê wakuc to Manasenê gôlôac njamakenj selom tolaukasapgenj sêmunj lau Israel kêtôm Mose kêjatu êsêac.

13 Siŋwaga tolaukasap amboac 40,000 selom jasêpi Jeriko ŋagamêŋ gaboanŋa sêja. Êsêac sêmasaŋ taun gebe sênac siŋ sêmoa Apômtau laŋônêmŋa.

14 Gêdêŋ bêc tonan Apômtau ketoc Josua sa anŋa lau Israel laŋônêm ŋa ma êsêac têtêc eŋ kêtôm têm, taŋ gêmoa mata jali nan, kêtôm têtêc Mose.

15 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Josua gebe

16 “Ôjatu dabuŋwaga, taŋ sêbalaŋ katapa poacŋa nan, gebe sêpi anŋa Jordan sêmêŋ.”

17 Amboac tonan Josua kêjatu dabuŋwaga gebe “Api anŋa Jordan amêŋ.”

18 Ma gêdêŋ taŋ dabuŋwaga, taŋ sêbalaŋ Apômtaunê katapa poacŋa nan, sêpi anŋa Jordan ŋaluŋ su ma êsêac eŋtapa sêka gamêŋ ŋakelen nan, bu Jordan gêjô tau mala e kêsâlê butali auc kêtiam kêtôm gêmunŋa.

19 Lau mênŋsêpi anŋa Jordan gêdêŋ ajônŋ ŋamataŋa ŋabêc kêtû 10 ma sê nêŋ bec sêŋgôn Gilgal, taŋ gêc malac Jeriko ŋagamêŋ oc kêpiŋa nan.

20 Ma Josua gêboa poc 12, taŋ êsêac sêkôc anŋa Jordan nan, sa anŋa Gilgal.

21 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ lau Israel gebe “Amacnêm ŋapalêo to ŋac embe têtû kênac tamenŋi êtu ŋamu gebe ‘Poc tonec ŋam amboac ondoc,’

22 go awa sa êndêŋ êsêac ma asôm gebe ‘Lau Israel selom bu Jordan tonec sêmoa gamêŋ kelenŋen,’

23 gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, gêgôm bu Jordan kêpa kêtû amacŋa e alom mênŋapi ŋamakenŋ kêtôm gêgôm gêdêŋ Gwêckoc, taŋ gêgôm kêpa kêtû aêacŋa e alom mênŋapi ŋamakenŋ.

24 Eŋ gêgôm gêŋ tonan, gebe lau tomôkê-tomôkê nomŋa sêjala, gebe Apômtau lêma ŋajaŋa ma gebe amac atêc Apômtau, amacnêm Anôtô, endenŋ tônŋen.”

5

1 Lau Amor nêŋ kiŋ samob, taŋ sêmoa bu Jordan ŋamakenŋ kêsi gamêŋ oc kêsêpŋa nan, ma lau Kanaan nêŋ kiŋ samob, taŋ sêŋgôn gwêctali nan, sêŋô ŋawae gebe Apômtau gêgôm bu Jordan kêpa kêtû lau Israelŋa e selom bu su, tec nêŋ ŋalêlôm kêtû palê ma nêŋ ŋaclai gêbacnê kêtû lau Israelŋa.

Josua kêsa lau ma êsêac sêlic om Pasa anŋa Gilgal

2 Gêdêŋ ŋasawa tonan Apômtau kêsôm gêdêŋ Josua gebe “Ômansaŋ bôjaŋ poc ma ôsa lau Israel êtiam êtu luagêcŋa.”

3 Amboac tonan Josua kêmasaŋ bôjaŋ poc ma kêsa lau Israel anŋa Gibeat-Haralot.

4 Josua kêsa êsêac kêtû ŋam amboac tonecŋa gebe lau to siŋwaga samob, taŋ sêwi Aiguptu siŋ nan, sêmac êndu anŋa intêna gamêŋ sawaŋa gêdêŋ taŋ sêwi Aiguptu siŋ su nan.

5 Êsêac sêsa lau samob, taŋ sêmêŋ nan, mago lau samob, taŋ tenenŋi sêkôc êsêac gêdêŋ taŋ sêwi Aiguptu siŋ su ma sêmoa intêna gamêŋ sawaŋa nan, tec sêsa êsêac atom.

6 Gebe lau Israel sêsêlêŋ sêmoa gamêŋ sawa kêtôm jala 40 e lau samob to siŋwaga samob, taŋ sêwi Aiguptu siŋ nan, sêjaŋa anŋa gamêŋ sawa kêtû êsêac sêkêŋ taŋeŋ Apômtau awa atomŋa, tec Apômtau kêtôc lêma gebe êsêac sêlic gamêŋ, taŋ Apômtau gêjac mata gêdêŋ aêac tamenŋi gebe êkêŋ gamêŋ, taŋ su to lêp keselenŋ êndêŋ aêac nan atom.

7 Amboac tonan Josua kêsa êsêac gebe êsêac sêsa lau tonan anŋa intêna atom.

8 Gêdêŋ taŋ sêsa lau samob su nan, sêŋgôn nêŋ gamêŋ becoboŋagenŋ e kamoc gemo.

9 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Josua gebe “Ocsalô tonec aê kakac biŋ majenŋ Aiguptuŋa su anŋa amacnêm.” Tec sê gamêŋ tau ŋaê gebe Gilgal e mênŋgêdêŋ galoc.

10 Lau Israel sê nêŋ becobo sêŋgôn Gilgal ma gêdêŋ ajônŋ tonan ŋabêc kêtû 14 ŋagêbêc êsêac sêlic om Pasa. Êsêac sêmoa malac Jeriko ŋagamêŋ gaboanŋa.

11 Senŋ Pasa su ma ŋageleŋ êsêac senŋ gamêŋ tau ŋakôm ŋanô, senŋ polom ŋaluc to polom ŋanô, taŋ sêpac nan, gêdêŋ bêc tonanŋenŋ.

¹² Ma mana tau gêbacnê gêdên bêbêcgen tonan, gêdên tañ sen gamên tau ñakôm ñanô nan. Ma lau Israel têtap mana sa kêtiam atom, sen gamên Kanaan ñakôm ñanô gêdên jala tonan.

Josua agêc ñac tosinj

¹³ Gêdên tañ Josua gêmoa Jeriko ñamalac gala nan, en gêoc mataanô sa ma gêlic ñac ten kêkô en lajônêmña. Ñac tau gê nê sin sa ma kêmêgôm sin tau ña lêma. Josua gêdên en gêja ma kêsôm gêdên en gebe “Aêacma ñac aôm me ma ñacjonên ñac aôm.”

¹⁴ Ma en kêsôm gebe “Masi, aê Apômtaunê sinwaganên laumata. Galocgen tec gamên.” Go Josua gêu tau jagêc lajônô gêdên nom ma keten mec to kêsôm gêdên en gebe “Ñoc apômtau êjatu binj ondoc êndên nê sakinwaga.”

¹⁵ Ma Apômtaunê sinwaganên laumata kêsôm gêdên Josua gebe “Ônu atapa su anga amtapa, gebe gamên, tañ kôkô nan, gamên dabun.” Ma Josua gêgôm kêtôm tonan. *

6

Lau Israel sêku malac Jeriko tulu

¹ Ma lau Jeriko sêbalañ nêñ malac auc ñapep kêtû lau Israelña. Lau ten sêsô-sêsa atom.

² Ma Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe “Ôlic acgom, aê kakên Jeriko to ñakin ma sinwaga tonaclai sêsêp aôm lêmam.

³ Amboac tonan amac sinwaga samob asêlên anji malac tau auc êtu dim tagen. Ma anjôm amboac tonan êtôm bêc 6.

⁴ Ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 sêsêlên sêmun katapa poacña. Ma êndên bêc êtu 7ña amac asêlên anji malac auc êtu dim 7 ma dabunwaga sênac dauc êtañ.

⁵ Ma êsêac embe sênac dauc êtañ ê tôn balingen, ma amac embe anj dauc êtañ amboac tonan, go lau samob sênam lasê toaligen ma malac ñatunbôm êku sa ma lau samob gacgen sembo sêsa malaclêlôm sêna.”

⁶ Amboac tonan Nun latu Josua kêkalem dabunwaga ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Aôc katapa poacña sa ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêsêlên sêmun Apômtaunê katapa poacña.”

⁷ Ma en kêsôm gêdên lau gebe “Ajôc, asêlên anji malac auc ma sinwaga tolaukasap sêsêlên sêmun Apômtaunê katapa.”

⁸ Ma lau sêgôm binj, tañ Josua kêjatu nan, ñanô kêsa. Dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêsêlên sêmun sêmoa Apômtau lajônêmña. Êsêac sêjac dauc kêtañ ma Apômtaunê katapa poacña kêsêlên kêdaguc êsêac.

⁹ Ma sinwaga tolaukasap sêsêlên sêmun dabunwaga, tañ sêjac dauc kêtañ ñapañ.

¹⁰ Ma Josua kêjatu lau gebe “Anam lasê atom, anam taôm têngen, asôm binj ten êsa awemsun atom é êndên bêc aê jasôm êndên amac gebe Anam lasê, go anam lasê.”

¹¹ Amboac tonan en kêsakin Apômtaunê katapa kêgi malac tau auc kêtû dim tagen. Su, go sêo lasê gamên becobaña kêtiam ma sêc bêc anga tonan.

¹² Gêdên bêbêc kanucgen Josua gêdi sa ma dabunwaga sêbalañ Apômtaunê katapa.

¹³ Ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 sêsêlên sêmun Apômtaunê katapa ma sêjac dauc ñapañ. Ma sinwaga tolaukasap sêsêlên sêmun êsêac ma lau ñagêdô têdaguc Apômtaunê katapa, ma dauc kêtañ ñapañ.

¹⁴ Ma gêdên bêc kêtû luagêcña êsêac sêsêlên sêgi malac auc kêtû dim tagen amboac tonanjen ma sêmu sêja gamên becobaña. Sêgôm amboac tonan kêtôm bêc 6.

¹⁵ Gêdên bêc kêtû 7ña êsêac dêdi gêdên gelen mata ma sêsêlên sêgi malac auc amboac sêgôm-sêgôm kêtû dim 7. Gêdên bêc tagen tonanjen tec êsêac sêsêlên sêgi malac auc kêtû dim 7.

* 5:15: Gilgal ñam gebe Takac su.

¹⁶ Ma gédênj tanj sêgi malac auc kêtû dim 7ŋa ma dabunwaga sêjac dauc kêtanj nanj, Josua kêsôm gédênj lau gebe “Anam lasêmanj, gebe Apômtau kékênj malac tau gédênj amac.

¹⁷ Ma malac to ñagênj samob êtu Apômtaunê gênj ensenj sunja. Mockainjo Rahab to nê lau samob, tanj sêmoa sêwiñ enj anja ênê andu nanj, taunjenj go sêmoa matenj jali, gebe enj gêsa lau jaenja, tanj aêac tasakinj êsêac nanj auc.

¹⁸ Ma amac ajop taôm êndênj gênj, tanj gêjac ansenj sunja ñawae. Matem katu gênj tau e akôc ñagêdô, tanj kêtû Apômtaunê nanj, su atom. Embe anjom, go lau Israel nêñ gamênj becoboña êwê kainj binj, tanj êtap malac Jeriko sa nanj, êwiñ ma êtap gênjwapac ñanô sa.

¹⁹ Ma silber to gold samob ma laclu, tanj sêmasanj ña ki kokoc to jejec nanj, êtu Apômtaunê gênj dabunj naêsêp Apômtaunê kanom.”

²⁰ Amboac tonanj lau sêjam lasê ma sêjac dauc kêtanj. Gédênj tanj lau sênô dauc kêtanj nanj, sêjam lasê ma tunbôm kêku sa, ma lau sêpi malac sêja. Lau samob gacgenj sebo sêsa malac sêja ma sêku malac tau tulu.

²¹ Go sesenj malac samucgenj su. Êsêac sesenj ñac to awê ma lau matak to lau ñanô, sesenj bulimakao to domba ma donki. Êsêac sesenj gênj samob su ña sinj ñamata.

²² Ma Josua kêsôm gédênj ñaclagêc, tanj sêkênj kelenj gamênj nanj, gebe “Asô awê mockainjo nê andu ana ma akôc awê tau to nê lau samob, tanj sêmoa sêwiñ enj nanj, sêsa sêmênj amboac atôc lememe gédênj enj nanj.”

²³ Amboac tonanj ñac wakuc luagêc tau, tanj sêkênj kelenj gamênj nanj, sêsô andu sêja ma sêkôc Rahel to têna agêc tama ma lui to nê lau samob, tanj sênjgônj sêwiñ enj nanj, sêsa sêmênj. Êsêac sêkôc ênê lau samob ma sêkênj êsêac sênjgônj lau Israel nêñ gamênj becoboña ñamagê.

²⁴ Ma êsêac sêkêc malac to ñagênj samob ja genj. Tagenj silber to gold ma ku, tanj sêmasanj ña ki kokoc to jejec nanj, sêkênj jakêsêp kanom, tanj kékô Apômtaunê andu nanj.

²⁵ Josua gêjam awê mockainjo Rahab to tamanê gôlôac ma nê lau samob, tanj sêwiñ enj nanj sa. Enj gênjgônj lau Israel ñalêlôm e mênjgédênj galoc, gebe enj gêsa lau jaenj, tanj Josua kêsakinj gebe sêkênj kelenj malac Jeriko nanj auc.

²⁶ Gédênj têt tonanj Josua kêjatu lau gebe têtôc lemenj sêkô Apômtau lanjônêmña ma kêsôm gebe “Aêac tapuc boa ñac, tanj êndi mênjêkwê malac Jeriko tonec sa êtiam nanj. Enj ênac da alê ñamataña ña nê ñacsêga.

Ma ênac da malac ñakatam ña nê ñac saunj.”

²⁷ Amboac tonanj Apômtau gêwiñ Josua ma ênê wae gêjam gamênj samucgenj auc.

7

1-26 *

8

1-35 *

9

1-27 *

10

Lau Israel sêku lau gamênj gêmu kêsêpña tulu

¹ Kinj Jerusalemña Adonisedek gênjô Josua kêku malac Ai tulu to gesenj malac tau samucgenj su ñawae. Josua gêgôm malac Ai to ñakinj kêtôm gêgôm gédênj malac Jeriko to

* **7:1-26:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ sinjwaga sêpi Kanaan ñagamênj lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatinj poac tenj sêwiñ lau Gibeon ñaminj gêc tonec. * **8:1-35:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ sinjwaga sêpi Kanaan ñagamênj lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatinj poac tenj sêwiñ lau Gibeon ñaminj gêc tonec. * **9:1-27:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ sinjwaga sêpi Kanaan ñagamênj lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatinj poac tenj sêwiñ lau Gibeon ñaminj gêc tonec.

ņakiņ. Kiņ tau gēņô biņ teņ gēwiņ gebe Lau Gibeonņa sê wama gêdêņ lau Israel ma sêmoa sêwiņ êsêac.

² Eņ gēņô biņ tonan ma kêtêc tau gebe Gibeon malac kapôêņ kêtôm kiņnêņ malac ñagêdô, ma malac tau kapôêņ kêlêlêc Ai su ma nêņ lau samob lau toņaclai.

³ Kêtu tonanņa kiņ Jerusalemņa Adonisedek kêsakiņ biņ gêdêņ kiņ Hebronņa Hoham to gêdêņ kiņ Jarmutņa Piram ma gêdêņ kiņ Lakisņa Japia to gêdêņ kiņ Eglonņa Debir ma kêsôm gebe

⁴ “Api andêņ aê amêņmaņ ma anam aê sa. Aêac tanac Gibeon gebe êsêac sê wama gêdêņ Josua to lau Israel.”

⁵ Go lau Amor nêņ kiņ lemeņ teņ tonec, kiņ Jerusalemņa to kiņ Hebronņa ma kiņ Jarmutņa to kiņ Lakisņa ma kiņ Eglonņa sêkac nêņ siņwaga sa ma êsêac tonêņ siņwaganêņ toņ samob sêpi jasêgi malac Gibeon auc ma sêjac siņ gêdêņ malac tau.

⁶ Ma lau Gibeonņa sêkêņ biņ gêdêņ Josua gêja Gilgal ma sêsôm gebe “Ôņgamiņ taôm êndêņ nêm sakiņwaga atom. Ôpi ôndêņ aêac ômôêņ sebeņ ma ônam aêac kêsî to ônam aêac sa. Gebe lau Amor nêņ kiņ samob, taņ sêņgôn gamêņ lôcņa naņ, sêkac sa sêmêņ gebe sênac siņ êndêņ aêac.”

⁷ Ma Josua gêdi aņga Gilgal ma kêpi gêja. Siņwaga to lau toņaclai samob sêsêlêņ sêwiņ eņ.

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêņ Josua gebe “Ôtêc êsêac atom, gebe aê kakêņ êsêac sêsêp aôm lêmam sugac. Êsêacnêņ ñac teņ oc êkô aôm auc atom.”

⁹ Josua gêdi aņga Gilgal ma kêsêlêņ gêdêņ gêbêc samuc tonan ma gêo lasê gêdêņ êsêac e têtakê.

¹⁰ Ma Apômtau gêgôm êsêacnêņ meloco kêsa e sêc lau Israel, taņ sêjac êsêac ñanô aņga Gibeon naņ su. Lau Israel sêjanda êsêac sêsêp intêna Bet-Horonņa, ma sêjac êsêac e jadêdêņ Aseka to Makeda.

¹¹ Gêdêņ taņ êsêac sêc lau Israel su sêsêp intêna Bet-Horonņa sêja naņ, Apômtau tau kêbaliņ poc kapôêņ aņga undambê jakêtuc êsêac e jasêo lasê Aseka, ma êsêac sêmac êndu. Lau taņ sêmac êndu kêtû kom pocņa naņ, taêsam sêlêlêc lau, taņ lau Israel sêjac ña siņ êndu naņ su.

¹² Gêdêņ bêc, taņ Apômtau kêkêņ lau Amor sêsêp lau Israel lemeņ naņ, Josua kêkô lau Israel laņôñnêma kêsôm gêdêņ Apômtau gebe “Aôm oc, ôkô ñaņêņ aņga Gibeon ma aôm ajôn, aņga gaboan Aijalon.”

¹³ Ma oc kêkô ñaņêņ ma ajôn kêkô amboac tonanņ e lau sêkac kamocgoc gêbacnê.

Biņ tonan teto gêc Jasarnê buku gebe Oc tau kêkô umbon ñaluņ ma kêkac tau gebe naêsêp atom, kêkôgeņ kêtôm bêc samuc teņ.

¹⁴ Bêc teņ kêtôm tonan gêc gêmuņ atom ma gêc atom e mêngeđêņ galoc. Gêdêņ bêc tonan Apômtau kêkêņ taņa ñac teņ awa ñam gebe Apômtau gêjac siņ gêjô Israel.

¹⁵ Go Josua ma lau Israel samob sêc sêmu sêja nêņ gamêņ Gilgal kêtiam.

16-43 *

11

1-23 *

12

1-24 *

* **10:16-43:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêņ Kanaan samucgeņ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêņ gôlôacmôkê têtap nêņ nom ñasawa sa kêtômgeņ. * **11:1-23:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêņ Kanaan samucgeņ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêņ gôlôacmôkê têtap nêņ nom ñasawa sa kêtômgeņ. * **12:1-24:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêņ Kanaan samucgeņ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêņ gôlôacmôkê têtap nêņ nom ñasawa sa kêtômgeņ.

1-33 *

13

1-15 *

14

1-63 *

15

1-10 *

16

1-18 *

17

1-28 *

18

1-51 *

19

1-9 *

20

1-45 *

21

1-34 *

22

1-16 *

23**24***Josuanê awamu*

¹ Go Josua kêkac lau Israel nêḡ gôlôacmôkê samob sa anḡa Sikem. Enḡ kêkalem lau Israel nêḡ lau ḡanô to laumata ma nêḡ gôliḡwaga to kasêga samob sa jasêkô Anôto laḡônêm.

² Go Josua kêsôm gêdêḡ lau samob gebe “Apômtau, lau Israel nêḡ Anôto, kêsôm biḡ tonec gebe ‘Gêdêḡ andanḡenḡ amac tamemi Abraham agêc Nahor tamenḡi Tara sêḡḡôḡ bu Euprat ḡamakenḡ ônêḡa, ma sêḡam sakinḡ gêdêḡ anôtoḡi jaba.

* **13:1-33:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **14:1-15:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **15:1-63:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **16:1-10:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **17:1-18:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **18:1-28:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **19:1-51:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **20:1-9:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **21:1-45:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **22:1-34:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **23:1-16:** 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ.

³ Go aê kakôc amac tamemi Abraham su anğa bu ñamakenj ònêña ma gawê enj kêsêlênj kêtôm gamênj Kanaanja samob. Aê kakênj êné wakuc têtú taêsam. Aê kakênj Isak gêdênj enj.

⁴ Ma kakênj Jakob agêc Esau gêdênj Isak. Aê kakênj gamênj lôcña Seir gêdênj Esau gêwê kainj, mago Jakob to nê latui sêsêp Aiguptu sêja.

⁵ Go kasakinj Mose agêc Aron ma kakôninj Aiguptu ña gêñwapac, tañ gagôm anğa gamênj tau nañ. Su, go gawê amac asa amênj.

⁶ Aê gawê amac tamemi sêsa anğa Aiguptu sêmênj e aô lasê gwêc. Ma lau Aiguptu sêjanda amac tamemi ña kareta to hos e jadêdênj Gwêckoc.

⁷ Ma êsêac awenj gêjac Apômtau ma enj kêkênj gêsunjbôm genj amac to lau Aiguptu kêsí to gêgôm gwêc kêmakop e kêsâlê êsêac auc. Amac matemanô alic gênj, tañ aê gagôm gêdênj Aiguptu nañ su. Amac amoa gamênj sawa ñasawa baliñ.

⁸ Go aê gawê amac aô lasê lau Amor, tañ sêngônj Jordan ñamakenj ònêña nañ, nênj gamênj. Gêdênj tañ kakênj êsêac sêsêp amac lemema ma amac akôc êsêacnênj gamênj su nañ, aê gasenj êsêac gamunj amac.

⁹ Go kinj Moabña Sipor latu Balak gêdi ma gêjac sinj gêdênj Israel. Enj kêsakinj binj gêdênj Beor latu Bileam gebe êmênj ma êpuc boa amac.

¹⁰ Mago aê kakênj tañoc Bileam atom, tec enj gêjam mec amac. Gagôm amboac tonañ, tec gajam amac kêsí anğa Balak lêma.

¹¹ Go amac alom bu Jordan e aô lasê malac Jeriko. Ma lau Jerikoña sêjac sinj gêdênj amac. Mago lau Jeriko taunjenj atom, lau Amor to Peres ma Kanaan to Het ma Girgas to Hiw ma Jebus amboac tonañjenj. Mago aê kakênj êsêac sêsêp amac lemema.

¹² Aê kasakinj banic gêmunj ma kêjanda lau Amor nênj kinj luagêc gêmunj amac. Amacnêma sinj to talam gêgôm atom.

¹³ Aê kakênj gamênj tenj, tañ ajam kôm kêpi atom nañ, gêdênj amac ma kakênj malac, tañ amac akwê sa atom nañ, gêdênj amac anğônj. Amac aenj kôm wainña to katêkwi, tañ asê atomanô nañ ñanô’

¹⁴ “Amboac tonañ galoc atêc Apômtau to anam sakinj enj têtmtac makenj ma tonêma ñalêlôm ñañênjenj. Atinj anôtôi jaba, tañ tamemi sêjam sakinj anğa bu ñamakenj ònêña to anğa Aiguptu nañ su, ma anam sakinj Apômtau.

¹⁵ Mago amac embe andec gebe anam sakinj Apômtau, go ocsalô tonec ajalinj anôtôi, tañ abe anam sakinj nañ sa. Abe anam sakinj anôtôi, tañ tamemi sêjam sakinj anğa bu ñamakenj ònêña nañ, me lau Amor, tec anğônj êsêacnênj gamênj nec, nênj anôtôi me. Mago aê to ñoc gôlôac abe anam sakinj Apômtaugenj.”

¹⁶ Go lau tau sêjô enj awa gebe “Binj tonec gebe awi Apômtau sinj ma anam sakinj anôtôi jaba nec ênac jaê aêac,

¹⁷ gebe Apômtau, aêacnênj Anôtôi, gêwê aêac to tamenj tapi anğa Aiguptu tamênj ma gêwê aêac dawí andu kapoacwalôña sinj. Enj gêgôm gêñsêga kainj tenj aêac talic ma gejob aêac anğa intêna samob, tañ tasa nañ, ma gejob aêac gêdênj tañ tasêlênj tasêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm nañ.

¹⁸ Ma Apômtau kêjanda lau tomôkê-tomôkê gêmunj aêac, enj kêjanda lau Amor, tañ sêngônj gamênj tonec nañ, amboac tonañjenj. Kêtu tonañña aêac abe anam sakinj Apômtau amboac tonañjenj, gebe enj kêtú aêacnênj Anôtôi.”

¹⁹ Mago Josua kêsôm gêdênj lau tau gebe “Amac atôm gebe anam sakinj Apômtau atom, gebe enj Anôtôi dabunj. Enj gêjam lêmunj lau gebe têtmtac êwiñ enj taugenj. Enj oc êsuc amacnêma binj agêli binjsuña to nêma sec ôkwi atom.

²⁰ Enj kêmoasinj amac su, mago amac embe awi enj sinj ma anam sakinj anôtôi jaba, go ênam dêmôê amac ma êñgôm amac sec to ensenj amac su.”

²¹ Ma lau sêsôm gêdênj Josua gebe “Masi, aêac abe anam sakinj Apômtau.”

²² Ma Josua kêsôm gêdêṅ lau gebe “Amac taôm awa taôm sa gebe ajaliṅ Apômtau sa gebe anam sakiṅ eṅ.” Ma êsêac sêsôm gebe “Aêac awa tauṅ sa sugac.”

²³ Eṅ kêsôm gebe “Amboac tonanṅ, go atiṅ anôtô i jaba, taṅ sêc amac ṅalêlôm nanṅ su, ma akêṅ nêṅ ṅalêlôm êndêṅ Apômtau, Israelnêṅ Anôtô.”

²⁴ Ma lau sêsôm gêdêṅ Josua gebe “Aêac anam sakiṅ Apômtau, aêacnêṅ Anôtô, to taṅeṅ wamu ênê awa.”

²⁵ Tec gêdêṅ bêc tonanṅ Josua kêmoatiṅ poac gêwiṅ' lau ma kêmasanṅ biṅsu to ṅagôliṅ kêtû êsêacṅa anṅa Sikem.

²⁶ Ma Josua keto biṅ tonanṅ kêsêp Anôtônê biṅsu ṅabuku. Ma eṅ kêkôc poc kapôêṅ teṅ jagêjac sa anṅa kamem, taṅ kêkô Apômtaunê gamêṅ dabuṅ nanṅ ṅalabu.

²⁷ Ma Josua kêsôm gêdêṅ lau samob gebe “Alic acgom, poc tonec êtu ṅabelo êwa aêac saṅa, gebe gêṅô Apômtaunê biṅ samob, taṅ eṅ kêsôm gêdêṅ aêac nanṅ gêwiṅ. Kêtû tonanṅa amac embe ansa nêṅ Anôtô auc, go poc tau êtu ṅabelo êwa amac saṅa.”

²⁸ Go Josua kêsakiṅ lau sêc sêja nêṅ nomlênsêṅ gêdêṅ-gêdêṅgeṅ.

Josua agêc Eleasar sêmac êndu

²⁹ Biṅ tonanṅ gêbacnê, go Apômtau nê sakiṅwaga Nun latu Josua gêmac êndu. Ênê jala kêtû 110.

³⁰ Ma êsêac sêsuṅ eṅ anṅa tau nê nomlênsêṅ ṅamalac Timnat-Serat, taṅ gêc lôc Gas ṅagamêṅ gêmu kêpiṅa anṅa Epraim ṅagamêṅ lôcṅa.

³¹ Ma lau Israel sêjam sakiṅ Apômtau gêdêṅ bêc Josua gêmoa mata jaliṅa samob. Eṅ gêmac êndu su ma laumata ṅagêdô, taṅ sêlic kôm, taṅ Anôtô gêjam kêpi lau Israel nanṅ, gacgeṅ sêmoa. Tec lau Israel sêjam sakiṅ Apômtau gêdêṅ laumata tonanṅ nêṅ bêc sêmoa matenṅ jaliṅa samob amboac tonanṅeṅ.

³² Josepnê ṅatêkwa, taṅ lau Israel sêkôc anṅa Aiguptu sêmêṅ nanṅ, sêsuṅ anṅa Sikem kêsêp nom, taṅ Jakob gêjam ôli ṅa mone silber 100 gêdêṅ Sikem tama Hamor latui nanṅ, ṅasawa teṅ. Gamêṅ tau kêtû Josepnê wakuc nêṅ nomlênsêṅ teṅ.

³³ Ma Aron latu Eleasar gêmac êndu ma sêsuṅ eṅ anṅa latu Pinehas nê malac Gibeaa. Êsêac sêkêṅ malac, taṅ gêc Epraim ṅagamêṅ lôcṅa nanṅ, gêdêṅ eṅ.

Gôliŋwaga

Lau Israel sêku Kanaan tulu e sêwaka sakin kinŋa sa ŋaminŋ gêjam lau Gôliŋwaga nêŋ buku tonec auc. Miŋ tau ŋai kêpi Israelnêŋ sinsêlêc, taŋ sêsam êsêac sebe Gôliŋwaga naŋ, nêŋ gêŋ sinsêlêcŋa. Lau tonanŋ ŋagêdô samob gôliŋwaga ŋanô êsêac atom, laumata êsêac sêwê nêŋ lau sêjac sinŋa to kêsiwaga, taŋ sêjam nêŋ lau sa-sa gêdêŋ ŋacjo sêkôninŋ êsêac tôŋ naŋŋa. Gôliŋwaga ŋac towae kêlêlêc ŋagêdô samob su naŋ Simson, taŋ sêjac ênê gêŋsêga ŋaminŋ gêc môkêlatu 13-16.

Biŋ kapôêŋ tec buku tau kêdônŋ nec tonec gebe Lau Israel sêsap Anôtô tôŋ ŋaŋêŋ, tec gêjam êsêac sa sêŋgônŋ nêŋ ŋajam Ma sêsap tauŋ su aŋga Anôtônê, tec gedec êsêac dêdac gêŋwapac e sêŋgônŋ jageo.

Mago biŋ ŋanô teŋ kêsinŋ tau gêc lêlôm gêwiŋ gebe Lau tau embe sêsap tauŋ su aŋga Anôtônê e dêndac gêŋwapac, mago eŋ embe êlic êsêac sêmbu tauŋ to sêkac tauŋ ôkwi êtiam, eŋ taê labu nê lau to gêjam êsêac kêsi gêjac ŋawaegenŋ.

1:1-36. Josua gêmac êndu su acgom, go lau Israel nêŋ gôlôacmôkê ŋagêdô sêjac sinŋ jasêku Kanaannêŋ malac ŋagêdô tulu ŋaminŋ.

2

Apômtaunê aŋela geoc tau lasê aŋga Bokim

¹ Apômtaunê aŋela gêwi Gilgal sinŋ gêja Bokim ma kêsôm gêdêŋ lau Israel gebe “Aê kakôc amac aŋga Aiguptu ma gawê amac mênjaô lasê gamêŋ, taŋ katôc lemoc gebe jakêŋ êndêŋ tamemi naŋ. Aê kasôm gebe ‘Aê janac poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ amac naŋ, popoc atomanô.

² Ma amac amoatiŋ poac teŋ êndêŋ lau, taŋ sêŋgônŋ gamêŋ tonec naŋ atom. Atuc êsêacnêŋ altar popoc.’ Mago amac taŋem wamu aêŋoc jatu tonanŋ atom. Amac agôm asagenŋ.

³ Amboac tonanŋ aê jasôm êndêŋ amac gebe Aê jajanda lau tomôkê-tomôkê jamuŋ amac atom. Êsêac oc têtû nêŋ ŋacjo ma nêŋ anôtôi jaba têtû amacnêŋ lakô.”

⁴ Apômtaunê aŋela kêsôm biŋ tonanŋ gêdêŋ lau Israel samob su, go lau tau sêpuc taŋiboas ma ma têtanŋ.

⁵ Ma sê gamêŋ tonanŋ ŋaê gebe Bokim ma sêkêŋ da gêdêŋ Apômtau aŋga tônê.

Josua gêmac êndu

⁶ Josua kêlêwanŋ lau Israel sêmu dêdêŋ nêŋ nomlênsêŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ sêja, gebe sêŋgônŋ têtû wakac.

⁷ Ma lau Israel sêjam sakinŋ Apômtau kêtôm têm Josua gêmoa nomŋa. Josua gêmac êndu su, go êsêac sêjam sakinŋ Apômtau sêmoa kêtôm têm, taŋ laumata, taŋ sêjala gêŋ samob, taŋ Apômtau gêgôm gêdêŋ lau Israel naŋ, sêmoa matenŋ jali naŋ.

⁸ Ma Nun latu Josua, taŋ Apômtaunê sakinŋwaga naŋ, nê jala kêtû 110 ma gêmac êndu.

⁹ Êsêac sêsuŋ eŋ aŋga tau nê nomlênsêŋ ŋamalac Tinat-Heres, taŋ gêc lôc Gas ŋagamêŋ gêmu kêpiŋa aŋga Epraim ŋagamêŋ lôcŋa.

¹⁰ Lau taŋ sêmoa sêwiŋ Josua naŋ, sêmac êndu amboac tonanŋ, ma lau wakuc mênŋsêsa, naŋ êsêac sêjam kauc Apômtau to nê kôm, taŋ gêjam kêtû lau Israelŋa naŋ.

Lau Israel sêwi Apômtau sinŋ ma gôliŋwaga sêkôc kôm sa

¹¹ Go lau Israel sêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ, gebe sêjam sakinŋ Bal.

¹² Êsêac sêwi Apômtau, tameninêŋ Anôtô, taŋ kêkôc êsêac su aŋga Aiguptu naŋ, sinŋ ma sêsap lau, taŋ sêgi êsêac auc naŋ, nêŋ anôtôi jaba tôŋ. Êsêac sêpônŋ eŋduc gêdêŋ anôtôi tonanŋ ma sêgôm Apômtau têtac ŋandanŋ kêsa.

13 Êsêac sêwi Apômtau siñ ma sêjam sakiñ Bal agêc Astarte.

14 Apômtau têtac nandan nânô gêdêñ lau Israel, tec kêkêñ êsêac sêsêp kêjanğowaga lemeñ, gebe sêjanğo êsêacnêñ gêñ su. Eñ kêkêñ nêñ nacıo, tañ sêgi êsêac auc nañ, gebe sêkônin êsêac e lau Israel têtôm gebe sênam tauñ sa êtiam atom.

15 Kêtôm têm samob, tañ êsêac dêdi sebe sênac siñ nañ, Apômtau gêjam dêmôê êsêac kêtôm eñ kêsôm ma kêtôc lêma gebe êngôm nañ. Ma êsêac sêpô lêna tauñ nânôgeñ.

16 Go Apômtau kêkêñ gôliñwaga, tañ sêjam lau Israel sa anğa kêjanğowaga lemeñ.

17 Mago êsêac sêkêñ tañeñ nêñ gôliñwaga atom. Êsêac sêkêñ tauñ dêdêñ anôtôi jaba to sêpôn aenđuc gêdêñ êsêac. Êsêac tamenñ tañeñ wamu Apômtaunê biñsu, mago êsêac tauñ sêwi tameninêñ lêñ tonañ siñ sebeñ ma sêsa kêtiam atom.

18 Kêtôm têm samob, tañ Apômtau kêkêñ gôliñwaga gêdêñ êsêac nañ, eñ gêmoa gêwiñ gôliñwaga tau ma eñ gêjam lau tau sa anğa nêñ nacıo lemeñ kêtôm têm samob, tañ gôliñwaga gêmoa gêwiñ êsêac nañ. Apômtau taê walô êsêac kêtü nêñ tañiboa, tañ têtanj kêtü nêñ nacıo sêlêsu to sêkônin êsêac nañna.

19 Mago gêdêñ tañ gôliñwaga gêmac êndu nañ, lau sêmu sêja nêñ intêna lanğwa kêtiam e sêgôm sec kêlêlêc lau gêmunğa su. Êsêac têdaguc anôtôi jaba ma sêjam sakiñ êsêac to sêpôn aenđuc gêdêñ êsêac ma sêwi nêñ lêñ tonañ siñ atom, sêsa togêsunğêkwa natonğeñ sêmoa.

20 Apômtau têtac nandan sec gêdêñ lau Israel ma kêsôm gebe “Lau tonec sesen poac, tañ kajatu gêdêñ êsêac tamenñ gebe sêsap tôn nañ, su ma tañeñ wamu aê atom,

21 tec aê jajanda lau tomôkê-tomôkê, tañ Josua kêku tulu atom ma gêmac êndu nañ, nêñ teñ êtiam atom.

22 Aê janğôm gêñ tonec gebe jansaê lau Israel e jajala êsêac sêsa nacı lêñ têtôm tamenñ sêsa nêñ me masi.”

23 Amboac tonañ Apômtau gêlôc gebe lau tomôkê-tomôkê, tañ sêsô Josua lêma nğalabu atom nañ, sêngôngeñ. Eñ kêjanda êsêac sebeñ atom.

3:1-31 Lau Israel sêwi Apômtau siñ kêtü dim têlêac, tec Apômtau kêkêñ êsêac sêsô nêñ nacıo nğalabu. Gêdêñ tañ êsêac teten eñ nañ, eñ kêsakiñ gêjamsawaga teñ. * † ‡

4

Debora agêc Barak sêku Sisera tulu

1 Gôliñwaga Ehud gêmac êndu su, go lau Israel sêgôm gêñ, tañ Apômtau gêlic sec nañ kêtiam.

2 Amboac tonañ Apômtau kêkêñ êsêac sêsêp Jabin lêma. Eñ lau Kanaan nêñ kin, tañ gêjam gôliñ êsêac gêngôn malac Hasor nañ. Ênê siñwaganêñ laumata Sisera, tañ gêngôn lau samuc nêñ malac Haroset.

3 Jabinnê kareta ki 900 ma eñ gejon lau Israel secanô kêtôm jala 20. Tec lau Israel awenğeñ gêjac Apômtau gebe ênam êsêac sa.

4 Lapidotnê awê Debora eñ propeteo teñ kêtü lau Israel nêñ gôliñwagao gêdêñ nğasawa tonañ.

5 Eñ gêngôn nê nip, tañ kêkô Rama to Betel nğasawa anğa gamêñ lôcna Epraim nañ, nğalabu ma lau Israel sêja tônê gebe eñ êmêtôc êsêacnêñ biñ.

6 Debora kêsakiñ biñ gêdêñ Abinoam latu Barak anğa Naptalinê gamêñ nğamalac Kedes gebe êmêñ ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, kêjatu aôm gebe ‘Ôna ma ôwê nêm lau sêpi lôc Tabor sêna. Ôkôc lau 10,000 anğa Naptali agêc Sebulon nêñ gôlôac.

7 Aê gabe jalêtôm Jabinnê siñwaganêñ laumata Sisera gebe ênac siñ êndêñ aôm anğa bu Kison. Eñ êmêñ tonê kareta ki ma nê siñwaga, mago aê gabe jakêñ eñ êsêp aôm lêmam.’ ”

* 2:23: Bokim nğam gebe Lau-têtanjwaga. † 2:23: Bal kêtü lau Kanaan nêñ anôtô jaba towae teñ. ‡ 2:23: Astarte kêtü nêñ anôtô towae teñ.

⁸ Barak kêsôm gêdên Debora gebe “Aôm embe ôwiņ aê, go jana, mago aôm embe ôwiņ aê atom, oc jana atom amboac tonanġen.”

⁹ Debora gêjô eņ awa gebe “Amboac tonanġ aê jawiņ aôm, mago intêna, taņ aôm ôsa naņ, êwaka aôm waem sa atom, gebe Apômtau êkên Sisera êsêp awê teņ lêma.” Go Debora gêdi jagêwiņ Barak sêja Kedes.

¹⁰ Barak kêkalem Sebulon agêc Naptali nêņ gôlôac sêpi tagen anġa Kedes, go lau 10,000 têdaguc eņ, ma Debora jagêwiņ eņ amboac tonanġen.

¹¹ Kennê wakuc teņ, Heber, kêkac tau su anġa lau Ken nêņ ma gê nê becobo kêkô kamem Sananimġa, taņ kêkô Kedes ŋagala naņ ŋalabu. Lau Ken tonanġ Mosenê lawa Hobab nê wakuc.

¹² Êsêac sêsôm ŋawae gêdên Sisera gebe Abinoam latu Barak kêpi lôc Tabor gêja.

¹³ Tec Sisera kêkalem nê kareta ki 900 to nê lau samob ma kêjatu êsêac gebe sêwi lau samuc nêņ malac Haroset siņ sêna bu Kison.

¹⁴ Go Debora kêsôm gêdên Barak gebe “Ajôc, ôndi gebe bêc tonec Apômtau êkên Sisera êsêp aôm lêmam. Apômtau êwê aôm.” Tec Barak gêdi anġa Tabor kêsêp gêja ma nê lau 10,000 têdaguc eņ.

¹⁵ Gêdên taņ Barak tonê siņwaga sêo lasê naņ, Apômtau kêlênsôn Sisera to nê kareta samob ma nê lau. Sisera gêboanġ kêsêp anġa nê kareta e gacġen gêc su gêja.

¹⁶ Barak kêjanda kareta to siņwaga e jagêdên lau samuc nêņ malac Haroset ma siņ gesen siņwaga samob su, ŋac teņ gêwê sa atom.

¹⁷ Sisera kêlêti gêja Kennê wakuc Heber nê awê Jael nê becobo, gebe kiņ Hasorġa Jabin to Hebernê gôlôac sêmoa sêwiņ taunġ towamagēn.

¹⁸ Jael kêsa gêja gebe êpuc Sisera tônġtônġ ma kêsôm gêdên eņ gebe “O apômtau, ôsô ômôên, ôsô ŋoc becobo ômôênmaņ. Ôtêc taôm atom.” Amboac tonanġ eņ kêsô gêja ma awê tau kêgaduc eņ ŋa belanġe.

¹⁹ Ma ŋac tau kêsôm gêdên awê gebe “Aê jatenġ aôm gebe ôkên bu ŋagec êndênġ aê janôm gebe bu gêjô aê.” Awê tau kêkac bulakôp bôcôlic, taņ su kêpoac ŋalêlôm naņ, ŋasuņ su jakêkên su gêdên eņ gênôm ma kêgaduc eņ auc kêtiam.

²⁰ Go ŋac tau kêsôm gêdên eņ gebe “Ôkô becobo ŋasacgêdô ma ŋac teņ embe êo lasê ma êtu kênac aôm gebe ‘Ŋac teņ gêmoa tonec me masi’, go ôsôm gebe ‘Masi.’ ”

²¹ Sisera têkwa gêbac ŋanô, tec gêc bêc e kêliņ tau siņ gêc. Ma Hebernê awê Jael kêkôc hama to biakim becoboġa teņ ma kêsô kelecġen gêdên eņ gêja ma gêjac biakim tau kêsêp Siseranê mom palalap e jagêjam nom ma gêmac êndu tomatêġen.

²² Gêdên tonanġ Barak gêo lasê. Eņ gesom Sisera. Ma Jael kêpuc eņ tônġtônġ jakêsôm gêdên eņ gebe “Ômôênġ tonec, aê gabe jatôc ŋac, taņ aôm gosom eņ naņ, êndênġ aôm.” Amboac tonanġ Barak kêsô becobo gêwiņ eņ ma gêlic Sisera tomatêġen gêc ma biakim kêkô nê mom.

²³ Gêdên bêc tonanġ Anôtô kêku lau Kanaan nêņ kiņ Jabin tulu gêjô lau Israel su.

²⁴ Ma lau Israel sêkônġ lau Kanaan nêņ kiņ Jabin ŋajaņa sec e sesen eņ su samucġen.

5

Debora agêc Barak nêņ wê

¹ Gêdên bêc tonanġ Debora agêc Abinoam latu Barak sêjam wê tonec gebe

² “Alambiņ Apômtau, gebe lau Israel sêmasaņ biņ kêtu tônġ gebe sênac siņ, ma lau sêlôc sa tonanġ ŋalêlômġen.

³ Amac kiņac, anô biņ tau, amac kasêgaac, akên taņem.

Aê janam wê to janac gên wêġa êndênġ Apômtau, lau Israel nêņ Anôtô.

⁴ O Apômtau, gêdêŋ taŋ kôsêp aŋga Seir ŋalôc gômôêŋ,
ma gêdêŋ taŋ kôsa aŋga gamêŋ Edomŋa gômôêŋ naŋ,
nom kêtênêp ma undambê kêsêwa,
biŋŋanô, bu kêsêwa aŋga tao gêmêŋ.

⁵ Lôc kêtênêp kakô Sinai ŋaApômtau laŋônêmŋa,
kêkô Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô, laŋônêmŋa.

⁶ “Gêdêŋ Anat latu Samgar nê têm gêdêŋ Jaelnê têm,
lau sêwê sêmoa intênasêga kêtiam atom,
ma lau, taŋ sêsêlêŋ naŋ, sêjac jaê intênasêga.

⁷ O Debora, lau Israel nêŋ malac kêtû gasaŋ
e mênġgêdêŋ aôm gôdi.
Aôm gôdi amboac lau Israel teneŋi.

⁸ Anôtônê siŋwaga awenġmê kêsa
ma siŋ jakêpi gamêŋ.

Lau 40,000, taŋ sêmoa Israel naŋ,
nêŋ teŋ gêjac lautuc ma gêôc kêm atom.

⁹ Ŋoc ŋalêlôm gêwiŋ lau Israel nêŋ laumata,
gêwiŋ lau, taŋ sêlôc sa tonêŋ ŋalêlômgeŋ.
Alambiŋ Apômtau.

¹⁰ “Amac laumata, taŋ api donġi kwalam-kwalam
ma aŋġôŋ ŋabelanġke ŋaô,
ma amac siŋwaga, taŋ asêlêŋgeŋ amoa intêna naŋ,
anac miŋ biŋ tau.

¹¹ Anô acgom, lau taŋ sêjam biŋgalôm sêmoa bumata naŋ,
sêsôm Apômtau kêku nê ŋacjo tulu ŋawae,
sêsôm lau Israel sêku nêŋ ŋacjo tulu ŋawae.
Go Apômtaunê lau sêwê sêsêp aŋga nêŋ malac sêmêŋ.

¹² “O Debora, ajôc, ajôc.
Ajôc, ôpuc wê teŋ samaŋ.

O Barak, ôndimaŋ,
o Abinoam latu,
ôwê lau kapoacwalôŋa ma aêc ana.

¹³ Go lau ŋaŋêŋ sêsêp dêdêŋ nêŋ laumata sêja,
Apômtaunê lau dêdêŋ eŋ sêja sebe sênac siŋ.

¹⁴ Êsêac sêsêp gaboaŋ sêmêŋ aŋga Epraim
têdaguc Benjaminnê gôlôac to nêŋ lau.
Kasêga sêsêp aŋga Makir sêmêŋ
to laumata sêmêŋ aŋga Sebulon.

¹⁵ Isakarnê gôlôac nêŋ laumata sêwiŋ Debora sêmêŋ,
biŋŋanô, Isakarnê gôlôac sêwiŋ Barak sêmêŋ.

Êsêac têdaguc eŋ sêsêp gaboaŋ sêja.
Tagêŋ Rubennê gôlôac sêwa taŋ kêkôc,
êsêac têtôm gebe sêsôm biŋ katô taŋ atom.

¹⁶ Kêtû asageŋŋa êsêac sêmoa sêwiŋ nêŋ domba ŋatonġeŋ.
Sêmoa gebe sêŋô laugejob têtêlam nêŋ domba ŋatonġ me.
Biŋŋanô, Rubennê gôlôac sêwa taŋ kêkôc,
êsêac têtôm gebe sêsôm biŋ katô taŋ atom.

17 Gadnê gólôac sêmoa Jordan ñamakerñ oc kêpiña,
ma kêtú asagenña Dannê gólôac sêjam kôm wanña.
Asernê gólôac sêngôn gwêctali,
sêngôn nêñ sêclunğen.

18 Mago lau Sebulon to Naptali sêjac kapoac taun
totaênj kêpa taun sugen sêmoa siñ mala.

19 “Kiñ sêmênj ma sêjac siñ
añga Tanak, tañ gêc bu Megidoña nanj.
Lau Kanaan nêñ kiñ sêjac siñ,
mago sêjanğo silber tenj atom.

20 Utitalata undambêña sêjac siñ.
Êsêac sêsa nêñ lêñ ma sêjac siñ gêdênj Sisera.

21 Bu Kison gêc ñasamac kapôênj e gêc êsêac su.
Bu Kison gêc, gêc ñasamac kapôênj.
O katuc tau, ajôc, ôndi tonjaclaigenj.

22 Go hos enkaïñ kêka nom
ma sêboañ-sêboañ.

23 “Apômtaunê añela kêsôm gebe ‘Apuc boa malac Meros,
apuc boa êsêac, tañ sêngôn malac tau nanj ñanôgenj,
gebe êsêac sêmênj kêtú sênam Apômtau saña atom,
ma sêmênj gebe sêwiñ Apômtaunê siñwaga atom.’

24 “Anôtô ênam mec Kennê wakuc Hebernê awê Jael,
ênam mec enj êlêlêc lauo samob, tañ sêngôn becobo nanj su.

25 Sisera ketenj bu, mago enj kêkênj su gêdênj enj,
kêkênj su ñakana kêsêp laclu ñajamanô tenj gêdênj enj.

26 Awê tau kêmêgôm biakim kêsêp lêma ñamakerñ
ma kêmêgôm kamundanê hama kêsêp lêma anôña.
Enj gêjac Sisera e gêjac môkêapac popoc.

Enj gêgunj ênê mom palalap ma gêjac popoc.
27 Sisera gebeñ e gêu tau gêc awê tau akaiñña.
Enj gêu tau jagêc awê tau akaiñña.
Enj gebeñ kêsêp nom tomatêgenj jagêc.

28 “Sisera têna gewec kêsa katam saunj,
enj gêjam tuc kêsa lala.

‘Kêtú asagenña ênê kareta gêmênj sebenj atom nec.
Kêtú asagenña ênê hos sêsêlêñ malô-malô sec’.

29 Sisera têna nê sakiñwagao tokauc kêlêlêc gêjô enj awa,
ma enj tau kêsôm biñ tonec ñakôninña ñapanj gebe

30 ‘Êsêac oc têtáp awa sa ma sêjac sam gêdênj taunj sêmoa.
Sêjac sam ñapalêo tagenj me luagêc gêdênj siñwaga gêdênj-gêdênjenj.
Sisera tau oc kêtáp ñakwê ñajam sa
ma obo, tañ sêsi ña gam talô-talô nanj,
gebe êkênj êndênj ñatauo ênônj’.

31 “O Apômtau, aômnêm ñacjo samob sênanjamanj,
mago nêñ lau têtôm oc kêpi tonjaclai.”

Amboac tonañ wama gêjam gamêñ auc kêtôm jala 40.

6

Anôtô kékalem Gideon

¹ Lau Israel sêgôm gêñ, tañ Apômtau gêlic sec nañ, tec Apômtau kékêñ êsêac sêsêp lau Midian lemeñ kêtôm jala 7.

² Lau Midian lemeñ kêkônij lau Israel, tec lau Israel sêsij tañ kêtú êsêacña sêngôn pocgêsuj to poclabu anga gamêñ lôcña.

³ Kêtôm têm lau Israel sêsê gêñña samob lau Midian ma lau Amalek to lau gamêñ sawaña sêo lasê sebe sênac êsêac.

⁴ Êsêac sê nêñ-becobo kêsêp Israelnêñ gamêñ ma sesen êsêacnêñ kôm samob su e jagêdêñ gamêñ ñalabuña kêkanôn malac Gasa. Êsêac sêwi gêñ taniñña tenj sinj kêtú lau Israel sêniñña atom, sêkôc domba to bulimakao ma donki samob.

⁵ Êsêac sêo lasê tonêñ bulimakao ma nêñ becobogenj sêwê têtôm lêsêc. Lau tenj sêsa êsêac to nêñ kamele sa têtôm atom. Êsêac sêo lasê ma sesen gamêñ tau ñagêñ samob su.

⁶ Tec lau Israel sêpô lêna tañ ñanô kêtú êsêacña ma lau Israel awenj gêjac Apômtau gebe ênam êsêac sa.

⁷ Gêdêñ tañ lau Israel awenj gêjac Apômtau kêtú lau Midianña nañ,

⁸ Apômtau kêsakiñ propete tenj gêdêñ êsêac ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm binj tonec gebe Aê kakôc amac asa anga Aiguptu amêñ to gawê amac awi andu gêñômaña sinj.

⁹ Aê gajam amac sa anga lau Aiguptu lemeñ to anga lau samob, tañ sêkônij amac nañ, lemeñ amboac tonanjenj ma kajanda êsêac gamuj amac ma kakêñ lau tau nêñ gamêñ gêdêñ amac.

¹⁰ Aê kasôm gêdêñ amac gebe ‘Aê Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac anğôn lau Amor nêñ gamêñ, mago anam sakiñ lau Amor nêñ anôtôï jaba atom.’ Mago amac akêñ tanjem ñoc binj atom.”

¹¹ Go Apômtaunê anjela mênğêo lasê ma gêñğôn kamem, tañ kêkô malac Opar ñagala nañ ñalabu. Joas anga Abiesernê gôlôac kêtú ka tau ñatau. Joas latu Gideon kêka polom kelecgenj gêmôa sêka wain ñamala, gebe êsinj polom ôkwi kêtú lau Midianña.

¹² Ma Apômtaunê anjela gêo lasê gêdêñ enj ma kêsôm gêdêñ enj gebe “O sinjsêlêc, Apômtau gêwiñ aôm.”

¹³ Ma Gideon kêsôm gêdêñ enj gebe “O ñatau, Apômtau embe êwiñ aêac, go gêñwapac samob êtap aêac sa êtu asagenña. Ma gêñsêga samob, tañ tamenji sêjac minj gêdêñ aêac nañ ma sêsôm gebe ‘Apômtau kêkôc aêac asa anga Aiguptu amêñ atom me, gêñsêga tonañ ñanô ondoc.’ Galoc Apômtau kêtij aêac su to kékêñ aêac asêp Midian lemeñ.”

¹⁴ Go Apômtau kêjatu enj gebe “Aê tauc jasakiñ aôm ôna tonêm ñajaña, tañ gêc aômña nañ, gebe ônam lau Israel sa anga lau Midian lemeñ.”

¹⁵ Gideon gêjô enj awa gebe “O Apômtau, aê oc janam lau Israel sa amboac ondoc. Ôlic acgom, aêñoc lau têtú Manasenê gôlôacnêñ lau ômbôêñ-ômbôêñ ma aê tauc katu ñoc launêñ ñac ñamuña tau.”

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm kôtôm gebe ôñğôm gêñ tau gebe aê oc janam aôm sa. Aôm oc ôku lau Midian tulu amboac kôku ñac tagenj tulu.”

¹⁷ Gideon gêjô enj awa gebe “Aê embe janac aôm matamanô ñajam, nanjo ôwaka taôm sa ña gêñtalô tenj, gebe aôm taôm tec kôsôm binj gêdêñ aê.

¹⁸ Aê jatenj aôm gebe ôwi gamêñ tonec sinj atom e jamu jandêñ aôm jamêñ êtiam acgom. Aê gabe jakêñ moasinj tenj êtu da êndêñ aôm.” Ma enj kêsôm gebe “Aê oc jamoa e ômu ômôêñ.”

19 Amboac tonañ Gideon kêsô nê andu gêja ma geno noniñ ñalatu tenj ma kêtôc polom matic laclu kapôên tenj gebe êpac polom, mago kêtênj jist kêsêp atom. Enj kêtênj gwada kêsêp gadob ma sulu kêsêp ku, kêtôc gênj tau gêdênj Apômtaunê añela gêja kamem ñalabu.

20 Go Apômtaunê añela kêsôm gêdênj enj gebe “Otoc gwada to polom ñaluc ênsac poc tonec ñaô ma ôkêc sulu êpi.” Ma Gideon gêgôm amboac tonañ.

21 Ma Apômtaunê añela kêmêtôc lêma ma kêmoasac gwada to polom ñaluc ña tôc, tanj enj kêmêgôm nanj ñatêpôê. Ma ja kêsã anja poc mênjenj gwada to polom ñaluc tau su. Go Apômtaunê añela malamê.

22 Go Gideonnê kauc kêsã, gebe gêlic Apômtaunê añela ma enj kêtakê ma kêsôm gebe “Op, Apômtau Anôtô, aêagêc añela lañôñanô gêdênj tauñgoc.”

23 Mago Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe “Ôtêc taôm atom, ômoa tobiñmalôgenj, aôm oc ômac êndu atom.”

24 Gideon gêboa altar tenj sa gêdênj Apômtau anja tônê ma kêsã altar tau gebe Apômtau enj biñmalô ñam. Altar tau kêtô Opra, tanj kêtû Abiesernê gôlôacnênj malac nanj, e gêdênj galoc.

25 Gêdênj gêbêc tonañ Apômtau kêsôm gêdênj Gideon gebe “Ôkôc tamam nê bulimakao kapoac êwiñ bulimakao kapoac tenj, tanj nê jala kêtôm 7 ma onsenj tamamnê altar Balña su ôsap alê gwam, tanj kêtô altar ñagala nanj tulu.

26 Su, go ômboã altar tenj sa êndênj Apômtau, aômñêm Anôtô, êkô poc tau ñaô. Ômboã altar tau sa êtôm ñagôliñgenj. Go ôkôc bulimakao kêtû luagêc ña ma ôkênj êtu daja êwiñ alê gwam, tanj ôsap tulu nanj.”

27 Amboac tonañ tec Gideon kêtôc nê sakiñwaga 10 ma gêgôm biñ, tanj Apômtau kêsôm gêdênj enj nanj, ñanô kêsã. Mago enj kêtêc tau nê gôlôac to lau malac tonecña, tec gêgôm gênj tau gêdênj ocsalô atom, gêgôm gêdênj gêbêcgenj.

28 Gêdênj tanj lau malacña dêdi sa gêdênj bêbêc kanucgenj nanj, êsêac sêlic gebe Balnê altar to alê gwam tau gêjaña ma ja genj bulimakao kêtû luagêcña gêsac altar tenj, tanj sêboã sa nanj ñaô.

29 Êsêac sêsôm gêdênj tauñ gebe “Asa gêgôm gênj tonec.” Êsêac sêkip biñ tau sa e têtãp sa gebe “Joas latu Gideon gêgôm.”

30 Go lau malacña sêsôm gêdênj Joas gebe “Ôkôc latôm ômôênj tonec gebe anac enj êndu. Enj gesenj Balnê altar su ma kêsãp alê gwam, tanj kêtô altar ñagala nanj tulu.”

31 Mago Joas kêsôm gêdênj lau samob, tanj sêgi enj auc nanj, gebe “Amac abe anac siñ êjô Bal ma abe anam enj sa me. Elenja atomgenj ma ñac, tanj ênac siñ êjô Bal nanj, oc ênaña. Gebe Bal embe anôtô tenj, go ênam tau kêsã ma ênac siñ êndênj ñac, tanj gesenj ênê altar su nanj.”

32 Gêdênj ñasawa tonañ sêsã Gideon gebe Jerubal gebe Joas kêsôm gebe “Bal ênam tau kêsã ma ênac siñ êndênj ñac, tanj gesenj ênê altar su nanj.”

33 Go Midian to Amelek ma lau gamênj sawaña mênjsêpi tagenj ma selom bu Jordan jasê nênj becobo kêtô gaboañ Jesrelña.

34 Ma Apômtaunê Ñalau gêjam Gideon auc. Ma enj gêjac dauc e kêtalem Abiesernê gôlôac gebe sêndançuc enj.

35 Enj kêsakiñ lau jaenja sêjac laoc Manasenê gôlôacnênj gamênj samob, gebe sêkalem êsêac mênjsêndançuc enj ma enj kêsakiñ lau jaenja gêdênj Aser to Sebulon ma Naptali nênj gôlôac e êsêac mênjsêwiñ amboac tonañgenj.

36 Go Gideon kêsôm gêdênj Anôtô gebe “Aôm embe taêm ênam gebe ônam lau Israel kêsã ña aê lemoc amboac tê kôsôm nê,

37 nanj ôlic acgom, aê gaja domba ñaôlilu gêc gamênj aka polom ña. Êndênj elenj ña embe manij ênêc domba ñaôlilugenj ñaô ma nom ñakelenj, go jajala êndênj tonañ gebe aôm taêm kêtã aê ñanôgenj, gebe ônam lau Israel kêsã ña aê lemoc, amboac tê kôsôm su nê.”

³⁸ BiŃ tau Ńanô kêsa. GêdêŃ taŃ Gideon gêdi sa gêdêŃ bêbêc kanucgeŃ naŃ, eŃ kêpip Ńaôlilu tau ma kêmoŃiŃ kêsêp laclu teŃ e mênŃgêc.

³⁹ Go Gideon kêsôm gêdêŃ Anôtô gebe “Têmtac ŃandaŃ êndêŃ aê atommaŃ, aê jasôm biŃ tagenŃ tonec êwiŃ. Aê jatenŃ aôm gebe jansaê domba Ńaôlilu ŃalêŃ tagenŃ êtiam. ÔŃgôm Ńaôlilu ŃakelenŃ ênêc ma maniŃ êsêp nomgeŃ.”

⁴⁰ Ma gêdêŃ gêbêc Anôtô gêgôm amboac tonanŃ. Ńaôlilu ŃakelenŃ ma maniŃ kêsêlô e gêjam nom auc.

7

Gideonnê lau sêku lau Midian tulu

¹ Go Jerubal, Gideonnê Ńaê teŃ tonec, to nê lau samob dêdi gêdêŃ bêbêc kanucgeŃ ma sê nêŃ becobo kêkô bumata Harod Ńagala. Lau Midian sê nêŃ becobo kêkô gaboanŃ gêmu kêpiŃa aŃga lôc More Ńalabu.

² Ma Apômtau kêsôm gêdêŃ Gideon gebe” Lau, taŃ sêwiŃ aôm naŃ, taêsam kêlêlêc, tec katôm gebe jakêŃ lau Midian sêsêp êsêac lemeŃ atom. Moae lau Israel oc tetoc taŃ sa êndêŃ aê ma sêsôm gebe ‘Aê tauc Ńoc lemoc gêjam aê kêsi.’

³ Amboac tonanŃ ôkêŃ Ńawae êndêŃ lau gebe’ Ńac teŃ embe êtêc tau to nê Ńalêlôm Ńatutuc, naŃ êmu êna nê malac.’ ” Ma Gideon kêsaê êsêac ma lau 22,000 sêmu sêja, ma lau 10,000geŃ sêmoa sêwiŃ eŃ.

⁴ Apômtau kêsôm gêdêŃ Gideon gebe “Lau tau taêsam kêlêlêc gacgeŃ sêkô ŃapaŃ. Ôwê êsêac sêsêp bu sêna ma aê gabe jawa êsêac êkôc jajô aôm. Embe jasôm êndêŃ aôm gebe ‘Ńac tonec êwiŃ aôm’, naŃ eŃ êwiŃ. Embe jasôm êndêŃ aôm gebe’ Ńac tonec êwiŃ aôm atom’, naŃ eŃ êwiŃ atom.”

⁵ Tec Gideon gêwê êsêac sêsêp bu sêja, ma Apômtau kêsôm gêdêŃ eŃ gebe “Lau, taŃ imbeleŃ gêjac bu amboac kêam naŃ, sêmoa nêŃ tauŃŃa, ma êsêac, taŃ sêpôŃ aenŃduc ma sênôm naŃ, sêmoa nêŃ tauŃŃa amboac tonanŃeŃ.”

⁶ Lau 300 sêmoa, taŃ imbeleŃ gêjac bu naŃ, lau Ńagêdô samob sêpôŃ aenŃduc ma sênôm.

⁷ Go Apômtau kêsôm gêdêŃ Gideon gebe “Aê gabe janam amac kêsi Ńa lau 300, taŃ imbeleŃ gêjac bu naŃ, ma jakêŃ lau Midian sêsêp aôm lêmam. Lau Ńagêdô samob sêmu sêna nêŃ malac.”

⁸ Gideon kêmasaŃ biŃ gêdêŃ lau gebe sêkêŃ gêŃ taniŃŃa to nêŃ dauc êndêŃ eŃ ma kêsakiŃ lau samob sêmu sêja nêŃ malac, lau 300 tônêgeŃ tê sêmoa sêwiŃ eŃ. Lau Midian nêŃ becobo kêkô lau IsraelnêŃ bec Ńalabu aŃga gaboanŃ.

⁹ GêdêŃ gêbêc tonanŃeŃ Apômtau kêsôm gêdêŃ Gideon gebe “Ajôc, ôndi ma ôsêp gamêŃ becŃa ôna. Aê jakêŃ gamêŃ tau êsêp aôm lêmam.

¹⁰ Mago embe ôtêc taôm gebe ônac siŃ, naŃgo ôsêp lau Midian nêŃ gamêŃ becŃa ma nêŃ sakiŃwaga Pura êwiŃ aôm.

¹¹ Aôm oc ôŃô biŃ, taŃ êsêac sêsôm naŃ, e têmtac êpa su ma ônac siŃ êndêŃ êsêac.” Amboac tonanŃ Gideon agêc nê sakiŃwaga Pura sêsêp sêja e sêô lasê gamêŃ becŃa Ńamagê.

¹² Lau Midian to Amelek ma lau, taŃ sêmoa gamêŃ sawa naŃ, sêjam gaboanŃ auc amboac lêcêc, ma nêŃ kamele taêsam Ńasec têtôm gaŃac gwêcŃa.

¹³ GêdêŃ taŃ Gideon gêô lasê malac Ńamagê naŃ, gêŃô Ńac teŃ gêjac miŃ nê mê, taŃ gêc naŃ, gêdêŃ nê Ńac teŃ, ma kêsôm gebe “Aê gaêc mê teŃ. Aê galic êsêac sêkôc polom matac ma sêpac polom kuku. Polom kuku tau kêsabi kêsêp lau Midian nêŃ gamêŃ becoboŃa. Polom tau mênkêtuc becobo e becobo tau kêku sa jakêcô gedec ma kêtu tapa gêc nom.”

¹⁴ Nê Ńac gêjô eŃ awa gebe “Mê tonanŃ Ńam tagenŃ tonec gebe Ńac IsraelŃa Joas latu Gideon nê siŃ. Anôtô kêkêŃ eŃ gebe êku lau Midian to nêŃ siŃwaga samob tulu.”

¹⁵ GêdêŃ taŃ Gideon gêŃô mê Ńam Ńawae naŃ, kêpôŃ aduc gêdêŃ Anôtô. Go gêmu gêja lau Israel nêŃ gamêŃ becoboŃa ma kêsôm gebe “Ajôc, andimaŃ, Apômtau kêkêŃ lau Midian nêŃ siŃwaga sêsêp amac lememe sugac.”

¹⁶ Eñ gêwa lau 300 kêkôc gêja mata têtêac ma kêkên dauc to ku sawa gêdên êsêac gêdên-gêdêngeñ ma kêkên dawen kêsêp ku tau ñalêlôm.

¹⁷ Eñ kêsôm gêdên êsêac gebe “Matemanô êndên aêgen, ma aňgôm gêñ, tañ aê jaňgôm nañgen. Êndên tañ daô lasê êsêacnên gamên becoboña ñamagê nañ, go aňgôm gêñ samob êtôm aê jaňgôm.

¹⁸ Aê to ñoc lau embe anac ma dauc, go amac, tañ aňgi gamên becoboña auc nañ, anac nêm amboac tonañgen ma anac mu gebe ‘Apômtau ma Gideon nêñ siñ.’ ”

¹⁹ Gideon to nê lau 100 sêo lasê malac ñamagê gêdên om-m kêsa atomgen, ma lau-sejop-malacwaga sêjô tañ su ma ñasawa dambêgen. Go Gideon to nê lau sêjac dauc to têtuc ku, tañ sêkôc nañ popoc.

²⁰ Siñwaga mata têtêac samob sêjac dauc to têtuc ku popoc. Êsêac sêkôc dawen kêsêp êsêac lemen gasêña ma dauc kêsêp lemen anôña gebe sênac ma sêjac mu gebe “Apômtau ma Gideon nêñ siñ.”

²¹ Lau samob sêkôc malenjen sêgi gamên becoboña auc. Ma Midiannên siñwaga samob sêlêti to sêwakic ma sêc sêja.

²² Lau 300 sêjac nêñ dauc kêtañ gê tónjen sêmoa, ma Apômtau gêgôm lau aňga gamên becoboña nêñ kauc kêlênsôn e sêjac tañ. Ma siñwaga samob sêc e jagêdên Betsita sêkanôn Serera ma sêo lasê malac Abel-Mehola, tañ gec Tabat ñagala.

²³ Ma êsêac sêkalem lau Israel aňga Naptali to Aser nêñ gôlôac ma lau Manase samob sa ma sêjanda lau Midian.

²⁴ Gideon kêsakiñ lau jaenja sêjac laoc gamên Epraim, tañ gêc gamên lôcña nañ, ma sêsôm gebe “Asêp amên, anac siñ êndên lau Midian. Akô lau Midian auc gebe selom bu Jordan to bu ñagêdô e naêndên Bet-Bara atom.” Amboac tonañ lau Epraim samob sêpi tagen ma sejop bu Jordan to bu ñagêdô e jagêdên Bet-Bara.

²⁵ Êsêac sêkôc lau Midian nêñ kasêga luagêc Oreb agêc Seb tôn, ma sêjac Oreb êndu aňga Orebnê poc ma Seb aňga Sebnê sêka wain ñamala. Êsêac sêjanda lau Midian sêmoa ma sêkôc Oreb agêc Seb môkênjapac dêdên Gideon, tañ gêmoa Jordan ñamakenj oc kêpiña nañ sêja.

8

¹ Ma lau Epraim sêsôm gêdên Gideon gebe “Amboac ondoc, aôm gôjac siñ gêdên Midian, mago kôkalem aêac atom kêtú asagenja. Kêtú asagenja aôm gôgôm aêac amboac tonañ.” Ma êsêac sêlic enj sec ñanô.

² Mago enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Embe janam dôn gêñ, tañ aê gagôm nañ, êpi gêñ, tañ amac agôm nañ, go jalic ñoc gêñ ñanô masi. Gêñ saun, tañ amac lau Epraim agôm nañ, ñanô kêlêlêc gêñ, tañ aê to ñoc gôlôac agôm nañ.

³ Anôtô kêkên lau Midian nêñ kasêga Oreb agêc Seb gêdên amac. Aê gagôm asagenj kêlêlêc su gebe janam dôn êpi gêñ tau.” Eñ kêsôm biñ tonec, go nêñ têtac ñandanj gêbacnê.

Gideon kêkôc lau Midian nêñ kinj tôn

⁴ Gideon to nê lau 300 sêo lasê bu Jordan ma selom bu tau. Êsêac tekwenj gêbac, mago sêjanda ñacjo sêmoa.

⁵ Tec kêsôm gêdên lau aňga malac Sukot gebe “Aê jatenj amac gebe akênj polom ñagêdô êndên ñoc lau. Êsêac tekwenj gêbac ma aê kajanda lau Midian nêñ kinj Seba agêc Salmuna tec gamoa.”

⁶ Mago malac Sukot ñalaumata sêsôm gebe “Aêac akênj mo êndên nêm siñwaga êtu asagenja. Aôm kôkôc Seba agêc Salmuna tôn atom tagenj.”

⁷ Ma Gideon kêsôm gebe “Amboac tonañ. Apômtau êkênj Seba agêc Salmuna sêsêp aê lemoc su acgom, go jai amac ôlim ña gêñ têtwa-têtwa to okêm gamên sawaña.”

⁸ Gideon gêwi malac tonañ siñ gêja malac Penuel ma kêsôm biñ tonañgenj gêdêñ lau anğa ôñê. Mago lau Penuelña sêjô enj awa kêtôm lau Sukotña.

⁹ Tec enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê embe janam samuc ma jamu jamêñ, go jansen andu soso tonec su.”

¹⁰ Seba agêc Salmuna to nêñ siñwaga sêngônj Karkor. Lau gamêñ sawaña nêñ siñwaga 120,000 sêjaña, ma siñwaga amboac 15,000 geñ tec sêmoa.

¹¹ Êsêac sêlêwanj taunj e sêlinj taunj siñ ma Gideon kêsâ intêna, tañ gêc Noba to Jogbeha gêmu oc kêpiña nanj, gêmoa gamêñ sawa njaligenj gêja jagêjac siñ gêdêñ êsêac.

¹² Lau Midian nêñ kinj luagêc, Seba agêc Salmuna sêc sêja, mago enj kêjanda êsêagêc e kêkôc êsêagêc tôñ ma kêsâ siñwaga samob êlinj-êlinj.

¹³ Go Joas latu Gideon gêmu anğa siñña kêsêlêñ kêsêp intêna Heresña gêja.

¹⁴ Enj kêkôc ñapalê matac Sukotña tej tôñ ma kêtû kênac enj ma ñac tau keto Sukot ñakasêga to ñalaumata 77 nêñ ñaê sa ma kêkêñ gêdêñ Gideon.

¹⁵ Go Gideon gêdêñ lau Sukot gêja ma kêsôm gebe “Alic acgom, Seba agêc Salmuna tau tonec. Amac asu aê susu kêtû êsêagêcña ma asôm gebe ‘Seba agêc Salmuna sêsêp aôm lêmam sugac, tec aêac akêñ polom êndêñ nêñ lau, tañ tekwenj gêbac nanj me.’ ”

¹⁶ Go enj kêkôc gêñ têkwa-têkwa to okêñ gamêñ sawaña ma kêmêtôc Sukot ñalaumata.

¹⁷ Ma enj gesenj andu soso anğa Penuel su ma gêjac malac tau ñalau êndu.

¹⁸ Go Gideon kêtû kênac Seba agêc Salmuna gebe “Lau, tañ ajac êndu anğa Tabor nanj, lanjônânô amboac ondóc.” Êsêagêc sêjô enj awa gebe “Êsêac têtôm aôm. Êsêac samob lanjônânô amboac kinj tej latui.”

¹⁹ Gideon kêsôm gebe “Ñoc teoci to lasici êsêac, aê tinoc latui solop. Aê jatôc lemoc ma jasôm gebe Amagêc embe anam êsêac kêsî sêmoa matenj jali, oc janac amagêc êndu atom.”

²⁰ Go kêsôm gêdêñ latu ñacsêga Jeter gebe “Ôndi ônac êsêagêc êndumanj.” Mago ñapalê tau gê nê siñ sa atom. Enj kêtêc tau gebe enj ñapalê wakuc.

²¹ Ma Seba agêc Salmuna sêsôm gebe “Ajôc, aôm taôm ôndi ma ônac aêagêc êndumanj. Ñacwaganêñ kôm gêjac ñacwaga ñawae.” Amboac tonañ Gideon gêjac Seba agêc Salmuna êndu ma kêkôc gêlônj, tañ agêcnêñ kamele sênônj nanj su.

Gideonnê lêñ ñagêdô ñamiñ

²² Go lau Israel sêsôm gêdêñ Gideon gebe “Onam gôlinj aêac, aôm to latômi ma dêbômi, tañ sêndanjuc aôm nanj, amboac tonañgenj, gebe aôm gôjam aêac kêsî anğa lau Midian nêñ.”

²³ Gideon gêjô êsêac awenj gebe “Aê oc janam gôlinj amac atom, ma latuci oc sênam gôlinj amac atom amboac tonañgenj. Apômtau oc ênam gôlinj amac.”

²⁴ Ma kêsôm biñ ñagêdô gebe “Aê gabe jatenj biñ tej êndêñ amac. Amac samob akêñ salasa, tañ amac ajañgo su nanj, êndêñ aê. Lau Midian nêñ salasa goldgenj gebe êsêac lau gamêñ sawaña.”

²⁵ Lau sêjô enj awa gebe “Aêac oc akêñ gêñ tau êndêñ aôm totêntac ñajamgenj.” Êsêac sêja obo tej ma êsêac samob, sêbalinj salasa, tañ êsêac sêjañgo su nanj, kêsêp obo tau.

²⁶ Salasa gold, tañ Gideon ketenj nanj, ñawapac kêtôm kilo 30. Gêlônj, tañ lau Midian nêñ kinj sêkôc to sênônj nanj, ma ñakwê asôsamuc gêwiñ atomgenj, ma kamelenêñ gêlônj, tañ sênônj nanj, gêwiñ atom amboac tonañgenj.

²⁷ Gideon kêmasanj gwam tej ña gold tonañ ma kêkêñ gwam tau kêkô nê malac Opra. Ma lau Israel samob sêwi Anôtô siñ jatetenj mec gêdêñ gwam tonañ. Gwam tau kêtû lakô, tañ gêjac Gideon to nê gôlôac nanj.

²⁸ Lau Israel sêku lau Midian tulu ma lau Midian ôlinj kêpi kêtiam atom. Wama gêjam gamêñ auc kêtôm jala 40, kêtôm têm, tañ Gideon gêmoa mata jali nanj.

Gideon gêmac êndu

²⁹ Joas latu Gideon jagêñgônj tau nê andu.

³⁰ Ênê latui 70 gebe eñ gêjam lauo taêsam.

³¹ Ma nê awê teñ anğa Sikem kékôc ñapalê teñ amboac tonañ, ma Gideon gê ênê ñaê gebe Abimelek.

³² Gideon kêtü ñamalacanô ma gêmác êndu. Êsêac sêsuñ eñ gêc tama Joas nê sêô anğa Abiesernê gôlôacnêñ malac Opra.

³³ Gideon gêmác êndu su acgom, go lau Israel sêwi Anôtô siñ kêtiam ma sêjam sakiñ Bal. Êsêac sêgôm Bal-Berit kêtü nêñ anôtô.

³⁴ Lau Israel taêñ gêjam nêñ Apômtau Anôtô, tañ gêjam êsêac sa anğa nêñ ñacjo, tê sêgi êsêac auc nê, kêtiam atom.

³⁵ Ma êsêac sêjam dançe Gideonnê gôlôac gêjô kolen ñajam, tañ eñ gêjam gêdêñ lau Israel nan, su atom. *

9

Abimelek gêjam gôliñ gamêñ

¹ Jerubal latu Abimelek gêdêñ sai gêja Sikem ma kêsôm gêdêñ êsêac to tênanê lau samob gebe

² “Atu kênac lau Sikemña samob gebe ‘Amac oc têtmac êwiñ biñ ondoc êlêlêc su, Jerubal latui 70 sênam gôliñ amac me ñac tagen ênam gôliñ amac.’ Taêm ênam gebe amacnêm ñatê ñagêdô aê.”

³ Tênanê lau sêjam biñgalôm kêpi biñ tonañ kêtü eñña sêwiñ lau Sikemña. Ma nêñ ñalêlôm gêwiñ Abimelek gebe êsêac sêsôm gebe “Eñ aêac lasiñi teñ.”

⁴ Êsêac sêkôc mone silber 70 anğa Bal-Berit nê lôm dabuñ ma sêkêñ gêdêñ eñ. Eñ kékôc mone tau ma gêjam ôli lau bôja-bôja to wauc-wauctêna ñagêdô gebe sêndanğuc eñ.

⁵ Go eñ gêja tamanê andu anğa Opra ma gêjac tama Jerubal latui 70 êndu anğa poc teñ ñaô. Jerubalnê latu ñamu Jotam taugen tec gêmoa, gebe eñ kêsiniñ tau.

⁶ Go lau Sikem to Betmilonña samob jasêkac taun sa sêmoa kamem dabuñ, tañ kékô Sikem nan, ma sêkêñ Abimelek kêtü kiñ.

⁷ Gêdêñ tañ Jotam gêñô biñ tonañ ñawae nan, gêja ma kékô lôc Garisim ñaô to gêmôêc gêdêñ êsêac gebe “O amac lau Sikemña, akêñ tañem aê acgom, gebe Anôtô êkêñ taña amac.

⁸ Gêdêñ bêc teñ ka sêsa sêja sebe sêjaliñ nêñ kiñ teñ sa, ma êsêac sêsôm gêdêñ katêkwi gebe ‘Ôtu ma kiñ.’

⁹ Katêkwi gêjô êsêac awen gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ñoc ñatêkwi tonjalêsi, tañ lau sêkôc kêtü tetoc anôtô to ñamalac saña nan, siñ ma janam gôliñ amac me.’

¹⁰ Ma ka sêsôm gêdêñ jambô gebe ‘Ômôêñ mênôtu ma kiñ.’

¹¹ Mago jambô gêjô êsêac awen gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ñoc ñanô ñajam to ñakana siñ ma janam gôliñ amac me.’

¹² Tec ka sêsôm gêdêñ wain gebe ‘Ômôêñ mênôtu ma kiñ.’

¹³ Mago wain gêjô êsêac awen gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ñoc wain, tañ gêgôm anôtô to ñamalac têtmac ñajam kêsa nan, siñ ma janam gôliñ amac me.’

¹⁴ Go ka samob sêsôm geden okêm gebe ‘Ômôêñ mênôtu ma kiñ.’

¹⁵ Go okêm gêjô êsêac awen gebe ‘Amac embe têtmac êwiñ ñanôgen gebe jatu amacnêm kiñ, go amêñ aê lamu aênoc ajuñ. Embe amêñ atom, ja êsa anğa okêm ma êniñ kaseda anğa lôc Lebanon.’ ”

¹⁶ Jotam gêjac têku nê biñ gebe “Amboac tonañ amac akêñ Abimelek kêtü amacnêm kiñ tonêm ñalêlôm samuc ma tonanôgen me masi. Amac amoasiñ Jerubal to nê gôlôac ñapep ma akêñ ñagêjô gêdêñ eñ kêtôm kolen, tañ eñ gêjam nan, me masi.

* **8:35:** Salasa gold kêtü lau gamêñ sawanja nêñ gêbôm.

¹⁷ Taêm ênam acgom, tamoc gêjac siŃ gêjô amac ma gim tau su gebe ênam amac sa aŃga lau Midian lemeŃ.

¹⁸ Mago galoc akêŃ kisa gêdêŃ tamocnê gôlôac. Amac ajac latui 70 êndu aŃga poc Ńaô ma akêŃ sakiŃwagao latu Abimelek kêtú kiŃ SikemŃa gebe amacnêŃ lasitêwa teŃ eŃ.

¹⁹ Amboac tonañ, gêŃ taŃ amac agôm galoc gêdêŃ Jerubal to nê gôlôac naŃ, embe aŃgôm tonêŃ Ńjalêlôm samuc ma tonanôgeŃ, go amoa totêmtac ŃjajamgeŃ awiŃ Abimelek, ma eŃ êmoa totêtac ŃjajamgeŃ êwiŃ amac.

²⁰ Mago embe masi, go ja êsa aŃga Abimeleknê e êniŃ lau Sikem to BetmilonŃa su. Ma ja êsa aŃga lau Sikem to BetmilonŃa e êniŃ Abimelek su.”

²¹ Go Jotam gêc gêja jagêŃgôŃ Ber, gebe kêtêc têwa Abimelek.

²² Abimelek gêjam gôliŃ Israel jala têlêac.

9:23–12:15 Abimelek gêmac êndu su, go gôliŃwaga Ńagêdô sêjô tauŃ-sêjô tauŃ ma sêjam gôliŃ Israel amboac jala 75.

13

Simson têna kêkôc eŃ

¹ Lau Israel sêgôm gêŃ, taŃ Apômtau gêlic sec naŃ kêtiam, ma eŃ kêkêŃ lau Pilisti sêjam gôliŃ êsêac kêtôm jala 40.

² Ma Ńac teŃ gêŃgôŃ malac Sora. EŃ aŃga Dannê gôlôacnêŃ, ênê Ńaê gebe Manoa. Nê awê eŃ awê kapoac ma kêkôc gôlôac atom.

³ Ma Apômtaunê aŃjela geoc tau lasê gêdêŃ awê tau ma kêsôm gêdêŃ eŃ gebe “Ôlic acgom, aôm awê kapoac ma kôkôc gôlôac atom. Mago aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŃ.

⁴ Amboac tonañ ojop taôm ma ônôm wain to bu ŃjajaŃa teŃ atom to ôniŃ gêŃ, taŃ sêjac jao naŃ, atom amboac tonanŃeŃ.

⁵ Gebe aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŃ. ÔkapiŃ eŃ môkêlauŃ atom, gebe êndêŃ bêc aôm ôkôc eŃŃa Ńapalê tau oc êtu Anôtônê Ńac dabuŃ teŃ. EŃ ênac m kôm ênam lau Israel kêsí aŃga lau PilistinêŃŃa.”

⁶ Go awê tau jagêjac miŃ gêdêŃ nê akweŃ ma kêsôm gebe “Anôtônê Ńac teŃ gêdêŃ aê gêmêŃ ma laŃôanô kêtakê aê amboac Anôtônê aŃjela teŃ laŃôanô. Aê katu kênac eŃ gebe eŃ gêmêŃ aŃga ondoc nec atom, ma eŃ kêsam nê Ńaê atom amboac tonanŃeŃ.

⁷ Mago eŃ kêsôm gêdêŃ aê gebe ‘Ôlic acgom, aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŃ. Amboac tonañ galoc ônôm wain to bu ŃjajaŃa atom ma ôniŃ gêŃ, taŃ sêjac jao naŃ, atom amboac tonanŃeŃ, gebe Ńapalê tau êtu Anôtônê Ńac dabuŃ êtôm têm êmoa nomŃa.’ ”

⁸ Go Manoa keteŃ mec gêdêŃ Apômtau gebe “O Apômtau, aê jateŃ aôm, gebe ôsakiŃ Anôtônê Ńac êmu êndêŃ aêac êmêŃ êtiam, gebe êndôŃ kôm anam jaom Ńapalê tau êndêŃ noc têna êkôc eŃŃa êndêŃ aêagêc.”

⁹ Anôtô gêgôm biŃ, taŃ Manoa keteŃ naŃ, Ńanô kêsá ma ênê aŃjela gêô lasê gêdêŃ awê tau kêtiam gêdêŃ taŃ eŃ gêŃgôŃ kôm naŃ. Ênê akweŃ gêwiŃ eŃ atom.

¹⁰ Tec awê tau kêlêti sebeŃ jakêsôm gêdêŃ nê akweŃ gebe “Ôlic acgom, Ńac taŃ gêdêŃ aê gêmêŃ gêdêŃ bêc ônê naŃ, mêngeô lasê gêdêŃ aê kêtiam.”

¹¹ Manoa gêdi kêdaguc nê awê e gêô lasê gêdêŃ Ńac tau ma kêtú kênac eŃ gebe “Aôm Ńac, taŃ kôsôm biŃ gêdêŃ Ńoc awê naŃ me.” EŃ gêjô eŃ awa gebe “Aêc.”

¹² Go Manoa kêsôm gebe “Amboac tonañ, biŃ taŃ aôm kôsôm naŃ, embe Ńanô êsa, go Ńapalê tau êsa lêŃ amboac ondoc. EŃ êŃgôm asageŃ.”

¹³ Apômtaunê aŃjela gêjô Manoa awa gebe “AômnêŃ awê êŃgamiŃ tau êndêŃ gêŃ samob, taŃ gajac jao gêdêŃ eŃ naŃ.

¹⁴ EŃ êniŃ gêŃ, taŃ gêmêŃ aŃga wain ŃakaiŃ naŃ, ŃateŃ atom. EŃ ênôm wain to bu ŃjajaŃa ma êniŃ gêŃ, taŃ sêjac jao naŃ, atom amboac tonanŃeŃ. EŃ êŃgôm gêŃ samob, taŃ kajatu eŃ naŃ, Ńanô êsa.”

15-16 Manoa gêjam kauc Apômtaunê aŋela. tec kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê jateŋ aôm ôêc ôna atom, aêagêc ano noniŋ ŋalatu teŋ gebe ôniŋ.” Mago aŋela kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê embe jamoa, oc janiŋ nêŋ gêŋ atom. Mago embe taêm ênam gebe ôkêŋ da teŋ, naŋgo ôkêŋ gêŋ tau êsa ja êniŋ êtu da êndêŋ Apômtau.”

17 Manoa kêsôm gêdêŋ Apômtaunê aŋela gebe “Aômnêŋ ŋaê amboac ondoc, gebe atoc aôm sa êndêŋ têm aômnêŋ biŋ ŋanô êsaŋa.”

18 Aŋela kêtû kênac eŋ gebe “Aôm kôtu kênac ŋoc ŋaê kêtû asageŋŋa. Ŋaê tau geŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgeŋŋa naŋ ŋateŋ.”

19 Amboac tonan Manoa kêkôc noniŋ ŋalatu to polom ŋagêdô ma kêkêŋ gêŋ tau kêtû da gêsac altar poc gêdêŋ gêŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgeŋŋa naŋ, ŋaApômtau.

20 Ma gêdêŋ taŋ jawaô kêpi aŋga altar naŋ, Manoa agêc nê awê sêlic Apômtaunê aŋela kêpi undambê gêja gêwiŋ jawaô. Ma êsêagêc sêu tauŋ jasêc laŋôŋanô gêdêŋ nom.

21 Manoa agêc nê awê sêlic Apômtaunê aŋela kêtiam atomanô. Tec Manoanê kauc kêsa gebe Apômtaunê aŋela eŋgoc.

22 Ma Manoa kêsôm gêdêŋ nê awê gebe “Aêagêc oc tamac êndu, gebe talic Anôtô.”

23 Mago nê awê gêjô eŋ awa gebe “Apômtau embe taê ênam gebe ênac aêagêc êndu, go êkôc aêagêcnêŋ da sa atom ma êtôc gêŋ samob tonan ŋai to êsôm biŋ kaiŋ teŋ tonan êndêŋ aêagêc atom.”

24 Ma awê tau kêkôc ŋapalê ŋac ma gê ênê ŋaê gebe Simson. Ŋapalê tau kêtû kapôêŋ ma Apômtau gêjam mec eŋ.

25 Apômtaunê Ŋalau gêjac m nê kôm êkac Simsonŋa gêdêŋ taŋ eŋ gêmoa Dannê gamêŋ becobaŋa, taŋ gêc Sora to Estaol ŋasawa naŋ.

14

Simson agêc awê Timnaŋa

1 Simson kêsêp malac Timna gêja ma gêlic lau Pilisti nêŋ ŋapalêo teŋ aŋga tônê.

2 Eŋ gêmu gêja nê malac kêtiam ma kêsôm gêdêŋ têna agêc tama gebe “Aê galic lau Pilisti nêŋ ŋapalêo teŋ. Amansaŋ biŋ êtu eŋŋa, gebe janam eŋ êtu ŋoc awê.”

3 Mago têna agêc tama sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gosom awê aŋga lau samuc Pilisti nêŋ kêtû asageŋŋa. Aôm oc ôtap ŋapalêo teŋ sa aŋga tauŋ nêŋ tawan me tauŋ nêŋ lau nêŋ atom me.” Mago Simson kêsôm gêdêŋ tama gebe “Aê têtac gêwiŋ awê tonanŋeŋ, tec ôkôc eŋ ômôêŋ, gebe janam eŋ.”

4 Têna agêc tama sêjala gebe Apômtau tau gêjam gôliŋ biŋ tonec, tec Simson gêgôm nec atom, gebe gêdêŋ têm tonan lau Pilisti sêjam gôliŋ lau Israel, tec Apômtau gesom intêna ênac siŋ êndêŋ êsêacŋa.

5 Simson kasêp Timna gêja ma têna agêc tama sêwiŋ eŋ. Êsêac sêo lasê lau Timna nêŋ kôm wainŋa ma Simson gêjô lewe wakuc kêlêŋêc lulun gebe êŋac eŋ.

6 Mago Apômtaunê Ŋalau gêjam eŋ auc, tec eŋ kêkac lewe kêkôc kêtôm ŋac teŋ kêkac noniŋ ŋalatu kêkôc. Eŋ kêkôc gêŋ teŋ kêsêp lêma atom. Mago eŋ gêjac miŋ biŋ, taŋ eŋ gêgôm naŋ, gêdêŋ têna agêc tama atom.

7 Go Simson gêja ma gêjam biŋgalôm gêwiŋ ŋapalêo ma têtac gêwiŋ eŋ.

8 Bêc ŋagêdô gêjaŋa, go Simson gêmu gêja kêtiam gebe ênam eŋ êtu nê awê. Eŋ gêwi intêna siŋ ma kêsô gebe naênac lewe, taŋ eŋ gêjac êndu naŋ, kêsi e gêlic gêŋ kaiŋ teŋ, gebe kêtap lêp toŋabu sa gêc lewe ŋawêlêlan.

9 Eŋ kêgain lêp tau kêsêp lêma, go kêsêlêŋ ma geŋ gêŋ tau gêmoa intêna. Eŋ gêdêŋ têna agêc tama gêja jakêkêŋ lêp ŋagêdô gêdêŋ êsêagêc seŋ amboac tonanŋeŋ. Êsêagêc seŋ lêp tau, mago Simson gêjac miŋ kêkôc lêp aŋga lewe ŋawêlêlan ŋabiŋ gêdêŋ êsêagêc atom.

10 Go tama kêsêp awê tau nê andu gêja, ma Simson geno moasiŋ teŋ aŋga tonan, kêtôm lau wakuc sêgôm sêmoa.

11 Gêdêŋ taŋ lau Pilisti sêlic eŋ naŋ, êsêac sêkôc lau wakuc 30 gebe sêmoa sêwiŋ eŋ.

12 Ma Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aê gabe jasôm biŋgôliŋ teŋ êndêŋ amac. Amac embe atap biŋ tau ŋam sa êndêŋ moasiŋ tau ŋabêc 7 êmbacnê, go jakêŋ obo ŋajam 30 to ŋakwê omŋa 30 êndêŋ amac.

13 Embe atap sa atom, go amac akêŋ obo ŋajam 30 to ŋakwê omŋa 30 êndêŋ aê.” Ma êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôsôm nêŋ biŋgôliŋ taumaŋ gebe aêac aŋô.

14 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe

“Gêŋ taniŋŋa kêsa aŋga ŋac-awa-geŋwagaŋa.

Gêŋ ŋakana kêsa aŋga ŋactêkwanê.”

Bêc têtêac gêjaŋa ma êsêac têtap biŋ tonanŋ ŋam sa atom.

15 Gêdêŋ bêc kêtû aclêŋa êsêac sêsôm gêdêŋ Simsonnê awê gebe “Ôsôm biŋ banac-banac êndêŋ nêŋ akweŋ e êwa nê biŋgôliŋ ŋam sa êndêŋ aêac. Embe masi, oc akêŋ ja êniŋ tamamnê andu ma akêŋ aôm ôsa ja amboac tonanŋeŋ. Amagêc akêŋ jaenŋ aêac gebe ajaŋgo aêacma gêŋ me.”

16 Amboac tonanŋ Simsonnê awê gêdêŋ eŋ gêja tomatasulugeŋ ma kêsôm gebe “Aôm têtmac gêwiŋ aê atom, aôm têtmac gedec aê. Aôm kôsôm biŋgôliŋ gêdêŋ ŋoc lau, mago gôwa ŋam sa gêdêŋ aê atom.” Eŋ kêsôm gêdêŋ awê tau gebe “Ôlic acgom, aê kasôm biŋ teŋ gêdêŋ tinoc agêc tamoc atom. Ma jawa ŋam sa êndêŋ aôm êtu asageŋŋa.”

17 Eŋ kêtanŋ kêli eŋ kêtôm bêc samuc 7 e noc moasiŋŋa gêbacnê. Ma gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa Simson gêwa biŋ tau ŋam sa gêdêŋ eŋ, gebe awê tau kêkac eŋ ŋapanŋ. Go awê tau jagêjac miŋ biŋ tau gêdêŋ nê lau.

18 Tec gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa gêdêŋ taŋ Simson gebe êsô nê balêm bêcŋa êna naŋ, lau malacŋa jasêsôm gêdêŋ eŋ gebe

“Gêŋ ondoc ŋakana ŋajam kêtêlêc lêp.

Gêŋ ondoc ŋatêkwa kêtêlêc lewe.”

Simson gêjô êsêac aweŋ gebe

“Amac embe akac nom ôkwi ŋa ŋoc bulimakao atom, oc ajala biŋ tau ŋam atom.”

19 Go Apômtaunê Ŋalau mênŋgêjam eŋ auc e ôliwalô kêsa ma eŋ kêsêp gêja malac Askalon ma gêjac lau 30 êndu ma kêjaŋgo nêŋ ŋakwê omŋa jakêkêŋ gêdêŋ lau, taŋ sêwa ênê biŋgôliŋ ŋam sa naŋ. Go gêmu gêja tau nê malacmôkê totêtac ŋandanŋ secanô kêtû biŋ, taŋ kêtap eŋ sa naŋŋa.

20 Go sêkêŋ nê awê gêdêŋ ŋac, taŋ Simson tau kêjaliŋ sa gebe êtu ênê ŋac êwa eŋ saŋa naŋ. * saŋa kêpi bulimakaonê kom kêkac nom ôkwiŋa.

15

1 Têm ŋagêdô gêjaŋa ma lau sêjac polom sa sêmoa, tec Simson gêja gebe êtu ŋaclenŋ nê awê ma eŋ kêkôc noniŋ ŋalatu teŋ gêwiŋ. Go eŋ kêsôm gêdêŋ awê tama gebe “Aê gabe jasô ŋoc awênê balêm jana.” Mago eŋ tama gêtêc gebe eŋ êsô êna atom.

2 Ênê tama kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Aê gajam kauc gebe aôm têtmac gedec eŋ, tec kakêŋ eŋ gêdêŋ nêŋ ŋac. Mago lasio tec ŋajam kêtêlêc eŋ su, ônam eŋ êjômaŋ.”

3 Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Galoc embe jaŋgôm lau Pilisti sec, oc aêŋoc keso atom.”

4 Tec gêja ma gêtêlô kêam saleŋŋa 300. Eŋ kêkôc luagêc-luagêc ma kêkic ŋalêŋuc tôŋ kêpi tagenŋ ma kêsêmuŋ dawenŋ kêsêp ŋasawa.

5 Go eŋ kêtunŋ dawenŋ ma gesoc kêam saleŋŋa sêlêti sêsêp lau Pilisti nêŋ kôm polomŋa sêja. Tec eŋ kêkêŋ polom, taŋ sêjac sa naŋ, to polom, taŋ gacgenŋ kêkô kôm naŋ, ja genŋ su gêwiŋ katêkwi to kôm wainŋa amboac tonanŋeŋ.

* 14:20: Simson gêjam dôŋ nê awênê kom kêkip biŋgôliŋ ŋam

⁶ Go lau Pilisti têtû kênac gebe “Asa gêgôm gêŋ tonañ.” Êsêac sêjô êsêac awen gebe “Ŋac anğa Timna nê lawa Simson. En gêgôm gêŋ tau gebe lawa lanğwa kêkên latuo gêdên ênê ñac.” Tec lau Pilisti sêkên ja geŋ awê tau agêc tama to nêŋ lau su.

⁷ Simson kêsôm gêdên êsêac gebe “Aê jatôc lemoc gebe Amac embe anğôm gêŋ amboac tonañ, go jakac kamocgôc su acgom, go biŋ êmbacnê.”

⁸ En gêjac êsêac secanô e nêŋ ñatêkwa pocogên su, go kêsêp jagênğôn pocgêsun anğa Etam.

Simson kêku lau Pilisti tulu

⁹ Lau Pilisti sêo lasê gamên Juda to sê nêŋ becobo anğa tônê ma sêjac siŋ gêdên malac Lehi.

¹⁰ Lau anğa Juda têtû kênac êsêac gebe “Amac ajac siŋ gêdên aêac kêtû asagenŋa.” Êsêac sêjô êsêac awen gebe “Aêac amên gebe ansô Simson tôn ma anğôm gêŋ, taŋ en gêgôm gêdên aêac nan, êndên en.”

¹¹ Go lau 3,000 anğa Juda sêsêp pocgêsun anğa Etam jasêsôm gêdên Simson gebe” Aôm kôjala lau Pilisti sêjam gôliŋ aêac nec, me masi. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc.” En gêjô êsêac awen gebe “Gên taŋ sêgôm gêdên aê nanğen, tec gagôm gêdên êsêac.”

¹² Êsêac sêsôm gêdên en gebe “Aêac amên tonec gebe ansô aôm tôn ma akên aôm ôsêp lau Pilisti lemeŋ.” Simson kêsôm gêdên êsêac gebe “Atôc lememe êndên aê acgom gebe amac taôm anac aê êndu atom.”

¹³ Êsêac sêsôm gêdên en gebe “Masi, aêac ansô aôm tônğen ma akên aôm ôsêp lau Pilisti lemeŋ. Aêac anac aôm êndu atom.” Amboac tonañ êsêac sêsô en tôn ña lêpoa wakuc luagêc, go sêwê en anğa pocgêsun sêpi sêja.

¹⁴ Gêdên taŋ gêo lasê Lehi nan, lau Pilisti sêlêti dêdên en sêja tolasêgen. Ma Apômtaunê Ŋalau gêjam Simson auc, ma lêpoa, taŋ sêsô en tôn nan, gêngic amboac ja geŋ gam.

¹⁵ Ma en kêtap donki ñasê wakuc teŋ sa, tec kêmêtôc lêma jakêkôc gêŋ tau sa ma gêjac lau 1,000 êndu ña gêŋ tau.

¹⁶ Go Simson kêsôm gebe
“Aê gaboac êsêac sa toton-toton ña donki ñasê.
Aê gajac lau 1,000 êndu ña donki ñasê.”

¹⁷ Kêsôm biŋ tau su, go kêbaliŋ ñasê tau siŋ, tec sêsam gamên tau gebe Ramat-Lehi.

¹⁸ Ma bu gêjô Simson ñasec, tec awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “Aôm kôkên nêŋ sakiŋwaga aê kaku ñacjo tulu ma galoc bu êjô aê êndu e jasêp lau samuc lemeŋ me.”

¹⁹ Go Anôtô kêkên gêsun teŋ anğa Lehi ma bu kêpulu kêpi anğa nom mên Simson gênôm e têkwa saki kêsa kêtiam. Ma sêsam bumata tau gebe Hakore. Bumata tau kêpoac Lehi e mênğêdên galoc.

²⁰ Ma Simson gêjam gôliŋ lau Israel kêtôm jala 20 geden lau Pilisti nêŋ têm. *

16

Simson gêja Gasa

¹ Simson gêdi anğa ônê ma gêja Gasa. En gêlic mockaiŋo teŋ anğa tônê ma kêsô ênê andu gêja.

² Lau Gasana sênô Simson gêmoa nêŋ malac ñawae, tec sêgi gamên tau auc ma sêwa en anğa malac ñasacgêdô gêdên gêbêc samuc tonañ. Êsêac sêmoa gamên gêmacgen gêdên gêbêc samuc ma sêsôm gêdên taun gebe “Aêac tansaê e êu bôn acgom, go tanac en êndu.”

³ Mago Simson gêc e gêjac ulugen, go gêdi gêja e lêma kêsêp malac ñakatam, go gêbuc katam to ñaalê luagêc ma balan to ñagênlêlôm samob sa. En gêôc gêŋ tau kêsa magim ma kêbalan kêpi lôc, taŋ kêkanôn Hebron nan, ñatêpôe gêja.

Simson agêc Delila

* 15:20: Ramat-Lehi ñam gebe Lôc ñasêja.

⁴ Tonaj su, go têtac gêwiŃ awê ten anja gaboaj SorekŃa, ênê Ńaê gebe Delila.

⁵ Lau Pilisti nêŃ laumata dêdêŃ awê tau sêja ma sêsôm gêdêŃ en gebe “Ôsôm biŃ banac-banac êndêŃ en e ôtap ênê Ńaclai Ńam sa, go ajala lêŃ êkônin en têtŃa ma ansô en têtŃ e aku en tulu. Aêac samob oc akêŃ mone silber 1,100 êndêŃ aôm êtôm aêacgen.”

⁶ Go Delila kêsôm gêdêŃ Simson gebe “Aê jaten aôm, ôwa nêŃ Ńaclai Ńam sa êndêŃ aêman. Lau ten embe taêŃ ênam gebe sênsô aôm têtŃ to sêku aôm tulu, oc sêŃgôm amboac ondoci.”

⁷ Simson gêjô en awa gebe “Êsêac embe sênsô aê têtŃ Ńa talam Ńatikoc 7, taŃ Ńakelen kêsâ atom naŃ, go Ńoc Ńaclai ênaŃa ma jatôm lau Ńagêdô.”

⁸ Amboac tonaj lau Pilisti nêŃ laumata sêkêŃ talam Ńatikoc 7, taŃ Ńakelen kêsâ atom naŃ, gêdêŃ Delila ma en gêsô Simson têtŃ.

⁹ Awê tau kêsini lau sêmoa balêŃ ten ma gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêŃ.” Mago en kêmônaj tikoc gêŃgic amboac ja gen lêpoa. Amboac tonaj tec ênê Ńaclai Ńam kêsini tau gêdêŃ êsêac Ńapan.

¹⁰ Ma Delila kêsôm gêdêŃ Simson gebe “Ôlic acgom, aôm kôsu aê susu to kêsôm biŃdansaŃ gêdêŃ aê. Aê jaten aôm gebe ôsôm êndêŃ aê acgom, lau sêkôc asagen, go sênsô aôm têtŃ.”

¹¹ En kêsôm gêdêŃ awê tau gebe “Embe sênsô aê têtŃ Ńa lêpoa matac, taŃ sêsô gêŃ ten atom naŃ, go Ńoc Ńaclai ênaŃa ma jatôm lau Ńagêdô.”

¹² Tec Delila kêkôc lêpoa wakuc Ńagêdô ma gêsô en têtŃ. Su, go gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêŃ.” Lau sêsâ sêmoa balêŃ ten. Mago en kêmônaj lêpoa gêŃgic anja lêma amboac gam.

¹³ Delila kêsôm gêdêŃ Simson gebe “Aôm kôsu aê susu to kêsôm biŃdansaŃ gêdêŃ aê e mêŃgêdêŃ galoc. Ôsôm êndêŃ aê acgom, lau sêkôc asagen ma sênsô aôm têtŃ.” En kêsôm gêdêŃ awê tau gebe “Aôm embe ônam Ńoc môkêclauŃ gêmôê 7 êwiŃ gam Ńagêdô ma wê têtŃ e Ńagêgêb ma ôkic têtŃ êpi bêlêŃ ka, go Ńoc Ńaclai ênaŃa ma jatôm lau Ńagêdô.”

¹⁴ GêdêŃ taŃ Simson gêc bêc naŃ, Delila gêjam môkêclauŃ gêmôê 7 gêwiŃ gam Ńagêdô ma gê e Ńagêgêb to kêkic têtŃ kêpi bêlêŃ ka ma gêmôêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêŃ.” Ma Simson gêdi to gê bêlêŃ to môkêclauŃ su.

¹⁵ Tec awê tau kêsôm gêdêŃ en gebe “Amboac ondoci tec kêsôm gebe ‘Aê têtac gêwiŃ aôm’, mago nêŃ Ńalêlôm gêwiŃ aê atom. Aôm kôsu aê susu kêtû dim têlêac ma gôwa nêŃ Ńaclai Ńam sa gêdêŃ aê atom tagen.”

¹⁶ Awê tau kêtû Iêsu en Ńapan tobêc-tobêc. En kêkac en e Simson ôli Ńakam ênê biŃ ma gebe êmac êndu.

¹⁷ Ma kêtû Ńamu en kêsôm nê Ńalêlôm lasê gêdêŃ awê tau gebe “KapiŃ ten kêsac aê môkêcapac atomanô. GêdêŃ taŃ tinoc kêkôc aê naŃ, aê katu Anôtônê Ńac dabuŃ ten. Embe sêkapiŃ aê môkêclauŃ, go Ńoc Ńaclai endec aê to Ńoc Ńajana ênaŃa ma aê jatôm lau Ńagêdô samob.”

¹⁸ Delila kêsâ gebe Simson kêsôm nê Ńalêlôm lasê gêdêŃ en, tec kêkêŃ jaen gêdêŃ lau Pilisti nêŃ laumata ma kêsôm gebe “Amu amêŃ dim tagen tonoc êwiŃman. En kêsôm nê Ńalêlôm lasê gêdêŃ aê.” Go lau Pilisti nêŃ laumata sêpi dêdêŃ en sêja tomonegen.

¹⁹ Delila gêoc Simson e gêc bêc gêsac ênê labum ma awê tau gêmôêc Ńac ten, gebe ênsêmbuŃ Simsonnê môkêclauŃ gêmôê 7 su. Ma Simson kêtû palê ma nê Ńaclai gêwi en siŃ.

²⁰ Delila gêmôêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêŃ.” Tec en gêdi sa ma taê gêjam gebe “Aê jamônaj tauc su, go jaêc jana êtôm têtŃ Ńagêdô.” En gêjam kauc gebe Apômtau gêwi en siŃ atom.

²¹ Lau Pilisti sêkôc en têtŃ ma sêkip en matalakôp sa. Êsêac sejon en sêsêp Gasa sêja ma sêsô en têtŃ Ńa kapoacwalô ki. Go sêkêŃ en gêjam kôm kêlêsa polom popocŃa anja andu kapoacwalôŃa.

²² Mago môkêclauŃ, taŃ sêsêbuŃ su naŃ, kêpuc kêtiam.

Simson gêmác endu

²³ Lau Pilisti nêŋ laumata sêkac taŋ sa sebe sêkêŋ da êndêŋ nêŋ anôtô Dagon to sêlic nêŋ om têntac ŋajamŋa teŋ, gebe êsêac sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ŋacjo Simson kêsêp aêac lemeŋ.”

²⁴ Gêdêŋ taŋ lau sêlic nêŋ anôtô naŋ, êsêac sêlambiŋ eŋ ma sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ŋacjo, taŋ gesen aêac, nêŋ gamêŋ su to gêjac nêŋ lau taêsam êndu naŋ, kêsêp aêac lemeŋ.”

²⁵ Êsêac têtú samuc, tec sêsôm gebe “Amôêc Simson gebe êŋgôm biŋ makic êndêŋ aêac.” Amboac tonan êsêac sêmôêc Simson aŋga kapoacwalô gêmêŋ, ma eŋ gêgôm biŋ makic gêdêŋ êsêac ma sêkêŋ eŋ kêkô andu ŋaalê poc ŋasawa.

²⁶ Ma Simson kêsôm gêdêŋ ŋapalê, taŋ kêkam eŋ lêma naŋ, gebe “Ôwê aê najamoasac alê, taŋ kêpuc andu tôŋ naŋ, gabe jajac alê tau.”

²⁷ Lauo to ŋacwaga taêsam ŋasec sêsô e andu tau gêlôc. Lau Pilisti nêŋ laumata sêmoa amboac tonanŋeŋ ma lau amboac 3,000 sêkô salôm ŋaô sebe sêlic Simson gêgôm biŋ makic.

²⁸ Go Simson awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jateŋ aôm gebe taêm ênam aê. O Anôtô, aê jateŋ aôm gebe ôkêŋ ŋaclai êndêŋ aê dim tageŋ êtiam, gebe jakêŋ ŋagêjô êndêŋ lau Pilisti guluŋ tageŋ êjô matocanô luagêc su.”

²⁹ Simson kêmboêŋ alêsêga luagêc, taŋ kêpuc andu tau tôŋ naŋ tôŋ, lêma anôŋa kêmboêŋ alê teŋ ma gasêŋa kêmboêŋ teŋ to kêsuc alê tau tonajanagen

³⁰ ma kêsôm gebe “Ôkêŋ aê jamac êndu jawiŋ Pilisti.” Go gewec ma kêsuc tonajanagen e andu kêku sa ma kêkônin laumata to lau ŋagêdô samob, taŋ sêmoa ŋalêlôm naŋ. Lau taŋ eŋ gesen êsêac su gêdêŋ têm gêmác ênduŋa naŋ, nêŋ namba kêlêlêc lau, taŋ eŋ gêjac êndu gêdêŋ têm gêmóa mata jaliŋa naŋ, ŋêŋgeŋ su.

³¹ Ênê lasitêwai to gôlôac samob sêsêp sêja sebe sêkôc ênê ŋawêlêlaŋ. Êsêac sêkôc ŋawêlêlaŋ tau sêpi sêja ma sêsun eŋ aŋga Sora to Estaol ŋasawa kêsêp tama Manoa nê sêô. Eŋ gêjam gôliŋ lau Israel kêtôm jala 20. *

17:1–21:25 Môkêlatu ŋamuŋa tonec gêjac miŋ biŋ ŋagêdô kêpi lau Israel nêŋ lêŋ e jagêdêŋ nêŋ kiŋ ŋamataŋa nê têm.

* 16:31: Hakore ŋam gebe Ŋac, taŋ gêmôêc naŋ, nê bumata.

Rut

Rutnê miñ najam to malô kêsa gêdên tañ Gôliñwaga sêjam gôliñ Israel nañ. Awê Moabña Rut gêjam ñac Israeña teñ. Gêdên tañ nê akwen gêmac êndu nañ, Rut kêsap lawao langwa tôñ ñañêngeñ ma gêjam sakin lau Israel nêñ Anôtô tonê ñalêlôm samucgeñ. Kêtu ñamu eñ gêjam nê akwen langwa nê lasitêwai teñ ma kêtu lau Israel nêñ kin towae Dawid nê mimio.

Gôliñwaganên miñ gêwa sa gebe Anôtônê lau embe sêkac taun su anga Anôtônê, nañ têtap gêñwapac sa ma sec êôc êsêac sa. Rutnê miñ gêwa sa gebe Lau jaba, tañ sêkên gêwiñ lau Israel nêñ Anôtô nañ, têtap moasin sa e têtû Anôtônê lau ñañên nêñ ñagêdô.

Rut agêc Naomi

¹ Gêdên têm, tañ gôliñwaga sêjam gôliñ gamên nañ, tôbôm teñ kêsa. Ma ñac teñ anga Betlehem Judaiaña gêdi gebe naêngôn gamên Moabña amboac ñac jaba. Ênê awê to latuagêc sêwiñ eñ.

² Ñac tau nê ñaê gebe Elimelek, nê awênê ñaê Naomi ma latuagêcnên ñaê Malon agêc Kilion. Êsêac lau Epraim anga malac Betlehem Judaiaña. Êsêac jasêô lasê gamên Moabña ma sêngôn tônê.

³ Ma Naominê akwen Elimelek gêmac êndu, ma awê tau to latuagêc gacgeñ sêmoa.

⁴ Êsêagêc sêjam lau Moab nêñ awê, teñ nê ñaê gebe Orpa ma teñ nê ñaê Rut. Êsêac sêngôn gamên tau amboac jala 10.

⁵ Malon agêc Kilion sêmac êndu lulugen amboac tonanjen, tec awê tau latuagêc ma nê akwen sêwi eñ siñ su ma taugen gêmoa.

⁶ Tec Naomi ma lawaoagêc dêdi sebe sêwi gamên Moabña siñ sêmu sêna ênê gamên, gebe eñ gêñô ñawae anga gamên Moab, gebe Apômtau taê walô nê lau ma kêkên mo gêdên êsêac.

⁷ Amboac tonanjen eñ gêdi anga malac, tañ gêngôn nañ, ma lawaoagêc sêwiñ eñ. Êsêac sêsêlên sêsa intêna gamên Judaiaña sêja.

⁸ Ma Naomi kêsôm gêdên lawaoagêc gebe “Ajôc, agêc aêc amu andên tenemiagêcnên andu ana. Apômtau êmoasin amagêc êtôm amagêc amoasin aê to ñoc ñacmatê.

⁹ Apômtau êkên amagêc atap nêñ ñaciagêc sa ma alêwan taôm anga êsêagêcnên andu.” Go eñ kêlêsoñ êsêagêc alinanô. Êsêagêc têtan lasê

¹⁰ ma sêsôm gêdên eñ gebe “Masi, aêagêc abe awiñ aôm tamu dandên nê lau tana.”

¹¹ Mago Naomi kêsôm gebe “O latucoagêc, amu anaman. Amagêc abe awiñ aê êtu asagenja. Ñapalê ñagêdô sêc aê têtacêlêlôm gebe jakôc têtû amagêcnêm ñaciagêc me.

¹² O latucoagêc, amu anaman. Asa nêñ lên, gebe aê katu awêanô sugac, oc janam ñac teñ êtiam atom. Aê embe jasôm gebe aê taêc kêka ñapalê ma aê embe jatap ñoc akwen sa êndên êmbêc tonec ma jakêkam ñapalê,

¹³ amagêc oc aôn e êsêagêc têtû kapôn me. Oc angamis taôm êndên lên sênam taunja me. O latucoagêc, masianô. Apômtau lêma mênkêtap aê sa, tec kêkên wapac aê ñanôgen kêtu amagêcna.”

¹⁴ Go êsêagêc têtan lasê kêtiam ma Orpa kêlêsoñ lawao langwa alianô, mago Rut kêmbôn eñ tôñ.

¹⁵ Ma Naomi kêsôm gêdên eñ gebe “Ôlic acgom, nêñ boaluo gêmu gêdên nê lau to nê anôtô gêja. Ôndanjuc nêñ boaluo ômu ôna amboac tonanjen.”

¹⁶ Mago Rut kêsôm gebe “Ôkac aê, gebe jawi aôm siñ to jandanjuc aôm êtiam atom nec atom.

Gamên tañ aôm ôna nañ, aê gabe jana.

Gamêñ tañ aôm ôngôn nan, aê gabe janğon.
Aômnêm lau têtü aêñoc lau
ma aômnêm Anôtô êtu aêñoc Anôtô.

17 Gamêñ tañ aôm ômac êndu nan, aê gabe jamac êndu,
ma sênsuñ aê anğa tonan.

Apômtau êwê aê êtôm en taê gêjam,
tagen gêmacanô taugen tec êkac aê su anğa aômnêm.”

18 Gêdêñ tañ Naomi gêlic gebe awê tau taê gêjam kêtü tön gebe êwiñ en, tec kêsôm bin ten
kêtiam atom.

19 Amboac tonan tec agêc lulugen sêsêlên e jasêo lasê Betlehem. Sêo lasê Betlehem e
malacm samob têtakê kêtü êsêagêcña ma lauo sêsôm gebe “Naomi tau tonec me.”

20 Awê tau kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Naomi atom, asam aê gebe Mara, gebe Njaniniñ
Natau kêkên ñamakic taêsam kêpi aê.

21 Aê gawi ñoc gamêñ sin toawê tolêlôm, ma Apômtau gêwê aê gamu gamêñ tonalêlôm
sawagen. Apômtau gêwa aê sa gebe gawê kain bin ma Njaniniñ Natau kêlêsü aê, tec asam
aê Naomi kêtü asagenña.”

22 Naomi agêc lawao Moabo Rut sêmu sêmên anğa gamêñ Moabña ñamin tau tonan.
Êsêagêc jasêo lasê Betlehem gêdêñ tañ lau sêkôc kôm sêjac polomña sa. * †

2

Rut kejon polom ñasaliñ-saliñ sa anğa Boasnê kôm

1 Ma Naominê akweñnê lasitêwa ten gêmoa. En ñac tolêlôm anğa Elimeleknê gôlôacnên.
Ênê ñaê Boas.

2 Ma Moabo Rut kêsôm gêdêñ Naomi gebe “Ôlôc ma jana kôm najajon polom ñasaliñ-
saliñ sa jandanğuc lau, tañ sêlic aê ñajam ma têtin aê atom nan.” Ma Naomi kêsôm gêdêñ
en gebe “Latucoenec, ônamañ.”

3 Tec gêdi jakejon polom ñasaliñ-saliñ anğa kôm ten kêdaguc lau-sêsapwaga. Ma kôm tau
tonan Boasnê. En Elimeleknê gôlôacnên ñac ten.

4 Gêdêñ tonanğen Boas mênğêo lasê kôm. En awa gêjac lau-sêsapwaga gebe “Apômtau
êwiñ amac.” Ma êsêac sêjô en awa gebe “Apômtau ênam mec aôm.”

5 Go Boas kêsôm gêdêñ nê sakiñwaga, tañ gejob lau-sêsapwaga nan, gebe “Asanê ñapalêo
tônê.”

6 Ma sakiñwaga, tañ gejob lau-sêsapwaga nan, gêjô en awa gebe “En Moab ñapalêo, tañ
gêwiñ Naomi anğa gamêñ Moabña gêmên nan.

7 Awê tau kêsôm gebe ‘Aê jaten gebe alôc gebe jajon polom ñasaliñ-saliñ jamoa logic
ñasawa jandanğuc lau-sêsapwaga.’ Amboac tonan tec gêmên ma gêjam kôm ñapan gêdêñ
bêbêc kanucgen e mênğêdêñ galoc ma kêlêwan tau ñagec atom.”

8 Go Boas kêsôm gêdêñ Rut gebe “Latucoenec, ôkên tañam aê acgom. Ojon polom anğa
kôm ten ma ôwi tonec sin atom. Ôwiñ aêñoc sakiñwagao banbanğen.

9 Ma matam êsap kôm, tañ êsêac sêsap sêmoa nan, ma ôndanğuc êsêacgen. Aê gajac
binşu sakiñwaga gebe sêlênsôn aôm atom. Bu embe êjô aôm, go ôndên ku naônôm bu, tañ
sakiñwaga têtê nan.”

10 Go Rut gêu tau lanğânô jagêdêñ nom ma kêsôm gêdêñ Boas gebe Aê awê jabao nec
gajac matamanô ñajam ma matam gêdin aêgen kêtü asagenña.”

11 Boas gêjô en awa gebe “Gên samob, tañ aôm gôgôm gêdêñ lawamo lanğwa gêdêñ tañ
nêm akweñ gêmec êndu e mênğêdêñ galoc nan, sêjac min gêdêñ aê tomalagen. Aôm gôwi
tênam agêc tamam to nêm malacmôkê sin mênğô lasê gamêñ ten, tañ gêmunğen gôjam
kauc nan.

* 1:22: Naomi ñam gebe Mataêjamo. † 1:22: Mara ñam gebe Njamakico.

¹² Apômtau êmoasiñ aôm êjô gêñ, tañ gôgôm nañ, ma Apômtau Israelnêñ Anôtô, tañ gôê lamu ênê magê gômôên tonec nañ, êkêñ moasiñ totau-totau êndên aôm êjô.

¹³ Go awê tau kêsôm gebe “O ñoc apômtau, aôm kômoasiñ aê ñanô to gôjac aê têtac tôn. Aômnêm sakiñwagao ñanô teñ aê atom, mago kôsôm biñ ñajamgeñ gêdên nêm sakiñwagao aê.”

¹⁴ Gêdên noc sêniñ gêñña Boas kêsôm gêdên awê tau gebe “Ômôên mênôniñ polom ma ôsac nêm polom ñagêdô tôn êsêp wain.” Amboac tonañ Rut gêñgôn gêwiñ lau-sêsapwaga ma Boas kêkên polom sigob gêdên eñ geñ. Ma awê tau geñ e gêoc eñ tôn ma ñagêdô gacgeñ kêkô.

¹⁵ Gêdên tañ awê tau gêdi gebe ejoñ polom ñasaliñ-saliñ nañ, Boas gêlên biñ nê sakiñwaga gebe Andec eñ ejoñ polom êmoa logic ñasawa ma anac jao êndên eñ atom.

¹⁶ Ma ataiñ ñakaiñ ñagêdô su anga logic ma awi siñ ênêc, gebe eñ ejoñ sa ma aec biñ eñ atom.”

¹⁷ Amboac tonañ tec kejoñ gêmoa e kêtula, go kêsêlô polom, tañ kejoñ sa nañ, e ñadôn amboac talu tageñ.

¹⁸ Ma eñ kêkôc ñanô tau sa gêja malac jakêtôc gêñ, tañ kejoñ sa nañ, gêdên lawao langwa ma kêkôc gêñ, tañ geñ e gêoc eñ tôn nañ, ñagêdô jakêkên gêdên eñ.

¹⁹ Ma lawao langwa kêsôm gêdên eñ gebe “Ocsalô tonec aôm kojoñ polom ñasaliñ-saliñ sa anga ondoc ma gôjam kôm gômoa ondoc. Anôtô ênam mec ñac, tañ mata gêdiñ aôm nañ.” Tec Rut gêjac ñac, tañ gêjam ênê kôm nañ, nê miñ gêdên lawao langwa ma kêsôm gebe “Ñac tañ gajam kôm gawin eñ gêdên ocsalô tonec nañ, nê ñaê Boas.”

²⁰ Go Naomi kêsôm gêdên lawao gebe “Apômtau tañ kêgamin nê moasiñ gêdên lau maten jali to ñacmatê atom nañ, anam mec eñ.” Naomi kêsôm biñ tonec gêdên eñ gêwiñ gebe “Ñac tau aêagêcnên lasitêwainên teñ eñ kêtua aêacnên nomlênsêm ñakêsiwaga teñ gêwiñ.”

²¹ Ma Moabo Rut kêsôm gebe “Eñ kêsôm biñ teñ gêdên aê gêwiñ gebe ‘Ôsap ñoc sakiñwagao tôn ñapañ e sênac ñoc kôm ñanô samob sa êmbacnê.’ ”

²² Ma Naomi kêsôm gêdên lawao Rut gebe “O latucoenec, ñajam gebe ôsêlên ôwiñ ênê sakiñwagao, gebe teñ êlênsôn aôm anga kôm ñagêdô atom.” Amboac tonañ Rut kejoñ polom ñasaliñsaliñ sa kêsap Boasnê sakiñwagao tôn ñapañ e sêjac polom to polom sa gêbacnê. Ma eñ gêñgôn gêwiñ lawao langwa. * lasitêwainên nomlênsêm, gebe lau jaba sêjanço su atom.

3

Rut agêc Boas sêmoa gamên sêka polomña

¹ Go Rut lawao langwa Naomi kêsôm gêdên eñ gebe “Latucoenec, amboac ondoc aê oc jansom nêm malam ôngôn ñajamña teñ, gebe ômoa ñajamgeñ me.

² Boas tañ gôwiñ ênê sakiñwagao nañ, aêacnên lasitêwainên teñ eñ. Ôlic acgom, êmbêc tonec eñ oc ekolon polom ñapa anga gamên sêka polomña.

³ Amboac tonañ ôliñ bu to ôniñ oso taôm ma ôsô nêm ñakwê ñajam tau, go ôsêp ôna gamên sêka polomña. Mago ôtôc taôm ôndên ñac tau atom e êniñ to ênôm gêñ êmbacnê acgom.

⁴ Ma êndên tañ eñ êsa tau sic naênêc nañ, matam êndiñ gamên, tañ eñ gêc nañ, naôkac belanke akaiñña sa ma ôsa taôm sic. Go eñ êsôm gêñ, tañ eñ gebe êngôm nañ, êndên aôm.”

⁵ Ma awê tau gêjô Naomi awa gebe “Biñ samob, tañ kôsôm nañ, oc jañgôm.”

⁶ Amboac tonañ eñ kêsêp gamên sêka polomña gêja ma gêgôm kêtôm biñ, tañ lawao langwa kêsôm gêdên eñ nangeñ.

⁷ Boas geñ to gênôm gêñ su, go gêmoa totêtac ñajamgeñ jakêsa tau sic gêc polom toton ñamagê. Go awê tau kêsêlên sacgeñ-sacgeñ gêdên eñ gêja ma kêkac belanke akaiñña sa, go kêsa tau sic gêc.

* **2:22:** Nomlênsêm ñakêsiwaga êsêac lau, tañ sejoç

⁸ Gêdênj gêbêcauc ñaluñ, go ñac tau kêtakê ma kêkac tau ôkwi e gêlic awê tenj gêc enj akaiñña.

⁹ Enj kêtú kênac gebe “Aôm asa.” Ma awê tau gêjô enj awa gebe “Nêm sakiñwagao aê Rut. Ôlam nêm obo mênênšanj nêm sakiñwagao, gebe aôm kôtu aêacma nom lênsêm ñakêsiwaga.”

¹⁰ Ma enj kêsôm gebe “O latucoenec, Apômtau ênam mec aôm, gebe aôm gôgôm gênjêlôm gêdênj lau tolêlôm me lau ñalêlôm sawa nêñ ñapalê wakuc atom. Binj tonec kêtú aôm têtac gêwiñ ñanô ñabelo kapôênj kêlêlêc belo ñamataña su.

¹¹ Latucoenec, amboac tonanj tec ôtêc taôm atom. Aê oc janjôm gênj samob, tanj otenj nanj, gebe aênoc lau Betlehemña samob sêlicgac, gebe aôm awê mansanj tenj.

¹² Ma galoc, binjanô, nêm nomlênsêm ñakêsiwaga tenj aê, mago nom lênsêm ñakêsiwaga ñanô tenj gêmoa.

¹³ Ômoa êmbêc tonec ma êndênj bêbêcgenj enj embe ênam kôm, tanj gêjac nom lênsêm ñakêsiwaga ñawae nanj, oc ñajam, êngômmanj. Mago enj embe endec ma ênam kôm tau atom, nanjo aê janam kôm, tanj gêjac nom lênsêm ñakêsiwaga ñawae nanj. Aê jasôm binj êtu tôñj êtôm Apômtau gêmoa mata jali. Ônêc bêc e eleñña acgom.”

¹⁴ Go Rut gêc bêc gêc Boas akaiñña e gelenj mata, go enj gêdi gêdênj tanj lau sêlic tauñj sapu-sapu nanj. Boas taê gêjam gebe awê tau gêc sêka polom ñamala nec ñapuc êsa atommanj,

¹⁵ tec kêsôm gebe “Ôkôc obo, tanj kôgadê nanj, mênjôlam.” Ma Rut gêlam obo, go enj gêjam dôñj polom laclu 6 jakêsêwa kêsêp obo tau ma kêkênj gêdênj awê tau gêoc sa ma gêc gêja malac.

¹⁶ Enj jagêô lasê andu ma lawao gêjam kênac enj gebe “Latucoenec, binj amboac ondóc.” Go Rut gêjac minj binj samob, tanj ñac tau gêgôm gêdênj enj nanj,

¹⁷ ma kêsôm gebe “Polom laclu 6 tonec enj kêkênj gêdênj aê ma kêsôm gebe ‘Ôêc tolêmam sawagenj ôndênj lawamo ôna atom.’ ”

¹⁸ Rut lawao gêjô enj awa gebe “Latucoenec, ônsaê malôgenj e ôjala binj tau êtu katô acgom, gebe ñac tonanj oc êwi binj tau sinj atom, ocsalô oc êmansanj binj tau êtu solop.” * lasitêwainênj awêtuc.

4

Boas gêjam Rut sa

¹ Ma Boas kêpi malac ñasacgêdô gêja jagênjgônj tonanj. Gênjgônj ma gêlic nom ñakêsiwaga, tanj Boas kêsôm ênê binj nanj, kêsêlênj gêmênj. Tec Boas kêsôm gebe “O ñoc ñac, ômôênmanj, mênjônjgônj sic ôñgônj tonec.” Ma enj jagênjgônj sic gêwiñ Boas.

² Go enj kêkalem lau mata 10 anja malac ma kêsôm gebe “Mênjanjgônj tonec.” Ma êsêac jasênjgônj sic.

³ Go Boas kêsôm gêdênj nom ñakêsiwaga tau gebe “Naomi tanj anja Moabnênj gamênj gêmu gêmênj nanj, kêkênj aêagêcnênj ñac Elimelek nê nom ñamakenj gebe lau sênam ôli.

⁴ Amboac tonanj tec taêc gêjam gebe jakênj ñawae êndênj aôm ma jasôm gebe ‘Ônam ôli nom tau ma lau, tec sênjgônj nec, to ñoc launênj laumata sêlic. Aôm embe ôsi nom tau su, go ôsi su. Mago embe masi, go ôsôm binj katô aê gebe jajala, gebe nom ñakêsiwaga tenj gêmoa atom, aôm taômgenj, ma aê kadaguc aôm.’ ” Ma ñac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasi nom tau su.”

⁵ Go Boas kêsôm gebe “Êndênj bêc, tanj ônam ôli nom su anja Naomi lêma nanj, ônam ôli ñac gêmác nê awêtuc Moabo Rut êwiñ, gebe daônj ñac gêmác nê ñaê sa êpi ênê nomlênsêm êtiam.”

⁶ Go nom ñakêsiwaga kêsôm gebe “Embe amboac tonanj, go aê oc jatôm gebe jasi nom su êtu ñoc gênj atom. Embe jasi su, go jajainj tauc ñoc nomlênsêm. Aôm taôm ôsi nom tau su ôjô aê, gebe aê katôm gebe jasi su atom.”

* **3:18:** Nomlênsêm ñakêsiwaga nê kôm tenj, gebe ênam nê

⁷ Gêdêñ andañgeñ lau Israel nêñ mêtê lanğwa teñ amboac tonec gêc, gebe ñac teñ embe êsi nom su me êkên gêñ êjô gêñ teñ, go ênu atapa teñ su ma êkêñ andêñ nê ñac teñ. Mêtê tonañ gêwa sa gebe geñ, tañ sêgôm nañ, kêtú tôngac.

⁸ Amboac tonañ gêdêñ tañ nom ñakêsiwaga kêsôm geden Boas gebe “Aôm taôm ônam ôli nom tau nañ,” eñ gênu atapa teñ su.

⁹ Ma Boas kêsôm gêdêñ laumata to lau samob gebe “Ocsalô tonec amac samob alic su, gebe aê gajam ôli Elimeleknê gêñ samob ma Kilion agêc Malon nêñ gêñ samob su anğa Naomi lêma.

¹⁰ Ma gajam ôli Malonnê awêruc Moabo Rut amboac tonañ, gebe êtu ñoc awê, gebe jaôñ ñac gêmác tau nê ñaê sa êpi ênê nomlênsê, gebe sênac ñac gêmác nê ñaê êngic anğa nê lasitêwainêñ to anğa nê malacmôkê ñasacgêdô atom. Ma amac atu aêñoc lau-awa-biñ-sawaga.”

¹¹ Go lau samob, tañ sêngôñ sacgêdô nañ, to laumata sêsôm gebe “Aêac alic gêñ tau sugac. Apômtau êkêñ awê tau, tañ êpi nêmandu nañ, êtôm Rahel agêc Lea, tañ sêboa gôlôac Israel sa sêwiñ taun nañ. Ôtu ñac tolêlôm anğa Eprata ma nêmandu waem êsa anğa Betlehem.

¹² Ma nêmandu wakuc, tañ Anôtô êkêñ awê matak tau êkôc nañ, sêkêñ nêmandu gôlôac têtôm Peresnê, tañ Tamar kêkôc kêtú Juda latu nañ.”

¹³ Amboac tonañ tec Boas gêjam Rut kêtú nê awê. Eñ gêmoa gêwiñ eñ e Apômtau kêkêñ eñ taê ma kêkôc latu teñ.

¹⁴ Go lauo sêsôm gêdêñ Naomi gebe “Talambiñ Apômtau, tañ kêgamiñ nom ñakêsiwaga gêdêñ aôm atom nañ. Lau Israel sêngôm ênê ñaê ñawae êsa.

¹⁵ Eñ oc êlau aôm têkwam saki êsa ma êndêñ tañ ôtu awêanô nañ, eñ êlôm aôm, gebe lawamo, tañ têtac gêwiñ aôm to gêjac matamanô ñajam kêlêlêc latômi 7 su nañ, kêkôc eñ.”

¹⁶ Go Naomi kêsip ñapalê tau sa mênketoc eñ gêsac labum ma kêtú ênê jaomwagao.

¹⁷ Ma nê lauo jabañ eñña sê ênê ñaê teñ gebe “Naomi kêtap latu teñ sa.” Ma sêsam eñ gebe Obed. Eñ Dawid tama Isai nê tama.

¹⁸ Peresnê wakuc tau tonec. Peres kêka Hesron lasê.

¹⁹ Hesron kêka Ram lasê, Ram kêka Aminadab lasê.

²⁰ Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê,

²¹ Salmon kêka Boas lasê, Boas kêka Obed lasê,

²² Obed kêka Isai lasê, ma Isai kêka Dawid lasê.

Samuelnê Buku Namataña

Binj tañ kêsêp buku tonec nañ, gêjac miñ lau Israel nêñ lêñ sêwi têm gôlinwagaña siñ jaselom têm kiñña. Lau têtêac sêjam gôlin lêñ, tañ gêjam lau Israel ôkwi nañ. Êsêacnêñ ñaé gebe Samuel, tañ eñ êsêacnêñ gôlinwaga ñamuña nañ, agêc Saul, tañ kêtú lau Israel nêñ kiñ ñamataña nañ, ma Dawid. Dawidnê binj kêsêp Samuel agêc Saul nêñ miñ ñalêlôm. Dawid kêtú kiñ atomgeñ, mago teto ênê lêñ kainj teñ ñagêdô to ênê gêñsêga ñaminj kêsêp Samuelnê buku ñamataña gêwiñ.

Buku tau ñalôtêna kêtôm Binjênsêm Langwa ñabuku miñña ñagêdô ñalôtêna gebe Lau tañ sêsap Anôtô tônia nañ, têtáp moasiñ sa, mago sec êôc êsêac, tañ tañeñpêc nañ sa. Apômtaunê binj gêdêñ dabuñwaga Eli gêwa ñalôtêna tonañ sa gebe “Aê jatoc êsêac, tañ tetoc aê sa nañ sa ma êsêac, tañ lañôñ gelo aê nañ, oc jalic êsêac amboac lau meloc” (2:30).

Lau sêlic Apômtau Anôtô kêtú lau Israel nêñ kiñ ñanô (8:7), tec ñac-keto-bukuwaga gê go gebe Israel embe sêjalij nêñ kiñ teñ sa, oc sêwi Anôtô siñ me masi. Mago gêdêñ tañ têtáp nêñ kiñ sa nañ, êsêac sêmasañ ñagôlinj towae tonec gebe kiñ to lau samob sêsô Anôtônê gôlinj to mêtôc ñalabu (2:7-10). Ñagôlinj tonañ ejop gebe êmoasiñ lau sauñ to kapôñ ma lau towae to lau ñaôma êtôm taugenj.

Elkana to nê gôlôac semoa Silo

¹ Ñac teñ gêmoa malac Ramataim. Eñ ñac Supña anga Epraim ñagamêñ lôcña, nê ñaé Elkana. Eñ Jeroham latu, nañ Elihu latu, nañ Tohu latu, nañ Sup latu, êsêacnêñ ñam gêc Epraimña.

² Eñ gêjam awê luagêc, teñ nê ñaé Hana ma teñ nê ñaé Penina. Penina kêkôc gôlôac ma Hana eñ awê kapoac.

³ Ñac tonañ anga nê malac kêpi gêja Silo kêtôm jalagenj gebe eteñ mec to êkêñ da êndêñ lau siñ undambêña nêñ Apômtau. Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas têtú Anôtônê dabuñwaga anga tonañ.

⁴ Gêdêñ bêc, tañ Elkana kêkêñ da nañ, eñ kêkêñ da ñagêdô-gêdô gêdêñ Penina ma latuio to ñac.

⁵ Eñ têtac gêwiñ Hana, mago kêkêñ ñamêsôm ñagêdô tagenjenj gêdêñ eñ ñam gebe Apômtau gêbôc têtacêlêlôm auc gebe êkôc gôlôac atom.

⁶ Tec anao kêkôc binjalom gebe êngôm eñ maja êsaña gebe Apômtau gêbôc eñ auc.

⁷ Kêtôm jalagenj gêñ tonañ kêtáp Hana sa. Kêtôm têm samob êsêac sêpi Apômtaunê lôm dabuñ sêja nañ, anao kêkôc binjalom eñ ñapanj. Tec Hana kêtanj ñanô ma gedec gebe êniñ gêñ.

⁸ Go nê akweñ Elkana kêsôm gêdêñ eñ gebe “Hana, aôm kôtanj ma goeñ gêñ atom nec ñam amboac ondoc. Nêm ñalêlôm ñawapac kêtú asagenña. Aôm gôlic aê ñajam kalêlêc latômi 10 su atom me.”

Hana agêc Eli

⁹⁻¹⁰ Gêdêñ tañ señ to sênôm gêñ su acgom, go Hana gêdi tonê ñalêlôm ñawapacgosu jakêkô Apômtau lañônêmña ma keteñ mec gêdêñ eñ to kêtanj ñanô. Gêdêñ tonañ dabuñwaga Eli gêngôn nê lêpônj kêsi Apômtaunê lôm ñakatam.

¹¹ Ma Hana gêjac mata binj teñ ma kêsôm gebe “Lau siñ undambêña nêñ Apômtau, aôm embe taêm walô nêm sakiñwagao aê to taêm ênam aê ma ôlinj aê siñ atom, ma ôkêñ ñapalê ñac teñ êndêñ nêm sakiñwagao aê, go jansuñ ñapalê tau samucgenj êndêñ Apômtau wacêmoa êtu ênê gêñ e êmac êndu, ma kekec teñ oc êsac môkêlauñ atomanô.”

¹² Eñ keteñ mec ñasawa ec baliñ gêmoa Apômtau lañônêmña. Gêdêñ tonañ Eli mata gê eñ gêdôlic.

¹³ Hana keten mec gêc lêlômgen, ma gêdôôlic kêboa-kêboa, mago sênô awa atom. Tec Eli gêjam kauc gebe gêj kêjanin awê tau.

¹⁴ Ma kêsôm gêdên Hana gebe “Êndên ondoc nê meloc gêj kêjanin aômna êmbacnê. Ôwi wain meloc tonan sinman.”

¹⁵ Hana gêjô en awa gebe “O ñoc apômtau, amboac tonan atom. Aê awê gêjwapac kêkônin aê tônia. Aê ganôm wain to gêj kêjaninna ten atom. Aê kasêwa ñoc ñalêlôm sa gêdên Apômtau tau.

¹⁶ Ôlic nê sakinwagao aê amboac awê sec atom. Gêdên ñasawa tonec aê kasôm ñoc ñalêlôm ñawapac to kêbuli aucna lasê tec gamoa.”

¹⁷ Go Eli gêjô en awa gebe “Ôna totêmtac malôgen ma Israelnên Anôtô oc êngôm bin, tan koten nan, ñanô êsa.”

¹⁸ Hana kêsôm gebe “Ôlic nê sakinwagao aê ñajammañ.” Go en gêc gêja ma gen gêj totêtac kêpa sugen.

Hana kêkôc Samuel tau

¹⁹ Bêbêc kanucgen êsêac dêdi ma teten mec gêdên Apômtau. Su acgom, go sêmu sêja malac Rama kêtiam. Elkana gêmoa gêwin nê awê Hana ma Apômtau taê gêjam en.

²⁰ Tec Hana kêkêkam ñapalê ma gêdên ñanoc en kêkôc ñapalê ñac ten ma gê ênê ñaê Samuel. Samuel ñam gebe “Aê katen en anga Apômtaunê.”

²¹ Gêdên tan Elkana to nê gôlôac samob sêpi sêja kêtiam gebe êkên da jalaña êndên Apômtau to êngôm nê bin gêjac mataña ñanô êsa nan,

²² Hana gêwin atom. En kêsôm gêdên nê akwen gebe “Ñapalê êwi su sin acgom, go aê japi ma jakôc en êwin gebe en êkô Apômtau lanônêmna ma êmoa êwin en enden tônia.”

²³ Ma ênê akwen Elkana gêjô en awa gebe “Ôngôm êtôm bin, tan aôm taêm gêjam gebe ñajam nan. Ômoa e ñapalê êwi su sin acgom. Tagen Apômtau êngôm nê bin ñanô êsa.” Amboac tonan awê tau gêmoa nê andu ma kêkên su gêdên ñapalê e gêwi sin.

²⁴ Ñapalê gêwi su sin, go Hana kêkôc en agêc sêpi sêja. Ma kêkôc bulimakao kapoac, tan ñajala têlêac nan ten ma polom matic suc ten ma bôc ñaôlic ten towain. Ñapalê tau saunjen ma têna kêkôc en gêja Apômtaunê lôm dabun anga Silo.

²⁵ Sêjac bulimakao tonan êndu ma sêkôc ñapalê tau gêdên Eli.

²⁶ Hana kêsôm gêdên en gebe “O ñoc ñatau, aê jasôm binñanôgen êndên aôm gebe aê awê tau, tan kakô aôm lanônêm ma katen mec gêdên Apômtau nan tonec.

²⁷ Aê katen kêtü ñapalê tecenecna ma Apômtau kêkên tanja aê ma gêgôm ñoc mec ñanô kêsa.

²⁸ Kêtü tonanña aê gasun en gêdên Apômtau. En êtu ênê gêj e êmac êndu.”

Go êsêac teten mec gêdên Apômtau.

2

Hananê wê

¹ Go Hana keten nê mec amboac tonec gebe “Ñoc ñalêlôm kêtü samuc Apômtau aê têtac kêpa su kêtü Apômtauña. Aê aocsun kêsü ñoc soño-soño susu gebe aê katu samuc kêtü aôm gôjam aê saña.

² “Ñac dabun ten kêtôm Apômtau gêmoa atom. Apômtau ten gêmoa atom, aôm taômgen. Lamuanô ten kêtôm aêacma Anôtô gêmoa atom.

³ Asôm bin tembelem anjen ten êtiam atom. Bin atoc taôm saña êsa awemsun atom,

gebe Apômtau enj Anôtô kêjala gêjña
ma enj gêjam dônj ñamalac nêj kôm.

⁴ Lau ñactêkwa nêj talam tulu,
mago lau palê-palê sêjandinj ñaclai sa.

⁵ Êsêac tanj sêngôn nêj masê ñaô su nanj, sesom kôm gebe têtap gêj sêniñña ñagec-ñagec sa.
Ma êsêac, tanj gêj gêjô êsêac su nanj, galoc gêj gêôc êsêac tôj.

Awê kapoac kêkôc ñapalê 7,
mago awê, tanj kêkôc gôlôac taêsam nanj, nê ôli kêmêlinj.

⁶ Apômtau gêjac êndu to gêjñu mata jali kêsa.
Enj gêwê lau sêsêp lamboam sêja ma gêwê êsêac sêpi sêmênj kêtiam.

⁷ Apômtau kêkênj lau ñagêdô têtù lau ñalêlôm sawa ma ñagêdô lau tolêlôm.
Enj kêkôninj ma ketoc sa.

⁸ Enj kêsip lau ñalêlôm sawa sa anja kekop
ma gêôc lau sêpô lénawaga sa anja waomôkê,
gebe kêkênj êsêac sêngôn sêwiñ gôlinwaga towae
ma sêwê kainj lêpônj tetoc lau saña.
Gebe Apômtau kêtù nom ñaalê ñatau
ma kêkwê nom kêkô alê tau ñaô.

⁹ “Enj oc ejop nê lau dabunj enkainj,
mago lau alôb-alôb oc sênaña sêmoa ñakesec ñalêlôm gebe ñac tenj etoc tau sa êtu tau nê
ñaclainja atom.

¹⁰ Apômtau oc êtuc nê ñacjo popoc
ma Lôlôc ñatau êkênj wapap ênac anja undambê.
Apômtau oc êmêtôc nom e naêndênj ñamadinj.

Enj oc êkênj ñajaña êndênj nê kinj ma oc etoc nê ñac-geñ-oso-enwaga nê ñaclai sa.”

¹¹ Go Elkana gêmu gêja nê malac Rama kêtiam gêwiñ nê gôlôac samucgenj, ma ñapalê tau
gêjam sakinj Apômtau gêmoa dabunwaga Eli lanjônêmña.

Elinê latui

¹² Eli latuagêc sêgôm gêj wauc-waucboa, êsêagêc sêwi Apômtau auc.

¹³ Ma sêgêli ñagôlinj dabunwagaña amboac tonanjenj. Gêdênj tanj ñac tenj kêkênj da gêmoa
nanj, dabunwaga nê sakinwaga mênjgêô lasê tosala ñamata têlêac.

¹⁴ Bôc tau eletoc êmoa, go êsêli sala êsêp ku me pane me laclu me kuki. Gêj samob, tanj
sala kêsêp nanj, êtu dabunwaganê gêj. Êsêac sêgôm amboac tonanj gêdênj lau Israel samob,
tanj sêkênj da anja Silo nanj.

¹⁵ Mago gêdênj Eli latuagêc nêj têm, gêdênj tanj ja geñ ñalêsi atomgenj nanj, dabunwaganê
sakinwaga mênjgêô lasê ma kêsôm gêdênj ñac, tanj kêkênj da gêmoa nanj, gebe “Ôkênj
dabunwaganê bôc êndênj aê gebe japac sigobgenj. Enj gebe êkôc bôc senonja tenj anja
aômnmê atom, gebe êkôc bôc matacgenj.”

¹⁶ Ma ñac tau embe êsôm êndênj enj gebe “Ja êniñ ñalêsi su acgom, go ôkôc êtôm têtmac
êwiñ”, go sakinwaga asôm gebe “Masianô, galocgenj ôkênj, ma embe masi, go Jajango su.”

¹⁷ Apômtau gêlic lau wakuc nanj mêtê sec samucgenj gebe sêsu Apômtaunê da susu.

¹⁸ ñapalê Samuel gêjam sakinj Apômtau gêmoa. Enj kêjandinj obo sakinjña tenj.

¹⁹ Katôm jalagenj Samuel têna kêsi ñakwê ôlinja saunj tenj kêtù enjña. Ma gêdênj tanj êsêagêc
nê akwenj sêpi sêja gebe sêkênj da nanj, enj kêkênj ñakwê tau gêdênj Samuel.

²⁰ Go Eli gêjam mec Elkana agêc nê awê ma kêsôm gebe “Apômtau êkênj awê tonec êkôc
nêm ñapalê sêjô ñac, tanj kêkênj gêdênj Apômtau nanj su.” Go agêc sêmu sêja nêj gamênj
kêtiam.

²¹ Ma Apômtau taê gêjam Hana ma enj kêkôc ñapalê ñac têlêac ma awê luagêc. Ma ñapalê Samuel kêtû kapôênj gêmoa-Apômtau lanjônêmña.

²² Eli kêtû ñamalacanô su ma gêjô latuagêc nêj binj samob, tanj sêgôm gêdêj lau Israel nanj, to sêgôm mockainj gêdêj lauo, tanj sêjam sakinj anja katam lôm becña nanj.

²³ Ma kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Amagêc agôm gêj amboac-tonanj kêtû asagenña. Gebe aê ganjô lau samob sêsôm amagêc nêj gêj alôb-alôb ñawaegac.

²⁴ O latucagêc, awi sinmanj gebe aê ganjô Apômtaunê lau sêsôm amagêcnêj lêj ñawae ñajam tenj atom.

²⁵ Ñac tenj embe êngôm ñac tenj sec, Anôtô oc êmêtôc gêj tonanj. Mago ñac tenj embe êngôm sec êndêj Apômtau, asa oc êtôm gebe etenj êtu ñac tonanña.” Tagenj êsêagêc sêkêj tanenj tamenj awa atom, gebe Apômtau taê gêjam kêtû tøj gebe ênac êsêagêc.

²⁶ Samuel kêtôp kêtû kapôênj gamoa ma Apômtau to ñamalac têntac gêwinj enj.

Apômtau geoc Elinê gôlôac nêj binj lasê

²⁷ Go Anôtônê ñac tenj gêdêj Eli gêmênj ma kêsôm gêdêj enj gebe “Apômtaunê binj tonec gebe ‘Aê gaoc tauc lasê gêdêj nêj miminê gôlôac gêdêj tanj sêmoa Aiguptu sêsô Parao to nê gôlôac ñalabu nanj.

²⁸ Aê kajalinj enj sa anja Israel samob nêj gôlôacmôkê gebe êtu ñoc dabunwaga. Enj êpi êndêj ñoc altar êna gebe ênsôb jadaunj ma êsô ñakwê dabunj êkô aê lanjôcnêmña. Ma aê kakêj lau Israel nêj daja samob gêdêj miminê gôlôac.

²⁹ Kêtû asagenña aôm matam katu ñoc daja ma da samob, tanj kajatu sa nanj. Kêtû asagenña aôm kotoc latômagêc sa kêlêlêc aê su nanj, e alôm taôm ña da, tanj ñoc lau Israel sêkêj nanj, ñagênj mataêjamgenj.’

³⁰ Kêtû tonanña Apômtau, Israelnêj Anôtô, kêsôm gebe ‘Aê gajac mata su gebe nêj gôlôac to tamamnê gôlôac sêsô-sêsa aê lanjôcnêm endenj tøjgenj.’ Mago galoc Apômtau kêsôm gebe ‘Binj tonanj ênêcña. Lau tanj tetoc aê sa nanj, aê oc jatoc êsêac sa ma êsêac, tanj sêpêc gêdô aê nanj, oc jalic êsêac amboac gêj ñaôma.

³¹ Ôlic acgom, bêc oc mênêô lasê, nanj jasad aômnêm ñaclai to tamamnê gôlôac nêj ñaclai su e ñamalacanô tenj êmoa nêj gôlôac ñalêlôm êtiam atom.

³² Êndêj onanj oc ôsala moasinj, tanj jansêwa êpi lau Israel nanj, tomatam katugenj, ma ñamalacanô tenj oc êmoa nêj gôlôac ñalêlôm êtiam atom endenj tøjgenj.

³³ Aômnêm ñac tagenj aê jatinj enj su anja ñoc altar atom, enj êmoa gebe êtanj tomatasulugenj e têkwa êmbac-êmbac to nê ñalêlôm ôlunj-ôlunjenj. Mago ñamalacnêj sinj oc ensenj nêj gôlôac nêj lau wakuc su.

³⁴ Gêj tanj êtap latômagêc Hopni agêc Pinehas sa nanj, êkêj puc aôm gebe êsêagêc lulugenj oc sêmac êndu bêc tagenj.

³⁵ Ma aê oc jakêj taucñoc dabunwaga ñanênj tenj. Enj oc êngôm genj êtôm aênoc taêc gêjam to ñoc ñalêlôm. Aê oc jakwê ênê andu tenjenña tenj sa ma enj êsêlêj êsô-êsa êmoa ñoc ñac, tanj gaenj oso enj nanj, lanjônêmña endenj tøjgenj.

³⁶ Ma nêj gôlôac ñapopoc samob oc sêndêj enj sêna ma tetenj enj êtu moni me polom tenj ma oc sêsôm gebe “Aê jatenj aôm gebe ôkêj kôm sakinj dabunña tenj êndêj aê gebe janinj polom ñapopoc ñagecmanj.” ’ ’ ”

3

Apômtaunê kalem gêdêj Samuel

¹ Amboac tonanj ñapalê Samuel gêjam sakinj Apômtau ma Eli gêjam jaom enj. Gêdêj ñasawa tonanj Apômtau kêgaminj nê binj ma geoc tau lasê ña ñakatu atom.

² Gêdêj têm tonanj Eli, tanj mataanô kêtû waô ma gêlic gêj ñapep atom nanj, gê nê balêm.

³ Anôtônê lam gêmact atomgenj ma Samuel gêc Apômtaunê lôm dabunj ñalêlôm, tanj Anôtô nê poac ñakatapa kêkô nanj.

⁴ Gêdêñ tonañ Apômtau gêmôêc gebe “Samuel, Samuel”, ma Samuel gêjô enj awa gebe “Aê tec gamoa.”

⁵ Go kêlêti gêdêñ Eli gêja ma kêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêñ.” Eli kêsôm gebe “Masi, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam.” Amboac tonañ enj gêmu jakêsa tau sic kêtiam.

⁶ Ma Apômtau gêmôêc kêtiam gebe “Samuel.” Tec enj gêdi gêdêñ Eli gêja ma kêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêñ.” Mago Eli gêjô enj awa gebe “O latucenec, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam.”

⁷ Gêdêñ tonañ Samuel kêjala Apômtau su atom tagen. Ma Apômtaunê binj geoc tau lasê gêdêñ enj su atom tagen.

⁸ Ma Apômtau gêmôêc Samuel kêtiam kêtû dim têtêacña. Go enj gêdi ma gêdêñ Eli gêja jakêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêñ.” Gêdêñ tonañ Elinê kauc kêsa gebe Apômtau gêmôêc ñapalê.

⁹ Tec kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Ômu naênêc bêc ma enj embe êmôêc aôm êtiam, go ôsôm gebe ‘Apômtau, ôsôm binj mênêm sakinwaga êñô.’ ” Amboac tonañ Samuel gêmu jakêsa tau sic gêc nê mala.

¹⁰ Apômtau jakêkô kêdabinj enj ma gêmôêc kêtiam tê gêmôêc nê, gebe “Samuel, Samuel.” Ma Samuel gêjô enj awa gebe “Ôsôm binj mênêm sakinwaga êñô.”

¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Ôñô acgom, aê gabe janngôm gêñ tenj anga Israel lau samob sênô e tanjensunj êtanj.

¹² Êndêñ bêc ônê aê oc janngôm binj samob, tanj kasôm kêpi Elinê gôlôac nanj, ñanô êsa êpi enj tomalagenj.

¹³ Ma aê jasôm êndêñ enj gebe Aê jakêñ ñagêjô êndêñ ênê gôlôac endenj tônggenj gebe enj kêjala latuagêc sêgôm sec to sêsôm binj alôb-alôb kêpi Anôtô nanj, mago enj kêmetôc êsêagêc ñajana atom.

¹⁴ Kêtû tonañña aê katôc lemoc kêpi Elinê gôlôac gebe daja to da ñagêdô oc enjenj nêñ sec su atomanô.”

¹⁵ Samuel gêc e geleñña lasê, go jagêlêc Apômtaunê lôm ñakatam su. Enj kêtêc tau gebe ênac minj Apômtau geoc tau lasê gêdêñ enjña ñaminj êndêñ Eli atom.

¹⁶ Mago Eli gêmôêc Samuel gebe “Latucenec Samuel.” Ma Samuel gêjô enj awa gebe “Aê tec gamoa.”

¹⁷ Ma Eli kêtû kênac enj gebe Apômtau kêsôm binj amboac ondoc gêdêñ aôm. Ônsa ñalô tenj auc êndêñ aê atom. Aôm embe ônsa binj, tanj Apômtau kêsôm gêdêñ aôm nanj, ñatenj auc, go ôndac êtôm tonañ ma êlêlêc su.”

¹⁸ Amboac tonañ Samuel gêjac minj binj samob tomalagenj gêdêñ Eli ma gêsa ñalô tenj auc atom. Ma Eli kêsôm gebe “Enj Apômtau, enj êngôm êtôm êlic ñajamña.”

¹⁹ Samuel kêtôp kêtû kapôênj ma Apômtau gêmoa gêwiñ enj ma gêgôm nê binj samob, tanj geoc lasê nanj, ñanô kêsa.

²⁰ Ma lau Israel anga Dan e gêdêñ Berseba sêjala gebe Apômtau kêkêñ Samuel kêtû ênê propete.

²¹ Amboac tonañ Apômtau gêô lasê anga Silo kêtiam, gebe enj geoc tau lasê gêdêñ Samuel anga tonañ ma kêsôm binj gêdêñ enj.

4

¹ Ma lau Israel samob sênô Samuelnê binj.

Lau Pilisti sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapa su

Gêdêñ ñasawa tonañ lau Israel dêdi sêja gebe sênac sinj êndêñ lau Pilisti. Êsêac sê nêñ becobo sêngônj Ebeneser, ma lau Pilisti sê nêñ becobo sêngônj malac Apek ñagala.

² Go lau Pilisti têtênanj tau su ma sebo sêsa gêdêñ lau Israel. Sinj kapôênj kêsa e lau Pilisti sêku lau Israel tulu ma sêjac lau amboac 4,000 êndu sêc sinj ñamala.

³ Ma gédênj tanj lau Israel nêj sinjwaga sêmu sêmênj malenj su nanj, Israel nêj laumata sêsôm gebe “Kêtu asagenja Apômtau kékênj lau Pilisti sêku aêac tulu gédênj ocsalô tonec. Ajôc, takôc Apômtaunê poac njakatapa anja Silo êmênj gebe mênjêmoa aêac njaluñ ma ênam aêac kêsi anja nêj njacjo lemenj.”

⁴ Amboac tonanj sêsakinj lau sêja Silo ma sêkôc Apômtau, lau sinj undambêña nêj njatau, tanj gêngôñ kerubim njô nanj, nê poac njakatapa sêmênj. Ma Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas sêwiñ poac njakatapa.

⁵ Gédênj tanj poac njakatapa jagêô lasê lau Israel nêj malac becoboña nanj, lau Israel samob sêjam lasê to njac্লাigenj e nom kêwiwic.

⁶ Lau Pilisti sênjô njôndu tonanj ma têtú kênac taunj gebe “Sêjam lasê tonjac্লাigenj anja Ebolainênj gamênj tonanj njam amboac ondoc.” Sênjô gebe Apômtaunê poac njakatapa mênjgêô lasê

⁷ tec têtêc taunj njôndu gebe êsêac sêsôm gebe “Anôtô mênjgêô lasê êsêacnênj malac. Ojae aêacmênj. Gênj amboac tonanj talic tenj su gêmunj atomanô.

⁸ Ojae aêacmênj. Asa ênam aêac kêsi anja Anôtô njac্লাi tonanj lêmá. Anôtô tonanj kêku lau Aiguptu tulu njá gênjwapac tokainj-tokainj anja gamênj sawa.

⁹ O Pilisti, ajôc, apuc taôm tônj. Anac sinj amboac njacgenj. Embe masi, go atu lau Ebolai nêj gênjôma, êtôm êsêac têtú amacnêm gênjôma. Akô amboac njac ma anac sinj.”

¹⁰ Amboac tonanj lau Pilisti sêjac sinj ma sêku lau Israel tulu e sêc sinj su sêlêti sêja nêj andu gédênj-gédênjenj. Sinj tau kapôênj ma lau Israel nêj sinjwaga 30,000 sêjanja bêc tagenj.

¹¹ Ma sêjanjo Apômtaunê poac njakatapa su ma sêjac Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas êndu.

Eli gêmá êndu

¹² Njac Benjaminja tenj kêsu anja sinj njamala ma kêlêti e mênjgêô lasê malac Silo gédênj oc tagenj tonanj. Nê njakwê gêngic ma nom gê enj môkêapac.

¹³ Gédênj tanj njac tau gêô lasê nanj, Eli gêngôñ nê lêpônj, mataanô gédênj intêna gêsunjenj gebe nê njâlêlôm njatutuc kêtú Apômtaunê poac njakatapaña. Gédênj tanj njac tau kêsa malac ma gêjac minj binj nanj, lau malacña samob têtanj lasê.

¹⁴ Eli gênjô tanjiboa ma gêjam kênac gebe “Gamênj njadinjinj tonanj njam amboac ondoc.” Go njac tau kêlêti gédênj Eli ma kêsôm binj tau lasê gédênj enj.

¹⁵ Elinê jala kêtú 98 ma mataanô kêtú waô e gêlic gamênj atom.

¹⁶ Go njac tau kêsôm gédênj Eli gebe “Aê njac, tanj gamênj anja sinj njamala. Aê gaêc sinj gédênj ocsalô tonec.” Ma Eli kêtú kênac gebe “Latucenec, binj amboac ondoc.”

¹⁷ Njac jaenja gêjô enj awa gebe “Lau Israel sêc lau Pilisti ma sinj gesenj lau taêsam su. Aôm latômagêc Hopni agêc Pinehas sêmac êndu ma sêjanjo Apômtaunê poac njakatapa su amboac tonanjenj.”

¹⁸ Gédênj tanj enj kêsam Apômtaunê poac njakatapa nanj, Eli gêu tau kêsô gedecgenj anja lêpônj, tanj kêkô kêsi malac njasacgêdô nanj, njamuña e kêpônj gêsú tulu ma gêmá êndu, gebe enj kêtú njamalacanô ma njawapac kêsa. Enj gajam gôlinj Israel jala 40.

¹⁹ Eli lawao, Pinehasnê awê, taê e kêdabinj gebe akôc njapalê. Enj gênjô njawae gebe sêjanjo Apômtaunê poac njakataña su to lawa agêc nê akwenj sêmac êndu nanj, ma enj gewec gebe njapalê kêtunj enj e kêkôc njapalê su.

²⁰ Gêc e kêdabinj gebe êmac êndu ma lauo, tanj sêjam jaom enj nanj, sêsôm gebe “Ôtêc taôm atom. Aôm kôkôc njapalê njac tenj.” Mago enj gêjô binj atom ma kékênj tanja binj, tanj êsêac sêsôm nanj atom.

²¹ Enj gê njapalênê njá gebe Ikabod, njam gebe” Njawasi kêkac tau su anja lau Israelnênj”, gebe sêjanjo Anôtônê poac njakatapa ma kêtú lawa to nê akwenja.

²² Ma enj kêsôm gebe “Njawasi kêkac tau su anja Israelnênj gebe sêjanjo Anôtônê poac njakatapa su.”

5

Poac ñakatapa k  k  gam  y Pilistia a

¹ G  d  y ta y lau Pilisti s  ja go An  t  n   poac ñakatapa su na y,   s  ac s  bala y g  y tau a ga malac Ebeneser jas  o las   malac Asdod.

² Mago s  bala y katapa tau s  s   an  t   Dagon n   l  m e tetoc k  k  k  si Dagon tau.

³  ageleny g  d  y ta y lau Asdod d  di sa g  d  y b  b  cge y na y,   s  ac s  lic gebe Dagon g  u tau g  c masac g  c Apômtaunê poac ñakatapa   nan  m  a g  c nom. Amboac tonay s  k  c en ma tetoc en g  mu jak  k    amala kêtiam.

⁴ Mago  ageleny   s  ac d  di e s  lic gebe Dagon gebe y kêtiam g  c Ap  mtaun   poac ñakatapa   nan  m  a, la  oan   g  d  y nom ma m  k  apac to l  ma make y-make y tulu g  c taun a k  sa taon   a o ma   adamb     a omage y g  c.

⁵ Tonay   am gebe Dagonn   dabu y waga to lau samob embe s  s   Dagonn   l  m oc sejop taun gebe s  ka Dagon a ga Asdod n   andu   ataon atoman   e m  ng  d  y galoc.

⁶ Ap  mtaun   l  ma gejon lau Asdod   a g  ywapac. En k  tak   to k  k oniy malac to   agam  y samucge y   a kamocmatu.

⁷ Lau Asdod s  lic g  y tonay ma s  s  m gebe “Israeln  y An  t  n   poac ñakatapa   k     win a ac atom, gebe en l  ma k  k oniy a ac to a acn  y an  t   Dagon t  y.”

⁸ Amboac tonay   s  ac sêsakin y bi y s  kac lau Pilisti n  y g  li y waga s  pi tage y ma s  s  m gebe “A ac dan  g  m asage y   tu Israeln  y An  t  n   poac ñakatapa a.” Lau g  li y waga s  j     s  ac awen gebe “Ak  y Israeln  y An  t  n   poac ñakatapa na  k   Gat.” Tec s  k  c katapa tau jak  k  tonay.

⁹ G  o las   su, go Ap  mtau n   l  ma k  k y g  ywapac k  k oniy malac tonay. En k  tak   lau Gat kap   y to saun samob ma g  jac   s  ac   a kamocmatu.

¹⁰ Tec sêsakin An  t  n   poac ñakatapa g  ja malac Ekron. G  d  y ta y An  t  n   poac ñakatapa g  o las   Ekron na y, lau Ekron s  jac wali gebe “  s  ac s  k  c Israeln  y An  t  n   poac ñakatapa s  m  y g  d  y a ac gebe   nac a ac to ma g  l  ac   ndu.”

¹¹ Amboac tonay sêkalem lau Pilisti n  y g  li y waga s  kac sa s  pi tage y ma s  s  m gebe “Asakin Israeln  y An  t  n   poac ñakatapa   mu   nd  y taun   gam  y   na gebe   nac a ac to n  y lau samob   ndu atom.” Malac tau   alau têtakê taun   ndu-  ndu gebe An  t  n   l  ma k  k oniy   s  ac   nan  ge y.

¹² Lau ta y s  mac   ndu atom na y, t  tap kamocmatu sa. Amboac tonay lau malac tonec n  y wali k  pi e g  d  y undambê.

6

Sêsakin poac ñakatapa g  mu g  ja Israel kêtiam

¹ Ap  mtaun   poac ñakatapa k  k  gam  y Pilistia a aj  y 7 su acgom,

² go lau Pilisti sêkalem n  y dabu y waga to lau s  puc kapoacwaga s  kac sa ma s  s  m gebe “A ac dan  g  m asage y   tu Ap  mtaun   poac ñakatapa a. As  m   nd  y a ac acgom, a ac tasakin g  y tau   mu   na   amala   tiam   al  y ondod.”

³ Go   s  ac s  j     s  ac awen gebe “Embe asakin Israeln  y An  t  n   poac ñakatapa   mu   na, go asakin   a mage y atom. Anac da ta  m   win acgom, go amac   lim   jam   sa ma amac ajala Ap  mtau An  t   l  ma k  k oniy amac g  wi si y atom   am.”

⁴   s  ac t  tu k  nac kêtiam gebe” A ac anac da taun   a asage y.” Tec   s  ac s  j     s  ac awen gebe “Kamocmatu   katu gold leme yten to moadec   katu leme yten   t  m lau Pilisti n  y g  li y waga n  y namba gebe g  ywapac tonay k  tap amac to n  m g  li y waga sa k  t  m taugeny.

⁵ Amansa y n  m kamocmatu to moadec, ta y gesen gam  y samob na y   katu ma atoc Israeln  y An  t   sa, oc moae en   k  c n   l  ma   awapac su a ga amacnêm to a ga n  m an  t   n  y ma a ga n  m gam  y.

⁶ Amac abe nê m ñalêlôm ñadani êsa êtôm Parao to nê lau Aiguptu nê ñ etu asagenña. Taêm ênam bin, tañ Anôtô tonañ gêgôm êsêac têtû meloc e sêwi lau Israel sin sac sêja nan.

⁷ Galoc amansañ kareta wakuc teñ ma akôc bulimakao têna luagêc, tañ sêkên su gêdên ñalatu sêmoa ma sêjala sê kareta teñ su atom tagen nan. Ma akên bulimakao tonañ sê kareta, mago akên ñalatu sêmu sêna sapa.

⁸ Ma akên Apômtaunê poac ñakatapa êkô kareta ñaô ma akên ñakatu gold, tañ etu da nan, êsêp gadob teñ êkô êwin katapa, gocgo awi êsêac sin taungen sêna.

⁹ Ma alic acgom, embe sêsa intêna malac Betsemesña, oc ajala gebe Anôtô tau kakônin amac ña gênwapac. Embe masi oc ajala gebe gên tonañ ênê lêma gêjac aêac atom, kêtap aêac sa ñaômagen.”

¹⁰ Tec lau sêgôm amboac tonañ. Êsêac sêkôc bulimakao luagêc, tañ sêkên su gêdên ñalatu sêmoa nan, ma sêkên sa kareta ma sêkôc ñalatu tau su sêmoa sapa.

¹¹ Go sêkên Apômtaunê poac ñakatapa kêkô kareta ma gadob tomoadec gold ma tokamocmatu ñakatu gold gêwin.

¹² Bulimakao têna sêsêlên gacgen sepen malac Betsemes. Sêsêlên tatan-têtan ma sêwi intêna sin sêmu anô me gasêna sêja atomanô. Gôlinwaga Pilistiña têdaguc êsêac e dêdên lau Betsemes nê madin.

¹³ Gêdên tonañ lau Betsemesña sejon mopolom ñanô sêmoa gamên gaboan. Sêoc matenânô sa ma sêlic poac ñakatapa tec tatu samuc ma sêpuc kareta tôn-tôn sêja.

¹⁴ Bulimakao sê kareta tau jagêô lasê Josua anga Betsemes nê kôm ma kêkô. Poc kapôên teñ kêkô ñagala. Amboac tonañ êsêac sêga kareta ñaka popoc ma sêkên bulimakao têna luagêc tonañ katu daja gêdên Apômtau.

¹⁵ Lau Lewit sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa to gadob, tañ da goldña kêsêp ñalêlôm nan, su ma tetoc kêkô poc kapôên tonañ ñaô. Ñacwaga Betsemesña sêkên daja to da sênin sêwinña gêdên Apômtau gêdên bêc tonañ.

¹⁶ Lau Pilistiña nê gôlinwaga lementen sêsala gên samob tonañ su, go sêmu sêja Ekron gêdên bêc tonanjen.

¹⁷ Kamocmatu ñakatu gold, tañ lau Pilisti sêsakin kêtû sêjac da taunña gêdên Apômtau nan, malac Asdod to Gat ma Askalon to Gasa ma Ekron. Tagen-tagen kêtom êsêacnên malacgen.

¹⁸ Moadec gold gêjô lau Pilisti nê malac samob, tañ gôlinwaga lementen tonañ sêjam gôlin nan, malac tunbôm ma tunbôm masi. Poc tau kapôên, tañ êsêac tetoc Apômtaunê poac ñakatapa kêkô ñaô nan, gêngôn Josua Betsemesña nê kôm ñagala. Poc tonañ kêtû ñabelo gêngôn gêdên tonê e gêdên galoc.

¹⁹ Ma Apômtau gêjac lau Betsemesña ñagêdô gebe êsêac têtû kênin kêsêp Apômtaunê poac ñakatapa ñalêlôm. En gêjac êsêacnên ñacwaga 70 êndu. Ma lau têtan taniboa gebe Apômtau gêjac êsêac secanô.

Poac ñakatapa mênkêkô Kiriati-jearim

²⁰ Go êsêac ñacwaga Betsemesña sêsôm gebe “Asa êtôm gebe êkô Apômtau, Anôtô dabun tonañ lanônem. Aêac tasakin gên tau êndên asa lau gebe êmoa êwin aêac atom.”

²¹ Go êsêac sêsakin bin gêdên lau Kiriati-jearim gebe “Lau Pilistiña sêkên Apômtaunê poac ñakatapa gemu gêmên. Asêp amên ma akôc êpi êndên amac êwac.”

7

¹ Go lau Kiriati-jearim sêja sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa su. Sêkôc jasêkên gêdên Abinadabnê andu, tañ kêkô gamên ñabau ma sêjam mec ênê latu Eleasar gebe ejop Apômtaunê poac ñakatapa.

² Ñasawa baliñanô amboac jala 20 poac ñakatapa kêkô malac Kiriati-jearim, ma lau Israel samob têtan Apômtau.

Samuel kêtù gôliŋwaga

³ Amboac tonan Samuel kêsôm biŋ gêdêŋ gôlôac Israelŋa samob gebe “Embe amu andêŋ Apômtau ana tonêm ŋalêlôm samucgeŋ, go awi anôtôi jaba, taŋ ajam sakiŋ amoa nan, to alê gwam siŋ ma nêŋ ŋalêlôm epeŋ Apômtaugeŋ ma anam sakiŋ eŋ taugen. Go eŋ oc ênam amac kêsi anŋa lau Pilisti lemeŋ.”

⁴ Amboac tonan lau Israel sêwi anôtôi Bal to alê gwam siŋ ma sêjam sakiŋ Apômtau taugen.

⁵ Go Samuel kêsôm gebe “Akac lau Israel samobgeŋ sa anŋa Mispa gebe jateŋ mec êndêŋ Apômtau êtu amacŋa.”

⁶ Amboac tonan êsêac sêkac tauŋ sa anŋa Mispa, sêkati bu, go sêsêwa kêsêp nom sêkô Apômtau lanônêmŋa ma sêjam dabuŋ mo gêdêŋ oc samuc tonan. Ma sêsôm lasê gebe “Aêac dagôm sec gêdêŋ Apômtaugoc.” Samuel kêmêtôc lau Israel anŋa Mispa.

⁷ Gêdêŋ taŋ lau Pilisti sêŋô gebe lau Israel sêkac tauŋ sa anŋa malac Mispa nan, êsêacnêŋ gôliŋwaga sêpi dêdêŋ êsêac sêja. Lau Israel sêŋô biŋ tonan ma têtêc tauŋ kêtù lau Pilistiŋa.

⁸ Ma lau Israel sêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Awam ênac Apômtau enden tôngeŋ êtu aêacŋa gebe Apômtau ênam aêac kêsi anŋa lau Pilisti lemeŋ.”

⁹ Amboac tonan Samuel kêkôc domba ŋalatu teŋ, taŋ gênôm su gêmoa nan, ma kêkêŋ samucgeŋ kêtù daja gêdêŋ Apômtau. Ma eŋ kêtaŋ gêdêŋ Apômtau gêjô lau Israel su ma Apômtau kêkêŋ taŋa ênê mec.

¹⁰ Gêdêŋ taŋ Samuel kêkêŋ daja tau gêmoa nan, ma lau Pilisti jatêdabiŋ Israel gebe sênac siŋ êndêŋ êsêac. Mago Apômtau nê wapap gêjac kapôêŋ gê tôngeŋ gêsac lau Pilisti ŋaô e gêjam êsêac salin-saliŋgeŋ, tec lau Israel sêku êsêac tulu.

¹¹ Go lau Israel sêwi Mispa siŋ jasêjanda lau Pilisti to sêjac êsêac e jakêsêp gêdêŋ malac Bet-Kar ŋalabuŋa.

¹² Go Samuel kêkôc poc teŋ jagêjac sa kêkô Mispa to Jesana ŋasawa ma gê poc tau ŋaê gebe Eben-Eser, ma kêsôm gebe “Apômtau gêjam aêac sa e mêngeêdêŋ tonec.”

¹³ Apômtau kêkôniŋ lau Pilisti amboac tonan, tec êsêac sêmu sêmêŋ Israel nêŋ gamêŋ kêtiam atom. Ma Apômtau lêma gejoŋ êsêac gêdêŋ têm samob, taŋ Samuel gêmoa mata jali nan.

¹⁴ Malac taŋ lau Pilisti sêjanŋo su anŋa Israel nan, kêtù lau Israel nêŋ gêŋ kêtiam anŋa Eskron e jagêdêŋ Gat. Ma lau Israel sêjam nêŋ gamêŋ kêsi anŋa lau Pilisti lemeŋ. Ma wama gêc Israel ma lau Amor ŋasawa amboac tonanŋeŋ.

¹⁵ Ma Samuel kêtù lau Israel nêŋ gôliŋwaga kêtôm têm samob, taŋ eŋ gêmoa mata jali nan.

¹⁶ Kêtôm jalageŋ eŋ kêsêlêŋ gêjac laoc malac Betel to Gilgal ma Mispa ma kêmêtôc lau Israel nêŋ biŋ kêtôm malac tonan ŋai.

¹⁷ Go gêmu jagêŋgôŋ Rama kêtiam gebe ênê andu kêkô malac tônê. Anŋa tônê eŋ gêjam gôliŋ lau Israel amboac tonanŋeŋ. Ma eŋ gêboa Apômtaunê altar teŋ sa kêkô tônê.

8

Lau Israel teten kiŋ teŋ

¹ Gêdêŋ taŋ Samuel kêtù ŋamalacanô su nan, eŋ kêkêŋ latui têtù gôliŋwaga Israelŋa.

² Latu ŋacsêga nê ŋaê Joel ma ŋac kêtù luagêcŋa nê ŋaê Abija. Êsêagêc têtù gôliŋwaga sêŋgôŋ malac Berseba.

³ Mago eŋ latuagêc sêpuc tamenŋi waŋa atom. Êsêagêc mateŋ katu mone. Sêkôc awa ŋalêsiŋa ma sêjam mêtôc gêdêŋ ôkwi.

⁴ Go lau Israelnêŋ laumata samob sêkac sa dêdêŋ Samuel sêja Rama.

⁵⁻⁶ Ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm kôtu ŋamalacanô su ma latômagêc sêpuc aôm waŋam atom. Amboac tonan ôkêŋ kiŋ teŋ êndêŋ aêac gebe ênam gôliŋ aêac êtôm tentenlatu samob

nêj kiñ sêgôm.” Êsêacnêj biñ gebe” Ôkêj kiñ teñ êndêj aêac gebe ênam gôliñ aêac” nañ, kêmoasiñ Samuel atomanô, ma eñ keteñ mec gêdêj Apômtau.

⁷ Ma Apômtau gêjô Samuel awa gebe “Ôkêj tañam launêj biñ, tañ sêsôm nañ, gebe êsêac têtij aôm atom, têtij aê ma sedec gebe jatu êsêacnêj kiñ.

⁸ Êsêac sêwi aê siñ ma sêjam sakiñ anôtôi jaba. Gêj samob, tañ sêgôm gêdêj aê gêdêj tañ kakôc êsêac su ança Aiguptu e mênghêdêj ocsalô tonec nañ, sêgôm gêdêj aôm amboac tonanjen.

⁹ Ôkêj tañam êsêacnêj awen, tagen ôlêj biñ êsêac njajaña ma ôndôn kiñ, tañ ênam gôliñ êsêac nañ, nê njagôliñ êndêj êsêac.”

¹⁰ Go Samuel kasôm Apômtaunê biñ samob gêdêj lau, tañ teteñ kiñ teñ gêdêj eñ nañ.

¹¹ Ma kêsôm gebe “Kiñ tau oc ênam gôliñ amac njalêj amboac tonec gebe Eñ oc êkôc amac latômi ma êkêj êsêac sênam gôliñ êna kareta siñña to sênghôn hos njô ma êkêj êsêac sêlêti sêmuñ ênê kareta siñña.

¹² Njagêdô eñ oc êkêj êsêac tatu siñwaga 1,000 nêj kapitai ma njagêdô têtij siñwaga 50 nêj kapitai. Njagêdô sêkac ênê nom ôkwi to sejoñ ênê kôm njanô sa. Njagêdô oc sêmansañ laukasap siñña ma ênê kareta siñña njagênjlêlôm.

¹³ Eñ oc êkôc amac latômio gebe sêmansañ gênmalu to seno ma sêpac gêj.

¹⁴ Eñ oc ejoñ nêj kôm to wain ma katêkwiña njananô mataêjam samob su ma ênac sam gêj tau êndêj nê sakiñwaga.

¹⁵ Eñ oc êkôc gêj lemenlu-lemenlu njatagen-tagen su ança nêj kôm polom to wainña gebe êkêj êndêj nê gejobwaga to sakiñwaga.

¹⁶ Eñ oc êkôc nêj sakiñwagao to njac ma nêj bulimakao to donki njajamanô su ança amacnêj ma êkêj sênam ênê kôm.

¹⁷ Eñ oc êkôc nêj domba lemenlu-lemenlu njatagen-tagen ma amac taôm oc atu ênê gênôma.

¹⁸ Ma êndêj bêc tonan amac oc atan lasê êtu nêj kiñ, tañ taôm ajaliñ sa nanña, mago Apômtau oc êkêj taña amac êndêj bêc tonan atom.”

¹⁹ Mago lau dedec gebe sênô Samuelnê biñ. Êsêac sêsôm gebe “Masianô, aêac abe akôc kiñ teñ ênam gôliñ aêac.

²⁰ Go aêac atôm lau tentenlatu samob. Aêacma kiñ ênam gôliñ aêac to êwê aêac ma ênac aêacma siñ.”

²¹ Biñ samob, tañ êsêac sêsôm nañ, Samuel gêjô ma kêsôm lasê kêtiam gêdêj Apômtau.

²² Ma Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ôkêj tañam êsêacnêj biñ ma ôkêj kiñ teñ êndêj êsêac.” Go Samuel kêsôm gêdêj lau Israel nêj njacwaga gebe “Amu andêj nêj malacmôkê êndêj-êndêjen ana.”

9

Sêjaliñ Saul sa kêtij kiñ

¹ Njac teñ ança Benjamininnê gôlôac gêmoa nê njê Kis. Eñ Abiel latu, nañ Seroro latu, nañ Bekorat latu, nañ Apia latu ança toñ Benjaminña. Eñ njac tolêlôm.

² Eñ latu teñ gêmoa njê Saul. Eñ njac matac njam. Njac Israelña teñ lanôanô njam kêtôm eñ gêmoa atom. Môkêapac kelen gamên su.

³ Bêc teñ Saul tama Kis nê donki têna njagêdô sêbôm. Amboac tonan Kis kêsôm gêdêj latu Saul gebe “Ôkôc sakiñwaga teñ êwiñ aôm ma andi naansom donki têna tau.”

⁴ Êsêagêc sêsêlêj jasêsa gamên lôcña Epraim, go sêsêlêj jasêsa gamên Salisaña, mago têtij bôc tau sa atom. Sêsêlêj jasêsa gamên Salimña, mago sêmoa tonan atom. Go agêc sêsêlêj jasêsa gamên Benjaminña, mago sesom elême amboac tonanjen.

⁵ Gêdêj tañ jasêsa gamên Supña nañ, Saul kêsôm gêdêj sakiñwaga, tañ gêwiñ eñ nañ, gebe “Ajôc, aêagêc tamu tana. Tamoc oc êwi donki têna njabiñ siñ ma ê go tau êtu aêagêcña.”

⁶ Ma sakinwaga tonañ gêjô enj awa gebe “Anôtônê ñac tenj gêngôn malac tonec. Enj ñac, tanj lau tetoc enj sa nanj. Binj samob, tanj enj kêsôm nanj, ñanô kêsâ. Aêagêc dandên enj tana. Oc moae enj êsôm binj katô aêagêc êtu lênj tec tasêlênj tamoa necña.”

⁷ Go Saul kêsôm gêdênj nê sakinwaga gebe “Aêagêc embe tana, go takênj asagenj êndênj ñac tau. Polom tanj gêc nêj talu nanj, gêbacnê. Ma gênj ñagêdô gebe takênj êndênj Anôtônê ñac tauña gêc atom. Aêagêc nêj asagenj gêc.”

⁸ Sakinwaga tau gêjô enj awa gebe “Ôlic acgom, aê kakôc silber 50 toea, aê oc jakênj tonañ êndênj Anôtônê ñac gebe êwa aêagêcnênj lênj sa.”

⁹ (Anja Israel andanjenj embe ñac tenj taê ênam gebe êtu kênac Anôtô êtu gênj tenja, nanj êsôm gebe “Dandênj ñac-gêlic-gênwaga tana.” Gebe ñac tanj sêsam enj galoc gebe Propete nanj, andanjenj sêsam enj gebe Ñacgêlic-gênwaga.)

¹⁰ Saul kêsôm gebe “ñajam, dandênj enj tana.” Amboac tonañ tec agêc sêsa malac, tanj Anôtônê ñac gêmoa nanj sêja.

¹¹ Gêdênj tanj êsêagêc sêpi malac, tanj gêc gamênj ñabau sêja nanj, êsêagêc dêdac ñapalêo ñagêdô sêsa sêmênj sebe sêkati bu, tec têtû kênac êsêac gebe “Gêlic-gênwaga gêmoa me masi.”

¹² Êsêac sêjô êsêagêc awenj gebe “Aec, enj kêsêlênj gêmunj amagêc. Galocgenj enj mênggêo lasê malac gebe ocsalô tonec lau sêkênj da tenj anja gamênj ñabau.

¹³ Êndênj tanj asa malac nanj, oc atap enj sa. Enj gebe êpi gamênj ñabau naêninj gênj. Gebe lau oc sêninj gênj atomgenj e enj êo lasê ma ênam mec da su acgom, go lau, tanj sêkalem êsêac nanj, sêninj gênj. Api anamanj, oc atap enj sa solopgenj.”

¹⁴ Amboac tonañ êsêagêc sêpi malac sêja ma gêdênj tanj êsêagêc sêsa malac nanj, sêlic Samuel kêsêlênj kêsâ gêdênj êsêagêc gêmênj gebe êpi gamênj ñabau êna.

¹⁵ Bêc tanj gêmunj bêc Saul gêo lasêña nanj, Apômtau geoc binj lasê gêdênj Samuel ma kêsôm gebe

¹⁶ “Elenja êndênj tanj oc êkô amboac kêkô galoc nanj, aê oc jasakinj ñac tenj anja gamênj Benjaminja êndênj aôm êwac. Ôniñ oso enj êtu ñoc lau Israel nêj kinj. Enj oc ênam ñoc lau kêsî anja lau Pilisti lemenj. Aê galic gênwapac, tanj ñoc lau sêoc nanj, gebe nêj tanjiboa kêsô aê tanjocsunj sugac.”

¹⁷ Gêdênj tanj Samuel gêlic Saul nanj, Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe “Ñac tau, tanj kasôm ênê binj gêdênj aôm nanj tonec. Enj ñac, tanj oc ênam gôlinj ñoc lau.”

¹⁸ Go Saul kêtû gasuc Samuel anja malac ñasacgêdô ma kêsôm gêdênj enj gebe “Aê jatenj aôm gebe ôtôc Gêlic-gênwaga nê andu êndênj aê.”

¹⁹ Samuel gêjô enj awa gebe “Ñac-gêlic-gênwaga tau aê. Ômunj aê ôpi ôndênj gamênj ñabau ôna gebe ocsalô tec oc ôniñ gênj ôwiñ aê. Ma êndênj bêbêcgenj oc jakênj aôm ôna ma jasôm binj tau, tanj gobe ôtu kênac êndênj aê nanj, lasê êndênj aôm.

²⁰ Ôpô sim taôm êtu donki têna, tanj sêbôm gêdênj ñabêc kêtû têlêac gêjanja su nanj atom gebe têtap êsêac sa su. Mago lau Israel nêj awamata samob gêjac asa ñawae. Gêjac aôm to tamam nê gôlôac samob ñawae atom me.”

²¹ Saul gêjô enj awa gebe “Aê ñac Benjaminja, lau Israel nêj gôlôacmôkê saujanô tau, ma aênoc gôlôac kêtû Benjamin nê gôlôacmôkê nêj gôlôac ñamuanô tau. Aôm kôsôm binj tonañ gêdênj aê kêtû agenja.”

²² Go Samuel gêwê Saul agêc nê sakinwaga sêsô andu sêninj gênja sêja ma kêkênj êsêagêc sêngônj lau, tanj sêkalem êsêac nanj ñamata. Lau tau nanj namba amboac 30.

²³ Go Samuel kêsôm gêdênj-ñac-geno-gênja gebe “Ôkôc gênj, tanj kakênj gêdênj aôm ma kasôm gebe otoc ênêc tau ña nanj ômôênj.”

²⁴ Tec geno-gênwaga kêkôc akainj samuc to ñailênô ma ketoc kêkô Saul lanjônêmja ma Samuel kêsôm gebe “Ôlic gênj ñagec tonec, tec tetoc kêkô aôm lanjônêmja nec ôniñ. Gênj tonec sêmasanj kêtû aômja gebe ênêc e êndênj ñanoc gebe ôniñ ôwiñ ñaclênj.”

Amboac tonañ Saul genj gênj gêwiñ Samuel gêdênj bêc tonañ.

²⁵ Gêdêñ tañ êsêac sêsêp anğa gamêñ ñabau jasêô lasê malac nañ, êsêac sêja mê teñ gêc andu ñasalôm tapa-tapa ñaô kêtú Saulña ma eñ gêc bêc gêc tonañ.

Samuel geñ oso Saul kêtú kin

²⁶ Gêdêñ tañ gêu bôn nañ, Samuel gêmôêc kêpi gêdêñ Saul gebe “Ôndi sa, aê gabe jakêñ aôm ôna.” Saul gêdi ma êsêagêc Samuel lulugeñ sêsa intêna sêja.

²⁷ Sêsa malac ñamadin, go Samuel kêsôm gêdêñ Saul gebe “Ôsôm êndêñ nêñ sakinwaga gebe êsêlêñ êmun aêagêc. Eñ êôc lêlêc aêagêc su, go aôm taôm ômoa saunğeñ acgom, gebe jasôm Anôtô nê bin êndêñ aôm ôñô.”

10

¹ Go Samuel kêkôc ñoplakôp toniptêkwi ma kêkêc kêpi Saul môkêapac ma kêlêsoñ eñ alianô ma kêsôm gebe “Apômtau geñ oso aôm gebe ôtu ênê lau Israel nêñ kin. Aôm oc ônam gôlin Apômtaunê lau to ônam êsêac kêsî anğa nêñ ñacjo, tañ sêgî êsêac auc nañ. Gêñtalô tonec êwa sa êndêñ aôm gebe Apômtau geñ oso aôm gebe ôtu ênê gêñlênsêm ñakin.

² Galoc embe ôwi aê sin, oc ôndac ñac luagêc anğa Rahelnê sêô, tañ gêc gamêñ Benjamin ñamalac Selsa nañ. Êsêagêc oc sêsôm êndêñ aôm gebe “Têtap donki têna, tañ gosom nañ, sa su. Ma galoc tamam taê gajam donki têna kêtiam atom, mago gê go tau kêtú aômña gêmoa ma kêsôm gebe “Aê janğom asageñ êtu ñoc latucña.” ’

³ Anğa tonañ aôm gacgeñ ôna e ô lasê kamem Tabornja, go lau têlêac oc dêndac aôm. Êsêac oc sêpi malac Betel sêna gebe sêkêñ da êndêñ Anôtô. Teñ êkôc nonin ñalatu kapoac têlêac. Teñ êkôc mopolom têlêac ma teñ êkôc bôc ñaôlic towain.

⁴ Êsêac oc sê moalêc aôm ma sêkêñ mopolom luagêc êndêñ aôm. Aôm oc ôkôc su anğa êsêac lemeñ.

⁵ Go aôm ô lasê malac Gibeia Elohim, tañ lau Pilisti nêñ malac gêc nañ. Aôm oc ôndac propete ñaton teñ anğa malac ñasacgêdô. Êsêac anğa gamêñ ñabau sêsêp sêmêñ. Gêñ wêña togam to gegob ma on to gasuc ñakicsêa êwê êsêac ma nêñ katuñ kain teñ amboac propete nêñ gêgôm êsêac.

⁶ Ma Apômtaunê ñalau oc ênam aôm auc êlêlêc su ma nêñ katôm kain teñ êsa êtôm propete taun nêñ, go aôm ôtu ñac wakuc teñ samucgeñ.

⁷ Êndêñ tañ gêñtalô tonañ samob êtap aôm sa su nañ, ôngôm êtôm nêñ ñalêlôm êkac aôm gebe Apômtau oc êwiñ aôm.

⁸ Ôsêp malac Gilgal ôna ômun aê, go aê jandêñ aôm jawac gebe jakêñ daja to dawama. Ônsaê aê bêc 7 acgom, go jandêñ aôm jawac ma jasôm gêñ, tañ ôngômña nañ, êndêñ aôm.”

⁹ Gêdêñ tañ Saul kêkac tau ôkwi gebe êwi Samuel sin nañ, go Anôtô kêkêñ ñalêlôm wakuc gêdêñ eñ ma gêñtalô samob tonañ ñanô kêsî gêdêñ bêc tagen tonañ.

¹⁰ Ma gêdêñ tañ êsêagêc sêô lasê malac Gilgal nañ, propete nêñ ton teñ kêpuc eñ tôn-tôn. Ma Anôtônê ñalau gêjam eñ auc kêlêlêc su e katu kain teñ kêsî ma jakêsêp êsêac ñalêlôm.

¹¹ Lau samob, tañ sêjala eñ gamun ma sêlic ênê katu kain teñ kêsî amboac propete nêñ nañ, sêsôm gêdêñ taun gebe” Asageñ gêgôm Kis latu Saul. Eñ kêtú propete nêñ teñ amboac tonañ me.”

¹² Ma ñac teñ anğa gamêñ tonañ kêsôm gebe “Êsêacnêñ tamenji asa.” Tec sêsôm tonec gebe “Saul kêtú propetenêñ teñ amboac tonañ me.”

¹³ Gêdêñ tañ katu kain teñ kêsî su nañ, eñ gêja nê malac Gibeia.

¹⁴ Go Saul sa lanğwa kêsôm gêdêñ eñ to nê sakinwaga gebe “Amagêc aja ondóc.” Tec eñ gêjô eñ awa gebe “Aêagêc asom donki têna ma gêdêñ tañ atap sa atom nañ, adêñ Samuel aja.”

¹⁵ Sa lanğwa kêsôm gebe “Ôsôm acgom, Samuel kêsôm asageñ.”

¹⁶ Saul gêjô eo awa gebe “Enj kêsôm gêdêj aêagêc gebe têtap donki têna sa su.” Mago binj kiŋja, taŋ Samuel kêsôm naŋ, enj gêjac miŋ gêwiŋ atom.

Lau tetoc nêj kiŋ Saul sa

¹⁷ Gêdêj ŋasawa tonan Samuel kêkalem lau Israel sêpi tagenj dêdêj Apômtau anja malac Mispa.

¹⁸ Ma kêsôm gêdêj lau Israel gebe “Apômtau, Israel nêj Anôtô nê binj amboac tonec gebe ‘Aê gawê Israel sêpi anja Aiguptu sêmêj. Aê gajam amac kêsî anja lau Aiguptuŋa ma anja gamêj kiŋja samob, taŋ sêkônij amac naŋ.’

¹⁹ Mago amac atij nêj Anôtô, taŋ gêjam amac sa anja nêj gêjwapac to gêj lênsôŋja samob naŋ, su gêdêj ocsalô tonec ma asôm gebe ‘Masi, ôkêj kiŋ tenj ênam gôlij aêac.’ Amboac tonan andênaŋ taôm akô Apômtau lanônêjja êtôm nêj gôlôacmôkê to nêj sackapoacgêdôgêj.”

²⁰ Samuel kêkêj Israelnêj gôlôacmôkê samob sêsa sêmêj ma kêpuc kapoac e jakêsêp Benjaminja.

²¹ Go kêkêj gôlôacmôkê Benjamin nêj sackapoacgêdô gêdêj-gêdêjgenj sêsa sêmêj. Enj kêpuc kapoac e jakêsêp sackapoacgêdô Matri. Go kêkêj sackapoacgêdô Matri nêj ŋac tagenj-tagenj sêsa sêmêj ma kêpuc kapoac e jakêsêp Kis latu Saul. Mago gêdêj taŋ sesom enj naŋ, enj gêmôa atom.

²² Tec têtû kênac Apômtau kêtiam gebe “Ŋac tau gêmêj tonec me masi.” Ma Apômtau gêjô êsêac awenj gebe “Aec, enj kêsij tau gêmôa waba ŋalêlôm.”

²³ Amboac tonan sêlêti sêja ma sêkôc enj anja tonan. Ma gêdêj taŋ enj kêkô lau ŋalêlôm naŋ, enj ŋac waso-waso kêlêlêc êsêac samob su.

²⁴ Go Samuel kêsôm gêdêj lau samob gebe “Alic ŋac tau, taŋ Apômtau kêjalij sa naŋ me masi. Ŋac tenj kêtôm enj gêmôa lau samob ŋalêlôm atom.” Go lau samob sêjam lasê ma sêmôêc gebe “Kiŋ tau êmôa ŋajamôj.”

²⁵ Ma Samuel gêwa mêtê to ŋagôlij kiŋja sa gêdêj lau ma keto binj samob kêsêp buku tenj ma ketoc gêc Apômtau lanônêjja. Tonan su, go Samuel kêsakiŋ lau samob sêmu sêja nêj andu gêdêj-gêdêjgenj.

²⁶ Saul tau gêmu gêja malac Gibeaa amboac tonanjenj ma siŋwaga, taŋ Anôtô kêkac nêj ŋalêlôm naŋ, jasêwiŋ enj.

²⁷ Mago lau sec ŋagêdô sêmôa naŋ sêsôm gebe “Ŋac tonan oc ênam aêac sa amboac ondoc.” Êsêac sêpêc gêdô enj ma sêkêj gêj tenj gêdêj enj atom. Tagenj Saul gêgôm amboac gêlic atom.

11

Saul kêku lau Amon tulu

¹ Lau Amon nêj kiŋ Nahas kêpi gêmêj ma kêgi malac Jabes-Gilead auc. Go lau Jabes sêsakiŋ binj gêdêj Nahas gebe “Ômoatij poac tenj ôwiŋ aêac, go anam sakiŋ aôm.”

² Mago ŋac Amon Nahas gêjô êsêac awenj gebe “Aê jamoatij poac tagenj tonec jawij amac gebe jakip amac matemlakôp anôja sa ma jangôm Israel samob majenj êsa.”

³ Go lau Jabes-Gilead nêj kasêga sêsôm gêdêj enj gebe “Ôkêj ŋasawa êtôm bêc 7 êndêj aêac gebe asakiŋ lau jaenja êtôm malac-malac Israelja samob sêna ma embe lau tenj sênam aêac sa atom, go akêj tauŋ andêj amac.”

⁴ Gêdêj taŋ lau jaenja jasêo lasê malac Gibeaa, taŋ Saul gêjgôj ma sêkêj ŋawae tau naŋ, lau samob sêpuc taŋjiboa sa ma têtaj.

⁵ Gêdêj tonan Saul gêwê bulimakao gêmu anja kôm gêmêj ma kêtû kênac gebe “Lau têtaj taŋjiboa tônê ŋam amboac ondoc.” Go êsêac sêjac miŋ lau Jabes nêj binj gêdêj enj.

⁶ Gêdêj taŋ Saul gêjô binj tau naŋ, Anôtônê ŋalau gêjam enj auc ma enj têtac ŋandanj sec.

⁷ Ma enj kêkôc bulimakao luagêc ma kêsa gêngic-gêngic, go kêsakinj lau jaenja gebe sênac sam êtôm gamênj Israelja samobgenj ma sêsôm binj tonec gebe “Lau tanj sêndi nasêndanjuc Saul agêc Samuel atom nanj, nênj bulimakao oc têtap binj tonanjenj sa.” Go Apômtau gêgôm êsêac têtakê njanô, tec êsêac dêdi tomalagenj sêja.

⁸ Go Saul kêkac êsêac sa anja malac Besek. Lau Israel nênj njacwaga 300,000 to lau Juda nênj 30,000.

⁹ Ma enj kêsôm gedenj lau, tanj sêkôc jaenj sêmênj nanj, gebe “Asôm êndênj lau Jabes-Gilead gebe ‘Elenj oc njandanj êsa, go nênj gêjwapac njagaô êsa.’ ” Gêdênj tanj lau jaenja sêo lasê malac nanj, lau Jabes sênjô binj tau e êsêac têtac kêpô su.

¹⁰ Go lau Jabes sêkênj binj gêdênj Nahas gebe “Elenja aêac oc ansunj tauj awac, go amac anjôm aêac atôm taêm ênam.”

¹¹ Gêdênj gelenmata Saul gêwa nê lau kêkôc sêja tonj têtac ma gedenj bebec kanucgenj êsêac sêo lasê njacjonênj becobo ma sêjac lau Amon e oc njandanj kêsa. Ma lau njapopoc sêc êlinj-êlinj e njac luagêc sêmoa sêwinj tauj atom.

¹² Go lau sêsôm gêdênj Samuel gebe “Lau ondoc sêsôm gebe ‘Saul ênam gôlinj aêac atom.’ Ôkênj êsêac dandênj aêac gebe tanac êsêac êndu.”

¹³ Mago Saul kêsôm gebe “Êndênj ocsalô tonec njac tenj êmac êndu atom, gebe galoc Apômtau gêjam nê lau Israel kêsi.”

¹⁴ Go Samuel kêsôm gêdênj lau gebe “Ajôc, aêac tapi malac Gilgal ma tawaka mêtê kinja sa.”

¹⁵ Lau samob sêpi jasêo lasê Gilgal ma sêkênj Saul kêtuj kinj sêkô Apômtau lanjônêmja. Ma sêkênj da moasinja gêdênj Apômtau ma Saul to lau Israel samob têtac njajam kêlêlêc.

12

Samuel kêsôm binj gêdênj lau samob

¹ Go Samuel kêsôm binj gêdênj lau Israel samucgenj gebe “Aê kakênj tanjoc amacnêm binj atenja samob ma kakênj kinj tenj gêdênj amac gebe ênam gôlinj amac.

² Ma galoc kinj tau oc êwê amac. Aê katu njamalacanô su ma môdê kêpi aê ma aê latuci sêmoa sêwinj amac. Aê gawê amac gêdênj aê njapalêgenj e mênjgêdênj galoc.

³ Aê tec gamoa. Aênjoc binj tenj embe ênêc amacja, nanj asôm lasê galoc tamoa Apômtau to njac, tanj genj oso enj nanj, lanjônêmja. Aê kajanjo asanê bulimakao su. Aê kakôc asanê donji su. Aê gagôm keso gêdênj njac ondoc ma kakôninj asa. Njac ondoc kêkênj awa njalêsinja gêdênj aê gebe ênac aê matoc su. Asôm lasê gebe jakênj gênj tau njagêjô.”

⁴ Êsêac sêjô ênê binj gebe “Aôm gôgôm keso tenj gêdênj aêac atom to kôkôninj aêac atom ma kôkôc awa njalêsinja tenj anja lau tenj nênj atom.”

⁵ Go enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Apômtau tau kêjala ma ênê njac genj osonja gêlic gêdênj ocsalô tonec amboac tonanjenj gebe amac atap gênj tenj sa gêc aê lemoc atom.” Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Aec, Apômtau kêjala.”

⁶ Go Samuel kêsôm gêdênj lau gebe “Apômtau tanj kêkênj Mose agêc Aron ma sêwê nênj tamemi sêpi anja Aiguptu sêmênj nanj kêjala.

⁷ Amboac tonanj andi mênjakô gebe dawa nênj binj sa takô Apômtau lanjônêm ja ma aê jawa Apômtaunê moasinj samob, tanj kêkênj gêdênj amac to nênj tamemi nanj sa.

⁸ Gêdênj tanj Jakob kêsêp Aiguptu gêja ma lau Aiguptu sêkôninj enj njac gêjwapac nanj, amac tamemi sêmôc gêdênj Apômtau. Go enj kêsakinj Mose agêc Aron, tanj sêkôc tamemi su anja Aiguptu ma sêkênj êsêac sênjgônj gamênj tonec.

⁹ Mago êsêac sêlinj Apômtau, nênj Anôtô sinj, tec Anôtô gêwi êsêac sinj sêsêp kinj Hasor anja Jabin nê sinjêlêc Sisera ma lau Pilsti to lau Moab nênj kinj, tanj sêjac sinj gêdênj êsêac nanj lemenj.

¹⁰ Gêdêñ tonañ êsêac têtanj gêdêñ Apômtau ma sêsôm gebe ‘Aêac agôm sec, aêac awi Apômtau siñ ma ajam sakinñ Bal agêc Astarot. Mago galoc ônam aêac kêsi anña ma ñacjo nêñ ma aêac anam sakinñ aômgenñ.’

¹¹ Amboac tonañ Apômtau kêkêñ Jerubal agêc Balak ma Jepta agêc Samuel sêjam amac kêsi anña nêñ ñacjo, tanñ sêgî amac auc nanñ, lemenñ ma amac amoa ñajam.

¹² “Ma gêdêñ tanñ alic lau Amon nêñ kinñ Nahas gêmêñ gebe ênac siñ êndêñ amac nanñ, amac aliñ nêñ kinñ ñanô Apômtau, amacnêñ Anôtô, siñ ma asôm gadêñ aê gebe ‘Masi, kinñ tenñ anam gôliñ aêac.’

¹³ Amboac tonañ kinñ, tanñ ajaliñ sa to atenñ enñ nanñ, Apômtau kêkêñ enñ gebe ênam gôliñ amac.

¹⁴ Embe atoc Apômtau sa ma anam sakinñ enñ akêñ tanñem ênê biñ ma ali awem sa êndêñ Apômtaunê biñsu atom, embe amac to nêñ kinñ tau, tec gêjam gôliñ amac nec andanğuc Apômtau, nêñ Anôtô, go amoa ñajam.

¹⁵ Mago amac embe akêñ tanñem Apômtaunê biñ atom, ma embe ali awem sa êndêñ ênê biñsu, go Apômtaunê lêma oc ensenñ amac êtôm gêgôm gêdêñ tamemi.

¹⁶ Amboac tonañ atu gasuc amêñ ma alic gêñtalô kapôênñ nanñ, Apômtau oc êngôm êndêñ amac matemanôgenñ.

¹⁷ Galoc noc tanac mopolom ñanô sanña me. Aê oc jatenñ Apômtau ma enñ êkêñ wapap to kom ênac, go alic to ajala gebe Apômtau gêlic nêñ biñ atenñ kêtü kinñña sec.”

¹⁸ Go Samuel ketenñ Apômtau, ma Apômtau kêkêñ wapap to kom gêjac gêdêñ oc tonañ. Ma lau samob têtêc Apômtau agêc Samuel ñanôgenñ.

¹⁹ Ma sêsôm gêdêñ Samuel gebe “Otenñ Apômtau, aômñem Anôtô, ôjô nêñ sakinñwaga aêac su, gebe ênam aêac sa ec amac êndü atom. Gebe ma sec gêc kwananğenñ ma agôm keso tonañ jagêwiñ gebe atenñ kinñ tenñ.”

²⁰ Samuel kêsôm gêdêñ lau gebe “Atêc taôm atom. Amac agôm sec samob tonañ biññanôgenñ, tagenñ andanğuc Apômtau awi siñ atom, anam sakinñ Apômtau ña nêñ ñalêlôm samucgenñ.

²¹ Akac taôm su anña ênê atom gebe anam sakinñ gwam, tanñ sênam lau sa to sênam lau kêsi sêngôm êtôm atom nanñ, gebe ñanô masi.

²² Apômtau oc êtiñ amac su atom kêtü ênê ñaê kapôênñña. Enñ kêsôm kêtü tônñ gebe êkêñ amac atu ênê lau.

²³ Aê tauc amboac tonañ. Aê janac jaê biñ tonec gebe janğôm sec êndêñ Apômtau ma jawi mec êtu amacña siñ atom. Masianô, aê oc jandônñ intêna ñajam to solop êndêñ amac jamoa.

²⁴ Tagenñ atêc Apômtau to anam sakinñ enñ ñanênñ to nêñ ñalêlôm samucgenñ. Asala gêñsêga samob, tanñ enñ gêgôm kêtü amacña nanñ.

²⁵ Mago embe anğôm sec amoa, go amac ananña to nêñ kinñgenñ.”

13

Saul gêjac siñ gêdêñ lau Pilisti

¹ Saulnê jala kêtü ... ma enñ kêtü kinñ, ma enñ gêjam gôliñ Israel jala ...

² Enñ kêjaliñ ñacwaga 3,000 sa anña Israel. 2,000 sêmoa sêwiñ enñ sêngônñ malac Mikmas to gamênñ lôc Betelña. Ma 1,000 sêmoa sêwiñ Jonatan sêngônñ malac Gibe Benjaminnña. Lau siñ ñagêdô samob Saul gêwi siñ sêmu sêja nêñ malac.

³ Go Jonatan gêjac lau Pilisti nêñ gejobwaga, tanñ gêngônñ Gibe nanñ êndü. Lau Pilisti sêñô biñ tonañ ñawae. Go Saul kêjatu lau sêjac dauc kêtanj kêtôm gamênğenñ ma kêjatu gebe “Lau Hebrai sêkêñ tanñenñmanñ.”

⁴ Lau Israel samob sêñô Saul gêjac Pilisti nêñ gejobwaga êndü ñawae ma sêñô gebe nêñ waenñ kêtü sec anña lau Pilisti nêñ. Ma Saul kêkalem lau samob gebe sêndanğuc enñ sêna malac Gilgal.

⁵ Lau Pilisti sêkac taun sa sebe sênac siŋ êndêŋ Israel. Êsêacnêŋ kareta siŋŋa 3,000 to lau sêŋgôŋ hos ŋaôŋa 6,000 ma lau siŋ ŋagêdô taêsam ŋanô lasê kêtôm gaŋac gwêcŋa. Êsêac sêpi jasê nêŋ becobo aŋga malac Mikmas, taŋ gec Bet Awen ŋamakenŋ oc kêpiŋa naŋ.

⁶ Gêdêŋ taŋ lau Israel sêlic gebe lau Pilisti oc sêôc êsêac popoc gebe sêkapiŋ êsêac sa ŋanôgeŋ naŋ, êsêac sêsiŋ taunŋ ôkwi semoa poclabu to nom gêsunŋ ma poc kapôêŋ-kapôêŋ ŋasawa to sê tuc ma sê buŋa.

⁷ Ma ŋagêdô selom bu Jordan jasêmoa Gad to Gilead ŋagamêŋ. Saul gacgeŋ gêmoa malac Gilgal ma lau samob, taŋ têdaguc eŋ naŋ, têtêc taunŋ ŋasec.

⁸ Saul kêsaê bêc 7, kêtôm taŋ Samuel kêsam gêdêŋ eŋ gebe naêndac eŋ naŋ, mago Samuel jagêô lasê Gilgal atom. Amboac tonanŋ lau sêwi Saul siŋ-siŋ sêja.

⁹ Tec Saul kêsôm gebe “Akôc daja to dawama andêŋ aê amêŋ.” Ma eŋ tau kakêŋ daja tonanŋ.

¹⁰ Saul kêkêŋ da tau gêbacnê su, go Samuel mêngeô lasê. Saul kêpuc eŋ tôn-tôn gebe ê moalêc eŋ.

¹¹ Mago Samuel kêsôm gebe “Aôm gôgôm asageŋ.” Ma Saul gêjô eŋ awa gebe “Aê galic lau sêwi aê siŋ ma aôm gômôêŋ kêtôm gôjac noc naŋ atom ma lau Pilisti sêkac taun sa aŋga Mikmas,

¹² tec taêc gêjam gebe lau Pilisti oc sêsêp Gilgal mênjsênac aê êmunŋ noc jamansaŋ biŋ êndêŋ Apômtau êtu êlic aê ŋajamŋa. Amboac tonanŋ ŋoc ŋalêlôm kêkac aê ma kakêŋ daja tau.”

¹³ Go Samuel kêsôm gêdêŋ Saul gebe “Aôm gôgôm gêŋ meloc, gôgôm Apômtau, aôm nêŋ Anôtô, nê biŋsu, taŋ kêjatu aôm naŋ, ŋanô kêsa atom. Embe ôŋgôm ŋanô êsa oc Apômtau ênac dabiŋ aôm gebe ôtu Israelnêŋ kiŋ endenŋ tôngeŋ.

¹⁴ Mago galoc nêŋm gôliŋ kiŋŋa oc ênêc endenŋ tôngeŋ atom. Apômtau kêjaliŋ nê ŋac tenŋ sa kêtôm ênê ŋalêlôm ma kêkêŋ eŋ kêtu ênê launêŋ gôliŋwaga gebe aôm gôgôm biŋ, taŋ Anôtô kêjatu aôm naŋ, ŋanô kêsa atom.”

¹⁵ Ma Samuel gêdi aŋga Gilgal jakêpi malac Gibe Benjaminŋa.

Saul kêsa lau, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ sa. Lau tau amboac 600 geŋ.

¹⁶ Saul agêc latu Jonatan ma lau, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, jasêŋgôŋ malac Gibe Benjaminŋa ma lau Pilisti sêŋgôŋ nêŋ becobo aŋga malac Mikmas.

¹⁷ Aŋga tonanŋ lau Pilisti sêsakiŋ siŋwaga gebe sêjaŋgo launêŋ gêŋ. Êsêac sêwa taunŋ kêkôc gêja mata têlêac. Mata tenŋ gêja malac Opra, taŋ gêc gamêŋ Sualŋa. Mata tenŋ gêja malac Bet Horon

¹⁸ ma tenŋ kepenŋ gamêŋ ŋabau, taŋ sêkô ma sêlic gaboanŋ Seboim to gamêŋ sawa naŋ.

¹⁹ Aŋga gamêŋ Israel samucgeŋ ŋackêpac-kiwaga tenŋ gêmoa atom gebe lau Pilisti sêsôm gebe” O moae lau Ebolai sêmansaŋ siŋ to kêŋ ki”.

²⁰ Tec lau Israel samob dêdêŋ lau Pilisti sêja gebe sêuc êsêacnêŋ sakweŋ ki to kinom ma ki to bôjaŋ jalô.

²¹ Lau Pilisti embe sêuc sakweŋ ki me kinom, go lau Israel sênam ôli ŋa mone têlêac, ma embe sêuc ki me bôjaŋ jalô, go sênam ôli ŋa mone tagenŋ.

²² Amboac tonanŋ gêdêŋ siŋ kêsa lau samob, taŋ sêmoa sêwiŋ Saul agêc Jonatan naŋ, nêŋ tenŋ kêkôc siŋ me kêŋ ki atom, Saul agêc Jonatan taungeŋ tec sêkôc.

²³ Lau Pilisti sêsakiŋ siŋwaga tonŋ tenŋ gebe sejop intêna ŋamaŋgi Mikmasŋa. *

14

Jonatan kêkili siŋwaga Pilistiŋa

¹ Bêc tenŋ Saul latu Jonatan kêsôm gêdêŋ ŋac, taŋ gêôc ênê laukasap naŋ gebe “Ajôc, dandêŋ Pilistinêŋ siŋwaga, taŋ sêŋgôŋ ŋamakenŋ ônêŋa naŋ tana.” Mago kêsôm ŋawae gêdêŋ tama atom.

* 13:23: Aŋga Hebolai awenŋ namba jalaŋa gêc awê atom.

² Gêdêñ tonañ Saul kêkô ka ñanô tenj ñalabu anja malac Migron, tañ gêc Gibeanañ, ma lau 600 sêmoa sêwiñ enj.

³ Ma Ahija, Iskiabod nê lasi Ahitub latu enj kêsô ñakwê dabuñ. Ahitub enj Apômtaunê dabuñwaga Eli, tañ gêngônj Silo nañ, nê latu Pinehas latu enj. Lau tenj sêñô Jonatan gêja ñawae atom.

⁴ Anja intêna ñamanji, tañ Jonatan kêsa gebe naêô lasê lau Pilisti nêñ sinwaga nañ, poc soso baliñ luagêc kêkô makenj-makenj, sêsam tenj gebe Beses ma tenj gebe Sene.

⁵ Tenj kêkô gêmu kêsô Mikmasña ma tenj kêkô gêmu kêsa Gebaña.

⁶ Jonatan kêsôm gêdêñ ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ, gebe “Ajôc, talom dandêñ lau samuc nañ sinwaga tana. Oc moae Apômtau ênam kôm êtu aêagêcña. Enj kêtôm gebe êkêñ aêagêc taku ñacjo tulu ma ñacjo taêsam me luagêcgenj têtôm gebe sêkô enj auc atom.”

⁷ Ma ênê ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ, gêjô enj awa gebe “Ôngôm êtôm aôm taêm gêjam. Ônamanj. Aê oc jawiñ aôm. Biñ tañ aôm taêm gêjam nañ, aê taêc gêjam amboac tonanjenj.”

⁸ Jonatan kasôm gebe “Ñajam, talom natatôc taunj êndêñ êsêac sêlic aêagêc.

⁹ Êsêac embe sêsôm êndêñ aêagêc gebe ‘Akô tonañ e aêac awac’, go aêagêc takô malenj ma dandêñ êsêac tana atom.

¹⁰ Mago embe sêsôm gebe ‘Api andêñ aêac amêñ’, go aêagêc tapi tana gebe biñ tonañ oc êkêñ puc aêagêc gebe Apômtau kêkêñ lau Pilisti sêsêp aêagêc lemenj.”

¹¹ Amboac tonañ êsêagêc têtôc taunj gêdêñ Pilisti nêñ sinwaga sêlic êsêagêc. Ma lau Pilisti sêsôm gebe “Alic acgom, Ebolai sêsa anja gêsunj, tañ sêsij taunj sêmoa nañ sêmêñ.”

¹² Go sêmôêc gêdêñ Jonatan agêc nê ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ, gebe “Api andêñ aêac amêñ. Aêac abe atôc gêñ tenj êndêñ amagêc.” Jonatan kêsôm gêdêñ nê ñac gebe “Ajôc, ôndanjuc aê. Apômtau kêkêñ êsêac sêsêp Israel lemenj sugac.”

¹³ Jonatan kêgalap kêpi ña akainj to lêma gêmunj ma nê ñac kêdaguc enj. Jonatan kêsôlô lau Pilisti jagwac-jagwac jasêc ma nê ñac gêjac êsêac êndu kêdaguc-kêdaguc.

¹⁴ Jonatan agêc nê ñac sêjac sinj kwapuc ma sêjac lau amboac 20 êndu anja nom ñasawa saunj tenj.

¹⁵ Pilisti nêñ sinwaga selendec ñanô ma lau Pilisti samob amboac tonañ. Sinwaga to sêjanjgowaga katunj unj tagenj. Ôjô gêjam ma Anôtô kêtakê êsêac ñanôgenj.

Sêku lau Pilisti tulu

¹⁶ Saulnê dibwaga anja malac Gibeana Benjaminña sêlic Pilisti sêwê sêlêsagenj.

¹⁷ Amboac tonañ Saul kêsôm gêdêñ lau, tañ sêwiñ enj nañ gebe “Asa lau sa ma alic asa gêwi aêac sinj.” Sêsa lau sa e sêlic gebe Jonatan agêc ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ, sêmoa atom.

¹⁸ Tec kêsôm gadêñ Ahija gebe “Ôkôc Anôtônê poac ñakatapa ômôêñ.” Gêdêñ ñasawa tonañ êsêac sêbalanj Anôtônê poac ñakatapa gêwiñ lau Israel.

¹⁹ Saul kêsôm biñ gêdêñ dabuñwaga gêmoa ma ñaonda anja Pilisti nêñ gamêñ becobaña kêtû kapôêñ. Tec Saul kêsôm gêdêñ dabuñwaga gebe “Ôpuc kapoac dabuñ atom.”

²⁰ Go Saul gêwiñ lau samob, tañ sêmoa sêwiñ nañ, têdênanj taunj sebe sênac sinj. Êsêac sêlic gebe lau Pilisti sêjac taunj sejogenj ma ñalênsônj kêtû kapôêñ.

²¹ Ma lau Ebolai, tañ sêmoa sêwiñ Pilisti kwananjenj ma sêwiñ êsêac jasêngônj gamêñ becobaña nañ, sêwi êsêac sinj ma sêkac taunj ôkwi jasêwiñ Saul agêc Jonatan.

²² Ma lau Israel samob, tañ sêsij taunj sêmoa lôc Epraim nañ, sêñô ñawae gebe lau Pilisti sêc sinj su sêja, tec êsêac jasêwiñ ma sêjanda lau Pilisti amboac tonanjenj.

²³ Amboac tonañ Apômtau gêjam Israel kêsi gêdêñ bêc tonañ ma sêjac sinj e jasêlêlêc malac Bet Awen su.

Sinj gêbacnê ma biñ kêsa

24 Lau Israel sêjac siñ e tekweñ gêbac samucgen, gebe gêdêñ bêc tonañ Saul kêtôc lêma ma kêjatu nê lau gebe “Aê japuc boa ñac, tañ êniñ gêñ e oc naêsêp ma aê jakac ñoc kamocgôc êpi ñoc ñacjo.” Amboac tonañ lau teñ awensunj kêsac gêñ taniñña teñ atomanô.

25 Ma lau samob jasêô lasê maleñ ma têtap lêp sa gêc nom.

26 Mago lau, tañ têtap sa ma sêlic lêp tau gêwê nan, nêñ teñ kêmêtôc lêma jakêkôc mêngeñ ñagec atom gebe têtêc Saul nê biñ kêpuc boaña.

27 Mago Jonatan gêñô tama kêsôm biñ êpuc boa laña tonañ atom. Tec enj kêmêtôc nê tôc, tañ kêmêgôm nan, jakêsac ñatêpôê kêsêp lêp, go kêkêñ kêsô awasunj ma gêñ tau kêlau enj.

28 Go lau tau nêñ ñac teñ kêsôm gêdêñ enj gebe “Tamam gêjac jao gêñ tonañ to kêtôc lêma gêwiñ ma kêsôm gebe ‘Aê japuc boa ñac, tañ êniñ gêñ êndêñ ocsalô tonec.’ Tec lau samob tekweñ gêbac.”

29 Go Jonatan kêsôm gebe “Aê tamoc gêgôm keso gêdêñ aêacnêñ lau, Alic acgom, aê matocanô ñawa kêsa gebe gaenj lêp tonec ñagecgenj.

30 Ocsalô tonec lau embe sêniñ gêñ, tañ sêjanjo su anja ñacjo nêñ nan, oc ñajam êlêlêc, oc sênac lau Pilisti popoc samucgenj.”

31 Gêdêñ bêc tonañ lau Israel sêku lau Pilisti tulu to sêjanda êsêac anja Mikmas e gêdêñ Aijalon. Mago lau tekweñ gêbac ñanô.

32 Tec êsêac jasêkac domba to bulimakao ñalatu, tañ sêjanjo su nan ñagaôgenj, ma sêjac êndu gêc nom ñaôma palin-palinjenj ma senj ñamêsôm todecgenj.

33 Go êsêac sêsôm gêdêñ Saul gebe “Ôñô acgom, lau sêgôm sec gêdêñ Apômtau ma senj gêñ todec.” Enj kêsôm gebe “Amac agôm secgoc. Ansambi poc kapôênj teñ êmênj tonec.”

34 Go Saul gêjac têku nê biñ gebe “Andêñ lau naasôm êndêñ êsêac gebe ‘Lau samobgenj sêkôc nêñ bulimakao to domba dêndêñ aê sêmênj gebe sêmbuc anja tonec ma sêniñ. Mago anjom sec êndêñ Apômtau gebe aniñ gêñ todecgenj atom.’” Amboac tonañ gêdêñ gêbêc lau samob sêkôc nêñ bulimakao gêdêñ-gêdêñgenj sêmênj ma sêbuc anja tonañ.

35 Ma Saul gêboa Apômtaunê altar teñ sa ma altar tau kêtû Saulnê altar ñamataña, tañ gêboa gêdêñ Apômtau nanj.

36 Go Saul kêsôm gebe “Ajôc, tasêp tandanguc lau Pilisti tana êndêñ êmbêc ma tajanjo êsêacnêñ gêñ su e oc êpi, ma êsêacnêñ ñac teñ êwê aêac sa atom.” Lau samob sêjô enj awa gebe “Ôngôm gêñ, tañ taêm gêjam gebe ñajam nanj.” Mago dabunwaga kêsôm gebe “Tatu gasuc dandêñ Apômtau tana acgom.”

37 Amboac tonañ Saul kêtû kênac Anôtô gebe “Aê jasêp najanda lau Pilisti me masi. Aôm oc ôkêñ êsêac sêsêp Israel lemenj me masi.” Mago Anôtô gêjô enj awa gêdêñ bêc tonañ atom.

38 Tec Saul kêsôm gebe “Amac lau nêñ kasêga samob, amênj ma akip biñ sa e ajala gebe asa gêgôm keso gedênj ocsalô tonec binñanôgenj.

39 Aê jasôm êtu tôñ êtu Apômtau, Israelnêñ kêsiwaga, tañ gêmoe mata jali nanña, gebe biñ tau embe anêc aê latuc Jonatanña enj oc êmac êndu binñanô.” Mago lau nêñ teñ gêjô enj awa atom.

40 Go Saul kêsôm gêdêñ lau Israel samob gebe “Amac lau samob akô ñamakenj ma aêagêc latuc Jonatan akô ñamakenj.” Ma lau samob sêjô enj awa gebe “Ôngôm gêñ, tañ gôlic gebe oc ñajam nanj.”

41 Tec Saul kêsôm gebe “O Apômtau, Israelnêñ Anôtô, amboac ondoc tec gôjô nêñ sakinwaga awa gêdêñ ocsalô tonec atom. O Apômtau, Israelnêñ Anôtô, tôp tau embe ênêc aê me latuc Jonatan, go ôkêñ Urim, mago embe tôp tau ênêc nêñ lau Israelña, go ôkêñ Tumim.” Ma Jonatan agêc Saul sêwê kainj tôp ma lau Israel sêmoa.

42 Go Saul kêsôm kêtiam gebe “Apuc kapoac êtu aêagêc latuc Jonatanña.” Ma kêtap Jonatan sa.

43 Go Saul kêsôm gédêñ Jonatan gebe “Ôsôm êndêñ aê gebe gôgôm asageñ.” Tec Jonatan kêsôm lasê gédêñ eñ gebe “Biññanô, aê gaen lêp ñagec, tañ kêsap tôc, tañ kamêgôm nañ tôñ. Aê tec kakô aê jamac êndumañ.”

44 Ma Saul kêsôm gédêñ eñ gebe “Aôm embe ômac êndu atom, go Anôtô enseñ aê sumañ.”

45 Go lau sêsôm gédêñ Saul gebe” Jonatan tañ kêku ñacjo tulu tonçlaigen ança Israel ñalêlôm nañ, oc êmac êndu me. Masianô. Aêac asôm êtu tôñ êtu Apômtau, tañ gêmoa mata jali nañña gebe ênê môkêlauñ tageñ êu tau êsêp nom atom.” Amboac tonañ lau sêjam Jonatan kêsî gebe êmac êndu atom.

46 Go Saul kêjanda lau Pilisti kêtiam atom ma gêc gêja. Ma lau Pilisti sêc sêmu sêja nêñ gamêñ.

Saulnê gôliñ to gôlôac

47 Gédêñ tañ Saul kêtu kiñ Israelña su nañ, eñ gêjac siñ gédêñ nê ñacjo ança gamêñ samob. Eñ gêjac siñ gédêñ lau Moab to Amon ma Êdom, gêjac siñ gédêñ kiñ Sobaña ma gédêñ lau Pilisti. Ança gamêñ samob, tañ eñ gêjac siñ kêsa nañ, eñ kêku êsêac tulu.

48 Eñ kêtôc nê ñaclai ma kêku lau Amalek tulu, ma gêjam Israel kêsî ança lau sêjançowaga nêñ.

49 Saul latui nêñ ñaê tonec gebe Jonatan agêc Iswi ma Malkisua. Ma latuio nêñ ñaê tonec gebe awêsêga nê ñaê Merab, ma awê saun nê Mikal.

50 Saul tau nê awê nê ñaê gebe Ahinoam, eñ Ahimas latuo. Ênê siñwaganêñ ñac siñsêlêc nê ñaê Abner. Eñ Saul tama saun Ner latu.

51 Saul tama Kis ma Abner tama Ner êsêagêc nêñ tamençi Abiel.

52 Gédêñ têm samob, tañ Saul gêmoa nom nañ, eñ gêjac siñ ñajaña sec gédêñ lau Pilisti ñapan. Ma eñ embe êlic ñactêkwa to ñaclai ten, nañ eñ êkêñ eñ naêwiñ ênê siñwaga. * †

15

Siñ gédêñ lau Amalek

1 Samuel kêsôm gadêñ Saul gebe “Apômtau kêsakiñ aê gebe janiñ oso aôm ôtu ênê lau Israel nêñ kiñ. Amboac tonañ galoc ôkêñ tañam Apômtau awa acgom.

2 Lau siñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe ‘Aê gabe jakêñ ñagêjô êndêñ Amalek êjô gêñ, tañ êsêac sêgôm gédêñ Israel. Êsêac sêkô intêna auc êsêac gédêñ tañ sêpi ança Aiguptu samañ nañ.

3 Galoc ôna ma ônac Amalek ma onseñ êsêac to nañ gêñ samob su. Taêm walô êsêac atom. Ônac samob êndu, ñacwaga to lauo ma ñapalêo to ñac ma ñapalê dedec, bulimakao to domba ma kamel to donki.’”

4 Tec Saul kakalem lau sêpi tageñ ança Telaim. Êsêac siñwaga Israelña 200,000 ma Judawaga 10,000.

5 Saul mênçêo lasê Amaleknêñ malacsêga ma gêwa êsêac gêc nêñ gamêñña gaboañ.

6 Go Saul kêsakiñ biñ gadêñ lau Ken gebe “Andi, awi Amalek siñ, aêc asêp ana gebe jansenç amac su awiñ êsêac atom, gebe amac amoasiñ lau Israel gadêñ tañ sêpi ança Aiguptu sêmêñ nañ.” Amboac tonañ lau Ken sêwi lau Amalek siñ.

7 Go Saul kêku lau Amalek tulu ança malac Hawila e gédêñ Sur, tañ gêc kêkanôñ Aiguptu ñagamêñ oc kêpiña nañ.

8 Eñ kakôc lau Amalek nañ kiñ Agag tôñ tomata jaligenç ma gesenç lau samob su ña siñ.

9 Mago Saul to nê lau taênç walô Agag ma domba to bulimakao ñalatu ñajam-ñajam to domba ñalatu ma gêñ ñagêdô samob, tañ sêlic ñajam nañ, tec sebe senseñ su sênaña atom. Mago êsêac sesenç gêñ sec-sec to ñatêkê samobgenç su.

* 14:52: Ñakwê tau Ebolai sêsam gebe Epod. † 14:52: Tumim to Urim Israelnêñ kapoac ñaê.

Saul tanjapêc ma Anôtô kêtij enj su

¹⁰ Tec Apômtau nê binj gêdên Samuel gebe

¹¹ “Aê gaenj olinj gebe kakênj Saul kêtij kinj owagenj gebe enj gêbuc dêmôê aê ma gêgôm aênoc jatu njanô kêsâ atom.” Samuel nê njalêlôm njawapac ma kêtanj gêdênj Apômtau gêdênj gêbêc samuc tonanj.

¹² Njâbêbêc kanucgenj Samuel gêdi gebe êpuc Saul tônj-tônj gêja. Go binj tonec gêdênj Samuel gebe “Saul kêpi lôc Karmel ma jagêboa njabelo tenj sa kêtij enj taunja anja tonanj, go kêkac tau ôkwi kêsêp malac Gilgal gêja.”

¹³ Samuel jakêtap Saul sa ma Saul gê moalêc enj gebe “Apômtau ênam mec aôm. Aê gagôm Apômtaunê jatu njanô kêsagac.”

¹⁴ Mago Samuel kêsôm gebe “Njam amboac ondoc, tec ganjô domba kêtanj kêsô tanjocsun ma bulimakao kêtanj mênjanjô.”

¹⁵ Saul gêjô enj awa gebe “Lau sêkôc gênj tau anja Amaleknênj. Êsêac taênj walô domba to bulimakao njajam-njajam tonec gebe sêkênj êtu da êndênj Apômtau, aômnêm Anôtô. Gênj njagêdô aêac asenj su samucgenj.”

¹⁶ Ma Samuel kêsôm gêdênj Saul gebe “Kêtôm gac. Aê gabe jasôm binj, tanj Apômtau kêsôm gêdênj aê gêdênj gêbêc nanj, êndênj aôm.” Ma enj gêjô enj awa gebe “Ôsôm acgom.”

¹⁷ Ma Samuel kêsôm gebe “Aôm gôlic taôm amboac njac njôma, mago kôtij gôlôacmôkê Israelnênj nênj laumata ma Apômtau genj oso aôm kôtij Israelnênj kinj.

¹⁸ Ma Apômtau kêsakinj aôm gebe naonsenj lau alôb-alôb Amalek su ma ônac sinj êndênj êsêac e sênanja samucgenj.

¹⁹ Kêtij asagenja aôm tanjam wamu Apômtau awa atom. Kêtij agenja nênj njalêlôm kêboanj kêtij êsêacnênj awamataja ma gôgôm gênj, tanj Apômtau gêlic sec nanj.”

²⁰ Saul gêjô Samuel awa gebe “Aê tanjoc wamu Apômtau. Aê gaja kêtôm Apômtau kêsakinj aê. Ma aê kakôc lau Amalek nênj kinj Agag gamênj ma gasenj Amalek njagêdô samob su sêjanja.

²¹ Mago lau sêkôc domba to bulimakao anja awa sinja njajamanô tau, tanj Apômtau kêjatu gebe sênanja nanj, gebe sêkênj êtu da êndênj Apômtau, aômnêm Anôtô anja malac Gilgal.”

²² Go Samuel kêsôm gebe “Apômtau mataanô gêlic daja to da njagêdô njawa kêtôm takênj tanjenj Apômtau awa me. Ôlic acgom, tanjenj wamu kêlêlêc da su ma takênj tanjenj nanj kêlêlêc domba kapoac njalêsi su amboac tonanj.

²³ Tanjenjêc tau gênj sec kêtôm benj ma gêsujj têtwa njatonj kêtôm sakinj gwamja. Aôm kôtij Apômtaunê binj su, tec Apômtau kêtij aôm su. Kôtij kinj kêtôm gac.”

²⁴ Go Saul kêsôm gêdênj Samuel gebe “Aê gagôm secgoc gebe kagêli Apômtaunê jatu to aômnêm binj. Aê katêc lau ma kakênj tanjoc êsêac awenj.

²⁵ Mago galoc jatenj aôm gebe ôsuc njoc sec ôkwi ma ôwinj aê, agêc tamu tana gebe janam sakinj êndênj Apômtau.”

²⁶ Mago Samuel gêjô enj awa gebe “Oc jawinj aôm atom, gebe aôm kôtij Apômtaunê binj su, tec Apômtau kêtij aôm su gebe ôtu Israelnênj kinj êtiam atom.”

²⁷ Go Samuel kêkac tau ôkwi gebe êc êna ma Saul gê enj tônj kêsêp nê njakwê njalêsu e gênjic.

²⁸ Tec Samuel kêsôm gêdênj enj gebe “Ocsalô tonec Apômtau kêkao sakinj kinja su anja aômnêm amboac tonanj ma kêkênj gêdênj njac wacbanj aôm njâ tenj, tanj njajam kêlêlêc aôm su nanj.

²⁹ Israelnênj Anôtô njawasi kêsau binj to gêjam tau ôkwi atom. Enj njamalac gebe ênam tau ôkwi-ôkwi nec atom.”

³⁰ Go Saul kêsôm gebe “Aê kajala gebe gagôm secgoc. Mago otoc aê sa njoc launênj laumata to lau Israel sêlic ma ôwinj aê, agêc tamu tana gebe janam sakinj Apômtau, aômnêm Anôtô.”

³¹ Go Samuel kêkac tau ôkwi kêdaguc Saul. Ma Saul gêjam sakinj gêdênj Apômtau.

³² Su, go Samuel kêsôm gebe “Akôc Amaleknêj kin Agag andêj aê amêj.” Agag kêsêlêj gêdêj enj tonjalêlôm ñatutucgenj ma kêsôm gêc tau gebe “Tamac êndu kêtû gêj ñamakicgoc.”

³³ Ma Samuel kêsôm gebe “Kêtom aômnêm sinj gesenj lauonêj ñapalê su, tec aôm tênâm nê ñapalê masi amboac tonanjenj.” Ma Samuel gêjac Agag popoc-popocgenj kêkô Apômtau lanjônêmña anja Gilgal.

³⁴ Go Samuel gêja Rama ma Saul kêpi gêja nê andu anja Gibeaa.

³⁵ Samuel gêlic Saul kêtiam atom e gêmac êndu, mago Samuelnê ñalêlôm ñawapac kêtû Saulña. Ma Apômtaunê ñalêlôm gêbuc dêmôê gebe kêkêj Saul kêtû Israelnêj kin wagenj.

16

Samuel genj oso Dawid kêtû kinj

¹ Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Nêm ñalêlôm ñawapac êtu Saulña e êndêj ondocgenj. Aê katinj enj su gebe êtu Israelnêj kinj êtiam atom. Ôkêc niptêkwi êsêp nêm ñoplakôp ma ôsêlêj. Aê jasakinj aôm ôndêj ñac Betlehemña Isai ôna gebe kajalinj latuinêj tenj sa gebe êtu kinj.”

² Mago Samuel kêtû kênac gebe “Aê oc jana amboac ondoc. Saul embe êjô ñawae, oc ênac aê êndu.” Go Apômtau gêjô enj awa gebe “Ôkôc bulimakao têna wakuc tenj êwiñ ma ôsôm gebe ‘Aê gamêj gabe jakêj da êndêj Apômtau.’

³ Go ôkalem Isai êniñ da ñamoasinj êwiñ. Aê oc jaoc binj, tanj ôngômña nanj, lasê êndêj aôm. Ma aôm ôniñ oso ñac, tanj aê oc jasam êndêj aôm nanj.”

⁴ Samuel gêgôm kêtôm Apômtau kêsôm gêdêj enj ma gêja malac Betlehem. Malac tau ñagejobwaga sêpuc enj tôj-tôj tonêj ñalêlôm ñatutucgenj ma sêsôm gebe “Kôsêlêj binj ñajamña me.”

⁵ Enj gêjô êsêac awenj gebe “Aec, aê gamêj kêtû binj ñajamña. Aê gamêj gabe jakêj da êndêj Apômtau. Anam dabunj taôm gebe mênêwiñ aê ma takêj da tau.” Go enj tau gêjam mec Isai to latui ma ketenj êsêac gebe mênêsêkêj da sêwiñ.

⁶ Êsêac sêo lasê ma Samuel gêlic Eliab, tec geboc Apômtaunê ñac êniñ oso enjña tau.

⁷ Mago Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ôê taêm enj ôlinj ñawasi to waso-waso atom. Aê katinj enj su, gebe aê galic gêj kêtôm ñamalac sêlic nanj atom. Ñamalac sêlic gêj, tanj gêc dêmôêña nanj ma Apômtau gêbi ñalêlôm lêtêj.”

⁸ Isai gêmôêc Abinadab ma kêkôc enj gêdêj Samuel gêja. Mago enj kêsôm gebe “Apômtau kêjalij enj sa atom amboac tonanjenj.”

⁹ Go Isai kêkêj Sama gêja, mago Samuel kêsôm gebe “Apômtau kêjalij enj sa atom amboac tonanjenj.”

¹⁰ Isai kêkêj latui 7 dêdêj Samuel sêja. Ma Samuel kêsôm gêdêj Isai gebe “Apômtau kêjalij êsêac tonec ñai nêj tenj sa atom.”

¹¹ Go Samuel kêtû kênac Isai gebe “Latômi tecenanjenj me.” Ma Isai gêjô enj awa gebe “Ñac saunj gacgenj gêmoo, enj gejob domba gêmoo.” Samuel kêsôm gêdêj Isai gebe “Ôkêj lau nasêkôc enj sêmêj. Aêac oc danjôn sic atom e enj êmêj acgom.”

¹² Amboac tonanj kêkêj lau jasêkôc enj sêmêj. Enj lanjônô ñajamanô to mataanô ñakêj kêj ma ôli e ñawasi lanjwagenj. Ma Apômtau kêsôm gêdêj Samuel gebe “Ajôc, ôniñ oso enj, ñac tau tonec.”

¹³ Samuel kêkôc niptêkwi ñajoplakôp ma genj oso Dawid anja têwai ñalêlôm. Go Apômtaunê Ñalau kêsêp Dawid ñalêlôm jagêjam enj auc gêdêj bêc tonanj ma gê tôngenj gêja. Samuel gêdi ma gêc gêja Rama.

Dawid gêjac gêj wêña kêtû Saulña

¹⁴ Apômtaunê Ñalau gêwi Saul sinj ma ñalau sec tenj anja Apômtaunê kêlêsu enj.

¹⁵ Go Saulnê sakinjwaga sêsôm gêdêj enj gebe “Aôm kôjala gebe ñalau sec anja Anôtônê kêlêsu aôm gêmoo.”

16 Amboac tonañ ma ñatau, ôjatu nê sakijwaga aêac gebe ansom ñac gêjac gêñ wêñawaga tenj. Ma embe ñalau sec anjga Anôtônê mênjêlêsu aôm enj oc ênac gêñ wêña ma nêñ ñalêlôm êtu malô êtiam.”

17 Saul kêsôm gêdênj nê sakijwaga gebe “Ñajam, ansom ñac-gêjac-gêñ-wêñawaga tenj ma akôc enj andênj aê amênj.”

18 Sakijwaganênj tenj kêsôm gebe “Aê galic Isai anjga Betlehem nê latu tenj gêjac gêñ wêña ñajamanô. Enj ñactêkwa to ñaclai ma kêsôm binj tokauc to lanjôanô ñajam ma Apômtau gêmoa gêwiñ enj.”

19 Amboac tonañ Saul kêsakij lau dêdênj Isai sêja ma kêsôm gebe “Ôsakij latôm Dawid, tanj gejob domba gêmoa nanj, êndênj aê êmênj.”

20 Tec Isai kêkôc donjki tenj jakêkênj polom gêsac ñaô to wain kêsêp ñaôlic tenj ma noninj ñalatu kapoac tenj ma kêsakij latu Dawid gebe êkênj gêñ tau êndênj Saul.

21 Amboac tonañ Dawid gêdênj Saul gêja ma gêjam sakij enj. Ma Saul têtac gêwiñ Dawid ñanôgenj ma kêkênj enj kêtù ñac, tanj gêôc ênê laukasap nanj.

22 Ma Saul kêsakij binj gêdênj Isai ma kêsôm gebe “Ôkênj latôm Dawid ênam sakij aê êmoa gebe aê galic enj ñajam.”

23 Ma kêtôm têm samob, tanj Anôtônê ñalau sec kêlêsu Saul nanj, Dawid kêkôc nê genj wêña ma gêjac e kêmoasij Saul ma ôli ñajam kêsâ ma ñalau sec gêwi enj sij.

17

Goliat kékili lau Israel

1 Lau Pilisti sêkac nêñ lau sijña sa sêpi tagenj anjga malac Judanja tenj ñaê Soho. Êsêac sê becobo kêsêp Soho ma Aseka ñasawa anjga Epes-Damim.

2 Saul to lau Israel sêkac sa sêpi tagenj amboac tonanjenj ma sê becobo anjga gamênj Ela. Go êsêac têdênanj taunj sebe sênac sijj endenj lau Pilisti.

3 Lau Pilisti sêkô lôc ñamakenj ma Israel sêkô lôc ñamakenj ma gaboanj gêc ñalunj.

4 Go lau Pilistinênj ñac siñsêlêc kêsâ anjga êsêacnênj tonj gêmênj, ênê ñaê Goliat anjga malac Gat. Enj ñac waso-waso baliñ sec kêtôm saka samuc tenj ma ñasêku.

5 Enj kêkuc kululunj ki ma kêsô ñakwê ki. Ñakwê ki tau ñawapac kêtôm 75 kilo.

6 Enj kêkwa atêkwa auc ña ki ma gêôc kêm ki.

7 Kêm ñadambê kêtôm sap ma kêm ñamata ki ñawapac kêtôm 10 kilo. Ma ênê ñac tenj gêja ênê lautuc kêsêlênj gêmunj enj.

8 Enj kêsâ mênjêkô ma gêmôêc gêdênj lau Israel gebe “Kêtu asagenjña amac amênj abe anac sijj. Aê Pilisti tenj ma Saulnê sakijwaga amac atom me. Ajaliñ nêñ ñac tenj sa êsêp êndênj aê êmênj.

9 Enj embe êtôm gebe ênac aê êndu, nanjo atu amacnêñ sakijwaga. Mago aê embe jaku enj tulu ma janac enj êndu, nanjo amac atu aêacma sakijwaga ma anam sakij aêac.”

10 Ma Pilisti tau kêsôm gebe “Ocsalô tonec aê kasu lau Israel susu gebe akênj ñac tenj mênjaêagêc anac taunj.”

11 Saul to Israel samob sênjô Pilisti nê binj tonañ e nêñ ñalêlôm ñagogo ma têtêc taunj ñanô.

Dawid gêô lasê sijmala

12 Dawid enj ñac Epra anjga Betlehem Judanja latu. Ñac tau nê ñaê Isai. Isai latui 8. Ma gêdênj Saulnê têm ñac tau kêtù ñamalacanô su.

13 Nê latui ñamataña têlêac têdaguc Saul kêtù sijña. Lau têlêac tau nêñ ñaê tonec ñacsêga Eliab ma ñac kêtù luagêcña nê ñaê Abinadab ma ñac kêtù têlêacña Sama.

14 Dawid enj ñac ñamuña. Tagenj lau ñamataña têlêac tonañ têdaguc Saul sêja.

15 Ma Dawid gêwi Saul sijj kêsêp ñasawa ñagêdô ma gêmu gêja Betlehem gebe ejop tamanê domba.

16 Kêtom bêc 40 ñabêbêc to ñakêtula samob Pilisti Goliat tonan kêsâ jakêkô nê mala.

17 Gêdêñ bêc teñ Isai kêsôm gêdêñ latu Dawid gebe “Ôkôc gadob topolom sigob ma polom 10 tonec ôndêñ têwami ôna gamêñ becobona,

18 ma ôkêñ su-gêjac-anô 10 tonec êndêñ êsêacnêñ gôlinwaga. Ma ôlic têwami oc sêmoa amboac ondoc, go ôkôc gêñ teñ, tañ êwa sa gebe sêmoa ñajam nan, ômu ômôêñ.”

19 Saul to êsêac ma lau Israel samob sêjac siñ gêdêñ lau Pilisti sêmoa gaboan Ela.

20 Dawid gêdi gêdêñ bêbêc kanucgen ma gêwi domba siñ gêdêñ ñac teñ gejob ma kejon gêñ gêja kêtôm tama Isai kêjatu eñ. Eñ jagêô lasê siñ ñamala tau ma lau siñ têdênañ taun gebe sêsa êtu siñña ma sêjam lasê.

21 Israel to Pilisti têdênañ taun towalañ-towalañ.

22 Dawid kêlêwañ nê waba su kêsêp ñac gejob wabaña lêma ma kêlêti gêdêñ lau towalañ ma kêtû kênac têwai gebe sêmoa amboac ondoc.

23 Êsêac sêjam biñgalôm gêdêñ taun sêmoa ma ñac waso-waso Goliat tau kêsâ jagêmôêc biñ, tañ gêmuñña gêmôêc gêdêñ êsêac nan, kêtiam ma Dawid gêñô biñ tau.

24 Gêdêñ tañ lau Israel sêlic ñac tau nan, êsêac têtêc taun ma sêc.

25 Êsêac sêsôm gebe “Amac alic ñac, tañ kêsâ gêmêñ nan, me masi. Eñ kêsâ gêmêñ kêtû êsu Israel susuña. Ñac tañ ênac eñ êndu nan, kiñ oc êkêñ waba taêsam êndêñ eñ êtu ñac tolêlôm to êkêñ latuo êndêñ eñ ênam ma ênac tamanê gôlôac êñgic gebe sêkêñ takis êtiam atom.”

26 Go Dawid kêtû kênac lau, tañ sêkô têdabiñ eñ nan, gebe “ñac samuc Pilisti tê mênkêsu Anôtô mata jali nê siñwaga susu nê asa. Teñ embe ênac eñ êndu ma enseñ biñ susuña su anga Israel oc sêmoasiñ eñ ña asagen.”

27 Tec lau tau sêjô eñ awa ma sêsôm biñ ñakôninñña gebe ñac, tañ ênac eñ êndu nan, oc sêmoasiñ eñ ña gêñ amboac tonan.

28 Têwa ñacsêga Eliab gêñô Dawid gêjam biñgalôm gêwiñ lau ma têtac ñandañ kêsâ ma kêsôm eñ gebe “Aôm kôsêp gômôêñ tonec kêtû agenñña. Ma gôwi domba ñapopoc anga oba ônê siñ gêdêñ asa gebe ejop. Aê kajala gebe aôm kotoc taôm sa ma nêñ ñalêlôm sec tau tonec gebe gômôêñ gobe ôlic siñ tonec.”

29 Dawid gêjô biñ tonan gebe “Aê gagôm asagen keso. Aê gajam kênac ñaômagen.”

30 Go eñ kêkac tau ôkwi anga ênê gêdêñ ñac teñ ma kêtû kênac biñ tagen tonan kêtiam. Ma lau sêjô awa kêtôm ñamataña.

31 Biñ tañ Dawid kêsôm nan, lau sêñô ma têdôn gêdêñ Saul. Ma eñ kêsakiñ biñ gêdêñ Dawid gebe “Ôndêñ aê ômôêñ.”

32 Ma Dawid kêsôm gêdêñ Saul gebe “Ñoc ñatau, lau sênam golec sa êtu ñac ônêña amboac secgenman. Nêñ sakiñwaga aê gabe naaêagêc Pilisti tônê anac taun.”

33 Tagen Saul kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Masi, aôm naônac siñ êndêñ Pilisti tonan atom. Aôm kôtôm Pilisti tau atom, gebe aôm ñac wakuc ma eñ ñac siñsêlêc langwa.”

34 Mago Dawid kêsôm gêdêñ Saul gebe “Nêñ sakiñwaga aê gajob tamocnê domba. Gêdêñ tañ lewe me bôclai ber gêmêñ ma gêjam genjen domba teñ nan,

35 aê kajanda kadaguc eñ e kajaño domba su anga eñ awasuñ. Ma embe êsa tau sa êndêñ aê, go aê jakôc ênê êm tôn ma jamakiñ eñ êndu.

36 Nêñ sakiñwaga aê gajac lewe to ber ñagêdô êndu su ma ñacsamuc Pilisti tônê oc êtap gêñ tagen tônê sa amboac tonan gebe kêsû Anôtônê lau siñ susu.”

37 Ma Dawid kêsôm biñ teñ gêwiñ gebe “Apômtau tañ gêjam aê kêsi anga lewe to bôclai ber nêñ ñaclai nan, oc ênam aê kêsi anga Pilisti tau nê ñaclai êwiñ.” Go Saul kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Amboac tonan ôna, ma Apômtau êmoa êwiñ aôm.”

38 Go Saul kêkêñ tau nê ñakwê siñña gêdêñ Dawid. Kêkêñ kululuñ ki Dawid kêkuc ma kêkêñ eñ kêsô ñakwê ki ñagala.

³⁹ Ma Dawid kêjandiñ Saulnê siñ gêsac ñakwê ñaô ma kêsêlêñ gebe ênsaê e gêgôm elêmê, gebe eñ kêtôm gêñ tau atom. Tec Dawid kêsôm gêdêñ Saul gebe “Aê katôm gebe jasêlêñ tolaukasap samucgeñ tonec atom, gebe katôm gêñ tau atom.” Amboac tonañ Dawid kêsêlô gêñ samob tonañ su kêtiam.

⁴⁰ Go kêmêgôm nê tôc kêsêp lêma ma kêjaliñ daban matu ñawasi lementer anga buman sa ma kêkêñ kêsêp atali. Lêma kêmêgôm nê daban tônia ma gêdêñ Pilisti tau gêja.

Dawid gêjac Goliat endu

⁴¹ Ñac Pilisti kêtû oloñ-oloñ gêdêñ Dawid gêmêñ ma ênê ñac gêja lautuc gêmuñ eñ.

⁴² Ñac tau gêlic Dawid ma kêpuc mata tônia eñ e kêsû eñ susu gebe eñ ñac matak tolañôanô ñajamanô.

⁴³ Ma Pilisti tau kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Aê kêam me, tec kôkôc tôcgeñ gôdêñ aê gômôêñ.” Ma kêpuc boa Dawid kêsam nê anôtôinêñ ñaê.

⁴⁴ Ma Pilisti tau kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Ômôêñman, aê, oc jakêñ aôm ôtu moc to bôclai nêñ gwada.”

⁴⁵ Dawid gêjô eñ awa gebe “Aôm gôc siñ to kêm ma gôja lautuc gôdêñ aê gômôêñ ma aê nec gadêñ aôm gajam lausiñ undambêña nêñ Apômtau to lau Israel nêñ siñwaga nêñ Anôtô, tañ kôsû eñ susu nañ lañô.

⁴⁶ Ocsalô tonec Apômtau oc êkêñ aôm ôsêp aê lemoc ma aê oc janac aôm êndu ma jandim aôm gêsômtêkwa êngic. Ma jakêñ lau Pilisti nêñ ñawêlêlan êtu moc umbon ñalabuña to bôclai nomña nêñ gwada. Go lau nomña samob sêjala gebe Israelnêñ Anôtô gêmoa.

⁴⁷ Ma lau samob, tec sêkac sa anga tonec nec sêlic gebe Apômtau kêpô lêna tubac to kêm ênam lau saña atom, gebe siñ tonec kêtû Apômtaunê siñ ma eñ oc êkêñ amac asêp aêac lemeñ.”

⁴⁸ Gêdêñ tañ Pilisti tau kêtû gasuc Dawid nañ, Dawid kêlêti ñagaôgeñ gêdêñ eñ gêja.

⁴⁹ Eñ kêkêñ lêma kêsêp nê atali ma gic dabanmatu teñ sa ma kêdain e jagêjac Pilisti têbêla palap tagen. Poc tau kêtuc eñ môkêapac popoc ma gêu tau lañôanô jagêdêñ nom.

⁵⁰ Amboac tonañ Dawid kêku Pilisti tulu ña daban topoc. Eñ gêjac Goliat e gêu tau ma gêmac êndu ma siñ teñ kêsêp Dawid lêma atom.

⁵¹ Go Dawid kêlêti gêdêñ eñ jakêsô palap eñ ma gêbuc ênê siñ sa gêjac eñ êndu go gêdim eñ gêsutêkwa gêngic. Lau Pilisti sêlic gebe nêñ siñsêlêc gêmac êndu su, tec sêc.

⁵² Ma lau Israel to Juda dêdi sêjam lasê ma sêjanda lau Pilisti e gêdêñ Gat to Ekron nêñ tuñbôm ñakatam. Ma lau Pilisti, tañ siñ gêjac êsêac ôlin lasê nañ, sêc intêna-intêna anga Saraim e gêdêñ Gat to Ekron.

⁵³ Go lau Israel sêkac tañ ôkwi sêmu sêmêñ ma sêjanço lau Pilisti nêñ waba, tañ gêc nêñ gamêñ becoboña nañ, samob su.

⁵⁴ Ma Dawid kêkôc Goliat nê môkêapac ma kêkôc gêja Jerusalem ma kêkêñ ênê laukasap gêc taunê becobo.

⁵⁵ Gêdêñ tañ Saul gêlic Dawid kêsa gêja gebe ênac Pilisti tau nañ, eñ kêtû kênac nê ñac siñsêlêc Abner gebe “Abner, ñac matak tônia asanê latu eñ.” Ma Abner gêjô eñ awa gebe “O kiñ, aê gajam kauc eñ biñjanôgeñ.”

⁵⁶ Ma kiñ kêsôm gebe “Ôkip ñac matak tau nê ñam sa. Asanê latu eñ.”

⁵⁷ Amboac tonañ gêdêñ tañ Dawid gêjac Pilisti êndu ma gêmu gêmêñ nañ, Abner kêkôc eñ gêdêñ Saul gêja. Dawid gegen Pilisti nê môkêapac tôñgeñ.

⁵⁸ Ma Saul kêtû kênac eñ gebe “Ñacnec, asa latu aôm.” Ma Dawid gêjô eñ awa gebe “Nêm sakiñwaga Isai anga Betlehem nê latu aê.”

¹ Dawid gêjam biñgalôm gêdêñ Saul su acgom, go Jonatan agêc Dawid sê sêlêb gêdêñ tauñ ma Jonatan têtac gêwiñ eñ kêtôm têtac gêwiñ tau.

² Ma Saul kêkôc Dawid têtac gêmoea gêwiñ eñ gedey têtac gêmoea ma gêwi eñ siñ gêmoea gêja tamanê andu kêtiam atom.

³ Go Jonatan kêmoatiñ poac gêdêñ Dawid gebe eñ têtac gêwiñ Dawid amboac têtac gêwiñ tau.

⁴ Jonatan kêkwalec ñakwê, tañ eñ tau kêsô nañ, su kêkêñ gêdêñ Dawid ma kêkêñ nê laukasap to nê siñ ma talam to ômbiñkap gêwiñ.

⁵ Kêtôm têtac samob, tañ Saul kêsakiñ kêtû kôm tokaiñ-tokaiñña nañ, Dawid gêjam kôm tau tonanogey. Kêtû tonanña Saul kêkêñ eñ kêtû nê lau siñña nêñ siñsêlêc. Biñ tonan gêjac lau samob materanô ñajam ma Saulnê sakiñwaga sêlic ñajam amboac tonanñey.

Saul gêjam lêmuñ Dawid

⁶ Gêdêñ tañ Dawid gêjac Pilisti tau êndu ma lau siñ sêmu sêja nêñ gamêñ nañ, lauo anga malac Israel ña samob sêsa sêja sebe sêpuc Saul têtac-têtac. Êsêac sêjam wê têtac ñajam ña toon ma gegob ma têtê wê.

⁷ Lauo têtû samuc ma sêjam wê sêjô-sêjô tauñ gebe
“Saul gêjac nê ñacjo 1,000
ma Dawid gêjac nê 10,000.”

⁸ Saul gêñô biñ tonan ñajam atom ma têtac ñandan secanô. Eñ kêsôm gebe “Êsêac sêkêñ 10,000 gêdêñ Dawid ma 1,000 geñ gêdêñ aê. Tec galoc kêtap gêñ samob sa su, gêñ tagen nañ masi eñ nañ, tonec gebe êtu kiñ.”

⁹ Gêdêñ bêc tonan Saul gêlic Dawid sec ma gê têtac gêja.

¹⁰ Ñagelen Anôtônê ñalau sec ten kêtêsu Saul ma kêtêti gêmoea nê andu ñalêlôm amboac meloc kêtê eñ. Dawid gêjac gêñ wêña gêmoea kêtôm eñ gêgôm-gêgôm ma Saul kêkêgôm nê kêkê.

¹¹ Saul kêkêtiñ nê kêkê ma kêsôm gebe “Aê jandiñ Dawid têtac tamiñ sagiñ.” Mago Dawid kêkêc kêkê su kêtû dim luagêc.

¹² Ma Saul kêkêc Dawid gebe Apômtau gêwiñ eñ ma gêwi Saul siñ su.

¹³ Saul gêwi Dawid siñ gebe êmoa lañônêmña êtiam atom ma kêkêñ eñ kêtû ton lausiñ 1,000ña nêñ kasêga. Amboac tonan eñ gêmoea nê lau kêsô kêsa.

¹⁴ Gêñ samob, tañ Dawid gêgôm nañ, ñanô kêsa gebe Apômtau gêmoea gêwiñ eñ.

¹⁵ Saul gêlic Dawidnê kôm samob ñanô kêsa, tec kêkêc eñ kêkêlêc.

¹⁶ Mago Israel to Juda samucgen têtac gêwiñ Dawid gebe eñ gêmoea êsêac kêsô kêsa.

Dawid gêjam Saul latuo kêtû nê awê

¹⁷ Go Saul kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Aê latuco awêsêga Merab tec gêmoea. Aê oc jakêñ eñ êndêñ aôm ônam êtu nê awê. Ma aôm ônam sakiñ aê totêmtac êpa sugen to ônac Apômtaunê siñ.” Gebe Saul taê gêjam gêc taugen gebe “Aê lemoc êpi eñ atom. Lau Pilisti lemeñ êpi eñmañ.”

¹⁸ Dawid kêsôm gêdêñ Saul gebe “Aê asa, ma aêñoc lasitêwai to tamocnê gôlôac lau towae amboac ondoc anga Israel, tec aê jatu kiñ lawa nec.”

¹⁹ Mago gêdêñ têtac, tañ sebe sêkêñ Saul latuo Merab êndêñ Dawid nañ, Saul kêkêñ eñ gêdêñ Adriel anga Meholanña gêjam eñ kêtû nê awê.

²⁰ Mago Saul latuo Mikal têtac gêwiñ Dawid. Êsêac têtac biñ tonan gêdêñ Saul ma eñ gêlic ñajam.

²¹ Saul taê gêjam gêc taunña gebe “Aê jakêñ latuco êndêñ Dawid gebe êtu ênê lakô ten ma lau Pilisti sensen eñ su.” Ma Saul kêsôm gêdêñ Dawid kêtû dim luagêcña gebe “Aôm oc ôtu aê laoc.”

²² Ma Saul kêjatu nê sakinwaga gebe.” Anam biñgalôm awiñ Dawid kelecgeñ ma asôm gebe ‘Gôlicgac me, kiñ gêlic aôm ñajam ma ênê sakinwaga samob têtac gêwiñ aôm amboac tonañ galoc ôtu kiñ lawa.’ ”

²³ Ma Saulnê sakinwaga têdôn biñ tau gêdên Dawid. Mago Dawid kêsôm gebe “Amac alic amboac ondoc, jatu kiñ lawa nec gêñ sauñ teñ me. Aê ñac ñalêlôm sawa to ñac ñaôma.”

²⁴ Saulnê sakinwaga jasêjac miñ biñ, tañ Dawid kêsôm nañ, gêdên Saul.

²⁵ Tec Saul kêsôm gebe “Asôm biñ tonec êndên Dawid gebe ‘Kiñ taê kêka awê ñaôli atom. Eñ ketenñ lau Pilisti 100 nêñ utiñôlic gebe aôm ôkac kiñnê kamocgôc êndên ênê ñacjonên.’ ” Gebe Saul taê gêjam gêc taunja gebe lau Pilisti senseñ Dawid su.

²⁶ Saulnê sakinwaga têdôn biñ tonañ gêdên Dawid ma Dawid gêlic ñajam gebe êtu kiñ lawa. Noc ênam awêña gêcgeñ

²⁷ ma Dawid gêdi gêwiñ nê lau gêja ma gêjac lau Pilisti 200 êndu. Go Dawid kêtôc utiñôlic mênketoc tomalagenñ gêc kiñ lañônêmña. Amboac tonañ eñ kêtû kiñ lawa ma Saul kêtên latuo Mikal gêdên eñ gêjam kêtû nê awê.

²⁸ Saul gêlic ma kêjala gebe Apômtau gêmôa gêwiñ Dawid ma lau Israel samob têtac gêwiñ eñ.

²⁹ Tec kêtêc Dawid kêlêlêc ma kêtû ênê soño-soño gedenñ tôngeñ.

³⁰ Kêtôm têm samob nañ lau Pilisti nêñ gôliñwaga sêsa sêmên kêtû sênac siñña nañ, Dawid gêjac siñ tonanô kêlêlêc Saulnê sakinwaga samob su. Amboac tonañ Dawidnê wae kêsa e gêjam sêga.

19

Saul gebe ênac Dawid endu

¹ Saul gêjam biñgalôm gêwiñ latu Jonatan to nê sakinwaga samob gebe senseñ Dawid su. Mago Saul latu Jonatan têtac gêwiñ Dawid kêlêlêc.

² Tec gêjac miñ biñ tau gêdên Dawid ma kêsôm gebe “Tamoc Saul gêgôm gêñlêlôm gebe enseñ aôm su. Ojop taôm êndên elenñ bêbêcgeñ ma ôsinñ taôm ôkwi ñapep anja gamênñ ñakêsinñ teñ ma ômoa tonañ.

³ Aê oc jasa jawiñ tamoc jawac gamênñ, tañ aôm ômoa nañ, ñagala ma janam biñgalôm êndên tamoc êtu aômña. Ma embe jañô biñ teñ oc jakênñ ñawae êndên aôm.”

⁴ Ma Jonatan kêlanem Dawid gêdên tama Saul ma kêsôm gêdên eñ gebe “O kiñ, ôngôm sec êndên nêm sakinwaga Dawid atom gebe eñ gêgôm sec teñ gêdên aôm atom ma gêjam sakin aôm ñajamanô.

⁵ Eñ gêjac môkê tau ma gêjac Pilisti Goliat êndu ma Apômtau kêku Israelnên ñacjo tulu. Aôm gôlic ma kêtû samuc ma amboac ondoc gobe ôngôm sec êndên ñac lañônêm sawa ma ônac Dawid êndu ñaômageñ.”

⁶ Saul kêtên tañ Jonatan awa ma kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Apômtau gêmôa mata jali biññanôgeñ, tec Dawid êmac êndu atom.”

⁷ Amboac tonañ Jonatan gêmôêc Dawid ma gêjac miñ biñ samob tonañ gêdên eñ. Go gêwê Dawid gêdên Saul ma Dawid gêjam nê sakin kiñ kêtôm gêmunña kêtiam.

⁸ Siñ teñ kêsa kêtiam ma Dawid gêdi gêwiñ jagêjac siñ gêdên lau Pilisti. Ma eñ gêjac êsêac ñanôgeñ, tec sêwi siñ siñ ma sêc eñ su sêja.

⁹ Go Apômtaunê ñalau sec teñ gêjam Saul auc gêdên tañ eñ gêngôn nê andu ma kêmêgôm kêm teñ. Dawid gêjac gêñ wêña gêmôa.

¹⁰ Ma Saul kêsaê gebe êndiñ Dawid tamiñ sagiñ ña kêm, mago Dawid kêtêc su e kêm jakêpi sagiñ. Dawid gêc gêja ma gêjam samuc.

¹¹ Gêdên gêbêc tonanjenñ Saul kêsakinñ lau sêja Dawidnê andu gebe dêndib eñ ma taê gêjam gebe ênac eñ êndu êndên bêbêcgeñ. Mago Dawidnê awê Mikal kêtên puc eñ gebe “Embe ôêc êndên êmbêc tonec atom oc sênac aôm êndu êndên bêbêc.”

12 Ma Mikal kêlêwan Dawid kêsêp katam saun ma enj gêc gêja, tec gêjam samuc.

13 Go Mikal kêkôc gwam tenj ma ketoc gêc mê go kêkên noninj ñaôlilu gêsac gwam môkêapac ñaô ma kêgadê auc ña obo.

14 Ma gêdên tanj Saul kêsakinj lau gebe nasêkôc Dawid nanj, Mikal kêsôm gebe “Gêmac gêgôm enj.”

15 Go Saul kêsakinj lau gebe sêlic Dawid ma kêjatu êsêac gebe” Ambalanj enj to mêgenj andênj aê amênj gebe janac enj êndu.”

16 Lau tonanj sêsô andu sêja e sêlic gwam tau gêc mê ma noninj ñaôlilu gêsac môkêapac ñaô.

17 Saul kêsôm gêdênj Mikal gebe “Kêtu asagenja kôsau aê ma gôwi ñoc soño-soño sinj jagêmoa toôli samuc.” Mago Mikal kêsôm gêdênj Saul gebe” Enj kêsôm gêdênj aê gebe ‘Ôkênj aê jaêc jana. Embe masi, oc janac aôm êndu.’ ”

18 Dawid gêc gêmoa toôli samuc jagêô lasê gêdênj Samuel anja Rama, go gêjac minj binj samob, tanj Saul gêgôm gêdênj enj nanj. Go êsêagêc Samuel sêja Naiot ma sêmoa tonanj.

19 Ñawae kêtap Saul sa gebe “Dawid gêmoa Naiot Ramaña.”

20 Tec enj kêsakinj lau gebe nasêkôc Dawid sêmênj. Ma gêdênj tanj êsêac sêlic tonj propetenja, tanj katunj kainj tenj kêsa ma Samuel jagêjam gôlinj êsêac nanj, Anôtônê Ñalau gêjam Saulnê lau auc ma katunj kainj tenj kêsa gêwinj amboac tonanjenj.

21 Binj tonanj ñawae gêdênj Saul gêja, tec kêsakinj lau tonj tenj, mago êsêac katunj kainj tenj kêsa amboac tonanjenj. Ma Saul kêsakinj lau kêtiam kêtu dim têlêac ma êsêac katunj kainj tenj kêsa gêwinj amboac tonanjenj.

22 Go enj tau gêja Rama jagêô lasê bumata kapôênj, tanj gêc Seku nanj, ma kêtu kênac gebe “Samuel agêc Dawid sêmoa ondoc.” Ñac tenj kêsôm gêdênj enj gebe “Êsêagêc sêmoa Naiot Ramaña.”

23 Gêdênj tanj Saul kêsêlênj gebe êna Naiot Ramaña nanj, Anôtônê Ñalau gêjam enj auc amboac tonanjenj ma enj kêsêlênj ma geoc binj lasê e jagêô lasê Naiot Ramaña.

24 Go enj kêkwalec nê ñakwê su ma gêmoa Samuel lanjônêmña ma geoc binj lasê amboac tonanj ma gêc ôli ñaôma oc samuc ma gêbêc samuc tonanj. Tec binj tonec kêtu binjalôm gebe “Saul gêmoa gêwinj propete amboac tonanj me.”

20

Jonatan gêjam Dawid sa

1 Dawid gêc anja Naiot Ramaña gêmu gêmênj ma kêsôm gêdênj Jonatan gebe “Aê gagôm asagenj. Aênoc keso ondoc. Aê gagôm sec ondoc gêdênj tamam, tec gebe enjenj aê su nec.”

2 Jonatan gêjô enj awa gebe “Masianô. Aôm oc ômac êndu atom. Ôlic acgom, tamoc kêsinj gênj kapôênj me saun, tanj gebe êngôm ña nanj, ñatenj ôkwi gêdênj aê atom. Tamoc ênam binj amboac tonanj auc êndênj aê êtu asagenja. Binj amboac tonanj tenj gêc atom.”

3 Mago Dawid gêjô enj awa gebe “Aôm tamam kêjala kêtu tôj su gebe aôm gôlic aê ñajam, tec taê gêjam gêc tauñagenj gebe ‘Jonatan ênjô binj tonanj atom, oc êngôm ênê ñalêlôm ñawapac êsa.’ Aê jasôm binjanô êtu Apômtau gêmoa mata jali to aôm gômoa matam jalinja gebe aê kasa panj sêawa.”

4 Go Jonatan kêsôm gêdênj Dawid gebe “Binj samob, tanj ôsôm nanj, aê jangôm ñanô êsa êtu aômña.”

5 Dawid gêjô enj awa gebe “Elenja ajônj mênjgêô lasê ma aênoc noc janinj gênj jawinj kinj tauña. Mago jatenj aôm gebe ôwi aê sinj najasinj jamoa kôm e bêc êtu têlêac ñaêtula.

6 Tamam embe êlic aê malocmê go ôsôm gebe ‘Dawid ketenj aê ñanôgenj gebe êlic nê malacmôkê Betlehem gebe nê lau sêkênj da jalaña êtu nênj gôlôacña.’

7 Ma tamam embe êsôm gebe ‘Ñajam’, go nênj sakinjwaga aê jamoa ñajam. Mago embe enj têtac ñandanj, go ôjala gebe ênê binj sec tônj oc êtu tônj.

8 Ômoasiñ nê m sakiñwaga aê amboac tonañ gebe aôm kômoiniñ poac gêdên nê m sakiñwaga kôkô Apômtau lanônêmña. Mago keso ten embe ênêc aêña, go aôm taôm ônac aê êndu. Gobe ôkên aê jandên tamam êtu asagenña.”

9 Jonatan kêsôm gebe “Bin amboac tonañ êtap aôm sa atom. Aê embe jajala gebe tamoc êsôm bin êtu tôn gebe enen aôm su, oc aê jakên ñawae êndên aôm atom me.”

10 Go Dawid kêsôm gêdên Jonatan gebe” Tamam embe ênsaic bin aôm, asa oc êkên ñawae êndên aê.”

11 Tec Jonatan kêsôm gêdên Dawid gebe “Tana kôm acgom.” Tec êsêagêc sêwiñ taun sêja kôm.

12 Ma Jonatan kêsôm gêdên Dawid gebe “Aê jasôm bin tonac jakô Apômtau, Israelnên Anôtô lanônêmña gebe elenña me ñaelen ten ñaockatu amboac tonac embe jajala tamocnê ñalêlôm gebe êlic Dawid ñajam, go jasakin bin êndên aôm êwac.

13 Mago en embe taê ênam êtu tôn gebe enen aôm su, ma aê embe jakên puc aôm ma jasakiñ aôm ôêc toôlim samucgen atom, go Anôtô enen aê su amboac tonanjen. Apômtau êwiñ aôm êtôm gêwiñ tamoc.

14 Embe jamoa matoc jali êndên tonañ, go taêm walô aê êtu Apômtauña gebe jamac êndu atom.

15 Ma ôkôc nê m moasiñ su anga ñoc gôlôacnên atomanô. Apômtau embe enen Dawidnê ñajoc samob tomalagen su anga nom,

16 go Jonatannê ñaê êkac tau su anga Dawidnê gôlôacnên atom. Ma Apômtau êkên ñagêjô êndên Dawidnê ñajoc.”

17 Go Jonatan keten Dawid gebe êtôc lêma êtiam êtu nê têtac gêwiñ en ñanôña gebe en têtac gêwiñ Dawid amboac têtac gêwiñ tau.

18 Go Jonatan kêsôm gêdên en gebe “Elen ajôn oc mênêô lasê. Oc sensom aôm gebe malac sawa.

19 Ma elen ñaelen oc sensom aôm ñanôgen. Êndên tonañ aôm ôna gamên, tañ kôsiñ taôm gêdên bêc ten su nan, ma ôsiñ taôm ômoa poc toton ñamuña.

20 Ma aê oc japê sôb têlêac êsêp poc toton ñamaken jangôm amboac japô sokoc.

21 Ôkên tañam ñapep. Aê oc jasakiñ ñapalê tau ma jasôm gebe ‘Naosom sôb.’ Aê embe jasôm êndên ñapalê gebe ‘Ôlic sôb kêsêp aôm nê m ñamaken tonacña, ôkôc saman, go ômônê.’ Aê jasôm binñanô êtu Apômtau, tañ gêmoa mata jali nanña gebe oc ômoa ñajam ma gênwapac ten êtap aôm sa atom.

22 Mago embe jasôm êndên ñapalê tau gebe ‘Ôlic sôb gêc ñamaken ônê’ nan ôêc ôna gebe Apômtau kêsakin aôm gebe ôna.

23 Ma Apômtau oc êmbin aêagêc tôn enden tônjen êtu bin, tañ aêagêc tamasan gêdên taun nan.”

24 Amboac tonañ Dawid kêsiniñ tau ôkwi gêmoa kom. Ma gêdên tañ ajôn mênêô lasê nan, kin gênên sic gebe êniñ gên.

25 Kin gênên nê mala, gênên kêdabin sagin kêtôm gêgôm-gêgôm. Jonatan gênên kêkanôn en ma Abner gênên kêsiniñ Saulña. Tagen Dawid mala sawa.

26 Mago gêdên bêc tonañ Saul kêsôm bin ten atom. En taê gêjam gebe “Bin ten kêtap Dawid sa, tec en kêtup selet atom.”

27 Mago ajôn mênêô lasê ñabêc kêtup luagêcña nan Dawid mala sawa kêtiam. Tec Saul kêsôm gêdên latu Jonatan gebe “Kêtup asagenña Isai latu mênjen gên gêdên nôgen to galoc atom.”

28 Go Jonatan gêjô Saul awa gebe “Dawid keten aê ñanôgen gebe jawi en sin êna Betlehem

29 ma kêsôm gebe ‘Aê jaten gebe jana gebe aêacma gôlôac sêkên da anga malac. Ma teoc kêtup aê gebe jawin. Amboac tonañ embe ôlic aê ñajam, go ôkên aê jana gebe jalic teoci.’ Kêtup bin tonanña tec en gêmên gênên kinê tebo atom.”

³⁰ Go Saul têtac nandan sec gêdêḅ Jonatan ma kêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Awê sec to mockainḅ ḅalatu aôm. Aê kajala gebe amagêc Isai latu abinḅ taôm tôḅ, tec gêgôm aôm taôm majam kêsa to kômajec tênam amboac tonanḅeḅ.

³¹ Êtôm têm samob, taḅ Isai latu êmoa mata jali anḅa nom nanḅ, aôm ômoa atom ma nêm gôlinḅ kinḅa oc ênêc njanêḅ atom amboac tonanḅeḅ. Tec ôsakinḅ lau gebe sêkôc eḅ dêdêḅ aê sêmêḅ. Eḅ êmac êndu.”

³² Go Jonatan gêjô tama Saul awa ma kêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Eḅ êmac êndu êtu asageḅḅa. Eḅ gêgôm asageḅ keso.”

³³ Tec Saul kêkôtêḅ kêm gebe êḅgunḅ eḅ. Tec Jonatan kêjala gebe tamanê binḅ kêtḅ tôḅ gebe ênac Dawid êndu.

³⁴ Ma Jonatan têtac nandan sec ma gêdi sa anḅa tebo ma geḅ gêḅ teḅ gêdêḅ ajônḅ mênḅgêô lasê ḅabêc kêtḅ luagêcḅa atom, gebe ênê ḅalêlôm ḅawapac kêtḅ Dawidḅa gebe tama gêbu eḅ.

³⁵ Gêdêḅ bêbêcgeḅ Jonatan kêsa kôm gêja kêtôm kêmasanḅ binḅ gêdêḅ Dawid su ma kêkôc ḅapalê saunḅ teḅ gêwiḅ eḅ.

³⁶ Eḅ kêsôm gêdêḅ ḅapalê tau gebe “Ôlêti ma onsom sôb, taḅ galoc japê nanḅ.” ḅapalê kêlêti ma eḅ kêpê sôb teḅ kêka lêlêc ḅapalê tau gêja.

³⁷ ḅapalê jagêô lasê gamêḅ, taḅ Jonatan nê sôb kêsêḅ nanḅ, go Jonatan gêmôêc binḅ kêdaguc ḅapalê tau gebe “Sôb tonanḅ kêka lêlêc aôm gêja ônê.”

³⁸ Jonatan kêkac ḅapalê tau gebe “Ôlêti ḅagaôgeḅ, ônam gamêḅ tôḅ atom.” Amboac tonanḅ ḅapalê kejonḅ sôb sa ma gêmu gêdêḅ nê ḅatau gêmêḅ.

³⁹ Mago ḅapalê kêjala binḅ samob tonanḅ ḅam atom. Jonatan agêc Dawid taunḅeḅ sêjala.

⁴⁰ Go Jonatan kêkêḅ nê laukasap gêdêḅ nê ḅapalê ma kêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Ôkôc ôna malac.”

⁴¹ Gêdêḅ taḅ ḅapalê gêja nanḅ, go Dawid gêdi anḅa poc totonḅ muḅa mênḅgêu tau lanḅanô gêdêḅ nom ma gewec gêdêḅ eḅ kêtḅ dim têlêac. Go agêc sêlêsoḅ taunḅ alinḅanô ma têtanḅ taunḅ, ma Dawid kêtanḅ kêlêlêc.

⁴² Go Jonatan kêsôm gêdêḅ Dawid gebe “Ôêc tobinḅmalôgeḅ ôna. Binḅ taḅ tamoatinḅ tajam Apômtau lanḅ nanḅ, êtu tôḅ. Apômtau êkô aêagêc ḅasawa ma êkô aêḅoc wakuc to aôm nêm wakuc ḅasawa amboac tonanḅeḅ endenḅ tonḅeḅ.” Dawid gêdi gêc gêja ma Jonatan gêmu gêja malac.

21

Dawid gêc Saul

¹ Go Dawid jagêô lasê Nob gêdêḅ Anôtônê dabunḅwaga Ahimelek anḅa malac Nob. Ahimelek kêpuc Dawid tôḅ-tônḅ to nê ḅalêlôm ḅatutuc ma kêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Aôm taômgeḅ gômôêḅ ma teḅ gêwiḅ aôm atom kêtḅ agenḅa.”

² Ma Dawid kêsôm gêdêḅ dabunḅwaga Ahimelek gebe “Kinḅ kêjatu aê binḅ teḅḅa ma kêsôm gêdêḅ aê gebe ‘Aê jasakinḅ aôm êtu jaenḅ teḅḅa ma jajatu aôm binḅ teḅḅa, mago ḅac teḅ êḅ binḅ tonanḅ ḅawae teḅ atom.’ Amboac tonanḅ gajac noc ḅoc lau gebe sêmêḅ gamêḅ teḅ.

³ Galoc gêḅ teḅ embe ênêc aômḅa amboac polom 5 me gêḅ taniḅḅa ḅagêdô nanḅ, ôkêḅ êndêḅ aê.”

⁴ Mago dabunḅwaga gêjô Dawid awa gebe “Polom ḅaôma teḅ gêc aêḅa atomanô. Polom dênanḅ dabunḅageḅ tec gêc. Nêm lau wakuc embe têtḅ mêtê lauonḅa, go sêniḅ polom tau.”

⁵ Dawid gêjô dabunḅwaga awa gebe “Binḅanô, sêjac jao lauo gêdêḅ aêac bêc ḅagêdô su. Gêdêḅ taḅ aê gadi nanḅ, lau sêjam dabunḅ taunḅ. Ocsalô kôm kainḅ teḅ gêjac aê ḅawae, tec sêjam dabunḅ taunḅ ḅapeḅ sawageḅ.”

⁶ Amboac tonanḅ dabunḅwaga kêkêḅ polom dabunḅ gêdêḅ eḅ.

21:7–23:29 Saul kêjanda Dawid gêmoa mago Dawid kêbuli Saul auc ma kejonj sinjwaga tonj tenj sa. Êsêac sêsap Dawid tônj ma sêjac sinj genjenj.

24

Dawid taê walô Saul

¹ Saul kêjanda lau Pilisti su ma gêdênj tanj gêmu gêja nê malac nanj, êsêac sêjac minj gêdênj enj gebe Dawid gêmoa gamênj sawa Engedi.

² Amboac tonanj Saul kêkôc lau sinj 3,000, tanj kêjalinj êsêac sa anja lau Israel samob nênj nanj, ma jagesom Dawid to nê lau anja pocdênanj Noninj gêbôm ñagamênj kêsi oc kêpija.

³ Saul jagêô lasê pocgêsunj tenj, tanj gêc dombanênj sapa ñaintêna ñamagê nanj. Enj kêsô gêja gebe ênam tau ôkwi. Dawid to nê lau sêsinj tauj sêngônj pocgêsunj tonanj ñalêlôm.

⁴ Go Dawidnê lau sêsôm gêdênj enj gebe “Galoc bêc tau, tanj Apômtau kêsôm ñabinj gêdênj aôm nanj, gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakênj nênj ñacjo êsêp aôm lêmam gebe ôngôm êtôm aôm taêm ênam.’ ” Ma Dawid gêdi jakêsêbuñ Saul nê ñakwê balinj ñalêsu su kelecgenj.

⁵ Su, go Dawidnê ñalêlôm kepenj enj kêtû kêsêbuñ Saulnê ñakwê balinj ñalêsu gêngic.

⁶ Ma enj kêsôm gêdênj nê lau gebe “Apômtau ênac jao aê gebe jangôm ñoc ñatau, tanj Apômtau genj oso enj nanj, sec ma jakênj lemoc êpi enj, tanj kêtû Apômtaunê ñac genj oso enja.”

⁷ Ma Dawid gêjam saic nê lau ña binj tonanj ma gêlôc gebe êsêac sênac Saul êndu atom. Ma Saul gêdi sa ma gêwi pocgêsunj tau sinj kêsa gêja.

⁸ Ñasawa saunjenj, go Dawid kêdaguc enj kêsa awê gêja amboac tonanjenj ma gêmôêc kêdaguc Saul ma kêsôm gebe “O ñoc ñatau kinj.” Saul kêkac tau ôkwi ma Dawid gewec lanjânô gêdênj nom ma ketoc Saul sa.

⁹ Ma Dawid kêsôm gêdênj Saul gebe “Aôm kôkênj tanjam lau, tanj sêsôm gebe ‘Dawid gebe ensenj aôm su’ nanj, nênj binj kêtû agenja.

¹⁰ Bêc tonec aôm taôm gôlic ña matamanô gebe Apômtau kêkênj aôm kôsêp aê lemoc anja pocgêsunj. Ma lau ñagêdô sêsôm gêdênj aê gebe janac aôm êndu. Mago aê gagôm atom. Aê kasôm gebe aê oc jakênj lemoc êpi ñoc ñatau atom gebe Apômtau genj oso enj.

¹¹ O tamoc, ôlic nênj ñakwê balinj ñalêsu, tec gêc aê lemoc nec. Aê kasêbuñ ñakwê balinj ñalêsu tonec su, mago gajac aôm êndu atom. Tonañ êkênj puc aôm ma aôm ôjala gebe aê taêc gêjam binj sec tenj atom ma binj jali tauc sa êndênj aômña gêc ñoc ñalêlôm atom. Aê gagôm sec gêdênj aôm atom, mago aôm kôjanda aê gebe ônac aê êndu.

¹² Apômtau êmêtôc aêagêcnênj binj. Apômtau êkênj ñagêjô êndênj aôm êjô aê su. Mago aê lemoc êmoasac aôm atom.

¹³ Êtôm binjôlinj lanjwa kêsôm gebe ‘Ñac alôb-alôb êngôm gênj alôb-alôb’, mago aêñoc lemoc êmoasac aôm atom.

¹⁴ Israelnênj kinj gêmênj kêtû asanja. Kôjanda asa. Kôjanda kêam ñamatê tenj me. Me kôjanda tec tenj me.

¹⁵ Amboac tonanj Apômtau êtu ñacmêtôc ma êmêtôc binj, tanj gêc aêagêc ñasawa. Enj êtuc kêniñ aêñoc ñam ma ênam aê kêsi anja aôm lêmam.”

¹⁶ Dawid kêsôm binj tonanj gêdênj Saul su, go Saul kasôm gebe “O latuc Dawid, aôm awam tonanj me.” Ma Saul gêu tanjiboa lasê ma kêtanj.

¹⁷ Ma kasôm gêdênj Dawid gebe” Aôm gôgôm jagêdênj kêlêlêc aê. Gebe aê kakênj sec gêdênj aôm, mago aôm kôkênj moasinj gêjô su.

¹⁸ Ocsalô tonec Apômtau kêkênj aê kasêp aôm lêmam, mago gôjac aê êndu atom. Tec gêwa aôm sa gebe kômoasinj aê ñanô.

¹⁹ Ñac tenj embe êtap nê ñacjo sa oc awi enj sinj êc toôli samucgenj ana me. Amboac tonanj Apômtau êmoasinj aôm êjô gênj, tanj ocsalô tonec gôgôm gêdênj aê nanj.

²⁰ Ma galoc ôlic acgom, aê kajala gebe aôm oc ôtu kinj ma Israelnênj gôlinj kinja tonanj êsêp aôm lêmam ñalêlôm.

²¹ Amboac tonañ ôtôc lêmam ôkô Apômtau lañônêm gebe embe jamac êndu su, go onsen ñoc wakuc su atom ma ômbuñ ñoc ñaê su anğa tamocnê gôlôac nêñ atom.

²² Ma Dawid kêtôc lêma gêdêñ Saul. Go Saul gêmu gêja nê malac ma Dawid to nê lau sêpi malac ñajaña sêja.

25

Samuel gêmac êndu

¹ Gêdêñ tonañ Samuel gêmac êndu. Ma lau Israel samob sêkac taun sa ma têtan tañiboa kêtü enña, go sêsuñ en anğa taunê andu anğa Rama.

25:1b–27:12 Dawid gêjam Abigail. En awê lañôêjam ma awê tokauc ñagaô. Saul kêjanda Dawid gêmoa. Dawid kêkêñ sec gêjô sec atom, en taê walô Saul kêtiam. Su, go gêja lau Pilisti nêñ gamêñ ma gêjam sakinğ êsêacnêñ kin ten.

28

Saul agêc awê, tañ kêtü kênac lau katun

¹ Gêdêñ ñasawa tonañ lau Pilisti sêkalem nêñ sinwaga samob sêpi tagen sebe sênac sinğ êndêñ lau Israel. Ma nêñ kinğ Akis kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Aôm kôjala gebe aôm to nêm lau oc anac sinğ awiñ aê.”

² Dawid kêsôm gêdêñ Akis gebe “Ñajam, aôm oc ôlic gêñ, tañ nêm sakinğwaga ocgo êngôm nanğ.” Ma Akis kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Ñajam, aê gabe jakêñ aôm ôtu aê taucñoc sinwaga ejop aê endenğ tönğenña.”

³ Gêdêñ ñasawa tonañ Samuel gêmac êndu su ma lau Israel samob têtan tañiboa kêtü enña ma sêsuñ en anğa taunê malac Rama. Ma Saul kêtinğ lau, tañ sêkalem ñacmatê katunğ to lau mectomanğ nanğ, su anğa lau Israelnêñ gamêñ.

⁴ Lau Pilisti sêkac taun sa mênşê nêñ becobo kêkô Sunem, ma Saul kêkac lau Israel samob sa sê nêñ becobo kêkô gamêñ ñabau Gilboa.

⁵ Gêdêñ tañ Saul gêlic lau Pilisti nêñ sinwaga taêsam nanğ, en kêtêc tau ñasec ma nê ñalêlôm ñatutuc ñanô.

⁶ Go Saul kêtü kênac Apômtau, mago Apômtau gêjô enğ awa ña mê me kapoac me propete awenğ atom.

⁷ Amboac tonañ Saul kêsôm gêdêñ nê sakinğwaga gebe “Ansom awê tenğ, tañ êtôm gebe êtu kênac ñacmatê katunğ nanğ. Aê gabe najatu kênac enğ.” Ma nê sakinğwaga sêjô enğ awa gebe “Awê tenğ gêmoa Endor, tañ kêtôm gebe êtu kênac ñacmatê katunğ nanğ.”

⁸ Tec Saul kêsô ñakwê ñaôma tenğ gêjam lau ñaôma lañônğ ma nê ñac luagêc sêwiñ enğ sêja. Êsêac jasêô lasê dêdêñ awê tau gêdêñ gêbêc ma Saul kêsôm gebe “Ôkalem ñacmatê katunğ êtu aênğ. Ma ômôêc ñac, tañ aê jasam êndêñ aôm nanğ, nê katu êmênğ.”

⁹ Mago awê tau gêjô enğ awa gebe “Aôm taôm kôjala gêñ, tañ Saul gêgôm nanğ. Enğ kêtinğ lau, tañ sêkalem ñacmatê katunğ to lau mectomanğ su anğa gamêñ tonec. Aôm gobe ôwa lakô aê gebe onsenğ aê su kêtü asagenğ.”

¹⁰ Mago Saul kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Aê jasôm binğnanôgenğ jakô Apômtau mata jali lañônêmğ gebe aôm ôwê binğ tonañ ñakainğ atom.”

¹¹ Go awê tau kêtü kênac gebe “Jakalem asa êmênğ êtu aôm ña.” Ma Saul gêjô enğ awa gebe “Ôkalem Samuel êmênğ.”

¹² Gêdêñ tañ awê tau gêlic Samuel nanğ, enğ kêwakic ma kêsôm gêdêñ Saul gebe “Aôm Saul tau. Kôsau aê kêtü asagenğ.”

¹³ Tec kinğ kêsôm gêdêñ enğ gebe “Ôtêc taôm atom. Gôlic asagenğ.” Awê tau gêjô Saul awa gebe “Aê galic ñalau tenğ kêpi anğa nom ñalêlôm gêmênğ.”

¹⁴ Saul kêtû kênac gebe “Nalanô kêtôm asagen.” Awê gêjô en awa gebe “Namalacanô ten tec kêpi gêmên ma ñakwê baliñ kékwa en auc.” Go Saul kêjala gebe Samuel tau tônê, tec gewec lanôanô gêdên nom ma ketoc en sa.

¹⁵ Go Samuel kêsôm gêdên Saul gebe “Aôm kôlêsôn aê ma gômôêc aê gamu kapi gamên kêtû asagenña.” Saul gêjô en awa gebe “Aê kêpô lêna tau ñanôgen. Lau Pilisti sêjac sin gêdên aê ma Anôtô gêbuc dêmôê aê ma gêjô aê aoc kêtiam atom. En kékên propete seoc biñ lasê me gêsun mê ten gêdên aê atom. Tec aê kakalem aôm gebe ôsôm gên, tañ jangôm nan, êndên aê.”

¹⁶ Samuel kêsôm gebe “Apômtau kégamin tau gêdên aôm to kêtû nêma ñacjo su ma aôm kôtu kênac aê kêtû asagenña.

¹⁷ Apômtau gêgôm biñ, tañ kasôm lasê kêsa aê aoc nan, ñanô kêsa kêpi aôm. En kékac gôlin kiñña su anğa aôm lêmam ma kékên kêpi ñac wacban aômña Dawid.

¹⁸ Aôm tañam wamu gêdên Apômtau awa atom ma gôgôm ênê têtac ñandan gêdên lau Amalek ñanô kêsa atom, tec galoc Apômtau gêgôm gên tonan gêdên aôm.

¹⁹ Ma Apômtau êkên aôm taômgen ôsêp lau Pilisti lemen atom, êkên lau Israel samob sêwiñ. Ma êndên elenña aôm to latômi oc mênamo awin aê ma Apômtau oc êkên Israelnên sinwaga sêsêp lau Pilisti lemen amboac tonanjen.”

²⁰ Saul gênô Samuelnê biñ tonan e nê katu kelendec ma en gêu tau gêc nom. En ôliwalô gêjana gebe gen gen atom bêc samuc ten to gêbêc samuc ten.

²¹ Go awê tau gêdên Saul gêja e gêlic en kêsabigen gêc, tec kêsôm gêdên en gebe “Nêma sakinwagao aê kakên tañoc aômnên biñ. Ma gajac môkêc tauc gebe janaña, tec kasô nêma biñ ñalabu.

²² Galoc ôkên tañam nêma sakinwagao aê. Ôlôc go jakên gên taniñña ñagec êndên aôm ôniñ têkwam saki êsa gebe ôsêlên.”

²³ Mago en gedec ma kêsôm gebe “Masi, aê janiñ gên atom.” Tec ênê sakinwaga jasêwiñ awê tau ma sêkac en e kékên taña nê biñ, go gêdi anğa nom mênghênghên mê.

²⁴ Awê tau kékôc bulimakao ñalatu tanjen ten, tañ kékô nê andu nan, ma gêjac êndu ma kêsa. Go kékôc polom matac mênghêgamuc ma kêpac polom ñalucgen

²⁵ mênghêkên gêdên Saul to nê sakinwaga. Sen gên su, go ac sêdi ma jasêc sêja gêdên gêbêc tonan.

29:1–30:31 Lau Pilisti nê laumata sinwaga sedec gebe Dawid tonê lau sênac sin êndên lau Israel sêwiñ êsêac. Tec Dawid gêmu gêja malac Siklag ma kêtap sa gebe lau Amalek sêjac sin gêdên malac tau su. Kêtû tonanña en kêjanda êsêac e kêku êsêac tulu.

31

Saul to latui sêmac êndu

¹ Lau Pilisti sêjac sin gêdên lau Israel ma sêjam lau Israel êlin-êlin to sêjac taêsam êndu sêc lôc Gilboa.

² Lau Pilisti sêjanda Saul to nê latui e sêjac Saul latui Jonatan agêc Abinadab ma Malkisua êndu.

³ Ma ñacjo sêgi Saul auc e lau talamña sêpê en ña sôb.

⁴ Amboac tonan en kêsôm gêdên ñac wakuc, tañ gêoc ênê laukasap nan, gebe “Ômbuc nêma sin sa ma ôngun aê êndu gebe lau samuc tonan mênghênac aê êndu ma sêsu aê susu atom.” Mago ñac tau gedec gebe en kêtêc tau ñanô. Go Saul kékôc tau nê sin ma gêu tau kêsêp.

⁵ Gêdên tañ nê ñac-gêoc-ênê-laukasapwaga gêlic Saul gêmâc êndu nan, en tau jagêgun tau ma gêmâc êndu gêwiñ Saul.

⁶ Amboac tonan Saul gêmâc êndu to nê latui têlêac ma nê ñac-gêoc-ênê-laukasapwaga to nê lau samob sêmac êndu gêdên bêc tagen tonan.

⁷ Lau Israel, tañ sêngôn gaboan Jesrel ñamaken to bu Jordan ñagamên oc kêpiña nan, sêlic Israelnên sinwaga sêc êlin-êlin ma sêjac Saul to latui êndu, tec êsêac sêwi nêñ malac sin ma sêc su amboac tonanjen. Ma lau Pilisti mênssêngôn êsêacnên malac tau.

⁸ Ñagelen lau Pilisti sebe sêjanjo ñacmatê nêñ gên sinña su ma têtap Saul to nê latui têtêac nêñ ñawêlêlan sa sêc lôc Gilboa.

⁹ Êsêac dêdim Saul gêsutêkwa gêngic ma sêjanjo ênê laukasap su, go sêsakin lau jaen sêjac laoc Pilisti nêñ gamên samucgen gebe sêsôm ñawae ñajam tonan lasê êndên nêñ anôtôi to lau sêjô.

¹⁰ Êsêac tetoc Saulnê laukasap gêc anôtôo jaba Astarot nê lôm dabun ma sêjac ênê ñawêlêlan tôn genkaleñ malac Betsan ñatunbôm.

¹¹ Ma gêdên lau Jabes-Gilead sêjô bin, tañ lau Pilisti sêgôm gêdên Saul nan ñawae

¹² êsêacnên lau ñaclai samob dêdi ma sêsêlên gêdên gêbêc jasêkôc Saul to nê latui nêñ ñawêlêlan su anga Betsan ñatunbôm ma sêkôc sêmên malac Jabes, go sêkên ja gen.

¹³ Ma sêkôc êsêacnên ñatêkwa jasêsun en gêc ka kamem anga Jabes ñalabu ma sêjam dabun mo bêt 7.

Samuelnê Buku Kêtu Luagêcña

Samuelnê Buku Kêtu Luagêcña gêjac têku min, tañ kêsêp buku namataña. Dawid kêtû kiñ ma gêjam gôliñ gamêñ Judaña gêmun (môkêlatu 1-4) e kêtû lau Israel samob nêñ kiñ (môkêlatu 5-24). Dawid gêjac siñ gêdêñ nê ñacjo gebe êngôm nê gamêñ kiñña esewec. Ênê ñacjo ñamaken sêmoa lau Israel ñalêlôm, ñamaken sêmoa gamêñ ñamagêña. Buku tonec gêjac miñ Dawidnê siñ tonan ñabiñ, mago buku tau gêwa Dawidnê biñ ñagêdô sa gêwiñ. En ñac gêdêñ, tañ kêkêñ gêwiñ Anôtô ma gêjam sakiñ en tonê ñalêlôm samucgen. Nê lau têtac gêwiñ en ma tetoc en sa. Mago buku tonec gêsan Dawidnê biñ, tañ kêlênsôn to kêkêñ wapac en nan, auc atom amboac tonanjen Kêsêp ñasawa en têtac ñandan to têtac ñakalac ma ketoc tau sa. Tagen gêdêñ tañ Anôtônê propete Natan kêtôc ênê sec gêdêñ en nan, en geoc nê keso lasê ma kêsô Apômtaunê mêtôc ñalabu.

Lau Israel sê taên ênê lên to kôm ñanô e kêtû ñamu gêdêñ tañ gêñwapac kêkônin êsêac nan, êsêac sêkêñ maten kiñ ten, tañ êsa anga Dawidnê gôlôacnên ma êtôm en tau. Êsêac taên kêka Dawidnê latu ten.

Dawid gêjô Saul gêmac êndu ñawae

¹ Saul gêmac êndu su ma Dawid kêku lau Amalek tulu. En gêmu gêmên mêngêmoa Siklag bêc luagêc.

² Ma gêdêñ bêc kêtû têlêacña ñac ten mêngêo lasê anga Saulnê siñwaga nêñ tonê ñakwê gêngic ma kekop gi en môkêapac. Gêdêñ tañ en gêo lasê gêdêñ Dawid nan, ñac tau gêu tau gêc nom ma ketoc en sa.

³ Dawid kêtû kênac en gebe “Gômôên anga ondoc.” Tec en gêjô ênê biñ gebe “Aê gaêc anga Israelnên siñwaga nêñ, tec gamêñ.”

⁴ Ma Dawid kêsôm gêdêñ en gebe “Biñ amboac ondoc. Ôsômman.” Ma en kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Siñwaga sêc su anga siñmala ma ñacjo sêjac taêsam êndu. Saul agêc latu Jonatan sêmac êndu amboac tonanjen.”

⁵ Go Dawid kêtû kênac ñac matac tau, tañ kêkôc ñawae gêmên nan gebe “Saul agêc Jonatan sêmac êndu ñawae kêtap aôm sa ñalên amboac ondoc.”

⁶ Ñac matac gêjô ênê biñ gebe “Aê tauc gamoa lôc Gilboa gamoa ma galic Saul gesen gun tau tôñ ña nê kêm kêkô ma ñacjonên kareta to lau, tañ sêngôn hos ñaô nan, sêkapiñ en sa.

⁷ Gêdêñ tañ en kêkac tau ôkwi nan, gêlic aê ma gêmôêc aê. Aê gajô en awa gebe ‘Aê tec gamoa.’

⁸ En kêtû kênac aê gebe ‘Aôm asa.’ Ma aê gajô en awa gebe ‘Aê ñac Amalek ten.’

⁹ Go en kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ômôên ma ônac aê êndu. Matocanô kêtû talô su, tagen matoc jali gamoa.’

¹⁰ Amboac tonan aê katu gasuc en jagajac en tomatêgen gebe aê kajala gebe en oc êmoa atom. Go aê kakôc sunsun kiñña su anga môkêapac ma joc anga lêmadambê tec kajon gadên aôm, ñoc apômtau gamêñ.”

¹¹ Go Dawid lêma kêsêp nê ñakwê ma kêkac gêngic ma lau samob, tañ sêmoa sêwiñ en nan, sêgôm amboac tonanjen.

¹² Ma sêpuc taniboa sa ma têtan to sêjam dabun mo e oc jakêsêp kêtû Saul agêc nê latu Jonatan ma Apômtaunê lau Israel, tañ siñ gesen êsêac su nanña.

¹³ Ma Dawid kêsôm gêdêñ ñac matac, tañ kêkôc ñawae gêmên nan gebe “Aôm anga ondoc.” Ma en gêjô en awa gebe “Ñac jaba Amalek ten latu aê, mago gamoa nêñ gamêñ.”

¹⁴ Go Dawid kêsôm gêdêñ en gebe “Amboac ondoc tec kôtêc taôm atom ma lêmam kêpi Apômtaunê ñac, tañ gen oso en nan, ma gôjac en êndu.”

15 Go Dawid gêmôêc lau matac nêj ñac tenj gêmêj ma kêsôm gebe “Ôna, ônac enj êndu.” Amboac tonan en jagêjac ñac Amalekña tonan e gêmac êndu.

16 Dawid kêsôm gédêj enj gebe “Nêm dec êpi aôm taôm gebe aôm taôm kôkic nêj biñ ña taôm awamsunj gédêj tanj kôsôm gebe ‘Aê gajac Apômtaunê ñac, tanj genj oso enj nanj êndu nanj.’ ”

Dawid kêtanj tanjiboa kêtû Saul agêc Jonatanña

17 Go Dawid gêga wê tanjiboaña tonac kêpi Saul agêc latu Jonatan

18 ma kêjatu gebe têndônj wê tau êndêj lau Juda ma teto kêsêp Jasarnê buku.

19 “Ojae Israel, sêjac nêj waem êndu gêc nêj lôc ñaô.

Ojae, nêj sinjêlêc ñactêkwa sêjanagoc.

20 Asôm lasê anja Gat atom

ma anac minj anja Askalon ñamalacunj atom

gebe lauo Pilisti têtû samuc atom

ma lau samuc latunjo sênac lasê atom.

21 “Amac lôc Gilboa, manij to kom

êpi amac atom, atu gamêj gasanj.

Gebe sesenj sinjêlêcnê lautuc ñadabunj su

ma senj oso Saulnê lautuc ña niptêkwi kêtiam atom.

22 “Jonatannê sôb keso ñacjo atomanô

ma Saulnê sinj gêjam kôm ñaôma atom.

Gêjac lau sinjêlêc popoc

ma gesenj ñacjo su.

23 “Saul agêc Jonatan têtac gêwinj taunj to sêlic taunj ñajam

sêmoa matenj jali sêwinj taunj ma sêmac êndu sêwinj taunj amboac tonanjenj.

Sêlêti ñagaô kêlêlêc momboanj gêlôb

ma nêj ñaclai kêlêlêc lewe nêj su.

24 “O amac Israel latunjo, atanj êtu Saulña

gebe enj kêkêj ñakwê asôsamuc ñajam-ñajam gédêj amac ma kêkêj gêlônj gold genj kalenj nêj ñakwê.

25 “Ojae, lau ñactêkwa sêjanja anja sinj ñalêlôm.

Sêjac Jonatan êndu tomatêgenj gêc lôc ñaô.

26 “O teocenec Jonatan, atêc gêmô aê kêtû aômña.

Ojae, ñoc gênenec.

Nêm têtac gêwinj aêña kêmoasinj aê ñanôgenj

kêlêlêc lauo têtac gêwinj aêña su.

27 “Ojae, sinj gesenj lau ñactêkwa su ma nêj laukasap gêjanja.”

2

Dawid kêtû kinj Judanja

1 Tonanj su, go Dawid kêtû kênac Apômtau gebe “Aê oc Japi najangônj malac Judanja tenj me masi.” Apômtau gêjô ênê biñ gebe “Ôna.” Dawid kêtû kênac kêtiam gebe “Jana malac ondoc.” Ma Apômtau gêjô enj awa gebe “Ôna Hebron.”

² Amboac tonañ Dawid gêwiñ nê awêlagêc Ahinoam anğa Jesrel agêc Nabalnê awêtuc Abigail anğa Karmel jakêpi Hebron.

³ Dawid kêkôc lau, tañ sêmoa sêwiñ en nan, to nêñ gôlôac sêwiñ jasêngôn malac Hebron nagamên nagêdô.

⁴ Go ñacwaga Judaña sêmên ma sen oso Dawid kêtü gôlôac Judaña nêñ kiñ anğa tonañ. Nawe gêdên Dawid gêmên gebe lau Jabes-Gilead sêsun Saul su.

⁵ Tec Dawid kêsakiñ biñ tonac gêdên êsêac gebe “Apômtau ênam mec amac gebe têtac gêwiñ nêñ natau Saul amboac tonañ ma asun en.

⁶ Apômtau êtôc nê têtac gêwiñ tengeñña êndên amac to taê walô amac ma aê gabe jamoasiñ amac amboac tonanğen êjô gên, tañ amac agôm nan.

⁷ Ma galoc têtac êpa su ma awa taôm sa amboac ñacgen. Gebe nêñ natau Saul gêmâc êndu su ma lau Juda sen oso aê gebe jatu êsêacnên kiñ.”

2:8–4:12 Saulnê sinwaganên kasêga Abner kêkên Saul latu Isboset kêtü kiñ anğa gamên gêmu kêpiña. Siñ kêsâ ma lau Israel nêñ gôlôacmôkê, tañ sêngôn gamên gêmu kêpiña to êsêac, tañ sêngôn gamên gêmu kêsêpña nan, sêjac taun. Siñ gesen Abner agêc Isboset su, tec Dawid kêtü gamên samucgen ñakiñ En gêbiñ gamên Israelña to gamên Judaña tôñ sêpi tagen.

5

Sêkên Dawid kêtü Israel samob nêñ kiñ

¹ Go Israelnêñ gôlôacmôkê samob sêô lasê gadên Dawid anğa Hebron ma sêsôm gêdên en gebe “Aêacma natê nagêdô aôm.

² Gêmunña gêdên tañ Saul kêtü kiñ nan, aôm gôwê lau Israel kêtü sinña sêja ma kôkôc êsêac sêmu sêmên kêtiam. Ma Apômtau kêsôm gêdên aôm gebe ‘Aôm oc ôtu aênoc lau Israelnêñ gejobwaga ma ôtu êsêacnên gôliñwaga.’”

³ Go lau Israelnêñ kasêga samob sêô lasê gêdên kiñ anğa Hebron ma kiñ Dawid kêmoatiñ poac gêwiñ êsêac anğa Hebron semoa Apômtau lanônên, go sen oso Dawid kêtü kiñ Israelña gêwiñ.

⁴ Dawidnê jala kêtü 30 ma kêtü kiñ. Ma en gêjam gôliñ êsêac jala 40.

⁵ En kêtü kiñ Judaña anğa Hebron kêtôm jala 7 ma ajôn 6 ma anğa Jerusalem en kêtü Israel to Juda samobnên kiñ kêtôm jala 33.

Dawid kêku Jerusalem tulu

⁶ Kiñ to nê lausiñ sêja Jerusalem gebe sênac lau Jebus, tañ têtü malac natau nan. Êsêac sêsôm gedên Dawid gebe “Aôm ôsô tonac ômônên atomanô, lau matenpec to puliñ oc sêkô aôm auc.” Biñ tonañ ñam gebe Dawid oc êku malac tulu atomanô.

⁷ Mago Dawid kêku malac totunbôm ñajaña tulu, tec sêsam malac tau gebe Dawidnê malac.

⁸ Gêdên bêc tonañ Dawid kêsôm gebe “Ñac tañ êsêli êsô gasuc buña naênac lau Jebus ma enen lau puliñ to matenpec Dawid gedec ñanôgen nan su, go êtu ñac ñamataña.” Kêtü tonañña sêsôm biñ tonac sêmoa gebe “Matenpec to puliñ oc sêô Apômtaunê andu atom.”

⁹ Dawid gêngôn malac totunbôm ñajaña tau ma kêsam gamên tau gebe Dawidnê malac. En kêkwê malac tau kêgigen gêjam m anğa Milo ma kêsô gêja.

¹⁰ Amboac tonañ Dawidnê ñaclai kêpi ec-kêpi ec gebe Apômtau lausiñ undambêña nêñ Anôtô gêmoa gêwiñ en.

Kiñ Hiram ketoc Dawid sa

¹¹ Lau Tirus nêñ kiñ Hiram kêsakiñ lau jaenña gêdên Dawid. En kêsakiñ kaseda to kamunda ma sêsap-pocwaga ma sêkwê Dawidnê andu.

¹² Tec Dawid kêjala gebe Apômtau kêkên en kêtü kiñ Israelña biññanôgen-ma ketoc ênê gôliñ kiñña sa kêtü ênê lau Israelña.

Dawidnê latuio to ñac, tañ tenenji sêkôc êsêac anğa Jerusalem nan

¹³ Gêdên tañ Dawid gêwi Hebron sin jagêngôn Jerusalem nan, en gêjam lauo ñagêdô mênşewiñ, tec sêkôc ênê latuio to ñac ñagêdô.

¹⁴ Latui tañ tenenji sêkôc anğa Jerusalem nan, nêñ ñaê tonec Samua agêc Soba ma Natan agêc Salomo

¹⁵ ma Ibkar agêc Elisua ma Nepeg agêc Japia

¹⁶ ma Elisama agêc Eliada ma Elipelet.

Dawid kêku lau Pilisti tulu

¹⁷ Gêdên tañ lau Pilisti sênô gebe sen oso Dawid kêtü kiñ Israelña nan, lau Pilisti samob sêwê sêpi sêja gebe sêkôc Dawid tön. Mago Dawid gênô biñ tau ñawae ma kêsêp jagêngôn malac totunbôm ñajaña tau.

¹⁸ Lau Pilisti sêo lasê gaboañ Repairim ma sêngôn gamên aucgen.

¹⁹ Go Dawid kêtü kênac Apômtau ma kêsôm gebe “Aê oc japi jandên lau Pilisti jana ma aôm ôkên êsêac sêsêp aê lemoc me masi.” Ma Apômtau gêjô en awa gebe “Aec, ôpi ôna, gebe aê oc jakên lau Pilisti sêsêp aôm lêmam biñjanôgen.”

²⁰ Amboac tonañ Dawid gêo lasê Bal-Perasim ma kêku êsêac tulu anğa tonañ. Go en kêsôm gebe “Apômtau gêjac ñoc ñacjo gêmun aê amboac bu kêsap lêndan.” Kêtü tonañña sêsam gamên tonañ gebe Bal-Perasim (Apômtau kêku tulu).

²¹ Lau Pilisti sêwi nêñ anôtôi gwam sin sêc tonañ ma Dawid to nê lau sêkôc sa ma sêc sêja.

²² Go lau Pilisti sêpi jasêo lasê gaboañ Repairim kêtiam ma sêngôn sêjam gamên aucgen.

²³ Gêdên tañ Dawid kêtü kênac Apômtau kêtiam nan, Apômtau gêjô en awa gebe “Ôpi ôna atom. Ômbuc ômoa êsêac dêmôênmunagen ma ônac êsêac anğa gamên, tañ kêkanôn ka môsê kêkô nan.

²⁴ Ma embe ôñô lau sêsêlên ñakicsêa anğa ka lolôcña, go ôlêti gebe êndên tonañ Apômtau êsêlên êmun aôm gebe ênac Pilisti nêñ lausiñ.”

²⁵ Dawid gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu en ma gêjac lau Pilisti anğa Geba e gêdên Geser.

6

Dawid kêkôc poac ñakatapa gêmên Jerusalem

¹ Tonañ su, go Dawid kêkac Israelnên laumata sinña 30,000 sa kêtiam.

² Dawid gêdi gawiñ lau samob tonañ gêja malac Bal-Juda gebe êkôc Anôtônê poac ñakatapa, tañ sêsam lausiñ undambêña nêñ Apômtau, tañ gêngôn kerub ñaô nan, nê ñaê kêpi nan.

³ Êsêac tetoc Anôtônê poac ñakatapa kêkô kareta wakuc ten ñaô ma sêkôc sêsa anğa Abinadabnê andu, tañ kêkô gamên ñabau nan, ma Abinadab latuagêc Usa agêc Ahio sêjam gôliñ kareta tau.

⁴ Usa kêsêlên gêmün poac ñakatapa ma Ahio kêsêlên gêmün.

⁵ Dawid to lau Israel samob têtê wê toôliñ walôgen sêmün Apômtau ma sêjam wê ma sêjac gên wêña togam ma sekolon gegob ma sêjac dauc ma on.

⁶ Gêdên tañ êsêac jasêo lasê Nakonnê sêka polom ñamala nan, bulimakao sêka selevel, tec Usa kêmetôc lêma jakêpuc Anôtônê poac ñakatapa tön.

⁷ Go Apômtau têtac ñandan gêdên Usa ma gêjac en gebe kêmetôc lêma gêdên Apômtaunê poac ñakatapa.

⁸ Dawid têtac ñandan kêtü Apômtau kêkac Usa su amboac tonanğen, tec sêsam gamên tau gebe Peres-Usa e mêngêdên galoc.

⁹ Gêdên bêc tonañ Dawid kêtêc Apômtau ma kêsôm gebe “Apômtaunê poac ñakatapa êndên aê êmên amboac ondoc.”

¹⁰ Tec Dawid gedec gebe Apômtaunê poac ñakatapa êna ênê malac, ma kêkôc katapa tau kêsô Obed-Edom ança malac Gat nê andu gêja.

¹¹ Amboac tonan Apômtaunê poac ñakatapa kêkô Obed-Edom nê andu ança malac Gat kêtôm alôn télêac. Ma Apômtau gêjam mec Obed-Edom to nê gôlôac samucgen.

¹² Ma êsêac sêsôm ñawae gêdên kin Dawid ma sêsôm gebe “Apômtau gêjam mec Obed-Edom nê gôlôac to nê gêj samob kêtû Anôtônê poac ñakatapaña”, tec Dawid gêja jakêkôc Anôtônê poac ñakatapa totêtac ñajamgen ança Obed-Edom nê andu gêmên taunê malac.

¹³ Gêdên tan lau sêbalan katapa sa ma sêu enkain sêsêlên kêtû dim 6 nan, Dawid kêkên bulimakao kapoac ten ma domba tonalêsi ten kêtû da.

¹⁴ Ma Dawid kêtê wê to nê ñalêlôm samucgen gêmun Apômtau. En kêjandin obo dabungen.

¹⁵ Dawid to lau Israel samob sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa sêmên ñalên amboac tonan sêjam lasê to sêjac dauc kêtan toôndugen.

¹⁶ Gêdên tan Apômtaunê poac ñakatapa mêngeô lasê Dawidnê malac nan, Saul latuo Mikal gêjam tuc kêsâ katam saun ma gêlic kin Dawid kêtê wê gêboan-gêboan gêmun Apômtau, tec en kêpêc gêdô en gêc lêlômgen.

¹⁷ Sêkôc Apômtau nê poac ñakatapa mênssêso becobo, tan Dawid gê nan, ma tetoc kakô ñamala. Ma Dawid kêkên daja to dawama gêdên Apômtau.

¹⁸ Kêkên daja to dawama tonan su acgom, go gêjam mec lau gêjam Apômtau, lausin undambêña nên Anôtô lanô,

¹⁹ gocgo kêsôm ñabin ma sêjac sam polom ten ma bôc ñagêdô ten ma polom ñakana ten gêdên lau Israel nên lauo to ñac kêtômgen. Su, go lau samob sec êlin-êlin sêmu sêja nên gamên kêtiam.

²⁰ Dawid gêmu gêja nê andu amboac tonan gebe ênam mec nê gôlôac. Go Saul latuo Mikal kapuc en tôn-tôn ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec Israelnên kin kêwaka tau sa ñajamanô. En kêsêlên toôli ñaômagen gêmoa nê sakinwaganên sakinwagao ñalêlôm tomaja gêbacgen kêtôm ñac ñaôma ten.”

²¹ Dawid gêjô Mikal awa gebe “Aê katê wê gebe jatoc Apômtau sa. En kêjalin aê sa gajô aôm tamam ma gajô ênê gôlôac samob. En kêkên aê katu ênê lau Israel nên kin. Aê oc jatê wê to jatoc Apômtau sa jamoa.

²² Ma aê oc jakônin tauc êlêlêc galocña e jalic tauc amboac gen ñaôma. Mago ñapalêo, tan aôm kôsôm bin kêpi êsêac nan, oc tetoc aê sa.”

²³ Ma Saul latuo Mikal kêkôc ñapalê ten atom e gêmâc êndu. *

7

Anôtô kêmoatin poac gêdên Dawid

¹ Gêdên tan Apômtau kêkên kinê ñacjo sêsô en ñalabu nan, kin tau kêlêwan tau gêngôn nê andu.

² Ma kin kêsôm gêdên propete Natan gebe “Ôlic acgom, galoc aê gangôn andu kaseda tonec, mago Anôtônê poac ñakatapa kêkô becobogen.”

³ Ma Natan kêsôm gêdên kin gebe “Ñajam, ôna ma ôngôm gêj samob, tan gêc nêm ñalêlôm nan, ñanô êsa gebe Apômtau gêwin aôm.”

⁴ Mago gêdên gêbêc tonan Apômtau gêsun bin gêdên Natan ma kêsôm gebe

⁵ “Ôna ma ôsôm êndên ñoc sakinwaga Dawid gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gobe ôkwê andu ten êtu aê jangônña me.

⁶ Gêdên tan aê gawê lau Israel ança Aiguptu sêpi sêmên e mêngeô galoc nan, aê gangôn andu ten ñalêlôm atomanô. Aê gajac laoc gamên gen ma gangôn becobogen kêtû ñoc andu.

* 6:23: Peres-Usa ñam “kêkac su”.

7 Amboac ondoc gédêñ ñasawa samob, tañ gajac laoc gamêñ gawiñ lau Israel nañ, aê kasôm biñ teñ gédêñ Israelnêñ gôliñwaga, tañ kajatu êsêac gebe sejop ñoc lau Israel nañ, nêñ teñ gebe Amac akwê andu kasedaña teñ êtu aêña atom, kasôm me masi.’

8 Ma galoc aôm ôsôm êndêñ ñoc sakiñwaga Dawid gebe Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gojob domba gômoa gamêñ wale-wale, tec aê kakôc aôm su gebe ôtu ñoc lau Israel nêñ gôliñwaga.

9 Ma aê gamoa gawiñ aôm anga gamêñ samob, tañ kôsêlêñ kôsa nañ, ma gasen nêñ ñacjo samob su gamuñ aôm ma gabe jakêñ aômnêm ñaê êtu kapôêñ êtôm lau kapôêñ nomña nêñ.

10 Ma aê jajaliñ gamêñ teñ sa êtu ñoc lau Israelña ma oc jasê êsêac sêsêp gebe êtu êsêacnêñ gamêñ sêngôñña ma ñacjo sêlênsônêñ êsêac êtiam atom, ma lau ñaclai sec sêkôninêñ êsêac êtôm sêgôm gédêñ gêmuniña êtiam atom.

11 Sêgôm gédêñ tañ aê kakêñ gôliñwaga sêjam gôliñ ñoc lau Israel nañ. Aê oc jakêñ nêñ ñacjo sêsô aôm ñalabu ma ôngônêñ tomalô. Apômtau gêjac mata gédêñ aôm gebe en tau oc êmboa nêñ gôlôac sa.

12 Nêñ têm embe êmbacnê ma ônêc nêñ bêc ôwiñ tamami, nañ oc jakêñ latôm, tañ mênêsa anga aôm nañ, êjô aôm su, ma oc janac dabiñ ênê gamêñ kiñña.

13 En oc êkwê andu teñ êtu ñoc ñaêña ma jakêñ ênê lêpônêñ kiñña êkô enden tôngeñ.

14 Aê oc jatu en tama ma en êtu aê latuc. En embe êngôm sec aê oc jamêtôc en êtôm tama teñ kêmêtôc latu.

15 Mago aê oc jakôc ñoc moasiñ su anga ênê êtôm kakôc su anga Saul, tañ katu kiñ gêmuniñ aôm nañ atom.

16 Tagenêñ aômnêm gôlôac to nêñ gôliñ kiñña êmoa aê lanôcnêmña tengeñ ma tengeñ. Ma nêñ lêpônêñ kiñña êkô enden tôngeñ.’ ”

17 Natan kêsôm biñ samob, tañ Anôtô geoc lasê gédêñ en nañ gédêñ Dawid.

Dawidnê mec dangeña

18 Go kiñ Dawid kêsô lômbec jagêngônêñ Apômtau lanônêmña ma ketenêñ mec gebe “O Apômtau Anôtô, aê asa ma ñoc gôlôac asa tec gôwê aê e mêngeñ tonec.

19 Mago moasiñ tonan, aôm Apômtau Anôtô, gôlic amboac kêtôm su atom, tec kôsôm biñ, tañ oc mênêsa êtu ñamu nañ, kêpi nêñ sakiñwaganê gôlôac gêwiñ. O Apômtau Anôtô, aôm kôtôc gôlôac to gôlôac, tañ ocgo mênêsa nañ gédêñ aê.

20 O Apômtau Anôtô, aê oc jasôm asagenêñ êwiñ. Aôm taôm kôjala nêñ sakiñwaga.

21 Aôm gôgôm gêñsêga samob tonanêñ ñai kêtû biñ, tañ gôjac mata nañ, ma katu nêñ ñalêlôm kêkac aômña gebe ôsôm gên tau lasê êndêñ nêñ sakiñwaga aê jajala.

22 O Apômtau Anôtô, aôm ñac kapôêñanô ma teñ kêtôm aôm gêmoa atom. Anôtô teñ gêmoa atom, aôm taômgeñ, kêtôm biñ samob, tañ aêac anô kêsô aêac tanêñsuñ nañ.

23 Ma lau nomña ondoc têtôm aômnêm lau Israel, tañ anôtô teñ gêjam êsêac kêsi gebe têtû ênê lau nañ, ma êwaka taunê ñaê sa to êngôm gêñsêga to gêñtalô êtu êsêacña. Ma êtin lau to nêñ anôtôi jaba su êmuñ nêñ lau.

24 Mago aôm kôkêñ lau Israel têtû nêñ lau gedên tôngeñ ma aôm, Apômtau, kôtu êsêacnêñ Anôtô.

25 “O Apômtau Anôtô, galoc ôkêñ biñ, tañ gôjac mata kêpi nêñ sakiñwaga to nêñ gôlôac nañ, êtu tônêñ enden tôngeñ, ma ôngôm gên, tañ kôsôm nañ ñanô êsa.

26 Go aômnêm ñaê oc êtu kapôêñ enden tôngeñ ma sêsôm gebe ‘Lausiñ undambêña nêñ Apômtau katu Israel nêñ Anôtô.’ Ma nêñ sakiñwaga Dawid nêñ gôlôac sêmoa aôm lanônêmñagenêñ.

27 Gebe aôm, lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, goc biñ lasê gédêñ nêñ sakiñwaga ma kôsôm gebe ‘Aê oc jamboa nêñ gôlôac sa’, tec nêñ sakiñwaga aê têtac kêpa su e katenêñ mec tonec gédêñ aôm.

28 “Ma galoc, o Apômtau Anôtô, aôm taômgenj Anôtô ma nêmbiñ kêtubinjanô. Aôm gôjac mata binj najamanô tonec gêdêñ nêmbiñ sakinwaga.

29 Amboac tonanj ôlic najam ma ônam mec nêmbiñ sakinwaga nê gôlôac gebe sêmoa aôm lanjôm nêmbiñ endenj tôngenj, gebe aôm Apômtau Anôtô kôsôm binj tau ma nêmbiñ mec êpi nêmbiñ sakinwaga nê gôlôac endenj tôngenj.”

8:1-18 Dawid kêku lau-m najagêdô, tanj semoa Israel najagê nanj, tulu ma kêtubiñ lau Israel samob nêñ kinj.

9

Dawid kêmoasinj Mepiboset

1 Ma Dawid kêtubiñ kênac gebe “Saulnê gôlôac nêñ tenj gêmoa gebe jamoasinj enj êtu Jonatanja me masi.”

2 Saulnê gôlôac najakinwaga tenj gêmoa, nê najê Siba. Êsêac sêmôêc enj gêdêñ Dawid gêmênj. Ma kinj tau kêtubiñ kênac enj gebe “Aôm Siba me.” Ma enj gêjô kinj awa gebe “Nêmbiñ sakinwaga tec gamoa.”

3 Ma kinj kêsôm gebe “Saulnê gôlôac nêñ tenj gêmoa gebe jatôc Anôtônê moasinj êndênj enj me masi.” Go Siba gêjô kinj awa gebe “Jonatannê latu tenj tec gêmoa. Enj akainj lulugenj kêtubiñ palê gêngônj.”

4 Kinj kêsôm gêdêñ enj gebe “Enj gêmoa ondoc.” Ma Siba gajô kinj awa gebe “Enj gêngônj Amiel latu Makir nê andu anja malac Lodabar.”

5 Go kinj Dawid kêsakinj lau jasêkôc enj anja Amiel latu Makir nê andu anja Lodabar sêmênj.

6 Ma Saul latu Jonatan nê latu Mepiboset gêdêñ Dawid gêmênj ma gêtu tau jagêc enj lanjônêmbiñ ma ketoc enj sa. Ma Dawid kêsôm gebe “Mepiboset”. Ma enj gêjô awa gebe “Aec, nêmbiñ sakinwaga aê tec gamoa.”

7 Dawid kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôtêc taôm atom gebe aê gabe jamoasinj aôm êtu tamam Jonatanja. Ma aê oc jakênj dêbôm Saulnê nom samob endenj aôm êtiam. Ma aôm oc ôniñ gêñ anja aênoc tebo najanaj.”

8 Ma Mepiboset kêpônj aduc ma kêsôm gebe “Nêmbiñ sakinwaga aê asa tec gobe ônam jaom aê, tanj katôm kêam najamatê tenj nanj.”

9 Go kinj gêmôêc sakinwaga Siba ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Saulnê gêñ samob to nê gôlôacnêñ gêñlênsêmbiñ samob aê kakênj gêdêñ nêmbiñ najatau latu.

10 Aôm to nêmbiñ latômbiñ ma nêmbiñ sakinwaga anam kôm êtu enja ma akôc najanô amênj gebe nêmbiñ najatau nê gôlôac têtap nêñ gêñ sêninjanja sa, mago nêmbiñ najatau latu Mepiboset oc êniñ gêñ anja aênoc tebo najanaj.” Siba latui 15 ma nêmbiñ sakinwaga 20 sêmoa.

11 Go Siba kêsôm gêdêñ kinj gebe “Nêmbiñ sakinwaga oc êngôm gêñ samob, tanj noc apômtau kinj kêjatu nanj.” Amboac tonanj Mepiboset genj gêñ anja Dawidnê tebo kêtômbiñ kinj nêñ tenj.

12 Mepiboset latu saunj tenj gêmoa, ênê najê Mika. Ma samob, tanj sênjônj Sibanê andu nanj, têtubiñ Mepibosetnê sakinwaga.

13 Amboac tonanj Mepiboset gêngônj Jerusalem gebe enj genj gêñ anja kinj nê tebo najanaj. Ma enj akainj lulugenj kêtubiñ palê.

10:1-19 Dawidnê sinjwaga totonj-totonj sêku lau Amon to lau Suria tulu.

11

Dawid agêc Batseba

1 Ockêsa kêdabinj, kinj nêñ têmbiñ sênac sinjanja mênkêsa. Tec Dawid kêsakinj Joab to nêmbiñ sakinwaga ma lau Israel samob jasesenjanj lau Amon nêñ nom su ma sêgi malac Raba auc. Mago Dawid gacgenj gêmoa Jerusalem.

² Njakê tula tenj Dawid gadi anja nê mê ma kêselênj gêmoa nê andu njasalôm tapa-tapa njaô. Gêdênj tonanj Dawid gêlic awê tenj gêlinj bu. Ma awê tau njajamanô.

³ Tec Dawid kêsakinj lau gebe têtû kênac awê tonanj nê nam. Ma nac tenj gêwa sa gêdênj enj gebe “Enj Eliam latuo Batseba, nac Hetnja Uria nê awê.”

⁴ Go Dawid kêsakinj lau gebe sêkôc enj sêmênj. Tec sêkôc enj dêdênj Dawid sêja ma enj gêc gêwiñ enj. Gêdênj tonanj awê tau gêlinj busenjom su ma kêtû selec. Go gêmu gêja nê andu kêtiam.

⁵ Awê tau taê, tec kêsakinj binj ma kêsôm gêdênj Dawid gebe “Aê taêc tec gamoa.”

⁶ Amboac tonanj Dawid kêsakinj binj gêdênj Joab gebe “Ôsakinj nac Hetnja Uria êndênj aê êmênj.” Ma Joab kêsakinj enj gêja.

⁷ Gêdênj tanj Uria mênjgêô lasê gederj Dawid nanj, Dawid tau kêtû kênac enj gebe “Joab gêgôm asagenj ma lau samob sêmoa njajam me masi. Ma sinj njabinj amboac ondod.”

⁸ Su, go Dawid kêsôm gêdênj Uria gebe “Ôna nê andu ma ôkwasiñ amkainj.” Uria kêsa anja kinj nê andu gêja, go kinj kêsakinj moasiñ tenj kêdaguc enj.

⁹ Mago Uria gêja nê andu atom. Enj gêwiñ nê njataunê sakinjwaga njagêdô gêc bêc gêc kinj nê andu njasacgêdô.

¹⁰ Êsêac sêjac minj binj tau gêdênj Dawid ma sêsôm gebe “Uria gêja nê andu atom.” Tec Dawid kêtû kênac Uria gebe “Aôm kôsêlênj intêna baliñ. Kêtû asagenjja gôja nê andu atom.”

¹¹ Tagenj Uria gêjô Dawidnê binj gebe “Poac njakatapa ma lau Israel to Juda sênjgônj becobo ma noc njatau Joab to noc njataunê sakinjwaga samob sêsa jasêc awêgenj ma aê najangônj noc andu, janiñ to janôm gêñ ma janêc jawiñ noc awê me. Aê jatôc lemoc ma jasôm êtu tônj gebe aê oc jangôm gêñ amboac tonanj atomanô.”

¹² Go Dawid kêsôm gêdênj Uria gebe “Amboac tonanj ômoa ocsalô tonec êwiñ ma elenj oc jawi aôm sinj ômu ôna.” Amboac tonanj Uria gêmoa Jerusalem bêc tonanj ma njagelenj gêwiñ.

¹³ Dawid ketenj enj gebe êniñ to ênôm gêñ êwiñ enj ma gêgôm e gêñ kêjanj enj. Mago gêdênj gêbêc enj gêja nê andu atom, enj gêc bêc gêc nê mê gêwiñ nê njataunê sakinjwaga anja andu njasacgêdô.

¹⁴ Gêdênj bêbêcgenj Dawid keto papia tenj gêdênj Joab ma Uria kêkôc papia tau gêja.

¹⁵ Ma enj keto binj tonec gêc papia tau gebe “Ôkênj Uria êkô sinjmata, go atainj taôm su gebe nacjo sênac enj êndu.”

¹⁶ Tec gêdênj tanj Joab kêgi malac tau auc nanj, enj kêkênj Uria kêkô njasawa, tanj enj kêjala gebe lau njactêkwa njanô sêkô nanj.

¹⁷ Ma lau malacnja sêsa jasêjac sinj gêdênj Joab. Gêdênj tonanj sêjac Dawidnê sakinjwaga njagêdô êndu. Ma nac Hetnja Uria gêmac êndu amboac tonanjenj.

¹⁸ Go Joab kêsakinj binj ma gêjac minj sinj njabinj gêdênj Dawid.

¹⁹ Ma enj gêjac binjsu nac jaenja gebe “Êndênj tanj ônac minj binj sinjja êndênj kinj su nanj,

²⁰ kinj embe têtac njandanj êsa ma êsôm êndênj aôm gebe ‘Kêtû asagenjja amac atu gasuc jaadabinj malac gebe anac sinj. Amac ajala gebe sêkô tunjbôm njaô ma oc sêpê amac nec atom me.

²¹ Asa gêjac. Jerubeset latu Abimelek êndu. Awê tenj kêkôc poc sêlêsa polomnja tenj ma kêkô tunjbôm njaô, go kêbaliñ jakê tuc enj êndu anja Tebes. Kêtû asagenjja amac atu gasuc jaadabinj tunjbôm amboac tonanj.’ Kinj embe êtu kênac binj amboac tonanj, go ôsôm êndênj enj gebe ‘Nê andu sakinjwaga nac Hetnja Uria gêmac êndu amboac tonanjenj.’ ”

²² Amboac tonanj nac jaenja jagêjac minj binj samob, tanj Joab kasakinj enj gebe êsôm nanj, êndênj Dawid.

²³ Nac jaenja kêsôm gêdênj Dawid gebe “Lau tônê sêlêlêc aêac ma sêsa anja malac sêmênj gebe sênac aêac anja awênja. Go aêac ajac êsêac ma alêsuc êsêac dêdênj malac njasacgêdô sêja.

²⁴ Go lau talamnja sêkô tunjbôm njaô ma sêpê nê andu sakinjwaga njagêdô êndu. Nê andu sakinjwaga nac Hetnja Uria gêmac êndu amboac tonanjenj.”

²⁵ Go Dawid kêsôm gêdêḅ ḅac jaenḅa gebe “Ônac Joab têtac tôḅ ḅa biḅ tonec gebe ‘Biḅ tonan êkêḅ wapac aôm êlêlêc su atom, gebe siḅ gesen ḅac tenḅ galoc ma tenḅ oc êndêḅ ḅasawa tenḅ. Ônac siḅ ḅajana êndêḅ malac tau e ôku tulu su.’ ”

²⁶ Gêdêḅ tanḅ Urianê awê gêḅô ḅawae gebe nê akwenḅ Uria gêmac êndu nanḅ, enḅ kêtanḅ tanḅjboa kêtu nê akwenḅa.

²⁷ Gêdêḅ tanḅ kêkac abec su nanḅ, Dawid kêsakiḅ ḅac tenḅ jakêkôc Batseba gêmêḅ ênê andu ma gêjam enḅ kêtu nê awê ma awê tau kêkôc ênê latu tenḅ. Mago gêḅ, tanḅ Dawid gêgôm nanḅ, gêjac Apômtau mataanô ḅajam atom.

12

Natan gêbu Dawid

¹ Ma Apômtau kêsakiḅ propete Natan gêdêḅ Dawid gêja. Enḅ gêô lasê ma kêsôm gêdêḅ Dawid gebe “ḅac luagêc sêmoa malac tenḅ. Tenḅ ḅac tolêlôm ma tenḅ ḅac ḅalêlôm sawa.

² ḅac tolêlôm nê domba to bulimakao taêsam ḅasec.

³ Mago ḅac ḅalêlôm sawa nê gêḅ masi, domba ḅalatu têna tagenḅenḅ, tanḅ enḅ gêjam ôli. Ma enḅ gêlôm nê gêḅ e kêtu kapôêḅ gêwiḅ enḅ to nê ḅapalêo to ḅac. Agêc senḅ to sênôm gaenḅ kêsêp tagenḅ ma gêc bêc gêsac enḅ labum ma ḅatau gêlic enḅ kêtôm latuo tenḅ.

⁴ Bêc tenḅ ḅaclenḅ tenḅ mênḅgêô lasê gêdêḅ ḅac tolêlôm. Ma ḅac tau gedec gebe êkôc taunê domba me bulimakao nêḅ tenḅ gebe êmansanḅ êtu ḅaclenḅ, tanḅ jagêô lasê gêdêḅ enḅ nanḅa. Mago enḅ kêkôc ḅac ḅalêlôm sawa nê domba tagenḅenḅ su ma kêmasanḅ kêtu ḅaclenḅ, tanḅ gêmêḅ gêdêḅ enḅ nanḅa.”

⁵ Go Dawid têtac ḅandanḅ ḅanô gêdêḅ ḅac tonanḅ ma kêsôm gêdêḅ Natan gebe “Aê jatôc lemoc êndêḅ Apômtau mata jali gebe ḅac, tanḅ gêgôm gêḅ amboac tonanḅ nanḅ ênanḅa.

⁶ Ma enḅ oc êjô domba tonanḅ êtu dim aclê, gebe gêgôm gêḅ amboac tonanḅ ma taê walô ḅagec gêc enḅa atom.”

⁷ Natan kêsôm gêdêḅ Dawid gebe “ḅac tau aôm taômḅoc. Apômtau, lau Israel nêḅ Anôtô, kêsôm amboac tonec gebe ‘Aê gaenḅ oso aôm kôtu lau Israel nêḅ kiḅ ma gajam aôm sa anḅa Saul lêma.

⁸ Ma kakêḅ nêḅ ḅataunê andu gêdêḅ aôm gôwê kainḅ ma ênê lauo toônḅenḅ wacsêḅḅônḅ aôm labômḅ ḅaô to kakêḅ gôlôac Israel to Juda dêdêḅ aôm. Ma embe tonanḅ êtôm atom nanḅḅo jakêḅ gêḅ ḅagêdô wacênsac ḅaô.

⁹ Aôm lanôm gelo Apômtaunê biḅ ma gôgôm gêḅ sec, tanḅ gêjac matocanô ḅajam atom nanḅ, kêtu asagenḅa. Aôm gôjac ḅac Hetḅa Uria ḅa siḅ êndu ma gôjam ênê awê kêtu nêḅ awê. Aôm gôjac enḅ ḅa lau Amon nêḅ siḅ êndu.

¹⁰ Amboac tonanḅ siḅ tau oc êwê nêḅ wakuc siḅ atomanô gebe lanôm gelo aê ma kôkôc ḅac Hetḅa Uria nê awê su gebe êtu aôm nêḅ awê.”

¹¹ Tec Apômtau kêsôm gebe ‘Ôlic acḅom, aê oc jakalem gêḅwapac êpi aôm anḅa aôm taôm nêḅ gôlôac nêḅ. Ma oc jakôc aôm nêḅ lauo su ma jakêḅ êndêḅ nêḅ ḅac wacḅanḅ aôm ma enḅ oc ênêc êwiḅ nêḅ lauo ênêc awêḅenḅ êndêḅ oc êkôḅenḅ.

¹² Gebe aôm gôgôm gêḅ tau kelecḅenḅ, mago aê oc janḅôm gêḅ tonanḅ êndêḅ lau Israel samob sêlic êndêḅ ocsalô.’ ”

¹³ Go Dawid kêsôm gêdêḅ Natan gebe “Aê gagôm sec gêdêḅ Apômtau.” Natan gêjô Dawid awa gebe “Amboac tonanḅ Apômtau kêsuc nêḅ sec ôkwi, aôm oc ômac êndu atom.

¹⁴ Mago kôsu Apômtau susu ḅa biḅ tonanḅ, tec nêḅ ḅapalê, tanḅ têna êkôc enḅ nanḅ, oc êmac êndu.”

¹⁵ Go Natan gêmu gêja nê andu.

Dawidnê latu gêmac êndu

Ma Apômtau gêjac Dawidnê ḅapalê, tanḅ Urianê awê kêkôc nanḅ, e gêmac gêgôm enḅ.

¹⁶ Amboac tonañ Dawid ketenñ Apômtau kêtù ñapalêña ma gajam dabunñ mo ma kasô nê balêm gaja jagêc nom kêtôm gêbêc samob.

¹⁷ Ma ana laumata sêkô sêwiñ enñ sebe sêsunñ enñ sa, mago enñ gedec ma genñ gêñ gawinñ êsêac atom amboac tonanñenñ.

¹⁸ Gêdênñ bêc kêtù 7ña ñapalê tau gêmac andu. Ma Dawidnê sakinwaga têtêc gebe sêsôm ñapalê gêmac endu ñawae êndênñ enñ. Êsêac taenñ gêjam gebe “Gêdênñ tañ ñapalê gêmoa mata jaligenñ nanñ, aêac tasôm binñ gêdênñ enñ, mago kêkênñ taña aêac atom. Aêac tasôm ñapalê gêmac êndu su ñawae lasê êndênñ enñ amboac ondoc. Oc moae enñ êngôm tau paliñ.”

¹⁹ Mago gêdênñ tañ Dawid gêlic êsêac sêjac binñ kesec-kesec gêdênñ tauñ nanñ, enñ kêjala gebe ñapalê gêmac êndu su ma kêtù kênac nê sakinwaga gebe “Ñapalê gêmac êndu me.” Êsêac sêjô enñ awa gebe “Aec, gêmac êndu.”

²⁰ Go Dawid gêdi sa anğa nom ma gêlinñ bu to genñ oso ôli ma kêsô ñakwê tenñ. Go kêsô Apômtaunê lômbec jaketenñ mec. Su, go gêmu gêja taunê andu ma ketenñ gêñ taniñña. Tec sêkôc gêñ dêdênñ enñ jagenñ.

²¹ Ma ênê sakinwaga sêsôm gêdênñ enñ gebe “Gôgôm amboac tonañ ñam amboac ondoc. Ñapalê mata jali gêmoa ma gôjam dabunñ mo to kôtanñ ñanô kêtù enñña. Ma gêdênñ tañ ñapalê gêmac êndu su nanñ, gôdi sa ma goenñ gêñ.”

²² Ma enñ gêjô êsêac awenñ gebe “Gêdênñ tañ ñapalê mata jali gêmoa nanñ, aê gajam dabunñ mo to katanñ tanjiboa gebe taêc gêjam amboac tonec gebe ‘Asa kêjala Apômtau, oc moae taê walô aê ma êkênñ ñapalê êmoa mata jali.’

²³ Galoc gêmac êndu su, tec janam dabunñ mo êtu agenñña. Oc jakôc enñ êmu êmênñ êtiam me. Aê oc jandênñ enñ jana, mago enñ oc êmu êndênñ aê êtiam atomanô.”

²⁴ Go Dawid gêjam malô nê awê Batseba ma kêsô jagêc gêwiñ enñ. Ma enñ kêkôc ñapalê ñac tenñ ma gê ênê ñaê gebe Salomo. Ma Apômtau têtac gêwiñ enñ

²⁵ ma kêsakinñ propete Natan gebe ê ênê ñaê gebe Jedidia (ñam gebe Anôtô têtac gêwiñ) kêtù Apômtaunña.

12:26–14:20 Dawid kêku lau Amon nêñ malacsêga tulu. Mago Dawidnê gôlôacnênñ binñ kêlênsônñ. Dawid latu Absalom gêjac lasi têna tenñña êndu kêtù gêgôm sec gêdênñ Absalom lasio Tamarña. Absalom gêc su jagêmoa gamênñ Gesur jala têlêac. Joab kêkac Dawid gebe êkalem Absalom êmu êmênñ.

14

Dawid agêc Absalom sê sêlêb taunñ kêtiam

²¹ Go kinñ kêsôm gêdênñ Joab gebe “Gôlicgac, aê jakênñ êwiñ nêmbinñ, tañ kotenñ nanñ. Naôkôc ñac wakuc Absalom êmu êmênñ êtiam.”

²² Ma Joab gêu tau lanjôanô gêdênñ nom ma ketoc kinñ sa to gêjam mec enñ. Ma Joab kêsôm gebe “Ocsalô nêmbinñ sakinwaga aê kajala gebe ñoc ñatau kinñ gêlic aê gajac mataanô ñajam ma kinñ tau gêlôc kêtù binñ, tañ katenñ nanñña.”

²³ Amboac tonañ Joab gêdi gêja Gesur ma kêkôc Absalom gêmu gêmênñ Jerusalem kêtiam.

²⁴ Ma kinñ tau kêsôm gebe “Enñ êngônñ taunê andu ma êmoa taunña. Enñ êmênñ êkô aê lanjôcnênñña atom.” Tec Absalom gêmoa nê taunña gêngônñ ênê andu ma jakêkô kinñ lanjônênñña atom.

²⁵ Ñac lanjôêjam tenñ kêtôm Absalom gêmoa Israel ñalêlôm atom. Lanjôanô latu-latu ma ôli ñageo gêc atomanô.

²⁶ Gêdênñ tañ jala gêjac pep nanñ, enñ kêkapiñ nê môkêlauñ gebe môkêlauñ ñawapac kêsa. Ma kêkênñ môkêlauñ kêpi dônñ ma gêlic ñawapac kêtôm kinñê dônñ kilo 2.

²⁷ Ma Absalomnê latui têlêac ma latuo tagenñ, ñaê Tamar. Awê tonañ awê êjam ñanô.

²⁸ Amboac tonañ Absalom gêmoa Jerusalem jala samuc luagêc ma kêsa kinñ lanjônênñ ñagec atomanô.

²⁹ Go Absalom kêsakiñ biñ gêdêñ Joab gebe êmêñ ma Absalom êsakiñ eñ êndêñ kiñ êna. Mago Joab gedec ma gêja atom. Ma eñ kasakiñ biñ kêtiam kêtü luagêcña, mago Joab gêja atom.

³⁰ Tec eñ kêsôm gêdêñ nê sakiñwaga gebe “Alic acgom, Joabnê kôm gêc kêsî aêñoc kôm ma eñ kêsê polom kêkô tonañ. Ana ma akêñ ja êniñ kôm tau.” Amboac tonañ Absalomnê sakiñwaga sêkêñ ja geñ kôm tau.

³¹ Go Joab gêdi gêdêñ Absalom nê andu gêja ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aômnêm sakiñwaga sêkêñ ja geñ aêñoc kôm kêtü agenña.”

³² Absalom gêjô Joab awa gebe “Gôlicgac me, aê kasakiñ biñ gêdêñ aôm gebe Ômôên gebe jasakiñ aôm ôndêñ kiñ ôna ma ôtu kênac eñ gebe ‘Aê gamu gamêñ anğa Gesur kêtü agenña. Aê gacgeñ jamoa tônêmanğ oc njam êlêlêc. Amboac tonañ ôlôc gebe najakô kiñ lañônêmña ma embe jawê kaiñ biñ teñ, go eñ ênac aê êndumanğ.’ ”

³³ Go Joab gêdêñ kiñ gêja ma gêjac miñ biñ gêdêñ eñ. Ma kiñ gêmôêc Absalom. Amboac tonañ eñ gêdêñ kiñ tau gêja ma gewec lañôanô kêsêp nom gêc kiñ lañônêmña. Ma kiñ kêlêsoğ Absalom alianô.

15

Absalom gêli tau sa gêdêñ Dawid

¹ Tonañ su, go Absalom gêjam ôli kareta to hos ma kêkôc lau 50 gebe sêlêti sêmuñ eñ.

² Kêtôm têm samob Absalom gêdi gêdêñ bêbêcgeñ jakêkô intêna kêsî malac ñasacgêdôña. Ma elêmê ñac teñ embe êmêñ gebe êlic kiñ êtu êmêtôc ênê biñ ñasawaña, nañ Absalom oc êmôêc eñ ma êtu kênac gebe “Aôm anğa malac ondoc.” Ma eñ embe êjô eñ awa gebe “Nêm sakiñwaga aê anğa Israelnêñ toñ teñ”,

³ go Absalom oc êsôm êndêñ eñ gebe “Ôlic acgom, nêm biñ njam to gêdêñ, mago kiñnê ñac gebe êñô aômnêm biñña gêmoa atom.”

⁴ Ma Absalom kêsôm gêwiñ gebe “Oe, sêkêñ aê jatu ñacmêtôc anğa gamêñ tonecmanğ, go lau samob, tañ nêñ biñ ênêc nañ, dêndêñ aê sêmêñ ma jamêtôc nêñ biñ naêndêñgeñ.”

⁵ Ma ñac teñ embe êndambiñ gebe êpônğ aduc êndêñ eñ, go Absalom êmêtôc lêma ma êkam eñ sa to êlêsoğ eñ alianô.

⁶ Absalom gêgôm amboac tonañ gêdêñ lau Israel samob, tañ sêmêñ gebe kiñ êmêtôc êsêacnêñ biñ nañ, ma gêjam lau Israel nêñ ñalêlôm ôkwi gêdêñ eñ tau.

⁷ Jala aclê gêjaña, go Absalom kêsôm gêdêñ kiñ gebe “Aê jateñ aôm gebe ôlôc gebe jana Hebron ma jañgôm biñ, tañ gajac mata gêdêñ Apômtau nañ, ñanô êsa.

⁸ Gêdêñ tañ gañgônğ Gesur Aram nañ, nêm sakiñwaga gêjac mata biñ ma kasôm gebe ‘Embe Apômtau êkêñ aê jamu jana Jerusalem biññanôgeñ, go janam sakiñ eñ anğa Hebron.’ ”

⁹ Ma kiñ tau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôna tobiñmalôgeñ.” Amboac tonañ Absalom gêdi ma gêja Hebron.

¹⁰ Mago Absalom kêsakiñ lau jaenña kelecgeñ kêtôm Israelnêñ gôlôacmôkê samob sêja ma sêsôm gebe “Amac embe anğ dauc êtañ, go anam lasê to asôm gebe ‘Absalom kêtü kiñ anğa Hebron.’ ”

¹¹ Absalom keteñ lau 200 anğa Jerusalem gebe têtü ñacleñ eñ, tec sêsêlêñ sêwiñ eñ. Êsêac sêjam kauc biñ samob tonañ ñai ma sêwiñ eñ tonêñ ñalêlôm sawa biññageñ sêja.

¹² Gêdêñ tañ Absalom kêkêñ da gêmoa nañ, eñ kêsakiñ biñ gêja malac Gilo gebe Dawidnê ñac gêwa biñ saña Ahitopel êndêñ eñ êmêñ. Ma biñ sêli tauñ saña kêtü kapôênğ ma lau totonğ-totonğ sêwiñ Absalom.

Dawid gêwi Jerusalem siñ

¹³ Ma ñac jaenña teñ mênğêô lasê gêdêñ Dawid ma kêsôm gebe “Lau Israel nêñ ñalêlôm gêjam tau ôkwi jakêsap Absalom tônğ.”

14 Go Dawid kêsôm gêdêñ nê sakinwaga samob, tañ sêmoa sêwiñ en anğa Jerusalem nañ, gebe “Ajôc, taêc. Embe taêc atom, oc tawê Absalom sa atom. Anğôm nğaô. Embe masi, oc Absalom mênêô lasê tonec sebeñ ma êkônin aêac to ênac lau malacm tau nğa sin êndu.”

15 Ma kinñê sakinwaga sêjô en awa gebe “O ma nğatau kin, nêm sakinwaga aêac, tec anğôm nêm bin nğanô êsa.”

16 Amboac tonañ kin gêdi gêja ma nê gôlôac sêwiñ en. Ma kin gêwi nê lauo 10 sin gacgen sêmoa gebe sejop andu.

17 Ma kin gêdi gaja ma lau samob têdaguc en ma anğa andu nğanuğa êsêac sêka tôn sêkô sêlêwan taun.

18 Go nê sakinwaga samob sêoc lêlêc en sêja. Ma sinwaga Keret to Peletña, tañ sejop en nğan nañ, to lau Git 600, tañ têdaguc en anğa Gat nañ, jasêoc lêlêc kin.

19 Go kin tau kêsôm gêdêñ nğac Gitña Itai gebe “Aôm gobe ôwiñ aêac êtu asagenña. Ômu ôna ma ômoa ôwiñ kin wakuc gebe aôm nğacjaba ma têtin aôm su anğa nêm malacmôkê mênğônğôn gamên jaba.

20 Nôgen tec gômôên ma ocsalô tonec oc jakac aôm gebe ônac laoc gamên ôwiñ aêac me. Aê jana, tagen gajam kauc jana ondoc. Ôkac taôm ôkwi to nêm lasitêwaigen amu ana. Apômtau têtac gêwiñ aôm ma êmoa êwiñ aôm nğanêngeñ.”

21 Go Itai gêjô kin awa ma kêsôm gebe “O nğac kin, aê jasôm êtu tôn jakô Apômtau mata jali lanônêm nğa gebe gamên, tañ aôm ôna nañ, aê jawin ma embe jamac êndu oc jamac êndu.”

22 Tec kin kêsôm gêdêñ Itai gebe “Amboac tonañ ôsêlêñ ômun aê.” Tec nğac Gitña Itai to nê lau samob ma nêñ gôlôac saun samob, tañ sêmoa sêwiñ en nañ, sêsêlêñ sêmun Dawid sêja.

23 Ma gêdêñ tañ lau samob sêoc lêlêc Dawid sêja nañ, lau samob têtan nğanô ma kin gelom bu Kidron ma lau samob sêmun en sepen gamên sawagen sêja.

24 Ma Abiatar agêc Sadok sêwiñ lau Lewit samob, tañ sêbalañ Anôtônê poac nğakatapa nañ, sêo lasê amboac tonañ. Ma êsêac tetoc Anôtônê poac nğakatapa kêkô e lau samob anğa malac sêsa sêmên.

25 Go kin tau kêsôm gêdêñ Sadok gebe “Ôkôc Anôtônê poac nğakatapa êmu êsô malac kapôên êna êtiam. Embe Apômtau êlic aê ênac mataanô nğajam, go êkên aê jamu jamên ma jalic katapa tau to ênê gamên êtiam.

26 Mago embe êsôm gebe ‘Aê matocanô galic aôm nğajam atom’, go êngôm aê êtôm en taê ênam. Aê tec gamoa.”

27 Go kin kêsôm bin ten gêdêñ dabunwaga Sadok gêwiñ gebe “Ôlic acgom, ômu ôna malac tobinmalôgen, amagêc Abiatar awin nêm latômiagêc, nêm latôm Ahimas agêc Abiatar latu Jonatan.

28 Ôlic acgom, aê oc jansaê anğa buselen, tañ gêc gamên sawa nañ, e jatap nğawae ten sa anğa amacnêm.”

29 Amboac tonañ Sadok agêc Abiatar sêbalañ Anôtônê poac nğakatapa sêmu sêja Jerusalem ma gacgen sêmoa tonañ.

30 Mago Dawid jakêpi lôc Katêkwi totaniboagen. En kêsêlêñ nğa atapa nğômagen to gêsan lanônô auc. Ma lau samob, tañ sêwiñ en nañ, sêsan lanônanô auc ma sêsêlêñ sêpi sêja totaniboagen amboac tonañ.

31 Ma nğawae gêdêñ Dawid gebe “Ahitopel gêwiñ lau sêli taun saña gêmoa gêwiñ Absalom.” Go Dawid gêmôc gebe “O Apômtau, aê jaten aôm, ônam Ahitopelnê bin ôkwi êtu bin meloc.”

32 Gêdêñ tañ Dawid gêo lasê gamên, tañ sêjam sakin Anôtô sêmoa anğa lôc natêpôe nañ, nê nğac Ark Husai gêdac en. En kêkac nê nğakwê gênğic ma nom gi en môkêapac.

33 Ma Dawid kêsôm gêdêñ en gebe “Aôm embe ôwiñ aê oc ônam aê sa êtôm atom.

³⁴ Mago aôm embe ôna malac ma ôsôm êndên Absalom gebe ‘O kiñ, aê gabe jatu nêm sakiñwaga amboac gêmunğen katu tamamnê.’ Embe ôngôm amboac tonan, go ônam aê sa ma onsen Ahitopelnê biñ su.

³⁵ Dabuñwaga Sadok agêc Abiatar sêmoa sêwiñ aôm. Amboac tonan biñ samob, tañ ôñô anğa kiñné andu nan, ôndôn êndên dabuñwaga Sadok agêc Abiatar.

³⁶ Êsêagêcnên latuñiagêc Sadok latu Ahimas agêc Abiatar latu Jonatan sêmoa sêwiñ êsêagêc ma aôm ôsakiñ êsêagêc tobiñ samob, tañ aôm ôñô nan, dêndên aê sêmên.”

³⁷ Tec gêdên tēm, tañ Absalom jakêsô Jerusalem nan, Dawidnê ñac Husai jagêô lasê amboac tonanğen.

16

Dawid agêc Siba

¹ Gêdên tañ Dawid jakêlêlêc lôctêpôê ñagec su nan, Mepibosetnê sakiñwaga Siba kêpuc en tôn-tôn todonki luagêc ma waba. Polom 200 ma wain kwalim 100 ma kañanô 100 ma bôc ñaôlic towain teñ gêsac donki ñaô.

² Ma kiñ kêtü kênac Siba gebe “Gên tonan ñam amboac ondoc.” Go Siba gêjô en awa gebe “Donki sênam kiñné gôlôac sa gebe sêngôn ñaô. Ma lau wakuc sênin polom to kañanô ma êsêac, tañ tekwen gêbac anğa gamên sawa nan, sênôm wain.”

³ Go kiñ kêtü kênac gebe “Ma nêm ñataunê latu gêmoa ondoc.” Tec Siba gêjô kiñ awa gebe “En gêngôn Jerusalem gebe en kêsôm gebe ‘Ocsalô tonec gôlôac Israel oc sêkên tamocnê gamên kiñña êmu êndên aê.’ ”

⁴ Tec kiñ kêsôm gêdên Siba gebe “Amboac tonan gên samob, tañ kêtü Mepibosetnê nan, êtu aômnêm.” Ma Siba kêsôm gebe “Ñoc ñatau kiñ, aê jasô aôm ñalabu, matamanô êlic aê ñajammañ.”

Dawid agêc Simei

⁵ Gêdên tañ kiñ Dawid mêngêô lasê malac Bahurim nan, ñac teñ anğa Saulnê gôlôac, Gera latu Simei kêsâ anğa tonan gêmên gebe êpuc en tôn-tôn. En kêsêlên tonê ñalêlôm secgen gêmoa ma kêpuc boa Dawid gêmoa intêna.

⁶ Dawidnê lau samob to siñsêlêc sêgi en auc, mago Simei kêtuc Dawid to nê sakiñwaga ña poc.

⁷ Ma Simei kêpuc boa en ma gêmôêc gebe “Ônaña, ônaña, dec kêsap aôm lêmam tôn, aôm ñac alôb-alôb.

⁸ Aôm kôjanğo Saulnê gôlin kiñña su ma kôkêc Saulnê gôlôac nên dec taêsam siñ. Tec Apômtau kêkên ñagêjô kêpi aôm ma kêkên nêm gamên kiñña kêsêp latôm Absalom lêma. Kec, ñagêjô kêtap aôm, tañ lêmam siñdec nan sa sugac.”

⁹ Go Seruia latu Abisai kêsôm gêdên kiñ gebe “Kêam ñamatê tonan oc êpuc boa êoc ñatau kiñ êtu agenña. Ôsôm ma najandim en gêsutêkwa êngic.”

¹⁰ Mago kiñ gêjô en awa gebe “Seruia latui amac, aêacnên asagen ñagêdô gêdên taun. En embe êpuc boa aê gebe Apômtau kêsôm gêdên en gebe ‘Ôpuc boa Dawid,’ go asa êtôm gebe êsôm gebe ‘Gôgôm tonan kêtü asagenña.’ ”

¹¹ Ma Dawid kêsôm gêdên Abisai to nê sakiñwaga samob gebe “Alicgac me, aê tauc latuc kêkic ñoc biñ ma ñac Benjaminña tonan oc êngôm atom me. Andec en êpuc boa aêman gebe Apômtau kêtatu en.

¹² Oc moae Apômtau êlic aênoc gênwapac ma êkên moasin êjô biñ kêpuc boa ocsalô tonecña su.”

¹³ Amboac tonan Dawid to nê lau sêsêlên sêmoa intêna ma Simei kêsêlên gêwiñ gêmoa lôcdênan, tañ kêkanôn kiñ nan, ma kêpuc boa en to kêtuc en ña poc ma kêpalip kekop kêpi gêgôm geden tônğen gêja.

14 Ma kiñ tau to lau samob, tañ sêwiñ enj nañ, sêô lasê Jordan totekwenj gêbacgenj ma anğa tonañ enj kêlêwanj tau.

Absalom gêmoo Jerusalem

15 Absalom to lau Israelnêñ ñacwaga samob sêô lasê Jerusalem ma Ahitopel gêmoo gêwiñ enj.

16 Ma gêdênj tañ Dawidnê ñac Ark Husai jagêô lasê gêdênj Absalom nañ, enj awa gêôc Absalom gebe “Kiñ êmoa tenjenj, kiñ êmoa tenjenj.”

17 Ma Absalom kêsôm gêdênj Husai gebe “Aôm têmtac gêwiñ nêñ ñac amboac tonañ me. Kêtu asagenja aôm gôwiñ nêñ ñac gôja atom.”

18 Ma Husai kêsôm gêdênj Absalom gebe “Masi, aê jatu ñac, tañ Apômtau to lau tonec ma ñacwaga Israel pebenj sêjalij enj sa nañ, nê gênj ma aê jamoa jawij enjenj.

19 Ma tenj êwiñ, aê janam sakiñ asa. Oc janam sakiñ ñoc ñatau latu atom me. Janam sakiñ aôm êtôm gajam sakiñ tamam.”

20 Go Absalom kêsôm gêdênj Ahitopel gebe “Ôwa sa acgom, galoc aêac dangôm asagenj.”

21 Ahitopel gêjô Absalom awa gebe “Aôm ôsô ôndênj tamamnê awênê anaio, tañ gêwi êsêac sij gebe sejop andu tau nañ ôna. Go Israel samucgenj sênjô ñawae gebe kôkênj taôm kôtu tamamnê ñacjo, go samob, tañ sêsap aôm tôñ nañ, tekwenj saki êsa.”

22 Amboac tonañ êsêac sê becobo tenj kêtú Absalomña kêkô andu ñasalôm tapa-tapa ñaô. Ma Absalom kêsô gêdênj tamanê awênê anaio ma Israel samob sêlic.

23 Gêdênj ñasawa tonañ Ahitopel embe êwa binj tenj sa, nañ tetoc binj tau sa ma sêlic amboac anğa Anôtô taunê. Dawid agêc Absalom lulugenj tetoc Ahitopel nê binj sa kêtôm tonañ.

17

Husai gesenj Ahitopelnê binj

1 Go Ahitopel kêsôm gêdênj Absalom gebe “Tajalij lau 12,000 sa ma aê jandi ma jandanguc Dawid êndênj êmbac tonec.

2 Aê oc jandac enj êndênj tañ enj têkwa êmbac ma têtac ñatutuc ma jatakê enj to lau samob, tañ sêwiñ enj nañ sêc sêna. Aê oc janac kiñ taugenj

3 ma jakôc lau samob sêmu dêdênj aôm sêmênj amboac awê tenj gêmu gêdênj nê akwenj gêmênj. Aôm gobe ônac ñac tagenjenj ma lau samob sêmoa tobinjalôgenj.”

4 Ma binj tau kêmoasiñ Absalom to Israel nêñ launânô samob.

5 Go Absalom kêsôm gebe “Amôêc ñac Ark Husai amboac tonanjenj ma tañô binj, tañ enj taê gêjam nañ.”

6 Ma gêdênj tañ Husai mênjgêô lasê gêdênj Absalom nañ, Absalom kêsôm gêdênj enj gebe “Ahitopel kêsôm amboac tonañ. Aêac dangôm êtôm enj kêsôm me masi. Embe masi, go ôwa binj tau sa.”

7 Go Husai kêsôm gêdênj Absalom gebe “Binj tañ Ahitopel kêsôm gêdênj aôm gebe dangômña nañ, ñajam atom.”

8 Ma Husai kêsôm gêwiñ gebe “Aôm kôjala gebe tamam to ñacwaga, tañ sêwiñ enj nañ, lau ñactêkwa ma êsêac têtac ñandanj sec amboac bôclai têna tenj, tañ gêmoo salenj ma sêjanjo ñalatu su anğa ênê nañ. Ma binj tenj Aôm tamam enj siñsêlêc lanjwa ma kêjala sij ñagôlij. Enj oc êkênj nê lau sêlêwanj taunj êndênj êmbêc atom.

9 Taêm ênam, Dawid galocgenj oc kêsiñ tau ôkwi anğa pocgêsunj me gamênj tenj. Ma embe sij êsa ma sênac nêñ lau ñagêdô êndu, go lau tañ sênjô ñawae nañ, oc sêsôm gebe ‘Lau taêsam tañ tédaguc Absalom nañ sêjana.’

10 Go ñac têtac kêpa sunja, tañ nê ñalêlôm amboac lewe nê nañ, oc êtu palê ma êtêc tau ñanôgenj. Gebe Israel samucgenj sêjala gebe aôm tamam enj ñac siñsêlêc to êsêac, tañ sêwiñ enj nañ, lau tonjaclaijenj.

11 Mago biņ taņ aē taē gajam gebe danġôm naņ, tonec gebe Israel samucgeņ aņga Dan e êndêņ Berseba sêkac tauņ sa sêpi tagenġ dêndêņ aôm. Êsêac lau taêsam ņanô lasê amboac gaņac gwêcņa ma aôm taômgeņ ôwê êsêac sênac siņ.

12 Aêac embe tatap Dawid sa aņga nê ņasawa teņ, go aêac takôm eņ auc amboac maninġ kêsêlô kêsêp nom ma eņ tonê lau, taņ sêmoa sêwiņ eņ naņ, nêņ teņ oc êwê sa atom.

13 Eņ embe êtaiņ tau su naêlamu malac totuņbôm teņ, go Israel samucgeņ sêkôc lêpoa sêna malac tonanġ ma sê malac tau êsêp gaboanġ to senseņ su ênaņa e têtap ņapoc tagenġgeņ sa êtiam atom.”

14 Ma Absalom to Israelnêņ ņacwaga samob sêsôm gebe “ņac Ark Husai nê biņ ņajam kêlêlêc Ahitopelnê su.” Apômtau gebe enseņ Absalom su, tec kêkêņ êsêac sêwi Ahitopelnê biņ ņajam siņ ġêcņa.

15 Go Husai ġêjac miņ biņ, taņ Ahitopel kêsôm ġêdêņ Absalom to lau Israelnêņ kasêga ma biņ, taņ eņ tau kasôm ġêdêņ êsêac naņ, gedeneņ dabuņwagaagêc Sadok agêc Abiatar.

16 Ma kêsôm biņ tonec ġêwiņ gebe “Asakiņ biņ ņagaôgeņ êna ma asôm endeneņ Dawid gebe êmoa buselenġ gamêņ sawaņa êndêņ êmbêc atom. Selom bu sêna ņamakeņ gebe ġêņwapac êtap kiņ to lau samob, taņ semoa sêwiņ eņ naņ sa atom.”

17 Jonatan agêc Ahimas sêsaê sêmoa bumata Enrogel. Sakiņwagao teņ ġêja ma kêsôm biņ ġêdêņ êsêagêc gebe êsêagêc nasêsôm ņawae êndêņ kiņ Dawid. Êsêagêc tauņ têtôm gebe sêsa malac tau sêna e lau sêlic êsêagêc nec atom.

18 Mago ņapalê teņ ġêlic êsêagêc, tec jagêjac miņ ġêdêņ Absalom. Amboac tonanġ agêc sêwi gamêņ tonanġ siņ ņagaôgeņ ma jasêô lasê ņac teņ aņga malac Bahurim nê andu. Ênê sê buņa teņ ġêc nê malacluņ, tec êsêagêc sêsêp sê tau ņalêlôm sêja.

19 Ma ņac tau nê awê jakêgadê sê awa auc ma kêta mopolom ņanô ġêsac gadê ņaô e ġeņ teņ ġêc awê atom.

20 ġêdêņ taņ Absalom nê sakiņwaga jasêô lasê dêdêņ awê tau aņga andu tonanġ naņ, êsêac têtu kênac gebe “Ahimas agêc Jonatan semoa ondoc.” Awê tau ġêjô êsêac aweneņ gebe “Êsêagêc selom bu sêja.” Ma êsêac sesom elêmê, mago têtap êsêagêc sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem kêtiam.

21 Sêc sêja su acgom, go êsêagêc sêpi aņga sê sêmêņ kêtiam ma sêja sêkêņ ņawae ġêdêņ kiņ Dawid tau. Êsêagêc sêsôm ġêdêņ Dawid gebe “Ôndi ma sebeņ olom bu ņamakeņ ôna.” Go sêjac miņ biņ, taņ Ahitopel kêsôm kêtu eņņa naņ.

22 Tec Dawid to lau samob, taņ sêmoa sêwiņ eņ naņ, dêdi selom bu Jordan su sêwi nêņ ņac teņ siņ ġêmoa ņamakeņ ônêņa atom.

23 Ahitopel ġêlic gebe sêġôm ênê biņ samob ņanô kêsas atom, tec kêmasaņ nê donki ma ġêc ġêja taunê malacmôkê. Eņ kêmasaņ nê biņ to ġeņ samob ġêbacnê ma jagêbic tau êndu ma sêsunġ eņ aņga tamanê sêô.

Dawid ġêmoa malac Mahanaim

24 Go Dawid jagêô lasê Mahanaim ma Absalom to lau Israel nêņ ņacwaga samob selom bu Jordan sêja.

25 Absalom kêkêņ Amasa kêtu siņwaganêņ ņamata ġêjô Joab su. Amasa tonanġ eņ ņac Ismael Itra latu. Itra tau ġêjam Nahas latuo Abigail. Eņ Joab têna Seruia lasio.

26 Absalom to lau Israel sê nêņ becobo sêmoa gamêņ Gilead.

27 ġêdêņ taņ Dawid ġêô lasê Mahanaim naņ, Nahas latu Sobi aņga Amon nêņ malac Raba agêc Amiel latu Makir aņga Lodebar ma ņac Gileadņa Barsilai aņga Rogelim,

28 sêkôc mê to laclu ma ku to mopolom tokaiņ-tokaiņ ma polom sigob to gabab ma ġêņgaga ņagêdô.

29 Êsêac sêkôc lêp to ñalêsi ma su gêjac anô sêmênj gebe Dawid to lau sinja, tañ sêmoa sêwiñ ej nañ sênij. Êsêac sêsôm gebe “Lau sêmoa gamênj sawa e mo to bu gêjô êsêac ma tekwenj gêbac.”

18

Absalom gêmac êndu

1 Go Dawid gêjac nê lau, tañ sêmoa sêwiñ ej nañ, kêsi ma kêkênj êsêacnênj laumata sinja ñagêdô sêjam gôlij lau 1,000 ma ñagêdô sêjam gôlij lau 100.

2 Go Dawid gêwa lau sinja kêkôc gêja toñ têtêac. Toñ ñamataña Joab gêjam gôlij. Toñ teñ Seruia latu Joab lasi Abisai gêjam gôlij. Ma toñ teñ ñac Gitña Itai gêjam gôlij. Ma kinj kêsôm gêdênj lau gebe “Aê tauc oc jawiñ amac amboac tonanjenj.”

3 Mago êsêac sêsôm gebe “Aôm ôwiñ aêac atom. Aêac embe aêc ñacjo su oc lau taênj ênam binj taêsam atom. Embe aêacma ñamakenj sêmac êndu oc lau taênj ênam binj taêsam atom amboac tonanjenj. Mago aôm tec kôlêlêc ma lau 10,000 su. Amboac tonanj aôm embe ômoa malac ma ôpuc aêac toñ oc ñajam êlêlêc.”

4 Tec kinj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Gên tañ amac alic ñajam nañ, aê gabe jasô ñalabu.” Amboac tonanj kinj kêkô kêsi malac ñasacgêdô ma sinwaga samob sêsêlênj sêsa sêja totoñ-totoñ. Toñ ñagêdô ñalau têtôm 100 ma toñ ñagêdô ñalau têtôm 1,000.

5 Ma kinj kêjatu Joab agêc Abisai ma Itai gebe “Anjom ñac wakuc Absalom saic-saicgenj atom êtu aêña.” Ma lau samob sênjô jatu tonanj, tañ kinj kêkênj gêdênj êsêac laumata sinja samob kêtû Absalomña nañ.

6 Amboac tonanj Dawidnê sinwaga sêsa awê gebe nasêndac lau Israel. Ma sêjac sinj tau kêsâ anja salenj Epraimña.

7 Ma Dawid nê sinwaga sêku Israel tulu anja tonanj. Sêjac sinj kapôênanô gêdênj bêc tonanj. Lau 20,000 sêmac êndu.

8 Sinj tonanj gelom gêjam gamênj tonanj auc ma gêdênj bêc tonanj salenj kêdangônj lau taêsam kêlêlêc lau, tañ sinj gesenj nañ su.

9 Ma Absalom kêtap Dawidnê sakinwaga sa. Absalom gêngônj nê donki ñaô ma donki tau jagêboanj kêsô kamem kapôênj ñalaka ñalêlôm gêja. Ma Absalom nê môkêlauj gêjac kêsô ñalaka ma ej gacgenj genj kalenj ma donki tau, tañ Absalom gêngônj ñaô nañ, gêboanj su gêc gêja.

10 Ñac teñ gêlic gênj tau ma kêsôm gêdênj Joab gebe “Ôlic acgom, aê galic Absalom genj kalenj kamem ñalaka.”

11 Joab kêsôm gêdênj ñac, tañ kêsôm binj tau nañ gebe “Aôm gôlic ej me. Kêtu asagenña gôjac ej kêsêp nom gêmênj atom. Aê oc jakênj silber 10 êndênj aôm ma ômbinjak teñ êwiñ.”

12 Mago ñac tau kêsôm gêdênj Joab gebe “Aê embe jatap silber 1,000 sa êsêp aê lemoc, mago oc jakênj lemoc êpi kinj latu atom. Gebe aêac anjô kinj gêjac binjsu amagêc Abisai ma Itai gebe ‘Anjom ñac wakuc Absalom saic-saicgenj atom êtu aêña.’

13 Ma aê embe janjom gênj teñ kelecgenj êndênj ej katu oc êsinj tau êndênj kinj atom ma aôm taôm oc ônam aê kêsi atom.”

14 Joab kêsôm gebe” Aê gabe jajainj têm jawiñ aôm atom.” Go ej kêkôc kêkêm têtêac jagêgunj Absalom kêsô bôdagi gêdênj tañ ej mata jaligenj genj kalenj kamem ñalaka nañ.

15 Ma lau matac 10, tañ sêoc Joabnê laukasap nañ, sêgi Absalom auc ma sêjac ej êndu.

16 Go Joab gêjac dauc kêtanj ma lau sinja, tañ sêjanda Israel nañ, sêwi sinj ma sêmu sêmênj gebe Joab kêkô êsêac auc.

17 Ma êsêac sêkôc Absalomnê ñawêlêlanj ma sêbalinj kêsêp sê kapôênj teñ anja salenj ma sêboa poc toñ kapôênj teñ sa kêkô sê tau ñaô. Ma lau Israel samob sêc sêja nênj andu gêdênj-gêdênjenj.

18 Gêdênj tanj Absalom gêmoa mata jali nanj, enj kêkôc alê poc tenj jagêjac sa kêtû enj taunja kêkô kinj nê gaboanj gebe enj kêsôm gebe “Aê latuc masi gebe lau taênj ênam aê.” Enj gê taunê njaê kêpi alê poc tonanj ma sêsam gênj tau gebe Absalomnê njabelo e gêdênj ocsalô tonec.

Sêsôm Absalom gêmac êndu njawae gêdênj Dawid

19 Go Sadok latu Ahimas kêsôm gêdênj Joab gebe “Ôkênj aê jalêti najakênj njawae êndênj kinj tau gebe Apômtau gêjam enj kêsi anja nê njacjo nênj njaclai.”

20 Ma Joab kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm ôkôc njawae ôna êndênj ocsalô tonec atom. Moae oc ôkôc njawae ôna êndênj bêc tenj, mago galoc aôm ôna atom gebe kinj latu gêmac êndu.”

21 Go Joab kêsôm gêdênj nê sakinjwaga njac Kusnja gebe “Ôna ôkênj njawae êndênj kinj êtu gênj, tanj gôlic nanja.” Njac Kusnja gewec gêdênj Joab ma kêlêti gêja.

22 Go Sadok latu Ahimas kêsôm gêdênj Joab kêtiam gebe “Gênjwapac tenj embe êtap aê sa, go êtap saman. Mago ôkênj aê jalêti jandaguc njac Kusnja jana.” Ma Joab gêjô enj awa gebe “Noc latucenec, ôlêti êtu asagenja. Aôm oc ôtap njagêjô njajam tenj sa êtu ôkênj njawaenja atom.”

23 Enj kêsôm kêtiam gebe “Gênjwapac tenj embe êtap aê sa, go etap sa, mago gabe jalêti jana.” Tec Joab kêsôm gêdênj enj gebe “Ôlêtimañ.” Go Ahimas kêlêti kêdaguc intêna gaboanja jagêôc lêlêc njac Kusnja su.

24 Dawid jagênjgônj tunjbôm njasacgêdô. Ma dibwaga tau kêpi tunjbôm jakêkô sacgêdô njasalôm njaô. Enj gêôc mataanô sa e gêlic njac tenj taugenj kêlêti gêmênj.

25 Ma gêmôêc to kêsôm njawae gêdênj kinj. Ma kinj kêsôm gebe “Embe enj taugenj oc moae kêkôc njawae njajam gêmênj.” Njajacjenj tau kêlêti mênjkêdabinj.

26 Go dibwaga gêlic njac tenj kêlêti gêmênj kêtiam. Tec enj gêmôêc binj gêdênj gejobwaga sacgêdônja gebe “Ôlic acgom, njac tenj taugenj kêlêti gêmênj kêtiam.” Kinj kêsôm gebe “Enj kêkôc njawae njajam tenj amboac tonanjenj.”

27 Ma dibwaga kêsôm gebe “Aê galic njac, tê kêlêti kêtû njamata nê, amboac Sadok latu Ahimas.” Ma kinj kêsôm gebe “Enj njac njajam ma oc kêkôc njawae njajam.”

28 Go Ahimas gêmôêc gêdênj kinj gebe “Gênj samob njajamgenj.” Go enj gewec gêdênj kinj lanjôanô gêdênj nom ma kêsôm gebe “Awenj êôc Apômtau, aôm nênj Anôtô, tanj kêkênj lau, tê sêôc lemenj sa gêdênj njoc njatau kinj nê, sêsô aôm njalabu nanj.”

29 Ma kinj kêtû kênac gebe “Njac wakuc Absalom gêmoa njajam me masi.” Ahimas gêjô enj awa gebe “Gêdênj tanj nênj laumata Joab kêsakinj nênj sakinjwaga aê nanj, aê galic lau taêsam sêjac seso taunj, mago gajam kauc njam.”

30 Ma kinj kêsôm gebe “Mênjôkô tonec.” Amboac tonanj enj kêkac tau ôkwi ma kêkô njanjenj.

31 Go njac Kusnja mênjgêô lasê ma kêsôm gebe “Njawae njajam kêtû njoc njatau kinja. Ocsalô tonec Apômtau kakênj lau, tanj sêli taunj sa gêdênj aôm nanj, sêsô aôm njalabu.”

32 Kinj tau kêsôm gêdênj njac Kusnja gebe “Njac wakuc Absalom gêmoa njajam me masi.” Ma njac Kusnja gêjô enj awa gebe “O njoc njatau kinj, aê gabe nênj njacjo samob to lau samob, tanj sêli taunj sa gêdênj aôm nanj, oc tatôm njac wakuc tonanjenj.”

33 Kinj tau atê gêmô enj ma kêpi balêm, tanj gêc malac njasacgêdô njaô nanj, gêja ma kêtanj gebe “O njoc latuc Absalom, latucenec Absalom. Jamac jajô aômmanj. O njoc latuc Absalom, njoc gênjenec.”

19

Joab kêsôm Dawid

1 Go sêkênj njawae gêdênj Joab gebe “Ôlic acgom, kinj kêtanj tanjiboa kêtû Absalomnja.”

2 Amboac tonanj gêdênj bêc tonanj binj sêku njacjo tulunja tau gêjam tau ôkwi kêtû tanjiboa gêdênj lau samob gebe lau sênjô njawae gebe kinj kêtanj tanjiboa kêtû latunja.

3 Gêdênj bêc tonanj lau sinja sêsa malac sêmênj kelecgenj sêgôm amboac lau, tanj majenj kêtû têtajn taunj su anja sinja nanj.

⁴ Kiñ gêsarj lanjôanô auc ma kêtarj toawa-toawa gebe “O latuc Absalom, o Absalom latucenec, o gêhenec.”

⁵ Go Joab kêsô andu gêdêj kiñ gêja ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec aôm gôgôm nê sakinjwaga samob, tarj sêjam aôm to nê matômio to ñac ma nê lau to anenjo kêsî amoa matem jali narj, majerj kêsîa.

⁶ Aôm têtac gêwiñ êsêac, tarj têtac sec gêdêj aôm narj, ma têtac gedec êsêac, tarj têtac gêwiñ aôm narj. Ocsalô tonec aôm gôwa taôm sa gebe gôlic lau siñsêlêc to nê sakinjwaga samob amboac gêj ñaôma. Galoc aê kajala gebe Absalom embe êmoa mata jali ma aêac samob amac êndu, go ôlic ñajam.

⁷ Amboac tonarj galoc ôndi sa naôsôm biñ ñajam tarj êndêj nê sakinjwaga. Embe masi, go aê jatôc lemoc jakô Apômtau lanjônêj gebe êndêj êmbêc tonec ñac tarj oc êmoa êwiñ aôm atomanô. Biñ tonarj oc êtu biñ sec êlêlêc biñ samob, tarj kêtap aôm sa gêdêj aôm ñapalêgerj e mênjêdêj galoc narj su.”

⁸ Go kiñ gêdi sa jagêjgôn malac ñasacgêdô. Ma ñawae gêdêj lau samob gebe “Alic acgom, kiñ gêjgôn malac ñasacgêdô” ma lau samob sêsî dêdêj erj.

Dawid gêmu gêja Jerusalem

Gêdêj ñasawa tonarj Israelnêj lau samob sêc dêdêj taunêj andu gêdêj-gêdêjgerj sêja.

⁹ Ma lau samob sêoc gêdô tarj gêdêj-gêdêjgerj kêtôm Israelnêj gôlôacmôkêgerj ma sêsôm gebe “Kiñ gêjam aêac kêsî anja aêacnêj ñacjo lemerj ma gêjam aêac sa anja lau Pilisti lemerj. Ma galoc erj gêwi gamêj siñ ma gêc gêja kêtû Absalomña.

¹⁰ Ma Absalom, tarj aêac taerj oso erj narj, siñ geserj erj su. Ma amboac ondoc amac ajam taôm tôj ma asôm biñ tarj gebe akôc kiñ tau êmu êmêjña atom.”

¹¹ Kiñ Dawid gêjô lau Israel sêmasarj biñ kêtû erjña ñawae, tec kêsakiñ biñ gêdêj dabunwagaagêc Sadok agêc Abiatar gebe “Asôm êndêj lau Juda nêj laumata gebe ‘Amboac ondoc, tec amac amasarj biñ kêtû akôc kiñ êmu êwac nê andunja kêtû ñamu nec.

¹² Aênoc lasitêwai amac, ñoc ñatêkwa to ñoc ñamêsôm amac. Amboac ondoc tec abe akôc kiñ êmu êwac êtu ñamugerj nec.’

¹³ Ma asôm êndêj Amasa gebe ‘Ñoc ñatêkwa to ñoc ñamêsôm aôm atom me. Aê embe jakêj aôm ôtu ñoc siñwaga nêj laumata ôjô Joab su atom oc Anôtô enserj aê su janarja.’ ”

¹⁴ Ma erj gêjam lau Juda samob nêj ñalêlôm ôkwi e têtac tagerj ma sêsakiñ biñ gêdêj kiñ gebe “Aôm to nê sakinjwaga samob amu amêj.”

¹⁵ Amboac tonarj kiñ tau gêmu gêmêj bu Jordan ma lau Juda sêpuc kiñ tôj-tôj sêmêj Gilgal sebe sêkôc kiñ tau elom bu Jordan ñamakerj êmêj.

¹⁶ Ma ñac Benjaminña Gera latu Simei anja Bahurim kêsêp ñagaôgerj gêmêj gêwiñ lau Judanja gebe êpuc kiñ Dawid tôj-tôj amboac tonarjgerj.

¹⁷ Ma lau Benjaminña 1,000 sêwiñ erj. Ma Saulnê gôlôacnêj sakinjwaga Siba to latui 15 ma nê sakinjwaga 20 sêlêti sêsêp jasêo lasê bu Jordan sêmunj kiñ.

¹⁸ Ma êsêac selom buselerj tau sebe sêkôc kiñnê gôlôac sêmêj ñamakerj ma sebe sêngôm gêj, tarj kiñ êlic êmoasiñ erj narj. Ma gêdêj tarj kiñ gebe elom bu Jordan tau narj, Gera latu Simei gêu tau gec erj lanjônêjña

¹⁹ ma kêsôm gêdêj erj gebe “O ñoc ñatau, taêm ênam biñ, tarj nê sakinjwaga aê gagôm keso gêdêj bêc, tarj gôwi Jerusalem siñ narj, ma ôlic aê sec atom. O kiñ, ôê biñ tau tôj ênêc nê ñalêlôm atom.

²⁰ Nê sakinjwaga aê kajala gebe gagôm keso. Mago galoc ôlic acgom, aê tec kasêp gamêj katu Josepnê gôlôac nêj ñac ñamatarja gebe japuc ñoc ñatau kiñ aôm tôj-tôj.”

²¹ Go Seruia latu Abisai gêoc awa sa ma kêsôm gebe “Simei êmac êndu êtu kêpuc boa ñac, tarj Apômtau gerj oso erj narjña atom me.”

22 Mago Dawid kêsôm gebe “Seruia latui amac, aêacnêñ asagenñ ñagêdô gêdêñ taunñ, tec ocsalô tonec amac alêtôm aê. Ñac tenñ oc êmac êndu anña Israel ocsalô tonec me. Aê kajala gebe katu kinñ Israelña gêdêñ ocsalô tonec.”

23 Ma kinñ kêtôc lêma ma kêsôm gêdêñ Simei gebe “Aôm oc ômac êndu atom.”

24 Ma Saul dêbu Mepiboset kêsêp gêmêñ gebe êndac kinñ tau. Enñ kêkwasiñ akainñ to kêkapiñ nê êm ma kêkwasiñ nê ñakwê atomanô gêdêñ tañ kinñ gêwi gamêñ sinñ nanñ, e gêmu gêmêñ toôli samucgenñ kêtiam.

25 Gêdêñ tañ Mepiboset anña Jerusalem mêngeô lasê gebe êndac kinñ nanñ, kinñ tau kêsôm gêdêñ enñ gebe “Mepiboset, kêtû asagenña aôm gôwiñ aê gôja atom.”

26 Enñ gêjô enñ awa gebe” O ñoc ñatau ma ñoc kinñ, aê ñac puliñ. Aê kasôm gêdêñ ñoc sakiñwaga gebe êmansañ donki tenñ êtu aêña gebe jañgônñ ñaô ma jawiñ kinñ jana. Mago ñoc sakiñwaga kêsau aê.

27 Enñ kêngôliñ biñ kêpi nêñ sakiñwaga aê gêdêñ ñoc ñatau kinñ. Mago ñoc ñatau kinñ kêtôm Anôtônê anjela. Amboac tonañ ôngôm gêñ, tañ aôm gôlic ñajam nanñ.

28 Gebe ñoc ñatau kinñ gêlic tamocnê gôlôac samucgenñ amboac lau gêbac jagêdêñ, mago aôm kôkêñ nêñ sakiñwaga aê ganğônñ êsêac, tañ senñ gêñ anña nêñ tebo nanñ ñalêlôm. Aêñoc biñ ñajam ondóc gêc gebe jatenñ êndêñ kinñ.”

29 Ma kinñ kêsôm gêdêñ enñ gebe “Ôsôm biñ taêsam êwiñ êtu asagenña. Aê kasôm biñ kêtû tônñ gebe Amagêc Siba awa nomlênsêm êkôc.”

30 Ma Mepiboset kêsôm gêdêñ kinñ gebe “Ñoc ñatau kinñ gêmu gêmêñ toôli samucgenñ, tec Siba êkôc gêñ taumanñ.”

31 Ñac Gileadña Basilai kêsêp anña Rogelim gêmêñ ma kêsêlêñ gawiñ kinñ e jasêô lasê bu Jordan gebe êkêñ enñ elom êna ñamakenñ.

32 Basilai kêtû ñamalacanô su, ênê jala kêtû 80. Enñ gêjam kinñ tau sa ña genñ taniñña gêdêñ ñasawa, tañ enñ gêmoa Mahanaim gebe enñ ñac tolêlôm ñanô tenñ.

33 Ma kinñ kêsôm gedenñ Basilai gebe “Ômônêñ ôngônñ Jerusalem ôwiñ aê ma aê jamoasiñ aôm anña tônê.”

34 Mago Basilai kêsôm gedenñ kinñ gebe “Aêñoc jala jamoa matoc jaliña tendocgenñ gêc, tec jawiñ kinñ japi Jerusalem jana.

35 Ocsalô tonec aêñoc jala kêtû 80. Aê katôm gebe jansaê ñajam to sec me. Aê katôm gebe jansaê gêñ, tañ janiñ me janôm nanñ me. Aê katôm gebe jañô lau awenñ sênam wêña me. Êtu asagenña nêñ sakiñwaga wacêtu gêñwapac tenñ êndêñ ñoc ñatau kinñ êwiñ.

36 Nêñ sakiñwaga gebe êsêlêñ êwiñ kinñ dambêgenñ e êndêñ Jordan ñamakenñ. Kinñ êmoasiñ aê amboac tonañ êtu asagenña.

37 Aê jatenñ aôm gebe ôkêñ nêñ sakiñwaga êmu êna gebe jamac êndu anña taucñoc malacmôkê ma anña tamoc agêc tinoc nêñ sêô ñagala. Nêñ sakiñwaga Kimham tec gêmoa. Ôkêñ enñ êsêlêñ êwiñ ñoc ñatau kinñ tau ma ôngôm gêñ, tañ gôlic ñajamgenñ nanñ, êndêñ enñ.”

38 Ma kinñ gêjô enñ awa gebe “Kimham êwiñ aê êna ma aê oc jañgôm gêñ, tañ aôm ôlic ñajam nanñ, êndêñ enñ ma jañgôm gêñ samob, tañ aôm otenñ nanñ, amboac tonanğenñ.”

39 Go lau samob selom bu Jordan ma kinñ gelom amboac tonanğenñ. Ma kinñ kêlêsoñ Basilai alianô ma gêjam mec enñ ma Basilai gêmu gêja taunê malac.

40 Kinñ tau gêja Gilgal ma Kimham gêwiñ enñ. Ma lau Juda samob to lau Israel ñamakenñ amboac tonanğenñ sejonñ kinñ sêmoa intêna.

41 Go lau Israel samob dêdêñ kinñ sêja ma sêsôm gêdêñ enñ gebe “O kinñ, kêtû asagenña aêacnêñ lasitêwai Judaña sêjam genğenñ aôm ma sêkôc aôm to nêñ gôlôac ma nêñ lau samob amêñ Jordan ñamakenñ tonecña.”

42 Lau Judaña sêjô lau Israel awenñ gebe “Kinñ kêtû aêacma ñagêdô tenñ. Kêtû asagenña amac têmtac ñandanñ kêtû biñ tonanğenña. Aêac aenñ kinñ nê gêñ tenñ me. Me enñ kêkêñ gêñ tenñ ñaômagenñ gêdêñ aêac me.”

⁴³ Ma lau Israel sêjô lau Juda nêj biñ gebe “Aêac awê kainj kinj Dawid alêlêc amac su gebe aêac lau Israel ma gôlôacmôkê 10. Kêtu asagenja amac alic aêac sec. Aêac asôm biñ gebe akôc aêacnêj kinj amu amênja kêtû ñamata atom me.” Mago lau Juda awenj ñajaña kêlêlêc lau Israel nêj su.

20:1–21:22 Dawid kêtap gêñwapac tokainj-tokainj sa. Lau Israel ñagêdô sêli taun sa, nê wakuc sêlênsôn taun, tôbôm kêsa ma nê ñacjo sêjac sinj gêdên enj. Mago gêñwapac samob tonan ñai kêku Dawid tulu atom.

22

Dawidnê wê danjerja

¹ Dawid gêga wê tonec gêdên Apômtau, gêdên bêc, tañ Apômtau gêjam enj sa anja nê ñacjo samob lemenj to anja Saul lêma nanj.

² Enj kêsôm gebe

“Apômtau kêtû ñoc lamuanô to ñoc tuntêna ma ñoc gêjam-sawaga.

³ Aênoc Anôtô kêtû ñoc lôm, tañ gaê lamu nanj.

Enj kêtû ñoc lautuc ma ñoc moasinj ñabulakôp.

Enj kêtû ñoc lêmôp to ñoc lômlabu ma ñoc kêsiwaga, tañ gêjam aê sa anja gêñ saic-saic nanj.

⁴ Aê aoc gêjac Apômtau, tañ talanem enj nanj, ma enj gêjam aê kêsi anja ñoc ñacjonênj.

⁵ “Gebe gêmacanô ñadembom gênôm aê auc to gêñ gebe ensenj aênja ñasamac kêtakê aê.

⁶ Lamboam ñalêpoa gêsô aê tôñ gêmacanô gêwa lakô aê.

⁷ Gamo a e katuc unj tagen ma aoc gêjac Apômtau ma gamôêc gêdên ñoc Anôtô gebe ênam aê sa.

Enj gêngôn nê gamên dabun ma gêñô ñoc môêc ma gê taña aênoc tanjiboa, tañ katanj gêdên enj nanj.

⁸ “Go nom wiwic to kôtên-kôtênjenj, undambê ñataonj kêtênêp e kôjô-kôjôgenj gebe enj têtac ñandanj kêsa ñanô.

⁹ Jadaunj kêsa enj lususunj to ja ñawaô kêsa enj awasunj ma ñalana ñamôsi kêpêlanj anja ênê kêsa gêja-gêja.

¹⁰ Enj kêwê undambê sêlilib kêsêp gemênj.

Tao ñamajanj gêc enj akainj ñalabu.

¹¹ Enj gêlôb gêngônj kerub ñaô.

Enj gêngônj mu ñamagê ñaô ma gêlôb wip tagenj.

¹² Enj kêkênj gêsunjbôm kêtû nê becobo.

Kom ñamajanj to tao tokatap-tokatap kêkôm enj auc.

¹³⁻¹⁴ Ñalana ñamôsi kêpêlanj kêsa

anja ñawasi, tañ gemunj enj nanj.

“Apômtau kêkênj nê wapap gêjac anja undambê.

Ma Lôlôc Ñatau kêkênj nê awa kêsa.

¹⁵ Enj kêpê nê sôb ma kêpalip nê ñacjo êlinj-êlinj.

Ôsic kêtakê êsêac sêc gôlinj-gôlinjenj.

¹⁶ Gwêc ñagêdimbob gêôc tau sa kêtû awê

ma nom ñataonj kêwaka tau sa.

Gebe Apômtau gêjam wambanj

ma ñawajaô kêsa enj lususuj.

17 “Enj kêmêtôc lêma anja lólôc mênkêkam aê tôj
ma gê aê sa anja ñasamac kapôênj ñalêlôm.

18 Enj kêjanjo aê su anja ñoc ñacjo ñaclai nê
to anja ñoc gobi, tañ nêj ñaclai kêkôm aê auc nanj nêj.

19 Êsêac sebo sêsa dêdêj aê gêdêj ñoc bêc ñawapacña,
mago Apômtau kêpuc aê tôj.

20 Enj kêkam aê sa jakakô gamênj kwalam.

Enj kêsaic aê sa kasa gaja gebe enj têtac gêwiñ aêgac.

21 “Apômtau kêmoasiñ aê kêtôm lanjôcnêm sawaña.

Enj gêjam aê sa kêtôm lemoc selecña.

22 Gebe aê kasa Apômtaunê lêj ñapep
ma kakac tauc su anja ñoc Anôtônê ñaucñagenj atom.

23 Ênê binjêdêj samob kêkô aê lanjôcnêm
ma gajam dêmôêc ênê binjsu atom.

24 Aê kasa ñoc lêj ñapep e enj gêlic aê ñajam.

Ma gajob tauc ñapep gêdêj gêj sec.

25 Amboac tonanj Apômtau kêmoasiñ aê kêtú gamoa ñañêñña,
kêtú ñoc ñalêlôm selec gamoa enj lanjônêmña.

26 “Aôm gôwa taôm sa gêdêj ñac ñajam gebe aôm ñac gabêjam,
gêdêj ñac lanjônêm sawaña gebe aôm taôm ñac lanjônêm sawa.

27 Aôm gôwa taôm sa gadêj ñac mansañ gebe aôm taôm mansañ
mago gêdêj keso-keso, tec kôtôc taôm amboac kainj tej.

28 Aôm gôjam lau, tañ sêkônij tañ nanj sa
ma kôkônij lau, tañ tetoc tañ sa nanj.

29 Binjanô, o Apômtau, aôm kôtu ñoc ja.

Ñoc Anôtô kêpô ñoc ñakesec ñawê kêsa.

30 Binjanô, aôm embe êwiñ aê oc janac lausiñ popoc
ma ñoc Anôtô embe êwiñ aê oc jamboanj jangêli nêj tunbôm.

31 Anôtô tonanj tec gêjam gôlij gêj samob tomalagenj.

Binj tañ Apômtau gêjac mata nanj, kêtú anô.

Enj kêtú lau samob, tañ sê lamu enj nanj, nêj lautuc.

32 “Apômtau taugenj enj Anôtô.

Ma aêacnêj Anôtô taugenj enj lamu ñanô.

33 Anôtô tau tonanj kêtú ñoc lamu ñajaña tau
to kêmasañ ñoc intêna gebe jasa toôlic samucgenj.

34 Enj gêgôm ñoc ockainj kêtôm mojawawa nê.

Enj ketoc aê kakô lôc ñamoatêc ñaô toôlic samucgenj.

35 Enj kêdônj lemoc siñña

tec lemoc jakêkam talam ñamadi.

36 Aôm kôkêj lautuc ênam aê kêsiña.

Aômnêm moasiñ ketoc aê sa.

37 Aôm kômasañ intêna ñasawa kapôênj gebe jasa
ma japô ocgêsu ôkwi atom.

38 Aê kajanda ñoc ñacjo e gasenj êsêac su
ma kakac tauc ôkwi atom e êsêac sêjaña.

39 Aê gajac êsêac piŋpaŋ ma sebe sêndi e sêgôm jageo.
Ac sêc ockaiŋ ŋalabu.

40 Aôm kôjandiŋ aê ŋa ŋaclai gebe janac siŋ ŋanô.
Aôm kôkôniŋ ŋoc ŋacjo sêmoa aê ŋalabu.

41 Aôm kôpuc ŋoc ŋacjo sa tec sêc aê
e gasen êsêac samob, taŋ têtac sec gêdêŋ aê naŋ su.

42 Êsêac sesom nêŋ gêjam sa teŋ, mago teŋ gajam sa atom.
Êsêac sêmôêc gêdêŋ Apômtau, mago eŋ gêjô êsêac awen atom.

43 Aê kalêsa êsêac e têtôm nom ŋakekop.
Aê kaka êsêac têtôm kaka lêsap aŋga intêna.

44 “Aôm gôjam aê sa aŋga siŋ tomôkê-tomôkê e kôkêŋ aê katu lausamucnêŋ gôliŋwaga.
Lau taŋ kajala êsêac atom naŋ, sêjam sakiŋ aê.

45 Lau jaba sewec dêdêŋ aê.
Aê embe jakac aocsuŋ sa jamoa ma oc taŋeŋ wamu êndêŋ aê.

46 Lau jaba latuŋi katuŋ gêjaŋa
ma sêsuŋ tauŋ têtênêp-têtênêpgeŋ sêsa aŋga nêŋ tuŋbôm sêmêŋ.

47 “Apômtau gêmoa mata jali. Aê aoc êêc ŋoc lamu.
Aê jatoc ŋoc ŋacmoasiŋ Anôtô sa.

48 Anôtô tau tec kêpuc aê têtôm e kakac ŋoc kamocgôc.
Eŋ kêkôniŋ malac-malac têtôm sêsô aê ŋalabu.

49 Ma eŋ gêjam aê kêsi gêdêŋ ŋoc ŋacjo. Aôm kotoc aê sa kêlêlêc ŋoc soŋo-soŋo,
ma gôjam aê sa aŋga lau ŋaclai nêŋ.

50 “O Apômtau, kêtû tonanŋa aê gabe jalambiŋ aôm jamoa lausamuc ŋalêlôm
ma janam wê lanemŋa êpi nêŋ ŋaê.

51 Aôm tonan kotoc nêŋ kiŋ sa ŋanô ma kôtôc nêŋ têtac gêwiŋ teŋgeŋa gêdêŋ ŋac, taŋ
seŋ oso eŋ naŋ,
gêdêŋ Dawid to nê wakuc geden têtômgeŋ.”

23

Dawidnê awamu

1 Biŋ tonoc kêtû Dawidnê awamu
“Isai latu Dawid kêsôm biŋ.

Ŋac taŋ tetoc eŋ sa naŋ, kêsôm biŋ.
Jakobnê Anôtô nê ŋac seŋ oso eŋŋa.

Ŋac gêga Israelnê wê ŋajamwaga.
2 “Apômtaunê Ŋalau kêsôm biŋ kêsa aê aoc,
ma ênê biŋ gêc aê imbeloc.

3 Israelnêŋ Anôtô kêsôm biŋ.
Israelnêŋ lamu kêsôm biŋ gêdêŋ aê.

Ŋac taŋ kêtêc Anôtô
ma gêjam gôliŋ ŋamalac ŋaŋeŋgeŋ naŋ,

4 kêpô êsêac kêtôm ŋawê bêtêcgeŋŋa,
kêtôm oc, taŋ kêpi tonagêlôm masi naŋ, ma gêgôm gêgwaŋ, taŋ kom gêjac naŋ kêpuc.

5 Aêŋoc gôlôac sêmoa sêwiŋ Anôtô
gebe eŋ kêmoatiŋ poac teŋgeŋa teŋ gêwiŋ aê ma kêmasaŋ gêŋ samob ŋapep ma ênêc
teŋgeŋ,

gebe eŋ oc êkêŋ aê gebe jamoa ŋajam

ma gêṅ taṅ ṅoc ṅalêlôm têtac gêwiṅ naṅ, eṅ êṅgôm esewec.

⁶ Mago lau, taṅ sêmoa jaêc Anôtô naṅ, têtôm gêṅ têtka-têtka, taṅ tambaliṅ siṅ naṅ, gebe tatôm gebe takôc ṅa lemeṅ atom.

⁷ Mago ṅac taṅ gebe ejoṅ gêṅ tau sa naṅ, êkôc siṅ to kêṅ ṅadambê ma ja êniṅ gêṅ tau êmbacnê samucgeṅ.”

23:8–24:25 Dawidnê siṅsêlêc langwa towae nêṅ ṅaê kêsêp ṅasêbu tonec. Dawid kêsa nê lau sa, mago Anôtô gêlic ṅajam atom, tec kêkêṅ gêmac sec kêtap lau Israel sa. Kêtu ṅamu Anôtô taê walô nê lau kêtiam ma kêkôc gêmac sec tau su.

KinĒŅ Buku Namataŋa

KinĒŅ Buku Namataŋa tonec gĕjac tĕku lau Israel nĕŋ kin nĕŋ miŋ, taŋ kĕsĕp Samuelnĕ buku luagĕc naŋ. Buku tau gĕwa tau kĕkĕc gĕja ŋasĕbu tĕlĕac gebe

1. Mĕkĕlatu 1-2 Salomo kĕtu lau Israel to Juda nĕŋ kin gĕjĕ Dawid su. Dawid gĕmac ĕndu ŋamiŋ.
2. Mĕkĕlatu 3-11 Salomo gĕjam gĕliŋ lau Israel to ĕnĕ kĕm ŋanĕ ŋamiŋ. ĕnĕ kĕm towae gebe kĕkwĕ lĕm dabuŋ aŋga Jerusalem.
3. Mĕkĕlatu 12-22 Gamĕŋ Israel gĕwa tau kĕkĕc gĕja gamĕŋ luagĕc, sĕsam teŋ gebe Israel ma teŋ gebe Juda. Kin taŋ sĕjam gĕliŋ gamĕŋ luagĕc tonan naŋ, nĕŋ miŋ kĕsĕp mĕkĕlatu tonan e jagĕdĕŋ tĕm Jehosapat kĕtu kin aŋga Juda ma Ahasia gĕjam gĕliŋ Israel.

KinĒŅ buku luagĕc kĕkip kin samob nĕŋ lĕŋ taŋeŋ wamu gĕdĕŋ Anĕtĕŋa sa. Kin, taŋ taŋeŋ wamu Anĕtĕ naŋ, sĕjam gĕliŋ lau jagĕdĕŋ ma tĕtap kĕm ŋanĕ ŋajam sa. Mago ĕsĕac, taŋ sĕjam sakin gwam to sĕbuc dĕmĕŋ Anĕtĕ naŋ, nĕŋ gĕliŋ gĕĕc sec sa. Kin samob, taŋ sĕjam gĕliŋ gamĕŋ gĕmu kĕpiŋa naŋ, seso Anĕtĕnĕ jatu. Gamĕŋ Juda ŋakin ŋagĕdĕ sĕsĕ Anĕtĕnĕ ŋagĕliŋ ŋalabu, ŋagĕdĕ sĕkac taŋ su aŋga Anĕtĕnĕ.

Lau ŋatĕkwa teŋ teŋ nĕŋ miŋ kĕsĕp buku tau amboac tonanŋeŋ. ĕsĕac tĕtu Apĕmtaunĕ jaenwaga. Aĕac tasam ĕsĕac gebe Propete. ĕsĕac sĕkĕŋ puc gĕdĕŋ lau samob ma sĕjac jao sakin gwamŋa to taŋeŋpĕc. ĕsĕacnĕŋ ŋac towae teŋ Elia. ĕnĕ miŋ towae kĕsĕp mĕkĕlatu 18. Eŋ to Balnĕ dabuŋwaga awenŋsuŋ gĕĕc ka taŋ aŋga lĕc Karmel gebe Anĕtĕ ondoc ŋanĕ.

Abisag gĕjam sakin Dawid

¹ Gĕdĕŋ taŋ kin Dawid kĕtu ŋamalacanĕ teŋ ma nĕ jala kĕtu taĕsam naŋ, ĕsĕac sĕkwa eŋ auc ŋa belanĕke, mago malo gĕgĕm eŋ ŋapan.

² Amboac tonan ĕnĕ sakinwaga sĕsĕm gĕdĕŋ eŋ gebe “O kin, sensom ŋapalĕo teŋ ĕtu aĕmŋa gebe ĕnam sakin aĕm ma ĕtu aĕmnĕm jaomwagao. Eŋ ĕnĕc awiŋ aĕm oc ĕjandan aĕm.”

³ Tec sesom awĕtakiŋ ŋajamanĕ teŋ aŋga gamĕŋ Israelŋa samucgeŋ e tĕtap awĕ Sunemŋa Abisag sa ma sĕkĕc eŋ dĕdĕŋ kin sĕja.

⁴ Ma awĕtakiŋ tonan eŋ ŋajamanĕ ma kĕtu kin nĕ jaomwagao ma gĕjam sakin eŋ, mago kin gĕjam eŋ atom.

Adonia gebe ĕjanĝo lĕpĕŋ kinŋa su

⁵ Dawid agĕc Hagit nĕŋ latuŋi Adonia ketoc tau sa ma kĕsĕm gebe “Aĕ gabe jatu kin.” Ma eŋ kĕkĕc kareta to lau, taŋ sĕŋgĕŋ hos ŋaĕŋa naŋ, to lau 50 gebe sĕlĕti sĕmuŋ eŋ.

⁶ Ma eŋ tama gĕjac jao ma kĕtu kĕnac eŋ gebe “Kĕtu asageŋŋa aĕm gĕgĕm gĕŋ amboac tonan” naŋ atom. Eŋ ŋac tolanĕanĕ ŋajam teŋ amboac tonan ma tĕna kĕkĕc eŋ kĕdaguc Absalom.

⁷ Adonia gĕjam binĝalĕm gĕwiŋ Seruia latu Joab agĕc dabuŋwaga Abiatar ma ĕsĕagĕc tĕdaguc Adonia ma sĕjam eŋ sa.

⁸ Mago dabuŋwaga Sadok agĕc Jehoiada latu Benaia ma propete Natan to Simei agĕc Rei ma Dawid nĕ siŋsĕlĕc samob, taŋ sejop eŋ naŋ, sĕwiŋ Adonia atom.

⁹ Adonia kĕkĕŋ domba to bulimakao kapoac ma bulimakao ŋalatu, taŋ segeŋ e kĕtĕp ŋajam naŋ, kĕtu da aŋga Poc moacŋa, taŋ gĕc kĕsi Enrogel naŋ, ma kĕkĕŋ jaen gĕdĕŋ nĕ lasitĕwai, kin latui, samob ma kin nĕ lau kapĕŋ aŋga Juda gebe tĕtu ŋacleŋ eŋ.

¹⁰ Mago eŋ kĕkĕŋ jaen gĕdĕŋ propete Natan agĕc Benaia ma siŋsĕlĕc me lasi Salomo atom.

11 Go Natan kêsôm gêdêŋ Salomo têna Batseba gebe “Aôm gônô su gebe Hagit latu Adonia kêtû kiŋ ma aêacnêŋ ŋatau Dawid gêjam kauc biŋ tau me masi.

12 Amboac tonan ômôêŋ ma aê gabe jawa lêŋ ten sa êndêŋ aôm gebe ônam taôm to latôm Salomo katômi kêsi.

13 Aôm ŋagaôgeŋ ôsô ôndêŋ kiŋ Dawid ôna ma ôsôm êndêŋ eŋ gebe ‘O ŋoc ŋatau kiŋ, aôm kôtôc lêmam gêdêŋ nêŋ sakiŋwagao aê ma kôsôm gebe “Aômnêŋ latôm Salomo êtu kiŋ êjô aê su ma êŋgôn aêŋoc lêpôn” aôm kôsôm me masi. Kêtu asageŋŋa Adonia kêtû kiŋ.’

14 Aôm ôsôm biŋ êndêŋ kiŋ ômoa, go aê oc jasô jandanŋuc aôm ma japuc nêŋ biŋ tôŋ.”

15 Amboac tonan Batseba kêsô kiŋnê balêm gêja (kiŋ tau kêtû ŋamalacanô su ma Abisag anŋa Sunem gêjam sakiŋ eŋ).

16 Batseba gewec ma gêu tau gêc kiŋ akaiŋŋa. Ma kiŋ kêtû kênac gebe “Ŋalêlôm kêkac aôm kêtû asageŋŋa.”

17 Eŋ gêjô eŋ awa gebe “Ŋoc ŋatau, aôm kôtôc lêmam gêdêŋ nêŋ sakiŋwagao aê kôkô Apômtau, aômnêŋ Anôtô, laŋônêŋ ma kôsôm gebe ‘Nêŋ latôm Salomo oc ênam gôliŋ êjô aê su ma eŋ oc êŋgôn ŋoc lêpôn.’

18 Ma galoc, ôlic acgom, Adonia kêtû kiŋ, ma aôm kiŋ gôjam kauc gêŋ tau.

19 Eŋ kêkêŋ bulimakao to ŋalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ŋajam nan, ma domba taêsam ŋasec kêtû da ma kêkêŋ jaen kiŋ latui samob to dabuŋwaga Abiatar ma siŋwaga nêŋ ŋac ŋamataŋa Joab, mago latôm Salomo tec keten eŋ gêwiŋ atom.

20 O ŋoc ŋatau kiŋ, galoc lau Israel samob sêkêŋ maten aôm gebe ôsôm êndêŋ êsêac gebe asa êŋgôn aêŋoc ŋatau kiŋ nê lêpôn êjô aôm su.

21 Embe masi oc êndêŋ taŋ ŋoc ŋatau kiŋ ênêc nê bêc êwiŋ tamai nan aêagêc latuc Salomo oc atap ŋagêjô sa.”

22 Gêdêŋ taŋ eŋ gêjam biŋgalôm gêdêŋ kiŋ gêmôa nan, propete Natan gêô lasê.

23 Ma êsêac sêkêŋ ŋawae gêdêŋ kiŋ tau gebe “Propete Natan tec gêmôa tonec.” Ma gêdêŋ Natan kêsô gêdêŋ kiŋ gêja nan, eŋ gewec gêdêŋ kiŋ, laŋôanô gêdêŋ nom.

24 Ma Natan kêsôm gebe “Ŋoc ŋatau kiŋ, aôm oc kôsôm gebe Adonia êtu kiŋ êjô aê su ma êŋgôn aêŋoc lêpôn me masi.

25 Gebe eŋ kêsêp gêja gêdêŋ ocsalô tonec ma kêkêŋ bulimakao kapoac to ŋalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ŋajam nan ma domba taêsam ŋasec kêtû da ma kêkêŋ jaen kiŋ latui ma siŋwaga nêŋ ŋac ŋamataŋa Joab ma dabuŋwaga Abiatar. Ma ôlic acgom, êsêac seŋ to sênôm sêwiŋ eŋ ma sêsôm gebe ‘Kiŋ Adonia êmoaôn.

26 Mago eŋ kêkêŋ jaen gêdêŋ nêŋ sakiŋwaga aê to gêdêŋ dabuŋwaga Sadok ma Jehoiada latu Benaia agêc latôm Salomo atom.

27 O ŋoc ŋatau kiŋ, aôm kômasan biŋ amboac tonan ma kôkêŋ ŋac, taŋ êŋgôn ŋoc ŋatau nê lêpôn êjô aôm su nan, ŋawae gêdêŋ nêŋ sakiŋwaga aêac atom me.”

Sêkêŋ Salomo kêtû kiŋ

28 Go kiŋ Dawid gêjô Natan nê biŋ gebe “Ômôêc Batseba êndêŋ aê êmêŋ.” Amboac tonan eŋ kêsô gêdêŋ kiŋ jakêkô eŋ laŋônêŋ.

29 Ma kiŋ kêtôc lêma to kêsôm gebe “Kêtu Apômtau gêŋgôn mata jali ma gêjam aê katuc kêsi gêdêŋ gêŋwapac samobŋa,

30 tec jaŋgôm biŋ, taŋ katôc lemoc gêdêŋ aôm gajam Apômtau, Israel nêŋ Anôtô laŋô to kasôm gebe ‘Nêŋ latôm Salomo ênam gôliŋ êjô aê su êŋgôn ŋoc lêpôn êjô aê’ nan oc ŋanô êsa êndêŋ ocsalô tonec.”

31 Go Batseba gewec laŋôanô gêdêŋ nom ma ketoc kiŋ tau sa ma kêsôm gebe “Ŋoc ŋatau kiŋ Dawid êmoa tenŋeŋ.”

32 Kiŋ Dawid kêsôm gebe “Ômôêc dabuŋwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia dêndêŋ aê sêmêŋ.” Amboac tonan êsêac dêdêŋ kiŋ tau sêja.

³³ Ma kiṅ tau kêsôm gêdêṅ êsêac gebe “Akôc nêṁ ṅatau nê sakiṅwaga sêwiṅ amac ma akêṅ latuc Salomo êṅgôṅ aê taucṅoc donki ṅac akôc eṅ asêp andêṅ bumata Gihon ana.

³⁴ Ma dabuṅwaga Sadok agêc propete Natan sêniṅ oso eṅ aṅga tonan êtu Israelnêṅ kiṅ. Go anac dauc êtaṅ ma amôêc gebe ‘Kiṅ Salomo êmoa tengeṅ.’

³⁵ Go amac api andanṅuc eṅ ma eṅ mênêṅgôṅ ṅoc lêpôṅ ṅaô gebe eṅ oc êtu kiṅ êjô aê su. Gebe aê kakêṅ eṅ kêtου lau Israel to Juda nêṅ gôliṅwaga.”

³⁶ Ma Jehoiada latu Benaia gêjô kiṅ awa gebe” Biṅṅanô, Apômtau, ṅoc ṅatau kiṅ nê Anôtô kêsôm amboac tonan.

³⁷ Apômtau êmoa êwiṅ Salomo êtôm gêmoa gêwiṅ ṅoc ṅatau kiṅ tau ma êṅgôm ênê gôliṅ êtu kapôêṅ alêlêc ṅoc ṅatau kiṅ Dawid nê su.”

³⁸ Amboac tonan dabuṅwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia ma lau Keret to Pelet sêsêp sêja ma sêkêṅ Salomo gêṅgôṅ kiṅ Dawid nê donki ma sêkôc eṅ dêdêṅ bumata Gihon sêja.

³⁹ Aṅga tonan dabuṅwaga Sadok kakôc ṅoplakôp katêkwiṅa aṅga becobo ma geṅ oso Salomo. Go sêjac dauc kêtaṅ ma lau samob sêsôm gebe “Kiṅ Salomo êmoa tengeṅ.”

⁴⁰ Ma lau samob, taṅ têdaguc eṅ naṅ, sêju gasuc to sêjac oṅ ma têtου samuc tonabêlêc kapôêṅ, e nom gêôc kêkôc kêtου êsêacnêṅ ṅaônduṅa.

⁴¹ Adonia to nê ṅacleṅ samob, taṅ sêmoa sêwiṅ eṅ naṅ, sêṅô biṅ tau gêdêṅ taṅ seṅ moasiṅ tau gêbacnê. Ma gêdêṅ taṅ Joab gêṅgôṅ dauc kêtaṅ naṅ, eṅ kêtου kênac gebe “Ṇaonda aṅga malac nec ṅam amboac ondoc.”

⁴² Gêdêṅ taṅ eṅ kêsôm biṅ gêmoa naṅ, dabuṅwaga Abiatar latu Jonatan gêmêṅ ma Adonia kêsôm gebe “Ôsô ômôêṅ gebe aôm ṅac mansaṅ tec kôkôc ṅawae ṅajam gômôêṅ.”

⁴³ Jonatan gêjô Adonia awa gebe “Aec, gebe ṅoc ṅatau kiṅ Dawid kêkêṅ Salomo kêtου kiṅ.

⁴⁴ Ma kiṅ tau kêsakiṅ dabuṅwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia sêwiṅ lau Keret to Pelet ma êsêac sêkêṅ eṅ gêṅgôṅ kiṅnê donki ṅaô

⁴⁵ ma dabuṅwaga Sadok agêc propete Natan seṅ oso eṅ kêtου kiṅ aṅga bumata Gihon ma êsêac sêmu sêpi aṅga tonan tolasêgeṅ e malac samucgeṅ ṅadindiṅ kêsa. Ṇakicsêa taṅ amac aṅô naṅ, ṅam tau tonan.

⁴⁶ Salomo jagêṅgôṅ lêpôṅ kiṅṅa.

⁴⁷ Ma kiṅ nê sakiṅwaga sêja sêsôm biṅ êmoa ṅajamṅa geden aêacnêṅ ṅatau kiṅ Dawid ma sêsôm gebe ‘Nem Anôtô êwaka Salomo nê ṅaê sa êlêlêc aômnmê ma êṅgôm ênê gôliṅ êtu kapôêṅ êlêlêc aômnmê su.’ Ma kiṅ tau gêṅgôṅ nê mê ma gewec.

⁴⁸ Ma kêsôm amboac tonac gebe ‘Aê aoc êôc Apômtau, lau Israel nêṅ Anôtô, taṅ galoc kêkêṅ aê galic ṅa tauc matocanô gebe ṅoc wakuc nêṅ tenṅ gebe êṅgôṅ ṅoc lêpôṅ naṅ.’ ”

⁴⁹ Go Adonia nê ṅacleṅ samob têtakê ma dêdi e sêc êliṅ-êliṅ sêja.

⁵⁰ Ma Adonia kêtêc Salomo. Tec eṅ gêdi jakêkam jabo altarṅa tôn.

⁵¹ Ṇawae gêdêṅ Salomo gebe “Ôlic acgom, Adonia katêc kiṅ Salomo ma eṅ jakêkam jabo altarṅa tôn ma kêsôm gebe ‘Kiṅ Salomo êtôc lêma sa êndêṅ aê gebe ênac aê ṅa siṅ atom.’ ”

⁵² Tec Salomo kêsôm gebe “Eṅ embe êwaka tau sa gebe eṅ ṅac ṅaṅêṅ, go tenṅ êmoasac eṅ mômêlauṅ tenṅ atom. Mago embe têtap ênê sec sa, go eṅ êmac êndu.”

⁵³ Amboac tonan kiṅ Salomo kêsakiṅ lau ma sêkôc eṅ su aṅga altar. Ma êsêac sêmêṅ, go eṅ gêu tau gêdêṅ kiṅ Salomo. Ma Salomo kêsôm geden eṅ gebe “Ôêc ôndêṅ nêṁ andu ôna.”

2

Dawid kêjatu Salomo kêtου gêṅ ṅagêdôṅa

¹ Gêdêṅ taṅ Dawid nê noc êmac ênduṅa kêtου dambê naṅ, eṅ kêjatu latu Salomo ma kêsôm gebe

² “Aê oc jasa intêna, nan gêŋ nomŋa samob sêja-sêja nan jana. Ôkô ŋajaŋa ôtôm ŋacgeŋ.

³ Ôŋgôm nêŋ kôm ŋaŋêŋgeŋ êtu Apômtau, aôm nêŋ Anôtôŋa. Ôsa ênê lêŋ ma ôŋgôm ênê jatu to biŋsu ma gôliŋ ŋanô êsa êtôm teto gêc Mosenê biŋsu gebe ômoa ŋajamgeŋ gebe ôtapa nêŋ kôm to lêŋ samob ŋaŋanô sa.

⁴ Gebe Apômtau êŋgôm biŋ, taŋ gêjac mata gêdêŋ aê nan ŋanô êsa. Eŋ gêjac mata biŋ gebe ‘Nêŋ latômi embe sejop nêŋ lêŋ e sêsêlêŋ semoa aê laŋôcnêŋŋa ŋaŋêŋgeŋ tonjalêlôm samucgeŋ ma tokatuŋ samucgeŋ, go aôm ôpô lêna nêŋ wakuc teŋ gebe êŋgôŋ Israel nêŋ lêpôŋ êjô aôm nec atom.’

⁵ “Aôm taôm kôjala gêŋ, taŋ Seruia latu Joab gêgôm gêdêŋ aê ma gêŋ, taŋ eŋ gêgôm gêdêŋ Israelnêŋ siŋwaga nêŋ siŋsêlêc laŋgwa luagêc, Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa. Eŋ gêjac êsêagêc êndu gêdêŋ têŋ wamaŋa gêjô dec, taŋ êsêagêc sêkêc siŋ gêdêŋ têŋ siŋŋa nan. Ma kêtin lau laŋôŋnêŋ sawa nêŋ dec gi aêŋoc ômbiŋkap to ŋoc atapa.

⁶ Ôŋgôm êtôm nêŋ kauc, mago ôkêŋ êwiŋ gebe eŋ êsêp lamboam êna towamagen atom.

⁷ Mago ômoasiŋ ŋac Gileadŋa Barsilai latui. Êsêac sêniŋ nêŋ gêŋ sêŋgôŋ nêŋ tebo gebe êsêac sêmoasiŋ aê amboac tonanŋeŋ gêdêŋ têŋ, taŋ aê gaêc têwam Absalom su nan.

⁸ Ma Gera latu Simei, ŋac Benjaminŋa aŋga Bahurim gêmoa gêwiŋ aôm. ŋac tonan kêpuc boa aê secanôtêna gêdêŋ bêc, taŋ aê gaja Mahanaim nan. Mago gêdêŋ taŋ eŋ kêsêp jagêdac aê aŋga bu Jordan nan, aê katôc lemoc eŋ kakô Apômtau laŋôŋnêŋ ma kasôm gebe ‘Aê oc janac aôm êndu ŋa siŋ atom.’

⁹ Mago aôm ôlic eŋ amboac ŋac tobiŋmê atom. Aôm ŋac tokauc, aôm kôjala gebe oc ôŋgôm asagen êndêŋ eŋŋa gebe ôkêŋ eŋ êsêp lamboam êna todecgeŋ.”

Dawid gêmac êndu

¹⁰ Go Dawid gêc nê bêc gêwiŋ tamai ma sêsuŋ eŋ aŋga Dawidnê malac.

¹¹ Ma têŋ, taŋ Dawid gêjam gôliŋ Israel nan, kêtôm jala 40. Eŋ gêjam gôliŋ jala 7 aŋga Hebron ma jala 33 aŋga Jerusalem.

¹² Amboac tonan Salomo gêŋgôŋ tama Dawid nê lêpôŋ ma nê gôliŋ kiŋŋa ŋajaŋa kêsa.

Salomonê gôliŋ kiŋŋa kêtû tôŋ

¹³ Ma Hagit latu Adonia gêdêŋ Salomo têna Batseba gêja. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm gômôêŋ towamagen me masi.” Ma Adonia kêsôm gebe “Aê gamêŋ towama.”

¹⁴ Go ŋac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasôm biŋ teŋ êndêŋ aôm.” Ma Batseba kêsôm gebe “Ôsômmanŋ.”

¹⁵ Eŋ kêsôm gebe “Aôm kôjala gebe gôliŋ kiŋŋa kêtû aêŋoc ma lau Israel samob sêsaê gebe aê jatu kiŋ tau. Mago galoc gêŋ tonan gêjam tau ôkwi ma gôliŋ kiŋŋa kêtû ŋoc lasicnê, gebe Apômtau gêgôm amboac tonan.

¹⁶ Ma galoc aêŋoc biŋ tagenŋeŋ gêc gebe jaten êndêŋ aôm gebe onseŋ ŋoc biŋ atom.” Batseba kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôsôm acgom.”

¹⁷ Eŋ kêsôm gebe “Ônam biŋgalôm êndêŋ kiŋ Salomo, eŋ oc enseŋ aôm nêŋ biŋ atom, gebe eŋ êkêŋ Abisag aŋga Sunem êndêŋ aê janam eŋ êtu ŋoc awê.”

¹⁸ Batseba kêsôm gebe “ŋajam, aê gabe janam biŋgalôm êndêŋ kiŋ êtu aômŋa.”

¹⁹ Tec Batseba kêsô gêdêŋ kiŋ Salomo gêja gebe ênam biŋgalôm êndêŋ eŋ êtu Adoniaŋa. Ma kiŋ tau gêdi sa ma kêpuc eŋ têt-têt ma gewec gêdêŋ eŋ, go gêŋgôŋ nê lêpôŋ ma sêkêŋ lêpôŋ teŋ kêtû kiŋ tênaŋa gêwiŋ ma gêŋgôŋ sic gêŋgôŋ kiŋ nê anôŋa.

²⁰ Go eŋ kêsôm gebe “Aê kakôc biŋ sauŋ teŋ gebe jaten êndêŋ aôm. Onseŋ aê atom.” Kiŋ tau gêjô eŋ awa gebe “O tinoc, oteŋ acgom. Aê oc jansen aôm atom.”

²¹ Go eŋ kêsôm gebe “Takêŋ Abisag aŋga Sunem êndêŋ aôm têwam Adonia ênam êtu nê awê.”

²² Go kiŋ Salomo gêjô têna awa ma kêsôm gebe “Kêtu asagenŋa aôm koteŋ Abisag anŋa Sunemŋagenê kêtû Adoniaŋa. Oteŋ gôliŋ kiŋŋa êtu enŋa êwiŋmaŋ. Eŋ kêtû aê teocgoc ma dabuŋwaga Abiatar agêc Seruia latu Joab sêkô jabaŋ en.”

²³ Ma kiŋ Salomo kêtôc lêma gêdêŋ Apômtau ma kêsôm gebe “Anôtô êngôm gêŋ, taŋ taê gêjam naŋ, êndêŋ aê, mago Adonia êmac êndu êjô nê biŋ tonan.

²⁴ Apômtau kêkêŋ aê ganŋgôn tamocnê lêpôn ma gêjac ma êŋoc gôlôac kêtôm en gêjac mata naŋ. Kêtu Apômtau gêmôa mata jaliŋa, tec ocsalô tonecgen Adonia êmac êndu.”

²⁵ Amboac tonan kiŋ Salomo kêsakiŋ Jehoiada latu Benaia ma en jagêjac Adonia êndu.

Dabuŋwaga Abiatar agêc Joab têtap nêŋ ŋagêjô sa

²⁶ Ma kiŋ tau kêsôm gêdêŋ dabuŋwaga Abiatar gebe “Ôna Anatot ôndêŋ nêmandu gebe gôjac ŋawae gebe aôm ômac êndu, mago aê gabe janac aôm êndu galoc atom gebe aôm kôbalaŋ Apômtau Anôtô nê poac ŋakatapa kôsêlêŋ gômuna aê tamoc Dawid ma gôc gêŋwapac samob gôwiŋ tamoc.”

²⁷ Amboac tonan Salomo kêtin Abiatar gebe êtu Apômtaunê dabuŋwaga êtiam atom, gebe Apômtaunê biŋ ŋanô êsa, taŋ kêsôm kêtû Elinê gôlôac anŋa Silo naŋ.

²⁸ Gêdêŋ taŋ ŋawae kêtap Joab sa naŋ, (gebe Joab kêpuc Adonia tôn, mago kêpuc Absalom tôn atom) en gêc gêdêŋ Apômtaunê becobo jakêkam jabo altarna tôn.

²⁹ Ma êsêac sêsôm ŋawae gêdêŋ kiŋ Salomo gebe “Joab gêc gêdêŋ Apômtaunê becobo gêja ma ôlic acgom, en kêkô kêsî altar.” Tec Salomo kêsakiŋ ŋacjaen teŋ gêdêŋ Joab ma kêtû kênac en gebe “Gôêc gôdêŋ altar gôja katu asagenŋa.” Joab gêjô en awa gebe gêc gadêŋ Apômtau gebe kêtêc Salomo. Amboac tonan Salomo kasakiŋ Jehoiada latu Benaia ma kêsôm gebe “Ôna ma ônac en êndu.”

³⁰ Amboac tonan Benaia jagêô lasê Apômtaunê becobo ma kasôm gadêŋ Joab gebe “Kiŋ tau kêjatu gebe ‘Ôsa ômôêŋ.’ ” Mago en kêsôm gebe “Masi, aê gabe jamac êndu anŋa tonec.” Go Benaia jakêsôm biŋ tau gêdêŋ kiŋ kêtiam ma kêsôm gebe Joab kêsôm amboac tonan ma en gêjô aê aoc amboac tonec.

³¹ Kiŋ tau gêjô en awa gebe “Ôngôm êtôm en kêsôm. Ônac en êndu ma ônsuŋ en. Ma gêŋ tonan êkac tôp su anŋa aê to tamoc nê gôlôac êtu dec, taŋ Joab kêkêc siŋ ŋam masiŋa naŋ.

³² Apômtau êkêŋ en taunê dec êpi en tau gebe tamoc Dawid gêjam kauc ma en gêjac ŋac gêdêŋ to ŋajam luagêc, taŋ sêlêlêc en tau naŋ, ŋa siŋ êndu, siŋwaga Israelŋa nêŋ laumata Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa.

³³ Amboac tonan êsêagêc nêŋ dec êmu naêpi Joab to nê wakuc. Mago Apômtau êkêŋ wama êndêŋ Dawid to nê wakuc ma nê gôlôac to nê lêpôn kiŋŋa enden tônŋen.”

³⁴ Go Jehoiada latu Benaia kêpi gêja ma gêjac Joab êndu. Ma sêsuŋ en anŋa en tau nê andu, taŋ kêkô gamêŋ sawa naŋ.

³⁵ Kiŋ tau kêkêŋ Jehoiada latu Benaia kêtû siŋwaga nêŋ ŋac ŋamataŋa gêjô Joab su ma kêkêŋ dabuŋwaga Sadok gêjô Abiatar su.

³⁶ Go kiŋ tau kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Simei to gêmôêc en ma kêsôm gêdêŋ en gebe “Ôkwê nêmandu teŋ êkô Jerusalem ma ômôa tonec ma anŋa tonec aôm ôwi gamêŋ tonec siŋ naôsa gamêŋ teŋ atomanô.

³⁷ Taêm ênam ŋapep, êndêŋ bêc taŋ aôm ôsa naolom bu Kidron naŋ, aôm ômac êndu. Ma dec êpi aôm taôm.”

³⁸ Ma Simei kêsôm gêdêŋ kiŋ gebe “Biŋ taŋ kôsôm naŋ, ŋajam. Nêmandu sakiŋwaga êngôm êtôm ŋoc ŋatau kiŋ kêsôm.” Amboac tonan Simei gêŋgôn Jerusalem ŋasawa ŋêŋgen.

³⁹ Mago gêdêŋ taŋ jala têlêac gêjaŋa naŋ, Simeinê gêŋôma luagêc sêbôm dêdêŋ kiŋ Gatŋa Maka latu Akis sêja. Ma Simei gêŋô ŋawae gebe “Gôlicgac me, nêmandu gêŋôma luagêc jasêmoa malac Gat.”

⁴⁰ Tec Simei gêdi kêmasaŋ nê donki ma gêdêŋ Akis anŋa Gat gêja gebe ensom nê gêŋôma. Simei gêja ma kêkôc nê gêŋôma anŋa Gat gêmu gêmêŋ.

⁴¹ Salomo gēŋô ŋawae gebe Simei anġa Jerusalem gēja Gat ma gēmu gēmēŋ.

⁴² Tec kiŋ tau kēsakiŋ biŋ gēdēŋ Simei ma gēmôêc eŋ ma kēsôm gēdēŋ eŋ gebe “Aê kakēŋ aôm kôtôc lêmam gēdēŋ Apômtau ma gajac biŋsu aôm atom me. Aê kasôm gēdēŋ aôm gebe taêm ênam ŋapep, êndēŋ bêc tau, taŋ aôm ôsa gamēŋ teŋ ôna naŋ, aôm ômac êndu. Ma aôm gajô aê aoc gebe Ŋajam, aê gaŋôgac.

⁴³ Kêtu asageŋŋa aôm gôgôm biŋ, taŋ kôtôc lêmam gēdēŋ Apômtau naŋ, to biŋsu taŋ kakēŋ gēdēŋ aôm naŋ, ŋanô kêsa atom.”

⁴⁴ Ma kiŋ kēsôm gēdēŋ Simei gebe “Aôm taôm kôjala gēŋ sec samob, taŋ aôm gôgôm gēdēŋ aê tamoc Dawid. Galoc Apômtau êkēŋ aômnêm sec êpi aôm taôm môkemapac.

⁴⁵ Mago eŋ oc ênam mec kiŋ Salomo ma Dawidnê lêpôŋ êkô ŋajaŋa ma êkô Apômtau laŋônêmŋa endenŋ tōŋgeŋ.”

⁴⁶ Ma kiŋ tau kêjatu Jehoiada latu Benaia, taŋ kêsa gēja ma gējac Simei êndu.

Gēdēŋ tonanŋ gôliŋ kiŋŋa gēc Salomo lêma kētu tōŋ.

3

Salomo gējam Parao latuo kētu nê awê

¹ Go Salomo kêmoatiŋ poac gēwiŋ lau Aiguptunēŋ kiŋ Parao ma gējam Parao latuo kētu nê awê ma kêkôc eŋ jagēŋgôŋ Dawidnê malac acgom, e eŋ gējac dabiŋ tau nê andu kapôēŋ to Apômtaunê lôm dabuŋ ma tuŋbôm, taŋ kêgi Jerusalem auc naŋ, ŋakôm.

² Mago lau sêkēŋ da anġa gamēŋ ŋabau ŋapanŋ gebe gēdēŋ ŋasawa tonanŋ sêkwê andu teŋ kētu Apômtaunê ŋaēŋa su atom tagenŋ.

³ Mago Salomo têtac gēwiŋ Apômtau ma kêsêlêŋ kêtôm tama Dawid nê ŋagôliŋ, tagenŋ eŋ kêkēŋ da to gêsôb jadauŋ anġa gamēŋ ŋabau gēwiŋ.

Salomo nê da to mec anġa Gibeon

⁴ Gēdēŋ ŋasawa teŋ kiŋ gēja Gibeon gebe êkēŋ da anġa tonanŋ, gebe gamēŋ tonanŋ kētu gamēŋ ŋabau towae kapôēŋ kêlêlêc. Salomo kêkēŋ daja 1,000 anġa altar tonanŋ.

⁵ Anġa Gibeon Apômtau geoc tau lasê gēdēŋ Salomo ŋa mê gēdēŋ gēbêc ma Anôtô kêsôm gebe “Oteŋ gēŋ teŋ, taŋ jakēŋ êndēŋ aôm naŋ.”

⁶ Salomo kêsôm gebe “Aôm kômoasiŋ nêm sakiŋwaga aê tamoc Dawid ŋanôgeŋ gebe eŋ kêsêlêŋ gēmoa aôm laŋômnêm tobiŋgēdēŋ ma laŋônêm sawagenŋ. Ma aôm gôjac têku nêm moasiŋ tonanŋ ma kôkēŋ latu, taŋ galoc gēŋgôŋ ênê lêpôŋ naŋ, gēdēŋ eŋ.

⁷ O Apômtau, ŋoc Anôtô, galoc aôm kôkēŋ nêm sakiŋwaga kētu kiŋ gējô aê tamoc Dawid su, mago aê amboac ŋapalê sauŋ teŋ tec gamoa. Aê kapô lêna lêŋ jasa to jasô janaŋa.

⁸ Ma nêm sakiŋwaga aê kakô nêm lau, taŋ aôm kôjaliŋ sa naŋ, ŋalêlôm. Êsêac lau-m kapôēŋanô e ŋac teŋ êtôm êsa êsêac sa to êsam nêŋ ŋanamba lasê êŋgôm êtôm atom.

⁹ Amboac tonanŋ ôkēŋ ŋalêlôm tokauc êndēŋ nêm sakiŋwaga aê gebe janam gôliŋ nêm lau ŋapep to jajala ŋajam to sec gebe asa êtôm gebe ênam gôliŋ nêm lau-m kapôēŋ tonec.”

¹⁰ Apômtau gēŋô biŋ, taŋ Salomo keteŋ naŋ ŋajam.

¹¹ Ma Anôtô kêsôm gēdēŋ eŋ gebe “Aôm koteŋ gēŋ tonanŋ ma koteŋ kētu ômoa nom e ŋêŋgeŋ me ôtap awa taêsam sa me ôku nêm ŋacjo tulunŋa nec atom. Mago koteŋ mêtê tokaucŋa gebe ôjala gēŋ ŋajam to gēdēŋŋa.

¹² Tec ôlic acgom, galoc aê jaŋgôm biŋ, taŋ koteŋ naŋ, ŋanô êsa. Ôlic acgom, aê oc jakēŋ ŋalêlôm tokauc, taŋ êjala biŋ naêndēŋgeŋ êndēŋ aôm. Ŋac teŋ kêtap ŋalêlôm amboac tonanŋ sa gēmuŋ aôm atom ma teŋ oc êndaŋguc aôm atom amboac tonanŋgeŋ.

¹³ Ma gēŋ taŋ koteŋ atom naŋ, aê gabe jakēŋ êndēŋ aôm amboac tonanŋ. Aê oc jakēŋ awamata to waem, taŋ kiŋ teŋ kêtap sa atom tagenŋ naŋ.

¹⁴ Ma aôm embe ôsa aêŋoc lêŋ ma ojop ŋoc ŋagôliŋ to biŋsu êtôm tamam Dawid kêmasanŋ naŋ, go aê gabe janac têku nêm tēm ômoa matam jaliŋa ŋêŋgeŋ êwiŋ.”

15 Ma Salomo mata gêlac ma gêlic gebe gêc mê teŋ. Go eŋ gêmu gêja Jerusalem ma jakêkô Apômtaunê poac ŋakatapa ŋanêmŋa ma kêkêŋ daja to dawama ma geno moasiŋ kapôêŋ teŋ kêtû nê sakiŋwaga samobŋa.

Salomo kêmêtôc biŋ ŋawapac teŋ

16 Gêdêŋ tonan mockaiŋo luagêc dêdêŋ kiŋ sêja ma sêkô eŋ laŋônêm.

17 Ma awê teŋ kêsôm gebe “O ŋoc ŋatau, ôŋô acgom. Aêagêc awê tonec aŋgôn andu tagen. Eŋ gêmoa ma aê kakôc ŋapalê teŋ.

18 Bec têlêac gêjaŋa, gocgo eŋ kêkôc teŋ kêdaguc. Aêagêc aŋgôn awiŋ tauŋ ma teŋ gêmoa andu tau gêwiŋ atom. Aêagêc tauŋgen tec amoa.

19 Gêdêŋ gêbêc teŋ awê tonec nê ŋapalê gêmac êndu gebe eŋ gêsac eŋ êndu.

20 Ma eŋ gêdi gêdêŋ gêbêcauc ma kêkôc ŋoc ŋapalê su aŋga aê gêdêŋ taŋ nê sakiŋwagao gêc su nan, ma kêkêŋ gêlô tau nê su ma ketoc nê ŋapalê ŋamatê gêc gêwiŋ aê.

21 Gêdêŋ bêbêc gadi sa gebe jakêŋ su ŋoc ŋapalê e galic gebe eŋ gêmac êndu su. Mago gêdêŋ bêbêc, gêdêŋ taŋ kasala eŋ ŋapep nan, aê kajala gebe ŋoc latuc, taŋ kakôc nan atom.”

22 Mago awê teŋ kêsôm gebe “Masi, aêŋoc ŋapalê mata jali ma aômnmê ŋapalê ŋamatê.” Ma awê ŋamataŋa kêsôm gebe “Masi, aômnmê ŋapalê gêmac êndu ma mata jali aêŋoc.” Êsêagêc sêsôm amboac tonan sêmoa kiŋ laŋônêmŋa.

23 Go kiŋ tau kêsôm gebe “Awê teŋ kêsôm ŋapalê, taŋ gêmoa mata jali tonec nan, aêŋoc ma aôm latôm gêmac êndu matêgen. Ma awê teŋ kêsôm gebe Masi, aômnmê ŋapalê gêmac êndu ma aê latuc tec mata jali gêmoa.”

24 Ma kiŋ kasôm gebe “Akôc siŋ teŋ êndêŋ aê.” Amboac tonan sêkôc siŋ teŋ dêdêŋ kiŋ sêja.

25 Ma kiŋ tau kêsôm gebe “Asêlê ŋapalê mata jali êkôc êna luagêc ma akêŋ ŋamaken êndêŋ awê teŋ ma ŋamaken êndêŋ teŋ.”

26 Go awê, taŋ nê latu mata jali gêmoa nan, taê walô nê ŋapalê ma kêsôm gêdêŋ kiŋ gebe “O ŋoc ŋatau, ônac ŋapalê êndu atom, eŋ mata jaligen êndêŋ awê tonan.” Ma awê teŋ kêsôm gebe “Ŋapalê êtu aêŋoc to ênê atom, asêlêman.”

27 Go kiŋ tau gêjô êsêagêc awen ma kêsôm gebe “Anac ŋapalê êndu atom, akêŋ eŋ tomata jaligen êndêŋ awê ŋamataŋa gebe eŋ ŋapalê têna.”

28 Israel samob sêŋô mêtôc tonan, taŋ kiŋ tau kêmêtôc nan, ŋawae ma êsêac têtêc nêŋ kiŋ gebe êsêac sêjala gebe Anôtônê kauc gêwiŋ eŋ ma kêmêtôc biŋ jagêdêŋgen.

4:1-34 Mòkêlatu tonec kêsa Salomonê laumata towae sa, taŋ sêjam sakiŋ sêmoa Salomo ŋalabu nan. Sêwa Salomo nê awa sa ma kêsôm biŋ kêtû Salomonê kauc towae kapôêŋŋa.

5

Salomo kêmasaŋ tau gebe êkwê lôm dabuŋ

1 Gêdêŋ taŋ kiŋ Tirusŋa Hiram gêŋô gebe sen oso Salomo kêtû kiŋ gêjô tama su nan, eŋ kêsakiŋ nê sakiŋwaga gêdêŋ Salomo gebe Hiram têtac gêwiŋ Dawid ŋapaŋ.

2 Ma Salomo kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Hiram gebe

3 “Aôm kôjala gebe aê tamoc Dawid kêtôm gebe êkwê nê Apômtau Anôtô nê ŋaê ŋaandu teŋ atom gebe siŋ to ŋacjo kêgi eŋ auc e Apômtau kêkêŋ êsêac sêsô eŋ akaiŋ ŋalabu.

4 Mago galoc Apômtau, ŋoc Anôtô, kêkêŋ wama gêdêŋ aê aŋga gamêŋ maken-maken ma ŋacjo me gêŋwapac teŋ sêmoa atom.

5 Amboac tonan aê gabe jakwê andu Apômtau, aêŋoc Anôtô nê ŋaê ênêcŋa teŋ kêtôm Apômtau kêsôm gêdêŋ aê tamoc Dawid gebe ‘Aôm latôm, taŋ aê gabe jakêŋ êŋgôn nêŋ lêpôn kiŋŋa êjô aôm su nan, eŋ êkwê andu teŋ êtu aêŋoc ŋaêŋa.’

6 Tec ôjatu gebe sêsap kaseda aŋga Lebanon êtu aêŋa. Aêŋoc sakiŋwaga sênam aômnmê sakiŋwaga sa. Ma aê oc janam ôli aôm êtu nêŋ sakiŋwagaŋa êtôm aôm ôsam êndêŋ aê. Gebe

aôm kôjala gebe ñac teŋ gêmoa aêac ñalêlôm, taŋ kêjala kôm sêsap kaŋa kêtôm lau Sidonña naŋ atom.”

⁷ Gêdêŋ taŋ Hiram gêŋô Salomonê biŋ naŋ, eŋ kêtû samuc ñanôgeŋ ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec aoc êôc Apômtau gebe kêkêŋ latu tokauc teŋ gêdêŋ Dawid gebe ênam gôliŋ lau towae tonañ.”

⁸ Ma Hiram kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Salomo ma kêsôm gebe “Aê gaŋô biŋ, taŋ kôsakiŋ gêdêŋ aê naŋ. Aê katôm gebe jaŋgôm gêŋ samob, taŋ ñalêlôm kêkac aôm kêtû kaseda to katêŋna naŋ, ñanô êsa.

⁹ Aêŋoc sakiŋwaga oc sêkôc ka tau aŋga Lebanon sêsêp gwêc sêna. Go jambec kwambôn gebe êpoac ma sênam sêmoa gwêcgeŋ sêna gamêŋ, taŋ aôm ôsôm naŋ, ma aê jajatu lau gebe sêndim ñao su aŋga tonañ ma aôm ôtap ka tau sa. Go aôm ôŋgôm biŋ, taŋ taêc gêjam naŋ, ñanô êsa ma ôkêŋ gêŋ taniŋña êndêŋ aêŋoc gôlôac to lau.”

¹⁰ Amboac tonañ Hiram kêkêŋ kaseda to katêŋ samob gêdêŋ Salomo kêtôm eŋ ketenŋ,

¹¹ ma Salomo kêkêŋ polom ñanô talu 20,000 kêtû gêŋ taniŋña gêdêŋ Hiram nê gôlôac to nê lau ma niptêkwi gasuc kêtôm 20,000. Salomo kêkêŋ gêŋ tonañ gêdêŋ Hiram kêtôm jalagenŋ.

¹² Apômtau kêkêŋ kauc gêdêŋ Salomo kêtôm eŋ gêjac mata. Ma wama gêc Hiram agêc Salomo ñasawa, ma êsêagêc sêmoatiŋ poac teŋ sêwiŋ tauŋ.

¹³ Kiŋ Salomo kêkac lau Israel gebe sêkêŋ ñacwaga kêtû kômña. Ma lau tau nêŋ namba tau kêtôm 30,000.

¹⁴ Ma eŋ kêsakiŋ êsêac sêja Lebanon, 10,000 sêjô tauŋ-sêjô tauŋ kêtôm ajôngeŋ. Sêmoa ajôn teŋ aŋga Lebanon ma ajôn luagêc aŋga nêŋ malacmôkê. Adoniram gêjam gôliŋ lau kômña tonañ.

¹⁵ Salomo kêkôc lau 70,000 amboac tonañ kêtû sêbalaŋ wabaŋa ma 80,000 kêtû sêsap poc aŋga gamêŋ lôcña.

¹⁶ Ma Salomo kêkêŋ lau 3,300 têtû gejobwaga kômña, taŋ sêjatu lau kômña.

¹⁷ Salomo kêjatu ma êsêac sêkôc poc ñajamanô kapôêŋ-kapôêŋ sêmêŋ gebe êtu nomban lôm dabuŋña.

¹⁸ Amboac tonañ Salomo agêc Hiram nêŋ lau sêkwêwaga sêwiŋ lau Gebalña sêsap to sêpa ka to poc gebe sêkwê andu tau.

6

Salomo kêkwê Apômtaunê lôm

¹ Jala 480 gêjaŋa su gêdêŋ taŋ lau Israel sêwi gamêŋ Aiguptuŋa siŋ sêsa sêmêŋ naŋ, ma Salomo gêjam gôliŋ Israel jala aclê su. Gêdêŋ jala tonañ ñaajôn kêtû luagêcña, taŋ sêsam gebe Siw naŋ, Salomo gêjac m gebe êkwê Apômtaunê lômña.

² Lôm tau, taŋ kiŋ Salomo kêkwê kêtû Apômtauŋa naŋ, ñadôn amboac tonec gebe ñalêsiniŋña kêtôm saka samuc 15, ñatakôcña kêtôm saka 5 ma ñaatêkwa kêtôm saka 8.

³ Ma andu seleb, taŋ gêc anduanô tau ñanêmña naŋ, ñadôn saka 5, kêtôm lôm tau ñakalopawa ma kêdaguc sagiŋ baliŋ anduanônña kêtôm ñadôn saka samuc 2 ma ñasêku.

⁴ Aŋga lôm tau ñasagiŋ êsêac sêkêŋ katam sauŋ ñagêdô gêc talic sauŋ aŋga awêŋa, mago kêsô gedec aŋga lêlômña.

⁵ Eŋ gêjac têtû lômanô tau ñasagiŋ baliŋ maken-maken ma ñakalopawa ñamuŋa amboac tonanŋeŋ. Ma kêkwê ñadenŋ têlêac tobalêm-tobalêm.

⁶ Ñadêŋ ñalabuŋa ñakalopawa kêtôm ñadôn saka samuc tagenŋ. Deŋ kêtû luagêcña kêtôm ñadôn saka samuc teŋ to ñasêku lêmatuc teŋ, ma deŋ kêtû têlêacña ñadôn saka teŋ ma ñamakenŋ. Eŋ kêkêŋ dembonêdô kêtû baliŋ gêc kwananŋeŋ gebe sênac têtû gêŋ sêmoa dêmôêŋagenŋ.

7 Gêdêŋ taŋ sêkwê lôm naŋ, êsêac sêkôc poc, taŋ sêpa sêmoa gamêŋ sêkôc pocŋa kwananŋen su naŋ. Tec gêdêŋ taŋ sêkwê lôm dabuŋ sêmoa naŋ, lau sêŋô hama me ki me waba kômŋa ŋakicsêa teŋ atom.

8 Lôm tau ŋaden ŋamataŋa ŋakatam gêc lôm dabuŋ ŋamaken gêmu kêsêpŋa. Anŋa tônê têcwale teŋ kêpi den kêtû luagêcŋa ma têcwale teŋ kêpi anŋa tônê jagêdêŋ den kêtû têlêacŋa.

9 Amboac tonan Salomo kêkwê lôm tau e gêbacnê ma eŋ kêmasan masac jaba ŋaôŋa ŋa gamêŋtêkwa to katapa kaseda.

10 Eŋ kêkwê ŋatêku kêgi lôm auc. Ŋatêku tau gêmu kêpiŋa amboac saka samuc tagen ma gamêŋ têkwa kaseda kêtû ŋawalô teŋ jagêdin ŋatêku tau têtam in anduanô tau.

11 Ma Apômtaunê biŋ gêdêŋ Salomo gebe

12 “Aôm embe ôsêlêŋ êtôm ŋoc jatu to ômansan ŋoc ŋagôlin samob ma taŋam wamu ŋoc biŋsu to ôsa lêŋ êtôm tonan, go jaŋgôm ŋoc biŋ, taŋ gajac mata gêdêŋ tamam Dawid naŋ, ŋanô êsa êpi aôm.

13 Aê wacjanŋôŋ lau Israel ŋalêlôm anŋa lôm, tec kôkwê gômoa nec, ma jawi ŋoc lau Israel siŋ atomanô.”

14 Go Salomo kêkwê lôm e gêjac dabiŋ.

Sêmasan lôm dabuŋ ŋalêlômŋa

15 Eŋ kêkwa sagiŋ ŋalêlômŋa auc ŋa katapa kaseda anŋa masac ŋalabuŋa e gêdin kêsô ŋagadê ŋaôŋa. Eŋ kêkwa masac ŋalabuŋa tau ŋa katapa katêŋ.

16 Anŋa lôm ŋalêlômŋa eŋ gêjam dôŋ saka samuc lemeŋ teŋ anŋa sagiŋ ŋamuŋa ma kêpiŋ ŋasawa tonan auc anŋa masac ŋalabuŋa e jagêdêŋ masac jaba ŋaôŋa ŋa katapa kaseda. Balêm tonan kêtû Gamêŋ Dabuŋanô tau.

17 Gamêŋ Dabuŋ, taŋ gêc Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋanêŋna naŋ, baliŋ amboac ŋadôn saka 10.

18 Anŋa lôm ŋalêlôm talic poc teŋ atomanô, sêkwa sagiŋ auc ŋa kasedagen. Ma sêsap walô to ŋaola gêjac lêteŋ ŋakatu gêjam katapa tau auc.

19 Eŋ kêmasan gamêŋ Dabuŋanô tau gêc andu ŋalêlôm tau gebe etoc Apômtaunê poac ŋakatapa êkô tonan.

20 Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋasagiŋ baliŋ kêtôm saka samuc 5, ŋakalopawa kêtôm saka samuc 5 ma ŋasawa, taŋ geŋ masac ŋalabu to ŋaôŋa gêŋgic naŋ, kêtôm saka samuc 5 amboac tonanŋen. Ŋalêlôm tau Salomo kêkwa auc samucŋen ŋa gold ma kêmasan altar teŋ ŋa kaseda.

21 Ma Salomo kêkwa andu ŋalêlôm auc ŋa gold. Ma gêjac balan Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋa kapoacwalô gold.

22 Ma Salomo kêkwa andu ŋalêlôm samucŋen auc ŋa gold e gêbacnê, ma altar, taŋ kêkô Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋalêlôm naŋ, amboac tonanŋen.

23 Anŋa Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋalêlôm eŋ kêkôc ka katêkwi ŋadambê luagêc ma kêsap kêtû anjela kerub ŋakatu luagêc. Ŋakatu tau baliŋ kêtôm saka luagêc ma ŋasêku lulugen.

24 Kerub tau nê magê taŋ kêtôm saka samuc teŋ ma ŋasêku ma magê ŋamaken kêtôm tonanŋen. Ma ŋasawa, taŋ geŋ anjela teŋ nê magê luagêc gêŋgic naŋ, kêtôm saka luagêc ma ŋasêku.

25 Kerub teŋ baliŋ kêtôm saka luagêc amboac tonanŋen. Kerub ŋakatu lulugen ŋadôn to ŋalanô kêtôm tau.

26 Ŋakatu lulugen baliŋ kêtôm saka luagêc ma ŋasêku kêtôm taugen.

27 Eŋ ketoc kerub tonan sêkô Gamêŋ Dabuŋanô tau. Kerub nêŋ ŋamagê gêlam e teŋ nê ŋamagê gêdin sagiŋ ŋamaken. Ma teŋ nê gêdin sagiŋ ŋamaken ônêŋa. Êsêagêc nêŋ ŋamagê ŋamaken gêdin tau anŋa andu tau ŋaluŋen.

28 Ma eŋ kêkwa anjela kerub tau auc samucŋen ŋa gold.

29 Eŋ kêsap kerub to nip ma ŋaola ŋakatu e gêjam andu ŋasakin samob auc

³⁰ ma kêkwa masac balêm luagêcŋa tonan̄ auc ŋa gold.

³¹ Eŋ kêmasan̄ katam Gamêŋ Dabuŋanôŋa ŋa katapa katêkwiŋa. Katam tau ŋakêclêsu lemen̄teŋ.

³² Eŋ kepeŋ kerub to nip ma ŋaola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katam lulugeŋ auc ŋa gold. Ma gold kêpi kerub ma nip ŋakatu amboac tonan̄geŋ.

³³ Eŋ kêmasan̄ Gamêŋ Dabuŋŋa ŋasacgêdô ŋakatam têkê-têkê ŋa katapa katêkwiŋa aclê.

³⁴ Eŋ kêmasan̄ katam luagêc ŋa katêŋ. Katam luagêc tonan̄ talêc su dandibgeŋ.

³⁵ Ma eŋ kêsap kerub to nip ma ŋaola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katam auc ma kêkwa ŋakatu samob auc ŋa gold e ŋapep.

³⁶ Ma eŋ kêboa tun̄bôm kêgi malacluŋ ŋalêlômŋa auc. Eŋ kêkêŋ poc dênan̄ têtêac-têtêac, taŋ sêpa ŋatip kêsa nan̄, gêsac tau ŋaô ma kêkêŋ kaseda kêtu tun̄ tau ŋakanô.

³⁷ Gêdêŋ jala katu aclê ŋaajôŋ Siw êsêac sêkêŋ Apôm̄taunê andu tau ŋanombaŋ.

³⁸ Ma gêdêŋ jala kêtu 11ŋa ŋaajôŋ Bul, taŋ kêtu jala ŋaajôŋ 8ŋa nan̄, êsêac sêjac dabiŋ gêŋ samob, taŋ gêjac andu tau ŋawae nan̄, kêtôm sêmasan̄ kwanan̄geŋ. Amboac tonan̄ Salomo kêkwê lôm dabuŋ kêtôm jala 7, go gêjac dabiŋ ŋakôm. * †

7:1-51 Môtêlatu tonec gêwa Salomonê andu, taŋ kêkwê kêtu eŋ taun̄a nan̄ sa to gêŋ ŋagêdô, taŋ sêmasan̄ ŋa kopa kêtu lôm dabuŋŋa nan̄. (Eŋlis sêsam gebe Silin̄).

8

Salomo kêkôc poac ŋakatapa gêmêŋ lôm dabuŋ

¹ Go Salomo kêkalem gejobwaga Israelŋa to lau Israel nêŋ gôlôacmôtê nêŋ laumata samob sêpi tagen̄ sêmêŋ gêdêŋ eŋ an̄ga Jerusalem gebe sêkôc Apôm̄taunê poac ŋakatapa an̄ga Dawidnê malac, taŋ sêsam gebe Sion nan̄, sêpi lôm dabuŋ sêna.

² Gêdêŋ ajôŋ kêtu 7ŋa ŋaê Etanim ŋacwaga Israelŋa samob sêkac taun̄ sa dêdêŋ kin̄ Salomo jasêlic ombec.

³ Gêdêŋ taŋ gejobwaga Israelŋa samob sêô lasê su nan̄, dabuŋwaga sêôc poac ŋakatapa sa.

⁴ Dabuŋwaga to lau Lewi sêbalaŋ Apôm̄taunê poac ŋakatapa to becobo takac saŋa ma laclu samob, taŋ gêc becobo ŋalêlôm nan̄, sêpi sêja.

⁵ Ma kin̄ Salomo to gôlôac Israelŋa samob, taŋ sêkac taun̄ sa dêdêŋ eŋ nan̄, sêkô poac ŋakatapa nêmn̄a ma sêkêŋ bulimakao to domba kêtu da. Teŋ kêtôm gebe êsa bulimakao to domba nêŋ namba sa atom.

⁶ Go dabuŋwaga sêkôc Apôm̄taunê poac ŋakatapa sêja lôm dabuŋ ŋaGamêŋ Dabuŋanô tau ma tetoc kakô kerubnêŋ magê ŋalabu.

⁷ Kerub sêlam nêŋ magê kêpi poac ŋakatapa ŋamala kêtôm sêjam ajuŋ poac ŋakatapa to ta.

⁸ Ma ta tau kêsa baliŋ sêlic ŋatêpôê an̄ga Gamêŋ Dabuŋ, taŋ gêc Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋanêmn̄a nan̄, mago sêlic an̄ga awêŋa atom. Ma ta tau sêc tonan̄ e gêdêŋ galoc.

⁹ Gêŋ teŋ kêsêp poac ŋakatapa ŋalêlôm atom, poc tapa luagêcgeŋ, taŋ Mose kêkêŋ kêsêp an̄ga lôc Horeb nan̄. An̄ga tônê Apôm̄tau kêmoatiŋ poac gêwiŋ lau Israel gêdêŋ taŋ êsêac sêsa an̄ga gamêŋ Aiguptu sêmêŋ nan̄.

¹⁰ Ma gêdêŋ taŋ dabuŋwaga sêsa an̄ga Gamêŋ Dabuŋ sêmêŋ nan̄, tao teŋ gêjam Apôm̄taunê lôm dabuŋ auc.

¹¹ Tec dabuŋwaga têtôm gebe sêkô ma sênam sakin̄ kêtu tao tonan̄ŋa atom, gebe Apôm̄taunê ŋawasi gêjam lôm dabuŋ auc.

Salomo kêsôm biŋ gêdêŋ lau

¹² Go Salomo kêsôm gebe

“Apôm̄tau kêkêŋ oc kêkô umbon̄,
mago kêsôm gebe eŋ tau êŋgôn̄ gamêŋ ŋakesec.

* **6:38:** Saka tagen̄ kêtôm 1.8 meta. † **6:38:** Masac jaba sêsaban̄ dembon̄ to lêlôm, me lêsa to salôm

13 Aê kakwê nêmandu dabuñ tenj,

nêmandu malam tenj gebe ômoa endenj tōngenj.”

14 Go kinj tau kékac tau ôkwi gédênj lau Israel samob, tanj sêkô nanj, ma gêjam moc êsêac

15 ma enj kêsôm gebe “Aê aoc êôc Apômtau, lau Israel nênj Anôtô, tanj lêma gêgôm binj, tanj gêjac mata gadênj aê tamoc Dawid ña awasunj nanj, ñanô kêsâ. Enj kêsôm gebe

16 ‘Gédênj bec, tanj aê kakôc ñoc lau Israel sêsa anja Aiguptu sêmênj nanj, aê kajalinj malac tenj anja Israel nênj tonj samob sa gebe sêkwê andu tenj ñoc ñaê ênêcña atom, mago aê kajalinj Dawid sa gebe ênam gôlinj ñoc lau Israel.’

17 Ma aê tamoc Dawid taê gêjam gebe êkwê Apômtau, Israelnênj Anôtô, nê ñaê ñaandu tenj.

18 Mago Apômtau tau kêsôm gédênj aê tamoc Dawid gebe ‘Aôm taêm gêjam gebe ôkwê andu tenj êtu aêñoc ñaêña nanj, ñajam gebe taêm gêjam ñabinj tau gêc nêmandu ñalêlôm,

19 mago aôm oc ôkwê andu tau atom, tagenj nêmandu latôm, tanj têna êkôc enj nanj, enj êkwê andu êtu aêñoc ñaêña.’

20 Galoc Apômtau gêgôm nê binj, tanj gêjac mata nanj, ñanô kêsâ gebe aê gadi gajô tamoc Dawid su ma gangônj lêpônj Israelña katôm binj, tanj Apômtau gajac mata nanj, ma kakwê andu tau kêtû Apômtau, Israelnênj Anôtô nê ñaêña.

21 Ma kakênj ñamala tenj katu katapa, tanj Apômtaunê poac, tanj enj kamoatinj gêwinj aêacnênj tamenj gédênj enj kékôc êsêac sasa anja gamênj Aiguptu sêmênj nanj kêsêp.”

Salomo ketenj mec

22 Go Salomo jakêkô Apômtaunê altar nêmandu lau Israel samob sêlic ma enj gêlam lêma gédênj undambê

23 ma ketenj mec gebe “O Apômtau, Israelnênj Anôtô, anôtô tenj kêtôm aôm gêmoa undambê ñaôña me nom ñalabu ña atom. Aôm gojob poac ma kôtôc nêmandu têtac gêwinj tenjenjña gédênj nêmandu sakinjwaga, tanj sêsa nênj lênj sêmoa aôm lanjômnêmandu tonênj ñalêlôm samucgenj nanj.

24 Aôm taêm gêjam binj, tanj kôsôm gédênj aê tamoc, nêmandu sakinjwaga Dawid nanj ñapanj. Binjanô, aôm kôsôm ñabinj ña awasunj ma gôgôm ñanô kêsâ ña lêmam gédênj ocsalô tonec.

25 O Apômtau, Israelnênj Anôtô, ôngôm binj, tanj gôjac mata gédênj nêmandu sakinjwaga aê tamoc Dawid nanj ñanô êsa. Aôm kôsôm gebe ‘Aôm latôm embe ejop tagenj tonec gebe êsa nê lênj êmoa aê lanjôcnêmandu êtôm aôm tanjam wamu gômoa aê lanjôcnêmandu, go aôm ôpô lêna nêmandu ñac tenj êmoa aê lanjôcnêmandu gebe êngônj lêpônj Israelña atom.’

26 O Israelnênj Anôtô, amboac tonanj ônac dabinj nêmandu binj, tanj kôsôm gédênj nêmandu sakinjwaga aê tamoc Dawid nanj.

27 “Mago Anôtô oc êngônj nom binjanôgenj me masi. Alic acgom, undambê to undambê ñaôña samucgenj kêtôm aôm atom, ma andu tecenec kakwê su nanj, oc êtôm atom amboac tonanjenj.

28 Mago o Apômtau, ñoc Anôtô, mênjôkênj tanjam nêmandu sakinjwaga aê ñoc mec to ñoc binj, tanj aê katenj nanj. Ôñô môêc to mec, tanj nêmandu sakinjwaga aê katenj gédênj aôm gédênj galoc.

29 Ma nêmandu matam ê andu tonec êndênj êmbêc to elenj, malac tau, tanj kôsôm binj kêpi gebe ‘Aêñoc ñaê oc ênêc tonec’ nanj, gebe aôm ôkênj tanjam mec, tanj nêmandu sakinjwaga aê katenj anja gamênj tonec nanj.

30 Ma ôkênj tanjam binj, tanj nêmandu sakinjwaga to nêmandu lau Israel asunj êndênj aôm anja gamênj tonec êndênj tanj atenj mec êndênj aôm nanj. Ôkênj tanjam anja undambê, gamênj tanj gôngônjña ma embe ôñô, go ôsuc ôkwi.

31 “Embe ñac tenj êngôm sec êndênj nê ñac jabanj enja ma têtû kênac enj gebe êtôc lêma ma enj mênjêtôc lêma êkô nêmandu altar nêmandu anja andu tonec,

32 go ôñô anja undambê ma ômêtôc nêmandu sakinjwaga. Ôkênj ñac tobinj nê sec êpi enj tau môkêapac ma ônam ñac gédênj sa ma ôpuc nê binj tōnj ma ôkênj ñagêjô êtôm nê binjgédênj.

33 “Embe ŋacjo sêku nêŋ lau Israel tulu êtu sêgôm sec gêdêŋ aômŋa naŋ, ma êsêac sênam taŋ ôkwi êndêŋ aôm êtiam to tetoc nêŋ ŋaê sa ma tetenŋ mec to sêsuŋ nêŋ biŋ êndêŋ aôm aŋga andu tonec,

34 go ôkêŋ taŋam aŋga undambê ma ôsuc nêŋ lau Israel nêŋ sec ôkwi ma ôkôc êsêac sêmu sêmêŋ gamêŋ, taŋ aôm kôkêŋ gêdêŋ nêŋ tamenŋ naŋ êtiam.

35 “Embe ôkêŋ gêŋwapac êndêŋ êsêac ma ôlai undambê auc to kom ênac atom kêtú êsêac sêgôm sec gêdêŋ aômŋa naŋ, ma êsêac tetenŋ mec sêkanôŋ gamêŋ tonec to tetoc nêŋ ŋaê sa ma sêwi nêŋ sec siŋ,

36 go ôkêŋ taŋam nêŋ mec aŋga undambê ma ôsuc nêŋ sakiŋwaga Israel nêŋ sec ôkwi. Ôndôŋ lêŋ ŋajam êndêŋ êsêac gebe sêsaŋa naŋ ma ôkêŋ kom ênac aŋga nêŋ gamêŋ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ nêŋ lau gebe êtu nêŋ gêŋlênsêŋ naŋ.

37 “Embe tôbôm êsa aŋga gamêŋ tau me gêmac sec êtap lau sa me mo gwa ênac me mo ŋakaŋ me wagô me moac tamoac enŋ nêŋ gêŋ taniŋŋa me nêŋ ŋacjo sêŋgi êsêac auc aŋga nêŋ malac naŋ, gêŋwapac me gêmac tokaiŋ-tokaiŋ êtap êsêac sa

38 ma tetenŋ mec me ŋac tagenŋ me nêŋ lau Israel tapaôŋgenŋ embe sêsuŋ nêŋ biŋ tenŋ gebe sêjala nêŋ gêŋwapac ŋalêlômŋa ma sêlam lemeŋ êndêŋ andu tonec,

39 go ôkêŋ taŋam aŋga undambê, aŋga gamêŋ, taŋ gôŋgôŋ naŋ, ma ôsuc nêŋ sec ôkwi to ônam êsêac sa ma ôkêŋ ŋagêjô êndêŋ êsêac, taŋ sêjala nêŋ ŋalêlôm naŋ, êtôm nêŋ lêŋ êndêŋ-êndêŋgenŋ gebe aôm, aôm taômgenŋ kôjala ŋamalac latuŋi samob nêŋ ŋalêlôm,

40 gebe êsêac têtêc aôm êtôm bêc samob, taŋ sêŋgôŋ matenŋ jali aŋga nom, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aêac tamenŋ naŋ.

41 “Ma ŋacjaba, taŋ aŋga lau Israel nêŋ atom naŋ, embe mêŋêô lasê aŋga gamêŋ jaêcsêga êtu gêŋjô nêŋ ŋaê ŋawaeŋa

42 gebe lau oc sêŋjô aôm nêŋ ŋaê to lêmam ŋajaŋa, taŋ kômêtôc naŋ ŋawae, enŋ embe amêŋ ma etenŋ mec aŋga andu tonec,

43 go ôkêŋ taŋam aŋga undambê, aŋga gamêŋ, taŋ gôŋgôŋŋa naŋ, ma ôŋgôm gêŋ samob, taŋ ŋac jaba etenŋ êndêŋ aôm naŋ, ŋanô êsa gebe lau nomŋa sêjala aôm nêŋ ŋaê to têtêc aôm, êtôm taŋ nêŋ lau Israel sêgôm naŋ. Ma êsêac oc sêjala gebe andu tonec taŋ aê kakwê naŋ, sêsam aôm nêŋ ŋaê kêpi.

44 “Aôm embe ôjatu nêŋ lau gebe nasênac siŋ êndêŋ nêŋ ŋacjo ma embe tetenŋ mec êndêŋ aôm laŋôŋanô êndêŋ malac kapôêŋ, taŋ aôm kôjaliŋ sa to andu, taŋ aê kakwê kêtú nêŋ ŋaêŋa naŋ,

45 go ôkêŋ taŋam êsêacnêŋ mec to biŋ, taŋ sêsuŋ êndêŋ aôm naŋ, aŋga undambê ma ônam êsêac kêsi.

46 “Embe êsêac sêŋgôm sec êndêŋ aôm, gebe ŋac tenŋ gêmôa atom, taŋ gêgôm sec atom naŋ, ma aôm têtêc ŋandanŋ êndêŋ êsêac ma ôkêŋ êsêac êndêŋ ŋacjo, taŋ sêkêŋ êsêac sêŋgôŋ kapoacwalô aŋga nêŋ gamêŋ jaêc me gamêŋ dambê

47 ma êsêac embe taêŋ ênam taŋ aŋga gamêŋ kapoacwalôŋa ma sênam taŋ ôkwi to têtêŋ êndêŋ aôm aŋga nêŋ ŋacjo nêŋ gamêŋ ma sêsôm gebe ‘Aêac agôm sec to geo ma awi Anôto siŋ.’

48 Ma êsêac embe sênam taŋ ôkwi êndêŋ aôm to nêŋ ŋalêlôm makenŋenŋ ma tokatunŋ samucgenŋ aŋga nêŋ ŋacjo, taŋ sêkêŋ êsêac sêŋgôŋ kapoacwalô naŋ, ma tetenŋ êndêŋ aôm laŋôŋanô êndêŋ gamêŋ, taŋ aôm kôkêŋ gêdêŋ êsêacnêŋ tamenŋ naŋ, to êndêŋ malac kapôêŋ tau, taŋ aôm kôjaliŋ sa naŋ, ma êndêŋ andu tau, taŋ aê kakwê kêtú nêŋ ŋaêŋa naŋ,

49 go ôkêŋ taŋam êsêacnêŋ mec to taŋi aŋga undambê, taŋ gôŋgôŋ naŋ, to ônam êsêac sa.

50 Ma ôsuc nêŋ lau, taŋ sêgôm sec gêdêŋ aôm naŋ, nêŋ geo to sêgêli nêŋ biŋŋa ôkwi. Ma taêm walô êsêac gebe lau, taŋ sêkêŋ êsêac sêŋgôŋ kapoacwalô naŋ, sêlic ma taêŋ walô êsêac amboac tonanŋenŋ.

51 Gebe êsêac têtú nêŋ lau to nêŋ gêŋlênsêŋ, taŋ kôkôc êsêac aŋga ja ŋalakoc sec Aiguŋtuŋa sêmêŋ naŋ.

⁵² O Apômtau Anôtô matam ê nê sakijwaga aê ñoc mec to nê lau Israel nêj mec to ôkêj tanjam aêac êndêj noc amôêc êndêj aômŋa.

⁵³ Gebe aôm kôjalij aêac sa anŋa lau nomŋa samob nêj gebe atu nêj gêj lînsêm, kêtôm kôkêj nêj sakijwaga Mose kêsôm lasê gêdêj tanj aôm kôkôc aêacma tamenj sêsa anŋa Aiguptu sêmêj nanj.”

Salomo ketej mec ñakônijŋa

⁵⁴ Gêdêj tanj Salomo ketej mec to gêsuj biŋ samob tonec gêdêj Apômtau su nanj, eŋ gêdi sa anŋa Apômtaunê altar nêj ña, tanj eŋ kêpôŋ aduc ma kêmêtôc lêma gadêj undambê nanj.

⁵⁵ Go eŋ kêkô ma gêjam mec lau Israel, tanj sêkac sa sêkô nanj, ña awa kapôêj ma kêsôm gebe

⁵⁶ “Aê aoc êêc Apômtau, tanj kêkêj nê lau Israel seŋ awenj kêtôm biŋ samob, tanj eŋ gêjac mata ma biŋ teŋ gebeŋ anŋa nê biŋ, tanj gêjac mata gêdêj nê sakijwaga Mose nanj atom.

⁵⁷ Apômtau, aêacnêj Anôtô êmoa êwiŋ aêac êtôm eŋ gêmoa gêwiŋ aêac tamenj. Eŋ êwi aêac siŋ to êkac tau su anŋa aêacmêj atom.

⁵⁸ Eŋ ê aêacnêj ñalêlôm êndêj eŋ gebe tasa ênê lêj samob ma tamansaŋ ênê biŋsu ma ênê jatu to ênê ñagôliŋ, tanj eŋ kêjatu gêdêj aêac tamenj nanj.

⁵⁹ Apômtau, aêacnêj Anôtô taê ênam mec to biŋ, tanj katej gêdêj eŋ nanj, endenj tônŋen ma ênam nê sakijwaga to nê lau Israel sa êtôm bêcŋen

⁶⁰ e lau nomŋa samob sêjala gebe Apômtau taugenj kêtû Anôtô ma teŋ gêwiŋ eŋ gêmoa atom.

⁶¹ Amboac tonanj nêj ñalêlôm ñaŋêj êsa êndêj Apômtau, aêacnêj Anôtô, ma asêlêj êtôm ênê ñagôliŋ to amansaŋ ênê biŋsu êtôm agôm gêdêj ocsalô tonec.”

Sêjac kawî lôm dabuj tau

⁶² Go kiŋ to lau Israel samob sêwiŋ tauŋ sêkêj da gêdêj Apômtau.

⁶³ Salomo kêkêj bulimakao kapoac 22,000 to domba 120,000 gêdêj Apômtau kêtû dawama. Amboac tonanj kiŋ to lau Israel samob sêjac kawî Apômtaunê lôm dabuj.

⁶⁴ Gêdêj bêc tonanŋen kiŋ gêjam mec lôm ñamalacluj ñaluŋ, tanj gêc Apômtaunê lôm ñanêmŋa nanj. Anŋa tonanj eŋ kêkêj daja ma da kôm ñanôŋa to ñalêsi dawamaŋa gebe altar kopa, tanj kêkô Apômtau laŋônêmŋa nanj, kêtôm da samob tonanj atom.

⁶⁵ Tec gêdêj ñasawa tonanj Salomo gêlic om ma Israel samob sêwiŋ eŋ. Êsêacnêj tonj kapôêjanô. Êsêac sêmêj anŋa Hamat ñamadiŋ e gêdêj bu Aiguptuŋa ma sêmoa Apômtau, aêacnêj Anôtô laŋônêmŋa kêtôm bêc 7.

⁶⁶ Gêdêj bêc kêtû 8 Salomo kêkêj lau sêc êliŋ-êliŋ. Ma êsêac sêjam mec kiŋ ma sêja nêj malac totêntac ñajamŋen ma têtû samuc kêtû moasiŋ samob, tanj Apômtau kêtôc gêdêj nê sakijwaga Dawid to nê lau Israel nanj.

9

Apômtau geoc tau lasê gêdêj Salomo kêtû dim luagêcŋa

¹ Salomo gêjac dabiŋ lôm dabuj to kiŋnê andu kapôêj ma gêj samob, tanj taê gêjam gebe êŋgômŋa nanj, gêbacnê su,

² go Apômtau geoc tau lasê gêdêj eŋ kêtû dim luagêcŋa kêtôm tanj eŋ geoc tau lasê gêdêj eŋ anŋa malac Gibeon nanj.

³ Ma Apômtau kêsôm gêdêj eŋ gebe “Aê gaŋô nêj mec to tanj, tanj koteŋ gêdêj aê nanj. Aê kakêj andu, tanj kôkwê sa nanj, kêtû ñoc andu dabuj gebe ñoc ñaê ênêc tonanj endenj tônŋen ma matocanô to ñoc ñalêlôm êmoa êwiŋ andu tau.

⁴ Embe aôm ôsa ñoc lêj êtôm tamam Dawid kêsâ to laŋômnêm sawagenj ma tonjalêlôm ñaŋêŋŋen gebe ôŋgôm gêj samob, tanj kajatu aôm nanj, ma tanjam wamu êndêj ñoc ñagôliŋ to jatu,

⁵ go jakêŋ nêŋ lêpônġ gôliŋ Israelġa êkô endenġ tônġenġ êtômġ gajacġ mata gêdêŋġ tamam Dawidġ ma kasômġ gebe ‘Aôm oc ôpô lêna ġacġ tenġ gebe êŋġônġ nêŋ lêpônġ nanġ atom.’

⁶ Mago aôm to nêŋ wakuc embe akac taôm su anġa aê ma amansaŋ aêŋoc biŋsu to ġagôliŋ, taŋ kakêŋġ gêdêŋġ amac nanġ atom ma andêŋġ anôtôġi jaba ana ma anam sakiŋġ to atenġ mec êndêŋġ êsêac,

⁷ go aê oc jansaŋġ Israel su anġa gamêŋġ, taŋ kakêŋġ gêdêŋġ êsêac nanġ, ma jatiŋġ andu tau, taŋ gajam mec gebe ġoc ġaê ênêcġa nanġ, su anġa laŋôcnêŋġa. Ma lau-m samob sêsu Israel susu ma sêpêlê êsêac.

⁸ Ma andu tonec êtu ġêŋġ ġapopoc ma lau samob, taŋ mêŋsêlêlêcġ gamêŋġ tau nanġ, nêŋ ġalêlôm elendec ma sêpêlê biŋ. Ma embe têtu kênacġ gebe ‘Kêtu asagenġa Apômtauġ ġêġômġ ġêŋ amboac tonanġ ġêdêŋġ gamêŋġ to andu tau,’

⁹ go sêjô biŋ amboac tonanġ gebe ‘Êsêac sêwi Apômtau nêŋ Anôtô, taŋ ġêwê êsêac anġa gamêŋġ Aiguptuġa sêsa sêmêŋġ nanġ, siŋ ma sêsap anôtôġi jaba tônġ to tetenġ mec ma sêjam sakiŋġ ġêdêŋġ êsêac, tec Apômtauġ kêkêŋġ ġêŋwapac samob tonanġ êsêac sêôc sa.’ ”

9:10-28 Salomo agêcġ kiŋ Tirusġa Hiram sê sêlêbġ ġêdêŋġ tauŋ. Salomo kêkacġ lau jaba gebe sênam ênê kôm tonġaôli masigenġ.

10

Kwin anġa Seba kêtġ ġacġenġ ġêdêŋġ Salomo

¹ ġêdêŋġ taŋ kwin anġa Seba ġêŋô Salomonê wae kêpi Apômtaunê ġaêŋa nanġ, enġ ġêja gebe ênsaê enġ ġa kênacġ ġawapacġ ġagêdô.

² Enġ ġêô lasê Jerusalem tonê lau taêsam, kamel sêbalaŋġ ġêŋmalu to gold taêsam ġanô lasê to pocawa ġwalêkiŋ. Ma ġêdêŋġ taŋ enġ ġêô lasê ġêdêŋġ Salomo nanġ, enġ ġêjac kênacġ biŋ samob, taŋ enġ taê ġêjam nanġ.

³ Ma Salomo ġêjô ênê kênacġ samob, ġêŋ tenġ kêsġi tau ġêdêŋġ Salomo atom. Enġ ġêwa ġêŋ samob sa tomalagenġ ġêdêŋġ enġ.

⁴ Ma ġêdêŋġ taŋ kwin anġa Seba ġêlic Salomonê kauc samob to andu, taŋ enġ kêkwê nanġ

⁵ ma ġêŋ taniŋġa anġa nê tebo to nê laumata nêŋ ġadênaŋ ma nê kômwaga nêŋ sakiŋġ to nêŋ ġakwê ma nê lau-sejop-lacluwwaga to nê daja, taŋ kêkêŋġ kêtġ da anġa Apômtaunê lôm nanġ, enġ ġêjac lêma ġanôġenġ.

⁶ Ma enġ kêsômġ ġêdêŋġ kiŋ tau gebe “ġawae taŋ ġanô anġa taucġocġ gamêŋġ kêtġ aôm nêŋ ġêŋ to nêŋ kaucġa nanġ, biŋġanô.

⁷ Mago aê kakêŋġ ġêwiŋġ ġawae tonanġ atom e taucġ gamêŋġ tec taucġocġ matocanô ġalic. Ôlic acġom, biŋ ġamakeŋġenġ tec sêjacġ miŋġ ġêdêŋġ aê. Mago nêŋ kauc to awa kêlêlêcġ ġawae, taŋ aê ġanô nanġ su.

⁸ Aê aoc êôc nêŋ lauo. Aê aoc êôc nêŋ sakiŋwaga, taŋ sêkô aôm laŋômnêŋġa to sêŋô nêŋ kaucġ ġapaŋ nanġ.

⁹ Aê aoc êôc Apômtau, nêŋ Anôtô, taŋ ġêlic aôm ġajam to kêkêŋġ aôm ġônġônġ lau Israel nêŋ lêpônġ kiŋġa. Gebe Apômtau têtacġ ġêwiŋġ Israel ġêdêŋġ tônġenġ, enġ kêkêŋġ aôm kôtu kiŋ gebe aôm ômêtôc biŋ êndêŋġenġ.”

¹⁰ Go enġ kêkêŋġ gold ġadônġ kêtôm 120 ġêdêŋġ kiŋ to ġêŋ ġamalu taêsam ġasec ma pocawa. ġêŋmalu taêsam amboac kwin Sebaġa kêkêŋġ ġêdêŋġ kiŋ Salomo nanġ, sêlic amboac tonanġ kêtġiam atom.

¹¹ Ma Hiram nê waŋ taêsam, taŋ sejonġ gold anġa Ofir sêmêŋġ nanġ, tetolonġ ka môsê taêsam ġanô lasê to pocawa ġêmêŋġ anġa Ofir.

¹² Ma kiŋ kêmasaŋ ka balaŋ katu Apômtaunê lôm to kiŋnê anduġa ġa ka môsê tonanġ ma ġêŋ wêŋa togam kêtġ lau-sêjam-wêwagaġa amboac tonanġenġ. Ka môsê taêsam amboac tonanġ ġêmêŋġ gamêŋġ tonec tenġ kêtġiam atom to sêlic tenġ kêtġiam atom e mêŋġêdêŋġ ġaloc.

¹³ Ma kiñ Salomo kêkêñ gêñ samob, tañ kwin Sebaña têtac gêwiñ nañ, gêdêñ eñ. Kêkêñ gêñ anga kiñ Salomo nê waba taêsamña kêtôm sêgôm-sêgôm jagêwiñ geñ samob, tañ eñ keteñ nañ. Go kwin to nê sakiñwaga sêc sêmu dêdêñ tauñ nêñ gamêñ sêja.

Salomonê awa to wae

¹⁴ Gold tañ Salomo kêtap sa gedey Jala teñ nañ, ñawapac kêtôm ñadôñ goldña 666

¹⁵ ma gold tonañ ñagêdô gêmêñ anga lau têtulu gêñwaga to lau bôlêñña, tañ sêkêñ takis nañ, ma ñagêdô anga kiñ Arabianña samob to gôliñwaga gamêñ ñagêdôña.

¹⁶ Kiñ Salomo kêmasañ lautuc kapôêñ-kapôêñ 200 ña gold, tañ sêsac nañ. Gold tañ eñ kêmasañ lautuc tageñ nañ, ñadôñ amboac 7 kilo.

¹⁷ Go eñ kêsap lautuc saun 300 ña gold, tañ sêsac nañ, tageñ ña ñadôñ amboac 2 kilo. Ma kiñ kakêñ gêñ samob tonañ kêsô andu, tañ sêsam gebe Andu Saleñ Lebanonña.

¹⁸ Ma kiñ kêmasañ lêpôñ kapôêñ teñ ña jabo ma kêkwa auc ña gold ñakêñkêñ amboac tonañgeñ.

¹⁹ Lêpôñ tonañ ñatêcboñ 6 ma bulimakao môkêapac ñakatu kêkô lêpôñ tau ñamu. Ma anga lêpôñ makeñ-makeñ sêmasañ lêma ñaaden to lewe ñakatu luagêc kêkô kêsi lêma ñaaden tonañ.

²⁰ Ma lewe ñakatu 12 sêkô têtboñ 6 tonañ, sêkô têtboñ makeñ-makeñ kêtômgeñ. Sêmasañ gêñ kainteñ amboac tonañ teñ anga kiñ teñ nê gamêñ gêmun su atomanô.

²¹ Kiñ Salomo nê laclu ênôm gêñ êsêpña samob tonañ gold ma waba kômña samob anga Andu Saleñ Lebanonña gold ñakêñkêñ. Sêmasañ teñ ña silber atom. Sêlic silber amboac gêñ ñaôma gêdêñ Salomonê têm.

²² Ma kiñnê wan ômbala Tarsisña sêpoac gwêc sêwiñ Hiramnê. Katôm jala têtêacgeñ wan Tarsisña tonañ mênsejoñ gold to silber ma bôc ñajabo to moñki ma moc kainteñ ñaê pikok.

²³ Amboac tonañ kiñ Salomo nê awamata to kauc kêlêlêc kiñ nomña samob nêñ su.

²⁴ Ma nom ñalau samob sêlic Salomo gebe sêñô ênê kauc, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ eñ nañ.

²⁵ Êsêac samob, tañ sêmêñ nañ, sêkôc gêñ tokain-tokain gebe sêkêñ êndêñ Salomo. Êsêac sêkêñ gêñ silber to gold ma obo to gêñmalu ma laukasap to hos ma donki. Tonañ sêgôm kêtôm jalageñ.

²⁶ Ma Salomo gêjac kareta sinña 1,400 to lau sêngôñ hos ñaôña 12,000 sa, eñ kêkêñ êsêac sêngôñ malac karetaña ma ñagêdô sêmoa sêwiñ eñ anga Jerusalem.

²⁷ Ma kiñ kêkêñ silber taêsam gêc Jerusalem amboac poclô ma kaseda kêtû taêsam amboac jambô, tañ sêkô gaboañ nañ.

²⁸ Ma Salomo kêkôc hos gêmêñ anga Aiguptu to Koa. Ênê lau têtulu gêñwaga sêjam ôli hos anga Koa ña moni solopgeñ.

²⁹ Kareta teñ, tañ sêkôc anga Aiguptu nañ, ñaôli kêtôm silber ñadôñ 600 ma hos teñ kêtôm silber ñadôñ 150. Ma Salomo nê lau-têtulu-gêñwaga sêkêñ ñagêdô kiñ Hetña to kiñ Suriana sêjam ôli amboac tonañgeñ.

11:1-25 Salomo gêjam lauo jaba taêsam. Êsêac sêlêtôm eñ e kêkac tau su anga Anôtônê. Tec Anôtô kêsôm gêdêñ eñ gebe êkac gamêñ kiñña su anga eñ latunê ma êwi gôlôacmôkê tageñgeñ sin êndêñ eñ.

11

Anôtô gêjac mata biñ gêdêñ Jerobeam

²⁶ Ñac Epraimña teñ anga malac Sereda Nebat latu Jerobeam kêtû Salomonê sakiñwaga teñ, mago gêli tau sa gêdêñ kiñ. Ênê têna awêtuc teñ nê ñaê Seruat.

²⁷ Ma gêli tau sa gêdêñ kiñ ñam amboac tonec gebe Salomo kêkwê andu ñajaña Milo kêsêp ñasawa, tañ gêc tama Dawid nê malac nañ.

²⁸ Jerobeam tonañ en ñac ôlipalê ñanô. Ma gêdêñ tañ Salomo gêlic gebe ñac wakuc tonañ gêjam kôm kêtú dôbgeñ nan, en kékêñ en kêtú lau anğa Josepnê gôlôacmôkê, tañ sêpiñkap êsêac gebe sênam kôm ñaôli masigeñ nan, nêñ gejobwaga.

²⁹ Ma gêdêñ têm, tañ Jerobeam gêwi Jerusalem sin nan, propete ñac Siloña Ahija kêtap en sa anğa intêna. Ahija kêsô ñakwê wakuc ten ma êsêagêc taungeñ sêmoa gamêñ tonañ.

³⁰ Go Ahija kékêñ lêma kapi ñakwê wakuc, tañ en kêsô nan, ma kékac gêñgic gêja ñagêñgic 12.

³¹ Ma kêsôm gêdêñ Jerobeam gebe “Ôkôc ñagêñgic 10 su êtu aômnêm gebe Apômtau, Israelnêñ Anôtô kêsôm amboac tonec gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakac gamêñ kinña su anğa Salomonê ma gabe jakêñ gôlôacmôkê 10 êndêñ aôm.

³² Mago Salomo oc êkôc gôlôacmôkê tageñ êtu ñoc sakinwaga Dawidña to êtu malac Jerusalemña, tañ kajalin sa anğa Israelnêñ gôlôacmôkê samobña nan,

³³ gebe en gêwi aê sin ma gêjam sakin lau Sidon nêñ anôtôo Astart ma lau Moab nêñ anôtô Kemos to lau Amon nêñ anôtô Milkom ma kêsá aêñoc lêñ atom. Gêgôm gêñ gêjac aê matocanô ñajam atom to kêmasañ ñoc ñagôlin to jatu kêtôm ênê tama Dawid gêgôm nan atom.

³⁴ Mago aê gabe jakôc gamêñ kinña samucgeñ su anğa ênê lêma atom, en ênam gôlin gamêñ êmoa êtôm nê têm êñgôn mata jalinê êtu ñoc sakinwaga Dawid, tañ kajalin en sa ma en kêmasañ ñoc binjsu to ñoc ñagôlinña nanña.

³⁵ Mago aê oc jakôc gamêñ kinña su anğa Salomonê latu lêma ma jakêñ gôlôacmôkê 10 geñ êndêñ aôm.

³⁶ Tageñ aê oc jakêñ gôlôacmôkê tageñ êndêñ Salomo latu gebe ñoc sakinwaga Dawid nê ja ten elom ênêc aê lanôcnêm anğa Jerusalem, anğa malac, tañ kajalin sa gebe ñoc ñaê ênêcña nan.

³⁷ Ma aê gabe jakôc aôm sa ôtu kin Israelña ma aôm oc ônam gôlin gamêñ samob, tañ têtac gêwiñ nan.

³⁸ Ma embe ôkêñ tañam bin samob, tañ jajatu aôm nan, ma ôsa ñoc lêñ to ôngôm gêñ, tañ ênac matocanô ñajam ma ômansañ ñoc ñaôlin to binjsu kêtôm ñoc sakinwaga Dawid gêgôm nan, go aê oc jawiñ aôm. Ma gabe jamboa nêm wakuc sa ñanôgeñ amboac aê gaboa Dawidnê sa ma jakêñ Israel êndêñ aôm.

³⁹ Ma aê gabe jakônin Dawidnê wakuc, mago jañgôm enden tôngeñ atom.’ ”

⁴⁰ Ma Salomo kêtú kêka-kêka gebe ênac Jerobeam êndu êtu bin tonañña. Mago Jerobeam gêdi ma gêc gêdêñ kin Aiguptuña Sisak jagêmoa tonañ e Salomo gêmac êndu.

Salomo gêmac endu

⁴¹ Salomonê kôm to nê kauc ñamin ñagêdô êsêac teto gêc Salomo nê min ñabuku.

⁴² Salomo gêjam gôlin Israel samob gêñgôn Jerusalem kêtôm jala 40.

⁴³ Go Salomo gêc nê bêc gêwiñ tamai ma sêsun en anğa tama Dawidnê malac ma ênê latu Rehabeam kêtú kin gêjô en su.

12

Israel gêli tau sa

¹ Rehabeam gêja Sikem gebe lau Israel samob sêkac taun sa anğa tonañ gebe sêkêñ en êtu kin.

² Nebat latu-Jerobeam, tañ gêc kin Salomo su jagacgeñ gêmoa Aiguptu nan, gêñô ñawae ma gêmu anğa Aiguptu gêmêñ.

³ Ma lau Israel sêsakin bin sêmôêc en gamêñ. Go sêwiñ taun jasêsôm gêdêñ Rehabeam gebe

⁴ “Aôm tamam kékônin aêac ña ta gêñwapacña. Tec aôm ôlêwan tamamnê sakin ñajana to gêñwapac gêsac aêac tônña, go aêac oc anam sakin aôm.”

⁵ Eņ gējô êsêacnêŅ biŅ gebe “Amoa bēc tēlêac acgom, go amu andêŅ aê amêŅ êtiam.” Amboac tonaj lau sêc sêja.

⁶ Go kiŅ Rehabeam kêkac laujanô, taŅ sêpuc ênê tama Salomo tōŅ gêdêŅ taŅ eņ gêmoa mata jaligen nan, sa ma katu kênac biŅ ma kêsôm gebe “Amac taêm gêjam gebe jajô lau tōnê nêŅ biŅ amboac ondodoc.”

⁷ Ma êsêac sêsôm gêdêŅ eņ gebe “Embe aôm ôtu lau tonaj nêŅ sakiŅwaga êndêŅ galoc ma ônam sakiŅ to ôsôm biŅ malôgeŅ êndêŅ êsêac êndêŅ noc, taŅ ôjô êsêacnêŅ biŅ nan, go êsêac oc sênam sakiŅ aôm enden tōŅgeŅ.”

⁸ Mago Rehabeam gesen biŅ, taŅ laujanô sêkêŅ gêdêŅ eņ nan, ma kêtû kênac lau matac, taŅ têtû kapôêŅ sêwiŅ eņ to sêpuc eņ tōŅ nan,

⁹ ma kêsôm gebe “Ma amac taêm gêjam aê jajô lau tōnê nêŅ biŅ amboac ondodoc. Êsêac sêsôm gêdêŅ aê gebe ‘ÔŅgôm gêŅwapac, taŅ tamam kêkêŅ gêsac aêac nan, űagaô êsa.’ ”

¹⁰ Ma lau matac, taŅ têtû kapôêŅ sêwiŅ eņ nan, sêjô ênê biŅ gebe “Ôsôm biŅ tonec êndêŅ lau, taŅ sêsôm gêdêŅ aôm gebe ‘Aôm tamam kêkôniŅ aêac űa gêŅwapac, mago aôm ôlêwan gêŅwapac’ nan gebe ‘Lemoc sêlêkic űajana êlêlêc tamoc magi su.

¹¹ Ma aê tamoc kêkôniŅ amac űa gêŅwapac, galoc aê gabe jakêŅ űagêdô wacêwiŅ. Tamoc gi amac űa sêm, ma aê tec jai amac űa okêm.’ ”

¹² Amboac tonaj Jerobeam to lau samob dêdêŅ Rehabeam sêja gêdêŅ bēc kêtû tēlêacűa kêtôm kiŅ kêsôm gebe “Bêc êtu tēlêacűa oc amu andêŅ aê amêŅ êtiam.”

¹³ Ma kiŅ gêjam saic lau ma gêwi kauc, taŅ laujanô sêsôm gêdêŅ eņ nan siŅ.

¹⁴ Eņ kêsôm biŅ gêdêŅ êsêac kêtôm lau matac sêkêŅ kauc eņ ma kêsôm gebe “Tamoc kêkôniŅ amac űa gêŅwapac, mago aê gabe jakêŅ űagêdô wacêwiŅ. Tamoc gi amac űa sêm, ma aê tec oc jai amac űa okêm.”

¹⁵ Amboac tonaj kiŅ kêkêŅ taűa lau nêŅ biŅ atom gebe Apômtau kêmasaŅ űalêŅ amboac tonaj gebe nê biŅ, taŅ eņ kêsôm kêsa űac Siloűa Ahija nê awasuŅ gêdêŅ Nebat latu Jerobeam nan, űanô êsa.

¹⁶ Ma Israel samob sêlic gebe kiŅ kêkêŅ taűa êsêac atom, tec sêjô ênê biŅ gebe “AêacnêŅ asageŅ űagêdô gêdêŅ Dawid, nêŅ asageŅ űagêdô gêdêŅ Isai latu. Ajôc, lau Israel, amu ana nêm gamêŅ. O Dawid, galoc ojop taômgeŅ nêm gôlôac.” tauűnêŅ andu sêja.

¹⁷ Mago Rehabeam gêjam gôliŅ lau Israel, taŅ sêŅgôŅ malac Judaűa nan.

¹⁸ Go kiŅ Rehabeam kêsakiŅ Adoram. Eņ kêtû lau, taŅ sêkac êsêac gebe sênam kiŅnê kôm űaômageŅ nan, nêŅ gejobwaga. Ma lau Israel samob têtuc eņ êndu űa poc. KiŅ Rehabeam gacgeŅ kêpi nê kareta ma jagêc Jerusalem.

¹⁹ Amboac tonaj lau Israel sêli tauű sa gêdêŅ Dawidnê gôlôac e mêngeêdêŅ galoc.

²⁰ Ma gêdêŅ taŅ Israel samob sêŅô gebe Jerobeam gêmu gêmêŅ su nan, êsêac sêsakiŅ biŅ to sêmôêc eņ gêdêŅ nêŅ sêkac saűa ma sêkêŅ eņ kêtû Israel samob nêŅ kiŅ. TeŅ kêdaguc Dawidnê gôlôac atom, gôlôacmôkê Juda tauűgeűanô sêsap Dawid tōŅ.

²¹ GêdêŅ taŅ Rehabeam mêngeê lasê Jerusalem nan, eņ kêkalem gôlôac Juda to gôlôacmôkê Benjaminűa sêpi tageŅ ma kêjaliŅ siŅwaga 180,000 sa gebe ênac siŅ êndêŅ Israel nêŅ gôlôac. Eņ gebe êmboa gamêŅ kiŅűa sa atu Salomonê latu Rehabeam êtiam.

²² Mago Anôtônê biŅ gêdêŅ propete Semaia gebe

²³ “Ôsôm êndêŅ kiŅ Judaűa Salomo latu Rehabeam ma êndêŅ gôlôacmôkê Juda ma Benjamin ma êndêŅ lau űagêdô gebe

²⁴ ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Api naanac siŅ êndêŅ nêm lasitêwai, lau Israel, atom. Amac samob aêc amu ana nêm malac gebe aê gagôm gêŅ tonaj űai.’ ” Amboac tonaj êsêac sêkêŅ taűeŅ Apômtaunê biŅ ma sêmu sêja nêŅ malac kêtiam.

Jerobeam gêwê lau Israel ma sêgôm sec

²⁵ Go Jerobeam kêkwê malac Sikem anğa gamêŋ lôc Epraimŋa kêtü malac ŋajaŋa ma gêŋgôŋ tonan. Ma anğa tonan eŋ kêkwê malac Penuel kêtôm tonanŋeŋ.

²⁶ Ma Jerobeam kêsôm anğa taunê ŋalêlôm gebe “Gamêŋ kiŋŋa oc êmu êndêŋ Dawidnê gôlôac êna.

²⁷ Lau tonan embe nasêpi gebe sêkêŋ da anğa Apômtaunê andu anğa Jerusalem, go nêŋ ŋalêlôm ênam tau ôkwi êndêŋ nêŋ ŋatau, kiŋ Judaŋa Rehabeam, ma êsêac oc sênac aê êndu ma sêmu dêndêŋ kiŋ Judaŋa Rehabeam sêna êtiam.”

²⁸ Kiŋ taê gêjam biŋ tonan ma kêmasan bulimakao ŋalatu luagêc ŋa gold. Ma eŋ kêsôm gêdêŋ lau gebe “O Israel, amac api Jerusalem aja kêtômgaç. Alic nêŋ anôtôi, taŋ sêkôc amac api anğa gamêŋ Aiguptuŋa amêŋ nan tonec.”

²⁹ Ma eŋ kêkêŋ ŋakatu teŋ kêkô Betel, ma teŋ kêkô Dan.

³⁰ Ma gêŋ tonan kêtü Israelnêŋ sec gebe lau dêdêŋ teŋ sêja Betel to dêdêŋ teŋ sêja Dan.

³¹ Eŋ kêkwê andu anğa gamêŋ ŋabau amboac tonan ma kêkêŋ dabuŋwaga anğa Lewinê gôlôac atom, kêkôc êsêac anğa lau ŋagêdô nêŋ.

³² Ma Jerobeam kêkêŋ om teŋ êsêac sêlic gêdêŋ ajôn 8 ŋabêc 15 kêtôm omsêga, taŋ sêlic anğa Jerusalemŋa ma eŋ kêkêŋ da gêsac altar. Eŋ gêgôm tonan anğa Betel, kêkêŋ da gêdêŋ bulimakao ŋalatu gold, taŋ tau lêma kêmasan nan. Eŋ kêkêŋ dabuŋwaga gamêŋ ŋabaunja sêmoa Betel, taŋ eŋ kêkwê sa nan.

³³ Eŋ kêpi gêdêŋ altar, taŋ eŋ gêboa sa anğa Betel nan, gêja gêdêŋ ajôn 8 ŋabêc 15, taŋ eŋ tau kêjalij sa gêc nê ŋalêlôm nan, ma geno moasiŋ kapôêŋ gêdêŋ lau Israelŋa ma kêkêŋ da ŋamalu. * †

13:1–16:28 Apômtaunê propete sêlêŋ biŋ Israelnêŋ kiŋ Jerobeam gebe ejop tau êndêŋ sakiŋ gwamŋa. Mago eŋ gedec gebe ênam tau ôkwi. Gêdêŋ tonan lau Juda nêŋ kiŋ Rehabeam gêmac êndu ma Abijam gêjô eŋ su. Abijam gêmac êndu amboac tonan ma Asa gêjô eŋ su. Jerobeam gêmac êndu amboac tonan ma kiŋ ŋagêdô sêjô-sêjô tauŋ sêjam gôliŋ gamêŋ gêmu kêpiŋa.

16

Ahab gêjam gôliŋ

²⁹ Gêdêŋ taŋ kiŋ Judaŋa Asa gêjam gôliŋ gamêŋ jala 38 su nan, Omri latu Ahab kêtü Israelnêŋ kiŋ. Eŋ gêŋgôŋ Samaria ma gêjam gôliŋ nê gamêŋ kêtôm jala 22.

³⁰ Ma Omri latu Ahab gêgôm sec gêmoa Apômtau laŋônêŋm kêlêlêc êsêac samob, taŋ sêmuŋ eŋ nan su.

³¹ Eŋ kêsa Nebat latu Jerobeam nê lêŋ sec. Mago eŋ gêgôm sec gêsac sec tonan ŋaô ma gêjam kiŋ Sidonŋa Etbal nê latuo Jesebel kêtü nê awê ma jagêjam sakiŋ anôtô dansan Bal ma keteŋ mec gêdêŋ eŋ gêwiŋ.

³² Eŋ gêboa altar teŋ sa anğa Balnê andu, taŋ eŋ kêkwê anğa malac Samaria nan.

³³ Ma Ahab kêmasan altar ŋakatu ma gêgôm gêŋ ŋagêdô, taŋ gêgôm Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô têtac ŋandan kêsa nan kêlêlêc Israelnêŋ kiŋ samob, taŋ sêmuŋ eŋ nan su.

³⁴ Gêdêŋ ênê têm Hiel anğa Betel kêkwê Jeriko sa kêtiam. Gêdêŋ taŋ eŋ kêkôc kôm sa nan, nê latu ŋacsêga Abiram gêmac êndu ma gêdêŋ taŋ kêkêŋ katam gêja nan, nê latu sauŋ Segub gêmac êndu kêtôm Apômtaunê biŋ, taŋ eŋ kêsôm gêdêŋ Nun latu Josua nan.

17

Elia kêsôm lasê gebe kom ênac atom

¹ Go propete Elia anğa malac Tisbet Gileadŋa kêsôm gêdêŋ Ahab gebe “Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, taŋ gajam sakiŋ eŋ gamoa nan, gêŋgôŋ mata jali. Êndêŋ jala tonec ŋai maniŋ to kom êsêp atomanô e aê jasôm acgom.”

* 12:33: Amboac tonan êsêac sêmu dêdêŋ † 12:33: Jos 6:26

² Ma Apômtaunê biñ gêdêñ eñ gebe

³ “Wêc anğa tonec ma ôna gamêñ oc kêpiña naôsiñ taôm ômoa bu Kerit, tañ kapoac bu Jordan ñamakeñ oc kêpiña nañ.

⁴ Aôm oc ônôm bu Kerit tau ma aê kajatu aoco gebe sêlôm aôm anğa tônê.”

⁵ Amboac tonañ Elia gêja ma gêgôm kêtôm Apômtaunê biñ. Eñ jagêñgôn bu Kerit, tañ kêpoac bu Jordan ñamakeñ oc kêpiña nañ.

⁶ Ma aoco sejoñ polom to gwada gêdêñ bêbêc ma kêtula ma eñ gênôm bu Kerit tau.

⁷ Ma gêdêñ bêc teñ bu tau kêpa gebe kom gêlac anğa gamêñ tau atom.

Elia agêc awêtuc Sarepta

⁸ Go Apômtaunê biñ gêdêñ Elia gebe

⁹ “Ajôc, ôndi ma ôna Sarepta, tañ gêc gamêñ Sidon nañ, ma ômoa ônê. Aê kajatu awêtuc teñ anğa ônê gebe êlôm aôm.”

¹⁰ Amboac tonañ Elia gêdi gêja Sarepta. Ma gêdêñ eñ gêo lasê malac ñasacgêdô eñ gêlic awêtuc teñ kejoñ ka gêmooa tonañ ma Elia gêmôêc gêdêñ eñ gebe “Ôkêñ bu ñagec êsêp laclu mênjanôm.”

¹¹ Ma gêdêñ tañ awêtuc gêja gebe êkôc bu tau nañ, Elia gêmôêc gêdêñ eñ ma kêsôm gebe “Ôkôc polom ñapopoc ñagec êsêp lêmam êwiñ.”

¹² Ma awêtuc gêjô eñ awa gebe “Apômtau, nê m Anôtô, gêmooa mata jali, polom teñ gêc aêña atom. Mopolom matac ñagec to niptêkwi ñakeneñ, tec kêpoac laclu. Aê galoc kajon ka luagêc gebe najamansañ êtu aêagêc latuc aniñ su ma amac êndu.”

¹³ Tec Elia kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôtêc taôm atom, ôna ma ôñgôm êtôm kôsôm gac, mago ôpac mopolom saun teñ êtu aêña êmuñ acgom, go ôkôc ômôêñ. Go ôpac êtu amagêc latômña êndañguc.

¹⁴ Gebe Apômtau, Israelnêñ Anôtô kêsôm amboac tonec gebe ‘Ku mopolomña oc sawa atom ma niptêkwi oc êpa anğa ñalakôp atom amboac tonanğen e êndên bêc, tañ Apômtau êsakiñ kom ênac êsêp nom êtiam.’ ”

¹⁵ Ma awêtuc gêja ma gêgôm kêtôm Elia kêsôm. Go Elia ma awêtuc agêc latu señ gêñ bêc taêsam.

¹⁶ Ku mopolomña sawa atom ma niptêkwi kêpa anğa ñalakôp atom kêtôm Apômtaunê biñ, tañ kêsôm gêdêñ Elia nañ.

¹⁷ Tonañ su, go andu ñatau tau nê latu gêmac kêtap eñ sa e ênê gêmac kêtü kapôên ma kêsü awa kêtôm atom, tec gêmac êndu.

¹⁸ Ma awêtuc kêsôm gêdêñ Elia gebe “O Apômtaunê ñac, aêagêc asagen ñagêdô gêdêñ taun. Aôm gôdêñ aê gômôên gebe ñoc sec êôn sa êtiam enseñ aê latuc su.”

¹⁹ Ma Elia gêjô eñ awa gebe “Ôkêñ nê m latôm êndên aê acgom.” Ma eñ kêsip eñ sa anğa têna labum ma jakêpi balê m ñaô, tañ eñ gêñgôn nañ, ma ketoc eñ gêc taunê mê.

²⁰ Go eñ gêmôêc gêdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, kêtü asagenña aôm taêm gêjam biñwapac kêtü awêtuc, tañ ganğôn gawin eñ nañña, tec gôjac eñ latu.”

²¹ Go eñ kêmêtoç tau ma jagêu tau gêsac ñapalê kêtü dim têlêac ma gêmôêc gêdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, ôkêñ ñapalê tonec nê katu êmu êsô eñ êna êtiam.”

²² Ma Apômtau kêkêñ taña Elia nê awa ma ñapalênê katu gêmu kêsô eñ gêja kêtiam ma mata jali kêsâ kêtiam.

²³ Ma Elia kêkôc ñapalê tau ma kêkêñ eñ anğa balê m ñaôña kêsêp jakêsô andu ma kêkêñ eñ gêdêñ têna gêja. Ma Elia kêsôm gebe “Ôlic acgom, latôm gêmooa mata jali.”

²⁴ Ma awê gêjô Elia awa gebe “Galoc tec kajala gebe Anôtônê ñac teñ aôm ma Apômtaunê biñ, tañ gêc awamsun nañ, biñjanô tau.”

¹ Bêc taêsam gêjaŃa su acgom, go Apômtaunê biŃ gêdêŃ Elia gêdêŃ jala kêtú têlêacŃa ma kêsôm gebe “Naôtôc taôm êndêŃ Ahab. Ma aê gabe jakêŃ kom ênac êsêp nom êtiam.”

² Amboac tonan Elia gêja gebe êtôc tau êndêŃ Ahab. GêdêŃ têm tonan tóbôm kêsa kapôêjanô anġa Samaria.

³ Ma Ahab gêmôêc Obadia, taŃ gejob kinjê andu nan. Obadia ketoc Apômtau sa Ńanô.

⁴ GêdêŃ taŃ Jesebel gesen Apômtaunê propete su nan, Obadia kêkôc propete 100 ma kêsiŃ 50 ôkwi anġa pocgêsun teŃ ma 50 anġa pocgêsun teŃ ma gêlôm êsêac Ńa polom to bu.

⁵ Ahab kêsôm gêdêŃ Obadia gebe “Agêc tanac laoc gamêŃ ma bumata samob to buman samob kêsi, oc moae tatap gêgwan sa gebe tanam hos to donġi sa sêmoa mater jali ec sêmac êndu atom.”

⁶ Amboac tonan êsêagêc sêwa gamêŃ kêkôc gêdêŃ taun. Ahab ênac laoc ŃamakerŃ ma Obadia ênac laoc ŃamakerŃ.

⁷ Ma gêdêŃ taŃ Obadia kêsêlêŃ gêmoa nan, eŃ gêdac Elia. Obadia kêjala eŃ tec gêu tau gêc eŃ lanônêm ma kêsôm gebe “O Ńoc Ńatau Elia, aôm tonan me.”

⁸ Ma Elia gêjô eŃ awa gebe “Aê tauc tonec. Ôna ma ôsôm êndêŃ nêm Ńatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa.’”

⁹ Ma eŃ gêjô Elia awa gebe “Aê gagôm sec ondoc, tec gobe ôkêŃ nêm sakinwaga aê êsêp Ahab lêma gebe ênac aê êndu.

¹⁰ Apômtau, aôm nêm Anôtô gêmoa mata jali, tec lau-m teŃ sêmoa atom ma gamêŃ kinġa teŃ gêc atom nan Ńoc Ńatau kêsakin lau sêja gebe nasensom aôm.

¹¹ Ma galoc aôm-kôsôm gebe Naôsôm êndêŃ nêm Ńatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa’.

¹² Ma aê embe jawi aôm siŃ, nan seben Apômtaunê Ńalau oc êkôc aôm su ôna gamêŃ, taŃ kajala atom nan. Amboac tonan embe aê jaô lasê ma jasôm aôm Ńawae êndêŃ Ahab ma eŃ embe êtap aôm sa atom oc ênac aê andu. Mago nêm sakinwaga aê Ńapalêgen ġajam sakin Apômtau.

¹³ Sêjac miŃ gêŃ, taŃ gagôm nan, gêdêŃ Ńoc Ńatau aôm atom me. GêdêŃ taŃ Jesebel gêjac Apômtaunê propete êndu nan, aê kasin Apômtaunê propete 100 ôkwi. 50 sêŃgôn pocgêsun teŃ ma 50 sêŃgôn teŃ ma galôm êsêac Ńa polom to bu.

¹⁴ Ma galoc kôsôm gebe Naôsôm êndêŃ nêm Ńatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa’, go eŃ oc ênac aê êndu.”

¹⁵ Elia gêlô eŃ awa gebe “Lau undambêŃa nêŃ Apômtau, taŃ ġajam sakin eŃ nan, gêmoa mata jali tec aê gabe jatôc tauc êndêŃ kin êndêŃ ocsalô tonec biŃŃanôġoc.”

¹⁶ Amboac tonan Obadia gêja gebe êlic Ahab. EŃ kêtap eŃ sa ma kêsôm biŃ tau gêdêŃ eŃ. Ma Ahab gêja gebe êndac Elia.

¹⁷ GêdêŃ taŃ Ahab gêlic Elia nan, eŃ kêsôm gêdêŃ eŃ gebe “Aôm Ńac, taŃ kêlênsôn Israel elêmê nan tonan me.”

¹⁸ Tec Elia gêjô eŃ awa gebe “Aê kêlênsôn Israel atom. Aôm to tamam nê ġôlôac alênsôn êsêac kêtú awi Apômtaunê biŃ siŃŃa ma adaguc anôtô dansan Bal.

¹⁹ Amboac tonan ôkêŃ biŃ ma ôkac lau Israel samob sa dêndêŃ aê sêmêŃ lôc Karmel ma Balnê propete 450 to anôtô Asera nê propete 400, taŃ sen gêŃ sêŃgôn Jesebelnê tebo nan, sêmêŃ amboac tonanġen.”

Sêjam dôŃ taun anġa lôc Karmel

²⁰ Amboac tonan Ahab kakalem biŃ ġadêŃ lau Israel samob ma kêcac propete samob sa anġa lôc Karmel.

²¹ Ma Elia kêsa jakêkô lau samob lanônêmŃa ma kêsôm gebe “Amac abe aka gwecgen amoa biŃ luagêc Ńasawa e êndêŃ ondocgen. Apômtau embe Anôtô, go andanġuc eŃ. Ma embe Bal, nan andanġuc eŃ.” Mago lau sêjô ênê biŃ teŃ atom.

22 Ma Elia kêsôm gêdêŋ lau gebe “Apômtaunê propete teŋ gêmoa atom, aê, aê taucgeŋanô, mago Balnê propete 450.

23 Sêkêŋ bulimakao kapoac luagêc êndêŋ aê sêmêŋ acgom. Ma êsêac sêjaliŋ bulimakao kapoac teŋ sa ma sêsa sêsêlê êkôc-êkôc ma sênac pac nasêkêŋ ênsac ŋaô ma sêuc ja êsô atom. Ma aê jamansaŋ bulimakao teŋ ma jakêŋ ênsac pac ŋaô ma jauc ja êsô atom.

24 Ma amac awem ênac nêŋ anôtônê ê ma aê aoc ênac Apômtaunê ŋaê. Anôtô naŋ ajô biŋ ŋa ja naŋ, eŋ Anôtô ŋanô.” Ma lau samob sêjô eŋ awa gebe “Ŋajam, amboac tonanŋ.”

25 Go Elia kêsôm gêdêŋ Balnê propete gebe “Ajaliŋ nêŋ bulimakao kapoac teŋ ma amansaŋ êtu ŋamata gebe amac lau taêsam. Ma awem ênac nêŋ anôtô, mago auc ja êsô atom.”

26 Êsêac sêkôc bulimakao kapoac teŋ, taŋ sêkêŋ gêdêŋ êsêac naŋ, ma sêmasaŋ gêŋ tau. Go awenŋ gêjac Balnê ŋaê sêjac m gêdêŋ bêbêcgeŋ e oc kêkô ŋaluŋ ma sêsôm gebe “O Bal, ôkêŋ taŋam aêacmaŋ.” Mago awa teŋ kêsa atom ma teŋ gêjô biŋ atom. Ma êsêac sêka pelendec-pelendec sêgi altar, taŋ sêboa naŋ.

27 Gêdêŋ taŋ oc kêkô ŋaluŋ naŋ, Elia kêsu êsêac susu ma kêsôm gebe “Amôêc apuc sagenŋ. Eŋ anôtô teŋgoc. Oc taê gêjam biŋ teŋ gêmoa me gêjam tau ôkwi, me oc kêtû ŋacleŋ me oc gêc bêc gêc, tec aŋu eŋ sa acgom.”

28 Ma êsêac sêmôêc sêpuc sagenŋ ma sêbuc taunŋ ŋa bôjaŋ to sêgunŋ taunŋ ŋa kêŋ kêtôm êsêacnêŋ mêtê e ôliŋ dec-decgeŋ.

29 Êsêac sêgôm-sêgôm gêdêŋ taŋ oc kêkô ŋaluŋ e gêdêŋ oc gebenŋ kwalam, noc takêŋ da gêŋ keŋeŋa, mago awa teŋ masianô, teŋ gêjô biŋ atom, teŋ kêkêŋ taŋa atom.

30 Go Elia kêsôm gêdêŋ lau samob gebe “Andêŋ aê amêŋ.” Ma lau samob dêdêŋ eŋ sêja. Ma eŋ kêbênôc Apômtaunê altar, taŋ têtâ salinŋ-salinŋ naŋ.

31 Elia kêkôc poc 12 kêtôm Jakobnê latuinêŋ namba. Jakob eŋ ŋac, taŋ Apômtau kêsôm biŋ gêdêŋ eŋ gebe “Galoc nêŋ ŋaê teŋ gebe Israel.”

32 Ma eŋ gêboa altar sa ŋa poc tau kêtû Apômtaunê ŋaêŋa. Go kêkwê busawa kêgi altar tau. Busawa gebe sêkêc bu ec kapôêŋ êsêp.

33 Ma eŋ gêjac pac su, go kêsêlê bulimakao kapoac kêkôc-kêkôc ma ketoc bôc tau jagêsac pac ŋaô. Ma eŋ kêsôm gebe “Akati bu ŋa bulakop 4 ma ansêwa êpi daja to êpi ka.”

34 Ma eŋ kêsôm gebe “Anŋôm êtu dim luagêc.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim luagêc. Go eŋ kêsôm gebe “Anŋôm êtu dim têlêac.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim têlêac.

35 Ma bu keselenŋ kêgi altar tau ma kêpoac busawa tau gêwiŋ.

36 Ma gêdêŋ noc sêkêŋ daŋa propete Elia kêtû gasuc gêdêŋ altar ma ketenŋ mec gebe “O Apômtau, Abraham agêc Isak ma Jakob nêŋ Anôtô, mênôwa taôm sa êndêŋ ocsalô tonec gebe aôm kêtû Israelnêŋ Anôtô ma aê katu nêŋ sakinŋwaga, tec gagôm gêŋ samob tonec ŋai kêtôm aôm nêŋ biŋ.

37 O Apômtau, ôkêŋ taŋam aêma, gebe lau tonec ŋai sêjala aôm Apômtau gebe aôm Anôtô ŋanô ma ônam êsêacnêŋ ŋalêlôm ôkwi êndêŋ aôm êtiam.”

38 Go Apômtaunê ja kêsêp mêngeŋ daja to ka ma poc to nom ma bu, taŋ kêpoac busawa naŋ su.

39 Gêdêŋ taŋ lau samob sêlic gêŋ tonanŋ naŋ, êsêac jatêtap labôc sêc nom ma sêmôêc gebe “Apômtau eŋ Anôtô ŋanô Apômtau eŋ Anôtô ŋanô.”

40 Go Elia kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Akôc Balnê lau tônŋ, nêŋ teŋ êwê sa atom.” Ma lau sêkôc êsêac tônŋ ma Elia gêwê êsêac dêdêŋ bu Kison ma jasêjac êsêac êndu aŋga tonanŋ.

Elia ketenŋ mec gebe kom ênac êtiam

41 Ma Elia kêsôm gêdêŋ Ahab gebe “Galoc naôninŋ to ônôm gêŋ gebe aê gaŋô kom gêjac ŋakicsêa sugac.”

42 Amboac tonanŋ Ahab gêja gebe êniŋ to ênôm gêŋ. Ma Elia kêpi lôc Karmel ŋatêpôê gêja. Eŋ kêpônŋ aduc ma kêkêŋ laŋôanô kêsô aduc ŋasawa.

⁴³ Go eŋ kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Ôpi ôna galoc ma matamanô enso gwêc.” Eŋ kêpi jakêsala gwêc ma kêsôm gebe “Aê galic gêŋ teŋ atom.” Ma Elia kêjatu eŋ gebe “Ôna ômu êtu dim 7 êtiam.”

⁴⁴ Go gêdêŋ dim kêtû 7ŋa tonan sakiŋwaga kêsôm gebe “Ôlic acgom, tao teŋ kapôêŋ amboac ŋac teŋ lêma kêpi anġa gwêc-m gêmêŋ.” Ma Elia kêsakiŋ nê sakiŋwaga gebe “Naôndêŋ Ahab ma ôsôm gebe ‘Ômansaŋ nêŋm hos to kareta ma ôsêp ôna gebe kom êkô aôm auc atom.’ ”

⁴⁵ Ŋasawa saunġeŋ ma kom to mu ŋamajaŋ kêkêŋ kanuc gamêŋ e kom gêjac ŋanô. Ma Ahab gêŋgôŋ kareta ma gêja malac Jesrel.

⁴⁶ Ma Apômtaunê lêma gêmoa gêwiŋ Elia ma eŋ gêlêc nê ŋakwê sa ma kêgambam tau ma kêlêti gêmunġ Ahab e jagêô lasê malac Jesrel. *

19

Elia gec Jesebel gêja lôc Horeb

¹ Ahab kêdônġ biŋ samob, taŋ Elia gêgôm to gêjac propete samob andu ŋa siŋ nanġ, gêdêŋ nê awê Jesebel.

² Tec Jesebel kêsakiŋ biŋ teŋ gêdêŋ Elia ma kêsôm gebe “Elenġa êndêŋ ockatu êtôm tonec aê embe jaŋgôm gêŋ, taŋ aôm gôgôm gêdêŋ êsêac nanġ, êndêŋ aôm atom, go anôtôi sêŋgôm gêŋ, taŋ êsêac taêŋ gêjam nanġ, êlêlêc êpi aê.”

³ Go Elia kêtêc tau ma gêdi gêc gêjam katu kêsi e jagêô lasê malac Berseba Judaŋa ma gêwi nê sakiŋwaga siŋ gêmoa tonanġ.

⁴ Tagenġ eŋ tau kêsêlêŋ bêc samuc teŋ kêsa gamêŋ sawa e jagêŋgôŋ ka puliŋ-puliŋ teŋ ŋalabu. Go eŋ keteŋ mec gebe êmac êndu ma kêsôm gebe “O Apômtau, kêtômġac. Ôkôc katuc su êwao gebe aê ŋac ŋajam kalêlêc tamoci su atom.”

⁵ Kêsôm su ma kêsa tau sic ma gêc bêc gêc ka puliŋ-puliŋ tonanġ ŋalabu. Ma anġela teŋ kêmoasac eŋ ma kêsôm gebe “Ôndi, ôniŋ gêŋ.”

⁶ Elia mata gêlac e gêlic polom sigob ma bu ku teŋ kêkô eŋ môkêapacŋa. Eŋ ġeŋ to ġênôm ġeŋ su ma gêc bêc kêtiam.

⁷ Ma Apômtaunê anġela gêmêŋ kêtiam kêtû dim luagêcŋa, kêmoasac eŋ ma kêsôm gebe “Ôndi, ôniŋ ġeŋ gebe intêna baliŋ tec ġeç.”

⁸ Eŋ ġêdi ġeŋ to ġênôm ġeŋ e têkwa kêsa ma kêsêlêŋ ġelenġa 40 ma ġêbêcauc 40, go ġêô lasê Anôtônê lôc Horeb.

⁹ Anġa tonanġ eŋ kêtap poclabu teŋ sa ma ġêŋgôŋ tonanġ. Go Apômtaunê biŋ ġêdêŋ eŋ jakêsôm gebe “Elia, aôm gôgôm asagenġ anġa tonec.”

¹⁰ Eŋ ġêjô Apômtau awa gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêŋa nêŋ Anôtô nê biŋ topalêġeŋ gebe lau Israel sêwi aôm nêŋm poac siŋ to sesenġ nêŋm altar su ma sêjac nêŋm propete ŋa siŋ êndu. Ma aê taucġeŋ tec gamoa, ma sêgôm ġêŋlêlôm gebe sênac aê amboac tonanġeŋ.”

¹¹ Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôsa mênôkô Apômtau laŋônêŋ anġa lôc tonec.” Ma Apômtau ġêôc lêlêc eŋ ġêja. Go mu ġêbuc ŋatêna teŋ ma kêkac lôc ġêŋġic-ġêŋġic to ġêjac poc têna popoc-popocġeŋ, mago Apômtau ġêmoa mu ŋalêlôm atom. Mu ġêônġ sa ma ôjô ġêjam, mago Apômtau ġêmoa ôjô ŋalêlôm atom.

¹² Ôjô kêtû malô ma ja ŋawaô kêsa, mago Apômtau ġêmoa ja ŋalêlôm atom. Ja ġêmac ma mulêli kêsêlêŋ.

¹³ ġêdêŋ taŋ Elia ġêŋô mu tonanġ nanġ, eŋ ġêsanġ laŋôanô auc ŋa nê ŋakwê ma kasa jakêkô poclabu ŋaawa. Ma awa teŋ ġêdêŋ eŋ anġa tonanġ ma kasôm gebe “Elia, aôm gôgôm asagenġ anġa tonec.”

* 18:46: Amboac 4 oklok.

14 Ma enj gêjô ñabinj gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêña nêñ Anôtô nê binj topalêgenj gebe lau Israel sêwi aômnêm poac sinj to sesenj aômnêm altar su ma sêjac nêm propete ña sinj êndu. Ma aê, aê taucgenj tec gamoa ma sêgôm gêñlêlôm sebe sênac aê amboac tonanjenj.”

15 Apômtau kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôsêlêñ ômu gamêñ sawa Damaskusña ôna êtiam. Embe ô lasê, go naôniñ oso Hasael êtu kinj Suriaña

16 to ôniñ oso Nimsi latu Jehu êtu kinj Israelña ma Sapat latu Elisa anja Abel-Mehola êtu propete êjô aôm su.

17 Tenj embe êwê Hasaelnê sinj sa nanj Jehu oc ênac enj. Ma tenj embe êwê Jehunê sinj sa, nanj Elisa oc ênac enj.

18 Ma aê oc jawaka Israel nêñ lau 7,000, tanj sêpônj enjduc gêdêñ Bal to sêlêsoj enj atom nanj sa.”

Kalem gêdêñ Elisa

19 Amboac tonanjenj Elia gêwi gamêñ tonanjenj sinj ma kêtap Sapat latu Elisa sa kêkac nom ôkwi ña bulimakao kionj 12 sêselêñ sêmuñ enj. Ma enj tau kêsêlêñ gêwiñ bôc kêtû 12ña. Gêdêñ tanjenj Elia gebe êoc lêlêc Elisa nanjenj, enj gau nê ñakwê baliñ gêsac enj.

20 Ma enj gêwi bulimakao sinj ma kêlêti kêdaguc Elia ma kêsôm gebe “Ôkêñ aê najalêsôj tamoc agêc tinoc aliñanô, go jandanjenj aôm.” Ma Elia kêsôm gêdêñ enj gebe “Ômu ôna êtiam, mago taêm ênam gêñ, tanjenj gagôm gêdêñ aôm nanjenj.”

21 Enj gêwi enj sinj gêmu gêja ma kêkôc bulimakao kionjenj tenjenj ma gêjac lulugenjenj êndu ma geno nêñ ñamêsôm ña kionjenj bulimakaonja ma kêkêñ gêdêñ lau senjenj. Go enj gêdi kêdaguc Elia ma gêjam sakinjenj enj. *

20:1-43 Kinj Suriaña Benhadad kêgi gamêñ Israel ñamalacsêga Samaria auc ma gêjac sinjenj gêdêñ malac tau. Mago Israelnêñ kinjenj Ahab kêku lau Suria tulu kêtû dim luagêc. Go propete tenjenj geoc lasê gêdêñ Ahab gebe êmac êndu, gebe enjenj taê walô kinjenj Benhadad ma gêjac enjenj êndu atom.

21

Ahab kêjanjo Nabotnê kôm wainja su

1 Ñac Jesrelña tenjenj ñaê Nabot nê kôm wainja tenjenj gêc Jesrel kêsi kinjenj Samariaña Ahab nê andu.

2 Ma Ahab kasôm gêdêñ Nabot gebe “Ôkêñ nêm kôm wainja tonanjenj êndêñ aê. Aê gabe jakôc êtu kôm gêñ gaganja tenjenj gebe gêc kêdabinjenj ñoc andu. Aê oc jakêñ kôm wainja ñajamanô êlêlêc tenjenj êndêñ aôm êjô me embe taêm ênam tenjenj, go jakêñ mone êjô.”

3 Mago Nabot kêsôm gêdêñ Ahab gebe “Aê katêc Apômtau, tec oc jakêñ tamoci nêñ kôm lênsêm êndêñ aôm atom.”

4 Ahab têtac ñandanjenj ma tolanjôsigenjenj kêsô nê andu jagêc nê mê ma kêkac nê lanjôanô ôkwi ma gebe êniñ gêñ atom kêtû binjenj, tanjenj ñac Jesrelña Nabot kêsôm gêdêñ enjenj gebe “Aê oc jakêñ tamocinêñ kôm lênsêm êndêñ aôm atom” nanjenj.

5 Mago nê awê Jesebel gêdêñ enjenj jakêsôm gebe “Aôm têtac ñandanjenj e godec gêñ kêtû asagenja.”

6 Enjenj gêjô awê tau awa gebe “Aê gajam binjalôm gawiñ ñac Jesrelña Nabot ma kasôm gebe ‘Ôkêñ nêm kôm wainja janam ôli ña mone me embe ôlic ñajam oc jajô ña kôm wainja tenjenj.’ Ma enjenj gêjô aêñoc binjenj gebe ‘Aê gabe jakêñ ñoc kôm wainja êndêñ aôm atom.’ ”

7 Go nê awê Jesebel kêsôm gêdêñ enjenj gebe “Aôm Israelnêñ kinjenj me masi. Ôndi ôniñ gêñ ma têtac ñajam êsa. Aê gabe jakêñ Nabotnê kôm wainja êndêñ aôm.”

* 19:21: Kionjenj ñam gebe ka gêbinjenj bulimakao luagêc-luagêc tøj.

8 Amboac tonañ enj keto papia gêjam Ahab awa ma kepeñ Ahabnê ñatalô kêpi ma kêsakiñ papia dansañ gêdêñ gejobwaga to gôliñwaga, tañ sêngôñ Nabotnê malac nañ.

9 Ma enj keto biñ amboac tonec gêc papia tau gebe “Akêñ noc anam dabuñ moña teñ ma atoc Nabotnê sa êngôñ lau samob ñamata.

10 Ma akêñ kalomtêna luagêc sêngôñ sêkanôñ enj ma êsêagêc sêngôliñ biñ êpi Nabot gebe ‘Aôm kôpuc boa Anôtô to kiñ.’ Go akôc enj asa awê ana ma atuc enj ña poc êndu.”

11 Gejobwaga to gôliñwaga sêgôm Jesebelnê biñ ñanô kêsa kêtôm biñ gêc papia, tañ enj kêsakiñ gêdêñ êsêac nañ.

12 Êsêac sêmasañ noc sênam dabuñ moña teñ ma sêkêñ Nabot gêngôñ lau samob ñamata.

13 Ma kalomtêna luagêc sêsô jasêngôñ sêkanôñ enj. Ma êsêagêc sêgôliñ biñ kêpi Nabot sêmoa lau samob lañônêmña ma sêsôm gebe “Nabot kêpuc boa Anôtô to kiñ.” Amboac tonañ sê enj anga malac sêsa jatêuc enj ña poc êndu.

14 Go êsêac sêsakiñ biñ gêdêñ Jesebel gebe “Têuc Nabot ña poc êndu ma gêmâc êndu su.”

15 Jesebel gêñô biñ tau gebe têtuc Nabot ña poc êndu ma gêmâc êndu su, go sebeñ kêsôm gêdêñ Ahab gebe “Ôndi sa, ôkôc ñac Jesrelña Nabot nê kôm wainña, tañ enj gedec aôm ônam ôli nañ, gebe Nabot gêmâc mata jaliña kêtiam atom, enj gêmâc êndu sugac.”

16 Ahab gêñô Nabot gêmâc êndu ñawae, tec sebeñ gêdi sa jakêsêp gêdêñ Nabotnê kôm wainña gebe êkôc êtu ênê gêñ.

17 Go Apômtaunê biñ gêdêñ ñac Tisbetña Elia amboac tonec gebe

18 “Ôndi naôsêp ôndac kiñ Israelña Ahab, tañ gêngôñ Samaria nañ. Ma ôlic acgom, enj jagêmâc Nabotnê kôm wainña. Enj gêja gebe êkôc kôm tau su êtu ênê gêñ.

19 Ma aôm oc ôsôm êndêñ enj gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gôjac ñamalac êndu ma kôjanço launêñ gêñ su kêtû aômnmê me.’ Ma aôm oc ôsôm êndêñ enj gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Ança gamêñ, nañ kêam têdamôê Nabotnê dec nañ, oc têdamôê aôm taômnmê dec amboac tonañen.’”

20 Ahab kêsôm gêdêñ Elia gebe “Ñoc o aôm, kôtap aê sa me.” Elia gêjô ênê biñ gebe “Aê katap aôm sa. Aôm kôkêñ taôm gêdêñ gêñ, tañ gêjac Apômtaunê mataanô sec samucgeñ nañ.

21 Ôlic acgom, aê oc jakêñ gêñwapac êpi aôm. Aê gabe jansen aômnmê gôlôac ñac samucgeñ ma oc jandim nêma lau wakuc to lañgwa êngic tomalagen ança Israel.

22 Ma aê oc jansen aômnmê gôlôac êtôm gagôm gêdêñ Nebat latu Jerobeam ma Ahija latu Basa nêñ gôlôac nañ, gebe aôm gôgôm aê têtac ñandan kêsa ma kôlêtôm lau Israel e sêgôm sec.’

23 Ma Apômtau kêsôm biñ kêpi Jesebel gebe ‘Kêam oc sêniñ enj ança gamêñ Jesrel ñalêlôm.’

24 Ahabnê teñ embe êmac andu ança malac ñalêlôm, nañ kêam oc sêniñ, ma teñ embe êmac êndu ança awêña, nañ moc umbon ñalabuña oc sêniñ.”

25 Ñac sec teñ kêtôm Ahab gêmâc atom. Nê awê Jesebel kêkêli enj e kêkêñ tau-êngôm gêñ, tañ Apômtau gêlic sec nañ,

26 Enj gêgôm gêñ alôb-alôb gebe kadaguc anôtôï gwam kêtôm lau Amor, tañ Apômtau gesen êsêac su ança Israel lañônêmña nañ.

27 Gêdêñ tañ Ahab gêñô biñ tonañ nañ, enj kêkac nê ñakwê gêngic ma kêsô talu ñagonen ma gêbu tau ñanôgen, gêjam dabuñ mo ma gêc bêc totalugen ma gêmâc tonê ñalêlôm ñatutucgeñ.

28 Ma Apômtaunê biñ gêdêñ ñac Tisbetña Elia gebe

29 “Aôm gôlic Ahab kêpôn tau tulu-tulu gêmâc aê lañônêmña nec me masi. Kêtû enj gêbu tau gêmâc aê lañônêm ña aê jakêñ gêñwapac êndêñ ñasawa enj êmoa mata jaliña nañ atom. Jakêñ gêñwapac êndêñ enj latui nêñ têm.”

22

Propete Mikaia geoc Ahab nê biñ lasê

¹ Wama gêc Suria to Israel ñasawa kêtôm jala têtêac.

² Ma gêdêñ jala kêtú têtêacña tonañ kiñ Judaña Jehosapat gêdêñ kiñ Israelña Ahab gêja.

³ Ma kiñ Israelña kêsôm gêdêñ nê laumata gebe “Amac ajala gebe Ramot-Gilead kêtú aêacnêñ malac, mago aêac jamañgeñ danğôñ ma takôc malac tau su anğa kiñ Suriaña lêma atom kêtú asageñña.”

⁴ Ma eñ kêsôm gêdêñ Jehosapat gebe “Aôm oc ôwiñ aê natanac siñ anğa Ramot-Gilead me masi.” Ma Jehosapat gêjô eñ awa gebe “Aê katôm aôm, ñoc lau têtôm aômnêm lau, ñoc hos têtôm aômnêm hos.”

⁵ Ma Jehosapat keteñ kiñ Israelña gebe “Ôtu kênac Apômtau êmuñ acgom.”

⁶ Go Ahab kékalem propete amboac 400 sêpi tagen ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê najanac siñ êndêñ Ramot-Gilead me ênêcña.” Ma êsêac sêmôêc gebe “Ôpi ôna, gebe Apômtau oc êkêñ malac tau êsêp lêmam.”

⁷ Mago Jehosapat kêtú kênac gebe “Apômtaunê propete teñ gêmoa tonec gebe aêac tatu kênac eñ me masi.”

⁸ Ma Ahab gêjô eñ awa gebe “Ñac teñ gêmoa gebe aêac tatu kênac eñ êtu Apômtaunja. Imla latu Mikaia tec gêmoa, mago aê gadec eñ gebe eñ geoc biñ ñajam teñ lasê kêtú aêña atom, kêsôm gêñwapac ñaômageñ.” Ma Jehosapat gêjô ênê biñ gebe “Ôsôm amboac tonañ atom.”

⁹ Go Ahab gêmôêc laumata teñ ma kêsôm gebe “Naôkôc Imla latu Mikaia êmêñ seben.”

¹⁰ Kiñ Ahab agêc Jehosapat tonêñ gêlôn kiñña sêñgôn nêñ lêpôn, tañ kékô gamêñ sêsac mopolomña anğa malac Samaria ñasacgêdô nañ, ma propete samob seoc biñ lasê sêmoa êsêagêc lañônêmña.

¹¹ Ma Kenan latu Sedekia kêmasañ jabo ki luagêc kêtú taunja ma geoc biñ lasê gebe “Apômtau kêsôm amboac tonec gebe ‘Aôm oc ôsuc lau Suriaña piñpañ ña jabo tonañ e sênaña.’ ”

¹² Ma propete samob têdaguc ênê biñgeñ ma sêsôm gebe “Ôpi Ramot-Gilead ôna ma ôku malac tau tulu. Apômtau oc êkêñ malac tau êsêp aôm lêmam.”

¹³ Ma ñacjaeñ, tañ gêja gebe êmôêc Mikaia nañ, kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôñô acgom, propete samob tomalageñ seoc biñ ñajam lasê gêdêñ kiñ. Amboac tonañ aôm ôsôm êtôm êsêac sêsôm ma ôsôm biñ ñajamgeñ.”

¹⁴ Mago Mikaia kêsôm gebe “Apômtau gêmoa mata jali, tec biñ, tañ Apômtau êsôm êndêñ aê nañ, aê oc jasôm lasê.”

¹⁵ Gêdêñ tañ gêô lasê gêdêñ kiñ nañ, kiñ tau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Mikaia aêac oc ana Ramot-Gilead gebe anac siñ me ênêcña.” Ma eñ gêjô ênê biñ gebe “Ôpi ôna ma ôku tulu. Apômtau oc êkêñ malac tau êsêp aôm lêmam.”

¹⁶ Mago kiñ gêjô ênê biñ gebe “Aê janac biñsu aôm êtu dim tendocgeñ gebe aôm ôsôm biññanôgeñ êndêñ aê ônam Apômtau lañô.”

¹⁷ Ma Mikaia gêjô eñ awa gebe “Aê galic lau Israel sêc êliñ-êliñ anğa lôc amboac domba, tañ ñacgejobmê nañ, ma Apômtau kêsôm gebe ‘Êsêacnêñ ñatau masi, samob sêmu sêna nêñ andu towamageñ.’ ”

¹⁸ Go Ahab kêsôm gêdêñ Jehosapat gebe “Kec, aê kasôm gêdêñ aôm su gebe eñ oc êsôm biñ ñajam teñ êtu aêña atom. Oc êsôm biñwapacgeñ.”

¹⁹ Ma Mikaia kêsôm gebe “Amboac tonañ ôñô Apômtaunê biñ. Aê galic Apômtau gêñgôn nê lêpôn ma lau undambêña samob sêkô ênê anô to gasêña.

²⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Asa oc êlêtôm Ahab gebe êpi êna ma êmac êndu anğa Ramot-Gilead.’ Ma anela teñ kêsôm biñ teñ ma teñ kêsôm teñ.

²¹ Go ñalau teñ kêsa jakêkô Apômtau lañônêmña ma kêsôm gebe ‘Aê gabe jalêtôm eñ.’

²² Ma Apômtau kêtü kênac enj gebe ‘Gobe ôngôm amboac ondoc.’ Ma enj gêjô ênê binj gebe ‘Aê gabe jana ma jatu njalau dansañja tenj jamoa ênê propete samob awensun.’ Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm ôlêtôm enj ma enj oc e 50 aôm njalabu. Ôna ma ôngôm amboac tonañ.’

²³ Amboac tonañ gôlicgac me, Apômtau kêkênj njalau dansañja tenj gêc aômnmêm propete tonec naj nênj awensun. Apômtau kêkic aômnmêm binj.”

²⁴ Go Sedekia jakêtu gasuc Mikaia ma kêtap enj kêsêp alianô ma kêsôm gebe” Apômtaunê Njalau gêwi aê sinj ma kêsôm binj gêdênj aôm amboac ondoc.”

²⁵ Ma Mikaia gêjô enj awa gebe “Binjanô, aôm oc ôjala binj tonañ êndênj bêc, tanj ôsô balêm njalêlômña gebe ôsinj taôm ôkwiña nanj.”

²⁶ Ma Ahab kêjatu gebe “Akôc Mikaia tônj ma akôc enj andênj gôlinjwaga malacña Amon agêc kinj latu Joas ana

²⁷ ma asôm gebe ‘Kinj kêjatu amboac tonec gebe “Akênj nac tonec êngônj kapoacwalô ma alôm enj na polom to bu njagec-njagec e aê jamu jamênj towamagenj.” ’”

²⁸ Ma Mikaia kêsôm gebe “Aôm embe ômu ômôênj towamagenj, go Apômtau kêsôm binj na aê aoc atom.” Ma enj gêjac têku nê binj gebe “Amac lau samob anjô binj tau.”

Ahab gêmác êndu

²⁹ Amboac tonañ Ahab agêc Jehosapat sêwê sêpi Ramot-Gilead sêja.

³⁰ Ma Ahab kêsôm gêdênj Jehosapat gebe “Aê gabe jasô sinjwaga njâoma nênj njakwê, go janac sinj. Mago aôm ônac sinj tonêm gêlônj kinjña.” Ma kinj Ahab gêgôm kêtôm taê gêjam ma gêjac sinj.

³¹ Kinj Suriana kêjatu nê laumata karetaña gebe “Anac sinj êndênj lau njâoma to laumata atom êndênj kinj Israel na taugenj.”

³² Ma gêdênj tanj laumata karetaña sêlic Jehosapat nanj, êsêac sêsôm gebe “Tonañ kinj Israelña binjanôgenj.” Tec samob sêkac taunj ôkwi sebe sênac sinj êndênj enj. Go Jehosapat kêwakic lasê.

³³ Gêdênj tanj laumata karetaña sêlic gebe kinj Israelña tonañ atom nanj, êsêac sêkac taunj ôkwi ma sêjanda enj kêtiam atom.

³⁴ Mago sinjwaga Suriana tenj kêkêkam nê talam jakêpê palinpalinjenj e kêtap kinj Israelña Ahab sa kêsêp njakwê ki njagala. Tec kinj kêsôm gêdênj nac, tanj gêjam gôlinj kareta nanj, gebe “Aê katap kamoc sa sugac, tec ôkac ôkwi ma daêc sinj su.”

³⁵ Sinj njandanj kêsa gêdênj bêc tonañ ma lau sêpuc kinj tônj kêkô kareta njâo lanjânô gêdênj lau Suriana e gêdênj kêtula enj gêmác êndu. Ma ênê kamoc njadec keselenj kêsêp jakêpoac kareta njalêlôm.

³⁶ Ma gêdênj oc jakêsêp wali tenj kêtanj sinjwaga samob sênjô gebe “Lau samob dêndênj nênj malac ma nênj gamênj êndênj-êndênjenj sêna.”

³⁷ Amboac tonañ Ahab gêmác êndu ma sêkôc enj sêmênj Samaria ma sêsunj enj anja tonañ.

³⁸ Êsêac sêkwasinj kareta sêmoa bu-gêjac-tonj Samarianja ma kêam têdamôê ênê dec ma lauo mockainjña sêlinj bu tau kêtôm binj, tanj Apômtau kêsôm lasê nanj.

³⁹ Gênj njagêdô samob, tanj Ahab gêgôm ma andu, tanj enj kêkwê na jabo nanj, to malac samob, tanj enj kêkwê nanj, êsêac teto njabinj gêc kinj Israelña nênj minj njabuku.

⁴⁰ Amboac tonañ Ahab gêc nê bêc gêc gêwinj nê tamai ma enj latu Ahasia gêjam gôlinj gêjô enj su.

22:41-53 Jehosapat gêjô Asa su ma kêtü Judanênj kinj, ma Ahasia gêjô Ahab ma gêjam gôlinj Israel.

KiṆnêṆ 2

KiṆnêṆ Buku Kêtu Luagêcṅa tonec gêjac têku KiṆnêṆ Buku Ṇamataṅa ma gêjac miṅ lau Israel nêṅ gamêṅ luagêc ṅabiṅ ṅagêdô.

Buku tau ṅasêbu luagêc gebe

1. Mòkêlatu 1-17 Gamêṅ Israelṅa ṅamiṅ e gêdêṅ ṅacjo sesen malacsêga Samaria su ma sêku gamêṅ tulu gêdêṅ jala 721 gêmuy Kilisi gêmêṅ nomṅa kêsêp ṅasêbu ṅamataṅa tonec.
2. Mòkêlatu 18-25 Gamêṅ Judaṅa ṅamiṅ ṅagêdô kêsêp ṅasêbu kêtu luagêcṅa tonec. Gamêṅ Israelṅa gêbacnê, mago ṅacjo sêku gamêṅ Judaṅa tulu seben atom. Mago gêdêṅ jala 586 gêmuy Kilisi gêmêṅ nomṅa kiṅ Babelṅa Nebukadnesar gesen malac Jerusalem su ma kêkêṅ Gedalia kêtu gôliṅwaga Judaṅa. Judanêṅ kiṅ ṅamuṅa Jojakim nê miṅ kêsêp mòkêlatu ṅamuṅa amboac tonanṅeṅ.

KiṆnêṆ Buku Ṇamataṅa kêsôm lasê su gebe gêṅwapac êtap gamêṅ Israel to Juda sa êtu kiṅ to lau sêwi Anôtô siṅṅa. Ṇacjo sesen malacsêga Jerusalem su to sêwê Judawaga taêsam jasêṅgônṅ kapoacwalô anṅa Babel. Biṅ tonanṅ gêjam lau Israel nêṅ lêṅ ôkwi samucṅeṅ.

Propete Elisa, taṅ gêjô propete Elia su nanṅ, nê miṅ gêjam sêga gêc KiṆnêṆ Buku Kêtu Luagêcṅa.

1:1-18 Elia geoc biṅ lasê gebe Israelnêṅ kiṅ Ahasia êmac êndu. Eṅ gêmac êndu su, go Jehoram gêjô eṅ su.

2

Elia kêpi undambê gêja

¹ Gêdêṅ ṅasawa, taṅ Apômtau gebe êkôc Elia ṅa mu ilai êpi undambê êna nanṅ, Elia agêc Elisa dêdi anṅa Gilgal ma sêsêlêṅ sêja.

² Elia kêsôm gêdêṅ Elisa gebe “Aê jateṅ aôm gebe ômoa Gilgal tonec gebe Apômtau kêsakiṅ aê gebe jana Betel.” Mago Elisa gêjô eṅ awa gebe “Apômtau gêṅgônṅ mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siṅ atomanô.” Amboac tonanṅ êsêagêc sêwiṅ taṅ sêsêp Betel sêja.

³ Ma propete tonṅ teṅ, taṅ sêmoa Betel nanṅ, sêsa dêdêṅ Elisa sêmêṅ ma sêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêṅ ṅatau su anṅa aôm nêṅ nec me masi.” Tec eṅ kêsôm gebe “Aec, aê kajalagac, asôm atom.”

⁴ Elia kêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Elisa, aê jateṅ aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakiṅ aê gebe jana Jeriko.” Mago eṅ kêsôm gebe “Apômtau gêṅgônṅ mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siṅ atom.” Amboac tonanṅ êsêagêc jasêô lasê Jeriko.

⁵ Propete tonṅ teṅ, taṅ sêmoa Jeriko nanṅ, têtû gasuc dêdêṅ Elisa ma sêsôm gêdêṅ eṅ gebe” Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêṅ ṅatau su anṅa aôm nêṅ nec me masi.” Tec eṅ gêjô êsêac awenṅ gebe “Aec, kajalagac, asôm atom.”

⁶ Go Elia kêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Aê jateṅ aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakiṅ aê gebe jana bu Jordan.” Mago eṅ kêsôm gebe “Apômtau gêṅgônṅ mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siṅ atomanô.” Amboac tonanṅ agêc sêsêlêṅ sêja.

⁷ Propete 50 sêja amboac tonanṅeṅ ma êsêac sêkô ṅasawa jaêcṅeṅ gêdêṅ taṅ êsêagêc sêkô bu Jordan ṅatali nanṅ.

⁸ Go Elia kêkôc nê ṅakwê baliṅ jakêluṅ sa ma gi kêsêp bu e bu gêlêc sa makeṅ-makeṅ ma agêc selom gamêṅ kelenṅeṅ sêja ônêṅa.

⁹ GêdêŇ taŇ selom jasêpi ônêŇa su naŇ, go Elia kêsôm gêdêŇ Elisa gebe “Apômtau gebe êkôc aê su aŇga aômŇnêm ma gobe jaŇgôm asageŇ êtu aômŇa.” Ma Elisa kêsôm gebe “Aê jateŇ aôm gebe jawê kainê nêm Ňalau mênjelom aê êtu dim luagêc.”

¹⁰ Ma eŇ kêsôm gebe “Aôm koteŇ gêŇwapac teŇ, mago aôm embe ôlic sêkôc aê su aŇga aômŇnêm Ňa matamanô oc biŇ tau Ňanô êsa. Mago embe ôlic aê atom, go biŇ tau Ňanô êsa atom.”

¹¹ SêsêlêŇ ma sêjam biŇgalôm sêmoa ma sep tageŇ kareta ja tohos ja mêngeŇwa êsêagêc kêkôc. Ma Elia Ňa mu ilai kêpi undambê gêja.

¹² Elisa gêlic e gêmôêc gebe “O tamoc, tamoc, IsraelnêŇ laukasap to lautucgoc.” Ma gêlic eŇ jaôb tageŇ.

Elisa gêjô Elia su

Go eŇ kêkac nê Ňakwê gêŇgic gêja luagêc.

¹³ Go kêkôc Elia nê Ňakwê baliŇ, taŇ gebeŇ aŇga ênê naŇ, sa gêmu jakêkô bu Jordan Ňatali.

¹⁴ EŇ kêkôc Elianê Ňakwê baliŇ, taŇ gebeŇ naŇ, jagi kêsêp bu ma kêsôm gebe “Apômtau, Elianê Anôtô gêmoea ondoc.” Ma gêdêŇ taŇ eŇ gi Ňakwê kêsêp bu tau naŇ, bu gêlêc sa makeŇ-makeŇ ma Elisa gelom gêmêŇ ŇamakeŇ.

¹⁵ GêdêŇ taŇ propete toŇ teŇ, taŇ sêmoa Jeriko naŇ, sêlic eŇ gêmu gêdêŇ êsêac gêmêŇ naŇ, êsêac sêsôm gebe “Elianê Ňalau gêsac Elisa Ňaô.” Ma êsêac sêpuc eŇ tôŇ-tôŇ mênsewec laŇôŇanô kêsêp nom.

¹⁶ Go êsêac sêsôm gêdêŇ eŇ gebe “Gôlicgac me, lau Ňaclai 50 tec sêmoa sêwiŇ nêm sakiŇwaga aêac. Aêac atêŇ aôm, gebe ôkêŇ êsêac nasensom nêm Ňatau. Oc moae Apômtaunê Ňalau gêoc eŇ sa e jagêwi eŇ siŇ gêmoea lôcdênaŇ Ňaô me gêmoea busawa teŇ.” Ma eŇ kêsôm gebe “AsakiŇ lau atom.”

¹⁷ Mago êsêac sêkac eŇ ŇapaŇ e eŇ maja kêsa, tec kêsôm gebe “AsakiŇ êsêac sêna.” Tec êsêac sêsakiŇ lau 50. Ma êsêac sesom eŇ bêc têlêac e têtap eŇ sa atomanô.

¹⁸ Elisa gacgeŇ gêmoea Jeriko ma êsêac sêmu dêdêŇ eŇ sêja ma eŇ kêsôm gêdêŇ êsêac gebe “Aê kasôm gêdêŇ amac gebe ‘Ana atom’ me masi.”

¹⁹ Lau malacŇa sêsôm gêdêŇ Elisa gebe “Ôlic acgom, malac tonec ŇagêŇ samob Ňajamanô, kêtôm Ňoc Ňatau tau gêlic, mago bu tau Ňajam atom ma gêjam lauonêŇ Ňapalê su.”

²⁰ EŇ kêsôm gebe “AkêŇ gwêc êsêp laclu wakuc teŇ ma akêŇ êndêŇ aê êmêŇ.” Amboac tonanê êsêac sêkôc gêŇ tau gêdêŇ eŇ sêja.

²¹ Go eŇ gêja ma kêpalip gwêc kêsêp bumata tau ma kêsôm gebe “Apômtau kêsôm amboac tonec gebe ‘Aê gagôm bu tonec Ňajam kêsa. Gêmacanô me sênam Ňapalê suŇa êsa tonec atomanô.’”

²² Amboac tonanê bu tau Ňajam kêsa e mêngeêdêŇ ocsalô tonec kêtôm biŇ, taŇ Elisa kêsôm naŇ.

²³ EŇ aŇga tonanê kêpi Betel gêja ma gêdêŇ taŇ eŇ kêsêlêŇ kêpi gêmoea naŇ, Ňapalê Ňasec-Ňasec Ňagêdô sêsa aŇga malac mênseŇsu eŇ susu sêmôêc geder eŇ gebe “MôkêmkanaŇ, ôpi ômôêŇ. MôkêmkanaŇ, ôpi ômôêŇ.”

²⁴ Tec eŇ kêkac tau ôkwi ma gêdêŇ taŇ eŇ gêlic êsêac naŇ, eŇ kêpuc boa êsêac gêjam Apômtau laŇô. Ma bôc saleŇŇa ber têna luagêc sêsa aŇga saleŇ sêmêŇ ma sêkac Ňapalê 42 tonanê popoc.

²⁵ EŇ aŇga tonanê gacgeŇ kêpi lôc Karmel gêja ma aŇga tonanê gêmu gêja malac Samaria. 3:1-4:7 Israel to Juda ma Edom nêŇ kinê sêjac siŇ gêdêŇ Moab, mago sêku eŇ tulu atom.

4

⁸ Gêdêŋ bêc teŋ Elisa gêja Sunem. Awê tolêlôm teŋ gêmoa tonan. Eŋ kêkac eŋ gebe êniŋ gêŋ anŋa ênê. Amboac tonan gêdêŋ têm samob, taŋ eŋ kêsa intêna tonan nan, kêsô gêdêŋ eŋ gêja gebe êniŋ gêŋ.

⁹ Ma awê tau kêsôm gêdêŋ nê akweŋ gebe “Ôlic acgom, aê kajala gebe ŋac tône eŋ Anôtônê ŋac dabuŋ teŋ, taŋ kêsa aêacnêŋ intêna ŋapanŋeŋ nan.

¹⁰ amansaŋ balêm sauŋ teŋ tosagiŋ anŋa ŋadeŋ ŋaôŋa ma takêŋ mê to tebo ma lêpôŋ to lamp teŋ êkô êtu eŋŋa. Ma eŋ embe êndêŋ aêac êmêŋ, go êŋgôŋ tonan.”

¹¹ Gêdêŋ bêc teŋ eŋ gêô lasê tonan ma kêsô nê balêm gêja ma kêlêwan tau.

¹² Ma eŋ kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga Gehasi gebe “Ômôêc awê Sunemŋa tonan.” Eŋ gêmôêc awê tau mênkêkô eŋ laŋônemŋa.

¹³ Ma Elisa kêsôm gêdêŋ Gehasi gebe “Galoc ôsôm êndêŋ awê tau gebe ‘Gôlicgac me, aôm gôgôm gêŋlêlôm taêsam tonec kêtû aêagêcŋa, tec aê jakêŋ asageŋ êndêŋ aôm êjô. Aê jamansaŋ biŋ teŋ endeŋ kiŋ êtu aômŋa me êndêŋ ŋac siŋsêlêc me masi.’ ” Awê tau gêjô eŋ awa gebe “Aê gamoa gawiŋ ŋoc lau.”

¹⁴ Ma Elisa kêtû kênac Gehasi gebe “Jaŋgôm gêŋ asageŋ êtu eŋŋa.” Eŋ gêjô ênê biŋ gebe “Êne latu masi, ma nê akweŋ kêtû ŋamalacanô sugac.”

¹⁵ Go Elisa kêsôm gebe “Ômôêc eŋ.” Gêdêŋ taŋ eŋ gêmôêc eŋ nan, awê tau kêkô sacgêdô.

¹⁶ Ma Elisa kêsôm gebe “Êndêŋ jala teŋ, ŋasawa amboac galoc aôm oc ôsip latôm teŋ.” Ma awê tau kêsôm gebe “O ŋoc ŋatau, kêtû Anôtônê ŋac. Ônsau nêŋ sakiŋwagao aê atôm.”

¹⁷ Mago awê tau taê e kêkôc latu teŋ gêdêŋ têm komô gêbacnê, kêtôm têm, taŋ Elisa kêsôm gêdêŋ eŋ nan.

¹⁸ Ŋapalê tau kêtû kapôêŋ ma gêdêŋ bêc teŋ eŋ gêwiŋ tama kêsa gêdêŋ lau sêjac kôm ŋanô saŋa gêja.

¹⁹ Ma eŋ kêtaŋ gêdêŋ tama gebe “Joe, ŋoc môkêcapac, ŋoc môkêcapac.” Tec tama kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Ôkôc eŋ ôndêŋ têna êna.”

²⁰ Go eŋ kêsip ŋapalê sa jakêkêŋ eŋ gêdêŋ têna. Ŋapalê gêŋgôŋ eŋ labum e gêdêŋ oc kêkô ŋaluŋ ma gêmac êndu.

²¹ Awê tau kêpi jaketoc ŋapalê gêc Anôtônê ŋac nê mê, go gêsaŋ katam auc ma kêsa gêja.

²² Go gêmôêc nê akweŋ ma kêsôm gebe “Ôsakiŋ sakiŋwaga teŋ êndêŋ aê êmêŋ ma donki teŋ êwiŋ gebe aê ŋagaôgeŋ jandêŋ Anôtônê ŋac jana ma jamu jamêŋ êtiam.”

²³ Eŋ kêtû kênac gebe “Aôm galoc ôndêŋ eŋ ôna êtu asageŋŋa. Galoc bêc ajôŋ mênŋgêô lasê me sabat kêsa atom nec.” Awê gêjô eŋ awa gebe. “Kêtôm, ôsôm taêsam atom.”

²⁴ Go eŋ kêkêŋ waba gêsac donki ma kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Ôkac donki gebe êsêlêŋ ŋagaôgeŋ, êtu malô êtu aêŋa atom e jasôm êndêŋ aôm acgom.”

²⁵ Amboac tonan eŋ gêdi ma jagêô lasê gêdêŋ Anôtônê ŋac anŋa lôc Karmel.

Gêdêŋ taŋ Anôtônê ŋac gêlic awê tau gêmêŋ nan, eŋ kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga Gehasi gebe “Ôlic acgom, awê Sunemŋa gêmêŋ.

²⁶ Ôlêti naôpuc eŋ tôŋ-tôŋ ma ôtu kênac eŋ gebe ‘Aôm gômoa ŋajam me. Ma nêŋ akweŋ gêmoa ŋajam me. Nêŋ ŋapalê gêmoa ŋajam me.’ ” Ma eŋ gêjô ênê biŋ gebe “Samob sêmoa ŋajam.”

²⁷ Ma gêdêŋ taŋ eŋ gêô lasê gêdêŋ Anôtônê ŋac anŋa lôc tau nan, eŋ gêlô eŋ akaiŋ tôŋ. Ma Gehasi gêmêŋ gebe êkac eŋ su, mago Anôtônê ŋac kêsôm gebe “Ôndec eŋ gebe galic eŋ katu ôluŋ-ôluŋgeŋ. Apômtau kêsiŋ biŋ tau ma kêsôm lasê gêdêŋ aê atom.”

²⁸ Go awê tau kêsôm gebe “Aê kateŋ ŋapalê teŋ gêdêŋ ŋoc ŋatau aôm me masi. Aê kasôm gebe ‘Aôm ônsau aê ŋaômageŋ nan atom me.’ ”

²⁹ Go Elisa kêjatu Gehasi ma kêsôm gebe “Ôjandiŋ nêŋ ômbiŋkap tôŋ ma ômênŋgôm ŋoc tôc êsêp lêmam ma ôsêlêŋ. Embe ŋac teŋ êndac aôm nan, awam ênac eŋ atom. Ma embe teŋ ê moalêc aôm, nan ôjô eŋ awa atom. Ôkêŋ ŋoc tôc ênsac ŋapalê laŋôanô ŋaô.”

³⁰ Go ŋapalê tēna kēsôm gebe “Apômtau gēmoa mata jali ma aôm taôm gōmoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siŋ atom.” Amboac tonan ŋac tau gēdi ma gēwiŋ awê tau gēja.

³¹ Gehasi gēmuŋ ma kēkēŋ tôc tau gēsac ŋapalê lanŋanô ŋaô, mago gēŋô ŋapalê nê awa ten me kēsaê ŋapalê mata jali êsa ŋapuc ten atom. Tec en gēmu gēja gebe êtap Elisa sa ma êsôm êndēŋ en gebe ŋapalê mata jali kēsa atom.

³² Gêdēŋ tan Elisa mēŋgêô lasê andu nan, en gēlic ŋapalê tomatēgen gēc ênê mê.

³³ Amboac tonan en kēsô jagēsan katam auc ma keten mec gēdēŋ Apômtau.

³⁴ Go en kēpi mê jakēmêtôc tau gēsac ŋapalê tau ŋaô, kēkēŋ awasun gēdēŋ en awasun, mataanô gēdēŋ ênê mataanô ma lêma gēsac ênê lêma ma gēdēŋ tan en jagēsac ŋapalê ŋaô nan, ŋapalê tau ôli ŋandan kēsa.

³⁵ Go en gēdi sa kêtiam ma kēsêlêŋ gēja ma gēmēŋ anŋa andu lêlôm kētu dim tagen, go jakēmêtôc tau gēsac ŋapalê tau kêtiam. Ŋapalê kēsamuc kētu dim 7 ma mata gêlac.

³⁶ Go en gēmôc Gehasi ma kēsôm gēdēŋ en gebe “Ômôc awê Sunemŋa.” Amboac tonan en gēmôc en. Ma awê tau gēdēŋ Elisa gēmēŋ, tec en kēsôm gebe “Ôkôc latôm sa.”

³⁷ En kētu gasuc jagêu tau gēc Elisa akaiŋŋa lanŋanô gēdēŋ nom. Go kēkôc latu sa ma kēsa awê gēja.

4:38-44 Propete Elisa nê miŋ luagêc kēsêp ŋamadin tonec.

5

Naemannê kole kēsêlô

¹ Kiŋ Suriana nê siŋwaga nēŋ ŋac siŋsêlêc ten gēmoa ŋaê Naeman. En ŋac towae ma nê ŋatau ketoc en sa gebe Apômtau kēkēŋ en kēku lau Suriana nēŋ ŋacjo tulu. Ma kole gējac tēc en auc.

² Gēmuŋgen gēdēŋ tan lau Suria sêjac siŋ nan, êsêac sējaŋgo ŋapalêo ten anŋa gamēŋ Israelŋa sēja. Ŋapalêo tonan jasêkēŋ gējam sakiŋ gēdēŋ Naemannê awê.

³ En kēsôm gēdēŋ nê ŋatauo gebe “Ŋoc ŋatau êndēŋ propete, tan gēŋgôn Samaria nan, ênanaŋ oc êŋgôm ênê kole ênsêlô.”

⁴ Amboac tonan Naeman jakēsôm gēdēŋ nê ŋatau gebe “Ŋapalêo Israelŋa kēsôm biŋ amboac tonan.”

⁵ Tec kiŋ Suriana gējô en awa gebe “Ônanaŋ, ma aê gabe jasakiŋ papia ten êndēŋ kiŋ Israelŋa.”

Amboac tonan en gēja. En kēkôc silber 3,000 to gold 6,000 ma ŋakwê moasiŋŋa 10 gēwiŋ.

⁶ Ma en kēkēŋ papia tau gēdēŋ kiŋ Israelŋa. Biŋ tonec gēc papia tau gebe “Embe papia tonec êtap aôm sa, go ôjala gebe aê kasakiŋ ŋoc sakiŋwaga Naeman gēdēŋ aôm gebe aôm ôŋgôm ênê kole ŋajam êsa.”

⁷ Gēdēŋ kiŋ Israelŋa kēsam papia tau su nan en kēkac nê ŋakwê gēŋgic ma kēsôm gebe “Aê Anôtô me, tec janac êndu to jaŋgôm sēŋgôn maten jaliŋa nec. Ŋac tonan kēsakiŋ biŋ gēdēŋ aê gebe jaŋgôm ŋac kole tonan ôli ŋajam êsa. Alic to ajala acgom, en gebe êkalom siŋ.”

⁸ Gēdēŋ tan Anôtônê ŋac gēŋô gebe kiŋ Israelŋa kēkac nê ŋakwê gēŋgic nan, en kēsakiŋ biŋ gēdēŋ en ma kēsôm gebe “Kētu asagenŋa kôkac nēm ŋakwê gēŋgic. Ôkēŋ en êndēŋ aê êmēŋ, go êjala gebe propete ten gēŋgôn Israel.”

⁹ Amboac tonan Naeman to nê hos ma kareta gēdēŋ Elisa gēja ma kêka kareta tōŋ kēkô Elisane andu ŋasacgêdô.

¹⁰ Go Elisa kēsakiŋ ŋacjaen ten gēdēŋ en ma kēsôm gebe “Naôliŋ bu êtu dim 7 anŋa bu Jordan, go ôlim êtu selec êtiam.”

11 Mago Naeman têtac nandan kêsâ ma gêc gêja ma kêsôm gebe “Aê taêc gêjam gebe en tau êsa êndên aê êmên ma awa ênac Apômtau, nê Anôtônê nê to êkên lêma ênsac kole nâmala ma êngôm ôlic tau nâjam êsa.

12 Bu Damaskusna Abana to Parpar nâjam kêlêlêc bu Israelna atom me. Aê katôm gebe jalin bu tônê ma ôlic nâjam êsa atom me.” Amboac tonan en kêkac tau ôkwi gêc gêja totêtac secgen.

13 Mago ênê sakinwaga têtû gasuc en ma sêmac bin en gebe “O tamoc, propete embe êjatu aôm gebe ôngôm gên kapôên ten oc aôm ôngôm atom me. Tec ôngôm bin, tan en kêsôm gêdên aôm gebe ‘Ôlin bu, go ôlim êtu selec’ nan man.”

14 Amboac tonan en gim kêsêp bu Jordan kêtû dim 7 kêtôm Anôtônê nac nê bin ma nê ôli kêtû selec kêtôm nâpalê wakuc ten nê ôli.

15 Go en to nê lau samob, tan sêwin en nan, sêmu dêdên Anôtônê nac tau sêja. En gêô lasê to kêkô en lanônem ma en kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê kajala anga nom nâgamên samob Anôtônê nan ten gêmoa atomanô, lau Israel nên tagen. Amboac tonan ôkôc gên nâômagenan anga nê sakinwaganê acgom.”

16 Mago Elisa kêsôm gebe “Apômtau tan aê gâjam sakin en nan, gêmoa mata jali, tec aê gabe jakôc gên ten atomanô.” Ma Naeman kêkac en gebe êkôc, mago en gêjac jao tau samucgen.

17 Go Naeman kêsôm gebe “Embe masi, go ôlôc gebe sêkên nom êndên nê sakinwaga êtôm donki luagêc sêmbalan gebe êndên namu nê sakinwaga gebe êkên daja me da nâgêdô êndên anôtônê ten atomanô, Apômtau tagen.

18 Tagen Apômtau êsuc nê sakinwaga nê bin tonecgen ôkwi gebe êndên tan aê jawin aênoc natau êsô Rimonnê andu gebe ênam sakin Rimon ma aê japô janduc jamoa Rimonnê andu nan, Apômtau êsuc aênoc bin tonan ôkwi.”

19 Elisa kêsôm gêdên en gebe “Ôna tobinmalôgen.”

Mago gêdên tan Naeman gêwi en sin ma kêsêlên intêna nasawa dambêgen nan,

20 Anôtônê nac Elisa nê sakinwaga Gehasi taê gêjam gêc tau gebe “Gôlicgac me, noc natau kêgamin lêma kêtû nac Suriana Naeman nê gên, tan kêkôc gêmên nan. Apômtau gêmoa mata jali, aê gabe jalêti jandaguc en ma jatap gên nâgêdô sa anga ênê.”

21 Amboac tonan Gehasi kêdaguc Naeman. Ma gêdên tan Naeman gêlic nac ten kêlêti kêdaguc en nan, en kêsêp anga kareta gebe êpuc en tôn-tôn ma kêtû kênac gebe “Gên samob gêc nâjam me masi.”

22 Ma en gêjô en awa gebe “Gen samob nâjam. Noc natau kêsakin aê gebe jasôm amboac tonec gebe ‘Lau propete anga gamên lôc Epraimna nên nac wakuc luagêc dêdên aê sêmên galocgen, tec jaten gebe ôkên awa silber namatu ten ma nâkwê omna luagêc êndên êsêagêc.”

23 Ma Naeman kêsôm gebe “Jaten aôm gebe ôkôc awa namatu luagêc.” Ma en kêkac en ma kêmasan awa namatu silber kêsêp talu luagêc to nâkwê omna luagêc gêwin ma kêkên gêdên nê sakinwaga luagêc sêbalan sêmun ma Gehasi kêdaguc.

24 Ma gêdên tan en jakêpi gamên nabau nan, en kêkôc gên tau su anga êsêagêc lemen ma kêkên kêsô andu gêja. Go kêsakin nâclagêc tau sêmu sêja.

25 Go en kêsô jakêkô nê natau lanônem. Ma Elisa kêsôm gêdên en gebe “Gehasi, aôm gôja ondoc.” Ma en gêjô bin gebe “Nê sakinwaga aê gâja gamên ten atom.”

26 Mago Elisa kêsôm gêdên en gebe” Aênoc nâlau kêsêlên gêwin aôm gêdên tan nac tau gêwi nê kareta sin gebe êpuc aôm tôn-tôn nan atom me. Tonan nasawa nâjam gebe takôc mone to nâkwê ma kôm kananônna to kôm wainna ma domba to bulimakao ma sakinwagao to nac me.

27 Amboac tonan Naeman nê kole wacêsap aôm to nê wakuc tôn enden têngen.” Amboac tonan Gehasi kêsâ anga en lanônemna ma kole gêjac têt en e boboma amboac labi.

6

Elisa gêgôm ki nakabasi gêdam

¹ Go propete nêj tonj tenj sêsôm gêdênj Elisa gebe “Ôlic acgom, gamênj tanj aêac anjônj aôm njalabu nanj, saunjanô, kêtôm aêac atom.

² Ôkênj aêac ana bu Jordan ma akôc ka njadambê tagenj-tagenj kêtôm njacanôgenj ma akwê gamênj tenj sa êtôm aêac samob anjônj.” Ma enj gêjô êsêacnênj binj gebe “Aec, ana.”

³ Go êsêacnênj tenj kêsôm gebe” Aôm ôlic aêac njajam ma ôwiñ nêm sakinjwaga.” Enj gêjô binj tau gebe “Aec, oc jawiñ.”

⁴ Ma enj kêsêlênj gêwiñj êsêac. Gêdênj tanj êsêac sêo lasê bu Jordan tau nanj, êsêac sêsap ka.

⁵ Njác tenj kêsap ka njadambê tenj gêmoa e nê ki nakabasi kêsú ma gebenj kêsêp bu ma njác tau gêmôêc gebe “Ojae, apômtau, aê kakôc njác tenj nê ki gebe janam kôm.”

⁶ Ma Anôtônê njác kêtú kênac gebe “Gebenj kêsêp ondóc gêja.” Ma gêdênj tanj enj kêtôc gamênj tau nanj, Elisa kêsap ka njagêdô saunj tenj me kêbalinj jakêpoac gamênj, tanj kí kêsêp nanj, ma ki nakabasi tau gêônj sa mênjgêdam kêpoac.

⁷ Go enj kêsôm gebe “Ôkôc gêj tau sa.” Go njác tau kêmêtôc lêma ma kêkôc ki nakabasi tau sa.

Elisa to lau Suriana

⁸ Gêdênj njasawa tenj kinj Suriana ma kinj Israelnja sêjac sinj gêdênj taunj. Ma kinj Suriana kêmasanj binj gêdênj nê sinjêlêc ma kêsôm gebe “Asinj taôm ma andib njácjo anja gamênj tonec, tanj tasôm njabinj su nanj.”

⁹ Mago Anôtônê njác kêsakinj binj gêdênj kinj Israelnja ma kêsôm gebe “Ojop taôm gebe ôsa gamênj tonanj atom gebe lau Suriana dêdib aôm sêmoa tonanj.”

¹⁰ Tec kinj Israelnja kêsakinj nê lau sêja gamênj tau, tanj Anôtônê njác kêsôm lasê gêdênj enj nanj. Amboac tonanj Elisa kêkêj puc enj gêmoa gebe ejop tau, gêgôm kêtú dim tagenj me luagêcgenj atom, gêgôm njapanjenj.

¹¹ Kêtú tonanjja kinj Suriana gesom mala ôkwi tec gêmôêc nê sinjêlêc kêpi tagenj ma kêtú kênac êsêac gebe “Amac atôm gebe asôm binj tonec êndênj aê me masi gebe Asa geoc aêac lasê gêdênj kinj Ísraelnja.”

¹² Ênê sakinjwaga nêj tenj gêjô ênê binj gebe “O njoc njatau to kinj, masianô. Mago propete Elisa, tanj gêmoa Israel nanj, kêsôm binj, tanj aôm kôsôm anja nêm balêm bêcña nanj, lasê gêdênj kinj Israelnja.”

¹³ Go enj kêsôm gebe “Ana ma alic enj gêmoa ondóc gebe jasakinj lau nasêkôc enj tôj.” Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Enj gêmoa Dotan.”

¹⁴ Amboac tonanj enj kêsakinj hos to kareta ma sinjwaga taêsam sêja malac tau. Êsêac sêo lasê gêdênj gêbêc ma sêgi malac tau auc.

¹⁵ Gêdênj tanj Anôtônê njác nê sakinjwaga gadi sa gêdênj bêbêc kanucgenj ma kêsa gêja nanj, gêlic sinjwaga tonj kapôênj to hos ma kareta sêwa malac auc e kêsô tau. Ma sakinjwaga jakêsôm gebe “Ojae, njoc njatau, aêac oc danjôm asagenj.”

¹⁶ Enj gêjô ênê binj gebe “Ôtêc taôm atom, lau tanj sêmoa sêwiñj aêac nanj, sêlêlêc lau, tanj sêwiñj êsêac nanj.”

¹⁷ Go Elisa ketenj mec ma kêsôm gebe “O Apômtau, aê jatenj aôm gebe ônjôm enj mataanô êpoa lasê gebe êlic gêj.” Amboac tonanj Apômtau gêgôm njác wakuc tonanj mataanô kêpoa lasê ma enj gêlic. Ma gêlic hos to kareta toja sêgi Elisa auc sêkô lôc tonanj.

¹⁸ Gêdênj tanj lau Suriana mênjtêdabinj Elisa nanj, enj ketenj mec gêdênj Apômtau gebe “Aê jatenj aôm gebe ônjôm lau tonanj matenjec êsa.” Ma enj gêgôm êsêac matenjec kêsa kêtôm Elisânê binj.

¹⁹ Mago Elisa kêsôm gêdêĶ êsêac gebe “Intêna tau tonec jagêdêĶ atom ma malac tau atom. Andaŋguc aê. Aê gabe jawê amac êndêĶ Ķac, taĶ asom eĶ amoa naĶ ana.” Ma eĶ gêwê êsêac sêĶa Samaria.

²⁰ GêdêĶ taĶ êsêac sêô lasê Samaria naĶ, Elisa kêsôm gebe “O Apômtau, ôĶgôm lau tonec matenĶ êlac gebe sêlic gamêĶ.” Ma Apômtau gêgôm êsêac matenĶ gêlac e sêlic gebe sêmoa malac Samaria Ķalêlôm.

²¹ GêdêĶ taĶ kiĶ IsraelĶa gêlic êsêac naĶ, eĶ kêtû kênac Elisa gebe “Tamoc, aê janac êsêac me masi.”

²² Ma eĶ gêĶô eĶ awa gebe “Ônac êsêac atom. Aôm oc gôĶac lau, taĶ kôkôc tônia sêĶgônia kapoacwalô naĶ, Ķa siĶ to kôpê êsêac Ķa talam me masi. ÔkêĶ gêĶ êndêĶ êsêac gebe sêniĶ to sênom, go ôkêĶ êsêac sêmu dêndêĶ nêĶ Ķatau sêna êtiam.”

²³ Amboac tonanĶ eĶ kêsôm gebe seno moasiĶ kapôêĶ êtu êsêacĶa. Ma gêdêĶ taĶ êsêac senĶ to sênom gêĶ su naĶ, eĶ gêwi êsêac siĶ ma êsêac sêc sêmu gêdêĶ nêĶ Ķatau sêĶa. GêdêĶ tonanĶ lau SurianaĶ nêĶ kelenĶwaga sêmêĶ gamêĶ IsraelĶa kêtiam atom.

ĶaĶo sêĶi Samaria auc

²⁴ TonanĶ su, go kiĶ SurianaĶ Benhadad kêsala nê siĶwaga samob ma kêpi gêĶa gebe aĶĶi Samaria auc.

²⁵ GêdêĶ taĶ sêĶi malac tau auc ma tôbôm kapôêĶ gêc aĶĶa Samaria naĶ, e lau sêĶam ôli donĶi Ķamôkê tenĶ Ķa silber Ķamatu 80 ma sêĶam ôli balôsi Ķatac Ķagec Ķa silber Ķamatu 5.

²⁶ GêdêĶ bêc tenĶ, taĶ kiĶ IsraelĶa tau kêsêlêĶ gêmoa tunĶbôm Ķaô naĶ awê tenĶ kêtanĶ ma gêmôc gêdêĶ eĶ gebe “O Ķoc Ķatau kiĶ, ônam aê sa.”

²⁷ Ma eĶ gêĶô eĶ awa gebe “Embe Apômtau ênam aôm sa atom, go aê janam aôm sa amboac ondoc. ĶakêĶ gêĶ aĶĶa andu tanac kôm Ķanô saĶa ma aĶĶa gamêĶ tapip wainĶa me.”

²⁸ Ma kiĶ kêtû kênac eĶ gebe “Aôm gobe otenĶ asagenĶ.” Ma eĶ gêĶô ênê biĶ gebe “Awê tonec kêsôm gêdêĶ aê gebe ‘ÔkêĶ nêĶ latôm êmêĶ gebe aêagêc taniĶ eĶ êndêĶ ocsalô tonec ma elenĶa aêagêc oc taniĶ aêĶoc latuc.’

²⁹ Amboac tonanĶ aêagêc ano aêĶoc latuc ma aenĶ su. Mago gêdêĶ nôĶenĶ aê kasôm gêdêĶ eĶ gebe ‘akêĶ nêĶ latôm êmêĶ gebe taniĶ eĶ.’ Mago eĶ kêsĶi latu ôkwi.”

³⁰ GêdêĶ taĶ kiĶ gêĶô awênê biĶ tonanĶ naĶ, eĶ kêkac nê Ķakwê gêĶĶic. GêdêĶ tonanĶ eĶ kêsêlêĶ gêmoa tunĶbôm Ķaô. Ma lau samob sêlic gebe kiĶ kêsô talu gêsanĶ ôli.

³¹ Ma eĶ kêsôm gebe “Embe sêndim Sapat latu Elisa nê môkêapac su êndêĶ ocsalô tonec atom, go Anôtô ênac aê êndu.”

³² Elisa gêĶgônia nê andu ma launêĶ geĶobwaga sêĶgônia sêwiĶ eĶ. Go kiĶ kêsakiĶ Ķac tenĶ aĶĶa êsêac, taĶ sêmoa sêwiĶ eĶ naĶ. Mago ĶaĶaenĶ gêô lasê atomĶenĶ ma Elisa kêsôm gêdêĶ geĶobwaga gebe “Amac alic Ķac lêma dec tonanĶ kêsakiĶ lau gebe sêndim aê môkêapac êĶĶic. Alic acgom, ĶaĶaenĶ embe êmêĶ, go ansanĶ katam auc ma apuc tônia ĶajaĶagenĶ, oc taĶô ênê Ķatau nê akaiĶ Ķakicsêa kêdaguc eĶ me masi.”

³³ EĶ kêsôm biĶ gêdêĶ êsêac gêmoa ma kiĶ gêô lasê ma kêsôm gebe “GêĶwapac tonanĶ aĶĶa Apômtaunê. Aê Ķaônia Apômtau Ķamoa Ķasawa êwiĶ êtu asagenĶa.” *

7

¹ Mago Elisa gêĶô ênê biĶ gebe “ÔĶô Apômtaunê biĶ. Apômtau kêsôm amboac tonec gebe ‘ÊndêĶ elenĶ Ķaockatu amboac galoc, go sêkêĶ lau sênam ôli polom sêpsêp Ķadônia tagenĶ Ķa silber Ķamatu tagenĶ ma sêkêĶ polom jeĶec Ķadônia luagêc Ķa silber tagenĶ aĶĶa Samaria Ķasacgêdô.’ ”

* **6:33:** Balôsi Ķatac, oc moae sêsam kêpi lakibôm tenĶ Ķae.

² Go ɲac taŋ gêwiŋ kiŋ naŋ, gêjô Anôtônê ɲac awa gebe “Apômtau embe êlêc undambê ɲakatam su, tagen biŋ tonan oc ɲanô êsa atom.” Mago Elisa kêsôm gebe “Aôm oc ôlic gêŋ tau ɲa taôm matamanô, mago aôm oc ôniŋ gêŋ tonan teŋ atomanô.”

Siŋwaga Samarianja sêc su

³ Lau 4 taŋ kole gêjac têc êsêac auc naŋ, sêmoa sacgêdô awêŋa. Êsêac sêsôm gadêŋ taun gebe “Aêac tamoa tonec e tamac êndu êtu asagenja.

⁴ Aêac embe taêŋ ênam gebe tasa malac tana oc tatap tôbôm sa ma oc tamac êndu. Embe tamoa tonec oc tamac êndu amboac tonanŋen. Ajôc, dandêŋ lau Surianja nêŋ malac becoboŋa tana. Embe êsêac sendec aêac tamoa, go tamoa materŋ jali. Embe sênac aêac êndu, go tamac êndu.”

⁵ Tec êsêac dêdi gêdêŋ dala-dala kêsa gebe sêna lau Surianja nêŋ malac becoboŋa. Mago gêdêŋ taŋ êsêac sêô lasê lau Surianja nêŋ malac becobo ɲamagê naŋ, lau teŋ sêmoa tonan atom.

⁶ Gebe Apômtau gêgôm lau Surianja nêŋ siŋwaga sêŋô kareta to hos ɲakicsêa to siŋwaga ɲatonŋ kapôêŋanô ɲaôndu. Tec sêsôm gêdêŋ taun gebe “Alicgac me, kiŋ Israelja gêjam ôli kiŋ Hetja agêc kiŋ Aiguptuŋa gebe mênjsênac aêac.”

⁷ Amboac tonan êsêac sec gêdêŋ gamêŋ dala-dala kêsa sêja ma sêwi nêŋ becobo to nêŋ hos ma nêŋ donki siŋ sêmoa ma dedec nêŋ becobo to gêŋ samob kêkô ma sêc siŋ su gebe sêmoa materŋ jali.

⁸ Ma gêdêŋ taŋ lau tokole tonan sêô lasê becobo ɲamagê naŋ, êsêac sêsô becobo teŋ ɲalêlôm sêja ma seŋ to sênôm gêŋ ma sêkôc silber to gold ma ɲakwê ɲagêdô su ma jasêsiŋ ôkwi. Go sêmu sêmêŋ ma sêsô becobo teŋ ma sêkôc gêŋ anja tonan su jasêsiŋ ôkwi amboac tonanŋen.

⁹ Go êsêac sêsôm gêdêŋ taun gebe “Aêac dagôm gêŋ gêdêŋ atom. Bêc tonec katu bêc ɲawae ɲajam ɲa teŋ. Embe aêac jamanŋen tamoa tansaê e oc êpi oc ɲagêjô êtap aêac sa. Amboac tonan galoc tana ma tasôm ɲawae tau êndêŋ kiŋ nê lau.”

¹⁰ Amboac tonan êsêac mênjsêmôêc biŋ gêdêŋ lau sejop sacgêdô malacŋa ma sêjac miŋ biŋ tau gêdêŋ êsêac gebe “Aêac jaaô lasê lau Surianja nêŋ becobo, mago alic gêŋ teŋ ma anô biŋ teŋ atomanô. Aêac alic sêkô hos to donki tôŋ ma becobo kakô ɲaômagen.”

¹¹ Go gejobwaga sacgêdôŋa sêmôêc biŋ ma sêsôm biŋ tau ɲawae gadêŋ lau, taŋ sêŋgôn kiŋnê andu ɲalêlôm naŋ.

¹² Kiŋ tau gêdi sa gêdêŋ gêbêc ma kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Aê gabe jasôm andan amac gebe lau Surianja sêmasan taun gebe sênac aêac. Êsêac sêjala gebe gêŋ gêjô aêac. Tec sêwi nêŋ becobo siŋ gebe sêsiŋ taun sêmoa gamêŋ ɲamagêŋen. Êsêac taêŋ gêjam gebe êndêŋ êsêac sêsa anja malac sêmêŋ, go aêac takôc êsêac tôŋ tomaten jaligêŋ ma tasa nêŋ malac tana.”

¹³ Tec ênê sakiŋwaga nêŋ teŋ kêsôm gebe” Tasakiŋ lau ɲagêdô sêkôc hos 5, taŋ gacŋen sêmoa materŋ jali naŋ, nêŋ ɲagêdô sêna sêlic acgom gebe embe sêmoa malac oc sênaŋa têtôm ɲagêdô, taŋ sêjaŋa su naŋ.”

¹⁴ Amboac tonan êsêac sêjaliŋ lau ɲagêdô sa ma kiŋ kêsakiŋ kareta luagêc ma kêjatu êsêac gebe sêndanŋuc Surianêŋ siŋwaga ma kêsôm gebe “Ana ma alic acgom.”

¹⁵ Tec êsêac têdaguc lau Surianja sêja e dêdêŋ bu Jordan ma sêlic gebe ɲakwê to waba siŋŋa ɲagêdô-gêdô gajam intêna auc samucŋen. Lau Surianja sêbaliŋ gêŋ tonan siŋ gêdêŋ taŋ sêc sêkacŋen naŋ. Ma kelenwaga sêmu sêmêŋ jasêjac miŋ biŋ tau gêdêŋ kiŋ.

¹⁶ Go lau samob sêsa sêja ma sêjaŋgo waba anja lau Surianja nêŋ becobo su. Amboac tonan polom sêpsêp matac ɲadônŋ tagen sêjam ôli ɲa mone silber ɲamatu tagen ma polom jejec ɲadônŋ luagêc ɲa mone silber ɲamatu tagen amboac tonan kêtôm Apômtaunê biŋ.

¹⁷ Kiŋ kêiatu ɲac, taŋ gawiŋ en gêmuŋ naŋ gebe en ejop sacgêdô. Ma lau sêka en anja sacgêdô tonan e en gêmac êndu kêtôm Apômtaunê ɲac kêsôm lasê gêdêŋ taŋ kiŋ kêsêp gêdêŋ en gêja naŋ.

18 Gebe gêdêŃ tonaj Anôtônê Ńac kêsôm gêdêŃ kiŃ gebe “ÊndêŃ elen Ńaockatu amboac tonec lau sênam ôli polom matac sêpsêpŃa ŃadôŃ tagen Ńa mone silber Ńamatu tagen ma polom jejec ŃadôŃ luagêc Ńa mone silber Ńamatu tagen aŃga malac Ńasacgêdô.”

19 Ma lau mata siŃŃa tau gêjô Anôtônê Ńac nê biŃ gebe “Embe Apômtau tau êlêc undambê Ńakatam su gêŃ amboac tonaj oc Ńanô êsa atom.” Ma Elisa gêjô en awa gebe “Aôm oc ôlic gêŃ tau Ńa taôm matamanô, mago aôm oc ôniŃ gêŃ tau atomanô.”

20 Amboac tonaj biŃ tau Ńanô kêsa kêpi en gebe lau sêka en aŃga malac Ńasacgêdô e gêmac êndu.

8:1–13:13 MiŃ Ńagêdô, taŃ kêsa aŃga gamêŃ Juda to IsraelŃa gêdêŃ kiŃ Ńagêdô sêjam gôliŃ gamêŃ tonaj naŃ, kêsêp môkêlatu tonec.

13

Elisa geoc biŃ lasê kêtú Ńamu

14 GêdêŃ taŃ Elisa kêtap gêmac, taŃ gebe enŃen en suŃa sa naŃ, kiŃ IsraelŃa Joas kêsêp gêdêŃ en gêja ma kêtaŃ e gêliŃ matasulugen gêmoa en laŃônêmŃa ma kêsôm gebe “O tamoc. tamoc, aôm kôtu launêŃ laukasap to lautucgoc.”

15 Ma Elisa kêsôm gêdêŃ en gebe “Ôkôc talam teŃ to sôb Ńagêdô.” Amboac en kêkôc talam to sôb Ńagêdô.

16 Go en kêsôm gadêŃ kiŃ IsraelŃa gebe “Ôkêkam talam.” Tec en kêkêkam talam tau. Ma Elisa kêkêŃ lêma gêsac kiŃ lêma Ńaô.

17 Go kêsôm gebe “Ôlêc katam saun gêmu oc kêpiŃa su.” Ma en gêlêc su. Go Elisa kêsôm gebe “Ôpê.” Ma en kêpê. Ma Elisa kêsôm gebe “Apômtaunê sôb kêku Ńacjo tulunja tau tonaj. Sôb kêku lau SuriaŃa tulu. Gebe aôm oc ônac siŃ êndêŃ lau SuriaŃa aŃga malac Apek e aôm onŃen êsêac su.”

18 Ma en kêsôm gebe “Ôkôc sôb Ńagêdô.” Tec en kêkôc. Go en kêsôm gêdêŃ kiŃ IsraelŃa gebe “Ônac nom tau Ńa sôb.” Tec en gêjac kêtú dim têlêac ma gêwi siŃ.

19 Go Anôtônê Ńac têtac ŃandaŃ gêdêŃ en ma kêsôm gebe “Aôm ôna êtu 5 me 6 acgom, go ônac Suria e onŃen su samucgen, mago galoc oc ônac Suria êtu dim têlêacgen.”

20 Amboac tonaj Elisa gêmac êndu ma êsêac sêsun en. Kêtôm jalagen gêdêŃ taŃ komô kêdabiŃ gebe êmbacnê naŃ, lau Moab nêŃ sêjaŃgowaga Ńagêdô mêŃsêlêsoŃ gamêŃ IsraelŃa.

21 Ma gêdêŃ taŃ sêsun Ńac teŃ naŃ, êsêac sêlic toŃ sec teŃ amboac tonaj ma sêbaliŃ Ńacmatê tonaj kêsêp Elisane sê. Ma gêdêŃ taŃ Ńacmatê jagêjac Elisane Ńatêkwa Ńaô naŃ, sep tagen Ńac tau mata jali kêsa ma gêdi sa kêkô.

13:22–18:8 KiŃ gamêŃ luagêcŃa nêŃ miŃ Ńagêdô kêsêp Ńasawa tonec. Lau Asuria sêô lasê gamêŃ IsraelŃa ma Ńacjo tonaj sêku malac Samaria tulu ma sêwê lau Israel taêsam jasêŃgôŃ kapoacwalô aŃga Asuria.

18

Sesen Samaria su

9 GêdêŃ taŃ kiŃ Hesehia nê jala kiŃŃa kêtú aclê naŃ, ma kiŃ IsraelŃa Ela latu Hosea nê jala kiŃŃa kêtú 7 naŃ, kiŃ AsuriaŃa Salmanaser gêmêŃ Samaria ma kêgi malac tau auc,

10 e jala têlêac gêbacnê su acgom, kêku malac tau tulu. BiŃ tonaj kêsa gêdêŃ taŃ Hesehia nê jala kêtú 6 ma kiŃ IsraelŃa Hosea nê jala kêtú 9 naŃ.

11 KiŃ AsuriaŃa kêkôc lau Israel su sêja Asuria ma kêkêŃ êsêac sêŃgôŃ malac Hala to bu Gosanja Habor Ńatali ma lau Meder nêŃ malac kapôêŃ Ńagêdô,

12 gebe êsêac taŃen wamu Apômtau, nêŃ Anôtô nê awa atom ma sêgôm ênê poac popoc to sêgêli Apômtaunê sakiŃwaga Mose nê biŃsu samob. Êsêac sêkêŃ taŃen ma taŃen wamu atomanô.

Lau Asuria sejoŋ malac Jerusalem

¹³ Gêdêŋ taŋ kiŋ Hesehia nê jala kiŋŋa kêtū 14 naŋ, kiŋ Asuriaŋa Senakerib kêpi malac Judaŋa ŋajaŋa samob gêmêŋ ma kêku tulu.

¹⁴ Ma Judanêŋ kiŋ Hesehia kêsakiŋ biŋ gêdêŋ kiŋ Asuriaŋa gêja malac Lakis ma kêsôm gebe “Aê gagôm keso. Ôwê aê siŋ. Biŋ samob, taŋ aôm embe ôsôm gebe jaŋgômŋa naŋ, oc jaŋgôm. “Ma kiŋ Asuriaŋa kêsôm gebe êkôc silber ŋadôŋ 300 ma gold ŋadôŋ 30 aŋga kiŋ Judaŋa Hesehia nê.

¹⁵ Ma Hesehia kêkêŋ silber samob, taŋ gêc Apômtaunê lôm dabuŋ to kiŋnê andu ŋakanom naŋ gêdêŋ eŋ.

¹⁶ Gêdêŋ ŋasawa tonanŋ Hesehia kêkac gold, taŋ eŋ tau gêjac kêkwa Apômtaunê lôm dabuŋ ŋakatam to sagiŋtêkwa katam ŋa auc naŋ su ma kêkêŋ gêdêŋ kiŋ Asuriaŋa.

¹⁷ Ma kiŋ Asuriaŋa kêsakiŋ siŋwaga toŋ kapôêŋ teŋ aŋga Lakis gebe ênac siŋ êndêŋ Hesehia aŋga Jerusalem. Ênê siŋsêlêc têtêac tonec Tartan agêc Rabsaris ma Rabsake sêjam gôliŋ lau tau. Gêdêŋ taŋ êsêac sêô lasê Jerusalem naŋ, êsêac sêkô intêna, taŋ lau sêmasanŋ ŋakwêwaga sêjam kôm sêmoa naŋ, to busawa, taŋ bu keselenŋ aŋga bugêjactoŋ ŋaôŋa kêsâ gêmêŋ naŋ.

¹⁸ Go êsêac sêmôêc kiŋ Hesehia gebe êmêŋ. Tec kiŋnê lau têtêac tonec Hilkia latu Eliakim, taŋ gejob kiŋnê andu naŋ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma Asap latu Joa, taŋ gejob andu papiŋa naŋ, dêdêŋ êsêac sêja.

¹⁹ Ma Rabsake kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Asôm êndêŋ Hesehia gebe kiŋ kapôêŋ Asuriaŋa kêsôm amboac tonec gebe ‘Aôm taêm kêka asa tec gômoa.

²⁰ Aôm oc taêm gêjam gebe biŋ agwaagwageŋ oc kêtôm gebe êkêŋ kauc to ŋaclai siŋŋa me. Aôm taêm kêka asa tec gôli taôm sa gêdêŋ aê.

²¹ Ôlic acgom, aôm kôkêŋ matam Aiguptu, taŋ kêtôm siŋ, taŋ tulu ma gêguŋ lau samob, taŋ sêpuc kêtū tôc naŋ, lemeŋ lasê naŋ.

²² Kiŋ Aiguptuŋa Parao gêgôm tonanŋ gêdêŋ lau samob, taŋ taêŋ kêka eŋ naŋ. Ma abe asôm êndêŋ aê gebe “Aêac taêŋ kêka ma Apômtau Anôtô.” Amboac ondoc Hesehia gesenŋ Anôtô tau nê gamêŋ ŋabau to altar su ma kêjatu lau Juda to Jerusalem gebe “Amac anam sakiŋ aŋga altar Jerusalemŋageŋ”.

²³ Najam, alic acgom, aôm embe ôtôm gebe ôtap lau sa têtôm gebe sêŋgôŋ hos ŋaô êtu tôŋ, go ŋoc ŋatau, kiŋ Asuriaŋa, oc êkêŋ hos 2,000 êndêŋ aôm.

²⁴ Aôm taêm kêka lau Aiguptu nêŋ kareta to lau, taŋ sêŋgôŋ hos ŋaô naŋ ma gobe ôjanda ŋoc ŋatau nê sakiŋwaga ŋasec tagenŋeŋ amboac ondoc.

²⁵ Ma teŋ gêwiŋ. Aê kapi gamêŋ tonec gebe jansenŋ malac tonec su ma Apômtau gêtêc atom me. Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe “Ôpi gamêŋ tonanŋ naonsenŋ su.” ’ ’

²⁶ Go Hilkia latu Eliakim agêc Sebna ma Joa sêsôm gêdêŋ Rabsake gebe ac atenŋ aôm gebe ôsôm biŋ ŋa awenŋ Aramai êndêŋ nêŋ sakiŋwaga aêac gebe aêac anô awenŋ tonanŋ kêtū tôŋ. Ôsôm biŋ ŋa awenŋ Ebolai êndêŋ aêac atom gebe oc lau, taŋ sêmoa tunbôm ŋaô naŋ sêŋô.”

²⁷ Mago Rabsake kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aêŋoc ŋatau kêsakiŋ aê gebe jasôm biŋ samob tonanŋ êndêŋ aôm to nêŋ ŋataugeŋ me. Aê kasôm biŋ gêdêŋ lau, taŋ sêŋgôŋ tunbôm ŋaô ma oc sêniŋ tauŋnêŋ tac to sênom tauŋnêŋ mêp têtôm amac oc aŋgôm naŋ, amboac tonanŋeŋ.”

²⁸ Go Rabsake kêkô ma gêmôêc biŋ kapôêŋ ŋa awenŋ Ebolaiŋa gebe “Anô lau Asuriaŋa nêŋ kiŋ kapôêŋ nê biŋ.

²⁹ Kiŋ kêsôm amboac tonec gebe ‘Akêŋ êwiŋ Hesehia atom gebe eŋ kêsau gêtêc amac gebe eŋ oc êtôm atom gebe ênam amac kêsi aŋga aê lemoc.

³⁰ Hesehia embe êkac amac gebe taêm êka Apômtau ma êsôm gebe “Apômtau oc ênam aêac kêsi biŋŋanôgeŋ ma oc êkêŋ malac tonec êsêp kiŋ Asuriaŋa lêma atom” naŋ, akêŋ êwiŋ atom.’

³¹ Akêñ tañem Hesekia atom. Gebe kiñ Asuriaña kêsôm amboac tonec gebe ‘Asa amêñ anğa nêñ malac ma akêñ taôm êndêñ aê, go amac samob oc aniñ taômnêm wain ñanô to ka ñanô ma anôm bu anğa taômnêm bu mata

³² e aê jawac ma jakôc amac ana gamêñ, tañ kêtôm amac taômnêm gamêñ nañ. Polom to wain ma mo to kôm wainña ma ka katêkwi to lêp gêc gamêñ tonañ gebe amac oc amoa matem jali ma amac êndu atom. Hesekia embe ênsau amac ma êsôm gebe “Apômtau oc ênam aêac kêsi,” nañ akêñ tañem atom.

³³ Lau tentenlatu ñagêdô nêñ anôtôi oc sêjam nêñ gamêñ kêsi anğa kiñ Asuriaña nê lêma me masi.

³⁴ Hamat ma Argad nêñ anôtôi sêmoa ondoc. Sepawaim to Hena ma Iwa nêñ anôtôi sêmoa ondoc. Êsêac sêjam Samaria kêsi anğa aê lemoc atom.

³⁵ Gamêñ samob tonañ nêñ anôtôi nêñ teñ gêjam nê gamêñ kêsi anğa aê lemoc me masi, tec abe Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi anğa lemoc nec.’ ”

³⁶ Mago lau tau sêjam tauñ tônia ma sêjô ênê biñ teñ atom gebe kiñ gêjac jaô êsêac gebe “Ajô ênê biñ atom.”

³⁷ Go Hilkia latu Eliakim, tañ gejob kiñnê andu nañ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma Asap latu Joa, tañ gejob andu papiña nañ, tonêñ ñakwê gêñgicña dêdêñ Hesekia sêja ma sêsôm Rabsake nê biñ gêdêñ eñ.

19

Kiñ kêtú kênac Jesaia kêtú biñ tonañña

¹ Gêdêñ tañ kiñ Hesekia gêñô biñ tau nañ, eñ kêkac nê ñakwê gêñgic to kêsô talu ma gêdêñ Apômtaunê andu gêja.

² Ma eñ kêsakiñ Eliakim, tañ gejob kiñnê andu nañ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma dabunwagasêga, tañ sêsô talu amboac tonañgen nañ, dêdêñ Amos latu propete Jesaia sêja.

³ Êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Hesekia kêsôm amboac tonec gebe ‘Bêc tonec kêtú bêc gêñwapac ma ñagêjô to majenña. Aêac tatôm awê, tañ ñapalê kêtun eñ nañ, mago nê ôliwalô masi gebe êkôcña.

⁴ Oc moae Apômtau, aômnêm Anôtô, gêñô Rabsake, tañ nê ñatau kiñ Asuriaña kêsakiñ gebe êsu Anôtô mata jaliña susu nañ, nê biñ ma êkêñ ñagêjô êtu biñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêñô nañ. Amboac tonañ oten mec êndêñ Anôtô êtu aêacnêñ lau ñapopoc, tañ gacgen sêmoa nañña.’ ”

⁵ Gêdêñ tañ kiñ Hesekia nê sakiñwaga sêô lasê dêdêñ Jesaia nañ

⁶ eñ kêsôm amboac tonec gêdêñ êsêac gebe “Asôm êndêñ nêñ ñatau gebe Apômtau tau kêsôm amboac tonec gebe ‘Ôtêc taôm êtu biñ alôb-alôb, tañ kiñ Asuriaña nê sakiñwaga sêsôm kêpi aê ma aôm gônô nañ atom.

⁷ Ôlic acgom, aê gabe jakêñ ñalau teñ êsêp ênê ñalêlôm e êñô biñ jaô-jaô ma êc êmu taunê gamêñ êna anğa tonañ ma aê jakêñ sênac eñ êndu ña siñ.’ ”

⁸ Rabsake gêmu gêja ma gêñô gebe kiñ Asuriaña gêwi Lakis siñ ma gêjac siñ gêdêñ malac Libna gêmoa.

⁹ Gêdêñ tañ kiñ gêñô ñawae gebe kiñ Aitiopiaña Tirhaka gêdi gebe ênac siñ êndêñ eñ nañ, eñ kêsakiñ laujaen gêdêñ kiñ Judaña Hesekia ma kêsôm gebe

¹⁰ “Asôm êndêñ kiñ Judaña Hesekia gebe Anôtô, tañ aôm taêm kêka eñ nañ, kêsôm gêdêñ aôm gebe Jerusalem oc êsêp kiñ Asuriña lêma atom. Nêñ Anôtô ênsau aôm atom.

¹¹ Aôm gônô gêñ, tañ kiñ Asuriaña sêgôm nañ ñawae. Êsêac sesen gamêñ samob su sêjaña. Ma aôm taômgen gobe ônam samuc me.

¹² Aê tamoci sesen malac Gosen to Haran ma Resep to lau Beteden, tañ sêmoa Telasar nañ. Ma êsêacnêñ anôtôi têtôm gebe sênam êsêac kêsi atom.

¹³ Ma kiñ anğa Hamat to Arpad ma Separwaim to Hena ma Iwa sêmoa ondoc.”

14 Kinj Hesekia kêkôc papia tau sa anja laujaen lemen ma kêsam. Go Hesekia kêpi Apômtaunê andu gêja ma kêlainj papia tau gêc Apômtau lanjônêm,

15 ma ketenj mec gêdênj Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, tanj gôngônj lêpônj kêkô kerub ñaô nanj. Aôm taômgenj kôtu nom ñagamênj kinjja samob ñaAnôtô. Aôm kôkênj undambê to nom.

16 O Apômtau, ôkênj tanjam ma ônjô. O Apômtau, matam êlac ma ôlic. Ônjô binj, tanj Senakerib kêsôm gebe êsu aôm Anôtô matam jali susu nanj.

17 O Apômtau, kinj Asuriaña sêjac lau-m taêsam êndu ma sesenj sesenj nêj gamênj binjanôgoc,

18 ma sêbalinj nêj anôtôi kêsa ja gebe nêj anôtôi anôtôi ñanô atom, ñamalac lemenj ñakômgenj, ñamalac sêmasanj ña ka to poc. Tec sesenj samob su sêjaña.

19 O Apômtau aêacma Anôtô, ônam aêac kêsi anja enj lêma gebe lau nomja samob sêjala gebe aôm Apômtau taômgenj kôtu Anôtô.”

Jesaianê binj gêdênj kinj

20 Go Amos latu Jesaia kêsakinj binj tenj gêdênj kinj Hesekia ma kêsôm gebe “Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêsôm amboac tonec gebe Aê ganjô nêm mec, tanj kotenj gêdênj aê kêtuj kinj Asuria Senakeribja nanj.

21 Ma binj tonec Apômtau kêsôm kêkanônj enj gebe ‘Sion latuo, awêtakinj tau, gêbu aôm ma kêsu aôm susu, Jerusalem latuo kêdainj gêsu kêtuj aômja.

22 Aôm kôsu asa susu ma kôsôm binj alôb-alôb kêpi asa. Aôm kôsaic binj asa ma matampaña gêjac asa. Gênj samob tonanj ñai gôgôm gêdênj Israelnêj ñac dabunj aê.

23 Aôm kôsakinj nêm laujaen gebe ôsu Apômtau susu ma kôsôm gebe “Aê kapi lôc balinj gaja tonjoc kareta sinjja taêsam, kapi Lebanon ñatêpôê gaja gêwinj. Aê kasap Lebanon ñakaseda balinjanô to ñakêmêsic ñajamanô. Aê kabêlêm salenj ñagamênj jaêcsêga to ñadani.

24 Aê kakwê sê bunja ma ganôm bu gamênj jabaña ma octapa kêka bu Aiguptuña samob e kêpa.”

25 “ ‘Aôm gônjô gebe gêdênj andanjenj kamasanj gênj samob tonanj su atom me. Ma galoc aê gagôm ñanô kêsa ma kakênj aôm gebe onsenj malac totunjbôm popoc.

26 Lau tanj sêmoa tonanj nanj, nêj ôlinjwalô masi. Êsêac têtêc tauj ma katunj gêjaña. Êsêac têtôm gêgwanj, tanj kêkô kôm nanj, ma waônj, tanj kêpi kêkô salôm nanj. Oc kêpac gênj tau ma kêmêlinj ma kêtuj kapôênj atom.

27-28 “ ‘Aôm embe ôndi sa me ônjônj sic, embe ôsa ôna me ôsô ômôênj me embe têtmtac êmbuli auc êndênj aê nanj kajalagac. Aôm têtmtac kêbuli auc gêdênj aê ma kotoc taôm sa ñawae mênjkêsô aê tanjocsunj, tec gabe jakênj kawanjonj êsêp lusumsunj to njoc gôlinj ñamôkê êsêp awamsunj ma jawê aôm ômu ôsa intêna, tanj kôsa gômôênj nanj ôna.’

29 “Ma gênj tonec êtu ñabelo êndênj aôm Hesekia gebe Jala tonec to jala tenj aôm oc ôninj gênj, tanj tau êpi, mago êndênj jala êtu têtêacña amac oc asê gênj ma ajonj ñanô sa, amac asê wain ma aninj ñanô tau.

30 Lau Juda ñapopoc, tanj gacgenj sêmoa nanj, oc sêkênj nêj ñawakac êsêp nom êtiam ma ñanô amboac gênj kômja tenj,

31 gebe lau ñapopoc sêsa anja Jerusalem sêna ma lau tonj tenj, tanj gacgenj sêmoa matenj jali nanj, sêsêp anja lôc Sion sêna. Apômtaunê ñalêlôm oc êkac enj gebe ênjôm gênj tonanj.

32 “Binj tonec Apômtau kêsôm kêkanônj kinj Asuriaña gebe ‘Sinjwaga oc sêsa malac kapôênj tonec ma sêpô sôb tagenj êsô malac tau atom. Sinjwaga tolautuc oc sêndambinj malac ma êsêac sêmboa nom sa êngi malac tau auc atom.

33 Intêna tanj enj kêsa gêmênj nanj, enj oc êsa êmu êna amboac tonanjenj ma êsô malac ñalêlôm êna atom’ Apômtau kêsôm binj tonanj.

34 Gebe aê oc janac sinj janam malac tonec sa êtu aê taucnjoc waec ma êtu njoc sakinjwaga Dawidja.”

³⁵ Gêdêj gêbêc tonanjen Apômtaunê anjela gêja malac, siŋwaga Asuriaŋa sêngôn nan, ma gêjac siŋwaga 185,000 endu. Ma gêdêj oc kêpi êsêac samob tomatêgen sêc.

³⁶ Go kiŋ Asuriaŋa Senakerib gêc gêja nê gamêj jagêngôn malac Niniwe.

³⁷ Ma gêdêj taŋ en gêjam sakiŋ gêmoa nê anôtô Nisrok nê andu nan, ênê latuagêc Adramelek agêc Sareser sêjac en êndu ŋa siŋ ma sêc sêja gamêj Ararat. Ma ênê latu ten ŋaê Esarhadon kêtû kiŋ gêjô en su.

20:1–21:26 Judanêj kiŋ Hiskia kêtap gêmac kapôên sa, mago ôli ŋajam kêsa kêtiam ŋamin kêsêp môkêlatu 20. Môkêlatu 21 gêjac miŋ biŋ, taŋ kêsa gêdêj taŋ Judanêj kiŋ Manase agêc Amon sêjam gôliŋ gamêj tau nan.

22

Kiŋ Josia anjaga Juda

¹ Josianê jala kêtû 8 gêdêj taŋ en kêtû kiŋ ma gêjam gôliŋ gamêj jala 31 anjaga Jerusalem. Ênê têna nê ŋaê Jedida, en Adaja anjaga Boskat nê latuo.

² Josia gêgôm gêj, taŋ Apômtau gêlic ŋajam nan. En kêdaguc nê mimi kiŋ Dawid nê lêj ma taŋa wamu gêdêj Anôtônê biŋsu ŋapep sawa.

Têtap biŋsu ŋabuku sa

³ Gêdêj taŋ kiŋ Josia nê jala katu 18 nan, en kêsakiŋ ŋac kêlêpêŋa Asalia latu ma Mesulam dêbu Sapan gêja lôm dabuŋ ma kêsôm gêdêj en gebe

⁴ “Ôndêj dabuŋwagasêga Hilkia ôna ma en êmansaŋ mone samob, taŋ lau sêkêj anjaga Apômtaunê lôm dabuŋ to lau sejop ŋasacgêdôŋa sejoŋ anjaga launêj nan.

⁵ Ôsôm êndêj en gebe êkêj mone tonan êndêj lau, taŋ sejop kôm sêbênôc lôm dabuŋŋa nan. Ma êsêac sênam ôli kolenwaga, taŋ sêjam Apômtaunê lôm ŋakôm nan.

⁶ Êsêac sêkêj êndêj kamunda to êndêj lau sêkwê anduwaga ma êndêj lau sêpa pocŋa ma sênam ôli ka to poc êtu sêmbênôc anduŋa.

⁷ Gejobwaga kômŋa êsêac lau mansaŋ, tec sêwa mone, taŋ kêsêp êsêac lemen nan, ŋam sa atom.”

⁸ Sapan kêkêj kiŋnê awa gêdêj Hilkia. Ma Hilkia kêsôm gêdêj en gebe “Aê katap Biŋsu ŋabuku sa anjaga Apômtaunê lôm.” Hilkia kêkêj buku tau gêdêj Sapan gebe êsam.

⁹ Go gêmu gêdêj kiŋ gêja ma kêkêj ŋawae gêdêj en gebe “Nêman sakiŋwaga sêkôc mone, taŋ gêc lôm dabuŋ nan, ma sêkêj gêdêj lau, taŋ sejop kôm lôm dabuŋŋa nan.”

¹⁰ Go kêlêpêwaga Sapan kêsôm gêdêj kiŋ gebe “Dabuŋwaga Hilkia kêkêj buku ten gêdêj aê.” Ma Sapan kêsam buku tau lasê gêdêj kiŋ.

¹¹ Gêdêj taŋ kiŋ gêjô ŋalô, taŋ gêc biŋsu ŋabuku tau nan, en kêkac nê ŋakwê gêjgic.

¹² Ma kiŋ gêmôêc dabuŋwaga Hilkia agêc Sapan latu Ahikam ma Mikaia latu Akbor agêc kêlêpêwaga Sapan ma kiŋnê sakiŋwaga Asaia ma kêsôm gebe

¹³ “Ana ma atu kênac Apômtau ajô aê to ŋoc lau ma Juda samucgen êtu ŋalô, taŋ gêc buku tonac, taŋ têtap sa nanŋa. Gebe Apômtau têtac ŋandan gêdêj aêac gebe aêac tamenj taŋen wamu buku tonan ŋabiŋ ma sêgôm biŋ samob, taŋ teto gêc nan, ŋanô kêsa atom.”

¹⁴ Amboac tonan dabuŋwaga Hilkia agêc Ahikam ma Akbor agêc Sapan ma Asaia dêdêj propeteo Hulda sêja. Hulda en Tikwa latuo ma Harhas dêbuo Salumnê awê. Salum tau gejob ŋakwê dabuŋ anjaga lôm dabuŋ. Ma awê tau gêjngôn Jerusalem ŋamalacgêdô wakuc. Ma êsêac sêjam biŋgalôm sêwiŋ en.

¹⁵ Ma en kêsôm gêdêj êsêac gebe sêmu dêndêj kiŋ sêna ma sêkêj

¹⁶ Apômtaunê biŋ tonac gebe “Ôlic acgom, aê oc jakêj ŋagêjô êndêj Jerusalem to ŋalau samob êtôm buku ŋabiŋ tau, taŋ sêsam lasê gêdêj kiŋ gêjô nan.

¹⁷ Gebe êsêac têtij aê su ma sêkêj da gêdêj anôtôi jaba gebe nêj lemen ŋakôm gêgôm aê têtac ŋandan kêsa. Aê têtac ŋandan êlakoc gamêj tonac ma gêj ten êsi aê têtac ŋandan êndu atom.

¹⁸ Tagen asôm biñ tonec êndên kin Judaña, tañ kêsakin amac gebe atu kênac Apômtau nan, gebe Apômtau, Israelnên Anôtô, nê biñ tonec gebe Aôm gônô biñ, tañ aê kasôm nan.

¹⁹ Ma gêdên tañ aôm gônô biñ, tañ aê kasôm kêkanôn malac tonec to ñalau gebe lau embe têtakê ma embe sêpuc boa lau, go sêsam malac tonan ñaê nan. Gêdên tañ aôm gônô biñ tonan nan, aôm gôjam taôm ôkwi ma gôbu taôm. Ma aôm kôkac nêma ñakwê gênjic to kôtan tañiboa, tec ganô aôm.

²⁰ Tec ôlic acgom, aê gabe jajon aôm ôwiñ tamamî ma ôsêp nêma sa tobiñmalôgen ma matamanô êlic gênwapac sec samob, tañ jakên gebe êkônin malac tonan nan atom.” Ma êsêac jasêkôc biñ tonan sêmu dêdên kin sêja.

23

Josia gesen sakin anôtôî Jabaña su

¹ Go kin kêkalem lau Juda to Jerusalem nên laumata gebe sêkac sa sêwiñ en.

² Ma kin kêpi Apômtaunê lôm dabuñ gêja gêwiñ lau Juda to Jerusalemña samob ma dabuñwaga to propete ma lau ñagêdô samob, lau kapôên to lau sauñ kêtômgen. Ma kin tau kêsam Biñsu ñabuku, tañ têtap sa anga lôm dabuñ nan lasê.

³ Ma kin kêkô kêsi alê ma kêmoatin poac ten gêwiñ Apômtau gebe taña wamu en ma êmansañ ênê biñsu to jatu ma ñagôlin tonê ñalêlôm samuc ma tonê katu samuc ma êngôm poac ñabin samob, tañ teto gêc buku tau nan, ñanô asa. Ma lau samob sêmoatin poac tonan sêwiñ.

⁴ Go kin Josia kajatu dabuñwagasêga Hilkia to nê dabuñwaga ñagêdô ma lau-sejop-lôm-dabuñ-ñasacgêdôwaga gebe sêkôc gên samob, tañ gêjac sakin Bal to anôtôo Asera ma utitalata ñawae nan êsa anga lôm dabuñ êna. Kin tau kêkên ja gen gên samob tonan anga malac Jerusalem ñamagê, anga gaboan Kidronña. Go kêsôm gebe sêkôc ñataê sêna Betel.

⁵ Ma en kêkôc anôtôî jaba ñadabuñwaga, tañ kin Judaña sêjatu gebe sêkên da êndên anôtôî jaba anga lau Juda nên malac to gamên kêdabin Jerusalem nan, ma dabuñwaga, tañ sêkên da gêdên Bal to oc ma ajon to utitalata nan samob su.

⁶ Go en kêkôc Aseranê ñakatu su anga Apômtaunê lôm dabuñ jakêsa Jerusalem ñamagê gêdên gaboan Kidronña gêja ma kêkên ja gen su, go kêsac ñagasi popoc kêtû kekop ma kêpalip kêpi gamên sêônâ.

⁷ En kêtuc lau mockaino to mockainña nên andu, tañ gêjac têku Apômtaunê lôm dabuñ nan popoc. Anga tonan lauo sêwa obo, tañ gen kalen gêsan anôtôo Asera nê ñakatu auc.

⁸ Ma en kakôc dabuñwaga samob, tañ sêmoa malac kapôên Judaña nan, su sêmên Jerusalem ma en gêsên altar, tañ êsêac sêkên da nan, su anga Geba e gêdên Berseba. En gesen ñalau sec nên altar su amboac tonanjen. Altar tau kêkô kêsi gôlinwaga malacña Josua nê sacgêdô ñagasêña.

⁹ Gamên ñabau ñadabuñwaga tonan têtôm gebe sênam sakin anga Apômtaunê lôm dabuñ anga Jerusalem atom, mago êsêac têtôm gebe sênin polom ñaluc sêwiñ nên lau dabuñwaga ñagêdô.

¹⁰ Kin Josia gesen gamên Topet anga gaboan Hinonña ñadabuñ su gebe ten êkên nê latu me latuo êtu daja êndên anôtô Molok êtiam atom.

¹¹ En kêkôc hos samob, tañ kin Judaña sêkên kêkô lôm dabuñ ñasacgêdô to laumata Natan Melek nê andu ñagala gebe tetoc oc sa nan su ma kêkên ja gen kareta, tañ gêjac sakin ocña ñawae nan.

¹² Kin Judaña sêboa altar ñagêdô sa anga balêm, tañ kêkô Ahasnê andu ñasalôm ñaô nan, ma Manase gêboa altar ñagêdô sa anga Apômtaunê andu ñamalaclun luagêc. Kin Josia kêtuc altar samob tonan popoc ma kêbalin altar ñapopoc kêsêp bu Kidron.

¹³ Ma Josia gesen gamên ñabau ñaaltar, tañ kin Salomo kêkwê kêkô Jerusalem ñaoc kêpi ña ma lôc Katêkwi gêmu kêsaña ñadabuñ su. Gamên ñabau tonan gêjac lau Sidon nên anôtôo

alôb-alôb Astarte ma lau Moab nêj anôtô alôb-alôb Kemos ma lau Amon nêj anôtô alôb-alôb Milkom ŋawae.

¹⁴ Kin Josia kêtuc alê gwam popoc ma kêsap anôtôo Asera nê ŋakatu tulu go kêkêj ŋamalac nêj ŋatêkwa gêjam gêj alôb-alôb tonaj ŋamala aucgenj.

¹⁵ Nebat latu Jerobeam, taj gêwê lau Israel sêgôm sec naj gêboa gamêj ŋabau to altar tej sa anja Betel. Gamêj ŋabau to altar tonaj Josia gesen su ma kêtuc altar ŋapoc tau popoc e lêsîm-lêsîmgenj. Ma kêkêj Aseranê ŋakatu ja genj su.

¹⁶ Ma gêdêj taj Josia kêkac tau ôkwi naj, enj gêlic sêô ŋagêdô gêc gamêj ŋabau. Tec kêsakîj lau gebe sêkôc ŋatêkwa su ma sêkêj ŋatêkwa tau kêsâ ja anja altar ŋaô. Kêtu tonanja enj gesen altar tau ŋadabuŋ su kêtôm Apômtaunê biŋ, taj propete kêsôm lasê gêdêj taj Jerobeam gêlic om ma kêkô kêsî altar tau naj. Kin Josia kêsala gamêj e gêlic propete tau, taj geoc biŋ tau lasê naj, nê sêô gêc.

¹⁷ Enj kêtû kênac gebe “Asanê sêô tonaj.” Ma lau malacŋa sêjô enj awa gebe “Anôtônê ŋac, taj gêmêj anja Juda ma geoc gêj tau lasê, taj aôm gôgôm gêdêj altar Betelja naj, nê sêô tonaj.”

¹⁸ Josia kêsôm gebe “Enj ênêcŋa, ŋac tej êmoasac ênê ŋatêkwa atom.” Amboac tonaj sêjam ênê ŋatêkwa ôkwi atom. Ma sêkôc propete, taj gêmêj anja Samaria naj, nê atom amboac tonanjenj.

¹⁹ Josia gesen gamêj sakîj jabaŋa, taj kin Israelja sêmasan e sêgôm Apômtau têtac ŋandan kêsâ ŋa gêj tonaj naj, su anja Israel nêj malac kapôêj samob tomalagenj. Enj gêgôm gêj, taj gêgôm anja Betel naj, gêdêj altar samob.

²⁰ Enj gêjac gamêj ŋabau ŋadabuŋwaga, taj sêmoa naj, êndu sêsac altar ŋaô ma kêkêj ŋamalac ŋatêkwa ja genj gêsac altar tau ŋaô amboac tonanjenj. Go enj gêmu gêja Jerusalem kêtiam.

Josia kêmasan Pasa

²¹ Ma kin kêtatu lau gebe “Atoc Apômtau, amacnêj Anôtô, sa ma alic om Pasa êtôm teto gêc Poac ŋabuku.”

²² Gebe sêlic om Pasa gêdêj lau gôliŋ waga, taj sêjam gôliŋ Israel naj, nêj têm e gêdêj kin Israel me Judaŋa nêj têm atom amboac tonanjenj.

²³ Mago gêdêj taj Josia gêjam gôliŋ gamêj jala 18 su naj, êsêac tetoc Apômtau sa ma sêlic om Pasa anja Jerusalem.

²⁴ Ma tej gêwiŋ. Josia gesen lau-seoc-biŋ-lasêja to mectomanj ma ŋakatu to anôtôi jaba ma gêj alôb-alôb samob, taj kêtap sa anja gamêj Judaŋa to Jerusalem naj su. Enj gêgôm gêj tonaj gebe êngôm biŋ, taj teto gec Poac ŋabuku, taj dabuŋwaga Hilkiâ kêtap sa anja Apômtaunê andu naj, ŋanô êsa.

²⁵ Kin tej gêjam sakîj Apômtau tonê ŋalêlôm samuc, tonê katu samuc ma tonê ŋaclai samuc ma taŋa wamu Mosenê ŋalô kêtôm enj gêmoa gêmuj enj ma tej kêdaguc enj atom amboac tonanjenj.

²⁶ Mago Apômtau gêwi nê têtac ŋandan sec, taj kêlakoc lau Juda naj, siŋ atom gebe Manasenê lêj geo gêgôm enj têtac ŋandan kêsâ ŋanôgenj.

²⁷ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê jatiŋ lau Juda su anja laŋôcnêj amboac katiŋ Israel su ma jambaliŋ malac Jerusalem, taj kajaliŋ sa naj, to andu, taj kasôm gebe ŋoc ŋaê anêc ŋalêlôm naj siŋ.”

²⁸ Gêj ŋagêdô samob, taj kin Josia gêgôm naj, teto gêc kin Judaŋa nêj miŋ ŋabuku.

²⁹ Gêdêj taj Josia kêtû kin naj, kin Aiguptuŋa Neko gêwê nê siŋwaga sêja bu Euprat gebe ênac siŋ êndêj kin Asuriaŋa. Kin Josia gebe naêndac enj, tec Parao Neko gêlic enj ma gêjac enj êndu anja Megido.

³⁰ Ma Josianê sakîjwaga sêkêj ênê ŋawêlêlaŋ gêsac kareta anja Megido ma sêkôc enj sêja Jerusalem ma sêsuj enj anja taunê sêô. Ma lau Juda sêjaliŋ Josianê latu Joahas sa ma senj oso enj kêtû kin gêjô tama su.

23:31–24:7 Njamadij tonec gêjac miñ biñ tañ kêsa gêdêj tañ Judanêj kiñ Joahas to Joiakim, tañ gêjô eñ su nan, sêjam gôliñ gamêj Judaja.

24

Kiñ Judaja Jehoiakin

⁸ Jehoiakinnê jala kêtú 18 ma eñ kêtú kiñ ma gêjam gôliñ gamêj ajonj têlêacgenj gêngônj Jerusalem. Ênê tênanê ñaê Nehusta, eñ Elnatan anja Jerusalem latuo.

⁹ Jehoiakin kêdaguc tamanê lêñ ma gégôm gêñ, tañ Apômtau gêlic sec nanj.

¹⁰ Gêdêj ñasawa tonanj kiñ Babilonja Nebukadnesar nê sinwaga sêpi Jerusalem jasêgi malac tau auc.

¹¹ Gêdêj tañ sinwaga sêgi Jerusalem auc nanj kiñ Babilonja Nebukadnesar mênjgêô lasê Jerusalem amboac tonanjenj,

¹² ma kiñ Judaja Jehoiakin agêc têna to nê sakinwaga ma laumata to gejobwaga andu kapôênja sêkênj taunj dêdêj kiñ Babilonja. Nebukadnesar gêjam gôliñ gamêj jala 8 gêmôa, tec kêkôc Jehoiakin kêtú ñac kapoacwalôja.

¹³ Ma eñ kejonj awamata samob, tañ gêc lôm dabunj to kiñnê andu nanj, ma sêga laclu gold, tañ kiñ Israelja Salomo kêmasanj anja Apômtaunê lôm dabunj nanj, popoc-popoc kêtôm Apômtau kêsôm lasê gamunj su.

¹⁴ Ma Nebukadnesar gêwê lau Jerusalemja samob to kasêga ma sinjêlêc amboac lau 10,000 têtú lau kapoacwalô, ma lau lemenj mêtêja to lau sêpac kiwaga sêwiñ. Lau ñalêlôm sawa taunjenj tec sêmôa nêñ gamêj.

¹⁵ Nebukadnesar kêkôc Jehoiakin gêja malac Babilon gêwiñ ênê têna to nê lauo ma nê gejobwaga to gamêj ñalaumata têtú lau kapoacwalôja.

¹⁶ Nebukadnesar kêkôc lau towae 7,000 ma lau lemenj mêtêja to lau sêpac kiña 1,000 sêngônj kapoacwalô anja Babilon. Êsêac samob tonanj lau ñajanja, tañ têtôm gebe sênac sinj nanj.

¹⁷ Go kiñ Nebukadnesar kêkêñ Jehoiakin tama saunj Matania kêtú kiñ Judaja ma gêjam ênê ñaê ôkwi kêsam eñ gebe Sedekia.

¹⁸ Sedekia nê jala kêtú 21 gêdêj eñ kêtú kiñ Judaja ma gêjam gôliñ gamêj jala 11 anja Jerusalem. Ênê têna nê ñaê Hamutal, eñ Jeremia anja malac Libna latuo.

¹⁹ Eñ kêdaguc Jehoiakin nê lêñ ma gégôm gêñ, tañ Apômtau gêlic sec nanj.

²⁰ Apômtau têtac ñandanj kêsa gêdêj lau Jerusalem to Judaja, tec kêtiñ êsêac su anja lanônêmja.

Jerusalem gebenj

Sedekia gêli tau sa gêdêj biñ Babilon Nebukadnesar.

25

¹ Sedekia gêjam gôliñ gamêj jala 9 ma ajônj 10 ma bêc 10, go kiñ Babilonja gêwiñ nê sinwaga samob gêmênj gebe sênac sinj êndênj Jerusalem ma sêgi malac tau auc. Êsêac sê nêñ becobo kêkô malac ñamagê ma sêboa nom sa ma sêgi malac tau auc.

² Ma êsêac sêgi malac auc e gêdêj Sedekia nê gôliñ ñajala kêtú 11.

³ Gêdêj jala tonanj ñaajônj 4 ñabêc 9 tóbôm gêjam sêga ma launênj gêñ taniñja masianô samucgenj.

⁴ Gêdêj bêc tonanj ñacjo têtuc tunbôm popoc. Lau Kaldea sêgi malac auc, mago kiñ Judaja to nê sinwaga samob sêc sêja gêdêj gêbêc. Êsêac sêsa sacgêdô, tañ gêc tunbôm luagêc ñasawa kêsi kiñnê kôm saunj nanj, ma sepenj gaboanj Arabagenj sêja.

⁵ Mago Kaldeanênj sinwaga sêjanda kiñ ma sê êsêac tônj anja gaboanj Jerikonja ma ênê sinwaga samob sêc êliñ-êliñ.

⁶ Go êsêac sêkôc Sedekia tôj ma sêkêj enj gêdêj kinj Babilonja anja malac Ribla ma enj kêmêtôc Sedekia.

⁷ Êsêac sêjac ênê latui êndu anja enj tau lanjônêmja, go sêkip Sedekia mataanô sa to sêsô enj tôj ja kapoacwalô ma sêkôc enj gêja Babilon.

Sesên lôm dabuŋ su

⁸ Gêdêj tanj kinj Nebukadnesar nê gôlinj njajala kêtû 19 njajônj 5 ma njabêc 7 nanj kinj Babilonja nê sakinjwaga tenj Nebusaradan tanj kêtû sinjwaga sejop kinja nêj kasêga nanj, kêsô Jerusalem gêja.

⁹ Enj kêkêj ja genj lôm dabuŋ to kinjê andu ma andu Jerusalemja samob su.

¹⁰ Ma Kaldeanêj sinjwaga, tanj sêwinj sinjwaga sejop kinja nêj kasêga nanj, sesên Jerusalem njatunbôm su samucgenj.

¹¹ Go kasêga Nebusaradan kêkôc lau njapopoc, tanj gacgenj sêmoa malac nanj samob, lau lemenj mêtê njagêdô, tanj gacgenj sêmoa nanj ma êsêac, tanj sêsunj taunj gêmunj gêdêj êsêac lau Babilon su nanj, sêja Babilon.

¹² Mago enj gêwi lau njalêlôm sawa njagêdô sinj gacgenj sêmoa, gebe sejop kôm wainja to sênam kôm moja.

¹³ Ma lau Kaldea sêjac Apômtaunê andu njalê kopa ma laclu kapôênj bunja, tanj sêmasan nj kopagenj nanj, popoc ma sêkôc kopa samob sêja Babilon.

¹⁴ Ma êsêac sêjanjo ku to siac ma bôjanj to laclu ma waba kopaŋa samob, tanj gêjac sakinj lôm dabuŋja njawae nanj su.

¹⁵ Ma kasêga kêkôc gêmjalu njabulakôp to suc ma njagêjnlêlôm samob, tanj sêmasan nj gold to silber nanj, su amboac tonanj.

¹⁶ Alê luagêc ma bukôm to sac, tanj Salomo kêmasanj kêtû lôm dabuŋja nanj, njakopa njawapac sec, tec sêjam dôj kêtôm atom.

¹⁷ Alê tau balinj kêtôm saka 5 ma sêmasanj alê njatêpôê nj kopa balinj amboac saka samuc tagenj. Ma sêsac kopa kêtû o to walô ma kanjanô njakatu gêjam njamôkê tau auc ma alê kêtû luagêcja kêtôm tonanj.

Sêkôc lau Juda sêja Babilon

¹⁸ Go sinjwaganêj kasêga Nebusaradan kêkôc njac dabuŋsêga Seraia agêc dabuŋwaga, tanj kêsô enj njalabu nanj, Sepania ma gejobwaga sacgêdôja têlêac tôj.

¹⁹ Anja malac enj kêkôc gejobsêga, tanj gêjam gôlinj sinjwaga nanj, to lau lemenj tenj tanj ôlinj andanj kinj ma gacgenj sêmoa malac nanj, tôj ma sinjêlêc lanjwa nê kêlêpêwaga, tanj gejob sinjwaganêj njamôkê nanj, to lau towae 60 gamênj njagêdôja, tanj enj kêtap sa anja Jerusalem tau.

²⁰ Kasêga Nebusaradan kêkôc êsêac gêdêj kinj Babilonja, tanj gêmôa malac Ribla.

²¹ Ma anja malac Ribla, tanj gêc gamênj Hamat nanj, kinj Babilonja kêjatu lau gebe sênac êsêac êndu. Amboac tonanj êsêac sêwê lau sêwi nêj gamênj sinj jasêngônj gamênj Babilon.

Gôlinjwaga Judaŋa Gedalia

²² Kinj Babilonja Nebukadnesar kêkêj Ahikam latu ma Sapan dêbu Gedalia kêtû lau njagêdô, tanj Nebukadnesar gêwi sinj gacgenj sêmoa gamênj Judaŋa nanj, nêj gôlinjwaga.

²³ Gêdêj tanj lau Juda nêj laumata to nêj sinjwaga samob sêjô gebe kinj Babilonja kêkêj Gedalia kêtû gôlinjwaga nanj, êsêac dêdêj Gedalia sêja Mispa. Lau tau tonanj nêj njâê tonec gebe Netania latu Ismael agêc Kareia latu Johanan ma Tanhumet latu Seraia anja malac Netopat, agêc Jasiaŋa anja Maka.

²⁴ Ma Gedalia kêtôc lêma gêdêj êsêac to nêj lau ma kêsôm gebe “Atêc taôm êtu lau Babilon nêj laumataŋa atom. Anjônj gamênj tonec ma anam sakinj kinj Babilonja, go amoa njajam.”

²⁵ Mago gêdêj jala tonanjen ηaajôn 7 Netania latu ma Elisama dêbu Ismael anga kinjê gôlôac ηam gêmêj Mispa gêwiη lau 10 ma sêjac Gedalia to lau Juda ma lau Kaldea, taη sêmoa sêwiη en naη, êndu anga Mispa.

²⁶ Go lau samob, lau tolêlôm to lau ηalêlôm sawa kêtômgen, sêwiη siηwaganêj laumata sêwi gamêj siη ma sêsêp Aiguptu sêja gebe êsêac têtêc Kaldeawaga.

Sêwi Jehoiakin siη anga kapoacwalô

²⁷ Gêdêj taη kinj Judaηa Jehoiakin nê jala gêngôn kapoacwalônja kêtû 37 ηaajôn kêtû 12 ma ηabêc 27 naη, Ewilmerodok kêkôc nê gôliη kinja sa, tec en kêmoasiη kinj Judaηa Jehoiakin ma kêgaboac en su anga kapoacwalô.

²⁸ En kêmoasiη en ma gêmac-gêmac biη gêdêj en ma kêkêj en gêngôn lêpôn teη ηaô ma ketoc en sa kêlêlêc kinj ηagêdô, taη sêmoa Babilon sêwiη en naη su.

²⁹ Jehoiakin kêkwalec ηakwê kapoacwalônja su ma genj gêj gêngôn kinjê tebo kêtôm têm samob e gêmac êndu.

³⁰ Gêdêj têm samob, taη en gêmoa mata jaliηa naη, en kêtap nê gêj, taη kêpô lêna naη sa kêtôm bêcgen anga kinjê.

Minj

Minj njabuku Luagêc gêjac minj biñ, tañ kêsêp Samuelnê buku luagêc to Kiñnêñ buku luagêc nan, ñakôniñña, mago ñac-keto-bukuwaga gêjac minj biñ amboac teñ. Eñ keto lau Israel nêñ kiñnêñ minj kêtú ñam luagêcña.

Ñam teñ gebe êwa sa gebe gêñwapac, tañ kêtáp gamêñ kiñña Israel to Judaña sa nan, kêtôm gebe enseñ Anôtônê biñ gêjac mataña su atom. Lau ñapopoc, tañ sêñgôn gamêñ Juda nan, sênaña atom, Anôtô êpuc êsêac tôn e sêñgôm ênê biñ ñanô êsa. Ñac-keto-biñwaga taê gêjam Dawid agêc Salomo nêñ gêñsêga ma Jehosapat agêc Hesekia ma Josia sêwaka sakin Anôtôña sa kêtiam to lau, tañ sêsap Anôtô tôn ñañêñ, tec kêkêñ gêwiñ ñajaña gebe Anôtô taê walô nê lau, tañ sêñgôn gamêñ Judaña nan to êñgôm nê biñ samob ñanô êsa.

Ñam teñ gebe eñ gebe êkip sakin lôm dabuñña ñam sa ma gebe êwaka dabuñwaga to lau Lewi nêñ kôm ñagôliñ to kôm ñalêñ sa amboac tonanğen gebe lau tau tonanğ sêwê kain sakin omña. Ñac-keto-biñwaga gêlic Dawid amboac ñac, tañ kêtú lôm dabuñ to sakin dabuñ toê-toê ñamôkê, tagen eñ tau kêkwê lôm dabuñ sa atom. Kôm tonanğ latu Salomo gêjam kêtôm Kiñnêñ buku gêjac minj.

33

Kiñ Manase anğa Juda

¹ Manasenê jala kêtú 12 gêdêñ eñ kêtú kiñ Judaña ma gêjam gôliñ jala 55 gêñgôn Jerusalem.

² Eñ gêgôm gêñ, tañ Apômtau gêlic gêjac mataanô ñajam atom. Eñ kêdaguc lau tentenlatu, tañ Apômtau kêtin êsêac su gêmuñ lau Israel nan, nêñ mêtê alôb-alôb.

³ Gebe eñ kêkwê gamêñ ñabau, tañ eñ tama Hesekia gesen su nan, sa kêtiam ma kêkwê anôtô jaba Bal nê altar sa ma kêmasañ anôtôo Asera nê ñakatu to gêjam sakin gêdêñ utitalata undambêña samob.

⁴ Eñ kêkwê altar jaba anğa Anôtônê lôm ñalêlôm, anğa gamêñ, tañ Apômtau kêsôm gebe “Anğa Jerusalem aêñoc ñaê oc ênêc enden tônğen” nan.

⁵ Anğa Apômtaunê lôm dabuñ ñamalaculñ lulugen eñ gêboa altar sa gebe lau sênam sakin utitalata undambêña.

⁶ Ma eñ kêkêñ nê latui têtú daja anğa Gaboanğ Hinomña ma gêgôm mectomañ to kêsôm mec jaba tokainğ-tokainğ ma kêtú kênac lau sêmôêc ñacmatê katunğña. Eñ gêgôm gêñ secsêga gêmoa Apômtau lañônemña e gêli Apômtaunê têtac ñandanğ sa.

⁷ Ma kêsôm gebe sêmansañ ñakatu teñ ma kêkêñ gêñ tau kêkô Apômtaunê lôm dabuñ, kêkô anğa gamêñ, tañ Apômtau kêsôm biñ kêpi gêdêñ Dawid agêc latu Salomo nan, gebe “Anğa andu tonec to Jerusalem, tañ aê kajalinğ sa anğa Israelnêñ gôlôacmôkê samob nêñ nan, aê gabe jakêñ ñoc ñaê ênêc enden tônğenğ.

⁸ Ma lau Israel embe tañenğ wamu aêñoc jatu to sêmansañ biñsu samob, tañ aêñoc sakinğwaga Mose kêkêñ gêdêñ êsêac nan, go aê jalôc gebe sêjanda ñoc lau anğa gamêñ, tañ aê kakêñ gêdêñ nêñ tamenğ nan, êtiam atom.”

⁹ Manase kêtim lau Juda to lau Jerusalem e sêgôm sec sêlêlêc lau tentenlatu, tañ Apômtau gesen êsêac su ma lau Israel sêlic nan.

Manase gêjam tau ôkwi

¹⁰ Apômtau gêlêñ biñ Manase to nê lau kêsá propete awenğsunğ, mago êsêac sêkêñ tañenğ atom.

¹¹ Kêtú tonanğña Apômtau kêkêñ kiñ Asuriaña nê sinğwaga nêñ laumata mênğsêgauc Manase ña lêngêc to sêsô eñ tônğ ña kapoacwalô ma sêkôc eñ sêja Babilon.

¹² Enj kêtap nandan sa, go awa gêjac Apômtau, nê Anôtô gebe taê walô enj êtiam ma kékônij tau njanôgenj gédênj tamainênj Anôtô.

¹³ Ketenj mec gédênj enj, go Anôtô kékôc ênê mec sa ma kékênj taja ênê taji e kékênj enj kêtû kinj anja Jerusalem kêtiam. Tec Manase kêtala gebe Apômtau tau enj Anôtô nanô.

¹⁴ Nsawa tenj acgom, go kékewê tunbôm tenj sa kékô Dawidnê malacsêga njamagê gédênj namakenj oc kêsêpna kepenj Gihonja, kédaguc gaboanjenj e jagêdinj kêsô “Katam Inja”, tec kêgi Opel ma sêboa kêpi e nêngenj gêja. Go kékênj sinwaganênj laumata jasênghônj têtôm malac natunbôm gamênj Judaianja samobgenj.

¹⁵ Ma enj kékôc anôtôi jaba to nênj nakatu su anja Apômtaunê andu to altar, tanj enj gêboa sa anja lôc, tê Apômtaunê andu kékô nê, ma anja Jerusalem tau nanj, enj gêjac samob sa ma sêbaliñ sinj kêsêp malac njamagê gêja.

¹⁶ Enj kêtênôc Apômtaunê altar kêtiam ma jakêkênj da wama to da danje ma enj kêtatu Judawaga gebe sênam sakinj êndênj Apômtau, Israel nênj Anôtôgenj.

¹⁷ Lau sêkênj da anja gamênj nabau njanôdô gêwiñ, mago sêkênj gédênj Apômtau, nênj Anôtô taugenj.

Manasenê gôlinj gêjac pep

¹⁸ Gênj njanôdô samob, tanj Manase gégôm mec tanj enj ketenj gédênj nê Anôtô ma binj, tanj propete sêsôm gédênj enj sêjam Apômtau, lau Israel nênj Anôtô lanjô nanj, teto sa samob gêc “Kinj Israelja nênj minj” nalêlôm.

¹⁹ Manase nê mec to Anôtônê njanôdô, nê sec nalênj, tanj enj gégôm gêmunj gêjam tau ôkwiña nanj, ma gamênj sakinjja to anôtô Asera nê nakatu, tanj enj kêmasanj to anôtôi jaba samob, tanj enj gêjam sakinj nanj, samob teto sa gêc “Propetenênj Minj”.

²⁰ Manase gêc nê béc gêc gêwiñ tamai ma sêsunj enj anja nê andu kapôênj ma nê latu Amon kêtû kinj gêjô enj su.

* kêtiam atom.

* 33:20: Buku luagêc tonanj tanjô njanôgenj, nanô tau gêc

Esra

Esrané buku tonec gêjac têku Minṭau ṅabuku luagêc. Lau Juda, taṅ sêṅgônṅ kapoacwalô anṅa Babel naṅ, nêṅ ṅagêdô sêmu sêja nêṅ malacmôkê ma sêkwê nêṅ malac Jerusalem sa to sêwaka sakinṅ omṅa sa kêtiam.

Êsêac têdênaṅ miṅ tau kêsêp ṅasêbu têlêac gebe

1. Mòkêlatu 1-2 Lau Persia nêṅ kiṅsêga Kirus kêtatu lau Juda nêṅ toṅ ṅamataṅa gebe sêmu sêna nêṅ gamêṅ.
2. Mòkêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lôm dabuṅ sa kêtiam ma sêjac kawi lôm tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakinṅ omṅa sa kêtiam.
3. Mòkêlatu 7-10 Jala ṅagêdô gêjaṅa acgom, go Esra gêwê lau Juda nêṅ toṅ teṅ sêô lasê Jerusalem amboac tonanṅ. Esra kêtjala Anôtônê biṅsu kêtû tônṅ eṅ, tec kêmasanṅ lêṅ teṅ gebe lau Juda sêwi nêṅ lauo jaba, taṅ sêjam naṅ, siṅ gebe sejop lau Israel nêṅ biṅlênsêṅ, taṅ gêjam gôliṅ nêṅ sakinṅ dabuṅ ṅalêṅ naṅ.

Kiṅ Kirus nê jatu

¹ Gêdêṅ jala ṅamataṅa, taṅ Kirus kêtû kiṅ Persiaṅa naṅ, Apômṭau kêkac kiṅ Persiaṅa Kirus nê ṅalêlôm gebe êṅgôm biṅ, taṅ Apômṭau kêkêṅ gêdêṅ propete Jeremia geoc lasê naṅ, ṅanô êsa. Kirus kêkêṅ biṅ ṅa awasuṅ ma keto papia gêwiṅ kêtôm nê gamêṅ gôliṅṅa gêja gebe

² “Kiṅ Persiaṅa Kirus kêsôm biṅ amboac tonec gebe Apômṭau, Anôtô undambêṅa, kêkêṅ nom ṅagamêṅ samob kêsô aê ṅalabu. Ma eṅ kêtatu aê gebe jakwê ênê andu teṅ sa anṅa Jerusalem, taṅ gêc gamêṅ Judaṅa naṅ.

³ Anôtô êwiṅ nê lau, taṅ sêmoa sêwiṅ amac naṅ, ma sêndi ma sêpi Jerusalem, taṅ gêc gamêṅ Judaṅa naṅ, sêna gebe sêkwê Apômṭau, Israelnêṅ Anôtô nê andu sa êtiam. Eṅ Anôtô taṅ gêṅgônṅ Jerusalem naṅ.

⁴ Ma nê lau ṅapopoc, taṅ sêmoa malac gêdêṅ-gêdêṅgeṅ amboac lau jaba naṅ, têtap moasiṅ sa anṅa lau malac taṅṅa. Lau sêkêṅ silber to gold ma waba to bôc êndêṅ êsêac ma sêkêṅ da êtôm nêṅ ṅalêlôm êkac êsêacṅa êtu Anôtônê andu anṅa Jerusalemṅa.”

Lau kapoacwalôṅa sêmu sêja Jerusalem

⁵ Go gôlôacmôkê Juda to Benjamin nêṅ laumata dêdi sêwiṅ dabuṅwaga to lau Lewi. Êsêac lau taṅ Anôtô kêkac êsêac gebe sêpi sêna ma sêkwê Apômṭaunê andu sa anṅa Jerusalem naṅ.

⁶ Ma lau malacm samob sêjam êsêac sa ma sêkêṅ silber to gold ma waba to bôc ma awamata êjamgeṅ gêwiṅ gêṅ, taṅ êsêac sêkêṅ kêtû ṅalêlôm kêkac êsêacṅa naṅ.

⁷ Kiṅ Kirus kêkôc Apômṭaunê andu ṅalacṅu, taṅ Nebukadnesar kêjaṅgo su anṅa Jerusalem ma kêkêṅ kêsô ênê anôtônê andu gêja naṅ, kêsa gêmêṅ amboac tonanṅgeṅ.

⁸ Kiṅ Persiaṅa Kirus kêkêṅ lacṅu tau gêdêṅ kanomwaga Mitradat ma eṅ kêsa sa gêdêṅ gôliṅwaga Judaṅa Sesbasar.

⁹ Ma waba tau ṅanamba amboac tonec gebe suc gold 1,000 ma suc silber 1,000 ma lacṅu da jadaṅṅa 29.

¹⁰ Lacṅu gold 30 ma silber 2,410 ma lacṅu ṅagêdô 1,000.

¹¹ Lacṅu gold to silber samob kêpi tageṅ kêtôm 5,469. Gêdêṅ taṅ sêwê lau kapoacwalôṅa anṅa Babilon sêpi sêja Jerusalem sêja naṅ, Sesbasar kêkôc gêṅ samob tonanṅ ṅai gêwiṅ.

2:1-70 Lau taṅ sêwi kapoacwalô anṅa Babel siṅ ma sêmu sêja Juda naṅ, nêṅ gôlôacmôkêṅ nêṅ ṅaê to nêṅ namba kêsêp mòkêlatu tonec.

3

Sêmasañ sakinj ñagôlinj

¹ Lau Israel sêngôn nêj malac gêdên-gêdêngej su acgom, go gêdên ajôn kêtû 7 mêngeô lasê êsêac samob sêkac taun sa anja Jerusalem.

² Go Josadak latu Jesua to nê dabunwaga ma Sealtiel latu Serubabel to nê lasitêwai dêdi ma sêboa Israelnêj Anôtô nê altar sa gebe sêkênj daja ênsac ñaô kêtôm teto gêc Anôtônê ñac Mose nê binju.

³ Êsêac sêboa altar tau kêkô ñamala langwa gebe têtêc taun kêtû lau gamênj tonanja. Ma sêkênj daja gêsac altar gêdênj Apômtau tau kêtôm bêbêc to kêtulagenj.

⁴ Êsêac sêlic Om Bec kêtôm teto gêc, go sêkênj daja kêtôm bêcgej kêtôm jatu ñadênanj.

⁵ Tonan su, go êsêac sêkênj daja kêtôm bêcgej sêmoa to sêkênj daja ajôn mêngeô lasênja ma gêdênj Apômtaunê om samob kêtôm ñajatu gêc nan, ma da tañ ñac teñ êkênj êndênj Apômtau êtôm nê ñalêlôm êkac en nan.

⁶ Gêdênj ajôn kêtû 7 ñabêc ñamataja êsêac sêjac m gebe sêkênj daja gêdênj Apômtau. Mago sêkênj nomban kêtû Apômtaunê lôm dabunja su atom tagenj.

⁷ Amboac tonan êsêac sêkênj mone gêdênj sêpapocwaga to kamunda ma gênj sêninj to sênômja ma katêkwi gêdênj lau Sidon to Turu gebe semboj kaseda anja lôc Lebanon sêsêp gwêc sêna Jope êtôm tañ kinj Persianja Kirus gêlôc sa nan.

Sêjac m kôm sêkwê lômdabunja

⁸ Gêdênj jala kêtû luagêcja, tañ êsêac sêo lasê Anôtônê andu ñamala anja Jerusalem su nan, ñaajôn kêtû luagêcja Sealtiel latu Serubabel agêc Josadak latu Jesua sêjac m kôm tau sêwinj nêj lasitêwai ñagêdô ma dabunwaga to lau Lewi ma êsêac samob, tañ anja kapoacwalô sêmu sêmênj Jerusalem nan. Êsêac sêkênj lau Lewi, tañ nêj jala kêtû 20 ma kêlêlêc nan, gebe sejop kômwaga, tañ sêkwê Apômtaunê andu nan.

⁹ Ma Jesua gêwinj latui to nê tawanj ma Juda latu Kadmiel to nê latui sejop Anôtônê andu ñakômwaga sêwinj Henadad latui to lau Lewi nêj latunj to nêj tawanj.

¹⁰ Ma gêdênj tañ sêkwêwaga sêu nomban Apômtaunê lôm dabunja nan, dabunwaga sêsô nêj ñakwê dabun ma sêwê todauc ma Asap latui, lau Lewi, toongej gebe sêlambinj Apômtau kêtôm ñagôlinj, tañ kinj Israelja Dawid kêkênj nan.

¹¹ Ma êsêac sêjam wê sêjô taun awenj, sêlambinj to sêjam danje gêdênj Apômtau
“Gebe en ñac gabêjam

ênê têtac gêwinj Israelja ênêc endenj tôngej.”

Gêdênj tañ êsêac sêlambinj Apômtau nan, lau samob sêjam lasê sêpuc awenj sagenj gebe sêu Apômtaunê andu ñanomban sugac.

¹² Mago dabunwaga to lau Lewi ma laumata gôlôacmôkêja nêj lau ñanô taêsam, tañ sêlic lôm dabun ñamataja su nan, sêlic andu wakuc tonec ñanomban ma têtanj tanjiboa kapôênanô. Mago nêj ñagêdô taêsam sêjam lasê kapôênj kêtû têtû samucja.

¹³ Amboac tonan lau têtôm atom gebe sêwa sêjam lasê ñabêlêc to launênj tanjiboa êkôc gebe lau sêjam lasê ña awenj kapôênj ma sêjô ñaôndu gêja nêngej.

4:1-5:17 Lau Juda sêkôc kôm sêkwê lôm dabunja sa, mago nêj ñacjo sebe sensej êsêac. Tagenj propete Hagai agêc Sakaria sêpuc êsêac tônj. Gêdênj tañ ñacjo sêlênsônj êsêac ñapan nan, lau Persia nêj gôlinjwaga, tañ sejop gamênj Judanja nan, teto papia gêdênj nêj kinj Darius, tañ gêjô Kirus su nan ma teten enj gebe êmbêlêm kinj Kirus nê minjkatonj, oc êtap Kirusnê jatu sa gebe lau Juda sêkwê nêj lôm dabun sa êtiam me masi.

6

Sêkwê lôm dabun sa. Lôm dabun ñakôm

¹ Go kiñ Darius kêjatu biñ gebe sensom andu papianja ôkwi gebe sêjac miñkatoñ samob sa gêc andu tonañ.

² Ma anja Media ñamalacsêga Ekbatana êsêac têtap papia lunj tenj sa. Biñ tanj teto kêsêp papia tau nanj gebe “Miñkatoñ.

³ Gêdêñ kiñ Kirus nê gôlinj ñajala ñamataña kiñ Kirus tau kêjatu biñ tonec gebe Biñ tonec kêkanônñ Anôtônê andu anja Jerusalem. Êsêac sêkwê andu tau sa êtu gamêñ sêkêñ da to dajaña êtiam. Lôm ñasaginj êmu êpi amboac saka 15 to ñagêbôcña amboac saka 15 amboac tonanjenj.

⁴ Êsêac sêkêñ poc dênanj têlêac ênsac tau ñaô ma sênsac ka palanj êtu saginj ñakanô. Kôm ñaôli samob êsa anja kiñnê kanom.

⁵ Ma akêñ Anôtônê andu ñalac lu gold to silber, tanj Nebukadnesar kêjanjo su anja lôm dabunj Jerusalemña ma kejonj gêmêñ Babilon nanj, êmu êna lôm dabunj, tanj êkô Jerusalem nanj êtiam. Akêñ samob êkô ñamala anja Anôtônê andu.”

Kiñ Darius kêjatu gebe sêkôc kôm sa êtiam

⁶ Go kiñ Darius kêsakinj biñ tau ñagêjô amboac tonec gebe “Êndênj gôlinjwaga gamêñ, tanj gêc bu ñamakenj ônêña nanj, Tatenai agêc Sedarbosenai to nê lau ñagêdô, tanj anjônj gamêñ ñamakenj ônêña nanj. Amoa jaêc gamêñ tonanj.

⁷ Alinj Anôtônê andu ñakôm su êndênj lau Juda nêñ gôlinjwaga to kasêga taunjenj. Êsêac sêkwê Anôtônê andu sa êtiam êkô ñamala lanjgwa.

⁸ Aê kajatu biñ ñagêdô, tanj kêkanônñ amacnêm lênj anam lau Juda nêñ kasêga sanja gebe sêkwê Anôtônê andu sa êtiam. Akêñ ñaôli samucgenj êndênj lau tonanj ma anam ñagêdô tôñ atom. Akôc mone, tanj lau anja bu ñamakenj ônêña sêkêñ êtu takis nanj, sa anja kiñnê kanom ma anam ôli lau tonanj solop ma êtôm ñanocgenj.

⁹ Ma gênj samob, tanj êsêac sêpô lêna gebe sêkêñ êtu dajaña sêkêñ êndênj Anôtô undambêña amboac bulimakao ñalatu kapoac ma domba kapoac to ñalatu akêñ êndênj êsêac. Ma akêñ polom ñanô to gwêc ma wain to niptêkwi êtôm tanj dabunjwaga Jerusalemña sêsôm nanj, akêñ êndênj êsêac topalêgenj êtôm bêcgenj.

¹⁰ Gebe êsêac sêkêñ da ñajamanô êndênj Anôtô undambêña ma tetenj mec êtu kiñ to latuinja gebe sêmoa matenj jali.

¹¹ Aênjoc jatu tenj gêc gebe Ñac tenj embe ênam biñ tonec ôkwi, go sêkip ka gêbôc tenj sa anja ênê andu ma sênac enj êpi ka tau ma nê andu êtu lënduc tenj êtu ênê kesonja.

¹² Ma Anôtô, tanj kêkêñ nê ñaê gêc andu tonanj nanj, êku kiñ to lau samob, tanj sêmêtôc lemenj gebe sênjgêli jatu tonec ma sensenj Anôtônê andu, tanj kêkô Jerusalem nanj, tulu sênaña tomalagenj. Aê Darius kajatu biñ tonec. Sênjgôm ñanô êsa toôlinj palêgenj.”

Sêjac kawî lôm dabunj tau

¹³ Go gôlinjwaga bu ñamakenj ônêña Tatenai agêc Sedarbosenai ma êsêagêcnênj laumata, tanj sêwiñ êsêac nanj, sêgôm gênj samob, tanj kiñ Darius kêjatu sa nanj, ñanô kêsa toôlinj palêgenj.

¹⁴ Ma lau Judanênj laumata sêkwê andu tau têtû wakac kêtû propete Hagai agêc Ido latu Sakaria nêñ biñ seoc lasêña. Êsêac sêjac dabinj andu tau kêtôm Israelnênj Anôtô nê jatu to kiñ Persianaña Kirus agêc Darius ma Artakerkes sêjatu.

¹⁵ Ma êsêac sêjac dabinj andu tau gêdênj ajônj Adar ñabêc kêtû têlêacña. Gêdênj tonanj kiñ Darius nê gôlinj ñajala kêtû 6.

¹⁶ Ma lau Israel to dabunjwaga ma lau Lewi to êsêac ñagêdô, tanj sêmu sêmênj anja kapoacwalô nanj, sêlic nêñ om sêjac kawî Anôtônê lôm dabunja totêntac ñajamgenj.

¹⁷ Gêdênj tanj êsêac sêjac kawî Anôtônê andu tonanj nanj, êsêac sêkêñ bulimakao kapoac 100 to domba kapoac 200 ma domba ñalatu 400 kêtû daja, kêtû da ensenj lau Israel samob nêñ sec sunja. Ma êsêac sêkêñ noninj kapoac 12 kêtôm Israel nêñ gôlôacmôkê ñanamba.

18 Ma êsêac têdênanj dabunwaga to lau Lewi nêj tonj kêtû sênam sakinj Anôtô anja Jerusalemja kêtôm teto gêc Mosenê buku nanj.

Sej Pasa

19 Gêdêj ajônj namata nabêc 14 êsêac, tanj sêmu sêmêj anja kapoacwalô nanj, sêlic om Pasa.

20 Gebe dabunwaga to lau Lewi sêjam dabun taunj kêtû têtû selecja. Êsêac samob têtû selec su, amboac tonanj sêjac domba Pasaña kêtû lau kapoacwalô samob, tanj sêmu sêmêj nanj, kêtû nêj dabunwaga najêdô ma êsêac taunja gêwiñ.

21 Ma lau Israel samob, tanj sêmu anja kapoacwalô sêmêj nanj, to êsêac samob, tanj sêbiñ taunj tônj sêwiñ êsêac ma sêkac taunj su anja lau gamêj tonanja nêj najêmui gebe sênam sakinj Apômtau, Israelnêj Anôtô nanj, samob sej Pasa tau.

22 Ma êsêac sêlic om polom najucja tonanj kêtôm bêc 7 totêntac najamgej gebe Apômtau gêgôm êsêac têtac najam kêsa to gêjam kinj Asuriaña nê najêlôm ôkwi gêdêj êsêac. Amboac tonanj kinj tau gêjam êsêac sa kêtû kôm Anôtô, Israelnêj Anôtô nê lôm dabunja. * March najasawa.

7

Esra to lau sêmêj Jerusalem

1 Gêj tonanj su acgom, go Esra kêpi anja Babilon gêmêj gêdêj tanj kinj Persiana Artakerkes gêjam gôlinj gamêj nanj. Esra enj Asaria latu, nanj Kilkia latu,

2 nanj Salum latu, nanj Sadok latu, nanj Ahitub latu,

3 nanj Amaria latu, nanj Asaria latu, nanj Meraiot latu,

4 nanj Serajah latu, nanj Usi latu, nanj Buki latu,

5 nanj Abisua latu, nanj Pinahas latu, nanj Eleasar latu, nanj dabunwaga Aron latu.

6 Esra tau tonanj anja malac Babilon kêpi Jerusalem gêja. Enj kêtû biñsutauteñ, tanj kêjala Mosenê biñsu, tanj Apômtau, Israelnêj Anôtô kêkêj nanj, tomalagenj, Ma kinj kêkêj gêj samob, tanj enj ketenjanj, gebe Apômtau, ênê Anôtônê lêma gejob enj.

7 Gêdêj tanj kinj Artakerkes nê jala gôlinja kêtû 7 nanj, lau Israel nêj najêdô sêpi Jerusalem sêja amboac tonanjenj ma dabunwaga to lau Lewi ma lau wêña to gejobwaga sacgêdôña ma sakinjwaga lôm dabunja sêwiñ.

8 Ma Esra gêo lasê Jerusalem gêdêj kinjê jala gôlinja kêtû 7 najajônj kêtû lementenja.

9 Gêdêj ajônj namata nabêc namataña enj gêdi anja Babilon ma gêdêj ajônj kêtû lementen najêc namataña enj gêo lasê Jerusalem gebe ênê Anôtônê lêma najam kêkêj ajunjanj.

10 Esra nê najêlôm kêkac enj gebe êndônj tau e êjala Apômtaunê biñsu to êngôm nanô êsa ma êndônj najôlinj to jatu anja Israel.

Papia tanj kinj Artakerkes kêkêj gêdêj Esra nanj

11 Biñ tonec kêsêp papia, tanj kinj Artakerkes kêkêj gêdêj dabunwaga to biñsutauteñ Esra, tanj kêjala Apômtaunê biñsu to najôlinj, tanj Anôtô kêkêj gêdêj Israel nanj kêtû tonj.

12 “Kinj samob nêj kinj Artakerkes nê papia êndêj dabunwaga Esra, Anôtô undambêña nê biñsu najiñsutêna.

13 Aê kajatu biñ tonec gebe lau Israel nêj tenj me nêj dabunwaga to naj Lewi tenj, tanj gêmoa naj gamêj kinja ma nê najêlôm êkac enj gebe êna Jerusalem nanj, êtôm gebe êwiñ aôm êna.

14 Aê kinj to naj lau sejenj 7 asakinj aôm gebe ônac gamêj Juda to Jerusalemja kêsi ma ônam dôj najiñ êpi aômnêm Anôtônê biñsu, tanj kêsêp aôm lêmam nanj.

15 Ôkôc silber to gold, tanj aê kinj ma naj sejenja akêj toma najêlôm samucgenj gêdêj Israelnêj Anôtô, tanj gêngônj Jerusalem nanj, ôna amboac tonanjenj.

* 6:22: Adar katu lau Juda nêj ajônj namuja nanj February to

16 Ôkôc silber to gold samob, tañ aôm oc ôtap sa anğa gamêñ Babilonña samucgeñ nañ ma da, tañ lau Israel to nêñ dabuñwaga sêkêñ tonêñ ñalêlôm samucgeñ êtu nêñ Anôtônê andu anğa Jerusalem nañ.

17 Mone tonañ aôm ôkôc ma ônam ôli bulimakao kapoac to domba kapoac ma domba ñalatu êwiñ da kelen to wain, tañ sêkêc êtu da nañ. Ôkêñ gêñ tau êtu da ênsac aômnêm Anôtônê andu ñaaltar, tañ kêkô Jerusalem nañ.

18 Ma aôm to nêm lasitêwai anğôm silber to gold, tañ gacgeñ gêc nañ, êtôm amac alic ñajam ma êtôm amacnêm Anôtônê biñ nañ.

19 Laclu tañ sêkêñ gêdêñ aôm kêtú Anôtônê andu ñasakin nañ, aôm oc ôkêñ tomalagen ênêc Anôtô lañônêmña anğa Jerusalem.

20 Gêñ ñagêdô samob, tañ embe ôpô lêna êtu Anôtônê anduña nañ, ma gêñ tañ gêjac aôm ñawae gebe ônam ôliña nañ, ôkôc ñamone sa anğa kiñnê kanom.

21 “Ma aê, kiñ Artakerkes, ñoc jatu gêdêñ kanomwaga samob, tañ sêmoa bu ñamakeñ ônêña nañ, gebe akêñ gêñ samob, tañ dabuñwaga Esra, Anôtô undambêña nê biñsu ñabiñsutêna eteñ êndêñ amac nañ topalêgeñ.

22 Akêñ silber e naêtôm talu 10 to polom ñanô ñadôn 100 ma wain ñagasuc 100 to niptêkwi ñagasuc 100 ma gwêc akêñgeñ.

23 Gêñ samob, tañ Anôtô undambêña kêjatu sa nañ, anğôm ñanô êsa toôlim palêgeñ êtu Anôtô undambêña nê anduña gebe ênê têtac ñandan êsa êtu kiñnê gamêñ to nê latuñña atom.

24 Ma aêac akêñ ñawae êndêñ amac amboac tonanğeñ gebe ajac jao gebe amac akôc takis tokaiñ-tokaiñ anğa êsêac dabuñwaga to lau Lewi ma lau wêña to gejobwaga katamña ma sakinwaga lôm dabuñña to sakinwaga Anôtônê anduña samob nêñ teñ atom.

25 “Ma aôm Esra ôjaliñ gôliñwaga to mêtôcwaga sa êtôm nêm Anôtônê kauc, tañ gôwê kaiñ nañ gebe sêmêtôc lau samob, tañ sêñgôn bu ñamakeñ ônêña nañ. Êsêac sêmêtôc lau samob, tañ sêjala Anôtônê biñsu su nañ to êsêac, tañ sêjala biñsu su atom tagen nañ, ôndôn êsêac acgom.

26 Ma êsêac tañ tañeñ wamu nêm Anôtônê biñsu to kiñnê jatu atom nañ, sêmêtôc êsêac solopgeñ, êsêac sêmac êndu me sêmasuc êsêac me sênam ôli nêñ keso ña nêñ waba me sêñgôn kapoacwalô.”

Esra kêlanem Anôtô

27 Esra kêsôm gebe “Aweñ gêoc Apômtau, aêac tameninêñ Anôtô, tañ kêkêñ kauc amboac tonañ kêsêp kiñnê ñalêlôm gebe êñgôm Apômtaunê andu, tañ kêkô Jerusalem nañ, ñawae êsa.

28 Ma kêmoasiñ aê e kiñ to nê lau señeñ ma nê lau ñactêkwa sêlic aê ñajam. Aê têtac kêpa su gebe Apômtau, ñoc Anôtô nê lêma gêwiñ aê ma gajac laumata Israelña sa gebe sêpi sêwiñ aê sêna.”

8:1–10:44 Esra gêwê lau Juda sêmu sêja Jerusalem ma kêmasañ biñsu gebe Judawaga sênam lauo jaba êtiam atom ñamiñ kêsêp ñasêbu tonec.

Job

Sadañ kêsasê Jobnê kékêñ gêwiñ

¹Ñac teñ gêmoa gamêñ Usña, ênê ñaê gebe Job. Ñac tau kêsasê nê lêt tolanônêm sawagen ma eñ ñac gédêñ. Eñ ketoc Anôtô sa to gejob tau gédêñ sec.

²Ênê latui 7 to latuio têtêac.

³Ênê domba 7,000 to kamele 3,000 ma bulimakao 1,000 to donki 500 sêmoa. Ma sakinwaga taêsam sêmoa, tec eñ kêtú ñac tolêlôm kêtêlêc lau ñagêdô, tañ sêngôn gamêñ oc kêpi ña nañ, su ñêngeñ.

⁴Eñ latui seno moasiñ gêjô tau-gêjô tau anga nêñ andu kêtôm ñanocgeñ ma sêkalem luñio têtêac mênseñ moasiñ sêwiñ taun.

⁵Ma gédêñ bêc samob, tañ moasiñ tonan gêbacnê nañ, Job gêdi sa gédêñ bêbêc kanucgeñ ma kékêñ daja kêtôm êsêacnêñ namba, kêtú nê gôlôac têtú selecña. Eñ gêgôm gêñ tonan ñapan, gebe eñ taê gêjam gebe “Moae latuci sêgôm sec ma sêsêm biñ alôb-alôb kêpi Anôtô anga nêñ ñalêlôm.”

⁶Gédêñ bêc teñ lau undambêña jasêpi tagen gebe sêkô Apômtau lanônêmña. Ma Sadañ gêo lasê gêwiñ êsêac amboac tonan.

⁷Apômtau kêtú kênac eñ gebe “Ma aôm gômôên anga ondóc.” Sadañ sêjô eñ awa gebe “Aê gaja ônê ma gamêñ onec to gajac laoc nom ñagamêngeñ.”

⁸Go Apômtau kêsôm gédêñ Sadañ gebe “Aôm gôlic ñoc sakinwaga Job me masi. Ñac teñ kêtôm eñ gêmoa nom atom. Eñ kêsasê nê lêt tolanônêm sawagen ma eñ ñac gédêñ. Eñ ketoc aê sa ma gejob tau gédêñ sec.”

⁹Sadañ gêjô Apômtau awa gebe “Job tau ketoc aôm sa ñaômageñ me.

¹⁰Aôm lêmam kôpiñ eñ to nê gôlôac ma nê gêñ samob auc. Aôm gôjam mec kôm samob, tañ eñ gêjam nañ, ma nê bulimakao to domba seola gamêñ auc.

¹¹Mago galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac ênê gêñ samob acgom, go eñ êpuc boa aôm êpi têtêlamgeñ.”

¹²Tec Apômtau kêsôm gédêñ Sadañ gebe “Amboac tonan ênê gêñ samob kêsêp aôm lêmam, mago eñ tau ôli tagen, tec ômoasac atom.” Tec Sadañ gêwi Apômtau lanônêmña siñ.

Jobnê latuñio to ñac ma awa samob gêjaña

¹³Gédêñ bêc teñ Job latuio to ñac señ moasiñ sêngôn ñacsêganê andu,

¹⁴ma ñac teñ kêtêti jagaô lasê gédêñ Job ma kékêñ ñawae tonec gebe “Bulimakao sêkac nom ôkwi ma donki têna señ gêgwan sêmoa êsêac ñagala,

¹⁵go lau Saba mênsejañgo bôc samob su ma sêjac nêñ sakinwaga samob ña siñ êndu. Aê taucgeñ, kasêp siñ sawa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndên aôm.”

¹⁶Eñ kêsôm biñ gêmoa ma ñac teñ mêngeô lasê ma kêsôm gebe “Ôsic kêtêc e geñ domba to ñagejobwaga samob su. Aê taucgeñ gawê sa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndên aôm.”

¹⁷Eñ kêsôm biñ gêmoa ma ñac teñ mêngeô lasê ma kêsôm gebe “Lau Kaldea nêñ sêjañgowaga ton têtêac sêjac siñ gédêñ aêc ma sêkôc kamele samob su to sêjac nêñ sakinwaga samob endu, aê taucgeñ kasêp siñ sawa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndên aôm.”

¹⁸Eñ kêsôm biñ gêmoa ma ñac teñ mêngeô lasê ma kêsôm gebe “Aôm latômio to ñac señ moasiñ sêngôn ñacsêganê andu,

¹⁹go mu ilai kêsasê anga gamêñ sawa. Mu ilai jakêpi andu ñakêclêsu aclê ma andu kêku sa jakêkônin lau wakuc tau e samob sêmac êndu. Aê taucgeñ gawê sa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndên aôm.”

²⁰ Go Job gêdi e kakac nê ñakwê gêngic to kêkaliñ mômêlauñ su ma gêu tau gêc nom ma keten mec.

²¹ Enj kêsôm gebe “Tinoc kêkôc aê toôlic ñaôma ma jawi nom siñ toôlic ñaômagenj amboac tonañ. Apômtau kêkênj ma Apômtau kêkôc su. Aê jalambiñ Apômtaunê ñaê.”

²² Gêñwapac samob tonañ ñai kêtap Job sa, mago enj gêgôm sec tenj atom me kêtiñ biñ kêpi Anôtô atom.

2

Sadanj kêsâe Job kêtiam

¹ Gêdênj bêc tenj lau undambêña jasêpi tagenj kêtiam gebe sêkô Apômtau lanjônêmña. Ma Sadanj gêô lasê gêwiñ êsêac amboac tonañgenj.

² Apômtau katu kênac Sadanj gebe “Ma aôm gômôênj anja ondoc.” Sadanj gêjô Apômtau awa gebe “Aê gaja ônê ma gamênj onec to gajac laoc nom ñagamênjenj.”

³ Go Apômtau kêsôm gêdênj Sadanj gebe “Aôm gôlic ñoc sakiñwaga Job me masi. Nac tenj kêtôm enj gêmoa nom atom. Enj kêsa nê lênj tolanjônêm sawagenj ma enj ñac gêdênj. Enj ketoc aê sa ma gejob tau gêdênj sec. Aôm kôkac aê e galôc sa gêdênj aôm, gebe onsenj enj su ñabiñmêgenj. Mago enj kêsap nê kêkênj gêwiñ tônj ñapanj.”

⁴ Sadanj gêjô Apômtau awa gebe “Ñaôlic êjô ñaôlic. Namalac ênac da tau ña gênj samob, tanj gêc enja nanj, gebe êmoa mata jali.

⁵ Galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac Job ôli to nê ñatêkwa acgom, go enj êpuc boa aôm êpi têmbêlamgenj.”

⁶ Tec Apômtau kêsôm gêdênj Sadanj gebe “Amboac tonañ, enj kêsêp aôm lêmam, tagenj onsenj enj su ênaña atom.”

⁷ Go Sadanj gêwi Apômtau lanjônêmña siñ ma kêkênj kamoc gêjac têc Job ôli auc.

⁸ Ma Job kêkôc ku ñapopoc tenj ma kêgabe nê kamoc ñatêkwi gêngônj wao ñaô.

⁹ Ma nê awê kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm kôsap nê kôkênj gêwiñ tônj ñapanj me. Ôpuc boa Anôtô ma ômac êndumañ.”

¹⁰ Job gêjô enj awa gebe “Aôm kôsôm biñ kêtôm awê meloc tenj. Aêac takôc moasiñ anja Anôtônêgenj, ma takôc gêñwapac atom me.” Gêñwapac samob tonañ ñai kêtap Job sa, mago enj kêsôm biñ sec tenj kêsa awasunj atom.

Jobnê ñac têtêac têtú ñaclenj enj

¹¹ Ma Jobnê lau têtêac sêmoa, Elipas anja malac Teman agêc Bildad anja gamênj Sua ma Sopar anja gamênj Nama. Êsêac sêñô gêñwapac kêtap Job sa ñawae, tec sêmasanj biñ sêwiñ taunj ma dêdi sebe sênac enj kêsi to sênac enj têtac tônj.

¹² Êsêac sêsa jaêcgenj ma sêlic Job, mago sêjala enj atom. Gêdênj tanj sêjala enj nanj, êsêac sêpuc tanjiboa sa ma têtanj ñanô. Êsêac sêkac nanj ñakwê gêngic ma sêpalip kekop kêpi gêja ma kêsêp mêngêsac êsêac mômêñapac.

¹³ Go sêñgônj sic sêñgônj nom sêwiñ enj kêtôm bêc 7 to gêbêcauc 7, ma lau tau nêñ tenj kêsôm biñ gêdênj enj atom, gebe êsêac sêlic gebe ênê ñandanj kapôênjanô.

3

Job kêtanj tanjiboa kêtú têna kêkôc enja

¹ Násawa tonañ gêbacnê, go Job gêôc awa sa ma kêpuc boa bêc têna kêkôc enja

² ma enj kêsôm gebe

³ “O Apômtau, ôpuc boa bêc tinoc kêkôc aêña ma ôpuc boa gêbêc tamoc kêka aê lasêña.

⁴ O Anôtô, ônam bêc tau ôkwi e ñakesec êsa ma ñawê êpô bêc tau to taêm ênam bêc tau êtiam atom.

5 Gêmac nakanuc to gêsujbôm êkôm bêc tau auc,
ma tao nakesec ênsañ auc.

Oc ênam kanuc êtakê bêc tonañ.

6 Ôkêñ gêsujbôm êndanğonğ gêbêc tonañ su,
gebe sêsa gêbêc tonañ sa êwiñ jala nábêc nágêdô atom,
ma sêndênanğ bêc tau êsêp ajonğ nábêc atom amboac tonañgenğ.

7 Gêbêcauc tonañ ênam njanô teñ atom,
ma lau têtú samuc to sênam lasê êtu gêbêc tonañña atom.

8 Lau-sêpuc-boawaga sêpuc boa bêc tonañ,
êsêac têtôm gebe sêkalem gêñsêga tonğaclai.

9 Ônsañ gêbêc tonañ nautitalata gelenğ matañña auc
ma êkêñ mata gebe êu bônğ elêmé
to êlic gamêñ elendenğ gêlôm atomanô.

10 Ôpuc boa gêbêcauc tonañ, gebe gêbôc tinoc têtacelêlôm auc atom,
ma gêsañ gêñwapac auc gêdêñ matocanô atom.

11 Aê gamac êndu gêdêñ tinoc kêkôc aê nanğ
ma kasa gamêñ tomatêgenğ atom kêtu agenğña.

12 Tinoc kêkêñ aê gaêc enğ labum njanô
ma kêkêñ su gêdêñ aê ganôm kêtu agenğña.

13 Gêñ amboac tonañ embe masi,
go galoc jamanğenğ tec janêc ma jalêwanğ tauc.

14 Aê oc janêc jawiñ kiñ to gôliñwaga nomğña,
tañ sêboa nêñ sêô sa nanğ.

15 Aê oc janêc jawiñ kasêga tolêlôm goldğña,
tañ sêboa silber sa kêpi nêñ andu e mênğgêc nanğ.

16 Aê jatôm njanalê, tañ têna gêjam enğ su ma sêsunğ kelecgenğ nanğmanğ,
jatôm njanalê dedec, tañ sêlic njanwê atomanô nanğ.

17 Anğga gamêñ tônê lau sec sênğôm sec êtiam atom,
ma lau, tañ sim taunğ su e tekwenğ gêbac nanğ, sêlêwanğ taunğ.

18 Lau kapoacwalônğ sêmoa tobiñmalônğenğ anğga gamêñ tônê,
ma nêñ gejobwaga kapoacwalônğ sêkac êsêac êtiam atom.

19 Lau saunğ to kapônğ sêmoa tônê têtôm taunğenğ
ma sakiñwaga êsô nê njanau njanabu êtiam atom.

20 “Anôtô kêkêñ njanwê kêpô njan, tañ gêôc gêñwapac nanğ,
ma mata jali gêdêñ njan, tañ gêmoa tonğalêlôm njanakic nanğ, kêtu agenğña.

21 Êsêac sêjam awenğ su gêmacanô, gebe êmêñ, mago gêmêñ atomanô.

22 Êsêac sesom gêmacanô kêlêlêc lau sesom awamata su.

Êsêac embe têtap sêlêlôm sa, go têtú samuc njanônğenğ.

23 Njanwê kêpô njan, tañ Anôtô kêsiñ ênê lêñ ôkwi to kêbalanğ ênê intêna auc nanğ, kêtu agenğña.

24 Aê gajam de kêtu njanoc mo

ma aênoc tañihoa kêsa gê tônğenğ kêtôm bu keselenğ.

25 Gêñ samob, tañ katêc nanğ, mênğkêtap aê sa.

Gêñ tañ gêgôm aê katakê nanğ, mênğkêkôniniñ aê tônğ.

26 Njanoc biñmalô masi to kalêwanğ tauc ma gamoa njanêñğ atom,
gêñwapac gêjô tau-gêjô tau njananğ.”

4

Elipas gêlêj biñ Job

- 1 Go Elipas anga malac Teman gêjô enj awa gebe
 2 “Nac tenj embe êsôm biñ êndênj aôm, oc êli aômnmêm ñalêlôm sa me masi.
 Mago asa kêtôm, gebe ênam tau tôngênj.
 3 Ôlic acgom, aôm kôdônj lau taêsam
 ma kôpuc lau-lemenj-palê-palêwaga tônj.
 4 Aômnmêm biñ kêkam ñac, tanj kêka keso nanj sa
 ma gêgôm aduc kêsu ñajana kêsa.
 5 Mago galoc gênjwapac tau mênjgêô lasê aôm,
 tec têkwam gêbac.
 Gênj tau mênjkêtap aôm taôm sa, tec kôtakê.
 6 Aôm kotoc Anôtô sa kêtû nêm taêm kêka ñam me masi.
 Aôm kôsa nêm lênj tolanjômnmêm sawagenj kêtû nêm kôkênj matam ñam me masi.
 7 “Galoc taêm ênam acgom, ñac tobiñmê tenj gêjana su me masi.
 Me sesenj lau gêdênj su ñaômagenj anga ondoc.
 8 Aê galic lau sêsap sec ñakôm
 ma sêsê biñ alôb-alôb kêtû ñawê,
 tec êsêac têtáp biñ alôb-alôb to sec ñanô sa.
 9 Anôtô awajaô ensenj êsêac
 ma ênê têtac ñandanj oc êndanjgac êsêac su.
 10 Lau alôb-alôb têtanj e awenj têtôm lewe.
 Mago Anôtô gêgôm êsêac awenjmê kêsa ma kêtuc nêñ lunlunj popoc.
 11 Êsêac sêmac êndu têtôm lewe, tanj têtáp gwada sa atom nanj,
 ma têtâ nêñ wakuc salinj-salinjênj.
 12 “Galoc biñ tenj kêtáp aê tanjocsunj sa kelecgenj,
 ganjô kêsô tanjocsunj amboac mugenj.
 13 Biñ tau kêtôm mê, tanj gaêc gêdênj gêbêc e kêtakê aê
 gêdênj tanj gaêc bêc e kalinj tauc sinj nanj.
 14 Aê katakê to katênêp
 e ñoc ñatêkwa wiwicgenj.
 15 Mu ñajaôjaô gêju aê kêpi lanjôcanô
 ma ôliclu gêli.
 16 Aê galic gênj tenj kêkô aê lanjôcnêmña,
 mago kajala ñalanjô atom.
 Gênj amboac ñamalac kêkô aê lanjôcnêmña.
 Gamênj ñanênj kêsa, go ganjô awa tenj gebe
 17 ‘Anôtô gêlic ñac dalamatê kêtôm ñac gêdênj me masi.
 Nac tenj kêtôm gebe êwaka tau sa êndênj ñac-kêkênj-enjwaga,
 gebe ênê ñalêlôm ñakênkênj me masi.
 18 Ôlic acgom, Anôtô kêkênj gêwiñ nê sakinjwaga atom,
 ma enj kêtáp nê anjelanênj ñakeso sa.
 19 Embe amboac tonanj, go enj êkênj êwiñ êsêac,
 tanj sênjgônj andu nom nanj, amboac ondoc.
 Êsêacnênj ñam kêsêp kekop, ma sêpip êsêac êndu têtôm moclêlêp.
 20 Êsêac sêmoa matenj jali êndênj bêbêcgenj,
 êtula atomgenj ma sênanja.

Êsêac malenmê enden tòngeṅ, mago ṅac teṅ taê ênam êsêac êtiam atom.
 21 Embe sêndim êsêacnêṅ becobo ṅalêpoa êṅgic,
 oc sêmac êndu ṅamêtê tokauc masigeṅ.'

5

1 “Ômôêcmaṅ. ṅac teṅ oc êjô aôm awam me masi.
 Oc nawê lamu ṅac dabuṅ ondodoc.

2 ṅac meloc nê têtac sec enseṅ eṅ su
 ma kauc gêbôc nê lêmun ênac eṅ êndu.

3 Aê galic ṅac meloc gêmoa gamêṅ teṅ e ṅawakac jagêjam,
 mago aê kapuc boa ênê andu sep tageṅ.

4 Ênê latui têtap gamêṅ sêmoa ṅaṅêṅṅa teṅ sa atom.
 Lau sêkônin êsêac tòn ṅaṅa sêmêtoṅc biṅ ṅamala
 ma ṅac teṅ gêjam êsêac sa atom.

5 ṅac taṅ mo gêjô eṅ naṅ, oc ênin ṅac meloc nê kôm ṅanô.
 Eṅ oc êkôc ṅanô tau sa ṅaṅa gamêṅdani amboac tonarṅeṅ.
 Ma ṅac, taṅ bu gêjô eṅ naṅ, mata katu ênê awamata.

6 Gebe gêṅwapac gêmêṅ ṅaṅa kekop atom,
 ma ṅalêlôm ṅawapac gêlac ṅaṅa nom atom.

7 Masi, ṅamalac tau kêka gêṅwapac lasê,
 kêtôm ja ṅamôsi gêlôb kêpi ṅaṅa ja.

8 “Aê embe jatôm aôm, oc jaê lamu Anôtô,
 ma jansuṅ ṅoc biṅ samob êndêṅ eṅgeṅ êna.

9 Eṅ gêgôm gêṅsêga, taṅ takip ṅam sa naeo.
 Eṅ gêgôm gêṅtalô, taṅ tasa sa tatôm atom naṅ.

10 Eṅ kêkêṅ kom gêjac kêsêp nom
 ma kêkêṅ bu kêmalôm kôm.

11 Eṅ kêsip lau sawa sa
 ma gêgôm lau tonêṅ ṅalêlôm ṅawapac têtac ṅajam kêsa.

12 Eṅ kêlênsônṅ lau, taṅ sêsau sêôc lau naṅ, nêṅ kôm ṅalêṅ, taṅ sêmasaṅ naṅ,
 e êsêac lemeṅ ṅakôm ṅanô masi.

13 Eṅ gêwa laumêtênêṅ kauc kêtu tauṅ nêṅ lakô,
 gebe biṅ, taṅ êsêac sêmasaṅ tokaucgeṅ naṅ, ênaṅa sep tageṅ.

14 Êsêac têtap gamêṅ ṅakesec sa êndêṅ ocsalô
 ma sêlênsageṅ êndêṅ oc êkô ṅaluṅ amboac sêlêsa gêdêṅ gêbêc.

15 Mago Anôtô gêjam mosêbu sa ṅaṅa lau awenṅsuṅ
 ma gêjam lau-sêpô-lêna-tauṅwaga sa ṅaṅa lau tonṅaclai lemeṅ.

16 Amboac tonarṅ tec lau ṅalêlôm sawa sêkêṅ matenṅ
 ma lau alôb-alôb sêkapic awenṅsuṅ.

17 “Aê aoc êôc ṅac, taṅ Anôtô kêmêtoṅc eṅ naṅ,
 tec ôlic ṅanininṅ ṅatau nê mêtôc sec atom.

18 Gebe eṅ kêkêṅ kamoc, mago kêsabaṅ.
 Eṅ gêjac aôm, mago eṅ lêma gêgôm ôlim ṅajam kêsa kêtiam.

19 Eṅ ênam aôm sa ṅaṅa gêṅwapac taêsam ṅalêlôm
 ma ejop aôm gebe gêṅ sec teṅ êmoasac aôm atom.

20 Êndêṅ noc tóbômṅa eṅ oc ênam aôm sa gebe ômac êndu atom
 ma êndêṅ noc siṅṅa eṅ oc ejop aôm êndêṅ siṅ ṅaṅaclai.

21 Eṅ êkwa aôm auc êtu lau imbelenṅ ṅamalicṅa

ma êndêñ tañ sensen gêñ waucwaucgen nañ, aôm ôtêc taôm atom.

²² Êndêñ tañ sensen gêñ su waucwaucgen ma sêôc tôbôm nañ, aôm oc ôjômac. Ma aôm ôtêc bôc salenña atom.

²³ Waôn anga nêñ kôm oc êkêñ wapac aôm atom ma bôc salenña oc sê wama aôm.

²⁴ Aôm oc ôngôn nêñ bec tobiñmalôgen ma nêñ domba ñatorñ sêmoa tomalagen.

²⁵ Aôm oc ôlic nêñ wakuc têtù taêsam, êsêac oc sêpuc amboac gêgwañ.

²⁶ Nêñ têñ nomña êñac pep acgom, go ôsêp nêñ sê ôna, ôtôm kôm ñanô, tañ sejon sa gêdêñ ñanoc nañ.

²⁷ Ôlic acgom, biñ tonan aêac atap sa gebe biññanô, amboac tonan ôkêñ tañam ma taêm ênam e êmoasin aôm.” *

6:1-13:28 Job gêjô Elipas awa. Go Bildad agêc Sopar sêsôm nêñ biñ gêdêñ Job gêdêñ-gêdêñgen, ma Job gêjô êsêagêc awen amboac tonanjen. Êsêacnêñ biñgalôm ñamataña gêjac pep kêsêp môkêlatu 14.

14

Job kêsala ñamalacnê bêc gebe dambê

¹ Ñamalac tañ awê kêkôc enñ su nañ, nê bêc nomña jauc atom ma êmoa naeo tec kêlêlêc.

² Enñ kêpi amboac ñaola ma êmbêlê e ênsêlô. Enñ êmoa denden atom, ê su wenñ tagen.

³ Aôm Anôtô oc matam êsap ñac amboac tonan me ôkêñ enñ êkô aôm lañômnêñ gebe ômêtôc enñ me masi.

⁴ Asa oc êtôm enñ êkô aôm lañômnêñ gebe ômêtôc enñ me. Ñac amboac tonan gêmoa atom,

⁵ gebe nê bêc aôm kôsa sa su ma nê ajôn ñanamba gêc aômña. Ma aôm kôkêñ ênê noc, tañ enñ êngêli atom nañ.

⁶ Ôwi enñ sinñ ma enñ êmoa nê gêñ gebe enñ têtac ñajam êsa êtu nê bêc lêwanña amboac kômwaga sêgôm-sêgôm sêmoa nañ.

⁷ “Embe sêsap ka teñ su, oc ka tau êmac samucgen atom gebe ênê mata jali oc êmbacnê atom, ñasêli oc êpuc êtiam.

⁸ Embe nê ñawakac êtu namu anga nomlêlôm ma nê ñakatuc êtu palê ênaña,

⁹ mago embe êlib bu oc êpuc ma oc êkêñ ñalaka amboac ka wakuc teñ.

¹⁰ Mago ñamalac êmac êndu ma oc ênaña. Enñ êwi nom sinñ ma êmoa ondoc.

¹¹ “Amboac bu êpa anga bu-gêjactorñ ma bu e su e êtu gamêñ ñakelen.

¹² Ñamalac êmac êndu ma êndi sa êtiam atom. Enñ oc mata êlac êtiam atom e undambê ênaña ma sêñu enñ sa anga nê bêc atom.

¹³ Ojae, ôsinñ aê ôkwi jamoa lamboam, tañ kêtù katun nêñ malenñ nañmanñ.

* 5:27: Enñ kêlêwinñ anjela kêpi ñac dabun.

Ônac lênsônj aê e nê m têtac nandanj êmbacnê acgom,
go ôkênj noc tenj êndênj aê ma taêm ênam aê êtiam.

¹⁴ Embe namalac tenj êmac êndu, oc mata jali êsa êtiam me masi.

Noc bêc samob, tanj jamoa nanj, aê oc jansaê e noc ênam aê sanja mênjêô lasê.

¹⁵ Go aôm ômôêc ma aê jajô awam.

Aôm oc ônam awam su êtu nê m gênj, tanj lêmam kêkênj nanj.

¹⁶ Gebe aôm oc ojop njoc lênj

ma oc ôsala njoc sec, tanj gagôm nanj atom.

¹⁷ Aôm oc ôkic njoc geo tônj êsêp talu ma aôm oc ômbunj njoc sec samob su.

¹⁸ “Mago lôc oc êndib-êndib e êku

ma poc kapôênj-kapôênj sêwi malenj sinj.

¹⁹ Bu oc êlêsa poc ma nasamac êmbunj nom su ênanja

ma aôm onsenj binj, tanj namalac sêkênj matenj nanj, su amboac tonanjenj.

²⁰ Aôm ôku enj tulu e ênanja.

Aôm ônam ênê lanôanô ôkwi ma ôsakinj enj êc êna.

²¹ Nê latui têtû lau towae, mago enj ênam kauc binj tau.

Êsêac sembenj ma enj êjala atom.

²² Enj ênsaê enj tau nê nandanj ôlinja

ma enj têtac njawapac êtu enj taunjanjenj.”

15:1–18:21 Binjalôm kêtû luagêcnja njagêdô kêsêp njasawa tonec. Elipas agêc Job ma Bildad sêsôm nênj binj. Job kêtanj gebe êsêac samob sêkac binj sa kêpi enjenj e njac tagenjenj, tanj gênjônj undambê nanj masi.

19

Job kêkênj gêwinj gebe Anôtô oc ewaka enj sa

¹ Go Job gêjô êsêacnênj binj gebe

² “Amac abe alêsu aê to alêsa aê popoc nja nê m binj e êndênj ondogenj.

³ Amac amajec aê todim-todim.

Amac majem masi, tec agôm aê sec nec.

⁴ Ma aê embe janjôm sec binjanôgenj,

go aê taucgenj jawê njoc sec njakainj.

⁵ Amac atoc taôm sa

ma abe akip njoc keso sa me.

⁶ Ajalagac, gebe Anôtô gêgôm aê sec,

enj kêgi aê auc nja nê uc.

⁷ Aê gamôêc gebe ‘Êsêac sêlêsu aê,’

mago njac tenj gêjô aê aoc atom.

Aê gamôêc gebe ‘Anam aê samanj,’

mago binjêdênj tenj gêc atom.

⁸ Enj kêbalanj njoc intêna auc,

amboac tonanj tec katôm, gebe janjêli balanj tau atom.

Enj kêkênj njakesec gêsanj njoc lênj auc.

⁹ Enj kêjanjgo aê waec njajam su

ma kêkac sunsunj su anja mômêcapac.

¹⁰ Enj kêpônj aê tulu-tulugenj e gajanja.

Enj gêbuc njoc binj kakênj matocnja sa amboac ka tenj.

¹¹ Anôtô têtac nandanj gêdênj aê

ma kêsam aê gawinj ênê njacjo.

12 Ênê sinwaga sêmên tonjaclaigen
sebe sênac sin êndên aê mênsgêgi noc bec auc.

13 “En kêkên noc lasitêwai sêmoa jaêc aê
ma lau, tañ sêjala aê kêtû tôn nan, sêlic aê amboac nac jaba samuc tenj.

14 Noc tawan to noc lau ôlin andan taunja sêc sêja.

15 Naclen tañ sêngôn noc andu nan, sêlin aê sinj.

Noc sakinwagao sêlic aê amboac nac jaba,
êsêac sêlic aê amboac nac lanô matac tenj.

16 Aê gamôêc noc sakinwaga, mago enj gêlôc gêjô aê aoc atom,
enj kêsaê gebe aê jatenj enj acgom.

17 Aê aoc-u katinj noc awê su,
ma noc lasitêwai sêlic aê katôm gên sec.

18 Napanê matenpanja gêjac aê.

Embe jandi sa, go sêsu aê susu.

19 Noc lau ôlin andan taunja sê kanôn aê,
ma êsêac, tañ aê têtac gêwinj êsêac nan, sêkên kisa aê.

20 Noc nâôlic gedec natêkwa, ma gêmacanô kêku aê tulu su, mago gawê sa.

21 O noc lauac, taêm walô aê, taêm walô aê, taêm walô aêmanj
gebe Anôtô lêma kêtap aê sa.

22 Amac ajanda aê kêtôm Anôtô kêjanda aê nec kêtû agenja.
Amac akênj nandanj gêdênj aê ôlic napanj kêtû agenja.

23 “Ojae, nac tenj eto noc binj saman,
eto noc binj samob êsêp buku tenj.

24 Ojae, sepenj noc binj na kêlêpê ki êsêp pocmanj,
gebe ênêc endenj tônjenj.

25 Mago aê kajalagac, gebe noc kêsiwaga tê gêmôa mata jali
ma enj êsêp êmênj êtu namu ma ênam aê sa.

26 Ma gêmâc embe enjenj aênoc nâôlic su,
ma ôlic embe ê su, oc jalic Anôtô.

27 Aê oc jalic enj êkô êwinj aê,
ma tauc matocanô êpi enj, nac tenj êlic enj atom.

Noc nâlêlôm gêjam awa su noc tonanj.

28 Amac embe asôm gebe ‘Tajanda enmanj,
ma takip binj tau nam sa anja ênêmanj’,

29 go atêc taôm êtu sinja
gebe sinj kêtû Anôtônê têtac nandanja nagêjô,
ec ajala gebe mêtôc tec gêc.”

20:1–30:31 Job to nê sêlêb nênj binjalôm kêtû têlêacna kêsêlênj e gêbacnê. Mòkêlatu 28
kêtôm wê tenj, tañ sêga kêpi mêtê tokauc nanj. Job gêwa nê binj sa kêtû namu kêsêp mòkêlatu
29 to 30 ma gêjac mata nê binj kêsêp mòkêlatu 31.

31

Job kêwaka nê lênj gêdênj sa

1 “Aê kamoatinj poac gêdênj matocanô,
gebe matoc katu awêtakinj tenj atomanô.

2 Embe janngôm, go Anôtô êkênj asagenj êndênj aê,
ma jawê kainj Lôlôc Natau nê gênjlênsêm amboac ondod.

3 Nac-alôb-alôbwaga oc ênanja

ma kêjaŋgowaga oc êtap gêŋwapac sa atom me.

⁴ Anôtô gêlic ñoc intêna samob
ma kêsa ñoc lêŋ samob sa atom me.

⁵ “Aê kasêlêŋ kasa lêŋ keso
ma ockaiŋ kasêlêŋ kepeŋ biŋdansaiŋ me.

⁶ Anôtô ênam dôŋ aê naêndêŋgeŋ
e êtap sa, gebe aêŋoc biŋ teŋ gêc atom.

⁷ Aê embe jao sic ma ñoc ñalêlôm embe êkêŋ êwiŋ matocanô
to sec ñajec teŋ embe êsap lemoc tôŋ,

⁸ go ñac teŋ êniŋ gêŋ ñanô, taŋ aê kasê naŋ,
ma êmbuc ñoc gêŋ, taŋ kêpi naŋ sa.

⁹ “Ñoc ñalêlôm embe êtu palê êndêŋ awê teŋ
ma aê embe jandib jamoa ñoc ñac sackapoagêdô gêdêŋ taŋa nê katam,

¹⁰ go ñoc awê eno ñac teŋ nê gêŋ
ma lau teŋ sênac sêwiŋ eŋ.

¹¹ Gebe biŋ amboac tonaiŋ oc êtu sec alôb-alôb,
ma mêtôcwaga oc sêmêtôc sec kapôêŋ tonaiŋ.

¹² Biŋ amboac tonaiŋ oc êtôm ja, taŋ êniŋ gêŋ e naêndêŋ lamboam naŋ,
ma êndanŋac ñoc kôm ñanô samob su.

¹³ “Gêdêŋ taŋ ñoc sakiŋwagao to ñac sêmêŋ, gebe sêsôm ñoc keso êpi aê
ma aê embe jatiŋ êsêac su,

¹⁴ go jaŋgôm asageŋ êndêŋ noc Anôtô êndi saŋa
ma jajô eŋ awa amboac ondoc êndêŋ noc êtu kênac aêŋa.

¹⁵ Ñac taŋ kêmasaiŋ aê aŋga tinoc têtacêlêlôm naŋ,
kêmasaiŋ ñoc sakiŋwaga gêwiŋ atom me.

Ñac tagen tonaiŋ kêmasaiŋ aêagêc lulu atom me.

¹⁶ “Aê kagamiŋ gêŋ, taŋ lau ñalêlôm sawa teten naŋ,
ma gagôm awêruc mata kêlic-kêlic me.

¹⁷ Aê taucgeŋ gaen ñoc mo ñapopoc
ma kakêŋ gêdêŋ mosêbu geŋ gêwiŋ atom me.

¹⁸ Eŋ ñapalêgeŋ, tec gajob eŋ amboac tama
ma aê gawê awêruc amboac luŋac.

¹⁹⁻²⁰ Aê galic ñac teŋ malo gêjam eŋ, gebe nê ñakwê masi,
tec kakêŋ ñakwê ma ênê ñalêlôm kêlambiŋ aê atom me.

Aê galic ñac ñalêlôm sawa tonê gadê masigeŋ,
tec ñoc domba ñaôlilu kêjandaŋ eŋ atom me.

²¹ Aê gaôc lemoc sa, gebe jatap mosêbu
ma taêc kêka, gebe mêtôcwaga sênam aê sa aŋga mêtôc ñamala me.

²² Aê embe jaŋgôm gêŋ tonaiŋ, go magiclauiŋ êsa ma lemoc tulu e ênsêlô.

²³ Gebe aê katêc Anôtônê têtac ñandaŋ,
ma aê oc jakô ênê ñawasi laŋônêm amboac ondoc.

²⁴ “Aê embe taêc êka gold ma jaê lamu awa goldŋa,

²⁵ aê embe têtac ñajam êsa êtu ñoc awamata taêsamŋa
me êtu lemoc ñakôm ñanô taêsamŋa,

²⁶ aê embe matoc ê oc êndêŋ ocsalô

me ajôn, tañ kêsa nê lêñ tonawasi nan,
 27 ma ñoc ñalêlôm embe êkac aê
 e jawec êndên gêñ samob tonañ ñai,
 28 go jawê kainj biñ alôb-alôb amboac tonañ
 ma mêtôcwaga oc sêmêtôc aê,
 gebe oc jansa Anôtô Lôlôcña auc.

29 “Aê têtac ñajam kêsa gêdên tañ ñac têtac gedec aêña gêjaña nan
 ma katu samuc gêdên tañ gêñwapac kêtap enj sa nan, me masi.

30 Aê gajob aocsun, gebe êngôm sec atom
 ma apuc boa ñac tau gebe êñaña atom amboac tonañgenj.

31 Lau tañ sêngôn ñoc bec sêwiñ aê nan, sêsôm biñ tonec me masi gebe
 ‘Asa gêmoa, tañ ênê gwada gêôc enj tôñ atom nan.’

32 Lau jaba sêc intêna atom,
 aê galêc ñoc andu ñakatam su gêdên êsêac.

33 “Aê gasañ ñoc sec auc gêdên lau sêlic atom
 ma kasiñ ñoc keso ôkwi gêc ñoc ñalêlôm me.

34 Aê katêc lau, tec gagôm gêñ tonañ me.
 Aê katêc tauc gebe ñoc tawanj sêlic aê sec,
 tec gajam tauc tôñ ma kasa anja ñoc andu gaja atom me.

35 “Ojae, ñoc ñac tagenj êmoa, gebe êñô aêmanj.
 Aê gawa ñoc biñ samob sa tomalagenj sugac.
 Galoc Ñaniniñ Natau êjô aê aocmanj.
 Ojae, aê jatap papia tobiñ, tañ ñoc ñacjo sêgôlinj kêpi aê nan samanj.

36 Aê oc jaôc papia tau ênsac aê magicm,
 aê oc jambec êtôm nanenjenj.

37 Aê oc jawa ñoc lêñ samob sa êndên enj
 ma jandambin enj amboac aê kasêga tenj.

38 “Ñoc kôm embe êtañ êtu gagôm kesonja,
 ma kôm ñalôcawa embe êtañ tañiboa,

39 aê embe janin kôm ñanô, mago jakênj ñaôli atom
 ma jalênsu kômwaga,

40 go gêñ têkwa-têkwa êpi êjô polom
 ma waôn sec êpoa êjô Jangom.”

Jobnê biñ tau gêbacnê gêdên tonec.

32:1–37:24 Jobnê sêlêb lanjwa sêjam tauñ tôñ ma sêjô Job awa kêtiam atom. Tec ñac wakuc tenj, nê ñaê gebe Elihu, gêwa nê taê gêjam sa. Enj kêsôm biñ wakuc tenj atom, kêsôm lau lanjwa têlêac nêñ biñ ñakôninjenj ma gêwa Anôtônê ñaclai kapôên sa. Biñ tonañ kêtû pelenj gebe lau-sêsamwaga sêjandêb nasêô lasê biñ, tañ Anôtô kêsôm gêc môkêlatu 38:1–42:6 nan. * Ñagôlinj tenj gebe sêsê gêñ êsêp kôm tenj atom jala 6 ma jala êtu 7ña sêsê gêñ atom. Job gejob ñagôlinj kômña samob ñapep.

38

Anôtô gêwa sa gebe Job gêjam kauc biñ

¹ Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm biñ kêsa anja mu ilai ñalêlôm gebe
² “Asa tê gêsañ ñoc biñ, tañ kamasañ nan, auc

* **31:40:** Anôtô kêmasañ ñagôlinj tokainj-tokainj kêtû kômña.

ɲa kauc masi nê.

³ Ôɲgambam taôm amboac ɲac,
go aê jatu kênac aôm, ma aôm ôwa sa êndêɲ aê.

⁴ “Gêdêɲ taɲ kasuɲ nom ɲaalê naɲ, aôm gômoa ondoc.
Embe ôjala, naɲ ôsôm êndêɲ aêmaɲ.

⁵ Asa kêmasaɲ nom tau ɲadôɲ. Aôm kôjala me.
Ma asa gê dôɲ nom tau.

⁶ Nom ɲaalê kêsêp asageɲ,
ma asa kêsuɲ ɲaalê kêclêsuɲa,

⁷ gêdêɲ taɲ utitêna sêjam wê lambiɲɲa
ma lau undambêɲa sêjam lasê totêntac ɲajamgeɲ naɲ.

⁸ “Me asa gêsasɲ gwêc ɲakatam auc
gêdêɲ taɲ kêpulu mênkêpi aɲga ɲamôkê naɲ,

⁹ gêdêɲ taɲ kakêɲ tao kêtú ɲaɲakwê
ma gamêɲ ɲamajaɲ kêtú ɲaobo.

¹⁰ Aê kakêɲ ɲamadiɲ gêdêɲ gwêc
ma gajac balan auc ɲa katam ɲajaɲa,

¹¹ ma kasôm gebe ‘Ômôêɲ e mênôndêɲ tonecgeɲ
ma nê m ɲadembom mênêndêɲ tonec.’

¹² “Gêdêɲ taɲ tênam kêkôc aômɲa e mêngeđêɲ galoc naɲ,
aôm kôjatu gebe êu bôn
ma kôtôc kelendeɲ gêlôm mala me masi.

¹³ Aôm kôsôm gêdêɲ eɲ gebe êkôc nom ɲakêclêsu tôn
ma ekolon lau alôb-alôb sêsa sêna,

¹⁴ gebe ênam nom ôkwi e nom ɲagêɲlêlôm samob ênêc awêgeɲ
ma ɲatalô êsa êtôm tamôêc lêkôn.

¹⁵ ɲawê kêgamiɲ tau gêdêɲ lau alôb-alôb
ma kêtuc êsêac lemeɲ, taɲ sêmêto c naɲ tulu.

¹⁶ “Aôm kôsêlêɲ e gô lasê gwêc ɲamôkê
ma kôsêlêɲ gômoa ɲagêdimbob ɲalêlôm me masi.

¹⁷ Têto c gêmacanô ɲakatam gêdêɲ aôm,
ma gôlic lamboam sec ɲasacgêdô me masi.

¹⁸ Aôm kôjala nom ɲamadiɲ samob su me.
Aôm embe ôjala gêɲ samob tonasɲ ɲai, go ôwa samaɲ.

¹⁹ “ɲawê ɲamalacmôkê ɲaintêna gêc ondoc,
ma ɲakesec ɲamala gêc ondoc.

²⁰ Aôm kôtôm gebe ôwê ɲawê to ɲakesec nasêô lasê maleɲ,
ôkêɲ lulugeɲ sêsa intêna nêɲ malacɲa me masi.

²¹ Aôm kôjala biɲ samob tonasɲ ɲai,
gebe tênam kêkôc aôm gêdêɲ têm ɲawê to ɲakesec ɲamataɲa
ma nê m bêc ɲanamba ɲalêlêma atom.

²² “Aôm kôpi andu sêjac sno saɲa gôja
ma gôlic andu sêjac kompoc saɲa me masi.

²³ Aê gajac gêɲ tonasɲ sa kêtú bêc gêɲwapac to bêc siɲɲa.

24 Gamêḡ mu gêwa tau kêkôcḡa ḡaintêna gêc ondoc.
 Ma musalô, taḡ gêjam nom auc naḡ, ḡamôkê gêc ondoc.
 25 Asa kêkwê kom gêjac kêsêwageḡ ḡabusawa
 ma asa gêjam wapap gêjac ḡaintêna,
 26 gebe kom ênac êsêp gamêḡ, taḡ ḡamalac teḡ gêmoa atom
 ma ênac êsêp gamêḡ sawa, taḡ ḡac teḡ gêḡgôḡ atom naḡ,
 27 gebe êmoasiḡ gamêḡ sawa to ḡakelenḡ tau
 ma êkêḡ gêgwaḡ êpuc aḡga nom.

28 “Kom ḡatama gêmoa me masi.
 Asa kêka maniḡ ḡatetep lasê.
 29 Ais kêsa aḡga asa têtacḡlêlôm.
 Ma awê ondoc kêkôc umbonḡ ḡaômbiḡtêtac.
 30 Bu tau ḡajaḡa kêsa kêtôm poc
 ma gwêc ḡaôlic gêjac anô.

31 “Aôm kôtôm, gebe ôkic dam ḡawalô tôḡ
 ma ôḡgamboac i totili su me masi.
 32 Aôm kôtôm, gebe ôwê jalêo êpi êmêḡ
 ma ôkêḡ momboanḡ tolatui sêsa nêḡ lêḡ me masi.
 33 Aôm kôjala ḡagôliḡ undambêḡa
 ma kôtôm, gebe ôkêḡ ḡagôliḡ tau ênam gôliḡ nom me masi.

34 “Aôm awam kêtôm, gebe êpi tao êna
 e tao taḡa wamu aôm ma ênsêwa kom mêḡêpi aôm me masi.
 35 Aôm kôtôm, gebe ôsakiḡ ôsic gebe êkac
 ma êsôm êndêḡ aôm gebe ‘Aê tau tonec,’ me masi.
 36 Asa kêkêḡ kauc gêdêḡ kwendec
 ma kêdôḡ talec kapoac gebe êkêḡ puc aêac.
 37 Asa kêtôm, gebe êsa tao sa tokaucgeḡ
 ma êndac bulakôp undambêḡa sa, gebe ênsêwa,
 38 ma êmalôm kekop e ḡalêsap êsa
 ma nom êlêsob tau tôḡ.

39-40 “Aôm kôtôm, gebe ôjanda lewenêḡ gwada
 ma ôkêḡ êndêḡ lewe ḡalatu,
 taḡ sêc nêḡ gêsuḡ to dêdib gwada sêmoa êcdani naḡ,
 sêniḡ e êoc êsêac tôḡ me masi.
 41 Asa êkêḡ gêḡ êndêḡ aoco êndêḡ taḡ ḡalatu êtaḡ mo êndêḡ Anôtô
 ma ensom elê mê gebe êtap gêḡ taniḡḡa sa naḡ. * auc naḡ.

39

1 “Aôm kôjala noniḡ lôcḡa kêsu ḡalatu ḡanoc
 ma gôlic noniḡ salenḡa kêsu ḡalatu me masi.
 2 Aôm kôsa ajôḡ, taḡ bôc tonanḡ taê naḡ, sa
 ma kôjala noc êsu ḡalatuḡa me masi.
 3 Bôc tau kêgasuḡ tau e kêsu ḡalatu su
 ma ḡandanḡ tau gêbacnê.
 4 ḡalatu tau embe êtôp êtu kapôêḡ e ḡajaḡa êsa,

* 38:41: Momboanḡ tolatui kêkanôḡ utitalata, taḡ sêgi momboanḡ

go êc êna ma êmu êndênj têna êna êtiam atom.

⁵“Asa kêgaboac donki gamênj sawaŋa su
ma asa gêdim o, taŋ gêsô donki tôŋ naŋ su.

⁶Aê kakênj gamênj sawa kêtû ênê gamênj
ma kakênj nom, taŋ gwêcpoc gêc naŋ, kêtû ênê gamênj êmoaŋa.

⁷Enj gêjac jaê malac ŋakicsêa.

Ŋac-êwê-eŋwaga teŋ gêmoa gebe êŋô enj awaŋa atom.

⁸Enj gêjac laoc gamênj lôcŋa, taŋ kêtû ênê gamênj êniŋ gêŋŋa naŋ,
ma gesom gêŋ matak-matak samob.

⁹“Bulimakao saleŋŋa gebe ênam sakiŋ aôm me masi.

Enj oc êniŋ gêŋ aŋga nê m sac êndênj êmbêc me masi.

¹⁰Aôm embe ôkô enj tôŋ ŋa lêpoa,

oc ê sakweŋ ki ma ênac nom popoc êndanŋuc aôm me masi.

¹¹Aôm kôtôm, gebe ôkênj êwiŋ enj êtu ênê ôliwalô kapôêŋŋa
ma ôwi nê m kôm siŋ êndênj enj taugenj ênam me masi.

¹²Aôm kôtôm gebe ôkênj êwiŋ enj gebe êmu êndênj aôm êwac
ma ejoŋ nê m polom êna nê m sêka polom ŋamala me masi.

¹³“Kêcsêwa kêtêliŋ nê waô gegenj taugenj,

tagenj nê ŋawaô tau kêtû magê to ŋamaic palê têtac gêwiŋŋa me masi.

¹⁴Gebe enj kêsû ŋakêcsulu ma gêwi siŋ gêc nom,

ma nom taugenj kêjandaŋ gêŋ tau.

¹⁵Enj taê gêjam tonec, gebe ŋamalac teŋ êka ŋakêcsulu popoc
me bôc saleŋŋa teŋ êŋgôm êtu secŋa nec atom.

¹⁶Enj gejob nê ŋalatu ŋapep atom, gêlic êsêac amboac gêŋ jaba.

Enj gim tau su ŋaômagenj, mago taê gêjam biŋ teŋ kêpi atom,

¹⁷gebe Anôtô kékênj enj ŋagêbôcŋagenj,

gebe êjala gêŋ atom.

¹⁸Mago enj embe êndi gebe êc,

enj oc êômac hos to ŋac gêŋgônj hos ŋaôŋa.

¹⁹“Aôm kôkênj hos ôliwalô me.

Aôm kôkênj ênê mom kêtû ênê gêlônj gêsutêkwaŋa me.

²⁰Aôm kôkênj enj, tec gêboan amboac wagô me.

Enj kêtânj ŋakanŋaŋ, tec kêtakê lau.

²¹Enj apoap kêkip nom gaboanŋa sa totêtac ŋajamgenj,

ma kêsa toŋaclaigenj, gebe êna êsêp siŋ ŋalêlôm.

²²Enj kêômac gêŋ têtêc tauŋŋa ma kêtêc gêŋ teŋ atom

ma kêkac tau ôkwi aŋga siŋ atom.

²³Sôb kêtânj ma oc kêpô kêm e ŋaôsic-ôsic.

²⁴Enj gêjac tènêp ma kêtêti gêjam gamênj kêtû dambê-kêtû dambê.

Enj embe êŋô dauc êtaŋ, oc êkô atom.

²⁵Dauc embe êtaŋ, go êsôm gebe ‘Aa.’

Enj gêmoa jaêcgenj, mago kêlib siŋ

ma gêŋô laumatanêŋ jatu ŋaonda to ŋakicsêa.

²⁶“Aôm nê m kauc gêjam gôliŋ kikic,

tec gêlam magê ma gêlôb gêja gamênj ŋandaŋ me.

27 Aôm kôjatu momboan, gebe êlôp sa
 naênam nê sac ênêc lôlôc me.
 28 Eñ gêngôñ poc ma gêjam sac gêc lôc ñatêpôê.
 29 Anğa ôñê eñ gêdib nê gwada,
 eñ mataanô gêu laeñ su gêja ma mata kata sec.
 30 Ênê ñalatu sênôm dec,
 ma eñ gêmoa gamêñ, tañ ñacmatê gêc nañ.” * tonañ kêkanônj kêcsêwa tonañ.

40

1 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Job gebe
 2 “Ñac tañ gebe êmêtôc Ñaniniñ Ñatau nañ, gebe ênam tau tôñ me.
 Eñ êjô Apômtau awamañ.”
 3 Tec Job gêjô Apômtau awa gebe
 4 “Ôlic acgom, aê ñac ñaôma,
 aê jajô aôm awam amboac ondoc.
 Aê jambôc aocsuñ auc ña lemoc.
 5 Aê kasô ñoc binj teñ su, oc jasôm teñ êtiam atom, ma janac têku binj tau atom.”

Anôtô kêwaka nê ñaclai sa

6 Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm binj kêsa anğa mu ilai ñalêlôm gebe
 7 “Ôndi, ôñgambam taôm amboac ñac.
 Galoc aê gabe jatu kênac aôm, ma aôm ôwa binj tau sa êndêñ aêmañ.
 8 Aôm gobe ôtiñ binj êpi aê me.
 Aôm gobe ômêtôc aê eogeñ ma
 gobe ôwaka taôm sa gebe aôm ñac gêdêñ me.
 9 Aôm lêmam ñajaña kêtôm Anôtônê me.
 Ma aôm awam kêtañ amboac wapap gêjac kêtôm aê me.

10 “Embe amboac tonañ, go ôndi totêmbêlam anğeñ amboac kinj
 ma ônam gêlônj taôm ñapep toñawasi.
 11 Matam ê êsêac, tañ tetoc tañ sa nañ,
 ma ônsêwa nêmtac ñandañ êpi êsêac to ôkôniniñ êsêac.
 12 Binjanô, matam ê êsêac ma ôkôniniñ êsêac
 to ôka lau alôb-alôb tôñ anğa malen, tañ sêkô nañ.
 13 Ônsuñ êsêac sêsêp nom sêna
 ma ônsô êsêac tôñ sêmoa lamboam.
 14 Go aê jalambin aôm
 ma jajala gebe kôku ñacjo tulugac.

15 “Ôlic gêñsêga Behemot. Aê kakêñ amagêc lulugeñ.
 Eñ geñ gêgwanj kêtôm bulimakao.
 16 Mago aôm ôlic ñaclai, tañ gêc ênê ñadambê nañ,
 ma ôlic ñajaña, tañ gêc ênê ‘ñawalô nañ acgom.
 17 Ênê ñalêñuc kêpi amboac kaseda,
 ma akalô ñajaña ma ñagegeb sec.
 18 Ênê ñatêkwa kêtôm gasuc ki jonjonj
 ma akainj ñajaña kêtôm balan ki.

19 “Eñ kêtû gêñ towae ñamataña, tañ aê kakêñ nañ.

* 39:30: Kêcsêwa kainj teñ gêmoa gamêñ sawa Aprikaña, tec binj

Ñac tañ kékêñ eñ nañ, taugen kêtôm gebe êku eñ tulu.

²⁰ Lóc tañ kêtú bôc salenña nêñ gamênñ dôa-dôaña nañ, kékêñ gêñ êniñña gédên eñ.

²¹ Eñ géc ka tékwa-tékwa ñalabu ma kêsiniñ tau géc wandob anga sinlêlôm.

²² Eñ gec ka tékwa-tékwa ñaajuñlabu ma gé lamu ka, tañ kékô bumanñ nañ.

²³ Eñ kêtêc bu ñasamac atom.

Bu embe ênsalé eñ auc, mago eñ oc êmoa totêtac êpa sugen.

²⁴ Asa êtôm, gebe êñgun eñ êsêp mataanô ma êkôc eñ tôn.

Ma asa êtôm, gebe êkim lususun lasê. * bôc tau ñam sa ma sêjam dôñ kêpi bôc buña, tañ sêmoa Aprika nañ. Lau ñagêdô sêsôm gebe Behemot kêtôm elepant.

41

¹ “Aôm kôtôm gebe ônac Lewiatan ña êñpañ ma ôkic eñ imbêla tôn ña lêpoa me masi.

² Aôm kôtôm gebe ôkim lususun lasê ma ôkênñ lêpoa êsêp ma ôñgauc eñ ña êñpañ asap nê ñasê me masi.

³ Eñ oc eten aôm gebe taêm walô eñ ma asôm binñ ñajam-ñajam êndên aôm me.

⁴ Eñ oc êmoatiñ poac êndên aôm, gebe ênam sakin aôm enden tôngeñ me.

⁵ Aôm oc ôlic eñ amboac moc, tañ kêtú gên masinñ nañ, ma ôtu dôa-dôa ôwiñ eñ ma ôkô eñ tôn gebe sakinwagao têtú samuc eñ me.

⁶ Lau inña têtulu eñ ma lau-têtulu-gênwaga sêmoata eñ su, gebe lau sênam ôli eñ me.

⁷ Aôm kôtôm gebe ôñgun eñ ña sao e ênam eñ ôli auc ma ôñgun eñ ña bêlêm êsêp môkêapac me.

⁸ Aôm embe ômoasac eñ, oc êtu sin, ma ômoasac eñ êtiam atom.

⁹ “Lau tañ taên kêka gebe sêkôc Lewiatan tôn nañ, embe sêlic eñ, go têtakê e sêu taun sênêc nom.

¹⁰ Embe sêli ênê ñalêlôm sa, go mataanô êtu koc ma ñac ten êtôm gebe êkô eñ lañônêmña atom.

¹¹ Asa êtôm gebe ênac sin êndên eñ ma êmoa toôli samuc.

Lau tañ sêmoa nom ñagamênñ samob nañ, nêñ ñac ten oc êngôm êtôm atom.

¹² “Aê gabe jawa eñ akain sa ma jasôm ênê ñaclai to ñajaña lasê êndên aôm.

¹³ Asa kêtôm gebe êkwalec ênê ñakwê su ma êñgun ênê ñakwê sinña lasê.

¹⁴ Asa kêtôm gebe êña eñ awasun.

Ênê lulun oc êtakê lau ñanô.

¹⁵ Lautuc ñadênañ-dênañ gêsan eñ dêmôêtékwa auc, kêsap tau tôn-tôn e ñajaña kêsá.

¹⁶ Lautuc tau ñasawa masianô, ma mu ñalaulau êtôm gebe êsô ñasawa ten atom.

¹⁷ Lautuc tau kêsap tau tôn ñajaña

* **40:24:** Behemot eñ bôcsêga kain ten. Lau ñagêdô sebe sêkip

e gêñ tenj kêtôm gebe êkac gêñ tau sunja atomanô.
 18 Enj embe êsamuc, go ja ñamôsi êsa
 ma mataanô ñawê amboac gêlôm kelendenj.
 19 Jawaô gêlanj-gêlanj kêsa enj awasunj
 ma ja tomôsi-tomôsi gêlôb kêsa gêmênj.
 20 Jadaunj kêsa enj lusuawa
 kêtôm ñawajaô kêpi anja bu, tanj keletoc nanj.
 21 Ênê awajaô ñandanj kêtôm jalana,
 ma ja ñawaô gêboanj kêsa anja enj awasunj.
 22 Enj gêsutêkwa ñaôliwalô kainj tenj.
 Lau tanj dêdac enj nanj, sêc totêtêc taunjenj.
 23 Ênê ñadambê e gêôc taunj tôñ-tôñ,
 ma ñaôlic kêtôm ki, tanj sêpac gêwê jakêsap ôli tôñ nanj.
 24 Ênê nipkalop ñajana kêtôm poc,
 amboac poc, tanj sêlêsa polom kêpi nanj.
 25 Enj embe êndi, go ñaclai samob têtakê
 ma têtêc taunj e nêñ meloco êsa.
 26 Sinj tenj êtôm gebe ênac enj atom,
 ma kêm to sôb ma bêlêm kêtôm gebe êngunj enj lasê atom.
 27 Enj kêsae bêlêm ki kêtôm sôbolec,
 ma ki jonjonj kêtôm ka ñanamuc.
 28 Sôb tenj kêtôm gebe êngôm enj êc atom,
 ma kêsae dabanjmatu amboac obalaunj ñapopoc.
 29 Embe sênac enj ña olopoac, oc ênsae amboac oba sôb.
 Ma embe sêmbalinj kêm êpi enj, go êômac.
 30 Enj akêku ñamata kêtôm kekec
 ma kêkip nom palê-palê sa amboac sakwenj ki.
 31 Enj gêgôm gwêc keletoc kêtôm ku
 ma kêjali e ñaboab-boab kêtôm ñalêsi keletoc.
 32 Enj embe êkêkôc, oc ñagwêc ñasênêc êwê kô
 ma ñaôpic ênam gwêc auc.
 33 Gêñ nomña tenj kêtôm enj gêmoa atom,
 Anôtô kêkênj enj nê kêtêc masi.
 34 Enj matapanja gêjac bôc samob, tanj tetoc taunj sa nanj,
 enj kêtû bôc towae samob nêñ kinj.” *

42

Job geoc nê binj lasê ma Anôtô kêkôc enj sa kêtiam

1 Go Job gêjô Apômtau awa gebe
 2 “Aê kajalagac gebe aôm Ñaniniñ Natau,
 gêñ tanj taêm gêjam gebe ôngômña nanj, aôm kôtôm gebe ôngôm.
 3 Asa tê gêsanj nêmbin, tanj kômasanj nanj, auc ña kauc gêbôcgenj.
 Aê kasôm binj kêpi gêñ, tanj ñoc kauc kêsa atom nanj,
 kêpi gêñsêga, tanj kêlêlêc aênjoc kauc su nanj.
 4 Aôm kôjatu aê gebe ‘Ôkênj tanjam ñoc binj
 ma ôwa ñoc kênac, tanj katu kênac aôm nanj, sa êndênj aê.’
 5 Aê ganjô aôm nêmbin ñawae kêsô tanjocsunj amboac lau sêjac minjenj,
 mago galoc galic aôm ña matocanô.

* 41:34: Lewiatan oc bôc kainj tenj amboac iwa.

⁶ Tec majoc kêtü biñ samob, tañ kasôm nanña.
Aê jambu tauc ma janac tauc auc.”

Anôtô kékêñ waba gédêñ Job kêtiam

⁷ Apômtau kêsôm biñ samob tonañ gédêñ Job su, go kêsôm gédêñ Elipas anga Teman gebe “Aê têtac nandan gédêñ aôm to nêñ nac luagêc gebe amac awa aê sa tonanôgen kêtôm ñoc sakinwaga Job gêwa aê sa nan atom.

⁸ Galoc akôc bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7 andêñ ñoc sakinwaga Job ana ma akêñ bôc tau têtü da êtu amacña. Job eten mec êtu amacña, ma aê jakêñ tañoc ênê mec ma jakêñ ñagêjô êndêñ amac êtôm nêñ keso atom. Amac awa aê sa tonanôgen kêtôm ñoc sakinwaga Job gêwa aê sa nan atom.”

⁹ Amboac tonañ Elipas anga Teman agêc Bildad anga Sua ma Sopar anga Nama sêja ma sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu êsêac. Ma Apômtau kékôc Jobnê mec sa.

¹⁰ Job keteñ mec kêtü nê launja su acgom, go Apômtau kêmoasiñ Job kêtiam ma kékêñ waba, tañ gêmunjen en gêwê kain nan, kêtü ñim luagêc.

¹¹ Go Job lasiio to ñac samob ma lau samob, tañ gêmunjen sêjala en nan, dédêñ en sêja ma sêngôñ ênê andu ma sen gên sêwiñ en. Êsêac taên walô en ma sêjac en têtac tôñ kêtü gênwapac samob, tañ Apômtau kékêñ gédêñ en nanña. Êsêac samob sêkêñ mone to joc gold tagen-tagen kêtôm lemengen gédêñ en.

¹² Ma Apômtau gêjam mec Jobnê jala ñamuña kélêlêc nê jala ñamataña su. En kêtap domba 14,000, kamele 6,000, bulimakao 2,000 ma donki 1,000 sa.

¹³ En kêka latui 7 to latuio têlêac lasê.

¹⁴ En gê awêsêganê ñaê gebe Jemima, awê kêtü luagêcña gebe Kesia, ma awê kêtü têlêacña gebe Keren-Hapuk.

¹⁵ Anja nom ñagamên ñagêdô samob lauo tolanôn amboac Job latuio sêmoa atom. Tamenj kékêñ êsêac sêwê kain gênlênsêm sêwiñ luñi.

¹⁶ Tonan su, go Job gêmoa nom jala 140 gêwiñ ma gêlic dêbui to abai.

¹⁷ En kêtü ñamalacanô su ma nê jala gêjac pep, tec gêmac êndu. sênam gêlôn taunña kêsêp nan. * † Hapuk ñam gebe Katapa saun, tao sêkêñ nêñ gên

* 42:17: Alic ñamadiñ 12 gêwa biñ tonan sa. † 42:17: Jemima ñam gebe Balôsi, Kesia ñam gebe Môsê, Keren

Pesalem Njabuku

Pesalem njabuku kêtû Bibolo njabuku mecña to njawê dabuñ. Lau sêga-wêwaga sêga wê tau gêdêñ njasawa baliñanô. Lau sejoñ wê to mec tau sa ma lau Israel sêjam wê to teteñ mec tau gêdêñ tañ sêlic nêñ om nañ. Gêdêñ njasawa teñ lau sêkêñ Pesalem njabuku kêsêp Bibolo gêwiñ Bibolo njabuku nğagêdô.

Lau sêga wê tonec kêpi biñ tokaiñ-tokaiñ. Wê nğagêdô wê lambiñña, nğagêdô wê tanam sakiñ Anôtôña, nğagêdô wê mecña. Lau teteñ Anôtô gebe ênam êsêac sa to taê walô êsêac ma ênam êsêac kêsi. Lau nğagêdô teteñ eñ gebe êsuc nêñ sec ôkwi. Wê nğagêdô gêjam danje Anôtô gebe gêjam mec nê lau. Nğagêdô teteñ eñ gebe êmêtôc nê launêñ nğacjo. Mec tonañ nğagêdô gêjac lau tagen-tagen nğawae ma nğagêdô gêjac lau tapaôngeñ nğawae. Wê nğagêdô geoc nğac tagen nê nğalêlôm lasê ma nğagêdô kêtôc gêñwapac to biñ, tañ Anôtônê lau samob sêôc to sêsaê sêmoa nañ.

Apômtau Jesu keteñ Pesalem kêtû nê mec amboac tonanğen. Lau teto-Biñlênsêm-Wakucwaga sêkôc nğalô dabuñ sa anğa Pesalem ma teto kêsêp nêñ papia. Lau Buña nğamataña e mênğêdêñ galocña tetoc buku tonec sa kêtû nêñ buku mecña to nêñ lêñ nğolîñ.

Pesalem 150 tonañ sêwa kêkôc kêtû nğasêbu lemeñteñ me buku lemeñteñ amboac tonec gebe

- Buku kêtû nğamataña Pesalem 1–41
- Buku kêtû luagêcña Pesalem 42–72
- Buku kêtû têlêacña Pesalem 73–89
- Buku kêtû aclêña Pesalem 90–106
- Buku kêtû lemeñteñña Pesalem 107–150

1

BUKU KÊTU NĠAMATAÑA

Lau gêdêñ to lau sec

- ¹ Aweñ êôc nğac, tañ êsa nê lêñ êtôm lau,
tañ sêkac taun su anğa Anôtônê nañ, nêñ mêtê atom,
ma êsa lau sec nêñ lêñ
to êngôñ lau-susuwaga nğalêlôm atom.
- ² Nğac amboac tonañ têtac gêwiñ Apômtaunê biñsu
ma taê gêjam ênê biñsu nğam kêtôm bêc to gelenğen.
- ³ Eñ kêtom ka sêsê kêkô butali, tañ gêjam nğanô kêtôm nğanocgeñ nañ.
Nğalaun oc êmêliñ atom, ma gêñ samob, tañ eñ gêgôm nañ, oc êtap nğanô sa.
- ⁴ Lau tañ sêkac taun su anğa Anôtônê nañ, amboac tonañ atom.
Êsêac têtôm nğapaôma, tañ mu kelelo sa.
- ⁵ Amboac tonañ lau-sêkac-taun-suwaga oc sêkô nğajaña êndêñ noc mêtôcña atom,
ma lau sec sêkô gôlôac nğalêlôm atom amboac tonañ,
- ⁶ gebe Apômtau kêjala lau gêdêñ nêñ lêñ.
mago lau-sêkac-taun-suwaga nêñ lêñ oc ênaña.

2

Anôtô agêc nğac, tañ geñ oso eñ nañ

- ¹ Lau samuc sêli aweñ sa kêtû asagenña,
ma tentenlatui sêkic biñ nğaôma-nğaôma nec nğam amboac ondoc.
- ² Kiñ nomña sêkac taun sa,

- ma gôliŋwaga sêkic biŋ sêwiŋ tauŋ sebe senseŋ Anôtô agêc nê ŋac, taŋ geŋ oso eŋ naŋ.
- ³ Êsêac sêsôm gebe “Tamô êsêacnêŋ lakô êŋgic
ma tambaliŋ êsêacnêŋ lêpoa, taŋ kêgi aêac auc, naŋ siŋ.”
- ⁴ Apômtau, taŋ gêŋgôŋ lêpôŋ aŋga undambê naŋ, kaômac
ma kêsu êsêac susu.
- ⁵ Go kêsôm biŋ gêdêŋ êsêac totêtac ŋandanŋeŋ
ma eŋ têtac kêmoatiŋ tôŋ kêtakê êsêac gebe
- ⁶ “Aê tauc kakêŋ ŋoc kiŋ gêŋgôŋ ŋoc lôc dabuŋ Sion.”
- ⁷ “Aê gabe jasôm biŋ, taŋ Apômtau taê gêjam naŋ, lasê acgom.
Eŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Aêŋoc latuc aôm, ocsalô tonec aê katu aôm tamam.
- ⁸ Oteŋ aê, go jakêŋ lau samuc têtû nêŋ gêŋlênsêŋ
ma jakêŋ nom samucgeŋ êtu nêŋ gamêŋ.
- ⁹ Aôm oc ônam gôliŋ êsêac ŋa tôcki
to olo êsêac êtôm selo kunom.’ ”
- ¹⁰ Amboac tonanŋ amac kiŋ nêŋ kauc êsamaŋ
ma amac nom ŋagôliŋwaga taêm ênam biŋ, taŋ galêŋ biŋ amac naŋ.
- ¹¹ Anam sakiŋ Apômtau toatêc eŋgeŋ,
au taôm anêc eŋ akaiŋŋa toatêŋêpgeŋ.
- ¹² Embe masi, oc têtac ŋandanŋ êsa
ma amac anaŋa aŋga intêna,
gebe eŋ ŋac têtac dambê.
Aweŋ êôc lau samob, taŋ sê lamu eŋgeŋ naŋ.

3

Mec bêbêcŋa gebe Anôtô ênam sa

- ¹ Ojae, o Apômtau, lau taŋ sêlêsu aê naŋ, taêsam ŋasecgoc,
taêsam dêdi sêkô sebe senseŋ aê.
- ² Lau taêsam sêsôm kêpi aê gebe
“Anôtô oc anam eŋ sa teŋ atom.”
- ³ O Apômtau, aôm kôtu lautuc gômôê aê aucgoc.
Aôm kôtu aê waec to kôsa môkêcapac sa.
- ⁴ Gamôêc Apômtau ŋa aoc kapôêŋ,
e kêkêŋ taŋa ŋoc taŋi aŋga nê lôc dabuŋ.
- ⁵ Aê kasa tauc sic ma gaêc bêc e kaliŋ tauc siŋ.
Gaêc e matoc jali kêsa gebe Apômtau gêjam aê sa.
- ⁶ Lausiŋ taŋ topom-topom sêgi aê auc naŋ,
mago katêc êsêac atom.
- ⁷ O Apômtau, ôndi. O ŋoc Anôtô, ônam aê sa.
Aôm tonanŋ tec kôtap ŋoc ŋacjo samob kêsêp alianô, ma kôtuc lau, taŋ sêkac taunŋ su
aŋga aôm nêŋ naŋ, luŋluŋ kêsêlô.
- ⁸ Apômtau kêtû ênam aêac sa ŋamôkê.
Ônam mec nêŋ laumaŋ.
Dawidnê pesalem teŋ. Gêc latu Absalom gêja su, go gêga.

4

Mec êtulara ten gebe Anôtô ênam sa

- ¹ O Anôtô, tañ kômasañ ñoc biñ jagêdên,
aê embe jamôêc, nan ôkên tañam aê.
Aê gamoa togênwapac, go aôm kôgaboac aê su.
Taêm labu aê ma ôkên tañam ñoc mec.
- ² O amac lau tembelem angen,
abe anôm aê waec êtu meloc e êndên ondoc acgom.
Amac abe taêm ênam biñ dansañ,
tec abe asap gên ñaôma tôñ e êndên ondocgen.
- ³ Ajalaman gebe Apômtau kêjalij nê ñac mansañ aê sa.
Embe jamôêc êndên Apômtau, oc êkên taña aê.
- ⁴ Embe têmtac ñandan, nan anôm taôm sec atom.
Taêm ênam biñ tonañ ênêc lêlômgen, amoa nêmm gamên ma anam taôm tôñ.
⁵ Ansuñ da gêdên
ma akên matem Apômtau.
- ⁶ Lau taêsam sêsôm gebe
“Asa oc êmoasiñ aêac.
O Apômtau, ôc lanômanô ñaja sa
mênêpô aêac.”
- ⁷ Aôm kôkên têtac ñajam kêsêp aênoc ñalêlôm,
kômoasiñ aê kêlêlêc êsêac, tañ sênghôn gênmasê ñaôgen nan su.
- ⁸ Aê jasa tauc sic to janêc bêc tobiñ malôgen
gebe aôm taômgen, o Apômtau, kôkên aê gamoa ñoc ñajam.
Dawidnê pesalem ten.

5

Mec ten kêtû Anôtô ejop aêacña

- ¹ O Apômtau, ôñô ñoc biñ.
Wê tañam ñoc oliñ.
- ² Ojae aênoc kin to ñoc Anôtô, ôñô ñoc tañiboa kapôênman,
gebe aênoc mec êndên aôm êwac.
- ³ O Apômtau, ôñô aê aoc êndên bêbêc kanucgen.
Kamasañ ñoc da gêdên aôm gêdên bêbêc kanucgen, ma tec matoc ten-tengeñ aômña
gamo.
- ⁴ Aôm kôtôm Anôtô, tañ têtac gêwiñ biñ paliñ-paliñ nan atom.
Ñac sec ten êtu nêmm ñacleñ atom.
- ⁵ Lanemtêna sêkô lanômnêmm atom.
Aôm kôkên kisa gêdên lau-sêgôm-secwaga samob.
- ⁶ Aôm gosen dansañwaga samob su.
Apômtau gêjam lanôanô ôkwi anga lau, tañ sêwê kain dec to biñ-dansañwaga nan nêñ.
- ⁷ Aôm gôlôc kêtû nêmm têmtac gêwiñ tengeñña
gebe aê jasô nêmm andu jana.
Aê jaten mec anga nêmm lômm dabun

ma jau tauc janêc gebe jatoc aôm sa.

- ⁸ O Apômtau, ônam gôlinj aê êtôm nêmbiŋgêdêŋ.
 Ômansaŋ nêmbintêna ênêc aê laŋôcnêmbiŋgêdêŋ êtu ŋoc ŋaçoŋa,
⁹ gebe biŋŋanô gêc êsêac awenŋsuŋ atom.
 Ac taêŋ gêjam biŋ sesenj gêŋ suŋagenj.
 Êsêacnêŋ koclabenj kêtôm sêawa gêŋa.
 Imbelenj geno biŋ e ŋawasi laŋgwagenj.
¹⁰ O Anôtô, ôkêŋ ŋagêjô êndêŋ êsêac
 gebe nêŋ dib êtu lakô êndêŋ taunj.
 Ôtiŋ êsêac su aŋga laŋômnêmbiŋgêdêŋ êtu nêŋ biŋ alôb-alôb taêsamŋa
 gebe sêli taunj sa gêdêŋ aôm.
¹¹ Mago lau samob, taŋ sê lamu aôm naŋ, têtac ŋajam êsa.
 Ôtu lautuc êsêac,
 taŋ têtac gêwiŋ aôm naŋ,
 gebe sêmoa toôlinj êpigenj.
¹² O Apômtau, aôm gôjam mec ŋac gêdêŋ,
 ma nêmbiŋgêdêŋ eŋ auc amboac lautuc.
 Dawidnê pesalem tenj.

6

Mec gebe Anôtô ênam sa êndêŋ têmbiŋgêdêŋ

- ¹ O Apômtau, têtac ŋandaŋ ênac aê atom.
 Têtac êmoatiŋ tôŋ ma ôsôm aê atom.
² O Apômtau, taêm labu aê gebe aoc kêtudambê.
 O Apômtau, ômoasiŋ aê gebe katakê e katuc uŋ tagenj.
³ Aê katuc ŋatutuc ŋasec.
 O Apômtau, aôm gobe ônac jaê aê e êndêŋ ondocgenj.
⁴ O Apômtau, ôkac taôm ôkwi ômu ômôêŋ ma ônam aê sa.
 Ônam aê sa êtu nêmbiŋgêdêŋ,
⁵ gebe lau, taŋ sêmac êndu su sêja naŋ, taêŋ gêjam aôm atom.
 Asa oc êŋgôm waem êsa aŋga lamboam.
⁶ Aê kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac,
 ma gaêc bêc gajac matocsulu sasa gêdêŋ gêbêc baliŋ gebe matocsulu kêsunj laplap
 laŋgwagenj.
⁷ Aê kataŋ ŋanô e matocdêbu kêtinj ma galic gamêŋ sapu
 kêtudambê ŋoc ŋaço sêlêsu aêŋa.
⁸ Amac secwaga samob aêc su aŋga aêŋoc,
 gebe Apômtau kêkêŋ taŋa ŋoc taŋiboa kapôêŋ.
⁹ Aê kataŋ e Apômtau kêkêŋ taŋagoc.
 Apômtau kêkêc ŋoc mec sagac.
¹⁰ Aêŋoc ŋaço samob oc selendec sec e nêŋ meloco êsa,
 go têtaiŋ taunj su sebenj e sêc tomajenjenj sêna.
 Dawidnê pesalem tenj. Pesalem dambu taunŋa kêtudambê ŋamataŋa.

7

Apômtau kêmêtôc lau jagêdêñ ηawê

- ¹ O Apômtau, ηoc Anôtô, aê gaê lamu aômgen.
 Ôjanngo aê su anga lau samob, tañ sêjanda aê nanj nêñ, ma ônam aê sa.
- ² Embe masi, go ηacjo sêmônij aê êngic to sênsaic aê amboac lewe
 gebe ηoc ηac-ênam-aê-sawaga masi.
- ³ O Apômtau, ηoc Anôtô, aê embe janngôm gêñ keso ten
 êndêñ ηac ten,
- ⁴ ma embe jatu kasec ηac, tañ jagêc amoa tobiñmalôgen taun nanj,
 ma embe janam êsêac, tañ sêkêñ kisa aê ηaôma nanj, sa atom,
- ⁵ go ηacjo êjanda aê e naê aê tôñ ma êka aê tôñ tamiñ nom
 to êngôm aê waec êtu meloc.
- ⁶ O Apômtau, ôndi totêmtac ηandanjen ma ôndi sa mêñonserη lau, tañ sêlêsu aê nanj, nêñ
 ηaôndu su.
 Aôm tañ kômêtôc biñ nanj, matam jali êsa gebe ômoasiñ aê.
- ⁷ Ôkac tenterlatu samob sa wactetoc aôm sa acgom,
 gocgo wêc ômu ôpi ôwac nêñ lólôc êtiam.
- ⁸ Apômtau kêmêtôc lau samob nêñ biñ.
 O Apômtau, ômêtôc ηoc biñ êtôm nêñ biñgêdêñ ma ômoasiñ aê êtu ηoc biñ masiña.
- ⁹ Ôkêñ lau, tañ sêkac taun su anga aôm nêñ nanj, nêñ biñ alôb-alôb ênac pep,
 ma ôpuc ηac gêdêñ tôñ êkô ηajaña.
 O Anôtô gêdêñ,
 aôm kôjala ηoc ηalêlôm e gôbi lêtêñ.
- ¹⁰ Anôtô kêkam aêñoc lautuc ηagabiñ.
 Eñ gêjam lau, tañ taêñ gêjam biñgêdêñ nanj sa.
- ¹¹ Anôtô kêmêtôc biñ jagêdêñ
 ma Anôtô tonan kêkêñ ηagêjô kêtôm bêcgen.
- ¹² ηac ten embe ênam tau ôkwi atom, oc Apômtau êuc nê siñ ηamata êsa êtu enña.
 Eñ êkêkam nê sôb êkanôñ en.
- ¹³ Eñ êkêñ nê sôb-enserη-lauña nadiñgen en
 to ênam jalana tamiñ nê sôb.
- ¹⁴ Alicgac me, biñ alôb-alôb gêjam ηac sec auc. Eñ taê gêñ wapacña.
 Ma embe êkôc, oc talic gêñ tau gebe biñdansañ.
- ¹⁵ Eñ kêkwê sê e ηalêlôm gêjac tau Jaê,
 mago tau oc nau tau êsêp nê gêñ, tañ kêkwê nanj.
- ¹⁶ Gêñwapac tañ taê gêjam nanj, oc êngôndiñ en tau,
 ma nê gêñ alôb-alôb oc êtap en tau môkêdangam sa.
- ¹⁷ Aê aoc êoc Apômtau êtu nê biñ gêdêñña,
 ma jannga wê êpi Lólôc ηatau Apômtaunê ηaê.
 Dawidné wê ten, gêjam gêdêñ Apômtau kêtú ηac Benjaminña Kus nê biñña.

8

Tatoc Anôtô sa gebe gêgôm aêac waen kêsa

- ¹ O Apômtau, aêacma ηatau, nêñ ηaê ηawae kêsa gêjam nom aucgoc.
 Êsêac sêlambiñ aôm nêñ ηawasi e jagêdêñ undambê.

- ² Njapalê to njapalêo dedec awen sêlambin aôm sêwin.
Aôm gôboa gamên njaja sa
êpuc nêma njaco su
ma nêma sonjo-sonjo to lau-sêli-awen-sawaga sênam tauj ôkwi.
- ³ Aê embe jalic undambê, tanj lêmamlatu kêkên,
ma embe jalic ajôn to utitalata, tanj kômasan nan,
⁴ (oc taêc ênam tauc gebe) Njamelac tau oc amboac asagen, tec taêm gêjam en,
ma njamelac latu oc amboac asagen, tec gôjam jaom en nec.
- ⁵ Aôm kôkên en kédabin gebe êtôm aôm,
ma gôjam gêlôn en na wae to njawasi.
- ⁶ Aôm kôkên en gêjam gôlin gên, tanj lêmam gôgôm nan,
ma kôkên gên samob kêsô en njalabu.
- ⁷ Kôkên domba to bulimakao
ma kôkên bôc salejja gêwin.
- ⁸ Aôm kôkên moc, tanj sêmoa umbon njalabu ma i, tanj sêmoa gwêclêlôm,
to gên maten jali gwêcja samob, tanj sêsa nêj lên gêdên-gêdênjen nan.
- ⁹ O Apômtau, aêacma Njatau,
nêma njê njawae kêsâ gêjam nom aucgoc.
Dawidnê pesalem tenj.

9

Tanam danje Anôtô gebe en kêmêtôc lau jagêdênjen

- ¹ Aê gabe aoc êoc Apômtau tonoc njalêlôm samuc.
Aê gabe jasôm aômnêm gênsêga, tanj gôgôm nan samob njawae lasê.
- ² Aê gabe têtac njajam ma aoc êoc aôm toôndugen.
O Lôlôc Njatau, aê gabe janja wê êpi aômnêm njê,
³ gebe aôm kôkên aênoc njaco sênu tauj su sêmu sêsô sêja.
Aôm kôtin êsêac e sêka enkainj ôkwi ma sêjana,
⁴ gebe aôm kômasan aênoc binj to kômêtôc jagêdên.
Aôm-kômêtêc-gêdênwaga gônjonj lêpôn tau njô.
- ⁵ Aôm goec binj lau samuc to gosenj alôb-alôbwaga su.
Aôm gosenj êsêacnên njê su gêjana samucgenj.
- ⁶ Aôm golo njaco popoc e gacgenj malenmê balingenj sêja.
Aôm gosenj malac gêwinj e njê samob gêjana.
- ⁷ Apômtau oc êngôn nê lêpôn endenj tônjenj.
Enj ketoc lêpôn kêkô gebe êmêtôc binj.
- ⁸ Njác tagenj tonanj tec kêmêtôc lau nomja nêj binj jagêdên
ma kêkên njagêjô gêdênj tentenlatu gêjô gên, tanj sêgôm nanj.
- ⁹ Apômtau kêtû lau, tanj sêoc gênwapac nanj, nêj tunjtêna.
Enj kêtû tunjtêna gebe êsêac sêngônj njalêlôm êndênj tanj gênwapac êngôm êsêac nanj.
- ¹⁰ Amboac tonanj êsêac, tanj sêjala aômnêm njê nanj, sêkênj matenj aôm.
Aôm Apômtau tec gôwi êsêac, tanj sesom aôm nanj, sinj atom.
- ¹¹ Awem êoc Apômtau, tanj gêngônj nê lêpônj gêngônj Sion nanj,
asôm ênê gênsêga lasê êndênj tentenlatu sêjô,

- 12 gebe en taê gêjam gebe êkac êsêacnêḡ kamocgôc.
Enj kéliḡ mômêc, taḡ lau ḡasec sêômêc gêdêḡ enj naḡ, siḡ atom.
- 13 O Apômtau, taḡ kôkô aê auc gêdêḡ jamac êndu ḡasacgêdô naḡ, taêm labu aê.
Ôlic aêmamaḡ gebe ḡoc ḡacjo sêgôm aê kwalecgoc.
- 14 Aê gabe jasôm aômḡnêḡ gêḡ towae lasê samob.
Jakô Sion latuo nê sacgêdô ma aoc êôc aôm toôndu, gebe gôjam aê sa.
- 15 Lau samuc nêḡ sê, taḡ sêkwê kêtú aêḡa naḡ, êsêac taḡḡ sêú taḡḡ sêsêp.
Tauḡ enjkaḡḡ gêwê uc, taḡ sêkic kelecgeḡ naḡ.
- 16 Apômtau kêmêtoç biḡ gêwa tau sagac.
ḡac alôb-alôb gêwê tau lêma ḡalakô.
- 17 Lau alôb-alôbwaga sêsêp lamboam sêja,
ma lau samuc samob, taḡ sêliḡ Anôtô siḡ naḡ, amboac tonanḡeḡ.
- 18 Anôtô oc êliḡ lau ḡalêlôm sawa siḡ ḡapaḡ atomanô,
ma lau ḡasec sênsaê gêḡ, taḡ sêkêḡ matenḡ naḡ, elê mê atomanô.
- 19 O Apômtau, ôndi sa. Ôkêḡ ḡamalac sêḡgôm gêḡ paliḡ atom.
Ôkêḡ lau samuc têtap nêḡ ḡagêjô sa aḡga aômḡnêḡ.
- 20 O Apômtau, ôḡgôm êsêac têtakê.
Ôkêḡ lau samuc sêjala taḡḡ gebe êsêac lau ḡaôma.
Dawidnê pesalem teḡ.

10

Mec Anôtô êmêtoç naêndêḡḡa

- 1 O Apômtau, amboac ondoc kôkac taôm su wackôkô jaêcgeḡ.
Amboac ondoc kôsiḡ taôm gêdêḡ têm gêḡwapacḡa.
- 2 Lau alôb-alôb tetoc taḡḡ sa ma sêjanda lau ḡasec.
Biḡ taḡ êsêac taêḡ gêjam naḡ, êtap êsêac taḡḡ sa acgommaḡ.
- 3 ḡac alôb-alôb kêkêli tau kêtú nê kauc secḡa
ma ḡac, taḡ gêjam bôlêḡ ḡaôli ôkwi naḡ, kêsôm biḡ meloc kêpi Anôtô e gêwi enj siḡ.
- 4 ḡac alôb-alôb nê biḡ gêjac kolec tau gebe Anôtô êkêḡ ḡagêjô atom.
Enj ketoc tau sa ma taê gêjam gebe Anôtô gêmôa atom.
- 5 Enj gêgôm nê gêḡ kêmôatiḡ enj e gêmôa ḡajam gedêḡ tônḡeḡ. Aômḡnêḡ lêḡ mêtôcḡa gêjac
jaê enj.
Enj kêtāḡ pêlê nê soḡo-soḡo samob.
- 6 Enj taê gêjam gêḡ tau gebe “Aê oc jambeḡ teḡ atomanô,
ma gêḡwapac oc êtap aê sa atomanô amboac tonanḡeḡ.”
- 7 Ênê awasuḡ kapuc boa ḡanô ma biḡdansaḡ to ḡaclai gêjam auc.
Gêḡwapac to gêḡ alôb-alôb gêsac imbêla ḡatêpôêgeḡ.
- 8 Enj gêdib lau gêḡgônḡ gamêḡ gasaḡ e gêjac ḡac, taḡ tobiḡmê naḡ êndu.
Enj mata geso lau, taḡ sêpô lêna kêtú gêḡ ḡagêdôḡa naḡ.
- 9 Enj gê lamu gamêḡ ma gêdib lau amboac lewe gêdib gêḡ gêmôa gamêḡndani.
Enj gêdib gebe êkatôm ḡac ḡasec tônḡ.
Enj kêkatôm ḡac ḡasec
gebe ênsaic enj naêsêp nê uclêlôm.

- 10 En kêgalab gewec-gewec
e kêtap lau nasec sêpô lêna taunja sa.
- 11 En taê gêjam gêc nê nalêlôm gebe “Anôtô kêlinj sinj.
Anôtô gêsanj lanjôanô auc e gêlic sapu.”
- 12 O Apômtau, ôndi sa. O Anôtô, ôc lêmam sa.
Ôlinj lau nasec sinj atom.
- 13 Nac alôb-alôb oc êsôm binj meloc-meloc êpi Anôtô êtu asagenja.
Ma amboac ondoc taê ênam ênêc nê nalêlôm gebe “Aôm oc ôkênj njagêjô êndênj aê atom
nec.”
- 14 Mago aôm tec gôlic gêngac. Aôm gôlic gêngwapac to lau-sêpô-lênawagagac,
ma aôm lêmam ônam gôlinj.
Aôm taômgenj, tec njac kêpô lênanja mata kêsap aôm.
Aôm gôjam mosêbu sa.
- 15 Ônac njac alôb-alôb to njac, tanj kêkac tau su anja Anôtônê nanj, lêma tulu.
Ôkênj njagêjô êpi enj êjô nê gênj samob e tomalagenj.
- 16 Apômtau kêtû kinj êngônj tenjenj ma tenjenj.
Lau samuc malejmê anja ênê gamênj sugac.
- 17 O Apômtau, aôm kôjala lau nasec têtac kêkac êsêac aômja.
Aôm gôê tanjam êsêac to kôpuc êsêacnênj nalêlôm tônj,
18 gebe ômêtôc mosêbu to lau sêngônj jageonja nênj binj êtu katô
e njamalac nomja têtakê lau tenj êtiam atom.

11

Lau gedênj nênj lamu

- 1 Apômtau kêtû njoc lamu. Ma amboac ondoc asôm gêdênj aê gebe
“Ôêc ôpi lôc ôna amboac moc.
- 2 Gôlicgac me, dedec-Anôtôwaga sêkac tikoc talam ma sêjô sôb e jadinjenj,
sebe sêpô lau-nalêlôm-gêdênjwaga êndênj gamênj njakesec.
- 3 Embe sensenj mêtê njanombanj, nanj gedênj njamalac tônj nanj su
njac gêdênj oc êsôm njabinj amboac ondocgenj.”
- 4 Apômtau gêmôa nê lôm dabunj nalêlôm.
Ênê lêpônj kêkô undambê.
Enj mata geso lau gamênj samobnja
ma gêlic gênj, tanj êsêac sêgôm nanj.
- 5 Apômtau kêsaê njac gêdênj to njac, tanj gedec enj nanj kêtômgenj.
Ma nê nalêlôm kêmoatinj tônj kêtû njac, tanj gêgôm nê gênj togôlinjmê nanja.
- 6 Enj kêkênj ja to talao gêjac lau sec amboac kom gêjac
ma kêsakinj mu njandanj kêtû nênj gênj êlau êsêacnja.
- 7 Apômtau enj njac gêdênj ma têtac gêwinj binjgêdênj.
Lau tanj sêgôm njanô kêsa nanj, oc sêmôa enj lanjônêmja.
Dawidnê tenj.

12

Mec Apômtau ênam aêac saņa

- ¹ O Apômtau, ônam aêac sa gebe lau mansaņ têtaiņ su ma lau wapac maleņmê e gamêņ kêta êņ.
- ² Sêsôm biņ geo gelom-gelom tau.
Ac sêsôm nêņ biņ awenșuņ geno-genogen ma nêņ ņalêlôm gêja lulu.
- ³ Ojae, Apômtau enseņ gêdôņôlic samob, taņ seno-seno bingēņ, to awenșuņ, taņ sêboa taunboa naņ, acgommaņ.
- ⁴ Lau tonaņ tec sêsôm gebe “Tauņa imbeleņ kêpuc aêac têt to gêdôņôlic gêjac aêac sa. Asa gebe ênam gôliņ aêac.”
- ⁵ Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe japuc tauc jandi êtu lau, taņ sêkôniņ êsêac sêņgôņ jageo to lau ņagêbôc seņ oliņ taun elêmê naņņa.
Aê gabe janam lau, taņ sêkêņ mateņgeņ gebe janam êsêac saņa naņ sa.”
- ⁶ Apômtaunê biņ ņalô ņakêņkêņ
kêtôm labi naņ sêjam e ņakep masi amboac kwalamwaô.
- ⁷ O Apômtau, ônam jaom lau ņasec ma ôpuc aêac têt
êndêņ lau têtê êtôm têt samob,
- ⁸ gebe lau geo oc dêndi sêoņ to sêmboa taun e sêsiņ aêac auc,
gebe sec gêjam sêga aņga ņamalacnêņ.
Dawidnê pesalem.

13

Mec Apômtau ênam aêac saņa

- ¹ O Apômtau, gobe ôliņ aê siņ samucgeņ e êndêņ ondoc acgom.
Ma gobe ôsiņ laņôm aê e êndêņ ondocgeņ.
- ² Aêņoc katuc oc êôc ņandaņ
ma ņoc ņalêlôm ņawapac êtôm elēņ to êmbêc e êndêņ ondocgeņ ma ņoc ņaço etoc tau sa êndêņ aê e êndêņ ondocgeņ.
- ³ O Apômtau, ņoc Anôtô, ôlic aê ma ôkêņ taņam aêma.
Ôkêņ matocanô ņawa êsa gebe gêmac enseņ aê atom.
- ⁴ Ma ņoc ņaço etoc tau sa ma êsôm gebe “Aê kaku eņ tulu,”
ma ņoc soņo-soņo têt samuc êtu aê kaku saņa atom.
- ⁵ Mago aê taêc kêka aôm têtmac gêwiņ teņgeņņa.
ņoc ņalêlôm êtu samuc gebe gôjam aê kêsi.
- ⁶ Aê janam wê êndêņ Apômtau
gebe eņ kêmoasiņ aê ņanô.
Dawidnê pesalem.

14

ņamalacnêņ sec

(Pes 53:1-6)

- ¹ Lau meloc tec nêņ ņalêlôm kêsôm gêdêņ taun gebe “Anôtô teņ gêmoa atomanô.”
Êsêac sêgôm gêņ sec to alôb-alôb ma nêņ teņ gêgôm gêņ ņajam teņ atom.

- ² Apômtau kêtû kênîj ñamalac latuñi anğa undambê
gebe oc êtap ñac tokauc tenj, tanj kêtêc Anôtô nanj, sa gêmoa me masi.
- ³ Mago êsêac samob sêkac taunj su. Samob têtû secñagenj.
Êsêacnêj tenj gêgôm gêj ñajam tenj atom, masi samucgenj.
- ⁴ “Lau secwaga samob nêj kauc gêbôc me. Êsêac têdañgônj ñoc lau amboac senj mo
ma êsêac awenj gêjac Apômtau atom.”
- ⁵ Mago êsêac oc têtakê ñasec
gebe Anôtô gêmoa gêwiñj lau gêdêj nêj gôlôac.
- ⁶ Amac abe akô binj, tanj ñac ñalêlôm sawa kêkêj mata nanj, auc.
Mago Apômtau tau kêtû ênê lamu.
- ⁷ Ojae, moasiñ ênam Israel saña mênjêsa anğa Sion ecmanj.
Êndêj tanj Apômtau êmoasiñ nê lau êtiam nanj, Jakob oc êtu samuc ma Israel oc têtac
ñajam êsa.
Dawidnê pesalem.

15

Lau, tanj sêñgônj Anôtônê lôc dabuñ nanj

- ¹ O Apômtau, asa oc êtu ñaclenj aômnêm bec.
Ma asa oc êñgônj aômnêm lôc dabuñ.
- ² Ñac tagenj, tanj kêsa nê lêj tolanjônêm sawagenj ma gêgôm gêj gêdêj-gêdêngenj nanj,
ma kêsôm binjanô tau, tanj gêc nê ñalêlôm nanj lasê.
- ³ Ñac tagenj, tanj binj gêga kêsa awasuñ atom nanj.
Ñac tanj gêgôm gwadê sec to kêsac nê ñac jabanj enja atom nanj.
- ⁴ Ñac tagenj, tanj gêlic lau alôb-alôb amboac gêj ñaôma
ma etoc lau, tanj têtêc Anôtô nanj sa.
Ñac tagenj, tanj êñgôm binj nanj kêtôc lêma kêpi nanj, ñanô êsa
ma binj tau embe êkêj ñandanj êndêj enj, oc ênam nê ñalêlôm ôkwi atom.
- ⁵ Ñac tagenj, tanj kêkêj nê mone gêdêj lau ma taê kêka gebe mone êsu ñalatu kapôênja
atom nanj,
ma kêtû palê gêdêj binj kana-kanaña ma kêgôlinj bam ñac tobinjmê atom.
- Ñac tenj embe nê lêj amboac tonanj,
oc nê ñalêlôm ñawiwic atomanô.
Dawidnê pesalem.

16

Anôtô kêtû nê lau nêj awamata

- ¹ O Anôtô, ojop aê
gebe aê gaê lamu aôm.
- ² Aê kasôm gêdêj Apômtau gebe “Ñoc ñatau aôm.
Ñoc gêj ñajam ñam aôm taômgenj.”
- ³ Lau dabuñ nomña êsêac lau ñañêj.
Êsêac sêjac aê matocanô ñajam.
- ⁴ Lau tanj sêjalîj anôtôi jaba sa nanj, oc sêôc gêjwapac taêsam.
Aê jakêj da decña êndêj êsêac atom, ma êsêacnêj ñaê êsa aocsuñ atom.

- ⁵ Apômtau kêtû ñoc gêñlênsêm ma ñoc gêñ, tañ gawê kain nan.
Aôm gojob ñoc lêñlênsêm ñapep.
- ⁶ Sêjac belo gamêñ e katap ñoc gamêñ ñajam sa.
Biññanô, aê galic ñoc gêñlênsêm e gêjac matocanô ñajam.
- ⁷ Aê aoc gêjac Apômtau, gebe kêtû ñoc gêjam-sawaga ñajam.
Gêdêñ gêbêc atêc kepeñ aê kêtû biñ tonanña gêwiñ.
- ⁸ Aê kakêñ Apômtau kêkô lanôcnêm-ñagenñ gebe matocanô êpi en enden tòngeñ.
En kêkô ñoc anôña, tec aê oc jakô tengeñ.
- ⁹ Amboac tonanñ ñoc ñalêlôm ñajam to ñoc katuc kêtû samuc,
ma aê ôlic gêngôñ ñajam.
- ¹⁰ Gebe aôm oc ôwi ñoc katuc siñ êndêñ lamboam atom.
Aôm oc ôkêñ sê êngaminñ nêm ñac mansañ ôli tòn atom.
- ¹¹ Aôm kôtôc intêna janğônñ matoc jaliña gêdêñ aê.
Aê jamoa aôm lanômnêmña totêtac ñajam samucgeñ ma jatap lêmam anôña ñamoasiñ
sa enden tòngeñ.
Dawidnê mec teñ.

17

Ñac mansañ awa gêjac Apômtau

- ¹ O Apômtau, biñgêdêñ ñatau, ôkêñ tañam ñoc tañi.
Ôê tañam ñoc mec gebe kasôm kêsa gêdôcôlic dansañ atom.
- ² Aôm taôm oc ômêtôc aêñoc biñ,
gebe aôm tec matamanô gôlic gêñ gêdêñ.
- ³ Embe ônsaê ñoc ñalêlôm me embe ôtuc kêniñ êsêp ñoc ñalêlôm êndêñ êmbac me embe
ômbêlêm aê,
oc ôtap aê taêc gêjam biñ geo teñ sa atom ma aocsuñ kasôm biñ keso teñ atom.
- ⁴ Ñamalac embe sêngôm nêñ gêñ oc sêngôm, mago aê kasa ñaclainêñ lêñ atom
gebe aôm awamsuñ gêjac jao.
- ⁵ Ockaiñ kêpuc aôm wañam.
Aê kasêlêñ kaku-kaku atom.
- ⁶ O Anôtô, aê aoc gêjac aôm, gebe aôm kôkêñ tañam aê.
Ôê tañam aê ma ôñô ñoc biñmañ.
- ⁷ Oc nêm têmtac gêwiñ tengeñña lasê.
Aôm gôjam lau, tañ sêc nêñ ñacjo su wacsê lamu nêm anôña nan kêsi.
- ⁸ Ojop aê êtôm aôm taôm gojob nêm matamanô.
Ôngandê aê janğônñ nêm magêm ñaajuñlabu.
- ⁹ Ojop aê êndêñ lau sec, tañ têtû kasec aê nan,
to êndêñ ñoc ñacjo, tañ sêgi aê auc e tapi-tapiğenñ sebe senseñ aêña nan.
- ¹⁰ Êsêacnêñ ñalêlôm ñadani e taêñ walô aê atom
ma sêboa taun sa ña awenñsungeñ.
- ¹¹ Aê embe jamoa ñasawa teñ, oc sêwa aê auc.
Êsêacnêñ ñalêlôm taêñ gêjam tageñ tonec gebe sênac aê piñpañ e jansambi sa janêc.
- ¹² Êsêac têtôm lewe, tañ kesegeñ gwadaña gêmoa nan.

Ac têtôm lewe ñalatu, tañ sacgeñ-sacgeñ gêmôa gamêñdani ñalêlôm gêdib nê gwada gêmôa nañ.

- ¹³ O Apômtau, ôndi naôndac ñoc ñacjo ma ôku êsêac tulu.
 Ôc nêma sin sa ma ônam katuc kêsi anga lau secwaga nêñ.
¹⁴ O Apômtau, taôm lêmam ônam aê sa anga ñamalacnêñ
 to lau nom tonecña, tañ taêñ kêka nêñ gêñ nomñageñ nañ nêñ.
 Gêñ tañ gôjac tônia gêc nañ, ôkêñ êndêñ êsêac e êpô êsêac ôkwi lanğwagen.
 Tauñ sêniñ e êtôm êsêac ma sêkêñ ñagêdô êndêñ nêñ latuñi.
¹⁵ Mago aê oc jalic aôm lanğmanô gebe aê gagôm keso teñ atom.
 Embe matoc êpoa êtiam, nañ jalic aôm enden tôniañ e tekoc êsa lanğwagen.
 Dawidnê mec teñ.

18

Dawidnê wê kêku ñacjo tuluña

- ¹ O Apômtau, aê têtac gêwiñ aôm,
 tañ kôtu ñoc ñaclai nañ.
² Apômtau kêtü ñoc lamuanô to kêtü ñoc tuntêna ma kêtü ñoc gêjamsawaga.
 Ñoc Anôtô kêtü ñoc lôm, tañ gaê lamu nañ, eñ kêtü ñoc lautuc to kêtü ñoc moasin
 ñabulakôp ma kêtü ñoc lêmôp ñajana sec nañ.
³ Aê aoc gêjac Apômtau ma eñ ênam aê kêsi anga ñoc ñacjonêñ.
 Talanem Apômtau.
⁴ Gêmacanô ñadembom gênôm aê auc
 to gêñ gebe enseñ aêña kêtakê aê.
⁵ Lamboam ña-uc kêkic aê auc.
 Gêmac ñalakô mênkêtap aê sa.
⁶ Gamoa e katuc uñ tagen ma aoc gêjac Apômtau.
 Gamôêc gêdêñ ñoc Anôtô gebe ênam aê sa.
 Eñ gêngôn nê gamên dabuñ ñalêlôm e gêñô ñoc môêc.
 Ma gê taña aêñoc tañiboa, tañ katanğ gangôn eñ lanğnêmña nañ.
⁷ Go ôjô gêjam to nom ñawiwic kêsa to kôtêñ-kôtêñgen ma lôc ñam kêtênêp e kôjô-kôjôgen,
 gebe eñ totêtac ñandanğ gêmôa.
⁸ Jadauñ kêsa eñ lusuawa to ja ñawaô kêsa eñ awasuñ
 ma ñamôsi kêpêlanğ anga ênê kêsa gêja-gêja.
⁹ Eñ kêwê undambê sêlilip kêsêp gêmên.
 Ma tao majanğ gêc eñ akainğ ñalabu.
¹⁰ Eñ mênğêlôb gêngônğ kerub ñaô
 to mu ñamagê kêpuc eñ tônia mênğkelelo gêmôa.
¹¹ Eñ kêkwa tau auc ña gêsunğbôm.
 Kom ñamajanğ to tao tokatap-tokatap kêkôm ênê bec auc.
¹² Tao kêkôm ênê ñawasi auc,
 mago kompoc to jawaô mênğkêlêpañ kêsa.
¹³ Go Apômtau kêkêñ nê wapap kêtanğ anga undambê.
 Ma Lôlôc Ñatau kêkêñ nê awa kompoc to jawaô kêsa.
¹⁴ Eñ kêpê nê ñacjo ña sôb e sêc sêjam gamên aucgen sêja.

- En kêpalip ôsic e kêjanda êsêac êliņ-êliņ.
 15 Gêgôm e gwêc ñagêdimbob gêôc tau sa kêtû awê
 ma nom ñataoņ kêwaka tau sa.
 Gebe aôm Apômtau gôjam wambaņ
 e atêm bu gwec-gwecgeņ.
- 16 En kêmetôc lêma aņga lólôc mênkêkam aê tôņ,
 ma gê aê sa aņga ñasamac kapôêņ ñalêlôm.
 17 En kêjaņgo aê su aņga ñoc ñacjo ñaclai nê
 to aņga ñoc gobi, taņ nêņ ñaclai kêlêlêc aê su naņ nêņ.
 18 Êsêac sebo sêsa dêdêņ aê gêdêņ ñoc bêc wapacņa,
 mago Apômtau kêpuc aê tôņ.
 19 En kêkam aê sa jakakô gamêņ kwalam.
 En kêsaic aê sa kasa gaja gebe têtac gêwiņ aêgac.
- 20 Apômtau kêmoasiņ aê kêtû laņôcnêm sawaņa.
 En gêjam aê sa kêtû lemoc selecņa.
 21 Gebe aê kasa Apômtaunê lêņ ñapep
 ma kakac tauc su aņga ñoc Anôtônê ñaucņageņ atom.
 22 Ênê ñagôliņ samob gesen ñoc intêna auc
 ma kamasuc ênê biņsu teņ atom.
 23 Aê kasa ñoc lêņ ñapep e eņ gêlic aê ñajam
 ma gajob tauc ñapep gêdêņ gêņensen aêņa samob.
 24 Amboac tonañ Apômtau kêmoasiņ aê kêtû gamoa ñaņêņņa,
 kêtû aê lemoc selecņa, tec eņ mataanô gêlic aê jagêdêņ.
- 25 Aôm oc ôwa taôm sa êndêņ ñac ñajam gebe aôm ñac gabêjam.
 Aôm oc ôwa taôm sa êndêņ ñac biņņanôņa gebe aôm ñac biņņanôņa.
 26 Aôm oc ôwa taôm sa êndêņ ñac mansañ gebe aôm ñac mansañ,
 mago ñac keso-keso, tec oc ôtôc taôm êndêņ eņ e êtakê.
 27 Aôm kotoc lau mateņ jali sa ñapep
 ma kôkôniņ lau mateņ waó tôņ.
- 28 Aôm kôtuņ ñoc ja kêpô gamêņ ñajam.
 Apômtau, ñoc Anôtô, gêgôm ñoc ñakesec ñawê kêsa.
 29 Biņņanô, aôm embe ôwiņ aê oc jalêti laņôc êlac ñoc ñacjogeņ jana.
 Ñoc Anôtô embe êwiņ aê oc jamboañ jaņgêli (ñoc ñacjonêņ) tuņbôm.
- 30 Anôtô tonañ tec gêjam gôliņ gêņ samob tomalageņ.
 Apômtaunê biņ ñakêņkêņ. En kêtû lau samob, taņ sê lamu eņ naņ, nêņ lautuc.
 31 Gebe anôtô teņ oc êmoa ondoc, Apômtau eņ taugençoc.
 Ma lamuanô tau teņ oc êmoa ondoc, aêacnêņ Anôtô taugençoc.
 32 Anôtô tau tonañ tec kêjandiņ aê tôņ ña ñaclai
 to gêjam ñoc intêna gebe ockaiņ êndiņ gêņ teņ atom.
 33 Ñac tonañ kêkêņ aê kasêlêņ ñagaó katôm isom.
 En ketoc aê kakô ñoc lôc ñamoatêc ñaôgeņ.
 34 En kédôņ lemoc siņņa,
 tec lemoc jakêka talam ñamadi ñajaņa.
- 35 Aôm gôsuj nêm lautuc êpiņ aê aucņa to nêm anôņa kêpuc aê tôņ.

Aômnêm moasiņ ketoc aê sa.

³⁶ Aê kasêlêņ e aôm kômasaņ ockaiņ ņamala ņapep
gebe japô ocgêsu ôkwi atom.

³⁷ Aê kajanda ņoc ņacjo e gaê êsêac tônia
ma paņpaņ jagasaņ êsêac popoc.

³⁸ Aê kamakiņ êsêac e têtü motam su ma dêdi sa kêtiam atom.
Êsêac sêc ockaiņ ņalabu.

³⁹ Aôm kôjandiņ aê ņa ņaclai gebe janac siņ ņanô biņņanôgoc.
Aôm kôkôniaņ ņoc ņacjo tônia e ockaiņ kaka êsêac tônia.

⁴⁰ Aôm kôkêņ aêņoc ņacjo sêc aê sêja.
Aê gaseņ êsêac samob, taņ sêkêņ kisa gêdêņ aê naņ su.

⁴¹ Êsêac sêmôêc, mago nêņ ņac-ênâm-êsêac-sawaga teņ gêmoa atom.
Sêmôêc gêdêņ Apômtau, mago eņ kêkêņ taņa êsêac atom.

⁴² Aê kadaba êsêac sa kêtôm mu kelelo kekop.
Aê kakip êsêac sa kêtôm sêpiņ bôc-kêpêc sa aņga malacluņ ma sêbaliņ siņ.

⁴³ Aôm gôjam aê sa aņga siņ tomôkê-tomôkê e kôkêņ aê katu lau samuc nêņ gôliņwaga.
Lau taņ sêjam kauc aê naņ, tec sêjam sakiņ aê sêmoa.

⁴⁴ Lau jaba sêņô aê ņawaegen ma taņeņ wamu êndêņ aê.
Êsêac latuņi tetoc aê sa.

⁴⁵ Lau jaba latuņi katuņ gêjaņa
ma sêsuņ tauņ tênep-tênepgeņ sêsa aņga nêņ tuņlêlôm sêmêņ.

⁴⁶ Apômtau gêmoa mata jali. Aoc êoc ņoc lamu.
Aê jatoc ņoc ņacmoasiņ Anôtô sa.

⁴⁷ Anôtô tau tec kêpuc aê tônia e kakac ņoc kamocgôc.
Eņ kêkôniaņ malac-malac tônia sêsô ņoc gôliņ ņalabu.

⁴⁸ ņac tonañ tec gêjam aê kêsi aņga ņoc ņacjo, taņ ņaclai sec naņ, nêņ to kêpuc aê sa jakatu
ņoc gobi nêņ ņatau.
ņac tonañ tec gêjam aê kêsi aņga ņaclai sec nê.

⁴⁹ O Apômtau, amboac tonañ jalambiņ aôm aņga lau samuc ņalêlôm
ma jaņa wê êpi aômnêm ņaê.

⁵⁰ Aôm tonañ tec kotoc nêm kiņ sa ņanô ma kôtôc nêm têtmtac gêwiņ teņgeņņa gêdêņ nêm
ņac goeņ oso eņņa
gêdêņ aê Dawid to ņoc gôlôac geden tôniaņeņ.
Apômtaunê sakiņwaga Dawid kêsôm biņ tonac gêdêņ Apômtau gêjam eņ kêsi aņga Saul
lêma ma ênê ņacjo ņagêdô nêņ.

19

Anôtônê koleņ to biņsu

¹ Undambê kêwaka Anôtônê wae sa
ma umbon gêjac eņ lêma ņakoleņ ņamiņ.

² Gelenņa teņ kêkêņ biņ tau ņawae gêdêņ gelenņa teņ.
Ma gêbêcauc teņ gêwa kauc sa gêdêņ gêbêcauc teņ.

³ Sêsôm biņ atom ma sêsam ņalô teņ lasê atom.
Lau sêņô êsêac awen atom.

⁴ Mago êsêac awen kêsa
gêjam nom ņagamêņ samob auc.

Ma nêñ biñ kêsa e jagêdêñ nom ñamadiñ.

Enj gê oc ñabec teñ anja tônê.

⁵ Oc tau tonañ kêtôm sagu togêlôngeñ kêsa gêmêñ anja nê andu ma kêtêti kêsa nê lêt kêtôm ñaclai teñ totêtac ñajamgeñ.

⁶ Kêpi anja umbon ñamadiñ teñ ma kêtêti e jakêsêp ñamadiñ teñ ma gêñ teñ géc ênê ñandan su atom.

⁷ Apômtaunê biñsu mansañ kêlau katun.

Apômtau gêwa nê biñ sa jagêdêñ ma kêkêñ lau meloc-meloc têtû lau tokauc.

⁸ Apômtaunê jatu e jakêtôm ma gégôm nêñ ñalêlôm e ñajamanô.

Apômtaunê biñsu e ñakêñkêñ lanjwageñ, tec kêpô aêac matenjanô.

⁹ Tatêc Apômtau tonêñ ñalêlôm ñawa ênêc enden tôngeñ.

Apômtaunê mêtôc tau ñanô ma jagêdêñ samob.

¹⁰ Biñsu tau tonañ ñanô kêlêlêc gold, kêlêlêc gold, tañ sêpac e ñanôgeñ kêjaliñ tau sa nañ su.

Biñsu tonañ ñakana ñajam kêlêlêc lêp to ñatêkwi, tañ kêpoac ñaobo nañ su.

¹¹ Biñsu tonañ kêtû nêñ sakiñwaga nê puc.

Lau tañ sêmansañ nañ, oc têtap ñamoasiñ taêsam sa.

¹² Ojae, asa oc taê ênam nê geo tomalagen samob.

Amboac tonañ ôsuc ñoc keso, tañ tauc gajam kauc nañ okwi.

¹³ Ojop nêñ sakiñwaga gebe etoc tau sa atom.

Biñ jatoc tauc saña ênam gôliñ aê atom.

Go jamoa lanjôcnêñ sawageñ.

Jawê kaiñ biñ kapôeñ teñ atom.

¹⁴ Ôñô aocsun ñabiñ ñajam ma biñ, tañ ñoc ñalêlôm taêc gêjam nañ, êndêñ aôm êwac.

O Apômtau, ñoc lamu to kêsiwaga ñanô aôm.

Dawidnê pesalem teñ.

20

Mec taku ñacjo tuluña

¹ Apômtau êkêñ taña aôm êndêñ bêc gêñwapacña.

Jakobnê Anôtô nê ñaê êtu lautuc aôm.

² Enj ênam aôm sa anja gamêñ dabun

to êpuc aôm tônia anja Sion.

³ Enj taê ênam aôm nêñ da samob.

Ma nêñ daja ênac enj mataanô ñajam.

⁴ Enj êkêñ gêñ, tañ nêñ ñalêlôm taê kêka nañ, ñanô êsa.

Enj êkêñ aôm ôngôm gêñ samob, tañ taêm gajam nañ, e ônac dabiñ.

⁵ Embe ôku nêñ ñacjo tulu, aêac oc ôliñ api toôndugeñ, oc andain obokêam asam aêacma

Anôtônê ñaê.

Apômtau êkêñ gêñ samob, tañ koteñ nañ, ñanô êsa.

⁶ Galoc tec kajala gebe Apômtau gêjam nê ñac, tañ señ oso enj nañ sa.

Enj kêkêñ taña enj anja nê undambê dabun. Nê anôña aku ñacjo tulu tonjaclaigen.

⁷ Lau ônê ñai-ñai samob taên kêka nêñ kareta siñña to hos,

mago aêac tec taên kêka aêacnêñ Apômtau Anôtô nê ñaclai.

⁸ Êsêac tê sêku sa sêsêp jasêc,

mago aêac gacgeñ bônjagi anjen akô ñajaña.

⁹ O Apômtau, ôkên kinj tau êku nê ñacjo tulu.
 Ôkên tanjam aêacmênma môêc.
 Dawidnê pesalem tenj.

21

Awenj gêôc Anôtô kêtú kêku ñacjo tuluña

- ¹ O Apômtau, kinj têtac ñajam kêtú kôpuc enj tônia
 ma ôli kêpi ñanô gebe aôm gôjam enj sa.
- ² Binj tanj nê ñalêlôm taê gêjam nanj, gôgôm ñanô kasa
 to binj, tanj gêdôlic kêsôm lasê nanj, gôgôm kêtú tônia.
- ³ Aôm gôdênj enj jakômoasinj enj ñanôgenj.
 Aôm kôkênj enj kêkuc sunsunj gold tenj.
- ⁴ Enj ketenj aôm gebe êmoa mata jali, tec gôgôm kêtú tônia,
 gebe gôjac têku ênê jala ma gêmoa e ñênjenj su.
- ⁵ Aôm gôjam enj sa, tec nê-wae kêtú kapôênj.
 Aôm kôgêlônj enj ña ñawasi to kôwaka enj sa.
- ⁶ Aôm kotoc enj sa kêtú moasinj ñamôkê ñanô.
 Aôm gômoa gôwinj enj, tec gêgôm enj têtac ñajam kêsa.
- ⁷ Kinj taê kêka Apômtau
 ma Lôlôc Njatau nê têtac gêwinj tenjenjña êpuc enj tônia ma êku atom.
- ⁸ O kinj, lêmam oc ôlô nê ñacjo samob tônia.
 Nê anônia oc êtap samob, tanj sêkênj kisa aôm nanj sa.
- ⁹ Aôm embe ojoc taôm lasê,-oc ôndamba êsêac êtôm ja genj oba.
 Apomtau têtac ñandanj oc êndanjônj êsêac ma ja oc êninj êsêac su.
- ¹⁰ Kinj oc enjenj êsêacnênj wakuc anja nom su
 ma oc enjenj nênj gôlôac anja ñamalac ñalêlôm su.
- ¹¹ Êsêac embe sêninj olinj sec êtu aômña me taênj ênam gebe sênsau sêôc aôm,
 oc sênjôm gênjêlôm elémê.
- ¹² Enj oc êpê êsêac ña nê sôb
 ma êôc êsêac ôkwi e sêc.
- ¹³ O Apômtau, ômôênj tonê ñaclaigenj,
 ec aêac alanem to alambinj aôm nê ñaclai.
 Dawidnê pesalem tenj.

22

Tañiboa to wê lambinña tenj

- ¹ O ñoc Anôtô, o ñoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê sinj
 ma kôkô jaêc ñoc tanj ônam aê sanja.
- ² O ñoc Anôtô, aê aoc gêjac aôm gêdênj gelenjña, mago gôjô aê aoc atom.
 Ma gêdênj gêbêc, mago ñoc ñalêlôm kêtú malô atom.
- ³ Mago aôm ñac dabunj.
 Aôm gônjônj Israelnê wê lambinña ñaô kêtú nê ñêpônj.
- ⁴ Aôm tonanj tec aêac tamenjmai sêkênj materj.
 Sêkênj materj aôm, tec gôjam êsêac sa.
- ⁵ Êsêac sêmôêc gêdênj aôm ma gôjam êsêac kêsi.

Êsêac sêkêñ materñ aôm e gôgôm êsêac majerñ kêsa atom.

⁶ Aê katôm ñamalac atom, katôm moacêñgic.

Lau sêsu aê susu ma ñamalac lanjônñ gelo aê.

⁷ Lau samob, tanj sêlic aê nanj, têtanj pêlê aê.

Sêñjala to têtaiñ gêsujñ aê gebe

⁸ “Ñac tau tonanj gêsujñ tau gêdêñ Apômtau, tec Apômtau akôc enj saman.

Apômtau têtac gêwiñ enj, tec ênam enj kêsimanj.”

⁹ Aôm tonanj tec kôkôc aê anja tinoc têtac lêlôm,

gojob aê ñapep ma gainj tinocnê su tôn.

¹⁰ Tinoc kêkôc aê su ma aôm gôjam jaom aê ñapanj.

Gêdêñ aê katu awê nanj, aôm kôtu aêñoc Anôtô.

¹¹ Ômoa jaêc aêma atom

gebe gêñwapac mênjkêdabinj ma gêjam-sawaga tenj gêmoa atom.

¹² Bulimakao kapoac taêsam sêkôm aê auc.

Bulimakao kapoac Basanña tonjaclai sêgi aê auc.

¹³ Gêñ tau sêña awenj gêdêñ aê

kêtôm lewe kêtanj gebe êkaku gêñ popoc.

¹⁴ Aê gawê amboac labi.

Aêñoc ñatêkwa samob kêsu.

Aêñoc ñalêlôm kêtôm lêp

ma gêwê gêc ñoc wanj lêlôm.

¹⁵ Aêñoc koclabenj ñakelenj kêsa amboac ku ñasaboac

ma imbeloc kêsap lôcboam tôn. Ma kôkôninj aê tôn gaêc gêmacanô ñakekop ñalêlôm.

¹⁶ Ojae, kêam sêgi aê aucgoc. Secwaga tonj tenj sêwa aê auc

ma sêkim lemoc to octapa lasê.

¹⁷ Ñoc ñatêkwa samob gêc awêgenj.

Êsêac materñ gê aê e gêjac materñanô ñajam.

¹⁸ Êsêac sêjac sam ñoc ñakwê gêdêñ taunj.

Ma sêpuc kapoac kêtú ñoc ñakwê baliñña.

¹⁹ O Apômtau, ômoa jaêc aêma atom.

O ñoc ñaclai, mênjônjam aê sa sebenj.

²⁰ Ônam aê kêsi anja sinj

ma ônam aê sa anja kêamnênj gebe jamoa matoc jali.

²¹ Ônam aê sa anja lewe awasujñ

ma ojop aê êndênj bôcgabunj ñajabo.

²² Aê jasôm nêma ñaê lasê êndênj ñoc lasitêwai

ma jalanem aôm jakô gôlôac ñalêlôm.

²³ Amac tanj atêc Apômtau nanj, alambinj enj.

Amac samob, tanj anja Jakobnê gôlôac nanj, atoc enj sa.

Amac samob, tanj nêma ñam kêsêp Israel nanj,

anac tênêp enj.

²⁴ Gebe enj mataanô geo gala to gêjam dêmôê

ñac ñalêlôm sawa, tanj kêpô lêna tau nanj atom.

Enj gêsanj lanjônô auc gêdênj enj atom.

Apômtau kékêñ taña enj gêdêñ tañ gêmôêc gêdêñ enj nanj.

- ²⁵ Aôm kôtu ñoc lambiñ, tañ kêsa gôlôac kapôêñ ñalêlôm nanj ñamôkê.
Ñoc biñ, tañ gajac mata nanj, gabe jañgôm êtu tôñ jakô lau, tañ têtêc enj nanj
lanjônêmña.
- ²⁶ Lau ñalêlôm sawa oc sêniñ gêñ e êôc êsêac tôñ.
Êsêac tañ sesom Apômtau nanj, oc awenj êôc enj.
Nêm ñalêlôm êpi-êpi endenj tôñgenj.
- ²⁷ Nom ñamadiñ samob oc taêñ ênam biñ tonanj ma sênam tauñ okwi dendenj Apômtau.
Lau tomôkê-tomôkê samob oc sêu tauñ sênêc enj lanjônêmña.
- ²⁸ Gebe Apômtau enj kiñ,
enj tec gêjam gôlinj lau tomôkê-tomôkê samob.
- ²⁹ Lau towae samob anja nom oc sewec êndêñ enj.
Samob tañ têtù kekop nanj, to êsêac tañ lêñ tamac ênduña gêjac êsêac ñawae nanj, oc
sewec êndêñ enj amboac tonanjenj.
- ³⁰ Lau samob, tañ ocgo mênjsêsa nanj, oc sênam sakiñ enj.
Ma lau oc têtêku Apômtaunê miñ êndêñ nêñ wakuc.
- ³¹ Êsêac oc sênac miñ êndêñ lau, tañ tenenji sêkôc êsêac atom tagenj nanj,
gebe Apômtau gêjam êsêac sa. *

23

Apômtau kêtù ñoc ñacgejob

- ¹ Apômtau kêtù ñoc ñacgejob,
tec oc japô lêna gêñ tenj atom.
- ² Enj kékêñ aê kasa tauc sic gaêc gamêñ wale-wale
to gêwê aê jakalêwanj tauc ganjgônj bumata.
- ³ Enj kêlau ñoc katuc
to gêwê aê kasa lêñ ñanjenj kêtù ênê ñaêña.
- ⁴ Ma embe jamoa ñakêlêndiñ sec ñalabu, oc jatêc gêñwapac tenj atom,
gebe aôm gôwiñ aê. Nêm guñ to tôc gêjac aê têtac tôñ.
- ⁵ Aôm gono moasiñ aê ma ñoc ñacjo sêlic.
Aôm goenj oso môkêcapac ña niptêkwi ma kôkêc aênoc gêñ janômña e mênjgêc.
- ⁶ Biñjanô, malô to moasiñ êsap aê tôñ êndêñ bêc samob, tañ jamoa matoc jali nanj,
ma jañgônj Apômtaunê andu totêm-totêm. *

24

Kiñ tonjawasi

- ¹ Apômtau kêtù nom to gêñ samob, tañ gêjam auc nanj ñatau.
Lau tañ sênjgônj nom tau e jagêdêñ ñamadiñ nanj, têtù nê gêñ amboac tonanj.
- ² Enj kêsuj nom tonanj sa kêkô gwêc ñaô
ma kêkwê e ñajaña sec kêkô bu ñaô.
- ³ Asa oc êpi Anôtônê lôc naêtôm.
Ma asa oc êtôm gebe êkô ênê gamêñ dabuj.
- ⁴ Ñac tañ lêma ñawasi ma ñalêlôm ñakêñkêñ lanjwagenj nanj.

* 22:31: Dawidnê pesalem tenj. * 23:6: Dawidnê pesalem tenj.

- Nac tañ gêoc tau sa gêdêñ gêñdansañ atom nañ, to ñac tañ kêtôc lêma kêtú geo tenña atom nañ.
- ⁵ Enj oc akôc mec aña Apômtaunê.
Ma Anôtô, tañ gêjam enj kési nañ, oc êwaka enj sa.
- ⁶ Lau tañ sesom enj nañ, nêñ lêñ amboac tonañ.
Êsêac tañ sesom Jakobnê Anôtô lañôanô.
- ⁷ O sacgêdôac, asa lañômanô sa ma katam lañgwaanôac, alêc taôm su gebe kiñ toñawasi êsô êwac.
- ⁸ Kiñ toñawasi tau asa.
Apômtau ñaclai to ñactêkwa, Apômtau ñactêkwa, tañ gêjac siñ nañ.
- ⁹ O sacgêdôac, asa lañômanô sa ma katam lañgwaanôac, alêc taôm su gebe kiñ toñawasi êsô êwac.
- ¹⁰ Kiñ toñawasi tau asa.
Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, ñac tonañ kêtú kiñ toñawasigoc. *

25

Mec Anôtô ejop to êwê aêac ma êsuc nêñ sec ôkwiña

- ¹ O Apômtau, aê jansuñ ñoc katuc sa êndêñ aôm.
- ² O ñoc Anôtô, aê kakêñ gêwiñ aôm. Ôkêñ lau sêngôm aê majoc êsa atom ma ôkêñ ñoc ñacjo sêoc ôndu aê atom.
- ³ Samob tañ sêkêñ maten aôm nañ, sêngôm êsêac majen êsa atom.
Lau tagen, tañ sêkac taun su aña aômnm nañ, go majen êsa.
- ⁴ O Apômtau, ôwa nêñ lêñ sa êndêñ aê.
Ôkêñ aê jajala nêñ intênamañ.
- ⁵ Ôndôñ aê ma ôkêñ aê jasêlêñ jasa nêñ biñjanô ñaintêna, gebe aôm kôtu ñoc Anôtô gêjam aê saña.
Aê kakêñ matoc aôm kêtôm bêcgeñ.
- ⁶ O Apômtau, taêm ênam nêñ taêm walô to nêñ têtac gêwiñ tengeña, tañ gêc gêdêñ andanjen e mêngeñ galoc nañ.
- ⁷ Taêm ênam ñoc sec to geo ñapalêgeña atom.
O Apômtau, taêm ênam aê êtu têtac gêwiñ tengeña to nêñ moasiña.
- ⁸ Apômtau enj ñajam to gêdêñ.
Amboac tonañ tec kêdôñ lau sec sêsa lêñ gêdêñ.
- ⁹ Enj gêwê lau, tañ sêkôniñ taun nañ, sêsa nêñ lêñ gêdêñ ma kêdôñ nê lêñ gêdêñ lau, tañ sêkôniñ taun nañ.
- ¹⁰ Apômtau gêwê lau, tañ sêmasañ ênê poac to biñsu nañ.
Sêsa ênê lêñ têtac gêwiñ tengeña to biñjanôña.
- ¹¹ O Apômtau, ôsuc ñoc biñ kapôên nañ ôkwi êtu nêñ ñaêña.
- ¹² Nac tañ kêtêc Apômtau nañ, enj asa.
Apômtau oc êndôñ lêñ, tañ ñac tau êjaliñ sa nañ, êndêñ enj.
- ¹³ Enj tau oc êngôn tomoasiñ
ma nê wakuc oc sêwê kaiñ gamên tau.
- ¹⁴ Lau tañ têtêc Apômtau nañ, têtú ênê lau ôliñ andan enja.

* **24:10:** Dawidnê pesalem tenj.

Ma enj gêwa nê poac sa gêdêñ êsêac.

- 15 Matoc kêsap Apômtau tøn
gebe enj oc ênu ockainj su anja lakô.
- 16 Ôkac taôm ôkwi êndêñ aê ma taêm labu aê
gebe aê taucgenanô gangônj tonoc ñalêlôm ñawapacgenj.
- 17 Ôngôm ñoc ñalêlôm ñawapac êtu gaô
ma ôngamboac aê su anja ñoc ñandanj.
- 18 Taêm ênam ñoc ñalêlôm ñawapac to binj, tanj kêlênsônj aê
ma ôsuc aêñoc sec samob ôkwi.
- 19 Ôlic ñoc ñacjo samob, tanj sêjac aê ñawae nanj.
Êsêacnêñ ñalêlôm kêmoatinj tøn aêña.
- 20 Ônam gôlinj katuc ma ônam aê sa.
Ôkêñ lau sêngôm aê majoc êsa atom gebe aê gaê lamu aôm.
- 21 O Apômtau, binjgêdêñ to gêñ mansanj êkôm aê auc,
gebe aê kakêñ matoc aôm ñapanj.
- 22 O Anôtô, ônam Israel sa
anja nêñ gêñwapac samob ñalêlôm. *

26

Ñac mansanj tenj nê mec

- 1 O Apômtau, nêmetôc êwaka aê sa gebe gawê binj ñakainj tenj atom gebe aê kasa ñoc lêñ
lanjôcnêmet sawagenj
to taéc kêka aôm ñanjêñgenj.
- 2 O Apômtau, ônsaê aê ma ôjala aê.
Ômbêlêmet ñoc ñalêlôm e ômbi lêtêñ.
- 3 Gebe nêmet têtac gêwiñ tenjenjña gêjac aê matoc su gedênj tønjenj
ma kasa nêmet lêñ ñanjêñ ñapanj.
- 4 Aê gangônj gawinj lau kesowaga atom.
Ma gajac binj ôkwi gêdêñ kalomtêna atom.
- 5 Aê gadec secwaganêñ sêkac taunj sanja
to gajac jaê lau geowaga.
- 6 O Apômtau, aê kakwasinj lemoc ñabinj masigenj.
Ma kasêlêñ kagi nêmet altar amboac tonanjenj tec gamoa.
- 7 Gebe janam danje aôm ña aoc kapôênj
Ma jasôm aômnetmet gêñsêga samob ñawae lasê.
- 8 O Apômtau, aê têtac gêwiñ nêmet andu ñamala,
gamêñ tanj nêmet ñawasi gêjam auc nanj.
- 9 Ôtinj ñoc katuc sinj êwiñ lau secwaga nêñ atom.
Ma ôlic ênaña êwiñ lau-sêjac-ñamalac-ênduwaga nêñ atom.
- 10 Lau tonanj lemenj sinj-dec kêsap tøn.
Ma sêmetgôm awa ñalêsinja kêsêp lemenj anônja e mênjgêc lanjwagenj.
- 11 Ma aê kasa ñoc lêñ tobijn masigenj.

* 25:22: Dawidnê tenj.

- O Apômtau, ônam aê kêsi to taêm labu aê.
¹² Ockaiņ tec kaka gamêņ ņatapa ņajam tôņ.
 Lau embe sêkac taun sa, oc sêlambiņ Apômtau. *

27

Apômtau kêtû ņoc Ja to ņoc moasiņ

- ¹ Apômtau kêtû ņoc ja to ņoc moasiņ, amboac tonañ oc jatêc asa.
 Apômtau kêtû katucnê lamu, amboac tonañ oc jaê go asa.
- ² Lau sec embe sênac aê gebe senseņ aê su,
 go êsêac, taņ têtû ņoc soņo-soņo to ņoc ņacjo naņ, sêka selelec e sêu taun.
- ³ Siņwaga taêsam embe sêņgi aê auc, oc ņoc ņalêlôm ņatutuc atom.
 Ma êsêac embe sênac siņ êndêņ aê, oc têtac êpa sugen.
- ⁴ Aê katen gêņ tagen gêdêņ Apômtau ma ņoc ņalêlôm kêkac aê biņ tagen tonecņa
 gebe jaņgôn Apômtaunê andu êtôm ņoc bêc jamoa matoc jaliņa samob
 gebe jalic Apômtaunê ņajam
 ma jaten eņ gebe êwê aê.
- ⁵ Gebe êndêņ bêc ņawapacņa eņ oc êsiņ aê jaņgôn ênê bec ņalêlôm.
 Ênê bec ņagadê oc êsan aê auc. Eņ êsuņ aê sa najaka poc ņajaņa tôņ.
- ⁶ Amboac tonañ techeloc aņgen êndêņ ņoc ņacjo, taņ sêgi aê auc naņ.
 Aê gabe jakêņ da aņga ênê bec ma jakêņ toôndugen. Aê jaņa wê ma janam êndêņ
 Apômtau.
- ⁷ O Apômtau, ôkêņ taņam aê gebe aoc gêjac aôm kapôêņ.
 Taêm walô aê ma ôkêņ taņam aêmaņ.
- ⁸ Aôm kôsôm gebe “Ansom aê.”
 “O Apômtau, amboac tonañ tec gabe jansom aôm.”
- ⁹ Ôsiņ laņôm aê atom ma ôtiņ nêm sakiņwaga su totêmtac ņandaņņa atom.
 O ņoc kêsiwaga Anôtô, aôm kôtû ņoc gêjam-sa amboac tonañ ôtiņ aê su to ônac kapoac
 aê atom.
- ¹⁰ Tinoc agêc tamoc sêwi aê siņ su,
 mago Apômtau oc êkôc aê sa.
- ¹¹ O Apômtau, ôtôc nêm intêna êndêņ aê ma ôwê aê jasa gamêņ tapa ņajam.
 Ôņgôm êtu ņoc ņacjoņa.
- ¹² Ôwi aê siņ jandêņ biņ, taņ ņoc ņacjo sêkic naņ atom.
 Gebe biņ-gêgawaga dêdi sebe sênac aê ma sêjac tênep gebe senseņ aê su.
- ¹³ Aê kakêņ gêwiņ
 gebe jalic Apômtaunê ņajam aņga gamêņ sêņgôn mater jaliņa.
- ¹⁴ Ôkêņ matam Apômtau totêmtac êpa sugen ma tonêm ņalêlôm samucgen.
 Ôkêņ matam Apômtaugen. *

28

Mec Apômtau ênam aêac saņa

- ¹ O Apômtau, aê aoc gêjac aôm gebe ņoc lamu aôm.
 Laņôm elo ma ônam taôm tôņ aê atom,

* 26:12: Dawidnê teņ. * 27:14: Dawid gêga.

- gebe aôm embe ênam taôm tôñ aê,
aê oc jatôm lau, tañ sêsêp sê sêja e lanjônme nañ.
- ² Embe jamôêc êndên aôm ma jaôc lemoc sa êndên nêlôm ñagamên dabuñsêga,
nañ ôkên tañam ñoc tañiboa.
- ³ Ôtiñ aê su jawiñ lau, tañ sêkac taun su anga Anôtônê nañ, to lau alôb-alôbwaga atom.
Gebe lau tonañ nêñ ñalêlôm keso ma sêbanac biñ gêdên nêñ lau jabañ êsêacña.
- ⁴ Ôkên ñagêjô êndên êsêac êtôm nêñ gên, tañ sêgôm to sêjac lau mateñanô aucña nañ.
Ôkên ñagêjô êndên êsêac êtôm gên, tañ lemeñ sêgôm nañ, ôkên gên tau ñagêjô êndên êsêac.
- ⁵ Gebe êsêac mateñ gêdiñ Apômtaunê gôliñ to gên, tañ lêma gêgôm nañ atom.
Amboac tonañ oc enseñ êsêac su e ênam êsêac sa êtiam atom.
- ⁶ Aoc êôc Apômtau
gebe eñ kêkên taña ñoc tañiboa kapôên.
- ⁷ Apômtau kêtú ñoc ñaclai to ñoc lautuc.
Ñoc ñalêlôm kêsap engeñ, tec gêjam aê sa.
Amboac tonañ ñoc ñalêlôm gegeñ aê sa samucgeñ
gebe jañga wê dangeña êpi eñ.
- ⁸ Apômtau kêtú nê lau nêñ ñaclai
to kêtú nê ñac, tañ señ oso eñ nañ, nê lautuc.
- ⁹ Ônam nêlôm lau sa to ônam mec nêlôm gêñlênsêmmañ
ma ojop to ôsip aêac sa enden tôngeñ. *

29

Ôsic to wapap kêwaka Apômtaunê wae sa

- ¹ O lau undambêña, awem êôc Apômtau
ma alanem ênê ñawasi to ñaclai.
- ² Awaka Apômtaunê ñaê ñawae sa.
Au taôm togêlôn dabuñ anêc Apômtau lanjônêm.
- ³ Êsêac sêñô Apômtau awa anga gwêc.
Ma ênê awa kêdôn tau gêsac gwêc.
- ⁴ Apômtau awa kêtan toñaclai.
Apômtau awa ñadindiñ kaiñ teñ.
- ⁵ Apômtau awa, wapap tau, gêjac kaseda.
Apômtau gêjac kaseda, tañ kêkô Lebanon nañ popocgoc.
- ⁶ Eñ gêgôm lôc Lebanon gêboañ amboac bôclatu.
Ma Hermon amboac bulimakao ñalatu.
- ⁷ Apômtau awa kêkên jawaô kêbêlan
sinsen-sinsen kêsa makeñ-makeñ.
- ⁸ Apômtau awa kêlêndiñ gamêñsawa e kêtênêp lasê.
Apômtau kêkôjôc gamêñsawa Kades.
- ⁹ Apômtau awa kêwiwic kamem to giñ kalaka walôña e kêsêlô su.
Ma samob, tañ sêñgôn nê andu nañ, sêôc lambiñ eñ gebe ñataugoc.
- ¹⁰ Apômtau gêjam gôliñ gwêc ñagêdimbob.

* 28:9: Dawidnê teñ.

- En gêngôṅ nê lêpôṅ kinṅa geden tōṅgeṅ.
 11 Apômtau êpuc nê lau tōṅmaṅ.
 Apômtau ênam mec nê lau ṅa biṅmalô. *

30

Mec danṅeṅa ten

- 1 O Apômtau, aê gabe aoc êôc aôm gebe gôjam aê kêsi.
 Ma kôkêṅ aêṅoc ṅaço têtû samuc kêtû aê gajaṅaṅa atom.
 2 O Apômtau ṅoc Anôtô, aê gamôêc gêdêṅ aôm gebe ônam aê sa.
 Ma aôm kômoasiṅ aê, tec aê ṅajam kêsagoc.
 3 Apômtau, aôm tec gôwê ṅoc katuc aṅga lamboam kêpi gêmêṅ.
 Aôm gômôêc aê tōṅ mênkôkêṅ aê matoc jali kêsa kêtiam gebe jaêc su jasêp sêlêlôm jana atom.
 4 Amac lau mansaṅwaga, awem êôc Apômtau.
 Ma alanem ênê ṅaê dabuṅ.
 5 Gebe en têtac ṅandaṅ olaṅ-olaṅ atom.
 Ma nê moasiṅ ênêc enden tōṅgeṅ.
 Êmbêc tatan taṅjiboa
 ma elen ôliṅ êpi-êpigeṅ.
 6 Aê tec taêc gêjam e gwala kêpa su
 gebe “Oc jaku atomanô.”
 7 O ṅacmoasiṅ Apômtau, aôm kôwaka aê sa gaṅgôṅ ṅoc malac ṅajaṅa.
 Ma gôsaṅ laṅômanô auc gêdêṅ aê e katakê.
 8 O Apômtau, gêdêṅ tonan aoc gêjac aôm
 ma katan gêdêṅ ṅoc Anôtô.
 9 “Aê embe jamac êndu ma jasêp sê jana,
 oc êmoasiṅ aôm amboac ondóc.
 Kekop oc etoc aôm sa
 ma êwaka nêṅ lêṅ to nêṅ biṅ ṅaṅêṅ sa êtôm me.
 10 O Apômtau, ôkêṅ taṅjam aê to taêm walô aê.
 O Apômtau, ôtu ṅoc ônam-aê-sawaga.”
 11 Aôm gôjam ṅoc gêṅwapac ôkwi kêtû wê.
 Aôm kôkac ṅoc abec su ma kôkêṅ têtac ṅajam aê kajandiṅ.
 12 Amboac tonan aê janam tauc tōṅ atom. Aê jalambiṅ aôm.
 O Apômtau, ṅoc Anôtô, aê gabe janam danṅe aôm enden tōṅgeṅ. * nan.

31

Mec Anôtô ênam aêac sa êndêṅ noc gêṅwapacṅa

- 1 O Apômtau, aêṅoc lam u aôm. Ôwi aê siṅ amboac ṅac gêbac atomanô.
 Ônam aê sa êtu aôm nêṅ biṅgêdêṅṅageṅ.
 2 Ôê taṅjam aê
 ma mênônam aê sa sebeṅ.
 Ôtu ṅoc poclabu ôṅgandê aê
 ma ṅoc tuṅtêna gebe ôpiṅ aê auc.

* 29:11: Dawidné pesalem ten. * 30:12: Dawidné pesalem, taṅ gêga gêdêṅ sêjac kawi lôṅ dabuṅ

- 3 Aôm tec kôtu ñoc poclabu to tunjtênagoc.
Aôm oc ôkam to ôwê aê êtu nêm ñaêña.
- 4 Aôm oc wê aê sa anğa uc, tañ êsêac sêkic kelecgen kêtú aêña nan, gebe aôm kôtu aênoc lamu.
- 5 Aê jasakinğ ñoc katuc êndên aôm lêmam êwac.
O Apomtau, aôm Anôtô ñañên, tec gôjam aê sa.
- 6 Aôm têmtac gedec êsêac, tañ sêsap gwam ñaôma tôn nan samucgen, mago aê matoc kêsap Apômtau tôn.
- 7 Aê oc têtac ñajam ma ôlic êpigen êtu nêm têmtac gêwiñ tenğenña gebe aôm matam gê aê gêdên ganğôn jageonña ma kôjala ñoc katuc ôluñ-ôluñ ñam.
- 8 Aôm gôwi aê siñ kêsêp ñaçjonê lêma atom.
Aôm kôkên aê ockainğ kaka gamên ñatapa tôn.
- 9 O Apômtau, taêm walô aê gebe ganğôn jageo.
Gênwapac gêgôm aê matocanô ñatalô kêsá e katuc to ôlic kêlênim tau.
- 10 Ñoc têm gamoa matoc jalinña samob kêtú gênwapacñagenğ gêja ma katanğ tañiboa kêtôm ñoc jala samob.
Aê tekoc gêbac kêtú gamoa jageonña ma ñoc ñatêkwa kêtú golonğ su.
- 11 Ñoc ñaçjo samob têtanğ pêlê aê
ma ñoc lau, tañ sackapoagêdô gêdên taunğ nan, sêsu sam su aê.
Ñoc sêlêb embe sêlic aê, oc têtêc aê.
Lau tenğ embe têtap aê sa anğa intêna, oc sêc aê.
- 12 Êsêac sêlinğ aê siñ amboac ñac, tañ gêmac êndu su nan.
Aê katôm ku ñamoasagac.
- 13 Lau taêsam sêjac binğ kesec-kesec gêdên taunğ. Gên secsêga kêkôm aê auc.
Êsêac sêmasanğ binğ sêwiñ taunğ gebe senseñ aê su janaña.
- 14 O Apômtau, mago aê tec kasap aôm tônğenğ.
Aê kasôm gebe “Ñoc Anôtô aôm.”
- 15 Aôm lêmam gôjam gôlinğ ñoc lêng.
Amboac tonanğ ônam aê sa anğa ñoc ñaçjo to lau, tañ sêlêsu aê nanğ.
- 16 Ôkênğ lanğomanô êpô nêm sakinğwaga.
Onam aê sa êtu nêm têmtac gêwiñ tenğenña.
- 17 O Apômtau, ôwi aê siñ amboac gên gêbac atom gebe aoc gêjac aôm.
Ôkênğ lau alôb-alôbwaga têtú gên gêbacmanğ ma toawenğmêgenğ sêsêp lamboam sêna.
- 18 Ômbôc gêdônğolic dansanğ auc.
Êsêac tetoc taunğ sa ma sêsôm ñac gêdên nê bôlênğ palinğ e sêgôm enğ wae kêtú sec.
- 19 Aôm gôjac nêm moasinğ sa gêjam sêga kêtú lau, tañ têtêc aôm nanğña, ma kômoasinğ lau, tañ sê lamu aôm nanğ, ma lau samob sêlic gêdên mateñanô.
- 20 Aôm kôpinğ êsêac auc ña lanğomanô gêdên ñamalacnênğ poac.
Aôm kôsinğ êsêac ôkwi sênğônğ bec tenğ gebe imbelenğ ênac êsêac atom.
- 21 Aoc gêoc Apômtau,

gebe enj kêtôc nê têtac gêwiñ tenjenña gêdênj aê gêdênj tañ sêgi aê auc sebe sêku aê tulu nañ.

²² Aê katêc tauc ñanôgenj ma taêc gêjam gebe
“Aôm tec kôtiñ aê su aña lañômnêmña.”

Mago aôm gônô aêñoc tañiboa kapôênj
gêdênj tañ aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa nañ.

²³ Amac akêñ-gêwiñwaga samob, têtac êwiñ Apômtau.
Apômtau gejob lau-ñanêñwaga ma êkêñ ñagêjô êlêlêc su êndênj lau-tetoc-taun-sawaga.

²⁴ Amac samob, tañ asaê Apômtau amoa nañ,
akô ñajaña totêmtac êpa sugenj. *

32

Tamoa totêmtac êpa sugenj gebe Anôtô kêsuc nêñ sec okwi

¹ Aweñ êôc ñac, tañ Anôtô kêsuc ênê sec ôkwi
to kêgadu ênê geo auc nañ.

² Aweñ êôc ñac, tañ Anôtô taê gêjam ênê keso atom
ma biñdansañ gêc ênê ñalêlôm atom nañ.

³ Gêdênj tañ gajam tauc tôñ nañ, ñoc ôlicwalô gêbacnê
gebe katanj tañiboa kêtom bêcgenj.

⁴ Gebe lêmam gêsac aê ma kôkôninj aê kêtôm bêc to gelenjenj.
Ñoc ñalêlôm ñakelenj kêsa kêtôm oc kêpac mêckelep e ñakelenj kêsa.

⁵ Amboac tonañ tec gaoc ñoc biñ lasê gêdênj aôm
ma gasañ ñoc geo auc atom.

Aê kasôm gebe “Jaoc ñoc biñ keso lasê êndênj Apômtau,”
tec aôm kôsuc ñoc geo ñatôp ôkwi.

⁶ Amboac tonañ lau mansañ samob tetenj êndênj aôm,
êndênj têm sêpô lêna taunña.

Ec embe ñasamac sec ênsalê auc êmênj,
nañ êtap êsêac sa atom.

⁷ Aôm kôtu ñoc gamênj jasiñ taucña. Aôm gojob gêdênj tañ gamoa jageo nañ.
Nêm moasiñ gôjam aê kêsiña kêkôm aê auc.

⁸ “Aê gabe jandônj to jatôc intêna ôsaña êndênj aôm.
Aê matoc êndinj aôm ma jawa aôm.

⁹ Ôtôm hos me donki kaucmê atom.
Embe gôlinj to gôlinj ñamôkê êsêp awasuñ atom, oc taña wamu aôm atom.” Apômtaunê
biñ tonañ.

¹⁰ Ñac alôb-alôb kêtap gêñwapac taêsam sa.

Ma ñac, tañ mata kêsap Apômtau tôñ nañ, Apômtaunê têtac gêwiñ tenjenña êkwa enj
auc.

¹¹ O lau gêdênjac, ôlim êpi totêmtac ñajamgenj êtu Apômtaunja.

Ma amac samob, tañ nêm ñalêlôm ñanêñ nañ, atu samuc toôndugenj. *

* **31:24:** Dawidnê pesalem tenj. * **32:11:** Dawid gêga. Pesalem dambu taunña kêtú luagêcña.

33

Lambiņ êndêņ Anôtô, taņ kêkêņ to gejob gêņ samob naņ

- 1 O lau gêdêņac, atu samuc Apômtau toôndugeņ.
Lambiņ gajac lau mansaņ ņawae.
- 2 Anam danġe Apômtau ņa gêņ wêņa.
Aôc eņ sa ņa gêņ wêņa, taņ ņagam lemeņlu naņ.
- 3 Aņga wê wakuc teņ epi eņ.
Ansaic ņagam êtaņ toaligeņ.
- 4 Gebe Apômtaunê biņ biņņanô.
Ma gêgôm nê gêņ samob ņaņêņgosu.
- 5 Eņ têtac gêwiņ biņ gêdêņ to biņ ņaņêņ.
Apômtaunê têtac gêwiņ teņgeņņa gêjam nom samuc auc.
- 6 Undambê ņanô kêsa ņa Apômtaunê biņ.
Ma ņagêlôn samob tonaņ ņanô kêsa ņa ênê awajaô.
- 7 Eņ gêjac gwêc sa kêpi tageņ amboac kêsêp bulakôp.
Eņ kêkêņ gwec ņagêdimbob kêpoac ņalapsamboam.
- 8 Nom samuc têtêc Apômtau
ma ņamalac samob, taņ sêņgôn nom naņ, sêuc labu eņgeņ.
- 9 Gebe eņ kêsôm ma gêņ ņanô kêsa.
Eņ kêjatu ma gêņ tau jakêkô.
- 10 Apômtau geseņ tentenlatunêņ poac e ņanô masi.
Eņ kêkô biņ, taņ lau samuc sêmasaņ naņ auc.
- 11 Apômtaunê poac ênêc endeņ tôngeņ.
Biņ taņ eņ kêmasaņ gêc nê ņalêlôm naņ, oc elom gôlôac to gôlôac.
- 12 Aweņ êoc lau, taņ Apômtau kêtu nêņ Apômtau naņ,
lau tau, taņ eņ kêjaliņ sa gebe têtû ênê gêņlênsê m naņ.
- 13 Apômtau kêtuc kêniņ aņga undambê kêsêp gêmêņ.
Eņ mataanô kêpi ņamalacnêņ latuņi samob.
- 14 ņac tau gêņgôn nê lêpôn ma mata gêdiņ ņamalac samob,
taņ sêņgôn nom naņ.
- 15 ņac tau tonaņ tec kêmasaņ samob nêņ ņalêlôm.
ņac tau tonaņ tec mata gêdiņ gêņ samob, taņ êsêac sêgôm naņ.
- 16 Siņwaga taêsam ņasec, mago oc sênam nêņ kiņ sa atom.
Ma siņsêlêc ņaclai oc êku ņacjo tulu atom.
- 17 Teņ embe taê êka nê hos siņņa gebe êku ņacjo tulu, oc ênsau tau,
gebe nê hosnê ņaclai tau oc ênam eņ sa atom.
- 18 Alic acgom, Apômtau mata gê êsêac, taņ têtêc eņ naņ,
to êsêac, taņ sêkêņ mateņ ênê têtac gêwiņ teņgeņņa naņ,
- 19 gebe ênam êsêac katuņ sa êtu sêmac êndu atomņa
to êoc êsêac, taņ sêmoa mateņ jali naņ, tôn êndêņ noc tôbômņa.
- 20 Aêacnêņ katuņ kêtû gwasae Apômtau,
aêanêņ gêjam-sawaga to aêacnêņ lautuc eņ.
- 21 Biņņanô, aêacnêņ ņalêlôm kêtû samuc eņgeņ,
gebe aêac takêņ gêwiņ ênê ņae dabuņ.

22 O Apômtau, aômnêm têtac gêwiņ tengeņja mênêpi aêac
êtôm aêac, tec akêņ mateņ aôm nec.

34

Anôtô gêjam nê lau, taņ sêpo lêna taņ nan sa

- 1 Aoc êoc Apômtau enden tôngeņ.
Nabin lanem ênêc aocgeņ napaņ.
- 2 Nôc katuc etoc tau sa êtu Apômtau ŋa.
Êsêac, taņ sêoc gêņwapac nan, sênô e têtac ŋajam êsa.
- 3 Anam Apômtaunê wae êsa awiņ aê.
Ma tatoc ênê ŋaê sa selengeņ.
- 4 Aê gamôêc Apômtau ma en kêkêņ taņa aê.
Ma kêjaņgo aê su aņga gêņ samob, taņ katêc nan.
- 5 Matam ê Apômtau, go têtac ŋajam êsa
ma asa tembelam sa napaņ.
- 6 Nac ŋalêlôm sawa tonec gêmôêc e Apômtau kêkêņ taņa en
ma gêjam en sa aņga nê gêņwapac samob.
- 7 Apômtaunê aņela kêpiņ êsêac, taņ têtêc en nan auc
ma gêjam êsêac sa.
- 8 Ansaê ênac awem to ajala gebe Apômtau en ŋac gabêjam ŋanô.
Aweņ êoc samob, taņ sê lamu en nan.
- 9 Amac taņ atu Apômtaunê lau dabuņ nan, atêc engeņ.
Gebe êsêac, taņ têtêc en nan, oc sêpô lêna gêņ teņ atom.
- 10 Lewe ŋalatu taņ oc sêpô lêna ma mo oc êjô êsêac,
mago êsêac, taņ sensom Apômtau nan, oc seso gêņ ŋajam teņ atom.
- 11 O ŋapalêac, amên akêņ taņem aêmaņ.
Aê gabe jandôn amac êtu atêc Apômtau ŋa.
- 12 Asa taê gêjam gebe êņgôn mata jali nêņgeņ
ma taê kêka gebe nê bêc ênac têku tau ma êtap ŋajam sa.
- 13 Ojop imbêlam êndên biņ sec
to gêdômôlic êndên biņdansaņ.
- 14 Ônac jaê sec ma ôņgôm gêņ ŋajam.
Onsom biņ malô ma ôlêtigeņ e naôê tôn.
- 15 Apômtau mata kêsap lau gêdên
ma kêkêņ taņa nêņ taņiboa.
- 16 Apômtaunê laņôanô kêkô secwaga auc
gebe enseņ êsêac su e nêņ lau taên ênam êsêac êtiam atom.
- 17 Lau gêdên embe sêmôêc, go Apômtau oc êkêņ taņa
ma ênam êsêac sa aņga nêņ gêņwapac samob.
- 18 Apômtau gêjam tamiņ lau-ŋalêlôm-popocwaga.
En gêjam êsêac, taņ nêņ katuņ ôluņ-ôluņgeņ nan sa.
- 19 Nac gêdên gêoc gêņwapac taêsam,
mago Apômtau gêjam en sa gêdên gêņ tonan ŋai samob.
- 20 En gejob ênê ŋatêkwa samob
gebe ŋaten tulu atom.

- 21 Sec oc ênac ñac sec êndu.
Ma êsêac, tañ têtac sec êndên ñac gêdên nañ, oc têtap ñagêjô sa.
- 22 Apômtau gêjam nê sakinwaga nêñ katuñ sa.
Ma êsêac, tañ sê lamu eñ nañ, oc têtap ñagêjô sa êjô sec atom. * meloc kêtê eñ e ñac tau kêtin eñ su gêc gêja nañ.

35

Ñac gaôc gêñwapacña nê mec Anôtô ênam eñ saña

- 1 O Apômtau, ônac sin êndên êsêac, tañ sêjac aê semoa nañ.
Ôku êsêac, tañ sêku aê tulu sêmoa nañ tulu.
- 2 Ôja lautuc to maluku sa
ma ôndi mênônâ aê saman.
- 3 Ôkôtên kêm to ôndain olo enden lau, tañ sebe sê aê tôñ nañ.
Ôsôm êndên ñoc katuc gebe “Aê tec gabe janam aôm sa.”
- 4 Ôkên lau, tañ sesom lên senseñ aê suna nañ,
têtu meloc ma sêmbac tauñ su.
Êsêac tañ sêkic aênoc bin nañ,
sênu tauñ su tomajenjen sêc sêmu sêna.
- 5 Ôkên êsêac têtôm jataê, tañ mu kelelo nañ,
ma Apômtaunê añela êtin êsêac su.
- 6 Êsêacnên intêna êtu kesec ma ñalênô êsa
ma Apômtaunê añela êjanda êsêac.
- 7 Êsêac sêwa lakô aê kelecgen
ma sêkwê sê gebe aê janac tauc êndu.
- 8 Gêñwapac êtap êsêac sa eb tagenman ma tauñ sêsêp nêñ lakô, tañ sêwa kelecgen nañ,
e gacgen sênaña.
- 9 Go ñoc ñalêlôm êtu samuc Apômtau
ma êoc eñ sa gebe gêjam aê kêsi.
- 10 Aê oc jasôm tonoc ñalêlôm samucgen gebe
“Apômtau, asa oc êtôm aôm,
tañ kôjanço ñac gêngôn jageonça su ança ñaclainê
to kôjanço ñalêlôm sawa, tañ gêoc gêñwapac nañ, su ança ñac, tañ kêkônin eñ tôñ nañ.”
- 11 Imbelen dansañ sêsa gebe mênssenseñ aê,
têtu kênac gêñ, tañ gajam kauc ñam nañ, gêdên aê.
- 12 Aê kamoasin êsêac, mago sêkên sec gêjô ñajam
e aê katuc gêbac su.
- 13 Mago gêdên tañ gêmâc kêtâp êsêac sa nañ, aê kasô talu kêtû ñoc ñakwê.
Aê gajam dabun mo ma katen ñoc mec gasañ-lañôcanô auc.
- 14 Gagôm tauc amboac gagôm kêtû ñoc ñac me lasic tenña.
Gançon kapô gaducgen katôm ñac ten ñalêlôm ñawapac kêtû tênaña.
- 15 Mago gêdên tañ aê katu sec nañ, êsêac sêkac sa toôlin kêpigen sebe sêsu aê susu.
Ma lau, tañ gajam kauc êsêac nañ, sêsôm bin alôb-alôb kêpi aê geden tôngen.

* 34:22: Dawid gêga gêdên tañ kepen tokauc gêdên Abimelek gebe

- 16 Êsêac têtôm sêsu-susuwaga sêjam aê katu ôwê to sêgôm aê katu meloc ma sêmôêj lunlun gêdêj aê.
- 17 O Apômtau, gobe ôlic gêj tonaj e êndêj ondocgen.
Ôjanda katuc su anja êsêanêj binj alôb-alôb. Ônam aê kési anja lewe matac nêj.
- 18 Go janam danje aôm êsêp taêsam sêkac tauj sa njalêlôm.
Aoc êoc aôm êsêp lau taêsam njanô tanjnsuj.
- 19 Ôkêj êsêac, taj sêkic aêjoc binj sêsingej sêmoa nanj, sêmajec aê atom.
Ôkêj êsêac, taj sêkêj kisa aê njabinj masigenj nanj, sêsênic matej êtu aêja atom.
- 20 Êsêac sêsôm binj malô-malô atom.
Ma sêgôlij binjdanaj kêpi gamêj tau njalau wapac.
- 21 Êsêac sêpa lawenjenj kêtû aêja ma sêmôêc gebe “Kec, kec tauj matej anô talic njanôgac.”
- 22 O Apômtau, aôm gôlicgac, amboac tonaj ônam taôm tôj atom.
O Apômtau, ômoa jaêc aê atom.
- 23 Matam jali êsa to ôndi sa gebe ômansaj njoc binj êtu katô.
O njoc Anôtô to njoc Apômtau, ônam gôlij njoc binjanj.
- 24 O Apômtau njoc Anôtô, aôm njac gêdêj. Ômêtôc njoc binj êtu katô gebe êsêac ôlij êpi atu aêja atom.
- 25 Ôkêj êsêac sêômac aê êtu binj, taj sêpuc boa gêc nêj njalêlôm nanja atom gebe “Kec, gêj amboac tonaj tec aêac taêj gêjam.”
Ôkêj êsêac sêkêli tauj gebe “Aêac asenj enj sugac” nanj atom.
- 26 Ôkêj êsêac samob, taj ôlij kêpi kêtû njoc gêjwapacja nanj, majenj to mômêjapac njawapac êsa acgom.
Ôkêj êsêac, taj tetoc tauj sa gêdêj aê nanj, têtû meloc ma majenj êkôm êsêac auc.
- 27 Ôkêj êsêac, taj sêlic aê njajam nanj, tauj têtac njajam to ôlij êpigenj.
Ma ôkêj êsêac sêsôm ênêc awêgenj gebe” Apômtau enj njac kapôênj. Enj taê gêjam nê sakinwaga gebe êmoa njajamgenj.”
- 28 Imbeloc oc êwaka nêj binjgêdêj sa,
êjgôm waem êtu tapa endenj tôjenj. *

36

Lau secwaga nêj binj alôb-alôb to lau gêdêj

- ¹ Njac alôb-alôb gêjô sec njawa anja tau nê njalêlôm.
Enj gedec Anôtô, tec ketoc enj sa atom.
- ² Enj ketoc tau sa e taê gêjam kêtû tôj gebe
Anôtô oc êkip sa to atin enj su atom.
- ³ Binj samob, taj enj kêsôm nanj, binj alôb-alôb to binj dansaj.
Enj gêwi nê gêj, taj andanjenj gêgôm tokauc ma njapen nanj, sinj su.
- ⁴ Enj kêsa tau sic jagêc nê mê nanj taê gêjam binj alôb-alôb.
Enj kêsa sec njalêj ma lanjô gelo binj keso tau atom.

Anôtônê moasinj

- ⁵ O Apômtau, nêj têtac gêwinj tenjenja kapi e jagêdêj undambê

* 35:28: Dawidnê tej.

- ma nê m binj ñañêñ kapi e jakêpuc kêpi tao.
- ⁶ Aômnêm binjêdêñ kêtôm Anôtônê lôc sêkô ñajaña. Aômnêm mêtôc kêtôm gwêc ñagêdimbob.
O Apômtau, aôm gôjam ñamalac to bôc sa.
- ⁷ O Anôtô, nê m têtac gêwiñ tengeñña ñajamanôgoc, tec ñamalac latuñi sêlamu aôm magêm ñaajuñlabu.
- ⁸ Aômnêm andu ñamoasiñ taêsam gêjac êsêac materñ su.
Aôm kôkêñ êsêac sênôm aômnêm gêñlêwê ñajam ñabu,
- ⁹ gebe aôm kôtu dangôñ materñ jali ñamôkê.
Aômnêm ñawê kêpô aêac, tec tauñ ajala ñawê amboac tonañ.
- ¹⁰ Nê m têtac gêwiñ tengeñña êmoasiñ êsêac, tanj sêjala aôm nanj, to êmoasiñ êsêac, tanj sêsa nêñ lêñ tolanôñnêm sawageñ nanj.
- ¹¹ Ôkêñ lau tenbelenj angeñ enkainj êka aê tôn atom.
Ma êsêac, tanj sêkac tauñ su anja Anôtônê nanj, sensoc aê atom.
- ¹² Secwaga sebenj jasêc
oc sêndi naeo.
*

37

Lau-secwaga nêñ ñajam, nanj gêñ têlagenña

- ¹ Ôniñ oliñ êtu lau secwaga atom.
Ôlim taôm êtu lau-kesowagaña atom.
- ² Êsêac oc têtû gegonj sebenj amboac gêgwanj ma sêmêliñ amboac gêgwanj ñamêdôb.
- ³ Ôkêñ êwiñ Apômtau, ec ôñgôm gêñ ñajamgeñ.
Ôñgôn nê m gamêñ ma ôñgôm gêñ êndêñgeñ.
- ⁴ Ôtu samuc Apômtau.
Enj oc êkêñ gêñ, tanj nê m ñalêlôm taêm kêka nanj.
- ⁵ Ôsakiñ nê m lêñ êndêñ Apômtau
ma ôkêñ êwiñ enj, enj oc êñgôm ñajam êsa.
- ⁶ Enj oc êkêñ aômnêm binj gêdêñ êpô gamêñ amboac ñawê.
Ma aômnêm binj ñañêñ ñawê amboac oc kêkô ñaluñ.
- ⁷ Ônam taôm tônj ômoa Apômtau lanjônêm ma ôkêñ matam engeñ.
Ôniñ oliñ ñac, tanj kêtap nê kôm ñanô sa ma ñac, tanj kêkic launêñ binj ma gêgôm ñanô kêsa nanj atom.
- ⁸ Ojop taôm êndêñ têtac ñandanj ma ôkac taôm su anja ñalêlôm kêmoatiñ tônj.
Ôniñ oliñ taôm atom, oc êkalem sec.
- ⁹ Apômtau oc enseñ lau-sêgôm-secwaga su.
Ma êsêac, tanj sêkêñ materñ Apômtau nanj, oc sêwê kainj gamêñ tau.
- ¹⁰ Saungeñ acgom, go secwaga tau oc malamê
ma embe onsom anja enj mala, oc ôtap enj sa atom

* **36:12:** Apômtaunê sakiñwaga Dawid gêga.

- 11 Mago lau wapac oc têtû gamêñ n̄atau,
ma moasiñ oc ênam êsêac auc sêmoa nêñ n̄ajam.
- 12 Secwaga kêkic n̄ac gêdêñ nê bin
ma gêmôê luluñ kêtû en̄ña.
- 13 Mago Apôm̄tau kêôm̄ac en̄
gebe kêjala gebe sauñgen, go n̄ac tau ênañña.
- 14 Lau-secwaga sêkac nêñ siñ sa ma sêkêkam nêñ talam,
sebe sensiñ n̄ac n̄asec to n̄alêlôm sawa ma sênac êsêac, tañ sêsa nêñ lêñ gêdêñgen nan̄
êndu.
- 15 Mago acnêñ siñ oc êmbuc êsêac taun̄ nêñ n̄alêlôm
ma nêñ talam oc tulu-tulugen ênañña.
- 16 N̄ac-gêdêñ nê waba luagêcgen embe ênêc,
oc êlêlêc secwaga taêsam nêñ waba n̄anô lasê su.
- 17 Lau tañ sêkac taun̄ su aña Anôtônê nan̄, nêñ lemeñ dambê oc tulu,
mago Apôm̄tau oc êpuc lau gêdêñ tôn̄.
- 18 Apôm̄tau kêjala lau mansañ nêñ bêc
ma nêñ gêñlênsêm oc ênêc ten̄gen.
- 19 Êndêñ bêc gêñwapacña oc sêpô lêna taun̄ atom.
Êndêñ bêc tóbôm̄ña, nan̄ mo oc êoc êsêac tôn̄.
- 20 Lau tañ sêkac taun̄ su aña Anôtônê nan̄, oc sêmbac sênañña.
Ma Apôm̄taunê n̄acjo oc sênañña amboac n̄aola kêsêlô, ma sê su amboac jadaun̄.
- 21 N̄ac sec nê gêñ masi, tec oc ênac launêñ tôp êtôm atom.
Ma n̄ac gêdêñ oc êkêñ gêñ totêtac wapôm̄gen.
- 22 Lau tañ Apôm̄tau gêjam mec êsêac nan̄, oc sêwê kain̄ gamêñ êtu nêñ gêñ.
Ma lau, tañ en̄ kêpuc boa êsêac nan̄, oc sênañña.
- 23 Apôm̄tau gêjam gôliñ launêñ lêñ
ma kêpuc n̄ac, tañ nê lêñ gêjac en̄ mataanô n̄ajam nan̄ tôn̄.
- 24 En̄ embe emben̄, oc gacgen êsêp naênêc atom
gebe Apôm̄tau kêkam en̄ gêdêñ lêma.
- 25 Aê n̄apalêgen e katu n̄ac lan̄gwa,
mago galic Apôm̄tau gêwi n̄ac gêdêñ ten̄ siñ atomanô. Ma galic nê gôlôac têtan̄ gêñ ten̄
atomanô.
- 26 En̄ n̄ac têtac wapôm̄ ma êkêñ gêñ êndêñ lau, tañ teten̄ en̄ nan̄.
Ma nê gôlôac oc têtû moasiñ laugen.
- 27 Ôñgamiñ taôm êndêñ sec ma ôñgôm gêñ n̄ajamgen,
go ômoa nêñ gamêñ ten̄gen
- 28 Gebe Apôm̄tau têtac gêwiñ bin̄ gêdêñ
ma oc êwi nê lau mansañ siñ atom.
En̄ oc ejop nê lau gêdêñ sêmoa ten̄gen,
mago lau alôb-alôb nêñ wakuc oc maleñmê.
- 29 Lau gêdêñ oc têtû gamêñ n̄atau
ma oc sêñgôn̄ nêñ gamêñ tau enden̄ tôn̄gen.

- 30 Nac gêdêñ nê awasuñ kêsôm biñ tokauc lasê
ma imbêla kêsôm biñ jagêdêñ.
- 31 Nac tau nê Anôtônê biñsu gêc ênê ñalêlôm,
tec kêsêlêñ kêku kêpac atom.
- 32 Nac keso gêdib ñac gêdêñ
ma taê gêjam gebe enseñ eñ su ênaña.
- 33 Mago Apômtau kêkô ñac gêdêñ auc
ma embe êmêtôc ênê biñ, oc êkêñ eñ lêwan-lêwan atom.
- 34 Ôkêñ matam Apômtaugeñ to ôsap ênê lêñ têt, go etoc aôm sa ôtu gamêñ ñatau
ma aôm ôlic eñ enseñ lau sec su.
- 35 Aê galic ñac sec teñ, tañ ketoc tau sa ñanôgeñ
e kelen gamêñ su amboac kaseda Lebanonña.
- 36 Mago gêdêñ tañ kasêlêñ jagaô lasê eñ mala kêtiam nañ, galic eñ malamê
ma gasom e katap eñ sa atomanô.
- 37 Ômoa tobiñmêgeñ ma ôsa nêñ lêñ êndêñgeñ
gebe Anôtô oc êmoasiñ lau amboac tonañ.
- 38 Lau-secwaga samob oc sênaña.
Ma lau, tañ sêkac tañ su anja Anôtônê nañ, nêñ wakuc oc malenmê.
- 39 Apômtau kêtú lau gêdêñ nêñ ênam êsêac sa ñamôkê
ma kêtú nêñ lamu ñanô gêdêñ noc sêpô lêna tañña.
- 40 Apômtau kêpuc êsêac têt to gêjam êsêac kêsi.
Eñ gêjam êsêac kêsi gêdêñ lau keso ma kêpuc êsêac têt gebe sê lamu engeñ.
- *

38

Ñac ñasec teñ nê mec

- 1 O Apômtau, aôm têtmac ñandan ma ônac aê atom.
Têtmac êmoatiñ têt ma ôim aê atom.
- 2 Gebe aômnêñ sôb keseneñ aêgac.
Ma lêmam kêkônin aê têt ñanô.
- 3 Aôm têtmac ñandan kêkêñ gêmác gêjam ôlic samucgeñ auc.
Aêñoc geo gêgôm aê ôlic ñagêñlêlôm kêtú masê sugac.
- 4 Aêñoc keso gênôm aê auc kêpi e kalêlêc mômêcapac su,
kêkônin aê têt amboac gêñ wapacsêga teñ.
- 5 Kêtú aê ñac melocña,
tec ñoc kamoc kêtú kapôêñ e gêmôb.
- 6 Aê kapô gaduc ganğon ducgeñ.
Aêñoc ñalêlôm ñawapac ma ganon kaukauc kêtôm bêc to gelen.
- 7-8 Lambic gêjac aê secanô.
Ma gêmác gêjam aê ôlic auc.
Kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac.
Ñoc ñalêlôm kêjamuñ aê tec gamôêc.

* 37:40: Dawid gêga tonec.

- 9 O Apômtau, aôm kôjala gêñ samob, tañ gajam aoc su nañ,
ma gôñô ñoc gaen olin sapu atom.
- 10 Ñoc ñalêlôm ñatutuc ñasec. ñaclai kêtaiñ su anga aêñoc
ma matocanô ñawê gêjaña amboac tonanğen.
- 11 Ñoc ñac to tawanğ sêkac taunğ su gêdêñ aêñoc gêñwapac
ma ñoc lasitêwai sêmoa jaêc aê.
- 12 Êsêac tañ sebe senseñ aê su nañ, sêwa lakô aê.
Êsêac tañ sebe aê jambac janaña nañ, sêjam kisa aêğenğ to sêkic ñoc biñ kêtôm bêc to
gelenğenğ.
- 13 Ma aê amboac ñac tañasunğbic, nañ gêñô biñ atom.
Ma amboac ñac awamê, nañ gêña awa atom.
- 14 Biññanô, aê katôm ñac teñ gêñô biñ atomanô
ma awasunğ kêpuc biñ su tau atomanô.
- 15 O Apômtau, aê matoc kêsap aôm.
O ñoc Apômtau Anôtô, aôm oc ôjô aê aoc.
- 16 Aê katanğ aôm gebe êsêac ôlinğ êpi êtu aêña atommanğ.
Embe ockaiñ êku êpac, nañ êsêac sêsu aê susu atommanğ.
- 17 Kêdabiñ gebe jambenğ
ma taêc gêjam ñoc ñandanğ gedenğ tônğenğ.
- 18 Ojae, aê jasôm ñoc biñ lasê acgom,
gebe ñoc ñalêlôm kêtunğ aê kêtü ñoc secña.
- 19 Êsêac tañ sêkêñ kisa aê ñaômagenğ nañ, nêñ lai kêpoa.
Ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmoatiñ tônğ ñaômagenğ kêtü aêña nañ, lau taêsam ñasec.
- 20 Aê tec kasap biñ ñajam tônğ.
Ma êsêac sêkêñ sec gêjô ñajam ma sêkêñ kisa aêğenğ.
- 21 O Apômtau, ôwi aê sinğ atom.
Ñoc Anôtô, ômoa jaêc aê atom.
- 22 O ñoc ñacmoasiñ Apômtau,
mêñônam aê sa. * têlêacña.

39

Aêñoc ñac tañ gêmoa gêñwapac ñalêlôm nañ, gêbu tau

- 1 Aê taêc gêjam gabe jajop ñoc lêñ ñapep
ma imbeloc ênac biñ sec teñ atom.
Lau sec embe sêmoa aê ñagala,
oc jakêñ ñagôlinğ êsêp aocsunğ.
- 2 Amboac tonanğ gajam tauc tônğ ñanğenğ lanğwagenğ kakô.
Ma ñoc ñandanğ kêpônğ aê secanô gêc lêlômgenğ.
- 3 Ñoc ñalêlôm gêlanğ aê gêc bôcdagi ñalêlômgenğ ma taêc gêjam gamoa e kêlakoc aê amboac
ja kêpi gêmênğ,
go kapô imbeloc ñagôlinğ su.
- 4 “O Apômtau, aê oc janğônğ matoc jali e êndênğ ondoc. Oc jamac êndü êndênğ ondoc.
Oc jamac êndü êndênğ ondoc.

* 38:22: Dawidné pesalem teñ. Pesalem dambu taunğña kêtü

Ôkêṅ aê jajala tauc gebe aê gêṅ dalamatê sec.”

- ⁵ Ojae, kôsaka ṅoc bêc kêtôm samuc tagen wagen, matamanô gôlic aêṅoc bêc ṅawalaṅ ṅanô masi.
 ṅamalac samob gêṅ ṅajaô-jaô ṅaômagoc.
- ⁶ ṅamalac kêsa nê lêṅ kêtôm gêṅ ṅakatu teṅ. Eṅ gêṅ ṅaôma, mago gêgôm gêṅlêlôm kêtû taṅa elê mê.
 Gêjac gêṅ sasa geden tōṅgeṅ ma asa oc êtu gêṅ tau ṅatau.
- ⁷ O Apômtau, aê oc jakêṅ matoc asa.
 Taêc kêka aôm taômgenṅoc.
- ⁸ Ônam aê sa aṅga ṅoc sec samobmaṅ.
 Ôkêṅ lau meloc sêsu aê susu atom,
- ⁹ Aê jaṅa aoc atom, janam tauc tōṅgeṅ jamoa,
 gebe aôm gôjam gôliṅ ṅoc lêṅ tau.
- ¹⁰ Nêṅ gêṅwapac tec kêsac aê nec, ôkôc su aṅga aêṅoc,
 gebe lêmam kêkônîṅ aê tōṅ ṅanô e oc janaṅa.
- ¹¹ Aôm embe ônac ṅamalac teṅ êtu nê sec ṅagêjôṅa, oc nê katu ṅajam ênaṅa êtôm abêlôṅ geṅ tau.
 Ojae, ṅamalac samob gêṅ ṅajaô-jaô ṅaômagoc.
- ¹² O Apômtau, ôṅô ṅoc mec ma ôkêṅ taṅam ṅoc taṅi.
 Aê galiṅ matocsulu, amboac tonaṅ ônam taôm tōṅ atom.
 Gebe aê katu ṅacjaba katôm tamoci samob.
 Ma katu nêṅ ṅaclen teṅ.
- ¹³ Ôlêwaṅ aê gebe jasi aoc su acgom,
 go jaêc su e malocmê samucgeṅ. *

40

Wê lambiṅṅa *(Pes 70:1-5)*

- ¹ Aê gaôṅ Apômtau to gajam aoc su eṅ,
 ma eṅ gewec mênkêkêṅ taṅa ṅoc taṅi.
- ² Eṅ gê aê sa aṅga gêsun ṅakêlêndin
 to aṅga lemon ṅagôlub-gôlub.
 Eṅ kêkêṅ ockain kaka poc tōṅ
 ma kêpuc ockain tōṅ kasêlêṅ ṅajaṅa.
- ³ Eṅ kêkêṅ wê wakuc kêsêp aocsun.
 Kêdôn wê lambiṅṅa teṅ kêpi aêacnêṅ Anôtô.
 Lau taêsam sêlic e selendec
 e mateṅ êsap Apômtaugeṅ.
- ⁴ Aoc êoc ṅac, taṅ mata kêsap Apômtau naṅ,
 ma gêmoa gêwiṅ teṅbelen aṅgeṅwaga atom to kêsa dansaṅtêna nêṅ lêṅ atom.
- ⁵ O ma Apômtau Anôtô, aôm gôgôm gêṅtalô taêsam kêtû aêacṅa.
 ṅac teṅ kêtôm aôm gêmoa atom.
 Aôm taêm gêjam lêṅ moasiṅṅa taêsam amboac tonaṅ.
 Aê embe jawa sa to jasa sa, oc jatôm atom gebe taêsam ṅanô lasê.

* 39:13: Dawidnê pesalem teṅ.

- ⁶ Da sêbucña to da kelenj gêjac aôm matamanô njam atom, mago kômasañ tanjocsunj gobe janô binj.
Aôm kotenj daja to da wama atom.
- ⁷ Amboac tonañ jasôm gebe “Ôlic acgom, oc jawac sêwa aênoc binj sa gêc binjsu njabuku.
- ⁸ O njoc Anôtô, aê janngôm aômnêm binj êtu tônj janac njawae.
Nêm binjsu gêc njoc njalêlôm.”
- ⁹ Aê kasôm aôm gôjam aêac sa njawae lasê anja lau taêsam sêkac taun sa njalêlôm.
O Apômtau, aôm taôm gôlicgac gebe aê kagaminj gêdôcôlic atom.
- ¹⁰ Aê gasañ nêm binj gôjam lau kêsiña njawae auc gêc njoc njalêlôm atom.
Kasôm lasêgenj gebe aôm njac njanênj to gôjam lau sa.
- ¹¹ O Apômtau, amboac tonañ ônjgaminj taêm walô êndênj aêma atom.
Nêm têmtac gêwinj tenjenja to binj njanênj oc êkwa aê auc njapanj.

Mec ênam sanja

- ¹² Gêjwapac njalêlêma atom kêgi aê auc.
Njac sec kêtap aê sa gêjam aucgenj.
Taêsam njasec kêlêlêc mômêclauj mômêcapacña su,
tec gajac kapoac tauc gacgenj gamoa.
- ¹³ O Apômtau, ôlic njam ma ônam aê sa.
O Apômtau, ônsaic taômgenj mênjôpuc aê tônj.
- ¹⁴ Êsêac tanj dêdib aê sebe sensenj aê su nanj, ôkênj êsêac samob majenj to tenbelenj njawapac êsa.
Ôkênj êsêac, tanj sêkênj matenjenj sebe aê jatu sec nanj, sêc tomajenjenj sêmu sêna.
- ¹⁵ Êsêac tanj sêgôm Kec, kec kêpi aê nanj,
ôkênj êsêac têtakê tomajenjenj.
- ¹⁶ Ôkênj êsêac samob, tanj sesom aôm nanj,
ôlinj êpi to têntac njam êsa êtu aômña.
Ôkênj êsêac samob, tanj taênj kêka aômnêm moasinj nanj,
sêsôm lasê endenj tôngenj gebe Apômtau njac towae.
- ¹⁷ O Apômtau, aê tec njac palê-palê to njac njalêlôm sawa jamoa naeo, mago aôm taêm gêjam aê.
O njoc Anôtô, ônam gamênj tônj atom gebe njoc ônam-aê-sa to ôpuc-aê-tôjwaga aômngoc.

*

41

Njac gêmac nê mec

- ¹ Aoc gêoc njac, tanj gêjam njac njasec sa nanj,
gebe êndênj gêjwapac njabec Apômtau oc ênam enj sa.
- ² Apômtau ejop enj ma êwaka ênê katu sa gebe awenj êoc enj anja nê gamênj.
Ma aôm oc ôpô enj njabênic su êndênj nê njacjo, tanj têtû kêka-kêka enj nanj atom.
- ³ Enj embe êmac jaonagenj ênêc, Apômtau oc ênam malô enj.
Aôm gôjam ênê gêjwapac samob ôkwi kêtû gaô.
- ⁴ Aê kasôm gebe “O Apômtau, taêm labu aêmanj.

* **40:17:** Dawidnê pesalem tenj.

- Ômoasiņ ȳoc katuc gebe aê gagôm geo gêdêņ aôm.”
- ⁵ ȳoc soņo-soņo sêjac jatu aê gebe
 “Êndêņ ondoc eņ oc êmac êndu ma nê ȳaê ênaȳa.
- ⁶ Teņ embe êtu ȳaclen aê êmêņ, oc êsôm biņ dansaņ. Nê ȳalêlôm ênac biņ sec-sec sa,
 gocgo êsa awê naêsôm lasê.
- ⁷ Êsêac samob, taņ nêņ ȳalêlôm kêmoatiņ tôņ kêt u aêņa naņ, sêjac biņ kesec-kesec kêt u aêņa.
 Êsêac taêņ gêjam biņkalom kêpi aêgeņ gebe
- ⁸ “Eņ ȳac tobiņ kalon-kalon sec,
 teņ embe ênêc amboac tonan, oc êndi sa êtiam atom.
- ⁹ ȳoc ȳac mênbaņ, taņ ôlic andaņ eņ ma geņ mo aņga aêņoc naņ,
 tec kêkac akaiņ sa gebe êka aê.
- ¹⁰ O Apômtau, taêm labu aê ma ônam aê sa êtiam,
 go jakêņ ȳagêjô êndêņ êsêac.
- ¹¹ ȳoc ȳacjo embe ôli êpi-êpi êtu aêņa atom,
 go aê jajala gebe aôm gôlic aê ȳajam.
- ¹² Aôm gôjam aê sa kêt u ȳoc biņ masigeņņa
 ma kôkêņ aê kakô aôm laņômnêmņa ged eņ tôņgeņ.
- ¹³ Lambiņ êndêņ Apômtau, Israelnêņ Anôtô
 êndêņ galoc to end eņ tôņgeņ.

Biņȳanô, biņȳanôgoc.

*

42

BUKU KÊTU LUAGÊCȳA

Tanam aweņ su Apômtauņa

- ¹ O Anôtô, aê aocsulu kapa aômņa
 amboac bôcgabuņ, taņ awa ececgeņ gebe ênôm bu naņ.
- ² ȳoc katuc ȳaawasulu kêpa Anôtôņa, kêpa kêt u Anôtô mata jaliņa.
 Êndêņ ondoc oc jasa najalic Anôtônê laņôanô.
- ³ Galiņ matocsulu kêt u ȳoc mo kêtôm bêc to geleņ,
 gebe sênac aêņoc Anôtô ôkwi kêtôm bêcgeņ gebe Nêm Anôtô gêmoa ondoc.”
- ⁴ Jakô ȳoc ȳalêlôm ȳawapac auc atom, taêc ênam biņ tonecgeņ gebe gêmuņgeņ gawiņ lau
 taêsam ma gawê êsêac gadêņ Anôtônê andu gaja.
 Aêac awê tolasê ma toôndugeņ aja abe akêņ Anôtônê om.
- ⁵ O katuc tau, amboac ondoc gômoa ȳoc ȳalêlôm tobiņ wapac ma ôluņ-ôluņgeņ.
 Ôkêņ matam Anôtô gebe aê oc janam danġe êndêņ eņ, taņ kêsa aê laņôc sa to kêt u ȳoc
 Anôtô naņ.
- ⁶ ȳoc katuc kêpô gêducgeņ gêmoa ȳoc ȳalêlôm. Amboac tonan tec taêc gêjam aôm gamoa
 Jordan to lôc Hermon ȳatêpôê ȳagamêņ tonec.
 Gaņgôn lôc Misar tonec.
- ⁷ Bu ȳasamac teņ gêmôc biņ gêdêņ ȳasamac teņ gêdêņ taņ kêpô kêsêp pocdambê naņ.
 Ojæ, aômņēm dembom to koteņ samob gênôm aê aucgoc.

* **41:13:** Dawidnê pesalem teņ.

⁸ Gêdêḡ gelenḡa gaen olinḡ gebe Apômtau êkêḡ nê moasinḡ êsa ma gêdêḡ gêbêc nê wê gêc
aocsuḡ
to kateḡ ḡoc mec gêdêḡ Anôtô, taḡ kêkêḡ aê gaḡgôḡ matoc jali.

⁹ Aê kasôm gêdêḡ ḡoc poclabu Anôtô gebe

“Amboac ondoc kôlinḡ aê sinḡ.

Amboac ondoc gamoa togêḡwapacgeḡ.

Ma ḡacjo kêkôninḡ aê tôḡ.”

¹⁰ Lau taḡ sêlêsu aêḡa naḡ, têtataḡ pêlê aê
e sêjamuḡ ḡoc ḡatêkwa popoc-popocgeḡ.

Êsêac têtataḡ pêlê aê gedêḡ tōḡgeḡ gebe

“Nêḡ Anôtô gêmoa ondoc.”

¹¹ O katuc tau, amboac ondoc gômoa ḡoc ḡalêlôm tobinḡ wapac ma ôluḡ-ôluḡgeḡ.

Ôkêḡ matam Anôtô, gebe aê janam danḡe êndêḡ eḡ, taḡ kêsa aê laḡôc sa to kêtḡ ḡoc
Anôtô naḡ.

*

43

(Gêjac têku pesalem 42)

Mec Anôtô ênam aêac saḡa

¹ O Anôtô, ôwaka ḡoc gêdêḡ sa ma ônam gôlinḡ ḡoc binḡ
êndêḡ lau têtac gêwiḡmê tônê ḡai.

Ônam aê sa

aḡga ḡamalac dansaḡ to secwaga nêḡ.

² Aôm kêtḡ Anôtô, taḡ gejob aê naḡ,
amboac ondoc kôtinḡ aê su.

Amboac ondoc jamoa togêḡwapacgeḡ
ma soḡo-soḡo kêkôninḡ aê tôḡ.

³ Ôsakinḡ nêḡ ḡawê to nêḡ binḡ ḡaḡêḡ
gebe êwê aê.

Ma ôkêḡ aê jandêḡ nêḡ lôc dabuḡ,
to nêḡ andu, taḡ gôḡgôḡ naḡ jana.

⁴ Go jandêḡ Anôtônê altar jana.

Jandêḡ Anôtô, taḡ ôlic kêpi-kêpi eḡḡa naḡ.

O ḡoc Apômtau Anôtô,

aê jalambinḡ aôm ḡa gêḡ wêḡgeḡ.

⁵ O katuc tau, amboac ondoc gômoa ḡoc ḡalêlôm tobinḡ wapac
ma ôluḡ-ôluḡgeḡ.

Ôkêḡ matam Anôtô gebe aê janam danḡe êndêḡ eḡ,
taḡ kêsa aê laḡôc sa to kêtḡ ḡoc Anôtô naḡ.

44

Mec Anôtô ejop aêacḡa

¹ O Anôtô, aêac taḡ aḡô kêsô taḡeḡsuḡ

ma tamenḡmai sêjac aômnêḡ miḡ gêdêḡ aêac

gebe gêdêḡ êsêacnêḡ bec, taḡ sêmoa naḡ, aôm gôgôm nêḡ gêḡsêga gêdêḡ êsêac,
gôgôm gêdêḡ bêc andanḡeḡḡa.

* **42:11:** Lau Kora nêḡ wê teḡ.

- 2 Aôm lêmam jagosen lau samuc su ma kôkêñ nêma lau sêngôn sêjô êsêac malen.
Aôm gosen tentenlatu su, ma kôlain êsêacgen sêjam gamên auc.
- 3 Êsêac tauñ nêñ sin kêsi gamên ñatau su atom.
Ma êsêac tauñ nêñ ñaclai kêku ñacjo tulu atom.
Aôm taômgen nêma anôña to lêmam ma lanômanô ñawê gêgôm
gebe aôm têmtac gêwiñ êsêac.
- 4 Aôm taômgen kôtu ñoc kin to Anôtô.
Aôm kôkêñ Jakob kêku nê ñacjo tulu.
- 5 Aôm ôwiñ aêac, go akônin ma ñacjo tôñ.
Aômnêm ñaê êpuc aêac tôñ, go aka ma ñacjo popoc.
- 6 Aê kakêñ gêwiñ ñoc talamgen atom.
Ma aênoc sin gêjam aê sa atom.
- 7 Aôm taômgen tec kôpuc aêac tôñ gêdên ma ñacjo.
Ma gôgôm êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmoatin tôñ kêtû aêacña nan, nêñ meloco kêsa.
- 8 Aêac atoc Anôtô sa geden tôngen.
Ma awen gêôc nêma ñaê ñapan.
- 9 Mago galoc kôtin aêac su to gôgôm aêac majen kêsa
ma gôwiñ aêacma sinwaga atom.
- 10 Aôm kôpuc aêac tôñ atom, tec aêac aêc kêtû ma ñacjoña.
Ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmoatin tôñ kêtû aêacña nan, sê ma waba êlin-êlin.
- 11 Aôm gôwi aêac sin ñamelocñagen amboac domba, tañ sêwê gebe nasêmbuc nan.
Aôm kôpa aêac êlin-êlin asêp lau samuc ñalêlôm.
- 12 Aôm kôkêñ taôm nêma lau dêdên lau sêjam ôli êsêac
ma sêkên ñaôli saunân amboac êsêac gêñ ñaôma ten.
- 13 Aôm kôkêñ lau, tañ ma sackapoagêdô gêdên tauñ nan, têtan pêlê aêac.
Lau samob, tañ sêgi aêac auc sêngôn nan, têtan pêlê to sêômac aêac.
- 14 Aôm kôkêñ aêac atu lau samuc nêñ bin makicña
ma tentenlatu têdaiñ gêsun kêtû aêacña.
- 15 Aê taêc gêjam ñoc majoc geden tôngen
ma majoc kêkôm lanôcanô auc.
- 16 Gebe ganô bin pêlêña to bin alôb-alôb
ma galic ñacjo sen anô-anô gebe sêkac nêñ kamocgôc.
- 17 Aêac atap gêñ tonan ñai samob sa,
mago alin aôm sin ma agôm aômnêm poac palin atom.
- 18 Aêacma ñalêlôm kêkac tau su anga aômnêm atom.
Ma aêac enkain geo gala aômnêm intêna atom.
- 19 Mago aôm kôkêñ kêam sec saleñña sêñac aêac popoc
ma gêsunbôm gêjam aêac auc.
- 20 Aêac embe alin ma Anôtô sin
ma aoc lemen sa êndên anôtô jaba ten,
- 21 en oc êtap bin amboac tonan sa atom me.
Gebe en tec kêjala gêñ samob, tañ aêac ajala gêc ma ñalêlôm ñadim labusêga ten nan.
- 22 Masigoc, sêjaiñ aêac kêtôm bêcgen kêtû aômña.
Ma sêgôm aêac atôm bôc, tañ sebe sêmbuc nan.
- 23 O Apômtau, matam êpoaman. Gôc bêc kêtû asagenña.

- Matam êlac ma ômasuc aêac endenj tòngeŋ atom.
²⁴ Gôsaŋ laŋômanô auc, o wagenj.
 Ma kôlinj aêacma gêŋwapac to aŋgônj jageonja sinj.
²⁵ Ojae, ma katuŋ kêpô gêduc e genj kekop laŋwageŋ.
 Aêacma ôlinj kêtap labôc jagêc.
²⁶ Ôndi, mênônam aêac samaŋ.
 Ônam aêac sa êtu nêŋm têmtac gêwiŋ tengeŋŋa.
 *

45

Kiŋ gêjam awê ŋawê

- ¹ Biŋ êjam-êjam kêôlinj kêpi aŋga aêŋoc ŋalêlôm tec gebe ênsêwa êsa. Amboac tonan jansuŋ ŋoc wê êndêŋ kiŋ.
 Imbeloc kêtôm ŋac lêmagaônja keto kêlêpê.
² Aôm laŋômanô ŋajam kêlêlêc ŋamalac samob, taŋ sêŋgônj nom nanj, nêŋ su. Gêdômôlic e têtac kêsa laŋwageŋ.
 Amboac tonan tec Anôtô gêjam mec aôm gedêŋ tòngeŋ.
³ O ŋactêkwa, ôjandiŋ nêŋm sinj êŋkaleŋ magim.
 Nêŋm laukasap e ŋawasi laŋwageŋ.
⁴ Ajôc, ŋac tau, ônac sinj taumaŋ. Ôŋgôm êtu biŋŋanônja to ôpuc biŋgêdêŋ tônj.
 Ma lêmam anônja êwaka nêŋm ŋaclai kapôêŋ sa.
⁵ Aômnêŋm sôb ŋamatagosu kesenêŋ kiŋnê ŋacjo nêŋ nipkalop tônj
 ma tentenlatu samob sêu tauŋ jasêc amkaiŋ ŋalabu.
⁶ Aômnêŋm lêpônj, taŋ Anôtô kêpuc tônj nanj, êkô tengeŋ to tengeŋ.
 Aôm gôjam gôlinj nêŋm lau ŋa biŋgêdêŋ.
⁷ Aôm têmtac gêwiŋ biŋgêdêŋ ma nêŋm ŋalêlôm kêmoatiŋ tônj kêtû biŋ alôb-alôbŋa.
 Amboac tonan Anôtô, taŋ kêtû nêŋm Anôtô nanj, genj oso aôm ŋa niptêkwi têtac ŋajamŋa e kôlêlêc samob su.
⁸ Lakisia to môsê ma samboa ŋamalau kêsa aŋga nêŋm ŋakwê.
 Êsêac sêjam wê sêŋgônj andu, taŋ sêgêlônj ŋa bôc ŋajabo nanj, e gêgôm aôm têmtac ŋajamanô.
⁹ Kiŋ latuŋio sêmoa sêwiŋ lauo ŋagêdô aŋga nêŋm andu.
 Ma nêŋm awê togêlônj gold Opirŋagenj kêkô aômnêŋm anônja.
¹⁰ O latucoenec, matam ê aê ma ôkêŋ taŋam ŋoc biŋ.
 Ôlinj nêŋm lau to tamamnê andu sinj.
¹¹ Ma embe kiŋ têtac êkac eŋ êtu aôm laŋômanô ŋajamŋa,
 nanj ôkêŋ êwiŋgenj gebe eŋ kêtû nêŋm ŋatau.
¹² Lau Tirusŋa oc sênsuŋ awa êndêŋ aôm.
 Ma lau tolêlôm oc têtû kêka-kêka gebe aôm ôlic êsêac ŋajam.
¹³ Kiŋ latuo gêmoa andu kiŋŋa ŋalêlôm togêlônj ŋawasi laŋwageŋ.
 Ênê ŋakwê sêwa gam gold gêwiŋ.
¹⁴ Êsêac sêwê eŋ, taŋ kêsô ŋakwê talô-talô sa nanj, dêdêŋ kiŋ sêja.
 Ma sêwê ênê sakiŋwagao toôngeŋj dêdêŋ kiŋ sêja amboac tonanŋenj.

* **44:26:** Lau Kora nêŋ wê tenj.

- 15 Sêjam lasê ma sêwê êsêac toôndugen
ma jasêsô kiñnê andu ñalêlôm sêja.
- 16 Aôm ôtap latômi taêsam sa, tañ sêjô tamami su nañ.
Aôm oc ôkêñ êsêac têtû kasêga anga gamêñ samob.
- 17 Aê oc jakêñ lau wakuc ñamuña samob taêñ ênam aôm ñapañ.
Amboac tonañ tentenlatu awenê êoc aôm tengeñ to tengeñ.
- *

46

Anôtô kêtû nêñ lamu to ñaclai

- 1 Anôtô kêtû nêñ lamu to ñaclai.
En gêjam aêac sa gêdêñ danğonj jageonja gêjac ñawae.
- 2 Amboac tonañ embe nom ênaña ma lôc êu tau êsêp gwêc êna,
nañ aêac tatêc tauñ atom.
- 3 Embe gwêc ñadindin
ma êngasim e ê kâpic-kâpic naêpi lôc e êkôtêñ tau, nañ aêac tatêc tauñ atom.
Lau sin undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac têtû
Jakobnê Anôtô kêtû aêacnêñ laimôkê.
- 4 Bu kapôên tec kêpoac ma ñasêli kêmalôm Anôtônê malac
to kêmoasinj Lôlôc Natau nê andu dabun.
- 5 Anôtô tec gêmoea malac tau ñalunğen, tec sensen su ênaña atom.
Anôtô gêjam malac tau sa gêdêñ bêbêc kanucgen.
- 6 Tentenlatunêñ lai kêpoa ma kiñnêñ gamêñ kêku,
en kêkêñ nê wapap gêjac e nom kêtênêp.
- 7 Lau sin undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac têtû.
Jakobnê Anôtô kêtû aêacnêñ laimôkê.
- 8 Amêñ ma alic Apômtaunê gêñsêga.
Alic gêñ kainj ten, tañ gêgôm anga nom nañ.
- 9 Nac tonañ tec gêjam gôlinj sin e gêdêñ nom ñamadinj.
Nac tonañ tec gêjac talam ñatikoc gêñgic to kêmadôm kêmtulu ma kêkêñ kareta sinja
ja gen su.
- 10 “Gamêñ ñañêñ êsa ma ajala gebe Apômtau aê taugen.
Tentenlatu tetoc aê sa ma lau anga nom samob amboac tonanğen.”
- 11 Lau sin undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac têtû.
Jakobnê Anôtô kêtû aêacnêñ lai môkê.
- *

47

Anôtô kêtû lau nomja samob nêñ kinj

- 1 O tentenlatuac, amakop lememe,
anam lasê Anôtô toôndugen.
- 2 Lôlôc Natau Anôtô en ñacsinjsêlêcsêga,
kinj ñaclai tec gêjam gôlinj nom samucgen.
- 3 En kêkôninj tentenlatu têtû sêsô aêac ñalabu.

* 45:17: Lau Kora nêñ wê têtac gêwinj taunja ten. * 46:11: Lau Kora nêñ wê ten.

- Ma kêkêñ aêac tajar gôlin lau to-m-to-m.
⁴En kêjalij aêacnêñ nomlênsêm sa,
 Jakob, tañ en têtac gêwin nañ, nê gêñ towae.
⁵Anôtô kêpi gêja toôndugeñ.
 Dauc gêwê Apômtau toaligen kêpi gêja.
⁶Awem êoc Anôtô, awem êocmañ.
 Awêm êoc aêacnêñ kiñ, awem êocmañ.
⁷Gebe Anôtô kêtú nom samucgeñ ñakiñ
 Amboac tonañ anam ênê wê totalô ñajam teñ.
⁸Anôtô kêtú lau samuc nêñ kiñ.
 Anôtô kêpôn tau sic gêñgôn nê lêpôn dabuñ.
⁹Tentenlatunêñ kasêga sêkac tauñ sa
 kêtôm Abrahamnê Anôtô nê lau,
 gebe nom tau ñagôlinwaga sêsô Anôtô ñalabu,
 gebe en kêtú ñatau towaegac. *

48

Anôtônê malac ñawê

- ¹Apômtau en ñac kapôêñ, amboac tonañ awen eoc en ñanô
 aña aêacnêñ Anôtônê malac.
²Ênê lôc dabuñ gêguñ sa lanwgagen
 kêtú ñamalac samob nêñ gêñ ênac matenânô ñajamña.
 Anôtônê lôc tau tec lôc Sion
 kiñ kapôêñ nê malac.
³Anôtô kêwaka tau sa aña êsêacnêñ andulêlôm
 gebe en laimôkê.
⁴Gôlicgac me, kiñ sêkac tauñ sa
 ma êsêac sêwêgeñ sêmêñ,
⁵e sêlic ma têtakê.
 Êsêac selendec e nêñ meloco kêsa ma sêc êlin-êlin
⁶ma têtênêp tauñ êndu-êndu
 to sêmoa jageo amboac awê, tañ ñapalê kêtun en nañ.
⁷Aôm kôkêñ musalô kapôêñ
 e gôjac lau Tarsis nêñ wañ popoc.
⁸Galoc talic gêñ tau kêtôm, tañ tañô nañ,
 aña lau siñ undambêña nêñ Apômtau nê malac,
 aña nêñ Anôtô nê malac,
 tañ en kêwaka sa gebe êkô enden tôngeñ.
⁹O Anôtô, aêac taên gêjam aômnêm têmtac gêwin teñgeñña
 amoa nêm lôm dabuñ ñalêlôm.
¹⁰O Anôtô, aôm waem kêsa e jagêdêñ nom ñamadiñ kêtôm nêm ñaê.
 Biñgêdêñ kêsêp lêmam anôña e mêngeç poap tagen.
¹¹Lôc Sion êtu samuc êtu biñ tonañña.
 Juda latunjo sênám lasê toôndugeñ êtu aôm kômêtôc biñña.
¹²Asêlêñ awê aña lôc Sion auc

* 47:9: Lau Kora nêñ wê teñ.

ma asa n̄aandulatu tunjbôm̄na sa.

¹³ Asala tunjbôm̄ tomalagen̄ e êmbacnê ma asêlê̄n amoa n̄aandu towae n̄alêlôm̄,
gebe anac min̄ êndên̄ lau wakuc sên̄ô,

¹⁴ gebe Anôtô tonan̄ kêtû aêacnê̄n Anôtô êmoa ten̄gen̄ to ten̄gen̄.
En̄ oc êwê aêac enden̄ tôn̄gen̄.

*

49

Taen̄ kêka awamata atom̄ gebe gen̄ n̄aôma

¹ Tenten̄latu samob̄, an̄ô bin̄ tonec.

Amac lau, tañ an̄gôn̄ nom samob̄ auc nan̄, akê̄n tañemman̄.

² Amac lau n̄aôma latun̄ji to apôm̄tau latun̄jac,
amac lau tolêlôm̄ ma lau n̄alêlôm̄ sawa amboac tonan̄gen̄.

³ Aocsun̄ êsôm̄ mêtê lasê
ma n̄oc n̄alêlôm̄ taê ênam bin̄ tokauc acgom.

⁴ Aê jaê tañoc êndên̄ bin̄gôlin̄ lan̄gwa
ma jawa n̄am sa to janac gên̄ wên̄a êtan̄.

⁵ Êndên̄ bêc wapacn̄a embe n̄acjo nê̄n bin̄ alôb-alôb êkôm̄ aê auc,
nan̄ jatêc tauc êtu agen̄na.

⁶ Lau sec taên̄ kêka nê̄n awagen̄
to tetoc taun̄ sa kêtû nê̄n waba taêsam̄na.

⁷ N̄amalac ten̄ êkê̄n gên̄ ênac da tau êngôm̄ êtôm̄ atom̄
ma en̄ êkê̄n n̄aôli êsi tau sun̄a êndên̄ Anôtô oc êngôm̄ naeo amboac tonan̄gen̄.

⁸ Gebe katun̄ n̄aôli (gebe tamoa maten̄ jali n̄aôli) kapôên̄ secsêga,
n̄ac ten̄ êtap sa êtôm̄ atomanô.

⁹ En̄ embe taê ênam gebe ênac da tau e êmoa mata jaligen̄ ma êsêp sê atom̄
oc êngôm̄ êtôm̄ atomanô.

¹⁰ Aêac talicgac gebe laumêtê sêmac êndu ma lau meloc to kaucmê sêjan̄a amboac
tonan̄gen̄.

Ma êsêac oc sêwi nê̄n waba sin̄ naelom lau ten̄ sêkôc.

¹¹ Lau tonan̄ sê nê̄n n̄aê kêpi nom n̄agamên̄ n̄agêdô,
mago nê̄n sê kêtû nê̄n malacmôkê, kêtû nê̄n andu totêm-totêm.

¹² Bin̄nanô, n̄amalac tonê gêlôn̄gen̄, tec êmoa nê̄ ten̄gen̄ atom̄.
En̄ kêtôm̄ bôc, tañ ênan̄a nan̄.

¹³ Lau tañ taên̄ kêpa taun̄ su nan̄,
ma êsêac, tañ sêkê̄n gêwin̄ êsêacnê̄n bin̄ ma oc têndan̄guc êsêac nan̄, nê̄n lên̄ kêtôm̄
tonan̄gen̄.

¹⁴ Êsêac têdên̄an̄ taun̄ têtôm̄ domba gebe lamboam gêwê kain̄ êsêac.
Gêmac anô kêtû nê̄n n̄acgejob.

¹⁵ Ma Anôtô oc ênam n̄oc katuc kêsi an̄ga lamboam n̄an̄aclai
gebe en̄ oc ênam aê kêsi.

¹⁶ Amboac tonan̄ embe ôlic n̄ac ten̄ nê̄ awa êtu taêsam
ma nê̄ andu n̄agên̄lêlôm̄ ênsac tau n̄aô-n̄aô, nan̄ têtac sec atom̄,

¹⁷ gebe en̄ embe êmac êndu, oc êkôc gên̄ samob̄ tonan̄ n̄ai n̄aten̄ êna atom̄.
Ênê gêlôn̄ n̄awasi oc êwin̄ en̄ êna atom̄.

* **48:14:** Lau Kora nê̄n wê ten̄.

- 18 Eñ embe êlambin tau gebe êmoa ñajam anğa nom
ma lau embe sêlambin eñ gebe kêtap nê kôm ñanô taêsam sa,
19 oc ênam eñ sa atom, eñ naëndên tamai to nêñ lau ñanô,
tañ sêlic oc ñawê kêtiam atom nañ.
20 Binñanô, ñamalac tonê gêlôn oc êmoa tengeñ atom.
Eñ kêtôm bôc, tañ ênaña nañ.
*

50

Anôtô eñ mêtôcwaga

- 1 Ñaniniñ Natau Apômtau Anôtô gêmôêc gêdên nom ma kêsôm nê bin
anğa oc kêpiña jagêdên oc kêsêpña.
2 Anôtônê ñawê kêpoac lasê anğa Sion,
tañ kêtü malac togêlônşêga nañ.
3 Aêacnên Anôtô gêmên togamên gêmacgeñ atom.
Ja kêdanğac-kêdanğac gêmuñ eñ kêsêp gamên kêlanğañ.
4 Eñ gêmôêc gêdên undambê ôña ma gêdên lau nomña,
gebe êmêtôc nê lau.
5 Eñ kêsôm gebe “Akac ñoc lau-mansañwaga,
tañ sêkên da sêmoatiñ poacña gêdên aê nañ, sa sêmên.”
6 Tec undambê êsôm ênê bin gêdên lasê
gebe Anôtô tau eñ mêtôcwaga.
7 “O ñoc lau, akên tañem aê gabe jasôm bin.
O Israel tau, aê gabe jawa nêk keso, tañ gôwê kain nañ lasê. Anôtô, aômñem Anôtô
aê.
8 Aê gabe jasôm aôm êtu nêk daña atom
gebe matocanô galic nêk daja geden tôngeñ.
9 Aê gabe jakôc bulimakao kapoac anğa nêk andu
to noniñ kapoac anğa nêk sapalêlôm atom,
10 gebe gwada saleñña samob
to bôc tokain-tokain, tañ sêmoa lôc tolôc nañ, ñatau aê.
11 Moc samob, tañ sêmoa lôlôc nañ, aê kajala kêtü tôn
ma gên, tañ sêmoa obalêlôm nañ, ñatau aê.
12 “Mo embe êjô aê, oc jasôm êndên aôm atom,
gebe nom samucgeñ to ñagêñlêlôm samob ñatau aê.
13 Aê oc gaen bulimakao ñamêsôm
me oc ganôm noniñ ñadec me.
14 Ôkên danğe êtu da êndên Apômtau,
ma ôngôm bin, tañ gôjac mata nañ, ñanô êsa êndên Lôlôc Natau.
15 Ma awam ênac aê êndên bêc ôpô lênaña,
go janam aôm sa ma awam êoc aê.”
16 Mago Apômtau kêsôm gêdên ñac-kêkac-tau-suwaga gebe
“Amboac ondoc aôm kôsa aênoc binşu sasa ma aênoc poac ñabin gêc awamgeñ.
17 Aôm tonañ tec godec ñoc mêtôc
ma kôtiñ ñoc binşu gêc dêmôêmmuña.

* 49:20: Lau Kora nêñ wê ten.

- 18 Embe ôtap geŋgeŋtêna teŋ sa, oc wê eŋ êtu nê m sêlêb
ma mockaiŋtêna êtu nê m ñac ôlim andanŋa.
- 19 “Aôm kôlêwan awamsun gêdêŋ biŋ sec
ma imbêlam geno-geno biŋdansanŋ ñapanŋeŋ.
- 20 Aôm gôŋgôŋgeŋ ma kôgôliŋ biŋ kêpi lasim
to gôga biŋ kêpi taôm tênam latu,
- 21 Aôm gôgôm gêŋ tonanŋ ñai, mago aê gajam tauc tôŋ, tec taêm gêjam gebe aê katôm aôm.
Tageŋ galoc jaec biŋ aôm gebe jawa nê m kauc sa.
- 22 “Amac taŋ aliŋ Anôtô siŋ nanŋ, taêm ênam biŋ tonanŋ acgom.
Embe masi, oc jansenŋ amac su ananŋa ma ñac teŋ êtôm gebe ênam amac sa atomanô.
- 23 Ñac taŋ êkêŋ danŋe êtu da nanŋ, etoc aê sa
ma ñac, taŋ êsa nê lêŋ lanônê m sawageŋ nanŋ, oc jakêŋ eŋ êlic Anôtônê moasiŋ.”
- *

51

Mec Anôtô êsuc sec ôkwiŋa

- 1 O Anôtô, taêm walô aê gebe aôm ñac moasiŋ.
Aôm taêm walô ñatau kapôêŋ, onsenŋ aêŋoc sec su.
- 2 Ôkwasinŋ ñoc tôp su
ma ômbuŋ ñoc geo su e jatu selec.
- 3 Gebe aê tauc kajala ñoc kesogac
ma matoc gê ñoc geo gedenŋ tôŋgeŋ.
- 4 Aê gagôm sec gêdêŋ aôm taôm goc
ma gagôm gêŋ, taŋ aôm gôlic gebe sec nanŋ.
Tec kômêtôc aê jagêdêŋ
ma nê m mêtôc tau solop.
- 5 Ojae, tinoc kêkêkam aê tobiŋgeŋ
ma kêkôc aê tosecgeŋ.
- 6 Aôm gobe biŋnanô ênam ñamalacnêŋ ñalêlôm auc,
amboac tonanŋ ôwa mêtê tokauc ñabiŋ ñalêlômŋa sa êndêŋ aê.
- 7 Ônsêlô ñoc geo su tomalageŋ gebe jatu selec.
Ôkwasinŋ aê gebe ñakêŋkêŋ lanŋwageŋ.
- 8 Ôkêŋ aê jatu samuc to têtac ñajam êsa
ma ôlic, taŋ gôjac popoc nanŋ, ôli êpi-êpi êtiam.
- 9 Ônsanŋ lanômanô auc êndêŋ ñoc sec
ma ômbuŋ aêŋoc geo samob su.
- 10 O Anôtô, ôkêŋ ñoc ñalêlôm ñawa êsa
ma ôkêŋ ñalau wakuc to ñanêŋ teŋ êŋgôŋ ñoc ñalêlôm.
- 11 Ôtiŋ aê su anŋa lanômnê m atom
ma ôkôc nê m Ñalau Dabuŋ su anŋa aê atom.
- 12 Ôkêŋ nê m moasiŋ êŋgôm aê têtac ñajam êsa êtiam
ma ôpuc aê tôŋ ña ñalau taŋoc wamuŋa.
- 13 Go aê jandôŋ aôm nê m biŋ êndêŋ lau, taŋ sêgêli aôm nê m biŋ sêmoa nanŋ,
ma lau sec sênam tauŋ ôkwi dêndêŋ aôm sêmu sêwac êtiam.

* 50:23: Asapnê pesalem teŋ.

- 14 O Anôtô, ñoc moasiñ ñaAnôtô, ônam aê sa gebe jamac êndu atom,
go imbeloc êoc aôm sa toôndugen gebe aôm ñac gêdêñ.
- 15 O Apômtau, ondelec gêdôcôlic
gebe aocsun jasôm aôm waem lasê
- 16 gebe da gêjac matamanô ñajam atom
ma embe jansun daja êwac, aôm oc ôlic ñajam atom.
- 17 Da tan gêjac Anôtô mataanô ñajam nan, katuñ popoc.
O Anôtô, lanôm eo ñalêlôm popoc to ôluñ-ôluñ atom.
- 18 Moasiñ ñatau aôm, ômoasiñ Siongen.
Ômboa tunbôm Jerusalemña sa êtiam.
- 19 Go da ñanô to daja ma da samuc ênac matamanô ñajam,
go sêkêñ bulimakao kapoac wacênsac nêñ altar ñaô.
* propete Natan gêdêñ en gêja. Pesalem dambu taunña kêtú aclêña.

52

Anôtônê mêtôc to moasiñ

- 1 O ñaclaisêga aôm, kotoc taôm sa nêñ secña kêtú agenña.
Anôtônê têtac gêwiñ tengeñña gêc geden tôneñ.
- 2 Aôm kalomtêna, taêm gêjam imbêlam ñabinêga
e wai-waiôma.
- 3 Aôm têmtac gêwiñ sec kêlêlêc ñajam su
ma têmtac gêwiñ bin dansañ kêlêlêc binñanô su.
- 4 Aôm imbêlam dansañ.
Têmtac gêwiñ bin alôb-alôb ñaôma.
- 5 Amboac tonañ Anôtô oc ensen aôm su ôñaña samucgen. En oc êtiñ to ensen aôm su anga
nêñ beclêlôm
ma oc êkip aôm sa anga lau maten jali nêñ gamêñ.
- 6 Lau gêdêñ oc sêlic e têtêc taun
ma sêômac aôm gebe
- 7 “Kec, alic ñac tône kêkêñ Anôtô kêtú nê lamu atom.
Kêkêñ gêwiñ nê awa taêsam ma gêjam kauc gebe sec êpuc en tône.”
- 8 Ma aê tec katôm katêkwi ñawawa ñajam
kakô Anôtônê andu.
Aê taêc kêka Anôtônê têtac gêwiñ tengeñña
geden tôneñ.
- 9 Aê oc janam danêge aôm enden tôneñ êtu nêñ gêñ, tan gôgôm nanña
ma jatoc nêñ ñaê sa êndêñ lau mansañ sêñô gebe aôm gabêjam.
* mênkêtêku bin gêdêñ Saul gebe Dawid kêsô Abimeleknê andu gaja nan.

53

Ñamalacnêñ sec (Pes 14:1-7)

- 1 Lau meloc tec nêñ ñalêlôm kêsôm gêdêñ taun gebe “Anôtô ten gêmoa atomanô.”
Êsêc sêgôm gêñ sec to alôb-alôb ma nêñ ten gêgôm gêñ ñajam ten atom.

* 51:19: Dawidnê pesalem gêga gêdêñ en gêmoa gêwiñ Baseba ma Edomña Doeg

* 52:9: Dawidnê wê ten. Gêga gêdêñ taê ñac

- ² Apômtau katuc kêniñ ñamalac latuñi anğa undambê
gebe êtap ñac tokauc teñ, tañ kêtêc Anôtô nan, sa gamoa me masi.
- ³ Mago samob sêkac taun su, samob têtú secñagen.
Êsêacnêñ teñ gêgôm gêñ ñajam teñ atom, masi samucgen.
- ⁴ Lau secwaga samob nêñ kauc gêbôc me. Êsêac têdañgônñ ñoc lau amboac señ mo
ma êsêac aweñ gêjac Apômtau atom.
- ⁵ Mago êsêac têtakê ñasec kêtôm têtakê teñ gêmun su atomanô
gebe Anôtô kêsa nêñ ñacjo nêñ ñatêkwa salin-salinjen.
Enj oc êku êsêac tulu samucgen
gebe enj kêtin êsêac su.
- ⁶ Ojae, moasin ênam Israel sanja mênêsa anğa Sion ecman.
Êndênñ tañ Apômtau êmoasin nê lau êtiam nan, Jakob oc êtu samuc, ma Israel oc têtac
ñajam êsa.

*

54

Anôtô ênam aêac sa êndênñ nêñ ñacjo ñamec

- ¹ O Anôtô, ôkênñ nêñ ñaê ênam aê sa
ma nêñ ñaclai êwaka ñoc binğêdênñ sa.
- ² O Anôtô, ôkênñ tañam ñoc mec.
Wê tañam êndênñ aocsunñ ñabinñ,
- ³ gebe lau jaba tetoc taun sa gêdênñ aê ma ñaclaikoc têtú kêka-kêka sebe senseñ katuc su.
Êsêac sêsa Anôtô lanô sa atom.
- ⁴ Aê galicgac, Anôtô kêtú ñoc gêjam-aê-sawaga.
Apômtau kêpuc katuc tônñ ñajana.
- ⁵ Sec tañ aêñoc ñacjo sêgôm nan, naêpi êsêac taun.
Onsenñ êsêac su gebe aôm ñac ñañênñ.
- ⁶ Go aê jansunñ ñoc da êndênñ aôm totêtac ñajamgen.
O Apômtau, aê gabe aoc êôc nêñ ñaê gebe gabêjam ñanô,
- ⁷ gebe aôm kôjanğo aê su anğa gênwapac samob
ma matocanô galic ñoc ñacjo e têtac ñajam gebe sênanğagac.
- * Saul sêja ma sêsôm gebe Dawid kêsinñ tau gêmoa êsêacnêñ gamênñ.

55

Ñac teñ keteñ nê mec kêtú nê ñac jabanñ kêkac tau su anğa ênê

- ¹ O Anôtô, ôkênñ tañam ñoc mec
ma ôsinñ taôm êndênñ ñoc tañiboa atom.
- ² Ôñô aê ma ôjô aêñoc binñ.
Aê gaenñ olinñ tauc ma gao tonñoc gênwapacgenñ,
- ³ kêtú ñacjonênñ ñaonda
ma kêtú lau, tañ sêkac taun su anğa Anôtônê nêñ ñaônđu,
gebe êsêac sêgôlinñ gênwapac kêpi aê
ma sêkênñ kisa aê ñawaôboa.

* 53:6: Dawidnê pesalem teñ. * 54:7: Dawidnê pesalem teñ, gêga gêdênñ tañ lau Sipit dêdênñ

- 4 Njoc ñalêlôm ñatutuc ñasec gêc ñoc wanlêlôm.
Gêmacanô gêgôm aê katakê e gêjac ñoc lènô auc.
- 5 Katakê e katênêp
to ôliclu gêbuc.
- 6 Aê kasôm gebe “Ojae, balôsimagê ênêc aêmaman
gebe jalôp sa jaêc gêñ tonec su najalêwan tauc jamoa ñoc ñasawa tenj.
- 7 Oc jaêc balingen jana,
jalêwan tauc janğonj ñoc gamên sawa tau.
- 8 Oc jaêc jana ñoc gamên kêsinj tenj
gebe mu-gêbuc to gamên-kêlangan ê aê tøn atom.”
- 9 O Apômtau, onsenj êsêac su ma ôwa êsêac nêñ binj êñgic
gebe galic sêgôm gêñ ñaclai to sêkac tauñ kêkôc anğa malac.
- 10 Êsêac sêgi malac kêtôm bêc to gelenjenj sêsêlêñ sêmoa ñatunbôm ñaô
ma gêñ keso to binjwapac gêjam malac auc.
- 11 Ñaclai sec gêjam gamênj auc.
Ma sêkôninj lau to sêsau binjdanjan anğa malaclunj.
- 12 Nacjo embe êsu aê susu
oc jaôc gêñwapac tonan.
- Embe ñoc soño-soño êkianj tau sa êndênj aê
oc jasinj tauc ôkwi.
- 13 Mago aôm, tanj kôtôm aê nanj,
aôm ñoc ñac jabanj aê to ñoc ñac, ôlim andanj aênja gôgôm gêñ tau.
- 14 Aêagêcnênj binj gelom tau e ñapep
ma tawê toôndugenj dawinj tauñ dadênj Anôtônê andu taja.
- 15 Ojae, ñoc ñacjo sêmac sênanamanj ma sêsêp lamboam tomatenj jaligenj sênaman
gebe binj alôb-alôb gêjam nêñ andu to nêñ ñalêlôm auc.
- 16 Aê tec gamôêc gêdênj Apômtau
ma Apômtau oc ênam aê kêsi.
- 17 Aê gabe jatenj to janinj olinj tauc êndênj êtula ma elenja to ocsalô
ma oc êkênj tanja aê aoc.
- 18 Enj oc ênam katuc kêsi gebe êmoa tomalô ec êsêac mênjtêtu gasuc aê atom
gebe êsêac, tanj sebe sensenj aê nanj, taêsam ñalêlêma atom.
- 19 Anôtô tanj gêñğonj nê lêpônj gêdênj andanjenanô nanj,
oc êkênj tanja aê ma êkôninj êsêac tøn.
- Êsêac têtêc Anôtô atom
ma sênam tauñ ôkwi atom amboac tonanjenj.
- 20 Aênjoc ñac, tanj gêmunjenj ôli andanj aê nanj, lêma kêpi tau nê lau.
Enj gêjac nê poac popoc.
- 21 Awasunj genj oso binj e ñawasi kêtôm bôc ñalêsi,
mago binj tau ñamata kêtôm sinj.
- Enj kêbanac binj ñajam-ñajamgenj kêlêlêc niptêkwi su,
mago kêtôm tédainj sinj gebe sênac.
- 22 Ôkac nêñm gêñwapac tolagic su êndênj Apômtau, enj oc ênam aôm sa.
Enj oc êkênj ñac gêdênj êku atomanô.

²³ Biñjanô, o Anôtô, aôm oc ôku êsêac tulu
 ma sêsêp sê ñadimlabu sêna.
 Lau tañ sêwê kainj dec to biñdansañ nañ, oc sêmac êndu ñatêkwa galigenj.
 Ma aê tec taêc kêka aômgenj.
 *

56

Mec materj êsap Anôtôña

¹ O Anôtô, taêm labu aê gebe ñamalac sêu lai aêña elêmê.
 Lau sinwaga sêlêsu aê gedenj tòngeñ.
² Ñoc ñacjo sêu lai aê gedenj tòngeñ
 gebe êsêac, tañ tetoc taun sa ma sêkêñ kisa aê nañ, lau taêsam ñasec.
³ Gêdêñ ñasawa, tañ ñoc ñalêlôm ñagogo gamoa nañ,
 aê taêc kêka aômgenj.
⁴ Aê taêc kêka Anôtô ma katêc tauc atom.
 Aê kalambiñ Anôtô kêtû biñ, tañ eñ gêjac mata nañ. Ñamalac oc sêngôm asagenj êndêñ
 aê.
⁵ Kêtôm bêc samobgenj ñoc ñacjo sêlênsôn aê.
 Êsêac taêñ gêjam biñ tagenj tonec gebe sêkic aêñoc biñ.
⁶ Êsêac sêkac taun sa ma dêdib aêñoc lêñ semoa
 gebe taêñ kêka sebe sensenj aê su.
⁷ O Anôtô, ôkeñ ñagêjô êndêñ êsêac êtu nêñ secña.
 Aôm têmtac ñandañ ma ôku tentenlatu tulu.
⁸ Aôm kôsa aêñoc noc ñawapacña sa. Aôm kôkêñ aê matocsulu kêsêp nêñ laclu jakêpoac.
 Aôm koto ñoc bêc ñawapacña kêsêp nêñ bukugoc.
⁹ Embe jamôêc êndêñ Apômtau oc ñoc ñacjo sêc su.
 Aê kajala kêtû tòn gebe Anôtô ênam aê sa.
¹⁰ Aê oc jalambiñ Anôtô êtu nê biñña.
 Aê kalambiñ Apômtau kêtû biñ, tañ gêjac mata nañ.
¹¹ Aê taêc kêka Apômtau, tec katêc tauc atom.
 Ñamalac têtôm gebe sêngôm asagenj êndêñ aê.
¹² O Anôtô, kôm tonec gêjac aê ñawae gebe jangôm biñ, tañ gajac mata gêdêñ aôm nañ,
 ñanô êsa.
 Aê oc jansun da dangeña êndêñ aôm êwac.
¹³ Gebe aôm gôjam aêñoc katuc sa gebe jamac êndu atom
 ma gôjam ockainj sa gebe jaka bêlêlib atom.
 Gebe jasêlêñ jamoa Anôtô lañônêmña
 ma jamoa ñawê, tañ kêpô lau materj jali nañ, ñalêlôm jawinj.
 * eñ tòn anga malac Gat nañ.

57

Mec Anôtô ênam aêac saña *(Pes 108:1-5)*

¹ O Anôtô, taêm labu aê, taêm labu aêmanj
 gebe ñoc katuc gê lamu aômgenj.
 Aê gabe jaê lamu aôm magêmlabu

* 55:23: Dawidnê wê têtj. * 56:13: Dawidnê pesalem têtj, gêga gêdêñ tañ lau Pilisti sêkôc

e ñaclai ensey aê suña ê su acgom.

² Aê gamôêc gêdêñ Lôlôc Natau Anôtô.

Gamôêc gêdêñ Anôtô, tañ gêjam gôliñ ñoc biñ gêmoa nañ.

³ Eñ kêkêñ nê gêñ ênam aê saña aña undambê mênêsa. Eñ oc êngôm lau, tañ sêjanda aê nañ, majenêsa.

Anôtô oc êkêñ nê têtac gêwiñ tengeñña to biñ ñañêñña êmêñ.

⁴ Aê gaêc lewe ñalêlôm.

Êsêac gwadatêna sec.

Lunlun kêtôm kêm to sôb

ma imbelen kêtôm sin ñamata.

⁵ O Anôtô, ôwaka taôm sa aña undambê

ma nê m ñawasi ênam nom samucgenê auc.

⁶ Êsêac sêkic uc aê gebe jawê

ma sêkôniñ aê katuc tôñ.

Êsêac sêkwê sê ten gesenê aê auc,

mago êsêac tauñ sêu tauñ sêsêp.

⁷ O Anôtô, aê têtac kêpa su, têtac kêpa sugoc.

Aê janam wê to janac gêñ wêña êtañ.

⁸ O ñoc katuc, ôndi sa. O gêñ wêñaagêc, andi sa.

Aê gabe janu gamêñ êu bôn sa.

⁹ O Apômtau, aê gabe janam danje aôm jamoa lau taêsam ñalêlôm.

Aê gabe jalambin aôm jamoa tentenlatu ñalêlôm.

¹⁰ Gebe aôm nê m têtac gêwiñ tengeñña kêpi e jagêdêñ undambê

ma aôm nê m bin ñañêñ e gêdêñ tao.

¹¹ O Anôtô, ôwaka taôm sa aña undambê

ma nê m ñawasi ênam nom samucgenê auc.

* pocgêsuñ nañ.

58

Mec Anôtô êmêtoç lau alôb-alôbña

¹ O amac gôliñwagaac, amac amêtoç bin katôgenê me masi.

Amac amêtoç ñamalac samob jagêdêñ me masi.

² Masianô, amac taêm gêjam bin alôb-alôb gêc nê m ñalêlôm.

Amac agôm gêñgeo gêjam gamêñ samob auc.

³ Lau tañ sêkac tauñ su aña Anôtônê nañ, sêgôm nêñ gêñ sêjac m gêdêñ nêñ têm ñapalêgeñña kwananjenê.

Lau dansañwaga seo kwananjenê gêdêñ tañ tenenê sêkôc êsêac su nañ.

⁴ Ñamalic gêjam êsêac auc kêtôm gêjam moac sec auc.

Ac têtôm moac, tañ gêbôc tanasuñ auc gebe êñô bin atom nañ.

⁵ Têtôm moac, tañ kêkêñ taña nê gôliñwaga awa

to ñac mectomanña, tañ kêsôm ñamec kêtô tôñ nañ atom.

⁶ O Anôtô, ônac êsêacnêñ lunlun popoc aña awenasuñ.

O Apômtau, ôkip lewe matak nêñ ñani sa.

* **57:11:** Dawidnê pesalem ten gêga gêdêñ tañ gêc Saul su aña

- 7 Ôkenj êsêac sê su êtôm bu kêtaij su.
Êsêac têtû masê amboac gêgwanj intênaņa.
- 8 Êsêac sênaņa amboac i, taņ daôņ sa aņga malenj naņ.
Êsêac têtôm ñapalê, taņ têna kêkôc eņ ñamatê ma gêlic gamêņ ñawê sapu naņ.
- 9 Sêjala atomgenj ma sebob êsêac amboac waôņ.
Sêmoa matenj jaligenj ma Anôtô têtac ñandanj êju êsêac sa sênaņa.
- 10 Ñac gêdêņ embe êlic sêkêņ ñagêjô êndêņ ñac, taņ gêgôm sec naņ, oc ôli êpi.
Eņ oc êkwasiņ akaiņ êsêp ñac alôb-alôb nê dec.
- 11 Ma lau oc sêsôm gebe Biņņanô, lau gêdêņ têtap nêņ ñagêjô ñajam sa.
Biņņanô, Anôtô taņ kêmêtôc biņ aņga nom naņ, tec gêmoa.”

*

59

Mec Anôtô ênam aêac saņa

- 1 O ñoc Anôtô, ôjaņgo aê su aņga ñoc ñacjonêņ.
Ôtu aêņoc lamu êndêņ ñoc soņo-soņo.
- 2 Ôjaņgo aê su aņga secwaga nêņ.
Ma ônam aê sa aņga lau, taņ sêkêc dec siņ naņ nêņ.
- 3 Gôlicgac me, êsêac têtû kêka-kêka sebe senseņ katuc su. Ma ñactêkwa sêkac sa sebe senseņ aê.
O Apômtau, aê gagôm gêņ geo tenj atom.
- 4 Aêņoc biņ masi, mago êsêac sêlêtigenj mênjtêdênaņ taunj sêkô sebe sênac aê.
Ôndi mênjônâ aê sa ma ônac êsêac.
- 5 O Apômtau, lau siņ undambêņa nêņ Anôtô ma Israelnêņ Anôtô aômngoc, ôndi, ôkêņ ñagêjô êndêņ lau samuc samob.
Taêm labu êsêac, taņ sêgôm aômnmêm biņ paliņ ña biņ alôb-alôb naņ, nêņ tenj atom.
- 6 Êsêac amboac kêamgenj sêmu e mênjseola malac auc kêtôm kêtulagenj.
- 7 Ôlic êsêac awenj ôpic kêsa. Imbelenj kêtôm siņ gebe êsêac taêņ gêjam gebe “Asa oc êņjô aêac.”
- 8 O Apômtau, aôm kôômac êsêac.
Aôm kôsu lau samuc susu.
- 9 Ñoc ñaclai aôm, gabe matoc êsap aômgenj gebe aôm Anôtô, kôtu ñoc tunjtêna.
- 10 Ñoc Anôtô oc êpuc aê tônjtônj êmêņ tonê têtac gêwiņ aêņa.
Eņ oc êkêņ aê jalic eņ êku ñoc ñacjo tulu.
- 11 Ônac êsêac êndu atom ec ñoc lau matenjanô êpi êsêac ma sêliņ biņ siņ atom. Aôm ñaclai, onsoc êsêac gebe seo êliņ-êliņ sêmoa.
O Apômtau, aêacma lamu aôm, nêm ñaclai êtiņ êsêac piņpaņ nasênêc.
- 12 Êsêac awenjsuņ sec, ma biņ, taņ kêsa gêdôņôlic naņ, amboac tonanj.
Ôkêņ êsêac sêwê nêņ tetoc taunj sa êtu uc ma sêwê nêņ biņ alôb-alôb to biņdansaņ, taņ sêsôm naņ, amboac tonanj.

* 58:11: Dawidnê pesalem tenj.

- 13 Têmtac nandan ma onsen êsêac su. Ônsen êsêac su e malenmê samucgen.
Ôkên êsêac sêjala gebe Anôtô nacgôlin tau tec gêjam gôlin anga Jakob e gêdên nom
njamadin.
- 14 Aênoc nacjo amboac kêamgen sêmu e mênseola malac auc
kêtom kêtulagen.
- 15 Êsêac sêoc jaan-jaan gebe têtap nêg gwada sa
ma embe têtap sa êtom atom, oc sêkên Iêsu.
- 16 Mago aê gabe janğa wê êpi aômnêm naclai
ma aoc êoc nêm têtac gêwin tengeŋŋa na ôndu êpi êtom bêc samob
gebe aôm kôtu noc tuntêna
gêdên noc noc kapô lêna taucŋa, tec gaê lamu aômgen.
- 17 Noc naclai aôm, tec gabe janğa wê êpi aôm
gebe Anôtô kêtû noc tuntêna, noc Anôtô, taŋ têtac gêwin aê nan.
* dêdib en anğa nê andu gebe sênac en endu.

60

*Mec Anôtô ênam aêac sa êndên nêg soŋo-soŋoŋa
(Pes 108:6-13)*

- 1 O Anôtô, aôm kôtiŋ aêac su ma gosen aêac êlin-êlin.
Aôm têtac nandan su ma galoc ônam aêac sa êtiam.
- 2 Aôm kôwiwic gamên e kôkac nom kêkôc.
Ômakop nasêawa auc êtiam gebe gamên nakôjô-kôjô.
- 3 Aôm kôkên nêm lau sêoc gêwŋapac nasec.
Aôm kôkên gêg aêac anôm e kêjanŋin aêac.
- 4 Aôm gôjac lau, taŋ têtêc aôm nan, nêg gêbôm su
gebe sêkac taun sa ma sêc nêg nacjo nêg talam su.
- 5 Ônam nêm lau, taŋ têtac gêwin êsêac nan sa.
Nêm anôŋa ênam aêac sa ma ôkên taŋam aêacmênmaŋ.
- 6 Nac dabun Anôtô kêsôm nê bin lasêgac gebe
“Kaku nacjo tulu, tec ôlic kêpigen. Aê gabe janac sam Sikem, gabe janam dôg buman
Sukot.
- 7 Aê katu Gilead to Manase natau ma Epraim kêtû môkêcapac nakululun.
Juda kêtû noc gôlin.
- 8 Moab kêtû laclu jakwasin taucŋa. Aê janu noc atapa su ma jambalin naênsac Edom.
Aê oc janam lasê êtu Pilistiaŋa.”
- 9 Asa oc êwê aê jasa malac najana jana.
Asa oc êwê aê jasa Edom jana.
- 10 O Anôtô, aôm oc kôtiŋ aêac su me.
O Anôtô, aôm oc ôwê aêacma lau sinŋa atom me.
- 11 Ônam aêac sa êndên nacjomaŋ
gebe namalac oc sênam aêac sa êtom atom.
- 12 Anôtô êwin aêac, go taku nêg nacjo tulu
gebe en oc êka aêacnêg nacjo popoc samob.

* 59:17: Dawidnê pesalem ten gêdên taŋ Saul kêsakin lau gebe

Dawidnê tej gêdêj tañ gêjac siñ gêdêj lau Aramea ança Naharalm to Soba ma Joab kêkac tau ôkwi ma gêjac lau Edom 12,000 ança Gaboan Gwêcña.

61

Mec Anôtô ejop aêacña

- ¹ O Anôtô, ôñô ñoc tañi kapôêj.
Ôkej tañam ñoc mec.
- ² Ganğôn gêdêj nom ñamadin ma aoc gêjac aôm
gebe ñoc ñalêlôm ñatutuc ñasec.
Poc kapôêj tec kêkô, ma aê tauc oc japi jatôm atom.
Amboac tonañ aôm ôkam aê, go japi.
- ³ Gebe aê gaê lamu aômgenj.
Aôm kôtu ñoc tuntêna gêdêj ñacjo.
- ⁴ Ojae, jañğôn nê beclêlôm endenj tòngeñmanj.
Jañğôn nê magê m jalabugeñmanj.
- ⁵ Gebe aôm Anôtô kôkêj tañam binj, tañ gajac mata nañ.
Aôm kôkêj aê gawê kainj êsêac, tañ têtêc aômnê m ñaê nañ, nêj gêñlênsê m.
- ⁶ Ônac têku kiñnê bêc wakuc-wakucgenj ênêc.
Ôkêj enj êmoa tojala-tojala ñapañ.
- ⁷ Ôkêj enj êngôn nê lêpônj êngôn Anôtô lanônê m ñagenj.
Ôkêj nê m têtac gêwinj tengeñña to binj ñañêj êkwa enj auc.
- ⁸ Amboac tonañ aoc êoc nê m ñaê endenj tòngeñ
ma jañğôm binj, tañ gajac mata nañ, ñanô êsa êtôm bêcgenj.
*

62

Anôtô taugen enj lamuanô

- ¹ Aêñoc katuc gêôn Anôtô ñañêñgenj
gebe enj oc ênam aê sa.
- ² Enj taugenj kêtú ñoc poclabu ma ñoc gêjam-sawaga.
Enj kêtú ñoc laimôkê, tec oc jaku sa samucgenj atom.
- ³ Amac samob aboa taôm sa api ñac tagenj abe aku enj tulu
amboac tunj, tañ kêopac kwananjenj nañ, e êndêj ondocgenj.
- ⁴ Êsêac taênj gêjam binj tagenj tonec gebe têtin enj ança nê lêpônj.
Êsêac têtac gêwinj binđansañ. Aweñsunj gêjam mec, mago nêj ñalêlôm kêpuc boa.
- ⁵ O ñoc katuc, ôôn Anôtô ñañêñgenj
gebe enj kêtú aê kakêj matoc ñamôkê.
- ⁶ Enj taugenj kêtú ñoc poclabu ma ñoc gêjam-sawaga.
Enj kêtú ñoc laimôkê, tec oc jaku sa atom.
- ⁷ Anôtô kêtú ñoc moasinj to waec ñamôkê.
Anôtô kêtú ñoc poctêna, tañ gaê lamu nañ.
- ⁸ O ñoc lauac, taêm êka enj ñapañ. Ansêwa nê m ñalêlôm sa êndêj enj.

* **61:8:** Dawidnê tej.

Anôtô kêtû aêacnêj lamu.

- ⁹ Namalac njaôma latuñi têtôm gêj njaô-jaô, kasêga latuñi têtôm gêj njanômê.
Embe tanam dôj êsêac, oc dôj êmandi êsêac sa gebe samob njaô kélêlêc njaô-jaô su.
- ¹⁰ Taêm êka njaclai êkônij namalac tôjja atom ma akêj maten gebe ajañgo gêjja atom.
Embe nêma awa êtu taêsam, nañ nêma njalêlôm êsap tôj atom.
- ¹¹ Anôtô kêsôm biñ kêtû dim tagen, mago aê ganjô biñ luagêc kêsêp tau lêlôm gebe
Anôtô en njaclai.
- ¹² Ma aôm Apômtau, kêtû têtmac gêwiñ tengeñja natau
gebe aôm kôkêj njagêjô gêdêj namalac kêtôm gêj samob, tañ êsêac sêgôm nañ.
*

63

Tanam awen su Anôtô

- ¹ O Anôtô, aôm kêtû ñoc Anôtô, aê gasom aôm.
Katuc gêjam awa su aôm.
Ôlic kêtû sawa aômja
amboac gamêj njakelen, tañ bu masi samucen ma kêtû sawa bu nañ.
- ² Aê gabe matoc ê aôm anja nêma gamêj dabuñ
ma jalic nêma njaclai to njawasi.
- ³ Gebe aôm têtmac gêwiñ tengeñja njam kélêlêc janjôn matoc jaliña su,
tec aoc êoc aôm.
- ⁴ Amboac tonañ aê jalambij aôm êtôm ñoc bec janjôn matoc jaliña samob
ma jaoc lemoc sa to aoc ênac nêma njâ.
- ⁵ Ñoc katuc kêtap moasiñ sa e gêoc en tôj
ma aoc gêoc aôm toôndugen.
- ⁶ Êndêj tañ jasa tauc sic najanêc ñoc mê nañ, jasa aôm lanjôm sa
ma taêc ênam aôm êndêj êmbêc samuc.
- ⁷ Gebe aôm gôjam aê sagac,
tec gajam wê totêtac njam samucen janjôn aôm magêm labu.
- ⁸ Aênoc katuc kêsap aôm tôj njanja.
Lêmam anôja kêkam aê sa kakô njanêj.
- ⁹ Ma êsêac, tañ têtû kêka-kêka sebe sensen aê su nañ,
oc sênaña sêsêp nom njakêlêndij sec sêna.
- ¹⁰ Siñ enen êsêac su
ma têtû kêam sec saleñja nêj gwada.
- ¹¹ Mago kin oc têtac njam Anôtôja. Êsêac samob, tañ têtoc lemen
kêpi en nañ, oc têtû samuc gebe en oc êmboc dansantênanên awenñsuñ auc.
* Judaña nañ.

64

Mec Anôtô ejop aêac êndêj njacjo alôb-alôb

- ¹ O Anôtô, katan nec, ôkêj tañam aê aoc.
Ojop katuc êndêj njacjo, tañ kêtakê aê nañ.

* 62:12: Dawidné pesalem ten. * 63:11: Dawidné pesalem gêga gêdêj tañ gêmoa gamêj sawa

- 2 Ôkô aê auc êndên lau secwaga nêj biñ, tañ taên gêjam gêc nêj ñalêlôm sebe senseñ aê nañ.
Ma êndên lau geo, tañ sêkac tauñ sa toôndugen sêmoa nañ.
- 3 Sêuc imbeleñ kêtôm siñ.
Sêsôm biñ ñamalic kêtôm sêpê sôb.
- 4 Sêpê ñac mansañ ña siñ geñgeñgeñ.
Sêpê eñ paliñ-paliñgeñ ñamelocñageñ.
- 5 Sêjatu tauñ siñ geoña ma sêmoatiñ sebe sêkên lakô.
Êsêac taên gêjam gebe “Asa oc êlic aêac.”
- 6 Êsêac taên gêjam kêsêp biñ alôb-alôb. Taêngejam gebe “Ajac dabiñ tomalagen sugac,”
gebe ñamalac samob nêj ñalêlôm kêtôm gêsunjbôm seclêlôm.
- 7 Sêgôm tauñ amboac tonañ e Anôtônê sôb kêtap êsêac sa,
go sêjala tauñ gebe ôliñ lasê sep tagen.
- 8 Eñ oc enseñ êsêac êtu nêj imbeleñña.
Samob tañ sêlic êsêac nañ, tédain gêsun gêdên êsêac.
- 9 Go ñamalac samob têtêc tauñ sêsôm Anôtônê gêñsêga lasê
ma nêj kauc kêsâ kêpi ênê gôliñ.
- 10 Ñac gêdên têtac ñajam kêtû Apômtauña ma gê lamu engeñ.
Ma ñalêlôm mansañ samob sêmoa ñajam to ôliñ kêpigen.
- *

65

Dange kêtû Anôtônê moasiñ ñalêlômña

- 1 O Anôtô, lau awen êoc aôm aña Sionman.
- Ma sêngôm biñ, tañ sêjac mata gêdên aôm nañ, ñanô êsa.
- 2 Aôm kôkên tañam mec,
amboac tonañ ñamalac samob dêndên aôm sêwac
- 3 êtu nêj geo ñatonña. Aêacma geo embe êlêlêc aêac su,
go ôsuc ôkwi.
- 4 Aê aoc êoc ñac, tañ aôm kôjaliñ eñ sa gebe êtu gasuc aôm
wacêmoa nêñ malacluñ nañ,
gebe aômnêñ andu to lôm ñagên ñajam,
tec oc êoc aêac tôñ.
- 5 O Anôtô, aêacma kêsiwaga, aôm kôkên tañam aêac
to gôjam aêac sa ña gêñtalô.
Lau aña nom ñamadiñ samob to êsêac, tañ sêngôn gwêcm aña jaêcsêga nañ,
sêkên mater aômgen.
- 6 Aôm ñactêkwa, tañ kôjandiñ ñaclai kêtû nêñ ômbiñkap nañ,
tec kôkwê lôc tolôc sa kêkô.
- 7 Aôm gôê gwêc kêtû malô to gôgôm ñadembom ñatip kêsâ
ma gôgôm tentenlatu samob nêj wambañ kêtû malô.
- 8 Gôgôm e lau, tañ sêngôn nom ñamadiñ jaêcsêga nañ,
têtêc tauñ kêtû nêñ gêñtalôña.
Aôm gôgôm lau gamên oc kêpi to oc kêsêpña
sêjam lasê toôndugen.
- 9 Aôm kokelen nom ma kôsânem ña bu.

* 64:10: Dawidnê pesalem ten.

- Aôm kômoasiņ nom ɲanôgeņ.
 Aôm Anôtô kôkêņ nêmbu kêsun e ɲalap-lap lanğwagen.
 Aôm kômasaņ nom amboac tonañ, tec kôkêņ launêņ gêņ kômɲa kêpi ɲajamgeņ.
 10 Aôm kôsanem nom ɲawampôm e ɲapep sawa to kôlênsim nom e kêtupalê.
 Aôm kôkêņ kom kêmalôm nom ma gôjam mec gêņ e kêpi ɲajam.
 11 Aôm gôjac dabiņ jala ɲa nêmbu moasiņ totau-totau
 ma waɲam ɲalêsi gêñôm gamêņ gêjam auc.
 12 Bôcnêņ gamêņ sêniņ gêñɲa ɲamêdôb ɲajamgeņ ɲapaņ.
 Ma gamêņ ɲamatu gêbuc tau sa e têtac kêsa lanğwagen.
 13 Bôc sêjam oba auc amboac oba kêsô ɲakwê
 ma gaboañ kêkwa tau auc ɲa molaun.
 Êsêac sêjam lasê
 to sêjam wê sêwiņ taun totêntac ɲajamgeņ.
 *

66

Wê lambiņ to danğeņa teņ

- 1 Gamêņ samob awem êoc Anôtô toôndugeņ.
 2 Atoc ênê ɲaê ɲawae sa.
 Alambiņ eņ e ɲawasi lanğwagen.
 3 Asôm êndêņ Anôtô gebe “Aômnêmbu gôliņ e ɲajamanô kaiņ teņ.
 Aômnêmbu ɲacjo tetoc aôm sa kêtunêmbu ɲaclai gêjam sêgaņa.
 4 Lau gamêņ samobɲa sewec êndêņ aôm ma awenê oc aôm.
 Samob tetoc nêmbu ɲaê sa.”
 5 Amêņ ma alic gêņ, taņ Apômtau gêgôm naņ.
 Eņ gêjam gôliņ ɲamalacnêņ latuņi e têtac kêsa lanğwagen.
 6 Eņ gêjam gwêc ôkwi kêtunêmbu gamêņ ɲakelen, tec eņkaiņ sêsa ɲasamac ɲamala sêja.
 Ma aêac têtac ɲajam kêtunêmbu eņɲa.
 7 Eņ ɲagôliņ, nê gôliņ oc ênêc teņgeņ. Mata kêsap tentenlatugeņ, tec gêmoa.
 Lau-sêli-taun-sawaga oc tetoc taun sa êndêņ eņ atom.
 8 O tentenlatuac, alanem aêacma Anôtô.
 Anğôm ênê wae êtu tapa ɲanô.
 9 Eņ gêjam aêac katuņ sa, tec tamoamaten jali
 ma kêpuc eņkaiņ tôn, tec taku atom.
 10 O Anôtô, aôm kôsaê aêacgac.
 Aôm kôpac aêac e awê kêtombu sêpac silber gêwê.
 11 Aôm kôkêņ aêac awê uc.
 Aôm kôkêņ gêñwapac gêsac aêac dêmbôñtêkwa tôn.
 12 Aôm kôkêņ ma ɲacjo sêka aêac lênsôn. Aôm kôkêņ aêac asa ja to bu ɲasamac ɲalêlôm aja,
 mago galoc gôwê aêac sa jaakô gamêņ ɲajam.
 13 Aê todajageņ jasô nêmbu andu
 ma jañgôm biņ, taņ gajac mata su naņ, ɲanô êsa.
 14 Gêdêņ taņ kapô lêna naņ, kasôm lasê
 ma aocsun kasôm kêtunêmbu tôn gebe jañgôm gêņ tau tonañ.
 15 Aê gabe jansun domba ɲalêsi êtu daja to domba kapoac ɲada ɲamalu êsa êndêņ aôm.
 Aê gabe jamansaņ bulimakao to noniņ kapoac atu da êndêņ aôm.

* 65:13: Dawidnê pesalem teņ. Wê teņ.

- 16 Amac lau, tañ atêc Anôtô nan, samob amêñ añô.
 Aê gabe janac miñ biñ, tañ eñ kêmoasiñ ñoc katuc nan.
- 17 Aê aocsuñ gamôêc kapôêñ gêdêñ eñ
 ma wê lambiñña gêc imbeloc ñatêpôê.
- 18 Ñoc ñalêlôm embe taê êka biñ eso,
 oc Apômtau êkêñ taña aê atom.
- 19 Mago Apômtau kêkêñ taña aêgoc.
 Eñ gê taña aêñoc mec.
- 20 Aê aoc êoc Anôtô gebe gêjac kapoac ñoc tañiboa atom.
 Ma kêgamiñ nê têtac gêwiñ tengeñña gêdêñ aê atom.

*

67

Señ mo lasê ñawê dangeña

- 1 Anôtô taê labu to ênam mec aêac.
 Eñ oc êkêñ lañôanô êpô aêac.
- 2 Gebe lau nomña sêjala nêm lêñ
 to lau samuc samob sêjala ñaclai ônam lau saña.
- 3 O Anôtô, tentenlatu awenñ êoc aôm.
 Tentenlatu awenñ êoc aôm tomalagenñ.
- 4 Tentenlatu ôliñ êpi ma sênam wê toôndugenñ gebe aôm kômêtôc launêñ biñ jagêdêñ
 ma gôwê tentenlatu samob aña nom.
- 5 O Anôtô, tentenlatu awenñ êoc aôm.
 Tentenlatu awenñ êoc aôm tomalagenñ.
- 6 Nom gêjam ñanôgac.
 Anôtô, aêacnêñ Anôtô, gêjam mec aêac.
- 7 Anôtô gêjam mec aêac
 ma nom ñamadiñ samob têtêc eñ.

*

68

Anôtô kêku nê ñacjo lulu ñawê lambiñña

- 1 Anôtô êndi êkô gebe enseñ nê ñacjo êliñ-êliñ
 ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmoatiñ tôñ kêtú eñña nan, sêc su aña ênê lañônêmña.
- 2 Anôtônê lañôanô enseñ lau, tañ sêkac tauñ su aña ênê nan,
 êtôm mu kêdaba jadaun to ja kêpac lêp gêwê.
- 3 Ma lau gêdêñ têtac ñajamgeñ to têtú samuc sêkô Anôtô lañônêm
 ma ôliñ êpi toôndugenñ.
- 4 Anam wê êpi Anôtô. Awem êoc ênê ñaê. Anam ñac, tañ kêsa gamêñ sawa nan, nê intêna.
 Ñac tau nê ñaê gebe Apômtau. Akô eñ lañônêmña ma anam lasê toôndugenñ.
- 5 Anôtô tañ gêmoa nê andu dabuñ nan,
 kêtú mosêbunêñ tamenñi to awêtucnêñ gêjam-sawaga.
- 6 Anôtô gêjam lau sawa sa gebe têtap gôlôac sa ma kêgaboac lau kapoacwalôña su jasêmoa
 nêñ tauñña.

* 66:20: Wê tenj. * 67:7: Wê tenj.

Ma kêmasê gêsuntêkwa ñatorɥwaga sa e nêñ gamêñ, tañ sêñgôñ nañ, kêtú kelen
lanɥwageñ.

⁷ O Anôtô, gêdêñ tañ gôdi gôwê lau sa ma kôtu êsêacnêñ ñamata
to gêdêñ tañ amkainɥ kôka gamêñ sawa tôñ nañ,

⁸ nom kêtênêp to umbonɥ kêsêwa kom
kêtú Anôtônê lanɥanô kêtú awêña.

Lôc Sinai kêtênêp kêtú Anôtô gêô lasê lôc tauña.
Israelnêñ Anôtô gêô lasêgac.

⁹ O Anôtô, aôm kôkêñ kom gêjac kêsêwageñ
ma kôlau nêñ nomlênsêñ, tañ gelo-gelo nañ.

¹⁰ Aômnêñ gôlôac têtáp nêñ gamêñ sêñgôñña sa.
O Anôtô, nêñ moasinɥ kêmasañ gamêñ tau kêtú lau ñalêlôm sawaña.

¹¹ Apômtau kêjatu sa
ma lauo taêsam ñasec sêjam wêsini e ñawae kêtú tapa.

¹² “Lausiñ totonɥ-totonɥ to nêñ kinɥ sêc, sêcgoc”
ma lauo sêjac sam ñawaba gêdêñ tauñ.

¹³ Talic êsêac amboac balôsi ñaôsic-ôsic amboac silber ma ñawaô jonɥsamuc ma ñaôsic-ôsic
amboac gold.
Amacnêñ lauo ñagêdô sêmoa domba nêñ sapa ñalêlôm kêtú agenña.

¹⁴ Gêdêñ tañ ñajaña ñatau Anôtô kêpa kinɥ êlinɥ-êlinɥ nañ,
eñ kêkêñ sno gêjac aña lôc Salmon.

¹⁵ Aôm lôc Basanña kôtu lôc towae.
Aôm lôc Basanña ñatêpôê jabo-jabogoc.

¹⁶ Amac lôc ñagêdô, tañ jabo-jabo nañ, asagenɥ têtmac ñandanɥ gêdêñ lôc, tañ Anôtô gebe
êñgôñ êtu nê gamêñ nañ.
Binɥanô, Apômtau oc êñgôñ tônê endenɥ tôñgeñ.

¹⁷ Anôtô gêmêñ aña Sion ña nê kareta sinɥña taêsam ñalêlêma atom.
Apômtau gêmêñ aña Sinai mêñgêô lasê nê gamêñ dabuñ.

¹⁸ Aôm kôpi lolôc jagôwê lau kapoacwalôña sêwiñ aôm. Ñamalac sêsuñ nêñ gêñ gêdêñ aôm
gêwac.
Gêsuntêkwa ñatorɥ oc sêñgôñ sêwiñ Apômtau Anôtô amboac tonañ.

¹⁹ Aweñ êoc Apômtau, eñ kêsip aêac sa bêc to bêc.
Eñ Anôtô, tañ gêjam aêac sa nañ.

²⁰ Anôtô tonañ tec kêtú aêacnêñ Anôtô, tañ gêjam aêac kêsi nañ,
ma Apômtau Anôtô eñ ñatau, tec oc ênam tasa pañ lêndanɥ ôkwi.

²¹ Binɥanô, Anôtô oc elo nê ñacjo môkêñapac popoc,
oc ênac ñac, tañ kêsêlêñ tonê secgeñ nañ, môkêdanɥam popoc amboac tonañ.

²² Apômtau kêsôm kêtú tôñ gebe “Aê oc jajonɥ êsêac aña Basan sêmu sêmêñ.
Binɥanô, oc jajonɥ êsêac aña gwêc ñagêdimbob sa sêmu sêmêñ.

²³ Gebe ôkwasiñ amkainɥ êsêp nêñ declêlôm.
Nêñ kêam imbelenɥ têtáp nêñ gwada aña ñacjonêñ sa.”

²⁴ O Anôtô, lau sêlic nêñ gôlôac ñawalanɥ baliñ.
Sêlic ñoc kinɥ Anôtônê walanɥ baliñ omña sêmoa gamêñ dabuñ.

²⁵ Lau sênam wê ña aweñwaga têtú ñamata, go lau, tañ sêjac gêñ wêña kêtanɥ nañ, têtú ñamu

- ma lauo takin sêmoa ñasawa togegobgen.
- ²⁶ Awem êoc Apômtau Anôtô anğa gôlôacnên sêkac sa ñalêlôm.
Amac tañ Israel kêtü nê m ñamôkê nañ, awem êoc Apômtau.
- ²⁷ Lau Benjaminña toñ saun ec teñ sêwê sêmoa ônê, lau Judanên kasêga toñ kapôên teñ kêdaguc,
go kasêga Sebulonña to kasêga Naptaliña amboac tonanğen têtü ñamu.
- ²⁸ O Anôtô, ôngôm nê m lai êpoa.
O Anôtô, ondenğenğen, tañ gôjam aêac saña nañ tônia.
- ²⁹ Kin oc sejon awa sa dëndên aôm sêna Jerusalem êtu nê m lôm dabuñña.
- ³⁰ Ôlên bin bôcbôm Aiguptuña, tañ sêmoa bumanñ ñasinlêlôm nañ.
Ôlên bin tentenlatui, tañ têtôm bulimakao kapoac to ñalatu nañ,
e samob sêmbu tauñ ma sêkên silber êndên aôm.
Onsen lau, tañ têtac gêwiñ siñ nañ, êlin-êlin.
- ³¹ Kasêga anğa Aiguptu sêmên.
Lau Aitiopiaña sêlêti ma sêmêtôc lemenğenğen Anôtô.
- ³² Amac kin nomña anam wê êpi Anôtô.
Awem êoc Apômtau,
- ³³ tañ gêmun andanğenğenânô gêmoa nê undambê lólôcña nañ.
Anô enğenğen awa sa ma gêmôc ña awa kapôên.
- ³⁴ Aoc Anôtô ñaclai lasê. Enğenğen gôlin Israel toñawasigen
ma nê ñaclai gêc tao ñalêlôm.
- ³⁵ Anôtô ñaclai kain teñ kêsana anğa nê gamên dabuñ gêmên.
Enğenğen Israelnên Anôtô. Enğenğen ôlin walô gêdên nê lau.

Lambinğenğen Anôtô.

*

69

Mec Anôtô ênam saña

- ¹ O Anôtô, ônam aêma saman
gebe bu gênôm aê auc e gabe janaña.
- ² Aê malocmê kasêp lemonğenğen gôlub-gôlub gaja. Gamên teñ kêtôm gebe jaka tônia gêc atom.
Aê katap bugaboanğenğen sec sa ma ñasamac kêtôm aê auc.
- ³ Katañ tauc e tekoc gêbac ma ñoc koclabenğenğen kêtü dambê-dambê lanğwagenğen.
Aê gaônğenğen to kakênğenğen matoc Anôtô e matocanô ñabob kêsana.
- ⁴ Lau tañ têtac gedec aê kêtü ñam teñña atom nañ, taêsam ñasec,
sêlêlêc môtêclauñ môtêcapacña su.
Lau tañ sebe sensenğenğen aê su nañ, ñaclai sec
ma êsêac sêgolinğenğen bin kêpi aê. Êsêac sêkac aê gebe jakênğenğen gênğenğen êjô gênğen, tañ gajam genğenğen atom nañ.
- ⁵ O Apômtau, aôm kôjala ñoc keso
ma ñoc geo kêsiniñ tau gêdênğenğen aôm atom.
- ⁶ O Anôtô, tañ kôtü lausiñ undambêña nênğenğen ñatau nañ,
ôkênğenğen aê gebe jangôm lau, tañ matenğenğen gê aôm nañ, majenğenğen êsana atom.
- O Israelnênğenğen Anôtô,

* **68:35:** Dawidnê pesalem teñ. Wê teñ.

- ôkêñ aê gabe jañgôm lau, tañ sêsap aôm tôñ nañ, waen sec atom,
 7 gebe aê gaôc gêñwapac sec kêtú aôm ña.
 Majoc e techeloc ñawapac kêsa kêtú aômña.
 8 Ñoc lasitêwai sêlic aê amboac ñac jaba
 ma tinocnê lau sêlic aê amboac ñac gamêñbômña tenj.
- 9 Gebe gaim tauc su nêñ anduñña e katu meloc su.
 Ma lau, tañ sêmbu aômña nañ, nêñ biñ sêmbuñña mênkêpi aê gêwiñ.
 10 Aê katu kasec ôlic gebe katanj to gajam dabuñ mo,
 mago lau sêsu aê susu.
 11 Aê ganônj kaukauc kêtú ñoc ñakwê
 ma êsêac sêga wê susuña kêpi aê.
 12 Lau embe sêñgônj malacluñ nañ, oc sênam aêñoc biñ êtu biñgalôm
 ma lau, tañ bu kêjanjñ êsêac nañ, sêga wê sec kêpi aê.
- 13 O Apomtau, aê tec jansuñ ñoc mec êndênj aôm.
 O Anôtô, ôjô ñoc mec êndênj noc, tañ aôm gôlic ñajam nañ.
 Ôjô aê aoc êtu nêñ têtmac gêwiñ tenjenña,
 êtu ôñgôm nêñ biñ, tañ gôjac mata nañ, ñanô êsa.
 14 Ôkam aê sa aña lemonj gebe gôdubub jasêp e najanaña atom.
 Ônam aê sa aña ñoc ñacjo nêñ, ma aña bu ñagêdim êwiñ.
 15 Ôkêñ ñasamac ênsalê aê auc atom.
 Ma ôkêñ aê janôm bu su jasêp gêdimbob me janêc êsêp sê jana atom.
- 16 O Apômtau, ôkêñ tañam aê gebe nêñ têtmac gêwiñ tenjenña tau ñajam.
 Ôkac taôm ôkwi êndênj aê êtu nêñ taêm labu ñanônña.
 17 Ôsiñ lañôm ôkwi êndênj nêñ sakiñwaga atom.
 Aê gamoa jageo, ôjô aêñoc biñ galocgenj.
 18 Ôndênj aê ômôênj ma ônam aê kêsi.
 Ôsa aê lañôc sa êndênj ñoc ñacjo.
- 19 Aôm gôlic aêñoc biñ, tañ sêgôm aê êndu-êndugenj to gangônj jageo ma sêgôm aê katu meloc
 nañgac.
 Aôm kôjala ñoc soño-soño samobgac.
 20 Sêsu aê susu e katuc gêbac to popocgenj,
 tec gamoa jageo ñanô.
 Kasaê gebe sê malô aê elêmê
 ma kakêñ matoc gebe sênam aê sa e masi.
 21 Êsêac sêkêñ ñaikisi aê gaenj kêtú mo
 ma gêdênj tañ bu gêjô aê nañ, sêkêñ bu ñamakic gêdênj aê ganôm.
 22 Nêñ moasiñ êtu nêñ lakô
 ma nêñ moasiñ daña êtu nañ sê sêu taunj êsêpña.
 23 Ôkêñ êsêac matenânô êtu kanuc sêlic gamênj atom
 ma ôkêñ êsêac magiñ êsu.
 24 Ôkêc nêñ têtmac ñandanj êpi êsêac
 ma nêñ ñalêlôm ñamondec-mondec êtap êsêac sa.
 25 Nêñ malac oc êtu gasañ ênêc
 ma nêñ andulêlôm êtu tuc êkô.
 26 Gebe êsêac sêjanda ñac, tañ aôm taôm gôjac enj nañ,

- ma sêjam bingalôm kêpi lau, tañ aôm gôjac êsêac ôlin lasê nañ, nañ nandan.
- 27 Ônsalê nêñ keso ñagêjô ênsac nêñ keso ñagêdô ñaô.
Ma ôkêñ êsêac sêwê kain nêñ moasin ñam ñamalac kêsinja atom.
- 28 Nêñ ñaê ênêc êwiñ lau gêdêñ nêñ atom.
Sensen êsêacnêñ ñaê su anga buku maten jalinja ñalêlôm.
- 29 Aê tec gangôn jageo ma gaôc gêñwapac ñanô.
O Anôtô, ôsip aê sa ma ñnam aê kêsi.
- 30 Aê gabe janja wê janğôm Anôtônê ñaê ñawae êsa.
Janam danje to jatoc en sa ñanô.
- 31 Janğôm amboac tonan ec Apômtau êlic ñajam êlêlêc bôc kapoac,
êlêlêc bulimakao kapoac to ñajabo ma bôc, tañ enkêku gêwa kêkôc nañ su.
- 32 Lau tañ sêoc gêñ wapac nañ, embe sêlic oc têtac ñajam êsa.
Amac tañ asom Anôtô amoa nañ, nêñ ñalêlôm enjen amac sagen.
- 33 Gebe Apômtau kêkêñ taña lau ñalêlôm sawa
ma kêlin nê lau, tañ sênğôn kapoacwalô nañ, sin atom.
- 34 Undambê to nom awen êoc Anôtô.
Gwêc tau to ñagêñ maten jali samob, tañ gêmoa ñalêlôm nañ, amboac tonanjen.
- 35 Gebe Anôtô oc ênam Sion kêsi ma êkwê malac Judanja sa êtiam
ma nê lau nasênğôn tônê ma têtü gamên ñatau.
- 36 Ênê sakinwaga nêñ wakuc oc sêkôc sa êtu nêñ gêñlênsêm
ma êsêac, tañ têtac gêwiñ en nañ, oc sênğôn tônê.

*

70

Mec Anôtô ênam sanja (Pes 40:13-17)

- 1 O Anôtô, mênôn am aê sa.
O Apômtau, ônsaic taômgen mênôpuc aê tôn.
- 2 Êsêac tañ dêdib aê sebe sensen aê su nañ,
ôkêñ êsêac majen to tenbelen ñawapac êsa.
Ôkêñ êsêac, tañ sêkêñ maten sebe aê jatu sec nañ,
sêc tomajenjen sêmu sêna.
- 3 Êsêac tañ sênğôm “Kec, kec” kêpi aê nañ,
ôkêñ êsêac têtakê tomajenjen.
- 4 Ôkêñ êsêac samob, tañ sesom aôm nañ,
ôlin êpi to têtac ñajam êsa êtu aôm ña.
Ôkêñ êsêac samob, tañ taên kêka aôm nêñ moasin nañ,
sêsôm lasê enden tônjen gebe “Apômtau ñac towae.”
- 5 O Apômtau, aê tec ñac palê-palê to ñac ñalêlôm sawa.
O Anôtô, ôlêti seben ôndên aê ômôên.
O Apômtau, ñnam gamên tôn atom
gebe ñoc ñnam-aê-sa to ôpuc-aê-tônwaga aômğoc.

*

* 69:36: Dawidnê ten. * 70:5: Dawidnê pesalem ten. Tanjiboa ten.

- 21 Aôm oc otoc aê sa êlêlêc
ma ônac aê têtac tôḡ.
- 22 O ḡoc Anôtô, amboac tonanḡ oc aoc êôc aôm ḡa ḡêḡ wêḡa
kêtu aôm ḡac ḡaḡêḡḡa.
O Israelnêḡ ḡac dabunḡ,
aê gabe jaḡḡôm ḡêḡ wêḡa êtanḡ êndêḡ aôm.
- 23 Aê gêdôcôlic ênam lasê êtu têtac ḡajamḡa
ma katuc, tanḡ ḡôjam kêsi nanḡ, amboac tonanḡenḡ.
- 24 Imbeloc oc êsôm nêḡ biḡḡêdêḡ ḡêḡam aê saḡa lasê êtôm bêcḡenḡ
gebe êsêac, tanḡ sebe sêkêḡ aê jandac ḡêḡwapac nanḡ, majenḡ êsa e sêmoa totenḡbelenḡ
ḡawapacḡenḡ.

72

Mec kêtu kiḡḡa

- 1 O Anôtô, ôndôḡ kiḡ gebe êmêtôc biḡ ḡa nêḡ biḡḡêdêḡḡa
ma ôkêḡ nêḡ biḡḡêdêḡ êndêḡ kiḡ latu.
- 2 Gebe ênam ḡôliḡ nêḡ lau ḡa biḡḡêdêḡenḡ
ma êmêtôc lau ḡasec nêḡ biḡ katôḡenḡ.
- 3 Lôc sênam ḡanô moasiḡ êmoasiḡ lauḡa
ma gamêḡ ḡabau sênam ḡanô biḡḡêdêḡ.
- 4 Kiḡ êmêtôc lau ḡalêlôm sawa nêḡ biḡ naêndêḡenḡ, enḡ ênam lau sêpô lênaḡa sa
ma êka êsêacnêḡ lêsutêna popoc.
- 5 ḡôlôac to ḡôlôac têtêc aôm
êtôm têm, tanḡ oc ajôḡ êpô gamêḡ nanḡ.
- 6 Kiḡ êtôm kom, tanḡ ḡêḡjac kêsêp kôm
ma enḡ oc êtôm kom, tanḡ kêmalôm nom nanḡ.
- 7 Êtôm kiḡ tau nê têm biḡḡêdêḡ ênac tau lêtêḡ amboac ḡaola ḡajam
ma wama ênam gamêḡ auc kêtôm ajuḡ ḡawê kêpô gamêḡ ḡêôc aucḡenḡ.
- 8 Ênê gamêḡ ḡôliḡḡa ênêc ḡwêc ḡamadiḡ tenḡ e naêndêḡ ḡamadiḡ tenḡ
ma anḡa bu Euprat e naêndêḡ nom ḡamadiḡ.
- 9 lau gamêḡ sawaḡa sêpôḡ aenḡduc êndêḡ enḡ
ma nê ḡacjo sêu tauḡ sênêc nom.
- 10 Kiḡ Tarsis to lau, tanḡ sêḡḡôḡ nuc nanḡ,
oc sejoḡ nêḡ awa nasênsuḡ êndêḡ enḡ.
Lau Arabia to Aitiopia ḡataui
oc sêkêḡ nêḡ awamata êndêḡ enḡ.
- 11 Biḡḡanô, kiḡ samob oc tetoc enḡ sa.
Lau samuc samob oc sênam sakiḡ êndêḡ enḡ.
- 12 Gebe enḡ oc ênam ḡac ḡalêlôm sawa, tanḡ awa ḡêḡjac enḡ nanḡ sa
ma ḡac ḡasec, tanḡ ḡêḡjam-sawaḡa ḡêmoa atom nanḡ, amboac tonanḡenḡ.
- 13 Enḡ oc taê labu ḡac ḡaôma to ḡalêlôm sawa
ma ejop lau sawa nêḡ katunḡ.
- 14 Enḡ oc ênam êsêacnêḡ katunḡ kêsi anḡa lêsutêna to ḡaclai-secwaga lemenḡ.
Enḡ oc êlic lau tonanḡ ḡai nêḡ dec amboac ḡêḡ ḡanô.
- 15 Kiḡ oc êḡḡôḡ ḡêḡenḡ ma sêkêḡ gold Arabiaḡa êndêḡ enḡ.
Êsêac tetenḡ mec êtu enḡa endenḡ tôḡenḡ ma Anôtônê mec êpi enḡ ḡapanḡ.

- 16 Mo êmôp lasê ênêc ênê gaboan
 ma êtu secna ênêc lôctêpôê.
 Mu êôc ênê gênkainj natêpôê naêsêp-naêsêp amboac anga Lebanon
 ma namalac êlêc anga malac êtôm gêgwanj gélêc anga nom.
- 17 Ênê njaê oc ênêc endenj tôngenj.
 Ênê wae ênêc êtôm oc êpô gamênj.
 Lau nomja samob awenj êôc enj
 ma tetenj Anôtô gebe ênam mec enj to êkênj enj êmoa totêtac njamgenj.
- 18 Lambinj êndênj Apômtau, lau Israelnênj Anôtô.
 Enj taugenj tec gêgôm gênsêga gêmoa.
- 19 Lambinj êndênj ênê njaê towae endenj tôngenj.
 Ênê njawasi ênam nom auc samucgenj.

Binjanô, binjanôgoc.

- 20 Isai latu Dawid nê mec gêbacnê gêdênj tonec.

Salomonê tenj.

73

BUKU KÊTU TÊLÊACNA

Anôtô kémêtôc binj jagêdênjenj

- 1 Binjanô, Anôtô kêmoasinj lau mansanj
 to kêmoasinj êsêac, tanj nênj njalêlôm njawa nanj, amboac tonanj.
- 2 Mago aê kadabinj gebe japô ockainj ôkwi
 ma kadabinj gebe jaka bêlip tagenj
- 3 gebe matoc katu lanemtêna kêtû sêmoa njajam-njajamja
 ma galic lau alôb-alôb têtû lau tolêlôm.
- 4 Lau tonanj naj sêjam kauc njandanj
 ma sêmoa ôlinj njajam to ôlinj samuc.
- 5 Êsêac sêôc gênwapac têtôm lau njagêdô atom.
 Ma sêlic njandanj tenj têtôm lau njagêdô atom.
- 6 Amboac tonanj tec tetoc tauj sa kêtû nênj gêlônj, tanj sênônj nanj,
 ma njaclai kékwa êsêac auc amboac nênj njakwê.
- 7 Êsêac tonanj têtôp e matenjanô kololoc gêja
 ma sêsêwa binj meloc, tanj taênj gêjam gêc nênj njalêlôm nanj, kêsa awê.
- 8 Êsêac sêsu binj susu tonênj njalêlôm namalic.
 Êsêac tetoc tauj sa ma sêpô binj kêpi laugenj.
- 9 Awenjsunj kêsôm binj gesenj undambê
 ma imbelenj kêsôm binj gêjac laoc nomgenj.
- 10 Amboac tonanj tec lau dêdênj êsêac
 ma sêlib êsêacnênj binj kêtôm sêlib bu.
- 11 Êsêac sêsôm gebe “Anôtô oc êjala binj amboac ondoc
 ma Lôlôc Njatau oc ênjô binj nam amboac ondocgenj.”
- 12 Alic acgom, lau alôb-alôb nênj binj amboac tonanj
 sêmoa njajam gedênj tôngenj sêjac nênj awa sa-sa.

- 13 Ojae, kamasan̄ ɲoc ɲalêlôm e ɲatipsawa ɲaômagoc
ma kakwasin̄ lemoc e gawê geo ten̄ ɲakain̄ atom.
- 14 Mago gêɲwapac gêgôm aê kêtôm bêcgeɲ
ma gêɲ kêlêsû aê kêtôm ɲagelen̄ samob.
- 15 Aê embe taêc ênam gebe aê jasôm bin̄ amboac tonan̄ jawin̄
oc jansau nê̄m launêɲ gôlôac.
- 16 Amboac tonan̄ katu kêka-kêka gebe jajala ɲam elêmê,
mago galic gebe ɲawapac.
- 17 E kasô Anôtônê gamêɲ dabun̄ gaja,
go ɲoc kauc kêsa kêpi lau alôb-alôb nêɲ lêɲtêpôê.
- 18 Bin̄ɲanô, aôm kotoc êsêac sêkô gamêɲ ɲalêɲô,
go gôgôm êsêac sêu taun̄ e popoc-popocgeɲ sêjaɲa.
- 19 Seseɲ êsêac su wen̄ tagen̄,
sêjaɲa tonêɲ ɲalêlôm ɲatutucgeɲ.
- 20 Êsêac têtôm aêac taêc bêc e taêc mê.
Mateɲ gêlac ma talic gêɲ ɲakatu tau malamê.
- 21 Gêdêɲ tan̄ ɲoc ɲalêlôm ɲamakic kêsa
e kêtun̄ aê masi nan̄,
22 aê katu meloc e ɲoc kauc gêjaɲa,
katôm bôc gamoa aôm lan̄ômnê̄mɲa.
- 23 Mago kasap aôm tôɲ geden̄ tôɲgeɲ.
Aôm kôkam aê tôɲ gêdêɲ lemoc anôɲa.
- 24 Aôm gôwê aê kêtôm, tan̄ taêm gêjam nan̄,
ma êtu ɲamu aôm oc ôkôc aê sa ton̄awasigen̄.
- 25 Aêɲoc asa ten̄ gêmoa undambê
ma ɲoc asagen̄ gêc nom gebe japô lêna. Aôm taômgen̄goc.
- 26 Ôlic to katuc oc êtu palê,
mago Anôtô kêtû ɲoc gêɲlênsê̄m ten̄geɲ ma ten̄geɲ.
- 27 Bin̄ɲanôgoc, êsêac tan̄ sêmoa jaêc aôm nan̄ sênaɲa.
Aôm gosen̄ lau samob, tan̄ sêkac taun̄ su an̄ga aôm̄nê̄m nan̄ su.
- 28 Mago aêgoc tec galic ɲajam gebe jamoa Anôtô ɲagalagen̄.
Aê gaê lamu Apôm̄tau Anôtô gebe jasôm aôm̄nê̄m gêɲ samob, tan̄ gôgôm nan̄ lasê.

*

74

Têtan̄ nê̄y lô̄m, dabun̄ kêtû ɲacjo seseɲ sun̄a

- 1 O Anôtô, amboac ondoc kôtiɲ aêac su ɲanôgeɲ.
Ma têmtac ɲandan̄ sec gêdêɲ gêɲ, tan̄ gojob nan̄.
- 2 Taêm ênam nê̄m gôlôac, tan̄ gêmun̄geɲ kôjaliniɲ ma kôwaka êsêac sa têtû taôm nê̄m lau nan̄.
Taêm ênam lôc Sion, tan̄ gôɲgôɲ kêtû nê̄m malac nan̄.
- 3 Ôsêlêɲ open̄ gamêɲ popoc tau, tan̄ gacgeɲ gêc-gêc nan̄.
Ojae, gêɲ samob, tan̄ kêkô gamêɲ dabun̄ ɲalêlôm nan̄, ɲacjo seseɲ sugoc.
- 4 Nê̄m ɲacjo sêjam wamban̄ ɲamelocɲagen̄ an̄ga nê̄m gamêɲ, tan̄ lau sêkac taun̄ sa sêmoa
nan̄.

* 73:28: Asapnê.

- Êsêac sêgun nêj bam kêkô gebe gamêj tonaj kêtû êsêacnêj.
- ⁵ Êsêac têtôm kômwaga salenja,
tañ sêsap ka tulu ña nêj ki nanj.
- ⁶ Êsêac sêga katapa tonatalô popoc
ña nêj ki to hama kapôêj.
- ⁷ Êsêac sêkêc nêj gamêj dabuj ja genj su
ma sesenj nêj ñaê ñaandu ñadabuj su e gêjanja samucgenj.
- ⁸ Êsêac taêj gêjam gêc taunjenj gebe “Aêac dansenj êsêac su e tomalagenj.”
Ma sêkêc Anôtônê sakinj dabuj ñamala samob, tañ kêkô-kêkô nanj, ja genj su.
- ⁹ Aêacma gêbôm dabuj samob malenjmê.
Propete tenj gêmoa kêtiam atom, ma aêac samob ajam kauc ñanoc gêj tonaj oc
êmbacnê êndênj ondoc.
- ¹⁰ O Anôtô, kalomtêna oc sêsôm nêj binj susu e êndênj ondocgenj.
Ñacjo oc sêngôm aôm nêj ñaê oc êtu meloc endenj têngenj me.
- ¹¹ Amboac ondoc kôtaij lêmam su.
Amboac ondoc kôkapij lêmam têtj.
- ¹² Mago Anôtô kêtû aênoc kinj gêdênj andanjenj tauanô.
Enj gêjam ñamalac sa kêtôm nom ñagamênjenj.
- ¹³ Aôm gôwa gwêc kakôc ña nêj ñaclai kapôêj
ma golo secsêga gwêcña mômêapac popoc.
- ¹⁴ Aôm gôga bôcsêga Lewiatan mômêapac kêkôc
ma kôkênj enj ôli kêtû bôc gamêj sawa nêj.
- ¹⁵ Aôm kôkênj bumata kêpulu to keselenj.
Aôm gôwa bu kapôêj-kapôêj gêngic-gêngic e ñakelenj kêsa samucgenj.
- ¹⁶ Aôm kôtû gelenja ñatau. Aôm kôtû gêbêcauc ñatau.
Aôm tec kotoc ajôtj to oc sêkô malenj.
- ¹⁷ Aôm gôjac lôcawa nom e gêdênj ñamadij.
Aôm kôkênj oc kêsa to komôgoc.
- ¹⁸ O Apômtau, taêm ênam gebe nêj ñacjo sêômac aôm.
Êsêac sêkac tauj su anja aôm nêj ma sêgôm nêj ñaê kêtû gêj meloc.
- ¹⁹ Ôwi nêj balôsinê katu sinj êndênj kikic atom.
Ôlinj aôm nêj lau ñasec nêj katu sinj samucgenj atom.
- ²⁰ Matam êndinj nêj poac, tañ kômoinj gawinj aêac nanj,
gebe ñaclai sec gêjam gamêj ñakesec nomja samob auc.
- ²¹ Ôkênj ñac, tañ gêôc gêjwapac nanj, maja êsa atom.
Lau ñalêlôm sawa to lau ñasec awenj êôc nêj ñaêmanj.
- ²² O Anôtô, ôndi sa ma ônam nêj gêj kêsimanj.
Taêm ênam binj meloc, tañ lau alôb-alôbwaga sêgôlinj kêpi aôm kêtôm bêc to gelenjenj.
- ²³ Olinj nêj ñacjo nêj ñaonda sinj atom.
Nêj sojo-sojo nêj wambanj, tañ kêpi gedenj têngenj nanj, amboac tonaj.

*

* 74:23: Asapnê tenj.

75

Anôtô kêmêtôc ñamalacnêj biñ jagêdêj

- ¹ O Anôtô, aêac awenj gêoc aôm. O Anôtô, aêac alanem aôm.
Aêac asôm aôm waem lasê ma awa gêntalô samob, tañ aôm gôgôm nanj sa.
- ² Anôtô kêsôm gebe “Aê kakêj ñoc noc mêtôcña
ma oc jamêtôc biñ naëndêjgenj.
- ³ Embe nom êkôtin tau ma ñamalac samob, tañ sêngôn nom nanj têtênêp,
go aê janderj nom ñanombarj têtj.
- ⁴ Aê aoc ênac tetoc tauj sawaga gebe ‘Atoc taôm-sa atom.’
Ma êndêj lau alôb-alôbwaga gebe ‘Asa mômêmapac sa amboac secgenjmanj.
- ⁵ Asa mômêmapac sa ñanôgenj
amboac tonanj atom. Amêtôc gêsômtêkwa êtu baliñ alanem taômgenj atom.’ ”
- ⁶ Mêtôcwaga oc mênêsa anja oc kêpiña ma anja oc kêsêpña atom
ma êmêj anja gamêj gêmu kêpi to gêmu kêsêpña atom amboac tonanjgenj.
- ⁷ Anôtô oc êmêtôc biñ êmoa.
Enj oc êkônin lau tenj têtj me etoc lau tenj sa.
- ⁸ Apômtau lêma kêkam laclu tenj,
tañ ênê têtac ñandanj ñawain ñajanja kêpoac nanj.
Enj kêkêc kêsêp laclu
ma lau alôb-alôb sêlib ñatetep samob gêwinj.
- ⁹ Ma aê oc ôlic api toôndugenj ñapanj
gabe aoc aoc Jakobnê Anôtô.
- ¹⁰ Enj asap lau sec samob, tañ sêkac tauj su anja Anôtônê nanj, nanj ñaclai tulu.
Enj êkianj lau gêdêj nêj ñaclai sa êtu kapôêj.

*

76

Wê awenj êoc Anôtôña

- ¹ Anôtônê wae kêsa anja Juda.
Ênê ñaê kesewec anja Israel.
- ² Êsêac sê ênê bec anja Salem.
Ma nê andu kêkô Sion.
- ³ Anja tonanj tec enj gêjac talam ñasôb-ôsic popoc
ma gêgôm lautuc to sinj ma laukasap samob amboac tonanjgenj.
- ⁴ Lôc tenjenja ñatau aôm ñac ñawasi.
Samob têtêc aômgenj.
- ⁵ Sêjanjo ñaclai ñasiñsêlêc nêj waba su.
Êsêac sêjac tuluc e sêlinj tauj sinj ma ñactêkwa samob lemenj kêtuj golonj.
- ⁶ O Jakobnê Anôtô, aôm gôjam wambanj
e kômônaj kareta to gôgôm hosnêj meloco kêsa.
- ⁷ Aôm embe têtmac ñandanj êsa ma asa oc êkô aôm lanjômnêm
gebe aôm ñaclai sec.
- ⁸ Aôm kôsôm biñ katô anja undambê gobe ômêtôc biñ,
tec lau nomña sêjê e gêjac êsêacnêj lênô auc sêngônj.
- ⁹ Gêdêj tonanj Anôtô gêdi gebe êmêtôc biñ

* 75:10: Asapnê wê tenj.

gebe êôc lau samob, tañ sêôc gêñwapac anja nom nan sa.

¹⁰ Namalacnêñ têtac ñandan oc êngôm aôm waem êtu tapa.
Ma êsêac, tañ sêwê siñ sa nan, oc sêlic nê m om.

¹¹ Anac mata biñ ma anjom ñanô êsa êndên Apômtau, amacnê m Anôtô.

Lau samob, tañ sêngôn sêgi en auc nan, sênsun nêñ gêñ êndên Anôtô, tañ têtêc en nan.

¹² Ñac tau kêkônin kasêga, tañ tetoc tauñ sa nan,
ma kêtakê kin kapôên-kapôên ñasec.

*

77

Gêñwapac embe êngôm aêac, nan Anôtô taê walô aêac

¹ Aê gamôêc gêdên Anôtô ña aoc kapôên. Biñnanô aê gabe jamôêc.
Gamôêc kapôên gêdên Anôtô gebe en êkên taña aê.

² Gêdên tañ gêñwapac gêgôm aê nan, aê katen mec gêdên Apômtau,
mago gêñ ten gêjam malô aê atom.

³ Aê embe taêc ênam Anôtô, oc janin olin tauc.
Embe taêc ênam biñ ñam, oc ñoc kauc ensom mala ôkwi.

⁴ En kêkên aê gajam jali gêbêcauc samuc.
ñoc ñalêlôm ñatutuc e kasôm biñ jageo.

⁵ Aê taêc gêjam kêsêp bêc gêmungenña
ma jala, tañ gêjaña wanêcgen su nan, amboac tonan.

⁶ Kêtom gêbêcgen aê taêc gêjam biñ jakêsa-jakêsa.
Aê taêc gêjam biñ gêc ñoc ñalêlôm ma kakip sa e ganac matoc gebe

⁷ “Apômtau oc êtin aêac su samucgen
ma êmoasin aêac êtiam atomanô me masi.

⁸ Ênê têtac gêwin tengeñña gêbacnê me.
Ma biñ, tañ en gêjac mata nan, gêjac pep su me.

⁹ Anôtô oc kêlin êmoasin launja siñ me.
Ênê têtac ñandan gêbôc nê taê walô auc me.”

¹⁰ Tec kasôm gêdên tauc gebe “Aêñoc ñalêlôm ñawapac ñanô
gebe Apômtau gêjam nê gôlin ôkwi.”

¹¹ Aê gabe taêc ênam gêñ, tañ Apômtau gêgôm nan.
Biñnanô, gabe taêc ênam nê m gêñtalô, tañ gôgôm gêdên andangen nan.

¹² Jakip gêñ samob, tañ aôm gôgôm nan, ñam sa
ma jasala aôm nê m gêñsêga samob.

¹³ O Anôtô, nê m intêna dabun.
Lau samuc nêñ anôtô ondoc kapôên kêtôm aôm.

¹⁴ Aôm taômgen Anôtô, tañ gôgôm gêñsêga nan.
Aôm kôwaka nê m ñaclai sa gêdên tentenlatu sêlic.

¹⁵ Lêmam ñajaña gôjam nê m lau,
Jakob agêc Josep latunji kêsi.

¹⁶ O Anôtô, gêdên tañ bu gêlic aôm nan, kêtêc aôm.
Ma gwêc ñagêdim kêtênêp lasê.

¹⁷ Tao sêsêwa kom ñasec to umbon ñatêtac kêkên wapap gêjac.
Ma aôm nê m sôbôsic gen gamên gêñgic-gêñgic.

* **76:12:** Asapnê wê ten.

- 18 Aômnêm wapap ñakicsêa ñadindiñ kainñ ten, ôsic kêpô gamênñ ñawê kêsa
e nom ñawiwic dendêngeñ to kôtênñ-kôtêngeñ.
19 Aômnêm intêna gêjac gwêc gênjic ma nêm lênñ gêwa ñasamac kapôênñ êlinñ-êlinñ,
mago sêlic wanjam atom.
20 Aôm gôwê nêm lau amboac ñacgejob gêwê nê domba.
Mose agêc Aron sêjam aôm lanôm.

*

78

Sêlên binñ Israel kêtú tanênñpêcña

- 1 Ao ñoc lauac, akênñ tanem ñoc mêtê.
Aê tanem aocsunñ ñabinñ.
2 Aê gabe jaña aoc êtu jasôm bingôlinñña.
Aê gabe jaônñ bingôlinñ têm ñamata tauanônña sa.
3 Binñ tanñ aêac anô to ajala
ma tamenñi sêjac minñ gêdênñ aêac nanñ.
4 Binñ tau aêac ansa auc êndênñ aêacnênñ ñapalê atom,
tanac minñ êndênñ lau wakuc, tanñ têndanñguc nanñ, gebe
Apômtau gêgôm nê gênñ towae ma ñaclai
to gêñsêgagenñ.
5 Enñ gêwa binñ sa anña Jakobnênñ
to kêwaka binñ sa anña Israelnênñ
ma kêsakinñ aêacnênñ mimi
gebe sêsôm lasê êndênñ nênñ wakuc.
6 Gebe lau wakuc, tanñ têndanñguc êsêac nanñ, sênñô ñawae
ma tauñ sênac ñaminñ elom nênñ wakuc.
7 Sênñgôm amboac tonanñ, go sêkênñ materñ Anôtô to sêlinñ gênñ, tanñ enñ gêgôm nanñ, sinñ atom
ec sênñgôm ênê binñsu êtu tônñ.
8 Gebe êsêac têtú gôlôac gêsunñtêkwa ñatonñboa
têtôm nênñ mimi.
Êsêacnênñ ñalêlôm geo gala
ma nênñ katunñ kêsap Anôtô tônñ ñanênñ atom.
9 Epraimnê gôlôac sêpê talam lemenñ kata,
mago gêdênñ sinñ ñabêc nanñ sêc ñamelocñagenñ.
10 Êsêac sêmasanñ Anôtônê poac atom
ma sebe sêsa nênñ lênñ êtôm ênê binñsu atom.
11 Êsêac sêlinñ ênê gêñsêga, tanñ gêgôm nanñ sinñ
ma gênñtalô, tanñ enñ gêgôm êsêac sêlic nanñ, amboac tonanñgeñ.
12 Enñ gêgôm gêñsêga êsêac tamenñi sêlic.
Gêgôm anña gamênñ Aiguptu ñagaboanñ Soan.
13 Enñ gêwa gwêc kêkôc ma kêkênñ êsêac sêwê sêsêp ñalunñgeñ sêja.
Enñ gêlêc dembom sa kêpi e amboac tunñbôm.
14 Enñ gêwê êsêac ña tao gêdênñ ocsalô
ma ña ja gêdênñ gêbêc.
15 Enñ gêga poc kêkôc anña gamênñ sawa
ma kêkênñ bu kapôênñ anña nom ñalêlôm gêmênñ mênñêsêac sênôm e gêôc êsêac tônñ.
16 Enñ kêkênñ bu kêpulu anña poc ñalêlôm

* 77:20: Asapnê tenñ.

- ma bu tau géc n̄samac lan̄gwagen̄ k̄sa ḡja.
- 17 Mago êsêac sêkên̄ sec ḡjô geden̄ t̄ngen̄
ma sêli taun̄ sa ḡdên̄ Lôlôc N̄atau an̄ga gamên̄ sawa.
- 18 Êsêac sêsaê Apôm̄taugen̄ sêjac n̄awae
ma sêkapiñ̄ en̄ gebe êkên̄ mo êndên̄ êsêac êtôm̄ êsêac taun̄ t̄ntac ḡwiñ̄.
- 19 Êsêac t̄etan̄ p̄lê Anôtô gebe
“Talic acgom, Anôtô oc êkên̄ mo êndên̄ aêac an̄ga gamên̄ sawa me masi.
- 20 En̄ ḡjac poc
e bu keselen̄ n̄samac lan̄gwagen̄ k̄sa ḡja,
ma oc êkên̄ mo to gwada
gebe nê lau sên̄iñ̄ amboac tonan̄gen̄ me masi.”
- 21 Apôm̄tau ḡên̄ô biñ̄ amboac tonan̄ e t̄êtac n̄andan̄ k̄sa.
Ênê ja k̄sa gebe en̄sen̄ Jakob, ma nê lai kêpoa gebe en̄sen̄ Israel
- 22 k̄etu êsêac sêkên̄ ḡwiñ̄ Anôtô atom̄na ma k̄etu êsêac t̄ntac kêpa sugen̄ gebe Anôtô ocgo
ên̄am êsêac sa nec atom̄na.
- 23 Mago en̄ kêjatu tao lôlôcna
ma ḡlêc undambê n̄akatam su
- 24 ma kêkên̄ mana k̄êsêlô k̄êtôm̄ kom ḡjac gebe sên̄iñ̄.
Amboac tonan̄ en̄ kêkên̄ mo undambên̄a ḡdên̄ êsêac.
- 25 Amboac tonan̄ êsêac sen̄ an̄elanên̄ mo k̄etu nêñ̄ ḡên̄.
Ma Anôtô kêkên̄ ḡdên̄ êsêac k̄êtôm̄ êsêac t̄ntac ḡwiñ̄.
- 26 En̄ kêkên̄ musalô k̄sa umbon̄
ma n̄aclai n̄atau kêkalem mula ḡêmên̄.
- 27 En̄ kêkên̄ gwada k̄êsêlô k̄êtôm̄ kekop
ma moc tomagê k̄êtôm̄ gan̄ac gwêcna.
- 28 En̄ kêkên̄ k̄êsêlô k̄êsêp nêñ̄ gamên̄, tan̄ sêc nan̄ n̄alun̄gen̄,
kêgi nêñ̄ bec, tan̄ sên̄gôn̄ nan̄ auc.
- 29 Sen̄ e ḡêoc êsêac t̄ôn̄ n̄anôgen̄.
Gên̄ tan̄ teten̄ nan̄, en̄ kêkên̄ kêlêlêc ḡdên̄ êsêac.
- 30 Nêñ̄ n̄alêlôm̄ kêkac êsêac ḡên̄ amboac tonan̄na n̄awaô
ma sen̄ ḡên̄ ḡêc awen̄gen̄
- 31 e Anôtô t̄êtac n̄andan̄ k̄sa ḡdên̄ êsêac
ma gesen̄ êsêacnên̄ lau n̄actêkwa n̄agêdô su ma ḡjac lau Israel nêñ̄ lau matak n̄agêdô
êndu.
- 32 Anôtô ḡêgôm̄ nê ḡên̄ amboac tonan̄, mago êsêac sêgôm̄ nêñ̄ sec sêsiñ̄ sugen̄,
ma sêkên̄ ḡwiñ̄ ênê ḡên̄talô atom.
- 33 K̄etu ḡên̄ tonan̄na tec Apôm̄tau kêkên̄ êsêacnên̄ bêc ḡêjan̄a amboac awen̄jaô
ma kêkên̄ ḡên̄ n̄aclai sec sep tagen̄na gesen̄ nan̄ jala sêmoa maten̄ jalin̄a su.
- 34 Ḡdên̄ tan̄ Anôtô gesen̄ êsêac nan̄, gocgo awen̄ ḡjac en̄ k̄êtiam
ma sêjam taun̄ ôkwi to sesom en̄.
- 35 Ma taên̄ ḡêjam nêñ̄ lamu Anôtô
gebe Lôlôc N̄atau Anôtô k̄etu nêñ̄ kêsiwaga.
- 36 Mago awen̄sun̄ sêsôm̄ biñ̄ dansan̄
ma imbelen̄ sêsau
- 37 gebe nêñ̄ n̄alêlôm̄ kêsap en̄ t̄ôn̄ n̄ajan̄a atom
ma sêmasan̄ ênê poac k̄etu anô atom.
- 38 Mago en̄ taê walô êsêac ma kêsuc êsêacnên̄ sec ôkwi

- ma gesen êsêac tauṅ su sêjaṅa atom.
 Eṅ gêjam têtac ṅandaṅ tōṅ gêdêṅ êsêac
 ma kêkêṅ nê ṅaclai kêtū awê kêpi êsêac samucgeṅ atom.
- 39 Eṅ taê gêjam êsêac gebe gêṅ palê-palê,
 têtôm gêṅ ṅajaô-jaô, taṅ êna e êna-ênageṅ naṅ.
- 40 Sêli awen sa aṅga gamêṅ sawa gêdêṅ eṅ elêmê
 ma sêgôm êné ṅalêlôm ṅawapac kêsa.
- 41 Êsêac sêsaê Anôtô todim-todim kêtū gêṅ wakuc-wakucṅa elêmê
 ma sêgôm Israelnêṅ Anôtô dabuṅ têtac ṅandaṅ kêsa.
- 42 Êsêac taêṅ gêjam êné lêma ṅajaṅa atom,
 sêliṅ bêc, taṅ eṅ gêjam êsêac kêsi aṅga nêṅ ṅacjonêṅ naṅ siṅ.
- 43 Gêdêṅ taṅ gêgôm nê gêṅtalô aṅga Aiguptu
 to gêgôm nê gêṅsêga aṅga gamêṅ gaboṅ Soanna naṅ.
- 44 Eṅ gêjam nêṅ bu ôkwi kêtū dec
 e lau Aiguptu nêṅ bu sênômṅa masi.
- 45 Eṅ kêkêṅ leloṅ taêsam ṅasec gêṅac êsêac
 to ôpôac, taṅ sêgôm êsêac têtū meloc naṅ.
- 46 Eṅ kêkêṅ moac tamoac seṅ êsêacnêṅ gêṅ ṅanô aṅga kôm
 ma gêṅ, taṅ lemeṅ sêgôm ṅakoleṅ elêmê naṅ, wagô jaseseṅ su.
- 47 Eṅ kêkêṅ kompoc gêjac êsêacnêṅ wain ṅamôkê popoc
 ma kom ṅamatu kêtuc nêṅ gêṅlêwê êndu.
- 48 Eṅ kêkêṅ kompoc gêjac nêṅ bulimakao
 ma ôsic geṅ nêṅ bôc totoṅ su.
- 49 Eṅ kêbaliṅ nê têtac ṅandaṅ kêpi êsêac ṅawaô.
 Eṅ geṅ oliṅ sec e nê ṅalêlôm kêmoatiṅ tōṅ ma kêkêṅ gêṅwapac sec toṅaê-toṅaê samob.
- 50 Eṅ kêpô nê têtac ṅandaṅ ṅabênic sugenṅ gêdêṅ êsêac.
 Eṅ kêjaṅgo êsêac katunṅ su atom, gêsiṅ êsêac sugenṅ sêsêp gêmac sec ṅalêlôm sêja.
- 51 Eṅ gêjac ṅapalê ṅamêc samob êndu aṅga Aiguptu,
 Lau matac samob nêṅ ṅamêc sêjaṅa aṅga Hamnê bec.
- 52 Go gêwê nê lau sêsa sêmêṅ têtôm ṅacgejob gêwê nê domba
 ma gêjam gôliṅ êsêac aṅga gamêṅ sawa kêtôm domba pom kapôêṅ teṅ.
- 53 Eṅ gêwê êsêac sêmoa ṅaṅêṅgeṅ e têtêc tauṅ atom,
 mago kêkêṅ gwêc kêmakop êsêacnêṅ ṅacjo auc.
- 54 Amboac tonanṅ gêwa êsêac e sêô lasê êné gamêṅ dabuṅ,
 sêô lasê lôc, taṅ eṅ lêma anôṅa kêkôc kêtū nê gêṅ naṅ.
- 55 Eṅ gesoc lau samuc sêmuṅ-sêmuṅ
 ma kêkêṅ Israelnêṅ gôlôacmôkê sêṅgôṅ lau tau nêṅ gamêṅ.
- 56 Mago êsêac sêsaê Lôlôc ṅatau Anôtô to sêli tauṅ sa ṅapanṅ
 ma sêsap êné biṅsu tōṅ atom.
- 57 Sêkac tauṅ su aṅga êné ma sêgôm êné biṅ paliṅ têtôm tamenṅi.
 Êsêacnêṅ lêṅ keso kêtôm talam, taṅ sêkêkam ṅasôb mata kôtêṅ-kôtêṅgeṅ naṅ.
- 58 Êsêacnêṅ sakiṅ gamêṅ ṅabaṅa gêgôm eṅ têtac ṅandaṅ
 ma nêṅ sakiṅ anôtôi jabaṅa kêbôli êné ṅalêlôm auc.
- 59 Anôtô gêlic e ṅalêlôm kêmoatiṅ tōṅ
 ma kêtiṅ Israel su samucgeṅ.
- 60 Eṅ gêwi nê bec aṅga Silo siṅ.
 Mala tau, taṅ eṅ jagêmoa ṅamalac ṅalêlôm naṅ.

- 61 En kêkêñ nê poac ñakatapa,
tañ kêtú ênê ñaclai to ñawasi ñabelo nan, ñacjo sêkôc sêja.
- 62 En gêwi nê lau siñ gêdêñ ñacjonêñ siñ
ma nê ñalêlôm kêbôli auc kêtú nê gêñlênsêmña.
- 63 Siñ gesen ênê lau matac su
ma nêñ lauo takin sêjam wê ñacña kêtiam atom.
- 64 Siñ gesen ênê dabuñwaga su
ma sêlôc gêdêñ êsêacnêñ awêruc gebe têtan tanjiboa kêtú êsêacña atom.
- 65 Sêgôm sêmoa e Apômtau mata gêlac kêtôm ñac tenj gêc bêc e kêlinj tau siñ, go mata gêlac.
Kêtôm ñac siñsêlêc tenj gênôm gêñ e kêjanj enj.
- 66 En gêjac nê ñacjo kêsêp dêmôêmunagenj
ma gêgôm êsêac e majenj tauñ êndu-êndu.
- 67 En kêtinj Josepnê bec su
ma kêjalij gôlôac Epraimña sa atom.
- 68 En kêjalij gôlôac Judaña sa.
Lôc Sion tau, tanj têtac gêwinj nanj.
- 69 En kêsunj nê gamêñ dabuñ sa kêpi e jakêtôm undambê.
Gêgôm e gêjac malac su kêtôm nom, tanj êkô ñêñgenj nanj.
- 70 Go kêjalij nê sakinjwaga Dawid sa,
kêkôc enj su anja gamêñ dombaña.
- 71 Kêkôc enj anja domba têna to ñalatu nêñ
gebe ejop ênê lau Jakob to ênê gêñlênsêm Israel.
- 72 Dawid gejob êsêac tonjalêlôm ñanêñ
ma gajam gôlinj êsêac ña lêma kwalam langwa.
*

79

Mec Anôtô ênam nê lau kêsiña

- 1 O Anôtô, lau samuc sêsô nêñ gamêñ sêja.
Êsêac sesen nêñ lôm dabuñ ñadabuñ ma sêjamu Jerusalem e popocgenj.
- 2 Êsêac sêkêñ nêñ sakinjwaga nêñ ñawêlêlanj kêtú moc, tanj sêmoa umbonj ñalabu nanj, nêñ gwada.
Sêkêñ nêñ lau mansan nêñ ñawêlêlanj gêdêñ bôc ñaclai.
- 3 Êsêac sêkêc êsêacnêñ dec siñ kêtôm bu, sêgôm sêgi Jerusalem auc e kêsô tau
ma ñac tenj gêmoa gebe ênsunj ñacmatê nanj gêmoa atom.
- 4 Aêacma lau malac ñagêdô, tanj dêmôêñ gêjac tauñ nanj, sêsu aêac susu
ma tentenlatu, tanj sêngônj makenj-makenj nanj, sêlic aêac amboac gêñ meloc ma têtanj pêlê aêac.
- 5 O Apômtau, oc gobe ôli nêñ ñalêlôm sa ñapanj e êndêñ ondoc acgom.
Nêñ têmtac ñandanj êndanjac-êndanjac amboac jawaô e êndêñ ondoc, go êmbacnê.
- 6 Ôkêñ nêñ têmtac ñandanj naêpi lau samuc, tanj sêjam kauc aôm nanj,
to êpi tentenlatu, tanj awenj gêjac nêñ ñaê atom nanjmanj.
- 7 Gebe êsêac sêjac aêacma lau êndu
ma sêgôm nêñ malac kêtú gasanj.
- 8 Ôkêñ tamenjinêñ sec ñagêjô êpi aêac atom. Taêm labu aêac sebenjmanj

* 78:72: Asap gêga.

- gebe aêac awi atu gwasaê aôm̃na siŋ.
⁹ O Anôtô, taŋ kôtu aêacma kêsiwaga naŋ, ônam aêac samaŋ.
 Ôŋgôm nê m̃ ɲaê ɲawae êsa.
 Ônam aêac sa to ôsuc aêacma biŋ ôkwimaŋ.
 Ôŋgôm êtu nê m̃ waem̃na.
¹⁰ Amboac ondoc lau samuc sênac aêac ôkwi gebe
 “Lau tône nê Anôtô oc gêmoa ondoc.”
 Ôkac nê m̃ sakiŋwaga, taŋ lau samuc sêkêc êsêacnêŋ dec siŋ naŋ,
 nêŋ kamocgôc êndêŋ aêac mateŋanô alicmaŋ.
¹¹ Ôkêŋ taŋam lau kapoacwalôŋa nêŋ biŋ, taŋ seŋ oliŋ tauŋŋa naŋ.
 Lêmam ɲajaŋaboa, amboac tonan ônam lau, taŋ sêkic êsêacnêŋ biŋ gebe sêmac êndu
 naŋ sa.
¹² O Apôm̃tau, aôm ôkêŋ ɲagêjô êpi lau, taŋ têtan pêlê aôm sêŋgôŋ aêacma gamêŋ ɲamadiŋ
 naŋ acgom.
 Ma ôkêŋ êsêacnêŋ biŋ ɲagêjô êtu dim 7.
¹³ Ma aêac tec atu nê m̃ lau to toŋ, taŋ aôm gojob êsêac nec, abe anam danŋe aôm enden
 tôŋgeŋ,
 ma gôlôac to gôlôac sêŋgôm aôm waem êsa êtôm têmgeŋ.
 *

80

Mec gebe Anôtô ênam Israel sa êtiam̃na

- ¹ O Israelnêŋ ɲacgejob, taŋ gojob Josep kêtôm domba ɲaton teŋ naŋ, ôkêŋ taŋam.
 Aôm taŋ gôŋgôŋ kerub ɲaô naŋ, oc taôm lasê
² êndêŋ Epraim agêc Benjamin ma Manase.
 Ôndi toŋacli mênônam aêac sa.
³ O Anôtô, ônam aêac sa êtiam.
 Ôkêŋ laŋômanô mênêpô aêac gebe ênam aêac sa.
⁴ O Apôm̃tau, lausiŋ undambêŋa nêŋ Anôtô,
 nê m̃ lau teteŋ mec elêmê ma aôm gobe ôê têtac ɲandan tôŋ e êndêŋ ondocgeŋ.
⁵ Aôm kôkêŋ êsêac seŋ mateŋsulu kêtû nêŋ mo.
 Aôm kôkêŋ êsêac sênôm mateŋsulu, taŋ kêsêp laclu e mêngec naŋ.
⁶ Aôm kôpô aêac siŋ e tenteŋlatu sêsu aêac susu
 ma aêacma ɲacjo sêômac aêac.
⁷ O Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apôm̃tau, mênônam aêac sa êtiam.
 Ôkêŋ laŋômanô mênêpô aêac gebe ênam aêac sa.
⁸ Aôm kôkip wainmôkê teŋ sa aŋga Aiguŋtu
 ma kôjanda lau samuc sêsa gebe ôsê êsêp êsêac maleŋ.
⁹ Aôm kôwaka ɲagamêŋ sa ɲapep,
 tec ɲawakac keselen ɲajam ma gêjam gamêŋ auc.
¹⁰ Ka tau kêkêŋ ajuŋ lôc samob
 ma ɲalaka gêjam kaseda kapôêŋ auc.
¹¹ Ka tau ketoc laka kêsa e jagêdêŋ gwêc
 ma ɲasêli kêpi e jagêdêŋ bu Euprat.

* 79:13: *Asapnê teŋ.*

- 12 Amboac ondoc tec gosenj ntuŋ su.
Lau samob, taŋ sasa intêna tonan nan, oc sênam genjen nanô.
- 13 Bôcgabuŋ kêsuc popoc
ma bôc saleŋŋa ŋagêdô senj katu nêŋ mo.
- 14 O lausij undambêŋa nêŋ Apômtau, ômu ômôêŋ êtiam.
Ôtuc kêniŋ anŋa undambê ma matam e wainmôkê tau e taêm walô nêŋ genj êtiam.
- 15 Taêm walô nêŋ gêŋ, taŋ lêmam anôŋa kasê nan.
ma ŋasêli, taŋ gôjac kolec nan.
- 16 Ŋacjo dêdim gêŋgic e ja-genj su.
Laŋômanô ŋajaê êndêŋ êsêac ma onsenj êsêac su sênaŋa.
- 17 Ôkêŋ lêmam eo ŋac, taŋ kêkô nêŋ anôŋa nan auc.
Eo ŋamalac latu, taŋ gôlôm enj e kêtû kapôêŋ nan auc.
- 18 Go aêac akac taŋ su anŋa aômnêŋ êtiam atom.
Ôkêŋ aêac anŋôŋ materj jali ma awenj êôc aômnêŋ ŋaê.
- 19 O lausij undambê nan Apomtau, mêŋônam aêac sa êtiam.
Ôkêŋ laŋômanô mêŋêpô aêac gebe ênam aêac sa.
- *

81

Wê omŋa to biŋ sênam taŋ ôkwiŋa

- 1 Awem êôc Anôtô, taŋ kêtû aêacnêŋ gêjam-sawaga nan toôndugenj.
Awem êôc Jakobnê Anôtô toôndugenj.
- 2 Apuc wê sa ma anac onj êtaŋ
ma anŋôm gêŋ wêŋa tokaiŋ-tokaiŋ êtaŋ.
- 3 Anac dauc êtaŋ êndêŋ ajôŋ mêŋêô lasê
ma embe ajôŋ êtu samuc nan, anac ataŋ êtu nêŋ om ŋawaenja,
- 4 gebe Israelnêŋ mêtê amboac tonan.
Jakobnê Anôtô kêjatu nê biŋ amboac tonan.
- 5 Kêkêŋ kêtû biŋsu gedêŋ Josep gêdêŋ taŋ gebe ensenj Aiguptu nan.
Aê ganô biŋ samuc tenj, nan taŋocsuŋ gêjac kwananjenj atom nan gebe
- 6 “Aê kajonj gêŋwapac su anŋa aôm magim
ma kakêŋ aôm gôwi nêŋ gadob kômŋa siŋ.
- 7 Gêdêŋ taŋ kôtap gêŋwapac sa nan, awam gêjac aê ma gajam aôm sa.
Anŋa ŋoc gamêŋ kêjanŋan, taŋ kasiŋ tau gamoa nan, aê kakêŋ taŋoc aôm. Anŋa bu sêli
awenj saŋa Meriba aê kasaê aôm.
- 8 Ŋoc lauac, akêŋ taŋem gabe jalêŋ biŋ amac.
O Israel, taŋam wamu aêmamanj.
- 9 Ônam sakiŋ anôtô jaba tenj atomanô.
Ma aôm otenj mec êndêŋ tentenlatunêŋ anôtôi tenj atom.
- 10 Aê Apômtau, tec katu nêŋ Anôtô, taŋ gawê aôm anŋa gamêŋ Aiguptu nan.
Ôŋa awamsuŋ kacgenj gebe jalôm aôm.
- 11 “Mago ŋoc lau sêkêŋ taŋenj aê atom
ma Israel sêgôm aêŋoc biŋ kêtû tôŋ atom.
- 12 Tec gawi êsêac siŋ kêtû gêsunjtêkwa ŋatonŋa

* 80:19: Asap gêwa nê biŋ sa.

- sêsa nêj lêj kêtôm êsêac tauj nêj ñalêlôm.
 13 Ojae ñoc lau sêkêj tanêj aêman.
 Israel sêsa ñoc lêjman.
 14 Go jakôniñ êsêacnêj ñacjo tôj seben
 ma jaku êsêacnêj ñacjo samob tulu.
 15 Êsêac tanj têtac gedec aê nanj, oc sewec tonjalêlôm ñatutucgenj sêkô aê lanjôcnêm
 gebe nêj ñagêjô oc ênêc endenj tôngenj.
 16 Mago aê gabe jalôm aôm ña mo mataêjamgenj
 ma gabe jakêj lêp anja poclabu êsa wacêlau aôm.”
 *

82

Anôtô enj ñacgôliñsêga

- 1 Anôtô gêmôa nê lau sêkac tauj sa ñalunjenj.
 Enj kêmêtôc binj gêngônj gôliñwaga sêkac tauj sa ñalêlôm.
 2 “Awi amêtôc kesonja sinmanj
 ma akêj êwinj lau, tanj sêkac tauj su anja Anôtônê nanj, nêj binj atom.
 3 Amêtôc lau ñaôma to mosêbu nêj binj êtu katô
 ma anam lau ñasec to ñalêlôm sawa sa.
 4 Apuc ñac sawa to ñac, tanj kêpô lêna gêj nanj tôj.
 Ajanjo enj su anja lau, tanj sêkac tauj su anja Anôtônê nanj lemenj.
 5 “Êsêac lau meloc to nêj kauc masi.
 Amacnêm mêtê kêtû sec samucgenj ma binjêdêj malamê anja nom.
 6 Binjanô, aê tauc kasômgaç gebe ‘Amac atu anôtôigenj
 ma amac samob atu Lôlôc Njatau latuigenj.’
 7 Mago oc amac êndu atôm ñamalac
 ma aku e anaña atôm kasêga sêjanja.”
 8 O Anôtô, ômôênj ma ônam gôliñ nom samucgenj
 ma tentenlatu samob têtû aômênj gêj.
 *

83

Tapô lêna takô ñacjo ñalêlôm ñamec

- 1 O Anôtô, ôngaminj taôm atom.
 O Anôtô, ônam taôm tôj to awam mêgenj atom.
 2 Gôlicgac me, nêj ñacjo awenj alin-alonj kêsa sêmoa
 ma êsêac, tanj nêj ñalêlôm kêmoatinj tôj kêtû aômña nanj, sêsa lanjôjanô sagenj.
 3 Êsêac sêgôm gêjnlêlôm sebe sensej nêj lau su
 ma sêmoatinj poac sebe sensej lau, tanj sê lamu aôm nanj.
 4 Êsêac sêsôm gebe “Amênj nadansenj êsêac su ec nêj tenj ênêc êtiam atom
 ma taênj ênam ñaê Israel êtiam atomanô.”
 5 Binjanôgoc, êsêacnêj ñalêlôm tagenj ma sêmoatinj nêj binj e gacgenj gêc-gêcgenj,
 sêmoatinj poac gebe sensej aôm su.
 6 Lau tanj sêngônj Edom to Ismaelwaga nêj bec
 lau Moab to lau Hagar amboac tonanj.
 7 Lau Gebal to Amon ma Amalek,

* 81:16: Asapné tenj. * 82:8: Asapné pesalem tenj.

- lau Pilisti to lau Tirusña amboac tonanjen.
⁸ Lau Asuriaña sêsap lau tônê ñai tôn.
 Lau tonan ñai sêpuc Lotné latui tôn.
- ⁹ Onsen êsêac êtôm gêmunjen gosen Midian
 ma êtôm gosen Sisera to Jabin anga bu Kison.
¹⁰ Lau tonan ñai sêjaña anga Endor
 ma nêñ ñawêlêlan gêmôb gêc nom.
¹¹ Onsen êsêacnên kasêga êtôm gosen Oreb ma Seb.
 Onsen êsêacnên lau towae samob êtôm Seba agêc Salmuna.
¹² Lau tonan ñai tec sêjac awen gebe
 “Aêac tajaño Anôtônê gamên su.”
- ¹³ O ñoc Anôtô, onsen êsêac êtôm mu kêlai kekop jagêngôn gên êndu
 ma êtôm mu kelelo jataê.
¹⁴ Onsen êsêac êtôm ja gen oba
 ma êtôm jawaô kêdangac kêpi lôc.
¹⁵ Nêm gamên kêlangan êtakê êsêac
 ma nêm mu-gêbuc êpuc soc êsêac amboac tonan.
¹⁶ O Apômtau, ôkên majen êkwa êsêac lanôñanô auc,
 ec sensom gebe sênam sakinôm.
¹⁷ Ôkên êsêac majen to têtakê ñanô
 e nêñ meloco êsa ma sênañaman.
¹⁸ Ôngôm êsêac amboac tonan e sêjala gebe aôm taômgen tec kôtu Apômtau.
 Lau nomña samob tetoc aôm sa gebe Lôlôc Natau aôm taômgen.
 *

84

Tanam awen su Anôtônê andu ñawê

- ¹ O lausin undambêña nêñ Apômtau,
 nêm andu e têtac kêsa lanğwagengoc.
² Ñoc katuc gêjam awa su Apômtaunê lôm ñamalaclun
 e taê gêjac tau kêsi-kêsi.
 Ôlic to katuc kêpi-kêpigen ma gêjam wê
 kêtû Anôtô mata jaliña.
³ O lausin undambêña nêñ Apômtau,
 o ñoc kin to ñoc Anôtô,
 kêclêwam kêtap nê andu sa
 ma mocbibi gêjam nê ic gebe êsu ñalatuña gêc nêm altar ñagala.
⁴ Aoc gêôc lau, tañ sêngôn nêm andu ñalêlôm
 ma sêlambiñ aôm gedên tônjen nan.
⁵ Aê aoc gêôc lau, tañ lanôn gêlac nêm gamênjen sêja
 ma nêñ ñaclai ñam kêsêp aôm nan.
⁶ Embe nasêsa gaboan ñakelenña, oc sêngôm gaboan tau êtu gamên bumatanña
 ma komô saun êkên bu ênam gamên tau auc.
⁷ Êsêac sêwê taên andanjen
 e sêlic Anôtô anga Sion.

* **83:18:** Asapné pesalem wêña ten.

- 8 O lausij undambêña nêñ Apômtau Anôtô, ôñô ñoc mec.
O Jakobnê Anôtô, ôkêñ tanjam.
- 9 O Anôtô, matam ê aêacma kin
ma matamanô ôlic nêñ ñac, tanj señ oso eñ nanj lanjôanô.
- 10 Amoa nêñ-malaclunj bêc tagenjen
ñajam kêlêlêc amoa aêacma malac bêc tausen su.
Jajop ñoc Anôtônê andu ñakatam oc êmoasinj aê
êlêlêc janjônj lau kesowaga nêñ bec su ñênjen.
- 11 Gebe Apômtau Anôtô kêtû ñoc ñawasi to lautuc, eñ kêkêñ moasinj to wae.
Eñ oc êñgaminj gêñ ñajam tenj êndênj lau, tanj sêsa nêñ lênj lanjônjên sawa nanj atom.
- 12 Lausij undambêña nêñ Apômtau,
aê aoc êôc ñamalac, tanj taê kêka aôm nanj.
*

85

Israel tetenj gebe Anôtô taê walô êsêac

- 1 O Apômtau, aôm kômoasinj nêñ launênj gamênj.
Aôm gôjam gênwapac, tanj gêgôm Jakob nanj ôkwi.
- 2 Aôm kôsuc nêñ launênj binj ôkwi
ma gôsaj êsêacnênj geo samob auc.
- 3 Aôm kôpuc nêñ têtac ñandanj tôñ
ma gôwi nêñ têtac ñalakoc sinj.
- 4 O Anôtô, aêacma kêsiwaga, mênjônjam aêac sa êtiam
ma ôwi ôlim ñakam aêacña sinj.
- 5 Aôm oc gobe têtac ñandanj êndênj aêac endenj tôñjen me.
Aôm oc gobe ôê têtac ñandanj tôñ elom-elom ma wakuc samob me.
- 6 Aôm oc ôkêñ aêac asê awenj su êtiam
gebe nêñ lau ôlinj êpi êtu aômña êtiam me masi.
- 7 O Apômtau, ôtôc nêñ têtac gêwinj tenjenña êndênj aêac
ma ôkenj aêac awê kainj nêñ moasinj.
- 8 Aê gabe janjô binj, tanj Apômtau Anôtô tau kêsôm kêsa awa nanj.
Eñ kêsôm binjmalô
gêdênj nêñ lau, gadênj nêñ lau dabunj,
tanj sêmu dêndênj nêñ lênj meloc êtiam atom nanj.
- 9 Kêdabinjgac gebe ênam lau, tanj têtac eñ nanj, sa binjnanôgenj
gebe ñawasi ênam aêacnênj gamênj auc.
- 10 Têtac gêwinj tenjenña to binj ñanênj oc sêwinj taunj.
Binjgêdênj to binjmalô oc sêmbôênj taunj.
- 11 Binj ñanênj oc êpoa anja nom êpi êmênj
ma binjgêdênj oc atuc kêniñ anja undambê asap êmênj.
- 12 Apômtau oc êkêñ gêñ ñajam
ma nanj nom ñanô esewec êlêlêc su.
- 13 Binjgêdênj oc êmunj enjenj
ma binjmalô oc êpuc eñ wana. *

* 84:12: Kora latui nêñ pesalem tenj. * 85:13: Kora latui nêñ pesalem tenj.

86

Tapô lêna tauŋ danġôŋ ŋamec

- ¹ O Apômtau, mênwê taŋam to ôkêŋ taŋam aê
gebe aê ŋac sawa ganġôŋ jageo.
- ² Ojop aêŋoc katuc gebe aê ôlic andaŋ aôm tec gamoa.
O ŋoc Anôtô, ônam nêŋm sakinwaga, taŋ mata kêsap aôm naŋ sa.
- ³ O Apômtau, ŋoc Anôtô, taêm walô aê
gebe aoc gêjac aôm gedenj tîŋgenj.
- ⁴ Ôkêŋ nêŋm sakinwaganê ŋalêlôm êtu samuc.
O Apômtau, aê kasuŋ ŋoc ŋalêlôm sa gêdêŋ aôm.
- ⁵ Gebe aôm Apômtau, kôtu ŋac gabêjam ma kôsuc biŋ ôkwi kêlêlêc.
Aôm nêŋm têtac gêwiŋ teŋgeŋŋa gêdêŋ lau samob, taŋ awenj gêjac aôm naŋ.
- ⁶ O Apômtau, ôŋô ŋoc mec.
Wê taŋam ŋoc taŋiboa kapôêŋ.
- ⁷ Embe japô lêna, oc aoc ênac aôm
gebe aôm oc ôjô aêŋoc mec.
- ⁸ O Apômtau, anôtôi nêŋ teŋ kêtôm aôm gêmoa atom.
Ma gêŋ ŋanô teŋ oc êtôm gêŋ, taŋ aôm gôgôm naŋ, atom amboac tonanġenj.
- ⁹ O Apômtau, lau samuc samob, taŋ kôkêŋ êsêac naŋ, oc mênŋsêpônj enġduc êndêŋ aôm.
Ma sênġôm nêŋm ŋaê ŋawae êsa.
- ¹⁰ Gebe aôm taômgeŋ ŋac kapôêŋ tec gôgôm gêŋsêga.
Biŋŋanô, aôm taômgeŋ tec kôtu Anôtô.
- ¹¹ O Apômtau, ôndônj nêŋm lêŋ êndêŋ aê,
go taŋoc wamu aôm ŋaŋêŋgeŋ.
Ôndônj aê gebe janam sakin aôm
toŋoc ŋalêlôm samucgeŋ.
- ¹² O Apômtau ŋoc Anôtô, gabe aoc êôc aôm toŋoc ŋalêlôm samucgeŋ
ma jaŋġôm nêŋm ŋaê ŋawae êsa endenj tîŋgenj.
- ¹³ Gebe aôm têtac gêwiŋ aê teŋgeŋ.
Aôm kôjaŋgo katuc su aŋga lamboam ŋakêlêndiŋ.
- ¹⁴ O Anôtô, lau teŋbelenj aŋgeŋ sêkêli tauŋ gêdêŋ aê ma ŋaclai totonġenj dêdib katuc sêmoa
ma êsêac sêsa aôm laŋôm sa elêmê atom.
- ¹⁵ O Apômtau, aôm Anôtô taêm labu to kômooasiŋ kêlêlêc.
Aôm ŋac gabêjam tec gôê biŋ tîŋ ma nêŋm têtac gêwiŋ teŋgeŋŋa gêc gedenj tîŋgenj.
- ¹⁶ Ôkac taôm ôkwi ôndêŋ aê ma taêm labu aê.
Ŋajana ŋatau, ôpuc nêŋm sakinwaga tîŋ gebe aê gajam sakin aôm kêtôm tinoc gêgôm.
- ¹⁷ Ôŋgôm gêŋtalô teŋ êpi aê gebe jajala nêŋm moasiŋ. Ôkêŋ ŋoc ŋacjo sêjala e majenj êsa
êndêŋ êsêac sêlic gebe aôm Apômtau tec gôjam aê sa to gôjam malô aê. *

87

Jerusalem ŋalambiŋ

- ¹ Apômtau kêkwê nê malac sa kêkô lôc dabuŋ.
- ² Apômtau têtac gêwiŋ Sion ŋasacġêdô
kêlêlêc gamêŋ ŋaġêdô, taŋ Jakobnê lau sênġônj naŋ su.

* 86:17: Dawidnê mec teŋ.

- ³ O Anôtônê malac, ôkên tañam biñ tonec,
tañ enj kêsôm kêpi aôm nanj gebe
- ⁴ “Aê kasa Aiguptu to Babilon sa gêwiñ lau-tañeñ-wamu-aêwaga.
Ma lau Pilistia to Tirus ma Aitiopia nêñ malacmôkê Jerusalem.”
- ⁵ Ma sêsôm êpi Sion gebe lau tokainj-tokainj nêñ malacmôkê
gebe Lôlôc Njatau tau kêpuc tônia gebe êkô njajaan.
- ⁶ Apômtau eto tentenlatu nêñ ñaêmôkê ma êwa êsêac sa gebe
“Tenerji sêkôc êsêac anja Jerusalem, Jerusalem njatau êsêac.”
- ⁷ Êsêac sênam wê to têtê gebe
“Aôm kôtu ma moasinj samob ñamôkê.”
- *

88

Ñac togêñwapac nê wê kêtañ tauña

- ¹ O Apômtau, tañ kôtu aêñoc kêsiwaga to Anôtô nanj,
aê gamôêc gêdênj ocsalô ma aoc gêjac aôm gêdênj gêbêc.
- ² Ôñô ñoc mec
ma wê tañam ñoc tañiboa gebe ônam sa.
- ³ Gebe katuc gêôc gêñwapac e têkwa gêbac
ma kasa pañ lamboam ñalêndañ.
- ⁴ Êsêac sêsam aê gawinj lau, tañ sê su sêsêp sêlêlôm sêja nanj.
Aê katôm ñac, tañ nê ôliwalô gêjaña su nanj.
- ⁵ Aêñoc mê gêc ñacmatê ñalêlôm
katôm êsêac, tañ sêjac êsêac êndu sêc sêlêlôm nanj.
Lau tonañ ñai aôm taêm gêjam êsêac kêtiam atom
gebe lêmam gêjam êsêac sapu sugac.
- ⁶ Aôm kôtiñ aê su kasêp lamboam ñalabuanô gaja,
kasêp gêsunbôm ñakêlêndiñ sec.
- ⁷ Aômnêm têtac ñandañ kêsac aê êndu.
Ma nêm têtac ñandañ ñadembom samob kêkôninj aê tôñ.
- ⁸ Aôm kôkênj ñoc lau mênbanj samob sêjac jaê aê gebe sêlic aê amboac gêñ ñanô masi tenj.
Kôlai aê auc, tec gabe jasa e jatuc-jatuc.
- ⁹ Gañgônj jageo e matocanô kêtü wao.
O Apômtau, aê aoc gêjac aôm kêtôm bêcgeñ ma galam lemoc gêdênj aôm.
- ¹⁰ Aôm oc ôngôm gêñtalô êpi ñacmatê me masi.
Êsêac oc dêndi mênşêlanem aôm me masi.
- ¹¹ Êsêac oc sênac miñ biñ êpi aômnêm têtac gêwiñ tengeñña anja sêlêlôm me masi.
Oc sêsôm biñ êpi aômnêm biñ ñañênj anja gêñ gêmôb ñamala me masi.
- ¹² Êsêac oc sêsôm aômnêm gêñtalô ñawae anja gêsunbôm me masi.
Oc sêsôm nêm biñgêdênj lasê anja gamênj sêlinj tauñ sinjña me masi.
- ¹³ O Apômtau, amboac tonañ aoc gêjac aôm.
Ñoc mec gêdênj aôm gêwac kêtôm bêbêcgeñ samob.
- ¹⁴ O Apômtau, amboac ondoc kôtiñ aê su

* **87:7:** Kora latui nêñ pesalem wêña tenj.

- ma gôsaŋ laŋômanô auc gêdêŋ aê.
 15 Aê tekoc saki masi gêdêŋ ŋapalêgeŋ ma tec gamoa jageo ŋapaŋ.
 Aê tekoc gêbac kêtû nêŋ ŋagêjô ŋawapacŋa.
 16 Aôm têmtac ŋandaŋ ŋawaô kêku aê tulu.
 Aôm nêŋ gêŋwapac kêtakê aê e katuc uŋ tageŋ.
 17 Kêtôm bêc samob kêkôm aê auc amboac bu ŋasamac
 ma gêjam aê auc samucgeŋ.
 18 Aôm kêkêŋ ŋoc ŋac to tawaŋ sêjac tauŋ gêŋgic aŋga aêŋoc
 ma galic gêsunbôm kêtû ŋoc tawaŋ.
 *

89

Sênac mateŋ biŋ, taŋ Anôtô gêjac mata naŋ

- 1 O Apômtau, aê gabe jaŋga wê êpi nêŋ têmtac gêwiŋ tengeŋŋa enden tôteŋgeŋ.
 Gabe jasôm nêŋ biŋ ŋaŋêŋ lasê êndêŋ gôlôac e naêsu kwanangeŋ.
 2 Aôm tec gôjac mata gebe têmtac gêwiŋ tengeŋŋa tau oc ênêc enden tôteŋgeŋ.
 Aôm kêwaka nêŋ biŋ ŋaŋêŋ sa ŋapep kêtôm, taŋ kêmasaŋ undambê naŋ.
 3 Aôm kêsôm gebe “Aê kamoatiŋ poac gêdêŋ ŋac, taŋ kajaliŋ eŋ sa naŋ,
 ma gajac mata gêdêŋ ŋoc sakiŋwaga Dawid gebe
 4 ‘Aê jakêŋ nêŋ gôliŋ kiŋŋa elom nêŋ wakuc ŋapaŋ
 ma jawaka nêŋ lêpôtŋ sa êtôm gôlôac to gôlôac samob.’ ”
- 5 O Apômtau, undambê sêlanem aôm nêŋ gêŋtalô
 ma lau dabuŋ, taŋ sêkac tauŋ sa naŋ, awen gêôc aôm gebe aôm ŋac ŋaŋêŋ.
 6 Gebe asa oc êtôm Apômtau aŋga tao lôlôcŋa
 ma anôtôinêŋ latuŋi asa oc êtôm Apômtau.
 7 Anôtô ŋaclai gêŋgôn lau dabuŋ sêkac tauŋ sa ŋalêlôm
 ma samob, taŋ sêmoa eŋ laŋôanôŋa naŋ, têtêc eŋ ŋanô.
- 8 O Apômtau, lausiŋ undambêŋa nêŋ Anôtô, asa oc êtôm aôm.
 O Apômtau, aôm ŋaclai sec ma nêŋ biŋ ŋaŋêŋ kêkwa aôm auc.
 9 Aôm gôjam gôliŋ gwêc, taŋ kêgasim naŋ.
 Ŋadembom embe êkuc-êkuc, aôm oc ôŋgôm ŋatip êsa.
 10 Aôm gôjac gêŋsêga Rahab popoc jamuŋ-jamuŋgeŋ.
 Lêmam ŋajaŋa gesen nêŋ ŋacjo êliŋ-êliŋ
 11 Aôm kêtu undambê to nom ŋatau.
 Aôm kêkêŋ nom samuc to gêŋ samob, taŋ gêjam nom tau auc naŋ.
 12 Aôm kêkêŋ gamêŋ musaŋgu-m to mula-mŋa.
 Lôc Tabor to Hermon ôliŋ kêpi kêtû aôm nêŋ ŋaêŋa.
 13 Lêmam dambê ŋactêkwa sec.
 Lêmam ŋajaŋa to kêsuŋ nêŋ anôŋa sa.
 14 Biŋgêdêŋ to biŋ ŋaŋêŋ kêtû nêŋ lêpôtŋ ŋanombaŋ.
 Têmtac gêwiŋ tengeŋŋa to biŋ ŋaŋêŋ gêc aôm laŋômnêŋŋa.
- 15 O Apômtau, aê aoc gêôc lau, taŋ laŋômanô ŋawê kêpô êsêac
 ma ôliŋ kêpi kêtû aômŋa naŋ.
 16 Êsêac tapi-tapiŋgeŋ kêtû nêŋ ŋa ŋapaŋ.
 Ma sêjam lasê kêtû aôm nêŋ biŋgêdêŋŋa.
 17 Gebe aôm kêtu êsêac waen to ŋaclai ŋamôkê.

* 88:18: Kora latui nêŋ pesalem wêŋa ten.

Aômnêm moasiñ kêwaka aêacma ñaê sa e ñapep.

18 Gebe Apômtau kêtú aêacnêñ lautuc ñatau
ma Israelnêñ ñac dabuñ kêtú aêacnêñ kin nê ñatau.

Anôtônê bin, tañ géjac mata gédêñ Dawid nan

19 Gédêñ gêmunğen aôm gôwa nêñ bin sa gédêñ nêñ sakinwaga ñañêñ ña ñakatu gebe
“Aê kakêñ sunsuñ kinña gédêñ ñactêkwa teñ kêkuc ênam lau sa. Aa kakêñ lêpôn kinña
gédêñ ñac, tañ kajalin sa anğa lau nêñ nan.

20 Aê katap ñoc sakinwaga Dawid sa,
gaen oso en ña ñoc niptêkwi dabuñ

21 gebe lemoc êpuc en tôn enden tônğen
ma lemoc êkêñ ñaclai êndên en.

22 Nê ñacjo ênsau êóc en êtôm atom
ma secwaga teñ êku en tulu atom.

23 Aê gabe jansen ênê ñacjo popoc sênêc en lanônêmña
ma janac êsêac, tañ sêkêñ kisa en nan êndu.

24 Aênoc bin ñañêñ to têtac gêwiñ tenğenña êpuc en tôn.
Aênoc ñaê oc êsun ênê wae sa.

25 Aê jakêñ ênê gôlin ñamadin
anğa gwêc ñaluñ e êndên bu kapôên Euprat.

26 En oc awa ênac aê gebe ‘Aênoc tamoc aôm,
aôm kôtu ñoc Anôtô to ñoc moasiñ ñamôkê.’

27 Aê gabe jakêñ en êtu latuc ñamêc.
En kêtú kin nomña nêñ ñatau.

28 Aê oc jamoasiñ en enden tônğen
ma matoc êsap ñoc poac tôn ñajana êtu enña.

29 Aê gabe jawaka ênê gôlôac nêñ teñ sa enden tônğen gebe êtu kin
ma ênê lêpôn êkô ñapan êtôm undambê.

30 “Ênê latui embe sêwi ñoc bin sin
ma nêñ lên eso aênoc bin, tañ kajatu nan,

31 ma embe sêngôm aênoc bin êtu meloc
ma sêkêñ tañen ñoc binñsu atom,

32 oc jai êsêac ña palip êtu sêkac tañ suna
ma oc janac êsêac êtu nêñ kwalecña.

33 Mago gabe jañgamin ñoc moasiñ êndên Dawid atom
ma jansa ñoc bin ñañêñ auc êndên en atomanô.

34 Aê gabe jañgôm ñoc poac êtu bin lêlêña atom
ma janam bin, tañ aocsun kasôm lasê nan, ôkwi atom.

35 “Aê ñac dabuñ, tec katôc lemoc sa kêpi tauc katu dim tagen
gebe jansau Dawid teñ atomanô.

36 Ênê gôlôac oc sêmoa enden tônğen.
Ênê lêpôn êtôm oc, tañ kêkô aê lanôcnêm nan.

37 En oc êmoa enden tônğen êtôm ajôn,
tañ kêtôm gêwa-bin-tau-sawaga ñañêñ anğa tao lólôcña nan.”

Tañi kêtú sêku kin tuluna

38 Mago galoc aôm kôtiñ to kômasuc ma têtmac ñandan

- gêdêñ nêñ ñac, tañ goeñ oso eñ nañ.
 39 Aôm kôsap poac, tañ kômoatiñ gêdêñ nêñ sakiñwaga nañ tulu
 ma gôgôm êñê sunsuñ kêtù meloc ma kôpalip kêsêp lêsap gêja.
 40 Aôm gosenj êñê tunjbôm samob êliñ-êliñ
 ma kôsiñ baliñ êñê malac totunjbôm e popoc jamuñ-jamuñgenj.
 41 Lau samob, tañ sêsa tonañ sêja-sêmêñ nañ, sêjanjo gêñ anja êñê
 nê lau mênbañ eñ sêsu eñ susu.
 42 Aôm kôkêñ lau, tañ sêlêsu eñ nañ, sêku eñ tulu.
 Aôm kôkêñ êñê ñacjo samob e sêpi-sêpigenj kêtù eñja.
 43 Aôm kôkêñ eñ gêc tonê siñ ñamatagenj gêja
 ma gêdêñ siñ kêsà nañ, kôpuc eñ tôñ atom.
 44 Aôm gôgôm e êñê ñawasi gêjaña samob
 ma kôtiñ êñê lêpônj piñpañ jagêc nom.
 45 Aôm kôgasuñ êñê bêc ñapalê matacña kêtù dambê
 ma kôkêñ maja to ñawapac kêsâlê eñ auc.

Mec teñ kêtù Anôtô êjanjo eñ sunja

- 46 O Apômtau, gobe ônam taôm auc samucgenj e êndêñ ondocgenj acgom.
 Aômñêm têmtac ñandañ ñajawaô êndañgac e êndêñ ondocgenj acgom.
 47 O Apômtau, taêm ênam aêac anjônj matenj jali ñam
 ma taêm ênam gebe kôkêñ ñamalac samob gebe oc sê su sebenj.
 48 Ñamalac teñ gêmoa ondoc gebe ênam kauc gêmac ma êmoa endenj tôñgenj.
 Asa oc êjanjo tau nê katu su anja lamboam.
 49 O Apômtau, aômñêm têmtac gêwiñ, tañ gôjac mata gêdêñ andanjenj tauanô nañ,
 to biñ, tañ aôm ñac biñ ñañêñña gôjac mata kêpi Dawid nañ, gêc ondoc.
 50 O Apômtau, taêm ênam nêñ sakiñwaga nê gêñwapac
 gebe kajala gêc ñoc ñalêlôm amboac tonec gebe tentenlatu samob sêlic aê amboac
 gêñ lêlêña teñ.
 51 O Apômtau, nêñ ñacjo têtañ pêlê
 to sêsu nêñ ñac, tañ goeñ oso eñ nañ, susu kêtôm nê lêñ samobgenj.
 52 Lambin êndêñ Anôtô endenj tôñgenj
 Biñjanô. Biñjanôgoc.
 *

90

BUKU KÊTU ACLÊÑA

Anôtô gêmoa teñgenj ma ñamalac gêmoa têlagenj

- 1 O Apômtau, aôm kôtu aêacma lamu.
 Gôlôac to gôlôac sê lamu aôm.
 2 Lôc gêboa tau sa atomgenj ma aôm kôkêñ nom to ñagêñlêlôm samob atomgenj,
 nañ aôm Anôtô gômoa teñgenj to teñgenj.
 3 Aôm kôkêñ ñamalac têtù kekop kêtiam
 ma kôsôm gebe “O ñamalac latui, amu ana.”
 4 Aôm gôlic jala tausen kêtôm bêc nôgenjña, tañ gêjaña nañ,

* 89:52: Ñac Esraña Etan nê wê teñ.

- ma kêtôm ajam jali dambêgen gêdên gêbêc.
- ⁵ Aôm kôtiñ aêac su amboac bu lau. Êsêac sêmoa dambêgen amboac taêc bêc ma taêc mê têlagen.
- Êsêac têtôm oba ñamêdôb, tañ kêpuc wakuc gêdên bêbêcgen nañ.
- ⁶ Bêbêcgen kêpuc ñajam-ñajamgen e kêtula ma kêmêliñ e kêtula masê.
- ⁷ Aôm têtmac ñandan kedañgac aêac su ma aômniêm ñalêlôm kêmoatiñ tôñ kêtakê aêac secanô.
- ⁸ Aôm kotoc aêacma geo kêkô aôm lañômniêmna. Aôm lañômanô ñawê kêpô aêacma sec, tañ gêc lêlômgen nañ.
- ⁹ Gebe aôm têtmac ñandan gêjac aêacma bêc samob gêngic. Aêacma jala kêtôm atan awen kêtula dambê.
- ¹⁰ Aêac amoa maten jali ñajala jagêdên 70. Ma embe anğôñ ñêngeñ, nañ oc naêndên 80. Mago jala tau ñanô gêñwapac to ñanômê ma gê su seben amboac moc gêlôb.
- ¹¹ Asa oc taê ênam aôm têtmac ñandan ñañaclai ma asa kêtêc têtmac kêbôli auc.
- ¹² Amboac tonan ôndôñ aêac gebe asa ma bêc sa ñapep gebe ma ñalêlôm êjala mêtê tokauc.
- ¹³ O Apômtau, ômu ômôênman, gobe ômoa jaêc aêac e êndên ondocgen. Taêm walô nêni sakiñwagaman.
- ¹⁴ Aôm têtmac gêwiñ tengeñña êoc aêac tôñ êtôm bêcgen, ec ôliñ êpi to têtmac ñajam êtôm ma bêc samob.
- ¹⁵ Ôkên bêc aêacma ñalêlôm ñajam êsaña e naêtôm bêc, tañ kôkôniñ aêac tôñ nañ, to êtôm jala, tañ gêñwapac kêkôm aêac auc nañ.
- ¹⁶ Ôwa nêni kolen ñam sa êndên nêni sakiñwaga ma ôwa nêni ñawasi sa êndên êsêacniñ ñapalê amboac tonan.
- ¹⁷ O Apômtau, aêacma Anôtô, nêni moasiñ mênêpi aêac. Ônam mec aêacma lemen ñakolen, biññanô, ônam mec ma lemen ñakolenman.

*

91

Tamoa Naniniñ Natau nê ajuñlabu

- ¹ Ñac tañ gê lamu Lôlôc Nataugen ma gêngôñ Naniniñ Natau nê ajuñlabu nañ,
- ² oc êsôm êndên Apômtau gebe “O ñoc lamu to ñoc laimôkê. O ñoc Anôtô, tañ taêc kêka aôm nañ.”
- ³ Gebe en taugen oc êjañgo aôm su anğa ñac-gêdib-mocwaga nê lakô ma ênam aôm sa êndên gêmac sec.
- ⁴ En oc êngandê aôm auc ña nê magê ma aôm oc ôngôñ ênê magêlabu ñajamgen. Ênê biñ ñañên kêtula lautuc to maluku.
- ⁵ Aôm oc ôtêc gêñsêga gêbêcña atom ma ôtêc sôb, tañ gêlôb gêdên ocsalôña nañ, atom amboac tonan.
- ⁶ Aôm oc ôtêc gêmac sec, tañ kêmoasac tokesecgen

* **90:17:** Anôtônê ñac Mose nê mec.

ma ônanj gesen lau gêdêḡ ocsalô nanj, êtap aôm sa atom amboac tonanḡen.

- ⁷ Lau tausen, taḡ sêwiḡ aôm nanj, embe sênaḡa, ma tausen to tausen, taḡ sêmoa kêsi lêmam anôḡaḡa nanj, embe sênaḡa nanj, mago oc êjac aôm sa.
- ⁸ Aôm taôm matamanô êpi lau kesowaga ma ôlic ḡagêjô, taḡ oc êtap êsêac sa nanj.
- ⁹ Apômtau kêtû aôm nêḡ lamu.
Aôm kôjalij Lôlôc ḡatau sa gebe êtu nêḡ laimôkê,
- ¹⁰ tec oc ôndac ḡêḡwapac atom
ma ḡêḡ sec teḡ oc êsa nêḡ bec ḡagala atom.
- ¹¹ Gebe eḡ oc êsakiḡ nê aḡela êtu aômḡa
gebe seḡop aôm aḡga nêḡ lêḡ samob.
- ¹² Êsêac oc sêsip aôm sa ḡa lemeḡ
gebe amkaiḡ êndiḡ êpi poc atom.
- ¹³ Aôm oc ôsêlêḡ ôḡḡêli lewe to moac.
Aôm oc ôka lewe to moactêna popoc.
- ¹⁴ Anôtô kêsôm gebe “Aê oc janam lau, taḡ sêsap aê tôḡ totêntac ḡêwiḡenḡ nanj sa
ma japiḡ êsêac, taḡ sêjala ḡoc ḡaê nanj auc.
- ¹⁵ Êndêḡ taḡ aweḡ ênac aê, oc jakêḡ taḡoc êsêac. Êndêḡ taḡ sêḡḡôḡ naeo, oc jamoa jawiḡ
êsêac
ma janam êsêac kêsi to jatoc êsêac sa.
- ¹⁶ Aê oc jakêḡ êsêac sêmoa mateḡ jali ḡêḡenḡ
ma jatôc ḡoc moasiḡ êndêḡ êsêac sêlic.”

92

Wê lambiḡḡa

- ¹ Tanam danḡe Apômtau kêtû ḡêḡ ḡanô mataêjam.
O Lôlôc ḡatau, aêac alanem nêḡ ḡaê.
- ² Êndêḡ bêbêcḡenḡ samob aêac asôm nêḡ têḡntac ḡêwiḡ teḡenḡḡa lasê
ma êndêḡ êmbêc akêḡ nêḡ biḡ ḡaḡêḡ ḡawae.
- ³ Apip ḡêḡ wêḡa ḡagam lemelu ma anac kaliḡḡwaḡsêga êtaḡ
ma anac ḡêḡ wêḡa ḡagêdô amboac tonanḡenḡ.
- ⁴ Gebe aôm Apômtau ḡôḡôm nêḡ ḡêḡ ḡajam e kêmoasiḡ aêḡoc ḡalêlôm,
tec ḡajam wê ma katuc samuc nêḡ lêmam ḡakôm.
- ⁵ O Apômtau, aôm nêḡ kôm ḡanô kapôêḡanô.
Aôm taêḡ ḡêjam biḡ samob kêsêp lêlôm e jakôkip sa.
- ⁶ ḡac taḡ nê kauc masi nanj, oc êjala ḡêḡ tonanḡ ḡai atomanô.
Ma ḡac meloc oc êjala ḡam sapu.
- ⁷ Lau taḡ sêkac tauḡ su aḡga Anôtônê nanj, têtôm ḡêḡwaḡ ḡamêdôb wakuc ḡajam, ma lau
samob, taḡ sêḡôm sec nanj, têtôm ka ḡaola kêsa,
mago oc sêmoa atom, sênaḡa samucḡenḡ.
- ⁸ Ma aôm Apômtau oc ôḡḡôḡ nêḡ lêpôḡ, taḡ kêkô lôlôcḡa nanj,
endeḡ tōḡenḡ.
- ⁹ O Apômtau, aôm nêḡ ḡacjo oc sênaḡa biḡḡanô. Nêḡ ḡacjo oc sênaḡa biḡḡanôḡoc.
Aôm oc onseḡ lau samob, taḡ sêḡôm sec nanj, popoc êliḡ-êliḡ.

- 10 Aôm gôgôm aê ôlic walô kêsa amboac bôc bulimakao kapoac ñaclai tej.
Aôm goeñ oso aê ña gêñ têtac ñajamña.
- 11 Aê galic sêku ñoc ñacjo tulu
ma ganô lau sec sêwakic.
- 12 Lau gêdêñ sêpoa sêpi amboac nip
ma têtû baliñ kêtôm kaseda Lebanonña.
- 13 Êsêac têtôm ka, tañ sêsê kêsêp Apômtaunê andu nañ.
Êsêacnêñ ñaola gêjac lêtêñ anğa aêacnêñ Anôtônê malaclun.
- 14 Êsêac sêjam ñanô gêdêñ tañ môdê kêpi êsêac nañ.
Nêñ ñatêkwi taêsam ma ñalaun ñawawa lanğwageñ.
- 15 Biñ tonañ gêwa sa gebe Anôtô eñ ñac ñañêñ
ma biñ keso tej gêc ñoc lamu atom.
- *

93

Anôtô kêtû kin

- 1 Apômtau kêtû kin. Eñ kêsô ñawasi kinña kêtû nê ñakwê. Apômtau gêjam gêlôn sa ma
kajandiñ ñaclai kêtû nê ômbinğap.
Ñac tau gedeñ nom tôn ñajaña gebe wiwic atom.
- 2 Aômnêm lêpôn kêkô ñajaña kwananğeñ gêdêñ andanğeñ ma ñapañ.
Aôm gômoa gêdêñ têm kêsa atomğeñ.
- 3 O Apômtau, bu ñasamac kêsa, ñasamac kêsa e ñadindiñ ñanô.
Ñasamac kêsa e gamêñ gêôn-gêôn
- 4 Apômtau lólôcña kêtû ñatau ñajaña, eñ kêlêlêc bu ñasamac kapôêñ ñadindiñ.
Kêlêlêc gwêc, tañ kêgasim ñatêna nañ su.
- 5 Biñ tañ aôm gôwa sa nañ, ñañêñ to biññanô.
O Apômtau, ñamalac tetoc nêm andu sa gebe gamêñ dabun ma sêngôm enden tønğeñ
açgomman.

94

Anôtô kêtû lau samob nêñ mêtôcwaga

- 1 O Apômtau, aôm kôkac kamocğôc ñatau.
Kamocğôc ñaAnôtô mênô lasê.
- 2 Aôm tañ kômêtôc lau nomña nêñ biñ nañ, ôndi saman.
Ôkêñ ñagêjô êndêñ lau, tañ tetoc taun sa nañ.
- 3 Secwaga tetoc taun sa
ma ôliñ kêpi kêtû nêñ secña e êndêñ ondocğeñ.
- 4 Êsêac sêsôm biñ alôb-alôb e awenôpic mênğêbôc lanğwageñ.
Secwaga samob sêkêli taun ñanô.
- 5 O Apômtau, êsêac sêka nêm lau popoc.
Êsêac sêkônin nêm gênğlênsêm tôn.
- 6 Êsêac sêgin awêtuc to mosêbu êndu
ma sêjac lau jaba, tañ sêmoa aêacma gamêñ nañ êndu.
- 7 Êsêac sêsôm gebe “Anôtô oc êlic sapu.

* 92:15: Wê Sabatña.

Jakobnê Anôtô kêpuc mata tôñ aêac atom.”

- ⁸ Amac lau meloc, tañ amoa lau ñalêlôm nañ, nêñ kauc êsa acgomman.
Ma amac lau gêbôc oc êndên ondoc acgom, go ajala biñ ñam.
- ⁹ Ñac tau, tañ kêkên aêac tañensuñ kêsap tôñ nañ, oc êñô biñ atom me.
Ma ñac tau, tañ kêkên aêac matenânô nañ, oc êlic gamên teñ sapu me.
- ¹⁰ Ñac tau, tañ gêwa ñamalacnên kauc sa to gêjam gôlinj tentenlatu samob nañ,
oc êkên ñagêjô atom me.
- ¹¹ Apômtau tec kêjala biñ, tañ ñamalac taên gêjam gêc nêñ ñalêlôm nañ, e jakêkip sa,
mago êsêac taunj têtôm awenjaô ñaôma.
- ¹² O Apômtau, aê aoc êôc ñac, tañ aôm gôjam gôlinj en nañ,
to aoc êôc ñac, tañ aôm gôwa nêñ biñsu sa gêdên en nañ.
- ¹³ Aôm gobe ômbôc gênwapac auc êndên en,
ôñgôm ômoa e êndên bêc, tañ sêkwê sê gebe ñac alôb-alôb êsêp êna nañ.
- ¹⁴ Apômtau oc êtiñ nê lau su atom
ma oc êwi nê gênlênsêm siñ atom.
- ¹⁵ Biñgêdên oc êwaka tau sa aña gamên mêtôcña êtiam
ma lau gêdên oc sêpuc biñgêdên tau tôñ.
- ¹⁶ Asa oc êpuc aê tôñ êndên lau secwaga.
Asa oc êkô êwiñ aê êndên lau alôb-alôb.
- ¹⁷ Apômtau embe ênam aê sa atom,
oc ñoc katuc wanêcgen naêmoa nê gamên ñañên su.
- ¹⁸ Gêdên tañ katêc tauc gebe janac tauc êndu nañ,
nêñ têmtac gêwiñ tengeña kêpuc aê tôñ, o Apômtau.
- ¹⁹ Gêdên tañ gênwapac gêjam ñoc ñalêlôm auc nañ,
aôm gôjam malô aê e gôgôm aê têtac ñajam kêsa kêtiam.
- ²⁰ Lau sêmêtôc biñ kesowaga to êsêac, tañ sêjam biñsu ñamata ôkwi-ôkwi nañ,
oc sêwê kainj aôm me.
- ²¹ Lau tonañ sêkac taun sa gebe sêkic ñac gêdên nê biñ
ma sêmêtôc lau, tañ nêñ biñ masi samucgen nañ, gebe sêmac êndu.
- ²² Mago Apômtau tec kêtú ñoc tuntêna ñajaña sec.
Ñoc Anôtô kêtú ñoc poc, tañ gaê lamu nañ.
- ²³ Enj oc êkên ñagêjô êndên êsêac êtôm nêñ biñ alôb-alôb ma ensenj êsêac taunj êtu nêñ secña.
Biññanô, Apômtau aêacnên Anôtô, oc ensenj êsêac su.

95

Talambij Anôtô to tanam sakinj enj ñawê

- ¹ Amên, talambij Apômtau.
Lasê êtañ to têtac ñajam êndên aêacnên moasiñmôkê.
- ² Aêac todañgegen dandên enj tawac takô enj lañônêm.
Tanam wê lambiñña toaligenj.
- ³ Gebe Apômtau enj Anôtô kapôên.
Enj kêtú anôtôi samob nêñ kiñsêga.
- ⁴ Enj gêjam gôlinj nom ñakêlêndin
to lôc ñatêpôê samob.
- ⁵ Enj kêtú-gwêc ñatau gebe enj kêkên.
Enj kêtú masañm ñatau gebe enj kêlêsob ña lêma.

- 6 Amêḡ, tawec ma tateḡ mec êndêḡ eḡ.
 Tapôḡ aenḡduc êndêḡ Apôḡmtau, taḡ kêkêḡ aêac naḡ,
 7 gebe eḡ kêtu aêacnêḡ Anôḡtô ma aêac tatu ênê lau, taḡ eḡ gejob naḡ, ma domba, taḡ eḡ
 gêjam gôliḡ naḡ.
 Ojae, êndêḡ ocsalô tonec akêḡ taḡnem eḡ awamaḡ.
 8 “Anḡôm nêḡ ḡalêlôm ḡadani asa êtôm sêgôm aḡḡa Meriba,
 ma êtôm sêgôm gêdêḡ bêc sêmoa gamêḡ sawa Masaḡa naḡ atom.
 9 Gêdêḡ tonaaḡ Tamemi sêsaê aê.
 Aê gagôm ḡoc gêḡ ḡagêdô êsêac tauḡ sêlicgac, mago sêsaê aê.
 10 Gôlôac tonaaḡ sêgôm aê têtac kêbôli auc kêtôm jala 40 ma aê kasôm gebe’ Êsêac lau tonaaḡ
 nêḡ kauc kêlêsa ḡapaḡ
 ma êsêac sêkô tauḡ auc gêdêḡ aêḡoc lêḡ.’
 11 Amboac tonaaḡ têtac ḡandaḡ ma katôc lemoc kêtu tôḡ gebe
 ‘Êsêac oc sêso aêḡoc gamêḡ sêniḡ awenḡḡa atomanô.’ ”

96

Wê lambiḡḡa

- 1 Aḡḡa wê wakuc êḡi Apomtau.
 Amac lau gamêḡ samobḡa, aḡḡa wê êḡi Apôḡmtau.
 2 Aḡḡa wê êḡi Apôḡmtau ma awem êoc ênê ḡaê.
 Asôm ênê moasiḡ ḡawae lasê êtôm bêc to elenḡeḡ.
 3 Asôm ênê ḡawasi lasê êndêḡ tentenḡlatu
 to ênê gêḡsêga êndêḡ lau nomḡa samob.
 4 Apôḡmtau eḡ ḡac kapôêḡ, amboac tonaaḡ samob awenḡ êoc eḡ.
 Tatêc eḡ êlêlêc anôḡtôi samob su.
 5 Gebe tentenḡlatu nêḡ anôḡtôi samob gwamḡeḡ.
 Apomtau taugenḡ tec kêkêḡ undambê.
 6 Wae to ḡawasi kiḡḡa kêkôm eḡ auc.
 ḡaclai to ḡawasi gêjam ênê gamêḡ dabuḡ auc.
 7 O lau samuc nêḡ gôlôac, atoc Apôḡmtau sa.
 Atoc Apôḡmtaunê ḡawasi to ḡaclai sa.
 8 Atoc Apôḡmtaunê ḡaê towae sa.
 Asô ênê malacluḡ ana ma ansuḡ da êndêḡ eḡ.
 9 Au taôm anêc Apôḡmtau laḡônêḡ togêlôḡ dabuḡeḡ.
 Nom ḡagamêḡ samob, atênêḡ êtu eḡḡa.
 10 Asôm biḡ tonec lasê êndêḡ lau samuc gebe “Apôḡmtau katu kiḡ.
 Eḡ kêsuḡ nom ḡam tôḡ ḡajaḡa gebe kôjô-kôjô atom. Eḡ oc êmêtôc tentenḡlatunêḡ biḡ
 naêndêḡeḡ.”
 11 Undambê atu samuc ma nom têtac wapi,
 gwêc tau to gêḡ mateḡ jali samob, taḡ sêmoa ḡalêlôm naḡ, ḡadindiḡ êsa.
 12 Kôm to gêḡ kômḡa samob sênam lasê.
 Ka salenḡtênaḡa samob sêmôêc toaligenḡ.
 13 Sêkô Apôḡmtau laḡônêḡḡa gebe eḡ oc êmêḡ.
 Biḡḡanô, eḡ oc amêḡ gebe êmêtôc nom.
 Eḡ oc amêtôc gamêḡ samob ḡa biḡgêdêḡ
 to tentenḡlatu ḡa nê biḡ ḡaḡêḡ.

97

Anôtô enj gôlijsêga

- ¹ Apômtau kêtû kin. Nom tau ênam lasê toôndugen.
Nuc samob, atu samuc.
- ² Tao ñamajanj kékwa enj auc.
Binjêdênj to binj katô kêtû ênê lêpônj ñanombanj.
- ³ Ja anjga ênê gêmunj-gêmunjgenj.
Ja kêdanjgac ênê ñacjo su sêjanja.
- ⁴ Ênê ôsic kêpô nom
ma lau, tanj sêngônj nom nanj, sêlic e têtakê.
- ⁵ Apômtau gêgôm lôc gêwê e kêtôm lêp
gebe enj kêtû lau nomña samob nênj Apômtau.
- ⁶ Undambê sêwaka ênê binjêdênj sa
ma tentenlatu samob sêlic ênê ñawasi.
- ⁷ Lau samob, tanj sêjam sakinj gwam to tetoc tauñ sa kêtû nênj gwamña nanj, oc sêkô
tomajenjenj.
Anôtôi samob sêu tauñ sêc enj lanjônêmña.
- ⁸ Sion gênô e têtac ñajam ma Juda latunjo awenj gêôc toôndugenj
kêtû aôm Apômtau, kômêtôc binjña.
- ⁹ Gebe aôm, Apômtau, kôtu nom samuc ñatau towae.
Aôm kôlêlêc anôtôi samob ñêjenjenj su.
- ¹⁰ Apômtau têtac gêwinj lau, tanj sêkênj kisa êndênj sec nanj.
Enj tau gejob nê lau mansanj katuñ ma kêjanjo êsêac su anjga lau geo nênj lemenj.
- ¹¹ ñawê kêsa gebe êpô lau gêdênj
ma têtac ñajam kêpi êsêac, tanj nênj ñalêlôm ñanjênj nanj.
- ¹² Amac lau gêdênj atu samuc Apômtaunja
ma anam danje enj.

98

Anôtô kêtû nom samucgenj ñagôlinjwaga

- ¹ Apuc wê wakuc tenj sa êndênj Apômtau
gebe enj gêgôm gêñsêga.
Ênê lêma anôña
to ñaclai dabunj kêku nê ñacjo tulu.
- ² Apômtau kêsôm enj kêku ñacjo tulu ñawae lasê.
Enj geoc nê binjêdênj lasê gêdênj tentenlatu samob.
- ³ Enj taê gêjam nê têtac gêwinj tenjenña to binj ñanjênj,
tanj gêjac mata gêdênj gôlôac Israel nanj.
- ⁴ Lau gamênj samobña awem êôc Apômtau toôndugenj.
Anam lasê to apuc wê lambinña sa.
- ⁵ Anjgôm gênj wênja êtanj gebe êngôm Apômtaunê wae êsa.
Anjgôm ña gênj wênja ma apuc wê tau sa.
- ⁶ Anac dauc to posauno êtanj.
Awem êôc kinj Apômtau toôndugenj.
- ⁷ Gwêc to ñagênj samob, tanj gelec-gelecgenj sêmoa ñalêlôm nanj, ñadindinj êsa
ma lau samob, tanj sêngônj nom auc nanj, amboac tonanjenj.

- ⁸ Bu kapôên ñasamac, amakop lemem.
Lôc samob sêkêli tauñ sêpi-sêpigen sêkô Anôtô lanjôgen.
⁹ Sêngôm êndên Apômtau gebe enj oc mênêmêtôc ñamalac nomña nêñ biñ.
Enj oc êmêtôc lau samob, tanj sêngôn nom auc nanj, ña biñgêdên ma biñkatô.

99

Anôtô enj kinj towae

- ¹ Apômtau kêtû kinj. Tenteñlatu têtênêp tauñ êndu-êndu.
Nê lêpônj kêkô kerub nêñ magê ñaô e nom kôjô-kôjôgenj.
² Apômtau kêtû ñac kapôên anja Sion.
Enj ñatau kêlêlêc tenteñlatu samob su.
³ Lau samob sêlambinj ênê ñaê towae to ñaclai kainj tenj
gebe enj ñac dabunj.
⁴ O kinj tonjaclai,
aôm têtmtac gêwinj biñgêdên.
Aôm kôwaka ñagôlinj gêdên sa
ma kômêtôc biñ kêtû katô anja Jakobnê.
⁵ Atoc Apômtau, aêacnêñ Anôtô sa
ma au taôm naanêc taonj, tanj akainj kêka tôñ nanj, gebe enj ñac dabunj.
⁶ Mose agêc Aron têtû ênê dabunwaga, ma Samuel gêmoa gêwinj êsêac, tanj awenj gêôc ênê
ñâê nanj.
Êsêac awenj gêjac enj, tec enj kêkênj tanja êsêac.
⁷ Enj gêmoa tao ñalêlôm ma kêsôm biñ gêdênj êsêac.
Êsêac sêmasanj ênê biñsu to biñ, tanj enj kêjatu gêdênj êsêac nanj.
⁸ O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôkênj tanjam êsêac.
Aôm Anôtô kôsuc êsêacnêñ biñ ôkwi ma gôjac êsêac kêtû sêgôm kesonja.
⁹ Atoc aêacnêñ Apômtau Anôtô sa ma au taôm naanêc ênê lôc dabunj ñalabu
gebe aêacnêñ Apômtau Anôtô enj ñac dabunjoc.

100

Wê lambinña

- ¹ Amac lau gamênj samobña, lasê êtanj totêmtac ñajam êndênj
² Apômtau. Anam sakinj Apômtau toôlim êpigenj.
Mênjakô enj lanjônêm toôndugenj.
³ Ajala Apômtau gebe enj Anôtô.
Enj kêkênj aêac tec tatu ênê gêñ. Aêac tatu ênê lau to tonj, tanj enj gejob nanj.
⁴ Awê asô ênê sacgêdô ana todanje ma asô ênê lôm dabunj ñamalaclunj toôndugenj.
Anam danje enj to awem êôc ênê ñaê.
⁵ Gebe Apômtau enj ñac gabêjam, ênê moasinj oc ênêc tenjenj
ma ênê biñ ñanênj ênêc tenjenj to tenjenj.
*

101

Kinj gêjac mata biñ

* **100:5:** Pesalem danjenja tenj.

- 1 Aê gabe janğa wê api moasin to binğêdêñ.
O Apômtau, aê gabe janam wê êndêñ aômgen.
- 2 Aê gabe jasa lau lanğonên sawa nêñ lên
Aôm oc ôndêñ aê ômôêñ êndêñ ondoc.
- Aê gabe janğon ɲoc andulêlôm
tonoc ɲalêlôm ɲawagen.
- 3 Aê gabe matoc êndin
gên eso atom.
Aê jakên kisa êndêñ êsêac, tañ sêkac taun su anğa Anôtônê.
Bin amboac tonan etap aê sa atom.
- 4 ɲalêlôm keso ênac jaê aê.
Aê gabe janam kauc gên sec.
- 5 Aê gabe jansen lau,
tañ sêgolin bin sacgen kêpi nêñ lau sackapoa gêdô gêdêñ taun nan.
Lau tenbeñ angen ma êsêac, tañ nêñ ɲalêlôm kêkian tauboa nan,
galic êsêac keso ɲoc ɲalêlôm.
- 6 Matoc gê lau, tañ sêgôm nêñ gên ɲanêngen nan,
gebe sêmoa sêwin aê.
Lau tolanğonên sawa
oc sênam sakin aê.
- 7 ɲac ten embe ênam bin dansan ɲa lêmagen
oc êngon ɲoc andu atom.
Matoc geso lau,
tañ sêsôm bin dansan sêmoa nan.
- 8 Lau samob, tañ sêgôm bin alôb-alôb nan,
jansen êsêac su anğa gamên tonec êtôm bêcgen.
Ma lau samob, tañ sêgôm sec nan,
oc jansen êlin-êlin anğa Apômtaunê malac.
*

102

ɲac matac tonê ɲalêlôm ɲawapac nê mec

- 1 O Apômtau, ôkên tañam ɲoc mec
ma ôkên ɲoc tañiboa e wacdingen aôm.
- 2 Êtôm ɲasawa, tañ ɲoc ɲalêlôm ɲatutuc nan,
ônсан lanğomanô auc êndêñ aê atom.
Wê tañam aê.
Êtôm ɲasawa, tañ jamôêc nan, ôkên tañam aê ɲagaôgen.
- 3 Ojae, ɲoc bêc gêon sa katôm jadaun
ma ɲoc ɲatêkwa ɲandan kêtôm ja gen gêmoa ɲalêlôm.
- 4 Aênoc ɲalêlôm kêsêlic e kêtu masê amboac gêgwan
ma gêgôm aê e kalin tauc sin ma gaen gên atom.
- 5 Kasê aoc jamêc-jamêc
e ɲoc ɲamêsôm gedec ɲatêkwa.
- 6 Aê katôm moc gwêcɲa, mago jagamoa gamên sawa.

* **101:8:** Dawidnê pesalem ten.

Aê katôm mocki gêmoa gamêḡ gasaḡ.

⁷ Aê gabe janêc bêc e gagôm jageo ma katanḡ tauc.

Aê katôm moc ḡnanô kêsu tagaḡ, taḡ gêḡḡḡḡ nipaḡ.

⁸ ḡnoc ḡnacjo sêsu aê susu kêtôm bêcgeḡ.

Êsêac taḡ sêkêli taunḡ kêtu aêḡa naḡ, sêpuc boageḡ gebe aê janaḡamaḡ.

⁹ Ojae, aê gaenḡ wao kêtu ḡnoc mogoc

ma gabe janôm gêḡ, naḡ ganôm matocsulu toôḡ-toôḡ

¹⁰ kêtu aôm têtmac ḡandaḡ to nêḡ ḡalêlôm kêmoatiḡ tôḡḡa

gebe aôm ḡôc aê sa ma kôḡôndiḡ aê.

¹¹ Aêḡnoc bêc kêtôm katuḡ kêtu baliḡ.

Ojae, aêḡa kamêliḡ amboac ḡêḡwaḡḡoc.

¹² Mago aôm Apômtau, tec kôtu kiḡ ḡôḡḡḡḡ nêḡ lêpôḡ gedenḡ tôḡḡenḡ

ma ḡôlôac to ḡôlôac tetoc aôm nêḡ ḡaê sa.

¹³ Aôm oc ôndi ma taêm walô Sion gebe ḡanoc aôm taêm walôḡa kêdabiḡḡac.

ḡanoc tau mêḡkêsa su.

¹⁴ Aôm nêḡ sakiḡwaga têtmac ḡêwiḡ Sion tau ḡaalê

ma nêḡ ḡalêlôm kêmoatiḡ tôḡ kêtu gamêḡ tau ketocḡa.

¹⁵ Ec lau samuc oc têtêc Apômtaunê ḡaê

ma kiḡ nomḡa samob têtêc nêḡ ḡawasi.

¹⁶ Biḡḡanô, Apômtau oc êkwê Sion sa êtiam.

Enḡ oc eoc tau lasê tonê ḡawasi.

¹⁷ Enḡ oc êkac laḡôanô ôkwi êndêḡ lau, taḡ sêjac kapoac êsêac naḡ, nêḡ mec

ma êmbôc taḡasuḡ auc êndêḡ êsêacnêḡ taḡiboa atom.

¹⁸ Biḡ tonanḡ ḡai teto ênêc e lau wakuc sêlic

gebe lau, taḡ tenenḡi sêkôc êsêac su atomgeḡ naḡ, awenḡ êôc Apômtau.

¹⁹ Gebe enḡ ḡêjam tuc aḡa nê lôlôc dabuḡ

gebe Apômtau kêtuc kêniḡ aḡa undambê kêsêp nom ḡêmêḡ

²⁰ gebe êkêḡ taḡa êndêḡ lau kapoacwalôḡa nêḡ olinḡ

ma êḡḡamboac lau, taḡ têttau lau ḡêbac naḡ, su sêmoa matenḡ jali.

²¹ Gebe sêsôm Apômtaunê ḡaê lasê aḡa Sion

ma nê wae aḡa Jerusalem.

²² Sêḡḡôm êndêḡ taḡ tentenḡlatu sêkac taunḡ sa naḡ,

ma kiḡnêḡ lau sebe sênam sakiḡ êndêḡ Apômtau amboac tonanḡ.

²³ Aê kasa ḡnoc lêḡ gamoa e enḡ ḡêḡôm aêḡnoc ḡaclai kêtu ḡolonḡ.

Enḡ ḡêjam aêḡnoc bêc ḡaḡḡḡḡ matoc jaliḡa su kêtu dambê,

²⁴ e galoc katanḡ gebe “ḡnoc Anôtô, ôkaja aêḡa êndêḡ ḡnoc bêc ḡaluḡḡenḡ atom

gebe aôm kôtu têt tengeḡ to tengeḡ ḡatau.”

²⁵ Andanḡenḡ tauanô ḡôjac m nom

ma undambê kêtu lêḡmam ḡakôm.

²⁶ Geḡ tonanḡ ḡai oc sênaḡa ma aôm oc ḡacgeḡ ômoa.

ḡêḡ tonanḡ ḡai samob oc têttau manê amboac ḡakwê.

Aôm oc ôjô ḡêḡ tau êtôm tajô ḡakwê

ma aôm oc ônam ḡêḡ tau tonanḡ ôkwigeḡ.

²⁷ Mago aôm ômoa amboac ḡômoa endenḡ tôḡḡenḡ

ma nêḡ jala oc ḡatêku êsu atom.

- 28 Aômnêm sakinwaga nêj latuñi oc tec sêmoa nêj ôlin ñajamgen
 ma nêj gôlôac oc sêmoa aôm lanjômnêmña ñapañ.
 * lêna tau êndu-êndu nan, nê tanjboa gêdêñ Apômtau kêtú nê kwalecña.

103

Talambij Apômtaunê moasiñ

- 1 O katuc tau, ôlanem Apômtau
 ma aêñoc ñalêlôm samucgen, êlanem ênê ñaê dabun.
 2 O katuc tau, ôlanem Apômtau
 ma ôlin ênê moasiñ samob, tanj gêjam aôm sa nan, siñ atom.
 3 Gebe enj tec kêsuc aômnêm biñ samob ôkwi
 to gêgôm aômnêm gêmac samob ñajam kêsa.
 4 Enj gêjam aôm kêsi anja sec
 ma kêkêñ têtac gêwiñ tenjenña to taê walô kêtú sunsunj gêdêñ aôm.
 5 Aôm gôngônj ênê moasiñ ñaô kêtôm têm gômoa nomña.
 Amboac tonanj tec gômoa ôlim matac kôtôm momboanj.
 6 Apômtau kêwaka biñgêdêñ sa
 to kêwaka lau samob, tanj kêkôninj êsêac tôn nan, sa amboac tonanj.
 7 Enj gêwa nê lêñ sa gêdêñ Mose
 ma Israel latuñi sêlic ênê gêñsêga.
 8 Apômtau kêtú taê walô to moasiñ ñam.
 Enj têtac ñandanj gaôgenj atom ma têtac gêwiñ tenjenña gêjam sêga.
 9 Enj oc êli biñ lanjwa sa elêmê atom
 ma ê têtac ñandanj tôn ênêc ñapañ atom.
 10 Enj gêjac aêac kêtôm nêñ sec atom
 to kêkêñ ñagêjô gêdêñ aêac kêtôm nêñ geo atom.
 11 Ênê têtac gêwiñ tenjenña gêdêñ lau, tanj têtêc enj nanj kapôêñanô,
 kêtôm ñasawa, tanj genj umbonj to nom gêñgic nanj.
 12 Ñasawa tanj enj kêkêñ genj aêac to nêñ geo gêñgic nanj,
 kêtôm ñasawa, tanj genj oc kêpi to oc kêsêp gêñgic nanj.
 13 Apômtau taê walô nê lau, tanj têtêc enj nanj,
 kêtôm tama tenj taê walô nê ñapalê.
 14 Gebe enj kêjala aêac ôlinj ñam su
 enj kêjala gebe aêac kekop ñaôma.
 15 Ñamalacnê bêc kêtôm gêgwanj
 to kêtôm ñaola, tanj kêkô obalêlôm nanj.
 16 Mu embe êsêlêñ naêpi, oc malamê eb tagenj
 e talic êtiam atom.
 17 Mago Apômtaunê têtac gêwiñ tenjenña gêdêñ lau, tanj têtêc enj nanj, gêc tenjenj to tenjenj
 ma ênê moasiñ naelom gôlôac to gôlôac.
 18 Biñ tonanj kêpi lau, tanj sêmasanj ênê poac
 to taêñ gêjam ênê biñsu gebe sêñgôm êtu tônja nanj.
 19 Apômtau kêsa nê lêpônj sa kêkô undambê.
 Enj kinj gêjam gôlinj gamêñ samob.
 20 Amac ênê anjela to ñaclaisêga, tanj akêñ tanjem ênê biñ to atu ênê jaenwaga nanj,
 alanem Apômtau.

* 102:28: Pesalem dambu tauñña kêtú lemenjenña. Ñac tanj kêpô

- 21 Amac lausij undambêña samob to ênê sakinwaga, tañ agôm ênê binjsu kêtû tônia nan,
alanem Apômtau.
- 22 Amac ênê gêñ samob, tañ kêkêñ gêc gamêñ samob, tañ eñ gêjam gôliñ nan, alanem
Apômtau.
O katuc tau, ôlanem Apômtau.

*

104

Apomtau gejob nê gêñ, tañ eñ kêkêñ nan

- 1 O katuc tau, ôlanem Apômtau. O ñoc Apômtau Anôtô, aôm ñac kapôêngoc.
Aôm kôsô ñawasi kinña to ñac lai kêtû nê m.ñakwê.
- 2 Aôm gôi taôm auc ña ñawê kêtû nê m gadê.
Aôm gôlam undambê kêtôm becobo.
- 3 Aôm gôjac nê m andu ñadembon tônia tamin bu.
Tao kêtû nê m kareta ma gôngôn mu ñamagê ñaô.
- 4 Aôm kôkêñ mu kêtû nê m jaenwaga.
Aôm kôkêñ ôsic towaô kêtû nê m sakinwaga.
- 5 Aôm kôsuj nom ñaalê kêsêp ñêngeñ gêja, tec kêkô ñajaña,
amboac tonañ oc wiwic atomanô.
- 6 Aôm kôkêñ gwêc kêkwa nom tau auc kêtôm ñakwê
ma bu tau kêpoac e kêlêlêc lôc su.
- 7 Aôm goec bin bu, tec gê su.
Aôm gôjac wapap ketañ, tec ketañ tau su gêja.
- 8 Aôm kôkêñ lôc kêpi ma gaboañ gênê kêsêp gêja
e kêtôm ñamadin, tañ aôm kôtôc nan.
- 9 Aôm kôtôc bu tau ñamadin gebe êngêli atom
gebe bu tau ênam nom samucgeñ auc êtiam atom.
- 10 Aôm kôkêñ bumata kêpulu kêsa gaboañ
ma bu tau keselen kêsa lôc ñasawageñ gêja.
- 11 Gêñ maten jali saleñña samob sênôm.
Bôcgabuñ sênôm e gêôc êsêac tônia.
- 12 Moc tañ sêmoa umbon ñalabu nan, sêjam sac sêngôn ñalêndan.
Sêjam nê wê ketañ kêsa ñalaka ñasawa.
- 13 Aôm kôkêñ kom anga nê m andu lôlôcña mênkêmalôm lôc.
Aôm gôjam kôm ñamoasin gêôc tônia.
- 14 Aôm kôkêñ gêgwan kêpi gebe bôc sênin
ma gêñ tolaun gebe ñamalac sênam ñakôm
e têtap gêñ sêninña sa anga nom
- 15 to wain gebe êngôm ñamalacnêñ ñalêlôm ñajam êsa ma niptêkwi gebe êngôm
ñamalacnêñ lanônânô sênic-sênic êsa.
- 16 Kaseda Lebanonña sênôm bu e gêôc êsêac tônia.
Ka tau Apômtaunê ka, tañ tau kêsê nan.
- 17 Moc sêjam ic sêngôn ka tau
ma boaloc gêjam sac gêngôn kêmêsic.
- 18 Lôc baliñ kêtû nonin gêbôm nêñ gamêñ

* 103:22: Dawidnê tenj.

ma mojan têkam sê lamu ñapoclabu.

- 19 Aôm kôkêñ ajôn gebe êtôc têm ñanoc.
Oc tau kêjala ñanoc naêsêñña.
- 20 Aôm kôkêñ ñakesec, tec gêbêcauc,
go gêñ saleñña samob oliñ palê êsa.
- 21 Lewe matac têtaiñ sebe sêniñ nêñ gwada,
sêjatu nêñ mo anğa Anôtônê.
- 22 Oc embe êpi, oc têtaiñ tauñ su
nasêsa tauñ sic sênêc nêñ gêsuiñ.
- 23 Go ñamalacgeñ êsa naênam nê kôm,
êñgôm nê gêñ êmoa e êmbêcauc.
- 24 O Apômtau, aômniêm kôm taêsam ñanô lasê.
Aôm kômasañ gêñ tau samob tomêtêgeñ ma aômniêm gêñ, tañ kôkêñ nañ, gêjam nom
auc.
- 25 Gwêc tau kêpoac ñatapa kêsô gedec langwagen.
Gêñ maten jali sauiñ to kapôêñ e gelec-gelecgeñ.
- 26 Wan sêsêlêñ sêmoa
ma gasu-gasu, tañ kôkêñ nañ, gêjam nê ôwê gêmoa.
- 27 Gêñ tonañ ñai samob sêôn aômgeñ
gebe aôm oc ôkêñ nêñ mo êtôm ñanocgeñ.
- 28 Aôm embe ôkêñ, oc sejon sa.
Aôm embe ôlam lêmam, oc ñanô ñajam êoc êsêac tôn.
- 29 Aôm embe ônsañ lanômanô auc, oc têtakê.
Aôm embe ôkôc êsêac awenjaô su, oc sêmac êndu ma têtû kekop êtiam.
- 30 Aôm embe ôkêñ awamjaô, oc maten jali êsa.
Aôm gôjam nom lanô ôkwi kêtû wakuc.
- 31 Apômtaunê ñawasi oc ênêc tengeñ.
Apômtau oc êtû samuc nê geñ, tañ kêkêñ nañ.
- 32 Eñ mata gê nom, tec kêkôtêñ tau.
Eñ lêma kêmoasac lôc, tec ñajadauiñ kêsa.
- 33 Aê gabe janğa wê êpi Apômtau êtôm ñoc bêc janğôn matoc jali samob.
Aê janğa wê lambiñña êndêñ ñoc Anôtô êtôm ñoc têm, tañ jamoa nañ.
- 34 Eñ êñô aêñoc wê ñajammañ
gebe Apômtau gêgôm aê têtac ñajam kêsa.
- 35 Lau secwaga sênañ anğa nom ma lau, tañ sêkac tauñ su anğa Apômtaunê nañ malenmê.

O katuc tau, ôlanem Apômtau. Aleluja.

105

Anôtô kêmoasiñ Israel ñanô

- 1 Anam dançe êndêñ Apômtau, awem ênac ênê ñaê.
Anam ênê gêñ, tañ gêgôm nañ, ñawae êsa êndêñ tentenlatu.
- 2 Anam wê êpi eñ to anam wê lambiñña êndêñ eñ.
Anam ênê gêñsêga samob ñawae êsa.
- 3 Atoc taôm sa êtû ênê ñaê dabuñña.
Êsêac tañ sesom Apômtau nañ, ôliñ êpi e tapi-tapigeñ.

- 4 Apuc Apômtau to nê ñaclai ñam.
Ansom ênê lanôanô enden tòngeñ.
- 5 Taêm ênam ênê gêñsêga, tañ en gêgôm nañ.
Taêm ênam ênê gêñtalô to biñ, tañ awasun kêmêtôc nañ.
- 6 Ênê sakinwaga Abraham nê latui amac.
Jakobnê latui tec kêjaliñ amac sa.
- 7 En Apômtau, aêacnêñ Anôtô.
En nom samucgeñ ñatau.
- 8 En taê gêjam nê poac geden tòngeñ.
En taê gêjam nê biñ, tañ gêjac mata kêpi gôlôac to gôlôac ñêngeñ su nañ.
- 9 En taê gêjam poac, tañ kêmoatin gêdên Abraham nañ,
ma biñ, tañ kêtôc lêma gêdên Isak ma kêsôm kêtú tòngeñ nañ.
- 10 Biñ tonan en kêsôm kêtú tòngeñ gebe êtu Jakobnê biñsu
ma kêtú Israelnê poac ênêc tengeñña.
- 11 Gêdên tañ en kêsôm gebe “Aê gabe jakên gamên Kanaan êndên aôm,
nom tañ gajac sam kêtú aômnêm gêñlênsêm nañ.”
- 12 Gêdên tañ êsêac lau luagêcgeñ sêmoa nañ,
amboac lau jaba anga gamên tau.
- 13 Êsêac anga lau ten jaselom lau ten
ma anga gamên ten jasêpi gamên ten.
- 14 Ma en gêlôc gebe lau ten sêkônin êsêac tòngeñ atom
ma gec biñ kin ñagêdô kêtú êsêacña.
- 15 En kêsôm gebe” Amosac ñoc lau, tañ gaen oso êsêac nañ atom
ma atu kasec aênoc propete atom.”
- 16 Gêdên tañ Apômtau kêsakin tóbôm kêsa nêñ gamên
ma gebe enen ñamalac ôlin ñasenen mo samob su nañ,
- 17 en kêsakin ñac ten nê ñaê Josep gêmun êsêac,
tañ lau ten sêjam ôli en amboac gêñôma ten nañ.
- 18 Sêkapiñ ênê akain tòngeñ ña ka
ma sêsô en gêsutêkwa tòngeñ ña kapoacwalô.
- 19 En gêmoa amboac tonan e biñ, tañ kêsôm lasê nañ ñanô kêsa,
go Anôtônê biñ kêwaka en sa.
- 20 Gocgo kin kêkên lau jasêgaboac en su.
Ñac tañ gêjam gôlin lau jaba taêsam nañ, kêlêwan en jagêmoa nê taunja.
- 21 Ñac tau kêkên en kêtú ênê andu ñatau
ma gêjam gôlin ênê waba samob.
- 22 Kêkên en gebe ênam gôlin ênê kasêga êtôm nê ñalêlôm taê gêjam
ma êndên mêtê êndên ñac tau nê gôlinwaga towae.
- 23 Go Israel gêja Aiguptu.
Ma Jakob gêngôn gamên tonan kêtú wakac.
- 24 Gêdên tonan Apômtau kêsun nê lau sa e têtú taêsam.
Kêsun êsêac sa têtú dani sêlêlêc nêñ ñacjo, tañ sêlêsu êsêacña nañ.
- 25 Go gêjam lau Aiguptu nêñ ñalêlôm ôkwi e sêkên kisa gêdên nê lau
ma sêgôm Anôtônê sakinwaga kwalec.
- 26 Tec kêkên nê sakinwaga Mose

- agêc Aron, tañ kêjaliñ eñ sa nañ.
- 27 Nañ ulu tonañ sêgôm ênê gêntalô anğa lau tau nêñ
ma sêgôm gênsêga anğa lau Aiguptu nêñ gamêñ.
- 28 Eñ kêkêñ gêsunbôm to gêgôm gamêñ nakanuc kêsâ,
mago êsêac sêkêñ tañeñ ênê biñ atom.
- 29 Eñ gêjam êsêacnêñ bu ôkwi kêtû dec
ma kêkêñ êsêacnêñ i sêmac êndu.
- 30 Eñ kêkêñ ôpôac seola gamêñ auc
e sêsô nêñ kiñ nê balêm njalêlôm sêja.
- 31 Eñ kêjatu ma danğuc topom-topom Aleluja. sêmêñ.
Kawan sêjam êsêacnêñ gamêñ samob auc.
- 32 Eñ kêkêñ kompoc kêtuc êsêac
ma ôsic kêkac kêpô gamêñ gêjô kom su.
- 33 Kom tau gêjac êsêacnêñ aiñ to jambô
ma gêjac êsêacnêñ gamêñ naka popoc.
- 34 Eñ kêjatu ma wagô sêmêñ.
Wagô wakuc taêsam njalêlêma atom.
- 35 Gêñ tonañ nאי señ gamêñ tonañ nğeñ tolaun samob
ma señ êsêacnêñ kôm nanô su.
- 36 Go gêjac lau nêñ nğcmêc samob êndu anğa nêñ gamêñ,
gêjac êsêacnêñ lau matac nğmêcgoc.
- 37 Ma kêkêñ nê lau sêwê tosilber ma goldgen sêja.
Ma ênê lau tau nêñ teñ kêsêlêñ gêbôc-gêbôc atom.
- 38 Aiguptu sêlic êsêac sêc sêja, gocgo nêñ njalêlôm kêlêwan tau
gebe têtêc êsêac nanô.
- 39 Eñ kêkêñ tao teñ kêgadê êsêac
ma jawaô gebe êpô êsêac êndêñ êmbêc.
- 40 Êsêac teten, go eñ kêkêñ kêmbico sêmêñ
ma kêpuc êsêac tônia nğ mo kêsêp anğa undambê.
- 41 Eñ gêga poc kêkôc ma bu kasa
e keselen kêsâ gamêñ sawa kêtôm bu kapôêñ
- 42 gebe eñ taê gêjam nê poac dabun.
Eñ taê gêjam nê sakinwaga Abraham.
- 43 Amboac tonañ eñ gêwê nê lau sêsa sêja.
Ma êsêac sêjam wê totêntac nğjamgen.
- 44 Eñ kêkêñ lau samuc nêñ gamêñ gêdêñ êsêac
ma êsêac sêwê kain lau tau nêñ awa to waba kêtû nêñ gêñ
- 45 gebe êsêac sêmansañ ênê biñsu
ma sêngôm biñ, tañ eñ kêjatu nañ, êtu tônia.

Aleluja.

106

Anôtô kêmoasiñ nê lau

¹ Aleluja.

Anam danğe êndêñ Apômtau gebe eñ gabêjam.

Ênê moasiñ oc ênêc teñgen biñnanôgoc.

² Asa kêtôm gebe êsôm Apômtaunê gêsêga lasê tomalagen

ma asa oc êngôm ênê wae êsa naêtôm.

³ Aê aoc êoc êsêac, tañ sêsap bingêdên tônia
ma sêmasañ bingêdên gedên tôngên nan.

⁴ O Apômtau, taêm ênam aê êtôm, tañ taêm walô nêlôu nan.

Mênônâm aê aoc sumañ

⁵ gebe jalic lau, tañ kôjalij êsêac sa nan, sêmoa nêñ njajam ma êmoasinj ñoc njalêlôm
gebe têtac njajam êsa êtu nêlôu têtac njajamña ma jamoa ôlic êpigenj êtu nêlôu
gênlênsêmña.

⁶ Aêac to ma mimi agôm secgoc.

Aêac agôm keso to geogoc.

⁷ Ma mimi sêmoa Aiguptu ma tetoc aômniêm gênjsêga sa atom, ac taên gêjam nêlôu moasinj,
tañ gêjam êsêac auc nan atom.

Êsêac gêsuntêkwa njatonj kêsa gêdênj Lôlôc Njatau anja Gwêckoc,

⁸ mago enj gêjam êsêac sa kêtô nê njênja
gebe êwaka nê njac lai sa njamalac sêlic.

⁹ Enj kêsaic binj kêpi Gwêckoc e njakelenj kêsa.

Enj gêwê nê lau sêsêlênj selom njamakenj amboac sêmoa gamênj njakelenj.

¹⁰ Enj gêgôm gênj tonanj gêjam êsêac kêsi anja lau, tañ sêjanda êsêac nanj lemenj
ma kêjanjo êsêac su anja nêñ njacjo nêñ njac lai.

¹¹ Njademom kêsinj lau, tañ sêlêsu êsêac nanj auc
e njanô kêsuj tenj kêsêp sinj sawa atom.

¹² Gêdênj tonanj sêkênj gêwinj ênê binj
ma sêjam wê lambinja kêpi enj.

¹³ Mago êsêac sêlinj ênê gênjsêga sinj sebenj
ma sesenj ênê gôlinj popoc.

¹⁴ Êsêac sêkênj gêwinj nêñ njalêlôm njakalac anja gamênj sawa
ma sêsaê Anôtô anja gamênj njagêlênj.

¹⁵ Tec enj kêkênj gênj, tañ êsêac têtanj nanj,
mago kêkênj gêmec sec gesenj êsêac.

¹⁶ Anja gamênj becña êsêac sêjam lêmunj Mose
ma sêgôm Anôtônê dabunwaga Aron amboac tonanjenj.

¹⁷ Tec nom gênjac ma kêdangônj Datan
ma kêmakop tonj Abiramña auc.

¹⁸ Ja kêsa anja êsêacnênj tonj njalêlôm
e jawaô genj alôb-alôbwaga su.

¹⁹ Êsêac sêmasañ nêñ bulimakao njakatu gold tenj anja Sinai
ma sêjam sakinj njakatu gold tau.

²⁰ Ma sêkênj bôc, tañ senj gêgwanja nanj, nêñ tenj njakatu
gêjô nêñ Anôtô nê njawasi su.

²¹ Êsêac sêlinj nêñ gêjam-sawaga Anôtô,
tañ gêgôm gênjsêga anja Aiguptu nanj sinj.

²² Njac tau gêgôm gêntalô anja gamênj tonanj,
gêgôm gênj njac laisêga anja Gwêckoc.

²³ Amboac tonanj Anôtô kêsôm gebe
ensenj nê lau su.

Mago nê sakinwaga Mose, tañ Anôtô kējalin enj sa nan,
kêkô Anôtônê têtac nandanj auc gebe ensenj êsêac su atom.

24 Go sêkêñ gêwiñ biñ, tañ enj gêjac mata nanj atom
ma sêbu gamêñ njam tau.

25 Êsêac têtû dindiñ biñ kêtôm nêñ beclêlômgenj
ma sêkêñ tanenj Apômtaunê awa atom.

26 Tec enj gêôc lêma sa ma kêsôm kêtû têtû gebe
ensenj êsêac anja gamêñ sawa.

27 Go êta êsêacnêñ wakuc êliñ-êliñ sêsêp tentenlatu njalêlôm
e sêmac êndu anja gamêñ jaba.

28 Go êsêac sêsap Bal Peor têtû
ma senj gwam matê njada.

29 Êsêac sêgôm gêñ amboac tonanj e sêgôm Apômtau têtac kêbôli auc
ma gêmac sec tenj gêgôm êsêac.

30 Go Pinehas gêdi ma kêmêtôc êsêac
e gêmac sec gêôñ sa.

31 Nac tau gêgôm nê gêñ amboac tonanj tec lau sêlic enj amboac nac mansanj
ma gôlôac to gôlôac taên gêjam enj gedenj têtûgenj.

32 Go sêgôm Anôtô têtac nandanj kêsâ anja bu Meriba
e Mose kêtap njagêjô sa gêjô êsêac.

33 Êsêac sêgôm Mosenê njalêlôm gêôñ enj sa sec
e kêsôm biñ tokauc masi.

34 Israel sesenj lau samuc
kêtôm Apômtau kêsakinj êsêacnja atom.

35 Êsêac sêjam tauñ
e têtêku lau samuc nanj lêtû jaba.

36 Ma sêjam sakinj êsêacnêñ gwam,
tec kêtû lakô gêdêñ êsêac.

37 Êsêac sêkêñ latunjo to nac têtû da
gêdêñ lau samuc nêñ njalau sec.

38 Êsêac sêkêc lau tobiñmê nêñ dec sinj gebe sêkêñ latunjo to nac kêtû da gêdêñ Kanaannêñ
gwam.
Sêgôm amboac tonanj tec sesenj nom njadabuñ su.

39 Êsêac sêjac môp tauñ tec sêkac tauñ su anja Anôtônê.
Êsêac sêgôm nêñ gêñ amboac tonanj tec sesenj poac popoc.

40 Go Apômtau têtac nandanj kêsâ gêdêñ nê lau
gebe nê njalêlôm kêmoatiñ tau têtû kêtû nê gêñlênsêmña.

41 Enj gêwi êsêac sinj sêsêp lau samuc lemenj,
tec lau, tañ sêkêñ kisa êsêac nanj, sêjam gôliñ êsêac.

42 Nêñ njacjo sêkôninj êsêac têtû
e sewec sêsô njacjo lemenj njalabu samucgenj.

43 Apômtau gêjam êsêac sa kêsêp njasawa njapanj,
mago êsêac gêsuntêkwa njatonj ma nêñ sec gêjam sêga e kêkôninj êsêac têtû.

44 Tagenj gêdêñ tañ têtanj tauñ gêdêñ enj nanj,
Apômtau kêkêñ tañ to taê walô êsêac kêtû nêñ gêñwapacnja.

- 45 En taê gêjam nê poac, tañ kêmoatiñ kêtû êsêacña nan,
ma taê walô êsêac kêtû nê têtac gêwiñ tengeñña.
- 46 Ma kêkêñ êsêac, tañ sêwê êsêac sêngôn kapoacwalô nan,
nêñ ñalêlôm taêñ walô êsêac.
- 47 O Apômtau, aêacma Anôtô, ônam aêacmêñ sa
ma ônac aêac sa anga lau samuc nêñ êtiam
gebe aêac anam danje êndêñ aômnêm ñaê dabun
ma têtac ñajam êsa êtu nêñ waemña.
- 48 Aweñ êoc Apômtau Israelnêñ Anôtô êndêñ galoc to enden tòngeñ,
ma lau samob sêlôc gebe “Binñanô.”

Aleluja.

107

BUKU KÊTU LEMENTENÑA

Apômtau gêjam aêac sa

- 1 “Anam danje êndêñ Apômtau gebe en ñac gabêjam,
ênê moasiñ ênêc tengeñ binñanô.”
- 2 Lau tañ Apômtau gêjam êsêac kêsi ma kêjanço êsêac su anga gêñwapac nan,
sêsôm amboac tonan.
- 3 Lau tañ en gêjac êsêac sa sêmêñ anga oc kêpi to oc kêsêp ma anga musançu-m to mula-m
nan,
sêsôm amboac tonan.
- 4 Nêñ lau ñagêdô seo sêmoa gamêñ sawa, tañ intêna masianô nan,
ma têtap malac sêngônña ten sa atomanô.
- 5 Mo to bu gêjô êsêac
e katun tekweñ gêbac.
- 6 Gêñwapac tonan gêgôm êsêac e awen gêjac Anôtô,
tec gêjam êsêac sa anga nêñ ñandan tau
- 7 ma gêwê êsêac katôgen
e sêo lasê malac ten ma sêngôn.
- 8 Êsêac sênam danje êndêñ Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ tengeñña
ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gêdêñ ñamalac latunji nanña,
- 9 gebe en kêlau êsêac, tañ bu gêjô êsêac nan,
ma kêkêñ gêñ ñajam gêoc êsêac, tañ mo gêjô nan tøn.
- 10 Nêñ lau ñagêdô sêngôn gêsunbôm to ñakesec,
sêlai êsêac tøn ña ki sêngôn jageo
- 11 gebe êsêac sêli awen sa gêdêñ binçu
ma sêbu Lôlôc Natau nê bin.
- 12 Kolen ñajana kêkônin êsêac e tekweñ gêbac.
Êsêac sêu taun jasêc ma nêñ gêjam-sawaga masi.
- 13 Gêñwapac tonan gêgôm êsêac e awen gêjac Apômtau,
tec en gêjam êsêac sa anga nêñ ñandan tau.
- 14 En gêwê êsêac sêsa anga gêsunbôm to ñakesec
ma kêsaic nêñ kapoacwalô gêngic.
- 15 Lau tonan awen êoc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ tengeñña

- ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gêdêñ ñamalac latuñi nanña,
 16 gebe eñ kêtuc katam ki popoc
 ma kêtuc balan ki tulu.
- 17 Nêñ lau ñagêdô têtac gêmac sa kêtú nêñ secña
 ma sêoc ñandan kêtú nêñ geonja.
- 18 Lau tonañ nêñ ñalêlôm gedec gêñ taniñña samob
 e sêsa pañ lêndan sêmac ênduñja.
- 19 Gêñwapac tonañ gêgôm êsêac ma awen gêjac Apômtau,
 tec eñ gêjam êsêac sa anja nêñ ñandan tau.
- 20 Eñ kêsakiñ nê biñ gebe êngôm êsêac ñajam êsa
 ma kêjanjo êsêac su anja sê.
- 21 Lau tonañ awen êoc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ tengeñña
 ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gêdêñ ñamalac latuñi nanña.
- 22 Êsêac sêkêñ da danje
 ma sêsôm ênê gêñ, tañ gêgôm nan, lasê êsêp wê têtac ñajamña.
- 23 Nêñ lau ñagêdô sêlac sêsa gwêcô sêja
 sebe têtulu gêñ anja gwêc sawa.
- 24 Êsêac sêlic gêñ, tañ Apômtau gêgôm nan,
 to ênê gêñsêga gwêc sawanja.
- 25 Gebe eñ kêjatu e mu gêbuc
 ma gêli gwêc ñadembom kapôên sa.
- 26 Gwêc tau kêsun êsêac sa sêpi e jadêdêñ undambê, go gêu êsêac sêsêp e gacgeñ sêsêp
 gwêclêlôm sêja.
 Ma gêgôm êsêac e atêñ uc-ucgeñ.
- 27 Êsêac katun kêlau e sêku amboac bu kêjanin êsêac
 ma nêñ meloco kêsa samucgeñ.
- 28 Gêñwapac tonañ gêgôm êsêac e awen gêjac Apômtau,
 tec eñ gêjam êsêac sa anja nêñ ñandan tau.
- 29 Eñ gêgôm mutêna kêtú malô
 ma kêkêñ bênôn kêsêp
- 30 e êsêac têtac ñajam kêsa gebe gwêc kêtú malô,
 go gêwê êsêac sêsô lêlôm, tañ sepeñ nan sêja.
- 31 Lau tonañ awen êoc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ tengeñña
 ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gêdêñ ñamalac latuñi nanña.
- 32 Êsêac tetoc eñ sa anja gôlôac ñalêlôm
 ma sêlanem eñ anja laumatanêñ sêkac sa ñalêlôm.
- 33 Eñ gêjam bu ôkwi kêtú gamêñ sawa
 ma bumata kêtú gamêñ kelenj.
- 34 Nom ñalêsi ñajam kêtú mêcgauc
 kêtú lau, tañ sêngôn nan, nêñ geonja.
- 35 Go gêjam gamêñ sawa ôkwi kêtú bugêjacton
 ma gamêñ kelenj kêtú bumata.
- 36 Ma eñ kêkêñ gamêñ tau gêdêñ lau, tañ mo gêjô êsêac nan sêngôn,
 go sêkwê nêñ malac sa gebe sêngônña.
- 37 Êsêac sêjam nêñ kôm to sêsê kôm wainña
 e gêjam ñanô gêoc tau tôn-tôn.
- 38 Eñ gêjam mec êsêac têtú lau taêsam
 ma kêkêñ nêñ bôc ñalêlêma atom.

- 39 Gêdêḡ taḡ gêḡwapac kêkônîḡ êsêac e sêpô lêna tauḡ êndu-êndu
ma nêḡ gêḡ ḡajam kêtainḡ su e têtû wapi naḡ,
40 eḡ kêsêwa majenḡ kêpi kasêga
ma kêkêḡ êsêac seo sêmoa gamêḡ sawa naḡ, intêna masi.
41 Mago eḡ gêôc ḡac ḡalêlôm sawa sa aḡga gêḡwapac ḡalêlôm
ma gêḡjac ênê gôlôac sa têtû kapôêḡ.
42 Lau mansaḡ sêlic e têtac ḡajam kêsa
ma gêḡjac lau secwaga samob nêḡ lônô auc.
43 Lau tokauc taêḡ ênam biḡ tonanḡ
ma sêjala Apômtaunê têtac gêwiḡ tenḡenḡa ḡanô.

108

*Mec Anôtô ênam aêac sa aḡga ḡacjo nêḡ
(Pes 57:7-11; 60:5-12)*

- 1 O Anôtô, ḡoc ḡalêlôm kêpa su gabe janam wê to jaḡḡôm gêḡ wêḡa êtaḡ.
O katuc tau, ôndimaḡ.
2 Gêḡ wêḡa totau-totau, andi.
Aê gabe jaḡu gamêḡ kelendenḡ sa.
3 O Apomtau, aê gabe jalanem aôm aḡga lau ḡalêlôm.
Aê gabe aoc êôc aôm aḡga tentenḡlatu ḡalêlôm.
4 Gebe aôm nêḡm têtac gêwiḡ tenḡenḡa kêpi-kêpi e jagêdêḡ undambê
ma aôm nêḡm biḡ ḡaḡêḡ kelendenḡ tau e jagêdêḡ tao.
5 O Anôtô, ôsuḡ taôm sa e êndêḡ undambê ḡaô
ma nêḡ ḡawasi ênam nom samuc auc.
6 Ôkêḡ taḡam aêac ma ônam nêḡm lau, taḡ têtac gêwiḡ êsêac naḡ sa.
Nêḡm anôḡa enḡenḡ aêac sa.
7 ḡac dabuḡ Anôtô kêsôm aḡga nê gamêḡ dabuḡ gebe
“Aê jawa Sikem êkôc-êkôc totêtac ḡajamḡenḡ ma janac sam gaboanḡ Sukot êndêḡ ḡoc
lau.
8 Gilead to Manase kêtû ḡoc gamêḡ.
Epraim kêtû môkêcapac ḡakululuḡ ki to Juda kêtû ḡoc tôc gôliḡa.
9 Moab kêtû ḡoc laclu jakwasinḡ taucḡa.
Aê jambalinḡ ḡoc atapa êpi Edom ma ḡoc dimai êpi Pilistinêḡ gamêḡ.”
10 O Anôtô, asa oc êwê aê jandêḡ malac totuḡbôm ḡajaḡa jana.
Asa oc êwê aê najaô lasê Edom.
11 O Anôtô, aôm oc gôwi aêac sinḡ
ma kôtu aêacma lausinḡ nêḡ laumata atom me.
12 Ônam aêac sa êndêḡ ḡacjomaḡ
gebe ḡamalac oc sênam aêac sa êtôm atom.
13 Anôtô êwiḡ aêac, go dansenḡ ḡacjo alinḡ-êlinḡ.
Eḡ taugenḡ tec oc êka aêacnêḡ ḡacjo popoc.
*

109

ḡac-gêmoa-gêḡwapac-ḡalêlôm nê taḡi

- 1 O Anôtô, aê aoc gêôc aôm,

* 108:13: Dawidnê pesalem tenḡ. Wê tenḡ.

- amboac tonan̄ ônam taôm tôṅ aê atom,
 2 gebe lau alôb-alôb to lau dansan̄ sêṅa awen̄ gêdên̄ aê
 ma sêgôlin̄ bin̄ kêpi aê.
 3 Nêṅ bin̄ têtac ṅandan̄ secṅa kêkôm aê auc
 ma sêjac aê ṅam mêṅen̄.
 4 Aê katen̄ mec kêtû êsêacṅa.
 Aê têtac gêwin̄ êsêac, mago sêjam kisa aê.
 5 Aê kamoasin̄ êsêac, mago sêkên̄ sec gêjô
 Aê têtac gêwin̄ êsêac, mago sêkên̄ kisa aê.
 6 Ôkên̄ ṅac alôb-alôb ten̄ êmêtôc ṅoc ṅacjo
 ma nê ṅacjo ten̄ êṅgôlin̄ bin̄ êpi en̄.
 7 Êsêac sêmêtôc en̄ ma sêkip ênê keso sa
 ma ṅac tau nê mec êtu nê sec.
 8 Ênê bêc êṅgôn̄ mata jalin̄a êtu dambê
 ma nê sakin̄ elom ṅac ten̄man̄.
 9 Ênê ṅapalê têtû mosêbu
 ma nê awê êtu awêtuc.
 10 Ênê ṅapalê sêmoa nêṅ alê katuc ṅagala atom,
 sensom mo ma teten̄ sêôn̄-sêôn̄ṅen̄.
 11 ṅac sec tau, tan̄ launên̄ tôp gêc en̄ nan̄, nê waba samob êpêla tau su
 ma lau jaba sêjan̄go ênê kolên̄ ṅanô su.
 12 En̄ êtap nê ṅac taê walô en̄ṅa ten̄ sa atomanô
 ma lau ten̄ sênam jaom ênê mosêbu atom.
 13 Ênê wakuc samob sêmac êndu
 ma sênam kauc dêbuṅinên̄ ṅaê samucṅen̄man̄.
 14 Apômtau taê ênam ênê mimi nêṅ keso
 ma êsuc tênanê sec ôkwi atomanô.
 15 Apômtau taê ênam nêṅ sec enden̄ tôṅṅen̄
 ma en̄en̄ lau sec tonan̄ nêṅ ṅaê su samucṅen̄ e sêlin̄ sin̄ an̄ga nom.
 16 Gebe ṅac tau taê gêjam têtac gêwin̄ lauṅa atom.
 En̄ kêjanda lau sêṅgôn̄ jageon̄a to lau ṅalêlômsawa ma lau sêpô lêna taun̄ṅa e sêmac
 êndu.
 17 En̄ têtac gêwin̄ gebe êpuc boa lau amboac tonan̄ sêpuc boa en̄ tau.
 En̄ têtac gedec moasin̄, tec moasin̄ ênac jaê en̄.
 18 Bin̄ kêpuc boan̄a kêkôm en̄ auc amboac kêsô ṅakwê.
 Gêṅ tau tonan̄ êsêli ênê ôlilêlôm popoc amboac bu ma êndan̄guc ênê ṅatêkwa amboac
 niptêkwiman̄.
 19 Bin̄ kêpuc boan̄a tonan̄ kêtôm obo, tan̄ en̄ gêjac nan̄,
 ma kêtôm ômbin̄kap, tan̄ kêjandin̄ geden̄ en̄ tôṅ nan̄.
 20 Apômtau oc êṅgôm aêṅoc soṅo-soṅo
 to êsêac, tan̄ sêsôm bin̄ sec kêpi aê nan̄, amboac tonan̄ṅen̄man̄.
 21 Ma aôm Apômtau, ṅoc Anôtô, mên̄ômoa ôwin̄ aê êtu nêṅ ṅaêṅa
 ma ônam aê sa êtu nêṅ têtac gêwin̄ ten̄ṅen̄ṅa.
 22 Gebe aê ṅac ṅalêlôm sawa kapô lêna
 ma aêṅoc ṅalêlôm popoc jamuṅ-jamuṅṅen̄.
 23 Aê ôlic kêtaiṅ e kêtôm katun̄ kêtû balin̄ su.
 Aê katôm siob, tan̄ mutêna kêdaba pin̄ṅan̄.

- 24 Aê gajam dabuñ mo e ocmatu kêtú golon
ma ôlic kêtú sec e ñatêkwa kêsa awê samob.
- 25 Êsêac sêkêñ aê katu êsêacnêñ gêñ lêlêña ten
ma têdain gêsun kêtú aêña.
- 26 O Apômtau, ñoc Anôtô, mênôpuc aê tôñ.
Ônam aê sa êtu nêmtac gêwiñ aê ñanôgenña.
- 27 Ôkêñ ñoc ñacjo sêjala gebe aôm lêmam gôjam aê sa.
Aôm Apômtau gêjam gôliñ amboac tonanğen.
- 28 Êsêac sêpuc boa aêman, mago aôm ônam mec aê.
Êsêac tañ sêjanda aê nan, sêkuman gebe aômnêm sakinwaga aê jamoa totêtac ñajamgen.
- 29 Majen êtu ñoc soño-soñonên ñakwê
ma êsêac sênac biñ majenña êtu nêñ obo.
- 30 Aocsun ênam danğe kapôên êndên Apômtau.
Aê jalambin en jamoa launên sêkac sa ñalêlôm,
31 gebe en kêkô ñac ñalêlôm sawa nê anôña
gebe ênam en sa êndên êsêac, tañ sebe sensen en su nan.
*

110

Apômtau agêc nê kin, tañ gen oso en nan

- 1 Apômtaunê biñ gêdên ñoc Apômtau gebe
“Mênôngôn aênoc anôña
e jakên nêmtac ñacjo
sênc amkain ñalabu acgom.”
- 2 Apômtau êkên nêmtac gôliñ ñacjai esewec anğa Sion ma êsa êna êtu tapa.
Ônam gôliñ nêmtac ñacjo.
- 3 Êndên bêc, tañ aôm ônac nêmtac ñacjo nan,
nêmtac lau sêwiñ aôm sênac ñawaegen.
- Êtôm nop êpoac bêbêc kanucgen
aômnêm lau mata sêwac êndên aômnêm lôc dabuñ.
- 4 Apômtau kêtôc lêma sa su
ma oc ensen nê biñ atom gebe
“Aôm kôtu ñac dabuñsêga ômoa tenğenña
kôtôm Melkisedek tau.”
- 5 Apômtau kêkô aômnêm anôña.
Êndên ênê bêc têtac ñandanña oc êku kin samob tulu.
- 6 En oc êmêtôc tentenlatunên biñ ma êkên nêñ ñacmatê sênam gamên auc.
En ênac lau môkên êkôc anğa gaboan tapa.
- 7 Kin oc ênôm bu, tañ kêpoac gêdên intêna ñatali nan,
amboac tonanğ tec êsa môkêpac sagen.
*

111

Awen êoc Anôtô êtu êmoasiñ ôliñ to katunña

- * 109:31: Dawidnê pesalem ten. * 110:7: Dawidnê pesalem ten.

¹ Aleluja.

Aê gabe janam danje Apômtau tonoc ñalêlôm samucgen.

Janğôm amboac tonan anğa lau mansan to gôlôac ñalêlôm.

² Apômtau gêgôm gênsêga kapôên.

Êsêac samob, tan têtac kêkac êsêac kêtü gêñ tonanña nan, sêpuc gêñ tau ñam.

³ Ñawasi to ñaclai gêjam samob, tan en gêgôm nan auc
ma ênê biñgêdên oc ênêc enden tôngeñ.

⁴ Apômtau kêkên nê gêñtalô taujala gebe taliñ siñ atom.

En ñacmoasiñ to ñac gabêjam.

⁵ En kêkên mo gêdên êsêac, tan têtêc en nan.

En taê gêjam nê poac geden tôngeñ.

⁶ En kêkên lau samuc nêñ gêñlênsêm gêdên nê lau,
tec gêwa nê ñaclai sa gêdên êsêac.

⁷ Gêñ tan lêma gêgôm nan, ñanên to gêdên.

Ênê biñsu samob kêtü katô.

⁸ En kêwaka biñsu tau sa gebe ênêc enden tôngeñ

ma kêkên biñsu tau tobiñ ñanên ma tobiñ ñanôgeñ.

⁹ En gêjam nê lau kêsî ma kêmoatiñ nê poac tengeñña gêdên êsêac.

Ênê ñaê dabuñ to ñaclai.

¹⁰ Tatêc Apômtau kêtü mêtê ñam êwa lau samob, tan sêñgôm ñanô êsa nan, nêñ kauc sa.

Talambiñ en enden tôngeñ.

112

Embe tatêc Anôtô oc ênam aêac sa

¹ Aleluja.

Aê aoc êôc ñac, tan kêtêc Apômtau

to gêgôm ênê biñsu ñanô kêsa totêtac ñajamgen nan.

² Ênê wakuc oc têtü gamên ñatau tonaclai.

Ma Apômtau ênam mec lau mansan nêñ gôlôac.

³ Gêñ masê to awa ênêc ênê andu

ma ênê biñgêdên oc ênêc enden tôngeñ.

⁴ En kêpô lau mansan kêtôm ñawê kêpô gamên ñakesec.

En ñac gêdên tec taê labu ma kêmoasiñ lau.

⁵ Aê aoc êôc ñac, tan taê walô lau to gêjam lau sawa sa nan,

ma êñgôm nê gêñ samob naêndêngeñ.

⁶ En oc êkô ñajaña êku atomanô

ma lau oc taên ênam en enden tôngeñ.

⁷⁻⁸ Gêñwapac ñawae oc êñgôm en êtêc tau atom.

Ênê ñalêlôm ñanên ma taê êka Apômtau!

En têtac kêpa su ma kêtêc tau atom.

Êndên ñamu en oc êku nê ñacjo tulugen.

⁹ En gêjac sam nê gêñ gêjac ñawaegen gêdên lau ñalêlôm sawa amboac tonanğen.

Ênê biñgêdên oc ênêc enden tôngeñ. En oc êtü apômtau towae.

¹⁰ Ñac tan kêkac tau su anğa Anôtônê nan, gêlic e kêtü môsi.

Enj gêmôênj luluj, mago ñanô masi. Lau secwaga embe taênj êka binj tenj oc ñanô ênsuj tau êndênj êsêac atom.

113

Awenj êôc moasinj ñatau Anôtô

¹ Aleluja.

Apômtaunê sakinjwaga amac,
alanem Apômtaunê ñaê

² Awenj êôc Apômtaunê ñaê
êndênj galoc ma ênêc endenj tôngenj.

³ Awenj êôc Apômtaunê ñaê
añga oc kêpi e êndênj oc kêsêp.

⁴ Apômtau kêlêlêc tentenjatui samob su.
Ênê ñawasi kelenj undambê su.

⁵ Asa oc êtôm Apomtau, aêacnênj Anôtô,
tanj gêngônj nê lêpônj añga lólôc nanj.

⁶ Ñac tau nanj gewec,
go katuc kêninj undambê to nom.

⁷ Enj kêkam ñalêlôm sawa añga kekop
ma gêôc ñac kapô lênanja sa añga wao.

⁸ Gebe etoc enj êngônj êwinj kasêga,
êngônj nabanj ênê launênj kasêga.

⁹ Enj kêkênj awê kapoac gêwê kainj andu
ma kêkênj enj kêkôc ñapalê e têtac ñajam kêsa lanjwagenj.

Aleluja.

114

Wê Pasaña tenj

¹ Alleluja.

Gêdênj tanj Israel gêdi añga Aiguptu,
gedenj tanj Jakobnê gôlôac dêdi añga lau awenj jaba nanj,

² Juda kêtû Apômtaunê gamênj dabuj
ma Israel kêtû ênê gamênj gôlinja.

³ Gwêc tau gêlic e kêtainj su
ma bu Jordan gêlêc tau sa jakêkô.

⁴ Lôc sêboanj têtôm domba kapoac
ma gamênj ñabau têtôm domba ñalatu.

⁵ O gwec, asagenj gêgôm aôm tec kêtainj su.
O Jordan, asagenj gêgôm aôm tec gôlêc taôm sa jakôkô.

⁶ O lôc, asagenj gêgôm amac tec aboanj amboac domba kapoac.
O gamênj ñabau, asagenj gêgôm amac, tec aboanj amboac domba ñalatu.

⁷ O nom, ôwiwic taôm gebe Apômtau gêmênj,
Jakobnê Anôtô mênjêmoa gêwinj aôm.

⁸ Njac tau gêjam poc ôkwi kêtû bu ñator
ma poclô kêtû bumata, tañ kêpulu kêpi gêmêñ nan.

115

Anôtô mata jali né wae êsa

¹ O Apômtau, oloc aêac sa atom, oloc aêacma ñaê sa atom, oloc taômnêm ñaê sa
êtu nêm têtac gêwiñ tengeñña to nêm biñ ñañêñña.

² Amboac ondoc lau samuc têtû kênac gebe
“Êsêacnêñ Anôtô gêmôa ondoc.”

³ Aêacnêñ Anôtô gêmôa undambêgoc,
eñ gêgôm gêñ samob, tañ nê ñalêlôm taê gêjam nan.

⁴ Êsêacnêñ gwam silber to gold,
nan ñamalac lemeñ sêgôm.

⁵ Êsêacnêñ awensuñ gêc, mago sêsôm biñ atom.
Mateñanô gêc, mago sêlic gamêñ Aleluja. atom.

⁶ Êsêac tañensuñ gêc, mago sêñô biñ atom.
Lusuñsuñ gêc, mago sêñu gêñ atom.

⁷ Êsêac lemeñ gêc, mago sêmoasac gêñ atom. Enkainj gêc, mago sêsêlêñ atom
ma nêñ koclabenj kêtañ atom.

⁸ Lau sêmasañ-gêñ-tauwaga têtôm nêñ gêñ tau
ma lau samob, tañ taêñ kêka gwam nan, amboac tonanjenj.

⁹ O amac Israelwaga, taêm êka Apômtau.
Eñ kêtû amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.

¹⁰ O Aronnê gôlôac, taêm êka Apômtau.
Eñ kêtû amacnêm lautuc to gêjam-sawaga.

¹¹ O amac, tañ atêc Apômtau nan, taêm êka Apômtau.
Eñ kêtû amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.

¹² Apômtau taê gêjam aêac, eñ oc ênam mec aêac.
Eñ oc ênam mec Israelnêñ gôlôac ma oc ênam mec Aronnê gôlôac.

¹³ Eñ oc ênam mec êsêac, tañ têtêc Apômtau nan,
lau sauñ to lau kapôêñ.

¹⁴ Apômtau êkêñ amac atu taêsam.
Eñ êkêñ amac atu taêsam ma nêm gôlôac amboac tonanjenj.

¹⁵ Apômtau tañ kêkêñ undambê to nom nan,
ênam mec amac.

¹⁶ Undambê kêtû Apômtaunê undambê
ma nom tec eñ kêkêñ gêdêñ ñamalac.

¹⁷ Njacmatê to êsêac, tañ sêc sêsêp nêñ gamêñ ñañêñña sêja nan,
nêñ tenj oc êlanem Apômtau atom.

¹⁸ Mago aêac oc talanem Apômtau
galoc to oc endenj tôñgenj.

Aleluja.

116

Anôtô gêjam ñac, tañ kêsa panj lêndan nan, sa ñawê danjena

- ¹ Aê têtac gêwiñ Apômtau gebe enj kêkêñ taña aê
ma gêñô ñoc tañiboa.
- ² Enj gê taña aê.
Amboac tonañ jamôêc êndên enj êtôm ñoc bêc samob.
- ³ Tamac êndu ñalêpoa gêsô aê tôñ ma katêc tauc ñasec kêtú lamboamña.
Aê gaôc gêñwapac to kapô lêna
- ⁴ e aoc gêjac Apômtaunê ñaê gebe
“O Apômtau, aê jatenj aôm ônam aê kêsimañ.”
- ⁵ Apômtau enj ñacmoasiñ to gêdên.
Aêacnên Anôtô kêtú taê labu ñamôkê.
- ⁶ Apômtau gejob lau meloc-meloc.
Aê katu palê, mago enj gêjam aê sa.
- ⁷ O katuc tau, naôlêwanj taôm êtiam
gebe Apômtau kêmoasiñ aômgaç.
- ⁸ Biñjanô, aôm gôjam katuc kêsi añga tamac êndunja.
Aôm kôpuc matocgasi tôñ gêdên matocsulu ma godenj ockainj tôñ gebe jaka selevelc
atom.
- ⁹ Aê jasa ñoc lènjam moa Apômtau lanjônêm
añga gamênj sêngôñ matenj jalinja.
- ¹⁰ Gêdên tañ aê kasôm gebe “Ñoc ñalêlôm popoc-popocgenj” nanj,
mago gawi kakênj gêwiñ Anôtôña siñ atom.
- ¹¹ Gêdên tañ kapô lêna ñasec nanj, aê kasôm gebe
“Ñamalac samob dansañtêna.”
- ¹² Aê oc jakênj asagenj êndên Apômtau
êjô nê moasiñ, tañ kêkêñ gêdên aê nanj.
- ¹³ Aê gabe jaôc moasiñ ñalaclu sa êtu danje
ma gabe aoc ênac Apômtaunê ñaê.
- ¹⁴ Biñ tañ gajac mata gêdên Apômtau nanj, gabe janjôm êtu tôñ.
Gabe janjôm êtu tôñ añga ênê lau samob ñalêlôm.
- ¹⁵ Apômtaunê lau mansañ embe sêmac êndu,
oc êlic amboac gêñwapac tenj.
- ¹⁶ O Apômtau, nêñm sakinjwaga aê, nêñm sakinjwaga latu aê.
Aôm kôgaboac lêpoa, tañ gêsô aê tôñ nanj su.
- ¹⁷ Aê jakênj da danjena êndên aôm
ma aoc ênac Apômtaunê ñaê.
- ¹⁸ Biñ tañ gajac mata gêdên Apômtau nanj, gabe janjôm êtu tôñ.
Gabe janjôm êtu tôñ añga ênê lau samob ñalêlôm.
- ¹⁹ Aê gabe janjôm jakô Apômtaunê andu ñamalaclunj,
añga aôm, Jerusalem, ñaluñgenj.

117

Alambij Apômtau

- ¹ Amac lau nomña samob, awem êôc Apômtau.
Amac tentenlatu samob, alanem enj.

² Gebe ênê têtac gêwiņ tengeņņa tau toņaclaigen
ma ênê biņ ņaņêņ oc ênêc enden tōņgen.
Aleluja.

118

Gôlôac sêlic om ņawê dangeņa

- ¹ Anam dange êndêņ Apômtau gebe eņ ņac gabêjam.
Biņņanô ênê moasiņ ênêc enden tōņgen.
- ² Israel sêsôm lasê amboac tonec gebe
“Biņņanô, ênê moasiņ ênêc enden tōņgen.”
- ³ Aronnê gôlôac sêsôm lasê amboac tonec gebe
“Biņņanô, ênê moasiņ ênêc enden tōņgen.”
- ⁴ Lau-têtêc-Anôtôwaga samob sêsôm lasê amboac tonec gebe
“Biņņanô, ênê moasiņ ênêc enden tōņgen.”
- ⁵ Aê kapô lêna ma aoc gêjac Apômtau,
tec Apômtau kêkêņ taņa aê ma gajam aê sa.
- ⁶ Aê katêc tauc atom gebe Apômtau gêwiņ aê
ņamalac oc sêņgôm asageņ êndêņ aê.
- ⁷ Apômtau gêwiņ aê, oc ênam aê sa
ma jaku ņoc ņacjo tulu.
- ⁸ Daê lamu Apômtau
ņajam kêlêlêc taêņ kêka ņamalac su.
- ⁹ Daê lamu Apômtau
ņajam kêlêlêc taêņ kêka ņamalacnêņ laumata su.
- ¹⁰ Tentenlatu samob sêgi aê auc,
mago aê gasen êsêac su gajam Apômtau laņô.
- ¹¹ Sêgi aê auc e kêsô tau,
mago aê gasen êsêac su gajam Apômtau laņô.
- ¹² Êsêac sêgi aê auc amboac banic, mago ja kêkwanam êsêac su amboac oba,
mago aê gasen êsêac su ņa Apômtaunê ņaclai.
- ¹³ Êsêac têtuc aê ņajaņa gebe jamben,
mago Apômtau gêjam aê sa.
- ¹⁴ Apômtau kêtu ņoc ņaclai to ņoc ņac kalanem-eņwaga.
Eņ kêtu ņoc kêsiwaga.
- ¹⁵ Wêsiņ toôndu kêpi aņga lau gêdêņ nêņ bec.
Apômtau lêma anôņa gêgôm gêņsêga ņaclai.
- ¹⁶ Apômtaunê lêma anôņa kêsip ņamalac sa.
Apômtaunê lêma anôņa gêgôm gêņsêga ņaclai.
- ¹⁷ Aê oc jamac êndu atom, jaņgôn matoc jali
ma jasôm Apômtaunê ņaê lasê.
- ¹⁸ Apômtau gêjac aê matocgasi aucgen,
mago gêlôc gebe jamac êndu atom.
- ¹⁹ Alêc lôm dabuņ tau ņakatam su êndêņ aê.
Aê gabe jasô najanam dange êndêņ Apômtau.
- ²⁰ Apômtaunê sacgêdô tonec

gêjac lau gêdêñ taunğen ñawae.

²¹ Aê gajam danğe aôm gebe kôkêñ tanğam aê
ma kôtu ñoc kêsiwaga.

²² Poc, tañ sêkwêwaga sêbaliñ siñ nañ,
tec kêtú poc kêclêsuña.

²³ Gêñ tonañ Apômtau gêgôm,
tec matenânô talic amboac gêñsêga.

²⁴ Bêc tau tonañ Apômtau kêkêñ.
Awen êôc toôndu ma ôliñ êpi-êpigenmanğ.

²⁵ O Apômtau, ônam aêacmêñ sa.
O Apômtau, ôkêñ aêac atap koleñ ñanô sa.

²⁶ Awen êôc ñac, tañ gêmêñ gêjam Apômtau lanô.
Aêac anam mec amac anğa Apômtaunê andu.

²⁷ Apômtau eñ Anôtô, eñ kêkêñ ñawê gêdêñ aêac.
Atê wê tolêsôgen ma anam gêlônğ altar ñajabo.

²⁸ Ñoc Anôtô aôm, aê gabe janam danğe êndêñ aôm.
Ñoc Anôtô aôm, aê gabe jatoc aôm sa.

²⁹ Anam danğe êndêñ Apômtau gebe eñ ñac gabêjam.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc endenğ tônğenğ.

119

Anôtônê biñ wae

- ¹ Aoc êôc êsêac, tañ sêsa nêñ lêñ lanôñnêm sawa
ma sêsêlêñ kêtôm Apômtaunê biñsu nañ.
- ² Aê aoc êôc êsêac, tañ sêmasañ ênê biñsu
ma tañenğ wamu eñ tonêñ ñalêlôm samucgenğ nañ.
- ³ Êsêac sêgôm keso teñ atom.
Sêsa ênê lêñ katôgenğ.
- ⁴ Aôm kôjatu nêm ñagôliñ
gebe ñamalac sêmansañ tomalagenğ.
- ⁵ Ojae, ñoc lêñ ñañêñgenğ
ma jamansañ aômñêm biñsu ñapepmanğ.
- ⁶ Aômñêm biñsu samob embe ênêc aê lanôcnêmñagenğ
oc janğôm tauc majoc êsa atom.
- ⁷ Aê embe janô nêm biñsu gêdêñ êtu tônğ,
oc jalambinğ aôm toñoc ñalêlôm makenğenğ.
- ⁸ Aê gabe jamansañ aômñêm biñsu.
Ônam aê sapu samucgenğ atom.

Tañenğ wamu êndêñ Apômtaunê biñsu

- ⁹ Ñacsêñjom teñ oc êsa nê lêñ mata sawa amboac ondoc.
Eñ êsap aômñêm biñ tônğ acgom, go êsa êndêñ.
- ¹⁰ Aê gasom aôm toñoc ñalêlôm samucgenğ.
Ôkêñ aê janac jaê aômñêm biñsu atom.
- ¹¹ Aê kamasañ nêm biñ gêc ñoc ñalêlôm

- gabe jaŋgôm sec êndêŋ aôm atom.
 12 O Apômtau, aoc gêôc aôm
 ôndôŋ nêŋ ŋagôliŋ êndêŋ aê.
 13 Aocsuŋ jasa biŋ, taŋ aôm awamsuŋ kôjatu naŋ,
 samob sa ŋapep.
 14 Aê têtac kêkac aê aôm nêŋ biŋsu ŋalêŋŋa
 kêlêlêc têtac kêkac aê awa nomŋa su.
 15 Aê japuc biŋ, taŋ aôm kôjatu naŋ ŋam
 ma matoc êndiŋ aôm nêŋ lêŋgeŋ.
 16 Aêŋoc ŋalêlôm kêkac aê aôm nêŋ biŋsuŋageŋ.
 Aê gabe jaliŋ aôm nêŋ biŋ siŋ atom.

Tatu samuc Apômtaunê biŋsu

- 17 Ômoasiŋ nêŋ sakiŋwaga aê gebe jamoa matoc jali
 ma jajop aôm nêŋ biŋ.
 18 Ôkêŋ matocanô êpoa lasê
 gebe jalic aôm nêŋ biŋsu ŋagêŋsêga.
 19 Aê katu ŋacleŋ ŋaôma gaŋgôŋ nom.
 Ônsaŋ nêŋ biŋsu auc êndêŋ aê atom.
 20 Ŋoc ŋalêlôm gêjam aoc su
 aôm nêŋ biŋ taŋ kôjatu naŋ e tekoc gêbac.
 21 Aôm goec biŋ lau kesowaga, taŋ teŋbeleŋ aŋgeŋ
 ma sêkac taŋ su aŋga nêŋ biŋsu naŋ.
 22 Aê kamasan aôm nêŋ biŋsu,
 amboac tonan ôŋgôm aê majoc êmbac ma lau sêsu aê susu atom.
 23 Kasêga sêkac taŋ sa sêkic aêŋoc biŋ sêmoa,
 mago nêŋ sakiŋwaga aê tec kapuc aôm nêŋ biŋsu ŋam.
 24 Aôm nêŋ biŋsu gêgôm aê têtac ŋajam kêsa
 gebe kêtû ŋoc gôliŋwaga.

Ŋalêlôm kêkac aê gebe taŋoc wamu Apômtaunê biŋsu

- 25 Aê kapô lêna tauc gaŋgôŋ wao ŋaô,
 amboac tonan mêŋônâŋ aê sa êtôm, taŋ gôjac mata naŋ.
 26 Gêdêŋ taŋ gajac miŋ ŋoc biŋ gêdêŋ aôm naŋ, aôm kôkêŋ taŋam aê.
 Ôndôŋ nêŋ ŋagôliŋ êndêŋ aê jaŋô.
 27 Ôkêŋ aêŋoc kauc êsa êpi intêna, taŋ nêŋ biŋsu kêjatu naŋ,
 oc japuc aôm nêŋ gêŋsêga ŋam.
 28 Aêŋoc ŋalêlôm ŋawapac gê tôneŋ ma galiŋ matocsulu elê mê.
 Ôkêŋ ôlicwalô êsa êtôm gôjac mata.
 29 Ôŋgamiŋ aê êndêŋ biŋ dansan ŋalêŋ
 ma ômoasiŋ aê ŋa aôm nêŋ biŋsu.
 30 Aê kajaliŋ lêŋ biŋŋanôŋa sa.
 Kakêŋ nêŋ biŋsu kêkô aê laŋôcnêŋŋa.
 31 Aê kasap aôm nêŋ biŋsu tôŋ.
 O Apômtau, ôkêŋ aê jaŋgôm tauc paliŋ atom.
 32 Aê gabe jalêti jasa aôm nêŋ biŋsu ŋalêŋ
 gebe ŋoc ŋalêlôm kêkac aê lêŋ tonanŋa.

Mec kauc êsaŋa

- 33 O Apômtau, ôndôn aê nêmbiñsu ñalêñ.
Aê gabe matoc êsap e wacjao lasê.
- 34 Ôkêñ ñoc kauc êsa gebe jamansañ aômnêmbiñsu
ma jamansañ toñoc ñalêlôm samucgeñ.
- 35 Ôwê aê jasa aômnêmbiñsu ñalêñ
gebe katu samuc aômnêmbiñ tonañ.
- 36 Ôkêñ ñoc ñalêlôm êsap awa tônia atom,
êsap nêmbiñsugeñ tônia.
- 37 Ônam matocanô ôkwi anga gêñ nomña.
Ôkêñ aê jasa nêmlêñ topalêgeñ.
- 38 Ôkêñ biñ, tañ gôjac mata gêdêñ lau-têtêc-aômwaga nañ,
ñanô êsa êpi nêmbiñsugêñ aê amboac tonangeñ.
- 39 Ôkac biñ susu, tañ katêc nañ su
gebe nêmbiñsugêñ ñajam.
- 40 Biñ ñanô, aê gajam aoc su nêmbiñsugêñ, tañ gôjac jatu nañña.
Ôkêñ nêmbiñsugêñ êpuc aê tônia.

Ôliñ andañ Apômtaunê biñsu

- 41 O Apômtau, ôkêñ nêmbiñsugêñ êmoasiñ aê.
Ônam aê sa êtôm, tañ gôjac mata nañ,
42 gebe jajô ñac, tañ kêsu aê susu nañ awa,
gebe aê kakêñ gêwiñ aômnêmbiñ.
- 43 Ma ôkêc biññanô ñamêtê su anga aê aocsuñ samucgeñ atom
gebe aê kakêñ matoc aômnêmbiñ.
- 44 Aê gabe jamansañ nêmbiñsu toñanôgeñ
ma gabe jañgôm enden tônia geñ ñapan.
- 45 Amboac tonañ jasa lañôcnêmbiñ sawageñ
gebe aê gasom aômnêmbiñ, tañ kôjatu nañ.
- 46 Aê gabe jasôm aômnêmbiñ ñagôliñ êndêñ kiñ
tomajoc êmbacgeñ.
- 47 Aê têtac ñajam kêtu nêmbiñsugêñ,
tañ aê têtac gêwiñ nañ.
- 48 Aê jatoc aômnêmbiñsu, tañ têtac gêwiñ nañ sa
ma taêc ênam japuc aômnêmbiñ ñam.

Aêac taêñ êka Apômtaunê biñsu

- 49 Taêm ênam biñ, tañ gôjac mata gêdêñ nêmbiñsugêñ aê nañ.
Biñ tau kêkêñ aê kakêñ matoc.
- 50 Aê gañgôn jageo ñasec, mago biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
tec kêpuc aê tônia ma gê malô aê.
- 51 Lau sêkêli taunña sêsu aê susu ñasec,
mago aê kakac tauc su anga aômnêmbiñsu atom.
- 52 O Apômtau, aê embe taêc ênam aômnêmbiñ ñagôliñ lañgwaanôña,
nañ oc ênac têtac tônia.
- 53 Aê têtac ñandan sec kêtu lau, tañ sêkac taun su anga Anôtônê nañ,
gebe lau tonañ sêwi nêmbiñsu siñ.
- 54 Aômnêmbiñsu kêtu ñoc wê lanemña
gêdêñ tañ kasa ñoc lêñ gamoa jaê ñoc malacmôkê ñanô nañ.

55 O Apômtau, aê taêc gêjam aômnêm ñaê gêdêñ gêbêc
ma kamasan aômnêm biñsu.

56 Moasin ñanô, tañ gawê kain nan, tonec
gebe kamasan aômnêm biñsu.

Anôtônê biñsu e ñañêñ langwageñ

57 Apômtau kêtú ñoc gêñlênsêm.

Aê kasôm kêtú tônia gebe jamasan aômnêm biñsu.

58 Aê kateñ aôm toñoc ñalêlôm samucgeñ
gebe taêm walô aê êtu biñ, tañ gôjac mata nanña.

59 Aê taêc gêjam ñoc lêñ
ma gajam gôliñ ockain gêdêñ aômnêm ñagôliñ.

60 Aê gajam gamêñ tônia atom, kakac taucgeñ
gebe jamasan aômnêm biñsu.

61 Lau alôb-alôb nêñ lêpoa gêsô aê tônia,
mago kaliñ aômnêm biñsu siñ atom.

62 Aê gadi sa gêdeñ gêbêcauc gêja lu gabe janam danje aôm
êtu nêm gôliñ gêdêñña.

63 Lau tañ têtêc aôm
ma êsêac, tañ tañeñ wamu nêm jatu nan, nêñ ñac teñ aê.

64 O Apômtau, aômnêm têtac gêwiñ teñgeñña gêjam nom auc.
Ôndônia aômnêm biñsu êndêñ aê.

Apômtaunê biñsu ñañanô

65 O Apômtau, aôm kômoasin nêm sakinwaga ñanôgeñ,
kêtôm biñ, tañ gôjac mata nan.

66 Ôndônia mêtê tokauc ma mêtê jakip biñ saña êndêñ aê
gebe aê taêc kêka aômnêm biñsu.

67 Gêdêñ tañ kôkôniñ aê atomgeñ nan, gao gamoa,
mago galoc kamasan aômnêm biñ kêtú tônia.

68 Aôm ñac gabêjam ma kômoasin lau.
Ôndônia aômnêm biñsu êndêñ aê.

69 Lau teñbeleñ angeñ sêga biñ kêpi aê,
mago aê kamasan nêm jatu toñoc ñalêlôm samucgeñ.

70 Êsêacnêñ ñalêlôm ôliñ ñakam amboac ñalêsi kêkêkam lau,
mago aê tec ñoc ñalêlôm kêkac aê kêtú nêm biñsuña.

71 Aôm kôkôniñ aê, tec kêmoasin aê
gebe nêm mêtôc tau kêdônia nêm biñsu gêdêñ aê.

72 Awamsuñ ñabiñsu kêmoasin aê
kêlêlêc awamata totoñ-totoñ su.

Apômtaunê biñsu ñamêtôc gêdêñ

73 Aôm lêmam kôkêñ to kôlêsob aê.

Ôwa ñoc kauc sa gebe jajala aômnêm biñsu.

74 Êsêac tañ têtêc aôm nan, embe sêlic aê oc têtac ñajam êsa
gebe aê kakêñ matoc aômnêm biñ.

75 O Apômtau, aê kajala gebe aôm kômêtôc biñ jagêdêngeñ,
tec kôkôniñ aê kêtôm aômnêm biñ ñañêñ.

- 76 Ôkêñ nêñ têtac gêwiñ tengeñña ênam mañ aêman,
 êtôm nêñ biñ, tañ gôjac mata gêdêñ nêñ sakiñwaga aê nañ.
 77 Taêm walô aê gebe jañgôn matoc jali
 gebe aê têtac gêwiñ aômnêñ biñsunageñ.
 78 Tenbelen añgeñ, tañ sêgôm aê waec sec nañ, majenê esa
 ma aê tec taêc gêjam aômnêñ biñ, tañ kôjatu nañ ñam.
 79 Ôkêñ êsêac, tañ têtêc aôm to sêjala aômnêñ biñ, tañ gôwa sa nañ,
 gebe sêkac taun ôkwi dêndêñ aê.
 80 Ôkêñ aêñoc ñalêlôm êsap aômnêñ biñsu tôn
 gebe jañgôm tauc paliñ atom.

Mec Apômtau ênam saña

- 81 Aôm nêñ moasiñ gêjô katuc
 ma kakêñ matoc aômnêñ biñ.
 82 Matocanô kêkac gebe jalic biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
 ma katu kênac gebe “Êndêñ ondoc, go ônam malô aê.”
 83 Aê katôm bêlabi, tañ dedeñ e kêtú ton nañ,
 mago kaliñ aômnêñ gôliñ siñ atom.
 84 Aômnêñ sakiñwaga nê bêc tendocgeñ gêc.
 Êndêñ ondocgeñ, go ômêtôc lau, tañ sêlêsu aê nañ, nêñ biñ.
 85 Lau tañ sêkêli taun nañ, sêkwê sê aê.
 Lau tañ seo gala aômnêñ biñ nañ, sêgôm biñ tonañ.
 86 Aômnêñ biñsu samob tobiññanôgeñ.
 Êsêac sêôc aê ôkwi ña biñ dansañ, amboac tonañ ônam aê sa.
 87 Saungeñ oc senseñ aê su janaña aña nom,
 mago aê tec gabe jawi biñ, tañ aôm kôjatu nañ, siñ atom.
 88 Aôm ñacmoasiñ ônam aê sa êtu nêñ têtac gêwiñ tengeñña gebe jañgôn matoc jali
 gebe jañgôm awamsun ñabiñ ñanô esa.

Takêñ êwiñ Apômtaunê biñsu

- 89 O Apômtau, aômnêñ biñ kêtú tôn kêsa aña undambê
 ma ênêc endeñ tóngeñ.
 90 Aômnêñ biñ ñañêñ ênêc êtôm gôlôac to gôlôac.
 Aôm kôsun nom su, tec gacgeñ kêkô ñajaña kêsa.
 91 Gêñ tañ kôkêñ nañ, kêkô e gêdêñ galoc
 gebe gêñ samob têtú nêñ sakiñwaga.
 92 Aômnêñ biñsu embe êtu aê têtac gêwiñ ñamôkê atom,
 oc janaña êndêñ tañ gêñwapac kêkôm aê auc nañ.
 93 Aê gabe jaliñ aômnêñ jatu siñ atomanô
 gebe aôm kôkêñ, tec kêpuc aê tôn ganğôn matoc jali.
 94 Aê katu aômnêñ gêñ, ônam aê sa
 gebe aê kapuc aômnêñ gôliñ tec gamoa.
 95 Lau alôb-alôb dêdib aê gebe senseñ aê su,
 mago aê taêc gêjam aômnêñ biñ, tañ gôwa sa nañ.
 96 Aê galic gêñ samob ñatêku gêc.
 Aômnêñ biñsu tagen tec ñamadiñ masi.

Têtac gêwiñ Apômtaunê biñsu

- 97 Aê têtac gêwiñ nêñ biñsu kêlêlêc

- ma taêc gêjam kêtôm bêcgeŋ.
 98 Nêm biŋsu gêc aêŋa ŋapaŋ
 ma gêgôm ŋoc kauc kêsa kêlêlêc ŋoc ŋaçonêŋ su.
 99 Aêŋoc kauc kêlêlêc ŋoc kêdôŋwaga samob nêŋ su
 gebe aê taêc gêjam biŋ tagen, taŋ aôm gôwa sa nanŋen.
 100 Aêŋoc kauc kêsa kêlêlêc kwalam lanŋwa nêŋ su
 gebe aê kamasan aômniêm jatu.
 101 Aê kagamiŋ ockaiŋ gêdêŋ lêŋ geo samob
 gebe Jamansaŋ aômniêm biŋ ŋapep.
 102 Aê kakac tauc su aŋga nêŋ gôliŋ atom
 gebe aôm taôm kôdôŋ aê.
 103 Aê kasaê aômniêm biŋ gebe ŋakana ŋajamanô.
 Kasaê ŋakana kêlêlêc lêp su gêc aocsuŋ.
 104 Aômniêm jatu gêwa ŋoc kauc sa,
 tec kakêŋ kisa gêdêŋ biŋdansaŋ samob.

Apômtaunê biŋsu kêtu ockaiŋ ŋaja

- 105 Aômniêm biŋ kêtu ockaiŋ ŋadawen
 ma ja teŋ kêpô ŋoc intêna.
 106 Aê katôc lemoc ma jamansaŋ êtu tôŋ
 gebe taŋoc wamu aômniêm gôliŋ gêdêŋ.
 107 Gêŋwapac gêjac aê tôŋ kasêp ŋêŋgeŋ gaja.
 O Apômtau, ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêŋ biŋ, taŋ gôjac mata nan.
 108 O Apômtau, ôkôc ŋoc da lambiŋŋa sa
 ma ôndôŋ nêŋ gôliŋ êndêŋ aê.
 109 Aê kasa paŋ lêndaŋ gebe jamac ênduŋa enden tôŋgeŋ,
 mago kaliŋ aômniêm biŋsu siŋ atom.
 110 Lau alôb-alôb sêwa lakô aê,
 mago aê gao gala aômniêm jatu teŋ atom.
 111 Biŋ taŋ aôm gôwa sa nan, kêtu ŋoc gêŋlênsêŋ tenŋeŋŋa
 kêtu aêŋoc ŋalêlôm kêtu samuc ŋam.
 112 Aêŋoc ŋalêlôm taê gêjam kêtu tôŋ gebe jaŋgôm aêniêm biŋsu ŋanô êsa,
 jaŋgôm enden tôŋgeŋ e jamac êndu.

Apômtaunê biŋsu kêtu lamu ŋajam

- 113 Aê kakêŋ kisa gêdêŋ lau, taŋ nêŋ ŋalêlôm gêja lu nan,
 mago aê têtac gêwiŋ aômniêm biŋsu.
 114 Aôm kôtu ŋoc lamu to lautuc.
 Aê kakêŋ matoc aômniêm biŋ.
 115 Amac lau secwaga, akac taôm sa naamoa jaêc.
 Aê gabe jamansaŋ ŋoc Anôtônê biŋsu.
 116 Ôpuc aê tôŋ êtôm biŋ, taŋ gôjac mata nan, gebe jamoa matoc jali.
 Aê kakêŋ matoc aôm, amboac tonan ôŋgôm aê majoc êsa atom.
 117 Ôpuc aê tôŋ gebe jamoa ŋajam
 ma jamansaŋ aômniêm biŋsu enden tôŋgeŋ.
 118 Aôm oc ôtiŋ lau samob, taŋ seo gala aômniêm biŋsu nan, siŋ
 gebe êsêac sêsau taun ŋamelocŋageŋ.
 119 Lau samob, taŋ sêkac taun su nan, aôm gôlic êsêac amboac gêŋ gambu.
 Ma aê tec têtac gêwiŋ biŋ, taŋ aôm kôdôŋ nan.

120 Aê katêc aôm e ôlilu gêli.
Aê katêc tauc kêtû nê mêtôcņa.

Tañeņ wamu Apômtaunê biņsu

121 Aê kamasañ biņ solop to biņgêdêņ kêtû tôņ.
Ôwi aê siņ êndêņ sêlêsutêna atom.
122 Ôjô nê m sakiņwaga awa gebe ômoasiņ eņ.
Ôkêņ teņbeleņ aņgeņ sêkônîņ aê tôņ atom.
123 Matocanô ņawapac kêsa gebe aê gaôņ nê m moasiņ,
gaôņ aôm gebe ônam aê sa êtôm gôjac mataņa.
124 Ônam nê m sakiņwaga sa êtôm nê m têtac gêwiņ teņgeņņa
ma ôndôņ nê m biņsu aê jajala.
125 Nê m sakiņwaga aê, ôwa ņoc kauc sa
gebe jajala biņ, taņ aôm ôwa sa naņ ņapep.
126 Apômtaunê noc gebe êwaka tau saņa kêdabiņ
gebe êsêac sêgôm aôm nê m biņsu popoc.
127 Kêtû tonañņa aê têtac gêwiņ nê m biņsu
kêlêlêc awamata totoņ-totoņ su.
128 Kêtû tonañņa nê m jatu gêjam gôliņ aê.
Aê gadec lêņ dansañ samob.

ņalêlôm kêkac gebe taņeņ wamu Apômtaunê biņsu

129 Biņ taņ aôm gôwa sa naņ, kaiņ teņ.
Kêtû tonañņa ņoc ņalêlôm kêsap biņ tau tôņ.
130 Aôm embe ônac nê m biņ lêtêņ, oc êpô gamêņ
ma êwa lau meloc-meloc nêņ kauc sa.
131 Aôm nê m biņsu gêjô aê
e aoc ec-ecgeņ.
132 Ôkac taôm ôkwi êndêņ aê ma taêm walô aê,
êtôm gôgôm gêdêņ lau, taņ têtac gêwiņ nê m ņaê naņ.
133 Ôkêņ nê m biņ êpuc ockaiņ tôņ
ma ôkêņ gêņ sec teņ ênam gôliņ aê atom.
134 Ônam aê kêsi êndêņ ņamalac, taņ sêkônîņ aê tôņ naņ,
go jamansaņ aôm nê m jatu êtu tôņ.
135 Ôkêņ laņômanô êpô nê m sakiņwaga
ma ôndôņ nê m biņsu êndêņ aê.
136 Matocsulu keseleņ amboac bu
kêtû lau sêmasañ aôm nê m biņsu atom ņa.

Apômtaunê biņsu ņamêtôc gêdêņ

137 O Apômtau, aôm ņac gêdêņ
ma aôm nê m gôliņ jagêdêņ samob.
138 Aôm kômasañ nê m biņsu tobiņgêdêņ
ma kômasañ tobiņ ņañêņ ņanô amboac tonañgeņ.
139 Aê têtac ņandaņ kêlakoc aê sec
kêtû ņoc soņo-soņo sêliņ aôm nê m biņ siņņa.
140 Aôm nê m biņ, taņ gôjac mata naņ, ņakêņkêņ laņgwageņ
ma nê m sakiņwaga têtac gêwiņ biņ tau.

- 141 Aê katu ñac sawa to sêbu aê,
mago kaliñ aômnêm jatu siñ atom.
- 142 Aômnêm biñgêdêñ kêtú biñgêdêñ tengeñña
ma aômnêm biñsu tau biññanô.
- 143 Aê kapô lêna to gêñwapac gêgôm aê,
mago nêm biñsu gêgôm aê têtac ñajam kêsa.
- 144 Biñ tañ aôm gôwa sa nan, oc ênêc ñañêñ enden tôngeñ.
Ôwa ñoc kauc sa, go jañgôn matoc jali.

Mec Apômtau ênam saña

- 145 Aê gamôêc tonoc ñalêlôm samucgeñ gêdêñ aôm. O Apômtau, ôkêñ tañam aêman.
Aê gabe jamansañ aômnêm biñsu êtu tôn.
- 146 Aê aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa,
go jañgôm biñ, tañ gôwa sa nan, ñanô êsa.
- 147 Aê gadi gêdêñ bêbêc kanucgeñ ma katan tauc kapôêñ.
Aê matoc kêsap aômnêm biñ tec gamoa.
- 148 Matoc jali ñapañ gêdêñ gêbêc baliñ e geleñña
ma taêc gêjam biñ, tañ aôm gôjac mata nan, gêc ñoc ñalêlôm.
- 149 Ôkêñ tañam aê êtu nêm têmtac gêwiñ tengeñña.
O Apômtau, ôkêñ aê jamansañ aômnêm gôliñ.
- 150 Lau tañ têtim aê, mago sêkac tauñ su anga aômnêm biñsu nan,
têdabiñ aêgac.
- 151 Ma aôm Apômtau, tec gômoa aê ñagala
ma aômnêm biñsu samob kêtú biññanô.
- 152 Aê kajala biñ, tañ aôm kômasañ nan, wanêcgeñ
gebe aôm kômasañ gebe ênêc tengeñña.

Mec Apômtau ênam kêsiña

- 153 Ôlic ñoc ñandañ ma ônam aê samañ
gebe aê kaliñ aômnêm biñsu siñ atom.
- 154 Ônam gôliñ ñoc biñ ma ônam aê kêsi.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biñ, tañ gôjac mata nan.
- 155 Aôm oc ônam lau alôb-alôb kêsi atom
gebe êsêac sesom aômnêm biñsu atom.
- 156 O Apômtau, aôm taêm walô lau kêlêlêc.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biñgêdêñ.
- 157 Lau taêsam sêjanda aê to sêlêsu aê,
mago aê gawi aômnêm biñ, tañ gôwa sa nan, siñ atom.
- 158 Ñoc ñalêlôm gêbu lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga
gebe êsêac sêmasañ aômnêm biñsu atom.
- 159 Ôlic aê, tec têtac gêwiñ nêm jatu nec.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm têmtac gêwiñ tengeñña.
- 160 Aômnêm biñ kêtú biññanô anô tau.
Aômnêm gôliñ gêdêñ samob oc ênêc enden tôngeñ.

Ñalêlôm samucgeñ êndêñ Apômtaunê biñsu

- 161 Aê gajam kauc tauc ma kasêga sêlêsu aê,
mago ñoc ñalêlôm kêtêc aômnêm biñ tagen.
- 162 Aê katu samuc biñ, tañ aôm gôjac mata nan,

- kêtôm ñac teñ gêjac siñ e kêtap awa taêsam sa.
 163 Aê gadec to kakêñ kisa biñ dansañ
 ma têtac gêwiñ aômnêm biñsu tagen.
 164 Aê aoc gêoc aôm kêtôm bêcgeñ kêtú dim 7
 kêtú aômnêm gôliñ gêdêñña.
 165 Lau tañ têtac gêwiñ nêm biñsu nañ, sêmoa tobiñmalô ñanô
 gebe gêñ teñ êngôm êsêac semben atomanô.
 166 O Apômtau, aê kakêñ matoc aôm gebe ônam aê sa
 ma kamasañ aômnêm biñsugac.
 167 Aêñoc ñalêlôm kêmasañ biñ, tañ gôwa sa nañ, kêtú tôñ
 ma têtac gêwiñ kêlêlêc.
 168 Aê kamasañ nêm jatu to biñ, tañ gôwa sa nañ.
 Aôm kôjala aêñoc lêñ samob kêtú tôñ.

Mec Apômtau ênam saña

- 169 O Apômtau, ñoc tañi wacêsô aôm tañamsuñ.
 Ôwa ñoc kauc sa êtôm nêm biñ.
 170 Ñoc mec wacêsô aôm tañamsuñ
 ma ônam aê sa êtôm biñ, tañ gôjac mata nañ.
 171 Lanem oc êsêwa êsa aocsuñ
 gebe aôm kôdôñ nêm biñsu gêdêñ aê.
 172 Imbeloc oc ênam wê êpi nêm biñ
 gebe aômnêm biñsu samob jagêdêñ.
 173 Ômansañ lêmam gebe ônam aê sa
 gebe aê kajala aômnêm jatu.
 174 O Apômtau, aê gajam aoc su gebe ônam aê sa
 ma aômnêm biñsu gêgôm aê têtac ñajam kêsa.
 175 Ojop aê jamoa matoc jali gebe jalanem aôm
 ma nêm gôliñ ênam aê sa.
 176 Aê gao sic amboac domba gêbôm, onsom nêm sakiñwaga
 gebe aê kaliñ aômnêm biñsu siñ atom.

120

Apômtau ênam aê sa anga kalomtênanêñ

- 1 Aê kapô lêna ma aoc gêjac Apômtau,
 tec eñ kêkêñ taña aê.
 2 O Apômtau, ônam aê kêsi anga gêdôñôlic dansañ
 ma anga imbelen geo.
 3 Aôm imbêlam geo,
 Natau oc êkêñ asagen êndêñ aôm ma êngôm aôm amboac ondoc.
 4 Oc êkêñ siñwaganê sôb bôjañ-bôjañ
 ma sôb tojalana.
 5 Ijoc aêma, tec gañgôñ Mesek,
 tec gañgôñ Kedarnêñ becobo.
 6 Aê gañgôñ gawiñ lau,
 tañ sêkêñ kisa gêdêñ biñmalô nañ kêtômgac.
 7 Aê ñac biñmalôña, mago êndêñ tañ jasôm biñ wamaña nañ,
 êsêac sêndi êtu siñña.

121

Nac tañ gejob Israel ñañêñ nan

- 1 Aê gaôc matocanô sa kêpi lôc.
Ñoc ênam-aê-sawaga mênêsa anğa ondoc.
- 2 Apômtau tañ kêkêñ undambê to nom nan,
oc ênam aê sa.
- 3 Eñ oc êkêñ amkainğ êka selelec atom.
Ñac tañ gejob aôm nan, ênac tuluc atom.
- 4 Biññanô, ñac-gejob-Israelwaga
gêjac tuluc to gęc bęc atom.
- 5 Apômtau kêtü nêm gejobwaga. Apômtau kêtü nêm ajuñ,
tañ lêmam anôña kêsô ñalabu nan,
- 6 gebe oc êpac aôm êndêñ ocsalô atom,
ma ajônğ êpô aôm êndêñ êmbęc atom.
- 7 Apômtau ejop aôm êndêñ gêñ sec samob,
eñ gejob aôm katôm.
- 8 Apômtau oc ejop aôm êndêñ tañ ôsa ôna ma ôsô ômôêñ nan,
galoc ma endeñ tônğeñ.

122

Biñmalô ênêc Jerusalem ñamec

- 1 Aê ganô lau sêsôm gêdêñ aê gebe “Tawê dandêñ Apômtaunê andu tana”
ma gęgôm aê têtac ñajamanô.
- 2 O Jerusalem,
galoc eñkainğ kêka aômnêm sacgêdô tônğac.
- 3 O Jerusalem, sêkwê aôm sa kêtiam
kêtôm malac, tañ tuñbôm kêpiñ auc e ñajana nan.
- 4 Gôlôac to gôlôac sêpi gamêñ tonanğ
Apômtau tau nê gôlôac sêpi-sêpi sêmoa
êtôm eñ kêjatu êsêac
gebe sêlanem Apômtaunê ñaê.
- 5 Anğa tonanğ tec tetoc lêpônğ sêmêtôc biñña kêkô,
tetoc Dawidnê gôlôacnêñ lêpônğ kêkô.
- 6 Ateñ mec êtu Jerusalem êtap biñmalô saña.
Êsêac tañ têtac gêwiñ aôm nan, sêmoa ñajamgeñ.
- 7 Wama ênêc nêm tuñbôm ñalêlôm
ma biñmalô ênêc nêm andu ñalêlôm.
- 8 Aê gabe jasôm gebe “Biñmalô êndêñ aôm”
êtu ñoc lasitêwai to ñoc ñacña.
- 9 Aê gabe jateñ moasinğ êtu aômña,
êtu Apômtau, aêacnêñ Anôtônê anduña.
*

123

Mec Apômtau taê walô aêacña

* 122:9: Dawidnê teñ.

- ¹ Aê jaôc matocanô sa wacêpi aôm.
Matocanô endec undambê, tañ gôjam gôliñ gôngôñ nan.
- ² Aêac tatôm sakiñwaga, tañ mataanô êndên nê ñatau to sakiñwagao, tañ mataanô gêdên nê ñatau,
tec aêac mateñanô êndên Apômtau, aêacnên Anôtô, e taê walô aêac.
- ³ O Apômtau, taêm walô aêac, taêm walô aêacmên.
Aêac añô lau sêbu aêac e kêmasê aêac sa.
- ⁴ Lau sêkêli tañ nên pêlê to teñbeleñ añgen nên biñ susu
kêmasê aêac katuñ sa kêlêlêc.

124

Anôtô gêjam Israel sa, tec sêlambiñ en

- ¹ Israel galoc sêsôm acgom gebe
“Apômtau embe êmoa êwiñ aêac atom, oc amboac ondoc.
- ² Gêdên tañ ñamalac dêdi sebe sênac aêac nan,
Apômtau embe êmoa êwiñ aêac atom,
- ³ oc têndañgôn aêac su tomateñ jaligen
ma senseñ aêac su êtu nên têtac ñandañ secanôña.
- ⁴ Bu ñasamac oc epeñ aêac lênsôn
ma êc aêac su
- ⁵ e ñasamac ñakoton-koton
ênsañ aêac auc.”
- ⁶ Aêac awen êc Apômtau gebe gêsun aêac dadên ñacjo lunlun
jakêkaku aêac popoc atom.
- ⁷ Aêac katuñ gêwê sa kêtôm moc gêwê dibwaganê lakô sa.
Lakô tau gêngic ma aêac tec tajam samuc.
- ⁸ Apômtau tañ kêkên undambê to nom nan,
nê ñaê oc ênam aêac sa.
- *

125

Anôtô kêtú nê lau Israel nêñ lamu

- ¹ Lau tañ ôliñ andañ Apômtau nan, têtôm lôc Sion,
tañ oc kôjô-kôjô atom, êkô ñañên enden tôneñ nan.
- ² Lôc kêgi Jerusalem auc ma Apômtau kêgi nê lau auc kêtôm tonañ.
Gagôm gêdên galoc ma oc enden tôneñ.
- ³ Lau alôb-alôb sênac gôliñ lau gêdên nêñ gamên ñapan atom.
Embe sêngôm, go lau gêdên tauñ oc sêngôm sec.
- ⁴ O Apômtau, ômoasiñ lau ñajam
to êsêac, tañ tañen wamu aômnmê jatu nan.
- ⁵ Ma êsêac, tañ seo sic nan,
Apômtau ôtiñ êsêac su nasêwiñ lau geowaga.

O Israel, biñmalô êndên aômman.

126

Sêjam danje kêtú Anôtô gêjac êsêac sa kêtiamña

- ¹ Gêdên tañ Apômtau gêjam Sionnê gêñwapac ôkwi nan,

* 124:8: Dawidnê teñ.

- aêac asaê amboac aêc mêgeŋ.
² Gêdêŋ tonan aêac gêdônŋ ômac-ômacgeŋ
 ma imbelen toôndugeŋ.
³ Biŋŋanô, Apômtau gêgôm gêŋsêga kêtû aêacŋa.
 Aêac ôlin kêpi ŋanô.
⁴ O Apômtau, ônam aêacma gêŋwapac ôkwi,
 amboac kom kêkêŋ bu kêsa ŋaman kêtiam anŋa gamêŋ mula-mŋa.
⁵ Lau taŋ sêsê gêŋ tomatenŋsulu nanŋ,
 oc sêkôc ŋanô sa toôndugeŋ.
⁶ Ŋac taŋ kêbic mowê tomatasulugeŋ gêja gebe êsê nanŋ,
 oc êmu êmêŋ tomolêpoan ma totêtac ŋajamgeŋ.

127

Anôtônê mec tageŋ ênam aêac sa

- ¹ Apômtau embe êkwê andu atom,
 oc lau taŋ sênam ŋakolenŋ elêmê.
 Apômtau embe ejop malac atom,
 oc kelenwaga sênam jali êtôm atom.
² Amac embe andi êndêŋ bêbêc kanucgeŋ
 ma anam kôm e êmbêcauc
 gebe atap gêŋ êôc amac tôŋŋa sa, oc anŋôm elêmê.
 Ŋam gebe Anôtônê lau têtac gêwiŋ êsêacŋa têtap nêŋ gêŋ sa êndêŋ taŋ sênêc bêc nanŋ.
³ Latuŋi têtû Anôtônê moasiŋ gêdêŋ aêac
 ma eŋ gêjam mec aêac ŋa gôlôac tau.
⁴ Lau matac latuŋi
 têtôm sôb, taŋ kêsêp siŋwaga lêma nanŋ.
⁵ Aê aoc êôc ŋac,
 taŋ kêbic nê sôb tolagic-tolagic nanŋ.
 Ŋac tonanŋ embe êmansanŋ nê biŋ êndêŋ nê soŋo-soŋo anŋa malac ŋasacgêdô,
 oc sêŋgôm eŋ maja êsa atom.
 *

128

Taŋeŋ wamu Apômtau ŋagêjô

- ¹ Aê aoc êôc ŋac, taŋ kêtêc Apômtau,
 taŋ kêsa êné lêŋ gêmoa nanŋ.
² Aôm oc ôtap lêmam ŋakolenŋ ŋaŋanô sa.
 Ma aôm ôtu samuc ma ômoa ŋajamgeŋ.
³ Aômnêm awê êmoa nêm andu amboac m mamaloc,
 taŋ ŋalatu taêsam kêgi auc nanŋ.
 Aômnêm ŋapalê têtôm nip kepeŋ
 kêgi nêm tebo auc.
⁴ Biŋŋanô, ŋac teŋ embe êtêc Apômtau,
 oc Apômtau ênam mec eŋ amboac tonanŋeŋ.
⁵ Apômtau ênam mec aôm anŋa Sion

* 127:5: Salomonê teŋ.

gebe ôlic Jerusalem ñamoasiñ ênac matamanô ñajam êtôm aômnêm têm ômoa matam jaliña,

⁶ ma ôlic nêm ñapalênêñ wakuc.
O Israel, biñmalô êndêñ aômman.

129

Israel sêoc gêñwapac ma Apômtau gêjam êsêac sa

¹ Israel embe êsôm nê biñ teñ, oc êsôm, nê biñ tonec lasê gebe

“Aê ñapalêgeñ ma sêlêsu aê ñasec.

² Biññanô, aê ñapalêgeñ ma sêlêsu aê ñasec,
mago sêkônij aê tônia atom.

³ Lau sakweñtêna sêsêlê aê dêmôêctêkwa
e popoc jamuñ-jamuñgeñ,

⁴ mago ñac gêdêñ Apômtau gêdim lakô,
tañ lau sec sêwa su nañ gêñgic.”

⁵ Lau samob, tañ têtac kêbôli auc kêtú Sionña nañ,
sênu tauñ su tomajengeñ.

⁶ Oc têtôm gêgwan, tañ kêkô salôm eñ, ñaô nañ,
êtu kapôêñ atom tagen ma êmêlin seben.

⁷ Ñanô masi, tec ñac teñ ejoñ sa atom
ma teñ ênac lagic gêñ tau atomanô.

⁸ Ma ñac teñ, tañ êsa intêna tonañ mênêlic gêñ tau nañ, oc êmôêc gebe “Apômtaunê moasin
êpi amac.

Aêac ajam mec amac ajam Apômtau lanjô” nec atom.

130

Mec Apômtau ênam aêac saña

¹ O Apômtau, aê aoc gêjac aôm anga ñakêlêndin sec.

² Apômtau, ôkêñ tañam aê aoc.

Ôê tañam ñoc tañjiboa kapôêñ.

³ O Apômtau, aôm embe ôê sec tônia,
o Apômtau, asa oc êkô aôm lanjômnêm.

⁴ Mago aôm, tec kôsuc biñ ôkwi,
amboac tonañ tec têtêc aôm.

⁵ Aê gaôn Apômtau. noc katuc gêôñ eñ,
tec kakêñ matoc nê biñ.

⁶ Ñoc katuc gêôñ Apômtau gêmoa,
gêgôm kêlêlêc ñac, tañ gêdib gamêñ gebe elenñaña nañ su. Gêgôm kêlêlêc dibwaga
tonañ su biññanôgoc.

⁷ Israel, ôkêñ matam Apômtau
gebe Apômtau kêtú têtac gêwin teñgeñña ñamôkê ma gêjam lau kêsi gêjac ñawaegen.

⁸ Ma eñ oc ênam Israel kêsi
anğa nêñ sec samob.

*

* **130:8:** Pesalem dambu tauñña kêtú 6ña.

131

Olinj andan Apômtauŋa

- ¹ O Apômtau, aêŋoc ŋalêlôm kêkian tau sa atom
ma matocanô ketoc tau sa atom.
Aêŋoc ŋalêlôm taê kêka gêŋ,
taŋ kapôêŋ kêlêlêc aê nan atom.
- ² Masianô, aê kakôniŋ ŋoc ŋalêlôm tôŋ ŋaŋêŋgeŋ.
Ŋoc ŋalêlôm ŋaŋêŋ kêtôm ŋapalê, taŋ jamaŋgeŋ gêsac têna lêma dambê nan.
- ³ O Israel, ôkêŋ matam Apômtau
êndêŋ galoc ma enden tôŋgeŋ.

Dawidnê teŋ.

132

Anôtô ênam mec gamêŋ dabuŋ

- ¹ O Apômtau, taêm ênam Dawid
to nê gêŋwapac samob.
- ² Taêm ênam gebe eŋ kêtôc lêma gêdêŋ Apômtau
ma gêjac mata biŋ gêdêŋ Jakobnê Anôtô ŋaclai gebe
- ³ “Aê gabe jasô ŋoc beclêlôm atom
ma jasa tauc sic janêc ŋoc mê atom,
- ⁴ aê gabe matocanô ênam kauc bêc
ma matoc êmôp êtu bêcŋa atom,
- ⁵ jamoa e jatap Apômtaunê mala teŋ sa
ma jatap Jakobnê Anôtô ŋaclai nê andu teŋ sa acgom.”
- ⁶ Biŋŋanô, aêac aŋgôŋ Eprata ma aŋô andu tau ŋawae,
go atap sa aŋga kôm Jarŋa.
- ⁷ Aêac asôm gebe “Ajôc, tasô ênê andu ŋalêlôm tana
nadau tauŋ ma tateŋ mec tanêc ênê akaiŋ ŋataoŋ.”
- ⁸ O Apômtau, ôndi tonêm poac ŋakatapa ŋac laiŋa
ma ôna malam ôlêwaŋ taômŋa.
- ⁹ Aômnêm dabuŋwaga sêsô biŋgêdêŋ êtu nêŋ ŋakwê
ma aômnêm lau mansaŋ sênam lasê totêntac ŋajamgeŋ.
- ¹⁰ Ôtiŋ nêŋ ŋac, taŋ goeŋ oso eŋ nan, su atom
êtu nêŋ sakiŋwaga Dawidŋa.
- ¹¹ Apômtau kêtôc lêma ma kêsôm nê biŋ kêtôc tôŋ gêdêŋ Dawid.
Eŋ kêsôm tobiŋŋanôgeŋ ma oc ênam ôkwi atom gebe
“Aê gabe jakêŋ aôm taôm latôminêŋ teŋ
êŋgôŋ aômnêm lêpôŋ.
- ¹² Latômi embe sêmansaŋ aêŋoc poac
to ŋoc biŋsu, taŋ jandôŋ êsêac nan,
oc nêŋ wakuc sêŋgôŋ aômnêm lêpôŋ
enden tôŋgeŋ.”
- ¹³ Biŋŋanô, Apômtau kêjaliŋ Sion sa
ma taê gêjam gebe êtu ênê andu.
- ¹⁴ Ma eŋ kêsôm gebe “Aê maloc jalêwaŋ tauc enden tôŋgeŋŋa nan tonec.
Aê taêc gêjam kêtôc tôŋ tec jaŋgôŋ tonec.

- 15 Aê gabe janam mec êsêacnêḡ gêḡ êlêlêc su.
 Aê gabe jakêḡ mo êôc nêḡ lau ḡalêlôm sawa tôḡ.
 16 Aê gabe jakêḡ moasinḡ êtu nêḡ dabuḡwaganêḡ ḡakwê.
 Êsêacnêḡ lau mansaḡ oc sênam lasê totêntac ḡajamgeḡ.
 17 Aê gabe Dawidnê ḡaclai êpoa lasê aḡga tônê.
 Aê kamasanḡ aêḡoc ḡac, taḡ gaenḡ oso enḡ naḡ, nê jakainḡ teḡ kêkô.
 18 Aê jakêḡ majenḡ êtu ênê ḡacjonêḡ ḡakwê,
 mago enḡ êkuc sunsuḡ ḡaôsic-ôsic êḡḡôḡ enḡ môkêapac.”

133

Lasitêwai semoa sêwiḡ taḡ ḡapeḡ ḡabinḡ

- 1 Alicgac me, lasitêwai embe sêḡḡôḡ sêwiḡ taḡ,
 oc talic ḡakatu têtac êsa lanḡwageḡ.
 2 Biḡ tonanḡ kêtôm niptêkwi ḡajamanô, taḡ sêkêc kêpi Aron môkêapac ma keselenḡ kêdaguc
 ênê êm,
 e jagêsac ênê ḡakwê gêsutêkwa.
 3 Kêtôm maniḡ aḡga lôc Hermon,
 taḡ kêsêlô mêḡkêpi Sion naḡ,
 gebe gamêḡ tonanḡ Apômtau gêjam mec su
 gebe sêmoa matenḡ jali endenḡ tôḡgeḡ.
 *

134

Anôtônê sakinḡ gêbêcḡa ḡawê

- 1 Ajôc, Apômtaunê sakinḡwaga samob, taḡ akô Apômtaunê andu gêdêḡ gêbêc naḡ,
 alanem Apômtau.
 2 Aôc lememe sa atenḡ mec akô gamêḡ dabuḡ
 ma alanem Apômtau.
 3 Apômtau, taḡ kêkêḡ undambê to nom naḡ,
 ênam mec aôm aḡga Sion.

135

Aweḡ êôc Apomtau

- 1 Aleluja.
 Aweme êôc Apômtaunê ḡaê.
 Amac taḡ ajame sakinḡ Apômtau naḡ, alanem enḡ.
 2 Amac taḡ akô Apômtaunê andulêlôm
 to akô aêacnêḡ Anôtônê andu ḡamalacluḡ naḡ,
 3 aweme êôc Apômtau, gebe Apômtau enḡ ḡac gabêjam.
 Aname wê êpi ênê ḡaê gebe enḡ têtac kêsa lanḡwageḡ.
 4 Gebe Apômtau kêjaliniḡ Jakob sa
 ma Israel kêtú ênê gêḡlênsêḡ.
 5 Biḡḡanô, aê galicgac, Apômtau enḡ ḡac kapôêḡ
 ma aêacnêḡ Anôtô kêlêlêc anôtôi samob su.
 6 Gêḡ samob, taḡ Apômtau têtac gêwiḡ aḡga undambê to nom ma aḡga gwêc to
 gêdimbobsêga samob naḡ,
 oc êḡḡôm êtu tôḡ.

* 133:3: Dawidnê teḡ.

- 7 En tec gêwê tao anğa gwêcm kêpi gêmên
ma kékênj ôsic kêsêp kom njalêlôm ma kékôc mu su anğa nom nğakêclêsu.
- 8 En tec gêjac Aiguptu nêj nğamêc êndu,
gêgôm gêdênj nğamalac to bôc.
- 9 Anğa tônê enj kêsakinj gênsêga to gêntalô
gebe êmêtôc Parao to nê sakinjwaga samob.
- 10 Enj tec gesenj lau tomôkê-tomôkê taêsam
ma gêjac nêj kinj tonğaclai êndu.
- 11 Amboac lau Amor nêj kinj Sihon ma Basan nğakinj Og
ma lau Kanaan nêj kinj toê-toê samob.
- 12 Ma enj kékênj êsêacnêj gamênj
gêdênj lau Israel sêwê kainj.
- 13 O Apômtau, aôm nêj nğae oc ênêc tenğenj.
O Apômtau, nêj waem oc êsa êndênj gôlôac to gôlôac.
- 14 Gebe Apômtau kêwaka nê launênj binğêdênj sa
ma taê walô nê sakinjwaga.
- 15 Tentenlatunênj gwam nğamalac lemenj sêgômğa.
Êsêac sêmasanğ nğa silber to gold.
- 16 Aweğsunğ gêc, mago sêsôm binğ atom.
Mateğanô gêc, mago sêlic gamênj atom.
- 17 Tanğsunğ gêc, mago sênô binğ atom
ma sêsi aweğ atom amboac tonanğenğ.
- 18 Lau tanğ sêmasanğ gêj tauwaga nanğ, oc têtôm nêj gêj tonanğ
ma lau samob, tanğ ôlinğ andanğ nanğ, amboac tonanğenğ.
- 19 O Israelnê gôlôac, alanem Apômtau.
O Aronnê gôlôac, alanem Apômtau.
- 20 O Lewinê gôlôac, alanem Apômtau.
Amac tanğ atêc Anôtô nanğ, alanem Apômtau.
- 21 Aweğ êôc Apômtau anğa Sion,
nğatau, tanğ gêngôğ Jerusalem nanğ.

Aleluja.

136

Wê danğenğ tenğ

- 1 Anam danğe Apômtau gebe enğ nğac gabêjam.
Binğanô, ênê moasinğ ênêc endenğ tønğenğ.
- 2 Anam danğe anôtôinênj Anôtô.
Binğanô, ênê moasinğ ênêc endenğ tønğenğ.
- 3 Anam danğe apômtauinênj Apômtau.
Binğanô, ênê moasinğ ênêc endenğ tønğenğ.
- 4 Enğ gêgôm gênsêga.
Binğanô, ênê moasinğ ênêc endenğ tønğenğ.
- 5 Enğ kékênj undambê tokaucgenğ.
Binğanô, ênê moasinğ ênêc endenğ tønğenğ.
- 6 Enğ kêmasanğ nom gêsac bu nğao.

- Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 7 Eñ kékêñ oc to ajôñ.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 8 Eñ kékêñ oc gebe êwê gamêñ êndênj ocsalô.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 9 Eñ kékêñ ajôñ to utitalata gebe sêpô gamêñ êndênj êmbêc.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 10 Eñ gêjac Aiguptunêñ ñamêc êndu.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 11 Eñ gêwê Israel sa aña Aiguptu.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 12 Eñ gêgôm ña lêma ñajaña ma gêôc lêmadambê sa.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 13 Eñ gêwa Gwêckoc kékôc gêja luagêc.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 14 Eñ gêwê Israel sêsêp ñalêlôm sêja.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 15 Eñ kêtin Parao to nê lausiñ sêsêp Gwêckoc ñalêlôm ma sênôm gwêc su.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 16 Eñ gêwê nê lau sêmoa gamêñ sawa.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 17 Eñ gêjac kiñ tonac lai êndu.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 18 Ñac tau, tañ gêjac kiñ towae êndu nañ.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 19 Eñ gêjac lau Amor nêñ kiñ Sihon êndu.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 20 Eñ gêjac Basan ñakiñ Og êndu.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 21 Eñ kékêñ lau tonañ ñai nêñ gamêñ gêdênj nê lau sêwê kainj.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 22 Eñ kékêñ gamêñ tau gêdênj nê sakiñwaga Israel.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 23 Eñ tec taê gêjam aêac gêdênj tañ tapô lêna nañ.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 24 Ma gêjam aêac kêsî aña lau, tañ sêlêsu aêac nañ.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 25 Eñ gêlôm gêñ taniñña gêdênj gêñ materj jalinja samob.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.
 26 Anam danje êndênj undambê ñatau Anôtô.
 Biññanô, ênê moasiñ ênêc endenj tôngeñ.

137

Lau tañ sêngônj kapoacwalô aña Babel nañ, nêñ tanjiboa

- 1 Gêdênj tañ aêac añañ Babelnêñ bu nañ,
 aêac taênj gêjam Sion ma atanj.

- ² Aêac akêñ ma gêñ wêña
geñ kalen ka siun, tañ kêkô tonan nan,
³ gebe lau, tañ sêkôc aêac tòn nan,
sêkac aêac gebe anam ma wê, ma lau, tañ sêlêsû aêac nan,
sêkac aêac gebe amoa toôndugerñ ma sêsôm gebe
“Anam nêwê Sionña ten aêac anô.”
- ⁴ Mago aêacmêñ oc anam Apômtaunê wê
anğa gamêñ jaba amboac ondocgeñ.
⁵ O Jerusalem, aê embe jalin aôm sin,
oc lemoc anôña êtu ton.
⁶ Aê embe taêc ênam aôm atom ma embe jatoc Jerusalem sa êlêlêc ñoc gêñ samob, tañ
gêgôm aê têtac ñajam nan atom,
oc imbeloc êsap lôcboam tòn.
- ⁷ O Apômtau, taêm ênam bêc, tañ lau Edom sêgôm gêñwapac
gêdêñ Jerusalem nan.
Êsêac sêmôêc geden tòngeñ gebe
“Ansen êlin-êlin êsêp e êndêñ nomban.”
- ⁸ O Babel, aôm kalomtênao.
Aêac awen êoc ñac, tañ êkêñ gêñ, tañ gôgôm gêdêñ aêac nan, êmu wacêpi aôm êtiam.
⁹ Aêac awen êoc ñac, tañ êoc nêwê ñapalê dedec sa
ma êmakin êsêac sêpi poc nan.

138

Wê danğeña kêtû Anôtônê bin ñañêñña

- ¹ O Apômtau, aê gabe janam danğe aôm tonoc ñalêlôm samucgeñ.
Aê gabe jalambin aôm êndêñ anôtôi sêlic.
² Aê gabe jaten mec êndêñ aôm jakô nêwê lôm dabun ñamagêña
ma jalanem aôm nêwê ñaê êtu nêwê moasin to bin ñañêñña
gebe aôm kôwaka nêwê ñaê to bin, tañ gôjac mata nan sa
kêlêlêc ñêngeñ su.
³ Gêdêñ tañ aoc gêjac aôm nan, kôkêñ tañam aê.
Ma kôpuc ñoc ñalêlôm tòn ña nêwê ñaclai kain ten.
- ⁴ O Apômtau, kin samob anğa nom embe sênô awamsun ñabin
oc sêlambin aôm.
⁵ Êsêac oc sênğa wê êpi Apômtaunê gôlin
gebe Apômtaunê ñawasi gêjam gamêñ auc.
⁶ Apômtau kêtû ñac towaegoc ma gêjam ñac ñalêlôm sawa sa
ma kêjala lau-tetoc-taun-sawaga, tañ sêmoa jaêc en nan, amboac tonanğen.
- ⁷ Aê embe jamoa gêñwapac ñalêlôm,
aôm oc ôpuc aê tòn jañgôn matoc jali.
Aôm kôpuc ñoc ñacjo, tañ têtac ñandan sec gêdêñ aê nan sugen
ma nêwê anôña gêjam aê sa.
⁸ Apômtau oc êngôm gêñ, tañ gêjac mata gêdêñ aê nan ñanô êsa.
O Apômtau, nêwê moasin ênêc tengeñ. Ônac dabin kôm, tañ gôjac m nan.

*

139

Anôtô kējala gēn samob e gēdēn ηamadīn to gēmoa gamēn samob

- 1 O Apômtau, aôm gôbi ηoc ηalêlôm lêtēn e kôjala aê.
- 2 Aê embe janğōn me jandi sa, oc ôjala.
Aôm gômoa jaêc, mago kôjala biñ, tañ aê taêc gējam nañ.
- 3 Aôm gôlic aê kasêlēn me gaêc
ma kôjala aēnoc lēn e tomalagen samob.
- 4 Njalô tenj ênsac imbeloc atom tagen
ma aôm Apômtau oc ôjala kwananğen.
- 5 Aôm kôpiñ aê auc anğa muña ma nēm ηa
ma gu lêmam gêsac mômêcapac.
- 6 Aê kasaê biñ tonan kajñ tenj ηanô
kêlêlêc aēnoc kauc su, tec kajala atom.
- 7 Nēm Njalau gēmoa ma aê oc jasa ondoc
ma aê oc jaêc jamu ondocna gebe ôlic aê atom.
- 8 Aê embe japi undambê jawac, oc jatap aôm sa.
Ma embe jaja ηoc mé ênêc lamboam, oc jatap aôm sa.
- 9 Aê embe jalôp jandēn gamēn oc kêpiña
ma najalêwanj janğōn gamēn oc kêsêpna jana,
- 10 oc lêmam êwê aê anğa ônê
ma ôsip aê sa ηa nēm anôna.
- 11 Ma aê embe jasôm gebe gêsunğbôm êkôm aê auc samucgen
ma ηawê, tañ kêpô aê nañ, ênam kesec,
- 12 mago aôm oc ôlic ηakesec amboac ηakesec atom.
Ôlic gêbêcauc amboac elenğa ma ηakesec amboac ηawê.
- 13 Aôm taômgenj tec kôkêñ aēnoc ηalêlôm
ma kôlêsoğb aê anğa tinoc têtacêlêlôm.
- 14 Aê gajam danğe aôm gebe kôkêñ aê ηamêtê kainj tenj.
Aēnoc katuc kējala gebe aôm nēm gēn, tañ gôgôm nañ, kêtü gēnsêga kainj tenj.
- 15 Aôm kôjala ηoc ηatêkwa ηasec-ηasec samob
gêdēn tañ kôkêñ aê kelec-kelec kôsingenj ma kôlêsoğb aê anğa tinoc têtacêlêlôm.
- 16 Matamanô gôlic aê gêdēn tañ aê ηanô kêsä atomgenj ma koto ηoc bêc, tañ taêm gējam
gebe janğōnna nañ, gêc nēm buku kwananğen.
Gôgôm gēmuñ kêsêp ηasawa, nañ ηoc bêc tenj mēñkêsä atomanô nañ.
- 17 O Anôtô, biñ tañ aôm taêm gējam nañ, ηawapac, oc jajala amboac ondoc.
Gēn tonan taêsam e ηalêlêma atom.
- 18 Aê embe jasa sa, oc jalic êlêlêc ganğac su.
Aê embe janêc e gulunj jandi, nañ jatap aôm sa.
- 19 O Anôtô, ônac alôb-alôbwaga êndumanj
ma ôkēñ lau, tañ sêwê kainj dec nañ, sêc su anğa aēnoc.
- 20 Lau tonanj tec sêkianj taunj sa ma sêsôm biñ alôb-alôb kêpi aôm
ma sêgôm aôm nēm ηaê kêtü meloc.
- 21 O Apômtau, aê oc jakēñ kisa êndēñ lau, tañ sêkēñ kisa gêdēñ aôm nañ, atom me.
Ma janam lanğocanô ôkwi êndēñ lau, tañ sêli taunj sa gêdēñ aôm nañ, atom me.

* 138:8: Dawidnê tenj.

22 Binjanô, aê kakêñ kisa gêdêñ êsêac ñajaña,
galic êsêac têtù ñoc ñacjo.

23 O Anôtô, ômbi aê létêñ e ôjala ñoc ñalêlôm.
Ônsaê aê to ôjala gêñ, tañ taêc gêjam nañ.

24 Ma embe ôlic aê jasa lêñ dansañ jamoa,
nañ ôwê aê jasa lêñ ñañêñña.

*

140

Mec êtu Anôtô ênam aêac saña

1 O Apômtau, ônam aê kêsi êndêñ lau sec
ma ojop aê êndêñ lau toñaclai.

2 Lau tonañ taêñ gêjam bin sec gêc nêñ ñalêlôm
ma sêkalom kisa kêtôm bêcgeñ.

3 Êsêacnêñ imbelen ñamata kêtôm moac wêmnê.
Moac ñamalic gêc kêsa pañ gêdôñôlicgeñ.

4 O Apômtau, ojop aê êndêñ lau alôb-alôb lemeñ.

Ônam jaom aê êndêñ lau toñaclai, tañ sêkic bin sebe senseñ aê nañ.

5 Tetoc-taun-sawaga sêwa lakô kêtù aêña.

Êsêac sêkic uc gêjac intênataligen ña sêwa lip kêtù aêña gebe ênac aê.

6 Aê kasôm gêdêñ Apômtau gebe “Ñoc Anôtô aôm.”
O Apômtau, ôkêñ tañam ñoc tañi kapôñ

7 O Apômtau, ñoc Anôtô, ñoc ñac, tañ gôjam aê sa ñajaña nañ.
Aôm kôtu ñoc lamu gêdêñ noc siñña.

8 O Apômtau, ôkêñ bin, tañ lau alôb-alôb taêñ gêjam to kêkac êsêac nañ, ñanô êsa atom.
Onseñ bin, tañ sêkic kêtù aêña nañ su.

9 Ôkêñ ñoc ñacjo sêku aê tulu atom
ma bin, tañ sêkic kêtù aêña nañ, êpi êsêac taun.

10 Eñ êkêñ ñalana ênsêlô êpi êsêac taun.
Eñ êtiñ êsêac sêsêp sêlêlôm sêna e dêndi sa êtiam atom.

11 Ñac-gêga-binwaga oc êmoa naeo.

Ma gêñwapac oc epeñ ñac toñaclai sec nañ, piñpoap-piñpoap e ênaña.

12 Aê galicgac gebe Apômtau oc êmansañ lau sêngôñ jageo nêñ bin
to êmansañ lau ñalêlôm sawa nêñ bin.

13 Binjanô, lau gêdêñ oc sênam danje êtu aômnmêm ñaêña.
Lau gêdêñ oc sêngôñ sêwiñ aôm.

*

141

Mec kêtulaña teñ

1 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm ôkac taômgeñ ôndêñ aê ômôêñ.
Embe jamôêc aôm, nañ ôkêñ tañam ñoc aoc.

* 139:24: Dawidnê pesalem teñ. * 140:13: Dawidnê pesalem teñ.

- ² Ôlic ñoc mec êtôm gasôb jadaun gêdêñ aôm.
Ôlic jaôc lemoc sa êtu da êtulaña.
- ³ O Apômtau, ôkêñ aocsun ñadibwaga ten
ma ôkêñ gêdôcôlic ñakatam ñagejobwaga ten.
- ⁴ Ôkêñ ñoc ñalêlôm ewec êndêñ gêñ sec
gebe jañgôm gêñ alôb-alôb atom.
- ⁵ Ñac gêdêñ ten embe ênac aê me êlêñ bin aê, nañ jajala gebe oc têtac gêwiñ aê,
mago aê janac jao gebe lau sec nêñ ten êniñ oso môkêcapac atomanô gebe katen mec
geden tôngeñ gebe Apômtau epen êsêacnêñ kisa su.
- ⁶ Embe sêmbalin nêñ mêtôcwaga sêsêp pocsagin,
lau oc sêjala gebe Apômtaunê bin binñanô.
- ⁷ Eñ kêpalip êsêacnêñ ñatêkwa jatoton-toton sêc gêdêñ lamboam ñagêsunawa,
kêtôm poc, tañ têtuc kêkôc e popoc-popocgeñ gêc intêna nañ.
- ⁸ Matoc êndiñ aôm, Apômtau ñoc Anôtô. Aê gabe jaê lamu aôm.
Amboac tonan ôwi ñoc katuc siñ gebe janana atom.
- ⁹ Ojop aê êndêñ lakô, tañ sêwa kêtû aêña nañ,
ma êndêñ lau secwaga nêñ lip amboac tonan.
- ¹⁰ Ôkêñ lau, tañ sêkac taun su nañ, sêwê taun nêñ uc
ma aê jao gala jana.

*

142

Anôtô ênam aêac sa anga gêñwapac ñalêlôm ñamec

- ¹ Aê aoc gêjac Apômtau kapôêngeñ,
gamôêc kapôên gêdêñ Apômtau.
- ² Aê kasêwa ñoc tañi gêc eñ lanônêmña,
kasôm ñoc gêñwapac lasê gêdêñ eñ.
- ³ Gêdêñ tañ ñoc ñalêlôm ñagogo nañ,
mago aôm kôjala lêñ, tañ aê kasa nañ.
Sêwa lakô kelecgeñ
gêc ñoc intêna, tañ kasa nañ.
- ⁴ Aê matoc geso gêmu anôña,
mago katap ñac ten gebe ênam aê saña sa atom.
Aê gabe jaê lamu gêñ ten, mago katap sa atomanô
ma ñac ten gebe ênam aê saña gêmoa atomanô.
- ⁵ O Apômtau, aê aoc gêjac aôm.
Aê kasôm gebe ñoc lamu aôm to ñoc gêñlênsêm, tañ gawê kain anga lau maten jali nêñ
gamêñ nañ.
- ⁶ Ojae, ôñô ñoc tañiboaman gebe aê katuc gêbac su.
Ônam aê kêsi anga lau, tañ sêlêsû aê nañ, gebe nêñ ôliñ walô kêlêlêc aê su.
- ⁷ Wê aê sa anga kapoacwalô
gebe jalanem aômnêm ñaê.
Aôm embe ômoasiñ aê,
oc lau gêdêñ sêkac sa sêwiñ aê.

* **141:10:** Dawidnê pesalem ten.

gêngôḡ poclabu nanḡ. *

143

Embe ôliḡ to katunḡ êḡgôḡ naeo, nanḡ awenḡ ênac Anôḡô

- ¹ O Apômtau, ôḡô ḡoc mec ma ôê taḡam ḡoc taḡi.
Aôm ḡac tobiḡ ḡaḡêḡ, ôkêḡ taḡam aê êtu nêḡ biḡgêdêḡḡa.
- ² Ôkic nêḡ sakiḡwaga nê biḡ atom
gebe aôm ôlic ḡamalac mata jali tenḡ êtôm ḡac gêdêḡ atom.
- ³ Ojae, ḡacjo tau kêjanda katuc.
Enḡ kêku aê tulu jagaêc nom ma aê katôm êsêac, taḡ sêḡmac êndu su nanḡ.
- ⁴ Aêḡoc katuc ôluḡ-ôluḡḡen
e ḡoc ḡalêlôm kêtḡ tonḡ aḡga ḡoc wanḡlêlôm.
- ⁵ Aê taêc gêjam têḡ gêḡḡḡ andanḡḡḡa ma taêc gêjam aômḡnêḡ lêmam ḡakôm samob, taḡ
gôgôm nanḡ.
Taêc gêjam jakêḡsêḡ aômḡnêḡ gôliḡ samob.
- ⁶ Aê galam lemoc ma katenḡ mec gêdêḡ aôm.
Aêḡoc katuc gêjam awa su aôm kêtôm nom ḡakelenḡ kêḡê awa gebe kom ênac.
- ⁷ O Apômtau, ôkac taômḡḡen ḡêḡôkêḡ taḡam aê.
ḡoc ḡalêlôm kêtḡ dambê-dambê su gebe janaḡa.
Ônsaḡ lanḡôḡanô auc êndêḡ aê atom
gebe jatôm êsêac, taḡ sê su sêḡsêḡ sêlêlôm sêja nanḡ atom.
- ⁸ Ôkêḡ aê jaḡô aômḡnêḡ têḡḡac gêwiḡ tenḡḡḡḡa ḡawae êndêḡ elenḡḡa
gebe aê taêc kêka aôm.
- Ôtôc intêna, taḡ gobe aê jasa nanḡ, êndêḡ aê
gebe jasaḡ ḡoc katuc sa êndêḡ aôm êwac.
- ⁹ O Apômtau, ônam aê kêḡi êndêḡ ḡoc ḡacjo.
Aê jandêḡ aôm wacjaê lamu aôm.
- ¹⁰ Ôndôḡ aê jaḡgôm ḡoc gêḡ êtôm aôm gôlic ḡajam gebe aêḡoc Anôḡô aôm.
Aômḡnêḡ ḡalau ḡajam êwê aê jasa lêḡ ḡaḡêḡ.
- ¹¹ O Apômtau, ôpuc aê tôḡ jaḡgôḡ matoc jali êtu aômḡnêḡ ḡaêḡa.
Ônam aê sa aḡga gêḡwapac êtu aômḡnêḡ biḡgêdêḡḡa.
- ¹² Onsenḡ ḡoc ḡacjo su ma ôḡoasiḡ aê ma onsoc samob, taḡ sêlêḡsu aê nanḡ,
gebe nêḡ sakiḡwaga aê. *

144

Awenḡ gêôc Anôḡô ḡamec. Moasiḡ gêjam Israel auc

- ¹ Aê aoc gêôc Apômtau, taḡ kêtḡ ḡoc tuḡtêna nanḡ.
Enḡ tec kêdôḡ lemoc gebe janac siḡ ḡajaḡa ma lemoclatu gebe janac siḡ ḡajaḡa.
- ² Enḡ tec kêtḡ ḡoc balanḡ ma ḡoc tuḡtêna to ḡoc kêḡsiwaga. Enḡ tec kêtḡ ḡoc lautuc to ḡoc lamu.
Enḡ kêkêḡ tenterḡlatu sêḡô aê ḡalabu.
- ³ O Apômtau, ḡamalac kêtôm asagenḡ, tec aôm matam gêdiḡ enḡ
ma ḡamalac latu tonec kêtôm asagenḡ, tec aôm taêḡ gêjam enḡ nec.

* **142:7:** Dawid gêga wê tonanḡ gêdêḡ taḡ * **143:12:** Dawidnê pesalem tenḡ.

- ⁴ Njama lac kêtôm awajaô
ma ênê bêc kêtôm gêñ ñajaô-jaô.
- ⁵ O Apômtau, ôwê nê m undambê sa ma ôsêp ômôên
ma ômoasac lôc gebe jadaunj êsa.
- ⁶ Ôpalip ôsic mêñensenj êsêac êlinj-êlinj.
Ôpê nê m sôb ma onsoc êsêac sêc sêna.
- ⁷ Ômêtôc lêmam anja lôlôc mêñôjanjo aê su
ma ônam aê sa anja ñasamac kapôên anja lau jaba lemenj.
- ⁸ Lau tonanj gêdôñôlic sêsôm binj dansanj
ma nêñ anôña kêtôc gêñ geo.
- ⁹ O Anôtô, aê gabe janja wê wakuc tenj êpi aôm
ma janjôm gêñ wêña tonagam lemelu êtanj ma janam wê êndênj aôm.
- ¹⁰ Aôm kôpuc kinj tôñ e sêku ñacjo tulu.
Aôm kôjanjo nê m sakinjwaga Dawid su anja sinj ñaclai.
- ¹¹ Ônam aê sa ma ôjanjo aê su anja lau jaba lemenj.
Anja lau, tanj gêdôñôlic sêsôm binj dansanj to nêñ anôña têtôc geo nanj.
- ¹² Aêac latunji lau matac têtôm ka balinj
ma aêac latunjo têtôm andu ñajam-ñajam ñaalê poc, tanj sepenj ñatalô nanj.
- ¹³ Aêacma andu moña gêlôc lanjwageñ
ma anjônj gêñmasê ñaô gedenj tôñgenj.
Aêacma domba sêsu ñalatu tausen to tausen
ma tentausen to tentausen senj gêñ sêmoa oba.
- ¹⁴ Aêacma bulimakao sêsu ñalatu taêsam ma gêñwapac kêtap sa to sêjam ñalatu su atom.
Lau sêñgônj sênam aucgenj, mago tanjiboa ênêc nêñ malaclunj atom.
- ¹⁵ Aê aoc êôc lau, tanj sêmoa kêtôm binj, tec tasôm su nec.
Aê aoc êôc lau, tanj Apômtau kêtû nêñ Anôtô nanj.

*

145

Talanem Apômtau êtu nê moasinj to ñaclainja

- ¹ O ñoc kinj Anôtô, aê gabe jatoc aôm sa
ma jalanem nê m ñaê endenj tôñgenj.
- ² Aê gabe jalanem aôm êtôm bêcgenj
ma aoc êôc nê m ñaê endenj tôñgenj.
- ³ Apômtau enj ñac kapôênj, tec talanem enj ñanômanj.
Aêac ñamalac oc tapuc ênê ñam natatôm atom.
- ⁴ Gôlôac tenj sêlanem aôm nê m kolenj êndênj gôlôac tenj sêñô
ma sêsôm aôm nê m ñaclai ñagêñsêga lasê.
- ⁵ Êsêac oc sêsôm aôm nê m ñawasi to waem kinjña lasê,
ma aê gabe janja wê êpi nê m gêñsêga.
- ⁶ Lau oc sêsôm aôm nê m gêñsêga ñañaclai lasê
ma aê gabe jawa aôm nê m waem kapôênj sa.
- ⁷ Lau oc sênac aôm nê m moasinj tenjgenjña ñaminj
to têtû samuc aôm nê m binjgêdênj toôndugenj.

* **144:15:** Dawidnê tenj.

- ⁸ Apômtau enj ñac moasinj to taê walô ñam.
Enj gêbinj tôñ ma têtac gêwinj tenjenña gêjam enj auc.
- ⁹ Apômtau enj ñajam gêdêñ ñamalac samob
ma enj taê labu gêñ samob, tañ kêkêñ nanj.
- ¹⁰ O Apômtau, gêñ samob, tañ kôkêñ nanj, sênam danje aôm.
Ma nêñ lau mansanj sêlanem aôm.
- ¹¹ Êsêac oc sêsôm aômñêm gamêñ kinña ñawae lasê
ma sênac aômñêm ñaclai ñaminj
- ¹² gebe ñamalacnêñ latunji sêñô aômñêm gêñsêga
to aômñêm gamêñ kinña ñawasi ñanô ñawae.
- ¹³ Aômñêm gamêñ kinña ênêc tenjenj
ma ônam gôlinj gôlôac to gôlôac ñêñgen êna.
- Apômtau gêgôm nê binj samob ñanô kêsa
ma nê kolenj samob gêwa ênê têtac gêwinj sa.
- ¹⁴ Apômtau kêpuc lau samob, tañ sebenj nanj tôñ
ma gêjac êsêac samob, tañ sêñgônj sêpô dêducgenj nanj sa.
- ¹⁵ Lau samob materj gêdinj aôm
ma aôm kôkêñ êsêacnêñ mo gêdêñ ñanoc.
- ¹⁶ Aôm kôlainj lêmamtapa ma gôlôm gêñ materj jali samob
e gêôc êsêac tôñ.
- ¹⁷ Apômtau gêgôm nê gêñ samob gêdêñgenj
ma gêgôm nê gêñ samob tomoasinjenj.
- ¹⁸ Apômtau gêmoa êsêac, tañ awenj gêjac enj nanj ñagala
ma gêwinj êsêac samob, tañ awenj gêjac enj tonjanôgenj nanj.
- ¹⁹ Enj gêjam êsêac, tañ têtêc enj nanj, nêñ sêpô lêna sa
to gêñô êsêacnêñ tanjiboa ma kêpuc êsêac tôñ.
- ²⁰ Apômtau gejob êsêac samob, tañ têtac gêwinj enj nanj,
ma oc enserj lau alôb-alôb samob su.
- ²¹ Aoc êôc Apômtaunê wae
ma lau nomña samob sêlanem ênê ñaê dabunj tenjenj ma tenjenj.

*

146

Talanem Apômtau êtu ênê kôm gêdêñña

- ¹ Aleluja.
O katuc tau, ôlanem Apômtau.
- ² Aê gabe jalanem Apômtau êtôm ñoc bêc samob, tañ gangônj matoc jali nanj,
ma gabe janam wê êndêñ ñoc Anôtô êtôm ñoc têm, tañ jamoa nom nanj.
- ³ Taêm êka laumata to ñamalac tenj
gebe êsêac têtôm gebe sênam lau sa atom.
- ⁴ Awenjaô embe ênac pep, oc têtû kekop êtiam
ma nêñ binj, tañ taênj gêjam nanj, oc ênac pep amboac tonanjenj.
- ⁵ Aê aoc êôc ñac, tañ Jakobnê Anôtô gêjam enj sa

* **145:21:** Dawidnê wê lanemña tenj.

- ma kékêñ mata Apômtau Anôtôgeñ nan.
- ⁶ Ñac tonañ tec kékêñ undambê to nom ma gwêc to ñagêñlêlôm samob.
En ñac ñañêñ enden tôneñ.
- ⁷ Ênê mêtôc gêdêñ gêjam êsêac, tañ lau sêkônin êsêac tôñ nan sa
ma gêlôm êsêac, tañ mo gêjô êsêac nan. Apômtau kégaboac lau kapoacwalôña su.
- ⁸ Apômtau kékêñ matenpec sêlic gamêñ kêtiam ma kêsa lau, tañ sêpô dêducgeñ nan sa.
Apômtau têtac gêwiñ lau gêdêñ.
- ⁹ Apômtau gejob lau jaba ma gêjam awêtuc to mosêbu sa.
Mago en gesen lau alôb-alôb nêñ intêna su.
- ¹⁰ Apômtau en kin tengeñña.
O Sion, aômnêm Anôtô ênam gôlin enden tôneñ.

*

147

Anôtô kêtú ñaclai to moasin ma mêtê ñatau ñamôké

¹ Aleluja.

Alanem Apômtau gebe tanam wê êndêñ aêacnêñ Apômtau tonec gêñ ñajam.

Lambin tonañ ñajam ma jagêdêñ.

² Apômtau kêkwê Jerusalem sa kêtiam.

En gêjac Israel latuñi, tañ sêmoa salin-salin nan sa.

³ En kêmoasin êsêac, tañ ñalêlôm popoc nan,
ma kêsaban êsêacnêñ kamoc ñandan.

⁴ En kékêñ utitalata kêtôm tau taê gêjam
ma kêsam êsêacnêñ ñaê samob tomalagen.

⁵ Aêacnêñ Apômtau en ñac kapôêñ to ñaclaisêga.
Ênê mêtê ñadôn gêc atomanô.

⁶ Apômtau gêjam lau ñasec sa
ma kêtin alôb-alôbwaga pinpañ jasêc nom.

⁷ Apuc Apômtaunê wê dangeña sa.

Anghôm gêñ wêña êtan êndêñ aêacnêñ Anôtô.

⁸ En kékêñ tao gêsac umbon
ma kékêñ kom kêmalôm nom to kékêñ gêgwan kêpuc anga lôc.

⁹ En gêlôm bôc
ma kékêñ mo gêdêñ aoco ñalatu, tañ têtan gêdêñ en nan.

¹⁰ En têtac gêwiñ hos ñaclai atom
to gêlic ñamalac, tañ labum ñajana nan ñajam atom.

¹¹ Apômtau têtac gêwiñ lau, tañ têtêc en nan,
to têtac gêwiñ lau, tañ sêkêñ maten ênê têtac gêwiñ tengeñña nan.

¹² O Jerusalem, ôlanem Apômtau.

O Sion, ônam wê êndêñ nêm Anôtô.

¹³ Gebe en kêmasañ nêm katam ñajana.

En gêjam mec nêm ñapalê, tañ sêmoa nêm ñalêlôm nan.

¹⁴ En kêbalan nêm gamêñ ñamadin auc ñapep
ma gêlôm aôm gônghôn moasu ñadengeñ.

* **146:10:** Aleluja.

- 15 En kêsakinj nê jatu kêsêp nom gêmên
ma binj tau kêlêti gêjam nom aucgenj sep tagenj gêja.
- 16 En kêkênj sno kêtôm kapok
ma kêkênj nop kêtôm wao.
- 17 En kêpalip nê kompoc kêtôm poclô.
Asa oc êoc ênê malotêna tôj.
- 18 En kêkênj nê binj e gêj tau gêwê.
Enj kêkênj nê mu, tec njabu keselenj.
- 19 En gêwa nê binj sa gêdênj Jakob
ma kêsôm nê gôlinj to binjgêdênj lasê gêdênj Israel.
- 20 Enj kêmoasinj tentenlatu tenj amboac tonanj atom.
Êsêac sêjala ênê binjsu atom.

Aleluja.

148

Undambê to nom sêlanem Apomtau

¹ Aleluja.

Alanem Apômtau anja undambê.
Alanem enj anja lolôc.

² Ênê anjela samob, alanem enj.
Ênê lau totonj-totonj samob, alanem enj.

³ Oc to ajônj, alanem enj.
Amac utitalata samob, alanem enj.

⁴ Amac undambê to undambê, alanem enj.
Amac bu, tanj apoac umbonj njaô nanj, alanem enj.

⁵ Gêj samob tonanj naj, alanem Apômtaunê njaêmanj
gebe enj kêjatu, tec gêj tau njanô kêsa.

⁶ Gebe enj ketoc gêj tonanj naj kêkô gebe êkô endenj tôngenj
ma kêkênj njagôlinj, tanj sêngêli atom nanj, gêdênj êsêac.

⁷ Amac gêj nomnja, amac gêjsêga gwêcnja to gwêc njagêdimlabunja samob nanj,
alanem Apômtau.

⁸ Aôm ja to kompoc, aôm sno to ômbinj,
aôm mutêna, tanj gôgôm ênê binj kêtuj tônj nanj, amboac tonanjenj.

⁹ Amac lôc to gamênj njabau samob,
amac gêjkainj to nip walanj samob,

¹⁰ amac bôc salenja ma malacnja samob,
amac gêj kêkênjja ma moc tomagê, alanem Apômtau.

¹¹ Amac kinj anja nom to tentenlatu samob,
amac kasêga to gôlinjwaga nomnja samob,

¹² amac njacsênjom to awêtakinj,
amac lau njanô to njapalê, alanem Apômtau.

¹³ Lau samob tonanj naj sêlanem Apômtaunê njaêmanj

gebe ênê ñaê tagen tec ñaê towae. Ênê ñawasi kêlêlêc undambê to nomgen.

¹⁴Enj kêkêñ ñaclai gêdênj nê lau gebe ênê lau mansañ samob sêlanem enj sêwiñ lau Israel, tañ têtû ênê gêñ nanj.

Aleluja.

149

Wê lambiñña tenj

¹Aleluja.

Anam wê wakuc êndênj Apômtau.

Awenj êôc enj anga ênê lau mansañ ñalêlôm.

²Israel têtû samuc nêñ ñac, tañ kêkêñ êsêac nanj.

Sion latui awenj êôc nêñ kinj toôndugenj.

³Êsêac têtê wê sêlanem ênê ñaê

sênac onj to gêñ wêña êtañ.

⁴Apômtau têtac gêwiñ nê lau

ma kêkêñ lau palê-palê sêku nêñ ñacjo tulu.

⁵Anôtônê lau têtû samuc enj to sênam lasê to ôliñ êpi

sênêc nêñ mê ma awenj êôc enj toôndugenj.

⁶Êsêac sêlambiñ Anôtô to awenj êpigenj

ma sêmêngôm sinj ñamata makenj-makenj

⁷gebe sêkac nêñ kamocgôc anga lau samuc nêñ

ma sêkêñ ñagêjô êndênj tentenlatu.

⁸Sênsô êsêacnêñ kinj ña kapoacwalô tônj

ma sênsô nêñ lau mata tônj ña kapoacwalô ki

⁹gebe sêngôm biñ, tañ Anôtô kêkic wanêcgenj nanj, êtu tônj êpi êsêac.

Biñ tonanj ketoc Anôtônê lau samob sa.

Aleluja.

150

Alanem Apômtau

¹Aleluja.

Alanem Apômtau anga nê lôm dabunj.

Alanem enj anga undambê.

²Alanem enj êtu nê gêñsêganja

ma alanem enj êtu nê ñaclai kapôênja.

³Alanem enj ña dauc ñaôndu.

Alanem enj ña gêñ wêña to kalinjwanj.

⁴Alanem enj ña wê to onj.

Alanem enj ña gêñ wêña to gasuc.

⁵Alanem enj ña gegob êtañ.

Alanem enj ña gegob ñakicsêa galanj-galanjenj.

⁶Gêñ samob, tañ sêse awenj nanj, sêlanem Apômtau.

Aleluja.

Ŋacmê^{tê} tau

Ŋac tokauc teŋ keto buku Ŋacmê^{tê} Tau tonec. Eŋ kêkip ŋamalacnêŋ lêŋ nomŋa dambê to gejo-gêjac ŋam sa. Eŋ kêtap sa gebe lêŋ tonanŋ kêlênsônŋ ma biŋgêdêŋ masi. Eŋ kêsaê gebe ŋamalac sêjam nêŋ kôm tosê gogenŋ, tec gêlic gebe ŋamalacnêŋ lêŋ nomŋa ŋanô masi, gêŋ ŋaôma. Ênê kauc kêsa kêpi Anô^{tô}, taŋ gêjam gôliŋ ŋamalacnêŋ têm nanŋ, nê lêŋ atom. Eŋ kêpô lêna kêt^u biŋ tonanŋŋa, mago eŋ gêjam la lau gebe sênam kôm ŋajaŋa to têt^u samuc moasiŋ, taŋ Anô^{tô} kêkêŋ gêdêŋ êsêac nanŋ, êtôm têm, taŋ gêjac êsêac ŋawae nanŋ.

Ŋalô taŋ sêjaliŋ sa aŋga buku tau ŋamôkêlatu 12 nanŋ, kepenŋ biŋ tonanŋ, gebe Anô^{tô} kêkêŋ gêŋ samob ŋanoc su. Ŋalô ŋagêdô gêlêŋ biŋ aêac gebe tasa nêŋ lêŋ nomŋa tokauc ma tatu samuc nêŋ lêŋ ŋanêŋ ŋajam êtôm têm, taŋ tamoa nom nanŋ.

Biŋ taêsam, taŋ ŋac tokauc taê gêjam nanŋ, kêsa aŋga nê ŋalêlôm ŋawapac to ŋatutuc. Mago lau andanŋenŋa sêkêŋ ênê buku tonec kêsêp Bibolo ŋalêlôm gêwiŋ. Tec gêwa sa gebe biŋ takêŋ gêwiŋŋa, taŋ gêc Bibolo ŋalêlôm nanŋ, kêkêŋ ŋasawa gêdêŋ lau tonêŋ ŋalêlôm ŋawapac to lau-sê-gowaga amboac tonanŋenŋ. Lau taêsam sêsaê buku tonec ŋabiŋ amboac tasalakatu teŋ ma sêlic taunŋ nêŋ ŋakatu kêsêp buku tonanŋ ŋabiŋ. Go êsêacnêŋ kauc kêsa gebe Bibolo, taŋ kêtôc gêŋwapac tokaiŋ-tokaiŋ gêdêŋ ŋamalac nanŋ, kêkêŋ ŋanô teŋ, taŋ ŋamalac sêkêŋ mateŋ e sêjala nêŋ lêŋ nomŋa ŋatêpôê ŋanô nanŋ.

3

Gêŋ samob toŋanoc

¹ Gêŋ samob ŋanoc gêc gêdêŋ-gêdêŋgenŋ. Ma kôm samob, taŋ sêjam sêmoa umbonŋ ŋalabu nanŋ, ŋanoc gêc amboac tonanŋenŋ.

² Teneŋi sêkôc aêac ŋanoc gêc, ma tamac êndu ŋanoc gêc.

Tasê gêŋ ŋatêm gêc ma tajonŋ ŋanô sa ŋatêm gêc.

³ Sêjac ŋamalac êndu ŋanoc gêc ma sêgôm lau ôliŋ ŋajam êsa ŋanoc gêc.

Dansenŋ gêŋ suŋa ŋanoc gêc ma takwê sa ŋanoc gêc.

⁴ Tatanŋ taŋi^{bo}a ŋanoc gêc ma taômac ŋanoc gêc.

Tanam abec ŋanoc gêc ma tatê wê ŋanoc gêc.

⁵ Tasac poc êliŋ-êliŋ ŋanoc gêc ma tajonŋ poc sa ŋanoc gêc.

Tamoa dawinŋ taunŋ ŋanoc gêc ma tatu mêtê taunŋ ŋanoc gêc.

⁶ Dansom gêŋ ŋanoc gec ma tanam gêŋ sapu ŋanoc gêc.

Tanac gêŋ sa ŋanôc gêc ma tajaiŋ gêŋ ŋanoc gêc.

⁷ Takac gêŋ êŋgic ŋanoc gêc ma tasi gêŋ êpi tagenŋ ŋanoc gêc.

Tanam taunŋ tôŋ ŋanoc gêc ma tasôm biŋ ŋanoc gêc.

⁸ Têntac êwiŋ taunŋ ŋanoc gêc ma têtac endec taunŋ ŋanoc gêc.

Tanac siŋ ŋatêm gêc ma daê wama ŋatêm gêc.

⁹ Kolenŋwaga oc kêtap ŋanô ond^{oc} sa gêjô nê kolenŋ.

¹⁰ Aê galic gêŋwapac, taŋ Anô^{tô} gêu gêsac ŋamalac latuŋi gebe sim taunŋ suŋa.

¹¹ Eŋ kêkêŋ gêŋ samob ŋajamanô gêdêŋ nê noc. Eŋ kêkêŋ kêsêp ŋamalac ŋalêlôm gebe sênam awenŋ su sêŋgônŋ mateŋ jaliŋa, mago ŋamalac kêtôm gebe êkip Anô^{tônê} kôm, taŋ gêjam gêdêŋ taŋ gêjac m kôm tau e gêdêŋ gêŋ samob ŋatêku êsuŋa nanŋ, ŋam sa atom.

¹² Aê kajala gebe ŋamalac nêŋ gêŋ ŋajam kêlêlêc gebe sêmoa totêntac ŋajamgenŋ ma têt^u samuc moasiŋ tokaiŋ-tokaiŋ êtôm nêŋ bêc sêmoa nomŋa teŋ gêc atom.

¹³ Ma kajala teŋ gebe Ŋamalac sêniŋ gêŋ to sênomŋ gêŋ ma sêoc gêŋwapac totêntac ŋajamgenŋ nanŋ kêt^u Anô^{tônê} moasiŋ teŋ amboac tonanŋenŋ.

14 Ma aê kajala gebe gêŋ samob, taŋ Anôtô gêgôm naŋ, oc ênêc enderŋ tôngerŋ. Ŋamalac têtôm gebe sênac têku gêŋ teŋ atom ma têtôm gebe sêkôc gêŋ teŋ su atom amboac tonanŋerŋ. Anôtô kêmasaŋ gêŋ tau amboac tonanŋ kêtû ŋamalac têtêc eŋŋa.

15 Gêŋ taŋ kêsa galoc naŋ, gêdêŋ andanŋerŋ kêsa sugac. Ma gêŋ taŋ oc mênêsa naŋ, gêdêŋ andanŋerŋ kêsa su amboac tonanŋerŋ. Ma Anôtô gesom gêŋ, taŋ gêjaŋa su naŋ kêtiam.

Gêŋ alôb-alôb gêc nom

16 Ma aê galic gêŋ teŋ aŋga oc ŋalabu amboac tonanŋ gebe Gêŋ alôb-alôb gêc gamêŋ, taŋ gêjac biŋgêdêŋ ŋawae naŋ, ma gêŋ alôb-alôb gêc gamêŋ, taŋ gêjac mêtôc gêdêŋ ŋawae naŋ.

17 Tec aê kasôm gêc ŋoc ŋalêlôm gebe “Anôtô oc êmêtôc lau gêdêŋ to lau sec êtômgerŋ gebe gêŋ samob ŋanoc gêc ma kôm samob ŋanoc gêc amboac tonanŋerŋ.”

18 Aê kasôm gêc ŋoc ŋalêlôm gebe Anôtô gêgôm gêŋ tonanŋ gebe ênsaê to êtôc êndêŋ ŋamalac e sêjala gebe êsêac têtôm bôc.

19 Gebe ŋamalacnê lêŋ kêtôm bôcnê. Lulugerŋ sêmac êndu kêtômgerŋ. Lulugerŋ sêwê kain awenjaô tagerŋ. Ŋamalacnê gêŋ ŋajam kêlêlêc bôcnê teŋ gêc atom. Gêŋ samob gêŋ ŋaôma.

20 Samob sepeŋ gamêŋ tagerŋ. Samob ŋam kêsêp kekop. Ma samob têtû kekop êtiam.

21 Ŋamalac ondod kêjala kêtû tông gebe ŋamalac katu oc êpi lôlôc ma bôc katu oc êsêp nomlêlôm êna.

22 Amboac tonanŋ aê galic gebe gêŋ ŋajam kêlêlêc ŋamalac ênam nê kôm totêtac ŋajamgerŋ teŋ gêc atom gebe gêŋ tonanŋ gêjac eŋ ŋawae. Asa oc êtôm gebe êndông eŋ e êjala gêŋ, taŋ mênêsa êtu ŋamu naŋ.

9

Lau sec to lau gêdêŋ

7 Amboac tonanŋ ôna ma ôniŋ nêŋ gêŋ totêmtac ŋajamgerŋ to ônôm nêŋ wain tonalêlôm ŋajamgerŋ gebe Anôtô gêlôc gêdêŋ gêŋ, taŋ gôgôm naŋ sugac.

8 Ôsô nêŋ ŋakwê kwalam-kwalam ŋapaŋ ma ôniŋ oso môkêmapac.

9 Ôtu samuc ôwiŋ nêŋ awê, taŋ têtac gawiŋ naŋ, êtôm nêŋ bêc samob, taŋ Anôtô kêkêŋ aôm gômoa oc ŋalabu naŋ. Bêc tonanŋ ŋai, taŋ ê su ŋaômagerŋ naŋ, êtu gêŋ, taŋ gêjac aôm ŋawae naŋ, ma êtu nêŋ gôêm taôm su gômoa oc ŋalabu ŋagêjôŋa.

10 Ônam kôm samob, taŋ êtôm aôm lêmam naŋ, ôtu dôbgerŋ gebe aŋga lamboam, taŋ aôm kopeŋ naŋ, aôm ônam kôm atom ma taêm ênam biŋ atom to ôjala biŋ atom ma ôtap kauc sa atom amboac tonanŋerŋ.

11 Aê galic gêŋ teŋ kêtiam aŋga oc ŋalabu gebe Lau embe sêniŋ kwanŋ-kwaninoc, go êsêac, taŋ sêlêti ŋajaŋa naŋ, têtû ŋamata atom. Lau ŋactêkwa sêku nêŋ ŋacjo tulu atom. Laumêtê têtap mo sa atom. Lau tokauc têtû lau tolêlôm atom. Lau lemeŋmêtêŋa têtû lau towae atom. Têm to gêŋwapac gêjam gôliŋ lau samob.

12 Gebe ŋamalac gêjam kauc nê noc. Ŋamalac têtôm i, taŋ gêwê wasaŋ sec naŋ, ma têtôm moc, taŋ lip gêjac naŋ. Êndêŋ têm sec lakô oc ênac ŋamalac sep tagerŋ.

11

Gêŋ taŋ ŋac tokauc gêgôm naŋ

1 Ônac sam nêŋ mo êtu moasiŋ. Êndêŋ ŋasawa ec baliŋ, go ôtap sa êtiam.

2 Ônac sam gêŋ tau êndêŋ lau taêsam gebe aôm gôjam kauc gêŋwapac, taŋ oc êtap aôm sa aŋga nom naŋ.

3 Tao embe ênac lênsông, go êsêwa kom êsêp nom. Ma ka embe êku êsêp gamêŋ gêmu kêsêp me gêmu kêpiŋa, naŋ ênêc ŋamala, taŋ êku êsêp naŋ.

4 Ŋac taŋ kêsaê mu naŋ, oc êpalip ŋawê atomanô, ma ŋac teŋ, taŋ gejob tao naŋ, oc ejoŋ kôm ŋanô sa atom amboac tonanŋerŋ.

⁵ Աօմ գօյամ կաւո մութօօ տօ գօյամ կաւո ղալալօ ճճճ, տա ղօճ տօնա տօտալօլօմ նա, նօ ղաթօկա ղամ, տօճ գօյամ կաւո Անօտօ, տա ղօկօն ղօն սամօ նա, նօ կօմ ամօաճ տօնա ղօն.

⁶ Օսօ նօմ ղօն ղնճն ղօբօճն մա ղօմամ ղօլօա ղաճ օ ղնճն ղօտա ղօբօ ամ գօյամ կաւո օնճ օճ ղօա, ղաւօ տա կօսօ ղնճն ղօբօճն մօ ղաւօ, տա կօսօ ղնճն կօտա նա, մօ ղալա ղօճ ղօն ղալա ղօտօմ տալա.

12

Քա ղնճն ղա ղաւա

¹ Ամօաճ տօնա տօմ ղնա Անօտօ, տա ղօկօն ամ նա, ղնճն նօմ օճ ղալալօն ղա ղօբօ օճ սօճ տօ ղա ղնօնօ ղասօ, տա ամ օճ օսօմ ղօբօ “Յօճ տօնա կօմօսն աօ ամ.”

² ղնճն տօնա օճ տօ ղաւօ մա ա ղօն տօ ստալա տօնա կանա մա ղամալա ղօկօ ղնճն ղա կօմ ղնա.

³ ղնճն ղասա տօնա ղօյօա ա ղնճն օճ տօտօնօ (լօմ) տօ ղա ղալա տօտօ ղօն (օնալա). Լաօ տա սօլօսա ղօլօմ նա (լալա), սօա կօմ սն ղօբօ տօտօ ղալօն ղօն. Մա ղսօճ, տա տօտօ կօնն սօսա կաճա սալա նա (մալա) տօտօ կանա.

⁴ Կաճա տա կօսա ղնտօնա նա (տալա), օճ ղալալա ղսա ղօբօ ղօն մալալա ղակսօ ամ. Տօլօսա ղօլօմ ղակսօ մա մսալ ղտալա օճ ղօն սալալա. Կալա մօճ ղտա ղնճն ղօբօ օճ ղա ամ սա.

⁵ ղամալա օճ տօտօ ղօբօ սօսօլօն ղամն ղաա մա սօսա նօն ղնտօնա տօնն ղալօլօմ ղատալա (օլա ղալօ ղօլա). Մա ղաօլա ղնա ղօտօն (մօճ ղսա) մա ալօ ղօկա ղալա-ալալա (տօտա ղալօ ղաալա ղսա) մա ղամալա ղնլօմ մօճա ղօն տա ղտա ամ.

ղօբօ ղա օճ ղնա նօ անա տալա (սօ) մա ղա-տօտա-տալաա ա սօսօլօն սօմօ ղնտօնա.

⁶ Կալալա ղալօ սալա օճ ղալա մա ղալա ղալա օճ օմալա մա ղալա. Բալալա օճ ղալա մա աաա տաճ օնա օճ ղնա.

⁷ Կօլա տա ղամ կօսօն ղոմ նա (օլա), օճ ղա օնա ղոմ ղտա մա աաալա ղա ղնճն Անօտօ, տա ղօկօն նա, ղնա ղտա.

⁸ Նաշմօւօ Թա կօսօմ ղօբօ “ղօն սամօ ղօն ղաօմա, ղօն ղաօմա սամալա.”

Jesaia

Lau sê buku tonec ñaê kêpi propete kapôên Jesaia, tañ gêmoa nom gêdên jala 800 ma 700 ñasawa gêmun Kilisi gêmên nom nañ. Eñ gêjam kôm ança Jerusalem. Lau tokauc, tañ sêkip Bibolo ñam sa nañ, nêñ ñalêlôm kêpi tagen gebe buku ñabin ñagêdô ñam kêsêp Jesaia tau, mago bin ñagêdô ñam kêsêp lau ten, tañ sêmoa nom têdaguc Jesaia nañ. Êsêac sêjam kauc lau tendoc sêwê kain buku ñabin sêwiñ propete, mago bin tonec gêc awê gebe lau sêkaton papia ñagêdô sa kêtú Jesaianê buku. Bin tañ kêsêp papia tau nañ, gêjac miñ gamên Judana ñamin, tañ kêsá gêdên ñasawa ec baliñ amboac jala 200.

Môkêlatu 1–39 Môkêlatu tonec gêjac miñ gamên Judana ñagênwapac ñanô ten. Lau Asuria sebe sejon gamên Judana. Jesaia gêlic gebe lau Juda nêñ ñacjo ñanô lau Asuria atom, ñacjo ñanô lau tau nêñ sec to tañenpêc gêdên Anôtônê bin ma nêñ sêkên gêwiñ kwalecña. Propete gêjac bin su nê lau to gêjam dôñ ñagêdô gwalêkin gebe êkalem lau to nêñ gejobwaga gebe sêsa nêñ lên tobiñgêdên ma tomêtoç gêdêngeñ. Eñ gêlên bin to kêkên puc êsêac gebe êsêac embe sêkên tañen Anôtô atom, go têtáp gênwapac sa ma sênaña. Anôtô oc êmêtoç êsêac ñabin gêjam sêga, mago bin Anôtô ênam mec lau-sêsap-en-tôñwaga kêsêp môkêlatu tonec gêwiñ. Jesaia amboac tonanğen kêsôm kêtú têm wamaña ten, tañ oc ênêc nom nañ, ma Dawidnê wakuc ten oc êmên tañ êtu kin ñanô tau nañ.

Môkêlatu 40–55 Lau teto môkêlatu tonec gêdên tañ lau Juda taêsam sênğôn kapoacwalô ança Babel nañ. Nêñ ñacjo sejon êsêac e sêkên maten ñanô ten kêtiam atom. Propete kêsôm jaen ñajam lasê gebe Têlagen oc Anôtô êngamboac nê lau su ança kapoacwalô ma êwê êsêac sêmu sêna nêñ malacmôkê Jerusalem êtiam gebe sênac m nêñ lên wakuc ten. Bin towae gêjam sêga gêc môkêlatu tonec gebe Anôtô kêtú lau-m samob nêñ lên natau. Ma bin ten, tañ Anôtô taê gêjam kêpi nê lau nañ, tonec gebe en êsakin êsêac sêndên lau-m nomña samob sêna, ma en ênam mec lau nomña samob êtu Jerusalemña.

Ñasêbu tañ kêsôm gebe “Anôtônê sakinwaga” nañ, têtú ñasêbu towae, tañ lau sêjala kêtú tøn gêc Binlênsêm Lanğwanña nañ.

Môkêlatu 56–66 Môkêlatu tonec ñabin kêkanôn lau, tañ sêmu sêja Jerusalem nañ. Êsêacnên ñalêlôm ñatutuc, tec propete gêjac êsêac têtac tøn ma kêsôm kêtú tøn gebe Anôtô êngôm nê bin, tañ gêjac mata gêdên nê lau nañ, ñanô êsa.

Bin ñagêdô kêkanôn binğêdên to mêtôc gêdên ma bin ñagêdô gêlên bin lau gebe sêmansan om to sêkên da ma teten mec. Ñalô towae ten gêc 61:1-2. Gêdên tañ Apômtau Jesu kêkôc nê kôm sa nañ, en gêwa nê kalem sa ña ñalô tonanğ.

Jesaia geoc bin lasê kêkanôn lau Juda to Jerusalem

¹ Gên tañ Amos latu Jesaia gêlic kêkanôn lau Juda to Jerusalem gêden têm, tañ Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hiskia têtú Judanên kin nañ tonec.

² O undambê ôñô, o nom ôkên tañam, gebe Apômtau kêsôm bin tonec gebe “Aê galôm to kapôn latuci, mago êsêac sêbuc dêmôên aê.

³ Bulimakao kêjala nê natau ma donki kêjala nê ñataunê sac. Mago lau Israel sêjala atom, aênoc launên kauc kêsá atom.”

⁴ Ijoc, amac lau secmên, amac lau totôp kapôên, sec ñalatu amac, ma agôm gên sakop-sakop sec. Êsêac sêwi Apômtau sin,

êsêac sêmajec Israelnêḡ ḡac dabuḡ,
êsêac sêbuc dêmôêḡ eḡ.

⁵ Amac abe aê janac amac êtiam êsêp ondoc,
tec asap nêḡ lêḡ lanḡwa tōḡ ḡapaḡ nec.
Gêmac kêtap môkêmapac samucḡeḡ sa,
ma ḡanipkalop samucḡeḡ ḡêmac-ḡêmac.

⁶ Anḡa môkêmdaḡḡam e jakêseḡp emtapa amac amoa toôlim samuc atom,
sêḡ mala to pipi ma kamocbôm ḡêḡac têc ôlim auc,
ma amac apip ḡatêkwi su atom, asabaḡ atom,
ma akêḡ katêkwi gebe êmalôm kamocḡa atom.

⁷ Nêḡ nom kêtu gasaḡ ma ja geḡ nêḡ malac su.
Lau jaba têdaḡḡôḡ nêḡ kôm ḡanô ma amac matemanô alicḡeḡ.
Nêḡ gamêḡ kêtu gasaḡ kêtôm lau jaba sesêḡ su.

⁸ Sion latuo taugenḡ gacḡeḡ ḡêḡmoa
amboac bec jakwa asê kêkô kôm wainḡa,
amboac bec, taḡ sêḡjam kêkô kôm katimḡa naḡ,
ma amboac malac, taḡ ḡacḡo sêḡi auc.

⁹ Lau siḡ undambêḡa nêḡ Apômtau
embe endec aêacnêḡ lau ḡapopoc sêḡmoa atom,
oc tatôm lau Sodom ma malenḡmê amboac lau Gomora.

Kalem sênam tauḡ ôkwiḡa

¹⁰ Amac ḡôliḡwaga Sodom ḡa, aḡô Apômtaunê biḡ.
Amac lau Gomora, akêḡ taḡem aêacnêḡ Anôtônê biḡsu.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe
“Amacnêḡ da ḡwalêkiḡ gebe êmoasiḡ aê amboac ondoc.
Aê ôlic ḡakam nêḡ domba kapoac
ma bulimakao ḡalêsi, taḡ akêḡ kêtu daja naḡ.
Aê têtac ḡêwiḡ bulimakao kapoac to domba kapoac
me noniḡ kapoac ḡadec atom.

¹² “Gêdêḡ taḡ amac mênakô aê lanḡôcnêḡ naḡ,
asa kêḡjatu amac gebe aka aêḡoc malacluḡ popoc.

¹³ Akôc da ḡaôma andêḡ aê amêḡ êtiam atom.
Nêḡ da ḡadauḡ ḡêôc aê e ḡasu sec.
Aê gadec nêḡ om aḡôḡ ḡêô lasêḡa ma sabaḡ to nêḡ akac sa ḡaonda.
Aê gadec nêḡ biḡ alôb-alôb to nêḡ omsêḡa samob.

¹⁴ Aê têtac gedec nêḡ om aḡôḡ ḡêô lasêḡa
ma noc aniḡ moasiḡ kapôêḡḡa.
Gêḡ tonanḡ ḡai kêsac aê
e ôlic ḡakam gebe jaôc.

¹⁵ Embe alam lememe êtu atêḡ mecḡa,
oc jansaḡ matocanô auc.
Ma embe atêḡ mec ḡwalêkiḡ,
oc Jakêḡ taḡoc atom,
gebe dec ḡêḡjam lememe auc.

¹⁶ “Akwasḡ taôm e atu selec,

ma ansej sec, tañ agôm nan su
gebe ênêc aê lanjôcnêm êtiam atom.

¹⁷ Andôn taôm êtu anjôm gêj njamña.

Ansom bin gêdên.

Amêtôc êsêac, tañ sêlêsu lau nan.

Akwa mosêbu ma anam êsêac sa,
ma apuc awêtucnên bin tôj.”

¹⁸ Apômtau kêsôm gebe

“Ajôc, amênman, tamansañ bin dawin taun acgom.

Embe nêm sec êtuñ gamên amboac dêlêcola,

oc jalic êtôm tao kwalam.

Ma embe amboac obo asôsamuc,

oc janjôm êtu sêpôma amboac gwêcôpic.

¹⁹ Embe akên êwiñ ma akên tanem aênoc bin,

oc aniñ moasiñ nom tonecña êtiam.

²⁰ Mago embe tanempêc ma ambuc dêmôêm aê,

siñ oc enseñ amac su.

Bin tonañ kêsa Apômtau tau awa.”

Anôtô êmêtôc Sion ma ênam Sion kêsi

²¹ Ojae, gêmunjen malac tau kêsap Apômtau tôj,

mago galoc kêtû awê mockaino sec sugac.

Gêmunjen bin gêdên gêngôn tonec

ma bin mansañ gêjam malac tau auc,

ma galoc lausiñ genjen sêngôn.

²² Nêm silber kêtû matê

ma sêgaluñ bu gêwiñ nêm wain.

²³ Nêm kasêga sêbuc dêmôên aê

ma sêngôn sêwiñ genjentêna.

Êsêac têtac gêwiñ bin kana-kana

ma taên kêka gebe lau sêkên gêj njamagen êndên êsêac.

Êsêac sêkwa mosêbu ma sêjam êsêac sa atom

ma sêjô awêtucnên bin atom.

²⁴ Amboac tonañ tec Apômtau, lausiñ undambêña nêj Apômtau

ma Israelnên laimôkê kêsôm gebe

“Aê, aê oc jakêc ñoc têtac ñandan êpi ñoc ñacjo

ma jakên ñagêjô êpi ñoc sono-sono.

²⁵ Aê oc jaja lemoc ôkwi ma janac aôm

to jakên ja êniñ nêm ñatêmui su ênaña

ma japac gêj jaba, tañ kêgaluñ gêj ñanô nan, su ênaña.

²⁶ Go jakên gôlinwaga êtôm gêmunja

ma kwalam langwa têtû nêm lau sejen êtiam êtôm gêmunja.

Tonañ su acgom, go lau samob oc sêsam aôm gebe Malac-bin-gêdênja

ma Malac, tañ kêsap Anôtô tôj nan.”

²⁷ Mêtôc gêdên oc ênam Sion kêsi

ma bin gêdên oc êpuc lau Sionja, tañ sêjam taun ôkwi nan tôj.

²⁸ Mago lau-sêbuc-dêdênwaga to lau sec oc senseñ êsêac su sêwiñ taunjen,

ma êsêac, tañ sêwi Apômtau siñ nan, oc sênaña.

²⁹ Amac oc majem êsa êtu kamem, tañ atoc sa nanña,
ma lanômanô êmbêlê êtu nêkôm ñaolaña, tañ ajaliñ sa nanña.

³⁰ Amac oc atôm kamem, nan ñalaun kêsêlô
ma atôm kôm teñ, tañ ñabumata kêpa nan.

³¹ Nactêkwa oc êtôm dawen

ma ênê koleñ oc êtôm ja ñamôsi

ma ja oc êniñ lulugen êwiñ tau

ma ñac teñ oc êsi êndu atom. * ñaolaña kêtunêñ gamên sêjam sakiñ anôtôi jabaña. Tec lau

Israel sêsô mêtê jaba ton

2

Apômtau ênam gôliñ nom ñagamên samob towamagen

¹ Biñ tañ Amosnê latu Jesaia gêlic kêkanôn lau Juda to Jerusalem nan tonec.

² Êndên têm ñam u ña tau gêñ tonec oc êsa
gebe Apômtaunê lôm ñalôc oc êkô amboac lôc,

tañ ñatêpôê kelen gamên su nan,

ma oc êpi kacgen êlêlêc lôc samob su ñêngeñ.

Ma tentenlatui samob oc sêkac sa anga tônêgeñ.

³ Ma lau taêsam sêpi sêna ma sêoc taun gebe

“Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tawac

ma tasô Jakobnê Anôtônê andu ñalêlôm tana,

gebe êndôn nê mêtê êndên aêac e tasa ênê lêñ tônê.

Gebe ñagôliñ oc êsa anga Sion, ma Apômtaunê biñ êsa anga Jerusalem.”

⁴ Eñ oc êmêtôc tentenlatuinêñ biñ

ma êmansañ lau gwalêkiñ nêñ lêñ.

Ma êsêac oc sênam nêñ tubac ôkwi êtu sakwen

ma nêñ kêkêm êtu lêñgêc.

Lau ton teñ oc sêoc siñ sa êndên lau ton teñ êtiam atom

ma sêndôn mêtê siñña êtiam atom.

⁵ O gôlôac Jakobña, amên,

mênstasêlêñ tamoa Apômtaunê ñawê ñalêlôm.

2:6–4:6 Anôtô oc êmêtôc lau-tetoc-taun-sawaga to lau sec, mago gêjac mata gebe êmbun
lau ñapopoc nêñ sec su to êngôm êsêac têtunê wakuc.

5

Biñgôliñ kêpi kôm wainña

¹ Aê gabe janam wê teñ êtu ñoc ñacña,

janam wê êpi ênê kôm wainña.

Ñoc ñac kêsap nê kôm wainña teñ

gêsac lôc tonom ñalêsi ñajam ñaô.

² Eñ kêkac nom ôkwi ñapep ma kêjaliñ poc samob sa

ma kêpuc wain ñawalô ñajam kêsêp.

Eñ kêkwê andu ñaatêkwa baliñ kêtunêñ sejop kôm taunña

ma kêsap sêpip wain ñamala teñ gêc gêwiñ.

Go taê kêka gebe nê kôm ênam ñanô ñajam,

mago gêjam ñanô sec ñaômagen.

* **1:31:** Lau Kanaan tetoc kamem sa kêtunêñ anôtôi jaba ma kôm

³ “O amac lau Jerusalemja to amac Judawaga,
galoc jatenj amac gebe amêtôc aêagêc ñoc kôm wainja ma binj acgom.
⁴ Aê janam kôm ondoc, tanj gajam atom nanj, êwiñ êpi ñoc kôm wainja.
Aê taêc kêka gebe ênam ñanô ñajam, mago gêjam ñanô sec ñaômagenj kêtû asagenja.

⁵ “Ma galoc aê jasôm gêñ,
tanj gabe jangôm êndênj ñoc kôm wainja nanj, lasê êndênj amac anô.
Aê gabe jansenj ñatuj su, gebe bôc sêninj su
ma jatuc ñatujbôm ênsêlô, gebe bôc sêka gamênj tau popoc.

⁶ Aê oc jakênj kôm tau êtu gamênj gasanj
ma janac ñasêli su to jasap nom êtiam atom
e wanjanic to gêñ têkwa-têkwa êôc auc
ma jajatu tao ñamajanj gebe êkênj kom ênac êsêp ñoc kôm atom.”

⁷ Lau Israel têtû lausinj undambêña nêñ Apômtau nê kôm wainja,
Ma Judawaga têtû wain ñawê, tanj kêjalinj sa nanj.
Enj taê kêka mêtôc gêdênj, mago gêlic sêkêc dec sinj.
Enj taê kêka binj gêdênj, mago kêtap tanjiboa sa.

5:8-30 Binj ojae kêpi lau sec tokainj-tokainj kêsêp mômêlatu tonec. * lau tau têtanj lasê kêtû mêtôc geo to ñandanj, tanj kêtap êsêac sa nanja.

6

Anôtô geoc tau lasê ma kêkalem Jesaia

¹ Gêdênj jala, tanj kinj Usia gêmac êndu nanj, aê galic Apômtau tau gêngônj lêpônj kinja tenj
ñaô lôlôcgenj, ma nê ñakwê balinj kêsêp e kêjalec lôm dabuj ñalêlôm auc.

² Anjela Serapim sêkô Apômtau ñaô. Êsêac samob nêñ magê 6-6 kêtôm êsêacgenj. Êsêac
sêkwa lanônjanô auc ña magê luagêc ma sêkwa enjainj auc ña magê luagêc ma sêlôp ña
magê luagêc.

³ Ma anjela tenj gêmôêc binj gêdênj tenj ma sêmôêc gelom-gelom gêja gebe
“Lausinj undambêña nêñ Apômtau
enj dabuj, dabuj, dabuj.

Ênê ñawasi gêjam nom samucgenj auc e gêdênj ñamadinj.”

⁴ Ma ñaôndu, tanj kêsa anjela tenj awasuj nanj, kêwiwic andu ñataonj e jadauj kêkôm lôm
ñalêlôm auc.

⁵ Go kasôm gebe “Ijoc, aêma oc janaña, gebe aê ñac togêdôcôlic ñatêmui ma gamoa gawinj
lau-gêdônjôlic-ñatêmuiwaga, mago matocanô galic Kinj, lausinj undambêña nêñ Apômtau.”

⁶ Go Serapimnêñ tenj kêgandonj jalana tenj sa anja altar ma kêkôc kêsêp lêma, go gêlôb
gêdênj aê gêmênj

⁷ mênkêmoasac aê aocsuj ma kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê kamoasac gêdômôlic, tec
gesenj nêñ tîp su ma kêsuc nêñ sec ôkwi.”

⁸ Go ganô Apômtau awa kêsôm gebe “Aê oc jasakinj asa êna ma asa oc naêtu aêacma
ñaçjaenj.” Go aê kasôm gebe “Aê tec gamoa, ôsakinj aê.”

⁹ Ma enj kêsôm gebe “Naôsôm êndênj lau tônê gebe
'Anô binj amboac anô, mago anô êtu tîñ atom.
Alic gêñ amboac alic, mago ajala atom.’

¹⁰ Ôngôm lau tonanj nêñ ñalêlôm ñadani êsa
to tanjensuj êôc auc
ma materj êmôp,

* 5:7: Tanjiboa ñam gebe mêtôcwaga sêmêtôc lau kesogenj, tec

gebe moae sêlic gêñ ña materjanô
 ma sêñô biñ ña tañesun
 to sêjala biñ ênêc nêñ ñalêlôm e sênam tauñ ôkwi ma ôliñ ñajam êsa.”

¹¹ Tec katu kênac gebe

“O Apômtau, aê jasôm lasê e êndêñ ondocgeñ.”

Ma enj gêjô aê aoc gebe

“Ôsôm e êndêñ tañ malac samob êtu gasañ

ma ñamalac maleñmê

ma andu samob êtu tuc

ma gamêñ e ñagêlêñ nañ.

¹² Ma Apômtau oc êtiñ lau nasêngôn gamêñ jaêcsêga,

ma malac gasañ taêsam ênêc gamêñ tonec ñalêlôm.

¹³ Ma embe lau 10-10 nêñ tagen-tagen gacgeñ sêmoa,
 oc senseñ êsêac êtiam amboac sêsap kamem me kalelon
 e ñakatuc gacgeñ êkô.”

Ñakatuc tau tonañ ñawê dabunñ tau.

7

Jesaiânê wae ñamataña gêdêñ kinj Ahas

¹ Gêdêñ têm, tañ Usia latu Jotam nê latu Ahas kêtù kinj Judaña nañ, kinj Resin anja Suria agêc Remalianê latu Peka, tañ kêtù kinj Israelña nañ, sêpi Jerusalem sêja sebe sênac siñ êndêñ malac tau, mago sêku tulu atom.

² Gêdêñ tañ sêkêñ ñawae gêdêñ kinj Dawid nê wakuc gebe “Suria to Epraim sêmoatin poac gêdêñ tauñ” nañ, enj to nê lau nêñ ñalêlôm kêtênêp ñasec amboac mu kêwiwic ka saleñña.

³ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Jesaia gebe “Amagêc latôm Sear-Jasub asa naandac Ahas anja busawa, tañ kêsa anja bugêjacton ñaônja nañ ñaawa, nañ gêc lau-sêkwasiñ-obowaga nêñ kôm ñaintêna,

⁴ ma ôsôm êndêñ enj gebe ‘Ojop taôm ñapep ma ôpuc taôm tôñ. Ôtêc taôm atom ma nêñ ñalêlôm ñatutuc êtu Resin anja Suria agêc Remalianê latu nêñ têtac ñandañña atom. Êsêagêc têtôm jakalic luagêc, tañ ja gêôc e kêtù jec nañ.

⁵ Suria agêc Epraim ma Remalianê latu sêmasañ biñ gêdêñ tauñ sebe sêngôm aôm sec, ma sêsôm gebe

⁶ “Ajôc, tapi Juda tana ma tatakê êsêac ñamelocñagen ma taku êsêac tulu e sêwi gamêñ tau siñ êndêñ aêac, ma takêñ Tabelnê latu êtu kinj anja tônê.” ’ ’ ”

⁷ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe

“Biñ tonañ oc êtu tôñ atom ma ñanô êsa atom,

⁸ gebe Damasku kêtù Suria ñamôkê

ma Resin kêtù Damaskunê ñatau.

Jala 65 ênaña acgom, go sênac Epraim popoc

e sêmoa amboac lau-m tagen êtiam atom.

⁹ Samaria kêtù Epraim ñamôkê

ma Remalianê latu kêtù Samaritanê ñatau.

Amac embe akêñ êwiñ atom, nañ oc akô ñajaña atom amboac tonañgeñ.”

Jesaia geoc Imanuelnê biñ lasê

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Ahas kêtiam gebe

¹¹ “Oteñ gêñtalô tenj anja Apômtau, aômniem Anôtô nê. Gêñtalô tau êpi anja lamboam me êsêp anja lôlôc.”

¹² Tagenj Ahas gêjô nê biñ gebe “Aê oc jatenj atom, ma oc jansaê Apômtau atom.”

13 Tec Apômtau kasôm gebe “O gôlôac Dawid, akêñ tanjem aêñoc biñ. Amac alênsôn ñamalac, nec alic kêtôm atom, tec abe alênsôn aêñoc Anôtô êwiñ nec.

14 Amboac tonañ Apômtau tau oc êkêñ gêñtalô teñ êndêñ amac amboac tonec gebe Awêtakiñ teñ oc taê e êkôc latu teñ ma ê ênê ñaê gebe Imanuel.

15 Êndêñ tanj êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña nan, eñ êniñ su gêjac anô to lêpgeñ.

16 Ñapalê tau êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña atomgeñ, ma kiñ luagêc, tanj sêgôm aôm taêm dani taôm nan, nêñ gamêñ oc êtu gasañ.

17 Apômtau oc êkêñ têm kaiñ teñ êpi aôm to nêñ lau ma tamamnê gôlôac. Gêdêñ tanj Epraim sêkac tauñ su anga Juda e mêngeñgaloc nan, têm amboac tonañ kêtap amac sa atom. Anôtô êkêñ kiñ Asuriaña êkônin aôm.”

18 Êndêñ bêc ônê Apômtau oc êmôêc kawan anga bu Aiguptuña ñamôkê to banic anga gamêñ Asuriaña

19 mênşenac têt nêñ gamêñ ñasalic to pocsaawa auc ma sênam wanjanic to ñagamêñ walewale auc amboac tonanğeñ.

20 Êndêñ bêc ônê Apômtau oc êkôc kiñ Asuriaña anga bu ñamakeñ ônêña mênjêtu kekec bôjan ma êkaliñ môkêmlauñ to ôlimlu ma nêñ êm ênaña amboac tonanğeñ.

21 Êndêñ bêc ônê ñac teñ oc engeñ bulimakao tageñ ma domba luagêcgeñ.

22 Ma bulimakao to domba sêkêñ su kapôêñ e êtôm gebe lau ñapopoc, tanj gacgeñ sêngeñ gamêñ tau nan, sêniñ su gêjac anô to lêpgeñ.

23 Êndêñ bêc ônê wanjanic to gêñ têtka-têtka oc êôc gamêñ samob, tanj sêsê wain 1,000 kêsêp, tanj ñaôli mone silber 1,000 nan auc.

24 Wanjanic to gêñ têtka-têtka oc êôc gamêñ tau auc samucgeñ, tec lau embe sêsa gamêñ tau, oc sêsêlêñ totalam ma sôbgeñ.

25 Ma amac oc api gamêñ ñabau, tanj gêmunğeñ asap ña kinom nan, ana atom, êtu atêc wanjanic to gêñ têtka-têtkaña, ma gamêñ ñabau tau oc êtu bulimakao sêsêlêñ ñamala ma domba oc sêka popoc. * †

8

Propete latu nê ñac

1 Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Ôkôc poc tapa kapôêñ teñ ma oto êsêp êtôm tanj teto sêmoa nan gebe ‘Maher-salal-has-bas.’ ”

2 Ma kakôc dabunwaga Uria agêc Jeberekia nê latu Sakaria mênşewiñ gebe sêlic biñ tau sêwiñ.

3 Gêdêñ tonañ aê gadêñ propeteo gaja ma eñ taê e kêtôm latu teñ. Tec Anôtô kêsôm gêdêñ aê gebe “Wê ênê ñaê gebe Maher-salal-has-bas,

4 gebe ñapalê tau êsôm Mamac me Nenec atomgeñ, ma kiñ Asuriaña oc êjanğo Damaskunêñ gêlôñ to Samarianêñ awamata su anga êsêacnêñ.”

5 Apômtau kêsôm gêdêñ aê kêtiam gebe

6 “Lau tonec sedec bu Siloa,
tanj keselen ñanğêñ langwageñ nan,
ma têtêc tauñ kêtü Resin agêc Remalianê latuña
e têtü tonanğña Apômtau gêgôm bu

7 Kêtü tonanğña Apômtau gêgôm bu gêc kapôêñ
ma keselen tonajlaigeñ,
ma oc êsuñ e ênam ñasêli auc
to ênsalê natali auc.

Kiñ Asuriaña to nê ñawasi kêtôm bu tau tonañ.

* 7:25: Sear-Jasub ñam gebe Ñapopoc oc sêmu sêmên. † 7:25: Imanuel ñam gebe Anôtô mêngeñwiñ aêac.

8 O Imanuel, bu tau oc êc êsa Juda e ênsalê gamêñ tau auc ma êsun ênam aucgen êpi e êndêñ nêñ koclabeñ, ma bu ñamagê oc ênam nêñ gamêñ aucgen êna.”

9 O lau tomôkê-tomôkê, ajala biñ tau ma atakêmañ. O amac lau gamêñ jaêcñaac, akêñ tañemmanñ.

Anğambam taôm ma atakêmañ.

Anğambam taôm ma atakêmañ.

10 Amansañ biñ awiñ taôm, mago ñanô masi.

Anam biñgalôm awiñ taôm,

mago biñ tau êtu tônia atom, gebe Anôtô mênğewiñ aêac.

Atêc Apômtau taugen

11 Apômtaunê lêma ñajaña kêkôc aê tônia ma eñ gêjac biñsu aê, gebe jasa lau tonec nêñ lêñ atom, ma kêsôm gebe

12 “Biñ samob, tañ lau tonec sêsam gebe poac sêkic biñña nañ, asam gebe poac sêkic biñña atom, ma gêñ, tañ êsêac têtêc nañ, amac atêc atom ma atakê atom.

13 Atoc lausiñ undambêña nêñ Apômtau taugen sa, gebe eñ ñac dabuñ. Atêc eñ taugen ma atakê êtu eñ taugenña.

14 Gebe eñ oc êtu gamêñ dabuñ lau sê lamuña teñ êndêñ Israel nêñ toñ lulugeñ, mago êtu poc sêndiñ eñkaiñña to poc têna têtac êmbôli aucña ma êtu sa to lakô êndêñ lau Jerusalem amboac tonanğen.

15 Êsêacnêñ taêsam oc sêndiñ eñkaiñ êpi poc tau ma sênac taun êndu e ôliñ popoc ma lakô tau oc ênac êsêac e ênsô êsêac tônia.”

16 Jakic ñoc biñ gaoc lasêña tônia ma japac biñ, tañ kadônia nañ, ña peñ ñajaña êsa ênêc ñoc ñacsenominêñ ñalêlôm.

17 Aê oc jansaê Apômtau, tañ kêsiniñ lanğanô gêdêñ gôlôac Jakob nañ, ma jakêñ matoc eñgen.

18 Alicğac me, lau siñ undambêña nêñ Apômtau, nañ gênğônia lóc Sion nañ, kêkêñ aê to ñoc ñapalê, tañ Apômtau kêkêñ gêdêñ aê nañ, atu gênğtalô to puc gêdêñ lau Israel.

19 Lau embe sêsôm êndêñ amac gebe “Awem ênac lau toñalau geoc biñ lasêña ma mectomañwaga, tañ sêsôm biñ kesec-kesec ma ole-ole nañ,” go asôm gebe “Aêac awenê ênac nêñ Apômtau atom ma tateñ ñacmatê êtu sênam lau mateñ jali saña me.”

20 Êsêac embe sêsôm gebe “Dandêñ biñ, tañ kêdônia to geoc lasê nañ tana, nec atom,” oc sêlic gêu bônia atom biññanôngeñ.

21 Êsêac oc sêlênsa êtôm gamênğen tonêñ ñalêlôm ñawapac ma mo êjô êsêac. Ma embe sêoc tóbôm, oc têtac êmbôli auc ma sêpuc boa nêñ kiñ to nêñ Anôtô.

Êsêac oc sêoc mateñanô sa êpi undambê

22 ma mateñanô êsêp nom, mago sêlic gênğwapac to ñakesecgen ma têtêc taun ñawaô êkôm êsêac auc

ma seo sêmoa gêsunbôm ñalêlôm.

Mago êsêac, tañ sêmoa totêtêc taunboa nañ, oc sêngôn tokesec êtiam atom. Gêmungeñ en gêbu gamêñ Sebulon to Naptali, mago êtu ñamu en oc êngôm lau samuc nêñ Galilaia, nañ gêc bugêjacton ñalêndan anga bu Jordan ñamaken ònêña nañ, êtu gamêñ towae. * sêkac waba su sep tagen. †

9

Têna kêkôc biñmalô ñatau ma en kêkôc nê gôlin sa

¹ Lau tañ sêngôn gêsunbôm nañ, sêlic ja kapôên teñ.

Ma ñawê kêpô êsêac, tañ sêngôn gêmac ñagamêñ kanucña nañ.

² Aôm kôkêñ lau têtú taêsam

ma gôgôm êsêac têtac ñajam gêjam sêga.

Êsêac sêmoa aôm lanômnêmña toôlin kêpigen

têtôm lau, tañ señ mo lasê nañ,

ma amboac lau, tañ sêjac sam ñacjonêñ awamata.

³ Gebe gêñwapac ñata, tañ gêsac êsêac nañ,

ma tôc maginmña to nêñ ñac, tañ kêlêsu êsêac nañ, nê sêm nañ aôm kôpôn tulu toc tagen amboac gêdêñ Midiannê têm.

⁴ Gebe sinwaganêñ atapa samob

to nêñ ñakwê sinña, tañ dec gi auc nañ,

êsa ja ma êniñ su.

⁵ Gebe awê teñ kêkôc ñapalê teñ kêtú aêacña,

kêkêñ latu teñ gêdêñ aêac gêmêñ.

Ñagôlin gêsac en magim ma sêsam en gebe

“Mêtêñam, Laimôkê, Tengeññam, Biñmalôtau.”

⁶ Ênê gôlin oc ênam sêga,

ma biñmalô oc ênêc teñgeñ

annga Dawidnê lêpôn to nê gamêñ kinña.

Gebe en oc ênac m ñagôlin tau to êpuc tôn

ña mêtôc gêdêñ to biñ gêdêñ

êndêñ galoc ma enden tôngeñ.

Lausiñ undambêña nêñ Apômtau nê ñalêlôm kêkac en,

tec êngôm biñ tonan êtu tôn.

9:7-10:34 Anôtô kêmetôc gamêñ Israelña kêtú puc gêden gamêñ Judaña. Mago lau Asuria, tañ têtú Anôtônê waba mêtôcña gebe êmetôc nê lau sec nañ, têtap gêñwapac sa e sênaña amboac tonangeñ. *

11

Isainê wakuc ênam gôlin lau naêndêñ

¹ Ñasêli teñ êlêc annga ñakatuc Isai

ma ñawakac teñ êlêc sa.

² Ma Apômtaunê Ñalau oc êsêp mênênsac en ñaô.

En Ñalau kauc mêtêña to tajala gêñña.

En Ñalau êwa biñ saña to Ñalau ñaclaiña.

En Ñalau takip biñ ñam saña to tatêc Apômtaunña.

³ En oc êtêc Apômtau êtu ênê têtac ñajam ñam.

* **8:22:** Maher-salal-has-bas ñam gebe Kêjanjowaga têtabin gebe gamêñ nañ. * **9:6:** Ñalô êsêac kêkanôn lau Juda to Jerusalem.

† **8:22:** Bu tau bu Euprat, tañ kêpoac Asurianêñ

Enj oc êmêtôc biñ êpi gêñ, tañ mataanô gêlic nanj atom
ma êkêñ êwiñ biñ, tañ tañasunj gêñô nanj, paliñ-paliñgenj atom.

⁴Enj oc êmêtôc lau ñasec nêñ biñ êndêñgenj
ma êmansañ lau wapac nêñ biñ solopgenj.

Enj oc ênac wauc-wauctêna ña sêm awasunja
ma nê awajaô oc enseñ lau alôb-alôb su.

⁵Enj ênac biñ gêdêñ êtu nê obo ênêc dambê palê
ma biñ ñañêñ êtu nê ômbiñkap.

⁶Kêam salenja to domba ñalatu oc sêmoa sêwiñ taun
ma pusip salenja to noniñ ñalatu oc sênêc sêwiñ taun.
Bulimakao ñalatu to lewe oc sêniñ genj sêwiñ taun
ma ñapalê saunj tenj oc êwê êsêac.

⁷Bulimakao to iwa oc sê sêlêb êndêñ taun
ma nêñ ñalatu oc sênêc napanj-napanj taun,
ma lewe oc êniñ gêgwanj êtôm bulimakao.

⁸Ñapalê dedec oc êtu dôa-dôa êngônj moacwêmnê gêsunj ñaô
ma ñapalê saunj oc êkêñ lêma êsô moacmôsinê ic êna.

⁹Lau oc sêngôm taun sec to sêlênsu taun anja aêñoc lôc dabunj atom,
gebe lau sêjala Apômtau kêtû tônj kêtôm gamêñgenj
amboac dembom gêjam gwêc samucgenj auc.

¹⁰Êndêñ bêc ônê Isainê ñawakac oc êtu ñabelo tenj êkô
ma lau samob sêlic
ma tentenlatu samob sensom to têtû kênac enj
ma ênê malac êtu gamêñ towae.

11:11-16 Anôtô gêjac mata gebe ejonj nê lau ñapopoc sa anja nom ñagamêñ samob.

12

Wê tanam danjena

¹Êndêñ bêc tônê aôm oc ôsôm gebe
“O Apômtau, aê gabe janam danje êndêñ aôm
gebe têtmtac ñandanj gêdêñ aê,
mago gôjam têtmtac ñandanj tau ôkwi
ma gôjac aê têtac tônj.

²“Alicgac me, Anôtô kêtû ñoc moasiñ ñamôkê,
tec gamoa taêc kêpa sugenj ma katêc tauc atom,
gebe Apômtau Anôtô enj kêtû ñoc ñaclai to ñoc wê lambiñja
ma kêtû ñoc kêsiwaga.”

³Amac oc atê bu anja bumata dangônj matenj jaliña totêtmtac ñajamgenj.

⁴Ma êndêñ bêc tônê amac oc asôm gebe
“Anam danje êndêñ Apômtau, awem ênac ênê ñaê.
Asôm ênê gêñsêga ñawae êtu tapa anja lau samuc nêñ.
Asôm lasê gebe ênê ñaê towae.

⁵Anam wê lanemja êndêñ Apômtau gebe gêgôm gêñsêga tonjaclai.
Naasôm ñawae ênam nom ñagamêñ samob auc.

⁶O amac lau Sionja, anam lasê ma anam wê toôndugenj
gebe Israel nêñ ñac Dabunj enj kapôênj ma gêmoa amac ñalêlôm.”

13:1–27:13 Anôtô oc êmêtôc lau jaba to-m-to-m, tañ sêngôñ sêsi gamêñ Israel to Judaña nan, ñawae kêsêp môtêlatu tonec. Mago pesalem lambiña to Anôtônê lau sêoc gêñwapac e Anôtô ênam êsêac kêsî ñawae kêsêp ñasawa tonec gêwiñ.

28

Puc gêdêñ Epraim

¹ Ojae lau Epraim. Êsêacnêñ waen gê su amboac sunsun ñaolaña nêñ kasêga, tañ wain kêjañiñ nan sêkuc. Êsêac tenbelen angen, mago wain kêku êsêac tulu.

² Alicgac me, Apômtaunê ñactêkwa ñajaña ten gêmoa. En oc mênêô lasê amboac kompoc to gamêñ kêlanğan sec to amboac bu ñasamac kapôên. En oc êku gamêñ tulu toñaclai kapôên.

³ Ma ñacjo oc sêka lau Epraim nêñ gôliñwaga, tañ wain kêjañiñ êsêac nan, nêñ sunsun towae popoc.

⁴ Ma gôliñwaga, tañ tetoc taun sa nan, nêñ ñawasi oc ê su e malamê amboac jambô ñalêwê ñamataña, nan lau sêlic ma ñagaôgen têtin su ma sen nan.

⁵ Êndên bêc ônê lausiñ undambêña nêñ Apômtau oc êtu sunsun ñawasiña to nanenên ñajam êndên nê lau ñapopoc.

⁶ Ma en oc êtu ñac-kêmêtôc-biñwaga nê ñalau mêtôc gêdênña ma êtu êsêac, tañ sêpuc sec ñacjo anga malac tau ñasacgêdô nan, nêñ ñaclai ñamôkê.

Apômtau gelen biñ to gêjac mata biñ kêpi Jerusalem

⁷ Wain kêjañiñ dabunwaga to propete amboac tonanğen ma bu ñajaña gêgôm êsêac sêku-sêku. Lau tau sênôm bu ñajaña e kêjañiñ êsêac. Wain kêlênsôñ êsêac ma bu ñajaña gêgôm êsêac sêku-sêku. Êsêac embe seoc biñ lasê, go sêkô wiwicgen ma embe sêmêtôc biñ, go sêkô kôjô-kôjôgen.

⁸ Êsêac sêluc e ñasu gêjam nêñ tebo auc ma gamêñ ñajam ten gêc atom.

⁹ “En oc êndôn kauc tajala biñña êndên asa ma êwa jaen ñabin sa êndên asa. Êndên ñapalê ñasec-ñasec, tañ gocgo sêwi teneninên su sin nan me.

¹⁰ En kêdôn biñsu ten ma biñsu ten, biñsu ten ma biñsu ten, ñagôliñ ten ma ñagôliñ ten, ñagôliñ ten ma ñagôliñ ten, kêdôn ñagec anga tonec ma ñagec anga ônê.”

¹¹ Biññanô, Apômtau oc êsôm biñ êndên lau tonec ña lau samuc awen ma ña lau jaba nêñ biñ.

¹² Gêmunğen en kêsôm gêdên êsêac gebe “Alêwan taôm anga tonec. Akên lau-têkwen-gêbacwaga sêlêwan taun. Anin awen anga tonec.” Mago êsêac sêkên tanen atom.

¹³ Kêtu tonanğña Apômtau oc êsôm biñ tonec êndên êsêac gebe “Biñsu ten ma biñsu ten, biñsu ten ma biñsu ten, ñagôliñ ten ma ñagôliñ ten, ñagôliñ ten ma ñagôliñ ten, êndôn ñagec anga tonec ma ñagec anga ônê. Ma êsêac embe sêsêlên oc semben sêsêp muña e ôliñ popoc ma lakô ênac êsêac to sêkôc êsêac tôn.”

Alê kêclêsuña kêtu Sionja

¹⁴ Kêtu tonanğña amac lau-susuwaga, tañ ajam gôliñ lau Jerusalemña tonec nan, akên tanem Apômtau awa.

¹⁵ Amac asôm gebe “Aêac tamoatin poac dawin gêmacanô ma tamasañ biñ dawin lamboam gebe êndên têm ñawapac sec mênêsaña oc etap aêac sa atom, gebe biñ dansañ kêtu aêacnên gamêñ tasiñ taunña.”

¹⁶ Kêtu tonanğña Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, aê kakên alêpoc kêkô Sion, poc ñajaña ten, poc mataêjam ten kêtu alê kêclêsuña ma lau, tañ sêkên gêwiñ nan, oc sêc su atom.

¹⁷ Ma aê oc jakên mêtôc gêdên êtu ñadôn ma biñgêdên êtu dôñpoc. Go kompoc oc ensen nêñ lamu dansañ su ma bu ñasamac êsun nêñ gamêñ sêsîñ taunña sa.”

¹⁸ Go nê m poac gêdêñ gêmacanô nan, oc sêsap tulu ma nê m biñ, tañ amoatiñ gêdêñ lamboam nan, oc senseñ su. Gêñwapac ñamata secsêga tonan embe êpi lau êkajageñ oc êjamuñ amac popoc êwiñ.

¹⁹ Oc wacêtap amac sa todim-todim êtôm bêc samob, tañ mênêsa nançoc. Amac oc aoc ñawapac tonan êmbêc to elen samobgeñ. Ma biñ, tañ Anôtô eoc lasê nan, oc êtakê amac ñanô-ñanô.

28:20–29:24 Anôtô kêkêñ puc nê lau gebe êmêtôc êsêac, mago gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi amboac tonançen. * okwi jakêpi lau tau kêtiam. † solopgeñ.

30

Taen êka Aiguptuñ ñanô masi

¹ Apômtau kêsôm gebe “Ojae lau, tañ sêli taun sa gêdêñ aê nan. Êsêac taên gêjam biñ, tañ aê kamasan atom nan, to sêgôm ñanô kêsa ma sêmoatiñ poac keso aênoc Ñalau, tec têtêku sec gêsac sec ñaô.

² Êsêac dêdi sêsêp Aiguptu sêja, mago têtü kênac aê atom. Êsêac sebe sê lamu Aiguptu, tec taên kêka Paraonê ñaclai.

³ Ma Paraonê ñaclai oc ênam amac sa atom to Aiguptu, tañ aê lamu nan, êngôm amac majem êsa. Ma lamu, tañ asom ança Aiguptu ñaajuñlabu nan, oc êmbu amac.

⁴ Biññanô, laumata Aiguptuñ sêngôn Soan ma ñajaenwaga sêo lasê Hanes,

⁵ mago lau Judaña majen êsa gebe taên kêka lau, tañ sênam êsêac sa naeo nan. Lau Aiguptuñ tonan oc sênam amac sa to sêpuc amac tôn atom, oc sênam lau majen êsa to sesen êsêac waen ñajam su.”

⁶ Anôtônê biñ kêpi bôc Negebña tonen gebe “Laujaen sêsêlên sêsa gamên, tañ kêtakê to kêlênsôn lau nan. Lewe ma moacwêm ma moactêna kain ten sêmoa gamên tau. Laujaen tau sêkên nên waba to awamata gêsac donki to kamele ñaô. Êsêac sebe sêkên gên tau dêdên lau, tañ têtôm gebe sênam êsêac sa atomanô nan.

⁷ Aiguptu ênam êsêac sa naeo to ñaôma. Tec kasam gamên tau gebe ‘Rahab, tañ gêngôn e ñañên lançwageñ.’ ”

Lau tañenpêcña

⁸ Go Anôtô kêsôm gêdêñ aê gebe “Ôna oto biñ tonan êpi poctapa êsêac sêlic ma oto êsêp buku ten gebe ênêc enden tônçen. Gebe lau ñamuña sêsam e sêjala miñ tau.

⁹ Gebe lau tonan sêli taun sa gêdêñ Anôtô ñapan. Êsêac biñdansan ñalatui ma sêkên tañen Apômtaunê ñagôlin atom.

¹⁰ Êsêac sêsôm gêdêñ lau-geoc-biñ-lasêwaga gebe ‘Alic gên ten atom.’ Ma gêdêñ propete gebe ‘Aoc biññanô lasê êndên aêac atom. Asôm biñ, tañ aêac abe anônçen nan lasê. Akên aêac akôc ma biñ taên gêjamña tôn.

¹¹ Akên ñasawa ma akô intêna auc atom. Aêac abe anô Israelnên Anôtô Dabuñ nê biñ êtiam atom.’ ”

¹² Mago Israelnên Anôtô Dabuñ kêsôm gebe “Amac adec biñ, tañ kasôm gêdêñ amac ma taêm kêka ñaclai sec to biñdansan gebe êtu amacnêm señen.

¹³ Kêtu tonanña amac awê biñ ñakain. Amac atôm tunbôm baliñ, tañ kêôpacgeñ nan. Amac aku sa sep tagen naguluñ.

¹⁴ Amac popoc amboac kuanô, atôm ku, tañ selo popoc samucgeñ nan, e ñasaboac ten êtôm gebe sêkên ja ñalana êsêp ma sêkati buña atom.”

¹⁵ Gebe Apômtau Anôtô, Israelnên Ñac Dabuñ kêsôm gebe “Embe anam taôm ôkwi ma akên êwiñ aênçen, nan oc janam amac kêsi. Ançôm ñañên ma akên matem aênçen, go nê m ñaclai êsa.”

* 28:19: Biñ susu, tañ Jesaianê ñaço sêsôm nan, Apômtau kakac † 28:19: Dônç tau sêmasan ña gam to poc gebe atoc gên

¹⁶ Mago amac akêñ tañem atom ma asom gebe “Masi, aêac oc aṅgôn hos ma aêc su.” Tec amac oc aêc su biññanô. Ma asôm gebe “Aêac oc aṅgôn hos ma aêc su wen tagen.” Tec nêñ ñacjo oc sêjanda amac wen tagen amboac tonanğen.

¹⁷ Ñacjo tagen embe êkôtêñ lêma, go amacnêñ lau tausen oc sêc su. Ñacjo lemeñ teñ embe sêkôtêñ lemeñ ma amac samob aêc su e obokêam ñajamoa taugen êkô lôc ñaô êtu ñabelo teñ.

¹⁸ Mago Apômtau gêôn amac gêmoa gebe taê walô amac. Eñ gêdi gebe têtac labu amac gebe Apômtau eñ Anôtô gêdêñ ma lau, tañ sêôn eñ nañ, oc têtac ñajam êsa.

30:19-33 Anôtô taê walô nê lau, tañ sêôc gêñwapac to ñandan ma êmêtôc lau Asuria.

31

Anôtô oc êtu lautuc Jerusalem

¹ Ojae êsêac, tañ aê lamu Aiguptu ma taêñ kêka hosgeñ ma sêkêñ mateñ kareta gebe taêsam to siñwaga, tañ sêñgôn hos ñaô nañ, gebe êsêac ôliñwalô kêlêlêc. Mago sêkêñ mateñ Israelnêñ Ñac Dabuñ atom ma teteñ Apômtau kêtú ênam êsêac saña atom.

² Mago Anôtô eñ ñac tokauc. Eñ kêkêñ gêñwapac kêkônin êsêac tôn. Eñ gêjam nê biñ ôkwi atom. Eñ oc êndi naenseñ lau secwaga nêñ gôlôac ma enseñ êsêac, tañ sêjam lau sêgôm secña sa nañ.

³ Lau Aiguptu êsêac ñamalac, êsêac Anôtô atom. Êndêñ tañ Anôtô oc êmêtôc lêma nañ, gêjam-sawaga oc ênac tau êndu ma ñac, tañ eñ gêjam eñ sa nañ, oc embeñ ma êsêac samob oc sênaña sêwiñ tañ.

⁴ Apômtau kêsôm biñ tonec gêdêñ aê gebe “Lewe têna me lewe ñalatu embe têtap gwada sa, go gejobwaga bôcña nêñ wambañ to ñakicsêa êtôm gebe êtakê êsêac e sêc su nec atom. Ma aê, lausiñ undambêña nêñ Apômtau amboac tonanğen. Ñaclai teñ oc êkô aê auc atom êtôm tonanğ. Aê oc jatu lautuc lôc Sion.

⁵ Aê, lausiñ undambêña nêñ Apômtau, oc jakêñ sêliñ Jerusalem -amboac moc kelelo gebe ênam ñalatu kêsi. Aê oc janam malac tau sa to jaku ñacjo tulu.”

⁶ Apômtau kêsôm gebe “O lau Israel, akac taôm ôkwi andêñ aê, tañ ajam dêmôêm nañ.

⁷ Gebe êndêñ ñasawa teñ amac samob oc ambaliñ nêñ gwam sec, tañ lememe kêmasan ña silber to gold nañ, siñ ênaña.

⁸ Siñ oc enseñ lau Asuriaña su ña ñamalacnêñ ñaclai atom. Lau Asuriaña oc sêc siñ su sêna ma nêñ lau matak têtú gêñôma.

⁹ Êsêacnêñ kiñsêga oc êtênêp tau êndu-êndu ma nêñ laumata siñña têtakê e sêc su ma sêwi nêñ gêbôm siñña siñ.” Apômtau tañ nê ja kêsa Sion ma nê ja ñawao gêc Jerusalem nañ, nê biñ tonanğ.

32

Kiñ biñ gêdêñña

¹ Alic acgom, kiñ teñ oc ênam gôliñ ña biñ gêdêñ ma kasêga sênam gôliñ ña mêtôc gêdêñ.

² Êsêac samobgeñ oc têtôm gamêñ, tañ kepeñ mu auc nañ, ma têtú launêñ lamu gamêñ êlanğanğña.

Êsêac têtôm bu kêsa gamêñ ñakelen ma têtôm poclabu ñaajuñ anğa gamêñ sawa.

³ Go êsêac, tañ sêlic nañ, mateñanô êmôp atom ma êsêac, tañ sêñô biñ nañ, oc sê tañeñ.

⁴ Lau tañ sêsôm biñ beleb-belebgeñ nañ, oc sêmêtôc biñ êndêñgeñ, ma êsêac, tañ sêsôm biñ kwac-kwac nañ, oc sêsôm biñ ñanğêñ êsa.

⁵ Êsêac sêsam lau meloc gebe apômtau êtiam atom ma tetoc lau wauc-wauctêna sa amboac lau towae atom.

⁶ Gebe ṛac meloc oc êsôm biṇ meloc
 ma nê ṇalêlôm taê gêjam secgeṇ,
 gebe êṅgôm gêṇ toAnôtômêgeṇ
 ma êsôm biṇdansaṇ êpi Apômtau
 ma êwi lau, taṇ mo gêjô êsêac naṇ, siṇ sêmoa tomo êjô êsêacgeṇ
 ma êṅgamiṇ bu êndêṇ lau, taṇ bu gêjô êsêac naṇ.

⁷ Wauc-wauctênanê mêtê sec,
 eṇ taê gêjam biṇ sec kêtû wakuc-kêtû wakuc
 ma lau sêpô-lêna-taṇwaga embe sêwa nêṇ biṇ sa gebe biṇṇanô,
 oc ṛac tau enseṇ êsêac su ṇa nê biṇdansaṇ.

⁸ Mago ṛac mansaṇ taê gêjam biṇ mansaṇgeṇ
 ma êsap gêṇ mansaṇ tôṇ ṇajaṇageṇ.

Propete gêlêṇ biṇ lauo Jerusalemṇa

⁹ Amac lauo, taṇ aṅgôṇ ṇaômageṇ naṇ, andi, aṇô aê aoc,
 ma êsêac latuṇio amac, taṇ akêṇ gêwiṇ biṇ paliṇ-paliṇgeṇboa naṇ.
 akêṇ taṇem ṇoc biṇ.

¹⁰ Jala teṇ ma bêc ṇagêdô ênaṇa acgom,
 go amac lauo, taṇ akêṇ gêwiṇ biṇ paliṇ-paliṇgeṇboa naṇ atakê,
 gebe wain ṇanô oc êtu lêwê atom, ma noc aniṇ mo lasêṇa mênêsa atom.

¹¹ Amac lauo, taṇ aṅgôṇ ṇaômageṇ naṇ atênêpmaṇ,
 amac lauo, taṇ akêṇ gêwiṇ biṇ paliṇ-paliṇgeṇboa naṇ atakêmaṇ.
 Akwalec nêṇ ṇakwê su ma amoa ṇaômageṇ, go asô talu êtu nêṇ ṇakwê.

¹² Ataṇ taṇiṇboa êtu nêṇ kom ṇajamṇa
 êtu nêṇ wain ṇajamṇa,

¹³ êtu ṇoc launêṇ nom, taṇ waṇganic to gêṇ têkwa-têkwa gêjam auc naṇṇa
 ma êtu gôlôac, taṇ sêṅgôṇ malac tatu samucṇa totêntac ṇajamgeṇ naṇṇa.

¹⁴ Gebe andu kapôêṇ oc êtu tuc, ma malac toṇaonda tau êtu gasaṇ.
 Gamêṇ ṇabau to andu soso dêdib ṇacjoṇa oc êtu bôcnêṇ gêsun enden tôṇgeṇ,
 ma êtu doṇki gêbôm nêṇ gamêṇ ôwêṇa,
 ma êtu dombanêṇ gamêṇ sêniṇ gêṇṇa.

¹⁵ Biṇ tonṇa ênêc e Apômtau ênsêwa ṇalau aṇga lôlôc mênêpi aêac,
 go gamêṇ sawa ênam tau ôkwi êtu kôm toṇanô ṇajam,
 ma kôm toṇanô ṇajam ênam ṇanô êlêlêc su.

¹⁶ Ma mêtôc gêdêṇ oc ênêc gamêṇ sawa
 ma biṇ gêdêṇ êmoa kôm toṇanô ṇajam ṇalêlôm.

¹⁷ Ma biṇ gêdêṇ ênam ṇanô biṇmalô
 ma mêtôc gêdêṇ ênam ṇanô tamoa ṇaṇêṇ totêntac êpa sugen enden tôṇgeṇ.

¹⁸ ṇoc lau oc sêṅgôṇ tobiṇmalô
 ma sêlêwaṇ taṇ sêṅgôṇ andu ṇajaṇa to gamêṇ êmacgeṇ.

¹⁹ Ma salen oc êku gulun tagen
 ma malac popoc samucgeṇ êsêp êtap ênêc.

²⁰ Aê aoc êôc amac, taṇ asê nêṇ gêṇ êsêp bugala
 ma akêṇ bulimakao to doṇki taṇ sêmoa nêṇ gêṇ.

33

Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi

¹ Ojae aôm ṇac-goseṇ-gêṇ-suwaga-ma, taṇ sesen aôm taôm su atom naṇ,
 ma aôm ṇac-kôjaṇgo-gêṇwagama, taṇ ṇac teṇ kêjaṇgo nêṇ gêṇ su atom naṇ.

Êndêñ tañ onsenñ genñ êmbacnê nanñ, oc sensenñ aôm taôm su,
ma êndêñ tañ ôjanngo gênñ e êmbacnê nanñ, êsêac oc sêjanngo nêmm gênñ.

² O Apômtau, taêm walô aêac,
aêac aônñ aôm amoa.

Ôtu aêacma lemenñ êtôm bêbêcgenñ
ma aêacma kêsiwaga êndêñ têm gênñwapacña.

³ Êndêñ tañ lau oc sênjô aôm awam amboac wapap gêjac nanñ, oc sêc.
Êndêñ tañ aôm ôndi sa nanñ,
tenteñlatu samob sêc êlinñ-êlinñ.

⁴ Ma lau oc sejonñ ñawaba amboac lêsêc sejonñ gwada
ma waba tau ê êsêac amboac têapa gê lêsêc.

⁵ Tatoc Apômtau sa gebe enñ gênngônñ lôlôc.
Enñ oc êkênñ mêtôc gédênñ to binñ gédênñ ênam Sion auc.

⁶ Enñ oc ênam gôlinñ aômnêm têm samob êsêlênñ ñanñêngeñ
ma êkênñ moasinñ ênam aôm kêsinña to kauc mêtênña
ma kauc tajala gênñña ênam sêga.
Tatêc Apômtau kêtû ênê awamata.

⁷ Alic acgom, sinjsêlêc têtanñ sêmoa intêna
ma wama ñasêlinñwaga têtanñ secanô.

⁸ Intênasêga kêtû gasanñ ma lau teñ sêsêlênñ sêsa kêtiam atom.
Êsêac sêjac poac popoc ma sêpêlê lau-sêwa-binñ-sawaga
ma tetoc ñamalac teñ sa kêtiam atom.

⁹ Nom kêtanñ tonjalêlôm ñawapacgenñ.
Lôc Lebanon kêmmêlinñ tomajagenñ.
Gaboanñ Saronña kêtôm gamênñ sawa.
Ma lôc Basan to Karmel kêtû kwalam.

¹⁰ Apômtau kêsôm gebe
“Galoc aê kamasanñ tauc gebe jandi,
galoc aê oc jandi jakô.

¹¹ Amac taêm, mago akêkam gênñ ñapa
ma akôc ñalauñ ñamasêgenñ.

Nêmm awemjaô kêtôm ja ñawaô, tañ oc êniñ amac su nanñ.

¹² Ma tenteñlatu samob oc têtôm usu ñapa, tañ sêpac kêtû ñop nanñ,
têtôm wanñanic, tañ sêsap su ma sêkênñ ja genñ nanñ.

¹³ Amac lau, tañ amoa jaêcsêga nanñ, anjô gênñ, tañ gagôm nanñ ñawae.
Ma amac lau, tañ amoa ñagala nanñ, ajala ñoc ñaclai.”

¹⁴ Secwaga Sionña têtêc taunñ ñasec,
ma lau alôb-alôb têtakê ñanô ma sêsôm gebe
“Aêacnênñ asa oc êtôm gebe êngônñ êwiñ ja, tañ êsa endenñ tôngeñ nanñ.”

¹⁵ Ñac tañ kêsa nê lênñ gédêngeñ ma kêsôm binñnanô nanñ,
ñac tañ gedec gênñ, tañ lau sêjanngo nanñ,
ma gêoc lêma tônñ gédênñ awa êtim enñña
ma kêkênñ taña binñ sêkêc dec sinñña atom,
ma gêsanñ mataanô auc gebe êlic gênñ sec atom

¹⁶ ñac tonanñ tec êngônñ lôlôc.

lôc to poc saging oc êtu ênê lamu
ma anġa tonanġ oc sêkêġ mo êndêġ enġ ma êpô lêna bu atom.

17 Matamanô oc êpi nêmi kinġ tonê ġawasi,
matamanô oc êu lainġ su êna.

18 Nêmi ġalêlôm oc taêm ênam ġawapac lanġwa, taġ katakê aôm nanġ,
gebe “ġac kêsa ġêġ saġa ġêmoa ondoc.

ġac ġêġam dôġ ġêġġa ġêmoa ondoc.

ġac kêsa andu ġalinġa samob saġa ġêmoa ondoc.”

19 Matamanô oc êpi lau-tetoc-taunġ-sawaga êtiam atom.

Êsêac sêsôm awenġ tenġ, taġ ġôġam kauc ġam,

ma imbelenġ kêpêlê binġ, taġ kôġala atom.

20 Matamanô êpi Sion, taġ kêtû aêacnêġ omsêġa ġamala.

Matamanô oc êpi malac ġanġêġ Jerusalem tau,

taġ kêtôm becobo, taġ kêkô gedênġ tônġenġ nanġ.

Lau tenġ oc sêmbuc ġaalê sa atom.

21 Ma Apômtau oc êmoa êwiġ aêac tonê ġawasi kinġġa.

Enġ oc êtu aêacnêġ bu kapôêġ to ġawenġwenġ,

taġ manowa ma waġ tolac têtôm atom gebe sêsô sêna nanġ.

22 Gebe Apômtau kêtû aêacnêġ mêtôcwaga ma kêtû nêġ ġôlinġwaga.

Apômtau kêtû nêġ kinġ ma oc ênam aêac kêsi.

23 Nêmi lêpoa kêmi kêtû ġolonġ ma ġê ġamoa tônġ atom,
tec agenġ lac sa kêtôm atom.

Go sênac sam awa, taġ sêġanġo nanġ,

ma lau pulinġ oc sêkôc sêwiġ amboac tonanġenġ.

24 ġac malac tonanġa tenġ oc êsôm gebe “ġêmac ġêġôm aê,” nec atom.

Apômtau oc êsuc lau, taġ sêġġônġ malac tau nanġ, nêġ sec ôkwi.

34:1-17 Môtêlatu tonec ġeoc Anôtônê ġaġo nêġ ġandanġ, taġ ensenġ êsêac su sênanġa nanġ lasê. * sa. Lau ġaba sêsôm taunġ awenġ katu seġop to sêkôninġ êsêacġa. † waġ gebe sênac sinġ êndêġ Israel nanġ, nêġ binġ sa.

35

Anôtô kêmasanġ nê lau têtû wakuc

1 ġamêġ ġasanġ to ġamêġ ġakelenġ oc têtac ġajam
ma ġamêġ sawa oc êtu samuc ma ġaola ênac lêtêġ amboac mênaminġ.

2 ġaola êsa ênam aucġenġ

ma ġamêġ tau oc êtu samuc ma ênam wê totêtac ġajamġenġ.

Ma sêkêġ Lebanon ġanġawasi

ma Karmel to Saron ġagêlônġ êndêġ ġamêġ tau.

Êsêac oc sêlic Apômtaunê ġawasi

ma Anôtônê ġawasi kinġġa.

3 Anġôm lemêm, taġ kêtû palê nanġ, ġajanġa êsa
to anġôm emduc, taġ kêtû ġolonġ nanġ, ġajam êsa.

4 Asôm êndêġ lau tonêġ ġalêlôm ġatutuc gebe

“Akô ġajanġa ma atêc taôm atom.

* 33:24: ġamadinġ 18 to 19 ġêwa lau Israel nêġ têm ġêġwacġa † 33:24: ġamadinġ 23 ġêwa lau Israel nêġ ġaġo, taġ sêlac

Alic acgom, nê m Anôtô oc êmêñ êtu êkac kamocgôc to êkêñ ñagêjôña ma ênam amac kêsi.”

⁵ Go matenpêc matenj êlac ma tanenjsunbic tanenjsunj êpoa lasê.

⁶ Go maginj kêsu sêmboan sa têtôm mojava ma awenjmê sên am wê lambinña, gebe bumata oc êu lasê êsa gamêñ gasan to bu kapôêñ êsa gamêñ sawa.

⁷ Kekop ñandanj oc êtu bugêjacton ma bumata oc êpulu anja nom gelo-gelo, ma gêgwanj to ôpic ma sinj êpi anja kêam gamêñ sawanña malen.

⁸ Ma intênasêga tenj oc ênêc tonec, ma sêsam intêna tau gebe “Intêna dabunj.” Lau môpña sêsêlêñ sêsa tonan atom, ma lau meloc sêmoa intêna tau atom.

⁹ Lewe tenj oc êmoa tônê atom ma bôclai tenj oc êsêlêñ êmoa intêna tau atom, oc tatap êsêac sa sêmoa tônê atom, lau tanj Apômtau gêjam êsêac kêsi nanjen, oc sêsêlêñ intêna tau.

¹⁰ Ma êsêac, tanj Apômtau kêgaboac su nanj, oc sêmu sêmêñ mênjsêô lasê Sion towêgenj. Têntac ñajam tenjenña oc ênsac êsêac ñaô têntac ñajam to têntac ñagaô oc ênam êsêac auc ma gêñwapac to tanjiboa oc êwi êsêac sinj.

36:1–39:8 Lau Asuria nêñ kinj Sanherib gêwê nê sinjwaga sêô lasê gamêñ Judanña ñaminj kêsêp môkêlatu tonec. Mago Anôtô gêjam malac Jerusalem sa ña lêñ kainj tenj. Kinj Hiskia kêtap gêmac kapôêñ sa, mago ôli ñajam kêsa kêtiam.

40

Anôtônê binj gêjam malô Sionña

¹ Nê m Anôtô kêsôm gebe “Anam malô, anam malô ñoc lau.

² Asôm binj malôgenj êndênj Jerusalem ma amôêc êndênj enj gebe ênê sakinj gêñômanña ñatêm gêbacnê ma sêsuc ênê keso ñatôp ôkwi, gebe Apômtau lêma kêkêñ ñagêjô kêlêlêc su gêjô ênê sec samob.”

³ Awa tenj gêmôêc gebe “Amansan Apômtaunê gamêñ êsêlêñ êsanña anja gamêñ sawa to amêtôc intêna êtu solop anja gamêñ ñakelenj êtu nêñ Anôtônña.

⁴ Gaboan samob oc êôc sa ma lôc to gamêñ ñabau êtu tapa ma sêmêtôc ñapoalic êtu solop ma sêmansan gamêñ kalon-kalon ñatip êsa.

⁵ Go Apômtaunê ñawasi oc eoc tau lasê

ma ñamalac pebeñ oc sêlic gêñ tau sêwiñ tauñ
gebe Apômtaunê awa kêsôm biñ tau.”

⁶ Awa teñ kêsôm gebe “Ômôêc.”
Ma aê kasôm gebe “Jamôêc asageñ.”
“Gêñ nomña samob kêtôm gêgwan
ma ñamalacnêñ gêlôn samob kêtôm ñaola kômña.

⁷ Êndêñ tañ Apômtau êju nê awajaô nañ,
gêgwan êmêliñ ma ñaola êsêlic.
Biññanô, lau têtôm gêgwan.

⁸ Gêgwan kêmêliñ ma ñaola kêsêlic,
mago aêacnêñ Apômtaunê biñ oc ênêc enden tòngeñ.”

⁹ O Sion, jaenwaga ñawae ñajamña,
ôpi lôc balin teñ ôna.
O Jerusalem, jaenwaga ñawae ñajamña,
ôpuc awam sageñ.

Ôsôm êndêñ malac Judaña gebe “Alic nêñ Anôtô tonec.”

¹⁰ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêmêñ tonclai
ma en tau lêma gêjam gôlin gêñ samob.
Alic acgom, lau tañ en kêku êsêac atom tulu nañ, sêwiñ en
ma lau, tañ gêjam kôm kêpi êsêac nañ, sêmuñ en.

¹¹ En oc engeñ nê domba êtôm ñacgejob
ma êsip domba ñalatu tamin bôdagi,
go êwê ñatêna malôgeñ.

Israelnêñ Anôtônê dôn masi

¹² Asa kêkati gwêc ña lêma ma gêjam dôn
ma kêsaka undambê.
Asa gêjam dôn nom ñakekop kêsêp bakep
ma gê dôn lôc samob to kêsâê gamêñ ñabau ñañawapac.

¹³ Asa gêjam gôlin Apômtaunê ñalau
ma mêtêmôkê ondoc kêdôn en.

¹⁴ En gêjam kênac asa gebe êwa biñ sa êndêñ en
ma asa kêtôc intêna mêtôc gêdêñ gêdêñ en
ma kêdôn kauc gêdêñ en
ma kêtôc intêna êjala gêñ ñamña gêdêñ en.

¹⁵ Alic acgom, tentenlatu têtôm bu ñatetep, tañ kêsap bakep tôñ nañ,
ma têtôm kekop, tañ lau sênam dôn êtôm atom nañ.
Alic acgom, nuc ñawapac kêtôm gêngambu teñ.

¹⁶ Ka Lebanonña kêtôm gebe sênac pac êtu dajaña
ma bôc Lebanonña kêtôm gebe êtu daja tau atom.

¹⁷ En gêlic tentenlatu samob amboac gêñ ñaôma
gêlic êsêac têtôm gêñ teñ atom.

¹⁸ Amac alic Anôtô kêtôm asa,
ma anam dôn en êpi asageñ.

¹⁹ Anam dôn en êpi gwam me.
Ñacmêtê kêpac gêñ tau,

ma ñac-kêpac-goldwaga kékwa gêñ tau auc ña gold
ma kêmasan kapoacwalô silberña kêtú gêñ tauña.

²⁰ Ñac ñalêlôm sawa oc êjaliñ ka ñajaña ten sa gebe êtu namuc atom
ma êtap kwalam langwa ten sa,
gebe êsap ñakatu ten tan êkô ñañêngeñ nan.

²¹ Amac ajala atom me. Amac anô atom me.

Êsêac sêjac miñ biñ tau gêdên amac gêdên andanengeña su atom me.
Amacnêm kauc kêsá gêdên Anôtô kékên nom nan, atom me.

²² En taugen gêngôn nom ñamadin lólôcña ñaô
ma gêlic ñamalac têtôm wagô
ma kêlain umbon kêtôm obo ten,
go gêlam gêñ tau kêtôm becobo, gebe lau sêngôn ñalabu.

²³ En gêgôm kasêga têtú gêñ ñaôma
ma gôlinwaga nomña têtôm gêñ ñanô masi.

²⁴ Sêsê êsêac ma sêpôn êsêac
ma ñawakac keselen kêsêp nom,
go en gêju awajaô kêpi êsêac e gacgen sêmêlin
ma mulai kêlai êsêac sa amboac gêngambu.

²⁵ Ñac dabuñ tau kêsôm gebe Amac oc anam dôñ aê êpi asa,
ma aêagêc asa atôm tauñ.

²⁶ Aôc matemanô sa êpi lólôc ma alic.
Asa kékên utitalata samob tônê ñai.
Ñac, tan gêwê êsêac toton-toton sêsa sêmên
ma kêsam êsêac samob nêñ ñaê nan,
nê ñaclai kapôên ma en Ñaniniñ Ñatau,
tec nêñ ten gêjaña atom.

²⁷ Aôm kôsôm gebe “Ñoc lêñ kêsiniñ tau gêdên Apômtau
ma ñoc Anôtô gêôc lêlêc ñoc biñ, tan taêc kêka nan.”

O Jakob, aôm kôsôm biñ tonan kêtú agenña,
o Israel, aôm kôtan tanjiboa tonan kêtú agenña.

²⁸ Amac ajala to anô biñ tonec atom me gebe
Apômtau en Anôtô tengeñña.

En kékên nom ñamadin samob.

En oc êtu golon atom ma tékwa êmbac atom.

Aêac tatôm gebe takip ênê kauc êjala biñña ñam sa atom.

²⁹ En kékên ñaclai gêdên lau tekwen gêbac
ma ñajaña gêdên lau palê-palê.

³⁰ Lau matac oc têtú golon ma tekwen êmbac,
ma ñapalê wakuc oc sêu tauñ,

³¹ mago êsêac, tan taên kêka Apômtau nan, oc têtap ñaclai wakuc sa.

Êsêac oc sêkên magê amboac momboan.

Êsêac oc sêlêti, mago tekwen êmbac atom,

êsêac oc sêsêlên, mago têtú golon atom.

41

Anôtô gêjac mata biñ gêdên Israel

¹ “Amac nuc samob, jamanengeñ ma akên tanjem aê.
Ma tentenlatu samob têtap nêñ ñaclai wakuc sa.

Êsêac têtû gasuc mênsêsôm nêñ biñ.
Aêac samob dawin taun natakô êtu mêtôcña.

²“Asa kêjalij ñac, tañ kêku ñacjo tulu ñapan nañ, sa anga oc kêpiña.
Ñac tau kêkêñ tentenlatu taêsam sêsô en ñalabu
to kêka kin tôn.

Ênê sin gêjac êsêac popocgen e têtôm kekop
ma nê talam kêjanda êsêac e têtôm gêngambu, tañ mu gêju nañ.

³En kêjanda êsêac kêdaguc ma kêsa nê lêñ toôli samucgen,
en kêlêti e akain gedec nom.

⁴Asa kêkalem gôlôac to gôlôac samob gêdêñ andanjen ñanô
ma kêmasañ to gêgôm gêñ tonañ.
Aê Apômtau, aê ñac, tañ gagôm gêñ tau.
Aê katu ñamata ma oc jatu ñamu.

⁵“Nuc samob sêlic gêñ tau ma têtakê
ma nom ñamadin têtênêp,
êsêac têtû gasuc-têtû gasuc sêmên.

⁶Lau sêjam taun sa
ma sêsôm gêdêñ taun gebe ‘Têntac êpa sugen.’

⁷Ñacmête awa gegen ñac-kêpac-goldwaga tôn.
Kamunda awa gegen ñac-keto-ñatalôwaga tôn
ma kêsôm gebe ‘Gên tau ñajamanô.’
Ma sêjac gêñ tau tôn ña bêlêm gebe wiwic atom.

⁸“Ma ñoc sakinwaga aôm, Israel,
aôm Jakob, tañ kajalin sa nañ,
ñoc ñac Abraham nê wakuc aôm

⁹aê kakôc aôm anga nom ñamadin
to gamôec aôm anga nom ñakêclêsu jaêcsêga
ma kasôm gêdêñ aôm gebe ‘Aêñoc sakinwaga aôm,
aê kajalin aôm sa ma katin aôm su atom.’

¹⁰Ôtêc taôm atom gebe aê gamoa gawin aôm,
têmtac ñagogo atom gebe aôm nê Anôtô aê.
Aê oc jakên ñaclai êndên aôm, aê oc janam aôm sa,
aê oc japuc aôm tôn ña lemoc anôña, tañ kêku ñacjo tulu nañ.

¹¹“Alic acgom, êsêac tañ têtac ñandan gêdêñ aôm nañ,
oc sêsu êsêac susu ma sêngôm êsêac majen êsa.

Êsêac tañ sêkên kisa gêdêñ aôm nañ,
oc têtôm gêñ ñaôma ma sênaña.

¹²Aôm oc onsom nêñ ñacjo, mago oc ôtap êsêac sa atom,
ma êsêac, tañ sêjac sin gêdêñ aôm nañ, oc malenmê sênaña.

¹³Gebe aê Apômtau, aôm nê Anôtô,
kakam lêmam anôña tôn.

Aê tec kasôm gêdêñ aôm gebe ‘Ôtêc taôm atom,
aê oc janam aôm sa.’ ”

¹⁴Apômtau kêsôm gebe” O ñoc gêñenec Jakob, ôtêc taôm atom.
Amac lau Israelña, oc janam amac sa,

gebe amacnê m kêsiwaga aê, Israelnê n̄ nac dabu n̄.

15 Ôlic acgom, aê gagôm aôm kôtu olo,
olo wakuc n̄jana n̄.

Aôm oc ôtuc lôc popoc e êtu kekop,
ma gamê n̄ n̄jabau e êtu gê n̄gambu.

16 Aôm oc okolon̄ gê n̄ tau e mu êju n̄apa su,
mulai oc êlai gê n̄ tau êlin̄-êlin̄.

Ma aôm oc têtac n̄ajam êsa êtu Apômtau n̄,
ma waem êsa êtu Israelnê n̄ nac dabu n̄ n̄.

17 “Lau n̄alêlôm sawa to sêpô-lêna-tau n̄waga embe sensom bu elêmê
ma bu embe êjô êsêac e imbelen̄ n̄akelen̄ êsa,
nan̄ aê Apômtau oc jakê n̄ tan̄oc êsêac.

Aê, Israelnê n̄ Anôtô, oc jawi êsêac sin̄ atom.

18 Aê oc jakê n̄ bu enselen̄ êsa lôc kalon̄-kalon̄
ma bumata êpoac gamê n̄ n̄agaboan̄.

Aê oc janam gamê n̄ sawa ôkwi êtu bugêjacton̄
ma bu êpulu êpi gamê n̄ n̄akelen̄.

19 Aê oc jasê kaseda to kakêlim
ma kabôê n̄ to katêkwi êkô gamê n̄ sawa

ma jakê n̄ siun̄ êkô gamê n̄ n̄akelen̄
ma kalelon̄ to kê mêsic êwin̄ amboac tonan̄gen̄

20 gebe lau samob oc sêlic to sêjala

ma sêsala e nê n̄ kauc êsa,

gebe Apômtau n̄ lêma gêgôm gê n̄ samob tonan̄
ma Israelnê n̄ nac dabu n̄ kêkê n̄ gê n̄ tau.”

Anôtô kêpêlê anôtôi dansan̄

21 Apômtau kêsôm gebe “Amansan̄ nê m bi n̄.”

Kin̄ Jakob n̄ kêjatu gebe “Akê n̄ lau-sêwa-nê m-bi n̄-sawaga sêsa sê mên̄.

Sêsa sê mên̄man̄ ma sêsôm bi n̄ samob, tan̄ oc mên̄êsa n̄ nan̄ lasê.

Anac mi n̄ bi n̄ lan̄gwa samob n̄am
gebe ênêc ma kauclêlôm ma taê n̄ ênam.

22 Ma awa gê n̄, tan̄ oc mên̄êsa n̄ nan̄, sa êndê n̄ aêac
gebe taê n̄ ênam gê n̄ tau êtu anô n̄alê n̄.

23 Asôm gê n̄, tan̄ mên̄êsa êtu n̄amu n̄a nan̄, êndê n̄ aêac,
ec ajala gebe amac anôtôi bi n̄ n̄anô.

Ajôc, an̄gôm gê n̄ ten̄man̄, n̄ajam me sec
gebe aêac alic ma atakê.

24 Mago amac gê n̄ n̄aôma

ma nê m kolen̄ n̄anô masi samucgen̄

ma nac, tan̄ kêjalin̄ amac sa nan̄, en̄ nac alôb-alôb.

25 “Aê gajac nac ten̄ sa an̄ga gamê n̄ nodon̄a, tec gêmên̄.

Gêmên̄ an̄ga oc kêpi n̄a. En̄ oc awa ênac n̄oc n̄aê.

En̄ oc êka gôlin̄waga tô n̄ amboac lêsap
ma amboac nac-kêpac-kuwaga kêka nomku.

26 Asa gêwa gê n̄ tau sa gêdê n̄ andan̄gen̄ gebe aêac ajala
me kêkê n̄ n̄awae gêmun̄ gebe aêac alôc gebe ‘Najam.’

Lau ten̄ sêwa sa atom, lau ten̄ sêkê n̄ n̄awae gêmun̄ atom.

Lau tenj sêjô nêmbi atom.

²⁷ Aê kasôm biñ tau lasê gêdêñ Sion kêtû ñamata ma kasakiñ jaenwaga to ñawae ñajam tau gêdêñ Jerusalem.

²⁸ Aê matocanô gêja, mago galic ñac tenj atom.

Aê embe jatu kênac, oc nêñ ñac êwê êsêacña tenj gêmoa gebe êjô aê aocña nec atom.

²⁹ Alic acgom, êsêac samob têtû gêñ ñaôma ma nêñ kolen ñanô masi samucgen. Nêñ gwam kêtôm mu ñaôma.” * † ñagêdô sa. Alic 40:19-20

42

Apômtaunê sakiñwaga

¹ “Alic acgom, ñoc sakiñwaga, tanj gajac enj sa nanj, ñac tanj kajaliñ enj sa ma katuc galic enj ñajam nanj, tau tonec.

Aê kakêñ ñoc ñalau jagêsac enj ñaô ma enj oc êkôc biñgêdêñ êndêñ tentenlatu samob êna.

² Enj oc êmôêc êkac sagenj atom ma êlainj nê biñ êtu tapa ênêc malaclunj atom.

³ Enj oc êpôñ sôbolec, tanj tulu kwananjen nanj, tulu samucgenj atom

ma êsi dawenj gasilana êmac atom.

Enj oc êwaka biñgêdêñ sa ñanênjenj.

⁴ Enj oc êtu palê me êtu golonj atomanô e ênac dabiñ biñgêdêñ anja nom, ma nuc sêkêñ matenj ênê biñsu.”

⁵ Apômtau Anôtô, tanj kêkêñ undambê ma kêlainj gêñ tau ma kêmasan nom to ñagênjêlôm samob ma kêkêñ lau nomña sêsê awenj to kêkêñ matenj jali gêdêñ gêñ samob, tanj sêsêlêñ sêmoa nom ñaô nanj, kêsôm biñ tonec gebe

⁶ “Aê Apômtau, aê kakalem aôm tobîngêdêñgenj ma kakam aôm tôñ gêdêñ lêmam ma gajam jaom aôm. Aê kakêñ aôm kôtû ñoc poac ñabelo gêdêñ lau, ma kôtû tentenlatunênj ja.

⁷ Gebe ôngôm lau matenpec nêñ matenjanô êpoa lasê to ôwê lau kapoacwalôña sêsa anja gêsunj sêmênj ma êsêac, tanj sêñgônj tokesecgenj nanj, sêsa anja kapoacwalô sêmênj.

⁸ Aê Apômtau, aênoc ñaê tau tonanj.

Aê jawi ñoc ñawasi siñ êndêñ lau tenj atom ma jawi ñoc waec siñ naelom gwam atom.

⁹ Alic acgom, biñ lanjwa ñanô kêsa sugac ma galoc oc jasôm biñ wakuc lasê.

Biñ tau ñanô kêsa atom tagenj ma jasôm lasê êndêñ amac kwananjenj.”

Talambiñ Apômtau, gebe gêjam nê lau kêsi

¹⁰ Anja wê wakuc tenj êndêñ Apômtau ma alanem enj e êndêñ nom ñamadiñ.

* **41:29:** Biñ tonanj kêkanônj kinj towae Kores. † **41:29:** ñamadiñ 6 to 7 gêwa lau-sêsap-gwamwaganênj kôm

Gwêc to ñagêñlêlôm ñadindin êsa
 ma nuc to lau, tan sêngôn tonan nan, sêlambin sêwin.
 11 Gamên sawa tau to malac gamên sawan sêoc awen sa
 ma lau Kedar nê malac amboac tonan.
 Lau tan sêngôn gamên Sela nan, sênam lasê
 ma nê ñaôndu êpi anga lôc ñatêpôê.
 12 Êsêac tetoc Apômtau sa
 ma sêsôm ênê wae lasê anga nuc.
 13 Apômtau oc êsa amboac ñactêkwa ten,
 en êli tau sa amboac ñac sinna ten.
 En ênam wamban to ênac mu.
 En êtôc tau êndên nê ñacjo gebe en ñac sinjêlêc.

Anôtô gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi

14 “Aê ganôn gamên gêmac ñasawa ñêngeñ,
 aê kasôm bin atom ma gajam tauc tôn.
 Ma galoc aê oc jatan lasê amboac awênê gabêsi sec.
 Aê oc jasê aoc e tekoc êmbac-êmbac.
 15 Aê oc janôm lôc to gamên ñabau êtu gasan
 ma ñagêgwan samob êsêlic.
 Bu kapôn oc ñaman ñaôma
 ma bugêjacton ñakelen êsa.
 16 “Aê oc jawê lau matenpec sêsa intênasêga, tan sêjam kauc nan,
 ma sêsa intêna saun, tan sêjala atom nan.
 Aê janam ñakesec, tan gê êsêac auc nan, ôkwi êtu ñawê
 ma gamên kalon-kalon ñatip êsa.
 Gên samob tonan ñai aê oc janôm ma jandec sênêcna atom.
 17 Êsêac tan sêkên gêwin anôtôi jaba
 ma sêsôm gêdên gwam gebe ‘Aêacma anôtôi amac’ nan,
 oc sênu tauñ su tomajengeñ sêna.”

Lau Israel seso tanen wamu ñamoasin

18 “Amac lau tanemsunbic anô bin,
 ma amac lau matempec alic to asala gên.
 19 Asa matapec kêtôm ñoc sakinwaga
 ma asa tanasunbic kêtôm ñoc jaenwaga, tan kasakin en nan.
 Asa matapec kêtôm en, tan ôli andan aê nan,
 ma tanasunbic kêtôm Apômtaunê sakinwaga.
 20 Aôm gôlic gên taêsam, mago kôsala atom.
 Aôm tanamsun kêpoa lasê, mago gônô bin atom.”
 21 Kêtu nê binêdênna Apômtau gêlic ñajan,
 gebe êngôm nê binu êtu kapôn to ñawasi êsa.
 22 Mago kêjanowaga sêjam gengeñ ma sêjanjo lau tonec nê gên samob su.
 Êsêac samob têtôm bôc kêsêp sê
 ma sêsin tauñ sêngôn kapoacwalô.
 Êsêac têtû ñacjonên gên sugac ma ñac ten gêmoa gebe ênam êsêac kêsinja atom.
 Ñacjo sêjanjo êsêac su ma ñac ten kêsôm gebe
 “Akên êsêac sêmu sêna,” nec atom.

23 Amacnêma asa êkêñ taña binj tonañ.
 Asa oc êñô ma taê ênam êtu têm, tañ oc mênêsa nanña.
 24 Asa kékêñ Jakob gêdêñ lau saic-saic
 ma Israel gêdêñ kêjanğowaga.
 Apômtau tañ aêac dagôm sec gêdêñ en nanj, gêgôm atom me.
 Êsêac sêsa ênê lêñ mansañ atom
 ma tañeñ wamu ênê binjsu atom.
 25 Tec enj kêsêwa ñandanj têtac ñandanña to sinj ñajaña kêpi enj.
 Enj kékêñ jawaô kékôm enj auc, mago nê kauc kêsas atom.
 Gêñ tau geñ enj ôli, mago kepenj ênê ñalêlôm atom.

43

Apômtau taugen enj kêsawaga ñanô

1 O Jakob, o Israel, galoc Apômtau, tañ kékêñ aôm
 ma kêmasañ aôm nanj, kêsôm binj tonec gebe
 “Ôtêc taôm atom, gebe aê gajam aôm kêsasu.
 Aê gamôêc aôm ma kasam nêma ñaê anôgeñ, aôm kôtu aêñoc gêñ.
 2 Embe olom gwêc, aê oc mênjawin aôm.
 Ma embe ôsêlêñ ômoa ja ñalêlôm, oc ênam aôm atom
 ma jawaô oc êniñ aôm atom,
 3 gebe Apômtau, aôm nêma Anôtô aê,
 Israelnêñ ñac dabunj to nêma kêsawaga aê.
 Aê kakêñ Aiguptu kêtua awa gêjam ôli aôm sunja
 ma kakêñ Aitiopia to Seba gêjô aôm
 4 gebe aê galic aôm kôtôm awamata teñ
 ma kakianj aôm sa to têtac gêwinj aôm.
 Aê kakêñ gamêñ gêjô aôm
 ma kakêñ lau tomôkê-tomôkê gebe ômoa matam jali.
 5 Ôtêc taôm atom gebe aê mênğawin aôm,
 aê oc jajonj nêma wakuc sa anğa oc kêpiña
 ma janac aôm sa anğa oc kêsêpña.
 6 Aê oc jasôm êndêñ musañgu-m gebe Ôwi sinjmanj,
 ma êndêñ mula-m gebe Ôngaminj atommanj.
 Ôkêñ latuci anğa gamêñ jaêc
 to ñoc latucio anğa nom ñamadinj
 7 ma lau samob, tañ sêwê kainj ñoc ñaê
 ma kakêñ to kamasañ êsêac kêtua ñoc waecña nanj,
 sêndêñ aê sêmêñ.
 8 “Akêñ lau, tañ matenpec, mago matenjanô gêc nanj,
 to lau, tañ tañeñsunbic, mago tañeñsunj gêc nanj, sêsa sêmêñ.
 9 Akêñ tentenlatu samob sênac tauñ sa
 ma lau tomôkê-tomôkê sêkac sa sêpi tagenj.
 Êsêacnêñ asa kêtôm gebe êwa gêñ tonec sa
 ma êtôc gêñ andanğeñña êndêñ aêac.
 Êsêac sêkêñ nêñ lau, tañ sêpuc êsêacnêñ binj tôñ nanj, sêsa sêmêñ gebe sêwaka êsêac sa
 e sêñô ma sêsôm gebe Binj tau binjjanô.”
 10 Apômtau kêsôm gebe “Aêñoc lau-sêpuc-ñoc-binj-tôñwaga
 to ñoc sakinğwaga, tañ kajalinj êsêac sa nanj amac

gebe amac ajala to akêñ êwiñ aê
 ma nêñ kauc êsa gebe aê tau tonec.
 Anôtô teñ kêsa gêmuñ aê atom
 ma teñ oc êndanꝓuc aê atom.

11 Aê, aê taucgeñ Apômtau
 ma kêsiwaga teñ gêmoa gêwiñ atomanô.”

12 Apômtau kêsôm gebe “Aê kasôm biñ lasê to gajam amac kêsi
 ma aê kakêñ ñawae gêdêñ amac gêmuñ su.
 Gêdêñ tonañ anôtô jaba teñ gêmoa amac ñalêlôm atom
 ma amac atu ñoc lau-sêpuc-ñoc-biñ-tônꝓwaga.

13 Aê Anôtô gêdêñ andanꝓenña
 ma galoc amboac tonanꝓen
 ma teñ kêtôm gebe êjanꝓo gêñ su anꝓa aê lemoc atom.
 Aê gajam kôm ma asa oc êtôm gebe êkô kôm tau auc.”

14 Apômtau, nêñ kêsiwaga ma Israelnêñ ñac dabuñ kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê oc jasakiñ biñ êna Babel êtu amacña
 ma jatuc kapoacwalô ñabalanꝓ popoc
 ma lau Kaldea nêñ lasê ênam tau ôkwi êtu tanꝓiboa.

15 Aê Apômtau, amacnêñ ñac dabuñ,
 aê kakêñ Israel ma katu amacnêñ kiñ.”

16 Apômtau gêjam intêna kêsêp gwêc ñalêlôm
 ma gêjam intêna gelom bu ñawenꝓen

17 ma gêwê kareta to hos ma siñwaga to nêñ siñsêlêc sêja
 e sêsêp jasêc, êsêac oc sêndi sa êtiam atom.

Êsêac sêmac amboac dawenꝓ gasilana.
 Apômtau, tanꝓ gêgôm gêñ tonañ nanꝓ, kêsôm biñ tonec gebe

18 “Taêm ênam gêñ lanꝓwa atom
 ma aê go taôm êtu gêñ gêmuññaña atom.

19 Alic acgom, aê gagôm gêñ wakuc teñ
 ma galic gêñ tau kêpoa.

Amac alic gêñ tau atom me.

Aê oc janam intêna êsa gamêñ sawa êna
 ma jakêñ bu enselenꝓ êsa gamêñ ñakelenꝓ.

20 Bôc saleñña ma kêambôm to kêcsêwa oc tetoc aê sa
 gebe kakêñ bu kêpoac gamêñ sawa
 ma bu kapôênꝓ keselenꝓ kêsa gamêñ ñakelenꝓ
 gebe êkêñ bu êndênꝓ ñoc lau, tanꝓ kajaliñ êsêac sa nanꝓ sênôm.

21 Aê kakêñ êsêac têtú ñoc lau gebe sêsôm ñoc waec lasê.

22 “O Jakob, aôm awam gêjac aê atom.
 O Israel, aôm gôm taôm su kêtú aênã atom.

23 Aôm kôkênꝓ domba kêtú daja gêdêñ aê
 me kotoc aê sa ña nêñ da ñagêdô atom.

Aê kakôninꝓ amac ña da atom
 ma kalênsônꝓ amac ña biñ da ñamalunã atom.

24 Aôm gôjam ôli têtú aênã ña nêñ mone
 me kômôasinꝓ aê ña nêñ da tonjalêsi atom.

Aôm kôkôninꝓ aê ña nêñ sec

to kôlênsôn aê ña nê m geogen.

²⁵ Aê, aê taucgen gasen nê m geo su

ma oc taêc ênam nê m sec êtiam atom kêt u aê taucña.

²⁶ Taê m ênam ma ôkê ñ puc aê gebe tajô biñ tau dawin tauñ.

Aôm ôwa nê m biñ sa ma ôwaka taôm sa gebe kôsôm biññanô.

²⁷ Tamam ñamataña gêgôm sec

ma nê m sêlinwaga sêgêli ñoc biñ.

²⁸ Kêtu tonanña aê kakôc ñoc dabun su anga kasêga lô m dabunña

ma kakê ñ Jakob gebe lau senseñ en su

ma kakê ñ Israel gebe lau sêsôm biñ êpi en.”

44

Apômtau taugen en Anôtô

¹ “O ñoc sakinwaga Jakob, o Israel, tañ kajalin sa nan, galoc ôkê ñ tañam.

² Apômtau tañ kêkê ñ aôm

to kêmasañ aôm anga tênam têtaclêlôm ma oc ênam aôm kêsi nan,

kêsôm biñ tonec gebe

O ñoc sakinwaga Jakob, o Israel,

tañ kajalin aôm sa nan, ôtêc taôm atom.

³ Gebe aê oc jakêc bu êsêp gamê ñ ñakelen

ma bu oc êpoac nom gelo-gelo.

Aê oc jakêc ñoc ñalau êpi nê m wakuc

ma jakêc ñoc mec êpi nê m gôlôac.

⁴ Ma êsêac oc sêlêc amboac gêgwan anga gamê ñ ñawambuc ñajam

ma sêpi amboac ka, tañ kêkô bulêndan nan.

⁵ ñac teñ oc êsôm gebe ‘Apômtaunê ñac aê.’

Ma teñ oc êsam tau ña Jakobnê ñaê.

Ma teñ oc eto êpi lêma gebe ‘Apômtaunê gê ñ,’

ma ê tau êpi Israel.”

⁶ Apômtau, Israelnê ñ kin to kêsiwaga

ma lausin undambêña nê ñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

“Aê ñac ñamata to ñamu, anôtô teñ gêmoa gêwin aê atomanô.

⁷ Asa kêtôm aê. Êsa mênêwa sa,

êkê ñ tau êkô aê lanôcnê m ma êwa tau sa.

Ñac andanñenña asa geoc biñ, tañ ocgo mênêsa nan, lasê kwananñen.

En eoc gê ñ, tañ ocgo mênêsa êtu ñamu nan, lasê êwinman.

⁸ Atêc taôm atom ma aê go taôm atom.

Aê gajac min to gawa biñ tau sa gêdê ñ amac gêdê ñ andanñenña atom me.

Amac atu ñoc lau-apuc-ñoc-biñ-tônwaga.

Anôtô teñ gêmoa gêwin aê me masi.

Lamu ñanô teñ gêmoa atom. Aê kajala teñ atom.”

Sakin gwamña tonec gê ñ meloc

⁹ Lau-sêsap-gwamwaga êsêac gê ñ ñaôma ma nê ñ kôm ñanô, tañ tetoc sa nan, ñanô masi.

Ma lau, tañ sêsap êsêac tô ñ nan, sêlic to sêjala gê ñ teñ atom, tec oc sêmoa tomajenñen.

¹⁰ Asa kêsap gwam ma kêmasañ ñakatu ñaôma ma ñanô masi.

11 Alic acgom, ñac tau nê sakinwaga oc majen êsa, ma lau lemen-mêtêwaga tau ñamalac ñaôma. Êsêac samob sêkac taun sa nasêkô acgom, go têtakê ñanô ma sêngôm êsêac samob majen êsa.

12 Ñac-kêpac-kiwaga kêkên ki kêsa ja e ñalana kêsa. Enj kêsac ña hama gebe êkên gwam ñalanô. Enj gêjam kôm tolêma ñajaña sec e mo gêjô enj ma têkwa gêbac. Enj gêjam dabun bu, tec ôliwalô gêbacnê.

13 Kamunda tenj gê dôñ nê ka ma keto ñakatu ña kêlêpê. Go kêsap ña ki kêdaguc ñadôn tau ma kêwaka ñamalac ñakatu sa e kêtôm ñamalac lanô, gebe kêkô andu tenj.

14 Ñac tau kêsap kaseda me kêjalij kalelonj me kamem tenj sa anja salenj me moae kêsê kaseda tenj ma kom gêlôm ka tau e kêtû kapôênj.

15 Go ka tau êtu ñac tenj nê kamasê, enj êkôc ñagêdô ma ênsêlu ma ñagêdô gebe eno nê gêñ. Mago ka ñagêdô tec enj kêsap kêtû anôtô jaba ma gêjam sakinj gêñ tau, ma kêmasanj gwam ma kêpônj aduc gêdênj gêñ tau.

16 Ka ñamakenj tec enj kêkên ja genj ma kêpac gwada ma genj bôc e gêôc enj tôñ, ma enj kêsêlu ja gêwiñ ma kêsôm gebe “Kec, galoc kasêlu jagac.”

17 Ma ka tau ñamakenj enj kêsap kêtû nê anôtô gwam ma kêpônj aduc to gêjam sakinj ma ketenj mec gêdênj gêñ tau gebe “Ônam aêac kêsi gebe ñoc anôtô aôm.”

18 Lau tau tonanj sêjala gêñ tenj atom ma nêñ kauc masi gebe nêñ matenjanô gêmôb e sêlic gêñ tenj atom ma nêñ ñalêlôm ñadani e sêjala gêñ tenj atom.

19 Êsêac taênj gêjam binj tenj atomanô ma nêñ kauc to jala gebe sêsôm binj amboac tonecña masi gebe “Ka tau ñamakenj aê kakênj kêsa ja ma gano ñoc gêñ to kapac gwada e gêôc aê tôñ ma ka tau ñamakenj aê oc jasap êtu gêñ alôb-alôb tenj me. Aê oc japônj ocduc êndênj ka ñadambê tenj me.”

20 Ñac tanj mata katu gêñ ñaôma-ñaôma nanj, nê ñalêlôm dansanj gêjam gôlinj enj keso ma enj kêtôm gebe ênam tau kêsi atom. Enj kêtôm atom gebe êsôm binj tonec gebe “Gênj tanj lemoc anôña gêgôm nanj gêñdansanj.”

Apômtau enj Israelnêñ kêsiwaga

21 “O Jakob ma Israel, taêm ênam binj tonanj, gebe ñoc sakinwaga aôm.

Aê kamasanj aôm kôtu ñoc sakinwaga.

O Israel, aê oc jalij aôm sinj atom.

22 Aê gasenj nêñ keso su amboac mu kêdaba tao ma nêñ sec gê su amboac ômbinj.

Ômu ôndênj aê ômôênj gebe aê gajam aôm kêsi.”

23 O undambêac, anam wê gebe Apômtau gêgôm gêñ tau ñanô kêsa.

O nom ñalêlômac, anam lasê.

O lôcac, o salenjac to ñaka samob, apuc wê sa

gebe Apômtau gêjam Jakob kêsi

ma geoc nê ñawasi lasê anja Israel.

24 Apômtau, nêñ kêsiwaga, tanj kêmasanj aôm anja tênam têtacêlêlôm nanj, kêsôm binj tonec gebe

“Aê Apômtau, tanj kakênj gêñ samob nanj.

Aê taucgenj galam umbonj ma gaja nom.

Asa gêmoea gêwiñ aê.

25 Aê gasenj laudansanj nêñ puc gebe ñanô êsa atom

ma gagôm lau-seoc-binj-lasêwaga têtû meloc

ma kakênj lau tokauc sênu taun su sêja

ma nêñ kauc kêtû meloc.

26 Aê kapuc ñoc sakinwaganêñ binj tôñ
ma gagôm ñoc jaenwaganêñ binj ñanô kêsa.
Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe 'Lau oc sêngôñ tonec,'
ma kêpi malac Judaña gebe 'Lau oc sêkwê malac tonec sa
ma aê oc jajac malac ñapopoc sa êtiam.'

27 Aê kasôm gêdêñ gwêc ñagêdim gebe 'Ôtu kelen,
ma aê oc janğôm nêmbu êpa.'

28 Aê kasôm kêpi kinj Kores gebe 'Ñoc ñacgejob dombaña en
ma en oc êngôm ñoc binj ñanô êsa.'
Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe 'Lau sêkwê malac tonec sa êtiammañ,'
ma kêpi lômbu dabanj gebe 'Lau sênac m kôm sêkwê aôm saña.' "

45

Apômtau kêjalij kinj Kores sa

1 Apômtau kêsôm binj tonec gêdêñ
nê ñac Kores, tañ genj oso enj nanj, gebe
Aê kakam ênê lêma anôña tôñ,
gebe êku tentenlatu tulu êmuñ enj
ma êkwalec kinjênñ ñakwê su to êlêc katam su enj,
gebe sênsañ auc atom.

2 "Aê oc jasêlêñ jamuñ aôm ma janğôm lôc êtu tapa
ma jatuc katam ki popoc ma janac balañ ki tulu-tulugenj.

3 Ma oc jakêñ awa totau-totau, tañ sêsiñ gêc gamêñ ñakesec nanj, êndêñ aôm
ma awamata, tañ sêjac sa gêc gamêñ ñakêsiñ nanj êwiñ.
Gebe ôjala gebe Apômtau Israelnêñ Anôtô aê,
tec gamôêc aôm ña nêmbu ñaê anôgenj,

4 kêtù ñoc sakinwaga Jakobña ma kêtù Israel, tañ kajalij sa nanña.
Aê gamôêc aôm ña nêmbu ñaê anôgenj.
Aôm gôjam kauc aê, mago aê gaê aômnêmbu ñaê.

5 Aê Apômtau ma tenj gêmôa gêwiñ atom.
Anôtô tenj gêmôa gêwiñ aê atom.

Aôm gôjam kauc aê, mago aê gajam gêlôñ aôm
6 gebe lau anğa oc kêpi to anğa oc kêsêpña sêjala
gebe Anôtô tenj gêmôa gêwiñ aê atom.

Aê Apômtau ma tenj gêmôa gêwiñ atom.

7 Aê kakêñ ñawê to kamasañ ñakesec.
Aê kamasañ gêñ ñajam ma kakêñ gêñwapac.
Aê Apômtau, tañ gagôm gêñ samob tonañ ñai nanj."

Apômtau kêkêñ undambê to nom

8 "O undambêac, ansêwa anğa lôlôc,
ma binjgêdêñ êsêp anğa umbonj amboac kom gêjac.
Nom tau êña gebe Apômtaunê moasiñ ênam kêsiniña êpoa
ma êkêñ binjgêdêñ êpi êwiñ amboac tonanğenj.
Aê Apômtau kakêñ gêñ tau."

9 Ojae êndêñ ñac, tañ gêjam saic binj gêdêñ nê ñac-kêkêñ-enjwaga nanj.
Enj kêtôm kunom tenj, tañ gêjac saic binj gêdêñ ñac-gêjac-kuwaga nanj.
Nomku kêsôm gêdêñ ñac-gêjac-kuwaga gebe
"Aôm gôgôm asagenj." Kêsôm me.

Ma kôm ñanô tau kêsôm gebe “Nêm lêmam ñamêtê masi.” Kêsôm me.
 10 Ojae êndên ñac, tañ kêsôm gêdên tama gebe “Aôm kôka asagenj lasê,”
 ma kêsôm gêdên awê teñ gebe “Aôm kôkôc asagenj.”

11 Apômtau, Israelnê ñac dabuñ, ma nê ñac-kêkên-eywaga kêsôm biñ tonec gebe
 “Amac abe atu kênac aê êtu latuciña me.
 Me abe ajatu aê êtu kôm, tañ lemoc êngôm nanña me.

12 Aê kakên nom ma kamasan ñamalac, tañ sêmoa nom nan.
 Aê lemoc kalaiñ undambê ma aê kajatu gêñ undambêña samob.

13 Aê kajaliñ kiñ Kores sa kêtú biñgêdênña
 ma janam nê intêna samob êtu solop.
 Eñ oc êkwê ñoc malac sa
 ma êngamboac ñoc lau kapoacwalôña su.
 Eñ êngôm êtu ñaôli to ñagêjô teñña atom.”
 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonan.

14 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Awamata Aiguptu to Aitiopia ñagên têtuluña
 ma lau waso-waso anña Seba oc dëndên aôm sêmên ma têtú nêñ gên.
 Êsêac sêndanğuc aôm. Êsêac sêmên tokapoacwalôgenj
 ma sêpôn aenğuc êndên aôm ma têtan êndên aôm gebe
 ‘Anôtô gêmôa gêwiñ aômgenj
 ma anôtô teñ gêmôa gêwiñ atomanô.’ ”

15 Biññanô, aôm Anôtô, tañ kôsiñ taôm nan.
 O Israelnêñ Anôtô aôm kêsiwaga tau.

16 Êsêac sêkônin nêñ ñacjo samob tôn ma sêngôm êsêac majenj êsa.
 Lau-sêsap-gwamwaga sêc sêwiñ taun tomajenğenj sêja.

17 Mago Apômtau gêjam Israel kêsi
 ma oc ênam êsêac kêsi endenj tônğen.
 Êsêac oc sêkôninğ amac to sêngôm amac majem êsa atom endenj tônğen.

18 Gebe Apômtau, tañ kêkên undambê nan, eñ taugenj Anôtô
 ma kêkên to kêmasanğ nom e ñajana kêsá.

Eñ kêkên gên tau wauc-waucgenj atom,
 eñ kêmasanğ kêtú lau sêngôñña.

Apômtau tonanğ kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê Apômtau ma teñ gêmôa gêwiñ atom.

19 Aê gajac biñ kesec gamoa gamênğ ñakesecña atom.

Aê kasôm gêdên Jakobnê wakuc atom gebe
 ‘Ansom aê anña gên wauc-wauc ñalêlôm.’

Aê Apômtau kasôm biññanôğenğ,
 aê kasôm biñ lasê gêc awêgenğ.

Anôtô ñanô to anôtô dansanğ Babilonña

20 “Amac tentenlatu ñapopoc, tañ asêp siñ sawa nanğ,
 amênğ akac taôm sa apí tagenğ.

Lau tañ sêbalanğ nêñ gwamka sêwêgenğ
 ma tetenğ mec gêdênğ anôtô teñğ,
 tañ kêtôm gebe ênam êsêac kêsi atom nanğ,
 lau tonanğ nêñ kauc masi.

21 Awa nêñ biñ sa ma akênğ nêñ biñ tau êsa êmênğ

ma amansaŋ biŋ awiŋ taôm.
 Asa gêjac miŋ biŋ tonec gêdêŋ andaŋgeŋ.
 Ma asa geoc biŋ tau lasê wanêcgeŋ su.
 Aê Apômtau kasôm atom me.
 Anôtô teŋ gêmoa gêwiŋ aê atom.
 Aa Anôtô ŋanô to kêsiwaga ma teŋ gêmoa gêwiŋ atom.

²² “O nom ŋamadiŋ samobac, akac taôm ôkwi andêŋ aê amêŋ
 ma janam amac kêsi
 gebe aê Anôtô ma teŋ gêmoa gêwiŋ aê atom.

²³ Aê katôc lemoc kêpi tauc
 ma biŋŋanô kêsa aê aocsuŋ,
 biŋ tau êmu êndêŋ aê êmêŋ êtiam atom.
 Lau samob sêpôn aenduc êndêŋ aêgeŋ
 to lemeŋ samob têtôc êpi aê
 ma samob sêsôm gebe

²⁴ ‘Biŋgêdêŋ to ŋaclai ŋam kêsêp Anôtô taugenŋ.
 Lau samob, taŋ sêjam saic biŋ eŋ naŋ, oc dêndêŋ eŋ sêna tomajenŋeŋ.

²⁵ Israelnêŋ wakuc samob oc ôliŋ êpi ma waenŋ êsa êtu Apômtauŋagenŋ.’ ”

46

Nom ŋaApômtau to lau Babilon nêŋ anôtôi jaba

¹ “Babilonnêŋ anôtôi gêbacnê. Gêmungeŋ lau Babilon sêjam sakinŋ Bel agêc Nebo, mago galoc sêkêŋ anôtôi tonanŋ gêsac donki ŋaô. Bôc tekweŋ gêbac ma sêbalaŋ gêŋ tau kêtû waba gêsac êsêac ŋaô.

² Gwam kêtôm gebe ênam tau sa atom. Ŋacjo sêjaŋgo su ma sêbalaŋ sêja kapoacwalô.

³ “O gôlôac Jakob to gôlôac Israel nêŋ lau ŋapopoc, aŋô ŋoc biŋ. Aê kasip amac sa gêdêŋ taŋ tenemi sêkôc amac to amac asa amêŋ naŋ, e mêngeêdêŋ galoc.

⁴ Amacnêm Anôtô aê. Aê janam jaom amac e atu lau ŋanô tomôdê. Aê kakêŋ amac ma jajop amac ma aê oc janam amac sa to janam amac kêsi.

⁵ “Oc anam dôŋ aê êpi ŋac ondoc gebe aêagêc atôm tauŋ. Ŋac ondoc kêtôm aê ma amac oc ansaê aê katôm asa.

⁶ Lau sêsêwa nêŋ gold sa anŋa nêŋ talu ma sêjam dôŋ nêŋ silber. Êsêac sêjam ôli kwalam lanŋwa teŋ gebe êmansaŋ nêŋ gold êtu gwam ma sêpôn aenduc to sêjam sakinŋ gêŋ tau.

⁷ Êsêac sêc gêŋ tau sa ma sêbalaŋ jagêsac magiŋm jatetoc geŋ tau kêkô ŋamala ma gacgeŋ kêkô tônê. Gêŋ tau katôm gebe êwi ŋamala tau siŋ atom. Ŋac teŋ awa embe ênac oc êjô eŋ awa atom to ênam eŋ sa anŋa gêŋwapac atom.

⁸ “Amac taŋ ajam dêmôêm aê naŋ, taêm ênam biŋ tonanŋ ma asala gêŋ, taŋ gagôm naŋ.

⁹ Taêm ênam gêŋ, taŋ gagôm gêdêŋ andaŋgeŋ, ajala gebe Anôtô aê taucgeŋ ma teŋ kêtôm aê gêmoa atomanô.

¹⁰ Gêdêŋ taŋ gajac m ŋoc kôm naŋ, kasôm kôm ŋatêpôê lasê kwananŋeŋ. Gêdêŋ andaŋgeŋ aê gaoc biŋ, taŋ oc mênêsa su naŋ lasê. Aê kasôm gebe ‘Biŋ taŋ taêc gêjam naŋ oc êkô ma gêŋ samob, taŋ gabe jaŋgôm ŋanô êsa naŋ, oc jaŋgôm ŋanô êsa.’

¹¹ Aê gamôêc ŋac teŋ gebe êmêŋ anŋa oc kêpiŋa. Eŋ oc êpôp êsêp amboac kikic gebe êŋgôm biŋ, taŋ aê taêc gêjam naŋ, êtu anô. Aê kasôm tec oc ŋanô êsa.

¹² “Amac gêsuntêkwa ŋatonŋwaga, taŋ ajam kauc gebe bêc jaku ŋacjo tulunŋa gêc jaêc naŋ, aŋô ŋoc biŋmaŋ.

¹³ Aê kakêŋ bêc jaku ŋacjo tulunŋa kêdabiŋ. Bêc tau gêc jaec atom. Noc janam amac kêsiŋa ênam tau tôŋ atom. Aê gabe janam Jerusalem sa ma jatoc Israel sa anŋa tônê.”

47:1–48:22 Sêku malac Babilon tulu ñawê kêsêp môkêlatu 47. Môkêlatu 48 kêtôc Anôtônê lêñ gêjam gôliñ lau-mña to gêjam nê lau saña.

49

Apômtaunê sakinwaga kêtû tentenlatunêñ ja

¹ O amac nucac, anô ñoc biñ
ma amac lau gamên jaécñaac, akên tanem.
Apômtau kêkalem aê gêdên tinoc kêkôc aê atomgen.
En gê aênoc ñaê anga tinoc têtacclêlôm.

² En gêgôm aocsuñ ñamata amboac bôjan
ma kêsîñ aê gamoa nê lêma ñalabu.
En gêgôm aê katu sôb ñawanic sawa ten
ma kêsîñ aê ôkwi kasêp nê atali sôbña ñalêlôm.

³ En kêsôm gêdên aê gebe “Ñoc sakinwaga aôm, Israel,
aôm oc ôwaka ñoc waec sa.”

⁴ Mago aê kasôm gebe “Aê gaim tauc su
ma kajain ñoc ñaclai ñaômagen.
Mago ñoc biñgêdên gêc Apômtaunja
ma ñoc ñaôli gêc ñoc Anôtônja.”

⁵ Ma galoc Apômtau, tan kêmasan aê anga tinoc têtacclêlôm,
gabe jatu ênê sakinwaga nan, kêsôm gebe
Jakôc Jakob êmu êndên en êna êtiam
ma Israel sênac tauñ sa sêndên en sêna.
Tec Apômtau ketoc aê sa
ma ñoc Anôtô kêtû ñoc ñaclai ñam.

⁶ En kêsôm gebe “Aôm kôtu ñoc sakinwaga
gebe ômboa Jakobnê gôlôac sa
ma ôkôc Israelnên lau ñapopoc sêmu sêmên êtiam necgen atom,
aê oc jakên aôm ôtu tentenlatunên ja amboac tonanjen
gebe ñoc moasiñ janam lau kêsîña naêndên nom ñamadiñ.”

⁷ Biñ tonec Apômtau, Israelnê kêsiwaga ma nê ñac dabuñ
kêsôm gêdên en, tan lau sêsu en susu ma tentenlatu sedec en
ma gôliñwaga sêlic en kêtû gênôma nan, gebe
“Kiñ oc sêlic aôm ma dêndi sa êtu aôm ña
ma kasêga oc sêpôn aenduc êndên aôm
êtu Apômtau ñanên, tan kêtû Israelnê ñac dabuñ
ma kêjaliñ aôm sa nanña.”

Apômtau gêjac mata gebe sêkwê Sion sa êtiam

⁸ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê kakên tanoc aôm gêdên têm moasiñña
ma gajam aôm sa gêdên bêc gajam lau kêsîña.
Aê gajob aôm ma kakên aôm kôtu poac gêdên lau,
gebe jamboa nên gamên sa êtiam
ma janac sam nên nomlênsêm, tan kêtû gasan nan.

⁹ Tec jasôm êndên lau kapoacwalônja gebe ‘Asa amên,’
ma êndên êsêac, tan sênngôn ñakesec ñalêlôm nan, gebe
‘Asa awê amên.’

Êsêac oc têtap nêñ mo sa anğa intêna
to sêlôm tauñ anğa lôc kwalam.

¹⁰ Mo to bu oc êjô êsêac atom
ma mu ñandan to oc oc êpac êsêac atom
gebe ñac, tañ taê walô êsêac nan, oc ejon êsêac
ma êwê êsêac sêndêñ bumata.

¹¹ Aê oc janğôm ñoc lôc samob êtu intêna
ma jamansañ intênasêga samob êtu solop.

¹² Alic acgom, lau ñagêdô oc sêmêñ anğa jaêc
ma ñagêdô anğa nodo to anğa oc kêsêpña
ma ñagêdô anğa gamêñ Siene.”

¹³ O undambêac, anam lasê. O nom, ñaôndu êpi.
O lôcac, lasê êtañ
gebe Apômtau gêjac nê lau têtac tônia
ma taê walô nê lau, tañ sêoc wapac nan.

¹⁴ Mago Sion kêsôm gebe “Apômtau gêwi aê sin,
ñoc Apômtau kêlin aê sin.”

¹⁵ “Awê teñ oc êtôm gebe êlin nê gêñ dedec sin
ma taê walô nê têtac lêlôm ñañanô atom me.
Ma embe êlin sin, nan aê oc jalin aôm sin atomgoc.

¹⁶ Ôlic acgom, aê gajac bô nêñ ñaê gêc lemoc tapa,
nêñ tunbôm kêkô aê lanğcnêñ ñapan.

¹⁷ Nêñ lau-sêkwê-aôm-sawaga sêlêtigen sêmêñ
ma êsêac, tañ sesen aôm su to sêgôm aôm kôtu gasañ nan, sêc sêja.

¹⁸ Oc matamanô sa ma ôlic.
Êsêac samob sêkac tauñ sa dêdêñ aôm sêmêñ.”
Apômtau kêsôm gebe “Aê jasôm êtu tônia gebe
aôm oc ônam êsêac samob sa êtu nêñ gêlônia
ma ôjandin êsêac amboac awê gebe ênam ñacña kêjandin nê ômbinğap.

¹⁹ “Binğanô, nêñ malac gasañ to ñaalê katuc
ma nêñ gamêñ, tañ lau sesen su nan,
oc êtu saun-saun êtu nêñ laun
ma êsêac, tañ sesen aôm su nan, sêc su jaêcgen sêja.

²⁰ Nêñ gôlôac, tañ kôkôc gêdêñ gôniağônia tonjalêlôm ñawapacgen nan,
oc sêsôm êsô tañamsun gebe
'Gamêñ tonec e kêtü saun-saun ma kêtôm aê atom,
ôniağônia ñasawa êtu kapônia gebe êtôm aê janğônia.’

²¹ Ma aôm oc ôsôm êndêñ taôm gebe
'Asa kêkôc gôlôac tonec.
Aê awê kapoac ma ñoc ñapalê masi.
Êsêac sêkên aê ganğônia kapoacwalô anğa gamêñ jaêc
ma lau tonec asa gêlôm êsêac,
sêwi aê sin gamoa tauña,
tec lau tonec sêmêñ anğa ondoc.’ ”

²² Apômtau Anôtô kêsôm binğ tonec gebe
“Alic acgom, aê oc jaoc lemoc sa êndêñ lau samuc
ma oc jakên puc êndêñ lau tomôkê-tomôkê

ma êsêac oc sêsip nêmi latômi tamiņ bônđagi
ma sêkuc nêmi latômio sêngôn magiņm ñaô sêmên.

²³ Ma kiņ oc têtû tamemi sêpô mo amacņa,
ma nêj kwîn oc sêlôm amac têtôm tenemi.

Êsêac oc sêpôn aenđuc êndên amac laņônânô êsêp nomgen
ma oc sêlêsoņ kekop aņga emkaiņ.

Go amac ajala gebe aê Apômtau.

Ma êsêac, taņ sêôn aê naņ, oc majen êsa atom.”

²⁴ Lau têtôm gebe sêjaņgo ñactêkwanê waba su me.

Êsêac têtôm gebe sênam gôliņ-waganê lau kapoacwalôņa kêsi me.

²⁵ Mago Apômtau kêsôm biņ tonec gebe

“Aê oc janam ñactêkwanê lau kapoacwalôņa kêsi
ma jajaņgo gôliņwaganê waba su.

Aê oc janac siņ êndên êsêac, taņ sêjac aôm naņ,
ma janam nêmi gôlôac wakuc kêsi.

²⁶ Êsêac taņ sêkônin aôm naņ, oc jakên êsêac sênin taun nêj ñamêsôm
to sênôm taun nêj dec e êjaņin êsêac êtôm wain kêjaņin lau.

Go ñamalac peben sêjala gebe aê Apômtau, Jakobnê ñaclai,
nêmi kêsiwaga to nêmi gêjam-sawaga.”

50

¹ Apômtau kêsôm biņ tonec gebe

“Teneminên papia-gajac-sêmôcwalô-gêņgicņa,
taņ êsêac sêkôc gêdên aê gawi êsêac siņņa naņ, gêc ondoc.

Ma ñac ondoc nê tốp gêc aê
gebe kakên amac gêdên en aja.

Alicgac me, aê kakên amac gêdên lau sêjam ôli amac kêtû nêmi secņa
ma aê gawi tenemi siņ kêtû êsêac taun nêj geoņa.

² “Amboac ondoc, gêdên taņ aê gaô lasê naņ, ñac teņ gêmoa atom.

Ma gêdên taņ aê gamôêc naņ, teņ gêjô aênoc biņ atom.

Ñoc lemoc kêtû dambê tec janam kêsi jaņgôm êtôm atom me.

Ñoc ñaclai kêtû palê, tec janam sa atom me.

Alicgac me, aê gaec biņ ma gwêc ñakelen kêsa.

Aê gajam bu ôkwi kêtû gamên sawa

e i sêpô lêna kêtû buņa

ma bu gêjô êsêac êndu.

³ Aê kakên umbon kêsô majan kêtû nê ñakwê
to kakên talu katu nê gadê abecņa.”

Anôtônê sakiņwaga taņa wamu êsa

⁴ Apômtau Anôtô kêkên imbeloc jandôn launja gêdên aê
gebe jasôm ñalô ñajam êndên lau tekwen gêbac.

Kêtôm bêcgen samob en kêmasaņ aê taņocsuņ gebe jaņô biņ
kêtôm lau tokauc sêjô.

⁵ Apômtau Anôtô gêjac aê taņocsuņ lasê
ma aê gadec ma gajam dêmôêc atom.

⁶ Aê kakên dêmôêc gêdên êsêac, taņ si lau ña sêm naņ,
ma alicanô gêdên êsêac, taņ sêbu ñoc sêm sa naņ.

Aê kakwa laņônânô auc gadên lau,

tañ sêsu aê susu to sêkasôp kêpi aê nan atom.

⁷ Mago Apômtau Anôtô gêjam aê sa, tec tecbeloc ñawapac kasa atom.

Aê kamasan lanôcanô kêtôm poc ma kajala kwananjen gebe êsêac têtôm gebe sêngôm aê majoc êsa atom.

⁸ En tañ oc êwaka ñoc biñgêdên sa nan, gêmoa ñagala.

Asa gebe êngôlin biñ êpi aê.

Dawin tañ dandên en tana.

Ñoc soño-soño ondoc.

En mênêtu gasuc aêman.

⁹ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêjam aê sa.

Asa oc êngôm aê janğon naeo.

Alic acgom, êsêac samob oc têtü manê amboac ñakwê ten,

tañ bulesen sen nan.

50:10–51:23 Propete gêjac Anôtônê launên ñalêlôm tôn ma geoc lasê gebe Anôtônê biñ, tañ gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi to êkên êsêac têtü wakuc nan, oc ñanô êsa.

52

Anôtô ênam Sion kêsi anğa kapoacwalô

¹ O Sion, matam êlac, ôsô nêma ñaclai sa.

O malac dabun Jerusalem, ôsô nêma ñakwê ñawasi sa gebe lau samuc to lau ñatêmui ten oc sêsô sêmên êtiam atom.

² O awê kapoacwalôna Jerusalem, okolon kekop su anğa taôm ma ôndi sa.

O latuo kapoacwalôna Sion, ôkac lêpoa su anğa gêsuntêkwa.

³ Apômtau kêsôm gebe “Lau sêkôc aôm ma sêkên ñaôli ten gêjô aôm atom, tec oc janam aôm kêsi tonjaôli masigen amboac tonanjen.

⁴ Gêmunjen ñoc lau sêsêp Aiguptu sêja sebe sêngôn tônê. Go lau Asuria sêlêsu êsêac ñaômagen.

⁵ Ma galoc aê galic asagen anğa tonec. Êsêac sêjanğo ñoc lau su ñaômagen ma nên gôlinwaga sêsu êsêac susu, go sêjain ñoc ñaê kêtôm bêcgen ñapan. Apômtaunê biñ tonec.

⁶ Kêtu tonanğa ñoc lau oc sênô ñoc ñaê êtu tôn ma êndên bêc ônê oc sêjala gebe aê taucgen tec kasôm gebe Aê tau tonec.”

⁷ Op, ñawae-ñajamwaga, tañ mênkêpi lôc nan,

akain ñakicsêa ñajamanô.

En kêsôm wama lasê to kêkên ñawae ñajam gêmên

ma kêsôm moasin Anôtô ênam aêac kêsiñ lasê

to kêsôm gêdên Sion gebe

“Nêma Anôtô kêtü kinğac.”

⁸ Ôñô, nêma dibwaga sêoc awen sa

ma sêjam lasê gebe tañ matenânô sêlic

Apômtau gêmu gêmên Sion kêtiam.

⁹ O Jerusalem ñapopoc, ôpuc wê sa ma ônam toôndugen

gebe Apômtau gêjac nê lau têtac tôn

ma gêjam Jerusalem kêsi.

¹⁰ Apômtau kêmêtoç nê lêma dabun gebe tentenlatu samob sêlic

ma nom ñamadin samob sêlic aêacnên Anôtônê moasin gêjam lau kêsiñ.

¹¹ Ajôc, ajôc, awi gamên tonec siñ,

amoasac gên ñatêmui atom.

Amac tañ abalan Apômtaunê laclu nan,

awi gamêñ tonec siñ ma amansañ taôm atu selec.

¹² Gebe amac oc asa akacgeñ atom
me aêc su amboac lau sêc siñ atom
gebe Apômtau oc ejop amac
ma Israelnêñ Anôtô oc êkwa amac auc.

Apômtaunê sakinwaga nê ñandan

¹³ “Alic acgom, ñoc sakinwaga oc êtap kôm ñamoasin sa,
oc sêkian en to tetoc en sa e êñgôn lólôcgeñ.

¹⁴ Lau taêsam têtakê kêtú enña
gebe sêlic en ôli todecgeñ kêtôm ñamalac atom
ma lanôanô kêtôm ñamalacnêñ atom.

¹⁵ Ma tentenlatu taêsam oc têtakê êtu enña amboac tonanğen.

Ma kiñ oc sêkapic awenşuñ êtu enña
gebe êsêac oc sêlic gêñ, tañ lau sêkêñ ñawae gêdêñ êsêac atom nañ,
ma sêjala gêñ, tañ sêñô ñawae su atom nañ. * kiñ Kores kêkêñ laclu tau lau sejoñ sêmu
sêja.

53

¹ “Asa kêkêñ gêwiñ biñ, tañ aêac tañô nañ.

Ma Apômtaunê lêma ñaclai geoc tau lasê kêpi asa.

² Gebe ñac tau kêpuc kêtôm ka ñasêli teñ aêac talic,
kêtôm ñawakac teñ kêpoa anğa nom ñakelen.

Ênê ñakatu to ñawasi gebe êmansañ aêac matenjanô ñajamña masi.

Ma ênê lanôanô gêjac aêac matenjanô ñajam atom.

³ Ñamalac sêsu en susu to sêsu sam su en.

En ñac togêñwapac, tañ kêjala ñandan gêmacña kêtú tôn.

En kêtôm ñac, tañ lau sêsan lanôñanô auc gêdêñ en nañ.

Êsêac sêsu en susu, ma aêac talic en amboac gêñ ñaôma.

⁴ “Biñjanô, en kêbalañ aêacnêñ gêmac

to kêsip aêacnêñ gêñwapac sa,

mago aêac tec talic en kêtôm ñac, tañ Anôtô kêlêsu

to gêjac ma kêkônin tôn en nañ.

⁵ Tagen sêgun en ôli lasê kêtú aêacnêñ geonja

ma sêjac en ôli popoc kêtú aêacnêñ secña.

Ma ñagêjô, tañ en kêtap sa nañ, kêkêñ aêac tamoa toôlin samucgen

ma ênê sêmmala gêgôm aêac ôlin ñajam kêsa.

⁶ Aêac samob dajo tatôm domba gêbôm

ma tasa taun nêñ lêñ gêdêñ-gêdêñgen.

Ma Apômtau gêu aêacnêñ sec samob jagêşac enğen.

⁷ “Sêjac to sêlêsu en, mago kêtan atom.

Sejoñ en amboac domba, tañ sebe sêmbucña

ma amboac domba ñalatu, tañ sebe sêkapiñ ñaôlilu nañ,

ma kêtan atom.

⁸ Gêdêñ tañ sêkônin en nañ, sêmêtôc en kêtôm ñagôlin atom.

Asa kêtôm gebe ênac ênê wakucnêñ min.

* **52:15:** Laclu lôm dabuñja tau tonec. Lau Babel sêjanğo su ma

Oc masi gebe sesen en su anja nom
 ma sêjac en êndu kêtû ñoc launên geonja.
 9 Sêkwê ênê sê gêc gêwiñ lau alôb-alôb nêñ
 ma sêsun en gêc gêwiñ lau tolêlôm.
 Mago ñac tau gêgôm keso ten atom
 ma binjansañ ten kêsa en awasun atom.

10 “Mago Apômtau gêlic ñajam, tec kêkên ñandañ kêpi en to kêkônin en ña gêmac.
 Ñac tau embe êkên tau êtu da êjô sec su,
 oc êlic nê wakuc ma êmoa bêc gwalêkin
 to bin, tañ Apômtau taê gêjam nan, oc êngôm êtu anô.

11 En oc êlic nê katu ôluñ-ôluñ tau ñañanô e têtac ñajam êsa ma êoc en katu tôñ.
 Aênoc sakinwaga gêdên tau nê ñandañ gêgôm lau taêsam têtû lau gêdên
 gebe en gêoc nêñ sec gêjô êsêac su.

12 Amboac tonañ gabe jakên en êwê kain gêñlênsêm êwiñ lau towae
 ma êwê kain lau ñajana nêñ sin ñanô êwiñ
 gebe en kêkêc nê dec sin ma gêmac êndu
 ma sêsam en gêwiñ lau sec,
 en tañ gêoc taêsam nêñ sec su
 ma keten mec kêtû secwaganja nan.”

54

Apômtau têtac gêwiñ Israel geden tôngen

1 Apômtau kêsôm gebe

“O awê kapoac, tañ kôkôc ñapalê atom nan, ôpuc wê sa.
 Aôm awê, tañ ñapalê kêtun aôm atom nan, ônam wê toôndugen ma têtac ñajam êsa.
 Gebe awê sawa nê ñapalê taêsam kêlêlêc awê tonac nê su.

2 Ônac têtû nêñ andu
 ma ôngôm nêñ balêm ênac tau jaê,
 ôngamin salôm to waba andunja atom.

3 Gebe aôm oc ôtu taêsam ma ônam gamên, tañ gêc nêñ anô to gasênja nan auc.
 Ma nêñ wakuc oc sêwê kain tentenlatu têtû nêñ gêñlênsêm
 to sêngôn malac gasañ samob auc.

4 “Ôtêc taôm atom, gebe sêngôm aôm majam êsa atom.

Ma têtêlam ñawapac êsa êtu sêsu aôm susunja atom.
 Gebe gên, tañ gêgôm aôm majam kêsa gêdên aôm ñapalêgen nan, oc ôlin sin
 ma taêm ênam kôtu awêtuc ñabin wapac êtiam atom.

5 Gebe ñac, tañ kêkên aôm nan, kêtû nêñ akwen,
 nê ñaê gebe Lausin undambênja nêñ Apômtau.

Ma Israelnên ñac dabun kêtû nêñ kêsiwaga,
 sêsam en gebe Nom samucgen ñaAnôtô.

6 Gebe Apômtau gêmôêc aôm
 amboac gêmôêc awê, tañ nê akwen gêwi en sin ma gêngôn tonjalêlôm ñawapacgen nan,
 ma amboac awê, tañ ñac wakuc kêtin en su nan.
 Nêñ Anôtônê bin tau tonac.

7 Aê gawi aôm sin têtagen,
 mago taêc walô aôm ñanô, tec jajon aôm sa êtiam.

8 Aê têtac ñandañ sec, tec gasañ lanôcanô auc gêdên aôm têtagen,
 mago kêtû aênoc têtac gêwiñ tenjenja aê oc taêc walô aôm.

Apômtau, nê m kêsiwaga, nê biñ tau tonec.

⁹ “Aê galic têtê tonec kêtôm Noanê bêc.

Aê katôc lemoc gebe Noanê bu êsuñ gamêñ sa êtiam atom, tec aê katôc lemoc amboac tonanñen gebe oc têtac ñandan êndên aôm to jaec biñ aôm êtiam atom.

¹⁰ Lôc oc êc su ma gamêñ ñabau oc ñawiwic-êsa, mago ñoc têtac gêwiñ tenñenña oc êwi aôm siñ atom ma ñoc poac wamaña oc ñawiwic êsa atom. Apômtau tan taê walô aôm nan, nê biñ tau tonec.”

Jerusalem wakuc

¹¹ “Aôm tan gômoa jageo ma gamêñ kêlanñan aôm ma ten gêjac aôm têtac tôñ atom nan, ôlic acgom, aê jakên nê m alê êkô poc ñaô ma jau nê m dembon ênsac pocawa ñaô.

¹² Aê oc jamansañ nê m bôcdêmôê ña pocawa kokoc to nê m katam ña pocawa ñaôsic-ôsic ma nê m sagiñ samob ña poc ñawasi tokaiñ-tokaiñ.

¹³ Apômtau tau oc êndên nê m latômi samob ma nê m wakuc oc têtac kôm ñamoasiñ kapôên sa.

¹⁴ Aôm oc ôkô biñgêdên ñaô.

Lau ten oc sêkônin aôm tôñ atom, tec ôtêc taôm atom.

Ma gêñ êtakê aômña oc êndambiñ aôm atom, oc ênac jaê aôm.

¹⁵ Lau ten embe sêkên kisa êndên aôm, nan ñam êsêp aê atom ma aôm taôm oc ôku ñac, tan ênac siñ êndên aôm nan tulu.

¹⁶ Ôlic acgom, aê kakên ñac-kêpac-kiwaga, tan gêguc ja gebe êmansañ waba siñña nan,

ma kakên ñac, tan ensen waba tau su nan, amboac tonan.

¹⁷ Waba siñña, tan sêmasañ gebe sênac aômña nan, ñaten êpi aôm atom ma lau, tan têtin biñ êpi aôm nan, aôm oc ôwa êsêacnên dansañ sa êndên noc mêtôcña.

Gên tonan kêtû Apômtaunê sakiñwaganên gêñlênsêm ma kêtû moasiñ, tan kakên gêdên êsêac nan.

Apômtaunê biñ tau tonec.”

55

Apômtau gebe êkên nê taê walô êndên lau samob ñaômagen

¹ “Ajôc, amac lau, tan bu gêjô amac nan, samob andên bu amên.

Ma amac, tan nê m mone masi nan, amênman.

Akôc ma anin.

Mênakôc wain to su ñaôma tonjaôli masigen.

² Amboac ondoc, tec ajain nê m mone kêpi gêñ, tan gêlôm amac amboac mo atom nan, ma nê m kôm ñaôli gêjô gêñ, tan gêôc amac tôñ atom nan.

Anô, anô ñoc biñ ma oc anin gen ñajam

ma nê m katôm oc êtap moasiñ ñajam sa.

³ Akên tanem ma andên aê amên.

Anô gebe nê m katôm oc sêngôn maten jali.

Aê oc jamoatiñ poac tenñenña êndên amac

êtu têtac gêwiñ tenñenña, tan gajac mata gêdên Dawid nanña.

⁴ Ôlic acgom, aê kakêñ enj gêwa biñ sa gêdêñ lau tomôkê-tomôkê, ma kêtú tentenlatunêñ ñatau to gôlinwaga.

⁵ Ôlic acgom, aôm oc ômôêc lau tomôkê-tomôkê, tañ gôjam kauc êsêac nañ, ma lau tomôkê-tomôkê, tañ sêjam kauc aôm nañ, oc dêndêñ aôm sêwac êtu Apômtau, aômñêm Anôtô ma Israelnêñ ñac dabuñ, tañ kêwaka nêñ ñawasi sa nañña.”

⁶ Ansom Apômtau, gebe têm atap enj saña tec gêc. Awenj ênac enj, gebe gêmoea amac ñagala.

⁷ Ñac sec êwi nê lêñ sinj ma ñac alôb-alôb êwi nê biñ, tañ taê gêjam nañ sinj ma êmu êndêñ Apômtau êna êtiam gebe enj tau oc taê walô enj. Enj êmu êndêñ aêacnêñ Anôtô êna gebe enj oc êsuc ênê sec ôkwi samucgenj.

⁸ Apômtau kêsôm gebe “Biñ, tañ aê taêc gêjam nañ, kêtôm biñ, tañ amac taêm gêjam nañ atom,

ma amacnêñ lêñ kêtôm aêñoc lêñ atom,

⁹ gebe ñasawa, tañ genj aêñoc lêñ to amacnêñ lêñ ma biñ, tañ aê taêc gêjam to biñ, tañ amac taêm gêjam nañ, gêñgic nañ, kêtôm ñasawa, tañ genj undambê to nom gêñgic nañ.

¹⁰⁻¹¹ “Aêñoc biñ oc êtôm kom to sno gêjac kêsêp anja umbonj gêmêñ

ma oc êmu êpi êtiam atom

e êmalôm nom ma ñawê êpoa to êlêc sa

ma êkêñ ñawê êndêñ ñac-kêpalip-ñawêwaga

to êkêñ mo gebe lau sêniñ.

Ma aêñoc biñ, tañ kêsa anja aocsuñ gêja nañ,

oc êmu êmêñ tonanômê atom amboac tonanjenj.

Oc ênam kôm êtôm tañ aê taêc gêjam nañ.

¹² “Gebe amac oc asa totêmtac ñajamgenj ana

ma jawê amac tobiñmalôgenj.

Lôc to gamêñ ñabau oc lasê êtañ êtu amacña

ma ka salenña samob oc sêmakop lemenj.

Ma kêmêsic oc êpi êjô gêñ têkwa-têkwa

ma môsi êpi êjô locgôm

ma gêñ tonanjenj Apômtaunê wae êsa

ma êtu ñabelo tenjenña, tañ sensenj su atomanô nañ.”

56:1–57:21 ñalôtêna ñagêdô, tañ kêkanônj biñ takêñ gêwiñña to ñamalacnêñ lêñ sêwi Anôtô sinjña nañ, kêsêp ñasêbu tonec. Ñasêbu tau ñabiñ ñamuña gêjac mata gebe Anôtô ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi.

57

Sakiñ Anôtônê gêdêñ to keso

¹ Apômtau kêsôm gebe “Ômôêc ôpuc awam sagenj. Ôc awam sa amboac dauc kêtañ. Ôsôm ñoc lau nêñ biñ alôb-alôb lasê êndêñ êsêac to ôwa gôlôac Jakob nêñ sec sêgômña sa.

² Êsêac sesom aê kêtôm bêcgenj ma têntac gêwiñ sebe sêjala ñoc intêna. Kêtôm lau, tañ sêgôm gêñ mansañ ma sêwi nêñ Anôtônê ñagôlinj sinj atom. Êsêac tetenj aê kêtú mêtôc gêdêñña ma ñalêlôm kêkac êsêac gebe têtú gasuc Anôtônja.”

³ Ma lau têtù kênac gebe “Aôm embe ôlic aêac atom, go anam dabuñ mo êtu asageñña. Ma embe ôsala aêac atom, go atu mêtê tauñ êtu asageñña.”

Tec Apômtau kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic acgom, gêdêñ bêc ajam dabuñña amac agôm nêñ geñ, tañ taêm gêjam nañ, to akôniñ nêñ kômwaga samob.

⁴ Alic acgom, amac ajam dabuñ mo gebe asôm to ajac taôm ma apeñ taôm ña lememe. Dabuñ tañ amac agôm nañ, dabuñ ñanô gebe jakêñ tañoc nêñ mec aña lólôc nec atom.

⁵ Tonañ dabuñ teñ, tañ gêjac aê matocanô ñajam nañ me. Bêc teñ gebe ñamalac teñ êkêñ ñandañ êndêñ tau ôli me. Tonañ ñalêñ gebe mômêapac ênac tuluc amboac siñ teñ gêjac bic ma êsô talu êtu nê ñakwê ma êliñ waô me. Aôm kôsam gêñ samob tonañ ñai gebe gôjam dabuñ mo me. Bêc teñ, tañ gêjac Apômtaunê matocanô ñajam me.

Taêñ walô lauña gêjac Anôtô mataanô ñajam

⁶ “Mêtê anam dabuñña, tañ galic ñajam nañ, tonec gebe ôñgamboac ñaclai sec ñalêpoa su to ôkôc mêtôc geo ñagêñwapac su. Ôwi lau, tañ kôkôniñ nañ siñ ma ôpôñ gêñwapac ñakion tulu.

⁷ Ônac sam nêñ mo êndêñ lau, tañ gêñ gêjô êsêac nañ. Ma ôkêñ lau ñalêlôm sawa to andu masiña sêñgôn nêñ andu. Ma embe ôlic lau ôliñ ñaôma, nañ ôkêñ ñakwê êndêñ êsêac ma ôñgamiñ taôm êndêñ taômnêñ lau atom.

⁸ “Go nêñ ja ñawê oc êpô amboac oc kêtun tau ma nêñ gêmac oc êmbacnê seben ma nêñ biñgêdêñ oc êwê aôm ma Apômtaunê ñawasi oc êndañguc aôm.

⁹ Go embe ômôêc, nañ Apômtau oc êjô aôm awam. Embe ôkalem, nañ eñ oc êsôm gebe ‘Aê tec gamoa.’ Êndêñ ôkac gêñwapac to ôtôc lêmam ma mêtôc geo su aña nêñ ñalêlôm.

¹⁰ Embe ôkêñ mo êndêñ lau gêñ gêjô êsêacña ma ônam malô êsêac, tañ sêôc gêñwapac nañ, êndêñ tonañ nêñ ñawê oc êpô lasê ma nêñ ñakesec amboac ñawê ocsalôña.

¹¹ Ma Apômtau oc êwê aôm tôngeñ ma êlôm aôm aña gamêñ sawa. Aômnêñ ñatêkwa oc ñajana êsa ma aôm amboac kôm, tañ bu kêmalôm nom ñajam nañ, amboac bumata ñakêñkêñ, nañ bu êpa atomanô.

¹² Nêñ lau sêkwê malac, tañ popoc wanêcgeñ su nañ, sa êtiam ma ônsuñ nêñ mimi wakuc nêñ ñam sa êtiam. Lau oc sêsam aôm gebe ñac, tañ kêbênôc tunjbôm ñalasê nañ ma kêmasañ andu gebe êñgôn êtiam.”

Tajop Sabat ñamoasiñ

¹³ Apômtau kêsôm gebe “Embe ôñgamiñ amkain êndêñ om ma ôtulu gêñ êndêñ ñoc bêc dabuñ atom. Ma embe ôsam sabat tau gebe nêñ bêc ôtu samucña ma ôlic Apômtaunê bêc dabuñ ñajam ma otoc sa ma ôwi nêñ lêñ langwa siñ, ônam kôm to ônam kôm awaña ma biñgalôm agwa-agwa atom,

¹⁴ go ôtap nêñ moasiñ sa aña Apômtaunê ma aê oc jakêñ aôm ôsêlêñ ômoa nom samuc ñamoasiñ ñaôgeñ. Aê oc jakêñ aôm ôwê kain tamam Jakob nê gêñlênsêm. Biñ tonañ Apômtau kêsôm kêsa awa.”

59:1-21 Propete kêpuc boa launêñ sec ma lau tau sêñô ma seoc nêñ sec lasê. Apômtau kêmasañ lêñ gebe ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi.

60

Ñawasi Sionña, tañ mênêsa êtu ñamu nañ

¹ Ôndi, ñawê êsa gebe nêñ ñawê mêngeô lasê su ma Apômtaunê ñawasi mênkêpô aôm.

² Ôlic acgom, ñakesec gêsañ nom auc ma gêsunjbôm gêjam tentenlatu auc, mago Apômtau oc mênêpô aôm ma nê ñawasi oc mênênsac aôm ñaô.

³ Ma tenterlatu oc dëndêñ nêñ ñawê
ma kiñ oc dëndêñ ñawasi, tañ mênêpô aôm nañ sêmên.

⁴ Ôc matamanô sa ma matam enso ôlic gebe
Êsêac samob sêkac tauñ sa ma dêdên aôm sêmên.
Nêñ latômi oc sêmên anga gamên jaêc
ma lau oc sêsip nêñ latômio.

⁵ Aôm oc ôlic gên tau totêmbêlam angen
ma nêñ ñalêlôm êkac aôm to têtac ñajam êsa
gebe gwêc ñaawa totau-totau oc êndên aôm êwac
ma tenterlatu oc sêkên nêñ awamata êndên aôm.

⁶ Kamele taêsam oc sênsañ aôm auc
ma kamele ñalatu sêmên anga Midian to Epa.
Lau Seba samob oc sêmên
ma sêkôc gold to gênmalu sêmên
ma sêsôm Apômtaunê wae lasê.

⁷ Êsêac oc sejoñ domba samob anga Kedar sêndên aôm sêmên
ma domba kapoac anga Nebaiot oc sênam sakin aôm.
Êsêac oc sênsac ñoc altar têtú da ñajam
ma aê jañgêlôn ñoc andu ñawasi.

⁸ Asa lau tec sêlôp amboac tao
ma amboac moñgôm, tañ sêlôp dêdên nêñ kakai.

⁹ Êsêac sêjac wañ sa kêtú aêña
ma lau Tarsis nêñ wañ têtú ñamata
gebe sêkôc nêñ latômi anga gamên jaêc sêmên
tonên gold ma silbergen
sebe tetoc Apômtau, aômnêñ Anôtô
ma Israelnên ñac dabuñ sa gebe eñ kêwaka nêñ ñawasi sa.

¹⁰ “Ma lau jaba oc sêmboa nêñ tuñbôm sa
ma nêñ kiñ oc sênam sakin aôm.
Gebe aê gajac aôm kêtú têtac ñandanña,
mago kêtú ñoc moasiñña tec oc taêc walô aôm.

¹¹ Ma nêñ katam oc êlêc su êkôgen enden tôngen
êtôm êmbêc to eleñ oc sênsañ auc atom
gebe lau oc sejoñ tenterlatunên awamata dëndên aôm sêmên
ma nêñ kiñ oc sêwê sêmuñ êsêac.

¹² Gebe tenterlatu ten me gamên kiñña ten, tañ ênam sakin aôm atom nañ, oc êñaña.
Lau amboac tonañ oc sêñaña samucgen.

¹³ Lebanon ñañawasi oc êndên aôm êmên,
kalelon to kêmêsic ma kabôên amboac tonanjen
gebe sêngeñlôn ñoc lôm dabuñ ñamala
ma aê gabe jatoc octapa ñamala sa.

¹⁴ Go êsêac, tañ sêkônin aôm nañ, nêñ latuñi oc sewec dëndên aôm
ma êsêac samob, tañ sêsú aôm susu nañ, oc mênseu tauñ sênêc aôm amkainña
ma oc sêsam aôm gebe ‘Apômtaunê malac,
Israelnên ñac dabuñ nê Sion.’

¹⁵ “Lau sêwi aôm siñ to sedec aôm
ma lau ten sêsa nêñ gamên atom,

mago galoc oc jawaka nê m waem sa ênêc endenj tîngenj
 ma lau oc têtac ñajam êtu aômña ênêc tenjenj ma tenjenj.
 16 Aôm oc ônom tentenlatunênj su, kinênj su oc êlôm aôm.
 Ma aôm oc ôjala gebe aê Apômtau, aôm nê m kêsiwaga
 ma nê m gêjamsawaga aê, Jakobnê ñac tonjaclai.

17 “Aê oc jakênj gold êjô ki jonjonj
 ma silber êjô ki jejec
 ma ki jonjonj êjô ka
 ma ki jejec êjô poc.

Ma jakênj binmalô êtu nê m gejobwaga
 ma binjêdênj êtu nê m gôlinjwaga.

18 Lau sênô gênj ñaclai wauc-wauc-geñña anja nê m gamênj
 to senseñj gênj su ma sênac gênj popoc anja nê m gamênj ñamadinj ñawae êtiam atom.
 Ma aôm ôsam nê m tunbôm gebe Gêjam-kêsi
 ma nê m sacgêdô gebe Lambinj.

19 “Oc oc êkênj ñawê êndênj aôm êndênj elenja êtiam atom
 ma ajônj ñawê êpô aôm êndênj êmbêc atom amboac tonanjenj
 gebe Apômtau oc êtu nê m ñawê tenjenjña
 ma nê m Anôtô oc êtu nê m ñawasi.

20 Nê m oc naêsêp êtiam atom
 ma nê m ajônj oc naênam tônj êtiam atom
 gebe Apômtau oc êtu nê m ñawê tenjenjña
 ma nê m bêc ôtanj tanjiboanja oc êmbacnê.

21 Nê m lau pebenj oc têtû lau gêdênj
 ma oc sêwê kainj gamênj tonec endenj tîngenj.

Êsêac oc têtû ñoc ka, tanj kasê nanj, ñasêli
 ma ñoc lemoc ñakôm ñanô,
 gebe sêwaka aênjoc ñawasi sa.

22 Ñac saunj tau oc êtu gôlôac kapôênj,
 ma ñac ñamu êtu lau-m tonjaclai.

Aê Apômtau oc janjôm binj tau ñanô êsa sebenj êndênj ñanoc.” *

61

Ñawae ñajam Anôtô ênam Sion kêsiña

1 Apômtau Anôtô nê Ñalau kêpi aê gebe Apômtau genj oso aê
 gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndênj lau ñalêlôm sawa
 ma kêsakinj aê gebe janac lau ñalêlôm popoc têtac tônj
 ma jasôm lasê êndênj lau, tanj sênjônj kapoacwalô nanj,
 gebe sênjgamboac êsêac su
 ma sêlêc katam su êndênj lau, tanj sêsô êsêac tônj nanj.

2 Ma jasôm Apômtau ênam lau kêsi ñajala
 ma aêacnênj Anôtônê bêc êkac kamocgôcña lasê
 gebe janac malô lau samob, tanj sêmoa tonjalêlôm ñawapacgenj nanj.

3 Enj kêsakinj aê gebe jamoasinj lau tonjalêlôm ñawapac anja Sion
 to jakênj êsêac sêkuc sunsunj êjô wao, tanj gêsac mômênjapac nanj,
 ma katêkwi têtac ñajamña êjô nênj abec, tanj sêjam nanj,

* 60:22: Lebanon ñañawasi tau kaseda, tanj kêkô lôc tau nanj.

lambin êjô nêj katun popoc
gebe lau sêsam êsêac gebe Ka bingêdêjja,
tañ Apômtau kêsê gebe êwaka ênê ñawasi sa.

⁴ Êsêac oc sêkwê ñapopoc lanğwaanô sa êtiam
ma sêjac gamêj, tañ andanğen sesen su nañ sa
ma sêmbênôc malac ñapopoc
to gamêj, tañ kêtü gasañ gêc lanğwa sec nañ, e ñajam êsa.

⁵ Ma lau jaba oc sejop nêj domba,
lau gamêjnbômja oc têtü lau sêkac nêj nom ôkwiña to sênam nêj kôm wainja.

⁶ Ma lau oc sêsam amac gebe Apômtaunê dabunğwaga
ma sê amac gebe Aêacnêj Anôtônê sakinğwaga.
Tentenlatu samob nêj awamata oc êmoasiñ amac
ma amac anğêlôn taôm ña êsêacnêj waba tokaiñ-tokaiñ.

⁷ Anôtônê lau têtap binğ majenja sa kêlêlêc
ma lau sêgôm êsêac waen sec.
Kêtü tonanja êsêac oc sêwê kaiñ gamêj êlêlêc su
ma êsêac têtac ñajam ênêc endenğ tønğen.

⁸ “Gebe aê Apômtau tau têtac gêwiñ bingêdêj
ma têtac gedec kêjanğowaganêj lêj alôb-alôb.
Aê oc jakêj êsêacnêj kôm ñaôli solopgen
ma oc jamoatiñ poac tenğenja êndêj êsêac.

⁹ Ma lau samob, tañ sêlic êsêac nañ, oc sêlôc
gebe êsêac lau, tañ Apômtau gêjam mec êsêac nañ tonec.”

¹⁰ Aê oc têtac ñajam samucgen êtu Apômtauja
ma ñoc katuc êtu samuc ñoc Anôtô
gebe enğ kêkêj aê kasô Apômtau gêjam aê kêsiña kêtü ñoc ñakwê
ma kêkwa aê auc ña obo bingêdêjja,
kêtôm ñac-gebe-ênam-awêwaga kêkuc nê sunsun
ma kêtôm awê gebe ênam ñacña gêjam gêlôn tau ña pocawa.

¹¹ Apômtau Anôtô oc êngôm bingêdêj to lambinğ êpoa êpi tentenlatu samob lanğonêjja,
êtôm nom kêkêj ñakatôm wakuc
ma êtôm kôm kêkêj ñawê, tañ sêsê nañ kêpoa.

62:1-12 Môkêlatu tonec propete kêlambinğ Anôtô gebe ênam nê lau sa êndêj têm ñamuña tenğ.

63

Bêc Anôtô êmêtôc lauja

(Anôtô agêc propete sêjam binğalôm sêwiñ taunğ)

¹ “Asa tê gêmênğ anğ Edom, gêmênğ anğ malac Bosra tonê ñakwê kêtü koc samucgen ma nê obo ñawasi sec ma kêsêlêj tonğclaigenğ.”

“Aê, aê tauc tec kasôm bingêdêj lasê ma aênğoc ñaclai kapôenğ kêtôm gebe janam lau kêsiña.”

² “Nêj ñakwê kêtü koc samucgenğ kêtü asagenğ ma nêj obo kêtôm lau-sêka-wain-popocwaga nêj kêtü asagenğ.”

³ “Aê taucgenğ kaka wain popoc, lau tenğ sêmoa sêwiñ aê atom. Aê kaka êsêac totêtac ñandanğenğ, kaka êsêac gaim taucgenğ totêtac ñandanğ sec, tec êsêacnêj dec ñakasi-kasi mênğkêpi ñoc ñakwê ma gêjam ñoc obo samob auc.

⁴ Gebe ñoc ñalêlôm taê gêjam bêc jakac kamocgôcña kêtú tônia su ma ñoc jala jakên ñagêjônia mêngêô lasê su.

⁵ Aê matoc geso gamên, mago katap ñac ênam aê saña ten sa atom. Aê katakê gebe ñac êpuc aê tônia ten gêmoa atom. Tec tauc lemoc kaku ñacjo tulu ma ñoc têtac ñandan kêpuc aê tônia.

⁶ Aê kaka tentenlatu tônia totêtac ñandan gen ma kamakin êsêac popoc totêtac secgen ma kakêc êsêacnên dec sin kêsêp nom.”

Anôtônê moasinj gêdên Israel

⁷ Aê oc jalambin Apômtaunê têtac gêwinj tenjenña ma jalambinj gêrsêga, tan Apômtau gêgôm gêdên aêac nan. Enj kêkênj nê moasinj kapôênj gêdênj gôlôac Israelña kêtú taê walô êsêacña ma kêtú nê têtac gêwinj tenjenña.

⁸ Enj kêsôm gebe “Binñanô, aênoc lau tonec, ñoc latuci, tan oc sênsau aê atom nan.” Tec enj kêtú êsêacnênj kêsiwaga kêtú nênj gêñwapac samobña.

⁹ Jaenwaga me anjela gêjam êsêac kêsî atom, enj tau gêmoa gêwinj êsêac, tec gêjam êsêac kêsî. Enj têtac gêwinj to taê labu êsêac, tec kêsî êsêac su. Enj gêôc êsêac sa mênkêsip êsêac kêtôm têm lanğwa ñabêc samob.

¹⁰ Mago êsêac sêli awen sa ma sêgôm ênê Ñalau Dabun têtac ñawapac kêsâ. Tec enj kêkac tau ôkwi jakatu nênj ñacjo ma tau gêjac sinj gêdênj êsêac.

¹¹ Go êsêac taênj gêjam ênê sakinwaga Mose nê têm lanğwa. “Ñac tanj gêwê nê domba ñagejobwaga kêpi anğa gwêc gêmênj nan, gêmoa ondoc.

Ñac tanj kêkênj nê Ñalau Dabun kêsêp nênj ñalêlôm nan,
¹² to kêkênj nê lêma ñawasi jagêwinj Mosenê lêma anônia ma gêwa gwêc kêkôc kêtú êsêacña gebe êwaka nê ñaê tenjenña sa

¹³ to gêwê êsêac sêsêp gwêc ñagêdimbob ñalêlôm nan ma sêka selelec atom amboac hos, tanj kêsêlênj gêmoa gamênj sawa nan, gêmoa ondoc.”

¹⁴ Apômtaunê Ñalau gêwê êsêac amboac bulimakao sêsêp gaboan sêja gebe sêlêwanj taun. Aôm gôwê nêm lau amboac tonan gebe ôngôm nêm ñaê ñawae êsa.

Mec Anôtô taê walô to ênam nê lau saña

¹⁵ Matamanô êsêp anğa undambê, anğa nêm gamênj dabun to ñawasi ma ôlic. Nêm ôlim palê to ñaclai tau ma gôjam awam su taêm walô aêacña gêc ondoc.

Ôngaminj taôm atom

¹⁶ gebe aêacma tamenj aôm.

Abraham gêjam kauc aêac ma Israel kêjala aêac atom.

O Apômtau, aêacma tamenj aôm, gêdênj andanjenj sêsam aômnêm ñaê gebe Aêacma kêsîwaga.

¹⁷ O Apômtau, amboac ondoc gôgôm aêac aôc aso nêm intêna. Amboac ondoc gôgôm aêacma ñalêlôm ñadani kêsâ gebe atêc aôm atomña nec.

Ômu ômôênj êtu nêm sakinwaga, tanj têtú nêm gôlôaclênsêm nanña.

18 Lau alôb-alôb sêjain nê m lôm dabun
to aêacma ñacjo sêka nê m gamêñ dabun popoc kêt u agenña.

19 Aêac atôm lau, tañ aôm gôjam gôlinj êsêac atom nan,
ma atôm lau, tañ sêwê kainj nê m ñaê atom nan. * lau-sêkawaga nêñ kôm ñagêdô sa. Lau
saka wain ñanô e popoc ma ñatêkwi asa. Propete gêjam

64

1 Ojae, ôkac undambê êñgic ma ôsêp ômôêñman,
e lôc ñawiwic êsa êkô aôm lanôm nê mña,

2 amboac ja geñ gab ma amboac ja gêgôm bu keletoc
gebe êwaka nê m ñaê sa êndêñ nê m ñacjo
ma êñgôm tentenlatu têtênêp sêkô aôm lanôm nê mña.

3 Aôm gôgôm gêñsêga kainj ten, tañ taêñ gêjam atom nan,
ma kôsêp gômôêñ e lôc ñawiwic kêsa kêkô aôm lanôm nê mña.

4 Lau ten sêñô binj amboac tonan ñatenj gêdêñ gêmunjenj atom
ma kêsô lau ten tanen sunj atom
ma lau ten matenjanô sêlic anôtô ten, tañ gêmoa gêwinj aôm
ma gêjam kôm kêpi êsêac, tañ sêôn en nan atom.

5 Aôm gôwê êsêac, tañ sêgôm gêñ gêdêñ
ma taêñ gêjam nê m lêñ sêmoa nan.
Aôm têtac ñandanj gêdêñ tañ aêac agôm sec nan,
ma aêac ali awen sa gêdêñ aôm wanêc-wanêc.

Asa oc ênam sa.

6 Aêac samob atôm ñac ñatêmui
ma aêacma kolenj gêdêñ samob kêtôm ñakwê ñajec.
Aêac samob atu masê amboac ka ñalaun
ma aêacma sec gêju aêac sa amboac mu gêju ka ñalaun sa.

7 Lau ten awenj gêjac aôm nê m ñaê atom
ma lau ten têtac gêboanj gebe sêsap aôm tônia atom.
Gebe aôm kôsijn lanôm anô gêdêñ aêac
ma kôkêñ aêac asô tauñ ma sec ñañaclai ñalabu.

8 Mago aêacma Tamenji aôm, Apômtau.
Aêac atôm nomku ma aôm kôtôm ñac-kêpac-kuwaga.
Aôm lêmam ñakôm ñanô aêac samob.

9 O Apômtau, têtac ñandanj êndêñ aêac êlêlêc su atom
ma taêm ênam aêacma sec endenj tônia atom.

Ôlic ma taêm ênam acgom, aôm nê m lau aêac samob.

10 Nê m malac samob kêt u gamêñ gasan.
Sion kêt u gasan ma Jerusalem ketaên.

11 Êsêac sêkêc aêacma lôm dabun ñajam, tañ andanjenj tamenmai sêlanem aôm sêmoa nan,
ma sêjac gêñ ñajam samob, tañ têtac gêwinj nan popoc.

12 O Apômtau, aôm gobe ôñgaminj taôm êndêñ aêac
ma ônam taôm tônia to ôkônia aêac ñanôgenj me.

65

Anôtô kêt an tanjiboa kêt u lau sêkêñ dê m ôêñ enña

* 63:19: ñamadinj 2 gawa lau, tañ sejonj wain ñanô sa nan, ma

¹ Apômtau kêsôm gebe “Aê kasaê êsêac, tañ sêjam mater sa êtu aêña atom nan, ma kasaê lau, tañ sesom aê atom nan, gebe têtap aê sa. Aê kasôm gebe ‘Aê tec gamoa, aê tec gamoa’ gêdên lau, tañ awen gêjac aê atom.

² Aê kamêtôc lemoc kêtôm bêc samuc gêdên lau sêli taun saña, tañ sêsa nêñ lên alôb-alôb kêtôm taun nêñ kauc taên gêjam nan.

³ Ma sêgôm aê têtac nandan kêsâ napan tomajen gêbacgen. Êsêac sêkên da anga nêñ kôm ma gêñ malu kêtû daja gêsac poc tiki-tiki, tañ sêpac nan naô.

⁴ Ma sêngôn gamên sêôña ma sêkac taun sa gêdên gêbêc anga gamên jakêsîñ ngêdô. Ma sen bôcanô namêsôm to gêñ, tañ gajac jao nan, nasulu kêpoac nêñ laclu nalêlôm.

⁵ Êsêac sêsôm gebe ‘Amoa nêñ taômña ma mênandambîñ aêac atom gebe aêac lau dabun.’ Lau tonan têtôm ja daun kêtun aê lusucsun, kêtôm ja kêtun aê bêc samuc.”

65:6-16 Anôtô geoc lasê gebe êmêtôc lau sêbuc dêmôên enña ma gêjac mata sêngôn mater jali tenjen nawasi gêdên lau nalêlôm nanên. Bin tonan lulu kêgalun tau anga nasêbu tonan.

Undambê wakuc to nom wakuc

¹⁷ “Alic acgom, aê jakên undambê wakuc to nom wakuc.

Ma lau oc taên ênam gêñ andanjenña êtiam atom me oc ênêc nêñ kauclêlôm êtiam atom.

¹⁸ Ma lau oc têtac najam to sênâ lasê êtu gêñ, tañ aê jakên nanña.

Gebe alic acgom, aê jakên Jerusalem têtac najam êsa ma nalau têtû samuc.

¹⁹ Ma aê oc têtac najam êpi Jerusalem ma jatu samuc noc lau.

Ma lau sênô lau sêpuc tanjiboa sa ma têtan anga malac tau êtiam atom.

²⁰ Napalê dedec ten oc êmoa bêc luagêcgen anga malac tau ma êmac êndu atom ma namalacanô oc êmac êndu atom e nê bêc natêku êsu.

Gebe napan dedec nê jala êtu 100, go êmac êndu ma ten nê jala embe êtôm 100 atom ma êmac êndu, nan lau oc sêsôm gebe Anôtô kêpuc boa en.

²¹ Ma êsêac oc sêkwê andu sa ma sêngôn ma oc sêsê kôm wainña ma sênîñ nanô.

²² Êsêac oc sêkwê andu sa ma lau ten sêngôn atom ma êsêac oc sêsê wain ma lau ten sênîñ atom

gebe noc launên bêc sêngôn nomña oc êtu taêsam êtôm kabôên nabêc, ma noc lau, tañ kajalîñ sa nan, oc têtû samuc nêñ lemen jakôm nanô.

²³ Êsêac oc sênâ kolen nômagen atom ma sêka gôlôac lasê êtu sêôc gêñwapacña atom.

Gebe lau, tañ Apômtau gêjam mec nan, nêñ wakuc êsêac. Ma êsêacnên gôlôac oc sêmoa sêwîñ êsêac.

²⁴ Êsêac awen ênac aê atomgen ma aê jajô êsêacnên bin. Êsêac gocgo sêsôm bin sêmoa ma aê jakên tanoc êsêac.

²⁵ Kêambôm to domba nalatu oc sênîñ gêñ sêwîñ taun ma lewe oc sênîñ gêgwan êtôm bulimakao ma kekop êtu moacnê mo.

Êsêac oc sêkên nandan to sensen gêñ anga noc lôc dabun atom. Apômtaunê bin tau tonac.”

66

Anôtônê mêtôc to Sionnê moasin, taŋ gocgo mênêsa

¹ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe
“Undambê kêtû ŋoc lêpôn
ma nom kêtû ockaiŋ ŋakadembon.
Amac abe akwê aêŋoc andu amboac ondoc
ma ŋoc gamêŋ jalêwaŋ taucŋa ênêc ondoc.
² Aê lemoc kamasan gêŋ samob tonec ŋai,
tec gêŋ samob tonec kêtû aêŋoc gêŋ.
Apômtaunê biŋ tau tonec.
Mago matoc gê ŋac, taŋ kêkônin tau
ma nê katu ôluŋ-ôluŋgeŋ to gêjac tênêp aêŋoc biŋ nan.”

*66:3-24 Năsêbu ŋamuŋa nec kêkwa Anôtô êmêtôc lau geo gala, taŋ sêsa nêŋ lêŋ gêjac en
mataanô ŋajam atom nanŋa ma ênam mec lau, taŋ têtêc en to taŋeŋ wamu en nanŋa.*

Jeremia

Propete Jeremia gêmôa nom gêmun Apômtau Jesu amboac jala 600. En gêjam kôm propetenja jala taêsam ma gêjac biñsu Anôtônê lau gebe sênam tauñ ôkwi. Embe masi, go gênwapac kapôên étap êsêac sa êtu nêñ sec to nêñ sakin gwamñaña. En gêmôa nom e gêlic biñ, tañ kêsôm lasê nan ñanô kêsâ. Kin Babilonña Nebukadnesar kêku Jerusalem tulu ma gesen malac to ñalôm dabun su ma gêwê kin Judanña to nê lau taêsam jasêngôn kapoacwalô anga Babilon. Mago Jeremia geoc biñ ten lasê gêwiñ gebe êsêac sêmu sêmên anga Babilon ma sêmboâ nêñ gôlôac sa êtiam.

Buku tau ñasêbu aclê gebe

1. Môkêlatu 1–25 Anôtô kêkên ñawae gêdên nê lau gêdên tañ kin têtêac sêjam gôlin êsêac nan. Kin têtêac nêñ ñaê gebe Josia agêc Joiakim ma Sedekia.
2. Môkêlatu 26–45 Jeremianê ñac-keto-papiawaga Baruk gêjac miñ nê biñ ñagêdô. En keto biñ ñagêdô Anôtô geoc lasê ma Jeremia tau nê lêt ñamin towae ñagêdô kêsêp buku tonec gêwiñ.
3. Môkêlatu 46–51 Anôtô geoc lau jaba nêñ biñ ñagêdô lasê.
4. Môkêlatu 52 Biñ ñatêku ten, tañ gêjac miñ ñacjo sêku Jerusalem tulu to sesen lôm dabun su ma sêwê lau jasêngôn kapoacwalô anga Babilon.

Jeremia en ñac têtac malô. En têtac gêwiñ nê lau ñanôgen ma gedec gebe êsôm biñ mêtôcña lasê êndên êsêac. Mago Anôtônê biñ kêtun ênê ñalêlôm kêtôm ja, tec en kêtôm gebe êngamin biñ tau atom, kêsôm lasêgen.

Buku tau ñalô towae ñagêdô kêkanôn Jeremianê têm wapac atom, kêkanôn têm, tañ gêc nêmña nan. Êndên têm ônê Anôtô oc êmoatin poac wakuc êndên nê lau. Ma êsêac oc sejop poac tônê ñapep. Kêdônwaga to biñsu ten oc êlên biñ êsêac gebe sêlin poac sin atomña nec atom, gebe poac tau ñabin ênêc nêñ ñalêlôm (31:31-34).

Anôtô kêkalem Jeremia ma kêsakin en gebe ênam kôm

¹ Jeremianê biñ tonec. Jeremia en Hilkia latu. Hilkia tau en anga dabunwaga, tañ sêmoa malac Anatot anga Benjammê gamên nan, nêñ ñac ten.

² Gêdên têm tañ Amon latu Josia kêtun Judanên kin ma gêjam gôlin gamên kêtôm jala 13 su nan, Apômtaunê biñ gêdên Jeremia tau.

³ Biñ tau gêdên Jeremia amboac tonangen gêdên Judanên kin Josia latu Jojakim nê bêc e gêdên Judanên kin Josia latu Sedekia nê gôlin ñajala kêtun 11 ña su ñapan e gêdên jala, tañ sêkên lau Jerusalemña sêngôn kapoacwalô ñaajôn kêtun lemen tenña.

⁴ Ma Apômtaunê biñ gêdên aê gebe

⁵ “Aê kajala aôm gêdên tañ kamasan aôm anga tênâ têtacêlôm atomgen nan, tênâ kêkôc aôm atomgen ma gajam mec aôm su, aê kajalin aôm sa gebe ôtu tentenlatunên propete.”

⁶ Go aê kasôm gebe “O Apômtau Anôtô, ôlic acgom, aê ñapalê kwalam ma kajala jasôm biñña atom.”

⁷ Mago Apômtau kêsôm gêdên aê gebe

“Ôsôm gebe’ Aê ñapalê kwalam’ nec atom gebe aôm oc êndên lau, tañ jasakiñ aôm nan ôna ma ôsôm biñ, tañ aê jajatu aôm nan.

⁸ Ôtêc êsêac atom

gebe aê gamoa gawin aôm gebe janam aôm sa.

Apômtaunê biñ tau tonec.”

⁹ Go Apômtau kêmetôc lêma mênkêmoasac aê aocsun ma kêsôm gêdên aê gebe

“Ôlic acgom, aê kakêñ ñoc biñ kêsêp aôm awamsuñ.

¹⁰ Gôlicgac me, ocsalô tonec aê kakêñ aôm kôtu tentenlatu to gamêñ kiñña samob ñatau gebe ômbuc sa ma ôtuc popoc gebe onsenñ su ma ôku tulu gebe ôkwê sa ma ôsê.”

¹¹ Go Apômtaunê biñ gêdêñ aê gebe “Jeremia, aôm gôlic asagenñ.” Ma aê kasôm gebe “Aê galic tali ñalaka tenñ.”

¹² Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Aôm gôlic jagêdêñ gebe aê gajam jali ñoc biñ gebe ñanô êsa.”

¹³ Apômtaunê biñ gêdêñ aê kêtú dim luagêcña gebe “Aôm gôlic asagenñ.” Ma aê kasôm gebe “Aê galic ku tenñ keletoc ma kêku sa aña gamêñ nodoña gêmêñ.”

¹⁴ Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Aña gamêñ nodoña ñaclai sec ensenñ gêñña oc mênêpi lau samob, tañ sêngôn gamêñ tonec nañ.

¹⁵ Ôlic acgom, aê oc jamôêc gamêñ kiñña samob, tañ gêc nodoña nañ, ñalau totoñ-totoñ. Apômtaunê biñ tau tonec. Ma êsêac oc sêmêñ ma tetoc nêñ lêpôn kiñña êkô êkanôn Jerusalem ñasacgêdô samob êtômgenñ ma sêndênañ lêpôn kiñña êñgi Jerusalem ñatunbôm auc ma tetoc lêpôn êkô êkanôn malac Judaña samob.

¹⁶ Ma aê oc jasôm ñoc mêtôc lasê êpi êsêac êtu nêñ sec samobña gebe êsêac sêwi aê siñ ma sêkêñ da ñamalu gêdêñ anôtô i jaba ma tetenñ mec gêdêñ gêñ, tañ êsêac tauñ lemenñ sêmasañ nañ.

¹⁷ “Mago aôm ôjandiñ nêñ ômbiñkap tôn ma ôsôm biñ samob, tañ oc jajatu aôm nañ, êndêñ êsêac. Ôtakê êtu êsêacña atom, embe ôtakê, go aê jatakê aôm aña êsêac lanônñnêñña amboac tonanñ.

¹⁸ Ôlic acgom, ocsalô tonec aê jakêñ aôm ôtu malac ñajaña tenñ ma ôtu alê ki tenñ to ôtu tunbôm ki gebe ôkô ñajaña e Judanêñ kiñ to kasêga ma dabunwaga to lau gamêñ tonecña tau sêku aôm tulu atom.

¹⁹ Êsêac oc sênac siñ êndêñ aôm, mago êsêac oc sêku aôm tulu atom gebe aê gamoa gawiñ aôm gebe janam aôm sa. Apômtaunê biñ tau tonec.” * † kêtôm tau. Jeremia gejo Apômtau awa gebe “Aê galic tali... “Ma Apômtau kêsôm gebe “Biññanô

2

Anôtô gêjam jaom Israel

¹ Apômtaunê biñ gêdeñ aê gebe

² “Ôna ma ôsôm biñ tonec lasê êndêñ lau Jerusalemña sêñô gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

Aê taêc gêjam aôm gebe kôkêñ taôm samucgenñ gêdêñ aê gêdêñ tañ gômoa ñapalêogenñ nañ. Aôm têmtac gêwiñ aê amboac awê gebe ênam ñac.

Aôm kôdaguc aê aña gamêñ sawa, aña gamêñ, tañ sêsê gêñ tenñ kêsêp atom nañ.

³ Apômtau gêlic Israel amboac lau dabunñ, Israel kêtú ênê kôm ñamêc.

Lau samob, tañ senñ ñamêc tonanñ nañ, sêwê kaiñ tôp. Gêñwapac kêtap êsêac sa.

Apômtaunê biñ tau tonec.”

Lau Israel nêñ tamenñ nêñ sec

⁴ O gôlôac Jakob to amac gôlôac Israelña samob, añô Apômtaunê biñ.

⁵ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Amac tamemi têtap ñoc keso ondóc sa,

* **1:19:** Têm tonanñ kêsêp jala 608 to 587 gêmunñ Kilisi. † **1:19:** Aña Ebolai awenñ “tali” ma ñalô “tanam jali” kêtanñ

tec sêwi aê siŋ ma sêjac jaê aê
ma têdaguc gêŋ ŋaôma e tauŋ têtû gêŋ ŋaôma.

⁶ Êsêac têtû kênac atom gebe
'Apômtau gêmôa ondoc, Apômtau, taŋ gêwê aêac tapi anŋa Aiguptu tamêŋ
ma gêwê aêac tamôa gamêŋ sawa,
tamôa gamêŋ gasaŋ, taŋ gêsuaŋ gêjam auc naŋ,
gamêŋ keles to ŋakesec,
gamêŋ, taŋ ŋamalac teŋ kêsa atom ma ŋac teŋ gêŋgôŋ atom naŋ,
gêmôa ondoc.'

⁷ Ma aê kakêŋ amac anŋgôŋ gamêŋ tonom ŋalêsi ŋajam
gebe gamêŋ tau ŋaka ŋanô to ŋagêŋ ŋajam-ŋajam êŋgôm amac têtmtac ŋajam êsa.
Mago gêdêŋ taŋ amac aô lasê gamêŋ tau su naŋ,
agôm dabuŋ tau paliŋ
ma agôm ŋoc nomlênsêŋm kêtû gêŋ alôb-alôb.

⁸ Lau dabuŋwaga têtû kênac atom gebe 'Apômtau gêmôa ondoc.'
Êsêac taŋ sejob biŋsu naŋ, sêjam kauc aê.
Gejobwaga sêli tauŋ sa gêdêŋ aê
ma propete seoc biŋ lasê sêjam Bal laŋô
ma sêsap gêŋ ŋaôma tôŋ.

Anôtô kémêtôc nê lau

⁹ "Kêtû tonanŋa aê kamêtôc amac tec gamôa
ma aê oc jamêtôc nêŋm gôlôacnêŋ gôlôac amboac tonanŋeŋ.
Apômtaunê biŋ tau tonec.

¹⁰ Alom ana nuc Kupromaŋ ma alic
me asakiŋ lau sêna gamêŋ Kedar gebe sêkip biŋ ŋam sa ŋapep.
Ma alic acgom, biŋ amboac tonec kêtap lau teŋ sa me masi.

¹¹ Lau samuc nêŋ anôtôi ŋanô masi,
mago lau-m teŋ sesen nêŋ anôtôi ma sêkêŋ wakuc sêjô me masi.
Aêŋoc lau sêkêŋ nêŋ ŋawasi gêjô gêŋ ŋaôma.

¹² O undambêac, atakê to alendec
ma atênêp êtu biŋ tonanŋa.
Apômtaunê biŋ tau tonec.

¹³ Gebe ŋoc lau sêgôm sec luagêc kêpi tagen,
êsêac sêwi aê, taŋ katu bumata materŋ jaliŋa naŋ siŋ
ma sêgawê sê, taŋ bu êpoac atom naŋ.

Israelnêŋ tanenpêc ŋagêjô

¹⁴ "Israel eŋ gêŋôma teŋ me.
Me têna kêkôc eŋ gebe êtu sakiŋwaga teŋ me.
Ma amboac ondoc tec sêjaŋgo eŋ su.

¹⁵ Lewe sêlic eŋ ma sêkêkwaŋ.
Ac sêkêkwaŋ kapôêŋanô.
Êsêac sesen ênê gamêŋ su e kêtû gasaŋ
ma ênê malac samob popoc,
lau teŋ sêŋgôŋ kêtiam atom.

¹⁶ Ma teŋ gêwiŋ gebe lau anŋa malac Mempis to Tapane sêkaliŋ aôm môkêmlaun su.

¹⁷ Biŋ samob tonanŋa ŋai kêtap aôm sa

gebe gôwi Apômtau, aômnêm Anôtô, tañ gêwê aôm nañ siñ me masi.

¹⁸ Ma galoc gobe ôna Aiguptu ma ônôm bu Nil,

oc ênam aôm sa amboac ondoc.

Ma gobe ôna Asuria ma ônôm bu Euprat,

oc ênam aôm sa amboac ondoc.

¹⁹ Aôm taôm nêm sec oc êmêtôc aôm.

Aôm gôwi aê siñja oc ênac aôm.

Nêm kauc êsa e ôlic gebe aôm gôwi Apômtau, aômnêm Anôtô siñ ma kôtêc eñ atom, nañ keso to sec ñanô.

Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec.

Israel gedec gebe ênam sakiñ Apômtau

²⁰ “Aôm kôbaliñ sakiñ ñagêñwapac, tañ kêsac aôm nañ, siñ wanêcgeñ

ma gômô ñalêpoa gêñgic

ma kôsôm gebe ‘Aê gadec gebe janam sakiñ.’

Mago aña lôc baliñ samob to aña ka ñalabu samob

aôm kôsa taôm sic jagôêc amboac awê mockaiñoña teñ.

²¹ Aê tec kasê aôm amboac wain ñamôkê ñajam, tañ tauc kajaliñ sa nañ,

kasê wain ñasêli ñajamanô teñ.

Amboac ondoc tec gôjam taôm ôkwi kôtu gêñ sec,

kôtu wainbôm teñ.

²² Aôm embe ôkwasiñ taôm ña bu ñandañ to sop kapôêñ,

oc jalic nêm keso ñajec ñapañ.

Apômtaunê biñ tau tonec.

²³ Aôm kôtôm gebe ôsôm biñ tonec amboac ondoc gebe

‘Aê gajam ñoc dabuñ paliñ atom, aê kadaguc Bal atom.’

Ôsala nêm lêñ, tañ kôsa aña gaboañ nañ,

ma ôjala biñ, tañ gôgôm nañ.

Aôm gôjac laoc gamêñgeñ kôtôm kamele têna wakuc tobiñ,

²⁴ tañ gêbôm kêsa gamêñ sawa gêja nañ.

Ñalêlôm ñakalac kêkac eñ, tec kêsê awa kapôêñ.

Êndêñ nê noc eñ êmoa tobiñgeñña nañ, asa oc êtôm gebe ênam gôliñ eñ.

Lau tañ sesom eñ nañ, oc sênam kôm kapôêñ atom,

êsêac oc têtac eñ sa êmoa êwiñ kamele kapoac.

²⁵ Ojop amkaiñ gebe ôsêlêñ toatapa masigeñ atom,

ma ojop nêm koclabeñ gebe bu êjô aôm atom.

Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê gadec,

aê têtac gêwiñ lau jaba

ma oc jandañguc êsêacgeñ.’

Anôtô oc ênac lau Israel

²⁶ “Israelnê gôlôac samob to kiñ ma nêñ kasêga to nêñ dabuñwaga ma nêñ propete

sêmoa tomajeñgeñ

têtôm ñac geñgeñ, tañ sê eñ lasê ma gêmoa tomajageñ nañ.

²⁷ Êsêac sêsôm gêdêñ ka teñ gebe

‘Aêñoc tamoc aôm.’

Ma sêsôm gêdêñ poc teñ gebe

‘Aôm kôkôc aê.’

Gebe êsêac sêbuc dêmôêñ aê,

lañôñanô gêdêñ aê atom.

Mago êndêñ têm gêñwapac êtap êsêac saña nan,
êsêac sêsôm gebe 'Ôndi ma ônam aêac saman.'

²⁸ Mago nêm anôtôi, tan taôm kômasan nan, sêmoa ondoc.

Ôjatu êsêac gebe sêndi ma sênam aôm sa êndêñ têm gêñwapac êtap aôm saña.
O Juda, nêm anôtôi taêsam têtôm nêm malacgen.

²⁹ Amac aóc gêdô gêdêñ aê kêtû asagenña.

Amac samob ali taôm sa gêdêñ aê.

Apômtaunê binj tau tonec.

³⁰ Aê gajac nêm gôlôac, mago ñanô masi,
êsêac sêsô mêtôc ñalabu atom.

Amac taôm nêm sinj gesen nêm propete
amboac lewe kêdangôn gwada.

³¹ Amac lau kainj tenj, akêñ tanjem Apômtaunê binj.

Amboac ondoc lau Israel sêlic aê katôm gamêñ sawa tenj
me sêlic aê katôm gêsunbôm tenj.

Êsêac sêsôm binj tonec kêtû asagenña gebe
'Aêac tauñ asa ma lêñ, oc andêñ aôm awac êtiam atom.'

³² Awêtakinj tenj oc êlinj nê gêlôn sinj me masi.

Awê gebe ênam ñacña oc êlinj nê ñakwê omña sinj me masi.

Mago ñoc lau sêlinj aê sinj e ñabêc manji masi.

³³ "Aôm kôsa nêm lêñ kôtap mockainj saña tokauc.

Kêtû tonanña ôlim gêjac gêñ sec samob kêtû tôñ.

³⁴ Lau tan nêñ binj masi nan, nêñ dec gi nêm ñakwê ñatali.

Aôm kôtap êsêac sa têtuc andu popoc atom,
mago gôjac êsêac êndu.

Binj samob tonan ñai tec gêc,

³⁵ mago aôm kôsôm gebe

'Aêñoc binj tenj gêc atom.

Apômtaunê têtac ñandanj kêkac tau su anja aê.'

Ôlic acgom, aê oc jamêtôc aôm gebe aôm kôsôm gebe 'Aê gagôm sec tenj atom.'

³⁶ Ojae, aôm gôjam nêm lêñ ôkwi-ôkwi ñagaôgenj.

Aiguptu oc êñgôm aôm majam êsa
êtôm Asuria gêgôm aôm majam kêsa su.

³⁷ Aôm oc ôwi Aiguptu sinj amboac tonan

tolêmam sawagenj

gebe Apômtau kêtinj lau, tan aôm taêm kêka êsêac nan su

ma aôm oc ôtap moasinj sa anja êsêacnêñ atom."

3:1-6:15 Lau Juda sêjam sakinj gwam, tec têtap ñagêjô sa ma sênaña. Êsêac sêkôninj lau to sêmêtôc êsêac kesogenj. Embe sênam tauñ ôkwi atom, oc têtap ñagêjô sa. * andu popoc nanjenj, êndu sebenj (Eks 22:1).

6

Juda to Jerusalem oc sênaña

¹⁶ Apômtau kêsôm binj tonec gebe

"Naakô intêna ñatali ma alic

ma atu kênac intêna andanjenña

e atap intêna moasinj tau sa ma asa intêna tau,

* **2:37:** Mosenê binjsu kêmasan binj gebe sênac lau, tan têtuc

go atap katôm ñagamên alêwan taômña sa.
Mago êsêac sêsôm gebe ‘Aêac adec, oc asa intêna tonan atom.’

¹⁷ Ma aê kakên dibwaga gédên amac, tec sêsôm gebe
‘Anô dauc kêtan.’

Mago êsêac sêsôm gebe ‘Aêac adec, oc anô atom.’

¹⁸ Kêtu tonanña amac tentenlatu anô
ma amac gôlôac, ajala gên, tan êtap êsêac sa nan acgom.

¹⁹ O nom, ôñô. Ôlic acgom, aê oc jakên gên sec,
tan kêtû êsêac sêkac tauñ su ñananô nan, êpi êsêac
gebe êsêac sêkên tanen ñoc bin atom
ma têtin ñoc bin su.

²⁰ Êsêac sêkên gênmalu anga gamên Seba
ma gên ñakana anga gamên jaêcsêga gédên aê kêtû agenña.
Amacnêm daja kêtôm gebe jakôc sa atom
ma amacnêm da ñagêdô gêjac aê matocanô atom.

²¹ Tec Apômtau kêsôm bin tonec gebe
‘Alic acgom, aê jatoc poc sêndin enkain êpiña êngôn
gebe lau tonec sêndin enkain êpi e semben.

Tamenji to latunji
ma nêñ lau jaban to nêñ sêlêb oc sênaña samob.’ ”

²² Apômtau kêsôm bin tonec gebe
“Alic acgom, lau-m ten sêmên anga gamên nodonja
ma lau ton kapôn ten dêdi anga nom ñagamên nodonja
ma lau ton kapôn ten dêdi anga nom ñagamên jaêcsêganja.

²³ Êsêac sêkôc talam to kêm.
Êsêac lau wauc-wauctêna to taên walô lau atom.
Êsêacnên ñakicsêa kêtôm gwêc kêgasim ñakicsêa.
Êsêac sêngôn hos ñaô ma sêsun nêñ laukasap sa
gebe sênac sin êndên aôm, Sion latuo.”

²⁴ Aêac tanô bin tonec ñawae,
tec lemen kêtû golon
ma nêñ ñalêlôm ñatutuc kêsa,
ñandan kêtun aêac amboac ñapalê kêtun awê ten.

²⁵ Ana kôm atom, asêlên amoa intêna atom
gebe ñacjonê sin gebe ensen amac su
ma gên ñaclai sec êtakê amacña gêjam gamên auc.

²⁶ “O ñoc lau latunjo, ôsô talu sa
ma ônsambi sa ônsac wao.”
Ôpuc tanjiboa sa amboac ñac ten, tan gêjam taê tau kêtû nê latu tagenña.
Ôtan ñanôgen
gebe ñac-ensen-gên-suwaga oc mênêpi aêac sep tagen.

²⁷ “Aê kakên aôm gebe ônsaê to ônam dôn ñoc lau
gebe ôjala to ônsaê êsêacnên lên.

²⁸ Êsêac samob sêli tauñ sa togêsuntêkwa ñatongen.
Êsêac sêjac laoc gamên gen ma sêga bin kêpi lau.

Êsêac têtôm ki jonjon to ki jejec.

Êsêac samob sêgôm sec.

²⁹ Êsêac sêguc ñajanja sec gebe ja elom,

mago ki bobobgenj kêsa anġa ja gêmêj.
Êsêac sêgôm elêmê,
mago têtôm gebe têtinj lau sec su atom.

³⁰ Sêsam lau sec gebe silberbôm, gebe Apômtau kêtiġ êsêac su.” * † silber sa atom, têtap ki bobobgenj sa, ma propete gêjam dôj lau sec kêpi ki bobob tau.

7

Amêtôc nêmlêj to nêmkôm

¹ Biġ taġ Apômtau kêkêj gêdêj Jeremia naġ, tonec gebe

² “Naôkô Apômtaunê andu ŋasacgêdô ma ôsôm biġ tonec lasê anġa ônê gebe Amac lau Judaġa samob, taġ asô sacgêdô tonec amêj gebe atej mec êndêj Apômtau naġ, anô Apômtaunê biġ.

³ Lausiġ undambêġa nêj Apômtau, Israelnêj Anôtô, kêsôm biġ tonec gebe Amêtôc nêmlêj to nêmkôm, go aê jakêj amac anġôj gamêj tonec.

⁴ Taêm êka biġdansaġ tonec gebe ‘Apômtaunê lôm dabuġ tau tonec, Apômtaunê lôm dabuġ tau tonec, Apômtaunê lôm dabuġ tau tonec,’ nec atom.

⁵ “Mago amac embe amêtôc nêmlêj to nêmkôm ŋanôgeġ ma embe amansaġ nêmlêj biġ ŋasawaġa ŋanôgeġ awiġ taôm,

⁶ embe akôniġ lau jaba to mosêbu ma awêtuc atom ma embe akêc lau tobiġmê nêj dec siġ anġa gamêj tonec atom ma embe andanġuc anôtôi jaba, taġ sensen amac su anaġa naġ atom,

⁷ go jakêj amac anġôj gamêj tonec, anġôj nom, taġ kakêj wanêcgeġ gêdêj tamemi gebe êtu nêj gamêj endej tôngeġ naġ.

⁸ “Mago alic acgom, amac taêm kêka biġdansaġ, taġ gêjam amac sa atom naġ.

⁹ Amboac ondoc amac abe anam geġgeġ to anac ŋamalac êndu ma anġôm gêj mockaiġo to mockaiġa ma atôc lememe biġdansaġa ma akêj da gêjmaluġa êndêj Bal to andanġuc anôtôi jaba, taġ ajam kauc êsêac naġ.

¹⁰ Su, gocgo amêj akô aê laġôcnêmlêj anġa andu tonec, taġ sê ŋoc ŋaê kêpi naġ, ma asôm gebe ‘Galoc tamoa ôliġ samuc.’ Asôm su, go anġôm gêj alôb-alôb samob tonanġ ŋai êtiam me.

¹¹ Amboac ondoc amac alic andu, taġ sê ŋoc ŋaê kêpi naġ, kêtû kêjanġowaganêj gêsuiġ me. Biġŋanô, aê tauc galic amboac tonanġ. Apômtaunê biġ tau tonec.

¹² Galoc ana ŋoc maloc, taġ gêc Silo naġ acgom. Alic gamêj, taġ kêtû ŋoc ŋaê ŋaandu ŋamataġa naġ. Alic gêj, taġ gagôm gêdêj gamêj tau kêtû ŋoc lau Israel nêj secġa naġ acgom.

¹³ Ma galoc amac agôm sec samob tonanġ ŋai ma akêj taġjem gêdêj taġ kasôm biġ gêdêj amac gamoa naġ atom ma alôc gêdêj taġ gamôc amac naġ atom,

¹⁴ tec janġôm andu, taġ sê ŋoc ŋaê kêpi ma amac taêm kêka naġ, to gamêj, taġ kakêj gêdêj amac to tamemi naġ, êtôm gagôm gêdêj Silo.

¹⁵ Aê oc jatiġ amac su gebe jalic amac êtiam atom, êtôm katiġ nêmlêj tawaġ, Epraimnê wakuc samob su. Apômtaunê biġ tau tonec.

Launêj taġeġpêcġa

¹⁶ “Ma aôm, Jeremia, oteġ mec êtu lau tonanġa atom. Awam ênac aê ma nêmlêj mec êndêj aê êtu êsêacġa atom. Ônam nenenġ aê êtu êsêacġa atom gebe aê oc jakêj taġoc aôm atom.

¹⁷ Aôm gôlic gêj, taġ êsêac sêgôm anġa malac Judaġa to anġa intêna Jerusalemġa naġ, atom me.

* **6:30:** Ŋalô Ŋoc Lau Latuġio kêkanôj malac Jerusalem. † **6:30:** Êsêac sebe sêpac silber êwê e êtu selec, mago têtap

18 Gôlôac nasec-nasec sejon ka masê sa ma tamenji sêgôm ja gelom, go lauo sêgamuc polom gebe sêpac polom êtu undambê natauona. Ma êsêac sêkêñ wain kêtú da gêdêñ anôtô jaba gebe sêñgôm aê têtac nandanj êsa.

19 Apômtau kêsôm gebe Amboac ondóc oc sêgôm aê têtac nandanj kêsá me. Oc masi, sêgôm tauñ têtac nandanj kêsá e sêlênsônñ tauñ secanô.

20 Kêtu tonañña Apômtau Anôtô kêsôm gebe Alic acgom, aê jakêc ñoc têtac nandanj to ñoc têtac kêbôli auc sinj wacêpi gamêñ tonañ, êpi ñamalac to bôc ma ka anjã kôm to gêñ ñanô nomña. Ñoc têtac nandanj oc êniñ gêñ amboac ja ma ñac teñ êtôm gebe êsi êmacña atom.”

21 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe “Akêñ nêñ daja to nêñ da ñagêdô êpi tagenñ ma taôm aninñ nêñ gêñ.

22 Gebe gêdêñ tañ gawê tamemi sêsa anjã Aiguptu sêmêñ nañ, aê kasôm biñ teñ kêtú daja to da ñagêdôña gêdêñ êsêac atom ma kajatu êsêac kêtú sêkêñ danja atom.

23 Mago kakêñ biñsu tonec gêdêñ êsêac gebe ‘Tanjem wamu aê, go jatu nêñ Anôtô ma amac atu ñoc lau. Ma asa lêñ samob, tañ kajatu amac nañ, gebe amoa ñajam.’

24 Mago êsêac tañenñ wamu to sêkêñ tañenñ aê atom. Êsêac sêsa nêñ lêñ kêtôm nêñ ñalêlôm sec kêkac êsêac. Êsêac lanjônã gêdêñ aê atom, sêbuc dêmôêñ aê.

25 Gêdêñ bêc, tañ amac tamemi sêsa anjã Aiguptu sêmêñ e mênjgêdêñ galoc nañ, aê kasakinñ ñoc sakinwaga propete gêdêñ êsêac gamoa e ñabêc manji masi.

26 Mago êsêac tañenñ wamu to sêkêñ tañenñ aê atom. Êsêac gêsunjtêkwa ñatonñ ma sêgôm sec kêlêlêc tamenji su.

27 “Amboac tonañ ôsôm biñ samob tonañ êndêñ êsêac, mago êsêac oc sêkêñ tañenñ aôm atom. Aôm oc ômôêc êsêac, mago êsêac oc sêlôc atom.

28 Ma aôm oc ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Lau-m tonec tec tañenñ wamu Apômtau, êsêacnêñ Anôtô, awa atom ma sêsô ênê mêtôc ñalabu atom amboac tonañenñ. Biññanô gêjaña, gêjac tau gêñgic anjã êsêac awenjsuñ.

Sêgôm geñ sec anjã gaboañ Benhinonña

29 “Ôkapiñ môtêmlauñ ma ômbalinñ sinj.

Ôpuc tañjiboa sa anjã lôc

gebe Apômtau kêtinñ gôlôac, tañ ênê têtac nandanj kêpi êsêac nañ su to gêwi êsêac sinj.’ ”

30 Apômtau kêsôm gebe “Juda latui sêgôm sec gêjac aê matocanô atom. Êsêac sêkêñ nêñ gêñ alôb-alôb kêkô andu, tañ sê ñoc ñaê kêpi nañ, ñalêlôm gebe sêñgôm andu tau ñadabuñ paliñ.

31 Êsêac sêkwê gamêñ ñabau Topetña sa anjã gaboañ Benhinon gebe sêkêñ latunjo to ñac sêsa ja têtú da. Aê kajatu biñ amboac tonañ gêdêñ êsêac teñ atom ma taêc gêjam biñ amboac tonañ gec ñoc kauclêlôm teñ atom amboac tonañenñ.”

32 Tec Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, ñanoc kêdabinñ gebe sêsam gamêñ tonañ Topet me gaboañ Benhinon êtiam atom, sêsam gamêñ tau gebe gaboañ sesenñ ñamalac sunja. Ma Topet êtu gamêñ sêdôña gebe gamêñ ñasawa sênsuñ ñacmatêña teñ oc ênêc atom.

33 Ma lau tonec nêñ ñawêlêlanñ êtu moc umbonñ ñalabuña to bôc nomña nêñ gwada ma ñac teñ oc ensoc êsêac sêc su anjã tônê atom.

34 Ma aê janjamiñ têtú samuc to têtac ñajam ñakicsêa ma ñac-gebe-ênam-awêwaga to awê gebe ênam ñacña nêñ awenñ ñaonda anjã malac Judaña samob ma anjã intêna Jerusalemña gebe gamêñ tau oc êtu gasañ.”

8:1-9:9 Anôtônê jaenñ ñagêdô kêtú launêñ secña ma ñagêjô, tê gêjac êsêac ñawae nê, ñabinñ gêc ñasêbu tonec. *

* 7:34: Undambê natauonñ anôtôo jaba teñ.

9

Mêtoê kêpi Juda

10 Aê kasôm gebe “Aê jabe jatanj êtu lôcña ma ñoc tanjiboa êsa êtu gamêñ gégwanj-gégwanjña gebe gêñ tau ñakelenj kêsa ma tenj kêsêlêñ kêsa gamêñ tonanj gêja atom. Tanjô bulimakao ñakicsêa kêtiam atom.

Moc to bôc salenja sêc êlinj-êlinj sêja su.”

11 Apômtau kêsôm gebe “Aê oc jatuc Jerusalem popoc êlinj-êlinj êtu lënduc, êtu kêambôm nêñ gamêñ.

Ma janam Judanêñ malac ôkwi êtu gamêñ sawa, tanj lau tenj sêmoa atom nanj.”

12 Aê katu kênac gebe “Apômtau, kêtû asagenja gamêñ e popocgenj ma ñakelenj amboac gamêñ sawa ma ñamalac tenj kêsêlêñ kêsa tonanj atom. Asa ñac tokauc gebe êjala gêñ tonanj. Aôm gôwa binj tau sa gêdêñ asa gebe êsôm lasê êndêñ lau ñagêdô.”

13 Apômtau gêjô binj tau gebe “Gêñ tonanj ñanô kêsa ñam gebe aêñoc lau sêwi binj, tanj kadônj gêdêñ êsêac nanj sinj. Êsêac tanjenj wamu gêdêñ aê me sêgôm binj tau, tanj kasôm gêdêñ êsêac nanj, ñanô kêsa atom.

14 Masigoc, êsêac gêsuntêkwa ñatonj ma sêjam sakinj anôtô Bal nê ñakatu kêtôm nêñ tamenj têdônj êsêac.

15 Amboac tonanj anjô binj, tanj aê Apômtau ñajanja natau, lau Israel nêñ Anôtô, gabe janjôm nanj acgom. Aê gabe jakêñ gêñ ñamakic êndêñ ñoc lau sêniñ ma jakêñ bu ñamalic êndêñ êsêac sênôm.

16 Aê oc jansenj êsêac êlinj-êlinj sêsêp tentenlatu ñalêlôm. Êsêac to tamenj sêñô êsêacnêñ ñaê gêmuj su atom nanj, ma gabe jasakiñ ñacjo totonj-totonj dêndêñ êsêac sêna e jansenj êsêac su sênam samucgenj.”

Lau Jerusalem sêmôêc gebe sênam êsêac sa

17 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe “Taêm ênam gêñ, tanj ñanô kêsa nanj. Amôêc tanjipalêo sêmêñ. Amôêc êsêac lauo abec sêmêñ.”

18 Lau tau sêsôm gebe

“Ôsôm êndêñ êsêac gebe sêmêñ ñagaôgenj ma têtanj tanjiboa êtu aêacña. Têtanj e matenj sulu bôlôb-bôlôbgenj ma matenjgasi ñawambu êsa.”

19 Akêñ tanjemmanj. Tanjiboa ñakicsêa anja Sion gebe

“Aêac abac su. Aêac majenj kêsa samucgenj kêtû awi ma gamêñ sinjña ma sesenj ma andu su gêjana.”

20 Aê kasôm gebe

“Amac lauo, akêñ tanjem Apômtau awa ma anjô ênê binj. Andônj tanjiboa êndêñ nêñ latômio ma nêñ tawanj ñawê tanjiboanja.

21 Gebe gêmacanô tau kêsô aêacma andu ñakatam saun ma kêsô aêacma laumata nêñ andu gêmêñ. Gêmacanô gêjac ñapalêo to ñac anja malac ñaintêna ma lau wakuc anja malaclunj.”

22 Ôsôm gebe

“Apômtau kêsôm amboac tonec gebe

Launêñ ñawêlêlañ salin-salin gêjam gamêñ aucgen
 amboac bôcnê tac, tañ sêpalip gêjam kôm auc.
 Ma amboac polom ñanô, tañ lau sêjañgowaga sêwi sin nañ,
 ma lau teñ sejoñ sa atom.”

²³ Apômtau kêsôm gebe

“Kwalam lanğwa etoc tau sa êtu nê kaucña atom
 ma ñac ñactêkwa êtu nê ñaclainja gebe atom,
 ma ñac tolêlôm êtu nê awaña atom.

²⁴ Embe teñ taê ênam gebe etoc tau sa
 go etoc tau sa gebe gêlic to kêjala gebe Aê Apômtau
 gebe aêñoc têtac gêwiñ gêc gedenj tôngeñ
 ma gêñ, tañ gagôm nañ, gêdêñ to solop.
 Gêñ tonañ aê galic ñajam.

Aê, Apômtau tau, kasôm biñ tonañ.”

9:25–13:27 ñasêbu tonec kêpuc boa sakin gwamña to kêsôm biñ kapoac walôña lasê ma
 kêkêñ puc lau gebe Apômtau oc êmoatinj poac êndêñ nê lau. Anôtô kêkêñ puc Jeremia gebe
 lau sêkic ênê biñ ma Apômtau kêpô lêna ñanô kêtú nê launja. Apômtau agêc Jeremia sêlêñ
 biñ lau gebe tetoc taun sa ma sêngôm sec atom.

14

Oc kêsêgô gamêñ

¹ Apômtau kêsôm gêdêñ aê, Jeremia, kêtú oc kêsêgô gamêñña gebe

² “Juda gêjam abec
 nê malac sêmasañ biñña kêtú gasañ
 ma nê lau sêc nom tonêñ ñalêlôm ñawapacgenj
 ma Jerusalem gêmôêc gebe sênam eñ sa.

³ Lau towae sêsakinj nêñ sakinjwaga kêtú têtê buña.

Êsêac sêja bumata,
 mago têtap bu sa atomanô.
 Êsêac sêmu sêmêñ tonêñ bulakôp sawagenj.

Êsêac majen ma kauc kêlêsoñ,
 tec sêsañ lañôñanô auc.

⁴ Kom gêjac atom
 ma nom ñakelenj kêsa lanğwagenj.
 Lau-sêkalinj-nomwaga sêmoa tomajenjenj,
 tec sêsañ nêñ lañôñanô auc.

⁵ Mojawa têna gêwi nê ñalatu wakuc sinj
 aña kôm gebe gêgwanj masianô.

⁶ Donkibôm sêkô gamêñ ñabau selec-selec
 ma imbelenj olec-olecgenj amboac kêambôm.

Êsêacnêñ matenjanô kêtú malô gebe genj sêniñña masi.

⁷ “Aêñoc lau sêmôêc gêdêñ aê gebe
 ‘O Apômtau, aêacma sec geoc aêac lasê,
 mago ônam aêac sa êtu aômñêm ñaêña.
 Aêac akac taun su aña aômñêm kêtú dim taêsam.
 Aêac agôm sec gêdêñ aôm.

⁸ Aôm taômgenj, tec lau Israel sêkêñ matenj.
 Aôm taômgenj kôtôm gebe ônam aêac sa êndêñ gêñ ensenj aêacña.

Kêtu asagenña gômoa ma gamêñ amboac ñacjaba ten
amboac ñaclen ten, tañ gêmoa gêbêc tagen nañ.

⁹ Kêtu asagenña aôm gômoa amboac ñac, tañ gêñ ten kêtakê en nañ, amboac siñwaga ten
nê ñaclai masi gebe ênam saña nañ.

O Apômtau, aôm gômoa gôwiñ aêac.

Sê aômnmêm ñaê kêpi aêac. Ôwi aêac siñ atom.’ ”

¹⁰ Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanônñ lau tonanña gebe “Êsêac têtac gêwiñ gebe sêlêti
sejo sêja-sejo sêja ma sêjam gôliñ nêñ enkainñ atom. Amboac tonanñ aê galic êsêac gêjac aê
matocanô ñajam atom. Aê gabe taêc ênam êsêacnêñ geo, tañ sêgôm nañ, ñapanñ ma jakêñ
ñagêjô êtu nêñ secña.”

Tôbôm ñawae

¹¹ Apômtau kêsôm gedenñ aê gebe “Otenñ mec êtu lau tonec sêmoa ñajamña atom.

¹² Êsêac sêjam dabuñ mo, mago aê gabe janô êsêac awenñ atom. Êsêac sêkêñ daja to da
kelenñ, mago aê gabe jakôc da tau sa atom. Aê gabe jansenñ êsêac su ña siñ to tôbôm ma
gêmac sec.”

¹³ Go aê kasôm gebe “Ojae, Apômtau Anôtô, ôlic acgom, propete sêsôm gêdêñ êsêac gebe
‘Amac oc alic siñ atom ma oc aôc tôbôm atom. Aê oc jakêñ amac anğônñ gamêñ tonec
towamagenñ ñapanñ.’ ”

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Propete tonanñ seoc biñdansañ lasê sêjam aê lanôc,
nañ aê kasakiñ êsêac atom ma aê kajatu êsêac atom to kasôm biñ gêdêñ êsêac atom. Êsêac
seoc ñakatu dansañ to biñ ñaôma ma dansañ, tañ êsêac tauñ nêñ ñalêlôm taêñ gêjam nañ,
lasê gêdêñ amac.

¹⁵ Amboac tonanñ tec Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanônñ propete tau gebe Propete, tañ
kasakiñ êsêac atom, mago seoc biñ lasê sêjam aê lanôc ma sêsôm gebe ‘Siñ to tôbôm oc
êtap gamêñ tonec sa atom’ nañ siñ to tôbôm tau oc ensenñ êsêac su sênaña.

¹⁶ Ma lau, tañ propete seoc biñ lasê gêdêñ êsêac nañ, siñ to tôbôm oc ensenñ êsêac su ma
sêmbaliñ êsêac siñ sênêc intêna Jerusalemña ma ñac tenñ êmoa gebe ênsuñ êsêac to nêñ lauo
ma nêñ latuñio to ñacña atom. Gebe aê gabe jansêwa êsêac tauñ nêñ sec naêpi êsêac tauñ.

¹⁷ “Aôm ôsôm biñ tonec êndêñ êsêac gebe
‘Matocsulu enselenñ êtôm êmbêc to elenğenñ,
enselenñ ma êpa atom

gebe sêjac ñoc lau latuñio, awêtakiñ tau, e kêtap kamoc kapôên sa.

Sêjac enñ secanô.

¹⁸ Aê embe jasa kôm jana, oc jalic ñacmatê, tañ siñ gesenñ êsêac su nañ.

Ma embe jamêñ malac, oc jalic lau togêmac tôbômña.

Propete to dabuñwaga sêjac laoc gamêñgenñ

ma sêpô lêna kauc sênam lau saña.’ ”

Lau teten Apômtau ñanôgenñ

¹⁹ Aôm kôtiñ Juda su samucgenñ me.

Aôm ôlim ñakam gêdêñ Sion me.

Amboac ondoc tec gôjac aêac

kêtôm gebe ôliñ ñajam êsa êtiam atom nec.

Aêac akêñ matenñ têm ôliñ ñajam êsaña,

mago gêñ êtakê aêacñagenñ mênkêsa.

²⁰ O Apômtau, aêac ajala ma sec to tamenjinêñ keso

gebe aêac agôm sec gêdêñ aôm.

²¹ Ôtiñ aêac su atom êtu nêñ ñaêña

ma ôngôm nêñ lêpônñ ñawasi ñawae êtu sec atom.

Taêm ênam nêam poac, tañ kômoatinj gêdêñ aêac nañ,
ma onsenj su atom.

²² Tentenjatunêñ anôtôi jaba têtôm gebe sêkêñ kom ênac me.
Me undambê kêtôm gebe êngôm kom ênsêwa me masi.
O Apômtau Anôtô, aôm taômgenj kôtôm.
Aêac akêñ matenj aôm taômgenj
gebe aôm gôgôm gêñ samob tonañ ñai ñanô kêsa.

15

Apômtau têtac ñandanj sec gêdêñ Juda

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Mose agêc Samuel embe sêkô aê lanjôcnêmña, aêñoc ñalêlôm oc ênam tau ôkwi êndêñ lau tonec atom. Onsoc êsêac sêc su anja aê lanjôc-anôña ma sêc sêna.

² Ma êsêac embe têtû kênac aôm gebe ‘Aêac ana ondoc,’ go ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau kêsôm binj tonec gebe
Lau tañ gêmac sec gêjac êsêac ñawae nañ,
sêndêñ gêmac sec sêna.
Ma lau, tañ sinj gêjac êsêac ñawae nañ,
sêndêñ sinj sêna.
Ma lau, tañ tóbôm gêjac êsêac ñawae nañ,
sêndêñ tóbôm sêna.
Ma lau, tañ kapoacwalô gêjac êsêac ñawae nañ,
sêndêñ kapoacwalô sêna.”

³ Apômtau kêsôm gebe “Aê jajalinj gêñ ensenj êsêac sunja aclê sa, sinj gebe ênac êsêac, kêam gebe sêkac êsêac popoc, moc umbonj ñalabuña to bôc nomña gebe sensenj to sêdanjgônj êsêac.

⁴ Ma aê janjgôm êsêac têtû gêñ êtakê nom ñagamêñ kinja samobña, kêtû Judanêñ kinj Hiskia latu Manase nê sec, tañ gêgôm anja Jerusalem nañña.”

⁵ Apômtau kêsôm gebe
“O Jerusalem, asa oc taê walô aôm.
Ma asa êtanj aômña.
Asa ênac aôm kêsi
gebe êtu kênac gebe aôm gômoa amboac ondoc.

⁶ Aôm kôtiñ aê su.
Aôm kôkêñ dêmôêm aê.
Amboac tonañ aê kamêtôc lemoc ma gasenj aôm su
gebe aê ôlic ñakam kêsa gebe taêc walô aôm.

⁷ Anja malac tonec ñagamêñ samob
aê katiñ amac adêñ mu amboac gêñ ñapaôma.
Aê gasenj aêñoc lau amac su.
Aê gajac nêam ñapalêo to ñac êndu gebe awi nêam lêñ sec sinj atom.

⁸ Awêruc anja nêam gamêñ ñanamba
kêlêlêc ganjac gwêcña su.
Aê gajac nêam lau matac, tañ sêmoa tonjaclai nañ êndu
ma gagôm nêñ tenenji sêôc gêñwapac.
Aê gajac êsêac sep tagenj ña gêñwapac e selendec ñanô.

⁹ Ñapalê 7, tañ sêjana nañ, tenenji mata kêlô
ma kêsi de sec.
Nê oc ñawê gêjam tau ôkwi kêtû ñakesec.
Enj maja kêsa-ma gêmoa towaemêgenj.
Aê gabe jakêñ nêam ñacjo sênac amac,

tañ gacgeñ amoa matem jali nañ, ña siñ.
Aê Apômtau tau, kasôm biñ tonañ.”

Jeremia kêtañ gêdêñ Apômtau

¹⁰ Ijoc aêma. O tinoc, kôkôc aê o wagen. Lau gamêñ tonecña samob sêlic aê amboac kismôkê to kalomtêna. Aê kakêñ mone kêtú tîp gêdêñ ñac teñ atom ma katerñ gêñ teñ anğa ñac teñnê atom, mago samob sêpuc boa aê.

¹¹ O Apômtau, embe aê janam sakin aôm ñajam atom ma embe aê jateñ gêñ kêsi-kêsigen êtu ñoc soño-soño, tañ sêmoa gêñwapac to sêpô lêna ñalêlôm nañ atom, go êsêacnêñ biñ sêpuc boa aêña ñanô êsamañ.

¹² Teñ êtôm gebe êpôn ain, ain anğa gamêñ gêmu kêsêpña (nodonja), tañ sêgaluñ gêwiñ bras nañ, tulu me. Oc masi samucgeñ.

¹³ Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Aê gabe jasakiñ ñacjo gebe sêjanço amacnêm awa to gêlôn ñajam-ñajam su gebe êjô nêm sec, tañ agôm kêtôm gamêñ samobgeñ nañ.

¹⁴ Aê gabe jakêñ amac anam sakin nêm ñacjo anğa gamêñ, tañ ajam kauc nañ, gebe aê têtac ñandan kêtôm ja, tañ gelom geden tîngen nañ.”

¹⁵ Go aê kasôm gebe “O Apômtau, aôm kôjalagac. Taêm ênam aê ma ônam aê sa. Ôkêñ ñagêjô êndêñ lau, tañ sêlêsu aê nañ. Ôê kanôn êsêac e sênac aê êndu nec atom. Taêm ênam gebe êsêac sêsôm biñ kêsi-kêsigen kêpi aê kêtú aômnêm ñaêña.

¹⁶ Aômnêm biñ gêoc ñoc ñalêlôm tîñ. O Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô, nêm biñ gêgôm aê têtac ñajam kêsá ma ôlic kêpi-kêpigen.

¹⁷ Aê gañgôn gawiñ lau ômacña ma katu samuc gawiñ êsêac atom. Aôm lêmam kêkanôn aê, tec gamoa ñoc lêtêgeñ ma nêm têmtac ñandan gêjam aê auc.

¹⁸ Kêtu asagenña gêñwapac kêkônin aê gêmoa. Kêtu asagenña lau sêjam aêñoc kamoc sa kêtôm atom. Kêtu asagenña aêñoc kamoc gemo atom. Aôm gobe ôngôm aê amboac bu, tañ ñakelen kêsá gêdêñ têm oc kêsaña nañ me.”

¹⁹ Apômtau gêjô biñ tonañ amboac tonec gebe “Aôm embe ômu ôndêñ aê ômôên, go jakôc aôm sa êtiam ma aôm ôtu aêñoc sakinwaga êtiam. Aôm embe ôsôm biñ ñanô teñ, biñ agwa-agwa atom, go aôm ôtu ñoc propete êtiam. Lau oc sêmu dêndêñ aôm sêwac, tec aôm ôndêñ êsêac ôna atom.

²⁰ Aê oc jakêñ aôm ôtu tunbôm bras ñajaña êndêñ êsêac. Êsêac oc sênac siñ êndêñ aôm, mago sêku aôm tulu atom. Aê gabe jamoa jawiñ aôm ma japuc aôm tîñ to janam aôm sa.

²¹ Aê oc janam aôm kêsi anğa lau sec to alôb-alôb nêñ ñaclai. Aê Apômtau tau, kasôm biñ tonañ.”

16:1–17:27 Lau Juda sênaña ñapuc kêsêp ñasêbu tonec. Jeremia keteñ mec gebe Apômtau ênam eñ sa ma Anôtô gêjac biñsu lau gebe sênam dabuñ om sabat.

18

¹ Biñ tañ Apômtau kêsôm geden Jeremia nañ, tonec gebe

² “Ôndi, ôsêp ñac-kêpac-kuwaga nê andu ôna. Aê gabe jasôm biñ êndêñ aôm ôñô anğa tînê.”

³ Tec aê kasêp ñac-kêpac-kuwaga nê andu gaja ma ñac tau gêjac ku gêmoa.

⁴ Ma ku, tañ eñ gêjac ña nom nañ, kêtú sec anğa eñ lêma, tec eñ gêjam nomku tau ôkwi kêtú ku wakuc teñ kêtôm lau-sêpac-kuwaga nêñ mêtê.

⁵ Ma Apômtaunê biñ gêdêñ aê gebe

⁶ “O gôlôac Israel, aê katôm gebe jañgôm amac êtôm ñac-kêpac-kuwaga gêgôm nomku atom me.” Apômtau kêsôm gebe “O gôlôac Israel, alic acgom, amac asêp aê lemoc kêtôm nomku kêsêp ñac-kêpac-kuwaga lêma.

⁷ Êndêñ ñasawa teñ oc jasôm êtu tîñ êpi lau-m teñ me gamêñ kinña teñ, gebe jambuc êsêac sa to jakônin êsêac ma jansen êsêac su.

⁸ Mago lau, tañ kasôm biñ kêpi nañ, embe sêkac taun su anğa sec, go aê janam gêñ sec, tañ gabe jañgôm êndênj êsêac nañ ôkwi.

⁹ Ma êndênj ñasawa teñ aê jasôm êtu tônia êpi lau-m teñ me gamênj kiñña teñ gebe jakwê sa to jasê.

¹⁰ Mago êsêac embe sêñgôm sec ênêc aê lañôcnêmña ma sêkênj tañej aê aoc atom, go aê janam gêñ ñajam, tañ gabe jañgôm êndênj êsêac nañ ôkwi.

¹¹ Amboac tonañ tec ôsôm êndênj lau Juda to êndênj êsêac, tañ sêñgônj Jerusalem nañ, gebe 'Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê kamasañ lêñ gêñwapac enseq amac suna ma taêc géjam lêñ janac amacña. Amboac tonañ amac samob anam taôm ôkwi anğa nêñ lêñ sec to amêtôc nêñ lêñ to nêñ kôm êtu solop acgom.'

¹² "Mago êsêac oc sêsôm gebe 'Biñ tonañ ñanô masi. Aêac oc andanğuc taun ma têtac gêwiñ ma aêac samob oc anğôm biñ, tañ ma ñalêlôm ñadani êkac aêacña nañ, ñanô êsa.' "

¹³ Kêtu tonañña Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
"Atu kênac tentenlatu, êsêac oc sêñô biñ amboac tonañ me masi.
Awêtakiñ Israel gêgôm gêñ secsêga teñ.

¹⁴ Lebanon ñasno oc êwê e ênaña anğa poctêna Sirion me.
Me bu lôcña, tañ keselenj tonalucgenj nañ, oc êpa me.

¹⁵ Mago ñoc lau sêliñ aê siñ.
Êsêac sêkênj da ñamalu gêdênj anôtô dansañ.
Êsêac sêoc seso anğa nêñ intêna,
tañ gêmunğej sêjam nañ,
ma sêsa intêna ñamagêña, sêsa intênasêga atom.

¹⁶ Êsêac oc sêñgôm nêñ gamênj êtu gasañ
ma lau sêsu susu endenj tôniañ.
Ma lau samob, tañ sêwê sêna sêmênj nañ têtakê ma têtaiñ gêsunj.

¹⁷ Aê jansenj êsêac êliñ-êliñ anğa ñacjo lañôñnêmña
amboac mu kelelo ka ñalaunj êliñ-êliñ.
Êndênj têm gêñwapacña nañ,
aê oc jatôc lañôcanô êndênj êsêac atom, jambuc dêmôêc êsêac."

Lau sêkic Jeremianê biñ

¹⁸ Go êsêac sêsôm gebe "Ajôc, takic Jeremianê biñmanj gebe enj embe êmoa atom, mago dabunwaga oc êpô lêna biñsu atom ma ñac tokauc êpô lêna biñ ênam lau sanja atom ma propete êpô lêna biñ eoc lasêña atom. Ajôc, takênj tañej ênê biñ samob ñapepğej gebe tanac lakô enj ña tau nê biñ."

Jeremianê mec

¹⁹ O Apômtau ôkênj tañam aê
ma ôñô ñoc tañiboa.

²⁰ Sec êjô ñajam oc êtôm me.
Êsêac sêkwê sê kêtú aêña.
Taêm ênam gebe kakô aôm lañômnêmña
gebe jasôm biñ ñajam êndênj aôm êtu êsêacña
gebe janam aôm têtac ñandañ ôkwi anğa êsêacnênj.

²¹ Amboac tonañ ôkênj nêñ gôlôac ñasec-ñasec sêoc tóbôm.
Ôkênj êsêac sêndênj siñ ñañaclai.
Ôkênj nêñ lauo têtú lauo kapoac to awêtuc
ma nêñ ñacwaga têtap gêmac sec sa e sêmac êndu.
Ma nêñ lau matac sênac siñ e siñ enseq êsêac su.

22 Êndêñ tañ aôm ôsakiñ kêjañgowaga têtáp êsêac sa sep tagen nan, tañjiboa êpi anğa nêñ andu samob.

Gebe êsêac sêkwê sê gebe aê jasêp ma sêwa lakô gebe ênac aê.

23 O Apômtau, mago aôm kôjala nêñ biñ samob, tañ sêkic kêtú aêña nan.

Ôsuc êsêacnêñ keso ôkwi atom

to ômbuñ êsêacnêñ sec su anğa lañômnêmña atom.

Ôkêñ nêñ ñacjo sêku êsêac tulu sênc aôm lañômnêmña.

Sêndac aôm êndêñ têm têmtac ñandañña.

19

Biñ tañ ku popoc kêdôñ nan

1 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Ôna ma ônam ôli ku teñ, tañ sêpac ña nom nan. Go ôkôc launêñ laumata ñagêdô to dabuñwaga lañgwa ñagêdô

2 ma ôsa gaboañ Benhinonña, tañ gêc Sacgêdô Kusaboacña nan, ôna ma ôsôm biñ, tañ oc jasôm êndêñ aôm nan, lasê anğa tônê.

3 Ôsôm gebe ‘O amac kiñ Judaña to amac lau, tañ anğôñ Jerusalem nan, akêñ tañem Apômtaunê biñ. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, kêsôm gebe Alic acgom, aê oc jakêñ gêñwapac kain teñ, tañ enseñ gamêñ tonañ su nan, ma lau samob, tañ sêñô biñ tonañ ñawae nan, oc têtakê sec.

4 Lau sêwi aê siñ ma sêgôm gamêñ tonec kêtú sec gebe sêkêñ da gêñmaluña gêdêñ anôtôi jaba, tañ êsêac to êsêac tamenñ ma kiñ Judaña sêjam kauc nan, anğa gamêñ tau. Ma êsêac sêkêc lau tobiñmê nêñ dec siñ e gêjam gamêñ tau auc.

5 Ma êsêac sêboa altar sa kêtú Balña gebe sêkêñ latuñi sêsa ja têtú daja êndêñ Bal. Aê kajatu biñ tonañ ma galôc sa atom ma biñ amboac tonañ taêc gêjam gêc ñoc kauclêlôm atom.

6 Kêtú biñ samob tonañ ñainja Apômtau kêsôm gebe Alic acgom, bêc oc mênjêsa, go sêsam gamêñ tonañ gebe Topet me gaboañ Benhinonña êtiam atom, sêsam gamêñ tau gebe Gaboañ sêjac ñamalac ênduña.

7 Ma anğa gamêñ tonañ aê gabe jansen biñ, tañ Juda to Jerusalem sêmasañ nan, su ma jakêñ nêñ launêñ ñacjo sênac êsêac êndu ña siñ to jakêñ êsêac sêsêp lau, tañ sêkic êsêacnêñ biñ nan lemeñ. Aê oc jakêñ nêñ ñacmatê têtú moc umbonñ ñalabuña to bôc nomña nêñ gwada.

8 Aê oc jakêñ malac tonec êngôm lau têtakê ma sêsu susu. Lau tañ sêwê sêja sêmênñ nan, oc têtakê ma têndainñ gêsunñ êtu gêñwapac, tañ gesenñ malac tau su nanña.

9 Êndêñ tañ ñacjo to lau, tañ sêkic êsêacnêñ biñ nan, sêngi malac tau auc to sêkôninñ êsêac ña gêñwapac ñanô nan, aê oc jakêñ êsêac sêniñ latuñio to ñac nêñ ñamêsôm ma lau samob oc sêniñ lau sackapoacgêdô gêdêñ tauñña nêñ ñamêsôm.’

10 “Go aôm ôtuc ku tau popoc anğa lau, tañ sêwiñ aôm nan lañôñnêmña

11 ma ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Aê oc jatuc lau tonec to nêñ malac popoc êtôm ñac teñ kêtuc ku popoc e êtôm gebe tambênôc êtiamña atom. Lau sênsunñ nêñ ñacmatê êsêp gamêñ Topet gebe gamêñ sênsunñ ñacmatê êsêpña ñateñ oc êncê atom.

12 Apômtau kêsôm gebe Aê oc jañgôm malac tonec to lau, tañ sêngônñ ñalêlôm nan, êtôm tonañ e malac tau êtôm Topet.

13 Andu Jerusalem to kiñ Judaña nêñ andu êtu gamêñ alôb-alôb êtôm Topet gebe lau sêkêñ da gêñmaluña gêdêñ umbonñ ñagêñlêlôm ma sêkêc wain kêtú da gêdêñ anôtôi jaba anğa andu tau ñasalôm ñaô.’ ”

14 Go Jeremia gêmênñ anğa Topet, tañ Apômtau kêsakiñ enñ gêja gebe eoc biñ lasê nan, jakêkô Apômtaunê andu ñamalaclunñ ma kêsôm gêdêñ lau samob gebe

¹⁵ “Lausij undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê oc jakêñ gêñwapac sec, tañ kasôm lasê su nañ, êpi malac tonec to malac gamêñ tonecña samob gebe êsêac gêsunjtêkwa ñatoñ sec ma dedec gebe sêñô aêñoc biñ.”

20

Pasur kêkêñ Jeremia gêngôñ kapoacwalô, tec enj etap ñagêjô ñawapac sa

¹ Ma Imer latu dabunwaga Pasur, tañ kêtû Apômtaunê andu ñagejobsêga nañ, gêñô biñ, tañ Jeremia geoc lasê nañ.

² Go Pasur gêjac propete Jeremia ma kêkapiñ enj akainj tônia ña ka, tañ sêmasañ gêc Apômtaunê andu ñasacgêdô gêmu kêpiña, tañ sêsam gebe Benjaminnê Katam nañ ñagala.

³ Ñageleñ Pasur kêkôc Jeremia su anga ka ma Jeremia kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau kêsam aômnmê ñaê Pasur atom, gê nêñ ñaê gebe ‘Gêñ-kêtakê-lauña-kêpi-makeñ-makeñ.’

⁴ Gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe ‘Ôlic acgom, aê jakêñ aôm ôtu taôm to nêñ lau nêñ gêñ êtakê amacña. Nem launêñ ñacjo oc sênac êsêac ña siñ êndu ma aôm taôm oc ôlic ña matamanô. Ma aê jakêñ lau Juda samob sêsêp kiñ Babelña lêma. Enj oc êwê êsêac sêngôñ kapoacwalô anga Babel ma ênac êsêac ña siñ.

⁵ Ma teñ êwiñ gebe jakêñ malac tau ñakanom samob to waba samob, tañ sêjac sa nañ, ma nêñ awamata samob to Judanêñ kiñ nêñ gêlônia samob êsêp ñacjo lemeñ. Êsêac oc sêjanjo su ma sêkôc gêñ tau sêna Babel.

⁶ Ma aôm, Pasur, to nêñ gôlôac samob oc anjônia kapoacwalô. Oc ana Babel ma amac êndu anga tônia ma sênsuñ aôm to nêñ lau samob, tañ goc biñ keso lasê gêdêñ êsêac nañ, anêc tônia.’ ”

Jeremia kêtanj gêdêñ Apômtau

⁷ O Apômtau, aôm kôtim aê ma aê kakêñ gêwiñ nêñ biñ ñalêsi.

Aôm ñajaña kôlêlêc aê su

ma kôku aê tulu.

Lau samob sêômac aê ma sêsu aê susu ñapañ.

⁸ Kêtôm têm aê kasôm biñña samob aê katanj to gamôêc gebe “Ojae, ñaclai sec gesen aê ñawaô.”

O Apômtau, êsêac sêmajec aê ma têtanj pêlê aê ñapañ gebe aê kasôm nêñ jaen lasê.

⁹ Mago embe jasôm gebe “Aê gabe jalinj Apômtau siñ ma jasôm biñ janam enj lanjô êtiam atom.”

mago nêñ jaen kêlakoc aê amboac ja anga ñoc ñalêlôm.

Aê tekoc gêbac gebe jakôc gêñ tau tônia ma katôm gebe jangaminj biñ tau atomanô.

¹⁰ Aê ganjô lau samob sêjac biñ kesec-kesec gebe

“Ñaclai sec kêpi makeñ-makeñ. Amboac tañ daoc enj lasê êndêñ gôlinjwaga.”

Aê tauc ñoc lau sêsaê gebe jana tauc êndu.

Êsêac sêsôm gebe “Tasau enmanj, go moae takôc enj tônia ma takac kamocgôc.”

¹¹ Mago aôm, Apômtau, gêmoa gôwiñ aê tonjajaña ma ñaclai amboac tonanj êsêac, tañ sêlêsu aê nañ, oc sêgôm elêmmê.

Êsêac oc sêngôm nêñ biñ ñanô êsa atom, tec majenj êsa endenj tôniañen.

Ma lau sêlinj biñ majenña siñ atomanô.

¹² Mago lausij undambêña nêñ Apômtau, aôm kôsaê lau jagêdêñ.

Aôm kôjala gêñ, tañ gêc êsêacnêñ ñalêlôm to kauc.

Amboac tonañ ôkêñ aê jalic aôm ôkêñ ñagêjô êndên ñoc ñacjo
gebe aê kakêñ ñoc gêñ samob kêsêp aôm lêmam.

¹³ Anam wê êndên Apômtau.

Alanem Apômtau.

En gêjam lau, tañ sêoc gêñwapac nañ,
kêsi anga lau alôb-alôb nêñ ñaclai.

¹⁴ Apuc boa bêc, tañ tinoc kêkôc aê nañman.

Alin bêc, tañ tinoc kêkêñ aê kasa gamên nañ sin.

¹⁵ Apuc boa ñac, tañ gêgôm tamoc têtac ñajam kêsa
gêdên tañ en kêkêñ ñawae tonec gêdên en gebe
“Ñapalê ñac. Aôm kôtap latôm ten sa” nañ.

¹⁶ Ñac tau tonañ êtôm malac,
tañ Apômtau gesen su ma taê walô atom nañman.

En êñô sênac wali êndên bêbêcgen
ma sin ñakicsêa êndên ocsalô.

¹⁷ Gebe en gêjac aê êndu gêdên katu awê atomgen nañ atom.

Embe êngôm amboac tonañ, go tinoc têtac lêlôm êtu ñoc sêo.

¹⁸ Tinoc kêkôc aê o wagen.

En kêkôc aê gebe ñandan to gêñwapac êtap aê sa ma jamac êndu tomajocgen me.

21:1–22:30 Jeremia kêkêñ Apômtaunê jaen gêdên lau Juda gebe êmêtôc to ensen lau-m
ñagêdô to nêñ kin su êtu nêñ tañenpêcña. Apômtau oc êmêtôc to êkêñ ñagêjô êndên lau
nomña samob.

23

Lau ñapopoc oc sêmu sêmên

¹ Apômtau kêsôm gebe “Ojae laugejob, tañ sesen to sêsa ñoc gamên ñadomba êlin-êlin
nañ.”

² Kêtu tonañna Apômtau, Israelnên Anôtô, kêsôm bin tonec kêkanôn laugejob, tañ sejop
ñoc lau nañ, gebe “Amac ajop ñoc domba ñaton atom, asa êsêac êlin-êlin ma asoc êsêac sêc
sêja. Amboac tonañ oc andec aê êtu nêñ secña. Apômtaunê bin tau tonec.

³ Ma aê tauc gabe jajon ñoc domba ñapopoc sa anga gamên samob, tañ kapalip êsêac
nañ, ma jawê êsêac sêmu sêmên nêñ gamên sênin gêñña êtiam. Ma êsêac sênin ñanô e têt
taêsam.

⁴ Aê oc jakên laugejob gebe sejop êsêac ma êsêac têtêc tañ êtiam atom me gêñ ten êtakê
êsêac êtiam atom ma nêñ ten ênaña atom. Apômtaunê bin tau tonec.”

⁵ Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, bêc oc mênêsa, go jañu Dawidnê ñalaka gêdên ten
sa. En êtu kin ma ênam gôlin tokaucgen ma êmêtôc lau naéndên gen to etoc bin gêdên sa
annga gamên tau.

⁶ Êndên nê têt en oc ênam lau Juda sa ma lau Israel sêngôn ñanên êsa. Ma sêsam en ña
ñaê tonec gebe ‘Apômtau-aêacnên-bin gêdên.’ ”

⁷ Apômtau kêsôm gebe” Alic acgom, têt oc mênêsa, go lau sêsôm êtiam atom gebe ‘Aê
jatôc lemoc êndên Apômtau mata jali, tañ gêwê lau Israel sêpi annga Aiguptu sêmên nañ,’

⁸ oc sêsôm gebe ‘Aê jatôc lemoc êndên Apômtau mata jali, tañ kêkôc to gêwê gôlôac Israel
nêñ wakuc annga gamên nodonja to annga gamên samob, tañ kêjanda êsêac nañ, gebe sêngôn
tañ nêñ nom.’ ”

Jeremianê jaen kêtú propetenja

⁹ Aênoc ñalêlôm popoc
ma ñoc ñatêkwa wiwicgen.

Apômtau to nê biñ dabuñ kêtakê aê,
tec katôm ñac, tañ gêñ kêjaññ enñ nañ,
katôm ñac, tañ gênôm wain anaboa nañ.

¹⁰ Lau tañ sêkêñ dêmôêñ Apômtau nañ, sêjam gamêñ auc samucgeñ.

Êsêac sêsa nêñ lêñ alôb-alôb ma sêjain nêñ ôlinwalô kêpi gêñ geo.

Apômtau kêpuc boa nom gebe êôc wapac
ma gêgwan êtu masê kêtû êsêacña.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe

“Propete to dabuñwaga sêkêñ gêwiñ Anôtô atom.

Aê katap êsêac sa sêgôm sec anga lôm dabuñ tau ñalêlôm.

¹² Intêna tañ êsêac sêsa nañ, ñalêñô to ñakesec.

Aê gabe jañgôm êsêac sêka selelec ma semben.

Aa oc jakêñ gêñwapac êpi êsêac.

Têm sêkôc ñagêjôña kêdabiñgac.

Aê Apômtau tauc kasôm biñ tonañ.

¹³ Aê galic propete Samarianja nêñ sec.

Êsêac sêsôm biñ sêjam anôtô Bal lañô ma sêwê ñoc lau seo sic.

¹⁴ Mago aê galic propete Jerusalemña sêgôm sec kêlêlêc.

Êsêac sêgôm gêñ mockaiñña ma sêsau biñdansañ.

Êsêac sêpuc lau tôñ gebe sêñgôm sec.

Amboac tonañ tec teñ gêwi lêñ êñgôm secña siñ atom.

Aê galic êsêac samob kêtôm malac Sodom

ma têtû sec têtôm lau Gomoraña.”

¹⁵ Tec lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec kêtû propete Jerusalemña gebe

“Aê gabe jakêñ gêñ ñamakic êndêñ êsêac sêniñ

to bu ñamalic êndêñ êsêac sênôm

gebe êsêac sêkêñ nêñ gêñ alôb-alôb gelom-gelomgeñ gêja e gêjam gamêñ samucgeñ auc.”

¹⁶ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gêdêñ lau Jerusalem ña gebe “Akêñ tañem

biñ, tañ propete sêsôm nañ atom. Êsêac sêsau sêôc amac, tec akêñ maten biñdansañ. Êsêac sêsôm biñ, tañ êsêac taun taêñ gêjam nañ, sêsôm biñ, tañ aê kasôm nañ atom.

¹⁷ Êsêac sêsôm gêdêñ lau, tañ sedec gebe sêkêñ tañen biñ, tañ aê kasôm nañ, gebe gêñ samob oc ênêc ñajamgeñ êtu êsêacña. Ma êsêac sêsôm gêdêñ lau samob, tañ môkêñ takôc nañ, gebe gêñwapac oc êmoasac êsêac atom.”

¹⁸ Aê kasôm gebe “Propete tonañ nêñ teñ kêjala biñ, tañ Apômtau taê gêjam gêc lêlômgeñ nañ atom. Êsêacnêñ teñ gêñô me kêjala ênê jaen me kêkêñ taña to taña wamu ênê biñ atomanô.

¹⁹ Ênê têtac ñandañ kêtôm mutêna to mulai sec, ekolon lau alôb-alôb môkêñapac.

²⁰ Ênê têtac ñandañ êtu malô atom e êndêñ êñgôm gêñ samob, tañ gebe êñgômña nañ, su acgom. Êndêñ bêc, tañ mênêsa nañ, lau oc sêjala gêñ tonañ ênêc awêgeñ.”

²¹ Apômtau kêsôm gebe “Aê kasakiñ propete tonañ atom, mago êsêac taun sêwac. Aê kakêñ jaen teñ êsêac sêôc atom, mago sêsôm biñ sêjam aê lañôc

²² Êsêac embe sêjala biñ, tañ aê taêc gêjam gêc lêlômgeñ nañ, go sêôc jaen lau e sêwi nêñ lêñ sec, tañ sêsa nañ, to nêñ gêñ alôb-alôb, tañ sêgôm nañ siñ.

²³ “Aê Anôtô, tañ gamoa gamêñ samob nañ, aê gamoa gamêñ tagenjen atom.

²⁴ Ñac teñ êtôm gebe êsiñ tau ôkwi êmoa gamêñ teñ, tañ jalic enñ sapu nañ atom. Amac ajala gebe aê gamoa undambê to nom samucgeñ me masi.

²⁵ Aê kajala biñ, tañ propete tonañ sêsôm nañ. Êsêac sêsôm biñdansañ sêjam aê lañôc ma sêsôm gebe ‘Aê gaêc mêgoc. Apômtau gêsun mê gêdêñ aê.’

²⁶ Propete tonañ oc sêwê ñoc lau seo ña biñdansañ, tañ êsêac taun taên gêjam nañ, e êndên ondogen.

²⁷ Êsêac sêjam kauc gebe mê, tañ êsêac sêsôm nañ, oc êngôm aêñoc lau sêlin aê sin, kêtôm êsêac tamenj sêlin aê sin ma sêjam taun ôkwi gêdên anôtô jaba Bal.

²⁸ Propete tañ ênêc mê nañ, êsôm solopgen gebe gêc mêgen, mago propete, tañ gêñô aêñoc jaen nañ, êsôm jaen tonanjen lasê êndênjen. Polom ñapa to polom ñanô gêñ luagêc tonañ ñaasagen ñagêdô gêdên taun.

²⁹ Ñoc jaen kêtôm ja me kêtôm hama ten, tañ kêtuc poctêna popoc nañ.

³⁰ Tec aê gadec propete tonañ, tañ sêjam genjen taun nêñ propete ñagêdô nêñ biñ ma sêsau gebe aêñoc biñ nañ.

³¹ Aê gadec propete, tañ sêsôm taun nêñ biñ, mago sêsôm gebe gêmên anga aêña nañ.

³² Akêñ tanem biñ, tañ aê Apômtau tau kasôm nañ. Aê gadec propete, tañ seoc nêñ mê dansañ lasê nañ. Êsêac sêsôm mê tonañ lasê e nêñ biñdansañ to tetoc taun saña gêwê ñoc lau seo sic. Aê kasakin êsêac to kajatu êsêac gebe sêwac nec atom. Êsêac sêjam lau ten sa atomanô. Aê Apômtau, kasôm biñ tonañ.”

Apômtaunê gêñ kêkônijnã

³³ Apômtau kêsôm gêden aê gebe “Jeremia, aêñoc lau nêñ ten me propete ten me dabunwaga ten embe êtu kênac aôm gebe ‘Apômtaunê jaen amboac ondoc’, go ôsôm êndên en gebe ‘Aôm kôtu gêñ kêkônijnã ten gêdên Apômtau tau ma en gebe ensen aôm su.’

³⁴ Aêñoc lau nêñ ten me propete ten me dabunwaga ten embe êsam biñ tonanjen gebe ‘Apômtaunê gêñ kêkônijnã’, go aê oc jakên ñagêjô êndên en to nê gôlôac.

³⁵ Tagen lau samob têtù kênac nêñ ñaci to tawanj gebe ‘Biñ ondoc Apômtau kêsôm gêjô. Apômtau kêsôm asagen.’

³⁶ Amboac tonañ êsêac sêsôm ñalô tonec ‘Apômtaunê gêñ kêkônijnã’ êtiam atom gebe ten embe êsôm, go aê janjom aêñoc jaen êtu gêñ kêkônijnã ñanô ten êndên en gebe lau sêjain Anôtô mata jalinã, Apômtau ñaninij ñatau nê biñ.

³⁷ Jeremia, ôtu kênac propete ten gebe ‘Apômtau kêkên biñ ondoc gêjô amacnêm biñ. Apômtau kêsôm biñ ondoc.’

³⁸ Ma êsêac embe tanenpêc êndên aêñoc jatu ma sêsôm ñalô tonec ‘Apômtaunê gêñ kêkônijnã’, go ôsôm êndên êsêac gebe

³⁹ Aê biññanôgen gabe jajon êsêac sa ma jatin êsêac su lulugen êsêac taun to malac, tañ kakên gêdên êsêac to nêñ mimi nañ.

⁴⁰ Aê oc janjom êsêac majen êsa enden tônjen, tañ talin sin atomanô nañ.”

24:1-25:38 Biñ métôcña, tañ Jeremia geoc lasê gêdên lau Juda nañ, kêdabin gebe ñanô êsa. Ma ñac, tañ Apômtau kêjalij sa gebe êkên ñagêjô êndên ênê lau êjô en su nañ, Kin Nebukadnesar. Apômtau êkên ñagêjô êndên lau nomña samob.

26

Lau sebe sênac Jeremia êndu

¹ Kin Judana Josia latu Jojakim kêkôc gôlin sa wakucgen ma Apômtaunê biñ tonec mênkêsa.

² Apômtaunê biñ tau tonec gebe “Naôkô Apômtaunê andu ñamalaclun ma ôsôm biñ samob, tañ jajatu aôm gebe ôsôm êndên lau anga malac Judana samob, tañ sêmên gebe teter mec anga Apômtaunê andu nañ. Ôngamin biñ ten atom.

³ Moae êsêac oc sêkên tanen ma samob sênam taun ôkwi amboac tonanjen ma janjom gêñ, tañ taêc gêjam gebe janjom êndên êsêac êtu nêñ sec, tañ sêgômña nañ atom.

⁴ Ôsôm êndên êsêac gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Amac embe akên tanem aê atom ma asa lêt êtôm ñoc binju, tañ kakên gêdên amac nañ atom

⁵ ma amac embe anô ñoc sakinwaga propete, tañ kasakin êsêac kakacgeñ gêdêñ amac nan, nêñ biñ atom amboac agôm-agôm amoa,

⁶ go janğôm andu tonec êtôm gagôm gêdêñ Silo ma tentenlatu anğa nom ñagamêñ samob embe sêpuc boa lau, go sêsam malac tonec ñaê.”

⁷ Dabuñwaga to propete ma lau samob sêñô Jeremia kêsôm biñ tonan anğa Apômtaunê andu.

⁸ Ma gêdêñ tañ Jeremia gêjac mata nê biñ, tañ Apômtau kêjatu gebe êsôm êndêñ lau samob nan, dabuñwaga to propete ma lau samob sêkôc enj tônia ma sêsôm gebe “Aôm oc ômac êndu.

⁹ Aôm goc biñ lasê gôjam Apômtau lanô ma kôsôm gebe ‘Andu tonec oc êtôm Silo ma malac tonec oc êtu tuc ma lau tenj sêngônia ñalêlôm êtiam atom kêtü asagenña.’ ” Ma lau samob sêkac sa mênşêgi Jeremia auc anğa Apômtaunê andu.

¹⁰ Gêdêñ tañ Judanêñ kasêga sêñô biñ tau nan, êsêac sêwi kinê andu sinj jasêsô Apômtaunê andu ma sêngônia Apômtaunê andu ñasacgêdô, tañ sêsam gebe Sacgêdô Wakuc nan ñalêlôm.

¹¹ Go dabuñwaga to propete sêsôm gêdêñ kasêga to lau samob gebe “Ñac tonec êtap ñagêjô êmac ênduña sa gebe enj geoc malac tonec ênaña ñabinj lasê amac taôm anô kêsô tañemsuñjac.”

¹² Go Jeremia kêsôm biñ gêdêñ kasêga to lau samob gebe “Apômtau kêsakinj aê gebe jaoc andu tonec to malac tonec ênaña ñabinj, tañ anô su nan lasê.

¹³ Amboac tonan galoc amêtôc nêmlênj to nêmlôm ma tañem wamu amacnêml Apômtau Anôtô awa, go Apômtau ênam biñ sec, tañ kêsôm lasê kêpi amac nanj ôkwi.

¹⁴ Tagenj aê tauc, tec kasêp amac lememe sugac, tec anğôm aê êtôm alic ñajam to naêndêngeñ nanj.

¹⁵ Mago ajala biñ tagenj tonec êtu tônia gebe amac embe anac aê êndu, go ñac tobinmê nê dec ñagêjô êpi amac taôm ma malac tonec to ñalau, tañ sêngônia ñalêlôm nanj, gebe Apômtau kêsakinj aê gadênj amac binjanôgeñ gebe jasôm biñ samob tonan ñai êsô amac tañemsuñj.”

¹⁶ Go kasêga to lau samob sêsôm gêdêñ dabuñwaga to propete gebe “Ñac tonec êwê kainj ñagêjô êmac ênduña atom gebe enj kêsôm biñ gêdêñ aêac gêjam aêacnêñ Apômtau Anôtô lanô.”

¹⁷ Ma gamêñ tau ñalaumata ñagêdô dêdi ma sêsôm gêdêñ lau samob, tañ sêkac tañ sa nanj, gebe

¹⁸ “Gêdêñ Judanêñ kinj Hiskia propete Mika anğa Moreset geoc biñ lasê ma kêsôm gêdêñ Judanêñ lau samob gebe ‘Lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

Oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi anğa kôm.

Jerusalem popoc-popocgeñ êtu lênduc

ma lôc lôc dabuñña ênam-tau ôkwi êtu salenbôm.’

¹⁹ Judanêñ kinj to lau Juda samob sêjac ñac tau êndu me. Êsêac têtêc Apômtau ma tetenj enj, tec gêjam biñ wapac, tañ kêsôm lasê kêpi êsêac nanj, ôkwi atom me. Ma galoc aêac dabe takalem gênwapac tau mênjêpi aêac me.”

²⁰ Ñac tenj gêmoa. Enj geoc biñ lasê gajam Apômtau lanô amboac tonan. Enj Semaia latu Uria anğa Kiriati-Jearim. Enj geoc malac tonec to gamêñ tonec ênaña ñabinj lasê kêtôm Jeremianê.

²¹ Ma gêdêñ tañ kinj Jojakim to nê lausinj ma nê kasêga samob sêñô ênê biñ nanj, kinj tau gebe ênac enj êndu. Mago Uria gênj ñawae, tec kêtêc tau ma gêc gêja Aiguptu.

²² Go kinj Jojakim kêsakinj Akbor latu Elnatan to lau ñagêdô sêwinj enj sêja Aiguptu.

²³ Êsêac sêkôc Uria anğa Aiguptu mênşêkêñ enj gêdêñ kinj Jojakim gêjac enj ña sinj êndu ma kêbalinj ênê ñawêlêlanj kêsêp lau ñaôma nêñ gamêñ sêônia.

²⁴ Sapan latu Ahukam lêma gejo Jeremia auc, tec sêkêñ enj gêdêñ lau gebe sênac enj êndu atom.

27:1-30:24 Apômtau kêjatu Jeremia gebe êoc ka nawapac tenj êngôm êtu dôñ êwa kin Babilonja Nebukadnesar nê naclai sa. Enj oc êkônij lau-m nagêdô ma êkônij lau Juda amboac tonanjen. Propete dansanjen gêjac sinj gêdên Jeremia kêtû dôñ tonanja, mago nagêjô kêtap enj sa ma gêmac êndu. Jeremia keto papia tenj gêdên lau, tanj sêngôn kapoacwalô anja Babilon ma kêsôm gêdên êsêac gebe têtû wakac anja gamênj jaba, gebe oc sêngôn tônê nasawa ec baliñ. Mago enj geoc lasê gêdên êsêac amboac tonanjen gebe êndên njanoc oc sêmu sêna nêñ malacmôkê êtiam.

31

Lau Israel sêmu sêmênj nêñ gamênj êtiam

¹ Apômtau kêsôm gebe “Êndên têm tonan oc jatu Israelnênj gôlôac samob nêñ Anôtô ma êsêac oc têtû aênoc lau.”

² Apômtau kêsôm binj tonec gebe “Lau, tanj sêsêp sinj sawa nan, têtap moasinj sa anja gamênj sawa. Gêdên tanj Israel gesom gamênj êlêwanj tauñja nan,

³ Apômtau geoc tau lasê gêdên enj anja gamênj jaêc. Aê têtac gêwiñ aôm ña têtac gêwiñ tenjenja.

Kêtû tonanja aê kamoasinj aôm gedenj tônjen.

⁴ O awêtakiñ Israelo, aê gabe jakwê aôm sa ôkô êtiam.

Ôngêlôn taôm ña gegob êtiam ma ôsa naôtê wê ôwiñ lau têtac-ñajamwaga.

⁵ Aôm oc ôsê kôm wainja êsêp lôc Samarianja êtiam. Lau-sêsêwaga oc sêsê ma têtû samuc kôm ñanô.

⁶ Gebe bêc tenj oc mênêsa, go dibwaga oc sêmôêc anja lôc Epraimja gebe ‘Ajôc, andi ma tapi Sion dandênj aêacnênj Apômtau Anôtô tana.’ ”

⁷ Gebe Apômtau kêsôm binj tonec gebe

“Anam lasê totêmtac ñajamgenj êtu Jakobja. Awem êoc lau tomôkê-tomôkê nêñ ñamataja.

Asôm lasê to atoc sa ma asôm gebe ‘Apômtau gêjam nê lau Israel nêñ ñapopoc kêsî.’

⁸ Alic acgom, aê gabe jakôc êsêac anja gamênj nodonja ma jajonj êsêac sa anja nom ñagamênj jaêcsêga.

Oc jajonj matenpec to puliñ ma lauo, tanj taênj to êsêac, tanj ñapalê kêtunj êsêac nanj sêwiñ. Gôlôac tonj kapôênj tenj oc sêmu sêmênj tonec.

⁹ Êsêac oc sêmênj tomaten sulugenj

ma jawê êsêac tobiñmalôgenj sêmu sêmênj.

Aê jakênj êsêac sêsêlênj sêmoa bu ñakênkênj nataligenj, oc sêsêlênj sêmoa intêna solop gebe sembenj atom

gebe aê katu Israel tama ma Epraim kêtû ñoc ñacsêga.

¹⁰ “O tentenlatuac, akênj tanjem Apômtaunê binj ma asôm lasê anja gamênj gwêcña, tanj gêc jaêcsêga nanj.

Asôm gebe ‘Ñac tanj kêsî Israel êliñ-êliñ nanj, gebe ejonj enj sa êtiam

ma ejop enj amboac ñacgejob gejob nê domba.’

¹¹ Gebe Apômtau gêjam ôli Jakob su

ma gêjam enj kési anja lau, tañ lemenj njanja kélêlêc Jakobnê su nanj.

¹² Êsêac oc sêmênj ma sênam wê kapôênj anja lôc Sion.

Êsêac ôlinj êpigenj êtu Apômtaunê moasiñja,
êtu polom to wain ma njalêsi
ma domba to bulimakao njalatuja.

Êsêac katuñ êtôm kôm, tañ bu kêmalôm nanj,
ma sêpô lêna gênj tenj êtiam atom.

¹³ Go awêtakiñ têtê wê totêntac njamgenj
ma lau matac to lau nanô têtê samuc.

Aê oc janam nêñ tañjiboa ôkwi êtu têtac njam.

Aê oc janac êsêac têtac tôñ ma jakênj êsêac têtac njagaô êsa êjô njalêlôm njawapac su.

¹⁴ Aê oc jalôm dabunwaga ña gênj njam taêsam
ma ñoc moasiñ êôc ñoc lau tôñ.

Apômtaunê binj tau tonec.”

Apômtau taê walô nê lau

¹⁵ Apômtau kêsôm binj tonec gebe

“Sênô awa ñaonda anja Rama.

Sêwakic to têtanj tañjiboa nanô.

Rahel kêtanj nê gôlôac.

Sêjam malô-malô enj kêtê nê gôlôacña kêtôm atom gebe sêjanagac.”

¹⁶ Apômtau kêsôm binj tonec gebe

“Ônam tañjiboa tôñ ma ômbun matamsulu su

gebe nêñ koleñ oc êtap ñagêjô njam sa

ma êsêac oc sêmu sêmênj anja ñacjonênj gamênj.

Apômtaunê binj tau tonec.”

¹⁷ Apômtau kêsôm gebe

“Ôkênj matam têm, tañ gêc nêñña nanj,

gebe latômi oc sêmu sêmênj taun nêñ gamênj.

¹⁸ Aê tec ganô Epraimnê tañjiboa tonec gebe

‘Aôm kômêtôc aê amboac kômêtôc bulimakao kapoac wakuc mata daunj

ma aê kasô nêñ mêtôc njalabu.

Ôkôc aê jamu jana gebe jamoa njam êtiam,

gebe Apômtau, aêñoc Anôtô, aôm.

¹⁹ Aê kakac tauc su mago galoc gajam tauc ôkwi.

Ma gêdênj tañ ñoc kauc kêsanañ, aê gabu tauc.

Aê majoc ma ñoc njalêlôm popoc

gebe ñoc lêñ ñapalêgenja kêmajec aê.’

²⁰ Epraim enj ñoc latuc têtac gêwinj enja me masi.

Aoc gêjac enj gebe Ñoc gêñenec, me masi.

Têm samob, tañ kasôm binj kêpi enj nanj, taêc gêjam enj gamoa.

Tec ñoc njalêlôm gêjam awa su enj

ma kêkac aê gebe taêc walô enj.

Apômtaunê binj tau tonec.

²¹ “Ôñgunj ka êkô êtu nêñ intêna njabelo.

Matam êndinj intênasêga ma ojop intêna, tañ kôsa nanj.

O awêtakiñ Israelo, ômu ômôênj,

ômu ôndênj nêñ malac tonec ñai ômôênjmanj.

22 O latuco, tañ gôwi aê siñ nan,
aôm gobe o sic e êndên ondogen.
Gebe Apômtau kêkên gên wakuc anga nom amboac tonec gebe
Awê gêjam ñac kêsi.”

23 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô kêsôm biñ tonec gebe “Êndên tañ
aê jamansañ launêñ lêñ êtu wakuc êtiam nan, êsêac oc sêsôm biñ tonec anga gamên Judana
to nêñ malac samob êtiam gebe

‘O malac, tañ biñgêdên gêngôn nan,
o lôc dabuñ, Apômtau ênam mec aôm.’

24 Ma gamên Judana to ñamalac samob ma kômwaga to êsêac, tañ sejop domba ñaton nan,
oc sêpi tageñ sêngôn gamên tau ñalêlôm.

25 Gebe aê jañgôm katu, tañ têkwa gêbac nan, têkwa saki êsa ma jakên gên êndên katu, tañ
kêpô lêna nan, e êoc en tôn.”

26 Su, go matoc gêlac ma galic gamên. Aê gaêc bêc ñajam kêmoasiñ aê.

Poac wakuc

27 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm kêdabiñ gebe jasê ñamalac ñawê to bôc ñawê
êsêp gôlôac Israel to Juda.

28 Aê matoc gêdiñ êsêac gêdên tañ sêbuc sa to têtuc popoc, gêdên tañ sêku tulu to sesen
su ma sêlêsê êsêac nan, tec êndên tañ sêkwê sa to sêsê gên nan, matoc êndiñ êsêac amboac
tonanjen. Apômtaunê biñ tau tonec.

29 Êndên bêc tônê oc sêsôm biñ tonec êtiam atom gebe

‘Tameñi senj wain ñanô matac
ma nêñ gôlôac luñluñ siñ-siñ.’

30 Lau samob sêmac êndu êtu tañ nêñ secña ma lau samob, tañ senj wain ñanô matac nan,
tañ luñluñ siñ-siñ.”

31 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm oc mênêsa, go jamoatiñ poac wakuc êndên
gôlôac Israel to gôlôac Juda.

32 Poac tonec oc êtôm poac, tañ kamoatiñ gêdên êsêac tamenj gêdên tañ kakam êsêac
gêdên lemenj ma gawê êsêac sêsa anga Aiguptu sêmên nan atom. Êsêac sêjac ñoc poac
tonan popoc, tec gawa tauc sa gebe êsêacnên ñatau aê.

33 Apômtau kêsôm gebe Bêc tônê ñai êmbacnê acgom, go jamoatiñ poac tonec êndên
gôlôac Israel gebe jakên to jato ñoc biñsu êsêp êsêacnên ñalêlôm ma aê oc jatu nêñ Anôtô
ma êsêac oc têtú ñoc lau.

34 Êndên noc tonan lau tenj oc sêndôn nêñ lau sackapoacgêdô gêdên tañña to nêñ latunji
ma sêsôm gebe ‘Ajala Apômtaumanj’ êtiam atom gebe gôlôac to nêñ lau towae samob oc
sêjala aê gebe aê oc jasuc êsêacnên geo ôkwi ma taêc ênam nêñ sec êtiam atom. Apômtaunê
biñ tau tonec.”

35 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

“Asa kêkên oc ñawê gêdên gelenja
ma ajôn to utitalata ñawê gêdên gêbêc.

Asa gêli gwêc sa e ñadembom kêgasim ñakicsêa kapôên.
Ñac tau nê ñaê gebe Lausiñ undambêña nêñ Apômtau.

36 Apômtau kêsôm gebe

Ñagôliñ ñajana tonan embe ênaña anga aê lañôcnêmña,

go Israelnêñ wakuc sêmoa aê lañôcnêmña têtôm lau-m tageñ êtiam atom endenj tónjen
amboac tonanjen.”

37 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

“Embe êtôm gebe sênam dôḡ undambê lôlôcḡa ma sêkip nom ḡalabuḡa ḡanombaḡ ḡam sa, go aê jatiḡ Israelnêḡ wakuc samob su êtu gêḡ samob, taḡ sêgôm naḡḡa. Apômtaunê biḡ tau tonec.”

³⁸ Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm oc mênêsa, go sêkwê malac sa êtiam êtu Apômtauḡa. Oc sênac m aḡḡa Hananelnê andu soso e naêndêḡ Sacgêdô Kêclêsuḡa.

³⁹ Ma gam dôḡḡa êsêlêḡ solopgeḡ e naêndêḡ gamêḡ ḡabau Gareb, go êmôê êndêḡ gamêḡ Goa êna.

⁴⁰ Ma gaboḡ ḡawêlêlaḡḡa to waḡḡa samucgeḡ ma kôm samob e naêndêḡ bu Kidron to Sacgêdô Hosḡa ḡagamêḡ gêmu oc kêpi ḡa, gamêḡ samob tonanḡ ḡai oc êtu Apômtaunê gamêḡ dabuḡ. Lau teḡ oc senseḡ su to têtuc popoc êtiam atom endenḡ tōḡgeḡ.”

32:1–35:19 Jeremia gêjam ôli nom aḡḡa nê malacmôkê gêdêḡ taḡ Nebukadnesar kêgi malac Jerusalem auc naḡ. Biḡ tonanḡ gêgôm kêtû dôḡ teḡ ma gebe êwa sa gebe lau sêkêḡ matenḡ têm, taḡ gêc nêḡḡa naḡ. Anôtô oc êḡgôm nê biḡ ḡanô êsa, Jerusalem oc ênaḡa, mago êtu ḡamu enḡ oc êḡboa lau Juda sa êtiam. * êsêac sa tatu lau samob nêḡ toḡ ḡamataḡa.

36

Baruk kêsam biḡ lasê aḡḡa Apômtaunê andu

¹ Judanêḡ kiḡ Josia latu Jojakim gêjam gôliḡ gamêḡ ḡajala kêtû aclêḡa, go Apômtaunê biḡ gêdêḡ Jeremia gebe

² “Ôkoc papia toluḡ ma oto biḡ samob, taḡ aê kasôm gêdêḡ aôm gajac m gêdêḡ Josianê têm e mênḡgêdêḡ galoc naḡ, kêpi Israel to Juda ma tentenḡlatu samob

³ gebe gôlôac Judaḡa oc moae sêḡô gêḡ sec samob, taḡ aê gabe jaḡgôm êndêḡ êsêacḡa naḡ, ḡawae ma êsêac samob sênam tauḡ ôkwi aḡḡa nêḡ lêḡ sec ma aê oc jasuc êsêacnêḡ geo to sec ôkwi.”

⁴ Go Jeremia kêkalem Neria latu Baruk. Jeremia kêsôm ma Baruk keto biḡ samob, taḡ Apômtau kêsôm gêdêḡ Jeremia naḡ, kêsêp papia toluḡ.

⁵ Ma Jeremia kêjatu Baruk ma kêsôm gebe “Êsêac sêjac jao aê gebe jasô Apômtaunê andu atom.

⁶ Amboac tonanḡ aôm ôna ma êndêḡ bêc sênam dabuḡ moḡa aôm ôsam Apômtaunê biḡ, taḡ aê kasôm gêdêḡ aôm ma koto kêsêp papia naḡ, lasê lau samob sêḡô. Ôsam êndêḡ lau Juda samob, taḡ sêḡmêḡ aḡḡa nêḡ malac gêdêḡ-gêdêḡgeḡ naḡ.

⁷ Oc moae tetenḡ nêḡ mec êndêḡ Apômtau ma êsêac samob sênam tauḡ ôkwi aḡḡa nêḡ lêḡ sec gebe Apômtau gebe ejoḡ lau tonec ḡa têtac ḡandaḡ sec to têtac kêbôli auc.”

⁸ Ma Neria latu Baruk gêgôm biḡ, taḡ propete Jeremia kêjatu enḡ naḡ, ḡanô kêsa ma kêsam Apômtaunê biḡ, taḡ gêc papia naḡ, lasê aḡḡa Apômtaunê andu.

⁹ Judanêḡ kiḡ Josia latu Jojakim gêjam gôliḡ gamêḡ jala aclê ma ḡaajôḡ kêtû 9 ma lau Jerusalem ḡa samob ma lau samob, taḡ sêḡmêḡ Jerusalem aḡḡa malac gêdêḡ-gêdêḡgeḡ naḡ, sêlic om sênam dabuḡ moḡa teḡ sêḡmoa Apômtau laḡônêḡḡa.

¹⁰ Go Baruk kêsam Jeremianê biḡ, taḡ gêc papia naḡ, lasê gêdêḡ lau samob sêḡô. Enḡ kêsam lasê aḡḡa ḡac-keto-papiawaga Sapan latu Gemarianê balêm, taḡ gêc Apômtaunê andu ḡamalacluḡ ḡaôḡa naḡ, kêdabiḡ Apômtaunê andu ḡasacgêdô, taḡ sêsam gebe Sacgêdô Wakuc naḡ.

Sêsam papia tau gêdêḡ laumata

¹¹ Gêdêḡ taḡ Sapan latu Gemaria nê latu Mikaia gêḡô Apômtaunê biḡ samob, taḡ gêc papia naḡ,

* 31:40: Biḡ tonanḡ kêkanôḡ lau Israel gebe Anôtô kêjaliḡ

12 en kêsêp kiñnê andu jakêso ñac-keto-papiawaganê balêm. Kasêga samob sêngôn tônê, ñac-keto-papiawaga tau Elisama, Semaia latu Delaia, Akbor latu Elnatan, Sapan latu Gemaria, Hanania latu Sedekia ma kasêga ñagêdô samob.

13 Ma Mikaia gêjac miñ biñ samob, tañ en gêñô gêdên Baruk kêsam papia lasê gêdên lau nañ, gêdên êsêac.

14 Go kasêga samob sêsakiñ Kusi latu Selemia latu Netania nê latu Jehudi gebe êsôm êndên Baruk gebe “Ôkôc papia, tañ kôsam lasê gêdên lau samob nañ, ma ômôên.” Amboac tonañ Neria latu. Baruk kêkôc papia ma gêdên êsêac gêja.

15 Ma êsêac sêsôm gêden en gebe “Ôngôn sic ma ôsam lasê.” Tec Baruk kêsam papia tau lasê gêdên êsêac.

16 Gêdên tañ sêñô biñ samob tonañ nañ, êsêac sêsôm gêdên tañ totêtêc taunjen gebe “Aêac takên biñ samob tonañ ñawae êndên kiñmañ.”

17 Go têtû kênac Baruk gebe “Ôsôm acgom, aôm koto biñ samob tonañ amboac ondoc. En kêsôm gêdên aôm ma koto me.”

18 Baruk gêjô êsêac awen gebe “Jeremia kêsôm biñ samob gêdên aê ma aê kato ña busa kêsêp papia.”

19 Go kasêga sêsôm gêdên Baruk gebe “Amagêc Jeremia aêc naasiñ taôm ma akên gamên, tañ asiñ taôm nañ, ñawae êndên lau ten atom.”

Kiñ kêkên papia la gen su

20 Êsêac sêkên papia tau gêc ñac-keto-papiawaga Elisama nê balêm, go sêja kiñnê mala-cluñ ma sêjac miñ biñ samob gêdên kiñ.

21 Go kiñ kêsakiñ Jehudi gebe êkôc papia tau. Ma en kêkôc papia tau su anga ñac-keto-papiawaga Elisama nê balêm jakêsam lasê gêdên. kiñ to kasêga samob, tañ sêgi kiñ auc sêkô nañ.

22 Kiñ tau gêngôn nê andu komôña gebe ajôn kêtû 9ña mênkêsa. Sêgôm ja gelom ma kiñ kêsêlu ja gêmôa.

23 Jehudi kêsam papia ñasêbu têtêac me aclê su acgom, go kiñ kêkôc bôjan papianja ma kêsâ ñasêbu tau gêngic ma kêbaliñ kêpi ja, tañ gelom kêsâ nañ. En gêgôm amboac tonañ e ja gen papia samucgen gêbacnê.

24 Mago kiñ tau me nê sakiñwaga, tañ sêñô biñ tonañ nañ, têtakê ma sêkac nêñ ñakwê gêngic atom.

25 Elnatan agêc Delaia ma Gemaria teten kiñ tonajanagen gebe êkên papia ja êniñ atom, mago en kêkên taña êsêac atom.

26 Ma kiñ kêjatu tau latu Jeramel agêc Asriel latu Seraia ma Abdel latu Selmia gebe sêkôc ñac-keto-papiawaga Baruk agêc propete Jeremia tôn. Mago Apômtau kêsiniñ êsêagêc ôkwi.

Jeremia keto biñ tau kêsêp papia wakuc kêtiam

27 Kiñ kêkên papia, tañ Baruk keto kêdaguc Jeremia awa nañ, ja gen su acgom, go Apômtaunê biñ gêdên Jeremia kêtiam gebe

28 “Ôkôc papia toluñ wakuc ma oto biñ, tañ kêsêp papia ñamataña tañ Judanên kiñ Jojakim kêkên ja gen nañ, êsêp papia tau.

29 Ma ôsôm biñ êkanôn Judanên kiñ Jojakim amboac tonec gebe ‘Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Aôm kôkên ja gen papia tonec ma kôsôm gebe “Kêtû agenña tec aôm koto kêsêp papia gebe kiñ Babelña oc êmên biññanôgen ma êngôm gamên tonec êtu gasañ ma ensen ñamalac to bôc samob su sênaña.”

30 Tec Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanôn Judanên kiñ Jojakim gebe Ênê ñac ten êngôn Dawidnê lêpôn kiñña oc êmoa atom ma êsêac oc sêmbaliñ ênê ñawêlêlan siñ gebe gelenña ñaoc ñandan êpac en to gêbêc ñamanin ênam en.

³¹ Ma aê gabe jamêtôc enj to nê wakuc ma nêñ sakiñwaga êtu nêñ secña. Ma aê oc janğôm biñ sec, tañ kasôm lasê kêtú êsêacña, mago sêñô atom nañ, ñanô êsa êpi êsêac to lau, ta sêñğôn Jerusalem nañ, ma lau Juda.’ ”

³² Go Jeremia kêkôc papiawakuc ma kêkêñ gêdêñ Neria latu ñac-keto-papia-waga Baruk. Ñac tau keto biñ samob, tañ Jeremia kêsôm ma gêc papiaw, tañ Judanêñ kiñ Jojakim kêkêñ ja geñ nañ, ma gêjac têku biñ ñagêdô taêsam gêwiñ.

37

Jeremia gêñğôn kapoacwalô

¹ Kiñ Babelña Nebukanesar kêkêñ Josia latu Sedekia kêtú kiñ anğa gamêñ Judaña, ma gêjam gôliñ gêjô Jojakim latu Konia su.

² Mago Sedekia to nê sakiñwaga ma lau gamêñ taña sêkêñ tañen Apômtaunê biñ, tañ kêsôm kêsá propete Jeremia awa nañ atom.

³ Kiñ Sedekia kêsakiñ Selemia latu Jehudi agêc Maseia latu dabuñwaga Sepania gêdêñ propete Jeremia ma sêsôm gebe “Oteñ mec êtu aêacña êndêñ aêacnêñ Apômtau Anôtô.”

⁴ Gêdêñ tonañ Jeremia kêsô kêsá gêwiñ lau gêmôa gebe sêkêñ enj gêñğôn kapoacwalô atom tagen.

⁵ Gêdêñ tonañ Paraonê siñwaga teñ teñ sêsa anğa Aiguptu sêmêñ ma lau Kaldeaña tañ sêgi Jerusalem auc nañ, sêñô biñ tonañ ñawae, tec sêwi Jerusalem siñ ma sêc sêja.

⁶ Go Apômtaunê biñ gêdêñ propete Jeremia gebe

⁷ “Apômtau, Israelnêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Ôsôm biñ tonec êndêñ Judanêñ kiñ, tañ kêsakiñ aôm gôdêñ aê gômôêñ gebe ôtu kênac aê nañ, gebe ‘Ôlic acgom, Paraonê siñwaga, tañ sêmêñ gebe sênam aôm sa nañ, oc sêc sêmu sêna nêñ gamêñ êtiam.

⁸ Lau Kaldea oc sêmu sêmêñ ma sênac siñ êndêñ malac tonec. Êsêac oc sêku malac tau tulu ma sêkêñ ja êniñ.

⁹ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Ansau taôm ma asôm gebe “Lau Kaldea oc sêmôa jaêc aêac,” nec atom gebe êsêac sêc oc sêna samucgenj atom.

¹⁰ Ma amac embe aku lau Kaldea nêñ siñwaga samob, tañ sênac siñ êndêñ amac nañ, tulu e nêñ lau tokamocgenj embe sêmôa, tec lau tonañ oc sêndi anğa nêñ becobo ma sêkêñ ja êniñ malac tonec.’ ”

¹¹ Gêdêñ tañ lau Kaldea nêñ siñwaga sêwi Jerusalem siñ kêtú Paraonê siñwaga têdabiñ êsêacña nañ,

¹² Jeremia gêdi anğa Jerusalem gebe êna Benjaminnê gamêñ gebe êmansañ nê nomlênsêm ñabiñ êwiñ nê lau.

¹³ Enj gêô lasê Sacgêdô Benjaminña gêdêñ siñwaga teñ, nê ñaê Iria, gejob sacgêdô tau. Iria enj Hanania latu Selemia nê latu. Enj kêkôc propete Jeremia tônia ma kêsôm gebe “Aôm gobe ôêc ôndêñ Kaldeawaga ôna.”

¹⁴ Ma Jeremia kêsôm gebe “Aôm kôsau, aê jaêc jandêñ Kaldeawaga jana atom.” Mago Iria kêkêñ taña enj atom. Enj kêkôc enj tônia ma gêwê enj gêdêñ kasêga gêja.

¹⁵ Ma kasêga têtac ñandanj gêdêñ Jeremia ma sêjac enj to sêkêñ enj gêñğôn kapoacwalô anğa ñac-keto-papiawaga Jonatan nê andu. Gêdêñ ñasawa tonañ êsêac sêjam andu tonañ ôkwi kêtú andu kapoacwalôña teñ.

Sedekia gêjam biñğalôm gêwiñ Jeremia

¹⁶ Êsêac sêkêñ Jeremia gêñğôn andu tonañ ñabalêm, tañ gêc nom ñalêlôm nañ, ma gêmôa tonañ bêc taêsam.

¹⁷ Ma bêc teñ kiñ Sedekia kêsakiñ ñac teñ gebe êkôc Jeremia. Ma kiñ kêtú kênac enj kelecgenj anğa nê andu ma kêsôm gebe “Apômtaunê biñ teñ gêc aômña me masi.” Jeremia gêjô enj awa gebe “Aec, gêc.” Go enj kêsôm gebe “Aôm oc ôsêp kiñ Babelña lêma.”

18 Ma Jeremia kêsôm gêdên kiñ Sedekia gêwiñ gebe “Aê gagôm keso ondoc gêdên aôm me gêdên nê sakinwaga me gêdên nê lau, tec kôkên aê gangôn kapoacwalô.

19 Amacnê propete, tañ seoc biñ lasê gêdên aôm ma sêsôm gebe ‘Kiñ Babelña oc êmên ma ênac siñ êndên amac me êndên gamên tonec atom’ nañ, sêmoa ondoc.

20 O ñoc ñatau kiñ, ôñô ñoc biñ, tec katen aôm lêna-lêna nec, ôsakin aê jamu jana ñac-keto-papiawaga Jonatan nê andu êtiam atom. Embe ôsakin aê jana, oc jamac endu.”

21 Amboac tonan kiñ Sedekia kêjatu nê lau, tec sêkên Jeremia gêngôn siñwaga, tañ sejob gamên nañ, nê malacluj ma sêkên polom samuc ten, tañ sêkôc anga lausêpac-polomwaga nêñ nañ, gêdên en kêtôm bêcgen e polom samob gêbacnê anga malac. Sêgôm amboac tonan gêdên en ma gêngôn siñwaga, tañ sejob gamên nañ, nêñ malacluj.

38

Sêjam Jeremia sa anga sê

1 Ma Matan latu Sepatia agêc Pasur latu Gedalia ma Selemia latu Jukal agêc Malkia latu Pasur sênô biñ, tañ Jeremia kêsôm gêdên lau samob gebe

2 “Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Lau, tañ sêmoa malac tonec nañ, oc sêmac êndu ña siñ me tóbôm me gêmac sec. Mago lau, tañ sêsa dêndên lau Kaldea sêna nañ, oc sêmoa maten jali. Êsêac sêsêp siñ sawa nasêmoa tomaten jaligen.”

3 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Malac tonec oc êsêp kiñ Babelña nê siñwaga lemen ma oc sêku malac tau tulu biññanôgen.”

4 Go kasêga sêsôm gêdên kiñ gebe “Ôsôm gebe sênac ñac tonec êndu gebe ênê biñ tonan oc êngôm lausij, tañ gacgen sêmoa malac nañ, to lau samob lemen êtu golon. Ñac tonec taê gêjam biñ lau sêmoa ñajamña atom, en taê gêjam biñ lau têtap gêñwapac sanagen.”

5 Kiñ Sedekia kêsôm gebe “Alic acgom, en kêsêp amac lememe sugac gebe kiñ kêtôm gebe enen amacnê biñ su atom.”

6 Amboac tonan êsêac sêkôc Jeremia tôn ma sêbaliñ en kêsêp kiñ latu Malkia nê bukom ñasê, tañ gêc siñwaganên malacluj nañ. Êsêac sêlêwan Jeremia ña lêpoa. Mago bu kêpoac sê tau atom, ñalemongen. Tec Jeremia kêsêp jakêkô lemon ñalêlôm.

7 Mago kiñnê andu ñasakinwaga ten anga Aitiopia, ênê ñaê Ebedmelek, gêñô ñawae gebe sêbaliñ Jeremia kêsêp bukom ñasê. En gêmoa kiñnê andu ma kiñ tau gêngôn Sacgêdô Benjaminña.

8 Tec en gêwi kiñnê andu siñ ma gêdên kiñ gêja jakêsôm gebe

9 “O ñoc ñatau kiñ, gêñ samob, tañ lau tonec sêgôm gêdên propete Jeremia nañ, samob sec, êsêac sêbaliñ en kêsêp bukom ñasê gebe naêmac êndu gebe polom ten gêc malac atomanô.”

10 Go kiñ kêjatu ñac Aitiopiaña Ebedmelek gebe “Ôkôc lau têlêac anga tonec sêwiñ aôm ma aê propete Jeremia sa anga sê gebe êmac êndu atom.”

11 Go Ebedmelek kêkôc lau sêwiñ en ma sêja kiñnê andu jasêsô balêm ñakwêña sêja ma en kêkôc obo gêngic to ñakwê langwa anga tônê jakêlêwan gêñ tau ña lêpoa kêsêp sê gêdên Jeremia gêja.

12 Go ñac Aitiopiaña Ebedmelek kêsôm gêdên Jeremia gebe “Ôkên obo langwa tonan êsô kasumlabu êtu sun gebe lêpoa êniñ aôm atom.” Tec Jeremia gêgôm amboac tonan.

13 Ma êsêac sê en sa ña lêpoa kêpi gêmên ma sêkam en sa anga sê. Sêgôm amboac tonan tec Jeremia jagêngôn siñwaga, tañ sejob gamên nañ, nêñ malacluj kêtiam.

Sedekia gebe êñô biñ anga Jeremianê

14 Kiñ Sedekia kêsakin lau gebe sêkôc propete Jeremia. Êsêac sêwê en gêdên kiñ, tañ gêngôn Apômtaunê lôm dabun ñasacgêdô kêtû têlêacña nañ sêja. Kiñ kêsôm gêdên Jeremia gebe “Aê oc jatu kênac biñ ten êndên aôm. Ônsa biñ ten auc êndên aê atom.”

¹⁵ Jeremia kêsôm gêdêñ Sedekia gebe “Aê embe jasôm biñ tau êndêñ aôm, oc ôsôm êndêñ lau gebe sênac aê êndu biññanôgen. Ma embe jawa lêñ êmoasiñ aômña sa êndêñ aôm, oc ôkêñ tañem aê atom.”

¹⁶ Go kiñ Sedekia kêtôc lêma kelecgen gêdêñ Jeremia gebe “Kêtu Apômtau, tañ kêkêñ aêac tamoa mateñ jali nanña, aê jasôm biññanôgen gebe oc jansen aôm su atom me jakêñ aôm ôsêp lau tonec, tañ sebe sênac aôm êndu nañ, lemeñ atom amboac tonanjen.”

¹⁷ Go Jeremia kêsôm gêdêñ Sedekia gebe “Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô to lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Aôm embe ôkêñ taôm ôsêp kiñ Babelña nê kasêga lemeñ, go ônam samuc ma ja êniñ malac tonec su atom, ma aôm to nêñ gôlôac oc amoa matem jali.

¹⁸ Mago aôm embe ôkêñ taôm ôndêñ kiñ Babelña nê kasêga atom, go malac tonec êsêp lau Kaldea lemeñ ma êsêac sêkêñ ja êniñ malac tau ma aôm ôwê êsêac lemeñ sa atom.”

¹⁹ Ma Sedekia kêsôm gêdêñ Jeremia gebe “Aê katêc Judawaga, tañ sêc dêdêñ lau Kaldea sêja. Moae lau Kaldea sêkêñ aê jandêñ êsêac ma êsêac oc sêngôm aê sec.”

²⁰ Mago Jeremia kêsôm gebe “Oc sêkêñ aôm ôndêñ êsêac atom. Galoc aôm tañam wamu Apômtau awa, tañ kasôm gêdêñ aôm nañ, go ênam aôm sa ma ônam samuc.

²¹ Mago aôm embe ondec ma ôkêñ taôm ôndêñ êsêac atom, go biñ, tañ Apômtau kêtôc gêdêñ aê nañ, êtu têtê gebe

²² Ôlic acgom, oc sêwê lauo samob, tañ sêngôn Judanêñ kiñnê andu nañ, sêsa dêndêñ kiñ Babelña nê kasêga sêna ma êsêac oc sêsôm gebe

‘Nem lau, tañ ôliñ andañ aôm nañ,
sêsau sêôc aôm to sêkônin aôm têtê.

Galoc kôka taôm su kôsêp lemeñ jakôkô ma êsêac sêc sêja.’

²³ Êsêac oc sêwê nêñ lauo to latômi samob sêsa dêndêñ lau Kaldea sêna, ma aôm taôm oc ôêc êsêac lemeñ su atom, kiñ Babelña oc êkôc aôm têtê ma ja oc êniñ malac tonec.”

²⁴ Go Sedekia kêsôm gêdêñ Jeremia gebe “Ôkêñ biñ tonan êndêñ lau teñ sêñô atom, go ômac êndu atom.

²⁵ Kasêga embe sêñô ñawae gebe gajam biñgalôm gawiñ aôm, ma êsêac embe dêndêñ aôm sêwac ma sêsôm gebe ‘Ônac miñ biñ, tañ aôm kôsôm gêdêñ kiñ ma kiñ kêsôm gêdêñ aôm nañ, êndêñ aêac, ônsa biñ teñ auc êndêñ aêac atom, go anac aôm êndu atom’

²⁶ embe sêsôm amboac tonan, go ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Aê kateñ kiñ lêna-lêna gebe êsakiñ aê jamu jana Jonatannê andu êtiam atom. Embe jana, oc jamac êndu anga têtê.’ ”

²⁷ Go kasêga samob dêdêñ Jeremia sêja ma têtê kênac eñ ma eñ gêjô êsêac awen kêtôm biñ, tañ kiñ kêsôm gêdêñ eñ nañ. Tec êsêac sêwi eñ siñ gacgen gêmoe gebe ñac teñ tañasuñ gêjac biñgalôm têtê atom.

²⁸ Ma Jeremia gêngôn siñwaganêñ malacluñ e gêdêñ bêc, tañ ñacjo sêku Jerusalem tulu nañ.

39:1–51:64 Nebukadnesar kêku malac Jerusalem tulu ma gêwê Judanêñ kiñ Sedekia jagêngôn kapoacwalô anga Babilon, mago kêgaboac Jeremia su. Gedalia kêtê gôliñwaga, mago saunjen, go sêjac eñ êndu kelecgen. Lau Juda ñagêdô sêc su sêja Aiguptu ma sêkac Jeremia gebe êwiñ êsêac. Anôtônê jaen, tañ kêkanôn lau-m ñagêdô nañ, kêsêp môkêlatu 46–51. Eñ kêsôm biñ mêtôcña lasê gêdêñ êsêac ma gêdêñ lau Aiguptu to Babilon amboac tonanjen.

52

Sedekianê gôliñ

¹ Sedekianê jala kêtê 21, go eñ kêtê kiñ. Eñ gêjam gôliñ jala 11 gêngôn Jerusalem. Eñ têtêna Jeremia anga Libna latuo Hamutal.

² Eñ gêgôm gen, tañ gêjac Apômtau mataanô ñajam atom nañ, kêtôm Jojakim gêgôm.

³ Gêñ tañ kêtap Jerusalem to Juda sa e Apômtau kêtin êsêac su anğa lanğônêmña nan, ñam kêsêp Apômtaunê têtac ñandan.

Seku Jerusalem tulu

Ma Sedekia gêli tau sa gêdên kin Babelña.

⁴ Sedekia gêjam gôlin jala 8 ma ajôn 10 ma ñabêc 10 su, go kin Babelña Nebukadnesar to nê sinwaga samob sêo lasê Jerusalem gebe sênac sin. Êsêac sêgi Jerusalem auc ma sêmasan gamên to gên sinña ñajaña ñagêdô êtu sêku malac tau tulunja.

⁵ Amboac tonan ñacjo sêgi malac tau auc e kin Sedekia nê jala gôlinña kêtü 11.

⁶ Gêdên jala tonan ñaajôn kêtü aclê ñabêc 9 tóbôm gêjam sêga anğa malac tau, tec lau tau nêñ mo masi samucgen.

⁷ Go ñacjo têtuc malac ñatunbôm ñasawa tenj popoc. Tec kin Sedekia to nê sinwaga samob sêlic ma sêc sêja. Êsêac sêwi malac tau sin gêdên gêbêc sêsa sacgêdô, tañ gêc tunbôm luagêc ñasawa kêsî kinê kôm sauñña ma sepen gamên Arabagen sêja. Gêdên tonan lau Kaldeaña sêgi malac tau auc sêmoa.

⁸ Mago lau Kaldea nêñ sinwaga sêjanda kin Sedekia e sê enj tôn anğa gaboan Jerikonja ma ênê sinwaga samob sêwi enj sin ma sêc êlin-êlin.

⁹ Go sêkôc kin tôn ma sejon enj gêdên kin Babelña, tañ gêngôn Ribla anğa gamên Hamat nan, sêja ma enj kêmêtoç Sedekia.

¹⁰⁻¹¹ Kin Babelña gêjac Sedekia latui êndu anğa enj tau mataanô ma gêjac Judanên lau towae samob êndu amboac tonanjen anğa Ribla. Ma kêsôm gêdên nê lau gebe sêngun Sedekia mataanô lasê ma sênsô enj tôn ña kapoacwalô ki. Go kin Babelña gêwê enj gêja Babel ma kêkên enj gêngôn kapoacwalô e gêmac êndu.

Lau Juda sêngôn kapoacwalô

¹² Gêdên ajôn kêtü lemen tenña ñabêc 10 sinwaga, tañ sejon kin Babelña nan, nêñ kasêga Nebusaradan, tañ gêjam sakin kin Babelña nan, kêsô Jerusalem gêja. Gêdên tonan kin Babelña Nebukadnesar gêjam gôlin nê gamên jala 19 su.

¹³ Ma Nebusaradan kêkên ja genj Apômtaunê andu to kinê andu ma Jerusalem ñaandu samob. Enj kêkên ja genj andu kapôên samob su.

¹⁴ Ma lau Kaldea nêñ sinwaga, tañ sêwin Nebusaradan nan, têtuc tunbôm, tañ kêgi Jerusalem auc nan, popoc samucgen.

¹⁵ Ma kasêga Nebusaradan kêkôc lau ñalêlôm sawa ñagêdô to lau ñapopoc, tañ sêngôn malac nan, ma lau, tañ sêc dêdên kin Babelña sêja nan, ma lau lemen mêtêña ñapopoc tôn.

¹⁶ Mago gêwi lau ñalêlôm sawa ñagêdô sin gacgen sêmoa gebe sênam kôm anğa kôm wainña to kôm moña.

¹⁷ Ma lau Kaldeaña têtuc Apômtaunê andu ñaalê, tañ sêmasan ña ki jonjon nan, ma sac to bukom, tañ sêmasan ña ki jojon kêkô Apômtaunê andu ñalêlôm nan, popoc-popocgen ma sêkôc ki jonjon tau sêja Babel.

¹⁸ Ma êsêac sêkôc ku to siac ma bôjan to laclu ma gêñmalu ñabulakôp to ñagênlêlôm samob, tañ sêmasan ña ki jonjon kêtü sakin lôm dabunña nan, samobgen su.

¹⁹ Êsêac sêkôc laclu saun to laclu sêkên wao kêsêpña ma suc to ku ma jakain to gêñmalu ñabulakôp ma laclu sênôm wain kêsêpña su amboac tonanjen. Sinwaganên kasêga kêkôc gên, tañ sêmasan ña gold to silber nan, samob su.

²⁰ Alê kapôên luagêc to bukom ma bulimakao kapoac 12 ñakatu, tañ kêtü bukom tau ñasac ma sac ñagêdô, tañ kin Salomo kêmasan kêtü Apômtaunê andunja nan, gên samob tonan ñai êsêac sêmasan ña ki jonjon. Ma ki samob tonan ñawapac sec, tec sêjam dôn kêtôm atom.

²¹ Alê kapôên ñadôn amboac tonec. Alê tau balin amboac saka lemen tenj, ma alê tau ñadambê kêtôm lau têtêac sêmbôên. Êsêac sêmasan alê tau kêtôm gasuc tonjalêlôm ma ñadani ñadôn kêtôm lemenlatu aclê.

²² Ma sêmasañ ñatêpôê tonatalô ña ki jonjon ma ñatêpôê ñasawa, tañ sepeñ ñatalô kêsêp nañ, kêtôm saka samuc teñ. Ma sêmasañ o to kañanô ñakatu ña ki jonjon amboac tonanjen ma sêkênj geñkaleñ kêgi ñatalô tau auc. Alê kêtû luagêcña kêtôm tonanjen.

²³ Kañanô 96 geñkaleñ makeñ-makeñ ma kañanô ñakatu samob kêpi tagen kêtôm 100 geñkaleñ o ñakatu ñalêlôm.

²⁴ Ma siñwaganêñ kasêga kêkôc ñac dabuñsêga Seraia agêc dabuñwaga, tañ jakêsô en ñalabu nañ, Sepania ma lau têtêac, tañ sejop lôm dabuñ ñasacgêdô nañ tôn.

²⁵ Anğa malac Nebusaradan kêkôc Judanêñ siñwaganêñ kasêga to lau 7, tañ ôlin andan kin ma gacgen sêmoa malac nañ, ma siñwaganêñ kasêganê ñac-keto-papiawaga, tañ kêjalij siñwaga sa anğa gamêñ Judana ma keto nêñ ñaê kêsêp ñaêmôkê nañ, ma lau gamêñ Judana 60, tañ gacgen semoa malac tau nañ tôn.

²⁶ Ma Nebusaradan kêkôc êsêac tôn ma kêsakin êsêac dêdêñ kin Babelña, tañ gêñgôn Ribla nañ sêja.

²⁷ Ma kin Babelña kêsôm, tec sêjac êsêac êndu anğa Ribla, tañ gêc gamêñ Hamat. Tec lau Juda sêwi nêñ gamêñ siñ ma sêwê êsêac jasêñgôn kapoacwalô.

²⁸ Lau tañ Nebukadnesar gêwê êsêac jasêñgôn kapoacwalô nañ, nêñ namba tonec. En kêkôc lau Juda 3,023 gêdêñ ênê jala gôlinña kêtû 17.

²⁹ Ma gêdêñ ênê jala gôlinña kêtû 18 nañ, en gêwê lau 832 anğa Jerusalem jasêñgôn kapoacwalô.

³⁰ Ma gêdêñ tañ Nebukadnesarnê jala gôlinña kêtû 23 nañ, siñwaganêñ kasêga Nebusaradan gêwê lau Juda 745 jasêñgôn kapoacwalô. Lau samob sêpi tagen têtôm 4,600.

Êsêac sêgaboac Jojakim su ma tetoc en sa anğa Babel

³¹ Kin Judana Jojakim gêñgôn kapoacwalô jala 37 su. Gêdêñ jala tonan kin Babelña Ewilmerodak kêkôc nê kôm gôlinña sa. Tec jala tau ñaajôn kêtû 12 ma ñabêc 25 en taê walô kin Judana Jojakim, tec kêgaboac en su anğa kapoacwalô.

³² En kêsôm bin malôgen gêdêñ en ma kêkêñ en gêñgôn lêpôn teñ ñaô ma ketoc en sa kêlêlêc kin ñagêdô, tañ sêmoa Babel nañ su.

³³ Jojakim kêkwalec nê ñakwê kapoacwalôna su ma geñ gêñ gêñgôn kinê tebo kêtôm bêc samob ñapan e gêmac êndu.

³⁴ Ma kin kêkêñ gêñ ñagêdô, tañ en kêpô lêna nañ, gêdêñ en kêtôm bêc samob, tañ en gêmoa mata jali nañ, e gêmac êndu.

Jeremianê Tanjiboa

Tanjiboa lemen ten kêsêp buku tonec nalêlôm. Tanjiboa tau nam gebe najo sesen malac Jerusalem su ma sêwê lau jasêngôn kapoacwalô anga Babilon gêdên jala 586 gêmun Kilisi gêmên nom. Bin nawapac gêjam sêga anga buku tonec, mago bin takên gêwin Anôtôna to takên maten tēm, tan gēc nēmna nan, gēc buku nalêlôm amboac tonanjen. Kêtôm jalagen Judawaga taên gêjam najo sesen Jerusalem su gêdên jala 586 gêmun Kilisi gêmên nomna nabin ma sêjam dabun mo to têtan tanjiboa tonec anga nêj lôm dabun namuņa.

3

Nagêjô ma sêjam tauj ôkwi to sêkên maten

- 1 Aê nac ten, tan kêjala gêwapac gêdên Anôtô kêkên nagêjô nan.
- 2 En kêtin aê to kêjanda aê kasêp nakesec nalêlôm gaja, nan nawê ten kêsa atom.
- 3 Ma gêjac aê kêtiam-kêtiam popocgen ma taê labu masi.
- 4 En gêjac aê ôlic lasê ma noc natêkwa popocgen.
- 5 En kêkên aê gangôn kapoacwalô gêwapac to katêc taucna.
- 6 En kêkên aê gamoa nakesec kêtôm gêmatê langwa ten.
- 7 En gêsô aê tôn na kapoacwalô njana. Katu nac kapoacwalôna, tan jaêc su êtôm atom.
- 8 Aê gamôêc ma katan gebe sênam aê sa. Anôtô gedec gebe êkên tana noc môêc.
- 9 En gêbôc noc intêna samob auc na poc sagin. En gêgôm noc lên kêtü poalic.
- 10 En gêdib aê amboac bôc saleņa ber kêboan pusup tagen kêpi aê amboac lewe ten.
- 11 En kêjanda aê anga intêna ma kêkac aê popoc, go gêwi aê sin.
- 12 En kêkêkam talam ma kêkên aê katu ênê sôb nasokoc.
- 13 En kêpê nê sôb kêsô noc nalêlôm nanôgen
- 14 e lau samob sêômac kêpi aê ma katu bin susuņa gêdên êsêac samob kêtôm bêc samucgen.
- 15 En kêkêc bu namakic kêsêp koclaben ma kêsâlê aê auc na gên to bu namakic.
- 16 En gêgôm luclun kikec-kikec kêpi ganac ma gangôn wao nalêlôm.
- 17 Noc katuc kêjala wama atom. Aê kalin nalêlôm najamna sin.
- 18 Amboac tonan tec kasôm gebe “Noc nawasi gêjana su ma kakên matoc Apômtauņa amboac tonanjen.”
- 19 Taêc gêjam noc gêwapac to gamoa jageoņa tonan kêtôm namalic sec.
- 20 Aê taêc gêjam bin tonan napan ma kêkônin aê katuc tôn.
- 21 Mago bin kakên matocņa gêmu gêmên gêdên aê taêc gêjam bin tagen tonec gebe
- 22 Apômtaunê moasin gêjac pep su atom ma nê taê labu gêbacnê su atom tagen.
- 23 Bêbêcgen samob mênkêtu wakuc, aômnêm bin nanên gêjam sêga.
- 24 Katuc kêsôm lasê gebe “Apômtau kêtü noc gêjlnsêm, tec jakên matoc en.”
- 25 Apômtau en nac gabêjam gêdên aêac, tan akên maten en, gêdên lau, tan tonên nalêlôm sesom en samucgen nan.
- 26 Daôn Apômtau gebe mênênam aêac kêsi na awenmêgen nec gên najamgoc.
- 27 Nac ten embe êôc nê gêwapac ênac m êndên en napanên oc êmoasin en najam.
- 28 Apômtau embe êkên gêwapac naênsac en, nan ênam tau tônjen êngôn nê tauņa.

29 Eñ êmbôc awasuñ auc, ec êmac êndu samucgen atom.

30 Eñ êtôc alianô êndên ñac, tañ kêtap en nan, ma êkên tau êndên lau sêngôm en maja êsa e êôc en tôn.

31 Gebe Apômtau en taê walô ñam, tec êtin su enden tônggen atom.

32 Eñ embe êkên gêñwapac êtap aêac sa oc taê walô aêac êtiam gebe gabêjam gêjam en auc

33 gebe êkên gêñwapac to ñandan tonan kêmoasin en atom.

34 Apômtau kêjala embe sêkônin aêac katun sêsêp kapoacwalô,

35 embe sêngamin binğedên, tañ en kêkên gédên aêac nan,

36 embe sênam binğedên ôkwi anğa gamên mêtôcña, en kêjala.

37 Apômtaunê ñalêlôm ñanô kêsa ñapan.

38 Bin ñajam to bin sec oc mênêsa êtôm taugen êtu ênê jatunja.

39 Embe sêkên ñagêjô êtu aêacnên secña, nan tali awen sa êtu asagenña.

40 Tasala to tansaê nêñ lên ma tamu dandên Apômtau tana.

41 Daôc lemen to ñalêlôm sa êndên Anôtô undambêña gebe

42 “Aêac agêli to ali taun sa ma aôm Apômtau kôsuc ma bin ôkwi atom.

43 “Aôm kôkwa taôm auc ña têtac ñandan ma kôjanda aêac ma gôjac aêac ña taêm walô masigen.

44 Aôm kôkwa taôm auc ña tao gebe aêacma mec êsô wacêtap aôm sa atom.

45 Aôm gôgôm aêac atu nom samucgen ñalênduc to gêngambu.

46 “Aêacma ñacjo sêpêlê to sêsu aêac susu.

47 Ñalêlôm ñatutuc ma gêñwapac kêkôm aêac auc ma aêac amoa atêc taun to alendec ñanôgen.

48 Ñoc matocsulu kêsêwa amboac bu kapôên gebe aênoc lau samob sêjaña.

49 “Matocsulu keselen gê tônggen

50 e Apômtau êtu kêniñ anğa undambê ma êlic aêac.

51 Ñoc ñalêlôm ñawapac ñanôgen gebe gêlic gên, tañ kêtap aênoc lauo malacña sa nan.

52 “Ñacjo tañ sedec aê ñam masigen nan, nêñ lip gêjac aê amboac moc.

53 Êsêac sêbaliñ aê tomatoc jaligen kasêp sê ma sêsabi poc gêngôn sêawa auc.

54 Bu gêjam aê auc. Aê taêc gêjam gebe ‘Aê gabacgac.’

55 “O Apômtau, anğa sê ñalêlôm aê gamôêc gédên aôm,

56 ma gédên tañ aê katen aôm gebe ‘Ôñô ñoc môtêc’ nan, aôm kôkên tañam.

57 Aôm gôjô aênoc bin ma kôsôm gebe ‘Ôtêc taôm atom.’

58 “O Apômtau, aôm mênğôjam aê sa to gôjam aê katuc kêsi.

59 O Apômtau, aôm gôlic gên geo, tañ sêgôm gédên aê nan. Ômêtôc aê naêndên.

60 Aôm kôjala ñacjo nêñ têtac gedec aênja ma sêgôm gêñlêlôm taêsam kêtú aênja.

61 “O Apômtau, aôm gônô êsêacnên bin kêsi-kêsi, nêñ gêñlêlôm samob kêtú aênja.

62 Sêsôm bin kêtôm bêc samob ma sêkic bin kêtú aênja.

63 Gédên bêbêc e oc kêsêp êsêac têtan pêlê aê.

64 “O Apômtau, ôkên ñagêjô êndên êsêac êtôm gên, tañ sêgôm nan.

⁶⁵ Ôpuc boa êsêac ma ôkêj êsêac sêngôj togêjwapac ñanôgenj.

⁶⁶ Ôjanda êsêac to onsenj êsêac su samucgenj aŋga nom.”

Esekiel

Propete Esekiel gêmoa nom gêdêñ tañ sesen malac Jerusalem su gêdêñ jala 586 gêmun Kilisi gêmên nomña nan. En gêjam sakin lau, tañ sêngôn kapoacwalô anga Babilon to êsêac, tañ sêngôn Jerusalem nan. Buku tau gêwa tau kêkôc gêja ñasêbu aclê gebe

1. Mômêlatu 1–24 Propete kêkên puc nê lau gebe ñacjo oc sêku Jerusalem tulu ma sensen malac tau su ênaña.
2. Mômêlatu 25–32 Apômtau kêkên jaen gebe êmêtôc lau-m toê-toê, tañ sêkônin ênê lau to sêwê êsêac seogen nan.
3. Mômêlatu 33–39 Gêdêñ tañ Jerusalem gêjaña su nan, Apômtau gêjac nê lau têtac tôñ to gêjac mata gêdêñ êsêac gebe êmoasiñ êsêac êndên têt, tañ gêc nêmña nan.
4. Mômêlatu 40–48 Esekiel gêlic lôm dabun wakuc to ñagênjlêlôm ma gêwa Judawaganên lau-m wakuc sa amboac tonanjen.

Esekiel kêkên gêwiñ ñanô ma gêlic ñakatu taêsam gêc nê ñalêlôm. En gêlic ñakatu tau gêdêñ tañ nê katu kain ten kêsa nan. Ma en gêwa nê jaen taêsam sa ña dôñ, tañ gêjam nan. Esekiel kêkac lau gebe sênam taun ôkwi e nêñ ñalêlôm êtu wakuc ma en gêlên bin tamenji gebe sejop nêñ latunji ñapep. En kêsôm lasê gebe kêkên mata lau sênam taun ôkwiña e nêñ lên êtu wakuc. Esekiel en propetegen atom, en dabunwaga amboac tonanjen. Kêtu tonanña en taê kêka ñanô gebe lôm dabun êtu wakuc ma lau sêmansañ taun e têt lau dabun.

Anôtônê lêpôn

¹ Gêdêñ jala kêtù 30 ñaajôn kêtù aclê ma ñabêc kêtù lemen ten aê gamoa gawin lau kapoacwalôña anga bu Kebar ñatali. Gêdêñ tonan undambê gêña ma galic ñakatu, tañ Anôtô gêsun gêdêñ aê nan.

² Gêdêñ ajôn tau ñabêc kêtù lemen ten tonan kin Jehoiakin gêngôn kapoacwalô ñajala kêtù lemen ten su

³ ma Apômtau kêsôm gêdêñ Busi latu aê, dabunwaga Esekiel, anga bu Kebar, tañ kêpoac Kaldeanên gamên nan. Ma Apômtaunê ñaclai mêngêjam aê auc.

⁴ Aê gaôc matoc sa ma galic mu gêbuc ñatêna sec, tañ gêmên anga gamên gêmu kêsêpña (nodonja) totao kapôênanô, tañ ñawasi kêkôm aê auc to ja kêpêlan kêsa gêmên ñapan nan. Ma anga ja tau ñalêlôm aê galic amboac bras ñamondec-mondec.

⁵ Anga mutêna tau ñalêlôm aê galic ñakatu amboac gêñ maten jali aclê, tañ ñakatu amboac ñamalac.

⁶ Êsêac samob nêñ lanônjanô aclê-aclê to ñamagê aclê-aclê kêtômgen.

⁷ Êsêac enkain solop ma galic enpoap amboac bulimakao kapoac nêñ ma ñawasi to ñaôsic-ôsic amboac bras.

⁸ Êsêac lemen kêtôm ñamalacnên ma kêsa anga nêñ ñamagê aclê-aclê ñaka-sunlabu. Ma êsêac lanônjanô to nêñ ñamagê amboac tonec gebe

⁹ Nêñ ñamagê luagêc gêlam e ñatêpôê kêmoasac tau ma êsêac embe sêsêlên, go sêkac taun ôkwi-ôkwi ten atom, sêsêlên solopgen sêja.

¹⁰ Êsêacnên lanônjanô ñakatu amboac tonec gebe Êsêac samob nêñ lanônjanô, tañ gêc nêmña nan, ñakatu amboac ñamalac. Lanônjanô anônja amboac lewe ma lanônjanô gasêña amboac bulimakao to lanônjanô dêmômunja amboac momboan.

¹¹ Êsêac sêlam nêñ ñamagê luagêc-luagêc gêmu kêpi e sêmoasac tau. Ma êsêac sêkwa ôlin auc ña nêñ ñamagê luagêc-luagêc ñagêdô.

¹² Ma samob sêsêlên solopgen sêja kêtôm ñalau gêjam gôlin êsêac ma sêkac taun ôkwi ten atom.

13 Anğa gêñ maten jali tonan ñalêlôm gêñ ten gêc, tañ galic amboac ja ñalana kêtôm dawen ñawê ñaoleb-oleb kêsa. Ja tau ñawê kain ten ma ôsic kêkac anğa ja tau kêsa gêmên.

14 Ma gêñ maten jali tau sêlêti sêja sêmên—sêja sêmên eb tagen amboac ôsic kêkac.

15 Gêdên tañ aê kasala gêñ maten jali tonan nan, aê galic wil aclê sêkô nom, wil tau tagen-tagen kêtôm êsêacgen.

16 Wil aclê tonan kêtôm taugen, ñawasi amboac pocawa. Kêtôm wilgen wil ten gêjac keso ñalêlômgen.

17 Embe sêsêlên sêna gamên tônê me ônê, oc sêsêlên solopgen sêna, sêkac tauñ ôkwi-ôkwi atom.

18 Ma matenânô gêjam wil samob ñatali aucgen.

19 Ma gêñ maten jali aclê tau embe sêsêlên, go wil sêsêlên sêwiñ êsêac. Ma gêñ maten jali embe sêôn sa sêpi anğa nom, go wil sêôn sa amboac tonanjen.

20 Gêñ maten jali aclê sêsêlên kêtôm nêñ ñalau têtac gêwiñ ma wil dêdi sêwiñ êsêacgen gebe gêñ maten jali nêñ ñalau gêjam gôlin wil amboac tonan.

21 Amboac tonan têm samob nan gêñ maten jali tauñ embe sêsêlên, go wil sêsêlên. Embe sêkô, go wil sêkô. Embe sêôn sa, go wil sêôn sa amboac tonanjen gebe gêñ maten jali nêñ ñalau gêjam gôlin wil.

22 Anğa gêñ maten jali môkênâpac lôlôc gêñ ten gêc, tañ galic amboac umbon ñawasi amboac glas kain ten, ñaê kristal.

23 Anğa umbon ñalabu gêñ maten jali tauñ sêkô ma sêmêtôc nêñ ñamagê luagêc kêtômgen e ten nê kêmoasac êsêagêc, tañ sêkô en maken-maken nan nêñ. Ma êsêac sêkwa nêñ ôlin auc ña nêñ ñamagê luagêc ñagêdô.

24 Gêdên tañ sêsêlên nan, aê ganô nêñ ñamagê ñakicsêa amboac bu kapôên ñakicsêa ma amboac Apômtau ñaclai ñatau nê awa to gamên ñadindin amboac sinwaga ton kapôên nêñ ñadindin. Gêdên tañ sêkô ñarên nan, sêgasuñ nêñ ñamagê

25 Mago awa ten kêsa anğa umbon, tañ gêc êsêac môkênâpac ñaôña nan ñapanjen.

26 Ma anğa umbon, tañ gêc êsêac môkênâpac ñaôña nan, ñamaken aê galic gêñ ten amboac lêpôn sapir majan-majanña ma ñakatu ten amboac ñamalac gêngôn lêpôn tau ñaô.

27 Ma galic ñakatu tau ñamaken ñaôña ñawasi amboac bras ñamondec-mondec ma ñamaken ñalabuña amboac ja ñawaô. Ma ñawê ñawasi kain ten kêkôm ñakatu samucgen auc.

28 Ma ñawê ñawasi tau kêtôm kasômbuc, tañ kêkô tao ñalêlôm nan. Apômtaunê ñawasi ñakatu tau tonan.

Apômtau kêkalem Esekiel gebe êtu propete ten

Aê galic ma gau tauc gaêc lanôcanô gêdên nom ma ganô awa ten, tañ kêsôm bin nan.

2

1 Ma en kêsôm gêdên aê gebe “Ñamalac latu, ôndi sa. Aê gabe jasôm bin êndên aôm.”

2 Gêdên tañ awa kêsôm bin gêmôa nan, Apômtau nê ñalau kêsêp aênoc ñalêlôm gêja ma gêôc aê sa jakakô ma aê ganô awa tau kêsôm bin gebe

3 “O ñamalac latu, aê gabe jasakiñ aôm ôndên lau Israel. Êsêac to nêñ mimi sêli tauñ sa to sêbuc dêmôên aê e mênghêdên galoc.

4 Êsêac gêsunêkwa ñaton to tetoc aê sa atom. Aê jasakiñ aôm ôndên êsêac ôna gebe ôsôm êndên êsêac gebe Apômtaunê bin tau tonec.

5 Êsêac lau ton ten, tañ sêli tauñ sa ñasec, tec êsêac sêkên tanen me sêkên tanen atom, mago êsêac sêjala gebe propete ten gêmôa êsêac ñalêlôm.

6 “Ñamalac latu, aôm ôtêc êsêac to nêñ bin atom. Gêñ ñatêkwa to locgôm oc sêkôm aôm auc ma ôngôn alidêbu ñaô, mago ôtêc êsêacnên bin to nêñ lanôñsiboa atom gebe êsêac lau ton ten, tañ sêli tauñ sa ñasec nan.

⁷ Aôm ôsôm ñoc biñ êndên lau tonj tenj, tanj sêli tauj sa ñasec nanj, êsêac sêkênj tanjenj me sêkênj tanjenj atom.

⁸ “Ñamalac latu, aôm ôkênj tanjam biñ, tanj aê gabe jasôm êndênj aôm nanj. Ôli taôm sa êtôm êsêac atom. Ôña awamsunj ma ôniñ gênj, tanj aê gabe jakênj êndênj aôm nanj.”

⁹ Go aê galic lêma tenj, tanj kêmêgôm papia tolunj tenj nanj, kêmêtôc tau gêdênj aê.

¹⁰ Ma lêma tau kêlainj papia tau ma galic teto biñ tanjiboanja to biñ ijoc ma biñ ojaenja kêsêp makenj-makenj.

3

¹ Go Anôtô kêsôm gêdênj aê gebe “Ñamalac latu, ôniñ gênj, tanj gêc aôm lanjômnêmña nanj, ôniñ papia tolunj tonanj, go ôna ma ôsôm biñ andênj lau Israel.”

² Amboac tonanj aê ganja aocsunj ma enj kêkênj lunj tau gêdênj aê gebe janinj.

³ Ma enj kasôm gebe “Ñamalac latu, ôniñ papia tec kakênj gêdênj aôm nec e ênam têtacsêga auc.” Aa gaenj gênj tau ma kasaê ñakana kêtôm lap.

⁴ Go Anôtô kasôm gebe “Ñamalac latu, ôndênj lau Israel ôna ma ôsôm ñoc biñ lasê êndênj êsêac.

⁵ Aê jasakinj aôm ôndênj lau toawenj talô ma toawenj ñawapac nec atom, jasakinj aôm ôndênj lau Israelgenj.

⁶ Aê jasakinj aôm ôndênj lau-m ñagêdô, tanj sêsôm awenj jaba, tanj aôm gônô atom nanj atom amboac tonanjenj. Embe jasakinj aôm ôndênj lau-m amboac tonanj, oc sêkênj tanjenj aôm awam.

⁷ Mago lau Israel oc sêkênj tanjenj aôm awam atom gebe êsêac dedec gebe sêkênj tanjenj aê aoc. Biñ tonanj ñam gebe lau Israel samob gêsuntêkwa ñatonj ma nanj ñalêlôm ñadani.

⁸ Ôlic acgom, galoc aê janjôm aôm lanjômsiboa atôm êsêacnênj ma têmbêlam ñajanja êtôm êsêac tenjbelej.

⁹ Biñjanô, aê kakênj aôm têmbêlam ñajanja kêtôm pocawa kainj tenj diamand su. Ôtêc êsêac atom ma êsêac lanjônsiboa êtakê aôm atom gebe êsêac lau tonj tenj, tanj sêli tauj sa ñasec nanj.”

¹⁰ Go Anôtô kêsôm biñ tonec gêwinj gebe “Ñamalac latu, biñ samob, tanj jasôm êndênj aôm nanj, ênêc nêm ñalêlôm ma ôkênj tanjam aê aoc tau.

¹¹ Gocgo ôndênj nêm lau, tanj sênjônj kapoacwalô nanj, ôna ma ôsôm êndênj êsêac, tanj sêkênj tanjenj me sêkênj tanjenj atom gebe ‘Apômtaunê biñ tau tonec.’ ”

¹² Go Anôtônê Ñalau kêsip aê sa ma gêdênj tanj Apômtau tonjawasi gêdi nanj, aê ganjô ôjô gêjam ñakicsêa kapôênj anja aê dêmôêcmuña.

¹³ Ñakicsêa tau ñam kêsêp gênj matenj jali sêkac ñamagê kêpi tau ma wil kêsêlênj gêwinj êsêac. Ma ñakicsêa tau tonanj kêtôm ôjô ñakicsêa.

¹⁴ Go ñalau kêsip aê sa ma kêkôc aê gêc gêja. Ma aê gaêc gaja tonjaclaigenj e ñalêlôm kêpuc aê ma Apômtaunê lêma kêkôninj aê ñanôgenj.

¹⁵ Tec aê gaô lasê lau kapoacwalôña, tanj sênjônj malac Tel Abib anja bu Kebar ñatali nanj. Aê ganjônj êsêac ñalêlôm bêc 7 tonjoc ñalêlôm gêmô aêgenj kêtû gênj, tanj galic to ganjô nanj.

Apômtau kêkênj Esekiel kêtû dibwaga tenj

¹⁶ Gêdênj tanj bêc 7 gêjana nanj, Apômtau kêsôm biñ gêdênj aê.

¹⁷ Enj kêsôm gebe “Ñamalac latu, aê kakênj aôm kêtû dibwaga lau Israelña. Êndênj tanj ôñô biñ êsa aocsunj, nanj naôkênj puc êsêac ônam aê lanjoc.

¹⁸ Aê embe jasôm êndênj ñac alôb-alôb tenj gebe enj oc êmac êndu, mago aôm embe ôkênj puc to ôsôm biñ êndênj enj e êwi nê lênj sec sinj ma êmoa mata jali nec atom, oc ñac alôb-alôb êmac êndu êtu nê secña, mago aôm oc ôwê ênê dec ñakainj.

¹⁹ Mago aôm embe ôkên puc nac alôb-alôb ma enj êwi sinj atom to ênam tau ôkwi anja nê lêng sec atom, go enj oc êmac êndu amboac nac alôb-alôb, mago aôm gôjam taôm kêsi.

²⁰ “Ma tenj. Nac gêdên tenj embe êwi nê lêng gêdên sinj ma êngôm sec ma aê jakên enj êka selelec, enj oc êmac êndu, gebe aôm kôkên puc enj atom, tec enj êmac êndu êtu ênê secja. Aê oc taêc ênam nê kolenj najam, taj enj gêgôm nanj, êtiam atom. Mago aôm oc ôwê nê dec njakainj.

²¹ Mago aôm embe ôkên puc nac gêdên tenj gebe êngôm sec atom ma enj embe endec sec, nanjo êmoa mata jali gebe enj kêkên tajana nêm puc ma aôm oc ônam taôm katôm kêsi amboac tonanjenj.”

Esekiel oc êtôm gebe êsôm binj atom

²² Ma Apômtau lêma gêsac aê ma enj kêsôm gêdên aê gebe “Ôndi sa ma ôsa gaboanj ôna. Aê gabe jasôm binj êndên aôm anja tônê.”

²³ Amboac tonanj aê kasa gaboanj gaja ma anja tonanj aê galic Apômtaunê njawasi kêtôm aê galic su anja bu Kebar njatali. Aê gau tauc lanjôcanô gêdên nom,

²⁴ mago Apômtaunê Nalau gêjam aênoc njalêlôm auc. Ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe “Naôsô nêm andu ma ôlai katam auc.

²⁵ O namalac latu, oc sêsô aôm tônja njalêpoa ma aôm ôtôm gebe ôsa awê ôndên lau atom.

²⁶ Ma aê gabe jakên imbêlam êsap lômboam tônja gebe awammê êsa ma ôtôm gebe ônac binjsu êsêac atom gebe êsêac lau tonj tenj, taj sêli tauj sa sec nanj.

²⁷ Mago êndên taj jasôm binj êndên aôm nanj, jandelec awamsunj, go aôm ôsôm êndên êsêac gebe ‘Apômtau Anôtô nê binj tonec’. Nac taj êkên tajana nanj, ênjô binj tau. Nac taj endec nanj, endecgenj gebe êsêac lau tonj tenj, taj sêli tauj sa sec nanj.”

4:1–17:24 Apômtaunê jaenj njagêdô, taj Esekiel geoc lasê nanj, kêsêp nasêbu tonec. Anôtônê binj kêkanônj Jerusalem, taj njacjo oc sensenj su nanj, ma lau, taj njacjo oc sêwê êsêac nasêngônj kapoacwalô nanj. Propete gêwa binj njawapac njam sa amboac tonanj. Njam kêsêp launênj sakinj gwamja to nênj sec.

18

Lau samob sêwê nênj binj njakainj êndên-êndênjenj

¹ Apômtau kêsôm binj gêdên aê gebe

² “Anja gamênj Israel amac asôm-asôm binjôlinj lanjgwa tonec gebe ‘Tamenj senj wain njanô matoc ma latunj lunlun sinj-sinj.’ nanj njam amboac ondoc.”

³ Apômtau kêsôm gebe “Aê gamoa matoc jali, tec jasôm êtu tônja gebe sêsôm binjôlinj tonanj anja Israel êtiam atomanô.

⁴ Ôlic acgom, aê katu lau samob katu njatau. Aê katu tama katu njatau to latu katu njatau amboac tonanjenj ma nac, taj êngôm sec nanj, êmac êndu.

⁵ “Nac gêdên êsap binjsu tônja ma êsa nê lêng njanjenjenj.

⁶ Enj êni nj gên anja anôtô jaba nênj gamênj njabau to êoc mataanô sa êndên Israelnênj gwam atom ma êngôm gên mockainjja êndên nê nac jabanj enj nê awê ma ênêc êwijn, taj ênam ôli ajôn nanj atom.

⁷ Enj êkônij nac tenj atom ma êngaminj nac tenj nê kamaclauj atom. Enj ênam genjenj atom. Enj êkên mo êndên lau, taj mo êjô êsêac nanj, sêni nj to êkên njakwê êndên lau toôlinj njadma sêsô.

⁸ Enj êkên mone êndên lau, mago taê êka njalakac atom ma enj êka jaê mone êlêlêc su atom amboac tonanjenj. Enj êngôm sec atom ma êmêtoc launênj binj naêndênjenj.

⁹ Enj êsa nê lêng êtôm njoc jatu ma ejop njoc binjsu njapepenj. Nac amboac tonanj enj nac gêdên ma êmoa mata jali. Apômtau Anôtô nê binj tau tonanj.

10 “Ma latu, tañ ñac amboac tonañ êka lasê nan, êjanço gêñ su ma ênac ñamalac êndu ma êsa tamanê lêñ gédêñ atom,

11 enj êniñ gêñ ança anôtôï jaba nêñ gamêñ ñabau ma êngôm gêñ mockaiñña êndêñ nê ñac jaban enj nê awê,

12 ma êkônij lau ñalêlôm sawa to lau sêpô lêna tauñña ma ênam genjen gêñ to êngaminj kamaclaun ma êoc mataanô sa êndêñ gwam to êngôm gêñ alôb-alôb,

13 êkêñ mone êndêñ lau ma taê êka ñalakac to êka jaê mone êlêlêc su, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Enj gégôm gêñ alôb-alôb samob tonañ, amboac tonañ enj êmac êndu, ma oc êwê enj tau êmac êndu ñakaij.

14 “Ma latu tañ ñac tau tonañ êka lasê nan, êlic sec samob, tañ tama gégôm nan, ma êtakê to êngôm gêñ samob tonañ atom,

15 enj êniñ gêñ ança anôtôï jaba nêñ gamêñ ñabau to êoc mataanô sa êndêñ Israelnêñ gwam atom ma êngôm gêñ mockaiñña êndêñ nê ñac jaban enj nê awê atom.

16 Enj êkônij lau to êjatu kamaclaun ma êjanço gêñ atom, mago êkêñ mo êndêñ lau, tañ mo êjô êsêac nan, sêniñ ma êkêñ ñakwê êndêñ lau toôlij ñaôma sêsô.

17 Enj ejop lêma gebe êngôm gêñ eso atom ma êkêñ mone êndêñ lau, mago taê êka ñalakac to êka jaê mone êlêlêc su atom. Enj ejop ñoc jatu to êsa nê lêñ êtôm ñoc biñsu, oc êmac êndu atom, enj êmoa mata jali biñjanôgenj.

18 Tagenj ñac tau tama, tañ gégôm gêñ ñaclai sec to kêjanço launêñ gêñ ma gégôm gêñ ñajam gédêñ nê lau nan atom, oc êmac êndu êtu nê secña.

19 “Ma amac atu kênac gebe ‘Latu êoc ñandanj êtu tamanê secña atom êtu asagenña.’ Latu kêsap biñsu tôñ to têtac gêwiñ biñgêdêñ ma gejob ñoc jatu samob ñanjênjenj, tec enj êmoa mata jali biñjanôgenj.

20 Ñac tañ gégôm sec nan, êmac êndu. Latu êoc ñandanj êtu tamanê secña atom ma tama êoc ñandanj êtu latunê secña atom. Ñac gédêñ êtap nê ñagêjô ñajam sa ma ñac sec êtap ñagêjô sec sa êtu nê secña.

21 “Mago ñac sec tenj embe êkac tau su ança nê sec samob, tañ enj gégôm nan, ma ejop ñoc jatu samob ma êsap ñoc biñsu tôñ ma têtac êwiñ biñgêdêñ, nan êmoa mata jali biñjanôgenj. Enj êmac êndu atom.

22 Anôtô oc taê ênam nê sec, tañ enj gégôm nan, êtiam atom. Enj êmoa mata jali êtu biñgêdêñ, tañ enj gégôm nanña.”

23 Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Amac abe ñac sec tenj embe êmac êndu, oc jalic ñajam me. Masianô. Aê têtac gêwiñ gebe jalic enj ênam tau ôkwi ma êmoa mata jali.

24 “Mago ñac gédêñ tenj embe êwi nê lêñ gédêñ sij ma êngôm sec to êngôm gêñ alôb-alôb, tañ ñac sec gégôm nan, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Anôtô taê ênam ênê biñgêdêñ, tañ enj gégôm nan, ñatenj atom. Enj êmac êndu gebe enj kêgêli biñsu ma gégôm sec.

25 “Mago amac asôm gebe ‘Anôtônê lêñ jagêdêñ atom.’ Amac lau Israel, akêñ tanjem aê acgom. Ñoc lêñ jagêdêñ atom me. Amac taôm nêñ lêñ tonañ jagêdêñ atom.

26 Ñac gédêñ tenj embe êkac tau su ança biñgêdêñ ma êngôm sec, e êmac êndu. Enj êmac êndu êtu sec, tañ enj gégôm nanña.

27 Ma ñac sec tenj embe êkac tau su ança sec, tañ enj gégôm nan, ma êsap biñsu tôñ to têtac êwiñ biñgêdêñ, go ênam katu kêsi.

28 Enj gêjam tau ôkwi ança nê sec samob, tañ gégôm nan, tec êmoa mata jali ma êmac êndu atom.

29 Mago lau Israel sêsôm gebe ‘Apômtaunê lêñ jagêdêñ atom.’ O lau Israel, amboac ondod. Aênoc lêñ jagêdêñ atom me. Aê gabe amacnêñ lêñ jagêdêñ atom.

30 “O lau Israel, kêtui biñ tonañña aê gabe jamêtôc amac samob êndêñ-êndênjenj êtôm nêñ lêñ. Apômtaunê biñ tau tonañ. Amac embe ambu taôm to anam taôm ôkwi ança nêñ keso atom, oc anañja êtu nêñ secña.

³¹ Ambaliņ nēm sec samob, taņ agôm gêdêņ aê naņ, siņ ma amansaņ nēm ņalêlôm to nēm katôm êtu wakuc. O lau Israel, amac abe amac êndu êtu agenņa.”

³² Apômtau kêsôm gebe “Ņac teņ embe êmac êndu, oc jalic ņajam atom. Amboac tonañ anam taôm ôkwi gebe amoa matem jali.”

19:1–32:32 Ja eņ ņagêdô, taņ kêsôm lasê gebe Anôtô êmêtôc nê lau naņ, ma ņagêdô, taņ kêkanôņ lau jaba, taņ sêņgôņ sêsi Judawaga naņ, kêsêp mômêlatu tonec.

33

Apômtau kêkêņ Esekiel kêtû dibwaga teņ

¹ Apômtau kêsôm gêdêņ aê gebe

² “o ņamalac latu, ôsôm êndêņ nêm lau gêņ, taņ ņanô êsa êndêņ noc, taņ jakêņ siņ êsa gamêņ êmêņ. Lau gamêņ tonañņa sêjaliņ nêņ teņ sa êtu dibwaga.

³ Eņ embe êlic ņacjo têdabiņ, naņ eņ ênac dauc êtaņ gebe êkêņ puc lau samob.

⁴ Embe teņ êņô, mago êkêņ taņa atom e ņacjo êô lasê ma ênac eņ êndu, go eņ tau êwê kaiņ êmac êndu ņatôp.

⁵ Eņ êmac êndu ņatôp ênêc eņ tauņa gebe eņ kêkêņ taņa puc atom. Embe eņ êkêņ taņa oc moac eņ êtôm gebe êc siņ su.

⁶ Mago dibwaga embe êlic ņacjo sêmêņ ma ênac dauc êtaņ atom ma êkêņ puc lau atom e ņacjo sêô lasê ma sênac ņac teņ êndu, oc ņac tau ênaņa êtu nê secņa, mago dibwaga êwê ênê dec ņakaiņ.

⁷ “O ņamalac latu, aê jakêņ aôm ôtu lau Israel nêņ dibwaga. Êndêņ taņ ôņô biņ teņ aņa aêņoc naņ, ôkêņ puc êsêac ônam aê laņôc.

⁸ Aê embe jasôm êndêņ ņac sec gebe Aôm ômac êndu, mago aôm embe ôkêņ puc eņ gebe ênam nê lêņ ôkwi gebe êmoa mata jali naņ atom, go eņ oc êmac êndu êtu nê secņa, mago aôm ôwê ênê dec ņakaiņ.

⁹ Mago aôm embe ôkêņ puc ņac sec ma eņ ênam tau ôkwi aņa nê sec atom, oc êmac êndu êtu nê secņa, mago aôm gôjam taôm katôm kêsi.

Lau sêwê nêņ biņ ņakaiņ êndêņ-êndêņgeņ

¹⁰ “Ma aôm ņamalac latu, ôsôm êndêņ lau Israel biņ tau, taņ êsêac sêsôm naņ gebe ‘Gêņ sec to geo, taņ aêac agôm naņ, kêkôniņ aêac tôņ e abêlê. Aêac amoa mateņ jali amboac ondoc.’

¹¹ Aôm ôsôm êndêņ êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm gebe Aê gamoa matoc jali biņņanôgeņ, tec jasôm êtu tôņ gebe ņac sec teņ embe êmac êndu, oc aê têtac ņajam atom. Ņac sec teņ embe ênam tau ôkwi to êmoa mata jali, aê oc têtac ņajam êsa. O lau Israel, anam taôm ôkwimaņ, amac abe amac êndu êtu agenņa.

¹² “Ma aôm, ņamalac latu, ôsôm êndêņ nêm lau gebe Ņac gêdêņ embe êņgêli biņsu, go êna lêņ gêdêņ ênam eņ kêsi atom. Ma ņac sec embe êwi nê sec siņ, go nê sec êku eņ tulu ênaņa atom. Ņac gêdêņ, taņ êņgôm sec naņ, oc êmoa mata jali atom.

¹³ Aê embe jasôm êndêņ ņac gêdêņ gebe êmoa mata jali ma eņ taê êka nê lêņ gêdêņ e êņgôm sec, go aê taêc ênam ênê lêņ gêdêņ teņ êtiam atom ma eņ êmac êndu êtu nê secņa.

¹⁴ Ma teņ. Aê embe jasôm êndêņ ņac sec gebe amac êndu biņņanôgeņ, mago eņ embe ênam tau ôkwi aņa nê lêņ sec ma ejop ņoc jatu to êsap biņsu tôņ

¹⁵ ma êņgamiņ kamaclauiņ atom to êjô gêņ, taņ kêjaņgo su naņ, ma êņgôm biņsu, taņ kêtû aņgôņ matem jali ņam naņ, ņanô êsa to êņgôm sec atom, naņ êmoa mata jali biņņanôgeņ, eņ êmac êndu atom.

¹⁶ Aê oc taêc ênam ênê sec, taņ gêgôm naņ, ņateņ êtiam atom. Eņ gejob ņoc jatu to kêsap biņsu tôņ, tec êmoa mata jali biņņanôgeņ.

¹⁷ “Ma nêm lau sêsôm gebe ‘Apômtaunê lêņ jagêdêņ atom.’ Mago aê gabe êsêacnêņ lêņ jagêdêņ atom.

18 Nac gédêñ embe êwi nê lêñ gédêñ siñ ma êngôm sec, oc êmac êndu êtu tonañña.

19 Ma nac sec embe êwi nê sec siñ ma ejop ñoc jatu to êsap biñsu tòn, oc êmoa mata jali êtu tonañña.

20 Mago amac asôm gebe ‘Apômtaunê lêñ jagédêñ atom.’ O lau Israel, aê oc jamêtôc amac samob êtôm nêñ lêñ êndêñ-êndêñgenj.”

Nawae gebe Jerusalem ênaña

21 Gédêñ jala kêtú 12, tañ aêac anğôn kapoacwalô nañ, ñaajôn kêtú 10 ñabêc 5 ñac ten, tañ gêc siñ anğa Jerusalem gêmêñ nañ, mênğêô lasê aê ma kêsôm gebe “Êsêac sêku malac tulu.”

22 Gédêñ kêtula, tañ gêmunj bêc ñac tau gêô lasêña nañ, Apômtau lêma gêsac aê ma enj kêkêñ imbeloc kêtú golonj gédêñ bêc, tañ ñac tau gêô lasê nañ, ma aê aocmê kêsâ kêtiam atom.

Launêñ sec

23 Apômtau kêsôm biñ gédêñ aê gebe

24 “O ñamalac latu, lau tañ sênğôn malac ñapopoc anğa lau Israel nêñ gamêñ nañ, sêsôm gebe ‘Abraham enj ñac tagen ma Anôtô kêkêñ gamêñ samucgenj gédêñ enj. Mago aêac lau taêsam, tec galoc gamêñ tau kêtú aêacnêñ gênğac.’

25 “Amboac tonañ ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau kêsôm gebe Aôm goenj dec gêwinj ñamêsôm tau. Aôm gôjam sakinj gwam. Aôm gôjac lau êndu. Asagenj kêkêñ aôm taêm gêjam gebe gamêñ tau kêtú amacnêñ.

26 Aôm taêm kêka nêñ siñ. Amac agôm gênj alôb-alôb. Amac agôm mockainj gédêñ nêñ lau wacbanj amac nêñ lauo. Asagenj kêkêñ amac taêm gêjam gebe gamêñ tau kêtú amacnêñ.

27 “Ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Aê gamoa matoc jali biññanôgenj, tec jasôm êtu tòn gebe lau, tañ sênğôn malac ñapopoc nañ, lau oc sênac êsêac êndu. Êsêac tañ sênğôn gamêñ ñamagêña nañ, bôcbôm oc sêndanğôn êsêac. Êsêac tañ sênğôn malac ñajaña me pocğêsunj nañ, gêmac sec oc êngôm êsêac e sênaña.

28 Aê gabe jañğôm gamêñ êtu gasañ. Nêñ ñaclai, tañ êsêac tetoc taun sa kêpi nañ, oc êmbacnê. Ma gamêñ Israel ñalôc oc êtu gamêñ sawa e ñac tenj êtôm gebe êsa lôc ñaintêna êtiam atom.

29 Êndêñ tañ aê jañğôm gamêñ êtu gasañ êtu sêğôm gênj alôb-alôb nañña, êsêac oc sêjala gebe aê Apômtau tau.”

Jaen tañ propete kêsôm nañ ñanô

30 “O ñamalac latu, nêñ lau sêsôm biñ kêpi aôm sêkô tunjôm ñagala to andu ñasacğêdô. Êsêac sêsôm gédêñ taun gebe ‘Ajôc, tawac ma tañô biñ, tañ galoc gêmêñ anğa Apômtaunê nañ.’

31 Amboac tonañ lau sêlinj taun japan-japan amboac lau sêğôm-sêğôm ma ñoc lau sênğôn sic sênğôn aôm lanjômñemña to sênjô nêñ biñ, mago sênğôm ñanô êsa atom gebe biñdansañ gêc êsêac awenjsunj ma nêñ ñalêlôm gêğôm mocsac awagenj.

32 Ma êsêac sêlic aôm amboac ñac, tañ gêjam wê têtac gêwinjña ñajamgenj to gêjac gênj wêña nañ. Êsêac sênjô aômñem biñ samob, mago sênğôm ñatenj ñanô êsa atomanô.

33 Ma êndêñ nañ nêñ biñ ñanô êsa-ma oc ñanô êsa biññanôgenj-gocgo sêjala gebe propete tenj gêmoa êsêac ñalêlôm.” * êndêñ ñamu (Ep 1:14) † ñabelo gebe enj oc taê ênam nê tốp tonañ. ‡ êtiam.

* 33:33: Kamaclauñ; 1. kêtú ñabelo gebe tatap ñanô tau sa † 33:33: 2. ñac tenj embe ênam tốp tenj, go êkêñ gênj tenj êtu ‡ 33:33: Malôgenj embe ênac tốp tonañ, go êtap nê gênj tau sa

34

Lau Israel nêj gejobwaga

¹ Apômtau kêsôm biñ tonec gêdêñ aê gebe

² “O ñamalac latu, oc biñ lasê êkanôñ lau Israel nêj gejobwaga. Oc biñ lasê ma ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe Ojae, amac gejobwaga Israelña, amac ajop taômgenj. Gejobwaganêñ kôm gebe sejop domba nec atom me.

³ Amac aenñ ñalêsi to asô ñakwê, tañ awa ña domba ñaôlilu ma abuc domba ñajam to aenñ ñamêsôm tau, mago amac alôm domba tau atom.

⁴ Amac apuc gêñ palê-palê tôñ atom to agôm êsêac, tañ gêmac gêgôm êsêac nañ, ôlinñ ñajam kêsa atom. Amac asabañ êsêacnêñ kamoc atom ma ajonñ êsêac, tañ seo sic nañ, sa ma awê êsêac sêmu sêmêñ atom to asom êsêac, tañ sêjaña nañ, atom amboac tonanjenñ

⁵ Tec lau sêjac domba tau salinñ-salinñ e têtû bôcbôm samob nêñ gwada gebe nêñ gejobwaga masi.

⁶ Êsêac sêjac ñoc domba salinñ-salinñ e seo sic sêmoa lôc to gamêñ ñabau samob. Êsêac sêjac ñoc domba salinñ-salinñ e sêjam nom ñagamêñ samob auc. Ma ñac teñ gêjam jaom êsêac to gesom êsêac atom.

⁷ “Amac gejobwaga, galoc añô biñ, tañ aê Apômtau gabe jasôm êndêñ amac nañ acgom.

⁸ Aê gamoa matoc jali biññanôgenj, tec jasôm êtu tôñ gebe Aêñoc domba têtû bôcbôm nêñ gwada ma bôcbôm samob señ ñoc domba kêtû êsêacnêñ mo gebe domba nêñ gejobwaga masi. Aêñoc gejobwaga sesom ñoc domba atom. Gejobwaga sêlôm taunjenñ ma sêlôm ñoc domba atom.

⁹ Kêtû biñ tonanñ ñajña amac gejobwaga akêñ tañem ñoc biñ acgom.

¹⁰ Aê Apômtau Anôtô jasôm lasê gebe aê oc jakalem gejobwaga gebe sêwa nêñ biñ sa. Aê oc jaka jaê ñoc domba anña êsêacnêñ ma janac jao gebe sejop ñoc domba êtiam. Ma gejobwaga sejop taunñ êtiam atom amboac tonanjenñ. Ma aê gabe janam ñoc domba kêsi anña êsêacnêñ awenñsurñ e têtû êsêacnêñ gwada atom.”

Ñacgejob ñajam

¹¹ “Aê Apômtau Anôtô jasôm êndêñ amac gebe aê taucgenñ gabe jansom ñoc domba ma jajop êsêac.

¹² Aê gabe jajop êsêac êtôm ñacgejob gêjam jaom nê domba, tañ lau sêjac salinñ-salinñ sêmoa gamêñ samob nañ. Aê gabe janam ñoc domba kêsi anña gamêñ samob, tañ lau sêjac êsêac salinñ-salinñ gêdêñ ômbiñ to ñakesec kêkôm gamêñ auc nañ.

¹³ Aê gabe jakôc êsêac su anña gamêñ jaba tau ma jajonñ êsêac sa to jawê êsêac sêmu dêndêñ taunñ nêñ gamêñ sêmêñ êtiam. Aê oc jalôm êsêac anña lôc to gaboanñ Israelña ma anña gamêñ tau ñamala ñajamanô.

¹⁴ Aê gabe jalôm êsêac ña gêgwanñ ñajam ma êsêac sêniñ gêgwanñ tau anña Israel ñalôc. Anña tône êsêac sêlêwanñ taunñ anña gamêñ wale-wale ma sêniñ gêgwanñ ñajamanô anña Israel ñagamêñ.

¹⁵ Aê taucgenñ gabe jatu ñoc domba nêñ gejobwaga ma gabe jatap gamêñ sêlêwanñ taunña teñ sa êtu êsêacña. Aê, Apômtau Anôtô tauc kasôm biñ tonanñ.

¹⁶ “Aê gabe jansom êsêac, tañ sêjaña nañ, ma jajonñ êsêac, tañ seo sic nañ, sa to jawê êsêac sêmu sêmêñ ma jansambañ êsêacnêñ kamoc to janngôm êsêac, tañ gêmac gêgôm êsêac nañ, ôlinñ ñajam êsa, mago onanñ, tañ tonjalêsi ma toôlinñwalô nañ, aê oc jansenñ su. Aê oc jatu êsêacnêñ ñacgejob gêdêñ tau.

¹⁷ “O ñoc domba, amboac tonanñ aê, Apômtau Anôtô jasôm êndêñ amac gebe Aê gabe jamêtôc domba êndêñ-êndêñgenñ ma jawa domba kapoac to noniñ kapoac êkôc.

¹⁸ Amboac ondoc amac ñagêdô aenñ gêgwanñ ñajamanôgenñ jakêtôm atom, tec amac aka gêñ, tañ amac aniñ atom nañ, popoc nec. Amac anôm bu ñakêñkêñ, tec agôm onanñ, tañ amac anôm atom nañ, ñamôp kêsa.

¹⁹ Ma aênjoc domba njagédô oc sêninj gégwan, tañ amac aka popoc nan, ma sênôm bu, tañ amac agôm njamôp kêsa nan.

²⁰ “Amboac tonanj aê, Apômtau Anôtô jasôm êndênj amac gebe Aê tauc jamêtôc amac domba, tañ atôp e njatêku masi nan, to amac, tañ ôlinj nasañ nan.

²¹ Amac alêsuc domba palê-palê to asap êsêac nja nêmb jabo e atinj êsêac su anga ton njalêlôm.

²² Mago aê oc janam njoc domba kêsi. Êsêac têtû nêmb gwada êtiam atom. Aê oc jamêtôc domba samob êndênj-êndênj.

²³ Aê oc jakênj njoc sakinjwaga Dawid êtu êsêacnênj gejobwaga. Enj oc êlôm êsêac ma êtu nênj njacgejob njanô.

²⁴ Aê Apômtau tauc gabe jatu êsêacnênj Anôtô ma njoc sakinjwaga Dawid êtu êsêacnênj gôlinjwaga. Aê, Apômtau kasôm binj tonanj.

²⁵ Aê gabe jamoatinj poac wamaña êndênj êsêac ma jansoc bôcbôm sêwi nênj gamênj sinj, go njoc domba sêngônj njajamgenj anga oba ma sênêc bêc anga salenj.

²⁶ “Aê gabe janam mec êsêac to gamênj, tañ kêgi njoc lôc dabunj auc nan, ma jakênj kom ênac êndênj njanoc solop. Kom tau oc êmoasinj nom.

²⁷ Ka kômña ênam njanô ma nom êkênj gênj êpi njajamgenj ma lau oc sêmoa njajam anga taun nênj nom. Ma aê embe jamô njoc launênj kapoacwalô êngic ma jajañgo êsêac su anga lau, tañ sêkôninj êsêac tônj lemenj e sêmoa nênj taunja nanjo sêjala gebe aê Apômtaugoc.

²⁸ Lau tentenlatu oc sêjañgo êsêac êtiam atom ma gamênj njabôcbôm oc sêndañgônj êsêac êtiam atom amboac tonanjenj. Êsêac oc sêmoa njajam ma tenj êtakê êsêac atom.

²⁹ Aê oc jasê êsêacnênj kôm moasinjja gebe mo êjô êsêac êndu anga gamênj tau êtiam atom.

³⁰ Ma êsêac samob oc sêjala gebe aê, Apômtau Anôtô jamoa jawinj êsêac ma lau Israel têtû aênjoc lau. Aê Apômtau Anôtô, kasôm binj tau tonanj.

³¹ “Njoc domba amac, njoc domba njatonj, tañ aê galôm nan, atu njoc lau. Ma amacnêmb Anôtô aê. Apômtau Anôtô kêsôm binj tau tonanj.”

35:1–36:21 Propete geoc binj lasê kêkanônj gamênj Edomña ma kêsôm lasê gebe lau Israel sêmu sêna nênj malacmôkê êtiam.

36

Lau Israel sêmoa njajam êtiam

²² “Amboac tonanj ôsôm êndênj lau Israel gebe Apômtau Anôtô kêsôm binj tonec gebe O lau Israel, gênj tañ aê jañgôm nan, aê jañgôm êtu amacña atom, aê jañgôm êtu aênjoc njaê dabunja, tañ amac agôm kêtû sec anga lau samob, tañ amac aô lasê êsêac nanja.

²³ Aê oc jawaka njoc njaê towae njadabujanô sa. Njoc njaê kêtû sec anga tentenlatunênj, amac agôm njoc njaê kêtû sec. Ma tentenlatu sêjala gebe Apômtau aê. Aê Apômtau Anôtô kasôm binj. Aê oc jawaka tauc sa êpi amac gebe aê dabunj.

²⁴ Aê gabe jakôc amac su anga tentenlatunênj ma jajonj amac sa anga gamênj samob ma jawê amac amu andênj taôm nêmb gamênj ana êtiam.

²⁵ Aê jansanem bu njawa êpi amac e atu selec. Aê jakwasinj nêmb njatêmui to nêmb sakinj gwamña su ênaña.

²⁶ Aê gabe jakênj njalêlôm wakuc tenj êndênj amac. Aê gabe jakôc nêmb njalêlôm njadani su ma jakênj njalêlôm binjalônja êndênj amac.

²⁷ Aê oc jakênj njoc njalau êsêp amacnêmb njalêlôm ma jajop gebe amac andañguc njoc binjsu ma anjôm jatu samob, tañ kakênj gêdênj amac nan, njanô êsa.

²⁸ Go amac oc anjônj gamênj, tañ kakênj gêdênj amacnêmb mimi nan. Amac atu aênjoc lau ma amacnêmb Anôtô aê.

²⁹ Aê gabe janam amac kêsi anga nêmb njatêmui samob. Aê gabe jajatu nom gebe êkênj njanô taêsam gebe aôc tôbôm êtiam atom.

³⁰ Aê gabe jakêñ ka ênam ñanô to kôm ênam ñanô êtu taêsam gebe tóbôm, tañ êngôm waem sec anğa tentenlatunêñ nañ, teñ êsa êtiam atom,

³¹ go amac taêm ênam nêm lêñ alôb-alôb, tañ asa nañ, to nêm sec, tañ agôm nañ, ma majem taôm êtu nêm sec to geonja.

³² O lau Israel, ajalamañ gebe aê jañgôm gêñ tonañ ñai êtu amacña atom. Majem to asi taôm êtu nêm lêñja. Aê Apômtau Anôtô kasôm biñ tonañ.”

³³ Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Êndêñ bêc, tañ jakwasin amacnêm sec samob su atu selec nañ, aê jakêñ amac anğon nêm malac ma akwê nêm andu ñapopoc sa êtiam.

³⁴ Ma jakêñ amac awaka gamêñ, tañ lau tê sêwê sêja sêmêñ nê, sêlic amboac gamêñ sawa nañ, sa êtiam.

³⁵ Ma lau oc sêsôm gebe ‘Gamêñ tonañ kêtú gasañ ma galoc talic amboac kôm Eden. Ma malac, tañ kêtú tuc to sawa ma sesen popoc nañ, galoc lau sêngôn ma sêkwê tunbôm sa kêtiam.’

³⁶ Go lau tentenlatu, tañ sêngôn sêngi amac auc nañ, sêjala gebe aê, Apômtau kakwê malac popoc sa ma kasê mo kêsêp gamêñ gasañ kêtiam. Aê Apômtau gajac mata biñ tonañ ma aê oc jañgôm ñanô êsa.”

³⁷ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe “Aê gabe jakêñ lau Israel teten aê gebe janam êsêac sa êtu gêñ tenja êwiñ gebe jakêñ êsêacnêñ namba êtu kapônêñ amboac domba ñaton ten.

³⁸ Lau toton-toton sênam malac, tañ galoc kêtú tuc nañ, auc amboac domba danja sêjam Jerusalem auc gêdêñ têm omsêgaña. Êndêñ tonañ êsêac sêjala gebe Apômtau aê.”

37

Gaboañ ñatêkwa ñakelenja

¹ Apômtaunê lêma gêsac aê ma Apômtaunê Ñalau kêkôc aê ma ketoc aê kakô gaboañ, tañ ñatêkwa gêjam nom auc samucgen.

² Ma en gêwê aê kasêlêñ gaboañ tonañ samucgen ma aê galic gebe ñatêkwa taêsam ñasec gêjam gaboañ tonañ auc ma ñatêkwa tau ñakelen lanğwageñ.

³ En kêsôm gêdêñ aê gebe “O ñamalac latu, ñatêkwa tonec oc êtôm gebe maten jali êsa êtiam me masi.”

Ma aê gajô en gajô en awa gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, aôm taômgen tec kôjala biñ tonañ.”

⁴ En kêsôm gebe “Oc biñ lasê êndêñ ñatêkwa tau ma ôsôm êndêñ êsêac gebe O ñatêkwa ñakelen, akêñ tañem Apômtaunê biñ.

⁵ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gêdêñ ñatêkwa gebe Alic acgom, aê oc jaju aocjaô êsêp nêm ñalêlôm, go matem jali êsa êtiam.

⁶ Aê oc jakêñ ñakalôc to ñamêsôm êndêñ amac ma jakwa amac auc ña ñaôlic. Aê gabe jaju aocjaô êsêp amacnêm ñalêlôm ma jakêñ amac matem jali êsa. Go amac ajala gebe aê Apômtau tau.”

⁷ Amboac tonañ aê gaoc biñ lasê kêtôm Apômtau kajatu aê. Ma gêdêñ tañ gaoc biñ lasê nañ, ganô ñakicsêa amboac gegob kêtan ma galic ñatêkwa sêjac têku tauñ ma sêlin tauñ japan-japan ma sêjac têku tauñ.

⁸ Gêdêñ tañ kapuc matoc tôn gêñ tau nañ, ñakalôc to ñamêsôm ma ñaôlic gêjac têt ñatêkwa auc, mago awajaô kêsêp ôlin atom tagen.

⁹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “O ñamalac latu, oc biñ lasê êndêñ ñalau. Ôsôm êndêñ ñalau gebe O awajaô, ômônêñ anğa nom maken-maken samob ma ôju êsêp ñacmatê tonec gebe maten jali êsa.”

¹⁰ Amboac tonañ aê gaoc biñ lasê kêtôm en kêtatu aê. Ma awajaô jakêsêp ñacmatê e maten jali kêsa ma dêdi sa jasêkô. Êsêac taêsam ñasec kêtôm sinwaga ton kapônêñanô ten.

11 Anôtô kêsôm gédênj aê gebe “O ñamalac latu, lau Israel têtôm ñatêkwa tonanj. Êsêac sêsôm gebe êsêac têtü kelenj ma nêj gêj sêkêj matenja masi, tec sêbacgac.

12 Amboac tonanj aôm oc biñ lasê ma ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe O ñoc lauace, alic acgom, aê gabe jaña amacnêm sêô ma jañu amac andi sa ma jakêj amac amu ana gamêj Israelja êtiam.

13 Êndênj tañ jaña nêm sêô ma jañu amac andi sa nañ, ajala gebe aê Apômtau tau.

14 Aê gabe jaju ñoc aocjaô êsêp amacnêm ñalêlôm ma amac matem jali êsa ma jakêj amac anjônj nêm gamêj. Êndênj tonanj oc ajala gebe Aê Apômtau gajac mata biñ tonanj ma aê oc janjôm ñanô êsa. Aê Apômtau kasôm biñ tonanj.”

Juda to Israel têtü gamêj kinja tagen

15 Apômtau kêsôm biñ tonec gédênj aê kêtiam gebe

16 “O ñamalac latu, ôkôc tôc teñ ma oto biñ tonec êsêp gebe ‘Êtu Juda to Israel, tañ sêsap enj tôj nanja.’ Go ôkôc tôc teñ êtiam ma oto biñ tonec êsêp gebe ‘Êtu Josep to lau Israel samob, tañ sêsap enj tôj nanja.’

17 Gocgo ômênjôm tôc luagêc tonanj e ñatêku êndinj tau gebe talic amboac gêj tagenj.

18 Ma nêm lau embe sêsôm gebe ‘Ôwa gêj tonanj ñam sa,’

19 go ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe Aê gabe jakôc Josep nê tôc, tañ kêsêp Epraim lêma nañ, to gôlôac Israel, tañ sêsap enj tôj nañ, nêj ma janac têtü ña Judanê tôc e têtü tôc tagenj, tañ jamênjôm êsêp aê lemoc.

20 “Ômênjôm ka luagêc, tañ koto biñ kêsêp nañ, tôj ña lêmam ma ôtôc lau sêlic.

21 Go ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê gabe jakôc lau Israel sa anja tentenlatunêj ma jajonj êsêac sa anja gamêj samob ma jakêj êsêac sêmu dêndênj êsêac taunj nêj gamêj sêna.

22 Aê gabe jakêj êsêac têtü lau tonj tagenj anja Israel ñagamêj lôcña. Êsêacnêj kinj tagenj ênam gôlinj êsêac ma êsêac sêwa taunj êkôc têtü lau tonj luagêc me têtü gamêj kinja luagêc êtiam atom.

23 Êsêac sênjôm taunj ñatêmui êsa ña nêj gwam to gêj alôb-alôb kainj teñ ma nêj sec tokainj-tokainj êtiam atom. Aê gabe janam êsêac kêsî anja nêj lêj sêgêli binjsu to sêgôm secña ma jakwasinj êsêac têtü selec. Ma êsêac têtü ñoc lau ma aê jatu nêj Anôtô.

24 Kinj teñ amboac ñoc sakinwaga Dawid ênam gôlinj êsêac ma ñacgejob tagenj ejop êsêac samob. Êsêac tañenj wamu ñoc jatu to sejop ñoc binjsu ñapepenj.

25 Êsêac oc sênjônj gamêj, tañ kakêj gédênj ñoc sakinwaga Jakob nañ, êsêac sênjônj nom, tañ nêj mimi sêwê kainj nañ. Êsêac to nêj gôlôac to nêj gôlôac nêj wakuc samob sênjônj gamêj tonanj endenj tôjnenj. Ma kinj teñ amboac ñoc sakinwaga Dawid oc ênam gôlinj êsêac endenj tôjnenj.

26 Aê gabe jamoatinj poac wamaña teñ êndênj êsêac. Poac tau ênêc êsêacña endenj tôjnenj. Aê gabe janam mec êsêac to jakêj êsêac têtü taêsam ma jakêj ñoc lôm dabunj êkô êsêac ñalunj endenj tôjnenj.

27 Aê gabe janjônj êtu têtê jawinj êsêac. Aê gabe jatu êsêacnêj Anôtô ma êsêac têtü aênoc lau.

28 Embe jatoc ñoc lôm dabunj êkô êsêac ñalêlôm endenj tôjnenj, go tentenlatu oc sêjala gebe aê Apômtau jakêj Israel têtü lau dabunj.”

38:1–48:35 Apômtaunê jaenj teñ kêsôm lasê gebe Israelnêj ñacjo oc sênaña ma Anôtônê lau oc sênjônj nêj malacmôkê têtü wakac êtiam. Môkêlatu ñamuña gêwa lôm dabunj wakuc to ñagênjêlôm samob, tañ Esekiel gêlic gédênj tañ katu kainj teñ kêsî nañ sa. Binjsu tañ ênam gôlinj sakinj lôm dabunja nañ, gêc môkêlatu tonec gêwinj ma ñagôlinj sênac sam nomja gêc amboac tonanj.

Esranê buku tonec gêjac têku Min̄tau ŋabuku luagêc. Lau Juda, taŋ sêngôŋ kapoacwalô an̄ga Babel naŋ, nêŋ ŋagêdô sêmu sêja nêŋ malacmôkê ma sêkwê nêŋ malac Jerusalem sa to sêwaka sakiŋ om̄ŋa sa kêtiam.

Êsêac têtênaŋ miŋ tau kêsêp ŋasêbu têtêac gebe

1. Môkêlatu 1-2 Lau Persia nêŋ kiŋsêga Kirus kêjatu lau Juda nêŋ toŋ ŋamataŋa gebe sêmu sêna nêŋ gamêŋ.

2. Môkêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lôm dabuŋ sa kêtiam ma sêjac kawi lôm tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakiŋ om̄ŋa sa kêtiam.

3. Môkêlatu 7-10 Jala ŋagêdô gêjaŋa acgom, go Esra gêwê lau Juda nêŋ toŋ teŋ sêô lasê Jerusalem amboac tonan̄. Esra kêjala Anôtônê biŋsu kêtû têtû eŋ, tec kêmasaŋ lêŋ teŋ gebe lau Juda sêwi nêŋ lauo jaba, taŋ sêjam naŋ, siŋ gebe sejop lau Israel nêŋ biŋlênsêŋ, taŋ gêjam gôliŋ nêŋ sakiŋ dabuŋ ŋalêŋ naŋ.

Daniel

Ñac-keto-bukuwaga Daniel keto buku tau gêdêñ jala 200 ma 100 gêmun Kilisi gêmên nomña ñasawa. Gêdêñ tonan lau samuc nêñ kinj tenj kêkônin to gejon lau Juda e sêôc ñandan kapôên. Ñac-keto-bukuwaga kejon minj to ñakatu, tanj lau sêlic gêdêñ tanj katurj kainj tenj kêsa nanj, sa ma gebe êpuc nê lau tôñ e sêkênj matenj têm, tanj Anôtô êku nêñ ñacjo tulu to êkênj nê lau sênam gôlinj taunj êtiam nanj.

Buku tau ñasêbu luagêc gebe

1. Môkêlatu 1-7 Judawaganêñ minj, tanj kêsa gêdêñ tanj lau Persia sêjam gôlinj nêñ gamên nanj, gêc môkêlatu tonec. Judawaganêñ kasêga Daniel. Enj to nê lau sêkênj gêwinj to tanjenj wamu Anôtô, tec sêku nêñ ñacjo tulu.
2. Môkêlatu 8-12 Daniel katu kainj tenj kêsa, tec gêlic ñakatu aclê. Ñakatu tau ñam gebe êtôc lau Babilon to lau ñagêdô nêñ gamên kinjja kêpi ma gêdêñ ñanoc gêjanja kêtiam e mênjgêdêñ têm ñac-keto-bukuwaga keto buku taunja. Ñakatu tau geoc lasê gebe lau samuc nêñ kinj, tanj kêkônin Anôtônê lau nanj, oc ênanja. Anôtônê /au oc sêku enj tulu.

Ñacsênjomi Judaña sêmoa kinj Nebukadnesar nê gamênj

¹ Gêdêñ lau Juda nêñ kinj Jehoiakim nê jala gôlinjja kêtü têlêacña nanj, kinj Babilonja Nebukadnesar jakêgi Jerusalem auc.

² Ma Apômtau kêkênj lau Juda nêñ kinj Jehoiakim kêsêp enj lêma ma Apômtaunê lôm ñawaba ñagêdô gêwinj. Ma enj kêkôc gênj tau jakêsô ênê anôtônê lôm anja gamênj Sinar ma ketoc waba tau kêkô ênê anôtônê andu kanom ña.

³ Go kinj tau kêjatu nê gejobwagasêga Aspenas gebe êjalinj lau ñagêdô anja lau Israel nêñ kinj to nêñ lau towae nêñ gôlôac sa.

⁴ Enj êjalinj lau wakuc sa. Êsêac ôlinj ñago masi to lanjônj êjam ma lau tokauc mêtê samobnja ma lau, tanj sêjala binj nanj, ma têtáp kauc sa ñagaôgenj, ma têtôm sênam sakinj sêmoa kinjnê andu. Ma Aspenas êndônj êsêac e teto to sêsam awenj Kaldea tau êtu tôñ.

⁵ Kinj tau kêjatu gebe sêkênj gênj taniñja to wain anja enj tau nê tebo êndênj êsêac sêninj to sênôm êtôm bêcgenj. Ma kêsôm gêwinj gebe têndônj êsêac êtôm jala têlêac, go mênjsêkôc nêñ kôm sênam sakinj kinjja sa.

⁶ Lau tonan nêñ ñaê tonec Daniel agêc Hanania gebe Sadrak ma Misael gebe tonan anja lau Juda nêñ.

⁷ Ma gejobwagasêga gê êsêacnêñ ñaê wakuc. Enj kêsam Daniel gebe Beltesasar ma Hanania gebe Sadrak ma Miseal gebe Mesak ma Asaria gebe Abednego.

⁸ Mago Daniel taê gêjam kêtü tôñ gebe kinjnê gênj taniñja to nê wain enenj ênê dabun su atom, tec ketenj gejobwagasêga gebe êkênj gênj tonan êndênj enj e enenj ênê dabun su atom.

⁹ Ma Anôtô taê gêjam Daniel ma kêkênj gejobwagasêga gêlic enj ñajam ma taê walô enj.

¹⁰ Gejobwagasêga Aspenas tau kêsôm gêdêñ Daniel gebe “Aê katêc tauc gebe ñoc apômtau kinj tê kêjalinj nêñ gênj ôninj to ônômña sa nê, oc êlic gebe aôm ôtôp ôtôm ñapalê, tanj nêñ jala kêtôm aôm nêñ nanj atom ma oc ênac aê êndu.”

¹¹ Go Daniel kêsôm gêdêñ sakinjwaga, tanj gejobwagasêga kêkênj enj gebe ênam sakinj Daniel agêc Hanania ma Misael agêc Asaria nanj gebe

¹² “Ônsaê nêñ sakinjwaga aêac êtôm bêc lemenju acgom ma ôkênj gênjgaga to bugenj aêac aninj to anôm.

¹³ Go ônam dôñ aêac êpi ñapalê, tanj senj kinjnê moasinj nanj, ôlic su, go aêacma lau ondóc têtôp ñajam êlêlêc su, go ôñgôm êndênj nêñ sakinjwaga aêac êtôm aôm taêm gêjam.”

¹⁴ Tec enj kêkênj tanja enj ma kêsaê êsêac kêtôm bêc lemenju.

¹⁵ Bêc lemenlu tonan gêbacnê ma en gêlic gebe Daniel to nê lau ôlin njam ma têtôp sêlêlêc napanê samob, tan sen kinê moasin nan su.

¹⁶ Amboac tonan sakinwaga tau kêkôc nêj moasin to nêj wain, tan gêjac êsêac nawae nan, su ma kêkêj gêngagagen gêdêj êsêac sen.

¹⁷ Ma Anôtô kêkêj kauc to jala gêdêj nacsenom aclê tonan e sêjala bin to mêtê samob. Ma Daniel kêjala mêtê êwa mê to gêj nakatu njam sanja gêwiñ.

¹⁸ Gêdêj têm tan kin Nebukadnesar kêkêj nan gêbacnê, gejobwagasêga Aspenas gêwê êsêac dêdêj en sêja.

¹⁹ Ma kin gêjam binjalôm gêwiñ êsêac e gêlic gebe êsêac samob nêj ten kêtôm Daniel agêc Hanania ma Misael agêc Asaria atom, amboac tonan sêkêj êsêac sêmoa sêwiñ kin napan.

²⁰ Têm samob, tan kin kêtû kênac êsêac kêtû bin kauc to jalana ten nan, en gêlic gebe êsêac sêjala bin kêlêlêc lau ben to mectoman samob, tan sêmoa ênê gamêj kinna nan su nêjgen.

²¹ Ma Daniel gêmoa napan e Kirus kêtû kin Babilonna.

2

Nebukadnesarnê mê

¹ Gêdêj Nebukadnesar nê jala gôlinna kêtû luagêc en gêc mê e kêkônin en nasec ma gêc bêc jageo.

² Tec kin kêjatu gebe sêkalem benwaga to lau mectoman ma lau-sêpuc-kapoacwaga to lau Kaldea mênshênac min mê tau êndêj en. Êsêac sêmênj ma sêkô kin lanônêm.

³ Go kin tau kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê gaêc mê ten e kêkêj wapac aê tec gabe janô mê tau njam.”

⁴ Go lau Kaldeana awen gêoc en gebe “Kin, ômoa enden têngen. Ôsôm nêm mê tau lasê êndêj aêac ma aêac oc awa mê tau sa.”

⁵ Kin tau gêjô Kaldea awen gebe “Aênoc bin tonoc oc êtu tôn gebe ‘Embe asôm mê lasê to awa njam sa êndêj aê atom nan, oc sêkac amac ôlim êngic-êngic ma oc senseñ nêm andu su.”

⁶ Mago embe asôm mê lasê to awa njam sa oc jakêj awa to nâoli êndêj amac to jatoc amac sa nanôgen.’ Tec asôm mê tau lasê to awa njam sa êndêj aêmanj.”

⁷ Êsêac sêjô awa kêtû dim luagêcna gebe “Kin ênac min nê mê nabinj êndêj nê sakinwaga aêac acgom, go aêac oc awa njam tau sa.”

⁸ Kin tau gêjô êsêac awen gebe “Aê kajala gebe amac abe anac têtû têm gebe ajala gebe aê kasôm noc nalêlôm gêdêj amac lasê sugac.

⁹ Embe asôm mê tau lasê êndêj aê atom, go bin tagen, tan kakêj puc gêdêj amac su nan, êtap amac sa êtômgen. Amacnêm nalêlôm kêpi tagen gebe ansau bin dansan to ambanac bin êndêj aê e aênoc nalêlôm ênam tau ôkwi. Amboac tonan asôm mê tau lasê êndêj aê, go jajala gebe amac atôm gebe awa mê njam sa êwiñ amboac tonanjen.”

¹⁰ Lau Kaldea sêjô kin awa gebe “Nac tan êtôm gebe êngôm kinê jatu nanô êsana ten gêmoa nom tonoc atomanô. Ma kin towae me tonclai ten kêjatu bin amboac tonan ten sa gêdêj laumêtê to lau mectoman ma Kaldea su atomanô amboac tonanjen.

¹¹ Bin tan kin tau kêjatu aêac gebe angom nan, nawapacgosu ma nmalac ten oc eoc bin tau lasê êndêj kin êtôm atom. Anôtô tan sêngôn sêwiñ nmalac atom nan taunjen.”

¹² Go kin tau têtac nandan sec e nê nalêlôm kêbôli auc ma kêjatu bin gebe senseñ lau mêtê Babilonna samob su sênaña.

¹³ Go sêkêj jatu tau nawae kêtû tapa gebe senseñ lau mêtê samob su. Tec sêsakin lau gebe sensom Daniel to nê lau gebe sênac êsêac sêwiñ.

Anôtô kêtôc mê tau to njamgen gêdêj Daniel

14 Go Daniel tomêtê ma tokaucgen kêtû gasuc gêdêñ kinê siñwaga nêñ laumata Ariok, tañ kêsa gêja gebe ênac lau mêtê Babilonña samob êndu nañ,

15 ma kêtû kênac Ariok gebe “Kin kêjatu biñ ñajaña sec tonañ kêtû asagenña.” Ma Ariok kêsôm ñam lasê gêdêñ Daniel.

16 Go Daniel kêsô gêdêñ kin gêja ma keten en gebe êkêñ noc ten acgom ma en oc êwa mê ñam sa êndên kin tau.

17 Ma Daniel gêmu gêja nê andu ma kêsôm biñ tau lasê gêdêñ Hanania agêc Misael ma Asaria.

18 Ma kêsôm gebe teten Anôtô undambêña gebe taê walô êsêac ma eoc biñ ñalêlômña tonañ lasê gebe Daniel to nê lau sênaña sêwiñ lau mêtê Babilonña atom.

19 Ma Anôtô geoc biñ ñalêlômña tau lasê gêdêñ Daniel kêsêp mê tonakatu gêbêcña. Tec Daniel kêlambin Anôtô undambêña

20 ma kêsôm gebe
“Lanem êndên Anôtônê ñaê enden tôngen
gebe kauc to ñaclai gêc enñagen.

21 En kêkêñ nom ñatêm to ñanoc gêjô-gêjô tau.
En gesen kin ñagêdô ma kêkian kin ñagêdô sa.
En kêkêñ kauc gêdêñ lau tokauc,
ma mêtê gêdêñ lau mêtê.

22 En geoc gên kêsin tau to gên ñalêlômña lasê
ma kêjala gên, tañ kêsin tau gêc ñakesec ñalêlôm nañ,
ma ñawê tau gêjam en auc.

23 O Anôtô, abocac nêñ Anôtô aôm,
aê janam danje to jalambin aôm
gebe kôkêñ kauc to ñaclai gêdêñ aê
ma galoc goc gên, tañ aêac aten gêdêñ aôm nañ,
lasê gêdêñ aê
ma kôsôm biñ, tañ kin gebe êñô nañ, lasê gêdêñ aêac.”

Daniel gêjac miñ mê to gêwa ñam sa gêdêñ kin

24 Tec Daniel kêsô gêdêñ Ariok, tañ kin kêsakin en gebe ensen lau mêtê Babilonña su nañ, gêja ma kêsôm gêdêñ en gebe “Ônac lau mêtê Babilonña êndu atom. Ôkôc aê najakô kin lanônem ma aê galoc jawa ênê mê ñam sa êndên en.”

25 Ariok kêkôc Daniel sa jakêkô kin lanônem sebenjen ma kêsôm gêdêñ en gebe “Aê katap ñac ten sa anga lau Juda nêñ, nañ êtôm gebe êwa mê tau ñam sa êndên kin.”

26 Go kin kêsôm gêdêñ Daniel, tañ sêsam en gebe Beltesasar gêwiñ nañ, gebe “Aôm kôtôm gebe ônac miñ mê, tañ galic nañ, ma ôwa ñam sa êwiñ me.”

27 Daniel gêjô kin awa gebe “Lau mêtê to lau ben ma mectoman to sêpuc-utitalata-ñamwaga nêñ ten oc eoc biñ kêsin tauña, tañ kin gebe êñô nañ, lasê êtôm atom.

28 Mago Anôtô ten gêmoa undambê, tañ geoc biñ ñalêlômña lasê. En gêwa biñ, tañ oc ñanô êsa êndên têm ñamuña nañ, sa gêdêñ kin Nebukadnesar. Mê to ñakatu, tañ gôlic gêc nêm kauclêlôm gêdêñ gôêc bêc nañ, tau tonec.

29 O kin, aôm gôêc mê ma taêm gêjam gên, tañ oc ñanô êsa êndên têm ñamuña nañ. Ma Anôtô, tañ geoc gên ñalêlômña lasê nañ, kêtôc gên, tañ oc mênêsa nañ, gêdêñ aôm.

30 En geoc gên kêsin tauña tonañ lasê gêdêñ aê kêtû aênoc kauc kêlêlêc lau mater jalina samob nêñ suña nec atom. En gêgôm kêtû aôm kin ôjala nêm mê ma gên, tañ taêm gêjam gêc nêm kauclêlôm nañña.

31 “O kin, aôm gôlic ñakatusêga ten kêkô aôm lanômnmêm tonaclai ma ñawasi kain ten. Aôm gôlic e kôtakê ñanô.

32 Sêmasañ ñakatu tau ñamôkêapac ña gold ñawasi, ñabôdagi to ñalêma ña silber,

³³ dambêpalê to labum ña kopa, ñaakaiñ ña ki jejec ma ñaatapa ki jejec to nomku.

³⁴ Gêdêñ tañ kôsala gêñ tau gômoa nañ, poc teñ, tañ ñamalac teñ lêma kêtuc atom nañ, mênkêsêp ma gesen ñakatu tau ñaakaiñ ki to nomku tau e popoc samucgen.

³⁵ Go ki to nomku ma kopa to silber ma gold samob tonañ ñai popoc samucgen e kêtôm ñapaôma anga taka polom ñamala gêdêñ oc kêsa. Mu kêlai gêñ tau sa e malamê samucgen. Mago poc tau, tañ kêtuc ñakatu tau popoc nañ, kêtôp kêtú lôc kapôên teñ ma gêjam nom samucgen auc.

³⁶ “Mê tau tonañ. Ma galoc oc jawa ñam sa êndêñ aôm, o kiñ.

³⁷ O kiñ, kiñ samob nêñ kiñ aôm goc. Anôtô undambêña kêkêñ aôm kôtu gamêñ to ñaclai ma ñajaña to ñawasi ñatau.

³⁸ Eñ kêkêñ tentenlatu peben ma gêñ maten jali nomña to moc umbon ñalabuña gebe ônam gôlin samob. Ñakatu ñamôkêapac gold tau aôm taôm.

³⁹ Aôm nêñ têm êmbacnê acgom, go gôlin kiñña teñ oc êndançuc nañ nê ñaclai êtôm aôm nêñ atom. Go teñ nañ kêtú têtêacña oc êtôm kopa ma eñ oc ênam gôlin nom ñagamêñ samob.

⁴⁰ Go gôlin kiñña êtu aclêña teñ oc mênêsa nañ ñajaña amboac ki. Tonañ ênac gôlin gêmunña samob tulu. Ki kêlêsa to kêtuc gêñ samob popoc ma gôlin kiñña tônê êtôm ki, oc êlêsa to êtuc gôlin ñagêdô popoc amboac tonançen.

⁴¹ Ma aôm gôlic atapa to alatu tonañ ñamaken nomku ma ñamaken ki jejec. Tonañ ñam gebe gôlin kiñña gêwa tau kêkôc. Ñamaken oc ñajaña amboac ki jejec gebe sêgaluñ ki gêwin nomku.

⁴² Ñakatu ñaalatu tau ñamaken ki to ñamaken nomku ñam gebe ênê gôlin oc ñamaken ñajaña ma ñamaken palê-palê amboac tonançen.

⁴³ Aôm gôlic ki to nomku kêsêp taulêlôm kêtôm êsêac oc sênam taun ma sênçaluñ taun sêsêp taunlêlôm, mago oc sêsap taun tônia atom amboac ki to nomku kêsap tau tônia atom.

⁴⁴ Êndêñ gôlin kiñña tônê nêñ têm Anôtô undambêña oc êkêñ gamêñ kiñña teñ, tañ senseñ su ênaña atomanô nañ, mênêsa ma ñagôlin tau oc elom êndêñ lau-m teñ atom. Gamêñ tau oc ênac gamêñ samob tonañ ñai popoc e êmbacnê ma gamêñ tau oc ênêc enden tôniaçen.

⁴⁵ Kêtôm aôm gôlic poc teñ gêdib anga lôc ma ñamalac teñ lêma kêtuc poc tau atom. Ma poc tau kêtuc ki jejec to kopa ma nomku to silber ma gold popoc. Anôtô ñaclai geoc gêñ tau, tañ ocgo mênêsa êndêñ ñamu nañ, lasê gêdêñ kiñ tau. Mê tau biñjanô ma ñam biñjanô amboac tonançen.”

Kiñ ketoc Daniel sa

⁴⁶ Go kiñ Nebukadnesar gêu tau lançanô jagêdêñ nom ma kêpônia aduc gêdêñ Daniel ma kêjatu biñ sa gebe sêkêñ da ñanô ma da gêñ ñamalunña êtu eñña.

⁴⁷ Ma kiñ tau kêsôm gêdêñ Daniel gebe “Biñjanô, aôm nêñ Anôtô kêtú anôtôi nêñ Anôtô ma kiñ nêñ Apômtau. Eñ geoc-gêñ-ñalêlôm ña-lasêwaga teñgoc gebe aôm goc gêñ kêsini tonañ lasê.”

⁴⁸ Go kiñ tau kêkian Daniel sa ñanôngeñ ma kêkêñ awamata êjamgen gêdêñ eñ ma kêkêñ eñ kêtú gamêñ Babilon ñagôlinwagasêga ma Babilon nêñ lau mêtê nêñ laumata.

⁴⁹ Daniel keteñ kiñ tau e kêkêñ Sadrak agêc Mesak ma Abednego têtú gôlinwaga gamêñ Babilonña, mago Daniel tau tec gêmoa gêwin kiñ ñapan.

3

Nebukadnesar kêjatu gebe lau samob sênam sakin gwam gold

¹ Kiñ Nebukadnesar kêkêñ biñ gebe sêmansañ ñakatu gold teñ, baliñ kêtôm meta 27 ma ñadambê kêdabiñ meta 3. Eñ kêkêñ gêñ tau kêkô gamêñ Babilon ñagaboan teñ sêsam gebe Dura.

² Go kiñ kékalem nê gôlôacmôkê nêñ laumata to gôliñwaga ma siñwaga nêñ laumata to mêtôcwaga ma gejobwaga kanomña to lau mêtê ma kasêga to kômwaga towae gamên ñamagêña ñagêdô sêwiñ gebe mênşênac kawi ñakatu, tañ kiñ Nebukadnesar mênşêjac sa kêkô nañ.

³ Amboac tonañ lau samob tonañ sêkên tañen ênê kalem ma sêkac tauñ sa mênşêkô ñakatu tau lañônêmña.

⁴ Ma wambañwaga kêpuc awa sa ma kêsôm gebe “Jatu êndên amac lau samob to tentenlatu ma lau awen teñ-awen teñ samob gebe

⁵ êndên tañ aňô gasuc wêña to gegob ma oñ to gelom ma diñ to dauc ma gên wêña tokaiñ-tokaiñ êtañ nañ, au taôm naapôn emduc êndên ñakatu gold, tañ kiñ Nebukadnesar mênşêjac sa kêkô nañ.

⁶ Ma ñac teñ embe êu tau naêpôn aduc êndên ñakatu atom nañ, oc gacgen sêmbaliñ en êsêp ja ñamondec-mondec ñamala êna.”

⁷ Amboac tonañ gêdên tañ lau samob sênô gasuc wêña to gegob ma oñ to gelom ma diñ to dauc ma gên wêña tokaiñ-tokaiñ kêtañ nañ, lau samob to tentenlatu ma lau awen teñ-awen teñ samob sêu tauñ jasêpôn enduc gêdên ñakatu gold, tañ kiñ Nebukadnesar mênşêjac sa kêkô nañ.

Têdôn Juda têlêac nêñ biñ tañenpêcña

⁸ Gêdên tonañ lau Kaldea ñagêdô sêmên ma sêgôliñ biñ kêpi Juda têlêac.

⁹ Êsêac sêsôm gêden kiñ Nebukadnesar gebe “O kiñ, ômoa enden tônşen.

¹⁰ Aôm kôjatu biñ gebe lau samob, tañ sênô gasuc wêña to gegob ma oñ to gelom ma diñ to dauc ma gên wêña tokaiñ-tokaiñ êtañ nañ, sêu tauñ nasêpôn enduc êndên ñakatu gold.

¹¹ Ma ñac teñ embe êu tau naêpôn aduc êndên ñakatu tau atom nañ, oc gacgen sêmbaliñ en êsêp ja ñamondec-mondec ñamala êna.

¹² Lau Juda ñagêdô sêmoa, tañ kôkian êsêac sa sêjam gôliñ Babilonña nañ, nêñ naê tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego. O Kiñ, lau tau tonañ sêkên tañen aômñem jatu ma sêjam sakiñ aômñem anôtô to sêpôn enduc gêdên ñakatu gold, tañ mênşôjac sa kêkô nañ atom.”

¹³ Go Nebukadnesar têtac kêbôli auc ma kêjatu biñ totêtac ñandañgen gebe sêkên Sadrak agêc Mesak ma Abednego mênşêkô en lañônêm.

¹⁴ Ma Nebukadnesar kêsôm gêdên êsêac gebe “Sadrak agêc Mesak ma Abednego, amac amboac ondoc. Amac ajam sakiñ aênoc anôtô ma apôn emduc gêdên ñakatu gold, tañ kakên kêkô nañ, atom nec biññanô me masi.

¹⁵ Ajôc, amansañ taôm. Êndên tañ aňô gasuc wêña to gegob ma oñ to gelom ma diñ to dauc ma gên wêña tokaiñ-tokaiñ êtañ nañ, au taôm to apôn emduc êndên ñakatu, tañ kamasañ nañ, go ñajam ma êtôm. Ma embe apôn emduc êndên ñakatu atom oc gacgen sêmbaliñ amac asêp ja ñamondec-mondec ñamala ana. Tansaê talic acgom, anôtô ondoc teñ oc êtôm gebe ênam amac kêsi aña aê lemoc.”

¹⁶ Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêjô Nebukadnesar awa gebe “Aêac abe anam tauñ kêsi to ajô aôm awam atom.

¹⁷ Embe Anôtô, tañ aêac ajam sakiñ en nañ, êtôm gebe ênam aêac kêsi aña ja ñamondec-mondec ñamala ñalêlôm to aôm lêmam nañ oc êngôm.

¹⁸ O kiñ, mago embe masi, go ôñô ma biñ tonec. Aêac oc anam sakiñ aômñem anôtô to apôn enduc êndên ñakatu gold, tañ gôjac sa kêkô nañ, atom amboac tonañen.”

Sêbaliñ lau têlêac sêsêp ja ñamondec-mondec ñalêlôm sêja

¹⁹ Go Nebukadnesar têtac ñandañ kêsa ma lañônô kêtú koc gêdên Sadrak agêc Mesak ma Abednego. Tec kêjatu gebe sênşôm ja elom aña ja ñamondec-mondec ñamala e ñandañ êlêlêc ja bêc ñagêdônña su ñênşen.

²⁰ Ma kêjatu nê siɲwaga, taɲ nêɲ ôliɲwalô kêlêlêc ɲagêdô nêɲ su naɲ, gebe sênsô Sadrak agêc Mesak ma Abednego tɔɲ ma sêmbaliɲ êsêac sêsêp ja ɲamondec-mondec ɲalêlôm sêna.

²¹ Tec sêsô êsêac to nêɲ obo gambam ma ɲakwê baliɲ to kululuɲ ma nêɲ ɲakwê ɲagêdô samob tɔɲ ma sêbaliɲ êsêac sêsêp ja ɲamondec-mondec ɲalêlôm sêja.

²² Kêtu kiɲ nê jatu ɲajaɲa, taɲ kêsôm naɲɲa, tec sêgôm ja kêsa kapôêɲanô e ɲamondec-mondec secsêga. Tec ja tau kêlakoc lau tau, naɲ sêkô Sadrak agêc Mesak ma Abednego naɲ, e sêmac êndu.

²³ Mago lau têtêac tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego seben ɲolêpoagen sêsêp ja ɲamondec-mondec sec ɲalêlôm sêja.

²⁴ Go kiɲ Nebukadnesar kêtakê saun atom ma gacgen gêdi jakêtu kênac nê lau senen gebe “Amboac ondoc aêac tabaliɲ lau têtêac ɲolêpoagen sêsêp jawaô sec ɲalêlôm sêja me.” Êsêac sêlôc gêdêɲ kiɲ gebe “Aec, biɲɲanô, o kiɲ.”

²⁵ Go kiɲ kêsôm gebe “Mago aê galic lau aclê sêmoa ja ɲalêlôm ma sêsêlêɲ kêtôm sêsô êsêac tɔɲ atom ma sêmoa toôliɲ samucgen. ɲac taɲ kêtu aclêɲa naɲ, laɲôanô amboac anôtô nêɲ latu.”

Sêwi lau têtêac tau siɲ

²⁶ Go Nebukadnesar kêtu gasuc ja ɲamala ɲakatam jagêmoêc gebe “Sadrak agêc Mesak ma Abednego, Anôtô Lôlôcɲa tau nê sakiɲwaga amac, asa amêɲ.” Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêsa aɲga ja ɲalêlôm sêja.

²⁷ Ma apômtau to gôliɲwaga ma kiɲ nê lau senen sêkac taun sa ma sêlic gebe ja gen êsêac ôliɲ to kêlagô môkêɲlauɲ ma gen êsêac nêɲ ɲakwê atomanô.

²⁸ Go Nebukadnesar gêoc awa sa ma kêsôm gebe “Aê aoc gêoc Sadrak agêc Mesak ma Abednego nêɲ Anôtô. Eɲ kêsakiɲ nê aɲela ma gêjam nê sakiɲwaga, taɲ ôliɲ andan eɲ to sêsô kiɲnê biɲ ɲalabu atom ma sebe sênam sakiɲ to sêpôn eɲduc êndêɲ anôtô jaba nêɲ teɲ atom, sênam sakiɲ nêɲ Anôtô taugen naɲ sa.

²⁹ Kêtu tonanɲa aê jasôm biɲ tonec êtu tɔɲ gebe Lau teɲ me tentenlatu ma lau awen teɲ-awen teɲ embe sêsôm biɲ alôb-alôb êpi Sadrak agêc Mesak ma Abednego nêɲ Anôtô naɲ, oc sêkac êsêac ôliɲ êngic-êngic to têtuc nêɲ andu popoc gebe anôtô teɲ gêjam ɲamalac kêsi amboac Anôtô tonec gêmoa nec atom.”

³⁰ Go kiɲ kêwaka Sadrak agêc Mesak ma Abednego sa têtû apômtaui aɲga gamêɲ Babilon.

4

Nebukadnesar nê me kêtu luagêcɲa

¹ Kiɲ Nebukadnesar nê biɲ tonec êndêɲ lau to tentenlatu ma lau awen teɲ-awen teɲ peben, taɲ sêmoa nom ɲagamêɲ samob naɲ, gebe “Biɲmalô ênam amac auc.

² Aê gabe janac miɲ gêɲsêga to gêɲtalô samob, taɲ Anôtô Lôlôc ɲataɲ tau gêgôm gêdêɲ aê naɲ gebe

³ “Nê gêɲsêga kaiɲ teɲ
ma nê gêɲtalô kapôêɲanô.

Nê gamêɲ kiɲɲa kêtu gamêɲ gêmoa tengeɲɲa teɲ
ma nê ɲagôliɲ gêc gôlôac to gôlôac ɲêɲgen gêja.

⁴ “Aê Nebukadnesar kalêwan tauc gaêc ɲoc andu ma kamoasiɲ tauc gamoa ɲoc andu kapôêɲ.

⁵ Gêdêɲ taɲ aê gaêc mê naɲ, galic gêɲ teɲ kêtakê aê e katuc gêjaɲa. Ma gêɲ ɲakatu, taɲ galic gêc ɲoc kauclêlôm naɲ, kêlênsôn aê ɲanôgen.

⁶ Kêtu tonanɲa aê kajatu gebe lau mêtê samob aɲga Babilon mênssêkô aê laɲôcnêm gebe sêwa mê tau ɲam sa êndêɲ aê.

⁷ Go berwaga to lau mectoman ma lau Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga samob sêsô sêmên ma aê gajac miñ mê tau gédên êsêac, mago sêwa ñam sa gédên aê kêtôm atom.

⁸ Kêtu ñamu Daniel, tañ sê aênoc anôtô Beltesasar nê ñaê kêpi en ma anôtô dabuñ nêñ ñalau gêjam en auc nañ, mênkêkô aê lanôcnêm ma gajac miñ mê tau gédên en amboac tonec gebe

⁹ O Beltesasar, lau mêtê samob nêñ laumata aôm, aê kajala gebe anôtô dabuñ nêñ ñalau gêjam aôm aucgoc, tec gên ñalêlômña ten kêsiniñ tau gédên aôm atom. Mê tec galic nec, ôñô ma ôwa ñam sa êndên aê.

¹⁰ “Ñakatu tañ galic gêc ñoc kauclê-lômgen gédên tañ gaêc mê nañ, amboac tonec gebe Aê galic ka ten kêkô nom ñaluñgen, ma ka tau kêpi e baliñanô.

¹¹ Ka tau kêtôp e kêtú kapôên to ñajaña kêsá ma ñatêpôê kêsuniñ sa kêpi e jagédên undambê. Ma lau nom ñagamên sêlic ka tau.

¹² Ñalauñ ñawawa ñajam ma gêjam ñanô taêsam ñasec. Kêtôm gebe lau samob sêniñ ka tau ñanô e gêoc êsêac tôn. Bôc to gên saleñña sêc ñaajuñlabu ma moc sêjam sac sêngôn ñalaka ma gên maten jali samob sen ñanô tau.

¹³ “Aê taêc gêjam ñakatu, tañ galic su nañ, gamoa ma galic gebe anela mata jali to kêsala gênña ten kêsêp anga undambê gêmên.

¹⁴ En kêpuc awa sagen ma kêsôm gebe ‘Asap ka tau tulu ma asapu ñalaka su to ansêlô ñalauñ ênaña ma apalip ñanô êlin-êlin êna. Ma ansoc bôc anga ajuñlabu ma moc anga ñalaka sêc su.

¹⁵ Mago andec ñakatur to ñawakac gacgen êkô nom ñalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa enden en tôn êkô gégwan ñamêdôb kôm ña ñalêlôm. En êlin manin umbonña to êniñ gégwan êwiñ bôc.

¹⁶ Nê kauc ñamalacña êmbacnê ma bôc nêñ kauc naêjô su. En êmoa amboac tonan e têm ñasawa 7 êmbacnê.

¹⁷ Bin tonan anela dabuñ sêjac mata e kêtú tôn ma sêsôm lasê gebe lau maten jali sêjala gebe Lólôc Ñatau kêtú ñamalacnên gamên ñatau ma gêjac sam gamên kêtôm en taê gêjam ma oc êkên êndên lau ñasec ten sêwê kain.’

¹⁸ Aê kin Nebukadnesar galic mê tau tonan. Ma aôm Beltesasar galoc ôwa mê tau ñam sa gebe lau mêtê ñoc gamên samobña sêwa mê tonan ñam sa têtôm atom. Aôm oc ôtôm gebe anôtô nêñ ñalau gêmoa gêwiñ aôm.”

Daniel gêwa mê tau ñam sa

¹⁹ Daniel tañ nê ñaê ten gebe Beltesasar nañ, kêtakê sauñ atom e gêjac nê lônô auc ñasawa ec nêngen. Mago kin tau kêsôm gebe “Beltesasar, mê tau to ñam êngôm aôm taêm dani taôm atom.” Beltesasar gêjô en awa gebe “O ñoc ñatau, aê gabe mê tau êkanôn êsêac, tañ sedec aôm nañ, ma êkanôn aômnmên ñacjo acgomman.

²⁰ O kin, ka tañ gôlic kêtôp e ñajaña kêsá ma ñatêpôê kêsuniñ kêpi e jagédên undambê ma gêu laen su gêja,

²¹ ma ñalauñ ñawawa ñajam ma gêjam ñanô e ñalaka sêlêlib lanwgagen ma gên samob sen ñanô tau, ma bôc to gên saleñña sêc ñaajuñlabu ma moc sêjam sac sêngôn ñalaka nañ.

²² “O kin, ka tau tonan aôm taôm. Aôm kôtu kapôên ma ñajaña kêsá. Nem ñaclai kesewec e jagédên undambê. Nêm waem gêjam nom ñagamên samob auc.

²³ Aôm kin, gôlic anela dabuñ kêsêp gêmên ma kêsôm gebe ‘Asap ka tonan tulu ma ansen su, mago ñakatur to ñawakac andec gacgen êkô nom ñalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa enden en tôn ênêc gégwan ñamêdôb kômña ñalêlôm. En êlin manin umbonña to êniñ gégwan êwiñ bôc e têm ñasawa 7 êmbacnê.’

²⁴ “Bin tau ñam amboac tonec. O kin, Lólôc Ñatau kêmasan bin, tañ kêkanôn aôm nañ.

²⁵ Eñ oc êtiñ aôm su anğa ñamalacnêñ naômoa ôwiñ bôc salenğa ma ôniñ gêgwan amboac bulimakao ma nop ênôm aôm ônêc awê e têm ñasawa 7 êmbacnê e nêm kauc êsa acgom, gebe Lôlôc Ntau kêtü ñamalacnêñ ntau ma gêjac sam gamêñ kêtôm eñ tau taê gêjam.

²⁶ Ma jatu, tañ kêsâ gebe sendec ka ñakatuc to ñawakac gacgen êkôña nan tonan gêwa sa gebe êndên tañ aôm ôjala Anôtô, tañ gêjam gôlin nom ñagamên samob nan, aôm oc ôtu kin êtiam.

²⁷ O kin, kêtü tonanğa aê gabe janac biñsu aôm gebe Ôngôm sec êtiam atom, ôsa lên biñgêdênğa. Ônam lau ñalêlôm sawanğa sa ma taêm walô lau ñasec. Talic acgom, oc ômoa ñajam me masi.”

²⁸ Biñ samob tonan ñai ñanô kêsâ kêpi kin Nebukadnesar.

²⁹ Ajôn 12 gêjanğa su acgom, go kin kêsêlên gêmoa nê andu kinğa anğa Babilon ñasalôm tapa-tapa ñaô.

³⁰ Ma kin awa gêoc tau gebe “Malac tau tonec Babilon kapôên, tañ ñoc ñaclai kêkwê sa kêtü ñoc gamêñ kinğa ma kêkên aê waec kinğa kêtü tapa nan atom me.”

³¹ Biñ tañ kin kêsôm kêsâ nan, gêjac pep atom tagen ma awa ten kêsâ anğa undambê gêmên gebe “O kin Nebukadnesar, biñ tonec kepen aôm gebe gamêñ tonec ñagôlin kinğa kêkac tau su anğa aômnêm.

³² Lau oc têtin aôm su anğa ñamalacnêñ ma oc ômoa ôwiñ bôc gabuñ. Aôm oc ôniñ gêgwan amboac bulimakao e têm ñasawa 7 êmbacnê acgom, go nêm kauc êsa ma ôjala gebe Lôlôc Ntau tau gêjam gôlin ñamalacnêñ gamêñ kinğa ma gêjac sam gamêñ kêtôm eñ tau taê gêjam.”

³³ Ma biñ tau gacgen ñanô kêsâ kêpi Nebukadnesar. Lau têtin eñ su anğa ñamalacnêñ ma eñ gen gêgwan amboac bulimakao, nop gênôm eñ ma môkêlauñ kêtü balin kêtôm nonin ôlilu ma lêmakêku kêtü balin kêtôm momboan lêmakêku.

Nebukadnesar kêlambin Anôtô

³⁴ “Aê Nebukadnesar gamoa e têm tau gêbacnê acgom, go gaôc matocanô sa kêpi undambê ma ñoc kauc kêsâ kêtiam. Aê kalanem Lôlôc Ntau tau ma kalambin to katoc eñ, tañ gêmoa tenjen to tenjen nan, sa gebe

Ênê gôlin oc ênêc tenjen

to ênê gamêñ, tañ gêjam gôlin nan, oc ênêc tenjen e gôlôac togôlôac ñênjen êna.

³⁵ Lau nomğa samob amboac gênôma

ma eñ gêgôm kêtôm taê gêjam gêdên lau undambênğa ma gêdên ñamalac nomğa amboac tonanjen.

Ma ñac ten kêtôm gebe êkô eñ auc

me êtu kênac eñ gebe ‘Aôm gôgôm asagen’ nec atom.

³⁶ “Gêdên têm tecênanjen aênoc kauc ñawa kêsâ kêtiam ma ñoc waec to ñawasi amboac tonanjen kêtü ñoc gamêñ ñawaenğa. Aênoc lau senjen to apômtau sesom aê ma sêkên aê katu kin kêtiam ma ñoc waec kêsâ kêlêlêc gêmunğa su.

³⁷ Galoc aê, Nebukadnesar, gabe jalanem to jalambin ma jatoc kin undambênğa sa gebe eñ gêgôm nê gên samob jakêtôm ma nê gôlin jagêdên. Êsêac tañ tetoc tauñ sa nan, eñ oc êkônin êsêac tôn.”

5

Kin Belsasar geno moasin kapôên

¹ Kin Belsasar geno moasin kapôênanô ten kêtü nê gôlinwaga 1,000ğa ma gênôm wain gêwiñ lau 1,000 tonan gêmoa êsêac lanônêm.

² Wain kêjanin Belsasar, tec kêjatu gebe sêkôc laclu gold to silber, tañ eñ tama Nebukadnesar kêkôc anğa lôm dabuñ Jerusalemğa mênkêkô nan, sêmên gebe kin tau to nê laumata ma nê awêi to nêñ anenjo samob sênôm gên êsêp.

³ Tec sêkôc laclu gold to silber, tañ sêjanjo su anja Anôtônê lôm dabuñ Jerusalemña nan, gêmên ma kinj tau to nê laumata ma nê awêi to nêñ anenjo samob sênôm gên kêsêp laclu tau tonañ.

⁴ Êsêac sênôm wain e tetoc nêñ anôtôi gold to silber ma kopa to ki ma ka to pocña sa ña wê lambiña.

⁵ Gêdên tonanjen lêmatalu tenj mênketo binj kêpi kinjê andu ñasagin kêkanônj jakain kapôênj. Ma kinj tau gêlic lêma tonañ keto binj gêmoa.

⁶ Go kinj lanjônô kêtú sêp ma taê gêjam tau jakêsa-jakêsa to kêtênêp tau êndu-êndu e akainj to lêma gêmác lanjwagênj.

⁷ Kinj gêmôêc ña awa kapôênj gebe sêkôc lau mêtê to Kaldea ma sêpuc-utitalata-ñamwaga sêmênj. Go kinj kêsôm gêdênj lau mêtê Babilonña gebe “Tenj embe êsam binj tonañ ma êwa ñam sa oc jakênj enj êsô ñakwê asôsamuc ma ênônj kapoacwalô gold tenj ênsac gêsutêkwa to êtu gamênj ñagôlinjwaga êtu ñac êtu têlêacña.”

⁸ Go kinjê lau mêtê samob sêsô sêmênj, mago sêjam kauc binj, tañ lêma keto nan, to sêpô lêna ma sêwa ñam sa êndênj kinj tau atom amboac tonanjenj.

⁹ Ma kinj kelendec ñanôgenj e lanjônô kêtú sêp ma nê gôlinjwaga samob têtakê saunj atom amboac tonanjenj.

¹⁰ Gêdênj tañ kinj agêc nê gôlinjwaga sêsôm binj sêmoa nan, kinj têna lanjwa kêsô balêm ñalêlôm gêja ma kêsôm gebe “O kinj, ômoa endenj tônjenj. Taêm dani taôm to lanjômanô êtu sêp atom.

¹¹ Ñac tenj gêmoa aômnêm gamênj ma anôtôinênj ñalau gêmoa gêwiñ enj. Gêdênj tamamnê têm enj kêtáp kauc ñawa to jala ma saê êjam sa kêtôm anôtôinênj. Ma aôm tamam Nebukadnesar kêkênj enj kêtú lau mêtê to mectomanj ma Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga nêñ laumata.

¹² Gebe Daniel, tañ kinj kêsam enj gebe Beltesasar nan, nê kauc to saê kainj tenj, kêjala mêtê dawa mê ñam sa to daoc binj lasê ma takip binj ñam sanja kêtú tônj. Ôkênj binj gebe enj êmênj gebe êwa gênj tonec ñam sa.”

Daniel gêwa binj, tañ lêma tenj keto nan sa

¹³ Go sêkôc Daniel kêsô jakêkô kinj lanjônêm. Ma kinj kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm Daniel, lau kapoacwalô Judaña nêñ tenj, tañ tamoc kêkôc aôm anja gamênj Judaña gêmênj nan me.

¹⁴ Aê ganjô aôm ñawae gebe anôtôi dabuñ nêñ ñalau gêmoa gêwiñ aôm ma saê to jala ma kauc kainj tenj gêc aômña.

¹⁵ Lau mêtê to mectomanj mênjsêkô aê lanjônêm gebe sêsam binj tonec ma sêwa ñam tau sa êndênj aê, mago sêgôm têtôm atom.

¹⁶ Ma aê ganjô aôm gebe gôwa binj ñalêlômña sa to wêc gênj ñam sa. Amboac tonañ embe ôtôm gebe ôsam binj tonañ ma ôwa ñam sa, go jakênj aôm ôsô ñakwê asôsamuc ma jatoc aôm sa ña kapoacwalô gold ênônjña ma jakênj aôm ôtu gamênj tonec ñagôlinjwaga êtu têlêacña.”

¹⁷ Tec Daniel gêjô kinj awa gebe “Aômnêm gênj gacgenj ênêc aômña, me ôkênj ñaôli êndênj ñac tenj. Aê oc jasam binj tau êndênj aôm ma jawa ñam sa êndênj aôm.

¹⁸ “O kinj, Anôtô Lôlôc Njatau tau kêkênj tama Nebukadnesar kêtú kinj gamênj tonecña ma kêkênj ñaclai to ñawasi ma wae gêwiñ.

¹⁹ Ma lau samob to tentenlatu ma lau awenj tenj-awenj tenj têtênêp to têtêc taunj kêtú ñaclai, tañ Anôtô kêkênj gêdênj enj nanña. Embe enj taê ênam gebe ênac ñac tenj êndu oc êngôm. Ma embe taê ênam gebe ñac tenj êmoa mata jali oc êngôm amboac tonanjenj. Embe etoc ñac tenj sa me êkônij tenj tônj oc êngôm êtôm enj taê gêjam.

²⁰ Mago gêdênj tañ enj kêkianj tau sa ma nê ñalêlôm ñadani kêsana nan, Anôtô kêkôc enj su anja nê lêpônj kinjña ma kêjanjo wae su anja ênê gêwiñ.

21 Ma kêtij enj su anja ñamalacnêj. Ênê kauc kêlênsônj kêtôm bôcnê ma gêngônj gêwij donkibôm. Enj genj gêgwanj kêtôm bulimakao to nop gênôm enj e ênê kauc kêsa gebe Lôlôc Ñatau taugenj kêtû ñamalacnêj kinj nêj ñatau ma gêjac sam gamêj kêtôm enj tau taê gêjam.

22 “Mago ênê latu aôm, Belsasar gônô gêj samob tonanj ñai sugac, mago kôkônij taôm atom.

23 Aôm kôkianj taôm sa gêdêj Apômtau undambêja. Aôm kôsôm gebe sêkôc laclu lôm dabunja mênac to nêj gôlijwaga ma nêj awêi to nêj anenjo samob anôm gêj êsêp ma alanem nêj anôtô silber to gold ma kopa to ki ma ka to poc, tanj sêlic gamêj to sêjô binj ma sêjala gêjja gêc atomanô nanj, mago kotoc Anôtô, tanj kêkêj aôm kôsê awam to gêjam gôlij nêj lêj samob nanj, sa atom.

24 “Kêtu tonanj Anôtô kêsakinj lêma tonanj mênjêô lasê ma keto binj tonanj.

25 Ma binj tanj keto nanj, tonec gebe ‘Mene, mene, tekel, peres’ (kêsa sa, kêsa sa, gêjam dôj, gêjac kêkôc).

26 Binj tau ñam amboac tonec ‘mene’ gebe Anôtô kêsa nêj bêc gôlijja sa e ñatêku êsu su.

27 ‘Tekel’ gebe Anôtô kêkêj aôm gônjônj dôj e kêtap sa gebe nêj ñanô masi.

28 ‘Peres’ gebe Anôtô oc ênac nêj gamêj êngic ma êkêj êndêj lau Mede to Persia sêkôc.”

29 Belsasar kêjatu ma sêkêj Daniel kêsô ñakwê asôsamuc ma gênônj kapoacwalô gold. Go sêjam enj wae sa kêtû tapa gebe enj kêtû ñac kêtû têtêacja anja gamêj kinja tonec.

30 Gêdêj gêbêc tonanjênj sêjac Kaldeanêj kinj Belsasar êndu.

31 Ñac Medenja Darius kêjanjo ñaclai gôlijja su. Ênê jala 62.

6

Sêbalij Daniel gedêj lewe

1 Darius gêlic ñajam tec kêkêj gôlijwaga saunj 120 sêjam gôlij nêj gamêj samob.

2 Go kêkêj lau tonanj ñai sêsô gôlijwagasêga têtêac ñalabu. Gebe gôlijwaga 120 tonanj sêwa nêj kôm ñalêj samob sa êndêj lau têtêac gebe kinjê gêj tenj ênanja atom. Ma lau têtêac tonanj nêj tenj Daniel.

3 Kinj ketoc Daniel sa kêlêlêc gôlijwagasêga to gôlijwaga saunj samob su gebe ênê ñalêlôm mansanj kêlêlêc êsêac samob nêj. Tec kinj taê gêjam gebe êkêj enj taugenj ênam gôlij ênê gamêj samob.

4 Tec gôlijwagasêga to gôlijwaga saunj samob sesom Daniel nêj lêj poalic tenj anja nêj kolêj gôlijwaganja sebe sêjgôlij binj êpi enja elêmê. Daniel ñac gêdêj tec têtêap binj me gêj geo tenj sa gêc enja atom.

5 Tec lau tau sêsôm gêdêj taunj gebe “Aêac oc tatap binj tenj sa gebe tanjgôlij êpi Danielja atom. Oc moae tatap ñakeso tenj gêc ênê sakinj Anôtô tagenja.”

6 Tec gôlijwagasêga to gôlijwaga saunj tonanj sêkic Daniel nêj binj ma dêdêj kinj sêja, go sêsôm gêdêj enj gebe “O kinj Darius, ômoa endenj tôngênj.

7 Aêac gôlijwagasêga to kasêga ma gôlijwaga saunj to gejobwaga ma lau senenj gamêj tonecja alôc kêtû tôj gebe kinj êjatu ñagôlij to jao tenj êtu tôj amboac tonec gebe ñac tenj etenj gêj tenj anja anôtô tenj me anja ñamalac tenj nêj atomanô. Lau samob tetênj êndêj aôm taômgenj. O kinj, jao tonec ênêc bêc 30 genj. Ma ñac tenj embe êngêli binj tonanj, nanj sêmbalinj enj êsêp lewe nêj gêsunj êna.

8 O kinj, galoc ôsôm binj tau êtu tôj ma oto binj tau ênêc. Ma openj nêj ñatalô êsêp êwij gebe lau tenj sênam ôkwi atom. Binj tau êkô ñajanja êtôm lau Mede to Persia nêj ñagôlij tenj, tanj lau sênam okwi sêngôm êtôm atom.”

9 Tec kinj Darius kepenj nêj ñatalô kêsêp ñagôlij to jao ma binj tau kêtû tôj.

10 Gêdêj tanj Daniel gêjô gebe kinj gêlôc gebe sêngôm binj tonanj êtu tôj nanj, enj kêsô nêj andu gêja. Anja andu tau ñabalêm lôlôcja ñakatam saunj kêkanônj Jerusalem. Enj kêpuc aduc kêtû dim têtêac kêtôm bêcgenj ketenj mec to gêjam danje Anôtô amboac gêgôm-gêgôm.

11 Lau tonañ dèdib Daniel sêmoa e jatêtap en sa keten mec to kêtan gèdên nê Anôtô gêmôa.

12 Tec lau tau dèdên kin jasêsôm en lasê kêtù ñagôlin tau ña gebe “O kin, aôm kopen nêm ñatalô kêsêp ñagôlin gebe ñac ten eten gên ten anga anôtô me ñamalac ten nê atomanô, samob teten êndên aôm taômgen e bêc 30 ênanja. Ma ñac ten embe êngêli bin tonañ, nan sêmbalin en êsêp lewe nên gêsun êna me masi.” Kin tau gêjô êsêac awen gebe “Magobe, ñagôlin tonañ kêkô kêtôm lau Mede to Persia nên ñagôlin, tan lau sênam ôkwi sêngôm êtôm nan.”

13 Go êsêac sêsôm gèdên kin gebe “O kin, Daniel tonañ, nan sêkôc en anga Juda sêmên nan, tec kêsô aôm ñalabu atom. En kègêli aômnêm ñagôlin, tan kômasan kêtù tôñ nan, gebe en keten mec kêtù dim têtêac gêmôa kêtôm bêcgen.”

14 Kin gênô ñawae e nê ñalêlôm ñawapac kêsâ ñanô ma gesom lên ênam Daniel kêsina ten. En taê gêjam bin tonañ jakêsa-jakêsa gebe ênam en sa amboac ondoc e oc jakêsêp.

15 Go lau tonañ sêwin taun jasêsôm gèdên kin gebe “Aôm taôm kôjalagac gebe lau Mede to Persia nên mêtê tonac gebe kin embe êsôm nê bin ten êtu tôñ me êkên ñagôlin ten oc ênêc ñapan, lau ten sênam ôkwi sêngôm êtôm atom.”

16 Amboac tonañ kin kêjatu gebe sêkôc Daniel tôñ ma êsêac sêbalin en kêsêp lewe nên gêsun. Kin kêsôm gèdên Daniel gebe” Aômnêm Anôtô, tan gôjam sakin en geden tôngen gômôa nan, oc ênam aôm kêsî.”

17 Ma sêkôc poc kapôên ten gêsan gêsû ñawa auc ma kin kêkic poc tau tôñ ña tau to gôlinwaga nên ñatalô gebe lau ten sênam Daniel kêsî atom.

18 Kin gêmu gêja nê andu e jagedec gen taniñña gêbêc balin tonañ. Ma gedec gebe lau ten dèndên en sêna ma en gêc bêc atom amboac tonanjen.

19 Gèdên gamên kêtù gaô acgom, go kin gèdi sa ma kèlêti gèdên lewe nên gêsun gêja.

20 Jakêdabin gêsunawa tau ma gêmôêc gêjac asê susu gebe “O Daniel, Anôtô mata jalinê ñacsakin aôm, nêm Anôtô, tan gôjam sakin en geden tôngen nan, oc gêjam aôm kêsî anga lewe nên me masi.”

21 Tec Daniel awa gêjac kin ma kêsôm gebe “O kin, ômoa enden tôngen.

22 Aênoc Anôtô kèkên nê anela gêbêc lewe awensun auc e sêñac aê atom gebe en gêlic aê gamoa tobinmêgen ma gagôm geo ten gèdên aôm atom amboac tonanjen.”

23 Kin gênô e têtac ñajam kêsâ samucgen ma kêsôm gebe sê Daniel sa anga gêsun. Tec sê Daniel kêpi gêmên e sêlic lewe lemen-kêku kêsê en ñagec atomanô, ôli samucanô ñam gebe en ôli andan nê Anôtô.

24 Go kin kêjatu ma sejon lau, tan sêgôlin bin kêpi Daniel nan, to nên lauo to nên gôlôac samob jasêbalin êsêac sêsêp gêsun sêja. Êsêac sêsêp gêsun su samucgen atom, go lewe têtangac êsêac ma sêkaku êsêac popoc.

25 Go kin Darius keto papia ten gèdên lau to tentenlatu ma awen ten-awen ten kêtôm nê gamên ñamadin samob gêja gebe “Binmalô ênam amac auc.

26 Aê jasôm êtu tôñ gebe aênoc lau peben têtênêp to têtêc taun êndên Danielnê Anôtô gebe en Anôtô mata jalinâ tau, nan gêmôa tenjen. Ênê gamên oc êkô enden tôngen ma ênê gôlin ñatêku masi.

27 Gêjam kêsî ñatau to gêjamsawaga en, tec gêgôm gêñtalô to gêñsêga anga undambê to nom. En gêjam Daniel kêsî anga lewenên ñaclai.”

28 Tec Daniel kêtù ñac towae gèdên Dariusnê têm gôlinña e mêngeðên Kirus anga Persia nê têm amboac tonanjen.

7

¹ Gêdêñ kin Babilonña Belsasar nê gôlinj ñajala kêtù ñamataña Daniel gêc mê to gêlic gên ñakatu gêdêñ gêbêc. Go keto mê tau sa, tañ gêc ñabinj kêsêp papia amboac tonec

² “Aê Daniel, galic ñakatu gêdêñ gêbêc. Ma galic undambê ñamutêna aclê gêli gwêcsawa sa.

³ Ma bôcsêga kainj aclê sêpi anja gwêc sêmênj.

⁴ Bôc kêtù ñamataña gêjam lewe teñ lajô ma ñamagê amboac momboan. Aê kasala gamoa ma sêbuc ñamagê sa ma sêôc bôc tau sa kêkô ñaakainj luagêcgeñ amboac ñamalac teñ ma sêkêñ ñamalac nêñ kauc gêdêñ enj.

⁵ Go aê galic bôcsêga teñ kêtù luagêcña gêjam bôc saleñña ber lajô ma kêkô gêôc lêma sageñ. Enj kesenêñ ñabi têlêac gêc awasunj ñalêlôm ma sêsôm gêdêñ enj gebe’ Ajôc, najau nêñ deô.’

⁶ Tonañ su, go galic bôcsêga tañ kêtù têlêacña gêjam pusipbôm kapôênj (leopard) lajô tomoc ñamagê aclê kêkô dêmôêtêkwa ma môkêapac aclê. Ma sêkêñ nom ñagôlinj gêdêñ enj.

⁷ Tonañ su, go gaê mê e galic bôc teñ kêtù aclêña. Bôc tau gêñsêga kainj teñ ñanô ma ñajana sec ma ñalulunj ki kapôênj ma geñ gêñ ñawaô to kêkaku gêñ popoc ma kêlêsa ñapopoc-popoc kêtiam ña akainj. Bôc tau kêtôm bôc ñamataña têlêac tônê atom gebe ñajabo 10.

⁸ Aê kasala jabo tonañ gamoa e jabo saunj teñ kêpi ñasawa kêtiam ma gêbuc jabo langwa têlêac tonjawakacgeñ sa ma galic gebe jabo tonañ ñamataanô amboac ñamalacnêñ ma ñaawasunj teñ gêc, tañ kêsôm binj ketoc tau saña nanj.

Ñac tañ gêmoa tengeñ nanj, nê ñakatu

⁹ “Aê kasala gamoa ma galic gebe sêkêñ lêpônj kinña ñagêdô kêkô ma ñac, tañ gêmoa tengeñ nanj, jagênjgônj teñ ñaô. Nê ñakwê sêpôma amboac tao kwalam ma môkêlauñ kêtôm domba ñaôlilu sêp samuc amboac gwêc ôpic. Nê lêpônj kêkô jawaô ñalêlôm ma lêpônj ñaakainj amboac ja ñawaô.

¹⁰ Ja ñawaô amboac bu gêc ñasamac kêsêwa kêsa anja tônê. Ma lau tausen to tausen sêjam sakinj enj. Lau tentausen ñim tentausen sêkô enj lajônêm. Mêtôcwaga sênjgônj sebe sêmêtôc binj, tec sêkac buku sa.

¹¹ “Aê galic ma ganjô binj ketoc tau saña samob, tañ kêsa jabo tonañ awasunj. Ma gêdêñ tonañ sêjac bôc kêtù aclêña êndu ma sêbaliñ ñanô tau kêpi jawaô e geñ su.

¹² Ma sêkac nom ñagôlinj su anja bôc ñagêdô nêñ, mago sêjac têku nêñ têm sêmoa maten jalinja ñasawa teñ gêwiñ.

¹³ Aê gaêc mê gêdêñ gêbêc ma galic ñakatu teñ amboac ñamalac latu gêmênj gêmoa tao undambêña ñalêlôm jakêtu gasuc ñac, tañ gêmoa tengeñ nanj, ma sêwê enj gêdêñ enj sêja.

¹⁴ Ma sêkêñ ñaclai to wae ma gamênj gôlinja gêdêñ enj gêwiñ. Ma tentenlatui to lau tomôkê-tomôkê ma lau awenj teñ-awenj teñ samob sêjam sakinj gêdêñ enj. Ênê ñaclai oc ênêc tengeñ. Ênê gamênj gôlinja ênac pep atom.

Gên ñakatu tau ñam

¹⁵ “Ma aê Daniel, ñoc katuc kelendec ñanô ma gêñ ñakatu, tañ galic gêc ñoc kauclêlôm nanj, kêtakê aê êndu-êndu.

¹⁶ Aê katu gasuc lau, tañ sêkô tonañ nanj, nêñ teñ ma katenj enj gebe êwa gêñ tonañ ñam sa acgom. Tec enj gêwa ñam sa gêdêñ aê ma kêsôm gebe

¹⁷ ‘Bôcsêga aclê tonañ têtôm kinj aclê, tañ oc sêsa anja nom.

¹⁸ Mago ñac Lôlôcña nê lau dabunj oc sêwê kainj gamênj to sênam gôlinj gamênj tau totêm-totêm endenj tôngeñ.’

¹⁹ “Go katenj enj gebe êwa bôc kêtù aclêña, tañ kêtôm bôc têlêac ñagêdô tonañ atom nanj, ñam sa êndênj aê. Bôc tonañ gêñsêga kainj teñ ñanô, nê lulunj ki to kêku ki kopa. Enj kêlêsa to kêdanjgônj gêñ ñawaô ma kêka ñagêdô popoc.

²⁰ Ma aê katej enj gebe êwa jabo lemelu, tanj kêkô môkêapac njaô nanj, ma njabotej, tanj kêsa ma gesenj jabo lanjwa têlêac su nanj, ma tomataanô to awasuj kêsôm binj ketoc tau sanja sec ma kêtuj kapôênj kêlêlêc njagêdô su nanj, sa êwiñ.

²¹ “Aê kasala gamoa ma galic jabo tau gêjac sinj gêdêj Anôtônê lau dabuj e kêku êsêac tulu,

²² go njac, tanj gêmoea tenjenj nanj, mênjgêo lasê ma kêmetôc binj ma kêkêj njac lai gêdêj Njac Lôlôcña nê lau dabuj ma gêdêj noc tonanj lau dabuj sêwê kainj gamêj kinja.

²³ “Njac tanj katej nanj, kêsôm amboac tonec gebe ‘Bôc kêtuj aclêña njam gebe gamêj kinja êtu aclêña oc mênjêsa. Ma gamêj tonanj kainj tenj, oc êtôm gamêj njagêdô atom. Gamêj tau oc êndanjgôj nom njagamêj samob su ma êka tôj êsêp nom to êlêsa popoc.

²⁴ Ma jabo lemelu njam amboac tonec gebe Kinj lemelu oc sêsa anja gamêj tonanj ma tenj oc êsa êtiam êndanjguc êsêac. Enj oc êtôm êsêacnêj njagêdô atom ma oc êkônij kinj têlêac tôj.

²⁵ Enj oc êsôm binj alôb-alôb êpi Njac Lôlôcña tau ma êlênsu Njac Lôlôcña nê lau dabuj. Enj oc ênsaê gebe ênam mêtê to om njagôlij samob ôkwi. Ma lau dabuj oc sêsêp enj lêma êtôm njasawa samuc tagenj ma njasawa samuc têlêac ma njasêku tenj êwiñ.

²⁶ Mago mêtôcwaga oc sêkôc nêj kôm sa ma oc sêjanjo kinj tonanj nê njac lai su ma sensenj enj su ênanja samucgenj.

²⁷ Ma mêtôcwaga sêkêj ênê gamêj to gôlij ma gamêj samob, tanj gêc umbonj njalabu nanj, êndêj Njac Lôlôcña nê lau dabuj. Êsêacnêj gamêj oc ênêc endenj tônjgenj ma gamêj samob oc sênam sakinj ma tanjenj wamu êndêj êsêac.’

²⁸ “Binj tau tonanjgenj. Ma aê Daniel, katakê njanô e lanjôcanô kêtuj sêp, ma gajam binj tau tôj gêc njoc kauclêlômgenj.”

8

1-27 *

9

Daniel ketej mec kêtuj nê launja

¹ Ahasweros latu Darius, tanj nê njam kêsêp lau Medenja nanj, kêtuj kinj gamêj Kaldeanja.

² Gêdêj ênê gôlij njajala njamatanja aê Daniel kasam buku dabuj ma gajam lêsu jala njanamba, tanj ênanja e sêkwê Jerusalem, tanj kêtuj gasanj su nanj, sa êtiam êtôm Apômtau kêsôm lasê gêdêj propete Jeremia, jala tau njanamba 70.

³ Go aê kakac lanjôcanô ôkwi gêdêj Apômtau Anôtô ma katej mec gêdêj enj ma gajam dabuj ma kasô talu ma ganjgônj wao njaô.

⁴ Aê katej mec gêdêj Apômtau, njoc Anôtô ma kasôm tauc njoc to njoc lau nêj sec lasê.

Aê kasôm gebe “O Apômtau, Anôtô kapôênj to njac lai secgoc, aôm gojob poac to têtmac gêwiñ êsêac, tanj têtmac êwiñ aôm to sênjgôm aôm nêj binjsu njanô êsa nanj.

⁵ “Aêac agôm sec to geo ma keso to ali tauñ sa ma akac tauñ su anja nêj binjsu to njagôlij.

⁶ Aêac akêj tanjenj nêj sakinjwaga propete, tanj sêjam aôm lanjôm ma sêsôm binj gêdêj aêacma kinj to laumata ma tamenji to lau gamêj samobnja nanj atom.

⁷ O Apômtau, aôm binjgêdêj njatau, mago ocsalô tonec aêac amoa tomajenjenj aêac lau Juda to lau Jerusalemnja ma lau Israel samob, tanj gosoc êsêac sêja kêtuj nêj sec, tanj sêgôm gêdêj aôm jasêmoa njagala me sêmoa jaêc anja gamêj samob nanja aêac samob amoa tomajenjenj.

⁸ O Apômtau, aêac to ma kinj ma gôlijwaga to tamenji amoa tomajenjenj gebe aêac agôm sec gêdêj aôm goc.

* **8:1-27:** 8:1-27 Daniel katu kainj tenj kêsa ma gêlic njakatu, tanj gêwa lau Mede to Persia nêj minj sa e gêdêj têt njacjo sêku kinj Antiokus Epipanes tulunja.

⁹ Apômtau, aêacma Anôtô, kêtû taê walô ma kêsuc biñ ôkwiña n̄atau, mago aêac ali tauñ sa gêdêñ enj.

¹⁰ Aêac tauñ wamu gêdêñ Apômtau, aêacma Anôtô, nê awa atom ma adaguc ênê biñsu, tauñ enj kêkêñ gêdêñ aêac ña ênê sakiñwaga propete tauñ atom.

¹¹ Israel samob sêgêli aômnêm biñsu ma sêkac tauñ su ma sedec gebe tauñ wamu aôm awam. Ma biñ sêpuc boaña to têtôc lemeñña, tauñ teto gêc Anôtônê sakiñwaga Mose nê biñsu tauñ, sêsêwa siñ kêpi aêac kêtû aêac agôm sec gêdêñ aômña.

¹² Aôm gôgôm nêm biñ, tauñ kôsôm gêdêñ aêac to ma gôliñwaga, tauñ sêjam gôliñ aêac tauñ, ñanô kêsa to kôkêñ gêñwapac kapôêñ tenj gebe aña umbonj ñalabu samucgenj gêñ tenj kêsa kêtôm, tauñ kêsa aña Jerusalem tauñ atom.

¹³ Gêñwapac tauñ teto gêc Mosenê biñsu tauñ, samob kêtap aêac sa, mago aêac ajam malô Apômtau, aêacma Anôtô, atom gebe akac tauñ su aña gêñ sec to akêñ tauñ êndêñ aômnêm biññanô atom.

¹⁴ Amboac tonan Apômtau kômasan gêñ wapac tau ma kôkêñ kêpi aêac gebe Apômtau, aêacma Anôtô, enj ñacgêdêñ kêtû nê kôm samobña, tauñ enj gêgôm tauñ, mago aêac tauñ wamu enj awa atom.

¹⁵ “O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôkôc aômnêm lau su aña Aiguptu ña lêmam ñajaña ma gôgôm aômnêm ñaê ñawae kêsa e gêdêñ ocsalô tonec aêac agôm sec to gêñ alôb-alôb gêdêñ aôm.

¹⁶ O Apômtau, aêac atenj aôm êtu nêm kolengêdêñ samobña gebe ôkêñ nêm têtac ñandan to ñalêlôm sec ênam jaê nêm malac Jerusalem to nêm lôm dabuñ. Gebe aêacma sec to aêacma tamenj nêñ geonja gêgôm lau, tauñ sêgi aêac auc tauñ, sêsu Jerusalem to nêm lau susu.

¹⁷ O aêacma Anôtô, amboac tonan ôkêñ tauñam nêm sakiñwaga aê ñoc mec to ñoc tauñ. O Apômtau, ôkêñ lañômanô êpô nêm lôm dabuñ, tauñ kêtû gasan tauñ, êtu aôm taômña.

¹⁸ O ñoc Anôtô, ôkêñ tauñam to ôñô aêac, ôsa lañômanô sa ma ôlic aêac to malac, tauñ sêsam aômnêm ñaê kêpi tauñ, gebe atu gêñ gêbac. Aêac akêñ ma mec gêdêñ aôm kêtû ma biñgêdêñña atom, akêñ kêtû nêm taêm labu kapôêññagenj.

¹⁹ O Anôtô, ôñô aêac. O Apômtau, ôsuc ma biñ ôkwi. O Apômtau, ôkêñ tauñam to ônam aêac sa. O ñoc Anôtô, ônam gamêñ tôñ atom êtu aôm nêm ñaêña gebe êsêac sêsam aômnêm ñaê kêpi nêm malac to nêm lau.”

Gabriel gêwa biñ tau ñam sa

²⁰ Aê kasôm biñ to katenj mec amboac tonan ma gaoc tauc ñoc to ñoc lau Israel nêñ sec lasê ma katanj gêdêñ Apômtau, ñoc Anôtô kêtû ênê lôm dabuñña.

²¹ Aê katenj mec tau gama, tec Gabriel, tauñ galic enj gêdêñ tauñ galic ñakatu ñamataña tauñ, gêlôb ñagaôgenj gêdêñ aê gêmêñ gêdêñ noc da kêtulaña.

²² Enj gêmêñ ma kêsôm gêdêñ aê gebe “O Daniel, aê mênğaô lasê gebe jawa aôm sa e aôm ôjala.

²³ Gêdêñ tauñ gôjac m nêm mec tauñ, biñ tenj kêsa ma aê gamêñ gabe jasôm biñ tau lasê êndêñ aôm gebe Anôtô têtac gêwiñ aôm ñanôgenj. Amboac tonan ôsala biñ tau ma nêm kauc êsa êtu gêñ, tauñ gôlic tauñ.

²⁴ “Anôtô kêkêñ noc jala 70 êtu dim 7 êtu aômnêm lau to aômnêm malac dabuñña, go biñ alôb-alôb êmbacnê to sec ênac pep ma Anôtô êsuc nê tôp, tauñ gêc amac tauñ, ôkwi to êkêñ biñgêdêñ ênêc endenj tôñgenjña êndêñ amac. Go enj êngôm ñakatu, tauñ geoc lasê tauñ, to propetenêñ biñ ñanô êsa ma êniñ oso gamêñ dabuñanô tau.

²⁵ Amboac tonan ôjala ma nêm kauc êsa gebe ñasawa, tauñ noc ñajatu êsa gebe sêkwê Jerusalem sa êtiamña ma noc kasêga, tauñ sêniñ oso tauñ, mênjêô lasêña êtôm jala 7 êtu dim 7. Sêkwê Jerusalem sa ma sênam intêna to busawa ma êkô tobij wapacgenj êtôm jala 62 êtu dim 7.

²⁶ Jala 62 êtu dim 7 tonan êmbacnê, go sensen ñac, tan sen oso en nan, su tonagôlinmêgen. Ma gôlinwaga to ñac lai ten to nê lau oc sêmên ma sensen malac to lôm dabun su ênan. Go têm ñamuña mênêô lasê amboac bu ñatênagen ma ensen sin to gênwapac ñanô, tan Anôtô kêjatu nan.

²⁷ Ma gôlinwaga tonan oc êmoatin poac ñajana ten êwin lau taêsam êtôm jala 7. Ma embe ñasawa tonan ñamaken êmbacnê oc ênac jao daja to da ñagêdô. Ma gên alôb-alôb, tan ensen gên ñawaô nan, êkô gamên dabun ma êmoa tonan e ñac, tan ketoc gên tau kêkô tônê nan, êndac ñagêjô, tan Anôtô kêmasan kwanan gen kêtû enna su nan.”

1-21 *

10

1-45 *

11

1-13 *

12

* **10:1-21:** 10:1–12:13 Daniel katu kain ten kêsâ ma gêlic ñakatu, tan kêbênôc ñakatu gêmunja ñamin nan, ma gêjac têtû min ñagêdô. * **11:1-45:** 10:1–12:13 Daniel katu kain ten kêsâ ma gêlic ñakatu, tan kêbênôc ñakatu gêmunja ñamin nan, ma gêjac têtû min ñagêdô. * **12:1-13:** 10:1–12:13 Daniel katu kain ten kêsâ ma gêlic ñakatu, tan kêbênôc ñakatu gêmunja ñamin nan, ma gêjac têtû min ñagêdô.

Hosea

Propete Hosea gêjam mêtê lau anğa gamêñ Israelña kêdaguc propete Amos. Enj gêjam kôm mêtêña gêdêñ têm ñawapac gêmuj siñ, tañ gesen malac Samaria su gêdêñ jala 721 gêmuj Kilisi gêmêñ nomña nan. Lau sêjam sakin gwam ma sêwi Anôtô siñ kêkêñ wapac enj ñanôgenj. Hosea tau gêjam awê mockainj ma gebe êtu ñadôndônj êpi launêñ lêt sêwi Anôtô siñña. Anôtônê lau sêwi Apômtau siñ kêtôm Hoseanê awê Gomer gêwi enj siñ kêtû mockainjoña. Mago êtu ñamu Anôtônê têtac gêwiñ tengeñña taê walô nê lau, tec ênam kôm êpi lau Israel e sêmu dêndêñ enj sêna êtiam ma têtû ênê lau êtiam. Anôtônê ñalô ñagêdô, tañ kepeñ aêacnêñ ñalêlôm nan, gêwa ênê têtac gêwiñ nê lauña sa. Anôtô kêsôm gebe “O Israel, aê jawi aôm siñ amboac ondoc. Aê jandec aôm amboac ondoc. Ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jañgôm aôm sec atom, gebe aê têtac gêwiñ aôm kêlêlêc.”

¹ Apômtaunê biñ gêdêñ Beri latu Hosea. Enj kêkêñ biñ tau gêdêñ Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hesekia sêjam gôliñ gamêñ Judaña, ma Joas latu Jerobeam gêjam gôliñ gamêñ Israel ña.

Hoseanê awê to nê gôlôac

² Gêdêñ tañ Apômtau kêsôm biñ kêsâ Hosea awasuj kêtû ñamata nan, enj kêsôm gêdêñ Hosea gebe “Ajôc, ôna ma ônam awê mockainjo tenj êtu nêm awê ma ôka ñapalê mockainjña lasê gebe lau gamêñ tonecña sêgôm mockainj kapôênj gebe sêwi Apômtau siñ.”

³ Amboac tonañ enj gêja jagêjam Diblaim latuo Gomer ma enj taê ma kêkôc ñapalê ñac tenj.

⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ enj gebe “Wê ênê ñaê gebe ‘Jesrel’, gebe ñasawa dambêgenj, go aê jakêñ ñagêjô êndêñ Jehunê gôlôac êtu dec, tañ enj kêkêc siñ anğa Jesrel nan, ma aê gabe jansenj gôliñ kinjña su anğa Israelnêñ gôlôac.

⁵ Ma êndêñ bêc tonañ aê oc japônj Israelnêñ talam tulu anğa gaboañ Jesrelña.”

⁶ Awê tau taê kêtiam ma kêkôc ñapalêo tenj. Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Hosea gebe “Wê ênê ñaê gebe ‘Taêwalômêo’. Gebe aê gabe taêc walô gôlôac Israelña e jasuc êsêacnêñ biñ ôkwi êtiam atom.

⁷ Mago aê gabe taêc walô gôlôac Judaña ma aê, Apômtau, nêñ Anôtô, gabe janam êsêac kêsî. Aê gabe janam êsêac kêsî ña talam to tubac ma ña siñ to hos ma lau, tañ sêngônj hos ñaô nanj atom.”

⁸ Gêdêñ tañ Taêwalômêo gêwi su siñ nan, Gomer taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj.

⁹ Ma Apômtau kêsôm gebe “Wê ênê ñaê gebe ‘Ñoc lau atom’ gebe amac Israel atu aêñoc lau atom ma aê katu amacnêm Anôtô atom.”

Israel êtu wakuc êtiam

¹⁰ Mago lau Israelnêñ namba oc êtôm ganac gwêcña, tañ tanam dôñ ma tasa sa dangôm êtôm atom nan. Ma anğa gamêñ, tañ sêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêñoc lau atom” nan, oc sêsôm êndêñ êsêac gebe “Anôtô mata jali latui amac.”

¹¹ Ma oc sênac lau Juda to lau Israelña sa sêpi tagenj ma êsêac oc sêjalijn nêñ laumata tenj sa ma êsêac oc sêpi sêmêñ anğa gamêñ tau gebe Jesrel ñabêc oc êtu bêc kapôênânô.

2

¹ Amboac tonañ asam nêm lasitêwai gebe “Anôtônê lau” ma lômio gebe “Apômtaunê taê walô.”

Mockainjo Gomer—mockainjo Israel

² Ñoc ñapalêac, atenj tenemi kêsî-kêsigenj — akac tenemi gebe enj kêtû aêñoc awê kêtiam atom ma aê katu ênê akwenj kêtiam atom. Enj êwi nê mockainjo to êtu mandabñja siñ.

³ Embe masi, go aê oc jakwalec ênê ñakwê su e êkô ôli ñaôma êtôm bêc, tañ têna kékôc enj nanj. Aê oc jangôm enj êtôm nom ñakelenj to gasanj ma bu êjô enj êndu.

⁴ Aê oc taêc walô ênê gôlôac atom gebe nênj ñam kêsêp mockainjo

⁵ gebe êsêac tenenji kêtú mockainjo su. Enj kékôc êsêac, mago kêsá nê lênj maja gêbacgenj. Enj kêsôm gebe “Aê jandanjuc ñoc lau-têntac-gêwiñ-aêwaga. Êsêac oc sêkênj gênj taniñja ma bu to ñakwê ma obo to niptêkwi ma wain êndênj aê.”

⁶ Kêtú tonanña aê oc jambôc ênê intêna auc ña gênj têtka-têtka. Aê gabe jamboa tunbôm êkô enj auc gebe enj êsa awê atom.

⁷ Enj embe êlêti êndanjuc nê ñaci, mago enj oc êtôm gebe ê êsêac tônj atom. Enj oc ensom êsêac, mago êtap nê intêna sa atom. Go enj êsôm gebe “Aê oc jamu jandênj ñoc akwenj ñamataña jana êtiam gebe gamoa gawiñ enj ñajam kêlêlêc galoc nec su.”

⁸ Ma enj kêjala gebe aê tauc tonec tec kakênj polom to wain ma niptêkwi gêdênj enj nec atom. Ma aê tec kakênj silber ma gold ñanô lasê, tañ enj kékênj kêtú gêjam sakinj Bal nanj.

⁹ Amboac tonanj êndênj têm, tañ sejonj ñanô nanj, aê oc jakôc polom to wain, tañ kakênj gêdênj enj nanj su, ma aê oc jakôc obo to ñakwê, tañ kakênj gêdênj enj kêtú enj êkwa nê ôli ñaôma nanj auc.

¹⁰ Go aê jakwalec nê ñakwê su e ôli ñaôma êsa êmoa ênê lau-têntac-gêwiñ-enjwaga sêlic ênê ôli ñaôma ma ñac tenj ênam enj kêsí anja ñoc lemoc ênjgôm êtôm atom.

¹¹ Aê oc jansenj ênê bêc êtu samucña samob su êwiñ ênê om kapôenj ma ênê om êtôm ajônña to ênê om sabat ma om dabunj ñagêdô samob.

¹² Aê gabe jansenj ênê wainmôkê to jambô su gebe enj kêsôm gebe “Gêñkainj tonanj kêtú ñoc ñaôli, tañ lau-têntac-gêwiñ-aêwaga sêkênj gêdênj aê nanj.” Aê oc jakênj gênj tau êtu salenj ma bôcbôm oc senseñ gênj tau su.

¹³ Aê oc jakênj ñagêjô êndênj enj êtu têm samob, tañ enj kêlinj aê sinj nanj, gêdênj enj gêsôb gêñmalu gêdênj Bal nê om ma jagêjam gêlônj tau ña pocawa to gold ma kêlêti kêdaguc nê lau-têntac-gawiñ-enjwaga e kêlinj aê sinj. Apômtau kêsôm binj tau tonanj.

Apômtau têtac gêwiñ nê lau

¹⁴ Kêtú tonanña aê gabe jatêlam enj e jasa gamênj sawa jana, ma jasôm binj malônja êndênj enj.

¹⁵ Anja tônê aê jakênj ênê kôm wainña êndênj enj êtiam ma jakênj gaboanj Akorña êtu katam takênj matenña. Anja tônê enj êjô aê aoc êtôm gêmunña gêdênj enj gêmoa awêtakingenj, gêdênj têm, tañ enj kêsá anja gamênj Aiguptunja gêmênj nanj.

¹⁶ Êndênj bêc tônê enj oc êsam aê gebe “Ñoc akwenj.” Enj êsam aê gebe “Ñoc Bal” êtiam atom.

¹⁷ Gebe aê oc jakôc Balnênj ñaê su anja enj awasunj ma enj êsam nênj ñaê êsa êtiam atomanô.

¹⁸ Êndênj bêc tônê aê oc jamoatinj poac êndênj bôcbôm ma moc umbonj ñalabunja ma êndênj gênj sêgalabña sêmoa nom ma jansenj talam to tubac ma sinj su anja gamênj samob ma jakênj aôm ôsa taôm sic towamagenj.

¹⁹ Aê oc janam aôm ôtu ñoc awê endenj tônjgenj.

Aê oc jamoa jawiñ aôm mansanj to êndênjenj ma têtac gêwiñ to taêc walô aôm ñanô.

²⁰ Aê oc janam aôm ñañênjenj. Ma aôm oc ôjala gebe nênj Apômtau aê.

²¹⁻²² Êndênj bêc tonanj aê oc jajô ñoc lau Jesrel nênj mec tetenja, ma jakênj kom ênac êsêp nom

ma nom oc êkênj polom ñanô ma wain ñanô to katêkwi ñanô.

²³ Ma aê, Apômtau, jasê Jesrel êsêp nom gebe êtu aênoc gênj.

Ma taêc walô awê “Taêwalômêo”, ma jasôm êndênj ñac “Ñoc lau atom” gebe” ñoc Lau amac”, ma êsêac sêsôm gebe “Ma Anôtô aôm goc.”

3

Hosea agêc awê mockaiño

¹ Apômtau kêsôm biñ gêdêñ aê gebe “Ôna êtiam ma têtac êwiñ awê teñ, tañ ênê akwen têtac gêwiñ eñ nan, mago gêgôm mockaiño. Têtac êwiñ eñ êtôm aê, Apômtau, têtac gêwiñ Israel gamoa. Israel tonañ sêjam tauñ ôkwi gêdêñ anôtôi ñagêdô ma sebe sêkêñ polom ñakana ñakelenj êndêñ êsêac êtu da.”

² Amboac tonañ aê gajam ôli eñ ña silber 15 ma polom ñanô ñadônj 7.

³ Aê kasôm gêdêñ eñ gebe “Aôm ômoa ôwiñ aê ñasawa baliñ ma ôtu mandab atom. Aôm ônêc ôwiñ ñac teñ atomanô ma aê amboac tonañgenj.”

⁴ Ñam gebe bêc taêsam lau Israel oc sêmoa tonêñ kin masi ma kasêga masi, nêñ da masi me nêñ alê dabuñ masi, nêñ kapoac sêpucña masi to nêñ gwam masi, gebe têtû kênac têm ñamuña.

⁵ Êtu ñamu lau Israel oc sêmu sêmêñ ma sensom nêñ Apômtau Anôtô ma nêñ kin Dawid. Êndêñ noc tonañ êsêac sêndêñ Apômtau to ênê moasiñ ñajam totêtêc taugenj.

4

Apômtau kêsôm lau Israel

¹ Amac lau Israel, anj Apômtaunê biñ. Gebe Apômtau kêsôm lau tonecña tonamgenj. “Biñ ñañêñ to têtac êwiñ gêc gamêñ tau atom ma êsêac sêjala Anôtô atom amboac tonañgenj.

² Mago êsêac sêpuc boa lau to sêsau binjdanaj ma sêjac ñamalac êndu. Êsêac sêjam genjenj to sêgôm gêñ mockaiño to mockaiñña. Gêñ ñaclai sec gêjam sêga ma sêjac ñamalac sêjac ñawae.

³ Amboac tonañ gamêñ tau gêjam tañi sa ma lau samob, tañ sêngônj gamêñ tau nan, têtû palê e sênaña. Bôc tokaiñ-tokaiñ samob to moc, tañ sêmoa umbonj ñalabu nan, ma i, tañ sêmoa gwêc ñalêlôm nan, samob oc sênaña.”

Apomtau kêsôm dabuñwaga

⁴ Apômtau kêsôm gebe “Teñ êsôm to êmêtôc lau atom, aêñoc biñ gêdêñ amac dabuñwaga tec gêc.

⁵ Amboac tonañ aôm ônac taôm êndu êndêñ oc ma propete oc ênac tau êndu êndêñ êmbêc êwiñ aôm. Ma aê oc jansenj aôm tênâma su amboac tonañgenj.

⁶ Aêñoc lau sêjaña gebe sêjam kauc aê. Aôm kôbaliñ mêtê tokauc siñ, tec aê oc jambaliñ aôm siñ amboac tonañgenj. Aê jatiñ aôm su anja kôm dabuñwagaña. Aôm kôliñ nêm Anôtô nê biñsu siñ, tec aê oc jaliñ aôm nêm gôlôac siñ amboac tonañgenj.

⁷ “Êsêac têtû taêsam, ma nêñ sec, tañ sêgôm gêdêñ aê nan, kêtû sêga. Amboac tonañ aê oc janam êsêac waenj ôkwi atu biñ majenja êndêñ êsêac naañ-naañ.

⁸ Aêñoc lau nêñ sec kêtû êsêacnêñ mo ma êsêac materj katu ñoc lau nêñ keso.

⁹ Amboac tonañ gêñ, tañ etap lau tau sa nan, oc etap lau dabuñwaga sa amboac tonañgenj. Aê oc jamêtôc êsêac êtôm nêñ lêñ ma jakêñ ñagêjô êtôm gêñ, tañ sêgôm nan.

¹⁰ Êsêac oc sêniñ gêñ, mago êôc êsêac tôñ atom. Sêngôm gêñ mockaiñña to mockaiño, mago sêka gôlôac lasê têtû taêsam atom gebe sêwi aê Apômtau siñ ma sêjam sakiñ gêñ mockaiñña.”

4:11–5:3 Apômtau kêpuc boa anôtôi jaba ñasakiñ.

5

Hosea kêkêñ puc kêtû sakiñ gwamña

⁴ Sec tañ êsêac sêgôm nan, gêsô êsêac tôñ, tec gêjac jao gebe sêmu dêndêñ nêñ Anôtô sêna. Ma ñalau mockaiñña gêc êsêacnêñ ñalêlôm, tec sêjala nêñ Apômtau atom.

⁵ Nêñ tetoc tauñ saña kêsôm Israel lasê. Lau Epraim nêñ sec gêgôm êsêac sêka keso e seben ma lau Juda seben sêwiñ êsêac.

⁶ Êsêac oc sensom nêñ Apômtau ña nêñ domba to bulimakao, mago oc têtap en sa atom, gebe en kêkac tau su anğa êsêacnêñ.

⁷ Êsêac sêsa Apômtau auc ma sêkôc ñapalê ñacdu. Tec ajôn wakuc oc êndanğôn êsêac to nêñ nomlênsêm samob.

Sinğêc Juda to Israel ñasawa

⁸ Anac dauc êtañ anğa Gibeaa. Anac dauc êtañ anğa Rama. Amôêc kapôên anğa malac Bet Awen. Atakê Benjamin.

⁹ Epraim oc êtu gamêñ gasañ ten êndên bêc jakên ñagêjônña. Aê oc jasôm biñ, tañ ñanô êsa biññanôgen nañ, lasê êndên Israelnêñ gôlôacmôkê.

¹⁰ Laumata Judaña têtôm lau, tañ sêjam nom ñamadiñ ôkwi, tec aê oc jakêc ñoc têtac ñandanğêpi êsêac êtôm bu nañ.

¹¹ Êsêac sêkôninğ Epraim tôn. Sêkôc ênê gamêñ, tañ en gêwê kainğ jagêdên nañ, su ñam gebe en gêja gêdên lau, tañ têtôm gebe sênam en sa atom nañ.

¹² Mago Epraim gêlic aê amboac bulesen ma Juda gêlic aê amboac têmoa.

¹³ Gêdên tañ Epraim kêsaê nê gêmac ma Juda kêsaê nê kamoc nañ, Epraim gêdi gêja Asuria ma kêsakinğ biñ gêdên kinğ kapôên. Mago en kêtôm gebe êngôm êsêac ôlinğ ñajam êsa me êngôm nêñ kamoc emo atom.

¹⁴ Aê oc jatôm lewe ten êndên Epraim ma oc jatôm lewe wakuc êndên Juda. Aê, aê tauc jakac êsêac popoc ma jaêc jana. Aê jakôc êsêac jana ma ten êtôm gebe ênam êsêac sa atom.

¹⁵ Aê gabe jamu jana ñoc gamêñ êtiam e êsêac sêjala nêñ keso to sensom aê lanğcanô. Embe sêpô lêna tauñ oc sensom aê ma sêsôm gebe

6

¹ “Ajôc, aêac tamu dandên Apômtau tana êtiam, gebe en kêkac aêac popoc, en oc êngôm aêac ôlinğ ñajam êsa êtiam. En gêjac aêac ôlinğ lasê, mago en oc ênsambañ aêacnêñ kamoc.

² Bêc luagêc ênaña acgom, go en êngôm aêac matenğ jali êsa. Êndên bêc êtu têlêac en oc êñu aêac sa gebe tamoa en lanğônêmña.

³ Tajala Apômtaumanğ, danğôm tanac ñawae gebe tajala Apômtau. En oc mênğêô lasê biññanôgenğ amboac gelenğmata ma êndên aêac amboac kom, amboac kom ñamuña, tañ kêmalôm nom nañ.”

Apômtau gêjô biñ

⁴ “O Epraim, aê ñanğôm asagenğ êndên aôm. O Juda, ñanğôm aôm amboac ondoc. Nêm têtac gêwiñ aê amboac tao gelenğmataña tenğ ma amboac maninğ, tañ kêpa gêdên oc kêpigenğ nañ.

⁵ Kêtu tonanğña aê kasakinğ ñoc propete gebe sênac êsêac, tañ gajac êsêac êndu ña aê aoc ñabinğ nañ. Ma ñoc mêtôc mênğêpi amboac oc ñawê.

⁶ Aê gabe jalic nêm da atom, gabe jalic amacnêm têtac gêwiñ tenğenğña. Ñoc lau sêjala aêña tonanğ ñanô kêlêlêc sêkênğ daja su.”

6:7–10:15 Ñasêbu tonec gêjac minğ gebe Apômtau kêmetôc nê lau Israel kêtu nêñ secña ma kêtu sêjac nêñ kinğ ênduña. Ñagêjô oc êtap êsêac sa kêtu taênğ kêka ñaclai jabaña ma kêtu sêjam sakinğ gwamğña amboac tonanğenğ.

11

Anôtô têtac gêwiñ nê lau, tañ sêli tauñ sa nañ

¹ “Gêdên tañ Israel ñapalêgenğ nañ, aê têtac gêwiñ enğ ma gamôêc ñoc latuc anğa Aiguptu gêmênğ.

² Aê gamôêc-gamôêc eñ, mago eñ gaja ec-gêja ec ma kêkêñ da gêdêñ Bal ma da ñamalu gêdêñ gwam.

³ Aê tec kadôn Epraim gebe êsêlêñ. Ma kasip eñ sa. Mago êsêac sêjala gebe aê gagôm êsêac ôliñ ñajam kêsa nañ atom.

⁴ Aê gajam gôliñ êsêac ña gôliñ taê walôña to gaê êsêac ña lêpoa têtac gêwiñña. Aê gajam êsêac sa gebe kion, tañ gêsac êsêac gêsuntêkwa nañ, êkônin êsêac tôn atom ma gawec ma galôm êsêac.

⁵ “Êsêac sedec gebe sêmu dêndêñ aê sêmêñ, amboac tonañ oc sêmu sêna Aiguptu êtiam, ma Asuria ênam gôliñ êsêac.

⁶ Siñ oc êsa anga nêñ malac ma enseñ nêñ malac ñakatam ñawalô ma êndanğôn êsêac su anga nêñ malac ñajana ñalêlôm.

⁷ Aêñoc lau sebe sêkac tauñ su anga aêñoc sêmoa, amboac tonañ kion ênsac êsêac gêsuntêkwa ma teñ êoc su atomanô.

⁸ “O Epraim, aê jawi aôm siñ amboac ondoci. O Israel, aê jakêñ aôm êndêñ lau tentenlatu amboac ondoci. Aê janğôm gêñ, tañ gagôm gêdêñ Adma nañ, êndêñ aôm amboac ondoci. Aê janğôm gêñ, tañ gagôm gêdêñ Seboim nañ, êndêñ aôm amboac ondoci. Aêñoc ñalêlôm kêkac tau ôkwi ma taêc walô aôm kêlêlêc su.

⁹ Aê oc janğôm ñoc têtac ñandan kapôên ñanô êsa atom. Aê gabe jansen Epraim su êtiam atom. Gebe aê Anôtô, aê ñamalak atom. Aê ñac dabuñ, tañ gamoa aôm ñalêlôm nañ, ma aê jawac êtu jansen suña atom.”

11:10–13:3 Anôtô êmêtôc to êmasuc nê lau êtu nêñ lêñ alôb-alôbña ñabin ñagêdô gêc ñasêbu tonec. * to Gomora.

13

Mêtôc ñamuña kêpi lau Israel

⁴ “Aê Apômtau, aômnêm Anôtô, gêdêñ tañ aôm gômoa Aiguptu nañ. Aôm kôjala Anôtô teñ gêwiñ atom, aê taucgen ma Kêsiwaga teñ gêmoa atomanô.

⁵ Aê gajam aôm sa anga gamêñ sawa to gamêñ ñakelen.

⁶ Mago gêdêñ tañ sêsô gamêñ ñajamanô tau nañ, sen gêñ gêoc êsêac tôn. Ma gêdêñ tañ sen gêoc êsêac tôn nañ, go tetoc tauñ sa ma sêliñ aê siñ.

⁷ Tec aê gajam duc êsêac amboac lewe ma gadib êsêac anga intêna ñamagê amboac pusip salenña leopard.

⁸ Aê oc jajanda amac amboac bôc ber têna teñ, tañ sêkôc ênê ñalatu su nañ, jajanda ma jakac êsêac ôliñ lasê ma jandanğôn êsêac amboac lewe kêdanğôn gwada ma amboac bôcbôm êkac êsêac popoc.

⁹ “O Israel, aê oc jansen amac su. Asa êtôm gebe ênam amac sa.

¹⁰ Amacnêm ñagêdô sêsôm gebe ‘Ôkêñ kin to gôliñwaga êndêñ aêac’ ma galoc nêm kin gêmoa ondoci gebe ênam amac kêsi. Nêm gôliñwaga, tañ sênac siñ êtu amacña nañ, sêmoa ondoci.

¹¹ Kêtu ñoc têtac ñandanña aê kakêñ kin teñ gêdêñ amac ma kêtú ñoc ñalêlôm kêbôli aucña aê kakôc eñ su.

¹² “Aê kakic Israelnêñ sec to keso tôn, ma gajac ênê sec sa to gajob.

¹³ Gabêsi mênğêô lasê kêtú eñña, mago eñ latu masi, gebe galoc eñ gedec gebe êwi ñaabêlôn siñ.

¹⁴ Aê oc janam êsêac kêsi êndêñ lamboam atom. Jakac êsêac su anga ñaclai gêmacanôña atom. Gêmacanô, nêm ñaclai gêc ondoci. Lamboam, nêm ñaclai onsen suña gêc ondoci. Aê taêc walô lau tonec êtiam atom.

* 11:9: Adma to Seboim, malac luagêc tonañ sêjana sêwiñ Sodom

¹⁵ Epraim oc êtôp amboac sin, mago mu oc kêpiņa oc êmêņ, Apômtaunê mutêna oc êô lasê anġa gamêņ sawa, go êņġôm ênê bumata êpa ma ênê bu ŋamôkê ŋakelenġ êsa ma êjanġo awamata samob su anġa ênê kanom.

¹⁶ Samaria oc êôc nê ŋagêjô êtu ġêli tau sa ġêdêņ nê Anôtôņa. Sin oc enseņ êsêac su. Oc sênac êsêacnêņ ŋapalê ŋasec-ŋasec popoc ma sêsêlê lauo, taņ sêmoa teņ naņ, nêņ têtacwalô.”

14

Hosea ġêlêņ biņ lau Israel

¹ O Israel, ômu ôndêņ Apômtau, aômnêm Anôtô, ôna gebe nêm sec ġêġôm aôm ġôjac taôm êndu.

² Ômu ôndêņ Apômtau ôna ma ôkôc biņ tonec êwiņ. Ôsôm êndêņ eņ gebe “Ôsuc ma keso samob ôkwi gebe ŋalêlôm ŋajam êsa ma akêņ awenġsun ŋalambiņ êtu da êndêņ aôm.

³ Asuria ênam aêac sa atom. Aêac naapi anġôņ hos ŋaô atom. Ma aêac oc asôm êndêņ lemeņ ŋakôm gebe ‘Aêacnêņ Anôtô’ naņ êtiam atom gebe aôm taômġeņ taêm walô mosêbu.”

Apômtau ġêjac mata moasiņ wakuc ġêdêņ Israel

⁴ “Aê gabe janġôm êsêacnêņ ġêmac sêwi aê siņņa ŋajam êsa. Aê oc têtac êwiņ êsêac janac ŋawaegenġ gebe ŋoc têtac ŋandaņ kêkac tau su anġa êsêacnêņ.

⁵ Aê oc jatôm maniņ êndêņ lau Israel. Nêņ ŋaola ênac lêtêņ amboac mênamiņ ma nêņ ŋawakac êsêlêņ êsêp nom amboac kaleloņ ŋawakac.

⁶ Êsêacnêņ ŋasêli oc esewec, nêņ ŋakatu amboac katêkwi ŋakatu ma. nêņ ŋamalu amboac môsê Lebanonņa.

⁷ Êsêac oc sêmu sêmêņ sêņġôņ aêņoc ajuņlabu êtiam. Êsêac oc têtôm amboac kôm ŋajam teņ ma sênam ŋaola amboac kôm wainņa teņ. Ma nêņ wain ŋanô êtu wain towae amboac wain Lebanonņa.

⁸ O lau Israel, aêagêc ġwam ma asagenġ ŋagêdô ġêdêņ tauņ. Aê taucgenġ jajô aômnêm biņ ma janam jaom aôm. Aê katôm ka, naņ ŋalauņ ŋamajaņ ŋapaņ ma nêm moasiņ samob ġêmêņ anġa aêgenġ.”

⁹ Asa kêtu ŋac tokauc gebe êjala ġêņ tonec. Asanê kauc kêsa gebe êlic ġêņ tonec. Apômtaunê intêna solop ma laugêdêņ oc sêsa intêna tau, mago lau alôb-alôb oc sênac tauņ êndu.

Joel

Joelnê têm gêmoa nomña to nê lêtê kêsiñ tau ma tajala samucgeñ atom. Moae enj keto nê buku gêdêñ lau Persia sêjam gôliñ gamêñ gêdêñ jala 500 ma 400 gêmunj Kilisi gêmêñ nomña ñasawa. Joel gêjac miñ gebe wagô tolêsôb-tolêsôb sêsa gamêñ Israelña ma oc ñandañ gesenñ nom su. Enj kêsaê gebe gêñwapac tonañ kêtú puc teñ gebe Anôtônê bêc êmêtôc lau, tañ sesenñ ênê bingêdêñ su nanña kédabiñ. Propete kêkêñ Anôtônê kalem gêdêñ lau gebe sênam taunñ ôkwi ma kêkêñ Anôtônê biñ, tañ gêjac mata nanñ, gelom êsêac gebe êkatonñ nê lau sa êtiam to ênam mec êsêac. Biñ towae teñ, tañ Anôtô gêjac mata nanñ, kêsêp Joelnê buku gebe Anôtô êsakiñ nê Ñalau naêpi ñamalac samob, êpi lauo to ñac ma lau wakuc to lanğwa êtômgeñ.

¹ Apômtaunê biñ gêdêñ Petuel latu Joel tau tonec.

Tañjiboa kêtú sasenñ gêñ taniñña

² Amac lau ñanôac, anô biñ
to amac lau gamêñ tonecña, akêñ tañem.
Amac alic gêñsêga amboac tec teñ ñanô kêsa
gêdêñ amacnêm têm me gêdêñ abeminêñ têm me masi.

³ Anac ñamiñ êndêñ nêm gôlôac wakuc sêñjô.
Êsêac sênac ñamiñ êndêñ nêñ wakuc ma elom-elom amboac tonañgeñ êna.

⁴ Gêñ tañ wagô-kêlêña dedec gêcña nanñ,
wagô-sêboañña mênşenñ.
Ma gêñ tañ wagô-sêboañña dedec gêcña nanñ,
wagô-sêlôpña mênşenñ.
Go gêñ tañ wagô-sêlôpña dedec gêcña nanñ,
wagô-ñatêna-kêsaña mênşenñ.
⁵ Amac anôm-gêñ-anaboawaga, matem êlac ma atañ lasêmanñ.
Amac anôm-wainwaga samob, apuc tañjiboa sa
êtu wain ñakananña,
tañ sêkac su anğa awemsunñ nanñ.

⁶ Gebe lau-m teñ sêwê sêpi mênşêjam aêñoc gamêñ auc,
lau ñactêkwa ma taêsam ñanô lasê.
Lunlunñ kêtôm lewe kapoac nê
ma ñani amboac lewe têna nê.

⁷ Êsêac sesenñ aêñoc wain ñamôkê su
ma sêsap ñoc jambô tulu.
Êsêac selec ñaôlic su sêbaliñ siñ jagêc nom
e ñalaka ñapom ñaôma.

⁸ Atañ tañjiboa amboac awêtakiñ, tañ gêjam abec
kêtú nê ñac, tañ sê gêdêñ enj nanña.

⁹ Êsêac sêkêñ gêñ taniñña to gêñ tanômña kêtú da
anğa Apômtaunê andu kêtiam atom.
Apômtaunê sakiñwaga, dabunwaga taunñ,
sêpuc tañjiboa sa.

¹⁰ Kôm tau kêtú gasañ
nom tau kêtanñ

gebe sêjainj kôm ñanô gêjaña,
wain ñanô kêmêlinj ma niptékwi kêpa.

11 O kômwagaac, nê m ñalêlôm êôc auc
ma kômwaga wainñaac, atanmanj.
Kêtu janjom to polomña
gebe kôm ñanô kêtu sec su.

12 Wain ñamôkê kêmêlinj
ma jambô kêsêlic.
Ainj to nij ma uc
to gêjkainj samob kêtu masê anja sêñam.
Ma têtac ñajam
gêc su anja ñamalacnêñ.

13 O dabunwagaac, asô talu sa ma atanj.
O sakinwaga altarnja, anam tanjboa sa.
Ñoc Anôtônê sakinwagaac, amêñ
tonê m abecgenj
gebe sêgaminj gêñ taniñña to gêñ tanômña ma sêkêñ kêtu da
anja nê m Anôtônê andu kêtiam atom.

14 Akêñ noc anam dabunña tenj.
Akalem gôlôac sêpi tagenj.
Akac kasêga to gamêñ ñatau samob sa sêpi tagenj
dêndênj Apômtau, amacnê m Anôtô, nê andu,
go awam ênac Apômtau.

15 Ojae, bêcsêga taugoc.
Apômtaunê bêc kêdabinj ma mêngeô lasê
amboac gêñ ñaclai mênkêpoa lasê
anja Njajña Njatau nê.

16 Sêkac gêñ taniñña su
gêdênj aêac matenjanô atom me.
Ma têtac ñajam to ôlinj kêpi
gêwi aêacnêñ Anôtô nê andu sinj atom me.

17 Gêñ ñawê kêtu matê anja nom ñalêlôm
lêsucm kêpô létênj
ma andu gêñ ñanônña kêku
gebe kôm ñanô masi.

18 Bôc têtanj gêñ
ma bulimakao ñatonj sêmoa jageo
ma têtap gêgwanj sa atom
ma domba totonj-totonj sêpô lêna taunj.

19 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm, gebe ja genj
gêgwanj ñamêdôb anja oba
ma jawaô kêsêgô
gêjkainj samob anja sêñam.

20 Bôc saleñña awenj ec-ecgenj têtanj gêdênj aôm

gebe bu kêpa
ma ja geŋ
gêgwanj ŋamêdôb anġa oba.

2

Wagô kêtû Apômtaunê bec ŋapuc

¹ Anac dauc êtaŋ anġa Sion.

Anac wali anġa ŋoc lôc dabuŋ tau
e lau gamêŋ tonecŋa samob têtênêp
gebe Apômtaunê bêc, taŋ mênêsa nanj kêdabiŋgac.

² Ŋakesec to gêsunbôm ênam bêc tau auc
ma tao to ômbiŋ êkôm bêc tau auc amboac tonanġen.
Lau amboac tonanġ sêmoa gêdêŋ gêmunġ andanġenġ atomanô
ma oc sêmoa atom e êndêŋ têm samob ŋamadiŋ.

³ Ja kêkuc gamêŋ sa gêmunġ lau-m tau
ma ja ŋawaô kêdanġac gêŋ kêdaguc êsêac.
Gamêŋ tê gêc êsêac nêmuŋa nê, kêtôm kôm Eden
ma tê gêc dêmôênmuŋ nê, kêtôm gamêŋ sawa ma gêŋ tenġ gêwê êsêac sa atomanô.

⁴ Êsêacnêŋ ŋakatu amboac hos ŋakatu
ma sêlêti amboac hos siŋŋa sêja.

⁵ Êsêac sêboanġ sêmoa lôctêpôêgeŋ
ma ŋakicsêa amboac kareta siŋŋa.
ma amboac jawaô kêdanġac oba
ma amboac lau ŋajaŋa, tê têtêdanġ taunġ êtu sênac siŋŋa nê.

⁶ Lau katunġ ŋatutuc ŋasec
ma lanġôŋanô kêtû sêp kêtû êsêacŋa.

⁷ Êsêac sebo sêsa amboac siŋsêlêc
jasêpi tunbôm amboac kwalam lanġwa siŋŋa.
Ac sêwê têtêdaguc taunġ sêsa nêŋ intêna
ma tenġ geo sic anġa nê walaŋ atom.

⁸ Êsêac sêbôc taunġ auc atom.
Sêsap nêŋ lêŋ tôŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.
Êsêac sêwê sêseli ŋacjo sêja
ma gêŋ tenġ kêtôm gebe êkô êsêac auc atom.

⁹ Ac sebo sêpi malac sêja
sêlêti sêpi tunbôm
to sêpi andu sêja
sêsô katam saunġ amboac geŋgeŋtêna.

¹⁰ Nom kêkôtêŋ tau kêtû êsêacŋa
to umbonġ ŋawiwic.
Oc to ajônġ sêjam kanuc
ma utitalata sêgamiŋ ŋawê.

¹¹ Apômtaunê wapap gêjac
gêmunġ nê siŋwaga
gebe ênê siŋwaga nêŋ tonġ kapôênġ kêlêlêc
ma ŋac, taŋ gêgôm ênê biŋ kêtû tôŋ nanġ, ŋaclai sec.
Gebe Apômtaunê bêc kapôênanô

ma kainj tenj ñanô.
Asa êtôm gebe êpuc tau tôj.

Anôtô gêlêj biñ nê lau gebe sênam tauj ôkwi

¹² Apômtau kêsôm gebe “Galocgenj amu andêj aê amêj tonêm ñalêlôm samucgenj.

Anam dabunj taôm, atanj to apuc tanjiboa sa.

¹³ Akac nêm ñakwêgenj êngic atom, nêm ñalêlôm tec akac êngicmanj.”

Akac taôm ôkwi amu andêj Apômtau, nêm Anôtô, ana gebe moasinj to taê labu ñam enj.

Enj gê biñ tôj to têtac gêwiñ gêjac ñawae

ma têtac êtu lêsi ma êsuc biñ ôkwi.

¹⁴ Asa kêjala. Oc moae Apômtau taê ênam tau e nê ñalêlôm tenj

ma êlij moasinj tenj su êndêj amac,

e êtôm gebe akêj gêj taniñja to tanômña êtu da

endenj nêm Apômtau.

¹⁵ Anac dauc êtanj anja Sion.

Akêj noc bec anam dabunja tenj.

Akalem gôlôac sêpi tagenj.

¹⁶ Akac lau sa.

Akalem gôlôac sênam dabunj tauj.

Kasêga sêpi tagenj.

Ajonj ñapalêo to ñac

ma ñapalê dedec sa.

Ñac tanj gêjam awê wakucgenj nanj, êsêp anja nê andu

to awê wakuc êsa anja nêj balêm êmêj.

¹⁷ Dabunwaga, Apômtaunê lausakinj tau

têtanj sêkô lôm dabunj ñasacgêdô to altar ñasawa

ma sêsôm gebe “O Apômtau, taêm labu nêm lau.

Ondec nêm gêñlênsêm êtu meloc, e tentenlatu sêsu susu atom.

Lau to-m-to-m sênac ôkwi êndêj tauj gebe

‘Lau tônê nêj Anôtô gêmoa ondoc’ êtu asagenja.”

Anôtô gêjô mec ma kêkêj gêj taniñja kêtiam

¹⁸ Gocgo Apômtau têtac kêkac enj nê gamêñja,

tec taê walô nê lau.

¹⁹ Tec Apômtau gêjô êsêac awenj ma kêsôm gêdêj nê lau gebe

“Alic acgom, oc jasakinj polom ñanô

to wain ma niptêkwi e êôc amac tôj

ma jandec amac atu biñ susunja

êndêj tentenlatu êtiam atom.

²⁰ “Aê oc jansoc ñacjo anja gamêj gêmu kêpiña êc amac su baliñgenj êna

ma jatinj enj naênjgônj gamêj gasanj to ñagêlêj tenj.

Nê pom ñamataña êsêp gwêc oc kêpiña (gwêc matê)

ma nê pom ñamuña êsêp gwêc oc kêsêpiña (gwêc ñalun) sênaña.

E ñajaê to ñasu êônj sa

gebe enj ketoc tau sa kêlêlêc.

21 “O gamêñ tau, ôtêc taôm atom.
Têmtac ñagaô êsa to ôlim êpigen gebe Apômtau gêgôm gêñsêga.

22 Amac bôc sêñamña, atêc taôm atom
gebe gêgwan ñamêdôb kêpuc anga oba kêtiam.
Gêñkain gêjam ñanô
ma jambô to wain ñanô taêsam.

23 “O Sion latuiac, têmtac ñajam
ma atu samuc êtu Apômtau, aômniem Anôtôña,
gebe eñ kêkêñ kom gêjac gêdêñ ñatêm
ec êwaka amacnêm gêdeñ sa.
Eñ kêsêwa kom kêsêp kêtû amacña,
kêkêñ kom gêdeñ têm asê geñ to ajac gêñ sa kêtôm andanげña.

24 “Polom ñanô êsô têtin-kôm ñanô-ñamala e êlôc
ma wain to niptêkwi ñagasuc mênêc e êkêc.

25 Aê jajô jala ñakôm ñanô, tañ wagô tolêsôb-tolêsôb senñ nan, wagô sêlôpña to ñatêna kêsaña
ma kêlêña
têtu ñoc sinwaga ñaton kapôên, tañ kajatu gebe sênac sin sêndêñ amac nan.

26 “Amac oc anin gêñ e êôc amac tôn
ma awem êôc Apômtau, nêm Anôtô, tañ kêmoasin amac ñajam kêlêlêc nan, nê ñaê,
ma sêngôm ñoc lau majen êsa êtiam atom.

27 Amac oc ajala gebe aê gamoa Israel ñalêlôm
ma aê Apômtau taucgen katu nêm Anôtô
ma sêngôm ñoc lau majen êsa êtiam atomanô.

Anôtô êkêc nê Nalau êpi ñamalac peben

28 “Go êndêñ têm ten acgom
oc jakêc ñoc Nalau êpi ñamalac peben
ma latômio to ñac seoc bin lasê
to nêm lau ñanô oc sênêc mê
ma nêm ñacsenjomi oc sêlic gêñ ñakatu.

29 Êndêñ bêc tônê oc jakêc ñoc Nalau
êpi sakinwagao to ñac amboac tonanげ.

Bêc ñamu tau ñawêc

30 “Oc jakêñ gêñsêga êsa umbon ma anga nom, dec to ja ma ja ñatêtac.

31 Oc oc ênam kanuc ma ajôn oc êtôm dec su acgom, go Apômtaunê bêc kapôên to ñaclai
kain ten tau oc mênêsa.

32 Ma ñamalac samob, tañ awen ênac Apômtaunê ñaê nan, eñ oc ênam êsêac kêsî êndêñ-
êndêñgen, gebe lau, tê sêwê gêñwapac sa nê, oc sêngon lôc Sion to Jerusalem, ma lau, tê
Apômtau êkalem êsêac nanげñ sêmoa materñ jali êtôm Apômtau gêjac mata nê.

3

Anôtô êmêtôc ñamalac peben êndêñ Bec ñamura

1 “Alic acgom, êndêñ tañ jawaka Juda to Jerusalem sa nan,
êndêñ bêc to ñasawa tônê

2 aê oc jakalem tentenlatu samob sêpi tagen
ma jawê êsêac sêsêp gaboan Josapat sêna,

gebe jamêtôc êsêac anga tônê
 êtu gêñ samob, tañ sêgôm gêdêñ aêñoc lau to ñoc gêñlênsêm Israelña,
 gebe sêjam êsêac êliñ-êliñ sêmoa tentenlatu ñasawa
 ma sêjac sam aêñoc nom gêdêñ tañ.

³ Êsêac sêpuc kapoac

kêtu ñoc launja

ma sêkêñ ñapalê gêjô awê mockainjo

ma sêkêñ ñapalêo lau sêjam ôli ña wain, tañ êsêac tañ sênôm nañ.

⁴ “Ma amac lau Tirus to Sidon ma Pilistia nêñ gamêñña samob, aêacnêñ asagen ñagêdô
 gêdêñ tañ. Amac abe akêñ ñagêjô êndêñ aê êtu gêñ tenña me. Embe akêñ ñagêjô êndêñ
 aê, go janam nêñ ñagêjô ôkwi wacêtap amac taôm môkêmapac sa wen tagen.

⁵ Gebe amac ajanjo ñoc silber to gold su ma ajon ñoc awamataêjam kêsô nêñ lôm gwam
 gêja.

⁶ Ma akêñ lau Juda to Jerusalem gêdêñ lau Helen sêjam ôli gebe sejon êsêac sêna e sêmoa
 jaêc nêñ gamêñ ñamadiñ.

⁷ Alicgac me, galoc tec jaôc êsêacnêñ ñalêlôm gebe sêndi anga gamêñ, tañ amac atulu
 êsêac sêja nañ, ma gêñ amac agôm nañ, ñagêjô wacêtap amac taôm môkêmapac sa.

⁸ Aê oc jakêñ latômio to ñac sêndêñ lau Juda sênam ôli nasêsêp êsêac lemen, ocgo ac sêkêñ
 êsêac sêndêñ lau Sabea, tê sêñgôn jaêcsêga nê, sênam ôli êsêac. Bin tec Apômtau kêsôm.

⁹ “Asôm bin tonec êtu tapa anga lau tentenlatu nêñ gebe

‘Amansañ taôm êtu anac sinña.

Ajatu lau sinjêlêc sa.

Akêñ sinwaga sêmênman

samob sêpi tagen.

¹⁰ Apa nêñ sakwen ôkwi êtu sin

to anam lêngêc ôkwi êtu kêm.

Ñac ômbôên-ômbôên êsam tau gebe “Aê ñactêkwa ten.”

¹¹ Amac tentenlatu, tañ anğôn agi aêac auc nañ,

andi ñagaôgen, naakac taôm sa anga tônêman.’ ”

O Apomtau, ôwê nêñ lausij sêsêp tônê sêna.

¹² “Tentenlatu sêndiman.

Ma êsêac sêwê sêna gaboan Josapat

gebe anga tônê aê oc jangôn ma jamêtôc tentenlatu samob,

tañ sêñgôn sêjam aucgen nañ.

¹³ Akêñ bôjan jalô êna

gebe kôm ñanô gêmêc e kêtu masê su.

Asô anaman, aka wain,

tañ kêsêp tonjon e mênğêc su nañ.

Ma ñatêkwi êsêp gasuc e mênğêc amboac tonan e wain êkêc

gebe nêñ sec gêjam sêga.

¹⁴ “Lau toton-toton

sêmoa gaboan mêtôcña

gebe Apômtaunê bêc kêdabinğac

anğa gaboan mêtôcña.

¹⁵ Oc to ajôn sêjam kanuc

ma utitalata sêgamin ñawê.”

Anôtô gebe êmoasin nê lau

16 Ma Apômtau awa ñadindiñ kêsa ança Sion.
Apômtau gêmôêc biñ awa kapôên ança Jerusalem ma umbon to nom ñawiwic.
Mago Apômtau kêtú nê lau nêñ lamu teñ
ma lau Israel nêñ tuntêna teñ eñ.

17 “Ocgo ajala gebe Apômtau, nêñ Anôtô aê,
tec ganğôn ñoc lôc dabuñ Sion nec, aê taucgoc.
Ma Jerusalem oc êtu gamêñ dabuñ
ma lau jaba teñ oc sêsêlêñ sênac malac êñgic êtiam atomanô.

18 “Ma êndêñ bêc tônê wain oc enselen ança lôc
ma su êsêp ança gamêñ ñabau
ma bu enselen
êtôm Judanêñ buman samobgen.
Ma bumata teñ êpulu êpi ança Apômtaunê andu
ma êmalôm gaboan Sitim.

19 “Gamêñ Aiguptuñ oc êtu gasan
ma gamêñ Edomñ oc ñagêlêñ êsa
êtu gêñ alôb-alôb, tañ sêgôm gêdêñ lau Juda nanña
gebe sêkêc biñ-masiwaganêñ dec sin ança nêñ gamêñ.

20 Ma lau sêngôn gamêñ Juda enden tôngeñ
ma gôlôac oc sêjô-sêjô taun ança Jerusalem ñapan.

21 Aê oc jakêñ ñagêjô êjô êsêacnêñ dec
ma sêwê-biñ-ñakaiñwaga
teñ êwê sa atom
gebe Apômtau oc êngôn lôc Sion.”

Amos

Propete Amos nê biñ kêtü propete samob nêñ biñ ñamatana, tañ teto sa kêsêp buku teñ tomalagen. Têna kêkôc en anga malac Judana teñ, mago en gêjam mêtê lau anga gamêñ Israelña gêdêñ jala 800 ma 700 gêmuñ Kilisi gêmêñ nomña ñasawa. Gêdêñ ñasawa tonan lau sêpô lêna gêñ teñ atom, sêmoa ñajamgen. Êsêac sêlic nêñ om ma sêsaê gebe sêmoa towamagen. Mago Amos gêlic amboac teñ. En kêsâê gebe lau tolêlômgen sêmoa ñajam ma êsêac sêmoa ñajam ñam kêsêp nêñ sêmêtôc lau ñalêlôm sawa kesogen to nêñ sêkônin êsêacña. Lau sêlic om, tagen nêñ ñalêlôm gêwiñ atom. Êsêac sêjam kauc gebe sêmoa towamagen, mago sêsau taun. Tec Amos gêjam mêtê lau toôli palêgen ma kêtêc tau atom. En kêsôm Anôtô êmêtôc lau ñawae lasê. En kêjatu gebe Biñgêdêñ ñalêñ êsa êtôm bu keselen ma kêsôm gebe Moae Apômtau taê walô nê launêñ ñagêdô, tañ gacgen sêmoa maten jali nan (5:15).

¹ Amosnê biñ tau tonec. En gejobwaga dombaña nêñ teñ anga malac Tekoa. Ôjô gêjam atomgen ma en gêlic biñ tau gêdêñ Judanêñ kin Usia agêc Israelnêñ kin Joas latu Jerobeam nêñ têm e ñajala luagêc gêja, go ôjô gêjam.

² Ma en kêsôm gebe
 “Apômtau gêjam wamban anga Sion
 to kêkac awa sa anga Jerusalem
 e gejobwaga dombaña nêñ gamêñ ñagêgwan kêsêlic
 to lôc Karmel ñatêpôê kêmêlin.”

Anôtô kêmêtôc lau Israel nêñ lau jaban êsêacña

Siria

³ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê oc jawi Damaskusnêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô sin atom,
 gebe êsêac sêlêsa Gilead popoc to sêlêsu êsêac.

⁴ Amboac tonan aê jakêñ ja êniñ Hasaelnê andu
 ma êndanğac Benhadadné andu kinña.

⁵ Aê gabe jatuc malac Damaskus ñabalan popoc
 ma jansen lau Bikat Awenna
 to ñac, tañ kêmêgôm tôc kinña gêngôn Bet-Eden nan su.
 Ma lau Siriana nasêngôn kapoacwalô anga Kir.”
 Apômtaunê biñ tau tonec.

Pilistia

⁶ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê jawi Gasanêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô sin atom,
 gebe êsêac sêjanğo lau-m samuc teñ su gebe sêkêñ êsêac sêsêp lau Edom lemen.

⁷ Amboac tonan aê jakêñ ja êniñ Gasa ñatunbôm
 ma êndanğac ñaandu kinña su.

⁸ Aê gabe jansen lau Asdodña
 to ñac, tañ kêmêgôm tôc kinña gêngôn Askalon nan su.
 Aê lemoc ejon malac Ekron
 e lau Pilisti nêñ ñapopoc sênaña.”
 Apômtaunê biñ tau tonec.

Tirus

⁹ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê jawi Tirusnêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô sin atom,

gebe êsêac sêkêñ lau-m samuc tenj sêsêp Edom lemen
ma taêñ gêjam poac lasitêwainja atom.

¹⁰ Amboac tonan aê jakêñ ja êniñ Tirus ñatunbôm
ma êndanğac ñaandu kinñja su.”

Edom

¹¹ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
“Aê jawi Edomnê keso têtêac me aclêña ñagêjô sinj atom
gebe enj kêjanda lasi ña sinj
ma kêtiñ nê taê walô lauña su.
ma têtac ñandanj ñapanj
to têtac kêmoatiñ tôñ gedenj tôñgenj.

¹² Amboac tonan aê jakêñ ja êniñ malac Teman
ma êndanğac malac Bosra ñaandu kinñja.”

Amon

¹³ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
“Aê jawi lau Amon nêñ keso têtêac me aclêña ñagêjô sinj atom,
gebe êsêac sêkac lau, tanj sêmoa tenj nanj, gêngic anğa Gilead,
gebe sêngôm taun nêñ nom ñamadiñ êtu kapôênj.

¹⁴ Amboac tonan jangôm ja elom anğa malac Rahab ñatunbôm ñalêlôm
ma êndanğac ñaandu kinñja
êndênj tanj wali êtanj êndênj bêc sinñja
ma êndênj tanj mu êmbuc êndênj bêc mulainja.

¹⁵ Ma êsêacnêñ kinj to nê kasêga samob sêwiñ taun
nasênğôñ kapoacwalô anğa gamênj jaêc.”
Apômtaunê binj tau tonec.

2

Moab

¹ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
“Aê jawi Moabnê keso têtêac me aclêña ñagêjô sinj atom,
gebe enj kêpac kinj Edomña nê ñatêkwa kêtü ñop.

² Amboac tonan aê jakêñ ja êniñ Moab
ma êndanğac andu kinñja anğa Kerijot
ma Moab ênanja êsêp sinj ñakicsêa ñalêlôm
êndênj tanj wamban to dauc êtanj êmoa nanj.

³ Aê oc jasap gôliñwaga tulu anğa êsêac ñaluñ
to janac ênê kasêga samob êndu sêwiñ enj.”
Apômtaunê binj tau tonec.

Juda

⁴ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
“Aê gabe jawi Judanêñ keso têtêac me aclêña ñagêjô sinj atom,
gebe êsêac têtin Apômtaunê binjsu su
to sejop ênê ñagôlinj atom.
Ma êsêacnêñ dansan, tanj kêtü tamenjinêñ lêñ ñagôlinj nanj,
gêwê êsêac seo amboac tonanğenj.

⁵ Amboac tonan aê jakêñ ja êniñ Juda
ma êndanğac Jerusalem ñaandu kinñja.”

Anôtô kêmêtôc lau Israel

⁶ Apômtau kêsôm binj tonec gebe

“Aê jawi Israelnêḡ keso têlêac me aclêḡa ḡagêḡo siḡ atom,
gebe êsêac sêkêḡ ḡac ḡêdêḡ ḡêdêḡ lau sêḡam ôli kêtḡ têtḡap silber saḡa,
ma ḡac ḡalêlôm sawa kêtḡ têtḡap atapa saḡa.

⁷ Êsêac sêka lau ḡalêlôm sawa môkêḡapac tōḡ kêsêḡ kekop ḡalêlôm
ma sêkô lau-ḡalêlôm-ḡawapacwaga nêḡ lêḡ auc.
ḡac teḡ agêc tama sêsô dêdêḡ mockaiḡo tagen
e sêḡôm ḡoc ḡaê dabuḡ kêtḡ sec.

⁸ Êsêac sêsa tauḡ sic sêc altar samob ḡagala
ma ḡakwê, taḡ sêḡaḡgo su aḡga launêḡ naḡ, kêtḡ nêḡ mê
ma sênôm wain, taḡ lau sêkêḡ kêtḡ nêḡ biḡ ḡagêḡoḡa naḡ,
aḡga nêḡ Anôtônê andu.

⁹ “Ma aê, tec gamuḡ amac ma gasen lau Amor,
taḡ waso-waso têtôm kaseda
ma ḡajaḡa têtôm kamem naḡ.

Aê gasen nêḡ ḡanô, taḡ ḡeḡkaleḡ lôlôc naḡ,
to nêḡ ḡawakac, taḡ ḡêc nom ḡalêlôm naḡ.

¹⁰ Aê kakôc amac sa aḡga gamêḡ Aiguptuḡa api amêḡ
to gawê amac amoa gamêḡ sawa kêtôm jala 40,
gebe awê kaiḡ lau Amor nêḡ gamêḡ,

¹¹ Ma aê, tec gajac nêḡm latômi ḡagêdô sa têtḡu propete
ma nêḡm ḡacseḡomi ḡagêdô têtḡu lau sêḡam dabuḡ tauḡḡa.
O lau Israel, biḡ amboac tonḡ biḡḡanô me masi.”
Apômtaunê biḡ tau tonec.

¹² “Mago amac akêḡ wain ḡêdêḡ lau sêḡam dabuḡ tauḡḡa tau sênôm
to ajac jao propete ma asôm gebe ‘Aoc biḡ lasê atom.’

¹³ “Alic acgom, aê jaḡḡôm nêḡm gamêḡ kôḡô-kôḡôḡeḡ
êtôm waḡ, taḡ ḡêlac ḡwêc sec naḡ.

¹⁴ ḡac, taḡ ḡagaô naḡ, embe êc su, oc ênam en sa atom.
Ma ḡac ḡajaḡa nê ḡaclai ḡanô masi.
Ma ḡac ḡaclai ênam tau sa êtôm atom.

¹⁵ ḡac talamḡa oc êkô ḡajaḡa atom.
ḡac, taḡ ḡagaô naḡ, ênam tau sa atom.

Ma ḡac, taḡ ḡêḡḡôḡ hos ḡaô naḡ, ênam katu sa atom.

¹⁶ Ma lau siḡsêlêc, taḡ sêmoa totêntac kêpa sugen naḡ,
oc sêc toôliḡ ḡaôma êndêḡ bêc tonḡ.”
Apômtaunê biḡ tau tonec.

3

Kôm taḡ ḡêḡac propete ḡawae naḡ

¹ O lau Israel, aḡô biḡ tonec, taḡ Apômtau kêsôm kepen amac ḡôlôac samob, taḡ kakôc
sa aḡga gamêḡ Aiguptuḡa api amêḡ naḡ.

² “Aê kajaliḡ amac taômḡeḡ sa aḡga ḡôlôac nomḡa samob nêḡ.
Kêtḡ tonḡḡa aê gabe jamêtôc amac êtu nêḡm keso samobḡa.

³ “ḡac luagêc, taḡ sêḡac noc tauḡ atom naḡ,
sêsêlêḡ sêwiḡ tauḡ me.

⁴ Lewe, taḡ kêtḡap ḡwada sa atom naḡ,
oc êu awa ḡaôma aḡga saleḡ me.

Lewe ñalatu, tañ gêjac gêñ atom nan,
oc êkêkwan aña nê gêsun me.

⁵ Embe sêwa lakô atom, oc lip ênac moc me.

Gwada teñ embe êsêp lakô atom,
oc lipkain êmandi sa me.

⁶ Dauc embe êtañ aña malac,
oc lau têtakê atom me.

Gêñwapac embe êtap malac teñ sa,
nan Apômtau gêgôm atom me.

⁷ Biñjanô, Apômtau Anôtô êngôm gêñ teñ atom,
en eoc nê biñ ñalêlômna lasê

êndên propete, tañ têtû ênê sakinwaga nan, êmun acgom.

⁸ Lewe embe êtañ asa oc êtêc tau atom.

Apômtau Anôtô embe êsôm biñ, asa oc eoc biñ lasê atom.”

Samaria ênaña ñapuc

⁹ Asôm lasê êndên lau, tañ sêngôn andu kinña aña Asuria
to êsêac, tañ sêngôn andu kinña aña gamên Aiguptunja,
gebe “Akac taôm sa aña lôc Samarianja,
go alic lau sênac seso taun aña gamên tau
to sêkônin taun sêmoa gamên tau.”

¹⁰ Apômtau kêsôm gebe “Êsêac sêjam kauc lêt sêngôm gêñ naêndênja.

Êsêac sêboa ñaclai sêkônin launja to sêjanjo gêñja sa aña nêñ andu kinña.”

¹¹ Kêtu tonanña Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe

“Ñacjo sêngi gamên auc ma senseñ nêm tunbôm su
ma sêjanjo waba su aña nêm andu kinña.”

¹² Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê oc janam lau Israel, tañ sêngôn nêñ bec ñalêlôm
to sêc nêñ mê ñawasi ñaô aña Samaria nan, kêsî êtôm ñacgejob gêjam dombalabu ñapopoc
me tañalaun kêsî aña lewe awasun.”

¹³ Apômtau Anôtô, lausin undambêña nêñ Anôtô, kêsôm gebe
“Anô biñ tonec ma awa Jakobnê gôlôacnêñ keso sa.

¹⁴ Êndên bêc, tañ jamêtôc Israel êtu nêñ sêgêli biñja nan,
aê oc jamêtôc Betel ñaaltar ma jatuc altar tau ñajabo tulu
e emben êsêp nom.

¹⁵ Aê jatuc andu komôña to andu ockêsaña popoc.

Ma andu, tañ sêkwê tonagêlôn kain teñ nan, ênaña
ma andu taêsam malenmê.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

4

¹ “Amac bulimakao Basanña,
tañ amoa lôc Samarianja nan,
anô biñ tonec.

Amac akônin lau ñalêlôm sawa ton to alêsa lau-sêpô-lênawaga popoc,
ma asôm gêdên ñaci gebe

‘Akôc gêñ amên, gebe anômôn.’

² Apômtau kêtôc lêma ma gebe nê biñ ñanô êsa êtu en ñac dabunja gebe

Alic acgom, bêc oc mênêsa, go sêngauc amac asa amên ña lêtgêc
to sênac nêm lauo ñamuña ña êñpan.

³Ma amac oc akêñ taôm tageñ-tageñ asa tunbôm ñakêlêtêc ñasawa ana ma sêmbaliñ amac siñ ana Hermon.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

⁴“Amêñ Betel ma añgôm gêñ alôb-alôb.
Amêñ Gilgal ma añgôm gêñ alôb-alôb êlêlêc su.
Akêñ nêma daja êtôm bêbêcgeñ samob
ma akêñ nêma gêñ teñ ñanô teñ ñanô êtôm bêc êtu têlêacña samob.

⁵Akêñ polom togoleñ êtu da danje
to anam nêma da awalaun ñawae êsa ênêc awêgeñ.
O lau Israel, biñ tonañ amac têmtac gêwiñ gebe añgôm.”
Apômtau Anôtô nê biñ tau tonec.

⁶“Kêtôm nêma malac samob, aê kakêñ amac lumluñ gêñac gêñ teñ atom
to kakêñ amac aóc tóbôm moña kêtôm nêma gamêñgeñ.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêñ aê amêñ atom.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

⁷“Aê kagamiñ kom gêdêñ amac amboac tonanjen e ajôn têlêac su,
go ajoñ kôm ñanô sa.
Aê kakêñ kom gêjac malac teñ,
ma kagamiñ kom gêdêñ malac teñ.
Kôm teñ kêtap kom sa,
ma kôm, tañ kêtap kom sa atom nañ, ñagêñ kêmêliñ.

⁸Amboac tonañ tec malac luagêc me têlêac sêsêlêñ sêja malac teñ
sebe sênôm bu, tageñ sênôm e gêôc êsêac tôn atom.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêñ aê amêñ atom.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

⁹“Aê kakêñ gwa gêjac amacnêma mo to kakêñ kôm ñanô kêmêliñ.
Aê gasen nêma kôm moña to kôm wainja su.
Wagô geñ amacnêma jambô to katêkwi.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêñ aê amêñ atom.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

¹⁰“Aê kasakiñ kole gêdêñ amac kêtôm gagôm gêdêñ Aiguptu.
Aê gajac nêma lau wakuc êndu ña siñ.
Aê kajanda nêma hos sêc sêja.
Ma nêma gamêñ becña ñasu sec e gêjam gamêñ-gamêñ aucgeñ.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêñ aê amêñ atom.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

¹¹“Aê gasen amac su katôm gasen Sodom to Gomora su.
Ma amac atôm jakalic, tañ sêwê sic anja ja nañ.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêñ aê amêñ atom.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

“Kêtu tonañña aê gabe jañgôm biñ tonañ ñanô êsa êpi

¹²amac, o Israel.

O Israel, aê gabe jañgôm biñ tonañ ñanô êsa, tec ômansañ taôm,
gebe ôndac nêma Anôtô.”

13 Ôlic acgom, ñac tañ gêboa lôc sa to kêkêñ mu nañ,
 ñac tañ geoc né biñ, tañ taê gêjam nañ, lasê gêdêñ ñamalac nañ,
 ñac tañ kêkêñ gamêñ kelendeñ to ñakesec
 ma kêsêlêñ gêmôa nom ñabau ñaô nañ,
 nê ñaê gebe Apômtau, lausin undambêña nêñ Anôtô. * Basanña, tañ señ gêñgen ma sêjam
 kom teñ atom.

5

Kalem sênam tauñ ôkwiña

1 O gôlôac Israel, anô biñ tonec ma akêñ tanem tanjiboa, tañ katanj kêtú amacña nañ.

2 “Awêtakinj Israel gêjac tau êndu, eñ oc êndi sa êtiam atom.
 Eñ gêjac tau êndu gêc tau nê nom ma ñac teñ oc gêjac eñ sa atom.”

3 Gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe

“Malac tañ êkêñ lau 1,000 sêsa sêna nañ,
 nêñ lau 100 geñ sêmôa maten jali.
 Ma malac, tañ êkêñ lau 100 sêsa sêna nañ,
 nêñ 10 geñ sêmôa maten jali.”

4 Gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gêdêñ gôlôac Israel gebe

“Ansom aê, go amoa matem jali,

5 ansom Betel atom, ma ana Gilgal atom

ma asêlêñ alom Berseba ana atom.

Gebe Gilgal oc êñgôn kapoacwalô anga gamêñ jaêc biññanôngeñ,
 ma Betel oc ênaña.”

6 Ansom Apômtau, go amoa matem jali.

Embe masi, go eñ êpoa lasê êtôm ja e êndanğac gôlôac Josep su,
 ma ñac teñ êmoa Betel, gebe ênac ja tau êmac atom.

7 O amac, tañ ajam lêñ biñgêdêñña ôkwi kêtú gêñ ñamakic sec
 ma akônin biñgêdêñ tôñ gêc nom.

8 Ñac tañ kêkêñ dam to i totili

ma gêjam ñakesec ôkwi kêtú gelenña

to gêgôm gelenña ñakesec kêsa,

ñac tañ kêkalem gwêc ma kêsêwa kêsêp nom nañ,

ênê ñaê gebe Apômtau.

9 Eñ gesen lau ñajaña su eb tagen

ma gêgôm malac ñajaña kêtú gasan.

10 Êsêac têtac gedec ñac, tañ kêpuc biñgêdêñ tôñ gêmôa sêmêtôc biñ ñamala

to sê kanôn ñac, tañ kêsôm biññanô nañ.

11 Amac akwê andu ña poc, tañ apa e ñatip kêsa nañ,

mago oc anğôn andu tau ñalêlôm atom.

Amac asê kôm wainña ñajam,

mago oc anôm wain tau atom,

gebe amac aka ñac ñalêlôm sawa tôñ

to akac eñ, gebe êkêñ polom êndêñ amac.

12 Aê kajala gebe agôm gêñ alôb-alôb taêsam

* 4:13: Propete gêjam dôñ Israelnêñ lauo kêpi bulimakao

ma nê m sec kapôênanô.
 Amac tañ alêsu ñac gêdêñ
 to akôc awa ñalêsiña
 ma akô ñac ñalêlôm sawa auc aña amêto c bin ñamala nañ.
 13 Kêtu tonañña tec ñac tokauc oc ênam tau tôñ êndêñ têm tonec,
 gebe têm tau têm sec.

14 Ansom gêñ ñajam, ansom gêñ sec atom,
 gebe amoa matem jali.
 Go Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô, êmoa êwiñ amac
 amboac asôm su.

15 Têmtac endec sec ma têmtac êwiñ ñajam
 to amansañ bin gêdêñ aña mêtôc ñamala,
 ec Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô,
 taê walô Josepnê gôlôac ñapopoc.

16 Amboac tonañ Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô,
 kêsôm bin tonec gebe
 “Tañiboa êpi êtôm malacluñ samobgeñ.
 Ma lau sêmôec gebe ‘Ojae, ojae’ êtôm intêna samob.
 Êsêac sêkalem lau kômña gebe têtañ
 to êsêac, tañ têtañ tañiboa kêtú tôñ nañ, gebe sêpuc tañiboa sa.

17 Tañiboa êtañ êtôm kôm wainña samob
 gebe aê oc jasêlêñ jamoa amac ñasawa-ñasawa.”
 Apômtaunê bin tau tonec.

18 Ojae amac, tañ ajam awem su Apômtaunê bêc.
 Ajam awem su bêc tonañ kêtú ageñña.
 Bêc tonañ ñakesec, ñawê atom.

19 Oc êtôm ñac teñ gêc lewe su,
 mago gêdac bôclai teñ,
 me gêô lasê andu ma gêjac senêñ tau ña lêma
 ma moac teñ gêñac eñ.

20 Apômtaunê bêc tau ñakesec, ñawê atom,
 ñakanuc ma ñawasi masi.

21 “Aê gadec ma galic nê m om sec
 ma nê m akac taôm sa omña gêjac aê matocanô ñajam atom.

22 Ma amac embe akêñ daja to dadange êndêñ aê,
 oc jakôc sa atom.
 Aê matoc ê nê m bulimakao kêtôp ñajam, tañ akêñ êtu dawama nañ atom.

23 Aêc su tonê m wê ñakicsêa aña aêñoc.

Aê gabe jañô nê m gêñ wêña êtañ atom.

24 Mago bin gêdêñ ñalêñ êsa êtôm bu keselen
 ma bin gêdêñ êtôm bu, tañ keselen gedenj tôñgeñ nañ.

25 “O gôlôac Israel, amac akêñ daja to da ñagêdô gêdêñ aê gêdêñ tañ amoa gamêñ sawa
 kêtôm jala 40 nañ, me masi.

26 Tec galoc akôc nê m kinj Sakut to amacnê m gwam utitalataña Kaiwan, tañ amasañ
 kêtú amac taômña nañ, sa

²⁷ gebe aê oc jawê amac aka lêlêc Damaskus su naasêp kapoacwalô.” Apômtau tañ nê ñaê gebe lausij undambêña nêñ Anôtô nañ, kêsôm biñ tonañ. * Babel nêñ anôtôi jaba.

6

Senseñ Israel su ñabin

¹ “Ojae êsêac, tañ sêlêwan sêmoa Sion, to êsêac, tañ sêngôñ lôc Samarianã totêntac kêpa sugen, ma tentenlatu ñamataña nêñ lau towae, tañ gôlôac Israel dêdêñ êsêac sêja nañ.

² Alom malac Kalne ana ma alic acgom, go aña ònê ana malacsêga Hamat. Go asêp Pilistinêñ malac Gat ana.

Êsêacnêñ gamêñ ñajam kêlêlêc gamêñ tonec su me. Me êsêacnêñ nom kapôêñ kêlêlêc amacnêñ nom su me.

³ O amac, tañ atij bêc sec su nañ, mago akalem ñaclai êkônij lauña mênkêtu dambê.

⁴ “Ojae êsêac, tañ sêsa taun sic sêc pôpô, tañ sêjam gêlôn ña jabo nañ, to sêmêtôc taun sêzac nêñ mê ñaô, ma señ domba ñalatu aña domba ñaton to bulimakao ñalatu, tañ senjen e kêtôp ñajam nañ.

⁵ Êsêac sêjam wê ole-ole to sêjac gêñ wêña kêtañ gêwiñ, ma sêmasañ gêñ wêña wakuc kêtôm Dawid.

⁶ Êsêac sênôm wain kêsêp laclu kapôêñ to señ oso taun ña niptêkwi ñajamanô tau, mago sêmoa tonjalêlôm ñawapac kêtu Josep gêjañañ atom.

⁷ Tec êsêac têtü lau, tañ sêngôñ kapoacwalô aña gamêñ jaêc nañ, nêñ ñamata, ma êsêac, tañ sêmêtôc taun sêzac nêñ mê ñaô nañ, têtü samuc taun toôndugen êtiam atom.”

⁸ Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô, kêsôm gebe Apômtau Anôtô kêtôc lêma kêpi tau gebe

“Aê gadec Jakobnê ketoc tau sa ma têtac gedec ênê andu kinña ma gabe jakêñ malac to gêñ samob, tañ gêc ñalêlôm nañ, êndêñ ñacjo.”

⁹ Lau 10 embe sêmoa andu teñ, oc sêmac êndu.

¹⁰ Ma ñac teñ, tañ gêjaña atom ma kêsiñ tau gêngôñ nê andu ñabalêm ñalêlômña nañ, nê tawan, tañ gebe êkôc eñ ma sejoñ ñatêkwa sa aña andu nañ, embe êsôm gebe “Ñac teñ gêngôñ gêwiñ aôm me masi,” go eñ êjô nê tawan awa gebe “Masi,” ma êmbaob eñ gebe “Us, jamañen, aêac tasam Apômtaunê ñaê atomman.”

¹¹ Alicgac me, Apômtau kêjatu, tec oc têtuc andu kapôêñ popoc ma sênac andu saun êkôc-êkôc.

¹² Amboac ondoc, hos sêlêti sêmoa poc ñaô ma bulimakao sê sakwen ki, gebe sêkac gwêc ôkwi me. Mago amac ajam lêñ mêtôcña ôkwi kêtu gêñ ñamalic to agôm biñgêdêñ ñañanô ñamakic kêsa.

¹³ Amac atu samuc gêñ ñaôma ma asôm gebe “Aêac aku malac Karnaim tulu ña taun ma ôlinwalô atom me.”

* 5:27: Sakut agêc Kaiwan nêñ ñam gêc awê atom, moae têtü lau

14 “O gôlôac Israel, alic acgom,
aê jajatu tentenlatu tonj tenj sa, gebe sênac sinj êndênj amac.”
Apômtau, lausinj undambêña nênj Anôtô, kêsôm binj tonanj.
“Ma êsêac sêkôninj amac tônj anja Hamat njaintênagêsuj e naêndênj bu Arabaņa.”

7

Amos gêlic njakatu wagônja

1 Apômtau Anôtô kêtôc gênj tonec gêdênj aê gebe Aê galic enj kêmasanj wagô gêdênj tanj kinjê lau sebob gêgwanj njamata su ma gêgwanj njamêdôb kêpuc kêtuj luagêcņa.

2 Wagô senj nom njagêgwanj su, go kasôm gebe
“O Apômtau Anôtô, aê jatenj aôm gebe ôsuc binj okwi,
gebe Jakob oc êôc gênj tau amboac ondoc. Enj saunjanô.”

3 Tec Apômtau gêjam nê njalêlôm ôkwi ma kêsôm gebe
“Binj tonanj êtuj anô atom.”

Amos gêlic njakatu jana

4 Go Apômtau Anôtô kêtôc gênj tonec gêdênj aê gebe Aê galic Apômtau Anôtô kêkalem ja gebe êmêtôc binj. Ma ja genj gêdimbobsêga su ma mênjenj nom gêmoa.

5 Go kasôm gebe
“O Apômtau Anôtô, aê jatenj aôm gebe ôwi sinj,
gebe Jakob êôc gênj tau amboac ondoc. Enj saunjanô.”
6 Tec Apômtau Anôtô gêjam nê njalêlôm ôkwi ma kêsôm gebe
“Binj tonanj êtuj anô atom amboac tonanjenj.”

Amos gêlic njakatu gam topocņa

7 Enj kêtôc gênj tonec gêdênj aê gebe Aê galic Apômtau kêkô tunjbôm, tanj sêkwê todônj, tanj sêmasanj nja gam topoc êtôc gênj solopņa. Ma enj lêma kêkôc dônj tonanj njatenj.

8 Ma Apômtau kêsôm gêdênj aê gebe “Amos, aôm gôlic asagenj.” Ma aê kasôm gebe “Galic dônpjoc tenj.” Go Apômtau kêsôm gebe
“Ôlic acgom, aê kakô njoc lau Israel njalêlôm
ma gajam dônj êsêac nja dônpjoc.
Aê gabe jaê êsêacnênj binj tônj êtiam atom.
9 Isaknê gamênj njabau êtuj gasanj
to sensenj Israelnênj gamênj dabunj su.
Ma aê gabe jandi tosinjenj gebe janac sinj êndênj Jerobeamnê gôlôac.”

Amos agêc Amasia

10 Go dabunjwaga Betelņa Amasia kêsakinj binj gêdênj Israelnênj kinj Jerobeam gebe “Amos kêkic aômnmêm binj gêmoa gôlôac Israel njalêlôm. Lau tau têtôm gebe sêoc ênê binj tônj atom.

11 Gebe Amos kêsôm gebe
‘Sinj oc ensenj Jerobeam su,
ma Israel sêwi nênj gamênj sinj nasênjgônj kapoacwalô anja gamênj jaêc.’
12 Ma Amasia kêsôm gêdênj Amos gebe “O njac-goc-binj-lasêwaga, wêc sinj su taôm ôna nênj gamênj Judanja, ec ôninj nênj polom to oc binj lasê anja ônê.
13 Mago oc binj lasê anja Betel êtiam atomanô gebe Betel kêtuj kinjê gamênj dabunj to kêtuj ênê gamênj tau njalôm dabunj tenj.”

14 Go Amos gêjô Amasia awa gebe “Aê propete atom, ma propete tenj latu aê atom amboac tonanjenj. Mago aê njac bôcņa to njac kasê ka njanônja.

15 Ma Apômtau kêkôc aê su anja bôc njatonj ma Apômtau kêsôm gêdênj aê gebe ‘Ôna oc binj lasê êndênj njoc lau Israel.’

16 Amboac tonanj galoc ôkênj tanjam Apômtaunê binj.

Aôm kôsôm gebe 'Oc biñ lasê eso Israelnêñ ñalêlôm atom
ma ônam mêtê eso Isaknê gôlôacnêñ ñalêlôm atom.'

¹⁷ Kêtu tonanña Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
'Aômnêm awê oc êtu mockainjo êmoa malac,
ma siñ ensey latômio to ñac su.

Ñacjo sênac lôcawa nêñ nom to sênac sam êndên tauñ.

Aôm taôm ômac êndu anga lau samuc nêñ gamên,
ma Israel oc sêwi nêñ gamên siñ nasênğôñ kapoacwalô anga gamên jaêc." '

8

Ñakatu kêtú aclêña

¹ Go Apômtau Anôtô kêtôc gên tonec gêdên aê gebe Aê galic ka ñanô ñalêwê gadob teñ.

² Ma eñ kêsôm gebe" Amos, aôm gôlic asageñ." Ma aê kasôm gebe "Gal ic ka ñanô ñalêwê
gadob teñ." Go Apômtau kêsôm gêdên aê gebe
"Aênoc lau Israel nêñ têm mênğêjac pep,
aê jaê êsêacnêñ biñ tôñ étiam atom.

³ Êndên bêc tonan wê anga lôm dabuñ ênam tau ôkwi êtu tañiboa."

Apômtau Anôtô nê biñ tau tonec.

"Êtôm gamên samob êsêac sêmbaliñ ñawêlêlan taêsam siñ ñabiñmêgeñ."

Israel sênaña ñatêm kêdabiñgac

⁴ Amac tañ aka lau sêpô lêna tauñña tôñ
ma akôniñ lau ñalêlôm sawa gamên tonecña nan,
akên tañem biñ tonec.

⁵ Amac asôm gebe "Êndên ondoci ajôñ mênğêô lasê ñaôm êmbacnê,
gebe takên polom êndên lau sênam ôli.

Êndên ondoci sabet êmbacnê,
gebe tatulu mo ma dañğôm dôn moña êtu saun ma mo ñaôli êtu kapôên
ma tansau lau ña dôn dansañ.

⁶ Ma tanam ôli lau ñalêlôm sawa ña silber
to lau sêpô lêna tauñña ña atapa
ma takên polom ñapa êndên lau sênam ôli amboac tonanğeñ."

⁷ Apômtau kêtôc lêma kêpi Jakobnê wae ñajam gebe
"Biññanôgeñ, aê jaliñ êsêacnêñ gên samob, tañ sêğôm nan, ñateñ siñ atomanô.

⁸ Biñ tonec êngôm nom êtênêp
to êngôm lau samob, tañ sênğôn nom tau nan, têtan tañiboa
ma êngôm nom samucgeñ êsuñ êtôm bu Nil
ma ñakoton-koton e ê su étiam êtôm bu Nil anga Aiguptu nan, atom me."

⁹ Apômtau Anôtô kêsôm gebe "Êndên bêc tonan
aê jakên oc naêsêp êndên têm oc êkô ñaluñña
ma jañğôm nom ñagamên ñakesec êsa êndên ocsalô.

¹⁰ Aê gabe janam nêñ om têtac ñajamña ôkwi êtu bêc ñawapac
to janam nêñ wê samob ôkwi êtu tañiboa.

Aê gabe jakên amac samob anac talu
ma samob akaliñ môkêmlaun su.

Aê gabe jañğôm amac atan tañiboa êtôm ñac,
tañ gêjam taê tau kêtú nê latu tagenğeñña,
ma anac dabiñ bêc tau amboac sêjac dabiñ bêc têtac ñamakicña teñ."

11 Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alicgac me, bêc oc mênêsa,
go jakêj tóbôm ênam gamên auc.

Tóbôm mo to buņa atom, tóbôm sênô Apômtaunê mêtêņa.

12 Lau oc sêsêlêj sêwê anğa gwêc ñamaken e dëndêj gwêc ñamaken
to anğa gamên musanğu-mņa e dëndêj gamên oc kêpiņa.

Êsêac sêna sêmên—sêna sêmên ma sensom Apômtaunê mêtê,
mago têtap sa atom.

13 “Êndêj bêc tonan lauo takin tolanôn ejam ma ñacsenom mater êlô êtu bu êjô êsêacņa.

14 Lau tan têtôc lemen êndêj gwam Asima Samarianņa ma sêsôm gebe

‘Dannê anôtô gêngôn mata jali, tec aê jasôm binņanô,’

ma êsêac, tan sêsôm ten gebe ‘Bersebanê lamu gêmoa, tec aê jasôm binņanô,’

nan êsêac samob oc semben e sêndi sa êtiam atom.” * gêbacnê, tec ka ñanô ñalêwê katu

Apômtaunê bec mêtôcņa ñadôn. †

9

Lau ten sêwê Apômtaunê mêtôc sa atom

1 Aê galic Apômtau kêkô kêsî altarņa ma kêsôm gebe

“Ôtuc alê popoc e salôm ênsêlô

mênêtuc lau samob môkêņapac popoc,

ma êsêac, tan sêwê sa nan, aê oc janac ña sin,

ma ten êc su atom, ten ênam samuc atom.

2 “Êsêac embe sewen nom sêsêp lamboam sêna,

aê lemoc oc jakôc êsêac anğa ônê.

Êsêac embe sêpi undambê sêna,

aê oc jakôc êsêac anğa tônê sêsêp sêmên.

3 Êsêac embe sêsîj taun sêmoa lôc Karmel ñatêpôê,

oc jaê êsêac lasê ma jakôc êsêac tôj.

Êsêac embe sêsîj taun sêsêp gwêc ñagêdimbob, gebe jalic êsêac atom,

oc jajatu moac, gebe êņac êsêac anğa ônê.

4 Êsêac embe sêsêlêj sêmun nêj ñacjo sêsêp kapoacwalô sêna

oc jajatu sin, gebe ensen êsêac su anğa tônê.

Aê matocanô êpi êsêac êtu êmoasin êsêacņa atom, êtu êkêj sec êsêacņa.”

5 Apômtau, lausîj undambêņa nêj Anôtô, kêmoasac nom e gêwê,

ma êsêac samob, tan sêngôn nom tau nan, têtan lasê,

ma gêj nomņa samucgen kêsun kêtôm bu Nil

ma gê su kêtiam kêtôm bu Nil Aiguptuņa.

6 Enj kêkwê nê balêm lôlôcņa anğa undambê

ma kêsun nê andu ñaalê kêkô nom.

Enj tan kêkalem gwêc ñadembom ma kêsêwa kêsêp nom nan,

nê ñaê gebe Apômtau.

7 Apômtau kêsôm gebe

“O gôlôac Israel, aê galic amac atôm lau Aitiopianņa atom me.

Aê gawê Israel anğa Aiguptu ma lau Pilisti anğa Kaptor

to lau Suria anğa Kir sêmên atom me.

* 8:14: Ka ñanô ñalêwê gêwa sa gebe jala ten ñatêm ñajam † 8:14: Lau Israel nêj abec tau tonan.

⁸ Alicgac me, Apômtau Anôtô mata gê gamêñ kiñña sec ma aê gabe jansen gamêñ tau su ênaña anğa nom, tagen gabe jansen Jakobnê gôlôac su samucgen atom.” Apômtaunê biñ tau tonec.

⁹ “Alic acgom, aê gabe jajatu biñ ma jakolon gôlôac Israel sêsêp lau tomôkê-tomôkê samob ñalêlôm. Aê jakolon êsêac êtôm sekolon polom kêsêp lala e ñamatu ten emben êsêp nom atom.

¹⁰ Aêñoc launêñ lau sec samob, tañ sêsôm gebe ‘Gêñwapac êtap aêac sa to êoc lêlêc aêac atom nañ, siñ ensen êsêac su sênaña.’ ”

Êtu ñamu Apômtau êmansañ Israelnêñ biñ êtiam

¹¹ “Êndên bêc tônê aê gabe jajac Dawidnê bec, tañ kêku nañ, sa êtiam. Aê gabe jambôc ñalasê to jamboa ñapopoc sa ma jakwê sa êtiam êtôm andanğenña,

¹² gebe êsêac sêwê kain Edom ñapopoc to lau tomôkê-tomôkê samob, tañ sê ñoc ñaê kêpi êsêac nañ.”

Apômtau tañ êngôm biñ tau êtu anô nañ, kêsôm biñ tonañ.

¹³ Apômtau kêsôm gebe

“Alic acgom, bêc oc mênêsa, go ñac êkac nom ôkwi mênê ñac ejon ñanô saña tôñ, ma ñac êka wain ñanôña mênê ñac êsê ñawêña tôñ.

Wain ñakana oc mênțep-mênțep anğa lôc to enselen anğa gamêñ ñabau.

¹⁴ Aê gabe jañgôm ñoc lau Israel nêñ gêñ mataêjam êtu wakuc.

Êsêac sêkwê malac, tañ sesen popoc nañ, sa êtiam ma sêngôn ñalêlôm.

Êsêac sêsê kôm wainña ma sênôm ñawain.

Êsêac sêsê kôm ma sêniñ ñanô.

¹⁵ Aê gabe jasê êsêac sêsêp tauñ nêñ nom

ma sêmbuc êsêac sa anğa nom, tañ kakêñ gêdên êsêac nañ, êtiam atom.”

Apômtau aômñem Anôtô, nê biñ tau tonec. * † êkôc. Têm ñagêdô lau sekolon ñop kêsêp lala, tec ñop ñajam kêsêp laclu ma ñapoc gacgen gêc lala ñalêlôm. Têm ten lau sekolon polom ñanô e ñanô gêc lala ñalêlôm ma ñapa gêjaña. Ñamadiñ tonec kêkanôn biñ polom ñanôña. ‡

* **9:15:** Lau Israel nêñ kiñnê gamêñ. † **9:15:** Lau sekolon gêñ kêsêp lala, gebe sêwa ñajam to sec ‡ **9:15:** Biñ tonec ñam gebe kom oc anam ñanô ñapañ.

Jona

Buku tonec kêtôm propete ñagêdô nêñ buku atom Buku tau gêjac min propete Jona, tañ gebe êwê Anôtônê biñ sa nañ, nê lêñ ñagêñsêga. Anôtô kêsôm gêdêñ enj gebe êna lau Israel nêñ ñacjosêga Asuria nêñ malacsêga Niniwe. Mago Jona gedec. Enj gebe êkêñ Anôtônê jaenj êndêñ êsêac atom. Enj taê gêjam gebe Anôtô oc êngôm nê biñ ensenj malac suña ñanô êsa atom, tec gedec gebe êkêñ puc lau malac tôniaña. Gêdêñ tañ biñ ñagêdô kêtap enj sa su nañ, enj taña wamu Anôtônê biñ lêna-lênagenj. Enj gêja ma kêkêñ Anôtônê jaenj gêdêñ lau Niniwe, mago kêsaaê gebe Anôtô gesenj malac su atom, tec gêoc gêdô gêdêñ enj.

Buku tau gêwa Anôtô sa gebe enj kêkêñ gêñ samob ma kêtú gêñ samob ñatau. Mago biñ tonanjenj atom, enj Anôtô, tañ têtac gêwiñ to taê walô nê gêñ kêlêlêc su. Enj gedec gebe êmêtôc to ensenj nê launêñ ñacjo, enj têtac gêwiñ kêlêlêc ma gebe êsuc nêñ sec ôkwi to ênam êsêac sa.

Jona gebe ec Apômtau Anôtô

¹ Apômtaunê biñ gêdêñ Amitai latu Jona gebe

² “Ajôc, ôndi ôna malac kapôêñ Niniwe naônám mêtê êsêac ma ôsôm êpi êsêac tenbelenjenj gebe nêñ sec ñawae kêpi gêdêñ aê gêmêñ.”

³ Mago Jona gêdi gebe êc su anja Apômtau lanônêm ma êna Tarsis. Enj kêsêp Jope gêja e kêtap wañ tenj, tañ gebe êna Tarsis nañ sa. Tec gêjam ôli wañ tau ma kêpi gebe êc su anja Apômtau lanônêm ma êna Tarsis.

⁴ Mago Apômtau kêbaliñ mu ñaclai sec tenj kêsêp gwêc gêjac, tec mu tau gêbuc ñatêna ma gêgôm gwêc kêtú sec e kêdabiñ gebe wañ popoc.

⁵ Ma lau wañña têtêc taunj ma awenj gêjac nêñ anôtôî gêdêñ-gêdêñjenj. Ma sêbaliñ waba anja wañ kêsêp gwêc gêja gebe wañ ñagaô êsa. Mago Jona kêsêp wañ ñalêlôm gêja jakêsa tau sic ma gêc bêc e kêliñ tau siñ.

⁶ Go kapitai wañña gêdêñ enj jakêsôm gebe “Aôm gôêc bêc me. Taêm gêjam asagenj. Ôndi samañ, awam ênac nêñ Anôtô, oc moae taê ênam aêac, gebe dambac tanaña atom.”

⁷ Go êsêac sêsôm gêdêñ taunj gebe “Ajôc, tapuc kapoac, talic acgom, gêñwapac, tec kêtap aêac sa nec, ñam kêsêp asa.” Ma sêpuc kapoac e jakêsêp Jona.

⁸ Gocgo sêsôm gêdêñ enj gebe “Ôsôm acgom, aôm gôjam kôm amboac ondoc, ma aôm anja ondoc gômôêñ, nêñ gamêñ ñaê amboac ondoc ma nêñ ñam kêsêp asa lau nêñ.”

⁹ Enj gêjô êsêac awenj gebe “Aê Ebolai tenj ma katêc Apômtau, Anôtô undambêña tau, tañ kêkêñ gwêc to nom nañ.”

¹⁰ Lau sêñô e têtêc taunj secanô ma sêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôgôm asagenj.” Gebe lau tonañ sêjala gebe enj gêc Apômtau su, gebe tau kêsôm gêdêñ êsêac.

¹¹ Go sêsôm gêdêñ enj gebe “Aêac anjom aôm amboac ondoc, gebe gwêc êtu malô ma êpônj aêac êtiam atom.” Gebe gwêc kêjamunj êsêac secanôtêna.

¹² Enj gêjô êsêac awenj gebe “Akôc aê ma ambaliñ aê jasêp gwêc jana, ocgo bônônj êsêp. Aê kajalagac, gebe mu gêbuc ñatêna nec ñam kêsêp aênagenj.”

¹³ Lau sêñô biñ tau, mago sêsaaê sebe sêsô bau sêna êtiam, tec segolem ñajana, mago sêgôm elêmê, gebe gwêc kêjamunj êsêac secanô ma kêtij êsêac su sêsa sêja.

¹⁴ Go awenj gêjac Apômtau ma sêsôm gebe “O Apômtau, aêac atenj aôm gebe ondec aêac e ambac anaña êtu ñac tonecña nec atom ma ôkêñ aêac awê ñac tobiñmê tenj nê dec ñakainj atom, gebe aôm, Apômtau, gôgôm kêtôm gôlic gêjac matamanô.”

¹⁵ Go sêkôc Jona tônia ma sêbaliñ enj kêsêp gwêc gêja, go gwec kêtú malô.

¹⁶ Go lau têtêc Apômtau ñanô-ñanô ma sêkêñ da gêdêñ Apômtau ma sêjac mata biñ gêdêñ enj.

2

Jona gêjam danje Apômtau

¹ Ma Apômtau kékêñ i kapôñ ten gebe êndanğôn Jona. Ma Jona gêmoa i têtacîlôm gelenña têtêac ma gêbêcauc têtêac.

² Go Jona keten mec gêdên nê Apômtau Anôtô gêngôn i têtacîlôm

³ ma kêsôm gebe

“Aê kapô lêna tau ñanô ma aoc gêjac Apômtau, tec en kékêñ taña aê.

Aê gamôêc anğa lamboam ñalêlôm ma aôm gôê tañam aê aoc.

⁴ Aôm kôbaliñ aê kasêp gwêc ñagêdimbob gaja, kasêp gwêc ñaluñen, ma ñasamac gêjam aê auc,

aômnêm dembom to ñakôtôn-kôtôn samob kêsâlê aê auc.

⁵ Ma aê taêc gêjam gebe ‘Aôm kôtiñ aê su anğa lanômnêm, ma oc janğôm amboac ondoc gebe matocanô êpi nêm lôm dabuñ êtiam.’

⁶ Gwêc ñasamac mêngêdên ñoc koclaben, ñagêdimbob kêmakop aê auc

⁷ anğa lôc ñanombar tau.

Kasêp nom ñalêlôm gaja

ma ñakatam ñajaña kêsâ gêc geden tônğen.

Mago aôm, o ñoc Apômtau Anôtô, gôê aê sa anğa gêsun ñakêlêndiñ gamoa matoc jali.

⁸ Gêdên tañ katuc kêpô lêna tau êndu-êndu nañ, aê taêc gêjam Apômtau, ma ñoc mec gêdên aôm kêsô nêm lôm dabuñ gêwac.

⁹ Êsêac tañ sêsap gwam ñaôma tôn nañ, sêwi nêñ lamuanô tau siñ.

¹⁰ Mago aê nec jakên-da êndên aôm todañgegen, ma biñ, tañ gajac mata nañ, gabe janğôm ñanô êsa.

Apômtau en gêjam sa ñamôkê.”

Ma Apômtau kêjatu i jagêluc Jona kêpi bau gêja.

3

Lau Niniwe sêjam taun ôkwi

¹ Go Apômtaunê biñ gêdên Jona kêtû dim luagêcña gebe

² “Ajôc, ôndi ôna malac kapôñ Niniwe ma ôsôm biñ, nañ oc jasôm êndên aôm nañ, lasê êndên êsêac.”

³ Ma Jona gêdi gêja Niniwe kêtôm Apômtau kêsakiñ en nañ. Ma Niniwe tau malac kapôñanô sec ten, tasêlên oc samuc têtêac anğa malacgêdô oc kêsêpña e tasa malacgêdô oc kêpiña.

⁴ Ma Jona kêsô malac tau kêsêlên oc samuc ten, go gêoc awa sa ma gêmôêc gebe “Ñabêc 40gen, go sêku malac Niniwe tulu ênaña.”

⁵ Ma lau Niniwe sêkên gêwiñ Anôtô, tec sêsôm gebe sênam dabuñ gênña kêtû tapa, ma lau kapôñ to saun sêsô talu kêtôm êsêacgen.

⁶ Ma biñ tau ñawae gêdên Niniwenên kiñ gênô, tec gêdi sa anğa nê lêpôn kiñña ma kêkwalec nê ñakwê su ma kêsô talu jagênğôn wao.

⁷ Ma enj kêjatu gebe sêsôm binj tonec lasê anja Niniwe samucgen gebe “Kinj to nê kasêga nêj jatu tonec gebe Njamalac to bôc ma bulimakao to domba sêniñ gêñ tenj atom, sêniñ gêgwanj atom to sênôm bu atom.

⁸ Njamalac to bôc sêsô talu ma awenj ênac Anôtô ma têtanj njanôgenj. Samob sênam taunj ôkwi êndênj-êndênjenj ma sêwi nêj lêt sec to gêñ alôb-alôb, tanj kêsap lemenj tôñ nanj sinj.

⁹ Tajam kauc, oc moae Anôtô taê ênam tenj ma êwi nê têtac njananj njalakoc sinj ma tanañja atom.”

¹⁰ Anôtô gêlic gêñ, tanj êsêac sêgôm nanj, gebe sêjam taunj ôkwi anja nêj lêt sec tau, tec taê gêjam tenj ma gêgôm gêñwapac, tanj gebe êngôm êndênj êsêac nanj, njanô kêsa atom.

4

Jona gêlic Anôtô sec kêtû taê walô launja

¹ Binj tonanj kêmasê Jona sa secanô e têtac njananj kêsa

² jakatenj nê mec gêdênj Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau, gêdênj tanj gamoa ñoc gamênjenj nanj, aê taêc gêjam kwananjenj gebe binj amboac tonanj oc êsa. Kêtû tonanj tec gaêc gaja Tarsis. Aê kajalagac. gebe moasinj to taê labu njananj Anôtô aôm. Aôm gôê binj tôñ to nê mêm têtac gêwiñ tenjenñja kêlêlêc su ma taêm walô lau sec e ôngôm nê mêm taêm gêjam njanô êsa atom.

³ Amboac tonanj, Apômtau. aê galoc jatenj aôm gebe ôkôc katuc su. Embe jamac êndu, oc êmoasinj aê êlêlêc jamoa matoc jaliñja su.”

⁴ Ma Apômtau gêjô enj awa gebe “Aôm têtac njananj oc jagêdênj me masi.”

⁵ Go Jona kêsa anja malac jagênngônj njamagê gêmu oc kêpiñja. Enj gêjam bec tenj ma kêsô jagênngônj njananj, gebe ênsaê gêñ, tanj oc êtap malac tau sa nanj.

⁶ Go Apômtau kêkênj ka tenj kêpoa kêpi e jakêlêlêc Jona su, gebe êkênj ajunj enj môkêapac ma ênam malô ênê njalêlôm. Ma Jona têtac njananj njanô kêtû ka tonanjja.

⁷ ñagelenj gamênj kêtunj tau ma Apômtau kêkênj gaoc tenj gêñac ka tau e kê mêlinj.

⁸ Go gêdênj oc kêpi nanj, Anôtô kêkênj mu njananj tenj anja oc kêpiñja kêsêlênj ma oc kêpac Jona môkêapac e mata kêlô. Go kêpuc boa tau gebe êmac êndu ma kêsôm gebe “Aê embe jamac êndu, oc êmoasinj aê êlêlêc jamoa matoc jaliñja su.”

⁹ Mago Apômtau kêsôm gêdênj Jona gebe “Aôm têtac njananj kêtû kañja oc jagêdênj me masi.” Ma Jona gêjô enj awa gebe “Aec, aê têtac njananj jagêdênngoc ma katu gêñ gêbacgac.”

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm taêm walô ka, tanj gôjam ñakolenj tenj atom to gôlôm kêtû kapôênj atom, ka tanj kêpi gêdênj gêbêc tagenj ma kê mêlinj gêdênj gêbêc tagenj nanj.

¹¹ Ma aê nec oc taêc walô malac kapôênj Niniwe tau, tanj njamalac sêlêlêc 120,000 su sêngônj nanj, atom me. Êsêac sêjala anô to gasê kêtû tôñ atom tagenj, ma bôc taêsam ñasec sêmoa sêwiñ.”

Mika

Propete Mika gëmoa nom gëdên propete Jesaia nê têm. Têna kêkôc en anğa gamên Judana namalac saun ten. En kêkên gëwîn gebe gamên Judana oc êtap gëwâpac, tan Amos geoc lasê kêpi gamên Israelna nan, sa amboac tonanğen. Tec Anôtô oc êmêtôc lau Juda êtu nêñ keso kapôênna. Mago Mikanê jaen kêtôm Amosnê samucgen atom. Mika geoc lasê gebe lau têtôm gebe sêkên maten njanô najam, tan gêc têm nêmna nan.

Mika gêlic nakatu towae nğedô. Nakatu ten gebe Anôtônê wama ênam nom nğamên samob auc (4:1-4). Ten gebe kin kapôên, tan êsa anğa Dawidnê gôlôac nan, êkên wama êndên lau Juda nan (5:2-4). Ma nalô towae ten gêc 6:8. Nalô tau kêkaton Israelnên propete samob nêñ bin sa gebe “Gên tan Apômtau taê kêka anğa aômnêm nan, tonec Ôngôm gên samob tobinğedênğen, têtac êwîn lau ôsin sugen ma ôsêlên ômbu taômğen ômoa nêm Anôtô lanônêmna.”

¹ Apômtaunê bin gëdên Mika anğa malac Moreset gëdên kin Judana Jotam agêc Ahas ma Hiskia nêñ têm. En gêlic bin tau kêkanôn Samaria to Jerusalem.

Tañiboa kêpi Samaria to Jerusalem

² O amac lau tomôkê-tomôkê samob, akên tanemman, o nom to nğênlêlôm samob, anôman. Apômtau Anôtô, tan êsa anğa nê lôm dabun êmên nan, gebe êwa amacnêm bin sa e ênêc awêgen.

³ Gebe alic acgom, Apômtau kêsa anğa nê gamên gêmên, en oc êsêp mênêka nom nğamên nğabau.

⁴ Ma lôc, tan akain êka nan, oc êwê êtôm lêp nğabo, tan ja gen nan. Ma gaboan oc êoc êkôc êtôm bu, tan gêboan kêsêp salic nan.

⁵ Bin samob tonan êsa êtu Jakobnê geonja ma êtu gôlôac Israel nêñ secja. Jakobnê geo tau nam amboac ondoc Nam kêsêp Samaria atom me. Gôlôac Juda nêñ sec tau nam amboac ondoc. Nam kêsêp Jerusalem atom me.

⁶ Kêtu tonanğa aê gabe janğôm Samaria êtu lënduc ten êkô awê anğa gamên tau, janğôm êtu gamên sêsê wain êsêpna. Aê jansambi nğapoc êsêp gaboan êna ma jakip malac tau nğanomban sa ênêc awêgen.

⁷ Êsêac oc têtuc Samaria nakatu samob popoc ma sêkên ja ênin nada awalaun ma aê oc jansen nğagwam samob su. Gebe gên samob tonan nai nam kêsêp mockainjo nğôli. tec gên tau êmu naêtu mockainjo nğôli êtiam.

⁸ Kêtu tonanğa aê gabe japuc tanjiboa sa ma jatan, aê jasô atapa atom, jasêlên nğ ockain nğôma ma toôlic nğôma Aê oc jatan amboac kêam salejna ma jatan amboac kêcsêwa,

⁹ gebe kamoc, tañ Apômtau gêjac nan, oc emo atom,
ma kamoc tau jagelom Juda,
ma gêô lasê ñoc launêñ katam jagêdêñ Jerusalem.

Nacjo tédabin Jerusalem

¹⁰ Asôm bin tau lasê anga Gat atom, atañ atomanô.
Ansambi taôm anêc kekop anga Bet-Le-Aprá.

¹¹ Amac lau Sapirña, andi asêlêñ.

Lau Sananña sêsa anga nêñ malac sêmêñ atom.
Tanjiboa tañ kêpi anga Bet-Esel nan, oc elom amac.

¹² Lau Marotña sêkêñ maten gêñ ñajam elê mê,
gebe gêñwapac sec kêsêp anga Apômtaunê gêmêñ
mêñgêô lasê katam Jerusalemña.

¹³ Amac lau Lakisña, amansañ hosnêñ ômbin kap, gebe sê kareta.
Aôm kôtu Sion latuonê sec ñamôkê,
gebe êsêac têtáp Israelnêñ geo sa anga aôm ñalêlôm.

¹⁴ Amboac tonañ akêñ gêñ êndêñ Moreset-Gat ma awi êsêac siñ.
Aksib ñaandu oc êtu lakô êndêñ Israelnêñ kiñ.

¹⁵ O lau Maresña, aê jasakiñ lau-sêku-amac-tuluwaga êndêñ amac êtiam,
ma Israelnêñ ñawasi oc naêô lasê Adulam.

¹⁶ Ôkaliñ taôm ma ôkapiñ mômêmlaun êtu nêñ gêñenecña.

Ôkaliñ taôm pomgen,

gebe êsêac oc sêwi aôm siñ nasêñgôn kapoacwalô. * ñagêdô nêñ gêñwapac, tañ atap êsêac
sa nan sa. † êsêac sa nanña.

2

Ojæ êsêac, tañ sêkônin lau ñalêlôm sawa tôñ nan

¹ Ojæ êsêac, tañ sêmasañ lêñ sêñgôm secña
ma sêc nêñ mê ñaô to taêñ gêjam lêñ tau nan.
Embe elenña lasê, go sêñgôm nêñ lêñ tau ñanô êsa,
gebe nêñ ñaclai gêc.

² Êsêac maten katu kôm, tec sêjanço su.

Êsêac maten katu andu, tec sêkôc su.

Êsêac sêkônin andu ñatau to nê andu,
ma sêkônin ñac-gêwê-kaiñ-gêñlên-sêmwaga tonê gêñlênsêñ gêwiñ

³ Kêtu tonañña Apômtau kêsôm gebe

“Alic acgom, aê kamasañ lêñ sec kêtu gôlôac tonañña.

Amac atôm gebe andaiñ su anga gêsômtêkwa atom,
ma oc asêlêñ totembelem angen atom amboac tonanjen,
gebe têm tôñê oc têm sec.

⁴ Êndêñ bêc tonañ êsêac oc sêñga wê êpi amac
to têtãñ tanjiboa kapônêñ ma sêsôm gebe Aêac dabacgac.

Êsêac sêjam dôñ ñoc launêñ nomlênsêñ e su
ma sêjac sam gêdêñ taun.

Lau ten oc sêkêñ nom tau êmu êndêñ êsêac êtiam atom.

Êsêac sênac sam nom êndêñ lau, tañ sesen aêac su nan.”

* **1:16:** Ñamadin 10-15 ñam gêc awa atom. Propete gêwa malac † **1:16:** Lau Juda sêkaliñ taun katu gêñwapac, tañ katap

⁵ Kêtu tonanña amacnêm ñac tenj ênam dôñ nom êndênj tanj akac sa amoa Apômtaunê gôlôac ñalêlôm nanj atom.

⁶ Lau sêjam mêtê aê gebe “Ônam mêtê atom, ônam mêtê êpi binj amboac tonanñ atom, ñam gebe binj majenña oc êtap aêac sa atom.

⁷ Apômtau kêpuc boa gôlôac Jakob me. Apômtau lêma kêtu dambê me. Gênj tonanñ enj gêgôm me.

Ênê binj kêmoasinj ñac, tanj kêsa lêñ ñanñênj nanj, atom me.”

⁸ Mago amac adi amboac ñacjo gebe anac sinj êndênj ñoc lau. Amac akwalec ñakwê su anja lau malô to anja êsêac, tanj sêsêlênj taênj gêjam binj sinjña tenj atom nanj.

⁹ Amac ajanda ñoc lau nêñ lauo sêsa anja nêñ andu ñajam, ma ajanjo ñoc ñawasi su anja êsêacnênj gôlôac ñasec-ñasec samucgenj.

¹⁰ Andi ma aêc su, gebe gamênj tonec gamênj talêwanj tauñña atom. Genjnmôkê gesenj gamênj tau su e ñajam êsa êtôm atom.

¹¹ Ñac tenj embe ênac laoc gamênjenj ma êsôm binj agwa-agwa to binjdansanñ gebe “Aê gabe janam mêtê amac êpi wain to bu ñaclai,” ñac amboac tonanñ oc êtu lau tonanñ nêñ ñac-ênam-mêtêwaga.

¹² “O Jakob, aê gabe jajonñ amac samob sa binjñanôgenj, aê oc janac Israelnênj ñapopoc sa. Aê oc jakênj êsêac sêpi tagenñ amboac domba sêpi tagenñ sêmoa sapa, amboac domba ñatonñ, tanj senj gêgwanj sêwinj tauñ nanj. Ma ñamalac taêsam ñaonda êsa.”

¹³ Ñac-ensenj-balanñ-suwaga oc êsêlênj êmunj êsêac.

Êsêac oc têtuc katam popoc ma sêsa sêna.

Êsêacnênj kinj oc êmunj êsêac,

Apômtau oc êsêlênj êtu êsêacnênj ñamata. * sênac sam nomlênsêm, tanj Apomtau kêkênj gêdênj êsêac nanj êndênj tauñ.

3

Anôtô gec binj lau Israel nêñ laumata

¹ Ma aê kasôm gebe

Amac Jakobnênj laumata to Israelnênj gôlinjwaga, akênj tanjem.

² Amacnêm kôm, gebe ajala binjgêdênj me masi.

Amac tanj akênj kisa gêdênj gênj ñajam ma têmtac gêwinj sec,

amac tanj akwalec ñoc launênj ñaôlic su ma amoata nêñ ñamêsôm su anja ñatêkwa,

³ amac tanj aenñ ñoc lau amboac aenñ gwada ma akwalec nêñ ñaôlic su ma atuc nêñ ñatêkwa popoc-popocgenj nanj,

amac asa êsêac amboac asa gwada kêsêp ku,

amboac bôc ñamêsôm kêsêp suc.

⁴ Êsêac oc têtanj êndênj Apômtau,

* **2:13:** Lau Israel sêkac sa kêsêp ñasawa ñagêdô, gebe

mago enj oc êkên taja êsêac atom.

Êndên bêc tonan enj oc ênsan lanðanô auc êndên êsêac,
gebe sêngôm nêj gêj sec.

⁵ Apômtau kêsôm binj tonec kêkanôn propete, tanj sêwê aênoc lau seso nanj, gebe
Êsêac embe têtap gêj taniña sa, go sêmôêc gebe “Wama,”
mago ñac, tanj kêkên gêj taniña kêsêp êsêac awensun atom nanj,
oc sênac sinj êndên enj.

⁶ Kêtu tonanña êmbêcauc êkôm amac auc, gebe alic ñakatu êtiam atom,
gêsunbôm êsa, gebe aoc binj lasê atom.
Oc êsêp gebe êpô propete tonan êtiam atom,
ma êndên ocsalô ñakesec êkôm êsêac auc.

⁷ Go lau-sêlic-ñakatuwaga majen ê
ma lau-seoc-binj-lasêwaga nêj kauc oc êlênsôn.
Êsêac oc sêmbôc awensun auc,
gebe Anôtô gêjô êsêac awen atom.

⁸ Mago aê amboac tenj. Ñaclai to Apômtaunê ñalau
ma binjêdên to ñajana gêjam aê auc,
gebe jawa Jakobnê geo to Israelnêj sec sa.

⁹ Amac gôlôac Jakob nêj laumata to gôlôac Israel nêj gôlinwaga, akên tanjem binj tonec.
Amac adec binjêdên to alênsôn lênj solop samob.

¹⁰ Amac akwê Sion sa ña dec
ma Jerusalem ña binj geo.

¹¹ Êsêacnêj laumata sêmêtôc binj gêjô awa ñalêsiña su.
Nêj dabunwaga têdôn lau, tanj sêjam ôli êsêac nanjenj.
Nêj propete seoc binj lasê gêdên lau, tanj sêkên mone gêdên êsêac nanj.
Mago êsêac taên kêka Apômtau ma sêsôm gebe
“Apômtau gêmoa aêac ñalêlôm gêwinj atom me.
Gêjwapac tenj êtôm gebe êtap aêac sa atom.”

¹² Mago êsêac oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi anja kôm,
ma Jerusalem popoc-popocgenj êtu lênduc,
ma lôm dabun ñalôc ênam tau ôkwi êtu salenbôm êtu amacña.

4

Apômtau ênam gôlinj nom ñagamênj samob towamagenj

¹ Êndên bêc ñamuña Apômtaunê
andu ñalôc oc êpi êlêlêc lôc ñagêdô su
ma elenj gamênj samob su.

Ma tentenlatu sêwê dêndên lôc tau sêna.

² Ma lau tomôkê-tomôkê oc sêmênj ma sêsôm gebe
“Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tana,
dandên Jakobnê Anôtônê andu tanamanj,
gebe êndôn nê lênj êndên aêac e tasa ênê intêna.
Gebe ñagôlinj êsa anja Sion ma Apômtaunê binj anja Jerusalem.”

³ Enj oc êmêtôc tentenlatu taêsam nêj binj
ma ênam gôlinj lau tomôkê-tomôkê ñajana anja gamênj jaêc.
Êsêac sênam nêj sinj ôkwi êtu kinom
ma nêj kêm êtu lênjêc.

Lau-m teŋ sênac siŋ êndêŋ lau-m teŋ atom
ma têndôŋ lêŋ sênac siŋŋa êtiam atom.

⁴ Êsêac samob sêŋgôŋ nêŋ wain ŋalabu
ma sêŋgôŋ nêŋ kaŋanô ŋaajuŋlabu êndêŋ-êndêŋgeŋ,
ma lau teŋ têtakê êsêac atom,
gebe lau siŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm sugac.

⁵ Tenteŋlatu samob sêsêlêŋ sêjam nêŋ anôtôŋi jaba laŋôŋ,
mago aêac oc tasêlêŋ tanam aêacnêŋ Apômtau Anôtô laŋô teŋgeŋ ma teŋgeŋ.

Apômtau êŋgamboac lau Israel su aŋga kapoacwalô

⁶ Apômtau kêsôm gebe

“Êndêŋ bêc ônê aê oc jajoŋ magiŋ kêsû sa
ma jakatoŋ êsêac, taŋ sêjanda êsêac êliŋ-êliŋ
to êsêac, taŋ kakêŋ ŋandaŋ gêdêŋ êsêac naŋ sa.

⁷ Aê oc jaŋgôm magiŋ kêsû têtû lau ŋapopoc,
ma êsêac, taŋ sêsa êsêac êliŋ-êliŋ naŋ, têtû lau-m ŋajaŋa.
Ma Apômtau ênam gôliŋ êsêac aŋga lôc Sion
galoc ma endeŋ tôŋgeŋ.”

⁸ O andu soso, taŋ domba ŋatoŋ sêkac sa sêmoa naŋ,
o Sion latuonê ŋabau
gôliŋ kiŋŋa ma gamêŋ kiŋŋa, taŋ gôlôac Israel sêwê kaiŋ gêdêŋ andanŋeŋ naŋ,
oc êmu êndêŋ aôm êwac êtiam.

⁹ Amboac ondoc tec kôtaŋ kapôêŋ.
Kiŋ teŋ gêmôa gêwiŋ aôm atom me.

Me ŋac-gêwa-biŋ-sawaga gêjaŋa,
tec ŋandaŋ kêtuj aôm amboac awê, taŋ ŋapalê kêtuj eŋ naŋ me.

¹⁰ O Sion latuo, ŋandaŋ êmônaj aôm ma ôtaŋ
êtôm awê, taŋ ŋapalê kêtuj eŋ naŋ,
gebe galoc oc ôwi malac siŋ ma ôsa naôŋgôŋ gamêŋ sawa.
Aôm oc ôna Babel, ma aŋga ônê Apômtau oc ênam aôm kêsi
ma ênam aôm sa aŋga nêŋ ŋacjo lemeŋ.

¹¹ Galoc lau-m taêsam sêkac sa sebe sênac siŋ êndêŋ aôm.

Êsêac sêsôm gebe “Daŋgôm ênê dabuj paliŋ
e Sion ŋapopoc ênac mateŋanô ŋajam.”

¹² Mago êsêac sêjam kauc biŋ, taŋ Apômtau taê gêjam naŋ.
Êsêacnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ, taŋ eŋ kêmasaŋ gebe êŋgôm ŋanô êsaŋa naŋ, atom.
Eŋ kejoŋ êsêac sa amboac sêjac lagic polom toŋakaiŋ,
gebe sêkôc sêna sêka polom ŋamala.

¹³ O Sion latuo, ôndi ma ôka polom,
gebe aê jakêŋ jabo ki to ampoap ki joŋjoŋ êndêŋ aôm.
Aôm oc ôka lau-m taêsam popoc
ma ôkêŋ êsêacnêŋ waba êtu da êndêŋ Apômtau
to êsêacnêŋ awamata êndêŋ nom samuc ŋatau.

5

¹ Galoc tunjbôm kêkwa aôm auc ma ñacjo sêgi aôm auc.
Êsêac si Israelnêñ gôliñwaga alianô ña tôc.

Kêsiwaga tañ oc êsa anğa Betlehem nañ, nê gôliñ

² Mago aôm Betlehem Eprata,
aôm gôlôac Judaña nêñ toñ sauñanô teñ,
aêñoc ñac, tañ êtu Israelnêñ gôliñwaga nañ, mênêsa anğa aôm.

Ênê ñam kêsêp têm lanğwaanô to bêc andanğenña.

³ Kêtu tonanña Apômtau oc êwi êsêac siñ e êndên têm,
tañ awê tau, tañ ñapalê kêtun en nañ, êkôc ñapalê su.
Go ñapalênê lasitêwai ñagêdô oc sêmu dêndên Israel latui sêmên êtiam.

⁴ Go en êndi êkô ma êlôm nê domba ñaton,
gebe Apômtaunê ñaclai ênam en auc to Apômtau Anôtô nê ñaê ñawasi êpuc en têt.
Ma êsêac oc sênğôn ñanğên êsa,
gebe ênê ñaclai esewec e naêndên nom ñamadiñ.

Sêjam kêsi to sêkên ñagêjô

⁵ Êndên tañ lau Asur sêsa aêacnên gamên sêmên
ma enkainê êka aêacnên kôm têt nañ,
aêac takên nêñ laugejob 7 to nêñ kasêga 8 sêkô êsêac auc.

⁶ Êsêac oc sênam gôliñ gamên Asuria ña siñ
ma Nimrodnê gamên ña siñ ñamata,
ma êndên tañ lau Asur sêsa aêacnên gamên sêmên
ma sênğêli aêacnên nom ñamadiñ nañ,
êsêac oc sênam aêac kêsi anğa Asur lemen.

⁷ Go Jakobnê lau ñapopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm
têtôm maniñ, tañ kêsêp anğa Apômtaunê gêmên nañ,
ma têtôm kom, tañ kêmoasiñ gêgwan nañ,
gên tau gêôn ñamalac to kêsaê ñamalac latui atom.

⁸ Ma Jakobnê lau ñapopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm
têtôm lewe teñ gêmoa bôc saleñña ñalêlôm,
têtôm lewe wakuc teñ gêmoa domba ñaton ñalêlôm.

Lewe embe êô lasê, go êka têt
ma êkac êngic-êngic
ma ñac teñ gebe ênam kêsiña gêmoa atom.

⁹ Amac lememe akôninê nêñ sonjo-sonjo têt
ma nêñ ñacjo samob oc sênanña.

¹⁰ Apômtau kêsôm gebe

“Êndên bêc têtê aê oc jansenê nêñ hos su
ma jatuc nêñ kareta siñña popoc.

¹¹ Aê oc jansenê malac kapônêñ su anğa nêñ gamên
ma jaku nêñ malac ñajanña tulu.

¹² Aê oc jansenê nêñ mectomanêñ su anğa amac lememe
ma nêñ lau-seoc-biñ-lasêwaga oc malenmê.

¹³ Aê oc jansenê nêñ gwam to nêñ alê gwam su anğa amac ñalêlôm
ma apôn emduc êndên lememe ñakôm êtiam atom.

14 Aê oc jambuc nê m anôtôonê ñakatu sa
ma jansenj nê m malac kapôênj su.

15 Ma aê oc jamê têtac tentenlatu samob, tañ sêkênj tañen aê atom nañ,
tonoc têtac ñandañ ma totêtac êmbôli aucgenj.”

6

Apômtau kêmê têtac Israel

1 Akênj tañem biñ, tañ Apômtau kêsôm nañ, gebe
Ajôc, ôkô lôc ñalabu ma ôwa nê m biñ samañ,
ma gamênj ñabau ênjô aôm awam.

2 O lôcac to amac nom ñaalê tenjenña,
akênj tañem Apômtaunê biñ mêtôcña,
gebe Apômtaunê biñ tenj gêc nê launja,
gebe êmê têtac Israel.

3 “O ñoc lauace, aê gagôm asagenj gêdênj amac,
aê kalênsônj amac amboac ondoc.

Ajô aê aocmañ.

4 Aê kakôc amac aña gamênj Aiguptunja api amênj
ma gajam amac kêsî aña andu kapoacwalônja.

Aê kasakiñ Mose agêc Aron ma Miriam sêmuñ amac.

5 O ñoc lauace, taêm ênam biñ, tañ kiñ Moabnja Balak kêmasanj gebe ênjgômña nañ,
ma taêm ênam biñ, tañ Beor latu Bileam gêjô enj awa nañ.

Taêm ênam nê m lênj aña Sitim e gêdênj Gilgal
ma ajala Apômtaunê gêñsêga gêjam amac kêsîña.”

Biñ tañ Apômtau taê kêka nañ

6 “Aê jakôc asagenj ma jandênj Apômtau najakô enj lanjônê mña
ma japônj ocdud êndênj Anôtô lôlôcña.

Aê oc jakôc bulimakao ñalatu, tañ ñajala tagenj nañ,
ma jakênj êtu daja êndênj enj me.

7 Apômtau oc êlic domba kapoac 1,000 to 1,000
me ñalêsi, tañ enselenj amboac bu taêsam keselenj nañ, ñajam me.

Me aê oc jakênj ñoc ñacsêga êtu da êjô ñoc geo su,
jakênj ôlic ñamêc êjô ñoc katucnê sec su me.”

8 O ñac tau, enj gêwa gênj, tañ ñajam nañ, sa gêdênj aôm,
ma gênj, tañ Apômtau taê kêka aña aôm nê m nañ, tonec.

Ônjgôm gênj samob tobiñgêdênjgenj,
têmtac êwiñ lênj moasiñña

ma ôsêlênj ômbu taômgenj ômoa nê m Anôtô lanjônê mña.

9 Akênj tañemmanj. Apômtau awa gêjac malac,
ma lau tokauc têtêc ênê ñaê.

“Amac gôlôac to lau malacña, tañ akac sa nañ, akênj tañemmanj.

10 Aê katôm, gebe jaliñ awa alôb-alôb, tañ gêc lau alôb-alôb nênj andu nañ,
ma dôñdansañ, tañ aê kapuc boa nañ, siñ me.

11 Aê oc jamê têtac ñac, tañ gêjam dônj gênj keso
ma kêsau lau ña dôñdansañ nañ, atom me.

12 Ñaclai sec gêjam amacnê m lau tolêlôm auc,
ma êsêac, tañ sênjgônj nê m malac ñalêlôm nañ, sêsau biñdansañ

ma imbelen kêbêlê biñdansañ.

¹³ Kêtu tonañña aê gadi, gebe janac aôm popoc
ma jañgôm aôm ôtu gasañ êtu nê m secña.

¹⁴ Aôm oc ôniñ gêñ, mago êoc aôm tôñ atom,
ma mo êjô aôm ñapañgeñ.

Aôm ônac waba sa, mago ônam sa atom.

Ma gêñ, tañ gôjac sa nañ, aê oc jakêñ êndêñ siñ enseñ su.

¹⁵ Aôm oc ôsê gêñ, mago ônac ñanô sa atom,
aôm oc ôsac katêkwi ñanô, mago ôniñ oso taôm ña ñalêsi tau atom.

Aôm oc ôka wain ñanô, mago ônôm wain tau atom,

¹⁶ gebe aôm kôdaguc Omrinê ñagôliñ ma gôgôm gêñ samob, tañ Ahabnê gôlôac sêgôm nañ,
ma aôm kôsa lêñ, tañ êsêac sêmasañ nañ.

Kêtu tonañña aê jansenñ nê m gamêñ su êtu gasañ

to jakêñ lau sêsu nê m lau susu. Amboac tonañ aôm oc ôc biñ majenña anğa launêñ.” *

sênam sakiñ anôtôi jaba.

7

Propete kêtañ tanjiboa kêtu Israelnêñ mêtê ñajam kêtu secña

¹ Ojae aêma, aê jatôm ñac, tañ
gebe ejoñ kañanô sa nañ,
mago sejoñ sa su.

Aê katôm ñac, tañ gebe êtap wain ñanô sa nañ,
mago sejoñ gêbacnê.

Wain ñanô teñ geñkaleñ, gebe janiñña atom.

Jambô ñalêwê gêjô aê, mago masi.

² Lau mansañ samob maleñmê anğa gamêñ tau,
ma lau gêdêñ sêmoa lau ñalêlôm kêtiam atom.

Êsêac dêdib ñamalac, gebe sêkêc dec siñ
to sêkic uc, gebe sêlô nêñ lasitêwai.

³ Êsêac lemeñ ñagaô kêtu sêngôm secña.

Gôliñwaga sêjatu mone,

ma mêtôcwaga sêkôc awa ñalêsiña.

Lau kapôêñ sêsa lêñ, tañ nêñ ñalêlôm kêkac êsêac nañ,
ma sêlênsôn biñgêdêñ.

⁴ Êsêacnêñ lau ñajam têtôm wanğanic,

êsêacnêñ lau gêdêñ ñanô têtôm gêñ ñatêkwa.

Nêñ dibwaganêñ bêc to bêc êsêac têtap ñagêjô saña mênkêsa,
galoc nêñ kauc kêlênsôn.

⁵ Ôsô nê m ñac wacbañ aômña ñalabu atom

ma ôkêñ êwiñ nê m ñac ôli andañ aômña atom.

Ojop awamsuñ êndêñ awê, tañ gêc gêwiñ aôm nañ.

⁶ Gebe latu gêjac kapoac tama,

ma latuo gêli tau sa gêdêñ têna,

ma lawao wakuc gêdêñ lawao langwa.

Ma lau, tañ sêngôn andu tagenñ nañ, têtu soño-soño gêdêñ tauñ.

Apômtaunê ñawê êpô nê lau ma ênam êsêac sa

⁷ Mago aê tec oc jakêñ matoc Apômtau,

* **6:16:** Israelnêñ kiñ luagêc Omri agêc Ahab sêjatu lau, gebe

aê oc jaôn Anôtô, tañ ênam aê kêsi nan.
 ñoc Anôtô oc êkên taña aê.

⁸ O ñoc ñacjo, ôlim êpi êtu aêña atom.

Aê embe jambeñ, oc jandi sa êtiam.

Aê embe jañgôn gamên ñakesecña, Apômtau oc êtu ñoc ja.

⁹ Aê gabe jaôc Apômtaunê têtac ñandan, gebe aê gagôm sec gêdên en
 e êkôc ñoc biñ sa ma êmêtôc aê.

En oc êwê aê jasa ñawê jana ma aê oc jalic ênê lên ênam aê kêsiña.

¹⁰ Go ñoc ñacjo, tañ kêsôm gêdên aê gebe “Aômnêm Apômtau Anôtô gêmôa ondoc” nan,
 oc êlic ma maja êsa.

Aê matocanô jalic biñ tau ñajam,

êsêac sêka ñacjo tau tôn êtôm sêka lêsap tôn anga intêna.

¹¹ Êndên bêc ônê oc sêkwê nêm tunbôm sa êtiam
 ma sênjôm nêm gamên ñamadiñ êtu kapôên.

¹² Êndên bêc ônê lau anga Asuria e êndên Aiguptu

ma anga Aiguptu e êndên bu Euprat

ma anga gwêc ñamaken e êndên gwêc ñamaken

ma anga lôcdênan ten e êndên lôcdênan ten sêndên aôm sêwac.

¹³ Mago nom tau oc êtu gasan êtu lau, tañ sênjôn nom tau nanña,
 gebe êjô gên, tañ êsêac sêgôm nan.

Apomtau taê walô lau Israel

¹⁴ Ojop nêm lau ña nêm tôc, êsêac têtû nêm dombalênsêm.

Êsêac sêmoa taunjen sêmoa salenbôm,

mago nom tonjalêsi ñajam kêgi êsêac auc.

Tec ôwê êsêac acgom, gebe nasênin gêgwan ñajam anga gamên Basan to Gilead
 êtôm sêgôm gêdên andanjen.

¹⁵ Aê gabe jatôc gênjalô êndên êsêac

êtôm andanjen gêdên tañ gômôên anga Aiguptu nan.

¹⁶ Tentenlatu sêlic ma êngôm êsêac majen êsa êtu nêñ ñaclai samobña.

Êsêac sêmbôc awensun auc ma tañensun êôc auc.

Êsêac sêndamôê kekop amboac moac to gên, tañ sêgalab sêmoa nom nan.

¹⁷ Êsêac sêsa anga nêñ malac ñajana totêtênêpjen,

êsêac têtakê êtu aêacnên Apômtau Anôtôn ma têtêc aôm.

¹⁸ Asa anôtô kêtôm aôm, gebe êsuc sec ôkwi ma taê ênam nê gênlênsêm ñapopoc nêñ biñ
 alôb-alôb êtiam atom.

En gê nê têtac ñandan tôn geden tônjen atom,

gebe en têtac gêwiñ, gebe taê walô lau.

¹⁹ En oc taê walô aêac êtiam

ma êka aêacnên keso tôn.

Aôm oc ômbalin ma sec samob êsêp gwêc ñagêdimbob êna.

²⁰ Aôm oc ôtôc biñ ñanên êndên Jakob

to têtac gêwiñ tenjenña êndên Abraham

êtôm gôjac mata gêdên aêac tamenmai gêdên andanjenña.

Habakuk

Propete Habakuk geoc biñ lasê gêdênj tañ lau Babilon sêjam gôlinj gamênj gêdênj jala 605 gêmuj Kilisi gêmênj nomña nanj. Lau Babilon sêlêsú lau ma nêñ ñaclai sec kêlênsônj Habakuk ñasec. Tec kêtú kênac Apômtau gebe “ñacjo sesenj lau gêdênj, tañ ñajam kêlêlêc êsêac nanj, su ma aôm gôjam taôm tôñ kêtú agenña.” Apômtau gêjô enj awa gebe enj êkênj ñagêjô êndênj ñanoc solop. Ma êndênj ñasawa, tañ genj lau gêngic anja noc tau nanj, lau gêdênj sêmoa matenj jali êtu sêsap Anôtô tôñ ñañênjenña.

Buku ñabinj ñagêdô geoc lasê gebe lau geo têtáp mêtôc ñajaña sa e sêñaña.

Biñ ñamuña kêlambinj Anôtô gebe enj kapôênj kêlêlêc ma gêwa propetenê kêkênj gêwinj ñajaña sa.

¹ Anôtônê biñ, tañ geoc lasê gêdênj Habakuk nanj tonec.

Habakuk kêtanj kêtú mêtôc kesonja

² O Apômtau, aê jamôêc êtu ônam aê saña e êndênj ondocgenj, mago aôm kôkênj tanjam atom. Aê gamôêc gêdênj aôm gebe sêkôninj aê tôñ ñanôgenj, mago aôm gôjam aê sa atom.

³ Aôm kôkênj aê galic gênj geo to kasala gênj keso kêtú asagenña. Aê galic sesenj gênj su to sêgôm gênj saic-saicgenj, galic kisa to sinj ñabêlêc gêjam sêga.

⁴ Kêtú tonanña ñagôlinj kêtú golonj ma biñgêdênj kêsá awê atom. Gebe ñac sec kêgi ñacgêdênj auc, tec biñgêdênj gêjam tau ôkwi kêtú meloc.

Anôtô gêjô propete awa

⁵ “Asala tentenjlato samob to alic. Alainj matemanô to anjac lememe. Gebe aê oc jangôm gênj kainj tenj êndênj amacnêm têm. Lau embe sênac minj êndênj amac nanj, oc akênj êwinj atom.

⁶ Alicgac me, aê oc jali lau Kaldea sa. Êsêac lau salanj-salanj to têtac ñamakic, tañ sêsêlênj sêjac laoc nom samucgenj gebe sêjanjo gamênj, tañ êsêacnênj atom nanj su.

⁷ Lau kalomtêna sec to alôb-alôb sê mêtôc launênj biñ waucwaucgenj êtôm taunj taênj ênam.

⁸ Nêñ hos sêlêti sêlêlêc bôclai Leopard su. Sêlêti ñagaô kêlêlêc kêam-bôm gêdênj gêbêc. Nêñ lau hosña sêmênj amboac momboanj kêpôp kêsêp gebe êtap gwada sa.

⁹ Êsêac samob sêmênj kêtú gênj saic-saicñagenj. Nêñ wali kêtanj gêmuj êsêac. Êsêac sêboa lau kapoacwalô taêsam sa amboac ganjac gwêcña.

¹⁰ Êsêac sêmajec kinj ma sêsu gôlinjwaga susu. Êsêac sêlic malac ñajaña totunjbôm ma sêômac. Êsêac sêboa nom sa e gêjam tunjbôm tôñ ma sêjanjo gamênj tau su.

¹¹ Go êsêac sêsa amboac mu ilai sêja. Êsêac sêkênj taunj nêñ ñaclai kêtú nêñ anôtô.”

Habakuk awasunj gêôc ka Apômtau kêtiam

¹² O Apômtau, ñoc Anôtô dabunj, tañ gômôa tenjenj nanj, aêac abe amac êndu atomanô. O Apômtau, aôm kôkênj lau tonanj têtú mêtôcwaga me. O ñoc lamu, aôm kôjatu êsêac gebe sêkênj ñagêjô me.

¹³ Nêm matamanô ñakênkênjosu, tec godec gebe ôsala sec ma ôlic gênj geo. Mago kêtú agenña aôm kôsala sêjanjowaga ma gôjam taôm tôñ gêdênj tañ alôb-alôb têtangônj lau, tañ nêñ gêdênj kêlêlêc êsêac taunj nêñ su nanj.

¹⁴ Aôm gôgôm ñamalac amboac i gwêcña. Amboac gênj sêgalabña, tañ nêñ ñatau masi nanj.

¹⁵ ñacjo gêjac lau amboac gêjac i ña êñpanj. Enj gêmô êsêac ña kata. Enj gêlô lau amboac sêlô i ña wasanj, tec enj têtac ñajam to ôli kêpi.

¹⁶ Tec enj kêkênj da gêdênj nê wasanj ma gêsôb jadaunj kêtú nê gamña gebe kêtú gênj tonanña enj kêtú ñac tolêlôm ma gêngônj gênj masê ñaô.

¹⁷ Enj oc inj i su anğa nê wasanj napanj êmoa ma ensenj lau tentenlatu palinj-palinjgenj êmoa me.

2

Apômtau gêjô Habakuknê binj

¹ Aê gabe japi najakô ñoc andu ñaatêkwa baliñ ma jalic acgom. Ma jansaê binj ondoc Apômtau oc êsôm êndênj aê, êjô ñoc binj, tanj aocsunj gêôc ka enña nanj.

² Ma Apômtau gêjô aênoc binj ma kêsôm gebe “Oto gênj, tanj gôlic nanj, ñawagenj êsêp tapele gebe sêsam binj tau ênêc awêgenj.

³ Gênj tanj aôm gôlic nanj, oc ênêc e ñanô êsa êndênj ñanoc, go êndênj ñamu êwaka tau sa gebe êtu dansanj atom. Embe êmênj sebenj atom, go ôñj gênj tau oc mênjêô lasê ma ênam gamênj tôñ atom.

⁴ Ôlic acgom, ñac alôb-alôb nê katu oc ênaña, mago ñac gêdênj tau oc êngônj mata jali êtu kêkênj gêwinja.”

Binj ojaena kêpi lau alôb-alôb

⁵ Wain kêjaninj lau. ñac tanj ketoc tau sa oc êmoa atom. Enj gênj awa amboac lamboam. Enj kêtôm gêmacanô, tanj genj lasamboa, tagenj gêôc enj tôñ atom. Enj kejonj lau tentenlatu samob sa gêdênj tau ma kêkatonj lau to-m-to-m sêsô enj ñalabu.

⁶ Êsêac samob oc sênja wê kêsi-kêsigenja êpi enj ma sêsu enj susu ma sêsôm gebe “Ojae, ñac tenj gêboa launênj gênj sa kêtû ênê ma gêgôm keso e gêjam sêga. Enj oc êngôm e êndênj ondocgenj.”

⁷ Lau tanj nênj tôp gêc aômñagenj nanj, oc dêndi sa sebenj atom me. Nêm lau, tanj sêlênsu aôm nanj, oc materj êlac ma mênjsêjanjo nêm gênj su êtôm aôm taôm kôjanjo tentenlatu taêsam nênj su gêmunj nanj.

⁸ Tec lau tentenlatu, tanj gacgenj sêmoa nanj, oc sêjanjo nêm gênj su êjô ñamalacnênj dec, tanj kôkêc sinj nanj, to gênj ñaclai, tanj gôgôm gêdênj nom to malac ma lau samob, tanj sênjônj tonanj nanj.

⁹ Ojae ñac, tanj gêjam launênj bôlênj auc êtu êmboa awa sa anğa nê andu ma ênam nê sac ênêc lôlôcgenj gebe ênam tau sa êndênj gênj ensenj enja.

¹⁰ Aôm nêm binj gêgôm nêm gôlôac majenj kêsa. Gêdênj tanj aôm gosenj lau-m taêsam su nanj, aôm gosenj taôm su amboac tonanjgenj.

¹¹ Poc sêpinj andunja oc sêmôêc lasê ma gamênjtêkwa oc êjô binj.

¹² Ojae ñac, tanj kêkwê malac sa ña dec ma kêkajo malac ñajanja ña binj geo.

¹³ Ôlic acgom, lau undambênja nênj Apômtau kêsôm binj tonec gebe “Lau sêjam kolenj kêtû ja gesenj sunja ma tentenlatu sim taunj su ñaômagenj.” Enj kêsôm me masi.

¹⁴ Gebe nom ñalau samob nênj kauc êsa êpi Apômtaunê ñawasi êtôm bu gêjam gwêc auc.

¹⁵ Ojae êndênj enj, tanj êngôm nê lau jabanja sênôm gênj e êjaninj êsêac gebe êlic êsêac ôlinjêdô.

¹⁶ Majam ênam aôm auc êjô waem su. Tec aôm taôm ônom gênj tau e êjaninj aôm. Laclu tanj kêsêp Apômtaunê lêma anôña nanj, oc wacêô lasê aôm e majam êkôninj waem tôñ.

¹⁷ Gebe gênj alôb-alôb, tanj gôgôm gêdênj Lebanon nanj, oc êku aôm tulu. Ma bôc samob, tanj gôjac êndu nanj, oc êtakê aôm. Gênj tonanj êtap aôm sa gebe kôkêc ñamalacnênj dec sinj to gôgôm gênj ñaclai gêdênj nom to malac ma gêdênj lau, tanj sênjônj malac tau ñalêlôm nanj.

¹⁸ Gwam tenj, tanj ñac lêma mêtêña kêsap nanj, oc ênam sa amboac ondoc. Gênj tau ñakatu ñaôma tenj ma binj dansanj ñamgoc. Kêsapwaga kêkênj gêwinj tau nê gênj, tanj kêmasanj gwam awamê nanj, oc ênam enj sa amboac ondoc.

¹⁹ Ojae ñac, tanj kêsôm gêdênj ka gebe “Matam êlac,” gêdênj poc awamê gebe” Ôndi sa” nanj. Gênj tonanj oc eoc binj lasê me. Alic acgom, sêkwa ña gold to silber, mago gênj tau kêsi awa atom.

²⁰ Mago Apômtau gêmoa nê lôm dabuñ ñalêlôm, nom ñagamêñ samob ñañêñ êsa sêmoa eñ lañônêmña.

3

Habakuknê mec

¹ Propete Habakuk nê mec, tatenñ ñaawa amboac wê.

² O Apômtau, aê gañô gêñ, tañ aôm gôgôm nañ ñawae.
O Apômtau, aê katakê saunñ atom kêtú nêñ kômña.

Ônam nêñ kôm ñakôñiñña êndêñ tonec.

Ôñgôm kôm tau ñawae êsa êndêñ ñasawa tonec.

Taêm ênam nêñ taêm labu êndêñ noc têtmtac ñandanñ êsaña.

³ Anôtô gêmêñ aña gamêñ Edom ma ñac dabuñ tau aña lôc Paran.

Ênê ñawasi gêjam undambê auc
ma nê lambiñ mêngejam nom auc.

⁴ Ênê ñawasi kêtôm oc ñawê.

Ñawê kêsa eñ lêma amboac ôsic kêkac. Ma eñ kêsiniñ nê ñaclai kêsêp gêñ tonañ.

⁵ Gêmac sec kêsêlêñ gêmuniñ eñ
ma gêmac ñawajaôña kêpuc eñ waña.

⁶ Eñ gêdi kêkô ma nom ñawiwic kêsa.

Eñ mata gê tentenlatu ma têtênêp.

Go lôc tengeñña gêoc kêkôc.

Gamêñ ñabau, tañ kêkô wanêc-wanêc nañ, gênu kêsêp gêja. Nê mêtê gêgôm gêñña gêc
andangeñanô.

⁷ Aê galic becobo Kusanña kêtap ñawapac sa.
Midiannêñ becobo kêwiwic tau.

⁸ O Apômtau, gêdêñ aôm gôñgôñ nêñ hos ñaô
ma nêñ kareta siñña kêku ñacjo tulu nañ,
aôm têtmtac ñandanñ gêdêñ bu kapôêñ me.
Nêñ têtmtac sec gêdêñ gwêc tau me.

⁹ Aôm kôka tikoc kêsêp nêñ talam.

Aôm kôkêñ sôb kêkô tikoc. Aôm kôkêñ bu ñasamac kêsêli nom gêñgic.

¹⁰ Lôc sêlic aôm e ñawiwic kêsa.

Kom kêsêwa kêsêp gêmêñ.

Gwêc ñagêdimbob kêgasim ñakicsêa kapôêñ
ma ñadembom kêpigeñ gêja.

¹¹ Oc kêliñ tau siñ kêpi gêmêñ atom
ma ajôñ kêkô ñañêñ aña nê mala.

Êsêac têtêc nêñ sôb ñaja
to nêñ kêñ ñawasi ñaôsic-ôsic.

¹² Aôm kôsêlêñ kôka nom totêtmtac kêbuli aucgeñ
ma golo tentenlatu popoc totêtmtac ñandangeñ.

¹³ Aôm gôdi gebe ônam nêñ lau sa
gebe ônam nêñ ñac, tañ goeñ oso eñ nañ kêsi.

Aôm kômakiñ ñac alôb-alôb nê andu
ma goseñ andu tau popoc e malamê.

¹⁴ Aômñêñ sôb kêpê ênê môkêapac e palalap
ma ênê laumata sêc êliñ-êliñ amboac mu gêju gêñ salinñ-salinñ.

gebe êsêac selo lau ñalêlôm sawa popoc ma têdanğôñ êsêac kelecgen.
 15 Aôm kôka gwêc ña nê m hos e bu ñasamac kêsa.

16 Aê gañô e ôlic kêlênim tau
 ma ñakicsêa gêgôm gêdôcôlic kêtênêp.
 Ñoc ñatêkwa kêtú palê.
 Ockaiñ kêtú mêlê-mêlê.

Aê gabe jamañgen jamoa ma jaôñ bêc Anôtô êkêñ ñagêjô
 êpi lau, tañ sêkônin aêac nañ.

17 Jambô oc êôc atom
 ma wainmôkê oc ênam ñanô atom.
 Katêkwi êñgamiñ nê ñatêkwi
 ma gêñ taniñña ênam ñanô atom.
 Domba malenmê anğa nêñ sapa
 ma bulimakao sêmoa nêñ andu atom.
 18 Mago aê jatu samuc Apômtau.
 Aê janam lasê êtu ñoc moasiñ ñaAnôtô.
 19 Apômtau Anôtô kêtú ñoc ñaclai ñam.
 Eñ kêkêñ aê kalêti amboac mojava.
 Eñ kêkêñ aê kasêlêñ anğa gamêñ lôcña.

Hagai

Gêdêj jala 520 gêmuj Kilisi gêmêj nomja Anôtô kêkêj jaen dambê ñagêdô gêdêj propete Hagai. Eñ kejon biñ tonañ sa kêsêp nê buku. Lau Juda sêmu sêmêj anja nêj kapoacwalô ma sêngôj Jerusalem jala ñagêdô su. Mago lôm dabuj ñapopoc gacgenj gêc. Anôtônê jaen kêkac launêj kasêga gebe sêkwê lôm dabuj sa êtiam. Ma Apômtau gêjac mata gebe lau, tañ sêjam tañ ôkwi e têtû selesc nan, oc têtap nêj gêj ñajam to wama sa êndêj têt teñ, tañ gêc nêmj nañ.

Jatu gebe sêkwê lôm dabuj sa êtiam

¹ Gêdêj kiñ Darius nê gôliñ ñajala kêtû luagêcña ñaajônj kêtû 6 ñabêc ñamataña Apômtaunê biñ gêmêj gêdêj Sealtiel latu Serubabel, tañ kêtû gôliñwaga Judaña nan, agêc Jehosadak latu dabuj sêga Josua kêsa propete Hagai awa gebe

² “Lausij undambêña nêj Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Lau tonec sêsôm gebe “Têt takwê Apômtaunê andu sa êtiamña mêngeô lasê su atom tagenj.” ’

³ Kêtû tonañña Apômtau nê biñ kêsa propete Hagai awa gebe

⁴ “Andu tonec popoc-popocgenj gêc, mago amac akwê taôm nêj andu ñajam-ñajamña ñatêm mênkêsa me.”

⁵ Amboac tonañ lausij undambêña nêj Apômtau kêsôm tonec gebe “Taêm ênam taôm alic acgom, amac amoa amboac ondoc.

⁶ Amac apalip ñawê taêsam, mago ajonj ñanô ñagecgenj sa. Gêj aniñña gêc amac, mago gêoc amac tôj atom. Amac akôc ñakwê gebe asô, mago kêjandanj amac atom. Ma lau, tañ sêjam kôm kêtû awaña nan, sêjam kôm, mago kôm ñaôli tau gêlôm êsêac atom.

⁷ “Lausij undambêña nêj Apômtau kêsôm gebe Taêm ênam alic acgom, amac amoa amboac ondoc.

⁸ Galoc api lôc anamanj ma akôc ka amênj ma akwê andu tau gebe ênac matocanô ñajam ma atoc aê sa ñapep êtiam.

⁹ Amac taêm kêka kôm ñanô kapôênj, mago gêjam tau ôkwi kêtû sauj. Amac ajonj kôm ñanô tau sa ma aê gaju sa gêjaña. Apômtau kêsôm gebe Aê gagôm tonañ kêtû asagenja. Ñam gebe ñoc andu popoc-popocgenj gêc ma amac samob ôlim palê kêsa kêtû akwê taôm nêj andu sa kêtômgenj.

¹⁰ Kêtû tonañña umbonj kêgaminj manij ma nom kêgaminj ñanô.

¹¹ Ma aê gamôêc oc kêsêgô gamênj to lôc ma polom to wain wakuc ma niptêkwi to gêj samob, tañ nom kêkêj kêpi gêmêj nan, ma ñamalac to bulimakao ma kôm samob tañ sêjam nan.”

¹² Go Sealtiel latu Serubabel agêc dabuj sêga Jehosadak latu Josua ma lau ñapopoc samob taneñ wamu Apômtau, nêj Anôtô nê awa to propete Hagai, tañ Apômtau, nêj Anôtô kêsakinj en nan, nê biñ ma têtêc Apômtau.

¹³ Go Apômtaunê jaenwaga Hagai kêsôm Apômtaunê biñ gêdêj lau tau gebe “Apômtau kêsôm gebe Aê gamoa gawij amac.”

¹⁴ Ma Apômtau kêkêli Sealtiel latu gôliñwaga Serubabel agêc Jehosadak latu dabuj sêga Josua ma lau ñapopoc samob nêj ñalêlôm ma êsêac sêmêj sêjam kôm kêpi lausij undambêña nêj Apômtau, nêj Anôtô, nê andu

¹⁵ gêdêj ajônj kêtû 6 ñabêc 24.

2

Lôm dabuj wakuc ñawasi tau ma moasinj wakuc

¹ Gêdêj kiñ Darius nê gôliñ ñajala kêtû luagêc ñaajônj kêtû 7 ñabêc 21 Apômtaunê biñ kêsa propete Hagai awa amboac tonec gebe

² “Galoc ôsôm êndêñ gôlinwaga Judaña Sealtiel latu Serubabel agêc Jehosadak latu dabuñsêga Josua ma êndêñ lau ñapopoc samob amboac tonec gebe

³ Amacnêm asa gêmoa, tañ gêlic andu ñawasi gêmuñña su nañ. Ma amac alic andu galocña tau amboac ondoc. O alic gêñ galocña amboac gêñ ñaôma me masi.

⁴ O Serubabel, têmtac êpa sugen. Dabuñsêga Josua, têmtac êpa sugen. Ma lau gamêñ tonecña samob, têmtac êpa sugen. Apômtaunê biñ tau tonec. Akôc kôm sa gebe aê gamoa gawiñ amac. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau nê biñ tau tonec.

⁵ Aêñoc ñalau oc êmoa amac ñalêlôm, atêc taôm atom.

⁶ Gebe lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Saunjen acgom, go aê oc jawiwic undambê to nom ma gwêc to masanm dim tagenjen êwiñ.

⁷ Aê oc jawiwic tentenlatu peben gebe samob sêkôc nêñ awamataêjam sêmêñ ma aê jakêñ ñawasi andu tonecña ênam auc. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec.

⁸ Gebe silber ñatau aê ma gold ñatau aêgoc. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec.

⁹ Lôm dabuñ tonec ñawasi ñamuña oc êlêlêc gêmuñña su. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec ma anga gamêñ tau tonec tec janam mec lau. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec.”

Propete kêtû kênac lau dabuñwaga

¹⁰ Gêdêñ Dariusnê gôlin ñajala kêtû luagêc ñaajôn 9 ñabêc 24 Apômtaunê biñ kêsâ propete Hagai awa amboac tonec gebe

¹¹ “Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Ôtu kênac êsêac dabuñwaga gebe sêwa biñ tonec sa gebe

¹² ‘Ñac teñ embe ênsambañ ñamêsôm da dabuñña êsêp nê ñakwê ñalêsu ma êmoasac polom me gêñ kêsôc teñ me wain me niptêkwi me gêñ amboac tonan ñagêdô ña nê ñakwê nañ, oc gêñ tau êtu dabuñ me masi.’ ” Ma dabuñwaga sêjô biñ tau gebe “Masi.”

¹³ Go Hagai kêsôm gebe “Mago ñac teñ, tañ gêmoa gêwiñ ñacmatê teñ ma gesen nê dabuñ su nañ, embe en êmoasac gêñ amboac tonan ñaten nañ, oc gêñ tau ñatêmui êsa e êtu da êtiam me masi.” Dabuñwaga sêjô biñ tau gebe “Oc selec atom.”

¹⁴ Go Hagai kêsôm gebe” Apômtau kêsôm gebe Lau tonan nêñ biñ amboac tonan. Aê galic gôlôacmôkê têtôm tonan.

¹⁵ Mago galoc taêm ênam ñapep ma ajop gêñ, tañ mênêsa ênac m êndêñ bêc tonec ma elom-elom êna. Gêdêñ tañ adênan poc teñ gêsac poc teñ ñaô anga Apômtaunê lôm dabuñ atomgen nañ, amac amoa amboac ondoc.

¹⁶ Ñac teñ gêô lasê polom ñaton, tañ gêjac talu 20 ñawae nañ, mago kêtap polom talu 10 gen sa. Teñ gêô lasê sêpip wain ñamala gebe êkôc gasuc 50, mago kêtap 20 gen sa.

¹⁷ Apômtau kêsôm gebe Aê gajac amac to nêm gêñ kômña ña buñ to gwa ma kompoc. Gêñ samob, tañ amac ajam kôm kêpi nañ, mago amac amu adêñ aê amên atom.

¹⁸ Ajop ñapep, anac m êndêñ bêc tonec. Bêc tau ajôn 9 ñabêc 24. Akêñ Apômtaunê lôm dabuñ ñanombañ gêdêñ bêc tau. Ajop ñapep gebe

¹⁹ gêñ ñawê oc ê su anga andu ajac gêñ saña me masi. Ma wain to jambô ma nip to katêkwi oc ñanômê me masi. Ocsalô aê gajac m gebe janam mec.”

Apomtau gêjac mata biñ gêdêñ Serubabel

²⁰ Gêdêñ bêc 24 tonanjen Apômtaunê biñ gêdêñ Hagai kêtû luagêcña amboac tonec gebe

²¹ “Ôsôm êndêñ gôlinwaga Judaña Serubabel gebe Aê gabe jawiwic undambê to nom

²² ma japô kinênêñ lêpôn ênduc to jansen tentenlatu nêñ gamêñ ñaclai su. Aê oc japô nêñ kareta to êsêac, tañ sêkô ñaô nañ, ênduc ma nêñ hos to lau, tañ sênğôn hos ñaô nañ, sêu tauñ ma senseñ tauñ su sênaña.

²³ Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm gebe Êndêŋ bêc tonan aê oc jakôc ŋoc sakiŋwaga aôm Sealtiel latu Serubabel gebe jakôc aôm gebe ôtu gôliŋwaga ônam aê lanôc gebe aê kajaliŋ aôm sa.” Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonan.

Sakaria

Sakarianê buku gêwa tau kêkôc gêja ñasêbu luagêc gebe

1. Mòkêlatu 1-8 Sakaria katu kainj tenj kêsâ e gêlic ñakatu ma geoc binj lasê gêdênj jala 520-518 gêmuj Kilisi gêmênj nomña ñasawa. Enj gêlênj binj lau gebe sêkwê Jerusalem to ñalôm dabuj sa êtiam ma sênâ taunj ôkwi têtû seles. Ma enj geoc lasê gebe Mesianê têtû kêdabinj.
2. Mòkêlatu 9-14 Lau tañ sêkip Bibolo ñam sa nañ, nêñ ñagêdô sêsâê gebe binj, tañ kêsêp mòkêlatu tonec nañ, lau tenj teto. Êsêac sêjac têtû Sakarianê binj ma sêsôm binj kêpi Mesianê têtû to têtû ñamujâ lasê.

2

Sion ênam lasê êtu Apômtauña

¹⁰ Sion latuo, ônam lasê to têtûtac wapigenj gebe aê oc wacjangônj aôm ñaluj. Apômtau kêsôm amboac tonanj.

¹¹ Êndênj bêc tônê tentenlatu gwalêkinj oc sêmbinj taunj tônj dêndênj Apômtau ma têtû aênjoc laugenj, ma wacsêngônj aôm ñalujgenj.

¹² Oçgo ôjala gebe lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsakinj aê gawac. Ma Apômtau oc êkôc lau Juda sa têtû ênê gêrlênsê sêmoa gamênj dabuj ma êjalinj Jerusalem tau sa êtiam.”

¹³ Ñamalac pebenj sênâ taunj tônj jamanjenj sêkô Apômtau lanjônê gebe enj gêdi anja gamênj dabuj taugoc.

9

Kinj ñamujâ oc ênam nê lau sa

⁹ Ôtu samuc, o Sion latuo.

Ônam lasê, o Jerusalem latuo.

Gôlicgac me, nêñ kinj gêdênj aôm gêwac.

Enj ñac gêdênj to gêjam sa.

Ñac malô jagêngônj donki tenj,
gêngônj bôc wabaña ñalatu ñaô.

¹⁰ “Aê oc jansenj kareta sinjâ su anja Epraim
ma hos sinjâ anja Jerusalem.

Aê oc japônj talam sinjâ tulu
ma enj oc êjatu binjmalônj êndênj tentenlatu samob.

Ma nê gamênj kinjâ oc ênêc anja gwêc tenj e êndênj gwêc tenj,
ma anja bu (Euprat) tau e êndênj nom ñamadinj tau.

¹¹ “Ma kêtû aômña, kêtû poac decña, tañ kamoatinj gêdênj aôm nañ,
aê oc janjangboac nêñ lau kapoacwalônj, tañ sêngônj sê sawa bu masinjâ nañ su.

¹² Amboac tonanj amac lau kapoacwalônj, tañ akênj matem nañ, amu andênj nêñ lamu
ñanênjâ amênj.

Ocsalô tonec aê jasôm lasê gebe jajô nêñ gêñ êtu dim luagêc êndênj aôm.

¹³ Gebe aê kakêkam Juda amboac ñoc talam
ma kakênj Epraim kékô tikoc.

O Sion, aê kajatu latômi gebe sênâc lau Grik nêñ latui.

Aê jakam aôm amboac sinjwaga kêmêgôm nê sinj.”

¹⁴ Êndênj tonanj Apômtau oc êô lasê êndênj êsêac

ma nê sôb oc êlôp amboac ôsic.
Apômtau Anôtô oc ênac dauc êtaŋ
ma êmêŋ amboac mu ilai, taŋ gêmêŋ aŋga gêmu kêsêpŋa naŋ.
¹⁵ Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau oc ejop êsêac
ma êsêac oc sêndaŋgôŋ lau dabaŋŋa
ma sênôm nêŋ dec amboac wain
e têtac êkôc amboac suc mênŋgêc, ŋawambuc kêsa amboac altar ŋakêclêsu.

¹⁶ Êndêŋ bêc tonan nêŋ Apômtau Anôtô oc ênam êsêac kêsi.
Eŋ oc ejop êsêac amboac gejobwaga gejob bôc ŋatoŋ teŋ
gebe êsêacnêŋ ŋawê oc êpô ênê gamêŋ
amboac sunsuŋ pocawa gêwê kô.

Maleaki

Lau sêkwê lôm dabuñ anga Jerusalem sa su ma propete Maleaki keto buku tonec. Biñ tañ kêkêñ wapac propete nañ, tonec gebe dabuñwaga to lau sêsap poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdêñ êsêac nañ tulu. Tec propete kêkalem êsêac gebe taêñ ênam poac tau ma sêngôm ñanô êsa.

Gêdêñ propete Maleaki nê têm lau sêsa nêñ lêñ paliñ-paliñgen to sêjam sakiñ Anôtô kwalec-kwalec. Dabuñwaga to lau sêsau Anôtô. Êsêac sêgamiñ da, tañ gêjac Apômtau ñawae nañ, ma sêsa nêñ lêñ kêtôm Anôtônê biñ atom. Mago Apômtau oc êmêñ ma êmêtôc nê lau. Eñ oc êngôm êsêac têtú seleg ma êsakiñ nê jaenwaga teñ gebe êmansañ intêna to êsôm ênê poac lasê.

¹ Biñ pucña. Maleaki kêsôm Apômtaunê biñ, tañ gêdêñ lau Israel nañ lasê.

Apômtau têtac gêwiñ lau Israel

² Apômtau kêsôm gebe “Aê têtac gêwiñ amac.” Ma amac atu kênac gebe “Aôm têtac gêwiñ aêac ñalêñ amboac ondoc.” Apômtau kêsôm gebe “Jakob têwa Esau atom me. Mago aê têtac gêwiñ Jakob,

³ ma têtac gedec Esau. Amboac tonañ aê gagôm ênê lôc kêtu gamêñ sawa ma gawi nê nomlênsêm siñ gêdêñ bôcbôm.”

⁴ Edom embe êsôm gebe “Sêjac aêacnêñ malac popoc, mago aêac oc akwê ñapopoc sa êtiam.” Go lausiñ undambêña nêñ Apômtau oc êsôm gebe “Êsêac oc sêkwê sa, go aê jansenñ su. Ma sêsam êsêac gebe ‘Gamêñ alôb-alôb’ to ‘Lau tañ Apômtau têtac ñandanñ gêdêñ êsêac gedey tôneñ’ nañ.”

⁵ Ma amac taôm matemanô oc alic ma asôm gebe “Apômtau eñ kapôêñ kêlêlêc Israelnêñ gamêñ ñamadiñ gêja.”

Apômtau gêjam la dabuñwaga

⁶ “Latu ketoc tama sa ma sakiñwaga ketoc nê ñatau sa. Ma aê embe jatu tama teñ ma amboac ondoc atoc aê sa atom. Ma aê embe jatu ñatau, go amboac ondoc atêc aê atom. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonañ gêdêñ amac dabuñwaga, tañ asu ñoc ñaê susu nañ. Ma amac atu kênac gebe’ Aêac asu nêñ ñaê susu amboac ondoc.’

⁷ Ñam gebe amac akêñ gêñ sec kêtu da gêsac ñoc altar. Ma amac atu kênac gebe ‘Aêac ajainñ amboac ondoc.’ Ñam gebe amac taêm gêjam Apômtaunê tebo kêtu gêñ ñaôma teñ.

⁸ Embe akêñ bôc matapec êtu da, tonañ sec atom me. Embe akôc bôc kêlêc ma gêmac gêgômña teñ, tonañ sec atom me. Ôkêñ gêñ tau êndêñ nêñ gôliñwaga eñ oc etoc gêñ tau sa ma êlic aôm ñajam me.” Lausiñ undambêña nêñ Apômtau nê biñ tonañ.

⁹ Ajôc, amac dabuñwaga, anam malô Anôtônê ñalêlôm gebe eñ taê walô aêac. Amac embe anngôm amboac tonañgenñ eñ oc êngamiñ nê moasiñ êndêñ amac me masi. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau nê biñ tonañ.

¹⁰ “Ojae, ñac teñ êmoa amac ñaluñmanñ, tañ ênsañ katam auc gebe ja êpô ñoc altar ñaômagenñ atom nañ. Amac ajac aê matocanô ñajam atom ma gabe jakôc da teñ anga amacnêñ sa atom. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ amboac tonañ.

¹¹ Anga oc ñam e gêdêñ oc kêsêp aêñoc ñaê ñawae kêsa anga tentenlatunêñ, ma sêkêñ da ñamalu to da seleg kêtu aêñoc ñaêña anga gamêñ samob gebe aêñoc ñaê kapôêñ anga tentenlatunêñ. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonañ.

¹² Mago amac asôm gebe ‘Apômtaunê tebo seleg atom’ ma akêñ gêñ, tañ taôm adec nañ, êtu da, tec atoc aêñoc ñaê sa atom.

¹³ Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Amac asôm gebe 'Aêac ôlin ñakam têtú kôm samob tonanña,' ma apêc gêdôm aê. Amac abe aê jakôc gêñ amboac tonan su anğa amam lememe.

¹⁴ Aê japuc boa ñac dansañ, tañ gêjac mata bôc seles ñajam ten, tañ gêmoa nê ton ñalêlôm nan, mago kêkêñ pulin ten gêjô kêtú da gêdên Apômtau. Aê kin kapôên, nan lau tentenlatu samob têtêc aênoc ñaê.

2

¹ "Ajôc, amac dabunwaga, ñagôlin tau tonec kêkanôn amac.

² Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe Amac embe akêñ tanem atom ma embe taêm ênam gebe atoc aênoc ñaê sa atom, go japuc boa amac. Ma janam amacnêm mec ôkwi êtu gêñ japuc boanã ten. Biññanô, aê gajam nêm mec ôkwi su gebe amac akêñ tanem aênoc biñsu atom.

³ Alic acgom, aê jandim amac lememe êngic, ma japalip amacnêm bôc danã nêñ tac êpi amac lanômanô ma jatij amac su anğa lanôcnêmña.

⁴ Go amac ajala gebe aê kasakin biñsu tonan kêtú amacña gebe aênoc poac, tañ kamoatin gawin Lewi nan, êtu tôñ. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonan.

⁵ Ñoc poac gêdên Lewi gebe en êmoa mata jali to êwê kain biñmalô ma en etoc aê sa to êtêc ñoc ñaê.

⁶ En kêdôn aênoc lên tobinñanôgen ma biñ keso ten kêsã ênê awa atom. En kêsã nê lên gêwin aê towama ma tobinğêdêngen to gêjam lau taêsam ôkwi anğa nêñ lên sec.

⁷ Têndôn lau sêjala Anôtô ñanôña gêjac dabunwaga ñawae. Lau dêndên êsêac sêna gebe sênô ñoc ñalêlôm gebe êsêac têtú Apômtau ñaninin nê jaenwaga.

⁸ Mago amac dabunwaga ao sic anğa intêna gêdên. Ma biñ, tañ amac adôn nan, gêgôm lau taêsam seben. Amac ajac poac, tañ kamoatin gawin amac nan popoc. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonan.

⁹ Amboac tonan aê kakên lau samob sêpêc gêdôn amac to sêlic amac amboac gêñ ñaôma gebe amac adaguc ñoc biñ, tañ kakên nan, atom ma embe andôn aênoc lau, go amac apuc êsêac ñamgen."

Lau Israel nêñ kwalec

¹⁰ Aêac samob nêñ tamenj tagen atom. Ma Anôtô tagen kêkêñ aêac atom me. Kêtú asagenña aêac tajac biñ, tañ tajac mata gêdên tauñ nan gêngic. Ma kêtú asagenña aêac tasu poac, tañ Anôtô kêmoatin gêdên nêñ mimi nan susu.

¹¹ Lau Juda sêjac biñ, tañ sêjac mata gêdên Anôtô nan, popoc ma sêgôm gêñ alôb-alôb anğa Israel to Jerusalem. Êsêac sêjain lôm dabun, tañ Apômtau têtac gêwin nan. Ñacwaga sêjam lauo, tañ sêjam sakin anôtôi jaba nan.

¹² Apômtau enen ñac, tañ gêgôm gêñ amboac tonan nan, suman ma en êwê kain aêacnên lau, tañ sêkên da gêdên lausij undambêña nêñ Apômtau nan, êtiam atom.

¹³ Ma gêñ tonec amac agôm amboac tonanjen. Amac agadê Apômtaunê altar ña matemsulu to nêm tanj ma nêm olin gebe en êkôc da, tañ akôc amên nan, sa kêtiam atom.

¹⁴ Ma amac atu kênac gebe "Kêkôc sa atom kêtú agenña." Ñam gebe amac asap biñ, tañ ajac mata gêdên lauo nan, ajam gêdên amac ñapalêgen nan popoc. En kêtú nêm kêpuctôño ma aôm kôsap biñ, tañ gôjac mata gêdên en nan tulu. Biñ tañ gôjac mata kôkô Anôtô lanônem gebe ôsap en tôñ nan.

¹⁵ Anôtô gêgôm amagêc nêm awê atu ôli to katu tagen atom me. Ma en gêgôm tonan kêtú ñam ondocña. Ñam gebe amagêc atap gôlôac, tañ têtú Anôtônê ñapalê ñanôgen nan sa. Amboac tonan ajop taôm gebe nêm ten êwi nê awê, tañ gêjam gêdên en ñac matacgen nan, sin atom.

¹⁶ Apômtau Israelnêj Anôtô kêsôm gebe “Aê gadec mêtê awê to ñac sêwi taun siñja. Aê têtac sec embe amacnêm tenj êngôm mêtê sec tonanj êndênj nê awê. Amboac tonanj ajop taôm gebe anac biñ, tañ ajac mata nanj, popoc atom ma asap nêm lauo tônj.”

Bêc mêtôcña kédabiñgac

¹⁷ Amac asakam Apômtau ña nêm biñ. Mago amac asôm gebe “Aêac agôm enj ôli ñakam kêsa ña asagenj.” Agôm ña biñ tonec gebe “Lausinj undambêña nêj Apômtau gêlic lau, tañ sêgôm sec nanj ñajam. Ma enj têtac ñajam kêtú êsêacña.” Ma amac atu kênac biñ tenj gebe “Anôtô tañ oc êmêtôc biñ nanj, gêmôa ondóc. *

3

¹ “Alic acgom, aê oc jasakinj ñoc ñacjaenj gebe êmansanj aêñoc intêna. Ma Apômtau, tañ amac asom amoa nanj, gaôgenj mênjêô lasê nê lôm dabunj. Ñacjaenj tañ amac akênj matem nanj, oc êwac ma êsôm ñoc poac, tañ kamoatinj nanj lasê.

² Mago asa êtôm gebe êpuc tau tônj êndênj bêc enj êmênja. Asa oc êtôm gebe êmoa êndênj enj êô lasêña.

“Enj oc êtôm ñac-kêpac-kiwaga nê ja to ñac-kêkwasiñ-obowaga nê sop.

³ Enj oc êmênj gebe êmêtôc biñ amboac ñac, tañ gêgôm silber to gold ñakênkênj kêsa nanj, ma amboac ñac-kêpac-kiwaga gêjam nê kôm, nanj Apômtau oc êngôm Lewi latui têtú selec gebe sêkênj da gêdênj êndênj Apômtau.

⁴ Go da, tañ lau Juda to lau Jerusalem sêkênj gêdênj Apômtau nanj, ênac enj mataanô ñajam êtôm andanjenj.”

⁵ Lausinj undambêña nêj Apômtau kêsôm gebe “Aê oc jawac gebe jawa amac sa ñagaôgenj êndênj laubenj to lau mockaiño to mockaiñja ma dansañwaga to êsêac, tañ sêsau sêôc kômwaga nêj mone ma onanj sêgôm awêtuc to mosêbu sec to têtú kasec lau jaba ma têtêc aê atom nanj.

Takênj genj lemelu-lemelu (10-10) ñatenj endenj Apômtau

⁶ “Aê Apômtau, gajam tauc ôkwi atom. Ma amac amboac tonanjenj Jakob latui ñawakuc amoa ñapanj amboac amoa amboac tonanjenj.

⁷ Amac akac taôm su anja aêñoc biñsu kêtôm nêm mimi ma agôm biñsu tau ñanô kêsa atom. Lausinj undambêña nêj Apômtau kêsôm gebe Amu andênj aê amênj êtiam, go aê jandênj amac jawac. Mago amac asôm gebe ‘Aêac amu awac amboac ondóc.’

⁸ Aê jatu kênac gebe Kêtôm gebe ñac tenj êmbuli Anôtô auc me masi. Ma amac tec abuli aê aucgoc.

⁹ Aê kapuc boa amacnêm lau samob gebe abuli aê auc.

¹⁰ Akôc nêm gênj lemelu-lemelu ñatenj samob amênj andu tajac gênj saña gebe gênj taniñja ênêc ñoc andu. Ansaê aê acgom, go amac oc alic gebe aê oc jalêc undambê ñakatam su ma jansêwa moasiñ ñajamanô wacêpi amac.

¹¹ Aê oc jatinj wagô su gebe sensenj amacnêm gênj ñanô su atom. Ma nêm kôm wainja oc ênam ñanô. Lausinj undambêña nêj Apômtau kêsôm biñ tonanj.

¹² Go lau tentenlatu samob awenj oc êôc amac gebe amacnêm gamênj êtu gamênj têtac ñajam ña tenj. Lausinj undambêña nêj Apômtau kêsôm biñ tonanj.”

Anôtô gêjac mata nê moasiñ

¹³ Apômtau kêsôm gebe “Amac awem ola gêdênj aê. Ma asôm gebe ‘Aêac asôm biñ ondóc kêpi aôm.’

¹⁴ Amac asôm gebe ‘Tanam sakinj Apômtau ñañanô masi. Danjôm nê biñ ñanô êsa ma tasêlênj tonjalêlôm ñawapacgenj tamoa lausinj undambêña nêj Apômtau lanjônêm oc ñajam amboac ondóc.

* **2:17:** Gebe ensenj êsêac su anja nêj kôm to sakinj.

¹⁵ Tec aêac talanem tetoc-taun-sawaga gebe lau sec têtap kôm ñanôgen sa atom, êsêac embe sênsaê Anôtô ña nêñ lêñ sec, mago sêwê ñagêjô sa amboac tonanjen.’ ”

¹⁶ Go lau, tañ têtêc Apômtau nañ, sêjam biñgalôm gêdên taun. Ma Apômtau kêkên taña ma gênô biñ, tañ êsêac sêsôm nañ. Ma teto lau, tañ têtêc Apômtauna ma tetoc en sa nañ, nêñ ñaê kêsêp buku ten sêkô en lanônêmña.

¹⁷ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe “Êsêac oc têtú ñoc lau. Êndên bêc, tañ aê jakên nañ, êsêac oc têtú aê tauc ñoc gên. Ma aê taêc walô êsêac êtôm tama, tañ taê walô nê latu, tañ gêjam sakiñ en nañ.

¹⁸ Êndên tonan amac oc alic êtiam gebe asagen gêwa ñac gêdên ma ñac alôb-alôb to ñac, tañ gêjam sakiñ aê ma ten, tañ gêjam sakiñ aê atom nañ gêngic.”

4

Apômtaunê bêc oc êmên

¹ “Alicgac me, bêc tau oc êmên, nañ tetoc-taun-sawaga to sêgôm secwaga samob ja oc êniñ êsêac amboac oba. Êndên bêc tonan ja oc êniñ êsêac su e nêñ ñawakac to ñalaka ñapopoc malamê samucgen. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonan.

² Mago amac, tañ atêc aênoc ñaê nañ, ñoc ñaclai ênam kêsina oc êpô amac amboac oc ma oc ñawê êngôm amac ôlim ñajam êsa. Amac oc amboan to amoa ñajam amboac bulimakao ñalatu wakuc, tañ sêsa anga sapa nañ.

³ Êndên bêc aê jañgôm tonan ñanô êsaña amac oc aka lau alôb-alôb tôn gebe êsêac têtôm wao, tañ gêc anga emtapa ñalabu. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonan.

⁴ “Taêm ênam biñ, tañ ñoc sakiñwaga Mose kêdôn nañ. Biñsu to ñagôlin, tañ kakên gêdên en anga lôc Horeb (Sinai) kêtú lau Israel samobña nañ.

⁵ “Alic acgom, aê oc jasakiñ propete Elia êndên amac êmun Apômtaunê bêc kapôên to ñawapac kaiñ ten êwac.

⁶ En oc ênam tamenji nêñ ñalêlôm ôkwi êndên nêñ ñapalê, ma ñapalênên êndên tamenji. Embe masi, aê oc jawac ma japuc boa amacnêm gamên.”

Nawae Najam kêtôm MATAI KETO

Nawae najam kêtôm Matai Keto nec gêjac jaen najam tonec namin gebe Kilisi (Mesia, Kêsiwaga), tañ Anôtô gêjac mata en nan, Jesu tau. Bin tañ Anôtô gêjac mata gêdên nê lau gêc Binlênsêm Langwa nan, en gêgôm ñanô kêsâ kêpi ñac tau tonan. Jesu têna kêkôc en anga lau Juda nêñ, tañ en ñapalêgen gêmôa êsêac ñaluñ e kêtû kapôên nan, mago najam gêlam gêden êsêac lau Juda taunjen nê atom, kepen ñamalac peben kêtôm nom ñagamênjen gêwiñ.

Matai kêdênan nê Nawae Najam ñatitipgen ñapep. En gêjac m gêdên Jesu têna kêkôc en namin, go keto Jesu gêlin sanju ma Sadañ kêlêtom en ñabin. Go gelom en kêkôc nê sakin Mesiana sa namin gebe gêjam mêtê to kêdôn lau ma gêgôm gêmâc ôlin najam kêsâ jagêmôa Galilaia ñagamen nan. Su go keto Jesu anga Galilaia gêja Jerusalem ñabin, gocgo gêjac min gên samob, tañ kêtap en sa gêdên nê woke ñamuña nan, e jagêdên sêjac en kêpi ka ma Anôtô gêñu en mata jali gêdi sa anga ñacmatênên nan.

Bin tê Najam tau gebe êwaka sa ênêc awêgen nê, ñaten tonec gebe Jesu en kêdônsga kapôên tau en goc, tañ gêwa Anôtônê Binju sa amboac ñatau en ma kêsôm Anôtônê Gamên ñawae lasêgen. Bin tañ en kêdôn-kêdôn nan, sejon ñagêdô samob sa gêc ñasêbu kapôên 5 tonec gebe (1) Bin Lônça, tañ en gêwa lau Gamên Undambêña nêñ ñam sa gebe sêpô lêna tañ kêtû Mêtêña to ñalêlôm ñawapac ma têtac malô to sebe sêngôm Anôtônê bin êtu tônña ma taen walô lau to genña to ñalêlôm ñawa ma sê wama taunña to sêjanda êsêac kêtû Anôtônê binña. Go gêwa êsêacnên kolen to nêñ lên ñam ma Anôtônê moasin to nê ñagêjô êjam ma sêngôn maten jali ñawasi ñam sa amboac tonan (môkêlatu 5-7); (2) Jesu kêkên nê ñacsenomi 12 sêja ma gêwa nêñ sakin ñam sa gêden êsêac (môkêlatu 10); (3) bin gôlin kêpi Gamên Undambêña ñamña (môkêlatu 13), (4) tanac dabin taunña gêjac Jesunê lau samob ñawae (môkêlatu 18); go (5) Jesu geoc bin nom tonec ñatêm ênac pep to Anôtônê Gamên mênêsanña ñabin lasê (môkêlatu 24-25).

Nadênan

1. Jesunê mimi ñam to têna kêkôc en ma gêmôa ñapalêgenña namin 1:1-2:23
2. Ñackêsagu Joan nê sakin 3:1-12
3. Jesu gêlin sanju ma Sadañ kêlêtom en 3:13-4:11
4. Jesu kêkôc nê sakin sa gêmôa Galilaia 4:12-18:35
5. Jesu gêwi Galilaia sin gêja Jerusalem 19:1-20:34
6. Jesunê woke ñamuña anga Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau ñagala nan 21:1-27:66
7. Apômtau gêdi sa ma geoc tau lasê namin 28:1-20

Jesu Kilisi nê ñam (Luk 3:23-38)

- 1 Abraham latu Dawid nê latu Jesu Kilisi nê ñam ñabuku tonec.
- 2 Abraham kêka Isak lasê, Isak kêka Jakob lasê, Jakob kêka Juda to lasitêwai lasê,
- 3 Juda kêka Peres agêc Sera lasê, Tamar kêkôc êsêagêc, Peres kêka Hesron lasê, Hesron kêka Aram lasê,
- 4 Aram kêka Aminadab lasê, Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê,
- 5 Salmon kêka Boas lasê, Rahab kêkôc en, Boas kêka Obed lasê, Rut kêkôc en, Obed kêka Isai lasê, Isai kêka kin David lasê.
- 6 Dawid kêka Salomo lasê, Urianê awê kêkôc en,
- 7 Salomo kêka Rehoboam lasê, Rehoboam kêka Abia lasê, Abia kêka Asa lasê,
- 8 Asa kêka Josapat lasê, Josapat kêka Joram lasê, Joram kêka Usia lasê,

- 9 Usia kêka Jotam lasê, Jotam kêka Ahas lasê, Ahas kêka Hesehia lasê,
 10 Hesehia kêka Manase lasê, Manase kêka Amos lasê, Amos kêka Josia lasê,
 11 Josia kêka Jekonia to lasitêwai lasê gêdêñ tañ sêngôn gamêñ jaba Babel nañ.
 12 Sêngôn gamêñ jaba Babel su acgom, go Jekonia kêka Sealtiel lasê, Sealtiel kêka Serubabel lasê,
 13 Serubabel kêka Abiud lasê, Abiud kêka Eliakim lasê, Eliakim kêka Asor lasê,
 14 Asor kêka Sadok lasê, Sadok kêka Akim lasê, Akim kêka Eliud lasê,
 15 Eliud kêka Eleasar lasê, Eleasar kêka Matan lasê, Matan kêka Jakob lasê,
 16 Jakob kêka Josep, tañ gêjam Maria nañ lasê, ma awê tau tonañ kêkôc Jesu, tañ, sêsam enj sebe Kilisi nañ.
 17 Gôlôac samob tonañ ñai anga Abrahamnê e gêdêñ Dawid nañ nêñ ñadênañ 14, ma anga Dawid e gêdêñ sêngôn gamêñ jaba Babel nañ nêñ ñadênañ 14, ma gêdêñ sêngôn gamêñ jaba Babel e gêdêñ Kilisi tau nañ nêñ ñadênañ 14.

*Jesu kêtû ñamalac
 (Luk 2:1-7)*

- 18 Jesu Kilisi kêtû ñamalac ñalên tau tonec. Êsêac sê ênê tana Maria gêdêñ Josep. Agêc sêmoa sêwiñ tauñ atom e sêlic awê tau taê anga Ñalau Dabuñ nê.
 19 Ma ênê akwen Josep enj ñac gêdêñ gebe êngôm awê tau maja êsa atom, tec gebe êwi enj sinj kelecgeñ.
 20 Taê gêjam biñ tonañ gêmôa e Apômtaunê anjela geoc tau lasê to gêsunj mê gêdêñ enj ma kêsôm gebe “Dawidnê latu Josep, taêm dani taôm atom, ôkôc nê awê Maria sa wacêngôn êwiñ aôm, gebe enj taê anga Ñalau Dabuñ nê.
 21 Enj oc êkôc latu tenj, nañ ôê ênê ñaê gebe Jesu, gebe enj êsi nê lau su anga nêñ sec to ênam êsêac kêsi.”
 22 Biñ samob tonañ ñai ñanô kêsa gebe Apômtaunê biñ, tañ kêkêñ propete awasunj kêsôm lasê nañ, êtu anô gebe
 23 “Alic acgom, awêtakiñ tenj taê e êkôc latu tenj, ma sê ênê ñaê gebe Imanuel!” (tanam ôkwi gebe “Anôtô mêngewiñ aêac.”)
 24 Josep gêc mê e mata gêlac ma gêgôm kêtôm Apômtaunê anjela kêsakiñ enj, tec jakêkôc nê awê sa mêngeñgôn gêwiñ enj,
 25 ma gêjac jaê enj ñapep e kêkôc latu su, ma gê ênê ñaê gebe Jesu.

2

Lau mêtê anga oc ñam

- 1 Jesu têna kêkôc enj anga Betlehem Judaiaña gêdêñ kinj Herodo nê têm su, ma lau samuc nêñ lau mêtê anga oc ñam jasêo lasê Jerusalem
 2 ma têtû kênac gebe “Judanêñ kinj, ñapale wakuc nañ, gêmôa ondoc. Aêac alic ênê utitalata anga oc ñam su, tec abe mênjapôn aenduc êndêñ enj.”
 3 Kinj Herodo gêñô e kêtakê ñanô, ma lau Jerusalemña samob amboac tonañ.
 4 Tec kêkalem launêñ dabuñsêga to biñsutau samob sa jakêtu lêsu êsêac ñapep gebe “Kilisi oc têna êkôc enj anga ondoc.”
 5 Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Anja Betlehem Judaiaña gebe propete keto amboac tonec gebe
 6 ‘Aôm Betlehem gamêñ Judaña, tañ kôtu kasêga Judaña ñamôkê saun-saunma atom, gebe kasêga tenj mênêsa anga aômnêm, tañ ejop ñoc lau Israel.’ ”

⁷ Herodo gënô su, go kêkalem lau mêtê kelecgen gebe sêndên enj sêna ma kêtû Iêsu noc utitalata mêngeô lasêna gêdên êsêac.

⁸ Go kêkên êsêac sêja Betlehem ma kêsôm gebe “Naatu kênac ñapalê tau ansin sugen e embe atap enj sa, nanjo mênasôm ñawae êndên aê gebe tauc wacjapôn oduc amboac tonañ.”

⁹ Sênô kinê binj su, go dêdi sêja. Ma utitalata, tañ sêlic anga oc ñam nan, kêsêlên gêmun êsêac e jakêkô gamên, tañ ñapalê gêc nan ñaô.

¹⁰ Sêlic utitalata tau e têtac ñajam ma têtû samuc ñanô.

¹¹ Sêsô andu ñalêlôm sêja e sêlic ñapalê agêc têna Maria, tec sêu tauñ ma sêpôn aenduc gêdên enj, go sêna nêñ talu ma sê awa gold to katêkwi ma lakisia ñajam-ñajam sa jasêkên gêdên enj.

¹² Ma Anôtô kêkên puc êsêac ña mê gebe sêmu sêndên Herodo sêna atom, tec sêc sêsa intêna teñ sêmu sêja nêñ gamên.

Josep kêkôc nê gôlôac sa sêja Aiguptu

¹³ Êsêac sêc sêja su, go Apômtaunê anjela geoc tau lasê gêdên Josep ña mê ma kêsôm gebe “Ôndi sa ma ôkôc ñapalê agêc têna sa aêc asap Aiguptu ana, naôngôn ôné jakên binj aôm acgom, gebe Herodo kêtû kêka-kêka gebe ênac ñapalê êndu.”

¹⁴ Tec Josep gêdi sêc kêkôc ñapalê agêc têna sa gêdên gêbêc, ma sêc sêsêp Aiguptu sêja.

¹⁵ Jasêmoa tonañ e Herodo gêmac êndu acgom, gebe binj tañ Apômtau kêkên propete kêsôm lasê gebe

“Aê gamôêc ñoc Latuc anga Aiguptu gêmên” nanj êtu anô.

Herodo gêjac ñapalê dedec êndu

¹⁶ Gêdên tañ Herodo kêjala gebe lau mêtê sêsau enj nanj, enj têtac ñandan kapôên ma kêjatu lau gebe sênac ñapalê ñac anga Betlehem to gamên ñamadinj, tañ nêñ jala tagen to luagêc nanj, samob êndu kêtom ñasawa, tañ enj kêtû Iêsu binj gêdên lau mêtê nanj.

¹⁷ Gêdên tonañ binj, tañ propete Jeremia kêsôm lasê nanj, kêtû anô gebe

¹⁸ “Sênô awen ñaonda anga Rama,
sêwakic to têtanj tañiboa ñanô,
gebe Rahel kêtanj nê gôlôac,
ma sêjam malô-malô enj e kêtôm atom,
gebe sêjanagac.”

Sêkôc ñapalê Jesu anga Aiguptu gêmu gêmên

¹⁹ Herodo gêmac êndu su acgom, go Apômtaunê anjela geoc tau lasê gêdên Josep anga Aiguptu ña mê

²⁰ ma kêsôm gebe “Ôndi s ma ôkôc ñapalê agêc têna sa amu ana gamên Israel, gebe êsêac, tañ sêgôm gênlêlôm sebe sensen ñapalê nanj, sêmac êndugac.”

²¹ Tec Josep gêdi sa, kêkôc ñapalê agêc têna sa ma sêc sêja gamên Israel.

²² Gênô Arkelaus kêtû kinj Judaijana gêjô tama Herodo su ñawae e kêtêc tau gebe êna tônê atom, tec gêc mê kêkên puc enj ma gêc kêtainj taugen gêja gamên Galilaijana.

²³ Jagêô laeê malac teñ ñaê Nasaret ma gênghôn tonañ gebe propetenên binj êtu tôn gebe “Êsêac sêsam enj gebe ñac Nasareneña.”

3

Ñackêsagu Joañ gêjam mêtê

(Mar 1:2-8; Luk 3:1-18; Joañ 1:19-28)

¹ Gêdên têm tonañ ñackêsagu Joañ kêpoa lasê ma gêjam mêtê gêmoa gamên sawa Judaijana

² ma kêsôm gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamên undambêna kêdabinjac.”

³ Nac tau tonan, tec propete Jesaia kêsôm binj kêpi enj gebe
 “Nac tenj gêmôêc awa tonec gêmoa gamêñ sawa gebe
 ‘Amansañ gamêñ Apômtau êsêlêññña
 to amêtoc ênê intêna solop.’ ”

⁴ Joaņ tau tonan kêsô ñakwê bôc kamele ñaôlilu to kêjandinj ômbinjak bôc ñaôlic gêc dambêpalê, ma geñ wagô to lêp kêtû nê mo.

⁵ Gêmoa tonan, go lau Jerusalem to Judaia samob ma gamêñ Jordanna samob sêwê sêsa dêdêñ enj sêja.

⁶ Êsêac seoc nêñ sec lasê, go kêsagu êsêac anja bu Jordan.

⁷ Joaņ gêlic Parisai to Sadukai nêñ taêsam sêmêñ gebe ênsañgu êsêac, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Moac ñalatu amac, asa gêwa sa gêdêñ amac gebe awê Anôtônê têtac ñandañ, tañ oc mênêsa nan sa.

⁸ Asa nêm lêñ êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwi.

⁹ Taêm êka to asôm êndêñ taôm gebe Abraham kêtû aêac tamenji, nec atom. Aê jasôm êndêñ amac gebe Anôtô kêtôm gebe êñu poc tonec ñai sa têtû Abrahamnê latui.

¹⁰ Ki ñamata gêdêñ kawakac tec gêc. Amboac tonan ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nan, oc êsap su ma êmbalinj êpi ja êna.

¹¹ Aê tec kasagu amac ña bu anam taôm ôkwiña, ma ñac, tañ êndañguc aê nan, nê ñaclai kêlêlêc aê su, ma aê katôm atom gebe janjenj ênê atapa. Nac tonan oc ênsañgu amac ña Nalau Dabun to ja.

¹² Enj lêma kêkam lala sekolonj gêñña gebe êtinj gêñ ñapaôma ma ênac ñanô sa êpi nê andu-gêññanôña êna, go ñapaôma êkêñ êpi ja, tañ êsa ñapanj nan.”

*Joaņ kêsagu Jesu anja Jordan
 (Mar 1:9-11; Luk 3:21-22)*

¹³ Gêdêñ tonan tec Jesu anja Galilaia jagêô lasê Jordan gêdêñ Joaņ gebe ênsañgu enj.

¹⁴ Mago Joaņ gêjac jao tau gebe “Aôm ônsañgu aê acgom, go ñajam. Amboac ondoc gôdêñ aê gômôêñ.”

¹⁵ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Galoc ondecgenj gebe gêjac aêgêc ñawae gebe danjôm binj, tañ Anôtô kêjatu nan, ñanô êsa.” Go Joaņ kêkêñ gêwiñ enj.

¹⁶ Jesu gêlinj sanju su, go gacgenj kêpi anja bu gêmêñ, ma undambê gêña e gêlic Anôtônê Nalau amboac balôsi kêsêp manjêsac enj ñaô.

¹⁷ Ma awa tenj kêsa anja undambê gebe “Aêñoc Latuc tau tonec, tec têtac gêwiñ enj to galic enj ñajam.”

4

*Sadañ kêlêtôm Jesu
 (Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)*

¹ Gêdêñ tonan Nalau Dabun gêwê Jesu kêsa gamêñ sawa gêja gebe Sadañ êlêtôm enj.

² Ma Jesu gêjam dabun mo gelenja 40 ma gêbêcauc 40 e mo gêjô enj.

³ Go Sadañ jakêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm embe Anôtônê latu, go ôsôm poc tonec ñai êtu mo.”

⁴ Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Teto gêc gebe
 ‘Mo tagenj êoc ñamalac tôñ atom, binj samob, tañ kêsa Anôtô awa nan, tec gêoc enj tôñ.’ ”

⁵ Go Sadañ kêkôc enj agêc sêpi malac dabun sêja jaketoc enj kêkô lôm dabun ñasalôm ñalami,

⁶ ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm ôna gebe teto gêc gebe
 ‘Enj oc êsakinj nê anjela êtu aômña mênêsip aôm ña lemenj,
 gebe ôndinj amkainj êpi poc atom.’ ”

⁷ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Teto tenj kêtiam gêwiñ gebe

‘Ônsaê Apômtau aômnêm Anôtô atom.’ ”

⁸ Go Sadañ kékôc eñ agêc sêpi lôc baliñ tenj sêja jakêtôc gamêñ nomña samob tonjawi gêdêñ eñ

⁹ ma Kêsôm gebe “Aôm embe ôpôn amduc to otenj mec êndêñ aê, oc jalinj gêñ tonec ñai samob su êndêñ aôm êwac.”

¹⁰ Go Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Sadañ, ôkôc taôm sa ôêc ôna gebe teto gêc gebe

‘Ôpôn amduc êndêñ Apômtau, aômnêm Anôtô, to ônam sakinj eñ taugenj.’ ”

¹¹ Go Sadañ gêwi eñ sinj, ma anjela mênjsêjam sakinj gêdêñ eñ.

Jesu gêja Galilaia ma gêjac m nê kôm mêtêña

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Jesu gêñô sêkôc Joanj tônj ñawae su ma kêtaiñ tau su gêja Galilaia.

¹³ Go gêwi Nasaret sinj jagêñgônj Kapanaum, tanj gêc gamêñ Sebulon to Naptali jaban bugêjactonja,

¹⁴ gebe binj, tanj propete Jesaia kêsôm nanj, êtu anô gebe

¹⁵ “Gamêñ Sebulon to gamêñ Naptali, tanj gêc kêkanônj bugêjactonj anja Jordan ñamakenj ônêña nanj, lau samuc nêñ Galilaia.

¹⁶ Lau tanj sêñgônj gêsunbôm nanj, sêlic ja kapôênj tenjgoc, ma êsêac, tanj sêñgônj gêmacc ñagamêñ ñakesec nanj, nêñ ja mênkêpigac.”

¹⁷ Gêdêñ tonanj Jesu gêjam mêtê gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamêñ undambêña kêdabinjgac.”

Jesu kêkalem lau inja aclê

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Jesu kêsêlêñ gêmoa bugêjactonj Galilaiana e gêlic ñaclagêc lasi, Simon, tanj sêsam eñ gebe Petere nanj, agêc lasi Andrea sêkêñ wasanj sêmoa, gebe êsêagêc ñac ulu inja.

¹⁹ Tec kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Andanjuc aê ma oc jakêñ amagêc alô ñamalac.”

²⁰ Tec gacgenj dedec nêñ wasanj gêc ma têdaguc eñ.

²¹ Gêwi gamêñ tau sinj ma kêsêlêñ gêja e gêlic ñac tenj agêc lasi kêtiam, Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joanj, sêñgônj wanj sêwiñ tamenji Sebedai tau sêbênôc nêñ wasanj sêmoa, go gêmôêc êsêagêc.

²² Tec gacgenj dedec wanj totamenjigenj kêpoac ma têdaguc eñ sêja.

Jesu gêjam sakinj lau

(Luk 6:17-19)

²³ Go Jesu kêsêlêñ gêjac laoc Galilaia ñagamêñ samob ma kêdônj êsêac anja nêñ lôm to gêjam mêtê kapi ñawae ñajam Anôtônê gamêañña ma gêgôm launêñ gêmacc to ôlinj ñasec tokainjtokainj ñajam kêsa.

²⁴ Ma ênê wae kêsa gêjam gamêñ Suriana samob auc, tec sejonj lau ñasec samob dêdêñ eñ sêja, lau togêmac tokainj-tokainj ma tonjandanj ñagêdô ma lau, tanj ñalau sec gêgôm êsêac to meloc kêtê êsêac ma ñatêkwa kêtê golonj nanj, ma gêgôm êsêac ôlinj ñajam kêsa samob.

²⁵ Ma lau taêsam anja Galilaia to Malaclemenju ma anja Jerusalem to Judaia ma Jordan ñamakenj ônêña têdaguc eñ.

5

Binj lôcña

¹ Jesu gêlic lau taêsam, tec kêpi lôc tenj e jagêñgônj sic, ma nê ñacsenjomi dêdêñ eñ sêja.

² Go gêoc awa sa ma kêdônj êsêac to kêsôm gebe

Jesu awa gêoc lau
(Luk 6:20-23)

³ “Aê aoc êoc êsêac, nanj sêpô lêna tauj kêtû mêtêña, gebe gamêñ undambêña kêtû êsêacnêñ.

⁴ Aê aoc êoc êsêac, nanj ñalêlôm ñawapac, gebe Anôtô oc ênac êsêac têtac têt.

⁵ Aê aoc êoc êsêac, nanj nêñ ñalêlôm malô, gebe êsêac têtac gêñ, tanj Anôtô gêjac mata nanj sa.

⁶ Aê aoc êoc êsêac, nanj nêñ êka
ñanô gebe sêngôm biñ, tanj Anôtô
kêjatu nanj ñanô êsa,

gebe Anôtô oc êmoasiñ êsêac.

⁷ Aê aoc êoc êsêac, nanj taêñ walô lau, gebe Anôtô oc taê walô êsêac.

⁸ Aê aoc êoc êsêac, nanj nêñ ñalêlôm ñawa, gebe oc sêlic Anôtô.

⁹ Aê aoc êoc êsêac, nanj sê wama lau, gebe Anôtô oc êsam êsêac gebe latui.

¹⁰ Aê aoc êoc êsêac, nanj ñamalac
êjanda êsêac kêtû sêgôm biñ,
tanj Anôtô kêjatu nanj, ñanô kêsa,
gebe gamêñ undambêña kêtû êsêacnêñ.

¹¹ “Aê aoc êoc amac tec ñamalac sêmbu to sêjanda amac ma sêngôlinj biñ ñakainj gwalêkin êpi amac êtu aêña.

¹² Têmtac ñajam ma atu samuc, gebe nêñ ñagêjô kapôêñ gêc undambê, gebe amac masigenj ma sêgôm propete lanjwa amboac tonanj.

Biñ nom ñagwêc to ñajaña
(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ “Nom ñagwêc amac. Gwêc embe ñamakic êñaña, oc danjôm ñamakic êsa êtiam amboac ondoc, kêtû secgac. Tambalinj sinj ma lau sêka têt.

¹⁴ “Nom ñaja amac. Malac teñ embe ênêc lôc, oc êsinj tau ôkwi êtôm atom.

¹⁵ Embe têtuj ja sa, go sêngênduc ña suc auc atom, tetoc êkô jakainj ñaô, go êpô lau samob, tanj sêmoa andu ñalêlôm nanj.

¹⁶ Amboac tonanj nêñ ja ñawê êsa êpô ñamalac, gebe sêlic amacnêñ kolenj ñajam ma sêlambinj Tamemi undambêña.

Biñ kêpi biñsu

¹⁷ “Taêm anam gebe aê gameñ kêtû jansenj Mosenê biñsu to propetenêñ biñ samob suña atom. Gamêñ kêtû jansenj suña atom, kêtû janjôm êtu têtña.

¹⁸ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Undambê to nom oc êñaña ma ñatalô sepenj to sêmôêña ñasauñ teñ oc êñaña anja Mosenê biñsuña atom e samob êtu têt acgom.

¹⁹ Amboac tonanj, ñac teñ embe êwi biñsu tonanj ñasauñanô teñ sinj ma êndônj lau êtôm tonanj, oc sêsam enj gebe ñapalê sauñ ec teñ anja gamêñ undambêña. Ma ñac teñ embe êmansañ to êndônj biñ tau, oc sêsam enj gebe ñac kapôêñ anja gamêñ undambêña.

²⁰ Gebe aê jasôm êndêñ amac gebe amacnêñ biñgêdêñ embe êlêlêc biñsutau to Parisai nêñ ñêñgenj atom, oc asô gamêñ undambêña ana atom.

Biñ kêpi têtac ñandanj
(Luk 12:57-59)

²¹ “Amac anjôgac gebe sêsôm gêdêñ lau ñanô gebe ‘Ônac ñamalac êndu atom. Teñ embe ênac ñac teñ êndu, oc sêmêtôc enj.’

²² Mago aê jasôm êndên amac gebe Nac ten embe têtac nandan êndên nê lasitêwainên ten, oc sêmêtôc en. Ma ten embe êsôm lasitêwainên ten gebe 'Majam gêbac,' oc gôlôacnên laumata sêmêtôc en. Ma ten embe êsôm gebe, 'Melocma gôbacgac,' oc êsêp lamboam nakêlêndin naja êna.

²³ Embe ôkên nê da êndên altar êna ma taêm ênam taôm gebe agêc lasim nê bin ten gêc,

²⁴ go ondec nê da ênêc altar nagan ma ôna agêc lasim amansa bin êndên taôm acgom, go ômu ôna ôkên nê da.

²⁵ "Nê sonjo-sonjo embe êkên aôm ôndên nac-mêtôcwaga, go ôtu palê êndên en seben êndên tan asêlên amoa intêna nan, gebe sonjo-sonjo êkên aôm ôndên mêtôcwaga atom. Moae mêtôcwaga êmasuc aôm ôndên gejobwaga kapoacwalôna, go en êmbalin aôm ôsêp kapoacwalô ôna.

²⁶ Binjanô, aê jasôm êndên aôm gebe Oc ôsa anga tônê ômôên atom e ônac nê tîp samob êmbacnê acgom.

Bin mockalôna

²⁷ "Amac anôgac sêsôm gebe 'Ôngôm gên mockainjo to mockainja atom.'

²⁸ Mago aê jasôm êndên amac gebe Nac ten embe mata ê awê ten e têtac êkac en, nan êngôm gên mockainja êndên en anga nê nalêlôm.

²⁹ Matamanô anôna embe êtim aôm, nan ôkip sa ma ômbalin sin. Ôlim nagen ten ênana acgom, gebe sêmbalin aôm toôlim samucgen ôsêp lamboam nakêlêndin ôna atom.

³⁰ Ma lêmam anôna embe êtim aôm, nan ôndim su ma ômbalin sin. Ôlim nagen ten ênana acgom, gebe sêmbalin aôm toôlim samucgen ôsêp lamboam nakêlêndin ôna atom.

Bin sêndim sêmôcwalo êngicna

(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ "Êsêac sêsôm ten gebe 'Nac ten embe êndim sêmôcwalô êngic, nan êkên papia sêwi tan sinja êndên awê.'

³² Mago aê jasôm êndên amac gebe Nac ten embe êndim sêmôcwalô êngic, go êngôm en êtu awê mockainja. Embe awê tobin, go tasôm atom. Ma ten embe ênam awê, tan sêwi sin su nan, oc êngôm gên mockainja.

Bin tatôc lemenja

³³ "Ma amac anô ten, tan sêsôm gêdên lau nan gebe 'Ôtôc lêmam ônsau atom, ma ôngôm bin, tan kôtôc lêmam nan, nan êsa êndên Apômtau.'

³⁴ Mago aê jasôm êndên amac gebe Atôc lemema atomanô, atôc êndên undambê atom gebe Anôtônê lêpôn tônê,

³⁵ ma atôc êndên nom atom gebe ênê akain nalêpôn, to atôc êndên Jerusalem atom gebe Kin kapôên tau nê malac.

³⁶ Ma ôtôc lêmam êpi mômêmapac atom gebe aôm tonan ôngôm mômêmlaun tagen êpô tau ôkwi êtu kwalam me êtu jec nec kôtôm atom.

³⁷ Amacnê bin amboac tonec acgom gebe 'Aec' to 'Masi'. Embe asôm nalô êiêlêc tonec su, oc anga nac sec tau nê.

Bin nagenêna

(Luk 6:29-30)

³⁸ "Amac anôgac sêsôm gebe 'Mataanô êjô mataanô ma lunê êjô lunê.'

³⁹ Mago aê jasôm êndên amac gebe Anac jao taôm êndên namalac sec atom. Ten embe êtap aôm êsêp alimanô anôna, nan ôtôc namaken êndên en êwin.

⁴⁰ Ma nac ten embe taê ênam gebe êwê aôm ôndên mêtôcwaga ôna êtu êkôc nê nakwê ôlimja, nan ôkên nagan balin êwin.

⁴¹ Ma tenj embe êkac aôm gebe ojon ênê waba intêna ñasawa tagen, nanj ôsêlêñ ñasawa luagêc ôwiñ enj.

⁴² Tenj embe etenj gêñ êndênj aôm, nanj ôkêñ, ma tenj embe êkôc tôp anja aômnm, nanj ôkêñ dêmôm enj atom.

Bij têtac gewiñ ñacjona
(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Amac anjôgac sêsôm gebe, ‘Têmtac êwiñ nêmau wacbanj aôm ma têtac endec nêmau soño-soño.’

⁴⁴ Mago aê jasôm êndênj amac gebe Têmtac êwiñ nêmau soño-soño to atenj mec êtu êsêac, tanj sêjanda amac nanja,

⁴⁵ ec atu Tamemi, tanj gêñgônj undambê nanj, nê latui, gebe enj kêkêñ nê oc kêpi kêpô lau sec to lau ñajam, ma kêkêñ nê kom gêjac lau gêdênj to lau keso.

⁴⁶ Embe têtac êwiñ lau, tanj têtac gêwiñ amac nanj, oc ñanô amboac ondod. Telonj sêgôm gêñ tonanj amboac tonanj.

⁴⁷ Ma embe awem ênac nêmau lasitêwaigenj, go anjôm gêñ ñanô amboac ondod. Lau samuc sêgôm gêñ tonanj amboac tonanj.

⁴⁸ Amboac tonanj anac dabin taôm ñapep amboac Tamemi undambêña gêjac dabinj tau ñapep.

6

Bij tamoasiñ launja

¹ “Alic taôm gebe anam sakinj Anôtô êtu ñamalac sêlic amacña atom. Embe anjôm êtu lau sêlic amacña, go atap ñagêjô anja Tamemi, tanj gêmoa undambê nanj, nê sa atom.

² “Amboac tonanj embe ômoasiñ lau, nanj ôkêñ lau sênac dauc êtanj aôm atom amboac lau tetoc tanj saña sêgôm sêmoa lôm to malaclunj gebe ñamalac sêlambinj êsêac. Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac.

³ Mago aôm embe ômoasiñ lau, nanj ôñgôm kelecgenj, lau tenj sêñô ñawae atom,

⁴ gebe nêmau moasiñ êsiñ tau ênêc lêlômgenj, go Tamam, tanj gêlic gêñ kêsêp lêlômgenj nanj, êkêñ ñagêjô êndênj aôm.

Bij tatenj mecña
(Luk 11:2-4)

⁵ “Ma embe atenj mec, nanj atôm lau tetoc tanj saña atom, gebe êsêac têtac gêwiñ gebe tetenj mec sêkô lôm to intêna gêga tau ñamala êtu têtôc tanj êndênj lau sêlic êsêacña. Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac.

⁶ Mago aôm embe otenj mec, nanj ôsô nêmau balêm ôna e naôlai katam auc, go otenj mec êndênj Tamam, tanj gêmoa lêlôm, ma Tamam, tanj gêlic gêñ kêsêp lêlômgenj nanj, êkêñ ñagêjô êndênj aôm.

⁷ “Embe atenj mec, nanj atenj êtu binj ole amboac lau samuc atom. Êsêac tonanj seboc sêkôc ñanô êtu nêñ ñalô gwalêkinja.

⁸ Atôm êsêac atom, gebe Tamemi kêjala gêñ, tanj gêjô amac ma abe atenj nanj kwananj.

⁹ Amboac tonanj atenj nêmau mec amboac tonec gebe ‘Tamemai, tanj gêmoa undambê.

Aômnm ñaê lau sênam dabunjanj.

¹⁰ Ômômênj ôtu Apômtau ôtôm gamênjenj.

Aômnm binj êtu tôñ anja nom amboac anja undambê.

¹¹ Ôkêñ aêacma mo êtôm bêcgenja êndênj aêac êndênj oc tonec.

¹² Nêmau tôp, tanj gêc aêac nanj, ôsuc ôkwi amboac aêac asuc ma tôp ôkwi gêdênj tanj.

¹³ Ôwê aêac asa lêtôm atom.

Ôjanngo aêac su anğa gêñ sec.

(Aôm Apômtau, aôm ñaniniñ to ñajaja ma ñawê ñatau lanğwa tenğen. Biññanô.)'

¹⁴ Gebe amac embe asuc ñamalacnêñ biñ ôkwi, go Tamemi undambêña êsuc amacnêm biñ ôkwi amboac tonanğ.

¹⁵ Ma embe asuc ñamalacnêñ biñ ôkwi atom, go Tamemi êsuc amacnêm biñ ôkwi atom amboac tonanğen.

Biñ tanam dabuñ moña

¹⁶ “Embe anam dabuñ mo, nañ anğôm lanğomanô bêlê-bêlê amboac lau tetoc tauñ saña atom. Lau tonanğ sêgôm lanğohanô taujala gebe têtêc tauñ êndên lau sêlic êsêac sêjam dabuñ mo. Tec biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac.

¹⁷ Amboac tonanğ aôm embe ônam dabuñ mo, nañ ôniñ oso môkêmapac to Okwasin lanğomanô,

¹⁸ gebe ôtôc taôm ôndên lau sêllc aôm gôjam dabuñ mo nec atom, mago Tamam, tañ gêmoa lêlôm nañ, oc êjala ma gêlic gêñ kêsêp lêlômgen, tec êkên ñagêjô êndên aôm.

Biñ awa undambêña (Luk 12:33-34)

¹⁹ “Anac nêm awa sa anğa nom atom, gebe bulesen to da ensen gêñ tau su ma genğențêna oc sêkwê ma sênam genğen sa.

²⁰ Anac nêm awa sa anğa undambê acgom, gebe bulesen to da ensen su ma genğențêna sêkwê ma sênam genğen sa atom.

²¹ Gebe gamên, tañ nêm awa gêc nañ, nêm ñalêlôm oc êsap tôñ amboac tonanğen.

Biñ kêpi ôlin ñaja (Luk 11:34-36)

²² “Matamanô kêtú ôlim ñaja. Matamanô embe ñajam, oc ñawê ênam ôlim samucgen auc.

²³ Ma matamanô embe sec, oc ôlim samuc ñakesec. Embe ñawê, tañ gêc nêm ñalêlôm nañ, ñakesec êsa, go ñakesec tau ênam sêga.

Biñ tanam sakin Anôtô to awaña (Luk 16:13)

²⁴ “Ñac ten ênam sakin ñatau luagêc êngôm êtôm atom, en oc têtac endec ten ma têtac êwiñ ten me oc êsap ten tôñ ma têtac êmbu ten. Amac amboac tonanğ. Atôm gebe anam sakin Anôtô to awa êpi tagen atom.

Biñ tapô sim taauñ atomña (Luk 12:22-31)

²⁵ “Tec aê jasôm êndên amac gebe Apô sim taôm êtu aniñ to anôm gen êoc amac tônia amoa matem jaliña atom to êtu ñakwê êsanğ ôlimña atom. Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su.

²⁶ Asala moc, nañ sêmoa umbonğ ñalabu. Êsêac tauñ sêsê gêñ to sejonğ ma sêjac ñanô sa kêpi andu atom, mago Tamemi undambêña gêlôm êsêac. Ma amac abe oc alêlêc moc tau atom me.

²⁷ Amacnêm asa oc êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomñaña ma ênac têku ñasawa tagen êwiñ.

²⁸ “Amac apô sim taôm ñakwêña kêtú asagenğña. Asala mênamiñ, tañ kêpuc kêkô salenğ nañ, gêjam kôm to kêsac obo atom.

²⁹ Mago jasôm êndên amac gebe Salomonê gêñ ñawasi samob, tañ kêkwa enğ auc nañ, ñatenğ kêtôm gêñ tonanğ ñai atomanô.

³⁰ Mago Anôtô embe êkên gégwan, tañ galoc kékô kôm ma bêbêc sêkên êsa ja nañ, ñagêlôm êkwa auc, nañ oc êkên gêñ êkwa amac auc êlêlêc atom me. Amac lau akên gêwiñ kwalecña.

³¹ Amboac tonañ apô sim taôm to asôm gebe ‘Taniñ asagen’ me ‘Tanôm asagen’ me ‘Tasô asagen’ nañ atom.

³² Gêñ samob tonañ ñai lau samuc oc taên êka. Mago Tamemi undambêña tec kêjala gebe apô lêna gêñ samob tonañ ñai.

³³ Amboac tonañ ansom ênê gamên to anôm biñ, tañ en kêjatu nañ, êtu ñamata acgom, go gêñ samob tonañ ñai êtu amacnêm êwiñ.

³⁴ Apô sim taôm êtu gêñ elen bêbêcña atom, gebe apô sim taôm gêñña oc masi êndên elen bêbêc atom. Gêñwapac kêlêti bêc samob auc kêtômgen.

7

Bij tamêtôc launja

(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ “Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom.

² Gebe Anôtô êmêtôc amac êtôm amac amêtôc launja nañ, to ênam dôn amac êtôm dôn, tañ anam dôn launja nañ.

³ Asagen gôlic ka ñasili, nañ gêgun lasim mataanô ma ka ñadambê, tañ kékô taôm matamanô nañ, gôlio, sapu.

⁴ Ma amboac ondoc gobe ôsôm êndên lasim gebe ‘Ondecgen ma jambuc ñasili anja matamanô sa.’ Mago ka ñadambê kêko aôm taôm matamanô.

⁵ Aôm dansantêna, ômbuc ka ñadambê anja matamanô sa êmuñ acgom e ñawa êsa, go ômbuc ñasili anja lasim mataanô sa.

⁶ “Akên gêñ dabun êndên kêam atom, oc sêkac taun ôkwi ma sêñac amac, to ambaliñ nêm kékôm, tañ kêtû nêm awamata nañ, êndên bôc atom, oc sêka popoc.

Ateñ, ansom, amandi katam

(Luk 11:9-13)

⁷ “Ateñ gêñ, go akôc ñanô, ansom, go atap sa, amandi katam, go êlêc su êndên amac.

⁸ Gebe ñac, tañ keteñ gêñ nañ, êkôc ñanô sa to ñac, tañ gesom nañ, êtap sa. Ma ñac, tañ kêmadi katam nañ, êlêc su êndên en.

⁹ Amacnêm asa, nañ latu eteñ mo ma êkên poc êndên en,

¹⁰ me eteñ i ma êkên moac êndên en.

¹¹ Amac lau sec, mago ajala akên gên ñajam êndên nêm gôlôac ñasec-ñasec. Ma abe Tamemi, tañ gêmoa umdambê nañ, êkên gêñ ñajam êndên êsêac, tañ teteñ en nañ, êlêlêc su atom me.

¹² Gêñ samob, tañ amac abe ñamalac sêngôm êndên amac nañ, taôm anôm êndên êsêac, gebe Mosenê biñsu to propetenên biñ ñam tau tonec.

Bij sacgêdô gasuc-gasucña

(Luk 13:24)

¹³ “Asô sacgêdô gasuc-gasuc ana, gebe sacgêdô kapôên to intêna kêsô gedec, tañ gêwê lau sepeñ sênaña tau nañ, ma lau taêsam sêsa tonañ.

¹⁴ Ma sacgêdô gasuc-gasuc to intêna saun, tañ gêwê gêdên gamên danjon mater jalina nañ, ma lau, tañ têtap intêna tonañ sa nañ luagêcgen.

Tajala ka êndên ñajanô

(Luk 6:43-44)

¹⁵ “Ajop taôm êndên propete dansañ, gebe lau tonañ tonakwê domba ñaôlic dêndên amac sêwac, mago nêñ ñalêlôm amboac kêam ñaclai sêñac gêñ ñawaô.

¹⁶ Ajala êsêac êndên nêj lê genj. Ainj oc tajonj anja okêm atom, ma jambô anja locgôm atom.

¹⁷ Amboac tonanj ka njam samob gêjam njanô njamgenj, ka sec tec gêjam njanô sec.

¹⁸ Ka njam oc êtôm gebe ênam njanô sec atom, ma ka sec oc êtôm gebe ênam njanô njam atom.

¹⁹ Ka samob, tanj ênam njanô njam atom nanj, oc sêsap su ma sêmbalinj êpi ja êna.

²⁰ Amboac tonanj ajala êsêac êndên nêj lêj njanô.

²¹ “Lau samob, tanj sêsam aê gebe ‘Apômtau, Apômtau’ nanj, oc sêsô gamênj undambêna sêna tomalagenj atom, lau tagenj, nanj sêngôm Tamoc, tanj gêmoa undambê nanj, nê binj êtu tøj.

²² Êndênj bêc ônê lau taêsam oc sêsôm endenj aê gebe ‘Apômtau, Apômtau, aêac aoc binj lasê ajam aôm lanjôm to atinj njalau sec ajam aôm lanjôm ma agôm gênsêga gwalêki nj ajam aôm lanjôm, agôm atom me.’

²³ Mago aê oc jasôm êpi êsêac gebe ‘Kajala amac atomanô, secwaga, aêc su anja aênoc.’

Njac luagêc sêkwê andu

(Luk 6:47-49)

²⁴ “Lau, tanj sêjô aênoc binj tonec ma sêngôm njanô êsa nanj, têtôm njac tokauc, tanj kêsuj nê andu kêsêp poc.

²⁵ Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc njatêna jakêpi andu tau, mago kêku atom, gebe poc kêsapij tøj.

²⁶ Ma lau samob, tanj sêjô aênoc binj tonec ma sêngôm njanô êsa atom nanj, têtôm njac meloc, tanj kêsuj nê andu kêsêp ganjac.

²⁷ Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc njatêna jakêpi andu tau e kêku sa jagulunj tagenj.”

²⁸ Jesu gêjac mata nê binj tonec ma lau samob têtakê kêtû ênê mêtêja,

²⁹ gebe enj kêdøj êsêac kêtôm êsêacnênj binjsutau atom, kêdøj êsêac kêtôm njac tonjaclai tenj.

8

Jesu gêgôm njac tokamocbôm ôli kêtû selec

(Mar 1:40-44; Luk 5:12-14)

¹ Gêdênj Jesu gêmu kêsêp anja lôc nanj, lau taêsam têtadaguc enj.

² Ma sêlic njac tokamocbôm tenj mênkêpônj aduc gêdênj enj ma kêsôm gebe “Apômtau, embe têtmac êwinj, go ôngôm aê jatu selec.”

³ Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac enj ma kêsôm gebe “Aê gabe ôtu selec.” Ma gacgenj ênê kamocbôm kêsêlô.

⁴ Go Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndênj lau tenj atom, naôtôc taôm êndênj dabunwaga ma ôkênj da êtôm Mose kêjatu gebe êwaka nê binj sa êndênj êsêac.”

Jesu gêgoôm kapitai Kapanaumja nê njacsenjom ôli njam kêsa

(Luk 7:1-10)

⁵ Go jagêô lasê Kapanaum ma kapitai tenj gêdênj enj gêja jaketenj enj

⁶ ma kêsôm gebe “Apômtau, aênoc njacsenjom, tê gêc njatêkwa kêtû golonj ma njandanj secanô.”

⁷ Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Aê gabe jawac janjôm enj ôli njam êsa.”

⁸ Ma kapitai gêjô enj awa gebe “Apômtau, aê galic tauc katôm gebe ôsô njoc andu njasalôm njalabu ôna atom, ôsôm njawamgenj ma njoc njacsenjom ôli njam êsa.

⁹ Gebe aê njac tenj, tanj kasô gôlinwaga njagêdô njalabu ma sinwaga sêsô aê njalabu. Embe jasôm êndênj njac tenj gebe ‘Ôna,’ oc êna, ma êndênj njac tenj gebe ‘Ômôênj,’ oc êmênj, ma êndênj njoc sakinwaga gebe ‘Ôngôm gêj tonac,’ oc êngôm.”

¹⁰ Jesu gêjô e gêjac lêma ma kêsôm gêdênj lau, tanj têtadaguc enj nanj, gebe “Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Aê katap Israelnênj njac tenj nê kêkênj gêwinj amboac tonanj sa atom.

11 Amboac tañ jasôm êndên amac gebe Lau taêsam anğa oc kêpi to oc kêsêpna nasêwiñ Abraham agêc Isak ma Jakob sêniñ gên sêngôñ gamên undambêña.

12 Ma gamên tau naawêlatu nañ têtin êsêac su sêsêp gêsunbôm, tañ gêc dêmôêña nañ sêna. Anğa tône lau oc têtan ma lunluñ êkôsiniñ tau nãno.”

13 Go Jesu kêsôm gêdên kapitai gebe “Ôna, aômniêm bin nãno êsa êtôm kôkên gêwiñ.” Ma gêdên nãsawa tecenanğen nãcseñom ôli nãjam kêsa.

*Jesu gêgôm lau taêsam ôlin nãjam kêsa
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)*

14 Ma Jesu gêja Peterenê andu ma gêlic ênê lawao gêmac ôli nãwajaô kapôên gêc.

15 Tec kêmoasac en lêma ma nãndan gêôn su, go gêdi sa mênğêjam sakin en.

16 Go nãkêtula sejon lau tonjalu sec gwalêkin dêdên Jesu sêja, jakêtin nãlau sec tonan nã awagen, ma gêgôm lau togêmac samob ôlin nãjam kêsa.

17 En gêgôm amboac tonan, tec bin, tañ propete Jesaia kêsôm nañ, kêtunãno gebe “En gêoc aêacnên gêmac to kêsip aêacnên nãndan sa.”

*Bin tandanğuc Jesuna
(Luk 9:57-62)*

18 Jesu gêlic lau taêsam sêgi en auc, tec kêjatu gebe sembon en êna nãmaken ôniña.

19 Go binșutau ten gêdên en gêja jakêsôm gebe “Mêtêmôkê, gamên, tañ aôm gobe ôna nañ, aê oc jandanğuc aôm.”

20 Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Mojan sê ic ma moc, tañ sêmoa umbon nãlabu nañ, sêjam sac, mago Nãmalacnê Latunê gamên ten gebe enden kwalim ênêcña gêc atom.”

21 Go nãcseñominên nãc ten kêsôm gêdên en gebe “Apômtau, ôlôc gebe jana jansun tamoc acgom.”

22 Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ôndanğuc aê ma nãcmatê sênsun taun nên nãcmatê.”

*Jesu kêsôm mu to nãdembom kêtunãmalô
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)*

23 Jesu kêpi wan ma nê nãcseñomi sêwiñ en sêja,

24 go mu gêbuc nãtêna gêli bu sa e nãdembom kêsalê wan auc, ma en tau gêc bêc gêc.

25 Tec êsêac têtunãgasuc jasênu en ma sêsôm gebe “Apômtau, ônam aêac sa, oc dambac tanaña.”

26 Go en kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac atênêp kêtunãagenña, akên gêwiñ kwalecğoc.” Go gêdi sa gec bin mu to nãdembom, ma bênôn kêsêp e kêjôma.

27 Tec nãmalac sênac lemen ma sêsôm gebe “En nãc amboac ondoc tec mu to nãdembom taneñ wamu gêdên en nec.”

*Nãc luagêc tonjalu sec anğa Gadarene ôlin nãjam kêsa
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)*

28 Ma Jesu jakêsô lau Gadarene nên gamên anğa nãğêjacton nãmaken ôniña. Tec nãc luagêc tonjalu sec sêsa anğa sêo jadêdac en. Nãclagêc tau nãclai sec, tec lau têtêc taun ma sêsa intêna tonan atom.

29 Tec agêc têtoc en êndu ma sêmoêc gebe “Anôtônê Latu, aêacnên asagen nãğêdô gêdên taun. Amboac ondoc, nãnoc kêdabin atom ma gômôên gobe ôiênsu aêac.”

30 Bôcanô matu kapôên ten sen gên sêmoa nãsawa ec balin,

31 tec nãlau sec tau teten en gebe “Embe ôtin aêac, nañ ôkên aêac asêp bôc tomatu tône nã nãlêlôm ana.”

32 Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Ana.” Tec sêsa jasêsêp bôc tonan nãlêlôm sêja ma bôc tau samob tomatuğen sêsabi anğa sêlic gulun tagen jasêsêp bu sêjana.

33 Go lau bôcña sêc jasêo lasê malac ma sêjac min bin samob, tañ kêtap nãclagêc tonjalu sec sa nañ.

³⁴ Go lau malac tonanña samob sêpuc Jesu t ntôn sêsa sêja e dêdac enj ma teter enj gebe êwi êsêacnên gamênj sinj ma êc êna.

9

Jesu gêgôm ñac ñatêkwa ketu golonj ôli ñajam kêsa
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jesu kêpi wanj tenj ma gelom jakêsô nê malac.

² Ma lau anja tonan sêbalan ñac tenj ñatêkwa kêtû golonj gêsac sac gêdênj enj sêja. Jesu gêlic êsêac sêkênj gêwinj, tec kêsôm gêdênj ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe “Latucenec, têmtac êpa su, gebe aê kasuc aômnêm sec ôkwi su.”

³ Ma binjsutaunênj ñagêdô sêsôm gêdênj taunjenj gebe “Ñac tonec kêsôm binj alôbalôbgoc.”

⁴ Mago Jesu kêjala binj, tanj êsêac taênj gêjam sêmoa nanj, ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, amac taêm gêjam binj sec gêc nêm ñalêlôm.”

⁵ Binj ondoc tasôm ñagaô. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômnêm sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe “Ôndi sa ma ôsêlênj.”

⁶ Ma aê gabe amac ajala gebe Ñamalacnê Latu kêtû ñatau anja nom gebe êsuc sec ôkwi anja nomña.” Go awa gêjac ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe “Ôndi sa, ôc nêm mê sa ma ôêc ôna nêm andu.”

⁷ Tec ñac tau gêdi sa ma gêc gêja nê andu.

⁸ Lau taêsam sêlic e têtakê ma sêlambinj Anôtô, gebe kêpuc ñamalac tônj ña ñaclai amboac tonan.

Jesu kêkalem Matai
(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Ma Jesu gêdi anja tonan ma gêlic ñac tenj gêngônj telonj malenj, nê ñaê Matai. Tec kêsôm gêdênj enj gebe “Ôndanjuc aê.” Ma enj gêdi kêdaguc enj gêja.

¹⁰ Jesu genj gêngônj andu tau, ma telonj to lau sec taêsam sêmênj sêngônj sêwinj Jesu to nê ñacsejomi.

¹¹ Parisai sêlic ma sêsôm gêdênj ênê ñacsejomi gebe “Amboac ondoc, ma amacnêm mêtêmôkê genj gêngônj gêwinj telonj to lau sec.”

¹² Jesu gêngônj ma kêsôm gebe “Lau ôlinj ñajam sêpô lêna taunj kêtû doktaña atom, mago lau togêmac tec sêpô lêna.

¹³ Ana ma taêm ênam binj tonec ñam acgom gebe ‘Aê gabe akênj da atom, gabe taêm walô taômgenj.’ Gebe aê gamênj gabe jakalem lau gêdênj atom, jakalem lau secgenj.”

Binj tanam dabunj moña
(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Gêdênj tonan Joanênj ñacsejomi dêdênj enj jatêtu kênac enj gebe “Amboac ondoc, tec aêac to Parisai ajam dabunj mo, ma aômnêm ñacsejomi sêjam dabunj atom nec.”

¹⁵ Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Lau embe sêninj awê ñamoasinj ma ñac-gebe-ênam-awêwaga êmoa êwinj êsêac, oc nênj ñalêlôm ñawapac me. Mago ñabêc oc mênjêsa ma sêkôc ñac-gebe-ênam-awêwaga su anja êsêacnênj, nanjo êsêac sênam dabunj mo.

¹⁶ “Ñamalac tenj ambênôc ñakwê lanjwa ña obo ñatali wakuc atom, gebe ñatali wakuc oc êoc ñakwê êngic ma êkac kalalac e êtu sec samucgenj.

¹⁷ Ma ñac tenj êkênj wain wakuc êsêp bôc ñaôlic lanjwa atom. Embe êngôm, oc wain êoc ñaôlic êpoa e êtainj ênaña, ma naôlic tau Êtu sec. Wain wakuc sêkênj êsêp ñaôlic wakuc acgom, go êmoasinj gên tau lulugenj.”

Jairi latuo to awê, tanj kêmoasac Jesunê ñakwê nanj
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Gêdên tañ Jesu kêsôm biñ tonañ gêdên êsêac gêmoa nan, Iômmôkê teñ mênkêpôn aduc gêdên en ma kêsôm gebe “Aênoc latuco galoc gêmac êndu su. Mago ômôênman gebe ôkên lêmam ênsac en ma mata jali êsa.”

¹⁹ Tec Jesu gêdi ma tonê nacsenomi têdaguc en sêja.

²⁰ Ma awê teñ gêjam dec kêtôm Jala 12, nan kêtû gasuc mênkêkô en dêmôêmu ma kêmoasac ênê ñakwê ñalêsô.

²¹ Awê tau kêsôm gêc taugen gebe “Aê embe jamoasac ênê ñakwêgen, oc êngôm aê ôlic ñajam êsa.”

²² Tec Jesu kêsa tau ôkwi jamata gê en ma kêsôm gebe “Latucoenec, têmtac êpa su, kôkên gêwiñ tec gêgôm aôm ôlim ñajam kêsa.” Ma gêdên ñasawa tecenan awê tau ôli ñajam kêsa.

²³ Go Jesu gêja e gêô lasê Iômmôkênê andu ma gêlic lau sêju gasuc to sêgôm ñaonda kapôên,

²⁴ tec kêsôm gebe “Aêc su, gebe ñapalêo gêmac êndu atom, gêc bêcgen tec gêc.” Ma êsêac sêômac en.

²⁵ Ma gêdên sesoc lau sêsa sêja nan, Jesu kêsô gêja kêkam ñapalêo gêdên lêma ma en gêdi sa.

²⁶ Ma biñ tau ñawae kêsa kêtôm gamên tonañ ñai samob.

Jesu gêgôm materpec luagêc ñajam kêsa

²⁷ Jesu gêdi anga tonañ, ma materpec luagêc têdaguc en, nan sêmôêc kapôên gebe “Dawidinê Latu, taêm walô aêagêc.”

²⁸ Kêsô andu gêja, ma materpec luagêc tonañ dêdên en sêja, tec Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc akên gêwiñ gebe aê katôm gebe janngôm gên tonec me masi.” Agêc sêsôm geder en gebe “Aec, Apômtau.”

²⁹ Go kêmoasac êsêagêc materjanô ma kêsôm gebe “Nêm biñ, tañ akên gêwiñ nan, ñanô êsa.”

³⁰ Ma agêc materjanô kêpoa lasê. Go Jesu kêbaob êsêagêc gebe “Alic taôm gebe asôm êndên lau teñ sênô atom.”

³¹ Mago agêc sêsa sêja e sêgôm ênê wae kêsa kêtû tapa kêtôm gamên tonañ ñai samob.

Jesu gêgôm awamê kêsôm biñ lasê

³² Êsêac sêsa sêja ma lau sêkôc ñac tonjalu awamê teñ sêmên.

³³ Jesu kêtin ñalau sec tonañ kêsa gêja su, go awamê tau kêsôm biñ lasê ma lau taêsam tonañ sênac lemen ma sêsôm gebe “Aêac taiic gên teñ amboac tonec anga Israel atomanô.”

³⁴ Ma Parisai sêsôm gebe “En kêtin ñalau sec ña ñalau sec nên kasêga.”

Jesu taê walô lau

³⁵ Ma Jesu gêjac laoc malac kapôên to saun samob gêja ma kêdôn êsêac anga nên lôm togêjam mêtê kêpi ñawae ñajam Anôtônê gamênna ma gêgôm launên gêmac to ôlin ñasec samob ñajam kêsa.

³⁶ En gêlic êsêac lau taêsam ma taê walô êsêac, gebe sêpô lêna taun to sêmoa jageo ñanô amboac domba, nan nên ñacgejob masi.

³⁷ Go en kêsôm gadên nê nacsenomi gebe “Mo tau tec ñanô kêsa samob, mago kolenwaga tec luagêcgen.

³⁸ Amboac tonañ aten êndên mo tau ñatau, gebe êkên kolenwaga nasênac nê gên ñanô sa.”

10

Jesu kêjalij aposolo 12 sa (Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Jesu gêmôêc nê nacsenomi 12 dêdên en sêja ma kêkên ñaclai gêdên êsêac gebe têtin ñalau ñatêmui to sênngôm gêmac to ôlin ñasec samob ñajam êsanja.

² Êsêac aposolo 12 tau nêñ ñaê tonec Ñac ñamataña Simon, tañ sêsam eñ gebe Petere nañ, agêc lasi Andrea ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joan,

³ Pilip agêc Batolomai, Tom agêc telon Matai, Alpai latu Jakobo agêc Tadai,

⁴ Simon Kanaanña agêc Juda Isariot, tañ geoc eñ lasê.

Jesu kêkêñ ñacsenñomi 12 kêtú kôm misionña

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Lau 12 tonañ Jesu kêsakiñ êsêac to gêjac biñsu êsêac gebe “Asa lau samuc nêñ intêna atom to asa lau Samaria nêñ malac atom,

⁶ andêñ lau Israel nêñ domba gêbômgen ana.

⁷ Asêlêñ naanam mêtê to asôm gebe ‘Gamêñ undambêña kêdabiñgac.’

⁸ Anğôm gêmac ôliñ ñajam êsa, añu ñacmatê dêndi sa, anğôm kamocbôm têtú selec, atin ñalau sec su sêna. Amac akôc ñaômagen, tec akêñ ñaômagen.

⁹ Gold to silber ma mone sauñ ñagêdô êsêp nêñ ômbiñkap ñaatali atom.

¹⁰ Ambic atali amoa intêna atom, akôc ñakwê luagêc atom, akôc atapa atom ma aôc têtú atom, gebe koleñ tau ñanô oc êlôm koleñwaga.

¹¹ “Embe asa malac kapôñ to sauñ ana, go atu kênac ñac, tañ sêlic eñ jagêdêñ anğa malac tau ma naanğôn awiñ eñ e andi êtiam.

¹² Ma embe api andu tau ana, go awem ênac lau acgom.

¹³ Ma embe lau gêdêñ, go amacnêñ biñmalô êpi êsêac. Mago embe lau gêdêñ atom, go nêñ biñmalô êmu wacêpi amac taôm.

¹⁴ Ma embe sêkôc amac sa atom to sêkêñ tanen nêñ biñ atom, nañ awi andu to malac tau siñ e andôn ñakekop anğa emkaiñ su.

¹⁵ Biñ ñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Êndêñ bêc sêmêtôtú biñña Sodom to Gomora oc sênğôn naeo êtôm malac tonañ atom.

Jesunê lau sêoc ñandan

(Mar 13:9-13; Luk 21:12-27)

¹⁶ “Alic acgom, aê jasakiñ amac amboac domba asêp kêam sec ñalêlôm ana. Amboac tonañ anğôm nêñ gêñ tokauc atôm moac ma malô-malô amboac balôsi.

¹⁷ Ajop taôm êndêñ ñamalac, gebe oc sêkêñ amac andêñ mêtôcwaga ana ma si amac anğa êsêacnêñ lôm,

¹⁸ ma sêwê amac andêñ gôliñwaga to kin ana êtu aêña gebe awa biñ sa ñanêñgen êndêñ êsêac to lau samuc.

¹⁹ Êndêñ tañ sêkôc amac ana nañ, apô sim taôm êtu len to biñ asômña atom, gebe êndêñ noc tau biñ asômña tau ênsuñ tau êndêñ amac êwac.

²⁰ Gebe amac taôm asôm biñ atom, Tameminê Ñalau êôc amac awem sa.

²¹ “Têwa êkêñ lasi êndêñ siñ ma tama êkêñ latu ma ñapalêo to ñac sêli tauñ sa êndêñ tenenji to tamenji ma sênsuñ êsêac e siñ ensen êsêac su.

²² Ma lau samob têtac endec amac êtu ñoc ñaêña. Mago ñac, tañ êôc gêñwapac totêtac êpa sugen e ñatêku êsu nañ, Anôtô ênam eñ kêsî.

²³ Embe sêjanda amac anğa malac ten, nañ aêc ana ten. Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Amac oc anam kôm êpi Israelnêñ malac samob tomalagen atom, ma Ñamalacnê Latu êmêñ.

²⁴ “Kwapuc oc êlêlêc kwalam langwa, ma sakiñwaga oc êlêlêc nê ñatau atom.

²⁵ Kwapuc êtôm nê kwalam langwa, ma sakiñwaga êtôm nê ñatau, go êtôm. Embe sêsam gôlôac ten nêñ ñatau gebe Belsebul, oc sêsam ñaê sec êpi ênê lau amboac tonanğen.

Aêac tatêc asa

(Luk 12:2-7)

²⁶ “Amboac tonañ atêc ñamalac atom. Gêñ samob, tañ sêsan auc nañ, oc êtu awê, ma biñ samob, tañ gêc lêlômgen nañ, oc êsa awê.

²⁷ Biñ tañ jasôm êndên amac kesecgeñ nan, asôm êtu awê, ma biñ tañ anjô êsêp tañemsun nan, anam mêtê êpi akô salôm ñaô.

²⁸ Ma atêc êsêac, tañ sênac ôlimgeñ êndu, mago sênac katôm êndu têtôm atom nan atom. Mago atêc Anôtô, tañ kêtôm gebe ensey ôlim to katôm sêsêp lamboam ñakêlêndin sênaña nan.

²⁹ Kêlinkeien luagêc, nan ñaôli saun ec teñ. Mago ñaten êu tau êsêp nom atom e Tamemi êlôc sa acgom.

³⁰ Ñac tau tonan kêsa amac mômêmlauñ sa tomalagen.

³¹ Tec atêc taôm atom gebe amac alêlêc kêlinkeien taêsam su.

Tasom Killsi lase êndên ñamalac

(Luk 12:8-9)

³² “Ñac teñ embe êsôm aê lasê êndên ñamalac, oc jasôm en lasê êndên Tamoc, tañ gêngôn undambê nan, amboac tonan.

³³ Ma ñac teñ embe ênsê aê auc êndên ñamalac, oc jansa en auc êndên Tamoc, tañ gêngôn undambê nan, amboac tonan.

Biñmalô masi, sinjen

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Taêm ênam tonec gebe aê gamên gabe jakên biñmalô ênêc nom nec atom. Aê gamên gabe jakên biñmalô atom, gamên gabe jakên sin.

³⁵ Aê gamên gabe jawa ñamalac êkôc, latu agêc tama, ma latuo agêc têna, ma lawao wakuc agêc lawao lanjwa.

³⁶ Ma lau gôlôac m teñña têtû ñacjo êndên taun andên-êndêngeñ.

³⁷ “Ñac teñ embe têtac êwiñ tama me têna êlêlêc aê su, oc êwê kain aê atom. Ma teñ embe têtac êwiñ latu me latuo êlêlêc aê su, oc êwê kain aê atom.

³⁸ Ma ñac teñ embe êôc nê kakesotau êndanjuc aê atom, oc êwê kain aê atom.

³⁹ Ñac teñ embe taê ênam gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu. Ma ñac teñ embe êmac êndu êtu aêña, oc êngôn mata jali.

Biñ tatap ñagêjô saña

(Mar 9:41)

⁴⁰ “Ñac teñ embe êkôc amac sa, oc êkôc aê sa, ma teñ embe êkôc aê sa, oc êkôc ñac, tañ kêsakin aê gamên nan sa.

⁴¹ Ñac teñ embe êkôc propete teñ sa êtu en propeteña, nan ocgo êkôc ñagêjô êtôm propete êkôc, ma teñ embe êkôc ñac gêdên teñ sa êtu en ñac gêdênña, nan ocgo êkôc ñagêjô êtôm ñac gêdên êkôc.

⁴² Ma teñ embe êkên bu ñaluc laclu teñ êndên lau ñaôma tonec ñai nên teñ ênôm êtu en aênoc ñacsenonña, nan jasôm biñnanôgeñ êndên amac gebe ñagêjô ñajam eso en atomanô.”

* sêc samob nê ñatau. Sandanê ñaê teñ, tañ gêwa sa gebe en kêtû ñalau sec samob nên ñatau.

11

¹ Jesu kêdôn nê ñacsenomi 12 su, go gêdi anja tonan gêja gebe naêndôn to ênam mêtê lau êtôm nên malacgeñ.

Ñackêsagu Joan kêkên lau dêden Jesu sêja

(Luk 7:18-30)

² Joan gêngôn kapoacwalô e gêjô Kilisinê kolên ñawae, tec kêsakin nê ñacsen omi ñagêdô

³ jatêtu kênac en gebe “Aôm ñac tau, tañ sêsôm sebe êmênña nan, me aêac ansaê ñac teñ acgom.”

⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Ana ma anac minj gêñ, tañ anjô to alic nan, êndên Joan

* **10:42:** Sanda n ae teñ, tañ gêwa sa gebe en kêtû ñalau

⁵ gebe matenpec sêlic gamêñ kêtiam to magiñ kêsû sêsêiêñ, kamocbôm têtû selec to tanenşunbic sêñô biñ, ñacmatê dêdi sa to lau sêsôm ñawae ñajam lasê gêdêñ lau ñalêlôm sawa.

⁶ Ma aê aoc êoc êsêac, nañ têtac lulu kêtû aêña atom nañ.”

⁷ Êsêac sêc sêja acgom, go Jesu gêoc awa sa ma kêsôm biñ gêdêñ lau toton-toton tau kêpi Joan gebe “Amac asa gamêñ sawa aja abe al ic asagen. Abe alic sôbolec ten mu gêoc jakêsêp mênkêsêp me.

⁸ Aja abe alic asagen. Abe alic ñac ten kêsô ñakwê palê-palê me. Alic acgom, lau, tañ sêsô ñakwê palê-palê nañ, sêngôn kingen nêñ andu.

⁹ Asa aja kêtû agenña. Abe alic propete ten me. Aec, aê jasôm êndêñ amac gebe ñac tau kêlêlêc propete su,

¹⁰ gebe ñac tau tec teto biñ kêpi en gebe

‘Ôlic acgom, aê jasakiñ ñoc ñacjaen êmun aôm naêmansañ nêñ intêna, tañ gêc aôm lanômniemña nañ.’

Anôtônê biñ tau tonañ.

¹¹ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Lau samob, tañ lauo sêkoc êsêac nañ, nêñ ten kêlêlêc ñackêsagu Joan atom. Mago ñac saun, tañ sêsam en kêtû ñamu anga gamêñ undambêña nañ, kêlêlêc en su.

¹² Gêdêñ tañ ñackêsagu Joan kêpoa lasê e mêngeêdêñ galoc nec Anôtô gêu gamêñ undambêña lasê, ma lau, tañ sêjac tênêp nañ, oc sêjanço su.

¹³ Gebe propete samob to Mosenê biñsu seoc biñ lasê e gêdêñ Joan

¹⁴ ma amac embe taêm ênam gebe akoc sa, go akêñ êwiñ gebe Joan en Elia, tañ sêsôm gebe êmêñ nañ.

¹⁵ Ñac ten nê tanasun embe ênêc, nañ êñômanñ.

¹⁶ “Aê janam dôn lau têm tonecña êpi asagen. Êsêac têtôm ñapalê, tañ sêmoa malaclun ma sêmôc gêdêñ taun gebe

¹⁷ ‘Aêac ajac on, mago amac atê wê atom. Aêac atan tanjiboa, mago amac atan awiñ atom.’

¹⁸ Joan gêmêñ e gen to gênôm gên atom, ma lau sêsôm sebe ‘Ñalau sec ten gêgôm en.’

¹⁹ Ñamalacnê Latu mêngeñ to gênôm gên ma mênac sêsôm ten gebe ‘Alic en lasamtêna to gênôm wain anaboa, telon to lau sec nêñ ten ençoc.’ Mago Anôtônê mêtê tokauc gêjam ñanô kêwaka tau sa.”

Jesu gen olin malac, tañ sêkêñ gêwiñ atom nañ

(Luk 10:13-15)

²⁰ Go Jesu gêoc awa sa ma gen olin malac, tañ sêlic ênê gêñtalô taêsam nañ, gebe sêjam taun ôkwi atom gebe

²¹ “Ojae Korasinma, ojae Betsaidama, gêñtalô tañ gagôm anga amacnêñ nañ, embe jangôm anga Turu to Sidon nêñ, oc sênam taun ôkwi wanêcgen su ma sêsô talu sa to sênac taun auc.

²² Amboac tonañ jasôm êndêñ amac gebe Êndêñ bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêñ biñña en taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su.

²³ Ma aôm Kapanaum gobe sêsun aôm sa e ñatêpôê nadiñgen undambê me. Aôm oc u taôm ôsêp lamboam ôna. Gêñtalô tañ kêsa aômniem gamêñ nañ, embe êsa Sodom oc ênêc e mênêndêñ tonec.

²⁴ Amboac tonañ jasôm êndêñ amac gebe êndêñ bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêñ biñña en taê walô lau Sodom êlêlêc amac su.”

Andêñ aê amêñ ma alêwan taôm

(Luk 10:21-22)

²⁵ Gêdêñ ñasawa tonañ Jesu gêoc awa sa ma kêsôm gebe “Tamoc, undambê to nom N̄atau, aê jalambin aôm gebe gôsa bin tônê ñai auc gêdêñ lau mêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdêñ ñapalê dedec.

²⁶ Tamoc, binñanô, aôm gôlic ñajam amboac tonañ, tec gôgôm nêñ gêñ.

²⁷ “Tamoc kêkêñ gêñ samob gêdêñ aê, ma ñac teñ kêtala Latu atom, Tama taugen. Ma Tama, nan ñac teñ kêtala en atom, Latu taugen to lau, tañ Latu gebe eoc lasê êndêñ êsêac.

²⁸ “Amac samob, tañ aŋgôn jageo to aoc wapac amoa nan, andêñ aê amêñ, go janam amac awem su.

²⁹ Aoc ta ambalan ñoc wabaña e jatu nêñ kêdônwaga gebe ñoc ñalêlôm malô to katoc tauc sa atom, ec atap malem alêwan taômña sa.

³⁰ Gebe ñoc tê ñagaô to ñoc waba ñawapac atom.”

12

Ñacsenomi sesolop polom ñanô gêdêñ sabat (Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Gêdêñ ñasawa tonañ Jesu kêsêlêñ gêmoa kôm polomña ñalêlôm gêdêñ sabat. Mo gêjô ênê ñacsenomi ma êsêac sesolop polom ñanô mênñen.

² Parisai sêlic e sêsôm gêdêñ en gebe “Gôlicgac me, nêñ ñacsenomi sêgôm gêñ, tañ sêjac jao gebe dangôm êndêñ sabat atom.”

³ Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Bin tañ Dawid to nê lau sêgôm gêdêñ mo gêjô êsêac nan, asam atom me.

⁴ En kêsô Anôtônê andu jagen polom, tañ sêkêñ gêdêñ Anôtô kêtú da ma sêjac jao gebe êsêac sênin atom, lau dabunwaga taunjen.

⁵ Ma bin, tañ gêc Mosenê binñu nan, gebe gêdêñ sabat samob dabunwaga sêjac sabat popoc aŋga lôm dabun, mago sêwê ñakaiñ atom nan asam atom me.

⁶ Aê jasôm êndêñ amac gebe Gêñ tañ kêtêlêc lôm dabun su nan, tau tonec.

⁷ Embe ajala bin tonec gebe ‘Aê gabe akêñ da atom, gabe taêm walô laugen,’ oc ambu lau, tec nêñ bin masi nec atom,

⁸ gebe ñamalacnê Latu kêtú sabat ñatau.”

Jesu gêgôm lêma kêtú golon ñajam kêsá (Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Go Jesu gêdi aŋga tonañ gêja e kêsô êsêacnêñ lôm.

¹⁰ Ma ñamalac teñ lêma kêtú golon gêmoa tonañ. Ma lau ñagêdô sêmoa, tañ sebe sêñgôlin bin êpi en, tec têtú kênac en gebe “Embe dangôm lau ôlin ñajam êsa êndêñ sabat, oc êtôm me masi.”

¹¹ Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêñ asa embe nê domba teñ êmoa ma êu tau êsêp sê êndêñ sabat, oc naê sa atom me.

¹² Op, ñamalac kêtêlêc domba su ñênjen. Tec tatôm gebe tamoasin lau êndêñ sabat.”

¹³ Go kêsôm gêdêñ ñac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec kêmêtôc lêma e ñajam kêsá kêtiam kêtôm ñamaken.

¹⁴ Ma Parisai sêsa sêkic ênê bin gebe sensen en.

Sakiñwaga tañ Anôtô kêtalin sa nan

¹⁵ Jesu kêtala bin tonec, tec kêtain tau su aŋga gamên tonañ, ma lau taêsam têdaguc en, ma gêgôm êsêac samob ôlin ñajam kêsá.

¹⁶ Go kêbaob êsêac ñajana gebe sêsôm en lasê atom,

¹⁷ gebe bin, tañ propete Jesaia kêsôm nan, êtu tôn gebe

¹⁸ “Alic acgom, aênoc sakiñwaga, tañ

kajalin sa

to ñoc ñac têtac gêwin enña, tañ

gallic en ɲajam nan,
oc jakêɲ ɲoc ɲalau êpi en
ma êsôm bêc jamêtôc biɲɲa lasê
êndêɲ lau samuc.

19 En oc ênam wamban to êmôec
atom,
ma ten êɲô en awa anɲa malaclun
atom.

20 Sin tan gêjac bic nan, en oc
êmandôm su atom,
ma daweɲ gasilana nan, en oc êsi
êmac atom,
êɲgôm êmoa e êwê biɲgêdêɲ êku
ɲanacjo tulu,

21 ma lau samuc sêkêɲ maten ênê
ɲaê.”

Jesu ma Belsebul

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Gêdêɲ tonan sêkôc ɲac ten tonalau sec, nan matapec to awamê, dêdêɲ Jesu sêja. Ma Jesu gêgôm en ôli ɲajam kêsa e awamê kêsôm biɲ lasê to gêlic gamêɲ.

23 Ma lau samob sê taêɲ ma sêsôm gebe “ɲac tonec oc Dawidnê Latu me.”

24 Parisai sêɲô, tec sêsôm gebe “ɲac tônê kêtiɲ ɲalau sec ɲa ɲalau sec nêɲ kasêga Belsebul.”

25 Jesu kêjala biɲ, tan êsêac taêɲ gêjam nan, ma kêsôm gêdêɲ êsêac gebe “Gamêɲ ten embe êwa tau êkôc, go êtu gasan ma malac me gôlôac ten embe sêwa tau êkôc, oc sêmoa atom.

26 Ma embe Sadan êtiɲ Sadan, go êwa tau êkôc. Ma ênê gamêɲ ênêc amboac ondod.

27 Ma aê embe jatiɲ ɲalau sec ɲa Belsebul, go amac latômi têtini ɲa asa. Kêtu tonanɲa êsêac tauɲ ocgo sêmêtôc amac.

28 Mago aê embe jatiɲ ɲalau sec ɲa Anôtônê ɲalau, go êwa sa gebe Anôtônê gôliɲ wacêpi amac.

29 “Me ɲac ten êsô ɲac ɲajana ten nê andu naêjanɲo ênê waba su amboac ondod. En ênsô ɲac ɲajana tau tôɲ êmun acgom, go êjanɲo ênê waba.

30 “ɲac ten embe êwiɲ aê atom, oc ensen aê, ma ɲac ten embe ejoɲ ɲanô êwiɲ aê atom, oc êtê salin-salin.

31 Kêtu tonanɲa aê jasôm êndêɲ amac gebe ɲamalacnêɲ sec to biɲ alôb-alôb samob Anôtô oc êsuc ôkwi, tagen biɲ alôb-alôb êpi ɲalau Dabuɲ, tec Anôtô êsuc ôkwi atom.

32 Ma ten embe ênam saic biɲ êndêɲ ɲamalacnê Latu, tec Anôtô oc êsuc ôkwi, mago ten embe ênam saic biɲ êndêɲ ɲalau Dabuɲ, nan Anôtô oc êsuc ôkwi êndêɲ têm tonec to ônêɲa atomanô.

Biɲ kananôɲa

(Luk 6:43-45)

33 “Embe asê ka ɲajam, oc ênam ɲanô ɲajam, ma embe asê ka sec, oc ênam ɲanô sec. Gebe ka tajala gêdêɲ ɲanôgeɲ.

34 Moac ɲalatu amac. Amac secgoc, tec asôm biɲ ɲajam amboac ondod. Gêɲ tan geIôc gêc nêɲ ɲalêlôm nan, mênkêsa awemsun.

35 ɲamalac ɲajam oc êtaiɲ gêɲ ɲajam sa anɲa nê awa ɲajam, tan gêc nê ɲalêlôm, ma ɲamalac sec oc êtaiɲ gêɲ sec sa anɲa nê awa sec.

36 “Aê jasôm êndêɲ amac gebe Êndêɲ bêc mêtôcɲa ɲamalac sêwa biɲ agwaagwa samob, tan sêsôm nan, ɲam sa.

37 Awamsun ɲabiɲ oc ênam aôm kêsi, ma awamsun ɲabiɲ oc êtiɲ aôm su.”

Lau sec sêjatu gêntalô
(*Mar 8:11-12; Luk 11:29-32*)

³⁸ Go biñsutau to Parisai nêñ ñagêdô sêjô Jesu awa gebe “Mêtêmôkê, aêac abe alic aôm ôngôm gêntalô tenj.”

³⁹ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Lau sec to mockainja sêjatu gêntalô, mago gêntalô tenj oc êndênj êsêac atom, gêntalô propete Jonanja tagenj.

⁴⁰ Jona gêmoa gêñsêga têtacêlêlôm kêtôm gelenja têtêac ma gêbêcauc têtêac, ma Ñamalacnê Latu oc amboac tonanjenj. Enj ômoa nom ñalêlôm êtôm elenja têtêac ma êmbêcauc têtêac.

⁴¹ Êndênj noc mêtôcña ñacwaga Niniwenja oc sêndi sa sêwiñ lau tônê ma sêmêtôc êsêac, gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tauñ ôkwi. Ma alic acgom, tenj kêtêlêc Jona su tec gêmoa.

⁴² Êndênj noc mêtôcña kwin anja mula-mña oc êndi sa êwiñ lau tônê ma êmêtôc êsêac, gebe enj anja nom ñamadinj, mago gêmênj gebe êñô Salomonê mêtê. Ma alicgac, tenj kêtêlêc Salomo su tec gêmoa.

Ñalau sec gêmu gêja nê gamênj lanjwa kêtiam
(*Luk 11:24-26*)

⁴³ “Ñalau ñatêmui embe êsa anja ñamalac tenj nê, oc eo êmoa gamênj kwalam ma ensom gamênj êlêwanj tauña e êtap sa atom.

⁴⁴ Go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ñoc andu, tanj kasa gamênj nanj êtiam.’ Ma embe naêô lasê, oc alic andu tau sawa ma sêkajo sa to sêgêlônj.

⁴⁵ Go naêkôc ñalau 7, tanj nêñ sec kêtêlêc ênê su nanj, sêwiñ enj sêsô nasenjonj. Go ñamalac tonanjenj êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmunja su. Ma lau sec tônê ñai amboac tonanjenj.”

Jesu têna ma lasiio to ñac
(*Mar 3:31-35; Luk 8:19-21*)

⁴⁶ Enj kêsôm binj gêdênj lau gêmoa ma têna to lasii mênjsêkô dêmôênja sebe sêsôm binj êndênj enj.

⁴⁷ Tec ñac tenj kêsôm gêdênj enj gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec mênjsêkô dêmôênja sebe sêsôm binj êndênj aôm.”

⁴⁸ Mago Jesu gêjô ñac, tanj kêsôm binj gêdênj enj nanj, awa gebe “Tinoc asa ma lasici asa lau.”

⁴⁹ Ma kêmêtôc lêma jakêtôc nê ñacsenomi ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec.

⁵⁰ Lau tanj sêmasan Tamoc, tanj gêngônj undambê nanj nê binj nanj, go têtû lasicio to ñac ma tinoc.” *

13

Binjôlinj ñac kêpalip ñ awênja
(*Mar 4:1-9; Luk 8:4-8*)

¹ Bêc tonanjenj ma Jesu anja andu kêsa jagênjonj ambêô.

² Lau topom-topom sêkac sa sêgi enj auc, tec kêpi wanj tenj jagênjonj ma lau samob sêkô bau.

³ Ma gêjac minj binj taêsam gêdênj êsêac gêjam kêtû binjôlinjenj ma kêsôm gebe “Alic acgom, ñac kêpalip ñawênja tenj kêsa gêja gebe êpalip ñawê.

⁴ Kêpalip gêmoa e ñagêdô kêsêp intêna, tec moc mênjsenj su.

⁵ Ñawê ñagêdô kêsêp poclêlôm nanj nom kapôênj gêc atom. Tec kêpoa sebenjenj gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom,

⁶ e oc kêpi ma kêsêgô e kêtû masê gebe ñawakac keselenj kêsêp gêja atom.

⁷ Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ma êc kêpoa e gejonj êndu.

⁸ Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec gêjam ñanô. Tenj gêjam 100, ma tenj 60, ma tenj 30.

* **12:50:** Sadañnê ñaê tenj. Alic Mat 10:25

⁹ N̄ac tenj nê tanjasun embe ênêc, nanj ênjô.”

Biŋgôlinj tau ŋam

(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ N̄acsenjomi dêdên Jesu jasêsôm gêdên enj gebe “Amboac ondoc tec gôjam kêtû biŋgôlinjenj gêdên êsêac nec.”

¹¹ Ma enj gêjô êsêac awenj gebe “Amac atap kauc sa, tec ajala gamênj undambêŋa ŋabinj ŋalêlômŋa, mago êsêac têtap sa atom.

¹² N̄ac tanj nê gênj gêc nanj, êtap ŋagêdô sa naêwinj e êlêlêc su. Mago ŋac, tanj nê gênj masi nanj, sêkôc ŋakêsu, tanj gêc enj nanj, su amboac tonanjenj.

¹³ Êsêac sêlic gênj e amboac sêlic atom to senj binj e amboac sênjô atom ma nênj kauc kêsa atom, tec gajam kêtû biŋgôlinjenj gêdên êsêac.

¹⁴ Ma Jesaianê biŋdêm, tanj geoc lasê nanj, kêtû tônj kêpi êsêac gebe ‘Tanjemsunj oc anjô, mago oc nênj kauc êsa atom.

Matemanô oc alic, mago oc ajala atom.

¹⁵ Lau tonanj nênj ŋalêlôm ŋadani to tanjenj gêc auc ma matenj gêmôb.

Mago embe amboac tonanj atom, go sêlic gênj to tanjenj sênjô

binj ma nênj ŋalêlôm sêjala mêtê to sênam tauj ôkwi ma aê janam êsêac sa.’

¹⁶ Aê aoc aoc amac matamanô gebe alic gênj ma amac tanjemsunj gebe anjô binj.

¹⁷ Biŋŋanô, aê jasôm êndên amac gebe Propete to lau gêdên gwalêkinj sêkênj matenj gebe sêlic gênj, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sênjô binj, tec amac anjô nec, mago sênjô atom.

Jesu gêwa binj gôlinj ŋac kêpalip ŋawêŋa ŋam sa

(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ “Amboac tonanj anjô biŋgôlinj ŋac kêpalip ŋawêŋa tau ŋam acgom.

¹⁹ Lau embe sênjô gamênj undambêŋa ŋabinj ma sêjala atom, nanj têtôm ŋawê, tanj kêpalip kêsêp intêna nanj. N̄ac sec tau naêjanjgo binj, tanj kêpalip kêsêp nênj ŋalêlôm nanj su.

²⁰ Ma ônanj kêpalip kêsêp poc kêtôm lau, tanj sênjô binj ma gacgenj sêkôc sa totêntac ŋajamgenj.

²¹ Mago nênj ŋawakac jagêjam atom, êsêac lau dainjainj. Embe gênj wapac êtap êsêac sa ma sêjanda êsêac êtu mêtêŋa, oc gacgenj sêwi sinj.

²² Ma ônanj kêpalip kêsêp êcmôkê kêtôm lau, tanj sênjô binj ma gênjêlêlôm-lêlôm nomj to lêtôm awêŋa ejoj binj tau êndu ma sênam ŋanô atom.

²³ Ma ônanj kêpalip kêsêp nom ŋajam kêtôm lau, tanj sênjô binj e sêjala ma sêjam ŋanô, tenj gêjam 100, tenj gêjam 60 ma tenj 30.”

Biŋgôlinj waôŋŋa

²⁴ Go Jesu kêkênj biŋgôlinj tau natenj gêdên êsêac ma kêsôm gebe “Tanam dônj gamênj undambêŋa êpi ŋac, tanj kêpalip ŋawê ŋajam kêsêp nê kôm.

²⁵ Ma gêdên tanj lau sêc bêc sêc nanj, ênê sonj-sonj mênjkêpalip waôŋ ŋawê gêsac padi ŋaô ma gêc gêja.

²⁶ N̄awê gêlêc e jagêuc acgom, go têtap waôŋ sa kêpi gêwinj.

²⁷ Tec ŋataunê sakinjwaga mênjsêsôm gêdên enj gebe ‘Apômtau, aôm oc kôpalip ŋawê ŋajamgenj kêsêp nênj kôm me. Ma waôŋ tec anj ondoc mênjkêsa.’

²⁸ Enj kêsôm gêdên êsêac gebe ‘Gênj tonanj ŋacjo tenj gêgôm.’ Ma sakinjwaga sêsôm gêdên enj gebe ‘Aôm gobe aêc naajo sa me masi.’

²⁹ Ma enj kêsôm gebe ‘Masi, gebe amac embe ajo waôn, oc ambuc padi sa êwiñ.

³⁰ Andec, lulugenj têtù kapôênj sêsêlip taunjenj sêkô e êndênj têm sêsêpña acgom. Ma êndênj noc sêsêpña aê jasôm êndênj sêsapwaga gebe Ajonj waônj tau sa êmuñ mênjanac lagic sa naja êniñ su. Mago gêñ taniñña tau anac sa êpi aênoc andu gêñ ñanôña êna.’ ”

Bingôlinj gêmêc ñawêña

(Mar 4:31-32; Luk 13:18-19)

³¹ Go kêkênj bingôlinj tau ñatenj gêdênj êsêac ma kêsôm gebe “Gamênj undambêña kêtôm gêmêc ñawê ñamalac tenj kêkôc jakêsê kêsêp nê kôm.

³² Gêñ tau talic ñasec-ñasec kêtôm gêñ ñagêdô ñamatu atom ma êpi acgom, go êiêlêc gêñ tolaun ñagêdô su e naêtu ka, ma moc umbonj ñalabuña mênşênac sac sênğônj ñalaka.”

Bingôlinj jistña

(Luk 13:20-21)

³³ Ma kêsôm bingôlinj tau ñatenj gêdênj êsêac gebe “Gamênj undambêña kêtôm jist, awê tenj kêkôc mênkêgalunj gêwiñ polom kêsêp suc têlêac e gêjam aucgenj.”

Jesu kêsôm binj kêtù bingôlinj ñamña

(Mar 4:33-34)

³⁴ Binj samob tonanj Jesu gêjam kêtù bingôlinjenj gêdênj lau ma kêsôm binj tenj gêc awê atom, kêsôm kêtù bingôlinjenj,

³⁵ gebe propetenê binj dêm tonec êtu tônj gebe

“Aê gabe jaña aoc êtu bingôlinjña,

aê gabe jaônj binj sa, tanj kêsiñ tau

gêc lêlôm gêdênj Anôtô kêkênj nom

e mênğêdênj galoc.”

Jesu gêwa bingôlinj waônjña sa

³⁶ Go kêkênj lau tonanj sêja ma kêsô andu gêja. Ma nê ñacsenjomi dêdênj enj jasêsôm gebe “Ôwa binj waônj kêsêp kômña nanj ñam sa êndênj aêac acgom.”

³⁷ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Ñac, tanj kêpalip ñawê ñajam nanj, Ñamalacnê Latu.

³⁸ Kôm kêtôm nom, ma ñawê ñajam kêtôm gamênj undambêña tau ñaawêlatu, go waônj kêtôm ñac sec nê latui.

³⁹ Ma ñacjo, tanj kêpalip waônj nanj Sadañ. Noc sêsêpña kêtôm nom ñabêc ñamuña. Ma sêsapwaga tau añela.

⁴⁰ Kêtôm sejonj waônj nasêmboa êpi ja êna, ma êndênj bêc ñamuña oc sênğôm amboac tonanj.

⁴¹ Ñamalacnê Latu êkênj nê añela sêna sejonj lau kalomtêna to secwaga samob aña ênê gamênj sa,

⁴² ma sêmbalinj êsêac sêsêp gamênj, tanj ja ñawaô kêlakoc sêna, natêtanj ma lunlunj êkôsiñ tau.

⁴³ Ma lau gêdênj nêñ ñawê êpoa lasê amboac oc aña Tamenjinê gamênj. Ñac tenj nê tanjasunj embe ênêc, nanj êñômanj.

Bingôlinj awa gêc kômña

⁴⁴ “Gamênj undambêña kêtôm awa, tanj ñac tenj kêsiñ ôkwi gêc kôm e ñac tenj kêtap sa ma kêsunj auc kêtiam ma totêtac ñajamgenj gêja, jakêkênj nê gêñ samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli kôm tau.

Bingôlinj kêkômña

⁴⁵ “Ma tenj gêwiñ gebe Gamênj undambêña kêtôm ñac-kêtulu-gênwaga tenj gesom kêkôm ñajam-ñajam gêmoa

⁴⁶ e kêtap kêkôm mata êjam tenj sa, go gêja ma kêkênj nê gêñ samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli gêñ tau.

Biñgôlinj wasanja

⁴⁷ “Ma tenj gêwiñ gebe Gamêñ undambêña kêtôm wasan, tanj sêkêñ kêsêp gwêc ma gêñ tokainj-tokainj sêwê

⁴⁸ e tonjoma, go sê sa kêpi bau gêja jasêngôn sic ma sêjalinj i njamgenj sa kêsêp laclu, ma sec nanj sêbalinj sinj.

⁴⁹ Êndênj nom njabêc njamuña nanj, oc amboac tonanjenj. Anjela oc sêsa sêmênj ma sêjalinj lau sec anja lau gêdênj nêñ sa

⁵⁰ ma sêmbalinj êsêac sêsêp gamênj ja njawaô kêlakocña sêna. Anja tônê oc têtanj ma lunlunj êkôsinj tau.

Awa wakuc to lanjgwa

⁵¹ “Amacnêm kauc kêsa kêpi binj samob tonanj naj me masi.” Ma êsêac sêlôc sebe “Aec.”

⁵² Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Kêtu tonanña binjsutau samob, tanj sêñô binj gamênj undambêña katu tônj nanj, têtôm andu njatau tenj, nanj gê nê gêñ wakuc to lanjgwa sa anja nê awa njalêlôm.”

Jesunê lau têtinj enj anja Nasaret

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jesu gêjac mata biñgôlinj tonanj naj su, go gêdi sa anja tonanj.

⁵⁴ Jagêô lasê nê malacmôkê ma kêdônj êsêac gêmoa nêñ lôm e têtakê njanô ma sêsôm gebe “Nac tonec kêkôc kauc to gêñtalô nec anja ondoc.

⁵⁵ Enj tonec kamunda latu me masi. Sêsam enj têna sebe Maria me. Ma lasii Jakobo agêc Josep ma Simon agêc Juda me.

⁵⁶ Ma luio samob sêmoa sêwiñ aêac atom me. Ma enj kêkôc gêñ samob tônê naj anja ondoc.”

⁵⁷ Ma têtû môsi enj. Tec Jesu kasôm gêdênj êsêac gebe “Lau gamênj tenj tetoc propete tenj sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to nê laugenj tec sêmbu enj.”

⁵⁸ Ma enj gêgom gêñtalô taêsam anja tonanj atom gebe sêkêñ gêwiñ atom. * êsêp ewin gebe polom esuj êtu kapôênj. Jist njanjaclai ênam polom samucgenj auc.

14*Njackêsagu Joanj gêmac endu*

(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Gêdênj têtû tonanj kinj Herodo gêñô Jesu njawae

² ma kêsôm gêdênj nê sakinjwaga gebe “Enj tonec njackêsagu Joanj. Enj gêdi sa anja njacmatênênj, tec njacclai kêpoa kêpi enj.”

³ Gebe Herodo kêjatu gebe sêkôc Joanj tônj ma sênsô enj tônj nasêkênj enj êngônj kapoacwalô kêtû têtû Pilip nê awê Herodianja,

⁴ gebe Joanj kêsôm gêdênj enj gebe “Gôjam awê tonanj tec keso.”

⁵ Ma têtac kêkac Herodo gebe ênac enj êndu, mago kêtêc lau gebe sêlic Joanj kêtôm propete.

⁶ Gêdênj tanj Herodo taê gêjam nê bêc têna kêkôc enja nanj, Herodia latuo jakêtê wê gêmoa êsêac to nê njaclej njalêlôm. Herodo gêlic e têtac njam kêsa,

⁷ tec kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Gênj tanj otenj nanj, oc jakênj êndênj aôm.”

⁸ Ma têna kêsôm binj kêsêp latuo têtac, tec kêsôm gebe “Ôkênj njackêsagu Joanj môkêapac êsêp laclu tenj êndênj aê anja tonec.”

⁹ Kinjê njalêlôm njawapac kêsa, tagenj kêtû kêtôc lêma njaclej sêlic sunja, tec kêjatu gebe sêkêñ,

¹⁰ ma kêsakinj jadêdim Joanj gêsutêkwa gêngic anja kapoacwalô.

¹¹ Ma sêkêñ môkêapac kêsêp laclu tenj mêñsêkênj gêdênj njapalêo, ma kêkôc gêdênj têna gêja.

* **13:58:** Bômbôm embe sêpac nanj polom, go sêkêñ gên tau

12 Ma Joannê nacsejomi mênjsêkôc ênê njawêlêlan su jasêsurj ma jasêsôm njawae gêdên Jesu.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Joaņ 6:1-14)

13 Jesu gênô Joaņ gêmâc êndu njawae e kêtaiņ tau su anġa gamên tonâj jakêpi waņ ma gêja gebe êmoa nê njasawa tenj tauņa. Ma lau sênô njawae tec sêlêlên anġa nêj malac têdaguc enj sêja.

14 Jesu jakêsô bau ma gêlic lau topom-topom tau, tec taê walô êsêac ma gêgôm êsêacnên gêmâc njâj kêsâ.

15 Oc jagêjam kwalam, tec nê nacsejomi dêdên enj jasêsôm gebe “Gamên tonec gamên sawa ma oc gêja su. Amboac tonâj ôkên lau sêc êlin-êlin têtôm malacgenj nasênâm ôli nêj mo.”

16 Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Oc sêc sêna atom, amac taôm akênj gênj êsêac sêniņ.”

17 Go êsêac sêsôm gêdên enj gebe “Aêacma gênj gêc tonec atom polom lemenj tenj to i luagêcgenj tec gêc.”

18 Ma enj kêsôm gebe “Akôc gênj tau andênj aê amênj.”

19 Tec kêjatu lau tau gebe sêngônj sic sêngônj gêgwanj, ma kêkôc polom lemenj tenj to i luagêc tau sa mênmata gedec undambê ma gêjam danġe, go kêpô kêkôc ma kêkênj polom gêdên nê nacsejomi jasêjac sam gêdên lau.

20 Samob senj e gêôc êsêac tôņ, go sejonj njapopoc sa kêsêp gadob 12 e mênġêc.

21 Ma êsêac, taņ senj gênj tau naņ, njacwaga amboac 5,000, ma sêsa lau to njapalê sa sêwiņ atom.

Jesu kêsêlênj gêmôa njadembom njô

(Mar 6:45-52; Joaņ 6:15-21)

22 Ma Jesu kêkac nê nacsejomi gacgenj sêpi waņ sêmuņ enj sêna njamakenj ônêņa ma enj tau êmoa e êkênj lau sêna acgom.

23 Enj kêkênj lau tau sêja ma taugenj kêpi lôc gêja gebe etenj mec. Oc jakêsêp su ma enj taugenj gêmôa nê tônê.

24 Waņ kêsâ e jakêkô njaluņgenj ma dembom kêpônj êsêac secanô gebe mu kêpuc êsêac tôņ.

25 Talec kêtâj, go Jesu kêsêlênj gêmôa dembom njôgenj kêsâ gêdên êsêac gêja.

26 Nacsejomi sêlic enj kêsêlênj gêmôa njadembom njôgenj e têtakê ma sêsôm gebe “Joe, balôm tenj.” Tec têtêc e sêwakic.

27 Go Jesu awa kêsâ sebenj ma kêsôm gebe “Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom.”

28 Tec Petere gêjô enj awa gebe “Apômtau, embe aôm tau tonâj, naņ ôsôm ma jamoa bu njô jandênj aôm jawac.”

29 Ma Jesu kêsôm gebe “Ômôênj.” Go Petere anġa waņ kêsêp kêsêlênj gêmôa bu njô gêdên Jesu gêja.

30 Mago enj gêlic mu njasênôm ma kêtakê e kêka tau su ma gêmôêc gebe “Apômtau, ôkam aê sa.”

31 Tec Jesu kêmêtôc lêma ôb tagenj jakêkam enj ma kêsôm gêdên enj gebe “O aôm njac, kôkênj gêwiņ kwalec, kêtû asagenj nêj njâlêlôm gêja lu.”

32 Agêc jasêpi waņ ma mu kêtû malô.

33 Ma êsêac, taņ sêngônj waņ naņ, sêpônj aenġduc dêdên enj ma sêsôm gebe “Anôtônê Latu aôm binjânôgoc.”

Jesu gêgôm gêmâc ôlinj njâj kêsâ anġa Genesaret

(Mar 6:53-56)

34 Ma sêja e sêpi bau anġa Genesaret.

³⁵ Ma gêdêj tanj lau gamêj tonanja sêjala en nan, sêkêj biñ kêtôm nêj malac ñamagêja samob gêja, go sejon lau samob, tanj gêj gêgôm êsêac nan, dêdêj en sêja

³⁶ ma teten en gebe sêmoasac ênê ñakwê ñataligenj. Tec samob, tanj sêmoasac nan, ôlinj ñajam kêsa.

15

Lau ñanô nêj mêtê

(Mar 7:1-13)

¹ Gêdêj tonan Parisai to biñsutau anja Jerusalem dêdêj Jesu sêja ma têtû kênac en gebe

² “Amboac ondoc, nêj ñacsejomi sêgêli lau ñanô nêj biñ ma sebe sêniñ gêj, nan sêkwasiñ lemenj atom.”

³ Tec en gêjô êsêac awenj gebe “Ma amac taôm gêdêj tanj amasanj nêj ñagôlinj lanjgwa nan, asenj Anôtônê biñsu gêwiñ.

⁴ Anôtô gêjac jatu gebe ‘Otoc tamam agêc tênâ sa, ma tenj embe êpuc boa tama me têna, nan senseñ enj su ênaña.’

⁵ Mago amac asôm gebe Ñac tanj êsôm êndêj tama me têna gebe ‘Aôm taêm kêka ñoc gêj, mago gabe jakêj êtu da,’

⁶ ñac tonan embe etoc tama agêc têna sa atom, oc naêndêj. Tec agôm nêj ñagôlinj lanjgwa ñanô kêsa ma asenj Anôtônê biñ su.

⁷ Dansañtêna, Jesaia geoc biñ tonec lasê jagadêjgenj kêpi amac gebe

⁸ Anôtô kêsôm gebe

‘Lau tonec tetoc aê sa ña gêdonjôlicgêj,
ma nêj ñalêlôm gêmôa jaêc aê.

⁹ Êsêac sêjam sakinj aê kwalec,
gebe biñsu, tanj têtônj nan,
ñamalacnêj biñ ñaômagenj.’ ”

Gêj tanj gêgôm ñamalac kêtû sêc

(Mar 7:14-23)

¹⁰ Go Jesu gêmôc lau dêdêj en sêja ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Anjô biñ ma nêj kauc êsa.

¹¹ Gêj tanj kêsô awasunj nan, oc êngôm ñamalac êtu sec atom, tagenj gêj tanj kêsa awasunj, tonanj tec êngôm ñamalac êtu sec.”

¹² Go nê ñacsejomi jasêsôm gêdêj enj gebe “Parisai tau sêjô biñ tonan e gêli nêj ñalêlôm sa, nê kôjalagac me.”

¹³ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Gêj samob, tanj Tamoc undambêja kêsê atom nan, oc êjô sa.

¹⁴ Andec êsêac, êsêac matenpec, tanj sêwê matenpec. Matapec tenj embe êwê matapec tenj, nan oc agêc lulugenj sêu tauñ sêsêp sê sêna.”

¹⁵ Ma Petere gêjô enj awa ma kêsôm gebe “Ôwa biñgôlinj tonec ñam sa êndêj aêac acgom.”

¹⁶ Tec Jesu kêsôm gebe “Ma amac tonec amboac ondoc, nêj kauc kêsa atom tagenj atom êsêac me.

¹⁷ Ajala atom me. Gêj samob, tanj êsô awemsunj nan, oc êsêp ñatêtac ma tau êtainj su êna.

¹⁸ Ma gêj samob, tanj kapi anja ñalêlôm mênkêsa awemsunj, tonanj tec oc êngôm ñamalac êtu sec.

¹⁹ Gebe gêj tonec anja ñalêlôm kêpi gêmêj gebe Taênj gêjam sec, sêjac ñamalac êndu, dêdim sêmôcwalô gêgic, sêgôm gêj mockainj to mockainj, genjenj, biñ gêga ma biñ alôb-alôb.

²⁰ Gêj tonan ñai tec gêgôm ñamalac kêtû sec. Mago embe sêkwasiñ lemenj atom ma sêniñ gêj, tonanj oc êngôm ñamalac êtu sec atom.”

Awê Kanaanja kékêñ gêwiñ njaja
(Mar 7:24-30)

²¹ Jesu gêdi kêtaiñ taugen anja tonan jagêô lasê gamêñ Turu to Sidonja.

²² Ma gêdên tonan awê Kanaanja ten anja gamêñ tonan mêngêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aê. Aênoc latuco njalau sec ten kêlêsu en.”

²³ Mago Jesu gêjô ênê biñ ten atom. Ma nê njacseñomi dêdên en jateten en gebe “Ôkên en ênaman, kêtanj-kêtanj kêdaguc aêac nec.”

²⁴ En gêjô êsêac awen gebe “Anôtô kêsakiñ aê gadên gôlôac Israel taunjen nêñ domba gêbôm tec gamêñ.”

²⁵ Ma awê tau kêpôn aduc gêdên en ma kêsôm gebe “Apômtau, ônam aê sa.”

²⁶ Tec Jesu gêjô en awa gebe “Embe takôc njapalênên mo su ma tambaliñ êndên kêamlatu, oc njam atom.”

²⁷ Ma awê tau gêjô en awa gebe “Apômtau, kôsôm gac. Mago mo njapopoc, tan kêsêlô kêsêp nêñ njataunên tebo njalabu nan, kêamlatu señgoc.”

²⁸ Go Jesu gêjô en awa gebe “O awê tau, aôm kôkên gêwiñ njaja. Amboac tonan biñ, tan koten nan, êtu tôn.” Ma gêdên njasawa tonanjen awê tau latuo ôli njam kêsâ.

Jesu gêgôm lau taêsam ôliñ njam kêsâ

²⁹ Ma Jesu gêdi anja tonan jagêô lasê bugêjacton Galilainya, go kêpi lôc ten jakêpon tau sic gêngôn.

³⁰ Go lau topom-topom dêdên en sêja, nan sejon nêñ magiñ kêsû, puliñ, matenpec, awenmê ma gêmâc tokaiñ-tokaiñ sêwiñ dêdên en sêja jatetoc êsêac sêc en a-mña, ma gêgôm êsêac njam kêsâ.

³¹ Lau sêlic awenmê sêsôm biñ to puliñ ôliñ njam kêsâ, ma magiñ kêsû sêsêlên to matenpec sêlic gamêñ, tec sê taên ma sêlambiñ Israelnên Anôtô njanô.

Jesu gêlôm lau 4,000
(Mar 8:1-10)

³² Go Jesu gêmôêc nê njacseñomi dêdên en jakêsôm gebe “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiñ aê e bêc têlêac samuc ma nêñ gên sêniñja masi, tec gabe jakên êsêac têtac sawagen sêna atom gebe oc en kaiñ to lemen êmac anja intêna.”

³³ Ma njacseñomi sêsôm gêdên en gebe “Aêac tamoa gamêñ sawa nec, oc takôc polom taêsam anja ondoc gebe lau tonec sêniñ êtôm êsêac.”

³⁴ Tec Jesu kêtû kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgen gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “7 to i palê njagêdô.”

³⁵ Go kêsôm lau sêngôn sic sêngôn nom.

³⁶ Ma kêkôc polom 7 to i tonan sa ma gêjam danje, go kêpô kêkôc ma kêkên gêdên njacseñomi, go njacseñomi sêjac sam gêdên lau.

³⁷ Êsêac samob sen e gêoc êsêac tôn ma sejon njapopoc sa kêsêp gadob 7 e mêngêc.

³⁸ Ma êsêac, tan sen gên tau nan, njacwaga 4,000, ma sêsa lauo to njapalê sa sêwiñ atom.

³⁹ En kêkên lau tau sêja acgom, go kêpi wan jagêô lasê gamêñ Magadannya. * enaña nec atom. Êsêac sêkên gêwiñ gebe êsêac embe sêmoasac lau samuc nêñ gên ten, go lau samuc nêñ njatêmui njalêlômña elom êsêac, tec sêkwasiñ lemen gebe njatêmui tau tonan ênaja.

16

Lau sêjatu gêntalô
(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Ma Parisai to Sadukai dêdên Jesu jasêlêtôm en ma teten en gebe êtôc gêntalô umdambêna ten êndên êsêac sêlic.

* 15:39: Lau tonan sekwasin lemen gebe njatemui demôêja

² Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Êndênj êtula amac asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlanj, oc gamênj njam.’

³ Ma bêbêc asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlanj ma gamênj kêtuj tau. Ocsalô gamênj oc êtu sec.’ Gamênj njam tec ajala, mago têm to noc nabelo tec ajam kauc.

⁴ Gôioac sec to mockainj sêgôm mocsac gênjalô, mago gênjalô tenj oc êndênj êsêac atom, gênjalô Jonaŋa tagenj.” Go gêjam dêmôê êsêac gacgenj sêkô ma gêc gêja.

Parisai to Sadukai nêj jist
(Mar 8:14-21)

⁵ Nacsenomi jasêsô njamakenj ônêja ma sêlinj polom sinj sêkôc gêwinj atom.

⁶ Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Alic ma ajop taôm napep êndênj Parisai to Sadukai nêj jist.”

⁷ Ma êsêac taênj gêjam gêc taunja ma sêsôm gebe “Kec, aêac takôc polom gêwinj atom, tec kêsôm binj tonec.”

⁸ Ma Jesu kêjala ma kêsôm gebe “O amac, akênj gêwinj kwalec, kêtuj agenja amac taêm gêjam gêc taôm nagenj gebe akôc polom gêwinj atom.

⁹ Nêm kauc kêsa atom tagenj me. Taêm gêjam polom lemenj tenjenj, nanj gêdênj lau 5,000 me masi. Ma ajonj nagehô-gêdô sa nageadob tendocgenj.

¹⁰ Ma polom 7, nanj gêdênj lau 4,000 nanj amboac ondoci. Ajonj nagehô-gêdô sa nageadob tendocgenj.

¹¹ Amboaci ondoci nêm kauc kêsa atom gebe aê kasôm binj kêpi polom gêdênj amac nec atom. Ajop taôm êndênj Parisai to Sadukai nêj jist.”

¹² Gêdênj tonanj nêj kauc kêsa gebe enj kêsôm binj sejop taunja kêpi jist polom nja atom, kêsôm kêpi Parisai to Sadukai nêj mêtê.

Petere kêsôm Jesu njam
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jesu kêsa gamênj Kaisarea Pilipiŋa, go kêtuj kênac gêdênj nê nacsenomi gebe “Lau sêsam Namalacnê Latu sebe asa.”

¹⁴ Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Lau nagehô sebe nagekêsagu Joanj, ma nagehô sebe Elia, ma nagehô sebe Jeremia me propetenênj tenj.”

¹⁵ Go gêjam kênac êsêac gebe “Ma amac nec asam aê abe asa.”

¹⁶ Go Simon Petere gêjô enj awa gebe “Aôm Kilisi tau, Anôtô mata jali nê Latu aôm.”

¹⁷ Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Jona latu Simon, aê aoc êoc aôm gebe njamalac tenj geoc binj tonanj lasê gêdênj aôm atom, Tamoc taugenj, taŋ gêngônj undambê nanj.

¹⁸ Ma aêgenj mênjasôm êndênj aôm gebe Petere, aôm poc tenj ma jansunj noci gôioac sa êsêp poc toneci naêkô, ma lamboam nanaclai êku tulu atom.

¹⁹ Aê jakênj gamênj undambêna naki êndênj aôm gebe gênj, taŋ aôm ôi tônj anja nom nanj, oc si tônj anja undambê ma gênj, taŋ aôm ônac pêla anja nom nanj, oc sênac pêla anja undambê.”

²⁰ Go gêjam nacsenomi awenj auc gebe sêsôm enj wae Kilisiŋa lasê êndênj lau tenj atom.

Kilisi geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê
(Mar 8:31-9:1; Luk 8:22-27)

²¹ Gêdênj tonanj Jesu geoc lasê gêdênj nê nacsenomi kêtuj njamata gebe “Aê oc jana Jerusalem ma laumata to dabunjsêga ma binjsutau sêkênj nandanj taêsam êndênj aê ma sênac aê êndu e nagebêc êtu têlêac, go jandi sa matoc jali êsa êtiam.”

²² Tec Petere gê enj jakêsôm enj gebe “Apômtau, Anôtô êkô binj tonanj auc. Binj amboaci tonanj êtap aôm sa atommanj.”

²³ Tec Jesu kêsa tau ôkwi jakêsôm gêdênj Petere gebe “Sadanj, ôkôc taôm sa naêkô jaêc, aôm gôwa lakô aê. Aôm taêm gêjam binj Anôtônja atom, taêm gêjam binj njamalacnagenj.”

²⁴ Go Jesu kêsôm gêdên nê ñacseñomi gebe “Ñac ten embe taê ênam gebe êsap aê tôñ, nan ênac kapoac tau ma êoc nê kakesotau êndançuc aê,

²⁵ gebe ñac ten embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nan oc êmac êndu. Ma ten embe êmac êndu êtu aêña, nan oc êngôn mata jali.

²⁶ Ñac ten embe ênsôb gêñ nomña samob sa êtu ênê gêñ, mago êjain katu, oc ênam en sa me masi. Oc ênam en sa atom. Ñamalac oc ênac da katu ña asagen.

²⁷ Gebe Ñamalacnê Latu oc êmên to Tamanê ñasawi ma nê anela oc sêwiñ, ma êkên ñagêjô êndên ñamalac samob êndên-êndêngeñ êtôm gêñ, tañ êsêac tau ñ sêgôm.

²⁸ Binñanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac tec sêkô nec nêñ ñagêdô oc sêmac êndu atomgeñ, e sêlic Ñamalacnê Latu tonê gôlin êmên acgom.” * kêpi jist. Jist êtôm gebe polom samucgrñ auc (alic Mat 13:33) ma Parisai to Sadukai nêñ mêtê êtôm gebe êenam launên ñalêlôm auc amboac tonançen. †

17

Jesu ôli kain têt kêsâ

(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Bêc 6 gêjaña acgom, go Jesu kêkôc Petere ma Jakobo agêc lasi Joañ sêwiñ en. En gêwê êsêac sêpi lôc ñatêpôê baliñ ten sêja gebe nasêmoa tauñña.

² Ma sêlic en ôli kêpô tau ôkwi e lanñanô kêpô gamên amboac oc, ma nê ñakwê ñawasi ñaeb ñaôma.

³ Go sêlic Mose agêc Elia seoc tauñ lasê dêdên êsêac ma sêjam binçalôm sêwiñ en.

⁴ Tec Petere gêoc awa sa ma kêsôm gêdên Jesu gebe “Apômtau, ñajam gebe tamoa gamên tonec. Embe ôsôm, go janam bec têtêac ança tonec, aômnêm ten ma Mosenê ten ma Elianê ten.”

⁵ Kêsôm bin tonanç gêmoa ma sêlic tao tonawê ten gêjam ajuñ êsêac, go awa ten kêsâ ança tao kêsôm gebe “Aêñoc Latuc, tañ têtac gêwiñ en ma galic en ñajam nan tonec. Akên tanem en.”

⁶ Ñacseñomi sênô e sêu tauñ jasêc ma têtêc tauñ ñanô.

⁷ Go Jesu kêsâ jakêmoasac êsêac ma kêsôm gebe “Andi sa ma atêc taôm atom.”

⁸ Ma gêdên tañ sêoc matenânô sa nan, sêlic ten atom, Jesu taugen.

⁹ Êsêac sêsêp ança lôc sêmoa ma Jesu gêjac jao êsêac gebe “Asôm gêñ kain ten, tañ amac alic nan, êndên ñac ten atom e Ñamalacnê Latu êndi sa ança ñacmatênên su acgom.”

¹⁰ Go ñacseñomi têtû kênac en gebe “Amboac ondoc, binçutau sêsôm sebe Elia êmên êmuñ acgom.”

¹¹ Tec en gêjô êsêac awen gebe “Elia oc êmên ma êsa gên samob ñalanô sa êtiam.

¹² Mago aê jasôm êndên amac gebe Elia tec gêmên su, ma sêjala en atom, ma têtû kasec en kêtôm taên gêjam. Ma Ñamalacnê Latu oc êtap ñandan sa ança êsêacnên amboac tonançen.”

¹³ Gêdên tonanç ñacseñominên kauc kêsâ gebe bin, tañ en kêsôm gêdên êsêac nan, kêsôm kêpi ñackêsagu Joañ.

Jesu gêgôm ñapalê tonçalau sec ôli ñajam kêsâ

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Ac sêmên e sêo lasê dêdên lau, ma ñac ten kêsâ gêdên Jesu jakêpôn aduc gêdên en

¹⁵ ma kêsôm gebe “Apômtau, taêm walô ñoc latuc, têt meloc kêtê en ma gêmoa jageo ñanô, tec gêu tau kêpi ja to kêsêp bu kêtû dim taêsam.

¹⁶ Aê kakôc en gadên nêm ñacseñomi gamên, mago têtôm gebe sênçôm en ôli ñajam êsa atom.”

* **16:28:** Apômtau gêjam dôñ Parisai to Sadukai nêñ mêtê † **16:28:** Ñaê Petere ñam be poc. (Alic Joañ 1 42)

17 Tec Jesu gêjô enj awa gebe “O amac akêḡgêwiḡ-atom to laukesowaga, aê jamoa jawiḡ amac e êndêḡ ondoc, ma jaôc amacnêḡ biḡ e êndêḡ ondocḡ. Akôc ḡapalê andêḡ aê amêḡ.”

18 Jesu gec biḡ ḡalau sec e kêsa aḡga ênê gêja, ma gêdêḡ ḡasawa tonanḡ ḡapalê tau ôli ḡajam kêsa.

19 Go ḡacsenḡomi dêdêḡ Jesu sêja sêkô tauḡḡa ma sêsoḡm gebe “Amboac ondoc tec aêac atôm gebe atiḡ ḡalau tonanḡ atom.”

20 Enj kêsoḡm gêdêḡ êsêac gebe “Kêtu amac akêḡ gêwiḡ kwalecḡa. Biḡḡanô, aê jasôm êndêḡ amac gebe Amac embe nêḡ akêḡ êwiḡ êtôm gêmêc ḡamatu tagenḡ ênêc, ma asôm êndêḡ lôc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa aḡga tonec naôkô ônêḡa’ oc êmbuc tau sa êna, ma aḡḡôm gêḡ teḡ eselop sa atom.

21 [ḡalau amboac tonanḡ ḡai oc tauḡ sêsa ḡagaô sêna atom, tatenḡ mec to tanam dabuḡ moḡenḡ, go êtôm.]”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi sanḡ lasê kêtu luagêcḡa
(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)*

22 Ac sêselêḡ sêmoa Galilaia ma Jesu kêsoḡm gêdêḡ êsêac gebe “Kêdabiḡ gebe sêkêḡ ḡamalacnê Latu êndêḡ ḡamalac lemeḡ êna

23 nasênac enj êndu e bêc êtu têlêac, go êndi sa êtiam.” Ma ḡacsenḡominêḡ ḡalêlôm ḡawapac kêsa ḡanô.

Biḡ takis lôḡ dabuḡḡa

24 Ac jasêô lasê Kapanaum ma lau, taḡ sêjac takis lôḡ dabuḡḡa sa nanḡ, dêdêḡ Petere jasêsoḡm gebe “Amacnêḡ mêtêmôkê oc êkêḡ takis me masi.”

25 Tec enj gêlôc gebe “Aec.” Ma gêdêḡ taḡ Petere kêpi andu gêja nanḡ, Jesu sep tagenḡ kêsoḡm gêdêḡ enj gebe “Simon, aôm gobe amboac ondoc. Kiḡ nomḡa nanḡ sêkôc awa to takis aḡga asa nê, aḡga tauḡ latuḡinêḡ me aḡga lau jaba nêḡ.”

26 Ma Petere kêsoḡm gebe “Aḡga lau jaba nêḡ.” Tec Jesu kêsoḡm gêdêḡ enj gebe “Amboac tonanḡ ma êsêac tauḡ latuḡi oc gacḡenḡ sêmoa.

27 Mago aêac dabe danḡôm êsêac sêli awenḡ sa atom. Amboac tonanḡ ôna bu tau nawenḡ i ma ôkôc i ḡamataḡa, taḡ ôjac nanḡ, ôḡa awasuḡ, go ôtap mone tau ḡatenḡ sa, ma ôkôc naôkêḡ êndêḡ êsêac êtu aêagêc lemeḡ.”

18

*Asa êtu ḡac kapôêḡ
(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)*

1 Gêdêḡ ḡasawa tonanḡ ḡacsenḡomi dêdêḡ. Jesu sêja ma sêsoḡm gebe “Asa oc êtu ḡac towae êlêlêc aḡga gamêḡ undambêḡa.”

2 Tec enj gêmôêc ḡapalê saunḡ teḡ mêḡketoc enj kêkô êsêac ḡaluḡenḡ

3 ma kêsoḡm gebe “Biḡḡanô, aê jasôm êndêḡ amac gebe Amac embe akac taôm ôkwi ma atôm ḡapalê atom, oc asô gamêḡ undambêḡa ana atomanô.

4 ḡac taḡ kêkônij tau kêtôm ḡapalê tonec nanḡ, kêtu ḡac towae kêlêlêc aḡga gamêḡ undambêḡa.

5 Ma teḡ embe êkôc ḡapalê teḡ amboac tonec sa êtu ḡoc ḡaêḡa, oc êkôc aê sa.

*Tatim lau atom
(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)*

6 “ḡac teḡ, embe êtim lau saunḡ, taḡ sêkêḡ gêwiḡ aêḡa nanḡ nêḡ teḡ e êtu sec, nanḡ lau oc sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbaliḡ enj êsêp gwêc gêdimbobsêga êna, go ḡajam.

7 Ojae êsêac kalomtênamêḡ. Biḡkalom oc êsa, mago ojae ḡackalomma.

⁸ “Lêmam me amkainj embe êtim aôm gebe êngôm sec, nanj ôndim su ma ômbalinj sinj. Ôngônj matam jali amboac pulinj me magi kêsu nanj, njam êlêlêc sembalinj aôm lêmam to amkainj samucgenj ôsêp ja, tanj kêsa gedenj tonjgenjja ôna nanj su.

⁹ Ma matamanô embe êtim aôm gebe êngôm sec, nanj ôkip sa ma ômbalinj sinj, ômoa matam jali tomatamanô makenjgenj nanj, njam êlêlêc sêmbalinj aôm tomatamanô lulu ôsêp ja kêlakoc njalamboam njakêlêndinj ôna nanj su.

Binj gôlinj domba gêlanja
(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Alic taôm gebe ambu êsêac lau saunj tonec nênj tenj atom. Aê jasôm êndênj amac gebe Êsêacnênj anjela, tanj sêmoa undambê nanj, sêlic Tamoc, tanj gêmoa undambê nanj, lanjôanô njapanj.

¹¹ [Gebe Njamalacnê Latu gêmênj gebe ênam gênjgebenj sa.]

¹² “Amac abe amboac ondoci. Nac tenj embe nê domba 100. sêmoa e njatenj êmbôm, oc endec 99, nanj sêmoa lôc ma naensom gêbôm tonanj atom me.

¹³ Aê jasôm binjnanôgenj endenj amac gebe Embe êtap sa, oc êtu samuc gênj tau njanô êlêlêc 99, tanj sêbom atom nanj su.

¹⁴ Amboac tonanj tec Tamoc, tanj gêmoa undambê nanj, gebe êsêac saunj tecenec nênj tenj ênanja atom.

Lasitêwai tobij keso
(Luk 17:3)

¹⁵ “Lasim embe êngôm sec, go ôna e agêc taômgenj lanjômanô êpi tagenj ma ômêtôc enj. Embe êkênj tanja aôm, go ambinj taôm tônj lasitêwaija êtiam.

¹⁶ Ma embe êkênj tanja aôm atom, nanj ôkôc njac tenj me luagêc sêwiinj aôm acgom, gebe ‘njac luagêc me têlêac, tanj sênjô binj sêwiinj nanj, sêpuc binj tau tônj amboac tonanj.’

¹⁷ Embe êkênj tanja Êsêac tonanj atom, nanj ôsôm êndênj gôlôac. Ma embe êkênj tanja gôlôac atom, nanj ôlic enj amboac njac samuc me telonj tenj.

Dai binj tônj to tanac pêla binj

¹⁸ “Binjnanô, aê jasôm êndênj amac gebe Gênj, tanj amac ai tônj anja nom nanj, Anôtô i tônj anja undambê, ma gênj, tanj amac anac pêla anja nom nanj, Anôtô ênac pêla anja undambê.

¹⁹ “Ma jasôm tenj êndênj amac êwiinj gebe Amacnêm luagêc embe nêm njalêlôm tagenj anja nom êtu gênj samob, tanj abe atenj nanjja, Tamoc tanj gêmoa undambê nanj, êngôm njanô êsa êndênj amagêc.

²⁰ Gebe gamênj-gamênj samob, tanj luagêc me têlêac sêpi tagenj kêtuj njoc njânja, tê gêngônj êsêac njaluñ.”

Bingôlinj kêpi sakinjwaga, tanj kêsuc binj ôkwi atom

²¹ Go Petere kêsa jakêtu kênac Jesu gebe “Apômtau, lasic embe êngôm sec êndênj aê, oc jasuc ôkwi êtu dim tendocgenj. Êtu dim 7 oc êtôm me masi.”

²² Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Aê jasôm êndênj aôm gebe êtu dim 7 genj atom, 70 e êtu dim 7 acgom.

²³ Kêtu tonanjja gamênj undambênja kêtôm kinj tenj, tanj gebe nê sakinjwaga sêwa ênê awa njabinj sa êndênj enj.

²⁴ Gêgôm gêjac m gêmoa ma sêkôc njac tenj, tanj nê tôp kêtôm gold totalu milion samuc tenj gêc nanj, dêdênj enj sêja.

²⁵ Ma njac tonanj nê gênj gebe êjô tôpja gêc atom, tec njatau kêjatu gebe sêkênj êsêagêc nê awê to nênj gôlôac ma nênj waba samob lau sênam ôli, ma njâli tau êjô ênê tôp.

²⁶ Tec sakinjwaga kêpônj aduc ma ketenj nê njatau gebe ‘Ôê aênjoc binj tônj ma aê janac nêm tôp samob e êmbacnê.’

²⁷ Amboac tonan apômtau taê walô ñac tonan, tec kêgaboac enj su ma kêsuc tôp tau ôkwi gêwiñ.

²⁸ “Sakiñwaga tau kêsa gêja e gêdac nê ñac tenj, tanj sêjam kôm sêwiñ tauñ nanj. Ñac tonan nê tôp denari 100 gêc enja. Tec kêkam enj tôñ gêgiñ enj ma kêsôm gebe ‘Ônac ñoc tôp.’

²⁹ Ma nê ñac tonan gêu tau ma ketenj enj gebe ‘Oê ñoc biñ tôñ, ma aê janac nêmtôp e êmbacnê.’

³⁰ Mago enj gedec jakêbaliñ enj kêsêp kapoacwalô gebe ênac ênê tôp e êmbacnê.

³¹ Tec nê lau, tanj sêjam kôm sêwiñ tauñ nanj, sêlic gêñ tonan e têtac kêbôli auc, tec sêja sêsôm biñ tonac lasê samob gêdên nêñ ñatau.

³² Go nê ñatau gêmôêc enj ma kêsôm gêdên enj gebe ‘Aôm sakiñwaga sec, aê kasuc aômnmêmtôp samob ôkwi kêtukotenj aêña.

³³ Aê tec taêc walô aôm, ma aôm gobe taêm walô nêmtôp ñac amboac tonan atom me.’

³⁴ Ma nê ñatau têtac ñandanj sec ma kêkên enj gêdên gejobwaga kapoacwalôña gebe sêlênsu enj e ênac ênê tôp samob su.

³⁵ Ma amac embe asuc lasiminênj biñ ôkwi tonêmtôp ñalêlômgenj atom, go Tamoc undambêña êngôm amac amboac tonanjenj.” *

19

Biñ sêmtôcwalôña

(Mar 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Jesu gêjac mata biñ tônê su acgom, go gêdi anja Galilaia ma kêsêlênj e gêô lasê Judaia ñagamênj, tanj gêc Jordan ñamakenj ônêña.

² Ma lau topom-topom têdaguc enj jagêgôm êsêac ñajam kêsa anja tônê.

³ Ma Parisai ñagêdô dêdênj enj sêja sebe sêlêtmô enj ma sêsôm gebe “Ñac tenj embe êwi nê awê siñ êtu biñ gêga tenja paliñ-paliñgenj, oc êtmô me masi.”

⁴ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Gêdênj andanjenj ñac-kêkênj-gênwaga kêkênj awêlu ñac, nanj asam atom me.

⁵ Anôtô kêsôm gebe ‘Amboac tonan ñac oc êwi tama agêc têna siñ êsap nê awê tôñ, ma agêc lulu têtukotenj tagenj,’

⁶ ma agêc têtôm gêñ luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagenj. Gên tanj Anôtô kêkênj kêkwa tau nanj, ñamalac tenj êkac su atom.”

⁷ Go Parisai sêsôm gêdênj enj gebe “Ma kêtukotenj asagenja Mose kêjatu gebe sêkênj papia sêwi awê siñja acgom, go sêwi enj siñ.”

⁸ Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Mose gêlôc gêdênj amac gebe awi nêmtôp lauo siñ kêtukotenj nêmtôp ñadaniña. Mago gêdênj andanjenj nanj amboac tonan atom.

⁹ Tec aê jasôm êndênj amac gebe Ñac tenj embe nê awê êsêlênj mockainja atom, mago êwi enj siñ ma ênam awê tenj, nanj oc êngôm biñ sêjam tauñja popoc.”

¹⁰ Go nê ñacsenjomisêsôm gêdênj enj gebe “Embe lauo to ñac sêjam tauñ ñabiñ amboac tonan, go sênam tauñ ñamoasinj masi.”

¹¹ Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Lau samob oc nêñ kauc êsa êpi biñ tonan atom, lau tanj Anôtô gêwa sa gêdênj êsêac nanjenj.

¹² Lau ñagêdô sêmoa, tanj tenenji sêkôc êsêac têtôm gebe sênam awê atomja kwananjenj, ma ñagêdô ñamalac sêjam êsêac ôkwi gebe sênam awê atom, ma ñagêdô sêmoa, tanj sêjam awê atom kêtukotenj gamênj undambêña. Tenj embe êjala ñam, oc êjala.”

Jesu gêjam mec ñapalê ñasec-ñasec

(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Ma sejonj ñapalê dêdênj Jesu sêja gebe êkênj lêma ênsac êsêac to etenj mec. Ma ñacsenjomisec biñ lau.

* **18:35:** Denari tagenj kêtukotenj kômwanênj ñaôli bêc tagenja.

¹⁴ Mago Jesu kêsôm gebe “Andec, ma ñapalê dëndêñ aê sêmêñ. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanñ ñai têtù gamêñ undambêña ñatau.”

¹⁵ Go kékêñ lêma gêsac êsêac su ma gêdi ança tonanñ gêja.

Ñacseñom tolêlôm

(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Ma ñac teñ gêdêñ eñ jakêtu kênac eñ gebe “Mêtêmôkê, aê janğôm gêñ ñajam ondoc gebe janğônñ matoc jali teñgeñ.”

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Amboac ondoc kôtu kênac aê kêtù gêñ ñajamña. Ñac ñajam tagenânô tê gêmoa. Embe taêm ênam gebe ôñğônñ matam jali teñgeñ, nanñ ômansañ biñsu.”

¹⁸ Eñ kêtù kênac gebe “Biñsu ondoc.” Tec Jesu gêjô eñ awa gebe “Ônac ñamalac êndu atom. Ôñğôm gêñ mockainço to mockainña atom. Ônam geñgeñ atom. Ôñga biñ atom.

¹⁹ Otoc tamam agêc tênam sa ma têmtac êwiñ lau wachañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.”

²⁰ Ñacseñom tau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Gêñ tonanñ ñai samob kamasañ su, ma janğôm asageñ teñ êwiñ.”

²¹ Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Embe taêm ênam gebe ômansañ taôm e ñapep sawa, go ôna naôkêñ nêw waba samob lau sênam ôli ma ôkêñ ñaawa êndêñ lau ñalêlôm sawa, go nêw awa oc ênêc undambê, ma ômôêñ ôndañguc aê.”

²² Ñacseñom tau gêjô biñ tonanñ e nê ñalêlôm ñawapac ñanô ma kêsa gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Ma Jesu kêsôm gêdêñ nê ñacseñomi gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac tolêlôm embe êsô gamêñ undambêña êna, oc êñğôm elême.

²⁴ Ma jasôm êndêñ amac êwiñ gebe Bôc kamele teñ oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgeñ êlêlêc ñac tolêlôm êsô Anôtônê gamêñ ênaña su.”

²⁵ Ñacseñomi sêñô biñ tonanñ e t êkakê ñanô ma têtù kênac gebe “Ai, amboac tonanñ asa oc ênam samuc.”

²⁶ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Ñamalac oc têtôm gêñ amboac tonanñ atom, mago Anôtô oc êñğôm gêñ samob naêtôm.”

²⁷ Go Petere gêjô eñ awa gebe “Ôlic acgom, aêacmêñ tec awi ma gêñ samob siñ gêcña ma adaguc aôm nec. Oc akôc asageñ êjô.”

²⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ amac, tec adaguc aê nec, gebe Êndêñ tañ gêñ samob êtu wakuc nanñ, Ñamalacnê Latu oc êñğônñ nê lêpônñ ñawasi, ma amac oc anğônñ lêpônñ 12 amboac tonanñ ma amêtôc Israelnêñ gôlôacmôkê 12.

²⁹ Lau samob, tañ sêwi andu me lasitêwai me luñio me tenenji me tamenji me ñapalê me kôm siñ êtu aêña, oc sêkôc ñagêjô êtu dim 100 ma sêwê kainñ sêñğônñ matenñ jali teñgeñ.

³⁰ Ma lau ñamataña taêsam oc têtù ñamu, ma ñamu oc têtù ñamata.

20

Biñğôlinñ ñapalê sêjam kôm wainña

¹ “Gamêñ undambêña kêtôm kôm wainña ñatau teñ, nanñ bêbêc kanucgeñ gêja gebe etenñ kômwaga sênam ênê kôm wainña.

² Eñ to kômwaga nêñ biñ kêpi tagenñ gebe têtap denari tagenñ-tagenñ sa êndêñ oc teñ. Su, go kêsakinñ êsêac sêja ênê kôm wainña.

³ Oc mêngic launñ sa ma kêsa gêja e jagêlic lau ñagêdô tau sêkô malacluñ.

⁴ Tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Ana kôm wainña êwiñmanñ, oc janam ôli amac ñajam.’

⁵ Tec Êsêac sêja. Go ocsalô to ocmata ma kêsa gêja kêtiam nanñ gêgôm amboac tonanñgeñ

⁶ e oc kêpô sisi, gocgo kêsa gêja e gêdac ñagêdô sêkô ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Asagenñ oc samuc tonec amac taôm akô tonec.’

7 Êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe ‘Ñac tenj ketenj aêac kêtú anam kômña atom.’ Tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Ana kôm wainña êwiñmanj.’

8 “Kêtula acgom, go kôm wainña ñatau kêsôm gêdêñ nê gejobwaga gebe ‘Ômôêc kômwaga ma ôkêñ nêñ ñaôli êndêñ êsêac, ônac m êndêñ lau ñamuña ma êsêlêñ e êndêñ lau ñamata.’

9 Tec lau, tanj sêmêñ gêdêñ oc kêpô sisi nanj, sêkôc denari tagenj-tagenj kêtôm êsêacgenj.

10 Ma lau ñamataña sêmêñ, tec seboc oc sêkôc êlêlêc, mago êsêac sêkôc denari tagenj-tagenj kêtôm êsêacgenj amboac tonan.

11 Ac sêkôc su acgom, go sêli awen sa gêdêñ ñatau

12 ma sêsôm gebe ‘Lau ñamuña tonec sêjam kôm kêtôm ockatu ñasawa tagenj, mago gôjam ôli êsêac kêtôm aêac, tec aôc wapac to ñandanj oc samucgenja nec.’

13 Tec ñatau gêjô acnêñ ñac tenj awa gebe ‘Ñacnec, aê gagôm aôm sec atom, taôm gôlôc kêtú denari tagenja gêdêñ aê.

14 Ôkôc nêñ ñaôli sa ma ôêc ôna. Aê gabe jakêñ ñac ñamuña tonec êkôc êtôm aôm.

15 Gêñ ñatau aê katôm gebe janjôm ñoc gêñ êtôm taêc gêjamña nec atom me. Ma aôm amboac ondoc. Gôlic aê sec kêtú aê ñac wapômña me.’

16 Amboac tonan tec lau ñamu têtú ñamata, ma ñamata têtú ñamu.”

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja Iasê kêtú têlêacña

(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Ma gêdêñ tanj Jesu gebe êpi Jerusalem êna nanj, kêkôc êsêac ñacsenjomi 12 sa jasêmoa nêñ taunja ma kêsôm gêdêñ êsêac anja intêna gebe

18 “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana ma oc sêkêñ Ñamalacnê Latu êndêñ lau dabunjsêga to biñsutau sêkic ênê biñ,

19 go sêkêñ enj êndêñ lau samuc gebe sêsu enj susu ma si enj to sênac enj êpi kakesotau. Ma ñabêc êtu têlêac, go êndi sa.”

Jakobo agêc Joañ tenenji ketenj Jesu kêtú êsêagêcña

(Mar 10:35-45)

20 Gêdêñ tonan Sebedai latuagêc to tenenji dêdêñ Jesu sêja ma tenenji kêpôn aduc gebe etenj gêñ anja Jesunê.

21 Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gobe amboac ondoc.” Awê tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôsôm êtu tôñ gebe latucagêc tonec nêñ tenj êñgôn aôm anôña ma tenj êñgôn aôm gasêña anja nêñ gamêñ.”

22 Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Amac ajam kauc gêñ, tanj atenjanj. Amac atôm gebe anôm êsêp laclu, tanj aê oc janôm êsêpña nanj me.” Ac sêsôm gêdêñ enj gebe “Aêac atôm.”

23 Enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac oc anôm êsêp aêñoc laclu, tagenj aê katôm gebe jakêñ lau sênjenj ñoc anôña to gasêña atom, gêjac lau, nanj Tamoc kêjal i ñ êsêac sa nanjenj ñawae.”

24 Êsêac lau 10 sêñô e têtú môsi ñaclu lasi.

25 Tec Jesu gêmôêc êsêac dêdêñ enj sêja ma kêsôm gebe “Amac ajalagac gebe lau samuc nêñ gôliñwaga sêkôninj êsêac ma nêñ lau kapôênj sêjam gôliñ êsêac ñajanja.

26 Mago amac amboac tonan atom. Ñac tenj embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñac kapôênj, nanj êtu amacnêñ sakinjwaga.

27 Ma tenj embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñamata, nanj êtu amacnêñ gêñôma.

28 Ñamalacnê Latu gêmêñ gebe sênam sakinj enja atom, mago gebe ênam sakinj to êkêñ tau ênac da lau taêsam.”

Jesu gêgôm matapec luagêc sêlic gamêñ kêtiam

(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Ma gêdêñ tanj sêwi Jeriko sinj nanj, lau topom-topom sêwê têdaguc Jesu.

³⁰ Ma matapec luagêc sêngôn intêna n̄atali, nan sêngô gebe Jesu kêsêlên gêmên, tec sêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aêagêc.”

³¹ Tec lau tonan n̄ai sec bin êsêagêc gebe sênam tauñ tôn. Mago êsêagêc sêmôêc sêpuc sagen gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aêagêc.”

³² Tec Jesu kêkô ma gêmôêc êsêagêc ma kêsôm gebe “Agêc abe jangôm asagen êndên amagêc.”

³³ Agêc sêsôm gêdên en gebe “Apômtau, ôngôm aêagêc matenânô êpoa lasê.”

³⁴ Tec Jesu taê walô êsêagêc ma kêmomasac êsêagêc matenânô e sep tagen maten gêlac ma têdaguc en. *

21

Jesu jagêô lasê Jerusalem

(Mar 11:1-11; Luk 19:28-38; Joan 12:12-19)

¹ Ma gêdên tan êsêac têtabin Jerusalem jasêsa Betpage, tan gêc Lôckatêkwi nan, Jesu kêsakin n̄acsenom luagêc

² ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Agêc asêlên apen malac, tan gêc nêmna nan, ana ma gaôgen andac donki tēna ten sêkô tōñ ma n̄alatu kêkô gêwiñ, nan angamboac su ma awê andên aê amên.

³ N̄ac ten embe êsôm bin êndên amagêc, nan agêc asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna gen tau’ ma oc êkên gaôgen êndên amagêc.”

⁴ Bin tonan kêsâ gebe bin, tan propete kêsôm nan, êtu anô gebe

⁵ “Asôm êndên Sion latuo gebe Gôlicgac me, nêm kin gêdên aôm gêmên, n̄ac malô kêpi jagêngôn donki ma gêngôn bôc wabaña n̄alatu n̄aô.”

⁶ N̄acsenomagêc sêja jasêsôm kêtôm Jesu kêsakin êsêagêc,

⁷ sêwê donki tēna to n̄alatu sêja jasêu nên n̄akwê gêsac ma Jesu gêngôn n̄aô.

⁸ Lau topom nên taêsam sêja nên n̄akwê gêc intēna, ma n̄agêdô, sêsapu kalaun mênjsêja gêc intēna.

⁹ Ma lau, tan sêwê topom-topom sêmun to têdaguc nan, sêmôêc gebe “Osana êndên Dawidnê Latu, alanem en, nan gêmên gêjam Apômtau lanô. Osana êsa anga lôlôc.”

¹⁰ Ma gêdên tan Jesu jagêô lasê Jerusalem nan, lau malacna samucgen sêjam sêjô ma sêsôm gebe “Tônê asa.”

¹¹ Go lau topom tonan sêsôm gebe “Propete Jesu, tan anga Nasaret Galilainan nan, n̄ac tau tonsc.”

Jesu kêjanda lau anga lôm dabun

(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Joan 2:13-22)

¹² Ma Jesu kêsô lôm dabun jakêjanda lau-samob, tan têtulu gên sêmoa lôm dabun n̄alêlôm nan, sêsa awê sêja ma kêtin lau sêjam-mone-gêjô-tauwaga nên tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nên lêpôn pinpon.

¹³ Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Teto gêc gebe ‘Aênoc andu sêsam gebe andu mecna,’ mago amac agôm kêtû kêjan̄gowaganên gêsun.”

¹⁴ Ma matenpec to magin kêsû dêdên en sêja ma gêgôm êsêac ôlin n̄ajam kêsâ anga lôm dabun.

¹⁵ Lau dabunsga to bin̄suta sêlic gên kain ten, tan en gêgôm nan, to n̄apalê, tan sêmôêc sêmoa lôm dabun gebe “Osana êndên Dawidnê Latu,” tec têtû môsi,

* **20:34:** Alic Mat 18:28

¹⁶ ma sêsôm gêdên Jesu gebe “Biñ tec êsêac sêsôm nec aôm gônô me.” Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Aec, ganôgac. Ma bi ñ tonec gebe “Aôm kômasañ lambiñ kêsã ñapalê saun to gên dedec awenşun’ nec amac asam atom me.”

¹⁷ Ma gêwi êsêac siñ kêsã anğa malac gêja Betania ma gêc tônê.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mar 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Gêdên bêbêcgen Jesu gêmu gêja malac kêtiam e mo gêjô enj.

¹⁹ Ma gêlic jambô tenj kêkô intêna, tec kêtü gasuc gêja e gêlic gên tenj atom, gêlic ñalauñ naômagenj. Ma kêsôm gêdên ka tau gebe “Aôm oc ônam ñanô êtiam atom endenj töngeñ.” Ma jambô tau kêsêlic sep tagenj.

²⁰ Ma ñacsenõmi sêlic e sênac lemenj ma sêsôm gebe “Amboac ondoc, tec jambô kêsêlic sep tagenj nec.”

²¹ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Embe akên ôwiñ ma têtac lulu atomanô, oc anğôm gên amboac tonañ api jambôgeñ atom. Embe asôm êndên lôc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna,’ ma oc alic ñanô êsa.

²² Ma gên samob, tañ amac atenj êsêp nême mec ñalêlôm embe akên êwiñ, oc atap ñanô sa.”

Judawaga têtü kênac Jesunê ñaclai ñam

(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jesu kêsô lôm dabunj gêja kêtiam jakêdônj lau. Tec lau dabunşêga to launênj laumata dêdên enj sêja ma têtü kênac enj gebe “Aôm gôgôm gên tonañ gôjam ñaclai ondoc lanô. Ma asa kêkên ñaclai tau gêdên aôm.”

²⁴ Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Aê gabe jatu kênac biñ tenj êndên amac amboac tonañ. Embe ajô ñoc kênac, go aê Jasam ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm gên tau nañ, êndên amac amboac tonañgeñ.

²⁵ Joaņnê sanğu anğa ondoc, oc anğa Anôtônê me anğa ñamalacnênj.” Ma Êsêac taênj gêjam gêc taunjenj gebe “Embe tasôm gebe anğa Anôtônê, enj oc êsôm êndên aêac gebe Ma amboac ondoc tec akên gêwiñ enj atom.

²⁶ Ma embe tasôm gebe anğa ñamalacnênj, oc tatêc lau gebe samob sêlic Joaņ kêtôm propete.”

²⁷ Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Amboac tonañ aê jasôm ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm gên tau nañ, lasê êndên amac atom amboac tonañgeñ.

Biñgôliñ latuagêcnênj biñ keso taunja

²⁸ “Amac abe amboac ondoc. Ñac tenj latu luagêc sênğônj. Enj gêdên ñacsêga gêja ma kêsôm gebe ‘Latucenec, ocsalô ôna ônam kôm wainña.’

²⁹ Ñac tau gêjô enj awa gebe ‘Apômtau, aêc.’ Mago gêja atom.

³⁰ Go gêdên ñac sêu ñ gêja ma kêsôm amboac tonañgeñ gêdên enj. Tec ñac tau gêjô enj awa gebe ‘Aê gâdec.’ E saunjenj, go taê gêjam tau tec gêja.

³¹ Ñaclagêc tonañ nênj asa gêgôm tamenjinê biñ kêtü tönj.” Ma êsêac sêsôm gebe “Ñac saunj.” Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Telonj to mockaiño oc sêsô Anôtônê gamênj sêna sêmuñ amac.

³² Joaņ tec gêdên amac gêmênj ma kêtôc biñ, tañ Anôtô kêjatu nañ, gêdên amac gebe andanğuc, mago akên gêwiñ enj atom. Telonj to mockaiñoğenj tec sêkênj gêwiñ enj. Amac tec alicğac, mago taêm gêjam taôm to akên gêwiñ enj atom.

Biñgôliñ kêpi kôm wainña to ñagejobwaga

(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ “Anô bingôlinj tenj. Andu natau tenj gêmoa, nanj kêsê wain kôm tenj, gêsô tunj e kêsô tau ma kêsap sêpip wain namala to kêkwê andu nfaatêkwa baliñ kêtû sejop kôm tauña, go kêmasañ binj gêdênj lau sênâm kôm êpiña ma enj tau gêja gamênjbôm tenj.

³⁴ Noc wain nanô êsaña kêdabinj, go kêsakinj nê sakinjwaga gêdênj kômwaga sêja gebe sêkôc ênê nanô.

³⁵ Ma lau-sêjam-kômwaga sêkôc ênê sakinjwaga tônj jasi tenj ma sêjac tenj êndu ma têtuc tenj ña poc.

³⁶ Ma kêsakinj ñagêdô kêtiam sêlêlêc ñamataña su sêja e sêgôm gêj tonanjenj gêdênj êsêac.

³⁷ Kêtû ñamu enj kêsakinj nê latu gêdênj êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aênoc latuc sa.’

³⁸ Kômwaga sêlic latu tau gêmênj ma sêsôm gêdênj tauñ gebe ‘Ñac-gêwê-kainj-gênjênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac enj êndu ma ênê gênjênsêm êtu aêacnênj.’

³⁹ Go sêkôc enj tônj ma têtij enj anja kôm wainña kêsâ gêja e sêjac enj êndu.

⁴⁰ Amboac tonañ kôm wainña natau embe êô lasê, oc êngôm lau-sêjam-kômwaga tonañ amboac ondoc.”

⁴¹ Ma êsêac sêsôm gêdênj enj geb “Oc ensenj lau sec tonañ popoc ma êwi kôm wainña sinj êndênj lau tenj sênâm kôm êpi, tanj sêkênj kôm nanô êndênj enj êtôm ñanocgenj nanj.”

⁴² Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe
 “ ‘Poc tanj sêkwêwaga sêbaliñ sinj nanj,
 poc tonanjenj tec kêtû poc kêclêsuña.
 Gêj tonañ Apômtau gêgôm,
 tec materanô talic amboac gêjsêga tenj.’
 Binj tonañ teto gêc, oc asam atom me.

⁴³ Amboac tonañ jasôm êndênj amac gebe sêkôc Anôtônê gamênj su anja amacnêm ma sêkênj êndênj lau tenj gebe sênâm ñanjanô.

⁴⁴ Ñac tenj embe êtuc êpi poc tonec, oc ôli êngic, ma poc tau êmbe êtuc êpi tenj, oc êsac enj popocgenj.”

⁴⁵ Lau dabunjsêga to Parisai sênô ênê bingôlinj e sêjala gebe enj kêsôm binj kêpi êsêac.

⁴⁶ Tec sebe sêkam enj tônj, mago têtêc lau gebe sêlic enj kêtôm propete tenj. *

22

Bingôlinj kêpi moasinj awêña (Luk 14:15-24)

¹ Go Jesu gêoc awa sa ma gêjam kêtû bingôlinjenj gêdênj êsêac kêtiam ma kêsôm gebe

² “Gamênj undambêña kêtôm kinj tenj kêsî awê gebe latu ênam.

³ Ma kêsakinj nê sakinjwaga gebe nasêkalem êsêac, tanj jaenj moasinj awêña gêdênj êsêac kwananjenj nanj, e dedec ma sêmênj atom.

⁴ Go kêsakinj sakinjwaga ñagêdô ma kêsôm gebe Asôm êndênj êsêac, tanj jaenj gêdênj êsêac nanj, gebe ‘Alicgac, aê gagôm ñoc moasinj su, gagunj ñoc bulimakao to bôc ñadambê kapôênj-kapôênj ma gajac dabinj gêj samob e gêbacnê. Amboac tonañ amênj ma anij moasinj awêña tau.’

⁵ Lau tau sênô e sêkônj auc ma sêc êlinj-êlinj. Tenj gêja nê kôm, ma tenj gêgôm nê kôm awaña.

⁶ Lau ñagêdô sêkam ênê sakinjwaga tau tônj ma sêlêsu êsêac e sêjac êsêac êndu.

⁷ Tec kinjê lai kêpoa ma kêkênj nê lausinj sêja e sesenj lau, tanj sêjac ênê sakinjwaga êndu nanj su ma sêkêc êsêacnênj malac ja genj.

⁸ Gocgo kêsôm gêdênj nê sakinjwaga gebe ‘Moasinj tau tec gajac dabinj su, mago êsêac, tanj jaenj gêdênj êsêac nanj, têtôm atom.

* **21:46:** Osana ñam gebe lambinj.

⁹ Amboac tonañ naakô intêna gêga tau ma embe andac lau, go akalem êsêac sêmênj sênij moasiñ awêja.

¹⁰ Tec sakiñwaga tonañ ñai sêsa intênaña sêja ma sêjac lau samob, tañ dêdac nañ sa, sec to ñajam gôliñ-goliñgeñ e ñaclenj sêlôc andu moasiñña.

¹¹ “Ma kiñ kêsô gêja gebe êlic ñaclenj. Ma gêlic ñac teñ gêmôa, tañ kêsô ñakwê moasiñña atom.

¹² Tec kêsôm gêdênj enj gebe ‘Ñacnec, aôm kôsô ñakwê moasiñña atom, mago amboac ondod tec kôsô gômôênj.’ Ma ñac tau awamê kêsa.

¹³ Go kiñ kêsôm gêdênj sakiñwaga gebe ‘Ansô enj lêma to akaiñ tôñ ma ambaliñ enj êsa naêsêp gêsunbôm ñalêlôm êna, ec êtañ ma luluñ êkôsij êpi tau.’

¹⁴ Ñakalem gêdênj lau gwalêkiñ, mago sêjaliñ ulugeñ sa.”

Biñ takisña

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Go Parisai sêja sêkic biñ sebe sêwa lip Jesu ña tau nê biñ.

¹⁶ Tec sêsakiñ nêñ ñacsenjomi to Herodonê lau dêdênj Jesu jasêsôm gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm ñac biññanôña ma kôdônj Anôtônê intêna ña biññanôgeñ ma goe go lau teñ atom ma kôpuc openj lau teñ atom.

¹⁷ Amboac tonañ ôsôm biñ, tañ taêm gêjam nañ êndênj aêac. Embe takênj takis êndênj kaisara oc eso biñsu me masi.”

¹⁸ Mago Jesu kêjala êsêacnênj ñalêlôm sec, tec kêsôm gebe “Amac dansantêna, amboac ondod tec abe alêtôm aê.

¹⁹ Akôc mone takisña mênjalic acgom.” Tec êsêac sêkôc denari teñ dêdênj enj sêja.

²⁰ Ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Asa nê ñakatu to ñatalô tonec.” Êsêac sêsôm gebe “Kaisaranê.”

²¹ Tec kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amboac tonañ akênj kaisaranê gêñ êndênj kaisara ma Anôtônê gêñ êndênj Anôtô.”

²² Êsêac sênjô biñ tonañ e sê taênj ma sêwi enj siñ ma sêc sêja.

Ñacmatê sêndi sa ñabiñ

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Gêdênj bêc tonanjenj ma Sadukai, tañ sêsôm sebe ñacmatê oc sêndi sa atom nañ, dêdênj Jesu sêja ma têtù kênac enj gebe

²⁴ “Mêtêmôke, Mose kasôm gebe ‘Ñac teñ embe êmac êndu ma nê gôlôac masi, nañ lasi ênam ênê awêtuc gebe êka gôlôac lasê êjô têwa su.’

²⁵ Lasitêwai 7 sêmôa sêwiñ aêac. Ñacsêga gêjam awê e gêmâc êndu. Ênê wakuc masi, tec gêwi nê awê siñ gêdênj lasi, tañ kêsij enj nañ.

²⁶ Awê tagenj tonañ ma lasitêwa m teñ tonañ sêjam gelom-gelom jakêsu ñac saunj.

²⁷ Samob sêmac acgom, go awê tau gêmâc êndu kêdaguc.

²⁸ Êndênj noc ñacmatê sêndi saña, enj oc êtu lau 7 nêñ asa nê awê gebe êsêac samob sêjam enj su.”

²⁹ Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Amac ajala mêtê to Anôtônê ñaclai atom, tec taêm gêjam biñ keso.

³⁰ Gebe êndênj noc ñacmatê sêndi saña ñacwaga oc sênam awê atom ma lauo sênam ñac atom, samob têtôm añela, tañ sêmôa undambê nañ.

³¹ Biñ ñacmatê sêndi saña, tañ Anôtô kêsôm gêdênj amac gêc mêtê nañ, asam atom me. Enj kêsôm gebe

³² ‘Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.’ Enj ñacmatênênj Anôtô atom, enj lau matenj jali nêñ Anôtô.”

³³ Lau topom-topom sênjô biñ, tañ Jesu kêdônj nañ, e têtakê.

*Biñsu ñalô, tañ kélêlêc ñagêdô su nañ
(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)*

- ³⁴ Parisai sênô enj gêjam Sadukai awenj auc, tec sêkac taun sa
³⁵ ma acnênj biñsutau tenj gebe êlêtôm enj, tec kêtû kênac gebe
³⁶ “Mêtêmôkê, biñsu ñajatu ondoc kapôênj kélêlêc ñagêdô su gêc biñsu ñabuku.”
³⁷ Ma enj kêsôm gêdênj enj gebe “ ‘Têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm kauc samuc êwiñ enjenj.’
³⁸ Biñsu ñajatu ñamataña tonanj tec kapôênj kélêlêc.
³⁹ Kêtû luagêcña kêtôm tonanj gebe ‘Têmtac êwiñ lau wacbanj aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.’
⁴⁰ Biñsu ñajam luagêc tonanj tec gedenj Mosenê biñsu samob to propetenênj biñ tôñ.”

*Kilisi asa nê latu enj
(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)*

- ⁴¹ Parisai sêkac taun sa sêmoa ma Jesu kêtû kênac êsêac gebe
⁴² “Amac taêm gêjam biñ amboac ondoc kêpi Kilisi, asa nê latu enj.” Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Dawidnê latu.”
⁴³ Enj kêtû kênac êsêac gebe “Amboac ondoc, Ñalau gêoc Dawid awa sa ma kêsam enj gebe ‘Apômtau’ ma kêsôm gebe
⁴⁴ ‘Apômtau kêsôm gêdênj aênoc Apômtau gebe mênôngônj aênoc anôña e jakênj nêm ñacjo sênêc amkainj ñalabu acgom.’
⁴⁵ Embe Dawid êsam enj gebe ‘Apômtau’ mago amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”
⁴⁶ Ma ñac tenj kêtôm gebe êjô enj awa ña biñ tenj atom ma gêdênj bêc tonanj têtêc taun e têtû kênac biñ tenj gêdênj enj kêtiam atom.

23

*Jesu genj olinj biñsutau to Parisai
(Mar 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)*

- ¹ Gêdênj ñasawa tonanj Jesu kêsôm biñ gêdênj lau pom kapôênj tenj to nê ñacsenjomi gebe
² “Biñsutau to Parisai têdônj to sêwa Mosenê biñsu sa.
³ Amboac tonanj biñ samob, tañ sêsôm gêdênj amac nañ, ajop to amansanj. Tagenj gênj, tañ sêgôm nañ, anjôm atom, gebe êsêac sêsôm gêc awenjsunjenj, mago taunj sêgôm atom.
⁴ Êsêac sêkic gênj ñawapac ma sêu gêsac lau maginjm, ma êsêac taunj segenj taunjenj.
⁵ Êsêac sêgôm nênj gênj samob kêtû ñamalac sêlicñagenj, sebec nanjenjenj kapôênj mecña to sêsô ñakwê ñalêsô balinj.
⁶ Ma êsêac têtac gêwiñ sebe sênac taunj mata-mata gebe sênjônj ñamatagenj anja gamênj sêninj gênjña to anja lôm amboac tonanj enj,
⁷ ma sebe lau awenj ênac êsêac anja malaclunj to sêsam êsêac gebe ‘Mêtêmôkê’.
⁸ Mago sêsam amac gebe ‘Mêtêmôkê’ atom, ñac tagenj kêtû nêm mêtêmôkê ma amac samob atu ñalasi-têwaigenj.
⁹ Ma asam ñac tenj anja nom gebe ‘Tamemi’ atom, amac Tamemi tagenj tê gêmoa undambê.
¹⁰ Ma sêsam amac gebe “Laumata mêtêña’ atom, gebe amacnêm laumata mêtêña tagenj tec Kilisi tau.
¹¹ Amacnêm ñac kapôênj atu amacnêm sakinjwaga.
¹² Tenj embe etoc tau sa, go Anôtô êkôninj enj ma tenj embe êkôninj tau, go Anôtô etoc enj sa.
¹³ “Ojaê amac dansanjtêna, biñsutau to Parisaimênj, tec êlai gamênj undambêña auc gêdênj ñamalacgoc. Amac taôm oc asô ana atom, ma lau tañ sebe sêsô sêna nañ, tec amac akô êsêac auc sêwiñ.”

14 ["Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimêñ, tec ajanço awêtucnêñ andu to ñawaba ñawaô, mago akwa taôm auc ña mec baliñ. Ñagêjô oc êtap amac sa êlêlêc.]

15 "Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimêñ, tec ajac laoc gwêc to masanmgen abe anam ñac jaba tagen ôkwi êtu Juda. Ma embe anam enj ôkwi su, oc ançôm enj êtu lamboam ñakêlêndiñ ñalatu êlêlêc amac taôm su.

16 "Ojae amacmêñ tec matempec, mago abe awê lau. Amac asôm gebe 'Ñac tenj embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ, oc êngôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma tagen embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ ñagold, tonan tec oc êngôm ñanô êsa.'

17 Meloc to matempec ñanô amac. Gêñ ondod ñanô, gold me lôm dabuñ, tanj gêgôm gold kêtû gêñ dabuñ.

18 Ma tenj gebe 'Tenj embe êtôc lêma êpi altar, oc êngôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma tagen embe êtôc lêma êpi da, tanj gêsac altar tau ñaô, tonan tec oc êngôm ñanô êsa.'

19 O matempecac, gêñ ondod ñanô, da me altar, tanj gêgôm da kêtû dabuñ.

20 Ñac embe êtôc lêma êpi altar, nanj oc êtôc êpi altar tau to gêñ samob, tanj gêsac ñaô nanj êwiñ.

21 Ma tenj embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ, nanj oc êtôc êpi lôm tau to ñac, tanj gêmoa lôm ñalêlôm nanj êwiñ.

22 Ma ñac tenj embe êtôc lêma êpi undambê nanj oc êtôc êpi Anôtônê lêpônj to ñac, tanj gêngônj ñaô nanj êwiñ.

23 "Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimêñ, amac embe atap laki to gwêc ma môsi 10-10 sa, go akêñ ñatenj êtu da. Ma biñsu ñakolenj ñanô tonec biñgêdêñ to taêm walô lauña ma akêñ gêwiñ, tec awi siñ, Dançôm tenj ma dawî tenj siñ atom.

24 Amac matempec, mago abe awê lau. Embe aninj gwada sauñsauñ, go ajaliñ ñatêkwa ñapepgeñ, ma bôc tec aenj totêkwagenj.

25 "Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimêñ, tec akwasinj laclu to suc ñadêmôêña ñapep ma ñalêlôm genjenj to gêñ wauc-wauc gêjam auc.

26 Aô, matapec Parisai, ôkwasiñ laclu ñalêlôm êmunj acgom, go ñadêmôêña ñawasi êsa êwiñ.

27 "Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimêñ, amac tec atôm sêô, tanj sêsê ñadêmôêña ña pocko gebe ñakatu ñajam, go ñalêlôm nanj ñacmatê ñatêkwa to gêñ gêmôb gêjam auc.

28 Amac atôm tonan. Ñamalac sêlic amacnêm ñadêmô ña amboac lau gadêñ, mago nêm ñalêlôm tec biñdansanj to gêñ sec gêjam auc.

29 "Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimêñ, tec akwê andu kêkô propetenêñ sêô ñaô to ajam gêlônj lau gêdêñ nêñ sêô

30 ma asôm gebe 'Aêac embe dançônj êndêñ tameninêñ têm, oc tawe propetenêñ dec ñakaiñ atom.'

31 Amacnêm biñ tonan gêwa amac sa gebe Lau tanj sêjac propete êndu nanj, nêñ latunji amac.

32 Amboac tonan anac dabiñ tameminêñ secmanj.

33 Moac to lêñuckêm ñalatu amac, abe aêc lamboam ñakêlêndiñ ñamêtôc su amboac ondod.

34 Amboac tonan alic acgom, aê jasakiñ propete to lau malô ma biñsutau êndêñ amac, ma amac oc anac êsêacnêñ ñagêdô êndu to anac ñagêdô sêpi kakesotau ma ai ñagêdô ança nêm lôm ma ajanda ñagêdô selom-selom malacgenj sêna,

35 gebe dec ñajam samob, tanj sêkêc siñ ança nom gêdêñ ñac gêdêñ Abelnê dec e gêdêñ Balakia latu Sakaria nê dec, tanj ajac enj êndu ança lôm dabuñ tau to altar dajaña ñasawa nanj, êpi amac samob.

36 Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gêñ samob tonan ñai ñagêjô oc êtap lau têm tonecña sa.

*Jesu kêtañ tañiboa kêpi Jerusalem
(Luk 13:34-35)*

³⁷ “Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, tañ Anôtô kêsakin dêdên aôm sêwac nan, ña poc êndu. Aê gagôm gêñlêlôm elêmê gabe janac aômnêm ñapalê sa amboac talec têna gêjac ñalatu sa sêsô magê ñalabu, mago amac adec.

³⁸ Alic acgom, amacnêm andu oc êtu tuc êkôña.

³⁹ Aê jasôm êndên amac gebe Galoc oc alic aê êtiam atom, e taôm asôm gebe ‘Lambin êndên en, tañ gêmên gêjam Apômtau lanô nan.’ ” * naneney toatali ñasec-ñasec. Êsêac teto binu ñagêdô kêsêp papia ma sêkên kêsêp atali ma sebec gêdên noc mecña. Ñakwê ñalêsô aclê ñam gebe êkên puc lau e sêlin Anôtônê binu sin atom.

24

*Jesu geoc senseñ lôm dabun su ñabin lasê
(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Jesu kêsa anga lôm dabun gêja ma nê ñacsenomi dêdên en sêja sebe têtôc lôm dabun ñaandu êndên en.

² Tec en gêjô êsêac awen gebe “Amac alambin gêñ samob tônê me. Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Poc ten oc êngôn ten ñaô anga tonec atom, têta samob salin-salin.”

*Gêñwapac ênac m tau
(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)*

³ Jesu jagêngôn Lôcatêkwi acgom, go ñacsenomi dêdên en sêja jasêmoa nêñ tauñña, go sêsôm gebe “Ôsôm êndên aêac acgom, êndên ondoc bin tonan ñanô êsa ma asagen oc êtu aôm ômôên to nom ñatêku êsuña ñabelo.”

⁴ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Alic taôm gebe lau sênam amac ôkwi atom.

⁵ Lau gwalêkin oc sênam aê lanôc sêmên ma sêsôm gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênam lau taêsam ôkwi.

⁶ Malôgen oc anô sin ñawae to sin ñaboña. Alic taôm, atakê atom. Gêñ samob tonan mênêsa, mago noc ñatêku êsuña atom tagen.

⁷ Laum ten sêndi sebe sênac sin êndên laum ten ma gamên ten êndên gamên ten to tóbôm êsa ma ôjô ênamênam êtôm gamên.”

⁸ Gêñ samob tonan ñai gêjac m gêñ ñandan ñanô tau.

⁹ “Go sêkên amac gebe sêlênsu amac e sênac amac êndu. Ma lau tomôkêtomokê têtac endec amac êtu aênoc ñaêña.

¹⁰ Êndên tonan lau taêsam oc sêwi sêkên gêwiñ sin to seoc tauñ lasê-lasê ma têtac endec tauñ.

¹¹ Ma propete dansan gwalêkin oc sêndi sa mênysênam lau taêsam ôkwi.

¹² Êtu gêñ alôb-alôb ênam sêgaña lau taêsam nêñ têtac gêwiñ oc ñaluc êsa.

¹³ Ma ñac, tañ êpuc tau tôn e êndên ñamadin nan, Anôtô ênam en kêsi.

¹⁴ Ma sênam mêtê êpi ñawae ñajam Anôtônê gamênña tonec anga nom samucgen e lau samuc samob sênô, go béc ñatêku êsuña tau mênêsa.”

*Gêñwapac ñanô tau
(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ “Embe alic gêñ alôb-alôb, tañ propete Daniel kêsôm ñabin nan, enen gêñ ñawaô êkô gamên dabun—lau tañ sêsam bin tonec nan, nêñ kauc êsaman —

¹⁶ go êsêac, tañ sêngôn Judaia nan, sêc sêpi lôc sêna.

¹⁷ Ten embe êngôn salôm ñaô, nan oc ê-sêp naêkôc nê gêñ su anga nê andu atom.

¹⁸ Ma ten embe êmoa kôm, nan êmu naêkôc nê ñakwê atom.

¹⁹ Ojae lauo, tañ sêmoa ten to êsêac, tañ sêkên su ñapalê sêmoa nanmên êndên béc ônê.

* 23:39: Mosenê binu kêjatu gebe lau Juda sêmansan

²⁰ Amboac tonañ atañ mec êtu aêc êndên komô to êndên sabat atomña,

²¹ gebe êndên bêc ônê gêñwapac kapôên êsa êtôm tañ kêsa gêdên nom ñatêm andañgenña e mêngeên galoc atom, ma êtu ñamu oc êsa amboac tonañ êtiam atomanô.

²² Ma embe Anôtô ênac bêc tonañ ñagêdô êñgic atom, oc lau teñ sêngeên matañ jali atom. Mago êtu lau, tañ eñ kêjalij êsêac sa nañña, tec oc ênac bôc tonañ êñgic.

²³ “Êndên tonañ teñ embe êsôm êndên amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi tec gêmôa tonec’ me ‘Gêmôa ônê,’ nañ akênj êwiñ atom.

²⁴ Kilisi dansañ to propete dansañ oc mênjsêsa ma sêngeôm gêñtalô kapôên to gêñsêga. Embe têtôm, go sêwê lau Anôtô kêjalij êsêac saña ôkwi amboac tonañ.

²⁵ Alic acgom, aê kakênj puc amac kwanañgenñgac.

²⁶ “Amboac tonañ embe sêsôm êndên amac gebe ‘Alic acgom, eñ gêmôa gamên sawa,’ nañ asa ana atom. Embe sêsôm gebe ‘Alic acgom, eñ gêmôa balêmlêlôm,’ nañ akênj êwiñ atom.

²⁷ Kêtôm ôsic kêkac anña gamênj oc kêpiña gê tòngeñ e gêdên gamênj oc kêsêpña nañ Ñamalacnê Latu embe êmênj, oc êtôm tonañ.

²⁸ Gêñgêmôb teñ embe ênêc, nañ aoco sêkac tañ sa.

*Ñamalacnê latu êmu êmênj
(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)*

²⁹ “Gêñwapac ñabêc tonañ êmbacnê, go sep tagen oc ênam kanuc ma ajônj êngaminj ñawê ma utitalata êpôp-êpôp anña undambê, ma gêñ ñaclai undambêña kôtênj-kôtêngeñ.

³⁰ Tonañ su acgom, go Ñamalacnê Latunê gêbôm anña undambê mênjsêsa ma lau tomôkê-tomôkê samob anña nom oc têtanj tañboia ma sêlic Ñamalacnê Latu êngônj tao undambêña ñaô toñaclai ma toñawasi kapôênj êmênj.

³¹ Ma eñ oc êsakinj nê anjela todauc êtanj kapôênj ma êsêac sênac ênê lau, tañ kêjalij êsêac anña mu aclê ñam to anña undambê ñamadinj samobgeñ nañ sa.

*Kaleloñ êkênj puc aêac
(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)*

0

³² “Kaleloñ êtu biñgôlij êwa nêma kauc sa. Êndên tañ ñalaka êlij têkwi to ñamatadêbu êjac sa nañ, ajala gebe ockêsa kêdabinj.

³³ Amac amboac tonañ. Êndên tê alic gêñ samob tonañ ñai mênjsêsa nê, ajala gebe Ñac tau mênjkêdabinj katam.

³⁴ Biññanô, aê jasôm Êndên amac gebe Gôlôac tonec oc sênaña atom e gêñ tonañ ñai samob ñanô êsa acgom.

³⁵ Undambê to nom oc ênaña, mago aênjoc binj oc ênaña atomanô.

*Ñac teñ kêjala bêc to ockatu atom
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)*

³⁶ “Bêc tonañ to ockatu ñac teñ kêjala atom e anjela undambêña sêjam kauc ma Latu gêjam kauc amboac tonañ, Tama taugenj tec gêlic.

³⁷ Ñamalacnê Latu êmu êmênj ñabêc oc êtôm Noanê bêc.

³⁸ Gêdên tañ bu kêsuñ atomgeñ nañ, señ to sênôm gêñ ma ñac sêjam awê to awê sêjam ñac, sêgôm sêmoa e gêdên bêc, tañ Noa kêsô wanj ñalêlôm gêja nañ,

³⁹ ma sêjam kauc tañ sêmoa e bu kêsuñ mênjgesenj êsêac samob su. Ñamalacnê Latu êmu êmênj ñabêc oc êtôm tonañ.

⁴⁰ Êndên tonañ ñac luagêc oc sêmoa kôm, nañ Anôtô oc êkôc teñ sa ma êwi teñ sinj,

⁴¹ ma awê luagêc oc sêlai polom sêmoa, nañ Anôtô oc êkôc teñ sa ma êwi teñ sinj.

⁴² Amboac tonañ anam jali gebe ajam kauc bêc amacnêma Apômtau êmu êmênjña.

⁴³ Ajala tonec gebe Andu ñatau embe êjala ockatu geñgeñtêna oc êmênj êndênj êmbêcña, nañ oc ênam jali gebe êkô geñgeñtêna auc, ec êtuc ênê andu popoc atom.

⁴⁴ Tec amansaŋ taôm amboac tonanŋen gebe Ŋamalacnê Latu êmêŋ êndêŋ ockatu, nanŋ amac abe oc êmêŋ atom nanŋ.

Biŋgôliŋ sakiŋwaga gêden to kesonja
(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Sakiŋwaga ŋanêŋ ma tokauc ondoc, taŋ nê ŋatau kêkêŋ enŋ gebe ejop ênê komwaga gebe êkêŋ mo êndêŋ êsêac êtôm ŋanocŋenŋ.

⁴⁶ Aê aoc êoc sakiŋwaga tonanŋ, taŋ nê ŋatau êmu êmêŋ ma êtap enŋ sa gebe kêsap nê kôm tônŋ gêmoa.

⁴⁷ Biŋŋanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe ŋatau oc êkêŋ enŋ ejop ênê waba samob.

⁴⁸ Ma sakiŋwaga sec tonanŋ embe taê ênam ênêc tau gebe ‘Ŋoc ŋatau gêjam gamêŋ tônŋ,’

⁴⁹ ma ênac m gebe i nê sakiŋwaga ŋagêdô ma êniŋ to ênôm gêŋ êwiŋ lau, taŋ sênôm gêŋ e kêjaŋiŋ êsêac nanŋ,

⁵⁰ go sakiŋwaga tonanŋ nê ŋatau êmêŋ êndêŋ bêc, nanŋ enŋ gebe oc êmêŋ atom nanŋ, to êndêŋ ockatu, nanŋ enŋ kêjala atom nanŋ,

⁵¹ oc ênac enŋ popoc to êkêŋ ŋagêjô êpi enŋ êwiŋ dansantêna, go ac têtanŋ ŋanô ma lunlunŋ êkôsiniŋ êpi tau anŋa ônê.

25

Biŋgôliŋ awêtakiŋ 10ŋa

¹ “Êndêŋ tonanŋ gamêŋ undambêŋa oc êtôm awêtakiŋ 10 sêkôc nêŋ lamp sa ma sêpuc ŋac-gebe-ênam-awêwaga tônŋtônŋ sêja.

² Êsêacnêŋ lemenŋ tenŋ nêŋ kaucmê ma lemenŋ tenŋ tokauc.

³ Kaucmêo sêkôc nêŋ lamp sa, mago sêkôc buja gêwiŋ atom.

⁴ Ma êsêac tokauc, nanŋ tec sêkôc buja kêsêp kekec gêwiŋ nêŋ lamp.

⁵ Ŋac-gebe-ênamawêwaga gêjam gamêŋ tônŋ ma êsêac sêjac tuluc sêŋgônŋ e sêc bêc samob.

⁶ “Gêdêŋ gêbêc gêja lugenŋ môêc tenŋ kêtanŋ gebe ‘Aô, ŋac-gebe-ênam-awêwaga gêmêŋ, apuc enŋ tônŋtônŋ ana.’

⁷ Gêdêŋ tonanŋ awêtakiŋ samob dêdi sa ma sêmasanŋ nêŋ lamp.

⁸ Go kaucmêo sêsôm gêdêŋ tokauco gebe ‘Akêŋ buja ŋagêdô êndêŋ aêac gebe aêacma lamp oc êmac.’

⁹ Tec tokauco sêjô êsêac awenŋ gebe ‘Masigoc, oc êtôm aêac sêlêŋ atom. Amboac tonanŋ naanam ôli nêŋ êndêŋ têtulu-gêŋwaga acgommanŋ.’

¹⁰ Êsêac tonanŋ sebe sênam ôli, tec têtulu lêŋŋa sêmoa ma ŋac-gebe-enamawêwaga gêmêŋ e êsêac, taŋ sêmasanŋ taunŋ kwananŋenŋ nanŋ, sêsô sêwiŋ enŋ gebe nasêniŋ ŋamoasiŋ ma katam ŋajaŋa kêsa.

¹¹ “Sêmoa acgom, go awêtakiŋ ŋagêdô, nanŋ sêmêŋ amboac tonanŋ ma sêsôm gebe ‘Apômtau, Apômtau, ôiêc katam su êndêŋ aêac.’

¹² Mago enŋ gêjô êsêac awenŋ gebe ‘Biŋŋanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gajam kauc amac.’

¹³ Amboac tonanŋ anam jali, gebe ŋabêc to ŋaockatu amac ajam kauc.

Biŋgôliŋ gold totaluŋa
(Luk 19:12-27)

¹⁴ “Têm tau tonanŋ tanam dôŋ êpi ŋamalac, taŋ gebe êna gamêŋbôm tenŋ nanŋ. Enŋ kêkalem nê sakiŋwaga gebe ênac sam nê waba êndêŋ êsêac.

¹⁵ Enŋ kêkêŋ gold talu lemenŋ tenŋ gêdêŋ ŋac tenŋ, ma luagêc gêdêŋ ŋac tenŋ, ma tenŋ gêdêŋ ŋac tenŋ, kêtôm êsêacnêŋ kauc, ma gêc gêja.

¹⁶ Ma ŋac, taŋ kêkôc talu lemenŋ tenŋ nanŋ, gêja sebenŋ jagêjam kôm kêpi awa tau ma kêtulu gêŋ e kêtap talu lemenŋ tenŋ sa mênŋgêwiŋ.

¹⁷ Ma ŋac, taŋ kêkôc talu luagêc nanŋ, kêtulu luagêc mênŋgêwiŋ.

18 Ma ñac, tañ kékôc tagen nan, gêja jakêkwê nom ma kêsun nê ñataunê awa auc.

19 “Ñasawa ñêngeñ gêjaña su, go sakinwaga tonan nêñ ñatau gêmu gêmên gebe sêwa awa ñam sa êndên enj.

20 Ma ñac, tañ kékôc gold talu lemen ten nan, kêsá gêja ma kékôc gold talu lemen ten mêngewinj ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aôm kôkên gold talu lemen ten gédên aê, mago aê katap lemen ten sa mêngewinj.’

21 Tec nê ñatau kêsôm gédên enj gebe ‘O ñajam, aôm sakinwaga ñajam ma ñañên, tec gojob gen luagêcgen ñapep. Aê jakên aôm ojop gên taêsam. Ôsô nêñ ñataunê gamên têtac ñajamña ôna.’

22 Ma ñac, tañ kékôc gold talu luagêc nan, kêsá gêja ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aôm kôkên gold talu luagêc gédên aê, mago aê katap gold talu luagêc sa mêngewinj.’

23 Ma nê ñatau kêsôm gédên enj gebe ‘O ñajam, aôm sakinwaga ñajam ma ñañên, tec gojob gên luagêgen ñapep. Aê jakên aôm ojop gên taêsam. Ôsô nêñ ñataunê gamên têtac ñajamña ôna.’

24 Go ñac, tañ kékôc gold talu tagen nan, kêsá gêja amboac tonan ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aê galic aôm ñac lanômsiboa. Gên tañ aôm kôsê atom, mago kôkôc ñanô, ma gên tañ aôm kôpalip atom, mago gôjac sa elêmê.

25 Aê katêc tauc, tec gaja ma kasun nêñ gold totalu auc kêsêp nom. Ôlic acgom, nêñ gên tau tec gêwac.’

26 Mago nê ñatau gêjô enj awa gebe ‘Aôm sakinwaga sec to ojom, aôm gôlic aê kakoc gên, tañ kêsê atom nan, ñanô sa to gajac gên, tañ kapalip atom nan, sa me.

27 Embe amboac tonan, go ôkên ñoc awa êndên lausêjam-mone-gêjô-tauwaga acgommanj, go embe jamu jamên amboac tec ma jakôc ñoc gên tonjalakacgenj.

28 Amboac tonan akôc ênê gold totalu tau su ma akên êndên ñac, tañ kékôc gold talu 10 nan.

29 Gebe ñac, tañ kêtap gên sa su nan, oc sêkên ñagêdô naêwinj e êlêlêc su. Ma ñac, tañ kékôc gên ten atom nan, oc sêkôc gên ñagec, tañ gêc enja nan su êwinj.

30 Ma sakinwaga ñanô masi nan, ambalinj enj sinj êsêp gêsunbômsêga êna. Anja ônê êsêac oc têtanj ma lunlun ekôsij tau.’ ”

Jesu êmêtôc laum nomña samob

31 “Êndên tañ Ñamalacnê Latu êmu êmên tonê ñawasi ma anjela samob sêwinj enj nan, êngôn ñawasi ñalêpôn ñaô

32 ma êkac laum nomña samob sa sêkô enj lanônên ma êwa êsêac êkôc amboac ñacgejob gêwa nê domba to nonij kékôc

33 ma êkên domba sêkô ênê anôña ma nonij sêkô gasêña.

34 Go kinj oc êsôm êndên êsêac, tañ sêkô ênê anôña nan gebe ‘Amac tañ Tamoc gêjam mec amac nan amên. Tamoc kêmasanj gamên kwanangenj kêtú amacña gédên tañ kékên undambê to nom nan. Tec akôc gamên tau sa êtu nêñ gênlênsêm.

35 Mo gêjô aê, ma amac akên gên aê gaenj, bu gêjô aê, ma amac akên bu aê ganôm, aê ñac jaba, ma amac agôm ja aê.

36 Aê ôlic ñaôma, ma amac akên ñakwê aê kasô, gêmac gêgôm aê, ma amac ajac aê kêsî, aê gangôn kapoacwalô, ma amac adên aê amên.’

37 Êndên tonan lau gédên oc sêjô enj awa gebe ‘Apômtau, gédên ondoc aêac alic mo gêjô aôm, ma akên gên aôm goenj, me bu gêjô aôm, ma akên bu aôm gônôm.

38 Gédên ondoc aêac alic aôm ñac jaba, ma agôm ja aôm, me ôlim ñaôma, ma akên ñakwê aôm kôsô.

39 Ma gédên ondoc alic gêmac gêgôm aôm me gônôn kapoacwalô, ma adên aôm awac ajac aôm kêsî.’

⁴⁰ Ma kinj oc êjô êsêac awenj gebe 'Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Gêj tañ amac agôm gêdênj aênoc lasici nâsec-sec tecenec naj nêj teñ nanj, agôm gêdênj aêgac.'

⁴¹ "Go êsôm êndênj êsêac, tañ sêkô gasêja nanj, amboac tonec gebe 'Sec nâlatu amac, aêc su asêp ja kêlakoc teñgenja, tañ Tamoc kêmasanj kêtû Sadanj to nê anjelaña nanj ana.

⁴² Mo gêjô aê, ma amac akênj gêj aê gaenj atom, bu gêjô aê, ma amac akênj bu aê ganôm atom.

⁴³ Aê nac jaba, ma agôm ja aê atom, aê ôlic nâôma, ma amac akênj nakwê aê kasô atom, gêmâc gêgôm aê, ma gêngônj kapoacwalô, ma amac ajac aê kêsi atom.'

⁴⁴ Go êsêac oc sêjô enj awa gebe 'Apômtau, gêdênj ondoc aêac alic mo gêjô aôm, me bu gêjô aôm, me alic aôm nac jaba, me ôlim nâôma, me gêmâc gêgôm aôm, me gônjônj kapoacwalô, ma ajam sakinj aôm atom.'

⁴⁵ Go enj êjô êsêac awenj gebe 'Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Gêj tañ amac agôm gêdênj lau nâsec-sec tecenec naj nêj teñ atom nanj, agôm gêdênj aê atom amboac tonanj.'

⁴⁶ Ma êsêac tonanj sêsêp najgêjô najandanj ênêc teñgenja, mago lau gêdênj oc sêngônj matenj jali teñgenj."

26

Sêkic Jesunê binj

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Joan 11:45-53)

¹ Jesu gêjac mata binj tonanj naj samob su, go kêsôm gêdênj nê nacsenjomi gebe

² "Amac alicgac, bêc luagêc ênaña acgom, ma Pasa, ma oc sêkênj Nâmalacnê Latu êpi kakesotau êna."

³ Gêdênj tonanj lau dabunjsêga to launênj laumata sêkac taunj sa sêmoa dabunjsêga, tañ sêsam enj gebe Kaiapa nanj, nê gamênj,

⁴ ma sêkic Jesunê binj gebe sêkôc enj tôj kelecgenj e sênac enj êndu.

⁵ Mago sêsôm gebe "Danjôm êndênj om atom, moae tali launênj najlêlôm sa."

Awê teñ genj oso Jesu anja Betania

(Mar 14:3-9; Joan 12:1-8)

⁶ Jesu gêmôa Betania gêngônj nac tokamocbôm Simon nê andu,

⁷ nanj awê teñ kêkôc njop kwalam-kwalam togênmalu, tañ najôli kapôênj nanj. Enj kêtû gasuc gêdênj Jesu, tañ genj gêj nanj, jakêkêc kêpi enj môkêapac.

⁸ Nacsenjomi sêlic e têtû môsi ma sêsôm gebe "Amboac ondoc sêjainj gêj tonanj.

⁹ Sêkênj êndênj lau sênam ôlimanj ma sêkôc najawa kapôênj ma sêkênj êndênj lau najlêlôm sawa acgom."

¹⁰ Jesu gêjô ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amboac ondoc tec agôm awê tonec nê najlêlôm najawapac kêsa nec. Enj gêjam kôm najam kêpi aê.

¹¹ Lau najlêlôm sawa oc sêngônj sêwinj amac najanj, mago aê oc najngônj jawinj amac najanj atom.

¹² Enj kêsêwa gênmalu tonec kêpi aê ôlic gêgôm kêtû sênsunj aêja.

¹³ Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Anja nom samucgenj najamênj embe sênam mêtê êpi najawae najam tonec, go sênac minj gêj, tañ enj gêgôm nanj, êwinj gebe taênj ênam enj."

Juda geoc nê natau lasê

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Go êsêac lau 12 nêj teñ, tañ sêsam enj gebe Juda Isariot nanj, gêdênj lau dabunjsêga gêja

¹⁵ ma kêsôm gebe "Embe jaoc Jesu lasê êndênj amac, oc akênj asagenj êndênj aê." Ma êsêac sêjam ôli enj naj silber 30.

¹⁶ Gêdênj tonanj enj gêdib gebe êtap najawa najam teñ sa gebe eoc enj lasêja.

Jesu genj Pasa gêwinj nê nacsenjomi

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Joan 13:21-30)

17 Gêdêñ Om Polom Njalucña ñabêc ñamataña ñacsenomi dêdêñ Jesu sêja ma têtù kênac gebe “Aôm gobe aêac amansañ ôniñ Pasa ñamala anğa ondoc.”

18 Ma enj kêsôm gebe “Asa malac andêñ ñac tenj ana ma asôm êndêñ enj gebe ‘Mêtêmôkê awa tonec gebe Njoc noc kêdabiñ ma aê to njoc ñacsenomi abe aniñ Pasa anğôn awiñ aôm.’ ”

19 Ma ñacsenomi sêgôm kêtôm Jesu kêsakiñ êsêac ma sêmasañ Pasa.

20 Kêtula acgom ma enj to nê ñacsenomi 12 sêsa tauñ sic.

21 Senj gêñ sêmoa ma Jesu kêsôm gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Amacnêm ñac tenj oc eoc aê lasê.”

22 Êsêacnêñ ñalêlôm ñawapac ñanô ma sêkêñ tauñ tagen-tagenj jatêtu kênac enj gebe “Apômtau, oc aê me.”

23 Ma enj gêjô êsêac awenj gebe “Ñac tau, tañ aêagêc asac polom tônj selenjenj kêsêp laclu su, ñac tonañ tec oc eoc aê lasê.

24 Ñamalacnê Latu tau oc êsa nê lêñ êtôm teto gêc. Tagenj ojae ñac tauma, nañ eoc Ñamalacnê Latu lasê nañ, têna êkôc enj atommañ.”

25 Ma Juda tau, tañ gebe eoc enj lasê nañ, kêsôm gebe “Mêtêmôkê, oc aê me.” Jesu kêsôm gadêñ enj gebe “Taôm kôsômgac.”

Biñ moasiñ dabuñña

(Mar 14:22-26; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

26 Senj gêñ sêmoa, go Jesu kêkôc polom mênğêjam danje ma kêpô kêkôc jakêkên gêdêñ ñacsenomi ma kêsôm gebe “Akôc êwac aniñ. Aênjoc ôlic tonec.”

27 Go kêkôc laclu mênğêjam danje ma kêkêñ gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Samob akôc êwac anôm.

28 Aênjoc dec jamoatiñ poacña tau tonec, tañ kakêc siñ kêtù taêsamña gebe êsuc sec ôkwi.

29 Aê jasôm êndêñ amac gebe Aê janôm wain ñanô tonec êtiam atom, e êndêñ bêc ônê, go janôm wakuc jawiñ amac anğa Tamocnê gamêñ.”

30 Sêsôm wê moasiñña su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kêkêñ puc Petere

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Joan 13:36-38)

31 Sêsêlêñ sêmoa, go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Êmbêc tonec amac samob awi aê siñ gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ñacgejob ma domba samob sêc êliñ-êliñ.’

32 Mago embe jandi sa su, oc jamuñ amac jana Galilaia.”

33 Ma Petere gêjô enj awa gebe “Samob embe sêwi aôm siñ, mago aê taucgenj oc jawi aôm siñ atomanô.”

34 Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtañ atomgenj, ma aôm ônsa aê auc êtu ðim têlêac.”

35 Ma Petere kêsôm gêdêñ enj gebe “Sênac aê êndu jawiñ aômmanj, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma ñacsenomi samob sêsôm amboac tonanjenj.

Jesu ketenj mec gêmoa kôm Getsemane

(Mar 14:32-42; Luk 22:30-46)

36 Go Jesu kêkôc êsêac sa sêja gamêñ tenj, ñaê Getsemane, ma kêsôm gêdêñ ñacsenomi gebe “Anğônj tonec ma aê gabe jana ônê najatenj mec.”

37 Ma kêkôc Petere to Sebedai latuagêc sêwiñ enj. Nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgenj ma katu kêlênim tau.

38 Go kêsôm gêdêñ êsêac lau têlêac gebe “Njoc katuc ôluñôluñgenj e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali awiñ aê.”

39 Go kêsâ ñasawa gênjic saunjenj e gêu tau lanğânô jagêdêñ nom ma ketenj mec gebe “Tamoc, embe êtôm, go ôkôc laclu tonec su anğa aênjoc. Mago aênjoc biñ êtu tônj atom, aôm taôm nêm biñ.”

⁴⁰ Go gêmu gêdên ñacsenomi gêja e gêlic êsêac sêc bêc ma kêsôm gêdên Petere gebe “Amboac ondoc, amac oc anam jali ockatu ñasawa tagen awiñ aê atôm atom me.

⁴¹ Anam jali to aten mecmanj gebe lêtôm etap amac sa atom. Ñalau ôli palê, mago ôlim tekwe m gêbac.”

⁴² Go gêja kêtiam kêtû dim luagêcña ma ketenj gebe “Tamoc, embe êtôm gebe ôkôc laclu tonec su atom, nan janômmanj. Aôm taôm nê m binj êtu tônj.”

⁴³ Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe matenjanô ñawapac kêsa su.

⁴⁴ Tec gêwi êsêac sinj kêtiam ma gêja jaketenj kêtû dim têtêac ma kêsôm binj tonanjen kêtiam.

⁴⁵ Go gêmu gêdên ñacsenomi gêja ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Aêc bêc to alêwanj taôm amoa me. Alicgac, ñanoc tau kêdabinjgac, oc sêkênj Ñamalacnê Latu êsêp lau sec lemenj.

⁴⁶ Andi sa ma tawac. Alic acgom, ñac-eoc-aê-lasêwaga mênjkêdabinj.”

Sêkôc Jesu tonj

(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Joanj 18:3-12)

⁴⁷ Kêsôm binj kêtô ma êsêac 12 nênj tenj, Juda, kêtôc lau pom kapôênj tenj sêoc sinj to olopoac anja dabunjsêga to launênj laumata nênj sêmênj.

⁴⁸ Ñac-eoc-enj-lasêwaga kêtênj ñabelo tenj gêdênj êsêac ma kêsôm gebe “Ñac tanj jalêsôp enj alianô nanj, ñac tau tonanj. Akôc enj tônj.”

⁴⁹ Go gacgenj kêtû gasuc gêdênj Jesu gêja ma kêsôm gebe “O Metêmôkê” ma kêtêsôp enj alianô.

⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Ñacnec, gômôênj kêtû agenja.” Go êsêac têtû gasuc sêja e sêjac lemenj kêtêp Jesu ma sêkôc enj tônj.

⁵¹ Ma êsêac tanj sêwiñ Jesu nanj, nênj tenj kêtênj lêma jagêbuc nê sinj sa ma gêjac dabunjsêganê sakinjwaga e kêpa tanjalaunj su.

⁵² Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Ônsêmunj nê m sinj êsêp ñamala êtiam, gebe samob, tanj lemenj gêdênj sinj nanj, sinj oc ensenj êsêac su.

⁵³ Aôm gobe aê embe jatenj Tamoc gebe êkênj anjela êiêlêc tonj kapôênj 12 su sep tagenj mênjsênam aê kêsi, oc jatôm atom me.

⁵⁴ Aê embe janjôm amboac tonanj. go binjê m, tanj teto gêc gebe binj tonec mênjêsañanjanj, oc êtu anô amboac ondoc.”

⁵⁵ Gêdênj ñasawa tonanj Jesu kêsôm gêdênj lau tau gebe “Amac amênj abe akôc aê tônj, mago agôm amboac adênj kêjanjowaga tenj, tec aôc sinj to olopoac gêwiñ. Kêtôm bêcgenj kadônj lau gênjgônj lô m dabunj ma amac akôc aê tônj atom.

⁵⁶ Binj tonanj samob mênjkêsa gebe propetenênj binj, tanj teto gêc nanj, êtu tônj.”

Ma ñacsenomi samob sêwi enj sinj ma sêc su sêja.

Dabunjwaga to laumata sêgôm Jesunê binj

(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joanj 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Lau tanj sêkôc Jesu tônj nanj, sêwê enj dêdênj dabunjsêga Kaiapa sêja. Anja tônê binjsutau to laumata sêkac taunj sa sêmoa.

⁵⁸ Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc e jakêsa dabunjsêganê andu ñamalaclunj ma kêsô jagênjgônj gêwiñ sakinjwaga gebe êlic binj tau ñam.

⁵⁹ Lau dabunjsêga to laumata samob, tanj sêkac sa sêmoa nanj, sêsôm binj sebe sênjgôlinj êpi Jesu gebe sênac enj êndunja.

⁶⁰ Lau taêsam sêgôlinj binj kêpi enj, mago têtap ñanô tenj sa atom. Ñac luagêc dêdi sa kêtû ñamu

⁶¹ ma sêsôm gebe “Ñac tonec kêsôm gebe ‘Aê katôm gebe jansenj Anôtônê lô m dabunj su ma jakwê sa êtôm bêc têtêac.’ ”

⁶² Ma dabunjsêga gêdi sa ma kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gobe ôjô binj atom me. Binj amboac ondoc tec sêgôlinj kêpi aôm.”

⁶³ Mago Jesu gêjam tau tòngeŋ. Ma dabuŋsêga kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê jatôc lemoc êpi Anôtô mata jali gebe aôm ôwa taôm sa êndêŋ aêacmaŋ gebe Kilisi, Anôtônê Latu tau aôm me masi.”

⁶⁴ Jesu gêjô eŋ awa gebe “Taôm kôsômgaç. Mago jasôm êndêŋ amac gebe Oc alic Namalacnê Latu êngônŋ ŋaniniŋ Natau nê anôŋa ma êngônŋ tao undambêŋa ŋaô êmêŋ.”

⁶⁵ Kêsôm e dabuŋsêga kêkac nê ŋakwê gêŋgic ma kêsôm gebe “Eŋ kêsôm biŋ alôbalôbgoc, tapô lêna lau sêsôm biŋ lasêŋa ŋagêdô êtu asageŋŋa. Biŋ alôb-alôb tau tec galoc aŋôgac.

⁶⁶ Ma abe amboac ondoc.” Tec êsêac sêjô eŋ awa gebe “Eŋ êmac êndugeŋ.”

⁶⁷ Sêsôm tonanŋ ma sêkasôp kêpi eŋ laŋôanô sêmêgôm lemeŋ ma têtuc eŋ, ma ŋagêdô têtap eŋ

⁶⁸ ma sêsôm gebe “Kilisi, oc lasê êndêŋ aêac. Asa taŋ gêjac aôm.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Joaŋ 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Petere gêŋgônŋ malacluŋ ma sakiŋwagao teŋ kêtû gasuc eŋ ma kêsôm gebe “Aôm tec gôwiŋ Jesu Galilaiaŋa amboac tonanŋ.”

⁷⁰ Mago eŋ kêpa tau gêdêŋ êsêac samob gebe “Biŋ taŋ kôsôm nanŋ, aê gajam kauc.”

⁷¹ Go Petere gebe êsa sacgêdôŋa êna e sakiŋwagao teŋ gêlic eŋ kêtiam ma kêsôm gêdêŋ lau, taŋ sêkô nanŋ, gebe “Ŋac tonec gêwiŋ Jesu Nasareŋa.”

⁷² Ma Petere kêpa tau kêtiam e kêtôc lêma gêwiŋ gebe “Aê kajala ŋamalac tônê atom.”

⁷³ Sauŋgeŋ acgom, go lau, taŋ sêkô-sêkô nanŋ, têtû gasuc sêja ma sêsôm gêdêŋ Petere gebe “Biŋŋanôgoc, êsêacnêŋ ŋac teŋ aôm, tec awam tau jala.”

⁷⁴ Go eŋ gêôc awa sa, kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe “Aê kajala ŋamalac tônê atom.” Kêsôm biŋ tonanŋ gêmoa e gacgeŋ talec kêtanŋ.

⁷⁵ Tec taŋ gêjam biŋ, taŋ Jesu kêsôm nanŋ, gebe “Talec oc êtaŋ atomgeŋ, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.” Tec kêsa gêja kêtanŋ ŋanô.

27

Sêwê Jesu dêdêŋ gôliŋwaga Pilata

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Joaŋ 18:28-32)

¹ Oc mênkêtuŋ tau ma lau dabuŋsêga samob to launêŋ laumata sêkac tauŋ sa ma sêkic Jesunê biŋ gebe sênac eŋ êndu.

² Tec sêsô eŋ tônŋ ma sêkôc eŋ dêdêŋ gôliŋwaga Pilata sêja.

Juda gêjaŋa

(Apos 1:18-19)

³ Gêdêŋ taŋ ŋac-geoc-eŋ-lasêwaga Juda gêlic gebe sêkic Jesunê biŋ e gêbacnê, tec taê gêjam tau ma kêkôc awa silber 30 nanŋ gêdêŋ lau dabuŋsêga to laumata gêmu gêja,

⁴ ma kêsôm gebe “Aê gagôm secgoc, gebe gaoc ŋac gêdêŋ lasê.” Ma êsêac sêsôm gebe “Aêacma gêŋ atom, aôm taôm ôlic.”

⁵ Tec eŋ kêbaliŋ silber siŋ gêc lôm dabuŋ ma kêtaiŋ tau su jagêbic tau êndu.

⁶ Go dabuŋsêga sêkôc awa tau sa ma sêsôm gebe “Awa decŋa tonec embe takêŋ êsêp kanom lôm dabuŋŋa, oc eso biŋsu.”

⁷ Tec sêsôm biŋ kêpi tageŋ ma sêjam ôli ŋac-gêjac-kuwaga nê kôm gebe sênsuŋ lau jaba sênêc.

⁸ Kêtu tonanŋa sêsam kôm tau gebe “Kômdec” e mêngeđêŋ galoc.

⁹ Tec biŋ, taŋ propete Jeremia kêsôm nanŋ, kêtû anô gebe “Êsêac sêkôc silber 30, taŋ kêtû ênê ŋaôli lau Israel sêlôc kêpi nanŋ,

¹⁰ ma sêkêŋ gêdêŋ ŋac-gêjackuwaga nê kôm kêtôm Apômtau kêsakiŋ aê.”

Pilata kêtû lêsu Jesu

(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Joaŋ 18:33-38)

11 Êsêac sêkôc Jesu kêkô gôliŋwaga laŋônêm, ma gôliŋwaga kêtû kênac eŋ gebe “Judanêŋ kiŋ aôm me masi.” Tec Jesu gêiôc gebe “Kôsômgaç.”

12 Go lau dabuŋsêga to laumata sêgôliŋ biŋ kêpi eŋ, tec gêjô êsêac awen atom.

13 Ma Pilata kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gôŋô biŋ, tê sêgôliŋ kêpi aôm nê atom me.”

14 Ma Jesu gêjô ênê biŋ teŋ atomanô, tec gôliŋwaga tau gê taê ŋanô.

Sêsôm kêtû tôŋ gebe Jesu êmac êndu

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Joaŋ 18:39-19:16)

15 Kêtôm omsêgagen gôliŋwaga kêsa nê lêŋ teŋ amboac tonec. Eŋ kêgaboac ŋac kapoacwalôŋa teŋ su gêdêŋ lau kêtôm êsêac tauŋ sêsam.

16 Ma gêdêŋ tonan êsêacnêŋ ŋac kapoacwalôŋa towae secŋa teŋ gêŋgôn, ŋaê Baraba.

17 Sêkac tauŋ sa su, go Pilata kêtû kênac êsêac gebe “Amac abe jaŋgamboac asa êndêŋ amac, Baraba me Jesu, taŋ sêsam eŋ gebe Kilisi nan.”

18 Pilata kêjalagac gebe sêkêŋ Jesu kêtû têtac secŋa gêdêŋ eŋ gêja.

19 Pilata jagêŋgôn lêpôn sêmêtoc biŋŋa, ma nê awê kêsakiŋ biŋ gêdêŋ eŋ gêja gebe “Ôlic gebe ôwê ŋac gêdêŋ tonan nê biŋ ŋakaiŋ atom, gebe aê gaêc mê kêpi eŋ ma ênê biŋ kêkêŋ wapac aê ŋanô.”

20 Ma lau dabuŋsêga to laumata sêsôm biŋ kêsêp lau têtac gebe teten êtu Barabaŋa ma senseŋ Jesu suŋa.

21 Ma gôliŋwaga kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac abe jaŋgamboac ŋac luagêc tonec nêŋ asa su êndêŋ amac.” Ma êsêac sêsam “Baraba”.

22 Pilata kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Ma Jesu, taŋ sêsam eŋ gebe Kilisi nan, oc jaŋgôm eŋ amboac ondoc.” Ma êsêac samob sêsôm gebe “Eŋ êpi kakesotau êna.”

23 Ma eŋ kêsôm gebe “Eŋ gêgôm sec amboac ondoc.” Mago êsêac sêmôêc sêoc aucgen gebe “Eŋ êpi kakesotau êna.”

24 Pilata gêlic gebe oc êŋgôm êtôm atom ma lau sêli tauŋ sa ênam sêga, tec kêkôc bu jakêkwasiŋ lêma lau sêlic ma kêsôm gebe “Aê jawê ŋac tonec nê dec ŋakaiŋ atom, amac taôm alic.”

25 Ma lau samob sêjô ênê biŋ gebe “Ênê dec êpi aêac tauŋ to ma ŋapalê.”

26 Go Pilata kêgaboac Baraba su gêdêŋ êsêac, ma si Jesu ma kêkêŋ eŋ gêja gebe sênac eŋ êpi kakesotau.

Lau siŋ sêsu Jesu susu

(Mar 15:16-20; Joaŋ 19:2-3)

27 Ma gôliŋwaganê lau siŋ sêkôc Jesu sêja gôliŋwaganê andu ma sêkac siŋwaga samucgen sa gebe sêlic eŋ.

28 Êsêac sêkwalec ênê ŋakwê su ma sêu siŋwaganêŋ ŋakwê asôsamuc baliŋ jagêsaŋ eŋ,

29 go sêmôê okêm kêtû sunsuŋ jasêkêŋ eŋ kêkuc to sêkêŋ ôpic eŋ kêkam gêc lêma anôŋa ma sêpôn aenduc gêdêŋ eŋ to sêsu eŋ susu gebe “Judanêŋ kiŋ, ômoa ŋajamôn.”

30 Sêkasôp kêpi eŋ to si eŋ ŋa ôpic tau kêsêp môkêapac.

31 Sêsu eŋ susu su acgom, go sêkwalec ŋakwê baliŋ nan su ma sêu eŋ tau nê ŋakwê gêsaŋ eŋ, go sêwê eŋ sêja sebe sênac eŋ êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi ka

(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Joaŋ 19:17-27)

32 Sêsêlêŋ sêmoa e jadêdac ŋac teŋ, ŋaê Simon anga Kurene, ma sêkac eŋ gebe êoc Jesunê kakesotau su.

33 Jasêo lasê gamêŋ teŋ, ŋaê Golgata, ŋam gebe “Gamêŋ môkêlacŋa”

34 ma sêkêŋ wain to ŋaikisi gêdêŋ eŋ gebe ênôm. Eŋ kêsaê ma gebe ênôm atom.

35 Sêjac eŋ kêpi kakesotau su acgom, go sêpuc kapoac ênê ŋakwê ma sêjac sam

36 ma sejoŋ eŋ Sêŋgôn tônê.

³⁷ Ma teto ênê biñ ma sêjac tamiñ ka gêc eñ mômêapac ñaôña gebe “Judanêñ kiñ Jesu tau tonec.”

³⁸ Gêdêñ tonañ sêjac kêjañgowaga luagêc sêpi kakesotau sêwiñ eñ, teñ geñkaleñ anôña ma teñ geñkaleñ gasêña.

³⁹ Ma lau, tañ sêwê sêja sêmêñ sêmoa nañ, têdaiñ gêsun ma sêsôm biñ alôb-alôb kêpi eñ

⁴⁰ gebe “Aôm tau, tañ gobe onseñ lôm dabuñ su ma ôkwê sa êndêñ bêc têtêac nañ, embe Anôtônê Latu aôm, go ônam taôm sa ôsêp anga kakesotau ômôêñmañ.”

⁴¹ Lau dabuñsêga to biñsutau ma laumata sêsu eñ susu amboac tonañ gebe

⁴² “Lau ñagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtom atom. Israelnêñ kiñ eñ, tec galoc êsêp anga kakesotau êmêñmañ, go aêac takêñ êwiñ eñ.

⁴³ Eñ taê kêka Anôtô ma kêsôm gebe Anôtônê Latu eñ. Tec galoc embe Anôtô taê ênam eñ, nañ ênam eñ kêsi.”

⁴⁴ Ma kêjañgowaga, tañ sêjac êsêagêc sêpi kakesotau sêwiñ eñ nañ, sêbu eñ amboac tonañ.

Jesu gêmâc endu

(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Joañ 19:28-30)

⁴⁵ Gêdêñ tañ oc kêkô ñaluñ nañ, gêsunbôm gêjam gamêñ samob auc e gêdêñ oc mata.

⁴⁶ Ma gadêñ oc mata tonañ Jesu gêmôêc awa kapôêñ gebe “Êli, Êli, lêma sabatani,” ñam gebe “Aêñoc Anôtô, aêñoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê siñ.”

⁴⁷ Ma lau ñagêdô, tañ sêkô ñagala nañ sêñô, tec sêsôm gebe “Ñac tau gêmôêc Elia.”

⁴⁸ Ma êsêacnêñ ñac teñ kêlêti sebeñ jakêsac mêchelep tônj kêsêp bu ñamakic ma gêjac kêsô ôpic jagêsunj gêdêñ eñ gênôm.

⁴⁹ Ma ñagêdô sêsôm sebe “Akôgeñ ma talic acgom, Elia oc êmêñ ênam eñ kêsi me masi.”

⁵⁰ Go Jesu gêmôêc awa kapôêñ kêtiâm ma gêwi katu siñ.

⁵¹ Ma obo baliñ, tañ geñkaleñ lôm dabuñ nañ, kêkac tau gêñgic gêja luagêc anga ñaô e jakêsu ñalabu, ma ôjô gêjam e poc gêôc kêkôc,

⁵² ma sêô gêña ma lau dabuñ, tañ sêc bêc sêc nañ, nêñ taêsam dêdi sa toôlingenj

⁵³ sêsa anga sêô sêmêñ. Ma gêdêñ tañ eñ gêdi sa nañ, sêsa malac dabuñ sêja ma têtôc taunj dêdêñ lau taêsam sêlic.

⁵⁴ Ma kapitai to nê lau, tañ sejop Jesu sêmoa nañ, sêlic ôjô gêjam to gêñ samob tonañ tec têtakê ñanô ma sêsôm sebe “Ñac tonec Anôtônê Latu eñ biññanôgoc.”

⁵⁵ Ma lauo taêsam, tañ têtadaguc Jesu anga Galilaia sêmêñ sêjam sakiñ eñ nañ, sêkô ec jaêcgeñ ma sêlic.

⁵⁶ Ma lauo tau nêñ ñagêdô tonec Maria anga Magdala ma Jakobo agêc Josep tenenji Maria ma Sebedai latuagêc tenenji.

Sêsun Jesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Joañ 19:38-42)

⁵⁷ Ñakêtula ma ñac tolêlôm teñ anga Arimatia, ñaê Josep, gêmêñ. Eñ kêtû Jesunê ñacsenjom amboac tonañ.

⁵⁸ Eñ gêdêñ Pilata gêja ma keten Jesunê ñawêlêlanj, tec Pilata kêjatu gebe sêkêñ êndêñ eñ.

⁵⁹ Josep kêkôc ñawêlêlanj jakêkwa auc ña obo kwalam-kwalam ñajam teñ

⁶⁰ ma ketoc eñ gêc nê sêô wakuc, tañ kêsap kêsêp poc nañ, ma kêsabi poc kapôêñ jagêñgônj sêawa auc, ma gêc gêja.

⁶¹ Ma Maria anga Magdala agêc Maria teñ sêmoa tônê sêñgônj sêkanônj sêô tau.

Siñwaga sejop sêô

⁶² Bêc sêmasañ taunña gêjaña su, ma ñabêc teñ, go lau dêbuñsêga to Parisai sêwiñ taunj dêdêñ Pilata sêja

⁶³ ma sêsôm gebe “Apômtau, aêac taêñ gêjam biñ, tañ dansantêna tônê kêsôm gêdêñ tañ gêmôa mata jaligenj nañ, gebe ‘Bêc têtêac ênaña acgom, go jandi sa êtiâm.’

⁶⁴ Tec abe akêñ lau nasejop ênê sêo e bêc têlêac ênaña acgom gebe moae ênê ñacsêñomi nasênam gengeñ eñ ma sêsôm êndêñ lau gebe ‘Eñ gêdi sa anğa ñacmatênêñ.’ Binðansañ ñamuña tonañ oc êtu kapôêñ êlêlêc gêmuñña su.”

⁶⁵ Tec Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akôc siñwagamañ, ana ma amansañ sêo ñajaña êsa e alic naêtôm.”

⁶⁶ Êsêac sêja sêpac katêkwi gêwê kêsêp poc ñasawa e sêmasañ sêo ñajaña kêsâ ma sêkêñ siñwaga sejob.

28

Jesu gêdi sa

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Joañ 20:1-10)

¹ Gêdêñ woke ñabêc ñamata ñabêbêc kanucgeñ, go Maria anğa Magdala agêc Maria ten sêja sebe sênac e sêo kêsî.

² Ma Apômtaunê anela ten kêsêp anğa undambê gêmêñ, tec ôjô gêjam kapôêñ ma anela tau kêsabi poc su ma gêñgôn ñaô.

³ Ñac tau ôli amboac ôsic ma nê ñakwê sêp samuc amboac oc ñaboatilo.

⁴ Gejobwaganêñ ñalêlôm ñatutuc e têtênêp ma maten kêlô sêsêp jasêc.

⁵ Ma anela awa gêjac lauo gebe “Atêc taôm atom. Aê galic amac asôm Jesu, tañ sêjac eñ kêpi kakesotau nañ.

⁶ Eñ gêc tonac atom, eñ gêdi sa su kêtôm tañ eñ kêsôm nañ. Amêñ, mênêlic mala, tañ eñ gêc nañ.

⁷ Go seben ñaasôm ñawae êndêñ ênê ñacsêñomi gebe ‘Eñ gêdi sa anğa ñacmatênêñ su ma alicgac, eñ oc êmuñ amac êna Galilaia, oc alic eñ anğa ônê.’ Bin tau tañ kasôm gêdêñ amac.”

⁸ Awêlagêc tonañ sêsa anğa sêo seben sêja totetec taun ma totêntac ñajam samucgeñ. Agêc sêlêti sebe nasêsôm ñawae êndêñ ênê ñacsêñomi.

⁹ Tec Jesu gêdac êsêagêc ma kêsôm gebe “Têmtac ñajam êsa.” Ma agêc têtû gasuc sêja e sêkam eñ akaiñ tôn ma sêpôn aenduc gêdêñ eñ.

¹⁰ Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Atêc taôm atom. Ana asôm ñawae êndêñ ñoc lasici gebe sêna Galilaia acgom, go sêlic aê anğa tônê.”

Siñwaga sêsôm Jesu gêdi sa ñawae

¹¹ Agêc sêsêlêñ sêmoa ma siñwaga, tañ sejob sêo nañ, nêñ ñagêdô sêja malac ma sêsôm bin samob, tañ gêgôm êsêac nañ, ñawae gêdêñ lau dabuñsêga.

¹² Ma êsêac sêkac sa sêwiñ laumata ma sêmasañ e sêkêñ awa taêsam gêdêñ siñwaga

¹³ ma sêsôm gebe “Asôm gebe Aêac aêc bêc, ma gêdêñ gêbêc ênê ñacsêñomi sêmêñ sêjam gengeñ ênê ñawêlêlan.

¹⁴ Ma bin tau embe ñapuc êsa êndêñ gôliñwaga, aêac oc anac eñ têtac tôn ma akac amac su anğa gêñwapac.”

¹⁵ Tec siñwaga sêkôc nêñ awa sa ma sêgôm kêtôm sêjac biñsu êsêac. Ma bin tau kêtû tapa anğa Judanêñ ma gêc mêngeñgaloc.

Jesu geoc tau lasê gêdêñ nê ñacsêñomi

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Joañ 20:19-23; Apos 1:6-8)

¹⁶ Êsêac ñacsêñomi 11 sêja Galilaia jasêpi lôc, tañ Jesu gêjac noc êsêac nañ.

¹⁷ Ac sêlic eñ e sêpôn aenduc ma êsêacnêñ ñagêdô têtac lulu.

¹⁸ Tec Jesu kêsâ jakêsôm gêdêñ êsêac gebe “Undambê to nom ñatau aê.

¹⁹ Amboac tonañ ana e akalem lau samob sa têtû ñoc ñapalê, go ansañgu êsêac anam Tamoc agêc Latu ma Ñalau Dabuñ nê lanô,

²⁰ ma andôn êsêac gebe sêmansañ bin samob, tañ kasakiñ amac nañ. Alicgac me, aê jawiñ amac êtôm bêc samob e nom ñatêm êmbacnê.”

Nawae Najam **kêtôm** **MARKA KETO**

Nawae Najam kêtôm Marka Keto kêtû “Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê Nawae Najam,” tec enj gêwa Jesu sa gebe ñac têkwa saki gêgôm kôm ñadôbgenj ma amboac ñatau enj. Gêgôm gên amboac ñatau enj nec, kêtû awê kêpi binj enj kédônj-kédônj nanj, ma kêpi nê ñaclai, tanj kêtinj ñalau sec ña awagenj ma kêsuc launênj sec ôkwi nanj. Jesu kêsam tau gebe Ñamalacnê Latu enj gêwinj, tanj gêmênj gebe êkênj tau gebe êngamboac lau su anja sec ña ñaclai.

Marka keto Jesunê minj gêc awê solop, keto kêtû wakac. Enj kêwaka kôm Jesu gêgôm nanj sa kêtêlêc binj enj kêsôm to kédônj lau ña nanj. Gêjac m Nawae Najam tau keto binj dambêgenj kêpi ñackêsagu Joaņ ma kêpi Jesu gêlinj sanju to Sadaņ kêtêlêc enj nanja ma gacgenj gelom Jesu gêgôm gêmac ñajam kêsâ ma gêjam mêtê lau ñasakinj tau. Malôgenj acgom, go lau, tê tédaguc Jesu nê, nênj kauc kêsâ-kêsâ kêpi enj ma ênê soņo-soņo sêkênj kisa enj ñandaņ kêsâ. Marka gêjac Jesunê woke ñamuņa, tanj sêjac enj kêpi ka ma enj gêdi sa anja ñacmatênênj ñaminj gêc môkêlatu ñamuņa.

Ñadênaj

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-13
2. Jesu gêjam mêtê gêmoa Galilaia 1:14–9:50
3. Anja Galilaia gêja Jerusalem 10:1-52
4. Jesunê woke ñamuņa anja Jerusalem to malac, tanj gêc malac tau ñagala nanj 11:1–15:47
5. Jesu gêdi sa anja ñaematênj ñ 16:1-8
6. Apômtau gêdi sa su jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 16:9-20

Ñackêsagu Joaņ gêjam mêtê

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Joaņ 1:19-30)

¹ Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê nawae najam tonec.

² Nawae najam tau gêjac m kêtôm propete Jesaia keto gebe

“Ôlic acgom, Anôtônê binj tau tonec, aê jasakinj ñoc ñacjaenj êmunj aôm naêmansaņ nê m intêna.

³ Ñac tenj gêmôêc awa tonec gêmoa gamênj sawa gebe

‘Amansaņ gamênj Apômtau êsêlêņja to amêtôc ênê intêna êtu solop.’ ”

⁴ Ñackêsagu Joaņ gêo lasê gamênj sawa ma kêsagu lau to gêjam mêtê êsêac gebe “Anam taôm ôkwi to alinj sanju ma Anôtô êsuc nê m sec ôkwi.”

⁵ Tec lau gamênj Judaiaņa to lau Jerusalemņa samob sêsâ dêdênj enj sêja ma seoc nênj sec lasê, go kêsagu êsêac anja bu Jordan.

⁶ Ma Joaņ kêsô bôc kamele ñaôlilu, tanj sêwa kêtû obo nanj, to kêjandinj ômbinjakap bôc ñaôlic gêc dambêpalê ma genj wagô to lêp kêtû nê mo.

⁷ Ma gêjam mêtê gebe “Ñac tenj oc êndaņguc aê, nanj ñaclai kêtêlêc aê su. Aê oc jatôm gebe jatu ênê ataliwaga atom.

⁸ Aê tec kasagu amac ña bu ma enj oc ênsanju amac ña Ñalau Dabuņ.”

Jesu gêlinj sanju

(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹ Gêdênj tonanj Jesu anja Nasaret Galilaiaņa gêja ma Joaņ kêsagu enj anja Jordan.

¹⁰ Jesu kêpi anja bu gêmênj e gêlic undambê gêja ma Ñalau Dabuņ amboac balôsi kêsêp mênjgêsac enj ñaô.

¹¹ Ma awa tenj kêsâ anja undambê gebe “Aêñoc Latuc aôm, tec têtac gêwinj aôm ma galic aôm ñajam.”

*Sadan kélêtôm Jesu
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Ma Nalau Dabuñ kékac Jesu gacgen kêsà gamên sawa gêja.

¹³ Gêmoa gamên sawa bèc 40 ma Sadan kélêtôm en, ma gêmoa gêwiñ bôc saleñña, mago anjela sêjam sakin en.

*Jesu gêjac m nê kôm mêtêña anjga Galilaia
(Mat 4:12-17; Luk 4:14-15)*

¹⁴ Êsêac sêkôc Joañ tôn su acgom, go Jesu gêja Galilaia jagêjam mêtê kêpi Anôtônê njawae njam

¹⁵ gebe “Noc tau mênkêsà ma Anôtônê gamên kédabin. Amboac tonan anam taôm ôkwi ma akên êwiñ njawae njam tau.”

*Jesu kékalem lau iña aclé
(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11)*

¹⁶ Jesu kêsêlên gêmoa bugêjacton Galilaiana e gêlic Simon agêc lasi Andrea sêkên wasan sêmoa gebe êsêagêc njac ulu iña.

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gédên êsêagêc gebe “Andanguc aê ma oc jakên amagêc alô njamalac.”

¹⁸ Tec gacgen dedec nêñ wasan gêcña ma tédaguc en.

¹⁹ Gêwi gamên tau sin ma kêsêlên gêja ec saunjen ma gêlic Sebedai latui Jakobo agêc lasi Joañ sêbênôc wasan sêngôn wan.

²⁰ E gacgen gêmôêc êsêagêc ma sêwi tamenji Sebedai to nê kômwaga sin sêngôn wan ma tédaguc Jesu sêja.

*Njac tonjalau sec
(Luk 4:31-37)*

²¹ Anjga tonan jasêsa Kapanaum ma gédên sabbat Jesu gacgen kêsô lôm jakedôn lau

²² e êsêac têtakê kêtù ênê mêtêña, gebe en kédôn êsêac kêtôm binjutau atom, kédôn êsêac kêtôm njac tonjalai ten.

²³ Gédên tonan njac tonjalau njatêmui ten gêngôn nêñ lôm, nan gêmôêc gebe

²⁴ “Jesu Nasaretña, aêacnên asagen njagêdo gédên tauñ. Aôm gômônê gebe onsen aêac su me. Aê kajala aômngac, Anôtônê njac dabuñ aôm.”

²⁵ Ma Jesu gec bin en gebe “Awammê êsa ma ôsa anjga ênê ôna.”

²⁶ Ma njalau njatêmui kêmônên en e kêwakic kapônên, go kêsà anjga ênê gêja.

²⁷ Ma lau samob selendec njanô e têtù kênac gédên tauñ gebe “Gên tonac amboac ondoc, mêtê wakucgoc. En kêjatu njalau njatêmui tonjalaignen ma tanen wamu en.”

²⁸ Ma gacgen ênê wae kêsà kêtôm Galilaia njagamên samob gêjam aucgen gêja.

*Jesu gêgôm lau taêsam ôlin njam kêsà
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹ Ma êsêac sêsa anjga lôm mênjsêpi Simon agêc Andrea nêñ andu sêja, ma Jakobo agêc Joañ sêwiñ.

³⁰ Ma Simon lawao gêmâc ôli njawajaô kapônên gêc, tec gacgen sêsôm en njawae gédên Jesu.

³¹ Tec Jesu gêja e kékôc en sa e njawajaô gêwi en sin ma gêjam sakin êsêac.

³² Kêtula gédên oc jakêsêp êsêac sejon lau gêmâc samob ma lau tonjalau sec samob dédên Jesu sêja.

³³ Lau malac tonanña samob sêkac sa jasêkô katamña.

³⁴ Ma en gêgôm lau gêmâc tokain-tokain taêsam ôlin njam kêsà ma kêtin njalau sec taêsam su ma gêjac jao njalau sec gebe sêsôm bin atom, gebe êsêac sêjala enjgac.

*Jesu gêjam mêtê gêmoa Galilaia
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Ma gédên bêtêc kanucgen Jesu gêdi gêja gamên sawa ten jaketen mec gêmoa nê tauña.

³⁶ Go Simon to êsêac, tañ sêwiñ en nan, têdaguc en

³⁷ e têtap en sa ma sêsôm gêdên en gebe “Lau samob sêsôm aôm.”

³⁸ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Tana malac ñagêdô anga ônêña êwiñman najanam mêtê êsêac anga ônêña amboac tonan, gebe aê gajac kôm tonecgeñ ñawae tec gamêñ.”

³⁹ Amboac tonan en gêjam mêtê kêtôm lôm Galilaiana samob ma kêtin ñalau sec su.

Jesu gêgôm ñac tokamocbôm ôli kêtû selec

(Mat 8:2-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Ñac tokamocbôm gêdên Jesu gêja kêpôn aduc ma kêsôm gêdên en gebe “Embe têtac êwiñ, nan ôngôm aê jatu selec.”

⁴¹ Jesu taê walô en tec kêmêtôc lêma jakêmoasac en ma kêsôm gêdên en gebe, “Aê gabe ôtu selec.”

⁴² Ma gacgeñ kamocbôm gêwi en sin ma ôli kêtû selec.

⁴³ Go Jesu kêmasuc en gacgeñ kêsa gêja

⁴⁴ ma kêsôm gêdên en gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndên lau ten atom, naôtôc taôm êndên dêbuñwaga ma ôkên da êtu kôtu selecña êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nêmbiñ sa êndên êsêac.”

⁴⁵ Mago en kêsa gêja e gêjac tau nê minj topalêgeñ ma gêgôm binj tau kêtû tapa. Tec Jesu jakêsa malac samob gêmôa awêgeñ kêtôm gêmurña kêtiam atom, go gêjam tau susu gêmôa ñamagêgeñ ma lau anga malac gêdô-gêdô dêdên en sêja-sêja.

2

Jesu gêgôm ñac natêkwa kêtû golonj ôli ñajam kêsa

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Jesu gêja Kapanaum kêtiam ma êsêac sênjô en ñawae gebe gêngônj nê andu.

² Ma lau taêsam sêkac taun sa jasêpô en ñênjôma ma sêkô katam dêmôêña gêwiñ, go en gêjam mêtê êsêac.

³ Gêjam mêtê gêmôa ma sêkôc ñac tenj natêkwa kêtû golonj dêdên en sêja. Lau aclê sêbalan en.

⁴ Lau taêsam sêkô êsêac auc ma sêgôm gênjêlôm sebe nasêsa Jesu ñagala elêmê, tec sêkac andu ñasalôm sa kêkanônj ônan Jesu kêkô nan, go sêlêwanj ñac ñatêkwa kêtû golonj tonan tomêgeñ kêsêp gêja.

⁵ Jesu gêlic êsêac sêkênj gêwiñ, tec kêsôm gêdên ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe “Latucenec, aê kasuc aôm nêmbiñ sec ôkwi su.”

⁶ Ma binj sutau ñagêdô, tañ sênjônj tonan sêwiñ nan, taênj gêjam gêc nêñ ñalêlôm gebe

⁷ “Ñac tonec kêsôm binj amboac ondôc. En kêsôm binj alôb-alôb. Asa kêtôm gebe êsuc sec ôkwi. Anôtô taugenj.”

⁸ Tec Jesunê kauc kêtap bi ñ, tañ taênj gêjam gêc nêñ ñalêlôm nan sa, ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Asagenj amac taêm gêjam binj amboac tonan gêc nêmbiñ ñalêlôm.”

⁹ Binj ondôc tasôm ñagaô êndên ñac ñatêkwa kêtû golonj. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aôm nêmbiñ sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe ‘Ôndi sa, ôluñ nêmbiñ sa ma ôsêlêñ.’

¹⁰ Ma aê gabe amac ajala gebe ñamalacnê Latu kêtû ñatau anga nom gebe êsuc sec ôkwi.” Go kêsôm gêdên ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe

¹¹ “Aê jasôm andên aôm gebe Ôndi sa, ôluñ nêmbiñ sa ma ôc ôna nêmbiñ andu.”

¹² Ñac tau gêdi sa gacgeñ e kêluñ nêmbiñ sa ma kêsa gêja, samob sêlic en e têtakê ñanô ma sêlambinj Anôtô gebe “Aêac alic gênj tenj amboac tonec atomanô.”

Jesu kêkalem Lewi

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Go Jesu kêsa bugêjactonj gêja kêtiam ma lau samob dêdên en sêja jakêdônj êsêac.

¹⁴ Go kêsêlêñ ma gêlic Alpai latu Lewi gêngôn telon malen. Tec kêsôm gêdên en gebe, “Ôndanꝓuc aê.” Lewi gêdi kêdaguc en gêja.

¹⁵ Jesu gen gêñ gêngôn ênê andu, ma telon to lau sec taêsam, tañ têdaguc en nañ, sêngôn sêwiñ Jesu to nê ñacsenomi.

¹⁶ Parisainên binsutau ñagêdô sêlic en gen gêñ gêngôn gêwiñ lau sec to telon, tec têtû kênac ênê ñacsenomi gebe “En gen to gênôm gêñ gêngôn gêwiñ telon to lau sec kêtû asagenña.”

¹⁷ Jesu gêñô tec gêjô êsêac awen gebe “Lau ôlin ñajam sêpô lêna taun kêtû doktaña atom. Mago lau togêmac tec sêpô lêna. Aê gamên gabe jakalem lau gêdên atom, jakalem lau secgen.”

*Bin tanam dabuñ moña
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)*

¹⁸ Joaņnê ñacsenomi to Parisai sêjam dabuñ mo. Tec lau ñagêdô dêdên Jesu sêja têtû kênac en gebe, “Kêtû agenña Joaņnê ñacsenomi to Parisainên ñacsenomi sêjam dabuñ mo, mago aômnm ñacsenomi masi.”

¹⁹ Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Lau embe sênin awê ñamoasin ma ñac-ênamawêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc sênam dabuñ mo me. Ñac-ênam-awêwaga embe emôa êwiñ êsêac, oc sênam dabuñ mo atom.

²⁰ Mago ñabêc oc mênêsa ma sêkôc ñac-ênam-awêwaga su anga êsêacnên, nañgo êsêac sênam dabuñ mo êndên bêc tonan.

²¹ “Ñac ten oc êsi obo natali wakuc êpi ñakwê lanꝓwa atom, gebe natali wakuc oc êoc ñakwê êngic, wakuc êkac su anga lanꝓwa ma êkac kalalac e êtu sec samucgen.

²² Ma ten oc êkêc wain wakuc êsêp bôc ñaôlic lanꝓwa atom. Embe sêngôm, oc wain êoc ñaôlic êpoa e êtain ênaña ma ñaôlic tau êtu sec amboac tonan. Wain wakuc sêkên êsêp ñaôlic wakuc.”

*Ñacsenomi sesolop polom ñanô geden sabat
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ Gêdên sabat ten Jesu kêsêlêñ gêmoa kôm polom-ña ñalêlôm ma nê ñacsenomi sêsêlêñ sêwiñ ma sesolop polom ñanô.

²⁴ Tec Parisai sêsôm gêdên en gebe “Gôlicgac me, êsêac sêgôm gêñ, tañ tatôm gebe danꝓôm êndên sabatña atom.”

²⁵ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Bin tañ Dawid gêgôm gêdên gêmoa jageo ma mo gêjô en to nê lau nañ, asam atom me.

²⁶ En kêsô Anôtônê andu gêdên ñac dabuñsêga Abiatar nê têm jagen polom, tañ sêkên gêdên Anôtô kêtû da ma sêjac jao gebe lau sênin atom, dabuñwaga taunꝓen, ma kêkên gêdên lau, tañ sêwiñ en nañ, sen amboac tonanꝓen.”

²⁷ Ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Anôtô kêkên sabat kêtû ñamalacña, en kêkên ñamalac kêtû sabatña atom.

²⁸ Amboac tonan Ñamalacnê Latu kêtû sabat natau gêwiñ.”

3

*Ñac lêma kêtû golon nê bin
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹ Jesu kêsô lôm kêtiam ma ñac ten gêmoa tonan, tañ lêma kêtû golon.

² Tec êsêac dêdib Jesu gebe moae êngôm en ôli ñajam êsa êndên sabat, gebe êsêac sebe sêngôlin bin êpi en.

³ Ma en kêsôm gêdên ñac lêma kêtû golon gebe “Ôsa ômôên.”

⁴ Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Tatôm gebe tamoasin lau me danꝓôm êsêac sec êndên sabat. Tanam katun sa me dansen su.” E êsêac sêjam taun tôn.

⁵ Tec enj têtac nandan ma mata gê êsêac gelom-gelom e nê njalêlôm nâwapac kêtû êsêac têtac nadaniña, go kêsôm gêdênj nac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec enj kêmêtôc lêma e njam kêsa kêtiam.

⁶ Parisai sêsa e jagacgenj sêwiñ Herodonê lau ma sêkic Jesunê binj gebe senseñ enj su.

Lau taêsam sêkac sa semoa bugêjactorj

⁷ Go Jesu to nê nacsenomi têtaiñ tauñ su sêsa bugêjactorj sêja, ma lau taêsam anja Galilaia to Judaia

⁸ ma anja Jerusalem to Idumaia ma anja Jordan namakenj onêña ma anja Turu to Sidon nagamênj nagêdô têdaguc enj sêja. Lau taêsam, tañ sênjô enj gêgôm gênj samob nawae, tec dêdênj enj sêja.

⁹ Ma enj kêsôm gêdênj nê nacsenomi gebe sêmansañ wanj saunj tenj êtu enja, gebe lau sêkapiñ enj sa atom.

¹⁰ Enj gêgôm lau taêsam ôlinj njam kêsa, ma êsêac, tañ nandanj totau-totau gêgôm êsêac nanj, sêsêli-sêsêli lau dêdênj enj sêja sebe sêmoasac enj.

¹¹ Nalau natêmui sêlic enj e sêu tauñ sêc enj lanjônêmña ma sêmôêc gebe “Anôtônê Latu aôm.”

¹² Tec enj kêbaob êsêac njanja, gebe sêsôm enj lasê atom.

Jesu kêjaliñ nê aposolo 12 sa

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Go kêpi gamênj nabau gêja ma gêmôêc êsêac, tañ nê njalêlôm kepenj êsêac nanj, dêdênj enj sêja.

¹⁴ Ma Jesu kêjaliñ êsêac 12 sa ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amoa awiñ aê e jasakiñ amac anam mêtê lau

¹⁵ to jakênj naclai êndênj amac gebe atinj nalau sec.”

¹⁶ Enj kêjaliñ êsêac 12 tonanj sa ma gê Simonnê njaê gebe Petere

¹⁷ ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc Joan, tañ gê êsêagêcnênj njaê gebe Boaneges, nam gebe Wapap latuagêc,

¹⁸ ma Andrea agêc Pilip, ma Batolomai agêc Matai, ma Tom agêc Alpai latu Jakobo, ma Tadaï agêc Simon Kanaanja

¹⁹ ma Juda Isariot, tañ geoc Jesu lasê.

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ma Jesu gêmu gêja nê andu, ma lau sêkac sa sêpi tagenj kêtiam, tec enj to nê nacsenomi sebe sêninj gênj e sêgôm jageo.

²¹ Ênê lau sênjô ma sêsa sebe sêkôc enj tônj sêsôm sebe “Gênj tenj gêgôm enj”.

²² Ma binjutau, tañ anja Jerusalem sêsêp sêmên nanj, sêsôm gebe “Belsebul gêwiñ enj, tec kêtinj nalau sec na nalau sec nêñ kasêga.”

²³ Amboac tonanj enj kêkalem êsêac sa ma kêsôm kêtû bingôlinj gêdênj êsêac gebe “Sadanj oc êtinj Sadanj amboac ondoc.

²⁴ Gamênj tenj embe êwa tau êkôc, oc gamênj tonanj ênêc êtôm atom.

²⁵ Ma gôlôac tenj embe sêwa tauñ êkôc, oc gôlôac tonanj sêmoa êtôm atom.

²⁶ Ma Sadanj embe êkênj kisa êndênj tau e êwa tau êkôc, oc êmoa êtôm atom, êtu nacgêbac.

²⁷ “Mago nac tenj êsô nac njanja tenj nê andu naêjanjo ênê waba su atom. Enj ênsô nac njanja tau tônj êmunj acgom, go êjanjo ênê waba.

²⁸ “Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Namalac latunji nêñ sec samob to nêñ binj alôb-alôb, tañ sêsôm-sêsôm nanj, Anôtô oc êsuc ôkwi.

²⁹ Mago nac tenj embe êsôm binj alôb-alôb êpi Nalau Dabun, oc sêsuc sec tau ôkwi atomanô. Sec êsap enj tônj ênêc tenjenj.”

³⁰ Êsêac sêsôm gebe “Nalau natêmui gêgôm enj,” tec Jesu kêsôm binj tonanj.

*Jesu tēna to lasii ŋanô**(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)*

³¹ Ma Jesu tēna to lasii mēnsêkô dēmôêŋa ma sêkêŋ lau jasêmôêc eŋ.

³² Lau sêgi eŋ auc sêŋgôn ma êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gôlicgac me, tēnam to lasimi tec sêsôm aôm sêmoa dēmôêŋa.”

³³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Tinoc to lasici asa lau.”

³⁴ Go mata gaôc lau, taŋ sêgi eŋ auc saŋgôn naŋ, ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec.

³⁵ Lau taŋ sêmasaŋ Anôtônê biŋ, lau tonan têtû lasicio to ŋac ma tinoc.” *

4*Biŋgôliŋ ŋac kêpalip ŋawêŋa**(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Go Jesu gêmu jagêjac m kêdôn êsêac gêŋgôn ambêô kêtiam. Lau taêsam sêkac sa dêdêŋ eŋ sêja, tec kêpi waŋ teŋ jagêŋgôn. Sêsu waŋ su jakêpoac ma lau samob sêmoa bau e gêdêŋ butali.

² Ma kêsôm biŋ taêsam gêdêŋ êsêac gêjam kêtû biŋgôliŋeŋ. Ma kêsôm kêsêp nê mêtê gêdêŋ êsêac gebe

³ “Akêŋ taŋem acgom. Alic acgom, ŋac-kêpalip-ŋawêwaga teŋ kêsa gêja gebe êpalip nê ŋawê.

⁴ Kêpalip gêmôa e ŋagêdô kêsêp intêna, tec moc mênseŋ su.

⁵ Ma ŋawê ŋagêdô kêsêp nompoc, naŋ nom ŋalêsi gêc atom. Tec gacgeŋ kêpoa gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom.

⁶ E oc kêpi ma kêsêgô e kêtû masê gebe ŋawakac keseleŋ kêsêp gêja atom.

⁷ Ma ŋagêdô kêsêp êcmôkê, ma êc kêpoa e gejoŋ êndu ma gêjam ŋanô atom.

⁸ Ma ŋagêdô kêsêp nom ŋajam, tec kêpi to kesewec ma gêjam ŋanô ŋajam. Teŋ gêjam 30, teŋ 60, ma teŋ 100.”

⁹ Ma kêsôm gebe “Ŋac teŋ nê taŋasaŋ embe ênêc, naŋ êŋômaŋ.”

*Jesunê biŋgôliŋ ŋam**(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Ma gêdêŋ taŋ eŋ gêmôa tauŋa naŋ, êsêac taŋ sêwiŋ eŋ to êsêac 12 têtû kênac eŋ kêtû biŋgôliŋ tauŋa.

¹¹ Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac atap Anôtônê gamêŋ ŋabiŋ ŋalêlômŋa tônê sa, mago êsêac, taŋ sêmoa dēmôêŋa naŋ, sêŋô biŋ samob êtu biŋgôliŋeŋ

¹² gebe

‘Êsêac sêlic amboac sêlic ma sêjala atom

to sêŋô amboac sêŋô ma nêŋ kauc êsa atom,

gebe sênam tauŋ ôkwi atom ma nêŋ sec ênaŋa atom.’ ”

*Jesu gêwa biŋgôliŋ ŋac kêpalip ŋawêŋa ŋam sa**(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)*

¹³ Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac ajala biŋgôliŋ tônê ŋam atom, ma oc ajala biŋgôliŋ ŋagêdô samob ŋam amboac ondoc.

¹⁴ Ŋac-kêpalip-ŋawêwaga naŋ kêpalip mêtê.

¹⁵ Lau taŋ sêsêp intêna naŋ amboac tonec gebe sêpalip mêtê kêsêp êsêacnêŋ ŋalêlôm ma êndêŋ taŋ sêŋô naŋ e gacgeŋ Sadaŋ mênêjaŋgo mêtê, taŋ sêpalip kêsêp êsêacnêŋ ŋalêlôm naŋ su.

¹⁶ Ma tonec têtôm êsêac, taŋ sêpalip kêsêp nompoc naŋ gebe Gêdêŋ taŋ sêŋô mêtê naŋ e gacgeŋ sêkôc sa totêntac ŋajamgeŋ.

* **3:35:** Sadaŋnê ŋaê teŋ. (Alic Mat 10:25)

17 Mago êsêacnêñ ñawakac jagêjam atom. Êsêac lau daiñ-daiñ. Embe gêñ wapac êtap êsêac sa me sêjanda êsêac êtu mêtêña, oc gacgenj sêwi sinj.

18 Ma ñagêdô, tañ sêpalip kêsêp êcmôkê nanj, têtôm êsêac, tañ sêñô binj

19 ma gêñlêlôm-lêlôm nomña to lêtôm awêña ma têtac kalac gêñ ñagêdôña ejonj binj tau êndu ma sênam ñanô atom.

20 Ma ônanj sêpalip kêsêp nom ñajam têtôm êsêac, tañ sêñô binj to sêkôc sa ma sêjam ñanô, ñagêdô 30, ñagêdô 60, ñagêdô 100.”

Lamp kêkô suc ñalêlôm

(Luk 8:16-18)

21 Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Sêkôc lamp sêmêñ gebe sêngênduc ña suc auc me sêkêñ êsô pôpô ñalabu me masi. Me sêkôc lamp sêmêñ gebe sêkêñ êkô jakainj ñaô.

22 Gêñ samob, tañ kêsij tau nanj, oc sêkêñ êsa awê samob. Ma gêñ samob, tañ gêc ñalêlômgenj nanj, oc êtu awê samob.

23 Ñac tej nê tanjasuñ êñôña embe ênêc, nanj êñômanj.”

24 Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Gêñ tañ amac añô nanj, taêm ênam. Dônj tañ anam dônj lau nanj, Anôtô oc ênam dônj amac, ma oc ênsalê ñagêdô êlêlêc amacnêñ êndêñ amac êwiñ.

25 Ñac tañ nê gêñ gêc nanj, êtap ñagêdô sa naêwiñ. Ma ñac tañ nê gêñ masi nanj, sêkôc ñakêsu, tañ gêc eñña nanj, su amboac tonanjenj.”

Bingôlinj kêpi ñawê tau kêpoaña

26 Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtônê gamêñ amboac ñamalac tej gêjac ñawê kêsêp kôm,

27 go gêc nê bêc gêdêñ gêbêc ma gêdi sa gêdêñ gelenña, ma ñawê tau kêpoa e kêtû kapôênj nanj ñam enj gêjam kauc.

28 Nom tau gêjam ñakôm, ñakainj kêtû ñamata, go ñaola, gocgo ñanô gêjac têt auc.

29 Ma êndêñ tañ ñanô êtu gagwenj nanj, ñatau gacgenj êsakinj bôjanj jalô êna gebe noc sênac gêñ ñanô sanja mênkêsa.”

Bingôlinj gêmêc ñawêña

(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Go kêsôm gebe “Aêac tanam dônj Anôtônê gamêñ êpi asagenj ma tanam bingôlinj ondoc êpi.

31 Kêtôm gêmêc ñawê. Embe tapalip êsêp kôm, oc talic ñasec-ñasec kêtôm gêñ ñagêdô ñamatu atom. Gêñ tau sauñanô.

32 Mago tapalip êsêp nom acgom, go êpi e êlêlêc gêñ tolaunj samob su ma etoc laka kapôênj, go moc umbonj ñalabuña sênam sac sêngônj ñaajunj.”

33 Enj kêsôm binj tau gêdêñ êsêac gêjam kêtû bingôlinj taêsam kêtôm sêjalaña.

34 Ma kêsôm binj tej kêsâ awê gêdêñ êsêac atom, kêsôm kêtû bingôlinjenj e êsêac to nê ñacsenjomi sêmoa tauñña acgom, go gêwa binj samob sa gêdêñ êsêac.

Jesu kêsôm mutêna kêtû malô

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Gêdêñ bêc tonanj ñakêtulala Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Tanac êngic tana ñamakenj ônêña.”

36 Sêwi lau sinj ma sêkôc enj toônjenj sêja wanj ma wanj ñagêdô sêwiñ enj.

37 Gêdêñ tonanj mu gêbuc kêtû têna e ñadembom kêsâlê wanj auc ma landôm jagodoc-jagodoc.

38 Ma enj tau nanj gedên kwalim ma gêc bêc gêc wanjkuña, tec jasêñu enj ma sêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, aôm gôlic oc tanaña necgac me.”

39 Tec enj mata gêlac ma gec binj mu ma kêsôm gêdêñ ñadembom gebe “Jamangenj ma ônam taôm tônj.” Ma mu kêtû malô to bênônj kêsêp e kênôma.

⁴⁰ Go Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac matem golec asagenja. Amac akênj gêwiñ atom me.”

⁴¹ Êsêac têtêc taunjanô ma sêsôm gêdênj taunjan gebe “Nac tonec asa, tec mu to ñadembom tañenjan wamu gêdênj en nec.”

5

*Jesu gêgôm ñac tonjalau natêmui ôli ñajam kêsa
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Êsêac jasêsô lau Gadarene nêñ gamênj anja bugêjactonjan ñamakenjan ôñênja.

² Ma gêdênj tañ enj kêsêp anja wanjan, e gacgenjan ñac tenjan tonjalau ñatêmui kêsa anja sêô jagêdac enj.

³ Nac tau gêmôa gamênj sêôña ma lau tenjan têtôm gebe sênsô enj tônjan atom, sêsô enj ña kapoacwalô, mago kêtôm atom amboac tonanjan.

⁴ Sêsô enj akainjan tônjan to sêbôênj enj ña kapoacwalô kêtû dim taêsam, mago kêmônjan kapoacwalô tulu to kêlêsanjan Iêpoa gêngic ma lau tenjan nêñ ñaclai kêtôm gebe sênam enj tônjan atom.

⁵ Kêtôm bêc to gelenjenjan enj gêmôa sêô to lôc gedênj tônjenjan ma kêwakic to kêtuc tau ña poc.

⁶ Nac tau gêlic Jesu kêsa jaêcgenjan ma kêlêti jakêpônjan aduc gêdênj enj

⁷ ma gêmôêc awa kapôênj gebe “Lôlôc Natau Anôtô nê Latu Jesu, aêagêcnênj asagenjan gâgêdô gêdênj taunjan, aê aoc gêjac Anôtô nanjan kêtû ôiênsu aê atomjan.”

⁸ Nac tau kêsôm binjan tonanjan gebe Jesu kasôm gêdênj enj gêmunjan su gebe “Aôm ñalau ñatêmui, ondec ñamalac tonec ma ôsa ôna.”

⁹ Go Jesu kêtû kênac enj gebe “Aômñêm ñaê asa.” Ma enj gêjô enj awa gebe “Aênoc ñaê ‘Legion’, gebe aêac lau taêsam.”

¹⁰ Go ketenjan Jesu kepenjan ducgenjan gebe êôc êsêac ôkwi sêsa gamênj tonanjan sêna atom.

¹¹ Bôcanô pom kapôênj tenjan senjan gêñ sêmoa gamênj tau ñalôc.

¹² Tec ñalau tau tetenjan enj gebe “Ôkênj aêac naasêp bôc tônê ñalêlôm ana.”

¹³ Ma Jesu gêlôc gebe sêna. Tec ñalau ñatêmui sêsa anja ñamalacnê jasêsêp bôc tonanjan ñalêlôm sêja ma bôc tau topomgenjan sêsabi anja salic gulunjan tagenjan jasêsêp bu. Bôc tau amboac 2,000 ma sênom bu su sêjanja.

¹⁴ Go lau bôcña sêc jasêsôm ñawae anja malac to gamênj ñakêtu gêdô. Tec lau sêmênj sebe sêlic gêñ tau ñam.

¹⁵ Amboac tonanjan dêdênj Jesu sêja e sêlic ñac, tañ ñalau ñatêmui taêsam sêpônjan enj nanjan, nê kauc kêsa ma kêsô ñakwê sa gêngônjan, ñac to Legion tau tônê, ma têtêc taunjanjanô.

¹⁶ Ma êsêac, tañ matenjanô sêlic gêñ, tañ kêtap ñac tonjalau ñatêmui ma bôc sa nanjan, sêjac ñaminjan gêdênj êsêac gêwiñjan.

¹⁷ Ma êsêac jatetenjan Jesu gebe êwi êsêacnênj gamênj sinjan ma êc êna.

¹⁸ Gêdênj enj kêpi wanjan nanjan, ñac tau gêmunjenjan ñalau ñatêmui gêgôm enj nanjan, ketenjan Jesu gebe “Aê jawinjan aômmanjan.”

¹⁹ Mago Jesu gêlôc gêdênj enj atom ma kêsôm gêdênj enj gebe “Ôpi nêmandu ôndênj nêmandu lau ôna ma ônac minjan gêñ kapôênj, tañ Apômtau gêgôm gêdênj aôm to taê walô aôm nanjan, êndênj êsêac.”

²⁰ Tec enj gêja ma gêjac minjan gêñ kapôênj, tañ Jesu gêgôm gêdênj enj nanjan, anja gamênj Malaclemenjan. Ma lau samob sê taênjanjanô.

*Jairi latuo to awê, tañ kêmoasac Jesunê ñakwê nanjan
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

²¹ Jesu kêpi wanjan ma gêjac gêngic jakêsô ñamakenjan ôñênja kêtiam. Ma lau taêsam sêkac sa dêdênj enj sêja. Ma enj gêmôa bugêjactonjan ñataligenjan.

²² Ma lômmôkê tenjan, ênê ñaê Jairi, gêmênj e gêlic enj ma gêu tau gêc enj akainjanja,

23 ma keten en kepen ducgen ma kêsôm gebe “Latuco tecênê gêmâc e awa kêtû dambê. Tec ômôên ma ôkên lêmam ênsac en gebe njâjam êsa ma êmoa mata jali.”

24 Tec Jesu gêwi en gêja ma lau taêsam tédaguc en e sêkapij en sa.

25 Ma awê ten gêjam dec kêtôm jala 12,

26 ma kêtap nandan kapôên sa anga dokta taêsam nêj ma kêtajin nê awa samob. Mago gêjam en sa atom e gêmâc gêjam sêga.

27 Awê tau gêjô Jesu njawae ma gêmên kêsêli lau gêc en dêmôemuja mênkêmoasac ênê njakwê,

28 gebe en kêsôm gebe “Aê embe lamoasac ênê njakwêgen, oc êngôm aê ôlic njâjam êsa.”

29 Kêmoasac e gacgen nê dec kêpa ma kêsâê ôli gebe gêmâc gêwi en sinj.

30 Ma Jesu kêsâê seben gebe njac lai kêsâ anga ênê gêja, tec kêtac tau ôkwi gédên lau ma kêtû kênac gebe “Asa kêmoasac njoc njakwê.”

31 Ma nê njacsenjomi sêsôm gédên en gebe “Aôm gôlic lau sêkapij aôm sa sêmoa, mago kôtu kênac gebe ‘Asa kêmoasac aê.’”

32 Ma Jesu kêtac tau ôkwi gebe êlic asa gêgôm gêj tau.

33 Mago awê tau kêtala gêj, tanj kêtap en sa nan, kêtakê e kêtênêp tau ênduêndu, kêsâ jagêtu tau gêc Jesu lanjônêmja ma geoc binj samob lasê gédên en.

34 Ma en kêsôm gédên en gebe “Latucoenec, nê m kôkên gêwi gêgôm aôm njâjam kêsâ, ôsa totêmtac malôgen ôna ma nê m gêmâc êwi aôm sinj.”

35 Kêsôm binj gêmoa ma lau njagêdô sêmên anga lômmôkênê andu ma sêsôm gebe “Latômô gêmâc êndugac, aôm ôiênsôn mêtêmôkê êtu agenja.”

36 Êsêacnên binj gêlên Jesu tôj atom ma kêsôm gédên Iômmôkê gebe “Ôtêc taôm atom, ôkên êwiengen.”

37 Ma en gêlôc gédên lau ten gebe sêndanjuc en atom, Petere ma Jakobo agêc lasi Joan taunenj sêwi en.

38 Ac jasêo lasê Iômmôkênê andu e gêjô njaonda ma lau têtanj to sêjam tanj sa.

39 Ma kêsô gêja e kêsôm gédên êsêac gebe “Amac agôm njaonda to atanj kêtû asagenja. Njapalêo gêmâc êndu atom, gêc bêcgenj tec gêc.”

40 Ma êsêac sêomac en. Tec kêtajanda êsêac samob sêsa sêja ma kêtôc njapalê têna agêc tama to êsêac, tanj sêwi en sêja nan, ma kêsô balêm, tanj njapalêo gêc nan gêja.

41 Jakêkam njapalêo lêma ma kêsôm gédên en gebe “Talita kumi,” tanam ôkwi gebe “Njapalêo, aê jasôm aôm ôndi sa.”

42 E gacgen njapalêo gêdi sa ma kêsêlên, gebe ênê jala kêtû 12. Ma êsêac selendec njanô.

43 Go en gêjac jao njajanja gédên êsêac gebe lau ten sêjô njawae atom, ma kêsôm gebe sêkên gêj njapalêo tau êni. * Legion.

6

Jesunê lau têtij en anja Nasaret

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Ma Jesu gêwi gamên tonanj sinj jagêo lasê tau nê malacmôkê ma nê njacsenjomi tédaguc en sêja.

2 Gédên sabbat en kêdôn mêtê gêmoa lôm ma êsêac taêsam, tanj sêjô nan, têtakê njanô ma sêsôm gebe “Njac tonec kêtôc gêj tonec anja ondoc, ma kauc, tanj en kêtap sa nan, amboac ondoc, ma gêntalô, tec en lêma gêgôm nec, njam amboac ondoc.

3 Njac tonec kamunda, Maria latu ma Jakobo agêc Joses ma Juda agêc Simon tewenj nec. Ma ênê lasiio tec sêmoa sêwi aêac nec atom me.” Ma têtû môsi en.

4 Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe “Lau gamên ten tetoc propete ten sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to tau nê lasitêwai ma nê gôlôac tec sêmbu en.”

* 5:43: Lau Rom sêsam sinjaganên tonj kapôên tenj gebe

⁵ Ma enj kêtôm gebe êngôm gêntalô tenj anja tonanj atom, tagenj kékênj lêma gêsac lau togêmac luagêcgenj ma gégôm êsêac ôlinj njajam kêsa.

⁶ Ma êsêacnênj sêkênj gêwiñ masiña gêjac ênê Iênô auc.

Jesu kêsakinj nê aposolo sêja

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jesu gêjac laoc gamêngenj jakêdônj lau.

⁷ Go gêmôêc êsêac 12 dèdênj enj jakêsakinj êsêac luagêc-luagêc ma kékênj ñaclai gèdênj êsêac gebe sêkôninj ñalau ñatêmui.

⁸ Go gèlênj binj êsêac gebe sêkôc gênj tenj sêmoa intêna atom, tôc tagenj. Mo masi, atali masi, awa êsêp ômbinjakap atom.

⁹ Mago sêsô nênj atapa ma sêsô ñakwê luagêc atom.

¹⁰ Go kêsôm gèdênj êsêac gebe “Embe api andu tenj, nanj anjônj tonanjenj e awi gamênj tau sinj.

¹¹ Malac tenj embe sêkôc amac sa to sêkênj tanenj amac atom, nanj awi gamênj tonanj sinj, ma andônj ñakekop, tanj gêc amac emkainj nanj, su êtu nênj geo ñabelo tenj êndênj êsêac.”

¹² Go ñacsenjomi sêsa sêja ma sêjam mêtê gebe lau sênam tauñ ôkwi.

¹³ Ma têtinj ñalau sec taêsam sêsa sêja to senj oso lau gêmac taêsam ña niptêkwi ma sêgôm êsêac ôlinj njajam kêsa.

Ñackêsagu Joanj gêmac endu

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Jesunê ñaê ñawae kêsa e kinj Herodo gènjô ma lau sêsôm sebe “Ñackêsagu Joanj gèdi sa anja ñacmatênênj, tec ñaclai kêpoa kêpi enj.”

¹⁵ Lau ñagêdô sêsôm sebe “Enj Elia,” ma ñagêdô sêsôm sebe “Propete tê sêmoa-sêmoa nê nênj tenj.”

¹⁶ Mago gèdênj tanj Herodo gènjô binj tonanj ñawae nanj, kêsôm gebe “Joanj tanj kajatu dèdim enj gêsutêkwa gèngic nanj, gèdi sa.”

¹⁷ Herodo tau tonanj kêsôm sêkôc Joanj tônj ma sêsô enj tônj gèngônj kapoacwalô. Herodo gègôm gênj tonanj gebe tau gèjam têwa Pilip nê awê Herodia,

¹⁸ ma Joanj kêsôm gèdênj Herodo gebe “Gôjam têwamnê awê tec keso.”

¹⁹ Herodia genj anô-anô Joanj gebe ênac enj êndu, mago gègôm elêmê,

²⁰ gebe Herodo kêtêc Joanj. Enj kêjala enj gebe enj ñac gèdênj to ñac dabunj, tec gejob enj. Herodo gènjô ênê binj e kêpô lêna tau ñasec, mago kékênj tanja enj gèjac ñawaeenj.

²¹ Ma gèdênj ñasawa tenj Herodo taê gèjam nê bêc têna kékôc enja, tec gègôm moasinj kapônj gèdênj nê kiap to kapitai ma laumata Galilaijana.

²² Ma Herodia latuo kêsô jakêtê wê e Herodo to nê ñaclenj sêlic njajam. Tec Herodo kêsôm gèdênj ñapalêo gebe “Embe têtmac êwiñ gênj tenj anja aênoc ma otenj, oc jakênj êndênj aôm.”

²³ Enj kêtôc lêma ma kêsôm gèdênj ñapalêo gebe “Gènj samob, tanj otenj nanj, oc jakênj êndênj aôm. Embe otenj ñoc gamênj ñamakenj, oc jakenjenj.”

²⁴ Tec ñapanjo kêsa jakêsôm gèdênj têna gebe “Aê jatenj asagenj.” Ma têna kêsôm gebe “Otenj ñackêsagu Joanj môkêapac.”

²⁵ E ñapalêo kèlêti gacgenj kêsô gèdênj kinj gèja jaketenj gebe “Aê gabe galocgenj ôkênj ñackêsagu Joanj môkêapac êsêp laclu tenj êndênj aê.”

²⁶ Kinjné ñalêlôm ñawapac ñanô, tagenj kêtû kêtôc lêmana to kêtû ñaclenja tec enj gebe ensenj binj su atom.

²⁷ E gacgenj kinj kêsakinj sinjwaga tenj ma kêjatu gebe êkôc Joanj môkêapac êmênj. Ñac tau gèja e gèdim Joanj gêsutêkwa gèngic anja andu kapoacwalônja,

²⁸ go kékênj môkêapac kêsêp laclu tenj mênkékênj gèdênj ñapalêo, ma ñapalêo kékênj gèdênj têna.

²⁹ Joanjnê ñacsenjomi sênjô ñawae mênjsêkôc ênê ñawêlêlanj su jasêkênj gêc sê tenj.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Joaņ 6:1-15)

³⁰ Aposolo sêkac sa dêdêņ Jesu sêja ma sêjac gêņ samob, taņ sêgôm to têtônġ naņ, ġaminġ gêdêņ eņ.

³¹ Lau taêsam sêja sêmêņ-sêja sêmêņ, ma nêņ ġasawa sêniņ gêņġa gêc atom. Tec Jesu kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Ajôc, tana gamêņ ġasawa teņ tamoa nêņ taunġa gebe aniņ awem ġagec.”

³² Tec êsêac sêpi waņ sêsô gamêņ ġasawa teņ sêmoa nêņ taunġa.

³³ Lau sêlic êsêac sêja ma taêsam sêjala êsêac. Tec lau aņga malac samob sêsêlêņ sêwiņ taunġ e jasêô lasê gamêņ tau, taņ Jesu to nê ġacsenġomi sebe sêmoa naņ, sêmuņ êsêac.

³⁴ Gêdêņ taņ Jesu mênġkêsô naņ, gêlic lau toņ kapôêņ ma taê walô êsêac gebe êsêac amboac domba, naņ ġacġeġoņa masi. Tec gêôc awa sa ma kêdônġ biņ taêsam gêdêņ êsêac.

³⁵ Oc gêja, tec ênê ġacsenġomi dêdêņ eņ sêja ma sêsôm gebe “Gamêņ tonec gamêņ sawa ma oc gêja su.

³⁶ Amboac tonanġ ôkêņ lau sêc êliņ-êliņ gebe sêna malac to gamêņ ġakêtu gêdô nasênam ôli nêņ gêņ sêniņġa.”

³⁷ Tec Jesu gêjô êsêac awenġ ma kêsôm gebe “Amac taôm akêņ gêņ êsêac sêniņ.” Ma êsêac têtu kênac eņ gebe “Amboac ondoc, aêac ana anam ôli polom ġa denari 200 mênġakêņ êsêac sêniņ me.”

³⁸ Ma eņ gêjam kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocġeņ gêc, ana alic acgom.” Êsêac sêlic su ma mênġsêsôm gebe “Polom lemeņ teņ ma i luagêc.”

³⁹ Go eņ kêjatu êsêac gebe samob sêņġônġ sic tomôkê-tomôkê sêņġônġ gêgwaņ ġamêdôb wakuc tonanġ.

⁴⁰ Ma lau sêņġônġ sic totonġ-totonġ, toņ ġagêdô 100, ġagêdô 50.

⁴¹ Go Jesu kêkôc polom lemeņ teņ to i luagêc tonanġ sa mênġmata gedec undambê ma gêjam danġe, go kêpô polom kêkôc ma kêkêņ gêdêņ ġacsenġomi gebe sênac sam êndêņ lau. Ma gêjac sam i luagêc tau gêdêņ êsêac samob.

⁴² Samob seņ e gêôc êsêac tônġ.

⁴³ Go ġacsenġomi sejoņ ġapopoc sa kêsêp gadob 12 e mênġgêc ma i ġagêdôgêdô gêwiņ.

⁴⁴ Ma êsêac, taņ seņ polom tau naņ, ġacwaga 5,000.

Jesu kêsêlêrl gêmoa ġadembom ġaô

(Mat 14:22-33; Joaņ 6:15-21)

⁴⁵ Ma Jesu kêkac nê ġacsenġomi gacġeņ sêpi waņ sêmuņ eņ sêna Betsaida, naņ gêc ġamakenġ ônêġa, ma eņ tau êmoa e êkêņ lau sêna acgom.

⁴⁶ Eņ kêkêņ lau sêja su acgom, go kêpi lôc gêja gebe eteņ mec.

⁴⁷ Oc jakêsêp su ma waņ kêsâ e jakêkô ġaluņ ma eņ taugenġ gêmoa baugenġ gêmoa.

⁴⁸ Ma gêlic êsêac segolem elêmê gebe mu kêpuc êsêac tônġ. Talec kêtanġ, go kêsêlêņ gêmoa ġadembom ġaôġeņ kasa gêdêņ êsêac gêja. Eņ gebe êôc lêlêc êsêac êna.

⁴⁹ Ac sêlic eņ kêsêlêņ gêmoa ġadembom ġaôġeņ ma sêjam kauc sebe oc balôm teņ, tec sêwakic.

⁵⁰ Êsêac samob sêlic eņ e têtakê. Go eņ awa kêsâ sebeņ ma kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom.”

⁵¹ Ma eņ jakêpi waņ gêwiņ êsêac ma mu kêtu malô. Ma êsêac têtakê e sêņac lemeņ ġanô,

⁵² gebe êsêacnêņ kauc kêsâ kêpi biņ polomġa atom, nêņ ġalêlôm ġajaņa tec gêc.

Jesu gêgôm lau gêmac aņga Genesaret ôliņ ġajam kêsâ

(Mat 14:34-36)

⁵³ Ma sêja e sêpi bau aņga Genesaret ma sêsô waņ tônġ.

⁵⁴ Sêsêp aņga waņ sêja e gacġeņ lau sêjala eņ denġ tagenġ.

⁵⁵ Ma sêlêti sêjam gamênj aucgenj e lau sêbalañ lau, tañ gênj gêgôm êsêac nañ, tosac-tosac sêja gamênj, tañ sênjô gebe enj gêmoa nañ.

⁵⁶ Ma gêdênj tañ gêo lasê malac saunj to kapôênj ma gamênj ñakêtu gêdô-gêdô nañ, êsêac sêkênj lau gêmac sec malaclunj kêtômgenj ma tetenj enj gebe sêmoasac ênê ñakwê ñataligenj, ma samob, tañ sêmoasac enj nañ, tec ôlinj ñajam kêsa. *

7

Lau ñanô nêj mêtê (Mat 15:1-9)

¹ Ma Parisai to biñsutau ñagêdô, tañ sêmênj anja Jerusalem nañ, sêkac sa dêdênj Jesu sêja.

² Ma sêlic ênê ñacsenjomi ñagêdô sêkwasiñ lemenj atom, senj gênj paliñ-paliñgenj.

³ Parisai to Juda samob senj gênj atom e sêkwasiñ lemenj su acgom, gebe têdaguc lau ñanô nêj ñagôlinj.

⁴ Ma embe anja gamênj têtulu gênj sêmênj, nañ sêninj gênj atom e sêlinj bu su acgom. Ma ñagôlinj langwa ñagêdô taêsam gêc, tañ têdaguc gêwinj amboac sêkwasiñ suc to laclu ma ku.

⁵ Amboac tonañ tec Parisai to biñsutau têtû kênac enj gebe “Amboac ondoc, aômnêm ñacsenjomi têdaguc lau ñanô nêj ñagôlinj atom, sêkwasiñ lemenj atom ma senj gênj.”

⁶ Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Jesaia geoc biñ lasê jagêdênjgoc kêpi amac dansañtêna amboac teto gêc gebe

‘Lau tonec tetoc aê sa ña gêdônjôlicgenj, mago nêj ñalêlôm gêmoa jaêc aê.

⁷ Êsêac sêjam sakinj aê kwalec gebe biñsu, tañ êsêac têdônj nañ, ñamalacnênj biñ ñaômagenj.’

⁸ Anôtônê biñsu nañ amac awi sinj su, ma ñamalacnênj ñagôlinj langwa tec akôc tônj.”

⁹ Ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Anôtônê biñsu tec abanac e ñapep sawa gebe amansañ taôm nêm ñagôlinj langwanja.

¹⁰ Mose kêsôm gebe ‘Otoc tamam agêc tênam sa. Ñac tenj embe êsôm biñ sec êpi têna me tama, nañ sênac enj êndu.’

¹¹ Mago amac tec asôm gebe ‘Ñac tenj embe êsôm êndênj têna me tama gebe Aênjoc gênj, tañ taêm kêka amoa nañ, Korban,’ ñam gebe jakênj êndênj Anôtô,

¹² go anac jao enj gebe ênam têna me tama sa êtiam atom.

¹³ Amac ajam Anôtônê biñ auc ña taôm nêm ñagôlinj langwa, tañ adônj gelom-gelom nañ, ma ajam gênj ñagêdô ôkwi gêwinj.”

Geñ tañ gêgôm ñamalac kêtû sec (Mat 15:10-11, 15-20)

¹⁴ Go Jesu gêmôêc lau dêdênj enj sêja kêtiam ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Samob anjô aênjoc biñ ma nêm kauc êsa.

¹⁵ Gênj dêmôênja tenj embe êsêp ñamalacnê ñalêlôm êna, oc êngôm enj êtu sec atom. Mago gênj, tañ kêsa anja ñamalac gêmênj nañ, tec gêgôm enj kêtû sec.” [

¹⁶ Ñac tenj nê tanjasunj ênjônja êmbe ênêc, nañ ênjômanj.]

¹⁷ Ma gêdênj tañ gêwi lau sinj kêsô andu gêja nañ, ênê ñacsenjomi têtû kênac biñgôlinj tau ñam gêdênj enj.

¹⁸ Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Ma amac tonec nec, nêm kauc kêsa atom amboac tonañ me. Ajala atom me. Gebe gênj samob, tañ anja dêmôênja êsêp ñamalac êna nañ, oc êngôm enj êtu sec atom,

¹⁹ gebe kêsêp ênê ñalêlôm gêja atom, kêsêp ñatêtacñagenj gêja e gê su kêtôm gêgôm-gêgôm.” Tec Jesu gêwa gênj taniñja samob sa gebe ñajam.

²⁰ Ma kêsôm gebe “Tagenj gênj, tañ kêsa anja ñamalacnê nañ, tec gêgôm ñamalac kêtû sec.

* **6:56:** K mwaganênj a c tagenja. Alic Mat 18:28

²¹ Gebe taêñ gêjam biñ sec kêsa anğa ñamalacnêñ ñalêlôm, biñ mockaiñña, gengeñ, sêjac ñamalac êndu,

²² dêdim sêmôcwalô gêngic, maten katu, sêgôm sec ñawaô, biñdansañ, wauc-wauctêna, maten dangucboa, sêsôm biñ alôb-alôb, tetoc tauñ sa ma biñ meloc.

²³ Gêñ sec samob tonañ ñai tec kêsa anğa ñalêlôm ma gêgôm ñamalac kêtü sec.”

Awê ten kêkêñ gêwiñ ñajaña
(Mat 15:21-28)

²⁴ Go Jesu gêdi anğa tonañ gêja gamêñ Turuñña. Ma kêpi andu ten gêja ma gebe ênam tau aucgeñ e gêgôm jageo.

²⁵ Ma awê ten, tañ latuo saun ñalau ñatêmui gêgôm en nan, gêñô en ñawae ma seben gêja gêu tau gêc en akaiñña.

²⁶ Awê tau en Heleno, têna kêkôc en anğa Suropoinikianña. En keten Jesu gebe êtiñ ñalau sec anğa latuonê êsa êna.

²⁷ Mago Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Ondecgeñ, ñapalê sêniñ nêñ gêñ e êôc êsêac tôn acgom. Embe takôc ñapalênêñ mo su ma tambaliñ êndêñ kêamlatu, oc ñajam atom.”

²⁸ Tec awê tau gêjô en awa gebe “Apômtau, mago kêamlatu sen ñapalênêñ mo ñapopoc sêmoa tebo ñalabugoc.”

²⁹ Ma Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Kêtu biñ tonañña tec ôna. Ñalau sec kêsa anğa latômonê gêja su.”

³⁰ Ma en gêmu gêja nê andu e gêlic ñapalêo gêc ma ñalau sec kêsa gêja su.

Tañasunbic to awamê ñajam kêsa

³¹ Ma Jesu gêwi gamêñ Turuñña siñ kêtiam kêsa Sidonña e jagêô lasê Malaclemenlu ñagamêñ gêc bugêjacton Galilaianña.

³² Go sêkôc tañasunbic to nê bi ñ kwackwac dêdêñ en sêja ma teten en gebe êkêñ lêma ênsac en.

³³ Tec Jesu kêkôc en su anğa launêñ jasêkô tauñña, go kêkêñ lêmalatu kêsô en tañasun ma kêkasôp to kêmoasac en imbêla.

³⁴ Go mata gedec undambê e kêsê awa su ma kêsôm gêdêñ en gebe “Epata,” gebe “Ôpoa lasê.”

³⁵ Tec tañasun kêpoa lasê ma imbêla kêtü golon e kêsôm biñ ñajêñ kêsa,

³⁶ ma Jesu gêjac jao gebe sêsôm ñawae êndêñ lau atom. En gêjac jao gêmoa, tagen êsêac sêjac min biñ tau kêtü tapa-tapa sêjac ñawaegen.

³⁷ Lau sêñac lemen ñanô ma sêsôm gebe “En gêgôm gêñ samob ñajam. Tañasunbic sêñô biñ ma awenmê sêsôm biñ lasê.” *

8

Jesu gêlôm lau 4,000
(Mat 15:32-39)

¹ Gêdêñ tonanğen lau taêsam sêkac tauñ sa kêtiam ma nêñ gêñ sêniñña masi. Tec Jesu gêmôc nê ñacsenomi dêdêñ en jakêsôm gêdêñ êsêac gebe

² “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiñ aê e bêc têlêac samuc ma nêñ gêñ sêniñña masi.

³ Amboac tonañ embe jakêñ êsêac têtac sawagen sêmu sêna nêñ gamêñ, oc enkaiñ to lemen êmac anğa intêna, gebe lau gamêñ baliñña ñagêdo tec sêwiñ êsêac.”

⁴ Ma ênê ñacsenomi têtü kênac en gebe “Aêac takôc mo anğa ondoc ma takêñ lau tonec sêniñ êôc êsêac tôn, tamoa gamêñ sawa nec.”

⁵ Tec en kêtü kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgeñ gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Polom 7.”

* **7:37:** Asam biñ, tañ gec Mat 15:2

⁶ Ma kêsôm gêdên lau gebe sêngôn sic sêngôn nom. Ma kêtôc polom 7 tonan mêngejam danje su, go kêtô kêtôc ma kêtên gêdên nê nacsenomi gebe sênac sam. Tec sêjac sam gêdên lau.

⁷ Ma êsêacnên i palê luagêcgen gêc, nan gêjam danje ma kêsôm gebe sênac sam amboac tonan.

⁸ Sen e gêoc êsêac tôn, go sejon nâpopoc sa kêsêp gadob 7.

⁹ Ma lau tau amboac 4,000. Ma kêtên êsêac sêja.

¹⁰ Go êsêac to nê nacsenomi gacgen jasêpi wan ten ma jasêo lasê gamên Dalmanutaña.

Parisai teten gêntalô

(Mat 16:1-4)

¹¹ Parisai sêsa sêja jaêc sesen taun sêmoa e sebe sênsaê Jesu. Tec sêsôm gebe “Ông m gêntalô undambêna ten.”

¹² Jesu gênô bin tonan e nê nalêlôm nâwapacgosu ma kêsôm gebe “Lau têt tonecña sêsôm gêntalô ten kêtû asagenña. Binñanô, aê jasôm êndên amac gebe Lau têt tonecña oc sêlic gêntalô ten atomanô.”

¹³ Go gêwi êsêac sin ma kêtû wan kêtiam jakêsô namaken ônêña.

Parisai to Herodo nêj jist

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Nacsenomi sêlin polom sin sêkôt gêwin atom, sêkôt nanô tagen gec wan.

¹⁵ Tec Jesu gêlên bin êsêac gebe “Alic ma ajop taôm nâpêp êndên Parisai to Herodo nêj jist.”

¹⁶ Ma êsêac taên gêjam gêc taunña ma sêsôm gebe “Kec, en kêsôm bin tonan gebe aêac takôt polom gêwin atom.”

¹⁷ Ma Jesu kêjala bin, tan sêsôm nan, tec kêsôm gêdên êsêac gebe “Kêtû asagenña amac taêm gêjam gêc taomnagen gebe akôt polom gêwin atom. Amacnêm kâuc kêsa atom ma ajala bin tonec nam atom tagen me. Nêm nalêlôm nâdani kêsa me.

¹⁸ Matemanô gêc, mago alic gên atom to tanjemsun gêc, mago anô bin atom me. Ma taêm gêjam bin atom me.

¹⁹ Gêdên tan kêtô polom lemen ten kêtôc gêdên lau 5,000 nan, ajon nâpopoc sa kêsêp gadob tendocgen.” Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “Gadob 12.”

²⁰ “Ma gêdên tan kêtô polom 7 kêtôc gêdên lau 4,000 nan, ajon nâpopoc sa kêsêp gadob tendocgen.” Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “Gadob 7.”

²¹ Go en kêtû kênac êsêac gebe “Ajala bin tonec nam atom tagen me.”

Nac matapec najam kêsa anga Betsaida

²² Jasêo lasê Betsaida ma lau sêkôt matapec ten dêdên Jesu sêja ma teten en gebe êmoasac en.

²³ Tec Jesu kêkam matapec gêdên lêma ma gêwê en agêc sêsa malac namagê sêja, go kêkasôp kêsêp en mataanô ma gêu lêma gêsac en ma kêtû kênac en gebe “Gôlic gên ten me masi.”

²⁴ Ma nac tau kêsa sa ma kêsôm gebe “Aê galic namalac, galic êsêac sêsên amboac ka.”

²⁵ Go Jesu gêu lêma gêsac en mataanô kêtiam ma kêtûc mata tôn e mataanô nawa kêsa ma gêlic gamên nanên kêsa.

²⁶ Go kêsakin en gêja nê andu ma kêsôm gebe “Ôsa malac ôna atom.”

Petere kêsôm Jesu nam

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Go Jesu to nê nacsenomi dêdi sêsa malac Kaisarea Pilipi sêja. Sêsêlên e jasêsa nâdambê ten ma kêtû kênac nê nacsenomi gebe “Lau sêsam aê sebe asa.”

²⁸ Ma êsêac sêjô en awa gebe “Nâgêdô sêsôm gebe nâckêsagu Joan, ma nâgêdô gebe Elia, ma nâgêdô gebe propetenên teri.”

²⁹ Go kêtû kênac êsêac gebe “Ma amac taôm nec asam aê abe asa.” Tec Petere gêjô enj awa gebe “Aôm Kilisi tau.”

³⁰ Ma Jesu gêjam êsêac awenj auc gebe sêsôm enj lasê êndênj lau tenj atomanô.

Jesu geoc êmac êndu to êndi saña lasê

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Go gêoc awa sa ma kêdônj êsêac gebe “Njamalacnê Latu oc êoc njanđan taêsam ma laumata to dabunjsêga to binjsutau oc têtinj enj to sênac enj êndu. Ma bêc têlêac ênaña, go êndi sa êtiam.”

³² Enj kasôm binj tonanj gêc awagenj. Tec Petere gê enj jaagêc sêkô taunja ma kêsôm enj.

³³ Ma Jesu kêkac tau ôkwi mata gê nê nacsenomi ma kêsôm Petere gebe “Sadanj, ôkôc taôm sa naôkô jaêc. Aôm taêm gêjam binj Anôtôña atom, taêm gêjam binj njamalacnagenj.”

³⁴ Go gêmôc lau to nê nacsenomi sêmênj ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Nac tenj embe taê ênam gebe êsap aê tôj, nanj ênac kapoac tau ma êoc nê kakesoIau êndaŋguc aê.

³⁵ Nac tenj embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nanj oc êmac êndu. Ma tenj embe êmac êndu êtu aê to njawae njamña, nanj oc êngônj mata jali.

³⁶ Nac tenj embe ênsôb gêj nomña samob sa êtu ênê gênj, mago êjainj katu, oc ênam enj sa amboac ondoc. Oc ênam enj sa atom.

³⁷ Njamalac oc ênac da katu ña asagenj.

³⁸ Lau mockainjo to lau sec tonec nêj tenj embe maja aê to ñoc binj, oc Njamalacnê Latu maja enj amboac tonanj êndênj têm, tê êmênj to Tamanê njawasi ma anjela dabunj sêwinj enj.” *

9

¹ Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac tec sêkô nec, nêj ñagêdô oc sêmac êndu atomgenj e sêlic Anôtônê gôlinj tonjaclai mênjêsa acgom.”

Jesu ôli kainj tenj kêsa

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Bêc 6 gêjaña acgom, go Jesu kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joanj sêwinj enj. Ma gêwê êsêac sêpi lôc ñatêpôê balinj tenj sêja gebe sêmoa taunja. Ma sêlic enj ôl i kêpô tau ôkwi

³ e nê ñakwê sêpôma kêlêlêc oc ñaboatilo su.

⁴ Go Elia agêc Mose seoc taunj lasê dêdênj êsêac ma sêjam binjalôm sêwinj Jesu.

⁵ Ma Petere gêoc awa sa kêsôm gêdênj Jesu gebe “Mêtmôkê, njam gebe tamoa gamênj tonec. Aêac anam bec têlêac acgom, aômnêm tenj ma Mosenê tenj ma Elianê tenj.”

⁶ Êsêac têtêc taunj ñanô, tec enj gêjam kauc binj êsômña.

⁷ Go tao tenj mênjgêjam ajuj êsêac ma awa tenj kêsa anja tao tau gêmênj gebe, “Aênoc Latuc tanj têtêc gêwinj enj nanj, tau tonec. Akênj tanjem enj.”

⁸ Ma sep tagenj ac matenj geso gamênj e sêlic lau tenj sêkô sêwinj êsêac atom, Jesu taugenj.

⁹ Êsêac sêsêp anja lôc sêmoa ma enj gêjac jao êsê c gebe “Gênj tanj alic nanj, anac njaminj êndênj ñac tenj atom e Njamalacnê Latu êndi sa anja ñacmatênênj su acgom.”

¹⁰ Êsêac taênj gêjam binj tonanj gêc taunjenj sêmoa ma têtû kênac gêdênj taunj gebe “Êndi sa anja ñacmatênênj nec ñam amboac ondoc.”

¹¹ Go têtû kênac enj gebe “Amboac ondoc, binjsutau sêsôm gebe Elia êmênj êmunj acgom”

¹² Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Elia nanj êmunj ma êsa gênj samob njalanô sa êtiam. Ma teto kêpi Njamalacnê Latu amboac ondoc gebe enj oc êoc njanđan taêsam to têtû kasec enj.

¹³ Mago aê jasôm êndênj amac gebe Elia tec gêmênj su, ma sêgôm enj waucwaucgenj amboac teto kêpi enj.”

Ñapalê tonjalau sec ôli njam kêsa

(Mat 17:14-20; Luk 9:37-43)

* **8:38:** Asam binj, tanj gêc Mat 16:6

14 Ac sêmêñ ma sêo lasê gêdêñ ñacsenomi ñagêdô ma sêlic lau taêsam sêgi êsêac auc ma binjsutau to êsêac awenjsun gêoc ka taun.

15 Lau sêlic enj e gacgenj têtakê ma sêlêti dêdêñ enj sêja to sê moalêc enj.

16 Ma enj kêtú kênac êsêac gebe “Amac awemsun gêoc ka taôm kêtú agenña.”

17 Tec ñac tenj anja lau taêsam tonanj nêñ gêjô enj awa gebe “Mêtêmôkê, aê kakôc latuc gadêñ aôm gamêñ gebe ñalau awamê gêgôm enj.

18 Gêñ tau embe êtap enj sa anja ñasawa tenj, oc êmônaj enj e awaôpic êsa ma lulun ñakicsêa kikec-kikec e êtu tonj langwagenj. Ma katenj nêñ ñacsenomi gebe têtin ñalau tau e sêgôm kêtôm atom.”

19 Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “O amac lau-akêñ-gêwinjatowaga, aê jamoa jawin amac e êndêñ ondoc, ma jaoc amacnêñ binj e êndêñ ondocgenj. Akôc ñapalê tau andêñ aê amêñ.”

20 Ma sêkôc ñapalê tau dêdêñ enj sêja. Ma gêdêñ tanj ñalau gêlic Jesu nanj, gacgenj kêgasun ñapalê tau e gêjac tau êndu jagêc nom ma kêsabi tau to awaôpic kêsá.

21 Go Jesu kêtú kênac tama gebe “Gêñ tonec gêgôm enj kêtôm jala tendocgenj su.” Ma enj kêsôm gebe “Ñapalêgenj ma gêgôm enj

22 ma kêtin enj kêpi ja to kêsêp bu kêtú dim taêsam gebe ensenj enj su. Mago aôm embe ôtôm, go taêm walô aêac ma ônam aêac sa.”

23 Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gônac aê ôkwi gebe Aôm embe ôtôm me. Ñac tanj kêkêñ gêwin nanj, oc êngôm gêñ samob naêtôm.”

24 E gacgenj ñapalê tama gêmôêc ma kêsôm gebe “Aê kakêñ gêwinj, tagenj kakêñ gêwinj kwalec, tec ônam sa.”

25 Jesu gêlic lau sêwêgenj sêmêñ, tec gec binj ñalau ñatêmui ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm ñalau awammê to tanjamsunbic, aê jasakinj aôm gebe Ondec enj ma ôsa ôna, ma ômu ôsô ñac tau nê ñalêlôm ôna êtiam atom.”

26 Ma ñalau kêgasun enj secanô e kêwakic lasê ma kêsá gêja. Ma ñapalê tau gêc amboac ñacmatê, tec lau taêsam sêsôm gebe “Gêmac êndu su.”

27 Go Jesu kêkam enj kêsêp lêma ma gegenj enj sa jakêkô.

28 Gêc gêmu gêja nê andu acgom, go nê ñacsenomi têtú kênac enj sêmoa tauñña gebe “Amboac ondoc, tec aêac atin ñalau tonanj agôm kêtôm atom nec.”

29 Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Gêñ tenj kêtôm gebe êtin gêñ amboac tonanj ñai su sêsa ñagaô sêna atom, mec tagenj.”

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja lasê kêtú luagêcña

(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)

30 Go ac dêdi anja tonanj sêsa Galilaiagenj sêja ma enj gebe lau sêñô êsêac ñawae atom,

31 gebe enj kêdônj nê ñacsenomi ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Lau sêkêñ Ñamalacnê Latu êsêp ñamalac lemenj êna nasênac enj êndu. Sênac enj êndu e ñabêc têtêac ênanja su acgom, go êndi sa.”

32 Mago êsêacnêñ kauc kêsá kêpi binj tonanj atom ma têtêc taunj tec têtú kênac enj atom.

Asa êtu ñac kapôêñ

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Jasêo lasê Kapanaum sêngônj andu acgom, go kêtú kênac êsêac gebe “Amac asôm binj amboac ondoc gêdêñ taôm amoa intêna.”

34 Ma êsêac sêjam tauñ tônj, gebe anja intêna sêjam kênac taunj kêpi nêñ asa kêtú ñac towae kêtêlêc êsêac ñagêdô su.

35 Go gêngônj sic ma gêm êc êsêac 12 mênkêsôm gêdêñ êsêac gebe, “Ñac tenj embe taê ênam gebe êtu ñamata, nanj êtu samob nêñ ñamu to samob nêñ sakinwaga acgom.”

36 Ma kêkôc ñapalê saunj mênketoc enj kêkô êsêac ñalunjenj, go kêmboêñ enj ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe

³⁷ “Nac tañ kékôc ñapalê saun amboac tonec nêñ teñ sa kêtú ñoc ñaêña nan, kékôc aê sa. Ma ñac, tañ kékôc aê sa nan, kékôc aê taucgen atom, en kékôc ñac, tañ kêsakin aê nan sa.”

Lau tañ sesen aêac atom nan, sêpuc aêac tônia
(Luk 9:49-50)

³⁸ Go Joan kêsôm gêdên en gebe “Mêtêmôkê, aêac alic ñac teñ, nan kêdaguc aêac atom, kêtin ñalau sec su ña aômnêm ñaê. Tec ajac jao en, gebe en kêdaguc aêac atom.”

³⁹ Ma Jesu kêsôm gebe “Anac jao en atom, gebe ñac tañ êngôm gêntalô êpi aêñoc ñaê, go gacgen êkac awa ôkwi ma êsôm bin sec êpi aê nan, oc êngôm êtôm atom.

⁴⁰ Gebe ñac, tañ kékên kisa gesen aêac atom nan, kêpuc aêac tônia.

⁴¹ Nac nan êkên bu laclu teñ amac anôm êtu Kilisinê lau amacña nan, jasôm binñanô êndên amac gebe ñagêjô ñajam oc eso en atomanô.

Tatim lau atom
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² “Ma ñac teñ, nan êtim lau saun, tañ sêkên gêwin aêña nan, nêñ teñ e êtu sec nan, lau sêwa poctêmui sa en gêsutêkwa ma sêmbalin en êsêp gwêc êna, go ñajam.

⁴³ “Lêmam embe êtim aôm, go ôndim êngic. Tolêmamkatucgen ôngôn matam jali, oc ñajam êlêlêc tolêmam lulugen ôsêp lamboam ñakêlêndin ñaja, tañ kêsã ñapan nan ôna. [

⁴⁴ Gamên nan ñatêmoa to ñaja êmac atom.]

⁴⁵ Ma amkain embe êtim aôm, nan ôndim êngic. Toamkatucgen ôngôn matam jali, oc ñajam êlêlêc sêmbalin aôm toamkain lulugen ôsêp lamboam ñakêlêndin ôna. [

⁴⁶ Gamên nan ñatêmoa to ñaja êmac atom.]

⁴⁷ Ma matamanô teñ embe êtim aôm, nan ôkip sa. Tomatamanô tagen ôsô Anôtônê gamên ôna, oc ñajam êlêlêc sêmbalin aôm tomatamanô lulugen ôsêp lamboam ñakêlêndin ôna.

⁴⁸ Gamên nan ñatêmoa to ñaja êmac atom.

⁴⁹ “Sêpalip ja kêpi lau samob kêtôm sêpalip gwêc kêpi gwada.

⁵⁰ Gwêc tau gên ñajam, mago gwêc tau ñamakic embe ênaña, oc danğôm ñamakic êsa êtiam amboac ondoc. Gwêc ênêc amacña ma amoa tobinmalôgen awin taôm.”

10

Bin sêmcwalôña
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Jesu gêdi anga tonan jagêo lasê Judaia to gamên, tañ gêc Jordan ñamaken ônêña nan, ma lau taêsam sêkac sa dêdên en sêja kêtiam, tec kêdôn êsêac clmboac gêgôm-gêgôm nan kêtiam.

² Ma Parisai ñagêdô dêdên en sêja sebe sêlêtôm en ma têtú kênac en gebe, “Nac teñ embe êwi nê awê sin, oc êtôm me masi.”

³ Tec en gêjô êsêac awen gebe, “Mose gêjac binసు amac amboac ondoc.”

⁴ Ma êsêac sêsôm gebe, “Mose gêlôc gebe teto papia sêwi awê sinña ma sêwi en sin.”

⁵ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “En keto binసు tonan kêtú nêñ ñalêlôm ñadaniña.

⁶ Mago andanğen gêdên tañ Anôtô kékên undambê to nom nan, kékên awêlu ñac.

⁷ Amboac tonan ‘ñac oc êwi tama agêc têna sin ma êsap nê awê tônia

⁸ ma agêc lulu têtú ôli tagen.’ Ma agêc têtôm gên luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagen.

⁹ Gên tañ Anôtô kékên kékwa tau nan, ñamalac teñ êkac su atom.”

¹⁰ Jasênğôn andu acgom, go ênê ñacsenjomi têtú kênac en kêtú bin tau tonecña kêtiam.

¹¹ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Nac teñ embe êwi nê awê sin ma ênam teñ, oc êngôm gên mockainña,

¹² ma awê teñ embe êwi nê akwen sin ma ênam teñ, oc êngôm gên mockainña amboac tonan.”

*Jesu gêjam mec ñapalê ñasec-ñasec
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ Ma sejon ñapalê ñasec-ñasec dêdêñ Jesu sêja gebe êmoasac êsêac. Ma ñacseñomi sec biñ lau.

¹⁴ Jesu gêlic e kêtû môsi ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Andec ñapalê dêdêñ aê sêmêñ, akô êsêac auc atom, gebe lau tecenañ ñai têtû Anôtônê gamêñ ñatau.

¹⁵ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac tañ êkôc Anôtônê gamêñ sa êtôm ñapalê atom nañ, oc êsô êna atom.”

¹⁶ Go kêmbôêñ to gêu lêma gêsac êsêac ma gêjam mec êsêac.

*Ñacseñom tolêlôm
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)*

¹⁷ Jesu jakêsa intêna acgom, go ñac teñ kêlêti gesen enj auc jakêpôn aduc gêdêñ enj ma kêtû kênac enj gebe “Mêtêmôkê ñajam, aê jañgôm asagenj gebe jawê kainj jañgôn matoc jali tenjenj.”

¹⁸ Tec Jesu kêtû kênac enj gebe “Amboac ondoc, kôsam aê gebe ñajam. Ñajam teñ gêmôa atom, Anôtô taugenj.

¹⁹ Biñsu tau tec gônô su gebe ‘Ônac ñamalac êndu atom, ôngôm gêñ mockainjo to mockainja atom, ônam genjenj atom, ônga biñ atom, ôngambec gêñ atom ma otoc tamam agêc tênac sa.’ ”

²⁰ Ma ñac tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, aê ñapalêgenj ma kamasan biñ samob tonan kêtû tôñ aê.”

²¹ Ma Jesu mata gê enj e têtac gêwiñ enj ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Gêñ tagenj tec kôpô lêna. Ôna ma ôkêñ nêma samob lau sênac ôli ma ôkêñ ñaawa êndêñ lau ñalêlôm sawa, go nêma awa oc ênêc undambê, ma ômôêñ ôndañguc aê.”

²² Ñac tau gêñô biñ tonan e lanjônô kêtû sêp ma kêsa tonê ñalêlôm ñawapacgenj gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Go Jesu kêsala nê ñacseñomi ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Lau toawa embe sêsô Anôtônê gamêñ sêna, oc sêngôm elêmê.”

²⁴ Ñacseñomi têtakê kêtû ênê biñ tonanja, tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac kêtiam gebe “Ñapalêac, lau sêsô Anôtônê gamêñ sênaña ñawapac ñanô.

²⁵ Bôc kamele teñ oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenj êlêlêc ñac tolêlôm teñ êsô Anôtônê gamêñ ênaña su.”

²⁶ Êsêac têtakê ñanô ma sêsôm gêdêñ taunj gebe “Ai, amboac tonan, asa oc ênam samuc.”

²⁷ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Ñamalac oc têtôm gêñ amboac tonan atom. Mago Anôtô enj kêtôm, gebe Anôtô gêgôm gêñ samob jakêtôm.”

²⁸ Ma Petere gêoc awa sa ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôlic acgom, aêacmêñ tec awi ma gêñ samob sinj ma adaguc aôm.”

²⁹ Ma Jesu kêsôm gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac teñ nañ êwi nê andu, me lasitêwai, me luio, me têna agêc tama, me ñapalê, me kôm sinj êtu aê to ñawae ñajamña,

³⁰ oc êndêñ têtêm tonêc êkôc gêñ tau ñagêjô êtu dim 100 êjô andu ma lasitêwai to luio, ma tênai to ñapalê ma kôm, ma oc sêjanda enj êwiñ, ma êndêñ têtêm ñamuña oc êngôn mata jali tenjenj.

³¹ Lau ñamataña taêsam oc têtû ñamu ma ñamu oc têtû ñamata.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saña lasê kêtû têtêacña
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Êsêac sêsêlêñ sêmôa intêna sebe sêpi Jerusalem sêna ma Jesu kêsêlêñ gêmunj êsêac ma êsêac têtakê. Ma êsêac, tañ têtadaguc enj nañ, têtêc taunj. Ma kêkôc êsêac 12 sêmôa nêñ taunja kêtiam jagêwa gêñ, tañ oc êtap enj saña nañ, ñam sa gêdêñ êsêac gebe

33 “Alicgac me, aêac tapi Jerusalem tana, ma oc sêkênj Njomalacnê Latu êndênj lau dabunjsêga to binjsutau sêkic ênê binj, go sêkênj enj êndênj lau samuc.

34 Ma êsêac sêsu enj susu to sêkasôp êpi enj ma si enj, go sênac enj êndu. Ma bêc têtêac ênaña, go êndi sa.”

Jakobo agêc Joaņ tetenj gêj
(Mat 20:20-28)

35 Ma Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joaņ, dêdênj enj sêja ma sêsôm gêdênj enj gebe “Mêtêmôkê, aêagêc abe ôngôm gêj, taņ aêagêc atenj êndênj aôm naņ, ņanô êsa êndênj aêagêc.”

36 Tec Jesu kêtu kênac êsêagêc gebe “Amagêc abe aê jaņgôm asagenj ņanô êsa êndênj amagêc.”

37 Go êsêagêc sêsôm gêdênj enj gebe “Ôkênj aêagêcma tenj êņgônj nêma anôña ma tenj êņgônj nêma gasêja aņga nêma ņawasi ņalêlôm.”

38 Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Amagêc ajam kauc gêj, taņ atenj naņ. Amagêc atôm gebe anôm êsêp laclu, taņ aê janôm êsêpna naņ, ma alinj sanju, taņ aê jalinj naņ me.”

39 Ma êsêagêc sêjô enj awa gebe “Aêagêc atôm.” Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Laclu taņ aê janôm êsêp naņ, amagêc oc anôm, ma sanju, taņ aê oc jalinj naņ, amagêc oc alinj.

40 Tagenj aê katôm gebe jakênj lau sêņgônj ņoc anôña to ņoc gasêja nec atom, gêjac lau, taņ Tamoc kêmasaņ kêtu êsêacna naņgenj ņawae.”

41 Êsêac lau 10 sêņô e têtu môsi Jakobo agêc Joaņ.

42 Ma Jesu gêmôêc êsêac dêdênj enj sêja ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac ajalagac gebe lau, taņ seboc têtu lau samuc nêj gôlinjwaga naņ, sêkôninj êsêac ma nêj lau kapôênj sêjam gôlinj êsêac ņajaña.

43 Mago amac amboac tonaņ atom. Nac tenj embe taê ênam gebe êtu amacnêma ņac kapôênj, naņ êtu amacnêma sakinjwaga.

44 Ma tenj embe taê ênam gebe êtu amacnêma ņamata, naņ êtu amacnêma gêjôma.

45 Njomalacnê Latu gêmênj gebe sênam sakinj enja atom, mago gebe ênam sakinj to êkênj tau ênac da lau taêsam.”

Matapec tenj ņajam kêsa
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 Êsêac sêsêlênj e sêô lasê malac Jeriko. Ma gêdênj taņ êsêac to nê ņacsenjomi ma lau taêsam sêwê sêsa aņga Jeriko sêja naņ, Timai latu matapec Batimai ketenj-ketenj gêj gêņgônj intêna ņatali.

47 Nac tonaņ gêjô ņawae gebe Jesu Nasaretna tau enj, tec gêoc awa sa ma gêmôêc gebe “Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma.”

48 Lau taêsam sec binj enj gebe “Ônam taôm tôņ,” mago enj gêmôêc kêpuc sagenj gebe “Dawidnê Latu, taêm walô aêma.”

49 Tec Jesu kêkô ma kêsôm gebe “Amôêc enj êmênj.” Ma êsêac sêmôêc matapec tau ma sêsôm gêdênj enj gebe “Têmtac êpa su ma ôndi sa, gebe enj gêmôêc aôm.”

50 Tec ņac tau kêbaliņ nê ņakwê sinj ma gêboaņ sa gêdênj Jesu gêja.

51 Ma Jesu awa gêjac enj gebe “Aôm gobe jaņgôm asagenj êndênj aôm.” Go matapec kêsôm gêdênj enj gebe “Mêtêmôkê, aê gabe matoc êlac.”

52 Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Ôêc ôna, aôm kôkênj gêwiņ gêjam aôm sa.” E gacgenj mata gêlac ma kêdaguc enj gêmoa intêna.

11

Jesu kêsô Jerusalem gêja
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Joaņ 12:12-19)

1 Ma gêdêñ tañ êsêac têdabinñ Jerusalem jasêsa malac Betpage to Betania, tañ gêc Lôckatêkwi nañ, Jesu kêsakinñ nê ñacsenñomi luagêc

2 ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Agêc asêlêñ apenñ malac, tañ gêc nêmnña nañ, ana ma êndêñ tañ aô lasê nañ, gacgenñ andac donki ñalatu teñ sêkô tônñ kêkô, ñamalac teñ gêngônñ ñaô kwananñenñ atomanô, nañ anñamboac su ma awê amêñ.

3 Ñac teñ embe êtu kênac amagêc gebe ‘Agôm tonanñ kêtû agenñña,’ nañ asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna gêñ tau ma oc êsakinñ gaôgenñ êmu êmêñ tonec êtiam.’ ”

4 Tec agêc sêja e dêdac donki ñalatu tau sêkô tônñ kêkô andu teñ ñasacgêdô kêsî malaclunñña ma sêgaboac su.

5 Ma êsêac, tañ sêkô tônê nañ, nêñ ñagêdô têtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc abe anñgô-m asagenñ, tec agaboac donki ñalatu tonanñ su.”

6 Ma êsêagêc sêsôm binñ, tañ Jesu kêsôm nañ, gêdêñ êsêac e sêwi sinñ.

7 Ma sêwê donki ñalatu tau gêdêñ Jesu sêja e sêu nêñ ñakwê gêsac ma Jesu gêngônñ ñaô.

8 Ma lau taêsam sêja nêñ ñakwê gêc intêna ma ñagêdô sêja ka ñalauñ, tañ sêsapu anñga kôm

9 ma êsêac, tañ sêmunñ to têdaguc nañ, sêmôêc gebe “Osana, alanem enñ nañ gêmêñ gêjam Apômtau lanô.

10 Alanem tamenñ Dawid nê gamêñ kinñña, tañ mênkêsa nañ. Osana êsa anñga lôlôc.”

11 Ma enñ gêô lasê Jerusalem jakêsô lôm dabunñ gêja ma kêsala gêñ samob gêmoa. Tagenñ oc gêja su, tec enñ to êsêac 12 sêsa Betania sêja.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mat 21:18-19)

12 Ñabêbêc sêwi Betania sinñ ma mo gêjô enñ.

13 Kêkô jaêcgenñ ma gêlic jambô tolaunñ teñ kêkô, tec kêtû gasuc gêja gebe moae oc êtap jambô ñanô teñ sa. Gêja e gêlic ñanô teñ atom, ñalauñ ñaômagenñ, gebe jambô ñanoc atom.

14 Tec kêsôm gêdêñ jambô tau gebe “Êtôm têmgenñ lau teñ oc sêniñ ñanô anñga aômnmê teñ êtiam atomanô.” Ma ênê ñacsenñomi sêñô.

Jesu kêjanda lau anñga lôm dabunñ

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Joañ 2:13-22)

15 Êsêac jasêô lasê Jerusalem ma Jesu kêsô lôm dabunñ gêja e kêjanda lau, tañ têtulu gêñ sêmoa lôm dabunñ ñalêlôm nañ, sêsa awê sêja ma kêtinñ sêjam-mone-gêjô-tauwaga nêñ tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nêñ lêpônñ pinponñ

16 ma gêjac jao gebe ñac teñ êôc gêñ teñ êsêlêñ êmoa lôm dabunñ ñalêlôm atom.

17 Go kêdônñ êsêac ma kêsôm gebe “Teto gêc gebe Anôtô kêsôm gebe ‘Aênoc andu sêsam gebe tentenlatu samob nêñ andu mecña.’ Mago amac agôm kêtû kêjanñgowaganêñ gêsunñ.”

18 Lau dabunñsêga to binñsutañ sêñô ma dêdib sebe senseñ enñ su, gebe têtêc enñ gebe lau samob têtakê kêtû ênê mêtêñña.

19 Oc gêja su, tec Jesu to nê ñacsenñomi sêc sêsa anñga malac tonanñ sêja.

Jesu gêwa jambô, tañ kêtû masê nañ, ñabinñ sa

(Mat 21:20-22)

20 Ñagelenñ ac sêsêlêñ e sêsa gamêñ, tañ jambô kêkô nañ, ma sêlic jambô tau kêtû masê e jakêsêp ñawakac tau gêja.

21 Ma Petere taê gêjam binñ tau, tec kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ôlic jambô, tañ kôpuc boa nañ, tec kêtû masê su.”

22 Ma Jesu gêjô êsêac awenñ gebe “Binñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe

23 Amac embe akêñ êwiñ Anôtô ma asôm êndêñ lôc tônê gebe Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna, ma embe asôm totêmtac lulu atom, akêñ êwiñ gebe binñ oc ñanô êsa, nañ oc êtu tônñ.

²⁴ Amboac tonan aê jasôm êndên amac gebe Gêj samob, tan aten kêsêp mec njalêlôm nan, embe akên ewin gebe akôc nanô, oc akôc.

²⁵ Embe naaten nêp mec akô ma nêp binj ten êndên nac ten ênêc, nan asuc ôkwi acgom, gebe Tamemi, tan gêmoa undambê nan, êsuc amacnêp keso ôkwi amboac tonanjen. [

²⁶ Mago amac embe asuc binj ôkwi atom, go Tamemi, tan gêmoa undambê nan, oc êsuc amacnêp keso ôkwi atom amboac tonanjen.]”

Judawaga têtû kênac Jesunê nac lai nam

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Ac sêmu sêsa Jerusalem kêtiam ma Jesu jakêsêlên gêmoa lôm dabun njalêlôm, go lau dabunsga to binjutau ma laumata dêdên en sêja

²⁸ ma têtû kênac en gebe “Aôm gôgôm gên tonan gôjam nac lai ondoc lanô. Ma asa kêkên nac tonec gêdên aôm, tec gôgôm gên amboac tonan.”

²⁹ Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Aê gabe jatu kênac binj ten êndên amac. Ajô aênoc kênac acgom, go jasam natau, tan gêjam aê sa ma gagôm gên tau nan, êndên amac.

³⁰ Joanê sanju nec anga Anôtônê me anga namalacnên. Ajô noc kênac tonanman.”

³¹ Ma êsêac taên gêjam gêc taunjen gebe “Embe tasôm gebe anga Anôtônê, en oc êsôm gebe Ma amboac ondoc tec akên gêwin en atom.

³² Ma embe tasôm gebe Anga namalacnên, tec tatêc lau gebe samob sêlic Joan gebe en propete ten.”

³³ Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Amboac tonan aê jasôm nac lai, tan gêjam aê sa ma gagôm gên tau nan, êndên amac atom amboac tonan.” *

12

Binjolin kêpi kôm wainja to nagejobwaga

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Jesu gêoc awa sa ma gêjam kêtû binjolin gêdên êsêac gebe “Nac ten kêsê wain kôm ten ma gêsô tun e kêsô tau, go kêsap sêpip wain namala ma kêkwê andu naatêkwa balin ten kêtû sejop kôm tauna, go kêmasan binj gêdên lau sênam kôm êpinja ma en tau gêja gamênbôm ten.

² Gêdên nanoc en kêsakin sakinwaga ten gêdên kômwaga gêja gebe êkôc kôm wainja nanô anga kômwanên.

³ Êsêac sêkôc nac tau tôn ma si en e sêsakin en lêma sawagen gêmu gêja.

⁴ Go natau kêsakin sakinwaga ten gêdên êsêac gêmu gêja kêtiam, nan têtuc en kêsêp môkêpac to sêpêlê en.

⁵ Ma kêsakin ten gêja kêtiam, nan sêjac en êndu. Ma lau nagêdô taêsam sêwin, nan si êsêacnên nagêdô ma sêjac nagêdô êndu.

⁶ Nac tagen gêmoa, ênê latu, tan têtac gêwin en nanô. Kêtû namu kêsakin en gêdên êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aênoc latuc sa.’

⁷ Gêja e kômwaga tonan nai sêsôm gêdên taun gebe ‘Nacgêwê-kain-gênlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac en êndu, gebe gênlênsê êtu aêacnên.’

⁸ Go sêkôc en tôn e sêjac en êndu ma sêbalin ênê nawêlêlan anga kôm wainja kêsê gêja.

⁹ “Kôm wainja natau oc êngôm amboac ondoc. En oc êmên ma enen kômwaga su ma êkên kôm wainja êndên lau ten.

¹⁰ Binj tonec amac asam me masi gebe

‘Poc tan sêkwêwaga sêbalin sin nan, tec kêtû poc nakêclêsuja.

¹¹ Gên tonan Apômtau gêgôm, tec matenanô talic amboac gênsga ten.’ ”

* 11:33: Lambin

12 Êsêac seŋ anô-anô sebe sêkôc Jesu tôŋ, mago têtêc lau gebe sêjala biŋgôliŋ tau ŋam jakêsêp êsêac taun, tec sêwi eŋ siŋ ma sêc sêja.

Biŋ takisŋa

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Ma êsêac sêskiŋ Parisai to Herodonê lau ŋagêdô dêdêŋ Jesu sêja sebe sêwa lip eŋ ŋa tau nê biŋ.

14 Tec sêmêŋ ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm ŋac biŋŋanôŋa, ma gôê go lau teŋ atom gebe aôm kôpuc open lau teŋ atom, mago kôdôŋ Anôtônê intêna ŋa biŋŋanôgeŋ. Embe takêŋ takis êndêŋ kaisara, oc eso aêacnêŋ biŋsu me masi. Takêŋ me takêŋ atom.”

15 Mago Jesu kêjala êsêacnêŋ dansaŋ, tec kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amboac ondoc tec abe atim aê. Akêŋ denari teŋ êndêŋ aê jalic acgom.”

16 Tec sêkôc teŋ sêja. Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Asa nê ŋakatu to ŋatalô tonec.” Ma êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Kaisaranê.”

17 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Akêŋ kaisaranê gêŋ êndêŋ kaisara ma Anôtônê gêŋ êndêŋ Anôtô.” Tec êsêac sê taêŋ eŋ.

Ŋacmêtê sêndi sa ŋabin

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Go Sadukai, taŋ sêsôm sebe ŋacmatê oc sêndi sa atom naŋ, dêdêŋ Jesu sêja ma têtû kênac eŋ gebe

19 “Mêtêmôkê, Mose keto ŋagôliŋ tonec gêdêŋ aêac gebe ‘Ŋac teŋ têwa embe nê ŋapalê masi ma êmac êndu ma nê awêtuc êŋgôŋ, naŋ lasi ênam ênê awêtuc ma êka gôlôac lasê êjô têwa su.’

20 Amboac tonaŋ lasitêwai 7 sêmoa, ŋacsêga gêjam awê teŋ. Eŋ kêka ŋapalê lasê atom ma gêmac êndu.

21 Go lasi, taŋ kêsi eŋ naŋ, gêjam awêtuc tau. Eŋ kêka ŋapalê lasê atom ma gêmac êndu. Ma ŋac ŋawaluŋ teŋ amboac tonaŋgeŋ.

22 Êsêac 7 nêŋ gôlôac masi. Samob sêmac êndu, go awêtuc gêmac êndu kêdaguc.

23 Êndêŋ noc ŋacmatê sêndi saŋa eŋ oc êtu êsêacnêŋ asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam eŋ kêtû nêŋ awê sugac.”

24 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amboac ondoc ajala biŋ, taŋ teto gêc naŋ, to Anôtônê ŋaclai atom, tec taêm gêjam biŋ keso nec.

25 Êndêŋ taŋ sêndi sa aŋga ŋacmatênêŋ naŋ, ŋacwaga oc sênam awê atom ma lauo sênam ŋac atom, samob têtôm aŋela, taŋ sêmoa undambê naŋ.

26 Biŋ kêpi ŋacmatê sêndi saŋa gêc Mosenê buku gêwiŋ. Amac asam miŋ kêpi ja kêsa gamêŋdani naŋ me masi. Gêdêŋ tonaŋ Anôtô kêsôm gêdêŋ Mose gebe ‘Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.’

27 Biŋ tonec ŋam gebe Anôtô kêtû lau maten jali nêŋ Anôtô, kêtû ŋacmatênêŋ Anôtô atom. Amac taêm gêjam biŋ keso samucgeŋ.”

Biŋsu ŋalô, taŋ kêlêlêc ŋagêdô su naŋ

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Ma biŋsutaunêŋ teŋ mêngeô lasê e gêŋô êsêac sêpa taun ma gêlic gebe Jesu gêjô Sadukai awen jagêdêŋgeŋ, tec kêtû kênac eŋ gebe “Biŋsu ŋajatu ondoc ŋanô kêlêlêc ŋagêdô samob su.”

29 Jesu gêjô eŋ awa gebe “Biŋsu ŋamataŋa tonec gebe ‘O Israel, ôkêŋ taŋam gebe Apômtau, aêacnêŋ Anôtô, eŋ Apômtau tageŋ.

30 Têmtac êwiŋ Apômtau, aômniêm Anôtô, tonêm ŋalêlôm samuc ma nêŋ katôm samuc ma nêŋ kauc samuc to nêŋ ŋaclai samuc êwiŋ eŋgeŋ.’

³¹ Ma kêtû luagêcña gebe “Têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.’ Biñsu ñajatu kêlêlêc tonañ su tenj gêc atom.”

³² Go biñsutau kêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, biññanô, aôm kôsôm jagêdêñ gebe Anôtô enj tagen, tenj gêmôa atom, enj taugenj.

³³ Ma biñ têmtac êwiñ enj tonêñ ñalêlôm samuc ma nêñ kauc samuc to nêñ ñac lai samuc êwiñ enjen, to biñ têmtac êwiñ lau mênbañ aêac amboac têmtac gêwiñ tauñña, nañ kêlêlêc daja to da ñagêdô samob su.”

³⁴ Jesu gêlic enj kêsôm biñ tokauc amboac tonañ ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gômôa jaêc Anôtônê gamêñña atom.” Ma lau samob têtêc tauñ e têtû kênac biñ tenj gêdêñ enj kêtiam atom.

Kilisi asa nê latu enj

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Go Jesu kêdônj mêtê gêmôa lôm dabuñ ma kêsôm gebe “Amboac ondoc tec biñsutau sêsôm sebe Kilisi enj Dawidnê latu.

³⁶ Dawid tau Ñalau Dabuñ gêoc enj awa sa ma kêsôm gebe ‘Apômtau kêsôm gêdêñ aêñoc Apômtau gebe

Ôngônj aêñoc anôña

e jakêñ aômnmê ñacjo sênêc amkainj ñalabu acgom.’

³⁷ Dawid tau kêsam enj gebe ‘Apômtau,’ mapo amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”

Ma lau tonj kapôênj sêkêñ tañen enj sêjac ñawaegenj.

Lau sejop tauñ êndêñ biñsutaunenj mêtê geo

(Mat 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Ma Jesu kêdônj mêtê gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Ajop taôm êndêñ biñsutau, nañ sebe sêsêlêñ tonjakwê baliñgenj ma sebe lau awenj ênac êsêac anjga malaclunj

³⁹ to sebe sênac tauñ mata-mata gebe sêngônj ñamatagenj anjga lôm to gamêñ sêniñ gêñña.

⁴⁰ Êsêac tonañ sêjanjo awêtucnêñ andu su ma sêsabanj ña mec baliñ auc. Ñagêjô oc êtap êsêac sa êlêlêc.”

Awêtucnê da

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jesu gêngônj kêkanônj kanom ma mata gê lau, tañ sêkêñ awa kêsêp kanom nañ. Ma gêlic lau tolêlôm sêkêñ awa taêsam

⁴² e gêlic awêtuc ñalêlôm sawa tenj gêmêñ kêkêñ mone sauñ luagêc kêsêp kêtôm toea tagenj.

⁴³ Go Jesu gêmôêc nê ñacsenjomi dêdêñ enj mênjkêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Awêtuc ñalêlôm sawa tônê kêkêñ gêñ kêsêp kanom kêlêlêc êsêac samob su,

⁴⁴ gebe lau tau samob sêkôc anjga nêñ gêñ kêlêsuc êsêacña mênjsêkêñ kêsêp gêja, mago enj kêpô lêna ñanô, mago kêkêñ nê gêñ tonê mo samobgenj kêsêp gêja.”

13

Jesu geoc senseñ lôm dabuñ su ñabiñ lasê

(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Ma enj kêsa anjga lôm dabuñ gêmêñ ma nê ñacsenjominêñ tenj jakêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmômkê, ôlic poc to andu nê acgom, têtac kêsa lanjwagenj.”

² Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôlic andu kapôênj tônê me. Poc tenj oc êngônj poc tenj ñaô anjga tonec atom, têtta samob salin-salinjenj.”

Gêñwapac ênac m tau

(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

³ Jesu jagêngôn Lôckatêkwi kêkanôn lôm dabuŋ acgom, go Petere agêc Jakobo ma Joan agêc Andrea têtû kênac enj sêmoa taunŋa gebe

⁴ “Ôsôm êndênj aêac acgom, êndênj ondoci biŋ tonan mênêsa ma asagenj oc êtu gên tonan ŋai ŋanô êsaŋa ŋabelo.”

⁵ Tec Jesu gêoc awa sa ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Alic taôm gebe lau sênac amac ôkwi atom.

⁶ Lau gwalêkinj oc sênac aê lanjoc sêmênj ma sêsam taun gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênac lau taêsam ôkwi.

⁷ Ma êndênj anj sinj ŋawae to sinj ŋabonja, nanj atakê atom. Gênj samob tonan mênêsa, mago noc ŋatêku êsuŋa atom tagenj.

⁸ Laum tenj sêndi sebe sênac sinj êndênj laum tenj ma gamênj tenj êndênj gamênj tenj. Ôjô ênam-ênam êtôm gamênjenj ma tóbôm oc êsa. Gênj samob tonan ŋai gêjac m gênj ŋandanj ŋanô tau.

⁹ “Amboac tonan amac ajop taôm ŋapap gebe êsêac oc sêkênj amac andênj lau-sêmêtôc-biŋwaga ana to si amac anja lôm ma akô gôlinjwaga to kinj lanjônêmŋa êtu aênja, gebe awa biŋ sa ŋanênjenj êndênj êsêac.

¹⁰ Ma sênac mêtê êpi ŋawae ŋajam êndênj lau samuc samob sênjô êmuŋ acgom.

¹¹ Êndênj tanj sêwê to sêkôc amac ana nanj, apô sim taôm êtu biŋ asômŋa êmuŋ atom. Asôm biŋ tê Anôtô oc êkênj êndênj amac êndênj noc tônê nêgenj, gebe amac taôm asôm biŋ atom, ŋalau Dabuŋ tau.

¹² Têwa êkênj lasi êndênj sinj ma tama êkênj latu, ma ŋapalêo to ŋac sêli taun sa êndênj tenenji to tamenji ma sêsuŋj êsêac e sinj ensenj êsêac su.

¹³ Ma lau samob têtac endec amac êtu ŋoc ŋaênja. Mago ŋac, tanj êoc gênjwapac totêtac êpa sugenj e ŋatêku êsu nanj, Anôtô ênam enj kêsi.

Gênjwapac ŋanô tau

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ “Êndênj tanj alic gênj alô-alôb êkô gamênj, tanj gêjac enj ŋawae atom nanj, (lau tanj sêsam biŋ tonac nanj, nênj kauc êsamanj) êsêac tanj sênjônj Judaia nanj, sêc sêpi lôc sêna.

¹⁵ Tenj embe êngôn salôm ŋaô, nanj êsêp naêsô gebe êkôc gênj su anja nê andu atom.

¹⁶ Ma tenj embe êmoa kôm, nanj êmu naêkôc nê ŋakwê atom.

¹⁷ Ojae lauo, tanj sêmoa tenj to êsêac, tanj sêkênj su ŋapalê sêmoa nanjmênj, êndênj bêc ônê.

¹⁸ Amboac tonan atenj mec gebe êtap amac sa êndênj komô atom,

¹⁹ gebe êndênj bêc ônê gênjwapac êsa êtôm kêsa gêdênj tanj Anôtô kêkênj undambê to nom e mênjgêdênj galoc atom, ma êtu ŋamu oc êsa amboac tonan êtiam atomanô.

²⁰ Ma Apômtau embe ênac bêc tonan êngic atom, oc lau tenj sênjônj materj jali atom. Mago kêtû lau gêdênj, tanj kêjalinj êsêac sa nanj, tec gêjac bêc tonan gênjgic.

²¹ “Ma êndênj tônê ŋac tenj embe êsôm êndênj amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi gêmoea tonac,’ me ‘Alic acgom, gêmoea ônê,’ nanj akênj êwiŋ atom.

²² Kilisi dansanj to propete dansanj oc mênjsêsa ma sênjôm gênjalô kapôênj to gênjsêga. Embe sê gôm êtôm, oc sêwê lau Anôtô kêjalinj êsêac saŋa ôkwi amboac tonan.

²³ Amboac tonan ajop taôm, gebe biŋ samob tec kakênj puc amac kwananjenj.

ŋamalacnê Latu êmu êmênj

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Gênjwapac ŋabêc tonan êmbacnê, go oc ênam kanuc ma ajônj êngaminj ŋawê

²⁵ ma utitalata êpôp-êpôp anja undambê ma gênj ŋaclai undambêna kôtênj-kôtênjenj.

²⁶ Ma êndênj tonan oc sêlic ŋamalacnê Latu tonaclai kapôênj ma tonawasi êngônj tao ŋalêlôm êmênj.

²⁷ Go enj êsakinj anjela ma sênac lau, nanj kêjalinj êsêac saŋa nanj, sa anja mu aclê ŋam, anja nom ŋamadinj e êndênj undambê ŋamadinj.

Kaleloŋ êkêŋ puc aêac
(*Mat 24:32-35; Luk 21:29-33*)

²⁸ “Kaleloŋ êtu biŋgôliŋ êwa nêŋm kauc sa. Êndêŋ taŋ ŋalaka êliŋ têkwi to ŋamatadêbu êjac sa naŋ, ajala gebe ockêsa kêdabiŋ.

²⁹ Ma amac amboac tonanŋeŋ. Êndêŋ tê alic gêŋ samob tonanŋ ŋai mênêsa nê, ajala gebe ŋac tau mênkêdabiŋ katam.

³⁰ Biŋŋanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gôlôac tonec oc sênaŋa atom e gêŋ tonanŋ ŋai samob ŋanô êsa acgom.

³¹ Undambê to nom oc ênaŋa, mago aêŋoc biŋ oc ênaŋa atomanô.

Ŋac teŋ kêjala bêc to ockatu atom
(*Mat 24:36-44*)

³² “Bêc tonanŋ to ŋaockatu ŋac teŋ kêjala atom. Anjela undambêŋa sêjam kauc ma Latu gêjam kauc amboac tonanŋ, Tama taugenŋ.

³³ Alic taôm ma anam jaligenŋ gebe amac ajam kauc ŋanoc.

³⁴ Tanam dôŋ êpi ŋamalac, taŋ gebe êna gamêŋ teŋ naŋ, ma gêwi nê andu siŋ. Eŋ kêkêŋ nê sakiŋwaga gebe sênam eŋ laŋô ma sênam nêŋ kôm êndêŋ-êndêŋgeŋ. Ma gêjac biŋsu ŋac gejob sacgêdôŋa gebe ênam jaligenŋ.

³⁵ Amboac tonanŋ anam jali, gebe ŋanoc, taŋ andu ŋatau êmu êmêŋŋa naŋ, amac ajam kauc, oc êndêŋ êtula, me êmbêcauc êna lu, me êndêŋ talec êtaŋ, me bêbêcgeŋ.

³⁶ Embe êmêŋ sep tageŋ, naŋ êtap amac sa amboac aêc bêc atom.

³⁷ Biŋ taŋ kasôm gêdêŋ amac naŋ, kasôm gêdêŋ samob gebe Anam jali.”

14

Sêkic Jesunê biŋ
(*Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Joaŋ 11:45-53*)

¹ Om Pasa to Polom ŋalucŋa ŋabêc luagêcgeŋ gêc ma lau dabuŋsêga to biŋsutau sêsôm intêna sebe sêkôc Jesu tôŋ kelecgeŋ ma sênac eŋ ênduŋa.

² Ma sêsôm gebe “Danŋôm êndêŋ om atom, moae tali launêŋ ŋalêlôm sa.”

Awê teŋ geŋ oso Jesu anŋa Betania
(*Mat 26:6-13; Joaŋ 12:1-8*)

³ Jesu geŋ gêŋ gêŋgôŋ ŋac tokamochôm Simon nê andu anŋa Betania tec awê teŋ gêmêŋ kêkôc ŋop kwalam-kwalam togêŋmalu ŋajamanô, taŋ ŋaôli kapôêŋ kêlêlêc naŋ, mênkêtuc ŋop tau popoc ma kêkêc kêpi Jesu môkêapac.

⁴ Lau ŋagêdô sêmoa, taŋ têtû môsi ma sêsôm gêdêŋ taunŋ gebe “Amboac ondoc sêjainŋ gêŋmalu tonanŋ.

⁵ Sêkêŋ gêŋmalu tau êndêŋ lau sênam ôlimanŋ ma sêkôc êlêlêc denari 300 su ma sêkêŋ êndêŋ lau ŋalêlôm sawa acgom.” Ma êsêac sêsac awê tau.

⁶ Tec Jesu kêsôm gebe “Andec eŋmaŋ, amboac ondoc agôm ênê ŋalêlôm ŋawapac kêsa. Eŋ kêmoasiŋ aê ŋanôgoc.

⁷ Lau ŋalêlôm sawa oc sêŋgôŋ sêwiŋ amac ŋapaŋ. Embe têmtac êwiŋ, oc atôm gebe amoasiŋ êsêac. Mago aê oc jaŋgôŋ jawiŋ amac ŋapaŋ atom.

⁸ Gêŋ taŋ eŋ kêtôm gebe êŋgômŋa naŋ, tec gêgômŋac. Eŋ geŋ oso aê ôlic kwananŋeŋ kêtû sênsuŋ aêŋa.

⁹ Biŋŋanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Anŋa nom samucgeŋ ŋagamêŋ embe sênam mêtê êpi ŋawae ŋajam, oc sênac miŋ gêŋ, taŋ eŋ gêgôm naŋ êwiŋ, gebe taêŋ ênam eŋ.”

Juda Isariot gêlôc gebe eoc Jesu lasê
(*Mat 26:14-16; Luk 22:3-6*)

¹⁰ Go êsêac lau 12 nêŋ teŋ, Juda Isariot, gêdêŋ lau dabuŋsêga gêja gebe eoc Jesu lasê.

11 Êsêac sêñô e têtac ñajam kêsa ma sêjac mata gebe sêkêñ mone êndêñ eñ. Tec eñ gêdib gebe êtap ñasawa ñajam teñ sa gebe eoc eñ lasêña.

Jesu geñ Pasa gêwiñ nê ñacsenñomi
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Joañ 13:21-30)

12 Gêdêñ Om Polom Ñalucña ñabêc ñamataña, tañ sêbuc-sêbuc domba Pasaña nañ, ênê ñacsenñomi sêsôm gêdêñ Jesu gebe “Aôm gobe aêac naamansañ gamêñ ôniñ Pasa ômoaña ênêc ondóc.”

13 Tec Jesu kêkêñ nê ñacsenñomi luagêc ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Agêc ana malac, oc andac ñac teñ gegen ku buña, nañ andanguc eñ

14 e naaô lasê andu, tañ eñ oc êsô êna nañ, ma asôm êndêñ andu ñatau gebe ‘Mêtêmôkê kêtú kênac aôm gebe Ñoc balêm, tañ janiñ Pasa jawiñ ñoc ñacsenñomi nañ, gêc ondóc.’

15 Ma eñ oc êtôc balêm ñalêlôm kapôêñ teñ êndêñ amagêc, tañ gêc ñaden ñaôña ma sêpô adêñ kwananğeñ nañ. Tec amansañ aêacnêñ gêñ amoa balêm tonañ.”

16 Ñacsenñomagêc sêsa jasêo lasê malac ma têtap sa kêtôm eñ kêsôm gêdêñ êsêagêc, go sêmasañ Pasa.

17 Kêtula acgom, go Jesu tonê lau 12 sêwiñ tauñ sêja.

18 Senğ gêñ sêngôn ma Jesu kêsôm gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Amacnêm ñac teñ, tec geñ gê gêwiñ aê gêmoa nec, oc eoc aê lasê.”

19 Êsêac sêñô e nêñ ñalêlôm ñawapac kêsa ma sêkêñ tauñ tagen-tagen jatêtu kênac eñ gebe “Oc aê me.”

20 Ma Jesu gêjô êsêac awenğ gebe “Amac 12 nêm teñ, tañ kêsac gêñ tôñ kêsêp laclu gêwiñ aê.

21 Ñamalacnê Latu tau oc êsa nê lêñ êtôm teto gêc. Tagenğ ojae ñac tauma, nañ eoc Ñamalacnê Latu lasê nañ, têna êkôc eñ atommanğ.”

Apômtaunê moasiñ dabuñ
(Mat 26:26-30; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

22 Senğ sêmoa, go Jesu kêkôc polom mênğgêjam danğe su ma kêpô kêkôc jakêkêñ gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Akôc êwac, aênoc ôlic tonec.”

23 Go kêkôc laclu mênğgêjam danğe su ma kêkêñ gêdêñ êsêac ma ac samob sênôm kêsêp tonañ.

24 Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aênoc dec jamoatiñ poacña tau tonec, tañ kêkêc siñ kêtú taêsamña.

25 Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe oc janôm waiñ ñanô êtiam atom, e êndêñ bêc ônê, go janôm wakuc anğa Anôtônê gamêñ.”

26 Sêsôm wê moasiñña su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kêkêñ puc Petere
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Joañ 13:36-38)

27 Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac samob oc awi aê siñ gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ñacğejob ma domba sêc êliñ-êliñ.’

28 Mago embe jandi sa su, oc jamuñ amac jana Galilaia.”

29 Ma Petere kêsôm gêdêñ eñ gebe “Samob embe sêwi aôm siñ, mago aê taucgenğ oc masi.”

30 Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtañ êtu dim luagêc atomgenğ, ma aôm oc ônsa aê auc êtu dim têtêac.”

31 Ma Petere gêoç lêñ tau gêc-gêcgenğ gebe “Sênac aê êndu jawiñ aômmanğ, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma êsêac samob sêsôm amboac tonanğeñ.

Jesu keteñ mec gêmoa kôm Getsemane
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Go ac sêo lasê gamêñ ten, ñaê Getsemane, ma enj kêsôm gêdêñ nê ñacsenomi gebe “Anğôñ tonec, aê gabe jatenj mec acgom.”

³³ Ma kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joañ sêwiñ enj. Enj kelendec ma katu kêlênim tau gêmoa,

³⁴ ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ñoc katuc ôluñ-ôluñgenj e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali.”

³⁵ Go kêsa ñasawa gêñgic saunjenj gêja e gêu tau gêc nom ma ketenj gebe embe êtôm, go têm wapacña êoc lêlêc enj.

³⁶ Ma kêsôm gebe “O Tamoc, aôm kôtôm gêñ samob, ôkôc laclu tonec su anğa aêmañ. Mago aêñoc biñ êtu têt atom, aômgenñem biñ êtu têt.”

³⁷ Go gêmu gêja e gêlic êsêac sêc bêc. Ma kêsôm gêdêñ Petere gebe “Simon, aôm gôcêc bêc me. Aôm oc ônam jali ockatu ñasawa tagenj ôtôm atom me.

³⁸ Anjam jali to atenj mecmañ gebe lêtôm êtap amac sa atom. Nalau ôli palê, mago ôlim tekwm gêbac.”

³⁹ Go gêja kêtiam ma ketenj mec kêsôm biñ tonanjenj.

⁴⁰ Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe matenjanô ñawapac kêsa su ma sêjam kauc biñ sêjô enj awêña.

⁴¹ Go gêmu gêja kêtü dim têtêacña ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêc bêc to alêwanj taôm amoa me. Kêtôm gac, ñanoc tau kêdabiñgac. Alicgac me, sêkêñ Ñamalacnê Latu êsêp lau sec lemenj.

⁴² Andi sa ma tawac. Alic acgom, ñac-eoc-aê-lasêwaga mênjkêdabiñgac.”

Sêkôc Jesu têt

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Joañ 18:2-12)

⁴³ Kêsôm biñ gêmoa ma gacgenj êsêac 12 nêñ tenj, Juda, kêkôc lau pom tenj sêoc siñ to olopoac anğa lau dabuñsêga to biñsutau ma laumata nêñ sêmêñ.

⁴⁴ Ñac-eoc-enj-lasêwaga kêkêñ ñabelo tenj gêdêñ êsêac gebe “Ñac tanj jalêsôp enj alianô nanj, ñac tau tonanj. Akôc enj têt ma ajop enj ñapep ana.”

⁴⁵ Jagêo lasê e gacgenj gêdêñ Jesu gêja ma kêsôm gebe “Mêtêmôkê,” ma kêlêsôp enj alianô.

⁴⁶ Ma êsêac sêjac lemenj kêsêp enj ma sêkôc enj têt.

⁴⁷ Go êsêac, tanj sêkô sêwiñ Jesu nanj, nêñ ñac tenj gêbuc nê siñ sa ma gêjac dabuñsêganê sakiñwaga e kêpa tanjalaunj su.

⁴⁸ Ma Jesu awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe “Amac amêñ abe akôc aê têt, mago agôm amboac adêñ kêjañgowaga tenj, tec aoc siñ to olopoac gêwiñ.

⁴⁹ Kêtôm bêcgenj gajam mêtê gamoa lôm dabuñ gawinj amac ma akôc aê têt atom, mago galoc agôm gebe biñ, tanj teto gêc nanj, êtu têt.”

⁵⁰ Ma ñacsenomi s, êwi enj siñ ma sêc sêja.

⁵¹ Ma ñapalê tenj kêdaguc enj gêja. Enj gi tau auc ña obogenj. Ma êsêac sebe sêkôc enj têt.

⁵² Tec kêpô obo siñ gêcña ma gêc ôli ñaômagenj gêja.

Dabuñwaga to laumata sêgôm Jesunê biñ

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Joañ 18:13-14, 19-24)

⁵³ Êsêac sêkôc Jesu dêdêñ ñac dabuñsêga sêja, ma lau dabuñsêga to laumata ma biñsutau samob sêkac taunj sa.

⁵⁴ Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc êñ e jakêsô dabuñsêganê andu ñamalac-luñ gêja jagêñgônj gêwiñ sakiñwaga ma kêsêlu ja.

⁵⁵ Lau dabuñsêga to laumata samob, tanj sêkac sa sêmoa nanj, sêsôm biñ sebe sêngôlinj êpi Jesu gebe senac enj ênduña. Mago têtap tenj sa atom.

⁵⁶ Lau taêsam sêgôlinj biñ kêpi enj, mago nêñ biñ keso tau samob.

⁵⁷ Go lau ñagêdô dêdi sa ma sêgôlinj biñ kêpi enj gebe

58 “Aêac anô gebe enj kêsôm gebe Lôm dabun, tanj sêkwê nja lemen nan, aê oc jansen su ma jakwê tenj êtiam atôm bêc têlêac, janngôm nja lemoc atom.”

59 Sêsôm sêjac nawaegen, mago nênj binj keso tau napan.

60 Ma dabunjsêga gêdi jakêkô êsêac nalun ma kêtû kênac Jesu gebe “Aôm gobe ôjô binj atom me. Binj amboac ondoci sêgôlinj kêpi aôm.”

61 Mago Jesu gêjam tau tôngej, gêjô êsêacnênj binj tenj atom. Ma dabunjsêga kêtû kênac enj kêtiam gebe “Aôm Kilisi, njac tanj alanem enj nan, Latu aôm me.”

62 Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Aec, aê tau tonec. Ma amac oc alic Njamalacnê Latu êngônj njaninij Njatau nê anôna ma êwinj tao undambêna êmênj.”

63 Ma dabunjsêga kêkac nê njakwê gêngic ma kêsôm gebe “Tapô lêna lau sêsôm binj lasêna njagêdô êtu asagenja.

64 Binj alôb-alôb tau tec anôgac. Ma abe amboac ondoci.” Tec êsêac samob sêsôm kêtû tonj gebe “Enj njac tobinj tec êmac êndugenj.”

65 Lau njagêdô sêkasôp kêpi enj ma sêkwa enj lanjôanô auc, go sêmêgôm lemen ma têtuc enj ma sêsôm gêdênj enj gebe “Oc lasêmanj, asa kêtuc aôm.” Ma sakinjwaga sêkôc enj su to têtap enjenj.

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Joanj 18:17, 25-27)

66 Ma Petere gêmoa bêbê gêmoa malaclun ma dabunjsêganê sakinjwagao tenj gêmênj.

67 Enj gêlic Petere kêsêlu ja, ma mata gê enj e kêsôm gebe “Aôm tec gôwinj Jesu Nasaretja amboac tonanj.”

68 Mago enj kêpa tau gebe “Aê kajala ma njoc kauc kêsa kêpi binj, tanj aôm kôsôm nanj atom.” Go enj kêsa sacgêdô gêja ma talec kêtanj.

69 Sakinjwagao tau gêlic enj ma kêsôm kêtiam gêdênj lau, tanj sêkô-sêkô nanj, gebe “Êsêacnênj njac tenj tônê.”

70 Ma enj kêpa tau kêtiam. Saunjenj acgom, go lau, tanj sêkô-sêkô nanj, sêsôm gêdênj Petere kêtiam gebe “Binjanôgoc, êsêacnênj njac tenj aôm gebe aôm njac Galilaijana tenj.”

71 Mago enj gêôc awa sa kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe “Aê kajala njac, tanj amac asôm ênê binj nanj atom.”

72 Kêsôm binj tonanj gêmoa e gacgenj talec kêtanj kêtû dim luagêcna. Tec Petere taê gêjam binj, tanj Jesu kêsôm gêdênj enj nanj, gebe “Talec oc êtanj êtu dim luagêc atomgenj ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.” Taê gêjam birl tonanj ma kêtanj njanô.

15

Jesu kêkô Pilata lanjônê

(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Joanj 18:28-38)

1 Bêbêc kanucgenj lau dabunjsêga to laumata ma binjsutau to lau njanô samob sêkac sa jasêsôm binj kêtû tônj, go sêsô Jesu tônj ma sêkênj enj gêdênj Pilata gêja.

2 Ma Pilata kêtû kênac enj gebe “Judanênj kinj aôm me masi.” Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Kôsôm gac.”

3 Ma lau dabunjsêga sêgôlinj binj taêsam kêpi enj.

4 Tec Pilata kêtû kênac enj kêtiam gebe “Aômnênj binj ôjô êsêac awenja gêc atom me. Ôlic acgom, êsêac sêgôlinj binj gwalêkinj kêpi aôm goc.”

5 Mago Jesu gêjô binj tenj kêtiam atom, tec Pilata gê taê enj.

Sêsôm kêtû tônj gebe Jesu êmac endu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Joanj 18:39-19:16)

6 Kêtôm omsêgagenj Pilata kêgaboac njac kapoacwalôna tenj su gêdênj êsêac kêtôm tetenj.

7 Ma njac tenj, njê Baraba, gêngônj kapoacwalô gêwinj sêli-lausawaga, tanj sêjac njac tenj êndu gêdênj tanj sêli taun sa nanj.

⁸ Tec lau sêpi sêja ma teten Pilata gebe êngôm êndên êsêac amboac gêgôm-gêgôm gêmoa.

⁹ Ma Pilata gêjô êsêac awen gebe “Amac abe aê jaŋgamboac Judanên kin su êndên amac me masi.”

¹⁰ Gebe en kêjalagac gebe lau dabuŋsêga sêkên Jesu gêdên en kêtû têtac secŋa.

¹¹ Ma lau dabuŋsêga sêli lau sa gebe teten Pilata êngamboac Baraba su êndên êsêac.

¹² Tec Pilata kêtû kênac êsêac kêtiam gebe “Ma en, taŋ asam en gebe Judanên kin naŋ, jaŋgôm en amboac ondoc.”

¹³ Ma êsêac sêmôêc kêtiam gebe “Ônac en êpi kakesotau.”

¹⁴ Ma Pilata kêsôm gêdên êsêac gebe “En gêgôm sec ondoc.” Mago êsêac sêmôêc sêoc aucgen gebe “Ônac en êpi kakesotau.”

¹⁵ Pilata gebe ênac malô lau têtac, tec kêgaboac Baraba su gêdên êsêac ma kêsôm si Jesu ma kêkên en gêja gebe sênac en êpi kakesotau.

Sinwaga sêsu Jesu susu

(Mat 27:27-31; Joaŋ 19:2-3)

¹⁶ Sinwaga sêwê Jesu sêja gôlin-waganê andu ma sêkalem sinwaga samucgen sa.

¹⁷ Go sêkên en kêsô ŋakwê asôsamuc ten ma sêmoê okêm kêtû sunsuŋ jasêkên en kêkuc.

¹⁸ Ma awen gêjac en to sê moalêc en gebe “Judanên kin, ômoa ŋajamôn.”

¹⁹ Ma si en ŋa ôpic kêsêp mômêapac to sêkasôp kêpi en, ma sêpôn aenduc to awen gêoc en.

²⁰ Sêsu en susu su acgom, go sêkwalec ŋakwê asôsamuc naŋ su ma sêu tau nê ŋakwê gêsaŋ en kêtiam. Ma sêwê en sêsa sêja sebe sênac en êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Joaŋ 19:17-27)

²¹ Sêsa sêja e dêdac ŋac ten kêsa aŋga kôm gêmên, Alesandere agêc Rupu tamenji Simon aŋga Kurene. Tec sêkac en g ebe êoc Jesunê kakesotau.

²² Ma sêkoc Jesu sêpi gamên Golgata sêja, tanam ôkwi gebe “Gamên mokê-lacŋa.”

²³ Ma sêsuŋ wain togên ŋamakic gêdên en gebe ênôm e gedec.

²⁴ Sêjac en kêpi kakesotau su, go sebe sênac sam ênê ŋakwê, tec sêpuc kapoac gebe sêlic asa oc êkoc asagen.

²⁵ Oc mênjic laun sa ma sêjac en kêpi kakesotau gêja.

²⁶ Ma teto ŋabin gêwiŋ gebe “Judanên kin tonec.”

²⁷ Ma sêjac kêjaŋgowaga luagêc sêpi kakesotau sêwiŋ en, ten genkalen ênê anônja ma ten genkalen ênê gasêja. [

²⁸ Tec bin, taŋ teto gêc naŋ, gebe “Sêsam en gêwiŋ lau sec” naŋ, kêtû tôŋ.]

²⁹ Ma lau, taŋ sêwê sêja sêmên semoa naŋ, têtaiŋ gêsun ma sêsôm bin alôb-alôb kêpi en gebe “Op, aôm tau, taŋ gobe onsen lôm dabuŋ su ma ôkwê sa êndên bêc têtêac naŋ,

³⁰ ônam taôm sa ma ôsêp aŋga kakesotau ômôênmaŋ.”

³¹ Lau dabuŋsêga to biŋsutau sêsu en susu amboac tonan to sêsôm gêdên taun gebe “Lau ŋagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtôm atom.

³² Kilisi, Israelnên kin, êsêp aŋga kakesotau êmênmaŋ, go talic ec takên êwiŋ en.” Ma êsêagêc, taŋ sêjac agêc sêwiŋ en naŋ, têtan pêlê en amboac tonanŋen.

Jesu gêmâc êndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Joaŋ 19:28-30)

³³ Gêdên taŋ oc kêkô ŋaluŋ naŋ, gêsunbôm gêjam gamên samucgen auc e gêdên ocmata.

³⁴ Ma gêdên ocmata tonan Jesu gêmôêc awa kapôn gebe “Êli, Êli lama sabatani,” tanam ôkwi gebe “Aênoc Anôtô, aênoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê sin.”

³⁵ Ma lau ŋagêdô, taŋ sêkô ŋagala naŋ, sênô tec sêsôm gebe “Kec, en gêmôêc Elia.”

³⁶ Ma ŋac ten kêlêti gêja kêsac mêtkelep tôŋ kêsêp bu ŋamakic ma jagêsun gêdên en gênôm ma kêsôm gebe “Akôgen ma talic acgom, Elia oc mênjêkoc en su me masi.”

³⁷ Go Jesu gêmôêc awa kapôêñ ma gêmâc êndu.

³⁸ Ma obo baliñ, tañ genkaleñ lôm dabuñ nan, kêkac tau gêngic gêja luagêc anga ñaô e jakêsu ñalabu.

³⁹ Ma kapitai, tañ kêkô kêkanôñ Jesunê kakesotau nan, kêkô e gêlic Jesu gêmâc êndu amboac tonañ ma kêsôm gebe “Ñac tonec Anôtônê Latu en biññanôgoc.”

⁴⁰ Lauo ñagêdô sêkô ec jaêcgen ma sêlic sêwiñ. Êsêacnêñ ñagêdô tonec Maria Magdalaña ma Jakobo sauñ agêc Joses tenenji Maria ma Salome.

⁴¹ Gêdêñ tañ Jesu gêmoa Galilaia nan, lauo tonañ têtadaguc en ma sêjam sakin en. Ma ñagêdô taêsam, tañ sêpi Jerusalem sêwiñ en sêja nan, sêkô sêwiñ amboac tonañ.

Sêsuñ Jesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Joañ 19:38-42)

⁴² Ñakêtula ma sêmasañ tauñ gebe ñaelen oc sêlic sabat.

⁴³ Tec kasêga towae ten, ñaê Josep anga Arimatia, gêmên, tañ gêôn Anôtônê gamên amboac tonañ nan. En taê kêpa sugen kêsô gêdên Pilata gêja ma keten Jesunê ñawêlêlan.

⁴⁴ Pilata gêñô gebe Jesu gêmâc êndu su, tec gê go ma gêmôêc kapitai tau mênkêtu kênac en gebe “Ñac tau gêmâc êndu su me.”

⁴⁵ En gêñô kêtù katô anga kapitainê, tec gêwi ñawêlêlan sin gêdên Josep.

⁴⁶ Ma Josep gêjam ôli obo kwalam-kwalam ten ma jakêkôc en su anga kakesotau mênkêsaban en kêsêp obo tonañ ma ketoc en gêc sêô ten, tañ sêsap kêsêp poc nan, ma kêsabi poc jagêsan sêawa auc.

⁴⁷ Ma Maria anga Magdala agêc Joses têna Maria sêlic gamên, tañ tetoc en gêc nan.

16

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Joañ 20:1-10)

¹ Sabat gêbacnê acgom, go Maria anga Magdala agêc Jakobo têna Maria ma Salome sêjam ôli gêñmalu sebe nasênin oso en.

² Tec woke ñabêc ñamataña gêdên bêbêc kanucgen jasêô lasê sêô, go oc kêpi.

³ Ma sêsôm gêdên tauñ gebe “Asa ênsambi poc anga seawa su êndên aêac.”

⁴ (Gebe poc tau kapôêñ.) Sêôc matenânô sa e sêlic poc tau sêsabi su.

⁵ Tec sêsô sêlêlôm sêja e sêl ic ñac matic ten to ñakwê sêpsêp baliñ gêngôn kêsî anôña ma selendec.

⁶ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Alendec atom. Amac asôm Jesu Nasaretna, tañ sêjam en kêpi kakesotau nan. En gêdi sa su, gêmoa tonec atom. Alic, mala tañ tetoc en gêc nan tonec.

⁷ Ana ma asôm ñawae êndên ênê ñacsenjomi to Petere gene En oc êmuñ amac êna Galilaia, oc alic en anga ônê êtôm biñ, tañ kêsôm gêdên amac nan.”

⁸ Tec lauo tau sêsa anga sêô sêc sêja gebe têtênêp e katun gêjaña. Ma sêsôm biñ ten gêdên lasi ten atom gebe têtêc taun.

Jesu yeoc tau lasê gêdên Maria Magdalaña

(Mat 28:9-10; Joañ 20:11-18)

⁹ Jesu gêdi sa gêdên woke ñabêc ñamataña gêdên bêbêc kanucgen su acgom, go geoc tau lasê gêdên Maria anga Magdala, tañ kêtin ñalau sec 7 anga ênê sêsa sêja nan, kêtù ñamata.

¹⁰ Awê tau gêja ma kêsôm ñawae gêdên nê lau, tañ sêmoa sêwiñ en nan. Êsêac sêmoa tonên ñalêlôm ñawapacgen ma têtan.

¹¹ Êsêac sêñô gebe Jesu gêmoa mata jali ma awê tau gêlic en, mago sêkên gêwiñ atom.

Jesu geoc tau lasê gêdên ñacsenjomi luagêc

(Luk 24:13-35)

¹² Tonan su acgom, go Jesu geoc tau lasê gêjam nac ten lanô gêdên êsêagêc nac luagêc, tañ sêsêlên sêmoa gamên nasawa ten.

¹³ Naclagêc tonan sêja sêsôm nawae gêdên lau nagêdô, mago sêkên gêwin êsêagêc atom amboac tonanjen.

Jesu geoc tau lasê gêdên nê aposolo

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Joan 20:19-23)

¹⁴ Kêtu namu en geoc tau lasê gêdên lau 11 gêdên tañ sen gên sêngôn tebo, ma kêsôm êsêac kêtu sêkên gêwin atom to kêtu nên nalêlôm nadaniña, gebe êsêac sêkên gêwin lau, tañ sêlic en gêdi sa nanô nan, nê biñ atom.

¹⁵ Ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Atôm nom nagamên samob ana ma anam mêtê nawae najam êndên namalac peben.

¹⁶ Lau tañ sêkên gêwin ma sêlin sanju nan, Anôtô oc ênam êsêac kêsi. Ma êsêac, tañ sêkên gêwin atom nan, oc sênaña.

¹⁷ Gêntalô tonoc oc êwin lau-sêkên-gêwinwaga gebe têtin nalau sec su sênam aê lanôc to sêsôm biñ na awen wakuc,

¹⁸ lemen sêkôc moac sa ma embe sênôm gên namalic ten, oc êmalic êsêac atom, sêu lemen ênsac lau gêmac ma oc najam êsa.”

Jesu kêpi undambê gêja

(Luk 24:50-53; Apos 1:4-11)

¹⁹ Apômtau Jesu kêsôm biñ gêdên êsêac su acgom, go Anôtô kêsun en sa kêpi undambê jagêngôn ênê anôña.

²⁰ Ma nacsenomi tañ têtôm gamê samob sêja ma sêjam mêtê kêtôm gamênjen ma Apômtau gêjam kôm gêwin êsêac to kêpuc nê biñ tôñ na gêntalô, tañ gêgôm nan.

Nawae Najam kêtôm LUKA KETO

Nawae Najam kêtôm Luka Keto nec gêwa Jesu sa gebe Israelnêj Kêsiwaga, tañ Anôtô geoc enj lasê gédênj êsêac nañ, ma lau nomña samob tapaôngeñ nêj Kêsiwaga tau enj gêwiñ amboac tonanげñ. Luka taugen keto gebe Apômtaunê Njalau Dabuñ kékalem Jesu gebe “êsôm Nawae Najam lasê êndênj lau njalêlôm sawa” (4:18). Nawae Najam tau tec gêjac lau sêngônj jageo to sêôc njawapac tokainj-tokainj nañ njawae. Aêac tatap njalô têtac wapiña sa anğa Lukan gêjam môkêlatu njamataña luagêc, tañ kêsôm Jesu gêmênj nom nec njaboña lasê nañ auc, go anğa môkêlatu njamuña, tañ keto Jesu kêpi undambê gêja njamiñ nañ, amboac tonanげñ.

Anğa njasêbu 2 to 6ña (alic njadênanj sêpuc gêc njalabuña) aêac tatap binj to miñ njagêdô taêsam sa, nañ Luka taugen keto gêc Nawae Najam tonec, amboac anjela sêjam wê lambiñña ma gejobwaga bôcña dêdênj njapalê Jesu sêja Betlehem nañ, to njapalê Jesu gên-gônj lôm dabuñ, go bingôlinj Nac Samaritiña taê walô njac gêbac ma Latu Gêjaña to njagêdô gêwiñ. Binj tañ Nawae Najam tonec kêwaka sa gêc awêgenj nañ, njagêdô tonec gebe Tatenj mec njabinj to Njalau Dabuñ nê binj ma Anôtô kêsuc sec ôkwi njabinj.

Nadênanj

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-4
2. Joañ agêc Jesu nêj binj njapalêgenjña 1:5-2:52
3. Njackêsagu Joañ nê sakinj 3:1-20
4. Jesu gêlinj sanğu ma Sadanj kêtôm enj 3:21-4:13
5. Jesunê sakinj anğa Galilaia 4:14-9:50
6. Gêdi anğa Galilaia gêja Jerusalem 9:51-19:27
7. Jesunê woke njamuña anğa Jerusalem ma malac, tañ gêc malac tau njagala nañ 19:28-23:56
8. Apômtau gêdi sa to jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 24:1-53

Binj tau njam

- 1 Lau taêsam sêsaê gebe sênac miñ binj, tañ kêsâ gédênj aêacnêj têm nañ, sêpuc gêdôgenj.
- 2 Êsêac teto miñ kêtôm lau, tañ matenjanô sêlic gédênj tañ gêjac m tau ma sêjam sakinj mêtê tau nañ, sêjac tulu gédênj aêac.
- 3 O njac towae Teopili tau, aê tec galic njajam amboac tonanげñ, tec kakip binj tau sa kagêluc tomalagenj ma kato kadênanげñ gédênj aôm,
- 4 gebe ôjala binj, tañ têdônj gédênj aôm nañ, gebe binjnanôgenj.

Njackêsagu Joañ nê puc têna êkôc enjña

- 5 Gêdênj kinj Judaiaña Herodo nê têm nañ dabuñwaga tenj gêmoa, njâ Sakaria. Enj gêjam sakinj gêwiñ dabuñwaga Abia nê tonj. Enj gêjam awê anğa Aronnê wakuc nêj, njâ Elisabet.
- 6 Anôtô gêlic êsêagêc lulu gêdêngeñ, gebe sêsa nêj lênj sejop Apômtaunê binjsu to njagôlinj samob njabinj masigenj sêmoa.
- 7 Agêcnêj gôlôac masi, gebe Elisabet enj awê kapoac, ma agêc nê akwenj têtû lauo njanô to njac.
- 8 Ma gêdênj tañ Sakarianê tonj nêj têm sênam sakinjña nañ, enj gêjam nê kôm dabuñwagaña gêmoa Anôtônê lanjônêmña.
- 9 Ma sêpuc kapoac kêtôm dabuñwaganêj mêtê e jakêsêp enj gebe êsô Apômtaunê lôm dabuñ naêkênj da jadaunjña.
- 10 Ma gêdênj noc sêkênj da jadaunjña nañ, lau samucgenj tetenj mec semoa dêmôênja.
- 11 Ma Apômtaunê anjela tenj geoc tau lasê gedenj enj kêkô kêsî altar jadaunjña njanônjña.
- 12 Sakaria gelic e kêlênsônj enj ma kêtakê njanô.

13 Tec anjela kêsôm gêdênj enj gebe “Sakaria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gênô nêmcac. Aôm nêmcac awê Elisabet oc êkôc latôm tenj ma ôê ênê njaê gebe Joan.

14 Aôm oc ôtu samuc ma ômoa totêmtac njajamgenj ma lau taêsam têtû samuc êndênj bêc têna êkôc enja amboac tonanjen.

15 Enj êtu njac towae êkô Apômtau lanônêmcac ma ênôm wain to bu njac lai atom. Enj ênêc têna têtac lêtômgenj ma Njalau Dabunj ênam enj auc kwananjen,

16 gebe enj ênam Israelnênj gôlôac taêsam ôkwi dêndênj Apômtau, nênj Anôtô, sêmu sêna.

17 Njac tau tonanjen Elianê njalau to njac lai êpi enj ma êsêlênj êmunj Apômtau, gebe ênam tamenjênj njalêlôm ôkwi êndênj latunji ma lau tanjenpêc dêndênj lau, tanj sêsap binjêdênj tônanjen, oc êmansanjen lau sênac dabunjen nênj njalêlôm njapenjen êtu Apômtauja.”

18 Go Sakaria kêsôm gêdênj anjela gebe “Aê jajala binj tonanjen êndênj asagenjen, aêagêc njoc awê atu lauo njanô to njac su nec.”

19 Tec anjela gêjô enj awa gebe “Aê Gabriel tec kakô Anôtô lanônêmcac, ma enj kêsakinjen aê gebe jasôm binj êndênj aôm ma jakênjen njawae njajam tonenjen êndênj aôm.

20 Mago aôm kôkênjen gêwinjen aênjoc binjen, tanjen oc njanô êsa êndênjen njanoc tau nanjen atom. Amboac tonanjen oc awammê êsa, ôsôm binjen naeo ômoa e êndênjen bêc, tanjen binjen tau êtu anô su acgom.”

21 Lau sêwênjen Sakaria elêmcac ma sênac matenjen enj gebe gêmôa lôm dabunjen e njênjenjen su nec.

22 Go kêsâ gêmênjen ma gebe êsôm binjen êndênjen êsêac e gêgôm jageo. Tec êsêacnênjen kauc kêsâ gebe enj oc gêlic gênjen njakatu tenjen anjela lôm dabunjen. Amboac tonanjen enj gêjam dôndônjen binjênjen gêdênjen êsêac ma gêjam tau tônenjen kêkô.

23 Gêmôa e nê bêc sakinjenja gêbacnê ma gêc gêmu gêja nê andu kêtiam.

24 Têmcac njagêdô gêbacnê, go Elisabet kêkêkam njapalê ma kêsijnjen tau gêmôa ajônjen lemenjen tenjen, ma kêsôm gebe

25 “Gênjen tonanjen Apômtau gêgôm gêdênjen aê, gêdênjen têmcac taê gêjam aênjen enj kêkac majoc su anjela launênjen.”

Jesunê puc têna êkôc enja

26 Elisabet kêkêkam njapalê njajônjen kêtû 6, go Anôtô kêsakinjen anjela Gabriel gêja malac Galilaianjen tenjen, njê Nasaret,

27 gêdênjen awêtakinjen tenjen, tanjen sê enj gêdênjen njac tenjen, njê Josep, kwananjenjen gebe agêc sênam taunjen. Njac tau anjela Dawidnê gôlôac. Ma awê tau nê njê Maria.

28 Anjela kêsô gêdênjen enj gêja ma kêsôm gebe “O gabêjamo, binjmalô êndênjen aôm, Apômtau gêwinjen aôm goc.”

29 Maria gênô binjen tonanjen e kêlênsônjen enj njanô ma taê gêjam gebe “Awa gêjac aê amboac tonenjen kêtû asagenjenja.”

30 Tec anjela kêsôm gêdênjen enj gebe “Maria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gêlic aôm gêjac mataanô njajam.

31 Ôlic acgom, aôm oc ôkêkam njapalê e ôkôc latôm tenjen ma ôê ênê njê Jesu.

32 Njac tau tonanjen oc êtu njac towae ma sêsam enj gebe Lôlôc Njatau nê Latu. Apômtau Anôtô oc êkênjen enj êngônjen aba Dawid nê lêpônjen,

33 gebe enj oc êtu kinjen ma ênam gôlinjen Jakobnê gôlôac endenjen tônenjen. Ma ênê gamênjen kinjenja njatêku masi.”

34 Ma Maria kêsôm gêdênjen anjela gebe “Binjen tau njanô êsa amboac ondoc, gebe aênjoc akwenjen masi.”

35 Tec anjela gêjô enj awa gebe “Njalau Dabunjen mênjêpi aôm ma Lôlôc njatau nê njac lai mênjênjen ajunjen aôm. Amboac tonanjen njapalê, tanjen aôm ôkôc nanjen, sêsam enj gebe dabunjen, enj Anôtônê Latu.

36 Gôlicgac me, nêmcac tawanjen Elisabet, tanjen kêtû awêanôgac ma sêsam enj gebe awê kapoc nanjen, tec kêkêkam njapalê gêmôa e galoc njajônjen kêtû 6gac,

37 gebe Anôtô enj njac lai, enj kêtôm gênjen samobjenja.”

³⁸ Ma Maria kêsôm gebe “Amboac tonan, Apômtaunê sakinwagao aê, ma bin, tañ kôsôm nan, oc êtu tònj êpi aê.” Go anjela gêwi enj sinj ma géc gêja.

Maria kêtú ñaclen gédênj Elisabet

³⁹ Gédênj ñasawa tonan Maria gèdi kêsaiç tau e jakêpi Judanênj gamênj lôcña jagêô lasê malac tenj,

⁴⁰ ma kêsô Sakarianê andu gêja e awa gêjac Elisabet.

⁴¹ Elisabet gênô Maria awa gêjac enj, tec ñapalê gêboan anja têna têtacclêlôm. Ma Nalau Dêbuñ gêjam Elisabet auc

⁴² e awa gêoc enj ña awa kapôênj ma kêsôm gebe “Anôtô gêjam mec aôm kêlêlêc lauo ñagêdô su ma gêjam mec ñanô têtacclêlômña gêwiñ.

⁴³ Aê amboac ondoc, tec aênoc Apômtau têna gédênj aê gêmênj nec.

⁴⁴ Gôlicgac me, awam gêjac aê kêsô tañocsunj e ñapalê kêtú samuc tec gêboan anja têtacclêlôm.

⁴⁵ Aê aoc gêoc awê, tañ kêkênj gêwiñ gebe bin, tañ Apômtau kêsôm gédênj enj nan, oc êtu tònj.”

Marianê wê lambiñña

⁴⁶ Go Maria kêsôm gebe

“Aênoc ñalêlôm gêoc Apômtau sa

⁴⁷ ma katuc kêtú samuc ñoc kêsiwaga Anôtô,

⁴⁸ gebe gewec gédênj nê sakinwagao ñaôma aê, tec galoc gôlôac togôlôac samob oc awenj êoc aê.

⁴⁹ Gebe enj ñaclai ñatau gégôm gêñsêga kêtú aêna, ênê ñaê dabunj.

⁵⁰ Enj taê walô gôlôac togôlôac, tañ têtêc enj nan.

⁵¹ Ênê lêma gégôm gênj ñaclai

ma kêtá lau, tañ nêñ ñalêlôm sêkianj taunj sa nan, salin-salinj sêja.

⁵² Enj kêtinj gôlinjwaga ñajana anja nêñ lèpônj su ma ketoc lau ñaôma sa.

⁵³ Lau tañ mo gêjô êsêac nan, tec kêkênj gênj ñajam gêjam êsêac aucgenj ma kêtinj lau tolêlôm su tolemenj sawagenj.

⁵⁴ Enj gêjam nê sakinwaga Israel sa taê gêjam nê moasinj

⁵⁵ kêtôm bin, tañ gêjac mata gédênj aêac tamenj Abraham to nê wakuc nan, ma ênêc endenj tònjenj.”

⁵⁶ Maria gêmôa gêwiñ Elisabet amboac ajônj têtêac, go gêmu gêja nê gamênj kêtiam.

Joanj têna kêkôc enj

⁵⁷ Têm Elisabet êkôc ñapalêña kédabinj, tec kêkôc ñapalê ñac tenj.

⁵⁸ Ma ênê lau, tañ nêñ sackapoagêdô gédênj tau nan, to nêñ tawanj sênô Apômtau gégôm nê taê walô ñanô kêsá kêpi enj ñawae ma têtac ñajam kêsá sêwiñ enj.

⁵⁹ Nábêc kêtú 8 ma sêkac sa sêja sebe sêsa ñapalê tau ma sê tama Sakaria nê ñaê êpi enj.

⁶⁰ Mago têna kêsôm gebe “Masi, taê ênê ñaê gebe Joanj.”

⁶¹ Tec êsêac sêsôm gédênj enj gebe “Nêm lau tenj sêmoa ondoc, tañ nêñ ñaê amboac tonanj.”

⁶² Ma sêjac kajo tama gebe mênjtau êsôm acgom.

⁶³ Tec enj gêjam dôñdônj gebe sêkênj tapele saunj tenj êndênj enj ma keto gebe “Ênê ñaê Joanj.” Ma samob sê taênj.

⁶⁴ Ma sep tagenj awasunj to imbêla kêtú golonj ma kêsôm binj lasê to kêlanem Anôtô.

⁶⁵ Ma nêñ lau samob, tañ nêñ sackapoagêdô gédênj tau nan, têtêc taunj. Ma lau samob sêjam binj tau kêtú binjalôm e gêjam lau, tañ sêngônj Judaia ñagamênj lôcña nan, auc samucgenj.

⁶⁶ Êsêac samob, tañ sênô binj tau nan, taênj gêjam géc nêñ ñalêlômgenj gebe “Ñapalê tonec amboac ondoc.” Êsêac sêlic gebe Apômtau lêma gêwiñ enj.

Sakaria geoc bill lasê

67 Ma Nalau Dabuñ gêjam tama Sakaria auc e geoc biñ lasê ma kêsôm gebe
 68 “Aê jalambiñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, gebe kêtú ñaclen mêngegêjam nê lau kési.
 69 Enj kékênj késiwaga tonjaclai tec mênkêsa anja nê sakinwaga Dawid nê gólôac,
 70 kêtôm enj tau kêsôm kêsa nê propete dabuñ gêmunja awenjun gebe
 71 ênam aêac kési anja nan ñacjo to anja lau samob, tanj sêkênj kisa aêac nanj lemenj.
 72 Enj taê walô aêac tamenj to taê gêjam nê poac dabuñ.
 73 Enj gêjac mata biñ to kêtôc lêma gédênj tamenj Abraham gebe
 74 ênam aêac kési anja nanj ñacjo lemenj ma êkênj aêac tanam sakinj enj tatêc tauñ atom.
 75 Tatu lau dabuñ to gédênj tamoia en lañônêmja êtôm aêacnênj têm samob.
 76 Ma aôm ñapalêenec, lau oc sêsam aôm gebe Lôlôc Natau nê propete.
 Aôm oc ômunj Apômtau gebe ômansanj ênê intêna.
 77 Aôm oc ôkênj ênê lau sêjala moasinj, tanj ñam kêsêp kêsuc nêñ sec ôkwiña.
 78 Aêacnênj Anôtô taê walô aêac ñanô tec êkênj ñawê mênjêsa anja lôlôc gebe êtu ñaclen aêac
 79 ma êpô êsêac, tanj sênjgônj gêsunjbôm to gêmacanô ñakanuc nanj,
 to êwê aêac enkainj katôgenj tasa lênj biñmalôja.”
 80 Njapalê tau kêtú kapôênj ma nê kauc taê gêjam biñ ñapep, go jagêmoa gamênj sawa e
 gédênj béc, tanj kêtôc tau gédênj lau Israel nanj.

2

Jesu têna kékôc enj

(Mat 1:18-25)

1 Gédênj ñasawa tonanj kaisara Augustu kêtatu biñ tenj gebe teto lau samob, tanj sênjgônj
 nom samucgenj nanj, nêñ ñaê sa.
 2 Kôm tau tonanj sêjac m gédênj gôlinwaga Suriana Kuren gênjgônj,
 3 ma lau samob dêdi sêja nêñ malacmôkê gédênj-gédênjenj gebe teto êsêac.
 4 Tec Josep anja malac Galilaiana Nasaret kêpi Judaia gêja Dawidnê malac, ñaê
 Betlehem, gebe enj anja Dawidnê gólôac tauñ nêñ.
 5 Enj gebe teto êsêagêic nê awê Maria, tanj sê êsêagêc dédênj tauñ nanj, ma awê tau
 kékêkam ñapalê gêmôa.
 6 Agêc jasênjgônj tonanj e têm Maria êkôc ñapalêña kédabinj.
 7 Tec kékôc latu ñamêc, nanj kékwa enj ña obo auc ma ketoc enj gêc bôcnênj sac tenj, gebe
 nêñ gamênj ñasawa tenj gêc andu ñaclenja atom.

Gejobwaga to anjela

8 Ma gamênj tonanj ñagejobwaga sêmoa jasejop nêñ domba gédênj gêbêc sêmoa oba.
 9 Tec Apômtaunê anjela tenj gêô lasê gédênj êsêac e Apômtaunê ñawasi kêpô êsêac gêjam
 aucgenj ma nêñ ñalêlôm ñatutuc ñanô.
 10 Tec anjela kêsôm gédênj êsêac gebe “Atêc taôm atom, alicgac me, aê jasôm ñawae ñajam
 atu samucña tenj êndênj amac, ñawae tau oc êtu tapa ênam lau samucgenj auc.
 11 Galoc tonec amacnêm késiwaga Apômtau Kilisi kêtú ñamalac anja Dawidnê malac.
 12 Amac ajala enj êndênj ñabelo tonec gebe Atap ñapalê dedec tenj sa, tanj sêkwê enj ña obo
 auc ma sêkênj enj gêc bôcnênj sac.”
 13 Ma sep tagenj lau sinj undambêña taêsam mênjêwijn anjela tau ma sêlanem Anôtô gebe
 14 “Anôtônê wae êsa anja lôlôc ma biñmalô ênêc nom, tanj Anôtô gêlic lau tau ñajam.”
 15 Anjela têtainj tauñ su anja êsêacnênj sêmu sêja undambê acgom, go gejobwaga sêsôm
 gédênj tauñ gebe “Ajôc, tawac Betlehem ma talic biñ, tanj mênkêsa ma Apômtau kékênj
 ñawae gédênj aêac nanj acgom.”
 16 Ma ac sêsaic tauñgenj sêja e têtap Maria agêc Josep sa ma sêlic ñapalê dedec tau gêc
 sac.

17 Sêlic su ma tédôñ biñ, tañ añela kêsôm kêpi ñapalê tau nañ, gédêñ êsêac.

18 Ma lau samob, tañ sêñô biñ nañ gejobwaga sêjac miñ nañ, sê taêñ ñanô.

19 Ma Maria kêmasañ biñ samob tonañ ñai ñapep ma taê gêjam gêc nê ñalêlôm.

20 Gejobwaga sêmu sêja ma awenñ gêoc Anôtô to sêlanem enñ kêtü biñ samob, tañ sêñô to sêlic kêtôm añela kêsôm gédêñ êsêac nañña.

Sê Jesunê ñaê

21 Bêc kêtü 8, go sêsa ñapalê tau ma sê ênê ñaê, tañ añela kêsam gédêñ enñ gêc têna têtacêlêlôm atomgeñ nañ, gebe Jesu.

Têtôc ñapalê tau ança lôm dabuñ

22 Têm sêmbuñ ñatêmui suna gêbacnê kêtôm Mosenê biñsu, go Maria agêc Josep sêkôc ñapalê sêpi Jerusalem sêja sebe sênsuñ enñ êndêñ Apômtau.

23 Ac sêgôm kêtôm biñ, tañ teto gêc Apômtaunê biñsu gebe “Ñamêc samob, tañ tenenji sêkôc nañ, sênam dabuñ êsêac ñapep, gebe têtü Apômtaunê gêñ.”

24 Ma agêc sêkêñ da kêtôm biñ, tañ sêsôm gêc Apômtaunê biñsu gebe “Monğôm luagêc me balôsi ñalatu luagêc.”

25 Gédêñ tonañ ñac ten, nê ñaê Simeon, gêmôa Jerusalem. Ñac tau enñ ñac gédêñ to ôli andañ Anôtô ma gêôn Israelnêñ biñmalô ñam gêmôa ma Ñalau Dabuñ gêjam enñ auc.

26 Ñalau Dabuñ tau gêwa sa gédêñ enñ gebe êmac êndu atom e êlic Apômtaunê Kilisi acgom.

27 Tec Ñalau Dabuñ gêoc enñ kêsô lôm dabuñ gêja. Ma gédêñ tañ têna agêc tama sêkôc ñapalê Jesu sêsô sêja sebe nasêngôm gêñ êtôm biñsu ñajatu nañ,

28 tec Simeon kêsip enñ sa ma kêlanem Anôtô gebe

29 “Apômtau, galoc ôkôc nêñ ñacsakinñ aê tobiñmalôgeñ jawac êtôm nêñ biñ,

30 gebe matocanô galic nêñ moasinñ ñam,

31 tañ kômasaanñ gêc awêgeñ nañ, gebe lau samob sêlicña.

32 Enñ oc êtu ja êpô lau samuc to êtu nêñ lau Israel nêñ ñawasi.”

33 Tama agêc têna sê taêñ biñ, tañ sêsôm kêpi ñapalê nañ.

34 Go Simeon gêjam mec êsêac ma kêsôm gédêñ têna Maria gebe “Gôlicgac me, ñapalê tonec oc êngôm Israelnêñ lau taêsam sembenñ to sêndi sa. Lau ñagêdô oc sênac enñ êtu mu, mago ñagêdô oc sêsôm sêoc aucgeñ.

35 Biñ tonañ êsa gebe eoc lau taêsam nêñ ñalêlôm ñabinñ lasê. Ma aôm taôm nêñ ñalêlôm oc epenñ aôm êtôm kêñ kêkô nêñ ñalêlôm.”

36 Go Panuel latuo, propeteo ten, gêngôn, ñaê Ana. Awê tonañ ança Asernê gôlôalc. Ênê jala taêsam ñanô. Enñ gêmôa awêtakingeñ e gêjam ñac sa ma agêc sêmôa sêwiñ tauñ jala 7,

37 go kêtü awêruc gêngôn e nê jala kêtü 84. Mago gêwi lôm dabuñ siñ atom, gêjam sakinñ Anôtô ma gêjam dabuñ mo to ketenñ mec kêtôm gêbêc to geleñgeñ.

38 Gédêñ ñasawa tecenanğenñ enñ gêo lasê jagêjam danğe Anôtô ma gêwa ñapalê sa gédêñ lau samob, tañ sêñô têm Anôtô ênam Jerusalem kêsiña nañ.

Sêmu sêja Nasaret

39 Sêjac dabiñ gêñ samob kêtôm Apômtaunê biñsu ñajatu e gêbacnê acgom, go sêmu sêja Galilaia jasêngôn nêñ malac Nasaret.

40 Ñapalê kêtôp e kêtü kapôênñ ma mêtê gêjam enñ auc to Anôtônê moasinñ kêpi enñ.

Ñapalê Jesu gêngôn lôm dabuñ

41 Kêtôm jalagenñ Jesu têna agêc tama sêpi Jerusalem sêja sêlic omsêga Pasa.

42 Gédêñ tañ ñapalê Jesu nê jala kêtü 12 nañ, ac sêmu sêpi sêja kêtôm omsêga ñamêtê.

43 Pasa gêbacnê, go êsêac sêc sêmu sêja ma ñapalê Jesu gacgeñ gêngôn Jerusalem, ma têna agêc tama sêjam kauc.

44 Êsêagêc seboc enñ oc gêwiñ nêñ lau ñagêdô, tec sêselêñ oc samuc tenñ ma sêsôm enñ ança nêñ tawanñ to lau ôliñ andañ tauñña,

⁴⁵ e têtap enj sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem jasêsôm enj.

⁴⁶ Sêsôm sêmoa e bêc têtêac gêjaña acgom, go têtap enj sa gêngôj lôm dabuñ kêsêp lau-mêtêwaga ñalêlôm gêñô êsêacnêj biñ ma kêtû kênac-kênac êsêac.

⁴⁷ Ma samob, tañ sêjô êjê biñ nañ, sêñac lemeñ kêtû ênê kauc to biñ, tañ gêjô êsêac awen nañña.

⁴⁸ Agêc sêlic enj e têtakê ma têna kêsôm gêdêj enj gebe “Latucenec, amboac ondoc, tec gôgôm aêagêc amboac tonañ. Ôlic acgom, aêagêc tamam asôm aôm totaên-totaêngeñ tec amoa.”

⁴⁹ Ma enj kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Agêc asôm aê kêtû asageñña. Agêc alic ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jamoa Tamocnê andu nec atom me.”

⁵⁰ Ma biñ, tañ enj kêsôm gêdêj êsêagêc nañ, agêc sêjala ñam atom.

⁵¹ Go gêwiñ êsêagêc ac sêsêp Nasaret sêja ma enj taña wamu êsêagêc ñapep ma têna kêmasañ biñ samob tonañ ñai gñc nê ñalêlôm.

⁵² Jesu kêtôp to nê kauc mêtêña kêsa gêwiñ ma Anôtô to ñamalac têtac gêwiñ enj.

3

Ñackêsagu Joan gêjam mêtê

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Joan 1:19-28)

¹ Kaisara Tiberi gêjam gôliñ lau e ñajala kêtû 15, Ponti Pilata kêtû gôliñwaga Judaiaña, Herodo kêtû kasêga Gallilaiaña, têwa Pilip kêtû kasêga Ituraia to gamêj Trakonitiña, Lusani kêtû kasêga Abilenaña,

² ma Anas agêc Kaiapa têtû dabuñsêga sêmoa. Gêdêj tèm tonañ Anôtônê biñ gêdêj Sakaria latu Joan, tañ gêmôa gamêj sawa nañ gêja.

³ Ñac tau tonañ gêjac laoc gamêj Jordanna samob ma gêjam mêtê lau gebe “Anam taôm ôkwi to alij sanju, ma Anôtô êsuc nê sec ôkwi.”

⁴ Biñ tonañ kêtôm biñ, tañ propete Jesaia keto kêsêp nê buku gebe “Ñac teñ gêmôêc awa tonec gêmôa gamêj sawa gebe ‘Amansañ gamêj Apômtau esêlê a to amêtôc ênê intêna êtu solop.

⁵ Sênsuñ gaboañ samob auc to senseñ lôc to gamêj ñabau êtu tapa ma sêmêtôc ñapoalic samob êtu solop to sêmansañ intêna kalon-kalon ñatip êsa.

⁶ Ma ñamalac samob sêlic Anôtônê lêj ênam ñamalac kêsiña.’ ”

⁷ Lau taêsam dêdêj enj sêja sebe sêlij ênê sanju. Enj kêsôm gêdêj êsêac gebe “Moac ñalatu amac, asa gêwa sa gêdêj amac gebe awê Anôtônê têtac ñandan, tañ mênjêsa nañ sa.

⁸ Anam ñanô êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwiña acgom. Ma asôm êndêj taôm gebe ‘Abraham kêtû aêac tamenj,’ nec atom. Aê jasôm êndêj amac gebe Anôtô kêtôm gebe êju poc tonec ñai sa têtû Abrahamnê latui.

⁹ Ki ñamata gêdêj kawakac tec gêc. Amboac tonañ ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nañ, oc êsap su ma êmbaliñ êpi ja êna.”

¹⁰ Ma lau samob sêjam kênac Joan gebe “Aêac oc anjôm amboac ondocgeñ.”

¹¹ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Ñac teñ nê ñakwê luagêc embe ênêc, nañ êkêj teñ êndêj ñac, tañ nê ñakwê masi nañ. Ma ñac teñ nê mo embe ênêc, nañ êngôm amboac tonañ.”

¹² Go telonj ñagêdô dêdêj enj sêja amboac tonañ gebe ênsanju êsêac, tec têtû kênac enj gebe “Mêtêmôkê, aêac anjôm amboac ondocgeñ.”

¹³ Tec enj kêsôm gêdêj êsêac gebe “Akôc gêj anja launêj êlêlêc ñaôli, tañ sêsakiñ amac nañ su atom.”

¹⁴ Ma siñwaga ñagêdô têtû kênac enj amboac tonañgeñ gebe “Ma aêac nec oc anjôm amboac ondoc.” Tec enj kêsôm gêdêj êsêac gebe “Anjôliñ biñ to alênsu lau e ajanjo êsêacnêj gêj su atom. Ñaôli tañ gêjô nê kôm nañ, akôc ma kêtôm.”

¹⁵ Lau samob taên gêjam bin jakêsa-jakêsa ma sêjam kênac tauñ gêc nêñ ñalêlômña kêtú Joañoña gebe “Moaë eñ Kilisi tau tonec nec.”

¹⁶ Tec Joaño gêjô êsêac awen ma kêsôm gêdên êsêac samob gebe “Aê tec kasagu amac ña bu, mago ñac ten oc êmên, eñ ñac lai kêlêlêc aê su. Aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkôn atom. Ñac tonañ tec oc êsanngu amac ña Ñalau Dabuñ to ja.

¹⁷ Eñ lêma kêkam lala sekolon gênña gebe êtin gên ñapaôma ma ênac ñanô sa êpi nê andu-gên-ñanônña êna, go ñapaôma êkên êpi ja, tan êsa ñapan nanj.”

¹⁸ Joaño gêjac bin su lau ña bin ñagêdô taêsam gêwiñ to gêwa ñawae ñajam sa gêdên êsêac.

¹⁹ Mago kasêga Herodo, tan Joaño gêbu eñ kêtú têtwanê awê Herodia to sec samob, tan Herodo gêgôm nanña,

²⁰ ñac tau kêsalê sec tonec gêsac ñaô gêwiñ gebe kêlai Joaño auc gêngôn andu kapoacwalônña.

Jesu gêlin sanngu

(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

²¹ Gêdên tan lau samob sêlin sanngu nanj, Jesu gelin gêwiñ. Ketenj mec gêmôa ma undambê gêña

²² e Ñalau Dabuñ gêjam balôsi lanô kêsêp mênngêsac eñ ñaô, ma awa ten anga undambê kêsâ gebe “Aênoc Latuc tau aôm, tec têtêc gêwiñ to galic aôm ñajam.”

Jesunê ñam

(Mat 1:1-17)

²³ Jesunê jala amboac 30 ma gêjac m nê kôm. Ma lau seboë eñ Josep latu, nanj Êli latu,
²⁴ nanj Matat latu, nanj Lewi latu, nanj Melki latu, nanj Janai latu, nanj Josep latu,
²⁵ nanj Matatia latu, nanj Amos latu, nlanj Naum latu, nanj Esli latu, nanj Nagai latu,
²⁶ nanj Mat latu, nanj Matatia latu, nanj Semein latu, nanj Josek latu, nanj Joda latu,
²⁷ nanj Joanan latu, nanj Resa latu, nanj Serubabel latu, nanj Sealtiel latu, nanj Neri latu,
²⁸ nanj Melki latu, nanj Adi latu, nanj Kosam latu, nanj Elmadam latu, nanj Er latu,
²⁹ nanj Josua latu, nanj Elieser latu, nanj Jorim latu, nanj Matat latu, nanj Lewi latu,
³⁰ nanj Simeon latu, nanj Juda latu, nanj Josep latu, nanj Jonam latu, nanj Eliakim latu,
³¹ nanj Melea latu, nanj Mena latu, nanj Matata latu, nanj Natan latu, nanj Dawid latu,
³² nanj Isai latu, nanj Obed latu, nanj Boas latu, nanj Sala latu, nanj Nason latu,
³³ nanj Aminadab latu, nanj Admin latu, nanj Ami latu, nanj Hesron latu, nanj Peres latu,
 nanj Juda latu,

³⁴ nanj Jakob latu, nanj Isak latu, nanj Abraham latu, nanj Tara latu, nanj Nahor latu,
³⁵ nanj Serug latu, nanj Reu latu, nanj Peleg latu, nanj Eber latu, nanj Sela latu,
³⁶ nanj Kainan latu, nanj Arpaksad latu, nanj Sem latu, nanj Noa latu, nanj Lamek latu,
³⁷ nanj Metusala latu, nanj Enok latu, nanj Jared latu, nanj Mahalalel latu, nanj Kainan latu,

³⁸ nanj Enos latu, nanj Set latu, nanj Adam latu, nanj Anôtô latu.

4

Sadanj kêtêlôm Jesu

(Mat 4:1-11; Mar 1:12-13)

¹ Ñalau Dabuñ gêjam Jesu auc, go gêmu anga Jordan gêja ma Ñalau Dêbu ñ gêwê eñ gêjac laoc gamên sawagenj gêmôa,

² e kêtôm bêc 40 ma Sadanj kêtêlôm eñ. Jesu genj gên atom e bêc samob tonañ gêbacnê, tec mo gêjô eñ.

³ Ma Sadanj kêsôm gêdên eñ gebe “Embe Anôtônê Latu aôm, nanj ôsôm poc tonec êtu mo.”

⁴ Jesu gêjô eñ awa gebe “Teto gêc gebe ‘Mo tagenj êôc ñamalac tôn atom.’ ”

⁵ Ma gêwê enj kêpi jakêtôc gamêñ nomña samob gêdêñ enj eb tagen.

⁶ Ma Sadañ kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê gabe jakêñ ñaclai samob tônê tonawasigenj êndêñ aôm gebe sêkêñ gêdêñ aê. Ma aê embe jakêñ êndêñ ñac tenj, oc jakêñ.

⁷ Amboac tonañ embe ôpôn amdud êndêñ aê, go gêñ tau samob êtu aômñêm.”

⁸ Tec Jesu gêjô enj awa ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Teto gêc gebe ‘Ôpôn amdud êndêñ Apômtau, aômñêm Anôtô, ma ônam sakinj enj taugenj.’ ”

⁹ Go Sadañ gêwê Jesu agêc sêpi Jerusalem jaketoc enj kêkô lôm dabuñ ñasalôm ñalami ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm anga tonec ôna,

¹⁰ gebe teto gêc gebe ‘Enj oc êsakinj nê anjela êtu aômña gebe mênsejop aôm

¹¹ to sêsip aôm ña lemenjenj gebe ôndin amkainj êpi poc atom.’ ”

¹² Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Binj gêc gebe ‘Ônsaê Apômtau, aômñêm Anôtô, atom.’ ”

¹³ Sadañ kêsâê enj kêpi binj samob tonañ e gêbacnê, go gêwi enj sinj gebe êmoa e noc tenj acgom.

Jesu gêjac m nê kôm anga Galilaia

(Mat 4:12-17; Mar 1:11-15)

¹⁴ Go ñalau Dabuñ kêkac Jesu gêmu gêja Galilaia, ma nê wae kêsâ kêtôm gamêñ tau ñamadinj samob gêja.

¹⁵ Enj kêdônj êsêac anga nêñ lôm e samob sêlambin enj.

Jesunê lau têtin enj anga Nasaret

(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

¹⁶ Enj gêô lasê Nasaret, nanj êsêac sêlôm enj ñapalêgenj e kêtû kapôênj anga tonañ. Ma gêdêñ sabat kêsô lôm gêja amboac gêgôm-gêgôm gêmoa, ma gêdi sa gebe êsam mêtê lasê.

¹⁷ Tec sêkêñ propete Jesaia nê buku gêdêñ enj ma kêlainj buku tau e kêtap ñalô, tanj teto gêc nanj sa gebe

¹⁸ “Apômtaunê ñalau kêpi aê.

Enj genj oso aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndêñ lau ñalêlôm sawa.

Enj kêsakinj aê gebe jasôm lasê êndêñ lau, tanj sêngônj kapoacwalô nanj, gebe sêngamboac êsêac su,

ma êndêñ matenpec gebe sêlic gamêñ êtiam,

to êndêñ lau, tanj ñamalac sêgôm êsêac êndu-êndu gebe sêmoa nêñ lêtêgenj

¹⁹ to jasôm Apômtau ênam lau kêsi ñajala lasê.”

²⁰ Go Jesu kêluñ buku sa jakêkêñ gêdêñ sakinjwaga ma gêngônj sic. Ma lau samob, tanj sêngônj lôm nanj, matenj gê enjenj.

²¹ Ma enj gêôc awa sa ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Binj tanj teto gêc ma tanjemsunj anô nanj, kêtû anô gêdêñ ocsalô tonec.”

²² Lau samob sêñô ênê binj moasinj, tanj kêsôm kêsâ awa nanj, ñajam-ñajam e sê taênj ma sêsôm gebe “Ñac tonec Josep latu atom me.”

²³ Tec enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Kec, galoc oc abe asôm binjdêm tonec êndêñ aê gebe ‘Dokta, ôngôm taôm ôlim ñajam êsamañ. Binj tanj aêac anô gebe gôgôm anga Kapanau m nanj, ôngôm anga taôm nêmalacmôkê amboac tonañ acgom.’ ”

²⁴ Go kêsôm gebe “Binjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Propete tenj oc tetoc enj sa ñapep anga enj tau nê malacmôkê atom.

²⁵ Ma jasôm tenj tobinjanôgenj êwinj gebe Gêdêñ têm Elia gêmoa nanj, undambê ñajana gêc e jala têlêac ma ajônj 6 ma tóbôm kapôênj gêjam gamêñ samucgenj auc nanj, awêtuc taêsam sêmoa Israel.

²⁶ Mago Anôtô kêsakinj Elia gêdêñ êsêacnêñ tenj gêja atom, kêsakinj enj gêdêñ awêtuc, tanj gêngônj Sarepta Sidonña nanj, taugenj gêja.

²⁷ Ma gêdêñ tanj propete Elisa gêmoa nanj, kamocbôm gwalêkinj sêmoa Israel. Mago êsêacnêñ tenj kêtû selec atom, ñac Suriana Naeman taugenj.”

28 Lau samob, tañ sêngôn lôm ma sêhôn biñ tau nan, têtac kêbôli auc ñanô.

29 Tec dêdi ma têtin en kêsâ malacmagê gêja. Malac tau sêkwê gêc lôc. Tec sêwê en jasêô lasê sêlic tau gebe têtin en pinpan êsêp êna.

30 Mago en gêsing êsêac popoc kêsâ ñalungen gêc gêja.

Ñac toñalau sec

(Mar 1:21-28)

31 Jesu kêsêp malac Galilaiana Kapanaum gêja ma kêdôn êsêac gêdên sabat

32 e êsêac têtakê kêtû ênê mêtêña, gebe kêsôm biñ toñaclaigen.

33 Ma ñamalac ten toñalau ñatêmui gêngôn lôm, nan gêmôêc awa kapôên gebe

34 “Op, Jesu Nasaretña, aêacnên asagen ñagêdô gêdên taun. Aôm gômôên gebe onsen aêac su me. Aê kajala aômgaç. Anôtônê ñac dabun aômgaç.”

35 Tec Jesu gec biñ en gebe “Awammê êsa ma ôsa anga ênê ôna.” Ma ñalau sec kêmônân ñac tau gêmôa e gêu tau kêsêp êsêac ñalungen jagêc, go kêsâ anga ñamalacnê gêja, mago gêgôm en ôli kêtû sec atom.

36 Tec êsêac samob têtakê e sêsôm gêdên taun gebe “Biñ tonec amboac ondoc. En kêjatu ñalau ñatêmui toñaclaigen amboac ñatau ma sêc sêsa sêja.”

37 Ma ênê wae kêsâ kêtôm gamên tonan ña-malac samobgen gêja.

Jesu gêgom lau taêsam ôlin ñajam kêsâ

(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

38 Jesu gêdi anga lôm kêsâ jakêsô Simonnê andu. Ma Simon tau lawao gêmâc ôli ñawajaô kapôên tec gêc, nan êsêac teten en kêtû awê taun.

39 Tec Jesu kêtû gasuc gêja e gêôc gadê en, go gec biñ ñawajaô ma gêwi en sin e gacgen gêdi sa mêngejam sakin êsêac.

40 Oc jakêsêp acgom, go lau samob, tañ nêñ lau gêmâc ñagêdô tokain-tokain sêc nan, sejon êsêac dêdên Jesu sêja. Ma gêu lêma gêsac êsêac gêdên-gêdêngeñ ma gêgôm êsêac ôlin ñajam kêsâ.

41 Ma ñalau sec sêsa anga lau taêsam nêñ amboac tonan. Êsêac sêwakic to sêsôm gebe “Anôtônê Latu aôm.” Ma Jesu gec biñ êsêac to gêjac jao gebe sêsôm biñ atom gebe êsêac sêjala gebe en Kilisi tau.

Jesu gêjam mêtê gêmôa Judaia

(Mar 1:35-39)

42 Gelenña lasê, go Jesu gêdi kêsâ gamên sawa ten gêja. Ma lau sêsôm en e têtap en sa ma sebe sêngamin en gebe êwi êsêac sin atom.

43 Mago en kêsôm gêdên êsêac gebe “Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe jasôm ñawae ñajam Anôtônê gamênña lasê êndên malac ñagêdô êwiñ, gebe Anôtô kêsakin aê kêtû kôm tonanña.”

44 Ma en gêjam mêtê gêmôa lôm Judaiana.

5

Jesu kêkalem nê ñacseñomi ñamatarña

(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

1 Ñabêc ten Jesu kêkô bugêjacton Genesaret ma lau taêsam sêkaton en sa sebe sêhôn Anôtônê mêtê.

2 Ma gêlic wan luagêc sêpoac, mago lau inja sêwi wan sin jasêkwasin nêñ wasan sêmôa.

3 Tec jakêpi wan luagêc tonan ñaten, tañ ñatau Simon nan, ma keten en gebe êsu wan su êkên bau sin saungen. Go gêngôn sic ma kêdôn mêtê gêdên lau gêngôn wan.

4 Gêjac mata nê biñ su ma kêsôm gêdên Simon gebe “Asin asa gêdim ana e au nêñ wasan êsêp gebe alô i.”

⁵ Tec Simon gêjô enj awa gebe “Mêtêmôkê, gêbêc samuc tonec aêac ajam wasanj e tekwenj gêbac ma atap njanô tenj sa atom. Mago kêtû aômnêm binja tec najau wasanj êtiam.”

⁶ Sêu wasanj ma sêkênj i taêsam auc e gebe êngônj wasanj êngic.

⁷ Tec sêjac kajo nênj lau wanj tenj gebe nasênam jaônj sêwi nj êsêac, tec sêja ma sêjac i tulu kêsêp wanj lulu e gebe ênê.

⁸ Simon Petere gêlic e gêu tau jagêc Jesu akainja ma kêsôm gebe “Apômtau, ômoa nênj lêtêgenj, gebe aê njac sec.”

⁹ Petere to lau samob, tanj sêwi nj enj nanj, têtakê kêtû i taêsam, tanj sêlô nanja.

¹⁰ Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joanj, tanj sêwê kainj kôm sêwi nj Simon nanj, têtakê amboac tonanjenj. Go Jesu kês jm gêdênj Simon gebe “Ôtêc taôm atom, galoc oc ôlô njamalac amboac tonanj.”

¹¹ Ma êsêac sêsijn e jasêsô bau, go dedec nênj waba samob gêc ma têdaguc enj.

*Jesu gêgôm njac tokamobôm ôli njajam kêsa
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)*

¹² Njasawa tenj Jesu gêmôa malac tenj ma njac tenj kamocbôm gêjam enj auc gêngônj. Enj gêlic Jesu e gêu tau jagêc nom, go ketenj enj gebe “Apômtau, embe têtmac êwi nj, go ôngôm aê jatu selec.”

¹³ Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac enj ma kêsôm gebe “Aê gabe ôtu selec.” E gacgenj ênê kamocbôm gêwi enj sinj.

¹⁴ Jesu gêjac jao gebe “Ôsôm binj tonec êndênj lau tenj atom.” Ma kêjatu enj gebe “Naôtôc taôm êndênj dabunwaga ma ôkênj da êtu kôtu selec nj a êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nênj binj sa êndênj êsêac.”

¹⁵ Tagenj Jesunê wae kêtû tapa kêlêlêc, tec lau taêsam sêkac sa sêmênj sebe sênjô ênê binj ma êngôm êsêacnênj gêmâc tokainj-tokainj njajam êsa.

¹⁶ Go enj kêtainj tau su kêsa gamênj sawanjenj jaketenj mec.

*Jesu gêgôm njac njatêkwa kêtû golonj ôli njajam kêsa
(Mat 9:1-8; Mar 2:1-12)*

¹⁷ Gêdênj bêc tenj Jesu kêdônj mêtê gêmôa, ma Parisai to binjutau anja malac Galilaia to Judaiana samob ma anja Jerusalem mênjsênjônj. Ma Apômtaunê njac lai gêjam enj sa gêgôm lau gêmâc njajam kêsa.

¹⁸ Ma lau sêbala njac njatêkwa kêtû golonj tenj kêsêp mê, tec têtû kêka-kêka sebe sejonj enj sêsô andu natetoc enj ênêc Jesu lanjônêmja.

¹⁹ Mago têtâp lênj sejonj enj sêsô sêna ja sa atom, gebe lau taêsam. Tec sêpi salôm jasêkip salôm sa ma sêlêwanj enj tomêgenj kêsêp njalunjenj jagêc Jesu lanjônêm.

²⁰ Jesu gêlic êsêac sêkênj gêwi nj, tec kêsôm gebe “Njac tau, aê kasuc nênj sec ôkwi gac.”

²¹ Ma binjutau to Parisai sêoc awenj sa ma têtû kênac gebe “Njac tonec asa, tec kêsôm binj alôb-alôb amboac tonec nec. Asa gebe êsuc sec ôkwi, Anôtô taugenj.”

²² Mago Jesu kêjala binj, tanj êsêac taênj gêjam nanj, ma gêjô êsêac awenj gebe “Amboac ondoc tec taêm gêjam binj amboac tonanj gêc nênj njalêlômgenj.

²³ Binj ondoc oc tasôm njagaô. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômnêm sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe ‘Ôndi sa ma ôsêlênj.’

²⁴ Ma aê gabe amac ajala gebe Njamalacnê Latu kêtû njatau anja nom gebe êsuc sec ôkwi,” go kêsôm gêdênj njac njatêkwa kêtû golonj gebe “Aê jasôm êndênj aôm gebe Ôndi sa. Ôlu nj nênj mê sa ma ôêc ôna nênj andu.”

²⁵ Njac tau gêdi sa sep tagenj gêdênj êsêac matenjanô sêlic, go kêlu nj nê mê, tanj enj gêc nanj, sa ma gêc gêja nê andu ma kêlanem Anôtô.

²⁶ Lau samob têtakê njanô ma sêlambinj Anôtô tonênj njalêlôm njatutucgenj ma sêsôm gebe “Ocsalô tonec aêac alic gênj kainj tenj.”

*Jesu kêkalem Lewi**(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)*

²⁷ Jesu gêgôm tonan su, go kêsa gêja e gêlic telon ten, naê Lewi, gêngôn telon malen ma kêsôm gédên en gebe “Ôndanuc aê.”

²⁸ Tec nac tau gedec nê gên samob gêcna ma gêdi kêdaguc Jesu gêja.

²⁹ Lewi gêgôm moasin kapôên ten anga nê andu kêtú Jesuna, ma telon to lau nagêdô taêsam sen gên tau sêngôn sêwin êsêac.

³⁰ Tec Parisai to nêñ biñsatau têtú môsi ma sêsôm gédên ênê nacsenomi gebe “Amboac ondoc tec amac aen to anôm gên anğôn awin telon to lau sec nec.”

³¹ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Lau ôlin najam sêpô lêna taun kêtú doktana atom, mago lau gêmec tec sêpô lêna.

³² Aê gamên gabe jakalem lau gédên atom, jakalem lau secgen gebe sênam taun ôkwi.”

*Biñ tanam dabun moña**(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)*

³³ Ma êsêac sêsôm gédên Jesu gebe “Joanê nacsenomi sêjam dabun mo to teten mec elêmê ma Parisainên nacsenomi amboac tonan. Mago aômnêm nec sen to sênôm gên.”

³⁴ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe “Lau embe sênin awê namoasin, ma nac-gebe-ênam-awêwaga êmoa êwin êsêac, oc amac akac êsêac gebe sênam dabun mo me. Masianô.

³⁵ Mago nabêc oc mênêsa ma sêkôc nac-gebe-ênam-awêwaga su anga êsêacnên. Êndên bêc tônê, go sênam dabun mo.”

³⁶ Go kêsôm biñğolin ten gédên êsêac gêwin gebe “Lau ten sêkac obo natali su anga nakwê wakuc gebe sêsi êpi nakwê langwa atom. Embe sêngôm, go sêkac nakwê wakuc êngic ma nakwê wakuc natali naêtôm nakwê langwa atom.

³⁷ Ma lau ten sêkên wain wakuc êsêp bôc naôlic langwa atom. Embe sêngôm, oc wain wakuc êoc naôlic êpoa e êtain ma naôlic tau êtu sec.

³⁸ Takên wain wakuc êsêp naôlic wakuc ênaman.

³⁹ Ma lau, tañ sênôm wain langwa su nan, sebe sênôm wain wakuc atom. Êsêac sêsôm gebe ‘Wain langwa najam kêlêlêc.’”

6*Nacsenomi sesolop polom gédên sabet**(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)*

¹ Gédên sabet ten Jesu kêsêlên gêmoa kôm polomna nalêlôm, ma nê nacsenomi sesolop polom nan mênşêlsa popoc ma sen.

² Tec Parisainên nagêdô sêsôm gebe “Amboac ondoc amac agôm gên, tañ biñsu gêjac jao gebe dangôm êndên sabet atom nan.”

³ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Amac asam biñ, tañ Dawid gêgôm gédên mo gêjô en tau to êsêac, tañ sêwin en nan, atom me.

⁴ En kêsô Anôtônê andu gêja ma kêkôc polom, tañ sêkên gédên Anôtô kêtú da nan, mênşen to kêkên gédên êsêac, tañ sêwin en nan, sen amboac tonan. Mago polom tau biñsu gêjac jao gebe lau ten sênin atom, dabunwaga tau ngen.”

⁵ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe “Namalacnê Latu kêtú sabet natau gêwin.”

*Nac lêma kêtú golon najam kêsa**(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)*

⁶ Gédên sabet ten Jesu kêsô lôm gêja ma kêdôn êsêac. Ma nac ten gêngôn tonan, tañ lêma anôña kêtú golon.

⁷ Ma biñsatau to Parisai dêdib Jesu gebe moae êngôm nac tau ôli najam êsa êndên sabet, sebe têtap lên sêngolin biñ êpi enna sa.

⁸ Mago Jesu kêjala êsêac taêñ gêjam biñ tonañ tec kêsôm gêdêñ ñac lêma kêtú golonj gebe “Ôndi sa ôkô ñaluñ.” Ma ñac tau gêdi sa kêkô.

⁹ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê jatu kênac amac acgom, oc tatôm gebe tamoasiñ lau me dançôm êsêac sec êndêñ sabat. Tanam katuñ kêsi me tajaiñ.”

¹⁰ Go mata gê êsêac gelom-gelom ma kêsôm gêdêñ ñac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Ñac tau kêmêtôc lêma e ñajam kêsa kêtiam.

¹¹ Tec êsêac têtac ñandanj gêôc nêñ ñalêlôm auc ma sêsôm ñabiñ sêwiñ tañ gebe sêñgôm Jesu amboac ondóc.

Jesu kêjalij nê aposolo 12 sa

(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² Gêdêñ ñasawa tonañ Jesu kêpi lôc gêja gebe eteñ mec. Tec gêbêc samuc tonañ keteñ mec gêdêñ Anôtô ñapanj

¹³ e gelenja lasê, go gêmôêc nê ñacseñomi mênkêjalij 12 sa anja êsêacnêñ ma kêsam êsêac gebe “Aposolo.”

¹⁴ Simon tañ gê eñ gebe Petere gêwiñ nanj, agêc lasi Andrea, ma Jakobo agêc Joanj, Pilip agêc Batolomai,

¹⁵ Matai agêc Tom, Alpainê latu Jakobo ma Simon, tañ sêsam eñ gebe Seloto nanj,

¹⁶ Jakobonê latu Juda, go Juda Isariot, tañ geoc eñ lasê nanj.

Jesu gêjam sakiñ lau taêsam

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Jesu gêwiñ êsêac sêsêp anja lôc sêmênj e sêsa ñadenj teñ, go nê ñacseñomi pom kapôênj teñ ma lau ñagêdô taêsam anja malac Judaijana samob ma anja Jerusalem to anja gamênj gwêcña Turu to Sidonja sêwiñ.

¹⁸ Lau tonañ ñai samob sêja sebe sêñô ênê biñ ma sebe eñ êñgôm êsêacnêñ gêmác tokaiñ-tokaiñ ñajam êsa. Ma gêgôm êsêac, tañ ñalau ñatêmui kêlêsu êsêac nanj, ñajam kêsa amboac tonañ.

¹⁹ Ñaclai kêsa anja ênê, tec gêgôm samob ôlinj ñajam kêsa, amboac tonañ lau pebenj sêgôm mocsac gebe sêmoasac eñ.

Biñ moasiñ to biñ ojaenja

(Mat 5:1-12)

²⁰ Jesu kêsa lanjônô sa gêdêñ nê ñacseñomi ma kêsôm gebe “Aê aoc êôc amac lau ñalêlôm sawa, gebe Anôtônê gamênj kêtú amacnêm.

²¹ Aê aoc êôc amac, tañ mo gêjô amac galoc nanj, gebe oc anij gênj e êôc amac tônj.

Aê aoc êôc amac, tañ galoc atanj nanj, gebe oc aômac.

²² “Aê aoc êôc amac embe ñamalac têtac endec amac to sêmasuc ma sêmbu amac to sêsôm gebe amac lau sec êtu Ñamalacnê Latunja.

²³ Têmtac ñajam êsa êndêñ bêc ônê toôlim êpigenj gebe amacnêm ñagêjô ñajam kapôênj gêc undambê. Êsêacnêñ lau ñanô sêgôm gênj tonañ gêdêñ propete amboac tonanjenj.

²⁴ “Ojae amac lau tolêlôm, gebe nêm moasiñ tec akôc kwananjenj.

²⁵ Ojae amac, tañ galoc têmtac kêkôc nanj, gebe mo oc êjô amac.

Ojae amac, tañ galoc aômac nanj, gebe almac oc têmtac ñawapac to atanj.

²⁶ “Ojaê amac, embe lau samob awenj aôc amac nanj, gebe êsêacnêñ lau ñanô sêgôm gênj tonañ gêdêñ propete dansanj kêtôm tonanjenj.

Têmtac êwiñ nêm soño-soño

(Mat 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Mago aê jasôm êndêñ amac, tec anjô aênoc biñ amoa nec, gebe Têmtac êwiñ nêm soño-soño to amoasiñ êsêac, tañ têtac gedec amac nanj.

²⁸ Anam mec êsêac, tañ sêpuc boa amac, to aterj mec êtu lau, tañ sêsac amac nanja.

²⁹ Njac, tañ êtap aôm alimanô ñamaken nan, ôkên ñamaken êndên en êwiñ, ma ñac tañ êjanjo nê ñakwê su nan, ôngamiñ obo êndên en atom.

³⁰ Samob tañ tetên gên êndên aôm nan ôkên, ma êsêac, tañ sêkôc nê gên su nan, oten êêac gebe sêkên em u emên étiam atom.

³¹ Gên tañ amac abe lau sêngôm êndên amac nan, taôm anjom êndên êsêac.

³² “Embe têtac êwiñ lau, tañ têtac gêwiñ amac nan, oc ñanô amboac ondoc, gebe lau sec têtac gêwiñ lau, tañ têtac gêwiñ êsêac nan amboac tonan.

³³ Ma embe amoasiñ lau, tañ sêmoasiñ amac nan, oc ñanô amboac ondoc. Lau sec sêngôm nê gên amboac tonan.

³⁴ Ma embe akên gên êtu tôp êndên lau ma taêm êka gebe sênac ñatôp, oc ñanô amboac ondoc. Lau sec sêkên gên kêtû tôp gêdên lau amboac tonan.

³⁵ Têtac êwiñ nê soño-soño to amoasiñ lau ma akên gên êsêac, taêm êka ñagêjô atom, go amacnê ñagêjô ñajam êtu kapôen ma atu Lôlôc Natau latui, gebe en kêtû lau têtac dani to lau sec nê ñac gabêjam.

³⁶ Taêm walô lau amboac Tamemi taê walô.

Bij lamêtôc launja

(Mat 7:1-5)

³⁷ “Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom. Anac jatu lau atom, go Anôtô ênac jatu amac atom. Anac pêla lau, go Anôtô ênac pêla amac.

³⁸ Akên gên êndên lau, go Anôtô êkên gên êndên amac. Oc êkên gên êndên amac êsêp nê gadob e mênêc ma ekolon, go ênsalê ñagêdô ênsac ñaô êwiñ, gebe dôñ, tañ anam dôñ lau nan, oc Anôtô ênam dôñ amac.”

³⁹ Go Jesu kêsôm biñgôliñ tonec gêdên êsêac gebe “Matapec ten kêtôm gebe êwê matapec ten atom. Agêc lulu oc sêu taun sêsêp sê sêna.

⁴⁰ Kwapuc ten êlêlêc kwalam lanğwa atom. Mago kwapuc samob embe sênac dabiñ ñapep, go têtôm nê kwalam lanğwa.

⁴¹ “Asagen gôlic ka ñasili, nan gêgun lasim mataanô, ma ñadambê, tañ kêkô taôm matamanô nan, gôlic sapu.

⁴² Ma amboac ondoc ôsôm êndên lasim gebe ‘Lasicenec, ondecgen ma jambuc ñasili, tañ gêgun matamanô nan sa.’ Mago ka ñadambê, tañ kêkô aôm taôm matamanô nan, gôlic sapu. Aôm dansantêna, ômbuc ka ñadambê anğa taôm matamanô sa acgom e matamanô ñawa êsa, go ômbuc ñasili, tañ gêgun lasim mataanô nan sa.

Tajala ka ender ñanô

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Ka ñajam oc ênam ñanô sec atom, ma ka sec oc ênam ñanô ñajam atom.

⁴⁴ Ka samob tajala êndên ñanô êndên-êndên. Sêpip jambô ñanô anğa locgom atom ma sêwa aiñ anğa okêm atom.

⁴⁵ Ñamalac ñajam kêtaiñ gên ñajam sa anğa nê awa ñajam, tañ gêc nê ñalêlôm nan, ma ñamalac sec kêtaiñ gên sec sa anğa nê awa sec. Gebe gên, tañ gêlôc gêc nê ñalêlôm tonan tec mênêsa awasun.

Ñac lulagêc sêkwê andu

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Amboac ondoc, amac asam aê gebe ‘Apômtau, Apômtau,’ mago agôm biñ, tañ kasôm nan, ñanô kêsâ atom.

⁴⁷ Lau samob, tañ dêdên aê sêmên to sênô aênoc biñ ma sêngôm ñanô kêsâ nan, aê janam dôñ êsêac amboac tonec.

⁴⁸ Êsêac têtôm ñac, tañ kêkwê andu ten. En kêkwê sê balingen kêsêp gêja e poc kêkapiñ ñaalê tôñ. Gêdên tañ bu kêsâ kapôen nan, ñasamac kêgasim jakêpi andu tau, mago kêwiwic jageo, gebe poc kêkapiñ tôñ.

49 Ma Nac tanj gêjô binj, mago gêgôm njanô kêsa atom nanj, kêtôm njac, tanj kêkwê nê andu kêkô nom njanô kêkwê alê kêsêp gêja atom. Ma bu kêsa kapôênj jakêpi andu tau ma gacgenj kêku sa jagulunj tagenj.”

7

Jesu gêgôm lau Rom nêj kapitainê sakinjwaga ôli njajam kêsa (Mat 8:5-13)

1 Jesu kêsiôm nê bi nj samob tonanj gêdênj lau sênô su, go kêsêp Kapanaum gêja.

2 Ma kapitai tenj nê sakinjwaga, tanj têtac gêwiñ enj nanj, gêmactac jaonagenj gêc.

3 Tec nê njatau gêjô Jesu njawae ma kêsakinj Judanênj lômmôkê dêdênj enj sêja gebe teten enj mênênam ênê sakinjwaga sa.

4 Lau tau jasêô lasê dêdênj Jesu ma teten enj sepenj ducgenj gebe “Ôkênj tanjam enmanj,

5 gebe enj têtac gêwiñ aêacnênj lau ma kêkwê aêacma lôm.”

6 Tec Jesu gêwiñ êsêac gêja. Kêsêlênj e gêjam andu njasawa kêtû dambê, go kapitai kêsakinj nê lau jasêsôm gêdênj enj gebe “Apômtau, ôjainj taôm atom, gebe aê galic tauc katôm gebe ôsô njoc andu njasalôm njalabu ômôênj atom.

7 Aê galic tauc amboac tonanj, tec gabe jatoc tauc sa jandênj aôm jawac atom. Amboac tonanj, ôsôm njawamgenj ma njoc njacsenjom oc ôli njajam êsa.

8 Gebe aê njac tenj, tanj kasô lau kapôênj njalabu ma sinjwaga sêsô aê njalabu. Embe jasôm êndênj njac tenj gebe ‘Ôna,’ oc êna. Ma êndênj njac tenj gebe ‘Omôênj,’ oc êmênj, ma êndênj njoc sakinjwaga gebe ‘Ôngôm gênj tonec,’ oc êngôm.”

9 Jesu gêjô binj tonanj e gênjac lêma ma kêsa tau ôkwi jakêsôm gêdênj lau, tanj têdaguc enj nanj gebe “Lauac, anja Israelnênj aê katap kêkênj gêwiñ kapôênj amboac tonanj sa atomgenj.”

10 Go lau, tanj kapitai kêsakinj êsêac nanj, sêmu sêja andu e sêlic sakinjwaga tau ôli njajam kêsa.

Jesu gêjû awêtuc tenj latu mata jali kêsa

11 Njasawa balinj atom, go Jesu gêja malac tenj njâ Nain, ma nê njacsenjomi to lau taêsam sêwê sêwiñ enj.

12 Enj kêdabinj malac njacagêdô ma gêlic sêbalañ njacmatê tenj sêsa sêmênj, awêtuc tenj nê latu tagenj tonanj, tec lau malacnja taêsam sêwiñ enj.

13 Apômtau gêlic awê tau e taê walô enj ma kêsôm gêdênj enj gebe “Ôtanj atom.”

14 Go kêtû gasuc jagêu lêma gêsac katapa e lausêbalañwaga têtû malô sêkô. Go kêsôm gebe “Njapalê, aê jasôm aôm ôndi sa.”

15 Ma njacmatê gêdi gêngônj e kêsôm binj lasê. Go Jesu kêkênj enj gêdênj têna gêja.

16 Lau samob têtakê ma sêlanem Anôtô gebe “Aêacnênj propete kapôênj tenj mênjkêpi anja aêacnênj ma Anôtô mênjkêtu njaclenj nê lau.”

17 Go ênê binj njawae kêtû tapa anja Judaia tau to njagamênj njamagênja samob gêja.

Njackêsagu Joanj kêkênj nê njacsenjomi têtû kênac Jesu njam (Mat 11:2-19)

18 Ma Joanjê njacsenjomi sêkênj gênj samob tonanj njawae gêdênj enj. Tec gêmôêc nê njacsenjom luagêc

19 mênj kêsakinj êsêagêc gebe dêndênj Apômtau sêna ma sêsôm gebe “Njac tanj sêsôm sebe êmênjnanj nanj, njac tau aôm tonec, me aêac ansaê njac tenj acgom.”

20 Njac ulu tau dêdênj Jesu sêja ma sêsôm gebe “Njackêsagu Joanj kêsakinj aêagêc tec adênj aôm amênj ma kêsôm gebe Njac tanj sêsôm sebe êmênjnanj nanj, njac tau aôm tonec, me aêac ansaê njac tenj acgom.”

21 Gêdênj njasawa tonanj Jesu kêmoasinj gêmactac taêsam to lau ôlinj kêtunj êsêac ma njalau sec gêgôm êsêac nanj, ôlinj njajam kêsa ma gêgôm matenjpec taêsam sêlic gamênj kêtiam.

²² Tec enj gêjô êsêagêc awenj gebe “Ana ma anac minj genj, tanj alic to anjô nanj, êndênj Joanj gebe matenpec sêlic gamênj kêtiam to maginj kêsû sêsêlênj, kamochôm têtû selec to tanjensunbic sênjô binj, ma nacamatê dêdi sa to lau sêsôm njawae njajam lasê gêdênj lau njalêlôm sawa.

²³ Ma aê aoc êoc êsêac, tanj têtac lulu kêtû aênja atom.”

²⁴ Joanjê njacajen luagêc tonanj sêc sêmu sêja acgom, go Jesu gêoc awa sa ma gêwa Joan sa gêdênj lau gebe “Amac asa gamênj sawa aja abe alic asagenj. Abe alic sôbolec tenj mu gêoc jakêsêp mênkêsêp me.

²⁵ Me aja abe alic asagenj. Abe alic njac tenj kêsô njakwê palê-palê me. Alicgac me, lau tanj sêsô njakwê togênj ma sêmoasinj taunj ôlinj nanj, sênjgônj kinjênj andugenj.

²⁶ Me aja abe alic asagenj. Abe alic propete tenj me. Binjnano, aê jasôm êndênj amac gebe Njac tanj kêlêlêc propete su.

²⁷ Njac tau tonanj, tec teto binj kêpi enj gebe ‘Anôtô kêsôm gebe Ôlic acgom, aê jasaki njoc njacajen êmunj aôm naêmansanj nê m intêna, tanj gêc aôm lanjôm nêmnja nanj.’

²⁸ Aê jasôm êndênj amac gebe lau samob, tanj lauo sêkôc êsêac nanj, nênj tenj kêlêlêc Joan su atom. Mago njac saunj, tanj sêsam enj kêtû njamu anja Anôtônê gamênj nanj, kêlêlêc enj su.”

²⁹ Lau samob to telonj, tanj sênjô binj tonanj nanj, tanjenj wamu Anôtônê binj, tanj kêjatu jagêdênjenj nanj, sêlinj Joanjê sanju su.

³⁰ Mago Parisai to binjsutau sêpô Anôtônê mêtê njagôlinj, tanj kêmasanj kêtû êsêacnja nanj sinj, tec sêlinj ênê sanju atom.

³¹ “Aê janam dônj lau têm tonecnja êpi asagenj, ma êsêac oc têtôm asa lau.

³² Êsêac têtôm njapalê, tanj sênjgônj malaclunj ma sêmoêc binj gelom tau gebe ‘Aêac ajac onj, mago amac atê wê atom. Aêac atanj tanjiboa, mago amac atanj awinj atom,

³³ Njackêsagu Joanj gêmênj e genj mo atom to gênôm wain atom, tec amac asôm gebe ‘Njalau sec tenj gêgôm enj.’

³⁴ Njamalacnê Latu gêmênj e genj to gênôm gênj ma amac asôm gebe ‘Alic enj lasamtêna to gênôm wain anaboa, telonj to lau sec nênj njac enjgoc.’

³⁵ Mago binj amboac tonanj Anôtônê mêtê tokauc kêwaka tau sa kêpi êsêac, tanj têtû ênê lau nanj.”

Jesu kêtû njaclej Parisai Simon

³⁶ Parisainênj tenj ketenj Jesu gebe êninj gênj êwinj enj. Tec Jesu kêsô Parisai tonanj nê andu jagênjgônj gebe êninj gênj.

³⁷ Ma awê tenj gêmoa malac tonanj. Enj awê sec. Enj gênjô Jesu genj gênj gênjgônj Parisainê andu njawae, tec kêkôc gênjmalu kêsêp kekec kwalam-kwalam tenj.

³⁸ Enj jakêkô Jesu dêmoêmu kêsî akainja ma kêtanj e matasulu gêgôm Jesu akainj njawambuc kêsa. Tec gêbu nj mômêlau nj kêlêlêc enj akainj ma genj oso nj gênjmalu.

³⁹ Parisai tanj kêkalem Jesu nanj, gêlic ma taê gêjam gêc taugenj gebe “Njac tonec embe propete tenj, oc êlic awê tec kêmoasac enj nec, to êjala ênê lênj, gebe enj awê sec.”

⁴⁰ Ma Jesu gêjô binj tau ma kêsôm gebe “Simon, aê gabe jasôm njoc binj tenj êndênj aôm.” Go enj kêsôm gebe “Mêtê mômê, ôsômmanj.”

⁴¹ Tec Jesu kêsôm gebe “Njamalac tenj kêkênj mone kêtû têt gêdênj njac luagêc. Njac tenj nê têt kêtôm denari 500, ma tenj nê 50.

⁴² Êsêagêc têtôm gebe sênac têt tau atom, tec njatau gêwi njabinj sinj. Aôm gobe êsêagêcnênj asa oc têtac êwinj enj êlêlêc.”

⁴³ Tec Simon gêjô Jesu awa gebe “Aê gabe njac, tanj awa njatau gêwi gênj taêsam sinj gêdênj enj nanj.” Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Kôsôm jagêdênj.”

⁴⁴ Go Jesu kêkac tau ôkwi gêdênj awê tau ma kêsôm gêdênj Simon gebe “Aôm gôlic awê tonec me masi. Aê kasô nê m andu gamênj, mago aôm kômênj bu ockainja gêdênj aê atom, e enj matasulugenj gêgôm ockainj njawambuc kêsa ma gêbu nj mômêlau nj.

⁴⁵ Aôm kôlêso̅p aê alicanô atom, mago gêdên tañ aê kasô gamên e mênghêdên tonec en kêlêso̅p ockainj gedenj tòngeñ tec gêmoa.

⁴⁶ Aôm goeñ oso môkêcapac ña niptêkwi atom. Mago en tec geñ oso ockainj ña gênmalu.

⁴⁷ Amboac tonañ jasôm êndên aôm gebe Ênê sec taêsam gêjaña, gebe en têtac gêwiñ ñanô. Mago ñac, tañ nê sec luagêcgeñ gêjaña nan, en têtac gêwiñ ñagecgeñ.”

⁴⁸ Go Jesu kêsôm gêdên awê tau gebe “Aômnêm sec aê kasuc ôkwi su.”

⁴⁹ Ma lau, tañ senj gên sênghôn sêwiñ en nan, sêoc awen sa ma sêsôm gêdên taun gebe “Ñac tonec asa, tec kêsuc sec tau ôkwi gêwiñ nec.”

⁵⁰ Go Jesu kêsôm gêdên awê tau gebe “Kôkênj gêwiñ, tec gêjam aôm kêsi. Ôêc ôna totêmtac malôgeñ.”

8

Lauo tañ sêsêlênj sêwiñ Jesu nan

¹ Ñasawa saungeñ, go Jesu kêsêlênj kêsô malac saun to kapôên ma gêjam mêtê to kêsôm ñawae ñajam Anôtônê gamênña lasê. Ma ñacseñomi 12 sêwiñ en.

² Ma lauo ñagêdô, tañ kêtij ñalau sec anja êsêacnênj to gêgôm êsêacnênj gêmacc ñajam kêsanañ, sêwiñ amboac tonañ, Maria tañ sêsam en gebe Magdalaña, nan ñalau sec 7 sêsa anja ênê nan,

³ ma Herodonê gejobwaga Kusa nê awê Joana, ma Susana to lauo ñagêdô taêsam, tañ sêmoasiñ Jesu to nê ñacseñomi ña nêñ gên tokainj-tokainj.

Bingôlinj ñac kêpalip ñawêña

(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ Ma gêdên tañ lau taêsam sêkac sa to lau anja malac tomalac sêwê dêdênj Jesu sêjanañ, en kêsôm ña bingôlingeñ gebe.

⁵ “Ñac-kêpalip-ñawêwaga tenj kêsana gêja gebe êpalip nê ñawê. Kêpalip gêmoo ma ñagêdô kêsêp intêna, nan ñamalac sêka tøn ma moc, tañ sêmoa umbonj ñalabu nan mênseñ su.

⁶ Ma ñagêdô gêsac poc ñaô, nan kêpoa e su, go kêmêlinj, gebe nom ñawambuc gêc atom.

⁷ Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ñalêlôm, nan êc kêpoa gêwiñ tec gejonj endu.

⁸ Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec kêpi jagêjam ñanô e kêtû dim 100.” Kêsôm binj tonañ su, go gêmôêc gebe “Ñac tenj nê tanasunj êñôña embe ênêc, nan êñômanj.”

Bingôlinj tau ñam

(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

⁹ Ma ênê ñacseñomi têtû kênac bingôlinj tau ñam gêdên Jesu.

¹⁰ Tec en kêsôm gebe “Amac atap kauc sa, tec ajala Anôtônê gamênj ñabinj ñalêlômña. Mago lau ñagêdô oc sênô êtu bingôlingeñ, gebe sêlic gên e amboac sêlic atom, ma sênô binj e sêjala atom.

Jesu gêwa bingôlinj ñac kêpalip ñawêña ñam sa

(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ “Ma bingôlinj ñam tau tonec gebe Ñawê kêtôm Anôtônê binj.

¹² Êsêac tañ sêsêp intêna nan, sênô binj e Sadan mênkêjanjo binj su anja êsêacnênj ñalêlôm gebe sêkênj êwiñ atom ma sênaña.

¹³ Ma êsêac tañ sêsac poc ñaô nan, gêdên tañ sênô binj nan, sêkôc sa totêntac ñajamgeñ. Mago êsêacnênj ñawakac masi. Ac sêkênj gêwiñ ñasawa saungeñ ma gêdên noc lêtômña sêwi taun sinj.

¹⁴ Ma ônanj kêsêp êcmôkê nan, êsêac tañ sênô binj ma sêc sêja e gên Iêlôm-lêlôm to waba ma moasiñ ôlinjña gejonj êsêac, tec nêñ ñanô kêtû gagweñ atom.

¹⁵ Ma ônanj kêsêp nom ñajam nan, êsêac tañ sênô binj e sêkôc sa tonênj ñalêlôm mansañ to ñajam ma sêjam ñanô gedenj tòngeñ.

*Lamp kékô suc ñalêlôm**(Mar 4:21-25)*

¹⁶ “Ñac tenj êtuñ lamp ma êngênduc ña suc auc me êkêñ êsô pôpô ñalabu atom, etoc êkô jakainj ñaô gebe êsêac, tanj sêsô sêmênj nanj, sêlic nawê.

¹⁷ Gebe gêñ samob, tanj kêsinj tau nanj, sêkêñ êsa awê ma gêñ samob, tanj gêc lêlômgenj nanj, oc ñapuc êsa ma ênêc awêgenj.

¹⁸ “Amboac tonanj taêm ênam nêmlênj anjô binjña acgom gebe ñac, tanj nê gêñ gêc nanj, oc êtap ñagêdô sa naêwiñ. Ma ñac tenj, tanj nê gêñ masi nanj, oc sêkôc ñakêsu, tanj enj geboc kékôc nanj, su amboac tonanjgenj.”

*Jesu têna to lasii**(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)*

¹⁹ Go Jesu têna to lasii dêdênj enj sêja e têtôm gebe têtû gasuc enj atom gebe lau taêsam.

²⁰ Tec lau sêsôm ñawae gêdênj Jesu gebe “Tênam to lasimi tê mênjsêkô dêmôênja sebe sêlic aôm.”

²¹ Mago enj gêjô êsêac awenj ma kêsôm gebe “Lau tanj sênjô Anôtônê binj ma sêgôm ñanô kêsa nanj, tec têtû aênjoc tinoc to lasici.”

*Jesu kêsôm mutêna kêtû malô**(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)*

²² Ñabêc tenj acgom, go Jesu to nê ñacsenjomi sêpi wanj tenj, ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Tanac êngic tana bugêjactonj ñamakenj ônênja.” Tec ac sêlac sêja.

²³ Sêlac sêmoa ma enj gêc bêc. Go mu gêbuc ñatêna mênjkêjamunj bugêjactonj ma ñadembom kêsâlê wanj auc e sêmoa jageo.

²⁴ Tec ñacsenjomi têtû gasuc jasênju enj ma sêsôm gebe “Mêtêmôke, mêtêmôkê, aêac oc dambac tanaña.” Tec enj mata gêlac ma gec binj mu to ñadembom sec e kêtû malô to bênônj kêsêp.

²⁵ Go kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac akênj gêwiñ ñanô gêc ondoc.” Ma êsêacnênj ñalêlôm ñatutuc e sênjac lemenj ma sêsôm gêdênj tauñ gebe “Ñac tonec asa, tec kêjatu mu to bu ma tanjenj wamu gêdênj enj nec.”

*Jesu gêgôm ñac tonjalau sec ôli ñajam kêsa**(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)*

²⁶ Go ac sêlac sêja Gadarenenênj gamênj, tanj gêc Galilaila ñamakenj ônênja.

²⁷ Ma gêdênj tanj Jesu jakêpi bau nanj, ñac tenj tonjalau sec kêsa anjga malac jagêdac enj. Ñac tau kêsô ñakwê atom e ñasawa ñênjenj ma gêngônj andu atom, gêmôa gamênj sêônagenj.

²⁸ Enj gêlic Jesu e kêwakic ma gêu tau gêc enj akainjña, go gêmôêc ña awa kapôênj gebe “Lôlôc Ñatau Anôtô nê Latu Jesu, aêagêcnênj asagenj ñagêdô gêdênj tauñ. Aê jatenj aôm gebe Ôlênsu aê atommanj.”

²⁹ Enj kêsôm binj tonanj gebe Jesu kêjatu ñalau ñatêmui gebe êsa anjga ñamalac tau nê êna. Gebe ñalau tonanj kêsaic enj todim-todim, tec sejop enj ma sêbôênj enj ña kapoacwalô to sêsô enj akainj tônj. Mago enj kêmonanj gêñ, tanj sêsô enj tônjña nanj gêngic-gêngic, ma ñalau sec tau kékac ñamalac tonanj kêsa gamênj sawa gêja.

³⁰ Go Jesu kêtû kênac enj gebe “Aômnmênj ñaê asa.” Ma enj kêsôm gebe “Legion,” gebe ñalau sec taêsam sêsêp enj.

³¹ Go ñalau tau tetenj Jesu gebe êmasuc êsêac sêsêp gamênj ñakêlêndinj sec sêna atom.

³² Bôcanô tonj kapôênj tenj senj gêñ sêmoa gamênj tau ñalôc, tec ñalau tetenj Jesu gebe êlôc ma sêsêp bôc tonanj ñalêlôm sêna. Tec Jesu gêlôc gêdênj êsêac.

³³ Tec ñalau sec sêsa anjga ñamalac tonanj ma jasêsêp bôc tonanj ñalêlôm sêja ma bôc tau totonjenj sêsabi anjga salic gulunj tagenj jasêsêp bugêjactonj ma sênôm bu su.

³⁴ Lau bôcña sêlic gêñ tonanj ma sêc jasêsôm ñawae anjga malac to gamênj ñakêtu gêdô.

³⁵ Tec lau sêsa sêja sebe sêlic gêñ tau e jasêo lasê Jesu ma sêlic ñac, tañ ñalau sec sêsa anğa ênê sêja nañ, nê kauc kêsa ma kêso ñakwê sa jagêñgôn Jesu akaiñña ma têtêc tauñ ñanô.

³⁶ Ma êsêac, tañ tauñ matenânô sêlic ñac tonjalau sec ôli ñajam kêsa nañ, sêjac ñamiñ gêdêñ êsêac gêwiñ.

³⁷ Ma lau samob anğa Gadarenenêñ gamêñ nêñ ñalêlôm ñatutuc ñanô, tec teten Jesu gebe êwi êsêac siñ. Tec Jesu kêpi wañ ma gêc gêmu gêja kêtiam.

³⁸ Ñac tau, tañ ñalau sec sêsa anğa ênê nañ, keten Jesu gebe êmoa êwiñ en. Mago Jesu gêwi en siñ ma kêsôm gebe

³⁹ “Ômu ôna nêmu andu ma ônac miñ gêñ kapôên, tañ Anôtô gêgôm gêdêñ aôm nañ.” Tec en gêc gêja ma kêsôm gêñ, tañ Jesu gêgôm gêdêñ en nañ, lasê anğa malac samucgen.

Jairi latuo to awê, tañ kêmoasac Jesunê ñakwê

(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

⁴⁰ Lau samob sêoñ Jesu sêñgôn e gêmu gêmêñ kêtiam, tec sêkôc en sa.

⁴¹ Ma lômmôkê ten, ñaê Jairi, jagêu tau gêc Jesu akaiñña ma keten en gebe êna ênê andu

⁴² gebe ênê latuo tagenjen, tañ nê jala kêtú 12 nañ, tec gêmac e awa kêtú dambê su.

Jesu gêdi gêja ma lau taêsam sêkapiñ en sa.

⁴³ Ma awê ten gêjam dec kêtôm jala 12 ma gêjam ôli dokta kêkêñ nê awa samob gêjaña su. Mago ten kêtôm gebe êñgôm en ôli ñajam êsaña atom.

⁴⁴ Êñ kêtú gasuc mênkêkô Jesu dêmoêmu ma kêmoasac ênê ñakwê ñalêsô, ma sep tagen nê dec kêpa.

⁴⁵ Ma Jesu kêtú kênac gebe “Asa kêmoasac aê.” Tec êsêac samob sêpê tauñ ma Petere kêsôm gebe “Mêtêmôkê, lau taêsam sêkapiñ aôm sa to têtin aôm.”

⁴⁶ Ma Jesu kêsôm gebe “Ten kêmoasac aê, tec kêsaê ñaclai kêsa anğa aêñoc gêja.”

⁴⁷ Awê tau gêlic gebe oc êsin tau êtôm atom, tec gêja tokêtênêpjen jagêu tau gêc Jesu akaiñña ma gêwa nê bin kêmoasac en e gacjen ñajam kêsaña ñam sa lau samob sêñô.

⁴⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Latucoenec, kôkêñ gêwiñ gêgôm aôm ñajam kêsa, ôêc ôna totêmtac malôjen.”

⁴⁹ Jesu kêsôm bin tonan gêmoa ma ñac ten anğa lômmôkênê andu gêmêñ ma kêsôm gebe “Latômô gêmac êndugac, ôlênsañ Mêtêmôkê êtiam atom.”

⁵⁰ Jesu gêñô mago kêsôm gêdêñ Jairi gebe “Ôtêc taôm atom, ôkêñ êwiñjen, go ñapalêo ñajam êsa.”

⁵¹ Go Jesu jagêo lasê andu ma gêlôc gêdêñ ten gebe êpi andu êwiñ atom, Petere agêc Joañ ma Jakobo ma ñapalêo têna agêc tama taunjen.

⁵² Lau samob tetañ to sêjam tañi sa kêtú ñapalêoña. Mago Jesu kêsôm gebe “Atañ atom, ñapalêo gêmac êndu atom, gêc bêc tec gêc.”

⁵³ Ma êsêac sêômac en gebe sêlic ñapalêo gêmac êndu tomatêjen.

⁵⁴ Go Jesu kêkam ñapalêo lêma e awa gêjac en ma kêsôm gebe “Ñapalêo, ôndi sa.”

⁵⁵ Tec ñapalêonê katu gêmu gêmêñ e gacjen gêdi sa, ma Jesu kêjatu gebe sêkêñ gêñ êndên ñapalêo tau êniñ.

⁵⁶ Têna agêc tama selendec ñanô. Ma Jesu gêjac jao êsêagêc gebe sênac miñ bin tau êndên lau ten atom. * Legion. 8:48 Luk 7:50

9

Jesu kêsakiñ nê lau 12

(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Jesu gêmôêc êsêac 12 sêpi tagen ma kêkêñ ñajaña to ñaclai gelom êsêac gebe têtin ñalau sec samob to sêñgôm gêmac ôlin ñajam êsa.

* **8:56:** Lau Rom sêsam siñwaganên ton kapôên ten gebe

² Go kêsakinj êsêac sêja gebe sênam mêtê êpi Anôtônê gamêj to sêngôm gêmâc njam êsa.

³ Ma enj kêsôm gêdêj êsêac gebe “Akôc gêj tenj amoa intêna atom. Aôc tôc atom. Ambic atali atom. Akôc mo atom. Akôc mone atom. Akôc njakwê luagêc atom.

⁴ Embe api andu tenj, nanj anjôn tonanjenj e awi gamêj tau sinj.

⁵ Ma lau embe sêkôc amac sa atom, nanj awi malac tonanj sinj ma êndônj njakekop anja emkainj su êtu geo njabelo tenj êndênj êsêac.”

⁶ Tec njacsenjomi têtôm malacjenj sêja ma sêsôm njawae njam lasê to sêgôm gêmâc njam kêsa kêtôm malacjenj.

Jesunê binj kêlênsônj Herodo

(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

⁷ Kasêga Herodo gêjôn binj samob tonanj njawae e kêpô lêna tau njanô, gebe lau njagêdô sêsôm sebe “Joan gêdi sa anja njacmatênêj.”

⁸ Njagêdô sêsôm sebe “Elia tec geoc tau lasê.” Ma njagêdô sêsôm sebe “Propete lanjwa nêj tenj gêdi sa.”

⁹ Ma Herodo kêsôm gebe “Joan tec gabuc enj gêsutêkwa gêngic su. Mago tonê asa, tê ganjôn njawae amboac tonec kêpi enj nê.” Ma gêgôm mocsac gebe êlic Jesu njanô.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Joan 6:1-14)

¹⁰ Aposolo sêmu sêmêj kêtiam ma sêjac minj gêj, tanj sêgôm nanj, gêdêj enj. Go kêkôc êsêac sa ma ac têtainj taunjenj sêja malac tenj, njê Betsaida, gebe nasêmôa nêj taunja.

¹¹ Mago lau sêlic ma têdaguc enj, tec kêkôc êsêac sa ma kêsôm Anôtônê gamêj njawae gêdêj êsêac, to gêgôm êsêac, tanj sêpô lêna nanj, ôlinj njam kêsa.

¹² Kêdabinj gebe oc naêsêp, ma njacsenjomi 12 jasêsôm gêdêj enj gebe Aêac tamoa gamêj sawa nec, ôkêj lau sêc êlinj-êlinj gebe sêna malac to gamêj njakêtu gêdô nasêlêwanj tauj ma têtap nêj mo sa.”

¹³ Mago Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac taôm akêj gêj êsêac sêninj.” Tec êsêac sêsôm gebe “Aêacma polom lemenj tenj ma i luagêcanô tec gêc. Aôm gobe aêac ana anam ôli mo êtu lau samob tonanj me.”

¹⁴ Êsêac njacwaga amboac 5,000. Tec Jesu kêsôm gêdêj nê njacsenjomi gebe Asôm êsêac sêngônj sic totonj-totonj êtôm 50-50 sêwinj tauj.”

¹⁵ Tec njacsenjomi sêgôm amboac tonanj ma samob sêngônj sic.

¹⁶ Go kêkôc polom lemenj tenj to i luagêc tonanj sa mênjmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kêkôc-kêkôc ma kêkêj gêdêj njacsenjomi, gebe sênac sam êndênj lau.

¹⁷ Senj e gêoc êsêac tôj samob, go sejonj njapopoc sa kêsêp gadob 12.

Petere kêsôm Kilisi njam

(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

¹⁸ Njasawa tenj Jesu ketenj mec gêmôa taunja ma nê njacsenjomi sêwinj enj. Go kêtû kênac êsêac gebe “Lau sêsam aê sebe asa.”

¹⁹ Ma êsêac sêjôn enj awa gebe “Njagêdô sêsôm gebe aôm njackêsagu Joan, ma njagêdô sêsôm gebe aôm Elia, ma njagêdô sêsôm gebe Propete lanjwa nêj tenj, tec gêdi sa.”

²⁰ Ma Jesu kêtû kênac êsêac gebe “Ma amac nec asam aê abe asa.” Tec Petere gêjôn enj awa gebe “Aôm Anôtônê Kilisi tau.”

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja lasê

(Mat 16:20-28; Mar 8:30-9:1)

²¹ Ma Jesu gêjam êsêac awenj auc to gêjac jao gebe sêsôm lasê êndênj lau tenj atomanô.

²² Ma kêsôm gebe “Njamalacnê Latu oc êoc njandanj taêsam. Laumata to lau dabunjsêga ma binjutau oc têtinj enj to sênac enj êndu e njabêc êtu têlêac, go êndi sa êtiam.”

²³ Ma kêsôm gêdêñ êsêac samob gebe “Ñac teñ embe taê ênam gebe êsap aê tôñ, nañ ênac kapoac tau ma êôc nê kakesotau êtôm bêcgeñ, go êndanğuc aê,

²⁴ gebe ñac teñ embe êñğôm mocsac gebe êmoa mata jali, nañ oc êmac êndu, ma teñ embe êmac êndu êtu aêña, nañ oc êñğôn mata jali.

²⁵ Ñac teñ embe ênsôb gêñ nomña samob sa ma êjain tau to ênam tau sapu, oc ênam eñ sa amboac ondoci.

²⁶ Ñac teñ embe maja aê to ñoc bin, Ñamalacnê Latu oc maja eñ amboac tonan êndên tañ êmên totau nê ñawasi ma Tamanê ñawasi ma añela dabuñ nêñ ñawasi.

²⁷ Binñanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac tec sêkô-sêkô nec, nêñ ñagêdô oc sêmac êndu atomgeñ e sêlic Anôtônê gôlin su acgom.”

Jesu ôli kain teñ kêsa

(Mat 17:1-9; Mar 9:2-8)

²⁸ Jesu kêsôm bin tonan su ma ñabêc 8 gêjaña acgom, go kêkôc Petere agêc Joan ma Jakobo sêpi lôc teñ sêja gebe eteñ mec.

²⁹ Tec keteñ gêmoa e lanđanô kain teñ kêsa ma nê ñakwê e ñaeb ñaôma.

³⁰ Ma sêlic ñac luagêc sêjam binğalôm sêwiñ eñ. Ñaclagêc tau Mose agêc Elia.

³¹ Tec agêc seoc tauñ lasê tonawasigeñ mênşêsôm ênê lêñ, tañ oc ênac dabini anğa Jerusalemña nañ, lasê gêdêñ eñ.

³² Petere to nê ñac luagêc, tañ sêwiñ eñ nañ, sêc bêc sêc e mater gêlac, go sêlic Jesunê ñawasi, ma ñaclagêc tonan sêkô sêwiñ eñ.

³³ Agêc dêdi sêmoa gebe sêwi Jesu sin, go Petere kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ñajam gebe tamo tonec. Aêac anam bec têlêac acgom, aômnêm teñ ma Mosenê teñ ma Elianê teñ.” Petere gêjam kauc bin, tañ tau kêsôm nañ.

³⁴ Kêsôm bin tonan gêmoa ma tao teñ mênğêjam ajuñ êsêac e kêkôm êsêac auc ma ñacseñomi têtêc tauñ ñanô.

³⁵ Go awa teñ kêsa anğa tao tonan gêmên gebe “Aênoc Latuc tecenec, tec kajalin eñ sa nañ akêñ tañem eñ.”

³⁶ Awa tonan kêsa gêmên ma sêlic Jesu taugen kêkô. Sêlic gêñ tonan e sêjam tauñ tôngeñ, tec gêdêñ ñasawa tonan sêjac min bin, tañ sêlic nañ, ñawae gêdêñ lau teñ atom.

Jesu gêgôm ñapalê tonalau sec ôli ñajam kêsa

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Ñabêbêc sêsêp anğa lôc sêmên e dêdac lau taêsam.

³⁸ Ma ñac teñ anğa lau tonan nêñ gêmôêc gebe “Mêtêmôkê, aê jateñ aôm gebe ôlic ñoc latuc acgom, gebe ñoc gêñ tagenjanô.

³⁹ Ñalau sec teñ kêkam eñ e kêwakic sec ma kêjamuñ eñ e awaôpic kêsa, ma êwi eñ sin atom e ñasawa ec baliñ.

⁴⁰ Tec aê kateñ nêm ñacseñomi gebe têtini ñalau tau e sêgôm jageo.”

⁴¹ Ma Jesu gêjô eñ awa gebe “Ojae, amac akêñ-gêwiñ-atom ma amac lau-kesowaga, aê jamoa jawini amac e êndên ondoci ma jaôc amacnêm bin e êndên ondoci. Ôkôc latôm êmên tonec acgom.”

⁴² Ñapalê kêsêlên gêmoa ma ñalau tau kêmonan to kêjamuñ eñ. Tec Jesu gec bin ñalau sec ma gêgôm ñapalê ñajam kêsa, go kêkên eñ gêdên tama gêmu gêja.

⁴³ Ma êsêac lau samob têtakê ñanô kêtû Anôtônê ñaclai kapôênña.

Jesu geoc êmac endu to êndi saña lasê kêtû luagêcña

(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

Lau samob sênac lemeñ kêtû ênê gêñ samob, tañ gêgôm nañña, sêmoa ma Jesu kêsôm gêdên nê ñacseñomi gebe

⁴⁴ “Akêñ tañem bin tecenec ñapep, gebe sêkên Ñamalacnê Latu êndên ñamalac lemeñ êna.”

⁴⁵ Mago êsêacnêñ kauc kêsa kêpi biñ tonañ atom, ma biñ tau kêsiñ tau gêdêñ êsêac e sêjala ñam atom. Ma têtêc taunñ tec têtû kênac eñ kêtû biñ taunña atom.

*Asa êtu ñac kapôêñ
(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)*

⁴⁶ Ñasawa teñ êsêac taêñ gêjam jakêsa-jakêsa gebe nêñ asa kêtû ñac towae kêtêlêc êsêac ñagêdô su.

⁴⁷ Tec Jesu kêjala biñ, tañ êsêac taêñ gêjam gec nêñ ñalêlôm nañ, ma kêtêc ñapalê teñ ketoc eñ kêtê kêsi eñña

⁴⁸ ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ñac teñ embe êkêc ñapalê tonec sa êtu aêñoc ñaêña, nañ êkêc aê sa. Ma ñac teñ embe êkêc aê sa, nañ êkêc ñac, tañ kêsakiñ aê nañ sa. Amacnêm ñac, tañ alic eñ ñac saunñ ec teñ nañ, eñ ñac kapôêñ.”

*Ñac tañ kêkeñ kisa amac atom nañ, kêpuc amac tôñ
(Mar 9:38-40)*

⁴⁹ Tec Joanñ gêjô eñ awa gebe “Mêtêmôkê, aêac alic ñac teñ kêtinñ ñalau sec su ña aôlmnêm ñaê, tec ajac jao eñ gebe eñ kêtadaguc aêac atom.”

⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Anac jao eñ atom, gebe ñac, tañ kêkêñ kisa gesenñ amac atom nañ, kêpuc amac tôñ.”

Lau Samaria sêkêc Jesu sa atom

⁵¹ Ñanoc tañ Anôtô gebe êkêc Jesu saña nañ kêtabinñ, tec Jesu kêsêlêñ kepeñ Jerusalem gêja,

⁵² ma kêsakiñ laujaenñ sêmuñ eñ. Ma êsêac sêsô lau Samaria nêñ malac teñ sebe sêmansañ ênê gamêñ kwananñeñ.

⁵³ Mago lau tau sêkêc eñ sa atom gebe eñ kêsêlêñ kepeñ Jerusalemgeñ.

⁵⁴ Ñacsenñomagêc Jakobo agêc Joanñ sêlic ma sêsôm gebe “Apômtau, aôm gobe aêac asôm gebe ja êsêp anña undambê mênêninñ êsêac su me masi.”

⁵⁵ Tec Jesu kêkac tau ôkwi ma gec biñ êsêagêc gebe “Asa ñalau latu amagêc. Ñamalacnê Latu gêmênñ gebe enenñ launênñ katuñ su atom, gêmênñ gebe ênam sa.”

⁵⁶ Ma ac sêc sêja malac teñ.

*Lau sebe sêndanğuc Jesu
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Êsêac sêsêlêñ sêmoa intêna ma ñac teñ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Gamênñ tañ aôm gobe ôna nañ, aê oc jandanğuc aôm.”

⁵⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Mojañ sê ic ma moc, tañ sêmoa umbonñ ñalabu nañ, sêjam sac. Mago Ñamalacnê Latu nê gamênñ teñ gebe endenñ kwalim ênêcña gêc atom.”

⁵⁹ Go kêsôm gêdêñ ñac teñ gebe “Ôndanğuc aê.” Ma ñac tonañ kêsôm gebe “Apômtau, ôlêc acgom gebe jana jansunñ tamoc acgom.”

⁶⁰ Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Andec ñacmatê sênsunñ tauñ nêñ ñacmatê ma aôm ôna ôsôm Anôtônê gamênñ ñawae lasêmañ.”

⁶¹ Go ñac teñ kêsôm gebe “Apômtau, aê gabe jandanğuc aôm. Tagenñ ôlêc êmuñ êndênñ aê gebe jana ma jakam ñoc gôlêc lemenñ acgom.”

⁶² Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ñac tañ lêma gêdêñ wañ ñagôlinñ su ma mataanô geogeo nañ, kêtôm Anôtônê gamênñ atom.”

10

Jesu kêsakiñ lau 70 sêja

¹ Tonañ su, go Apômtau kêjaliñ lau 70 sa sêwiñ ma kêsakiñ êsêac luagêc-luagêc gebe sêmuñ sêna malac to gamênñ, tañ eñ taê gêjam gebe êna nañ.

² Ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Mo tau tec ñanô kêsa samob, mago kolenwaga tec luagêcgeñ. Amboac tonañ atenñ êndêñ mo tau ñatau gebe êkêñ kolenwaga nasênac nê gêñ ñanô sa.

³ Alic acgom, aê jasakinñ amac amboac domba asêp kêam sec ñalêlôm ana.

⁴ Akôc awa êsêp ômbinñkap ñaatali atom. Ambic atali atom. Asô atapa atom. Ma awem ênac lau anña intêna atom.

⁵ Embe api andu teñ, go asôm êtu ñamatagenñ gebe ‘Binmalô êpi andu tonec.’

⁶ Ma binmalô latu teñ embe êngôñ tônê, go amacnêm naênsac eñ. Ma embe masi, go êmu êndêñ amac êwac êtiam.

⁷ Anğôñ andu tau tonañ ma aninñ to anôm gêñ, tañ sêkêñ êndêñ amac nañ, gebe kolenwaganê ñaôli gêjac eñ ñawae. Alom-alom andu atom.

⁸ Ma embe naasa malac teñ e sêkôc amac sa, go aninñ gêñ, tañ êsêac sêkêñ amac nañ,

⁹ ma anğôm lau gêmac, tañ sêmoa malac tau nañ, ôlinñ ñajam êsa to asôm êndêñ êsêac gebe ‘Anôtônê gamêñ kêdabinñ amacgac.’

¹⁰ Ma embe asa malac teñ e sêkôc amac sa atom, go aêc mênjako intêna ma asôm gebe

¹¹ ‘Amacnêm malac ñakekop, tec gi aêac eñkainñ nec, aêac êndôñ su wacêpi amac taôm. Mago binñ tonec ajala gebe Anôtônê gamêñ kêdabinñ su.’

¹² Aê jasôm êndêñ amac gebe Êndêñ bêc Anôtô êmêtôc binña lau Sodom oc sêngôñ naeo êtôm lau malac tonañña atom.

Ojae kêpi malac, tañ sêjam tauñ ôkwi atom

(Mat 11:20-24)

¹³ “Ojae Korasinma, ojae Betsaidama. gêñtalô tañ gagôm anña amacnêm nañ, embe janğôm anña Turu to Sidon nêñ, oc sênam tauñ ôkwi wanêcgeñ ma sêsô talu to sêlinñ wao sa sêngôñ.

¹⁴ Êndêñ bêc mêtôcña Anôtô taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su.

¹⁵ Ma aôm Kapanaum tonañ, gobe sêsunñ aôm sa e nadinñgeñ undambê me. Aôm oc u taôm e gacgeñ ôsêp lamboam ôna.”

¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdêñ nê ñacsenñomi gebe “Ñac tañ gêñô amac nañ, gêñô aê, ma ñac tañ kêmasuc amac nañ, kêmasuc aê. Ma ñac tañ kêmasuc aê nañ, kêmasuc ñac, tañ kêsakinñ aê gamêñ nañ.”

Lau 70 tonañ sêmu dêdêñ Jesu sêja

¹⁷ Lau 70 sêmu sêmêñ kêtiam totêntac ñajamgeñ ma sêsôm gebe “Apômtau, ñalau sec tañeñ wamu gêdêñ aêac gêwinñ kêtü aômñêm ñaêña.”

¹⁸ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê galic Sadanñ tau gêu tau anña undambê amboac ôsic.

¹⁹ Alicgac me, aê kakêñ ñaclai gelom amac gebe aka moac to alidêbu ma akôninñ ñacjo tau nê ñactêkwa samob tôn, ma gêñ teñ oc êngôm amac atu sec atomanô.

²⁰ Tagenñ atu samuc êtu ñalau sec tañeñ wamu amacña nec atom, atu samuc gebe teto amacnêm ñaê gêc undambê.”

Jesu têtac ñajam kêsa

(Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Gêdêñ ñasawa tonañ ñalau Dabunñ gêjam Jesu auc e têtac ñajam kêsa ma kêsôm gebe “Tamoc, undambê to nom Ñatau, aê jalambinñ aôm gebe gôsajñ binñ tônê auc gêdêñ laumêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdêñ ñacpalê dedec. Aec, Tamoc, binñanô, aôm gôlic ñajam amboac tonañ, tec gôgôm nêm gêñ.

²² “Tamoc kêkêñ gêñ samob gêdêñ aê. Ma ñac teñ kêjala Latu atom, Tama taugenñ. Ma teñ kêjala Tama atom, Latu taugenñ to êsêac, tañ Latu gebe eoc lasê êndêñ êsêac nañ.”

²³ Go kêsa tau ôkwi mênjêsôm gêdêñ nê ñacsenñomi taunñgeñ gebe “Aê aoc êôc matenñanô, tañ sêlic gêñ ônanñ amac alic nañ,

²⁴ gebe aê jasôm êndên amac gebe Propete to kin gwalêkin sebe sêlic gên, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sebe sênô bin, tec amac anô nec, mago sênô atom.”

Binjôlin nac Samaria taê walô nacgêbac

²⁵ Binjutau ten gêdi sa gebe ênsaê en, tec kêsôm gebe “Mêtêmôkê, aê janjôm asagen, ec jawê kain janjôn matoc jali tenjen.”

²⁶ Jesu gêjô en awa gebe “Teto binj ondoc gec Mosenê binjsu. Aôm kôsam amboac ondoc.”

²⁷ Tec nac tau kêsôm gebe “Têmtac êwinj Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm nalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm naclai samuc ma nêm kauc samuc êwinj enjen, ma têmtac êwinj lau wacbanj aôm amboac têmtac gêwinj taôm.”

²⁸ Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Kôsôm jagêdên. Ôngôm amboac tonanjen, go ômoa matam jali tenjen.”

²⁹ Nac tonanjen gebe êwaka tau sa, tec kêtû kênac Jesu gebe “Lau ondoc mênbanj aê.”

³⁰ Go Jesu gêjô en awa gebe “Nac tenj anja Jerusalem kêsêp Jeriko gêja e kêsêp kêjanjowaga nalêlôm. Êsêac sêkwalec ênê nakwê su ma sêjac en gêwê sinj sa ma sêc sêja.

³¹ Gocgo nac dabunwaga tenj gêjam kauc nac tonanjen nabinj kêsêlênj kêsêp intêna tonanjen gêja e gêlic nac tau gêc ma gêoc lêlêc enj gêja.

³² Ma Lewi tenj amboac tonanjen. Mênjgêo lasê gamênj tau e gêlic enj su ma gêoc lêlêc enj gêja.

³³ Go nac Samarianja tenj kêsêlênj gêmoa e jagêo lasê gêdên enj, tec gêlic e taê walô enj

³⁴ na kêtû gasuc gêdên enj jakêkêc niptêkwi to wain kêsêp ênê kamoc su, go kêsabanj ma gêoc enj sa gênjônj tau nê bôc naô ma kejonj enj kêpi andu naclejja jagejob enj.

³⁵ Nabêbêc gê denari luagêc sa jakêkêj gêdên andu natau tonanjen ma kêsôm gebe ‘Ojop enj napep. Ma gênj, tanj ôkênj êlêlêc naôli tonanjen su nanj, embe jamu jamênj, go janac natôp.’

³⁶ Aôm gobe lau têlêac tonanjen nêj asa kêtû nac, tanj kêjanjowaga sêjac enj nanj, nê nac jabanj enj.”

³⁷ Tec binjutau kêsôm gebe “Nac tanj taê walô enj nanj.” Go Jesu kêsôm gêdên enj gebe “Ôêc ôna ma ôngôm amboac tonanjen.”

Jesu kêtû naclej Maria agêc Marta

³⁸ Ac sêsêlênj-sêsêlênj sêmoa e jasêo lasê malac tenj. Ma awê tenj, naê Marta, kêkôc enj sa kêsô ênê andu gêja.

³⁹ Ma lasio tenj gêmoa, nê naê Maria, nanj gênjônj Apômtau akainjja ma gênjô ênê binj.

⁴⁰ Marta gim tau su kêtû sakinjagenj, tec gêdên Jesu jakêsôm gebe “Apômtau, lasico gêwi sakinj sinj gêdên aê taucgenj gajam nec, oc gôlic najam me masi. Ôsôm êndên enj gebe ênam aê samanj.”

⁴¹ Tec Apômtau gêjô enj awa gebe “Marta, Marta, aôm kôpô sim taôm to gôim taôm su gênj taêsamja elêmê.

⁴² Aômnêm gênj nanjô tagenj masi. Maria kêjalinj nê gênj najam sa sugac, oc sêkôc su anja ênê atom.”

11

Binj tatenj mecja

(Mat 6:9-15; 7:7-11)

¹ Nasawa tenj Jesu ketenj mec gêmoa gamênj tenj. Ketenj e su ma nê nacsenjominênj tenj kêsôm gedenj enj gebe “Apômtau, ôndônj aêac êtu atenj mecjananj êtôm Joanj kêdônj nê nacsenjomi.”

² Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Êndênj atenj mec, nanj asôm gebe ‘Tamemai, Aômnêm naê lau sênam dabunmanj. Ômôênj ôtu Apômtau ôtôm gamênjenj.

³ Ôkêñ aêacma mo êtôm bêcgeñña êndêñ aêac êtôm bêcgeñ.

⁴ Ma ôsuc aêacma sec ôkwi,
gebe aêac taun asuc launêñ tîp ôkwi amboac tonanğen.

Ôwê aêac asa lêtôm atom.’ ”

⁵ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêm ñac teñ embe êndêñ nê gwadê êna ên êñ êmbêcauc êna lugeñ naêsôm êndêñ eñ gebe ‘Gwadêc, ôkêñ mo têlêac êndêñ aê,

⁶ gebe ñoc ñac teñ kêtû intênanğegen mênğêô lasê gêdêñ aê, ma ñoc gêñ gebe jakêñ êndêñ eñña masi,’

⁷ ma embe nê gwadê tonanğ emoa nê gamêñ ñanğlômgen ma êjô eñ awa gebe ‘Ôlênsônğ aê amboac secgeñmanğ. Katam ñajanağ kêsâ ma aêac to ñoc gôlôac saunğ êu taunğ jaaêc sugac. Aê katôm gebe jandi sa jakêñ gêñ teñ êndêñ aômña atom,’

⁸ go amboac ondoc. Aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac tau embe êndi sa mênğêkêñ êndêñ eñ êtu ênê gwadê eñña atom, mago oc êndi sa naêkêñ gêñ, tañ kêpô lêna nanğ, êtu eñ ketenğ gêôc aucgeñña.

⁹ Amboac tonanğ aê jasôm êndêñ amac gebe Ateñ gêñ, oc akôc ñanô. Ansom gêñ, oc atap sa. Amandi katam, oc êlêc su êndêñ amac.

¹⁰ Gebe ñac, tañ eteñ gêñ nanğ, êkôc ñanô. Ma ñac, tañ ensom nanğ, êtap sa. Ma ñac, tañ êmandi katam nanğ, katam oc êlêc su êndêñ eñ.

¹¹ Tama asa anğa amacnêm nanğ latu eteñ mo êndêñ eñ ma êkêñ poc, me eteñ i ma êkêñ moac êjô i êndêñ eñ,

¹² me eteñ ñakecsulu ma êkêñ alidêbu êndêñ eñ.

¹³ Amac lau sec ajala akêñ geñ ñajam-ñajam êndêñ nêm gôlôac ñasec-ñasec, ma abe Tamemi undambêña êkêñ Ñalau Dabunğ êndêñ lau, tañ teteñ eñ nanğ atom me.”

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Jesu kêtinğ ñalau sec toawamê kêsâ gêja. Ñalau tonanğ kêsâ gêja su, go awamê tau kêsôm binğ lasê, ma lau samob sêñac lemeñ.

¹⁵ Tec êsêacnêñ lau ñagêdô sêsôm gebe “Eñ kêtinğ ñalau sec ña Belsebul, tañ kêtû ñalau sec nêñ kasêga nanğ.”

¹⁶ Ma ñagêdô sebe sênsaê eñ, tec sêsôm gêñtalô undambêña anğa ênê.

¹⁷ Jesu kêjala binğ, tañ êsêac taêñ gêjam nanğ, ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Gamêñ teñ embe êwa tau êkôc, oc êtu gasanğ, ma gôlôac teñ oc senseñ gôlôac teñ.

¹⁸ Ma Sadanğ to nê lau embe sêwa taunğ êkôc, go nêñ gamêñ ênêc amboac ondoc. Amac tañ asôm gebe aê kêtinğ ñalau sec ña Belsebul nanğ, taêm ênam binğ tonanğ.

¹⁹ Aê embe jatinğ ñalau sec ña Belsebul, go amac latômi têtinğ ña asa. Kêtû tonanğña êsêac taunğ ocgo sêmêtôc amac.

²⁰ Ma aê embe jatinğ ñalau sec ña Anôtônê ñaclai, go êwa sa gebe Anôtônê gôlinğ wacêpi amac.

²¹ “Ñactêkwa teñ embe lêma tokêmgenğ ma ejop nê gamêñ emoa, oc nê waba ênêc tenğenğ

²² Mago ñac sinğselêc teñ embe êndac eñ, oc êku eñ tulu ma êjanğo ênê laukasap, tañ taê kêka nanğ su, ma ênac sam ênê waba.

²³ “Ñac tañ êwiñ aê atom nanğ, enseñ aê. Ma ñac tañ ejonğ ñanô sa êwiñ aê atom nanğ, êtê salinğ-salinğ.

Ñalau sec gêmu gêja nê gamêñ langwa kêtiam

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Ñalau ñatêmui embe êsa anğa ñamalac teñ nê, oc eo emoa gamêñ kwalam ma ensom gamêñ êlêwanğ taunğa, e embe êtap sa atom, go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ñoc andu, tañ kasa gamêñ nanğ êtiam.’

²⁵ Ma embe naêô lasê, oc êlic sêkajo sa to sêgelônğ.

²⁶ Go naêkôc ñalau 7, tañ nêñ sec kêlêlêc ênê su nañ, mênşêsô nasêñgôn. Go ñamalac tonañ êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmunña su.”

Jesu awa gêoc lau

²⁷ Jesu kêsôm bin tonañ gêmoa ma awê teñ anğa lau tau nêñ gêoc awa sa ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê aoc êoc têtacîlêlôm, tañ kêkêkam aôm to su, tañ aôm gônôm nañ.”

²⁸ Mago Jesu kêsôm gebe “Binñanô, aê aoc êoc êsêac, tañ sêñô Anôtônê bin ma sêmasañ nañ.”

Lau sêjatu gêñtalô

(Mat 12:38-42)

²⁹ Lau taêsam sêkac sa sêpi tagen, go Jesu gêoc, awa sa ma kêsôm gebe “Lau têm tonecña êsêac lau sec. Ac sêsôm gêñtalô, mago gêñtalô teñ oc êndêñ êsêac atom, gêñtalô Jonaña tagen.

³⁰ Kêtom Jona kêtú lau Niniwe nêñ gêñtalô, ñamalacnê Latu êtu lau têm tonecña nêñ gêñtalô amboac tonañgen.

³¹ Êndêñ noc mêtôcña kwin anğa mula-mña oc êndi sa êwiñ gôlôac têm tonecña nêñ lau ma êmêtôc êsêac, gebe enj anğa nom ñamadin, mago gêmênj gebe êñô Salomonê mêtê. Ma alic acgom, ñac teñ kêlêlêc Salomo su tec gêmoa.

³² Êndêñ noc mêtôcña ñacwaga Niniwenja oc sêndi sa sêwiñ lau têm tonecña ma sêmêtôc êsêac gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tauñ ôkwi. Ma alic acgom, ñac teñ kêlêlêc Jona su tec gêmoa.

Binj kêpi ôlinj ñaja

(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Ñac teñ embe êtuñ ja sa, oc êsiñ ôkwi me êñgênduc ña suc auc atom. Enj etoc êkô jakainj ñaôgenj gebe êsêac, tañ sêsô sêmênj nañ, sêlic ñawê.

³⁴ Matamanô kêtú ôlim ñaja. Matamanô embe ñajam, go ñawê ênam ôlim samucgenj auc. Ma matamanô embe sec, go ôlim samuc ñakesec.

³⁵ Amboac tonañ ojop taôm ñapep gebe ñawê, tañ gêc nêm ñalêlôm nañ, ñakesec êsa atom.

³⁶ Ôlim samuc embe ñawê êsa e ñagêñlêlôm teñ ñakesec atom, oc ñawê êsa samucgenj êtôm ja ñanô kêpô aôm.”

Jesu genj olinj Parisai to binjsutau

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 20:45-47)

³⁷ Jesu kêsôm bin tonañ gêmoa ma Parisai teñ ketenj enj gebe êna êniñ gêñ ocsalôña êwiñ enj. Tec kêsô gêja e jagêñgônj sic.

³⁸ Parisai tonañ gêlic enj gebe êniñ gêñ, mago kêkwasiñ tau gêmunj atom, tec gêñac lêma.

³⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ enj gebe “Kec, amac Parisai akwasiñ laclu to suc ñadêmôêña ñapep, mago nêm ñalêlôm nañ genjenj to sec gêjam auc.

⁴⁰ Amac lau meloc, ñac tau, tañ kêmasañ gêñ ñadêmôêña nañ, kêmasañ gêñ ñalêlômña gêwiñ atom me.

⁴¹ Akêñ gêñ, tañ gêc laclu to suc ñalêlôm nañ, êtu moasiñ êndêñ lau, go talic amacnêm gêñ samob ñawasi.

⁴² “Ojae amac Parisaimênj, amac embe atap lai to môm ma gêñ gêga 10-10 sa, go akêñ ñatenj êtu da ma awi binjêdêñ to têtac gêwiñ Anôtônja siñ. Dangôm teñ ma dawî teñ siñ atom.

⁴³ “Ojae amac Parisaimênj, tec têtac gêwiñ abe anğônj ñamatagenj anğa lôm to sê moalêc amac anğa malacluñgenj.

⁴⁴ Ojae amacmênj, tec atôm sêô, tañ gamênj kêkêñ auc nañ. ñamalac sêka tônj paliñ-paliñgenj ma sêjam kauc.”

⁴⁵ Tec binjsutau teñ kêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, kêsôm bin tonañ tec gêbu aêac binjsutau gêwiñ amboac tonañgenj.”

⁴⁶ Ma Jesu kêsôm gebe “Ojae amac biñsutaumêñ amboac tonanğen. Amac akêñ gêñ wapac kêsac lau, mago taôm lememlatu teñ kêmoasac gêñ wapac ñagec atom.

⁴⁷ Ojae amacmêñ, tec aboa propete, tañ tamemi sêjac êsêac êndu nañ, nêñ sêo sa.

⁴⁸ Tec amac awa tameminêñ gêñ, tañ sêgôm nañ, sa to alic ñajam, gebe êsêac sêjac propete êndu ma amac aboa êsêacnêñ sêo sa.

⁴⁹ Amboac tonanğ Anôtônê mêtê kêsôm lasê gebe ‘Aê oc jasakiñ propete to laujaen dêndêñ êsêac sêna, ma oc sênac êsêacnêñ ñagêdô êndu to sêjanda ñagêdô.’

⁵⁰ Amboac tonanğ Anôtô êjatu propete samob nêñ, dec, tañ sêkêc siñ gêdêñ Anôtô kêkêñ undambê to nom e mênğêdêñ galoc nañ, ñagêjô anğa lau têm tonecña nêñ,

⁵¹ anğa Abelnê dec e gêdêñ Sakarianê dec, tañ sêjac eñ êndu anğa altar dajaña to lôm dabuñ ñasawa nañ.

⁵² “Ojae amac biñsutaumêñ, amac akôc ki, tañ êlai andu tajala mêtê ñamña ñakatann su. Amac taôm asô aja atom ma akô lau, tañ sebe sêsô sêna nañ, auc amboac tonanğen.”

⁵³ Jesu kêsa anğa andu tonanğ gêja ma Parisai to biñsutau sêoc awenğ sa ma sêkac eñ to têtü lêsü eñ kêtü biñ taêsamña.

⁵⁴ Aê dêdib eñ sebe tau êwa lip tau ña biñ, tañ êsôm nañ. *

12

Jesu gêlêñ biñ nê ñacseñomi

(Mat 10:26-27)

¹ Lau taêsam ñasec sêkac taunğ sa e gamêñ gêlôc, ma Jesu kêsôm biñ gêjac m gêdêñ nê ñacseñomi gebe “Ajop taôm êndêñ Parisainêñ jist. Jist tau êsêacnêñ dansanğ.

² Gêñ samob, tañ sêsanğ auc nañ, oc êtu awê, ma biñ samob, tañ gêc lêlôm nañ, oc êsa awê.

³ Amboac tonanğ biñ samob, tañ asôm kesecgeñ, oc sênô ênêc awêgeñ. Ma biñ, tañ atu dindinğ gêdêñ taôm anğonğ balêmlêlôm nañ, oc sênam mêtê êpi anğa malacluñ.

Aêac tatêc asa

(Mat 10:28-31)

⁴ “Ñoc lauac, aê jasôm êndêñ amac gebe Êsêac tañ sênac ôlimgeñ êndu, mago têtôm gebe sênğôm gêñ ñagêdô êwiñña atom nañ atêc atom.

⁵ Aê jakêñ puc amac êtu ñac, tañ atêc enğna nañ. Atêc Anôtô, tañ ênac ñamalac êndu su acgom, go nê ñaclai êtôm gebe êmbalinğ eñ êsêp lamboam ñakêlêndinğ êna. Kec, jasôm êndêñ amac gebe Atêc ñac tau tonanğ.

⁶ “Kêlinğkelenğ lemeñ teñ nañ ñaôli saunğanô. Mago Anôtô kêlinğ ñatenğ siñ atomanô.

⁷ Ma ñac tau, nañ kêsa amac môtêmlauñ sa tomalagenğ. Amboac tonanğ atêc taôm atom gebe amac tonanğ alêlêc kêlinğkelenğ taêsam su.

Tasôm Kilisi lasê endenğ ñamalac

(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ “Aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac teñ embe êsôm êndêñ ñamalac gebe Aê katu ênê gêñ, nañ Ñamalacnê Latu êsôm eñ lasê êndêñ Anôtônê anğela.

⁹ Ma ñac teñ embe ênsa aê auc êndêñ ñamalac, nañ Ñamalacnê Latu ênsê eñ auc êndêñ Anôtônê anğela amboac tonanğ.

¹⁰ “Ñac teñ embe êsac Ñamalacnê Latu, nañ Anôtô oc êsuc ôkwi. Mago teñ embe êsôm biñ alôb-alôb êpi Ñalau Dabuñ, nañ Anôtô oc êsuc ôkwi atom.

¹¹ “Embe sêkêñ amac akô lôm me gôlinğwaga me lau tonğaclai lanğonğnêmmña, nañ apô sim taôm êtu lêñ me biñ ajô êsêac awenğ me asômña atom,

¹² gebe êndêñ noc tau tonanğ Ñalau Dabuñ oc êndônğ biñ, tañ amac asômña nañ êndêñ amac.”

* **11:54:** Sadanğnê ñaê teñ.

Bingôlinj kêpi ñac meloc tolêlôm

¹³ Go ñac tenj anja launêñ kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ôsôm teoc gebe êwa aêagêcma gêñlênsêm êkôc ma êkêñ ñamakeñ êndêñ aê acgom.”

¹⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ñacnec, asa kêkêñ aê gebe jamêtôc binj to janac sam amagêcnêm gêñlênsêm.”

¹⁵ Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic taôm to ajop taôm êndêñ matem katu gêñ tokainj-tokainja, gebe ñac tenj oc êmoa mata jali êtu nê waba taêsamja atom.”

¹⁶ Go kêsôm bingôlinj tenj gêdêñ êsêac gebe “Ñac tolêlôm tenj nê kôm gêjam ñanô taêsam,

¹⁷ tec taê gêjam gêc tau gebe ‘Janğôm amboac ondoc, gebe ñoc gamêñ janac ñoc kôm ñanô saña masi.’

¹⁸ Go kêsôm gebe ‘Aê janğôm amboac tonec, jansenj ñoc andu-gêñ-ñanôña su ma jakwê êtu kapôênj, go janac ñoc kôm ñanô to gêñ samob sa êpi tagenj.

¹⁹ Go jasôm êndêñ ñoc katuc gebe Katucenec, nêm gêñ taêsam gêc kêtôm jala taêsamja. Ôngôñ nêm ñêngeñ, ôniñ to ônom gêñ ma ômoa totêmtac ñajamgeñ.’

²⁰ Mago Anôtô kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Melocma, êmbêc tonec jakalem katôm su ma gêñ, tañ kômasañ nanj, oc êtu asa nê.’

²¹ Lau tañ sêjac nêñ gêñ taêsam sa kêtù tauñja, mago Anôtô gêlic êsêac amboac lau tolêlôm atom nanj, nêñ binj amboac tonanj.”

Tapô sim tauñ atomja

(Mat 6:25-34)

²² Go Jesñ kêsôm gêdêñ nê ñacsenjomi gebe “Kêtu gêñ tônêña aê jasôm êndêñ amac gebe Apô sim taôm êtu aniñ gêñ êôc amac tônj amoa matem jalinja atom to êtu ñakwê ênsañ ôlimja atom.

²³ Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su.

²⁴ Alic aoco acgom. Êsêac sêsê gêñ atom ma sêjac gêñ ñanô sa atom. Êsêacnêñ Iêsucm to andu sênac gêñ saña masi. Mago Anôtô gêlôm êsêac. Ma amac alêlêc moc tau su ñêngeñ.

²⁵ Amacnêm asa êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomja ma nê êpô sim tauja ênac têku ñasawa tagenj êwiñ.

²⁶ Embe anğôm gêñ saunj ec tenj naêtôm atom, nanj apô sim taôm êtu gêñ ñagêdôña êtu agenja.

²⁷ Alic mênaminj, tañ kêpi nanj, gêjam kôm to kêsac obo atom, mago jasôm êndêñ amac gebe Salomonê gêñ ñawasi samob, tañ kêkwa enj auc nanj, ñatenj kêtôm gêñ tonanj ñai atomanô.

²⁸ Anôtô embe êkêñ gêgwanj, tañ galoc kêkô kôm ma bêbêc sêkêñ êsa ja nanj, ñagêlôm êkwa auc, nanj oc êkêñ gêñ êkwa amac auc êlêlêc atom me, amac lau akêñ gêwiñ kwalecña.

²⁹ Ma ansom gêñ aniñ to anômja atom to aê go taôm atom.

³⁰ Gêñ samob tonanj ñai nom ñatentenlatu oc sensom. Mago amac Tamemi tec kêjala gebe apô lêna gêñ tonanj.

³¹ Amboac tonanj ansom ênê gamêñ, go gêñ tonanj ñai êtu amacnêm.

Bij awa undambêña

(Mat 6:19-21)

³² “Amac tonj saunj tonec, atêc taôm atom, gebe Tamemi têtac gêwiñ gebe êkêñ gamêñ tau êndêñ amac.

³³ Akêñ nêm waba lau sênam ôli ma akêñ awa tau êmoasiñ lau ñalêlôm sawa. Awa nêm atali moneña, tañ êtu manê atom nanj, to anac nêm awa ñanô, tañ ênaña atomanô nanj, sa ênêc undambê. Geñgentêna nasêsa atom ma bulesenj ensenj su atom.

³⁴ Gebe gamêñ, tañ nêm awa gêc nanj, nêm ñalêlôm oc êsap tônj amboac tonanjenj.

Bij tanam jalinja

³⁵ “Apenj obo sa ma aôc nêm ja sa,

³⁶ ma atôm lau, tañ sêoh nêñ natau gebe êmu êmêñ anğa moasiñ awê to ñacña. Embe êtuc katam, go sêlêc su sebenj êndên enj.

³⁷ Aê aoc êoc sakiñwaga, tañ Apômtau oc êtap êsêac sa sênam jaligenj êndên noc êmu êmêñña. Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Enj oc epenj nê obo sa ma mênêsôm êsêac sêngôn sic, go enj tau mênênam sakiñ êsêac.

³⁸ Aê aoc êoc êsêac, tañ Apômtau embe êmu êmêñ êndên omm êsa me êu bônj ma êtap êsêac sa sêjam jali sêmoa.

³⁹ Ajala tonec gebe andu natau embe êjala ockatu êmbêcña ondoc genjêntêna oc êmêñ, nañ êkô genjêntêna auc, gebe êtuc ênê andu popoc atom.

⁴⁰ Tec amansañ taôm amboac tonanjenj, gebe Ñamalacnê Latu êmêñ êndên ockatu ñasawa, tañ amac abe enj oc êmêñ atom nañ.”

Sakiñwaga gêdên to keso

(Mat 24:45-51)

⁴¹ Go Petere kêsôm gebe “Apômtau, aôm kôsôm biñgôlinj tonan gêdên aêac taunjenj me gêdên êsêac samob gêwiñ.”

⁴² Tec Apômtau gêjô enj awa gebe “Sakiñwaga ñanênj ma tokauc asa. Enj ñac, tañ nê natau oc êkên enj ejop ênê kômwaga gebe êkên mo êtôm dôñ êndên êsêac êndên ñanoc.

⁴³ Aê aoc êoc sakiñwaga, tañ nê natau êmu êmêñ ma êlic enj kêsap nê kôm tôñ gêmoa.

⁴⁴ Aê jasôm biññanôgenj êndên amac gebe natau oc êkên enj ejop ênê waba samob.

⁴⁵ Ma sakiñwaga tonan embe taê ênam ênêc tau ña gebe ‘Ñoc natau gêjam gamênj tôñ’ ma ênac m gebe i sakiñwagao to ñac ma êniñ to ênôm gên e êjanin enj,

⁴⁶ go sakiñwaga tonan nê natau oc êmêñ êndên bêc, tañ enj gebe êmêñ atom nañ, to êndên ockatu, tañ enj gêjam kauc nañ, ma oc ênac enj popoc to êkên ñagêjô êndên enj êwiñ lau-sêkên-gêwiñ-atomwaga.

⁴⁷ “Sakiñwaga tañ kêjala nê natau nê biñ, mago kêmasañ to gêgôm ênê biñ kêtú tôñ atom nañ, oc êndac sêm ñanô.

⁴⁸ Mago ñac, tañ gêjam kauc ñataunê biñ ma gêgôm keso, tañ kêtôm gebe sêmêtôc enj ña sêm nañ, oc êndac sêm ñanô atom. Ñac, tañ sêkên gên taêsam gêdên enj nañ, Anôtô oc êjatu gên taêsam anğa ênê. Ma ñac, tañ sêkên gên taêsam jakesen sa gêwiñ nañ, Anôtô oc êjatu ñanô taêsam êlêlêc anğa ênê.

Jesu gêwa lau kêkôc

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ “Aê gamênj gabe jambalinj ja ênêc nom ma taêc kêka gebe jalic elom lasêmanj.

⁵⁰ Ñoc busanğu gabe jalinña ñatenj tec gêc, tec ñoc ñalêlôm ñatutuc ñanô, gabe gên tau êmbacnê acgom.

⁵¹ Amac abe aê gamênj gabe jaê wama anğa nom me. Masigoc, aê jasôm êndên amac gebe gamênj gabe jawa amac êkôc.

⁵² Êndên galoc tonec lau lemenj tenj embe sêngôn andu tagenj, oc sêwa tauñ êkôc. Têlêac sêmoa gêdôgenj ma luagêc sêmoa gêdôgenj, luagêc sêmoa gêdôgenj ma têlêac sêmoa gêdôgenj.

⁵³ Tama agêc latu ma latu agêc tama, têna agêc latuo ma latuo agêc têna, lawao lanğwa agêc lawao wakuc ma lawao wakuc agêc lawao lanğwa oc sêwa tauñ êkôc-êkôc amboac tonanjenj.”

Têm to noc ñabelo

(Mat 16:2-3)

⁵⁴ Go Jesu kêsôm gêdên lau gebe “Amac embe alic ñamajanj êpuc êpi gwêcm, oc asôm sebenj gebe ‘Kom oc ênac,’ ma oc êtôm tonanj.

⁵⁵ Ma musanğu embe êsêlênj, oc asôm gebe ‘Gamênj oc ñandanj êsa,’ ma oc êtôm tonanj.

⁵⁶ Amac dansanjêna, nom to umbonj ñapuc tec ajala, mago amboac ondoc tec ajala noc tonec atom.

*Tamansañ biñ êndên nêñ soño-soño
(Mat 5:25-26)*

⁵⁷ “Ma amboac ondoc amac taôm ajala biñ êndêngeñ atom.

⁵⁸ Embe amagêcnêm soño-soño andên gôliñwaga ana ma agêc asêlêñ amoa intêna ñadambê, nañ têtac êtu lêsi êndên taôm, gebe moae eñ ê aôm ôndên mêtôcwaga ôna, go mêtôcwaga êkêñ aôm êndên gejobwaga kapoacwalôña ma gejobwaga kapoacwalôña êmbaliñ aôm ôsêp kapoacwalô ôna.

⁵⁹ Aê jasôm êndên aôm gebe Oc ôsa anğa tônê ômôên atom e ônac nêñ tîp samob êmbacnê tomalagen acgom.”

13

Jesu gêlêñ biñ lau kêtu nêñ secña

¹ Gêdên ñasawa tonañ lau ñagêdô sêmoa, tañ sêjac miñ gêdên Jesu kêpi lau Galilianañ ñagêdô, tañ Pilata gêjac êsêac êndu gêdên tañ sêkêñ da gêdên Anôtô.

² Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Amac abe Galilaa tonañ lau sec sêlêlêc lau Galilianañ ñagêdô samob su, tec sêoc gênwapac amboac tônê me.

³ Aê jasôm êndên amac gebe Masigoc. Maiao amac embe anam taôm ôkwi atom, oc anañ samob amboac tônêgeñ.

⁴ Me abe lau 18, tañ andu tonatêpôê baliñ anğa Siloamña kêku sa jagêjac êsêac êndu nañ, lau geo sêlêlêc lau ñagêdô samob, tañ sêngôn Jerusalem nañ su me.

⁵ Aê jasôm êndên amac gebe Masigoc. Mago amac embe anam taôm ôkwi atom, oc anañ samob amboac tônêgeñ.”

Biñ aiñ gêjam ñanô atomña

⁶ Go Jesu kêsôm biñgôliñ tonec gebe “Ñac ten kêsê nê aiñ ten kêsêp nê kôm moña ma gêja gesom ñanô e kêtap sa atom.

⁷ Tec kêsôm gêdên ñac-gejobkômwaga gebe ‘Gôlicgac me, aê gamên kêtôm jala têtêac gasom aiñ tonec ñanô, mago katap sa atom. Amboac tonañ ôsap su, êkô nom auc êtu agenña.’

⁸ Tec gejobwaga gêjô en awa gebe ‘Apômtau, ondec, êkô jala tecenec êwiñ, ma jasap nom to jaôc bôckêpêc êpi ñamôkê.

⁹ Moae oc ênam ñanô. Embe masi, go ôsap su.’ ”

Jesu gêgôm awê ten gêmac kegasun en ôli ñajam kêsa geden sabet

¹⁰ Gêdên sabet ten Jesu kêdôn lau gêmoa lôm ten.

¹¹ Ma awê ten gêmoa tonañ ñalau gêmacña ten gêgôm en kêtôm jala 18. En gêmoa gewec-gewecgeñ ma kêtôm gebe êsa sa atom samucgeñ.

¹² Jesu gêlic en tec gêmôêc en ma kêsôm gêdên en gebe “Awê, aê kêgaboac aôm su anğa nêñ gêmacgac.”

¹³ Go gêu lêma gêsac en e sep tagen awê tau kêmetôc tau kêtiam ma kelanem Anôtô.

¹⁴ Mago lômmôke gêlic Jesu gêgôm gêmac ñajam kêsa gêdên sabet e kêtu môsi, tec kêsôm gêdên lau gebe “Bec kômña 6 tec gêc. Amboac tonañ amên êndên bêc tônêgeñ gebe sêngôm amac ôlim ñajam êsaña. Amên êndên sabet atom.”

¹⁵ Ma Apômtau gêjô en awa gebe “Amac dansantêna, amac samob agaboac nêñ bôc to donki anğa sêniñ gên ñamala su gêdên sabet ma awê êsêac jasênôm bugoc.

¹⁶ Ma awê tau, Abraham latuo tecenec, Sadañ gêsô en tîñ kêtôm jala 18 nec, oc janğamboac ênê Iêpoa su êndên sabet atom me.”

¹⁷ Jesu kêsôm biñ tonañ e nê soño-soño samob majen taun. Ma lau samob têtac ñajam kêtu gêñsêga ñajam samob, tañ en gêgôm nañña.

*Biṅḡôliṅ gêmêc ṅawêṅa**(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)*

¹⁸ Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtônê gamêṅ kêtôm asageṅ ma jaê dôṅ êpi asageṅ.

¹⁹ Gamêṅ tau kêtôm gêmêc ṅawê, ṅamalac teṅ kêkôc jakêsê kêsêp nê kôm. Gêṅ tau kêtû kapôêṅ e kêtû ka, go moc umbonṅ ṅalabuṅa jasêjam sac sêṅgônṅ ṅalaka.”

*Biṅḡôliṅ jistṅa**(Mat 13:33)*

²⁰ Go Jesu kêtû kênac kêtiam gebe “Jaê dôṅ Anôtônê gamêṅ êpi asageṅ.

²¹ Gamêṅ tau kêtôm jist awê teṅ kêkôc ma kêgaluṅ gêwiṅ polom kêsêp suc têlêac e gêjam aucgeṅ.”

*Biṅ sacgêdô gasuc-gasucṅa**(Mat 7:13-14, 21-23)*

²² Go Jesu kêsêlêṅ jakêdônṅ-kêdônṅ lau aṅga malac sauṅ to kapôêṅ lanô gêlac Jerusalemgeṅ gêja.

²³ Ma ṅac teṅ kêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Apômtau, lau taṅ sêṅgônṅ matenṅ jali naṅ, oc luagêcgeṅ me.” Tec Jesu gêjô êsêac awenṅ gebe

²⁴ “Atu kêka-kêka gebe asô sacgêdô gasucgasuc ana. Aê jasôm êndêṅ amac gebe Taêsam oc sêṅgôm gêṅlêlôm elêmê, mago têtôm gebe sêsô sênaṅa atom.

²⁵ “Êndêṅ taṅ andu ṅatau êndi naêlai katam auc naṅ, amac oc akô awê ma atuc katam to asôm gebe ‘Apômtau, ôlêc su êndêṅ aêac.’ Ma eṅ oc êjô amac awem gebe ‘Aê gajam kauc amac amêṅ aṅga ondoc.’

²⁶ Go amac aôc awem sa ma asôm gebe ‘Aêac aenṅ to anôm gêṅ amoa awiṅ aôm, ma kôdônṅ aêac gômoa ma malacluṅ.’

²⁷ Mago eṅ oc êsôm êtiam gebe ‘Aê gajam kauc amac amêṅ aṅga ondoc, amac sec ṅakoleṅwaga samob, ataiṅ taôm su aṅga aêṅoc.’

²⁸ Amac oc alic Abraham agêc Isak ma Jakob to propete samob sêmoa Anôtônê gamêṅ, mago amac taôm oc têtinṅ amac su naamoa ônê. Aṅga ônê oc têtaiṅ sêwakicgeṅ ma luṅluṅ êkôsiniṅ tau ṅanô.

²⁹ Ma lau oc sêmêṅ aṅga oc kêpi to oc kêsêp ma aṅga musaṅgu-m to mula-mṅa, nasêṅgônṅ êtu sêniṅ gêṅṅa aṅga Anôtônê gamêṅ.

³⁰ Alicgac me, lau ṅamuṅa oc têtû ṅamata, ma ṅamataṅa oc têtû ṅamu.”

*Jesu têtac gêwiṅ Jerusalem**(Mat 23:37-39)*

³¹ Gêdêṅ ṅasawa tonanṅeṅ Parisai ṅagêdô dêdêṅ Jesu sêja ma sêsôm gebe “Ôêc aṅga tonec ôna, gebe Herodo gebe ênac aôm êndu.”

³² Tec Jesu kêsôm gêdêṅ êsêac gebe “Ana ma asôm êndêṅ ṅac imbêla pap tônê gebe ‘Gôlicgac me, aê tec kêtinṅ ṅalau sec ma gagôm gêmac ṅajam kêsa. Oc jaṅgôm êndêṅ galoc ma bêbêc, ma êndêṅ bêc êtu têlêacṅa oc janac dabiṅ ṅoc kôm.

³³ Lêṅ tonec gêjac aê ṅawae gebe jasêlêṅ galoc to bêbêc ma ṅaelenṅ gebe propete teṅ kêtôm gebe ênaṅa aṅga gamêṅ teṅ atom, aṅga Jerusalem tagenṅ.’

³⁴ “Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, taṅ Anôtô kêsakinṅ dêdêṅ aôm sêwac naṅ, ṅa poc endu. Aê gagôm gêṅlêlôm elêmê gebe janac aômnmêṅ ṅapalê sa amboac talec têna gêjac ṅalatu sa sêsô magê ṅalabu, mago amac adec.

³⁵ Alic acgom, amacnêṅ andu oc êtu tuc êkôṅa. Ma aê jasôm êndêṅ amac gebe Alic aê atom e asôm gebe ‘Lambiṅ êndêṅ eṅ, taṅ gêmêṅ gêjam Apômtau lanô naṅ.’ ”

14*Jesu gêgôm ṅac gêmac ôli ṅajam kêsa*

¹ Gêdêñ sabbat ten Jesu kêsô Parisainêñ kasêga ten nê andu gaja gebe sênin gen ma lau dêdib enj sêmoa.

² Sêmoa e ñac ôli kêsun-kêsun ten gêdêñ Jesu gêja.

³ Tec Jesu gêoc awa sa ma kêsôm gêdêñ biñsutau to Parisai gebe “Embe dangôm gêmac ñajam êsa êndêñ sabbat, oc eso biñsu me masi.”

⁴ Mago êsêac sêjam tauñ tôñ. Tec Jesu kêkam ñac tau e gêgôm enj ôli ñajam kêsma ma kêkên enj gêc gêja.

⁵ Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêm asa, embe latu me bôc embenj êsêp sê tobu êndêñ sabbat ma oc ê enj sa sebenj êndêñ sabbat atom me.”

⁶ Ma êsêac têtôm gebe sêjô biñ tonan atom.

Biñ tamoasinj lau to takônin taunja

⁷ Jesu gêlic gebe ñaclenj sêgôm mocsac gebe sêngôn ñamatañagenj, tec kêsôm biñgôlinj ten gêdêñ êsêac gebe

⁸ “Ñac tenj embe êkalem aôm gebe ônin awê to ñac ñamoasinj ôwinj, nanj ôngôn ñamata atom, gebe moae ñatau kêkalem ñac towae tenj êlêlêc aôm su êwinj êmênj,

⁹ go ñac, tanj kêkalem amagêc wacêsôm êndêñ aôm gebe ‘Ôwi malam sinj êndêñ ñac tonecmanj.’ Ma aôm oc ôndi tomajamgenj naôngôn ñamuña.

¹⁰ Embe sêkalem aôm, nanj naôngôn ñamuña acgom. Go ñac, tanj kêkalem aôm nanj, embe êmênj, oc êsôm êndêñ aôm gebe ‘Ñoc ñac, ôsa mênôngôn ñamataña.’ Amboac tonan oc etoc aôm sa êndêñ lau samob, tanj sêngôn sêwinj aôm nanj sêlic.

¹¹ Tenj embe etoc tau sa, nanj Anôtô oc êkônin enj, ma tenj embe êkônin tau, nanj Anôtô oc etoc enj sa.”

¹² Go Jesu kêsôm gêdêñ ñac, tanj kêkalem enj nanj gebe “Embe ono gên ocsalô me êtulaña, nanj ôkalem nêm lau to lasimi ma tawanj to lau tolêlôm, tanj acnêm sackapoagêdô gêdêñ tau nanj, gebe moae sêkalem aôm ñagêjônja nanjenj atom.

¹³ Embe ono moasinj, nanj ôkalem lau ñalêlôm sawa to pulinj ma maginj kêsma to matenpecgenj,

¹⁴ go aê aoc êoc aôm, gebe êsêac tonan oc sêkalem aôm ñagêjônja atom, ma êndêñ tanj lau gêdêñ sêndi sa nanj, Anôtô oc êkên ñagêjô êndêñ aôm.”

Biñgôlinj moasinj kapôênja (Mat 22:1-10)

¹⁵ Ñaclenj tenj gênô biñ tonan ma kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Aê aoc êoc ñac, tanj oc ênin gên anja Anôtônê gamên nanj.”

¹⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ñac tenj gêgôm moasinj kapôên ma kêkên jaen lau taêsam.

¹⁷ Kêdabinj gebe sênin ñamoasinj tau ma kêsakinj nê sakinwaga tenj gêja gebe naêsôm êndêñ lau, tanj jaen gêdêñ êsêac kwanangenj nanj gebe ‘Amênj, gebe gajac ñabinj gên gêbacnê.’

¹⁸ Ma êsêac samob nêñ ñalêlôm kêtôm taugenj tec sesenj tauñ su. Ñac ñamataña kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Aê gajam ôli kôm tenj, tec najanac kêsma acgom. Amboac tonan jatenj aôm gebe naômansañ ñoc biñ.’

¹⁹ Ma ñac tenj kêsôm gebe ‘Aê gajam ôli bôc 10, tec najanac ñoc gên kêsma. Aê jatenj aôm gebe naômansañ ñoc biñ.’

²⁰ Go tenj kêsôm gebe ‘Aê galoc gajam awê sa, tec katôm gebe jawac atom.’

²¹ Sakinwaga tonan gêmug jagêjac minj biñ samob tonan ñai gêdêñ nê ñatau. Teic andu ñatau têtac ñandanj kêsma ma kêsôm gêdêñ nê sakinwaga tonan gebe ‘Sebenj ôna ma ojon lau ñalêlôm sawa to pulinj ma matenpec to maginj kêsma sa anja malac ñaintêna saunj to kapôên mênêsêdô gamên tonec.’

²² Ma sakinwaga kêsôm gebe ‘Apômtau, biñ tanj kôjatu aê gebe janngômña nanj gagôm su, mago andu gêlôc atom tagenj.’

²³ Tec ηatau kêsôm gêdêη sakinwaga tau gebe ‘Ôsa kôm ηaintêna to tunmagê ôna ma ôkac lau gebe sêsô sêmêη e ηoc: andu êlôc.’

²⁴ Ma aê jasôm êndêη amac gebe Lau taη sêηô aêηoc jaen su naη, nêη teη oc êsac aêηoc moasiη ηagec atom.”

Biη tasap Jesu tôηηa
(Mat 10:37-38)

²⁵ Lau taêsam sêwiη Jesu sêja, tec kêsa tau ôkwi ma kêsôm gêdêη êsêac gebe

²⁶ “Nac teη embe êndêη aê êmêη ma têtac endec tama agêc têna ma nê awê to ηapalê ma lasiio to ηac ma ênac kapoac tau atom, naη oc êtôm gebe êtu ηoc ηacseηom atom.

²⁷ Nac teη embe êôc nê kakesotau êndanηuc aê atom, naη oc êtôm gebe êtu ηoc ηacseηom atom.

²⁸ Amacnêη teη embe taê ênam gebe êkwê lôm teη, go êηgôη sic ma êsa waba andu taunηa ηaôli samob sa êmuη acgom e êjala gebe nê awa kêtôm gebe ênac dabiη kôm tau.

²⁹ Eη embe êηgôm amboac tonanη atom, go êu demboη ênsac ηaômagenη ma êtôm gebe ênac dabiη andu atom. Ma lau samob, taη sêlic naη, oc sêsu eη susu

³⁰ ma sêsôm gebe ‘Nac tônê kêkwê lôm gêjac mgenη, mago kêtom gebe ênac dabiη atom.’

³¹ Ma kiη teη, taη nê siηwaga 10,000 embe ênac siη êndêη kiη teη, taη nê siηwaga 20,000 naη êηgôη sic ma taê ênam tau ηapep êmuη acgom e êjala gebe nê ηaclai kêtôm gebe êku ηacjo tulu me masi.

³² Embe êtôm atom, go êsakiη lau-sê-wamawaga nasêpuc ηacjo tôη jaêcgenη ma tetenη êtu wamaηa.

³³ Amboac tonanη amacnêη ηac teη embe êwi nê gêη samob siη samucgenη atom, oc êtôm gebe êtu ηoc ηacseηom atom.

Gwêc taη kêtου sec
(Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ “Gwêc tonanη gêη ηajam, mago embe ηamakic ênaηa, oc danηôm ηamakic êsa êtiam amboac ondod.

³⁵ Oc êtôm gebe tapalip êsêp kôm to êpi lênduc êna atom, tambaliη siη ηaômagenη. Nac teη nê taηasuη êηôηa embe ênêc, naη êηômaη.”

15

Biηgôliη domba gêjaηa
(Mat 18:12-14)

¹ Telonη to lau sec samob têtου gasuc Jesu sêmêη sebe sêηô eη.

² Tec Parisai to biηsutau têtου môsi ma sêsôm gebe “Nac tonec kêkôc lau sec sa ma genη gêη gêηgôη gêwiη êsêac.”

³ Go Jesu kêsôm biηgôliη tonec gêdêη êsêac gebe.

⁴ “Amacnêη ηac teη embe nê domba 100 sêmoa e ηateη eo tau, oc êηgôm amboac ondod. Eη oc êwi 99 siη sêmoa gamêη sawa ma naensom naη gêbôm e êtap sa.

⁵ Embe ensom êmoa e êtap sa, oc êu ênsac magim ma êtu samuc nê gêη

⁶ e naêpi nê andu, go êmôêc nê tawanη to lau sackapoagêdô gêdêη taunηa mênêsôm êndêη êsêac gebe ‘Têmtac ηajam awiη aê gebe aê katap ηoc domba, taη gêjaηa naη, sa kêtiam.’

⁷ Aê jasôm êndêη amac gebe Nac sec tagenη embe ênam tau ôkwi, naη lau undambêηa oc têtου samuc eη êtôm tonanη êlêlêc lau gêdêη 99, taη sêpô lêna biη sênam taunη ôkwiηa atom naη.

Biηgôliη mone gejaηa

⁸ “Me awê teη embe nê mone 10 ênêc ma embe teη ênaηa, oc êηgôm amboac ondod. Eη êtuη ja sa naêsa gamêη ma ensom ηapanη e êtap sa.

⁹ Enj embe êtap sa, oc êmôêc nê lau to lau sackapoagêdô gêdêñ taunja ma êsôm gebe 'Têmtac ñajam awiñ aê, gebe aê katap ñoc mone, tañ gêjaña su nañ sa kêtiam.'

¹⁰ Aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac sec tagen embe ênam tau ôkwi, Anôtônê anjela oc têtû samuc enj êtôm tonañ,"

Bingôlinj latu gêjaña

¹¹ Go Jesu kêsôm gebe "Ñac tenj latuagêc sêmoa.

¹² Ma ñac saunj kêsôm gêdêñ tama gebe 'Tamoc, ôkêñ gêñ samob, tañ gawê kaiñ nañ, êndêñ aê.' Tec tama gêwa waba kêkôc gêdêñ êsêagêc.

¹³ Bêc jauc atom, go ñac saunj kêkêñ nê waba samob lau sêjam ôli su ma kêkôc ñaawa gêdi gêja gamêñbôm. Anja ônê kêsa lêñ sêlêñ e kêjaiñ nê awa samob.

¹⁴ Kêta nê gêñ salin-salingen e gêbacnê samob ma tôbôm kapôên kêsa gamêñ tonañ, go ñac tau gêñgônj jageo ñanô.

¹⁵ Tec jakêsap gamêñ ñatau tenj tôñ, tañ kêsakin enj gebe ejop ênê bôcanô, nañ sêmoa sêñam.

¹⁶ Ñac tau taê kêka tagenj tonec gebe êniñ gêñ ñaôlic, tañ bôc senj-senj nañ, gebe êôc enj tôñ, mago lau tenj sêkêñ gêñ tenj gêdêñ enj atom.

¹⁷ Tec taê gêjac tau kêsî-kêsî gebe 'Tamocnê kômwaga taêsam e gêñ kêlêsuc êsêac, mago aê tec mo êjô aê êndu anja tonec nec.

¹⁸ Aê jandi jandêñ tamoc najasôm êndêñ enj gebe Tamoc, aê gagôm sec gêdêñ Anôtô to gêdêñ aôm.

¹⁹ Amboac tonañ ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom. Ôkêñ aê jatu nêñ kômwaga tenj.'

²⁰ Go gêdi gêdêñ tama gêja.

"Kasêlêñ jakêsa jaêcgenj e tama gêlic enj. Tec taê walô enj ma kêlêti jakambôên enj ma kêlêsoj enj alianô.

²¹ Go latu kasôm gêdêñ enj gebe 'Tamoc, aê gagôm sec gêdêñ Anôtô to gêdêñ aôm. Amboac tonañ ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom.'

²² Ma tama kêsôm gêdêñ nê sakinwaga gebe 'Sebenj akôc ñakwê ñajamanô tau mênakêñ enj êsô ma akêka joc êsêp enj lêma to akêñ atapa êsêp enj akainj.

²³ Ma akôc bôc, tañ talôm e kêtôp ñajam nañ, mênangunj gebe taniñ totêntac ñajamgenj,

²⁴ gebe latuc tecenec gêmac êndu su, mago mata jali gêmoa. Gêjaña su, mago katap enj sa kêtiam.' Ma samob sêmoa totêntac ñajamgenj.

²⁵ "Latu ñacsêga gêmoa kôm. Enj gêmu gêmêñ e kêdabinj andu su, go gêñô onj to wê.

²⁶ Tec gêmôêc ñapalê tenj jakêtu kênac gêñ tônê ñam gêdêñ enj.

²⁷ Ma ñapalê kêsôm gêdêñ enj gebe 'Lasim gêmu gamêñ tec tamam gegunj bôc, tañ talôm e kêtôp ñajam nañ, gebe kêtap lasim sa toôli samucgenj kêtiam.'

²⁸ Têwa têtac ñandanj e gebe êsô andu êna atom. Tec tama kêsa gêja jagêjam malô-malô enj.

²⁹ Ma enj gêjô tama awa gebe 'Gôlicgac me, jala taêsam gajam sakinj gêdêñ aôm ma kagêli aômñêm binjsu tenj atom. Mago kôkêñ noniñ ñalatu tenj gêdêñ aê gebe aêac to ñoc lau aniñ totêntac ñajamgenj nec atomanô.

³⁰ Mago latôm, tañ kêjaiñ nêñ waba gêmoa gêwiñ mockainjo nañ, gêmêñ acgom, gocgo gôgunj bôc, tañ talôm e kêtôp ñajam nañ, kêtû enja.'

³¹ Tec tama kêsôm gêdêñ enj gebe 'Latucenec, aôm gônjônj gôwiñ aê ñapanj, ma aêñoc gêñ samob kêtû aômñêm gêwiñgac.

³² Aêac têtac ñajam to ôlinj kêpi nec jagêdêñgoc, gebe lasim tecenec gêmac êndu su, mago mata jali gêmoa. Enj gêjaña su, mago tatap enj sa kêtiam.' "

16

Bingôlinj gejobwaga secña

¹ Nasa wa ten Jesu kêsôm gêdên nê nacsenomi gebe “Nac tolêlôm ten gêngôn ma nê gejobwaga ten gêmoa. Ma lau sêju bin gêdên natau gebe gejobwaga kêjain ênê waba.

² Tec natau gêmôêc en ma kêsôm gêdên en gebe ‘Bin amboac ondoc tec ganô kêpi aôm nec. Ôwa kôm gejobwaga sa acgom gebe aômnêm kôm gejobwaga gêbacnê.’

³ Gejobwaga tonan kêsôm gêdên tau gebe ‘Noc natau oc êkôc noc kôm gejobwaga su anga aênoc, tec janôm asagen. Kôm takwê nomna oc janôm êtôm atom, ma embe jaten gên, oc majoc.

⁴ Aê kajala gên, tan gabe janôm nan, ec sêkôc aê sa janôn nê andu êndên noc natau êtin aê su anga kôm gejobwaga.’

⁵ Go kêkalem lau samob, tan nê nataunê tôp gêc êsêacna nan, tagen-tagen dêdên en sêja ma kêtû kênac gêdên nac namatana gebe ‘êc nataunê tôp amboac ondoc gêc aômna.’

⁶ Ma en kêsôm gebe ‘Niptêkwi wapap 100.’ Go en kêsôm gêdên nac tau gebe ‘Ôngôn sic ma ôkôc nêm papia tôpna mênoto seben gebe 50.’

⁷ Go kêtû kênac nac ten gebe ‘Ma aômnêm bin tôpna amboac ondoc.’ Tec en kêsôm gebe ‘Janom gasuc kapôên 100.’ Ma gejobwaga kêsôm gêdên en gebe ‘Ôkôc nêm papia tôpna ma oto gebe 80.’

⁸ Go natau kêlanem gejobwaga keso tonan gebe gêgôm tokauc gebe lau nom tonecna sêgôm gên gêdên tau tokauc sêlêlêc lau nawêna su.

⁹ “Amboac tonan jasôm êndên amac gebe Akôc awa nomna naanam lau ôkwi têtac êwin amac, gebe sêkôc amac sa anôn bec tengeña êndên noc awa êmbacnêna.

¹⁰ Nac ten embe ejop gên nasec-nasec napepen, oc ejop gên kapôên-kapôên êtôm tonan.

¹¹ Embe ajop awa nomna napep atom, ma asa oc êkên waba nan êndên amac gebe ajopna.

¹² Ma embe ajop gên jaba tonec napep atom, ma asa oc êkên gên nan êndên amac gebe awê kain êsa ôlim.

¹³ “Sakinwaga ten ênam sakin apômtau luagêc êtôm atom, en oc têtac endec ten ma têtac êwin ten me oc êsap ten tôj ma têtac êmbu ten. Amac amboac tonan, atôm gebe anam Anôtô to awa êpi tagen atom.”

Jesunê bin nalô nagedô

(Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)

¹⁴ Parisai tan sêgôm mocsac awêna nan, sênô bin samob tônê e sêlêc lusunsa.

¹⁵ Tec en kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac tec atoc taôm sa gêdên namalac gebe lau gêdên amac, mago Anôtô kêjala amacnêm nalêlôm su. Waen tan namalac sê taên nan, Anôtô gêlic amboac gên alôb-alôb.

¹⁶ “Mosenê binsu to propetenên bin gêbacnê gêdên Joanê têm, go sêsôm nawae najam Anôtônê gamênna lasê ma lau samob sêkac tauj sebe sêsô sêna.

¹⁷ Mago undambê to nom embe ê su, oc nagaô êlêlêc binsu natalô saunan ten ê suna su.

¹⁸ “Nac ten embe endec nê awê ma ênam ten, oc êngôm gên mockainna. Ma nac ten embe ênam awê, tan nê akwen gedec en nan, oc êngôm gên mockainna amboac tonan.

Nac tolêlôm agêc Lasara

¹⁹ “Nac tolêlôm ten gêngôn. En kêsô nakwê asôsamuc to kwalam-kwalam najam-najam ma kêtôm bêcgen kêmoasin tau napep.

²⁰ Ma nac nalêlôm sawa ten gêngôn, nê naê Lasara. Kamoc gêjac têt en auc ma tetoc en gêc nac tolêlôm nê sacgêdô.

²¹ En gebe ênin mo napopoc, tan kêsêlô anga nac tolêlôm nê tebo nan, ma kêam sêja e têtamôê ênê kamoc.

²² Sêmoa acgom, go nac nalêlôm sawa tau gêmac êndu ma anela sêsip en jatetoc en gêngôn Abrahamnê labum naô. Go nac tolêlôm gêmac êndu amboac tonan ma sêsun en.

²³ Enj gêmoa lamboam tonandan kapôênj ma gêoc mataanô sa e gêlic Abraham gêngôn jaécgej ma Lasara gêngôn enj labum ñaô.

²⁴ Tec gêmôéc gebe ‘Tamoc Abraham, taêm walô aê ma ôsakiñ Lasara êsac lêmalatu ñatêpôê ñagec tônj êsêp bu ma mênjêmoasac imbeloc êtu luc gebe gamoa jawaô ñalêlôm tonandanjen.’

²⁵ Ma Abraham kêsôm gebe ‘Latucenec, taêm ênam gebe kôkêc nêma ñajam su kwananjen gêdêj gômoa matam jali, ma Lasara kêkêc secgej. Mago galoc enj gêngôn malôjen anja tonec ma aôm gômoa tonandanjen.’

²⁶ Ma binj tenj êwiñ gebe Ñasawa kapôênj tec gec, genj aêac to amac gêngic. Lau tenj anja tonec embe taênj ênam gebe dêndênj amac sêwac, oc têtôm atom. Ma anja tonan amboac tonanjen.’

²⁷ Go ñac tolêlôm kêsôm gebe ‘Amboac tonan, tamoc, jatenj aôm gebe ôsakiñ enj êna tamocnê andu.

²⁸ Aênoc lasici lemenj tenj tê sênjônj, tê naêkênj puc êsêac ñapep gebe sêsêp ñandan ñagamênj tonec sêmênj sêwi ñ atom.’

²⁹ Tec Abraham kêsôm gebe ‘Mose to propete nêj binj tê gêc êsêacña nê, ac sênjômanj.’

³⁰ Ma enj kêsôm gebe ‘Masi, tamoc Abraham, tonec kêtôm atom. Mago ñac tenj anja ñacmatênênj embe êndênj êsêac êna, oc sênam tauñ ôkwi.’

³¹ Tec Abraham kêsôm gêdêj enj gebe ‘Êsêac embe sêkênj tanenj Mose to propete nêj binj atom, oc sêkênj êwiñ ñac, tanj êndi sa anja ñacmatênênj nanj, atom amboac tonanjen.’ ”

17

Binj kêpi sec

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

¹ Go Jesu kêsôm gêdeñ nê ñacsenjomi gebe “Lêtôm tanj êngôm lau têtü sec nanj mênjêsa, mago ojae ñac, tanj lêtôm ñam kêsêp enj nanjma.

² Sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbalinj enj êsêp gwêc êna, go ñajam, gebe êtim lau saunj tonec nêj tenj e êtu sec nec atom.

³ Alic taôm.

“Lasim embe êngôm sec, go wec binj enj. Ma enj embe ênam tau ôkwi, go ôsuc ênê binj ôkwi.

⁴ Ma embe êngôm aôm sec êtu dim 7 êndênj bec tagenj, ma êkac tau ôkwi êndênj aôm êmu êwac êtu dim 7 wacêsôm gebe ‘Aê gajam tauc ôkwi,’ go ôsuc ênê binj ôkwi.”

Binj kêpi takênj gêwiñ

⁵ Aposolo sêsôm gêdênj Apômtau gebe “Ôkênj aêacma akênj gêwiñ esewec.”

⁶ Tec Apômtau kêsôm gebe “Embe nêma akênj êwiñ êtôm gêmêc ñawê ma asôm êndênj ka kamoc-kamoc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa naôsê taôm ôkô gwêc,’ oc tanja wamu êndênj amac.

Sakiñwaganê kôm

⁷ “Amacnêma asa nê sakiñwaga embe êkalinj nom me ejop bôc su ma anja kôm êmu êmênj, oc êsôm êndênj enj gebe ‘Gacgenj mênjônjônj sic ma ôniñ genj.’

⁸ Ñatau tenj oc êsôm atom. Enj oc êsôm êndênj sakiñwaga gebe ‘Ono ñoc gêñ ma ômansañ taôm êtu ônam sakiñ aênja e janinj to janôm gêñ su acgom, go taôm naôninj to ônom nêma gêñ êndanjuc.’

⁹ Oc ênam danje êndênj nê sakiñwaga tonanjen gebe gêgôm kôm, tanj kêjatu enja nanj, me masi.

¹⁰ Ma amac amboac tonanjen. Embe anjôm kôm samob, tanj sêjatu amacña nanj, go asôm gebe ‘Aêac sakiñwaga ñaôma, tec agôm gêñ, tanj gêjac aêac ñawae nanjen.’ ”

Jesu gêgôm lau tokamocbôm 10 ôlinj têtü selec

11 Jesunê lêñ kepen Jerusalem, tec kêsêlêñ kêsã Samaria to Galilaia ñamadiñgen gêja.

12 Ma enj gêô lasê malac tenj ma lau tokamocbôm 10 dêdac enj sêkô jaêcgenj sêkanônj enj

13 ma sêmôêc sêpuc awenj sagenj gebe “Mêtêmôkê Jesu, taêm walô aêacmêñ.”

14 Jesu gêlic ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêc naatôc taôm êndêñ lau dabunwaga.” Tec sêsêlêñ sêmoa ma ôlinj têtû selec.

15 Êsêacnêñ ñac tenj gêlic tau gebe ôli ñajam kêsã, tec kêkac tau ôkwi gêmu menkêlambin Anôtô ña awa kapôêñ,

16 ma gêu tau lanjônô jagêdêñ nom gêc Jesu akainjña, go gêjam danje gêdêñ enj. Ma ñac tau enj ñac Samarianja tenj.

17 Ma Jesu kêsôm gebe “Aê gaboc lau 10 ôlinj têtû selec. Ma 9 sêmoa ondoc.

18 Nêñ ñac tenj gebe êmu êmêñ êlambin Anôtôñja gêmoea atom me, ñac jaba tagenj tonec me.”

19 Go Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôndi sa ma ôêc ôna, aômnêm kôkêñ gêwiñ tec gêgôm aôm ñajam kêsã.”

*Binj kêpi Anôtônê gôlinj êmeñña
(Mat 24:23-28, 37-41)*

20 Parisai ñagêdô têtû kênac Jesu gebe “Êndêñ ondoc Anôtônê gôlinj êmêñ.” Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Anôtônê gôlinj êmêñ tonjapuc gebe talic ña materjanônja nec atom.

21 Êsêac oc sêsôm gebe ‘Gêc tonec’ me ‘gêc ônê’ nec atom, gebe Anôtônê gôlinj wacgêc amac ñalêlôm.”

22 Ma enj kêsôm gêdêñ ñacsenjomi gebe “Ñabêc ñagêdô oc êmêñ, ma amac oc anam awem su gebe alic Ñamalacnê Latunê bêc tagenjenj, mago oc alic atom.

23 Êsêac oc sêsôm êndêñ amac gebe ‘Alic, gêmoea ônê. Alic, gêmoea tonec,’ nanj ana atom ma andanjuc êsêac atom.

24 Kêtôm ôsic kêkac eb tagenj ma kêpô umbonj ñalabu anja ñagêdô e jakêsã gêdô nanj, Ñamalacnê Latu embe êmêñ, oc êtôm tônê.

25 Mago enj êôc ñandanj taêsam to lau têm tonecña têtin enj su êmuñ acgom.

26 Gêñ tanj sêgôm gêdêñ Noanê bêc nanj, oc sêngôm êndêñ Ñamalacnê Latunê bêc amboac tonanj.

27 Êsêac samob senj to sênôm gêñ ma ñac sêjam awê to awê sêjam ñac e gêdêñ bêc, tanj Noa kêsô wanj ñalêlôm gêja nanj, ma bu kêsunj mênjesenj êsêac samob su.

28 Gêdêñ Lotnê bêc sêgôm amboac tonanj. Êsêac samob senj to sênôm gêñ, ma sêjam ôli gêñ to sêkêñ gêñ gêdêñ lau sêjam ôli, ma sêsê gêñ to sêkwê nêñ andu.

29 Mago gêdêñ bêc, tanj Lot kêsã anja Sodom gêja nanj, ja to talao anja undambê kêsêp e gesenj êsêac samob su.

30 Ma êndêñ bêc, tanj Ñamalacnê Latu eoc tau lasê nanj, oc êtôm tonanj.

31 “Êndêñ bêc tônê ñac tenj embe êngônj salôm ñaô, nanj êsêp naêkôc nê gêñ, tanj gêc andu ñalêlôm nanj atom. Ma ñac tenj embe êmoa kôm, nanj êkac tau ôkwi êmu êna nê andu atom amboac tonanj.

32 Taêm ênam Lotnê awê.

33 Ñac tenj embe êngôm gêñlêlôm gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu, ma ñac tenj embe êmac êndu, oc êngônj mata jali.

34 Aê jasôm êndêñ amac gebe Êndêñ êmbêc tau tônê ñac luagêc embe sênêc mê tagenj, nanj Apômtau oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj.

35 Ma awê luagêc embe sêlai polom sêwiñ tauñ sêmoa, nanj Apômtau oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj. [

36 Ma ñac luagêc embe sêmoa kôm sêwiñ tauñ, nanj Apômtau oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj.]”

³⁷ Ma êsêac têtû kênac enj gebe “Apômtau, oc ñanô êsa anja ondoc.” Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Gamênj tanj ñamêtê tenj gêc nanj, aoco oc sêkac sa sêmoa.”

18

Bingôlinj awêtuc ma mêtôcwaganja

¹ Jesu kêsôm bingôlinj tenj gêdênj êsêac gebe êkêli êsêac gebe tetenj mec ñapanj têtû golonj atom.

² Enj kêsôm gebe “Mêtôcwaga tenj gêngônj malac tenj. Enj kêtêc Anôtô atom ma gê go ñamalac atom.

³ Ma awêtuc tenj gêngônj malac tonanj, nanj gêdênj enj gêja-gêja ma kêsôm gebe ‘Ônam aê kêsî anja ñoc soño-soñonê.’

⁴ Mêtôcwaga gedec e ñasawa tenj, gocgo kêsôm gêdênj tau gebe ‘Aê katêc Anôtô atom ma gaê go ñamalac atom,

⁵ mago kêtû awêtuc tonec kêlênsônj aênja, tec gabe janam enj kêsî, gebe moae nê meloco êsa mênjêtap aê lanjôcanô auc.’ ”

⁶ Go Apômtau kêsôm gebe “Akênj tanjem bi ñ, tanj mêtôcwaga keso kêsôm nanj.

⁷ Amac abe Anôtô oc ênam nê lau, tanj kêjalij êsêac sa ma awenj gêjac enj kêtôm bêc to gelenjen nanj, kêsî atom me. Ma abe oc ênam tau tônj me.

⁸ Aê jasôm êndênj amac gebe Enj oc ênam êsêac kêsî sebenj. Tagenj êndênj noc Ñamalacnê Latu êmênjja nanj, oc êtap sêkênj gêwiñ ñanô sa anja nom me masi.”

Bingôlinj Parisai agêc telonja

⁹ Jesu kêsôm bingôlinj tonec gêdênj lau ñagêdô, tanj sêlic tauñ sebe lau gêdênj ma sêbu lau ñagêdô nanj gebe

¹⁰ “Ñac luagêc sêpi lôm dabunj sêja sebe tetenj mec, Parisai tenj ma telonj tenj.

¹¹ Parisai kêsî jakêkô ma ketenj mec gêc lêlômgenj gebe ‘O Anôtô, aê gabe janam danje êndênj aôm gebe aê katôm ñamalac ñagêdô amboac kêjanjowaga to lau sec ma mockainj ma amboac telonj tonec atom.

¹² Aê gajam dêbu ñ mo kêtôm dim luagêc kêtôm wokegenj, ma ñoc gênj samob, tanj katap 10-10 sa nanj, kakôc ñatenj su kêtômgenj mênjkêkênj kêtû da.’

¹³ Go telonj tau kêsî jakêkô ñalêtiñ. Enj gebe êôc mataanô sa êpi undambê atom, go kêpô gêduc ma kêsôm gebe ‘O Anôtô, taêm labu aê ñac secmanj.’

¹⁴ Aê jasôm êndênj amac gebe Ñac tonanj kêsêp nê andu gêja nanj Anôtô gêlic enj amboac ñac gêdênj kêlêlêc Parisai su. Tenj embe etoc tau sa, go Anôtô êkônij enj, ma tenj embe êkônij tau, go Anôtô etoc enj sa.”

Jesu gêjam mec ñapalê

(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Lau sejonj ñapalê dedec dêdênj Jesu sêja gebe êkênj lêma ênsac êsêac. Ma nê ñacsenjomi sêlic e sec binj êsêac.

¹⁶ Go Jesu gêmôêc êsêac ma kêsôm gebe “Andec ñapalê dêndênj aê sêmênjmanj. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanj ñai tec têtû Anôtônê gamênj ñatau.

¹⁷ Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Ñac, tanj êkôc Anôtônê gamênj sa êtôm ñapalê atom nanj, oc êsô êna atom.”

Ñac tolêlôm

(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

¹⁸ Ma kasêga tenj kêtû kênac Jesu gebe “Mêtêmôkê ñajam, aê janjôm amboac ondoc gebe jawê kainj janjônj matoc jali tenjenj.”

¹⁹ Tec Jesu kêtû kênac enj gebe “Amboac ondoc kôsam aê gebe ñajam. Ñac ñajam tenj gêmôa atom, Anôtô taugenj.

²⁰ Biñsu tec gônô su gebe ‘Ôngôm gêñ mockainjo to mockainja atom. Ônac ñamalac êndu atom. Ônam gengeñ atom. Ônga biñ atom. Otoc tamam agêc tênam sa.’ ”

²¹ Ma ñac tau gêjô enj awa gebe “Aê kamasanj biñ samob tonanj kêtú tôn su gêdêñ aê ñapalêgenj e mênjgêdêñ galoc.”

²² Jesu gêñô ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Gêñ tagenj tec aôm kôpô lêna. Ôkêñ nêñ waba samob lau sênám ôli ma ônac sam ñaawa êndêñ lau ñalêlôm sawa, go nêñ awa oc ênêc undambê, ma ômôênj ôndañguc aê.”

²³ Ñac tau gêñô biñ tonanj e nê ñalêlôm ñawapac kêsa, gebe enj ñac tolêlôm ñanô.

²⁴ Jesu mata gê enj ma kêsôm gebe “Lau tolêlôm embe sêsô Anôtônê gamêñ sêna oc sêngôm elêmê.

²⁵ Bôc kamele tenj oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenj êlêlêc ñac tolêlôm êsô Anôtônê gamêñ ênaña su.”

²⁶ Ma lau, tañ sêñô biñ tau nañ, sêsôm gebe “Ai, amboac tonanj asa ênam samuc.”

²⁷ Tec Jesu kêsôm gebe “Gêñ tañ ñamalac sêngôm êtôm atom nañ, Anôtô oc ê gôm naêtôm.”

²⁸ Go Petere kêsôm gebe “Ôlic acgom, aêacmêñ tec awi ma gêñ samob siñ ma adaguc aôm.”

²⁹ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Bi anô, aê jasôm êndêñ amac gebe Lau samob, tañ sêwi andu me awê me lasitêwai me teneñi me tamenj me ñapalê siñ kêtú Anôtônê gamê ña,

³⁰ oc têtap gêñ ñanô tau taêsam sa êlêlêc su êndêñ têm tonec, go êndêñ têm ônêña oc sêngônj matenj jali tengeñ.”

Jesu geoc nê ñandañ lasê kêtú têlêacña

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Go Jesu kêkôc êsêac 12 sa ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana, ma biñ samob, tañ propete teto kêpi ñamalacnê Latu nañ, oc êtu anô,

³² gebe êsêac oc sêkêñ enj êndêñ lau samuc nasêsu enj susu to sêlênsu enj ma sêkasôp êpi enj.

³³ Êsêac oc si enj, go sênac enj êndu e abêc êtu têlêac oc êndi sa êtiam.”

³⁴ Mago êsêacnêñ kauc kêsa kêpi biñ tonanj ñai atom. Biñ ñalô tonanj ñam kêsiñ tau gêdêñ êsêac ma sêjala biñ, tañ Jesu kêsôm nañ atom.

Jesu gêgôm matapec, tañ ketenj-kêtê genj nañ, mata gêjac

(Mat 20:29-34; Mar 10:4-52)

³⁵ Jesu kêsêlêñ e kêdabinj Jeriko, ma ñac matapec tenj gêngônj intêna ñatali ketenj-ketenj gêñ gêmoa.

³⁶ Enj gêñô lau taêsam sêsêlêñ ñaonda ma kêtú kêñac ñam.

³⁷ Êsêac sêwa sa gêdêñ enj gebe “Jesu anja Nasaret tec kêsêlêñ gêmêñ.”

³⁸ Ma ñac tau gêmôêc gebe “Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma.”

³⁹ Tec lau, tañ sêsêlêñ sêmuñ nañ, sec biñ enj gebe ênam tau tôn, mago enj gêmôêc kêpuc sagenj gebe “Dawidnê Latu, taêm walô aêma.”

⁴⁰ Tec Jesu kêkô ma kêjatu gebe sêkôc enj dêndêñ enj sêmêñ. Sêwê enj kêtú gasuc Jesu, go kêtú kêñac enj gebe

⁴¹ Aôm gobe aê jañgôm asagenj êndêñ aôm. Ma enj kêsôm gebe “Apômtau, aê gabe matoc êlêc.”

⁴² Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Matam êlêc, aôm kôkêñ gêwiñ, tec gêgôm aôm ñajam kêsa.”

⁴³ Ma mata gêlac gaôgenj e kêdaguc Jesu ma kêlambinj Anôtô. Lau samob, tañ sêlic gêñ tonanj nañ, sêlanem Anôtô.

19

Jesu agêc Sakai

¹ Go Jesu kêsô Jeriko gebe êsêlêñ tôngên êna.

² Ma ñac tenj gêmoa, nê ñaê Sakai. Enj telonênj kasêga ma enj ñac tolêlôm tenj.

³ Enj kêtû kêka-kêka gebe êlic Jesu êpi ñanôgenj, mago gêgôm elêmê kêtû lau taêsamña gebe enj ñac dambê ec tenj.

⁴ Tec kêlêti gêmuj jakêpi ka kamoc-kamoc tenj gebe Jesu naêsa tonanj ma êlic enj êpi ñanôgenj.

⁵ Jesu kêsêlêñ e mênjkêkanônj enj, go mata gedec ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Sakai, ôsêp sebenj ômôênj, gebe ocsalô tonec janjônj nêm andu.”

⁶ Tec Sakai kêsêp sebenj mênjkêkôc Jesu sa totêtac ñajamgenj.

⁷ Êsêac samob sêlic ma sêsac binj to sêsôm gebe “Enj kêsô ñac sec nê andu gêja gebe êlêwanj tau.”

⁸ Sakai jakêkô ma kêsôm gêdêñ Apômtau gebe “Apômtau, ôlic acgom, aêñoc waba samob tonec galoc jakêñ ñamakenj êndêñ lau ñalêlôm sawa, ma moae kasau ñac tenj, tec jakêñ gêñ aclê êjô gêñ, tanj kakôc su nanj.”

⁹ Go Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ocsalô Anôtônê moasinj ênam ñamalac kêsijnj mênjkêpi andu tonecgoc, gebe Abrahamnê wakuc tenj enj amboac tonanj.

¹⁰ Gebe ñamalacnê Latu tec gêmênj gebe ensom gêñ gebeñ ma ênam sa.”

Binjôlinj mone goldnja

(Mat 25:14-30)

¹¹ Jesu kêdabinj Jerusalem ma lau, tanj sêñô binj tonanj ñai nanj, sebec Anôtônê gôlinj oc gaôgenj êô lasê, tec enj kêsôm binjôlinj tenj gêwinj gebe

¹² “Ñac towae tenj gêdi gêja gamênj jaêcsêga tenj gebe sêkêñ enj êtu kinj, go êmu êmênj êtiam.

¹³ Tec gêmôêc nê sakinjwaga 10 sêmênj ma kêkêñ mone goldnja 10 gêdêñ êsêac. Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Atulu gêñ amoa e jamu jamênj êtiam.’

¹⁴ Ñac tau nê lau malacm têtac gedec enj, tec sêsakinj laumata têdaguc enj sêja ma sêsôm gebe ‘Aêac abe ñac tônê êtu aêacma kinj atom.’

¹⁵ “Sêkêñ ñac tau kêtû kinj su, go gêmu gêmênj ma kêsôm sêmôêc sakinjwaga, tanj enj kêkêñ mone gêdêñ êsêac nanj, gebe êñô nêñ kôm têtulu gêñña ñañanô.

¹⁶ Ñac ñamataña mênjkêsôm gebe ‘Apômtau, aôm nêñ mone gold tagenj nanj, tec katulu gêñ e kêtap 10 sa mênjgêwinj.’

¹⁷ Ma ñatau kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Aônj, aôm sakinjwaga ñajam. Aôm gojob genj sauñanô ñapep, tec jakêñ aôm ôtu ñatau ônam gôlinj malac 10.’

¹⁸ Go ñac kêtû luagêcña mênjkêsôm gebe ‘Apômtau, nêm mone gold, tec kêtulu gêñ e kêtap lemenj tenj sa mênjgêwinj.’

¹⁹ Tec ñatau kêsôm amboac tonec gebe ‘Amboac tonanj, aôm ônam gôlinj malac lemenj tenj.’

²⁰ Ma ñac tenj mênjkêsôm gebe ‘Apômtau, ôlic nêm mone. Aê kasabanj ña obo auc ma tec gec.

²¹ Aê katêc aôm gebe aôm ñac ñajaña. Aôm kôkôc gêñ, tanj kotoc gêcña atom nanj, ma kojônj kôm, tanj kôsê atom nanj ñanô sa.’

²² Go ñatau kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Aôm ñac sec. Aôm taôm kôkic nêm binjgac. Aôm gôlic aê ñac ñajaña ma kakôc gêñ, tanj katoc gêcña atom nanj, ma kajônj kôm, tanj kasê atom nanj ñanô sa.

²³ Amboac ondoc kôkêñ ñoc mone gêja gamênj têtulu moneña atom. Embe jamu jamênj amboac tec, go jatap ñoc gêñ tonjalakacgenj sa.’

²⁴ Go kêsôm gêdêñ lau, tanj sêkô-sêkô nanj, gebe ‘Akôc mone gold su anja ênê ma akêñ êndêñ ñac, tanj nê mone gold 10 gêc nanj.’

25 Ma êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe 'Apômtau, ênê mone 10 gêc sugac.'

26 Mago enj kêsôm gebe 'Aê jasôm êndêñ amac gebe Nac tanj nê gêñ gêc nan, oc sêkêñ ñagêdô naêwiñ, mago ñac, tanj nê gêñ masi nan, oc sêkôc ñakêsu, tanj gêc enja nan, su amboac tonan.

27 Ma ñoc ñacjo, tanj sebe aê jatu êsêacnêñ kinj atom nan, akôc êsêac mênjanac êsêac êndu êndêñ aê lanjôcnêmña.' "

Lau sêwê Jesu sêsô Jerusalem sêja

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Joan 12:12-19)

28 Jesu kêsôm binj tonan su, go kêsêlêñ kêpi Jerusalem gêja.

29 Kêsêlêñ e kêdabinj Betpage to Betania, tanj kêsi lôc, tanj sêsam sebe Lôckatêkwi nan, go kêsakinj ñacsenjomi luagêc

30 ma kêsôm gebe "Agêc asêlêñ apen malac, tanj gêc nêmña nan ana. Ma êndêñ tanj aô lasê, oc atap donki ñalatu tenj sa sêkô tônj kêkô, ñamalac tenj gêñgônj ñaô kwananjenj atomanô nan. Anjamboac su ma awê amênj.

31 Ma ñac tenj embe êtu kênac amagêc gebe 'Agaboac su kêtû agenja,' nanj asôm gebe 'Apômtau kêpô lêna gêñ tau.' "

32 Naclagêc tau sêja e têtap sa kêtôm kêsôm gêdêñ êsêagêc.

33 Agêc sêgaboac donki ñalatu sêmoa, go ñatau sêsôm gêdêñ êsêagêc gebe "Agêc agaboac donki ñalatu su kêtû asagenja."

34 Ma êsêagêc sêsôm gebe "Apômtau kêpô lêna gêñ tau."

35 Go êsêagêc sêwê donki dêdêñ Jesu sêja, sêu nêñ ñakwê gêsac donki ñalatu ñaô ma sêkêñ Jesu gêñgônj.

36 Enj kêsêlêñ gêmoa, tec lau sêja nêñ ñakwê gêc intêna.

37 Enj kêsêlêñ intêna, tanj kêsêp anja Lôckatêkwi kepenj Jerusalem gêja, tec ñacsenjomi samob sêoc awen sa ma sêlambinj Anôtô totêntac ñajamgenj ña awenj kapôênj kêtû gêñsêga samob, tanj sêlic nanja,

38 ma sêmôêc gebe "Alanem kinj, tanj gêmênj gêjam Apômtau lanjô nan. Binjalô ênêc undambê to ñawasi êsa anja lôlôc."

39 Ma Parisai ñagêdô, tanj sêwê sêwiñ êsêac tonj tonan nan, sêsôm gêdêñ Jesu gebe "Mêtêmôkê, wec bi ñ nêm ñacsenjomimanj."

40 Ma enj gêjô êsêac awen gebe "Aê jasôm êndêñ amac gebe Êsêac tonec embe sênam taunj tônj, ma poc oc sêmôêc."

Jesu kêtanj kêpi Jerusalem

41 Enj kêsêlêñ e kêdabinj malac tau ma gêlic e kêtanj lasê

42 gebe "Ojae, ñabêc tecenec ôjala gêñ, tanj gebe ênam malô aômña nanj ôwiñmanj, mago galoc kêsinj tau gêdêñ matamanô.

43 Têm oc mênêsa, go nêm ñacjo mênjêkwê tunjôm to sêwê aôm auc ma sênji aôm auc e sêkapiñ aôm sa.

44 Oc senseñ aôm to nêm ñapalê samob su ma sêwi poc tenj sinj êñgônj poc tenj ñaô atom, gebe kôjala noc Anôtô ênam aôm sanja atom."

Jesu kêjanda lau anja lôm dabunj

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Joan 2:13-22)

45 Go Jesu kêsô lôm dabunj gêja e kêjanda lau, tanj têtulu gêñ sêmoa nanj,

46 ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Teto gêc gebe Anôtô kasôm gebe 'Aênjoc andu tonec andu mecña,' mago amac agôm kêtû kêjanjgowaganênj gêsunj."

47 Jesu kêdônj lau gêmoa lôm kêtôm bêcgenj, ma lau dabunjsêga to binjsutau ma launênj laumata dêdib sebe senseñ enj su.

48 Mago têtap ñalênj senseñ enja sa atom gebe lau samob sêsap enj tônj sebe sênjô enjenj.

20

*Dabuņsêga sebe sêkip Jesunê ñaclai ñam sa
(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)*

¹ Njâbêc teñ Jesu kêdôn lau anğa lôm dabuñ to gêjam mêtê êsêac gêmoa ma lau dabuñsêga to biñsutau ma laumata dêdên en sêja

² ma sêsôm gêdên en gebe “Ôsôm êndên aêac gebe Aôm gôgôm gên tonan gôjam ñaclai ondoc lanô, me asa kêkên ñaclai tau gêdên aôm.”

³ Tec en gêjô êsêac awen gebe “Aê gabe jatu kênac bin teñ êndên amac amboac tonan. Asôm êndên aê acgom gebe

⁴ Joaņnê sanğu nec anğa Anôtônê me anğa ñamalacnên.”

⁵ Ma êsêac taên gêjam gêc taunğen gebe “Aêac embe tasôm gebe Anğa Anôtônê, en oc êsôm aêac gebe ‘Ma amboac ondoc tec akên gêwiñ en atom.’

⁶ Ma embe tasôm anğa ñamalacnên, oc lau samob têtuc aêac ña poc êndu, gebe sêjala Joaņ gebe en propete teñ.”

⁷ Tec sêjô en awa gebe “Aêac ajam kauc ênê ñam.”

⁸ Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Amboac tonan aê jasôm ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm gen tau nan, êndên amac atom amboac tonanğen.”

*Biñgôlin kôm wainğa ñakômwagaņa
(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)*

⁹ Go Jesu gêoc awa sa ma kêsôm biñgôlin tonac gêdên lau gebe “Ñac teñ kêsê nê wain kôm teñ, go kêmasaņ ñabin gêdên lau sênam kôm êpiņa ma en tau gêc gêja gamên teñ gêmoa e ñasawa ñênğen.

¹⁰ Gêdên noc wain gêjam ñanônğa en kêsakin sakinwaga teñ gêdên kômwaga gêja gebe sêkên wain ñanô ñagêdô êndên en. Ma kômwaga si en ma sêkên en lêma sawagen gêmu gêja.

¹¹ Ma ñatau kêsakin sakinwaga teñ gêja, nan si en ma sêpêlê en amboac tonanğen e sêkên en lêma sawagen gêmu gêja.

¹² Go kêsakin ñac teñ gêwiñ kêtü têlêacņa, nan sêjac en ôli lasê amboac tonan ma têtin en kêsa gêja.

¹³ Ma kôm wainğa ñatau kêsôm gebe ‘Aê jaņgôm amboac ondocgen. Aê jasakin ñoc latuc, tec têtac gêwiñ en nec êna. Moae tetoc en sa.’

¹⁴ Kômwaga sêlic latu tau ma sêsôm gêdên taun gebe ‘Ñac-gêwê-kain-gênlênsêmwaga tau tonac. Ajôc, tanac en êndu gebe gênlênsêmu êtu aêacnên.’

¹⁵ Tec têtin en anğa kôm wainğa kêsa gêja e sêjac en êndu.

“Kôm wainğa ñatau oc êņgôm êsêac amboac ondoc.

¹⁶ En oc êmên ma enşen kômwaga tonan su ma êkên kôm wainğa êndên lau teñ.” Ma êsêac, tañ sênô bin tau nan, sêsôm gebe “Masi, amboac tonan atom.”

¹⁷ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Bin tañ teto gêc gebe ‘Poc tañ sêkwêwaga sêbaliñ siñ nan, poc tonanğen kêtü poc kêclêsuņa nan, ñam amboac ondoc.’

¹⁸ Nac teñ embe êtuc tau êpi poc tonac oc ôli êņgic, ma poc tau embe êtuc êpi teñ, oc êsac en popocgen.”

*Biñ takisņa
(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)*

¹⁹ Biñsutau to lau dabuñsêga sêjala gebe en kêsôm biñgôlin tonan kepen êsêac, tec gacgen sebe sêkam en tôn gêdên ñasawa tonanğen, mago têtêc lau.

²⁰ Êsêac dêdib en ma sêsakin lau sepen binwaga, tañ sêsabañ taun gebe lau mansaņ nan, ec sêlô en ña tau nê bin ma sêkên en êsêp gôlinwaga lêma gebe êmêtôc en.

²¹ Tec sêsôm gêdên en gebe “Mêtêmkê, aêac alic aôm kôsôm to kôdôn jagêdên ma kôpuc open ñamalac atom ma kôdôn Anôtônê lên tonanôgen.

²² Aêac embe takên takis êndên kaisara oc eso aêacnên binşu me masi.”

²³ Jesu kêjala êsêac têtîm eņ, tec kêsôm gêdêņ êsêac gebe

²⁴ “Akôc denari teņ mênjalic acgom. Asa nê ñakatu to ñatalô gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Kaisaranê.”

²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Amboac tonañ akêņ kaisaranê gêņ êndêņ kaisara ma Anôtônê gêņ êndêņ Anôtô.”

²⁶ Ma êsêac têtôm gebe sêlô eņ ña tau nê biņ lau sêlic nec atom. Ac sê taêņ biņ, taņ eņ kêsôm gêjô êsêac awenñ naņ, ma sêjam taunñ tôn.

Biņ ñacmatê sêndi saņa

(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

²⁷ Ma Sadukai, taņ sêsôm gebe ñacmatê oc sêndi sa atom naņ, nêņ ñagêdô dêdêņ Jesu sêja ma têtü kênac eņ gebe

²⁸ “Mêtêmôkê, Mose keto biņsu gêdêņ aêac gebe Ñac teņ, taņ gêjam awê sa, mago nê gôlôac masi, embe êmac êndu, naņ lasi ênam ênê awêtuc tau gebe êka gôlôac lasê êjô têwa su.

²⁹ Amboac tonañ lasitêwai 7 tec sêmoa. Ñacsêga gêjam awê e nê gôlôac masi ma gêmac êndu.

³⁰ Ma lasi, taņ kêsi eņ naņ, gêjam ênê awêtuc,

³¹ go ñac ñawalunñ teņ. Biņ tonec kêtap lasitêwai 7 tonañ sa kêtômgenñ gebe sêmac êndu togôlôac masigenñ.

³² Sêmac êndu su, go awêtuc tau gêmac êndu amboac tonañ.

³³ Êndêņ noc ñacmatê sêndi saņa naņ, eņ oc êtu êsêacnêņ asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam eņ kêtü nêņ awêgac.”

³⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Lau nom tonecña naņ ñac sêjam awê to awê sêjam ñac.

³⁵ Ma lau, taņ Anôtô ketoc êsêac sa gebe sêndi sa aņga ñacmatênêņ to sêwê kai ñ têm ônêña naņ, oc sênam awê to sênam ñac atom,

³⁶ ma sêmac êndu êtiam atom gebe êsêac têtôm aņela ma têtü Anôtô latui gebe Anôtô gêņu êsêac dêdi sa aņga ñacmatênêņ.

³⁷ Ñacmêtê sêndi sa ñabiņ Mose kêsôm lasê amboac tonañ. Eņ gêjac miņ kêpi ja kêsa gamêņ daniņa, tec kêsam Apômtau gebe Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô.

³⁸ Biņ tonañ ñam gebe Anôtô kêtü ñacmatênêņ Anôtô atom, eņ kêtü lau matenñ jali nêņ Anôtô, gebe samob sêmoa matenñ jali sepenñ eņgenñ.”

³⁹ Ma biņsutau ñagêdô sêjô eņ awa gebe “Mêtêmôkê, aôm kôsôm jagêdêņ.”

⁴⁰ Gebe êsêac têtêc e têtü kênac biņ ñagêdô gêdêņ eņ kêtiam atom.

Biņ kêpi Kilisi

(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

⁴¹ Go Jesu kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Ac sêsôm amboac ondoc tec sebe Kilisi Dawidnê latu eņ

⁴² gebe Dawid tau tec kêsôm gêc Pesalem ñabuku gebe ‘Apômtau kêsôm gêdêņ aêņoc Apômtau gebe

Ôņgônñ aêņoc anôña

⁴³ e jakêņ aômnmêm ñacjo sênêc amkaiņ ñalabu acgom.’

⁴⁴ Kec, Dawid kêsam eņ gebe ‘Apômtau.’ Mago amboac ondoc tec Kilisi kêtü ênê latu.”

Lau sejoj taunñ endenñ biņsutau

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 11:37-54)

⁴⁵ Ma Jesu kêsôm gêdêņ nê ñacseņomi lau samob sêjô gebe

⁴⁶ “Ajop taôm êndên biñsutau, tañ sebe sêsêlên tonakwê baliñgen ma têtac gêwiñ gebe lau awen ênac êsêac anğa malacluñ ma sebe sênac taun mata-mata gebe sêngôn ñamataña anğa lôm to gamên sêniñ gênña.

⁴⁷ Êsêac sêjanço awêtucnên andu su ma sêsaban ña mec baliñ auc. Ñagêjô oc êtap êsêac sa êlêlêc.”

21

Awêtuc kêkên da (Mar 12:41-44)

¹ Jesu gêoc mataanô sa ma gêlic lau tolêlôm sêkên nên da kêsêp Anôtônê kanom

² e gêlic awêtuc ñalêlôm sawa teñ kêkên mone saunânô luagêc kêsêp.

³ Go kêsôm gebe “Biñjanô, aê jasôm êndên amac gebe Awêtuc ñalêlôm sawa tônê kêkên kêlêlêc êsêac samob su,

⁴ gebe lau samob tônê sêkôc anğa nên gên kêlêsuc êsêacña sa mênşêkên kêtû da. Ma en kêpô lêna ñanô, mago kêkên nê gên tonê mo samobgen kêsêp gêja.”

Jesu kêsôm biñ kêpi senseñ lôm dabuñ suna (Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

⁵ Lau ñagêdô sêsôm biñ kêpi lôm dabuñ gebe sêjam gêlôn ña poc ñajam to ña awalaun, tañ sêkên kêtû daña. Tec Jesu kêsôm gebe

⁶ “Têm oc mênşêsa, go gên tê alic nê, ñapoc teñ oc êngôn poc teñ ñaô anğa tonec atom, têtâ samob salin-salin.”

Gênwapac ênac m tau (Mat 24:3-14; Mar 13:3-13)

⁷ Ma êsêac têtû kênac Jesu gebe “Mêtêmôkê, êndên ondoc biñ tonec mênşêsa ma asagen oc êtu gên tonan ñai ñanô êsaña ñabelo.”

⁸ Ma Jesu kêsôm gebe “Alic taôm gebe sênam amac ôkwi atom, gebe lau gwalêkin oc sênam aê lanôc sêmên ma sêsam taun gebe ‘Aê en.’ Ma sêsôm gebe ‘Ñanoc kêdabinçac.’ Mago andançuc êsêac atom.

⁹ Ma embe anô sin to lau sêli taun sa ñawae, nan atakê atom, gebe gên samob tonan mênşêsa êmuñ, mago noc nom ñatêku êsunça oc êsa seben atom.”

¹⁰ Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Laum teñ sêndi sênac sin êndên laum teñ, ma gamên teñ êndên gamên teñ.

¹¹ Ôjô oc ênam kapôên-kapôên ma têtôm to gêmac sec êsa êtôm gamêngeñ ma gênşêga têtakê ñamalacña to gêntalô kapôên anğa undambê oc mênşêsa.

¹² Gên tonan ñai samob êsa atomgeñ ma sêu lemeñ êpi amac ma sêjanda amac to sêkên amac asô lôm malacña to andu kapoacwalônça ma sêwê amac akô kin to gôlinçwaga lanônên êtu aênoc ñaênça.

¹³ Ñasawa tonan amacnêm noc awa Anôtônê mêtê saña.

¹⁴ Taêm ênam êtu têtû gebe amansan biñ ajô êsêac awenña kwanan-kwanan atom,

¹⁵ gebe aê jansuñ biñ to kauc êndên amac êwac ma nêm ñacjo samob sêkên auc to senseñ nêm biñ nê sêngôm êtôm atom.

¹⁶ Tenemi to tamemi, ma tewemi to lasimi, ma nêm tawan to nêm lau ñagêdô oc sêkên amac nasênac amacnêm ñagêdô êndu,

¹⁷ ma lau samob têtac endec amac êtu ñoc ñaênça.

¹⁸ Mago môkêmlauñ tageñ oc ênaña anğa môkêmapac atom.

¹⁹ Apuc taôm têtû ma atap ançôn matem jali sa.

Jesu kêsôm biñ kêpi senseñ Jerusalem suna (Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

20 “Amac embe alic siɲwaga topomtopom sêwa Jerusalem auc, naɲ ajala êndêɲ tonan gebe kêdabiɲ gebe malac tau oc êtu gasaɲ.

21 Êndêɲ tonan lau, taɲ sêɲgônɲ Judaia naɲ, sêc sêpi lôc sêna, ma êsêac taɲ sêmoa malaclêlôm tau naɲ, sêc sêsa sêna, ma êsêac taɲ sêmoa malacmagê naɲ, sêsô malac sêna atom,

22 gebe ‘bêc Anôtô êkêɲ ɲagêjônɲa tau tônê,’ gebe biɲ samob, taɲ teto gêc naɲ, ɲanô êsa.

23 Ojae lauo, taɲ sêmoa teɲ to ônaɲ sêkêɲ su ɲapalê sêmoa naɲmêɲ, gebe gêɲwapac ɲanô êtap gamêɲ tonan sa ma Anôtônê têtac ɲandaɲ êtap laum tonan sa.

24 Oc sênac êsêac ɲa siɲ ma sêkôc êsêac tôn sêwê êsêac nasêsêp tentenɲlatu samob ɲalêlôm. Ma lau samuc sêka Jerusalem popoc sêmoa e lau samuc nêɲ noc ênac pep.

Ŋamalacnê Latu êmu êmêɲ

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

25 “Oc to ajônɲ ma utitalata kaiɲtenkaiɲtenɲ êsa ma gwêc ɲadembom êɲgasim ɲakicsêa e ɲamalac samob, taɲ sêmoa nom naɲ, nêɲ meloco êsa ma nêɲ ɲalêlôm ɲatutuc ɲanô.

26 Ŋamalac têtêc tauɲ to gêɲ, taɲ mêɲêsa aɲga nom naɲ, ɲawêc êɲgôm ɲamalac mateɲ êiô gebe gêɲ ɲaclai undambêɲa kôtêɲ-kôtêɲgeɲ.

27 Ma êndêɲ tonan oc sêlic Ŋamalacnê Latu toɲaclai ma toɲawasi ɲanô êɲgônɲ tao teɲ ɲalêlôm êmêɲ.

28 Ma gêɲ tonan embe êndambiɲ gebe ɲanô êsa, naɲ matem teɲteɲgeɲ to aôc laɲôm sa, gebe bêc Anôtô ênam amac kêsiɲa kêdabiɲ.”

Kalelonɲ êkêɲ puc aêac

(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

29 Ma Jesu kêsôm biɲgôlinɲ teɲ gêdêɲ êsêac gebe “Alic kalelonɲ to ka ɲagêdô samob.

30 Embe alic êlêc, go taôm ajala gebe ockêsa kêdabiɲgac.

31 Amac amboac tonan. Êndêɲ taɲ alic gêɲ samob tonan mêɲêsa naɲ, amac ajala gebe Anôtônê gamêɲ kêdabiɲ.

32 Biɲɲanô, aê jasôm êndêɲ amac gebe Gôlôac tonec oc sênaɲa atom e gêɲ tonan ɲai samob ɲanô êsa acgom.

33 Undambê to nom ênaɲa ma aêɲoc biɲ oc ênaɲa atom.

Tanam jali

34 “Ajop taôm gebe gêɲ êjaɲiɲ amac to anôm gêɲ anaboa ma apô sim taôm êtu gêɲ nomɲa êkôninɲ nêɲ ɲalêlôm tôn atom, gebe bêc tonan êtap amac sa sep tagen

35 êtôm lip gêjac gwada nec atom. Bêc tonan oc êtap lau samob, taɲ sêɲgônɲ nom auc naɲ sa.

36 Amboac tonan anam jali to ateɲ mec ɲapaɲ gebe êpuc amac tôn ma awê gêɲ samob, taɲ oc êmêɲ naɲ sa ma naêkô Ŋamalacnê Latu laɲônêɲ.”

37 Gêdêɲ bêc, taɲ Jesu kêdônɲ lau aɲga lôm dabuɲ naɲ, ɲagêbêc eɲ kêsa jagêmoa lôc, taɲ sêsam sebe Lôckatêkwi naɲ.

38 Ma ɲabêbêc lau samob dêdêɲ eɲ sebe sêɲô ênê biɲ aɲga lôm dabuɲ.

22

Judanêɲ laumata sêkêc Jesunê biɲ

(Mat 26:1-5, 14-16; Mar 14:1-2, 10-11; Joaɲ 11:45-53)

1 Om Polom Ŋalucɲa, taɲ sêsam gebe Pasa naɲ, kêdabiɲ

2 ma lau dabuɲsêga to biɲsutau sêgôm mocsac sebe senseɲ Jesu suɲa elêê, gebe têtêc lau.

3 Ma Sadaɲ kêsêp Juda, taɲ sêsam eɲ sebe Isariot ma gêmoa gêwiɲ êsêac 12 naɲ, nê ɲalêlôm gêja.

⁴ Ma enj gédênj lau dabuñsêga to sinjwaga lôm dabuñja nêj laumata jakêmasañ lêj eoc Jesu lasê êndênj êsêacña.

⁵ Tec êsêac têtac ñajam kêsa ma sêsôm kêtú tônj gebe sêkênj mone êndênj enj.

⁶ Ñac tau gêlôc gebe êngôm, tec gêdib gebe êtap ñasawa ñajam tenj sa nanj lau sêkac tauñ su anja ênê acgom, go eoc enj lasê êndênj êsêac.

Sêmansañ moasinj Pasaña

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Joañ 13:21-30)

⁷ Polom ñaluc ñabêc sêmbuc domba Pasaña mênjkêsa.

⁸ Ma Jesu kêsakinj Petere agêc Joañ ma kêsôm gebe “Agêc naamansañ aêacnênj moasinj Pasaña gebe taniñ.”

⁹ Tec êsêagêc sêsôm gédênj enj gebe “Aôm gobe aêagêc amansañ anja ondóc.”

¹⁰ Tec enj kêsôm gédênj êsêagêc gebe “Alic acgom, agêc embe asô malac ana, oc andac ñac tenj enjenj ku buña. Andañguc enj asô andu tau, tanj enj êsô êna nanj.

¹¹ Go asôm êndênj andu ñatau gebe ‘Mêtêmôkê kêtú kênac aôm gebe Balêm ñacleñja, tanj aê to ñoc ñacseñomi aninj Pasa amoaña nanj, gêc ondóc.’

¹² Ma enj oc êtôc gamênj ñalêlôm kapôênj tenj êndênj amagêc, tanj gêc ñadenj ñaôña, sêpô adênj kwananjenj nanj, go amansañ gênj anja tonanj.”

¹³ Agêc sêja ma têtac sa kêtôm Jesu kêsôm gédênj êsêagêc ma sêmasañ Pasa.

Biñ moasinj dabuñja

(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Kor 11:23-25)

¹⁴ Noc mênjkêsa, tec Jesu jagêngônj sic ma aposolo jasêwiñ enj.

¹⁵ Go kêsôm gédênj êsêac gebe “Ñoc ñalêlôm taêc gêjam gedenj tônjenj gebe janiñ Pasa tonoc jawiñ amac êmuñ acgom, go jaôc ñandanj.

¹⁶ Aê jasôm êndênj amac gebe Oc janiñ êtiam atom jamoa e janiñ tonjanôgenj anja Anôtônê gamênj.”

¹⁷ Go kêkôc laclu gêjam danje ma kêsôm gebe “Akôc êwac ma anac sam êndênj taôm.

¹⁸ Ma aê jasôm êndênj amac gebe Galoc janôm wain ñanô êtiam atom e Anôtônê gamênj mênjêsa acgom.”

¹⁹ Go kêkôc polom mênjgêjam danje su, ma kêpô kêkôc jakêkênj gédênj êsêac ma kêsôm gebe “Aênoc ôlic, tanj kakênj gêjô amacña nanj tonanj. Anjôm amboac tonanj ec taêm ênam aêgenj.”

²⁰ Senj su, go kêkôc laclu amboac tonanj ma kêsôm gebe “Laclu tonanj kêtú aênoc dec jamoatiñ poac wakucña tau, tanj kêkêc sinj kêtú amacña.

²¹ “Alic acgom, ñac tanj gebe eoc aê lasê nanj, lêma gêsac tebo gêwiñ aênoc.

²² Ñamalacnê Latu tec oc êsa nê lêj êna êtôm Anôtô kêmasañ, tagenj ojae ñac, tanj eoc enj lasê nanjma.”

²³ Ma êsêac têtú kênac tauñ gebe êsêacnênj asa oc êngôm gênj amboac tônê.

Asa lau têtú lau kapôênj

²⁴ Ñacseñomi sêsôm tauñ gebe nêj asa oc êtu ñac kapôênj êlêlêc ñagêdô su.

²⁵ Tec Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe “Lau samuc nêj kinj sêkôninj nêj lau. Ma êsêac, tanj sêjam gôlinj lau tonjaclai nanj, sêsam êsêac sebe ‘Moasinj ñatau.’

²⁶ Amac amboac tonanj atom. Mago amacnêm ñacsêga nanj êtôm ñac sauñ ma kasêga êtôm sakinjwaga acgom, go ñajam.

²⁷ Ñac ondóc kêlêlêc ondóc su. Ñac tanj gêngônj gebe êniñ ñênjenj nanj, me ñac tanj gêjam sakinj gênj gêmoa nanj. Ñac tanj gêngônj gebe êniñ gênjña nanj. Aê tec gamoa amac ñasawa nec, katôm sakinjwaga.

²⁸ “Amac lau tonanj asap aê tônj kêtôm ñoc noc lêtômña ñapanj.

²⁹ Tamoc gêlinj ñagôlinj su gédênj aê, tec aê jalinj su êndênj amac.

³⁰ Anij to anôm gêñ anğa ñoc tebo amoa ñoc gamêñ ma anğôn lèpôn ñaô, gebe amêtôc Israelnêñ gôlôac 12 nêñ biñ.

Jesu kêkêñ puc gêdêñ Petere

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Joaņ 13:36-38)

³¹ “Simon, Simon, ôlic Sadan gebe êkôc amac su, gebe ekolon amac êtôm sekolon lala sêjalij ñanô to ñapa sanja.

³² Ma aê tec kateñ kêtû aômña gebe nêñ kôkêñ gêwiñ ê su atom. Ma êndêñ tañ ônam taôm ôkwi su nañ, ôpuc lasimi tôn.”

³³ Tec Petere kêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, aê gajac ñawae gabe jasêp kapoacwalô to jamac êndu jawiñ aôm.”

³⁴ Tec Jesu kêsôm gebe “Petere, aê jasôm êndêñ aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtañ atomgenj, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têtêac gebe gôjam kauc aê.”

Biñ atali to siñja

³⁵ Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Gêdêñ tañ kasakiñ amac aja akôc awa kêsêp ômbiñkap ñaatali ma abic atali to asô atapa atom nañ, gêñ teñ gêjô amac me masi.” Ma êsêac sêjô eñ awa gebe “Masianô, gêñ teñ gêjô aêac atom.”

³⁶ Tec eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Mago galoc amboac teñ. Ñac tañ nê awa to atali gêc nañ, êkôc gêñ tau. Ma ñac tañ kêkôc siñ atom nañ, êkêñ nê ñakwê êndêñ lau sênâñ ôli ma êkôc ñaawa naênâñ ôli siñ teñ.

³⁷ Ma aê jasôm êndêñ amac gebe Biñ tañ teto amboac tonec nañ, oc êtu tôn êpi aê gebe ‘Sêsam eñ gêwiñ kêjañgowaga.’ Biñ tañ teto kêpi aê nañ, oc ñanô êsa.”

³⁸ Ma êsêac sêsôm gebe “Apômtau, alic acgom, siñ luagêc tec gêc.” Go eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Kêtôm su.”

Jesu keteñ mec

(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

³⁹ Go Jesu kêsa gêja ma kêpi Lôckatêkwi amboac gêgôm-gêgôm gêmoa ma ñacseñomi têtadaguc eñ.

⁴⁰ Sêl lasê gamêñ tau acgom, go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ateñ mecmañ, gebe lêtôm êtap amac sa atom.”

⁴¹ Go gêwi êsêac siñ ma kêsu tau su kêsa gêja ñasawa kêtôm têtuc poc naêsêpña, go kêpôn aduc ma keteñ mec gebe

⁴² “O Tamoc, embe aôm têtmac teñ, nañ ôkôc laclu tonec su anğa aêñoc. Mago aêñoc biñ êtu tôn atom, aôm taôm nêñ êtu tôn.” [

⁴³ Go anjela teñ anğa undambê mênğêc tau lasê gêdêñ eñ ma kêpuc eñ tôn.

⁴⁴ Biñ tonañ kêmonañ eñ ñanô e keteñ mec ñajaña. Ma nê waen keselenj jatep-jatep amboac dec kêsêp nom.]

⁴⁵ Keteñ mec su ma gêdi gêdêñ nê ñacseñomi gêja e gêlic biñ gêjac êsêac êndu ma sêc bêt sêc.

⁴⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac aêc bêt kêtû asagenña. Andi sa ma ateneñ mecmañ, gebe lêtôm êtap amac sa atom.”

Sêkôc Jesu tôn

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Joaņ 18:3-11)

⁴⁷ Jesu kêsôm biñ tonañ gêmoa ma sêlic lau pom teñ sêmên, nañ êsêac 12 nêñ ñac teñ, ñaê Juda, gêwê êsêac. Juda tau kêtû gasuc gêdêñ Jesu gêja gebe êlêsoñ eñ alianô.

⁴⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Juda, aôm kôlêsoñ Ñamalacnê Latu gobe oc eñ lasê me.”

⁴⁹ Ma êsêac tañ sêsap Jesu tôn sêmoa nañ, sêlic gêñ tonañ e sêsôm gebe “Apômtau, aêc oc anac êsêac ña siñ me masi.”

⁵⁰ Ma nêñ ñac teñ gêjac dabuñsêganê sakiñwaga kêpa eñ tañalauñ anônja su.

⁵¹ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Andec, agôm kêtôm.” Ma kêmoasac ênê tanjalaun e njam kêsa.

⁵² Ma Jesu kêsôm gêdêñ lau dabuñsêga to sinwaga lôm dabuñña ma laumata, tan têtù oloñ-olonjêñ dêdêñ en sêja nan, gebe “Amac alic aê amboac kêjanjowaga ten me, tec aóc sin to olopoac adêñ aê amêñ.

⁵³ Kêtôm bêcgeñ gawin amac gamoa lôm dabuñ, mago êu lememe ten kêpi aê atom. Ma onec amac to njakesec njanclai tau nême nocgoc.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Joaņ 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Êsêac sêkôc Jesu tøj ma sêwê en sêsô dabuñsêganê andu sêja. Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc.

⁵⁵ Lau sêboa ja kêsa andu tau njamalaun ma sêsêlu sêngôñ. Tec Petere jakêsêp êsêac njasawa.

⁵⁶ Ma sakinwagao ten gêlic ja kêpô Petere ma kêpuc mata tøj en e kêsôm gebe “Nac tônê gêwiñ Jesugoc.”

⁵⁷ Ma Petere kêpa tau gebe “Awê, aê gajam kauc en nec.”

⁵⁸ Têlagen ma nac ten gêlic en e kêsôm gebe “Êsêacnêñ ten aôm amboac tonan.” Mago Petere kêsôm gebe “Nac tau, aê atom.”

⁵⁹ Ma kêtôm ockatu njasawa ten gêbacnê, go nac ten kêsôm njanja gebe “Biñjanô, nac tônê gêwiñ en amboac tonanjoc, gebe en nac Galilaiana.”

⁶⁰ Tec Petere kêsôm gebe “Nac tau, biñ tan aôm kôsôm nan, aê gajam kauc.” Kêsôm biñ tonan gêmoo ma gaôgeñ talec kêtan.

⁶¹ Tec Apômtau kêkac tau ôkwi mênmata gê Petere e Petere taê gêjam Apômtaunê biñ, tan kêsôm gêdêñ en gebe “Êmbêc tonec talec oc êtan atomgeñ ma aôm ônsa aê auc êtu dim têtêac.”

⁶² Tec kêsa gêja ma kêtan nanô.

Lau sêsu Jesu susu to sêjac en

(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

⁶³ Lau tan sêkôc Jesu tøj nan, sêsu en susu to sêjac en.

⁶⁴ Êsêac sêkwa en lanjanô na obo auc, go têtù kênac en gebe “Ôsôm lasê gebe asa gêjac aôm.”

⁶⁵ Ma sêsôm biñ alôb-alôb njagêdô taêsam kêpi en gêwiñ.

Laumata sêkip Jesunê biñ sa

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Joaņ 18:19-24)

⁶⁶ Gelenmata ma launêñ lau nanô to dabuñsêga ma biñsuta sêkac sa ma sêsôm sejon Jesu sêja lau nanô sêkac sa njamala.

⁶⁷ Go sêsôm gebe “Aôm embe Kilisi, nan ôsôm taôm lasê êndêñ aêac.” Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê embe jasôm êndêñ amac, oc akêñ êwiñ atom.

⁶⁸ Ma embe jatu kênac biñ ten êndêñ amac, oc ajô aê aoc atom.

⁶⁹ Ma galoc tonec Njamalacnê Latu oc êngôñ Anôtô njaniniñ Njatau nê anôña.”

⁷⁰ Ma lau samob sêsôm gêdêñ en gebe “Amboac tonan Anôtônê Latu aôm me.” Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac asôm gebe aê ênê Latu.”

⁷¹ Ma êsêac sêsôm gebe “Aêac tapô lêna biñ njagêdô êtu agenja. Aêac taun tanô biñ tau kêsa en tau awa.”

23

Jesu kêkô Pilata lanjônem

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Joaņ 18:28-38)

¹ Lau samob, tañ sêkac taun sa sêmoa nan, dêdi jasejon enj dêdên Pilata sêja.

² Go sêoc awen sa ma sêgôlin bin kêpi enj ma sêsôm gebe “Ñac tonec aêac alic enj gêli aêacma lau sa, ma kêkô lau auc gebe sêkên takis êndên kaisara atom to gê tau kêpi kin Kilisi.”

³ Tec Pilata kêtû kênac Jesu gebe “Judanên kin aôm me masi.” Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Kôsôm gac.”

⁴ Go Pilata kêsôm gêdên lau dabujsêga to lau ñagêdô gebe “Aê galic ñac tonec gêwê bin tenj ñakaiñ atom.”

⁵ Mago êsêac sêsôm ñajaña gebe “Enj gêli lau sa ma kêdôn kêtôm Judaia ñagamên samob. Gêjac m anga Galilaia e mên gêdên tonec.”

Jesu kêkô Herodo lanjônêm

⁶ Pilata gêjô bin tonan ma kêtû kênac gebe “Ñac tônê enj ñac Galilaiana me.”

⁷ E gêjô gebe enj anga Herodonê gôlin ñalêlôm, tec kêkên enj gêdên Herodo tau, tañ gêdên ñasawa tonan gêmoa Jerusalem nan gêja.

⁸ Herodo gêlic Jesu e têtac ñajam samucgen gebe gêjô enj ñawaegen ma gebe êlic enj ñanô elêmê ma taê gêjam gêwiñ gebe Jesu êngôm nê gêjsêga tenj enj êlic acgom.

⁹ Tec kêtû kênac bin taêsam gêdên enj. Mago Jesu gêjô enj awa tenj atom.

¹⁰ Ma lau dabujsêga to bin sutau, tañ sêkô nan, sêgun bin ñajaña kêpi enj.

¹¹ Go Herodo to nê sinwaga sêmajec enj to sêsu enj susu ma sêkên ñakwê kwalam-kwalam gêdên enj kêsô, ma sêkên enj gêdên Pilata gêmu gêja kêtiam.

¹² Gêdên bêc tonan Herodo agêc Pilata, tañ gêmunjen sêkên kisa gêdên taun nan, sêwê taun auc kêtiam.

Sêsôm kêtû tôn gebe Jesu êmac êndu

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Joaņ 18:39-19:16)

¹³ Pilata kêkalem lau dabujsêga to kasêga ma lau ñagêdô sa sêpi tagen,

¹⁴ go kêsôm gêdên êsêac gebe “Ñac tonec amac akôc enj adên aê amên kêtû gêli lau saña, mago aê katu Iêsu enj, amac taôm anjô. Bin tañ amac agôlin kêpi enj nan, aê katap ñanô tenj sa anga ênê atom.

¹⁵ Ma Herodo amboac tonan, tec kêkên enj gêdên aêac gêmu gêmên kêtiam. Alicgac me, enj gêgôm bin tenj kêtôm gebe dansen enj suña nec atom.

¹⁶ Amboac tonan jasôm si enjen ma janjamboac enj su.” [

¹⁷ Ñagôlin tenj gêc gebe Pilata êngamboac ñac tenj su êtôm omsêgagen êndên êsêac.]

¹⁸ Tec lau samob sêmôc gulunjen gebe “Enj ênanaman, ma ôngamboac Baraba su êndên aêac.”

¹⁹ Ñac tonan gêli lau sa anga malac e gêjac ñamalac êndu, tec sêkên enj gêngôn kapoacwalô.

²⁰ Pilata taê gêjam gebe êngamboac Jesu su, tec kêmasan bin gêdên êsêac kêtiam.

²¹ Ma êsêac sêmôc kêkô aucgen gebe “Ônac enj êpi kakesotau, ônac enj êpi kakesotau.”

²² Go Pilata kêsôm gêdên êsêac kêtû dim têlêac gebe “Ñac tonec gêgôm sec amboac ondoc. Aê katap ênê bin dansen enj su ênanan tenj sa atom, tec gabe jai enjen ma janjamboac enj su.”

²³ Ma êsêac sêkac enj sêmôc kapôn ma sêjatu gebe ênac enj êpi kakesotau êna.

²⁴ Amboac tonan Pilata kêsôm kêtû tôn gebe sêngôm nên bin ñanô êsa,

²⁵ ma kêgaboac ñac, tañ gêngôn kapoacwalô kêtû gêli lau sa to gêjac ñamalac êndun nan, su kêtôm êsêac teten, ma Jesu tec kêkên enj gêja kêtôm êsêacnên bin.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Joaņ 19:17-27)

²⁶ Êsêac sêkôc Jesu sêja e sêkam ñac Kurenenja tenj tôn, ñaê Simon, tañ anga kôm gêmên nan, ma sêu kakesotau gêsac enj gebe êc êndan gac Jesu.

²⁷ Lau taêsam n̄asec tēdaguc Jesu ma lauo, tañ taêñ walô eñ to tētañ nañ, sêwiñ amboac tonañgeñ.

²⁸ Tec Jesu kêkac tau ôkwi gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Jerusalem latuio, atañ aê atom, atañ taôm to nêñ n̄apalê acgom.

²⁹ Alicgac me, tēm teñ oc êmêñ êsa, go lau sêsôm gebe ‘Aêac awen̄ êoc lauo kapoac to êsêac, tañ sêkêkam atom nañ, ma su tañ gêlôm gêñ dedec atom nañ.’

³⁰ Êndêñ n̄asawa tônê oc lau sêoc awen̄ sa ma sêsôm êndêñ lôc gebe ‘Au taôm ansac aêac n̄aô,’ ma êndêñ gamêñ n̄abau gebe ‘An̄gênduc aêac auc.’

³¹ Embe êtap ka matac sa amboac tonec, ma oc êngôm ka masê amboac ondocgeñ.”

³² Ma sêwê n̄ac sec luagêc sêwiñ sêja sebe sênac êsêagêc êndu sêwiñ Jesu.

³³ Sêja e sêo lasê gamêñ tau, nañ sêsam sebe “Môkêlac” nañ acgom, go sêjac eñ to n̄ac sec luagêc sêpi kakesotau, teñ geñkaleñ anôña ma teñ geñkaleñ gasêña.

³⁴ Ma Jesu kêsôm gebe “Tamoc, ôsuc êsêacnêñ biñ ôkwi, gebe sêjam kauc gêñ, tañ sêgôm nañ.” Go êsêac sêpuc kapoac ênê n̄akwê ma sêjac sam.

³⁵ Lau sêkô ma sêlic gêñ tonañ n̄ai sêwiñ. Kasêga tētañ pêlê eñ gebe “Eñ gêjam lauo n̄agêdô sa, ma eñ embe Kilisi, tañ Anôtô kêjaliñ eñ sa nañ, go ênam tau sa amboac tonañgeñ.”

³⁶ Ma siñwaga sêsu eñ susu amboac tonañ ma tētu gasuc eñ sebe sêkêñ bu n̄amakic êndêñ eñ

³⁷ ma sêsôm gebe “Embe Judanêñ kiñ aôm, nañ ônam taôm samañ.”

³⁸ Ma biñ teñ gêc eñ n̄aôña gebe “Judanêñ kiñ tau tonec.”

³⁹ Ma n̄ac sec luagêc, tañ señkaleñ nañ, nêñ teñ kêsôm biñ alôb-alôb kêpi eñ gebe “Aôm tonañ oc Kilisi me. Ônam taôm kêsi ma aêagêc awiñmañ.”

⁴⁰ Go nê n̄ac teñ gêjô eñ awa jagêc biñ eñ gebe “N̄andañ kêpi aêac kêtôm tau, ma aôm tonañ kôtêc Anôtô atom me.

⁴¹ Aêagêc tec daoc jagêdêñ, gebe kētu aêagêcnêñ biñ n̄agêjô, mago n̄ac tecenañ gêgôm gêñ teñ keso atom.”

⁴² Ma kêsôm gebe “O Jesu, taêm ênam aêma êndêñ tañ mênôtu kiñ.”

⁴³ Ma Jesu kasôm gêdêñ eñ gebe “Biñnanô, aê jasôm êndêñ aôm gebe Ocsalô tonec aôm ômoa ôwiñ aê an̄ga Paradis.”

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Joañ 19:28-30)

⁴⁴ Kêdabiñ gebe oc êkô n̄aluñ ma gêsun̄bôm gêjam gamêñ samob auc e gêdêñ ocmata.

⁴⁵ Oc n̄awê gêjaña ma obo baliñ, tañ geñkaleñ lôm dabun̄ nañ, gêngic kêsêp n̄aluñgeñ.

⁴⁶ Ma Jesu gêmôêc kapôên gebe “O Tamoc, aê jasakiñ katuc êndêñ lêmam êwac.” Kêsôm tonañ su ma gêmac êndu.

⁴⁷ Kapitai tau gêlic e awa gêoc Anôtô gebe “Biñnanô, n̄ac tonec eñ n̄ac gêdêngoc.”

⁴⁸ Ma lau samob, tañ mên̄sêkô sebe sêlic gêñ tau nañ, sêlic e têtuc bôndagi ma sêc sêmu sêja.

⁴⁹ Jesunê lau samob to lauo, tañ tēdaguc eñ an̄ga Galilaia sêmêñ nañ, sêkô jaêcgeñ ma sêlic gêñ tonañ samob.

Sêkêñ Jesu kêsêp sê

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Joañ 19:38-42)

⁵⁰ Judanêñ kasêga teñ gêmoa, nê n̄aê Josep, nañ n̄ac n̄ajam to n̄ac gêdêñ.

⁵¹ Eñ gêlôc sa gêdêñ biñ, tañ êsêac sêsôm to sêgôm nañ atom. Eñ an̄ga Judanêñ malac teñ, n̄aê Arimatia. N̄ac tau gêoñ Anôtônê gamêñgeñ gêmoa.

⁵² Eñ gêdêñ Pilata gêja ma keten̄ Jesunê n̄awêlêlan̄,

⁵³ jakêkôc su mên̄kêsabañ n̄a obo ma ketoc eñ gêc sêo, tañ sêsap kêsêp poc nañ. Tetoc n̄awêlêlan̄ teñ gêc sê tau su atom tagen̄.

⁵⁴ Bêc sêmasañ tauñña ma sabat kêdabiñ.

⁵⁵ Tec lauo, tañ tédaguc Jesu anğa Galilaia sêmêñ nan, sêwiñ Josep jasêlic sêô to kôm tetoc Jesunê ñawêlêlan ênêcña.

⁵⁶ Go sêmu sêja ma sêmasañ gêñ ñamalu to ñalêsi gebe sêniñ oso ñawêlêlan. Ma gêdêñ sabat tau sêlêwan taun kêtôm biñsu ñajatu.

24

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Joaņ 20:1-10)

¹ Gêdêñ woke ñabêc ñamataña gêdêñ bêbêc kanucgeñ nan lauo sejoñ gêñ ñamalu, tañ sêmasañ nan, sa sêja sêô

² e sêlic sêsabi poc su anğa sêawa.

³ Tec sêsô sêja ma têtap Apômtau Jesu nê ñawêlêlan sa atom.

⁴ Lauo tonañ taêñ gêjam jakêsa-jakêsa sêkô e sêlic ñac luagêc tonjakwê ñaeb ñaôma mênşêkô sêwiñ êsêac.

⁵ Êsêac têtêc taun e sêpô dêducgeñ sêkô, go êsêagêc sêsôm gêdêñ lauo gebe “Amboac ondoc asôm mata jali tau anğa ñacmatênêñ.

⁶ Eñ gêmoa tonec atom, Anôtô gêñu eñ sa su. Taêm ênam biñ, tañ eñ kêsôm gêdêñ amac gêdêñ gêmoa Galilaia nan

⁷ gebe ‘Oc sêkêñ Ñamalacnê Latu êndêñ lau sec nêñ lemeñ nasênac eñ êpi kakesotau ma ñabêc êtu têlêac, go êndi sa.’ ”

⁸ Lauo taêñ gêjam ênê biñ tau tonañ,

⁹ tec sêmu anğa sêô sêja ma têdôñ biñ samob tonañ ñai gêdêñ ñacseñomi 11 to lau ñagêdô samob.

¹⁰ Lauo tau tonec ñai Maria anğa Magdala agêc Joana ma Jakobonê têna Maria to lauo ñagêdô, tañ sêwiñ êsêac nan, sêsôm biñ tonañ gêdêñ aposolo.

¹¹ Mago lau tonañ sêñô lauonêñ biñ tonañ ñai e amboac sêboaco ma sêkêñ gêwiñ atom.

¹² Tec Petere gêdi ma kêlêti gêja sêô jakêtuc kênin kêsêp e gêlic obo kwalam-kwalam tau gêc ma gêñac lêma kêtû gêñ tonañña, go gêc gêmu gêja kêtiam.

Ñac luagêc sêja Emaus

(Mar 16:12-13)

¹³ Bêc tonanğen ma lau tonañ nêñ ñac luagêc sêja malac teñ, ñaê Emaus, nan gêc Jerusalem ñagala, ñasawa kêtôm ockatu ñasawa têlêac,

¹⁴ ma agêc sêjam biñ samob tonañ ñai kêtû biñgalôm gêdêñ taun.

¹⁵ Agêc sêsôm biñ tau ma sênac mateñ gêdêñ taun sêmoa e Jesu tau jagêô lasê ma kêsêlêñ gêwiñ êsêagêc,

¹⁶ mago agêc mateñanô kain teñ e sêjala eñ atom.

¹⁷ Go Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe “Biñ ondoc tec amagêc ajam kêtû biñgalôm gêdêñ taôm amoa intêna nec.” Ma êsêagêc sêpô dêducgeñ sêkô.

¹⁸ Go agêcnêñ ñac teñ, ñaê Kleopa, gêjô eñ awa gebe “Aôm ñac jaba tagen tonec, tec gômoe Jerusalem ma kôjala biñ, tañ sêgôm anğa malac gêdêñ ñasawa tecenec nan atom me.”

¹⁹ Go Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe “Biñ amboac ondoc.” Tec êsêagêc sêjô eñ awa gebe “Biñ tonañ kêpi Jesu anğa Nasaret. Eñ propete, tañ kêsôm to gêgôm nê gêñ ñajaña, Anôtô to lau samob sêlic.

²⁰ Ma aêacma lau dabunşêga to kasêga sêkêñ eñ gêdêñ lau-mêtôcwaga sebe sênac eñ êndu e sêjac eñ kêpi kakesotau.

²¹ Mago aêac tec taêñ kêka gebe Ñac tau tonañ oc ênam Israel sa. Biñ tonañ mênkêsa ma galoc ñabêc kêtû têlêac.

²² Go aêacma lauo ñagêdô têtakê aêac gebe bêbêc kanucgeñ sêja sêô

²³ ma têtap ênê ñawêlêlan sa atom, tec sêmu sêmêñ ma sêsôm gebe sêlic anjela seoc tauñ lasê, nan sêsôm gebe eñ gêmôa mata jali.

²⁴ Tec aêacma lau ñagêdô sêja sêo ma têtap sa kêtôm tañ lauo sêsôm nanñen. Mago ñac tau tec sêlic eñ atom.”

²⁵ Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Melocagêc, tonêm ñalêlôm ñadanigen e akêñ gêwiñ biñ samob, tañ propete sêsôm nanñ atom.

²⁶ Ñandan tañ gêjac Kilisi ñawae gebe êoc, go êkoc nê ñawasi sa atom me.”

²⁷ Ma eñ gêwa biñ, tañ teto kêpi eñ nanñ, sa gêdêñ êsêagêc gêjac m anja Mose to propete samob nêñ.

²⁸ Ac sêsêlêñ e têtabiñ malac, tañ sebe sêna nanñ, ma eñ gêgôm amboac gebe êoc lêlêc êsêagêc êna.

²⁹ Tec agêc sêsôm sepeñ ducgen gebe “Ômoa ôwiñ aêagêcmanñ gebe kêtula ma oc jakêsêpgac.” Tec eñ kêsô gêja gebe êngôn êwiñ êsêagêc.

³⁰ Gêdêñ tañ sêngôn sêwiñ tauñ sebe sêniñ gêñ nanñ, Jesu kêkoc polom mênghêjam danje ma kêpô kêkoc jakêkêñ gêdêñ êsêagêc.

³¹ Ma agêc matenânô ñakêñkêñ kêsa e sêjala eñ su ma malamê.

³² Gocgo agêc sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Kec, gêdêñ tañ eñ kêsôm biñ gêdêñ aêagêc anja intêna ma gêwa biñ, tañ teto gêc nanñ sa, ma nêñ ñalêlôm kepeñ aêagêc nec atom me.”

³³ Ma gacgen dêdi sêmu sêja Jerusalem e têtap êsêac 11 to nêñ lau ñagêdô, tañ sêkac tauñ sa sêngôn nanñ sa.

³⁴ Ma lau tonanñ sêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Apômtau gêdi sa biññanogoc, tec geoc tau lasê gêdêñ Simon.”

³⁵ Go êsêagêc sêjac miñ biñ, tañ kêsa anja intêna to sêjala eñ gêdêñ kêpô polom kêkoc nanñ, gêdêñ êsêac.

Jesu geoc tau lasê gêdêñ nê ñacseñomi

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Joan 20:19-23; Apos 1:6-8)

³⁶ Sêsôm biñ tonanñ sêmoa ma Jesu tau kêsa jakêkô êsêac ñaluñgen ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biñmalô êndêñ amac.”

³⁷ Mago êsêac têtakê ma têtêc tauñ ñanô seboç sêlic ñalau teñ.

³⁸ Tec eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amboac ondoc tec atakê ma nêñ ñalêlôm ulu-ulu kêtû asagenña.

³⁹ Alic lemoc to ockaiñ acgom, gebe aê tau tec kakô. Mênhamoasac aê alic acgom. Ñalaunê ñamêsôm to ñatêkwa amboac alic anja aênoc nec gêc atom.”

⁴⁰ Kêsôm tonanñ ma kêtoc lêma to akaiñ gêdêñ êsêac.

⁴¹ Êsêac têtac ñajam gêboc nêñ ñalêlôm auc ma sêkêñ gêwiñ atom, sê taên ñaômagen. Tec eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêñ gêñ taniñña teñ gêc tonec me masi.”

⁴² Ma sêkêñ i sigob ñagêdô teñ gêdêñ eñ.

⁴³ Ma eñ kêkoc su mêngeñ êsêac sêlic.

⁴⁴ Ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aênoc biñ, tañ gêngôn gawiñ amac ma kasôm gêdêñ amac nanñ, tonec gebe Biñ samob. tañ teto kêpi aê gêc Mosenê biñsu to propete ma Pesalem nanñ, samob oc êtu têt.”

⁴⁵ Go gêwa biñ sa gêdêñ êsêac e nêñ kauc jakêsêp biñ, tañ teto gêc nanñ.

⁴⁶ Ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biñ amboac tonec tec teto gêc gebe Kilisi êoc ñandan ma êndêñ bêc êtu têtêac, go êndi sa anja ñacmatênêñ.

⁴⁷ Ma ênê lau sênam eñ lanô nasênam mêtê lau samuc samob gebe sênam tauñ ôkwi e êsuc êsêacnêñ sec ôkwi. Êsêac sênam mêtê sênac m anja Jerusalem.

⁴⁸ Biñ tonanñ ñai ñasêwa-biñ-sawaga amac.

⁴⁹ Alicgac me, biñ tau, tañ Tamoc gêjac mata nanñ, oc jakêñ wacêpi amac. Mago anghôn malac tonecgen e ñaclai anja lôlôc êkwa amac auc acgom.”

Jesu kêpi undambê gêja
(Mar 16:19-20; Apos 1:9-11)

⁵⁰ Go gêwê êsêac sêsa Betania sêja e gêôc lêma sa ma gêjam mec êsêac.

⁵¹ Gêjam mec êsêac gêmoa e gêwi êsêac siŋ ma Anôtô kêkôc eŋ sa kêpi undambê gêja.

⁵² Go êsêac sêpôŋ aenduc gêdêŋ eŋ ma sêc sêmu sêja Jerusalem kêtiam totêntac ŋajam samucgeŋ.

⁵³ Ac sêmoa lôm dabuŋ sêwi siŋ atom, sêlanem Anôtôgeŋ.

Nawae Najam kêtôm JOANJ KETO

Nawae Najam kêtôm Joan Keto nec gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Binj ênêc tenjen to tenjenja en, tañ “kêtu ñamalac mêngêmoa nom gêwiñ aêac”. Teto Nawae Najam ñam buku tau gêwa sa gebe Lau tê sêsam-sêsam nê, sêkên êwiñ Jesu gebe Kilisi tau, tañ Anôtô gêjac mata en nan, Anôtônê Latu tau ma lau, tañ sêkên êwiñ en oc sêngônj maten jali nan (20:31).

Joan Gêjac m nê Nawae Najam gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Binj Tau ênêc tenjen to tenjenja, tañ ñaê lulu sêkwa taunjen. En keto gëntalô ñagêdô, tañ sêwaka Jesu sa gebe Kilisi, tañ Anôtô gêjac mata nan, to Anôtônê Latu en. Go keto gëntalô ñabingalôm, tañ gêwa binj nan Anôtô geoc lasê ña gëntalô tau nan, ñam sa. Buku ñasêbu tonan gêjac ñagêdô sêkên gêwiñ Jesu to tédaguc en ñamin, mago ñagêdô sêli tauñ sa gêdên en ma sêjac jao tauñ e sêkên gêwiñ en atom. Jesu to nê ñacsenomi sêbiñ tauñ tôñ ñañêngosu, tec kêtu awê gêdên gêbêc, tañ sêkôc en tôñ nan, ma kêpi binj, tañ en kêtên puc to gêjac êsêac têtac tôñ gêdên tañ ñacjo sêjac en kêpi ka ñanoc kêdabinj nan. Joan keto binj tonan gêc môlêlatu 13-17. Go sêkôc Jesu tôñ to sêmêtôc ênê binj ma sêjac en kêpi ka e gêdi sa to jageoc tau lasê gêdên nê ñacsenomi ñamin nan, teto gêc môkêlatu ñamuña.

Joan tec kêwaka binj tonen sa gêc awêgen gebe Danjôn maten jali ñam kêsêp Kilisigen. Anôtô gêsun moasinj ñanô gêdên ñamalac sêkôc ñaômagen. Moasinj tau en galocgen gêjac m ma kêtên lau, tañ sêkên gêwiñ Jesu gebe intêna to binjnanô ma danjon maten jali ñamôkê en nan ñawae (14:6). Go Joanê binj taujala ten tonen gebe gê dôñ gên ñanô undambêña kêpi ñamalacnênj gên kêtôm bêcgenja amboac bu to mo ma ñawê to gejobwaga to nê domba ma wainmôkê to ñañanô.

Nadênanj

1. Binjandanj 1:1-18
2. ñackêsagu Joan ma Jesunê ñacsenomi ñamataña 1:19-51
3. Jesu kêtên nê sakinj sa gêjam mêtê lau gêmôa awêgen 2:1-12:50
4. Jesunê bêc ñamuña anja Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau ñagala nan 13:1-19:42
5. Apômtau gêdi sa anjajacmatênênj ma geoc tau lasê 20:1-31
6. ñatêkku gebe Apômtau geoc tau lasê anja Galilaia gêwiñ 21:1-25

Binj danjôn maten jaliña

¹ Anôtô kêtên undambê to nom atomgen nan Binj tau gêmôa. Binj tau tonan gêmôa jagêwiñ Anôtôgen, ma Binj tau nan Anôtô tau.

² Anôtô kêtên undambê to nom atomgen nan Binj tau gêmôa jagêwiñ Anôtôgen.

³ Anôtô kêtên gên samob ña enjen. En kêtên gên ten ña en masi nec atom.

⁴ Maten jali ñam gêc Binj tau ma maten jali tau tonan kêtu ñamalacnênj ñawê.

⁵ ñawê tau tec mênkêpô ñakesec, mago ñakesec gêjam auc atom.

⁶ Anôtô kêsakinj ñamalac ten, nê ñaê Joan.

⁷ En gêmênj gebe êwa Binj sa, gebe êwa ñawê tau ñam sa, gebe ñamalac samob sênô ênê binj ma sêkên êwiñ.

⁸ ñac tau tonan ñawê tau en atom, gêmênj gebe êwa ñawê ñam sagenj.

⁹ ñawê ñanô tau tonen mênkêsêp nom e kêpô ñamalac samob.

¹⁰ En gêmôa nom ma Anôtô kêtên nom ña en, mago lau nomña sêjala en atom.

¹¹ En gêmênj tau nê gamênj, mago nê lau sêkôc en sa atom.

¹² Lau tañ sêkôc en sa to sêkên gêwiñ en nan, tec kêtên ñaclai gêdên êsêac gebe têtû Anôtônê ñapalê.

13 Êsêacnêñ ñam kêsêp dec to têtac kêkac ma ñac tenj kêka lasêña atom. Nêñ ñam jakêsêp Anôtôgeñ.

14 Binj tau kêtû ñamalac mêngêmoa gêwiñ aêac. Ma aêac talic ênê ñawasi, tanj moasinj to binjanô gêjam enj auc nanj, ma ñawasi tau kêtôm Tama kêkêñ gêdêñ Latu tagenj.

15 Joanj gêwa enj ñam sa kêkac awa sagenj gebe “Ñac tau, nanj kasôm ênê binj gebe ‘ñac tanj êndanjguc aê êmêñ nanj, gêmunj aê gebe enj kêtû aêñoc ñamata.’ ”

16 Aêac samob takôc moasinj to moasinj anja gêñ, tanj gêjam enj auc samucgenj nanjgoc.

17 Anôtô kêkêñ binjsu gêdêñ Mose kêsôm lasê, ma moasinj to binjanô kêsa anja Jesu Kilisi nê.

18 Ñamalac tenj gêlic Anôtô atomanô, Anôtônê Latu tagenj, tanj gêngônj Tama labum nanj, gêwa enj ñam sa.

Ñackêsagu Joanj gêjam mêtê

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Juda sêsakinj lau dabunwaga to Lewinê wakuc anja Jerusalem dêdêñ Joanj sêja gebe têtû kênac enj gebe “Aôm asa.” Ma Joanj gêwa binj amboac tonec sa

20 ma kêsôm lasê to gêsanj binj tenj auc atom, kêsôm lasêgenj gebe “Aê Kilisi tau atom.”

21 Tec êsêac têtû kênac enj gebe “Amboac ondoc, aôm Elia me.” Ma enj kêsôm gebe “Aê enj atom.” Tec têtû kênac enj gebe “Aôm oc propete tau me.” Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Masi.”

22 Go têtû kênac enj gebe “Aôm asa. Ôsôm acgom gebe awa binj sa êndêñ lau, tanj sêsakinj aêac nanj. Aôm taôm ôwa taôm sa acgom.”

23 Tec enj kêsôm gebe

“Aê ñac tenj awa, tanj gêmôêc gêmôa gamêñ sawa gebe ‘Amansanj Apômtaunê intêna’ amboac propete Jesaia kêsôm.”

24 Go lau, tanj Parisai sêsakinj êsêac nanj,

25 têtû kênac enj gebe “Aôm Kilisi tau atom ma aôm Elia atom, ma aôm propete tau atom, mago amboac ondoc tec kôsagu lau.”

26 Tec Joanj gêjô êsêac awenj gebe “Aê tec kasagu lau ña bugenj, ma ñac tau, nanj amac ajala enj atom nanj, tec wackêkô amac ñalunjenj.

27 Enj kêdaguc aê gêmêñ, ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkônj atom.”

28 Binj tonanj kêsa Betania, nanj gêc Jordan ñamakenj ônêña, gamêñ tanj Joanj kêsagu lau gêmôa nanj.

Anôtônê domba

29 Ñagelenj Joanj gêlic Jesu gêdêñ enj gêmêñ ma kêsôm gebe “Kec, nê Anôtônê domba, tanj kêsip ñamalacnêñ sec su nanj, tau tônê.

30 Ñac tau, tanj ñawa enj sa gebe ‘Ñac tenj êndanjguc aê êmêñ, nanj gêmunj aê gebe enj kêtû aêñoc ñamata.’

31 Aê tec kajala enj kwananjenj atom, mago Anôtô gebe lau Israel sêlic enj, tec aê mênkasagu lau ña bugenj.”

32 Joanj gêwa binj ñagêdô sa gebe “Aê galic Ñalau kêsêp anja undambê amboac balôsi mêngêmoa gêwiñ enj.

33 Aê tauc tec kajala enj kwananjenj atom. Mago ñac, tanj kêsakinj aê gamêñ gebe jansanju lau ña bu nanj, kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Aôm oc ôlic Ñalau êsêp mêngêmoa êwiñ ñac tenj. Ma ñac tau tonanj oc ênsanju lau ña Ñalau Dabunj.’

34 Binj tonanj aê galic, tec gawa sa gebe Anôtônê Latu enj.”

Jesunê ñacsenjomi ñamataña

35 Ñagelenj ma Joanj to nê ñacsenjomi luagêc sêmu jasêkô kêtiam

36 e Joanj mataanô gêlic Jesu kêsêlêñ gêmêñ ma kêsôm gebe “Kec, nê Anôtônê domba.”

37 Ñacsenjomagêc tau sêñô enj kêsôm binj tonanj, tec têdaguc Jesu sêja.

³⁸ Jesu kêsa tau ôkwi e gêlic êsêagêc tédaguc enj ma kêtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc asôm asagenj.” Ma êsêagêc sêjô enj awa gebe “Rabi” (tanam ôkwi gebe Mêtêmôkê), “aôm gôêc ondóc.”

³⁹ Ma enj kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Amênj, mênjalic.” Tec êsêagêc sêja sêlic gamênj, tanj enj gêc nanj, ma gêdênj bêc tonanj agêc sêmoa sêwinj enj. Ma binj tonanj gêdênj oc gebenj kwalamgenj.

⁴⁰ Naclagêc tanj sênô Joanj kêsôm binj tau e agêc tédaguc Jesu sêja nanj, nênj nac tenj tec Simon Petere lasi Andrea.

⁴¹ Nac tau kêtap têwa Simon sa kêtû njamata ma kêsôm gêdênj enj gebe “Aêagêc atap Mesia tau sa” (tanam ôkwi gebe Kilisi).

⁴² Go gêwê têwa gêdênj Jesu gêja. Jesu mata gê enj ma kêsôm gebe “Aôm Joanj latu Simon, tasam aôm gebe Kêpa acgom” (tanam ôkwi gebe Petere).

Jesu kêkalem Pilip agêc Natanael

⁴³ Nagelenj Jesu gebe êna Galilaia e gêdac Pilip ma kêsôm gêdênj enj gebe “Ôndanjuc aê.”

⁴⁴ Ma Pilip tau anja Andrea agêc Petere nênj malac Betsaida.

⁴⁵ Pilip gêdac Natanael ma kêsôm gêdênj enj gebe “Nac tanj Mose keto binj kêpi enj gêc binjsu to propete teto nanj, aêac atap enj sênac. Enj Josep latu Jesu anja Nasaret.”

⁴⁶ Ma Natanael kêsôm gêdênj enj gebe “Gênj najam tenj oc mênêsa Nasaret me.” Tec Pilip kêsôm gêdênj enj gebe “Ômôênj ôlic.”

⁴⁷ Jesu gêlic Nata nael gêdênj enj gêja ma kêsôm kêpi enj gebe “Kec, Israel nanô enj, binjdananj tenj gêc ênê nalêlôm atom.”

⁴⁸ Natanael kêtû kênac enj gebe “Gôlic aê anja ondóc.” Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Pilip gêmôêc aôm atomgenj, ma aê galic aôm kôkô jambô nalabu.”

⁴⁹ Ma Natanael gêjô enj awa gebe “Mêtêmôkê, Anôtônê Latu aôm, Israelnênj kinj aômngoc.”

⁵⁰ Go Jesu gêjô enj awa gebe “Aê kasôm gêdênj aôm gebe Galic aôm kôkô jambô nalabu, tec kôkênj gêwinj aê nec me. Aôm oc ôlic nanô najagêdô êlêlêc gênj tonanj su.”

⁵¹ Ma kêsôm gêdênj enj gebe “Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Amac oc alic undambê ênja ma Anôtônê anjela sêpi sêsêp dêndênj Njamalacnê Latu.” * sêjam njaê Petere ôkwi kesep taunj awenj gebe Kêpa. 1

2

Senj awê to nac njamoaenj anja Kana

¹ Nabêc kêtû télêac, go sêsi awê anja Kana Galilaiana ma Jesu têna gêmôa gêwinj.

² Ma sêkênj jaenj gêdênj Jesu to nê nacsenomi gêja amboac tonanj gebe sêninj moasinj sêwinj.

³ Wain kêpa, tec Jesu têna kêsôm gêdênj enj gebe “Êsêacnênj wain masi.”

⁴ Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Awê, aêagêcnênj asagenj najagêdô gadênj taunj. Njoc noc mênjkêsa atom tagenj.”

⁵ Go têna kêsôm gêdênj sakinjwaga gebe “Enj embe êsôm binj tenj êndênj amac, nanj anjôm.”

⁶ Lau tau nênj kupoc buja 6 kêkô kêtôm Judanênj binj sêkwasinj taunj têtû selecja. Ku tau tagenj nalêlôm kêtôm sêsêwa bu bakep luagêc me télêac êsêpja.

⁷ Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Asunj bu êsêp ku tonanj e mênjêc.” Tec êsêac sêsunj bu kêsêp e mênjêc poap tagenj.

⁸ Go kêsôm gêdênj êsêac gebe “Galoc akati ma akôc andênj Nac-kêsaê-gênjwaga ana.” Tec êsêac sêkôc sêja.

⁹ Nac-kêsaê-gênjwaga kêsaê e gêlic bu kêtû wain ma gêjam kauc njam. Tagenj sakinjwaga, tanj sêsunj bu tau nanj, tec sêjalagac. Go gêmôêc nac-gêjam-awêwaga

¹⁰ mênjkêsôm gêdênj enj gebe “Lau samob sêkênj wain najam lau sênôm gêmunj e kêtôm, go sêkênj wain njaoma kêdaguc. Ma aôm kôgaminj wain najam e galoc, go kôkênj.”

* 1:51: Njae Kepa to njae Petere njam tagenj gebe poc. Lau Juda

11 Jesu gêjac m nê gêntalô kêpi gêñ tonañ anğa Kana Galilaijana ma geoc nê ñawasi lasê, ma nê ñacsenomi sêkêñ gêwiñ enj.

12 Gêgôm gêñ tonañ su, go agêc têna ma lasii to nê ñacsenomi sêsêp Kapanaum sêja jasêmoa tonañ bec ñagêdô.

*Jesu kêjanda têtulu-gêñwaga anğa lôm dabuñ
(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)*

13 Judanêñ Pasa kêdabiñ, tec Jesu kêpi Jerusalem gêja.

14 Anğa lôm dabuñ enj kêtap sa gebe lau sejon bulimakao to domba ma balôsi gebe lau sênam ôli, ma sêjô-monewaga sêngôn sêwiñ.

15 Tec gêjam lêpoa kêtû bôcômbiñ ma kêjanda êsêac samob to nêñ domba ma bulimakao anğa lôm dabuñ sêsa awê sêja. Go kêsêwa sêjô-monewaga nêñ mone siñ ma kêtiñ tebo piñponj.

16 Ma kêsôm gêdêñ lau-têtulu-balôsiwaga gebe “Akôc gêñ tau sa êsa awê êna. Anğôm Tamocnê andu Êtu andu sênam ôli gêñña atom.”

17 Ma nê ñacsenomi taêñ gêjam biñ, tañ teto gêc nañ gebe “Gaim tauc su katu nêñ anduña.”

18 Tec Juda têtû kênac enj gebe “Aôm gôgôm gêñ amboac tonañ, nañ ôwa taôm sa ña gêntalô ondoc êndêñ aêac.”

19 Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Embe anseñ lôm dabuñ tonec su ma oc jakwê sa êtôm bêc têtêac êtiam.”

20 Tec Juda sêsôm gebe “Lôm dabuñ tecenec sêkwê sêmoa e jala 46 gêjana, ma aôm tonañ gobe ôkwê sa êtôm bêc têtêac me.”

21 Jesu kêsôm biñ lôm dabuñña tonañ kêpi tau ôli.

22 Gêdêñ tañ Anôtô gêñu Jesu sa anğa ñacmatênêñ nañ, nê ñacsenomi taêñ gêjam ênê biñ tau tonañ ma sêkêñ gêwiñ biñ, tañ teto gêc to biñ Jesu kêsôm nañ.

Jesu kêjala lau samob

23 Jesu gêmoea Jerusalem gêdêñ omsêga Pasa ma gêgôm gêntalô lau taêsam sêlic, tec sêkêñ gêwiñ ênê ñaê.

24 Mago Jesu kêkêñ tau pañ-pañ gêdêñ êsêac atom, gebe kêjala êsêac samob,

25 ma kêpô lêna lau sêwa ñamalac teñ ñam sa êndêñ enña atom, gebe enj tau kêjala biñ, tañ gêc ñamalacnêñ ñalêlôm nañ.

3

Jesu agec Nikodeme

1 Parisainêñ ñac teñ gêmoea, nê ñaê Nikodeme. Enj Judanêñ kasêga teñ.

2 ñac tonañ gêdêñ gêbêc gêdêñ Jesu gêja ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm mêtêmôkê anğa Anôtônê tec gômôñ, gebe gêntalô tañ aôm gôgôm nañ, ñamalac teñ oc êngôm êtôm atom, Anôtô êwiñ enj acgom.”

3 Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndêñ aôm gebe ñamalac teñ embe êtu wakuc atom, oc êtôm gebe êlic Anôtônê gamêñ atom.”

4 Go Nikodeme kêsôm gêdêñ enj gebe “Ñamalacanô êtôm gebe êtu wakuc êtiam amboac ondocgeñ. Oc êtôm gebe êsêp têna têtacêlêlôm êtu dim luagêc ma êkôc enj êtiam me.”

5 Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndêñ aôm gebe Bu to ñalau embe êkôc ñamalac êtu wakuc atom, oc êsô Anôtônê gamêñ êna atom.

6 Gêñ tañ ôli kêkôc nañ ôli, ma gêñ tañ ñalau kêkôc nañ ñalau.

7 Ôñac lêmam atom gebe kasôm gêdêñ aôm gebe ‘Amac atu wakuc êtiam.’

8 Mu kêsêlêñ amboac kêsêlêñ. Aôm gônô ñakicsêa, mago mu-m to mutêpôê nañ gôjam kauc. Lau tañ ñalau kêkôc êsêac nañ, nêñ biñ amboac tonañ.”

9 Ma Nikodeme gêjô enj awa gebe “Biñ tonañ êtu anô amboac ondoc.”

10 Jesu gêjô en awa gebe “Israelnêj mêtêmôkê aôm, mago gôjam kauc biñ tonec me.

11 Biñjanô, aê jasôm tobiñjanôgen êndên aôm gebe Gên tañ aêac ajala nañ, tec asôm lasê, ma gên tañ aêac alic nañ, tec awa sa. Mago amac akôc aêacma biñ, tañ awa sa nañ, sa atom.

12 Aê kasôm biñ nomña gêdên amac, mago akên gêwiñ atom. Ma embe jasôm biñ undambêña êndên amac, oc akên êwiñ amboac ondoc.

13 Namalac teñ kêpi undambê gêja atom, ñac tagen, tañ kêsêp anga undambê gêmên nanjen. En Namalacnê Latu tau.

14 Mose gêjac moac ñakatu sa anga gamên sawa ma oc sênac Namalacnê Latu sa êtôm tônê,

15 gebe ñamalac samob, tañ sêkên gêwiñ en nañ, sêngôn maten jali tenjen.”

16 Gebe Anôtô têtac gêwiñ ñamalac kain teñ, tec kêkên nê Latu tagen gêmên gebe samob, tañ sêkên gêwiñ en nañ, sênaña atom, sêngôn maten jali tenjen.

17 Gebe Anôtô kêsakin Latu tagen gêmên nom, gebe êmêtôc ñamalac atom, gêmên gebe ênam ñamalac kêsî.

18 Lau tañ sêkên gêwiñ en nañ, oc êmêtôc êsêac atom. Ma lau tañ sêkên gêwiñ en atom nañ, têtac mêtôc sagac, gebe sêkên gêwiñ Anôtônê Latu tagen nê ñaê atom.

19 Mêtôc tau ñam amboac tonec gebe ñawê gêmên nom, mago ñamalac têtac gêwiñ ñakesec kêlêlêc ñawê su, gebe sêgôm nêj secjen.

20 Lau samob, tañ sêgôm sec nañ, têtac gedec ñawê ma oc nasêo lasê ñawê tau atom, gebe ñawê oc êmbu êsêacnên kolen.

21 Ma lau tañ sêgôm biñjanô ñanô kêsî nañ, tec oc nasêo lasê ñawê gebe êpô nêj kolen e ênêc awê, gebe sêgôm toAnôtôgen.

Jesu agêc ñackêsagu Joan

22 Biñ tonan su, go Jesu to nê ñacsenjomi sêja gamên Judaiana. En gêmoa gêwiñ êsêac gêmoa tonan ma kêsagu lau.

23 Ma Joan kêsagu lau gêmoa Aion, tañ gêc Salim ñagala nañ amboac tonan gebe bu taêsam kêpoac tônê, tec lau sêja jakêsagu êsêac,

24 gebe gêdên tonan sêkên Joan gêngôn kapoacwalô atomjen.

25 Joanê ñacsenjomi to ñac Judana teñ ac sêpa tauñ kêtû biñ sêkwasiñ tauñ têtû selecña.

26 Go êsêac dêdên Joan sêja ma sêsôm gêdên en gebe “Mêtêmôkê, ôlic acgom, ñac nañ agêc amoa Jordan ñamaken ònêña awiñ taôm ma gôwa en ñam sa nañ, tec tau kêsagu lau ma samob dêdên en sêja.”

27 Tec Joan gêjô êsêac awen gebe “Namalac teñ tau êkôc gên teñ êtôm atom, Anôtô êkên êndên en acgom.

28 Taôm anôgac gebe kasôm gebe ‘Aê Kilisi atom, mago Anôtô kêsakin aê gamun en.’

29 Ñac tañ sêsi awê gêjac en ñawae nañ, kêtû ñac-ênam-awêwaga. Mago ñac-ênamawêwaga nê ñac, tañ jakêkô ma gênô en nañ, kêtû samuc ñac-ênam-awêwaga nê awa. Ma galoc aê amboac tonan têtac ñajam kêlêlêc samucjen.

30 En êtôp ma aê jamêlin.”

31 En tañ anga lôlôc nañ, kêlêlêc samob su. En tañ nê ñam gêc nom nañ, kêtû gên nomña ma kêsôm biñ nomña. Ma en tañ anga undambê nañ, kêlêlêc samob su

32 Biñ tañ en gêlic to gênô nañ, tec gêwa sa, mago lau teñ sêkôc ênê biñ sa atom.

33 Ma lau tañ sêkôc biñ tonan sa nañ, sêlôc kêtû tôn gebe Anôtô en Ñac biñjanôña.

34 Ñac tañ Anôtô kêsakin en nañ, kêsôm Anôtônê biñ, gebe Anôtô kêkên Nalau gêdên en kêtôm dôngen atom, en kêsêwagen.

35 Tama têtac gêwiñ Latu, tec kêkên gên samob kêsêp en lêma.

36 En tañ kêkên gêwiñ Latu nañ, êngôn mata jali tenjen. Ma en tañ tañapêc gêdên Latunê biñ nañ, êlic gamên êngôn mata jalinja atom, gebe Anôtô têtac ñandan giñ en tôngac.

4

Jesu agêc awê Samarianja

¹ Jesu kejala gebe Parisai sêjô enj gêjam lau taêsam ôkwi têtû nacsenjomi to kêsagu lau kêlêlêc Joaņ njawae,

² Jesu tau kêsagu lau atom, ênê nacsenjomigenj sêgôm,

³ tec gêwi Judaia sinj ma gêmu gêja Galilaia kêtiam.

⁴ Gamêj tonaj naintêna tagenj kêsâ Samarianagenj gêja.

⁵ Tec enj kêsêlêj e gêo lasê malac Samarianja tenj njaê Sukar gêc kôm, tanj Jakob kêkêj gêdêj latu Josep nanj njagala.

⁶ Ma Jakobnê bumata kêpoac tonaj. Jesu kêsêlêj e têtwa gêbac tec gêngônj bumata tau, ma oc amboac kêkô njaluņgenj.

⁷ Go awê tenj anja Samaria kêsâ gêmêj gebe êtê bu. Tec Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Ôkêj bu mênjanôm.”

⁸ Gêdêj tonaj Jesunê nacsenjomi sêsa malac sêja sebe sênâmo ôli mo.

⁹ Ma awê Samarianja tonaj kêsôm gêdêj enj gebe “Aôm Juda ma aê awê Samarianja, mago amboac ondoc tec kotenj gebe jakêj bu aôm ônôm nec.” (Gebe Juda to lau Samaria nêj biņ gelom tau atom.)

¹⁰ Go Jesu gêjô enj awa gebe “Aôm embe ôjala gêj, tanj Anôtô kêkêj nanj, to nâc tanj kêsôm gêdêj aôm gebe Ôkêj bu mênjanôm nanj, go aômgenj otenj enj gebe êkêj bu mata jaliņa êndêj aôm.”

¹¹ Ma awê kêsôm gêdêj enj gebe “Apômtau, aômnmê laclu masi ma bu nec gacgenj kêsêp gêja su, ma aôm oc ôkôc bu mata jaliņa tau anja ondoc.

¹² Aêac tamenj Jakob kêkêj bumata tonec gêdêj aêac. Êsêac to latui ma nê bôc sênôm bu tau. Aôm kôlêlêc enj su me.”

¹³ Go Jesu gêjô enj awa gebe “Lau samob, nanj sênôm bu tonec, oc êjô êsêac êtiam.

¹⁴ Mago tenj embe ênôm bu, tanj aê oc jakêj êndêj enj nanj, oc bu êjô enj êtiam atom, êoc enj tôj endenj tôņgenj. Gebe bu, tanj aê jakêj êndêj enj nanj, êtu bumata êpulu anja ênê njâlêlôm ma êkêj enj êņgônj mata jali tenjenj.”

¹⁵ Tec awê tau kêsôm gêdêj Jesu gebe “Apômtau, ôkêj bu tonaj êndêj aê acgommanj, gebe bu êjô aê êtiam atom ma jamêj tonec êtu jatê buņa êtiam atom.”

¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Ôna ômôêc nêam akwenj, agêc amu amêj tonec.”

¹⁷ Tec awê gêjô enj awa gebe “Aêņoc akwenj masi.” Go Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Kôsôm jagêdêj gebe nêam akwenj masi.

¹⁸ Aôm gôjam nâc lemenj tenj su, ma nâc, tanj galoc gôjam gômoa nanj, nêam akwenj enj atom. Tec kôsôm jagêdêj.”

¹⁹ Ma awê kêsôm gêdêj enj gebe “Apômtau, aê galic aôm propete tenj.

²⁰ Aêac tamenj tetenj mec anja lôc tônê, ma amac tec asôm gebe atenj mec njamala gêc Jerusalem.”

²¹ Go Jesu kêsôm gebe “Awê, ôkêj êwiņ aê gebe noc tenj oc mênjêsa, nanj atenj mec êndêj Tamoc anja lôc tônê to Jerusalem atom.

²² Amac tonaj atenj mec gêdêj nâc, tanj ajala enj sapu nanj, ma aêac tec atenj gêdêj nâc, tanj ajala enj nanj, gebe Anôtô ênam njamalac kêsâ njamoasinj êsa anja Judanêj.

²³ Mago noc oc mênjêsa, ma noc tau kêdabinj su, ma êsêac, tanj tetenj mec njanô nanj, oc tetenj êndêj Tamoc toņalau ma tobiņņanôgenj. Tamoc tec gesom lau, nanj tetenj mec amboac tonaj êndêj enj.

²⁴ Anôtô enj Njalau, ma êsêac, tanj tetenj mec êndêj enj nanj, tetenj toņalau ma tobiņņanôgêj.”

²⁵ Ma awê kêsôm gêdêj enj gebe “Aê kajala gebe Mesia, tanj sêsam enj sebe Kilisi nanj, oc êmêj. Êndêj noc êmêjja, oc êwa biņ samob njam sa êndêj aêac.”

26 Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Nac tau aê, tec kasôm biñ gêdên aôm.”

27 Gêdên tonan ênê nacsenomi sêô lasê e têtakê, gebe gêjam biñgalôm gêwiñ awê ten. Mago nêñ ten kêsôm gebe “Aôm gobe amboac ondoc,” me “Aôm kôsôm asagen gêdên en,” nec atom.

28 Awê tau gedec nê ku kêkô ma gêja malac jakêsôm gêdên lau gebe

29 “Amên alic nac ten, tê kêsôm noc gên, tañ gagôm nan, samob lasê nê. Oc moae Kilisi tau me.”

30 Tec êsêac sêsa anga malac dêdên en sêja.

31 Gêdên nasawa tonan enê nacsenomi jateten en gebe “Mêtêmôkê, ôniñ gên.”

32 Tec en kêsôm gêdên êsêac gebe “Aênoc mo ten tec gêc, amac ajala atom.”

33 Ma ênê nacsenomi sêsôm gêdên tauñ gebe “Nac ten kêkên gên taniñña gêdên en me.”

34 Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Aênoc mo tonec gebe jañgôm nac, tañ kêsakiñ aê gamên nan, nê biñ êtu tñ to janac dabin ênê koleñ.

35 Amac asôm gebe ‘Ajôn aclê ênaña acgom, go tajon kôm ñanô sa,’ asôm me masi. Ma aê tec jasôm êndên amac gebe Aóc matemanô ña alic gên kômña gebe mo tau ñakwac kêtú sôlôcgac.

36 Nac-kejon-sawaga kêkôc nê ñaôli tec gêmôa ma gêjac ñanô sêngôn maten jali tengeñña sa, e ñackêsêgênwaga agêc nac-kejon-sawaga lulugen têtac ñajam.

37 Biñ tonec biññanô gebe nac ten kêsê ma nac ten kejon ñanô sa.

38 Aê kasakiñ amac gebe akôc kôm, tañ ajam atom nan, ñanô sa. Lau ten gêjam ñakôm su, ma amac akôc êsêac lemenêdô su.”

39 Lau Samaria taêsam anga malac tonan sêkên gêwiñ en kêtú biñ, tañ awê kêsôm lasê gêdên êsêac nanña gebe “En kêsôm aênoc gên, tañ gagôm nan, samob gêdên aê.”

40 Amboac tonan lau Samaria dêdên en sêja ma teten en gebe êmôa êwiñ êsêac. Tec en gêmôa gamên tonan kêtôm bêc luagêc.

41 Lau taêsam kêlêlêc sêkên gêwiñ en kêtú en tau nê biñña,

42 ma sêsôm gêdên awê tau gebe “Aêac akên gêwiñ kêtú aômñem biñnagen atom, gebe aêac tauñ anô to ajalagac gebe nac tecenec kêtú ñamalac samob nêñ kêsîwaga biññanô.”

Jesu gêgôm kiñnê ñacnê latu ôli ñajam kêsá

43 Bêc luagêc tonan gêjaña, go Jesu gêdi anga tonan gêja Galilaia.

44 En tau tec kêsôm lasê gebe “Propete ten oc tetoc en sa anga tau nê malac atom.”

45 Gêdên tañ jagêô lasê Galilaia nan, lau Galilaiaña sêkôc en sa kêtú sêlic gên samob, tañ gêgôm gêdên om gêmôa Jerusalem nanña, gebe tauñ sêlic om tonan sêwiñ.

46 Amboac tonan gêmú gêja Kana Galilaiaña, tañ gêjam bu ôkwi kêtú wain nan.

Kiñnê nac ten gêmôa Kapanau, nan latu gêmác gêc.

47 Nac tau gênô Jesu anga Judaia gêmên Galilaia ñawae ma gêdên en jaketen en gebe êsêp êwiñ en naêngôm ênê latu ôli ñajam êsa, gebe en awa kêtú dambê.

48 Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Amac embe alic gênjalô to gênsêga atom, oc akên êwiñ atom.”

49 Tec kiñnê nac kêsôm gêdên en gebe “Apômtau, ôsêp ôwiñ aê ñagaô, gebe noc ñapalê oc êmac êndu.”

50 Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ôna, latôm oc êmôa mata jali.” Nac tau kêkên gêwiñ biñ, tañ Jesu kêsôm gêdên en nan, ma gêja.

51 Kêsêlên gêmú kêsêp gêmôa ma nê sakiñwaga sêpuc en tñtñ sêja e sêsôm gêdên en gebe “Latôm gêmôa mata jali.”

52 En kêtú kênac ockatu nasawa, tañ nac tau ôli kêpôlac tau su nanña gêdên êsêac e sêsôm gêdên en gebe “Gêdên nôgen katun gêmú kêsá ma ôli ñandan gawi en sin.”

53 Ma tama kêsala gebe oc kêtôm tonan, tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Latôm oc êmôa mata jali.” Amboac tonan êsêac to nê gôlôac samob sêkên gêwiñ Jesu.

54 Gênjalô tonan Jesu gêgôm kêtú luagêc gêdên tañ gêmú anga Judaia gêja Galilaia nan.

5

Nac gêmac anğa bugêjactorî ôli nâjam kêsa

¹ Tonê su ma Judanêî om teî kêdabin, tec Jesu kêpi Jerusalem gêja.

² Ma bugêjactorî teî kêpoac Jerusalem kêsi sacgêdô dombaîa, sêsam îa Ebolai awen gebe Betsada, ma andu sêlêb lemeî teî kêkô tonan.

³ Lau togêmac taêsam sêc tonan, matenpec to maginî kêsu ma îatêkwa kêtû goloî. [Êsêac sêoî gebe bu tau îakotoî-kotoî êsa

⁴ gebe Apômtaunê anela teî kêsêp bu îatoî tau jakêjali bu tonan kêsêp îasawa elêmê. Bu tonan embe îakotoîkotoî êsa ma îac teî embe êsêp êtu îamata, nan oc ôli nâjam êsa, gebe bu tonan kepeî gêmac su palin-palinî.]

⁵ Nac teî gêc tonan, nan gêmac gêc e îajala kêtôm 38.

⁶ Jesu gêlic îac tau gec ma kêjala gebe gêmac tonan gêjam en têtî kêtôm têtî taêsam su, tec kêtû kênac en gebe “Gobe ôlim nâjam êsa me masi.”

⁷ Ma îac gêmac tau gêjô en awa gebe “Apômtau, bu tonan embe îakotoî-kotoî êsa, nan îoc îac teî gebe êkêî aê jasêp bu îatoî tau jana nan, gêmoa atom. Tauc gabe jana, tec îawapac ma lau sêmuî aê îapan.”

⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêî en gebe “Ôndi sa, oc nêî mê sa ma ôsêlêî,”

⁹ e gacgeî îac tau ôli nâjam kêsa, gêoc nê mê sa ma kêsêlêî.

Ma gêî tonan gêdêî sabat.

¹⁰ Tec Juda sêsôm gêdêî îac, taî ôli nâjam kêsa nan gebe “Sabat tec gêc, amboac tonan kêtôm atom gebe oc mê.”

¹¹ Ma en gêjô êsêac awen gebe “Nac nan gêgôm aê ôlic nâjam kêsa nan, kêsôm gêdêî aê gebe ‘Oc nêî mê sa ma ôsêlêî.’ ”

¹² Ma êsêac têtû kênac en gebe “Nac asa têt kêsôm gêdêî aôm gebe ‘Oc nêî mê sa ma ôsêlêî.’ ”

¹³ Mago îac taî ôli nâjam kêsa nan, gêjam kauc, gebe lau taêsam sêkac sa sêmoa ma Jesu kêtaîî tau su anğa êsêacnêî.

¹⁴ Tonê su ma Jesu kêtap en sa gêmoa lôm dabuî ma kêsôm gêdêî en gebe “Ôlic acgom, ôlim nâjam kêsagac. Amboac tonan ôngôm sec êtiam atom, gebe geî teî etap aôm sa êlêlêc gêmuîîa su atom.”

¹⁵ Go îac tau jakêsoî gêdêî Juda gebe “Nac taî gêgôm aê ôlic nâjam kêsa nan Jesu.”

¹⁶ Amboac tonan Juda seî oliî Jesu gebe gêgôm gêî amboac tonan gêdêî sabat.

¹⁷ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Tamoc gêjam kôm e mêtîgêdêî galoc, ma aê gajam kôm amboac tonan.”

¹⁸ Kêtû tonanîa Juda dêdib en îanogeî sebe sênac en êndu kêtû gêgôm sabat popocîageî atom, kêtû biî, taî en kêsam Anôtô tau gebe Tama ma gêgôm tau kêtôm Anôtô nanîa gêwiî.

Jesunê îaclai îam

¹⁹ Go Jesu gêjô êsêac awen gebe “Biîîanô, aê jasôm tobiîîanôgeî êndêî amac gebe Latu kêtôm gebe tau êngôm gêî teî atom. Gêî taî en êlic Tama gêgôm nan, go êngôm êtôm tonan, gebe gêî, taî Tama gêgôm nan, Latu gêgôm amboac tonanîeî.

²⁰ Tama têtac gêwiî Latu ma kêtoc gêî samob, taî en tau gêgôm nan, gêdêî en ma oc êtoc kôm êlêlêc tonan su êndêî en e amac oc êîac lememeî.

²¹ Tama gêîu îacmatê matenî jali kêsa. Ma Latu tau êîu êsêac, taî taê ênam nan, matenî jali êsa amboac tonanîeî.

²² Tama tau oc êmêtoc îac teî atom. En gêwi mêtoc siî samucgeî gêdêî Latu,

²³ gebe îamalac samob tetoc Latu sa êtôm tetoc Tama sa. Teî embe etoc Latu sa atom, nan oc etoc Tama, taî kêsakiî en gêmêî nan, sa atom amboac tonan.

24 “Biñjanô, aê jasôm tobiñjanôgen êndên amac gebe Nac tañ gêñô ñoc biñ ma kêkên gawiñ ñac, tañ kêsakiñ aê nañ, eñ gêñgôn mata jali tenjen. Ma eñ oc êô lasê mêtôc atom, eñ anga gêmác êndu tau jagelom gêñgôn mata jali.

25 Biñjanô, aê jasôm tobiñjanôgen êndên amac gebe Noc ten oc mênêsa, ma noc tau kêdabiñ su gebe ñacmatê sênô Anôtônê Latu awa, ma êsêac, tañ sênô nañ, oc sêngôn maten jali.

26 Tama mata jali ñam gêc eñ taunja ma kêkên Latu mata jali ñam gêc eñ taunja amboac tonanjen.

27 Ma kêkên ñaclai gêdên eñ gebe êmêtôc ñamalac gebe eñ Ñamalacnê Latu.

28 Anac lememe atom, gebe noc oc mênêsa ma samob, tañ sêc sêô nañ, oc sênô eñ awa

29 ma mênêsêsa. Lau tañ sêgôm gen ñajam nañ, sêndi sa sênngôn maten jali. Ma êsêac, tañ sêgôm sec nañ, sêndi sa gebe têtáp mêtôc sa.

Lau sêwa Jesunê ñam sa

30 “Aê katôm gebe tauc janngôm gêñ ten atom. Aê jamêtôc êtôm ganjô. Tec ñoc mêtôc tau jagêdên gebe gagôm tauc ñoc biñ atom, gagôm ñac, tañ kêsakiñ aê nanjen nê biñ.

31 “Aê embe jawa tauc ñam sa, oc jawa sa êtôm atom.

32 Nac ten gêwa aê ñam sa tec gêmóa, ma aê kajala biñ, tañ gêwa sa kêpi aê nañ, gebe biñjanô.

33 Amac tonan asakiñ lau dêdên Joan sêja, ma eñ gêwa biñjanô ñam sa,

34 mago biñ, tañ ñamalac sêwa sa nañ, aê nec kakôc sa atom, tagen kasôm biñ tau gebe ênam amac kêsi.

35 Joan kêtú ja, nañ gelom ñawê kêpô gamên nañ, ma amac abe atu samuc ênê ñawê têlagen.

36 Nôc biñ gêwa aê ñam saña kêlêlêc Joanê su, gebe kôm tañ tamoc kêkên aê gebe janac dabiñ nañ, tec gajam. Ma kôm tau gêwa aênoc ñam sa gebe Tamoc kêsakiñ aê.

37 Ma Tamoc, tañ kêsakiñ aê nañ, gêwa aênoc ñam sa. Amac anjô ênê awa atom e alic eñ lanjô atom.

38 Ma ênê biñ gêc amacnêm ñalêlôm atom, gebe akên gêwiñ ñac, tañ kêsakiñ aê nañ atom.

39 Mêtê tañ teto gêc nañ, amac apuc atu dôbgen amoa, abe anngôn matem jali tenjen ñam jakêsêp biñ tonan, ma biñ tonan ñai gêwa aê ñam sagoc.

40 Mago amac abe andên aê amên akôc matem jali ñam atom.

41 “Aê jakôc waec anga ñamalacnên atom.

42 Mago aê kajala amac têmtac gêwiñ Anôtônja gêc nêm ñalêlôm atom.

43 Aê gamên gajam Tamoc lanjô, mago amac akôc aê sa atom. Nac ten embe êmên ênam tau lanjô, go akôc eñ sa.

44 Amac tañ akôc waem anga taôm nêm ma matem gêdiñ waem anga Anôtô tagen nê atom nañ, atôm gebe akên êwiñ amboac ondod.

45 Taêm ênam gebe aê jandôn amacnêm biñ êndên Tamoc nec atom. Nac-êndôn-amacnêm-biñwaga gêmóa, eñ Mose, tañ akên matem eñ amoa nañ.

46 Embe akên êwiñ Mose, oc akên êwiñ aê, gebe ñac tônê tê keto biñ kêpi aê.

47 Ma embe akên êwiñ biñ, tañ eñ keto nañ atom, oc akên êwiñ aênoc biñ amboac ondod.”

6

Jesu gêlôm 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Tônê su ma Jesu gelom bugêjacton Galilaiana, tañ sêsam ten gebe Tiberiana nañ, ñamaken ònêja gêja.

2 Ma lau taêsam têdaguc eñ sêja, gebe sêlic gêñtalô, tañ eñ gêgôm gêdên lau gêmác nañ.

3 Jesu kêpi lôc jagênngôn sic gêwiñ nê ñacsenjomi.

⁴ Ma Judanêḡ omsêga Pasa kêdabinḡ.

⁵ Jesu gêoc mataanô sa e gêlic lau taêsam dêdêḡ eḡ, ma kêsôm gêdêḡ Pilip gebe “Aêac tanam ôli mo anḡa ondoc gebe lau tonec sêniḡ.”

⁶ Biḡ tonanḡ Jesu kêsôm gebe ênsaê eḡ, gebe tau kêjala gêḡ, taḡ gebe êḡgômḡna naḡ.

⁷ Ma Pilip gêjô eḡ awa gebe “Aêac embe tanam ôli mo ḡa denari 200 ma mênḡtakêḡ ḡagec-ḡagec êndêḡ êsêac êndêḡ-êndêḡgeḡ, mago oc êtôm atom.”

⁸ Go ênê ḡacsenḡominêḡ teḡ, Simon Petere lasi Andrea, kêsôm gadêḡ eḡ gebe

⁹ “ḡapalê teḡ kêkôc mo lemeḡ teḡ ma i luagêc tec gêmoa, mago gêḡ tecenec oc êtôm lau taêsam tonec ḡai amboac ondoc.”

¹⁰ Go Jesu kêsôm gebe “Asôm gebe lau sêḡgôḡ sic.” Anḡa gamêḡ tonanḡ gêḡwanḡ taêsam gêc. Amboac tonanḡ lau, taḡ sêḡgôḡ sic naḡ, amboac 5,000.

¹¹ Go Jesu kêkôc mo ma gêjam danḡe, go gêjac sam gêdêḡ lau, taḡ sêḡgôḡ naḡ, ma gêgôm i amboac tonanḡgeḡ gebe sêniḡ êtôm têtac êwiḡ.

¹² Seḡ e gêoc êsêac tôḡ, go kêsôm gêdêḡ nê ḡacsenḡomi gebe “Anac ḡagêdôgêdô sa, gebe teḡ ênaḡa atom.”

¹³ Mo lemeḡ teḡgeḡ tecenaḡ, mago lau seḡ e dedec ḡagêdô-gêdô gêcḡa, go sêjac sa kêsêp gadob 12 e mênḡgêc.

¹⁴ ḡamalac sêlic gêḡtalô, taḡ eḡ gêgôm naḡ, tec sêsôm gebe “Propete taḡ êmêḡ nom naḡ ḡac tau tonec biḡḡanôgoc.”

¹⁵ Jesu kêjala gebe êsêac sebe sêmêḡ sêjaḡgo eḡ su ma sêkêḡ eḡ êtu nêḡ kiḡ, tec kêtain taugenḡ gêc kêpi lôc gêja.

Jesu kêsêlêḡ gêmoa ḡadembom ḡaô

(Mat 14:22-23; Mar 6:45-52)

¹⁶ Kêtula, go nê ḡacsenḡomi sêsêp bugêjactonḡ sêja

¹⁷ e sêpi wanḡ teḡ sebe sêlac sêna Kapanaum. Gamêḡ ḡakesec kêsa su, mago Jesu gêo lasê êsêac atom tagenḡ,

¹⁸ ma mu gêbuc ḡatêna e ḡadembom secanô.

¹⁹ Sêlac e sêkêḡ gamêḡ kêtu sêga gêc wanḡkuḡa, go sêlic Jesu tau kêsêlêḡ gêmoa ḡadembom ḡaôgeḡ mênḡkêdabinḡ wanḡ ma têtêc taunḡ.

²⁰ Tec eḡ kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Aê tau tonec, atêc taôm atom.”

²¹ Êsêac sebe nasêkôc eḡ êpi wanḡ, ma eb tagenḡ wanḡ kêsô gamêḡ, taḡ sepeḡ naḡ.

Jesu kêtu mo ḡanô danḡôḡ matenḡ jaliḡa

²² ḡagelenḡ lau, taḡ sêmoa bugêjactonḡ ḡamakenḡ ônêḡa naḡ, sêlic gebe wanḡ teḡ kêpoac sêclunḡ gêwiḡ atom, wanḡ tagenḡ, ma Jesu tau gêwiḡ nê ḡacsenḡomi gêja atom, nê ḡacsenḡomi taunḡgeḡ sêja.

²³ Mago wanḡ ḡagêdô anḡa Tiberia sêlac e jasêsô gamêḡ, taḡ Apômḡtau gêjam danḡe ma kêkêḡ mo êsêac seḡ naḡ ḡagala.

²⁴ Gêdêḡ taḡ lau sêlic Jesu to nê ḡacsenḡomi lanḡôḡmê naḡ, ac sêpi wanḡ jasêsôm Jesu anḡa Kapanaum.

²⁵ Êsêac têtap eḡ sa gêmoa bu makenḡ, tec sêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Mêtêmôkê, aôm gêdêḡ ondoc gômôêḡ tonec.”

²⁶ Ma Jesu gêjô êsêac awenḡ gebe “Biḡḡanô, aê jasôm tobiḡḡanôgeḡ êndêḡ amac gebe Amac asôm aê kêtu alic gêḡtalôḡa atom, ac asôm aê kêtu aenḡ mo e gêoc amac tôḡḡa.

²⁷ Anḡôm mocsac gêḡ taniḡḡa, taḡ êtu palê naḡ atom, mago anḡôm mocsac gêḡ taniḡḡa, taḡ ênêc e êkêḡ ḡamalac sêḡgôḡ matenḡ jali teḡgeḡḡa naḡ. ḡamalacnê Latu oc êkêḡ gêḡ tau êndêḡ amac gebe Tama Anôtô gêlôc gêdêḡ eḡ kêtu tôḡ sugac.”

²⁸ Ma êsêac sêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Aêac anḡôm amboac ondoc gebe anam Anôtônê kôm.”

²⁹ Tec Jesu gêjô êsêac awenḡ gebe “Anôtônê kôm tau tonec gebe akêḡ êwiḡ ḡac, taḡ eḡ kêsakinḡ naḡ.”

³⁰ Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm ôñgôm gêñtalô ondóc gebe aêac alic ec akêñ êwiñ aôm. Aôm ôñgôm asageñ.

³¹ Tameñi tec señ mana anğa gamêñ sawa kêtôm biñ, tañ teto gêc nañ gebe ‘Eñ kêkêñ mo anğa undambê gêdêñ êsêac señ.’ ”

³² Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndêñ amac gebe Mose kêkêñ mo anğa undambê gêdêñ amac atom. Mo ñanô undambêña tonañ Tamoc tau kêkêñ gêdêñ amac,

³³ gebe ñac, tañ anğa undambê kêsêp gêmêñ ma kêkêñ ñamalac sêñgôn maten jali nañ, tec kêtú Anôtônê mo.”

³⁴ Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, ôkêñ mo tonañ êndêñ aêac enden töngeñmañ.”

³⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê tauc tec katu mo ñamalac sêmoa maten jaliña tau. Ñac tañ êndêñ aê êmêñ nañ, mo êjô eñ êtiam atom. Ma ñac, tañ êkêñ êwiñ aê nañ, bu êjô eñ êtiam atomanô.

³⁶ “Aê tec kasôm gêdêñ amac su gebe Amac alic aêgac, mago akêñ gêwiñ atom.

³⁷ Gêñ samob, tañ Tamoc kêkêñ gêdêñ aê nañ, oc êndêñ aê êmêñ ma ñac ten embe êndêñ aê êmêñ, oc jamasuc eñ atom.

³⁸ Aê kasêp anğa undambê gamêñ gebe jangôm tauc ñoc biñ êtu tôn atom, jangôm ñac-kêsakiñaêwaga nê biñ êtu tôn.

³⁹ Ma ñackêsakiñ-aêwaga tau nê biñ amboac tonec gebe gêñ samob, tañ kêkêñ gêdêñ aêña nañ, janam ñaten sapu atom, janu samob sêndi sa êndêñ bêc ñamuña.

⁴⁰ Tamocnê biñ tau tonec gebe lau samob, tañ sêlic Latu ma sêkêñ gêwiñ eñ nañ, gêñgôn maten jali tengeñ ma aê êñu êsêac sêndi ña êndêñ bêc ñamuña.”

⁴¹ Juda sêli awen sa kêtú biñ, tañ kêsôm gebe “Aê mo kasêp anğa undambê gamêñ nañña.”

⁴² Ma êsêac sêsôm gebe “Ñac tonec Josep latu Jesu me masi. Têna agêc tama tec tajalagac. Ma amboac ondóc tec galoc eñ kêsôm gebe Aê kasêp anğa undambê gamêñ nec.”

⁴³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Ali awem sa atom.

⁴⁴ Ñac ten kêtôm gebe tau êndêñ aê êmêñ atom. Tamoc tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ, embe ê eñ, go aê janu eñ êndi sa êndêñ bêc ñamuña.

⁴⁵ Teto gêc propetenêñ buku gebe ‘Anôtô oc êndôn ñamalac samob.’ Ma samob, tañ sêñô Tamocnê biñ ma sêkôc kauc anğa ênê nañ, tec dêdêñ aê sêmêñ.

⁴⁶ Ten gêlic Tamoc atom, ñac tagen, tañ kêsá anğa Anôtô tau nê nañ, taugen tec gêlic tama.

⁴⁷ Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndêñ amac gebe Eñ tañ kêkêñ gêwiñ nañ, gêñgôn mata jali tengeñ.

⁴⁸ Mo ñamalac gêñgôn maten jaliña aê.

⁴⁹ Tamemi señ mana anğa gamêñ sawa, mago sêmac êndu.

⁵⁰ Mo tecenec kêsêp anğa undambê gêmêñ gebe ten embe êniñ oc êmac êndu atom.

⁵¹ Mo mata jali, tañ kêsêp anğa undambê gêmêñ nañ aê. Ñamalac ten embe êniñ mo tau tonec, oc êñgôn mata jali tengeñ. Ma mo tau, tañ aê jakêñ nañ, tauc ôlic tec jakêñ gebe ñamalac samob sêñgôn maten jali.”

⁵² Judawaga awen suñ gêôc ka tauñ ma sêsôm gebe “Amboac ondóc, ñac tonec kêtôm gebe êkêñ nê ôli aêac taniñ me.”

⁵³ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndêñ amac gebe Amac embe aniñ Ñamalacnê Latunê ôli to anôm ênê dec atom, oc matem jali ñam ênêc amacña atom.

⁵⁴ Eñ tañ gen aêñoc ôlic to gênôm aêñoc dec nañ, gêñgôn mata jali tengeñ, ma aê oc janu eñ sa êndê bêc ñamuña,

⁵⁵ gebe aêñoc ôlic kêtú gêñ taniñña ñanô tau, ma aêñoc dec kêtú gêñ tanômña ñanô tau.

⁵⁶ En tañ geñ aêñoc ôlic to gênôm aêñoc dec nañ, gêmoa aê ñalêlôm ma aê gamoa en ñalêlôm.

⁵⁷ Tamoc mata jali kêsakiñ aê gamêñ, ma aê tec gamoa matoc jali kêtú Tamocña. Ma en tañ geñ aê nañ, êñgôn mata jali êtu aêña amboac tonanğen.

⁵⁸ Mo tau, tañ kêsêp anğa undambê gêmêñ nañ, kêtôm mo, tañ tamemi sen-sen ma sêmac êndu nañ atom. En tañ geñ mo tonanğ êñgôn mata jali tenğen.”

⁵⁹ Biñ tonanğ Jesu kêsôm gêdêñ kêdônğ mêtê gêmoa lôm Kapanaumña.

Biñ danğônğ mater jaliña

⁶⁰ Ênê ñacseñomi gwalêkiñ sêñô biñ tonanğ ma sêsôm gebe “Biñ tonanğ ñawapac sec. Asa kêtôm gebe êkêñ taña.”

⁶¹ Jesu kêjala gêc tau gebe nê ñacseñomi sêli awenğ sa, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biñ tonac kêtú kasec amac me.

⁶² Ma embe alic Ñamalacnê Latu êmu êpi gamêñ, tañ andanğenğ gêñgônğ nañ êna, oc amboac ondoc.

⁶³ Ñalau tagenğ êkêñ ñamalac sêñgônğ mater jali. Ôliñ oc ênam sa naeo. Biñ tañ kasôm gêdêñ amac su nañ, tau ñalau to mata jali.

⁶⁴ Mago amacnêñ ñagêdô sêkêñ gêwiñ atom.” Jesu kêsôm biñ tonanğ gebe kêjala êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ enğ atomña nañ, ma kêjala ñac, tañ eoc enğ lasêña nañ kawananğenğ.

⁶⁵ Tec kêsôm gebe “Kêtu tonanğña tec kasôm gêdêñ amac gebe Ñac tenğ kêtôm gebe tau êndêñ aê êmêñ atom, Tamoc êlôc êndêñ enğ acgom.”

⁶⁶ Gêdêñ tonanğ ênê ñacseñomi gwanğkiñ sêwi enğ sinğ sêsêlêñğ sêwiñ enğ kêtiam atom.

⁶⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac lau 12 gebe “Ma amac abe aêc ana amboac tonanğenğ me.”

⁶⁸ Ma Simon Petere gêjô enğ awa gebe “Apômtau, aêac oc andêñ asa ana, anğônğ mater jali tenğenğ ñam gêc aômğenğ nêñ, biñ.

⁶⁹ Ma aêac akêñ gêwiñ to ajala gebe Anôtônê ñac dabunğ aôm.”

⁷⁰ Go Jesu gêjô êsêac awenğ gebe “Aê kajaliñ amac lau 12 sa me masi. Mago amacnêñ ñac tenğ kêtú Sadanğnê ñac.”

⁷¹ Enğ kêsôm biñ tonanğ kêpi Simon Isariot latu Juda, tañ gebe eoc enğ lasê nañ. Êsêac lau 12 nêñ ñac tenğ enğ.

7

Jesu to lasii

¹ Biñ tônê su ma Jesu kêsêlêñğ gêmoa Galilalagenğ. Enğ gebe êsêlêñğ êmoa Judaia atom, gebe Juda dêdib sebe sênac enğ êndu.

² Judanêñğ omsêga Lômbec kêdabiñğ.

³ Tec Ênê lasii sêsôm gêdêñ enğ gebe “Ôndi anğa tonac ma ôna Judaia gebe nêñ ñacseñomi sêlic kôm, tañ aôm ôñgômğña nañ sêwiñğ.

⁴ Ñac tenğ embe taê ênam gebe nê wae êtu tapa, nañ êñgôm nê gêñ ênêc lêlômğenğ atom. Embe ôñgôm nêñ kôm tenğ, go ôtu awê êndêñ lau samob sêlic.”

⁵ Lasii sêsôm biñ tonanğ gebe sêkêñ gêwiñ enğ atom amboac tonanğ.

⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêñoc noc kêdabiñğ atom tagenğ, êmacğenğ nêñ noc tec gêc ñapanğ.

⁷ Lau nomğña têtac gedec amac atom, têtac gedec aêgenğ, gebe gawa êsêac sa gebe nêñ kôm keso.

⁸ Taôm api ana alic om. Aê tec oc japi jawac êndêñ om tonac atom tagenğ, gebe aêñoc noc kêdabiñğ atom.”

⁹ Biñ tonanğ kêsôm gêdêñ êsêac su ma gêmoa Galilaia.

Jesu gêlic om Lômbecña

¹⁰ Lasii sêpi sêja su sebe sêlic om, go enj kêpi gêja amboac tonan, mago gêmoa awê atom, kêsijn taugen.

¹¹ Gêdênj om tau Juda sesom enj ma sêsôm gebe “Nac tau gêmoa ondoc.”

¹² Lau taêsam sêli awen sa kêtû enja. Njagêdô sêsôm gebe “Enj nac njam”, ma njagêdô sêsôm gebe “Masi, enj kêsau lau.”

¹³ Binj tonan kêpi enj, tec êsêacnênj tenj kêsôm kêtû awê atom, gebe samob têtêc Juda.

¹⁴ Sêlic om e sêkô lunjen, go Jesu kêpi lôm dabun jakêdônj mêtê gêdênj êsêac.

¹⁵ Tec Juda sênjac lemen ma sêsôm gebe “Nac tônê kêjala mêtê amboac ondoc, têdônj enj atom nec.”

¹⁶ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aênoc mêtê kêtû tauc êoc gênj atom, nac tanj kêsakinj aê gamênj nan, nê gênj.

¹⁷ Tenj embe taê ênam gebe êngôm Anôtônê binj êtu tônj, oc êjala njoc mêtê njam gebe anja Anôtônê me aê kasôm tauc njoc binj.

¹⁸ Nac tanj kêsôm tau nê binj nan, gebe êngôm tau nê wae êsa. Ma nac tanj gebe êngôm nac-kêsakinjenwaga nê wae êsa nan, enj nac binjanônja ma keso tenj gêc enja atom.

¹⁹ Mose kêkênj binjsu gêdênj amac atom me. Mago amacnêm tenj kêmasanj kêtû tônj atom. Ma amac adib aê abe anac aê êndu êtu asagenja.”

²⁰ Lau tau sêjô enj awa gebe “Nalau sec gêgôm aôm. Asa gebe ênac aôm êndu.”

²¹ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê gajam kolenj tagen ma amac samob ênjac lememe.

²² Mose kêsakinj amac gebe asa njapalê, (lênj tau kê a anja Mosenê atom, gelom anja abeminênj,) tec amac êsa lau gêdênj sabbat amboac tonan.

²³ Embe sêsa nac tenj êndênj sabbat gebe sensej Mosenê binjsu su atom, ma amboac ondoc tec têtmtac njandanj gêdênj aê gebe gagôm nac tenj ôli samucgenj njam kêsâ gêdênj sabbat.

²⁴ Amêtôc binj êtôm alic genj gêc dêmôênja atom. Amêtôc akip njam na êndênjenj êtôm mêtôc gêdênj.”

Jesu enj Mesia me masi

²⁵ Ma lau Jerusalemja njagêdô sêsôm gebe “Nac tau, tanj dêdib sebe sênac enj êndu nanj tônê me.

²⁶ Alic acgom, enj kêsôm binj gêmoa awêgenj, mago sêsôm enj awa auc atom. Moae kasêga sêjala enj gebe enj Kilisi tau me.

²⁷ Nac tônê aêac tajala ênê njamgac. Mago Kilisi tau embe êmênj, nanj nac tenj êjala ênê njam atom.”

²⁸ Jesu kêdônj mêtê gêmoa lôm dabun, tec kêsôm binj kêkac awa sagenj gebe “Amac tec ajala aê to ajala njoc njam me masi. Tauc njoc njalêlôm kêkac aê tec gamênj nec atom. Enj tanj kêsakinj aê nanj, nac binjanonja tau, nanj amac ajam kauc enj.

²⁹ Aê tec kajala engac, gebe aê anja ênê, ma enj kêsakinj aê tec gamênj.”

³⁰ Êsêac dêdib enj gebe sêkôc enj tônj, mago nac tenj lêma kêsac enj atom, gebe nê noc kêdabinj atom tagenj.

³¹ Lau taêsam sêkênj gêwiñ enj ma sêsôm gebe “Kilisi tau embe êmênj, oc êngôm gêntalô wakuc ondoc êlêlêc nac tonec su.”

Juda sêsakinj sinjwaga gebe sêkôc Jesu tônj

³² Parisai sênjô gebe lau sêli awen sa amboac tonan, tec lau dabunjsêga to Parisai sêsakinj sakinjwaga sêja sebe sêkôc enj tônj.

³³ Ma Jesu kêsôm gebe “Aê jamoa saunjenj jawiñ amac acgom, go jandênj nac, tanj kêsakinj aê gamênj nanj jana.

³⁴ Amac oc ansom aê e atap aê sa atom, ma gamênj, tanj aê janjônj nanj, amac oc atôm gebe naasa atom.”

³⁵ Tec Juda sêsôm gêdênj taunj gebe “Nac tônê gebe êna ondoc, tec kêsôm gebe aêac tatap enj sa atom nê. Enj gebe êndênj lau Helen me.

36 Biñ tec enj kêsôm gebe ‘Oc ansom aê e atap aê sa atom,’ ma ‘Gamêñ tañ aê jañgôn nañ, amac atôm gebe naasa atom,’ nec ñam amboac ondoc.”

Biñ kêpi bu mata jali

37 Gêdêñ omsêga ñabêc kapôêñ ñamuña nañ, Jesu gêdi ña ma kêsôm kêkac awa sagen gebe “Ñac teñ embe bu êjô enj, go mênênôm anja aêñoc.

38 Ñac tañ kêkêñ gêwiñ aê kêtôm biñ, tañ teto gêc nañ, gebe ‘Bu mata jaliña êc ñasamac kapôêñ êsa anja ênê ñalêlôm êna.’ ”

39 Biñ tonañ enj kêsôm kêpi Ñalau. tañ enj gebe lau-sêkêñ-gêwiñwaga êkêc anja ênê. Jesunê ñawasi kêsa atomgenj, tec Ñalau gêmêñ atom tagenj.

Lau sêwa tauñ kêkôc

40 Lau tañ sêñô biñ tonañ nêñ ñagêdô sêsom gebe “Ñac tonê enj propete tau, biññanô.”

41 Ma ñagêdô sêsôm gebe “Ñac tônê enj Kilisi tau.” Mago ñagêdô sêsôm gebe “Kilisi êsa anja Galilaia me.

42 Biñ tañ teto gêc nañ, amboac tonec gebe Kilisi êsa anja Dawidnê ñawê ma êsa anja malac Betlehem, tañ Dawid gêñgôn nañ êmêñ.”

43 Amboac tonañ lau sêwa tauñ kêkôc kêtû Jesuña

44 e lau ñagêdô sebe sêkôc enj tôn, mago ñac teñ lêma kêsac enj atom.

Judanêñ laumata sekenj gêwiñ atom

45 Sakiñwaga dêdêñ lau dabuñsêga to Parisai sêmu sêja ma nêñ ñataui sêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amboac ondoc, tec akôc enj atom nec.”

46 Ma sakiñwaga sêjô êsêac awenj gebe “Ñamalac teñ kêsôm biñ amboac ñac tônê kêsôm nec atomanô.”

47 Tec Parisai sêjô êsêac awenj gebe “Enj gêwa amac ôkwi amboac tonanjenj me.

48 Amac alic kasêga to Parisai teñ kêkêñ gêwiñ enj su me.

49 Mago lau tônê sêjam kauc Mosenê biñsu nañ, acmêñ sêbacgac.”

50 Go êsêacnêñ ñac teñ, Nikodeme, tañ gêmunjenj gêdêñ Jesu gêja nañ, kêsôm gêdêñ êsêac gebe

51 “Aêac embe tañô ñac teñ nê biñ to tajala gêñ, tañ enj gêgôm nañ atom, biñsu êmêtôc enj me masi. Oc masi.”

52 Tec êsêac sêjô enj awa gebe “Aôm anja Galilaia amboac tonañ me. Ôsala ôlic acgom, propete teñ gêdi sa anja Galilaia atom.”

53 Êsêac sêc gêdêñ-gêdêñjenj sêja nêñ andu.

8

Jesu taê walô mockaiño

1 [Jesu kêpi Lôckatakwi gêja

2 e bêbêcgenj, go gemu gêja lôm dabuñ ma lau samob dêdêñ enj sêja, tec gêñgôn sic ma kêdônj mêtê gêdêñ êsêac.

3 Ma biñsutau to Parisai sêwê awê teñ, tañ têtap enj sa gêjac sêmôcwalô gêñgic nañ, jatetoc enj kêkô êsêac ñaluñ.

4 Ma sêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, awê tonec lau têtap êsêagêc nê mockaiñ sa.

5 Mose kêjatu gêc biñsu gebe têtuc lau amboac tonañ ña poc êndu. Ma aôm oc ôsôm amboac ondoc.”

6 Êsêac sebe sêñgôliñ biñ êpi enj, tec sêsau sêôc enj ña biñ tonañ. Jesu gewec ma lêmalatu keto gêñ gêc nom.

7 Ma êsêac têtû kênac enj sêôc aucgenj sêmoa, tec enj kêsa sa ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêñ ñac, tañ nê sec masi nañ, êtuc poc êpi awê tonec êtu ñamata.”

8 Kêsôm su ma gewec jaketo nê gêñ kêtiam.

⁹ Êsêac sêhôn biñ tonañ ma têtaiñ taun tagen-tagen. Lau ñanô sêc sêmun e sedec Jesu taugen kêkô gêwiñ awê, tañ kêkô ñalun nañ.

¹⁰ Go Jesu kêsa sa ma kêsôm gêdêñ awê gebe “Awê tau, ma lau tau. Nêñ teñ kêtin aôm me masi.”

¹¹ Ma awê tau kêsôm gebe “Apômtau, masianô.” Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ma aê latin aôm atom amboac tonanjen. Ôna ma ôngôm sec teñ êtiam atom.”]

Jesu kêtû ñawê nomña

¹² Go Jesu kêsôm biñ gêdêñ êsêac kêtiam gebe “Nom ñaja aê. Ñac tañ êndançuc aê nañ, êsêlêñ tokesec atom, mata jali ñaja êpô enjen.”

¹³ Ma Parisai sêsôm gêdêñ eñ gebe “Taôm gôwa taôm nêñ biñ sa, tec nêñ biñ tonañ biññanô atom.”

¹⁴ Go Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê tauc embe jawa tauc ñoc biñ sa, go ñoc biñ tonañ biññanô gebe ñoc ñam, tañ kasa gamêñ to ñoc lêñtêpôê, tañ jana nañ kajalagac, mago amac ajam kauc ñam, tañ kasa gamêñ to ñoc lêñtêpôê, tañ jana nañ.

¹⁵ Amac amêtôc kôtôm ñamalacnêñ kauc. Aê kêmetôc ñac teñ atom.

¹⁶ Aê embe jamêtôc biñ, go ñoc mêtôc tau biññanô, gebe aê taucgen gamoa atom, ñac tañ kêsakiñ aê nañ, gêwiñ aê.

¹⁷ Teto gêc amac taôm nêñ biñsu gebe ‘Biñ tañ ñamalac luagêc sêwa sa kêpi tagen nañ biññanô.’

¹⁸ Aê tec gawa tauc ñam sa gamoa, mago Tamoc, tañ kêsakiñ aê nañ, gêwa aê sa gêwiñ.”

¹⁹ Tec êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Tamam gêmoa ondoc.” Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Amac ajala aê atom, tec ajala Tamoc atom. Embe ajala aê, oc ajala Tamoc êwiñ.”

²⁰ Biñ tonañ Jesu kêsôm gêmoa lôñ dabun ma kêdôn lau gêmoa balêm, tañ kanom kêkô nañ. Mago lau sêkam eñ tôñ atom gebe ênê noc mênkêsa atom tagen.

Gamêñ tañ aê gabe lêna nañ, amac atôm gebe naasa atom

²¹ Go kêsôm gêdêñ êsêac kêtiam gebe “Aê jana ma amac oc ansom aê e amac êndu tonêm secgen. Gamêñ tañ aê jana nañ, amac atôm gebe naasa atom.”

²² Tec Juda sêsôm gebe “Moae gebe êjaiñ tau, tec kêsôm gebe ‘Gamêñ tañ aê jana nañ, amac atôm gebe naasa atom’ nec me.”

²³ Go eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac ança elon, mago aê ança lôlôc. Amac ança nom tonec, mago aê ança nom tonec atom.

²⁴ Tec kasôm gêdêñ amac gebe Amac êndu tonêm secgen. Ma embe akêñ êwiñ gebe aê ñac tau tonec atom, oc amac êndu tonêm secgen.”

²⁵ Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Ma aôm asa.” Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Êtu asagenña aê jasôm biñ êndên amac ñapan.

²⁶ Aênoc biñ jasôm êndên amac to jamêtôc amacña taêsam tec gêc. Ñac tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ, eñ ñac biññanôña, ma biñ tañ ganô ança ênê nañ, kasôm lasê gêdêñ ñamalac samob.”

²⁷ Eñ kêsôm biñ kêpi Tama gêdêñ êsêac, mago nêñ kauc kêsa atom.

²⁸ Go Jesu kêsôm gebe “Êndên tañ anac ñamalacnê Latu sa nañ, ajala gebe aê tau tonec. Aê gagôm tauc ñoc gêñ atom, gêñ tañ Tamoc kêdôn gêdêñ aê nañ, tec kasôm.

²⁹ Ma ñac, tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ, tec gêwiñ aê. Eñ gedec aê taucgên gamoa atom, gebe aê gagôm gêñ, tañ eñ gêlic ñajam nañ, ñapan tec gamoa.”

³⁰ Eñ kêsôm biñ tonañ ma lau gwalêkiñ sêkêñ gêwiñ eñ.

Biññanô oc êngamboac amac su

³¹⁻³² Go Jesu kêsôm gêdêñ Juda, tañ sêkêñ gêwiñ eñ nañ gebe “Amac embe amoa ñoc biñ ñalêlôm, oc atu aênoc ñacsenomi ñanô “ma ajala biññanô e biññano tau ençamboac amac su.”

³³ Tec êsêac sêjo enj awa gebe “Abrahamnê ñawê aêac ma aêac atu lau tenj nêj sakinwaga atomanô, ma amboac ondoc tec kôsôm gebe ôngamboac aêac su.”

³⁴ Go Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Ñamalac samob, tanj sêgôm sec nanj, têtû sec ñasakinwaga.

³⁵ Saklîwaga oc êngôn andu endenj tôngenj atom, latu tec êngôn endenj tôngenj.

³⁶ Latu embe enjgamboac amac su, ôc tec amoa nê m lêtêgenj.

³⁷ Aê kajalagac gebe Abrahamnê wakuc amac, mago amac adib abe anac aê andu ñam gebe aênoc binj wackêsêp amacnê m ñalêlôm atom.

³⁸ Gêj tanj aê galic anja Tamocnê nanj, tec kasôm. Ma binj, tanj amac anô anja tameminê nanj, tec agôm amboac tonanjenj.”

³⁹ Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Tamemai Abraham.” Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Embe Abrahamnê ñapalê amac, nanj anjôm gêj atôm Abraham acgom,

⁴⁰ ma galoc amac adib abe anac aê êndu. Aê kasôm binjanô, tanj ganô anja Anôtônê nanj, gêdênj amac, tec abe anac aê. Abraham gêgôm gêj amboac tonanjenj atom.

⁴¹ Amac agôm tameminê genj.” Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Mockainj tenj kêka aêac lasê atom, aêac tamemai tagenj tec gêmoa, enj Anôtô.”

⁴² Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Anôtô embe amac tamemi, oc têtmac êwinj aê, gebe aê kasa anja Anôtônê, ma anja ênê tec gamênj. Tauc kakac tauc tec gamênj nec atom. Ñac tau tônê kêsakinj aê gamênj.

⁴³ Ambôac ondoc tec nê m kauc kêsa kêpi aênoc binj atom. Ñam gebe amac akênj tanjem aênoc binj akêtôm atom.

⁴⁴ Amac tamemi Sadañ tau, ma sec, tanj kêkac tameminê ñalêlôm nanj, abe anjôm ñanô êsa. Ñac tau tonanjenj têt andanjenj kêtû gêjac-ñamalac-ênduwaga ma enj gêmoa binjanô ñalêlôm atom, gebe binjanô gêc enja atom. Embe êsôm binjdanjan, oc êsôm tau nê genj, gebe dansantênato dansanmôkê enj.

⁴⁵ Mago aê kasôm binjanô, tec akênj gêwinj aê atom.

⁴⁶ Amacnê m asa oc eoc aênoc geo tenj lasê. Aê embe jasôm bljanô, ma amboac ondoc tec akênj êwinj aê atom.

⁴⁷ Ñac tanj anja Anôtônê nanj, gêjô Anôtônê binj. Amac anja Anôtônê atom, tec anô ênê binj atom.”

Jesu agêc Abraham

⁴⁸ Juda sêjô enj awa gebe “Aêac asôm gebe aôm ñac Samarianja tenj, tec ñalau sec tenj gêoc aôm nec. Aêac asôm jagêdênj me masi.”

⁴⁹ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Ñalau sec tenj gêoc aê atom. Aê katoc Tamoc sa, mago amac agôm aê êndu-êndugenj.

⁵⁰ Tauc gasom waec atom. Ñac tanj gesom ñoc waec ma kêmetôt binj nanj, tec gêmoa.

⁵¹ Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Ñac tenj embe êmansanjenj aênoc binj êtu têt, oc êlic gêmacanô atom endenj tôngenj.”

⁵² Ma Juda sêsôm gêdênj enj gebe “Galoc aêac ajala ñanôgenj gebe ñalau sec tenj gêoc aôm. Abraham to propete sêmac êndu, mago aôm kôsôm gebe ‘Ñac tenj embe êmansanjenj aênoc binj êtu têt, oc ênsaê gêmacanô atom endenj tôngenj.’

⁵³ Aôm kôlêlêc tamemai Abraham, tanj gêmac êndu nanj su me. Ma propete sêmac êndu. Aôm gobe ôngôm taôm amboac asa.”

⁵⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Embe janjôm tauc waec êsa, oc ñoc waec ñanô masi. Tamoc tanj amac asôm gebe nê m Anôtô enj nanj, tec gêgôm aê waec kêsa.

⁵⁵ Amac ajala enj atom, mago aê tec kajala enjac. Aê embe jasôm gebe Kajala enj atom, oc jatu dansantêna tenj jatôm amac. Mago aê kajala enj tec kamasanjenj ênê binj gamoa.

⁵⁶ Tamemi Abraham têtac ñajam gebe êlic aênoc bêc e gêlic ma kêtû samuc.”

⁵⁷ Ma Juda sêsôm gêdêñ eñ gebe “Aômnêm jala kêtôm 50 su atom, ma gôlic Abraham amboac ondoc.”

⁵⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biñjanô, aê jasôm tobiñjanôgeñ êndêñ amac gebe Abraham têna kêkôc eñ atomgeñ, ma aê gamoa.”

⁵⁹ Ma êsêac sejoñ poc sa sebe têtuc eñ. Tec Jesu kêtaiñ tau su anğa lôm dabuñ kêsa awê gêja.

9

Nac têna kêkôc eñ tomatapecgeñ mataano ñajam kêsa

¹ Jesu kêsêlêñ gêmoe e gêlic ñac teñ têna kêkôc eñ tomatapecgeñ.

² Ma nê ñacseñomi têtû kênac eñ gebe “Mêtêmôkê, asa gêgôm sec, ñac tau me têna agêc tama, tec têna kêkôc eñ tomatapecgeñ.”

³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Ñac tau gêgôm sec atom. Têna agêc tama sêgôm sec atom. Eñ matapec gebe Anôtônê kôm teñ êtu awê êpi eñ.

⁴ Aêac tanam ñac, tañ kêsakiñ aê nañ, nê kôm êndêñ elenñagen. Ñakesec êsa nañ lau teñ oc sênam kôm teñ atom.

⁵ Aê gamoa nom, tec katu nom tau ñaja.”

⁶ Kêsôm biñ tonañ ma kêkasôp kêsêp nom, go kêjaliñ e ñalemonjoma jakêkêñ kêpi ñac tau mataanô,

⁷ go kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôna ma ônsañgu taôm anğa bugêjacton Siloam” (tanam ôkwi gebe “Ñac tañ sêsakiñ eñ nañ.”) Amboac tonañ tec eñ gêja kêsagu tau su ma gêmu gêja tomataanô gêlic gamêñgeñ.

⁸ Ênê lau sackapoagêdô gêdêñ tañja to êsêac, tañ gêmungeñ sêlic eñ keten-keten gêñ nañ, sêsôm gebe “Ñac tañ gêñ gôn keten-keten gêñ nañ, ñac tau tonec me masi.”

⁹ Tec ñagêdô sêsôm gebe “Aec, ñac tau tonec.” Ma ñagêdô sêsôm gebe “Masi, ñac teñ, tañ lañôñanô kêtôm tau nañ.” Ma ñac tau kêsôm gebe “Aê tau tonec.”

¹⁰ Go êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Asagen gêgôm matamanô kêpoa lasê.”

¹¹ Ma eñ gêjô Êsêac awen gebe “Ñamalac tañ sêsam eñ gebe Jesu nañ, kêlaliñ lemon mênkêkêñ kêpi matocanô. Go kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôna Siloam ma ônsañgu taôm.’ Tec aê gaja kasagu tauc e matocanô kêpoa lasê.”

¹² Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Ma ñac tau gêmoe ondoc.” Eñ kêsôm gebe “Aê gajam kauc.”

Parisai sêkip eñ mataanô ñajam kêsa ñalêñ sa

¹³ Ma êsêac sêwê ñac, tañ gêmungeñ matapec nañ, dêdêñ Parisai sêja,

¹⁴ gebe Jesu kêjaliñ lemon ma gêgôm eñ mataanô kêpoa lasê tonañ gêdêñ sabat teñ.

¹⁵ Go Parisai têtû kênac eñ kêtiam kêtû mataanô kêpoa lasêña. Ma eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ñac tau kêkêñ nom ñalemon kêpi matocanô ma kasagu tauc, tec matocanô galic gamêñ.”

¹⁶ Tec Parisai ñagêdô sêsôm gebe “Ñac tonañ anğa Anôtônê atom, gebe gêjam dabuñ sabat atom.” Ma ñagêdô sêsôm gebe “ñac sec teñ oc êngôm gêñtalô kapôñ tônê ñai amboac ondocgeñ.” Ma sêwa tañ kêkôc.

¹⁷ Ma sêsôm gêdêñ matapec kêtiam gebe “Ma aôm taôm oc ôsôm biñ amboac ondoc êpi ñac, tañ gêgôm matamanô kêpoa lasê nañ.” Tec eñ kêsôm gebe “Eñ propete teñ.”

¹⁸ Juda sêkêñ gêwiñ gebe eñ gêmungeñ matapec ma galoc mataanô kêpoa lasê nañ atom e sêmôêc ñac, tañ mataanô kêpoa lasê nañ, têna agêc tama.

¹⁹ Ma têtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc latômi, tañ asôm gebe têna kêkôc eñ tomatapecgeñ nañ, ñac tau tonec me. Ma amboac ondoc tec galoc mataanô gêlic gamêñ.”

²⁰ Ma têna agêc tama sêjô êsêac awen gebe “Aêagêc ajala gebe latunji eñ, tañ têna kêkôc eñ tomatapecgeñ.

²¹ Mago mataanô gêlic gamêñ ñalêñ tec aêagêc ajam kauc. Ma ñac tañ gêgôm en mataanô kêpoa lasê nan, aêagêc ajam kauc en amboac tonan. Atu kênac en. En kêtú kapôêñ sugac, tau êsôm nê biñ.”

²² Têna agêc tama sêsôm amboac tonan kêtú têtêc Judana, gebe Juda sêsôm biñ kêpi tagen gebe “Ñac ten embe êsam Jesu gebe Kilisi,” nan têtin en su anga gôlôacnêñ.

²³ Têna agêc tama têtêc tonan, tec sêsôm gebe “En tau kêtú kapôêñ sugac, atu kênac en tau.”

²⁴ Amboac tonan sêmôêc ñac, tañ gêmunjen matapec nan, kêtú luagêcña ma sêsôm gêdên en gebe “Otoc Anôtô sa. Aêac ajala gebe ñac tône en ñac sec.”

²⁵ Tec en gêjô êsêac awen gebe “En embe ñac sec, oc janam kauc. Tagen tonec tec kajala gebe gêmunjen matocpec, mago galoc galic gamêñ.”

²⁶ Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “En gêgôm asagen gêdên aôm. En gêgôm matamanô kêpoa lasê ñalêñ amboac ondóc.”

²⁷ En gêjô êsêac awen gebe “Kasôm gêdên amacgac mago akên tanem atom. Abe anô asagen êtiam. Amac abe atu ênê ñacsenjomi awin me.”

²⁸ Ma êsêac sêbu en ma sêsôm gebe “Aôm tec kôtu ênê ñacsenjom, ma aêac tec atu Mosenê ñacsenjomi.

²⁹ Aêac ajalagac gebe Anôtô kêsôm biñ gêdên Mose. Mago ñac tône tec ajam kauc ênê ñam.”

³⁰ Tec ñac tau gêjô êsêac awen gebe “Tonan gên kain ten gebe amac ajam kauc ênê ñam, mago gêgôm matocanô kêpoa lasêgoc.

³¹ Aêac tajala gebe Anôtô kêkên taña gêdên lau sec atom. Mago ñac ten embe êsap Anôtô tøn ma êngôm ênê biñ ñanô êsa, nan Anôtô oc êkên taña en.

³² Gêdên andanjen e mêngeñ galoc aêac tañô ñac ten gêgôm ñac, tañ têna kêkôc en tomatapecgen nan, mataanô kêpoa lasê ñawae ten atomanô.

³³ Embe ñac tône anga Anôtônê atom, oc êtôm gebe êngôm gên ten atom.”

³⁴ Tec êsêac sêjô en awa gebe “Tênam kêkôc aôm tosec samucgen ma gobe ôndôn aêac me.” Ma têtin en kêsá gêja.

³⁵ Jesu gênô têtin en kêsá ñawae, go gêdên tañ kêtap ñac lau sa nan, kêsôm gebe “Aôm kôkên gêwin Namalacnê Latu me masi.”

³⁶ Ma ñac tau gêjô en awa gebe “Apômtau, en asa gebe jakên êwin en.”

³⁷ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Aôm gôlic engac. En ñac tau, tañ gêjam bingam gêdên aôm gêmoa.”

³⁸ Ma ñac tau kêsôm gebe “Apômtau, aê kakên gêwin.” Ma kêpôn aduc gêdên en.

³⁹ Go Jesu kêsôm gêdên en gebe “Aê gamên nom tonec gebe jamêtôc ñamalac, gebe êsêac, tañ sêlic gamên atom nan, sêlic gamên, ma êsêac, tañ sêlic gamên sêmoa nan, matenpec êsa.”

⁴⁰ Parisai tañ sêmoa sêwin en nan, ñagêdô sênô biñ tonan ma sêsôm gêdên en gebe “Aêac matenpec amboac tonan me.”

⁴¹ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac embe matempec, go sec ênêc amacña atom. Mago galoc asôm gebe ‘Aêac alic gamên,’ tec nêc sec kêsap amac tône.”

10

Jesu kêtú ñacgejob ñajam

¹ “Binjanô, aê Jasôm tobinjanôgen êndên amac gebe Ñac tañ kêsô dombanên sapa gêja, mago kêsô sacgêdôña atom, kêgêli palin-palingen nan, kêtú ñacgenjen to kêjanowaga ten.

² Ma ñac tañ kêsô sacgêdôña nan, tec dombanên ñacgejob en.

³ Ñacgejobsacgêdôwaga gêlêc katam su gêdên en, ma domba sênô en awa ma en gêmôêc nê domba kêsam êsêacnên ñaêgen, ma gêwê êsêac ña sêja.

⁴ Kêkêñ nê domba sêsa awê su, go tau kêsêlêñ gêmun ma domba têdaguc eñ, gebe sêjala ênê awagac.

⁵ Ñac jaba teñ oc têdaguc eñ atom, oc sêc eñ, gebe sêjala lau jaba awen atom.”

⁶ Binçôliñ tonañ Jesu kêsôm gêdêñ êsêac, ma bin tau, tañ kêsôm gêdêñ êsêac nan, sêlala ñam atom.

⁷ Go Jesu kêsôm bin kêtiam gebe “Binñanô, aê jasôm tobinñanôgeñ êndêñ amac gebe Aê katu domba ñasacgêdô.

⁸ Lau samob, tañ sêmun aê sêmêñ nan, geñgeñtêna to kêjançowaga. Tageñ domba sêkêñ taneñ êsêac atom.

⁹ Aê katu ñasacgêdô. Teñ embe êsô aêñageñ êna, oc ênam eñ kêsi. Eñ êsô êsa ma êtap nê gêñ êlôm tauña sa.

¹⁰ Geñgeñtêna gêmêñ kêtü gêñ tageñ tonecña gebe ênam geñgeñ to êmbuc ma en-senñageñ. Aê gamêñ gabe êsêac sêmoa maten jali ma nêñ gêñ êlêsuc êsêacgeñ.

¹¹ “Ñacgejob ñajam tau aê. Ñacgejob ñajam tau êmac êndü êjô domba su.

¹² Ñac tañ gêjôb kêtü awaña nan, eñ ñacgejob ñanô atom, ma domba têtü ênê gêñ atom. Eñ êlic kêam sec êmêñ, oc êwi domba sin ma êc êna, ma kêam sec mênêñac to ênam domba tau salin-salin.

¹³ Eñ gejob kêtü awaña, tec gê go domba tau atom.

¹⁴ Ñacgejob ñajam aê, tec kajala ñoc gêñ ma ñoc gêñ sêjala aê,

¹⁵ kêtôm Tamoc kêjala aê ma aê kajala Tamoc. Ma aê jamac êndü jajô domba su.

¹⁶ Aêñoc domba ñagêdô sêmoa. Êsêac ança toñ sapa tonecña atom. Amboac tonañ kôm tonec gêñac aê ñawae gebe jawê êsêac sêmêñ e sêñô aê aoc têtü toñ tageñ ma ñacgejob tageñ.

¹⁷ Aê jamac êndü gebe jançôn matoc jali êtiam. Kêtü bin tonañña Tamoc têtac gêwiñ aê.

¹⁸ Ñac teñ êkôc matoc jali su ança aêñoc atom, tauc jakêñ êna. Ñatau aê tec jakêñ êna, ma ñatau aê tec jakôc su êtiam. Tamoc kêjatu aê gebe amboac tonañ.”

¹⁹ Ma Juda sêwa tauñ kêkôc kêtiam kêtü bin tonañña.

²⁰ Êsêacnêñ gwalêkin sêsôm gebe “Ñalau sec teñ gêgôm eñ, tec kêtü meloc. Amac akêñ tañem eñ êtu asageñña.”

²¹ Ma ñagêdô sêsôm gebe “Ñac toñalau sec teñ oc êsôm bin amboac tonañ atom. Ñalau sec teñ kêtôm gebe êngôm matenpec maten êlêc me.”

Juda têtin Jesu su

²² Kêdabin om-sêjac-kawi-lôm-dabuñña ança Jerusalem ma komô.

²³ Ma Jesu kêsêlêñ gêmôa lôm dabuñ gêmôa Salomonê lôm sêlêb.

²⁴ Tec Juda sêgi eñ auc ma sêsôm gêdêñ eñ gebe “Aô, aôm gobe aêac amoa totêntac lulu e êndêñ ondocgeñ. Aôm embe Kilisi tau, nan ôsôm lasê êndêñ aêac.”

²⁵ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê kasôm gêdêñ amacgac, mago amac akêñ gêwiñ atom. Kôm tañ gagôm gajam Tamoc lançôn nan, gêwa aê sa su.

²⁶ Ma amac akêñ gêwiñ atom, gebe amac ança aêñoc dombanêñ atom.

²⁷ Aêñoc domba sêñô aê aoc ma aê kajala êsêac ma têdaguc aê.

²⁸ Aê oc jakêñ êsêac sêñgôn maten jali tengeñ. Êtôm têm samob oc sênaña atomanô ma teñ oc êjanço êsêac su ança aê lemoc atom.

²⁹ Tamoc tañ kêkêñ êsêac gêdêñ aê nan, kêlêlêc samob su, ma ñac teñ kêtôm gebe êjanço êsêac su ança Tamoc lêma atom.

³⁰ Aêagêc Tamoc atu ñanô tageñ.”

³¹ Tec Juda sejoñ poc sa kêtiam sebe têtuc eñ êndü.

³² Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê katôc kôm ñajam taêsam ança Tamocnê gêdêñ amac alic, mago kêtü kôm tonañ ñai ñaondocña tec abe atuc aê êndü.”

³³ Go Juda sêjô eñ awa gebe “Aêac abe atuc aôm êndü kêtü kôm ñajam tenña atom, kêtü bin alôb-alôbña to kêtü aôm ñamalac, mago gôboa taôm kôtü Anôtôña.”

³⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Teto gêc amacnêm binjsu gebe ‘Aê kasôm gebe amac anôtôi.’ Teto gêc me masi.

³⁵ Enj kêsam lau, tanj Anôtônê binj gêdêj êsêac nanj, gebe anôtôi. Binj tanj teto gêc nanj, dansenj su atom.

³⁶ Aê kasam tauc gebe Anôtônê Latu aê. Ma amboac ondoc amac asôm gêdêj aê, tanj Tamoc gêjam dabunj aê e kêsakinj aê kasêp nom gamêj nanj, gebe Kôsôm binj alôb-alôb.

³⁷ Embe janam Tamocnê kôm atom, go akêj êwinj aê atom.

³⁸ Mago embe janam kôm tau, ma amac embe akêj êwinj aê atom, nanj akêj êwinj kômgenj ma ajala to nêk kauc êsa gebe Tamoc gêmoa aê njalêlôm ma aê gamoa Tamoc njalêlôm.”

³⁹ Tec êsêac sebe sêkam enj tøj êtiam, mago enj gêwê êsêac lemenj sa.

⁴⁰ Go gelom Jordan njamakenj ônêja kêtiam jagêmoa gamêj, tanj gêmunjenj Joanj kêsagu lau nanj.

⁴¹ Ma lau taêsam dêdêj enj sêja ma sêsôm gebe “Joanj gêgôm gêntalô tenj atom, mago binj samob, tanj Joanj kêsôm kêpi njac tonec nanj binjanô.”

⁴² Amboac tonanj lau taêsam sêkêj gêwinj enj anja tônê.

11

Lasara gêmac êndu

¹ Njac tenj, nê njâe Lasara, gêmac gêc Maria agêc têwao Marta nêj malac Betania.

² Maria nanj genj oso Apômtau nj gêjmalu ma gêbunj ênê akainj nj mômêlauj nanj, lu njac Lasara êmac gêc.

³ Tec luogêc sêsakinj binj gêdêj Jesu gebe “Apômtau, ôlic acgom, njac tanj têmtac gêwinj enj nanj, tec gêmac gêc.”

⁴ Jesu gêjô binj tonanj ma kêsôm gebe “Tonanj gêmac êmac êndunja atom, êgôm enj gebe Anôtônê wae êsa. Ma Anôtô êwaka Latunê wae sa êwinj.”

⁵ Jesu têtac gêwinj Marta agêc lasio ma Lasara.

⁶ Enj gêjô gêmac tonanj njawae su, mago gêjngôn gamêj, tanj gêmoa nanj, e bêc luagêc gêjanja acgom.

⁷ Go kêsôm gêdêj nê njacsenjomi gebe “Aêac tamu tana Judaia êtiam.”

⁸ Tec njacsenjomi sêsôm gêdêj enj gebe “Mêtêmôkê, galocgenj Juda sebe têtuc aôm njac poc êndu, ma gobe ômu ôna tônê êtiam me.”

⁹ Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Bêc samuc tenj kêtôm ockatu njasawa 12. Njac tenj embe êsêlêj êndêj ocgenj, oc êndinj akainj êpi gêj tenj atom, gebe êllc njawê nom tonecna.

¹⁰ Njac tenj embe êsêlêj êndêj êmbêc, oc êndinj akainj, gebe njawê gêc ênê njalêlôm atom.”

¹¹ Enj kêsôm tonanj su acgom, go kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aêacnêj njac Lasara gêc bêc su, tec gabe najanju enj.”

¹² Ma njacsenjomi sêsôm gêdêj enj gebe “Apômtau, embe ênêc bêc, oc ênam enj sa nanj.”

¹³ Binj tonanj Jesu kêsôm kêpi Lasara gêmac êndu, mago êsêac seboc enj kêsôm kêpi tanêc bêc talêwanj taunja.

¹⁴ Tec Jesu kêsôm lasê gêdêj êsêac gebe “Lasara gêmac êndu.

¹⁵ Aê têtac njacjam gebe gamoa enj njagala atom kêtû amacna, gebe akêj êwinj. Amboac tonanj dandêj enj tana.”

¹⁶ Ma Tom, tanj sêsam enj gebe Ôlinjôm nanj, kêsôm gêdêj ênê njacsenjomi njagêdô gebe “Dawinj enj tanamanj, gebe tamac êndu dawinj enj.”

Jesu kêtû dandi sa to danjônj matenj jali njam

¹⁷ Jesu gêo lasê ma kêtap sa gebe Lasara gêc sêlêlôm bêc aclê su.

¹⁸ Betania tonanj gêc Jerusalem njagala, intêna tau kêtôm ockatu njasawa tagenj.

¹⁹ Tec Juda gwalêkinj dêdêj Marta agêc Maria sêja-sebe sênac êsêac têtac tøj êtu lunja.

²⁰ Marta gêñô Jesu gêmêñ ñawae ma kêpuc enj tôniañ gêja, ma Maria gacgenj gêngôñ andu.

²¹ Marta kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Apômtau, aôm embe ômoa tonec, luc oc êmac êndu atom.

²² Ma kajala gêwiñ gebe Aôm embe otenj gêñ tenj êndêñ Anôtô, oc Anôtô êkêñ êndêñ aôm.”

²³ Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Lômñac oc êndi sa.”

²⁴ Marta kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê kajalagac gebe êndêñ bêc ñamu êndêñ tañ ñacmatê sêndi sa nañ, enj oc êndi sa êwiñ.”

²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Sêndi sa to sêngôñ matenj jali ñam aê. Ñac tañ êkêñ êwiñ aê nañ, êmac êndumañ, tagenj oc êngôñ mata jali.

²⁶ Lau samob, tañ sêmoa matenj jali ma sêkêñ gêwiñ aê nañ, sêmac êndu atomanô, sêmoa tenjenj. Kôkêñ gêwiñ biñ tonec me masi.”

²⁷ Ma awê tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Aec, Apômtau, aê kakêñ gêwiñ gebe Kilisi Anôtônê Latu, tañ êmêñ nom nañ aôm.”

Jesu kêtañ

²⁸ Marta kêsôm biñ tonañ su ma jagêmôêc lasio Maria mênkêsôm kelecgenj gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê tec gêmoa ma gêmôêc aôm.”

²⁹ Maria gêñô e gêdi sa ôb tagenj gêdêñ Jesu gêja.

³⁰ Jesu gêô lasê malaclêlôm atom, gacgenj gêmoa gamêñ, tañ Marta jagêdac enj nañ.

³¹ Juda tañ sêjac Maria têtac tôniañ sêngôñ andu sêwiñ nañ, sêlic enj gêdi sebenj kêsa gêja ma têdaguc enj, seboc enj êna sêô ma êtañ anja tônia.

³² Maria gêja e gêô lasê gamêñ, tañ Jesu gêmoa nañ, jagêlic enj ma gêu tau jagêc enj akainja, go kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, aôm embe ômoa tonec ma luc oc êmac êndu atom.”

³³ Jesu gêlic êsêac to Juda, tañ sêwiñ tañ sêmêñ nañ, têtac e atê gêmô enj ma kêlênim tau.

³⁴ Go Jesu kêsôm gebe “Amac atoc ñac tau gêc ondoc.” Ma êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, ômôêñ, go ôlic.”

³⁵ Jesu matasulu kêsa

³⁶ ma Juda sêsôm gebe “Alic acgom, têtac gêwiñ enj ñanôgoc.”

³⁷ Ma êsêacnêñ ñagêdô sêsôm gebe “Ñac tau, nañ gêgôm matapec mata gêlac nañ, oc kêtôm gebe ênam Lasara sa e êmac êndu atom me masi.”

Jesu gêñu Lasara mata jali kêsa kêtiam

³⁸ Jesu atê gêmô enj kêtiam e gêô lasê sêô. Ma sêô tau nañ pocgêsun, tec sêkêñ poc tapa gêsañ auc.

³⁹ Tec Jesu kêsôm gebe “Akac poc tapa su.” Ma ñac gêmac nê luo Marta kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, ñasu kêsa gebe gêc bêc aclê su.”

⁴⁰ Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê kasôm gêdêñ aôm, embe ôkêñ êwiñ, oc ôlic Anôtônê ñawasi. Kasôm me masi.”

⁴¹ Go sêkac poc su, ma Jesu mata gedec ma kêsôm gebe “Tamoc, aê gajam danje aôm gebe kôkêñ tañam aêgac.

⁴² Aê kajalagac gebe kôkêñ tañam aê gedenj tôniañ. Mago kasôm biñ tau kêtô lau tec sêkôsêkô necña, gebe sêkêñ êwiñ aôm kôsakiñ aê gamêñ.”

⁴³ Kêsôm biñ tonañ su ma gêmôêc ña awa kapôêñ gebe “Lasara, ôsa ômôêñ.”

⁴⁴ Ma ñacmatê kêsa toobo, nañ si enj akainj to lêma tônia, ma toobo waenja, nañ sêkwa enj lanjanô auc nañgenj gêmêñ. Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Anjamboac enj su ma akêñ enj êna.”

Lau dabunjsêga to Parisai sêkic Jesunê biñ (Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Juda tañ dêdêñ Maria nañ, nêñ taêsam sêlic Jesu gêgôm gêñ tonañ e sêkêñ gewiñ enj.

⁴⁶ Ma nêñ ñagêdô dêdêñ Parisai jatedôn gen, tañ Jesu gêgôm nan, ñawae gêdêñ êsêac.

⁴⁷ Tec lau dabuñsêga to Parisai sêkac laumata sa ma sêsôm gebe “Aêac danğôm amboac ondoc. Ñac tônê tec gêgôm gêñtalô taêsam.

⁴⁸ Aêac embe talicgen ma êñgôm nê gên, oc lau samob sêkên êwiñ en ma Rom mênşêjanğo aêacnêñ gamên tolaugen su.”

⁴⁹ Ma êsêacnêñ ñac ten, nê ñaê Kaiapa, tañ kêtü ñac dabuñsêga gêdêñ jala tonan gêmoa nan, kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac ajam kauc biñ.

⁵⁰ Ma nêñm kauc kêsa kêpi biñ tonec atom gebe Ñac tagen êmac êndü êjô lau, go êmoasiñ amac êlêlêc lau samob sênaña su.”

⁵¹ Biñ tonan en kêsôm tau nê biñ atom. En kêtü ñac dabuñsêga gêdêñ jala tonan gêmoa, tec geoc ñalô tonan lasê kêpi Jesu êmac êndü êjô lauña.

⁵² En oc êmac êndü êjô lau tecenangen atom, en êkaton Anôtônê lau samob, tañ sênğôn palip-palipgen nan, sa sêpi tagen amboac tonan.

⁵³ Gêdêñ bôc tonan êsêac sêjac m sêkic êna biñ sênac en êndüña.

⁵⁴ Tonan su ma Jesu kêsêlêñ gêmoa awê kêsêp Juda ñalêlôm kêtiam atom, kêtaiñ taugen anğa tonan gêja malac ten, ñaê Epraim gêc kêsi gamên sawaña, jatonê ñacsenjomi sêmoa tonan.

⁵⁵ Judanêñ Pasa kêdabiñ, tec lau taêsam anğa gamên tonan sêpi Jerusalem sêja sêmun Pasa ñanoc, sebe sênac dabiñ taun.

⁵⁶ Êsêac sêsôm Jesu sêmoa lôm dabuñ ma sêsôm gêdêñ taun gebe “Amac abe amboac ondoc, abe en oc êmêñ êlic om êwiñ me.”

Lau dabuñsêga to Parisai sêjatu biñ gebe “Ñac ten embe êjala gamên, tañ Jesu gêmoa nan, go êsôm lasê gebe sêkôc en tôn.”

12

Maria gen oso Jesu

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

¹ Pasa atom tagen, bec 6gen gêc, tec Jesu gêo lasê Betania. Lasara tañ Jesu gêñu en sa anğa ñacmatênên nan, gêmoa malac tonan.

² Êsêac seno moasiñ gêdêñ en anğa tonan, tec Marta gêjam sakiñ gên ma Lasara gen gên gênğôn gêwiñ êsêac.

³ Go Maria kêkôc bu ñamalu, tañ ñaôli kapôên nan, kekec ten mênğen oso Jesu akain ma gêbuñ en akain ña môkêlauñ e bu tau ñamalu kêpôn popoc kêkô andü tonan ñalêlôm.

⁴ Tec ênê ñacsenjominên ten, Juda Isariot, tañ gebe eoc en lasê nan, kêsôm gebe

⁵ “Amboac ondoc sêkên bu tau gêdêñ lau sêjam ôli ña denari 300 atom, gebe sêkên ñaawa êndên lau ñalêlôm sawa.”

⁶ En taê gêjam lau ñalêlôm sawa, tec kêsôm biñ tonan nec atom. En ñacgenğen tec kêbic êsêacnêñ kanom, ma gên tañ lau sêkên kêsêp nan, en kêkôc sa.

⁷ Tec Jesu kêsôm gebe “Ondec enğen, en gêjam dôñ aênoc bec sênsuñ aênã.

⁸ Lau ñalêlôm sawa tec sênğôn sêwiñ amac ñapan, ma aê oc janğôn jawiñ amac ñapan atom.”

Sêkic Lasaranê biñ

⁹ Judanêñ lau taêsam sênô en gêmoa tonan ñawae tec sêja, mago sêja kêtü Jesu taugenña atom, sebe sêlic Lasara, tañ Jesu gêñu en sa anğa ñamatênên nan êwiñ.

¹⁰ Lau dabuñsêga sêkic biñ gebe sênac Lasara êwiñ,

¹¹ gebe Juda taêsam sêja kêtü enña e sêkên gêwiñ Jesu.

Jesu kêsô Jerusalem gêja

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Ñagelen ma lau taêsam, tañ sêo lasê kêtü omña nan, sênô Jesu êna Jerusalem ñawae,

13 tec sêoc tômtômlauj sêpuc enj tôntônj sêja ma sêmôêc gebe “Osana, alanem enj, nanj gêmênj gêjô Apômtau lanjô nanj, to Israelnênj kinj,”

14 Jesu kêtap donjki njalatu tenj sa ma gêngônj njô kêtôm teto gêc gebe

15 “Sion Latuo, ôtêc taôm atom.

Ôlic acgom. nêmj kinj gêngônj donjki njalatu tenj njô gêdênj aôm gêwac.”

16 Gêdênj tonanj Jesunê njacsenomi sêjala binj tonanj njam atom. Mago gêdênj tanj Jesu kêkôc nê njawasi sa su nanj, ac taênj gêjam gebe binj tônê teto kêpi enj. tec sêgôm njanô kêsa amboac tonanj,

17 Lau tanj sêwiñ enj gêdênj gêmôêc Lasara anja sêo ma gênju enj sa anja njacmatênênj nanj, tec sêsôm binj tau lasê.

18 Amboac tonanj lau sêpuc enj tôntônj sêja, gebe sênjô enj gêgôm gênjalô tonanj njawaegac.

19 Ma Parisai sêsôm gêdênj taunj gebe “Kec, amac alicgac, amacnêmj binj njanô masi, lau samob jatêdaguc enjenj.”

Helen njagêdô sebe sêlic Jesu

20 Ma Helen njagêdô sêwiñ êsêac, tanj sêpi Jerusalem sêja nanj, sebe tetenj mec êndênj om.

21 Lau tau dêdênj Pilip anja Betsaida Galilaiana sêja ma tetenj enj gebe “Apômtau, aêacmênj abe alic Jesu.”

22 Tec Pilip jakêsôm gêdênj Andrea ma Andrea agêc Pilip jasêsôm gêdênj Jesu.

23 Ma Jesu gêjô êsêagêc awenj gebe “Njanoc kêdabinjgac gebe Njamalacnê Latunê njawasi êsa.

24 Binjnanô, aê jasôm tobijnjanôgenj êndênj amac gebe Janjom njawê embe êsêp nom atom, oc êtu palê atom ma tau ênêc. Êtu palê acgom, go ênam njanô taêsam.

25 Nac tanj têtac gêwiñ gebe êmoa mata jali nanj, oc ênam sapu. Ma nac tanj têtac gedec tau gebe êmoa mata jali anja nom tonec nanj, oc êmoasinj enj êngônj mata jali tenjenj.

26 Tenj embe ênam sakinj aê, nanj êndanjguc aêmanj ma gamênj, tanj aê janjônj nanj, njoc sakinjwaga oc êngônj êwiñ. Tenj embe ênam sakinj aê, nanj Tamoc oc etoc enj sa.

Jesu gêwa tau sa gebe êmac êndu

27 “Galoc aênjoc katuc kêlênim tau, ma jasôm binj amboac ondoci. Jasôm gebe ‘Tamoc, ônam aê kêsi êndênj noc tonec me.’ Masianô, aê gamênj kêtuci noc tonecna.

28 Tamoc, ôngôm nêmj njâe njawae êsa.” Ma binj tenj kêsa anja undambê gêmênj gebe “Aê gagôm njawae kêsagac, ma oc janjôm njawae êsa êtiam.”

29 Lau tanj sêkô nanj, sênjô e sêsôm gebe “Wapap gêjac.” Ma njagêdô sêsôm gebe “Anjela tenj kêsôm binj gêdênj enj.”

30 Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Awa tônê kêsa kêtuci aênja atam, kêsa kêtuci amacna.

31 Galoc nom tonec njatêmj mêtôcna. Galoc Anôtô êtiñ nom tonec njatau êsa êna.

32 Ma embe sêsunj aê sa anja nom, oc jaê êsêac samob sa dêndênj aê sêmênj.”

33 Binj tonanj enj kêsôm gebe êwa nê êmac êndu njalênj sa.

34 Tec lau sêjô enj awa gebe “Aêac tec anjô gêc binjsu gebe Kilisi tau oc êmoa tenjenj. Ma amboac ondoci aôm kôsôm sêsunj Njamalacnê Latu sa acgom. Njamalacnê Latu tonê asa.”

35 Go Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Ja tau oc êwê amac njasawa saunjenj ôwiñ. Asalênj atôm lau, tanj ja gêwê êsêac nanj, gebe njakesec êtap amac sa atom. Nac tanj kêsêlênj gêmôa njakesec njalêlôm nanj, gêjam kauc gamênj, tanj gebe êna nanj.

36 Ja tec gêwê amac gêmôa. Amboac tonanj akênj êwiñ ja tau gebe atu njawê latui.”

Juda sêkênj gêwiñ Jesu atom

Jesu kêsôm binj tonanj su ma gêja kêsinj tau gêdênj êsêac.

37 Enj gêgôm gênjalô kapôênj taêsam êsêac sêlic, mago sêkênj gêwiñ enj atom,

38 gebe propete Jesaia nê binj êtu anô gebe “Apômtau, asa lau sêkênj gêwiñ aêacma jaenj,

ma Apômtau geoc nê lêma ñaŋaclai lasê gêdêñ asa.”

³⁹ Amboac tonañ êsêac têtôm gebe sêkêñ êwiñ atom gebe Jesaia kêsôm teñ gêwiñ gebe

⁴⁰ “Enj kêpô êsêac matenânô ôkwi

to gêjac kapoac êsêac e nêñ ñalêlôm ñadani kêsa,

gebe matenânô sêlic gêñ atom

to gêñ ñalêlôm sêjala biñ atom ma sênam tauñ ôkwi atom,

e jañgôm êsêac ñajam êsa atom.”

⁴¹ Biñ tonañ Jesaia kêsôm gebe gêlic Jesunê ñawasi to gêwa enj sêñac.

⁴² Biñ tonañ gêc, mago kasêganêñ taêsam sêkêñ gêwiñ enj, tagenj sêsôm lasê atom kêtû Parisaiña gebe têtinj êsêac su anja gônjacnêñ atom.

⁴³ Lau tonañ ñai têtac gêwiñ waen, tañ gêc ñamalacña nan, kêlêlêc waen, tañ gêc Anôtôña nan su.

⁴⁴ Jesu gêmôêc gêc awêgenj gebe “Ñac tañ kêkêñ gêwiñ aê nan, kêkêñ gêwiñ aê atom, kêkêñ gêwiñ ñac, tañ kêsakinj aê gamêñ nan.

⁴⁵ Ma enj tañ gêlic aê nan, gêlic ñac, tañ kêsakinj aê gamêñ nan.

⁴⁶ Aê ja tec gamêñ nom, gebe ñamalac samob, tañ sêkêñ gêwiñ aê nan, nêñ teñ êmoa ñakesec atom.

⁴⁷ Ma ñac teñ embe êñô aêñoc biñ ma êmansañ atom, nan aê oc jamêtôc enj atom, gebe aê gamêñ gabe jamêtôc lau nomña atom, gamêñ gabe janam lau nomña kêsi.

⁴⁸ Ñac tañ kêpô aê sinj ma kêkôc ñoc biñ sa atom nan, kêtap nê ñac-êmêtôc-enwaga sa. Biñ tañ kasôm nan, êmêtôc enj êndêñ bêc ñamuña,

⁴⁹ gebe aê kasôm tauc ñoc biñ atom, Tamoc tau, tañ kêsakinj aê gamêñ nan, kêjatu aê kêtû biñ, tañ jasôm to jawa sa nanña.

⁵⁰ Ma aê kajala gebe ênê jatu kêtû dangônj matenj jali teñgenj ñam. Amboac tonañ biñ, tañ gawê sa nan, gawa sa kêtôm Tamoc kêsôm gêdêñ aê.” *

13

Jesu kêkwasiñ nê ñacseñomi enjkainj

¹ Om Pasa kêdabinj su ma Jesu kêjala nê noc êwi nom tonec sinj êndêñ Tama ênaña gêsun sa. Enj têtac gêwiñ nê lau, tañ sêmoa nom nan ñanô, ma têtac gêwiñ êsêac e gêjac dabijn kêpi nê ñacseñomi.

² Êsêac senj gêñ sêñgônj ma Sadanj kêbalinj biñ kêsêp Simon Isariot latu Juda su, gebe eoc Jesu lasê.

³ Jesu kêjala gebe Tama kêkêñ gêñ samob kêsêp enj lêma to kêjala gebe mênkêsa anja Anôtônê ma oc êmu êndêñ Anôtô êna êtiam,

⁴ tec gêdi sa anja tebo ma kêkôc nê ñakwê ñaônja su ma kêkôc obo sakinjña jakêjandinj.

⁵ Go kêkêc bu kêsêp laclu jagêjac m kêsagu ñacseñomi enjkainj ma gêbuñ ña obo, tañ kêjandinj nan.

⁶ Gêgôm e jakêsa Simon Petere, go ñac tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, aôm gobe ônsañgu aê ockainj me.”

⁷ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Gêñ tañ galoc gagôm nan, gôjam kauc malôgenj go ôjala.”

⁸ Ma Petere kêsôm gêdêñ enj gebe “Masianô, aôm ônsañgu aê ockainj atomanô.” Jesu gêjô enj awa gebe “Aê embe jansañgu aôm atom, oc ôwê kainj aê atom.”

⁹ Ma Simon Petere kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, amboac tonañ ockainjenj atom, lemoc to môkêcapac êwiñ acgom.”

¹⁰ Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ñac tañ gêlinj bu su nan, êkwasiñ tau êtiam atom, akainj tagenj, gebe enj kêtû selecjac. Amac atu selec amboac tonañ, tagenj samob atom.”

¹¹ Enj kêjala ñaceoc-enj-lasêwaga su, tec kêsôm gebe “Amac samob atu selec atom.”

* **12:50:** Denari tagenj kêtû komwaganenj ñaoli bec tagenja.

12 En kesagu êsêac enkain su, go kêsô nê ñakwê sa kêtiam jagêngôn sic ma kêsôm gédên êsêac gebe “Amacnêm kauc kêsâ kêpi gên, tañ gagôm gédên amac nañ, me masi.

13 Amac tonañ asam aê gebe Mêtêmôkê to Apômtau, nañ asôm jagédên, gebe aê tau tonec.

14 Apômtau to mêtêmôkê tau aê embe jansañgu amac emkain, go ansañgu taôm emkain êndên-êndêngeñ amboac tonañgeñ,

15 gebe aê katôc ñadônđon gédên amac gebe amac taôm anğôm amboac gagôm gédên amac su.

16 Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndên amac gebe Sakiñwaga kêlêlêc nê ñatau atom, ma jaenwaga kêlêlêc ñac, tañ kêsakiñ en nañ atom.

17 Embe ajala biñ tonañ ma embe anğôm ñanô êsa, oc aê aoc êôc amac.

18 “Ma Jasôm êpi amac samob atom. Aê kajala lau, tañ kajaliñ êsêac sa nañ. Mago biñ, tañ teto gec nañ, êtu anô gebe ‘Ñac tañ geñ aênoc mo nañ, géôc akain sa gebe êka aê.’

19 Biñ tau ñanô kêsâ atom tagen, ma galoc jawa sa êndên amac kwananğen. Ma êndên biñ tau ñanô êsa, go akên êwiñ gebe aê tau tonec.

20 Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndên amac gebe Ten embe êkôc ñac, tañ aê kasakiñ en nañ sa, oc êkôc aê sa. Ma ten embe êkôc aê sa, oc êkôc ñac, tañ kêsakiñ aê gamên nañ sa.”

Jesu kêtôc ñac, tañ eoc en lasê nañ

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Jesu kêsôm biñ tonañ su e katu kêlênim tau, go gêwa sa gêc awêgeñ gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndên amac gebe Amacnêm ñac ten oc eoc aê lasê.”

22 Ma ñacsenomi matenânô gédên tauñ ma sêjam kauc ñac, tañ en kêsôm biñ kêkanôn en nañ.

23 Ñacsenominên ten, tañ Jesu têtac gêwiñ en nañ, gêngôn kêsî enña.

24 Ñac tonañ tec Simon Petere kêsênic mata en ma kêsôm gédên en gebe “Ôtu kênac en gebe biñ tonañ kêsôm kêpi asa.”

25 Go Ñac tau kêsô Jesu asêtêkwa ñalabu gêja ma kêtû kênac gebe “Apômtau, asa.”

26 Tec Jesu gêjô en awa gebe “Ñac tau tec aê oc jasac mo ñagêdô tôn ma jakên êndên en.” Go kêsac mo ñagêdô tôn ma kêkôc jakêkên gédên Simon Isariot latu Juda.

27 Ñac tau geñ su, ma Sadañ kêsêp ênê ñalêlôm gêja. Tec Jesu kêsôm gédên en gebe “Gên tañ gobe ôngôm nañ, ôngôm seben.”

28 Ma êsêac samob, tañ sen gên sêmoa nañ, nêñ ten kêjala biñ, tañ Jesu kêsôm gédên en nañ, ñam atom.

29 Nêñ ñagêdô seboç Jesu kêsôm gédên en gebe “Ônam ôli aêacnên gên omña kwananğen,” gebe Juda kêbic kanom. Ñagêdô seboç en êkên gên êndên lau ñalêlôm sawa.

30 Ñac tau geñ gên su ma gacgen kêsâ gêja. Ma gêbêcauc.

Biñsu wakuc

31 Juda kêsâ gêja su, go Jesu kêsôm gebe “Galoc Ñamalacnê Latunê ñawasi mênkêsâ ma Anôtônê ñawasi kêsâ kêtû enña.

32 Anôtônê ñawasi embe êsa êtu enña, go Anôtô êkên tau nê ñawasi êndên en amboac tonañ. Ma êkên ênê ñawasi êsa seben.

33 Ñapalêac, aê jamoa jawiñ amac ñasawa saunğen êwiñ, go ansom aê. Ma biñ tañ kasôm gédên Juda nañ, galoc jasôm êndên amac amboac tonañ gebe Gamên tañ aê jana, amac atôm gebe naasa atom.

34 Aê jakên biñsu wakuc ten êndên amac gebe Akên nêñ têtac gêwiñ elom tau. Akên nêñ têtac gêwiñ elom tau êtôm aê têtac gêwiñ amac.

35 Embe akên nêñ têtac gêwiñ elom tau, go samob sêjala êndên tonañ gebe aênoc ñacsenomi amac.”

*Jesu kêsôm lasê gebe Simon Petere ênsê enj auc
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³⁶ Ma Simon Petere kêsôm gédêñ enj gebe “Apômtau aôm ôna ondoc.” Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Gamêñ tañ aê jana nañ, galoc kôtôm gebe ôndañguc aê nec atom. Malôgenj, go ôndañguc.”

³⁷ Ma Petere kêsôm gédêñ enj gebe “Apômtau, amboac ondoc galoc katôm gebe jandañguc aôm atom. Aê jamac endu êtu aômña.”

³⁸ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Aôm gobe ômac êndu êtu aêña me. Biññanô, aê jasôm tobiññanôgenj êndêñ aôm gebe Talec oc étañ atomgenj, ma aôm ônsa aê auc atu dim têlêac.

14

Jesu kêtú intêna daô lasê dandêñ Tameñña

¹ “Nêm ñalêlôm êlênim tau atom. Akêñ êwiñ Anôtô ma akêñ êwiñ aê.

² Tamocnê andu tec ñabalêm taêsam gêc. Embe ênêc atom, oc jasôm êndêñ amac gebe Jana jamansañ nêm gamêñ.

³ Aê jana jamansañ amacnêm gamêñ su acgom, go jamu jamêñ ma jakôc amac, gebe gamêñ, tañ aê gêngôñ nañ, amac añgôñ awiñ.

⁴ Ma gamêñ, tañ aê jana nañ, ñaintêna amac alicgac.”

⁵ Tom kêsôm gédêñ enj gebe “Apômtau, gamêñ tañ aôm ôna nañ, aêac ajala atom, ma oc alic ñaintêna amboac ondoc.”

⁶ Tec Jesu kêsôm gédêñ enj gebe “Intêna aê ma biññanô to añgôñ matem jali ñam aê. Ñamalac teñ oc êndêñ Tamoc êna atom, aê jawê enj acgom.

⁷ Embe ajala aê, oc ajala Tamoc amboac tonañ. Galoc tec ajala enj ma alic enjac.”

⁸ Go Pilip kêsôm gédêñ Jesu gebe “Apômtau ôtôc Tamam êndêñ aêac alic, go êtôm aêac.”

⁹ Tec Jesu kêsôm gédêñ enj gebe “O Pilip, gamoa gawiñ amac e ñêñgenj ma kôjala aê atom me. Ñac tañ gêlic aê nañ, gêlic Tamoc su. Amboac ondoc tec kôsôm gebe ‘Ôtôc Tamam êndêñ aêac.’

¹⁰ Aê gamoa Tamoc ñalêlôm ma tamoc gêmoa aê ñalêlôm nec kôkêñ gêwiñ atom me. Biñ tañ kasôm gédêñ amac nañ, aê tauc ñoc biñ atom. Tamoc tañ gêmoa aê ñalêlôm nañ, gêjam nê kôm tonañ.

¹¹ Akêñ êwiñ aê gebe gamoa Tamoc ñalêlôm ma Tamoc gêmoa aê ñalêlôm. Embe masi, go akêñ êwiñ êtu kôm tonañña.

¹² Biññanô, aê jasôm tobiññanôgenj êndêñ amac gebe Ñac tañ kêkêñ gêwiñ aê nañ, ênam kôm, tañ aê gajam nañ amboac tonañ ma oc ênam êlêlêc tonañ su, gebe aê jandêñ Tamoc jana.

¹³ Ma gêñ samob, tañ atenj anam aê tañôc nañ, oc jañgôm ñanô êsa, gebe Latu êwaka Tamanê ñawasi sa.

¹⁴ Embe atenj gêñ teñ êndêñ aê anam aê lañôc, oc jañgôm ñanô êsa.

Jesu gêjac mata Ñalau Dabuñ

¹⁵ “Embe têmtac êwiñ aê, oc amansañ aêñoc biñsu.

¹⁶ Go aê jatenj êndêñ Tamoc ma enj êkêñ amacnêm ênamawemwaga teñ gebe ômoa êwiñ amac teñgenj.

¹⁷ Ñac tau Ñalau biññanôña, tañ lau nomña sêkôc enj sa êtôm atom nañ, gebe êsêac sêlic to sêjala enj atom. Amac tec ajala enjac, gebe gêwiñ amac ma gêmoa amacnêm ñalêlôm.

¹⁸ “Aê oc jandec amac atôm mosêbu atom, aê oc jandêñ amac jawac.

¹⁹ Ñasawa saunjenj ma lau nomña sêlic aê êtiam atom, mago amac tec oc alic aê, gebe aê gangôñ matoc jali, tec amac oc añgôñ matem jali amboac tonañgenj.

²⁰ Êndêñ bêc ônê amac oc ajala gebe aê gamoa Tamoc ñalêlôm ma amac amoa aê ñalêlôm ma aê jamoa amac ñalêlôm.

21 “Nac tañ kêkôc aêhoc biñsu sa ma kamasañ nan, en nac têtac gêwiñ aêña. Nac tañ têtac gêwiñ aê nan, Tamoc têtac êwiñ en ma aê têtac êwiñ en amboac tonañ ma jaoc tauc lasê jandêñ en.”

22 Ma Juda, Isariot latu tonañ atom, kêsôm gêdêñ en gebe “Apômtau, aôm gobe oc taôm lasê êndêñ aêac, mago êndêñ lau nomña atom, nan ñam amboac ondoc.”

23 Tec Jesu gêjô en awa gebe “Nac teñ embe têtac êwiñ aê ma êmansañ aêhoc biñ, oc Tamoc têtac êwiñ en ma aêagêc andêñ en naangôñ awiñ en.

24 Ma nac tañ têtac gêwiñ aê atom nan, kêmasañ aêhoc biñ atom. Ma biñ tau, tañ amac añô nan, aêhoc biñ atom, Tamoc tañ kêsakiñ aê gamêñ nan nê.

25 “Biñ tonañ nan aê gêngôñ gawiñ amac tec kasôm gêdêñ amac.

26 Ma ênam-awemwaga Nalau Dabuñ tau, tañ Tamoc êsakiñ mênênam aê lanôc nan, oc êndôñ biñ samob êndêñ amac to êwa amacnêm kauc sa e taêm ênam biñ samob, tañ kasôm gêdêñ amac nan.

27 Aê jandec biñmalô êndêñ amac ma aêhoc biñmalô oc jakêñ êndêñ amac. Mago jakêñ êndêñ amac amboac lau nomña sêkêñ nec atom. Nêm ñalêlôm êlênim tau to atêc taôm atom.

28 Amac añô aê kasôm gêdêñ amac gebe jana ma oc jandêñ amac jamêñ êtiam. Embe têtac êwiñ aê, oc têtac ñajam êsa gebe jandêñ Tamoc jana, gebe Tamoc kapôêñ kêlêlêc aê su.

29 Biñ tau ñanô kêsâ atom tagen, mago gabe jasôm êndêñ amac kwananjen gebe êndêñ tañ ñanô êsa nan akêñ êwiñ.

30 Aê jasôm biñ gwalêkiñ êndêñ amac êwiñ atom, gebe nom tonec ñatau êmên, mago oc êku aê tulu atom.

31 Tagen aê gagôm gêñ, tañ Tamoc kêjatu aê nan, gebe lau nomña sêjala aê têtac gêwiñ Tamoc. Andi sa ma taêc aña tonec tana.

15

Jesu kêtû wainmôkê ñanô

1 “Wainmôke ñanô aê ma Tamoc kêtû kôm wainña ñatau.

2 Nôc ñawalô samob, tañ gêjam ñanô atom nan, oc eso êngic, ma samob, tañ gêjam ñano nan, oc ênac ñasêli su gebe ênam ñanô êlêlêc.

3 Amac atu selec su kêtû biñ, tañ kasôm gêdêñ amac nanña.

4 Amoa aê ñalêlôm, oc jamoa amac ñalêlôm. Nawalô teñ embe naênidin êsô ñamôkê atom, tau ênêc, oc êtôm gebe ênam ñanô atom. Ma amac embe amoa aê ñalêlôm atom, oc amboac tonañ.

5 “Wainmôkê aê ma ñawalô amac. Nac tañ gêmoa aê ñalêlôm, ma aê gamoa en ñalêlôm nan, gêjam ñanô taêsam, gebe aê embe jawiñ atom, oc atôm gebe añgôm gêñ teñ atom.

6 Teñ embe êmoa aê ñalêlôm atom, oc sêmbaliñ en siñ e êtu masê amboac ñawalô, tañ kê mêliñ ma sejon sa nasêmbaliñ êpi ja gebe êniñ su.

7 Embe amoa aê ñalêlôm ma ñoc biñ oc ênêc amacnêm ñalêlôm, ma embe têtac êwiñ gêñ teñ ma aten, nan oc akôc.

8 Embe anam ñanô taêsam e atu aêhoc ñacsenjomi, go añgôm Tamocnê ñawasi êsa.

9 Aê têtac gêwiñ amac kêtôm Tamoc têtac gêwiñ aê. Amoa ñoc têtac gêwiñ, tañ kepen amac auc nan ñalêlôm.

10 Embe amansañ aêhoc biñsu, oc amoa ñoc têtac gêwiñ, tañ kepen amac auc nan ñalêlôm, atôm aê kamasañ Tamocnê biñsu ma gamoa ênê têtac gêwiñ, tañ kepen aê auc nan ñalêlôm.

11 “Biñ tonañ ñai samob kasôm gêdêñ amac, gebe ñoc têtac ñajam wacênêc amacnêm ñalêlôm ma ênac dabiñ amacnêm têtac ñajam ênam amac auc.

12 Aêhoc biñsu tonec gebe Akêñ nêm têtac gêwiñ elom tau êtôm aê têtac gêwiñ amac.

13 Nac tañ êmac êndu êjô nê lau nañ, nê têtac gêwiñ kêlêlêc nêñgen su.

14 Amac embe aᅅgôm gêñ, tañ kajatu amac nañ, oc atu aêñoc lau.

15 Aê jasam amac gebe sakiñwaga êtiam atom, gebe sakiñwaga gêjam kauc gêñ, tañ nê natau gêgôm nañ. Aê kêsam amacgac gebe atu ñoc lau, gebe gêñ samob, tañ gañô aᅅga Tamocnê nañ, tec gaoc lasê gêdêñ amac su.

16 Amac tec ajaliñ aê sa atom, aê kajaliñ amac sa ma kasakiñ amac gebe ana ma anam ñanô, ma amacnêm ñanô tonañ ênêc ñapan. Ma gêñ tañ aten anam aê lañôc nañ, Tamoc oc êkêñ êndêñ amac.

17 Aê jajatu amac gebe akêñ têtac gêwiñ elom tau.

Lau nomña têtac gedec Jesunê lau

18 “Lau nomña embe têtac endec amac, nañ taêm ênam gebe têtac gedec aê kêtù ñamata.

19 Amac embe aᅅga lau nomña nêñ, oc lau nomña têtac êwiñ amac, gebe êsêacnêñ ñagêdô amac. Mago aê kajaliñ amac sa aᅅga lau nomña nêñ, gebe atu lau nomña êtiam atom, tec lau nomña têtac gedec amac.

20 Taêm ênam biñ, tañ kasôm gêdêñ amac nañ gebe Sakiñwaga kêlêlêc nê natau su atom. Êsêac sêjanda aêgac, tec oc sêjanda amac amboac tonañ.

21 Gêñ samob tonañ ñai oc sêᅅgôm êndêñ amac êtu ñoc ñaêña, gebe sêjala ñac, tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ atom.

22 Aê embe jamêñ to jawa biñ sa êndêñ êsêac atom, oc nêñ sec masi. Mago galoc embe taêñ ênam gebe sênsa nêñ sec auc, oc sêᅅgôm naeo.

23 Nac tañ têtac gedec aê nañ, têtac gedec Tamoc amboac tonañ.

24 Aê embe janam kôm, tañ ñac ten gêjam atom nañ, aᅅga êsêacnêñ atom, go nêñ sec masi. Tagen galoc sêlic ñoc kôm tau su, mago têtac gedec aêagêc Tamoc.

25 Amboac tonañ biñ, tañ teto gêc êsêacnêñ biñsu nañ, oc êtu anô gebe ‘Êsêac têtac gedec aê ñaômagen.’

26 “Êndêñ tañ jasakiñ ênam-awemwaga aᅅga Tamocnê êndêñ amac êmêñ, Nalau biññanôña, nañ êsa aᅅga Tamocnê nañ, oc êwa aê ñam sa.

27 Ma amac awa aê ñam sa amboac tonañ, gebe amoa awiñ aê gêdêñ gajac m ñoc kôm e mênghêdêñ galoc.

16

1 “Biñ tonañ ñai kasôm gêdêñ amac gebe têtac lulu e anaña atom.

2 Êsêac oc têtiñ amac su aᅅga gôlôacnêñ. Ñanoc oc mênghêsa ma samob, tañ sênac amac êndu nañ, oc sênam kauc gebe sêjam sakiñ gêdêñ Anôtô ña gêñ amboac tonañ.

3 Gêñ tonañ ñai oc sêᅅgôm gebe sêjala Tamoc atom ma sêjala aê atom.

4 Biñ samob kasôm gêdêñ amac gebe êsêac embe sêᅅgôm gêñ tau êndêñ ñanoc, nañ taêm ênam gebe biñ tau kasôm gêdêñ amac su.

Nalau Dabuñ nê kôm

“Gêmunᅅgen kasôm biñ amboac tonañ gêdêñ amac atom, gebe tauc gêᅅgôn gawiñ amac.

5 Ma galoc jandêñ ñac, tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ jana, ma amacnêm ñac ten kêtù kênac aê gebe ‘Ôna ondoc’ nec atom.

6 Aê kasôm biñ tonañ gêdêñ amac e amacnêm ñalêlôm ñawapac gêjam aucgen,

7 ma aê jasom biññanô êndêñ amac gebe jawi amac siñ nec, oc êmoasiñ amac. Embe jawi amac siñ atom, oc ênam-awemwaga êndêñ amac êmêñ atom. Embe jana, go jasakiñ en êndêñ amac êmêñ.

8 Nac tonañ êmêñ, go êwaka lau nomña nêñ kauc sa êpi sec tau ma êpi biñghêdêñ to êpi Anôtônê mêtôc.

9 Êpi sec gebe sêkêñ gêwiñ aê atom.

10 Ma êpi biñgêdêñ gebe jandêñ Tamoc jana ma amac alic aê êtiam atom.

11 Ma êpi mêtôc gebe Anôtô kêmêtôc nom tonec ñatau su.

12 “Aêñoc biñ ñagêdô gwalêkiñ gebe jasôm êndêñ amacña tec gêc, mago galoc oc asip sa atôm atom.

13 Ma êndêñ tañ ñac ônê, Ñalau biññanôña, tau êmêñ nañ, oc êwê amac ajala biññanô tau tomalagen, gebe enj oc êsôm tau né biñ atom. Biñ tañ enj gêñô nanjen, tec êsôm ma eoc biñ, tañ oc mênêsa nañ, lasê êndêñ amac.

14 Ñac tau oc êwaka aêñoc ñawasi sa, gebe enj oc êkôc su anğa aêñoc ma êsôm lasê êndêñ amac.

15 Tamocnê gêñ samob kêtü aêñoc. Amboac tonañ tec kasôm gebe Ñac tau êkôc su anğa aêñoc ma êsôm lasê êndêñ amac.

Ñalêlôm ñawapac ênam tau ôkwi êtu têmtac ñajam

16 “Têlagenj acgom ma alic aê sapu, ma têlagenj êtiam, go alic aê êtiam.”

17 Ênê ñacseñomi ñagêdô sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Biñ tonec amboac ondoc, tec enj kêsôm gêdêñ aêac nec gebe ‘Têlagenj acgom ma alic aê sapu, ma têlagenj êtiam, go alic aê êtiam, ma ñalô tonec ‘Aê jandêñ Tamoc jana.’ ”

18 Ma Êsêac sêsôm gebe “Biñ tonec amboac ondoc, tec enj kêsôm nec gebe ‘Têlagenj.’ Aêac tajala ênê biñ ñam atom nec.”

19 Jesu kêjala êsêac sebe têtü kênac enj, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac apuc taôm gebe kasôm gebe ‘Têlagenj acgom ma amac alic aê sapu, ma têlagenj êtiam, go alic aê êtiam me.’

20 Biññanô, aê jasôm tobiññanôgenj êndêñ amac gebe Amac oc atañ ñanô e apuc tañiboa sa ma atañ ma lau nomña oc têtü samuc. Amac oc amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgenj, mago nêm ñalêlôm ñawapac tonañ oc ênam tau ôkwi êtu têmtac ñajam.

21 Awê teñ embe êkôc ñapalê, oc né ñalêlôm ñawapac gebe né noc kêdabiñgac. Mago êndêñ tañ êkôc ñapalê su nañ, taê ênam ñandañ êtiam atom, têmtac ñajam gebe kêkôc ñapalê kêtü awê sugac.

22 Amboac tonañ galoc tonêm ñalêlôm ñawapacgenj amoa e êndêñ tañ jalic amac êtiam nañ, têmtac ñajam êsa. Ma lau teñ oc sêkôc têmtac ñajam su anğa amacnêm êtiam atom.

23 Êndêñ bêc ônê oc atu kênac biñ teñ êndêñ aê êtiam atom. Biññanô, aê jasôm tobiññanôgenj êndêñ amac gebe Embe atañ gêñ teñ êndêñ Tamoc anam aê lañôc, oc êkênj êndêñ amac.

24 Mênjêdêñ tonec amac atañ gêñ teñ ajam aê lañôc atom. Ateñ oc akôc ma têmtac ñajam êsa samucgenj.

Jesu kêku nom tau tulu

25 “Biñ tonec ñai kasôm kêtü biñgôliñ gêdêñ amac. Ma ñanoc tau mênêsa, oc janam êtu biñgôliñ êndêñ amac êtiam atom, jawa Tamoc ñam sa êndêñ amac ênêc awêgenj.

26 Êndêñ bêc ônañ amac oc atañ gêñ anam aê lañôc, nañ aê jasôm êndêñ amac gebe aê oc jateñ êndêñ Tamoc êtu amacña êtiam nec atom.

27 Tamoc tau tec têmtac gêwiñ amac, gebe amac têmtac gêwiñ aê ma akênj gêwiñ gebe aê kasa anğa Tamocnê tec gamênj.

28 Aê kasa anğa Tamocnê tec gamênj nom. Ma jawi nom siñ ma jandêñ Tamoc jamu jana êtiam.”

29 Tec ênê ñacseñomi sêsôm gebe “Kec, galoc kôsôm gêc awêgenj, gôjam kêtü biñgôliñ atom.

30 Galoc aêac ajala gebe aôm kôjala biñ samob ma kôpô lêna lau gebe têtü kênac biñ teñ êndêñ aômña atom. Amboac tonañ tec aêac akênj gêwiñ gebe aôm kôsa anğa Anôtônê.”

31 Go Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Galoc akênj gêwiñ me.

³² Alic acgom, noc tenj oc mênêsa, ma noc tau kêdabinj sugac, tanj sêsa amac êlin-êlin amoa nêm êndênêndêngej ma oc andec aê taucgej jamoa, mago oc taucgej jamoa atom, gebe Tamoc gêwiñ aê.

³³ Aê kasôm binj tonec gêdên amac gebe tobinjmalôgej amoa aê ñalêlôm. Anja nom tonec amac amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgej, mago têmtac êpa sugenj. Aê kaku nom tau tulu sugac.”

17

Jesu ketej mec kêtû nê ñacsejnomiña

¹ Jesu kêsôm binj tonanj su, go mata gedec undambê ma ketej mec gebe “O Tamoc, ñanoc kêdabinjac, ôkên Latômnê ñawasi êsa, gebe Latôm oc êkên aômnêm ñawasi êsa.

² Aôm kôkên enj kêtû gêñ totau-totau samob ñatau, gebe êkên lau samob, tanj kôkên gêdên enj nanj, sênjôn maten jali tenjenj.

³ Sênjôn maten jali ñam tonec gebe sêjala aôm Anôtô ñanô tagen agêc Jesu Kilisi tau, tanj kôsakinj enj gêmên nanj.

⁴ Kôm tanj kôsakinj aê gebe janam nanj, tec gajam e gajac dabinj su ma kakên aômnêm ñawasi kêsa anja nom.

⁵ O Tamoc, galoc ôkên ñawasi, tanj gêc aomña nanj, êndên aê, ñawasi tanj gawê kainj gêdên nom masigenj ma gamoa gawin aôm nanj.

⁶ “Aê gawa nêm ñaê sa gêdên ñamalêc, tanj kôkên gêdên aê anja lau nomña nêñ. Aômnêm gêñ êsêac, tec kôkbj êsêac gêdên aê ma sêmasanj aômnêm binj.

⁷ Galoc sêjala gebe gêñ samob, tanj kôkên gêdên aê nanj, anja aômnêmgej,

⁸ gebe binj, nanj kôkên gêdên aê, tec kakên gêdên êsêac. Ac sêkôc sa e sêjala tonjanôgej gebe aê kasa anja aômnêm, ma sêkên gêwiñ gebe aôm kôsakinj aê tec gamênj.

⁹ “Aê katej kêtû êsêacña, katej kêtû lau nom-ñaña atom. Katej kêtû êsêac tanj kôkên gêdên aê nanja, gebe nêm gêñ êsêac.

¹⁰ Aênoc gêñ samob kêtû aômnêm gêñ, ma aômnêm gêñ samob kêtû aênoc gêñ, ma êsêac sêwaka aênoc ñawasi sa.

¹¹ Aê tec janjôn nom êtiam atom, mago êsêacmênj gacgej sênjôn nom. Ma aê jandên aôm jawac. O Tamoc dabuj, ômansanj êsêac gebe sêmoa nêm ñaê, tanj kôkên gêdên aê nanj ñalêlôm, ma têtû gêñ tagen amboac aêagêc tagenj.

¹² Gêdên tanj gamoa gawin êsêac nanj, kamasanj êsêac sênjôn tonêm ñaêgej, tanj kôkên gêdên aê nanj. Aê gajob êsêac e nêñ tenj gêjaña atom, ñac gêbac latu tagenj, gebe binj tanj teto gêc nanj, êtu anô.

¹³ Galoc tonec aê jandên aôm jawac, ma binj tonec jasôm anja nom êwiñ gebe ñoc têtac ñajam ênam êsêac auc samucgej.

¹⁴ Aê kakên aômnêm binj gêdên êsêac ma lau nomña têtac gedec êsêac, gebe êsêac anja lau nomña nêñ atom, têtôm aê tauc anja nom atom amboac tonanj.

¹⁵ Aê jatej gebe aôm ôkôc êsêac su anja nom atom, jatej gebe ojop êsêac êndên ñac sec.

¹⁶ Êsêac anja nom atom têtôm aê anja nom atom.

¹⁷ Ônam dabuj êsêac ña binjanô tau, gebe aômnêm binj kêtû binjanô.

¹⁸ Aê kasakinj êsêac sêmoa nom kêtôm aôm kôsaki ñ aê gamênj nom.

¹⁹ Ma aê janam dabuj tauc êtu êsêacña gebe êsêac têtû dabuj tobinjanô amboac tonanj.

²⁰ “Aê jatej êtu êsêac tonec taunjenja atom, jatej êtu lau, tanj sênjô êsêacnênj binj e sêkên êwiñ aê nanja êwiñ

²¹ gebe samob têtû gêñ tagen amboac aôm, Tamoc, gômoa aê ñalêlôm ma aê gamoa aôm ñalêlôm. Ma êsêac sêmoa aêagêc ñalêlôm, ec lau nomñc sêkên êwiñ gebe aôm kôsakinj aê gamênj.

²² Ma ηawasi, taη kôkêη gêdêη aê naη, tec kakêη gêdêη êsêac, gebe êsêac têtου gêη tagen amboac aêagêc tagen.

²³ Aê gamoa êsêac ηalêlôm kêtôm aôm gômoa aê ηalêlôm, gebe ônac dabiη êsêac têtου gêη tagen, ma lau nomηa sêjala gebe aôm kôsakiη aê gamêη to têtmac gêwiη êsêac amboac têtmac gêwiη aê.

²⁴ “O Tamoc, aê gabe gêη, taη kôkêη gêdêη aê naη, sêmoa sêwiη aê sêηgôn gamêη, taη aê oc jaηgôn naη, gebe sêlic aêηoc ηawasi, taη kôkêη gêdêη aê, gebe aôm têtmac gêwiη aê gêdêη nom ηanô kêsa atom tagen.

²⁵ O Tamoc, ηac gêdêη, lau nomηa sêjala aôm atom, mago aê kajala aômγac, ma êsêac tonec tec sêjala gebe aôm kôsakiη aê.

²⁶ Aê ηawa nêη ηaê sa gêdêη êsêac ma oc jawa sa-jawa sa jamoa, gebe nêη têtmac gêwiη aêηa ênêc êsêacnêη ηalêlôm ma aê jamoa êsêacnêη ηalêlôm.”

18

Sêkôc Jesu tôη

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Jesu kêsôm biη tonan su, go gêwiη nê ηacsenomi sêsa jaselom bu Kidron. Kôm tenj gêc bu ηamakeη ônêηa, ma Jesu to nê ηacsenomi sêsêp kômêlôm sêja.

² Juda taη geoc eη lasê naη, gêlic gamêη tonan kwananjen, gebe Jesu kêkac nê ηacsenomi sa anηa tonan elêmê.

³ Juda tau kêkôc lau matu tenj sa ma lau dabuηsêga to Parisai nêη sakiηwaga ηagêdô sêwiη sêoc dawen to lamp ma laukasap sa jasêo lasê.

⁴ Jesu kêjala gêη samob, taη gebe êtap eη sa naη kwananjen, mago kêsa jakêsôm gêdêη êsêac gebe “Amac asôm asa.”

⁵ Ma êsêac sêjô eη awa gebe “Jesu Nasareta.” Go eη kêsôm gêdêη êsêac gebe “Aê tau tonec.” Ma Juda taη gebe eoc eη lasê naη, kêkô gêwiη êsêac.

⁶ Jesu kêsôm gêdêη êsêac gebe “Aê tau tonec,” ma êsêac sênu taunjen e jasêu tauη sêc.

⁷ Tec eη kêtu kênac êsêac kêtiam gebe “Amac asôm asa.” Ma êsêac sêsôm gebe “Jesu Nasareta.”

⁸ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê kasôm gêdêη amac su gebe aê tau tonec. Embe ansom aê, ma andec êsêac onec sêna.”

⁹ Biη tonan gebe ênê biη, taη kêsôm naη, êtu anô gebe “Êsêac taη kôkêη gêdêη aê naη, gajam êsêacnêη tenj sapu atom.”

¹⁰ Ma Simon Petere, naη nê siη gêc, tec gêbuc sa jakêpa dabuηsêganê sakiηwaga taηjalaun anôηa su, ma sakiηwaga tau nê ηaê Malku.

¹¹ Tec Jesu kêsôm gêdêη Petere gebe “Ônsêmuη siη êmu êsêp ηaatali êna. Laclu taη Tamoc kêkêη gêdêη aê naη, oc janôm gêη êsêp atom me.”

Jesu kêkô dabuηsêga laηônêη

¹² Lau tonη tonan to nêη kapitai ma Judanêη sakiηwaga sêkôc Jesu ma sêsô eη tôη.

¹³ Go sêwê eη dêdêη Anas sêja, Kaiapa taη kêtu ηac dêbuηsêga gêdêη jala tonan gêmoa naη iawa.

¹⁴ Kaiapa tau tec kêsôm gêdêη Juda gebe “ηac tagen êmac êndu êjo lau, go êmoasiη lau êlêlêc.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Simon Petere agêc ηacsenom tenj têtaduc Jesu sêja. Ma ηac dabuηsêga kêjala ηacsenom tonanγac, tec gêwin Jesu kêsô ηac dabuηsêga nê andu ηamalacluη gêja.

¹⁶ Ma Petere kêkô sacgêdô ηadêmôêηa. Go ηacsenom, taη ηac dabuηsêga kêjala eη su naη, kêsa jakêmasan biη gêdêη awê gejob sacgêdôηa ma gêwê Petere agêc sêsô sêja.

17 Ma awê gejob sacgêdôña kêsôm gêdênj Petere gebe “Aôm kôtu ñac tônê nê ñacseñom tenj gôwiñ me.” Ma enj kêsôm gebe “Masi.”

18 Gamênj ñaluc ma kômwaga to sakiñwaga sêmakop ja ma sêsêlu sêkô, tec Petere kêsêlu ja kêkô gêwiñ êsêac.

Dabuñwaga kêtú lêsú Jesu

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Ma ñac dabuñsêga kêtú kênac Jesunê ñacseñomi to nê mêtê ñam gêdênj enj.

20 Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Aê kasôm biñ gêdênj lau samob gamoa awêgeñ ma kadônj mêtê gamoa lôm malacña to lôm dabuñ, tañ Juda samob sêkac sa nañ, elêmé ma kasôm biñ tenj kasiñ atom.

21 Aôm kôtu kênac aê kêtú asageñña. Ôtu kênac lau-sêñô-biñwaga acgom, gebe êsêac tec sêjala aêñoc bi ñ, tañ kasôm nañ.”

22 Kêsôm bi ñ tonañ gêmoea ma sakiñwaga, tañ sêkô nañ, nêñ tenj kêtap Jesu kêsêp alianô ma kêsôm gebe “Aôm gôjô ñac dabuñsêga awa amboac tonañ me.”

23 Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Embe jasôm eso, nañ ôwa sa gebe keso. Ma embe jasôm êndênj, ma amboac ondóc gôjac aê.”

24 Go Anas gêsô enj tôñ ma kêsakiñ enj tolêpoagenj gêdênj ñac dabuñsêga Kaiapa gêja.

Petere gêsá Jesu auc kêtiam

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

25 Simon Petere kêsêlu ja kêkô ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Aôm anja ênê ñacseñominênj tenj amboac tonañ me.” Ma enj kêpa tau gebe “Masi.”

26 Go ñac dabuñsêga nê sakiñwaganênj tenj, ñac tañ Petere kêpa enj tañalauñ su nañ gwadê, tec kêsôm gebe “Aôm tonec tê galic aôm gômoea kôm gôwiñ enj nê me.”

27 Ma Petere kêpa tau kêtiam, tec sep tagenj talec kêtan.

Jesu kêkô Pilata lañônêm

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Bêbêcgeñ ma sêwê Jesu anja Kaiapanê sêja gôliñwaganê andu. Juda taunj sêsô gôliñwaganê andu sêja atom, têtêc gebe sêngôm taunj têtú sec a têtôm gebe sêniñ Pasa sêwiñ atom.

29 Amboac tonañ Pilata kêsa gadênj êsêac gêja ma kêsôm gebe “Atiñ biñ ondóc ñakainj kêpi ñac tonec.”

30 Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Ñac tonañ êmbe ñac secanô atom, aêac oc akôc enj andênj aôm amênj atom.”

31 Tec Pilata kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac taêm akôc enj awac ma amêtôc enj êtôm amacnêm biñsu.” Ma Juda sêsôm gêdênj enj gebe “Aêacma jao kêkô gebe anac ñamalac tenj êndú atom.”

32 Biñ tonañ kêsa gebe Jesunê biñ, tañ kêsôm gêwa nê êmac êndú ñalênj sa nañ, êtu anô.

33 Amboac tonañ Pilata kêsô gôliñwaganê andu gêja kêtiam jagêmoêc Jesu ma kêtú kênac enj gebe “Judanênj kiñ aôm me masi.”

34 Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Aôm taôm taêm gêjam biñ tonañ tec kôsôm, me lau ñagêdô sêwa aê ñam sa gêdênj aôm.”

35 Ma Pilata gêjô enj awa gebe “Aê Juda me. Aômnêm lau to lau dabuñsêga sêkênj aôm gôdênj aê gômôênj. Aôm gôgôm asageñ.”

36 Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Aêñoc gamênj gêc nom tonec atom. Embe aêñoc gamênj ênêc nom tonec, oc ñoc lau sênac siñ ma Juda sêkôc aê tôñ atom. Mago aêñoc gamênj gêc tonec atom.”

37 Ma Pilata kêsôm gêdênj enj gebe “Amboac tonañ aôm kiñ tenj me.” Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Kôsôm gac, aê kiñ tenj. Tinoc kêkôc aê tec gamênj nom tonec gebe jawa biññanô sa. Lau samob, tañ nêñ ñam kasêp biññanô nañ, sêñô aê aoc.”

³⁸ Ma Pilata kêsôm gêdêñ enj gebe “Biñjanô tau tonañ asagenj.”

Pilata kêkic Jesunê biñ

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

Kêsôm biñ tonañ su, go kêsa gêdêñ Juda gêja kêtiam ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê katap biñ tej sa kêpi ñac tônê atomanô.

³⁹ Amacnêm mêtê tej tec gêc gebe jañgamboac ñac tej su êtôm Pasagenj êndênj amac. Ma galoc abe jañgamboac Judanênj kiñ su êndênj amac me masi.”

⁴⁰ Ma êsêac sêmôêc sêoc aucgenj kêtiam gebe “Enj atom, Baraba.” Ma Baraba tau tonañ enj kêjañgowaga tej.

19

¹ Gocgo Pilata kêsôm sêkôc Jesu tônia ma si enj ña lêpoa.

² Ma sêkôc okêm mênjsêmôê kêtú sunsunj, go sêkênj enj kêkuc ma sêu ñakwê asôsamuc gêsac enj,

³ go jasêkô enj lañônêmña ma sêsêm gebe “Judanênj kiñ, ômoa ñajamônia.” Ma têtáp enj kêsêp alianô.

⁴ Pilata kêsa gêja kêtiam ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic acgom, aê jawê enj êsa awê êndênj amac, go taôm ajala gebe katap biñ tej sa kêpi enj atom.”

⁵ Go Jesu tosunsunj okêm ma toñakwê asôsamuc kêsa awê gêdêñ êsêac gêja. Ma Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic ñamalac tau tonec.”

⁶ Lau dabuñsêga to sakinwaga sêlic enj e sêmôêc gebe “Ônac enj êpi kakesotau êna. Ônac enj êpi kakesotau êna.” Tec Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Taôm akôc enj awac ma anac enj êpi kakesotau, gebe aê tauc tec katap biñ tej sa kêpi enj atom.”

⁷ Juda sêjô enj awa gebe “Aêacma biñsu tej gêc, ma êtu biñsu tonañña tec enj êmac êndu, gebe kêsam tau gebe Anôtônê Latu.”

⁸ Pilata gênô biñ tonañ e kêtêc tau ñanô,

⁹ ma kêsô gôliñwaganê andu gêja kêtiam jakêtu kênac Jesu gebe “Aôm anja ondoc,” e Jesu gêjam tau tônia.

¹⁰ Tec Pilata kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôjam taôm tônia aê me. Aôm kôjala gebe aê katu ñatau jañgamboac aôm sunja to ñatau janac aôm ôpi kakesotauña me masi.”

¹¹ Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Anôtô lôlôcña embe êlôc atom, aôm ôtu aênjoc ñatau atom. Amboac tonañ ñac, tañ kêkênj aê gadênj aôm gamênj nanj, nê sec kêlêlêc aômnêm su.”

¹² Pilata gênô biñ tonañ tec gesom intêna êngamboac enj sunja, mago Juda sêmôêc sêoc aucgenj gebe “Embe êngamboac ñac tonañ su, oc kaisaranê ñac aôm atom. Ñac tej embe êngôm tau êtu kiñ nanj, oc etoc tau sa êndênj kaisara.”

¹³ Pilata gênô biñ tonañ su, go gêwê Jesu kêsa awê e Pilata tau gênjônj lêpônj sêmêtôc biñña, nanj kêkô gamênj, tañ sêsam sebe “Masacpoc” nanj, sêsam ña Ebolai awenj gebe “Gabata.”

¹⁴ Biñ tonañ sêgôm gêdêñ bêc, tañ sêmasañ tauñ kêtú Pasaña nanj. Ñaoc kêkô ñaluñgenj ma Pilata kêsôm gêdêñ Juda gebe “Alic nêm kiñ tauma acgom.”

¹⁵ Ma lau tau sêmôêc gebe “Enañamanj, ênanjamanj. Ônac enj êpi kakesotau.” Tec Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac abe aê janac amacnêm kiñ êpi kakesotau êna me.” Ma lau dabuñsêga sêjô enj awa gebe “Aêacma kiñ masi, kaisara taugenj.”

¹⁶ Sêsôm su, go kêkênj Jesu gêdêñ êsêac gebe sênac enj êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Amboac tonañ sêkôc Jesu sa sêja.

¹⁷ Enj tau gêoc nê kakesotau ma sêsa gamênj, tañ sêsam gebe “Gamênj môkêlacña” nanj sêja, sêsam ña Ebolai awenj gebe “Golgata.”

¹⁸ Jasêjac enj kêpi kakesotau anja tonan, ma nac luagêc sêwiñ enj senjkalenj makenj-makenj, ma Jesu kêsêp njalunjenj.

¹⁹ Ma Pilata keto nalô tenj ma gêjac tamiñ kakesotau. Nalô tau gebe “Judanêñ Kinj Jesu Nasaretña.”

²⁰ Gamêñ tanj sêjac Jesu kêpi kakesotau nanj, gêc malacgala, tec Juda taêsam sêsam nalô tau. Ma teto nalô tau na Ebolai ma Rom to Helen awenj.

²¹ Tec Judanêñ lau dabunjsêga sêsôm gêdênj Pilata gebe “Oto gebe ‘Judanêñ kinj atom,’ oto gebe ‘Enj tau kêsam tau gebe Judanêñ kinj aê.’ ”

²² Ma Pilata gêjô êsêac awenj gebe “Binj tanj kato nanj katogac.”

²³ Sinjwaga sêjac Jesu kêpi kakesotau su acgom, go sêboa ênê nakwê sa gêja toê aclê kêtôm êsêac sinjwaga kêtômgenj. Ma nakwê ôliña gacgenj gêc. Nakwê baliñ tau sêsi atom, sêwa samucgenj anja gêsutêkwa ma kêsêp e gêdênj akainj,

²⁴ ma sêsôm gêdênj taunj gebe “Takac êngic atom, tapuc kapoac ma takênj êndênj nac tenj êkôc samucgenj.” Sêgôm tonan gebe binj, tanj teto gêc nanj, êtu anô gebe

“Êsêac sêjac sam aênjoc nakwê gêdênj taunj ma sêpuc kapoac kêtû njoc nakwê baliñña.”

Gênj tonan sinjwaga sêgôm.

²⁵ Jesu têna agêc têna saunj, Kleopanê awê Maria, ma Maria Magdalaña sêkô Jesunê kakesotau nalabu.

²⁶ Jesu gêlic têna agêc nacsenjom, tanj têtac gêwiñ enj nanj, agêc sêkô sêwiñ taunj, tec kêsôm gêdênj têna gebe “Awê, ôlic latôm tonanj.”

²⁷ Go kêsôm gêdênj nacsenjom tau gebe “Ôlic tênam tonanj.” Ma gêdênj nasawa tau tonanjenj nacsenjom tau kêkôc Jesu têna sa jagêngônj ênê andu gêwiñ enj.

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Tonan su ma Jesu kêjala gebe gêjac dabiñ nê gênj samob e gêbacnê gebe binj, tanj teto gêc nanj, êtu anô, tec kêsôm gebe “Bu gêjô aê.”

²⁹ Laclu tobu namakic kêkô, tec sêsac mêckelep tônj kêsêp bu namakic ma sêjac kêsô ôpic jasêsunj kêpi gêdênj enj awasunj gêja.

³⁰ Jesu gênôm bu namakic tau su ma kêsôm gebe “Gajac dabiñ sugac.” Go môkêapac gêjac tuluc ma kêkênj nê katu gêja.

Sêgunj Jesu kêsêp nê bl

³¹ Gêdênj bêc tonan, bêc sêmansanj taunj êtu Pasaña, tec Juda tetenj Pilata gebe êkênj lau têtuc lau tau enjkainj tulu ma sêkôc êsêacnênj nawêlêlanj su. Tetenj enj nanj nam gebe nawêlêlanj senjkalenj kakesotau êndênj sabat atom, gebe sabat tonan kapôenj kêlêlêc.

³² Amboac tonan sinjwaga jatêtuc nac namataña akainj tulu ma nac, tanj sêjac enj genjkalenj namakenj nanj, sêgôm enj amboac tonanjenj.

³³ Go dedenj Jesu sêja e sêlic enj gêmac êndu su, tec têtuc enj akainj tulu atom.

³⁴ Mago sinjwaga tenj gêgunj enj na kem namata kêsêp nê bi e gacgenj dec to bu kêsa.

³⁵ Ma nac, tanj gêlic genj tau nanj, kêsôm lasê ma kêsôm lasê tobinjanôgenj. Nac tau kêjala gebe kêsôm binjanô gebe amac akênj êwiñ amboac tonan.

³⁶ Sêgôm gênj tonec gebe binj, tanj teto gêc nanj, êtu anô gebe “Êsêac oc têtuc ênê natêkwa tenj tulu atom.”

³⁷ Ma binj tonec êwiñ gebe “Lau oc matenj e nac, tanj sêgunj enj nanj.”

Êsêac sêsunj Jesu kêsêp sê

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Binj tonan su acgom, go Jesunê nacsenjom ten, tan gêjam nê njalêlôm auc kêtû kêtêc Judaña nan, Josep anga Arimatia, keten Pilata gebe êkôc Jesunê njawelelan su, tec Pilata gêlôc. Amboac tonan Josep jakêkôc njawêlêlan tau su.

³⁹ Ma Nikodeme, tan gêmunjen geden gêbêc geden Jesu gêja nan, kêkôc katêkwi to môsê sêgalun gawin tau kêtôm dôj 100 ma gêja amboac tonan.

⁴⁰ Êsêac lau tonan jasekôc Jesunê njawêlêlan su ma sêsaban togenmalugen kêsêp obo kwalam-kwalam kêtôm Juda sesaban nêj nacmatê semoa.

⁴¹ Kôm ten gêc gamên, tan sêkên Jesu kêpi kakesotau nan nâgala, ma sêo wakuc ten gec kôm tonan njalêlôm, tan tetoc nacmatê ten gêc gêmun su atomanô.

⁴² Ac tetoc en gec tonan gebe Judanên bêc sêmansan tauñña gêbacnê, tec sesun Jesu gêc sêo tonan dambegen.

20

Jesu gêdi sa anga nacmatênên

(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ Gêdên woke nâbêc namata nâbêbêc kanucgen nan Maria Magdalaña gêja sêo e gêlic sêkac poc su anga sêawa.

² Tec kêlêti jakêsôm gêdên Simon Petere agêc nacsenjom, tan Jesu têtac gêwin en nan gebe “Êsêac sêkôc Apômtau sa anga sêo ma ajam kauc gamên, tan tetoc en gêc nan.”

³ Tec Petere agêc nacsenjom tau sêsa sêo sêja.

⁴ Agêc sêlêti lulugen sêwin tauñ sêja e nacsenjom, nan kêlêlêc Petere ma gêmun jagêo lasê sêo kêtû namata

⁵ jakêtuc kêniñ e gêlic obo kwalam-kwalam gêc, mago en tau kêsêp gêja atom.

⁶ Simon Petere kédaguc e gacgen kêsêp sêlêlôm gêja ma gêlic obo kwalam-kwalam gêc,

⁷ ma obo waenña, tan sêu gêsac môkêapac nan, gêc gêwin obo kwalam-kwalam tonan atom, sêlun sa ma tetoc gêc tauña.

⁸ Gocgo nacsenjom, tan jagêo lasê sêo kêtû namata nan, kêsêp njalêlôm gêja e gêlic ma kêkên gêwin,

⁹ gebe agêcnên kauc kêsa kêpi binj, tan teto gêc gebe En oc êndi sa anga nacmatênên nan, su atom tagen.

¹⁰ Tonan su, go nacsenjomagêc sêc sêmu sêja.

Jesu geoc tau lasê gêdên Maria Magdalaña

(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

¹¹ Maria mênkêtan kêkô sê namagê. Kêtan ma kêtuc kêniñ kêsêp sê njalêlôm

¹² e gêlic anela luagêc tonên nakwê nâeb nâoma sênghôn gamên, tan tetoc Jesunê njawêlêlan gêc nan namala, ten gênghôn en môkêapacña ma ten gênghôn en akainña.

¹³ Ma agêc sêsôm gêdên en gebe “Awê, aôm kôtan asagen.” Tec en kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Êsêac sêkôc noc Apômtau sa ma aê gajam kauc gamên, tan tetoc en gêc nan.”

¹⁴ Kêsôm binj tonan su ma kêkac tau ôkwi e jagêlic Jesu kêkô, mago kêjala en gebe Jesu nec atom.

¹⁵ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Awê, aôm kôtan asagen. Aôm gosom asa.” Ma awê tau geboc en nac-gejob-kômwaga ten, tec kêsôm gêdên en gebe “Apômtau, embe aôm ôkôc en su, nan ôsôm gamên, tan kotoc en gêc nan, nam êndên aê, ma jakôc en jamên,”

¹⁶ Go Jesu awa gêjac en gebe “Maria.” Tec awê tau gêjac tau ôkwi ma kêsôm gêdên en nâ Ebolai awen gebe “Rabuni,” gebe “Mêtêmôkê.”

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ômoasac aê atom, gebe kapi gadên Tamoc gaja atom tagen. Ôndên lasici naôsôm êndên êsêac gebe ‘Aê japi jandên aê Tamoc to ac Tamemi, jandên êoc Anôtô to amacnêm Anôtô jana acgom.’ ”

18 Amboac tonañ Maria Magdalaña jakêsom lasê gédên ñacsenomi gebe “Aê galic Apômtau su, tec kêsôm biñ tonec gédên aé.”

Jesu geoc tau lasê gédên ñacsenomi
(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Woke ñabêc ñamataña tonañ ñakêtula ma ñacsenomi sêlai balêm, tañ sêngôn nañ, ñakatam auc gebe têtêc Juda. Go Jesu jakêkô êsêac ñaluñgen ma kêsôm gédên êsêac gebe “Biñmalô êndên amac.”

20 Kêsôm biñ tonañ su, go kêtôc lêma to nê bi gédên êsêac. Tec ñacsenomi têtac ñajam kêsa gebe sêlic Apômtau.

21 Go Jesu kêsôm gédên êsêac kêtiam gebe “Biñmalô êndên amac, aé jasakin amac amboac Tamoc kêsakin aé.”

22 Kasôm biñ tonañ su, go gêju awajaô kêpi êsêac ma kêsôm gebe “Akôc Nalau Dabuñ êwac.

23 Embe asuc launên sec ôkwi, oc ênaña, ma embe aé tônia, oc gacgen ênêc êsêacña.”

Jesu agêc Tom

24 Gédên tañ Jesu mêngeoc tau lasê nañ, êsêac 12 nên ten, Tom, tañ sêsam en gebe Ôlinbôm nañ, gêmoa gêwiñ êsêac atom.

25 Tec ñacsenomi ñagêdô sêjac miñ gédên en gebe “Aêac alic Apômtau su.” Ma en kêsôm gédên êsêac gebe “Aê embe jalic bêlêm ñamala, tañ gêc ênê lêma nañ atom, ma embe jakên lemoclatu êsêp bêlêm ñamala atom, ma embe jakên lemoc êsô ênê bi atom, oc jakên êwiñ atomanô.”

26 Ñabêc 8 gêjaña acgom, go ñacsenomi sêngôn balêm kêtiam ma Tom gêwiñ êsêac. Ac sêlai katam auc sêngôn, ma Jesu jakêkô êsêac ñaluñgen, go kêsôm gebe “Biñmalô êndên amac.”

27 Ma kêsôm gédên Tom gebe “Ôkên Iêmamlatu ênsac tecenec ma ôlic lemoc ma ôkên lêmam êsô ñoc bi ec têtac lulu atom, ôkên êwiñgen.”

28 Tec Tom gêjô en awa gebe “O ñoc Apômtau to êôc Anôtô.”

29 Ma Jesu kêsôm gédên en gebe “Aôm kôkên gêwiñ kêtû gôlic aêña me. Aê aoc êôc êsêac, tañ sêlic ñanô atom ma sêkên êwiñ.”

Joan keto buku tonec kêtû ñam amboac ondocña

30 Jesu gêgôm gêntalô gwalêkin nê ñacsenomi sêlic, mago teto samob tomalagen kêsêp buku tonec atom.

31 Teto tonanğen gebe akên êwiñ Jesu, gebe Kilisi tau, Anôtônê Latu en, ma akên êwiñ gebe anğôn matem jali êtu ênê ñaêña.

21

Jesu geoc tau lasê gédên ñacsenomi 7

1 Tonañ su, go Jesu geoc tau lasê gédên nê ñacsenomi kêtiam anğa bugêjacton Tiberiana, ma ñamiñ tau tonec.

2 Simon Petere agêc Tom, tañ sêsam en gebe Ôlinbôm nañ, ma Natanael anğa Kana Galilaiana, ma Sebedai latuagêc to ñacsenomi ñagêdô nên luagêc, ac sêngôn sêwiñ taun.

3 Ma Simon Petere kêsôm gédên êsêac gebe “Aê jana jansom i.” Tec êsêac sêsôm gédên en gebe “Aêac awiñ aôm.” Ac sêsa jasêpi wan ten ma gédên gêbêc tonañ têtap i ten sa atom.

4 Gédên gelenmata, go Jesu kêkô ambêo ma nê ñacsenomi sêjala en gebe Jesu nec atom.

5 Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe “Napalêac, amacnêm gên taniñña ten gêc me masi.” Ma êsêac sêjô en awa gebe “Masi.”

6 Go kêsôm gédên êsêac gebe “Au wasan êsêp wan ñalêsini, tañ kêsi anôña nañ, ma oc atap ñanô sa.” Sêu kêsêp gêja ma sebe sênam jaôn êpi êmên e sêgôm jageo gebe i taêsam gêwê.

⁷ Ma nacsenjom tañ Jesu têtac gêwiñ eñ nan, kêsôm gêdêñ Petere gebe “Op, Apômtaugoc.” Simon Petere gêñô gebe Apômtau, tec kêkwa tau auc ña nê ñakwê, tañ kêkôc su gêc nan, ma gêu tau kêsêp bu gêja.

⁸ Nacsenjomi ñagêdô towanjen sêpoac jaban bau amboac tasaka ñasawa êtôm 50, tec sêjam jaôñ wasañ toigen kêpi bau gêja.

⁹ Jasêsô bau e sêlic ja kêsâ ma i to mo kêsâ gêwiñ.

¹⁰ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akôc i, tañ galoc alô nan, ñagêdô amêñ.”

¹¹ Tec Simon Petere kêpi wan gêja ma gêjam jaôñ wasañ, tañ i kapôêñ 153 sêwê e tonoma nan, kêpi bau gêja, mago wasañ gêngic atom.

¹² Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amêñ, anij gêñ bêbêcña acgom.” Nacsenjomi samob têtêc taun e nêñ teñ katu kênac eñ gebe “Aôm asa,” nec atom. Êsêac sêjala engac gebe eñ Apômtau.

¹³ Go Jesu kêkôc mo jakêkêñ gêdêñ êsêac ma i amboac tonanjen.

¹⁴ Jesu gêdi sa anja ñacmatênêñ ma geoc tau lasê gêdêñ nê nacsenjomi kêtû dim têtêacña tonan.

Jesu agêc Petere

¹⁵ Sen gêñ su, go Jesu kêsôm gêdêñ Simon Petere gebe “Joan latu Simon, aôm têtac gêwiñ aê kêtêlêc êsêac tônê su me masi.” Tec Simon gêjô eñ awa gebe “Aec, Apômtau, aôm kôjala gebe aêñoc ñalêlôm gêwiñ aôm. “Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ojop aêñoc domba ñalatu.”

¹⁶ Go Jesu kêtû kênac eñ kêtiam kêtû dim luagêc gebe “Joan latu Simon, aôm têtac gêwiñ aê me masi.” Tec Simon gêtôc gêdêñ Jesu gebe “Aec, Apômtau, aôm kôjalagac gebe aêñoc ñalêlôm gêwiñ aôm.” Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ojop aêñoc domba.”

¹⁷ Go kêtû kênac eñ kêtû dim têtêac gebe “Joan latu Simon, aômnêm ñalêlôm gêwiñ aê me masi.” Tec Peterenê ñalêlôm ñawapac kêsâ, gebe kêtû kênac eñ katu dim têtêac gebe “Aômnêm ñalêlôm gêwiñ aê me masi,” ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, aôm kôjala gêñ samob, aôm kôjala gebe ñoc ñalêlôm gêwiñ aôm.” Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ojop aêñoc domba.”

¹⁸ Binjanô, aê jasôm tobinjanôgen êndêñ aôm gebe Aôm ñapalêgen, tec taôm kôjandin nêm ômbinjak ma kôsêlêñ gôja gamêñ, tañ gobe ôna nan. Ma embe otu ñac lanjwa, oc ôlam lêmam ma teñ êjandin aômnêm ômbinjak ma êwê aôm ôna gamêñ, tañ taôm godec gebe ôna atom nan.”

¹⁹ Jesu kêsôm bin tonan gebe êtôc Peterene lêñ êmac êndu ma êwaka Anôtônê ñawasi saña. Kêsôm bin tonan su ma keten eñ gebe “Ôndanjuc aê.”

Jesu agêc nacsenjom, tañ eñ têtac gêwiñ nan

²⁰ Petere kêkac tau ôkwi e gêlic nacsenjom, tañ Jesu têtac gêwiñ eñ nan kêtadaguc. Gêdêñ êsêac sen Pasa ma eñ gêc kêsî Jesuña ma kêsôm gebe “Apômtau, asa oc eoc aôm lasê.”

²¹ Tec Petere gêlic eñ e kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Apômtau, ma ñac tônê oc amboac ondoc.”

²² Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê embe têtac teñ gebe eñ êmoa e jamu jamêñ, nan oc aômnêm bin me. Aôm tec ôndanjuc aêgen.”

²³ Amboac tonan bin tonac kêsâ gêdêñ lasitêwai ñagêdô gêja gebe Nacsenjom tônê oc êmac êndu atom. Jesu kêsôm ñalô tonac gebe “Eñ êmac êndu atom” nec atom. Eñ kêsôm tagen tonac gebe “Aê embe têtac teñ gebe eñ êmoa e jamu jamêñ, nan oc aômnêm bin me.”

²⁴ Nacsenjom tonac tec gêwa bin tau ñai ñam sa ma keto bin tau ma aêac ajala gebe bin, tañ gêwa sa nan binjanô.

²⁵ Jesu gêgôm gêñ ñanô ñagêdô gwalêkin gêwiñ. Aê taêc gêjam gebe êsêac embe sêwa samob sa tomalagen ma teto, oc êsêp papia taêsam e ênam ñom aucgen.

Gêñ Tan Apostolo Sêgôm Nan APOSOLO

Gêñ Tan Aposolo Sêgôm Nan nec Luka keto gêjac têku nê Nawae Najam. En keto buku tau gebe ênac min ñalau Dabuñ gêwê lau buña ñamataña sêpuc Jesu waña ma sêsôm ênê Nawae Najam lasê “anğa Jerusalem to Judaia samucgen ma Samaria ñagamên e naëndên nom ñamadin” (1:8). Mêtê kêlain tau gêjac m anğa Judanên gamên acgom, ma gelom-gelom jakêtu lau nomña samobgen nêñ sekên gêwin, tec ñamin tau tonan. Luka gebe ênac nê lau têtêm tônia têtac tônia, tec keto gebe Mêtê tau kêkêli lau ten sêli tauñ sa gêdên kaisara, têt sejam gôlin Romnên gamên nê atomanô. En gêwa lau tau nêñ kauc sa kêpi bin, tan lau Juda sêkên gêwin to sêkên matengen sêmoa nan, gebe kêtû anô kêpi bin lau buña sêkên gêwin necgac.

Buku tau nec ñasêbu têtêac, nan kêtôc aposolo to lau sêsôm Jesunê Nawae Najam lasê kêsa anğa gamên dambê jaselom gamên balin ma sêwaka Gôlôac Dabuñ tau sa-sa nan gebe (1) Jesu kêpi undambê gêja su acgom, go gôlôac buña ñamataña kêwaka tau sa anğa Jerusalem tau; (2) Mêtê kêsa anğa Palestina ñagamen ñagêdô (Samaria to Suria) gêwin; ma (3) Mêtê gelom Gwêc Nalun ñagamên ñagêdô samob e jagêdên malacsêga Rom.

Aposolonên buku tonec ñagêbôm ten gebe sêjac Nalau Dabuñ nê kolenjsêga ñamin gêjam auc. Gêdên Om Pentekostña Nalau Dabuñ tonaclaigen mênkêpi lau buña anğa Jerusalem, tec gêwê to kêpuc êsêac to nêñ laumata tônia kêtôm bin, têt sêjac ñamin gec buku tau nê, samob gêmooagen. Ac sêkaton lau buña ñamataña nêñ jaen sa ñatênagen gêc bin ñagêdô, tan aposolo sêjam-sejam mêtê lau ma teto sa nan. Go gênsêga, tan teto ñamin gêc nan, kêtôc jaen tau ñañac lai kêtû anô kêpi lau buña sêsa nêñ lêtña ma kêpi gôlôac samob sêbin tauñ tônia tonanôgen nanña.

Nadênan

1. Jesu gêjac dabin aposolo kêtû nêñ kôm sêwa en ñam saña 1:1-26
 - a. Jesunê awamu kêjatu aposolo sa sêsôm en wae lasêña ma gêjac mata Nalau Dabuñ gêden êsêac 1:1-14
 - b. Sêjalin ñac ten sa gêtô Juda su 1:15-26
2. Sêwa Jesu sa anğa Jerusalem 2:1-8:3
3. Sêwa Jesu sa anğa Judaia to Samaria 8:4-12:25
4. Aposolo Paulu nê sakin 13:1-28:31
 - a. Lêt Misionña ñamataña 13:1-14:28
 - b. Aposolo sêkac tauñ sa anDa Jerusalem 15:1-35
 - c. Lêt Misionña kêtû luagêcña 15:36-18:22
 - d. Lêt Misionña kêtû têtêacña 18:23-21:16
 - e. Sêkêc Paulu tônia gêngôn kapoacwalô anğa Jerusalem ma Kaisarea to Rom 21:17-28:31

APOSOLO

Jesu gêjac mata Nalau Dabuñ

¹ Teopili, bin ñamataña tec kato su kêpi bin samob, tan Jesu gêgôm to kêtôn gêdên tan gêjac m nê kôm

² e gêdên bêc, tan Anôtô kêkôc en sa nan. Anôtô kêkôc en sa atomgen ma Nalau Dabuñ kêkac Jesu tec kêsakin aposolo, tan kêjalin êsêac sa nan.

³ Gêdên tan kêkôc nê ñandan su nan, kêtôc tau gêmooa mata jalin gêdên êsêac gêjagêmu-gêjagêmu ñalên gwalêkin. Sêlic en kêtôm bêc 40 ma kêsôm bin kêpi Anôtônê gamên gêdên êsêac.

⁴ En gêmooa gêwin êsêac ma gêjac jao gebe “Awi Jerusalem sin atom ma aôn bin, tan Tamoc gêjac mata to anô anğa aênoc nan, e ñanô êsa acgom.

⁵ Gebe Joan tec kêsagu lau ña bu, ma amac oc alinj Ñalau Dabun êtu nê m sanju ñabêc jauc atom.”

*Jesu kêpi undambê gêja
(Mar 16:19-20; Luk 24:50-53)*

⁶ Lau tan sêkac taun sa nan, têtû kênac en gebe “Apômtau, êndên têt tonec oc ômansan Israelnên gamên êtu gamên towae êtiam me masi.”

⁷ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Amacnê m kôm gebe ajala têt to noc, nan ñaclai ñatau Tamoc taê gêjam gêc nê taunja nan atom.

⁸ Mago Ñalau Dabun wacêpi amac e atu lau tonjaclai ma awa aê ñam sa anja Jerusalem to Judaia samucgen ma Samaria ñagamên e naêndên nom ñamadij.”

⁹ Jesu kêsôm bin tonan su, go êsêac sêlic en kêpi lôlôc gêja e tao ten kêsip en su, tec materanô sêlic en sapu.

¹⁰ En kêpi gêja ma êsêac mater gê undambê ñanêngeñ sêkô e sêlic ñac luagêc tonjakwê ñaeb ñaôma mênjsêkô sêwiñ êsêac.

¹¹ Ac sêsôm gebe “Amac Galilaiawaga, asagen akô matem gê undambê. Jesu tau, tan anja amacnê m kêpi undambê gêja nan, oc êmu êmên êtôm tê alic en kêpi undambê gêja nê.”

Sêjalij ñac ten sa gêjô Juda

¹² Go aposolo sêmu anja lôc, tan sêsam gebe Lôckatêkwi nan, sêja Jerusalem. Lôc tau gêc Jerusalem ñagala amboac lên sabatja ten.

¹³ Jasêo lasê e gacgen sêpi andu ñabalê m ñaden ñaôña, tan êsêac sêmoasêmoa nan sêja. Ma êsêac lau tau tonec Petere agêc Joan ma Jakobo agêc Andrea ma Pilip agêc Tom ma Batolomai agêc Matai ma Alpai latu Jakobo agêc Simon Seloto ma Jakobo latu Juda.

¹⁴ Lau samob tonan sêwiñ lauo ñagêdô ma Jesu têna Maria to Jesu lasii teten mec tonên ñalêlôm kêpi tagen sêjac ñawae sêmoa.

¹⁵ Gêdên ñasawa tonan lasitêwai amboac 120 sênngôn sêwiñ taun, go Petere gêdi kêkô êsêac ñaluñ ma kêsôm gebe

¹⁶ “O lasitêwaac, Ñalau Dabun gêoc Dawid awa sa ma kêsôm bin kwananjen kêpi Juda, tan gêwê lau-sêkôc-Jesu-tôñwaga nan. Bin tan teto gêc nan, kêtû anô sugac.

¹⁷ Ñac tonan gêwiñ aêac ma gêwê kain sakin tonec gêwiñ.”

¹⁸ Ñac tau kêkôc awa geo jagêjam ôli kôm ten, go gêu tau môkêapac gêmun e jagêoc gênjic kêsêp ñaluñgen ma ñatêtac gêwê.

¹⁹ Lau Jerusalemja samob sênô bin tonan ñawae, tec sêsam kôm tau ñaê ña êsêac taun awen gebe Akeldama, ñam gebe “Kômdec.”

²⁰ “Bin tau teto gêc buku Pesalemja gebe

‘Ênê andu oc êtu tuc e ñac ten êngôn ñalêlôm atomanô.’

Ma teto bin tonec gêwiñ gebe

‘Ñac ten oc êwê kain ênê sakin.’

²¹⁻²² “Amboac tonan ñac ten mênêwiñ aêacman ma êsôm Apômtau Jesu gêdi sa ñawae lasê. En ñac tan anja lau, tan sêsêlên sêwiñ aêac gêdên tan Apômtau Jesu kêsênj gêja gêmên gêmoe aêac ñasawa gêdên tan en gêlin Joan nê sanju nan, e mênjêdên gêwi aêac sin ma kêpi lôlôc gêja nan.”

²³ Amboac tonan sêkên ñac luagêc, Josep, tan sêsam en gebe Barsaba, ma nê ñaê ten gebe Justu nan, agêc Matia.

²⁴ Go teten mec gebe “O Apômtau, aôm kôjala ñamalac samob nên ñalêlôm, mênôtôc ñac tau, tan kôjalij en sa anja ñac luagêc tonec nên nan, êndên aêac,

²⁵ gebe êkôc sakin to aposolonên kôm sa êjô Juda, tan gêwi sin ma gêc gêja nê gamênj.”

²⁶ Ma sêpuc kapoac e jakêsêp Matia ma sêsam enj gêwiñ aposolo 11. * palin-palingenj êndênj sabbat atom. Êsêac sêsêlênj intêna dambêgenj, tec sêsam ñasawa tonanj gebe lênj sabbatña.

2

Ñalau Dabunj kêsêp gêmênj

¹ Gêdênj bêc Pentekostña nanj êsêac samob sêkac taun sa sêngônj tagenj.

² Go sep tagenj ñadindinj kêsá anja undambê kêtôm mu gêbuc ñatêna mênjgêjam andu, tanj êsêac sêngônj nanj, auc samucgenj.

³ Ma sêlic gênj gêwa gêngic-gêngic amboac ja ñaimbêla mênjgêsac êsêac ñaô gêdênj-gêdênjenj.

⁴ Ma ñalau Dabunj gêjam êsêac samob auc, tec sêjam lau jaba awenj kêtôm Ñalau Dabunj gêôc êsêac awenj sa.

⁵ Juda mansanj anja gamênj samob, tanj gêc umbonj ñalabu nanj, sêkac taun sa jasêngônj Jerusalem.

⁶ Gamênj tau tonanj ñadindinj kêsá, tec lau samob sêpi tagenj e têtakê gebe sênô lau tônê sêjam êsêac taun awenj gêdênj-gêdênjenj.

⁷ Lau samob sêlic e gêjac nêñ Iênô auc to sê taênjenj ma sêsôm gebe “Êsêac samob, tê sêsôm binj sêmoa nê, lau Galilaiãña me masi.

⁸ Amboac ondóc tec tanjê êsêac sêsôm aêac taun awenj, tanj tenenji sêkôc aêac ma tasôm nanj.

⁹ Lau Parta to Mede ma Elam, ma aêac, tanj dangônj Mesopotamia to Judaia ma Kapadokia ma Pontu to Asia

¹⁰ ma Prugia to Pampulia ma Aiguptu to Libua ñagamênj Kurene ma lau, tanj tamênj anja Rom nanj,

¹¹ Judawaga to lau lênjña ma lau Krete to Arabia, aêac tanjê êsêac sêsôm Anôtônê gêñtalô kapôênj ñawae ña aêac taun awenj.”

¹² Gênj tonanj gêjac êsêac samob nanj Iênô auc e sêpê lêna ma sêsôm gêdênj taun gebe “Gênj tonanj ñam amboac ondóc.”

¹³ Ma lau ñagêdô sêsú susu gebe “Wain wakuc kêjaninj êsêac.”

Petere gêjam mêtê

¹⁴ Tec Petere to êsêac lau 11 dêdi sêkô, go kêsôm kêpuc awa sagenj gêdênj êsêac gebe “Judawaga to amac samob, tanj anjônj Jerusalem nanj, aê jawa binj tonec ñam sa êndênj amac anjê acgom.

¹⁵ Amac abe lau tonanj wain kêjaninj êsêac me. Masigoc. Oc gocgo tec mênjgic laun sa kêkô.

¹⁶ Tagenj binj, tanj propete Joel kêsôm nanj, kêtú anô gebe

¹⁷ ‘Anôtô kêsôm gebe Êndênj bêc ñamuña oc jakêc ñoc Ñalau êpi ñamalac samob e latômio to ñac oc seoc binj lasê, ma nêñ ñacsenjomi oc sêlic ñakatu, ma amacnêñ lau ñanô oc sênêc mê.

¹⁸ Êndênj bôc tonanj oc jakêc ñoc Ñalau êpi ñoc sakinjwagao to ñac e seoc binj lasê.

¹⁹ Ma oc jakênj gêñsêga anja umbonj Iôlôcña ma gêñtalô anja nom elonjña tonec ñai, dec to ja ma jadaunj.

²⁰ Oc oc ênam kanuc ma ajônj êtôm dec, go Apômtaunê bêc kapôênj ma bêc towae tau mênjêsa.

²¹ Êndênj tônê lau samob, tanj awenj gêjac Apômtaunj ñaê nanj, tec Anôtô oc ênam êsêac kêsi.’

* **1:26:** Lau Juda sêjac go gebe sênám kôm go sêsêlênj

²² “Amac Israelwaga, anô ñoc biñ tonec acgom. Anôtô kêwaka Jesu Nasaretna sa geden amac ña gen kapôñ to gêñsêga ma gêñtalô. En kêkên Jesu gêgôm gên tau gêmoa amac ñalêlôm taôm ajalagac.

²³ Anôtô taê gêjam ñabin to kêjala kêtú tônia kwananjen gebe êwi ñac tau sin êsêp amac lememe. Amac akên en gêdên lau-sesen-biñsu-popocwaga sêjac en kêpi kakesotau, tec kêtôm amac taôm ajac en êndu.

²⁴ Ñac tau tonan Anôtô kêgaboac en su anga gêmac ñañandan ma gêñu en gêdi sa gebe gemacanô tau kêkôc en tônia kêtôm atom.

²⁵ Dawid kêsôm biñ kêpi en gebe
‘Aê galic Apômtau kêkô ñoc lanôcnêm geden tônia gen.
En gêmoa aêñoc anônia gebe jaku atom.

²⁶ Amboac tonan tec têtac ñajam kêsa ma imbeloc kêtú samuc.
Aê gamoa toôlic matê-matêgen, mago kakên matoc

²⁷ gebe aôm oc ondec aêñoc katuc êmoa lamboam atom
ma aôm Ôkên nêm ñac dabun ôli êtu palê atom.

²⁸ Aôm kôtôc intêna jangônia matoc jalinã gêdên aê.
Aôm oc ôkên aê jamoa aôm lanômnêm e têtac ñajam ênam aê auc samucgen.’

²⁹ “O ñoc lasitêwaac, aê gabe jasôm abenji Dawid nê biñ ênêc awêgen êndên amac. En gêmac êndu ma sêsun en ma ênê sêô gêc aêac ñalêlôm e geden galoc.

³⁰ Ñac tonan en propete ten ma kêjala biñ, tan Anôtô kêsôm kêtú tônia kêpi en gebe ‘Aô mnêm wakuc ten oc êngônia nêm lêpônia kinã.’

³¹ En propete, tec gêlic biñ, tan ocgo mênêsa nan kwananjen ma kêsôm ñalô tonec kêpi Kilisi êndi sanã gebe
‘Anôtô gedec en gêmoa lamboam atom ma en ôli kêtú palê atom.’

³² Ma Jesu tau tec Anôtô gêñu en gêdi sa ma aêac lau samob tonec alic gen tau asôm lasê.

³³ Anôtô kêsun en sa jagênngônia ênê anônia, ma Jesu kêkôc Ñalau Dabun anga Tamanê kêtôm Tama gêjac mata gêdên en nan, menkekec tec amac alic to anô.

³⁴ Dawid tau kêpi undambê gêja atomgen, mago kêsôm gebe
‘Apômtau kêsôm gêdên aêñoc Apômtau gebe Ôngônia aêñoc anônia

³⁵ e jakên aômnêm ñacjo sênêc amkain ñalabu acgom.’

³⁶ “Amboac tonan lau Israel samob sêjala ñanôngên acgom gebe Jesu tau, tan amac ajac en kêpi kakesotau nan, Anôtô kêkên en kêtú Apômtau to Kilisi.”

³⁷ Sênô biñ tonan e kepen êsêacnên ñalêlom ñanô ma sêsôm geden Petere to aposolo ñagêdô gebe “O lasitêwaac, aêacmên oc anngôm tauñ amboac onclongen.”

³⁸ Tec Petere kêsôm geden êsêac gebe “Anam taôm ôkwi ma sensangu amac sênã Jesu Kilisi lanô êtôngên gebe êsuc amacnêm sec ôkwi, go Anôtô êkên Ñalau Dabun êndên amac êwac.

³⁹ Gebe Anôtô gêjac mata biñ kêpi amac to nêm ñapalê ma êsêac lau gamênbômña samob, kêpi êsêac samob, tan Apômtau, aêacnên Anôtô, kêkalem êsêac nan.”

⁴⁰ Ma Petere gêwa sa to gêjac biñsu êsêac ña biñ ñagêdô gwalêkin gebe “Akên taôm andên Anôtô gebe ênam amac kêsi anga lau geo tonan nên.”

⁴¹ Lau tan sêkôc Peterenê biñ sa nan, sêlin sanã. Ma gêdên béc tonan lau amboac 3,000 jasêwiñ gôlôac.

⁴² Lau tonan ñai sêmasan aposolonên mêtê to biñ sêmbin tauñ tônia ma sêpô polom kêkôc to teten mec. Sêgôm gên tonan geden tônia gen.

Gôlôacnên lên

⁴³ Êsêac samob têtac ñatutuc, gebe aposolo sêgôm Ogêñsêga to gêñtalô taêsam.

⁴⁴ Ma êsêac, tan sêkên, gêwiñ nan, samob sênngônia sêwiñ tauñ ma sêwê kain nên gên samob sêpi tagen.

⁴⁵ Êsêac sêkên nêñ waba to gêñ lau sêjam ôli ma sêjac sam ñaawa gêdên lau samob kêtôm sêpô lêna taun gêdên-gadêngeñña.

⁴⁶ Êsêac semoa lôm dabun kêtôm bêcgeñ, ma nêñ ñalêlôm kêpi tagen to sêpô polom kêkôc kêtôm nêñ andugen ma sen nêñ gêñ totêntac ñajam ma tonên ñalêlôm ñajên.

⁴⁷ Êsêac sêlambin Anôtô ma lau samob sêlic êsêac ñajam ma sêmoasin êsêac. Ma Apômtau kêkên lau, tañ gêjam êsêac kêsinañ, jasêwin gôlôac tau kêtôm bêcgeñ.

3

Ñac ñatêkwa kêtû golon ôli ñajam kêsa

¹ Ñasawa ten Petere agêc Joan sêpi lôm dabun sêja sebe teten mec êndên ñanoc ocmatanña.

² Ma ñac ten gêmoa tonan. Têna kêkôc en akain to lêma kêtû golon. Kêtôm bêcgeñ lau sêbalañ en jatetoc en gêngôn lôm dabun ñakatam, tañ sêsam gebe Katamñajam nan, gebe eten gêñ êndên lau, tañ sêsô lôm dabun sêna nan.

³ Ñac tau gêlic Petere agêc Joan sebe sêsô lôm dabun sêna, tec keten gêñ gêdên êsêagêc.

⁴ Tec Petere agêc Joan maten gê en e Petere kêsôm gebe “Matam ê aêagêc acgom.”

⁵ Ma ñac tau mata gê êsêagêc gêjam kauc gebe sêkên gêñ êndên en.

⁶ Go Petere kêsôm gebe “Silber to gold gêc aêña atom, ma gêñ, tañ gêc aêña nan, tec gabe jakên êndên aôm. Gajam Jesu Kilisi Nasaretña lanô gebe Ôsêlên.”

⁷ Go kêkam en gêdên lêma anôña ma gegen en sa. Ma gaôgen ñac tau atapa to agwam ñajana kêsa,

⁸ ma gêboan sa jakêkô ma kêsêlên, go gêwin êsêagêc kêsô lôm dabun jakêlambin Anôtô to kêsêlên gêboan kêpigen.

⁹ Lau samob sêlic en kêlambin Anôtô gegen taugen gêmoa,

¹⁰ ma sêjala gebe ñac, tañ gêngôn kêsinañ lôm dabun ñakamñajam ma keten-keten gêñ gêmoa nan, ñac tau tonecogoc. Ma sê taên to sêñac lemen kêtû gêñ, tañ kêtap en sa nanña.

Petere gêjam mêtê gêmoa Salomonê lôm seleb

¹¹ Ñac tau kêsap Petere agêc Joan tøn ñapan, tec lau samob sê taên ma sêkac sa dêdên êsêac sêja jasêkô lôm sêlêb, tañ sêsam gebe Salomonê nan.

¹² Petere gêlic lau tonan ma awa gêjac êsêac gebe “Amac lau Israelwaga, asagen asôm bin selec kêtû ñac tonecña ma matemanô gêdên aêagêc kêtû asagenña. Abe aêagêc taun ma ñaclai to ñajam tec agôm en kêsêlên nec me.

¹³ Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ Anôtô ma tamenji samob nêñ Anôtô kêkên nê sakinwaga Jesu nê ñawasi kêsa. Ñac tonan, tañ amac akên en gêdên ñacjo ma asa en auc akô Pilata lanônem. Pilata gebe êngamboac en su,

¹⁴ mago amac asa ñac dabun to gêdên tau auc ma aten gebe sêngamboac ñac, tañ gêjac ñamalac êndu nan, su êndên amac.

¹⁵ Ñac tau gebe êwê amac anğôn matem jali, mago ajac en êndu, nan tec Anôtô gêñu en sa anğa ñacmatênên, aêac alic gêñ tau tec asôm lasê.

¹⁶ Ma ñac tau, nan amac alic to ajala en nan, kêkên gêwin Jesunê ñaê, tec ñaê tau gêjam en sa. Jesu kêpuc ñac tau tøn kêkên gêwin, tec gêgôm en ôli samucgen ñajam kêsa tec alic en kêkô amac samob lanômnmênña.

¹⁷ “O lasitêwaac, aê galicgac gebe amac ajam kauc tê agôm, ma amacnêm kasêga sêjam kauc amboac tonanğen.

¹⁸ Anôtô gêgôm nê bin, tañ gêoc propete samob awen sa ma sêsôm lasê gebe Kilisi êkôc ñandan nan, ñanô kêsa.

¹⁹ Amboac tonan ambu taôm ma anam taôm ôkwi gebe nêm sec ênaña,

²⁰ ma têm moasinña anğa Apômtaunê lanôanô mênêsa wacêlau amac tekwe m saki êsa, ec êkên Kilisi Jesu, tañ kêtalin sa kêtû amacña kwananğen nan êmên.

²¹ Nac tau êmoa undambê e êndênj têm Anôtô êmansañ gênj samob êtu wakuc êtiam, amboac kêsôm lasê gêoc propete dabunj awenj sa gêdênj andanjenj nanj.

²² Mose kêsôm gebe 'Apômtau, amacnêm Anôtô, oc ênu amacnêm propete tenj sa anjga lasimi to tewemi nênj êtôm aê, ma binj samob, tanj enj êsôm êndênj amac nanj, akênj tanjem.

²³ Lau embe sêkênj tanjenj propete tau tonanj nê binj atom, oc Anôtô ensenj êsêac samob su anjga nê launênj.'

²⁴ Propete samob, Samuel to êsêac, tanj têdaguc nanj, sêsôm to sêkênj têm tonanj njawae.

²⁵ Propete latunji amac to poac, tanj Anôtô kêmoatinj gêdênj tamemi nanj, njalalui amac. Anôtô kêmoatinj poac tau gêdênj Abraham ma kêsôm gebe 'Êtu nêm wakucnja laum nomnja samob têtap moasinj sa.'

²⁶ Anôtô kêtôc nê sakinjwaga gêdênj amac kêtuj njamata ma kêsakinj enj gebe êmoasinj amac e anam taôm ôkwi êndênj-êndênjenj ma awi nêm sec tokainj-tokainj sinj."

4

Petere agêc Joanj sênjgônj kapoacwalô

¹ Agêc sêsôm binj tonanj gêdênj lau sêmoa ma lau dabunjwaga to kapitai lôm dabunja ma Sadukai dêdênj êsêagêc sêja.

² Lau tonanj naj sêlic êsêagêc sec gebe têdônj lau ma sêkênj Jesu gêdi sa anjga njacmatênênj njawae gêdênj êsêac.

³ Tec sêkôc êsêagêc tônj jasêlai agêc auc sênjgônj e bêbêcgenj acgom, gebe kêtula su.

⁴ Lau tanj sênjô Peterenê binj tau nanj, nênj taêsam sêkênj gêwiñj ma lau tau nênj njacwaga amboac 5,000.

⁵ Njâbêbêc êsêacnênj kasêga to laumata ma binjsutau sêkac taunj sa anjga Jerusalem,

⁶ ma njac dabunjsêga Anas agêc Kaiapa ma Joanj agêc Alesandere ma êsêac njagêdô anjga njac dabunjsêga nê gôlôac sêwiñj.

⁷ Ma sêsôm sejonj njaclagêc tau jasêkô êsêac lanjônjnm, go têtuj Iêsu êsêagêc gebe "Asa nê njacilai to njâê kêpuc amagêc tônj, tec agôm gênj tônê nec."

⁸ Tec Njalau Dabunj gêjam Petere auc e kêsôm gêdênj êsêac gebe "O launênj kasêga to laumataac,

⁹ galoc amac embe atu Iêsu aêagêc êpi moasinj, tanj agôm gêdênj njac pulinj nanj,

¹⁰ go amac samob to lau Israel samob ajala gebe Jesu Kilisi Nasaretja, tanj amac ajac enj kêpi kakesotau gêja ma Anôtô gênu enj sa anjga njacmatênênj nanj, nê njâê gêgôm njac, tanj kêkô amac lanjônjnm nanj, ôli njajam kêsa.

¹¹ Nac tau

'poc, tanj amac akwêwaga alic gebe sec nanj, tec kêtuj poc kêclêsunja.'

¹² Njacmoasinj tenj gêmôa atom, ma njâê njajam tenj anjga umbonj njalabu gêdênj njamalac gebe ênam aêac saña tenj gêc atomanô."

¹³ Lau tau sêlic Petere agêc Joanj têtac kêpa su ma nênj kauc kêsa gebe êsêagêc anjga lau njâoma nênj, tanj sêsô lôm tenj atom nanj, tec sê taênj ma sêjala êsêagêc gebe sêsap Jesu tônjenj.

¹⁴ Ac sêlic njac pulinj, tanj ôli njajam kêsa nanj, kêkô gêwiñj êsêagêc ma sêsôm binj sêjô agêc awenja e masi.

¹⁵ Amboac tonanj sêjatu êsêagêc sêwi gamênj sêkac saña sinj sêsa awê sêja, ma sêmasanj binj gêdênj taunj

¹⁶ ma sêsôm gebe "Aêac danjgôm njaclagêc tônê amboac ondoc. Lau Jerusalemja samob sêlic gênjalô, tê êsêagêc sêgôm nêgac, ma aêac oc dansa auc êtôm atom.

¹⁷ Dambôc êsêagêc awenj auc njajanja gebe binj tau tonec njawae êtu tapa êndênj lau samob êna atom, ma sêsam njac tônê nê njâê êndênj lau tenj êtiam atom."

¹⁸ Go sêmôc êsêagêc mênjsêjac jao gebe êsêagêc sêsôm Jesunê njâê lasê to têndônj njâê tau tenj êtiam atomanô.

¹⁹ Ma Petere agêc Joaņ sêjô êsêac awenġe gebe “Taôm taêm ênam alic acgom, Anôtô êlic biņ ondoc naêndên, taņeņ wamu amac me taņeņ wamu eņ.

²⁰ Aêagêc atôm atom gebe akapic awenġsuņ êtu gêņ, taņ alic to aņô naņġa.”

²¹ Amboac tonanġ sêjac biņsu êsêagêc ñakôninġa ma sêkêņ agêc sêja. Êsêac têtap lên sêmêtôtêc êsêagêcġa teņ sa atom kêtû lauġa, gebe samob tetoc Anôtô sa kêtû gêņ, taņ gêgôm naņġa.

²² Ñac tau, naņ êsêagêc sêgôm gêņtalô ôli ñajam kêsaġa kêpi eņ naņ, nê jala kêtû 40 su.

Gôlôac teteņ mec kêtû sêmoa totêntac êpa sugenġa

²³ Sêwi Petere agêc Joaņ sinġ su, tec agêc dêdên nêņ lau sêja ma sêjac miņ biņ, taņ lau dabuņsêga to laumata sêsôm gêdên êsêagêc naņ.

²⁴ Lau tonanġ sêņô su e awenġ gêôc Anôtô selenġeņ gebe “O Ñatau, aôm naņ kôkêņ undambê to nom ma gwêc to gêņ samob, taņ sêmoa ñalêlôm naņ,

²⁵ aôm tau tonanġ kôkêņ Ñalau Dabuņ gêôc aêac abeņġi Dawid, taņ kêtû aôm nê m sakinġwaga naņ, awa sa gebe

‘Lau samuc nêņ ñaonda kêpi kêtû asageņġa to lau taêņ gêjam biņ ñaôma-ñ aôma naņ, ñam amboac ondoc.

²⁶ Kiņ nomġa sêkac tauġ sa,

ma kasêga sêmoatiņ biņ sêņgônġ tagenġ amboac tonanġ, sebe senseņ Apômtau agêc nê ñac, taņ geņ oso eņ naņ su.’

²⁷ Biņġanôgeņ, Herodo agêc Ponti Pilata ma lau samuc to lau Israel sêkac sa aņga malac tonec sebe senseņ aôm nê m sakinġwaga dabuņ Jesu, taņ goeņ oso eņ naņ su.

²⁸ Ma sêgôm gêņ, taņ aôm taêm gêjam kwananġeņ gebe lêmam ôņgômġa naņ, ñanô kêsa.

²⁹ O Apômtau, galoc ôlic gebe êsêac sêjô aêac ña biņġeņ. Amboac tonanġ ôpuc nê m sakinġwaga aêac tônġ gebe asôm nê m biņ totêntac êpa sugenġ.

³⁰ Ômêtôtêc lêmam moasiņ ma ôkêņ nê m sakinġwaga dabuņ Jesu nê ñaê êņgôm gêņsêga to gêņtalô.”

³¹ Ac teteņ mec tonanġ su, ma gamêņ, taņ êsêac sêkac sa sêņgônġ naņ, kêwiwic tau e Ñalau Dabuņ gêjam êsêac samob auc ma sêsôm Anôtônê mêtê totêntac kêpa sugenġ.

Gôlôac sêwê kaiņ nêņ geņ samob ñatoņ tagenġ

³² Lau-sêkêņ-gêwiņwaga samob têtac tagenġ to nêņ ñalêlôm kêpi tagenġ. Ma ñac teņ gêlic nê gêņ amboac taugenġ nê gêņ atom, êsêac samob sêwê kaiņ gêņ ñatoņ tagenġ.

³³ Aposolo sêwa Apômtau Jesu gêdi sa ñawae sa toņclaigenġ, ma ñamoasiņ kapôêņ kêpi êsêac samob,

³⁴ gebe êsêacnêņ ñac teņ kêpô lêna tau kêtû gêņ teņġa gêmoa atom, gebe gamêņ to and-u ñatau samob sêkêņ nêņ gêņ lau sêjam ôli ma sêkôc ñaawa

³⁵ jatetoc gêc aposolo eņkaiņġa. Go êsêac sêjac sam gêņ tau gêdên lau, taņ sêpô lêna kêtû gêņ teņġa naņ kêtômġeņ.

³⁶ Ma Lewinê wakuc teņ gêmoa, nê malacmôkê Kupro. Ênê ñaê Josep, mago aposolo sêsam eņ gebe Bamaba, tanam ôkwi gebe “Biņmaņlatu,”

³⁷ ñac tau nê kôm teņ gêc, tec kêkêņ lau sêjam ôli ma kêkôc ñaawa jaketoc gêc aposolo eņkaiņġa amboac tonanġeņ.

5

Anania agêc Sapira nêņ biņ

¹ Ñac teņ, nê ñaê Anania, agêc nê awê Sapira sêkêņ nêņ kôm ñagêdô teņ lau sêjam ôli.

² Ñac tau gêjam ñaawa ñagêdô auc, nê awê gêlic, ma kêkôc ñagêdô jaketoc gêc aposolo eņkaiņġa.

³ Ma Petere kêsôm gebe “Anania, amboac ondoc Sadaņ gêjam nê m ñalêlôm auc e kôsau Ñalau Dabuņ ma gôjam kôm ñaawa ñagêdô auc.

⁴ Aôm kôkên gêdên lau sêjam ôli atomgen, tec taôm kôtu nêgên natau. Kôkên gêdên lau sêjam ôli su, tec kôtu ñaawa natau amboac tonan. Amboac ondoc tec taêm gêjam biñ amboac tonan gêc nêgên ñalêlôm. Aôm kôsau ñamalac atom, aôm kôsau Anôtôgoc.”

⁵ Anania gênô biñ tonan e gêu tau jatomatêgen gêc. Ma lau samob, tañ sênô biñ tonan ñawae nan, têtêc taun ñanô.

⁶ Go lau matac dêdi jasêaban en ma sêbalan en sêsa awê jasêsun en.

⁷ Ockatu ñasawa amboac têtêc gêjan, ma ñac tau nê awê gêjam kauc biñ, tañ gêgôm nê akwen nan, tec gêmên.

⁸ Ma Petere kêtû kênac en gebe “Ôsôm êndên aê acgom gebe Amagêc akôc kôm ñaôli tau tecenecgen me.” Ma awê tau kêsôm gebe “Aec, gên tau tecenangen.”

⁹ Tec Petere kêsôm gêdên en gebe “Amboac ondoc amagêcnêm ñalêlôm kêpi tagen abe ansaê Apômtaunê ñalau. Ôlic acgom, lau tañ sêsun nêgên akwen su nan, enmata gêdin katam sebe sêmbalan aôm sêsa sêna.”

¹⁰ Ma gacgen awê tau kêku e jatomatêgen gêc en akainna. Lau matac sêsô sêja e sêlic awê tau tomatêgen gêc, tec sêbalan en jasêsun en gêwin nê akwen.

¹¹ Gôlôac dabun peben têtakê ñanô e lau ñagêdô samob, tañ sênô biñ tau ñawae nan, têtakê amboac tonan.

Aposolo sêgôm gêntalô to gênsêga taêsam

¹² Aposolo sêgôm gêntalô to gênsêga taêsam sêmoa lau ñalêlôm ma lausêkên-gêwinwaga samob sêkac taun sa sêmoa Salomonê lôm sêlêb.

¹³ Lau ñagêdô têtêc taun, tec sêsap êsêac tôn atom, mago tetoc êsêac sa têtôm apômtau towae.

¹⁴ Ma êsêac, tañ sêkên gêwin Apômtau nan, têtû gwalêkin, gebe lauo to ñac taêsam.

¹⁵ Lau tau sejon nêgên gêmâc sêsa malaclun sêja jasêkên êsêac sêc mê to sac ma taên kêka gebe Petere embe êsêlên êmên, nan katu naênêc ajuñ ênsac êsêacnên ñagêdô êwin-êwin.

¹⁶ Ma lau taêsam anga malac, tañ gêc Jerusalem ñagala nan, sejon lau gêmâc to lau ñagêdô, tañ ñalau ñatêmui gêgôm êsêac nan sêmên, tec aposolo sêgôm êsêac ôlin ñajam kêsa samob.

Sêkôc aposolo tôn kêtû ñim luagêcna

¹⁷ Ma ñac dabunsgêga to nê lau samob, tañ anga Sadukainên ton nan, sêjam lêmun aposolo ñanô

¹⁸ e sêkam êsêac tôn ma sêkên êsêac sêngôn andu kapoacwalôna.

¹⁹ Gêdên gêbêc Apômtaunê anela ten jagêlêc katam andu kapoacwalôna su, go gêwê êsêac sêsa sêja ma kêsôm gebe

²⁰ “Ana anam mêtê lau akô lôm dabun ma asôm biñ angon matem jalin samob lasê.”

²¹ Ac sênô biñ tonan, tec bêtêc kanucgen sêsô lôm dabun sêja ma têtôn lau.

Go ñac dabunsgêga to nê lau sêkac taun sa ma sêkalem laumata to Israelnên lau ñanô samob sa ma sêkên lau sêja andu kapoacwalôna gebe sêkôc aposolo tau sêmên.

²² Tec sakinwaga sêja e têtap aposolo sa sêmoa andu kapoacwalôna atom, go sêmu sêja ma sêsôm gebe

²³ “Aêac aja e alic sêlai andu kapoacwalôna auc e pan tagen to gejobwaga sejon katam sêkô, mago alêc katam su e alic jaôb tagen.”

²⁴ Lôm dabun ñakapitai to lau dabunsgêga sênô biñ tonan ma taên gêjam jakêsa-jakêsa.

²⁵ Go ñac ten kasôm geden êsêac gebe “Alic acgom, lau tau, tañ aken êsêac sêngôn kapoacwalô nan, têtêc jatedôn lau sêkô lôm dabun.”

²⁶ Amboac tonan kapitai gêwin nê sakinwaga jasêkôc aposolo. Sêkôc êsêac sêjam saicgen atom, têtêc gebe lau oc têtuc êsêac ña poc êndu.

²⁷ Amboac tonan sêwê êsêac sêja laumata sêkac sa ñamala. ñac dabunsgêga kêtû kênac êsêac gebe

²⁸ “Aêac ajac jao najaņa gêdêņ amac gebe andônġa nê tonanġa êtiam atom, mago alic acgom, amacnêm mêtê gêjam Jerusalem aucgeņ. Amac abe aê nmalac tônê nê dec êpi aêac me.”

²⁹ Tec Petere to aposolo sêjô êsêac awenġe gebe “Aêac taņeņ wamu Anôtô êlêlêc nmalac.

³⁰ Jesu taņ amac akêņ eņ geņkaleņ kakesotau jaasenġe eņ su naņ, tec aêac tamenġinêņ Anôtô gêņu eņ sa.

³¹ Naç tau Anôtô ketoc eņ sa gêņgônġe ênê anônġa, gebe êtu laumata to kêsiwaga ma ênam Israel ôkwi to êsuc êsêacnêņ sec ôkwi.

³² Biņ tonanġa nê aêac alic nânô, tec awa sa amoa, aêac to Nalau Dabuņ, taņ Anôtô kêkêņ gêdêņ lau taņeņ wamu eņġa naņ.”

³³ Lau tonanġa nê sêņô biņ tonanġe gêli nêņ nâlêlôm sa secanô sebe sênac aposolo endu.

³⁴ Go laumatanêņ teņ gêdi sa, eņ Parisai teņ, nê nê Gamaliel. Eņ kêdônġwaga biņsuņa teņ ma lau samob tetoc eņ sa. Eņ kêjatu gebe sejoņ aposolo sêsa awê sauņgeņ.

³⁵ Go kêsôm gêdêņ laumata gebe “Amac lau Israelwaga, alic taôm napep, aņgôm lau tonanġa amboac secgeņmaņ.

³⁶ Gêdêņ nasa wa teņ Teuda ketoc tau sa gebe êtu naç towae ma lau 400 sêsap eņ tônġe. Tec sêjac eņ endu, ma lau, taņ sêsap eņ tônġe naņ, sêjanda êsêac samob sêc êliņêliņgeņ e nêņ kôm gê su.

³⁷ Tonanġe su, go gêdêņ bêc, taņ sêsa lau saņa naņ, naç Galilaija Juda gêdi ma kêlêlôm lau e taêsam sêsap eņ tônġe. Sêmoa e naç tau gêjaņa ma sesenġe êsêac, taņ sêsap eņ tônġe naņ, samob êliņ-êliņ.

³⁸ Ma galoc jasôm naç nâlêlôm êndêņ amac gebe Awi lau tônê siņ ma akêņ êsêac sêc sêna. Gêņ amboac tônê embe nmalac tauņ taêņ ênam me sêņgôm, oc êtu goloņ.

³⁹ Ma embe aņga Anôtônê, oc anseņ su atôm atom. Ajop tagenġe tonec, anseņ Anôtô atom.”

⁴⁰ Lau tau sêkêņ gêwiņ Gamalielnê biņ, go sêmôêc aposolo jasi êsêac naç palipgeņ ma sêjac biņsu êsêac gebe sênam mêtê êpi Jesunê nê êtiam atom. Go sêkêņ êsêac sêsa sêja.

⁴¹ Lau tau sêwi laumata siņ sêsa sêja totêntac najaņgeņ, gebe Anôtô ketoc êsêac sa ma gêlic êsêac têtôm gebe lau sêgôm êsêac majenġe kêsa kêtû Jesunê nêna.

⁴² Êsêac têdônġe lau aņga lôm dabuņ to andu kêtôm bêcgeņ ma sêsôm nawa e najaņ lasê gebe Jesu eņ Kilisi, sêwi siņ atom.

6

Sêjaliņ samwaga 7 sa

¹ Gêdêņ nasa wa tonanġe naçseņomi têtû taêsam. Ma lau Helen têtû môsi lau Ebolai gebe sim êsêacnêņ awêtuc su naç gêņ, taņ sêjac sam kêtôm bêcgeņġa naņ.

² Tec êsêac lau 12 sêkalem naçseņomi samob sa ma sêsôm gebe “Aêac embe anac sam mo ma oc aņgôm Anôtônê mêtê êtôm atom. Gêņ amboac tonanġe aêac alic kêtôm atom.

³ O lasitêwaac, ajalij nêm lau mansaņ 7, taņ Nalau Dabuņ to kauc mêtêņa gêjam êsêac auc naņ sa, gebe mêņsêkôc kôm tau tonanġe su.

⁴ Aêac lau tonec abe atenġe mec to anam sakiņ êndêņ mêtêgeņ.”

⁵ Lau samob, taņ sêkac tauņ sa naņ, sêņô biņ tonanġe najaņ, tec sêjaliņ lau tonec nê sa, naç teņ kêkêņ gêwiņ najaņa to Nalau Débu nê gêjam eņ auc, nê nê Stepan, gêwiņ Pilip agêc Prokoro ma Nikanor agêc Timon ma Parmena agêc Judanêņ naç lêņġa teņ aņga Antiokia, nê nê Nikolaus.

⁶ Sêkêņ lau tonanġe nê sêkô aposolo laņônġnêm ma tetenġe mec to sêu lemeņ gêsac êsêac.

⁷ Anôtônê mêtê kêtû tapa e naçseņominêņ toņ aņga Jerusalem kêtû kapôeņ, ma lau dabuņwaga taêsam sêkêņ gêwiņ mêtê to sêsô nâlabu.

Sêkôc Stepan tônġe

⁸ Moasiņ to nâclai gêjam Stepan auc ma gêgôm gêņsêga to gêņtalô kapôeņ lau sêlic.

⁹ Tec lau ñagêdô anja ton, tañ sêsam êsêac sebe Libertini to Kurene ma Alesandriana nañ, dêdi sa ma lau Kilikia to Asiaña sêwiñ. Êsêac to Stepan ac sêpa tauñ kêtú mêtêña.

¹⁰ Enj kêsôm biñ tokauc ma toÑalau Dabuñ, tec êsêac sêku enj tulu atom.

¹¹ Amboac tonañ sêu biñ gêdêñ lau ten jasêsôm gebe “Aêac anjô enj kêsôm biñ alôb-alôb kêpi Mose to Anôtô.”

¹² Sêgôm sêmoa e dêdac lau to laumata ma biñsutau sa, jasêkôc Stepan tônia ma sê enj dêdêñ laumata sêja.

¹³ Ma sêjaliñ lau ñagêdô sa gebe sêngôliñ biñ êpi enj gebe “Ñac tonec kêsôm biñ kêpi gamêñ dabuñ to Mosenê biñsu ñawaô.

¹⁴ Aêac anjô enj kêsôm gebe Jesu Nasaretña oc ensenj gamêñ tonec su, ma mêtê, tañ Mose kêkêñ gelom aêac nañ, enj oc ênam ôkwi.”

¹⁵ Laumata samob, tañ sêkac tauñ sa sêngônia nañ, matenj gê enj e sêlic lanjôanô kêtôm anjela tenj nê.

7

Stepan gêjam mêtê

¹ Go ñac dabuñsêga kêsôm gebe “Biñ tau amboac tônê me masi.”

² Tec Stepan kêsôm gebe

“O tamocac to ñoc lasitêwaac, anj ñoc biñ acgom. Gêmunjenj aêac abenji Abraham gêngônia Haran atomgenj, gêmôa Mesopotamiagenj e ñawasi ñatau Anôtô geoc tau lasê

³ ma kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Ondec nêñ gamêñ ênêc to nêñ lau sêmoa ma ôna ôngônia gamêñ, tañ aê oc jatôc êndêñ aôm nañ.’

⁴ Tec enj gedec Kaldeanêñ gamêñ gêcña ma gêdi mênjgêngônia Haran. Gêmôa e tama gêmác êndu acgom, go Anôtô gêwê enj anja tonañ mênjgelom gamêñ tau tec galoc êmac anjônia nec.

⁵ Gêdêñ tonañ ênê ñapalê masi, ma Anôtô kêkêñ enj gêwê kainj gamêñ ñagec atomanô, mago Anôtô gêjac matagenj gedênj enj gebe êkêñ gamêñ tonec êndêñ enj to nê wakuc, tañ sêjô enj su nañ.

⁶ Ma Anôtônê biñ amboac tonec gebe ‘Nêñ wakuc oc têtú lau jaba sêmoa lau tenj nêñ gamêñ, ma malacm oc sêkônia esêac têtú nêñ gênjôma to sejonj êsêac êtôm jala 400.’

⁷ Ma Anôtô kêsôm gêwiñ gebe ‘Lau tau, tañ sêkônia esêac têtú nêñ gênjôma nañ, aê oc jamêtôc êsêac. Tonañ su, go êsêac sêc sêmu mênjsênám sakinj aê anja gamêñ tau tonec.’

⁸ Go Anôtô kêmoatinj poac sêsa ñapalêña gêdêñ Abraham gêwiñ, tec kêka Isak lasê ma kêsa enj gêdêñ ñabêc kêtú 8, ma Isak gêgôm gêdêñ Jakob, ma Jakob gêgôm gêdêñ aêac abenji 12 amboac tonañjenj.’

⁹ “Aêac abenji têtac sec gêdêñ Josep e sêkêñ enj gêdêñ lau sêjam ôli enj ma sêkôc enj sêja Aiguptu, mago Anôtô gêwiñ enj.

¹⁰ Tec kêjanjo enj su anja nê ñandanj samob to kêkêñ moasinj ma kauc mêtêña gêdêñ enj kêkô kinj Aiguptuña, Parao, lanjônêñ. Ma Parao kêkêñ enj gêjam gônia Aiguptu to ênê gôlôac samob.

¹¹ Tôbôm kêsa Aiguptu to Kanaan ñagamêñ samob e sêngônia jageo ñanô ma tamenji têtáp nêñ gênj sêninña sa atom.

¹² Jakob gênjô polom gêc Aiguptu ñawae, tec kêsakinj tamenji sêsêp sêja kêtú ñamata.

¹³ Sêmoa e sêsêp sêja kêtú luagêcña nañ, tec Josep gêwa tau sa gêdêñ têwai ma Parao gênjô Josep tau nê gôlôac ñam.

¹⁴ Go Josep kêkêñ biñ gêja ma kêkalem tama Jakob to nê gôlôac samob sêja. Ma lau tau têtôm 75.

¹⁵ Jakob tau kêsêp gêja e gêmác êndu anja Aiguptu, ma tamenji amboac tonañ.

¹⁶ Go sêkôc êsêac sêja Sikem ma sêsuj êsêac sêc sêô, tañ Abraham gêjam ôli ña silber tonj tenj gêdêñ Hamor latui anja Sikem nañ.

17 “Nanoc sêwi gamêñ tau sinja, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ Abraham nañ, kêdabinj gebe êmbacnê, ma lau têtü taêsam e sêjam Aiguptu auc.

18 Sêmoa e kinj wakuc teñ, tañ gêjam kauc Josep nañ, gêjam gôlinj Aiguptu.

19 Nac tonañ kêsau kêtîm aêacnêñ lau ma gejoñ tamenj ma kêkac êsêac gebe sêwi nêñ gêñ dedec sinj palin-palinj gebe sêmoa matenj jali atom.

20 Gêdêñ ñasawa tonañ Mose têna kêkôc enj, ma Anôtô gêlic enj ñajam, tec agêc sêlôm enj sêmoa nêñ andulêlôm e ajônj têlêac.

21 Go sêwi enj sinj palin-palinj e Parao latuo kêkôc enj sa jagêlôm enj kêtôm latu teñ.

22 Ma têdônj Aiguptunêñ mêtê samob gêdêñ Mose, gêmoa e kêtü ñac ñajana binj to kômña.

23 “Nac tau gêmoa e nê jala kêtü 40 su, go taê gêjam gebe ênac lasitêwai Israelña kêsi.

24 Gêlic ñac teñ kêlêsu ñac Israelña teñ, tec gêjam Israel tonañ kêsi ma gêjac ñac Aiguptuña nañ êndü kêtü kêlêsu ñac tonañña.

25 Mose geboc lasitêwai sêjala Anôtô gebe ênam êsêac kêsi ya ey lêma, mago nêñ kauc kêsä su atom.

26 Nábêbêc lau ñagêdô sêsôm tauñ sêmoa e enj gêlic, tec gê wama êsêac ma kêsôm gebe ‘Lauac, amac lau ñam tagenj. Amboac ondöc tec abe angôm taôm kwalec nec.’

27 Ma ñac-kisa-môkêwaga tonañ kêtin enj ma kêsôm gebe ‘Asa kêkêñ aôm kôtu aêacma gôlinjwaga to mêtôcwaga.

28 Oc gobe ônac aê êndü amboac nôgenj gôjac Aiguptu tau nañ me.’

29 Tec Mose gêc su kêtü binj tonañña jakêtu ñac jaba gêñgônj nom Midian e kêka ñapalê luagêc lasê anja tonañ.

30 “Jala 40 gêjana gêwinj, go anjela teñ geoc tau lasê gêdêñ enj anja gamêñ sawa lôc Sinainja, kêsêp ja ñawaô, tañ kêsä gamêñdani nañ ñalêlôm.

31 Mose gêlic gêñ tonañ e gêñac lêma ma kêtü gasuc gêja gebe êlic gêñ tau ñam acgom. Tec Apômtaunê awa teñ kêsä gebe

32 ‘Tamaminêñ Anôtô, Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ Anôtô aê.’ Tec Mose kêtênêp ma kêtêc tau e gebe êlic gêñ tau ñam atom.

33 Go Apômtau kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Ôngamboac atapa su anja amkainj gebe gamêñ, tañ kôkô nañ, gamêñ dabu ñ.

34 Aê galic sejoñ ñoc lau anja Aiguptu e sêmoa jageo, ma ganô nêñ tañj, tec kasêp gamêñ gebe janam êsêac kêsi. Amboac tonañ ômôênj, aê gabe jasakinj aôm êna Aiguptu.’

35 “Mose tau, tañ êsêac sêsa enj auc ma sêsôm gebe ‘Asa kêkêñ aôm kôtu gôlinjwaga to mêtôcwaga nañ,’ tec Anôtô kêsakinj enj kêtü gôlinjwaga to kêsîwaga. Enj kêkêñ anjela geoc tau lasê gêdêñ Mose anja gamêñdani gebe êpuc enj tônj.

36 Nac tonañ kejoñ êsêac sa ma gêgôm gêñsêga to gêñtalô anja gamêñ Aiguptu to anja Gwêckoc ma gamêñ sawa kêtôm jala 40.

37 Mose tau tec kêsôm gêdêñ Israelwaga gebe ‘Anôtô oc êñu amacnêñ propete teñ sa anja lasimi to tewemi nêñ êtôm aê.’

38 Nac tagenj tonañ tec gêmoa gêwinj gôlôac dabun anja gamêñ sawa ma gêwinj anjela, tañ kêsôm binj gêdêñ êsêac to tamenj anja lôc Sinai nañ, ma ñac tonañgeñ tec binj mata jalinja gêdêñ enj gebe êndônj aêac.

39 “Mago aêac tamenj sebe tañenj wamu enj atom. Êsêac sêmasuc enj to sêjam nêñ ñalêlôm ôkwi gêdêñ Aiguptu kêtiam.

40 Ma sêsôm gêdêñ Aron gebe ‘Ômansañ aêacma anôtôi gwam gebe sêwê aêacña, gebe Mose, tañ gêwê aêac anja Aiguptu amêñ nañ, aêac ajam kauc binj ondöc kêtap enj sa.’

41 Gêdêñ tonañ sêgôm nêñ bulimakao ñalatu ñakatu teñ ma sêkêñ da gêdêñ anôtô gwam tau to têtü samuc lemenj ñakôm.

42 Tec Anôtô gêjam dêmôê êsêac ma kêkêñ êsêac sêjam sakinj umbonj ñagêlônj kêtôm teto gêc propetenêñ buku gebe

‘Amac lau Israelwaga, gêdêñ tañ amoa gamêñ sawa e jala 40 nañ, oc akêñ bôc to da gêdêñ aê me masi.

⁴³ Amac abalañ gwam Moloknê bec to anôtô gwam Repan nê utitalata ma agôm gêñ tau ñakatu abe ateq mec êpi.

Amboac tonañ aê jawê amac e naañgôn Babel ñamakeñ ônêña.’

⁴⁴ “Aêac tamenji sêkôc lôm bec, tañ gêwa Anôtô gêmoa gêwiñ êsêacña sa nañ, sêmoa gamêñ sawa. Ac sêmasañ kêtôm ñadôn, tañ Anôtô kêtôc gêdêñ Mose gêlic ma kêjatu eq gebe êngômña nañ.

⁴⁵ Tamenji sêbalañ lôm bec tonañ sêwiñ Josua sêja lau samuc nêñ gamêñ, tañ sêkôc su nañ. Anôtô tau gêmun tamenji ma kêtin lau samuc su, tec lôm bec kêkô gamêñ tonec e gêdêñ Dawidinê têm.

⁴⁶ Anôtô gêlic Dawid ñajam, tec ñac tau keteq gebe êtap gamêñ teñ sa ma êsun Jakobnê Anôtônê andu teñ sa êkô.

⁴⁷ Mago gêc e Salomo kêkwê Anôtônê andu tau.

⁴⁸ Tagn Lôlôc Natau oc êngôn andu, tañ sêgôm ña lemeñ nañ atom, êtôm propete kêsôm gebe

⁴⁹ ‘Undambê kêtû ñoc lêpôn ma nom kêtû ockain ñakadembon.

Apômtau kêsôm gebe

Amac abe akwê aêñoc andu amboac ondod,

me ñoc gamêñ, tañ jañgôn tekoc saki êsaña nañ, oc ênêc ondod.

⁵⁰ Amac abe gêñ totau-totau samob tonañ ñai tauc lemoc gajam kauc me.’

⁵¹ “Ojae amac, gêsômtêkwa ñatorñ ma nêm ñalêlôm to tañemsun ñadani atôm lau samuc. Amac akô Nalau Dabun auc ñapan atôm tamemi tec amoa.

⁵² Propete ondod teñ amac tamemi sêjanda eq atom. Ma êsêac sêjac lau, tañ andañgen seoc bin lasê kwanañgen gebe ñac gêdêñ oc êmên nañ êndugac.

⁵³ Amac lau tau tonec tec êkêc binju anja anjelanên, mago amasan kêtû tôn atom.”

Têruc Stepan ña poc êndu

⁵⁴ Lau sênô bin tonañ e gêli nêñ ñalêlôm sa secanô ma sêmôê lunlun eq.

⁵⁵ Ma Nalau Dabun gêjam Stepan auc e mata gedec undambê, gêlic Anôtônê ñawasi ma gêlic Jesu kêkô Anôtônê anônja.

⁵⁶ Tec kêsôm gebe “Op, aê galic undambê gêña ma Namalacnê Latu kêkô Anôtônê anônagoc.”

⁵⁷ Lau tonañ sêwakic e sêbôc tañesun auc ma gulun tagn sêja sêgi eq auc.

⁵⁸ Ma têtin eq kêsa malacmagê gêja sebe têtuc eq ña poc êndu. Tec lau binmôkê sêkôc nêñ ñakwê su ma sêkên jatetoc gêc ñac matac teñ, nê ñaê Saulu, akainja.

⁵⁹ Êsêac têtuc Stepan ña poc sêmoa ma keteq mec gebe “Apômtau Jesu, ôkôc ñoc ñalau sa.”

⁶⁰ Eq kêpôn aduc ma gêmôêc ña awa kapôn gebe “Apômtau, ôê êsêacnên sec tôn atom.” Kêsôm tonañ su ma gêmac êndu.

8

¹ Saulu gêlic êsêac sesen Stepan su e gêjac mataanô ñajam.

Saulu kêlêsu gôloac dabun

Gêdêñ ñasawa tonañ lau sêlêsu gôlôac dabun Jerusalemña kêlêlêc. Sêgôm e lau samob sêc êlin-êlin têtôm Judaia to Samaria ñagamêngeñ sêja. Aposolo taungeñ tec sêmoa.

² Ma lau mansañ ñagêdô sêsun Stepan ma têtan tanjiboa ñanô kêpi eq.

³ Saulu kêpi gôlôac dabun nêñ andu kêtômgeñ ma gê lauo to ñac jakêkên êsêac sêsô kapoacwalô sêja, gêgôm e gesen gôlôac dabun êlin-êlin.

Mêtê kêtû tapa anğa Samaria

⁴ Êsêac tañ sêc êliñ-êliñ kêtôm gamêngeñ sêja nañ, jasêsôm ñawae ñajam lasê.

⁵ Ma Pilip tec kêsêp malac Samarianğa jagêjam mêtê êsêac kêpi Kilisi.

⁶ Lau taêsam sêñô Pilipnê biñ to sêlic gêñtalô, tañ enj gêgôm nañ, e sêkêñ tañen enj totêntac tagen,

⁷ gebe lau taêsam tonjalu ñatêmui sêmoa, nañ ñalau tau sêwakic ma sêsa anğa êsêacnêñ sêja, ma ñatêkwa kêtû goloñ to magiñ kêsû taêsam ôliñ ñajam kêsa.

⁸ Ma lau, tañ sêngôn malac tonan nañ, têntac ñajam samucgeñ.

⁹ Ma ñac mecwaga teñ, nê ñaê Simon, gêngôn malac tonan, nañ gêmungeñ gêgôm mectoman e gêjac lau Samarianğa nêñ Iênô auc ma gêboa tau gebe enj ñac tonçlai kain teñ.

¹⁰ Tec lau saun to lau kapôên samob sêkêñ tañen enj ma sêsôm gebe “Anôtônê ñaçlai, tañ sêsam gebe kapôên nañ, oc ñac tau tonan.”

¹¹ Êsêac sêkêñ tañen enj gebe enj gêjac êsêacnêñ Iênô auc ña nê mecgeñ e ñasawa ec balin su.

¹² Ma Pilip kêsôm ñawae ñajam Anôtônê gamên to Jesu Kilisi nê ñaêña lasê e lauo to ñac sêkêñ gêwiñ ma sêliñ sanju.

¹³ Go Simon tau kêkêñ gêwiñ amboac tonan e gêliñ sanju ma kêsap Pilip tôn. Enj gêlic gêñtalô to gêñsêga kapôên e gêjac ênê Iênô auc.

¹⁴ Aposolo tañ sêngôn Jerusalem nañ, sêñô ñawae gebe lau Samarianğa sêkôc Anôtônê mêtê sa, tec sêsakiñ Petere agêc Joañ dêdêñ êsêac sêja.

¹⁵ Ñaçlagêc tonan sêsêp sêja, go teten mec kêtû lau taunğa gebe Ñalau Dabuñ êpi êsêac,

¹⁶ gebe Ñalau Dabuñ kêpi êsêacnêñ teñ atom tagen, ac sêliñ busanju ñaômageñ kêpi Apômtau Jesu nê ñaê.

¹⁷ Tec aposolo luagêc sêkêñ lemen gêsac êsêac acgom, go Ñalau Dabuñ gelom êsêac.

¹⁸ Simon gêlic aposolo sêkêñ lemen gêsac lau, ma Ñalau Dabuñ gelom êsêac, tec kejon awa gêdêñ êsêagêc gêja

¹⁹ ma kêsôm gebe “Akêñ ñaçlai tonan êndêñ aê amboac tonan. Aê embe jakêñ lemoc ênsac ñac teñ, go Anôtô êkêñ Ñalau Dabuñ êndêñ enj.”

²⁰ Tec Petere kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm ônañ tonêm awageñ. Aôm gobe ônam ôli Anôtônê moasiñ ña awa me.

²¹ Aôm gôwê kain kôm tonac ñagec atomanô, gebe Anôtô gêlic aômnmêñ ñalêlôm geogen.

²² Amboac tonan ônam taôm ôkwi anğa nêñ geo tonan ma oten Apômtau, moae êsuc biñ geo, tañ gêc nêñ ñalêlôm nañ ôkwi.

²³ Aê galic nêñ geo kêtôm ñaikisi ñamakic gêjam aôm auc to sec ñalêpoa gêsô aôm tôn.”

²⁴ Go Simon gêjô enj awa gebe “Amagêc taôm aten mec êndêñ Apômtau anam aê aoc gebe biñ, tañ agêc asôm nañ, ñaten êtap aê sa atom.”

²⁵ Ñaçlagêc tau sêsôm to sêwa Apômtaunê biñ sa su, go sêmu sêja Jerusalem ma sêsôm ñawae ñajam lasê anğa Samarianêñ malac gwalêkiñ gêwiñ.

Pilip agêc gejobwagasêga Aitiopianğa

²⁶ Apômtaunê anela teñ kêsôm gêdêñ Pilip gebe “Ôndi ma ôsêlêñ êndêñ oc êkô ñalun ôsa intêna, tañ anğa Jerusalem kêsêp Gasanğa gêja nañ. “Intêna tau kêsêp gamên sawa.

²⁷ Tec enj gêdi gêja. Ma ñac Aitiopianğa teñ, lau Aitiopianğa nêñ kwin Kandake nê gejobwagasêga, nañ kwin kêkêñ enj gejob ênê waba samob nañ, jaketen mec anğa Jerusalem.

²⁸ Enj gêmu gêja nê gamên ma kêsam propete Jesaia nê biñ gêngôn nê kareta ñaô.

²⁹ Go Ñalau Dabuñ kêsôm gêdêñ Pilip gebe “Ôtu gasuc nawê kareta tônê tôn.”

³⁰ Tec Pilip kêlêti kêdaguc gêja e gêñô enj kêsam propete Jesaia nê biñ ma kêtû kênac gebe “Biñ tañ kôsam nañ, kôjala ñam me masi.”

³¹ Ma ñac tau kêsôm gebe “Embe ñac teñ êtôc intêna êndên aê atom, oc jajala amboac ondoc.” Go keten Pilip gebe êpi naêngôn êwiñ enj.

³² Ma binj tau, tañ ñac tau kêsam nañ, tonec gebe “Sejon enj amboac domba, nañ sebe sêmbucña ma amboac domba ñalatu, tañ sebe sêkapiñ ñaôlilu nañ, mago kêtañ atom.

³³ Gêdên tañ sêkônij enj nañ, sêmêtôc enj kêtôm ñagôlij atom. Asa kêtôm gebe ênac ênê wakuc nêñ miñ. Oc masi, gebe sesen enj su anğa nom.”

³⁴ Go gejobwagasêga tau kêsôm gêdên Pilip gebe “Aê jaten aôm ôwa sa acgom. Propete kêsôm binj tau kêpi asa. Kêsôm kêpi tau me kêpi ñac teñ.”

³⁵ Tec Pilip gêoc awa sa gêjac m nê mêtê ña propetenê ñalô tonañ ma kêsôm Jesunê ñawae ñajam lasê gêdên enj.

³⁶ Agêcnên kareta kêsêlên e jasêo lasê bu teñ ma gejobwagasêga tau kêsôm gebe “Kec, bu tec kêpoac. Asagen êkô aênoc busanğu auc.” [

³⁷ Go Pilip kêsôm gêdên enj gebe “Aôm embe ôkên êwiñ tonêm ñalêlôm samucgenj, go dangôm.” Ma enj gêjô Pilip awa gebe “Aê kakên gêwiñ Jesu Kilisi enj Anôtônê Latu.”]

³⁸ Go enj kêjatu gebe kareta êkô, ma Pilip agêc gejobwagasêga sêsêp bu jasêkô, go Pilip kêsagu enj.

³⁹ Agêc anğa bu sêpi sêmên e Apômtaunê Ñalau kêkôc Pilip su, ma gejobwagasêga gêlic enj kêtiam atom ma gêc totêtac ñajamgenj gêja.

⁴⁰ Pilip jagêo lasê Asoto, go kêsôm ñawae ñajam lasê gêjac laoc malac samob e jagêo lasê Kaisarea.

9

Jesu gêjam Saulu ôkwi

¹ Saulu tau nê ñalêlôm gegen enj sa e gêjô Apômtaunê ñacsenomi ña binj ma gebe ênac êsêac êndu. Enj gêdên dabunșêga gêja

² ma keten enj gebe êkên papia êwa enj saña êndên lau Damaskus nêñ Iômmôke gebe Saulu embe êtap lau ñagêdô, nañ sêkên gêwiñ Jesunê mêtê nañ sa, oc ênsô êsêac awê ma ñac tôn ma ejon êsêac sêna Jerusalem.

³ Enj kêsêlên gêmôa e kêdabinj Damaskus ma sep tagen ja teñ anğa undambê kêpô enj gêjam aucgenj

⁴ e gêu tau jagêc nom ma gênô awa teñ, tañ kêsôm gêdên enj gebe “Saulu, Saulu, asagen kôjanda aê.”

⁵ Ma enj kêsôm gebe “Apômtau, aôm asa.” Go ñac tau kêsôm gebe “Aê Jesu tec kôjanda aê.

⁶ Mago galoc aôm ôndi ôsa malac ôna, go sêsôm binj, tañ gêjac aôm ñawae nañ. Iasê êndên aôm.”

⁷ Ma lau, gên sêwiñ enj nañ, sênô binj tau, mago sêlic ñamalac teñ atom, tec sêjam tañ têngenj sêkô.

⁸ Saulu gêdi anğa nom ma mata gêlac e gêlic gamên atom. Tec êsêac sêkam enj ma sêwê enjenj sêja Damaskus.

⁹ Enj gêngôn tonañ gêlic gamên atom kêtôm bôc têlêac ma genj to gênôm gên atom.

¹⁰ Ma ñacsenom teñ gêngôn Damaskus, nê ñaê Anania, nañ Apômtau gêgôm ênê katu kainj teñ kêsâ ma kêsôm gêdên enj gebe “Anania,” e ñac tau kêsôm gebe “Apômtau, aê tec gamoa.”

¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdên enj gebe “Ôndi ma ôsa intêna, tañ sêsam sebe intêna solop nañ, ôna ma ôtu kênac ñac, tañ sêsam enj sebe Saulu Tarsusña nañ, anğa Judanê andu, gebe enj keten mec

¹² ma gêlic ñac teñ, nê ñaê Anania, jakêkên lêmâ gêsac enj gebe mata êlêc êtiam.”

¹³ Go Anania gêjô enj awa gebe “Apômtau, aê ganô lau taêsam sêsôm gebe njac tonan gêgôm aômnêm lau dabun, tanj sêngôn Jerusalem nanj, sec elêmê.

¹⁴ Ma sêsôm gebe kêkôc njaclai anja lau dabunjsêga nêj gebe ênsô lau samob, tanj awenj gêjac aômnêm njaê nanj tônj.”

¹⁵ Tec Apômtau kêsôm gêdêj enj gebe “Ôna, njac tau tônê tê gajac dabinj enj su gebe ejonj njoc njaê êndêj lau samuc to kinj ma Israel latunji êna.

¹⁶ Gebe aê tauc jatôc gêjwapac, tanj enj êoc êtu njoc njaêna nanj, êndêj enj.”

¹⁷ Tec Anania gêdi gêja e jakêpi andu tau, go kêkêj lêma gêsac enj ma kêsôm gebe “Lasicenec Saulu, Apômtau Jesu, tanj geoc tau lasê gêdêj aôm anja intêna, tanj kôsa gômôênj nanj, kêsakinj aê tec gamêj gebe matamanô êpoa lasê êtiam ma Njalau Dabunj ênam aôm auc.”

¹⁸ Ma gaôgenj gêj, tanj gêsanj Saulu mataanô auc nanj, kêsêlô amboac i njagala e gêbacnê ma gêlic gamêj kêtiam. Go gêdi sa e gêlinj sanju

¹⁹ ma genj gêj têkwa saki kêsâ kêtiam.

Saulu gêjam mêtê anja Damasku

Bêc njagêdô Saulu gêwinj njacsenjomi gêmoa Damaskus.

²⁰ E gacgenj gêjam mêtê kêpi Jesu anja Judanenj lôm gebe njac tau tonanj Anôtônê Latu.

²¹ Ma lau samob, tanj sêjô ênê bi nj tonanj nanj, sênjac lemenj ma sêsôm gebe “Njac tau, tanj gesenj êsêac, tanj awenj gêjac njaê tônê anja Jerusalem nanj, njac tau tonec me masi. Enj gêmêj gebe ênsô êsêac anja tonecnja tônj êwinj ma ejonj êsêac sêndêj lau dabunjsêga sêna atom me.”

²² Ma Saulu gêwa sa njajanja kêlêlêc gebe Jesu tonec enj Kilisi tau. Kêsôm binj amboac tonanj tec gêgôm lau Juda, tanj sêngôn Damaskus nanj, nêj kauc kêjnsônj e tonjoma.

Saulu gêc Judawaga su

²³ Bêc njagêdô gêjajanja acgom, go Judawaga sêkic ênê binj gebe sênac enj êndu.

²⁴ Binj tau njapuc kêsâ gêdêj Saulu. Ac sêkêj lau sejop malac njacagêdô gêwinj kêtôm bêc to gelenjenj gebe sênac enj êndu.

²⁵ Tec Saulunê njacsenjomi sêkôc enj gêdêj gêbêc jasêkêj enj kêsêp sêm, tanj sêwa amboac talu nanj, ma sêlêwanj enj kêsêp tunjbôm njadêmôê gêja.

Saulu gêmoa Jerusalem

²⁶ Gêja e gêo lasê Jerusalem jakêsaê gebe êsap njacsenjomi tônjja. Tec gêgôm elêmê gebe samob têtêc enj, sêkêj gêwinj gebe Jesunê njacsenjom tenj enj atom.

²⁷ Tec Barnba gêjam enj sa ma gêwê enj agêc dêdêj aposolo sêja. Enj gêjac m inj binj Saulu gêlic Apômtau anja intêna ma Jesu kêsôm binj gêdêj enjja. Ma gêjac minj gêwinj gebe Saulu kêsôm Jesunê njaê lasê gêmoa awêgenj anja Damaskus.

²⁸ Go Saulu gêmoa-gêmoa gêwinj êsêac anja Jerusalem ma kêsôm Apômtaunê njaê lasê gêmoa awêgenj.

²⁹ Enj gêjam binjalôm gêwinj lau Juda, tanj sêsôm binj Helen nanj, e sêpê taunj kêtû mêtêja. Tec êsêac sebe sêkam enj tônj ma sênac enj êndu.

³⁰ Lasitêwai sêjô binj tonanj njawae ma sêkêj enj kêsêp Kaisarea gêja acgom, go sêsakinj enj anja tonanj gêja Tarsus.

³¹ Gêdêj njasawa tonanj gôlôac dabunj anja Judaia to Galilaia ma Samaria njagamêj samob sêngôn towamag-enj. Lau tau sêsa nêj lêj totêtêc Apômtaugenj ma Njalau Dabunj kêpuc êsêac tônj to gêjac lênsônj êsêac e têtû taêsam.

Aenea ôli njajam kêsâ

³² Petere kêsêlêj-kêsêlêj gêmoa e jagêo lasê Anôtônê lau, tanj sêngôn Luda nanj.

³³ Go kêtap njac tenj anja tonanj sa, nê njaê Aenea, tanj nê njatêkwa kêtû golonj ma gêcgenj kêtôm jala 8.

³⁴ Tec Petere kêsôm gêdêñ enj gebe “Aenea, Jesu Kilisi gêgôm aôm ñajam kêsa, ôndi sa ma ôluñ nêñ mê sa,” e enj gêdi sa gulun tagen.

³⁵ Lau Luda to Saron samob, tañ sêlic ñac tau nañ, sêjam taun ôkwi dêdêñ Apômtau.

Tabita mata jali kêsa kêtiam

³⁶ Awê teñ gêngôn Jope, nê ñaê Tabita, tanam ôkwi gebe Mojawa, nañ kêkêñ gêwiñ Jesu. Enj gêjam lau sa ña kolen tokainj-tokainj to kêmoasinj êsêac ñanô.

³⁷ Gêdêñ ñasawa tonan gêmâc gêgôm enj gêc e gêmâc êndu. Go sêmasañ ênê ñawêlêlan ma tetoc gêc andu ñaden teñ.

³⁸ Ñacsenomi sêñô Petere gêmâc Luda, tañ gêc Jope ñagala nañ ñawae, tec sêsakinj ñac luagêc jateten enj gebe “Ôndêñ aêac ômôên sebenmanj.”

³⁹ Petere gêdi ma gêwiñ êsêagêc sêja. Ac sêô lasê su acgom, go sêwê Petere sêpi andu tau ñaden tonan sêja. Ma awêtuc samob dêdêñ enj sêja e têtoc obo to ñakwê, tañ Tabita gêngôn gêwiñ êsêac ma kêsî nañ, gêdêñ enj ma têtan.

⁴⁰ Tec Petere kêmâsuc êsêac samob sêsa sêja, go kêpônj aduc keten mec. Tônanj su, go kêkac tau ôkwi gêdêñ ñacmatê ma kêsôm gebe “Tabita, ôndi sa.” Ma awê tau mata gêlac e gêlic Petere ma gêdi gêngôn.

⁴¹ Go Petere gêsunj lêma jakekam enj sa ma gêmôêc Anôtônê lau to awêtuc mênkêtoç awê tau gêdêñ êsêac gebe mata jali kêsa su.

⁴² Lau Jope samob sêñô binj tonan ñawae ma taêsam sêkêñ gêwiñ Apômtau.

⁴³ Ma Petere gêmâc Jope gêngôn gêwiñ ñac kêmâsanj bôc ñaôlicña teñ, nê ñaê Simon, ñasawa ec baliñ.

10

Petere agêc Korneli

¹ Ñac teñ gêngôn Kaisarea, nê ñaê Korneli. Ñac tonanj kêtû sinwaga tonj teñ, tañ sêsam êsêac sebe “TonjItalianja” nañ, nêñ kapitai.

² Enj to nê gôlôac samob lau ñajam têtêc Anôtô, ma enj kêmoasinj lau Juda ñapep to keten mec gêdêñ Anôtô gedenj têngen.

³ Gêdêñ ocmata ñac tonan katu gêlic Anôtônê anjela teñ katôgenj gêdêñ enj jakêsôm gêdêñ enj gebe “Korneli.”

⁴ Korneli kêtakê e mata gê enj ma kêsôm gebe “Apômtau, binj amboac ondoc.” Go anjela kêsôm gêdêñ enj gebe “Nêñ mec to nêñ moasinj kêpi gêdêñ Anôtô jataê gêjam gêmâc.”

⁵ Amboac tonan galoc ôkêñ lau sêna Jope nasêkôc Simon teñ, tañ sêsam enj sebe Petere nañ sêmên.

⁶ Ñac tau kêtû ñaclen jagêngôn gêwiñ Simon teñ, tañ kêmâsanj bôc ñaôlic nañ, nê andu kêkô gwêctaligenj.”

⁷ Anjela kêsôm binj gêdêñ enj su ma gêc gêja acgom, gocgo Korneli gêmôêc nê sakinjwaga luagêc ma sinwaga teñ. Ñac tau kêtêc Anôtô ma gêjam sakinj Korneli ñapep.

⁸ Korneli gêjac minj binj samob gêdêñ êsêac ma kêsakinj êsêac sêja Jope.

⁹ Lau tonanj sêsêlêñ sêmâc e ñagelenj, go jatêdabinj malac. Gêdêñ tonanj Petere kêpi andu tau ñaden ñaôña gebe eten mec, ma oc kêkô ñaluñ.

¹⁰ Gêmâc e mo gêjô enj ma gebe êniñ gên. Tec sêmasañ ênê gên sêmâc ma katu kainj teñ kêsâ

¹¹ e gêlic undambê gêña ma sêlêwanj gên teñ amboac obo kapôênj sêmâcniñ ñalêsu aclê ma sêlêwanj kêsêp nom gêmên.

¹² Ma bôc nomña kainj teñ-kainj teñ to gên, tañ kêkêngenj nañ, ma moc umbonj ñalabuña sêsêp jasêmâc ñaiêiôm.

¹³ Go awa teñ gêdêñ enj gebe “Petere, ôndi sa, ômbuc ma ôniñ.”

14 Tec Petere kêsôm gebe “Apômtau, masigoc, gêñ sec to alôb-alôb amboac tonañ aê gaen teñ su atomanô.”

15 Go awa tau kêsâ kêtiam kêtû dim luagêc gebe “Gêñ tañ Anôtô kêmasañ kêtû selec nañ, ômbu gebe alôb-alôb atom.”

16 Binj tonañ kêsâ kêtû dim têlêac su, go gaôgen obo tau gegen tau sa kêpi undambê gêja kêtiam.

17 Petere taê gêjam gêñ, tañ gêlic nañ, ñam jakêsa-jakêsa gêmoa ma lau, tañ Korneli kêsakinj êsêac nañ, têtû kênac Simonnê andu gêdêñ lau e têtap sa mênjsêkô ñasacgêdô.

18 Lau tau sêmôêc têtû kênac gebe “Simon, tañ sêsam eñ sebe Petere nañ, kêtû ñacleñ mênjgêñgôn tonec me masi.”

19 Petere taê gêjam gêñ, tañ gêlic nañ, ñam gêñgôn, ma Nalau Dabunj kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôlic acgom, lau têlêac mênjtêtû kênac aôm sêkô.

20 Ôndi ôsêp ma ôwiñ êsêac, taêm ênam naêsa-naêsa atom, gebe aê tauc kasakinj êsêac tec sêmêñ.”

21 Tec Petere kêsêp jakêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aô, ñac tañ asôm nañ, aê tau tonec. Ac amênj kêtû binj ondocña.”

22 Lau tau sêsôm gebe “Kapitai Korneli, ñac gêdêñ, tañ kêtêc Anôtô nañ, ma Judawaga sêlic eñ ñac mansañ, ñac tau tônê añela dabunj teñ mênjkêsôm binj gêdêñ eñ gebe êkêñ lau mênjsêkôc aôm ôna êné andu ma êñô binj anja aômnêm.”

23 Tec Petere kêmasañ binj gêdêñ êsêac sêsô nê andu ñalêlôm sêja ma kêkêñ gêñ êsêac señ. Ñagelenj eñ gêdi gêwiñ êsêac sêja ma lasitêwai ñagêdô anja Jope dêdi sêwiñ eñ.

24 Ñagelenj, go jasêô lasê Kaisarea. Korneli kêkalem nê lasitêwai to nê tawanj sa kwananjenj, ma sêônj êsêac sêmoa.

25 Gêdêñ tañ Petere kêsô gêja nañ, Korneli kêpuc eñ tônjtôn kêsâ gêmênj e gêu tau gêc eñ akainja ma ketoc eñ sa.

26 Tec Petere kêkam eñ sa ma kêsôm gebe “Ôndi sa, aê ñamalac amboac tonañ.”

27 Sêjam binjalôm sêwiñ tauñ sêsô sêja e gêlic lau taêsam sêkac tauñ sa,

28 ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac alicgac gebe binjsu gêjac jao gebe Judawaga têtû ñacleñ me sênjgôn sêwiñ tentenlatu teñ atom. Mago Anôtô kêtôc gêdêñ aê gebe jambu ñamalac teñ gebe sec to ñatêmui atomanô.

29 Kêtû tonañña aê ganjô amacnêm môêc tec gadec atom, gadi gamênj. Ma galoc jatu kênac amac gebe amôêc aê kêtû asagenja.”

30 Tec Korneli kêsôm gebe “Gêdêñ ocmata teñ aê katenj mec gamoa ñoc andu e galic ñac teñ tonjakwê ñaôsicôsic mênjkêkô aê lanjônêm, galoc ñabêc aclê gêjanja su.

31 Ma ñac tau kêsôm gebe ‘Korneli, Anôtô gêñô aômnêm mec ma taê gêjam nêm moasingac.

32 Amboac tonañ ôsakinj lau sêna Jope nasêkôc Simon, tañ sêsam eñ sebe Petere nañ êmênj. Ñac tau kêtû ñacleñ gêñgôn Simon, tañ kêmasañ bôc ñaôlic nañ nê andu, tañ kêkô gwêctali nañ.’

33 Tec kakêñ lau ñagaôgenj dêdêñ aôm sêwac ma aôm gôgôm ñajam gebe gômôênj. Aêac samob, tec amoa Anôtô lanjônêm nec, abe anjô binj samob, tañ Apômtau kêsakinj aôm nañ.”

Petere gêjam mêtê gêmoa Kornelinê andu

34 Go Petere gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Galoc aê kajala binjanônjenj gebe Anôtô kêpuc openj lau teñ atom.

35 Lau samuc samob nêñ teñ embe êtêc eñ ma êñgôm gêñ êndênjenj, nañ oc êlic eñ ñajam.

36 Amac anjô binj, tañ Anôtô kêsakinj gêdêñ lau Israel. Eñ kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Jesu Kilisi gê wama. Ñac tau kêtû samob nêñ Apômtau.

37-38 Amac ajala binj tau, tañ gêjam Judaia samucgenj auc nanjac. Ma binj tau tonec gebe Anôtô genj oso Jesu anja Nasaret ña Nalau Dabunj to ñaclai. Ma binj tau gêjac m anja Galilaia

gêdên Joan gêjam mêtê kêpi busanġu su acgom, go Jesu gêjac laoc gamênġen jakêmoasin lau to gêgôm lau, tañ Sadan kékônin êsêac tòn nan, ôlin nġam kêsa. Gêgôm gên tonan gebe Anôtô gêwin en.

³⁹ Ma aêac alic gên samob, tañ gêgôm anġa Judanên gamên to Jerusalem nan, tec awa sa. Naç tonan êsêac sêkên en ġenġalen ka ma sêjac en êndu.

⁴⁰ Naç tau tonan Anôtô gên en sa gêdên bêc kêtù têtêac ma kêkên en geoc tau lasê.

⁴¹ Geoc tau lasê gêdên lau samob atom, gêdên aêacġen, tec Anôtô kêjalin aêac sa kwananġen gebe awa ênê bin sa nec. En gêdi sa anġa nġacmatênên ma aêac tec aen to anôm gên awin en.

⁴² Go en kêjatu aêac gebe anam mêtê lau to awa sa gebe Anôtô kêjalin en sa kêtù lau maten jali to nġacmatê nên mêtôcwaga.

⁴³ Propete samob sêwa en nġam sa gebe Anôtô êsuc lau peben, tañ sêkên gêwin en nan, nên sec ôkwi êtu ênê nġênna.”

Anôtô kêkên Nġalau Dabun gêdên lau samuc

⁴⁴ Petere kêsôm bin tonan gêmoa ma Nġalau Dabun mênġkêpi êsêac samob, tañ sênô bin semoa nan.

⁴⁵ Ma Judawaga nġanô, tañ sêkên gêwin ma sêwin Petere nan, sê taên gebe Anôtô kêkêc nê Nġalau Dabun kêpi lau samuc gêwin,

⁴⁶ gebe sênô êsêac sêjam lau nġagêdô awen ma sêlambin Anôtô. Go Petere kêsôm gebe

⁴⁷ “Nġalau Dabun kêpi lau tonac kêtôm kêpi aêac. Asa oc ênac jao gebe sêlin sanġu atom.”

⁴⁸ Go kêsôm sêsagu êsêac sêjam Jesu Kilisi lanô. Ma lau tau teten Petere gebe ênġôn êwin êsêac bêc nġagêdô acgom. * Judawaga sêkên gêwin gebe gên dêmôênġa êtôm gebe ênġôm nên nġalêlôm êtu sec, tec sen palin-paligen atom, sen gên, tañ Mosenê binġu gêwa sa gebe gên selec nanġen.

11

Petere gêjac min ġeden ġolôac Jerusalemġa

¹ Aposolo to lasitêwai, tañ sênġôn Judaia nan, sênô lau samuc sêkôc Anôtônê mêtê sa nġawae.

² Petere kêpi Jerusalem gêja, tec lau Juda nġanô nġagêdô sêsôm en gebe

³ “Aôm kôpi lau samuc nên andu to goen gên ġônġôn ġôwin êsêacġoc.”

⁴ Tec Petere ġêc awa sa ma gêwa bin tau sa tomalagen gêdên êsêac gebe

⁵ “Aê katen mec ġanġôn malac Jope e katuc kain ten kêsa ma galic gên ten amboac obo kapôn sêmoatin nġêsu aclê tòn kêsêp anġa undambê gêdên aê ġêmên.

⁶ Aê ġaôc kênin e galic bôc nomġa kain ten-kain ten, bôclai ma gên kêkênġa to moc umbon nġalabuġa.

⁷ Ma ġanô awa ten kêsa gêdên aê gebe ‘Petere, ôndi sa, ômbuc ma ônin.’

⁸ Go kasôm gebe ‘Apômtau, masigoc, gên sec to alôb-alôb amboac tonan aocġun ġêjam kauc samuc.’

⁹ Go awa tau anġa undambê ġêjô aê aoc kêtù dim luagêc gebe ‘Gên tañ Anôtô kêmasan kêtù selec nan, ômbu gebe alôb-alôb atom.’

¹⁰ ġanô bin tonan e kêtù dim têtêac, go gên samob tonan nġai kêpi undambê ġêja kêtiam.

¹¹ Ma ġaôġen galic lau têtêac, tañ sêsakin anġa Kaisarea dêdên aê mênġsêo lasê andu, tañ ġanġôn nan.

¹² Ma Nġalau Dabun kêsôm gêdên aê gebe ‘Ôwin êsêac taêm ênam bin naêsanaêsa atom.’ Tec ġawin lasitêwai 6 tecenec e api naç tau nê andu.

¹³ Go Naç tau ġêjac min gêdên aêac gebe ġêlic anġela ten kêkô ênê andu ma kêsôm gêdên en gebe ‘Ôsakin lau sêna Jope ma sêkôc Simon, tañ sêsam en sebe Petere nan sêmên.

* **10:48:** Judawaganen bin têtù selecġa nġagêdo ġêc Mat 15:2.

14 Nac tau êsôm binj, tañ ênam aôm to nê m gôlôac samob kêsi nanj, êndênj aôm.’

15 Aê gocgo gajac m ñoc binj gamoa ma Nalau Dabunj kêpi êsêac amboac gêmunjenj kêpi aêac.

16 Tec aê taêc gêjam Apômtaunê binj, nanj kêsôm gebe ‘Joanj kêsagu amac ña bu, mago amac oc alinj Nalau Dabunj êtu nê m sanju nanj.’

17 Êsêac sêkênj gêwiñ Apômtau Jesu Kilisi e Anôtô kêmoasi ñ êsêac amboac kêmoasinj aêacgenj. Ma aê asa gebe jakô Anôtô auc.”

18 Lau tau sênô binj tonanj e sêjam taunj tônj. Ac sêlambinj Anôtô ma sêsôm gebe “Anôtô gêjam lau samuc ôkwi, gebe sêngônj matenj jalî sêwiñ amboac tonanjenj.”

Gôlôac Antiokiaña

19 Sêjac Stepan su acgom, go gêñwapac, tañ kêdaguc nanj, gêjam gôlôac salinj-salinj. Êsêac sêc sêjac laoc gamênjenj e jasêo lasê Poinike to Kupro ma Antiokia ma sêsôm mêtê gêdênj lau tenj atom, sêsôm gêdênj Judawagenj.

20 Go nêñ lau ñagêdô dêdi anja Kupro to Kurene jasêo lasê Antiokia. Anja tonanj sêsôm Apômtau Jesu nê ñawae ñajam lasê gêdênj lau Helen gêwiñ.

21 Apômtau lêma gêwiñ êsêac e lau taêsam sêkênj gêwiñ ma sêjam taunj ôkwi dêdênj Apômtau sêja.

22 Gôlôac dabunj Jerusalemña sênô binj, tañ êsêac sêgôm nanj, ñawae ma sêsakinj Bamaba gêja Antiokia.

23 Kêsêlênj jagêo lasê e gêlic Anôtô kêmoasinj lau tonanj ñanô, tec têtac ñajam ma gêlênj binj êsêac samob gebe nêñ ñalêlôm taênj ênam Apômtaugenj ma sêsap enj tônj ñapanj.

24 Enj tau ñac ñajam ma Nalau Dabunj gêjam enj auc to kêkênj gêwiñ ñajana, tec gêjam lau taêsam ôkwi e sêkênj gêwiñ Apômtau

25 Go Barnaba tau gêja Tarsus gebe ensom Saulu.

26 Enj jakêtap enj sa, go kêkôc enj gêja Antiokia. Ma êsêagêc sêngônj sêwiñ gôlôac dabunj jala samuc tenj ma têdônj lau taêsam. Anja Antiokia tonanj tec sêsam Apômtaunê ñacsenjomi gebe lau Kilisiña kêtû ñamataanô.

27 Gêdênj ñasawa tonanj propete anja Jerusalem sêsêp Antiokia sêja.

28 Êsêacnênj tenj, nê ñaê Agaba, Nalau Dabunj kêkac enj, tec gêdi ma geoc binj tonec lasê gebe Tôbôm kapôênj êsa ênam ñamalac samob nêñ gamênj auc. Ma binj tau nanô kêsa gêdênj kaisara Klaudi nê têm.

29 Tec ñacsenjomi sêsôm kêtû tônj gebe sênam lasitêwai, tañ sêngônj Judaia nanj sa. Êsêac samob êtôm ñacanôgenj sêkênj êtôm awa, tañ gêc êsêacña nanj.

30 Sêgôm gêñ tau su, go sêsakinj Barnaba agêc Saulu gebe nasêkênj awa tau êndênj laumata. * Judawaga sêkênj gêwiñ gebe gêñ dêmoênja êtôm gebe êñgôm nêñ ñalêlôm êtu sec, tec senj gêñ palinj-palinjenj atom, senj gêñ, tañ Mosenê binjsu gêwa sa gebe gêñ selec nanjenj.

12

Sêjac Jakobo endu ma sêkôc Petere tônj

1 Gêdênj têm tonanj kinj Herodo kêkac lêma sa gebe ejonj gôlôac dabunj nêñ ñagêdô.

2 Enj gêjac Joanj têwa Jakobo ña sinj êndu.

3 Herodo gêlic gebe binj tonanj gêjac Judawaga matenjanô ñajam, tec gêjac têku e kêkôc Petere tônj amboac tonanj. (Binj tonanj kêsa gêdênj Om Polom Nalucña.)

4 Kêkôc enj tônj su, go kêkênj enj kêsô andu kapoacwalônja gêja. Go kêkênj sinwaga tonj aclê gebe sejop enj. Tonj tenj ñalau aclê-aclê. Herodo taê gêjam gebe Pasa êmbacnê acgom, go êtôc enj êndênj lau.

* 11:30: Judawaganênj binj têtû selecña ñagêdô gêc Mat 15:2.

⁵ Amboac tonan sejop Petere gêngôñ kapoacwalô, ma gôlôac dabun teten mec gêdên Anôtô kêtü enja geden töngeñ.

Mec naclai kégaboac Petere su

⁶ Gêdên tañ Herodo taê gêjam gebe êtôc Petere êndên lau nan, ñagêbêc sêsô Petere tön ña kapoacwalô luagêc ma sêkên enj gêc bêc gêc sinwaga luagêc ñasawa. Ma gejobwaga sêkô katamdêmôê ma sejop andu kapoacwalôña.

⁷ Ma sep tagen Apômtaunê anjela geoc tau lasê e ñawê kêpô balêm ñalêlôm. Go anjela tau kepenj Petere dambê ma gênju enj ma kêsôm gebe “Ôndi sa sebenj.” Gêdên tonan kapoacwalô kêsü anja enj lêma.

⁸ Go anjela kêsôm gêdên enj gebe “Ôjandinj nêm ômbinjak ma ôkic nêm atapa tönj.” Ma enj gêgôm amboac tonan. Go anjela kêsôm gêdên enj gebe “U nêm ñakwê ênsañ taôm ma ôndanjuc aê.”

⁹ Petere kêsä kêdaguc enj gêja. Enj gêjam kauc gebe gênj, tañ anjela gêgôm nan, ñanô atom, geboc gêc mêgeñ.

¹⁰ Agêc sêsêlênj e jasêlêlêc gejobwaga ñamataña to gejobwaga kêtü luagêcña, go jasêô lasê katam ki, tañ kêsü intêna malacña nan. Ma katam tau gêlêc tau su gêdênj êsêagêc, tec agêc sêsä sêja sêsêlênj sêmoa intêna. Go sep tagen anjela malamê.

¹¹ Peterenê kauc ñawa kêsä, go kêsôm gebe “Galoc kajala ñanôgeñ gebe Apômtau kêsakinj nê anjela kêjanjo aê su anja Herodo lêma to gênj samob, tañ Juda sêkênj matenj gebe sêngôm nanj.”

¹² Nê kauc kêsä su ma kêpi Joan, tañ sêsam enj sebe Marka, têna Maria nê andu gêja. Lau taêsam sêkac taun sa anja tonan ma teten mec sêmoa.

¹³ Enj kêmadi katam andunja ma sakinjwagao tenj, nê ñaê Rode, gêja gebe êlic ñam.

¹⁴ Enj gêja e kêjala Petere awa ma têtac ñajam gêjam enj auc e gêlêc katam su atom, kêlêti kêsô gêja ma kêsôm lasê gebe Petere tec kêkô katamdêmôê.

¹⁵ Ma êsêac sêsôm gêdênj awê tau gebe “Aôm meloc.” Ma enj kêsôm ñajanja gebe “Masi, ñac tau tönê binjanô.” Tec êsêac sêsôm gebe “Oc ênê anjela.”

¹⁶ Ma Petere kêmadi katam gedenj töngeñ e sêlêc su ma sêlic enj e têtakê ñanô.

¹⁷ Enj gêjab lêma gêdênj êsêac gebe jamanjenj, go gêjac Apômtau gêwê enj anja andu kapoacwalôña kêsä gêmênj ñaminj gêdênj êsêac ma kêsôm gêwinj gebe “Asôm binj tonec ñawae êndênj Jakobo to lasitêwai ñagêdô.” Go enj tau kêsä malac tenj gêja.

¹⁸ Gelenmata sinwaga selendec ñanô ma sênac matenj taun gebe Petere gêja ondoc.

¹⁹ Herodo gesom enj, mago kêtap enj sa atom. Amboac tonan kêtü lêsü gejobwaga ma kêtinj êsêac gebe sênac êsêac êndü. Go Herodo tau gêdi anja Judaia kêsêp Kaisarea gêja gêngôñ tonan.

Herodo gêmac êndü

²⁰ Herodo têtac ñandanj gêdênj lau Turu to Sidon. Lau tonan nêñ ñalêlôm kêpi tagenj, tec dêdênj enj sêja. Êsêac sêjam nenenj kinjê sakinjwaga andulêlômña, Blasta, ma tetenj gebe sê wama taun, gebe kinjê nom ñanô gêlôm êsêac.

²¹ Gêdênj noc sêmasañ binj tonanña, go Herodo kêsô ñakwê kinjña sa jagêñgônj lêpônj ma kêsôm bi ñ gêdênj êsêac.

²² Tec lau awenj gêoc enj gebe “Awa tönê ñamalacnê atom, anôtô tenj nê.”

²³ Ma sep tagen Apômtaunê anjela gêjac enj gebe ketoc Anôtô sa atom, tec têmoa senj enj e gêmac êndü.

²⁴ Go Anôtônê mêtê kêlainj tau gêjam gamênj auc.

²⁵ Barnaba agêc Saulu sêjam nêñ sakinj tonan e gêbacnê anja Jerusalem, go sêkôc Joan, tañ sêsam enj gebe Marka nan, gêwinj êsêagêc ma sêmu sêja Antiokia.

13

Sêjam mec Bamaba agêc Saulu

¹ Propete to biñsu, tañ sêmoa gôlôac dabuñ Antiokiaña ñalêlôm nañ tonec, Barnaba agêc Simeon, tañ sêsam en sebe Niger nañ, ma Luki anga Kurene ma Manaen, tañ agêc kiñ Herodo ñapalêgen sêmoa sêwiñ tauñ nañ, ma Saulu.

² Nasawa teñ êsêac sêjêm sakin Apômtau to sêjam dabuñ mo sêmoa, ma Nalau Dabuñ kêsôm gebe “Awaka Bamaba agêc Saulu sa êtu kôm, tañ kakalem êsêagêc nañña.”

³ Tec sêjam dabuñ mo ma teten mec, go sêu lemenj gêsac êsêagêc ma sêkênj êsêagêc sêja.

Aposolo sêjam mêtê anga Kupro

⁴ Nalau Dabuñ kêsakin êsêagêc e sêsêp Selaikia sêja. Anga tonanj sêlac jasêsô nuc Kupro.

⁵ Sêmoa Salami ma sêsôm Anôtônê biñ lasê anga Judanênj lôm. Ma Joañ gêjam sakin gêmoea gêwiñ êsêagêc.

⁶ Go ac sêsêlênj têdaguc nuc samuc tonan e jasêo lasê Papo. A nga Papo têtap ñac Judanja teñ sa. En mecwaga teñ to propete dansañ, nê ñaê Barjesu.

⁷ Nac tau gêmoea gêwiñ gôliñwaga Sergi Paulus, en ñac tokauc teñ. Nac tonanj kêkalem Barnaba agêc Saulu dêdênj en sêja, ñam en gebe êñô Anôtônê biñ.

⁸ Mago mecwaga Eluma (lau Helen sêjam ênê ñaê ôkwi amboac tonan) gêlêc biñ sa êsêagêc ma gêgôm gêñlêlôm gebe ênam gôliñwaga ôkwi êkênj êwiñ mêtê atom.

⁹ Tec Saulu, tañ sêsam en teñ gebe Paulu nañ, Nalau Dabuñ gêjam en auc ma kêpuc mata tôn en

¹⁰ ma kêsôm gebe “Aôm Sadañ latu. Biñdansañ to alôb-alôb gêjam aôm auc samucgen, tec kôkênj kisa gêdênj biñ gêdênj samob. Aôm gôjam Apômtaunê intêna solop ôkwi ñapan. Êndênj ondod, go ôwi sinj.

¹¹ Ôlic acgom, galoc Apômtaunê lêma oc ênac aôm gebe matampec êsa ôlic oc êtiam atom e ñasawa teñ acgom.” Ma sep tagen ñakanuc to ñakesec kêkôm en auc ma gesom lau kêlêsagen gebe sêkam enña.

¹² Gôliñwaga gêlic gên tonanj tec kêtakê kêtû Apômtaunê mêtêña e kêkênj gêwiñ.

Paulu agêc Barnaba sêmoa Antiokia Pisidiaña

¹³ Paulu to nê lau sêpi wan anga Papo ma sêlac e jasêsô Perge, tañ gêc Pampulia nañ. Go Joañ kêtaiñ tau su anga êsêagêcnênj ma gêmu gêja Jerusalem.

¹⁴ Sêwi Perge sinj ma sêsêlênj e sêo lasê Antiokia Pisidiaña. Gêdênj sabet sêsô Judanênj lôm jasênjônj.

¹⁵ Lômmôkê sêsam Mosenê biñsu to propetenênj biñ lasê su acgom, go sêsakin biñ gêdênj êsêagêc gêja gebe “O lasitêwaagêc, biñ êpuc lau tônña embe ênêc amagêcña, go asômmanj.”

¹⁶ Tec Paulu gêdi sa gêjab lêma êsêac ma kêsôm gebe

“O Israelwaga to amac, tañ atêc Anôtô nañ, akênj tañem acgom.

¹⁷ Lau Israel tonec nênj Anôtô kêtalinj tamenj sa ma ketoc lau tau sa gêdênj tañ sênjônj nom jaba Aiguptu nañ, go gêoc lêma sa ma gêwê êsêac anga tonan sêsa sêja.

¹⁸ Ma gêlôm êsêac sêmoa gamênj sawa kêtôm jala 40.

¹⁹ Go gesen nom Kanaan ñalaum 7 su ma gêjac sam ñagamênj tau gêdênj êsêac sêwê kainj,

²⁰ kêtôm jala 450.

“Tonan su, go kêkênj gôliñwaga gêdênj êsêac e gêdênj propete Samuel nê têm.

²¹ Gêdênj ñasawa tonanj teten kiñ e Anôtô kêkênj Kis latu Saulu anga Benjaminnê gôlôac kêtû nênj kiñ kêtôm jala 40.

²² Go kêsap en tulu ma ketoc Dawid sa kêtû nênj kiñ. Anôtô gêwa ñac tonan sa amboac tonec gebe ‘Aê katap Isai latu Dawid sa, nañ ñoc ñalêlôm galic en ñajam. En oc êngôm aênoc biñ samob êtu tônj.’

²³ Anja ênê wakuc Anôtô kêkênj kêsawaga Jesu gêdênj lau Israel kêtôm gêjac mata.

²⁴ Jesu kêtü awê atomgen, ma Joaņ kêsôm mêtê lasê gêdêņ lau Israel samob kêpi busaņgu sênam taņj ôkwiņa.

²⁵ Kêdabiņ gebe Joaņ ênac mata nê koleņ ma kêsôm gebe 'Amac abe aê asa. Aê ņac tau, taņ asaê amoa naņ atom. Alic acgom, ņac tau oc êndaņguc aê ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ņalêkôņ atom.'

²⁶ "O lasitêwaac, Abraham latui amac ma amac lau, taņ atêc Anôtô naņ, Anôtô kêsakiņ biņ moasiņņa tonaņ gêdêņ aêac.

²⁷ Lau taņ sêņgôņ Jerusalem naņ, to nêņ laumata sêjala Jesu tônê to propetenêņ biņ, taņ sêsam kêtôm sabatgen naņ atom. Mago sêkic ênê biņ, tec sêgôm biņ tau ņanô kêsa.

²⁸ Êsêac têtap ênê keso enseņ eņ suņa teņ sa atom, mago teten Pilata gebe ênac eņ êndu.

²⁹ Êsêac sêgôm biņ samob, taņ teto kêpi eņ naņ, ņanô kêsa su acgom, go sêkôc eņ su aņga ka jatetoc eņ gêc sêô.

³⁰ Go Anôtô gêņu eņ sa aņga ņacmatênêņ.

³¹ Bêc taêsam eņ geoc tau lasê gêdêņ êsêac, taņ sêwiņ eņ aņga Galilaia sêpi Jerusalem sêja. Ma lau tau tec galoc sêwa eņ ņam sa gêdêņ lau sêmoa.

³² Ma aêac asôm ņawae ņajam, taņ Anôtô gêjac mata gêdêņ tamenji naņ, lasê gêdêņ amac.

³³ Ma biņ tau Anôtô gêgôm ņanô kêsa kêpi êsêac latuņi aêac, geden taņ gêņu Jesu sa, kêtôm biņ, taņ teto gec Pesalem kêtü luagêcņa gebe 'Aôm kôtu aêņoc Latuc, galoc katu aôm Tamam.'

³⁴ Anôtô gêņu eņ sa aņga ņacmatênêņ, gebe ôli êtu palê atomņa. Eņ geoc biņ tonaņ lasê kwananęeņ ma kêsôm gebe

'Aê gabe jakêņ Dawidnê gêņ dabuņ to ņaņêņ tau êndêņ amac.'

³⁵ Ma kêsôm ņagêdô gêc madiņ teņ gêwiņ gebe

'Aôm oc ôkêņ nêc ņac dabuņ ôli êtu palê atom.'

³⁶ Gebe Dawid tê gêjam sakiņ kêtôm Anôtônê biņ gêdêņ tau nê launêņ têm, go gêc nê bêc ma sêsuņ eņ gêwiņ tamai ma ôli kêtü palê.

³⁷ Ma ņac, taņ Anôtô gêņu eņ sa naņ, ôli kêtü palê atom.

³⁸⁻³⁹ O Lasitêwaac, amboac tonaņ ajala tonec êwiņ acgom. Aêac asôm lasê êndêņ amac gebe Anôtô kêsuc sec samob ôkwi kêtü ņac tônêņa. Samob taņ sêkêņ êwiņ eņ naņ, têtü lau gêdêņ. Mosenê biņsu êtôm gebe enseņ aêacnêņ sec su e tatu lau gêdêņ nec atom.

⁴⁰ Amboac tonaņ alic taôm gebe biņ, tec propete sêsôm nec, êtap amac sa atom

⁴¹ gebe

'Amac aseņ-biņwaga alic acgom,

oc aņac lemem, mago anaņa,

gebe êndêņ amacnêm têm aê oc janam ņoc kôm teņ.

Embe sênac kôm tau ņamiņ, oc akêņ êwiņ atom.' "

⁴² ņac ulu sebe sêsa awê sêna ma lau teten êsêagêc gebe êndêņ sabat teņ sêsôm biņ tonaņ ņagêdô êndêņ êsêac êtiam.

⁴³ Lau sêsa aņga Judanêņ lôm ma Judawaga to nêņ lau lêņņa taêsam, taņ têtêc Anôtô naņ, têdaguc Paulu agêc Barnaba. Agêc sêsôm biņ to sêjac biņsu êsêac gebe siņ Anôtônê moasiņ tônęeņ.

⁴⁴ Gêdêņ sabat, taņ kêdaguc naņ, lau malacņa ec jauc sêkac tau ņ sa sebe sêņô Apômtaunê mêtê.

⁴⁵ Judawaga sêlic lau taêsam tonaņ e têtac sec ma sêsôm biņ alôb-alôb sêôc Paulunê biņ aucęeņ.

⁴⁶ Tec Paulu agêc Barnaba sêsôm totêntac kêpa sugen gebe "Aêagêc ajac ņawae gebe asôm Anôtônê mêtê êndêņ amac êtu ņamata. Mago amac atiņ mêtê to amac taôm asaê taôm atôm aņgôņ matem jali teņęeņņa atom, tec aêagêc andêņ lau samuc ana.

⁴⁷ Gebe Apômtau kêjatu aêac amboac tonecęeņ gebe

'Aê kakêñ aôm kôtu lau samuc nêñ ja,
gebe ônam lau kêsi e naêndêñ nom ñamadiñ nanj.'

⁴⁸ Lau samuc sêñô biñ tonanj e têtac ñajam kêsa ma sêlambiñ Anôtônê mêtê. Ma êsêac samob, tanj Anôtô kêjaliñ êsêac sa gebe sêñgôn maten jali tenjen nanj, tec sêkêñ gêwiñ.

⁴⁹ Ma Apômtaunê mêtê kêtû tapa gêjam gamêñ samob auc.

⁵⁰ Tagen Judawaga sêkalom lauo towae, tanj têtêc Anôtô nanj, to malac tonanj ñakasêga ñanô-ñanô e sêli launêñ ñalêlôm sa gebe sênac Paulu agêc Barnaba. Tec têtin êsêagêc anja nêñ gamêñ sêsa sêja.

⁵¹ Agêc dedonj kekop anja enkainj su, gebe lau tau nêñ biñ êpi êsêac taunj, ma sêja Ikonium.

⁵² Ñacsenjomî têtac ñajam kêsa to ñalau Dêbu ñ gêjam êsêac auc.

14

Paulu agêc Barnaba sêmoa Ikonium

¹ Gêdêñ tanj ñac ulu sêmoa Ikonium nanj, sêsô Judawaganêñ lôm amboac tonanjen. Agêc sêjam mêtê kainj tenj e Judawaga to Helen taêsam sêjam taunj ôkwi.

² Mago Judawaga, tanj sêkêñ gêwiñ atom nanj, sêli lau sa to sêgôm lau samuc nêñ ñalêlôm ñamalic kêsa e têtac ñandanj gêdêñ lasitêwai ñawaô.

³ Agêc sêmoa tonanj ñasawa baliñ. Apômtau tau gêwa êsêagêc sêjam ênê mêtê ñamoasiñ sa kêpuc agêc tônj, tec lemenj sêgôm gêñsêga to gêñtalô

⁴ e lau malacña sêwa taunj kêkôc e ñagêdô sêwiñ Judawaga ma ñagêdô sêwiñ aposolo.

⁵ Sêmoa, go lau samuc to Judawaga tonêñ kasêga dêdi sebe sênac to têtuc êsêagêc ña poc êndu.

⁶ Tec agêc sêjala ma sêc sêja Lukaonia ñamalac Lustra to Derbe ma gamêñ ñagêdô, tanj gêc ñamagêña nanj.

⁷ Sêmoa tonanj ma sêsôm ñawae ñajam lasê.

Paulu agêc Barnaba semoa Lustra

⁸ Ma ñac tenj gêñgôn Lustra, têna kêkôc enj tomagi kêsugenj e akainj ñajanja atom ma kêsêlêñ ñagec atomanajanja atom ma kêsêlêñ ñagec atomanô.

⁹ Ñac tau gêñô biñ, tanj Paulu kêsôm nanj. Paulu mata gê enj e gêlic gebe ñac tau kêkêñ gêwiñ jakêtôm su gebe ôli ñajam êsaña.

¹⁰ Tec kêsôm awa kacgenj gebe "Amkainj ñajanja êsa ma ôndi sa ôkô." Ma enj gêboanj sa ôb tagenj ma kêsêlêñ.

¹¹ Lau pom kapôênj tenj sêlic Paulu gêgôm gêñ tonanj, nanj sêmôêc ña biñ Lukaonianagenj gebe "Anôtô têtû ñamalac ma sêsêp dêdêñ aêac sêrrêngoc."

¹² Ma sêsam Barnaba gebe Dia ma Paulu gebe Hermes gebe enj ñac awa biñña.

¹³ Dianê lôm kêkô malac ñamagê, tec dabunwaga kejonj bulimakao kapoac to ñaola gebe sêñgêlônña jagêô lasê sacgêdô gebe êkêñ da êwiñ lau tau.

¹⁴ Aposolo Barnaba agêc Paulu sêñô biñ tonanj ñawae e sêkac nêñ ñakwê gêñgic jasêboanj sêsêp lau ñalêlôm ma sêmôêc gebe

¹⁵ "Lauac, abe anjom amboac ondoc. Aêagêc tonec ñamalac palê-palê atôm amac. Aêagêc asôm ñawae ñajam gêdêñ amac gebe anam taôm ôkwi anja gêñ ñaôma tecenec andêñ Anôtô mata jali tau ana. Enj ñac, tanj kêkêñ undambê to nom ma gwêc to ñagêñ totau-totau samob.

¹⁶ Gêdêñ têm gêmunña enj gêlôc gebe lau samuc sêsa taunj nêñ lêñ.

¹⁷ Mago enj gêwa tau sa ña moasiñ, kêkêñ kom anja undambê gêdêñ amac ma têm tomoasu gêlôm amac to kêkêñ mo gêôc amac tônj anjônj totêmtac ñajamgenj."

¹⁸ Ñaclagêc sêsôm bi ñ tonanj, mago kêtû kôm kapôênj gebe sêkô lau auc êtu sêkêñ da êndêñ êsêagêc atomña.

¹⁹ Go Judawaga ñagêdô anğa Antiokia to Ikonium sêmênj ma sêjam lau pom tonanğ ôkwi e têtuc Paulu ña poc ma sê enğ kêsâ anğa malac gêja seboç enğ gêmâc endu.

²⁰ Go ñacseñomi sêgi enğ auc sêkô e gêdi sa kêsô malac gêja. Ñagelenğ êsêagêc Barnaba sêja Derbe.

Paulu agêc Barnaba sêmu sêja Antiokia Suriana

²¹ Ñaclagêc sêsôm ñawae ñajam lasê anğa malac tonanğ e sêjam lau taêsam ôkwi, go sêmu sêja Lustra to Ikonium ma Antiokia Pisidianğa kêtiam.

²² Agêc sêpuc ñacseñominênğ ñalêlôm tônğ to sêjac biñsu êsêac ñajana gebe sêwi biñ sêkênğ gêwiñña sinğ atom. Ma sêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Ñandanğ taêsam êpi aêac acgom, go tasô Anôtônê gamênğ tana.”

²³ Go ñaclagêc sêjaliñ lau sa kêtôm gôlôac dabuñgenğ têtû laumata. Go sêjam dabuñ mo to tetenğ mec ma sêsuñ êsêac dêdênğ Apômtau, tañ sêkênğ gêwiñ enğ nanğ.

²⁴ Go sêsa Pisidianğagenğ e jasêô lasê Pampulia.

²⁵ Sêjam mêtê anğa Perge su acgom, go sêsêp Atalia sêja.

²⁶ Anğa tonanğ sêlac jasêsô Antiokia, malac tañ gêmunğenğ sêkênğ êsêagêc sêsêp Anôtônê moasinğ ñalêlôm to sêsakinğ êsêagêc kêtû kôm, tañ sêgôm su nanğña.

²⁷ Jasêô lasê su acgom, go sêkac gôlôac dabuñ sa ma sêjac miñ biñ samob, tañ Anôtô kêkênğ êsêac sêgôm nanğ, ma gêlêc katam takênğ gêwiñña su gêdênğ lau samuc.

²⁸ Ma agêc sêmoa sêwiñ ñacseñomi ec ñênğenğ. * agêc Hermes.

15

Aposolo sêkac taunğ sa anğa Jerusalem

¹ Lau buña ñagêdô anğa Judaia sêsêp sêja Antiokia, ma têdônğ lasitêwai amboac tonec gebe “Embe sêsa amac êtôm Mosenê biñ atom, oc Anôtô ênam amac kêsî atom.”

² Paulu agêc Bamaba ma lau tonanğ ac awenğsuñ gêôc ka taunğ ma sêjô biñ tonanğ ñapanğ. Tec gôlôac dabuñ sêsôm kêtû tônğ gebe sêkênğ Paulu agêc Barnaba ma êsêac taunğ nênğ lau ñagêdô dêndênğ aposolo to laumata sêpi Jerusalem sêna êtu biñ sêpê taunğña nanğ.

³ Amboac tonanğ gôlôac dabuñ sêkênğ êsêac sêsa Poinike to Samarianğa sêja ma sêjac miñ lau samuc sêjam taunğ ôkwi ñawae e gêgôm lasitêwai samob têtac ñajam kêsâ samucgenğ.

⁴ Jasêô lasê Jerusalem su acgom, go gôlôac dabuñ to aposolo ma laumata sêkôc êsêac sa, ma ac sêjac miñ gênğ kapôênğ samob, tañ Anôtô kêkênğ êsêac sêgôm nanğ.

⁵ Go lau ñagêdô anğa Parisainênğ tonğ, tañ sêkênğ gêwiñ mêtê nanğ, dêdi sa ma sêsôm gebe “Asa lau samuc acgom, go anac biñsu êsêac gebe sêmansañ Mosenê biñsu.”

⁶ Tec aposolo to laumata sêkac sa gebe sêjô biñ tau sêlic acgom.

⁷ Ac sêjô biñ tonanğ sêmoa e Petere gêdi sa ma kêsôm gêdênğ êsêac gebe “O lasitêwaac, amac taôm alicgac gebe gêmunğenğ ganğônğ gawinğ amac ma Anôtô kêjaliñ aê sa gebe aocsuñ jasôm ñawae ñajam lasê êndênğ lau samuc sênğ ma sêkênğ êwiñ.

⁸ Ma Anôtô, tañ kêjala ñamalacnênğ ñalêlôm nanğ, kêwaka lau samuc sa ma kêkênğ Ñalau Dabuñ gêdênğ êsêac amboac kêkênğ gêdênğ aêac.

⁹ Enğ kêmoasinğ aêac to êsêac ñadônğ tagenğ. Êsêac sêkênğ gêwiñ, tec enğ gêgôm nênğ ñalêlôm kêtû selec.

¹⁰ Ma galoc abe ansaê Anôtô amboac ondoci, tec abe akênğ gênğ ñawapac, nanğ aêac to tamenğ daôc e tatôm atom nanğ, ênsac ñacseñomi magiñm.

¹¹ Mago aêac tec takênğ gêwiñ gebe Anôtô gêjam aêac to êsêac kêsî kêtû Apômtau Jesu nê moasinğña ña lênğ tagenğ.”

¹² Lau samob sêjam taunğ tônğenğ ma sêkênğ tañenğ Barnaba agêc Paulu nênğ miñ. Êsêagêc sêjac miñ gênğtalô to gênğsêga, tañ Anôtô gêgôm ña êsêagêc lemenğ gêdênğ lau samuc nanğ.

* **14:28:** Lau Rom nênğ anôtôi jabe luagêc nênğ ñaê Dia

13 Naclagêc sêsôm biñ e sêjac mata, go Jakobo gêjô êsêagêc awen ma kêsôm gebe “O lasitêwaac, anô ñoc biñ acgom.

14 Simon gêjac miñ gebe andanjen Anôtô kêtú ñaclen lau samuc gebe êjaliñ lau ten sa anga êsêacnên têtú ênê lau.

15 Biñ tonan to biñ, tan propete teto nan, ñam kêsêp tagen amboac tonec gebe

16 ‘Malôgen acgom, go aê jamu jamên ma jakwê Dawidnê bec, tan kêsêp jakêtap nan, sa êtiam. Ma jakwê gên, tan kêku sa nan, sa êtiam to jamansañ êtu solop.

17 Amboac tonan lau nomña ñagêdô to lau samuc samob, tan ñoc ñaê kêpi êsêac nan, sensom Apômtau.

18 “Apômtau tan gêgôm biñ tau kêtú awê gêdên andanjen nan, nê biñ tau tonan.’

19 “Amboac tonan aê taêc gêjam ñoc biñ tonec gebe Lau samuc, tan sênam taun ôkwi dêndên Anôtô nan, talênsôn êsêac atom.

20 Tagen tato papia êndên êsêac gebe sêngamin taun êndên gwam ñagên môp-môp ma êndên mockaino to mockain ma êndên bôc sêgin ênduña to êndên dec,

21 gebe Mosenê biñ tônê tec sêjam mêtê lanğwa-lanğwa kêtôm gamênjen ma sêsam lasê anga Judanên lôm samob kêtôm sabatgen.”

Biñ tan laumata sêmasan nan

22 Sêsôm biñ tonan su, go aposolo to laumata ma gôlôac dabun samob sêsôm kêtú tôn ma sêjaliñ nên lau ñagêdô sa, gebe sêkên êsêac sêwiñ Paulu agêc Barnaba sêna Antiokia. Tec sêkên lasitêwainên gôliñwaga Juda, tan sêsam en sebe Barsaba nan, agêc Sila.

23 Ma sêkên papia tonec gêdên êsêac sebe sêkôc sêna gebe

“Amacnêm lasitêwai aêac, aposolo to laumata awen gêjac lasitêwai anga lau samuc nên, tan sêngôn Antiokia to Suria ma Kilikia nan.

24 Aêac anô ñawae gebe aêacma lau ñagêdô, tan asakin êsêac atom, taun dêdên amac sêwac nan, sêlênsôn amac ña taun nên biñ e sêgôm nêm ñalêlôm ñawapac kêsa.

25 Tec aêac akac taun sa ma amasan ma biñ kêpi tagen e ajalin lau sa ma akên êsêac sêwiñ aêacnên ñaclagêc, tan têtac gêwiñ êsêagêc nan, Barnaba agêc Paulu, sêwac.

26 Naclagêc tonan sêjac ka kêtú aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê ñaêña.

27 Juda agêc Sila, tan aêac akên êsêagêc sêwac, ocgo taun sêwa biñ tonan ñagêdô sa êndên amac êwiñ.

28 Nalau Dabun to aêac asôm kêtú tôn gebe akên biñ ñawapac ñagêdô êkônin amac tôn êwiñ atom, gên tecenecgen, go amansañ ñapep gebe

29 Anğamin taôm êndên da gwamña to êndên dec ma êndên bôc, tan sêgin êndu ma êndên mockaino to mockain nan. Embe andec gên tonan ñai, ma oc êtôm. Amoa ñajamôn.”

30 Amboac tonan sêkên êsêac sêja. Sêsêlên e sêo lasê Antiokia ma sêkac gôlôac dabun sa aegom, go sêkên papia gêdên êsêac.

31 Ac sêsam papia tau ma têtac ñajam kêsa kêpi biñ, tan kêpuc êsêac tôn nan.

32 Juda agêc Sila têtú propete sêwiñ, tec sêjac biñsu lasitêwai to sêpuc êsêac tôn ña biñ gwalêkin.

33 Sêmoa acgom, go lasitêwai sêwi êsêac sin tobiñmalôgen sêmu dêdên lau, tan sêsakin êsêac nan, sêja kêtiam. [

34 Sila taê gajam gebe gacgen êmoa.]

35 Paulu agêc Barnaba sêmoa Antiokia ma têtôn to sêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Apômtaunê biñ sêwiñ lau ñagêdô taêsam.

Paulu agêc Barnaba sêwa taun kêkôc

36 Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Paulu kêsôm gêdên Barnaba gebe “Aêagêc tamu malac samob, tan tasôm Apômtaunê biñ lasê nan tana, ma tanac lasitêwai kêsi gebe sêmoa ñajam me masi.”

³⁷ Ma Barnaba gebe êkôc Joaņ, taņ sêsam eņ sebe Marka naņ êwiņ.

³⁸ Mago Paulu gêlic ņac tau kêtôm gebe sêkôc eņ êwiņ êsêagêcņa atom, gebe eņ gêwi êsêagêc siņ aņga Pampulia ma kêsêlêņ gêwiņ êsêagêc kêtû kômņa atom.

³⁹ Amboac tonañ êsêagêc awensuņ gêôc ka tauņ ņajaņa e sêkac tauņ kêkôc. Barnaba kêkôc Marka gêwiņ eņ agêc sêja Kupro.

⁴⁰ Paulu kajaliņ Sila sa ma lasitêwai tetet eņ moasiņ aņga Apômtaunê kêtû êsêagêcna, go sêkêņ êsêagêc sêja.

⁴¹ Sêsêlêņ sêsa Suria to Kilikianja jasêpuc gôlôac dabuņ têt.

16

Timote gêwiņ Paulu agêc Sila

¹ Go sêô lasê Derbe ma Lustra. Ma têtap ņacsenjom tetet sa aņga tonañ, nê ņaê Timote. Ȇac tau têna Judao tetet, naņ kêkêņ gêwiņ, ma tama ņac Helenņa.

² Lasitêwai Lustra to Ikoniumņa sêwa eņ ņam sa

³ e Paulu gebe êkôc Timote êwiņ eņ. Tec kêkôc eņ jakêsa eņ gebe Juda gamêņ tonañņa samob sêjala tama gebe eņ ņac Helenņa tetet.

⁴ Sêjac laoc malacgeņ sêja ma têtôn biņ, taņ aposolo to laumata sêsôm kêtû têt aņga Jerusalem naņ, gêdêņ êsêac gebe sejop.

⁵ Amboac tonañ gôlôac dabuņ sêkêņ gêwiņ ņajaņa kêsa, ma lau jasêwiņ-jasêwiņ kêtôm bêcgeņ.

Paulu gêc me kêpi ņac Makedonianja

⁶ Ȇalau Dabuņ kêkô êsêac auc gebe sênam mêtê aņga Asia atom, tec sêsa Prugia to Galata ņagamêņ sêja.

⁷ Têdabiņ Musia ma sêsa Bitunianja eņ, mago Jesunê Ȇalau gêlôc gêdêņ êsêac atom.

⁸ Amboac tonañ jatêdaguc Musia ņagamêņ ņamadiņ ma sêsêp gwêc dêdêņ Troasņa sêja.

⁹ Ma gêdêņ gêbêc Paulu gêc mêtê gebe ņac Makedonianja tetet kêkô ma ketet eņ gebe “Olom Makedonia mêtôn am aêc sa.”

¹⁰ Paulu mata gêlac acgom, go aêc asaic taungeņ abe ana Makedonia sebet, taêt gêtam gebe Anôtônê kalem gêdêņ aêc gebe asôm ņawae ņajam lasê êndêņ êsêac aņga têt.

Ludia gêtam tau ôkwi

¹¹ Amboac tonañ êsuņ su aņga Troas ma gacgeņ apet Samotrakiageņ e ņagelê ma asô Neapoli.

¹² Aņga tonañ jaasa Romnêņ malac wakuc Pilipi, taņ kêtû Makedonia ņamalacsêga naņ, ma aņgôn malac tonañ bêc ņagêdô.

¹³ Go gêdêņ sabet aêc asa malac ņamagê aja e aô lasê bu tetet, gebe aêc taêt gêtam gebe tetet mec ņamala oc gêt tonañ. Aêc aņgôn sic ma asôm biņ gêdêņ lauo, taņ sêkac tau ņ sa naņ.

¹⁴ Ma awê tetet, nê ņaê Ludia, gêmoa; naņ gêtam sakiņ Anôtô. Eņ aņga malac Tuatira ma kêtulu obo asôsamuc. Eņ gêtôn biņ tau ma Apômtau kêtaiņ ênê ņalêlôm e kêkêņ taņa biņ, taņ Paulu kêsôm naņ.

¹⁵ Asagu eņ to nê lau su, go ketet aêc ma kêsôm gebe “Embe alic aê kakêņ gêwiņ Apômtau ņanôgeņ, naņ asô mêtanğôn ņoc andu,” ma kêkac aêcgeņ.

Sêkêņ Paulu agêc Sila sêsêp kapoacwalô

¹⁶ Ȇabêc tetet aêc abe ana mec ņamala tonañ. Asêlêņ amoa e adac sakiņwagao tetet tonjalau geoc biņ lasêņa. Awê tonañ geoc biņ lasê gêdêņ lau ma sêkêņ ņawaa taêsam gêdêņ ênê ņatui.

¹⁷ Awê tau kêtadaguc aêc to Paulu ma gêmôc gebe “Lau tonet têtû Lôlôc Ȇatau Anôtô nê sakiņwaga, tec sêwa lêt Anôtô ênam ņamalac kêsija sa êndêņ amac.”

18 Awê tau kêsôm biñ tonan e tobêc-tobêc, tec Paulu têtac nandan kékac tau ôkwi ma kêsôm gédên nalau gebe “Aê jajatu aôm gajam Jesu Kilisi lanjô gebe ôwi awê tonan sinj ôsa ôna.” Ma gaôgenj nalau tau gêwi enj sinj kêsâ gêja.

19 Awê tau nê nataui sêlic nêñ awa namôkê gêc gêja, tec sêkôc Paulu agêc Sila tônia ma sê êsêagêc sêsa malaclunj dêdênj kasêga sêja.

20 Go sêwê êsêagêc dêdênj gôlinjwaga sêja ma sêsôm gebe “Juda luagêc tonec mênjsêli aêacnênj malac sa.

21 Agêc tédônj mêtê tenj amboac aêac lau Rom tatôm gebe takôc sa ma dangôm ña nanj atom.”

22 Lau malacña sêbu êsêagêc sêwinj, tec gôlinjwaga sêkac êsêagêcnênj ñakwê su ma sêjatu gebe si êsêagêc ña sêm.

23 Si êsêagêc ñanô su acgom, go sêbaliñ agêc sêsêp kapoacwalô sêja ma sêjac biñsu ñagejobwaga gebe ejop êsêagêc ñapep.

24 Sêjac biñsu ñac tau amboac tonan, tec kêbaliñ êsêagêc sêsô andu kapoacwalônia ñabalêm ñalunña sêja ma kêkapiñ êsêagêc enkaiñ tônia ña ka.

25 Sêc e gêbêcauc gêja lu acgom, go Paulu agêc Sila tetenj mec to sêjam nêñ wê gédênj Anôtô, ma lau kapoacwalônia sênjô êsêagêc awenj sêwinj.

26 Sêgôm sêmoa e gaôgenj ôjô gêjam kapôênj, tec andu kapoacwalônia ñaalê wiwic e katam samob gêlêc tau su sep tagenj ma lau samob nêñ kapoacwalô kêsû.

27 Ñagejobwaga mata gêlac e gêlic kapoacwalô ñakatam samob gêña, tec kêtaiñ nê sinj sa gebe êmbuc tau, gêjam kauc gebe lau kapoacwalônia oc sêc sêja.

28 Go Paulu gêmôêc awa kapôênj gebe “Ôjaiñ taôm atom, aêac samob tec anjônj.”

29 Tec ñac tau ketenj gebe sêkôc ja sêmênj ma kêlêti kêsô gamênj ñalêlôm gêja e jakêtênêp tau êndu-êndu gêu tau gêc Paulu agêc Sild enkaiñña

30 ma gêwê êsêagêc sêsa awê sêja ma kêsôm gebe “O apômtauagêc, aê janjôm asagenj gebe Anôtô ênam aê kêsî.”

31 Tec êsêagêc sêsôm gebe “Ôkênj êwinj Apômtau Jesu, go Anôtô ênam aôm to nêm gôlôac kêsî.”

32 Go agêc sêwa Apômtaunê mêtê sa gédênj enj to nê lau samob, tanj sênjônj ênê andu nanj.

33 Gédênj gêbêcauc ñasawa tonanjenj ñac tau kékôc êsêagêc sa jakêkwasiñ êsêagêcnênj sêm ñamala ma gaôgenj êsêagêc sêsagu enj to nê lau samob.

34 Go kékôc êsêagêc sêsô nê andu jakêkênj mo êsêagêc senj, ma tonê gôlôac samob têtac ñajam samucgenj gebe sêkênj gêwinj Anôtôgac.

35 Gelenña lasê, go gôlinjwaga sêsakiñ nêñ sakiñwaga sêja sêsôm gebe “Ôwi ñac luagêc tonan sinj.”

36 Tec gejobwaga kêdônj biñ tau gédênj Paulu gebe “Gôlinjwaga sêsakiñ lau sêmênj gebe jawi amagêc sinj. Amboac tonan aêc tobiñmalôgenj ana.”

37 Tec Paulu kêsôm gédênj êsêac gebe “Aêagêc ñac Romña, mago sêmasan aêagêcma biñ atom. ma si aêagêc akô malaclunj to sêbaliñ aêagêc asêp kapoacwalô. Ma galoc sebe sêkênj aêagêc kelecgenj ana me. Masigoc, amboac tonan atom. Êsêac tauñ sêmênj ma sêwê aêagêc asa ana.”

38 Sakiñwaga tedônj biñ tonan gédênj gôlinjwaga. Ac sênjô ñawae gebe êsêagêc ñac Romña ma têtakê ñanô.

39 Tec sêja sê biñmalo êsêagêc, go sêwê êsêagêc sêsa sêja ma tetenj êsêagêc gebe sêwi êsêacnênj malac sinj.

40 Agêc sêsa anja andu kapoacwalônia ma gédênj Ludia jasêlic lasitêwai ma sê biñmalô êsêac sa su. go sêc sêja.

17

Lau sêli awenj sa anja Tesaloniki

¹ Êsêac sêsêlêñ e jasêsa Ampipoli to Apolonia ma jasêo lasê Tesaloniki, nañ Judanêñ lôm tenj kêkô.

² Paulu kêsô lôm gêja amboac gêgôm-gêgôm gêmôa ma gêjam biñganjñm gêwiñ êsêac kêpi Anôtônê biñ kêtôm sabbat têlêac.

³ Eñ kêsôm mêtê lasê to kêwaka Kilisi tau sa gêdêñ êsêac gebe gêoc ñandan ma gêdi sa anja ñacmatênêñ nañ gêjac eñ ñawae. Go kêsôm gêwiñ gebe “Jesu, tañ kasôm eñ lasê gêdêñ amac nañ, eñ Kilisi tau.”

⁴ Ma êsêacnêñ ñagêdô sêkêñ gêwiñ ma sêsap Paulu agêc Sila tônia. Ma Helen, tañ têtêc Anôtô nañ, nêñ taêsam sêwiñ ma kasêganêñ lauo ñalêlêma atom amboac tonanjen.

⁵ Tec Judawaga têtac ñandan kêsa ma sejon lau sec ñagêdô anja malaclêlôm mênjsêjac êsêac sa gebe sêkalom malac. Tec sêwa Jasonnê andu auc ma sêsôm Paulu agêc Sila sebe sêkôc êsêagêc dêndêñ lau sêna.

⁶ Mago têtap êsêagêc sa atom. Tec sê Jason to lasitêwai ñagêdô dêdêñ malac ñagôliñwaga sêja ma sêmôêc gebe “Lau tau, tê sêlênsônia gamênjboa nê, sêjam aêacnêñ gamênj tônia amboac tonanjos.

⁷ Jason tonec kêkôc êsêac sa. Lau samob tônia sesen kaisaranê biñsu su ma sêsôm gebe kinj tenj gêmôa nê ñaê Jesu.”

⁸ Lau malac tonanña to ñagôliñwaga sênô biñ tonan e kêlênsônia êsêac ñanô.

⁹ Tec sêsôm Jason to nê lau ñagêdô sêkêñ gênj sêjac da taun su, go sêwi êsêac sinj.

Aposolo sêmoa Beroia

¹⁰ Ñagêbêc tonan lasitêwai sêkêñ Paulu agêc Sila sebenj sêja Beroia. Agêc sêo lasê su, go sêsô Judanêñ lôm sêja.

¹¹ Lau tau nêñ lênj mansan ñajam sêlêlêc Juda Tesalonikiña nêñ su. Ac sêkôc mêtê sa ñapep sêjac ñawaegenj ma sêkip buku dabun ñam sa kêtôm bêcgenj, sê dônia mêtê, tañ aposolo sêsôm nañ, gebe oc kêtôm tau me masi.

¹² Amboac tonan êsêacnêñ lau taêsam sêkêñ gêwiñ ma Helennêñ lau towaen nêñ lauo to ñacwaga ñagêdô ñalêlêma atom amboac tonanjen.

¹³ Juda Tesalonikiña sênô Paulu kêsôm Anôtônê mêtê anja Beroia gêwiñ ñawae, tec taun sêja sebe sêlênsu to sêlênsônia êsêac amboac tonanjen.

¹⁴ Lasitêwai sênô ñawae, tec sejon Paulu sebenj sêsa gwêc sêja, ma Sila agêc Timote gacgenj sênjônia.

¹⁵ Lau tañ sêwiñ Paulu nañ, sêwê eñ e jasêo lasê Aten. Êsêac sebe sêmu sêna, go eñ kêmasan biñ gêdêñ êsêac gebe nasêkac Sila agêc Timote sebenj dêndêñ eñ sêna.

Paulu gêmôa Aten

¹⁶ Paulu gêoñ êsêagêc gênjônia Aten ma gêlic sêkêñ gwam taêsam gêjam malac auc, ma nê ñalêlôm kêbôli auc ñanô.

¹⁷ Tec gêjam biñgalôm gêwiñ Judawaga anja nêñ lôm to êsêac, tañ têtêc Anôtô nañ, kêtôm bêcgenj ma lau, tañ kêtap êsêac sa anja malaclun nañ, amboac tonanjen.

¹⁸ Ma Epikuri to Stoiki nêñ lau tokauc ñagêdô sebe sênsaê eñ, tec lau ñagêdô sêsôm sebe “Ñac gwai-gwai ñatau tonan gebe êsôm asagenj.” Ñagêdô sêsôm gebe “Eñ gebe êsôm anôtôi jaba ñawae.” Êsêac sêsôm biñ tonan gebe Paulu kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Jesu gêdi sa anja ñacmatênêñ.

¹⁹ Amboac tonan sêkôc Paulu jasêwê eñ sêja Areo Pagu (nêñ sêmêtôc biñ ñamala) ma sêsôm gebe “Aêac abe ajala biñ wakuc, tañ kôdônia gêdêñ lau nañ awiñ.

²⁰ Aôm kôs m biñ kainj tenj kêsêp aêac tañenjsun, ma aêac abe ajala biñ tonan ñam.”

²¹ Lau Aten samob to lau jaba, tañ sênjônia sêwiñ êsêac nañ, ôliñ palê sebe sêsôm to sênj biñ wakucgenj ñapanj.

²² Tec Paulu gêdi jakêkô Areo Pagu ñalunjen, go kêsôm gebe “Lau Atenwaga, aê galic amac atoc anôtôi sa ñapepenj.

²³ Kasêlêñ katôm malacgêdôgen gaja ma kêsala amacnêm gêñ dabuñ e katap altar ten sa teto ñabinj gêc gebe 'Anôtô tanj tajan kauc en nan nê.' Tec gabe jawa gêñ tau, tanj ajam kauc ma atoc sa nan, sa êndên amac.

²⁴ Anôtô tau, tanj kêkênj undambê to nom ma ñagênj totau-totau samob nan, kêtû undambê to nom Njatau, mago gêngônj lôm dabuñ, tanj sêkwê ña lemenjen nan atom.

²⁵ Enj kêpô lêna gêñ, tanj ñamalac sêgôm ña lemen nan atom, gebe enj tau kêkênj êsêac sêmoa maten jali to sêsê awen ma kêkênj ñagênj samob gêdênj êsêac.

²⁶ Enj kêkênj ñamalac tagenj kêtû ñamalac totonj-totonj, tanj sêngônj nom auc nan, samob nêñ ñamôkê. Enj kêkênj nêñ têm sêmoaña to gamênj sêngônjña ñamadiñ kwananjen.

²⁷ Anôtô gêgôm gêñ tonan gebe sensom enj. Moae sênsaê enj ma têtap enj sa, gebe enj gêmoa jaêc aêac samob nêñ tenj atom.

²⁸ 'Enj kêkôm aêac auc, tec tamoa maten jali to danjôm nêñ gêñ samob ma tamoa amboac tamoa,' kêtôm amacnêm sêga-wêwaga ñagêdô sêsôm gebe 'Aêacnênj ñam kêsêp enj.'

²⁹ Aêacnênj ñam kêsêp Anôtô, tec tanam dôñ Anôtô êpi gwam gold to silber ma poc, tanj ñamalac taênj gêjam ñamêtê ma sêgôm nan atom.

³⁰ Anôtô gêlic têm, tanj ñamalac sêjam kauc taunja nan gêbacnê, ma galoc gêjac binju ñamalac gebe lau samob êtôm gamênj samobgenj sênam taunj ôkwi.

³¹ Ma kêtôc bêc êmêtôc ñamalac samob êndênjenjña kêkô kwananjen ma kêjalij ñac êmêtôc binja sa su. Enj kêwaka ñac tau sa gêdênj lau samob gebe gêñu enj sa anja ñacmatênênj."

³² Lau tau sêñô ñacmatê sêndi sa ñabinj e ñagêdô sêsu susu ma ñagêdô sêsôm gebe "Malôgenj, go anjô aôm ôsôm binj tonan ñagêdô êtiam."

³³ Sêsôm su, go Paulu gêwi êsêac sinj kêsa gêja.

³⁴ Go lau ñagêdô sêsap enj tôñ ma sêkênj gêwiñ. Acnênj Areo Pagu ñalaumata tenj, nê ñaê Dionusi agêc awê tenj, nê ñaê Damari, ma lau ñagêdô sêwiñ. * sêmoasinj taunj ôlij ma sêjam kauc gebe gêñ ñanô tau tonan. Stoiki têtû mêtê taunj ñapep ma sêjam kauc gebe ênam êsêac sa sêmoa ñajamgenj. † sêkac taunj saña.

18

Paulu gêmoa Korinti

¹ Tonan su, go Paulu gêwi Aten sinj gêja Korinti.

² Anja tonan kêtap Juda tenj sa, nê ñaê Akwila. Têna kêkôc enj anja Pontu. Êsêagêc nê awê Priskila sêwi Italia sinj sêmênj wakucgenj. Njam kêsêp kaisara Klaudi kêjatu gebe Judawaga samob sêwi Rom sinj. Tec Paulu gêdênj êsêagêc gêja.

³ Enj gêlic acnênj lemenj ñakolenj tagenj, tec gêmoa gêwiñj êsêagêc ma sêjam kôm sêwiñ taunj. Êsêac sêwa becobo kêtû nêñ kôm.

⁴ Paulu gêjam binjalôm anja Judanênj lôm kêtôm sabatgenj gebe êkêli Juda to Helen gebe sêkênj êwiñjenj.

⁵ Sila agêc Timote anja Makedonia sêmênj acgom, go Paulu gêjam mêtê toôli palêgenj ma gêwa Jesu sa gêdênj Judawaga gebe enj Kilisi.

⁶ Gêdênj tanj Judawaga sêoc ênê binj auc ma sêsôm binj alôb-alôb nan, enj kekolonj kekop anja nê ñakwê su ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Nêm dec êpi amac taôm môkêmapac. Aê oc jawê ñakaiñ atom. Galoc jandênj lau samuc jana."

⁷ Go kêsa anja tonan ma jagelom ñac tenj, tanj kêtêc Anôtô nan, nê andu. Njac tau nê ñaê Titi Justu. Nê andu kêkô jabanj Judanênj lôm.

* **17:34:** Lau Helen nêñ lau tokauc nêñ tonj luagêc. Epikuri † **17:34:** Gamênj tonan kêtû lau Aten nêñ gamênj laumata

⁸ Lômômokê Krispi to nê gôlôac samob sêkênj gêwi η Apômtau, ma lau Korinti taêsam sênjô mêtê e sêkênj gêwiη ma sêliη sanju.

⁹ Nagebêc Apômtau gêsuj mê gêdênj Paulu ma kêsôm gebe “Ôtêc taôm atom, ôsôm biη lasêgenj, ônam taôm tôη atom.

¹⁰ Aê tec gawiη aôm ma ηac tenj êndi sa ma êngôm ôlim êtu sec atom, gebe aênoc lau taêsam sêmoa malac tonanj.”

¹¹ Paulu kêdônj Anôtônê mêtê gêngônj gêwiη êsêac jala samuc tenj ma ajônj 6.

¹² Gêdênj tanj Galio kêtuj gôliηwaga Akaiana nanj, Judawaga samob nêη biη kêpi tagenj sêli taun sa gêdênj Paulu, tec sêwê enj dêdênj sêmêtôc-biη-ηamala sêja

¹³ ma sêsôm sebe “ηac tonec kêpiηkap lau, gebe sênam sakiη Anôtô eso biηsu ηalêη.”

¹⁴ Paulu gebe êjô biη e Galio kêsôm gêdênj Judawaga gebe “Amac Judawaga, embe biη sec ηanô me sec kapônj tenj, go jakôc amacnêm biη sa êtôm ηagôliη.

¹⁵ Ma embe awemsuj êoc ka taôm êtu amacnêm mêtê to waem ma biηsuηa, nanj amac taôm amansan. Aê gabe jatu biη tonanj ηamêtôcwaga atom.”

¹⁶ Kêsôm ma kêmasuc êsêac anja kêmetôc-biη-ηamala sêsa sêja.

¹⁷ Tec êsêac samob sêkôc lômômokê Sostene tôη e sêjac enj anja sêmêtôc-biη-ηamala ηatêclabu, mago Galio gêlic amboac gêlic.

Paulu gêmu gêja Antiokia

¹⁸ Paulu gêmoa Koriniti ec nêngenj acgom, go kêkam lasitêwai lemenj ma gebe êlêc êna Suria. Ma Priskila agêc Akwila sêwiη enj. Anja Kenkrea kêsôm sêsêbuη ênê môkêlauη su gebe gêjac mata biη tenj gêdênj Apômtau kêtuj gênj tenja.

¹⁹ Sêlac e jasêsô Epese, go kêkênj êsêagêc sêngônj ma enj tau kêsô Judanêη lôm jagêjam biηgalôm gêwiη Judawaga.

²⁰ Lau tonanj tetenj enj gebe êmoa bêc ηagêdô êwiη êsêac acgom, mago gêlôc sa atom,

²¹ kêkam êsêac lemenj su ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Anôtô embe têtac êwiη, go jamu jamêη êtiam.” Go gêdi anja Epese ma gêlac gêja.

²² Wanj kêsô Kaisarea ma enj kêpi bau jakêkam gôlôac dabuj su ma kêsêp Antiokia gêja.

²³ Jasêmoa e têm ηagêdô gêjana acgom, go gêdi kêtiam. Enj kêsa Galata to Prugia ηagamêngenj gêja ma kêpuc lau buηa samob tôη.

Apolo gêjam mêtê anja Epese

²⁴ ηasawa tonanj Juda tenj, nê ηaê Apolo, jagêô lasê Epese. Têna kêkôc enj anja Alesandria. Enj ηac tokauc tenj, nanj kêjala Anôtônê mêtê ηapep.

²⁵ Êsêac têdônj Apômtaunê mêtê gêdênj enj e nê ηalêlôm kêkac enj tec kêsôm to kêdônj biη kêpi Jesu solopgenj. Tagenj enj kêjala Joanê busanjugenj.

²⁶ Enj gêjam mêtê gêjac m totêtac kêpa sugenj anja Judanêη lôm. Priskila agêc Akwila sênjô enj, tec sêkôc enj sa gêngônj gêwiη êsêagêc ma sêwa Anôtônê mêtê sa e tomalagenj gêdênj enj.

²⁷ Gêmoa e gebe êna Akaiia, tec lasitêwai teto papiia gêdênj lau buηa ma tetenj êsêac gebe sêkôc enj sa. Enj jagêô lasê Akaiia ma gêjam êsêac, tanj Anôtônê moasiη gêjam êsêac auc e sêkênj gêwiη sêmoa nanj, sa ηapep,

²⁸ gebe kêku Judawaga tulu ηa biη tonajclai gêmoa awêgenj lau samob sêlic ma gêwa Jesu sa gebe enj Kilisi kêtôm biη, tanj teto gêc nanj.

19

Paulu gêmoa Epese

¹ Gêdênj tanj Apolo gêmoa Korinti nanj, Paulu kêsêlêη gêmoa Asia ηagamêη lôcηa e jagêô lasê Epese ma kêtap ηacsenjomi ηagêdô sa anja tonanj.

² Tec kêtü kênac êsêac gebe “Gêdêñ tañ amac akêñ gêwiñ su nañ, atap Nalau Dabuñ sa me masi.” Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Masi, aêac tec añô Nalau Dabuñ gêmôa ñawae teñ atomanô.”

³ Ma eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac alij busaŋgu ondoc.” Tec êsêac sêsôm gebe “Aêac alij Joaŋnê saŋgu.”

⁴ Go Paulu kêsôm gebe “Joañ kêsagu lau sêliñ busaŋgu sênam taunñ ôkwiña, ma kêsôm gêdêñ lau gebe sêkêñ ewiñ ñac, tañ oc êndanğuc eñ nañ ac tau Jesu.”

⁵ Lau tau sêñô biñ tonañ, tec sêliñ saŋgu kêpi Apômtau Jesu nê ñaê.

⁶ Paulu kêkêñ lêma gêsac êsêac acgom, go ñalau Dabuñ kêpi êsêac e sêsôm biñ awenñ talô ma seoc biñ lasê.

⁷ Lau tau moae têtôm 12.

⁸ Paulu kêsô Judanêñ lôm gêja jakêsôm biñ totêtac kêpa sugenñ gêmôa ajônñ têtêac. Eñ gêjam biñgalôm kêpi Anôtônê gamêñ gêwiñ êsêac to gêgôm gêñlêlôm êsêac gebe sêkêñ ewiñ Apômtauña.

⁹ Mago lau ñagêdô nêñ ñalêlôm ñadani kêsa e sêkêñ gêwiñ atom, sêbu mêtê, tañ Paulu gêjam nañ, gêdêñ lau, tec Paulu kêkac tau su aŋga êsêacnêñ ma kêkôc ñacseñomi sêwiñ eñ. Eñ gêjam biñgalôm gêmôa Turananê lôm kêtôm bêcgenñ.

¹⁰ Gêgôm gêmôa e jala samuc luagêc, go Juda to Helen samob, tañ sêñgônñ gamêñ Asiaña nañ, sêñô Apômtaunê mêtê.

Skewa latui

¹¹ Anôtô kêpuc Paulu lêma tônñ ma gêgôm gêñsêga kapôênñ,

¹² gebe lau sêkôc obo waenñ to nê ñakwê kômña, tañ eñ kêjandinñ nañ, su jasêu gêsac gêmac e ôliñ ñajam kêsa, ma ñalau sec sêsa sêja.

¹³ Ma Judanêñ lau têtinñ ñalau secña sêsêlêñ sêjac laoc gamêñgenñ. Êsêac taunñ sêsam Apômtau Jesu nê ñaê kêpi lau toñalau sec, ma sêsôm gebe “Aê jajatu amac ña Jesu, tañ Paulu gêjam mêtê kêpi eñ nañ, nê ñaê.”

¹⁴ Judanêñ ñac dabuñsêga Skewa nê latui 7 sêsa lêñ tonañ.

¹⁵ Tec ñalau sec gêjô êsêac awenñ gebe “Jesu tañ kajala enğac, ma Paulu nañ kajala eñ amboac tonañ. Mago amac tonec asa lau.”

¹⁶ Ma ñamalac, tañ ñalau sec gêgôm eñ nañ, gêboanñ jagêlô êsêac tônñ e kêku êsêac tulu ma kêjamuñ êsêac e ôliñ ñaômagenñ ma todecgenñ sêc aŋga andu tonañ sêja.

¹⁷ Ma lau Juda to Helen samob, tañ sêñgônñ Epese nañ, sêñô biñ tonañ e têtakê samob ma awenñ gêôc Apômtau Jesu nê ñaê ñanôgenñ.

¹⁸ Lau gwalêkinñ, tañ sêkêñ gêwiñ su nañ, sêmêñ ma seoc nêñ sec, tañ sêgôm nañ lasê.

¹⁹ Ma êsêac mec-geowaga taêsam sejonñ nêñ buku mecña kêpi tagenñ jasêkêñ ja genñ su gêc lau taêsam lanôñnêñma, ma sêsam buku tonañ ñai ñaôli kêpi tagenñ kêtôm silber 50,000.

²⁰ Ma mêtê ñajana kêsa gêjam gamêñ auc kêtôm Apômtaunê ñaclai.

Sêli biñ sa aŋga Epese

²¹ Biñ tonañ gêbacnê su, go Paulu taê gêjam gêc nê ñalêlôm gebe êsa Makedonia to Akaianagenñ êna Jerusalem, taê gêjam gebe “Jana ônê su acgom, go najalic Rom amboac tonanğenñ.”

²² Ma kêkêñ nê kêpuctônñwagaagêc Timote agêc Erasta sêja Makedonia, eñ tau gêñgônñ Asia ñasawa ñagêdô gêwiñ.

²³ Gêdêñ ñasawa tonañ lau sêli taunñ sa ñanô kêtü mêtêña.

²⁴ Ñam gebe ñac-kêpac-silberwaga teñ, nê ñaê Demetri, gêgôm anôtôo Diana nê lôm jaba ñakatu silber ma gêjam ôli kômwaga sêkôc ñaôli saunñ atom aŋga ênê.

²⁵ Tec ñac tau kêkalem lau tonañ to êsêac ñagêdô, tañ sêwê kainñ kôm amboac tônê nañ, sêpi tagenñ, go kêsôm gebe “Lauac, amac ajalagac gebe kôm tonec ñai gêjam aêac sa tec tatu lau tolêlôm.

²⁶ Ma galoc taôm alic to anôgac gebe Paulu tonan gêgôm gêrlêlôm e gêjam lau taêsam ôkwi, mago gêgôm anga Epese tagen atom, en kêsôm bin gêjam Asia samucgen auc gebe anôtôi, tan dagôm na lemen nan, nanô masi.

²⁷ Bin tonan oc êngôm aêacgen nêj waen kômna êtu sec atom, êngôm lau sêlic anôtôo kapôên Diana nê lôm amboac gêj naôma êwiñ amboac tonan e malôgen acgom, go senseñ anôtôo, tan lau anga Asia samucgen to nom ñagamên samob tetoc en sa nan, nê wae kapôên tau su amboac tonanjen.”

²⁸ Lau tau sênô bin tonan e têtac ñandan secanô ma sêmôêc kêsâ aucgen gebe “Epeseñ Diana kapôên goc.”

²⁹ Sêgôm e malac samucgen ñadindiñ kêsâ ma lau samob jasêsêwa sêsâ nêj gamên dôa-dôa ma sê ñac Makedoniaña luagêc Ñai agêc Aristarka, tan sêsêlên sêwiñ Paulugen nan sêwiñ.

³⁰ Paulu gebe êsêp lau tonan ñai ñalêlôm êna e ñacsenomi sesen en.

³¹ Ma gôliñwaga Asiaña ñagêdô, tan têtac gêwiñ Paulu nan, sêkên puc en ma teten en gebe naêsâ gamên dôadôaña atom,

³² gebe êsêac, tan sêkac sa anga tonan nan, nêj bin kêlênsôn samucgen, ac sêmôêc kesotau-kesotau. Nêj taêsam sêkac sa ñaômagen ma sêjam kauc ñam.

³³ Lau ñagêdô sêlic Alesandere, tan Judawaga sêsuc en kêsâ gêja nan, ma sêjam kauc sebe en binmôkê. Tec en gêoc lêma sa gebe êwa nê bin sa êndên lau.

³⁴ Mago êsêac sêjala en gebe ñac Judaña, tec sêmôêc gulun-gulunjen gebe “Epeseñ Diana kapôên goc.” Sêmôêc sêkô kêtôm ockatu ñasawa luagêc.

³⁵ Sêgôm sêmoa, go acnên ñac-ketobiñwaga gêjac êsêac têtac tôj ma kêsôm gebe “Amac Epesewaga, lau samob sêjala malac Epese tec kêtû Diana kapôên nê lôm to lôm ñakatu, tan kêsêp anga undambê gêmên nan ñagejobwaga.

³⁶ Bin tau tonec gêc awê, tasôm bin taêsam atom. Amboac tonan nêj ñalêlôm êtu malô ma anôm gêj ten palin atom.

³⁷ Amac awê ñac luagêc tônê amên, mago êsêagêc sêjañgo gêj ten anga lôm atom ma sêsôm bin alôb-alôb ten kêpi aêacnên anôtôo atom.

³⁸ Ma Demetri to nê kômwaga embe nêj bin êndên ñac ten ênêc, nan noc sêmêtôc binña gêc ma gôliñwaga semoa, tec sêwaka taun saman.

³⁹ Ma embe nêj bin ñagêdô ênêc, nan amansañ êndên lau malacña nêj noc sêkac saña.

⁴⁰ Ocsalô tonec aêac tawê bin talênsôn lauña ñakain goc, gebe aêac tali taun sa nec ñam ten gêc atom, tec tatôm gebe dawa tau ñ sa êtôm atom.”

⁴¹ Kêsôm tonan su ma kêkên lau sêc êlin-êlin.

20

Paulu kêsâ Makedonia gêja Helennen gamên

¹ Bin kêtû malô acgom, go Paulu kêkac ñacsenomi sa ma gêlên bin êsêac to kêkam êsêac lemen ma gêdi gêja Makedonia.

² En gêjac laoc gamên tonan ma gêlên bin êsêac ña bin taêsam e jakêsâ Helennên gamên.

³ Gêmoa e ajôn têlêac gêjaña ma gebe êpi wañ êna Suria, tec kêtap sa gebe Judawaga dêdib en. Amboac tonan taê gêjam kêtû tôj gebe êsa Makedoniañagen êmu êna êtiam.

⁴ Puru Beroiaña latu Sopatra ma Aristarka agêc Sekundu anga Tesaloniki, —Gai agêc Timote anga Derbe ma Tukiki agêc Tropim anga Asia sêsêlên sêwiñ en.

⁵ Ñac luagêc tonan sêmun ma sêôn aêac anga Troas.

⁶ Aêac alic Om Polom Ñalucña su acgom, go asun su anga Pilipi ma alac amoa e bêc lemen ten, go jaasô Troas adên êsêac ma anôm tonan bêc 7.

Paulu kêtû ñaclen Troas

⁷ Gêdêñ woke ñabêc ñamataña aêac akac sa kêtú apô polom êkôcña ma Paulu gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac. Enj taê gêjam gebe ñaelen go êndi, tec sêjac têku biñgalôm e gêbêcauc gêja lugen.

⁸ Êsêac têtun lamp taêsam gelom anga ñaden, tañ aêac akac sa nan.

⁹ Paulu gêjam biñgalôm gêmoa ma ñapalê ten, nê ñaê Aitiku, gêngôn katam saun, tec bec gêgôm enj e kêlinj tau sinj ma gebenj kêsêp ñadenj têlêac tonanj gêja e tomatêgenj. Tec lau sêkôc enj sa.

¹⁰ Paulu kêsêp jakêtap labôc gêsac enj ñaô, go gêlô enj tônj ma kêsôm gebe “Ali taôm sa atom, katu tec gêmoa enj ñalêlôm.”

¹¹ Go gêmu kêpi gêja kêtiam, jakepô polom kêkôc ma genj, go gêjam biñgalôm gedenj tônjenj e gêu bônj kêsa ma gêdi gec gêja.

¹² Ñapalê tau, tañ mata jali kêsa nan, sêkôc enj sêja totêntac ñajamgenj.

Dêdi anga Troas e jasêsô Milete

¹³ Paulu kêsôm gebe êmoa baugenj êna ma aêac lau ñagêdô api wanj amunj naasô Asos gebe akôc enj sa anga tônê.

¹⁴ Aêac asô Asos e atap taunj sa kêtiam ma akôc enj sa jaasô Mitulene.

¹⁵ Ñabêbêc aêac asunj su ma alac e apoac akanônj Kio ma ñagelenj asô Samos e ñagelenj tenj, go jaasô Milete.

¹⁶ Paulu taê gêjam kêtú tônj gebe êsô Epese atom, êôc kêsigenj êna. Enj gebe ênam gamênj tônj êmoa Asia atom, kêkac taugenj gebe êna Jerusalem ma embe ñasawa êtôm, go naelic om Pentekost anga tônê.

Paulu gêjam mêtê laumata Epeseña ma seboñ taunj

¹⁷ Paulu gêmoa Miletegenj ma kêkêñ biñ gêja Epese ma kêkalem gôlôac dabunj nêñ laumata gebe dêndênj enj sêna.

¹⁸ Jasêô lasê dêdênj enj tec kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac alic ñoc lênj, tañ kasa gêdênj gaô lasê gamênj Asia wakucgenj ma kasa kêtôm têm samob, tañ gamoa gawinj amac nanj.

¹⁹ Aê gajam sakinj Apômtau ma gabu tauc tomatoc-sulugenj ma katap lêtôm sa gebe Judawaga dêdib aê.

²⁰ Ma kêgaminj biñ êmoasinj amacña tenj atom, kasôm lasê gêdênj amac to kadônj amac anga awêgenj to andulêlôm gêwiñ.

²¹ Aê gawa sa ñanôgenj gêdênj lau Juda to Helen gebe sênam taunj ôkwi êndênj Anôtô to sêkênj êwiñ Apômtau Jesu Kilisi.

²² Ma galoc Ñalau Dabunj gêjam gôlinj aê gebe jana Jerusalem ma gêñ, tê êtap aê sa anga ônêña nê, tau kajala atom.

²³ Tagenj tonec ñalau Dabunj gêwa sa gêdênj aê kêtôm malacgenj ma kêsôm gebe oc jatap kapoacwalô to gêñwapac sa.

²⁴ Aê taêc labu ñoc katuc atom. Aê gabe janac dabinj ñoc lênj to sakinj, tañ kakôc anga Apômtau Jesu nê nanj, gebe jawa ñawae ñajam Anôtônê moasinjña sa.

²⁵ “Ma galoc aê kajala gebe amac samob, tañ gajam mêtê kêpi Anôtônê gamênj gamoa gawinj amac nanj, oc alic aê lanjôc êtiam atom.

²⁶ Amboac tonanj galoc tecenec jawa sa êndênj amac gebe Amacnêm ñac tenj embe ênaña, aê oc jawê biñ tonanj ñakainj tenj atomanô,

²⁷ gebe kêgaminj biñ tenj atom, kasôm Anôtônê biñ lasê tomalagenj gêdênj amac.

²⁸ Ajop taôm to lau samob, tañ ñalau Dabunj kêkêñ amac atu êsêacnêñ gejobwaga gebe ajop Anôtônê gôlôac dabunj, tañ enj gêjam ôli êsêac ña tau nê dec nanj.

²⁹ Aê kajala gebe aê embe jawi amac sinj jana ma kêam sec oc dêndênj amac mênjsêlênsônj gôlôac ñawaô.

³⁰ Ma lau ñagêdô anga amac taôm nêñ oc sêndi mênjsênam mêtê ôkwi e sê ñacsenjomi têndanjuc êsêac.

³¹ Amboac tonañ anam jaligen, taêm ênam gebe jala samuc têtêac gêngôn gawin amac ma gajac biñsu amac gêdên-gêdêngeñ tomatocsulugeñ kêtôm bêc to gelen samob, kêtêwan atom.

³² “Ma galoc jansuñ amac andên Anôtô to nê moasiñ nabin ana. En kêtôm gebe ênac dabin amac to êkên gênlênsêm êndên amac awiñ Anôtônê lau samob.

³³ Aê matoc katu lau ten nêñ silber to gold ma ñakwê atom.

³⁴ Taôm alicgac gebe lemoc tecenec gêjam aê to ñoc lau ma apô lêna sa.

³⁵ Aê kadôn amac kêpi gêñ samobgeñ napan gebe tanam kôm najaña amboac tonañ, ec tanam lau ñasec sa. Taêm ênam Apômtau Jesu nê biñ, tañ tau kêsôm gebe ‘Takên gêñ êndên lau nañ êmoasiñ aêac êlêlêc takôc gêñ anga launên su.’ ”

³⁶ Paulu kêsôm biñ tonañ su, go kêpôn aduc ma keteñ mec gêwiñ êsêac samob.

³⁷ Lau samob sêmbôên taun to têtan nânô ma sêlêsoñ en alianô.

³⁸ Ênê biñ, tañ kêsôm gebe êsêac sêlic en lanôanô êtiam atom nañ, tec gêgôm êsêacnên ñalêlôm ñawapac kêtêlêc. Sêgôm tonañ su, go sêkên en kêpi wañ gêja.

21

Paulu gêja Jerusalem

¹ Aêac akên êsêac siñ ma alac e jaasô Kos. Go ñabêbêc jaasô Rodo ma anga tonañ alac e jaasô Patara.

² Aêac atap wañ ten sa gebe êlac êna Poinike, tec api ma alac aja.

³ Alac e aê Kupro sa mênakên gêc gasêña gêja ma apen Suria e jaasô Turu, gebe sênam waba anga wañ êsêp bau.

⁴ Aêac atap ñacsenomi sa ma anğôn awiñ êsêac bêc 7. Lau tonañ Nalau Dabuñ kêtac êsêac e sêsôm gêdên Paulu gebe êpi Jerusalem êna atom.

⁵ Aêac amoa e ma bêc gêbacnê, go adi gebe asêlên. Ma lau malacña samob to nêñ lauo ma nêñ ñapalêo to ñac sejon aêac anga malac asa sêclun aja. Go anga ambêo aêac apôn aenduc to aten mec.

⁶ Su, go akam taun ma aêac api wañ, ma êsêac sêc sêmu sêja.

⁷ Aêac alac anga Turu e jaasô Tolemi ma atap lasitêwai gamên tônêña sa, tec awen gêjac taun ma anğôn awiñ êsêac bêc ten.

⁸ Nageleñ adi asêlên e aô lasê Kaisarea ma asô jaenwaga Pilip nê andu aja ma anğôn awiñ en. Nac tonañ samwaga 7 nêñ ten en.

⁹ Nac tau latuio awêtakiñ aclê seoc biñ lasê sêmoa.

¹⁰ Aêac anğôn bêc ñagêdô, go propete ten kêsêp anga Judaia gêmên, nê ñaê Agaba.

¹¹ En kêtü ñaclen gêdên aêac. Nac tau kêtac Paulunê ômbiñkap su mênğêsô tau akaiñ to lêma tôn ma kêsôm gebe “Nalau Dabuñ nê biñ tau tonac gebe Judawaga oc sênsô ômbiñkap tecenec ñatau tôn amboac tonac anga Jerusalem ma sêkên en êsêp lau samuc lemen.”

¹² Aêac to malac ñatau anô biñ tonañ, tec aten en gebe êpi Jerusalem êna atom.

¹³ Mago Paulu gêtô aêac awen gebe “Amboac ondoc atan ma agôm aênoc ñalêlôm ñawapac kêsâ. Embe sênsô aê tôn ma sênğômman. Aê gajac dabin tauc gebe jamac êndu anga Jerusalem êtu Apômtau Jesu nê ñaêña.”

¹⁴ Aêac asôm biñ elêmê tec ajam taun tôn ma asôm gebe “Apômtaunê biñ êtu anô.”

¹⁵ Nábêc ñagêdô gêjaña acgom, go aêac amasan ma waba ma api Jerusalem aja.

¹⁶ Nacsenomi ñagêdô anga Kaisarea sêwiñ, tec sêwê aêac atu ñaclen Nason. En ñac bunja lanğwa ten anga Kupro.

Paulu kêtü ñaclen Jakobo

¹⁷ Aêac jaaô lasê Jerusalem su, go lasitêwai sêkêc aêac sa totêntac ñajamgen.

¹⁸ Nageleñ Paulu kêtac aêac sa adên Jakobo aja, ma laumata samob sêkac sa sêmoa tonañ.

¹⁹ Êsêac awenj gêjac taun su, go Paulu gêjac minj binj, tañ Anôtô gêgôm gêdênj lau samuc gebe kêpuc ênê sakinj tøj nanj tomalagenj.

²⁰ Lau tau sênjô e sêlambinj Anôtô ma sêsôm gêdênj Paulu gebe “O lasitêwa, aôm gôlicgac, Judawaga taêsam ñanô lasê sekênj gêwiñ Kilisi, mago sêsap Mosenê binjsu tøj sêjac ñawae.

²¹ Lau tonanj sênjô ñawae gebe aôm kôdônj Judawaga, tañ sêsêp lau samuc ñasawa nanj, gebe sêwi Mose sinj, ma kôsôm gebe sêsa nêñ ñapalê atom to sêwi lênj mêtê lanjwanja sinj.

²² Ma galoc danjôm amboac ondoc. Lau samob oc sênjô aôm gômôênj ñawae su.

²³ Amboac tonanj ôngôm êtôm binj, tec aêac abe asôm êndênj aôm nec. Aêacma lau aclê sêjac mata binj kêpi binj tenj tec sênjônj.

²⁴ Naôkôc lau tonanj sa, gebe lau dabunwaga sênjôm binj atu selecña êpi aôm ôwi êsêac ma ônam ôli lau, tañ sêkapiñ êsêac môkênjlaun nanj, go lau samob sêjala gebe bi ñ, tañ tédônj kêpi aôm nanj, ñanô masi. Êsêac taunj ocgo sêlic aôm gebe kôsa nêm lênj kôsap binjsu tøjgenj.

²⁵ Ma binj kêpi lau samuc, tañ sêkênj gêwiñ su nanj, aêac asôm binj tonec kêtú tøj gebe êsêac sênjgaminj taunj êndênj da gwamña to êndênj bôc ñadec, ma êndênj bôc, tañ sêginj êndu ma êndênj mockainj to mockainj.”

²⁶ Ñabêbêc Paulu kêkôc lau tau sa, ma sêmasanj ênê binj êtu selecña gêwiñ lau tau tonanj, go kêsô lôm dabunj gêja ma kêsôm bêc sênjônj selecña lasê ma sêmasanj noc sêkênj nêñ da êndênj-êndênjgenja.

Êsêac sêkôc Paulu tøj anja lôm dabunj

²⁷ Kêdabinj gebe ñabêc 7 tonanj êmbacnê ma Judawaga Asiaña sêlic enj gêmôa lôm dabunj, tec sêli lau samob nêñ ñalêlôm sa e sêkôc enj tøj.

²⁸ Ma sêmôêc gebe “Aô, Israelwaga, anam aêac saman. Alic ñac tau, tañ kêdônj lau anja gamênj samob gêbu lau Israel to Mosenê binjsu ma gamênj tau tonec nanj. Ma galoc gêwê Helen ñagêdô sêsô lôm dabunj sêja ma gêgôm gamênj dabunj tau kêtú secgoc.”

²⁹ Ñasawa tenj lau tonanj sêlic ñac Epesēja Tropim gêmôa malaclunj gêwiñ Paulu, tec seboc Paulu oc gêwê enj kêsô lôm dêbu ñ gêja.

³⁰ Tec malac ñatau samob sêii taunj sa ma sêjac taunj sa sêpi tagenj jasêkôc Paulu tøj ma sê enj anja lôm dêbu ñ kêsá gêja, ma sêlai ñakatam auc sebenj.

³¹ Lau tau sêsôm sebe sênac Paulu êndu e sinjwaganênj kapitaisêga gênjô lau Jerusalemña samob sêli taunj sa ñawae,

³² tec kêkôc sinjwaga to nêñ kapilai ñagêdô sa jasêlêti dêdênj lau tau sêsêp sêja. Lau tonanj sêlic kapitaisêga to sinjwaga sêmênj ma sêwi Paulu sinj sêjac enj kêtiam atom.

³³ Go kapitaisêga kêtú gasuc gêja, kêkôc Paulu tøj ma kêsôm sêsô enj tøj ña kapoacwalô luagêc. Go kêtú kênac ênê ñam to binj, tañ enj gêgôm nanj.

³⁴ Lau samob sêmôêc kesotau-kesotau e sêoc gamênj auc lanjwagenj, tec enj gênjô binj sapu ma kêsôm sêkôc Paulu dêdênj sinjwaganênj gamênj sêja.

³⁵ Sêô lasê ñatêcwale ma lau sebe sênac Paulu, tec sinjwaga sêoc enj sa lólôcgenj,

³⁶ gebe lau tau samob sêwiñ ma sêmôêc panjenj gebe “Enañamanj.”

Paulu gêjam talanj tau

³⁷ Sebe sêkênj Paulu êsô sinjwaganênj gamênj êna, tec kêsôm gêdênj kapitaisêga gebe “Oc ôlôc gebe jasôm binj tenj êndênj aôm me masi.” Ma ñac tau kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm kôsôm binj Helen me masi.

³⁸ O, aôm ñac Aiguptunja, tañ wali tenjenj gôli kêjanjgowaga 4,000 nêñ ñalêlôm sa ma kojônj êsêac sêsa gamênj sawa sêja nanj, aôm atom me.”

³⁹ Tec Paulu kêsôm gebe “Aê tinoc Judao, tec kêkôc aê anja Tarsus Kilikianja ma gawê kainj malac towae tônê gawinj, tec katenj aôm gebe ôlôc ma jasôm binj êndênj lau tônê.”

⁴⁰ Kapitaisêga gêlôc, go Paulu kêkôc têcwale ma gêjab lêma gêdênj lau e gamênj gêmâc, go awa gêjac êsêac ña awenj Ebolai gebe

22

¹ “O lasitêwaac to tamocac, binj tanj galoc gabe jawa tauc sa êndênj amac nanj, anjô acgom.”

² Lau tau sênjô enj awa gêjac êsêac nja awenj Ebolaigenj, tec binj gêmacc samob. Ma Paulu kêsôm gebe

³ “Aê tinoc Judao kêkôc aê anja Tarsus Kilikianja ma katu kapôênj anja malac tonec, kasô Gamalielnê lôm ma kêdônj tameninênj binjsu gêdênj aê e tomalagenj. Aê gajam sakinj Anôtô gajac njawae katôm tec amac samob agômagôm amoa nec.

⁴ Aê kêjanda lau, tanj sêsap mêtê wakuc tonec tônj nanj, e gasenj êsêac su sêjanja ma gêsô êsêac tônj to kakênj êsêac lauo to njac sêsêp kapoacwalô sêja.

⁵ Njac dabunjsêga to laumata samob embe sêwa aênjoc minj sa, oc êtôm tec tauc kasôm nec. Aê kakôc papia anja êsêacnênj gêjac lasitêwai Damaskusnja njawae, tec gaja gebe jakôc êsêac, tanj sêmoa tonanj nanj tônj, ma-jakênj êsêac sêna Jerusalem gebe têtap nênj njagêjô sa.

Paulu gêjac tau nê minj Apômtau Jesu gêjam enj ôkwiña

⁶ “Aê kasêlênj gamoa e kêdabinj Damaskus. Ma gêdênj oc kêkô njalunjenj, go njawê kapôênj tenj gaôgenj anja undambê mênjkêpô aê e gêjam aucgenj.

⁷ Aê gau tauc jagaêc nom, go ganjô awa tenj gêdênj aê gebe ‘Saulu, Saulu, asagenj kôjanda aê.’

⁸ Ma aê gajô binj tonanj gebe ‘Apômtau, aôm asa.’ Go enj kêsôm gêdênj aê gebe ‘Aê Jesu Nasaretnja, tec kôjanda aê.’

⁹ Lau tanj sêwinj aê nanj, sêlic njawêgenj, mago sênjô njac, tanj kêsôm binj gêdênj aê nanj, awa atom.

¹⁰ Go aê kasôm gebe ‘Apômtau, aê janjôm asagenj.’ Ma Apômtau kêsôm gêdênj aê gebe ‘Ôndi sa ma ôna Damaskus acgom, go sêwa binj samob, tanj Anôtô gebe ônjgômnya nanj, sa êndênj aôm anja tônê.’

¹¹ Njawê tonjawasi tônê kêpô aê e matocanô kêtû pec ma njoc lau sêkam aêgenj gaja Damaskus.

¹² “Ma njac mansanj tenj, nê njawê Anania, kêmasanj binjsu njapep e Judawaga gamênj tônênja samob tetoc enj sa.

¹³ Njac tau gêdênj aê gêmênj mênjkêkô aê lanjôcnêmnya ma kêsôm gebe ‘Lasicenec Saulu, matam êlêc.’ Ma gêdênj tonanjgenj matoc gêlac e galic enj kêkô.

¹⁴ Ma njac tau kêsôm gebe ‘Tameninênj Anôtô kêjalinj aôm sa gebe ôjala ênê binj ma ôlic njac gêdênj tau to ônjô enj awa,

¹⁵ gebe ôwa enj sa êndênj njamalac samob nja binj, tanj gôlic to gônjô nanj.

¹⁶ Ma galoc gobe amboac ondoc. Ôndi sa, mênjawam ênac ênê njawê ma ôlinj sanju êkwasiñ nê sec su.’

Jesu kêsakinj Paulu gêdênj lau samuc gêja

¹⁷ “Gamoac acgom, go gamu gamênj Jerusalem kêtiam mênjkatenj mec gamoa lôm dabun e katuc kainj tenj kêsa

¹⁸ ma galic Jesu kêkô ma kêsôm binj gêdênj aê gebe ‘Ôwi Jerusalem sinj sebenj ma ônsaic taômgenj ôna, gebe êsêac oc sêkôc binj, tanj aôm gobe ôwa sanja nanj, sa atom.’

¹⁹ Ma aê kasôm gebe ‘Apômtau, êsêac tauñ sêjalagac gebe aê tec kakôc lau, tanj sêkênj gêwi nj aôm nanj, tônj ma kalêsu êsêac njanô-njanô kêtôm Judanênj lômgenj.

²⁰ Ma gêdênj tanj sêkêc njac-gêwa-aôm-sawaga Stepan nê dec sinj nanj, tauc kakô gawinj e galic njajam ma gajob lau-sêjac-enj-ênduwaga nênj njakwê.’

²¹ Ma njac tau kêsôm gêdênj aê gebe ‘Ôêc ôna, aê jasakinj aôm ôndênj lau samuc, tanj sênjgônj gamênjbômgenj nanj ôna.’ ”

Paulu agêc kapitaisêga nênj binj

²² Lau sêhông Paulunê binj e mênggêdêh tonan, go sêli awen sa ma sêmôêc gebe “Ansen njac tonec su anja nom, gebe enj kêtôm gebe êmoa mata jali atom.”

²³ Êsêac sêjala e sêoc gamêh auc lanjwageh sêkô ma tédainj nêh njakwê baliñ to sêpalip kekop kêpi jakêkô.

²⁴ Tec kapitaisêga kêjatu gebe sêwê Paulu sêna sinjwaganêh gamêh ma kêsôm gebe si enj ma têtû Iêsu binj, tanj lau sêmôêc kêpi enj nanj njam.

²⁵ Êsêac sêsô enj nj ômbinjakap tôh ma Paulu kêsôm gêdêh kapilai, tanj kêkô njagala nanj, gebe “Embe njac Romnja tenj, ma amêtôc enj atom, oc êtôm gebe ai enj njômagenj me masi.”

²⁶ Kapilai gêhông binj tonan, tec gêdêh kapitaisêga jakêsôm gêdêh enj gebe “Aôm gobe ôngôm amboac ondoc, njac tônê enj Romgoc.”

²⁷ Tec kapitaisêga mênjkêtu kênac Paulu gebe “Ôsôm êndêh aê acgom, aôm njac Romnja binjnanô me masi.” Ma Paulu gêlôc gebe “Aec, binjnanô.”

²⁸ Go kapilai gêjô enj awa gebe “Aê gabe jatu njac Romnja nanj gajam ôli nj awa kapôêh.” Ma Paulu kêsôm gebe “Aê tonec njac Romnja anja tamocnê.”

²⁹ Amboac tonan lau, tanj sebe têtû Iêsu enj nanj, gacgenj sêkac tauñ su. Ma kapitaisêga tau, tanj kêjala gebe Paulu njac Romnja nanj, kêtêc tau kêtû kêsôm sêsô njac tau tôhja.

Paulu kêkô lau dabuñsêga to laumata lanjôhñêm

³⁰ Njagelenj kapitaisêga gebe êhông binj, tanj Judawaga sêgôlinj kêpi Paulu nanj, njam njapep. Tec kêsôm sêgaboac enj su ma kêkac lau dabuñsêga to laumata samob sa, go kêsôm sêwê Paulu sêsêp sêja jakêkô êsêac lanjôhñêm.

23

¹ Paulu mata gê lau njanô, tanj sêkac tauñ sa nanj, ma kêsôm gebe “O lasitêwaac, aê kasa njoc lêh tonjoc njalêlôm njawagenj gamoa Anôtô lanjônêmnja e mênggêdêh tonec.”

² Tec njac dabuñsêga Anania kêjatu lau, tanj sêkô jabanj enj nanj, gebe têtap enj awa auc.

³ Ma Paulu kêsôm gêdêh enj gebe “Aôm tanj kotoc taôm sa njômâ-njômâ nanj, Anôtô êtap aôm. Aôm gônggông tonan gobe ômêtôc aênjoc binj êtôm binjsu ma amboac ondoc tec gosenj binjsu ma kôsôm gebe têtap aê nec.”

⁴ Go lau, tanj sêkô jabanj Paulu nanj, sêsôm gebe “Amboac ondoc aôm gôbu Anôtônê njac dabuñsêga amboac tonan.”

⁵ Tec Paulu kêsôm gebe “Lasitêwaac, aê kajala gebe enj njac dabuñsêga nanj atom. Teto gêc gebe ‘Ôsôm binj sec êpi launêh gôlinjwaga atom.’ ”

⁶ Paulu kêjala Sadukainêh lau njagêdô ma Parisainêh njagêdô sêmoa sêwinj, tec gêmôêc kapôêh gêdêh êsêac, tanj sêkac tauñ sa nanj, gebe “O lasitêwaac, Parisai tenj latu aê ma aê tauc Parisai amboac tonan. Êsêac sêmêtôc aê kêtû kakêh matoc njacmatê sêndi saña.”

⁷ Kêsôm binj tonan su ma Parisai to Sadukai sêli tauñ sa sêmoa e sêkac tauñ kêkôc,

⁸ gebe Sadukai sêsôm gebe njacmatê sêndi sa atom ma anjela to njalau sêmoa atom. Ma Parisai tec sêkêh gêwinj gêh tonan njai samob.

⁹ Lau tau sêmôêc sêoc aucgenj e binjsutau njagêdô anja Parisainêh tonj dêdi sa ma sesenj tauñ ma sêsôm gebe “Aêac atap sec tenj sa gêc njac tonec nê atom, tagenj moae njalau tenj me anjela tenj oc kêsôm binj gêdêh enj nec.”

¹⁰ Sêsôm tauñ njanô-njanô e kapitaisêga kêtêc gebe moae sêkac Paulu êkôc, tec kêjatu sinjwaga matu tenj sêsêp mênjsêjanjo Paulu su anja launêh ma sêkôc enj sêja nêh gamêh.

¹¹ Njagêbêc tonan Apômtau mênjkêkô gêwinj Paulu ma kêsôm gebe “Têmtac êpa su, aôm gôwa aê sa anja Jerusalem su ma oc ôwa aê sa anja Rom amboac tonanjenj.”

Lau Juda sêkic Paulunê binj

¹² Gamêh njawê kêsâ acgom, go Juda njagêdô sêkac tauñ sa ma sêjac kapoac tauñ gebe sêninj to sênôm gêh tenj atom e sênac Paulu êndu su acgom.

13 Ma lau, tañ sêkic Paulunê biñ amboac tonañ nan, sêlêlêc 40 su.

14 Lau tau tonañ dêdên lau dabuñsêga to laumata ma sêsôm lasê gebe “Aêac lau tonec ajac kapoac taun gebe aniñ to anôm gêñ tenj atom e anac Paulu êndu acgom.

15 Amboac tonañ amac to laumata naansau kapitaisêga gebe êkênj ñac tau êsêp êndên amac êmênj gebe atu Iêsu ênê biñ ñapep. Ma aêac oc naamansañ taunj kwananjen gebe anac enj êndu anja intêna ñadambê tenj. Enj oc êô lasê amac atom.”

16 Paulunê sib gêñô sêkic sa lanjwa nê biñ ñawae, tec gêja kêsô sinjwaganênj gamênj jakêsôm lasê gêdênj Paulu.

17 Tec Paulu gêmôêc kapitai tenj ma kêsôm gêdênj enj gebe “Ôwê ñapalê tecenec ôndênj kapitaisêga ôna, enj gebe êsôm biñ tenj êndênj enj.”

18 Tec kapitai kêkôc ñapalê tau sa ma gêwê enj agêc dêdênj kapitaisêga sêja, go kêsôm gêdênj enj gebe “Ñac kapoacwalôña Paulu gêmôêc aê gaja ma ketenj gebe jakôc ñapalê tecenec jandênj aôm jamênj, gebe ñac tau gebe êsôm biñ tenj êndênj aôm.”

19 Go kapitaisêga kêkam ñapalê tau lêma agêc jasêkô taunja ma kêtû Iêsu enj gebe “Aôm gobe ôsôm biñ amboac ondoc êndênj aê.”

20 Ma ñapalê tau kêsôm gebe “Judawaga sêmasañ biñ kêtû tôñ gebe tetenj aôm ma bêbêc ôkênj Paulu êsêp êndênj laumata êna. Êsêac sebe sênsau sêôc aôm gebe têtû Iêsu ênê biñ ñapep.

21 Amboac tonañ ôkênj êwiñ êsêacnênj biñ atom, gebe lau kêlêlêc 40 su dêdib enj sêmoa. Êsêac sêjac kapoac taunj gebe sêniñ to sênôm gêñ tenj atom e sênac Paulu êndu acgom. Ma galoc sêmasañ taunj sêsaê aômgenj gebe ôlôc.”

22 Go kapitaisêga gêjac biñsu ñapalê tecenañ gebe “Biñ tañ kêsôm lasê gêdênj aê nan, ônac miñ êndênj lau tenj atom.” Ma kêkênj enj gêc gêja.

Sêsakinj Paulu gêdênj gôlinjwaga Peliki gêja

23 Go kapitaisêga gêmôêc nê kapitai luagêc ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Amansañ sinjwaga 200 to lau sêngônj hosña 70 ma lau kêmña 200 gebe sêsa Kaisarea sêna êndênj 9 oklok êmbêc.

24 Amansañ hos ñagêdô êwiñ gebe Paulu êngônj ñaô ma akôc enj toôli samucgenj andênj gôlinjwaga Peliki ana.”

25 Go keto papia tenj gêwiñ gebe

26 “Aê Klaudi Lusi aoc gêjac gôlinjwaga towae Peliki.

27 Ñac tecenec tec Judawaga sêkôc enj tôñ ma sebe sênac enj êndu. Aê ganjô enj ñac Romña, tec kakôc enj sa ma gajam enj kêsî.

28 Aê gabe jakip biñ, tañ sêgôlinj kêpi enj nan, ñam sa, tec kakênj enj kêsêp gêdênj nê laumata gêja.

29 Aê katap sa gebe biñ, tañ sêgôlinj kêpi enj nan, ñam kêsêp êsêacnênj biñsu, mago êsêac taunj nêñ ñalêlôm kêpi tagenj kêtû biñ tonañña atom. Tagenj aê galic biñ tenj kêtôm amboac tanac enj êndu to takênj enj êngônj kapoacwalôña nan, gêc atom.

30 Ma ganjô biñ tenj ñawae gebe dêdib enj sebe sênac enj êndu, tec kakênj enj sebenj gêdênj aôm gêwac ma ka-som gêdênj lau-sêgôlinj-biñ-kêpi-enjwaga gebe dêndênj aôm sêwac ma sêwa nêñ biñ sa êndênj aôm.”

31 Sinjwaga tau sêkôc Paulu sa kêtôm kapitaisêganê biñ ma gêdênj gêbêc sêkôc enj sêja Antipatri.

32 Ñabêbêc sêkênj enj gêdênj lau, tañ sêngônj hos ñaô nan, gebe sêkôc enj sêna, go êsêac taunj sêc sêmu sêja nêñ gamênj kêtiam.

33 Lau tonañ jasêô lasê Kaisarea, go sêkênj papia gêdênj gôlinjwaga ma sêkôc Paulu dêdênj enj sêja.

34 Gôlinjwaga kêsam papia su, go kêtû kênac Paulu gebe enj ñac anja gamênj ondocña e gêñô gebe enj anja Kilikia.

³⁵ Tec kêsôm gebe “Lau tañ sêgôlinj biñ kêpi aôm nañ, sêmênj acgom, go jañô nêm biñ.” Ma kêjatu gebe sejob Paulu êngôñ Herodonê andu.

24

Sêmêtôc Paulunê biñ

¹ Bêc lemeñ teñ gêjaña acgom, go ñac dabuñsêga Anania kêkôc laumata ñagêdô to ñac teñ, nê ñaê Tertulu, tañ gêjam lau awenj gêdênj gôlinjwaga nañ, ma ac sêsêp sêja e sêjac miñ nêñ biñ, tañ sêgôlinj kêpi Paulu nañ, gêdênj gôlinjwaga.

² Êsêac sêmôêc Paulu gêmênj su, ma Tertulu gêôc awa sa gebe êngôlinj biñ êpi enj, tec kêsôm gebe

“O ñac towae Peliki, aôm gômoa, tec aêac amoa tobiñmalô ñajam. Aôm ñac tokauc, tec kômoasiñ lau gamênj tonecña ñapep.

³ Aêac lau samob anja gamênj samob akôc moasiñ tonañ sa to ajam danje ñanô.

⁴ Aê gabe janam aôm tôñ atom, gabe jatenj aômgenj gebe ôlic ñajam ma ôkênj tañam ma biñ dambê.

⁵ Ñac tonec aêac ajala enj ñac kalomtêna sec. Enj gêli Judawaga anja nom ñagamênj samob sa ma kêtû lau mêtê-geowaga Nasaretña nêñ ñamata.

⁶ Galoc enj gêgôm gêñlêlôm gebe êngôm lôm dabuñ êtu sec êwiñ, tec aêac akôc enj tôñ abe amêtôc ênê biñ êtôm aêacma biñsu.

⁷ Mago kapitaisêga Lusi kêsêp e jakêjanjo enj su anja aêacma

⁸ ma kêsôm gebe lau, tañ sêgôlinj biñ kêpi enj nañ, dêndênj aôm sêmênj. Galoc aôm taôm ôtu lesu enj, go ôñô biñ samob, tañ aêac agôlinj kêpi enj nañ ñam.”

⁹ Ma Judawaga sêpuc biñ tôñ sêwiñ enj ma sêlôc gebe biñ tau amboac tonañ.

Paulu kêsôm biñ gêjam talañ tau

¹⁰ Go gôlinjwaga gêjac gêsû gêdênj Paulu gebe êsôm nê biñ. Tec Paulu kêsôm gebe

“Aê kajala gebe kôtu lau tonec nêñ mêtôcwaga jala taêsam su. Amboac tonañ jamansañ êôc biñ êndênj aôm totêtac êpa sugenj.

¹¹ Aôm embe ôpuc biñ tau ñam, oc ôjala gebe aê kapi Jerusalem gaja kêtû jatenj mecña nañ bêc taêsam gêjaña atom, bêc 12genj.

¹² Judawaga têtap aê sa gebe aê to lau teñ awenjsuñ gêôc ka tau anja lôm dabuñ atom. Ma têtap aê sa gali lau teñ sa anja Judanênj lôm ñagêdô to malacluñ atom.

¹³ Biñ samob, tañ galoc lau tônê sêgôlinj kêpi aê nañ, êsêac têtôm gebe sêkip ñam teñ sa atom amboac tonañ.

¹⁴ Tagenj tonec jasôm lasê êndênj aôm gebe Aê gajam sakinj tamocinênj Anôtô kêdaguc mêtê wakuc, tañ êsêac sêsam gebe mêtê geo teñ nañ. Aê kakênj gêwiñ biñ, tañ gêc Mosenê biñsu to teto kêsêp propetenênj buku nañ samob.

¹⁵ Aê kakênj matoc kêtôm êsêac tec sêkênj matenj sêmoa gebe Anôtô êñu lau gêdênj to lau keso sêndi sa.

¹⁶ Amboac tonañ tec katu mêtê tauc gebe jamoa tonoc ñalêlôm ñawagenj êndênj Anôtô to ñamalac ñapanj.

¹⁷ “Aê gamoa e jala ñagêdô gêjaña acgom, go sêkênj awa kakôc gadênj ñoc lau gamênj ma gabe jakênj da êwiñ.

¹⁸ Tec kamasan biñ jatu selecña gamoa lôm dabuñ ma gabe jakênj da, tec têtap aê sa. Aê kasêp lau teñ ñasawa atom to gali lau teñ sa atom.

¹⁹ Judawaga Asiaña nêñ ñagêdô sêmoa lôm sêwiñ. Lau tônê nêñ biñ êndênj aê embe ênêc, nañ sêmênj sêsôm sêkô aôm lanjômnêmña, go ñajam.

²⁰ Me êsêac taun sêsôm acgom. Êsêac têtap ñoc keso ondoc sa gêdênj tañ kakô laumata lanjô nêmña.

²¹ Moae keso tagen tonec gebe kakô êsêac ñalun ma gamôêc gebe Galoc amac amêtôc aê gebe kakên gêwiñ gebe ñacmatê oc sêndi sa.”

²² Peliki kêjala mêtê tonan ñam su, tec gebe ênam êsêac tôn ma kêsôm gebe “Kapitaisêga Lusi êsêp êmên acgom, go tamêtôc amacnêm binj êmbacnê.”

²³ Go kêsôm gêdên kapitai gebe ejop Paulu êmoa awêgen, ma ênê lau embe taên ênam gebe sêmoasin en, nan ênac jao atom.

Sejop Paulu sêmoa

²⁴ Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Peliki agêc nê awê Judao Drusila sêja ma kêsôm sêkôc Paulu dêdên en sêja, go gêjô en gêwa sêkên gêwiñ Kilisi Jesu ñam sa.

²⁵ Paulu kêsôm binj kêpi binjêdên to têtû mêtê taun ñapep ma Anôtô êmêtôc ñamalacnên binja. En kêsôm binj tonan, tec Peliki kêtêc tau ma kêsôm gebe “Galoc aôm ôna acgom. Ñoc ñasawa ten embe ênêc, go jamôêc aôm êtiam.”

²⁶ En taê kêka gêwiñ gebe Paulu ênac da tau ña awa êndên en, tec kêsôm sêkôc en sêja sêmu mênjêjam binjalôm gêdên en.

²⁷ Jala luagêc gêjaña ma Porki Peste mênjêjô Peliki su. Peliki gebe Judawaga sêlic en ñajam, tec gedec Paulu tokapoacwalôgen gêmôa.

25

Paulu awa gêjac kaisara

¹ Peste kêkôc kôm gôlinwagaña sa e ñabêc têlêac gêjaña, go anja Kaisarea kêpi Jerusalem gêja.

² Anja tônê lau dabunșêga to Judawaganên laumata sêu Paulunê binj gêdên en ma semasan binj gêdên en gebe

³ êkên Paulu êpi Jerusalem êndên êsêac êna ec ac sêlic gebe en kêmoasin êsêac. Êsêac sêmasan binj tau gebe dêndib en e sensen en su anja intêna ñadambê ten.

⁴ Tec Peste gêjô êsêac awen gebe “Paulu tau tê sêkôc en tôn gacgen gêmôa Kaisarea, ma saunjen, go jamu jana amboac tonanjen.”

⁵ Ma kêsôm gêwiñ gebe “Amacnêm kasêga sêwiñ aê sêsêp sêna acgom, go embe sêlic ñac tônê nê binj ênêc, nan sêsôm êpi en.”

⁶ Peste gêngôn gêwiñ êsêac bêc 8 me 10, go kêsêp Kaisarea gêja. Ñabêbêc jagênjôn nê lêpôn sêmêtôc binja ma kêsôm sêkôc Paulu sêja.

⁷ Gêja acgom, ma Judawaga, tan anja Jerusalem sêsêp sêja nan, sêwa en auc jasêgôlin binj sec taêsam kêpi Paulu, mago têtôm gebe sêwaka binj ñanô ten sa atom.

⁸ Tec Paulu kêkac binj su tau gebe “Aê gagôm gêj ten gasen Judanên binjsu to lôm dabun ma kaisara atom.”

⁹ Peste gebe Judawaga sêlic en ñajam, tec kêsôm gêdên Paulu gebe “Aôm gobe ôpi Jerusalem ôna ma jamêtôc aômnêm binj anja ônê me masi.”

¹⁰ Ma Paulu kêsôm gêdên en gebe “Aê kasêp kaisaranê mêtôc ñanlom su, tec sêmêtôc aê anja tonecman. Aôm tec kôjalagac gebe gagôm keso ten gêdên Judawaga atom.

¹¹ Embe jangôm gêj eso ten êtôm sênac aê êndunja, oc janac jao tauc atom. Mago lau tonec embe sênjolin binj êpi aê ñaômagen, nan ñac ten êtôm gebe êkên aê jasêp êsêac lemen atom. Amboac tonan aoc ênac kaisara.”

¹² Kêsôm su, go Peste gêjam binjalôm gêwiñ ñac kêpuc en tônja su, ma sêjô Paulu awa gebe “Awam gêjac kaisara, amboac tonan ôndên kaisara ôna.”

Paulu kêkô Agripa agêc Bernke lanjônêm

¹³ Bec ñagêdô gêjaña acgom, go kinj Agripa agêc nê awê Bernike sêo lasê Kaisarea sebe sêlic to sêkam Peste.

¹⁴ Agêc jasemoa e bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Peste gêwa Paulunê binj sa gêdên kinj ma kêsôm gebe “Peliki gedec ñac kapoacwalôja ten gêmôa tonec.

15 Gêdêñ tañ gaja Jerusalem nañ, Judanêñ lau dabunjsêga to laumata sêsôm ênê biñ lasê gêdêñ aê, ma teten gebe aê jamêtôc ênê biñ.

16 Tec aê gajô êsêac awen gebe Romnêñ mêtê tonec gebe sêmêtôc ñac ten palin-palingen atom. Ñac tobiñ naêkô lau-sêgôlin-biñwaga lanôñnem êmun ma ênac kolec tau to êwaka nê biñ sa acgom.

17 Tec lau tau mênjsêo lasê e gaôn bêc taêsam atom. Ñagelen gaja gêngôn lêpôn sêmêtôc biña ma kasôm sêkôc ñac tau sêmên.

18 Lau-sêgôlin-biñwaga dêdi, mago sêsôm biñ sec, tañ aê gaboc sêsôm êpi en ñaten atom.

19 Ac sêsôm biñ luagêc kêpi en. Ten kêtü tauñ nêñ mêtêña ma ten kêtü ñacmatê ten, nê ñaê Jesu, tañ Paulu gêwa en sa gebe gêmoa mata jali nañña.

20 Aê kapuc biñ tau ñam e kapô lêna tauc, tec katu kênac en gebe êpi Jerusalem êna sêmêtôc ênê biñ anga tônê me masi.

21 Mago Paulu keten gebe ajop en e kaisara tau êmêtôc ênê biñ acgom. Tec kasôm gebe sejop en ñapep e jakên en êndên kaisara êna.”

22 Go Agripa kêsôm gêdên Peste gebe “Aê tauc gabe janô biñ anga ñac tau nê acgom.” Tec en kêsôm gebe “Bêbêc go ôñô.”

23 Ñagelen Agripa agêc Bernike to nêñ gêlôn kain ten-kain ten jasêso gamên ñalêlôm tau sêja. Go kapitaisêga to malac ñakasêga sêwiñ, ma Peste kêjatu gebe sêkôc Paulu sêmên.

24 Go Peste kêsôm gebe “O kin Agripa to amac samob tec amoa awiñ aêac, alic ñac tau, tañ Judawaga samob anga Jerusalem to anga tonec sêkac aê kêtü enña ma sêmôêc ñajana gebe êmoa mata jali êtiam atom.

25 Aê kajala gebe ênê biñ sec kêtôm sênac en ênduña ten gêc atom, tagen en tau awa gêjac kaisara. Amboac tonan tec kasôm kêtü tön gabe jakên en êna.

26 Mago katap ñac tau nê biñ ñanô ten sa kêtôm gebe jato êndên êoc ñatau ênañ nec atom. Kêtü tonanña tec kasôm sêkôc ñac tau mênkêkô aôm, kin Agripa, to amac samob lanômnêm, gebe tatu Iêsu en e jajala biñ tau êtu katô acgom, go jato êna.

27 Embe takên ñac kapoacwalôña ten êna ma dawa ênê biñ sa êwiñ atom, oc êtôm atom.”

26

Paulu gêjac kolec tau

1 Go Agripa kêsôm gêdên Paulu gebe “Aê galôcgac gebe ôwaka taôm sa.” Kêsôm su, go Paulu kêmêtôc lêma ma gêjam talan tau gebe

2 “O kin Agripa, Judawaga sêgôlin biñ kêpi aê elêmê e galoc têtac ñajam gebe jawaka tauc sa jakô aôm lanômnêm.

3 Aê têtac ñajam kêlêlêc ñam gebe aôm kôjala Judawaganên mêtê to nêñ biñ sêpê tauñña samob tomalagen. Amboac tonan tec jaten aôm gebe ôpuc taôm töngeñ ma ôkên tanam ñoc biñ acgom.

4 “Judawaga samob sêlic aênoc lên ñapalêgeñña, tañ gamoa gawiñ ñoc lau to gêngôn Jerusalem nanjac.

5 Êsêac sêjala wanêcgen su gebe aê Parisai. Embe taên ênam, go tauñ sêwa biñ tonec sa gebe gajam sakin Anôtô kasa êoc lên kêdaguc Parisainên gôlin ñajana kain ten.

6 Anôtô gêjac mata biñ gêdên aêac tamenji gebe ñanô êsa, tec kakên matoc gamoa ma galoc katap mêtôc sa kêtü biñ tauña.

7 Aê kakên matoc biñ, tañ aêacnên gôlôac sêkên maten gebe têtap saña nañ, ma sêjam sakin Anôtô kêtôm bêc to gelengeñ kêtü biñ tonanña. O kin, kêtü biñ, tañ takên maten tamoa nanña, tec Judawaga sêgôlin biñ kêpi aê.

8 Amboac ondoc tec akên gêwiñ biñ, nañ Anôtô êñu ñacmatê sêndi saña nañ atom.

9 “Gêmungeñ ñoc ñalêlôm taêc gêjam elêmê gebe jansen Jesu Nasaretna nê ñaê su ña kisa tokain-tokain.

¹⁰ Geŋ amboac tonan tec gagôm anġa Jerusalem. Aê kakôc ŋaclai anġa lau dabuŋsêga nêŋ ma kakenġ Anôtônê lau gwalekinġ sêsêp kapoacwalô sêja, ma gêdêŋ taŋ sêkic êsêacnêŋ biŋ nanġ, aê kasôm gawiŋ.

¹¹ Aê kalêsu êsêac todim-todim kêtôm Judanêŋ lôm samobgeŋ ma kakac êsêac gebe sêsêm biŋ alôb-alôb. Ŋoc ŋalêlôm kêpuc aê melocŋa ma kêjanda êsêac e gagôm anġa malac gamenġbômŋa gêwiŋ.

Paulu gêjac tau nê miŋ Apômtau Jesu gêjam eŋ ôkwiŋa

¹² “Amboac tonan kakôc ŋaclai anġa lau dabuŋsêga nêŋ ma sêsakinġ aê gaja Damaskus.

¹³ O kinġ, kasêlêŋ gamoa intêna e gêdêŋ oc kêkô ŋaluŋ ma galic ŋawê anġa undambê ŋawasi kêlêlêc oc su mênġkêpô aê to lau, taŋ sêwiŋ aê nanġ, e gêjam aucgeŋ.

¹⁴ Aêac samob au taunġ jaaêc nom, ma ganô awa teŋ kêsôm ŋa Ebolai awenġ gêdêŋ aê gebe ‘Saulu, Saulu, asageŋ kôjanda aê. Kêm taŋ gêjam aôm nanġ, ôwê sa ôtôm atom.’

¹⁵ Ma aê kasôm gebe ‘Apômtau, aôm asa.’ Tec Apômtau kêsôm gebe ‘Aê Jesu tec kôjanda aê.

¹⁶ Amboac tonan ôndi sa ôkô ŋajaŋa. Aê gaoc tauc lasê gadêŋ aôm, gabe jamansaŋ aôm ôtu ŋoc sakinġwaga ma ôwa biŋ, taŋ gôlic su to biŋ, nanġ jatôc êndêŋ aôm nanġ sa.

¹⁷ Aê gabe janam aôm sa anġa Judawaganêŋ to anġa lau samuc, taŋ gabe jasakinġ aôm ôndêŋ êsêac ôna nanġ nêŋ amboac tonanġ.

¹⁸ Ôŋgôm êsêac materġ êlêc e sênam taunġ ôkwi anġa ŋakesecŋa dêndêŋ ŋawê to anġa Sadaŋnê ŋaclai dêndêŋ Anôtô sêna. Go jasuc êsêacnêŋ sec ôkwi kêtû sêkêŋ gêwiŋ aêŋa ma sêwê kainġ gêŋlênsêm sêwiŋ Anôtônê lau.’

Paulu gêwa mêtê sa gêdêŋ Judawaga to lau samuc

¹⁹ “O kinġ Agripa, amboac tonan tec taŋocpêc gêdêŋ biŋ undambêŋa, taŋ galic nanġ atom.

²⁰ Aê gawa sa gêdêŋ êsêac, taŋ sêŋgônġ Damaskus kêtû ŋamata to gêdêŋ Jerusalem ma Judaia ŋagamêŋ samob ma gêdêŋ lau samuc, gebe sênam taunġ ôkwi dêndêŋ Anôtô sêna to sênam nêŋ kolênġ ŋasakinġ êwaka êsêac sa, gebe sêjam taunġ ôkwi su.

²¹ Kêtû biŋ tonanġa tec Judawaga sêkôc aê tônġ anġa lôm dabuŋ sebe sênac aê êndu.

²² Anôtô tec kêpuc aê tônġ gêmoa e galoc kakô tonec ma gawa biŋ sa gêdeŋ lau sauŋ to kapôeŋ. Aê kasôm biŋ wakuc teŋ atom, kasôm biŋ tageŋ, taŋ propete to Mose sêsôm kêpi geŋ, taŋ oc ŋanô êsaŋa nanġgeŋ,

²³ gebe Kilisi kêkôc ŋandaŋ ma gêdi sa anġa ŋacmatênêŋ kêtû ŋamata to kêtû ŋawê kêpô Judawaga to lau samuc gawiŋ.”

Paulu ketenġ Agripa gebe ênam tau ôkwi

²⁴ Paulu kêwaka tau sa amboac tonanġ kêkô ma Peste gêmôêc kapôeŋ gebe “Paulu, aôm meloc. Kôpuc biŋ taesam ŋam e gêgôm nêŋm kauc kêlênsônġ.”

²⁵ Go Paulu gêjô eŋ awa gebe “O ŋac towae Peste, meloc gêgôm aê atom, aê kasôm biŋŋanô ma biŋ tokauc.

²⁶ Kinġ kêjala biŋ tonecgac, amboac tonanġ tec aê kasôm ŋoc biŋ totêtac kêpa sugenġ gêdêŋ eŋ, gebe aê kajalagac, eŋ keso biŋ samob tonec ŋai ŋateŋ atom, gebe gêŋ tau kêsa anġa gamêŋ ŋakêsiniġ teŋ atom, ŋanô kêsa gêc awêgeŋ.

²⁷ O kinġ Agripa, aôm oc kôkêŋ gêwiŋ propetenêŋ biŋ me masi. Aê kajala gebe aôm kôkêŋ gêwiŋgac.”

²⁸ Ma Agripa kêsôm gêdêŋ Paulu gebe “Ŋasawa dambê tecenecgeŋ aôm gobe ônam aê ôkwi jatu ŋac Kilisiŋa.”

²⁹ Tec Paulu kêsôm gebe “Aê jateŋ Anôtô gebe ŋasawa dambê me baliŋ, go aôm taômgeŋ atom, amac lau samob, taŋ galoc anô ŋoc biŋ nanġ, atôm aêgeŋ, tageŋ kapoacwalô tec êŋgôm amac êwiŋ atommaŋ.”

³⁰ Go kinġ agêc gôliŋwaga ma Bernike to nêŋ lau dêdi

³¹ jasêsa ma sêsôm gêdên taun gebe “Nac tônê gêgôm sec tenj amboac êmac êndu to êngôn kapoacwalôna atom.”

³² Ma Agripa kêsôm gêdên Peste gebe “Nac tônê embe awa ênac kaisara atom, oc tanjamboac enj su.”

27

Paulu gêjac gêja Rom

¹ Sêsôm binj kêtû tôn gebe aêac alac ana Italia, tec sêkên Paulu to lau kapoacwalôna nagêdô gêdên sinjwaga “Tonj Kaisarana,” nanj nênj kapitai tenj, nê nê Juli.

² Aêac api lau Adramuti nênj wanj tenj, tanj gebe naêsô sêclunj gamênj Asiaja nanj, jac agenj lac sa, ma nac Makedoniaja Aristarka anja Tesaloniki gêwiñ aêac.

³ Nagelenj aêac asô Sidon, ma Juli, tanj kêmoasinj Paulu njapep nanj, gêlôc gêdên enj gebe naênac nê lau kêsi ma sênam enj sa acgom.

⁴ Go agenj sa anja tonanj ma aja e mu kêpuc aêac tôn, tec aêc Kupro njalêlômgenj,

⁵ e jaasac Kilikia to Pampulia nênj gamênj ma jaasô Mura gêc Lukia.

⁶ Kapitai kêtap lau Alesandria nênj wanj tenj sa kêpoac tonanj gebe êna Italia, tec gêjac aêac tulu api wanj tonanj.

⁷ Wanj kêsêlênj njam atom, aêac agôm elêmê amoa e bêc taêsam gêjaña, go adabinj Nidi. Mu kêsêlênj kêtû kapôênj, tec aêac abe asô e jageo. Tec alac apenj Krete e adabinj gamênj Salmonenja.

⁸ Ma kêtinj aêac e gebe naapi bau ma agôm njapanj e jaasô gamênj tenj sêsam sebe Lêlômêjam. Gamênj tonanj gêc malac Lasea njagala.

⁹ Bêc taêsam gêjaña e gamênj kêtû sec, gebe Judawaganênj noc sênam dabunj monja gêbacnê, tec Paulu gêjac binjsu êsêac

¹⁰ ma kêsôm gebe “Lauac, aê kajala gebe aêac embe talac, go tatap gênj wapac sa ma gênj taêsam oc ênaña. Waba to wanjenj êtu sec atom, aêac taunj oc tanaña amboac tonanjenj.”

¹¹ Ma kapitai kêkênj gêwiñ Paulunê binj atom, kêkênj gêwiñ nac gôlinja to wanj njatau nênj binjenj.

¹² Sêclunj tonanj kêtôm gebe wanj êpoac njam êndênj komô atom, tec lau taêsam sêsôm kêtû tôn gebe sêwi sêclunj tonanj sinj. Êsêac sebe nasêsô Poiniki ma embe êtôm, go sêpoac tonanj êndênj komô. Poiniki tonanj sêclunj Kretenja tenj, tanj gêbôc mu auc.

Gwêc kêtû sec

¹³ Mula kêsêlênj njam, tec êsêac taênj gêjam sebe sêngôm nênj binj, tanj sêsôm nanj, êtu tôn. Amboac tonanj sê kapoacwalô sa ma sêlac sêjac Kretenênj gamênj baugenj sêja.

¹⁴ Aêac akênj gamênj sinj saunjenj acgom, go mu gêbuc sec tenj kêsa anja nuc tau

¹⁵ mênjkêtap wanj sa, ma abe anja mu e agôm jageo, tec awi sinj ma adam njômagenj.

¹⁶ Aêac aêc nuc saunj, nê Juli, njalêlômjenj, tec atôm gebe anam gomboa sa, mago kêtû kôm kapôênj.

¹⁷ Êsêac sê gomboa sa, go sêkic lêpoa kêsêp wanj dambê gebe êngaminj wanj tau tôn. Ma têtêc gebe mu êtinj êsêac sêpi mêc Surti, tec sêlêc lac su ma adamgenj.

¹⁸ Mu to gwêc kêjamunj aêac kainj tenj e njabêbêc sêbalinj waba nagêdô sinj

¹⁹ ma njagelenj êsêac sêbalinj wanj nagênjlêlôm nagêdô sinj na taunj lemenj.

²⁰ Bêc nagêdô gêjaña ma aêac alic oc to utitalata sapu, ma mu gêbuc secanô e aêac taênj gêjam gebe aêac taunj sugac.

²¹ Êsêac senj gênj atom e njasawa njênjenj, tec Paulu jakêkô gêwiñ lau wanja ma kêsôm gebe “O lauac, embe akênj tanjem aênoc binj ma anjenj lac sa anja Krete atom, go tatap gênj wapac tonec sa atom to gênj tenj ênaña atom.

²² Ma galoc janac binjsu amac gebe têmtac êpa su, gebe amacnêm nac tenj oc ênaña atom, wanj tagenj tec oc ênaña,

²³ gebe gêdêñ gêbêc tonañ ñoc Anôtô, tanñ gajam sakinñ gêdêñ enñ nanñ, nê añela tenñ mêngegêdêñ aê

²⁴ ma kêsôm gebe ‘Paulu, ôtêc taôm atom, aôm oc ôkô kaisara lanñônem. Ma ôlic acgom, Anôtô kêkêñ samob, tanñ sêlac sêwiñ aôm nanñ, gêdêñ aôm.’

²⁵ Lauac, amboac tonañ têtmac êpa su. Aê kakêñ gêwiñ Anôtôgac gebe binñ, tanñ añela kêsôm gêdêñ aê nanñ, êtu tônñ.

²⁶ Mago aêac oc dandam nadansac nuc tenñ acgom.”

²⁷ Aêac adam gwêc Adrianja e bêc 14 gêjaña, ñagêbêc e gêja lugenñ ma lau wanña sêsaê gebe têtabinñ baugac.

²⁸ Ac sêu poc e sêlic saka samuc 15.

²⁹ Tec têtêc gebe moae wanñ naênsac poc, tec sêu anka aclê kêsêp wanñkuña ma sêpuc boagenñ gebe elenña sebenmanñ.

³⁰ Lau wanña sebe sêwi wanñ sinñ ma sêc sêna, tec sebe sêlêwanñ gomboa ma sêsau gebe sêu anka wanñ nêmnja êsêp.

³¹ Tec Paulu kêsôm gêdêñ kapitai to sinñwaga gebe “Lau tônê embe sêmoa wanñ sêwiñ atom, ma amac oc anaña samob.”

³² Tec sinñwaga dêdim gomboa tau ñalêpoa gêngic ma gêu tau kêsêp gêjaña.

³³ Kêdabinñ gebe elenña, go Paulu awa gêjac êsêac ma ketenñ êsêac gebe sêniñ gêñ. Enñ kêsôm gebe “Bêc 14 gêjaña ma anğônñ ñaômagenñ, aenñ gêñ tenñ atom.

³⁴ Tec aoc gêjac amac gebe aninñ gêñ tekweñ saki êsa, ma ênam amac sa gebe anam samuc, ma môtêmlauñ tenñ êmbuc sa anña môtêmapac ênaña atom.”

³⁵ Kêsôm su, go kêkôc mo mêngegêjam danñge Anôtô êsêac samob sêlic, go kêpô kêkôc ma genñ.

³⁶ Go samob nêñ ñalêlôm kêtú malô ma senñ gêñ sêwiñ.

³⁷ Ma aêac lau samob tanñ anğônñ wanñ nanñ, lau 276.

³⁸ Senñ gêñ e kêtom, go sêbalinñ gêñ taniñña ñagêdô kêsêp gwêc gêja gebe wanñ êtu gaô.

Gwêc gesenñ wanñ su

³⁹ Gamênñ ñawê kêsa, mago sêjala gamênñ kêtú katô atom, sêlic ñasuc tolêlôm tenñ, tec sêsôm kêtú tônñ gebe Embe êtôm, go wanñ naêpi bau anña tônê.

⁴⁰ Amboac tonañ dêdim anka gêngic kêsêp gwêc gêja, to sêgaboac gôlinñ su ma segenñ lac sauñ jamoatêpônña sa, go mu gêlinñ-gêlinñ êsêac sêsô bau sêja.

⁴¹ Têtabinñ mêc ma wanñ nêmnja kêsêmunñ e janajaña kêsa, tec gwêc kêgasim jagêjac wanñkuña popoc.

⁴² Sinñwaga sebe sênac lau kapoacwalônña êndu gebe sêkêkôc nasêpi bau ma sêc sêna atom.

⁴³ Mago kapitai gebe ênam Paulu sa, tec gesenñ êsêacnêñ binñ ma kêjatu lau, tanñ sêkêkôc kêtú tônñ nanñ, gebe sêu tauñ sêsêp gwêc sêmunñ ma nasêpi bau.

⁴⁴ Go lau ñagêdo sênsac katapa to wanñ ñagênñlêlôm ñagêdô-gêdô. Êsêac sêgôm amboac tonañ, tec jasêpi bau tomalagenñ.

28

Paulu gêmoa nuc Malta

¹ Aêac anğônñ acgom, go anô nuc tau ñaê gebe Malta.

² Malacm sêmoasinñ aêac ñanô. Êsêac sêboa ja ma sejonñ aêac samob jaasêlu ja, gebe kom to malo gêgôm aêac.

³ Paulu gêsôb gabgab gebe naêkêñ êpi ja, tec ja gêoc moac tenñ ôli ñandanñ kêsa ma kêkêñ kêsa jagênñac enñ kêsêp lêma.

⁴ Malacm sêlic moac genñkalenñ ênê lêma ma sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Ñac tônê oc gêjac ñamalac êndu. Enñ gêjam samuc anña gwêc, mago gêwê ñagêjô sa atom.”

⁵ Paulu kêdainñ moac su kêpi ja gêja, mago gêñ tenñ gêgôm enñ atom.

⁶ Êsêac sêsaê gebe enj lêma ênsun auc ma êmac êndu elêmê. Sêôn seboc gêj tenj êngôm enj e sêlic nanô masi, tec taênj gêjam binj tenj kêtû wakuc gebe “enj anôtô tenj.”

⁷ Nuc tau tonan nêkasêga tau nê nê Pupli. Ênê gamênj nêgêdô gêc tonan, nanj kêkôc aêac sa ma gêjac ja aêac bêc têlêac.

⁸ Ma nêc tau tama ôli nêwajaô kapôênj ma gêjam bu gêc. Tec Paulu kêsô gêdênj enj jaketenj mec ma kêkênj lêma gêsac enj e nêc tau ôli nêjam kêsa.

⁹ Gêgôm tonan tec lau gêmêc nêgêdô anja nuc tonan nê sêmênj, ma gêgôm êsêac nêjam kêsa.

¹⁰ Lau tau tetoc aêac sa nanô e aêac abe alac ana ma sêkênj gêj, tanj aêac apô lênanja nanj, kêpi wanj gêdênj aêac.

Paulu gêô lasê Rom

¹¹ Ajônj têlêac gêjana, go api Alesandrianênj wanj tenj alac aja. Wanj tau kêpoac tonan gêdênj komô. Sêsap anôtô tenj latuagêc ôlinjôm nêkatu gêc wanj nêmnja.

¹² Aêac asô Suraku ma anjônj tonan bêc têlêac.

¹³ Go asa anja tonan ma asô Regi, ma nêgelenj mula kêsêlênj ma alac e nêabêc kêtû luagêc ma asô Potiolo.

¹⁴ Aêac aja e atap lasitêwai nêgêdô sa sêngônj tonan. Êsêac tetenj aêac gebe anjônj awinj êsêac bêc 7. Tonan su, go aja Rom.

¹⁵ Lasitêwai anja tonan sêjô aêac nêwae ma sêpuc aêac tontônj sêmênj e dêdac aêac anja Apiunê malac têtulu gênnja to andu nêclênja têlêac. Paulu gêlic êsêac e gêjam danje Anôtô totêtac kêpa sugenj.

¹⁶ Aêac aô lasê Rom, go sêlôc sa gebe Paulu êmoa nê tauja êwinj sinwaga tenj ejop enj.

Paulu gêjam mêtê anja Rom

¹⁷ Gêmoa e bêc têlêac gêjana acgom, go kêkalem Judanênj kasêga sa. Êsêac sêpi tagenj su, go kêsôm gêdênj êsêac gebe “O lasitêwaaac, aê gagôm gêj tenj gasenj gôlôac to tamenjinênj mêtê lanjwa atom, mago tec sêkôc aê tônj anja Jerusalem ma sêkênj aê kasêp lau Rom lemenj.

¹⁸ Êsêac têtû Iêsu nêc binj e sêlic gagôm sec amboac sênac aê êndunja atom, tec sebe sêngamboac aê su.

¹⁹ Judawaga sêoc binj aucgenj, tec nêc nêlêlôm kêkac aê gebe aoc ênac kaisara. Êsêac sêgôm tônê, mago aê gabe janjônj binj tenj êpi êsêac atom.

²⁰ Kêtû binj tonan nêc kakalem amac gebe jalic amac to jasôm binj êndênj amac gebe gaoc kapoacwalô tonêc kêtû binj, tanj Israel sêkênj matenj nanja.”

²¹ Go êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Papia tenj kêpi aôm anja Judaia gêdênj aêac gêmênj atom, ma nêc tenj anja lasitêwainênj mênkêdônj to gêjac minj binj sec tenj kêpi aôm gêdênj aêac anjô atom.

²² Mago aêac abe anjô binj, tanj taêm gêjam nanj acgom, gebe aêac anjô nêwae gebe lau têt m gamênjenj sesenj mêtê, tanj aôm kôsap tônj nanj elêmê.”

²³ Ma ac sêjac noc tauj kêpi bêc tenj, go êsêacnênj taêsam dêdênj enj sêja ênê andu, jagêjam mêtê gêwa Anôtônê gamênj sa gêdênj êsêac. Enj gêjam nenenj êsêac gebe sêkênj êwinj Jesu to gêwa Mosenê binjsu ma propetenênj binj sa gêdênj êsêac kêtôm bêc to gelenjenj.

²⁴ Lau nêmakenj sêkênj gêwinj Paulunê binj, ma nêmakenj sêkênj gêwinj atom.

²⁵ Êsêacnênj binj keso tau nêpanj e sebe sêc sêna, tec Paulu kêsôm binj tecenec gebe “Nalau Dabunj gêoc propete Jesaia awa sa gêdênj tamemi jagêdênjenj

²⁶ gebe

‘Ôndênj lau tônê ôna ma ôsôm gebe
Tanjemsunj anjô, mago nêc kauc êsa atom
to matemanô alic, mago ajala atom,

²⁷ gebe lau tônê nêj nêlêlôm nêjana kêsa
ma tanjenjsunj gêoc auc to matenj gêmôb,

tec materjanô sêlic gêñ sapu
to tañesun sêñô biñ atom,
ma nêñ ñalêlôm sêjala gêñ atom
ma sebe sênam taun ôkwi
mêñjanğôm êsêac ñajam êsa atom.'

²⁸ Amboac tonañ jasôm lasê êndêñ amac gebe Anôtônê moasiñ ênam ñamalac kêsiñ tonec
eñ kêkêñ gêjac lau samuc ñawae. Êsêac tec oc sêkêñ tañeñ." [

²⁹ Kêsôm biñ tonañ su, ma Judawaga sêc jasêsôm taun ñanô.]

³⁰ Paulu gêjam ôli nê gamêñ ñalêlôm teñ ma gêmoa e jala samuc luagêc. Eñ kêkêc lau,
tañ têtû ñacleñ dêdêñ eñ sêja-sêja nan, sa samob,

³¹ ma gêjam mêtê kêpi Anôtônê gamêñ to kêdôn biñ kêpi Apômtau Jesu Kilisi totêtac kêpa
sugeñ ma lau teñ sêkô eñ auc atom.

Paulunê papia gêdênj lau ROM

Paulunê papia gêdênj lau Rom nec nac tau keto gebe êkênj puc lau tau gebe nasawa tenj acgom, go naêo lasê Rom gebe ênac gôlôac buña anjga malacsêga tau kêsi. Enj gebe ênam mêtê lau buña tônêja êmoa e su, go naelom Spania ma êsêac sêpuc enj to nê kôm wakuc tonanj tøj. Go nam tenj gêwiñ gebe êwa binj lau buña sêkênj gêwiñ nanj nam sa kêtôm tau kêjalagac ma êlênj binj êsêac sêsa nêj lênj têtôm lau buña nanômanj. Mêtê tanj Paulu gêjam-gêjam nanj, enj keto gêc awê tomalagenj anjga buku tau tonec.

Enj awa gêjac lau buña gôlôac Romnja e su, go kêsôm enj taê gêjam êsêac kêsêp nê mec nalêlôm gêmoa napanj nanj lasê gêdênj êsêac, gocgo keto nalôtêna, tanj kêdênanj papia tau kêsô nalabu gêja nanj, gebe “Nawae Njam tonanj geoc Anôtô kêmasanj namalacnêj binj e gêlic êsêac têtû lau gêdênjja lasê. Gêgôm kêtû takênj gêwiñnagenj, tec kêtû lênj tau nam to natêpôê” (1:17).

Go gêwa namôkê tonanj kêkôc gêja mata têlêac. (1) Namalac samob, lau Juda to lau samuc, sêsô sec najaclai nalabu têtôm taunjenj, tec Anôtô êlic êsêac lau gêdênjja atomanô. Anôtô gêlic lau têtû lau gêdênj nalênj tagenj gebe sêkênj êwiñ Jesu Kilisi. (2) Go lau, tanj Anôtô gêlic êsêac têtû lau gêdênj kêtû Kilisinja su nanj, ac sêmbinj taunj tøj taminj Kilisi tau e sêsa nêj lênj samob êtu wakuc amboac tonanjenj. Nac-kêkênj-gêwiñwaga gê malô tau gêdênj Anôtô kêtû Kilisinja, tec Anôtônê Njalau kêgaboac enj su anjga sec najaclai to gêmacanô tau gêwiñ amboac tonanjenj. Nac buña nê lênj kêtôm sêsi enj su anjga sec to gêmacgac. Paulu kêsôm Anôtônê Binjsu to nê Njalau gêjam gôlinj nac buña kêtû nê lênj samobnja nanj nabinj kêsêp môkêlatu tonec naj gêwiñ-gêwiñ. Anôtô gebe ênam namalac pebenj kêsi nabinj kêtû tøj gêc, tec Aposolo kêpuc binj tau nam gebe Anôtô taê gêjam kwananjenj gebe ejonj namalac samobgenj sêwê kainj ênê moasinj êtu Jesu Kilisinja sêwiñ. Paulu taê gêjam kêtû tøj gebe lau Juda oc sêmbuc dêmôênj Jesu endenj tøjgenj atom. (3) Go Paulu gêwa lênj, tanj gêjac lau buña nawae nanj, nam sa gêc môkêlatu namunja gebe tamoa dawinj taunj totêntac êwiñ taunjenj. Enj keto nabinj nagêdô kêpi tanam sakinj Anôtônja ma tasô gôlinjwaga nalabu tanenj wamugenja to tapuc nêj lau mênbanj tøjnja ma talênsônj lasitêwai atomnja to tatoc taunj sa êndênj-êndênjja. Go gêjac mata nê papia keto tau nê binj nagêdô e awa gêoc Anôtô kêtû namu.

Nadênanj

1. Paulu gêjac m nê papia to kewake nalôtêna sa 1:1-17
2. Namalac gêngônj jageo gêjac Anôtô ênam enj kêsi nawae 1:18-3:20
3. Anôtô gêjam namalac kêsi nalênj gebe têtû lau gêdênj kêtû sêkênj gêwiñ Kilisi kêsi êsêac sunja 3:21-4:25
4. Kilisi gêbinj lau buña tøj sêsa nêj lênj kêtû wakuc 5:1-8:39
5. Anôtô ênam lau Israel kêsi nalênj 9:1-11:36
6. Lênj tanj gêjac lau buña nawae nanj 12:1-15:13
7. Paulu gêjac mata nê papia to awa gêjac nê lau nagêdô 15:14-16:27

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê sakinjwaga aê, Paulu, tanj Anôtô kêkalem aê katu aposolo ma kêjalinj aê sa gebe jasôm ênê nawae njam lasê.

² Nawae njam tau Anôtô gêjac mata kwananj ma kêkênj nê propete sêsôm lasê ma teto gêc buku dabunj.

³ Binj tau kêpi ênê Latu, aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi, tanj kêtû namalac mênjkêsa anjga Dawidnê wakucnêj.

⁴ Ma Anôtô gênu enj gêdi sa anjga nacmatênênj, tec kêwaka enj sa tonjaclaigenj gebe enj kêtû ênê Latu, tanj gêwê kainj Njalau êngôm aêac tatu dabunja.

⁵ Anôtô kêkêñ enj kêmoasiñ aê to kêkêñ sakinj aposolonja gelom aê, gebe jawê lau samuc samob sêkêñ êwiñ to tañenj wamu êtu ênê ñaêña.

⁶ Lau samuc tau nêñ ñagêdô amac, tañ Anôtô kêkalem amac atu Jesu Kilisi nê gêñ awiñ.

⁷ Amboac tonañ aê jato êndêñ amac samob, tañ Anôtô têtac gêwiñ amac to kêkalem amac atu ênê lau anja Rom nañ.

Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndêñ amac êwac.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtù gôlôac Romña

⁸ Ma ñoc biñ ñamataña tau tonec gebe Aê gajam danje ñoc Anôtô kêtù amac samobña gajam Jesu Kilisi lanô gebe lau nomña pebenj sêñô amac akêñ gêwiñ ñawae.

⁹ Anôtô tañ gajam sakinj enj tonoc ñalêlôm samucgenj kasôm Latunê ñawae ñajam lasê nañ, kêtù ñoc gêwa-aê-sawaga ma kêjala kêtù tônia gebe aê taêc gêjam amac gedênj tôniañenj tec gamoa

¹⁰ ma katenj mec kêtù amacña ñapanj. Aê katenj mec kêtù biñ tonecña gebe Anôtô êlôc sa acgom ma êmoasiñ aê gebe jandêñ amac jawacmañ.

¹¹ Biññanô, aê gajam aoc su amac ñanô, gebe jalic amac ma jakêñ moasiñ ñalaunja ñagêdô êndêñ amac êwac, gebe êpuc amac tônia.

¹² Aê gabe amboac tonec gebe amacnêm akêñ gêwiñ ênam aê sa ma aêñoc kakêñ gêwiñ ênam amac sa, ec tapuc taunj tônia ña nêñ takêñ gêwiñ elom tau.

¹³ O lasitêwaac, aê gabe jansa biñ auc êndêñ amac atom. Aê kamasanj biñ kêtù dim taêsam su gebe jandêñ amac jawac, mago biñ kêkô aê auc e mênjgêdênj galoc. Aê jawac gebe janam kôm e jatap ñanô sa anja amacnêm êwiñ amboac katap sa anja lau samuc ñagêdô nêñ.

¹⁴ Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe janam sakinj lau Helen to lau samuc ma lau tokauc to lau kaucmê.

¹⁵ Amboac tonañ ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndêñ amac anja Rom êwiñ.

Ñawae ñajam ñañaclai

¹⁶ Aê majoc kêtù ñawae ñajamña atom, gebe Anôtônê ñaclai, tañ ênam lau sêkêñ gêwiñña samob kêsi nañ, Juda sêmuñ, go lau samuc amboac tonañenj.

¹⁷ Gebe Ñawae Ñajam tonañ geoc Anôtônê biñgêdênj ñam lasê gebe anja takêñ gêwiñ êndêñ takêñ êwiñ, kêtôm teto gêc gebe “Ñacgêdênj êngônia mata jali êtu kêkêñ gêwiñña.”

Ñamalac samob nêñ keso

¹⁸ Anôtônê têtac ñandanj geoc tau lasê anja undambê mênjkêpi ñamalacnêñ dedec Anôtônja to sec samob. Ñamalac sêkônij biñ ñanô tônia ña nêñ geo.

¹⁹ Anôtô têtac ñandanj gêdênj êsêac, gebe gêñ ñagêdô, tañ kêwaka enj sa nañ, tec gêc awê gêdênj êsêac, gebe Anôtô tau kêkêñ kêtù awê gêdênj êsêac su.

²⁰ Anôtônê ñam kêsiñ tau, mago lau, tañ sêjala gêñ, nañ Anôtô kêkêñ nañ, sêjala ênê ñaclai tenjenja to ênê ñawasi Anôtônja. Gêdênj tañ enj kêkêñ undambê to nom nañ, e mênjgêdênj galoc gêñ tonañ kêtù awê gêdênj êsêac sêlic. Êsêac tec sêpa taunj ma sêsôm gebe Aêac ajam kauc enj nec, oc sênjgôm têtôm atom.

²¹ Êsêac sêjala Anôtôgac, mago tetoc enj sa kêtôm enj Anôtô atom ma sêjam danje atom. Êsêac taênj gêjam biñ meloc-meloc gêbôc nêñ kauc e ñakesec gajam nêñ ñalêlôm auc.

²² Seboc êsêac lau tokauc, mago êsêac lau meloc.

²³ Êsêac sêjam Anôtô tenjenj nê ñawasi ôkwi ma sêkêñ ñakatu gêñ mêtê-mêtêña, tañ ñalanjô kêtôm ñamalac to moc ma bôc to gêñ kêgalabña nañ, gêjô su.

²⁴ Kêtù ñamalacnêñ kauc gêbôc tonañña Anôtô gêwi êsêac siñ gêdênj nêñ têtac ñakalac e sêgôm gêñ môpña ma sêjainj taunj e ôliñ kêtù sec.

²⁵ Êsêac sêjam Anôtônê biñjanô ôkwi ña biñdansañ ma tetoc gêñ, tañ Anôtô kêkêñ nañ, sa to sêjam sakinj gêdêñ gêñ tonê ñai ma sêwi Anôtô, tañ kêkêñ gêñ samob nañ siñ. Aêac talanem enj endenj tôngeñ. Biñjanô.

²⁶ Kêtu biñ tonañña Anôtô gêwi êsêac siñ sêsêp ñakalac melocña sêja. Êsêacnêñ lauo sêjam lêñ lauo to ñacña ôkwi ma sêsa lêñ keso.

²⁷ Ma ñacwaga amboac tonañ. Êsêac sêwi lêñ lauo to ñacña siñ ma têtac ñakalac gêdêñ tañ ñawaô. Ñacwaga sêgôm gêñ têtac ñakalacña gêdêñ tañ, tec têtac nêñ geo ñagêjô sa kêpi tañ.

²⁸ Êsêac dedec gebe sêjala Anôtô, tec Anôtô gêwi êsêac siñ dêdêñ kauc meloc e sêgôm gêñ, tañ kêtôm gebe ñamalac sêngôm atomña nañ.

²⁹ Gêñ geo samob gêjam êsêac auc samucgeñ, sec, geo, lêñ sesec. Biñ tonec gêlôc gêc êsêacnêñ ñalêlôm gebe Têtac sec, sêjac ñamalac êndu, sêsôm tañ, sêsau tañ ma sêgôm lau waenj kêtu sec. Êsêac sêsac lau,

³⁰ sêgôlinj biñ kêpi lau, sêkêñ kisa gêdêñ Anôtô, sêsôm biñ alôb-alôb, sêkianj tañ sa, tetoc tañ sa ña awensunj kapôên. Êsêac têtac sec ñalêñ wakuc sa to tañepêc gêdêñ tenenji to tamenji.

³¹ Êsêacnêñ kauc masi to sêsap biñ, tañ sêjac mata nañ tulu. Êsêac têtac gêwiñ lau to taên labu lau atom.

³² Anôtônê biñsu gêwa sa gebe lau samob, tañ sêgôm gêñ amboac tonañ, oc sêmac êndu. Êsêac sêjalagac, mago sêgôm gêñ tau sêmoa. Ma gêñ tonañgeñ atom, sêlic lau, tañ sêgôm sec tau sêwiñ êsêac nañ, ñajam amboac tonañgeñ.

2

Anôtô kêmêtoç biñ jagêdêñgeñ

¹ Ojae, amac lau, tañ amêtoç launêñ biñ nañ, oc ansa taôm auc amboac ondoc. Amac embe amêtoç lau ñagêdô nêñ biñ, go am u taôm êwiñ, gebe biñ, tañ amêtoç nañ, amac taôm agôm awiñgac.

² Aêac tajalagac gebe Anôtônê metôc êtap êsêac, tañ sêgôm gêñ tonañ ñai nañ, sa biñjanôgeñ.

³ Ma amac lau, tañ amêtoç lau kêtu gêñ tonañ ñaiña, mago taôm agôm nañ, taêm gêjam amboac ondoc. Amac oc aêc Anôtônê metôc su me masi.

⁴ Anôtô enj têtac wapôm to kêpuc tau tônj ma gê biñ tônj. Ma amac alic gêñ samob tonañ ñai sec me. Anôtônê têtac wapôm gebe êwê amac anam taôm ôkwi. Biñ tonañ amac ajala me masi.

⁵ Amac atoc taôm sa ma ajam nêñ ñalêlôm ôkwi atom, tec êndêñ bêc Anôtô eoc nê têtac ñandanj to metôc êndêñgeñña lasêña nañ, amac oc akalem ênê têtac ñandanj êpi taôm.

⁶ Anôtô oc êkêñ ñagêjô êndêñ ñamalac samob êndêñ-êndêñgeñ êtôm nêñ kolenj, tañ sêjam nañ.

⁷ Lau tañ sêjam kolenj ñajam totêtac kêpa sugenj ma taên kêka ñawasi to waenj ñajam ma sêmoa tengeñ nañ, Anôtô êkêñ êsêac sêngônj matenj jali tengeñ.

⁸ Ma lau, tañ taên gêjam tañ waenjenj to tañepêc gêdêñ biñjanô, mago tañenj wamu gêdêñ gêñ geo nañ, Anôtônê têtac ñandanj to têtac kêbôli auc gêdêñ êsêac.

⁹ Gêñwapac to ñandanj êpi ñamalac samob, tañ sêgôm sec nañ. Juda oc têtac sa êmunj, ma lau samuc amboac tonañ.

¹⁰ Ñawasi to waenj ñajam ma biñmalô êndêñ lau samob, tañ sêgôm nêñ gêñ ñajam nañ. Juda oc têtac sa êmunj, ma lau samuc amboac tonañ,

¹¹ gebe Anôtô kêpuc lau tenj ñam atom, gêlic samob kêtôm tañgeñ.

¹² Njamalac samob, tañ sêjam kauc biñsu ma sêgôm sec nañ, biñsu oc êtiñ êsêac su atom, tañ sênaña, ma êsêac samob, tañ sêñô biñsugac, mago sêgôm sec nañ, Anôtô oc êmêtôc êsêac êtôm biñsu tau tonañ,

¹³ gebe lau, tañ sêñô biñsu ñaômagen nañ, Anôtô êlic êsêac amboac lau gêdêñ atom. Lau tañ sêgôm ñanô kêsa nañgen, tec têtú lau gêdêñ.

¹⁴ Lau samuc têtáp biñsu sa atom. Mago tañ embe sêñgôm gêñ, tañ biñsu kêjatu nañ, ñanô êsa, go êsêac, tañ têtáp biñsu sa atom nañ, sêkêñ tañ nêñ lêñ ñagôlin gêwê êsêac kêtú tañ nêñ biñsu.

¹⁵ Êsêacnêñ lêñ gêwa sa gebe Anôtô keto biñsu ñakôm kêsêp êsêacnêñ ñalêlôm. Ma êsêacnêñ awa ñalêlômña gêwa biñ tonañ sa gêwiñ gebe nêñ taêñ gêjam kêmêtôc êsêac to kêpuc êsêac tôñ gêwiñ.

¹⁶ Biñ tonañ ñai oc êtu awê êndêñ bêc, tañ Anôtô êkêñ Jesu Kilisi êmêtôc ñamalacnêñ biñ kêsiñ tañña nañ, êtôm ñoc ñawae ñajam, tañ kasôm lasê nañ.

Lau Juda to Mosenê biñsu

¹⁷ Aôm kôsam taôm gebe Juda to taêm kêka biñsu ma kôlanem taôm Anôtôña.

¹⁸ Aôm kôjala Anôtônê biñ ma biñsu gêwa nêñm kauc sa e kôjala gêñ gêdêñ to gêñ keso.

¹⁹ Aôm kôsâe taôm gebe kôtu materñpecnêñ ñac-êwê-êsêacwaga to lau, tañ sêmoa ñakesec nañ, nêñ ñawê,

²⁰ kôtu lau kauc gêbôc nêñ jaomwaga to ñapalê ñasec-ñasec nêñ kêdôñwaga, tañ gôlic biñsu kêtú kauc to biññanô ñamôkê gêdêñ aôm.

²¹ Amboac ondóc kôdôñ lau ñagêdô, mago kôdôñ taôm atom. Aôm gôjam mêtê gebe tanam geñgen atom, mago taôm gôjam geñgen me masi.

²² Aôm kôsôm gebe dañgôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom, mago aôm taôm gôgôm gêñ tau me masi. Aôm gôlic sakiñ gwamña gebe gêñ sec, mago taôm kôjañgo gêlôñ su aña gwam ñalôm me masi.

²³ Aôm kôlanem taôm biñsuña, mago kôgêli biñsu tau tec gôwê Anôtô auc me masi.

²⁴ Biñ tonañ kêtôm biñ, tañ teto gec gebe “Lau samuc sêsôm biñ alôb-alôb kêpi Anôtônê ñaê kêtú amacña.”

²⁵ Aôm embe ômansañ biñsu, go sêsa aômña ênam aôm sa. Embe ôñgêli biñsu, go sêsa aôm suña êtôm sêsa aôm atom.

²⁶ Ma ñac samuc teñ embe ejop biñsu ñajatu, go Anôtô êlic ñac samuc tau êtôm ñac, tañ sêsa eñ nañ.

²⁷ Ma ñac, tañ sêsa eñ atom, mago gêgôm biñsu ñanô kêsa nañ, oc êmêtôc aôm. Êtu ageñña. Gebe aôm kôtap biñsu ñabuku sa to sêsa aôm, mago kôgêli biñsu.

²⁸ ñac tañ sêlic eñ ôli dêmôêñagen gebe Juda nañ, eñ Juda ñanô atom. Ma ñac, tañ sêsa eñ ôligen nañ, sêsa eñ ñanô atom.

²⁹ Mago Juda ñanô tau nec eñ ñac, tañ nê ñalêlôm kêsap Judanêñ mêtê tôñ. Ma ñac, tañ sêsa eñ ñanô nañ, sêsa eñ tonê ñalêlômgen. Kôm tonañ gêjac biñsu, tañ teto gec nañ, ñawae atom, gêjac ñalau Dabuñ ñawae. ñac tau tonañ nê wae ñam kêsêp ñamalacña atom, kêsêp Anôtôñagen.

3

¹ Amboac ondóc, lau Juda oc têtáp moasiñ sa êlêlêc lau samuc su me masi. Me sêsa launña tau nañ ñanô amboac ondóc.

² Op, moasiñ to ñanô tokaiñ-tokaiñ taêsam. Moasiñ ñamataña tonec gebe Anôtô kêkêñ nê mêtê gêdêñ êsêac.

³ ñagêdô embe sêkêñ êwiñ atom, go amboac ondóc. Êsêacnêñ sêkêñ gêwiñ atomña oc ensen Anôtônê lêñ ñañêñ su me.

⁴ Masigoc. Njamalac samob dansañtêna. Anôtô taugen enj nac binjanôña kêtôm teto gêc gebe

“Nêm binj êwaka aôm sa gebe kôsôm jagêdên,
ma lau embe sêmêtôc aôm, nañ oc ôku êsêac tulu.”

⁵ Aêacnênj binj geo embe êwaka Anôtônê binjêdên sa, nañ tasôm asagenj. Ma Anôtô embe êjac nê têtac nandanj sa, oc êngôm eso me masi. Binj tonanj kasôm kêtôm njamalacnênj kaucgoc.

⁶ Masigoc. Anôtô embe ensenj tau amboac tonanj, oc êmêtôc njamalac samob nêñ binj êtu katô amboac ondoc.

⁷ Ma amboac ondoc. Nôc binjdansanj embe êwaka Anôtônê binjanô sa e ênê njawasi êsa êlêlêc su, nañ enj oc êmêtôc aê amboac nac sec tenj me.

⁸ Embe amboac tonanj, go tasôm binj alôb-alôb gebe “Danngôm secmanj, gebe sec ênam njanô njamônj.” Tasôm amboac tonanj me. Lau njagêdô sêgôlinj binj kêpi aêac ma sêsôm gebe aêac asôm njalô tau tonanj. Lau tonanj oc sêndac nêñ mêtôc naêndênjenj.

Nac gêdênj tenj gêmôa atom

⁹ Amboac ondoc, aêac Juda atap moasinj njam sa êlêlêc su me. Masianô. Aêac asôm sugac gebe Juda to lau samuc samob sêsô sec njanjaclai njalabu,

¹⁰ kêtôm teto gêc gebe

“Nac gêdênj tenj gêmôa atomanô.

¹¹ Nac tokauc tenj gêmôa atom,
ma nac gesom Anôtônja tenj gêmôa atom.

¹² Samob sêkac taunj su e têtû sec samobgac.

Nac têtac wapômnja tenj gêmôa atom, masi samucgenj.

¹³ Êsêacnênj awenjsunj kêtôm sêawa gêña.

Imbelej geno-geno binjdansanj e njawasi lanjwagenj.

Gêdônjolic kêsabarj moac njamalic auc.

¹⁴ Awenjsunj kêpuc boa njawaô ma binj njacclai gêjam auc.

¹⁵ Sêlêtigenj gebe sêkêc dec sinj.

¹⁶ Êsêacnênj lênj kepenj sensenj gêñ popocnja njawaô

to sêngôm launênj njalêlôm njawapac êsanja,

¹⁷ ma sêjam kauc lênj sê wamanja.

¹⁸ Êsêac sêkô Anôtô lanjônêm, mago têtêc enj atom.”

¹⁹ Aêac tajala gebe binj samob, tañ binjsu kêsôm nañ, kêkanônj êsêac, tañ sêmôa binjsu njalabu nañ. Binjsu êmbôc êsêac awenj auc ma njamalac samob sêjala nêñ keso, tañ sêgôm gêdênj Anôtô nañ, gebe

²⁰ Anôtô kêmasanj njamalac samob nêñ binj e gêlic êsêac têtû lau gêdênj kêtû njamalac sêgôm binjsu njanô kêsanja nec atom. Binjsu njakolenj tagenj tonec gebe êtôc aêacnênj sec ênêc awêgenj êndênj aêac.

Takênj êwiñ Kilisinja gêjam aêac kêsi

²¹ Galoc lênj tec Anôtô kêsa gebe êmansanj njamalacnênj binj e êlic êsêac têtû lau gêdênj, mêngeoc tau lasê. Geoc tau lasê kêpi binjsu njalênj atom. Mose tau nê binjsu to propete sêwa binj tau sa.

²² Anôtô kêmasanj njamalacnênj binj e gêlic êsêac têtû lau gêdênj nañ gêgôm kêtû sêkênj gêwiñ Jesu Kilisinja. Êsêac samob, tañ sêkênj gêwiñ Kilisi nañ, têtap moasinj tonanj sa kêtômgenj,

²³ gebe njamalac pebenj sêgôm sec tec sêjac jaê Anôtônê njawasi.

²⁴ Mago Anôtô kêmoasinj êsêac to kêmasanj êsêacnênj binj e gêlic êsêac têtû lau gêdênj njômagenj, gêgôm kêtû Kilisi Jesu kêsi êsêac suña.

²⁵ Anôtô tau kékêñ Kilisi kêtú da wamaña gebe ênê dec ensey lau, tañ sêkêñ gêwiñ en nan, nêñ sec su. Biñ tonañ gêwa Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtú lau gêdêñ ñalêñ sa. Gêdêñ têm gêmunña Anôtô gê ñamalacnêñ biñ tônia ma gêwi nêñ sec ñabiñ siñ gêcña.

²⁶ Mago galoc Anôtô gebe êwaka lêñ kêmasañ ñamalacnêñ biñña sa, ec tajala gebe en ñac gêdêñ ma kêmasañ lau, tañ sêkêñ gêwiñ Jesu nan, nêñ biñ e gêlic êsêac têtú lau gêdêñ.

²⁷ Ma aêacnêñ waen tau gêc ondóc. Waen tau gêbacnêgac. Biñsu amboac ondóc gesen su. Biñsu tañ kêjatu aêac gebe tanam kolên me. Masianô. Biñ takêñ gêwiñña.

²⁸ Aêac tajala biñ tonec kêtú tônia gebe Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtú lau gêdêñ kêtú sêkêñ gêwiññagen, kêtú sêjam biñsu ñakolênña nec atom.

²⁹ Anôtô kêtú Juda taungen nêñ Anôtô me. En kêtú lau samuc nêñ Anôtô gêwiñ atom me. Aec, lau samuc nêñ gêwiñgoc.

³⁰ Anôtô tagen, tec êmansañ Judanêñ biñ e êlic êsêac têtú lau gêdêñ êtu sêkêñ gêwiñña ma êmansañ lau samuc nêñ êtu sêkêñ gêwiñña amboac tonanjen.

³¹ Amboac tonañ aêac dasen biñsu su kêtú takêñ gêwiñña me. Masigoc, aêac tatoc biñsu sagen.

4

Abraham kêtú ñadôn

¹ Amboac tonañ aêac tasôm asagen êpi aêac abeni Abraham. Ênê biñ amboac ondóc.

² Anôtô embe êlic Abraham êtu ñac gêdêñ êtu gêjam kolên ñajamña, go Abrahamnê wae êsa. Mago Anôtô gêlic amboac tonañ atom.

³ Biñ tañ teto gêc nan, kêsôm amboac ondóc. Kêsôm gebe “Abraham kékêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic en ñac gêdêñ.”

⁴ Ñac tañ gêjam kôm nan, nê ñaôli kêtú moasiñ gêdêñ en atom, kêtú ênê kôm ñagêjô.

⁵ Ñac tañ gêjam kôm atom, mago kékêñ gêwiñ Anôtô gebe kêmasañ lau sec nêñ biñ e gêlic êsêac têtú lau gêdêñ nan, Anôtô oc êmansañ ñac tonañ nê biñ êtu nê kékêñ gêwiñña.

⁶ Biñ tau kêtôm Dawid kêsôm gêdêñ tañ awa gêôc ñac, nan Anôtô kêmasañ ênê biñ e gêlic en kêtú ñac gêdêñ kêtú ênê kolên gêdêñ tenña atom gebe

⁷ “Aê aoc êôc lau, tañ Anôtô kêsuc nêñ geo ôkwi to kêgêduc nêñ sec auc nan.

⁸ Aê aoc êôc ñac, tañ Apômtau taê gêjam ênê sec kêtiam atom nan.”

⁹ Amboac ondóc, Dawid awa gêôc lau nec kêkanôn lau tañ sêsa êsêac nanjen, me kêkanôn lau samuc gêwiñ. Aêac tasôm sugac gebe Abraham kékêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic en ñac gêdêñ.

¹⁰ Gêdêñ ondóc biñ tonañ kêsa. Gêdêñ tañ sêsa en su nan, me gêdêñ tañ sêsa en atomgen nan. Biñ tau kêsa gêdêñ tañ sêsa en atomgen nan.

¹¹ Sêsa Abraham atomgen, mago Anôtô kêmasañ ênê biñ kêtú kékêñ gêwiñña. Go sêsa en kêtú biñ tau tonañ ñabelo. Tec en kêtú lau samuc samob, tañ sêkêñ gêwiñ nan tamenji. Sêsa êsêac atom, mago sêkêñ gêwiñ Anôtô, tec kêmasañ êsêacnêñ biñ e gêlic êsêac têtú lau gêdêñ.

¹² En kêtú êsêac, tañ sêsa êsêac nan, tamenji amboac tonañ. Mago en kêtú êsêac tamenji kêtú sêsa êsêacñagen atom, kêtú sêsêlên sêpuc aêac tamenji Abraham wêña ma sêkêñ gêwiñ kêtôm en kékêñ gêwiñ gêdêñ tañ sêsa en atomgen nan.

Takêñ êwiñ, go tatap moasiñ, tañ Anôtô gêjac mata nan, ñanô sa

¹³ Anôtô gêjac mata gêdêñ Abraham to nê wakuc gebe nom samuc tau êtu nêñ gêñlênsêm. En gêjac mata biñ tonañ kêtú Abraham gêgôm biñsu ñanô kêsanña nec atom, gêjac mata kêtú gêlic en ñacgêdêñ kêtú kékêñ gêwiñña.

¹⁴ Embe lau, tañ sêngôm biñsu ñanô êsa nañ, sêwê kainj gêñlênsêm, go biñ takêñ gêwiñña ñanô masi, ma biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ê su.

¹⁵ Aêac talicgac gebe biñsu kêkalem Anôtônê têtac ñandañ. Ma biñsu embe masi, go biñ tañgêli biñsuña masi amboac tonanğen.

¹⁶ Kêtu tonanğña biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñam kêsêp launêñ sêkêñ gêwiñ, gebe sêjala gebe Anôtô êkêñ nê moasinğ ñaômagenğ êndênğ Abrahamnê wakuc samob, êndênğ êsêac, tañ sêgôm biñsu ñanô kêsa nangenğ atom, êndênğ êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ têtôm Abraham nañ, amboac tonanğen. Gebe Abraham kêtu aêac samob tamenği

¹⁷ amboac teto gêc gebe “Aê kakêñ aôm kêtu tentenğlatu taêsam tamenği.” Abraham kêkêñ gêwiñ Anôtô, tañ gêñu ñacmatê materğ jali kêsa to kêkalem gêñ, tañ gêc atom nañ, gebe mênğsa.

¹⁸ Abraham kêkêñ mata gêñ, tañ kêtôm gebe takêñ materğ atomña nañ, ma kêkêñ gêwiñ gebe êtu tentenğlatu taêsam tamenği êtôm biñdêm lanğwa kêsôm gebe “Aômñem wakuc têtutu taêsam têtôm tônê.”

¹⁹ Abraham kêjala gebe nê jala amboac 100 ma kêjala tau gebe ôli kêtu mêtê su, ma Saranê têm êkôc ñapalêña gêbacnê amboac tonanğen, mago Abraham kêkêñ gêwiñ kêtu golonğ atom.

²⁰ Anôtô gêjac mata biñ amboac tonanğ, mago Abraham têtac lulu to kêkêñ gêwiñ kwalec atom. Enğ kêkêñ gêwiñ kêpuc enğ tônğ ñajaña ma gêgôm Anôtônê ñawasi kêsa.

²¹ Enğ kêjala tonanğenğ gebe Anôtô kêtôm gebe êngôm biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô êsa.

²² Kêtu tonanğña tec “Anôtô gêlic enğ gêwê kainj biñgêdênğ.”

²³ Ñalô “Anôtô gêlic enğ gêwê kainj biñgêdênğ” nañ, teto kêtu Abraham taugenğña atom.

²⁴ Teto gêc kêtu aêacña gêwiñ. Aêac embe takêñ êwiñ Anôtô, tañ gêñu aêacnênğ Apômtau Jesu anğa ñacmatênênğ sa nañ, enğ oc êlic aêac lau gêdênğ amboac tonanğenğ.

²⁵ Enğ kêkêñ Jesu gêmac êndu kêtu tagêli biñsuña ma gêñu enğ sa gebe êmansanğ aêacnênğ biñ êndênğ Anôtô.

5

Anôtô kêmasanğ aêacnênğ biñ ñanğanô

¹ Anôtô kêmasanğ aêacnênğ biñ e gêlic aêac tatu lau gêdênğ kêtu takêñ gêwiñña, tec gê wama aêac kêtu aêacnênğ Apômtau Jesu Kilisiña.

² Aêac takêñ gêwiñ, tec ñac tau gêlêc katam su ma tamoa moasinğ ñalêlôm to takêñ materğ tawê kainj Anôtônê ñawasiña toôlinğ kêpigenğ.

³ Mago tonanğenğ atom. Aêac ôlinğ kêpi kêtu gêñwapacña amboac tonanğenğ, gebe tajala gêñwapac tau kêkêñ aêac daôc wapac totêntac kêpa sugenğ.

⁴ Daôc gêñwapac totêntac kêpa sugenğ kêkêñ aêac tatu lau ñanğênğ. Tatu lau ñanğênğ, tec takêñ materğ gêñ, tañ gêc nêmña.

⁵ Takêñ materğ oc êngôm aêac majenğ êsa atom, gebe Anôtô kêkêñ nê Ñalau Dabunğ gêdênğ aêac, tec kêkêc nê têtac gêwiñ ñanô kêsêp aêacnênğ ñalêlôm.

⁶ Gêdênğ tañ aêac tamoa tonênğ palêpalagenğ nañ, Kilisi gêmac êndu gêdênğ ñanoc kêtu lau dedec Anôtôña.

⁷ Ñamalac tenğ oc êmac êndu êtu ñac gêdênğ tenğña atom. Moae lau tagenğ-tagenğ oc sêmac êndu êtu ñac ñajamña.

⁸ Mago Kilisi gêmac êndu kêtu aêacña gêdênğ tañ tamoa tosecgenğ. Biñ tonanğ gêwa Anôtônê têtac gêwiñ aêacña sa.

⁹ Kilisinê dec kêmasanğ aêacnênğ biñ gêdênğ Anôtô, tec Kilisi oc ênam aêac kêsi êndênğ Anôtônê têtac ñandañ amboac tonanğenğ.

¹⁰ Aêac tatu Anôtônê ñacjo, mago enğ gê wama aêac kêtu Latu gêmac ênduña. Galoc gê wama aêac su ma Latu tau gêmoa mata jali, tec oc ênam aêac kêsi êlêlêc su ñênğenğ.

¹¹ Mago biñ tonanjen atom. Aêac ôlin kêpi Anôtônja kêtû aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi gê wama aêac gêdên Anôtônja.

Adam agêc Kilisi

¹² Sec gêmên nom kêtû ñamalac tagen nê secña. Ma gêmacanô tau mêngeô lasê kêtû sec taña. Gêmac tau gelom-gelom e kêtap ñamalac samob sa, gebe samob sêgôm secgac.

¹³ Biñsu mênkêsa atomgen ma sec gêc nom kwananjen. Mago biñsu embe masi, oc sec ñadôn masi amboac tonan, tec sêsôm ñabiñ atom.

¹⁴ Mago gêmacanô tau gêjam gôlin ñamalac samob, tañ sêmoa Adam agêc Mose nêñ têm ñasawa nan. Êsêac sêgôm sec kêtôm Adam kégêli biñsu nec atom, mago gêmacanô tau gêjam gôlin êsêac amboac tonanjen. Adam tau kêtû ñac, tañ oc êmênña nan, nê dôñ.

¹⁵ Mago Anôtônê moasiñ ma Adam kégêli biñsu kêtôm tau atom. Taêsam sêmac êndu kêtû ñac tagen kégêli biñsuña, mago Anôtônê moasiñ to ñamalac tagen Jesu Kilisi nê moasiñ, tañ lau taêsam sêkôc aômagen nan, kapôên kélêlêc su.

¹⁶ Ma moasiñ, tañ Anôtô kékên ñaômagen nan, to sec, tañ ñac tagen gêgôm nan, keso tau. Ñac tagen gêgôm sec, tec mêtôc gesen en. Mago moasiñ tau kêmasañ lau sêgêli biñsu ñabiñ taêsam kêtû solop.

¹⁷ Biññanô, ñac tagen kégêli biñ ma kêtû ñac tagen tonanña gêmacanô gêjam gôlin gên samob. Mago ñac tagen tonec, Jesu Kilisi, nê kôm ñanô kélêlêc su. Lau samob, tañ sêkôc moasiñ tolêlôm-tolêlôm to êsêac, tañ Anôtô kêmasañ êsêacnêñ biñ e gêlic êsêac têtû lau gêdên nan, oc sênam gôlin sênghôn maten jali êtu ñac tagen Jesu Kilisiña.

¹⁸ Amboac tonan, ñac tagen kégêli biñ, tec gesen ñamalac samob su, ma ñac tagen gêjam kôm gêdên, tec Anôtô kêmasañ ñamalac samob nêñ biñ e sênghôn maten jali.

¹⁹ Ñac tagen nê tanpêc gêgôm lau taêsam têtû sec. Ma ñac tagen nê taña wamu kêmasañ lau taêsam nêñ biñ e Anôtô gêlic êsêac têtû lau gêdên.

²⁰ Biñsu tau mêngeô lasê gebe êngôm lau sênghêli biñsu ênam sêga. Mago gêdên tañ sec gêjam sêga nan, Anôtônê moasiñ tañ kêtôp kêtû kapôên kélêlêc su.

²¹ Amboac tonan sec gêjam gôlin kepen gêmacanôgen, ma Anôtônê moasiñ gêjam gôlin kepen danghôn maten jali tenjenña kêtû Anôtô kêmasañ aêacnêñ biñ tatu lau gêdên kêtû aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisiña.

6

Aêac tamac êndu dawin Kilisi

¹ Ma galoc tasôm biñ amboac ondod. Tasôm gebe Tamoa sec ñalêlômman, gebe moasiñ tau ênam sêga me.

² Masigoc, amboac tonan atom. Aêac dawî sec siñ nan kêtôm tamac êndu su, tec tasêlên tamoa sec ñalêlôm êtiam amboac ondod.

³ Amac ajala biñ tonan atom me. Aêac samob, tañ busanngu gêbiñ aêac tôñ tamiñ Kilisi Jesu nan, busanngu gêbiñ aêac tôñ tamiñ en gêmac êndu amboac tonan.

⁴ Gêdên tañ taliñ sanngu nan, Anôtô kêsur aêac dawin Kilisi gebe tawê kain en gêmac êndu. Ma Tamanê ñawasi gêñu Kilisi sa anga ñacmatênên, tec aêac tasa nêñ lên tamoa maten jali wakuc amboac tonanjen.

⁵ Aêac tamac êndu dawin Kilisi tatôm en gêmac êndu, tec oc dandi sa dawin en tatôm en gêdi sa amboac tonanjen.

⁶ Biñ tonec aêac tajalagac gebe aêacnêñ ñalêlôm lannga kêpi kakesotau gêwin Kilisi, gebe ensen ôlin ñasec tau su ma tatu sec tau ñasakinwaga êtiam atom.

⁷ Gebe ñac, tañ gêmac êndu su nan, gêmac kégaboac en su anga sec ñañaclai.

⁸ Aêac embe tamac êndu dawin Kilisi, go takên êwin gebe danghôn maten jali dawin en amboac tonanjen.

⁹ Aêac tajala gebe Anôtô gênu Kilisi sa anğa nacmatênêñ, tec oc êmac êndu êtiam atomanô. Gêmacanô tau oc ênam gôlinj enj êtiam atom.

¹⁰ Enj gêmac êndu tonanğ gêmac êndu kêtû dim tagenğ ma gesenğ sec nanaçlai su. Enj mata jali, tec gêngônğ mata jali kêtû Anôtônğa.

¹¹ Ma amac amboac tonanğ, alic taôm amboac awi sec sinğ su kêtôm amac êndu. Ma Kilisi Jesu gêbinğ amac tônğ anğônğ matem jali kêtû Anôtônğa.

¹² Amboac tonanğ sec ênam gôlinğ amac ôlim, tañ êmac êndu nanğ, e tañem wamu têmtac nakalac ôlimğa nec êtiam atom.

¹³ Akênğ ôlim nageñlêlôm êndênğ sec êtu geo nalaukasap atom. Akênğ taôm êndênğ Anôtô êtôm nac, tañ mata jali kêsa ma akênğ ôlim nageñlêlôm êndênğ Anôtô êtu binğedênğ nalaukasap,

¹⁴ gebe sec ênam gôlinğ amac êtiam atom, gebe amoa binğsu nalabu atom, amoa Anôtônê moasinğ nalabu.

Aêac tatu binğedênğ nasakiñwaga

¹⁵ Ma galoc amboac ondoci. Aêac tamoa binğsu nalabu atom, tamoa moasinğ nalabu, tec danğôm sec tamoa me. Masigoci, amboac tonanğ atom.

¹⁶ Amac ajalagaci, amac embe akênğ taôm anam sakiñ nac tenğ ma tañem wamu enğ, go atu nac, tañ tañem wamu enğ nanğ, nê sakiñwaga. Embe atu sec nasakiñwaga, go ananğa ma embe atu taña wamu nasakiñwaga, go Anôtô êmansanğ amacnêmi binğ.

¹⁷ Mago tanam danğe Anôtô, gebe gêmunğenğ amac atu sec nasakiñwaga, mago galoc têtônğ mêtê gêdênğ amac, tec tañem wamu binğnanô tonêmi nalêlôm samucgenğ.

¹⁸ Kilisi kégaboaci amac su anğa sec nanaçlai, tec ajam sakiñ binğedênğ.

¹⁹ Aê jasôm noci binğ amboaci namalaci sêsôm nênğ acgom, gebe amac namalaci palê-palê. Gêmunğenğ amac akênğ ôlim nageñlêlôm kêtû gênğ natêmi to geo nasakiñwaga. Ma galoc akênğ ôlim nageñlêlôm kêtû binğedênğ nasakiñwaga, tec asa Anôtônê launênğ lênğ.

²⁰ Gêdênğ tañ atu sec nasakiñwaga nanğ, amac asô binğedênğ nalabu atom.

²¹ Ma amac atap sakiñ tonanğ, tañ galoc gêgôm amac majem kêsa nanğ, nanğanô sa amboaci ondoci. Nanô toneci gebe gêmacanô tau.

²² Mago galoc tec Anôtô kégaboaci amac su anğa sec nanaçlai ma atu ênê sakiñwaga. Sakiñ tonanğ nanğanô gebe asa Anôtônê launênğ lênğ e êtu namu anğônğ matem jali tenğenğ.

²³ Sec naôli tau toneci gebe gêmacanô. Ma Anôtônê moasinğ tau toneci gebe aêacnênğ Apômtau Kilisi Jesu gêbinğ aêac tônğ danğônğ matenğ jali tenğenğ.

7

Awê to nac sêjam taunğ kêtû nadônğdônğ

¹ O lasitêwaci, aê galici amac ajala binğsu nam, tec noci binğ toneci êndênğ amac gebe Binğsu gêjam gôlinğ namalaci kêtôm nênğ têm, tañ sêmoa matenğ jali anğa nom nanğenğ.

² Awê tenğ embe ênam nac, go binğsu êmbinğ êsêagêci tônğ sêpi tagenğ e nac tau êmac êndu. Naci tau embe êmac êndu su, go binğsu, tañ gêbinğ êsêagêci tônğ nanğ êmbacnê.

³ Amboaci tonanğ awê tau nê akwenğ embe êmoa ma ênam nac tenğ, oci êngôm binğ sêjam taunğa popoci. Mago nê akwenğ embe êmac êndu, go binğsu êmbinğ êsêagêci tônğ êtiam atom. Ma awê tau embe ênam nac tenğ, oci êngôm binğ sêjam taunğa popoci atom.

⁴ O noci lasitêwaci, amacnêmi binğ amboaci tonanğ. Amac awi binğsu sinğ kêtôm amac êndu su, gebe atu Kilisinê ôli awinğ, tec atu nac, tañ Anôtô gênu enğ sa anğa nacmatênêñ nanğ, nê gêngaci, gebe tanam nanô najam êtu Anôtônğa.

⁵ Gêdênğ tañ taênğ gêjam taunğ ôlinğenğ tamoa nanğ, binğsu kêjali sec nageñ têtaci kalacğa sa, mênğgêjam kôm anğa ôlinğ nageñlêlôm samoci e kôm tau nanğanô gebe gêmacanô tau.

⁶ Ma galoc binğsu, tañ gêbinğ aêac tônğ nanğ, gêbacnê ma tamaci êndu, tec dawî gênğ, tañ gêsô aêac tônğ nanğ sinğ. Tec galoc tanam sakiñ têtanduc lênğ lanğwa, tañ teto gêci binğsu nanğ, êtiam atom, tanam sakiñ têtanduc Nalaunê lênğ wakuci.

Biñsu to sec ñabinj wapac

⁷ Ma oc tasôm biñ amboac ondoc. Biñsu tau oc gêñ sec me. Masigoc, amboac tonañ atom. Biñsu embe êtôc sec êndên aê atom, oc jajala sec atom. Biñsu kêsôm gebe “Matam katu atom.” Embe ênac jao biñ tonañ atom, oc jajala biñ matoc katunja atom.

⁸ Sec tau gesom lêñ êjali têtac kalacña sa anja ñoc ñalêlôm, tec kêtap sa gêc biñsu ñajao to ñajatu ñalêlôm. Embe biñsu masi, oc sec tau êtu gêñ matê.

⁹ Gêdên tañ gajam kauc biñsu nan, gamoa matoc jali e biñsu ñajao mêngeô lasê, tec sec tau mata jali kêsa ma aê gamac êndu.

¹⁰ Ma biñsu ñajatu, tañ gebe êkên aê jañgôn matoc jali nan, kêkên aê gêmac êndu.

¹¹ Gebe sec tau gesom lêñ e kêtap sa gêc biñsu ñajao to jatu ñalêlôm, tec kêtim aê e biñsu tau gêjac aê êndu.

¹² Amboac tonañ biñsu tau gêñ dabun, ma biñsu ñajatu to jao gêñ dabun to gêdên ma ñajam amboac tonañ.

¹³ Ma amboac ondoc, gêñ ñajam tonec kêkên aê gamac êndu me. Masianô, amboac tonañ atom. Sec tau gêgôm. Sec tau kêtû awê ñalên gêjam gêñ ñajam lanô mênkêkên aê gêmac êndu. Lêñ tonañ gêwa sa gebe biñsu ñajatu to jao kêkên sec gêjam sêga.

¹⁴ Aêac tajala gebe biñsu ñam kêsêp Ñalau. Mago aê ñamalac nomña, tec sec kêkônin aê e gajam sakin sec tau.

¹⁵ Aê gajam kauc gêñ, tañ gagôm nan, gebe gêñ, tañ têtac gêwin gabe jañgômña nan, gagôm atom. Mago gêñ, tañ têtac gedec gabe jañgôm atomña nan, tec gagôm.

¹⁶ Embe jañgôm gêñ, tañ têtac gedec nan, go êwa sa êndên aê gebe biñsu tau ñajam.

¹⁷ Amboac tonañ, tec aê tauc gagôm gêñ tonañ atom, sec tañ gêc ñoc ñalêlôm nan, tec gêgôm.

¹⁸ Aê ñamalac ñaôma tonec kajala taucgac gebe gêñ ñajam ten gêc ñoc ñalêlôm lanwa tonec atom. Aê têtac gêwin gebe jamansañ gêñ ñajam, mago katôm gebe jañgôm ñajam tau ñanô êsanja atom.

¹⁹ Gebe gêñ ñajam, tañ têtac gêwin gabe jañgômña nan, tec gagôm atom, mago sec, tañ têtac gedec gabe jañgôm atom ña nan, tec gagôm.

²⁰ Aê embe jañgôm gêñ, tañ têtac gedec nan, go aê tauc jañgôm gêñ tau êtiam atom. Sec tañ gêc ñoc ñalêlôm nan, tec gêgôm.

²¹ Amboac tonañ aê katap ñagôlin tonec sa gebe Gabe jañgôm gêñ ñajam, mago sec kêsap aê tøy tec gesen.

²² Aê têtac gêwin Anôtônê biñsu ñanôgen gêc ñoc ñalêlôm,

²³ mago aê kêsaê tauc gebe biñsu ten gêc ñoc ôlic ñagênlêlôm. Biñsu tonañ gêjac sin gêdên biñsu, tañ gêc ñoc kaulêlôm nan, e gêsô aê tøn kasô sec ñabinjsu, tañ gêc ñoc ôlic ñagênlêlôm nan ñalabu.

²⁴ Ijoc aêma, asa êjanjo aê su anja ôlic togêmac tonec.

²⁵ Aê gajam danje Anôtô kêtû aêacnên Apômtau Jesu Kilisinja. Amboac tonañ kasôm biñ tonec gebe Ñoc kauc tec gajam sakin gêdên Anôtônê biñsu, ma ñoc ñalêlôm lanwa tec gajam sakin gêdên sec ñabinjsu.

8

Tasa nêñ lêñ to Ñalaujen

¹ Amboac tonañ lau, tañ Kilisi Jesu gêbinj êsêac tøn nan, têtac mêtôc ensenj êsêac sunja sa atom,

² gebe Ñalau, tañ kêkên aêac danjôn maten jali kêtû Kilisi Jesunja nan, nê biñsu tec kêgaboac aêac su anja sec to tamac êndu ñabinjsu.

³ Kôm tañ nêñ ñalêlôm lanwa kêkô auc e biñsu gêgôm kêtôm atom nan, Anôtô gêgôm. En kêmetôc sec, tañ gêc ñalêlôm lanwa nan, e gesen su gêjanja gebe kêsakin tau Latu toôli nomña kêtôm ñamalac ôlinj tosec nan, gebe ensenj sec su.

4 Enj gêgôm gêñ tonañ gebe tasa nêñ lêt tandanguc ñalêlôm langwa atom, tandanguc Ñalaugen e tanen wamu êndên biñsu ñajatu gêdên ênam aêac aucgen.

5 Gebe êsêac, tanj sêsêlên kêtôm nêñ ñalêlôm langwa gêwê êsêacña nan, taên gêjam gêñ ñalêlôm langwaña. Ma êsêac, tanj sêsêlên kêtôm Ñalau gêwê êsêacña nan, taên gêjam gêñ Ñalauna.

6 Embe taên ênam gêñ ñalêlôm langwaña, oc tamac êndu. Embe taên ênam gêñ Ñalauna, oc dangônj maten jali tobiñmalôgen.

7 Ñac tenj embe taê ênam gêñ ñalêlôm langwaña, oc êtu Anôtônê ñacjo, gebe enj kêsô Anôtônê biñsu ñalabu atom, tau embe têtac êkac enj gebe naêsô ñalabu, oc êngôm êtôm atom.

8 Êsêac tanj sêsêlên kêtôm nêñ ñalêlôm langwa gêwê êsêac nan, oc kêtôm gebe ênac Anôtô mataanô ñajam atom.

9 Mago amac asêlên kêtôm ñalêlôm langwa gêwê amac nec atom, asêlên kêtôm ñalau gêwê amac. Anôtônê Ñalau embe êngôn amacnêm ñalêlôm biññanôgen, oc biñ amboac tonañ. Ñac tenj embe êkôc Kilisinê Ñalau sa atom, oc êtu Kilisinê gêñ atom.

10 Ma Kilisi embe êmoa nêm ñalêlôm, go ôlim êtu gêñ matê êtu secña, ma ñalau êkên amac angônj matem jali êtu Anôtô kemasañ amacnêm biñ e gêlic amac atu lau gêdênña.

11 Anôtô gêñu Jesu anja ñacmatênên sa. Ênê Ñalau embe êngôn amacnêm ñalêlôm, go Anôtô, tanj gêñu Kilisi anja ñacmatênên sa nan, êngôm amac ôlim, tanj kêtû mêtê nan, mata jali êsa amboac tonanjen. Enj kêkên nê Ñalau gêngôn amacnêm ñalêlôm gebe ênam kôm tau.

12 O lasitêwaac, amboac tonañ sakin tenj gêjac aêac ñawae tec gêc. Tagenj tanam sakin êtôm nêñ ñalêlôm langwa êkac aêacña nec atom.

13 Embe asêlên êtôm ñalêlôm langwa êwê amac, oc amac êndu. Mago Ñalau embe êwê amac e ôlim ñalên êtu gêñ mêtê, oc êkên amac angônj matem jali.

14 Gebe lau samob, tanj Anôtônê Ñalau gêwê êsêac nan, têtû Anôtônê latui.

15 Ñalau tanj amac akôc sa nan, kêkên amac atu sakinwaga e atêc taôm kêtiam nec atom. Ñalau tanj amac akôc sa nan, kêkên amac atu Anôtônê latui. Ñalau tau kêpuc aêac tônj, tec tamôc gebe “Tamemai, o Tamemai.”

16 Ñalau tau tonañ tec gêwa sa mêngêwiñ aêacnên ñalau gebe Aêac tatu Anôtônê ñapalêgac.

17 Embe tatu Anôtônê ñapalê, go tawê kainj ênê gêñlênsêm. Embe tawê kainj Anôtônê gêñlênsêm, go tawê kainj Kilisinê dawin amboac tonanjen, gebe aêac embe daôc ñandan dawin Kilisi, oc tatap ñawasi sa dawin enj amboac tonañ.

Ñawasi tanj mênêsa nan

18 Aê taêc gêjam gebe Aêac embe tanam dôñ gêñwapac, tanj galoc gêgôm aêac nan, êpi ñawasi, tanj malôgenj oc mênêoc tau lasê êndên aêac nan, oc talic gêñwapac tau gebe ec saun.

19 Gêñ samob, tanj Anôtô kêkên nan, sêkên maten to têtû gwsaê ñanoc Anôtô eoc latui lasênja.

20 Gêñ samob, tanj Anôtô kêkên nan, ñalên gêc gebe oc sênaña. Tauñ taên gêjam lêt tau atom, Anôtô kêkên êsêac sêsô lêt tonañ ñalabu, gebe sêkên maten biñ tonac gebe

21 Anôtô êngamboac gêñ samob, tanj enj kêkên nan, su anja sakin sênañaña ma sêmoa nêñ lêtêgenj sêwê kainj Anôtônê ñapalênên ñawasi.

22 Aêac tajalagac gebe gêñ samob, tanj Anôtô kêkên nan, sêmoa jageo to têtân ñanô e mêngêdên galoc kêtôm awê ñapalê kêtun enj.

23 Mago biñ tonanjenj atom. Aêac tauñ tamoja jageo to tatanj gêc lêlômgenj ma tatu gwsaê noc tatu Anôtônê latui to noc Anôtô êngamboac aêac su anja tauñ ôlinja. Aêac takôc Ñalau sa kêtû gêñ tonañ ñakamaclauñ.

24 Anôtô kêsi aêac su, tec takên maten ñanô tau. Mago aêac embe talic gêñ, tanj takên maten nan, ñanô su, oc takên maten gêñ tau êtiam atom. Asa êkên mata gêñ, tanj gêlic gêc nan.

²⁵ Mago embe takêñ maten gêñ, tañ talic ñanô atom nan, oc daôn ñañêngeñ tamoa.

²⁶ Ma Ñalau tau mênkêpuc aêacnêñ palê-palê tôn amboac tonañ. Aêac tajam kauc taten gêñ êndên Anôtô naêndêngeñña. Mago Ñalau tau keten gêjô aêac su ñaawa kain ten kêtôm tasôm naêtôm atom.

²⁷ Mago Anôtô, tañ gêbi ñamalacnêñ ñalêlôm lêtên nan, kêjala bin, tañ Ñalau taê gêjam nan, gebe Ñalau keten gêjô Anôtônê lau su kêtôm Anôtô tau taê gêjam.

²⁸ Aêac tajalagac gebe Anôtô gêjam gôlin gêñ samob gebe gêñ tau êmoasin êsêac, tañ têtac gêwin en nan êtômgeñ. Anôtô kêjalij êsêac sa kwananjen tec kêkalem êsêac.

²⁹ Gebe en kêjala êsêacgac ma kêjalij êsêac sa kwananjen gebe têtôm en Latunê katu, gebe Latu êtu lasii taêsam nêñ ñacsêga.

³⁰ Ma lau, tañ Anôtô kêkalem êsêac nan, en kêjalij êsêac sa kwananjen amboac tonañ. Ma lau, tañ en kêkalem êsêac nan, kêmasañ êsêacnêñ bin e gêlic êsêac têtou lau gêdên. Go êsêac, tañ kêmasañ nêñ bin su nan, kêkên nê ñawasi gêdên êsêac amboac tonañ.

Anôtô têtac gêwin aêac kêtou Kilisi Jesuña

³¹ Aêac oc tasôm bin amboac ondoc êjô bin samob tonañ ñai. Anôtô embe êwin aêac, oc asa enen aêac su.

³² Ñac tau taê walô tau nê Latu atom, kêkên en kêtou da kêtou aêac samobña. En kêkên Latu gêdên aêac, tec oc êkên gêñ ñagêdô samob gebe êmoasin aêacña atom me.

³³ Asa oc êngôlin bin êpi lau, tañ Anôtô kêjalij êsêac sa nan. Anôtô tau kêmasañ êsêacnêñ bin sugac.

³⁴ Asa oc êmêtôc êsêac e enen êsêac su. Masigoc. Kilisi Jesu, tañ gêmac êndu ma gêdi sa kêtiam nan, jagêngeñ Anôtônê anôña ma keten Anôtô gêjô aêac su.

³⁵ Asa oc êkac aêac su anga Kilisinê têtac gêwin aêacña. Gêñwapac me tamoa naeo me lau sêjanda aêacña me mo êjô aêacña me tapô lèna ñakwê to gêñ ñagêdôña me êndambin gêñ ñaclai enen aêac suña me sin. Gêñ tonañ ñai oc êkac aêac su me masi.

³⁶ Bin tañ teto gêc nan, gêwa bin tau sa gebe
“Sêjain aêac kêtôm bêcgen kêtou aômña,
ma sêgôm aêac atôm domba, tañ sebe sêmbucña nan.”

³⁷ Mago aêac taku gêñwapac samob tonañ ñai tulu gebe ñac, tañ têtac gêwin aêac nan, kêpuc aêac tôn.

³⁸ Tonac aê kajala kêtou tôn gebe Tamac êndu me dangeñ maten jali, anela me ñaclai, bin galocña me bin ñamuña me gêñ ñajaña ten,

³⁹ gêñ Iôlôcña me gêñ elonña me gêñ nomña ten kêtôm atom gebe êkac aêac su anga Anôtônê têtac gêwin, tañ ñam kêsêp aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu nan.

9

Anôtô to nê lau Israel nêñ bin

¹ Aê katu Kilisinê ñac, tec kasau atom, kasôm binñanôgeñ. Ñoc awa ñalêlômña, tañ Ñalau Dabun gêjam gôlin nan, gêwa sa amboac tonañ gebe kasau atom.

² Aê gaôc wapac ñanô to ñandan kêtun ñoc ñalêlôm ñapan kêtou teoci to lasici, tañ ma ñam nomña kêsêp tagen nanña.

³ Aê tauc gabe Anôtô êpuc boa aê jamoa jaêc Kilisi êtu êsêacña.

⁴ Êsêac lau Israelgoc. Êsêac Anôtônê latui to sêwê kain ênê ñawasi. Anôtô kêmoatin nê poac to kêkên nê bin su gêdên êsêac. En kêkên sakin omña ma gêjac mata bin to bin gêdên êsêac.

⁵ Êsêac sêsa anga abenjinêñ ma Kilisinê ñam nomña kêsêp êsêacgeñ. Talanem en, tañ Anôtô ñanô kêlêlêc gêñ samob su nan, enden tôngeñ. Binñanô.

⁶ Aê jasôm tonac gebe Anôtônê bin kêsêlô nec atom, gebe lau samob, tañ nêñ ñam kêsêp Israel nan, Israel ñanô êsêac atom.

⁷ Ma Abrahamnê wakuc samob têtû ênê ñ apalê ñanô atom amboac tonañ. Anôtô kêsôm gêdên Abraham gebe “Nêm wakuc ñanô oc sêsa anğa Isaknêgenj.”

⁸ Binj tonañ ñam amboac tonec gebe Njapalê tanj tenenji sêkôc êsêac ñalênj ñamalacña nanj, Anôtônê ñapalê ñanô êsêac atom, mago ñapalê, tanj tenenji sêkôc êsêac kêtû Anôtô gêjac mata êsêacña nanjenj, tec têtû Abrahamnê wakuc ñanô.

⁹ Binj tanj Anôtô gêjac mata nanj, tonec gebe “Êndênj ñanoc amboac tonec aê oc jamu jamênj êtiam ma Sara êkôc latu tenj.”

¹⁰ Mago tonanjenj atom. Rebekanê binj kêtôm tonañ.

¹¹ Aêac abenji Isak gêjam enj e gêmoa tenj.

¹² Enj kêkôc ôlinjbôm atomgenj ma êsêagêc sêgôm gênj ñajam me sec tenj atom tagenj, ma Anôtô kêsôm gêdênj Rebeka gebe “Nacsêga oc ênam sakinj ñac saunj.” Binj tonañ gêwa sa gebe Anôtô gebe êngôm binj, tanj enj tau taê kêka nanjenj, ñanô êsa ma êjalinj ñac tenj sa êtu ênê kolenj ñajamña atom, êtu kêkalem enjageq.

¹³ Kêtôm binj, tanj teto gêc nanj gebe “Aê têtac gêwinj Jakob ma têtac gedec Esau.”

¹⁴ Galoc oc tasôm binj amboac ondoci. Anôtô kêsa lênj geo me. Masigoc, amboac tonañ atom.

¹⁵ Enj kêsôm gêdênj Mose gebe “Aê taêc walô ñac, tanj gabe taêc walô enj nanj, to taêc labu ñac, tanj gabe taêc labu enj nanj.”

¹⁶ Amboac tonañ Anôtô kêjalinj aêac sa, ñam kêsêp aêacnênj taênj gêjam to nênj lênj atom, kêsêp Anôtônê taê walônagenj.

¹⁷ Teto binj gêc gebe Anôtô kêsôm gêdênj Parao gebe “Aê kakênj aôm kôtu kinj gebe jawa ñoc ñaclai sa êpi aôm e ñoc ñaê ñawae êsa êtôm nom samucgenj êna.”

¹⁸ Amboac tonañ Anôtô embe têtac tenj, go taê walô lau ma embe têtac tenj, oc êngôm launênj ñalêlôm ñadani êsa.

Anôtônê têtac ñandanj to nê taê walô

¹⁹ Talic, go ôsôm binj tonec gebe “Embe amboac tonañ, go Anôtô êmbu aêac êtu asagenja. Asa êtôm gebe ensenj ênê binj, tanj taê gêjam kêtû tônj nanj.”

²⁰ Aôm asa tec otoc taôm sa ma ôjô Anôtônê binj amboac tonañ. Ku tenj oc êsôm êndênj awê kêpac ku tauña gebe “Aôm kôpac aê lanjôc amboac tonec kêtû asagenja,” oc êsôm me.

²¹ Awê-kêlêsob-kuwagao nanj kêtû nomku tau ñatauo atom me. Enj kêtôm gebe êkôc nomlêsob tagenj ma êngôm ñamakenj êtu ku tolanjô gênj ñajam êsêpña ma ñamakenj êtu ku ñaôma gênj sec êsêpña.

²² Anôtô amboac tonañ. Enj gebe êtôc nê têtac ñandanj ênêc awê ma gebe êwa nê ñaclai sa. Mago enj gê êsêac, tanj têtac ñandanj kêpi êsêac gebe ensenj êsêac su nanj, nênj binj tônj.

²³ Ma enj gebe êwa nê ñawasi tolêlôm-tolêlôm sa amboac tonañ. Ewa sa êpi lau, tanj taê walô to kêmasanj êsêac kwananjenj gebe sêwê kainj ênê ñawasi.

²⁴ Enj ñêkalem aêac anğa lau Juda nênj tonjagenj atom, kêkalem aêac anğa lau samuc nênj tônja gêwinj amboac tonanjenj.

²⁵ Binj tonañ enj kêsôm gêc Hoseanê buku gebe

“Aê oc jakalem lau, tanj têtû aênoc atom nanj,

gebe têtû ñoc lau,

ma êsêac, tanj têtac gêwinj êsêac atom nanj,

têtû ñoc gênj têtac êwinj ñanônja.

²⁶ Ma anğa gamênj, tanj Anôtô kêsôm gêdênj êsêac gebe

‘Aênoc lau amac atom’ nanj,

oc sêsam êsêac gebe ‘Anôtô mata jali nê latui.’ ”

²⁷ Jesaia gêmôêc kêpi Israel gebe

“Israel latui embe taêsam ñanô têtôm ganjac gwêcña,

nanj Anôtô oc ênam ñagêdôgenj sa,

28 gebe Apômtau oc ênac dabinj nê binj
ma êngôm ñanô êsa anja nom ñagamênj samob êkajagenj”
29 Binj tonanj kêtôm binj, tanj Jesaia kêsôm kwananjenj gebe
“Lau sij undambêña nêñ Apômtau embe endec aêacnênj ñawê ñagêdô sêmoa atom,
oc tatôm Sodom to sêlic aêac amboac Gomora.”

Lau Israel to ñawae ñajam ñabinj

30 Aêac oc tasôm binj ondoc. Tasôm tonec gebe Anôtô kêmasanj lau samuc, tanj sêsôm
lêñ sêmansanj binj êndênj Anôtônja atom nanj, nêñ binj e gêlic êsêac têtou lau gêdênj kêtou sêkênj
gêwiñja.

31 Ma Israel, tanj têdaguc binjsu gebe sêmansanj nêñ binj êndênj Anôtô nanj, têtap binjsu ñanô
sa atom.

32 Têtap sa atom nanj ñam kêsêp asagenj. Êsêac sêkênj gêwiñ atom, êsêac taênj kêka taunj
nêñ kolengenj. Êsêac dêdinj enkainj kêpi poc dêdinj enkainj êpiña,

33 kêtôm teto gêc gebe
“Alic acgom, aê jatoc poc tenj lau dêdinj enkainj êpiña
to pocsêga tenj êngôm lau têtac êmbôli aucña naênjgônj Sion.
Ma ñac, tanj kêkênj gêwiñ poc tonanj, oc ênaña, atom.”

10

1 O lasitêwaac, aê taêc kêka tonoc ñalêlôm samucgenj ma katenj mec gêdênj Anôtô kêtou
êsêacña gebe ênam êsêac kêsi.

2 Aê gabe jawa êsêacnênj binj sa gebe sêgôm Anôtônê binj topalêgenj, mago sêgôm tokauc
atom.

3 Êsêac sêjam kauc Anôtônê lêñ êmansanj ñamalacnênj binjña, tec sêsôm taunj nêñ lêñ ma
sêsô Anôtônê lêñ êmansanj êsêacnênj binjña ñalabu atom.

4 Ñam gebe Binjsu mênjgêjac pep gêdênj Kilisi, gebe Anôtô taugenj tec êmansanj lau, tanj
sêkênj gêwiñ nanj, nêñ binj.

Anôtô gebe ênam ñamalac samob kêsi

5 Mose keto gebe binjsu kêtôm gebe êmansanj ñamalacnênj binj êndênj Anôtô ma kêsôm gebe
“Ñac tanj êngôm ñanô êsa nanj, oc êngônj mata jali.”

6 Mago ñac, tanj Anôtô kêmasanj ênê binj nanj, kêtou kêkênj gêwiñja nanj, êsôm ênêc nê
ñalêlômgenj gebe “Asa oc êpi undambê ana,” nec atom. Binj tonanj ñam gebe êkôc Kilisi
êsêp nom êmênj.

7 Me êsôm tonec gebe “Asa oc asêp lamboam êna,” nec atom. Binj tonanj ñam gebe êkôc
Kilisi anja ñacmatênênj êpi êmênj.

8 Binj tau amboac tonec gebe “Anôtônê binj wacgêc aôm ñagala, gêc aôm awamsunj to
nêm ñalêlôm.” Binj takênj gêwiñja tau tonanj, tec tajam mêtê kêpi.

9 Embe awamsunj ôsôm Jesu lasê gebe enj Apômtau, ma embe nêm ñalêlôm ôkênj êwiñ
gebe Anôtô gêñu enj sa anja ñacmatênênj, nanj Anôtô oc ênam aôm kêsi.

10 Embe nêñ ñalêlôm takênj êwiñ, go Anôtô êmansanj aêacnênj binj e êlic aêac tatu lau gêdênj.
Embe awenjsunj tasôm binj lasê, go Anôtô ênam aêac kêsi.

11 Teto binj gêc gebe “Ñac tanj kêkênj gêwiñ enj nanj, oc ênaña atom.”

12 Juda to lau samuc têtôm taunjenj. Êsêac samob nêñ Apômtau tagenj. Enj ñac tolêlôm
kêtôm gebe êmoasinj lau samob, nanj awenj gêjac enj nanj,

13 gebe “Apômtau ênam lau samob, tanj awenj ênac ênê ñaê nanj kêsi.”

14 Lau embe sêkênj êwiñ ñac tau atom, oc awenj ênac enj amboac ondoc. Embe sêñô
ênê binj atom, oc sêkênj êwiñ amboac ondoc. Embe sênam mêtê êsêac atom, ma oc sêñô
amboac ondoc.

15 Ma Anôtô embe êsakinj jaenwaga atom, oc sênam mêtê amboac ondoc. Kêtôm teto gêc
gebe “Op, lau tanj sêsôm ñawae ñajam lasê nanj, enkainj ñakicsêa ñajamanô.”

¹⁶ Mago samob sêñô ñawae ñajam tau ma sêkôc sa atom gebe Jesaia kêsôm gebe “O Apômtau, asa kêkêñ gêwiñ jaen, tañ aêac akêñ nañ.”

¹⁷ Amboac tonañ takêñ gêwiñ ñam kêsêp tañô jaen. Tañô jaen ñam kêsêp sêsôm Kilisinê biñ lasê.

¹⁸ Ma gabe jatu kênac gebe Êsêac sêñô ñawae ñajam atom me. Masi, sêñôgac, gebe teto gêc gebe

“Aweñ ñaonda kêsa gêjam nom ñagamêñ samob auc, ma êsêacnêñ biñ gelom-gelom e gêdêñ nom ñamadiñ.”

¹⁹ Jatu kênac êtiam gebe Israel oc sêjala me masi. Sêjalagac. Andañgen Mose kêsôm gebe “Aê jakêñ amac anam lêmuñ êsêac, tañ têtû laum teñ atom tagen, ma jañgôm amac têtmac êmbôli auc êndêñ lau-kauc-masiwaga nañ.”

²⁰ Ma Jesaia kêsôm gêc awêgen gebe

“Lau tañ sêsôm aê atom nañ, têtap aê sa, ma gaoc tauc lasê gêdêñ êsêac, tañ têtû kênac aê atom nañ.”

²¹ Go kêsôm tonec kêpi Israel gebe “Gajac kajo lau tañenpêc to aweñ olaboa kêtôm bêcgen elêmê.”

11

Anôtô taê walô lau Israel

¹ Ma galoc jatu kênac acgom gebe Anôtô oc kêtin nê lau su me masi. Masigoc, amboac tonañ atom. Aê tauc nec Israel teñ anja Abrahamnê ñawê ma Benjaminnê gôlôac.

² Anôtô kêtin nê lau, tañ kêjaliñ êsêac sa kwananjen nañ, su atom. Amac ajala biñ, tañ teto kêpi Elia nañ, me masi. Eñ gêbu Israel gêdêñ Anôtô ma kêsôm gebe

³ “O Apômtau, êsêac sêjac nêñ propete êndu ma sesen aômniem altar su e gêjac aê taucgen sa, ma galoc dêdib aê sêmoa sebe sênac aê êndu amboac tonanjen.”

⁴ Ma Anôtônê biñ ondoc gêjô Elia awa. Biñ tonec gebe “Aê kajalin ñoc lau 7,000 sa tec sêmoa, lau tonañ sêpôn aenduc gêdêñ Bal atom.”

⁵ Ma têm galocña ñabin kêtôm tonañ. Lau ñagêdô gacgen sêmoa, nañ kêtôm Anôtô kêjaliñ êsêac sa kêtû nê taê walô êsêacña.

⁶ Anôtô embe taê walô êsêac, go nêñ kolen ênam êsêac sa êtiam atom. Kolen embe ênam êsêac sa, go ênê moasiñ tau êtu moasiñ ñanô atom.

⁷ Ma galoc amboac ondoc. Gêñ tañ Israel sêsôm nañ, têtap sa atom. Lau tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa nañ, taunjen tec têtap sa, ma êsêac ñagêdô nêñ ñalêlôm ñajana kêsa.

⁸ Kêtôm biñ, tañ teto gêc nañ gebe

“Anôtô gêgôm êsêacnêñ kauc ñawapac kêsa e mateñanô sêlic gêñ atom

to tañensuñ sêñô biñ atom, tec sêmoa ñapan e mênghêdêñ galoc.”

⁹ Ma Dawid kêsôm gebe

“Êsêacnêñ moasiñ sêniñña êtu nêñ lakô to nêñ uc ma êtu nêñ lip ênac êsêacña to nêñ ñagêjô sec.

¹⁰ Ôkêñ êsêac mateñanô êtu kanuc e sêlic gamêñ atom, ma dêmôêntêkwa êwa lip enden tônjen.”

Anôtô gêjam lau samuc kêsi

¹¹ Amboac tonañ jatu kênac acgom. Êsêac dêdiñ enkañ gebe sêu taun sênañña me. Masigoc, amboac tonañ atom. Êsêac sêgêli biñ, tec kêtû moasiñ gêjam lau samuc kêsi. Biñ tonañ epen lau Israel nêñ ñalêlôm e sênam lêmuñ lau samuc.

¹² Êsêac sêgêli biñ, tec kêtû moasiñ gêdêñ lau nomña samob, ma êsêac têtôm Anôtônê mêtê atom, tec kêtû moasiñ gêdêñ lau samuc. Ma embe êsêac tomalagen sêmansañ Anôtônê biñ, oc moasiñ êlêlêc su ñênjen êndêñ ñamalac samob.

13 Aê jasôm ñoc biñ êndêñ amac lau samuc gebe Aê tec katu lau samuc nêñ jaenwaga ma jalambin ñoc sakin tonan gebe ñajamanô.

14 Aê taéc kêka gebe jakêñ ñoc lau sênam lêmun amac e janam esêacnêñ ñagêdô kêsi.

15 Anôtô kêtin êsêac su, tec gê wama ñamalac nomña samob. Ma Anôtô embe êkôc êsêac sa, oc êtôm ñacmatê sêndi sa sêmoa materj jali.

16 Embe tapac polom ma takêñ polom ñamataña êndêñ Anôtô, go polom samucgen êtu ênê amboac tonan. Ma embe ka ñawakac êtu Anôtônê, go ka ñalaka êtu ênê amboac tonan.

17 Katêkwianô ñalaka ñagêdô Anôtô kêsapu su ma jakêkôc katêkwibôm ñalaka jagêjam jaba. Amac lau samuc atôm katêkwibôm ñalaka tec galoc awê kainj ñalêsi, tanj katêkwianô ñawakac kêkêñ nanj.

18 Amboac tonan otoc taôm sa êndêñ ñalaka, tanj sêsapu su nanj atom. Embe otoc taôm sa, go taêm ênam taôm gebe aôm gôlôm ñawakac atom, ñawakac gêlôm aôm.

19 Moae ôsôm gebe “Sêsapu ñalaka tônê su gebe sênam jaba aê jajô.”

20 Binjanô, êsêac sêkêñ gêwiñ atom, tec sêsapu êsêac su. Ma aôm kôkêñ gêwiñ, tec kôkô êsêac malenj. Amboac tonan taêm ênam binj otoc taôm sanja atom, ôtêc taôm.

21 Anôtô embe taê labu ka tau ñalaka atom, oc taê labu aôm atom amboac tonanjenj.

22 Amboac tonan matam êsap Anôtônê moasinj to nê ñajana. Êsêac tanj têtú sec nanj, têtú ñajana sa. Mago aôm kôtap moasinj sa. Embe ômoa ênê moasinj ñalêlôm, oc êmoasinj aôm. Embe masi, oc êsapu aôm su amboac tonan.

23 Ma lau Israel embe sêwi nêñ sêkêñ gêwiñ atomña sinj, Anôtô oc êkêñ êsêac nasêkô malenj tau êtiam.

24 Amac lau samuc atôm katêkwibôm ñalaka, tanj sêsapu su ma sêjam jaba amac api katêkwianô, nanj kêtú amacnêñ ñamôkê kwananjenj atom. Ma Anôtô embe êkêñ katêkwianô tau ñalaka tonan, tanj kêsapu su nanj, sêmu sêndêñ tauñ ñamôkê, oc êngôm ñagaô êlêlêc.

Anôtô taê walô lau samob

25 O lasitêwaac, aê gabe amac anam kauc binj ñalêlômña tonec atom, gebe akêli taôm êtu taôm nêñ kaucña atom. Binj amboac tonec gebe Israelnêñ ñagêdo nêñ ñalêlôm ñajana kêsa ênêc e lau samuc samob tomalagenj sêsô Anôtônê gamêñ sêna su acgom,

26 go Anôtô ênam Israel samob kêsi amboac tonan, kêtôm teto gêc gebe “Kêsiwaga oc mêñêsa anja Sion ma ênam Jakobnê geo ôkwi.

27 Êndêñ tanj jakôc êsêacnêñ sec su nanj, jamoatinj ñoc poac tonec êndêñ êsêac.”

28 Lau Israel sêkôc ñawae ñajam sa atom, tec têtú Anôtônê ñacjo kêtú amacña. Mago Anôtô kêjalinj êsêac sa su, tec têtú ênê lau têtúac gêwiñ êsêacña kêtú abenja.

29 Binj tonec kêtú tônj gebe Anôtô ênam nê moasinj to kalem ôkwi atom.

30 Gêmunjenj amac lau samuc tanjenpêc gêdêñ Anôtô, ma galoc lau Israel nêñ tanjenpêc tec kêkêñ Anôtô taê walô amac.

31 Êsêac amboac tonan. Galoc êsêac tanjenpêc kêtú Anôtô taê walô amacña ma êsêacnêñ tanjenpêc oc êkêñ Anôtô taê walô êsêac ôwiñ amboac tonanjenj,

32 gebe Anôtô kêkêñ tanjenpêc kêkôninj ñamalac samob tônj, gebe taê walô êsêac samobña.

33 Ojae, Anôtô enj ñac moasinj tolêlôm-tolêlôm goc. Kauc mêtêña to kauc êjala gêñña ñamsêga enj goc. Asa oc êwa ênê mêtôc ñam sa, ma asa oc êkip ênê lêñ ñam sa.

34 “Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam ma asa kêtú ênê ñac-êwa-binj-sawaga.

35 Me asa kêkêñ gêñ tenj gêdêñ enj kwananjenj, tec galoc gebe êkôc nê gêñ ñagêjô.”

³⁶ Eñ kékêñ to kêpuc gêñ samob tòn gêmôa ma gêñ samob tonañ ñai kepenj enjen. Ñawasi êndênj enj endenj tònjenj. Biññanô.

12

Tasa nêñ lêñ toKillsigenj

¹ O lasitêwaac, aê jalênj biñ amac êtu Anôtônê taê walôña gebe akênj ôlim êtu da mata jali to dabunj êndênj Anôtô naêlic ênac mataanô ñajam. Amacnêm sakinj tokauc ñajam tau tonañ.

² Asa nêm lêñ atôm lau nom tonecña nêñ atom. Anam taôm ôkwi e nêm ñalêlôm êtu wakuc gebe nêm kauc êsa êpi Anôtônê biñ, tañ gebe êngôm ñanô êsaña nan, e ajala gêñ ñajam to gêñ, tañ gêjac Anôtô mataanô ñajamña nan, ma gêñ tañ Anôtô gêjac dabinj.

³ Anôtô kékêñ moasinj gêdênj aê, tec jasôm êndênj amac samob êndênj-êndênjenj gebe Akêli taôm êlêlêc su atom. Taêm ênam nêm gêñ ñañênjenj êtôm nêm akênj gêwiñ ñadônj, tañ Anôtô gêjac sam gêdênj amac gêdênj-gêdênjenj nan.

⁴ Aêac ôlinj ñagênjêlêlôm taêsam gêc kêtômgenj ma ôlinj ñagênj tonañ samob sêwê kainj kôm gêdênj-gêdênjenj nan.

⁵ Ma aêac amboac tonañ. Aêac lau taêsam, mago Kilisi gêbinj aêac tònj tatu ôli tagenj, mago ôli tagenj tau ñagênjêlêlôm gêdênj-gêdênjenj.

⁶ Anôtô kêmoasinj aêae ña moasinj tokainj-tokainj. Embe tatap moasinj daoc biñ lasênja sa, go tanam kôm tau êtôm nêñ takênj gêwiñ ñadônj.

⁷ Embe tatap moasinj sakinjña sa, go tanam sakinj. Embe tatap moasinj tandônj launja sa, go tandônj lau.

⁸ Ñac teñ embe êiêñ biñ lau, go êngôm ñapep. Teñ embe êkênj to ênac sam gêñ êndênj lau, go êngôm tonê ñalêlôm makenjenj. Teñ embe êtu gejobwaga, go ejop nê gêñ topalêgenj. Teñ embe taê wald lau, go êngôm totêtac wapigenj.

Lau bunja nêñ lêñ ñagôlinj

⁹ Têmtac êwiñ taôm totêmtac makenjenj. Akênj kisa êndênj sec ma asap ñajam tònj.

¹⁰ Têmtac êwiñ taôm lasitêwana êmbinj amac tònj ma atoc taôm sa êjô taugenj.

¹¹ Anam nêm kôm samob ñadôb, anam tokam-tokam atom. Ñalau êkac amac ñanôgenj, ec anam sakinj êndênj Apômtau.

¹² Akênj matem to têmtac ñajamgenj. Aôc gêñwapac totêmtac êpa sugenj, ma atenj mec ansinj sugenj.

¹³ Anôtônê lau embe sêpô lêna taunj, go anam êsêac sa. Anjôm ja lau topalêgenj.

¹⁴ Anam mec lau, tañ sêjanda amac nan, apuc boa êsêac atom, anam mecgenj.

¹⁵ Têmtac ñajam awinj lau, tañ têtac ñajam nan, ma atanj awinj lau, tañ têtanj nan.

¹⁶ Taêm ênam nêm gêñ êpi tagenj awinj taôm ñajamgenj. Taêm ênam gêñ towaegenj atom, ansunj taôm êndênj lau ñaôma êwiñ. Akêli taôm êtu nêm kaucña atom.

¹⁷ Akênj sec êjô sec atom. Gêñ tañ ñamalac samob sêlic ñajam nan, taêm ênam ñapep.

¹⁸ Amac taôm ênsaê, embe alic êtôm, go amoa awinj lau samob tobinjmalôgenj.

¹⁹ O lauace, taôm akac kamocgôc atom. Alin su êndênj Anôtônê têtac ñandanj êna êtôm teto gêc gebe “Aê oc jakac kamocgôc to jakênj ñagêjô. Apômtaunê biñ tau tonañ.”

²⁰ Mago “embe mo êjô nêm soño-soño, nanj ôkênj enj êniñ ma embe bu êjô enj, nanj ôkênj enj ênôm. Ôngôm amboac tonañ, ec enj maja sinj tagenj.”

²¹ Sec êku aôm tulu atom, ôkênj ñajam êku sec tulu.

13

Tañem wamu endenj gôlinjwaga

¹ Lau samob sêsô nêñ gôlinjwaga ñalabu, gebe gôlinjwaga taunj sêkênj taunj atom, Anôtô kékêñ êsêac. Anôtô kêtû gôlinjwaga, tañ sêmoa nan, nêñ ñamôkê.

² Amboac tonañ ñac tenj embe ensenj gôlinjwaganênj biñ, oc êkô Anôtônê ñagôlinj auc. Ma êsêac, tañ sêkô ñagôlinj auc nanj, têtac Anôtônê mêtôc sa.

³ Lau tañ sêsa nênj lèn ñajam nanj, têtêc gôlinjwaga atom, lau tañ sêgôm sec nanjenj, tec oc têtêc. Aôm embe têtmtac êwiñ gebe ôtêc gôlinjwaga atom, nanj ôngôm nênj gên ñajamgenj, go gôlinjwaga awa êêc aôm.

⁴ Ñac tau kêtû Anôtônê sakinjwaga, gebe ejop aôm ômoa ñajamña. Embe ôngôm sec, oc ôtêc taôm, gebe enj gêôc nê sinj ñaômagenj atom. Enj kêtû Anôtônê sakinjwaga ma gêgôm ênê têtac ñandanj ñanô kêsa kêpi ñac, tañ gêgôm sec nanj.

⁵ Amboac tonañ asô gôlinjwaga ñalabumanj, tagenj asô ñalabu êtu atêc Anôtônê têtac ñandanjñagenj atom, asô ñalabu êtu nênj ñalêlôm êkac amacña êwiñ.

⁶ Kêtû tonañña akênj takis êndênj gôlinjwaga gebe sêjam kôm tonañ tec têtû Anôtônê sakinjwaga.

⁷ Launênj tôp, tañ gêc amacña nanj anac. Akênj takis êndênj ñac takisña to anam ôli gôlinjwaganênj takis ñagêdô amboac tonañ. Asô nênj laumata ñalabu to atoc lau towaen sa.

Biñ têtac gêwiñ launja

⁸ Ajop taôm gebe anjôm tôp atom. Tôp tagenj tonec ênêc amacña gebe akênj têtmtac gêwiñ elom tau. Ñac tañ têtac gêwiñ nê lau jabanj enj nanj, gêgôm biñsu ñanô kêsa.

⁹ Biñsu tonec ñai gebe “Ôngôm gên mockainjo to mockainjña atom, ônac ñamalac êndu atom, ônam genjenj atom, matam katu gên atom,” to biñsu ñalô ñagêdô samob, nanj ñalô tonec kêkatoñ sa gebe “Têtmtac êwiñ nênj lau wachanj aôm amboac têtmtac gêwiñ taôm.”

¹⁰ Ñac tañ têtac gêwiñ nê lau jabanj enj nanj, êngôm êsêac sec atom. Amboac tonañ embe têtmtac êwiñ lau, go danjôm biñsu samob ñanô êsa.

Kilisinê bec kêdabinj

¹¹ Anjôm genj tonañ gebe ajala noc taugac. Aêc bêc kêtôm, galoc noc andi saña mênkêsagac. Gêdênj tañ takôc takênj gêwiñ sa nanj, Anôtônê moasinj ênam aêc kêsinja gêc ñasawa ec baliñ mago galoc mênkêdabinjgac.

¹² Gêbêcauc gêbacnê ma gelenjmatagac. Amboac tonañ takwalec kolenj ñakesecña su ma daja laukasap ñawênja sa.

¹³ Aêc tasa nênj lèn ñapep amboac lau, tañ sêsêlênj gêdênj ocsalôgenj nanj. Taniñ lasamboa atom to tanôm anaboa atom, danjôm gên mockainjo to mockainjña atom ma matenj danjucboa atom, takênj kisa êndênj lau to tanam lêmuj êsêacboa atom.

¹⁴ Asô Apômtau Jesu Kilisi sa êtu nênj ñakwê ma amoasinj ôlim ñapep, tagenj ajop taôm êndênj têtmtac ñakalac.

14

Amêtôc lasitêwai atom

¹ Ñac tenj embe êkênj êwiñ lêna-lêna, nanj akôc enj sa êwiñ amac, mago alênsônj enj ña biñ tokainj-tokainj atom.

² Ñac tañ kêkênj gêwiñ ñajaña nanj, tec genj gwada to gên samob. Tagenj ñac, tañ kêkênj gêwiñ lêna-lêna nanj, genj genj gagagenj.

³ Ñac tañ genj gwada nanj, êmbu ñac, tañ gedec gwada nanj atom. Ma ñac, tañ genj gên gagagenj nanj, êmêtôc ñac, tañ genj gên ñagêdô samob nanj atom, gebe Anôtô kêkôc enj sêñac.

⁴ Aôm asa, tec gobe ômêtôc ñac tenj nê sakinjwaganê biñ. Enj tau nê Ñatau oc êjac enj sa êkô, me êkênj enj êku sa. Enj oc êkô gebe ênê Ñatau ñajaña gêmoa, tec oc êjac enj sa êkôgenj.

⁵ Ñac tenj ketoc bêc tenj sa kêlêlêc ñagêdô su, ma ñac tenj ketoc bêc samob sa kêtôm taugenj. Agêc lulugenj sêkênj êwiñ nênj biñ tau ma sêsap tôñmanj.

⁶ Nac tañ ketoc bêc ñagêdô sa nan, gêgôm kêtù Apômtau ña, ma ñac, tañ genj gêñ ñagêdô samob nan, gêgôm kêtù Apômtauña, gebe gêjam danje gêdêñ Anôtô gêwiñ. Ma ñac, tañ genj gêñ ñagêdô samob atom nan, genj gêñ atom kêtù Apômtauña ma gêjam danje Anôtô,

⁷ gebe aêacnêñ tej gêmôa mata jali kêtù taunagenj atom, ma tej gêmâc êndu kêtù taunja atom amboac tonanjenj.

⁸ Aêac embe tamoa materj jali, go tamoa êtu Apômtauña, ma embe tamâc êndu, go tamâc êndu êtu Apômtauña. Amboac tonan tamoa materj jali me tamâc êndu, oc tatu Apômtaunê gêñgenj.

⁹ Kêtù binj amboac tonanña Kilisi gêmâc êndu to gêmôa mata jali gebe êtu ñacmatê to lau materj jali nêñ Apômtau.

¹⁰ Aôm kômêtôc lasimnê binj kêtù asagenña. Ma aôm tej tonec gôbu lasim kêtù asagenña, gebe aêac samob oc takô Anôtônê lêpônj ñanêmña,

¹¹ êtôm teto gêc gebe

“Apômtau kêsôm gebe Aê tec gêñgônj matoc jali binjanô. Amboac tonan ñamalac samob sêpônj aenduc êndêñ aê, ma awenj samob êôc aê Anôtô.”

¹² Amboac tonan aêac samob tonec oc dawa taun nêñ lêñ ñam sa êndêñêndêñgenj êndêñ Anôtô.

Talênsônj lasitêwai atom

¹³ Amboac tonan tamêtôc lasitêwai êtiam atom, ma asôm êtu tônj gebe êlênsônj to atim nêñ lasitêwai êtiam atom amboac tonanjenj.

¹⁴ Apômtau Jesu gêbinj aê tônj, tec galic ma kajala kêtù tônj gebe gêñ tonan ñai samob ñatenj tau sec atom. Ma ñac tej embe taê ênam gêñ tej gebe sec, oc êtu sec êndêñ enj.

¹⁵ Aôm embe ôniñ gêñ, tañ êlênsônj lasimnê ñalêlôm nan, oc ôsa nêñ lêñ totêmtac gêwiñgenj êtiam atom. Kilisi gêmâc êndu kêtù lasimña, tec onsenj enj su ña nêñ gêñ taniñña atom.

¹⁶ Amboac tonan ajop nêñ gêñ ñajam gebe lau sêsôm binj alôb-alôb êpi atom.

¹⁷ Anôtônê gamêñ ñam kêsêp sêniñ to sênôm gêñña atom. ñam tau tonec gebe ñalau Dabunj kêkêñ binjêdêñ to binjalô ma têtac ñajam mênjgêjam auc.

¹⁸ Nac tañ ênam sakinj Kilisi ña lêñ amboac tonan nan, ênac Anôtô mataanô ñajam to ñamalac tetoc enj sa.

¹⁹ Amboac tonan tapenj binj, tañ êmboâ binjalô sa to binj, tañ ênam aêac sa gebe tapuc lasitêwai tônj.

²⁰ Onsenj Anôtônê kôm su ña gêñ taniñña atom. Gêñ samob ñajamgenj, mago nêñ gêñ taniñña embe êlênsônj ñac tej nê ñalêlôm, nan ôwi sij ma ôlic amboac gêñ sec.

²¹ Lasim embe êlic aôm ôniñ bôc me ônôm wain me gêñ tej e êlênsônj ênê ñalêlôm nan, ondec ênêcña, go ñajam.

²² Binj tañ aôm kôkêñ gêwiñ nan, ênêc aôm to Anôtônagenj. Aê aoc êôc ñac, tañ kêsâê nê lêñ e gêlic kêtôm ma kêsâ lêñ tau tonê ñalêlôm makenjenj.

²³ Mago ñac tej embe êniñ gêñ totêtac lulugenj, oc Anôtô êmêtôc enj, gebe gêgôm gêñ tau tonê kêkêñ gêwiñgenj atom. Gêñ samob, tañ ñam jakêsêp takêñ gêwiñ atom nan tau sec.

15

Tamoasinj taunjenj atom, tamoasinj lau menjanj aêacña êwiñ

¹ Kôm tej gêjac aêac lau, tañ takêñ gêwiñ ñajana nan, ñawae gebe tamoasinj taunjenj atom, daôc lau palê-palê nêñ gêñwapac dawinmanj.

² Aêac samob êndêñ-êndêñgenj tamoasinj lau mênjanj aêac gebe damboâ êsêac sa e sêmôa ñajam,

³ gebe Kilisi kêmoasinj tau atom amboac tonanjenj, kêtôm teto gêc gebe “Lau tañ sêmbu aôm nan, nêñ binj sêmbunja mênjkêpi aêgenj.”

⁴ Binj samob, tañ gêmunğen teto nañ, teto gebe êndôn aêacña, gebe daôc gêñwapac totêntac êpa sugen ma binj, tañ teto gêc nañ, êpuc aêac tòn e êkên aêac takên materj Anôtô.

⁵ Anôtô tañ kêpuc amac tòn aôc gêñwapac totêntac kêpa sugen ma amoa totêmtac malôgen nañ, êkên amac taêm ênam nêmbinj êpi tagen andanğuc Kilisi Jesu nê Iênğen,

⁶ gebe amac samob têtmtac tagen atoc aêacnên Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô sa ña awem tagen.

Ñawae ñajam gêjac lau Juda to lau samuc ñawae kêtômğen

⁷ Amboac tonañ akôc taôm sa êtôm Kilisi tau kêkôc amac sa, gebe anğôm Anôtônê ñawasi êsa.

⁸ Aê jasôm ñoc binj tonec gebe Kilisi gêmên kêtü lau Juda nên sakinwaga gebe êwaka Anôtô sa, gebe en ñac binñanônña ma ênğôm binj, tañ Anôtô gêjac mata gêdên êsêac abenji nañ, êtu anô.

⁹ Ma en gêmên kêtü sakinwaga gebe lau samuc tetoc Anôtô sa êtu taê walô êsêacña. Kêtôm teto gêc gebe

“Amboac tonañ aê aoc êôc aôm jamoa lau samuc ñalêlôm, ma jañga wê êpi nêmbinj.”

¹⁰ Ma kêsôm binj tenj gêwiñ gebe

“Amac lau samuc têtmtac ñajam êsa awiñ ênê lau.”

¹¹ Ma binj tenj gêc gebe

“Amac lau samuc samob alambinj Apômtau, ma tentenlatu samob sêlanem enj.”

¹² Ma Jesaia kêsôm nê binj tonec gebe

“Isainê ñawakac oc êlêc sa, ma ñac, tañ mênêsa nañ, oc ênam gôlinj lau samuc, ma lau samuc oc sêkên materj enj.”

¹³ Anôtô tañ kêtü aêac takên materj ñamôkê nañ, êkên amac akên êwiñ ñajaña e têtmtac ñajam to binmalô ênam amac auc samucgenj, gebe ñalau Dabunj êpuc amac tòn ma akên matem anac ñawaegenj.

Paulu têtac ñajam kêtü nê kôm jaenwagaña

¹⁴ O ñoc lasitêwaac, aê kajaJa kêtü tòn gebe gabêjam gêjam nêmbinj ñalêlôm auc ma ajala gên samob tomalagenj ma atôm gebe alên binj taôm ñañênğenj.

¹⁵ Mago kato binj tonañ ñalô ñagêdô ec ñajaña gêdên amac, gebe japuc nêmbinj ñalêlôm tòn taêm ênam binj tau êtiam. Aê kato ñalô tau gebe Anôtô kêkên moasiñ gêdên aê,

¹⁶ ma kêkên aê katu Kilisi Jesu nê sakinwaga gebe janam kôm êpi lau samuc amboac dabunwaga tenj, tañ gêjam Anôtônê ñawae ñajam ñasakinj dabunj gebe ñalau Dabunj êkalem lau samuc têtü Anôtônê gên e têtü da dabunj ênac Anôtô mataanô ñajamña.

¹⁷ Kilisi Jesu gêbinj aê tòn, tec ôlic kêpi kêtü kômña gebe gajam kêtü Anôtônña.

¹⁸ Aê katêc tauc, tec jasôm binj tenj atom, binj tagen, tañ Kilisi kêkên gebe jañğôm e lau samuc tañenj wamu Anôtô nañ. Aê gajam kôm tau ña binj to lênj.

¹⁹ Kilisi kêkên ñaclai gêdên aê, tec gajam gênjalô to gênjsêga, ma ñalau Dabunj kêkên ñaclai gêdên aê amboac tonañ, tec gajam mêtê Kilisinê ñawae ñajam tomalagenj gajac m anğa Jerusalem ma gajam e gaô lasê lluriki.

²⁰ Aê têtac gêwiñ gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndênj lau tañenjsunj samuc Kilisinê ñaênja. Aê gabe jau ñoc demboñ ênsac lau tenj nênj alê mata atom.

²¹ Kêtôm teto gêc gebe

“Lau tañ sênğ enj ñawae atom nañ, oc sêlic enj, ma lau tañenjsunj samuc nañ, oc sêjala enj.”

Paulu gebe êna Rom

²² Kôm tonañ kêkô aê auc ñapanj, tec gadên amac gêwac atom.

²³ Kêtom jalagen gajam aoc su gabe jandên amac jawac, ma galoc gajac dabin hoc kôm anga gamên tonec sugac.

²⁴ Amboac tonan taêc kêka gebe jalic amac êndên wacjasa amacnêm gamên êndên tan gabe jana Spania nan. Aê jatu samuc amac nasawa dambê su acgom, go jakên matoc gebe akên aê jana gamên ônê.

²⁵ Galoc tonecgen aê kasêlên kapen Jerusalem gebe najanam sakin Anôtônê lau anga tônê.

²⁶ Gôlôac dabun Makedonia to Akaiana sêmasan kêtû tôn gebe sêkên da ênam Anôtônê lau anga Jerusalem nê lau nalêlôm sawa sa.

²⁷ Êsêac taun sêmasan kêtû tôn ma sêgôm jagêdên gebe lau Jerusalemna nê tîp gêc êsêacna, gebe lau samuc sêwê kain lau Jerusalemna nê moasin nalêlômna, tec gêjac lau samuc nawae gebe sênam lau Jerusalem na sa na moasin olijna.

²⁸ Aê jakên nan, tan êsêac sejon sa nan, êsêp lau Jerusalemna lemen to janac dabin kôm tau su acgom, go jandi jasa nê gamênngagen jana Spania.

²⁹ Aê kajalagac, embe jandên amac jawac, oc jawac to Kilisinê mec tolêlôm-tolêlôm.

³⁰ O lasitêwaac, aê jaten amac êtu aêacnên Apômtau Jesu Kilisi to êtu Nalau Dabun nê têtac gêwin aêacna, gebe anac sin awin aê ma aten mec êndên Anôtô êtu aêna.

³¹ Aten gebe ênam aê kêsî êndên lau sêkên-gêwinatomwaga, tan semoa Judaia nan, to Anôtônê lau sêlic hoc sakin, tan janam anga Jerusalem nan, ênac matenanô njam.

³² Go Anôtô embe êlôc sa, go jandên amac jawac totêtac njamgen ma jasê aoc su janngôn jawin amac.

³³ Binmalô njamokê Anôtô êwin amac samob. Binjanô.

16

Paulu awa gêjac lau Romna

¹ Aê jakên lasinjio Poibe, tan gêjam sakin gôlôac dabun Kenkreaña gêmoa, nê nawae êndên amac.

² Akôc en sa êtôm Anôtônê launên mêtê êtu Apômtaunê naêna. En embe êpô lêna tau êtu nê kôm me gêj tenja, nan anam en sa gebe awê tonan gêjam lau taêsam sa ma gêjam aê sa gêwin.

³ Aê aoc gêjac Priska agêc Akwila, tan sêjam Kilisi Jesu nê kôm sêwin en nan.

⁴ Êsêagêc tec sêjac môkê taun kêtû aêna. Mago aê taucgen gajam danje êsêagêc atom, gôlôac dabun anga lau samuc nê samob sêjam danje êsêagêc sêwin.

⁵ Aê aoc gêjac gôlôac dabun, tan sêkac sa sêmoa agêcnên andu nan, amboac tonangen. Aê aoc gêjac hoc nac Epainete. Nac tau kêtû lau sêkên gêwin Kilisiña nê njamêc anga Asia njagamên.

⁶ Aê aoc gêjac Maria. En gim tau su kêtû amacna.

⁷ Aê aoc gêjac Androniki agêc Junia. Êsêagêc Juda têtôm aê ma sêngôn kapoacwalô sêwin aê. Aposolo sêjala êsêagêc kêtû tôn su, ma agêc têtû Kilisinê lau sêmun aê.

⁸ Aê aoc gêjac hoc nac Ampliata, tan Apômtau gêbin aêagêc tôn nan.

⁹ Aê aoc gêjac Urbana. En gêjam Kilisinê kôm gêwin aêac. Ma aoc gêjac hoc nac Staku gêwin.

¹⁰ Aê aoc gêjac Apele, tan kêsap Kllisi tôn nanngen nan. Aê aoc gêjac Aristobulunê gôlôac.

¹¹ Aê aoc gêjac Herodion, tan aêagêcma njam tagen. Aê aoc gêjac êsêac, tan Apômtau gêbin êsêac tôn anga Narikisinê gôlôac.

¹² Aê aoc gêjac awêlagêc Trupaina agêc Truposa. Êsêagêc sim taun su kêtû Apômtauña. Aê aoc gêjac Persida. En awê njam ma gim tau su nanngen kêtû Apômtauña.

¹³ Aê aoc gêjac Rupu, tan Apômtau kêjalij en sa nan, agêc en têna, tan kêtû aê tinoc gêwin nan.

¹⁴ Aê aoc gêjac Asuᵅkriti agêc Plagon ma Herme agêc Patroba ma Herma to lasitêwai, taᵅ sêmoa sêwiᵅ êsêac naᵅ.

¹⁵ Aê aoc gêjac Pilologo agêc Julia ma Nerea agêc luo ma Olumpa to Anôtônê lau samob, taᵅ sêmoa sêwiᵅ êsêac naᵅ.

¹⁶ Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê launêᵅ mêtê. Kilisinê gôlôac samob awenᵅ gêjac amac.

¹⁷ O lasitêwaac, aê jalêᵅ biᵅ amac gebe Ajop taôm êndêᵅ êsêac, taᵅ sêwa gôlôac êkôc to sêlênsônᵅ biᵅ takêᵅ gêwiᵅᵅa, taᵅ amac aᵅ to akôc sa naᵅ. Angamiᵅ taôm êndêᵅ êsêac.

¹⁸ Lau tonanᵅ ᵅai sêjam sakiᵅ aêacnêᵅ Apômtau Jesu Kilisi atom, sêjam sakiᵅ taᵅ têtacwalôᵅᵅ. Êsêac sêsôm biᵅ malô-malô to biᵅ ᵅalêsi ᵅajam ma sêsau lau, taᵅ sêmoa totêntac makenᵅᵅ ma taêᵅ gêjam biᵅ sec tenᵅ atom naᵅ, nêᵅ ᵅalêlôm.

¹⁹ Amac taᵅem wamu Anôtônê biᵅ ᵅawae kêsa gêjam gamêᵅ samob auc su, tec aê têtac ᵅajam kêtû amacᵅa. Aê gabe nêᵅ kauc êsa êpi ᵅenᵅ ᵅajam to anac jaê ᵅêᵅ sec,

²⁰ Aêacnêᵅ biᵅmalô ᵅamôkê Anôtô êkêᵅ Sadanᵅ êso emkainᵅ ᵅalabu ma ênac enᵅ popoc sebenᵅ. Aêacnêᵅ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiᵅ êndêᵅ amac.

²¹ Timote taᵅ gêjam kôm gêwiᵅ aê naᵅ, awa gêjac amac. Ma Luki agêc Jason ma Sosipatra, taᵅ aêacma ᵅam kêsêᵅ tagenᵅ naᵅ, awenᵅ gêjac amac amboac tonanᵅᵅ.

²² ᵅac kêlêpêwaga aê, Terti, Apômtau ᵅêbiᵅ aê tôᵅ, tec aoc gêjac amac.

²³ ᵅai taᵅ ᵅejob aê to kêkêᵅ nê andu kêtû gôlôac dabuᵅ nêᵅ gamêᵅ sêkac saᵅa naᵅ, awa gêjac amac. Erasta taᵅ ᵅejob malac tau ᵅakanom naᵅ, agêc aêac lasiᵅi Kwarta awenᵅ gêjac amac amboac tonanᵅ.

²⁴ [Aêacnêᵅ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiᵅ êndêᵅ amac samob. Biᵅᵅanô.]

Paulu keteᵅ mec lambiᵅᵅa

²⁵ ᵅawasi êndêᵅ Anôtô. Enᵅ kêtôm gebe êᵅgôm amac akêᵅ êwiᵅ ᵅajana êtôm ᵅawae ᵅajam, taᵅ kakêᵅ ᵅêdêᵅ amac naᵅ, to êtôm Jesu Kilisi nê jaenᵅ ma êtôm biᵅ, taᵅ kêsiᵅ tau totêᵅ-totêᵅ ᵅêc lêlômᵅᵅᵅ e galoc ᵅeoc tau lasê naᵅ.

²⁶ Ma galoc biᵅ tau kêtû awê gebe Anôtô, taᵅ ᵅêmoa tenᵅᵅ naᵅ, kêjatu propete gebe teto biᵅ tau e lau samuc samob sêᵅô to sêjala ma sêkêᵅ êwiᵅ to taᵅenᵅ wamu biᵅ tau.

²⁷ Anôtô tagenᵅ, taᵅ taugenᵅ ᵅêwê kainᵅ kauc samob tomôkêᵅᵅ naᵅ, nê ᵅawasi ênêc tenᵅᵅ ma tenᵅᵅ êtu Jesu Kilisiᵅa. Biᵅᵅanô.

Paulunê papia n̄amataŋa gêdêŋ lau KORINTI

Paulunê papia n̄amataŋa gêdêŋ lau Korintŋa nec ŋac tau keto biŋ, taŋ kêlênsôn lau buŋa e sêsa nêŋ lêŋ to sêkêŋ gêwiŋ kwalec naŋ. Biŋ amboac tonan̄ kêlênsôn gôlôac, taŋ Paulu kêwaka sa aŋga malac Korint naŋ gêwiŋ. Gêdêŋ tēm ŋac tau gêmōa nê, Korint tonan̄ lau Helen nêŋ malac to sêcluŋ towae teŋ kêsā paŋ waŋ gamêŋ-gamêŋ ŋalêŋ, tec lau jaba toê-toê sêja sêmêŋ-sêja sêmêŋ ŋapaŋ, ma gagedô taêsam jasêŋgôn malac tau kêtū têlê. Lau Rom sêjaŋgo sugac, tec sêkêŋ kêtū gamêŋ Akaia ŋamalacsêga. Biŋ amboac tec kêlain̄ Korintwaganêŋ waen̄ kêtū tapa gêja gebe malacm têtulu geŋ sêjac ŋawae e têtū awa ŋataū. Lau mêtê tokauc êsêac, tec sêkwê nêŋ andu to sêmasaŋ nêŋ gêŋ ŋagêdo samob e ŋakatu ŋajam êndu. Biŋ mockaiŋona to sec ôliŋ ŋakalacga gêjam sêga aŋga malac tau. Sêjam sakiŋ gêdêŋ anôtô jaba ŋanô lasê.

Biŋ taŋ kêkêŋ wapac Paulu tau ma gebe êkônin̄ en̄ taŋ naŋ, tonec gebe Gôlôac Korintga gêwa tau kêkôc-kêkêc. Lau buŋa têtū palê gêdêŋ sec ma sêmêtôc lau tobiŋ jageo, go biŋ lauo to gêc sênam taun̄na ma semoa sêwiŋ taun̄na to biŋ ŋalêl̄m epen̄na ma Gôlôac Dabuŋ ŋagôliŋ to ŋanô aŋga ŋalau Dabuŋ nê ma biŋ ŋacmatê dêndi saŋa. Paulu kêpuc biŋ tonan̄ ŋai ŋam e kêkip sa toŋanôgeŋ ma ketoc ŋawae ŋajam kêmêtôc biŋlensôn tau ŋalêŋ.

Aŋga mômêlatu 13 en̄ kêwaka têtac êwiŋ taun̄na sa gebe Anôtônê moasiŋ ŋajamanô tau gedēŋ nê lau. Lau kêtôm nom ŋagamêŋgeŋ sêŋô biŋ tagēŋ tonan̄ kêtū tōŋ êsêac e moae kêlêlêc buku tau ŋamiŋ ŋagêdô su.

Ŋadênaŋ

1. Paulu gêjac m nê biŋ 1:1-9
2. Gôlôac gêwa tau kêkôc 1:10-4:21
3. Awêlagôc ŋac sênam taun̄ ŋapeŋna 5:1-7:40
4. Lau buŋa to lau samuc nêŋ biŋ 8:1-11:1
5. Lau buŋa sêlic nêŋ om nagôliŋ 11:2-14:40
6. Killsi gêdi sa gêjac kamoalêc lau buŋa dêndi saŋa 15:1-58
7. Sêkêŋ da gêjac lau buŋa Judaiaŋa ŋawae 16:1-4
8. Paulu tau nê biŋ ŋagêdô ma gêjac mata nê papia 16:5-24

Paulu gêjac m nê biŋ

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, taŋ Anôtô taê gêjam kwanan̄geŋ tec kêkalem aê naŋ, agêc lasic Sostene

² aêagêcma biŋ êndêŋ Anôtônê gôlôac amac, taŋ aŋgôn̄ Korinti naŋ. Kilisi Jesu kêkêŋ amac atu Anôtônê lau awiŋ samob, taŋ awēŋ gêôc aêacnêŋ Apôm̄tau Jesu Kilisi nê ŋaê kêtôm gamêŋ samobgeŋ. En̄ kêtū aêac to êsêacnêŋ Apôm̄tau.

³ Tamen̄i Anôtô agêc Apôm̄tau Jesu Kilisi nêŋ moasiŋ to biŋmalô êndêŋ amac êwac.

Paulu gêjam dan̄ge gêdêŋ noc Anôtô

⁴ Aê gajam dan̄ge gêdêŋ ŋoc Anôtô kêtū amacŋa ŋapaŋ, gebe en̄ kêkêŋ Kilisi Jesu kejon̄ moasiŋ wackêmoasiŋ amac.

⁵ Ŋac tau tonan̄ kêkêŋ amac atu lau tolêlôm gêŋ samobŋa, atu lau tolêlôm biŋ tokauc samobŋa amboac tonan̄.

⁶ Tec ŋawae, taŋ gêwa Kilisi sa naŋ, kêtū tōŋ amac sugac.

⁷ Ma amac, taŋ asaê aêacnêŋ Apôm̄tau Jesu Kilisi eoc tau lasêŋa naŋ, apô lēna ênê moasiŋ teŋ atom.

⁸ Ŋac tau tonan̄ oc êpuc amac tōŋ atu lau ŋajaŋa, ec êtu ŋamu amoa ŋabiŋ masigeŋ e êndêŋ aêacnêŋ Apôm̄tau Jesu Kilisi nê bêc.

⁹ Anôtô en ñac ñañêñ. En kêkalem amac ma gêbiñ amac tôñ tamiñ Latu, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi.

Gôlôac gêwa tau kêkôc

¹⁰ O lasitêwaac, aê jalêñ biñ amac êtu aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñaêña gebe amac samob nêmbiñ êpi tagen ec awa taôm êkôc-êkôc atom. Kauc tagen to nêmbiñ ñalêlôm tagen êkic amac tôñ.

¹¹ O ñoc lasitêwaac, Kloenê lau mênêtêdôn gêdêñ aê gebe biñ kisaña gêc amac ñasawa.

¹² Biñ tau amboac tonec gebe Amac samob nêmbiñ keso tau-keso tau amboac tonec gebe “Aê katu Paulune gêñ.” “Aê katu Apolonê gêñ.” “Aê katu Kepanê gêñ.” “Aê katu Kilisinê gêñ.”

¹³ Êsêac sêkac Kilisi kêkôc me. Êsêac sêjac Paulu kêpi kakesotau kêtú amacña me. Êsêac sêsagu amac ña Paulunê ñaê me.

¹⁴ Aê gajam danje Anôtô gebe kasagu amacnêmbiñ tenj atom, Krispi agêc Gai taunjen.

¹⁵ Tec ñac tenj êsôm gebe kasagu en ña ñoc ñaê nec atom.

¹⁶ Biññanô aê kasagu Stepana to nê gôlôac amboac tonañ, mago amac ñagêdô tec gajam kauc oc kasagu me masi.

¹⁷ Kilisi kêsakiñ aê gebe jansañgu lau atom, en kêsakiñ aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê. Aê jasôm lasê ña biñ tokauc ñamalacña atom, gebe jawê Kilisinê kakesotau auc atom.

Kilisi kêtú Anôtônê ñaclai to mêtê tokauc

¹⁸ Aêac tajala gebe lau, tañ sênaña nañ, sêñô kakesotau ñawae amboac biñ meloc. Mago aêac, tañ Anôtô ênam aêac kêsi nañ, tasaê ñawae tau gebe Anôtônê ñaclai.

¹⁹ Kêtôm teto gêc gebe

“Aê oc jansenj lau tokauc nêñ kauc su
ma oc iatiñ mêtê, tañ laumêtê sêkip sa nañ su.”

²⁰ Lau tokauc sêmoa ondoc. Biñsutau sêmoa ondoc. Lau nom tonecña, tañ sêpa taun nañ, sêmoa ondoc. Anôtô gêgôm kauc-nom tonecña kêtú meloc su.

²¹ Anôtô en ñac tokauc, tec kêmasañ ñalêñ amboac tonec gebe ñamalac taun nêñ kauc êwê êsêac sêjala Anôtô atom. En tec gêlic ñajam gebe ênam lau kêsi êtu sêkêñ gêwiñ jaen meloc, tañ aêac ajac nañña.

²² Lau Juda sêjatu gêñtalô to lau Helen sêpuc kauc ñam sebe têtap sa.

²³ Mago aêac ajam mêtê kêpi Kilisi, tañ sêjac en kêpi kakesotau gêja nañ. Juda sêñô e têtac kêbôli auc, ma lau samuc sêñô amboac biñ meloc.

²⁴ Tagen aêac lau Juda to lau Helen, tañ Anôtô kêkalem aêac nañ, talicgac gebe Kilisi kêtú Anôtônê ñaclai to Anôtônê mêtê tokauc,

²⁵ gebe Anôtônê biñ meloc nañ gêñ tokauc kêlêlêc ñamalacnêñ kauc su, ma Anôtônê gêñ palê-palê nañ gêñ toñaclai kêlêlêc ñamalacnêñ ñaclai su.

²⁶ O lasitêwaac, taêm ênam Anôtônê kalem gêdêñ amac acgom. En kêkalem lau tokauc nomña to lau toñaclai ma lau towae taêsam sêwiñ amac atom.

²⁷ Lau tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ meloc nañ, Anôtô kêjaliñ êsêac sa, gebe êngôm lau tokauc majen êsa. Ma lau, tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ palê-palê nañ, Anôtô kêjaliñ êsêac sa, gebe êngôm lau ñajaña majen êsa.

²⁸ Lau tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ ñaôma to gêñ ñanômê to gêñ, tañ gêc atom nañ, Anôtô kêjañ sa, gebe ensenj gêñ, tañ gêc nañ su.

²⁹ Amboac tonañ ñamalac tenj kêtôm gebe etoc tau sa êkô Anôtô lañônêmbiñ atomanô.

³⁰ Anôtô kêkêñ Kilisi Jesu gêbiñ amac tôñ ma kêkêñ en kêtú aêacnêñ mêtê tokauc ñam. Anôtô kêkêñ Kilisi kêmasañ aêacnêñ biñ e Anôtô gêlic aêac tatu lau gêdêñ, ma gêwê aêac tasa Anôtônê launêñ lêñ ma kêsi aêac su aña gêñ samob

³¹ kêtôm teto gêc gebe

“Ñac tenj embe etoc tau sa,

oc etoc tau sa êtu Apômtaunjen.”

2

Tasôm Kilisi gêmac endu anga kakesotau nawae lasê

¹ O lasitêwaac, gêdên tan gadên amac gêwac nan, gêwac toaoc êjam ma tokauc kapôên gebe jasôm Anôtônê bin jalêlômna lasê êndên amac nec atom.

² Aê gamoa gawin amac nan taêc gêjam bin jagêdô gêwin atom, Jesu Kilisi taugen, tan sêjac en kêpi kakesotau gêja nan.

³ Aê nac palê-palê ma katêc-katêc tauc, tec gamoa gawin amac tonoc jalêlôm natutucgen.

⁴ Aê kasôm noc bin to gajac jaen amac gabe janam amac ôkwi na kauc nom na nec atom, aê gajam mêtê kawaka Anôtônê Nalau to naclai sa,

⁵ gebe amacnêm akên gêwin nam êsêp namalacnên kauc atom, êsêp Anôtônê naclaigen.

Anôtônê Nalau geoc bin lasê

⁶ Binjanô, aêac asôm bin tokauc gêdên lau, tan sêkên gawin njanja kêsana nan. Mago bin tokauc tonan bin tokauc nom tonecna atom, to gôlinwaga, tan sêjam gôlin nom tonec ma malôgen oc sêjana nan, nê bin tokauc atom amboac tonanjen.

⁷ Mago aêac asôm Anôtônê bin tokauc, tan kêsin tau gêc lêlômgen nan. Anôtô kêjalij bin tau sa gêdên kêkên undambê to nom atomgen, gebe êkên nawasi êndên aêac.

⁸ Nom tonec jagôlinwaga ten kêjala bin tonan atomanô. Êsêac embe sêjala, oc sênac nawasi Natau êpi kakesotau êna atom.

⁹ Mago kêtôm teto gêc gebe

“Gên tan nac ten mataanô gêlic atom

to nac ten tanasun gênô atom

ma namalac ten taê gêjam gêc nê jalêlôm kwananjen atom nan,

gên tonan Anôtô kêmasan gebe êkên êndên êsêac, tan têtac gêwin en nan.”

¹⁰ Ma Anôtô kêkên nê Nalau, tec geoc bin jalêlômna tonan lasê gêdên aêac, gebe Nalau kêkip gên samob nam sa, ma kêkip Anôtônê bin jalêlômna sa amboac tonanjen.

¹¹ Namalac asa oc êjala nê gên jalêlôm na. Namalacnê nalau, tan gêmôa ênê jalêlôm nan, taugen tec kêjala. Ma Anôtônê gên amboac tonan, nac ten kêjala atom, Anôtônê Nalau taugen.

¹² Ma aêac takôc nalau nomna sa atom, takôc Nalau, tan gêmên anga Anôtônê nan sa, gebe tajala moasin samob, tan Anôtô kêkên gêdên aêac nan.

¹³ Amboac tonan aêac asôm bin, tan namalacnên kauc kêdôn nan atom, asôm bin, tan Nalau kêdôn nan, ma awa bin Nalau sa gêdên lau, tan sêwê kain Nalau nan.

¹⁴ Mago nac, tan gêwê kain Nalau atom nan, êkôc gên, tan Anôtônê Nalau êkên nan, sa atom. En oc êlic amboac gên meloc ma nê kauc êsa êpi gên tau atom, gebe Nalau êwê lau acgom, go sêpuc nam naêndênjen.

¹⁵ Nac tan gêwê kain Nalau nan, êtôm gebe êpuc gên samob nam, mago nac ten êpuc nac, tan gêwê kain Nalau nan, nê nam êtôm atom.

¹⁶ Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam geboc êndôn bin êndên en.”

Aêac tec tatap Kilisinê taê gêjam sa.

3

Anôtônê kolenwaga

¹ O lasitêwaac, gêmunjen aê katôm gebe jasôm bin êndên amac amboac kasôm gêdên lau, tan sêwê kain Nalau nan atom. Aê kasôm bin amboac kasôm gêdên lau tonjalêlôm langwa to gêdên lau, tan sêkôc Kilisi sa amboac napalê dedecgen.

² Aê kakên su gêdên amac anôm, kakên mo atom, gebe amac atôm atom gebe anin gên njanja. Ma galoc embe jakên, oc atôm atom amboac tonanjen,

³ gebe amac asa lau tonjalêlôm lanğwa nêñ lêtñ amoa. Amac embe anam lêmuy taôm to akêñ kisa êndêñ taôm, go êwa amac sa gebe amac lau tonjalêlôm lanğwa to asa lêtñ ñamalacña amoa atom me.

⁴ Nac ten embe êsôm gebe “Aê katu Paulunê gêñ,” ma ten embe êsôm gebe “Aê katu Apolonê gêñ,” oc asa lêtñ ñamalacña atom me.

⁵ Amboac ondoc, Apolo en asa me Paulu en asa. Aêagêc sakinwaga, tañ awê amac akêñ gêwiñ Kilisi nañ. Aêagêc ajam ma kôm gêdêñ-gêdêñgeñ kêtôm Apômtau kêkêñ gêdêñ aêagêc.

⁶ Aê kapuy ñawê ma Apolo kêsanem bu, mago Anôtô kêkêñ gêñ tau kêpi.

⁷ Amboac tonañ ñac, tañ kêpuñ ñawê agêc ñac, tañ kêsanem nañ, talic amboac ñanô atom, ñanô tagen ñac, tañ kêkêñ gêñ tau kêpi. Nac tau en Anôtô.

⁸ Nac kêpuñ ñawêña agêc ñac kêsanem buña agêc têtôm tauñ. Êsêagêc lulugen sêkôc nêñ kôm ñaôli êtôm nêñ kolen, tañ sêjam nañ,

⁹ gebe aêagêc ajam kôm awiñ Anôtô, ma amac atu ênê kôm moña to atu Anôtônê andu, tañ kêkwê gêmoa nañ.

¹⁰ Anôtô kêkêñ moasiñ gêdêñ aê katu kamunda tokauc, tec kasuy andu tau ñaalê, ma ñac ten gêu demboñ, go lau samob, tañ sêkwê andu tau sêmoa nañ, sejop nêñ kôm ñapepgeñmañ.

¹¹ Alê ñanô Jesu Kilisi tau tec kêkô sugac, ma ñac ten êtôm gebe ênsuy alê ten êjô alê ñanô tonañ atomanô.

¹² Mago ñac ten embe êkwê andu êkô alê tau ñaô, oc êtôm gebe êkôc gold me silber me pocawa me ka me oba me labilauy.

¹³ Lau samob nêñ kôm gêdêñ-gêdêñgeñ oc êtu awê. Kilisinê bêc oc êkêñ kôm tau ênêc awê ma eoc ñanô lasê ña ja ma ja tau êwaka lau samob nêñ kôm gêdêñ-gêdêñgeñ ñanjanô sa.

¹⁴ Nac ten nê kôm, tañ kêkwê sa nañ, embe êkô, nañ ñac tau oc êkôc ñaôli.

¹⁵ Embe ja êniñ ñac ten nê kôm, oc nê kôm ñanô ênaña, mago en tau, Anôtô oc ênam en kêsi, êtôm êjanço en ança ja ñalêlôm su.

¹⁶ Amac atu Anôtônê lôm dabuy ma Anôtônê Nalau gêñgôn amacnêm ñalêlôm. Amac ajala biñ tonañ me masi.

¹⁷ Nac ten embe ensey Anôtônê lôm dabuy su, nañ Anôtô oc ensey en su, gebe Anôtônê lôm tonañ gêñ dabuy, ma amac tec atu lôm dabuy tau.

¹⁸ Ansau taôm atom. Amacnêm ñac, tañ geboc en ñac tokauc nom tonecña nañ, êtu ñac meloc acgom, ec êtu ñac tokauc ñanô,

¹⁹ gebe kauc nom tonecña Anôtô gêlic amboac gêñ meloc kêtôm teto gêc gebe “En gêwa lau tokauc nêñ kaucdansañ kêtû lip ênac êsêacña.”

²⁰ Ma teto ten gêwiñ gebe

“Apômtau kêjala lau tokauc nêñ taên gêjam ma gêlic gebe ñanô masi.”

²¹ Amboac tonañ ñac ten etoc tau sa êtu ñamalac tenña atom, gebe gêñ samob kêtû amacnêm.

²² Paulu agêc Apolo ma Kepa, nom tonec ma anğôn matem jaliña to amac ênduña, ma gêñ galocña to gêñ ñamuñaña, gêñ samob tonañ ñai kêtû amacnêm.

²³ Ma amac taôm tec atu Kilisinê gêñ, ma Kilisi tau kêtû Anôtônê.

4

Kilisine aposolo

¹ Amac alic aêac amboac Kilisinê sakinwaga to Anôtônê gêñ ñalêlômña ñagejobwaga acgom.

² Natau gebe êtap gêñ tagen tonec sa ança gejobwaganê gebe en ñac ñanêñ.

³ Amac me ñamalacnêñ mêtôc ten embe êmêtôc aê, oc jalic amboac gêñ ñaôma. Ma aê tauc jamêtôc tauc atom amboac tonañgeñ.

⁴ Aê gabe ñoc keso tenj gêc atom, tagenj binj tonanj gêwa aê sa gebe katu ñac gêdênj nec atom. Ñoc mêtôcwaga Apômtau taugenj.

⁵ Amboac tonanj amêtôc lau êmunj noc Apômtau êmênja atom. Ñac tau tonanj oc êpô gêj, tanj kêsinj tau gêc ñakesec ñalêlôm nanj, ñawê êsa ma oc êkênj binj, tanj ñamalac taênj gêjam gêc nêj ñalêlôm nanj, êtu awê. Êndênj tonanj lau samob têtap nêj lambinj sa anja Anôtônê êndênj-êndênjenj.

⁶ O lasitêwaac, kêtû amacña aê kato binj tonanj kêpi aêagêc Apolo. Aê kato kêpi aêagêc gebe jandônj ñalô tonec êndênj amac gebe Aôc lêlêc binj, tanj teto gêc nanj atom. Amacnêm tenj etoc ñac tenj sa ma êmbu ñac tenj atom.

⁷ Asa ketoc aôm sa. Aômnêm asagenj gêc, tanj kôkôc anja Anôtônê atom. Embe ôkôc gêj anja Anôtônê ma amboac ondoc kotoc taôm sa amboac kôkôc atom.

⁸ Amac aenj gêj gêôc amac tôj sugac. Amac atu lau tolêlôm sugac. Amac taôm ajam gôlinj taôm gac, apô lêna aêac atom. Ojae, aê gabe amac anam gôlinj taôm ñanôgenmanj, go aêac anam gôlinj awinj amac amboac tonanjenj.

⁹ Tagenj aê gabe Anôtô kêdênanj aêac aposolo akô ñamunagenj atôm lau, tanj sêkic êsêacnênj binj nanj, gebe sênac êsêac êndu e anjela to ñamalac nom samucgenja sêlic amboac êsêac sêgôm dôj tenj.

¹⁰ Aêac atu lau meloc kêtû Kilisinja, ma amac atu lau tokauc awinj Kilisi. Aêac lau palê-palê, ma amac lau ñajanja. Amac lau towaem, ma aêac lau waenjmê.

¹¹ Mo to bu gêjô aêac, aêac apô lêna ñakwê, lau sêjac aêac ma amoa ñasawagenj e mênjgêdênj galoc.

¹² Aêac taunj lemenj ajam kôm to aim taunj sugenj. Lau sêbu aêac, mago ajam mec êsêac gêjô. Êsêac sêjanda aêac, ma aêac apuc taunj tôj.

¹³ Êsêac sêsôm binj alôb-alôb kêpi aêac, mago aêac akênj binj malô gêjô. Aêac atu nom tonec ñagênjgambu to ñagênjgêsunj-ôpic. Sêlic aêac amboac tonanj e mênjgêdênj galoc.

¹⁴ Aê kato binj tonanj gebe janjom amac majem êsa atom, aê galic amac amboac ñoc ñapalê ñajam, tec gabe janac binjsu amac.

¹⁵ Amac moae atap jaomwaga 10,000, tanj Kilisi gêbinj êsêac tôj nanj sa, mago atap tamemi taêsam sa atom. Aê tonec katu amac tamemi kêtû Kilisi Jesunja gêdênj tanj kakênj ñawae ñajam gêdênj amac nanj.

¹⁶ Amboac tonanj aê jalênj binj amac gebe atêku aê.

¹⁷ Kêtû tonanja aê kasakinj Timote gêdênj amac gêwac. Enj kêtû aênoc ñapalê ñajam to ñanênj, tanj Apômtau gêbinj enj tôj nanj. Enj êkênj puc amac gebe taêm ênam Kilisinê lêj, tanj kasa to kadônj gêdênj gôlôac dabunj samob kêtôm gamênjenj nanj.

¹⁸ Amacnêm ñagêdô seboac aê jandênj amac jawac atom, tec sêboa taunj.

¹⁹ Apômtau embe êlôc sa, oc jandênj amac jawac sebenj ma janô êsêac, tanj sêboa taunj nanj, nêj binjenj atom, jajala êsêacnênj ñaclai acgom,

²⁰ gebe Anôtônê gamênj ñam kêsêp tasôm binja atom, kêsêp ñaclainagenj.

²¹ Amac abe amboac ondoc. Aê jandênj amac jawac tosêmgenj me jawac totêtac êwinj ma tonjalêlôm malôgenj.

5

Tamêtôc binj mockainjo to mockainja

¹ Lau sênô ñawae gebe binj mockainjoña gêc amacña. Binj mockainjoña tau kainj tenj kêtôm lau samuc sêgôm atom. Ñac tenj gêjam tamanê awê.

² Binj tonanj gêc, mago amac aboa taôm amoa me. Amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgenmanj, ec atinj ñac, tanj gêgôm gêj tonanj nanj, su anja amac ñalêlôm.

³ Aê tec gamoa jaêc amac, mago ñoc ñalau gêmoa gêwinj amac tec kêmetôc ñac, tanj gêgôm gêj tau nanj, nê binj su amboac gamoa gawinj amac.

⁴ Amac embe akac sa anam aêacnêñ Apômtau Jesu lanô, nan ñoc ñalau to aêacnêñ Apômtau Jesu nê ñaclai wacêwiñ amac,

⁵ ma akêñ ñac tau êsêp Sadañ lêma gebe enseñ eñ ôli, ec êndêñ Apômtaunê bêc Anôtô ênam ênê ñalau kêsi.

⁶ Amac waem ñajam atom. Jist ñagec kêtôm gebe ênam polom samucgeñ auc. Biñ tonañ amac ajala me masi.

⁷ Amac atu polom ñaluc sugac. Amboac tonañ andec jist lanğwa ênêcña gebe atu polom wakuc, gebe sêbuc aêacnêñ domba Pasaña su. Domba Pasaña tau Kilisi.

⁸ Amboac tonañ talic nêñ om tojist lanğwa atom. Jist lanğwa tau sec to geo. Talic topolom ñalucgeñ. Polom ñaluc ñam gebe talic tonjalêlôm ñawa ma tobiññanôgeñ.

⁹ Aê kato gêdêñ amac kêsêp papia teñ su gebe Anac jaê lau mockaiñña.

¹⁰ Aê taêc gêjam gebe êñgamiñ taôm êndêñ nom tonec ñalau mockaiñña tapaôngeñ nec atom me anğamiñ taôm êndêñ lau maten katu gêñña me kêjanğowaga me lau, tañ sêjam sakiñ gwam nan, atom amboac tonañ. Embe taêm ênam gebe anğamiñ taôm êndêñ lau samob amboac tonañ, nan awi nom siñ acgom, go êtôm.

¹¹ Aê kato gêdêñ amac gebe ñac, tañ êsam tau gebe amac lasimi eñ nan, embe eñ ñac mockaiñña me ñac mata katu gêñña me ênam sakiñ gwam me êsôm biñ alôb-alôb me ênôm gêñ anaboa me êjanğo gêñboa, nan anac jaê eñ ma aniñ gêñ anğôñ awiñ eñ atom.

¹² Amboac ondoc, aê jamêtôc lau, tañ sêmoa môkêñ samuc me. Masi. Amac amêtôc êsêac, tañ sêmoa gôlôac ñalêlôm nan.

¹³ Lau tañ sêmoa môkêñ samuc nan, Anôtô oc êmêtôc êsêac, ma amac atin ñac sec anğa amacnêm êsa êna. * sêpac nêñ polom Pasaña, go sêkêñ jist êsêp êwiñ atom. Êsêac sêkasiñ nêñ laclu samob ñawasi kêsa gebe jist ñagec êsap laclu tau tôñ atomanô. Tec Paulu gêjam dôñ lau buña kêpi polom Pasaña tau tonañ.

6

Lau samuc nêñ mêtôcwaga sêmêtôc lau buna atom

¹ Amboac ondoc, amacnêm ñac teñ embe nê biñ êndêñ nê ñac teñ ênêc, oc maja tau atom ma êndêñ ñac samuc teñ êna gebe êmêtôc ênê biñ me. Eñ êndêñ Anôtônê lau ênamañ gebe sêmansañ biñ tau.

² Anôtônê lau oc sêmêtôc lau nomña samob. Biñ tonañ amac ajala me masi. Amboac ondoc, amac embe amêtôc lau nomña samob, oc atôm gebe amêtôc nêm biñ ñasawaña ñasec-ñasec atom me.

³ Aêac oc tamêtôc anğela amboac tonañ. Biñ tonañ amac ajala me masi. Embe tamêtôc anğela, go tatôm gebe tamêtôc nêñ biñ nom tonecña atom me.

⁴ Amboac tonañ biñ nom tonecña embe êlênsôñ amac, go lau, tañ gôlôac dabuñ sêlic êsêac sêmoa tomôkêñ samucgeñ nan, sêmêtôc biñ tau me.

⁵ Majem taôm. Amboac ondoc, amacnêm ñac tokauc teñ gêmoa, tañ kêtôm gebe êmêtôc lasitêwainêñ biñ ñasawaña nan, oc gêmoa atom me.

⁶ Tec akêñ lasitêwainêñ biñ gêdêñ lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga gebe sêmêtôc nec.

⁷ Amac akêñ taôm adêñ mêtôcwaga, tec gêwa amac sa gebe asô sugac. Kêtu asagenña amac aôc sec, tañ sêgôm gêdêñ amac nan atom. Kêtu asagenña amac ajac jao gebe sêjanğo gêñ anğa amacña.

⁸ Mago tonanğen atom. Amac taôm agôm sec to ajanğo gêñ su ma agôm gêñ tau gêdêñ taôm nêm lasitêwai.

⁹ Amac ajalagac gebe lau sec sêwê kaiñ Anôtônê gamêñ êtu nêñ gêñlênsêm atom. Ansau taôm atom. Lau mockaiño to mockaiñña to êsêac, tañ sêjam sakiñ gêdêñ gwam ma êsêac,

* **5:13:** Asam biñ jist'a, tañ gêc Mat 13:33. Mago Judawaga embe

tañ sêgôm biñ sêjam taunja popoc to ñapalê, tañ sêkêñ taunj têtôm lauo ma ñacwaga, tañ sêkwa ec taunj nanj,

¹⁰ ma genjenjtêna to lau matenj katu gêñja ma lau, tañ sênôm gêñ e kêjanjñ êsêac to êsêac, tañ sêsôm biñ alôb-alôb ma kêjanjgowaga, lau samob tonañ ñai oc sêwê kainj Anôtônê gamênj êtu nêñ gêñlênsêm atom.

¹¹ Gêmunjenj amacnêm ñagêdô sêgôm gêñ amboac tonê. Mago galoc Anôtô kêkwasiñ amac su e atu Anôtônê laugac. Galoc Anôtô kêmasañ amacnêm biñ e gêlic amac atu lau gêdênj kêtû Apômtau Jesu Kilisi nê ñaê to aêacnêñ Anôtônê Ñalauja.

Alambij Anôtô ña nêm ôlim

¹² “Gêñ samob kêtôm gebe janjgômja,” mago gêñ samob tau oc êmoasiñ aê atom. “Gêñ samob kêtôm gebe janjgômja,” mago ñatenj ênam gôlinj aê atom.

¹³ Biñjanô, lau sêsôm gebe Gêñ taniñja gêjac têtacwalô ñawae, ma têtacwalô gêjac gêñ taniñja ñawae.” Mago Anôtô oc ensenj lulugenj su. Aêac ôlinj gêjac gêñ mockaiño to mockaiñja ñawae atom, gêjac Apômtau tau ñawae. Ma Apômtau gêjac aêac ôlinj ñawae.

¹⁴ Anôtô gêñu Apômtau sa ma oc êñu aêac sa ña nê ñaclai amboac tonañ.

¹⁵ Amac ôlim kêtû Kilisinê ôli ñagêñlêlôm. Amac ajala biñ tonañ me masi. Ma amboac ondoc, oc jakôc Kilisinê ôli ñagêñlêlôm tenj ma janjgôm gêñ tau êtu mockaiño ôli ñagêñlêlôm tenj me. Masigoc.

¹⁶ Ñac tañ êmoa êwiñ awê mockaiñoña nanj, êsêagêc oc têtû ôli tagenj. Amac ajala biñ tonañ me masi. Teto gêc gebe “Êsêagêc oc têtû ñanô tagenj.”

¹⁷ Mago ñac, tañ gêbiñ tau tôñ tamiñ Apômtau nanj, gêwê kainj Ñalau tagenj gêwiñ enj.

¹⁸ Aêc gêñ mockaiñoña su. Ñac tenj embe êñgôm sec ñagêdô, oc êlênsônj enj tau ôli atom. Mago embe êñgôm mockaiñ, oc êñgôm sec êndênj tau ôli solop.

¹⁹ Amac ôlim kêtû Ñalau Dêbuñ, tañ gêmoa amacnêm ñalêlôm nanj, nê lôm dabuñ. Ôlim kêtû amacnêm gêñ atom, Anôtô kêkêñj gêdênj amac. Amac ajala atom me.

²⁰ Enj gêjam ôli amac ña ñaôli kapôênj. Amboac tonañ alambij Anôtô ña amac ôlimgenj.

7

Lauo to ñac sêjam taunj ñabiñ

¹ Aê gabe jajô biñ, tañ amac ato nanj. Ñac tenj embe êmoasac awê atom, oc ñajam.

² Mago kêtû biñ mockaiñoña tec ñacwaga sênam awê êndênj-êndênjenj to lauo sênam ñac êndênj-êndênjenj.

³ Ñac êñgamiñ tau êndênj nê awê atom, ma awê êñgamiñ tau êndênj nê akwenj atom,

⁴ gebe awê kêtû tau ôli ñatauo atom, ñac kêtû nê awênê ôli ñatauo, ma ñac kêtû tau ôli atom, awê kêtû ñatauo.

⁵ Anjgamiñ taôm êndênj taôm atom. Embe taêm ênam gebe anam dabuñ taôm êsêp ñasawa êtu atenj mecña, go amansañ biñ awiñ taôm êmuñ acgom ma ñajam. Têm tau êmbacnê, go amoa awiñ taôm êtiam, gebe Sadanj êlêtôm amac êtu nêm têtac ñakalacña atom.

⁶ Biñ tonañ aê kasôm amboac jatu atom, kasôm gebe jawa sagenj êndênj amac.

⁷ Aê gabe ñamalac samob têtôm aêmanj. Tagenj Anôtô gêjac sam moasiñ gêdênj ñamalac gêdênj-gêdênjenj, kêkêñ tenj gêdênj ñac tenj ma tenj gêdênj tenj.

⁸ Aê jasôm ñoc biñ êndênj lau, tañ sêjam awê to ñac atom ma êndênj awê Tuc. Êsêac embe sêmoa têtôm aê, go ñajam.

⁹ Mago êsêac embe sênam dabuñ ôlinj têtôm atom, go lauo sênam ñac ma ñacwaga sênam awê saman. Sênam taunj tec ñajam êlêlêc sêmoa toôlinj ñakalac su.

¹⁰ Êndênj lauo to ñac, tañ sêjam taunj nanj, aê jakêñ biñsu tenj. Biñsu tau aêñoc atom, Apômtaunê gebe Awê êkac tau su anja nê akwenjê atom.

¹¹ Embe êkac tau su, nanj êmoa nê tauja e taê ênam tenj, go êmansañ bi ñ êndênj nê akwenj ma êmu êndênj enj êna êtiam. Ma ñac tau êwi nê awê siñ atom amboac tonañjenj.

12 Êndênj lau ñagêdô aêgenj tec jasôm biñ tonec. Biñ tau Apômtaunê biñ atom. Ñac buña tenj embe ênam samuco tenj ma awê tau embe têtac êwiñ gebe êngônj êwiñ ñac tonan, nan ñac tau êwi enj sinj atom.

13 Ma awê buña tenj embe ênam ñac samuc tenj, ma ñac tau embe têtac êwiñ gebe êngônj êwiñ awê tonan, nan awê tau êwi nê akwenj tonan sinj atom,

14 gebe ñac samuc êtu Anôtônê gêñ êtu ênê awêña, ma awê samuco êtu Anôtônê gêñ êtu ênê akwenja. Embe amboac tonan atom, go nêñ ñapalê têtú gêñ sec, mago êsêac têtú Anôtônê gêngac.

15 Mago samuco to ñac, tanj sêjam lau buña nan, embe sêkac tauñ su anja lau buña nêñ, go sêngôm. Biñ amboac tonan êkônin awê buña to ñac buña tôñ atom. Anôtô kêkalem amac gebe amoa tobiñmalôgenj.

16 O awê tau, aôm oc ônam nêñ akwenj kêsi. Kôjala biñ tonan me masi. O ñac tau, aôm oc ônam nêñ awê kêsi. Kôjala biñ tonan me masi.

Tasa nêñ lêñ, tanj Anôtô kêmasan nan

17 Aê kamasan biñ tonec gêdênj gôlôac dabun samob gebe Lau samob sêsa nêñ lêñ êtôm tanj Apômtau gêjac sam moasinj gêdênj êsêac gêdênj-gêdênjenj ma êtôm tanj Anôtô kêkalem êsêac nan.

18 Anôtô embe êkalem ñac, tanj sêsa enj su nan, go ñac tau ênam tau auc atom. Embe êkalem ñac samuc tenj, go sêsa ñac tau atom.

19 Sêsa lau me sêmoa amboac lau samuc, biñ tau tonan ñanô masi. Gêñ ñanô tau tonec gebe sêmansan Anôtônê biñsu.

20 Kôm tanj lau sêjam gêdênj tanj Anôtô kêkalem êsêac nan, sêsap tôñmanj.

21 Gêdênj tanj Anôtô kêkalem aôm nan, aôm oc kôtu ñac tenj nê gêñôma me. Embe amboac tonan, go biñ tau êkênj wapac aôm atom. Mago embe sêngamboac aôm su, nan ômoa nêñ lêtêgenj.

22 Gêñôma tanj Apômtau kêkalem enj nan, kêtú Apômtaunê ñac, tanj kêgaboac enj su jagêmoa nê lêtêgenj nan. Ma ñac, tanj gêmoa nê lêtêgenj ma Apômtau kêkalem enj nan, jakêtu Kilisinê gêñôma.

23 Anôtô gêjam ôli amac ña ñaôli kapôênj, amboac tonan atu ñamalacnêñ gêñôma atom.

24 O lasitêwaac, kôm tanj lau sêjam gêdênj Anôtô kêkalem êsêac sêmoa nan, sêsap tôñ êndênj-êndênjenj sêwiñ Anôtômanj.

Lau tanj sêjam awê to ñac atom ma awêtuc nêñ biñ

25 Aê katap Apômtaunê biñsu tenj kêpi lau, tanj sêjam awê to ñac atom nan, sa atom. Mago Apômtau taê walô aê tec katu ñac ñanênj. Amboac tonan jasôm ñoc taêc gêjam lasê ma amac akênj êwiñ ñoc biñ.

26 Aê taêc gêjam amboac tonec gebe galoc gêñwapac tec gêc. Tec ñamalac embe sêmoa amboac sêmoa, oc ñajam.

27 Aôm gôjam awê sa su me. Tec ôngôm gêñlêlôm gebe ôwi enj sinja atom. Ma aôm tonan gôjam awê atom me. Tec onsom awê atom.

28 Mago aôm embe ônam awê sa, oc ôngôm sec atom. Ma awêtakinj embe ênam ñac, oc êngôm sec atom amboac tonanjenj. Mago gêñwapac nom ña oc êtap lau amboac tonan sa, tec aê gabe jambôc auc êndênj amac.

29 O lasitêwaac, aê jasôm ñoc biñ tonec gebe Têñ kêtú dambê sugac, amboac tonan êsêac, tanj sêjam awê sa su nan, sêmoa amboac sêjam awê atom.

30 Êsêac tanj têtanj nan, sêmoa amboac têtanj atom, ma êsêac tanj têtac ñajam nan, sêmoa amboac têtac ñajam atom. Êsêac tanj sêjam ôli gêñ nan, sêmoa têtôm lau, tanj nêñ waba masi.

31 Ma êsêac, tanj sêjam kôm kêpi gêñ nomña sêmoa nan, sêmoa têtôm lau, tanj sêjam kôm tonan atom, gebe nom tonec oc ê su ênanja.

³² Aê gabe amac apô sim taôm atom. Nac tañ gêjam awê atom nañ, kêpô sim tau kêtü Apômtauña, gebe Apômtau êlic enj ênac mataanô ñajam.

³³ Nac tañ gêjam awê sa nañ, kêpô sim tau kêtü gêñ nomñaña, gebe nê awê êlic enj ênac mataanô ñajam.

³⁴ Amboac tonañ nê ñalêlôm gêja lu. Ma awê, tañ gêjam ñac sa atom to awêtakiñ sêpô sim taun kêtü Apômtauña gebe êsêac ôlinj to nêñ ñalau têtü Apômtaunê gêñ. Mago awê, tañ gêjam ñac sa nañ, kêpô sim tau kêtü gêñ nomñaña, gebe nê akwenj êlic enj ênac mataanô ñajam.

³⁵ Aê kasôm binj tonañ gebe ênam amac sa. Aê gabe jawa lakô amac atom, aê taêc gêjam gebe amac atu lau mansañ to ñañêñ asap Apômtau tônia totêmtac makenjenj.

³⁶ Embe sê awê to ñac gebe sênam taun, mago sênam taunj seberj atom, ma ñac tau embe taê ênam gebe lêñ tonañ keso, ma têtac êkac enj gebe sênam taunj ñagaô, nañgo sêngôm ñanô êsa êtôm enj taê gêjam. Oc sêngôm sec atom, sênam taunmanj.

³⁷ Ma ñac embe taê ênam êtu tônia ma binj tenj êkac enj atom, ma nê ñaclai êtôm gebe ênam gôlinj tau ma êmansañ nê ñalêlôm gebe ênam awê atomgenj, oc ñajam amboac tonañ.

³⁸ Amboac tonañ ñac tenj embe ênam awê, oc ñajam, ma tenj embe ênam awê atom, oc ñajam êlêlêc.

³⁹ Sêmôcwalô gêbinj awê tamiñ nê akwenj kêtôm têm, tañ nê akwenj gêmôa mata jali. Embe nê akwenj êmac êndu, go awêtuc êtôm gebe ênam ñac tenj sa êtôm têtac êwinj. Tagenj ênam to Apômtaugenj.

⁴⁰ Mago awêtuc embe êmôa amboac awêtuc, oc aoc êoc enj êlêlêc. Nac taêc gêjam tau tonañ, ma aê gabe oc kakôc Anôtônê ñalau sa amboac tonañ.

8

Binj kêpi gêñ taniña, tañ sêkêñ kêtü da gêdêñ gwam

¹ Binj kêpi da gwamña amboac tonec. Aêac tajala gebe aêac samob tatap kauc sêñac. Mago kauc tonañ kêkêli ñamalac e tetoc taun sa, ma têtac gêwinj ñanô tau tec gêboa gôlôac sa.

² Nac tañ taê gêjam gebe kêjala gêñgac, mago enj kêjala gêñ tau e jagêdêñ ñamadinj atom tagenj.

³ Nac tenj embe têtac êwinj Anôtô, nañ Anôtô oc êjala enj.

⁴ Binj kêpi taniñ gêñ, tañ sêkêñ kêtü da gêdêñ gwamña nañ, amboac tonec. Aêac tajala gebe “gwam mata jali tenj gêmôa nom atom,” tajala gebe “Anôtô ñanô tagenj tec gêmôa.”

⁵ Êsêac oc sêsam ñaclai undambê to nomña ñagêdô gebe anôtôi kêtôm “anôtôi” to “apômtaui” taêsam sêmôa.

⁶ Mago Anôtô tagenj tec kêtü aêacnêñ Tamenji. Enj kêkêñ gêñ samob ma aêac tamoa tapenjenj. Ma Apômtau tagenj gêmôa, Jesu Kilisi. Anôtô kêkêñ gêñ samob ña enjenj, ma aêac tamoa ña enjenj.

⁷ Mago samob têtap kauc tonañ sa atom. Lau ñagêdô, tañ gêmunjenj sêsa lêñ gwamña nañ, sêsap gwam ñalêñ tônia e mênghêdêñ galoc. Êsêac senj gwada da gwamña ñanô tenj e gêgôm nêñ ñalêlôm palê-palê ñatêmui kêsa.

⁸ Gêñ taniña oc êwaka aêac sa êndêñ Anôtô atom. Embe taniñ gêñ atom, oc tasô gêñ ñanô tenj atom. Ma embe taniñ gêñ, oc tatap ñanô tenj sa êlêlêc su atom amboac tonañgenj.

⁹ Tagenj alic taôm gebe gêñ, tañ amac asaê gebe atôm gebe oc anjôm nañ, êlênsônia lau palê-palê atom.

¹⁰ Nac ñalêlôm palê-palê tenj embe êlic aôm, tañ nêñ kauc kêsa kêpi binj tonañ nañ, ôniñ gêñ ôngônia lôm gwamña, oc êoc awasunj tônia êndêñ gêñ gwamña tau me. Masigoc.

¹¹ Aômnêm kauc oc êjainj ñac palê-palê tonañ e ênaña. Mago ñac tau tonañ kêtü aôm lasim ma Kilisi gêmâc êndu kêtü enja.

¹² Embe anğôm sec êndên lasitêwai amboac tonan e êlênsôn nêñ ñalêlôm palê-palê, go anğôm sec êndên Kilisi tau.

¹³ Kêtu tonanña gên taniñña embe êtim lasic, go janiñ gwada tenj êtiam atomanô gebe jatim lasic e êtu sec nec atom.

9

Paulu kêwaka aposolonêñ kôm to lêñ sa

¹ Kilisi kêgaboac aê su gamoa ñoc lêtêgenj atom me. Ma aê aposolo atom me. Aê galic aêacnêñ Apômtau Jesu atom me. Aê gajam kôm kêtû Apômtauña ma amac atu kôm tau ñañanô atom me.

² Lau ñagêdô oc moae sêlic aê katôm aposolo atom, mago katu amacnêm aposolo. Apômtau gêbiñ amac tôn, tec atu ñoc sakinj aposoloña ñabelo.

³ Lau embe sêmêtôc aê go jawaka tauc sa amboac tonec.

⁴ Aê katôm gebe janiñ to janôm gên me masi.

⁵ Aê kêtom gebe janam awê buña ma jasêlêñ jawiñ enj amboac aposolo ñagêdô to Apômtaunê lasii ma Kêpa sêgôm me masi.

⁶ Aêagêc Barnaba taunjenj atôm gebe awi kôm lemenña siñ atom me.

⁷ Siñwaga ondoc gêjac siñ ma tau gêjam ôli tau. Asa kêsê wain kôm tenj ma genj ñanô atom. Ma asa gejob bulimakao ma gênôm ñasu atom.

⁸ Aê ñawa biñ tonan sa kêpi ñamalacnêñ gênjenj ma biñsu kêsôm biñ tau gêwiñ amboac tonan.

⁹ Kêsôm gac. Teto gêc Mosenê biñsu gebe “Ôkic bulimakao, tanj kêka polom ñanô gêmoo nanj, awasunj auc atom.” Anôtô taê gêjam kêpi bulimakaogenj me.

¹⁰ Me kêsôm biñ tonan kêtû aêacña. Biñ tonan teto kêtû aêac tauñña. Ñac tanj êkac nom ôkwi to ñac, tanj ejonj ñanô sa nanj, agêc lulugenj sêkênj matenj gebe sêwê kainj kôm ñanô sêwiñ.

¹¹ Aêac asê ñawe ñalauña kêsêp amac. Embe ajonj ñanô nomña sa anğa amacnêm, oc alic amboac gên kainj tenj me.

¹² Lau ñagêdô embe sêlic êtôm gebe sêwê kainj amacnêm kôm ñanô, go aêac awê kainj gên alêlêc êsêac su atom me.

Mago aêac akôc gên tenj anğa amacnêm atom, aôc gênwapac samob, gebe aêacma biñ tenj êkô Kilisinê ñawae ñajam auc atom.

¹³ Amac ajalagac gebe lau, tanj sêjam kôm sêmoo lôm dabunj nanj, têtap nêñ gên taniñña sa anğa lôm dabunj. Ma êsêac, tanj sêkênj da jagêsac altar nanj, sêwê kainj da tonan ñagêdô.

¹⁴ Kêtu tonanña Apômtau kêjatu gebe lau, tanj sêsôm ñawae ñajam lasê nanj, kôm ñawae ñajamña tau êlôm êsêac amboac tonan.

¹⁵ Mago aê tonec gagôm gên samob tonan ñai ñatenj ñanô kêsaa atomanô. Ma kato biñ tonan ñai gebe akênj gên êndên aêña nec atom. Aê embe jamac êndu êtu moña, oc jalic ñajam êlêlêc ñac tenj ensenj êoc waec kôm tonanña su.

¹⁶ Aê embe jasôm ñawae ñajam lasê, oc êngôm aê waec êsa atom. Kôm tonec gêjac aê ñawaegac. Ojae aêma, embe jasôm ñawae ñajam lasê atom, oc jamoo naeo.

¹⁷ Aê tauc embe jajalinj kôm tonan sa, oc jatap kôm tau ñaôli sa. Mago tauc embe jajalinj sa atom, oc êtu ñoc kôm, tanj gêjac aê ñawae nanj.

¹⁸ Amboac tonan aê jatap kôm ñaôli ondoc sa. Ñoc ñaôli tau tonec gebe jasôm ñawae ñajam lasê to jakênj ñawae ñajam tau ñaômagenj ma jakac lau gebe sêkênj ñagêjô, tanj gêjac aê ñawae kêtû gajam sakinj ñawae ñajamña nanj atom.

¹⁹ Kilisi kêgaboac aê su, tec gamoa ñoc lêtêgenj, mago aê tauc kakênj tauc katu samob nêñ sakinjwaga, gebe janam lau taêsam ôkwi.

²⁰ Aê katu lau Juda nêḡ ḡac Judaḡa tenḡ, gebe janam lau Juda ôkwi. Aê tauc kasô Mosenê biḡsu ḡalabu atom, mago katu lau, taḡ sêsô biḡsu ḡalabu naḡ, nêḡ ḡac kêsô biḡsu ḡalabuḡa tenḡ, gebe janam êsêac, taḡ sêsô biḡsu ḡalabu naḡ ôkwi.

²¹ Aê tauc gamoa Kilisinê biḡsu ḡalêlôm ma yamoa to Anôtônê biḡsumêḡen atom, mago katu lau tobiḡsumê nêḡ ḡac tobiḡsumêḡa tenḡ, gebe janam lau tobiḡsumê ôkwi.

²² Aê katu lau palê-palê nêḡ ḡac palê-palêḡa tenḡ, gebe janam lau palê-palê ôkwi. Aê katu lau samob nêḡ ḡac ḡêḡ samobḡa, gebe janam nêḡ ḡagêdô ôkwi-ôkwi.

²³ ḡêḡ samob tonanḡ ḡai aê ḡagôm kêtû ḡawae ḡajamḡa, gebe jawê kainḡ ḡawae ḡajam ḡamoasinḡ jawinḡ.

²⁴ Amac alicḡac me, êsêac, taḡ senḡ kwanḡkwaninoc sêmoa naḡ, samob sêlêti, mago ḡac tagenḡ oc êtap ḡanô sa. Amboac tonanḡ alêtigenḡ gebe atap ḡanô tau sa.

²⁵ Lau samob, taḡ sebe sêniḡ kwanḡkwaninoc naḡ, têtû mêtê tauḡ ḡêḡ samobḡa. Êsêac sêḡôm ḡêḡ tonanḡ, gebe têtap sunsunḡ têlagenḡa tenḡ sa. Mago aêac tec dagôm, gebe tatap sunsunḡ tenḡḡa tau sa.

²⁶ Aê tauc kêlêti kalêsagenḡ atom. Ma aêagêc ḡac tenḡ embe apenḡ tauḡ, oc jatuc lemoc tenḡ sawa atom.

²⁷ Aê katu kasec ôlic to kêkôninḡ tauc gebe tauc, taḡ ḡajam mêtê lau ḡagêdô naḡ, jatu meloc atom.

10

Tajop tauḡ êndenḡ sakinḡ ḡwamḡa

¹ O lasitêwaac, aê gabe jansa biḡ tonec auc êndênḡ amac atom gebe Tamenḡi samob sêsêlêḡ sêmoa tao ḡalabu ma samob selom ḡwêc sêja.

² Êsêac samob sêlinḡ tao to ḡwêc kêtû nêḡ sanḡu, taḡ ḡêbinḡ êsêac tôḡ taminḡ Mose.

³ Êsêac samob senḡ mo ḡalauḡa tagenḡ têtôm tauḡḡenḡ,

⁴ ma samob sênôm ḡêḡ ḡalauḡa, gebe êsêac sênôm anḡa poc ḡalauḡa, taḡ kêdaguc êsêac naḡ, Ma poc tau Kilisi tau.

⁵ Mago Anôtô ḡêlic êsêacnêḡ taêsam ḡêjac mataanô ḡajam atom, tec gesenḡ êsêac su anḡa gamêḡ sawa.

⁶ ḡêḡ tonanḡ ḡai kêtû ḡadônḡdônḡ ḡêdênḡ aêac gebe tajop tauḡ ma matenḡ katu ḡêḡ sec tatôm êsêac nec atom.

⁷ Ma amac anam sakinḡ ḡwam atôm êsêacnêḡ ḡagêdô sêjam sakinḡ nec atom amboac tonanḡ. Teto ḡêc amboac tonec gebe “Lau sêḡḡônḡ sic sebe sêniḡ to sênôm ḡêḡ ma dêdi sa sebe têtê wê.”

⁸ Aêac danḡôm ḡenḡ mockainḡo to mockainḡa tatôm êsêacnêḡ ḡagêdô sêḡôm naḡ atom amboac tonanḡḡenḡ. Êsêac sêḡôm, tec ḡêdênḡ bêc tagenḡ lau 23,000 sêjaḡa.

⁹ Ma aêac tansaê Apômtau tatôm esêacnêḡ ḡagêdô sêsaê enḡ naḡ atom amboac tonanḡḡenḡ. Êsêac sêḡôm, tec moac gesenḡ êsêac.

¹⁰ Aôc ḡêdô atôm êsêacnêḡ ḡagêdô sêoc ḡêdô naḡ atom. Êsêac sêḡôm, tec anḡela sinḡa ḡêjac êsêac endu.

¹¹ Biḡ tonanḡ ḡai kêtap êsêac sa kêtû ḡadônḡdônḡ ma teto ḡêc gebe êkêḡ puc aêac gebe nom ḡatêm êmbacnêḡa mênḡ-kêdabinḡ aêac sugac.

¹² Amboac tonanḡ ḡac, taḡ geboc kêkô ḡajaḡa naḡ, ejop tau gebe ênac tau êndu atom.

¹³ Lêtôm taḡ kêtap amac sa naḡ, lêtôm kainḡ tenḡ atom, lêtôm ḡamalacḡagenḡ. Ma Anôtô enḡ ḡac ḡanḡêḡ, tec êlôc gebe letôm êtap amac sa êlêlêc ôlimwalô su atom. Lêtôm embe êtap amac sa, oc êmansanḡ lêḡ awê letôm saḡa, ma êpuc amac tôḡ e atôm gebe aôc letôm tau.

¹⁴ O lauace, amboac tonanḡ aêc sakinḡ ḡwamḡa sumanḡ.

¹⁵ Amac lau tokauc, tec kasôm biḡ ḡêdênḡ amac. Amac taôm ansaê biḡ, tec jasôm nec.

¹⁶ Aêac tajam danje Anôtô kêpi laclu moasiŋŋa ma embe tanôm, go tawe kaiŋ Kilisine dec dawin atom me. Ma embe taniŋ polom, taŋ tapô êkôc naŋ, go tawe kaiŋ Kilisinê ôli dawin atom me.

¹⁷ Polom tagen tec gêc, tec aêac lau taêsam tatu ôli tagen, gebe aêac samob tawê kaiŋ polom tagen.

¹⁸ Alic lau Israel acgom. Lau taŋ seŋ da naŋ, sêwê kaiŋ sakiŋ altarna tonan.

¹⁹ Aê jasôm biŋ amboac ondod. Jasôm gebe da gwamŋa tau gêŋ ŋanô ten me. Me gwam tau gêŋ ŋanô. Masianô.

²⁰ Mago gabe jasôm tonec gebe Gêŋ taŋ lau samuc sêkêŋ kêtû da naŋ, sêkêŋ gedên Anôtô atom, sêkêŋ gêdêŋ ŋalau sec. Aê gadec gebe ambiŋ taôm tôŋ tamiŋ ŋalau sec.

²¹ Amac atôm gebe anôm gêŋ êsêp Apômtaunê laclu to êsêp ŋalau sec nêŋ laclu êpi tagen atom. Amac atôm gebe awê kaiŋ Apômtaunê moasiŋ to ŋalau sec nêŋ êpi tagen atom amboac tonan.

²² Aêac takêli Apômtau e têtac ŋandan êsa me. Aêacnêŋ ŋaclai kêlêlêc ênê su me.

Danğôm nêŋ gêŋ samob tawaka Anôtônê wae sagen

²³ “Gêŋ samob kêtôm gebe danğôm,” mago gêŋ tau samob oc êmoasiŋ aêac atom. “Gêŋ samob kêtôm gebe danğôm,” mago gêŋ tau samob oc êmboa gôlôac sa atom.

²⁴ Ŋac ten taê ênam gebe nê gêŋ êmoasiŋ en taugen nec atom, taê ênam gebe ensom gêŋ êmoasiŋ lau nagêdôŋa êwiŋ acgom.

²⁵ Aniŋ gwada, taŋ sêkêŋ gêdêŋ lau sêjam ôli anğa têtulu gêŋ ŋamala naŋ samob. Apuc gwada ten ŋam êtu nêŋ ŋalêlôm ulu-ulunğa atom,

²⁶ gebe teto gêc gebe “Nom to ŋagêŋ samob kêtû Apômtaunê gêŋgêŋ.”

²⁷ Ŋac samuc ten embe êkalem amac gebe aniŋ gêŋ awiŋ en ma embe ana, naŋ aniŋ gêŋ samob, taŋ sêkêŋ êndên amac naŋ ŋaucŋagen, apuc ŋam êtu nêŋ ŋalêlôm ulu-ulunğa atom.

²⁸ Mago ŋac ten embe êsôm êndên amac gebe “Gêŋ tonan sêkêŋ kêtû da gêdêŋ gwam,” naŋ aniŋ atom êtu ŋac, taŋ kêkêŋ puc amacŋa ma êtu êlênsôŋ ŋalêlôm atomŋa.

²⁹ Aê kasôm kêpi amac taôm nêŋ ŋalêlôm atom, kasôm kêpi ŋac tau tonan nê ŋalêlôm. Kilisi kêgaboac aê su gamoa ŋoc lêtêgen, tec ŋac ten nê ŋalêlôm êmêtôc aê amboac ondodgen.

³⁰ Aê embe janam danje Anôtô to janiŋ gêŋ, oc sêsôm biŋ alôb-alôb êpi gêŋ, taŋ gajam danje su naŋ, êtu asagenŋa.

³¹ Gêŋ taŋ amac aen to gêŋ, taŋ amac anôm ma gêŋ, taŋ amac agômagôm naŋ, anğôm samob gebe awaka Anôtônê wae sa.

³² Amacnêŋ lêŋ êlênsôŋ Juda to Helen ma Anôtônê gôlôac atom.

³³ Aê gagôm amboac tonan. Aê gagôm ŋoc gêŋ samob e lau samob sêlic ênac matenjanô ŋajam. Aê taêc gêjam gebe êtu moasiŋ êndên aê taucgen atom, êtu moasiŋ êndên lau taêsam êwiŋ gebe Anôtô ênam êsêac kêsi.

11

¹ Atêku aê amboac aê katêku Kilisi.

Lauo to ŋac sêlic om ŋamêté

² Aê jalambiŋ amac gebe taêm gêjam aê ŋapan tec amoa ma amasaŋ mêtê, taŋ kakêŋ gêdêŋ amac naŋ.

³ Aê gabe amac ajala tonec Kilisi kêtû ŋacwaganêŋ mômêŋapac ma ŋacwaga têtû nêŋ lauo mômêŋapac, ma Anôtô kêtû Kilisi mômêapac.

⁴ Ŋac ten embe eten mec me eoc biŋ lasê ma êkuc gêŋ ten, oc êŋgôm en tau mômêapac, Kilisi kwalec.

⁵ Ma awê tej embe etej mec me eoc biñ lasê ma êkuc gêñ tej atom, oc êngôm tau môkêapac, nê akweñ, kwalec. Kêkuc gêñ tej atom, tec kêtôm awê, tañ sêsêbuñ ej môkêlauñ su samucgeñ.

⁶ Awê tej embe taê ênam gebe êkuc gêñ atom, nañ sêkapiñ môkêlauñ sumañ. Mago awê tej embe sêkapiñ me sêkaliñ môkêlauñ, oc êtu biñ majenña êndêñ ej, tec ej êkuc gêñ tej acgomman.

⁷ Ñac êkuc gêñ tej atom. Ej kêtû Anôtônê katu to ñawasi. Ma awê tau kêtû ñacnê ñawasi

⁸ gebe ñac tau aña awênê atom, awê aña ñacnê.

⁹ Ma Anôtô kékêñ ñac tau kêtû awêña atom, kékêñ awê kêtû ñacña.

¹⁰ Amboac tonañ awê êkuc gêñ êtu añelaña. Gêñ tau êwa ej sa gebe kêsô nê akweñnê ñaclai ñalabu.

¹¹ Apômtau gêbiñ aêac tôn, amboac tonañ ñac ênam awê sa ma awê ênam ñac sa,

¹² gebe awê kêsâ aña ñacnê ma ñac gêmoa kêtû awê kékôc eñña. Ma gêñ samob gêmên aña Anôtônê.

¹³ Amac taôm asôm acgom. Awê tej embe etej mec êndêñ Anôtô ma êkuc gêñ tej atom, oc êtôm me masi.

¹⁴ Ñac tej embe môkêlauñ baliñanô, oc êtu biñ majenña êndêñ ej.

¹⁵ Mago awê embe môkêlauñ baliñanô, oc êtu ênê gêlôn. Ñamalacnêñ mêtê kêdôn biñ tonañ gêdêñ amac atom me. Anôtô kékêñ môkêlauñ baliñ gêdêñ awê gebe êngandê ej auc.

¹⁶ Ñac tej embe taê ênam gebe êkêñ kisa êndêñ mêtê tonañ, nañ jasôm biñ tagen tonec gebe aêac to Anôtônê gôlôac ma mêtê tej gêc atom.

Sêgôm Apômtaunê moasiñ ñalêñ kêlênsôn

¹⁷ Aê gabe jakêñ ñagôliñ tej êndêñ amac. Aê jalambiñ amac êtu nêñ akac saña atom, gebe nêñ akac sa tonañ kêmoasiñ amac atom, gêgôm amac atu sec.

¹⁸ Biñ tonec tec ganô kêtû ñamata gebe Amac gôlôac akac taôm sa ma awa taôm kékôc-kékôc. Aê kakêñ gêwiñ gebe biñ ñagêdô amboac tonañ oc gêc biññanô.

¹⁹ Gôlôac sêwa taun êkôc-êkôc oc ñajam, gebe amacnêñ lau mansañ sêwaka taun sa têtû awê.

²⁰ Gêdêñ tañ amac akac taôm sa nañ, akac sa kêtû aniñ Apômtaunê moasiñña atom.

²¹ Gêdêñ noc aniñ gêñña amac samob aen nêñ gêñ gêdêñ-gêdêñgeñ, tec lau ñagêdô mo gêjô êsêac ma ñagêdô sênôm gêñ e kêjañij êsêac.

²² Nêñ andu aniñ to anôm gêñña kêkô atom me. Amac atu kasec Anôtônê gôlôac ma añaôm êsêac, tañ nêñ gêñ masi nañ, majenña êsa me. Aê jasôm biñ amboac ondoc êndêñ amac. Oc jalambiñ amac me. Masi, aê jalambiñ amac êtu nêñ biñ tonañña atom.

Apômtau Jesu kékêñ moasiñ dabuñ gêdêñ nê lau

(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³ Biñ tañ kakêñ gêdêñ amac nañ, aê kakôc aña Apômtaunê gebe Gêdêñ gêbêc tañ Juda geoc Apômtau lasê nañ, Jesu tau kékôc polom

²⁴ mêngejam danje ma kêpô kékôc, go kêsôm gebe “Aêñoc ôlic, tañ gêjô amac nañ tonec. Añaôm amboac tonañ, ec taêm ênam aêgeñ.”

²⁵ Señ su, go kékôc laclu amboac tonañ ma kêsôm gebe “Laclu aêñoc dec poac wakucña tau tonec. Añaôm amboac tonañ, go embe anôm, ma taêm ênam aêgeñ.”

²⁶ Êtôm têm samob, tañ aniñ polom tonec to anôm êsêp laclu tonec nañ, asôm Apômtau gêmâc êndû ñawae lasê e tau êmu êmên.

Taniñ moasiñ dabuñ ñapep, takic taun nêñ biñ atom

²⁷ Amboac tonañ tej embe êniñ polom tonec me ênôm êsêp Apômtaunê laclu tonec wauc-waucgeñ, nañ oc êwê Apômtaunê ôli to dec ñakain.

²⁸ Samob sênsaê taunj êndêñ-êndêñgenj su acgom, go sêniñ polom to sênôm êsêp laclu tonec.

²⁹ Ñamalac tañ êniñ moasiñ to ênôm êsêp laclu nanj, embe etoc Apômtaunê ôli sa atom, oc êniñ to ênôm gêñ tau êtu êkic tau nê biñña.

³⁰ Kêtu tonanña tec amacnêm lau taêsam têtap gêmác sa to ôliñwalô gêjaña ma ñagêdô sêmác êndu.

³¹ Aêac embe tansaê taunj ñapep, go Anôtô êmêtôc aêac atom.

³² Apômtau kêmêtôc to gêjac aêac, gebe ênê mêtôc ñamuña enseñ aêac su tanaña dawin nom atom.

³³ O lasitêwaac, amboac tonan embe akac sa êtu aniñ moasiñña, nanj aônj taôm acgom.

³⁴ Teñ embe mo êjô enj, nanj êniñ gêñ anja nê andu kwananjenj, gebe akac taôm sa êtu akic taôm nêm biñña atom. Tauc jandêñ amac jawac acgom, go jamasanj biñ ñagêdo êwiñ.

12

Ñalau Dabuñ nê moasiñ

¹ O lasitêwaac, aê gabe jansa moasiñ Ñalauña auc êndêñ amac atom.

² Amac ajalagac gebe Gêdêñ tañ amoa lau samucñagenj nanj, nêm ñalêlôm kêkac amac e awê adêñ gwam awamê aja.

³ Amboac tonan aê jasôm lasê êndêñ amac gebe Ñac teñ embe Anôtônê Ñalau êôc enj awa sa, nanj êsôm gebe “Aê japuc boa Jesu” nec atom. Me teñ embe Ñalau Dabuñ ênam enj auc atom, nanj oc êtôm atom gebe êsôm gebe “Jesu enj Apômtau.”

⁴ Moasiñ gêdêñ-gêdêñgenj, mago ñaÑalau tagenj.

⁵ Sakiñ gêdêñ-gêdêñgenj, mago ña Apômtau tagenj.

⁶ Ñaclai tanam kômña gêdêñ-gêdêñgenj, mago ñaAnôtô tagenj, tañ gêjam kôm kêpi lau samob gebe sêngôm gêñ samob ñanô êsa nanj.

⁷ Ñalau geoc tau lasê gêdêñ ñamalac ñalêñ gêdêñ-gêdêñgenj gebe êmoasiñ gôlôac.

⁸ Ñalau kêkêñ kauc mêtêña gêdêñ ñac teñ, to Ñalau tonanjenj kêkêñ kauc êkip biñ ñam saña gêdêñ teñ.

⁹ Ñalau tagenj tonan kêkêñ ñac teñ kêkêñ gêwiñ ma kêkêñ moasiñ dangôm lau ôliñ ñajam êsaña gêdêñ ñac teñ.

¹⁰ Enj kêkêñ ñaclai gêdêñ ñac teñ, tec gêgôm gêñsêga ma kêkêñ ñac teñ geoc biñ lasê. Enj kêkêñ ñac teñ kêjala ñalau ñajam to secña ma kêkêñ ñac teñ kêsôm biñ awenj ñatalô, ma kêkêñ teñ gêwa biñ awenj ñatalôña sa.

¹¹ Ñalau tagenj tau tonan gêjam kôm samob tonan ñai. Enj gêjac sam nê moasiñ gêdêñ lau gêdêñ-gêdêñgenj kêtôm enj tau taê gêjam.

Ôli tagenj, ma ñagêñlêlôm taêsam

¹² Kilisi kêtôm ôli teñ. ôli tau gêñ tagenj, mago ñagêñlêlôm taêsam. Ôli ñagêñlêlôm tokaiñ-tokaiñ, mago samob tonan têtû ôli tagenj.

¹³ Aêac samob taliñ sanju ma Ñalau tagenj gêbiñ aêac tônj tatu ôli tagenj Juda to lau samuc, gêñôma to lau, tañ sêmoa nêñ Iêtêgenj nanj, ma sêkêñ Ñalau tagenj gêdêñ aêac samob tanôm.

¹⁴ Ôli tau ñagêñlêlôm tagenj atom, ñagêñlêlôm taêsam.

¹⁵ Akaiñ embe êsôm gebe “Aê lêma atom, tec katu ôli ñagêñlêlôm teñ atom,” biñ tonan oc êkac enj su anja ôli êtôm atom.

¹⁶ Ma tañasunj embe êsôm gebe “Aê mataanô atom, tec katu ôli ñagêñlêlôm t enj atom,” biñ tonan oc êkac enj su anja ôli êtôm atom.

¹⁷ Ôli samucgenj embe êtu mataanôñagenj, oc êñj biñ amboac ondóc. Ma embe êtu tañasunjenj, oc êñu gêñ ñamalau amboac ondóc.

18 Mago galoc amboac tenj. Anôtô kékêñ ôli ñagêñlêlôm gêdêñ-gêdêñgenj kêtôm enj taê gêjam.

19 Ôli samucgenj embe êtu ñagêñlêlôm tagenj, go ôli ñanô tau ênêc ondod.

20 Mago galoc amboac tenj. Ôli ñagêñlêlôm taêsam ma ôli ñanô tagenj.

21 Mataanô kêtôm atom gebe êsôm êndêñ lêma gebe “Aê kêpô lêna aôm atom.” Ma môkêapac kêtôm atom gebe êsôm êndêñ akainjagêc gebe “Aê kêpô lêna amagêc atom.”

22 Amboac tonanj atom. Ôlinj ñagêñlêlôm, tanj talic amboac gêñ palê-palê nanj, embe masi, oc tapô lêna ñanô.

23 Ôli ñagêñlêlôm, tanj talic amboac gêñ ñaôma nanj, têkwa auc ñapep. Ma aêac ôlinj ñasec, nanj tajop ñapep sawa.

24 Ôlinj ñagêñlêlôm ñajam, nanj tajop amboac tonanj atom. Anôtô kêmasanj ôlinj ma ketoc ñagêñlêlôm ñaôma-ñáôma sa kêlêlêc.

25 Enj gêgôm amboac tonanj gebe ôli êwa tau êkôeêkôc atom, ñagêñlêlôm samob taênj ênam taunj ma sênam taunj sa êndêñêndêñgenj.

26 Ôli ñagêñlêlôm tagenj embe êtap ñandanj sa, go ñagêñlêlôm samob sêôc ñandanj sêwinj. Ma embe tetoc ñagêñlêlôm tagenj sa, go samob têtac ñajam sêwinj.

27 Amac atu Kilisinê ôli ma atu ñagêñlêlôm gêdêñ-gêdêñgenj.

28 Ma Anôtô kêdênanj gôlôac dabunj nêñ lau ñagêdô amboac tonec. Aposolo têtú ñamata, propete têtú luagêcña, kêdônjwaga têtú têlêacña. Go kékêñ ñagêdô sêgôm gêñsêga, ñagêdô têtáp moasinj sêñgôm lau gêmac ôlinj ñajam êsanja sa, ñagêdô sêjam lau sa, ñagêdô sêjam gôlinj gôlôac, ñagêdô sêsôm binj awenj ñatalôña.

29 Êsêac samob têtú aposolo ma têtú propete ma têtú kêdônjwaga atom. Samob sêgôm gêñsêga atom.

30 Samob têtáp moasinj sêñgôm lau gêmac ôlinj ñajam êsanja sa atom. Samob sêsôm binj awenj ñatalôña ma sêwa binj awenj ñatalôña sa atom.

31 Ma amac atu kêka-kêka moasinj ñanô taumanj.

Ma galoc jatôc lêñ, tanj kêlêlêc ñagêdô su nanj, andêñ amac.

13

Binj têtac gêwinj ñanôña

1 Aê embe jasôm ñamalac to anjela awenj, mago têtac êwinj ñanôgenj atom, oc jatôm ki kêdônj tau to kelenjkenj kêtanj.

2 Ma embe jaoc binj lasê to jajala gêñ kêsinj taunja to kauc ñam samob, ma embe jakêñ êwinj ñajanja êtôm jasôm lôc sêmbuc taunj sanja, mago têtac êwinj ñanô atom, oc jatu gêñ ñaôma.

3 Ma embe janac sam ñoc waba samob êndêñ lau ñalêlôm sawa to jakêñ ôlic ja êninj, mago têtac êwinj ñanôgenj atom, oc ênam aê sa atom.

4 Têtac gêwinj ñanô gê binj tôñ, têtac gêwinj ñanô kêtôm ñac gabêjam, gêjam lêmunj atom. Têtac gêwinj ñanô kêkianj tau sa atom to ketoc tau sa atom,

5 kêsa lêñ wauc-waucgenj atom, taê gêjam taugenj nê gêñ atom, têtac ñandanj sebenj atom, gê launêñ sec tôñ atom.

6 Têtac gêwinj ñanô tau kêtú samuc gêñ geo atom, kêtú samuc binjñanô taugenj.

7 Têtac gêwinj ñanô tau gêôc gêñwapac samob, kékêñ gêwinj binj samob, kékêñ mata gêñ samob, gêôc gêñ samob totêtac kêpa sugenj.

8 Têtac gêwinj ñanô oc êmbacnê atomanô. Binj daoc Anôtônê binj lasêña oc ê su ênanja. Binj awenj ñatalôña oc êmbacnê. Binj tajala kauc ñamña oc ê su ênanja amboac tonanj.

9 Aêac tajala kauc ñatênagenj ma daoc binj lasêña ñatênagenj amboac tonanj.

10 Mago êndêñ tanj gêñ ñanô tau mênêsa nanj, gêñ ñatênagenjña tau oc ê su ênanja.

¹¹ Gêdêñ tañ aê ñapalêgen nañ, kasôm biñ katôm ñapalê sêsôm, ma kajala gêñ katôm ñapalê sêjala ma taêc gêjam biñ katôm ñapalê taêñ gêjam e katu ñac acgom, go gawi mêtê ñapalêgenña tau sinj.

¹² Galoc talic gêñ kêtôm tasala gêñ tau kêsêp tasalakatu ñadaunña tañ, mago êtu ñamu oc talic gêñ samob ñalanô êpi tagen. Galoc aê kajala gêñ ñatênagen. Mago êtu ñamu oc jajala gêñ samob tomalagen êtôm Apômtau kêjala aê.

¹³ Galoc gêñ têtêc tonec tec gêc gebe Takêñ gêwiñ ñanô to takêñ mater ñanô ma têtac gêwiñ ñanô. Mago têtac gêwiñ ñanô tau tec gêñ ñanô kêtêlêc gêñ ñagêdô su ñêngeñ.

14

Biñ ñagêdô kêpi moasinj Ñalaunja

¹ Amacnêm lêñ epen têtac êwiñ ñanôña ma atu kêka-kêka moasinj Ñalaunja ma taêm êka moasinj aoc Anôtônê biñ lasêña êtu ñamatagenj,

² gebe ñac, tañ kêsôm biñ awenj ñatalôña nañ, kêsôm biñ gêdêñ ñamalac atom, kêsôm gêdêñ Anôtô taugenj. Lau tañ sêñô biñ tonañ atom, Ñalau kêkac enj tec kêsôm biñ, tañ gêc lêlômgenj nañ.

³ Mago ñac, tañ geoc Anôtônê biñ lasê nañ, kêsôm biñ gêdêñ ñamalac ma gêboa êsêac sa to gêlêñ biñ êsêac ma gêjam malô nêñ ñalêlôm.

⁴ Ñac tañ kêsôm biñ awenj ñatalôña nañ, gêboa tau sa, mago ñac, tañ geoc Anôtônê biñ lasê nañ, gêboa gôlôac dabun sa amboac tonañ.

⁵ Aê gabe amac samob asôm biñ awenj ñatalôña, mago aê têtac gêwiñ kêtêlêc gebe aoc Anôtônê biñ lasê. Ñac tañ geoc Anôtônê biñ lasê nañ, kêmoasinj gôlôac kêtêlêc ñac, tañ kêsôm biñ awenj ñatalôña nañ su. Tagenj ñac tañ embe êwa ênê biñ tau sa e êmboa gôlôac dabun sa, oc êtôm amboac tonanjenj.

⁶ O lasitêwaac, aê embe jandêñ amac wacjasôm biñ awenj ñatalôña, oc janam amac sa amboac ondoc. Aê embe jasôm biñ, tañ gêc lêlômgenj nañ, lasê ma jawa kauc ñam sa me jaoc Anôtônê biñ lasê ma jandôn mêtê êndêñ amac atom, oc janam amac sa atom.

⁷ Gêñ tañ takôc kêtü tanam wê êsêpña amboac gasuc me kaliñwanj nañ, embe sêju me sênac ñalêñ tagenj ñapanj, oc tajala ñaawa, tañ êsêac sebe sêju me sênac nañ amboac ondoc.

⁸ Ma dauc embe êtanj meloc-meloc, go asa êmansañ tau atu ênac sinjña.

⁹ Amacnêm biñ amboac tonañ. Amac embe asôm biñ ênêc awê atom, asôm biñ awenj ñatalôñagenj, oc sêjala biñ, tañ asôm nañ amboac ondoc. Amac oc asôm nêñ biñ êsêp sawa.

¹⁰ Lau nomña nêñ awenj tokainj-tokainj, mago awenj samob tonjam.

¹¹ Aê embe jajala ñac tañ awa ñam atom, go ñac, tañ kêsôm tau awa nañ, êlic aê amboac ñac jaba, ma aê oc jalic enj amboac ñac jaba amboac tonañ.

¹² Amac amboac tonañ. Amac atu kêka-kêka moasinj Ñalaunja, tec ansom moasinj, tañ emboa gôlôac dabun sa nañ, e ênam amac aucgenj.

¹³ Amboac tonañ ñac, tañ kêsôm biñ awenj ñatalôña nañ, etenj mec êndêñ Anôtô gebe êkêñ moasinj êwa biñ saña êndêñ enj êwiñ.

¹⁴ Aê embe jatenj mec jasôm biñ awenj ñatalôña, go ñoc ñalau etenj mec, mago ñoc kauc oc êjala ñam atom.

¹⁵ Biñ tau amboac ondoc. Aê gabe ñoc ñalau embe etenj mec, nañ ñoc kauc etenj êwiñ. Ñoc ñalau embe ênam wê, nañ ñoc kauc ênam êwiñ.

¹⁶ Nêñ ñalaugenj embe ênam danje Anôtô, go lau ñagêdô, tañ sêmoa nañ, sênac mata nêñ mec ma sêsôm gebe “Biññanô” sêwiñ nañ amboac ondoc. Êsêac sêjam kauc biñ, tañ kotenj nañ.

¹⁷ Aôm oc gôjam danje Anôtô ñajamgenj, tagenj nêñ mec gêboa lau ñagêdô sa gêwiñ atom.

¹⁸ Aê gajam danje Anôtô kêtü kasôm biñ awenj ñatalôña kêtêlêc amac samob sunja.

¹⁹ Mago anja gôlôac dabun ñalêlôm embe jasôm biñ tokauc ñalô lemenj tenjenj gebe jandôn lau ñagêdôña, oc ñajam êlêlêc jasôm biñ awenj ñatalôña ñalô 10,000 su.

²⁰ O lasitêwaac, taêm ênam binj atôm ñapalê saun taênj gêjam nec atom. Taêm ênam binj atôm lau kapôênj taênj gêjam. Mago lêñ secña tec atôm ñapalê dedecmanj.

²¹ Apômtau kêsôm binj teto gêc gebe

“Aê jasôm binj êndênj lau tônê janam lau jaba awenj to janam lau, nanj sêsôm binj jaba lanjônj.

Mago êsêac oc sêkênj tanenj aê atom.”

²² Amboac tonanj binj awenj ñatalôña kêtú lau-sêkênj-gêwiñwaga nêñ ñabelo atom, kêtú lau-sêkênj-gêwiñ-atomwaga nêñ ñabelo. Ma daoc Anôtônê binj lasêña kêtú lau-sêkênj-gêwiñ-atomwaga nêñ ñabelo atom, kêtú lau-sêkênj-gêwiñwaga nêñ ñabelo.

²³ Gôlôac dabunj embe samob sêkac taunj sa ma samob sêsôm binj awenj ñatalôña, go lau ñagêdô me lau samuc, tanj nasêwiñ nanj, oc sêsôm binj amboac ondoc. Oc sêsôm gebe meloc kêtê amac.

²⁴ Mago samob embe seoc Anôtônê binj lasê ma ñac samuc tenj me ñac jaba tenj embe naêwiñ, oc samob nêñ binj epenj to êmêtôc enj

²⁵ e binj, tanj kêsiñ tau gêc nê ñalêlôm nanj, êtu awê, go êtu tau lanjônânô êndênj nom etoc Anôtô sa ma êsôm lasê ênêc awêgenj gebe “Anôtô gêmôa gêwiñ amac binjñanôgoc.”

Danjôm nêñ gê ñ samob ñapep sawa

²⁶ O lasitêwaac, binj tonanj ñam amboac ondoc. Amac embe akac taôm sa, go ñac tenj êpuc wê tenj sa, tenj êndônj mêtê, tenj êsôm binj, tanj gêc lêlômgenj nanj, lasê, tenj êsôm binj awenj ñatalôña ma tenj êwa binj tau sa. Gêñ samob tonanj ñai anjôm êtu amboa gôlôac dabunj sanja.

²⁷ Lau embe sêsôm binj awenj ñatalôña, go ñac luagêc me têlêac sêsôm binj ma êtôm. Êsêac sêsôm binj sêndênaj taunjenj ma ñac tenj êwa binj tau sa.

²⁸ Ñac êwa binj sanja tenj embe êmôa atom, go ñac êsôm binj awenj ñatalôña ênam tau tônj êndênj gôlôac dabunj, êsôm binj ênêc enj tau to Anôtônagenj.

²⁹ Ñac luagêc me têlêac seoc Anôtônê binj lasê ma lau ñagêdô sênsaê binj tau.

³⁰ Anôtô embe eoc binj, tanj gêc lêlômgenj nanj, tenj lasê êndênj ñac tenj, tanj gêñgônj gôlôac ñalêlôm nanj, go ñac, tanj kêsôm binj gêmôa nanj, êôc nê binj tônj acgom.

³¹ Amac samob atôm gebe aoc Anôtônê binj lasê asôm ajô taôm-ajô taômgenj e andônj lau to alênj binj lau samob.

³² Lau seoc binj lasêña nêñ ñalau tanenj wamu êndênj êsêac, tanj seoc binj lasê nanj,

³³ gebe Anôtô kêtú gêñ wauc-waucgenj ñaAnôtô atom, kêtú binjmalô ñaAnôtô.

Mêtê tanj sêgôm anja Anôtônê launênj gôlôac samob nanj, sêñgôm anja amacnêñ amboac tonanj gebe

³⁴ Gôlôac embe sêkac sa, go lauo sênam taunj tônj. Alôc gebe sêsôm binj nec atom. Êsêac sêkônij taunj êtôm Anôtônê binjsu kêsôm.

³⁵ Lauo embe taênj ênam gebe sêjala binj ñagêdô êtu tônj, go têtú kênac nêñ ñaci anja taunj nêñ êndumanj. Gôlôac embe sêkac sa ma awê tenj embe êsôm binj, oc êtu binj majenja.

³⁶ Taôm asôm acgom, Anôtônê binj kêsa anja amac taômgenj nêñ me gêsunj tau gêdênj amac taômgenj gêwac me.

³⁷ Ñac tenj embe êlic tau gebe ñac eoc Anôtônê binj lasêña me êwê kainj moasiñ Ñalauña tenj, nanj êjala gebe binj, tanj aê kato gêdênj amac nanj, Apômtaunê jatu.

³⁸ Enj embe êjala binj tonanj atom, oc amac ajala enj atom amboac tonanj.

³⁹ O lasitêwaac, amboac tonanj atu kêka-kêka gebe aoc Anôtônê binj lasê ma akô lau, tanj sêsôm binj awenj ñatalôña nanj, auc atom.

⁴⁰ Anjôm gêñ samob naêndênjenj ma êtôm ñagôlinjenj.

¹ O lasitêwaac, aê jakêñ puc amac gebe taêm ênam ñawae ñajam êtiam. Aê kasôm ñawae ñajam tau lasê gêdêñ amac ma amac akôc sa ma ñawae ñajam tau kêpuc amac tôñ akô ñajajña.

² Embe akôc ñawae ñajam, tañ kasôm lasê gêdêñ amac nañ tôñ, go ênam amac kêsi. Mago embe akôc tôñ atom, oc akêñ êwiñ ñaôma.

³ Biñ ñamataña, tañ kakêñ gelom amac nañ, gelom aê amboac tonañ gebe Kilisi gêmác êndu kêtú aêacnêñ secña kêtôm teto gêc.

⁴ Êsêac sêsun eñ ma Anôtô gêñu eñ sa gêdêñ bêc kêtú têtêac kêtôm teto gêc.

⁵ Eñ geoc tau lasê gêdêñ Kepa su acgom, go gêdêñ êsêac 12.

⁶ Go geoc tau lasê gêdêñ lasitêwai, tañ sêlêlêc 500 su nañ, ma sêlic eñ sêwiñ taunñeñ. Lau tau nêñ taêsam tec materñ jali sêmoa ma ñagêdô sêmac êndu su.

⁷ Go geoc tau lasê gêdêñ Jakobo su, go gêdêñ aposolo samob.

⁸ Eñ geoc tau lasê gêdêñ samob su, go kêtú ñamuanô tau eñ geoc tau lasê gêdêñ aê amboac tonañ, tec katôm ñapalê, tañ têna kêkôc eñ keso têm.

⁹ Aê katu aposolonêñ ñac ñamuña teñ. Aê katôm gebe sêsam aê gebe aposolo atom, gebe aê kêjanda Anôtônê gôlôac dabuñ.

¹⁰ Mago Anôtônê moasiñ kêkêñ aê katu aposolo. Ma ênê moasiñ, tañ kêkêñ gêdêñ aê nañ, ñanô masi atom. Aê gajam kôm kapôêñ kêtêlêc êsêac samob su, mago aê tauc gagôm atom, Anôtônê moasiñ, tañ gêwiñ aê nañ gêgôm.

¹¹ Mago mêtê tau aê to êsêac ajam kêtôm taunñeñ ma amac tec akêñ gêwiñ.

Ñacmêtê oc sêndi sa

¹² Aêac ajam mêtê gebe Anôtô gêñu Kilisi gêdi sa anña ñacmatênêñ. Ma amboac ondoc amacnêm lau ñagêdô sêsôm gebe ñacmatê oc sêndi sa atom nec.

¹³ Ñacmêtê embe sêndi sa atom, oc Anôtô êñu Kilisi gêdi sa atom amboac tonañeñ.

¹⁴ Kilisi embe êndi sa atom, oc jaen, tañ aêac ajac gêdêñ amac nañ, ñanô masi ma amacnêm akêñ gêwiñ ñanô masi amboac tonañeñ.

¹⁵ Embe amboac tonañ, oc aêac atu lau, tañ awa biñdansañ sa kêpi Anôtô, aêac awa sa gebe Anôtô gêñu Kilisi sa, mago eñ embe êñu ñacmatê sa atom, nañgo gêñu Kilisi sa atom amboac tonañeñ.

¹⁶ Anôtô embe êñu ñacmatê sa atom, nañgo gêñu Kilisi sa su atom amboac tonañ.

¹⁷ Mago eñ embe êñu Kilisi sa atom, oc akêñ êwiñ ñaôma ma amoa tonêm secgeñ ñapan.

¹⁸ Ma êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ Kilisi ma sêmac êndu su nañ, sêjaña amboac tonañeñ.

¹⁹ Aêac embe takêñ materñ Kilisi êndêñ têm tamoã nom tonecñageñ, go lau sêlic aêac tatu gêñ gêbac ma taên walô aêac êlêlêc lau ñagêdô samob su ñêñeñ.

²⁰ Mago Anôtô gêñu Kilisi gêdi sa anña ñacmatênêñ sugac. Eñ kêtú lau, tañ sêmac êndu su nañ, nêñ ñamêc.

²¹ Ñamalac tagen kêtú tamac êndu ñañamôkê, ma ñamalac tagen kêtú dandi sa anña ñacmatênêñ ñañamôkê.

²² Biñ tau amboac tonec gebe Adam gêbiñ aêac tôñ, tec samob tamac êndu, ma Kilisi gêbiñ aêac tôñ, tec samob materñ jali êsa.

²³ Mago samob materñ jali êsa êndêñ-êndêñeñ êtôm nêñ noc. Kilisi kêtú ñamêc, go êsêac, tañ têtú ênê lau nañ, sêndi sa êndêñ noc eñ êmu êmêñña.

²⁴ Su, go Kilisi ênac dabiñ gêñ samob. Eñ oc ensen gôliñ to ñaclai ma ñajajña samob su, ma êkêñ gôliñ tau êndêñ Tama Anôtô.

²⁵ Gôliñ kiñña gêjac Kilisi ñawae e Anôtô êkêñ ñacjo samob sêsô eñ akaiñ ñalabu acgom.

²⁶ Go êtu ñamu ensen ñacjo gêmacanô tau su.

²⁷ Teto gêc gebe “Gêñ samob kêsô eñ akaiñ ñalabu.” Teto gebe “Gêñ samob kêsô eñ ñalabu,” mago biñ tonec gêc awê gebe ñalô Gêñ samob kêkanônñ ñac, tañ kêkêñ gêñ samob kêsô eñ ñalabu nañ, gêwiñ atom.

²⁸ Gêñ samob êsô Latu ñalabu su acgom, go Latu tau êsô ñac, tañ kékêñ gêñ samob kêsô eñ ñalabu nañ, ñalabu amboac tonañ, gebe Anôtô ênam gôlinj gêñ samob ênam aucgenj.

²⁹ Lau tañ sêlinj sanju sêjô ñacmatê nañ, oc sêngôm amboac ondoc. Ñacmatê embe sêndi sa atomanô, go êsêac sêlinj sanju sêjô ñacmatê su êtu asagenja.

³⁰ Ma aêac amboac ondoc. Aêac amoa jageo kêtôm bêc samob kêtû gêñ ñaclai gebe ensen aêacña nec kêtû asagenja.

³¹ O lasitêwaac, binñanôgoc, aê gêmac êndu kêtôm bêcgenj. Aê kasôm binj tonañ kêtû amac atu ñoc waec, tañ gêc gêwiñ aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu nañña.

³² Aê gajac sinj gêdêñ bôc ñaclai anja Epese. Aê embe janac sinj tau êtu binj ñamalacñagenj, oc ênam aê sa amboac ondoc. Ñacmatê embe sêndi sa atom, go taniñ to tanôm gêñ tanac ñawaegenmanj, gebe ñaelenj oc tamac êndu.

³³ Ansau taôm atom. Embe asêlêñ awiñ lau sec, oc ensenj nêñ mêtê ñajam su.

³⁴ Tekwem saki êsa ñapep ma anjôm sec êtiam atom. Aê jasôm binj tonec e janjôm amac majem êsa gebe Amacnêñ lau ñagêdô sêjam kauc Anôtô.

Aêac oc dandi sa toôlinjenj

³⁵ Lau ñagêdô oc têtû kênac gebe “Ñacmêtê oc sêndi sa amboac ondoc. Ma embe mênjsêpi, oc sêkôc ôlinj amboac ondoc.”

³⁶ Melocma. Gêñ tañ kôsê nañ, embe êtu palê atom, oc êpoa atom.

³⁷ Embe ôsê gêñ, oc ôsê ñadambê, tañ êlêc êpi êmênj nañ atom, oc ôsê ñamatugenj, amboac janjom me gêñ ñagêdô ñawê.

³⁸ Anôtô êkêñ ñanô êndênj ñawê êtôm taê gêjam ma êkêñ ñanô tokaiñ-tokaiñ êndênj ñawê êndênj-êndênjenj.

³⁹ Gêñ samob ôlinj têtôm taunj atom. Ñamalac ôlinj tenj ma bôc ôlinj tenj ma moc ôlinj tenj ma i ôlinj tenj.

⁴⁰ Ñanô undambêña to ñanô nomña gêc gêdêñ-gêdênjenj amboac tonañ. Mago gêñ undambêña ñawasi tenj, ma gêñ nomña ñawasi tenj.

⁴¹ Oc ñawasi tenj ma ajônj ñawasi tenj ma utitalata ñawasi tenj. Ma utitalata tonañ ñai ñawasi gêdêñ-gêdênjenj amboac tonañ.

⁴² Êndênj noc ñacmatê sêndi sanja nañ, oc amboac tonañ. Sêsê gêñ, tañ ê su nañ, ma gêñ tenjenja oc êndi sa.

⁴³ Sêsê ôli ñaôma ma ôli ñawasi oc êndi sa. Sêsê ôli palê-palê ma ôli tonjaclai oc êndi sa.

⁴⁴ Sêsê ôli nomña ma ôli ñalauña oc êndi sa. Embe ôli nomña ênêc, go ôli ñalauña ênêc amboac tonanjenj.

⁴⁵ Amboac teto gêc gebe “Ñac ñamataña, Adam, kêtû gêñ mata jali.” Mago Adam ñamuña eñ ñalau, tañ kékêñ aêac danjônj materj jali.

⁴⁶ Ôli ñalauña mênjkêsa kêtû ñamata atom, ôli nomña gêmunj, go ôli ñalauña kêdaguc.

⁴⁷ Ñamalac ñamataña eñ anja nom, tec kêtû gêñ nomña. Ñamalac kêtû luagêcña gêmênj anja undambê.

⁴⁸ Lau nomña têtôm ñac nomña tonañ, ma lau undambêña têtôm ñac undambêña tonañ.

⁴⁹ Aêac tec tawê kaiñ ñac nomña lanjô nec, oc tawê kai ñac undambêña lanjô amboac tonanjenj.

⁵⁰ O lasitêwaac, binj tonec tec jasôm gebe Aêac ôlinj to dec tonec tawê kaiñ Anôtônê gamênj atom. Ma gêñ, tañ ê su nañ, oc êwê kaiñ gêñ tenjenja atom.

⁵¹ Anjô acgom, aê jasôm binj ñalêlômña tenj êndênj amac gebe Aêac samob oc tamac êndu atom, mago Anôtô oc êpô aêac samob ôlinj ôkwi kaiñ tenj êsa.

⁵² Binj tau êsa sep tagenj ma eb tagenj êndênj dauc êtañ ñamuña. Dauc tonañ embe êtañ, go ñacmatê oc sêndi sa toôlinj tenjenja ma Anôtô oc êpô aêac olinj ôkwi kaiñ tenj êsa,

⁵³ gebe gêñ tonec, tañ ê su nañ, oc êsô gêñ tenjenja sa amboac ñakwê, ma gêñ tonec, tañ êmac êndu nañ, oc êsô gêñ, tañ êmac êndu atomña nañ sa.

⁵⁴ Mago êndên tañ gên tonec, tañ ê su nan, oc êsô gên tengeña sa, ma gên tonec, tañ êmac êndu nan, oc êsô gên, tañ êmac êndu atomña nan sa, go bin, tañ teto géc nan, êtu anô gebe

“Nac tañ kêku ñacjo tulu nan, gesen gêmacanô tau su.

⁵⁵ O gêmacanô tau, aôm kôku ñacjo tulu ñañanô géc ondoc.

O gêmacanô tau, nêm kêm tau ondoc.”

⁵⁶ Sec kêtü gêmacanô ñakêm, ma biñsu kêtü sec ñañac lai.

⁵⁷ Mago danje êndên Anôtô, tañ kêkên aêac taku ñacjo tulu kêtü aêacnên Apômtau Jesu Kilisña.

⁵⁸ O ñoc lasitêwaace, amboac tonan atu lau ñajaña to amoa nêm ñañên. Anam Apômtaunê kôm ênam amac auc ñañañ. Ma ajala gebe kolen, tañ anam êtu Apômtaunña nan, oc anam ñaôma atom.

16

Da tanam Anôtônê lau saña

¹ Galoc bin êpi awa ênam Anôtônê lau saña. Anjom êtôm bin, tañ kajatu gédên gôlôac dabun Galataña gebe sêngômña nan.

² Êtôm woke ñabêc ñamataña samob amac samob êndênêndêngeñ anac awa sa ênêc taunña êtôm gên, tañ géc amacña nan, ec êndên tañ jaô lasê amac nan, ajon da sa ñalên ñawapac atom.

³ Aê jaô lasê amac su acgom, go jasakiñ lau, tañ amac alic êaêac têtôm nan, topapia êwa êsêac saña sêna Jerusalem gebe sêkên nêm moasiñ êndên lau ônê.

⁴ Embe jalic êtôm gebe tauc jasêlên, go êsêac sêsêlên sêwiñ aê.

Paulu tae gêjam nê lên ñagêdô

⁵ Aê jana Makedonia su acgom, go jandên amac jawac, gabe jasa Makedonianagen jawac.

⁶ Aê oc jamoa jawiñ amac ñasawa ec, moae jamoa e komô êmbacnê. Go amac anam aê sa to akên aê jasa ñoc lên ñagêdô êtiam.

⁷ Aê gabe jalic amac têlagen ma jawi amac siñ seben atom. Aê taêc kêka gebe Apômtau embe êlôc sa, go jañgôn jawiñ amac ñasawa ec baliñ.

⁸ Aê jamoa Epese tonec e Pentekost êmbacnê,

⁹ gebe katam ten gêlêc su samucgen gédên aê, tec janam kôm tonanôgen, mago ñoc sonjo-sonjo taêsam tec sêmoa.

¹⁰ Timote embe êwac, nan amosiñ en ec ôli andan amac gebe en gêjam Apômtaunê kôm kêtôm aê tauc.

¹¹ Ten êlic en amboac gên ñaôma atom. Anam en sa to akên en tobiñmalôgen êndên aê êmu êmên êtiam, gebe aê to lasitêwai aôn en.

¹² Bin êpi lasiñi Apolo amboac tonec. Aê katen en kêtü dim taêsam su gebe êwiñ lasitêwai êndên amac êwac. Mago en taê gêjam gebe êwac galoc atom, ñasawa ten embe êtap lên ñajam ten sa, go êwac.

Paulu gêjac mata nê bin

¹³ Anam jali to akên êwiñ ma akô ñajaña atôm ñacgen.

¹⁴ Anjom nêm gên samob totêmtac êwiñgen.

¹⁵ O lasitêwaac, amac ajala Stepana to nê gôlôac. Êsêac lau buña ñamataña anga gamên Akaiña ma sêkên taun sêjam sakiñ Anôtônê lau sêjac ñawaegen.

¹⁶ Aê jalên bin amac gebe asô lau amboac tonan ñalabu êtôm asô êsêac samob, tañ sêjam sakiñ to sim taun su sakiñ tonanña nan, ñalabu amboac tonan.

¹⁷ Aê têtac ñajam gebe Stepana agêc Potunata ma Akaika dêdên aê sêmên sêjô amac samob su.

¹⁸ Êsêac tonañ sêlau amac to aêacnêñ ñalêlôm. Tec atoc lau amboac tonañ samañ.

¹⁹ Gôlôac dabuñ Asia Sauñña awenñ gêjac amac. Akwila agêc Priska to gôlôac dabuñ, tañ sêkac sa anğa êsêagêcnêñ andu nañ, awenñ gêjac amac ñanô kêtú Apômtaunja.

²⁰ Lasitêwai samob awenñ gêjac amac. Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nêñ mêtê.

²¹ Aê Paulu tauc kato biñ aoc gêjac amacña tonec ña tauc lemoc.

²² Ten embe têtac êwiñ Apômtau atom, oc Anôtô êpuc boa eñ. Marana tê (ñam gebe O Apômtau ômôêñ).

²³ Apômtau Jesu nê moasiñ wacêpi amac.

²⁴ Aê têtac gêwiñ amac samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ aêac tôñ nañ.

Paulunê papia kêtü luagêcña gêdêñ lau KORINTI

Paulunê papia kêtü luagêcña gêdêñ lau Korintña nec ñac tau keto gêdêñ ñasawa ten, tañ ênê to gôlôac Korintña nêñ biñ kêlêsa tau ñasec nan. Lau buña ñagêdô oc sêli tauñ sa gêdêñ Paulu ma sêbu en ñajaña, mago en gêjam awa su ñanôgen gebe sê wama tauñman. Lau tau sêwi nêñ kisa siñ, tec keto nê kêtü samuc ñawae gêdêñ êsêac gêja.

Papia ñasêbu ñamataña Paulu keto biñ kêlêsa tau to kêlênsôn en to gôlôac Korintña nan acgom, go gêwa en keto nê biñ ñajaña kepen lau, tañ sêbu en to sêli tauñ sa gêdêñ en nan, ñam sa e kêsôm nê têtac ñajam lasê kêpi lau tau gebe taên gêjam tauñ e sêjam tauñ ôkwi ma sê wama tauñ, sêgôm kêtü nê papia ñajaña tônêña. Go keten gôlôac tau gebe sêkên nêñ da kapôêngeñ sênam lau buña ñalêlôm sawa anga Judaia nan sa. Gocgo kêkac biñ su tau ma gêwa nê sakiñ sa gebe aposolo ñanô ten en. En keto biñ tonan gêdêñ Korintwaga luagêcgeñ, tañ sêbu Paulu gebe aposolo dansan en ma sêboa tauñ sa sebe aposolo ñanô êsêac tauñgeñ nan.

Ñadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau to gôlôac Korintña nêñ biñ 1:12-7:16
3. Da kêtü lau buña Judaiaña 8:2-9:15
4. Paulu kêpuc biñ su tau to gêwa tau sa gebe aposolo ñanô ten en 10:1-13:10
5. Paulu gêjac mata nê papia 13:11-14

Paulu gêjac m nê papia ma gêjam danje Anôtô

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kêkalem aê nan, agêc lasic Timote, aêagêcma biñ êndên Anôtônê gôlôac amac, tañ anğôn Korinti to êndên Anôtônê lau samob, tañ ajam Akaia aucgeñ anğôn nan.

² Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndên amac êwac.

³ Talanem Anôtô, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi tama en. Aêac Tamenji en, tañ kêtü taê walô ñatau to gêjam malô samob ñaAnôtô.

⁴ En gêjam malô aêac gêdêñ tañ nêñ gêñwapac tokaiñ-tokaiñ kêtap aêac sa nan, e tauñ tatôm gebe tanam malô êsêac, tañ sêmoa gêñwapac tokaiñ-tokaiñ ñalêlôm nan, ña biñmalô, tañ Anôtô gêjam malô aêac tauñ nan.

⁵ Kilisinê ñandan mênkêsâlê aêac auc, mago Kilisinê gêjam malô aêacña mênkêsâlê aêac auc amboac tonanğen.

⁶ Aêac embe aóc gêñwapac, go aóc êtu ênam malô amac to ênam amac kêsina. Ma Anôtô embe ênam malô aêac, go êngôm êtu ênam malô amacña, gebe êngôm nêñ ñalêlôm ñajaña êsa e aóc gêñwapac totêmtac êpa sugen atôm aêac aóc gêñwapac tau tonanğen.

⁷ Aêac taên kêka amac amoa ma ajala gebe amac, tañ aêc gêñwapac awiñ aêac nan, awê kaiñ Anôtônê gêjam malô aêacña awiñ amboac tonanğen.

⁸ O lasitêwaac, aêac abe ansan gêñwapac, tañ kêtap aêac sa anga Asia nan, auc êndên amac atom. Gêñwapac tau kêlêlêc aêacma ôliñwalô su ma kêkônin aêac tôn ñanôgen e atan tauñ gebe atu lau gêbacğac.

⁹ Aêac tauñ asaê gebe sêkic aêacma biñ sugac. Mago gêñ tau gêgôm aêac kêtü êwa ma kauc sanja gebe taên êka tauñ ma tekwen saki atom, taên êka Anôtô, tañ gêñu ñacmatê dêdi sa nan taugenğen.

¹⁰ En gêjam aêac kêsî anga gêmac ñañaclai ônê ma oc ênam aêac kêsî. Aêac akên maten enğen gebe ênam aêac kêsî êtiam.

¹¹ Ma amac anam aêac sa aten mec êtu aêacña êwiñmanğen. Anôtô oc êñô lau taêsam nêñ mec, ma en êmoasiñ aêac e lau taêsam sênam danje en êtu aêacña.

Paulu kêtù ñacley lau Korinti seben atom nan ñam

¹² Aêacma waen ñam tau tonec gebe aêacma awa ñalêlômña gêwa sa gêdên aêac gebe asa ma lên amoa nom atôm Anôtônê lau tolañôñnêm sawagen. Kauc ñamalacña gêjam gôlin aêac atom, Anôtônê moasin gêjam gôlin aêac. Ma lên tau tonan aêac asa ajac ñawaegen gêdên amoa awin amac amboac tonanjen.

¹³ Gebe aêac ato bin kain ten gêdên amac atom, ato bin, tan amac atôm gebe asam to ajala nanjen. Aê taêc kêka gebe oc ajala bin tau tomalagen,

¹⁴ amboac ajala aêacma bin ñatênagen su gebe êndên Apômtau Jesu nê bêc aêac atu nêm waem ñam, amboac amac atu ma waen ñam.

¹⁵ Aê taêc gêjam bin tonan kêtù têngac, tec gabe jandên amac jawac êmun acgom, gebe atap moasin sa êtu dim luagêc.

¹⁶ Aê gabe jasa amacnêm gamênñagen jana Makedonia. Ma anga Makedonia gabe jamu jandên amac jawac êtiam, gebe anam aê sa ma akên aê jana Judaia.

¹⁷ Aê gabe jasa ñoc lên amboac tonan, tec taêc gêjam bin palinpalinjen me. Me gên, tan taêc gêjam kêtù tênge gebe jañgôm nan, oc taêc gêjam kêtôm kauc ñamalacña ma jasôm “aêc, aêc” to “masi, masi” êpi tagen me.

¹⁸ Anôtô en ñac ñanên, tec kêjala gebe aêacma bin gêdên amac kêtù “aêc” to “masi” kêpi tagen nec atôm,

¹⁹ gebe Anôtônê Latu Jesu Kilisi, tan aêagêc Silwana ma Timote ajam mêtê kêpi en gêdên amac nan, nê bin aec to masl nec atom. Gêdên tan Kilisi gêmên nan, Anôtô gêlôc gebe “Aec.”

²⁰ Kilisi gêlôc gêdên Anôtônê bin samob, tan gêjac mata nan. Kêtù tonanña aêac tasôm gebe “Binñanô” kêtù Kilisina gebe talambin Anôtô.

²¹ ñac tan kêpuc aêac to amac tênge tamoawin Kilisi ma gen oso aêac nan, Anôtô tau.

²² En kepen nê natalô kêpi aêac, tec tatu ênê gên, ma kakên Nalau Dabun kêsêp aêacnên ñalêlôm kêtù ñakamaclau êtu gên, tan gebe êkên êndên aêacña nan.

²³ Aê aoc gêjac Anôtô gebe mênêwa ñoc ñalêlôm sa êndên amac gebe taêc walô amac, tec gaja Korinti atom tagen gebe jañgôm amac sec atom.

²⁴ Aêac atu amacnêm akên gêwin ñataui atom, amac akên gêwin ñajana tec amoa. Tagen aêac abe anam kôm awin amac gebe têtac ñajam êsa.

2

¹ Aê taêc gêjam kêtù tênge gêc ñoc ñalêlômgen gebe jandên amac jawac atom, gebe jañgôm nêm ñalêlôm ñawapac êsa êtiam atom.

² Gebe aê embe jañgôm amacnêm ñalêlôm ñawapac êsa, asa oc êngôm aê têtac ñajam êsa. Lau ten sêmoa gebe sêngômña atom, lau tan gagôm nên ñalêlôm ñawapac kêsa nanjen.

³ Aê kato bin tonan gebe aê embe jawac, go angom ñoc ñalêlôm ñawapac êsa atom, gebe kôm tonec gêjac amac ñawae gebe angom aê têtac ñajam êsa. Aê kakên gêwin gebe aê embe jamoa totêtac ñajamgen, go amac samob amoa totêtac ñajam amboac tonanjen.

⁴ Aê kato papia tau tonan gêdên amac tonoc ñalêlôm ñawapac to ñatutucgen ma toma-tocsulugen. Aê kato kêtù jañgôm nêm ñalêlôm ñawapac êsana nec atom, kato gebe ajala aê têtac gêwin amac ñanôgenja.

Korinti sêsuc ñac, tan gêgôm sec nan, nê bin ôkwi

⁵ ñac ten embe êli bin sa, oc êngôm aê tauc ñoc ñalêlôm ñawapac êsa atom, êkên wapac amacnêm ñagêdô. Aê gabe jasôm gebe êkên wapac êndên amac samob nec atom, gabe jakônin en samucgen atom.

⁶ ñac tau kêtap nê sec ñagêjô anga lau taêsam nên sa sugac, tec kêtôm.

⁷ Amboac tonan galoc asa ñalên ten ma asuc ênê bin ôkwi to anam malô en gebe nê ñalêlôm ñawapac êlêlêc e êngôm tau palin nec atom.

⁸ Kêtu tonañña aê jalên biñ amac gebe êtôc nê m têtac gêwiñ enña ênêc awê êndên en êtiam.

⁹ Papiã tañ kato gêdên amac nañ, ñam tau tonec gebe jansaê amac gebe jajala amac oc tañem wamu aêñoc biñ samob me masi.

¹⁰ Amac embe asuc ñac teñ nê biñ ôkwi, aê oc jasuc ôkwi amboac tonañ. Biñ jasuc ôkwiña teñ embe ênêc, oc jasuc ôkwi êtu janam amac saña jakô Kilisi lañônêm.

¹¹ Aêac tanac jao taun êndên Sadañ gebe ênsau êc aêac atom. Aêac tajañ kauc ênê gêñlêlôm atom.

Paulu gêmoa Troas tonê ñalêlôm ñatutucgeñ

¹² Gêdên tañ gaô lasê Troas gabe jasôm Kilisinê ñawae ñajam lasê nañ, galic gebe Apômtau gêlêc katam teñ su gêdên aê gebe janam kôm.

¹³ Mago gamao totêtac malôgeñ atom, ñam gebe katap lasic Titi sa atom, tec kêkam êsêac lemeñ ma gaja Makedonia.

¹⁴ Mago danje êndên Anôtô. En kêkên aêac, tañ Kilisi gêbiñ aêac tôñ nañ, awaka ênê wae kêku ñacjo tuluña sa. Ma kêkên aêac gebe aoc Kilisinê wae lasê ênam gamên samob auc êtôm ñamalu ñajam, tañ gêjam gamên popoc nañ.

¹⁵ Gebe Anôtô gêlic aêac atu Kilisinê gêñmalu amoa lau, tañ Anôtô ênam êsêac kêsi to lau, tañ sênaña nañ ñalêlôm.

¹⁶ Lau ñamakeñ sêñu amboac ñasu gêmacanôña, tañ gesen êsêac nañ. Lau ñamakeñ sêñu amboac ñamalu ñajam, tañ kêsa aña gamên sêñgôn maten jaliña ma kêkên êsêac sêñgôn maten jali. Asa kêtôm sakin amboac tonañ.

¹⁷ Aêac atulu Anôtônê mêtê amboac lau taêsam sêgôm kêtu awaña nañ atom. Anôtô kêsakin aêac, tec asôm ênê mêtê lasê tonjalêlôm ñawageñ akô Anôtô lañônêm, asôm kêtôm Kilisi gêbiñ aêac tôñ.

3

Poac wakuc ñasakinwaga

¹ Galoc amac alic aêac amboac akian taun sa kêtiam me. Me moae aêac apô lêna papiã êwa aêac sa êndên amacña, me apô lêna amacnêm papiã êwa aêac sa êndên lauña kêtôm lau ñagêdô sêkôc-sêkôc nec me.

² Aêacma papiã êwa aêac saña nañ amac taôm. Papiã tau teto kêsêp aêacma ñalêlôm, lau samob têtôm gebe sêjala to sêsam.

³ Biñ tau gêc awê gebe amac atu Kilisinê papiã, tañ kêkên gêdên aêac gebe asakin. En keto papiã tau ña busa kêsêp poc tapa atom, keto ña Anôtô mata jali nê ñalau kêsêp ñamalacnên ñalêlôm.

⁴ Kilisi kêwaka aêac akên gêwiñ sa e ôliñ andañ Anôtô, tec asôm tonañ.

⁵ Aêac taun atôm gebe taun taên ênam biñ to anam kôm amboac tonañ atom. Aêac atôm kôm tau nañ ñam kêsêp Anôtôñageñ.

⁶ En kêpuc aêac tôñ e atu poac wakuc ñasakinwaga. Poac wakuc tau ñam kêsêp biñsu tetonã atom, kêsêp ñalau, gebe biñsu tetonã tec gesen ñamalac su, mago ñalau kêkên êsêac sêñgôn maten jali.

⁷ Biñsu tañ Anôtô keto kêsêp poc nañ, mênkêsa tonawasigeñ e lau Israel têtôm gebe sêlic Mose lañôanô atom kêtu ñawasi, tañ gêjam lañôanô auc nañña. Tageñ ñawasi tau tonañ gé su kêtiam. Biñsu tañ kêtu gêmacanô ñasakinwaga embe êmên tonawasi amboac tonañ,

⁸ go ñawasi, tañ êsap sakin ñalauña tôñ nañ, oc êlêlêc su.

⁹ Sakin tañ kêmetôc ñamalac gebe sênaña nañ, kêtap ñawasi sa, ma sakin, tañ kêmasañ ñamalacnên biñ e Anôtô gêlic êsêac têtô lau gêdên nañ, kêtap ñawasi sa kêlêlêc su atom me.

¹⁰ Tec ñawasi ônêña embe tanam dôñ êpi ñawasi tonec, oc talic gebe ñawasi ñanô atom, ñam gebe sakin tonec ñawasi kêlêlêc ñêñgeñ su.

11 Embe gêñ, tañ ê su nan, êtap ñawasi amboac tonañ sa, go gêñ, tañ ênêc tengeñña nan, êtap ñawasi sa êlêlêc su.

12 Aêac akêñ maten bin amboac tonañ, tec amoa totêntac kêpa sugen.

13 Aêac atôm Mose atom. En gêsan lañôanô ña obo auc, gebe lau Israel sêlic ñawasi ê su ênaña anga lañôanô nan atom.

14 Ma êsêacnêñ ñalêlôm ñadani kêsa. Kêtôm têm sêsam poac langwa ñabin, go obo tonañ gêsan bin auc ñapan e mêngeñdên galoc, sêkôc obo tau su atom, gebe Kilisi taugen kêtôm gebe êkac obo tau su.

15 Binñanô, kêtôm têm samob, gêñ sêsam Mosenê bin lasê nan, obo tau tonañ gêsan êsêacnêñ ñalêlôm auc e mêngeñdên galoc.

16 Mago Israel embe sênam tañ ôkwi êndên Apômtau, go êkac obo tau su.

17 Apômtau en Ñalau. Ma Apômtaunê Ñalau embe êmoa êwiñ ñamalac, go êngamboac êsêac su sêmoa nêñ lêtêgen.

18 Aêac tec obo gêsan aêac lañôñanô auc atom nec, tatôm tasalakatu, tañ Apômtaunê ñawasi jakêpô lau e Apômtau Ñalau êkêñ aêac tapô tañ ôkwi tatôm en tau katu ma tawê kain ñawasi to ñawasi.

4

Anôtônê awamata kêsêp kunom

1 Anôtô taê walô aêac, tec kêkêñ sakin tonañ gêdên aêac. Amboac tonañ aêac tatu golon atom.

2 Aêac akac tañ su anga gêñ, tañ kêsin tau ma kêtôm gebe êngôm aêac majen êsaña nan. Aêac asêlên asa lên dansañ atom ma ajam Anôtônê bin ôkwi atom. Aêac aoc binñanô lasê akô Anôtô lañônêm e awaka tañ sa gêdên lau samob, tañ sêkêñ tañen nêñ awa ñalêlôm ña nan.

3 Ñawae ñajam, tañ ajam nan, embe êsin tau, go êsin tau êndên lau, tañ oc sênaña nanjen.

4 Êsêac sêkêñ gêwiñ atom gebe nom tonec ñañatausêga gêsan nêñ ñalêlôm auc e ñakesec kêsa ma sêlic ñawê, tañ kêsa anga ñawae ñajam nan atom. Ñawae ñajam tau gêwa Kilisi, tañ kêtû Anôtô katu solop nan, nê ñawasi sa.

5 Gebe aêac ajam mêtê kêpi aêac tañ atom, awa Jesu Kilisi sa gebe en Apômtau ma aêac tañ gebe atu amacnêm saki ñwaga katu Jesuña.

6 Anôtô tañ kêsôm gebe ñawê êsa anga ñakesec nan, kêkêñ aêacma ñalêlôm ñawê kêsa. Ñawê tau ñam kêsêp ajala Anôtônê ñawasi, tañ gêc Kilisi lañôanô nan.

7 Mago awamata, tañ awê kain nan, kêsêp aêacma ñalêlôm amboac kêsêp ku, tañ sêpac ña nom nan, gebe ñaclai ñamôkê ênêc awê gebe anga aêac tañ ma atom, anga Anôtônêgen.

8 Gêñwapac tokain-tokain kêlêsuc aêacgen, mago kêlêsa aêac popoc atom. Aêac aê go tañ, mago katun gêbac atom.

9 Lau sêjanda aêac, mago Anôtô gêwi aêac sin atom. Sêku aêac tulu, mago sesen aêac su atom.

10 Aêac aoc Jesu gêmac êndu kêpi aêac ôlin ñapan, gebe Jesu gêmoa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôlin amboac tonanjen.

11 Aêac amoa maten jali, mago asa pan gêmac ñalêndan ñapan kêtû Jesuña, gebe Jesu gêmoa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôlin mêtê-mêtê.

12 Amboac tonañ ñaclai tamac ênduña gêjam kôm kêpi aêac, ma ñaclai dangôn maten jalinja gêjam kôm kêpi amac.

13 Teto gec gebe “Aê kakêñ gêwiñ tec kasôm lasê.” Ñalau tañ kakac ñac tonañ e kêkêñ gêwiñ nan, kêkac aêac amboac tonanjen. Tec aêac akêñ gêwiñ ma asôm lasê amboac tonañ.

14 Aêac ajala gebe Ñac tañ gêñu Apômtau Jesu gêdi sa nan, oc êñu aêac andi sa awiñ Jesu to êkêñ aêac awiñ amac takô en lañônêmña.

¹⁵ Biñ samob tonañ kêsa kêtù amacña. Anôtônê moasiñ embe ênam sêga anğa launêñ, go êsêacnêñ mec danğenğa êtu dani êlêlêc e Anôtônê ñawasi êsa.

Tasa nêñ leñ totakêñ êwiñgen

¹⁶ Amboac tonañ aêac atu golonğ atom. Aêac ôliñ embe êtu sec, ma êtu sec. Mago aêacma ñalêlôm êtu wakuc êtôm bêcgenğ,

¹⁷ gebe ma gêñwapac gêgôm aêac têlagenğ ma asaê amboac ñagaô nañ, êkêñ ñawasi tenğenğña kapôênğ êlêlêc gêñwapac su ñênğenğ.

¹⁸ Aêac matenğ gê gêñ, tañ matenğanô talic sapu nañ, gebe gêñ, tañ matenğanô talic nañ, ê su, mago gêñ, tañ talic sapu nañ, oc ênêc tenğenğ.

5

¹ Aêac ajala gebe aêacma bec nomğña tonec embe etoc su, go Anôtô êkêñ andu tenğ êndênğ aêac. Andu tau, tañ ñamalac sêkwê ña lemenğ atom nañ êkô undambê tenğenğ.

² Amboac tonañ aêac aenğ oliñ to ajam awenğ su ma andu undambêña gebe êkwa aêac auc.

³ Embe êkwa aêac auc, go têtac aêac sa toôliñ ñaôma atom.

⁴ Aêac anğônğ bec ôliñña tonec amoa, tec aenğ oliñ tauñ toma ñalêlôm ñawapacgenğ. Aêac abe akwalec bec tau tonec su atom, abe asô bec undambêña êkwa aêac auc êwiñ, gebe gêñ mata jali tau mênğenam gêñ mêtê-mêtê auc.

⁵ Ñac tañ kêmasañ aêac kêtù gêñ tonañña nañ, Anôtô tau, ma kêkêñ Ñalau gêdênğ aêac kêtù ñakamaclaunğ.

⁶ Amboac tonañ aêac têtac kêpa su ñapanğ ma ajala gebe têm, tañ amoa ôliñgenğ nañ, kêtôm amoa gamênğ jaba ma amoa jaêc Apômtau.

⁷ Aêac alic ñanô atom, ma akêñ gêwiñgenğ ma tec asa ma lêñ.

⁸ Aêac têtac kêpa sugenğ ma têtac gêwiñ kêlêlêc gebe awi ôliñ tonec ñabec sinğ ma anğônğ ma malacmôkê awiñ Apômtau.

⁹ Aêac amoa ma malacmôkê me amoa jaêc, tec atu kêka-kêka gebe Anôtô êlic aêac ênac mataanô ñjam.

¹⁰ Gebe aêac samob oc tatu awê natakô Kilisinê lêpônğ mêtôcña nêmğña, gebe aêac samob êndênğ-êndênğenğ tatap ñagêjô sa êjô ñjam to sec, tañ dagôm gêdênğ têm tamoa toôliñgenğ nañ.

Sakiñ daê wamaña

¹¹ Aêac ajala biñ atêc Apômtauña ñam tec ajam kôm kêpi lau gebe sênam tauñ ôkwi. Anôtô kêjala aêacgac ma aê taêc kêka gebe amac ajala aê gêc nêm ñalêlôm amboac tonañgenğ.

¹² Aêac abe awaka tauñ waenğ sa êndênğ amac êtiamêtiam atom. Aêac abe êkêli amac e awaka aêac sa atu amac waem ñam gebe amac ajô lau, tañ tetoc tauñ sa gêñ dêmôênğña, mago têtôm gebe tetoc tauñ sa gêñ ñalêlômğña atom nañ awenğ.

¹³ Aêac embe amoa atôm lau meloc, go amoa amboac tonañ êtu Anôtôña me embe amoa tokauc ñawa, go amoa amboac tonañ êtu amacña.

¹⁴ Kilisinê têtac gêwiñ ñanô kêkac aêac, tec aêac ajala gebe ñac tagenğ gêmac êndu kêtù lau samobğña, amboac tonañ tec kêtôm lau samob sêmac êndu sugac.

¹⁵ Enğ gêmac êndu gêjô lau samob su gebe lau, tañ sêmoa matenğ jali nañ, sêmoa matenğ jali êtu sêmoasiñ tauñña atom, sêmoa êtu sênam sakiñ ñac, tañ gêmac êndu gêjô êsêac ma gêdi sa nañğagenğ.

¹⁶ Amboac tonañ aêac ajam dôñ ñac tenğ ña lêñ ñamalacña kêtiam atom. Gêmunğenğ tec ajam dôñ Kilisi ña lêñ ñamalacña, mago galoc ajala enğ amboac tonañ kêtiam atom.

¹⁷ Amboac tonañ ñac tenğ embe Kilisi êmbiñ enğ tônğ, go êtu gêñ wakuc tenğ. Alic acgom, gêñ lanğwa gêjaña su ma gêñ wakuc mênğkêsa.

¹⁸ Gêñ samob tonañ ñam Anôtô, tañ kêkêñ Kilisi gebe ê wama aêac êndênğ tau ma kêkêñ sakiñ wamaña gêdênğ aêac.

¹⁹ Anôtô gêmoea gêwiņ Kilisi ma gê wama ŋamalac samob gêdêņ tau. Eņ taņ gêjam nêņ geo kêtiam atom ma kêkêņ aêac asôm Anôtô gê wama ŋamalacņa ŋawae lasê.

²⁰ Kilisi kêsakiņ aêac gebe ajô eņ su ma Anôtô kêkêņ aêac gebe alêņ biņ amac. Tec atenņ amac ajô Kilisi gebe Ansuņ taôm êndêņ Anôtô gebe ê wama amac êndêņ tau.

²¹ Kilisi gêjam kauc sec, mago Anôtô kêkêņ eņ kêtû sec ŋam gêjô aêac su gebe aêac, taņ Kilisi gêbiņ aêac tôņ naņ, tawê kaiņ Anôtônê biņgêdêņ.

6

¹ Aêac taņ ajam kôm awiņ Anôtô naņ, alêņ biņ amac gebe Akôc Anôtônê moasiņ sa ŋaômagenņ atom.

² Anôtô kêsôm gebe

“Aê kakêņ taņoc aôm gêdêņ noc ŋajam ma gajam aôm sa gêdêņ bêc gajam aôm kêsija.”

Alic acgom, galoc noc ŋajam tau, galoc bêc gêjam aêac kêsija.

³ Aêac agôm gêņ teņ, taņ kêlênsôn lau naņ atom, gebe sêmbu aêacma sakiņ atom.

⁴ Gêņ samob, taņ agôm naņ, kêwaka aêac sa gebe atu Anôtônê sakiņwaga. Aêac aóc gêņwapac totêntac kêpa sugenņ ma amoa toma ŋalêlôm ŋawapac. Aêac apô lêna tauņ to aņgôn jageo.

⁵ Êsêac sêjac aêac to sêkêņ aêac aņgôn kapoacwalô. Aêac asêp lau sêli awenņ sa to ŋaonda ŋalêlôm. Aêac ajam kolenņ aim tauņ sugenņ. Aêac aêc bêc atom to mo gêjô aêac.

⁶ Aêac amoa toma ŋalêlôm ŋawa to ajala biņ ŋam. Aêac aê launêņ biņ tôņ ma amoa totêntac wapôm genņ. Ŋalau Dêbuņ gêwê aêac ma têntac gêwiņ totêntac makenņenņ.

⁷ Aêac asôm biņŋanô lasê ma Anôtônê ŋaclai kêpuc aêac tôņ. Biņgêdêņ ŋalaukasap kêkêli aêac to gêjam aêac kêsî.

⁸ Ŋagêdô tetoc aêac sa ma ŋagêdô sêgôm aêac majenņ. Ŋagêdô sêsôm aêac waenņ sec, ŋagêdô sêsôm waenņ ŋajam. Ŋagêdô sêsôm aêac gebe dansantêna, mago asôm biņŋanôgenņ.

⁹ Aêac amoa amboac lau sêjam kauc aêac, mago sêjala aêac kêtû tôņ. Aêac amoa amboac amac êndu, mago amoa matenņ jaligac. Êsêac sêkic aêacma biņ, mago sêjac aêac êndu atom.

¹⁰ Aêac amoa amboac lau toŋalêlôm ŋawapac, mago amoa totêntac ŋajamgenņ ŋapaņ. Aêac amoa amboac lau ŋalêlôm sawa, mago amoasiņ lau taêsam. Aêac amoa amboac gêņ teņ gêc aêacņa atom, mago atu gêņ samob ŋatau.

¹¹ O amac lau Korinti, aêac asôm ma biņ gêdêņ amac gêc awêgenņ to êlêc ma ŋalêlôm ŋakatam su gêdêņ amac.

¹² Aêac agamiņ ma ŋalêlôm gêdêņ amac atom, mago amac agamiņ nêmm ŋalêlôm gêdêņ aêac.

¹³ Akêņ ŋajam êjô ŋajammaņ. Aê kasôm ŋoc biņ gêdêņ amac amboac kasôm gêdêņ ŋoc ŋapalê. Alêc nêmm ŋalêlôm ŋakatam su êndêņ aêac.

Aêac tatu Anôtônê lôm dabuņ

¹⁴ Ambinņ taôm tôņ tamiņ lau-sêkêņgêwiņ-atomwaga to anam kôm awiņ êsêac atom. Biņgêdêņ agêc biņ geo sênam kôm sêwiņ tauņ amboac ondoc. Ŋawê agêc ŋakesec sêsêlêņ sêwiņ tauņ amboac ondoc.

¹⁵ Kilisi agêc Sadaņ nêņ biņ kêpi tagenņ me. Ŋac taņ kêkêņ gêwiņ agêc ŋac, taņ kêkêņ gêwiņ atom naņ, sêwê kaiņ gêņ tagenņ amboac ondoc.

¹⁶ Anôtônê lôm dabuņ ma lôm gwamņa ŋam tagenņ me. Amac ajala gebe aêac tatu Anôtô mata jali nê lôm dabuņ kêtôm Anôtô tau kêsôm gebe

“Aê jakwê ŋoc andu sa jaņgôn jawiņ êsêac

to jasêlêņ jamoa êsêac ŋalêlôm.

Aê oc jatu êsêacnêņ Anôtô

to êsêac oc têtû aêņoc lau.

17 Tec akac taôm su anğa êsêacnêj ma êngaminj taôm êndêj êsêac.
Apômtaunê binj tau tonaj.

Amoasac gêj natêmui atom, go jakôc amac sa

18 ma jatu amac Tamemi ma amac atu aê latucio to nac.

Apômtau naninij Njatau nê binj tau tonaj.”

7

1 O lauace, Anôtô gêjac mata binj gêdêj aêac, tec takwasinj ôlinj to nalêlôm njajec samob su ma tanac dabinj taunj tatu lau dabunj tasa nêj lêj totat c Anôtôgej.

Lau Korinti sêjam taunj ôkwi, tec Paulu têtac njajam kêsa

2 Akêj njasawa êndêj aêac anğa nêj nalêlôm. Aêac agôm keso gêdêj nac tenj atom, asen nac tenj su atom ma awê nac tenj auc kêtû nê awanja atom.

3 Aê kasôm binj tonaj gebe jamêtôc amacnja atom. Aê kasôm binj gêmunj su gebe aêac têtac gêwinj amac nanôgej, tec tamoja matenj jali dawinj taunj, ma tamac êndu dawinj taunj amboac tonanjenj.

4 Aê taêc kêpa amac su kasôm amac waem kêtû tapa. Gêjwapac gêgôm aêac nanô, mago Anôtô gêjam malô aêacnja gêjam aê auc to têtac njajam kêsalê aê auc.

5 Gêdêj tanj aô lasê Makedonia su nanj, njasawa alêwanj taunjna tenj gêc atom, gêjwapac kêkôm aêac aucgenj. Aêac ôlinj kêtap sinj sa ma atêc taunj gêc ma nalêlôm.

6 Mago Anôtô, tanj gêjam malô lau-nalêlôm-njawapacwaga nanj, kêsakinj Titi mêngeô lasê aêac tec gêjam malô aêac amboac tonaj.

7 Titi mêngeô lasê aêac tagenj tec gêjam malô aêac nec atom, amac ajam malô enj njawae nanj mêngejam malô aêac gêwinjoc. Enj gêjac minj gêdêj aêac gebe ajam awem su aê to atanj aê ma nêj nalêlôm kêkac amac aêja, tec têtac njajam kêlêlêc.

8 Aê têtac sec gêdêj tauc nanô kêtû njoc papia, tanj kato gagôm amacnêj nalêlôm njawapac kêsanja nanj atom. Aê galic papia, tanj kato e gêgôm amacnêj nalêlôm njawapac kêsa têlagenj nanj ma têtac sec gêdêj tau njajec.

9 Ma galoc aê têtac njajam kêsa. Têtac njajam kêtû nêj nalêlôm njawapac kêsa samucgenjna nec atom kêtû amacnêj nalêlôm njawapac kêsa e ajam taôm ôkwinja. Amacnêj nalêlôm njawapac kêsa njam kêsêp Anôtô, abacma binj gêgôm amac atu sec atom.

10 Gebe nalêlôm njawapac, tanj njam kêsap Anôtônanj nanj, êkac aêac e tanam taunj ôkwi natatap moasinj Anôtô ênam aêac kêsinja sa. Nalêlôm njawapac tonaj êkêj wapac lau tenj êtiam atom. Mago nalêlôm njawapac, tanj njam kêsêp nomnja nanj, tec êkêj aêac tamac êndu.

11 Alic acgom, nêj nalêlôm njawapac, tanj njam kêsêp Anôtô nanj, kêkac amac kôm tokainj-tokainjna. Kêkêj amac ôlim kêpi kêtû amansanj nêj binjna ma alic kesowaga sec. Amac atêc taôm to ajam awem su aê ma nêj nalêlôm kêkac amac kêtû aêja. Ma amac amêtôc sec. Amacnêj kôm samob tonaj kêwaka amac sa gebe awê binj tau njakainj tenj atom.

12 Amboac tonaj aê kato gêdêj amac, mago kato kêtû nac, tanj gêgôm keso me kêtû nac, tanj sêgôm enj sec nanjna atom. Masi. Aê kato gebe jakêli amac e ôlim palê aêacnja ênêc awêgenj ma amac taôm ajala akô Anôtô lanjônênjna.

13 Binj tonaj gêgôm aêacma nalêlôm kêtû malô.

Mago tonanjenj atom. Titi têtac njajam gebe amac samob alau ênê nalêlôm njawasi kêsa. Ma ênê têtac njajam gêgôm aêac têtac njajam kêsa samucgenj.

14 Aê kalanem tauc gêdêj Titi kêtû amacnja, ma amac agôm aê majoc kêsa atom. Binj samob, tanj asôm gêdêj amac nanj binjanô, tec ma binj lanemnja, tanj asôm gêdêj Titi nanj, binjanô amboac tonanjenj.

15 Titi kêkêj nêj nalêlôm samucgenj gêdêj amac gebe taê gêjam lêj amac akôc enj sanja. Amac tanjem wamu enj njapep ma akôc enj sa toatêc taôm ma atênêp.

16 Aê têtac njajam to têtac kêpa su kêtû amacnja samucgenj.

8

Tanam Anôtônê lau sa

¹ O lasitêwaac, aêac anac Anôtônê moasin, tañ kékêñ gêdêñ gôlôac dabuñ Makedoniaña nañ, ñamin êndêñ amac añô acgom.

² Gêñwapac kékônin êsêac, mago sêpuc taun tòn ma sêmoa totêntac ñajam samucgeñ. Êsêac lau ñalêlôm sawaanô, mago sêkêñ da totêntac wapômgeñ sêjac ñawae.

³ Aê galic, tec jawa sa enden amac gebe taun nêñ ñalêlôm kékac êsêac tec sêkêñ da kêtôm gêñ, tañ gêc êsêacña ma sêkêñ kêlêlêc su.

⁴ Êsêac teten aêac ñapañ gebe alôc ma sêwê kain sakin sênam Anôtônê lau saña sêwiñ.

⁵ Êsêac sêkêñ da kêtôm aêac taên kêka necgeñ atom, êsêac sêkêñ taun samucgeñ dêdêñ Apômtau gêmun, ma Anôtô kêpuc êsêac tòn, go sêkêñ taun gêdêñ aêac amboac tonanğeñ.

⁶ Tec aêac asakin Titi, tañ gêmunğeñ gêjac m moasin tonan ñakolen nañ, gebe ênac dabin kôm tau aña amacnêm.

⁷ Amac atu lau tolêlôm gêñ samob tonec ñaïña, akên gawiñ, asôm mêtê, ajala biñ, ajam kôm toôlim palêgeñ ma têtmac gêwiñ aêac, tec galoc atu lau tolêlôm amoasin Anôtônê lauña êwiñmañ.

⁸ Aê gabe jakac amac atom. Lau ñagêdô sêgôm toôlin palêgeñ, tec gabe jansaê amac gebe oc têtmac gêwiñ ñanô amboac tonan me masi.

⁹ Amac ajala aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiğac. En ñac tolêlôm, mago kêtü ñac ñalêlôm sawa kêtü amacña, gebe ênê ñalêlôm sawa tonan êkên amac atu lau tolêlôm.

¹⁰ Aê jawa ñoc taêc gêjam sa êpi biñ tau acgom. Biñ tonec oc êmoasin amac. Gêdêñ jala lanğwa amac ajac m kôm tau, mago ajam ñaômageñ atom, têtmac gêwiñ ñanôgeñ tec ajam.

¹¹ Amboac tonan galoc anac dabin kôm tau ma añağôm biñ, tañ nêm ñalêlôm êkac amacña nañ, ñanô êsa ña gêñ, tañ gêc amacña nañ.

¹² Embe nêm ñalêlôm êkac amac ma akên êtôm gêñ, tañ gêc amacña, go Anôtô êlic ñajam. Akên geñ, tañ taôm apô lêna amoa nañ atom.

¹³ Aê taêc gêjam biñ tonec gebe lau ñagêdô sêmoa ñajam ma sêlêwan taunğeñ ma amac aôc gêñwapac nec atom. Amac samob atôm taômgeñ.

¹⁴ Galoc tonec amacnêm gêñ taêsam gêc, tec anam êsêacnêñ sêpô Iênaña sa. Ma êsêacnêñ gêñ ñagêdô embe ênêc, go sênam amacnêm apô lênaña sa amboac tonan ma amoa atôm taômgeñ.

¹⁵ Êtôm biñ, tañ teto gêc gebe
 “Ñac tañ kejon mana taêsam nañ,
 nê mana kêlêlêc su atom.
 Ma ñac, tañ kejon luagêc nañ,
 kêpô lêna atom.”

Titi to nê launêñ biñ

¹⁶ Aê gajam danğe gêdêñ Anôtô gebe kékac Titinê ñalêlôm e ôli palê kêsa kêtü amacña ma gêgôm kêtôm aê gagôm.

¹⁷ Aêac alên biñ ñac tau tec kékêñ taña ma tau ôli palê kôm tonanña e nê ñalêlôm kékac en ma gêdêñ amac gêwac.

¹⁸ Aêac asakin lasini ten, tañ gôlôac dabuñ samob sênô en gêjam mêtê ñajam ñawae nañ, tec gêwiñ en gêwac.

¹⁹ Mago kêtü tonanğageñ atom, gôlôac dabuñ samob sêjaliñ en sa gebe êsêlên to ênam sakin êwiñ aêac êtu moasin tonanña, gebe Apômtaunê wae êsa to êwaka aêacma têtmac gêwiñ kôm tonecña sa.

²⁰ Aêac ağôm tonan gebe lau ten sênğolin biñ êpi aêac êtu moasin kapôên, tec aêac akôc necña atom.

²¹ Aêac taên gêjam gebe anğôm ma gên napep sawa êtu Apômtau taugen êlicña atom, anğôm êtu ñamalac sêlicña amboac tonanğen.

²² Ma aêac asakinj lasinji tenj gêwinj. Aêac asaê enj kêtü dim taêsam kêtü kôm ñagêdôña ma alic enj gêgôm gên toôli palêgenj. Enj taê kêpa amac su, tec ôli palê kêsa amacña.

²³ Titi tau tec jawa enj sa gebe ñoc ñac enj, nanj gêjam kôm kêpi amac gêwinj aê. Ma aêac lasinjiagêc têtü gôlôac dabunj nênj aposolo sêwaka Kilisinê wae saña.

²⁴ Atôc nênj têtmtac gêwinj êndênj êsêac ma awaka aêacma binj lanemña, tanj asôm kêpi amac nanj sa, gôlôac samob sêjala gebe binjnanô.

9

Tanam Anôtônê lau sa

¹ Sakinj tanam Anôtônê lau saña tau gêc awê, tec jato ñabinj êndênj amac êtiam atom.

² Aê kajala gebe nênj ñalêlôm kêkac amac sakinj tonanğña, tec kalanem amac gêdênj lau Makedonianja ma kasôm gebe “Lau Akaianja sêmasanj taunj kêtü sakinj tonanğña gêdênj jala lanğwa sugac.” Amac waem ôlim palenja tonanğ kêkêli lau taêsam ma sêkôc kôm tau sa amboac tonanğenj.

³ Galoc jasakiñ lasitêwai tonanğ sêwac, gebe binj, tanj kalanem amac nanj, êwaka tau sa gebe binjnanô, tec amac amansanj taôm êtôm aê kasôm.

⁴ Aê embe jawinğ lau Makedonianja ñagêdô jawac ma jatap amac sa gebe amansanj taôm su atom, oc êngôm aêac, tanj taênj kêka amac nanj, majenğ ñanô. Aê gabe jasôm binj êpi amac majem êsanja nec atom.

⁵ Kêtü binj tonanğña aê taêc gêjam kêtü tônj gebe janac binjsu lasitêwai tonanğ, gebe sêsêlênj sêmunj sêndênj amac sêwac ma sênac dabinğ moasinğ, tanj amac akênj ñawae gebe asakinğ nanj kwananğenj. Embe anac dabinğ taôm amboac tonanğ, go êwa moasinğ tau sa gebe akênj kêtü aêac akac amacña atom, taôm nênj ñalêlôm kêkac amac tec akênj.

⁶ Taêm ênam tonec acgom. Ñac tanj kêsê ñawê luagêcgenj nanj, oc ejonğ ñanô luagêcgenj sa. Ma ñac, tanj kêsê ñawê taêsam nanj, oc ejonğ ñanô taêsam sa.

⁷ Lau samob sêkênj atôm nênj ñalêlôm êkac êsêacña, sêkênj totêntac secgenj êtu sêkac êsêacña atom, gebe Anôtô têtac gêwinğ ñac, tanj kêkênj totêntac wapômgenj nanj.

⁸ Anôtô kêtôm gebe êkênj moasinğ samob ênam amac auc, gebe atap nênj gênj êôc amac tônğña sa ñapanğ ma atap sa êlêlêc e atôm gebe anğôm kôm ñajam samob,

⁹ kêtôm teto gêc gebe

“Enj kêpalip nê gênj gêdênj lau ñalêlôm sawa.

Ênê binğêdênj oc ênêc endenğ tônğenğ.”

¹⁰ Ñac tanj kêkênj ñawê gêdênj ñackêpalip-ñawêwaga to kêkênj mo gebe enj êniñ nanj, oc êkênj ñawê êndênj amac amboac tonanğ ma êkênj êtu taêsam e amacnênj binğêdênj ñanjanô êtu kapôênj.

¹¹ Enj êkênj amac atu lau tolêlôm gênj samobña e atôm gebe akênj gênj totêmtac wapômgenj. Ma aêac anam amac sa e lau sênam danğe Anôtô êtu nênj moasinğ tonanğña.

¹² Amac ajam kôm kêpi sakinj tonanğ, tec gêjam Anôtônê lau sêpô lêna taunğagenj sa atom, êkêli lau taêsam sênam danğe Anôtô.

¹³ Sakinğ tonanğ êwaka amac sa ma êkêli lau sêlambinğ Anôtô êtu tanğem wamu to asôm Kilisinê ñawae ñajam lasênja ma êtu têtmtac wapôm gêbinğ amac tônğ têmiñj êsêac to ñagêdô samobña.

¹⁴ êsêacnênj mec, tanj tetenğ kêtü amacña nanj, gêwa sa gebe sêjam awenğ su amac kêtü moasinğ kapôênjanô, tanj Anôtô kêkênj gêdênj amac nanğña.

¹⁵ Danğe êndênj Anôtô êtu moasinğ ñanô, tanj kêkênj gêdênj aêac ñaômagenğ nanğña. Aêac tatôm gebe dawa moasinğ tau sa tomalagenğ atom.

10

Paulu kêkac biñ su tau

¹ Aê, Paulu, tauc jalêñ bi ñ amac êtu Kilisinê ñalêlôm ñajam to malôña. Lau sêsôm biñ kêpi aê gebe aê embe jamoa jawiñ amac, oc jambu tauc, mago embe jamoa jaêc, oc jasôm biñ ñajaña.

² Aê jatenñ amac gebe Anğôm aê jasôm biñ ñajaña êndênñ amac êndênñ tañ jamoa jawiñ amac nañ atom. Aê taêc gêjam kêtú tônia gebe jasôm biñ ñajaña amboac tonañ êndênñ lau ñagêdô, tañ taênñ gêjam gebe aêac asêlêñ asa lêñ ñamalacña.

³ Biññanô, aêac ñamalac, tec asa ma lêñ, mago ajac siñ ña lêñ ñamalacña atom.

⁴ Aêacma siñ ñalaukasap ñam kêsêp nom atom, Anôtônê laukasap tau ñajaña kêtôm gebe anac siñ ma anseñ ñaçjonêñ tunbôm ñajaña su. Aêac anseñ ñamalacnêñ kauc keso,

⁵ to nêñ biñ tetoc taunñ saña, tañ gêsañ aêac auc e tajala Anôtô sapu nañ su. Ma êkôninñ biñ samob, tañ taênñ gêjam nañ, tônia e êsô Kilisinê biñ ñalabu.

⁶ Aêac amasañ taunñ su gebe êndênñ tañ amac anac dabiñ tañem wamu su acgom, go aêac amêtôc tañeñ pêc samob.

⁷ Matem êndinñ gêñ, tañ gêc lanjônêmña nañ. Ñac teñ embe êlic tau amboac Kilisinê ñac, nañ taê ênam ênêc taunña êwiñ gebe aêac atu Kilisinê lau amboac tonañ atôm eñ.

⁸ Aê embe jalanem tauc êlêlêc su êtu ñaclai, tañ Apômtau kêkêñ gêdênñ aêac nañña, oc majoc atom. Eo kêkêñ ñaclai amboa amac saña, kêkêñ ñaclai anseñ amac suna atom.

⁹ Taêm ênam gebe aê gabe jatakê amac ña ñoc papia nec atom.

¹⁰ Lau ñagêdô sêsôm gebe “Ênê papia tec ñajaña to ñatêkwa. Mago eñ tau embe êmoa êwiñ aêac, go talic eñ ñac palê-palê ma ênê biñ amboac ñanô masi.”

¹¹ Ñac tañ kêsôm biñ tonañ nañ, taê ênam biñ tonec acgom gebe Aêac tañ amoa jaêc ma ato ma papia ñajaña nañ, oc anğôm biñ, tañ ato kêsêp papia nañ, ñanô êsa êndênñ tañ wacamo awiñ amac.

¹² Aêac abe akianñ taunñ e naanam taminñ lau ma anam dônia taunñ êpi êsêac, tañ taunñ sêwaka taunñ sa nañ, nêñ ñagêdô atom. Êsêac tonañ têtú taunñ nêñ dônia to sêjam dônia taunñ kêpi taunñ e nêñ kauc kêlênsônia.

¹³ Aêac tonec abe alanem taunñ êlêlêc su atom. Anôtô tau kêkêñ dônia gebe anam dônia-ma kôm. Aêac adaguc dônia tonañ tec wacaô lasê amac.

¹⁴ Amac amoa madiñ ñalêlom, tec gêdênñ tañ adênñ amac awac toKilisinê ñawae ñajamgenñ nañ, aka lêlêc madiñ tonañ atom.

¹⁵ Aêac alanem taunñ kêtú lau teñ nêñ koleñña atom. Mago aêac akêñ mateñ gebe amacnêm akêñ gêwiñ esewec ma akêñ aêacma kôm êlainñ tau ñanô anğa amacnêm e êtôm madiñ, tañ Anôtô kêkêñ nañ.

¹⁶ Go asôm ñawae lasê e aka lêlêc amac naakêñ êsêp lau samuc nêñ gamênñ ma alanem taunñ êtu kôm, tañ lau teñ sêjam su anğa nêñ tunlêlôm nañ atom.

¹⁷ “Ñac teñ embe êlanem tau, go êlanem tau êtu Apômtaunñagenñ.”

¹⁸ Ñac tañ tau kêwaka tau sa nañ, eñ koleñwaga ñanô atom. Ñac tañ Apômtau kêwaka eñ sa nanñeñ, tec eñ koleñwaga ñanô.

11

Paulu to aposolo dansañ

¹ Anô ñoc biñ meloc ñagec acgommanñ. Aê kajalagac gebe amac oc anô.

² Aê gajam lêmunñ amac kêtôm Anôtô gêjam lêmunñ gebe amac atôm awêtakinñ ñajam teñ, tañ kêsi eñ kêtú ñac tagenña nañ, tec gabe jawê amac andênñ eñ ana. Ñac tau Kilisi.

³ Mago aê taêc dani amac gebe nêm ñalêlôm, tañ kêsap Kilisi tônia ñañênñeñ nañ, oc êtu sec ma awi eñ siñ atôm Ewa, tañ moac kêsau eñ ña biñdansañ tokauc nañ.

⁴ Gebe ñac teñ embe wacênam mêtê êpi Jesu teñ, tañ aêac ajam mêtê kêpi atom, me embe akôc ñalau teñ sa, tañ akôc sa anğa aêacma atom, me embe ñawae ñajam teñ, tañ aêac akên gêdên amac nañ atom, oc anô anac ñawaegen.

⁵ Aê kasaê tauc gebe “apoulosêga” tonañ lau tokauc sêlêlêc aê su nec atom.

⁶ Moae kasôm biñ amboac kwapuc, mago ñoc kauc amboac kwapucnên atom. Biñ tonañ aêac awa sa gêdên amac gêc awêgen ña biñ to lên tokain tokain.

⁷ Aê gabu tauc gebe jatoc amac sa ma kasôm Anôtônê ñawae ñajam lasê kakôc ñaôli gêjô su atom, tec gagôm sec me.

⁸ Gôlôac dabuñ ñagêdô sêjam ôli aê gebe janam sakin amac. Aê galic amboac kajango gên anğa êsêacnên.

⁹ Gêdên tañ gamoa gawin amac tokapô lêna nêngen nañ, aê kaêlênsôn amac ma katen gên anğa amacnêm ñac teñ nê atom. Lasitêwai tañ sêmên anğa Makedonia nañ, sêjam ñoc kêpô lêna sa. Aê gajob tauc ma oc jajop tauc ñapep gebe jakên wapac teñ êndên amac atomanô.

¹⁰ Kilisinê biñjanô gêjam aê auc, tec jasôm êtu tôn gebe ñoc waec tonañ ñawae êmbacnê anğa Akaia ñagamên samob atomanô.

¹¹ Aê kasôm biñ tau kêtû asagenña. Kasôm gebe têtac gêwin amac atom me. Anôtô kêjala gebe têtac gêwin amacgac.

¹² Gên tañ gagôm gamoa nañ, oc jawi sin atom, gebe jakô êsêac, tañ sebe tetoc tañ sa ma sêsôm gebe sêjam kôm têtôm aêac nañ, waen auc.

¹³ Lau tônê ñai êsêac aposolo dansañ. Êsêac kolenwaga dansañ, tañ sêjam Kilisinê aposolo lanôn nañ.

¹⁴ Biñ tonañ êtakê amac atomman, gebe Sadan tau gêjam anela ñawêña lanô.

¹⁵ Tec ênê sakinwaga embe sênam sakinwaga biñgêdênña lanôn, oc alic amboac gên kain teñ atom. Êtu ñamu êsêac têtap ñagêjô sa êtôm nêñ kôm, tañ sêjam nañ.

Paulu gêoc ñandan taêsam kêtû en aposolona

¹⁶ Aê jasôm ñoc biñ êtiam gebe alic aê amboac ñac meloc atom. Mago embe alic aê amboac ñac meloc, nañ alicman, tagen alôc sa gebe jalanem tauc ñagec acgom.

¹⁷ Biñ tec jasôm nec Apômtaunê biñ atom. Aê jasôm biñ lanemña tonec amboac ñac meloc teñ.

¹⁸ Lau taêsam sêlanem tañ kêtû biñ ñamalacña, tec gabe jalanem tauc êtu tonanña êwinman.

¹⁹ Amac taôm lau tokaucgac, mago anô lau meloc nêñ biñ ajac ñawaegen.

²⁰ Ñac teñ embe êkônin amac atu ênê sakinwaga, me ênin amacnêm mo ñaômagen, me êkôc amacnêm gên, me etoc tau sa, me êtap amac lanômanô auc, oc alic ñajam.

²¹ Aê jasôm tomajocgen gebe aêacma ñajana masi, tec agôm gên amboac tonañ atom.

Mago ñac teñ embe êkian tau sa gên teñña, go jakian tauc sa amboac tonanjen. Galoc kasôm biñ amboac ñac meloc kêtiam.

²² Êsêac Ebolaiwaga me. Aê amboac tonañ. Êsêac Israelwaga me. Aê amboac tonañ. Êsêac Abrahamnê wakuc me. Aê amboac tonañ.

²³ Êsêac Kilisinê sakinwaga me. Aê jasôm ñagêbôcnagen gebe Aê gajam sakin Kilisi kêlêlêc êsêac su. Aê gajam kolen kêlêlêc êsêac. Aê gêngôn kapoacwalô kêtû dim taêsam, si aê kêlêlêc e kêdabin gebe jamac êndu.

²⁴ Judawaga si aê kêtû dim lemen teñ kakôc sêm 39 kêtômgen.

²⁵ Si aê ña sêm kêtû dim têlêac kêtiam, ma gêdên ñasawa teñ gadam kapoac gwêc gelenña samuc teñ ma gêbêcauc samuc teñ.

²⁶ Aê kasêlên gajac laoc gamên todim-todim, galom bu secsec, ma kêjanowaga to aê tauc ñoc lau ma lau samuc dêdib aê ñawaô sebe sênac aê êndu. Aê gêngôn malac to gamoa gamên sawa ma kapoac gwêc to gangôn gawin lasitêwai dansañ ma gamoa jageo ñanô.

²⁷ Aê gajam koleŋ e tekoc gêbac ma gêbêc taêsam gaêc bêc atom. Mo to bu gêjô aê ma kêpô lêna tauc gêŋ taniŋŋa samucgeŋ ma malo gêjam aê ma ŋoc ŋakwê masi.

²⁸ Aê gabe jasa biŋ ŋagêdô sa êwiŋ atom, tageŋ tonec gebe kêtôm bêcgeŋ kêpô sim tauc kêtû gôlôac dabuŋ samobŋa, tec kêkônŋiŋ aê tônŋ ŋanôgeŋ.

²⁹ Ŋac teŋ embe êtu palê, go aê jatu paŋ atom me. Sec ŋalip embe ênac ŋac teŋ, go aê têtac ŋandaŋ êsa atom me.

³⁰ Lau embe sêkac aê gebe jalanem tauc, go jalanem tauc êtu ŋoc palêpalêŋageŋ.

³¹ Apômtau Jesu Tama Anôtô, taŋ aêac têlanem eŋ endenŋ tôngeŋ naŋ, tec kêjala gebe kasau atom.

³² Gêdêŋ taŋ aê gamoa Damasku naŋ, kiŋ Areta nê gôliŋwaga kêsôm gebe sêlai Damasku ŋakatam auc sebe sêkôc aê tônŋ.

³³ Mago sêkêŋ aê kasêp sêm, taŋ sêwa kêtôm talu teŋ naŋ, ma sêlêwaŋ aê kasa katam saunŋ teŋ kasêp tuŋbôm ŋamagêŋa gamêŋ, tec gaêc êsêac lemeŋ su.

12

Paulu katu kaiŋ teŋ kêsa to Anôtô geoc biŋ lasê gêdêŋ eŋ ŋamiŋ

¹ Biŋ tonec gêc awê gebe lanem tau ŋanô masi. Mago talanem tauŋmaŋ. Galoc jawa biŋ katuc kaiŋ teŋ kêsa to Apômtau geoc biŋ lasê gêdêŋ aêŋa sa.

² Aê kajala ŋac teŋ Kilisi gêbiŋ eŋ tônŋ ma kêsunŋ eŋ sa kêpi undambê ŋadenŋ kêtû têlêacŋa naŋ gêja. Biŋ tonanŋ kêsa ŋajala 14 su. Ŋac tau toôligenŋ gêja me gêwi ôli siŋ, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic.

³⁻⁴ Aê kajala gebe Anôtô kêsunŋ ŋac tau tonanŋ sa kêpi paradis. Ŋac tau toôligenŋ gêja me gêwi ôli siŋ, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic. Anŋa ônê eŋ gêŋô biŋ, taŋ ŋamalac awenŋ sêsôm têtôm atom to sêjac jao gebe sêsôm atom naŋ.

⁵ Aê gabe jalanem ŋac tonanŋ, gabe jalanem tauc atom. Embe jalanem tauc, oc jalanem tauc êtu ŋoc palêpalêŋa.

⁶ Aê embe taêc ênam gebe jalanem tauc, oc jaŋgôm tauc jatu meloc atom, oc jasôm biŋŋanôgeŋ. Mago aê gabe janam tauc tônŋ gebe ŋac teŋ êlic aê ŋajam êlêlêc su atom. Gêŋ taŋ eŋ gêlic aê gagôm to biŋ, taŋ eŋ gêŋô aê kasôm nanŋeŋ êwaka aê sa.

⁷ Anôtô geoc biŋ kaiŋ teŋ ŋanô lasê gêdêŋ aê, mago eŋ gebe aê jatoc tauc sa atom, tec kêkêŋ gêmâc toŋandaŋ kaiŋ teŋ gêdêŋ aê, aê galic gêmâc tau kêtôm Sadaŋnê aŋela teŋ, taŋ kêtuc aê gebe jatoc tauc sa atom.

⁸ Aê kateŋ Apômtau kêtû dim têlêac kêtû gêmâc tauŋa gebe êkôc su anŋa aê.

⁹ Mago eŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe “Aôm kôtap ŋoc moasiŋ sêŋac, tec kôpô lêna gêŋ teŋ kêtiam atom, gebe ŋoc ŋaclai ênac dabiŋ tau anŋa lau palê-palê nêŋ.” Amboac tonanŋ aê jalanem tauc ŋoc palê-palêŋa janac ŋawaegenŋ gebe Kilisinê ŋaclai êkwa aê auc.

¹⁰ Amboac tonanŋ oc jalic ŋajam gebe jamoa topalê-palêgeŋ ma lau sêŋgôm aê sec to japô lêna tauc ma sêjanda aê to jaŋgônŋ naeo êtu Kilisiŋa. Êndêŋ taŋ jamoa topalê-palêgeŋ naŋ, jamoa toŋaclaigenŋ.

Paulu kêpô sim tau kêtû lau Korintiŋa

¹¹ Aê katu ŋac meloc sugac. Amac akac aê tec katu gêŋ meloc. Kôm awaka aê saŋa gêjac amac ŋawaegac. Aê ŋac ŋaôma, mago aposolo towae tonanŋ ŋai sêlêlêc aê su atom.

¹² Aê gamoa gawiŋ amac ma gaôc gêŋwapac totêtac kêpa sugenŋ e gagôm gêŋsêga, taŋ kêwaka aposolo sa naŋ. Aê gagôm gêŋsêga to gêŋtalô ma gêŋ toŋaclai.

¹³ Gôlôac dabuŋ ŋagêdô têtap gêŋ ondoc sa, taŋ amac atap sa atom. Gêŋ tageŋ tonec tec atap sa atom gebe aê tauc kalênsônŋ amac ma kateŋ gêŋ teŋ anŋa amacnêm atom. Asuc ŋoc geo tonanŋ ôkwimaŋ.

¹⁴ Galoc kamasanŋ tauc gebe jandêŋ amac jawac êtu dim têlêacŋa. Ma aê gabe jakôc gêŋ teŋ anŋa amacnêm atom. Aê gabe jatap amacnêm gêŋ sa atom, aê gabe jatap amac

taôm sa. Npalê sênac awa sa êtu teneji to tamenja atom, teneji to tamenji sênac sa êtu npalêja.

¹⁵ Aê têtac gêwiñ ñanô gebe jakêñ ñoc gêñ samob to jaim tauc su êtu janam amac saña. Ma aê embe têtac êwiñ amac êlêlêc su, go amacnêm ñagêjô tonec gebe têtac êwiñ aê ñagecgeñ me.

¹⁶ Biñ tau tonec gêc awê, aê kateñ gêñ e kakêñ wapac amac atom. Tagen lau ñagêdô sêsôm gebe oc gagôm gêñlêlôm amac ma kasau amac e gajam amac ôkwi.

¹⁷ Amboac ondoc. Aê kasakiñ lau dêdêñ amac sêwac nañ kasakiñ nêñ teñ gebe êwê amac aucña me.

¹⁸ Aê kateñ Titi gebe êwac ma kasakiñ lasiñ teñ gebe êwiñ eñ. Tec Titi oc gêwê amac auc me. Aêagêc asa ma lêñ toma ñalêlôm tagen atom me. Aêagêc apuc ñac tagen waña atom me.

¹⁹ Amac abe aêac awa tauñ sa êndêñ amac enden tôneñ me. Masigoc. Kilisi gêbiñ aêac tône ma aêac asôm biñ akô Anôtô lañônêm. O lauace, geñ samob tonañ aêac agôm gebe amboa amac saña.

²⁰ Aê gaê go tauc gebe moae êndêñ tañ wacjô lasê amac nañ, jatap amac sa atôm aê taêc gêjamña nec atom. Ma moae amac atap aê sa jatôm amac taêm gêjamña nañ, atom amboac tonañgeñ. Aê katêc gebe moae jatap kisa to biñ lêmuñña ma têtac ñandan, biñ saic-saic to biñ gêga ma biñkalom, atoc taôm sa ma lêñ wauc-waucgeñña sa.

²¹ Aê gaê go tauc gebe aê embe jandêñ amac jawac êtiam, go ñoc Anôtô oc moae êkôniñ aê ma amac alic, ma jatan api taêsam, tañ sêgôm sec wanêcgeñ su, mago sêjam tauñ ôkwi aña gêñ môp to mockaiñña ma mateñ dançucña, tañ sêgôm nañ atom.

13

Paulu gêlêñ biñ lau kêtú ñamu ma gêjac mata nê papia

¹ Galoc gabe jandêñ amac jawac êtu dim têtêacña. “Ñac luagêc me têtêac sêwa biñ teñ sa acgom, go ñanô êsa.”

² Gêdêñ tañ gamoa gawiñ amac kêtú dim luagêcña nañ, kasôm biñ gêdêñ lau, tañ gêmuñgeñ sêgôm sec to gêdêñ lau ñagêdô samob gebe Embe jawac êtiam, oc taêc walô amac atom. Galoc gamoa jaêc amac, tec jasôm biñ tonañgeñ êtiam.

³ Amac abe Kilisi êwa tau sa ñanôgeñ gebe aê gajam eñ awa. Eñ gêmoa gêwiñ amac amboac ñac palê-palê atom, gêmoa gêwiñ amac tonçlaigen.

⁴ Biññanô, eñ ñac palê-palê, tec sêjac eñ kêpi kakesotau. Mago Anôtônê ñaclai kêkêñ eñ gêmoa mata jali. Eñ gêbiñ aêac tône awê kaiñ ênê palê-palê, mago Anôtônê ñaclai êkêñ aêac amoa mateñ jali awiñ eñ gebe anam amac sa.

⁵ Ansaê taôm acgom. Amac akêñ gêwiñ ñanô me masi. Taêm ênam taômman. Amac ajala gebe Kilisi Jesu gêmoa gêwiñ amac me masi. Embe ajala atom, go atap saê ñanô sa atom.

⁶ Aê taêc kêka gebe amac ajala aêac gebe atap saê ñanô sagac.

⁷ Aêac aten Anôtô gebe amac añaôm sec teñ atom. Aêac aten biñ tonañ kêtú awaka tauñ sa êndêñ amac alic gebe aêac lau ñañêñ nec atom, aten gebe amac añaôm gêñ ñajamgeñ. Embe alic aêac amboac lau, tañ têtap saê ñanô sa atom nañ, oc êtôm, mago oc êlênsôn aêac atom.

⁸ Aêac tec atôm gebe akôniñ biññanô tône atom, aêac atoc biññanô sagen.

⁹ Embe aêac lau palê-palê ma amac lau ñajaña, oc aêac alic totêntac ñajamgeñ. Aêac aten ma mec kêtú biñ tau tonecña gebe Anôtô êkêñ amac atu lau ñajaña samucgeñ.

¹⁰ Aê gamoa jaêc ma kato biñ tonec kêtú ñam tonecña gebe êndêñ tañ jaê lasê amac nañ, jansaic biñ amac atom. Apômtau kêkêñ ñaclai tau gêdêñ aê, mago kêkêñ kêtú ensen amac suña atom, kêkêñ kêtú êmboa amac sañagen.

¹¹ O lasitêwaac, añaôm ñajamôn. Anac dabiñ taôm ñapep. Alêñ biñ taôm. Nêm ñalêlôm êpi tagen ma amoa tobiñmalôgeñ. Ma Anôtô, tañ kêtú têtac gêwiñ to biñmalô ñamôkê nañ, wacêwiñ amac.

¹² Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nêj mêtê. Anôtônê lau samob awen gêjac amac.

¹³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiņ to Anôtônê têtac gêwiņ ma Ņalau Dabuņ êmbiņ amac tôj êwiņ amac samob.

Paulunê papia gêdêñ lau GALATA

Apômtau Jesu nê Njawaê Njam kêlainj tau e sêsôm lasê lalau samuc, tañ nêñ ñam kêsêp Juda atom sêñô to sêkôc sa sêjac ñawaegenj sêwiñ-sêwiñ nañ, biñ tonec kêlênsônj gôlôac buña gebe lau teñ têtû lau buña ñanô atom aê sejob Mosenê Biñsu sêwiñ aegom. Paulu taê gêjam gebe aê sêsô Biñsu ñalabu nê gejae êsêac ñawaê atom. Masianô. Eñ gebe dambin tañ tonj taminj Kilisi nee takêñ gêwiñ taugenj kêtû ñanombañanô gebe Anôtô gêlic ñamalac samob gêdêñ kêtû sêkêñ gewiññagenj. Tagenj lau ñagêdô jasêô lasê gôlôac Galatianja, nañ sêôc Paulunê biñ tonaj auc ma sêsôm ñajana gebe Lau sejob Mosenê Biñsu êwiñ acgom, go Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdêñ. Galatia tonaj Romnêñ gamêñ teñ gêc Asia Saun.

Paulunê papia gêdêñ lau Galata nec ñac tau keto gebe lau, tañ sêkêñ tañenj mêtê geo tonaj e seo sic nañ, sêkac tañ òkwi dêndêñ gôlôac buña nêñ sêkêñ gewiñ to nêñ lêñ ñañêñ nañ. Paulu gêjac m nê papia gêwa tau sa gebe Jesu Kilisi nê aposolo teñ eñ ma gêwê kainj gaê tau, tec gêjam talañ tau gêdêñ lau, tañ sejob eñ aposolo ñanô atom nañ. Paulu gesen esêae ma kêsôm ñajana gebe ñamalac sêsunj sakinj aposolona gelom eñ atom, kekôc anja Anôtônê. Ma Anôtô kêsakinj eñ gêdêñ lau samuc gebe ênam mêtê êsêac êlêlêc lau Judawaga su. Go gelom biñ teñ gebe sêkêñ gêwiñ taugenj kêpô lau òkwi têtû lau gêdêñ. Gocgo kêwaka biñ tonec sa gêc môkêlatu 5 to 6 gebe takêñ gêwiñ Kilisiña kêkac lau buña têtac gêwiñ tañ, tec gêbiñ êsêac têtû jasêjam tañ sa to sêmoasinj tañ topalêgenj.

Nadênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-10
2. Paulu gêwa tau sa gebe eñ aposolo ñanô teñ 1:11-2:21
3. Njawaê Njam Anôtônê moasinja 3:1-4:31
4. Kilisi kêgaboac lau buña su sêmoa nêñ lêtêgenj, tec sêmansañ biñsu sênac ñawaegenj 5:1-6:10
5. Paulu gêjac mata papia tau 6:11-18

Paulu gêjac m nê papia

¹ Aê aposolo Paulu ñoc biñ tonec. Aê katu aposolo anja ñamalacnêñ atom, ma ñamalac teñ kêtalinj aê sa atom. Jesu Kilisi agêc Tama Anôtô, tañ gêñu eñ anja ñacmatênêñ sa nañ, tec kêkêñ aê.

² Aê to lasitêwai samob, tañ semoa sêwiñ aê nañ, ma biñ êndêñ gôlôac dabun Galatana nañ.

³ Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasinj to biñmalô êndêñ amac êwac.

⁴ Kilisi tau kêkêñ tau kêtû aêacnêñ secña ma kêtjanjo aêac anja nom sec tonec su kêtom Tamenj Anôtô nê biñ.

⁵ Njawasi êndêñ eñ teñgenj ma teñgenj. Biññanô.

Njawaê ñajam tagenj tec gêc

⁶ Aê kêtakê, gebe amac akac taôm su sebenj anja ñac, tañ kêkêñ Kilisine moasinj kêtaiem amac nañ, ma asunj taôm adêñ ñawaê ñajam tañna teñ aja.

⁷ Tagenj ñawaê ñajam teñ gêc atom, mago lau ñagêdô tec sêlênsônj amac ma sebe sênam Kilisinê ñawaê ñajam òkwi.

⁸ Anô acgom, aêac me anjela undambêña teñ embe êsôm ñawaê ñajam teñ lasê êndêñ amac eso ñawaê ñajam, tañ aêac asôm lasê sugac nañ, Anôtô oc êpuc boa eñ.

⁹ ñoc biñ, tê kasôm su nê, galoc jasôm ñakônijnja êtiam gebe Nac teñ embe êsôm ñawaê ñajam teñ lasê eso ñawaê ñajam, tañ akôc anja aêacma nañ, Anôtô oc êpuc boa eñ.

¹⁰ Galoc alic amboac ondoci. Alic aê gabe ñamalac sêñô ñoc biñ ñajam me Anôtô êñô ñoc biñ ñajam. Me abe aê gagôm gêñlêlôm gebe ñamalac sêlic aê ñajamña me. Embe jañgôm êtu ñamalac sêlic aê ñajamña, oc jatu Kilisinê sakinwaga atom.

Paulu kêtú aposolo ñamin

¹¹ Lasitêwaac, aê jawa sa êndên amac gebe Ñawae ñajam, tañ kasôm lasê gêdên amac nañ, ñam kêsêp ñamalacña atom.

¹² Aê kakôc aña ñamalac tenj nê atom, ma ñamalac tenj kêdôn aê atom, Jesu Kilisi tau geoc biñ tau lasê gêdên aê.

¹³ Ñoc lêñ gêmunña, tañ kasa gawin lau Juda nañ, amac añô ñawaegac gebe kêjanda Anôtônê gôlôac ma gasenj êsêac ñawaô.

¹⁴ Aê gajob Judanênj mêtê kalêlêc lau Juda taêsam, tañ ma jala kêtôm tau nañ su, ma kamasanj ñoc lau ñanô nêñ ñagôlinj langwa toôlic palê kainj tenj.

¹⁵ Mago Anôtô gêlic ñajam, tec kêjalinj aê sa gêdênj tañ tinoc kêkôc aê atomgenj nañ, ma kêkênj nê moasinj mênkêkalem aê kwananjenj.

¹⁶ Ma enj geoc nê Latu lasê gêdênj aê gebe jasôm ênê ñawae ñajam lasê êndênj lau samuc, tec aê katu kênac ñam gêdênj ñamalac tenj atom,

¹⁷ ma kapi Jerusalem gaja gebe jalic lau, tañ têtú aposolo sêmunj aê nañ atom. Aê gaja Arabia e gamu gaja Damasku kêtiam.

¹⁸ Gamoa e jala têlêac gêjaña, go kapi Jerusalem gaja gabe jalic Kepa, tec ganğônj gawinj enj bêc 15.

¹⁹ Mago galic aposolo ñagêdô nêñ tenj atomanô. Apômtau lasi Jakobo taugenj tec galic enj.

²⁰ Biñ tec kato gêdênj amac nec, kasau atom, kato kakô Anôtô lanjônêmña.

²¹ Go gaja Suria to Kilikia ñagamênj.

²² Gôlôac dabunj Judaiaña, tañ Kilisi gêbinj êsêac tônj nañ, sêlic aê lanjôcanô atom.

²³ Biñ tagenj tonec tec sêñô ñawae gebe “Ñac tañ gêmunjenj kêjanda aêac nañ, tec galoc kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi biñ takênj gêwinña, tañ gêmunjenj gesenj su nañ.”

²⁴ Ma sêlambinj Anôtô kêtú aêña.

2

Paulu to aposolo ñagêdô nêñ biñ

¹ Gamoa e jala 14 gêjaña su acgom, go aêagêc Barnaba api Jerusalem aja kêtiam ma akôc Titi gêwinj aêagêc.

² Anôtô geoc biñ tau lasê gêdênj aê, tec gaja. Ma ñawa ñawae ñajam, tañ gajam mêtê lau samuc nañ, sa gêdênj laumata amoa ma taunña, gebe kôm, tañ gajam su to gajam gamoa nañ, janam ñaômagenj atom.

³ Ma êsêac sêkac aêac kêtú asa ñac Helen Titi, tañ gêmoa gêwinj aêac nañña atom.

⁴ Lasitêwai dansanj ñagêdô sebe sêsa enj. Êsêac sêsêli aêac popoc su mênjsêwinj sebe sêndib aêac, tañ Kilisi Jesu kêgaboac aêac su aña biñsuanô nañ. Ma êsêac sebe sêkôninj aêac tônj asô biñsuanô ñalabu êtiam.

⁵ Mago aêac atu palê to asô êsêac ñalabu ñagec atom, ñam gebe ñawae ñajam ñabinjanô ênêc amacña.

⁶ Lau ñagêdô sêmoa, tañ sêlic êsêac amboac laumata nañ. Oc têtú laumata ñanô me masi, biñ tonanj kêkênj wapac aê atom, gebe Anôtô kêpuc lau tenj ñam atom, gêlic samob têtôm taunjenj. Laumata tonanj sêkênj ñagôlinj wakuc tenj gêdênj aê atom.

⁷ Masianô. Êsêac sêjala kêtú tônj, gebe Anôtô kêkênj kôm jasôm ñawae ñajam lasê êndênj lau samucña gêdênj aê kêtôm kêkênj kôm gêdênj Petere gebe êsôm lasê êndênj Juda,

⁸ gebe Anôtô, tañ kêpuc Petere tônj kêtú Judanênj aposolo nañ, tec kêpuc aê tônj gêwinj katu lau samuc nêñ aposolo.

⁹ Jakobo agêc Kepa ma Joaņ, taņ sêsam êsêac gebe gôlôac dêbu ŋ ŋaalê naņ, sêjala moasiņ, taņ Anôtô kêkêņ gêdêņ aê, tec sêkam aêagêc Barnaba lemeņ kêtû ambiņ taun tônia, ma amasaņ biņ kêpi tageņ gebe aêac akêņ mêtê êndêņ lau samuc, ma êsêac sêkêņ êndêņ Juda.

¹⁰ Tageņ sêmasaņ biņ tonec gêwiņ gebe aêac taêņ ênam lau ŋalêlôm sawa aņga êsêacnêņ. Aê tec taêc gêjam biņ tonañ ma gajam kêtû ŋoc kôm gajac ŋawaegen.

Paulu gec biņ Kepa aņga Antiokia

¹¹ Gêdêņ taņ Kepa gêô lasê Antiokia naņ, aêagêc asen taun e kasôm kêpi en têbêla gebe Gôgôm keso.

¹² Jakobonê lau jasêô lasê atomgeņ, ma en geņ gêņ gêņgôn gêwiņ lau samuc. Mago gêdêņ taņ êsêac sêô lasê su naņ, en kêgamiņ tau jagêmoa nê taunja gebe kêtêc lau buņa, taņ sêsap lêņ sêsa launja tônia naņ.

¹³ Juda buņa ŋagêdô sêsa lêņdansaņ sêwiņ en e sê Bamaba ôkwi jakêsa lêņdansaņ tau gêwiņ amboac tonañgeņ.

¹⁴ Aê galic lau tonañ nêņ lêņ keso ŋawae ŋajam ŋabiņŋanô, tec kasôm gêdêņ Kêpa, êsêac samob sêņô, gebe “Aôm Juda, tageņ kôsa Judanêņ lêņ atom, gômoa amboac ŋac samuc teņ. Mago amboac ondoc tec kôkac lau samuc gebe sêsa Judanêņ lêņ.”

Anôtô gêjam Juda to lau samuc kêsi kêtû sêkêņ gêwiņŋa

¹⁵ Teneņi sêkôc aêac Judageņ, aêac lau sec aņga lau samuc nêņ atom.

¹⁶ Mago aêac tajala gebe ŋamalac teņ embe ênam kôm, taņ biņsu kêjatu naņ, ŋanô êsa, oc êtôm gebe êmansaņ tau e Anôtô êlic en ŋac gêdêņ atom, en êkêņ êwiņ Jesu Kilisi acgom. Amboac tonañ aêac takêņ gêwiņ Kilisi Jesu gebe Anôtô êmansaņ aêacnêņ biņ to êlic aêac tatu lau gêdêņ êtu takêņ gêwiņ Kilisiņa, êtu tajam kôm, taņ biņsu kêjatu naņ, ŋanô kêsaņa nec atom. Anôtô oc êmansaņ ŋamalacnêņ biņ to êlic êsêac têtû lau gêdêņ êtu ŋamalac sêjam kôm, taņ biņsu kêjatu naņ ŋanô kêsaņa nec atomanô.

¹⁷ Mago aêac embe taêņ êka gebe Anôtô êmansaņ nêņ biņ to êlic aêac tatu lau gêdêņ êtu Kilisiņa, go tatôm lau sec. Embe amboac tonañ, oc Kilisi êtu sec ŋasakiņwaga me. Masigoc.

¹⁸ Aê embe jakwê gêņ, taņ gasen su naņ êtiam, go jawa tauc sa amboac ŋac, taņ kêgêli biņsu naņ.

¹⁹ Biņsu gêjac aê êndu, tec jawê kaiņ biņsu êtiam atom, gebe jamoa janam sakiņ Anôtôgeņ. Sêjac aê kapi kakesotau gawiņ Kilisi.

²⁰ Gamo a matoc jali nec ŋam kêsêp aê tauc atom. Kilisi gêmoa mata jali mêngêjam ŋoc ŋalêlôm auc. Aê galoc tec gamoa matoc jali gamoa nom nec, ŋam kêsêp kakêņ gêwiņ Anôtônê Latu, taņ têtac gêwiņ aê to kêkêņ tau kêtû aêņa naņ.

²¹ Aê kêtij Anôtônê moasiņ su atom. Biņsu embe êtôm gebe êmansaņ ŋamalacnêņ biņ e Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdêņ, oc Kilisi gêmac êndu ŋaômageņ. *

3

Biņsu to takêņ gêwiņ ŋabiņ

¹ O amac Galatawaga, amac lau kauc gêbôc. Aê gawa Jesu Kilisi sa gêdêņ amac e kêtôm amac taôm alic en geņkaleņ kakesotau. Ma asa gêwê amacnêm kauc ôkwi.

² Aê gabe jaņô biņ tageņ tonec aņga amacnêm gebe ŋalau Dêbuņ gêdêņ amac gêwac nec ŋam kêsêp amac ajam kôm, taņ biņsu kêjatu naņ, e ŋanô kêsa me aņô ŋawae ŋajam e akêņ gêwiņgeņ.

³ Amac kauc gêbôc amboac tonañ me. Amac ajac m nêm lêņ toŋalau Dabuņgeņ ma galoc abe anac dabiņ ŋa taôm nêm ôlimwalô me.

⁴ Amac atap moasiņ tonañ ŋai sa ŋaômageņ me. Moae amboac tonañ nec.

* **2:21:** Kepa kêtû Peterenê ŋaê teņ. Asam Joaņ 1:42.

⁵ Anôtô tañ kékêñ Njalau gédêñ amac to gégôm gêñsêga kapôên anğa amacnêm nan, oc gégôm kêtú amac ajam kôm, tañ biñsu kêjatu nan, e ñanô kêsaña me kêtú anô ñawae ñajam e akêñ gêwiñña.

⁶ Biñ tonañ kêtôm teto géc gebe “Abraham kékêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic en ñac gédêñ.”

⁷ Amboac tonañ ajala acgom gebe lau, tañ sêkêñ gêwiñ nan, têtú Abrahamné latui ñanô.

⁸ Biñ tañ teto géc nan, gêwa sa kwananğen gebe Anôtô êmansañ lau samuc nêñ biñ e êlic êsêac têtú lau gédêñ êtu sêkêñ êwiñña, tec ñawae ñajam gédêñ Abraham kwananğen gebe “Gôlôac nomña samob têtap mec ñamoasin sa êtu aômña.”

⁹ Amboac tonañ lau, tañ sêkêñ gêwiñ nan, têtap mec ñamoasin sa sêwiñ Abraham, tañ kékêñ gêwiñgen nan.

¹⁰ Samob tañ taên kêka kôm, tañ biñsu kêjatu nan, biñsu oc êpuc boa êsêac gebe teto géc gebe “Biñsu êpuc boa lau peben, nan sêngôm biñ, tañ teto géc biñsu ñabuku nan, samob ñanô êsa tomalagen atom.”

¹¹ Biñ tonec géc awê gebe biñsu kêtôm gebe êmansañ ñamalacnêñ biñ e Anôtô êlic êsêac têtú lau gédêñ nec atom, gebe teto géc gebe “Ñac tañ Anôtô kêmasañ êné biñ e gêlic en kêtú ñac gédêñ nan, êngôn mata jali êtu kékêñ gêwiñña.”

¹² Mago biñsu géc kêtú takêñ êwiñña atom, géc kêtú danğôm ñanô êsaña amboac teto géc gebe “Ñac teñ embe êmansañ biñsu tomalagen, nanğo êngôn mata jali.”

¹³ Biñsu kêpuc boa aêac, mago Kilisi kési aêac su. En kékêñ tau kêsô biñ kêpuc boaña ñalabu gêjô aêac su kêtôm teto géc gebe “Biñsu kêpuc boa lau samob, tañ senkaleñ ka nan.”

¹⁴ Anôtô gégôm gêñ tonañ ma kékêñ Kilisi Jesu gebe mec ñamoasin, tañ Anôtô gêjac mata gédêñ Abraham nan, elom lau samuc gebe aêac takôc Njalau, tañ Anôtô gêjac mata nan, sa êtu takêñ gêwiñña.

Biñsu to biñ, tañ Anôtô gêjac mata nan

¹⁵ Lasitêwaac, aê gabe janam dôn ñoc biñ êpi ñamalacnêñ mêtê acgom. Ñac teñ embe êmansañ nê awalênsêm êtu tañ su, go Ñac teñ êtôm gebe ensen su me ênac têtú nê biñ teñ atom.

¹⁶ Ma Anôtô gêjac mata biñ gédêñ Abraham agêc nê wakuc. En kêsom gebe “Aôm to nêm wakuc” nec atom. Embe êsôm amboac tonañ, go êwa ña gebe êné wakuc taêsam. Mago kêsôm gebe “Agêc nêm wakuc,” tec gêwa ña gebe êné wakuc tagen. Êné wakuc tau Kilisi.

¹⁷ Aê gabe jasôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêmasañ awalênsêm kwananğen e jala 430 gêjaña acgom, go kékêñ biñsu kêdaguc. Mago biñsu tau êtôm gebe ensen awalênsêm su to ênam biñ, tañ Anôtô gêjac mata nan, ôkwi atom.

¹⁸ Gêñlênsêm tañ Anôtô gebe êkêñ nan, embe ñam êsêp biñsu, go biñ, tañ Anôtô gêjac mata nan, ñanô masi. Mago Abraham kêtap moasin tonañ sa kêtú Anôtô gêjac mata gêñ tau gédêñ enña.

¹⁹ Ma biñsu tau ñam amboac ondoc. Biñsu tau ñam gebe ñamalac sêngêlisêngêli sêmoa e Abrahamné wakuc, tañ Anôtô gêjac mata biñ kêpi en nan, mênêsa acgom. Anela sêkêñ biñsu tau kêsêp sêliñwaga teñ lêma.

²⁰ Sêliñwaganê kôm gêjac ñac tagen ñawae atom. Mago Anôtô en ñac tagen.

Biñsu ñakôm

²¹ Ma biñsu tonañ oc ensen biñ, tañ Anôtô gêjac mata nan su me. Masianô. Biñsu teñ embe ênêc, tañ êtôm gebe êkêñ aêac danğôn maten jali nan, go biñsu tonañ oc êtôm gebe êmansañ aêacnêñ biñ e Anôtô êlic aêac tatu lau gédêñ amboac tonañ.

²² Mago Anôtônê biñ gêwa sa gebe sec kékônin gêñ samob tôn, gebe lau, tañ sêkêñ gêwiñ Jesu Kilisi nanğen, têtap moasin, tañ Anôtô gêjac mata nan sa.

²³ Gédêñ tañ biñ takêñ gêwiñña mênkêsa atomgen nan, biñsu tau kêgamin aêac danğôn kapoacwalô, gebe êkônin aêac tôn e êndên têm Anôtô eoc biñ takêñ gêwiñña lasê acgom.

²⁴ Amboac tonañ biñsu kêtù aêacnêñ jaomwaga, tañ gêwê aêac dêdêñ Kilisi taja, gebe Anôtô êmansañ aêacnêñ biñ e êlic aêac tatu lau gêdêñ êtu aêac takêñ gêwiñña.

²⁵ Galoc biñ takêñ gêwiñña mênkêsa, tec aêac tasô jaomwaga ñalabu kêtiam atom.

²⁶ Amac samob atu Anôtô latui kêtù akêñ gêwiñ Kilisi Jesuñ.

²⁷ Amac samob, tañ alin sanju su nañ, Kilisi gêbiñ amac tôñ tamiñ eñ, tec asô Kilisi kêtù nêñ ñakwêgac.

²⁸ Talic lau ñagêdô amboac Juda ma ñagêdô amboac lau samuc atom. Talic ñagêdô amboac gêñôma ma ñagêdô amboac lau sêmoa nêñ lêtêgeñña atom. Talic ñagêdô amboac ñacwaga ma ñagêdô amboac lauo atom. Amac samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ amac tôñ nañ, atu ñanô tageñ.

²⁹ Embe Kilisinê gêñ amac, oc atu Abrahamnê wakuc ma awê kain gêñlênsêñ êtôm Anôtô gêjac mata.

4

¹ Aê jasôm êpi biñ teñ êwiñ acgom gebe Ñac-gêwê-kain-gêñlênsêñ-waga kêtù tamanê gêñ samob ñatau. Mago ñac tau embe ñapalê saun, nañgo eñ êtôm sakinwaga.

² Lau ñagêdô oc sênam eñ awa to sejop ênê gêñ e êndêñ noc, tañ tama ketoc kêkô kwananjen nañ.

³ Aêac amboac tonañ. Gêdêñ tañ aêac ñapalêgeñ nañ, aêac tjam sakin tasô nom tonec ñagêñlêlôm ñalabu.

⁴ Mago gêdêñ tañ ñanoc tau mênkêsa nañ, Anôtô kêsakin Latu, awê teñ kêkôc eñ, ma kêsô biñsu ñalabu.

⁵ Eñ kêsô biñsu ñalabu gebe êsi aêac lau, tañ tamoã biñsu ñalabu nañ, su e tatu Anôtônê latui.

⁶ Amac atu Anôtônê latuigac, tec eñ kêsakin Latunê Ñalau kêsêp aêacnêñ ñalêlôm ma Ñalau tau gêmôêc gebe “Tamoc, o Tamoc.”

⁷ Amboac tonañ aôm sakinwaga kêtiam atom, aôm latu. Embe latu aôm, go Anôtô êkêñ aôm ôwê kain gêñlênsêñ amboac tonañ.

Paulu kêpô sim tau kêtù lau Galatana

⁸ Gêmunjen amac ajam kauc Anôtô, tec ajam sakin gêdêñ anôtôi, tañ nêñ ñanô masi nañ.

⁹ Galoc tonec amac ajala Anôtôgac, moãe jasôm amboac tonec gebe Anôtô tau kêjala amacgac, ma amboac ondoc, tec abe akac taôm su amu andêñ nom ñagêñlêlôm palê-palê to ñanô masi ana êtiam, ma abe anac m sakin tau êtiam.

¹⁰ Amac atoc bêc to ajôñ ma om to jala sagoc.

¹¹ Aê gaê go to kêpô lêna kêtù amacña gebe moãe oc gajam kolen kêpi amac ñaômagen.

¹² O lasitêwaac, aê jaten amac gebe atôm aêman amboac aê katôm amac. Amac atu kasec aê atom.

¹³ Amac ajalagac, gêdêñ tañ kasôm ñawae ñajam lasê gêdêñ amac kêtù ñamata nañ, kasôm kêtù gêmac kêkô aê tôñña.

¹⁴ Aê ôlic togêmac kêlênsôn amac to matem paña gêjac aê ma alic aê amboac gêñ sec atom. Amac akôc aê sa amboac Anôtônê anela teñ ma amboac Kilisi Jesu tau.

¹⁵ Ijoc amacmêñ, nêñ têtac wapi gêmunña nañ gêc ondoc. Aê galic, tec jasôm lasê to jawa sa êndêñ amac gebe amac embe alic êtôm, oc akip matemlakôp sa ma akêñ êndêñ aê.

¹⁶ Ma galoc amboac ondoc. Aê kasôm biññanô gêdêñ amac nec katu nêñ ñacjo me.

¹⁷ Êsêac lau tonañ sêgôm gêñlêlôm amac nañ ñajam atom. Êsêac sebe sêkac amac su anga aê gebe atoc êsêac taunjen sa.

¹⁸ Anjôm gêñlêlôm gêñ ñajam ñapan ma anjôm êndêñ noc aê jamoa jawin amacnagen nec atom.

¹⁹ O ñoc ñapalêac, ñandan ketuñ aê kêtiam amboac awê ñapalê ketuñ enj e Kilisi êtu anô anğa amacnêm ñalêlôm acgom.

²⁰ Ojae, aê gabe jamoa jawiñ amac galocgeñ. Aê gabe jasôm biñ êndênj amac janam aoc ôkwi-ôkwi. Aê kapô lêna tauc ñanô kêtü amacña.

Hagar agêc Sara têtü ñadônj

²¹ Amac tañ abe amoa biñsu ñalabu nañ, asôm êndênj aê acgom, amac anô biñsu atom me.

²² Teto gêc gebe Abrahamnê latuagêc tec sêmoa, teñ anğa sakiñwagaonê ma teñ anğa ñatauonê.

²³ Ñac tañ sakiñwagao kêkôc nañ, ñam kêsêp ñamalacña. Ma ñac, tañ ñatauo kêkôc nañ, ñam kêsêp Anôtônê biñ, tañ gêjac mata nañña.

²⁴ Biñ tonañ kêtü biñgôliñ gebe awê luagêc têtôm poac luagêc. Teñ kêkanônj lôc Sinai, tec ñawakuc tau têtü gêñôma,

²⁵ gebe ñaê Hagar tonañ sêsam kêpi lau Arabia nêñ lôc Sinai ma kêkanônj Jerusalem galocña, gebe Jerusalem galocña to ñagôlôac têtü gêñôma sêmoa.

²⁶ Mago Jerusalem ôña tau, tañ kêtü tau nê ñatauo gêmoa nê taunja nañ, kêtü aêac samob teneñi,

²⁷ gebe teto gêc gebe

“Aôm awê kapoac, tañ kôkôc ñapalê atom nañ,

têmtac ñajam êsa,

ma aôm awê, tañ ñapalê kêtüñ aôm atom nañ,

ônam lasê toôndugeñ,

gebe awê sawa nê ñapalê taêsam kêlêlêc awê tonjac nê su.”

²⁸ O lasitêwaac, Anôtônê biñ, tañ gêjac mata nañ, kêkêñ amac atu ñapalê atôm Isak.

²⁹ Gêmungeñ ñac, tañ nê ñam kêsêp ñamalacña nañ, kêjanda ñac, tañ Ñalau gêjac mata biñ kêpi enj nañ, ma galoc amboac tonanğen.

³⁰ Mago biñ, tañ teto gêc nañ, kêsôm asagenj. Kêsom gebe “Ômasuc sakiñwagao agêc latu sêc sêna, gebe sakiñwagaonê latu êwê kainj gêñlênsêñ êwiñ ñatauonê latu atom.”

³¹ Lasitêwaac, amboac tonañ sakiñwagaonê ñapalê aêac atom, ñatauonê ñapalê aêac.

5

Kilisi kêgaboac aêac su, tec tajop nêñ lêñ ñapep

¹ Kilisi kêgaboac aêac su gebe tamoa nêñ Iêtêgeñ. Amboac tonañ akô ñajanja gebe sênam amac ôkwi nasêkônij amac atu sakiñwaga êtiam atom.

² Alic acgom, aê Paulu jasôm êndênj amac gebe Amac embe asôm gebe sêsa amac, go Kilisi ênam amac sa atom.

³ Ñamalac samob, tañ sêsôm gebe sêsa êsêac nañ, jawa sa êtiam êndênj êsêac gebe êsêac sêngôm biñsu samucgeñ ñanô êsa tomalagenjmañ.

⁴ Amac embe taêm ênam gebe biñsu êmansañ nêñ biñ e Anôtô êlic amac atu lau gêdênj nañ, oc andim taôm êngic anğa Kilisinê e akac taôm su anğa moasiñ tau.

⁵ Aêac takêñ mateñ gebe Anôtô êmansañ nêñ biñ e êlic aêac tatu lau gêdênj. Aêac daônj biñ tonañ tamoa gebe Ñalau Dabuñ kêkêñ aêac takêñ gêwiñ.

⁶ Kilisi Jesu embe êmbiñ aêac tôñ, oc sêsa aêac me sêsa aêac atom, tonañ ñanô masi. Ñanô tagenj tonec gebe takêñ gêwiñ êkac aêac têtac êwiñ ñanôña.

⁷ Gêmungeñ amac asêlêñ nêñ lêñ ñajamgeñ amoa e asa kêkô amac auc, tec tañem wamu biññanô kêtiam atom.

⁸ Anôtô tañ kêkalem amac nañ, kêkô amac auc atom.

⁹ Jist ñagec kêtôm gebe ênam polom samucgeñ auc e êsuñ.

¹⁰ Apômtau gêbiñ aêac tòn, tec taêc kêka amac, gebe nê m ñalêlôm oc ênam tau ôkwi atom. Ma ñac, tañ kêtênsôn amac nañ, oc êndac nê ñagêjô. Ñac tau aê gajam kauc eñ, mago eñ oc êwê sa atom.

¹¹ O lasitêwaac, embe janam mêtê êpi sêsa launja, oc sêjanda aê êtu asageñja. Embe jasôm ñoc biñ amboac tonañ, oc kakesotau ñawae êlênsôn lau teñ atom.

¹² Ojae, lau tañ sêli amac sa nañ, sêsa ôliñgêdô samucgeñ sumañ.

¹³ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac gebe amoa nê m lêtêgeñ. Tagen amac amoa nê m lêtêgeñ êtu têtmac ñakalac ñamôkê atom, amac anam sakin taôm êtu têtmac gêwiñ ñanônageñ.

¹⁴ Gebe ñalô tagen kêkaton biñsu samob sa gebe “Têtmac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têtmac gêwiñ taôm.”

¹⁵ Embe êñac to asac taôm, nañ alic taômgeñ gebe êndanğôn taôm su atom.

Ñalaunê ñanô to têtmac ñakalac nê ñanô

¹⁶ Aê jasôm biñ teñ êwiñ acgom gebe Asêlêñ toÑalaugen ma anğôm têtmac ñakalac êkac amacña ñanô êsa atom.

¹⁷ Aêac tajala gebe Têtmac ñakalac gedec Ñalau ma Ñalau gedec têtmac ñakalac. Gêñ tauagêc sêkêñ kisa gêdêñ taun, tec amac atôm gebe anğôm gêñ, tañ abe êñgômña nañ, ñanô êsa atom.

¹⁸ Ma ñalau embe êwê amac, oc amoa biñsu ñalabu atom.

¹⁹ Têtmac ñakalac nê ñanô tau tonec ñai tec gêc awêgeñ gebe Biñ mockainjo to mockainja, lêñ mômña, wauc-wauctêna,

²⁰ sakin gwamña, beñ, kisa, sêsôm taun, sêjam lêmun taun, têtmac ñandan, sêoc taun auc, sêwa taun kêkôc, sêkac taun su,

²¹ têtmac sec, sênôm gêñ anaboa, señ lasam ñawaô to gêñ ñagêdô amboac tonañ. Biñ tonañ ñai jasôm ñakôninja êndêñ amac amboac kasôm kwananğen su gebe Lau tañ sêgôm gêñ amboac tonañ nañ, sêwê kain Anôtônê gamêñ atom.

²² Ma ñalau tau nê ñanô tonec gebe Têtmac gêwiñ, têtmac ñajam, biñmalô daê biñ tòn, ñalêlôm malô, gabêjam, tamoã ñañêñ,

²³ malô-malô, tatu mêtê taun ñapep. Biñsu ênac jao gêñ amboac tonañja teñ gêc atom.

²⁴ Samob tê têt Kilisi Jesu nê gêñ nañ, sêjac têtmac ñakalac to ñalêlôm kêkac-kêkac êsêacñ kêpi kakesotau gêja su.

²⁵ Ñalau embe êkêñ aêac tamoã mater jali, nañ tasa nêñ lêñ toÑalaugenman.

²⁶ Damboa taun êtu waenja atom to tatan pêtê taun atom ma têtmac sec êndêñ taun atom. *

6

Daoc gêñwapac tanam taun sagen

¹ O lasitêwaac, ñamalac teñ embe êngêli biñsu, nañ amac lau tonalau anam eñ sa ña nê m ñalêlôm malô. Ma alic taôm gebe lêtôm êtap amac sa êwiñ atom.

² Aôc gêñwapac anam taôm sagen, go anğôm Kilisinê biñsu ñanô êsa.

³ Ñac teñ embe êkian tau gebe eñ ñac towae, mago eñ ñac ñaôma, oc ênsau tau.

⁴ Lau samob sênsaê nêñ kolen êndêñ-êndêñgeñ sêlic acgom. Embe ñajam, go êtu êsêac taun waen. Êsêac sênam dôn nêñ kolen êpi lau ñagêdô nêñ atom.

⁵ Samob oc sêoc taun nêñ gêñwapac êndêñ-êndêñgeñ.

⁶ Ñac tañ gêñô mêtê nañ, ênac sam gêñ ñajam samob êndêñ mêtê ñakêdônwaga êwê kain êwiñ.

⁷ Akêli taôm êtu awê Anôtô aucña atom, gebe gêñ, tañ ñamalac êsê nañ, tec êkôc ñanô.

* 5:26: Alic Kor 1.5:6

⁸ Nac tenj embe êsê gêñ êsêp têtac ñakalac, oc ñanô têtac ñakalacña ensenj enj su. Nac tenj embe êsê gêñ êsêp Nalau, oc ñanô Nalauña êkêñ enj êñgôñ mata jali tenjenj.

⁹ Aêac tanam nêñ koleñ ñajam tokam-tokam atom. Aêac embe tekwenj êmbac atom, go tatap nêñ ñanô sa êndêñ ñanoc.

¹⁰ Nêñ ñasawa tamoasiñ ñamalacña tec gêc. Amboac tonañ tamoasiñ lau samob, mago tamoasiñ gôlôac, tañ sêkêñ gewiñ Kilisi gebiñ aêac tôñ nanj, êlêlêc su.

Paulu gêjac mata nê bj ma gêjac biñsu to gêjam mec gôlôac

¹¹ Alic ñatalô kapôêñ-kapôêñ tonec tauc lemoc kato gêdêñ amac.

¹² Êsêac samob, tañ sebe lau tetoc êsêac sa êtu gêñ nomñaña nanj, sêkac amac gebe alôc ma sêsa amac. Êsêac taêñ gêjam biñ tagenj tonec gebe lau sêjanda êsêac êtu Kilisinê kakesotaunja atom.

¹³ Mago lau, tañ sêsa êsêac nanj, taunj sejop biñsu atom. Êsêac sebe sêsa amac e tetoc taunj sa êtu amacña gebe asô sakiñ ôliñña tonañ ñalabu.

¹⁴ Mago aê, aê jatoc tauc sa êtu gêñ tenja atom, êtu aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê kakesotaunjenj. Kêtu kakesotaunja aê galic nom amboac gêñ matê, ma lau nomña sêlic aê amboac gêñ matê.

¹⁵ Sêsa lauña me sêmoa samucgenja tonañ ñanô atom. Nnanô tagenj tonec gebe Anôtô êkêñ aêac tatu gêñ wakuc acgom.

¹⁶ Biñmalô to Anôtônê taê walô êndêñ êsêac samob, tañ sêsa nêñ lêñ sêndañguc ñagôliñ tonañ nanj, to êndêñ Anôtônê lau Israel êwiñ.

¹⁷ Alênsôñ aê êtiam atom, gebe Jesunê bêlêm ñamala gêc aê ôlicgac.

¹⁸ O lasitêwaac, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êwiñ amacnêñ ñalau. Biñnanô.

Paulunê papia gêdên lau EPESE

Paulunê papia gêdên lau Epese nec nac tau keto gebe êwaka bin, tê Anotôtô taê gêjam gebe êngômna nê, sa ênêc awegen gebe “Êndên nancgen ma embin gên samob ange undambê to nom tôn, go êkên Kilisi êtu namôkê” (1:10). Go keto kêtú tonecna gewin gebe êkêli Anôtônê lau sêsa nêj lên samob sêwaka bin kapôên tonan nam sa, ec sêkên gewin Jesu Kilisi embin namalac peben ton têtú gên nanô tagen.

Paulu gên papia tau natêna sa gec nasêbu namatana keto kêpi Tamenji Anôtô kêjalij nê lau sa têtú nanô tagen nalên. En kêsuc êsêacnên bin ôkwi ma kêgaboac êsêac su anga nêj sec kêtú Latu Jesu Kilisina, tec kêkên Nalau Dabun kêtú moasin kapôên tonan nakamaclau gebe gêjac êsêac nawae binjanôgen. Go kêkêli lau-sêsam-papia-tauwaga gebe sêsa nêj lên samob amboac lau, tan senjom Kilisi gêbin êsêac tôngac êtu anô êpi taun nêj sêmbin taun tôn tonanôgen. Kilisi gêbin Anôtônê lau tôn têtú gôlôac dabun tagen nec, Paulu gêwa sa to gê dôj kêpi bin tonec nai gebe gê dôj gôlôac dabun kêpi ôli ten, tan Kilisi kêtú namôkê nan, me kêpi andu ten, tan Kilisi kêtú naalê kêclêsunan, me kêpi awê ten, tan Kilisi kêtú ênê akwen nan. Paulu keto papia tau keto bin gêjam dani ma en taê gêjam Anôtônê moasin, tan mênkêtu anô kêpi Kilisi nangac. Ênê nalêlôm kêkac en todim-todim, tec gêga kêtú wê ma kêpuc wê sa kêsêp nasawa gêwin-gêwin. En keto bin samob kepen Kilisi têtac gêwin namalacna to kêkên tau kêtú da gêjô namalac suna ma kêsuc namalacnen sec ôkwinan to taê labu ma kêmoasin namalacna to nê nalêlôm nawê ma nê lên selecna.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Kilisi to Gôlôac Dabun 1:3-3:21
3. Lên wakuc gêjac lau, tan Kilisi gêbin êsêac tôn nan nawae 4:1-6:20
4. Paulu gêjac mata papia tau 6:21-24

Paulu awa gêjac lau Epese

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tan Anôtô kêkalem aê nan, nac bin êndên Anôtônê lau, tan sêkên gêwin Kilisi Jesu sêngôn Epese nan.

² Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasin to binmalô êndên amac êwac.

Moasin tan tatap sa kêtú Kilisina

³ Awen gêoc aêacnên Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, tan kêkên Kilisi ma gêjam mec aêac na mec nalêlômna tokain-tokain, tan nam kêsêp undambê nan.

⁴ Anôtô kêkên nom atomgen, ma kêjalij aêac sa tatu ênê gên kêtú Kilisina e tatu lau dabun to nanên tamo a en lanônê. Anôtô têtac gêwin aêac,

⁵ tec taê gêjam kêtú tôn gebe êkên Jesu Kilisi êwê aêac dandên en tana natatu ênê latui. Bin tonan en têtac gêwin gebe êngôm nanô êsa.

⁶ Lambin êndên Anôtô gebe kêkên latu, tan têtac gêwin en nan, mênkêtu moasin nawasi tau gêdên aêac.

⁷ Kilisi tau kêgaboac aêac su na nê dec ma kêsuc tagêli binsu nabin ôkwi. Bin tonan gêwa ênê moasin kapôenanô sa.

⁸ Anôtô kêsêwa moasin tonan mênkêpi aêac. En nac tokauc to kêjala bin, tan gêc lêlômgen nan,

⁹ tec gêwa nê bin nalêlômna sa gêdên aêac ma gebe êngôm bin tan taê gêjam kêtú tôn nan, nanô êsa gêdên tan kêkên Kilisi.

¹⁰ Anôtô ênac dabin nê bin, tan kêmasan nan, êndên nancgen ma embin gên samob anga undambê to nom tôn, go êkên Kilisi êtu namôkê.

11 Nac tau kékêñ aêac awê kainñ gêñlênsêm kêtôm Anôtô kêmasañ kwananğenñ ma gêgôm biñ, tañ taê gêjam kêtü tônia nañ, ñanô kêsa.

12 Aêac tañ akêñ matenñ Kilisi kwananğenñ nañ, alambinñ Anôtônê ñawasi.

13 Ma amacnêm biñ amboac tonanğenñ. Enñ kékêñ amac anô biññanô ñamêtê, ñawae ñajam kêpi lêñ Anôtô ênam amac kêsiña e akêñ gêwiñ Kilisi, ma Anôtô kékêñ Nalau Dabuñ, tañ gêjac mata nañ, kêtü ñabelo atu ênê gêñña.

14 Nalau Dabuñ tau kêtü aêacnêñ gêñlênsêm ñakamaclaunñ, gebe ênam aêac kêsi tatu ênê gêñ ma talambinñ ênê ñawasi.

Paulunê mec

15 Aê ganô amac akêñ gêwiñ Apômtau Jesu to têtmac gêwiñ Anôtônê lau samob ñawae,

16 tec gajam danğe Anôtô kêtü amacña gedenñ tôniağenñ ma taêc gêjam amac kêsêp ñoc mec ñalêlôm,

17 ma katenñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê Anôtô, aêac Tamenñ enñ, tañ kêtü ñawasi ñatau nañ, gebe enñ êkêñ Nalau ênsunñ kauc mêtêña to eoc biñ lasêña êndênñ amac e ajala Anôtô ñanôğenñ.

18 Aê katenñ gebe Anôtô êpô nêñ ñalêlôm ñawê êsa e ajala ênê kalem, tañ akêñ matem nañ, to ajala moasiñ ñawasi tolêlôm-tolêlôm, tañ gêjac mata gadênñ nê lau nañ,

19 to ajala ênê ñaclai kapôênñ kêlêlêc, tañ gêjam kôm gêmoa aêac takêñ-gêwiñwaga ñalêlôm nañ. Nac lai ñajanañ kapôênñ tonanğenñ

20 gêjam kôm gêdênñ tañ Anôtô gêñu Kilisi gêdi sa anğa ñacmatênênñ ma ketoc enñ gêñgônñ ênê anôña anğa undambê.

21 Kilisi gêñgônñ tônia ma gêjam gôliñ apômtau to ñaclai ma ñactêkwa to ñataui. Enñ kêlêlêc ñaê towae samob, tañ tetoc sa anğa nom tonec to ônêña nañ su.

22 Anôtô kékêñ gêñ samob kêsô Kilisi akainñ ñalabu ma kékêñ enñ kêtü gôlôac dabuñ ñamôkê gebe ênam gôliñ gêñ samob.

23 Gôlôac dabuñ tau tonanğ kêtü Kilisi ôli, ma enñ, tañ gêbiñ gêñ samob tônia nañ, gêjam ôli tau auc samucğenñ.

2

Anôtô gêñu aêac sa tamoa matenñ jali

1 Amac agêli biñsu to nêñ sec gêgôm amac atu matê su.

2 Gêmunğenñ agôm nêñ gêñ amboac tonec, asêlêñ kêtôm nom tonec ñagôiiñ to asô ñatau, tañ gêjam gôliñ ñaclai sec umbonñ ñalabuña to ñalau, tañ gêjam kôm kêpi lau tañenpêc gêdênñ Anôtônê biñ nañ ñalabu.

3 Gêmunğenñ aêac samob tatôm êsêac ma tasa nêñ lêñ kêtôm têtmac ñakalac kêkac aêacña. Aêac dagôm gêñ, tañ ôliñ to ñalêlôm kêkac aêacña nañ, ñanô kêsa, tec Anôtô têtmac ñandanğ gêdênñ aêac kêtôm têtmac ñandanğ gêdênñ êsêac ñagêdô.

4 Mago Anôtô taê walô aêac ñanôğenñ ma têtmac gêwiñ aêac kêlêlêc,

5 tec kékêñ aêac, tañ tatu mêtê kêtü tagêli biñsunña nañ, tamoa matenñ jali dawinñ Kilisi. Anôtônê moasiñ gêjam amac kêsi.

6 Ma enñ gêñu aêac sa dawinñ Kilisi Jesu to ketoc aêac dangônñ gamênñ undambêña dawinñ enñ.

7 Anôtô gêgôm gêñ tonanğ gebe êtôc nê moasiñ tolêlôm-tolêlôm êndênñ lau êndênñ têtmac samob, tañ oc mênêsa nañ. Moasiñ tau gêwa tau sa gêdênñ tañ Anôtô têtmac gêwiñ aêac ma kékêñ Kilisi Jesu gêmênñ nañ.

8 Gebe Anôtô kêmoasiñ amac, tec gêjam amac sa kêtü akêñ gêwiñña. Taôm agôm atom, Anôtô tau kékêñ ñaômagenñ.

9 Namalac teñ nê kolênñ gêjam enñ sa atom, gebe teñ etoc tau sa atom.

10 Anôtô tau nê kolênñ ñanô aêac. Enñ gêwiñ Kilisi Jesu ma kékêñ aêac gebe tanam kolênñ ñajam, tañ enñ kêmasañ kwananğenñ nañ, gebe tasa nêñ lêñ tapenñ ñanô tonanğenñ.

Anôtô gêbiņ aêac tōņ tatu gôlôac dabuņ tagen

11 Amboac tonañ taêm ênam gebe gêmunģen tenemi sêkôc amac amboac tentenlatui, ma lau Juda, taņ sêsa êsêac ņa lemeņ naņ, tec sêsam amac gebe lau samuc.

12 Gêdêņ ņasawa tonañ amac amoa jaêc Kilisi, ma Israelwaga sêlic amac amboac êsêacnêņ lau ņagêdô amac atom. Amac lau jaba, tec awê kain poac ņamoasin, taņ Anôtô gêjac mata gêdêņ nê lau naņ atom. Amac amoa nom tonec akêņ matem gêņ teņ atom to ajam kauc Anôtô.

13 Mago galoc awiņ Kilisi Jesu ma amac, taņ gêmunģen amoa jaêc naņ, atu gasuc amêņ kêtũ Kilisi gêmac ênduņa.

14 Kilisi tau kêtũ aêacnêņ biņmalô ņamôkê. Eņ gêbiņ aêac Juda to lau samuc tōņ tapi tagen to gesen kisa, taņ kêtũ balañ geņ aêac gêņģic naņ, su ņa tau ôli.

15 Eņ gesen biņsu ņajatu to ņagôliņ su gebe êkêņ toņ luagêc têtũ toņ wakuc tagen êmoa eņ tau ņalêlôm, tec kêkêņ biņmalô.

16 Eņ gêmac êndũ aņga kakesotau, tec gesen kisa su jagêbiņ lulugeņ tōņ têtũ ôli tagen ma gê wama gêdêņ Anôtô.

17 Amboac tonañ Kilisi gêmêņ ma gêjam mêtê kêpi biņmalô tau ņaņawae ņajam gêdêņ amac, taņ amoa jaêc Anôtô to êsêac, taņ têtũ gasuc eņ naņ

18 gebe ņac tau tonañ kêkêņ ņalau tagen gêwê aêac samob dêdêņ Tama taja.

19 Amboac tonañ amac atôm lau jaba to lau ņamagêņa kêtiam atom. Amac atu Anôtônê launêņ ņagêdô to atu Anôtônê gôlôac awiņ.

20 Eņ kêkwê amac sa atu andũ akô nombañ aposolo to propete ņaô. Ma Kilisi Jesu tau kêtũ andũ tau ņaalê kêclêsuņa.

21 ņac tonañ gedem andũ tau tōņ ma êņģôm êtu kapôeņ e êtu Apômtaunê lôm dabuņ,

22 ma kêsuņ amac sa awiņ atu Anôtônê andũ. taņ nê ņalau gêjam auc naņ.

3

Paulu gêjam kôm kêpi lau samuc

1 Kêtũ tonañņa aê, Paulu, tec katu Kilisi Jesu nê ņac kapoacwalôņa kêtũ amac lau samucņa nec, kateņ mec gêdêņ Anôtô.

2 Amac aņôgac gebe ņac moasin Anôtô kêkêņ sakiņ gêdêņ aê kêtũ êmoasin amacņa.

3 Anôtô geoc nê biņ, taņ gêc lêlômģen naņ, lasê gêdêņ aê kêtôm biņ, taņ kato dambêģen gêc ņamataņa naņ.

4 Amac embe asam biņ tau, oc ajala ņoc kauc kêsa kêpi Kilisinê biņ, taņ gêc lêlômģen naņ.

5 Gêdêņ têm gêmunģa ņamalac sêjala biņ, taņ gêc lêlômģen naņ atom. Mago galoc Anôtô kêkêņ nê ņalau geoc biņ tau lasê gêdêņ nê aposolo dabuņ to propete.

6 Biņ taņ gêc lêlômģen naņ, tau tonec gebe Lau samuc sêņô ņawae ņajam, tec gêģôm êsêac sêwê kain Anôtônê gêņģlênsêm to têtũ Kilisinê ôli ņagêņģlêlôm ma têtap biņ, taņ Anôtô gêjac mata kêtũ Kilisi Jesuņa naņ, ņaņanô sa sêwiņ.

7 Anôtô taê walô aê, tec kêkêņ aê katu ņawae ņajam tonañ ņasakiņwaga. ņaclai ņatau eņ, tec kêkêņ kôm tonañ gêdêņ aê.

8 Anôtônê lau samob nêņ ņac ņasec aê, mago ņac moasin ketoc aê sa gebe jasôm ņawae ņajam lasê êpi ņac tolêlôm Kilisinê awa tenģenņa êndêņ lau samuc

9 to jawa Anôtônê lêņ êņģôm nê biņ ņalêlômņa ņanô êsaņa sa êndêņ lau samob. Gêdêņ andanģenjanô Anôtô, taņ kêkêņ gêņ samob naņ, kêsiņ biņ tonañ gêc lêlômģen,

10 gebe galoc gôlôac dabuņ sêwa Anôtônê kauc mêtêņa tolêlôm-tolêlôm sa êndêņ apômtaui to ņaclai undambêņa.

11 Anôtô kêsa lêņ tonañ, tec gêģôm biņ, taņ taê gêjam kêtũ tōņ gêdêņ andanģenjanô naņ, ņanô kêsa kêpi aêacnêņ Apômtau Kilisi Jesu tau.

¹² Aêac tasêp enj tônia to takêñ êwiñ enj, ma tatêc tauñ atom, ôlinj andanj Anôtô to tasa enj ñagala totêntac êpa sugenj.

¹³ Amboac tonanj aê kateñ gebe ñoc gêñwapac, tañ gaôc kêtú amacña nanj, êlêc amac sa atom. Ñoc gêñwapac tau êñgôm amac waem êsa.

Kilisinê têtac gêwiñ aêacña

¹⁴ Kêtú tonanña aê kêpônj ocduc gêdêñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi Tama,

¹⁵ tañ nê ñaê kêpi gôlôac undambê to nomña samob kêtômgenj nanj.

¹⁶ Aê kateñ Anôtô gebe êkêñ ñaclai êndêñ amac êtôm ênê ñawasi kapôêñ ma êkêñ nê Ñalau êpuc nêñ ñalêlôm tônia ñajanja êsa.

¹⁷ Amac akêñ gêwiñ Kilisi tec êkêñ nêñ ñalêlôm êtu ênê andu ma têtac êwiñ ñanô ñawakac enselenj naendêñ amac tañ.

¹⁸ Go amac to Anôtônê lau samob nêñ kauc êsa e ajala gebe Kilisinê têtac gêwiñ aêacña kesewec kêtú tapa to kêtú baliñ ma kêpi gêja to kêsêp gêja

¹⁹ ma ajala Kilisinê têtac gêwiñ tonanj, tañ kêlêlêc kauc samob ñêñgenj su nanj, gebe Anôtô tau ênam auc samucgenj.

²⁰ Ma ñac tau tonanj, tec oc êñgôm gêñ samob, tañ aêac tateñ to taêñ gêjam nanj, ñanô êsa êlêlêc ñêñgenj su êtôm ñaclai, tañ gêjam kôm gêmoa nêñ ñalêlôm nanj,

²¹ gôlôac dabuñ to Kilisi Jesu tau sêwaka ênê ñawasi sa êtôm gôlôac to gôlôac ma têm to têm ñêñgenj êna. Binñanô.

4

Aêac tatu Kilisinê ôli tagenj

¹ Amboac tonanj aê, tec ganğônj kapoacwalô kêtú Apômtauña nec, jalêñ binj amac gebe asa nêñ lêñ êtôm Anôtônê kalem, tañ kêtap amac sa nanj.

² Ambu taôm to amoa tonêñ ñalêlôm malôgenj, aê binj tôniañgenj ma asip taôm sa totêmtac êwiñgenj.

³ Ôlim palê gebe Ñalau êkêñ binmalô êmbin amac tônia atu gêñ tagenj.

⁴ Ôlim tagenj to Ñalau tagenj êtôm Anôtô kêkalem amac ma akêñ matem nêñ ñanô kalem ña tagenj.

⁵ Apômtau tagenj ma binj takêñ gêwiñña tagenj to busanğú tagenj.

⁶ Ñamalac samob Tamenj Anôtô tagenj, tañ kêtú gêñ samob ñatau ma gêjam kôm kêpi gêñ samob nanj, gêjam gêñ samob auc.

⁷ Aêac samob tonec takôc moasiñ sa gêdêñ-gêdêñgenj kêtôm Kilisi tau gêjam dônia ma gêjac sam gêdêñ aêac.

⁸ Kêtôm binj tec gêc gebe.

“Enj kêpi lôlôc gêja

ma kêkôc lau kapoacwalônia sêwiñ enj,

ma gêjac sam gêñ ñajam ñaômagenj gêdêñ lau.”

⁹ Ñalô tonec gebe “Enj kapi lôlôc gêja” nanj ñam amboac ondoc. Ñam tau tonec gebe kêsêp nom ñalêlôm ñakêlêndinj gêja gêmunj.

¹⁰ Ñac tau, tañ kêsêp gêja nanj, ñac tau tonanj kêpi e jakêlêlêc undambê samob su gebe ênam gêñ samob auc.

¹¹ Ñac tau tonanğenj tec kêkêñ lau ñagêdô têtú aposolo ma ñagêdô têtú propete to ñagêdô têtú jaenwaga ma ñagêdô têtú lausakinj to kêdôniawaga.

¹² Kilisi kêkêñ lau amboac tonanj gebe ênac dabinj Anôtônê lau sênam sakinj ñapep gebe sêmboa enj ôli sa

¹³ e takêñ gêwiñ êmbin aêac samob tônia tapi tagenj to tajala Anôtônê Latu êtu tônia ma têtôp tatu lau kapôêñ e tatôm Kilisi tau nê dônia.

14 Ma tatôm ñapalê dedec êtiam atom gebe laudansañnêñ mêtê êtêlinj to êmbam aêac êtôm gwêc to mu kêtêlinj to gêbam wañ nec atom. Lau amboac tonañ têtîm to sêsau ñamalac.

15 Aêac amboac teñ. Aêac tasôm biññanô êndênj tañ totêntac êwiñgenj ma têtôp tatu kapôênj e nêñ lêñ samob esewec tatôm Kilisi, tañ kêtû ñamôkê nañ.

16 Ñac tau tonec tec gêbiñ ôli ñagêñlêlôm samob tôñ kêpi tagenj to kêkêñ ñaduc gêdinj kêsô tau ma ñakalôc gedenj ôli ñagêñlêlôm tôñ. Ôli ñagêñlêlôm gêdênj-gêdênjenj embe ênam kôm, tañ gêjac gênj tau ñawae nañ, oc ôli êtôp to êmboa tau sa ma têtac gêwiñ êmbiñ ñanô tau tôñ.

Kilisi kêkêñ aêac tasa lêñ wakuc

17 Amboac tonañ aê jasôm ñoc biñ tonec êndênj amac toaoc gêjac Apômtaugenj gebe Asa nêñ lêñ atôm lau samuc, tañ taênj gêjam biñ ñaôma-ñaôma elême nañ atom.

18 Ñakesec gêjam êsêacnêñ kauc auc. Êsêacnêñ kauc masi to nêñ ñalêlôm ñadani, tec kêbalañ êsêac auc gêdênj sêngônj matenj jali, tañ ñam kêsêp Anôtônja nañ.

19 Êsêac sêgôm gênj waucwacugenj ma sêgôm gênj môp-môp samob gêjam auc, sêgôm kêtû matenj katu awaña tomajenj gêbacgenj.

20 Biñ amboac tonañ têdônj gêdênj amac kêtû Kilisiña atom.

21 Amac añô ñawae tau to têdônj mêtê tau gêdênj amacgac kêtôm biññanô, tañ gêc Jesu tañña nañ.

22 Amboac tonañ awi nêñ ñamalac langwa, nêñ ñalêlôm geo, tañ kêsa lêñ gêmunja nañ sinj. Têtac ñakalac kêsau gêôc ñamalac langwa e gesenj tau su gêjaña.

23 Amacnêñ ñalêlôm to biñ, tañ taêm gêjam nañ, êtu wakuc samucgenj.

24 Ma asô ñamalac wakuc, tañ Anôtô kêkêñ kêtôm tau nê katu nañ sa. Enj êwaka tau sa ña lêñ gêdênj to dabunj biññanônja.

25 Amboac tonañ awi biñdansañ sinj ma asôm biññanô êndênj taôm êndênjêndênjenj, gebe aêac tatu ôli tagenj ñagêñlêlôm.

26 Embe têtac ñandañ, nañ añgôm taôm sec atom ma aê têtac ñandañ tôñ e oc naêsêp nec atom.

27 Alin taôm gebe Sadanj êngônj amac ñasawa atom.

28 Ñac genjenj ênam genjenj gênj êtiam atom, tau lêma ênam kolenj acgom, gebe êkôc nê kolenj ñanô ma ênac sam endenj lau, tañ sêpô lêna tañña nañgenj.

29 Biñ agwa-agwa êsa awemsunj atom, asôm biñ ñajamgenj, tañ êpuc lau-sêpô-lênawaga tôñ to êmoasinj lau, tañ sêñô biñ tau nañ.

30 Ma añgôm Anôtônê Ñalau Dabunj nê ñalêlôm ñawapac êsa atom, gebe enj kêtû ñabelo Anôtô ênam amac kêsi endenj nê becña.

31 Biñkalom samob to biñ keso-keso ma têtac ñandañ to ali awem sa ma biñ alôb-alôb to biñ sesec tonañ ñai samob nañ, awi sinj.

32 Amoasinj taôm to taêm walô taôm ma asuc nêñ biñ ôkwi êndênj-êndênjenj, añgôm êtôm Anôtô kêsuc amacnêñ biñ ôkwi kêtû Kilisiña.

5

1 Amac atu Anôtônê ñapalê, tañ enj têtac gêwiñ nañ, tec atêku enjenj.

2 Ma asêlêñ totêmtac êwiñgenj amboac Kilisi gêwiñ aêac to kêkêñ tau kêtû aêacña kêtû moasinj to da gêdênj Anôtô gêñu ñamalu ñajam.

3 Asôm gênj mockainjo to mockainja ma genj môp-môp samob to biñ matem katu awaña êsêp nêñ biñgalôm atom, gebe Anôtônê lau samob dedec biñ amboac tonañ ñai.

4 Andec biñ sesec ma biñ meloc-meloc to biñ agwa-agwa kêtôm amac asôm atomña amboac tonanjenj, anam danjenj êjô.

5 Biñ tonec amac ajalagac gebe Mockainjo to mockainj teñ me môp ñatau teñ me ñac mata katuboa teñ, tañ talic enj kêtôm ñac gêjam sakinj anôtô jabaña teñ nañ, nêñ teñ oc êwê kainj gêñlênsêm aña Kilisi agêc Anôtô nêñ gamênj atom.

Tasêlêj tamoa ñawê ñalêlôm

⁶ Lau teñ têtîm amac ña biñ ñaômañaôma atom, gebe kêtû biñ amboac tonañña Anôtônê têtac ñandan kêtap tañenpêcwaga sa.

⁷ Awê kaiñ êsêacnêñ biñ atom.

⁸ Biññanô, gêmunğen amac amoa tokesec, mago galoc amoa tonawê gebe atu Anôtônê gêngac, tec asa nêñ lêñ atôm ñapalê ñawêña,

⁹ gebe ñawê ñanô tonec moasin totau-totau ma biñgêdêñ to biññanô.

¹⁰ Ansaê gêñ, tañ Apômtau gêlic ñajam nañ.

¹¹ Ñakesec ñakolen, tañ ñanô masi nañ, anam awiñ atom, akip sa ênêc awêgen acgom,

¹² gebe gêñ, tañ êsêac sêgôm kelecgen nañ, embe tasôm ênêc awêgen, oc majen.

¹³ Gêñ samob, tañ takip sa e ñawê êpô nañ, oc ênêc awê.

¹⁴ Ma gêñ samob, tañ gêc awê nañ ñawê. Tec biñ gêc gebe

“Aôm tañ gôêc bêc nañ, matam êlac

ma ôndi sa aña ñacmatênêñ,

go Kilisi êpô aôm.”

¹⁵ Amboac tonañ ajop taôm êtu nêñ lêñ samobña ñapep. Asêlêñ atôm lau meloc atom, asêlêñ atôm lau tokauc mêtêñagen.

¹⁶ Ajaiñ têtîm ênaña ñaômagen atom, gebe têtîm tonec sec.

¹⁷ Amboac tonañ atu meloc atom, mago nêñ kauc êsa biñ, tañ Apômtau taê gêjam gebe êngômña nañ.

¹⁸ Anôm wain e êjanîñ amac atom, gebe gêñ tonañ oc êjaiñ amac. Ñalau Dabuñ ênam amac auc acgom

¹⁹ e pesalem to wê dabuñ ma wê ñajam-ñajam êtu nêñ biñgalôm. Apuc wê dabuñ sa to aôc Apômtau sa ña pesalem aña nêñ ñalêlôm.

²⁰ Anam danğe êndêñ Tamenî Anôtô enden tônggen êtu gêñ samobña anam aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi lanô.

Biñ lauo to ñacña

²¹ Asô taôm ñalabu êtu atêc Kilisiña.

²² Lauo sêsô nêñ ñaci ñalabu êtôm sêsô Apômtau ñalabu,

²³ gebe ñac kêtû awênê mômêapac kêtôm Kilisi kêtû gôlôac dabuñ mômêapac, ma kêtû gôlôac dabuñ, tañ kêtû en ôli nañ nê kêsîwaga.

²⁴ Tec lauo sêsô nêñ ñaci ñalabu êtu gêñ samobña, têtôm tañ gôlôac dabuñ sêsô Kilisi ñalabu nañ.

²⁵ Amac ñacwaga têtîm têtîm êwiñ nêñ lauo atôm Kilisi têtîm têtîm gêwiñ gôlôac dabuñ ma kêkêñ tau kêtû êsêacña.

²⁶ En kêkêñ nê mêtê ma kêsagu êsêac ña bu têtû selecña e têtû Anôtônê gêñ,

²⁷ gebe ênac dabiñ gôlôac dabuñ e ñawasi lanğwagen ma ênac en mataanô ñajam. En gebe êlic gôlôac dabuñ ñatêmui to mêtîñ-mêtîñ ma gêñ ñagêdô amboac tonañ ñai êpi en atom, gebe êlic en êtu dabuñ to lanônêñ sawagen.

²⁸ Amboac tonañ êsêac ñacwaga têtîm têtîm êwiñ nêñ lauo êtôm têtîm têtîm gêwiñ tañ ôliñ. Ñac tañ têtîm têtîm gêwiñ nê awê nañ, têtîm têtîm gêwiñ tau.

²⁹ Ñac teñ kêkêñ kisa gêdêñ tau ôli atomanô. En gêtîm to kêtû mêtê tau ôli ñapep, kêtôm Kilisi gêgôm gêdêñ gôlôac dabuñ,

³⁰ gebe aêac tatu ênê ôli ñagêñlêlôm.

³¹ “Kêtû biñ tonañña ñamalac êwi têtîm agêc tama siñ ma êsap nê awê têtîm, ma êsêagêc têtîm ôli tagen.”

³² Biñ tonec ñam kêsêp lêtîm sêga ma aê gawa sa kêtîm Kilisi to gôlôac dabuñ.

³³ Mago kêtîm amac gêwiñ. Ñacwaga samob têtîm têtîm êwiñ nêñ lauo amboac têtîm têtîm gêwiñ tañ, ma lauo samob tetoc nêñ ñaci sa.

6

Bij kêpi ñapalê to teneñi ma tameñi

¹ Ñapalêac, tañem wamu êndêñ tenemi to tamemi êtu Apômtauña, gebe biñ tonec jagêdêñ.

² “Otoc tamam agêc tênam sa.” Anôtô kêkêñ biñsu tonañ ma gêjac mata biñ teñ gêwiñ kêtú ñamata gebe

³ “Ôñgôm gebe ômoa ñajam to ômoa matam jali ec ñêñgen añga nom.”

⁴ Tameñiac, atu kasec nêñ ñapalê e añgôm êsêac tênac ñandañ êsa atom. Anam jaom êsêac ma amêtôc to alêñ biñ êsêac ña Apômtaunê biñgen.

Bij kêpi sakiñwaga to nêñ ñataui

⁵ Amac sakiñwaga, tañem wamu êndêñ nêñ ñataui nomña. Atêc êsêac to anam go taôm tonêñ ñalêlôm ñañêñ êtôm ajam sakiñ Kilisi.

⁶ Anac ñamalac mateñanô auc ña tañem wamu êtu sêlic amac ñajamña nec atom, añgôm atôm Kilisinê sakiñwaga ma amansañ Anôtônê biñ êtu tônia tonêñ ñalêlôm samucgen.

⁷ Anam sakiñ topalêgen ma añgôm êtôm ajam sakiñ ñamalac atom, añgôm êtôm ajam sakiñ Apômtau.

⁸ Taêm ênam, lau samob, sakiñwaga to êsêac, tañ sêmoa nêñ lêtêgen ñañ, embe sênam kolen ñajam, oc Apômtau êkêñ ñagêjô ñajam êndêñ êsêac êtôm taugen.

⁹ Ma amac ñataui, amoasiñ nêñ sakiñwaga amboac tonañgen. Awi biñ saic-saic siñ. Taêm ênam gebe êsêac to amac nêñ Ñatau gêñgôn undambê. Eñ kêpuc lau ñam atom, gêlic samob kêtôm taugen.

Anôtônê laukasap

¹⁰ Ñoc biñ ñagêdô tec gêc gebe Apômtau êpuc amac tônia ma nê ñaclai ênam amac auc akô ñajaña.

¹¹ Akôc Anôtônê laukasap sa tomalagen e akô ñajaña ma aku Sadañnê Iêñdansañ samob tulu,

¹² gebe aêac tajac siñ gêdêñ ñamalac nomña atom, tajac siñ gêdêñ apômtaui to ñaclai ma nom ñakesec tonec ñatau to ñalau sec, tañ sêmoa undambê ñañ.

¹³ Tec akôc Anôtônê laukasap sa tomalagenman, go atôm gebe akô ñajaña êndêñ bêc sec tau e aku ñacjo samob tulu akôgen.

¹⁴ Amboac tonañ akôgen. Ajandiñ biññanô ênêc dambêmpalê to anônia biñgêdêñ êtu nêñ maluku.

¹⁵ Asô biñmalô ñañawae ñajam êtu atapa ma anam anac ñawaegen.

¹⁶ Akêñ gêwiñ êtu nêñ lautuc. Aja sa enden tôniañgen, gebe asi ñac sec nê sôb toja samob êndu.

¹⁷ Akuc moasiñ Anôtô gêjam amac kêsiña êtu nêñ kululuñ siñña to aôc Anôtônê mêtê êtu siñ, tañ Ñalau kêkêñ ñañ.

¹⁸ Gêñ samob tonañ añgôm to mecgen ma aten Anôtô gebe ênam amac sa. Ateñ mec êtôm têm samob êtôm Ñalau êwê amacña. Kêtu tonañña anam jali to añgôm atu dôbgen ma aten êtu Anôtônê lau samobña.

¹⁹ Ma aten êtu aêña êwiñ gebe Anôtô êkêñ mêtê êndêñ aê êndêñ noc jasôm biñña e jawa ñawae ñajam ñabiñ kêsêp lêlômña sa totêtac êpa sugen.

²⁰ Kêtu ñawae ñajam tonañña aê katu ñacjaen gañgôn kapoacwalô. Tec aten gebe jasôm biñ, tañ gêjac aê ñawae ñañ, lasê totêtac êpa sugen.

Paulu gêjac mata nê biñ

²¹ Lasiñi ñajam Tukiki, tañ gêjam sakiñ Apômtau ñañêñgen ñañ, ênac aê gamoa to gagôm ñoc gêñ samob ñamiñ êndêñ amac gebe ajala.

²² Aê jasakiñ ñac tau êndêñ amac êwac gebe ênac miñ aêacma biñ samob êndêñ amac ma ênam malô amacnêñ ñalêlôm.

²³ Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêḡ biḡmalô ma têtac gêwiḡ to takêḡ gêwiḡ ḡanô tau êndêḡ lasitêwai êwac.

²⁴ Moasiḡ êndêḡ êsêac samob, taḡ têtac gêwiḡ aêacnêḡ Apômtau Jesu Kilisi teḡgeḡ ma teḡgeḡ.

Paulunê papia gêdên lau PILIPHI

Paulunê papia gêdên lau Pilipi nec ñac tau keto gêjac Gôlôac ñamataña, tañ enj kêwaka sa anja masanm Airopa nanj ñawae. Malac Pilipi gêc Makedonia, tañ lau Rom sêjanjo su kêtú nêj gamênj nanj. Aposolo gêngônj kapoacwalô, tec keto papia tonec. Enj gêmoa tonê ñalêlôm ñawapacgenj gêdênj ñasawa tonanj gebe kômwaga ñagêdô sêsôm sêc ênê binj auc ma mêtê dansanj kêpi sa anja gôlôac Pilipinja, tec kêkênj wapac enj gêwinj. Mago binj têtac ñajam to têtac êpa sunj gêjam papia tau auc, ñam kêsêp Paulu kêkênj gêwinj Jesu Kilisi toñanôgenj.

Paulu keto papia tau ñamanô tonec gebe ênam danje lau buña anja Plllpl êtu gênj, tê sêsakinj gêdênj enj nêga. Êsêac sêpuc enj tônj gêdênj têm, tañ enj gêngônj jageo nanj. Enj gêlic gênj gwalêkinj kêlênsônj enj tau to êsêac gêwinj amboac tañ, tec keto binj êpuc êsêac têtac tôñja to awa enjenj êsêacña ma ôlinj andanj Anôtôña kêsêp papia tonec gêwinj-gêwinj. Go gêjam nenenj êsêac gebe sêmboa to tetoc taunj sa atommanj, sêkênj taunj sêsô Kilisi ñalabu tosêmbu taunjenj. Enj gêonj binj tonec sa gêdênj êsêac taênj ênam êtiam gebe sêsa nêj lênj têtôm Kilisi gêbinj êsêac tôngac nê, ac taunj sêwê kainj kêtú sêmasanj Judanênj binjsu totanem wamugenj ma sêjop êsêacnênj om to gênj ñagôlinjja atom, Anôtônê moasinj gêdênj êsêac tec sêgôm. Ma moasinj tau gelom êsêac kêtú nêj sêkênj gêwinjñagenj. Gocgo keto têtac wapi to binjalô, tañ Anôtô gêsunj ñaômagenj gêdênj lau, tañ Kilisi gêbinj êsêac tônj nanj, ñawae gêdênj êsêac amboac tonanjenj.

Lau buña sêkênj êwinj to sêsa nêj lênj totêtac wapigenj ma totêtac êpa sugenj ma sêngôm to sêc nêj genj sênsinj sugenja ñabinj gêjam sêga anja papia tonec ñalêlôm. Paulu tau têtac gêwinj gôlôac Pilipinja ñanôgenj nanj kêtú awê anja papia tau gêwinj.

Ñadênanj

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau nê binj ñagêdô 1:12-26
3. Dambinj taunj tônj taminj Kilisinja 1:27-2:18
4. Paulu gêwa Timote agêc Epaproditi nêj kôm ñam sa 2:19-30
5. Paulu gêjam ja lau buña gebe sejop taunj êndênj ñacjo, tañ sêmoa dêmôênjja to gênj gêdib êsêac gêc lêlômña nanj 3:1-4:9
6. Paulu to nê lau Pilipinja 4:10-20
7. Paulu gêjac mata papia tau 4:21-23

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê sakinjwagaagêc Paulu agêc Timote ma binj êndênj Anôtônê lau samob, tañ Kilisi Jesu gêbinj êsêac tônj sêngônj Pilipi nanj, ma êndênj gejobwaga to sakinjwaga êwinj.

² Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasinj to binjalô êndênj amac êwac.

Paulu keteñ mec kêtú lau Pilipinja

³ Aê gajam danje ñoc Anôtô kêtôm têm samob, tañ taêc gêjam amac nanj.

⁴ Kêtôm têm samob, tañ kateñ ñoc mec kêtú amac samobña nanj, kateñ totêtac ñajamgenj,

⁵ gebe ñawae ñajam gêô lasê amac wakucgenj, tec ajam ñakoleñ awinj aê amoa e mênjgêdênj galoc.

⁶ Aê kajala kêtú tônj gebe Anôtô, tañ gêjac m koleñ ñajam tau anja nêj ñalêlôm nanj, oc ênac dabinj koleñ tau êndênj Kilisi Jesu nê bêc.

⁷ Aê taêc gêjam amac gêc ñoc ñalêlôm ñapanj, tec gagôm jagêdênjenj gebe taêc gêjam binj tonanj kêpi amac samob. ñam gebe gêdênj tañ gêngônj kapoacwalô to gêdênj tañ gamoa

awê ma gajam njawae njajam kêsi to kapuc mêtê tônia nan, amac awê kainj moasin, tanj Anôtô kékênj gédênj aê nanj awinj.

⁸ Aê gajam aoc su amac samob njam kêsêp Kilisi Jesu nê taê walô aêacnja. Anôtô kējala gebe kasôm binjanô.

⁹ Aê katenj njoc mec tecenec gebe Nêm têmtac gēwinj njanô esewec njapanj ma ajala gēnj to awa gēnj samob êkôc e njapep,

¹⁰ ec ajala gēnj njajam tau ma amoa tonêm njalêlôm njakênkênj ma tolanjômnmêm sawagenj e êndênj Kilisinê bēc.

¹¹ Ma binjgédênj njajanô, tanj Jesu Kilisi taugenj êkênj nanj, ênam amac auc gebe Anôtônê njawasi to wae êsa.

Kilisi kētu aêac dangônj maten jali njamôkê

¹² O lasitêwaac, aê gabe jakênj njawae êndênj amac anjô gebe binj, tanj kêtap aê sa nanj, kêmoasinj njawae njajam njanôgenj.

¹³ Sinjwaga tanj sejop gôlinjwaganê andu nanj, to lau njagêdô samob sêjalagac, gebe aê gēngônj kapoacwalô kētu Kilisinja.

¹⁴ Ma njoc kapoacwalô kékênj lasitêwai taêsam, tanj Apômtau gēbinj êsêac tônia nanj, sêkênj gēwinj njajanja kêsas, tec têtêc tau nj atom ma sêsôm Anôtônê mêtê lasê totêntac kêpa sugenj.

¹⁵ Lau njagêdô sêwa Kilisi sa kētu têtêntac sec to têtêntac njandanja, mago njagêdô tec sêjam mêtê tonênj njalêlôm njajamgenj.

¹⁶ Lau tau tonanj sêgôm kētu têtêntac gēwinja. Êsêac sêjala gebe Anôtô kékênj aê gebe janam njawae njajam kêsi.

¹⁷ Lau njagêdô ônê sêsôm Kilisi lasê tonênj njalêlôm makenjenj atom, sêgôm kētu tau nj waenja ma sebe sêkênj gēnjwapac êkôninj aê êwinj njoc kapoacwalôgenj.

¹⁸ Binj tonanj kêlênsônj aê atom. Aê têtêc njajam gebe sêsôm Kilisi lasê njalênj tokainj-tokainj. Lau njagêdô sêsau sêbanac binj, ma njagêdô sêsôm tobinjanôgenj.

¹⁹ Ma aê oc têtêc njajam njapanj gebe aê kajala amac atenj nêm mec kētu aênja amoa, ma Jesu Kilisi nê Njalau ênam aê sa, tec gēnjwapac tonec oc êtu moasinj êndênj aê.

²⁰ Aê taêc kêka to kakênj matoc njanôgenj, gebe gēnj tenj êngôm aê majoc êsas atom. Aê jamoa matoc jali me jamac êndu, mago janjgôm Kilisinê wae êsas nj tauc ôlic totêntac êpa sugenj. Gêmunjenj gagôm, ma galoc amboac tonanjenj.

²¹ Kilisi kētu njoc gēngônj matoc jali njam, ma embe jamac êndu, oc gêmac tau êtu njoc moasinj.

²² Embe jamoa matoc jali anja nom êtu jatap kolenj njanô njagêdô sanja, nanj oc japô lêna gebe jajalinj ondoci sa.

²³ Binj luagêc tonec kêlênsônj aê njanô. Aê têtêc gēwinj gabe janac tauc lêtênj jamoa jawinj Kilisi, tonec tec galic njajam kêlêlêc.

²⁴ Mago kētu amacnja tec gabe janjgônj nom tonec.

²⁵ Njoc njalêlôm kêsaê, tec kajala gebe jamoa jawinj amac samob ma janam amac sa êtu nêm akênj gēwinja gebe atôp ma akênj êwinj totêmtac njajamgenj.

²⁶ Aê embe jamu jandênj amac jawac tenj êtiam, oc êngôm amac awem êoc Kilisi Jesu njanô-njanô êtu aênja.

²⁷ Binj tagenj tonec tec gêc gebe Asa nêm lênj njapep atôm Kilisinê njawae njajam, ec embe jawac, nanj jalic me embe jamoa jaêc, go janjô njawae gebe akô njajanja totêmtac tagenj ma anac sinj apuc taôm tônia êtu akênj gēwinj njawae njajamja.

²⁸ Atêc nêm njacjonênj gēnj tenj atomanô. Binj tonanj êwas sa êndênj nêm njacjo gebe oc sênanja, ma êwas sa êndênj amac gebe oc aku êsêac tulu, gebe Anôtô ênam amac kêsi.

²⁹ Anôtô kêmoasinj amac kētu Kilisinja njalênj luagêc, tenj gebe akênj gēwinj enj, ma tenj gebe aoc wapac kētu enja gēwinj amboac tonanjenj.

³⁰ Ma siñ, tañ gêmunña alic aê gajac ma galoc anô ñawae gebe gajac gamoa nan, amac taôm anac amboac tonanjen.

2

Lau buña sêkônij taunj têtôm Kilisi kêkônij tau

¹ Amac asaê gebe Kilisi kêpuc amac tôñ me masi. Ênê têtac gêwiñ amac gêjam malô amac me masi. Ñalau dabunj gêbiñ amac tôñ me masi. Amac taêm walô to têtac gêwiñ taôm me masi.

² Embe amboac tonan, go anac dabiñ aê têtac ñajam êsa samucgen ma anjôm amboac tonec gebe taêm ênam gêñ tagen to têtac êwiñ tagenj êmbiñ amac tonj amoa tonêm ñalêlôm tagen ma apenj biñ tagen.

³ Anjôm gêñ tenj êtu amboa taôm nêma awa to waemgenña atom. Ambu taôm to atoc lau ñagêdô sa sêlêlêc amac taôm acgom.

⁴ Taêm ênam amac taôm nêma ñênjen atom, taêm ênam lau ñagêdô nêñ êwiñ.

⁵ Amacnêma ñalêlôm êtôm Kilisi Jesu nê acgommanj.

⁶ Enj tec katu kêtôm Anôtô, mago taê gêjam gebe inj katu tonanj tôñ atom,

⁷ kêkac tau su anja nê ñawasi ma gêjam sakiñ katu kêtôm ñamalac to gêgôm gêñ samob kêtôm ñamalac sêgôm.

⁸ Enj kêkônij tau ma taña wamu ñapanj e gêmac êndu anja kakesotau.

⁹ Kêtu biñ tonanña Anôtô ketoc enj sa ñanô ma gê ñaê, tañ kêlêlêc ñaê samob su nan, kêpi enj,

¹⁰ gebe ñaê Jesu tonec oc êkêñ êsêac pebenj, tañ sêmoa undambê to sêmoa nom ma sêmoa nom ñalêlôm nan, sêpônj aenduc,

¹¹ ma imbelenj samob sêsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtû Apômtau gebe Tama Anôtônê wae êsa.

Tatu nom ñaja

¹² O ñoc lauace, gêdênj tañ gamoa gawin amac nan, tañem wamu ñapanj. Ma galoc gamoa jaêc tec anjôm anac ñawae êtôm tônêgenj. Atêc to anam go taôm gebe anac dabiñ nêma lêñ Anôtô ênam amac kêsiña,

¹³ gebe Anôtô tau gêjam kôm gêmoa nêma ñalêlôm ma kêkac amac gebe anjôm ênê biñ ñanô êsa e ênac mataanô ñajam.

¹⁴ Anjôm nêma gêñ samob tobiñ diñdiñ atom ma taêm ênam naêsa-naêsa atom,

¹⁵ gebe asa nêma lêñ lanômniêm sawa tonêm ñalêlôm ñakênkênj atu Anôtônê ñapalê mansanj, amoa lau sec to geo ñalêlôm. Apô êsêac atôm utitalata sêpô gamênj.

¹⁶ Andênj mêtê mata jali tôñ. Embe anjôm amboac tonan, go awaka aê waec sa êndênj Kilisinê bêc e êwa aê sa gebe kasa ñoc lêñ to gajam ñoc kolenj kêjainj tauc ñaôma atom.

¹⁷ Embe sêkênj aê jatu da êtu amac akênj gêwiñña, nanj oc têtac ñajam ma jatu samuc jawin amac samob.

¹⁸ Amboac tonan amac têtac ñajam ma atu samuc awin aêgenj.

Timote agêc Epaproditi nêñ biñ

¹⁹ Aê taêc kêka gebe Apômtau Jesu êlôc ma jasakiñ Timote sebenj êndênj amac êwac, gebe janjô amac waem êpuc aê tôñ acgom.

²⁰ Aê katap ñac tenj sa, tañ taê gêjam biñ kêtôm aê to kêpô sim tau kêtû amacña amboac ñac tonec nanj atom.

²¹ Êsêac ñagêdô samob taênj gêjam Jesu Kilisi nê biñ atom, taênj gêjam taunj nêñ biñgenj.

²² Amac ajala gebe enj kêwaka tau sênac, gêjam sakiñ ñawae ñajam gêwiñ aê kêtôm latu gêwiñ tama.

²³ Aê kakênj matoc gebe jakênj ñac tonanj êndênj amac êwac ñagaôgenj, tagenj gabe jansaê ñoc biñ e êtu katô acgom.

²⁴ Aê taêc kêka Apômtaugen gebe jandêñ amac jawac seben amboac tonanjen.

²⁵ Aê taêc gêjam binj tenj kêtú tònj gêwiñ gebe jakêñ aêac lasiñi Epaproditi, tanj amac asakiñ enj gebe mênênam aê sa nanj, êmu êndênj amac êwac. Enj gêjam kôm to gêjac sinj gêwiñ aê ñapep.

²⁶ Ênê ñalêlôm kêkac enj kêtú amacña ma gêmoa jageo ñanô gebe amac anjô ênê gêmác ñawaegac.

²⁷ Binjñanô, gêmác kapôênj gêgôm enj e kêsa panj sêawa, mago Anôtô taê walô enj ma taê walô enj taugenj atom, taê walô aê gêwiñ, gebe êsalê gêñwapac ñagêdô êpi aê êwiñ atom.

²⁸ Amboac tonanj kêkacgenj gebe jakêñ enj wacamac alic enj, ec têtmtac ñajam êsa êtiam, ma ñagêñwapac êlêwanj aê sauñgenj.

²⁹ Amboac tonanj akôc enj sa totêtmtac ñajamgenj. Atôc lau amboac tonanj sa êtu Apômtau gêbinj amac tònja,

³⁰ gebe enj kêsa panj sêawa kêtú Kilisinê kolenja ma gêjam sakiñ aê gim tau su gebe ênac dabinj sakiñ, tanj amac ajac m nanj.

3

Binjêdênj ñanô

¹ O ñoc lasitêwaac, aêñoc binj ñagêdô tonec gebe Apômtau êngôm amac têtmtac ñajam êsa. Aê ôl ic ñakam gebe jato binj tonan êtiam-êtiam nec atom. Binj tonanjenj oc êpuc amac tònj amoa ñajam.

² Ajop taôm êndênj kolenjwaga sec. Ajop taôm êndênj êsêac, tanj sêgôm mêtê sêsa lau wauc-waucgenja nanj. Ajop taôm êndênj êsêac, êsêac kêam.

³ Aêac tec sêsa aêac ñanô. Anôtônê ñalau kêkac aêac, tec tajam sakiñ Anôtô ma aêac waenjam kêsêp Kilisi Jesu. Aêac taênj kêka gênj ôliñja tenj atom.

⁴ Aê oc jatôm gebe taêc êka gênj ôlicña amboac tonanj. Tenj embe taê ênam gebe taê êka gênj ôliña, nanj aê oc janjôm êlêlêc su.

⁵ Aê tonec sêsa aê gêdênj ñabêc kêtú 8ña. Aê ñac Israelja tenj anja Benjaminnê gôlôac. Aê Ebolainênj Ebolai tenj, ma kamasanj binjsu katôm Parisai sêmasanj.

⁶ Aê kêlênsônj gôlôac dabunj gajac ñawaegenj. Aê kasa bi ñsu ñalêñ tolanjôcnêm sawagenj e sêlic aê amboac ñac gêdênj.

⁷ Gênj samob tonanj galic amboac gênj ñanô, mago galoc galic gebe gênj ñaôma kêtú Kilisiña.

⁸ Binjñanô, aê galic gênj samob tonanj ñai amboac gênj ñaôma, tagenj tonec tec galic kêtú gênj ñanô kêlêlêc su. Gênj ñanô tau gebe kajala ñoc Apômtau Kilisi Jesu kêtú tònj. Kêtú ñac tonecña tec gawi gênj samob tonanj ñai sinj ma galic kêtôm lêndêm gebe jakôc Kilisi sa êtu gênj ñanô,

⁹ ma aê jatu ênê gênj. Aê gawê kainj tauc ñoc binjêdênj, tanj ñam kêsêp tanjoc wamu binjsuna nanj, kêtiam atom. Galoc aê gawê kainj binjêdênj, tanj ñam kêsêp takênj gêwiñ Kilisiña nanj, biogêdênj tanj gêmênj anja Anôtônê nanj, ñam kêsêp takênj gêwiñ.

¹⁰ Binj tagenj tonec aê gabe jatap sa gebe jajala Kilisi to ñaclai, tanj gênju enj sa nanj, êtu tònj, ma jaêc ênê ñandanj jawiñ e jatôm enj, tanj gêmác êndu nanj,

¹¹ ec moae jatap jandi anja ñacmatênênj sa jawiñ.

Talêti tapenj ñanô lau

¹² Aê kakôc ñanô tau su atom tagenj, ma gajac dabinj tauc gêbacnê atom tagenj. Gocgo kapuc gedênj tònjenj tec gamoa, gabe jakôc ñanô tau tònj, gebe Kilisi kêkôc aê tònjgac.

¹³ O lasitêwaac, aê kêsaê gebe kakôc ñanô tau tònj atom tagenj. Binj tagenj tonec tec jasôm gebe Binj lanjwa nanj jalinj sinj ma japuc gwêc êtu gênj, tanj gêc aêñoc nêmña nanjenj, gebe najakôc.

14 Aê kêlêti kapeŋ nabelo gebe jatap ŋanô sa. Ŋanô tau Anôtônê kalem ôŋa, taŋ kêkêŋ Kilisi Jesu kêkalem aê naŋ.

15 Aêac taŋ tatu kwalam langwa su naŋ, samob taêŋ ênam biŋ amboac tonan aksom. Ma embe taêm ênam biŋ teŋ eso, naŋ Anôtô oc êwa sa êndêŋ amac.

16 Tagen tasa nêŋ lêŋ tandanꝓuc ŋagôliŋ, taŋ gêwê aêac ŋapan e mêngêdêŋ tonec naŋ.

17 O lasitêwaac, atêku aêman ma asala êsêac, taŋ sêpuc aêac wa eŋ naŋ.

18 Aê kasôm gêdêŋ amac kêtû dim taêsam sugac ma galoc jasôm tomatoc-sulugen gebe Êsêacnêŋ taêsam sêmoa, taŋ nêŋ lêŋ kêwaka êsêac sa gebe êsêac têtû Kilisinê kakesotau ŋanꝓo.

19 Êsêacnêŋ lêŋtêpôê gebe sênaŋa. Têntacwalô kêtû nêŋ anôtô ma êsêac tetoc tau ŋ sa kêpi gêŋ, taŋ kêtôm gebe êŋgôm êsêac majen êsa. Êsêac taêŋ gêjam gêŋ nomŋagen.

20 Aêacnêŋ malacmôkê ŋanô tê gêc undambê. Tec daŋŋ tamoa gebe kêsiwaga Apômtau Jesu Kilisi anꝓa tônê êmêŋ.

21 Eŋ oc êpô aêac ôliŋ ŋaôma langwa ôkwi tatôm eŋ tau nê ôli ŋawasi. Eŋ êŋgôm gêŋ tonan ŋanô êsa ŋa ŋaclai, taŋ kêtôm gebe êkêŋ gêŋ samob êsô eŋ ŋalabu naŋ.

4

1 O ŋoc lasitêwaac, aê têtac gêwiŋ to gajam aoc su amac, gebe amac tec agôm aê têtac ŋajam ma atu aêŋoc gêlôn. O lauace, amboac tonan akô ŋajaŋa, gebe Apômtau gêbiŋ amac tônꝓac.

Paulu gêlêŋ biŋ lau

2 Aê jalêŋ biŋ awêlagêc Ewodia agêc Suntuku gebe sêmoa têtac tagen êtu Apômtauŋa.

3 Ma aê gabe jaten aôm, ŋoc ŋac, taŋ gôjam kôm ŋanêŋgen gôwiŋ aê naŋ, gebe ônam awêlagêc tonan sa, gebe êsêagêc sêjam kôm ŋawae ŋajamŋa sêwiŋ aê têtôm Klemen to lau-sêjam-kôm-sêwiŋ-aêwaga ŋagêdo, naŋ nêŋ ŋaê gêc buku maten jalina.

4 Têmtac ŋajam ŋapan gebe Apômtau gêbiŋ amac tôn, ma jasôm êtiam gebe Têmtac ŋajam.

5 Anꝓôm nêŋ gêŋ totêmtac wapôm êwa amac sa êndêŋ ŋamalac samob. Apômtau kêdabiŋꝓac.

6 Apô sim taôm atom. Gêŋ teŋ embe êŋgôm amac, naŋ aten to atan êndêŋ Anôtô todanꝓegen.

7 Ma Anôtônê biŋmalô, taŋ ŋam kêlêlêc kauc to kauc nomŋa samob su naŋ, ênsôb nêŋ ŋalêlôm to biŋ, taŋ taêm gêjam naŋ, samob sa êkanôn Kilisi Jesu.

8 O lasitêwaac, aê jasôm biŋ teŋ êwiŋ aksom gebe Biŋŋanô to biŋ mansan ma biŋ gêdêŋ to biŋ ŋawa ma biŋ taŋô ŋajamŋa to biŋ ŋapep ma biŋ ŋanêŋ to piŋ wae ŋajamŋa teŋ, biŋ samob tonan ŋai taêm ênam êtu tôn amac.

9 Biŋ taŋ kadôn to kakêŋ gêdêŋ amac ma biŋ, taŋ anô to alic aê gagôm naŋ, anꝓôm amboac tonan. Ma biŋmalô ŋatau Anôtô oc êwiŋ amac.

Paulu gêjam danꝓe kêtû sêkêŋ gen sêjam eŋ sanꝓa

10 Apômtau kêkêŋ aê têtac ŋajam kêsa samucgen gebe amac amoa ec nêŋgen e galoc ôlim palê kêsa kêtiam gebe anam aê sa. Amac abe anam aê sa, mago ŋalêŋ masi.

11 Aê kasôm biŋ tonan kêtû kapô lêna gêŋŋa atom. Aê kadôn tauc gebe gen ŋagec-ŋagec, taŋ jatap sa naŋ, kêtôm aê.

12 Aê kajala tapô lêna gêŋŋa. Aê kajala danꝓôn moasu ŋaôŋa. Aê kajala gêŋ samob tonan kêtû tôn tomalagen. Ŋasawa teŋ aê gaen gêŋ e gêôc aê tôn, ma ŋasawa teŋ mo gêjô aê. Ŋasawa teŋ aê katap ŋoc gêŋ taêsam sa, ma ŋasawa teŋ kapô lêna gêŋ.

13 Aê katôm gêŋ samob tonan ŋai kêtû Kilisi, taŋ kêpuc aê tôn nanŋa.

14 Ma amac agôm ŋajam gebe aoc ŋoc gêŋwapac awiŋ.

¹⁵ Amac lau Pilipi taôm ajalagêc gebe gêdêñ tañ gawa ñawae ñajam sa kêtú ñamata ma gawi Makedonia siñ nañ, gôlôac dabuñ teñ sêpuc aê tôñ ma aêac akêñ gêñ teñ gêjô tau atom, amac taômgeñ.

¹⁶ Gêdêñ tañ gamoa Tesaloniki nañ, amac ajam aê sa ma asakiñ gêñ kêtú dim luagêc.

¹⁷ Aê taêc kêka gebe akêñ gêñ êndêñ aêña nec atom, masi, aê taêc kêka amac gebe anam ñanô êlêlêc su e êmoasiñ amac.

¹⁸ Gêñ samob, tañ akêñ nañ, kêtap aê sa su ma gêñ tau kêlêlêc aê su. Gêñ tañ Epaproditi kêkôc anga amacnêñ gêmêñ nañ, mênkêlêsuc aêgeñ. Gêñ tonañ kêtôm ñamalu ñajam to da mansañ, tañ Anôtô gêlic gêjac mataanô ñajamanô nañ.

¹⁹ Ñoc Anôtô, tañ kêkêñ Kilisi Jesu gêbiñ amac tôñ nañ, kêtú gêñ tolêlôm-tolêlôm ñatau tonawasi. Eñ oc êkêñ gêñ, tañ apó lêna nañ, êlêsuc êmacgeñ.

²⁰ Ñawasi êndêñ aêac Tameñi Anôtô totêm-totêm. Biññanô.

Paulu gêjac mata nê biñ

²¹ Aê aoc gêjac Anôtônê lau samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ aêac tôñ nañ. Lasitêwai tañ sêmoa sêwiñ aê nañ, awenñ gêjac amac.

²² Anôtônê lau samob awenñ gêjac amac, ma êsêac, tañ anga kaisaranê anduñ nañ, taên gêjam amac ñanô.

²³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êwiñ amacnêñ ñalau.

Paulunê papia gêdên lau KOLOSOS

Paulunê papia gêdên lau Koloso nec nac tau keto gêjac gôlôac buña anga Koloso nawae. Malac Asia Saunja tonan géc Epese nagamên oc kêpiña. Paulu tau kêwaka gôlôac tonan sa atom. Gêdên tañ gêngôñ Romnên gêmên Asia namalacsêga Epese tau nan, en kêkên kômwaga jasêjam mêtê lau malac-malac, tec kêsaê gebe kôm ênam jaom gôlôac Kolosona gêjac en nawae gêwiñ. Paulu gênô gawae gebe lau-mêtêgeowaga anga Judanên jasêo lasê gôlôac tau. Lau tonan sêgaluñ Helennên mêtê jaba nagêdô to bin anjelaña kêsêp taulêlôm. Ac sêpiñkap lau gebe awen êoc “nac lai to apômtau” tônê sêwiñ. Sêsau sebe lau ten sêjala Anôtô nanên atom ma sêwê kain en gêjam êsêac kêsi namoasin nanô atom, sêkên êwiñ mêtê geo tonan acgom. Go sêsôm ten gêwiñ, sêsôm sêkacgen gebe sêsô êsêacnên nagôlin amboac sêsa namalacña nalabu ma sejop nên jao samob amboac sênam dabuñ bôc to gên taniñña toê toê ma gên nagêdô taêsam êwiñ e tomalagen.

Paulu tec keto papia tonec kêwaka lau buña nên Mêtê nanô sagen gebe êkônin mêtê geo tonan nai tôn. Bin tañ en keto gêdên êsêac gêja nan, namatu tonec gebe Jesu Kilisi kêtôm gebe ênam namalac peben kêsi tonanôgen. Lau ten embe sêkên êwiñ bin jaba to sejop namêtê kain ten, oc sêkac taun su anga Kilisinê. Anôtô kêkên undambê to nom na Kilisigen, ma êkalem undambê to nom sêmu dëndên en na Kilisigen amboac tonanjen. Lau sêmbin taun tôn tamin Kilisi acgom, go Anôtô ênam namalac kêsi. Nalên ten géc atom. Kilisi kêtû namalac samob tapaonjen nên kêsiwaga kêtômgac. Paulu kêwaka bin nanô kapôn tonan sa acgom, go gêwa nalên, tañ gêjac lau buña nawae gebe sêsa to sejop nan, sa tomalagen gêdên êsêac.

Paulu kêkên Tukiki kêkôc papia tonec gêdên lau Kolosona gêja. En kêsakin nac gênôma naê Onesimi gêwiñ en gêmu gêdên nê natau Pilemon gêja, tañ kêtû gôlôac Kolosona nên nac buña ten.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-8
2. Kilisi tau to nê sakin nam 1:9-2:19
3. Lên wakuc gêjac Kilisinê lau nawae 2:20-4:6
4. Paulu gêjac mata nê papia 4:7-18

Paulu awa gêjac lau Koloso

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kêkalem aê nan, agéc lasic Timote

² ma bin êndên Anôtônê lau to ma lasitêwai, tañ sêkên gêwiñ Kilisi sêngôn Koloso nan. Tamenj Anôtô nê moasin to binmalô êndên amac êwac.

Paulu gêjam danje Anôtô

³ Aêac aten ma mec gêdên aêacnên Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô ma ajam danje kêtû amacña napan.

⁴ Aêac anô amac akên gêwiñ Kilisi Jesu to têmtac gêwiñ Anôtônê lau samob nawae.

⁵ Amac akên gêwiñ to têmtac gêwiñ nam kêsêp gên, tañ akên matem géc undambê nan. Anôtô kêmasan gên tau kêtû amacña. Gên tañ amac akên matem nan, nawae tec anô su gêdên tañ binnanô gêo lasê amac. Binnanô tau nawae najam.

⁶ Nawae najam gêdên amac gêwac ma gêjam nanô to kesewec anga amacnêm kêtôm gêgôm e gêjam nom samucgen auc, gêjac m gêdên bêc, tañ amac anô to ajala Anôtônê moasin tobinnanôgen nan.

⁷ Aêacnên kolenwaga Epapra, tañ têmtac gêwiñ en nan, kêdôn bin tonan gêdên amac. Nac tau kêtû Kilisinê sakinwaga nanjen gêjô aêac su.

⁸ Enj gêjac minj gêdênj aêac gebe Nalau Dabuñ kêkêñj amac akêñj nêmj têtmac gêwiñj gelom tau ñanô.

⁹ Kêtu tonanña gêdênj bêc, tañ aêac anô binj tonanñj kêpi amac nanj, aêac ajac m to atenj ma mec kêtu amacña gedenj tônge. Aêac atenj Anôtô gebe amac ajala ênê binj êtu tông e ênam amac auc ma ênê Nalau êkêñj kauc mêtênja to kauc êkip ñam saña samob êndênj amac.

¹⁰ Go atôm gebe asa nêmj lênj e êwa amac sa gebe Apômtaunê lau amac, ma enj êlic ênac mataanô ñajam. Anam kolenj ñajam tokainj-tokainj e atap ñanô sa ma nêmj kauc ajala Anôtônja esewec anja amacnêmj.

¹¹ Naclai tañ ñam kêsêp ênê ñajanja tonawasi nanj, êpuc amac tông gebe aôc gêñwapac totêtmac êpê sugenj ma êônj ñanêngeñj.

¹² Ma anam danje totêtmac ñajamgenj êndênj Tamenji, tañ gêjac dabijn amac su gebe awê kainj Anôtônê launênj gêñlênsêmj anja gamênj ñawênja awijn.

¹³ Enj gêjam aêac sa anja ñaclai ñakesecña ma ketoc aêac dangônj ênê Latu, tañ têtac gêwiñj enj nanj, nê gamênj.

¹⁴ Nac tau tonanñj kêgaboac aêac su ma kêsuc aêacnênj sec ôkwi.

Bijn kêpi Kilisi to nê kolenj

¹⁵ Nac tonanñj gêjam Anôtô, tañ talic enj atom nanj lanô. Enj kêtu gêñ samob, tañ Anôtô kêkêñj nanj ñanacsêga,

¹⁶ gebe Anôtô kêkêñj gêñ samob, tañ gêc undambê to nom nanj, ña engeñ, gêñ tañ matenjanô talic to gêñ, tañ talic sapu nanj, amboac gôlinj to apômtaui ma ñasêga to ñaclai. Anôtô kêkêñj gêñ samob ña engeñ ma kêtu enja.

¹⁷ Gêñ samob tonanñj ñai masigenj, enj taugenj gêmoa gêmunj ma gêbinj gêñ samob tông kêpi tagenj.

¹⁸ Enj kêtu ôli ñamôkêapac. Ma enj ôli tau gôlôac dabuñ. Enj kêtu gêñ samob ñam. Enj kêtu lau, tañ sêndi sa anja ñacmatênênj nanj, nêñj ñacsêga, gebe enj tau êtu gêñ samob ñanjamata.

¹⁹ Amboac tonanñj Anôtô gêlic ñajam gebe nê ñanô ênam Latu auc samucgenj.

²⁰ Anôtô kêkêñj enj gê wama gêñ samob gêdênj tau. Enj kêkêñj Latu kêkêc nê dec sinj anja kakesotau, tec kêkêñj binjalô gêdênj gêñ samob, tañ sêmoa nom to undambê nanj.

²¹ Amac tec gêmunjenj amoa jaêc Anôtô. Ma binj, tañ taêm gêjam to ñakolenj sec, tañ ajam nanj, gêgôm amac atu ênê ñacjo.

²² Mago galoc Kilisi gêmac êndu, tec gê wama amac gêdênj Anôtô. Enj gebe êmansanñj amac atu dabuñ ma akô Anôtô lanônêmj tolanômnmêmj sawa ma tobinj masigenj.

²³ Tec akêñj êwiñj to apuc taôm tông akô ñajanja. Gêñ tenj êcac amac su anja ñawae ñajam, tañ anô to akêñj matem amoa nanj atom. Sêjam mêtê ñamalac samob, tañ sêmoa umbonñj ñalatu nanj, ma aê, Paulu tauc, tec katu ñawae ñajam tau ñasakinjwaga.

Paulu gêjam sakinj gôlôac dabuñ

²⁴ Ma galoc gaôc ñoc gêñwapac totêtac ñajamgenj kêtu amacña. Nandanñj ñagêdô, tañ kêtap Kilisi sa atom, gacgenj gêc nanj, janac dabi ñ êpi tauc ôlic, jajô Kilisi su êtu enj ôlinja. Ma enj ôli tau gôlôac dabuñ.

²⁵ Aê katu gôlôac dabuñ nêñj sakinjwaga ma Anôtô kêkêñj kôm tonec gêdênj aê gebe jawa ênê binj sa tomalagenj êndênj amac.

²⁶ Gêdênj andanjenj binj tau tonanñj kêsijnj tau gêdênj ñamalac samob gêc lêlômgenj. Mago galoc kêtu awê gêdênj Anôtônê lau.

²⁷ Anôtô gebe êwa sa êndênj nê lau gebe binj tonawasi tolêlôm-tolêlôm, tañ kêsijnj tau gêc lêlômgenj nanj, jakêtu awê gêdênj lau samuc. Binj ñalêlômña tau tonec gebe Kilisi gêmoa gêwiñj amac, tec akêñj matem ênê ñawasi.

²⁸ Amboac tonanñj aêac asôm mêtê lasê ma alênj binj ñamalac samob to adônj kauc mêtênja gêdênj ñamalac samob, gebe anac dabijn ñamalac samob sêkô Anôtô lanônêmj ma Kilisi êmbijnj êsêac tông,

²⁹ tec gajam kolenj to gajac sinj kêtôm Kilisinê ñaclai, tañ gêjam kôm ñajaña anğa ñoc ñalêlôm nanj.

2

¹ Aê gabe amac ajala kolenj kapôênj, tañ gajam kêtû amac to lau Laodikea ma êsêac samob, tañ sêlic aê lanjoc atom nanj aegom.

² Aê gajam kolenj tonanj gebe nêj ñalêlôm êtu malô e têtac êwinj ñanô êmbinj êsêac tônj ma têtac kauc êkip ñam saña sa tomalagenj. Go sêjala Anôtônê binj ñalêlômña. Binj ñalêlômña tonanj Kilisi tau.

³ Kauc mêtêña to binj taênj gêjam ña tolêlôm-tolêlôm samob kêsinj tau gêc Kilisiña.

⁴ Binj tonanj kasôm gebe lau tenj sênsau sêoc amac ña binj ñalêsi atom.

⁵ Ôlic tec gamoa jaêc amac, mago ñoc ñalau nanj gainj amac tônjenj ma têtac ñajam gebe galic amac amasanj nêj gênj samob ñapep to akênj gêwinj Kilisi ñajaña.

Tasa nêj lêj tasap Kilisi tônjenj

⁶ Amac akôc Apômtau Kilisi Jesu sa su, tec asa nêj lêj ambi ñ taôm tônj taminj enjenj.

⁷ Nêj ñawakac êsêp enj to amboa taôm sa akô enj ñaô ma akênj êwinj ñajaña êsa êtôm têtônj amacgac, ma anam danje êndênj Anôtô ênam amac auc.

⁸ Alic taôm gebe sêlô amac tônj ña kauc ñamalacña to binj dansanj ñaôma e atôm lau kapoacwalônja nec atom. Binj keso tonanj ñam kêsêp Kilisi atom, gelom-gelom anğa ñamalacnênjenj gêmênj, ñam kêsêp ñaclai nomña.

⁹ Gebe Kilisi tonanj Anôtô ñanô tau gêjam enj ôli auc samucgenj.

¹⁰ Ñac tau tonanj tec kêtû apômtau to ñaclai samob nêj ñamôkê ma gêbinj amac tônj e matem jali gêjam amac auc.

¹¹ Ma amac, tañ enj gêbinj amac tônj nanj, sêsa amac ña lemenj atom. Kilisi kêsa amac tec akwalec ôlim nomña su.

¹² Gêdênj tañ alinj busanğu nanj, sêsunj amac awinj Kilisi. Ma gêdênj tañ alinj busanğu nanj, adi sa awinj Kilisi amboac tonanj. Ñam gebe amac akênj gêwinj Anôtônê ñaclai, tañ gênj enj sa anğa ñacmatênênj nanj.

¹³ Ma amac tec agêli binjsu to asa lêj lau samucña gêgôm amac atu mêtê nec. Mago Anôtô gênj amac matem jali kêsa awinj Kilisi. Enj kêsuc aêacnênj binj, tañ tagêli binjsu nanj, samob ôkwi.

¹⁴ Enj gesenj papia, tañ teto ñagôlinj sêkic aêacnênj binj ña kêsêp nanj, su ma kejonj jagêjac kêpi kakesotau.

¹⁵ Anğa kakesotau Kilisi kêku apômtau to ñaclai tulu ma kêtoc êsêac gêdênj lau samob sêlic ma kêtê wê sinj kêpi nê ñacjo.

¹⁶ Amboac tonanj lau tenj sêmêtoc amac êtu gênj aninj to anômña me êtu alic om ñagêdô me ajônj êsô ñaom me sabat atom.

¹⁷ Gênj tonanj ñai têtû ñanô, tañ mênjêsanja nanj ñadônjônj, ma ñanô tau Kilisi.

¹⁸ Lau ñagêdô sêmoa, tañ sêsau sêbu taunj ñanô to sêjam sakinj anjela. Êsêac tetoc taunj sa kêtû katunj kainj tenj kêsa ma sêlic gênj ñakatuña. Nêj kauc nomña kêkianj êsêac sa ñaômagenj. Akô ñajaña gebe lau amboac tonanj sêku amac tulu atom.

¹⁹ Êsêac sêsap Kilisi, tañ kêtû môkêapac nanj, tônj atom. Kilisi tau gêlôm tau ôli to kêkênj ñaduc to ñawalô gedênj ôli ñagênj lêlôm tônj e kesewec to kêtôp kêtôm Anôtô tau gêsunj ñaclai.

Kilisi gêbinj aêac tônj tec tamoa matenj jali

²⁰ Anj lac amac êndu awinj Kilisi, tec kêgaboac amac su anğa ñaclai nomña. Amboac ondoc tec asa lêj nomña to asô ñagôlinj tonec ñalabu gebe

²¹ “Ôkoc gênj tonec atom. Ônsaê gênj tônê atom. Ômoasac gênj tonec atom.”

²² Ñagôlinj tonanj ñamalac sêmasanj to têtônj ma kêkanônj gênj ênêc tenjenj atomña. Embe tanam kôm gênj tau su, oc êmbacnê.

²³ Êsêac sêjam sakinj aņela to sêbu tauņ ma sêkônij tauņ ôliņ. Ņagôliņ tonaj kêtôm gebe ênac lau materjanô auc e sênam kauc sebe biņ tokauc. Mago gêņ samob tonaj űai kêtôm gebe êkônij têtac űakalac tôn atom.

3

¹ Anôtô gêņu amac sa awiņ Kilisi. Amboac tonaj ansom űanô tau, taņ gêc ôņa, gêc gamêņ, taņ Kilisi gêņgôn Anôtônê anôņa nanņeņ.

² Taêm ênam gêņ ôņa, taêm ênam gêņ nomņa atom,

³ gebe amac amac êndugac, ma nêmu aņgôn matem jali űam jagêwiņ Kilisi ma kêsiņ tau gêc Anôtôņageņ.

⁴ Aêac daņgôn matem jali űam Kilisi. Êndêņ noc Kilisi eoc tau lasêņa, oc êņgôm amac aoc taôm lasê awiņ eņ toņawasi amboac tonanņeņ.

Lêņ lanğwa to wakuc

⁵ Amboac tonaj anseņ nom űagêņlêlôm, taņ gêc nêmu űalêlôm nan su. Gêņlêlôm tau tonec gebe Gêņ mockaiņo to mockaiņņa, gêņ môpņa, têtac űakalac, matem katuboa ma têtac űamiņ, taņ kêtû sakinj anôtôi jabaņa nan.

⁶ Kêtû gêņ tonanņa Anôtônê têtac űandan oc êtap taņeņpêcwaga sa.

⁷ Gêņ tonaj űai gêmunņeņ amac asa kêtû nêmu lêņ e kêkôm amac auc.

⁸ Mago galoc awi gêņ samob tonec siņ gebe Têtac űandan, têtac kêbôli auc, têtac sec, ma biņ alôb-alôb to biņ môpņa êsa awemsuņ atom.

⁹ Ansau biņdansaj êndêņ taôm atom, gebe amac akwalec űamalac lanğwa, nêmu űalêlôm lanğwa tau to űagêņlêlôm samob su,

¹⁰ ma asô űamalac wakuc sa sugac. űamalac wakuc tau Anôtô kêkêņ eņ. Ma Anôtô gêjam kôm kêpi eņ űapan gebe êtu wakuc e êtôm eņ tau ma êjala eņ űanôgeņ.

¹¹ Tatu wakuc amboac tonaj, tec tajam kauc Helen to Juda ma lau-sêsa-êsêacwaga to lau samuc, ma lau lanğôn matak to lau gamêņ bôm ma gêņôma to lau, taņ sêmoa nêņ Iêtêgeņ nan. Kilisi kêtû űamalac samob nêņ űam ma gêbiņ aêac samob tôn tapi tageņ.

¹² Anôtô têtac gêwiņ to kêjaliņ amac sa, tec atu ênê lau. Amboac tonaj êkwa taôm auc űa taêm walô lau, têtac wapi, ambu taôm, űalêlôm malô ma êôn űanêņeņ.

¹³ Asip taôm sa, ma lau teņ nêņ biņ embe ênêc, nan sêsuc ôkwi êndêņ tauņ. Asuc nêmu biņ ôkwi êndêņ taôm êtôm Apômtau kêsuc amacnêmu biņ ôkwi.

¹⁴ Ma têtac gêwiņ űanô ênsôb gêņ tonaj sa ma êmbiņ samob tôn e űapep sawa.

¹⁵ Ma Kilisinê biņmalô ênam gôliņ amacnêmu űalêlôm. Anôtô kêkalem amac gebe êmbiņ amac tôn űa biņmalô tonaj e atu Kilisinê ôli tageņ. Ma anam danņe eņ űapan.

¹⁶ Kilisinê biņ ênam nêmu űalêlôm auc samucgeņ. Andôn taôm to alêņ biņ taôm tokauc ma tomêtegeņ. Anam pesalem to wê dabuņ ma wê űajam-űajam. Apuc wê sa to anam danņe Anôtô aņga nêmu űalêlôm.

¹⁷ Gêņ samob, taņ asôm to aņgôm nan, aņgôm anam Apômtau Jesu lanğô, anam danņe êndêņ Tama Anôtô êtu eņņa.

Lêņ wakuc êtu gôlôacnêņ gôliņ

¹⁸ Amac lauo, asô amacnêmu űaci űalabu gebe lêņ tonaj Apômtau gêlic kêtôm.

¹⁹ Amac űacwaga, têtac êwiņ nêmu lauogeņ, ma atu kasec êsêac atom.

²⁰ Amac űapalê, taņem wamu êndêņ tenemi to tamemi êtu gêņ samobņa, gebe gêņ tonaj űai Apômtau gêlic gêjac mataanô űajam.

²¹ Tameņiac, alênsôn nêmu űapalê e sênac kapoac tauņ atom.

²² Amac sakinjwaga, taņem wamu amacnêmu űataui nomņa êtu gêņ samobņa. Anac űamalac materjanô auc űa taņem wamu êtu sêlic amac űajamņa nec atom, anam sakinj tonêmu űalêlôm makeņgeņ êtu atêc Apômtauņa.

²³ Gêñ samob, tañ anğôm nañ, anğôm tonêm ñalêlôm samucgeñ ma anğôm êtôm ajam sakin gêdêñ ñamalac atom, anğôm êtôm ajam sakin gêdêñ Apômtau,

²⁴ Amac ajalagac gebe oc atap nêñ gêñlênsêñ sa êtu ñagêjô anğa Apômtaunê. Taêm ênam gebe ajam sakin gêdêñ Apômtau Kilisi.

²⁵ Ñac tañ gêgôm geo nañ, oc êtap nê geo ñagêjô sa. Anôtô kêpuc lau teñ ñam atom, gêlic samob kêtôm taugen.

4

¹ Amac ñataui, amoasiñ nêñ sakinwaga ñapep ma êndêñgeñ. Taêm ênam gebe amacnêñ Ñatau gêñgôn undambê amboac tonanğeñ.

Paulu gêlêñ biñ lau

² Ateñ mec ansiñ sugen ma anam jali todanğeñ.

³ Ma ateñ mec êtu aêacña êwiñ gebe Anôtô êlêc katam su êndêñ aêac gebe asôm Kilisinê biñ ñalêlômña lasê, gebe kêtu biñ tonanğa aê ganğôn kapoacwalô.

⁴ Ateñ gebe jawa biñ tau sa ênêc awêgeñ êtôm kôm, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ aê nañ.

⁵ Asa nêñ lêñ tokauc mêtêña êndêñ lau, tañ sêkêñ gêwiñ atom nañ. Ajaiñ têm ênaña ñaômagen atom.

⁶ Amacnêñ biñgalôm samob êmoasiñ lau to êkêli êsêac. Ma ajala lêñ ajô lau samob nêñ biñña e ñapep.

Paulu awa gêjac nê lau

⁷ Lasinji ñajam Tukiki, tañ gêjam sakin Apômtau ñanğeñgeñ to gêjam kôm gêwiñ aê nañ, wacênac miñ ñoc biñ samob êndêñ amac.

⁸ Aê jasakin ñac tau êndêñ amac êwac gebe ênac miñ aêacma biñ samob êndêñ amac, ma ênam malô amacnêñ ñalêlôm.

⁹ Lasinji ñanğeñ to ñajam Onesimi, tañ anğa amacnêñ nañ, oc êwiñ eñ. Êsêagêc sênac miñ biñ samob, tañ gêc tonec nañ, êndêñ amac.

¹⁰ Aristarka tañ gêñgôn kapoacwalô gêwiñ aê nañ, awa gêjac amac, ma Barnaba gwadê Marka awa gêjac amac amboac tonanğeñ. Ñac tau embe êô lasê amac, go akôc eñ sa êtôm ñagôlin, tañ kasakin gêdêñ amac gêwac nañ.

¹¹ Ma Jesu, tañ sêsam eñ gebe Justu nañ, awa gêjac amac amboac tonanğeñ. Lau tecenecgeñ anğa Judawaganêñ tec sêjam kôm Anôtônê gamêñña sêwiñ aê, êsêac sêjac aê têtac tôn ñanôgeñ.

¹² Epapra awa gêjac amac amboac tonanğeñ. Eñ anğa amacnêñ ma kêtu Kilisi Jesu nê sakinwaga. Eñ keteñ mec gêjac ñawaegen kêtu amacña, gebe Anôtô ênac dabiñ amac akô ñajana amboac ñacgeñ, ma êkêñ nê biñ ênam amac auc samucgeñ.

¹³ Aê tauc galic tec jasôm gebe eñ gêjam kôm gim tau su kêtu amac to lau Laodikea ma Hirapoliña.

¹⁴ Dokta ñajam Luka agêc Dema awen gêjac amac.

¹⁵ Amac awem ênac lasitêwai Laodikeaña ma Numba to gôlôac dabuñ, tañ sêñgôn awê tau nê andu nañ.

¹⁶ Amac embe asam papia tonec su, go akêñ êndêñ gôlôac dabuñ Laodikeaña nasêsam amboac tonanğeñ. Ma ñoc papia, tañ gêdêñ Laodikea nañ, amac asam awiñ.

¹⁷ Ma asôm êndêñ Arkipi gebe “Taêm ênam sakin, tañ kôkôc anğa Apômtaunê nañ, ma ônac dabiñ e ñapep.”

¹⁸ Aê, Paulu, tauc; lemoc kato biñ aoc gêjôac amacna tonec. Taêm ênam aêñoc kapoacwalo. Anôtônê moasiñ êndêñ amac.

Paulunê papia ñamataña gêdêñ lau TESALONIKI

Tesaloniki nec Romnêñ gamêñ Makedonia ñamalacsega. Paulu gêwi Pilipi siñ su acgom, go jakêwaka gôlôac teñ sa anğa malac tônê. Gêmoa saunğen ma Juda sêjam lêmunğ en, ñam gebe lau ñagêdô taêsam anğa lau samuc nêñ, tañ nêñ ñalêlôm gêwiñ lau Juda nêñ mêtê su nañ, sêbuc dêmôên êsêac jasêñô Ñawae Ñajam anğa Paulunê. Biñ tonañ gêli Juda sa e sêjanda Paulu ma gêwi Tesaloniki siñ jagelom Berea. Malôgen Paulu jagêñgôn Korint acgom, go nê ñac-gêjam-kôm-gêwiñ-enwaga Timote kêdaguc en jakêdôn gôlôac Tesalonikiña nêñ biñ gêdêñ en.

Paulunê papia ñamataña gêdêñ lau Tesaloniki nec ñac tau keto gebe ênac to êpuc lau buña tônêña têntac tôn. En gêjam danğe Anôtô kêtü gêñô êsêac sêkêñ gêwiñ mêtê to têntac g wiñ taunğ ñawae nañña. Go gêwa nê lêñ, tañ en kêsê gêdêñ tañ gêmoa gêwiñ êsêsc nañ, sa kêtiam gebe taên ênamgenğ. Gocgo gêjô biñ, tañ sêjam kênac gêdêñ en kêpi Kilisi êmu êmêñña nañ. Ñac buña teñ embe êmac êndu êndêñ Killsi êmu êmêñ su atomgenğ, en oc êwê kainğ êñgôn mata jali, tê Kilisi mênêwaka sa êndêñ têm ñamuña tônê nê, me masi. Ma êndêñ ondoc Kilisi êmu êmêñ êtiam. Sêsunğ nêñ kênac amboac tonañ gêdêñ Paulu gêja, tec keto ñagêjô gebe sêkêñ matenğ Kilisi êmu êmêñña ma sênam nêñ kôm êtôm bêcgenğña ñañênğenğ sêônğ en sêmoamañ.

Ñadênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1
2. Paulu gêjam danğe to êwa gêoc Anôtô 1:2-3:13
3. Paulu gêlêñ biñ gebe sêsa lêñ buña sênac ñawae e sênac dabınğ 4:1-12
4. Biñ Kilisi êmu êmêñña 4:13-5:11
5. Paulu gêlêñ biñ kêtü ñamu 5:12-22
6. Paulu gêjac mata papia tau 5:23-28

Paulu awa gêjac lau

¹ Paulu agêc Silwana ma Timote ma biñ êndêñ gôlôac dabunğ Tesaloniki. tañ Tamenğ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbiñ aêac tônğ nañ. Moasiñ to biñmalô êndêñ amac êwac.

Lau Tesaloniki nêñ lêñ to nêñ sêkêñ gêwiñ

² Aêac ajam danğe Anôtô kêtü amac samobña gedenğ tônğenğ ma taênğ gêjam amac kêsêp ma mec ñalêlôm ñapañ.

³ Aêac akô aêacnêñ Anôtô to Tamenğ lañônêm ma taênğ gêjam amacnêm akêñ gêwiñ ñakôm to têtac gêwiñ ñakolenğ ma akêñ matem aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi totêmtac kêpa sugenğ.

⁴ O lasitewaac, aêac ajala gebe Anôtô têtac gêwiñ amac to kêjalınğ amac sa atu ênê gêñ.

⁵ Gebe aêac asôm ñawae ñajam gêdêñ amac ña awenğsunğenğ atom, ajam tonğclair ma toÑalau Dêbunğenğ ma ajam mêtê toma ñalêlôm samucgenğ. Amac taôm ajala aêacma lêñ, tañ asa gêdêñ amoa awınğ amac nañ. Aêac asa lêñ tonañ kêtü anam amac saña.

⁶ Amac atêku aêac to Apômtau. Amac amoa gênğwapac gwalêkiñ ñalêlôm, mago Ñalau Dabunğ kêpuc amac tônğ, tec akôc mêtê sa totêmtac ñajamgenğ.

⁷ Amac agôm amboac tonañ tec atu ñadônğdônğ gêdêñ lau sêkêñ-gêwiñwaga samob anğa Makedonia to Akaia,

⁸ tec Anôtônê mêtê kêtañ gelom-gelom anğa amacnêm gêja Makedonia to Akaia tagenğ atom, masi. Amac akêñ gêwiñ Anôtô ñawae gêo lasê gamêñ samob, tec aêacma kôm anam mêtêña teñ gêc kêtiam atom.

⁹ Lau tau tonan sêjac min amac akôc aêac saña nawae gêdên tan aêac atu nacnen amac nan, to sêjac min amac abuc dêmôm gwam ma akac taôm ôkwi adên Anôtô, abe anam sakin Anôtô mata jali tonanôgen nan,

¹⁰ ma êsêac sêjac min gebe amac êon Anôtônê Latu anga undambê êmu êmênna. Anôtô gênu en sa anga nacmatênên ma Jesu tau oc ênam aêac sa êndên Anôtônê têtac nandan, tan mênêsa nan.

2

Paulunê kom, nan gêjam anga Tesaloniki

¹ O lasitêwaac, amac taôm ajalagac gebe aêac adên amac awac naôma atom.

² Amac ajala gebe aêac aôc nandan to sêgôm aêac sec anga Pilipi gêmun su acgom, go aô lasê amac. Mago aêacnên Anôtô kêkên aêac têtac kêpa su, tec atêc nacjo atom, asôm Anôtônê nawae njam lasêgen gêdên amac.

³ Aêac alên bin amac asôm bin keso me asôm bin toma nalêlôm natêmui me asau aôc amac nec atom.

⁴ Mago Anôtô kêsaê aêac su, tec kêkên nawae njam gêdên aêac gebe asôm lasê. Aêac ajam kôm tau kêtû jamalac sêlic aêac njam na nec atom, ajam gebe Anôtô, tan kêsaê ma nalêlôm nan, taugen êlic njam.

⁵ Amac ajalagac gebe aêac asôm bin nalêsi gêdên amac atom ma asaban maten katu na bin banac auc atom. Anôtô kêjala gebe bin tonan binnanô.

⁶ Aêac asôm waen jamalacna anga amacnêm to lau nagêdô nên atom.

⁷ Aêac tan atu Kilisinê aposolo nan, oc atôm gebe ajatu amac e atoc aêac sa. Mago gêdên tan aêac amoa awin amac nan, amoa totêtac malôgen atôm jaomwagao ten, tan kêmoasin gôlôac nasec-nasec nan.

⁸ Amboac tonan ma nalêlôm kêkac aêac gebe akên Anôtônê nawae njam enden amac awê kain awin. Mago tonangen atom. Aêac têtac gêwin amac nanôgen e abe amac êndu êtu amacna.

⁹ O lasitêwaac, amac oc taêm gêjam ma kolen, tan ajam e tekwen gêbac nan. Gêdên tan ajam mêtê Anôtônê nawae njam gêdên amac nan, aêac ajam kôm lemenna kêtôm bêc to gelenen gebe amac aim tekwen su êtu aêacna atom.

¹⁰ Amac alic ma Anôtô gêlic amboac tonan gebe bin, tan aêac asôm nan binnanô. Aêac asa ma lên awin amac lau-akên-gêwinwaga amboac Anôtônê lau gêdên tolanôgnêm sawagen.

¹¹ Amac alicgac gebe aêac amoasin amac gêdên-gêdênge amboac tama ten kêmoasin latuio to nac.

¹² Aêac alên bin to ajam malô amac ma êkêli amac gebe asêlên êtôm Anôtô êlic njam. En kêkalem amac asô ênê gamên to awê kai n ênê nawasi.

¹³ Kêtû bin tonecna aêac ajam danje Anôtô napan gêwin gebe amac akôc Anôtônê bin, tan anô anga aêacma nan, sa amboac jamalacnên bin atom, akôc sa amboac Anôtônê binnanô tau. Ma bin tau tonan tec gêjam kôm anga amac akên-gêwinwaga nêm nalêlôm.

¹⁴ O lasitêwaac, amac atêku Anôtônê gôlôac Judaiana, tan Kilisi Jesu gêbin êsêac tôn nan. Gênwapac tan êsêac sêoc anga Judanên nan, amac taôm nêm lau sêgôm gêdên amac amboac tonangen.

¹⁵ Lau Juda sêjac Apômtau Jesu to propete êndu ma sêjanda aêac. Anôtô gêlic êsêac gêjac mataanô njam atom. Êsêac sêkên kisa gêdên jamalac samob.

¹⁶ Êsêac sebe sêkô aêac auc gebe asôm mêtê, tan ênam lau samuc sa nan atom. Amboac tonan tec sêgôm nên sec sêboa sasa napan sêmoa e gêjam sêga. Mago Anôtônê têtac nandan kêtap êsêac sa sugac.

Paulu gêjam awa su gôlôac gebe êlic êsêac

17 O lasitêwaac, êsêac sêkac aêac su amoa jaêc amac ñasawa dambêgen. Aêac alic amac lañôm atom, mago ma ñalêlôm gêmoa gêwiñ amac ma kêkac aêac ñanô-ñanô gebe alic lañôm êtiam.

18 Kêtu tonanña aêac abe andên amac awac. Aê, Paulu, gabe janğôm ñanô êsa kêtú dim luagêc su. Mago Sadan gêbôc aêac auc.

19 Êndên noc aêacnên Apômtau Jesu êmu êmênña nan, asa lau oc têtú aêac akên mateñ to têtac ñajam ma waen ñagêlôn ñamôkê. Lau tenñ atom, amac taômgen.

20 Binñanô, ma waen to têtac ñajam ñam amac taômgen.

3

1 Kêtu tonanña aêac atôm gebe aôn têm alic amacña kêtiam atom, tec asôm kêtú tôn gebe aêagêc anğôn Aten

2 ma asakiñ lasiñi Timote, tan gêjam Anôtônê kôm gêwiñ aêac ma kêsôm Kilisinê ñawae ñajam lasê gêmoa nan, êndên amac êwac. Aêac asakiñ enñ gebe êpuc amac tôn to ênam amacnêm akên gêwiñ sa,

3 gebe gênwapac tonanñ ñai ênam amacnêm tenñ ôkwi atom. Taôm alicgac gebe gênwapac tonanñ gêjac aêac ñawae tec gêmoa.

4 Gêdên tan aêac amoa awiñ amac nan, asôm gêdên amac kwananğenñ gebe aêac oc dandac gênwapac. Galoc amac alic gebe gênñ tau ñanô kêsagac.

5 Kêtu tonanña aê katôm gebe jaôn têm jalic amacña êtiam atom, tec kasakiñ Timote gebe janô amac akên gêwiñ ñawae. Oc moae lêtômtêna kêlêtom amac e gesenñ aêacma kolenñ ñanô su me.

6 Galoc Timote gêmu gêdên aêac gêmên ma kêsôm amac akên gêwiñ to têtac gêwiñ ñawae ñajam gêdên aêac. Enñ gêjac miñ gebe taêm gêjam aêac totêmtac gêwiñgenñ ñapanñ e nêm ñalêlôm kêkac amac abe alic aêacña amboac aêacma ñalêlôm kêkac aêac abe alic amacña.

7 O lasitêwaac, amac akên gêwiñ ñanô ñawae mênğêjam malô aêac kêtú amacña ma kêpuc aêac, tec amoa jageo to aóc gênwapac nec tôn.

8 Amac embe akô ñajaña awiñ Apômtau, oc êmoasiñ aêac amoa ñajam.

9 Amac agôm aêac têtac ñajam samucgenñ akô aêacnên Anôtô lañônêm, tec aêac oc atôm gebe anam danğe Anôtô êtu amacña naêtôm me masi.

10 Aêac atenñ enñ toma ñalêlôm samucgenñ kêtôm bêc to gelenğenñ gebe alic lañôm êtiam ma apuc amacnêm akên gêwiñ tôn e ñajaña êsa.

11 Aêac Tameñi Anôtô agêc nên Apômtau Jesu tau sênám aêacma intêna aô lasê amacña.

12 Apômtau êkên amac têtac gêwiñ taôm to têtac gêwiñ ñamalac samobña esewec ênam amac auc êtôm aêac tauñ têtac gêwiñ amac ñanô.

13 Apômtau tau êpuc amacnêm ñalêlôm tôn e amoa tolanğmnêm sawagenñ ma atu dêbu ñ akô aêac Tameñi Anôtô lañônêm êndên noc aêacnên Apômtau Jesu êmu êmênña nan ênê lau dabunñ samob oc sêwiñ enñ.

4

Tasa nêñ lên ênac Anôtô mataanô ñajam

1 O lasitêwaac, aêac adôn amac gebe asa nêm lên e ênac Anôtô mataanô ñajam tec agôm amoa. Ma galoc atenñ to alên binñ amac, tan Apômtau Jesu gêbiñ amac tôn nan, gebe asa lên tonanñ anac ñawaegenñ e anac dabiñ.

2 Gôliñ tan aêac akên gêdên amac ajam Apômtau Jesu lañô nan ajalagac.

3 Anôtônê binñ tonec êtu tôn gebe asa nêm lên atôm ênê lau ma êngamiñ taôm êndên gên mockaiño to mockaiña.

4 Ma amac samob ajala nêm lên awê to ñacña, tec asa Anôtônê launên lênñ tau ñapep to êndênğenñ.

5 Asa nêm lênñ totêmtac ñakalacboa atôm lau samuc, tan sêjam kauc Anôtô nanñ atom.

⁶ Ansau aóc taôm ma ambôli lasitêwainêñ gêñ auc atom. Aêac asôm to awa sa kwananğenğ gêdêñ amac gebe Apômtau oc êkêñ ñagêjô êtu biñ samob tonanğ ñainğ.

⁷ Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lêñ mômğna atom, eñ gebe aêac tasa lêñ dabunğenğ.

⁸ Ñamalac tenğ embe tanapêc êndêñ biñ tonanğ, nanğ eñ tanapêc êndêñ ñamalac tenğ atom, eñ tanapêc êndêñ Anôtô, tanğ kêkêñ nê Ñalau Dabunğ kêsêp amacnêñ ñalêlôm nanğ.

⁹ Biñ têtmac êwiñ lasitêwainğ tonanğ aêac oc ato êndêñ amac atom, gebe Anôtô tau kêdônğ amac tec têtmac gêwiñ taôm amoa.

¹⁰ Taôm agôm kêtú tônğ kêpi lasitêwai samob, tanğ sênğônğ Makedonia nanğ su. O lasitêwaac, tonec tec aêac alêñ biñ amac gebe anğôm anac ñawaegenğ.

¹¹ Atú kêka-kêka gebe asa nêñ lêñ ñanğenğenğ to ajop taôm nêñ ñenğenğ ma amac taôm lemem ñakoleñ êlôm amac êtôm ajatu amac kwananğenğ su.

¹² Asa lêñ amboac tonanğ, go lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga sêlic ñajam ma amac oc apô lêna taôm êtu gêñ tenğna atom.

Apômtau êmu êmêñ

¹³ O lasitêwaac, aêac abe akô lau, tanğ sêc bêc sêc nanğ, nêñ ñam auc êndêñ amac atom, gebe moae nêñ ñalêlôm ñawapac atôm lau, tanğ sêkêñ matenğ ñanô tenğ atom nanğ.

¹⁴ Aêac takêñ gêwiñ gebe Jesu gêmac êndú ma gêdi sa. Amboac tonanğ lau, tec sêc bêc sêc nec, Anôtô oc êkêñ Jesu tau êwê êsêac.

¹⁵ Biñ tonanğ aêac awa sa gêdêñ amac adaguc Apômtau tau nê biñ tenğ gebe Êndêñ noc Apômtau êmu êmêñna aêac, tec tamoa matenğ jali nec, tamunğ êsêac, tanğ sêc bêc sêc nanğ atom.

¹⁶ Êndêñ tonanğ Apômtau tau oc êpô awa, go nê anğlanêñ kasêga awa êsa ma Anôtônê dauc êtanğ, go Ñatau êsêp anğa undambê êmêñ. Ma êsêac, tanğ sêkêñ gêwiñ Kilisi ma sêmac êndú su nanğ, oc sêndi sa têtú ñamata.

¹⁷ Go aêac, tec tamoa matenğ jali nec, tao êsunğ aêac sa dawinğ êsêac tapuc Apômtau tônğtônğ natasa ñasawa ôñğ e tamoa dawinğ Apômtau tenğenğ ma tenğenğ.

¹⁸ Anam malô taôm ña biñ tonanğ ma apuc taôm tônğ êndêñêndêñenğ.

5

Tamansanğ taunğ gebe takôc Apômtau sa

¹ O lasitêwaac, aê jato biñ têt to nocğna êndêñ amac êtu agenğna.

² Taôm ajalagac gebe Apômtaunê bêc oc mênğêô lasê êtôm genğenğtêna êmêñ êndêñ êmbêc.

³ Êndêñ tanğ ñamalac sêsôm gebe “Galoc biñmalô gêc ma oc tamoa ñajam” nanğ, gênğsêga tau êtap êsêac sa gaôgenğ amboac awê ñapalê kêtunğ eñ, ma sêc su sênğôm naeo.

⁴ O lasitêwaac, anğônğ tokesec atom, gebe bêc tau êtap amac sa êtôm genğenğtêna atom,

⁵ gebe amac pebenğ atu ñawê latui to gelenğna latui. Aêac tatu gêbêcauc to ñakesec ñagênğ atom.

⁶ Amboac tonanğ aêac tanêc nêñ bêc tatôm lau ñagêdô atom, tanam jali tokauc ñawagenğ acgom.

⁷ Lau, tanğ sêc bêc nanğ, sêc bêc gêdêñ gêbêc. Ma êsêac, tanğ sênôm bu e kêjaninğ êsêac nanğ, sênğôm nêñ gênğ gêdêñ gêbêc.

⁸ Ma aêac, tec anğa gelenğna nec, tamoa tonêñ kauc ñawagenğ acgom. Tanônğ takêñ gêwiñ to têtmac gêwiñ ñamaluku ma takuc takêñ matenğ moasinğ Anôtô ênam aêac kêsinğ ñakululunğ ki,

⁹ gebe Anôtô kêkêñ aêac kêtú nê têtac ñandanğ ensenğ aêac sunğ atom. Eñ kêkêñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi kêtú ênam aêac kêsi danğônğ matenğ jalinğ.

¹⁰ Ñac tau tonanğ gêmac êndú kêtú aêacğna gebe aêac tamoa matenğ jali me tamac êndú, mago oc danğônğ matenğ jali dawinğ enğenğ.

¹¹ Amboac tonanğ amoašinğ taôm to amboa taôm sa amboac agôm amoa.

Paulu gêjac mata nê papia

12 O lasitêwaac, aêac aten amac gebe ajala êsêac, tañ sêjam koleñ anga amacnêm to sêjam gôliñ amac ma sêmêtôc amac kêtû Apômtauña.

13 Atôc êsêac sa to têmtac êwiñ êsêac êtu nêñ koleñña. Amoa tobiñmalôgen awiñ taôm.

14 O lasitêwaac, aêac alêñ biñ amac gebe amêtôc wauc-wauctêna ma aê biñ malô sa êndêñ lau ñalêlôm ñatutuc. Anam lau palê-palê sa ma aê samob nêñ biñ tôñ.

15 Alic taôm gebe akêñ sec êjô sec atom, amoasiñ taôm to ñamalac samob anac ñawaegen.

16 Têmtac ñajam ñapañ.

17 Ateñ mec ênêc awemgen.

18 Anam dançe êtu gêñ samobña, gebe Anôtô, tañ kêkêñ Kilisi Jesu gêdêñ amac nañ, gebe nêm ñalêlôm amboac tonañ.

19 Akôniñ Ñalau Dabuñ atom.

20 Matempaña ênac biñ, tañ Ñalau Nabuñ geoc lasê nañ atom.

21 Ansaê gêñ samob ma ajaliñ ñanô sa.

22 Ançamiñ taôm êndêñ sec tokaiñ-tokaiñ samob.

23 Biñmalô ñam Anôtô tau ênac dabiñ amac atu dabuñ ênam aucgen, ma êmansañ nêm ñalau to nêm ñalêlôm ma ôlim amoa tolanômniêm sawagen e aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi êmu êmêñ.

24 Ñac tau, tañ kêkalem amac nañ, eñ ñac ñañêñ, oc ênac dabiñ e êmbacnê.

25 O lasitêwaac, aten mec êtu aêacña.

26 Amac awem ênac lasitêwai samob ajô aêac su ma aê moalêc taôm to akôc taôm sa atôm Anôtônê launêñ mêtê.

27 Aê aoc gêjac Apômtau gebe asam papia tonec lasê êndêñ lasitêwai samoo sêñô.

28 Aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êndêñ amac êwac.

Paulunê papia kêtü luagêcña gêdêñ lau TESALONIKI

Noc Kilisi êmu êmêñña kêlênsônñ gôlôac anğa Tesaloniki e lau ñagêdô sêñô keso ñapañ. Amboac tonañ Paulunê papia kêtü luagêcña gêdêñ lau Tesaloniki nec ñac tau keto gesen biñ, nañ gêôn sa anğa gôlôac tau sebe Apômtau êmu êmêñ ñanoc kêdabiñgac. Paulu gesen biñ tonañ ma gêwa sa gebe Kilisi êmu êmêñ atom, “Ñac alôb-alôb secsêga”, tañ êkêñ kisa êndêñ Kilisi ñawaô nañ, mênêpoa lasê ma êkac ñamalac sêngôm sec to gêñ alôb-alôb ênam sêga acgom.

Lau sêsam papia taunja sêoc kisa to ñandañ, tec aposolo gêlêñ biñ êsêac gebe sêkêñ êwiñ ñañêñ sênsiñ sugen to sênam nêñ kôm sênac ñawaegen, ec lemenñ ñakolenñ êlôm êsêac amboac sêlic Paulu to nê kômwaga sêgôm-sêgôm nañ, ma sêmoasiñ lau sêngôm gêñ ñajamña enden tôniañ.

Ñadênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Paulu awa gêoc to awa gêjac Anôtô kêtü gôlôac taunja 1:3-12
3. Biñ Kilisi êmu êmêñña 2:1-17
4. Paulu gêlêñ biñ êsêac gebe sêsa nêñ lêñ têtôm lau buña 3:1-15
5. Paulu gêjac mata nê papia 3:16-18

Paulu awa gêjac lau

¹ Paulu agêc Silwana ma Timote ma biñ êndêñ gôlôac dabuñ Tesaloniki, tañ Tamenñ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbiñ aêac tôniañ.

² Tamenñ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndêñ amac êwac.

Kilisi êmu êmêñ ma êmêtôc ñamalac

³ O lasitêwaac, aêacma ñalêlôm kêkac aêac tec ajam danje gêdêñ Anôtô kêtü amacña ñapañ, gebe amacnêñ akêñ gêwiñ kesewec kêlêlêc, ma akêñ têtmtac gêwiñ gelom tau gêdêñ-gêdêñgeñ gêjam amac auc.

⁴ Agôm amboac tonañ, tec aêac alanem taunñ kêtü amacña gêdêñ Anôtônê gôlôac ñagêdô. Êsêac sêjanda amac to aôc gêñwapac, mago aôc totêmtac kêpa sugen ma akêñ gêwiñ ñajana.

⁵ Biñ tonañ gêwa Anôtônê mêtôc sa gebe jagêdêñ. Amac aôc gêñwapac kêtü Anôtônê gamêñña ma Anôtô kêmasañ amac e atôm gebe awê kainñ gamêñ tau.

⁶ Ma Anôtô oc êngôm gêñ naêndêñ. Enñ êkêñ lau, tañ sêkêñ gêñwapac gêdêñ amac aôc nañ, taunñ sêoc gêñwapac êjô.

⁷ Ma enñ oc êlêwanñ gêñwapac, tañ aôc amoa nañ, su anğa amac to aêac amboac tonañgeñ. Enñ êngôm gêñ tau êndêñ noc Apômtau Jesu eoc tau lasêña anğa undambê to nê anjela ñaclai.

⁸ Enñ eoc tau lasê tojawaô ma êkêñ ñagêjô êndêñ êsêac, tañ sêjam kauc Anôtô to tañenpêc aêacnêñ Apômtau Jesu nê ñawae ñajam nañ.

⁹ Êsêacnêñ ñagêjô gebe sêoc ñandañ sênañña, tañ ênêc endenñ tôniañ. Ac sêmoa jaêc Apômtau lanônem to nê ñaclai ñañawasi.

¹⁰ Êndêñ bêc Apômtau Jesu êmêñña nañ, Anôtônê lau oc tetoc enñ sa to lau samob, tañ sêkêñ gêwiñ aêacma biñ, tañ ajac jaenñ amac nañ.

¹¹ Aêac taênñ gêjam biñ tonañ, tec atenñ mec kêtü amacña ñapañ. Aêac atenñ aêacnêñ Anôtô gebe êmansañ amac e atom gebe andanğuc ênê kalem. Aêac atenñ Anôtô gebe nê ñaclai ênam kôm êpi amac e êngôm gêñ ñajam, tañ abe anğôm nañ anô êsa to ênac dabiñ akêñ gêwiñ ñakolenñ.

¹² Embe amboac tonañ, go amac atoc aêacnêñ Apômtau Jesu nê ñaê sa, ma enñ etoc amac sa. Aêacnêñ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ êngôm gêñ tau ñanô êsa.

2

Nac gesen biñsuña nê biñ

¹ O lasitêwaac, aêac abe asôm biñ êpi aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi êmu êmêñ to ênac aêac sa tapi tagen dawin enña, tec aten amac gebe.

² Lau sênâ amacnêñ kauc ôkwi-ôkwi seben to sêlênsôn amac atom. Êsêac oc sêsôm gebe Apômtaunê bêc gêmêñ sugac. Êsêac oc sêngôlin biñ êpi ñalau, tañ geoc biñ tau lasê me êpi ñac ten, tañ kêsôm biñ tau me êpi papia, tañ sêsôm gebe aêac ato nañ.

³ Alic taôm gebe lau ten sêngôm gêñlêlôm gebe sênsau sêoc amac atomanô. Bêc tau oc êmêñ atomgen e ñamalac sêkac taun su anña Anôtônê êmun ma ñac gesen biñsuña eoc tau lasê su acgom. Nac tau tonan oc ênaña samucgen.

⁴ En oc êkêñ kisa êndên Anôtô to nê sakin samob. Ma en oc etoc tau sa ma êngôn Anôtônê lôm dabun to êtôc tau êndên lau gebe en Anôtô.

⁵ Biñ tonan kasôm gêdên amac gêdên tañ gamoa gawin amac nañ. Amac oc taêm gêjam biñ tau me masi.

⁶ Ma amac ajala gên, tañ kêkô en auc gebe êmêñ galoc atom nañ. En eoc tau lasê êndên noc, tañ Anôtô êkêñ nanen.

⁷ Nac lai tañ gesen biñsu su nañ, gêjam kôm gêmoe, tagen kêsing tau gêc lêlômgen. Êsin tau e sêkôc ñac, tañ kêkô gên tau auc nañ, su acgom.

⁸ Go ñac gesen biñsuña eoc tau lasê. Ma Apômtau Jesu oc ênac en êndu ña nê awajaô. Ma Apômtau embe êmêñ tonawêgen, go ñawê tau enen en su amboac tonan.

⁹ Nac gesen biñsuña oc êmêñ toSadanê ñajana ma êngôm gên ñac laiña tokain-tokain ma gêñtalô to gêñsêga dansaña.

¹⁰ Ma en êns u êoc êsêac, tañ sênaña nan, ña dansañ tokain-tokain. Êsêac oc sênaña gebe têtac gêwin biññanôña gêc êsêacña atom. Embe têtac êwin biññanô, oc Anôtô ênam êsêac kêsi.

¹¹ Kêtu tonanña Anôtô êkêñ ñac lai dansaña êoc êsêac gebe sêkên êwin biñdansañ,

¹² gebe êsêac samob, tañ sêkên gêwin biññanô atom ma têtac gêwin biñ geo ñawaô nañ, Anôtô êmêtôc êsêac e sênaña.

Anôtô kêjalij aêac sa gebe dangôn mater jali

¹³ O lasitêwaac, Apômtau têtac gêwin amac tec aêacma ñalêlôm kêkac aêac e ajam dange Anôtô kêtu amacña ñapan, gebe Anôtô kêjalij amac sa gêdên andangen ma Nalau Dabun kêkên amac atu Anôtônê lau e akên gêwin biññanô tau, tec Anôtô gêjam amac kêsi.

¹⁴ Anôtô kêkên aêac asôm ñawae ñajam, tañ kêkalem amac nañ, gebe amac akôc aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñawasi sa.

¹⁵ O lasitêwaac, amboac tonan akô ñajana ma amansañ mêtê, tañ aêac adôn gêdên amac nañ. Biñ ñagêdô asôm ña awengen ma ñagêdô ato kêsêp papia.

¹⁶ Aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi agêc Tamenj Anôtô tau, tañ têtac gêwin aêac to kêmoasin aêac tamoã tenen totêtac malôgen ma takên mater ñanô ñajam ôña tau nañ,

¹⁷ ênam malô nêñ ñalêlôm to êpuc amac tôñ gebe angôm gên samob to asôm biñ samob ñajamgen.

3

Aten mec êtu aêacña

¹ O lasitêwaac, jasôm ten êwin gebe aten mec êtu aêacña gebe Apômtaunê biñ êlêti ênam gamên auc êna e ñamalac tetoc mêtê sa amboac amac agôm.

² Ma aten gebe Anôtô ênam aêac sa anña lau sec to alôb-alôb nêñ gebe lau taêsam sêmoã, tañ sêkên gêwin ñawae ñajam atom.

³ Mago Apômtau en ñac ñanên. En oc êpuc amac tôñ ma ejop amac êtu ñac sec taunja.

⁴ Apômtau kékêñ aêac akêñ gêwiñ gebe biñ, tañ asôm gêdêñ amac nañ, amac amasañ su ma oc amansañ.

⁵ Apômtau tau ênam gôliñ amacnêm ñalêlôm gebe têtmac êwiñ Anôtô ma aóc gêñwapac totêmtac êpa sugen atôm Kilisi tau.

Aêac samob tanam kôm tanac ñawaegen

⁶ O lasitewaac, aêac ajac biñsu amac ajam aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi lanô, gebe anğamiñ taôm êndêñ lasitêwai, tañ sêsa nêñ lêñ salañ to sêbu biñsu, tañ aêac akêñ gêdêñ êsêac nañ.

⁷ Taôm ajalagac gebe atêku aêac, ec ñajam, gebe gêdêñ tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asa ma lêñ salêñ atom.

⁸ Aêac aen amacnêm ñac teñ nê mo teñ ñaôma atom. Aêac ajam ma koleñ e tekweñ gêbac kêtôm bêc to gelenğen, gebe amacnêm teñ im têkwa su ñaômagen êtu aêacña atom.

⁹ Aêac atôm gebe ajatu gêñ taniñña anğa amacnêm, mago agôm atom, abe akêñ ñadôñdôñ êndêñ amac gebe atêku aêacña.

¹⁰ Gêdêñ tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asôm biñ tonec gêdêñ amac su gebe “Ñac teñ embe endec kôm, nañ êniñ gêñ atom.”

¹¹ Aêac ato biñ tonañ gebe anô ñawae gebe nêm lau ñagêdô sêsa nêñ lêñ salêñ. Êsêac sêjam kôm atom, sêgôm gêñ sêbôcğen.

¹² Aêac anac biñsu lau amboac tonañ to alêñ biñ êsêac êtu Apômtau Jesu Kilisiña gebe sênam nêñ kôm êtu katô, ec sêniñ tauñ nêñ ñênğen.

¹³ O lasitêwaac, ôlim ñakam êsa êtu anğôm gêñ ñajamña atom.

¹⁴ Ñac teñ embe taña wamu aêacma biñ, tañ ato kêsêp papia tonec nañ atom, nañ taêm ênam ênê biñ ma êñgamiñ taôm êndêñ en gebe maja tau.

¹⁵ Mago alic en amboac nêm ñacjo atom, anêc biñsu en amboac lasimi teñ.

Paulu gêjac mata nê papia

¹⁶ Ma biñmalô Ñatau tau êkêñ biñmalô êndêñ amac êtôm têm samob ñalêñ tokaiñ-tokaiñ. Apômtau êwiñ amac samob.

¹⁷ Aê, Paulu tauc, lemoc kato biñ aoc gêjac amacña tonec. Ñoc papia tonec taujala. Aê kato amboac tonecğen.

¹⁸ Aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasin êndêñ amac samob êwac.

Paulunê papia namatanã gêdên TIMOTE

Timote tau nec en ñac buña matac ten anã Asia Saun. Têna Judao ma tama Helen. En gêwin Paulu ma kêpuc en êon kêtú kom mêtêna samob jakêsap en tøn ñañngosu.

Paulunê papia namatanã gêdên Timote nec gêc tau keto kêwaka bin ñatêna têtêac sa. (1) Paulu gêjam la Timote gebe ejop tau êndên mêtêgeo, tan gêon sa anã gôlôac buña tau ñalêlom gêwin nan. Mêtêgeo tonan ñai nam kêsêp lau ñagêdô sêgalun kauc jaba anã lau juda to lau samuc nêñ kêsêp taulêlôm. Lau seboc lau ten sênam taun kesi sêngôm naêtôm atom, sêjala gên, tê nam kêsên tau gêc lêlôm en nê, êwin acgom. Ac tec sêsôm lau sênam dabun gên taniña ñagêdô ma sêjac jao lauo to ñac sênam taunã atom. (2) Go Paulu keto bin tanam jaom gôlôacna ma om ñasakin ñagolin ñagêdô gêwin. En gêwa kômwaga gôlôacna nêñ ñalêlôm to nêñ gam sa. (3) Gocgo gêlên bin Timote gebe ênac dabin tau êtu Jesu Kilisi nê sakinwaga mansan ñajam ten. Ma gêwa ênê kôm, tan gêjac en ñawae gebe ênam êndên lau buña ñagêdô êndên-êndêngeñ nan, nam sa amboac tan.

Ñadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Gôlôac dabun tau to gakolegwaga nêñ kôm ñagolin 1:3-3:16
3. Timote tau nê kôm to ñagolin 4:1-6:21

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tec aêacnên kêsîwaga Anôtô agêc Kilisi Jesu, tan takên maten en tamoa nan, kêjatu aê,

² tec kato ñoc papia tonec gêdên aôm, Timote. Aôm kôtu aê latuc kêtú kôkên gêwinã. Tamenã Anôtô agêc aêacnên Apômtau Kilisi Jesu nêñ moasin to taên walô ma binmalô êndên aôm êwac.

Ojop taôm êndên mêtê geo

³ Gêdên tan aê gaja Makedonia nan, kasakin aôm gebe ôngôn Epese ma ôsôm êndên lau ñagêdô gebe sênam mêtê ten eo atom.

⁴ Ôsôm êndên êsêac gebe sêwi min langwa ñaôma-ñaôma to nêñ abenã to dêbunã nêñ ñaê ñadênan sêpuc taun namã sin. Bin tonan oc anãgôm bin êlênsôn elêmé ma anam lau ten sa êtu sêkên awin Anô tønã atom.

⁵ Ñagolin tan aôm kôkên gêdên êsêac nan, ñamanô tau tonec gebe têtmac êwin ñanô, tan nam kêsêp ñalêlôm ñawa to ñalêlôm ñañên ma akên êwin ñakênkên ñajam tonêm ñalêlôm makengeñ.

⁶ Lau ñagêdô sêwi lên tonan sin ma sêlênsôn taun sêsôm bin agwa-agwa ñaôma.

⁷ Êsêac seboc têtôn Anôtônê binãsu, mago sêjam kauc bin, tan sêsôm to binãgalôm, tan sêjam sêmoa nan nam.

⁸ Aêac tec tajala gebe Anôtônê binãuanô embe tamansan ñapep, oc gên ñajam samucgeñ.

⁹ Aêac tajala tonec gêwin gebe sêmasan binãsu kêtú lau gêdênã atom. Binãsu tau mênkêsa kêtú lau, tan sêgôm gên wauc-waucgeñ to tanenpêc ma dedec Anôtô to sêgôm sec, sêlic gên ten kêtú nêñ gên dabun atom, sêsôm bin alôb-alôb ñawaô, sêjac tenenã to tamenã ma ñamalac êndu nanã.

¹⁰ Binãsu tonan mênkêsa kêtú lau mockainã to mockainã ma ñacwaga, tan sêkwalec taunã, ma kêtú êsêac, tan têtulu ñamalac têtú gênômanã to lau dansan ma êsêac, tan têtôc lemen, mago sêsau nanã, ma kêtú êsêac, tan sêgôm gên ñagêdô samob, tan gesen mêtê ñajam sunã nan.

¹¹ Biñ tonañ gêc ñawae ñajam, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ aê gebe jasôm lasêña. Ñawae ñajam tonec gêwa Anôtô, tañ awenñ gêôc enñ nañ, nê ñawasi sa.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtú taê walô enña

¹² Aê gajam danje aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu, tañ kêpuc aê tôñ ma gêlic aê katôm gebe janam sakinñ enñ nañ, tec kêkêñ kôm gêdêñ aê.

¹³ Gêmungeñ tec aê kasôm biñ alôb-alôb kêpi Jesu ma kêjanda enñ to kalêsu gôlôac dabuñ. Mago Anôtô taê walô aê, gebe kakêñ gêwiñ mêtê atom tagenñ ma gajam kauc gêñ, tañ gagôm nañ.

¹⁴ Aêacnêñ Apômtau kêsêwa nê moasinñ kêpi aê ma kêkêñ aê kakêñ gêwiñ to têtac gêwiñ ñanô, tañ ñawakac kêsêp Kilisi Jesu tau nañ.

¹⁵ Biñ tonec tec ñanô, ñamalac samob sêkêñ êwiñ acgommanñ, gebe Kilisi Jesu gêmêñ nom gebe ênam lau sec kêsî. Ma aê tec katu lau sec tau nêñ ñac ñamata.

¹⁶ Kêtu biñ tonañña Anôtô taê walô aê gebe Kilisi Jesu êwa nê lêñ ê ñamalacnêñ biñ tôñña sa êpi aê êtu ñamata e jatu lau, tañ oc sêkêñ êwiñ enñ ma sêngônñ materñ jali tengeñ nañ, nêñ ñadônñdônñ.

¹⁷ Anôtô taugenñ kêtú têm samob ñakinñ. Enñ gêmoa tengeñ ma ñamalac tenñ mataanô gêlic enñ atom. Enñ taugenñ kêtú Anôtô. Lanem to ñawasi êndêñ enñ êtôm têm totêmgeñ. Biññanô.

¹⁸ Latucenec Timote, aê kakêñ ñagôlinñ tonañ gêdêñ aôm gebe ojop. Biñ tonañ seoc lasê kêpi aôm gebe êpuc aôm tôñ ma ônac sinñ ñajam.

¹⁹ Ôkêñ êwiñ tonêm ñalêlôm ñañêngeñ. Lau ñagêdô sêwê biñ tonañ auc ma sêkêñ gêwiñ atom, tec têtú lau gêbac.

²⁰ Lau tau nêñ ñagêdô tonec Humenai agêc Alesandere. Aê kakêñ êsêagêc sêsêp Sadanñ lêma gebe êndônñ êsêagêc e sêsôm biñ alôb-alôb êtiam atom.

2

Biñ tatenñ mecña

¹ Amboac tonañ aê jalêñ biñ amac gebe anjôm gêñ tonec êtu ñamatagenñ acgom gebe atenñ nêm gêñ êndêñ Anôtô to atenñ mec ma taêm ênam nêm lau êsap nêm mec ñalêlôm to anam danje êtu ñamalac samobña.

² Atenñ mec êtu kinñ to gôlinñwaga samobña, gebe tamoa nêñ ñajam to danjônñ tomalô, ma danjôm nêñ gêñ tasa Anôtônê lêñ to tamansañ gêñ samob ñapep.

³ Biñ tonañ gêjac aêacnêñ kêsiwaga Anôtô mataanô ñajam ma gêlic jagêdêñ.

⁴ Ñac tau tonañ gebe ênam ñamalac samob kêsî ma gebe êkêñ êsêac sêjala biññanô tau,

⁵ gebe Anôtô tagenñ tec gêmoa, ma sêlinñwaga tagenñ tec gêmoa Anôtô to ñamalac ñasawa. Sêlinñwaga tau ñamalac Kilisi Jesu,

⁶ tañ kêkêñ tau gêjac da lau pebenñ. Biñ tonañ gêwa sa gêdêñ ñanoc gebe Anôtô gebe ênam ñamalac samob kêsî.

⁷ Anôtô kêkêñ aê katu ñacjaenñ to aposolo ma lau samuc nêñ kêdônñwaga gebe jasôm lêñ takêñ gêwiñña to biññanô tau lasê êndêñ êsêac. Aê kasôm biññanô, kasau atom.

⁸ Aê gabe ñacwaga tetenñ mec êtôm gamêñ samobgeñ. Êsêac embe sêlam lemenñ dabuñ, go têtac ñandanñ to têtac lulu atom.

⁹ Ma biñ tonec êpi lauo amboac tonanjenñ, gebe sêmansañ tauñ ñapep ma majenñ tauñ êtu gêñ secña ma sênam gêlônñ tauñ tokaucgeñ. Êsêac sêmac poac ma sêkôc gold to kêkôm ma sêsô ñakwê tonjônli kapônêñ-kapônêñ atom.

¹⁰ Êsêac sênam gêlônñ tauñ ña kôm ñajamgeñ, tec êwa êsêac sa gebe têtôm lauo, tañ têtêc Anôtô nañ.

¹¹ Lauo sênam tauñ tôñgeñ to sêkôninñ tauñ, go sêñô biñ e êtu tañ êsêac.

¹² Aê jalôc gebe lauo têndôn lau to têtû ñacwaganêñ ñatauo nec atom. Êsêac sêmoa sênam taun tôngeñ.

¹³ Anôtô kékêñ Adam kêtû ñamata acgom, go kékêñ Ewa kêdaguc.

¹⁴ Ma Adam kékêñ gêwiñ biñdansañ atom, awê tec kékêñ gêwiñ e kêgêli biñsu.

¹⁵ Lauo embe sêsap sêkêñ gêwiñ to têtac gêwiñ tôn ma sêsa nêñ lêñ sênam dabun taun tokaucgeñ ma embe sêkôc ñapalê, go Anôtô ênam êsêac kêsi.

3

Gôlôac dabun nêñ laumata nêñ ñagôlin

¹ Biñ tonec biñ ñanô gebe ñac ten embe taê êka gebe êtu gôlôac dabun ñagejobwaga, nan nê ñalêlôm êkac en êtu kôm ñajam tenña.

² Gejobwaga tonan talic en ñac mansañ samucgeñ, ênam awê tagen ma êmoa tokauc ñawageñ. En êsa nê lêñ tokauc ma katôgeñ. En êngôm ja lau samob ma en êtôm gebe êndôn launã.

³ Ênôm gêñ anaboa atom to lêma ênac siñ ñawaô atom. En ñac malô to ñac wama. En têtac gamiñ atom.

⁴ En ênam gôlin tau nê gôlôac ñapep e nê ñapalêo to ñac tetoc en sa totañen wamugeñ.

⁵ Ñac ten embe ênam gôlin tau nê gôlôac êtôm atom, oc ejop Anôtônê gôlôac amboac ondocgeñ.

⁶ Akêñ ñac, tañ kêtû ñac buña dambêgeñ nan, êtu gejobwaga atom, gebe en oc etoc tau sa e mêtôc, tañ kêtap Sadañ sa nan, êpi en amboac tonan.

⁷ Akêñ ñac, tañ lau sêmoa jaêc gôlôacña sêsôm en wae ñajam nanñen, gebe sêmbu en atom to Sadañnê lip ênac en atom.

Sakiñwaga gôlôac dabunña nêñ ñagôlin

⁸ Sakiñwaga gôlôac dabunña amboac tonan. Êsêac lau wapac, imbelen pap atom, sênôm wain anaboa atom ma sêwê launêñ gêñ auc atom.

⁹ Biññanô tañ êsêac sêkêñ gêwiñ nan, sêkam tôn ña nêñ ñalêlôm ñawa.

¹⁰ Ansaê lau tonan êmuñ acgom. Embe alic êsêac têtôm, go sênam sakiñ gôlôac.

¹¹ Êsêacnêñ lauo amboac tonanñen. Êsêac lauo wapac, sênga biñ atom, sêmoa tokauc ñawageñ ma sêngôm nêñ gêñ samob ñañêngeñ.

¹² Sakiñwaga gôlôac dabunña sênam awê tagen-tagen ma sênam gôlin nêñ ñapalêo to ñac ma nêñ gôlôac ñapep.

¹³ Êsêac tañ sêjam sakiñ nêñ gôlôac ñapep nan, oc nêñ sakiñ etoc êsêac sa ma sêkêñ êwiñ Kilisi Jesu totêtac êpa sugen.

Anôtônê mêtê ñabiñ ñalêlômña

¹⁴ Biñ tonan kato gêdên aôm ma taêc kêka gebe jandên aôm jawac seben.

¹⁵ Mago gêñ ten embe ênam aê tôn, go papia tonec êwa biñ sa êndên aôm e ôjala lêñ ômoa Anôtônê andunã ñam. Anôtônê andu tau Anôtô mata jali nê gôlôac, tañ kêtû biññanô ñaalê to ñasenñen.

¹⁶ Biññanôgoc, Anôtônê mêtê, tañ kêsiniñ tau kêsêp lêlômgeñ nan kapôênanô.

En geoc tau lasê kêtû ñamalak.

Ñalau Dabun gêwa en sa gebe en ñac gêdên.

Anjela sêlic en.

Sêjam ênê mêtê gêdên lau samuc.

Lau nomña sêkêñ gêwiñ en.

Anôtô kêsip en sa tonawasigen.

4

Biñ kêpi kédôwaga dansañ

¹ Njalau Dabuñ gêwa sa kwananjen e géc awêgen gebe êndên tèm namuñja lau ñagêdô oc sêkac tauñ su anga sêkên gêwiñ ñanôña nasêsap ñalau dansañja tôn to sêkôc ñalau sec nêñ mêtê sa.

² Njalau sec tonañ sêjam ñamalac dansañ lanôn, tañ sêsau lau. Êsêacnên ñalêlôm kêtôm ja kêpac gêñ kêtú matê.

³ Êsêac tonañ sêjac jao gebe ñacwaga sênam awê atom ma lauo sênam ñac atom. Ma êsêac sêkac ñamalac gebe sêngamin tauñ êndên gêñ taniñja ñagêdô. Mago Anôtô kêkên gêñ taniñja tonañ gebe aêac lau takên gêwiñ to tajala biññanôña takôc sa todanegen.

⁴ Gêñ totau-totau samob, tañ Anôtô kêkên nan, tau ñajam. Amboac tonañ takôc gêñ tonañ ñai samob sa todanegen ma dambu teñ atom,

⁵ gebe Anôtônê biñ to mec gêgôm gêñ tau kêtú dabuñgac.

Kilisi Jesu nê sakinwaga ñajam

⁶ Aôm embe ôwa biñ tonañ sa êndên lasitêwai, oc ôtu Kilisi Jesu nê sakinwaga ñajam, gebe takên gêwiñ ñabiñ to mêtê ñajam, tañ kôdaguc nan, kêtú nêñ mo gêlôm aômña.

⁷ Mago miñ alôb-alôb to lauo ñanô nêñ biñ ole nan ômasuc. Ôsa Anôtônê lêñ ônsaê-ônsaê e êtu tôn aôm.

⁸ Embe tansaê gebe tatu mêtê ôlingen, oc ênam aêac sa ñanô atom. Mago embe tasa Anôtônê lêñ, oc ênam aêac sa êtu gêñ samobña. Anôtô gêjac mata gebe ênam aêac sa êndên tèm tamoã maten jali anga nomña to êndên tèm danğôn maten jali anga ônêña amboac tonanjen.

⁹ Biñ tonañ ñanô to gêdên kêtôm gebe ñamalac samob sêkôc saña.

¹⁰ Kêtú mêtê tonañja aêac tãjam kolen tosinjen gebe aêac takên maten Anôtô mata jali, tañ kêtú ñamalac samob nêñ kêsiwaga, mago kêtú aêac lau-takên-gêwiñwaga nêñ kêtú ñamata.

¹¹ Ôjatu biñ tonañ ma ôndôn lau gebe sêmansañ.

¹² Lau teñ lanôn elo aôm êtu aôm ñac matacña atom. Aômnên biñ to nêñ lêñ ma têtac gêwiñ to kôkên gêwiñ ñanô ma nêñ ñalêlôm ñawa êtu ñadônğôn êndên lau-sêkên-gêwiñwaga.

¹³ Ôsam mêtê lasê to ôlên biñ gôlôac ma ôndôn lau tau ômoã e tauc jawac acgom.

¹⁴ Ôim Anôtônê moasin, tañ géc ñalêlôm nan, su atom. Moasin tau gelom aôm gêdên tañ seoc Anôtônê biñ lasê gêdên aôm ma gôlôac dabuñ nêñ laumata sêu lemen gêsac aôm nan.

¹⁵ Biñ tonañ taêm ênam ma biñ tonañ ênam gôlin nêñ lêñ, gebe lau samob sêlic aômnên kôm esewec.

¹⁶ Ojop taôm to mêtê, tañ kôdôn gômoã nan ñapep. Ôsap tônjen. Ôngôm tonañ, ec ênam aôm taôm to êsêac, tañ sênô aômnên biñ nan sa.

5

Timote ênam sakin to ejop nê lau ñapep

¹ Ônsaic biñ ñamalacanô teñ atom, ôlên biñ en amboac tamam. Ma lau wakuc nan ôlic êsêac amboac lasimi.

² Lauo ñanô nan ôlên biñ êsêac amboac tênami, ma lauo wakuc amboac latômio tonên ñalêlôm ñawagen.

³ Awêtuc embe awêtuc ñanôjen, nanğo otoc êsêac sa.

⁴ Ma awêtuc teñ embe nê gôlôac to dêbui sêmoã, nan sênam en sa êjô moasin tañ tenenji to tamenji sêkên gêdên êsêac nan. Sêngôm amboac tonañ, ec ênac Anôtô mataanô ñajam.

⁵ Ma embe awêtuc ñanô, tañ taugen êmoã nan, oc êkên mata Anôtôjen ma êsap mec tôn ma eten Anôtô êtôm êmbêc to elenjen.

⁶ Ma awêtuc tenj embe êsa nê lêng taê ênam tau ôligen, nanj talic enj mata jali, mago gêmac êndugac.

⁷ Ônac binjsu êsêac gebe sêmoa tobinj masigenj.

⁸ Nac tenj embe ejop tau nê lau to êmoasinj tau nê lasitêwai atom, oc ensenj binj takênj gêwinjja su. Enj êtu nac sec êlêlêc lau-sêkênj-gêwinj-atomwaga su.

⁹ Oto awêtuc tenj nê naê êsêp awêtucnênj naêmôkê palinj-palinjenj atom. Awêtuc tanj nê jala kêtû 60 su ma gêjam nac tagenj nanjenj nê naê êsêp.

¹⁰ Ênê wae gêjam kôm najamja ênêc amboac tonanjenj. Enj embe êlôm nê gôlôac napep, êngôm ja lau, êkwasinj Anôtônê lau enkainj, ênam lau sêngônj jageonja sa to êpuc gêng najam samob nam, nanjo nê naê êsêp naêmôkê.

¹¹ Oto awêtuc wakuc nênj naê êsêp naêmôkê atom, gebe êsêac oc taênj ênam binj nacja ma ôlinj nakam êsa êndênj Kilisi.

¹² Lauo tonanj naj oc sêsap nênj binj, tanj sêmoatinj kêtû namata nanj, tulu e sêmoa tobinjenj.

¹³ Lauo amboac tonanj têdônj taunj gebe sênam ojom ma sênac laoc launênj andugenj. Ma sêjam ojomgenj atom, awenjsunj nakasop-kasop ma sêlênsônj lau najêdô nênj binj to sêsôm binj, tanj têtôm atom gebe sêsôm nanj.

¹⁴ Amboac tonanj aê gabe awêtuc wakuc sênam nac êtiam, ec sêkôc najalê ma sêmansanj nênj andu napep. Sêngôm amboac tonanj, gebe najjo êmbu aêac êtu lêng keso tenjja atom.

¹⁵ Awêtuc tau najêdô tec sêkac taunj su ma sêsap Sadañ tôngac.

¹⁶ Awêtuc najêdô embe sêngônj sêwinj nênj awê kêkênj gêwinjja tenj, go awê tau ênam êsêac sa, gebe êkênj wapac êndênj gôlôac atom. Go gôlôac dabunj têtôm gebe sênam awêtuc sawaanô sa.

¹⁷ Atôc gôlôacnênj laumata, tanj sêjam jaom nênj gôlôac napep nanj, sa êlêlêcmanj. Aê kasôm binj kêpi êsêac, tanj sêjam mêtê to têdônj lau sim taunj sugenj nanj.

¹⁸ Amac ajala gebe teto gêc gebe “Ôkic bulimakao, tanj kêka mopolom gêmoa nanj, awasunj auc atom.” Ma binj tenj gêc gêwinj gebe “Kolenj waganê kôm najôli gêjac enj najawaegoc.”

¹⁹ Binj tenj embe êpi laumata tenj, nanj ôkênj tanjam sebenj atom. Nac luagêc me têlêac sêwa sa êtôm tau acgom, go ôkênj êwinj.

²⁰ Lau tanj sêngôm sec nanj, ômêtôc êsêac anja lau samob lanjônj nênj gebe lau najêdô sêlic ma têtêc taunj.

²¹ Aê kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu to anjela, tanj Anôtô kêjalinj êsêac sa nanj, lanjônj nênj ma aoc gêjac aôm gebe Ojop najôlinj tonanj napep. Ômoasinj nac tenj êlêlêc nac tenj su atom to taêm labu nênj nac ôlim andanj taômja atom.

²² Ôkênj lêmam ênsac nac tenj gebe ônam mec enj êtu sakinj tenjja sebenj atom. Ma ôwê lau najêdô nênj sec najkainj ôwinj atom. Ojop taôm nênj najêlêlêc gebe najwagenj.

²³ Ônôm bu najômagenj atom, ônôm wain najgec êwinj êtu nênj têmtacwalô to gêmac gêgôm aôm elêmêja.

²⁴ Lau najêdô nênj sec kêtû awê sebenj ma sec tau kêsêlênj gêmunj têm sêmêtôc êsêacja. Mago najêdô nênj sec oc êtu awê êndanjgucenj.

²⁵ Ma kolenj najam kêtû awê amboac tonanjenj. Ma najêdô embe êtu awê sebenj atom, oc êsinj tau êtôm atom.

6

¹ Sakinjwaga samob tetoc nênj najataui sa napeppenj, gebe bi nj alôb-alôb êpi Anôtônê naê to mêtê atom.

² Sakinjwaga tanj nênj najataui sêkênj gêwinj nanj, taênj êpa êsêac su gebe êsêacnênj lasitêwai nec atom. Masi. Êsêac sênam sakinj sênac najawaegenj gebe nênj sakinj oc êmoasinj lau sêkênj gêwinjja, tanj Anôtô têtac gêwinj êsêac nanj.

Mêtê geo to awa najanô

Biñ tonec ôndôñ to ôlên biñ gôlôac.

³ Nac ten embe êndôn métê ten eso métê tonan ma êsap aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê biñ najam to Anôtônê lên tön atom,

⁴ nan oc etoc tau sa naômagen ma êjala biñ ten atom. Lau amboac tonan nêñ nalêlôm kêkac êsêac keso, tec awenşun gêôc ka taun to sêsôm biñkalom nawaô. Biñ tonan kêtü têtac sec to kisa ma biñ alôb-alôb to sêga biñ sec namôkê.

⁵ Lau tonan sêjam biñgalôm nawaô, mago nêñ kauc kêlênsôn ma sêkac taun su anga biñjanô tau e seboc Anôtônê lên kêtü intêna têtap awa şaşa ten.

⁶ Biñjanô, lau embe sêsap Anôtônê lên tön to sêlic gên, tañ gêc êsêacşa gebe kêtôm, nan têtap awa nanô tau sa su.

⁷ Aêac tamên nom tolemen şawagen ma oc dawî nom şîñ tolemen şawagen amboac tonan.

⁸ Embe tatap nêñ mo to nêñ nakwê sa naêtôm aêac, nan kêtôm.

⁹ Lau tañ taên kêka gebe têtü lau tolêlôm nan, sêsêp lêtôm nalelom ma têtac nakalac meloc tokaiñ-tokaiñ, tañ enşen êsêac su nan, nalakô êkô êsêac. Gên amboac tonan nai oc êbam namalac e sêmbac şenaşa.

¹⁰ Têtac gêwiñ awa kêtü sec samob nawakac. Lau nagêdô maten katu gên tonan, tec sêjac jaê sêkên gêwiñ ma têtap nêñ kamoc to nandan nalêlômşa taêsam sa.

Paulu kêpuc Timote tön

¹¹ Anôtônê nac aôm ôec gên tonan nai samob su. Ôndanşuc biñ gêdên ma ôsa Anôtônê lên to ôkên êwiñ métê ma têtac êwiñ lau to ôc gênşapac totêtac êpa şugen ma ômoa tonêm nalêlôm malôgen.

¹² Ônac şîñ najam êtu takên gêwiñşa ma ôkam ôngôn matam jali tenşenşa tön. Gêdên tañ kôsôm kôkên gêwiñ lasê lau taêsam sênô nan, Anôtô kêkalem aôm gebe ôngôn matam jali.

¹³ Aê kakô Anôtô, tañ kêkên gên şamob sêmoa maten jali nan, agêc Kilisi Jesu, tañ kêsôm biñjanô lasê gêdên Ponti Pilata nan, lañôñnêm ma jajatu aôm gebe

¹⁴ Ômansan biñsu şapep sawa ômoa e aêacnên Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasê.

¹⁵ Êndên nanoc acgom, go Natau tagen, kiñnên Kiñ to apômşunên Apômşun, tañ awen gêôc en nan, êngôm gên tonan nanô êsa.

¹⁶ En şaugen êmac êndü atom, êmoa tenşen. En gêmoa şawê, tañ namalac ten êsa şagala atom nan nalêlôm. Namalac ten gêlic en su atom ma ten kêtôm gebe oc êlic enşa atom. Ênê wae êsa to ênê şaşa ênêc tenşen. Biñjanô.

¹⁷ Ôjatu lau tolêlôm awa nom tonenşa gebe tetoc taun sa atom. Êsêac sêkên maten awa nomşa naôma atom, sêkên maten Anôtô, tañ kêkên gên şamob e kêlêşuc aêacşen gebe êngôm aêac têtac najam êsa.

¹⁸ Ojatu êsêac gebe sêmoaşîñ lau to têtü lau tolêlôm koleñ şajamşa. Êsêac sêmoa totêtac şapômşen to şenac şam nêñ awa êndên lau sêwê kaiñ sêwiñ.

¹⁹ Sênşôm amboac tonan, go şenac nêñ awa sa êtu têm, tañ oc mênêsa nan, namôkê najam gebe têtap sênşôn maten jali nanô sa.

²⁰ O Timote, ojop gên şamob, tañ kêsêp aôm lêmam su nan. Ondec biñ alôb-alôb naôma to biñ sêôc taun auçşa, tañ sêsam gebe “Biñ tokauc,” mago sêsau taun, biñ tau biñ tokauc atom.

²¹ Lau nagêdô sêkôc biñ tokauc tonan sa, mago seso biñ takên gêwiñşa.

Moaşîñ êndên amac êwac.

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêñ TIMOTE

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêñ Timote nec ñac tau keto gebe êpuc nê kêpuctôñwaga matic tau tônia êtu mêtê ñakoleñña. Bin êpuc tau tônia ñañêñña gêjam paplê tonec auc. Paulu gêlêñ bin to kêkêli Timote gebe êwa Jesu Kilisi sa êsap en tônia ñañêñgen ma etoc Ñawae Ñajam to Binlênsêm Langwa ñabin ñanô sa ñapan amboac tañ. Timote gêoc ñandan to lau sêli tauñ saboa gêdêñ en, mago êngôm nê kôm kêdônwaga to jaenwagaña êkô ñajana enden tônia.

Paulu gêjac binsu en kêkacgen gebe ênac jaê “bingalôm ñaoma to kaucgêboc” gebe kêmoasiñ lau ten atomanô, gêgôm lau, tañ sêkên tañen bin amboac tonan sêbac tauñ sugen.

Paulu gêwa tau to nê lên ma nê koleñ sa gêdêñ Timote gebe en taê ênam ma êkên êtu ñadônôn êndên tau. Aposolo gêoc ñandan to kisa, mago kêkên gêwiñgen. En gê bin tônia to têtac gêwiñ laugen ma kêpuc tau tônia, tec gebe Timote êpuc en wêña.

Ñad ênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Awa gêoc Anôtô ma gêlêñ bin Timote 1:3-2:13
3. Timotenê gôlin kêtû mêtêgeowagaña 2:14-4:5
4. Paulu tau nê bin 4:6-18
5. Paulu gêjac mata nê papia 4:19-22

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô taê gêjam kêtû tônia gebe jatu aposolo. En gêjac mata gebe Kilisi Jesu êkên aêac danğon maten jali, tec kêsakiñ aê gebe jasôm bin tonan lasê.

² Aênoc papia tonec êndên latuc Timote, tañ ñoc têtac gêwiñ aôm nan. Tamenji Anôtô agêc aêacnên Apômtau Kilisi Jesu nên moasiñ ma taên walô to binmalô êndên aôm êwac.

Paulu gêjam danğe Anôtô to kêpuc Timote tônia

³ Aê gajam danğe Anôtô ma gajam sakiñ en tonoc ñalêlôm ñawa kêtôm ñoc lau ñanô sêgôm, ma taêc gêjam aôm kêsêp ñoc meclêlôm kêtôm bêc to gelenğen ñapan.

⁴ Aê taêc gêjam aôm matamsulu ma gajam aoc su gabe jalic aôm e têtac ñajam êsa samucgen.

⁵ Aê taêc gêjam aôm gebe kôken gêwiñ ñanô kêtôm dêbômo Lois agêc tênam Ainike êsêagêc sêkên gêwiñ amboac tonan. Ma aê kajala gebe aôm kôkên gêwiñ kôtôm êsêagêc.

⁶ Kêtû bin tonanña aê gabe aôm taêm ênam Anôtônê moasiñ, tañ kêsêp nêm ñalêlôm. Moasiñ tau aôm gôwê kain kêtû kakên lemoc gêsac aômña. Ôngôm nêm moasiñ tonan elom lasê êtôm jamên.

⁷ Aôm kôjala gebe Anôtô kêkên ñalau tatêc tauñña gêdêñ aêac atom. En kêkên Ñalau ñaclai to têtac gêwiñ tauñña ma tatu mêtê tauñña gêdêñ aêac.

⁸ Amboac tonan ôwa aêacnên Apômtaunê mêtê sa tomajam êmbacgen ma majam êtu ênê ñac kapoacwalôña aê atom amboac tonanğen. Anôtô ñaclai êpuc aôm tônia ma ôc ñawae ñajam ñagênwapac ôwiñ.

⁹ Anôtô gêjam aêac kêsi to kêkalem aêac gebe tatu ênê lau. En kêkalem aêac kêtû aêacnên koleñña atom, masianô, kêkalem aêac kêtû en tau nê bin, tañ taê gêjam kwananğen nanña to kêtû êmoasiñ aêacña. Gêdên andanğenânô en kêmoasi ñ aêac kêtû Kilisi Jesuña.

¹⁰ Ma galoc aêacnên kêsiwaga Kilisi Jesu mênğêo lasê, tec geoc nê moasiñ tau lasê gêdên aêac. En gesen gêmacanô su ma nê ñawae ñajam geoc danğon maten jali tenğenña lasê.

11 Anôtô kékêñ aê gebe jatu bin tonañ ñajaenwaga to ñaaposolo ma ñakêdônwaga.

12 Kêtu bin tonañ ñaiña tec gaôc gêñwapac tonec, mago majoc atom. Aê kajala ñac, tañ kakêñ gêwiñ en ñañ, ma galic kêtú tôn gebe en kêtôm gebe ejop gêñ, tañ kékêñ kêsêp aê lemoc ñañ, e êndêñ bêc ônê.

13 Bin ñajam, tañ gônô anğa aêñoc ñañ, êtu ñadônđôn. Ôndanğuc bin tau toôkê êwiñ ma totêmtac êwiñ, tañ ñam kêsêp Kilisi-Jesu ñañgen.

14 Ojop gêñ ñajam samob, tañ kêsêp aôm lêmam sugac ñañ. Ma Ñalau Dabun, tañ gêngôn nêñ ñalêlôm ñañ, êpuc aôm tôn êtu kôm tonañña.

15 Aôm gônô sugac gebe lau Asiaña samob sêkac taun su anğa aêñoc e Pugele agêc Hermogene sêwiñ êsêac amboac tonañgen.

16 Apômtau taê walô Onesiporonê gôlôac gebe ñac tau kêmoasiñ aê kêtú dim taêsam ma maja kêtú aêñoc kapoacwalônğa atom.

17 En mênğêlô lasê Rom e gacgen gesom aê ñapan e kêtap aê sa.

18 Apômtau êkêñ en êtap Apômtaunê taê walô sa êndêñ bêc ônê. Aôm taôm kôjalagac gebe en gêjam sakin aê ñanô anğa Epese amboac tonañ. * tau kêpi gamên tañ sêsam ten gebe Asia saun.

2

Kilisi Jesu nê sinwaga ñajam

1 Ma aôm latucenec, moasiñ tañ ñam kêsêp Kilisi Jesu ñañ, êkêñ aôm ôkô ñajaña.

2 Ôkêñ bin, tañ aôm gônô aê kasôm lasê gêdên lau taêsam sênğô ñañ, êndêñ lau-ñañênwaga. Lau tonañ oc têtôm gebe sêndôn êndên lau ñagêdô amboac tonañgen.

3 Aôm kôtu Kilisi Jesu nê sinwaga ñajam, tec ôc gêñwapac ôwiñ sinwaga ñagêdô.

4 Ñac tañ kêtú sinwaga ñañ, ênam nê kôm ñagêdô êwiñ atom, gebe sin ñatau êlic en ñajam.

5 Ñac ten embe êniñ kwanğwaninoc êwiñ lau ñagêdô ma êlêti êtu ñamata, mago eso ñagôlin, oc êkôc ñasunsun atom, êlêti êtôm ñagôlin açgom.

6 Ñac tañ gim tau su kêtú kôm moña ñañ, ñac tonañgen êniñ kôm ñanô êtu ñamata.

7 Taêm ênam ñoc bin, tañ kasôm ñañ, gebe Apômtau êkêñ aômñem kauc êsa êpi bin samob.

8 Taêm ênam Jesu Kilisi, tañ gêdi sa anğa ñacmatênên. En anğa Dawidnê ñawê kêtôm ñawae ñajam, tañ gawa sa ñañ.

9 Kêtú bin tonañña aê gaôc gêñwapac e sêsê aê tôn katôm ñac sec. Mago sêsô Anôtônê mêtê tôn gêwiñ atom.

10 Kêtú bin tonañña aê gaôc gêñwapac totêtac kêpa sugen kêtú lau, tañ Anôtô kêjalini êsêac sa ñañña, gebe êsêac têtap moasiñ Anôtô ênam êsêac kêsini to ñawasi tenğenña, tañ ñam kêsêp Kilisi Jesu ñañ, sa amboac tonañgen.

11 Bin tonec tec ñanô gebe

“Aêac embe tamac êndu dawin en, go danğônğôn maten jali dawin en amboac tonañ.

12 Embe daôc gêñwapac totêntac êpa sugen, go tanam gôlin lau dawin en.

Embe dansa en auc, oc ênsê aêac auc amboac tonañgen.

13 Embe takên êwiñ en atom, mago en oc êmoa ñañên, gebe en ensen tau nê bin êngôm êtôm atom.”

Bin kêpi koleñwaga ñanô

14 Bin tonañ ôsôm êndên lau gebe taên ênam. Ma ôwa sa êndên êsêac tonanônğen ôkô Anôtô lanônem gebe sêpa taun êtu mêtê ñabin tokainğtokainğña atom. Lên amboac tonañ ñamoasiñ ten gêc atom, oc êlênsônğ lau-sênğô-bin-tauwaga.

* 1:18: Ñaê Asia kêkanônğ masanğm kapônğ Asia atom. Ñaê

15 Ôlim palê ma ôwaka taôm sa êndên Anôtô amboac aôm kwalam langwa ten. Ôwa taôm sa amboac kolenwaga, tañ maja kêtû nê kolenña atom ma kêdôn Anôtônê bin-ñanô jagêdêngeñ nan.

16 Ônac jaê binjalôm ñaôma to alôb-alôb. Binjalôm tonan oc êwê lau e sendec Anôtô samucgeñ.

17 Êsêacnên bin kêtôm kamoc sec, tañ todec-todec ma gelom-gelom nan. Lau tonan nên ñac luagêc tonec Humenai agêc Pilete.

18 Êsêagêc seso binñanô sugac. Agêc sêsôm sebe dêdi sa sugac, tec sesen lau ñagêdô nên sêkên gêwiñ su.

19 Mago Anôtônê alê ñajañ tec kêkô ma sepen bin tonec kêsêp gêja gebe “Apômtau kêjala nê lau,” ma ñalô ten tonec gêwiñ gebe “Samob tañ sêsam Apômtaunê ñaê lasê nan, sêkac tañ su anja bin geo.”

20 Anja andu kapôên ñalêlôm aêac tatap laclu gold to silbergen sa atom, laclu ñagêdô sêmasañ ña ka to nomku amboac tonan. Laclu ñagêdô kêtû gêñ ñajamña, ñagêdô gêjac gêñ ñaômañaôma ñawae.

21 Ñac ten embe êngamiñ tau êndên lau tonan ñai e êtu selec, oc êtôm laclu dabun, tañ gêjac gêñ ñajam ñawae nan, ma andu ñatau oc êlic en êtôm gebe ênam kôm ñajam samob ñapep.

22 Ôêc gêñ ñakalac, tañ kêtôm lau matac nan su. Ôtu kêka-kêka bin gêdên to ôkên êwiñ ma têtac êwiñ to binmalô ôwiñ lau, tañ awen gêjac Apômtau tonalêlôm ñawagen gebe êpuc êsêac tôñ nan.

23 Ômasuc binjalôm meloc to kauc gêbôc. Aôm kôjalagac gebe bin tonan oc êtu kisa ñamôkê.

24 Apômtaunê sakiñwaga êtôm gebe êtu kisa ñamôkê atom. En têtac malô êndên lau samob ma êndôn êsêac ñapep to êôc launên sec totêtac êpa sugen.

25 En êmêtôc lau-sesen-binwaga tonê ñalêlôm malôgen. Moae Anôtô êkên êsêac sênam tañ ôkwi e sêjala binñanô tau.

26 Go nên kauc ñawa êsa êtiam ma sêkac Sadanê lakô, tañ kêkô êsêac e sêsô ênê bin ñalabu nan su.

3

Bin kêpi têm ñamuña

1 Taêm ênam bin tonec acgom gebe Êndên têm ñamuña gêñwapac sec oc mêñêsa.

2 Êndên tonan ñamalac oc têtac êwiñ lau ñagêdô atom, sêmoasiñ tañ ôliñgen to maten katu awa. Êsêac sêngôm lanemboa to tetoc tañ sa ñawaô. Êsêac sêsôm bin alôb-alôb to tañenpêc êndên tenenji to tamenji. Êsêac sênam danje moasiñ ten atom to sendec mêtê ñalên.

3 Êsêac têtû kasec lau to taên walô êsêac atom. Êsêac sênja bin to sêngôm eso tonaclaigen. Êsêac lanônjsiboa to têtac endec gêñ ñajam.

4 Êsêac seoc nên lau lasê êndên ñacjo, sêngôm nên gêñ sêkacgen e sêngôm gêñ ñagêdô paliñ. Êsêac sêmboa tañ to têtac êwiñ lên têtac ñakalacña êlêlêc têtac êwiñ Anôtônê su.

5 Êsêac oc sêkwê tañ auc ña Anôtônê mêtê, ma tagen sênsa mêtê ñaçaclai auc. Ônac jaê lau samob tonan ñai.

6 Lau tonan nên ñagêdô oc sêpi andu nasêlêtôm lauo tobin, tañ ñakalac tokain-tokain kêkac êsêacña nan.

7 Lau tonan sebe sênô bin wakuc-wakuc ñapan, mago nên kauc êsa êpi binñanô tau atom.

8 Lau tonan sêjac jao tañ gêdên binñanô tau amboac Jane agêc Jambre sêjac jao tañ gêdên Mose. Ñamalac tonan nên kauc kêtû sec ma sêkên gêwiñ kwalec.

⁹ Mago lau tau sêsa nêj lêj tonaj balingen atom, gebe nêj meloc êtu awê êndên lau samob êtôm bin, tañ kêtap Jane agêc Jambre sa nanj.

Daôc gêjwapac tasêp mêtê tôngej

¹⁰ Mago aôm kôdaguc mêtê, tañ kadôn gêdên lau nanj, to noc lêj. Aôm kopenj lêtêpôê tagenj gôwiñ aê to kodaguc noc kakênj gêwiñ. Aôm gônj njanêngeñ to têtac gêwiñ lau kôtôm aê ma gôc gêjwapac totêtac kêpa sugenj gôwiñ.

¹¹ Aôm gôlic lau sêjanda aê to gaôc gêjwapac, tañ kêtap aê sa anja Antiokia to Ikonium ma Lustra nanj. Lau tônê sêlêsua aê njanôgeñ. Mago Apômtau gêjam aê sa anja gêj samob tonaj njaigoc.

¹² Lau samob, tañ sebe sêsa nêj lêj mansangenj toKilisi Jesugenj nanj, oc sêjanda êsêac ma têtap nandanj sa.

¹³ Lau sec to dansantêna oc sêsa nêj lêj geo e ênam sêga. Êsêac oc sênsau lau nageêdo to sênsau tauñ êwiñ.

¹⁴ Mago aôm ôsap bin, tañ tédônj gêdênj aôm e kôkênj gêwiñ njananja nanj tônj, gebe aôm kôjala lau, tañ têtua nêj kédônjwaga nanjac.

¹⁵ Ma aôm kôjala gebe aôm njanalêgeñ ma gônjô mêtê dabunj, tañ teto gêc nanj. Mêtê tonaj kêtôm gebe êkênj kauc êndênj aôm e ôkênj êwiñ Kilisi Jesu ma ôtap moasinj Anôtô ênam aôm kêsiña sa.

¹⁶ Mêtê samob, tañ teto gêc nanj, Anôtônê njalau gêsunj gêdênj njamalac, tec kêtôm gebe êndônj binjanô êndênj aêac ma êmbu aêacnêj sec to êmêtôc aêac ma êwê aêac tasa lêj gêdênj.

¹⁷ Mêtê gêjam kôm tonaj kêpi njamalac gebe njac, tañ kêsap Anôtô tônj nanj, ênac dabinj tau e êtôm gebe ênam kôm njajam samob topalêgeñ. * Lanjwa atom, mago Judawaga sêjac minjenj kêpi êsêagêc. Êsêagêc têtua Paraonê mectomanjwag a, tañ sêjac sinj gêdênj Mose.

4

¹ Aê kajatu aôm kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu, tañ oc êmêtôc lau matenj jali to njacmatê ma eoc tau to nê gôlinj lasê nanj, lanjônj nêj gebe

² Ônam mêtê lau topalêgeñ êtôm têm samob, êsêac sêkênj tanenj me sêkênj tanenj atom. Ômbu êsêacnêj sec to wec binj êsêac ma ôlênj binj êsêac to ôndônj mêtê êndênj êsêac ônj njanêngeñ.

³ Aê galic gebe noc oc mênjêsa ma lau oc sêkôc mêtê njajam sa atom. Êsêac tauñ oc sêmbova nêj kédônjwaga sa êtôm tauñ nêj têtac njakalac. Kédônjwaga tonaj oc sêndônj binj êtôm êsêac têtac êwiñ gebe sênjônja.

⁴ Lau tônê oc sênam tanjensunj ôkwi eo gala anja binjanô ma sêkênj tanenj sêboacogenj.

⁵ Amboac tonaj aôm ôngôm nêj gêj samob tonêm kauc njawagenj. Ôc gêjwapac. Ônam kôm jaenjwaganja to ônac dabinj nêj sakinj.

⁶ Aê katu da tec gamoa ma noc noc jamac êndunja kédabinjac.

⁷ Aê gajac sinj njajam tau e gêbacnê. Aê kêlêti e gaô lasê noc lêtêpôê njabelo ma kêkam kakênj gêwiñ tônj.

⁸ Galoc sêmasan sunsunj binjgêdênjja tec kêsaê aê gêc, ma Apômtau, mêtôcwaga gêdênj tau, oc êkênj sunsunj tau êndênj aê êndênj bêc ônê. Mago aê taucgenj oc jatap sa atom, êkênj êndênj êsêac, tañ têtac gêwiñ enj eoc tau lasênja nanj, samob sêkuc sêwiñ amboac tonangenj.

Paulu tau nê binj nageêdo

⁹ Ônsaic taôm ôndênj aê ômôênj sebenj

¹⁰ gebe Dema têtac gêwiñ gêj nomnja e gêwi aê sinj ma gêc gêja Tesaloniki, ma Kreske gêja Galata, ma Titi gêja Dalmatia.

* **3:17:** Njac luagêc tonaj nêj minj kêsêp Binjênsêm

¹¹ Luka taugen tec gêmoa gêwiñ aê. Ôkôc Marka agêc awiñ taôm amêñ. Enj kêtôm gebe ênam aê sa êtu sakiñja.

¹² Tukiki tec kasakiñ enj gêja Epese su.

¹³ Embe ômôên, nanj ôkôc ñoc ñakwê baliñ, tanj gawi siñ gêc Karpanê andu anja Troas nanj. Ojon buku amboac tonanj ma ôliñ bôc ñaôlic, tanj kato ñoc biñ kêsêp nanj, siñ atom.

¹⁴ Ñac-kêpac-kiwaga Alesandere kêtú kasec aê elêmê. Apômtau êkêñ ñagêjô êndên enj êtôm gêñ, tanj enj gêgôm nanj.

¹⁵ Ojon taôm êndên enj êwiñ, gebe enj gesen aêacnên biñ ñawaô.

¹⁶ Gêdên tanj ñawa tauc sa gêdên gôliñwaga kêtú ñamata nanj, ñac tenj kêpuc aê tôñ atom, samob sêwi aê si ñgac. Aê katenj Anôtô gebe êkêñ ñagêjô endên êsêac atom.

¹⁷ Mago Apômtau gêmoa gêwiñ aê ma kêpuc aê tôñ, tec gajam mêtê tomalagenj lau samuc samob sêñô. Ma Apômtau gêjam aê sa gêdên lewe awasunj.

¹⁸ Apômtau tau oc ênam aê sa êndên ñamalacnên sec samob ma ênam aê kêsî jangôn ênê gamênj undambêña. Ñawasi êndên enj tenjenj ma tenjenj. Biñjanô.

Paulu gêjac mata nê papia

¹⁹ Ôsôm êndên Priska agêc Akwila ma Onesiporonê gôlôac gebe aoc gêjac êsêac.

²⁰ Erasta gacgenj gêngônj Korinti ma Tropim kêtap gêmac sa, tec gawi enj siñ gêc Milete.

²¹ Ônsaic taômgenj ômôênj gebe ôsêp komô ñalêlôm atom. Aibulu agêc Pude ma Lini agêc Klaudia ma lasitêwai samob awenj gêjac aôm.

²² Apômtau êwiñ aômnmê ñalau. Moasiñ êndênj amac êwac.

Paulunê papia gêdêñ TITI

Titi tonañ têna kêkôc enj ñac samuc. Enj gêñô Mêtê anja Paulunê, tec gêjam tau ôkwi ma gêlin sanju, go kêtû ênê kômwaga tenj, tanj gêwiñ enj to kêpuc enj tøj kêtû kôm mêtêña kêsap enj toñ ñañêñ.

Paulunê papia gêdêñ Titi nec enj kêsakiñ gêdñ nê kêpuctôñwaga matac gêja Krete. Paulu gêwi enj sinj gêngônj nuc tonañ gebe ênac dabiñ kolenj ñagêdô-gêdô samob, tanj agêc sêjam e gêbacnê atom tagenj nanj.

Papia tonec kêwaka binj ñatêna kapôêñ têtêac sa. (1) Paulu gêôñ binj sa gêdêñ Titi kepenj ênê kauc lasê kêpi lau Krete tau gebe tanjenpêc ma dansantêna to ojomtêna ma lasamtêna êsêac, tec gebe Titi êjaliñ êsêac taunj nêñ lau mansañ ñagêdo sa têtû iaumata, ec sejop to sênam gôlinj êsêac sêngôm naêtômgenj. (2) Paulu gêsunj gôlinj ñagêdô gedenj Titi gebe êndônj lau tokaiñ-tokaiñ anja gôlôac buña ñalêlôm amboac lau ñanô to lauo ñanô (tanj enj gebe taunj têtônj lauo matacmanj nanj), ma lau matac to sakiñwaga. (3) Gocgo Paulu gêlêñ binj Titi kêtû lêñ lau buña sêsa-sêsa nanjña. Enj kêkac êsêac sê wama taunjña ma sêwiñ taunj sêmoa tonêñ ñalêlôm malôgenj ma tolanjônjanô ñakênkenjenj ñapanj. Enj ênac jao têtac sec to binjalom ma sêwa taunj êkôcña gebe lau buña dendec binj sec tonañ ñaiña.

Ñadênanj

1. Paulu gêjac m papia tonec 1:1-4
2. Gôlôac ñakolenjwaga 1:5-16
3. Gôlinj gêdêñ lauo ñanô to ñac ma lau matac 2:1-15
4. Paulu gêlêñ binj to gêjam ja lau buña 3:1-11
5. Paulu gêiac mata nê papia 3:12-15

Paulu gêjac m nê binj

¹ Anôtônê sakiñwaga ma Jesu Kilisi nê aposolo aê, Paulu. Anôtô kêsakiñ aê gebe japuc lau-sêkênj-gêwiñwaga, tanj Anôtô kêjaliñ êsêac sa nanj, tøj to jawê êsêac sêjala binjnanô, tanj ñam kêsêp Anôtônê mêtê nanj,

² ma sêkênj materj danjônj materj jali tenjenj, tanj Anôtô gêjac mata gêdêñ andanjenj nanj gêñ samob masigenj. Enj kêsau atom,

³ go gêdêñ ñanoc tau Anôtô geoc nê binj lasê ma kêkênj aê kasôm ñawae ñajam lasê kêtôm aêacnêñ kêsiwaga Anôtô kêjatu aê nanj.

⁴ Aêñoc binj êndênj latuc ñanô, Titi, tanj aêagêc takênj gêwiñ-ñanô tagenj nanj.

Tamenj Anôtô agêc aêacnêñ kêsiwaga Kilisi Jesu nêñ moasiñ to binjalô êndênj aôm êwac.

Tiîinê kôm, tanj gêjam gêmoa nuc Krete nanj

⁵ Aê gawi aôm sinj gôngônj Krete gebe ônac dabiñ kôm ñagêdô, tanj gacgenj gêcña nanj, e êmbacnê acgom. Ôkênj laumata sêngônj êtôm malacgenj amboac kasakiñ aôm.

⁶ Ñac lanjônêm sawa, tanj gêjam awê tagenj ma nê ñapalêo to ñac sêkênj gêwiñ ñapep to nêñ waenj wauc-wauctêna to tanjenpêcña tenj gêc atom nanj, ñac amboac tonañ êtu lômmôkê.

⁷ Aôm kôjala gebe gejobwaga kêtû Anôtônê gêñ ñasakiñwaga, tec êmoa lanjônêm sawagenj. Enj etoc tau sa atom, ñac têtac ñandanjoa atom, ênôm gêñ anaboa atom, lêma ênac si ñawaô atom ma êwê launêñ gêñ aucboa atom.

⁸ Enj êngôm ja lau, ñac têtac êwiñ binj ñajamña, êsa nê lêñ tokaucgenj, ñac gêdêñ, ñac dabunj ma ñac ñalêlôm ñawa êtu mêtê tau ñapep.

⁹ Enj êkam mêtê ñanô tau tøj êtôm tanj têtônj enj nanj, e tau êtôm gebe êlêñ binj lau ña mêtê solop ma êmêtôc êsêac, tanj sebe sensenj mêtê tau su nanj.

¹⁰ Lau tanenpêcna gwalêkin tec sêmoa. Êsêac sêsôm biñ agwa-agwa ma sêsau sêôc lauboa. Lau tañ sêsa êsêac têtû Judawaga nañ, tec sêgôm gêñ tonañ sêjac ñawaegeñ.

¹¹ Tanac lau amboac tonañ awenşuñ aucmañ, gebe têtôn biñ, tañ kêtôm gebe têtônñ atomña nañ, e sêjam gôlôac andu ñagêdôña ôkwi samucgeñ. Sêgôm kêtû ñam tagen tonecña gebe têtap awa saña.

¹² Lau Krete tau nêñ ñac teñ, tañ kêtû êsêacnêñ propete teñ nañ, kêsôm gebe “Lau Krete êsêac dansantêna to bôclai ma ojomtêna, tañ señ lasambo nañ, sêgôm ñapan sêmoa.”

¹³ Ênê biñ tonañ biññanô. Amboac tonañ ômêtôc êsêac ñajana gebe gêmac, tañ kêtap nêñ sêkêñ gêwiñ sa nañ, ñajam êsa êtiam,

¹⁴ ma sêsap Judanêñ sêboaco to ñamalac, tañ sêkac taun su anga biññanô nañ, nêñ biñsu tôñ êtiam atom.

¹⁵ Lau tonêñ ñalêlôm selec sêsaê gêñ samob gebe selec. Mago êsêac tonêñ ñalêlôm ñatêmui ma sêkêñ gêwiñ atom nañ nêñ gêñ selec teñ gêc atom, nêñ kauc to nêñ ñalêlôm ñatêmui kêtôm taugen.

¹⁶ Ac awenşuñ sêsôm lasê gebe sêjala Anôtô, mago sêgôm nêñ gêñ sêsa en aucboa. Gêñ secsêga êsêac, tanenpêcboa, ma sêgôm gêñ ñajam teñ ñapep atômanô.

2

Tandôñ mêtê ñajamgeñ

¹ Mago aôm ôsôm biñ êtôm mêtê ñajam.

² Ôsôm êndên lau ñanô gebe sêmoa tokauc ñawageñ. Êsêac lau wapac to sêsa nêñ lêñ tokauc. Êsêac sêkêñ êwiñ tonêñ ñalêlôm ñajamgeñ ma têtac êwiñ taun ñapep to sêôc gêñwapac totêtac êpa sugen.

³ Ôsôm bi ñ êndên lauo ñanô amboac tonañ. Êsêac sêsa nêñ lêñ amboac lauo, tañ sêjam sakin gêñ dabuñ nañ. Êsêac sênga biñ atom to sênôm wain anaboa atom. Êsêac têtû kêdônwagao biñ ñajamña,

⁴ gebe sêndôn lauo wakuc têtac êwiñ nêñ ñaci to nêñ gôlôac ñasec-ñasec.

⁵ Êsêac sêsa nêñ lêñ tokauc to sêmoa tonêñ ñalêlôm selec. Êsêac sejob kôm anulêlômña ñapep to tanen wamu êndên nêñ ñaci. Êsêac sêngôm gêñ samob tonañ ñai gebe lau teñ sêsôm biñ alôb-alôb êpi Anôtônê biñ atom.

⁶ Ôlên biñ lau matak gebe sêsa nêñ lêñ tokauc amboac tonangeñ.

⁷ Aôm taôm ôsa nêñ lêñ samob e ôngôm nêñ gêñ ñajam ôtu ñadôn êndên êsêac. Ô ñdôn mêtê ñawa êndên êsêac ñapepgeñ, ôngôm wapacgeñ.

⁸ Ôsôm biñ ñajam to solopgeñ e aêacnêñ soño-soño têtôm gebe sêsôm biñ sec êpi aêac atom, sêmoa tomajengeñ.

⁹ Ôsôm êndên sakinwaga gebe tanen wamu êndên nêñ ñataui êtu gêñ samobña e nêñ ñataui sêlic ñajam. Sakinwaga sêjô nêñ ñataunêñ biñ atom.

¹⁰ Êsêac sênam gengeñ gêñ teñ atom, sêngôm nêñ gêñ samob ñanên to ñajamgeñ, gebe êsêacnêñ lêñ samob êtu aêacnêñ kêsiwaga Anôtô nê mêtê ñagêlôn.

¹¹ Gebe Anôtô geoc nê moasiñ ênam ñamalac peben kêsiña lasê.

¹² Moasiñ tonañ kêdôn aêac gebe takac taun su anga lêñ dandec Anôtôña to anga gêñ ñakalac nomña. Kêdôn aêac gebe tasa nbñ lêñ anga nom tonec tokaucgeñ amboac lau gêdên to mansañ,

¹³ ma aêac daôn bêc êjam, tañ takên mateñ nañ, gebe Anôtô kapôn agêc aêacnêñ kêsiwaga Jesu Kilisi nêñ ñawasi mênec tau lasê êndên bêc tônê.

¹⁴ Ñac tau kêkên tau kêtû aêacña gebe êngamboac aêac su anga nêñ geo samob ma en kêsagu aêac tatu selec ma tatu ênê lau, tec tanam kolên ñajam tatu dôbgeñ.

¹⁵ Ôsôm biñ tonañ ma ôlêñ biñ to ômêtôc lau tonçaclaigeñ. Nac teñ matapaña ênac aôm atom.

3

Lau buña nêñ lêñ

¹ Ôjatu nêñ lau gebe sêsô gôliñwaga to ñaclai ñalabu ma tañeñ wamu êndêñ êsêac to sêmansañ tañ gebe sênam koleñ ñajam samob.

² Êsêac sêmbu lau teñ atom. Êsêac lau wama to lau wapôm ma sêmoa sêwiñ lau samob tonêñ ñalêlôm malôgeñ.

³ Aôm kôjala gebe gêmungeñ aêac tañ tamoa tokauc gêbôc ma tañeñpêc e dao sic. Aêac tajam sakin têtac ñakalac tokain-tokain, tañ kêkêli ôliñgeñ nañ. Aêac tamoa togeo ma totêtac secgeñ. Lau têtac gedec aêac ma aêac têtac gedec lau.

⁴ Tazeñ gêdêñ tañ aêacnêñ kêsiwaga Anôtô geoc nê têtac wapi to têtac gêwiñ ñamalacña lasê nañ,

⁵ eñ gêjam aêac kêsi, kêtû koleñ gêdêñ, tañ aêac tajam têtadaguc Anôtônê biñsu nañña atom, kêtû eñ taê walô aêacñageñ. Eñ kêsagu aêac tec kêkôc aêac kêtiam ma Nalau Dabuñ kêkêñ aêac tatu wakuc.

⁶ Anôtô kêkêñ aêacnêñ kêsiwaga Jesu Kilisi mênkêsêwa Nalau Dabuñ kêpi aêac,

⁷ gebe Anôtô êmansañ aêacnêñ biñ e êlic aêac tatu lau gêdêñ êtu moasiñ tonañña ma aêac tawê kain dangôn maten jali tengeñ, tañ takêñ maten nañ.

⁸ Biñ tonañ tec ñanô.

Aê gabe aôm ôwa sa ñajañageñ gebe êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ Anôtô nañ, sênam nêñ koleñ ñajam topalêgeñ. Gêñ tonañ ñajam, oc êmoasiñ ñamalac.

⁹ Ônac jaê êsêacnêñ biñgalôm meloc to nêñ abenji to dêbuñi nêñ ñaê ñadênañ sêpuc tañ ñamña ma kisa to siñ, tañ sêjac kêtû biñsuña nañ. Biñ tonañ ñai ñanô masi ma ênam aêac sa atom.

¹⁰ Nac tañ êkac gôlôac êkôc nañ, ôiêñ biñ eñ êtu dim tageñ me luagêc. Embe êkêñ taña atom, go ondec eñ êmoaña.

¹¹ Aôm kôjala gebe ñac amboac tonañ kêsa lêñ keso to gêgôm sec. Ênê lêñ kêmetôc ençac.

Paulu gêjac mata nê biñ

¹² Embe jasakin Arema me Tukiki êndêñ aôm êwac, nañ ôkac taômgeñ ôndêñ aê ômôêñ Nikopoli. Aê taêc gêjam kêtû tòn gebe jamoa tônê êndêñ komô.

¹³ Ôkêñ biñsutau Sêna agêc Apolo sêndi sêmuñ aôm ma alic gebe gêñ êjô êsêagêc ança intêna atom.

¹⁴ Ma ôndôn aêacnêñ lau e sêjala gebe sênam koleñ ñajam ma sênam lau sêpô lêna tañña sa. Sêngôm amboac tonañ, go sêsa nêñ lêñ tonanômêgeñ atom.

¹⁵ Lau samob, tañ sêmoa sêwiñ aê nañ, aweñ gêjac aôm. Ôsôm êndêñ êsêac, tañ takêñ gêwiñ gêbiñ aêac tòn ma têtac gêwiñ tañ nañ, gebe aoc gêjac êsêac.

Moasiñ êndêñ amac samob êwac.

Paulunê papia gêdên PILEMON

Pilemon tonan gôlôac Kolosona nêñ nac towae tenj enj. Onesiminê natau enj. Kolenwaga gêñôma tonan gêbôm anja nê nataunê. Gêdên nasawa tenj enj jagêo lasê gêdên Paulu, tanj gêñgôn kapoacwalô nanj. Onesimi gêñô mêtê gêwiñ e gêjam tau ôkwi ma gêliñ sanju.

“Paulunê papia gêdên Pilemon” nec enj keten nac tau gebe taê walô nê kolenwaga anja gêñômanên, tanj Paulu kêsakiñ enj gêmu gêdên nê natau gêja kêtiam. Enj gebe Pilemon êkôc nê sakiñwaga sa amboac gêñômageñ atom, êkôc enj sa êtôm lasi buña tenj, tanj enj kêsuc ênê binj ôkwiñac nanj.

Nadênanj

1. Paulu gêjac m nê papia 1-3
2. Paulu kêlanem Pilemon 4-7
3. Paulu gêjam nenenj kêtû Onesimiña 8-22
4. Paulu gêjac mata papia tau 23-25

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê nac kapoacwalôña aê, Paulu, agêc Timote ma binj êndên aêacma nac Pilemon, tanj gêjam kôm gêwiñ aêac nanj,

² agêc lasinjio Apia ma Arkipi, tanj gêjac sinj gêwiñ aêac gêmoe nanj, ma êndên gôlôac dabun, tanj sêñgôn nêñ andu nanj.

³ Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasinj to binjalô êndên amac êwac.

Pilemonnê têtac gêwiñ to kêkênj gêwiñ nabinj

⁴ Aê taêc gêjam aôm kêsêp ñoc mec ñalêlôm ma gajam danje ñoc Anôtô ñapan,

⁵ gebe ganjô ñawae gebe aôm têtac gêwiñ to kôkênj gêwiñ Apômtau Jesu to têtac gêwiñ Anôtônê lau samob.

⁶ Aê katenj mec gebe takênj gêwiñ êmbinj aêac tônj e êkênj aôm ôjala gêñ ñajam samob, tanj tatap sa anja Kilisinê nanj.

⁷ O lasicenec, aôm têtac gêwiñ lau gêgôm aê têtac ñajam kêsa ñanô to gêgôm aê gamoe totêtac malôgenj. Aôm kôlau Anôtônê launênj ñalêlôm tekwenj saki kêsa.

Paulu kêmasanj Onesiminê binj

⁸ Amboac tonan aê katôm gebe jajatu kôm, tanj gêjac aôm ñawae gebe ôñgômña nanj, êndên aôm totêtac êpa sugenj êtu Kilisiña.

⁹ Mago gabe janjôm atom. Aê, Paulu, tanj katu nac langwa sugac ma galoc katu Kilisi Jesu nê nac kapoacwalôña gêwiñ nanj, kajatu aôm atom, katenj aôm kêtû têtac gêwiñ taunja.

¹⁰ Aê tec katenj aôm kêtû ñoc latuc Onesimiña. Aê ganjônj kapoacwalô ma kadônj mêtê gêdên enj e kêkênj gêwiñ, tec galic enj kêtôm ñoc latuc, tanj kêka enj lasê nanj.

¹¹ Gêmunjenj enj gêjam kôm gêjam aôm sa atom, mago galoc tec kêtôm gebe ênam aêagêc lulugenj sa.

¹² Aê jaskainj enj tonoc ñalêlôm samucgenj êndên aôm êmu êwac.

¹³ Aê gabe jakôc enj tônj gebe ênam sakiñ aê, tanj gêñgônj kapoacwalô kêtû ñawae ñajamña nanj, êjô aôm su.

¹⁴ Mago taêc gêjam tenj gebe janjôm atom, aôm taôm ôlôc acgom. Aê gabe jakac aôm gebe ôñgôm gêñ ñajamña nec atom. Taôm nêñ ñalêlôm êkac aôm acgom, go êtôm.

¹⁵ Onesimi gêmoe jaêc aôm nasawa dambê tonan, oc moae ñam gebe êmoe êwiñ aôm endenj tônjenj.

¹⁶ Enj êmoa êwiņ aôm amboac gêņômagenj êtiam atom, masi, êlêlêc gêņôma su. Têmtac êwiņ enj amboac lasim. Aê galic enj amboac tauc lasic enj amboac tonanĵ, ma aôm têmtac êwiņ enj amboac lasim êlêlêc aê su gebe enj kêtû aômniêm gôlôacniĵ tenĵ to kêtû aôm lasim kêtû Apômtauĵa.

¹⁷ Amboac tonanĵ embe ôlic aê amboac niêm ĵac, nanĵ ôkôc enj sa êtôm ôkôc aê tauc sa.

¹⁸ Embe enj êņgôm aômniêm gêņ tenĵ êtu sec, me ênac aômniêm tôp tenĵ atom, nanĵ ôkêĵ aê jawê kainĵ tôp tau jajô enj su.

¹⁹ Aê, Paulu, tauc lemoc kato biņ tonec gebe “Aê oc janac ênê tôp.” Aê gabe jasôm biņ ĵoc tôp gêc aômĵa nec atom. Tôp tau aôm taôm.

²⁰ O lasic, biņĵanô, ômoasiņ aê ĵagec êtu Apômtauĵa to ôlau ĵoc ĵalêlôm êtu Kilisiĵa acgom.

²¹ Aê taêc kêka gebe aôm oc taĵam wamu biņ, tec kato gêdêĵ aôm nec, ma kajalagac gebe aôm oc ôņgôm êlêlêc aêĵoc biņ tonanĵ su.

²² Ma jasôm tenĵ êwiņ gebe Ômansanĵ aêĵoc balêm tenĵ kwananĵenĵ gebe aê kakêĵ matoc gebe Anôtô êkêĵ aê jamu jandêĵ amac jawac êtu niêm mecĵa.

Paulu awa gêĵac lau ĵamuĵa

²³ Epapra taĵ gêņgônĵ kapoacwalô gêwiņ aê kêtû Kilisi Jesuĵa nanĵ, awa gêĵac aôm.

²⁴ Ma Marka agêc Aristarka ma Dema agêc Luka, tec sêĵam kôm sêwiņ aê nec, awenĵ gêĵac amac amboac tonanĵenĵ.

²⁵ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiņ êwiņ amac.

JAKOBONÊ papia

Jakobonê papia nec ñac tau gêjac lau buña nêñ kôm to nêñ lêñ ñagôlinj gwalêkinj sa. Eñ keto binj tau gêjac gôlôac tapaôngeñ ñawae kêtôm eñ awa gêjac Anôtônê lau, tañ sêng ñ kêsik sigenj anja nom ñagamêñ samob nañ. Ñac-ketowaga gebe epenj lau buña nêñ kauc lasê êpi nêñ ñalêlôm to nêñ lêñ, tañ gêjac êsêac ñawae nañ, tec kêwaka nê ñagôlinj sa keto ñalô totau-totau gêjam dani ma keto binjgôlinj to ñadônjônj gêwiñ-gêwiñ e ñam gêc awê ñajam. Lau buña nêñ ñagôlinj tonanj kêkwa binj tonec ñai gebe lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa ma lêtôm to lêñ mansañ ma tatu kasec to takêñ êwiñ ma dangôm ñanô êsaña to tajop imbeleñ ma mêtê tokauc to binjalom ma tenbeleñ aêgeñ to dambu taunja ma tatoc taun sa to daê binj tôñ ma tapuc taunj tôñja to tateñ mec.

Jakobo keto papia tonec kêkac lau buña ñajanagenj gebe dangôm Mêtê ñanô êsa, ec dawa nêñ takêñ gêwiñ sa ña nêñ lêñ to nêñ kolenj ênêc awê êndênj lau sêlic êpi mateñanô.

Ñadênanj

1. Gêjac m nê papia 1:1
2. Takêñ gêwiñ to tajala binja 1:2-8
3. Lau ñalêlôm sawa to lau tolêlôm 1:9-11
4. Saê to lêtôm 1:12-18
5. Tañô mêtê ma gacgeñ dangôm ñanô êsa 1:19-27
6. Tapuc lau ñam atom 2:1-13
7. Takêñ gêwiñ gêjac ñakolenj ñawae 2:14-26
8. Tajop imbeleñ ñapeña 3:1-18
9. Tajop taunj êndênj mateñ katu gêñ nomñaña 4:1-5:6
10. Ñagôlinj toê-toê ñagêdô 5:7-20

Jakobo awa gêjac lau

¹ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ sakinwaga aê, Jakobo, aoc gêjac gôlôac 12, tañ sêngônj kêsik-kêsigenj anja nom ñagamêñ samob nañ.

Binj kêpi takêñ gêwiñ to tajala binja

² O ñoc lasitêwaac, Iêtôm tokainjtokainj embe êtap amac sa, go alic amboac gêñ têtmac ñajam ña teñ.

³ Amac ajalagac gebe gêñ, tañ kêsaê amacnêm akêñ gêwiñ nañ, gêgôm amac aôc gêñwapac totêmtac kêpa sugenj.

⁴ Aôc gêñwapac totêmtac kêpa sugenj tau ênam ñanô amboac tonec gebe ênac dabinj amac e atu kwalam langwa ma apô lêna gêñ teñ atom,

⁵ mago amacnêm teñ embe êpô lêna kauc mêtêña, nañ eteñ êndênj Anôtô ma êkêñ êndênj eñ, gebe Anôtô kêkêñ gêñ gêdênj lau samob totêtac wapômgeñ ma kêgaminj teñ atom.

⁶ Mago ñac tau eteñ toêkêñ êwiñgeñ, eteñ totêtac lulu atom, gebe ñac-têtac-luluwaga kêtôm gwêc ñadembom, tañ mu gêli sa e ñakotonj-kotonj kêsa nañ.

⁷ Ñac amboac tonanj taê êka gebe êkôc gêñ teñ anja Apômtaunê atom.

⁸ Eñ ñac ñalêlôm-gêja-luwaga ma kêsa nê lêñ samob lulusawa.

Lau ñalêlôm sawa to lau tolêlôm

⁹ Lasimi ñalêlôm sawa êlanem tau gebe Anôtô ketoc eñ sa.

¹⁰ Ma ñac tolêlôm êlanem tau êtu Anôtô kêkônijn eñja, gebe eñ oc ênaña êtôm gêgwanj ñaola.

¹¹ Oc kêpi tonandagenj ma kêsêgô gêgwanj e ñaola kêsêlô ma talic ñakatu masi. Ñac tolêlôm amboac tonanj. Eñ ênaña anja nê kôm ñalunjenj.

Saê to lêtôm

¹² Aê aoc êôc ñac, tañ gêôc saê totêtac kêpa sugen. En êwaka tau sa su acgom, go êkôc êngônj mata jali ñasunsun, tañ Anôtô gêjac mata gêdênj lau-têntac-gêwiñ-enwaga nanj.

¹³ Ñac teñ embe lêtôm êtap enj sa, nanj êsôm gebe “Lêtôm tonec anja Anôtônê” nec atom. Sec kêtôm gebe êlêtôm Anôtô atom. Ma Anôtô tau kêlêtôm ñamalac teñ atom.

¹⁴ Lêtôm ñam kêsêp ñamalac tau nê têtac kalac, tañ kêkac to kêlêtôm enj nanj.

¹⁵ Têtac kalac embe taê, go êsu ñalatu sec. Sec tau embe ênac dabiñ tau su, go êsu ñalatu gêmacanô.

¹⁶ O ñoc lasitêwaace, êkêli taôm atom.

¹⁷ Gêñ ñajam samob, tañ sêkênj gêdênj amac to gêñ ñanô samob, tañ atap sa nanj, gêmênj anja lôlôc. Gêñ tau kêsêp gêmênj anja ñawê ñataunê. En gêjam tau ôkwi atom ma enj gêjam kanuc atom amboac tonanjenj.

¹⁸ En taê gêjam kêtû tôñ, tec kêkênj nê biñjanô kêka aêac lasê gebe tatu gêñ samob, tañ enj kêkênj nanj ñanjamata.

Tañô mêtê to danjôm ñanô êsa

¹⁹ O ñoc lasitêwaace, taêm ênam biñ tonec gebe ñamalac samob sênô biñ ñagaôgenj acgom, ma sêsôm biñ malô-malôgenj to têtac ñandanj sebenj-sebenj atom amboac tonanjenj,

²⁰ gebe ñamalacnênj têtac ñandanj gêjam Anôtônê biñgêdênj sa atom.

²¹ Amboac tonanj akac ñatêmui to sec totau-totau su ma akôc mêtê, tañ Anôtô kêsê kêsêp amacnêm ñalêlôm nanj sa. Mêtê tonanj kêtôm gebe ênam amac katôm kêsi, tec akôc sa tonêm ñalêlôm malôgenj.

²² Embe anô mêtê ñaômagenj, oc ansau taôm, anjôm mêtê tau ñanô êsa acgom.

²³ Ñac teñ embe êñô mêtê ñaômagenj ma êngôm ñanô êsa atom, nanj êtôm ñac, tañ kêsala lanjôanô kêsêp tasalakatu nanj.

²⁴ Enj kêsala tau su, go gec gêja ma kêlinj lanjôanô ñakatu sinj sebenj.

²⁵ Mago ñac, tañ êtuc kêninj êsêp biñsu ñanô tau, tañ kêgaboac aêac su nanj, ma êsô ñalabu êmoa to êñô biñ e êlinj sinj êtiam atom, êngôm ñanô êsa nanj, Anôtô oc ênam mec ênê kôm samob.

²⁶ Ñac teñ embe taê ênam gebe ênam sakinj Anôtô, mago ênam gôlinj imbêla atom, oc ênsau tau ma nê sakinj Anôtônja êtu gêñ ñaôma.

²⁷ Sakinj ñawa to mansanj, tañ Tamenj Anôtô gêlic gêjac mataanô ñajam nanj tonec gebe tanac mosêbu to awêtuc, tañ sêmoa jageo nanj, kêsi to tanjaminj tañj êndênj genj ñatêmui nomja.

2

Tapuc lau ñam atom

¹ O ñoc lasitêwaac, amac akênj gêwiñ aêacnênj ñawasi Ñatau Jesu Kilisi, tec apuc lau ñam atom, alic samob têtôm taunjenj.

² Ñac teñ togêlônj gold ma tonjakwê ñawasi embe naêsô nêm akac sanja êna, ma ñac ñalêlôm sawa teñ tonjakwê kômja embe êsô êna amboac tonanj,

³ ma amac matem êndinj ñac tonjakwê ñawasi e asôm gebe Ôngônj lêpônj ñajam tonec,” ma asôm êndênj ñac ñalêlôm sawa gebe “Naôkô ônê” me “mênjônjônj masac êsi ockainja,”

⁴ embe anjôm amboac tonanj, oc awa lau êkôc atom me. Ma atu mêtôcwaga, tañ taênj gêjam biñ keso nanj atom me.

⁵ O ñoc lasitêwaace, anjô acgom. Anôtô kêjalinj êsêac, tañ lau nomja sêlic amboac lau ñalêlôm sawa nanj sa, gebe têtû lau tolêlôm sêkênj gêwiñja ma sêwê kainj gamênj, tañ enj gêjac mata gêdênj lau-têntac-gêwiñ-enwaga nanj.

⁶ Ma amac abu ñac ñalêlôm sawa. Asa lau sêkôninj amac. Asa lau sê amac jaakô mêtôcwaga lanjônjênja. Lau tolêlôm goc.

⁷ Lau tonanj sêsôm biñ alôb-alôb kêpi ñaê ñajam, tañ Anôtô kêkênj gêdênj amac nanj.

⁸ Amac embe anğôm biñsu, tañ aêacnêñ Kin kêkêñ gêdêñ aêac kêtôm teto gêc nañ, ñanô êsa, go ñajam. Biñsu tau tonec gebe “Têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.”

⁹ Mago amac embe apuc lau ñam, go anğôm sec ma biñsu êmêtôc amac amboac lau-sêgêli-biñsuwaga.

¹⁰ Ñac tañ kêmasañ biñsu samob, mago kêgêli tagenğen nañ, kêtôm gêgôm samob popoc.

¹¹ Ñac tañ kêsôm gebe “Ôñgôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom” nañ, kêsôm teñ gêwiñ gebe “Ônac ñamalac êndu atom.” Ma aôm embe ôñgôm mockaiñ atom, mago embe ônac ñamalac êndu, nañ kôgêli biñsugac.

¹² Amboac tonañ asôm nêñ biñ to anğôm nêñ gêñ atôm lau, tañ Anôtô oc êmêtôc êsêac êndanğuc biñsu, tañ kêgaboac êsêac su nañ.

¹³ Ma êndêñ mêtôc tonañ Anôtô taê walô êsêac, tañ taêñ walô lau atom nañ atomanô. Mago ñac, tañ taê walô lau nañ, oc êtêc mêtôc tonañ atom.

Takêñ êwiñ to ñakoleñ ñabin

¹⁴ O ñoc lasitêwaac, ñac teñ embe ôsôm gebe “Aê kakêñ gawinğ,” mago eñ ñac koleñ atom, oc ênam eñ sa amboac ondoc. Ênê kêkêñ gêwiñ oc ênam eñ kêsi me masi.

¹⁵ Embe lasimi me lasimio teñ nêñ ñakwê masi me sêpô lêna mo kêtôm bêcğenña

¹⁶ ma amacnêñ teñ embe êsôm êndêñ êsêac gebe “Ana tobiñmalôğen, asô nêñ ñakwê sa êjandanğ amac to aniñ nêñ gêñ,” mago akêñ gêñ êôc êsêac ôliñ tônia teñ êndêñ êsêac atom, oc ênam êsêac sa amboac ondoc.

¹⁷ Biñ takêñ gêwiñña amboac tonañ. Embe takêñ êwiñ, mago tanam ñakoleñ êwiñ atom, oc takêñ gêwiñ tau êtu gêñ mêtê ñaôma.

¹⁸ Ma ñac teñ embe êsôm gebe “Aôm kôkêñ gêwiñ ma aê gajam koleñ,” go jasôm gebe “Ôtôc nêñ kôkêñ gêwiñ, tañ ñakoleñ masi nañ, êndêñ aê, go aê jatôc ñoc koleñ, tañ êwaka ñoc kakêñ gêwiñ sa nañ, êndêñ aôm.”

¹⁹ Aôm kôkêñ gêwiñ gebe Anôtô tagenğ tec gêmoe me. Ñajam. Mago ñalau sec sêkêñ gêwiñ biñ tonañ amboac tonanğenğ ma têtêc taunğ ñanô.

²⁰ O melocma, aôm gobe takêñ gêwiñ, tañ ñakoleñ masi nañ, gêñ ñanômêğoc. Aôm gobe aê jawa biñ tau ñam sa êndêñ aôm me.

²¹ Aêac abenğ Abraham amboac ondoc. Gêdêñ tañ eñ kêkêñ latu Isak kêtû da gêsac altar ñaô nañ, Anôtô gêlic eñ ñac gêdêñ kêtû ênê koleñ tonanğña.

²² Kec, aôm gôlicğac gebe eñ kêkêñ gêwiñ ma gêjam ñakoleñ ulu kêtômgenğ, tec sêjam taunğ sa, tec nê koleñ gêjac dabiñ nê kêkêñ gêwiñ su.

²³ Ma biñ, tañ teto gêc nañ, kêtû anô gebe “Abraham kêkêñ gêwiñ Anôtô, tec Anôtô gêlic eñ ñac gêdêñ” ma sêsam eñ gebe Anôtônê ñac.

²⁴ Kec, amac alicğac gebe ñamalac êtu ñac gêdêñ êtu nê koleñña, êtu eñ kêkêñ gêwiñña tagenğ nec atom.

²⁵ Mockaiño Rahab kêtôm tonañ. Eñ kêkêc kelenğwaga sa ma kêkêñ êsêac sêsa intêna teñ sêja. Tec Anôtô gêlic eñ awê gêdêñ kêtû ênê koleñña.

²⁶ Aêac ôliñ embe ñalau masi, oc êtu mêtê. Ma aêacnêñ takêñ gêwiñ embe ñakoleñ masi, oc êtu mêtê amboac tonanğenğ.

3

Biñ kêpi imbelen

¹ O ñoc lasitêwaac, amacnêñ taêsam têtû kêdônğwaga atommanğ. Alic acğom, aêac kêdônğwaga oc atap mêtôc ñajana sa êlêlêc lau ñagêdô nêñ mêtôc su.

² Aêac samob dagôm keso elêmê. Teñ embe êsôm biñ teñ eso atom, nañ eñ ñac kwalam lanğwa tenğoc ma êtôm gebe ênam gôliñ nê ôli samucgenğ ñapep amboac tonañ.

³ Aêac embe takêñ gôlinj êsêp hos awenjsunj gebe tañenj wamu aêac, go tanam gôlinj bôc tau ôlinj samucgenj êwiñ.

⁴ Alic wañ acgom. Gêñ tau kapôêñanô ma mutêna gêngôñ lac ñajaña sec, mago ñagôlinj saunj ec teñ gêjam gôlinj wañ tau kêtôm ñac gôlinjña taê gêjam.

⁵ Aêac imbelenj amboac tonañ. Ôlinj ñagêñlêlôm saunj teñ, mago kêlanem tau gêñ kapôêñña.

Alic acgom, ja ñamôsi saunj teñ kêtôm gebe êkêñ ja êniñ oba kapôêñ teñ.

⁶ Imbelenj kêtôm ja amboac tonañ, genj geo gêjam imbelenj auc samucgenj. Imbelenj tau ôlinj ñagêñielôm teñ, tañ gêgôm ôlinj samucgenj ñatêmui kêsa nañ. Lamboam ñakêlêndiñ tau ñaja kêpoa anja imbelenj, tec imbelenj ñaja genj gêñ samob, tañ Anôtô kêkêñ nañ, ma gesenj ñalêñ su gêwiñ.

⁷ Ñamalac têtôm gebe senjenj gêñ matenj jalinj tokaiñ-tokaiñ nañ sêgôm su. Bôc saleñña to moc ma gêñ kêgalabña to i têtû malô e têtû gêñ masiñ.

⁸ Mago ñamalac teñ kêtôm gebe êngôm imbêla êtu gêñ masiñ atomanô. Genj sec tau oleb-olebboa to ñamalic tamac ênduñja gêjam auc.

⁹ Aêac talambiñ Apômtau to Tamenj ña imbelenj ma tapuc boa ñamalac, tañ Anôtô kêkêñ kêtôm enj tau katu nañ, ña imbelenj tagenj tonañ amboac tonanjenj.

¹⁰ Biñ lambiñña to biñ tapuc boañja kêsa awenjsunj tagenj. O lasitêwaac, biñ amboac tonañ êsa atomanô.

¹¹ Bu ñaluc to ñamakic kêpulu kêpi bumata tagenj me.

¹² O ñoc lasitêwaac, jambô oc ênam aiñ me, ma wain oc ênam jambô me. Ma gwêc oc ênam tau ôkwi êtu bu atom amboac tonañ.

Kauc undambêña

¹³ Asa ñac tokauc ma ñac mêtêña gêmoa gêwiñ amac. Enj êwaka tau sa ña nê lêñ ñajam to nê kolenj, tañ gêjam tokauc mêtêña ma tonê ñalêlôm malôgenj nañ.

¹⁴ Mago amac embe anam lêmuñ lau ñawaô to asac lau ênêc lêlômgenj, nañ atoc taôm sa ma ansau biñdansañ e ansenj biññanô tau su atom.

¹⁵ Kauc tonañ kêsêp anja undambê gêmênj atom, kêsa anja nom to genj nomña ma ñalau sec nêñ.

¹⁶ Lau tañ sêjam lêmuñ tauñ to sêsac tauñ nañ, oc semoa naeo ma sêngôm sec tokaiñ-tokaiñ.

¹⁷ Mago kauc mêtêña, tañ lau sêkôc anja ôña nañ, êngôm nêñ ñalêlôm ñawa êsa êtu ñamata. Go sê wama tauñ ñagaôgenj, têtû lau malô, tañenj wamu, taêñ walô lau ênam êsêac auc ma sênam ñanô ñajam. Êsêac têtac lulu atom ma sêka nêñ biñ auc atom.

¹⁸ Ñawê tañ lau-sê-wamawaga sêsê tobiñmalôgenj nañ, ênam ñanô biñgedenj.

4

Tajop tauñ êndêñ lêñ nomña

¹ Amac akêñ kisa gêdêñ taôm to ajac taôm nañ ñam kêsêp asagenj. Kêsêp gêñ têtac ñakalacña, tañ gêjac siñ anja ôlim ñagêñlêlôm nañgoc.

² Amac matem katu gêñ, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac ñamalac êndu. Amac agôm mocsac gêñ, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac taôm to akêñ kisa gêdêñ taôm. Amac akôc gêñ atom, gebe atenj mec atom.

³ Amac atenj mec, mago akôc ñanô atom nec ñam kêsêp amac atenj mec kesonja gebe atenj gêñ, tañ abe êjainj êpi gêñ têtac ñakalacñagenj.

⁴ Mockaiñ ñatêna amac. Lau tañ sê sêlêb gêdêñ nom nañ, têtû Anôtônê ñacjo. Amac ajala biñ tonañ me masi. Teñ embe ê sêlêb êndêñ nom, oc êtu Anôtônê ñacjo.

⁵ Me biñ, tañ teto gêc gebe “Ñalau tañ gêngôñ aêacnêñ ñalêlôm nañ, gêjam lêmuñ to gêgôm mocsac ñanô,” amac abe teto biñ tonañ ñaômagenj me.

⁶ Ma moasiñ, tañ Anôtô kékêñ nan, kapôênj kélêlêc. Amboac tonañ tec teto gêc gebe “Anôtô kékônij lau, tañ tetoc tañ sa nan, ma kékêñ moasiñ gêdêñ lau, tañ sêbu tañ nan.”

⁷ Amboac tonañ asô Anôtô ñalabu. Apuc taôm tôñ êndêñ Sadan, go êwi amac siñ ma êc su.

⁸ Atu gasuc Anôtô, go êtu gasuc amac. Amac lau sec, akwasij lememe êtu selec. Ma amac lau-têmtac-luluwaga, amansañ nêñ ñalêlôm ñawa êsa.

⁹ A jala taôm gebe anğônj jageo ma nêñ ñalêlôm ñawapac to atañ. Amacnêñ ômac ênam tau ôkwi êtu tañjiba ma têtac ñajam êtu têtac ñawapac.

¹⁰ Ambu taôm êndêñ Apômtau, go etoc amac sa.

Amêtôc nêñ lasitêwai atom

¹¹ O lasitêwaac, anğa biñ êpi taôm atom. Ñac tañ êñga biñ êpi lasi me êmêtôc lasi nan, êtôm gêga biñ kêpi biñsu to kêmêtôc biñsu. Aôm embe ômêtôc biñsu, go ôtu ñac-kêmasañbiñsuwaga atom, ôtu biñsu ñamêtôcwaga.

¹² Ñac tagenj kêtû ñac-kékêñ-biñsuwaga to mêtôcwaga. Enj kêtôm gebe ênam kêsi me ensenj su. Mago aôm asa, tec kômêtôc ñac wacbañ aômña.

Atôc taôm sa atom

¹³ Ao, amac lau, tañ asôm gebe “Galoc me elenj aêac oc tana malac tônê me ônê nadañğônj jala samuc tenj ma tatulu gêñ e ñamone êlêsuc aêacgenj.”

¹⁴ Amac ajam kauc gêñ, tañ oc êngôm amac êndêñ elenj nan. Amac oc amoa matem jali me masi. Amac atôm bu ñawajaô, tañ talic dambêgenj ma gê su.

¹⁵ Asôm biñ amboac tonec êjô biñ tônê su gebe “Apômtau embe êlôc, go aêac tamoa materj jali ma tanam kôm tonec me tônê.”

¹⁶ Mago galoc alanem taôm to atoc taôm sa. Lanem tokainj-tokainj amboac tonañ samob sec.

¹⁷ Ñac tañ kêjala êngôm gêñ ñajamña, mago êngôm atom, oc êngôm sec.

5

Lau tolêlôm taên ênam tañ

¹ Ajôc, amac lau tolêlôm, atañ to apuc tañjiba sa êtu gêñwapac, tañ wackêdabiñ amac nanña.

² Amacnêñ awa kêtû manê to bulesenj genj nêñ ñakwê e lasê-lasêgenj.

³ Da gênôm amacnêñ gold to silber. Ma ñada tau tonañ oc êkic amacnêñ biñ e êniñ amac ôlim su êtôm ja genj gêñ. Amac ajac awa to awa sa gêdêñ bêc ñamuña tonec.

⁴ Alic acgom, amac agamiñ lau, tañ sêjam amacnêñ kôm nan, nêñ ñaôli, tec ñaôli tau gêmôêc to lau-sejôn-kôm-ñano-sawaga nêñ tañi jakêsô siñwaga undambêña nêñ Apômtau tañasunj.

⁵ Amac amoasiñ taôm toôlim kêpigenj amoa nom. Amac anğenj nêñ ñalêlôm e ñadambê kêsa ma kêtôm gebe sênğunj amac êndêñ ñanoc.

⁶ Amac amêtôc ñac gêdêñ to ajac enj êndu ma enj gêjam tau ñagêjô gêdêñ amac atom.

Tapuc tañj tôñ to tateñ mec

⁷ O lasitêwaac, amboac tonañ apuc taôm tôñmanj ma êônj Apômtau e mênjêô lasê. Alic kôm ñatau acgom, enj kêsaê gebe kôm ênam ñanô ñajam ma kêpuc tau tôñ to gêônj kom gebe ênac êndêñ ñanoc.

⁸ Amac apuc taôm tôñ amboac tonanğenj ma aônj anac senjenj nêñ ñalêlôm gebe noc Apômtau mênjêô lasêña kêdabiñ.

⁹ O lasitêwaac, anac kapoac taôm e atap mêtôc sa atom. Alicgac me, mêtôcwaga tec mênjkêkô katamdêmôê.

¹⁰ O lasitêwaac, aôc ñandanj to apuc taôm tôñgenj apuc propete, tañ sêsôm biñ sêjam Apômtau lanjô nanj wanjenj.

¹¹ Alic acgom, aêac awenġ gêôc êsêac, nanġ sêôc gêġwapac totêntac kêpa sugenġ nanġ. Amac anġô Job gêôc nandanġ totêtac kêpa sugenġ nawaê, ma ajala Apômtau gêġac dabij enġ nġlêġgac. Binġnanô, Apômtau enġ taê walô to taê labu nġtau.

¹² O lasitêwaac, binġ tonac ajop êtu nġmata gebe atôc lememe atom. Atôc lememe êpi undambê to nom me gêġ nġgêdô tenġ atomanô. Amac embe asôm gebe “Aec,” nanġ aêc tonanġ kêtôm. Me embe asôm gebe “Masi,” nanġ masi tonanġ kêtôm amboac tonanġenġ. Anġôm amboac tonanġ, ec mêtôc êtap amac sa atom.

¹³ Amacnême nġc tenġ embe gêġwapac êtap enġ sa, nanġ etenġ mec. Ma tenġ embe têtac nġjam, nanġ ênam wê dêbuġ.

¹⁴ Amacnême tenġ embe gêmac êġġôm enġ, nanġ êkêġ binġ gôlôac dabuġ nêġ laumata. Êsêac tetenġ mec êpi enġ to sêniġ oso enġ nġ niptêkwi sênam Apômtau lanġô.

¹⁵ Mec tonanġ embe tetenġ tosêkêġ êwiġġenġ, go ênam nġc gêmac tau sa. Ma Apômtau oc êsuġ enġ sa êġġôm êtiam, ma nġc tau nê sec embe ênêc, oc Apômtau êsuc sec tau ôkwi.

¹⁶ Amboac tonanġ aoc nême sec lasê êndêġ taôm ma atenġ mec êġô tau êtu taômġa gebe ôlim nġjam êsa. Nġc gêdêġ nê mec gêġam nġanô tonġaclai.

¹⁷ Eliã enġ nġmalac kêtôm aêac. Enġ ketenġ mec gebe kom ênac atom, tec kom gêġac atom kêtôm jala têlêac ma ajôm 6.

¹⁸ Go ketenġ mec kêtiam ma undambê kêkêġ kom e nom gêġam nġanô nġjam.

¹⁹ O lasitêwaac, amacnême tenġ embe eo anġa lêġ binġnanômġa ma tenġ embe ênam enġ ôkwi êmu êmêġ,

²⁰ go ajala gebe nġc, tanġ gêġam nġc sec ôkwi anġa ênê lêġ keso nanġ, oc ênam ênê katu kêsi anġa gêmacanô tau ma êġġênduc sec taêsam auc.

PETERENÊ papia namataña

Peterenê papia namataña nec gêjac lau buña nawae, tañ en kêsam êsac gebe Lau jaba, tañ “Anôtô kêjaliñ êsêac sa” nanj. Lau tau sêngôn kêsi-kêsigen anja Asia Saun ñagamên gêmu kêsêpna (ñanodona). Ac sêngôo salin-salin sêsêp lau samuc ñalêlôm. Keto papia tonec gebe ênac sêsamwaga têtac tôn gebe lau sêjanda to sêlêsú êsêac kêtú nêñ sêkên gêwiñ Anôtôña. Kêtu tonanña ñac-ketowaga gêôn Jesu Kilisi nê Nawae Njam sa gêdên êsêac gebe taên ênam to sêkên maten en, tañ gêmac êndu to gêdi sa ma gêjac mata gebe êmu êmên êtiam nanj. Êsêac tec sêsô nêñ ñandan ñalabu ma sêôc sêpuc taun tóngeñ gebe sêkên gêwiñ Anôtô tonanôgeñ ñasaê ten tonan. Ac taên ênam êtu tôn gebe êndên bêc Jesu Kilisi eoc tau lasêña, oc têtap nêñ ñagêjô ñawasi sa.

Ketowaga êjam danj lau tau gebe sêôc gêñwapac totêtac êpa sugen ma kêkêli êsêac sêsa nêñ lên têtôm lau, tañ têtú Kilisinê gêngac nanj.

Ñadênanj

1. Gêjac m papia tau 1:1-2
2. Taêm ênam Anôtô gêjam kêsi ñamoasinj 1:3-12
3. Gêlên binj gebe tamoá todabungeñ 1:13-2:10
4. Daôc ñandan tapuc Kilisi wagamanj 2:11-4:19
5. Tanam nêñ sakinj todambu taungeñ 5:1-11
6. Gêjac mata nê papia 5:12-14

Petere awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê aposolo aê, Petere, ñoc binj êndên lau jaba, tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa sêngôn kêsi-kêsigen anja Pontu to Galatia ma Kapadokia to Asia ma Bitunia nanj.

² Tamenji Anôtô taê gêjam kwananjen, tec kêjaliñ amac sa ma kêkên Nalau Dabun gêwê amac asa lau Dabun nêñ lên ma tanem wamu Jesu Kilisi to alin ênê dec e atu selec. Moasinj to binjalô êndên amac êwac e ênam amac auc.

Binj takên matenña

³ Talambin aêacnên Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, tañ taê walô aêac gêjam sêga. En gêñu Jesu Kilisi anja ñacmatênên sa, tec kêkôc aêac tatu wakuc ma takên maten en enden tóngeñ.

⁴ En gêgôm gêñ tonan gebe tawê kainj gêñlênsêm tengeñna to ñawasi, nanj ê su atom. Anôtô kêmasanj gêñlênsêm tau tonan gêc undambê kwananjen kêtú amacña.

⁵ Anôtônê ñac lai gejob amac gebe akên êwiñ e atap moasinj ênam amac kêsiña sa, tañ en kêmasanj kwananjen gebe êtu awê êndên têm ñamuña nanj.

⁶ Êndên tónê oc atu samuc. Galoc tecenec oc moae gêñ amboac tonec ênac amac nawae gebe lêtôm tokain tokain êkên wapac amac têlageñ acgom

⁷ e Anôtô ênsaê amacnêm akên gêwiñ tau gebe ñanô. Ñamalac sêsaê gold, tañ kêtôm gebe oc ênaña nanj, ña ja. Ma amacnêm akên gêwiñ, tañ kêlêlêc gold tonan su nanj, oc êtap saê sa amboac tonan, gebe êwaka tau sa gebe gêñ ñanô tenj. Ma êndên tañ Jesu Kilisi eoc tau lasê nanj, amac atap lambin to ñawasi to waem sa.

⁸ Ñac tau tonan amac alic en atom, mago têtac gêwiñ en. Amac matemanô kêpi en galoc atom, mago akên gêwiñgeñ e atu samuc en totêtac ñajam ma totêtac wapigen nanj. Ñamalac sêwa binj tonan ña jakêtôm atom.

⁹ Amac atu samuc gebe atap nêm akên gêwiñ ñañanô sa. Ñanô tau moasinj ênam katôm kêsiña.

¹⁰ Moasinj tau tonan propete sêsôm to sêkip ñam sa ma seoc moasinj ênam amac kêsiña, tañ amac atap sa nanj lasê.

¹¹ Kilisinê Nalau, tañ gêmoea êsêacnêñ ñalêlôm nañ, geoc lasê gebe Kilisi êoc ñandan e su acgom, go êmoa tonawasigen. Êsêac sebe sêkip biñ tonañ ñanoc sa gebe êmêñ êndêñ ondoc ma êmêñ amboac ondoc.

¹² Anôtô geoc lasê gêdêñ propete tonañ gebe biñ tonañ ênam êsêac taun sa atom, ênam amac sa. Lau tañ sêsôm ñawae ñajam gêdêñ amac sêsôm bi ñ, tañ propete sêwa sa nañ, lasê gêdêñ amac. Ma Nalau Dabun, tañ Anôtô kêsakin anga undambê gêmêñ nañ, kêpuc êsêac tôñ. Ñawae tonañ anela taun têtû kêka-kêka ñanô gebe sêjala sêwiñ.

Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lêñ dabun

¹³ Amboac tonañ amansañ nêñ kauc ñajana êsa ma nêñ ñalêlôm tekwem sakigen, ec akêñ matem moasin, tañ Jesu Kilisi eoc tau lasê ma êkêñ êndêñ amac nañ.

¹⁴ Atôm Anôtônê ñapalê tañem wamuña, ma têtmac ñakalac, tañ kêkac amac gêdêñ tañ nêñ kauc kêsa atomgen nañ, ênam gôlin amac êtiam atom.

¹⁵ Atôm ñac dabun tau, tañ kêkalem amac nañ, ma asêlêñ to asa nêñ lêñ samob atôm lau dabungen,

¹⁶ gebe teto biñ gec gebe “Amac atu lêu dabun, gebe aê tauc dabun.”

¹⁷ Amac embe awem ênac Anôtô, tañ êmêtôc ñamalac êndêñ-êndêñgen atôm nêñ kolengen ma êpuc open ñac teñ atom nañ, ma embe asam en gebe Tamemi, go asa nêñ lêñ toatêc engen êtôm têt amoa gamêñ jaba tonecña.

¹⁸ Amac alicgac gebe awa, tañ ê su amboac gold to silber nañ, kêsi amac su anga lêñ sec, tañ gelom amac anga abeminêñ nañ, ma mênjamo nêñ lêtêgen nec atom.

¹⁹ Kilisinê dec kêtû awa ñanô tau, tec kêsi amac su. En kêtôm domba ñabinmê to ñajamanô teñ,

²⁰ Anôtô kêjalîn en sa gêdêñ tañ kêkêñ undambê to nom atomgen nañ, tec kêkêñ en mênkêtû awê gêdêñ têt ñamuña tonec kêtû amacña.

²¹ En kêkêñ amac akêñ gêwiñ Anôtô, tañ gêñu en sa anga ñacmatênêñ ma kêkêñ ñawasi gêdêñ en nañ. Amboac tonañ amac akêñ gêwiñ to akêñ matem apen Anôtôgen.

²² Amac tañem wamu biññanô, tec gêgôm amac katôm ñawa kêsa ma gêgôm amac têtmac gêwiñ lasitêwai ñanôgen. Amboac tonañ akêñ têtmac gêwiñ elom tau tonêm ñalêlôm samucgen.

²³ Amac atu wakuc ñam kêsêp ñawê, tañ ênaña nañ atom, kêsêp ñawê, tañ ênêc ñapan. Ñawê tau Anôtônê biñ mata jali, tañ ênêc teñgen nañ,

²⁴ gebe

“Ñamalac samob têtôm gêgwan,
ma nêñ ñawasi samob kêtôm gêgwan ñaola.

Gêgwan kêmmêlin,

ma ñaola kêsêlô.

²⁵ Mago Apômtaunê biñ oc ênêc teñgen.”

Ma biñ tau tonañ ñawae ñajam, nañ sêsôm gêdêñ amac.

2

Poc mata jali to lau dabun

¹ Amboac tonañ akwalec nêñ biñ sec totau-totau to biñdansañ samob ma ajam biñ auc to têtmac sec ma biñ gêga samob su.

² Atôm ñapalê dedec, tañ têtan su nañ, ma atan su ñanô mêtê ñawa tau, gebe atôp atu kapôên e atap moasin ênam amac kêsiña sa.

³ Amac asaê sugac gebe Apômtau en ñajam.

⁴ Amac andêñ poc mata jali, Apômtau tau, ana. Ñamalac têtin en sin su, mago Anôtô kêjalîn en sa ma gêlic en amboac poc awamata ñanô teñ.

⁵ Ma Anôtô êkwê amac sa amboac poc materj jali atu Njalau Dabuņ nê andu to atu dabuņwaga dabuņ, gebe akêņ da ŋalêlômņa, taņ ênac Anôtô mataanô ŋajam êtu Jesu Kilisiņa,

⁶ êtôm teto gêc gebe

“Alic acgom, aê kajaliņ poc awamata ŋanô teņ sa kêtû poc kêclêsuņa ma kasuņ kêkô Sion.

Ŋac taņ kêkêņ gawiņ eņ naņ, oc ênaņa atom.”

⁷ Poc tau tonañ kêtû amac akêņ-gêwiņ-waga nê m awamata ŋanô. Mago êndêņ êsêac, taņ sêkêņ gêwiņ atom naņ,

“poc taņ lau-sêkwêwaga sêbaliņ siņ naņ,

kêtû poc kêcņsuņa,”

⁸ ma

“kêtû poc sêndiņ eņkaiņ êpiņa

to poctêna êņgôm lau têntac êmbôli aucņa.”

Êsêac taņ sêkêņ gêwiņ Anôtônê biņ atom naņ, dêdiņ eņkaiņ kêpi poc kêtôm Anôtô kêmasaņ ŋabiņ kwananņeņ.

⁹ Mago amac atu gôlôac, taņ Anôtô kêjaliņ sa naņ. Amac atu kiņnê dabuņwaga to lau dabuņ m teņ. Amac atu Anôtônê lau solop, tec asôm Ŋac, taņ kêkalem amac aņga ŋakesec adêņ ênê ŋawê kaiņ teņ aja naņ, nê gêņtalô ŋawae lasê.

¹⁰ Gêmuņgeņ atu Anôtônê lau atom, mago galoc atu ênê lau. Gêmuņgeņ amac atap Anôtônê taê walô sa atom, mago galoc eņ taê walô amac.

Tasa lêņ êtôm Anôtônê sakiņwaga

¹¹ O lauace, aê jalêņ biņ amac, taņ amoa amboac lau waba to lau jaba naņ, êņgamiņ taôm êndêņ têmtac ŋakalac, taņ gêjac siņ gebe enseņ katôm su naņ.

¹² Asa nê m lêņ amoa lau samuc ŋalêlôm tolaņôm nê m sawageņ. Go êsêac, taņ sêņgôliņ biņ êpi amac gebe agôm secņa naņ, sêsala amac nê m kolen ŋajam ma sêlambiņ Anôtô êndêņ bôc eņ êo lasêņa.

¹³ Asô ŋamalac nê ñ ŋagôliņ samob ŋalabu êtu Apôm taurņa. Asô kiņ, taņ kêtû ŋatau ŋamataņa naņ ŋalabu,

¹⁴ to asô gôliņwaga, taņ eņ kêsakiņ êsêac gebe sêkêņ ŋagêjô êndêņ lau, taņ sêgôm sec to sêlambiņ lau, taņ sêjam kôm ŋajam naņ, ŋalabu amboac tonanņeņ.

¹⁵ Gebe Anôtô taê gêjam biņ amboac tonec gebe amac anam kôm ŋajam gebe êmbaob lau meloc, taņ sêjam kauc biņ naņ, awenņ auc.

¹⁶ Asa lêņ tau amboac lau, taņ Kilisi kêgaboac Êsêac su naņ. Mago kêgaboac amac su ŋamoasiņ êtu sec ŋasabaņ atom. Atu Anôtônê sakiņwaga.

¹⁷ Atôc lau samob sa ma têmtac ôwiņ gôlôac, taņ têtû nê m lasitêwai naņ. Atêc Anôtô ma atoc kiņ sa.

Kilisi gêoc ŋandaņ êtu ŋadôņdôņ ênderj aêac

¹⁸ Amac sakiņwaga asô nê m ŋataui ŋalabu to atoc êsêac sa. Asô ŋataui ŋajam to wapôm taurņeņ ŋalabu atom, asô ŋataui keso ŋalabu êwiņ.

¹⁹ Ŋac teņ embe nê ŋalêlôm êsap Anôtô tôm ma êoc wapac êtu biņ tageņ tonanņņa, naņ Anôtô oc ênam mec eņ.

²⁰ Embe têtap amac to aôc wapac êtu agôm secņa, naņ oc êkêņ amac waem amboac ondoc. Mago embe sêkêņ ŋandaņ êndêņ amac to aôc wapac êtu agôm ŋajamņa, naņgo Anôtô ênam mec amac.

²¹ Kêtû biņ tonanņņa tec Anôtô kêkalem amac, gebe Kilisi gêoc ŋandaņ kêtû amacņa. Eņ kêtû ŋadôņdôņ gêdêņ amac gebe apuc eņ waņa.

²² Eņ gêgôm sec teņ atom ma têtap biņdansaņ teņ sa kêsa eņ awasuņ atom.

²³ Êsêac sêbu enj, ma enj gêbu êsêac ñagêjô atom. Sêkêñ enj gêôc ñandanj, mago enj kêkôtên lêma gêdênj êsêac atom. Enj gêlinj né binj samob su gêdênj ñac, tanj êmêtôc binj ñañênja nanjenj gêja.

²⁴ Aêacnênj sec kêpi enj tau ôli ma enj kêkôc sec tau sa kêpi ka gêja, gebe tatu mêtê êndênj sec, ma matenj jali êsa êndênj binjgêdênj. Ênê sêm ñamala gêgôm amac ñajam kêsa.

²⁵ Gêmunjenj amac amoa amboac domba sêbôm, mago galoc Anôtô gêjam amac ôkwi adênj ñacgejob, tanj gejob amac katôm nanj aja.

3

Lauo to ñac nêñ binj

¹ Amac lauo asô nêñ ñaci ñalabu amboac tonanjenj. Ñacwaga ñagêdô embe sêkêñ êwiñ Anôtônê binj atom, go lauo sêsôm binj tenj atom, nêñ Iênjenj êngom ñacwaga sênam tauñ ôkwi,

² gebe ñacwaga sêlic amac asa nêñ lêñ gêdênj to atêc Anôtôgenj, ec sêndanjguc.

³ Anam gêlônj taôm ña gêñ dêmôêña amboac mômêmlauñ ñapoactalô tokainjtokainj ma anônj gold ñawasi to asô ñakwê ñajam-ñajam nec atom.

⁴ Anam gêlônj taôm ña gêñ ñalêlômña, tanj ê su atom nanj. Gêñ tau tonec gebe amoa tonêñ ñalêlôm malô to ñañênj gebe gêñ tonanj ñai Anôtô gêlic amboac awamata ñanô.

⁵ Andanjenj lauo dabunj, tanj sêkêñ matenj Anôtô nanj, sêjam gêlônj tauñ ña awamata tonanj, ma sêsô nêñ ñaci ñalabu ñapep.

⁶ Sara kêtôm tonanj. Enj taña wamu Abraham ma kêsam enj gebe Ñoc apômtau. Amac embe anjôm gêñ ñajam to atêc gêñ tenj atom, go atu Sara latuio.

⁷ Amac ñacwaga amboac tonanj. Awiñ nêñ lauo tokaucjenj, gebe êsêac ôlinjwalô kêtôm amac atom. Atoc êsêac sagenj gebe êsêac sêwê kainj moasinj danjônj matenj jalinja amboac tonanj. Anjôm genj tau gebe gêñ tenj êkô amacnêñ mec auc atom.

Daôc ñandanj êtu binjgêdenja

⁸ Aê jakatonj ñoc binj sa amboac tonec gebe Amac samob nêñ binj elom tau ñajam. Aôc gêñwapac awiñ taôm, têtac êwiñ lasitêwai to atoc taôm sa atom, êkôninj taômgenj.

⁹ Akêñ sec êjô sec atom ma binj alôb-alôb êjô binj alôb-alôb atom, akêñ mecgenj êjô. Taêm ênam gebe Anôtô kêkalem amac gebe awê kainj mec êtu nêñ gêñlênsêm.

Gebe teto gêc gebe

¹⁰ “Ñac tanj têtac gêwiñ gebe êmoa mata jali ma gebe êmoa ñajamgenj nanj, ejop imbêla êndênj binj sec to gêdôôlic êndênj binjdansan.

¹¹ Enj ênac jaê sec to êngôm gêñ ñajam. Enj ensom binjmalô ma êndanjguc e naê tôñ,

¹² gebe Apômtau mata kêsap lau gêdênj ma kêkêñ taña nêñ mec.

Mago Apômtau lanjô gelo lau, tanj sêgôm sec nanj.”

¹³ Embe anjôm ñajam atu dôbgenj, ma asa oc êngôm amac atu sec.

¹⁴ Embe aôc gêñwapac êtu adaguc binj gêdênja, go aê aoc êôc amac. Ñamalacnênj binj êtakê to êlênsônj amac atom.

¹⁵ Atôc Kilisi sa anja nêñ ñalêlôm ma akêñ enj êtu nêñ Apômtau. Amansanj taôm ñapanj e lau tenj embe tetenj amac gebe awa binj, tanj akêñ matem gêc nêñ ñalêlôm nanj sa, nanjgo gaôgenj asôm lasê êndênj êsêac.

¹⁶ Anjôm totêtac malô ma ajop taômgenj, gebe nêñ ñalêlôm ñajam, ec êngôm êsêac, tanj sêgôlinj binj kêpi amac to sêbu amac, tanj asa Kilisinê lêñ ñajam nanj majenj.

¹⁷ Anôtô embe taê ênam gebe aôc nandanj êtu agôm njamna nan, oc njam êlêlêc aôc nandanj êtu agôm secna su.

¹⁸ Kilisi amboac tonanj. Enj gêmac êndu kêtû dim tagenj kêtû aêacnêj secna. Nac gêdêj gêjô aêac lau gêdêjmê su, gebe êwê aêac dandêj Anôtô tana. Êsêac sêjac enj ôligenj êndu, mago Nalau kêkêj enj mata jali kêsa.

¹⁹ Ma toNalaujenj gêja gêjam mêtê njalau, tanj sêngônj kapoacwalô nanj.

²⁰ Gêdêj andanjenj êsêac sêkêj gêwiñ Anôtônê binj atom. Anôtô kêsaê êsêac to gê êsêacnêj binj tôj gêdêj tanj Noa gêsô wanj gêmoa nanj. Wanj tonanj gêjam lau 8genj sa selom bu kêsuj natêna.

²¹ Bu tonanj kêtû busanju, tanj galoc gêjam amac kêsî nanj njadôjndôj. Busanju tau êkwasiñ natêmui ôlinja su atom, mago êtu môêc endenj Anôtô gebe êmansanj njalêlôm njawa êsa êtu Jesu Kilisi gêdi sanja.

²² Enj kêpi undambê gêja jagêngônj Anôtônê anôja, ma anjela to njac lai ma njactêkwa sêsô enj njalabu.

4

Tanam tauñ ôkwi ma tasa lêj wakuc

¹ Kilisi gêoc nandanj kêpi tau ôli. Amboac tonanj amansanj taôm e nêj njalêlôm êtôm ênê acgom, gebe nac, tanj gêoc nandanj kêpi tau ôli nanj, sec kêlêwanj enj.

² Tec njamalacnêj têtac njakalac ênam gôlinj amac êndêj têm amoa nomja êtiam atom, Anôtônê binjenj ênam gôlinj amac.

³ Gêdêj têm, tanj gêjana su nanj, amac agôm lau samuc nêj binj kêtû tôj, tec kêtômgac. Amac asa nêj lêj mockaiño to mockaiñja ma amoa totêmtac njakalac. Gêj kêjanj amac ma aenj lasam to anôm anaboa anjônj awiñ taôm to ajam sakiñ gêdêj gwam asenj Anôtônê binjsu su.

⁴ Ma galoc asêlêj awiñ lau samuc ma asa nêj lêj wauc-waucgenja kêtiam atom, tec sêlic sec ma sêsôm binj alôb-alôb kêpi amac.

⁵ Mago êsêac oc sêwa nêj binj sa êndêj nac, tanj kêmasanj tau su gebe êmêtôc matenj jali to njacmatê nêj binj nanj.

⁶ Kêtû binj amboac tonanja enj kêsôm njawae njam lasê gêdêj njacmatê gebe êsêac têtap mêtôc sa kêtôm njamalac têtap sa, mago njalau sêmoa matenj jali kêtôm Anôtô gêmoa mata jali.

⁷ Gêj samob njatêku êsuja njanoc kêdabingac. Amboac tonanj taêm ênam taôm ma atenj nêj mec totekwenj sakiñ.

⁸ Tonec tec tasôm êtu njamata gebe akêj têtac gêwiñ elom tau njanôgenj gebe têtac gêwiñ êngênduc sec samob auc.

⁹ Anjôm ja lau atu môsi atom.

¹⁰ Anam sakiñ taôm êndêj-êndêjenj êtôm moasiñ, tanj akôc nanj, ma atu Anôtônê moasiñ tokaiñ-tokaiñ njagejobwaga njam.

¹¹ Nac tenj embe ênam mêtê, nanj êsôm êtôm Anôtônê binjenj. Tenj embe ênam sakiñ, nanj ênam êtôm njac lai, tanj Anôtô kêkêj gêdêj enj nanj. Anjôm gêj samob tonanj gebe Anôtônê njawasi êsa êtu Jesu Kilisiña. Njawasi to njajana êndêj enj tenjenj ma tenjenj. Binjanô.

Daôc nandanj tatôm Kilisine lau

¹² O lauace, alic nandanj, tanj kêlêtôm amac gêmoa nanj, amboac gêj kaiñ tenj, tanj kêtap amac sa nanj atom.

¹³ Têtac njam êsa gebe awê kaiñ Kilisinê nandanj awiñ. Ma êndêj noc enj eoc nê njawasi lasêja nanj, amac oc atu samuc totêmtac njamgenj.

¹⁴ Embe sêmbu amac êtu Kilisinê njajana, oc aoc êoc amac, gebe Anôtônê Nalau njawasi wacêpi amac.

¹⁵ Amacnêm tenj êoc nandanj amboac njac, tanj gêjac njamalac êndu me gêjam genjenj gên me gêgôm sec me kêgabec launênj kôm palinj-palinjenj nanj atom.

¹⁶ Mago amac embe aoc nandanj atôm Kilisinê lau, nanj majem atom. Alambinj Anôtô gebe kêkênj amac awê kainj naê tonanj.

¹⁷ Noc kêdabinj gebe Anôtô êmêtôc binj ênac m anja enj tau nê gôlôac. Embe êngôm êndênj aêac amboac tonanj, ma êsêac, tanj tanjenjêc gêdênj Anôtônê njawae njajam nanj, oc êngôm êsêac amboac ondocgenj.

¹⁸ “Anôtô embe ênam lau gêdênj kêsi, oc njalênj njawapac, ma lau geo to lau sec oc amboac ondoc.”

¹⁹ Amboac tanj êsêac, tanj sêoc nandanj kêtôm Anôtô taê gêjam nanj, sêsa nênj lênj njajam to sêsakinj katunj êndênj njac njajênj, tanj kêkênj gênj samob nanj.

5

Tajop Anôtônê domba

¹ Aê jalênj binj laumata, tanj sêmoa amac njalêlôm nanj. Aê laumata tenj katôm amac ma galic Kilisi gêoc nandanj ma oc jawê kainj njawasi, tanj mênjêtu awê êtu njamu nanj.

² Ajop Anôtônê domba njatonj, tanj kêkênj gêdênj amac nanj, ma ajop êtu sêkac amacnja atom. Taôm anjgôm anac njawae êtôm Anôtônê binj. Anjgôm êtu awa geonja atom, anjgôm êtu nênj sakinj topalêgenja.

³ Ajop êsêac, tanj sêsêp amac lemем nanj amboac gôlinjwaga, tanj sêkôninj nênj gôlôac nanj atom. Atu njadônjdônj njajam êndênj nênj domba njatonj.

⁴ Ma gejobsêga tau embe êô lasê, go amac akôc njawasi njasunsunj, tanj ênaña atom nanj.

⁵ Amac lau wakuc amboac tonanj. Asô lau njanô njalabu. Amac samob akôninj taôm to anam sakinj taôm êndênj-êndênjenj, êtôm teto gêc gebe “Anôtô êkô lau, tanj tetoc tauj sa nanj auc, ma êkênj moasinj êndênj êsêac, tanj sêkôninj tauj nanj.”

⁶ Amboac tonanj akôninj taôm asô Anôtônê lêma njajaña njalabugenj, ec etoc amac sa êndênj njanoc.

⁷ Gênjwapac samob, tanj kêkôninj amac nanj, apô êpi enj êna, gebe enj gejob amac.

⁸ Tekwem saki ma anam jaligenj, gebe amacnêm njacjo Sadañ kêsêlênj kêtanj-kêtanj amboac lewe ma gesom nê gênj gebe êndanjgônj.

⁹ Anjgaminj taôm êndênj enj ma akênj êwinj njajaña. Ma ajala gebe amacnêm lasitêwai, tanj sêmoa nom njagamênj samob nanj, sêoc nandanj tau tonanj têtôm amac.

¹⁰ Moasinj samob njatau Anôtô, tanj gêbinj amac to Kilisi tônj nanj, kêkalem amac gebe akôc ênê njawasi tenjenja. Oc akôc nandanj têlagenj ma enj tau mênjênac dabinj amac to êpuc amac tônj, ma êkênj njacjai êndênj amac to ênsunj amac sa akô njajaña.

¹¹ Najaña êndênj enj endenj tôngenj. Binjnanô.

Petere gêjac mata nê binj

¹² Aê kato papia dambê tonanj gêdênj amac ma lasic Silwana, tanj galic enj amboac njac njajênj nanj, gêjam aê sa. Aê galênj binj to gawa sa gêdênj amac gebe Anôtônê moasinj njanô tau tonec. Akô njajaña akô moasinj tau njalêlôm.

¹³ Gôlôac dabunj anja Babel, tanj Anôtô kêjalinj êsêac sa sêwinj nanj, awenj gêjac amac, ma latuc Marka amboac tonanjenj.

¹⁴ Aê moalêc taôm to akôc taôm sa totêmtac êwinjenj.

Binjmalô êndênj amac samob, tanj Kilisi gêbinj amac tônj nanj êwac.

PETERENÊ papia kêtû luagêcna

Peterenê papia kêtû luagêcna nec gêjac lau buña namatana nagêdô tapaôngeñ nawae. Lau-mêtê-geowaga jasêsêli-sêsêli gôlôac Asia Saunna, tec Petere keto papia tonec gebe êmbôc êsêac auc, ec nêñ mêtê ôliñ ñakalacna êlainñ tau amboac secgeñ. Lau buña sênac jao taun êndên lêtôm amboac tonanñ ñalênñ tonec gebe sênac dabiñ nêñ kauc e sêjala Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi êpi ñanôgeñ, tec Petere gebe êsêac sêkênñ tanenñ êndên lau, tañ taun matenanô sêlic Jesu ma taun tanensunñ sênô enñ kêsôm biñ to kêdônñ êsêac nanñ, sênac ñawaegenñ. Petere gesenñ lau, tañ sêsôm sebe Kilisi êmu êmênñ êtiam atom nanñ, ñajanagenñ. Kilisi gêmu gêmênñ su atom tagenñ nec ñam kêsêp Anôtô gê biñ tôngeñ “gebe lau tenñ sênanña atom, gebe samob sêkac taunñ su anña nêñ sec acgommanñ.”

Ñadênanñ

1. Petere gêjac m papia tau 1:1-2
2. Anôtônê kalem gêdênñ lau buña 1:3-21
3. Mêtê-geowaga têdônñ mêtê dansanñ 2:1-22
4. Kilisi êmu êmênñ êtu ñamuña 3:1-18

Petere awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê sakinwaga to aposolo aê, Simon Petere, ñoc biñ êndênñ amac, tañ aêacnênñ Anôtô agêc kêsiwaga Jesu Kilisi nêñ biñgêdênñ kêkênñ amac akênñ gêwiñ ñanô atôm aêac.

² Ajala Anôtô agêc aêacnênñ Apômtau Jesu êtu tônñ e moasinñ to biñmalô ênam sêga anña amacna.

Anôtô kêkalem aêac to kêjalij aêac sa

³ Anôtônê ñaclai kêkênñ gêñ samob, tañ kêpuc aêac tônñ tamoa matenñ jali to tasa Anôtônê lênñ nanñ, gêdênñ aêacgac. Kêkênñ gêñ tau kêtû tajala ñac, tañ kêkalem aêac tawê kainñ ênê ñawasi to lênñ ñanênñ nanña.

⁴ Enñ gêgôm amboac tonanñ, tec gêjac mata gêñ ñanô mataêjam to kapôênñ-kapôênñ gêdênñ aêac. Enñ gêjac mata gêñ tonanñ gebe amac awê kainñ ñanô anña Anôtô tau nê ma awê nom tonec ñañaclai sa. Ñaclai ensenñ amac sunña tonanñ ñam kêsêp ñamalacnênñ têtac ñakalacna.

⁵ Amboac tonanñ ôlim palêgenñ gebe nêñ akênñ gêwiñ ênam ñanô lênñ ñanênñ. Lênñ ñanênñ êkênñ kauc ajala gêñña.

⁶ Kauc ajala gêñña êkênñ amac atu mêtê taôm ñapep. Atu mêtê taôm ñapep êkênñ amac aôc gêñwapac totêmtac êpa sugenñ. Aôc gêñwapac totêmtac kêpa sugenñ êkênñ amac asa Anôtônê lênñ.

⁷ Asa Anôtônê lênñ êkênñ amac têtac êwiñ lasitêwai. Têtac gêwiñ lasitêwai êkênñ amac têtac êwiñ ñanô tau.

⁸ Gêñ ñanô tau tonanñ embe ênêc amacna e ênam amac auc, go êkêli amac, ec ôlim palê êsa to anam ñanô ajala aêacnênñ Apômtau Jesu Kilisi.

⁹ Ma ñac, nanñ êtap gêñ tau tonanñ sa atom, enñ mataanô kêtû wao, tec gelic gêñ gêja baliñ atom ma kêliñ Anôtô kêkwasiñ ênê sec lanğwa su gêjanña nanñ siñ.

¹⁰ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac to kêjalij amac sa, tec ôlim palêgenñ gebe awaka Anôtônê moasinñ tau sa. Embe anğôm amboac tonanñ, go ambenñ ananna atomanô,

¹¹ ma Anôtô êkênñ amac asô aêacnênñ Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisi nê gamênñ tengeñña ana.

¹² Amac ajala biññanô, ma biññanô tau gêjam amac auc akô ñajanña, mago gabe jaônñ biñ tau sa anña amacnêñ ñalêlômñ gebe taêm ênam ñapanñ.

¹³ Jaônñ biñ tau sa anña amacnêñ nec gêjac aê ñawae êtôm ñoc têt jamoa bec tonec ñalêlômña.

¹⁴ Aê kajalagac gebe saunjen, go sêmbuc ñoc bec tonec sa êtôm aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi tau geoc lasê gêdêñ aê.

¹⁵ Amboac tonan tec jawaka ñalêñ ten sa e êndêñ têm jawi nom tonec sin su nan, bin tonan ñai êôn sa anga nêm ñalêlôm ñapan.

Kilisinê ñawasi, tan propete seoc lasê nan

¹⁶ Gêdêñ tan asôm aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñaclai to êmu êmêñ ñawae lasê gêdêñ amac nan, aêac ajac sêboaco, tan ñamalac sêga tokaucgen nan atom. Aêac tauñ matenânô alic ênê ñawasi towae, tec asôm lasê.

¹⁷ Aêac alic gebe en Tama Anôtô kêkêñ wae to ñawasi gêdêñ en ma ñawasi ñatau awa amboac tonec gêdêñ en gebe “Aêñoc Latuc, tan têtac gêwiñ en ma galic en ñajam nan tonec.”

¹⁸ Awa tecenan aêac anô kêsap anga undambê gêmêñ gêdêñ tan amoa lôc dabun awin en nan.

¹⁹ Amboac tonan aêac akêñ gêwiñ propetenêñ bin kêlêlêc. Ma amac embe akôc bin tau sa, oc ñajam amboac tonan, gebe bin tau kêtôm dawen kêpô gamêñ ñakesec e êu bôn acgom, go utitêna mênêpi anga nêm ñalêlôm.

²⁰ Ajala bin tonec êtu ñamata acgom, gebe ñac ten kêtôm gebe êwa propetenêñ bin, tan teto gêc nan, sa ña tau né kauc atom,

²¹ gebe ñamalac ten nê ñalêlôm kêkac en tec geoc bin ten lasê nec atom. Ñalau Dabun gêôc ñamalac, go sêsôm bin lasê kêtôm Anôtô gêsun.

2

Propete dansan

¹ Gêmunjen propete dansan dêdi anga lau Israel ñalêlôm. Ma kêdônwaga dansan oc mênêsêsa anga amac ñalêlôm amboac tonan. Êsêac oc sêndôn mêtê geo, tan ensen ñamalac su nan, ma sênsa Ñatau, tan gêjam ôli êsêac su nan auc. Êsêac sêkic tauñ nêñ bin ma sênaña seben.

² Ma lau taêsam sêsap êsêacnêñ lên kêli ôlin ñakalacña tôn, ma kêtun tonanña lau sêsôm bin alôb-alôb êpi binñanô ñalêñ.

³ Êsêac maten katu gêñ ñawaô, tec têtulu amacnêm awa ña nêñ binñansan. Êsêacnêñ mêtôcwaga mata gêdin êsêac ñapep wanêcgen ma nêñ ñac ensen êsêac suna gêjac tuluc atom.

⁴ Anôtô taê labu anela, tan sêgôm sec nan atom. En kêtin êsêac sêsêp lamboam ñagêsunbôm ñakesec sêja ma gêsô êsêac tôn sêmoa e êndêñ bêc mêtôcña.

⁵ En taê labu nom lanğwa atom, kêkêñ bu kêsun ñatêna gesen nom ñalau, tan sêwi Anôtô sin nan su. Noa tan kêsôm binğêdêñ lasê to nê lau 7 taunjen tec Anôtô gêjam jaom êsêac.

⁶ Ma Anôtô kêmêtôc malac Sodom to Gomora gebe sênaña, tec kêkêñ ja gen êsêac su sêjana. En kêkêñ dôn tonan gebe êkêñ puc lau, tan oc sêwi Anôtô sin êtu ñamu nan.

⁷ En gêjam ñac gêdêñ Lot kêsî. Lot tau gêmoea tonê ñalêlôm ñawapacgen kêtun lau alôb-alôb tonan nêñ lên mockaiñña.

⁸ Ñac gêdêñ tonan gêngôn êsêac ñalêlôm ma gêlic to gêñô nêñ bin geo kêtôm bêc to bêc ma gejon ênê ñalêlôm gêdêñ e gêmoea jageo.

⁹ Apômtau kêjala ênam lau-sêkêñ-gêwiñwaga kêsî anga lêtôm ñalêñ ma kêjala êkônin lau sec tôn e têtap ñagêjô sa êndêñ bêc mêtôcña ñalêñ amboac tonanjen.

¹⁰ Ñagêjô tonan êtap êsêac, tan têtac ñakalac kêkac êsêac e sêsa lên môpña ma sêli bin sa kêpi Apômtaunê gôlin nan, sa êlêlêc su.

Êsêac lau ñaclai sec to tetoc tauñ sa ma têtêc lau ñawasi ôña atom, sêsôm bin alôb-alôb kêpi êsêac gêwiñ.

¹¹ Anjela tonan nêj njanja to njac lai kêlêlêc lau tonan nêj su, mago anjela sêpuc boa êsêac to sêkêj êsêac têtap Apômtaunê mêtôc sa atom.

¹² Lau tonan nêj kauc masi têtôm bôc, tañ têna kês u gebe njamalac sêlô êsêac tônia to sêngun êsêac êndu. Lau tonan sêsôm biñ alôb-alôb kêpi gêj, tañ sêjam kauc nan. Êsêac oc sênanja têtôm bôc tau.

¹³ Êsêac têtap njandan sa êjô nêj geo, tañ sêgôm gêdêj lau nan. Êsêac sêjam kauc gebe sêniñ lasam to sênôm anaboa êndêj ocsalô êtu têtac njam nam. Êsêac gêj njatêmui to gêj sec. Embe sêniñ gêj sêngôn sêwiñ amac, go sêngôm nêj sec sênac njawaegenj.

¹⁴ Êsêac maten dangucboa ma sêgôm sec gedêj tônia. Êsêac sêwa lip lau palê-palê ma têtôn nêj njalêlôm e sêjala lêj maten katu gêj kêt u tônia. Anôtô kêpuc boa êsêac sugac.

¹⁵ Êsêac sêwi lêj njênj sin ma sêo sic sêsa Bosoro latu Balam, tañ têtac gêwiñ nê geo njali nan, nê lêj.

¹⁶ Balêm kêsa lêj tonan e Anôtô kêmetôc en kêt u nê kesonja. Bôc wabanja awamê kêsôm biñ lasê gêjam njamalac awa e kêkô propetenê lêj meloc auc.

¹⁷ Lau tonan naj têtôm bumata, tañ kêpa nan, me têtôm tao, tañ mu gêbuc ma kêdaba su nan. Anôtô kêmasan gêsunbôm njakesec kêt u êsêacna.

¹⁸ Êsêac sêsôm biñ lanem-lanem to biñ agwa-agwa ma sêwa nêj lêj kêli ôlin njakalacna kêt u lip, gebe ênac lau, tañ sêkac taun su njasawa dambêjen anja lau, tañ sêsa lêj kesonja.

¹⁹ Lau-sêwalipwaga sêjac mata lêj sêngamboac njamalac su sêmoa nêj lêtêjenja, mago êsêac taun têt u njac lai ensen njamalac sunja njakinwaga, gebe gêj, tañ kêku njamalac tulu nan, njamalac têt u gêj tau njakinwaga.

²⁰ Lau ten embe sêkac taun su anja nom njagênj môpna êtu sêjala aêacnêj Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisina, mago gêj tau embe êlênsôn êsêac êtiam e êku êsêac tulu, oc têt u sec êiêtêc gêmunja su.

²¹ Ijoc êsêacmênj, sêjala biñgêdêj njalêj atomnan. Amboac ond oc sêjala su, mago sêjam dêmôênj biñsu dabun, tañ sêkêj gêdêj êsêac nan kêtiam.

²² Biñgôlinj ton ec njanô kêsa kêpi êsêac gebe

“Kêam sen gêj, tañ sêluc sin nan kêtiam.”

Ma ten gebe

“Bôcanô tañ gêlinj bu su nan, jagêjac wandob kêtiam.”

3

Apômtau êmu êmênj biñnanôjenj

¹ O lauace, papia ton ec kêt u papia kêt u luagêcna, tañ kato gêdêj amac nan. Aê kato papia luagêc tau gebe jaôn biñ njawa samob sa anja nênj njalêlôm gebe taêm ênam.

² Aê gabe jaôn biñ, tañ propete dabun sêsôm wanêcjen su to Apômtau to kêsiwaga nê biñsu, tañ amacnênj aposolo sêsôm nan, sa anja nênj njalêlôm gebe taêm ênam êtiam.

³ Ajala biñ ton ec êtu njamata acgom, gebe êndêj têm nan mênjêsa lau njagêdô, tañ sêsa nêj lêj êtôm ôlin njakalac kêkac êsêac nan, oc mênjêlê lasê ma sêsu amac susu

⁴ ma sêsem gebe “Enj gêjac mata gebe êmu êmênj me. Ma galoc gêmoa ond oc. Aêac abenji sêmac sêja-sêja ma gêj samob gêc amboac gêc gêdêj tañ Anôtô kêkêj undambê to nom nan, e mênjgêdêj galoc.”

⁵ Êsêac tañ gebe amboac tonan nan, sêlinj biñ ton ec sin gebe andaogenanô Anôtô kêsôm biñ tec kêkêj undambê to nom. Nom tau kêsa anja bu ma bu gêjam nom sa.

⁶ Ma bu tau tonan tec kêsun njatêna e gesen nom lanjwa su gêjana.

⁷ Mago Anôtô nê biñ gêjam jaom undambê to nom galocna gêmoa e ja ensen su. Undambê to nom oc sênanja atom, sênêc e êndêj bêc Anôtô êmêtôc njamalac to ensen lau sec sunja.

⁸ O lauace, alij biñ tagen tonec siñ atom gebe Apômtau gêlic bêc tagen kêtôm jala 1,000 ma jala 1,000 kêtôm bêc tagen.

⁹ Apômtau gêgôm nê biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô kêsa kêlin tau siñ-siñ amboac lau ñagêdô taên gêjam nañ atom. Enj kêlin tau siñ-siñ atom, gê amacnêm biñ tôñ gebe enj gedec gebe lau teñ sênaña atom. Enj gebe lau samob sênam taun ôkwi.

¹⁰ Apômtaunê bêc oc êmêñ êtôm geñgentêna ma undambê oc ênaña tonjakicsêa kain teñ. Ma ja êniñ gêñ umbonña e êsêlô ma nom to gêñ nom-ña samob malenmê.

¹¹ Gêñ samob tonañ oc êsêlô amboac tonañ, tec amac oc amoa amboac ondoc. Asa nêmlên atôm Anôtônê lau to anam sakin enjen.

¹² Asa lên amboac tonañ ma aon Anôtônê bêc ma anjom gêñlêlôm gebe êo lasê sebenman. Endên tônê ja êniñ undambê e êsêlô ma ja êpac gêñ undambêña e êwê ênaña.

¹³ Mago Anôtô gêjac mata biñ kêpi undambê wakuc to nom wakuc, tañ biñgêdên ênam auc, ma aêac tec daon tamoa.

¹⁴ O lauace, amac aon gêñ amboac tonañ, tec amansañ taôm toolim palêgen gebe akô Anôtô lanônêm tolanômnêm sawa to nêmlên ñalêlôm ñawagen ma amoa tobiñmalôgen.

¹⁵ Ma alic aêacnên Apômtau gê biñ tôñña tau kêtô ênê moasiñ ênam aêac kêsiña ñamôkê, kêtôm teweni Paulu, tañ têtac gêwiñ enj ñanô nañ, keto gêdên amac kêtôm kauc mêtêña, tañ Anôtô kêkên gêdên enj.

¹⁶ Enj keto biñ amboac tonañ kêsêp nê papia samob. Biñ ñagêdô, tañ keto gec nê papia ñalêlôm nañ, ñawapac ma lau kauc gêbôc to palê-palê sêwa biñ tau sa kesogen kêtôm sêwa biñ ñagêdô, tañ teto gêc nañ, sa kesogen amboac tonañ. Êsêac sêgôm gêñ tonañ, tec sêkic taun nên biñ.

¹⁷ O lauace, amac ajala biñ tonañ kwanangen, tec ajop taôm gebe lau alôb-alôb nên biñdansañ êwê amac ao sic e êkac amac su anga nêmlên ñamôkê ñajana nec atom.

¹⁸ Aêacnên Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisi nê moasiñ to nê kauc mêtêña esewec anga amacnêm,

Ñawasi êndên enj galoc e naêndên bêc teñgenña. Biññanô.

JOANJNÊ papia namataña

“Joanê papia namataña” nec ñac tau keto kêtú ñam kapôêñ luagêcña. Tenj gebe êkêli lau-sêsamwaga gebe sêmbinj tauñ tôñ taminj Anôtô agêc Latu Jesu Kilisi, go tenj gebe ênam la êsêac gebe sejop tauñ êndêñ mêtê-geowaga. Embe têndañguc êsêacnêñ mêtê geo, oc êkac êsêac su anja Anôtô agêc Kilisi nêñ. Mêtê keso ñam kêsêp lau, tañ seboç tamoa nom nec sec, tec têdônj gebe Anôtônê Latu Jesu mênkêtu ñamalac ñanô atom. Kedônjwaga dansañ tonañ sêsôm gebe ñamalac sêmoa nom nec, kêtú sec ñamanô tau. Takônij nêñ dabe tamoa maten jalinja tôñ acgom, go amboac tajam tauñ kêsigac. Go lau tonañ têdônj binj keso amboac tec gêwiñ seboç Anôtô ênam lau kêsinja gêjac lêñ mansañ to têntac êwiñ tauñña ñawae atom.

Joan tec gesen binj keso tonañ ñai ma gêwa Jesu kêtú ñamalac ñanô ñabinj sa gêc awêgeñ, go kêwaka binj tonec sa gêc awê gêwiñ gebe lau samob, tañ sêkêñ gêwiñ Jesu to têntac gêwiñ Anôtô nanj, têntac êwiñ elom tau amboac tonanjen.

Ñadênanj

1. Joan gêjac m papia tau 1:1-4
2. Ñawê to ñakesec 1:5–2:29
3. Anôtônê ñapalê to Sadañne ñapalê 3:1-24
4. Binjanô to binjansañ 4:1-6
5. Têntac êwiñ launja gêjac samob ñawae 4:7-21
6. Takêñ gêwiñ ñanô kêku gêñ nomña samob tulu 5:1-21

Binj tañ kêtú danğônj matênjali ñañamôkê

¹ Aêac ato gêdêñ amac kêpi binj, tañ kêtú danğônj maten jali ñañamôkê nanj. Binj tau tonañ gêmoa gêdêñ Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgenj. Aêac anô binj tau to alic ña matenjanô. Aêac asala to ma lemenj amoasac binj tau.

² Maten jali ñañamôkê geoc tau lasê, tec aêac alic to awa sa ma asôm lasê gêdêñ amac. Maten jali ñañamôkê tenjenña tau gêmoa gêwiñ Tama ma geoc tau lasê gêdêñ aêac.

³ Binj tañ alic to anô nanj, aêac asôm lasê gêdêñ amac amboac tonanjenj, gebe êmbinj aêac tôñ tapi tagenj dawinj Tamenj agêc Latu Jesu Kilisi.

⁴ Aêac ato binj tonañ gebe têntac ñajam ênac dabinj tau.

Anôtô enj ñawê

⁵ Ñawae tañ aêac anô anja ênê ma asôm lasê gêdêñ amac nanj, binj tau tonec gebe Anôtô enj ñawê, ma ñakesec tenj gêc enja atomanô.

⁶ Aêac embe tasôm gebe aêac to enj dabinj tauñ tôñ tapi tagenj, mago embe tasa lêñ ñakesecña, oc tansau binjansañ ma danğôm binjanô tau ñanô êsa atom.

⁷ Aêac embe tasa lêñ ñawêña amboac enj tau gêmoa ñawê ñalêlôm, go aêac tauñ dambinj tauñ tôñ ma Anôtônê Latu Jesu nê dec êkwasiñ aêacnêñ sec samob su tatu selec.

⁸ Aêac embe tasôm gebe nêñ sec masi, oc tansau tauñ ma binjanô ênêc aêacnêñ ñalêlôm atom.

⁹ Ma embe daoc nêñ sec lasê, oc ñac ñañêñ to gêdêñ tau êsuc aêacnêñ sec ôkwi ma êkwasiñ aêacnêñ binj geo samob su tatu selec.

¹⁰ Aêac embe tasôm gebe dagôm sec atom, oc takêñ Anôtô êtu dansantêna, ma ênê binj ênêc aêacnêñ ñalêlôm atom.

2

Kilisi kêtú aêacnêñ gêjamsawaga

¹ O ñoc gêñac, aê kato biñ tonec gêdêñ amac gebe añgôm sec atom. Mago ñac teñ embe êñgôm sec, go ñac gêdêñ Jesu Kilisi tau êtu aêacnêñ ênam-awenwaga êndêñ Tama.

² Ñac tau kêkêñ tau kêtú da kêtú aêacnêñ secña. Mago kêtú aêac taunğen nêñ secña atom, kêtú lau nomña samob nêñ secña.

³ Aêac embe tamansañ Anôtônê biñsu, go êwa aêac sa gebe tajala enğac.

⁴ Teñ embe êsôm gebe “Aê kajala enğac,” mago êmansañ ênê biñsu atom, nañ en dansañtena, ma biññanô gêc ênê ñalêlôm atom.

⁵ Ñac tañ kêmasañ Anôtônê biñ nañ, gêjac dabiñ nê têtac gêwiñ enña tonanôğen.

⁶ Biñ tonañ gêwa aêac sa gebe Anôtô gêbiñ aêac tônia. Ñac tañ kêsôm gebe “Anôtô gêbiñ aê tônia” nañ, êsa nê lêñ êtôm Kilisinê lêñ.

Biñsu wakuc

⁷ O lauace, aê kato biñsu wakuc teñ gêdêñ amac atom, biñsu langwa, tañ akôc gêdêñ gêmunğen. Biñ tañ añô su nañ, biñsu langwa tau tonañ.

⁸ Mago aê kato biñsu wakuc teñ, tañ ñanô kêsa kêpi Kilisi to amac nañ, gebe ñakesec gê su ma ñawê tau mênkêpoa lasêgac.

⁹ Ñac tañ kêsôm gebe “Aê gamoa ñawê ñalêlôm” mago têtac gedec nê lasitêwai nañ gêmoa ñakesec ñalêlôm e mênğedêñ galoc.

¹⁰ Ñac tañ têtac gêwiñ nê lasitêwai nañ, gêmoa ñawê ñalêlôm ma nê biñ êwa lakô lauña teñ gêc ênê ñalêlôm atom.

¹¹ Mago ñac, tañ têtac gedec nê lasitêwai nañ, gêmoa ñakesec ñalêlôm ma kêsa lêñ ñakesecña. En gêjam kauc gamên, tañ gebe êna nañ, gebe ñakesec gêgôm en matapec kêsa.

¹² O ñoc gêñac, aê tec kato gêdêñ amac nec, ñam gebe nêñ sec gêjañagac kêtú Jesunê ñaêña.

¹³ O tamenjac, aê kato gêdêñ amac, ñam gebe ajala en, tañ gêmoa geden Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgen nañ. O lau matacac, aê kato gêdêñ amac, ñam gebe aku ñac sec tau tulu su.

¹⁴ O ñapalêac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe ajala Tamemi su. O tamenjac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe ajala en, tañ gêmoa gêdêñ Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgen nañ. O lau matacac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe atu lau ñajañagac ma Anôtônê biñ gêc amacnêñ ñalêlôm, tec aku ñac sec tau tulu su.

¹⁵ Têmtac êwiñ nom to gên nomña samob atom. Teñ embe têtac êwiñ nom, nañ oc têtac êwiñ Tama atom.

¹⁶ Gên nomña samob, ôliñ ñakalac to maten kalac ma gên tetoc tauñ saña nañ aña Tamenjinê atom, aña nomñagen.

¹⁷ Nom to ñagênlêlôm ñakalac oc ênaña, ma ñac tañ êmansañ Anôtônê biñ nañ, oc êmoa enden tônia.

Kilisinê ñacjosêga

¹⁸ O ñapalêac, têm ñamuña mênkêsa su. Amac añô gebe Kilisinê ñacjosêga oc êmên, ma galoc Kilisinê ñacjosêga taêsam sêmoa. Biñ tonañ gêwa sa gêdêñ aêac gebe têm ñamuña mênkêsa su.

¹⁹ Lau tonañ sêsa aña aêacnêñ, mago têtú aêacnêñ ñagêdô ñanô atom. Embe aêacnêñ ñagêdô ñanô êsêac, oc semoa sêwiñ aêac sêmoa. Mago sêwi aêac siñ tec gêwa sa gebe êsêac samob têtú aêacnêñ ñagêdô ñanô atom.

²⁰ Mago ñac dabunğen oso amac, tec ajala biññanô tau.

²¹ Aê kato gêdêñ amac kêtú asagna. Kato gebe amac ajala biññanô atom me. Masigoc. Kato gebe ajala biññanô tau su ma ajala gebe biñdansañ teñ kêsa aña biññanônia atom.

²² Dansañtena tau asa. Ñac tañ gêsa Jesu auc gebe en Kilisi atom. Ma Ñac tañ gêsa Tama agêc Latu auc nañ, en Kilisinê ñacjosêga tau.

²³ Lau samob, tañ sêsa Latu auc nañ, sêwê kaiñ Tama atom. Ma samob, tañ sêsôm Latu lasê nañ, sêwê kaiñ Tama sêwiñ.

²⁴ Biñ tañ gemunğen añô nañ, ênêc nê m ñalêlôm. Biñ tañ gêmunğen añô nañ, embe ênêc nê m ñalêlôm, go Tama agêc Latu oc sêmbiñ amac tônia.

²⁵ Ma biñ tau, tañ gêjac mata gêdên aêac nañ, tonec gebe danğônia maten jali tenğen.

²⁶ Aê kato biñ tonañ gêdên amac kêpi êsêac, tañ sebe sêwê amac ajô nañ.

²⁷ Amboac tonañ apô lêna ñac êndônia amacña ten atom. Ñalau Dabuñ kêdônia amac gên samobña gêmoa. Ma biñ tau tonañ biñdansañ atom, biññanô. Amboac tonañ asap Kilisi tônia êtôm biñ, tañ Ñalau kêdônia amac nañ.

²⁸ O ñoc gênjac, galoc tonec asap en tônia, ec ñac tau embe eoc tau lasê, nañ tamoa totêntac êpa sugen ma êngôm aêac majen êsa êndên noc êmu êmênña atom.

²⁹ Embe nê m kauc êsa gebe en ñac gêdên, go ajala gebe lau samob, tañ sêgôm biñgêdên nañ, têtü Anôtônê ñapalê.

3

Aêac tatu Anôtônê ñapalê

¹ Alic acgom, Tamenj têtac gêwiñ aêac kaiñ ten ñanô, tec kêsam aêac gebe Anôtônê ñapalê. Ma aêac tatu ênê ñapalê biñanogoc. Lau nomña tec sêjam kauc aêac, gebe sêjala en atom.

² O lauace, galoc tatu Anôtônê ñapalêgac. Mago êtu ñamu aêac oc tamoa amboac ondocgen. Biñ tonañ geoc tau lasê gêdên aêac atom tagen. Biñ tonec tec tajalagac gebe Kilisi embe eoc tau lasê, go tatôm en tau, gebe aêac talic en lanğanô.

³ Ma lau samob, tañ sêkên maten en nañ, sêmansañ taun têtü selec, têtôm en tau kêtü selec.

⁴ Lau samob, tañ sêgôm sec nañ, sesen Anôtônê biñsu. Sec tau ñam gebe dansen Anôtônê biñsu.

⁵ Amac ajalagac gebe Kilisi geoc tau lasê gebe êkôc sec su. Ma sec ten gêc enña atom.

⁶ Lau samob, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tônia nañ, sêgôm sec atom. Lau samob, tañ sêgôm sec nañ, sêlic en atom to sêjala en atom.

⁷ O ñoc gênjac, ajôp taôm gebe ten êwê amac ajô atom. Ñac tañ gêgôm gên gêdên nañ, en ñac gêdên, kêtôm Kilisi tau en ñac gêdên.

⁸ Ñac tañ gêgôm sec nañ, en anğa Sadanê, gebe Sadan tau gêjac m sec gêdên andanğen ñapan e galoc. Anôtônê Latu geoc tau lasê gebe ensen Sadanê kôm su.

⁹ Ñac tañ kêtü Anôtônê ñapalê nañ, gêgôm sec atom, gebe Anôtônê ñaclai kêsêp ênê ñalêlôm. En kêtôm gebe êngôm sec atom, gebe kêtü Anôtônê ñapalê.

¹⁰ Biñ tonec gêwa Anôtônê ñapalê to Sadanê ñapan sa gebe Lau samob, tañ sêgôm gên gêdên atom to têtac gêwiñ lasitêwai atom nañ, Anôtônê ñapalê êsêac atom.

Biñ takên têtac êwiñ elom taunña

¹¹ Jaen tañ amac añô gêdên andanğen nañ, gebe takên têtac gêwiñ elom tau.

¹² Aêac tatôm Kain atomman. En anğa ñac sec nê, tec gêjac lasi êndü. Gêjac en êndü ñam amboac ondoc. Ñam tonec gebe êna lên sec, ma lasinê lên gêdên.

¹³ O lasitêwaac, lau nomña embe têtac endec amac, nañ atakê atom.

¹⁴ Aêac têtac gawin lasitêwai, tec gêwa ea gêdên aêac gebe dawi gêmacanô sin ma talom danğônia maten jaliña. Ñac tañ têtac gêwiñ atom nañ, gacgen gêmoa gêwiñ gêmacanô.

¹⁵ Ñac tañ têtac gedec lasitêwai nañ, kêtü ñac-gêjac-ñamalacênduwaga. Amac ajalagac gebe ñacgêjac-ñamalac-ênduwaga oc êwê kaiñ êngônia mata jali tenğenña atom.

¹⁶ Kilisi kêkên tau gêjo aêac su, tec gêwa têtac gêwiñ ñam sa gêdên aêac. Amboac tonañ aêac takên taun tajô lasitêwai tanac ñawaegen amboac tonañ.

¹⁷ Ñac ten embe nê awa nomña ênêc ma êlic nê lasitêwai sêpô lêna taun, mago nê ñalêlôm ñadani êndên êsêac, nañ têtac êwiñ Anôtônê ênêc ênê ñalêlôm amboac ondocgen.

¹⁸ O ñoc gêñac, aêac têtac êwiñ ña biñ to ña awenñsuñ ñaôma atom têtac êwiñ ñanôgen to ñakolen êwiñ acgom.

Takô Anôtô lañônêm totêntac êpa sugen

¹⁹ Biñ tonec êwa sa êndên aêac gebe aêac anğa biññanôña, ma takô Anôtônê lañônêm tonên ñalêlôm malô.

²⁰ Nêñ ñalêlôm embe êmêtôc aêac, go tajala gebe Anôtô en ñac kapôên kêlêlêc aêacnên ñalêlôm su ma kêjala gên samob.

²¹ O lauace, aêacnên ñalêlôm embe êmêtôc aêac atom, nañ takô Anôtô lañônêm totêntac êpa sugen.

²² Ma embe taten gên ten, oc takôc ñanô su anğa ênê, gebe aêac tamasañ ênê biñsu ma dagôm gên, tañ gêjac en mataanô ñajam nañ.

²³ Ma ênê biñsu tau tonec gebe takên êwiñ ênê Latu Jesu Kilisi nê ñaê ma takên têtac gêwiñ elom tau êtôm biñsu, tañ kêkên gêdên aêac nañ.

²⁴ Ñac tañ kêmasañ ênê biñsu nañ, Anôtô gêbiñ ñac tau tôn gêmoa gêwiñ en. Anôtô kêkên Ñalau gêdên aêac, tec gêwa sa gebe Anôtô gêbiñ aêac tôn.

4

Anôtônê Ñalau ma Kilisinê ñacjosêganê ñalau

¹ O lauace, propete dansañ taêsam mênjsêsa dêdên ñamalac, tec akên êwiñ ñalau samob atom. Ansaê ñalau acgom e ajala oc anğa Anôtônê me masi.

² Amac ajala Anôtônê Ñalau êndên biñ tonec gebe Ñalau tañ êsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtú ñamalac nañ, en anğa Anôtônê.

³ Ma ñalau, tañ êsôm biñ tonañ lasê êpi Jesu atom nañ, anğa Anôtônê atom. En Kilisinê ñacjosêganê ñalau. Amac anô su gebe oc êmên ma galoc gêmoa nom sugac.

⁴ O ñoc gêñac, amac anğa Anôtônê, tec aku ñacjo tulu su, gebe Ñalau tañ gêmoa gêwiñ amac nañ, ñajaña kêlêlêc ñalau, tañ gêmoa gêwiñ lau nomña nañ su.

⁵ Êsêac anğa nom. Kêtu tonañña êsêac sêsôm biñ nomña ma lau nomña sêkên taneñ êsêac.

⁶ Aêac anğa Anôtônê. Ñac tañ kêjala Anôtô nañ, kêkên taña aêac. Ñac tañ anğa Anôtônê atom nañ, kêkên taña aêac atom. Biñ tonañ gêwa Ñalau biññanôña to ñalau dansañña sa gêdên aêac.

Têtac gêwiñ ñamôké Anôtô tau

⁷ O lauace, takên têtac gêwiñ elom tau gebe têtac gêwiñ anğa Anôtônê. Lau samob, tañ têtac gêwiñ nañ, têtú Anôtônê ñapalê ma sêjala Anôtô kêtú tôn.

⁸ Ñac tañ têtac gêwiñ gêc enña atom nañ, gêjam kauc Anôtô, gebe Anôtô kêtú têtac gêwiñ ñamôké.

⁹ Anôtô geoc nê têtac gêwiñ lasê kêpi biñ tecenec gebe en kêsakiñ nê Latu tageñ gêmên nom gebe dangôn mateñ jali êtu enña.

¹⁰ Têtac gêwiñ ñam kêsêp aêac têtac gêwiñ Anôtônê nec atom, kêsêp Anôtô têtac gêwiñ aêacña ma kêsakiñ Latu mênkêkên tau kêtú da kêtú aêacnên secña.

¹¹ O lauace, Anôtô embe têtac êwiñ aêac kain ten amboac tonañ, go aêac takên têtac gêwiñ elom tau tanac ñawaegen amboac tonañgeñman.

¹² Ñamalac ten gêlic Anôtô atomanô. Aêac embe takên têtac gêwiñ elom tau, go Anôtô êmbiñ aêac tôn ma nê têtac gêwiñ ênac dabiñ tau ênêc aêacnên ñalêlôm.

¹³ En kêkên Ñalau gêdên aêac anğa tau nê Ñalau, tec gêwa aêac sa gebe tamoa dawin Anôtô ma Anôtô gêmoa gêwiñ aêac.

¹⁴ Ma aêac alic to awa sa gebe Tama kêsakiñ Latu gebe êtu nom ñakêsiwaga.

¹⁵ Ñac ten embe êsôm lasê gebe Jesu en Anôtônê Latu, go Anôtô êmoa êwiñ en ma en êmoa êwiñ Anôtô.

¹⁶ Ma aêac tajala to takêñ gêwiñ gebe Anôtô têtac gêwiñ aêac ñanô.

Anôtô eñ têtac gêwiñ ñamôkê. Ma ñac tañ gêmoa totêtac gêwiñgeñ nañ, gêmoa gêwiñ Anôtô ma Anôtô gemoa gêwiñ eñ.

¹⁷ Aêac tec tamoa nom tatôm Kilisi gêmoa nom. Aêac embe taêñ ênam bêc mêtôcna totêtac êpa sugen, go êwa sa gebe têtac gêwiñ gêjac dabiñ tau aña nêñ ñalêlôm.

¹⁸ Aêac embe têtac êwiñ ñanô, go tatêc tauñ atom. Têtac gêwiñ ñanô kêtin tatêc tauñña su. Tatêc tauñ ñam gebe taêñ gêjam sec ñagêjô.

¹⁹ Aêac têtac êwiñmañ gebe Anôtô têtac gêwiñ aêac kêtú ñamata su.

²⁰ Ñac teñ embe êsôm gebe “Aê têtac gêwiñ Anôtô,” mago eñ embe têtac endec lasitêwai nañ eñ dansañtêna. Gebe ñac teñ embe têtac êwiñ lasitêwai, tañ gêlic êsêac nañ atom, oc êtôm gebe têtac êwiñ Anôtô, tañ galic eñ atom nañ, amboac ondoc.

²¹ Biñsu tañ takôc aña ênê nañ tonec gebe Ñac tañ têtac gêwiñ Anôtô nañ, têtac êwiñ lasitêwai amboac tonañgeñ.

5

Takêñ gêwiñ go taku nom ñañaclai tulu

¹ Lau samob, tañ sêkêñ gêwiñ gebe Jesu eñ Kilisi nañ, têtú Anôtônê ñapalê. Ma samob, tañ têtac gêwiñ tama nañ, têtac gêwiñ latu amboac tonañgeñ.

² Aêac embe têtac êwiñ Anôtô to tamansañ ênê biñsu, oc êwa aêac sa gebe têtac gêwiñ ênê latui amboac tonañgeñ.

³ Têtac êwiñ Anôtô tau tonec gebe tamansañ ênê biñsu. Ma ênê biñsu tau ñawapac atom.

⁴ Lau samob, tañ têtú Anôtônê ñapalê nañ, sêku nom tulu. Ma aêacnêñ takêñ gêwiñ kêtú taku nom tulu ñamôkê.

⁵ Asa tec oc êku nom tulu. Ñac tagen, tañ kêkêñ gêwiñ gebe Jesu eñ Anôtônê Latu.

Anôtô gêwa Latu sa

⁶ Jesu Kilisi eñ gêmên ña bu to dec. Eñ gêmên tobugen atom, gêmên tobu ma dec gêwiñ. Ma Ñalau tau gêwa biñ tonañ sa gebe biññanô, gebe Ñalau eñ biññanô tau.

⁷ Amboac tonañ sêwa-biññanô-sawaga têlêac tonec,

⁸ Ñalau ma bu to dec. Ma êsêac têlêac tau tagen.

⁹ Aêac embe takêñ êwiñ biñ, tañ ñamalac sêwa sa nañ, go takêñ êwiñ biñ, tañ Anôtô gêwa sa tonañ kêlêlêc su nañ, amboac tonañgeñ. Biñ tañ Anôtô gêwa sa nañ tonec gebe gêwa nê Latu sa.

¹⁰ Ñac tañ kêkêñ gêwiñ Anôtônê Latu nañ, gêwê kain biñ, tê Anôtô gêwa sa nê. Ñac tañ kêkêñ gêwiñ Anôtô atom nañ, kêkêñ Anôtô kêtú dansañtêna, gebe eñ kêkêñ gêwiñ biñ, tañ Anôtô gêwa sa kêpi tau nê Latu nañ atom.

¹¹ Ma biñ, tañ Anôtô gêwa sa nañ, tonec gebe Anôtô kêkêñ aêac dangôn maten jali tengeñ. Ma dangôn maten jali tonañ ñam kêsêp ênê Latu.

¹² Ñac tañ gêwê kain Anôtônê Latu nañ, gêwê kain êngôn mata jali. Ma ñac, tañ gêwê kain Latu atom nañ, gêwê kain êngôn mata jali atom amboac tonañgeñ.

Biñ dangôn maten jali tengeña

¹³ Aê kato biñ tonañ gêdên amac, tañ akêñ gêwiñ Anôtônê Latunê ñaê nañ, gebe ajala amac awê kain añañ matem jali tengeñ.

¹⁴ Aêac embe taten gêñ êtôm ênê biñ, oc êkêñ taña aêac, tec dandên eñ tana totêtac êpa sugen.

¹⁵ Aêac embe tajala gebe êkêñ taña biñ, tañ taten nañ, go tajala gebe takôc gêñ, tañ taten nañ, aña ênê su.

¹⁶ Ñac teñ embe êlic lasi êngôm sec, tañ kêtôm gebe ensen eñ su ênaña atom, nañ eten Anôtô, go êkêñ eñ êngôn mata jali. Biñ tonañ kêkanôn lau, tañ sêgôm sec, tañ kêtôm gebe

ensenj êsêac su sênaņa atom naņ. Mago sec teņ gêc, taņ kêtôm gebe ensenj ñamalac su sênaņa. Aê jasôm gebe atenj mec êtu sec tonanņa atom.

¹⁷ Biņ geo samob tonan sec. Mago sec ñagêdô kêtôm gebe ensenj ñamalac su sênaņa atom.

¹⁸ Aêac tajalagac gebe Anôtônê ñapaIê samob sêgôm sec atom, Anôtônê Latu tau gejob êsêac, gebe Sadan tau êmoasac êsêac atom.

¹⁹ Aêac tajalagac gebe aêac anğa Anôtônê ma nom samucgenj kêsô Sadan ñalabu.

²⁰ Ma aêac tajalagac gebe Anôtônê Latu gêmêņ, tec kêkêņ kauc gêdêņ aêac gebe tajala Anôtô ñanô. Ma tamoa dawin Anôtô ñanô tau gebe dawin ênê Latu Jesu Kilisi. Nac tonan Anôtô ñanô ma dangônj matenj jali tenjenj ñam enj.

²¹ O ñôc gêņac, ajop taôm êndêņ anôtôi jaba.

JOAANJNÊ papia kêtû luagêcña

Joan nê papia kêtû luagêcña nec naketowaga kêsam tau gebe “Laumata”, tañ keto biñ tau gêdêñ “Natauo to nê gôlôac”, tañ enj têtêc gêwiñ êsêac ñanô nañ. Joan keto amboac tonêñ oc moae kêlêwiñ gôlôac teñ to lau buña. Enj gêlêñ biñ lau tau kêtû têtac êwiñ elom tauña ma gêjam la êsêac gebe sejop tañj êndêñ mêtê-geowaga tonêñ biñ, tec keto papia dambê tonec.

Nadênañ

1. Joan gêjac m papia tau 1-3
2. Têtac êwiñ tauñña kêlêlêc samob su 4-6
3. Tajop tañj êndêñ mêtê geo 7-11
4. Joan gêjac mata nê papia 12-13

Joan awa gêjac lau

¹ Gôlôac dabuñ nêñ laumata aê jato biñ tonec êndêñ aôm ñatauo, tañ Anôtô kêjaliñ aôm sa nañ, to êndêñ nêñ gôlôac, tañ aê têtac gêwiñ êsêac ñanô nañ. Mago aê taucgenj têtac gêwiñ êsêac atom, lau samob, tañ sêjala biññanô nañ, têtac gêwiñ êsêac amboac tonañ

² kêtû biññanô, tañ gêc aêacnêñ ñalêlôm galoc ma oc ênêc endenj tôngên nañña.

³ Tama Anôtô agêc Tamanê Latu Jesu Kilisi sêkêñ moasiñ to taêñ walô ma biñmalô êndêñ aêac, tamoã tobiññanô ma totêtac gêwiñgenj.

Biñ têtac gêwiñ to biññanôña

⁴ Aê katap nêñ gôlôac ñagêdô sa sêsa nêñ lêñ tobiññanôgenj, kêtôm biñsu, tañ takôc anja Tamenjinê, tec aê têtac ñajam ñanô.

⁵ O ñatauo, galoc jatenj aôm gebe takêñ têtac gêwiñ elom tau. Biñ tonañ aê kato gêdêñ aôm amboac biñsu wakuc teñ atom, kato kêtôm biñsu, tañ takôc gêdêñ andanjenj nañ.

⁶ Têtac gêwiñ tau tonec gebe tasa nêñ lêñ têtacguc Anôtônê biñsu. Biñsu tau tonec gebe tasa nêñ lêñ totêtac êwiñgenj. Biñ tau amac anjô gêdêñ andanjenj su.

⁷ Lau taêsam mênjsêsa têtôm nom ñagamênjenj, tañ sebe sênsau amac. Êsêac sêsa Jesu Kilisi kêtû ñamalac auc. Nac tonañ enj dansantêna ma Kilisinê ñacjosêga.

⁸ Ajop taôm ñapep gebe kôm, tañ aêac ajam nañ, ñanô ênaña atom, atap ñaôli sa samucgenj.

⁹ Lau samob, tañ sêoc lêlêc Kilisinê mêtê ma sêmoã ñalêlôm atom nañ, sêwê kainj Anôtô atom. Nac tañ gêmoã mêtê ñalêlôm nanjenj, tec gêwê kainj Tama agêc Latu.

¹⁰ Nac teñ embe wacêo lasê êndêñ amac tomêtê tonecgenj atom, nañ aê moalêc enj ma akôc enj sa êngônj nêñ andu atom.

¹¹ Nac tañ gê moalêc ñac amboac tonañ nañ, gêjam kôm sec tau gêwiñ enj.

Joan gêjac mata nê biñ

¹² Biñ taêsam gêc, nañ gabe jatoña. Mago aê gabe jato biñ tau ña busa êsêp papia atom. Aê taêc kêka gebe tauc jandêñ amac jawac ma lanjônãno êpi tagenj to tasôm biñ tajô tañj awenj, ec têtac ñajam samucgenj.

¹³ Lasimo tañ Anôtô kêjaliñ enj sa nañ, nê gôlôac awenj gêjac aôm.

JOAN NĒ papia kĕtu tĕlĕacŋa

Joan nĕ papia kĕtu tĕlĕacŋa nec Gŏlŏacnĕŋ “laumata” Joan tau keto gĕdĕŋ gŏlŏac ŋagejobwaga teŋ ŋaĕ Gai. Joan kĕlambiŋ Gai gebe gĕgŏm ja lau buŋa ŋagĕdŏ to kĕpuc ĕsĕac tŏŋ ŋaŋĕŋ nan, ma gĕjam la lau sejob taun ĕndĕŋ ŋac teŋ nĕ ŋaĕ Diotrepe.

Nadĕnan

1. Gĕjac m papia tau 1-4
2. Kĕlambiŋ Gai 5-8
3. Gĕbu Diotrepe 9-10
4. Gĕwa Demetri sa gebe ŋac mansaŋ 11-12
5. Gĕjac mata papia tau 13-15

Joan awa gĕjac lau

¹ Gŏlŏac dabuŋ nĕŋ laumata aĕ jato biŋ tonec ĕndĕŋ ŋoc ŋac Gai, taŋ tĕtac gĕwiŋ eŋ ŋanŏ nan.

² O ŋoc ŋac, aĕ kateŋ mec gebe ŏmoa ŋajam toŏlim samucgeŋ etŏm katŏm gĕmoa ŋajam.

³ Lasitĕwai ŋagĕdŏ mĕŋsĕŏ lasĕ ma sĕjac miŋ gebe kŏsap biŋŋanŏ tŏŋ gŏmoa, kĕtŏm gĕmuŋgeŋ kŏsa nĕm lĕŋ tobiŋŋanŏgeŋ nan, tec gĕgŏm aĕ tĕtac ŋajam kĕsa ŋanŏgeŋ.

⁴ Aĕ embe jaŋŏ ŋoc ŋapalĕ sĕsa nĕŋ lĕŋ tobiŋŋanŏgeŋ ŋawae, oc ĕŋgŏm aĕ tĕtac ŋajam ĕlĕlĕc ŋawae ŋagĕdŏ ŋatĕtac ŋajam su.

Joan kĕlambiŋ Gai

⁵ O ŋoc ŋac, aŏm gŏjam kŏm kŏkŏc lasitĕwai saŋa ŋaŋĕŋgeŋ ma kŏkŏc lasitĕwai laŋŏŋ matac sa amboac tonan.

⁶ ĕsĕac sĕjac miŋ aŏm tĕmtac gĕwiŋ ĕsĕac ŋawae gĕdĕŋ gŏlŏac dabuŋ tonec. Aŏm embe ŏnam ĕsĕac sa ma ŏkĕŋ ĕsĕac sĕsa nĕŋ lĕŋ, oc ŏŋgŏm ŋajam ma ĕnac Anŏtŏ mataanŏ.

⁷ ĕsĕac sĕsĕlĕŋ lĕŋ tonan kĕtu Anŏtŏnĕ ŋaĕŋa ma oc sĕkŏc gĕŋ ĕnam ĕsĕac saŋa teŋ aŋga lau samuc nĕŋ atom.

⁸ Amboac tonan tec gĕjac aĕac ŋawae gebe tapuc lau amboac tonan tŏŋ gebe tatu biŋŋanŏ ŋakoleŋwaga dawŋ ĕsĕac.

Diotrepe agĕc Demetri nĕŋ biŋ

⁹ Aĕ kato papia teŋ gĕdĕŋ gŏlŏac dabuŋ, mago Diotrepe, taŋ gebe ĕtu ĕsĕacnĕŋ ŋamata nan, kĕsŏ aĕ ŋalabu atom.

¹⁰ Amboac tonan embe jawac, oc jakip biŋ, taŋ eŋ gĕgŏm nan sa, gebe eŋ kĕsau biŋdansan to kĕgŏliŋ biŋ sec kĕpi aĕac. Mago tonanŋeŋ atom. Gĕgŏm tonec gĕwiŋ gebe kĕkŏc lasitĕwai sa atom to kĕkŏ lau, taŋ sebe sĕkŏc ĕsĕac sa nan, auc ma ketiŋ ĕsĕac su aŋga gŏlŏac dabuŋ nĕŋ.

¹¹ O ŋoc ŋac, ŏtĕku lĕŋ sec atom, ŏtĕku lĕŋ ŋajamgeŋ. Ŋac taŋ gĕgŏm gĕŋ ŋajam nan, aŋga Anŏtŏnĕ. Ŋac taŋ gĕgŏm gĕŋ sec nan, gĕlic Anŏtŏ atom.

¹² Lau samob sĕwa Demetri sa gebe eŋ ŋac ŋajam. Biŋŋanŏ tau gĕwa eŋ sa amboac tonan. Ma aĕac awa eŋ sa awiŋ ma aŏm kŏjala gebe aĕacma biŋ tonan biŋŋanŏ.

Joan gĕjac mata nĕ biŋ

¹³ Biŋ taĕsam gĕc, taŋ gabe jato ĕndĕŋ aŏm. Mago aĕ gabe jato ŋa kĕlĕpĕ ma busa ĕndĕŋ aŏm atom.

¹⁴ Aĕ taĕc kĕka gebe jalic aŏm seben ma laŋŏŋanŏ ĕpi tageŋ to tasŏm biŋ tajŏ taun awen.

¹⁵ Biŋmalŏ ĕndĕŋ aŏm. Nĕm lau ŏlim andan taŏmŋa awen gĕjac aŏm. Ősŏm ĕndĕŋ ŋoc lau ŏliŋ andan taunŋa gebe aoc gĕjac ĕsĕac gĕdĕŋ-gĕdĕŋgeŋ.

JUDANÊ papia

Judanê papia nec ñac tau keto gebe ênam la lau êndên mêtê-geowaga, tañ sêsam taun gebe lau-sêkên-gêwiñña êsêac nañ. Biñ tec teto gêc papia dambê tonec nec, kêtôm tañ teto gêc Peterenê Papia kêtû luagêcña nañ. Ñac-ketowaga kêkêli nê lau-sêsamwaga gebe “Anac siñ êtu biñ takên gêwiñ, tañ Anôtô kêkên gêdên nê lau kêtû dim tagenñen ma kêtôm nañña awiñmañ.”

Ñadênañ

1. Gêjac m papia tau 1-2
2. Kêdônwaga dansañ nêñ ñam ma nêñ biñ têdônña to ñagêjô êtap êsêac saña 3-16
3. Gêlên biñ lau gebe sêsap sêkên êwiñ tôn ñañênñen 17-23
4. Gêjac mata ña mec lambiñña 24-25

Juda awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê sakiñwaga ma Jakobo lasi aê, Juda, ñoc biñ êndên êsêac, tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ. Tamenñ Anôtô têtac gêwiñ êsêac to Jesu Kilisi gêjam jaom êsêac gêmoa.

² Anôtônê taê walô to biñmalô ma têtac gêwiñ ênam sêga anga amacnêm.

Anôtô êmêtôc kêdonwaga dansañ

³ O lauace, aê taêc gêjam kêtû tôn gebe jato êndên amac ma jawa Anôtônê moasiñ ênam aêac kêsiña, tañ gêjac aêac samob ñawae nañ ñam sa. Ma galoc ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jato êndên amac ma jalên bi ñ amac gebe anac siñ êtu biñ takên gêwiñña, tañ Anôtô kêkên gêdên nê lau kêtû dim tagenña nañ êwiñ.

⁴ Ñamalac ñagêdô sêsap aêac ñalêlôm kelecgen. Êsêac dedec Anôtô ma sêjam aêacnên Anôtônê moasiñ ôkwi e kêtû ôliñ ñakalac ñagên ma sêsa Ñatau tagen, aêacnên Apômtau Jesu Kilisi auc. Mêtôc tañ êsêac têtac sa nañ, teto ñabiñ gêc wanêcgen su.

⁵ Aê gabe jaôn biñ, tañ amac ajala samob su nañ, sa anga nêm ñalêlôm gebe taêm ênam êtiam acgom. Apômtau gêjam lau Israel kêsi anga gamên Aiguptuña, mago sêkên gêwiñ atom, tec kêtû ñamu gesen êsêac su.

⁶ Taêm ênam anela ñagêdô, tañ sejop taun nêñ gôliñ atom ma sêwi nêñ malen siñ nañ. Anôtô gêsô êsêac tôn ña kapoacwalô tenjenña sêmoa gêsunbôm ñalabu gebe tau êmêtôc êsêac êndên bêc kapôên.

⁷ Taêm ênam Sodom to Gomora to malac, tañ gêc ñagala nañ. Êsêac sêsa lên têtôm anela tonañ. Êsêac sêgôm gêñ mockaiñña kainñ tenñ to matenñ danguc taunboa. Ñagêjô tañ kêtac êsêac sa nañ, êkên puc aêac gebe êsêac sêsa ja tenjenña.

⁸ Lau-mêtê-geowaga tau sêjala biñ tonañ, mago sêgôm biñ, tañ sêc mê kêpi nañ, ñanô kêsa ma sêjac môp taun. Êsêac sesen Apômtaunê gôliñ su to sêsôm biñ alôb-alôb kêpi lau ñawasi ôña.

⁹ Anelasêga Mikael gêgôm amboac tonañ atom. Gêdên tañ êsêagêc Sadan sêsôm taun to sêjô biñ kêtû Mosenê ñawêlêlanña nañ, en kêtêc tau ma kêmetôc Sadan ña biñ alôb-alôb atom, en kêsôm biñ tagen tonec gebe “Apômtau êmêtôc aôm.”

¹⁰ Ma lau tonec sêsôm biñ alôb-alôb kêpi gêñ, tañ sêjam kauc ñam nañ. Ma gêñ nomña, tañ sêjala kêtû tañ kêtôm bôc kaucmê sêjala nañ, tec gêñ tau tonanjen gesen êsêac su.

¹¹ Ojae êsêacmên, gebe sêsa Kainnê lên ma têdaguc Balamnê keso kêtû têtac awa saña to sêli biñ sa têtôm Kora, tec sêjaña.

¹² Amac embe aniñ moasiñ awiñ taôm ma êsêac embe sêniñ sêwiñ tomajen êmbacgen, go têtôm ñatêmui, tañ jakêsap moasiñ tôn nañ. Êsêac sen gêñ taên gêjam taunjen. Êsêac têtôm tao, tañ mu gêbuc ma kêdaba, mago kêkên kom atom nañ. Êsêac têtôm ka, tañ ñalauñ

kêsêlô, mago gêjam njanô gêdêj njetêm atom nanj. Têtôm ka, tanj kêtû masê su ma kêku sa tomôkêgenj.

¹³ Êsêac têtôm gwêc kêjauj, ma gêj tanj sêgôm tomajenj gêbacgenj nanj, mênjkêsa kêtôm gwêc njaôpic. Êsêac têtôm utitalata, tanj sêsêlêj seo-seogenj nanj. Anôtô kêmasan njaôsujbôm njakesec tenjenja kêtû êsêacnêj gamêj sêmoanja.

¹⁴ Enok tanj kêtû Adamnê wakucnêj njadênanj njanac kêtû 7ja nanj, geoc binj Iasê kêpi êsêac wanêcgenj su gebe “Alic acgom, Apômtau gêmêj to nê anjela 1,000 to 1,000,

¹⁵ gebe êmêtôc lau samob ma êkêj njaçêjô êndêj laudedec-Anôtôwaga êjô êsêacnêj kolenj geo samob, tanj sêgôm nanj, to êjô lau sec, tanj dedec Anôtô nanj, nêj binj sec njanja kainj tenj samob, tanj sêsôm kêpi enj nanj.”

¹⁶ Êsêac sêôc gêdô to sêbu Anôtônê gôlinj. Êsêac sêsa nêj lêj têtac njakalacnja to awenj ola sec ma awensuj geno-geno binj gebe têtap moasinj sa anja launêj.

Juda gêjac binjsu nê lau

¹⁷ O lauace, taêm ênam binj, tanj aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê aposolo sêsôm kwananjenj nanjmanj.

¹⁸ Êsêac sêsôm gêdêj amac gebe “Êndêj têm njamuja lau-sêsu-susuwaga oc mênjsêsa, tanj sêsa nêj lêj sêndanjuc tauj nêj têtac njakalac secnja nanj.”

¹⁹ Êsêac sêwa gôlôac êkôc-êkôc ma taênj ênam gêj nomnagenj to sêwê kainj Nalau Dabun atom.

²⁰ O lauace, amboa taôm saman, akô binj takêj gêwinja dabujanô tau njaô. Nalau Dabun êpuc amac tôj ma atenj mec.

²¹ Amoa Anôtônê têtac gêwinj njalêlôm ma aôj aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê taê walô êkêj amac anjôj matem jali tenjenj.

²² Taêm walô êsêac, tanj sêmoa tonêj njalêlôm gêja lulu nanj.

²³ Anam lau njagêdô kêsi ma ajanjo Êsêac su anja ja, ma taêm walô lau njagêdô toatêc taômgenj. Andec nêj njakwê, tanj sec ôlinja gêgôm njetêmui kêsa nanj.

Mec lambinja

²⁴ Êndêj njac, tanj kêtôm gebe ejop amac gebe ambenj ananja atom ma etoc amac naakô ênê njawasi njanêmja tolanômnmê sawa ma totêmtac njamgenj nanj,

²⁵ êndêj Anôtô tagenj, tanj kêtû aêacnêj kêsiwaga kêtû nêj Apômtau Jesu Kilisinja nanj, njawasi to wae kinja ma njanja to njalai. Enj gêmoa amboac tonanj gêdêj andanjenjanô ma galoc ma oc êmoa endenj tôjgenj. Binjanô.

BIÑ KILISI GEOC LASÊ GÊDÊŅ JOANŅA

Biñ Kilisi Geoc Lasê GêdêŅ JoanŅa nec űac tau keto gêdêŅ űasawa teŅ, taŅ lau sêjanda to sêlêsu lau buŅa kêtú nêŅ sêkêŅ gêwiŅ Jesu Kilisi gebe Apômtau eŅŅa. Joan keto papia tonec űamanô tau nec gebe êkêli lau tônê sêkêŅ materŅ Anôtô to taêŅ êka eŅ totêntac êpa sugerŅ ma gebe êpiŅkap êsêac gebe sêsap eŅ tôŅ űaŅêŅgerŅa êtôm têm, taŅ sêoc wapac to űandaŅ naŅŅa sênsiŅ sugerŅ.

Anôtô geoc nom űatêm êsu űawêc totau-totau lasê gedêg Joan, tec keto gêjam buku tonec űamakerŅ kapôêŅ auc. Gêgôm eŅ kêtú kaiŅ teŅ kêsá, tec gêlic gêŅ űakatu kêpi űadôŅdôŅgerŅ ma gêŅô biŅ űalêwiŅgerŅ, naŅ lau buŅa têm tônêŅa sêjala űam gêc awê gêdêŅ êsêac taungerŅ, mago kêsiŅ tau gêc lêlômgerŅ gêdêŅ lau samuc. űacsakiŅ teŅ embe ênam mêtê aêac, oc êndênaŅ biŅ űapep. EŅ êkêŅ űasêbu samob sêsô űalôtêna tagerŅ űalabu, naŅ eŅ êsam lasê êsêp űasawa, ec êwê aêac êndêŅ tajala biŅŅa. Joan keto buku tonec űabiŅ totau-totau kêsô űalôtêna űalabu gêdêŅ-gêdêŅgerŅ kêtôm tônêgerŅ, tec kêdênaŅ gêŅ, tê katu gêlic to gêŅô-gêŅô nê, kêsi tau gêc awê űajam. Lau sêpuc biŅ tonarŅ űai űam ma sêwa sa naŅ, nêŅ kauc kesokeso tau. Mago buku tau űagalôtênasêga tonec gêc awêgerŅ gebe Êtu űamu Anôtô oc êkêŅ Apômtau Jesu Kilisi mênêku nê űacjo peberŅ tulu tomalagerŅ ma SadarŅ tau êwiŅ amboac tonarŅgerŅ. ÊkêŅ êsêac sêsô eŅ űaŅbu su, gocgo êkêŅ moasiŅ êndêŅ nê lau sêsêp eŅ tôŅ űaŅêŅŅa naêjô gebe êkêŅ êsêac sêwê kaiŅ undambê wakuc to nom wakuc űawasi sêwiŅ eŅ.

űadênaŅ

1. Joan gêjac m papia tonec 1:1-8
2. Joan katu kaiŅ teŅ kêsá gêlic gêŅ űakatu űamatarŅa ma biŅ gêdêŅ gôlôac 7Ņa 1:9-3:22
3. Papia tonarŅerŅ 7Ņa 4:1-8:1
4. Dauc 7Ņa 8:2-11:19
5. LêŅuckêm to bôclai luagêc űabiŅ 12:1-13:18
6. Katu gêlic gêŅ űakatu űagêdô 14:1-15:8
7. Anôtô têtac űandaŅ űalaclu 7 16:1-21
8. Babilon kêku sa ma sêku Bôc tau tuluŅa to propete dansarŅ ma SadarŅ tau 17:1-20:10
9. Anôtô êmêtôc biŅ êtu űamu 20:11-15
10. Undambê wakuc to Nom wakuc ma Jerusalem wakuc 21:1-22:5
11. Joan gêjac mata buku tonec 22:6-21

Joan gêjac m nê biŅ ma awa gêjac nê lau

¹ BiŅ tonec űai Jesu Kilisi geoc lasê. Anôtô tau kêkêŅ biŅ tonec gêdêŅ eŅ gebe eŅ êtôc biŅ, taŅ kêdabiŅ gebe mênêsa naŅ, êndêŅ nê sakiŅwaga samob. Tec kêsakiŅ nê aŅela geoc biŅ tau lasê gêdêŅ ênê sakiŅwaga aê, Joan.

² Aê, Joan, galic gêŅ samob tonec, tec kasôm Anôtônê biŅ to Jesu Kilisi nê biŅŅanô tau lasê.

³ Aê aoc êôc űac, taŅ êsam biŅ tonec lasê to êsêac, taŅ sêŅô biŅ Kilisi geoc lasêŅa ma sêmansarŅ biŅ samob, taŅ kato gêc papia tonec naŅ, gebe űanoc kêdabiŅ.

⁴ Aê, Joan, űoc biŅ êndêŅ gôlôac dabuŅ 7, taŅ sêmoa gamêŅ AsiaŅa. MoasiŅ to biŅmalô êndêŅ amac arŅga űac, taŅ gêmoa gêdêŅ andarŅgerŅ ma gêmoa galoc ma oc êmêŅ naŅ nê, ma arŅga űalau 7, taŅ sêmoa ênê lêpôŅ kiŅŅa űanêmŅa naŅ nêŅ,

⁵ to arŅga Jesu Kilisi nê. EŅ űac-gêwa-biŅ-sa-űaŅêŅ-waga ma kêtú űacmatê sêndi sa nêŅ űamêc to gêjam gôliŅ kiŅ nomŅa.

EŅ têtac gêwiŅ aêac ma kêgaboac aêac su arŅga nêŅ sec űa tau nê dec.

⁶ EŅ kêkêŅ aêac tatu Tama Anôtô nê gamêŅ to dabuŅwaga. űawasi to űajarŅa êndêŅ eŅ teŅgerŅ ma teŅgerŅ. BiŅŅanô.

7 Alic acgom, enj oc êmêñ totaogen.
Lau samob oe sêlic enj.
Ma êsêac, tañ sêgunj enj ôli lasê nanj, oc sêlic enj sêwiñ.
Lau to-m-to-m anja nom têtanj êpi enj.
Aec, biñ tau amboac tônê.

Biñjanô.

8 Apômtau Anôtô, ñaniniñ Natau, tañ gêmoa gêdêñ andanjen ma gêmoa galoc ma oc êmêñ nanj, kêsôm gebe “Aê ñac ñamata to ñamu.”

Joan gêlic Kilisi

9 Amac tewemi aê, Joan. Jesu gêbiñ aêac tøn, tec gawê kainj nêñ gêñwapac to Anôtônê gamêñ ma gaôc gêñwapac totêtac kêpa sugenj gawinj amac. Êsêac sêkêñ aê ganjônj nuc, tañ sêsam gebe Patmos nanj, kêtü kasôm Anôtônê biñ lasê to gawa Jesu sanja.

10 Gêdêñ Apômtaunê om Njalau gêjam aê auc, tec ganjô awa kapôêñ tenj amboac dauc kêtanj anja aê dêñmôêcñuñ.

11 Ñaawa tau kêsôm gebe “Gêñ tañ ôlic nanj, oto êsêp buku tenj ma ôsakinj êndêñ gôlôac dabunj 7 tonec, Epese, Smurna, Pergamon, Tuatira, Sardes, Piladelpia ma Laodikea êna.”

12 Go kakac tauc ôkwi gabe jalic awa, tañ kêsôm biñ gêdêñ aê nanj. Kakac tauc ôkwi e galic jakainj gold 7.

13 Ma ñac tenj amboac ñamalac latunji tenj gêmoa jakainj tonanj ñasawa. Enj kêsô ñakwê balin e jagêdêñ agêbi ma kêjandinj ômbinjakap gold gêsac bôdagi.

14 Ñac tau môkêapac to môkêlauñ sêpôma amboac katenj sêpsêp ma amboac tao kwalam, ma mataanô amboac jawaô,

15 ma akainj amboac ki jonjonj, tañ sêpac e ñamondec-mondec kêsa nanj, ma nê awa amboac bu kapôêñkapôêñ ñakicsêa.

16 Ñac tau lêma anônja kêkam utitalata 7, ma sinj tenj sêuc ñamata makenj-makenj kêsa enj awasunj, ma enj lanjônô amboac oc ñawê tonjaclai.

17 Aê galic enj e gau tauc jatomatêgenj gaêc enj akainjña, go kêkêñ lêma anônja gêsac aê ma kêsôm gebe “Ôtêc taôm atom. Aê ñac ñamata to ñamu.

18 Aê matoc jali. Aê gamac êndu su, mago aôm gôlicgac, aê matoc jali gamoa tenjenj ma tenjenj, ma kakôc gêmacanô to lamboam ñaki.

19 Amboac tonanj oto gêñ, tañ gôlic nanj, sa acgom. Oto gêñ, tañ galoc gêc nanj, to gêñ tañ mênêsa êtu ñamu nanj, amboac tonanjenj.

20 Utitalata 7, tañ gêc lemoc anônja nanj, to jakainj gold 7 ñabinj, tañ gêc lêlômgenj nanj, ñam tau tonec. Utitalata 7 tonanj têtü gôlôac dabunj 7 nêñ anjela, ma jakainj 7 tonanj têtü gôlôac dabunj 7 tau. * saunj. Alic Tim II. 1:15

2

Biñ gêdêñ gôlôac Epeseña

1 “Oto biñ tonec êndêñ gôlôac dabunj Epeseña nêñ anjela.

“Ñac tañ lêma anônja kêkam utitalata 7 ma kêsêlêñ gêmoa jakainj gold 7 ñasawa nanj, kêsôm biñ tonec gebe

2 Aê kajala nêñ kolenj to gôm taôm su ma gôc gêñwapac totêmtac kêpa sugenj. Aê kajala gebe aôm godec lau sec gebe sêmoa sêwiñ aôm atom. Aôm kôsaê êsêac, tañ sê taunj gebe aposolo, mago êsêac aposolo atom nanj, e kôjala êsêac gebe dansanjtêna.

3 Aôm gôc gêñwapac, tañ kêtap aôm sa kêtü ñoc ñaêña nanj, totêmtac kêpa sugenj, ma têkwam gêbac atom.

4 Tagenj nêñ biñ tenj tec gêc. Aôm gôwi nêñ têtac gêwiñ ñamataña sinj.

* **1:20:** Ñaê Asia kêkanônj gamêñ, tañ sêsam tenj gebe Asia

⁵ Amboac tonañ taêm ênam gêñ, tañ gôwi siñ su nañ, e ônam taôm ôkwi ma ônam kôm, tañ gôjam gêdêñ ñamataña nañ étiam. Embe ônam taôm ôkwi atom, oc jandêñ aôm jawac ma jatiñ nêñ jakaiñ su aña ñamala.

⁶ Mago tonec tec gôgôm jagêdêñ gebe têmtac gedec Nikolainê launêñ kôm, tañ aê têtac gedec amboac tonañen nañ.

⁷ Ñac tañ nê tañasuñ gêc nañ, êñô biñ, tec Ñalau kêsôm gêdêñ gôlôac dabuñ nec, gebe Teñ embe êku ñacjo tulu, oc jakêñ en êniñ ka danğôñ maten jaliña, tañ kêkô Anôtônê paradis nañ ñanô.

Bij gêdêñ gôlôac Smurnaña

⁸ “Ma oto biñ tonec êndêñ gôlôac dabuñ Smurnaña nêñ añela.

“Ñac ñamata to ñamu, tañ gêmac êndu e mata jali kêsanañ, kêsôm biñ tonec gebe.

⁹ Aê kajala gebe gôngôñ jageo to ñalêlôm sawa. Mago aôm ñac tolêlômğoc. Aê kajala êsêac, tañ sê tañ gebe Juda nañ, sêsôm biñ alôb-alôb kêpi aôm. Mago êsêac Juda atom, êsêac aña Sadañê lôm.

¹⁰ Ôtêc ñandañ, tañ oc ôc nañ atom. Gôlicgac me, Sadañ oc êkêñ amacnêñ ñagêdô sêsêp kapoacwalô, gebe ênsaê amac ma oc añağôñ naeo êtôm bêc 10. Ôc ñañêñgen e ômac êndu, go jakêñ danğôñ maten jali ñasunsuñ êndêñ aôm.

¹¹ Ñac tañ nê tañasuñ gêc nañ, êñô biñ, tec Ñalau kêsôm gêdêñ gôlôac dèbu ñ nec, gebe Teñ embe êku ñacjo tulu, oc gêmacanô kêtulu luagêcña êkêñ ñandañ êndêñ en atom.

Bij gêdêñ gôlôac Pergamonña

¹² “Ma oto biñ tonec êndêñ gôlôac dabuñ Pergamonña nêñ añela.

“Ñac tañ gêc siñ teñ sêuc ñamata maken-maken nañ kasôm biñ tonec.

¹³ Aê kajala gamêñ, tañ gôngôñ nañ, Sadañê lèpônê kêkô tônê. Mago aôm kôkam aêñoc ñaê tôn ma gôsa kôkêñ gêwiñ aêña auc atom. Gêdêñ tañ sêjac ñoc ñac-gêwa-biñ-sañêñwaga Antipas êndu aña amacnêñ gamêñ, tañ Sadañ gêngôñ nañ, aôm gôsa aê auc atom amboac tonañen.

¹⁴ Tagen nêñ biñ ñagêdô tec gêc. Lau ñagêdô sêkam Balamnê mêtê tôn sêmoa Pergamon sêwiñ aôm. Balam tonañ kêdôn Balak gebe êwa lakô lau Israel, gebe sêniñ da gwamña to sêngôm mockaiñ.

¹⁵ Lau ñagêdô sêkam Nikolainê launêñ mêtê tôn sêmoa sêwiñ aôm amboac tonañen.

¹⁶ Amboac tonañ ônam taôm ôkwi. Embe masi, oc jandêñ aôm jawac seben ma janac êsêac ña siñ, tañ kêsanañ aocsuñ nañ.

¹⁷ Ñac tañ nê tañasuñ gêc nañ, êñô biñ, tec Ñalau kêsôm gêdêñ gôlôac dabuñ nec, gebe Teñ embe êku ñacjo tulu, oc jakêñ mana, tañ kêsniñ tau gêc nañ, ma jakêñ poc sêpsêp teñ êndêñ en êwiñ. Aê kato ñaê wakuc teñ kêsêp poc tau, ñac teñ kêjala atom, ñac-kêkôc-poc-waga taugen kêjala.

Bij gêdêñ gôlôac Tuatiraña

¹⁸ “Ma oto biñ tonec êndêñ gôlôac dabuñ Tuatiraña nêñ añela.

“Anôtônê Latu, tañ mataanô kêtôm jawaô ma akaiñ amboac ki jonjon nañ, kêsôm biñ tonec.

¹⁹ Aê kajala nêñ kolen to têmtac gêwiñ ma kôkêñ gêwiñ ma gôjam sakiñ to gôc gêñwapac totêmtac kêpa sugen. Aê kajala gebe galoc gôjam kolen kapôêñ kêlêlêc gêmurña su.

²⁰ Tagen nêñ biñ teñ tec gêc. Aôm gôlôc gêdêñ Jesebel, tañ gê tau gebe propeteo teñ ma kêdôn to kêlênsôn ñoc sakiñwaga gebe sêngôm mockaiñ to sêniñ da gwamña.

²¹ Aê kakêñ ñasawa gêdêñ en gebe ênam tau ôkwi, mago gedec, en gebe ênam tau ôkwi aña nê lèn mockaiñña atom.

²² Ôlic acgom, aê oc jambaliņ eņ siņ ênsac nê mê togêmacgeņ, ma êsêac, taņ sêgôm mockaiņ gêdêņ eņ naņ, embe sênam taņ ôkwi aņga gêņ, taņ sêgôm sêwiņ eņ naņ atom, oc jambaliņ êsêac siņ sêmoa naeo ņanô.

²³ Ma aê jansenê ênê latuio to ņac samob su sênaņa, go gôlôac dabuņ samob sêjala gebe aê ņac, taņ kabêlêm ņamalacnêņ ņalêlôm e gabi lêtêņ, ma jakêņ ņagêjô êndêņ amac êndêņ-êndêņgeņ êjô nê môm, taņ ajam.

²⁴ Mago amac lau Tuatiraņa ņagêdô akôc mêtê sec tonañ sa atom ma akip biņ, taņ sêsam gebe ‘Sadaņnê biņ ņalômņa’ naņ, sa atom. Tec jasôm êndêņ amac gebe Aê oc jau gêņwapac teņ ênsac amac êwiņ atom.

²⁵ Mago gêņ, taņ akôc kêtû nê môm gêņ su naņ, amêņgôm ņajanageņ e aê jawac.

²⁶ Teņ embe êku ņacjo tulu ma ênam ņoc kôm e ênac dabi ņ, oc jakêņ ņaclai êndêņ eņ gebe êtu lau samuc nêņ ņatau

²⁷ ma ênam gôliņ êsêac ņa tôcki

to elo êsêac popoc llnsim-linsimgeņ amboac kunom.

²⁸ ņaclai amboac tonañ aê kakôc aņga Tamocnê, ma jakêņ utitêna elenmataņa êndêņ eņ.

²⁹ ņac taņ nê taņasuņ gêc naņ, êņô biņ, tec ņalau kêsôm gêdêņ gôlôac dabuņ nec.

3

Biô gêdêņ gôlôac Sardesņa

¹ “Ma oto biņ tonec êndêņ gôlôac dabuņ Sardesņa nêņ aņela.

“ņac taņ kêkôc Anôtônê ņalau 7 ma utitalata 7 naņ, kêsôm biņ tonec gebe Aê kajala nê môm koleņ ma waem gêc gebe gômoe matam jali, mago kôtu matê.

² Matam êlêc ma ôpuc gêņ ņagêdô, taņ gebe êmac êndugeņ naņ tôņ, gebe aê galic aôm gôjac dabiņ nê môm koleņ ņapep kêtôm ênac Anôtô mataanô ņajamņa atom.

³ Amboac tonañ taêm ênam biņ, taņ gôņô to kôkôc su naņ, ma ômansaņ e ônam taôm ôkwi. Embe matam êlac atom, oc jawac amboac geņgeņtêna, ma aôm oc ônam kauc noc jandêņ aôm jawacņa.

⁴ Mago aôm nê môm lau luagêcgeņ tec sêņgôn Sardes, taņ sêgôm nêņ ņakwê ņatêmui kêsâ atom. Lau tonañ tec galic êsêac têtôm gebe oc sêsêlêņ tonakwê kwalam sêwiņ aê.

⁵ Teņ embe êku ņacjo tulu, oc jakêņ eņ êsô ņakwê kwalam sa ma jansenê ênê ņaê su aņga buku mater jaliņa atom ma jasôm ênê ņaê lasê êndêņ Tamoc to nê aņela.

⁶ ņac taņ nê taņasuņ gêc naņ, êņô biņ, tec ņalau kêsôm gêdêņ gôlôac dabuņ nec.

Biņ gedêņ gôlôac Piladelpiaņa

⁷ “Ma oto biņ tonec êndêņ gôlôac dabuņ Piladelpiaņa nêņ aņela.

“ņac dabuņ to ņac biņ ņanôņa,
taņ kêkôc Dawidnê ki katamņa naņ,
embe êlai su, oc teņ êlai auc êtôm atom,
ma embe êlai auc, oc teņ êlai su êtôm atom,
ņac tau tonañ kêsôm biņ tonec gebe

⁸ Aê kajala nê môm koleņ. Ôlic acgom, aê galêc katam teņ su gêdêņ aôm, tec kêkô, ma teņ kêtôm gebe ênsaņ aucņa atomanô. Aê kajala gebe nê môm ņaclai ņagec gêc, mago kômasaņ ņoc biņ to gôsa aêņoc ņaê auc atom.

⁹ Ôlic acgom, oc jakêņ êsêac aņga Sadaņņê lôm, taņ sê taņ gebe êsêac Juda, mago êsêac J uda atom, sêsau taņ naņ, sêndêņ aôm sêwac sêpôn aenđuc sênc aôm amkaiņa, ec sêjala gebe aê têtac gêwiņ aôm.

¹⁰ Aê jaņgôm biņ tonañ gebe aôm kômasaņ ņoc biņ to gôc gêņwapac totêmtac kêpa sugêņ. Amboac tonañ aê oc jajop aôm êndêņ noc lêtômņa, taņ oc mêņêsa aņga nom ņagamêņ samob gebe ênsâ lau samob, taņ sêņgôn nom naņ, gebe lêtôm tau êtap aôm sa êwiņ atom.

11 Aê oc jawac seben. Gêñ tañ kôkôc kêtú nêñ gêñ su nan, ômênghôm ñajanagen gebe ñac ten êjanjo nêñ sunsun su atom.

12 Ten embe êku ñacjo tulu, oc jakên enj êtu alê êkô ñoc Anôtônê lôm dabun. Enj oc êwi lôm dabun sinj êsa êna atomanô. Ma aê jato ñoc Anôtônê ñaê to ñoc Anôtônê malac Jerusalem wakuc ñaê ênsac enj. Ñoc Anôtô oc êkên malac tau êsêp anga undambê êmên. Ma jato tauc ñoc ñaê wakuc ênsac enj êwinj.

13 Ñac tañ nê tanasun gêc nan, êñô binj, tec Ñalau kêsôm gêdên gôlôac dabun nec.

Binj gêdên gôlôac Laodikeana

14 “Ma oto binj tonec êndên gôlôac dabun Laodikeana nên anjela.

“Binjanô ñatau tau, tañ gêwa binj sa ñanên to binjanôgen, gêñ tañ Anôtô kêkên nan, samob ñamôkê nan, kêsôm binj tonec gebe

15 Aê kajala nêñ kolenj ma kajala gebe aôm ñaluc atom me ñandan atom. Ojae, jalic aôm ñaluc me ñandan acgommanj.

16 Mago aôm ñaluc atom ma ñandan atom, aôm ñakola-kola, amboac tonanj aê gabe jakasôp aôm sinj anga aocsunj.

17 Aôm kôsôm gebe Aê ñac toawa ma ñoc waba taêsam, tec kapô lêna gêñ tenj atom. Mago aôm gôjam kauc taôm. Aôm gômoa jageo ñanô ma lau embe sêlic, oc taên walô aôm. Aôm ñac ñalêlôm sawa ma matampec to gômoa ôlim ñaômagenj.

18 Amboac tonanj aê gabe jawa lênj tenj sa êndên aôm acgom. Ônam ôli gold, tañ sêpac ña ja e ñawasi kêsa nan, êndên aê gebe ôtu ñac tolêlôm. Onam ôli ñakwê kwalam gebe ênsanj aôm gebe majam êsa êtu ôlim ñaômana atom, ma ônam ôli ñalêsi gebe ôniñ oso matamanô e ôlic gamênj ñanênj êsa.

19 Aê embe têtac êwinj lau tenj, oc jamêtôc to jakôniñ êsêac. Amboac tonanj ôpônj taôm topalêgenj e ônam taôm ôkwi.

20 Alic acgom, aê tec kakô katamdêmôê ma kamadi kakô. Tenj embe êñô aê aoc ma êlêc katam su, oc jasô jandên enj jana ma janiñ gêñ jawin enj ma enj êniñ gêñ êwinj aê.

21 Tenj embe êku ñacjo tulu, oc jakên enj êngôn ñoc lêpônj êwinj aê, amboac aê kaku ñacjo tulu ma gangôn Tamocnê lêpônj gawin enj.

22 Ñac tañ nê tanasun gêc nan, êñô binj, tec Ñalau kêsôm gêdên gôlôac dabun nec.”

4

Sakinj dabun undambêña

1 Tonanj su acgom, go galic ñakatu tenj. Aê galic undambê ñakatom tenj gêña ma awa ñamataña, tañ kêsôm binj gêdên aê ma ganô amboac dauc kêtanj nan, kêsôm gebe “Ôpi ômôên, aê gabe jatôc binj, tañ oc mênêsa êtu ñamu nan, êndên aôm.”

2 Ma sep tagenj katuc kainj tenj kêsa e galic lêpônj kinja tenj kêkô undambê ma ñac tenj gêngônj lêpônj tau.

3 Ma ñac, tañ gêngônj lêpônj kinja nan, lanôanô ñawasi amboac jabo ma bomsamuc amboac môêc. Ma kasômbuc kêgi lêpônj auc ma galic amboac kalacwaô.

4 Go lêpônj 24 kêgi lêpônj kinja tau auc, ma laumata 24 sêngônj lêpônj tau ñaô. Êsêac sêsô ñakwê kwalam-kwalam to sêkuc sunsunj gold.

5 Ma ôsic kêkac to awenj kêsa ma wapap gêjac kêsa anga lêpônj kinja tau. Ma dawenj 7 gelom kêkô lêpônj tau ñanêmña. Dawenj tau Anôtônê Ñalau 7.

6 Ma gwêc tenj kêpoac lêpônj tau ñanêmña. Gwêc tau ñakênkên langwagenj amboac glas.

Ma anga gamênj ñalunj tau bôc aclê sêkô sêgi lêpônj kinja auc. Êsêac matenjanô taêsam gêjam ôlinj nêñña to muña auc samucgenj.

7 Bôc ñamataña kêtôm lewe. Go ônanj kêtú luagêcña nan, kêtôm bulimakao kapoac. Ma ônanj kêtú têlêacña nan, lanôanô kêtôm ñamalac. Ma ônanj kêtú aclêña nan, kêtôm momboanj gêlôb.

⁸ Ma bôc aclê tonañ nêñ ñamagê 6 kêtôm êsêacgeñ. Ma materjanô gêjam ôlinj dêmoêña to lêlômña auc. Êsêac sêsôm biñ tonec kêtôm bêc to gelenj sêlêwanj atom gebe “Apômtau Anôtô, ñaniniñ Natau, eñ ñac dabuñ, dabuñ, dabuñ.

Eñ gêmoa gêdêñ andanjen ma gêmoa galoc ma oc êmêñ.”

⁹ Ma gêdêñ tanj bôc tau sêkêñ ñawasi to wae ma danje gêdêñ ñac tau, tanj gêngônj lêpônj kinja ma oc êmoa mata jali tenjen ma tenjen nanj,

¹⁰ êsêac laumata 24 tonañ sêu tauñ gêdêñ ñac, tanj gêngônj lêpônj nanj, to tetenj mec gêdêñ ñac, tanj gêngônj lêpônj nanj, to tetenj mec gêdêñ ñac, tanj êmoa mata jali tenjen ma tenjen, ma tetoc nêñ sunsunj gêc lêpônj ñanêmña ma sêsôm gebe

¹¹ “O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôtômgoç gebe ôkôc ñawasi ma waem to ñaclai, gebe aôm kôkêñ gêñ samob ma aômnêm biñ kêkêñ gêñ samob mênkêsa to ñanô kêsa tec sêmoa.” * têtac ñandanj gêdêñ nêñ ñataunja nec atom. Êsêac tetoc nêñ Apômtau sa ña lêñ amboac tonañ.

5

Buku ma domba ñabinj

¹ Aê galic buku tenj kêsêp ñac, tanj gêngônj lêpônj nanj, nê lêma anôña. Teto biñ kêsêp lêlômña to dêmoêña, go sêkic tônj ma sêkêñ penj 7 kêpi ñaomata.

² Go galic anjela ñaclai tenj kêsôm biñ kêkac awa sagenj gebe “Asa kêtôm gebe êkac penj su ma êkac buku tau sa.”

³ Ñac tenj anja undambê me anja nom me anja nom ñalêlôm kêtôm gebe êkac buku sa ma êsam atom.

⁴ Ma aê kêtanj ñanô gebe têtap ñac tenj sa kêtôm gebe êkac buku sa ma êsamña nec atom.

⁵ Go laumata tau nêñ tenj kêsôm gêdêñ aê gebe “Ôtanj atom. Ôlic acgom, lewe anja Judanê gôlôac, Dawidnê wakuc tenj, kêku ñacjo tulu. Ñac tonañ tec êkac penj 7 su ma êkac buku tau sa.”

⁶ Go galic domba tenj kêkô lêpônj kinja to bôc aclê ma laumata 24 ñalêlôm. Domba tau ñalanô amboac sêbuc su. Nê jabo 7 to mataanô 7. Mataanô 7 tau Anôtônê Nalau 7, tanj kêsakiñ sêjam nom samucgenj auc.

⁷ Tec domba tau jakêkôc buku su anja ñac, tanj gêngônj lêpônj kinja ñaô nanj, nê lêma anôña.

⁸ Gêdêñ tanj eñ kêkôc buku su nanj, bôc aclê to laumata 24 sêu tauñ sêc domba lanjônêmña. Êsêac sêkôc gêñ wêña kêtômgenj ma sêkôc laclu gold. Gêñmalu tanj kêsêp laclu nanj, Anôtônê launêñ mec.

⁹ Ma êsêac sêpuc wê wakuc tenj sa gebe “Aôm kôtôm gebe ôkôc buku ma okac ñapenj su, gebe sêbuc aôm ma nêm dec gêjam ôli ñamalac tomôkê-tomôkê ma awenj tenj-awenj tenj ma to-m-to-m ma totonj-totonj têtû Anôtônê lau.

¹⁰ Aôm kôkêñ êsêac têtû Anôtônê gamêñ to dabuñwaga, gebe sênam sakinj aêacnêñ Anôtô ma sênam gôlinj anja nom.”

¹¹ Go galic to ganjô anjela taêsam awenj. Anjela tau sêgi lêpônj kinja to bôc ma laumata auc ma nêñ namba 1,000 to 1,000 ma 10,000 to 10,000.

¹² Êsêac sêsôm ña awenj kapôêñ gebe “Domba tanj sêbuc nanj, kêtôm gebe êkôc ñaclai to gêñ tolêlôm-tolêlôm ma kauc mêtêña to ñajanja ma wae to ñawasi ma lambinj.”

¹³ Ma ganjô gêñ samob, tanj Anôtô kêkêñ nanj, anja undambê to nom ma anja nom ñalêlôm to gwêc ma genj samob, tanj sêjam aucgenj nanj sêsôm gebe

* **4:11:** Laumata 24 sêkac nêñ sunsunj su gêc nom kêtû

“Lambiņ to wae ma ŋawasi to ŋajaņa enden ŋac, taņ
gēngōņ lēpōņ kiņņa naņ, agēc Domba tengeņ ma tengeņ.”

¹⁴ Go bōc aclē tau tonañ sēlōc gebe “Biņņanō.” Ma êsēc laumata sēu taun jasēc ma teten mec. * taēņ ênam gebe lau teņ sēsam papia tau sewiņ atom, go sēkic papia tōņ ŋa gam me o teņ ma sēsap ŋaomata tōņ kêpi tageņ ŋa katēkwi, go sēpeņ nēņ ŋatalō êwa êsēc saņa kēsēp katēkwi tau. Katēkwi toņatalō tau sēsam gebe peņ. Ŋac taņ papia gējac eņ ŋawae naņ, êkac peņ tau su acgom, go êtōm gebe êsam papia tau. tau. Kat kwl to atalō tau Jam gebe pe ac taņ papla gējac eņ ŋawae naņ, êkac pe tau 8 U aC 9 Om, go êtōm gebe Ŋam papla tau.

6

Biņ peņņa

¹ Go galic Domba kēkac buku ŋapeņ 7 ŋamataņa su. Ma gaņō bōc aclē nēņ teņ kēsōm awa amboac wapap gējac gebe “Ômōēņ.”

² Ma gaōc matocanō sa ma galic hos kwalam-kwalam teņ. Ŋac taņ gēngōņ hos ŋaō naņ, kēmēgōm talam ma sēkēņ sunsuņ gēdēņ eņ kēkuc. Ma ŋac tau kēsa gēja kētōm ŋac-kēku-ŋacjo-tuluwaga, ma eņ oc êku ŋacjo tulu.

³ Go Domba kēkac ŋapeņ kētu luagēcņa su. Ma gaņō bōc kētu luagēcņa kēsōm gebe “Ômōēņ.”

⁴ Ma hos kokoc teņ kēsa gēmēņ. Ma ŋac, taņ gēngōņ hos ŋaō naņ, kētu ŋatau gebe êkōc biņmalō su aņga nom ma êkēņ ŋamalac senseņ taun, tec sēkēņ siņ kapōēņ teņ gēdēņ eņ.

⁵ Go Domba kēkac ŋapeņ kētu tēlēcņa su. Ma gaņō bōc kētu tēlēcņa kēsōm gebe “Ômōēņ.” Ma gaōc matocanō sa e galic hos jec teņ. Ma ŋac, taņ gēngōņ hos ŋaō naņ, kēkōc dōņ tanam dōņ gēņ ŋawapacņa kēsēp lēma.

⁶ Ma gaņō awa teņ kēsa bōc aclē ŋasawa gebe “Kōm bēc tageņņa ŋaōli kētōm gebe tanam ôli padi kap luagēc. Kōm bēc tageņņa ŋaōli kētōm gebe tanam ôli labi kap 6geņ. Mago ôņgōm ŋalēsi to wain êtu sec atom.”

⁷ Go Domba kēkac ŋapeņ kētu aclēņa su. Ma gaņō bōc kētu aclēņa nē awa gebe “Ômōēņ.”

⁸ Tec gaōc matocanō sa e galic hos bobob teņ. Ma ŋac, taņ gēngōņ hos gaō naņ, nē ŋaē gebe Gēmacanō. Ma lau lamboamņa tēdaguc eņ. Ma sēwa lau nomņa kēkōc gēja toņ aclē, ma Gēmacanō to nē lau tētap ŋaclai sa gebe senseņ toņ aclē tonañ ŋateņ su ŋa siņ to ŋa tōbōm ma ŋa gēmac tokaiņ-tokaiņ to ŋa bōclai nomņa.

⁹ Go Domba kēkac ŋapeņ kētu lemeņ teņņa su. Ma aē galic lau, taņ sējac êsēc êndu kētu sēsōm Anōtōnē biņ lasē to sēwa biņ tau sa ŋaņēņņa naņ, nēņ katuņ sēmoa altar ŋalabu.

¹⁰ Ma êsēc sēmōēc ŋa awen kapōēņ gebe “O ŋatau dabuņ to biņņanōņa, êndēņ ondoc go ômētōc biņ ma ôkēņ aēcma dec ŋagējō êndēņ lau nomņa.”

¹¹ Tec sēkēņ ŋakwē kwalam-kwalam gēdēņ êsēc kētōmgeņ ma sēsōm gēdēņ êsēc gebe sēlēwan taun saungeņ êwiņ e ŋacjo sēnac lau, taņ sējam kōm sēwiņ êsēc to nēņ lasitēwai êndu nasēwiņ êsēc, go Anōtō êmētōc lau nomņa.

¹² Ma aē galic Domba kēkac ŋapeņ kētu 6ņa su ma ôjō gējam kapōēņanō e oc kētu jec amboac talu ŋasaō-saō ma ajōņ samuc amboac dec.

¹³ Utitalata umbonņa sēpōp sēsēp nom amboac wa tomatac-tomatac sēsēlō êndēņ taņ mu êsēlēņ kapōēņ naņ.

¹⁴ Ma umbon gēlēc tau amboac sēlēc lacgeņ ma lôc to nuc samob sēkēņ maleņ siņ.

¹⁵ Go kiņ nomņa to lau towae ma siņwaganēņ kapitai to lau tolēlōm ma ŋajaņa to gēņōma ma êsēc, taņ sēmoa nēņ lētēgeņ naņ, êsēc samob sēsiņ taun sēsēp gēsun to poclabu aņga lôc.

¹⁶ Ma sēsōm gēdēņ lôc to poc kapōēņ gebe “Aku taōm sa mēņaņgēnduc aēc auc gebe ŋac, taņ gēngōņ lēpōņ kiņņa naņ, agēc Domba, taņ tētac ŋandan naņ, sēlic aēc sapu.

* 5:14: Lau ŋanō embe teto papia êndēņ ŋac teņ ma embe

¹⁷ Gebe agêcnêj bêc kapôêj têtac njananja mênkêsa, ma asa kêtôm gebe êpuc tau tôj êkô.”

7

Sepej natalô kêpi Israelnej lau 144,000

¹ Tonaj su, go galic anjela aclê sêkô nom nakêclêsu aclê ma sêmêgôm nom njamu aclê tôj, gebe mu tej êsêlêj naêpi nom ma gwêc to ka tej atom.

² Go galic anjela tej anja oc njam kêpi gêmêj, nan kêkôc Anôtô mata jali nê pej sepej natalôja ma gêmôêc na awa kapôêj gêdêj anjela aclê, tan têtac naclai sêngôm nom to gwêc êtu secja sa nan gebe

³ “Anjôm nom to gwêc ma ka êtu sec atomgej e aêc apej natalô êpi aêacnêj Anôtônê sakinwaganêj tejbelenj su acgom.”

⁴ Go ganj sêsa lau, tan sepej natalô kêpi êsêac nan, nêj namba sa kêtôm 144,000. Sepej natalô kêpi Israel latuinêj gôlôac samob kêtômgej.

⁵ Anja Judanê gôlôac sepej natalô kêpi lau 12,000,

anja Rubennê gôlôac 12,000,

anja Gadnê gôlôac 12,000,

⁶ anja Asernê gôlôac 12,000,

anja Naptalinê gôlôac 12,000,

anja Manasenê gôlôac 12,000,

⁷ anja Simeonnê gôlôac 12,000,

anja Lewinê gôlôac 12,000,

anja Isakamê gôlôac 12,000,

⁸ anja Sebulonnê gôlôac 12,000,

anja Josepnê gôlôac 12,000,

ma anja Benjaminnê gôlôac 12,000.

Lau nomja toton-totonj sêjam sakinj Anôtô

⁹ Tonaj su, go galic lau taêsam njasec, njac tej kêtôm gebe êsa êsêac sanja atomanô. Êsêac anja lau toton-totonj samob nêj to lau tomôkê-tomôkê ma lau to-m-to-m samob to lau awen tej-awen tej. Êsêac sêkô lêpôj kinja to Domba lanônêmja sêsô njakwê kwalam-kwalam ma sêc tômtôm njalaun.

¹⁰ Ma sêmôêc na awen kapôêj gebe “Moasinj ênam aêc kêsinja gêmêj anja Anôtô, tan gêngônj lêpôj kinja nan, agêc Domba nêj.”

¹¹ Ma anjela samob, tan sêkô sêgi lêpôj kinja to laumata ma bôc aclê auc nan, sêu taun têtac labôcgej sêc lêpôj kinja nanêmja ma teten mec gêdêj Anôtô

¹² ma sêsôm gebe

“Binjanô, lambin to njawasi

ma kauc mêtêja to danje

ma wae to naclai ma njanja

êndêj aêacnêj Anôtô tengej ma tengej. Binjanô.”

¹³ Go laumata tej kêtû kênac aê gebe “Êsêac tanj sêsô njakwê kwalam-kwalam nan, asa lau ma sêmêj anja ondoc.”

¹⁴ Ma aê kasôm gebe “Noc apômtau, aôm kôjalagac.” Tec enj kêsôm gêdêj aê gebe “Gêjwapac kêkôninj êsêac nanô, tec sêmêj ma sêkwasinj nêj njakwê kêsêp Dombanê dec, tec njakwê tau kêtû sêp.

¹⁵ Sêgôm amboac tonaj, tec sêkô Anôtônê lêpôj kinja nanêmja

ma sêjam sakinj enj kêtôm bêc to gelenj sêmoa ênê lôm dabun.

Ma njac, tan gêngonj lêpôj kinja njao nan,

mênêtu nêj bec.

16 Mo to bu oc êjô êsêac êtiam atom.
 Ma oc to gêñ nandan ten oc êtuñ êsêac êtiam atom,
 17 gebe Domba, tañ kékô lêpônñ nalunğen nañ, oc ejop êsêac
 ma oc êwê êsêac sêndênñ bumata mata jali sêna.
 Ma Anôtô oc êmbuñ êsêac matenşulu samob anğa matenşasi su.”

8

Napeñ kêtü 7ña

1 Domba kékac napeñ kêtü 7ña su, go undambê ñagamênñ ñañênñ kêsâ kêtôm ockatu ñasawa ñamakenñ.

2 Go galic anğela 7, tañ sêkô Anôtô lanğônêmña nañ, sêkôc dauc 7.

3 Ma anğela ten gêmênñ kékô kêsî altarña. En kékôc laclu gold gêmaluña ten. Ma sêkênñ gêmalu taêsam gêdênñ en gebe êkênñ êtu da ênsac altar gold, tañ kékô lêpônñ kinğa ñanêmña nañ, êwiñ Anôtônê lau samob nênñ mec.

4 Ma gêmalu ñajadaunñ gêônñ sa anğa anğela, tañ kékô Anôtô lanğônêmña nañ lêma, kêpi gêwiñ Anôtônê launênñ mec gêja.

5 Go anğela kékôc laclu gêmaluña jakêkênñ ja anğa altar kêsêp e mênğêc ma kêbaliñ kêsêp nom gêja. Su, go wapap gêjac to gamênñ ñakicsêa kêsâ ma ôsic kékac to ôjô gêjam.

Dauc kêtañ

6 Ma anğela 7, tañ sêkôc dauc 7 nañ, sêmasañ taunñ gebe sênac êtañ.

7 Anğela ñamataña gêjac dauc kêtañ ma kompoc to ja ma dec kêgalunñ gêwiñ tau kêsêp nom gêja. Sêwa nom samuc kékôc gêja ñamakenñ têlêac ma sêwa ka kékôc gêja tonñ têlêac amboac tonanğenñ. Tec ja genñ nom ñamakenñ ten to ka ñatonñ ten su ma gêgwanñ matac-matac samob tomalagenñ.

8 Go anğela kêtü luagêcña gêjac dauc kêtañ ma gênñ amboac ja genñ lôc kapôênñ ten gêu tau kêsêp gwêc gêja. Gwêc tau sêwa kékôc gêja têlêac ma ñatenñ kêtü dec.

9 Ma sêwa gênñ matenñ jali, tañ sêsê awenñ sêmoa gwêc nañ, to wanñ, tañ sêpoac gwêc nañ, kékôc gêja tonñ têlêac ma gênñ matenñ jali nênñ tonñ ten to wanñ ñatonñ ten sêjaña.

10 Go anğela kêtü têlêacña gêjac dauc kêtañ. Ma utitalata kapôênñ ten kêpôp anğa umbonñ kêtôm dawenñ ñawaô. Ma sêwa bu samob kékôc gêja têlêac, tec jakêsêp ñatenñ to kêsêp bumata gêwiñ.

11 Ma utitalata tau ñaê gebe ñamakic. Ma bu têlêac tau ñatenñ ñamakic kêsâ. Ma ñamalac taêsam sênôm bu ñamakic tau, tec sêmac êndu.

12 Go anğela kêtü aclênña gêjac dauc kêtañ. Ma sêwa oc kékôc gêja ñamakenñ têlêac ma sêwa ajônñ kékôc gêja ñamakenñ têlêac to sêwa utitalata kékôc gêja tonñ têlêac. Ma oc ñamakenñ ten to ajônñ ñamakenñ ten ma utitalata ñatonñ ten gêjam kanuc. Ma têm oc to ajônñ ma utitalata kêpô nomña kêtü dambê kêtôm tonanğenñ.

13 Go galic to gañô momboanñ ten gêlôb gêmoa umbonñ ñalabu ma gêmôêc ña awa kapôênñ gebe “Ojae, ojae, ojae, lau tañ sênğônñ nom nañmênñ. Anğela têlêac tec sêmoa. Nênñ dauc embe êtañ, oc êsêacmênñ sênğônñ naeo ñanôgoc.”

9

1 Go anğela kêtü lemenñ tenña gêjac dauc kêtañ. Ma galic utitalata ten kêpôp anğa umbonñ kêsêp nom gêja, ma sêkênñ ki gamênñ ñakêlênđinñ secña gêdênñ enñ.

2 Ma enñ kêlai gamênñ ñakêlênđinñ ñakatam su ma jadaunñ kêpi anğa gêsunñ tau tonanñ kêtôm ja genñ oba ñatêtac mênğêjam oc to gamênñ auc e ñakesec kêsâ.

3 Ma wagô sêsa anğa jadaunñ ñalêlôm mênşêjam nom auc, ma nênñ ñaclai kêtôm alidêbu nomña nênñ.

⁴ Ma binj gédên êsêac gebe sêngôm gêgwanj nomja to gêj njalaunj matac-matac ma ka sec atom, têtû kasec njamalac, tanj sepej Anôtônê njatalô kêpi êsêac tenbelej atom nanjenj.

⁵ Mago wagô tau têtôm gebe sênac njamalac êndu atom, sêlôc gebe sêlênsu êsêacgenj êtôm ajônj lemenj tenj. Sêlênsu êsêac ja njandanj êtôm alidêbu ênjac lau njandanj.

⁶ Êndênj njasawa tonanj njamalac sêngôm gênjêlôm gebe sêmac ênduja, mago sêngôm elêmê. Êsêac oc sênam awenj su gebe sêmac êndu, mago gêmac oc êc êsêac sugenj.

⁷ Wagô tau njalanj amboac hos, tanj sêmasanj kêtû sinja nanj. Êsêac sêkuc gêj amboac sunsunj gold, ma êsêac lanjônânô amboac njamalac lanjônânô.

⁸ Êsêac môkênlaunj bali nj amboac lauonênj ma lunlunj amboac lewenênj.

⁹ Talic êsêac bônj dagi amboac maluku ki gêsanj auc, ma nêj magênj njakicsêa amboac kareta, tanj hos taêsam sê ma sêlêti kêtû sinja nanj.

¹⁰ Ma nêj lênjuc tokêm amboac alidêbunênj, ma nêj njac lai gêc njalênjuc tau njalêlôm, gebe têtû kasec njamalac êtôm ajônj lemenj tenj.

¹¹ Anjela gamênj njakêlêndinj secja kêtû nêj kinj, nê njâê ja Ebolai awenj gebe Abadon, ma ja aêac awenj gebe njac-gesenj-gêj-njsamob-suwaga.

¹² Ojae njamataja mênjgêja su. Ojae luagêc gacgenj gêc, oc mênjêsa êtû njamu.

¹³ Go anjela kêtû nj gêjac dauc kêtanj. Ma aê ganjô awa tenj kêsa anja jabo aclê, *tanj gêsac altar gold, tanj kêkô Anôtô lanjônêmnja nanj njakêclêsu.

¹⁴ Awa tau kêsôm gédênj anjela kêtû nj gêjac dauc nanj, gebe “Ônj gamboac anjela aclê, tanj sêkô êsêac tônj sêmoa bu kapônênj Euprat nanj su.”

¹⁵ Ma enj kêgaboac anjela aclê tonanj su. Anjela tau sêmasanj taunj kêpi jala tonanj njaaônj to njabêc ma njaockatu su gebe sêwa njamalac samob êkôc êna tonj têlêac ma sênac njamalacnênj tonj têlêac tau njatenj êndu.

¹⁶ Ma aê ganjô sêsa sinjwaga, tanj sêngônj hos njâô nanj, nêj namba sa, ma namba tau 200 million.

¹⁷ Ma katuc kainj tenj kêsa e galic hos to lau, tanj sêngônj njâô nanj. Êsêacnênj maluku kokoc kêtôm ja to majanj-majanj ma jonjonj. Ma hos tau môkênjapac amboac lewenênj, ma ja to jadaunj ma talao kêsa êsêac awenjsunj.

¹⁸ Gêjwajapac têlêac tonec ja to jadaunj ma talao, tanj kêsa êsêac awenjsunj nanj, gesenj njamalac, tanj sêwa kêkôc gêja tonj têlêac nanj, njatenj su.

¹⁹ Hos tau nêj njac lai njam kêsêp êsêac awenjsunj to nêj Iênjuc. Nêj Iênjuc tomôkênjapac amboac moac. Ma môkênjapac tau tonanj têtû kasec njamalac.

²⁰ Ma njamalac njagêdô, tanj gêjwajapac tonanj gesenj êsêac su atom nanj, sêjam taunj ôkwi anja nêj kôm, tanj lemenj sêgôm nanj atom. Êsêac tetenj mec gédênj njalau sec sêwi sinj atom ma tetenj mec gédênj gwam, tanj sêmasanj ja gold to silber ma ki to poc ma ka, ma têtôm gebe sêlic gamênj to sêjô binj ma sêselênj atom nanj.

²¹ Ma êsêac sêjam taunj ôkwi anja nêj lênj sêjac njamalac êndu to nêj sôlônj toê-toê ma nêj lênj mockainj to mockainja ma nêj binj genjenja atom. * jabo kapônênj aclê ma sêkênj jabo njakatu tau kêkô altar njakêclêsu aclê. ma êkênj jabo akatu tau k k altar akacju acj.

10

Anjela to buku saunj

¹ Go galic anjela njajanja tenj anja undambê kêsêp gêmênj. Enj kêkôm tau auc ja tao, ma kasôm buc tenj gêsac enj môkêapac, ma lanjônânô amboac oc ma akainj amboac alê ja.

² Buku saunj tenj kêkac tau sa kwananjenj kêsêp enj lêma. Ma ketoc akainj anônja kêkô gwêc ma gasêja kêkô bau.

* **9:21:** Lau Juda sêmasanj nêj njagêlônj tenj. Êsêac sêsap

³ Go enj gêmôêc ña awa kapôênj amboac lewe kêtañ. Enj gêmôêc su, go wapap 7 sêjac ma sêsôm binj.

⁴ Wapap 7 sêsôm binj su, ma gabe jato binj tau. Mago ganô awa tenj kêsa anja undambê gêmênj gebe “Binj tañ wapap 7 sêsôm nanj, ênêc aômñagenj, oto sa atom.”

⁵ Go anjela, tañ galic enj kêkô gwêc to bau nanj, gêôc lêma anôña sa kêpi undambê gêja,

⁶ ma kêtôc lêma kêpi ñac mata jaliña, tañ gêmôa tengeñ ma tengeñ.

Ñac tau kêkênj undambê to ñagênj samob ma nom to ñagênj samob ma gwêc to ñagênj samob. Ma anjela kêsôm gebe “Têm oc êmbacnê.

⁷ Êndênj tañ anjela kêtû 7ña ênac dauc êtañ nanj, Anôtô oc ênac dabinj nê binj ñalêlômña, amboac kêsôm ñawae ñajam tau lasê gêdênj propete, tañ têtû ênê sakiñwaga nanj.”

⁸ Ma awa, tañ ganô kêsa anja undambê gêmênj nanj, kêsôm binj gêdênj aê kêtiam gebe “Ôna ma ôkôc buku, tê kêkac tau sa kwananjenj kêsêp anjela, tañ kêkô gwêc to bau nanj, lêma nê su.”

⁹ Tec aê gadênj anjela tau gaja ma kasôm gêdênj enj gebe “Ôkênj buku saunj tonanj êndênj aê.” Ma enj kêsôm gêdênj aê gebe “Ôkôc wacônij. Buku tau oc êngôm nê m ñatêtacsêga ñamakic êsa. Mago awamsunj oc ênsaê ñakana amboac lêp.”

¹⁰ Ma kakôc buku saunj tau su anja anjela lêma ma mênjaenj e kêsaê ñakana amboac lêp gêc aocsunj. Aê kadanjônj su, go ñoc ñatêtacsêga ñamakic kêsa.

¹¹ Ma sêsôm gêdênj aê gebe “Oc binj lasê êtiamnanj êpi lau to-m-to-m to lau totonj-totonj ma lau awenj tenj-awenj tenj ma kinj tokinj.”

11

Sêwa-binj-sa-ñanjenjwaga luagêc

¹ Go sêkênj ôpic tenj kêtôm tôc tanam dôñ gênja gêdênj aê ma sêsôm gêdênj aê gebe “Ôndi naôniam dôñ Anôtônê lôm dabunj to altar ma êsêac, tañ tetenj mec sêmôa lôm dabunj ñalêlôm nanj.

² Mago ondec malaclunj lôm dabunj ñamagênja ênêcña, ônam dôñ atom, gebe sêkênj gêdênj lau samuc sêwê kainj ma êsêac oc sêka malac dabunj popoc êtôm ajônj 42.

³ Ma aê oc jakênj ñoc sêwa-binj-sa-ñanjenjwaga luagêc. Êsêagêc sêsô talu sa ma seoc binj lasê êtôm bêc 1,260.”

⁴ Ñac ulu tonanj têtôm katêkwi luagêc me jakainj luagêc, tañ sêkô nom Ñatau lanjônêm nanj.

⁵ Ma tenj embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, go ja êsa êsêagêc awenjsunj e naênij agêcnênj ñacjo su. Tenj embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, nanj senseñ enj su ña ja êtôm tônênj.

⁶ Ñaclai gêdênj êsêagêc gebe sêmbôc umbonj auc e kom tenj ênac êndênj bêc êsêagêc seoc binj lasêña atom. Ma ñaclai gêdênj êsêagêc gebe sêniam bu ôkwi êtu dec. Ma êsêagêc oc sêlênsu nom ña gênjwapac tokainj-tokainj êtôm tañ taênj gêjam nanj.

⁷ Êndênj tañ sênac dabinj nêñ kôm sêwa binj saña nanj, bôc tau oc êpi anja ñakêlêndij sec mênjenac sinj êndênj êsêagêc e êku êsêagêc tulu ma ênac êsêagêc êndu.

⁸ Ma êsêagêcnênj ñawêlêlanj oc ênêc malacsêga ñaintêna. Êsêac sêlêwinj malac tau gebe Sodom to Aiguptu. Anja malac tonanj êsêac sêjac êsêagêcnênj Apômtau kêpi kakesotau.

⁹ Ma lau anja lau to-m-to-m ma lau tomôkê-tomôkê to lau awenj tenj-awenj tenj ma lau totonj-totonj sêlic êsêagêcnênj ñawêlêlanj ênêc êtôm bêc têlêac ma ñasêku ma sênac jao gebe sênsunj atom.

¹⁰ Ma lau nomña oc têtû samuc êsêagêc sêmac êndunja ma têtac ñajam, tec sêkênj gênj ñajam-ñajam ñaômagenj êndênj taunj, gebe propete luagêc tonanj sêlêsu lau nomña.

¹¹ Bêc têtêac ma ñasêku gêjaña, go Ñalau mata jalina anğa Anôtônê kêsêp êsêagêcnên ñalêlôm gêja, tec agêc dêdi sêkô, ma êsêac, tañ sêlic êsêagêc nañ, têtêc taun ñanô.

¹² Ma ñaclagêc tau sênô awa kapôên kêsâ anğa undambê ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Api tonec amên.” Go tao teñ kêsun êsêagêc sa sêpi undambê sêja ma agêcnên I acjo sêlic êsêagêc sêpi sêja.

¹³ Ma gêdên ñasawa tonan ôjô gêjam kapôên e malac tonan ñaandu samob embe tawa êkôc êna ton 10, nañ ñaten gêjaña. Ma ôjô tau gesen lau 7,000 su. Ma lau ñagêdô têtêc taun, tec tetoc Anôtô undambêña sa.

¹⁴ Ojae kêtû luagêcña tec mênğêja su. Ma ojae kêtû têtêacña oc mênğêsa.

Dauc kêtû 7ña

¹⁵ Go anjela kêtû 7ña gêjac dauc kêtun. Ma awen kapôên kêsâ anğa undambê gebe “Aêacnên Apômtau agêc nê Kilisi têtû nom ñagamên Ñatau, ma en oc ênam gôlin êmoa tenğen ma tenğen.”

¹⁶ Go laumata 24, tañ sênğôn nên lêpôn sêmoa Anôtô lanônem nañ, sêu taun têtap labôcgen sêc ma teten mec gêdên Anôtô gebe

¹⁷ “O Apômtau Anôtô, ñaniniñ Ñatau, tañ gômoa gêdên andanğen ma galoc gômoa nañ, aêac anam danğe aôm gebe kôwaka nê ñaclai kapôên sa ma gôjam gôlin gômoa.

¹⁸ Lau samuc têtac ñandan kêsâ, mago aôm têtac ñandan kêsâ amboac tonanğen.

Noc ômêtôc ñacmatêña

to ôkên ñagêjô ñajam êndên propete, tañ têtû nê sakinwaga

to êndên nê lau ma êndên êsêac lau saun to kapôên,

tañ têtêc aômnem ñaê nañña, mênğêô lasê.

Noc onsen êsêac, tañ sesen nom nañ, tau tonec.”

¹⁹ Ma Anôtônê lôm dabun anğa undambê ñakatam gêlêc su e Anôtônê poac ñakatapa, tañ kêkô ênê lôm dabun nañ, kêtû awê. Go ôsic kêkac to gamên ñakicsêa kêsâ ma wapap gêjac to ôjô gêjam ma kompoc gêjac kapôên.

12

Awê ma lêtuckêm nên biñ

¹ Ma gênthalô kapôên teñ anğa undambê mênğêsâ gebe awê teñ kêsô oc kêtû nê ñakwê ma kêkô ajôn ñaô ma kêkuc utitalata 12 kêtû sunsun.

² Awê tau taê ma ñapalê kêtun en gebe êkôc, tec gênğôn jageo ma kêtakic.

³ Go gênthalô teñ anğa undambê mênğêsâ. Lêtuckêm bomsamuc kapôên teñ tomôkêapac 7 ma ñajabo 10 kêkuc sunsun 7.

⁴ Ma nê Iêñuc gêbam utitalata umbonña ton têtêac tonan ñaten pinpan, ma kêpalip kêsêp nom gêja. Go lêtuckêm jakêkô awê, tañ gebe êkôc ñapalê nañ lanônem. En kêkô ma kêsâê gebe awê êkôc ñapalê su acgom, go en êndanğôn ñapalê tau su.

⁵ Awê tau kêkôc ñapalê ñac. Ñapalê tau tonan oc ênam gôlin lau samuc samob ña tôcki. Go gên teñ kêjanğo ñapalê su gêdên Anôtô to nê lêpôn gêja.

⁶ Ma awê tau kêsâ gamên sawa gêja. Anôtô tau kêmasan gamên ñasawa teñ kêtû enña gebe sêlôm en anğa tônê êtôm bêc 1,260.

⁷ Go sin kêsâ anğa undambê. Mikael to nê anjela sêjac sin gêdên Iêñuc. Ma lêtuckêm to nê anjela sêjac sin gêdên êsêac,

⁸ mago sêku êsêac tulu atom, tec lêtuckêm to nê anjela nên ñasawa teñ gêc undambê kêtiam atom.

⁹ Êsêac têtin Iêñuc kapôên, moac lanğwa tau, tañ sêsam en gebe Ñackêlênsôn-binwaga me Sadan nañ su. Ñac tau kêsau nom ñagamên samob. Êsêac têtin en to nê anjela su sêsêp nom sêja.

¹⁰ Go ganjô awa kapôên anja undambê kêsâ gebe
 “Galoc moasiñ to njanja ma gôlin kinja gêmu gédên aêacnên Anôtô gêja.
 Ma ênê Kilisinê naclai kêsâ,
 gebe têtin ñac, tañ kêkô Anôtô lañônêm
 ma kêngôlin biñ kêpi aêacnên lasitêwai nañ su.
 Eñ kêngôlin biñ kêpi êsêac kêtôm bêc to gelenjen.

¹¹ Ma êsêac sêku eñ tulu ña Dombanê dec
 to ña nêñ biñ, tañ sêwa sa nañ.

Êsêac têtac gêwiñ gebe sêmoa mateñ jali atom, tec sêmac êndu.

¹² Amboac tonan undambê to amac, tañ anjôn undambê nañ, têtac ñajam êsa.
 Ojae, nom to gwêcmên,
 Sadañ kêsêp gédên amac gêwac totêtac ñandañ kapôên,
 gebe eñ kêjala su gebe nê têt kêtû dambêgac.”

¹³ Gédên tonan Iêñuckêm kêjala gebe têtin eñ su kêsêp nom gêja, tec kêjanda awê, tañ
 kêkôc ñapalê ñac nañ.

¹⁴ Ma sêkên momboan kapôên ñamagê luagêc gédên awê tau, gebe êiôp êna nê mala, tañ
 gêc gamên sawa nañ. Êsêac oc sêlôm eñ anja tônê êtôm jala têlêac ma ajôn 6, gebe êmoa
 jaêc moac.

¹⁵ Tec moac gêluc bu kapôên kêsâ awasun kêdaguc awê tau gêja, gebe êc eñ su.

¹⁶ Mago nom gêjam awê tau sa ma gêña awasun e kêdanjac bu, tañ Iêñuckêm gêluc kêsâ
 awasun nañ su.

¹⁷ Tec lêñuckêm têtac ñandañ gédên awê tau ma gêja gebe ênac siñ êndên ênê wakuc
 ñagêdô, tañ sêmasan Anôtônê biñsu to sêwa Jesunê mêtê sa nañ.

¹⁸ Ma lêñuckêm kêkô ambêô.

13

Bôc luagêc nêñ biñ

¹ Go galic bôc teñ kêpi anja gwêc gêmên. Bôc tau nê jabo 10 ma môkêapac 7. Ma sunsun
 10 gêsac nê jabo ñaô ma teto ñaê alôb-alôb gêsac môkêapac.

² Ma bôc tau, tañ galic nañ, ñalanjô amboac pusip saleñña kapôên ma akain amboac
 iwanê ma awasun amboac lewe awasun. Ma lêñuckêm kêkên nê njanja to nê lêpôn ma
 nê naclai kapôên gédên eñ.

³ Ma sêlic bôc tau nê môkêapac tau ñateñ kêtôm sêjac êndu, mago ñakamoc sec tau gêmô.
 Tec lau nomña samob sê taên ma têtac bôc tau.

⁴ Ma êsêac teteñ mec gédên lêñuckêm gebe kêkên naclai gédên bôc, go teteñ mec gédên
 bôc tau ma sêsôm gebe “Asa kêtôm bôc tonan ma asa kêtôm gebe ênac siñ êndên eñ.”

⁵ Ma Anôtô gêlôc gebe bôc etoc tau sa ña awasun kapôên to êsôm biñ alôb-alôb, ma kêkên
 naclai gédên eñ gebe êngôm gên tau êtôm ajôn 42.

⁶ Bôc tau gêña awasun ma kêsôm biñ alôb-alôb kêpi Anôtô to kêpi ênê ñaê to ênê andu
 ma kêpi êsêac, tañ sêngôn undambê.

⁷ Ma Anôtô gêlôc gebe eñ ênac siñ êndên Anôtônê lau e êku êsêac tulu. Ma kêkên naclai
 gédên eñ gebe êtu lau tomôkê-tomôkê to lau to-m-to-m ma lau awen teñ-awen teñ to lau
 toton-toton samob nêñ ñatau.

⁸ Ma lau nomña samob oc teteñ mec êndên bôc tau. Mago gédên tañ Anôtô kêkên
 undambê to nom atomjen nañ, lau tonan nêñ ñaê kêsêp Domba, tañ sêjac êndu nañ, nê
 buku mata jalinja atom.

⁹ Ñac teñ nê tañasun embe ênêc, nañ, êñôman.

¹⁰ Embe ênac ñac teñ ñawae gebe êngôn kapoacwalô,
 oc êsêp kapoacwalô êna.

Ma embe ênac ñac tenj ñawae gebe sênac enj ña sinj êndu, oc sênac enj êndu.

Amboac tonan Anôtônê lau sêoc gêñwapac totêntac êpa sugen ma sêkênj êwiñ.

¹¹ Go galic bôc tauñja tenj kêpi anja nom ñalêlôm gêmênj. Bôc tonan nê jabo luagêc kêtôm dombanê, mago kêsau binj kêtôm lêñuckêm.

¹² Ma gêjam kôm ña bôc ñamatañja nê ñaclai gêmoa bôc tau lanjônêmñja. Ma kêkac nom to êsêac, tanj sêñgônj nom nanj, gebe tetenj mec êndênj bôc ñamatañja tonakamoc sec, tanj gêmô su nanj.

¹³ Ma enj gêgôm gêñtalô kapôênj-kapôênj. Enj kêkênj ja kêsêp anja undambê gêmênj nom mênj-ñamalac samob sêlic.

¹⁴ Bôc tau kêsau gêoc lau nomñja samob ña gêñtalô, tanj Anôtô gêlôc gebe êñgôm êmoa bôc ñamata ñalanjônêm nanj. Ma bôc tau kêsôm gêdênj lau nomñja gebe sêmansanj bôc, tanj kêtap sinj ñakamoc sa, mago gêmoa mata jali nanj, nê ñakatu tenj.

¹⁵ Ma Anôtô gêlôc, tec bôc tau gêju awajaô mata jali kêsêp bôc ñakatu gebe bôc ñakatu êsôm binj ma ensenj êsêac, tanj tetenj mec êndênj ñakatu atom nanj su.

¹⁶ Ma bôc tau kêkac ñamalac samob, lau saunj to kapôênj ma lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa ma lau, tanj sêmoa nêñ lêtêgenj nanj, to gêñôma gebe sepenj ñatalô tenj ênêc lemenj anôñja me tenjbelenj.

¹⁷ Ñac tenj embe êtap ñatalô tonan sa atom, oc êtôm gebe ênam ôli gêñ me êkênj gêñ êndênj lau sênam ôli atom. Ñatalô tonan bôc tau nê ñaê me ñaê tau ñanamba.

¹⁸ Amboac tonan lau tokauc mêtêñja taênj ênam binj tau acgom. Ñac tokauc êkip bôcnê namba ñam saman, gebe namba tau ñamalac tenj nê. Ma namba tau 666.

14

Lau 144,000 nêñ wê

¹ Go gaoc matocanô sa ma galic Domba tau kêkô lôc Sion ma lau 144,000, tanj teto êsêagêc Tama nêñ ñaê kêpi êsêac tenjbelenj nanj, sêkô sêwiñ enj.

² Ma ganjô awa tenj kêsa anja undambê kêtôm bu taêsam ñakicsêa ma kêtôm wapap gêjac kapôênjanô. Ma ganjô awa tau amboac lau wêñja sêjac nêñ gêñ wêñja kêtanj.

³ Lau tau sêjam wê wakuc tenj sêkô lêpônj kinjja to bôc aclê ma laumata lanjônêmñja. Ñac tenj kêtôm gebe êñô wê tonan e êtu tônj enj atom, lau 144,000 tauñgenj, tanj Domba gêjam ôli êsêac su anja nom nanj, tec sêjam.

⁴ Lau tonan ñai têtû sec gêdênj lau atom, sêmoa tonênj ñalêlôm ñawasigenj. Êsêac têdaguc Domba sêsa intêna samob, tanj enj kêsa nanj. Domba gêjam ôli êsêac su anja ñamalacnênj e têtû Anôtô agêc Domba nêñ gêñ ñanô ñamêc.

⁵ Binjdansanj tenj kêsa êsêac awenjsunj atomanô, gebe êsêacnênj keso masi.

Añela têlêac nêñ binj

⁶ Go galic añela tenj gêlôb gêmoa undambê ñalêlôm. Enj kêkôc ñawae ñajam tenjenñja tenj gebe êsôm lasê êndênj lau, tanj sêñgônj nom nanj, ma êndênj lau totonj-totonj samob to lau tomôkê-tomôkê ma lau awenj tenj-awenj tenj to lau to-m-to-m.

⁷ Enj kêsôm ña awa kapôênj gebe “Atêc Anôtô to atoc enj taugenj sa, gebe ênê mêtôc ñanoc mênjkêsa. Atenj mec êndênj ñac, tanj kêkênj undambê to nom ma gwêc to bumata nanj.”

⁸ Ma añela tenj kêdaguc mênjkêtu luagêc ma kêsôm gebe “Sêku Babel kapôênj tulu, sêku tulugac, Babel tau kêkênj nê wain têtac ñakalacñja gêdênj lau samuc sênôm.”

⁹ Go añela tenj kêdaguc êsêagêc mênjkêtu têlêac. Enj kêsôm ña awa kapôênj gebe “Tenj embe etenj mec êndênj bôc to êndênj nê ñakatu ma êkôc ñatalô ênêc têbêla me lêma,

¹⁰ nanj oc ênôm wain Anôtônê têtac ñandanñja, tanj kêkêc kêsêp nê têtac ñandanj ñaclu, kêgalunj gêwiñ gêñ tenj atom. Ma sêlênsu ñac tau ña ja to talao anja añela dabunj to Domba lanjônêmñja.

¹¹ Ja tañ êlênsu êsêac nan, njajadaun oc êpi endenj tîngen. Êsêac tañ tetenj mec gêdênj bôc to gêdênj ênê ñakatu ma sêkôc ênê ñaê ñatalô sa nan, oc sêniñ awenj atom êtôm bêc to elenjenj.”

¹² Amboac tonanj Anôtônê lau, tañ sêmasanj Anôtônê binjsu to sêkênj gêwiñ Jesu nan, sêôc gêñwapac totêntac êpa sugenj.

¹³ Go ganjô awa tenj kêsa anja undambê gebe “Oto gebe Aê aoc êôc lau, tañ Apômtau gêbiñ êsêac tîng ma sêmac êndu galoc ma êndênj bêc ñamuña samobgenj.” Nalau Dabunj kêsôm gebe “Binñanô, êsêac oc sêwi nêñ kolenj sinj ma sêniñ awenj gebe nêñ kolenj ñanô kêdaguc êsêac.”

Têm sejonj kôm ñanô saña

¹⁴ Go gaôc matocanô sa ma galic tao sêpsêp tenj ma ñac tenj amboac ñamalacnê latu gêngônj tao tonanj ñaô. Enj kêkuc sunsunj gold ma lêma kêmgôm bôjanj jalô ñamata tenj.

¹⁵ Ma anjela tauña tenj kêsa anja lôm dabunj mênjgêmôêc ña awa kapôênj gêdênj ñac, tañ gêngônj tao ñaô nan, gebe “Ôsakiñ nêmbôjanj jalô naônêc kôm ñanô sa gebe noc tajonj kôm ñanô saña mênjkêsa ma gêñ nomña kêtû lêwê su.”

¹⁶ Tec ñac, tañ gêngônj tao ñaô nan, gêjac bôjanj jalô kêsêp nom ma gêjac nom ñakôm ñanô sa.

¹⁷ Go anjela tauña tenj kêsa anja lôm dêbunj, tañ kêkô undambê nan, gêmênj ma gêôc bôjanj jalô ñamata tenj amboac tonanj.

¹⁸ Go anjela tauña tenj kêsa anja altar gêmênj gêwiñ, nanj kêtû ja ñatau ma gêmôêc ña awa kapôênj gêdênj ñac tobôjanj jalô ñamata tonanj gebe “Ôsakiñ nêmbôjanj jalô ñamata êna ma ojonj ñanô anja nom ñakôm wainña sa, gebe wain ñanô kêtû lêwê su.”

¹⁹ Go anjela gêjac nê bôjanj jalô kêsêp nom ma kejonj wain ñanô anja nom sa jakêbalin ñanô tau kêsêp sêpip wain ñamala kapôênj. Ñamala tau tonanj Anôtônê têtac ñandanj.

²⁰ Êsêac sêpip wain ñanô sêmoa malac ñamagê e dec kêsa sêpip wain ñamala tau. Dec tau kêsunj kêtôm gebe ênôm hos auc e êndênj ñagôlinj ma keselenj gêja kêtôm 300 kilometer.

15

Anjela togeñwapac ñamuña tau

¹ Go galic gêñtalô-kapôênj kainj tenj gêc undambê. Anjela 7 sêkôc gêñwapac ñamuña 7 tau. Anôtônê têtac ñandanj oc ênac dabiñ tau êpi gêñwapac tonec.

² Ma galic gêñ amboac gwêc, nanj kêtôm glas sêgalunj gêwiñ ja. Ma galic lau, tañ sêku bôc to nê ñakatu ma nê ñaê ñanamba tulu nan, sêkôc Anôtônê genj wênja sêkô gwêc glas tau ñatali.

³ Êsêac sêjam Anôtônê sakiñwaga Mose nê wê ma Dombanê wê gebe

“O Apômtau Anôtô, ñaniniñ Ñatau,
aômnêm kôm kapôênj to kainj tenj.
O lau totonj-totonj samob nêñ kinj,
aômnêm lêñ samob jagêdênj to binñanô.

⁴ O Apômtau, asa oc êtêc aôm atom,
ma asa oc etoc aômnêm ñaê sa atom.

Gebe aôm taômgenj dabunj.

Lau totonj-totonj samob mênjtetenj mec êndênj aôm,
gebe nêmbôjanj kômêtôc binj jagêdênj kêtû awê sugac.”

⁵ Tonanj su, go galic lômbec undambêña, tañ kêtû Anôtô gêmôa gêwiñ nê lau ñabelo nan, ñakatam gêlêc tau su.

⁶ Ma anjela 7, tañ sêkôc gêñwapac 7 nan, sêsa anja lôm dêbunj sêmênj. Êsêacnênj ñakwê ñawasi e ñaeb ñaôma ma sêjandiñ ômbinjak gold gêsac bônjagi.

⁷ Go bôc aclê nêñ tenj kêkênj laclu gold 7 gêdênj anjela 7 ma Anôtô mata jali tenjenj ma tenjenja nê têtac ñandanj kêsêp laclu tau e mênjgêc.

⁸Ma Anôtônê ñawasi to nê ñaclai ñajadauñ gêjam lôm dabuñ ñalêlôm auc ma ñac tenj kêtôm gebe êsô lôm dabuñ êna atomanô e añela 7 nêñ gêñwapac mênênac pep acgom.

16

Anôtônê têtac ñandanñ ñalaclu 7

¹Ma gañô awa kapôên kêsâ anga lôm dabuñ ma kêsôm gêdên añela 7 tonañ gebe “Ana akêc Anôtônê têtac ñandanñ ñalaclu 7 êsêp nom êna.”

²Go añela ñamata jakêkêc nê laclu kêsêp nom gêja. Ma lau, tañ sêkôc bôcnê ñatalô sa to teten mec gêdên ênê ñakatu nan, têtap gwatêlê sec to ñandanñ sa.

³Go añela kêtû luagêcña kêkêc nê laclu kêsêp gwêc gêja e kêtû dec. Ma dec tau amboac ñacmatê ñadec. Ma gêñ materñ jali samob, tañ sêmoa gwêc nan, sêmac endu.

⁴Go añela kêtû têtêacña kêkêc nê laclu kêsêp bu to bumata samob gêja e kêtû dec.

⁵Ma aê gañô bu tau ñaañela kêsôm gebe

“O ñac dabuñ tau, tañ galoc gômoa to andanñenñ gômoa nan, aôm ñac gêdên, tec kômêtôc binñ ñalên amboac tonañ.

⁶Êsêac sêkêc Anôtônê lau to propete nêñ dec sinñ, ma galoc kôkên dec gêdên êsêac sênôm.

Ñagêjô tonañ jakêtôm êsêacnênñ keso solop.”

⁷Ma gañô awa kêsâ anga altar gebe

“Binñanô, Apômtau Anôtô, ñaniniñ Natau, aômnmê mêtôc tau binñanô to jagêdênñoc.”

⁸Go añela kêtû aclênña kêkêc nê laclu kêsêp oc e kêkên oc ñaja kapôên kêpac ñamalac.

⁹Ñandanñ kapôên tau kêpac ñamalac, e sêsôm binñ alôb-alôb kêpi Anôtônê ñaê, gebe ênê ñaclai kêtû gêñwapac tonañ ñamôkê, tec sêjam tauñ ôkwi ma tetoc enñ sa atom.

¹⁰Go añela kêtû lemenñ tenña kêkêc nê laclu kêsêp bôc tau nê lêpôn. Ma bôcnê gamên samob ñakesec kêsâ. Ma ñandanñ gêgôm ñamalac e sênñac imbelenñ.

¹¹Ma sêsôm binñ alôb-alôb kêpi Anôtô undambênña kêtû nêñ ñandanñ to gwatêlênña. Mago sêjam tauñ ôkwi sêwi nêñ lênñ langwa sinñ atom.

¹²Go añela kêtû 6ña kêkêc nê laclu kêsêp bu kapôên Euprat e bu tau kêpa. Gêgôm tonañ gebe êmansañ kinñ anga oc ñamña nêñ intêna.

¹³Ma aê galic ñalau ñatêmui têtêac amboac ôpoac sêsâ anga lênñuckêm agêc bôc ma propete dansañ awenñsunñ sêmênñ.

¹⁴Êsêac ñalau sec, tañ sêgôm gênñtalô nan, nêñ ñalau. Êsêac dêdênñ kinñ, tañ sênñgônñ têtôm nom ñagamênñ samobgenñ nanñ sêja, gebe sejonñ êsêac sa ma sênac sinñ êndênñ ñaniniñ Natau Anôtô nê bêc kapôên.

¹⁵“Alic acgom, aê oc jawac amboac ñacgenñenñ. Aê aoc êôc êsêac, tañ sêjam jali ma sêsô nêñ ñakwê banñenñ nanñ, gebe sêsêlênñ toôlinñ ñaôma e lau sêlic êsêac ôlinñ ñagênñ majenñña atom.”

¹⁶Go ñalau sec sêkac kinñ sa sêpi tagenñ anga gamênñ, nanñ sêsam ña Ebolai awenñ gebe Harmagedon.

¹⁷Go añela kêtû 7ña kêkêc nê laclu kêsêp ñalaulau. Ma awa kapôên kêsâ anga lêpônñ kinñña, tañ kêkô lôm dabuñ nanñ, gebe “Gêjac dabinñ sugac.”

¹⁸Ma ôsic kêkac to gamênñ ñakicsêa kêsâ ma wapap gêjac to ôjô gêjam secanô. Ôjô secanô amboac tonañ gêjam gêdênñ têm ñamalac sênñgônñ nomña tenñ atomanô.

¹⁹Malacsêga tau kêkac tau kêkôc gêja ñapopoc têtêac, ma lau samuc nêñ malac sêku sa. Ma Anôtô taê gêjam malac Babel kapôên, tec kêkênñ wain laclu tenñ gêdênñ enñ gênôm. Wain tau ênê têtac ñandanñ kapôên.

²⁰Go nuc samob sêc su ma lôc samob maleñmê.

21 Ma kompoc ñamatu kapôên-kapôên, ten ñawapac kêtôm padi talu ten gêjac anga undambê kêsêp mênkêpi ñamalac e ñamalac sêsôm binj alôb-alôb kêpi Anôtô kêtû kompoc tau ñagênwapacña, gebe gênwapac tonan kapôênanô sec.

17

Awê mockainjo agêc bôc tau

1 Ma anela 7, tan sêkôc laclu 7 nan, nê ten kêsâ mênkêsôm gêdên aê gebe “Ômôên, aê jatôc mockainjo towae, tan gêngôn bu kapôên natali nan, nê mêtôc êndên aôm.

2 Kin nomña sêgôm gên mockainja gêdên en, ma lau tan sêngôn nom nan, sênôm ênê wain mockainja e kêjanin êsêac.”

3 Go katic kain ten kêsâ e ñac tau gêc aê kasa gamên sawa ten gaja. Ma galic awê ten gêngôn bôc bomsamuc ten ñaô, ma teto ñaê alôb-alôb gêjam en ôli auc. Ma bôc tau môkêapac 7 to nê jabo 10.

4 Awê tau kêsô ñakwê asôsamuc to bomsamuc ma gêjam gêlôn tau ña gold ma pocawa to kêkôm. Lêma kêkôc laclu gold, tan awê tau nê mockain ñagên môp to ñatêmui kêsêp e mêngêc.

5 Ma teto ñaê ten gêc en têbela, nan ñam kêsêp lêlôm gebe “Babel kapôên, nom ñamockainjo samob to gên môpña samob ñatêna.”

6 Ma galic awê tau gênôm Anôtônê lau to lau, tan sêwa Jesu sa nan, nê dec e kêjanin en.

Gêdên tan galic en nan, gaê taêc en ñanô.

7 Mago anela kêsôm gêdên aê gebe “Gôê taêm kêtû asagenja. Aê oc jawa awê to bôc tomôkêapac 7 ma nê jabo 10, tan kêbalan awê tau nan, nê ñam kêsêp lêlômña sa êndên aôm.

8 Bôc tan gôlic nan, gêmoa gêdên gêmunjen e galoc malamê, ma malôgen acgom, go êpi anga gêsunbôm êmên e ênaña. Lau tan sêngôn nom nan, oc sêlic bôc tau, tan gêmunjen gêmoa e galoc malamê ma oc mênêô lasê étiam nan, ma sê taên. Mago gêdên tan Anôtô kêkên undambê to nom atomgen nan, lau tan sê taên nan, nê ñaê kêsêp buku mata jalinja atom.

9 “Amboac tonan lau tokauc mêtêña taên ênam binj tau acgom. Môkêapac 7 têtôm lôc 7, tan awê gêngôn ñaô, nan. Môkêapac tau têtôm kin 7 amboac tonan.

10 Kin lemen ten sêjaña su. Ten tec gêmoa. Ma ten gêmên atom tagen. En embe êmên, oc êmoa ñasawa dambêgen.

11 Ma bôc tau, tan gêmunjen gêmoa ma galoc malamê nan, kêtû kin 8ña. En anga êsêac 7 nê, mago oc ênaña.

12 “Ma jabo 10, tan gôlic nan, têtôm kin 10, tan sêkôc nê gôlin kinja sa atom tagen. Mago êsêac oc sêkôc ñaclai kinja sa êtôm ockatu ñasawa tagenjen sêwin bôc tau.

13 Êsêacnên binj kêpi tagen ma sêkên nê ñajaña to ñaclai gêdên bôc tau.

14 Êsêac oc sênac sin êndên Domba, mago Domba tau oc êku êsêac tulu, gebe en kêtû apômtaunên Apômtau to kinên Kin. Ma lau, tan en kêkalem to kêjalin êsêac sa ma tédaguc en ñanênjen nan, sênac sin sêwin en.”

15 Go anela kêsôm gêdên aê gebe “Bu tan gôlic mockainjo gêngôn natali nan, kêtôm lau to-m-to-m to lau tomôkê-tomôkê ma lau toton-toton to lau awen ten-awen ten.

16 Ma jabo 10, tan gôlic nan, to bôc tau, nan têtac gedec mockainjo. Êsêac sêjanjo ênê gên samob su e êmoa ôli ñaômagen êmoa nê tauña, ma sêniên ênê ñamêsôm to sêkên ja êniên en su.

17 Bin tonan êsa gebe Anôtô kêkên kêsêp êsêacnên ñalêlôm gebe sêngôm ênê binj êtu anô, tec kêkên êsêacnên ñalêlôm kêpi tagen ma sêwi nê gôlin kinja sin gêdên bôc tau ênêc e Anôtônê binj ñanô êsa acgom.

18 “Ma awê, tan gôlic nan, kêtôm malacsêga, tan gêjam gôlin kin nomña samob.”

18

Babel kêku sa

¹ Tonañ su, go galic aņela taunja ten aņga undambê kêsêp gêmêñ, en toņaclai kapôêñ, ma nê ñawasi kêpô nom.

² En gêmôêc ña awa kapôêñ gebe
 “Sêku Babel kapôêñ tulu, sêku tulugac,
 Babel kêtù ñalau sec nêñ malac sêñgôñña
 ma kêtù ñalau ñatêmui to moc sec, tañ ñamalac dedec nañ ñagêsun,

³ gebe lau samuc samob sênôm ênê wain mockaiñña
 to kiñ nomña sêgôm mockaiñ gêdêñ en
 ma en mata katu gêñboa, tec gêjam ôli gêñ gêdêñ lau-têtui-gañwaga nomña ñawaô e êsêac
 têtù lau toêlôm.”

⁴ Go gañô awa ten kêsâ aņga undambê gebe
 “O ñoc lauac, awi malac tonañ siñ
 asa amêñ, gebe awê kaiñ ênê sec awiñ atom,
 ma atap ênê gêñwapac sa awiñ atom.

⁵ En gêgôm sec jagêboa-jagêboa
 ma ñatêpôê kêpi e jagêjam undambê tôñ,
 ma Anôtô taê gêjam ênê lêñ keso tonañ gêmôa.

⁶ Aņgôm êndêñ en êtôm en gêgôm gêdêñ amac.
 Akêñ ênê kôm sec ñagêjô êndêñ en êtu dim luagêc.
 En kêjaliñ gêñ anômña toņaclai kêsêp laclu ten,
 tec amac ajaliñ gêñ toņaclai êsêp laclu ten êtu dim luagêc.

⁷ En ketoc tau sa ma kêmoasiñ tau ñasec,
 tec akêñ ñagêjô ñandan to gêñwapac ñadôñ êtôm ênê gêñ tonañ.
 En kêsôm gêdêñ tau gêc nê ñalêlômgen gebe Aê awêtuc atom,
 aê gañgôñ kwinnê lêpôñ
 ma gêñwapac ten oc êtap aê sa atom.

⁸ Kêtù tonañña gêñ ñandan tonec ñai êpi en êndêñ bêc tagen gebe
 gêmacanô to gêñwapac ma tôbôm to ja êniñ en
 gebe ênê mêtôcwaga, Apômtau Anôtô, en ñac ñajaña.”

⁹ Kiñ nomña, tañ sêgôm mockaiñ gêdêñ en to sêmoasiñ tauñ ñasec sêwiñ en nañ, êndêñ
 bêc sêlic ja êniñ gamêñ ñajadaun nañ, oc sênam awen su to têtaiñ tañiboa ñanô êtu enña.

¹⁰ Êsêac oc sêkô jaêcgen gebe têtêc tauñ êtu ênê andañña ma sêsôm gebe
 “Ojae, ojae, aôm malacsêga Babelma,
 aôm malac ñajaña,
 mago sêmêtôc aôm gêdêñ ockatu ñasawa tagenjen.”

¹¹ Ma lau-têtulu-gêñwaga nomña sêpuc tañiboa sa ma têtaiñ kêpi en gebe lau ten oc sênam
 ôli êsêacnêñ waba êtiam atom.

¹² Waba tau tonec gold to silber ma pocawa to kêkôm ma obo sêpsêp to asôsamuc ma
 ñawasi to bomsamuc, ka ñamalu tokaiñ-tokaiñ ma andu ñagêñlêlôm, tañ sêmasañ ña bôc
 ñajabo to ña ka ñajam-ñajam ma ña ki kokoc to jejec ma ña poc ñawasi,

¹³ ma môsê to katêkwi ma gêñmalu to salin ma gêñmalu jadaunña, ma wain to niptêkwi
 ma polom to jañgom ma bulimakao to domba ma hos to kareta ma gêñôma to ñamalacnêñ
 katuñ.

¹⁴ Ma lau-têtulu-gêñwaga sêsôm gebe
 “Ñanô tañ gôgôm mocsac nañ, kêtaiñ tau su aņga aômñêm.
 Ma moasiñ nomña to gêlôñ samob gêwi aôm siñ gêjaña,
 ma oc ôtap gêñ tonañ ñai ñaten sa êtiam atomanô.”

15 Lau-têtulu-gênwaga tañ têtù lau tolêlôm kêtù enja nan, sêkô jaêcgeñ gebe têtêc tauñ kêtù ênê ñandanja ma sêpuc tanjiboa sa ma têtanj gebe

16 “Ojae, ojae, malacsêga tauma.

En kêsô ñakwê kwalam-kwalam to asôsamuc ma bomsamuc ma gêjam gêlôn tau ña gold to pocawa ma kêkôm.

17 Mago geñ tolêlôm-tolêlôm tau gêjaña gêdên ockatu ñasawa tagenjen.”

Ma kapitai wanja samob ma lau, tañ sêjam ôli wan gebe sêna gamên tenjamên ten nan, ma lau wanja to êsêac samob, tañ sêjam kôm gwêcña nan, sêkô jaêcgeñ.

18 Êsêac sêlic ja geñ malac tau ñajadaun, tec têtanj ma sêsôm gebe “Asa malac ten kêtôm malacsêga tônê.”

19 Êsêac segain kekop mênshêpalip kêpi môkênjapac ma sêpuc tanjiboa sa ma têtanj to sêmôêc gebe

“Ojae, ojae, malacsêga tauma.

Ênê gên tolêlôm-tolêlôm gêgôm lau samob, tañ nêñ wan kêpoac gwêc nan, têtù lau tolêlôm. Mago gêjaña gêdên ockatu ñasawa tagenjen.

20 O undambê to Anôtônê lau ma aposolo to propete,

têmtac ñajam êsa êtu malac tônêña, gebe Anôtô kêmêtôc malac tau gêjô sec, tañ gêgôm gêdên amac nan sugac.”

21 Go anja ñajanja ten gêôc poctêmui kapôênjanôtêna ten sa ma gêu kêsêp gwêc gêja ma kêsôm gebe

“Sêu malacsêga Babel gôdub tagen amboac tonan ma têtap malac tau sa êtiam atomanô.

22 Ma sênac gên wêña to on

ma sêju gasuc to sênac dauc êtan anja nêñ malaclun êtiam atom.

Ma têtap lau lemenj mêtêña tokainj-tokainj samob sa sêmoa aôm ñalêlôm êtiam atom.

23 Lamp ñawê ten êpô aôm êtiam atom,

ma sêjô awêlagêc ñac sênam tauñ ñaonda anja aôm nêñ êtiam atom.

Binj tonan êtap aôm sa gebe aôm nêñ lau-têtulu-gênwaga têtù nom ñatau kapôênjanô.

Ma kôsau lau samuc nomña samob ña nêñ binj beñña.”

24 Ma têtap propete ma Anôtônê lau to lau samob, tañ sêjac êndu anja nom nan, nêñ dec sa anja malac tau.

19

1 Tonan su, go ganjô ñaôndu kapôên anja undambê amboac lau taêsam awen, sêsôm gebe

“Haleluja.

Aêacnên Anôtô kêtù moasinj ênam aêac kêsinja ma ñawasi to ñajanja ñatau.

2 Ênê mêtôc samob binjanô to gêdên,

gebe enj kêmêtôc mockainj kapôênj gêjô nê sakinjwaganên dec, tañ awê tau kêkêc sinj nan.”

3 Go êsêac sêsôm kêtiam gebe

“Haleluja.

Malacsêga tau ñajadaun êpi êna endenj tônjen.”

4 Go laumata 24 to bôc aclê tau sêu tauñ jasêc ma tetenj mec gêdên Anôtô, tañ gêngônj lêpônj kinja nan, gebe

“Binjanô. Haleluja.”

Dombanê moasinj awêña

⁵ Ma awa tenj kêsa anja lêpônj kinja gebe
 “Amac samob, tanj atu Anôtônê sakinwaga,
 ma amac, tanj atêc enj, samob, lau saunj to kapôênj,
 alambinj aêacnênj Anôtô.”

⁶ Go ganô ñaôndu amboac lau taêsam awenj ma amboac bu taêsam ñakicsêa to amboac
 wapap gêjac kapôênjanô gebe
 “Haleluja.

Gebe Apômtau aêacnênj Anôtô, ñaniniñ Njatau,
 kêkôc gôlinj kinja sa.

⁷ Têntac ñajam to tatu samuc
 ma danjôm ênê ñawasi êsa,
 gebe Domba ênam awê sa ñanoc mênjkêsa
 ma ênê awê tau kêmasanj tau sugac.

⁸ Sêkênj ñakwê sêpsêp tonjwasi enj kêsô.
 ñakwê tau Anôtônê launênj lênj gêdênj.”

⁹ Go anjela kêsôm gêdênj aê gebe “Oto gebe Aê aoc êoc êsêac, tanj kalem gêdênj êsêac gebe
 nasêninj moasinj Domba ênam awê sanja sêwiñ nanj.” Ma kêsôm gêdênj aê gebe “Anôtônê
 binjanô tau tonanj.”

¹⁰ Aê gau tauc gaêc enj akainja gebe jatenj mec êndênj enj. Mago enj kêsôm gêdênj aê gebe
 “Ondecgenj, aê katu sakinwaga gawinj aôm to nê m lasitêwai, tanj sêwa Jesu sa nanj. Aôm
 otenj mec êndênj Anôtô taugenj.” Lau tanj sêwa Jesu sa nanj, sêwê kainj Njatau seoc binj lasêja.

Ñac tanj gêngônj hos kwalam-kwalam ñaô

¹¹ Go galic undambê gêja ma hos kwalam-kwalam tenj kêsa gêmênj. Ma ñac, tanj gêngônj
 ñaô nanj, sêsam enj gebe ñac ñanênj to Binjanô. Enj kêmetôc binj to gêjac sinj jagêdênj.

¹² Enj mataanô amboac jawaô ma kêkuc sunsunj taêsam. Ma teto ñaê tenj gêc enj ôli, tanj
 ñac tenj kêjala atom, enj taugenj.

¹³ Enj kêsô ñakwê tenj sêsac tônj kêsêp dec, ma sêsam ñac tau gebe “Anôtônê Binj tau.”

¹⁴ Go sinjwaga undambêja sêsô ñakwê sêpsêp tonjwasi sêngônj hos kwalam-kwalam ñaô
 têdaguc enj.

¹⁵ Ma sinj ñamata tenj kêsa enj awasunj gebe ênac lau samuc ña sinj tau. Ma enj oc ênam gôlinj
 êsêac ña tôcki ma êka wain ñanô popoc êsêp Anôtô ñaniniñ Njatau nê sêpip wain ñamala.
 ñamala tau Anôtônê têtac ñandanj kapôênj tau.

¹⁶ Ma teto ñaê tonec gêc ênê ñakwê to enj akainj gebe “Kinênj Kinj ma apômtaunênj
 Apômtau.”

¹⁷ Go galic anjela tenj kêkô oc ñalêlôm. Enj gêmôêc ña awa kapôênj gêdênj moc samob, tanj
 sêlôp sêmoa umbonj ñalabu gebe “Akac sa amênj êtu Anôtônê moasinj kapôênja.

¹⁸ Amênj gebe aninj kinj to kapitaisêga ma lau sinj sêlêc nênj ñamêsôm, ma aninj hos to lau,
 tanj sêngônj hos ñaô nanj, nênj ñamêsôm to lau, tanj sêmoa nênj lêtêgenj ma gêjôma to lau saunj
 ma kapôênj samob nênj ñamêsôm êtômgenj.”

¹⁹ Go galic bôc tau ma kinj nomja to nênj sinjwaga sêkac sa gebe sênac sinj êndênj ñac, gênj
 gêngônj hos ñaô nanj, to nê sinjwaga.

²⁰ Ma êsêac sêsô bôc agêc propete dansanj tônj. Propete dansanj tau gêgôm gêntalô gêmôa
 bôc lanjônêm ma kêsau êsêac, tanj sêkôc bôcnê ñatalô to tetenj mec gêdênj ênê ñakatu nanj, ña
 gêntalô tonanj. Sêsô bôc agêc propete dansanj tônj ma sêbaliñ êsêagêc tomatenj jaligenj sêsêp
 jagêjactonj, tanj genj talao nanj sêja.

²¹ Ma sinj, tanj kêsa ñac gêngônj hos ñaôña awasunj nanj, gêjac lau ñagêdô samob êndu, ma
 moc samob senj lau tonanj nê ñamêsôm e gaôc êsêac tônj. *

* **19:21:** Ñam gebe alambinj Apômtau.

20

Jala 1,000 nabin

¹ Go galic anjela tenj kêsêp anjga undambê gêmêj nanj kêkôc gêsunjbôm njaki ma kapoacwalô kapôênj tenj kêsêp lêma.

² Enj kêkôc lênguckêm, moac langwa tau tôj. Enj nac-kêlênsônj-binjwaga Sadanj tau. Anjela gêsô enj tôj gebe ênêc e jala 1,000 êmbacnê acgom.

³ Go kêbaliñ enj kêsêp gêsunjbôm gêja ma kêlai njakatam auc, go kêpac katêkwi gêwê kêsêp njakatam njasawa gebe ênsau lau samuc êtiam atom e jala 1,000 êmbacnê acgom. Têm tonanj êmbacnê, go sêngamboac enj su njasawa ec saunjenj.

⁴ Go galic lêpônj taêsam ma lau sêngônj naô. Ma Anôtô kêkêj kôm mêtôcña gêdêj êsêac. Go galic njamalac, tanj sêjac êsêac êndu kêtû sêwa Jesu sa to sêsôm Anôtônê binj lasêja nanj, nêj katunj. Êsêac tetenj mec gêdêj bôc to gêdêj ênê njakatu atom ma sêkôc bôcnê njatalô sa gêc êsêac tenjbelej to lemenj atom. Katunj tau matenj jali kêsa to sêjam gôlinj sêwiñ Kilisi têtôm kinj kêtôm jala 1,000.

⁵ Nacmatê dêdi sa njamata tau tonec. Nacmatê njagêdô matenj jali kêsa atom tagenj e jala 1,000 êmbacnê acgom.

⁶ Aê aoc êôc lau dabunj, tanj sêndi sa êtu njamata nanj. Gêmacanô kêtû luagêcña njanjaclai kêkôninj êsêac tôj atom. Êsêac têtû Anôtô agêc Kilisi nêj dabunjwaga ma sênam gôlinj sêwiñ Kilisi têtôm kinj êtôm jala 1,000 tau.

Sêku Sadanj tulu

⁷ Endêj tanj jala 1,000 êmbacnê nanj, oc sêngamboac Sadanj su anjga nê kapoacwalô.

⁸ Ma êsa êna gebe ênsau lau samuc, Gog to Magog, tanj sêjam nom auc e gêdêj njakêclêsu aclê nanj, ma ênac êsêac sa gebe sênac sinj. Lau tau têtôm ganjac gwêcña,

⁹ ma êsêac sêsêlêj sêjam nom aucgenj ma sêwa Anôtônê launêj gamêj sêngônjña to malac, tanj Anôtô têtac gêwiñ nanj, auc e ja kêsêp anjga undambê jagenj êsêac su.

¹⁰ Go Anôtô kêbaliñ Sadanj, tanj kêsau êsêac nanj, kêsêp jagêjactonj totalao, tanj gêmunjña sêbaliñ bôc tau agêc propete dansanj sêsêp sêja nanj gêja. Ma njandanj oc êlakoc êsêac êtôm bêc to elenj tenjenj ma tenjenj.

Metôc kapôênj mênkêsa

¹¹ Go galic lêpônj kinjña kwalam-kwalam kapôênj tenj to nac, tanj gêngônj naô nanj. Ma nom to undambê kêtainj tau su anjga nac tau nê lanônêmña, jagêjaña kêsêp sawa gêja e malamê.

¹² Ma galic njacmatê kapôênj to saunj samob jasêkô lêpônj kinjña tau njanêmña ma sêkac buku njagêdô sa. Ma sêkac buku tenj sa, nanj buku mata jalinj tau. Ma sêmêtôc njacmatê nêj binj kêtôm nêj kolenj, tanj teto nabinj gêc buku tonanj naj su.

¹³ Gwêc kêkêj njacmatê, tanj sêc njalêlôm nanj, ma gêmacanô to lamboam sêkêj njacmatê, tanj sêc lamboam njalêlôm nanj, ma sêmêtôc êsêac gêdêj-gêdêjgenj kêtôm gêj, tanj sêgôm nanj.

¹⁴ Go sêbaliñ gêmacanô to lamboam sêsêp jagêjactonj sêja. Jagêjactonj tau gêmacanô kêtû luagêcña.

¹⁵ Ma embe têtap nac tenj nê naê sa ênêc buku mata jalinj tau atom, nanj sêmbaliñ enj êsêp jagêjactonj êna. * Mago kêtû njamu lau sêsam naê luagêc kêpi lau samuc nêj tonj kapôênj, tanj sêkêj kisa gêdêj Anôtô to nê lau.

21

Undambê to nom wakuc

¹ Go galic undambê wakuc to nom wakuc, gebe undambê njamataña to nom njamataña nanj gêjaña su ma gwêc malamê amboac tonanj.

* **20:15:** Gêdêj andanjgenj Gog kêtû kinj anjga gamêj Magog.

² Ma galic malac dabuñ Jerusalem wakuc, tañ Anôtô kékêñ kêsêp anğa undambê gêmên nan, ñagêlôn amboac awê, tañ sêjam gêlôn en gebe ênam ñac.

³ Ma ganô awa kapôên ten kêsâ anğa lêpôn kinña gebe “Ôlic acgom, Anôtônê andu kékô gêwiñ ñamalac. En oc êngôn êwiñ êsêac ma êsêac oc têtû ênê lau, ma Anôtô tau oc êmoa êwiñ êsêac.

⁴ Ma en oc êmbuñ matenşulu samob anğa matenşasi su ma gêmacanô oc ênêc êtiam atom ma gêñwapac to tanjiboa ma ñandan oc ênêc êtiam atom, gebe gêñ ñamataña samob gêjanğac.”

⁵ Ma ñac, tañ gêngôn lêpôn kinña nan, kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê oc janğôm gêñ samob êtu wakuc.” Ma en kêsôm gebe “Oto gebe Biñ tonec biñ ñanên to biñjanô.”

⁶ Ma kêsôm gêdên aê gebe “Ñanô kêsagac. Aê ñac ñamata to ñamu. Aê katu ñam to ñatêpôê. Aê jakên bu anğa bumata mata jali êndên lau, tañ bu gêjô êsêac nan, sênôm ñaômageñ.

⁷ Ñac tañ êku ñacjo tulu nan, êwê kain gêñ tonan ñai êtu ênê gêñlênsêm, ma aê jatu ênê Anôtô ma en êtu aê latuc.

⁸ Ma lau matenş golec to sêkên gêwiñ atom, ma lau tosec to sêjac ñamalac êndu, ma mockainjo to mockain ma lauben to gwam ñasakiñwaga ma dansantêna samob, oc sêwê kain ñagêjacton, tañ ja to talao gelom nan. Gêmacanô kêtû luagêcña tau tonan.”

Jerusalem wakuc

⁹ Go anela 7 tolaclu 7, tañ gêñwapac ñamuña 7 kêsêp e menğêc nan, nêñ ten gêmên ma kêsôm gêdên aê gebe “Ômôên, aê jatôc awê, tañ Domba gebe ênam nan, êndên aôm.”

¹⁰ Tec aênoc katuc kain ten kêsâ e en gêôc aê kapi lôc baliñ kapôên ten gaja, go en kêtôc malac dabuñ Jerusalem, tañ Anôtô kékêñ kêsêp anğa undambê gêmên nan, gêdên aê.

¹¹ Gêmên to Anôtônê ñawasigen. Malac tau ñawê amboac pocawa, amboac pocawa jaspera ñaôsic amboac glas.

¹² Malac tau ñatunbôm kapôên ma baliñ tonşacgêdô 12. Ma anela 12 sêkô sacgêdô tonan ñaô gêdên-gêdêngeñ. Ma teto Israel latuinên gôlôacmôkê 12 nêñ ñaê kêpi sacgêdô tau.

¹³ Sacgêdô têlêac gêc oc kêpiña, têlêac gêc musanğu-mña, têlêac gêc mula-mña ma têlêac gêc oc kêsêpña.

¹⁴ Ma poc 12 kêtû malac ñatunbôm tau ñanomban, ma Dombanê aposolo 12 nêñ ñaê 12 gêc poc tau.

¹⁵ Anela tañ kêsôm biñ gêdên aê nan, kêkôc dôn gold ten gebe ênam dôn malac tau ma ñasacgêdô to tunbôm.

¹⁶ Malac tau ñalêsinña to ñatakôcña baliñ kêtôm taugen. Anela gêjam dôn malac tau kêtôm dôn 12,000, ñalêsinña to ñatakôcña ma ñabaliñ kêpi lolôcña kêtôm taugen.

¹⁷ En gêjam dôn malac ñatunbôm amboac tonanğen. Ma tunbôm tau baliñ kêtôm dôn 144 kêtôm ñamalacnên dôn, tañ anela kêkôc nan.

¹⁸ Tunbôm tau êsêac sêboa ña pocawa jaspanagen, ma malac tau sêkwê ña goldanô e ñakênkên lanğwageñ kêtôm glas.

¹⁹ Êsêac sêjam gêlôn malac ñatunbôm ñanomban ña pocawa tokainştokainş. Nomban ñamataña jaspera, ma kêtû luagêcña sapir, ma kêtû têlêacña agat, kêtû aclênja emeral,

²⁰ kêtû lemenş tenña sardonî, kêtû 6ña konelian, kêtû 7ña krisolit, kêtû 8ña beril, kêtû 9ña topa, kêtû 10ña krisopra, kêtû 11ña hiasint ma kêtû 12ña ameti.

²¹ Ma sêkên kêkôm tagenş-tagenş kêtû sacgêdô 12 ñakatam. Ma malac ñaintêna tau goldanô ñakênkên kêtôm glas e ñawa lanğwageñ.

²² Ma galic lôm dabuñ ten kêkô malac tau atom, gebe Apômştau Anôtô ñaniniñ Ñatau agêc Domba têtû ñalôm dabuñ.

²³ Ma malac tau kêpô lêna oc to ajôn gebe êpônja nec atom, gebe Anôtônê ñawasi kêpô malac tau ma Domba kêtû ñalamp.

²⁴ Lau toton-toton oc sêsêlêñ sêmoa ñawê tonan ñalêlôm. Ma kin nomña oc sejon nêñ waba tonjawi sêsô malac tau sêna.

²⁵ Êsêac sêsan ñakatam auc atomanô, ñawê oc ênêc ñapan, elen to êmbêc oc naêsa gamên tonan atom.

²⁶ Ma êsêac oc sejon lau toton-toton nêñ waba to awa towae sêsô malac tau sêna.

²⁷ Gêñ ñatêmui ten oc êsô malac tonan êna atom, ma ñac sec to dansantêna ten êsô êna atom amboac tonan. Lau tan teto nêñ ñaê kêsêp Dombanê buku mata jaliña nan, sêsô sêna. * ñawasi kain ten ma ñatalô tokain-tokain. Ñagêdô kokoc, ñagêdô matac-matac to majan-majan. Bîn pocawaña gêwa ña gebe ñawasi oc ênam Jerusalem wakuc auc samucen. Malac ñagênlêlôm tan ênêc awê to gêñ, tan êsin tau nan ñawasien.

22

¹ Go anela kêtôc bu ten gêdên aê, ñakênkên kêtôm pocawa. Bu tau bu mata jaliña kêsa anga Anôtô agêc Domba nêñ lêpôn kinña.

² Bu tau keselen kêsêp malaclun ñalunen ma ka mata jaliña kêkô bu natali maken-maken. Ka tau gêjam ñanô kêtû dim 12 kêtôm jalagen, gêjam kêtôm ajongen. Ma ka tau ñalun gêgôm lau samuc ôlin ñajam kêsa.

³ Ma gêñ, tan Anôtô kêpuc boa nan, oc tatap ñaten sa anga malac tonan atom.

Anôtô agêc Domba nêñ lêpôn kinña oc êkô malac tau, ma ênê sakinwaga oc sênam sakin en.

⁴ Êsêac oc sêlic en lanôanô ma ênê ñaê ênsac êsêac tenbelen.

⁵ Elen to êmbêc oc êsa êtiam atom, ma êsêac oc sêpô lêna lamp ñawê to oc atomanô, gebe Apômtau Anôtô tau oc êpô êsêac ma êsêac sênam gôlin lau têtôm kin sêmoa tenen ma tenen.

Jesu oc êmu êmên

⁶ Go anela ten kêsôm gêdên aê gebe “Bin tonen bin ñanên to binñanô. Ma Apômtau Anôtô, tan kêkên nê Ñalau gêdên propete nan, kêsakin nê anela gebe êtôc bin, tan oc mênêsa seben nan, êndên ênê sakinwaga.”

⁷ Jesu kêsôm gebe “Ôñô acgom, aê oc jawac seben. Aê aoc êoc êsêac, tan sêmansan bin, tec Anôtô gêoc lasê gêc buku tonen nec.”

⁸ Aê Joan, aê ñac, tan ganô to galic gêñ tonan ñai. Ganô to galic gêñ tau su acgom, go gau tauc gaêc anela, tan kêtôc gêñ samob gêdên aê nan, akainña gabe jaten mec êndên en.

⁹ Mago en kêsôm gêdên aê gebe “Ondecen, aê katu sakinwaga gawin aôm to propete, tan têtû nê lasitêwai nan, ma êsêac, tan sêmasan buku tonen ñabin nan. Oten mec êndên Anôtô taugen.”

¹⁰ Ma en kêsôm gêdên aê gebe “Ôngamin bin, tan Anôtô geoc lasê gêc buku tonen nan, to ôsin ôkwi atom, gebe noc gêñ samob tonen ñanô êsaña kédabinjac.

¹¹ Ñac tan gêgôm sec nan, êngôm nê sec êmoa. Ñac tan gêgôm gêñ môpña nan, êngôm nê gêñ môpña êmoa. Ñac gêdên êngôm gêñ êndên en êmoa. Ma ñac dabun êsa nê lêñ ênam dabun tauña êmoa.”

¹² Jesu kêsôm gebe “Ôñô acgom, aê oc jawac seben ma tonoc ñagêjôgen jawac, gebe jakên êndên lau samob êndên-êndên en êtôm nêñ lêñ.

¹³ Aê ñac ñamata to ñamu, aê ñam to ñamôkê ma gajac m ma oc janac dabun.”

¹⁴ Aê aoc êoc êsêac, tan sêkwasin nêñ ñakwê nan, ec êsêac têtôm gebe sêwê kain ka ñanô sêngôn mater jaliña ma oc sêsô malac tau ñasagêdô sêna.

¹⁵ Lau amboac tonen oc sêmoa malac ñamagê, kêam to lauben ma mockain to mockain ma lau, tan sêjac ñamalac êndu to gwam ñasakinwaga ma êsêac, tan têtac gêwin bin dansan to sêgôm ñanô kêsa nan.

* 21:27: Ñaê 12 tonan têtû pocawa 12 ñaê. Pocawa tau

¹⁶ “Aê, Jesu, kasakinj ñoc anjela gêdêj amac gebe êwa binj tonanj sa êndêj gôlôac dabuj. Aê katu Dawidnê ñawakac ma nê wakuc. Aê katu utitêna gelenmataja ñawasi tau.”

¹⁷ Ñalau agêc awê, tanj gebe ênam ñac nanj, sêsôm gebe “Ômôêj.” Lau samob, tanj sêjô binj tonanj nanj, sêsôm sêwiñ gebe “Ômoêj.” Lau tanj bu gêjô êsêac nanj sêmêjmanj, ma samob, tanj sebe sêkôc nanj, sêkôc bu mata jaliña taumanj, sêkôc ñaômagenj.

¹⁸ Aê jasôm binj tonec êtu tôj êndêj lau samob, nanj sêjô binj, tanj Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nanj gebe Tenj embe ênac têku binj tenj naêwiñ, oc Anôtô ênac têku gêjwapac, tanj teto ñawae gêc buku tonec nanj, êpi enj naêwiñ amboac tonanjenj.

¹⁹ Ma tenj embe êkôc binj, tanj Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nanj, ñatenj su, oc Anôtô êkôc ênê kañanô mata jaliña to ênê mala anja malac dabuj, tanj teto ñabinj gêc buku tonec nanj, su amboac tonanjenj.

²⁰ Ñac tanj gêwa binj samob tonanj sa nanj, kêsôm gebe “Binjanô, aê oc jawac sebenj.” Binjanô, Apômtau Jesu ômôêj.

²¹ Apômtau Jesu nê moasinj êndêj lau samob.

Naë To Nalô Nam

A

Agat Pocawa ŋawasi ŋajam teŋ. Kwalam-kwalam to majan-majan gêga tau (Geoc 21:19).

Ajôŋ, Israelnêŋ Takac Kalender

Alabaster Poc amboac jonjon ma palêpalê, tec sêsap kêtü kekec to suc ŋajam-ŋajam, taŋ sêkêŋ ŋaola kêsêp.

Aleŋ Aleq Lau sêmac katuŋ, taŋ lau laŋgwa gêmunŋa seboç mênşêlêsu ŋamalac. Têtu kasec lau ma sêgôm bôc to kêam sêbôm sêsêp saleŋ sêja. Takac Nalau Sec.

Aloe Ka teŋ ŋatêkwi ŋamalu ŋajam. Lau laŋgwa sêkôc kêtü nêŋ gêŋ malu ma kêtü bu gêmacŋa gêwiŋ.

Altar Lau Juda sêkêŋ bulimakao to gêŋ kêtü da gêdêŋ Anôtô. Sêkêŋ gêsac altar ma sêkêŋ ja geŋ. Êsêac sêsap poc kapôêŋgeŋ kêtü altar ŋamêtê teŋ amboac tonec gebe sêsap ŋakêclêsu aclê e ŋakatu amboac bulimakao ŋajabo kêkô altar ŋakêclêsu aclê tonan ŋaô (Geoc 9:13). Jabo aclê tonan kêtü Anôtônê ŋaclai kapôêŋ ŋadôndôŋ. Anôtô kêtü lau gêbac, taŋ sêlêti jasêkam jabo tau ŋateŋ tônia, gebe sênac êsêac êndu atom nan, nêŋ lamu.

Amen Nalô Ebolai awenŋa nec tanam ôkwi gebe Gêŋ tau amboac tonan me Njanô êsa amboac tôniaŋ. Go ŋam teŋ gebe Biŋ ŋanôgeŋ. Êtôm tonanŋoc, Magobe. Geoc 3:14 sê Kilisinê ŋaê gebe Amen kêtôm Biŋŋanô (Natau).

Ametist Takac Pocawa.

Anao Takac Aneŋio, Biŋ Aneŋionja.

Aneŋio, Biŋ Anellionja Lau Israel nêŋ mêtê laŋgwa teŋ amboac tonec gebe Nac teŋ embe nê gôlôac masi, êsêagêc awê (kapoac) semasaŋ biŋ gêdêŋ taun ma ŋac tau gêjam agêcnêŋ sakinŋwagao teŋ kêtü nê awênê anao. ŋam gebe anao tonan êkôc ŋapalê êjô ênê awê su. Anao kêsam ŋac tonan gebe ŋatau ma lau sêsam eŋ gebe ênê akweŋ. Eŋ gêwê kainŋ ŋac tau nê waba to gêŋ ma ênê gêŋlênsêŋm gêjac awê tau nê ŋapalê ŋawae gêwiŋ (Gen 25:6; 35:22).

Anôtô Latui Takac Lau Undambêŋa, Aŋela, Bôc.

Anôtô N. Malê gêwa ŋaê Anôtô sa gebe ŋam oc kêsêp Wapômtau Anôtau. Lau laŋgwa sêsôm gebe kêkêŋ gêŋ samob to gedêŋ tônia ma kêmoasiŋ ŋamalac ŋajam kêlêlêc. Jabêm sêliŋ nêŋ anôtô tonan siŋ e ŋawae kêtü gwasa su, tec tetoc eŋ sa kwalec. Gêŋsêga amboac ôjô me gwêctêna me mutêna embe êŋgôm êsêac acgom, go taêŋ gêjam eŋ ma sêkêŋ da gêdêŋ eŋ. Tetoc bôc to gêŋ gêc ambêô ma sêkêŋ kêpi wanŋ ŋasec teŋ sêuc su dedec gêdam gêja. Seboç anôtô kêtaiŋ tau su jagêmoa gwêcm ŋagêdimbob ŋalêlômgeŋ, taŋ kêliŋ ŋamalac ma gêŋ eŋ kêkêŋ nan, samob siŋ su. Sêliŋ eŋ siŋ amboac tonan, tec tetoc nêŋ mimi to abeŋi katuŋ sa gêjô anôtô su. Biŋsu sêô lasê acgom, go sêpuc miŋ laŋgwa tonan ŋam e sê ŋaê tau kêpi Anôtô mata jali, taŋ kêkêŋ undambê to nom biŋŋanôgeŋ nan. Eŋ kêliŋ tau siŋ jagêmoa jaêc atom, taê gêjam nê gêŋ ma gejob to gêjam jaom gêmoa ŋapaŋ. Anôtô mata jali gêwa tau sa gebe eŋ Nalau. Aêac tec tanam sakinŋ êndêŋ eŋ tatoc gêŋ ŋagêdô ŋakatu sa êjô eŋ su atom. Gwam to gêŋ ŋakatu, taŋ ŋamalac sêkêŋ kêtü nêŋ anôtôi jaba nan, eŋ gêjac jao gêc Biŋsu ŋamataŋa.

Eŋ kêjaliŋ lau Israel sa jageoc tau lasê to kêsôm biŋ gêdêŋ êsêac kêsa propete to lau awenŋ. Eŋ gêwê êsêac ma gêgôm gêŋsêga e sêjala eŋ kêpi ŋanôgeŋ. Eŋ kêkêŋ Biŋsu to ŋagôliŋ ma kêmoatiŋ poac gêdêŋ êsêac. Kêtü ŋamu go geoc tau lasê kêpi Latu Jesu Kilisi, taŋ tau kêtü ŋamalac mênşgêmoa nom nan. Jesu Eŋ Anôtô tau (Joan 14:9). Anôtô aêacnêŋ Kêsiwaga Eŋ. Aêac tec tatêc to têtac êwiŋ ma ôliŋ andaŋ tameŋi undambêŋa Anôtô. Biŋlênsêŋm Laŋgwa to Wakuc gêwa eŋ sa amboac tonan, tec tapuc eŋ ŋam tasam Bibolo tanac ŋawaengeŋ.

Anôtô Têlêtagen Njâê Têlêtagen njam gebe Têlêac kêtôm Tagen. Bin tonan kêlêson aêacnêj kauc gebe gêj njanô têlêac têtôm gêj tagen atom. Embe tapuc njâê tau njam, oc tapô lèna gebe gêc lèlômsêga. Aêac tatap njâê tonan sa anja Bibolo tau solop atom. Kêwaka Anôtô sa gebe tagen tê gêmôa, go tonec gêwiñ gebe Kilisi ma Njalu Dabuñ têtôm Anôtô tau (Joan 1:1; 4:24). Bibolo tec gêwa Anôtônê njalanô têlêac sa gêdêj aêac gebe Anôtô Tama agêc Latu ma Njalu Dabuñ. Njam kêsêp gêj, tan Anôtô gêgôm anja Gôlôac njalêlôm nan. Tama Anôtô kêkêj gêj samob. En kêkêj to têtac gêwiñ njamalac, tec gêlôm to gêjam jaom ma kêmôasiñ aêac kêtôm tamenji njanô en. En kêkêj Latu mênjêjam aêac kêsî (Joan 1:14), ma kêkêj Njalu Dêbuñ kêpuc aêac tôn (Rom 8:26). Njalu Dabuñ tonan Apômtau Jesu nê (Kor 11.3:17) ma Tama Anôtô nê amboac tonanjen (Joan 4:24). Anôtô geoc tau lasê kêpi njalanô têlêac tonan teto gêc Bibolo njabuku. En kêkônij tau amboac tonan, ec tajala en njênj. Njalanô têlêac, mago Anôtô tauanô tagen. Têtac gêwiñ njamôkê en (Joan 1.4:8). En gebe aêac têtac êwiñ tauñ e tatôm en tau katu. Têtac gêwiñ tauñ tonan ocgo êmbij aêac tôn êtôm gêbij Tama agêc Latu ma Njalu Dabuñ tau tôn nan (Kol 3:14).

Anôtônê Gamêj, Anôtônê Gôlij Kijja. Anôtô kêtû nom samuc njagôlijnsêga to njakij. Anôtônê Gamêj to Njagôlij tonan kêtû anô anja nom gêdêj Jesu mênjêmoa nan. En gêjam mêtê lau gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi. Anôtônê Gamêj kêdabingac” (Mat 4:17; Mar 1:15). Bin Anôtônê Gamêjja gêjam Njawa Njam ma Binjôlij to gêntalô samob auc.

Jesu gêmêj gebe enseñ Sadañnê kôm su (Joan 1.3:8) ma êwaka Anôtônê Gamêj sa (Mat 12:28; Luk 11:20). Gôlij tau êtu anô amboac ondoc. Njâlêj tonec gebe Tanjô mêtê ma takêj êwiñ Jesu to êsuc sec ôkwi ma dawî njatau lanjwa sij to dawij Jesu êtu nêj njatau wakuc ma têtanduguc en to tasêp en tôn. Tajalij Jesu sa êtu nêj Apômtau nec kêtôm tasô Anôtônê Gamêj/Gôlij njalabu. Tanam tauñ ôkwi su, tec nêj gêj njagêdô samob ênam tau ôkwi amboac tonanjen. Nêj njalêlôm kêtû wakuc, tec nêj lêj êtu wakuc êndanduguc. Tauñ nêj tekwen saki ênjgôm atom. Lau ten tauñ sêjam tauñ kêsî atom. En kêgaboac aêac su, tec têtac gêwiñ lau kêtû nêj njagôlij wakuc e tamoa dawij tauñ njajam.

Aêac tawê kainj Anôtônê Gamêj kêtû nêj kolênja me nêj lêj mansanja atom. Njamôasiñ Anôtô gêsuj gêdêj aêac kêtû takêj gêwiñ Kilisiña. Kêmôasiñ aêac njam kêlêlêc su, tec tanjamiñ ênê moasiñ ênêc aêacña atom, takêj njawa elom lau gamêj dambê to baliñja êwiñ. Aêac tec taten kêsêp Mec Tamenmai gebe “Mênjôtu Apômtau ôtôm gamênjen”, gebe sêwiñ aêac tatu Gôlôac Dabuñ tagen. Anôtô gêjac m gamêj tau anja nom nec ma kêlainj nê gôlij gêmôa e êndêj nom njatêm ênac pep acgom, go ênac dabinj êndêj êkêj samob êtu wakuc. Gêmac to njandan ma gênjwapac to tapô lèna gênja ma dangôn jageo to sij ma gêj keso Anôtônê Gamêj oc êmbacnê anja nom wakuc (Geoc 21:4).-Gamêj Undambêja to Anôtônê Gamêj kêkwa tau. Njâê lulu njam tagen gebe Undambê to Nom njatau Anôtô. Gamêj tau êtu anô njâlêj to njagêbôm ma njakolen, tan gêjac njamalac njawa nan, Binjôlij kêwaka sa.

Takac Môkêlatu to Njamadiñ Njanamba gebe Anôtônê Gamêj, Binjôlij Anôtônê Gamêjja, Undambê.

Anjela Anôtônê njalu sakinja êsêac, tec sêsô en njalabu ma sêgôm ênê bin njanô kêsâ kêtôm en kêsakij êsêac, tec tasam êsêac gebe Anôtônê lau jaenja gêwiñ. Njâê Anôtônê me Apômtaunê anjela elêmê kepeñ Apômtau tau geoc tau lasê mênjêkêsôm bin gêdêj njamalac. Anjela nê Anôtônê lau sakinja têtôm propete to lau, tan sêsôm Anôtônê wae lasê (Geoc 19:10; 22:9). Ac têtôm Kilisi atom (Eb 1:4ng), tec tatoc êsêac sa amboac en atom. Anjela njakatu, tê lau teto-teto nê, kêtôm êsêac ôlij njalauña atomanô. Aêac taênj ênam anjela tau amboac siñsêlêc tonajlai kainjen. (Takac MNJ) Njalu undambêja tonan sêwiñ Anôtô sêmôa. Sêgi ênê lêpônj kijja auc ma awenj gêôc en.

Takac Bêc, Lau Undambêja, MNJ gebe Anjela.

Aposolo Nāê Aposolo tonañ kēpi lau 12, tañ Jesu kējalinj êsêac sa jatêdaguc enj to sêpuc enj tōñ nanğen. Go sê kēpi Paulu to Gôlôac Dabunj ñakolenwaga ñagêdô gēwinj gēc Binlênsêm Wakuc amboac tonañ. Nāê tau ñam gebe jaenwaga me lau sêsakinj êsêacña. Anôtô kêsakinj êsêac to nê lausakinj samob gebe sêsôm ênê Gamêñ ñawae ñajam lasê êndênj lau sênô, ec sêkênj êwinj enj ma ênam êsêac kēsi.

Areo Pagu Nāê tonañ ñam (a) Aresnê Iôcmatu gēc Griknêñ malacsêga Aten, (b) Kaunsil. Laumata malac taunja sêkac taunj sa-sa anğa lôc tau, tec ñāê tau sêsam kēpi kaunsil tonañ gēwinj. Sêkac taunj sa anğa lôc tonañ kêtiam atom, mago ñāê Areo Pagu kêsap tōñ tec gēc (Apos 17:19-34; Kor I.1:22ñgg).

Artemis Lau gêmunj andanğenja tetoc anôtôo tenj tonañ sa sêgôm kêtü nêñ lau sêkôc gôlôac têtü taêsamja. Nāê tau ñam kêsêp Grik awenj. Lau Rom sêsam ña taunj awenj gebe Diana. Kêtü tonañja sêsam anôtôo jaba tonañ nê ñāê sêgalunğenj. Lau Asia Saunja tetoc Artemis (Diana) sa sêjac ñawaeğenj (Apos 19:23-40).

Asera Anôtôo jaba tenj. Lau Kanaan tetoc sa ma sêkalem enj kêtü nêñ lau sêkôc ñapalê taêsamja. Aseranê akwenj Bal. Lau Israel sêku Kanaan tulu jasênğônj gamêñ tau kêtü têlê, tec taêsam tetoc anôtôo jaba tonañ sa sêwinj. Sêsê ka kêkô lôc ma sêsap gwam (alê) kêtü ñagêbôm kêkô lôm dabunj ñalêlôm gēwinj, tec sêgôm Anôtô têtac ñandanj kasa.

Asia Anğa Bibolo ñāê Asia kêkwa masanm kapôênj, tañ gamêñ Saina to India gēc nanj, gēwinj atom; kēpi gamêñ, tañ aêac tasam Asia Saunj nanğenj (Tim II.1:15; Geoc 1:4).

Astarte Anotôo tonañ gêjam jaom lau sêkôc ñapalê taêsamja, ma sinj to sinjwaga gēwinj. Nāsakinj gêjac gênj ôlinj ñakalacña ñawae. Lau Asia Saunja to gamêñ ñagêdônja tetoc enj sa gêjam auc gêdênj tēm lanğwa tônê.

B

Bal Lau Kanaan tetoc Bal sa kêtü nêñ anôtô jaba. Sêgôm gebe êkênj nêñ gôlôêc têtü taêsam. Sêsam Asera gebe Balnê awê. Lau Israel jasênğônj gamêñ Kanaan têtü têlê acgom, go tetoc anôtôo jaba luagêc tonañ sa sêwinj.

Bal Poacña Lau Sikem sê ñāê tonañ kēpi nêñ Bal ma tetoc enj sa kêtü nêñ anôtô jaba (Gôl 8:33).

Bec Anôtô Gêngônja Nāê tenj gebe Bec Anôtô Gêwa Tau Saña. Mose to nê lau sêsunj becsêga tau sa. Lau Israel sêlic nêñ om anğa Lômbec ñalêlôm e Salomo kêkwê lôm dabunj sa acgom. Lômbec ñāê tenj gebe Anôtônê Bec me Bec Lanğonjanô Êndênj Tauñja (me takac taunj saña). Takac gebe Lômbec, Ombec.

Bec Sêmasan Taunja Woke ñabêc 5 ñakêtula, tañ Judao to ñac sêmasan taunj ma sêjac dabunj ñagênj samob gebe sêlic nêñ om Sabat (Mat 27:62; Mar 15:42; Luk 23:54). Gêmunj omsêga samob gēwinj amboac tonanğenj.

Belsebul Sadanğnê ñāê tenj, nanj gêwa enj sa gebe ñalau sec samob nêñ ñatau enj.

Benj, Binj Benja Anôtô gêjac jao binj benja to sêpuc kapoacña gêdênj lau Israel, mago lau tau sêwi sinj samucğenj atom, ñagêdô sêgôm (Gen 30:14, 37ñg). Anôtô gêlic gênj tau kêtôm sakinj gêdênj anôtôo jaba to gwam (Sam I.15:23). Lau tañ têtêc benj to ñalau sec nanj, sêkênj gēwinj Anôtô kwalec, tec sêbu enj gebe gêjam jaom êsêac gêdênj sec to gênj ñaclai samob jakêtôm atom. Anğa Binlênsêm Wakuc lau-mec-geowaga sêkênj kisa gêdênj aposolo (Apos 19:14-18). Sêjac jao benj to gwam ñasakinj anğa Binlênsêm Wakuc gēwinj (Gal 5:10, 20ñg; Geoc 21:8). Laimôkê Anôtô taugenj kêtôm gebe ênam nê lau kēsi êndênj gênj tonañ ñai samob.

Beril Pocawa matac-matac me juju.

Bibolo Propete to lau teto nêñ buku gêdênj-gêdênğenj gêdênj gêmunj andanğenj. Nāsawa ñamuñja tenj lau tenj sejonj sa kêtü Binlênsêm Lanğwa ñabuku, tañ teto binj Anôtô geoc tau lasê to kêsôm binj gêdênj ñamalac nanj ñaminj. Anğa Binlênsêm Wakuc sêsam buku lanğwa tonañ ñai sebe Binj teto gēc (English gebe Scriptures). Go aposolo to lau teto

Jesunê kolenj naminj gêc Njawae Najam ma teto papia gêdêŋ Gôlôac buŋa to lau gêdêŋ-gêdêŋgeŋ, e kêtû namu sejoŋ sa kêtû Binjlênsêŋ Wakuc. Njasawa teŋ kêtiam lau teŋ sêsi Binjlênsêŋ Langwa to Wakuc ŋabuku samob kêpi tagenj kêtû buku kapôêŋ samuc tagenj ŋaê Bibolo. Naê tonanj nam kêsêp lau Grik awenj. Êsêac sêsam buku gebe biblia gebe buku taêsam, buku toêtoê, buku toluj.

Binj Tajac Matanja Tanac mata binj teŋ tasôm êtu tônia toawenj ênac Anôtô êwiŋgeŋ. Embe binj dansanj me dangôm ŋanô êsa atom, oc takalem enj ênac aêac ŋagêjô (Sam I.1:11; Pes 50:14; 116:14; Apos 18:18; 21:24).

Binjgôliŋ Anôtônê Gamenja Apômtau Jesu kêwaka binjŋanô undambêŋa ŋagêdô nam sa gê dôŋ kêpi ŋamalacnêŋ gêŋ gêc awêgeŋja gebe êwa launêŋ kauc êsa êpi Anôtônê Gamêŋ. Enj gêjam mêtê lau kêsôm binjgôliŋ gêdêŋ êsêac gêjac ŋawaegenj (Mat 13). Takac MNŋ gebe Binjgôliŋ.

Binjsu ŋagôliŋ Juda taunj sêsam Binjlênsêŋ Langwa ŋabuku ŋamataŋa lemenjenj gebe “Binjsu” me “Mosenê Buku” me “Mosenê Binjsu ŋabuku”. Lau ŋagêdô sê ŋaê Binjsu tonanj kêkwa Binjlênsêŋ Langwa samucgeŋ ma ŋabuku samob tapaôngeŋ gêwiŋ.

Binjsu Nakêdôŋwaga Êsêacnêŋ ŋaê teŋ gebe Binjsutau. Êsêac sêpuc Binjlênsêŋ Langwa ŋabuku (Mosenê buku 5) nam ma sêwa sa gêdêŋ lau. Sêgôm gêdêŋ Gôlôac Buŋa sêwaka Binjlênsêŋ Wakuc sa su. Takac Binjsutau, Rabi.

Binjsutau Êsêac têtû binjsu ŋakêdôŋwaga to mêtôcwaga kêpi tagenj. Lau tau dabuŋwaga atom. Juda sêsam êsêac Rabi (Mêtêmôkê) gêwiŋ. Ac sêwa binjsu nam sa ma taunj sêjac têtû binjsu ma sejoŋ lêŋ ŋagôliŋ ŋagêdô sa jagêwiŋ binjsu tau e lau ŋaôma sejoŋ jageo. Takac Mêtêmôkê, Binjsu Nakêdôŋwaga.

Bôc Bôc aclê sêkô sêgi lêpôŋ kiŋja auc (Geoc 4:6). Bôc tonanj bôc malacŋa me salenja nê atom. Njalau undambêŋa. Tanam ŋalô Grik awenja ôkwi amboac tonec gebe Gêŋsêga matenj jali, me gêŋsêga tomagê. Êsêac sêwa Anôtônê ŋaclai to nê ŋawasi sa gebe jasêkô Lôlôc Natau dabuŋanô tau ŋalanônêŋ. Esek 1:5-13, 10; Geoc 4:6-9 gêwa gêŋ matenj jali tonanj sa. Lau ŋagêdô taêŋ gêjam gebe tasam êsêacnêŋ ŋaê teŋ gebe Kerubim. Takac Anôtô Latui, Lau Undambêŋa.

Bôjanj Jalô Gêŋ tau bôjanj teŋ, nanj gêmôê e talic amboac talec ŋajalô. Sêkam gêdêŋ ŋaka ma sêsap padi to gêŋ.

D

Da ŋamalac sêjala tau ŋ gebe taêŋ gêjam geo ma sêsôm geo to sêgôm geo. Samob sêsa nêŋ lêŋ seso Anôtônê binj, tec taunj taêŋ gêjam gebe sêkêŋ nêŋ gêŋ ŋajam teŋ êtu da êndêŋ Anôtô gebe êŋgôm enj têtac êtu lêsi êndêŋ êsêac. Sebe da êkwa nêŋ sec auc êndêŋ Anôtô, tec sêkêŋ. Lau Israel sêkêŋ da tonec ŋai gebe Daja ma dadanje to da êpuc ôliŋ tônia ma dawama to datôp.-Apômtau Jesu Kilisi kêkêŋ tau kêtû da gêjô ŋamalac peben nêŋ sec su, tec binj danja tonanj gêjac lau buŋa ŋawae atom. Nêŋ ŋalêlôm to nêŋ kauc ma ôliŋwalô samucgeŋ êndêŋ Apômtau êtu aêacnêŋ da danje êndêŋ enj êjô ênê moasinj samob su. Anôtô gebe aêac dansuj taunj tatu da êndêŋ engeŋ. Da tonanj tec gêjac enj mataanô ŋajam. Takac Kanom, Takis.

Dabuŋwaga (a) Lau malac teŋ embe taêŋ ênam sebe sêŋgôm nêŋ gêŋ towae teŋ amboac sê balôm me seno sam, ac sêjaliŋ lau ŋagêdô sa têtû dabuŋwaga. Kôm tonec gêjac dabuŋwaga tonanj ŋawae gebe sênam dabuŋ gêŋ ŋagêdô. Êsêac senj to sênôm gêŋ paliŋ-paliŋgeŋ atom. Sejoŋ dabuŋ ŋapep. Embe sejoŋ kwalec, sammôkê oc sêjaiŋ taunj ŋaôma. Bôc ŋagêdô oc sêmac êndu. Lau beŋ to mectomanj sejoŋ nêŋ dabuŋ gwalêkiŋ gebe sêŋgôm nêŋ beŋ ŋawanic êsa.

(b) Naê dabuŋwaga tonec nam teŋ samucgeŋ. Anôtônê lausakiŋ têm Binjlênsêŋ Langwaŋa. Lau ôliŋ mansanjenj têtû lau Israel nêŋ dabuŋwaga. Kôm tonec ŋai gêjac êsêac ŋawae gebe Sêmoa Anôtô laŋônêŋ ma sêpalip bôc danja ŋadec kêpi altar gêja to

sêkêŋ daja aŋga altar dajaŋa ma sejop lôm dabuŋ ŋagêŋlêlôm samob (Luk 1:5, 8ŋgg). Nacdabuŋsêga kêtû êsêacnêŋ kasêga, taŋ kêtôm Omsêga Wamagenê kêsô gamêŋ dabuŋanô tau gêja jakêpalip dec kêpi Anôtônê katapa ŋagadê gebe êôŋ Anôtônê poac sa ŋakôninŋa êtiam, tec gêgôm kêtôm jalagenê. Dabuŋwaga to nêŋ da samob kêtû Kilisi to nê da ŋanô tau ŋadôndôŋ. Aêac takêŋ da teŋ amboac tônê gêdêŋ Anôtô kêtiam atom.

Dabuŋwaga aŋga Lewinêŋ Dabuŋwaga teŋ aŋga Lewinêŋ gôlôac. Sakinê dabuŋwagaŋa gêjac Lewinê wakuc samob ŋawae, mago gêdêŋ ŋasawa ŋamuŋa teŋ êsêac samob tomalagenê têtû dabuŋwaga atom. Takac Lewi.

Dabuŋ, Tanam dabuŋ mo to gêŋ Tanam dabuŋ gêŋ nec aêac lau Niuginiŋa tajam kauc ŋamêtê atom. Lau laŋgwa sêjam dabuŋ gêŋ sêgôm sêjac ŋawaegenê. Sê balôm me seno sam, tec sêkêŋ lau ŋagêdô têtû dabuŋwaga sêjam dabuŋ gêŋgenê sêmoa e om tau êmbacnê. Takac Dabuŋwaga (a). Lau Israel sêjam dabuŋ mo to gêŋ gêdêŋ gêŋwapac kêtap êsêac sa (Sam II.1:11ŋg; 12:22ŋg; Joel 2:12). Gêdêŋ taŋ gêŋ teŋ gêgôm êsêacnêŋ ŋalêlôm ŋawapac kêsa naŋ (Sam 1.31:13). Kêtû sêmansaŋ tauŋŋa Eks 34:28, Omsêga Wama Apos 28:9. Gêdêŋ taŋ sêjam tauŋ ôkwi gêdêŋ Anôtô naŋ (Jona 3:7ŋgg). Jesu tau gêjam dabuŋ mo kêsêp ŋasawa gêwiŋ (Mat 4:2; Luk 4:2). Eŋ gebe lau buŋa sêŋgôm amboac tonanŋenê (Mat 9:14ŋg; Apos 13:2ŋg; 14:23).

Daja Da ŋagêdô sêkêŋ bôc ŋatê to gêŋ ŋagêdôgenê kêpi altar ja genê su. Ma daja tonec ŋamêtê teŋ. Sêbuc bulimakao me domba me nonin teŋ jasêpalip ŋadec kêpi altar e su acgom, go sêu ŋanô samucgenê gêsac altar ma ja genê gêbacnê, kêtôm sêkêŋ nêŋ ŋanô samucgenê gêdêŋ Apômtau gêjô nêŋ sec su.

Dawidnê Malac (a) Aŋga Binlênsêŋ Laŋgwa malac Jerusalem solop, taŋ kinê Dawid kêjaŋgo su aŋga Jebusitnêŋ gêdêŋ amboac jala 1000 B.C. (gêmuŋ Kilisi gêmêŋ nom) ma kêwaka sa kêtû tau to nê lau nêŋ malacsêga. (b) Aŋga Binlênsêŋ Wakuc malac Betlehem, taŋ têna kêkôc eŋ ma ŋapalêgenê gêmoa tonanê. Go malac tau tonanê Jesu têna kêkôc eŋ.

Denari Embe daê dôŋ mone têm tônêŋa êpi aêacnêŋ mone galocŋa oc tapô lêna gebe keso tau ŋanôgenê. Denari teŋ kêtû kômwaganêŋ ŋaôli oc samuc tagenŋa (Mat 20:2). (Mat 18:28; Mar 6:37; Joaŋ 12:5).

Domba Kêmoasiŋ lau Israel ŋajamanô. Senê ŋamêsôm to sênôm ŋasu ma sêwa ŋaôlilu baliŋ kêtû obo to sêsi obo kêtû nêŋ ŋakwê ma sêkêŋ domba tau ŋagêdô têtû da gêdêŋ Anôtô gêdêŋ sêjam nêŋ wê to sêlic nêŋ om aŋga lôm dabuŋ Jerusalemŋa. Nackêsagu Joaŋ kêsam Jesu gebe “Anôtônê Domba” (Joaŋ 1:29,36). Nām amboac tonec gebe (a) Anôtô kêkêŋ Jesu gêmêŋ nom gebe sênac eŋ êtu da êjô ŋamalac pebenê nêŋ sec su. (b) Domba nec bôc matamalô teŋ, tec sêlic amboac gêŋ mansaŋ ŋajam (Pet I.1:19). (c) Joaŋ kêsôm lau Aramai awenê, taŋ ŋaê tagenê kêkwa domba ma sakinêwaga (ŋackolenê) gêwiŋ (Jes 53). (d) Aposolo Joaŋ kêsam Jesu gebe “Domba Pasaŋa Wakuc” (Joaŋ 19:36; Kor I.5:7; Pet I.1:18ŋg). (e) Geoclasê gêwa Domba sa gebe kêku gêŋ samob tulu e gêjam gôlinê gêwiŋ Anôtô (Geoc 5:12; 7:10; 19:5ŋgg; 21:27; 22:1,3).

E

Epikuri Lau tokauc nêŋ toŋ teŋ. Ac sê taŋ kêpi Epikur, lau Grik nêŋ ŋac tokauc ma towae teŋ (+270 B.C.). Têdônê nêŋ kauc amboac tonec gebe Tamoā têtac wapigenŋa oc êkôninê ŋandanê samob tônê. Sêkêŋ gêwiŋ binê agwa-agwa ŋagêdô gêwiŋ. Sêmoasiŋ ôlinê ŋapepenê gebe seboc gêŋ ŋanô tau tonanê (Apos 17:18). Takac Stoiki.

Epod Nalô Ebolai awenŋa teŋ. Gêŋ tau obo ŋagêdô teŋ, naŋ ŋacdabuŋsêga gêŋonê gêsac magi-m-agêc. Obo tau ŋaatali teŋ gêc, naŋ Urim to Tumim kêsêp ŋalêlôm ma gêsac eŋ bôdagi. Nāgêlônê pocawa 12, naŋ teto Israelnêŋ gôlôacmôkê 12 nêŋ ŋaê kêpi. Nalô tau ŋam ŋagêdô oc gêc, mago gêc awê ŋapep atom. Takac Urim to Tumim.

G

Gamêñ Dabuñanô Tau Israelnêñ Lômbec to Lôm Dabuñ ñabalêm ñalêlômsêga. Poac ñakatapa kêkô Apômtaunê balêm tonañ, tañ geoc tau lasê gêmoa nañ. Ñacdabuñsêga kêsô balêm tau kêtú dim tagen kêtôm jalagen gêdên Omsêga Wama nañ. Takac Lôm Dabuñ, Omsêga Wama, Poac ñakatapa.

Gamêñ Nakêlêndiñ Secña Ñalau sec nêñ gamêñ kapoacwalôña. Êsêac sêôn Anôtô êmêtôc êsêac êndên Bêc Ñamuña tec sêngôn. Embe taên ênam gebe sêwi gamêñ tau siñ, oc sêngôm elêmé. Takac Gêsunbôm, Lamboam.

Gamêñ Undambêña Takac Anôtônê Gamêñ, MNÑ.

Garnet Pocawa kokoc teñ.

Gejobwaga Anğa Binlênsêm Langwa ñaê tonec kêpi laumata gamêñ me lau-m me malac teñña. Anğa Binlênsêm Wakuc ñaê tau kêpi lau kain têlêac gebe (a) Anğa Ñawae Ñajam ñaê tau gêjac Judanêñ laumata kapôn, tañ têdôn Anôtônê bin gêdên nêñ lau nañ ñawae. Ac ñagêdô têtú kasêga jasêwiñ kaunsil (Sanhedrin). (b) Anğa Aposolo 11-21 to anğa aposolonêñ papia ñaê tonañ kêpi gôlôac buña ñagejobwaga, tañ sêjam jaom gôlôac dabuñ nêñ kolen to nêñ lêt. (c) Anğa Geoclasê ñaê kasêga me laumata kêpi lau 24, tê sêngôn sêgi Anôtônê lêpôn kinña auc nê. Lau tau oc sêjam Anôtônê lau lanôn. Takac Kaunsil.

Gêmcê Nawê Matai 13:31 to 17:20 sêpuc gêmcê ñawê gêjô ka mastet ñawê. Ka lulugen ñawê saunânô kêtôm tau, amboac daun ñawê.

Gêñmalu Lau Israel sêkôc ka teñ ñatêkwi kêtú nêñ gêñmalu ma nêñ medisín gêwiñ. Ac señ oso lau sêmac êndú nêñ ñawêlêlan ña gêñmalu tokain-tokain amboac tonañ (Mar 16:1; Luk 23:56; Joan 19:40). Takac Katêkwi.

Gêsunbôm Takac Lamboam ñakêlêndiñ Sec.

Gog Gêmun andanjanânô Gog kêtú kin gêngôn gamêñ Magog. Eñ kêtú lau Israel nêñ ñacjo anğa lau samuc nêñ ñadôndôn (Geoc 20:8).

Grik (a) Lau Grik tau (Joan 12:20). (b) lau tau nêñ gamêñ, tañ gêc Gwêc Ñaluñ gêdên ñanodonja (malasêga Aten, Korint, Pilipi). (c) lau Juda tê tenenji sêkôc êsêac anğa gamêñ jaba ma sêsôm Grik awen kêtú tôn êsêac nê (Apos 6:1; 9:29; 11:20; 18:4; 20:21; Rom 1:14; Kor I.1:22). (d) ñaê Grik kêpi lau samuc gêwiñ (Rom 1:16; 2:9; 3:9; Kor I.1:23; 12:13; Gal 3:28).

Gwêc Koc Ebolai sêsam sebe Gwêc Siñ gebe gwêc, tañ siñ to ôpic kêkô gêjam auc nañ. Ñaê Gwêc Koc kêpi (a) gamêñ nañ andanjen bugêjacton to nom lêplêp gêjam auc, tê gêc Gwêc Koc to Gwêc Ñaluñ ñasawa nê. Gamêñ tañ lau Israel sêwi Aiguptu siñ ma jasêo lasê nañ (Eks 14). (b) Ñasuc tañ malac Suez gêc nañ. (c) Ñasuc tañ malac Agaba gêc nañ, ma (d) Gwêc Koc tau.

H

Haleluja Alanem Anôtô, Awen êoc Anôtô.

Hermes Lau Grik nêñ anôtô jaba teñ, tañ kêtú êsêacnêñ anôtô nêñ ñacjaen nañ (Apos 14:12). Takac Sois.

J

Jala Takac Kalender.

Jala Kêtu 7ña Kêtôm jala kêtú 7ña lau Israel sêsê gên kêsêp nêñ kôm atom. Sebe nom êlêwan tau acgom tec sêgôm. Sebe nêñ nom êkên om. Êsêacnêñ tôp êndên lau teñ embe ênêc, ac sêwi siñ gêdên jala tau. Takac Jala-Lau-Sêsi-Awen-Suña, ma Om Jala kêtú 7ña.

Jala Wakuc Lau Israel sêjac nêñ kôm ñanô samob sa su acgom, go sêlic nêñ Jala Wakuc kêtôm lau Kanaan sêgôm kwananjen kêsêp nêñ komô nañ (Eks 34:22). Go kin Jojakim kêkên ñanoc wakuc gêmun Omsêga Pasa (Eks 12:2; Lew 23:5), mago sêsap noc langwa tôn gêwiñ ñapan (Lew 23:4). Kêtú ñamu ac sêwaka ñanoc ñamataña sa kêtiam. Takac Kalender.

Jala Wakuc Njaom (Om Jala Wakucña) Lau Israel sêlic om tonañ to Ombec kêpi tagen kêsêp komô gêdênj têm sêjac nêñ kôm ñanô sa gêbacnê su nanña. Ac taênj gêjam noc sêjac kawî lôm dabunñ ñamataña (Esra 3:6) ma Anôtô kêmoatiñ poac gêdênj lau tau kêtû wakuc nanña. Sêlêwanñ nêñ kôm samob gêdênj oc tonañ ma sêkênj da gêdênj Apômtau (Lew 23:23ñgg). (Mago tasam Gal 4:10 to Kol 2:16ñg ma taênj ênam.) Israel taunñ sêsam om tonañ gebe Rosh Hashanah.

Jala-Lau-Sêsi-Aweñ-Suñja Kêtôm jala 50-50 geñ lau Israel sejop om tonañ. Sêkênj waba, nanñ lau tenñ sêjô nêñ tôp atom ma gelom êsêac nanñ, samob gêmu gêdênj ñatau kêtiam. Go Juda, nanñ têtû nêñ lau tenñ nêñ sakiñwaga (gêñôma) nanñ, ñataui sêwi sinñ sêmu dêdênj nêñ gôlôacmôkê sêja kêtiam. Ma sêsê gêñ kêsêp nêñ nom gêdênj jala tonañ atom, dedec gêc gebe êlêwanñ tau ma êkênj om amboac tonañ. Takac Om Jala Kêtû 7ña.

Jane agêc Jambre Parao kêkalem nê mectomanñ to lau mêtê, tañ sêgôm gêñtalô kêtôm Mose agêc Aron nanñ, ñamiñ gêc Eksodus 7:11 to 22 ma ñaê tenñ gêwiñ atom. Paulu keto mectomanñwaga luagêc nêñ ñaê gêc Tim II. 3:8 gebe Jane agêc Jambre. Aêac tatap ñaê tau sa anña Binlênsêm Lanğwa atom. Têdônj gec awenğenñ gelom-gelom mênj Paulu gêñô ma keto.

Jao Jao gwalêkiñ gêdênj lau Juda sejop e kêkênj wapac êsêac. Jao tau ñam gebe êmbalanñ lau samuc nêñ mêtê geo auc gebe naelom lau Israel atom. Jao amboac tonañ masi anña Binlênsêm Wakuc. “Têmtac êwiñ lau wacbanñ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm” gêjam gôliñ lau bunja kêtû nêñ lênñ samobña (Joan 15:12; Gal 5:14). Binñsu tagenñ tonañ kêkatonñ jatu to jao samob sa. Embe tajop, oc tamoasiñ taunñ kwalec tenñ atomanô. Takac Sabat.

Jaspa Pocawa tenñ. Nğagêdô matacmatac, ñagêdô ñawa kêtôm glas. Takac Pocawa.

Jist Binlênsêm Wakuc awenñ Jabêmña ñamataña sêpuc golenñ gêjô jist su. Lau sêpsêp sêpac polom ñamêtê amboac tonec gebe Sêgalunñ jist to polom matac ma bu sêgamunñ e jist gêjam polom auc ma kêsû ñ acgom, go sêpac. Embe tasa polom tenñ ña bôjanñ ma tasala ñasêbu, oc talic ñalasê-lasê gêjam auc. Nğalasê ñam kêsêp jist gêgôm polom kêsunñ, tec taenñ ñajam. Jist kêsêli polom popoc e kêsunñ nê, kêtû Gamênñ Undambêña ñadôndônñ tenñ (Mat 13:33). Go Jesu gêjam dôñ Parisai to Sadukai ma Herodo nêñ mêtê kêpi jist gêwiñ. Embe tajop taunñ atom mêtê geo oc ênam aêacnênñ ñalêlôm samucgenñ auc amboac jist gêjam polom matac auc nanñ amboac tonañ. (Mat 13:33; 16:6ñgg; Mar 8:15; Luk 12:1). Takac Parisai, MNÑ.

K

Kalender Lau oc kêpiña gêmunñña sêmasanñ nêñ Kalender kêtôm utitalata ñalênğenñ. Lau Israel sêjac nêñ jala gêngic kêtôm sêlic ajônñ kêsô, tec têtap ñabêc 354geñ sa, kêtôm ajônñ 12 solop, mago ajônñ tagenñ ñabêc 29. Go ajônñ samob ñawoke aclê-aclê kêtômgenñ, ma woke tenñ ñabêc 7. Êsêacnênñ têm kapônênñ luagêc gebe Ockêsa to komô. Ajônñ tau tonec gebe (1) Nisan (Abib) kêtôm March/April, (2) Ijar kêtôm April/Mai, (3) Siwan kêtôm Mai/Juni, (4) Tamus kêtôm Juni/Juli, (5) Ab kêtôm Juli/August, (6) Elul kêtôm August/September, (7) Tisri kêtôm September/Oktober, (8) Bul (Mardewan) kêtôm Oktober/Nowember, (9) Kislew kêtôm Nowember/ Desember, (10) Tebet kêtôm Desember/Januar, (11) Sebat kêtôm Januar/ Februar, (12) Adar kêtôm Februar/ March. Takac Ajônñ tau ñaê.

Kalsedoni Pocawa tenñ.

Kamelian Pocawa tenñ.

Kanom Aêac lau bunja tanğamiñ nêñ waba êmoasiñ aêac taunğenñ atom, tanam Gôlôac Dabunñ to ñakolenğwaga ma Kôm Mêtêña (Misionña) ma lau ñalêlôm sawa to sênğônñ jageonña samanñ. Kôm tonañ gêjac aêac ñawaegoc. Kêtû tonañña taunñ takênñ binñ amboac tec êtu nêñ ñagôliñ ñajam tenñ gebe Êtôm omgenñ takênñ nêñ mone êsêp kanom gebe

tapuc kôm tonañ ñai tôñ dawin. (Apos 24:17; Kor I.16:1ñgg; Kor II.8-9; Rom 15:25ñg) Takac Da, Takis.

Kapoac Lau lanğwa gêmunña sêpuc kapoac ñam gebe têtap ñacgenğen ten nê ñaê sa. Grik andanğenña sêgôm gebe nêñ anôtôi jaba seoc bin lasê êndên êsêac sêjala katôña. Lau Niuginiña sêpuc kapoac sêgôm amboac tonec gebe Tetoc kapoac ten jagêc nom ñadêmôê gêmu kêpi, go tetoc kapoac ten ñatêpôê jakêkô, tañ gêc nan, ñadêmôêtêkwa ñaô. Sêsaê sêmoa ma sêsam launên ñaê lasê-lasê. Sêgôm e kapoac ñaôña embe êkô ñapan êsa, go ñaê tê kêsa awen nê, geoc genğentêna lasê gêdên êsêac ma sêjac en ñagêjô. Têtap lau geo sa ña mêtê tonañ keso samucgen. Ñam gêc awê (Joan 19:24).

Kasêga Takac Gejobwaga, Laumata.

Katapa Takac Poac Ñakatapa.

Katêkwi Israel sêkôc ka gamên jabaña ten (Arabian) ñatêkwi kêtû nêñ Gênmalu. Lau Mêtê anğa oc ñam sêkên gêdên ñapalê Jesu (Mat 2:11). Katêkwi tonañ ñapopoc kêsêp laclu (kuki) ma sêkêc ja gen, go ñajadaun toñamalu jagêjam andu popoc. Lau sêlic kêtû teten mec gêdên Anôtô ñadôndôn. Takac Gênmalu.

Kaunsil Lau Juda nêñ laumata sêkac tauñ sa kêtû sêmansañ launên binña. Laumata 70 sêngôn Kaunsil tau, tañ ñagôlin gêc ñacdabunșeğaña. (Mat 26:59; Apos 5:41; 17:34).

Kawi Omsêga Kawinña Lau Juda taên gêjam nêñ sinșêlêc towae Judas Makabeus kêtû lau Siria tulu ma gêjac kawi altar lôm dabun Jerusalemña ma têtun lampe gelom kêtiam nan gêdên jala 165 B.C. Êsêac sêjac m om tau gêdên ajôn Kislew ñabêc 25 (amboac Desember 10) ma sêlic om tau kêtôm oc samuc 8. Juda tauñ sêsam om tonañ sebe Hanuka.

Kêpa Ñaê Kêpa me ñaê Petere ñam tagen gebe Poc. Lau Aramai sêsam poc gebe Kêpa lau Grik sêsam gebe Petere. Aposolo Simon kêsam Jesunê ñam lasê, tec gê ñaê Poc kêpi en Mat 16:18. (Joan 1:42).

Kilisi Ñaê Kilisi lau Grik sêsam kêpi Apômtau Jesu gêjô ênê ñaê Ebolai awenña “Mesia” su. Ñaê lulugen ñam gebe “Sen oso en”. Sê ñaê Kilisi kêpi en nê ñam gebe Anôtô tau kêjalin en sa to kêkalem ma kêsakin en kêtû Kêsiwaga to Apômtau. Takac Tanin oso.

Kislew Israelnên Kalender ñaajôn kêtû 9ña. Ajôn tau kêtôm ñasawa amboac Nowember 15 e jagêdên Desember 15. Takac Kalender.

L

Lala Sekolon Genña (Mat 3:12). Takac Siac Têtin Gênña.

Lamboam (a) Gamên tañ lau sêmac êndu nan, nêñ katun sêmoaña. Lau Grik sêsam sebe Hades. Êsêac to lau ñagêdô taêsam taên gêjam gebe gamên tau gêc nom ñalêlôm (Dait 32:22). Lau ten anğa Lamboam sêsa sêmu sêmên nom natêtôm atomanô. Sêsaê Anôtô gêmoa jaêc êsêac (Pes 6:5; 30:9). Lau gêdên katun sêsaê Anôtô gebe ênam êsêac kêsi anğa gamên tau (Pes 49:15), gebe en kêtû Lamboam ñatau. (b) Lamboam toñandan me Lamboam Ñakêlêndin Sec Grik sêsam sebe Gehenna. Ñaê luagêc tonañ gêc Binlênsêm Wakuc (Mar 9:43, 45, 47). Apômtau Jesu kêsêp Lamboam gêja ñam gebe gêmac êndu bin ñanôgen, mago Tama Anôtô gênju en sa anğa ñacmatênên, tec mata jali kêsa ma gêdi sa kêtiam. (Rom 10:7; Pet I.4:6; Geoc 1:18).

Lamboam Ñakêlêndin Sec Gêjac lau sêmac êndu tapaônğen katun ñawae atom. Lau tê Anôtô êmêtôc êsêac e êkic nêñ bin êtu tôñ su nêgen sêngôn gamên tônê êtu têlê gebe nêñ sec to geo ñagêjô tonañ (Mar 9:43, 45, 47). Mêtôc Ñamuña tau tonañ. (Joan 5:29; Pet II.3:7).

Lau Samuc Anôtô kêjalin lau Israel sa têtû ênê lau, ma lau, tañ en gedec êsêac sêmoaña nan, ac sêsam sebe lau samuc (Tes I.4:5). Anôtô kêmoatin nê poac gêdên êsêac atom, gêdên lau Israelgen. Êsêacnên ñagêdôgen ocgo nasêwin Anôtônê lau. Jesu Kilisi kêkêc nê dec sin anğa kakesotau kêtû ñamalac pebenña su acgom, tec ñabin ten (Kol 1:19ñg). Balan kêselô su, tec gen Juda to Grik ma lau samuc gênğic sêkô dêmôênña amboac

gêmunja kêtiam atom. Sêkêñ gêwiñ Kilisi gêbiñ samob tôñ, tec têtü Anôtônê laugac (Kol 1:21ñgg). Takac Grik.

Lau Sec Takac Telonj

Lau Undambêña Lau nanj sêsêp Anôtô to ñamalac ñasawa. Lau Israel gêmunja taênj gêjam anjela sêgi Anôtô auc amboac kinj nomja tenj nê lau kapôênj sêgi enj auc sêkô, sêjac nêñ koleñ ñaminj gêdênj enj ma sêônj enj gebe êsakinj êsêac êtu kôm wakucja (Job 1:6; 2:1). Anôtô Latui (Gen 6:2,4) ñam oc kêsêp ñalau amboac tonanj. Takac Anjela, Bôc.

Laubenj Lauo to ñac ñagêdô sêsôm mec kêpi lau gebe dêndac gêñwapac amboac gêmac to gêñ êngôm êsêac e sêngônj naeo ma enserj êsêac su sênaña. Lau amboac tonanj sêmoa Israel sêwiñ. Lau nanj sêkêñ gêwiñ Anôtô kwalec taênj kêka nêñ sôlônj to gêñ gebe ênam êsêac sa. Bibolo gêlic lau tau amboac sêjam saki ñ gêdênj anôtôi jaba, tec gêjac jao ñajaña (Gal 5:10; Geoc 21:8). Aêac lau bunja takênj gêwiñ to ôlinj andanj Laimôkê Anôtô, tec taênj kêka to daê lamu enj taugenj e tatêc gêñ tenj atomanô.

Laumata (Gôlinjwaga) Takac Gejobwaga.

Legion Lau Rom nêñ sinjwaga tonj kapôênj tenj amboac lau 6,000. Njalô tau ñam tenj gebe taêsam ñasec (Mar 5:9; Luk 8:30).

Lemenj Parisai to lau sêkwasiñ lemenj kêtü ñatêmuiñagenj atom, ac sejob nêñ ñagôlinj tec sêgôm. Judawaga sêlic gêñ ñagêdô gebe selec ma ñagêdô gebe ñatêmui. Embe sêmoasac gêñ tenj, nanj nêñ binjsu gêwa sa gebe ñatêmui, go ñatêmui tau oc elom êsêac ma êngôm êsêac têtü sec. Sêgôm nêñ ñalêlôm ñatêmui kêsa, tec sêkwasiñ lemenj kêtü ñadôndônj gebe ñatêmui gêwi êsêac sinj têtü selec kêtiamja. Lemenj kêpi gêñ gwalêkinj, tec sê go tauñ ma sêkwasiñ lemenj todim-todim. Jesu to nê ñacsenjomi sêgôm atom, tec sêsôm ñabinj (Mat 15:2; Mar 7:2; Luk 11:38). Takac Sec, Selec.

Lêñuckêm Naê tonanj gêc lau gêmunja nêñ seboacogenj. Sêwa Lêñuckêm tau sa gebe amboac pap kapôênj tenj. ñagêdô sêsam sebe moac (me iwa). Sadañnê ñaê tenj tonanj (Geoc 12:3 – 13:4; 20:2,3). Anôtô kêku Lêñuckêm tulu (Geoc 20:21; 20:7-10).

Lewi, (a) Nac tenj anja Lewinênj (Luk 10:32; Apos 4:36). (b) Nac tenj nanj kêpuc dabunwaga tîo kêtü nêñ sakinj lôm dabunja.

Lewiatan Bôclai gwêc to bunja tenj, ñawae kêtü gwasa su. Lau ñagêdô taênj gêjam kêsêp iwa. (Pes 74:14).

Lômbec Lau Israel sêmoa Lôc Sinai ñalabu sêmoagenj ma Anôtô kêsakinj Mose gebe naêsôm lasê êndênj êsêac gebe “Lau tau sênsunj aênoc bec obo dabun tenj sa gebe najangônj jawiñ êsêac. “Êsêac tec sêmasanj Anôtônê lôm to ñagênjêlôm e sêjac dabinj tomalagenj. Su go tao jagêsac lômbec ñaô ma Apômtaunê ñawasi gêjam gamênj tau auc, tanj sêjala gebe Anôtô mênjgênjônj gêwiñ nê lau. Takac Eks 33. Takac Bec, Ombec, Omsêga Lômbec.

Lômmôkê Gôlôac ñagejobwaga, tanj sêjam jaom lôm dabun to ñagênjêlôm. Takac Gejobwaga, Kasêga, Laumata.

M

Magiñ Kêsu Gam ñagêmac tenj gêgôm lau magiñ kêsu e lemenj to/me enkainj kêtü golonj sêkôc gêñ me sêsêlênj jageo. ñagêdô têtü puliñ. (Mat 11:5; 18:8; Luk 14:13; Apos 3:2).

Mana Gêñ nanj Anôtô gêlôm lau Israel ma senj gêdênj sêô-sêô sêmoa gamênj sawa nanj. Naê Mana tanam ôkwi gebe “Asagenj.” Sêsam amboac tonanj gebe gêñ tau ñam kêsinj tau gêdênj lau.

Mectomanj Naê tonanj kêpi lau, tanj sêgôm nêñ mectomanj nanj, gebe sêkôc benj sa anja lau gêmac nêñ ôlinj.

Mesia Naê Ebolai awênja tonanj ñam gebe “Nac tanj senj oso enj nanj.” Tanam ôkwi ña Grik awênj gebe “Kilisi”. Naê tau kêpi Kêsiwaga, tanj lau Israel nêñ propete lanjgwa seoc enj lasê kêtôm Anôtô gêjac mata enj gêdênj nê lau. Takac Kilisi.

Mêtemôkê Kêdônwaga Mêtêna me ñac gêjam mêtê launja, me ñac kêpuc Mêtê ñamña. (Mat 23:8; 26:25; Mar 9:5; Joan 1:38) Takac Rabi.

Moac Langwa Ñaê tonan kêpi Lêñuckêm me Sadañné ñadôndôn ten (Geoc 12:3-17; 20:2-3).

Moasiñ Dabuñ Apômtau Jesu Kêwaka Moasiñ Dabuñ sa gêjô Judanên Pasa su. Enj kêsam polom to wain gebe enj tau nê ñamêsôm to dec. Binlênsêm Langwa ñapoac kêpi domba ñadec. Binlênsêm Wakuc ñapoac nec kêpi enj tau nê dec dêbuñ, tañ enj kêkêc siñ anja kakesotau gebe êsuc sec ôkwi. Lau buña tec sen Moasiñ Dabuñ totaênj gêjam enj gebe kêtû poac wakuc ñasêlinwaga. Moasiñ Dabuñ nec ñaê tenj gebe Tapô Polom Êkôcña (Apos 2:42). Moasiñ Dabuñ gêbinj aêac lau buña tôñ tamiñ Apômtau to tamiñ tañj gêdênj-gêdênjenj tatu Gôlôac Dabuñ tagenj. Takac Pasa, Sêlinwaga.

Moloko Lau Kanaan andanjenña nêñ anôtô jaba nêñ tenj, tañ sêkênj gôlôac saunj têtû da gêdênj enj (Dait 12:31).

Môp, Tanac Môp Tauñ Takac Njatêmui, Sec, Selec.

N

Nanjenj Mecña Judawaga sêmasanj bôc naôlic kêtû ômbinjak toatali ñasec-ñasec ma sebec. Teto binjsu ñagêdô amboac Dait 6:4-9 gelom papia saunj ma sêkênj kêsêp atali tau gêja. Go gêdênj tetenj mec ñanoc ac sebec kêtôm nanjenj ma atali tonalô dabuñ nanj gêsac tenbelenj. Ac sêka ômbinjak tonan tenj amboac joc gêc lemenj gêwinj. (Mat 23:5).

Niptêkwi Takac Taniñ Oso.

Nisan Israelnênj Kalender ñaajônj ñamataña. Ajônj tau ñaê tenj gebe Abib. Kêkwa ñasawa tenj amboac March 15 e jagêdênj April 15. Takac Kalender.

Noc Sêjam Dabuñ Moña (Apos 27:9) Noc tonanj Omsêga Wama, nanj sêlic gêdênj Oktober 1 (Tisri 10). Ajônj tonanj lau Juda nêñ komô kêdabinjac, tec sêlac nêñ wanj tagenj-tagenj kêtû gwêc secña. Go gêdênj komô tau, Nowember 15 e March 15, sêwi siñ samucgenj, sêlac wanj tenj atom e gamênj ñajam êsa acgom. Takac Kalender, Omsêga Wama.

N

Nabelo (Natalô) Takac Penj

Ñacdabuñsêga Enj kêtû lau Juda nêñ dabuñwaga nêñ laumata. Kaunsil ñagôlinj gêc enja. Kêtû dim tagenj kêtôm jalagenj enj kêsô Gamênj dabuñanô tau anja lôm dêbuñ gêja gêdênj Omsêga Wama jakêkênj da gêdênj Anôtô kêtû enj tau to lau Israel samob nêñ secña. Enj gêsuj da kêtôm bêcgenja gêdênj Anôtô. Anja Binlênsêm Wakuc ñacdabuñsêga têlêac tonec nêñ aê gêc gebe Anas agêc Kaiapas ma Ananias. Kilisi gêmênj tec poac langwa ñasakinj samob tonanj gêjac pep. (Papia gêdênj lau Ebolai.) Takac Kaunsil, Omsêga Wama.

Ñacsenjomi Ñaê tonec kêpi lau nanj tédaguc to sêwinj ñac tenj gebe êndônj binj wakuc êndênj êsêac sênô to sêjala. Anja Binlênsêm Wakuc sê ñaê tonanj kêpi lau, nanj tédaguc ñackêsagu Joan to onanj sêkênj gêwinj Jesu nanj, go kêpi lau 12, tañ Jesu tau kêjalinj êsêac sa ma tédaguc enj banj-banjenj nanj.

Ñalau Dabuñ Takac Anôtô Têlêtagenj.

Ñalau Sec Lau Israel têtêc gebe tonjaclai ma têtôm gebe têtû kasec ñamalacña. Sêlic Ñalau Sec amboac Sadañné lau jaenj to nê sakinwaga. Takac Alenj, Belsebul, Sadañ (MÑÑ).

Ñalêsô Lau Israel sêsi ñalêsô genkalenj ñakwê ñalêsû aclê ñam gebe lau sêlic ma êkênj puc êsêac gebe taênj ênam Apômtaunê binjsu ma sêmansanj. (Mat 23:5)

Ñatekwi Ka to gênj ñatêkwi sêkôc kêtû gênmalunja.

Ñatêmui Judawaga sebec gênj dêmôênja ñagêdô kêtôm gebe êngôm êsêacnênj ñalêlôm ñatêmui êsa, tec senj gênj ñagêdô palinj-palinjenj atom. Sejop ñajao sêgôm kêtôm Mosenê Binjsunja ñapepenj. (Apos 10:14ng; 11:8ng; Eb 9:13) Takac Mop, Selec, Sec.

O

Om Takac Sabat.

Om Ajôn Kêsôna (Ajôn kêsêp gwêc gêja) Lau Israel sêlic bêc, tañ ajôn gêc tôñ su ma ñageleñ kêtü nêñ om teñ tauña. Ñam gebe êsêacnêñ ajôn wakuc teñ mênkêsa ñanoc tonañ, tec tetoc sa kêtôm om Sabat, tañ sêlêwanj kôm ma sêkac tauñ sa anja lôm dabun ma seno moasin jaseñ sêwiñ tauñ. (Kin II.4:23; Jes 1:13ñg; Am 8:5; Sam I.20:18-24)

Om Jala Kêtu 7ña Lau Juda nêñ om kainteñ, tañ sêsê gêñ kêsêp nom gêdêñ jala tonañ atom, gebe nom êlêwanj tau ma nêñ kôm êkêñ om amboac tonañgeñ. Takac Jala Kêtu 7ña, Jala-Lau-Sêsê-Aweñ-Suña.

Om Jala Wakucña Takac Jala Wakuc.

Om Polom Njalucña Lau Israel sêlic om tonañ gêdêñ Omsêga Pasa, tañ señ polom ñaluc kêtôm bêc 7 (Nisan 15-22 kêtôm April woke ñamataña). Tapac polom ñamêtê amboac tonec gebe takêñ jist êsêp polom matac ñalêlôm ma tanjalun e êsêli popoc ma êsun. Polom ñaluc tonañ ñamêtê teñ. Sêkêñ jist to gwêc kêsêp atom. Sêgôm gebe lau Israel taêñ ênam Anôtô gêjam êsêac kêsi anja nêñ ñacjo Aiguptu nêñ lemeñ nañ. (Eks 12:14-20; Mat 13:33)

Ombec Takac Omsêga Lômbec.

Omsêga Lômbec Lau Israel sêlic omsêga tonañ taêñ gêjam gêñ tonec ñai gêdêñ om tau gebe (a) Anôtô gêjam abenji sa ña mana to bu ma kêmbico gêdêñ tañ sêjam bêbêcgeñ sêô sêmoa gamêñ sawa nañ. Kêtu tonañña lau tau sêkaja kalatu to gêñ jasêjam kêtü nêñ bec to ñagadê kêkô nêñ têclabu to malaclun ma nêñ andu ñasasacô gêwiñ. (b) Sêgi malac Jeriko auc e sêôc ñatuñbôm popoc. (c) Sêjac nêñ kôm ñanô (mopolom to kañanô ma niptêkwi to wain) sa kêpi andu gêja. Taêñ gêjam biñ tonañ ñai, tec sêkêñ om tau kêtü nêñ om têtac ñajamña kapôêñ teñ, tañ sêôc tômtôm to bamlaun ma sêjam Pesalem kêtü nêñ wê to sêkêñ kôm ñanô kêtü da gêdêñ Anôtô ma sêñô mêtê kêsêp om tau ñasawa kêtôm bêc 7 tonañ ñapan. Gêdêñ om tau ñabêc ñamuña dabunwaga teñ jakêkati bu anja Siloa mênkêsêwa kêpi altar dajaña gêja gêdêñ lau samob sêkac sa sêlic toôliñ kêpigeñ. Lau Israel sêlic nêñ om towae tonañ kêtôm jalageñ gêdêñ ajôn Tisri (Oktober. Apômtau Jesu gêlic Ombec nañ sêpuc ñamiñ gêc Joañ 7. Lau Juda sêsam ña tauñ aweñ gebe Sukot. Aêac tasam gebe Ombec.

Omsêga Pasa Takac Pasa.

Omsêga Sêjac Kôm Njanô Sanja Naê teñ gebe Señ Kôm Njanô Lasêña. Lau Israel sêsun nêñ kôm ñanô ñamêc gêdêñ Anôtô kêtü nêñ da danje gêdêñ eñ. (Eks 34:22) Sêlêwanj kôm ma sêmoa totêntac wapigeñ. Sêlic Omsêga Pasa su ma semoa e ñabêc 50 kêtôm woke 7 x 7 gêjaña acgom, go sêlic om tau, tec sêsam ñaê teñ gebe Pentekost. Takac Pentekost.

Omsêga Wama Om tonec lau Israel nêñ Omsêga kapôêñanô tau, tañ ñacdabuñsêga kêkêñ da gêdêñ Anôtô gêjô lau Israel nêñ sec samob su (Lew 16). Lau pebeñ sêjam dêbuñ mo to kôm gêdêñ om tonañ. Sêlic om tau gêdêñ nêñ ajôn Tisri ñabêc 10 (amboac Oktober 1). Ac sêsam ña tauñ aweñ gebe Yom Kippur. Takac Noc Sêjam Dabuñ Moña.

Oniks Pocawa teñ.

Osiana Lambiñ êndêñ Anôtô, talanem Apômtau. Namanô gebe Ônam samañ. Go sêjam ôkwi kêtü nêñ lasê, nañ sêmôêc gêdêñ tauñ têtac wapigeñ. (Mat 21:15; Mar 11:9).

Oso Takac Taniñ Oso.

P

Paradis Undambê tau ñaê teñ tonec (Luk 23:43; Kor II.12:3).

Parisai Judanêñ lau toñ teñ, tañ sêmoa gêdêñ Apômtau Jesu nê têt nañ. Ac sêwaka tauñ sa gebe lau gêdêñ sêlêiêc ñagêdô samob su gebe sêmasañ Mosenê Biñsu to tauñ nêñ ñagôliñ, tê sêjac têku biñsu tau nê, samob tomalageñ.

Pasa, Omsêga Pasa Lau Israel nêñ Omsêga teñ, tañ sêlic gêdêñ ajôn Nisan ñabêc 14 (amboac April 1). Anôtô kêkac nê lau su anja Aiguptu, tec kêsôm sêlic om tau gebe

taên ênam enj gêjam êsêac kêsi êsêp om tonanj êtôm jalagenj (Eks 3:18; 5:3; 7:16). Naê Pasa tau nam gebe Anôtô gêoc lêlêc Israelnêj andu, tanj sêsê domba Pasa nadedc kêpi katam jakagêbêc gêja nanj (Eks 12:23-27). Lau Juda sêsam om tau na taunj awenj gebe Pesach. Takac Moasinj Dabunj.

Pentekost Naê Pentekost nam gebe nabêc kêtû 50. Sêsam amboac tonanj gebe nabêc 50 genj Omsêga Pasa to Pentekost tau gêngic. Sêjac nêj mo to gên sa kêpi nêj andu gêja su, tec sêlic om tau, tanj sêjam danje gêdênj nacmoasinj Anôtô.

Penj, Penj Sepej Njatalô Na Embe tato papia êndênj taunj, jac tato nêj naê ênêc njalabuja, gebe êwa nac-ketowaga sa êndênj nac, nanj papia tau gêjac enj njawae nanj. Lau langwa oc namja sêmasanj nêj gêbôm tenj kêtû nêj penj, tec sepej njatalô kêpi nêj papia jagêwinj (Kinj I.21:8). Penj njamanô tau tonanj. Binj nanj sepej penj kêpi njasabanj gêja nanj, kêsinj tau gêdênj lau samob gebe lau tenj sêkac njapej atom, njatau taugenj êkac ma êsam binj tau (Dait 32:34). Kêtû tonanjanj sêkic njasabanj na lêkônj tôj acgom, go sêsap njomata na katêkwi tôj taminj sabanj tau ma sepej njataunê gêbôm (naê me njabelo me njatalô) kêsêp katêkwi gêja (Geoc 5:1).

Poac Lau tenj embe sêmansanj binj tenj e nêj njalêlôm to awenj êpi tagenj ma sêlôc êtu tôj sebe sêngômnanj nanj jac tasam dabe sêmoatinj nêj poac gêdênj taunj. Nam gebe ac sêngôm nêj gên amboac sênac sinj me sêwinj taunj, tec taênj êka gebe sêmoasinj taunj njajangenj. Poac amboac tonanj Anôtô kêmoatinj gêdênj nac gêdênj Noa (Gen 9:8-17), ma gêdênj Abraham (Gen 17:1-8). Anja Binjlênsêma Langwa Anôtô kêmoatinj nê poac gêjac lau Israel njawae amboac gêgôm gêdênj tanj Mose gêwê êsêac gêmoa nanj (Eks 24:4-8).

Poac Njakatapa Anôtônê Katapa Sêkôc katapa njôma ma sêmasanj nê atom. Sêbuja ka e njatip acgom, go sêkwa na gold auc gêc lêlômnanj to dêmôênja. Njaakainj aclê kêtôm lewe njakainj. Anjela njakatu luagêc gêngônj njabaob gold njô. Sêmasanj anjela sepej têningenj sêngônj lanônjanô gêdênj taunj ma sêkac magê keso tau. Namakenjanj kêpi e njatêpôê gêdinj kêsô tau ma namakenjanj kêsêp e njatêpôê gêdinj tau taminj katapa njabaob. Sêmasanj njakatu luagêc na goldgenj. Rinj aclê gêc makenj-makenj gêdênj njatakôcagêc kêtû ta njamala. Ta tau sêkwa na gold auc gêwinj. Tetoc tapele poc, tanj Anôtô kepej Binjsu Lemenju kêpi nanj, kêsêp katapa, tanj sêkênj kêkô Gamênj dêbujanô tau (Dait 10:1-5) anja Lômbec njalêlôm nanj. Apômtaunê Katapa tonanj kêtû enj gêmoa nê lau njalungenjanj njadôndônj (Nam 10:35; Sam I.4:7; Kinj I.8:11), tec lau Juda sêbalanj gêwinj êsêac gêdênj tanj sêjac sinj gêdênj nêj njacjo nanj (Nam 10:33-36). Lau njôma tenj sêsa njagala atom. Njadê toanjela njakatu nanj sêsam sebe Anôtô Gê Wama Njabaob. Go naê tenj gebe Poac Njawanj.

Pocawa Sêuc to sêbuja pocawa njawasi kêsa e njôsic-njôsic tokainj-tokainj. Lau langwa to wakuc sêgêlônj taunj na pocawa tokainj-tokainj. Njawasi kêsap poc tau tôj, tec tetoc sa kêtû gênj êjam to njanininj ma ênêc tenjenjanj njadôndônj gêwinj. Pocawa tau njagêdô naê tonec gebe Jaspâ, Sapir, Agat, Emeral, Sardoni, Kalsedoni, Kanelian, Krisolit, Beril, Topa, Krisopra, Hiasint, Ametist. (Geoc 21:19-21).

Polom Njaluc Polom tonanj sêpac sêkênj gwêc to jist kêsêp polom matac gêwinj atom. Juda sêpac ma senj gêdênj tanj taênj gêjam abeninêj bêc dêdi anja Aiguptu nanjanj. Bêc Polom Njalucnanj kêtû lau Israel nêj Om Pasa nabêc njamatanjanj. Takac Om Polom Njalucnanj, Pasa.

Propete Awê me nac tenj, nanj kêsôm jaenjanj anja Anôtônê lasê. Jaenjanj tau gêjac lau Binjlênsêma Langwanjanj njawae. Anja Binjlênsêma Wakuc propete seoc binj lasê gêdênj Gôlôac Buja njamatanjanj. Sêsam njackêsagu Joanjanj gebe propete gêwinj. Propete njagêdô teto nêj binj kêsêp buku, tec gelom aêac, njagêdô amboac Natan ma Elia to Elisa teto nêj binj sa atom.

Pulinj Takac Maginjanj Kêsu.

R

Rabi Njalô Ebolai awenjanj tonec nam gebe “Aênoc Kêdônjwaga” “Mêtêmôkê”. Lau sêsam Apômtau Jesu amboac tonanj (Mat 23:8; 26:25; Mar 9:5; Joan 1:38). Takac Binjsutau.

S

Sabat Lau Juda sêsam woke ñabêc kêtú 7ña sebe Sabat. Ac sêkêñ kêtú nêñ om kêtôm Anôtô kêsôm gêc Biñsu kêtú têlêacña. Sejop om tau sêjac m gêdêñ kôm kêtú lemenñen oc kêsêpña e jagêdêñ kôm ñanô tê oc kêsêp ñañ. Êsêac sêlêwanñ kôm samob ma sêkêñ om ñapep e mêngêdêñ têm galocña ñapanñ. Sêjac jao kôm tonañ ñai gebe têtulu gêñ atom (Jes 58:13) ma têtunñ ja elom atom to sejoñ ka atom ma sêpac to seno gêñ atom ma sêwi nêñ andu ma sêsêlêñ sêna ñasawa baliñ ec teñ atom (Eks 16:29) to sêna kôm ma sêkôc ñanô sa atom (Eks 34:21). Lêñ Sabatña ñañ ñasawa dambê ec teñ amboac taka nom êtu dim 1,000geñ ma tamu tana. Jesu gesenñ biñ amboac tonañ. Alic Mat 12:8,12; Mar 2:27; Joañ 9:16. Aposolo sêwaka Apômtaunê Bêc ñamataña sa kêtú Gôlôac Buña nêñ om. Alic Apos 20:7; Kor I.16:2; Kol 2:16; Geoc 1:10. Om Sabat to ñajao gêjac lau buña ñawae atom. Anôtô eñ ñatau tec tanam sakiñ êndêñ eñ toÑalaugeñ (Joañ 4:24).

Sadañ Biñlênsêm Lanğwa gêwa Sadañ sa gebe Anôtô Latui (añela) nêñ teñ. Sadañ kêkac tau su añga Anôtônê ma kêkêñ kisa gêdêñ eñ (Juda 6). Eñ kêtím lau gebe sêli awenñ sa êndêñ Anôtô. Eñ kepeñ tokauc gêjam añela ñawêña lanğonñ (Kor II.11:14). Eñ gêdib lau buña (Pet I.5:8). Eñ kêgôlinñ biñ ñawaô (Job 2:1; Geoc 12:10). Kilisi kêku eñ tulu su (Joañ I.3:8; Geoc 20:10).

Sadukai Lau Juda nêñ lau tonñ teñ sêmoa gêdêñ têm Biñlênsêm Wakucña. Lau tau ñagêdô samob dabunñwaga. Êsêac tetoc Mosenê Buku Lemenñen (Pentatoik) ñañ sa ma sêlic Biñlênsêm Lanğwa ñabuku ñagêdô amboac gêjac êsêac ñawae atom. Êsêac sêkêñ gêwiñ biñ to sêgôm nêñ gêñ ñagêdô keso, tañ Parisai sêkêñ gêwiñ to sêgôm ñañ (Apos 23:8).

Samaria Ñaê tonañ kêpi gamêñ, tañ gêc Judaia to Galilaia ñasawa ñañ. Lau Asiria sêku malac Samaria tulu ma sejoñ ñalau jasêngônñ gamêñ kapoacwalôña (jala 722 B.C.). Lau ñapopoc to lau jaba sêgalunñ taunñ sêngônñ gamêñ Samariaña, tec êsêacnêñ wakuc to Judanêñ biñ kêlêsa tau gedêñ tôngeñ. Sêjac jao lau Samariaña gebe sêlic om añga lôm dabunñ Jerusalemña atom, tec sêwaka taunñ nêñ gamêñ dabunñ teñ sa gêc lôc Garisim. Apômtau Jesu gêjam mêtê êsêac gêwiñ. Takac Samaria, lau Samariaña añga MNÑ.

Sapir Pocawa majañ-majañ ñaôli kapôêñ teñ.

Sec, Danğôm Tauñ Tatu Sec Mosenê Biñsu to Ñagôlinñ gêwa bôc ma kôm ñagêdô sa gebe sec, tec ñajao gêdêñ lau Israel gebe sêniñ to sêmoasac ma sênam kôm amboac tonañ atom. Lau embe sejoñ ñagôlinñ tonañ atom, ac sêlic êsêac sêgôm taunñ têtú sec ma têtôm gebe sêlic om sêwiñ atom. Lau amboac tonañ têtú gasuc gamêñ dêbunñ atom ma awenñ gêôc Anôtô jasêwiñ gôlôac atom. Sêlic om sêwiñ atom. Sejop ñagôlinñ ñagêdô e têtú selec kêtiam acgom. Takac Lemenñ, Selec.

Selec Judawaga seboc gêñ dêmôêña ñagêdô kêtôm gebe êngôm êsêacnêñ ñalêlôm ñatêmui êsa, tec sejoñ ñagôlinñ gwalêkinñ gebe sêwê kainñ biñ atom. Señ bôc to gêñ paliñ-paliñgeñ atom. Sêmoasac gêñ ñagêdô amboac ñawêlêlanñ atom. Sêjam kôm teñ gêdêñ Sabat to om ñagêdô atom. Embe sêngêli ñagôlinñ, tañ oc lau sêlic êsêac amboac sêgôm taunñ têtú secgac. Lau amboac tonañ sêlic om sêwiñ gôlôac êtiam atom. Sejop ñagôlinñ tomalagenñ ma sênam dabunñ gêñ e têtú selec êtiam acgom. Ac taêñ gêjam kêsêp gêñ, tañ Mosenê biñsu gêwa sa gebe selec nanğenñ. (Apos 10:15; 11:9; Eb 9:13) Takac Lemenñ, Ñatêmui, Sec.

Seliñwaga Lau malac luagêc embe sêkêñ kisa êndêñ taunñ e ñac teñ ê wama êsêac, lau lanğwa sêsam eñ sebe Sêliñwaga. Ñac tau kêkêñ sêliñ lau, ñañ sebe sênac taunñ, tec sêwi nêñ biñ kisaña siñ. Kilisi kêtú ñamalacnêñ sêliñwaga to wamawaga gebe eñ gesenñ sec su gêdêñ tañ kêkêc nê dec siñ kêtú samobña ñañ, tec gê wama ñamalac gêdêñ Anôtô ma gêbiñ aêac tônñ tamiñ eñ. (Kor II.5:18ñg; Gal 3:19ñg; Ep 2:16; Tim I.2:5; Eb 8:6; 9:15; 12:24) Takac Wama, Wamawaga.

Sêmansañ Tauñña Takac Bêc Sêmasañ Tauñña.

Siac Têtiñ Gêñja Lau Israel sejoñ nêñ kôm ñanô amboac polom sa sêgôm amboac tonec

gebe Sebob polom amboac padi ñanô anğa ñakainj su ma têta gêc nom tapa-tapa to ñajana, go sêwê bulimakao sêsêlênj sêgi-sêgi e polom ñanô gedec ñapa. Go sêkôc sapac ma sêjac gênj tau sa kêpi tagenj ma dedec gêc e gêdênj mu kêsêlênj ñajam, gocgo sêkôc siac jatêtiñ polom sêkô sêkanônj mu, tec gêju ñapa jakêsêp ñasawa tenj ma ñanô gacgenj gêc. Sejonj ñanô kêpi nêj andu gênj ñanônja gêja ma sêkênj ñapaôma ja genj su. Ma kêtôm bêcgenj sêsêwa ñanô tau ñagêdô kêsêp poc tapa luagêc ñasawa, tanj sêlai ñaônja e kêlêsim kêtû polom matac ma sêpac kêtû polom. Takac Polom, Jist.

Simbal Gênj wêña tenj. Sêmasanj wapap kuku luagêc, nanj sêkôc tôñ ña lemenj gêdênj ñagabinj ma dedonj kêpi tau e ñakicsêa ec kapôênj. Sêjac nêñ onj to gênj wêña e simbal kêsêp ñasawa gêwiñ ma sêñô kêmoasiñ tanjensunj ñajam. Sêjac gêdênj sêlic nêñ om sêngônj lôm dabunj ñalêlôm gêwiñ.

Sion Gêmunjenj ñaê tonanj kêpi kinj Dawid taugenj nê malac, tanj ênê lausiñ sêku lau Jebusit tulu ma sêjanjo su anğa êsêacnêñ nanjenj. Go ñasawa ñamuña tenj sêsam ñaê Sion kêpi lôc, tanj lôm dabunj kêkô nanj gêwiñ (Sam II.5:7). Gocgo sêsam kêpi malac Jerusalem to ñalau amboac tonanj (Pes 48:13; Am 6:1). Ñaê tau ñam tenj gebe Anôtônê malac (Pes 48:1ñg; Jer 31:6) ma lôc dabunj (Pes 2:6) to gamênj, tanj Anôtô gêjam gôlinj gêngônj nanj (Pes 9:11). Ñaê tau kêtû Israelnêñ kêsiwaganê ñadôndônj (Pes 2:3ñg). Anôtô geoc tau lasê anğa lôc tau ma gêjam mec nê lau (Pes 128:5; 134:3). Anğa Binjênsêm Wakuc ñaê Sion kêtû lau, tê Anôtô gêjam êsêac kêsi nê, nêñ malacmôkê (Eb 12:22) ma têm ñamuña ñadôndônj (Geoc 14:1).

Sois (Zeus) agêc Hermes Sois tonanj lau Grik nêñ anôtôi nêñ ñatau. Rom sêsam seber Jupiter. Go Hermes kêtû Soisnê ñacjaenj. Rom sêsam sebe Merkur (Apos 14:12).

Sôlônj Sôlônj ñajao ñajana gêc Bibolo (Geoc 9:21). Takac Benj, Mectomanj.

Stoiki Lau tokauc nêñ tonj tenj. Ñaê tau ñam kêsêp Stoa kêtû lôm towae tenj anğa malacsêga Aten, tanj sêkac taunj sa ma têdônj nêñ binj gêdênj lau sêñô (Apos 17:21). Stoiki têdônj binj amboac tonec gebe Embe tatu lau mansanj tasa nêñ lêñ tatu mêtê taunjenj, go gêñwapac embe êndac aêac, oc êlênsônj aêacnêñ kauc ñanô-ñanô atom, talic amboac gênj Iêlê ma tamoa nêñ malôgenj (Apos 17:18). Takac Epikuri.

Sunsunj Laumata 24 (Geoc 4:10) sêkuc sunsunj kêtû waenj ñajamña. Êsêac sêkac sunsunj su jagêc nom nê sêgôm kêtû têtac ñandanja atom. Tetoc Apômtau sagenj tec sêgôm. Ñalô dabunj tonec gêwa sunsunj ñam sa gebe Kor I.9:12; Tim II.2:5; 4:8; Jak 1:12; Pet I.5:4; Geoc 2:10, 3:11; 4:10.

T

Takis Lau Israel sêkênj takis gêdênj gôlinjwaga taugenj atom, sêkênj takis lôm dabunja gêwiñ (Mat 17:24ñg). Ñagôlinj tenj tonec gêc gebe Ñac tenj nê waba to gênj lemenju embe ênêc, nanj êkênj ñatagenj êndênj Anôtô. Ñagôlinj tau ñam gebe sêjam ôli dabunjwaga to lau Lewi ma lôm dabunj ñagêñlêlôm ña mone to gênj tonanj. Ñac tenj embe êkênj nê kôm ñanô me gênj tenj êndênj lau sênam ôlinja mone 100, ñatau êkênj 10 êsêp kanom êna (Gen 14:20; Sam I.8:15; Luk 18:12). Ñagôlinj tonanj gêjac lau buña ñawae atom, mago ñagêdô taêsam tau ñ nêñ ñalêlôm kêkac êsêac ma sêkênj nêñ da kêtôm ñamêtê ñajamanô tonanj, ma ñagêdô sêgôm sêlêlêc tonanj su. Sêjam danje Apômtau tec sêgôm. Takac Da, Kanom.

Talu Lau Israel langwa sêsi obo asanjanj kêtû nêñ talu. Gêñwapac embe êtap êsêac sa, go ac sêsô talu obo ñagonenj tonanj kêtû nêñ ñakwê sêbu taunja ma têtanj nêñ tanjboa sêngônj waomôkê (Gen 37:34; Jona 3:5).

Taniñ Oso Sêkêc niptêkwi kêpi ñac tenj môkêapac gebe sêjalij enj sa me sakinj tenj gelom enj. Lau Israel senj oso nêñ kinj gêdênj noc, tanj sêsunj sakinj gôlinjwagana jagelom enj nanj. Êsêac tec sêsam nêñ kinj gebe Ñac senj oso enja. Ñaê Kilisi (Grik awenj) to Mesia (Ebolai awenj) ñam gebe Senj oso enj, tec gêwa Jesunê sakinj sa gebe gêjam ñamalac kêsi anğa sec to gêmac kêtôm Anôtô kêkênj enj kêtû Kêsiwaga to Apômtau.-Lau Israel sêkôc

nêj ñaclen sa ñalên tonec gebe sen oso êsêac môkênjapac to enjkain (Luk 7:46). Lau bunja sen oso nêj gêmac (Jak 5:14).

Tasa Npalê Lau Israel sêsa nêj ñapalê utiñôlic. Sêgôm kêtôm poac, tañ Anôtô kêmoin gédên êsêac gebe sêsa ñapalê samob êtu nêj gêbôm ten. Lauo sêkôc ñapalê ma sêmoa e ñabêc 8 gêjaña su, go sêsa, tec têtû Apômtaunê gêngac. Sêsa ñapalê nê kêtû busanju ñadôndônj gêwiñ Takac MNJ).

Têlêtagen Nam gebe Têlêac mago tagen. Takac Anôtô Têlêtagen.

Teloj to Lau Sec Anja Nwae Njam ñaê tonan kepen lau, tañ laumata sêjac jao lôm dabun gédên êsêac gebe sêlic om sêwiñ atom nan. Nam gebe lau tau tetoc ñagôlin ñagêdô sa kwalec, amboac sen gên ñagêdô paliñ-paliñgen me sêka lau samuc nêj têt me sêsa nêj lêt salan. Judawaga mansan tec sêbu lau amboac tonan. Jesu lanjônô ñakênkên gédên êsêac, tec lau ñagêdô sêlic en sec kêtû tonanña (Mar 2:15-17; Luk 7:34; 15:1-2). En kêgaminj Mêtê gédên êsêac atom.

Tôc Gôlinja Ka ðambê ten, nan sepen ñatalô ñjam-ñjam kêsêp nan. Kinj sêkôc kêtû nêj gêbôm. Gêwa êsêac sa gebe lau tonac lai.

Topas Pocawa jonjon ten.

Tumim Takac Urim.

U

Undambê, Gamên Undambêña Takac MNJ, Anôtônê Gamên.

Urim to Tumim Gên amboac poc saun luagêc, têt sêwa nam sa gêc awê ñapen atom nê. Israelnêj dabunwagagen sênônj gên tau gêc atali saun ten ñalêlôm. Ac sêkôc gebe eoc gên Anôtô gebe êsêac me nêj lau sêngômña nê lasê êndên êsêac sêjala katôgen (Dait 33:8; Nam 27:21; Sam I.28:6).

W

Wama Takac Omsêga Wama.

Wamawaga Takac Sêlinwaga. (Tasuc Sec ôkwi-MNJ).

Y

Ysop Ka ten amboac ôpic. Sêsac ñalaka tônj kêsêp bu me dec ma sêpalip kêpi altar to gên (Eks 12:22). Ôpic tañ tasam ñawae gêc Joan 19:29 nan, ysop ten ñakain.